BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
1 P
21
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
55
2 D
15
Digitized by Google

Digitized by Google

AMALTHEUM
CASTELLO-BRUNONIANUM;
SIVE
LEXICON
MEDICUM,

Digitized by Google

…by Google

AMALTHEUM
CASTELLO-BRUNONIANUM,

Sive

LEXICON MEDICUM,

PRIMUM A

BARTHOLOMÆO CASTELLO MESSANENSI

Inchoatum, ab aliis etiam continuatum,

Tandem ad vera, novaque Artis Medicæ Principia accommodatum, a quamplurimis mendis, & vitioſis allegationibus purgatum;

Et e VETERUM, RECENTIORUM, quin & NOVISSIMORUM MONUMENTIS innumerabilium pene Vocabulorum

PHYSIO-PATHOLOGIC. ANATOMIC. CHEMIC. aliorumque TECHNIC. Acceſſione amplificatum;

Cura, & Studio iterato

JACOBI PANCRATII BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujuſque in Univ. Altdorph. Prof. Pub. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

A C C E S S E R U N T

Huic novæ editioni Eruditiſſimi viri

J O A N N I S R H O D I I

In CASTELLI LEXICON perutiles, & hoc ſigno † notatæ Additiones.

PATAVII M. DCC. XLVI.

Ex Typographia Seminarii apud Joannem Manfrè

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

66

Digitized by Google

AD LECTOREM

PRÆFATIO.

QUAM feliciter, Divina aſpirante Gratia, labor noſter difficillimus conſcribendi Lexicon Medicum conſummatius ſub nomine *Caſtelli Renovati* ceſſerit, ex his Sole meridiano clarius eniteſcit, quod non ſolum Viri in Germania, exteriſque locis celeberrimi, deque re Medica optime meriti, gratulationibus proſequi non fuerint dedignati, ſed etiam quod inſignis Exemplarium, ſumtibus Bibliopolæ Norimbergenſis, Praſtantiſſimi Domini JOHANNIS DANIELIS TAUBERI, prima Editione Typis expreſſorum, copia Ejuſdem Opera, & Studio intra breve temporis ſpatium vendita ſit, & diſtracta. Quod ipſum de ſecunda Editione ſollicitum permovit, ut me inſtantiſſime rogaret, quo curioſa recenſione, & novo Vocabulorum augmento eam exornarem. Profecto tantum abeſt, ut haſtenus me temporis, aut laboris pœnituerit, ut potius DEO OPTIMO MAXIMO gratias habeam, referamque immortales, quod vires corporis, animique conceſſerit benigniſſime, quo opus illud haud levis momenti perficere, & bono publico ſic litare potuerim. Etenim Ars quoque Medica nunc inter reliquas ſcientias, Theologiam, & Juriſprudentiam, quæ jam dudum egregiis Vocum Theſauris fuerant exornatæ, caput extollere poteſt, ſimile memoriæ adminiculum, & eruditionis veræ ſubſidium, quo antebac non ſine magno eorum, qui Artem illam excolere ſibi propoſuerunt, incommodo caruerat, conſecuta. Equidem Clariſſimi quondam Viri, inter quos Anutium Foeſium, Johannem Gorræum, Bartholomæum Caſtellum, e Medicis Hippocratico-Galenicis, & e Chemiatris Martinum Rulandum, Gerardum Dornæum, Leonardum Turneiſerum, Guilielmum Jonſtonum, cum laude nominaſſe ſufficiat, in vocabulis Græcis, Latinis, & Spagyricis explicandis magnam impenderant operam; minime tamen quicquam illorum encomio derogabit, etiamſi laborem eorundem mancum, hodieque inſufficientem ἀτελῶς judicaverimus. Quot, quæſo, acceſſerunt intra paucorum annorum periodos Nomina in ſingulis Medicinæ partibus noviter excogitata, quæ illi vel penitus ignorarunt, vel diverſam ſignificationem non attenderunt? Quid? quod egometipſe expertus reapſe veritatem ſententiæ, a Pergameno principe Lib. 2. de Comp. Medic. ſecund. loca, Cap. 1. propoſitæ; *Difficile eſt, hominem exiſtentem non peccare in multis, vel penitus ignorando, vel male judicando, vel negligentius conſcribendo*, haſtenus quamplurima collegerim Vocabula partim in priori Editione prorſus omiſſa, partim in noviſſimis Authoribus, quorum ſcripta legendi facultas mihi per alias occupationes conceſſa fuit, reperta, ut eo minus detrectare potuerim iteratam, & cum inſigni quamplurimorum Vocabulorum augmento exornatam recenſionem, præſertim cum denuo me inſtigaverint Viri celebratiſſimi, e quibus recentiſſimum ἰατρικωτάτου D.D. GEORGII FRANCI, in Illuſtri Heidelbergenſi Univerſ. Prof. P. Vicecancellarii, aliquot S. R. I. Elector. & Principp. Archiatri, Acad. S. R. I. Curioſior. & Italiæ Recuperat. Collegæ, Fautoris, & Amici exoptatiſſimi, producere ſufficiat Teſtimonium, non ita pridem cum Encomii quidem exceſſu, quod lubentiſſime tamen declino, tenuitatis meæ haud immemor, præſcribentis:

Digitized by Google

tis: *Vel publico nomine Tibi exſolvo gratias pro eruditiſſimo illo tuo Lexico Medico, quo utilior liber, ut verum ingenue fatear, lucem hactenus non aſpexit, qui omnium non ſolum Tironum, ſed & Magiſtrorum teratur manibus, quod ipſum quoque effecit, ut Exemplarium raritas deſiderium novæ editionis, & forte etiam auctioris pariat. Ex Te ergo liceat neſciſcere, an proxime novam ejuſdem ſperemus editionem, cui feliciſſimam apprecor Lucinam, &c.* Accipies igitur, Lector Candide, Lexicon Medicum, priore multis modis inſtructius, & curatius, nec propterea ægre feras, aut nobis ſuccenſeas, quod prior Editio, quam tibi comparaſti, reddatur ſupervacanea, ſiquidem nullus dubito, quin fructus, quem ex uſu illius per hoc quadriennium percepiſti, ſatis ſuperque exiguos illos ſumtus compenſarit. Cæterum operæ pretium erit, ut pauca quædam ad hanc editionem pertinentia cum pleriſque in prima præfatione monitis breviter adjungam. Quod Lexicon hoc *Amaltheum* vocare non dubitaverim, imitatus ſum Ciceronem, qui Attici ſui librorum Theſaurum Amalthei, vel Amaltheæ nomine aliquoties, præſertim Lib. 1. Epiſt. 13. ad eundem exornavit. Neque hoc mihi in vitium vanæ alicujus jactantiæ verti poterit, quod nomen meum primi Authoris nomini copulaverim, *Caſtello-Brunonianum* appellans, cum res ipſa loquatur, quod numerus Vocabulorum ad omnes Medicinæ partes pertinentium, Græcorum, Latinorum, Exoticorum, Chymicorum, quin & Barbarorum quorundam, quæ meo perquam difficili, & valde prolixo labore acceſſerunt, Nomina a B. Caſtello collecta, & in hac etiam editione Aſteriſco * notata, nimium quantum ſuperent; ut taceam deſcriptiones dicti Auctoris, ſalva tamen ejus laude, pleraſque ad vera principia minus quadrantes, quas propterea, una cum frequentiſſime occurrentibus vitioſis locorum e Galeno allegationibus, mutare, & corrigere mearum fuit partium. Interea gratitudinis, & honoris ergo haud plane mihi reticenda eſt gratiſſima opera *Viri Ampliſſ. & Excell. Dn. Danielis Guilielmi Molleri, in hoc Lyceo Norico Hiſtor. & Metaphyſ. Profeſſ. Publ. celeberrimi*, Dn. Collegæ, & Affinis honoratiſſimi, qui ex uberrimo locorum Communium Gazophylacio ſuo hanc Editionem quampluribus vocabulis locupletando mihi profuit. Porro quoque admonendus es, L. Amice, me editiones Authorum, quorum folia, vel paginas allegavi, noviſſimas, ſi earum copia mihi facta fuit, adhibuiſſe. Ita loca *Hippocratis* adducta ſunt juxta editionem ſolertiſſimi *Johannis Antonidis vander Linden Lugduni Batavor.* 1665. ut numerus major, & minor fuerint obſervati, exceptis illis libris, quos *Galenus* Commentariis illuſtravit, quorum textus eo citavi ordine, qui in *Græca Galeni editione Baſilienſi in fol.* 1538. extat. Ita & *Avicennæ* editionem ultimam in folio, nec non *Libavii, Hildani, Schroderi, Bartholini*, aliorumque, in ſpecie *Theatri Chymici ſex Volumina Argentorati Annis* 1659. 1660. 1661. Typis vulgata ſecutus ſum. *Abbreviationes* allegatorum ex Authoribus locorum initialibus ſaltem literis factas ut intelligas, uno veluti obtutu exhibeo.

Ex Hippocrate.

A. L. & Aq. h. e.	De Aere, Locis, & Aquis.
L. I. H.	Locis in Homine.
R. V. I. A.	Ratione victus in acutis.
M. Mul.	Morbis Mulierum.

Ex

Digitized by Google

Ex Galeno.

U. P.	De Uſu Partium.
L. A.	Locis Affectis.
Al. Fac.	Alimentorum Facultatibus.
S. F.	Simplicium Facultatibus.
M. M.	Methodo Medendi.
C. M. S. L.	Compoſitione Medicamentorum ſecundum Loca.
C. M. P. G.	Compoſitione Medicamentorum per genera.
C. 1. 2. 3. &c.	Commentum 1. 2. vel 3. in aliquem Librum Hippocratis.

Ex Ariſtotele.

H. A.	De Hiſtoria Animalium.
P. A	Partibus Animalium.

Ex Plinio.

H. N.	Hiſtoria Naturalis.

Ex Veſalio, & Spigelio.

H. C. F.	De Humani Corporis Fabrica.

Ex Libavio.

S. A. Ch.	Syntagma Arcanorum Chymicorum.

Ex Rolfinkio.

O. & M. M. Sp.	Ordo, & Methodus Medicinæ Specialis.
CH. I. A. F. R.	Chimia in Artis formam redacta.

Ex Lindeno.

S. M.	Selecta Medica.

Ex Franciſco de le Boe Sylvio.

Pr. M.	Praxis Medica.
TH. CH.	Theatrum Chymicum.

Ex

Digitized by Google

Ex Dogmatibus Medicinæ Generalis a me editis.

P. C. D. P. Pars, Caput, Dogma, Pagina.

Atque hæc ſufficiant. Tuarum erit partium, Candide Lector, erratis, ſi quæ deprehendes, benevole ignoſcere, pro lubitu emendare, conatibus noſtris favere, & cuncta dextre interpretari. Vale.

A & Ω

Digitized by Google

A & Ω.

LEXICON MEDICUM,

NB. *Vocabula, quæ Aſteriſco * notata ſunt, ſaltem in Caſtelli Lexico occurrunt, reliqua omnia noviter nunc acceſſerunt.*

A.

A *a*, Inter Literas Omnium primam eſſe, pueris notiſſimum. In Sacro N. Teſtamenti Codice attribui Deo Salvatori noſtro, omnibus Chriſtianis perſpectum eſt, & eſſe debet. Quam ſignificationem Raymundus Lullius tranſtulit etiam in ſuam Practicam, applicando ad inſtrumentum memorativum, uti patet ex Theatr. Chym. Vol. IV. p. 137. Vocatur hæc litera Græcis *Alpha*, cui opponitur *Omega*. Utraque litera exponitur myſtice; illa de principio vitæ reſtitutæ longe loco perpetuæ: hæc de vitæ fine a Gerh. Dornen in Philoſophia Chymica Theat. Ch. Vol. I. p. 469. *A* & *Ab* etiam in principio nominum Medicorum occurrens negationem aliquam importare docuit Zacchias Quæſt. Medico-Legal. Lib. I. Tit. 2. quæſt. 10. num. 16. quemadmodum & Græcum α particulam στερητικὴν, h. e. privativam, vel negativam eſſe ex Grammaticis conſtat, & multa in hoc Lexico ſeqq. nomina ſatis ſuperque confirmabunt.

Aabam vocatur a Chymicis quibuſdam *Plumbum*. Rulandus in Lexic. Chym.

* Abaptiston, ἀβάπτιστον, ſcil. *Trepanum* (uſitatius, quam *Abaptiſta*, ſubintelligendo *Terebella*) vide infra *Terebella*.

Abaisir, i. e. *Spodium*, Muller in Lex. M.

Abalienatus idem, quod *Corruptus*. Uſurpatur de parte totaliter deſtructa, & ſui remotionem poſtulante apud Scribon. Larg. ex recenſione Jaoh. Rhodii compoſ. vel num. 227. Dicitur & de ſenſuum internorum, & externorum corruptione n. 180. Quemadmodum & *Alienari* ſimpliciter ſumitur pro *corrumpi*, apud Celſ. l. 5. c. 16. l. 7. c. 17. l. 8. cap. 10. Scrib. n. 20. Vide Rhodii Lexic. Scribon.

Abarnahas terminus Spagyricus, præſertim in negotio tranſmutationis metallorum, denotans *Lunam plenam Magneſia*, vel ipſam *Magneſiam*, & vocatur *Abarnabas perfectum*: item *Ovum rufum*; in Senioris Zabith filii Hamullis Chymia Th. Ch. Vol. V. p. 205. ſeq. & 449.

Abartamen, id eſt, *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* Abarticulatio, ἀπάρθρωσις, idem, quod *Dearticulatio*, Gr. διάρθρωσις, i. e. ea naturalis oſſium per articulationem conjunctio, quę evidentem motum habet, ad differentiam *Coarticulationis*, Gr. συνάρθρωσις dictæ, qua indicatur ea oſſium naturalis commiſſio, quæ exiguum, obſcurumque, aliquando nullum motum præ ſe fert, ex Gal. com. 2. in Hipp. de artic. t. 8. Jung. Foeſ. in Oec. Hipp. p. 69.

Abas, idem, quod *Tinea*, Arab. Saphathum, teſtimonio P. Sorbait *Med. Pract.* tr. 6. c. 14. in prin. p. 757. quamvis authoritatem omiſerit.

Abbreviatio, G. βράχυνσις, vel βραχυσμὸς, quid communiter ſignificet, ex aliis Lexicis quoq; conſtat. Hujuſmodi *abbreviationes* in Scriptura Medicis eſſe uſitatiſſimas, patet ex eorũ ſcriptis, præſertim e formulis remediorũ. Dicitur & *abbreviatura*. Legatur de his Jon: Theod. Schenk. de præſcr. medic. form. p. m. 84. Alias *abbreviatio* quoque uſurpatur Spagyrice de *proceſſu* quo-

dam breviori, v. g. *Philoſophia Adrop* a Guidone a Monte in deſcriptione illius. Th. Ch. Vol. VI. p. 557. 558. Jung. Libav. in Apoc. Hermet. part. poſt. T. 11. oper. p. 348.

Abditus pro *inditus*, vel *abſconditus* accipitur apud Scrib. Larg. n. 132. *abditum* veſica, pro veſicæ incluſum.

* Abdomen, ab *abdendo*, communiter idem eſt, quod *Imus venter*, Gr. γαςὴρ, præſertim Ariſt. l. 1. hiſt. an. c. 13. vocatur, qui ſuperius quidem cartilagine enſiformi, ad latera coſtis ſpuriis, interius ſepto tranſverſo, inferius autem oſſibus pubis circumſcribitur, ac dividitur in partem ſupremam, quam in ſpecie ἐπιγάςριον, *Epigaſtrium* nominant, cujus latera ſub coſtis ſpuriis, & cartilagineis *Hypocondria* dicuntur: in partem mediam, quæ eſt *Regio umbilicalis*, ἡ περὶ τὸν ὀμφαλὸν, Hipp. 2. aph. 35. cujus latera *Ilia* appellantur: & in partem infimam, ſeu *Hypogaſtrium*, ὑπογάςριον, Hipp. ἦτρον d. l. cujus latera *Inguina*, Gr βουβῶνες vocantur; Ejus vero pars piloſa, αἱ ὑπὲρ τὰ αἰδοῖα τρίχωσεις, *Pubes* nominatur. Damnavit vocabulum *Abdomen* Caſp. Bauhin. in Th. Anat. l. 1. c. 1. ſed abſq; addita ratione, more videlicet judicis, haud dubie reſpiciens ad loca Plinii l. 2. hiſt. nat. c. 37. & l. 8. cap. 51. ubi vocab. hoc ſcrophis, & ſuibus adjudicavit. Conſentit Spigel. l. 1. de H. C. F. c. 5. Verum nihilominus defendi poſſe authoritate Celſi l. 4. cap. 1. fin. recte judicavit Joh. Ant. van der Linden, Med. Phyſiolog. l. 2. c. 4. art. 1. §. 1. p. 38. quem ibidem de hoc vocabulo prolixius diſſerentem legere, ſi liber, licet. Strictius quoque aliquando *Abdomen* ſumi poſſe, vel pro parte anteriori imi ventris, vel pro communibus, & propriis membrorum ad ſtabulum nutritionis, & officinam procreationis ſpectantium integumentis, vel pro hypogaſtrio, & ſumine, nolumus præfracte impugnare.

* Abductio ἄπαγμα, vel ἀπόκλασμα idem, quod *Abruptio*, eſt *fracturæ ſpecies*, quæ prope articulum per totam oſſium craſſitudinem fit, ita ut a ſeſe plurimum diſtent. Quales fracturæ a recentioribus καυληδὸν *caulatim facta fractura* nuncupantur, teſte Gal. com. 3. in Hipp. de iis, quæ in medicatr. fiunt. t. 31. Jung. Foeſ. Oec. p. 67 *Abducere* etiam pro *bibere* ſumptum legitur ap. Scrib. n. 122. notante Rhodio in Lex. Scribon. Alias Muſculi *Abductores*, vel *Abducentes* vocantur in Anatomicis, qui a corpore, vel parte vicina membrum, vel partem ſemovent. v. g. *Abductores* manuum, digitorum, pedum, &c. vide Barthol. & alios. His opponuntur *Adductores*, vel *Adducentes*, qui admovent.

Abebaeos, ἀβέβαιος, Lat. *infirmus*, debilis, *inconſtans* dicitur apud Hipp. de ſignis 2. aph. 37. adde Dieterich. Jatrei Hipp. n. 1.

Abesamum eſt *Lutum Rotæ*. Rul. & Gulielm. Johnſ. in Lex. Ch.

Abestus, idem, quod *Asbeſtus*, de quo inferius. Videtur Lectio mendoſa. Rul. d. loc. Dicitur & *Albeſten* ibid.

Abesum, id eſt, *Calx viva*. Rul. & Joh. in Lex. Ch.

Abevacuatio, ἀποκένωσις, h. e. partialis evacuatio. Vide *Cenoſis*.

Abicum, idem, quod *Cooperatorium*. Rul. & Johnſ. d. l.

Abit vel Abott, id eſt, *Ceruſſa*, Rul.

Ablactatio, ἀπογαλακτισμὸς vocatur, cum fetus a lacte materno depellitur, legitur ap. Hipp. de dentitione, ed. Lind. II. 11. vid. Foeſ. p. 72.

* Ablatio, ἀφαίρεσις, triplicem in Medicina habet ſignificationem: prima eſt Hipp. quando in lib. de flat. III. 13. definivit per additionem, & *ablationem*, additionem eorum, quæ deficiunt: *ablationem* eorum, quæ excedunt, & hæc omnes evacuationum, & remotionum ſpecies complectitur. In ſpecie tamen uſurpavit de ſubtractione victus 1. aph. 19. de ſanguinis e venis remotione, 7. aph. 54. Coac. t. 560. Jung. Foeſ. d. l. p. 110. Dieter. Jatrei n. 133. Altera eſt Gal. l. de morb. temp. c. 6. ubi ſignificat *tempus remiſſionis* poſt paroxyſmum, ſive ad integritatem veniat, ſive non. Vocatur & *Intervallum*. Vide *Dialeimma*. Tertia eſt Chymica, denotatq; *abſtractionem* per partem ſuperiorem, variiſq; modis perficitur. In ſiccis, quæ lenius adhærent, deterſio fieri poteſt per pedem leporinum, vel ſimilia; quædam penna, cultellis auferimus: quædam detergimus adſtricto panno, vel ſcopis, iiſque ſetaceis, ferreis, ligneis, &c. Rul. & Johnſ. in Lex. Eſt & ſignificatio ἀφαίρεσις peculiaris ap. Hipp. de dec. orn. V. 12. & *rapinam* notat, ſed eſt extra pomœria artis Medicæ.

* Abluentia vocantur medicamenta, quę & *abſtergentia*, ῥυπτικὰ, καὶ ἀποκλυςικὰ dicuntur, quæ ſuccum mordicationem facientem, præſertim in inteſtinis, leniendo ſecum educunt, & mordicationis ſunt medela, Gal. l. 2. de Sim. fac. c. 12. Hæc *adſtringentibus* opponuntur l. 1. d. t. c. 37. *Abſtergentia*, vel *Detergentia* duum alias ſunt generum: Alia detergunt ſordes, quæ ſaltem ſunt in ſuperficie, & hæc proprie *Abluentia* dicuntur: alia, quæ etiam ſordes in materia impactas detergunt, quæ rectius *Detergentia* vocantur. Fallop. de Med. purg. ſimpl. cap. 10. Tom. I. Oper. p. 55.

Ablutio, ἀπόνιψις, κατάλυσμὸς, alia eſt *externa*, quæ fit in balneis ſive totius corporis, ſive certorum ſaltem membrorum: alia *interna*, ad quam Veteres magnam copiam feri lactis propinare ſoliti ſunt, cujus meminit Gal. de ſal. diæt. t. 18. alia eſt *Chymica*, quæ eſt exaltatio crebris

Digitized by Google

bris infuſionibus res immundas *abluens*, & ad puritatem reducens. Eſtq; vel Imbibitio, vel Cohobatio, Rul. & Joh. in Lex. In negotio tranſmutationis metallorum, quæ & qualis dicatur *ablutio*, legatur in Oper. Miner. Joh. Iſaacci c. 26. Th. Ch. Vol. 3. p. 435. quamvis adeo obſcure, ut vix queas intelligere, quid velit. Paulo aliter in Roſario abbreviato ibid. p. 654. *Abluere* eſt inhumare, deſtillare, & calcinare. Jung. & David Lagnæi Harmon. Chym. Vol. IV. p. 749. ſeqq. & 764. Pertinet quoque huc *Ablutio Latonis* ænigmatica, & fit per Lac Virginis, h. e. per Mercurium Philoſophorum reſolutum, ſeu reductum, qui & Azoth dicitur, & aqua permanens. Libav. Synt. Arcan. Ch. l. 7. c. 8.

Abnelecten, id eſt, *Alumen*. Dicitur & *Aſfor*. Rul. in Lex. Ch.

Aboit, vide *Abit*, i. e. *Ceruſſa*. Dicitur & *alkarat*. V. idem.

* Abolitio *pulſus*, ἀσφυξία. vide *Aſphyxia*. *Pulſus*.

Abomasum, Barth. *abomaſus* ἤνυστρον, vide *Enyſtron*.

Abominatio, ἀποσιτία, idem ſignificat, quod *Faſtidium ciborum*, & differt ab Inappetentia, illud vocabulum uſurpavit P. M. de Caldera Tom. II. Oper. p. 105. D. Jung. Joh. Anglicus Roſ. Angl. p. m. 328.

* Abortus, Aborſus, indiſcriminatim accipiuntur, quamvis ex Nonnio Marcello differentiam aliquam ponat Dieterich. in Jatr. n. 202. *Aborſum* dicens fœtus corruptelam, quæ fit in primis menſibus. *Abortum* vero, quæ prope tempus. Caſp. Barthius Adverſ. l. 37. c. 15. vix Latinum eſſe vocab. *Aborſus* judicat. Et cui bono hęc λεπτολογία, Gr. dicitur ἄμβλωσις, ἐκτρωσμὸς, φθορὰ, ἀποφθορὰ, διαφθορὰ, ἐκβολὴ, ἐξάμβλωσις. Eſt vero nihil aliud, quam fœtus imperfecti, vel immaturi excluſio a cauſis internis, vel externis violentis inducta. Pleraſque *abortus* cauſas enumeravit Gal. c. 2. in l. 3. Epid. t. 8. Medicamenta *abortum* promoventia Græcis dicuntur ἀμβλωτικὰ, φθόρια, ἐκβόλια, ἀποφθόρια. An licitum ſit talibus uti medicamentis ad provocandum abortum propter aliquem caſum, aut vitæ periculum, prolixe ventilavit Caſp. Rejes Camp. Elyſ. quæſt. 51. Jungatur & Dieterich. d. l.

* Abrasio, ξυσματώδης διάθεσις, eſt ſuperficiaria quædam partium membranarum exulceratio, ita ut quædam ſecedant ramenta, quemadmodum in ſpecie *abraſionis* in inteſtinis meminit, ejuſque noxam exponit Gal. c. 3. de rat. vict. in ac. t. 33.

* Abrasum, ἀπόσυρμα, vide *apoſyrma*.

Abric, id eſt, *Sulphur*. Dicitur & *Kibit*, *Kibas*. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Abruptio, vide *abductio*.

* Abscedentia, ſive *quæ abſceſſerunt*, & ἀφιστάμενα vocat Hipp. omnia, quæ, cum corpus ſecundum naturam ſeſe habeat, vel unita aliis partibus ſunt, vel congrua; cum præter naturam affectum eſt, unionem, vel contactum non amplius ſervant. Ita Hipp. oſſa in ulceribus annuis, & chronicis abſcedere dixit 6. aph. 45. Huc pertinent etiam Expanſa, de quibus ſuo loco Gal. c. 2 de iis, quæ in medic. t. 25.

* Abscessio ἀπόστασις, inter alias ſignificationes hanc quoq; recipit, quod denotet continuitatis, vel contiguitatis ſolutionem, quæ fieri ſolet plerumque in Criſi imperfecta a materia morbifica ad aliam partem vergente, & collecta. Quo pertinent aphor. 31. 32. 74. ſect. 4. & 2. prognoſt. t. 34. 65. Alias vocabulum *abſceſſio* latius quoque acceptum legitur apud eundem Hip. & Gal. quatenus denotat tranſitum unius febris in aliam, l. 1. Epid. ſect. 2. t. 21. vel omnis generis evacuationes morbis acutis ſupervenientes, l. 6. Epid. ſ. 3. t. 39. & l. 1. Epid. ſ. 2. t. 8. ubi Gal. in com. cum additione appellat ἀπόστασιν κατ' ἔκρουν, *abſceſſionem cum effluxu*. Plura vide apud Dieterich. Jatr. n. 93. quamvis in eo mihi videatur hallucinatus, dum in Galenum cenſoria virgula uſus eſt, ideo, quod vocabulo *abſceſſionis* plane inuſitatam, & Hipp. menti adverſam ſignificationem attribuerit, c. 4. de R. V. I. A. t. 68. quaſi perfectam criſim *apoſtaſis*; *Metaſtaſis* vero imperfectam d. tex. notaret, quod tamen ex ipſo commentario evinci nequit. Quin potius mihi videtur Gal. ibid. demonſtrare diſtinctos ſolutionis modos in morbis acutis contingentes, videlicet 1. per evacuationem manifeſtam, quæ eſt criſis perfecta. 2. per *abſceſſum* ad partem ignobiliorem, ceu imperfectam criſin. 3. per metaſtaſin ſive tranſmutationem in morbum lentum, ſive chronicum, minus tamen periculoſum, qui ſucceſſive, cauſa peccante per loca convenientia educta, ſolvitur.

* Abscessus, ἀπόστημα, præter illas ſignificationes, quas cum Abſceſſionis vocabulo communes habet, ut plurimum denotat tumorem pręter naturam, cujus materia collecta, vel ob caloris vitalis debilitatem, degenerat in pus, aut in ſaniem; aut certo quodam *folliculo* & membrana incluſa, vel ſpeciem pultis; ut in *atheromate*: vel mellis, ut in *meliceride*: vel ſevi, ut in *ſteatomate*, præ ſe fert. Hinc diſtinctio inter *abſceſſus ſine, & cum folliculo* introducta fuit. Interdum etiam in *abſceſſibus* reperiuntur carbones, teſtæ, amurca, lutum, lapides, & aliæ id genus corporum proprietates, quæ omnes toto genere ſunt præter naturam. Hier. Fabr. ab Aquapend. de Oper. Chir. p. m. 142. Edit. Patav.

* Abscissio. ἀποκοπή, quadruplicem habet ſigniſi-

Digitized by Google

gnificationem. I. *Exitum morbi*, qui citra declinationem terminatur vel propter ægrotantium imbecillitatem, vel propter cauſæ morbificæ vehementiam, & ferociam: quando ſupra vires exiſtit, quod lethalium morborum eſt proprium. Gal. l. de tot. morb. temp. c. 1. & 5. II. Significat *ſpeciem fracturæ oſſis*, quæ & ἀπόθραυσις vocatur, cum oſſis pars abſcinditur, & detrahitur; vel reſectæ alicujus partis mollioris, nervi videlicet, aut tenuis particulæ genæ, aut præputii, ex 6. aph. 19. & 7. aph. 29. Vocatur & ἀπόκοπη. Jung. Foeſ. Oec. p. 74. III. Dicitur *abſciſſio* de *vocis obſcuritate* & interceptione, apud Dioſc. l. 2. c. 146. unde & Celſ. *vocem abſciſſam*, vel ſuppreſſam vocavit Scrib. Larg. n. 72. 100. Adde Rhod. in Lex. Scrib. Dicitur & *vocis amputatio* apud Cæl. Aurel. l. 2. de morb. chron. c. 6. IV. *abſciſſionis* vox etiam ſumitur pro *Operatione Chirurgica*, qua pars quædam corrupta, vel alia materia vitioſa inſtrumento ſecante reſcinditur, apud Hildan. in Centuriis Obſervationum, alioſq; Authores.

Absconsio, idem, quod *Sinus*, Gr. κόλπος, Latine etiam *Caverna* dicitur, quamvis nonnulli dicant *abſconſionem* eſſe, quod penetrat ſub cute, & ſeparatur ab eo cutis: *Cavernam* illud, quod concavat, inflectiturque ſub cute, & dilatatur in ea. Illam Græci in ſpecie dicunt λακκώδη, *lacernoſum ſinum*, attritæ videlicet veſti, lacernæque ſimilem. Hanc vero ὑπόνομα, *cuniculoſum*. Ingraſſius in Avic. de Tum. p. n. Tract. 2. c. 1. p. m. 81.

Absorbeo, ἀναπίνω. Vide *Anapimone*, *Abſorbentia*, ἀναπίνοντα, dicuntur medicamenta, quæ ſiccitate ſua terreſtri ſalia acria, & acida in humoribus corporis humani hærentia imbibunt, unde & *Imbibentia* vocantur. An vero recte Aperientibus annumerentur, uti fecit Dn. D. VValdſchmid. Inſtit. l. 5. c. 16. §. 12. aliis ventilandum relinquimus, nobis per accidens talia dicenda eſſe videntur.

Abstemius proprie ſignificat illum, qui vino abſtinet, unde Gr. ἄοινος. An vero etiam lata ſignificatio, quam Blancardus in Lexico ſuo ipſi tribuit, quod *is*, qui cibis, & potu a Medico interdictis ſe abſtinet, auctoritate nitatur, nobis non conſtat.

* Abstergentia, vide *Abluentia*. Recentiores e Carteſianis principiis vim *abſtergentem* in aſperis, duriuſculis, pectinatis, & ſcopalibus particulis ſordes abradendo auferentibus conſiſtere volunt.

Abstinentia, ἀσιτία, νηστεία, dicitur plerunq; de cibo, & potu, eſtq; debita alimentorum intermiſſio, & carentia, quæ duplex eſſe poteſt: alia omnimoda, & *totalis*, quæ Gr. etiam λιμοκτονία dicitur Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 61. alia *particularis*, quo pertinent *victus tenuiſſimus*, & *tenuis*, quando æger non niſi quod oportet aſſumit. Celſ. l. 2. c. 16. Rolfink. Ord. & Med. Medic. Comm. l. 14. ſect. 1. c. 6. Dogm. noſtra Medicinæ General. part. V. c. 2. dogm. 10. Scrib. Larg. n. 6. Rhod. in Lex. Dicitur & *abſtinentia* generaliter de omni re. Scrib. n. 52. & 122.

Abstractitius, vel *abſtractivus* nonnullis hodiernis Chymicis vocatur Spiritus e vegetabilibus paratus, quatenus opponitur Spiritibus per fermentationem productis. Et locum habet in illis plantis, quæ multo abundant ſale volatili. Ita Spiritus Cocleariæ *abſtractivus* melior eſt eo, qui per fermentationem paratur. Legitur vero hoc vocabulum apud Dan. Ludovici Pharmac. diſſert. 1. p. 457.

* Abvacuatio, ἀποκένωσις, denotat *largiorem evacuationem* corpori plus æquo plethorico cacochymico convenientem, quando præſertim palindromia materiæ peccantis urget, ex Gal. art. parv. c. 96. vertente ita Græcum vocabul. Nicol. Leoniceno. Alias Latinum eſt inuſitatum.

Abundantia, Abundans, περίσσευσις, περισσός, vide *Periſſos*, *Periſſoſis*. Significatio etiam ex aliis Lexicis jam nota eſſe debet.

Abusus, κατάχρησις, quid ſignificet aliunde etiam notum eſt. *Abuſus* rerum non naturalium, ut & Medicamentorum, Chirurgicarumque operationum ſunt cauſæ procatarcticæ morborum. Vide paſſim Inſtitut. Med.

Abyssus, ἄβυσσος, proprie ſignificat infinitam aquarum congeriem, quæ fundum non habet. Tropice vero etiam pro materia prima accipitur a Guil. Menenſ. tract. Aurei velleris l. 1. c. 7. in Th. Ch. Vol. V. p. 274. Eſt & terminus Paracelſiſtarum myſticus, quo denotatur proximum receptaculum ſeminalis materiæ cavum, ſolidum, ut plurimum humidum, quia & ſemina ſunt ſpiritalia, & humida, propter quæ omnia ſunt facta. Libav. in Exam. Philoſophor. vivent. Tom. IV. p. 139.

Academia quid ſignificet, aliunde debet conſtare; Locum videlicet publicum docentium, & diſcentium Artes nobiliores, & Scientias: *Academia* vero *Paracelſi* dicitur *univerſa Natura*, per quam DEUS ſeſe cernendum præbet tam potentem, tamque ſapientem, modo quæramus eum. Dornæus de Genealog. mineral. c. 7. in Th. Ch. Vol. I. p. 576.

Acærita, ἀκαιρία, aceros, ἄκαιρος, ſignificat *importunitatem*, & *intempeſtivum*. Vide *Importunitas*.

Acahi eſt *aqua aluminis*, dicitur & *achabi*: item *Feſeol*. Rul. in Lex.

Acaid, eſt *acetum*, vel *acetoſum*, Rul. & Johnſ. in Lex. Ch.

Acalai, id eſt, *Sal*. Dicitur & *Alet*. Iidem.

Aca-

Digitized by Google

Acalcum, id eſt, *Stannum*, Jupiter. Mull. L. M.

* Acamatos, ἀκάματος, media eſt omnium membrorum figura, quaſi *ſine fatigatione* dixeris, eaque optima. Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 1. Occurrit & ap. Hipp. c. 1. de fract. t. 16. ubi mendoſe nonnulli ἀκαμπὲς legerunt, animadvertente Foeſ. Oec. p. 15.

Acanor, *Furnus Philoſophorum*. Mull. L. M.

* Acantha, ἄκανθα, generaliter ſignificat *ſpinam* qualemcumque: preſſius ſi ſumatur, animalium quorundam, ut Echinorum piſcium notat *aculeos*. Hinc piſcis quidam *Galeus* ad differentiam aliorum Galeorum vocatur *acanthias*, ἀκανθίας, *aculeatus*, *ſpinoſus*, a duobus aculeis, quos in dorſo habet. Rondel. l. 13. de piſc. c. 2. de Galeo vero vide infra in GA. In ſpecie vero *acantha* etiam dicitur *Spina dorſi*, ſeu potius vertebrarum dorſi proceſſus in id facti, ut violentiam extrinſecus incidentium, & medullæ damnum parantium retundant. Gal. l. 12. de U. P. c. 15. Junge Comm. Caſp. Hoſm. ad h. l. n. 921. Dicitur alias ῥάχις, vide infra *Rachis*. Derivatio Blancardi ab ἀκὴ, & ἀνθίστημι commentitia, & inepta videtur. Cum ἀνθίστημι jam ſit verbum compoſitum, in nomine vero *acantha* ne veſtigium quidem verbi ἵστημι obſervare licet.

Acanthabolos, ἀκανθάβολος, dicitur Æginet. l. 6. c. 32. inſtrumentum Chirurgicum pro extrahendis ſpiculis, ſpinis piſcium, turundis, pilis, &c. quod Celſus *Volſellam* dixit l. 7. c. 30. Ejus delineatio habetur apud Scultetum Arm. Chir. Tab. II. Fig. I. Recurvum quoque aliud *acanthaboli* nomen ad faucium Chirurgiam commodum exhibet idem ex Aquapend. Tab. X. Fig. I.

Acanthis, ἀκανθὶς, vide *Carduelis*.

Acardios, ἀκάρδιος, q. d. *Lat. Secors*, *Excors*, qui ignavus, timidus, imbecilliſque eſt; quemadmodum Cor reaſſumere dicuntur ii, qui ad rem fortem obeundam excitantur. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Acari, eſt animalculum minimum, quod juxta Ariſt. in cera gignitur. Alii vero tribuunt hoc nomen *Pediculis* ſub cute, & cuticula latitantibus, qui *Cirrones*, vel *Cyrones* vulgo dicuntur. Aldrov. l. 5. de Inſect. c. 4. Nic. Piſo de morb. cogn. & cur. l. 1. c. 4.

Acarnan, ἀκαρνὰν, ἄχαρνος, ἄχαρνε, *Acarne* eſt piſcis *Orpho* ſimilis ratione carnis: colore vero differt, cum ſit albus, ſquamis argenteis. Carne eſt candidiſſima, facile concoquitur, diſtribuitur, & bonum ſuccum gignit. Rondel. l. 5. de piſc. c. 20. Aldrov. l. 2. h. tit. c. 10.

Acatalepsia, ἀκαταληψία, *incertitudinem* in cognoſcendo ſignificat. Ejus contrarium κατάληψις. Gal. lib. de ſect. c. 5.

Acatastatos, ἀκατάστατος, dicitur *Inconſtans*, uſurpaturque de febribus apud Hipp. quæ nihil certi neque in periodis, neque in urinis retinent, ſed ſemper variant 4. de R. V. I. A. t. 52. De horrore Coac. t. 574. De urina l. 1. prorrhet. com. 1. t. 31. Coac. t. 198. De tempore l. de Humor. VI. 15. De morb. in gen. 3. aph. 8. Junge Foeſ. Oec. p. 15. Dieter. n. 26.

Acatharsia, ἀκαθαρσία, *impuritatem humorum non purgatorum*, ſordes, & illuviem ſignificat apud Hipp. l. 3. de morb. II. 2. & III. 3. c. 3. de fract. t. 33. adde Foeſ. d. l. p. 14.

Acazdir, id eſt, *Stannum*. Dicitur & *Alkain*, *Alomba*. Rul. & Johnſ. d. l.

Accatem, Accatum, id eſt, *Aurichalcum*. Rul. Johnſ. in Lex.

* Accessio, παροξυσμὸς, eſt deterius tempus totius in morbis intermittentibus periodi. Frequentius autem apud Latinos in uſu eſt vocabulum *Paroxyſmus*, de quo ſuo loco. Dicitur & *Exacerbatio*. *Acceſſio* quoque idem ac ἐπισημασία, ſcil. proprium in febribus intermittentibus invaſionis febrilis ſpecificæ ſymptoma. Vide Rh. in Lex. Scrib. *Acceſſio* Græce ἀρχὴ, ἢ ἐπισημασία dicitur primi paroxyſmi εἰσβολὴ, vel *invaſio*, ſeu tempus illud indiviſibile, quo humor morbum faciens, vel fovens moveri incipit. Jonſt. Synt. Med. P. II. l. 1. tit. 1. c. 2.

Accib, id eſt, *Plumbum*. Rul. & Johſ.

* Accidens, συμβεβηκὸς, in genere notat omne id, quod ſubſtantiæ opponitur. Specialiter vero in medicina ſumitur pro omni eo, quicquid corporis diſpoſitionem neceſſario ſequitur, ſive illud ſecundum, ſive præter naturam fuerit. Aliquando vero, & quidem recte, ſtrictius ſi accipitur, ea, quæ ſanorum diſpoſitionem conſequuntur, *Accidentia* vocantur. Gal. lib. 1. Meth. med. c. 9. Unde licet Interpretes Latini etiam de rebus p. n. uſi ſint vocabulo *accidentis*, in græco tamen textu nunquam occurrit vocab. σύμπτωμα. *Non accidentia* vero Gr. ἀσυμβεβηκότα vocant recentiores Medici ea, quæ non exiſtunt, quamvis exiſtere poſſent, ut dolore vacare, & hujuſmodi. Gal. c. 1. in prognoſt. Hipp. t. 27.

Accipiter, ἴρηξ, vocabulum haud expers æquivocationis. Vel enim ſignificat genus *Avis rapacis*, voracis, acuto viſu præditæ, de cujus variis ſpeciebus, uſuque in Medicina legatur Ulyſs. Aldrov. l. 4. Ornithołog. & l. 5. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. p. 313. Vel ſignificat piſcem, ut eſt ap. Athen. l. 7. c. 38. & l. 8. c. 9. qui etiam *Milvus* dicitur, de quo Rondelet. l. 10. de piſc. c. 8. Aldr. h. t. l. 2. c. 5. Vel in Chirurgicis ita vocatur *faſciæ*, vel deligationis ſpecies naſo deſtinata, vel cum duabus, vel tribus faſciis. Gal. de faſc. n. 46. 47. & 53. Reliquæ ſignificationes, videlicet,

Digitized by Google

quod vir quidam illuſtris, qui primus Cereri templum poſuiſſe fertur ex Antonio Liberali in Metamorph. *Accipitris* nomen habuerit, & quod ſpecies tormentorum bellicorum, quæ hodieque vernacule *Musket*, Ital. *Moſchetti* appellantur, *Accipitris* quoque nomine veneriint, non ſunt hujus loci.

* ACCOMMODATUS, οἰκεῖος, dicitur de eo, quod in unoquoque corporis membro, & figura, & colore, & magnitudine optime ſeſe habet. Gal. c. 1. de fract. t. 2. Dieter. n. 605.

* ACCRETIO. Vide *Augumentatio*.

ACCUBITUS dicitur, quando aliquis cum alio in uno lecto concubit, abſque tamen congreſſu venereo. Et de hoc diſputat Job. Bapt. de Lanzvverde in Hiſt. molarum uteri, an virgo, vel vidua ſolo *accubitu* concipere poſſit, c. 21. p. 181.

ACCURATORIA vocatur Lullio Synopſis, vel Epitome de Lapide Philoſophico, in Th. Ch. Vol. III. p. 72.

ACCUSATIO idem, quod *Indicatio*, quatenus denunciare videtur Medico, quid ſibi faciundum ſit juxta Methodum medicinalem. Mich. Gavaſſetius de Indic. cur. c. 4. p. m. 50.

ACEDIA, ἀκηδίη, *incuriam*, neglectionem ſignificat, a κῆδος, cura. Quid vero ſignificet ap. Hipp. l. de gland. VIII. 11. non adeo evidenter liquet. Interpretes reddiderunt per magnum tædium, & moleſtiam. Foeſ. legit ἀχιδίη, p. 15.

ACEPHALOS, ἀκέφαλος, proprie ſignificat *monſtrum ſine capite*, ſive *capite carens*; Quod vero naturaliter populi tales fuerint, aut hodieque ſint, de quibus ap. Plin. l. 5. H. N. c. 8. & alios, merito hodieque pro fabula habetur Jung Zachiæ qu. Med. Legal. l. 7. Tit. 1. q. 1. n. 35. De monſtris vero *Acephalis* Obſervationes collectas lege etiam apud Bonett. Medic. Septentrional. Collat. l. 1. ſ. 2. c. 1. p. 15. ſeqq.

ACERATOS, ἀκήρατος, h. e. *incorruptus*, ſincerus, purus. Uſurpatur de humore apud Hipp. l. de Affect. XLVI. 6. Dicitur & ἀκηράσιος, ἀκήρεος, i. e. *incorruptibilis*. Foeſ. p. 16.

* ACERBUS, στρυφνός. Vide *Stryphnos*.

ACERIDES, ἀκηρίδες (male ἀγκηρίδες, monente Foeſ. p. 16. C. Hofm. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. 3. de iis q. in med. t. 14.) vocarunt *Emplaſtra*, *quæ carent cera*. Tale etiam legitur ap. Gal. 4. d. C. M. P. G. c. 4. fin. Talis eſt compoſitio decantatiſſima, quæ *Emplaſtrum Norimbergenſe*, & Iruſingerianum ab authore vocatur.

ACEROSUS, idem quod *Furfuraceus*, πιτυρώδης, Epitheton panis viliſſimi, qui omnium minime nutrit. Dicitur & *Caniceus*, a *canicis*, ſive furfure farinaceo. Jonſton. Synt. Medic. p. 45.

ACESIS, ἄκεσις, idem, quod ἄκος, *medelam*, *curationem* ſignificat. Hipp. de præcept. l. 3. VI. 10. Verbum ἀκέεσθαι, *mederi*, ſanare, quod legitur 1. de fract. t. 34. Hinc & ἀκεστὸς, *ſanabilis* vocatur, quo aliquoties uſus Hipp. ut & oppoſito ἀνήκεστος, *incurabilis*, 3. de artic. t. 103. Foe. d. l. ἄκεσις, quoque dicitur Medicis ſpecies *Chryſocollæ factitia* ex pueri urina, quæ medicinæ uſibus inſervit. Gorr. in defin. ex Plin. l. 33. c. 5.

ACESTORIS, ἀκεστορὶς dicitur *Medicatrix*. Hipp. l. de flat. l. 8. & contracte ἀκεστρὶς pro *obſtetrice* ponitur l. de Carn. in fin.

* ACETABULUM, κοτύλη, κοτυληδὼν, variis gaudet ſignificationibus. I. & quidem generalius denotat *oſſis cavitatem* alterius oſſis caput profundius excipientem. Gal. de oſſib. in proœm. Specialius vero applicatur cavitati, quæ eſt in extrema cervicis ſcapulæ parte, caput brachii excipiens. Gal. c. 1. de artic. t. 21. Gr. ὠμοκοτύλης, h. e. *humeri acetabulum* dici teſtatur Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 52. Huic in inferioribus reſpondet ſinus profundior oſſis coxæ, qui femoris caput globoſum excipit, itidem ſpecialiſſime *Acetabulum*, vel *Cotyle* dictus a Ruffo l. 3. de partib. c. 5. Mundinus in Anat. *pyxidem* appellavit, Papias *vertebram*, quia in caput femoris vertitur. Linden. d. l. §. 107. II. *Acetabula Cotyledones*, κοτυληδόνες ab Anatom. veteribus, & recentioribus carneæ moli, vel glanduloſæ, quæ in homine *placentæ uterinæ*, vel *Hepatis uterini* nomine venit, unanimiter attributa ſunt; Quid vero proprie in illa carnea mole vocabulum *Acetabula* denotet, nondum ſatis liquet. Ex Hip. 5. ap. 45. nihil certi determinari poſſe videtur, num ipſam totam placentam, an vero vaſorum umbilicalium inſertionem in illam voluerit intellectam? Gal. in l. de diſſect. matric. c. 10. & aliis in locis ſtatuit *Acetabula* eſſe vaſorum, quæ ad matrices perveniunt, orificia in uteri cavitatem hiantia, quamvis in humano genere potius *Acetabulares eminentias* quaſdam (κοτυληδονώδεις ἐξοχὰς) ſaltem adeſſe ſtatuat, quales etiam recto inteſtino in hæmorrhoidibus eſſe ſolent. Reliquas veterum ſententias collegit Hier. Fabr. ab Aquapend. de form. fœt. cap. 5. Jung. Foeſ. Oec. p. 350. ſeq. Dieterich. Jatr. n. 472. Ex recentioribus Harveus in Additamentis Exercitationum de generat. anim. tit. de *Acetabulis* dixit, eſſe cellulas plurimas exiguæ capacitatis, per carnoſam ſubſtantiam diſperſas, atque albumine, ſive materia mucilaginea refertas, magnitudine ſpongiæ majoris loculamenta non excedentes, inque ſingulas earum totidem vaſorum umbilicalium ramulos tenuiſſimos profunde penetrare, & in iis alimentum fœtui recondi. An quoque in humano genere *Acetabula* vere occurrant, & olim, & hodieque in controverſiam venit, ita ut ex utraque parte celebres Anatomici, & Medici ſteterint, & adhuc

huc

Digitized by Google

huc ſtent, quam litem noſtram facere nec loci hujus eſt, nec inſtituti concedit ratio. *Acetabulum*, κοτύλη, ὀξύβαφον, ἐμβάφιον, quoque *menſuram pharmaceuticam* liquidorum ſignificat: verum & hic de quantitatis certa determinatione diſcrepantes Authorum ſententias videre licet ap. Linden. Select. Med. Exerc. XVI §. 100. ſequ. IV. *Acetabulum* & *Cotyledon* de plantis quoque quibuſdam dici ex Dioſcoride; & Fuchſio teſtatur Bauhin. Pinac. l. 7. ſ. 8. & 6. p. m. 285. 287. Vide plura de vocabulo κοτύλη, & κοτυληδόνες apud Foeſ. Oec. p. 350. ſeq.

ACETOSA eſt nomen plantæ notiſſimæ ap. Botanicos. Deinde nonnullis Chymicis vocabulum hoc tribuitur cum adjectivo *Eſurina* Spiritui Veneris, ut legitur in Motley Collect. Chym. Feidenſ. c. 497.

ACETUM, ὄξος, dicitur proprie liquor aciditate terreſtriori, ac fixiori impragnatus. Schr. Pharmacop. Medico-Chym. l. 4. cl. 2. n. 368. Fr. Hofm. in clavi ad Scroder. h. l. De hujus natura, & viribus prolixe diſſeruit Gal. l. 1. de ſimpl. fac. c. 17. ſeqq. Dioſcorid. l. 5. c. 21. Jul. Alexand. l. 18. Salubr. c. 8. Bruyerin de re cibaria l. 10. c. 3. Generationem, vel confectionem *aceti* ex recentioribus egregie deſcripſit etiam Thomas Williſ. de fermenr. c. 7. Marrin. Kerger. h. t. ſ. 1. c. 10. p. 96. ſeqq. Ex noviſſimis Nobiliſ. D. D. Jon. Bohn. Lipſienſ. Prof. Pub. celeberrimus in Diſſert. Chymico-Phyſic. IX. §. 26. ſeqq. ſtatuens fieri *Acetum* mediante fermentatione peculiari, non quidem deſtruente ſulphureas particulas, ſed potius involvente, & tartareas ſalinas acidas magis magiſque recludente, & in fluorem cogente; unde & *Acetum* Tartarus liquidus, & Tartarus rurſus *Acetum* ſolidum & ſiccum recte dici poſſit. Jung. & Nob. D. D. Wedelius Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 6. *Acetum portatile* dicitur Tartarus albus ablutus ſiccatus, & decies in aceto acerrimo infuſus, cujus proceſſus videatur in Collect. Ch. Leidenſ. Chriſt. Love Morley c. 6. p. 3. In Chymicis *Acetum* etiam de variis rebus prædicatur. *Acetum Philoſophorum* dicitur *aqua Mercurialis*, quam alias *Lac Virginis* appellant, quo metalla ſolvi perhibent. Sine hoc nihil ſolvitur, nihil deſtillatur, nihil fermentatur. Circa materiam, ex qua fiat, diſcrepant Authores. Alii cum Theophraſto Vitriolum: alii teſtudines marinas per ſublimationem, & deſtillationem: alii aquam pluvialem ſupra Antimonium putrefactam: alii mel, & ſalem Tartari eſſe dixerunt. Rul. & Johnſ. in Lexic. Schroder. d. l. l. 2. c. 5. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Compoſiti magis *Aceti* Philoſophorum ſalibus acidis Sulphuris, & Aluminis aucti deſcriptionem tradidit Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 13. p. 137. Alii Mercurium ipſum poſuerunt, qui & *Acetum acerrimum*, & *fortiſſimum* aliquoties appellatur a Dav Lagneo Harmon. Chym. in c. 1. Th. Ch. Vol. IV. p. 719. 721. 725. &c. *Acetum Chymicorum metallicum* fieri ex rore Majali, vel hydromelite addito ſtibio loco fermenti notavit Libavius Syntagm. Arc. Chym. l. 6. c. 8. & l. 7. c. 22. Deſcriptionem etiam *Aceti* omnia ſolventis ex Iſaaco tradidit l. 8. c. 9. Ex hac varietate deſcriptionum an certum effectum ſperare, aut promittere licebit? Mihi ſane non videtur. *Acetum radicale* eſt *acetum* deſtillatum ex ſua radice, vel matrice: Dicitur etiam Aqua ſolvens Dorn. Rul. & Jonſ. Vel *Acetum radicatum* nonnullis eſt liquor ille acerrimus *Aceti*, qui abſtracto phlegmate in fundo reſtat. Fit ex Cryſtallis fæcum *Aceti* deſtillando per retortam cum cohobiis: vel acetum vini bonum impone in retortam, deſtilla lento igne phlegma, refunde hoc capiti mortuo ſæpius, & digere in fimo, tandem deſtilla; Et primo quod erit ſeorſim, cape, quod poſterius igni fortiſſimo prolicitum prodit, eſt acetum radicatum. Rul. & Johnſ. in Lexic. *Acetum amineum* eſt album. Johnſ. *Acetorum* in Pharmaceuticis uſualium, qua ſimplicium, qua compoſitorum, hiſtoriam, & catalogum vide in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Auguſtano, Londinenſi, aliiſque, necnon in Schrod. lib. 2. c. 37. Jac. le Mort. Pharmac. Medico-Phyſica c. 20. p. m. 146. ſeqq. *Acetum Eſurinum* Zwolferi eſt ſpiritus Veneris e cryſtallis viridis æris paratus, de cujus examine legatur idem Ch. Med. Phyſ. c. 17. p. 214. Verbum *Acetare* legitur apud Apulejum de medic. herbar. cap. 3. quod expoſuit Gabr. Humelberg. in acredinem verti, qualis eſt in *Aceto*. Item ſignificat commovere, agitare, comm. ad ill. loc. p. 49.

ACHATES, ἀχάτης, dicitur gemma, quæ ex fluvio Siciliæ ejuſdem nominis, in quo primum reperta fuit, nomen adepta, coloribus, & rerum imaginibus, quas ab ipſa natura formatas repræſentat, valde varians. Ejus virtutes dicuntur eſſe, venenis reſiſtere, præſertim viperino, ſitim ſedare, viſui prodeſſe, reddere facundum, & diſertum. Plura de *Achatis* hiſtoria, & variis ſpeciebus legantur apud Andr. Chioccum in Muſæo Calceol. ſect. III. p. 246. ſeq. pluribus.

ACHEIR, ἄχειρ. Vide *Demanus*.

ACHILLEUS, ἀχίλλειος, ἀχιλλεὺς, epitheton denotans *magnum*, plenum, & optimum. Deſumptum ab *Achille* quodam, qui agricola Baronius fuiſſe dicitur. Legitur apud Hipp. l. 3. de morb. XXX. 4. & XXXI. 4. & apud Theophr. hiſt. pl. l. 8. c. 10. de cauſſ. plant. l. 3. c. 26. & 27. vide & Foeſ. Oec. p. 114.

* ACHLYS, ἀχλὺς, vel ſignificat *aeris caligi-*

nem & turbationem ; cujus craſſamentum eſt medium inter nebulam, & nubem, craſſius nebula, & nube tenuius. Gal. c. 2. in 1. prorrhet. Hipp. t. 11. Vel in ſpecie ita dicitur *oculorum caligo* quædam, & obtenebratio, ex levi, & ſuperficiaria exulceratione nata, nigrum pupillæ occupans. Gal. in def. Medic. & Ætio l. 3. tetrab. 2. c. 25. In qua ſignificatione acceptum legitur & ap. Hipp. l. 2. prorrhet. XXIIX. 33. Dicitur & ἀχλυώδεες τῶ ὀφθαλμῶν. Coac. t. 228. cui opponitur ἡ καθαρότης, *puritas* oculorum, t. 217. Ægri quoque ἀχλυώδεες, *caliginoſi* vocantur, quorum oculi tenebris, & caligine obducuntur. Coac. t. 35. Venti quoque talem *caliginem* inferentes vocantur ἀχλυώδεες 3. aph. 5. Metaphorice etiam ἀχλὺς, ſive *caligo* utero attributa legitur l. 2. de morb. mul. LVII. 1. Confer ad Foeſ. p. 115. Dieter. n. 144. Linden. Sel. Med. Ex. IV. §. 92.

ACHMADIUM, *Achimadium*, corruptum ex Arabico *Achman*, vel *Achiman*, vocabulum denotans *Antimonium*. Fallop. tr. de metall. & foſſil. c. 29. p. T. I. Op. p. m. 332.

ACHNE, ἄχνη ſignificat *lintei ramentum*, aut *lanuginem* deraſam, ex qua penicilli, & turundæ vulnerariæ, aut concerpta linamenta fieri ſolent. In qua ſignificatione aliquoties legitur ap. Hipp. in Mochlico ſtatim in principio 2. de artic. t. 45. l. 1. de morb. mul. XXXV. 3. l. 2. h. t. LXI. 17. II. tribuitur hoc nomen ἄχνη *ſordibus oculi* inſtar lanuginis inareſcentibus l. 6. Epid. ſ. 1. t. 23. Unde & ἀχνώδες ὄμμα, i. e. *lanuginoſus* oculus vocatur Coac. t. 225. quamvis alii ἀχλυώδες legant. III. dicitur etiam de tenui aquarum, & *maris aſpergine*, vel ſpuma l. de intern. aff. 1. 21. Adde Foeſ. d. l.

* ACHORES, ἀχῶρες vocantur *manantia ulcera cutis* in capite, & genis infantum plurimis, ac minimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus tenuis, & glutinoſa effluit ſanies. Huic morbo affinis eſt *Favus*, & *Cerion*, de quibus infra ſuis literis. Vide Gal. lib. 1. de comp. med. ſec. loc. c. 8. Jung. Sennert. med. pr. l. V. part. t. cap. 32. Generantur *Achores* ex ſalſo, nitroſoque ſucco cum portionibus glutinoſis miſto, quem pituitam ſalſam vocavit Paulus Barbette Chirurg. Part. III. l. 3. c. 2. Videatur & Foeſ. p. 116. ſeq. Vocatur & ab aliis *Cruſta Lactea*, *Lactumen*, *Tinea*, præſertim ſi *Achores* diutius durant, & tardius ad curationem diſponuntur. Vide *Tinea*. VValther. in Sylv. Med. p. 14. & p. 789. ubi plures Authores collegit, quibus ex noviſſimis jungi poterit Junken Chym. Exp. Cur. Part. II. l. ſ. c. 2. p. 810. ſeq.

ACHORISTOS, ἀχώριστος, h. e. *inſeparabilis*. Dicitur de accidentibus, ſymptomatibus & ſignis, quæ diſpoſitionem ſecundum, vel præter naturam ſemper comitantur. Ita mollities humidi, durities ſicci dicuntur *inſeparabilia*. Gal. l. 2. de temp. c. 4. Ita actionum integritas eſt ſanitatis accidens *inſeparabile*. Dolor lateris punctorius ſymptoma inflammationis pleuræ, quæ alias pleuritis vocatur, *inſeparabile*, &c.

* ACHROI, ἄχροοι, fere iidem, qui λειφαιμοι, dicuntur *decolores* homines, pallidi, & ſanguine defecti, ap. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 115. cujus textus notatu digni expoſitionem dedimus in Remoris, ac Impedimentis Purgationis Ex. IV. & V. in ſpecie vero horum vocabulorum explicationem legere licet Ex. IV. 29. 30. Cauſæ hujus coloris defectus poſſunt eſſe variæ, cum quidam *exangues* eſſe poſſint, & decolores a nativitate ; quidam vi morbi ; alii ob nimiam evacuationem prægreſſam.

ACHYRON, ἄχυρον, *paleam*, *feſtucam*, præſertim frumentorum ſignificat. Hipp. I. Progn. t. 123. de nat. mul. XXIX. 163. 166. Sed & exterius putamen in ſemine cucumeris ita vocatur l. 2. de diæt. XIV. 17. Hinc ἀχυρώδης ἄρτος, *panis acerosus* vocatur, qui plurimas habet *paleas* admixtas, vel ſolis *paleis* conſtat. Foeſ. p. 116. & ἀχύρωσις dicitur *ratio commiſcendi paleas cum argilla*, aliove luto, ab hirundinibus nidum ita conficientibus excogitata. Aldrov. l. 17. Ornith. c. 16.

* ACIA, τὸ ῥάμμα, vocatur *filum* per foramen acu trajectum, quo vel partes corporis diſſectas inter ſe committere, vel caput faſciæ ſubjectis partibus aſſuere conſuevimus. Gal. c. 2. de iis q. in med. ſ. t. 7. Quid vero *nodus* ſit, quære infra. Adde Foeſ. p. 550.

ACICYS, ἀκικυς vocatur *infirmus*, debilis, cui κικυς, h. e. *robur* ad motionem non ineſt. Legitur ap. Hipp. l. 4. de morb. XVI. 28. Junge Foeſ. p. 16.

* ACIDA *Bilis*, Vide *Bilis Atra*, & *Melancholia*.

* ACIDA *Pituita*. Vide *Pituita*.

ACIDNOS, ἄκιδνος, quaſi ἄκικνος, idem, quod ἀκικυς, *infirmum*, virium alactitate privatum ſignificat apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXVII. 3. de nat. puer. XXXVII. 5. præcept. VII. 14. Junge Foeſ. d. l.

ACIDULÆ (Græcum Latino reſpondens apud veteres non occurrit: Comprehendi tamen debent ſub iis aquis, quas Hipp. l. de A. Loc. & Aq. vocat ἐκ πηγέων ὕδατα, item ἁλυκὰ & Gal. l. 1. art. cur. de Glauc. c. 9. & alibi ὕδατα ἁλμώδη, νιτρώδη, θειώδη, marinas, nitroſas, ſulphureas &c.) ſunt aq. medicatæ metallicæ actu frigidæ (ad differentiam *Thermarum*, de quibus infra in lit. T.) acidi magis vel minus ſaporis, mineralibus plerunque ferri, vitrioli, nitri, aluminis, quandoque etiam auri eſſentiis in terræ abyſſo imprægnatæ. Duo igitur iis inſunt : Mineralis ſubſtantia, ceu pars potior : & Phlegmatis liquor, ſeu aqua ſubſtantiæ minerali vehiculum præbens. Schrod. Pharm. Med. Chym. l. 3. c. 3. Eſſentiam mineralium conſiſtere

in

Digitized by Google

in ſubtiliſſimis mineralium variorum particulis, & ſpiritibus ex actione, & reactione in Martem, vel pugnam ortis, quæ cauſſa etiam, quod acidulæ ſint potandæ ex ipſo vivifico fonte, vel ſcaturigine ipſa, recte docet Fr. Hofm. in clav. ad h. Scrod. loc. p. 144. Dividuntur in *Naturales*, quas Gal. appellat αὐτοφυῆ, ſponte natas l. 1. de S. F. c. 17. Hipp. v. l. 7. Epid. ſ. 4. t. 19. ὕδατα ἀτεχνία, quas arte carentes; & *Artificiales* ſive artificioſas, τεχνικῶς κατεσκευασθέντα. Gal. comm. ad d. l. Hipp. Schrod. d. l. c. 17. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Hiſtoriam, & Catalogum variarum *Acidularum* videre licet apud Tabernamontan. in ſuo vernaculo libro *Theſaurus Aquarum* inſcripto, ut & Joh. Vveker Antidotar. Spec. l. 1. ſ. 3. ubi ſub nomine *Balnearum* & internas acidulas complectitur. Ex recentioribus Arcanum *Acidularum* prodere tentavit Petr. Giurius, ut extat in Actis Erud. Lipſ. 1682.

Acidus, ὀξὺς, quid ſignificet ſenſibus magis perſpectum eſt, quam ut verbis exprimi commode poſſit. Ejus tamen hodieque in medicina frequentior applicatio tricas peperit non paucas. Quas ut breviter pro inſtituti ratione expediamus, *Acidum* accipirur vel de qualitare quadam guſtatili, qua præternaturali in humoribus, alimentis, medicamentis occurrente; cujus virtus juxta Galenum quidem conſiſtit in hoc, quod mordicet abſque calefactione, & vis fermentandi quoque inſit, l. 1. de S. F. c. 37. item, quod natum ſit incidere, extenuare, dividere, farctuque liberare, perpurgare citra excalefactionem, l. 5. c. 26. Enimvero inſufficiens hæc eſt enumeratio. Hinc recentiores recte quoque *Acido* cuidam rribuerunt vim congelandi, coagulandi, figendi, incraſſandi, obſtruendi, fermentationem cohibendi, & ita frigus totius corporis, pallorem, & infirmitatem efficiendi, quatenus nimirum *Acidum aliud* in fixis, vitriolaceis, aluminoſis portionibus; *aliud* vero in nitroſis, volatilibus conſiſtit. Vel ex principiis Philoſophiæ Carteſianæ *Acidorum* particulæ modo gladiolis, modo novaculis, modo acubus, & aculeis, modo etiam cuneolis aſſimilantur, unde & *Antacida* varia eſſe debent. Dolæus Encyclopæd. Med. l. 1. c. 3. §. 19. p. 53. Vel ſumitur pro principio quodam ſalino conſtitutivo, & ſubſtantiali omnium corporum naturalium, ita ut una cum altero, quod *Alckali* appellant, ad conſtitutionem rerum naturalium in initiis earum, tum in mixti partibus concurrere nonnulli modernorum docuerint, quæ ſententia etiam tantum invenit applauſum, ut in multorum ſcriptis Medicis nil niſi *Acidum* & *Alcali* ferme legatur: Imo non modo naturalium rerum, ſed & præternaturalium, morborum puta, cauſſarumque morbificarum originem ex illis duobus deducere non veriti ſint. Qua de cauſſa etiam palmaria Medicinæ objecta, & Architectonica Naturæ inſtrumenta appellata fuerint. Enimvero quantis commentum hoc ingenioſum adhuc ſcateat tenebris obſcuriſſimis, evidentiſſimis contra quandoque contradictionibus, cuilibet, cujus animus novitatis vanæ cupidine non præoccupatus, & occœcatus fuerit, legenti recentiorum, videlicet Takeni, Svvalbe, Davidis de Beke, Barneri, aliorumque ſcripta nullo negotio patebit: ita ut idem judicium, quod Gal. quondam de Chryſippi ſcriptis tulit, de his quoque ferre ſalva veritate liceat: Oportet ter, & quater multo cum otio, ſtudioque, & diligentia non mediocri perlegere, atque ita demum credere, id in illis reperiri, quod in proverbio eſt, cum ajunt: Nihil apprehende, & fortiter tene: Adeo ænigmata ſunt mirabili quadam obſcuritate perplexa, l. 3. de Hipp. & Plat. Decr. c. 4. Quid? quod jam inſufficientiam horum principiorum agnoverit, & faſſus ſit D. D. Joannes Bohnius in Epiſtola ad D. Langelotum publice edita: An *Aciditas* naturalis in fermento ventriculi chylificante, & ſucco pancreatico occurrat, etiam hodieque in dubium vocatur. Enimvero noſtri non eſt inſtituti, controverſias has ventilare, aut dirimere. Igitur de *Acido* ἅλις σπουδῆς.

* Acinesia, ἀκινησία, Lat. *Immobilitas*, generaliter quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit prolixa expoſitione; videlicet *Motus privationem*, vel motum localem abolitum. Specialiter vero Gal. ita dicitur *media illa quies*, quæ ſyſtolen, & diaſtolen pulſus intercedit. l. 1. de diff. pulſ. c. 7. Vocatur & ἡσυχία, ἠρεμία, i. e. *Quies*.

* Acinosa *tunica*, eadem quæ *Uvea*, ῥαγοειδὴς, Vide *Oculus Rhagoides*. Dicitur & *Aciniformis* apud Ingraſſiam comm. in Avic. de Tumor. p. n. p. m. 292.

* Acinus, σταφυλὴ, ῥάξ. Vide *Staphyle*, *Cion*.

Acis, ἀκὶς, vocatur *cuſpis* teli, vel ſagittæ, & pertinet inter cauſſas vulnerum. Unde aliquoties legitur apud Hipp. l. 5. Epid. XX. 2. 4. 5. XXI. 6. Junge Foeſ. p. 17.

* Acmasticos, ἀκμαστικὸς, epitheton febris, quæ & *Homotenos*, ὁμότονος dicitur, *Synochi ſpecies*, quæ ſimilem ſervando effervescentiam continuam ad finem uſque terminatur. *Epacmaſtica* vero ἐπακμαστικὸς σύνοχος appellatur, quando continuo creſcendo procedit: E contra παρακμαστικὸς, *paracmaſtica* febris, quæ decreſcendo movetur, ex Gal. l. 9. meth. med. c. 4.

* Acme, ἀκμὴ, proprie ſignificat juxta Etymologici Auctorem *ſummam ferri aciem*, quaſi ab ἀκὴ, *acies*, quod ab ἥκω, *venio*, deſcendit, quia omnia penetrat. Igitur ἀκὴ dicitur, & pleonaſmo literæ μ ἀκμή. Verum hæc ſignificatio non eſt

bujus

hujus loci. Ab hac tamen dependet altera generalior translatitia, quando ſummum uniuſcujuſque rei *vigorem*, & incrementum denotat. *Vigor* enim dicitur, quaſi *vis agendi*, & *Vigentes*, quaſi *vi agentes*, virtute pleni. Hinc *vigor* corporis, *Vigor* ætatis ſæpe legitur ap. Auctores. Eſt vero *Vigor ætatis* nihil aliud, quam *ſtata ætas* Scaligero in Poetic. media inter juventutem, & ſenectutem, in qua promptitudo ad actiones, motuſque, & robur corporis vigent. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 2. Leonicenus reddidit *Conſtitutam*, alii *Conſtantem*, alii *Subſiſtentem* vocarunt. Inde translatum vocabulum ad alia omnia ſummam perfectionem adepta, quin & ad ipſos morbos. Sic enim tertium morborum tempus ἀκμὴν, *ſtatum*, *vigorem* appellant, in quo ſummum habent impetum, & cauſa eorum *viget*, floretque vis mali. Ita enim per ἀνθεῖν *florere* eleganti metaphora quoque expreſſit Hipp. *ſtatum morbi*, vel *vigorem* l. 2. Epid. l. 1. n. 24 Videſis Linden. Sel. Med. Ex. XII. §. 83. ſeqq. De voce vero ἀκμὴ conſule etiam Foeſ. p. 17. Dieter. Jatr. n. 29.

Acne, ἀκνη. Vide *Jontkos*.

Aco, Aquo, σάραχος, *Sarachus*, *Sarachinus piſcis* eſt ap. Epirotas, & Inſubres frequens, nec non in lacu Comenſi, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. l. 5. de piſc. c. 58. Inter cibos ſat probos rite præparatus commendatur ibidem.

Acoe, ἀκοὴ. Vide *Auditus*.

Acoelios, ἀκοίλιος, q. d. *Deventris*, h. e. ita extenuatus, ut ventre quis carere videatur. Gal. l. 4. de Hipp & Pl. decr. c. 4.

Acolastos, ἀκόλαστος, Ethicum potius, quam Medicum, ſignificans *petulantem*, *laſcivum*. In qua ſignificatione & de moribus ſumitur ab Hipp. l. 4. Epid. VII. 7. Adde Foeſ. d. l.

Acone, ἀκόνη, *cos*, *pila*, vel *mortarium*. Legitur ap. Hipp. in utraque ſignificatione, 4. de R. V. I. A. t. 123. & l. de viſu III. 7. Foeſ. d. l. Vide *Cos*.

Aconion, ἀκόνιον, Lat. *Coticula*, Diminutivum Cotis. Dicitur & de medicamento Ophthalmico, in quo medicamenta dura, & ſolidiora, gemmæ multæ, atque ebenum ad cotem atteruntur, ne oculum lædere queat. Gorr.

Acontias, ἀκοντίας. Vide *Cenchrias*.

Acopon, ἄκοπον, dicitur omne id in genere, *quod laſſitudinem*, κόπον, *tollit*. In qua ſignificatione uſus Hipp. 2. aph. 48. Vide Dieter. Jatr. n. 30. In ſpecie translatum vocabulum ad *medicamenta Topica*, quæ illitu blando laſſitudinem ex multo, vehementique motu corporis, & laboribus obortam tollere valent. Tandem uſus paulatim nomen hoc extendit etiam ad alia medicamenta laſſitudini tollendæ non dicata, ſimilem ſaltem Linimenti, vel Olei conſiſtentiam habentia. Gal. l. 9. de C. MP. G. c. 11. ſeqq. Jung. Foeſ. d. l. & p. 18. Gorr. in defin.

* Acor, ὀξύτης, communiter idem eſt, quod *Aciditas*. In ſpecie tamen Gal. ita dicitur ſpecies *corruptionis acidæ alimentorum* in ventriculo, unde acidi ructus proveniunt, juxta Gal. l. 5. de U. P. c. 4. Sunt vero alimenta illa corruptelæ acidæ obnoxia frigidiora, magiſque pituitoſa, l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 1. Cæterum *Acori* in ventriculo naturali multum tribuiſſe Helmontium, patet ex tr. Pleura furens, n. 14. id quod intelligendum de fermento ventriculi acidiuſculo, ſi rite ſe habuerint. Vide Rolfin. Ord. & Meth. Med. Spec. l. 2. ſ. 2. c. 14. 15. quamvis & hodieque ſint, qui *acorem* fermenti pernegent, & inter non Entia referre non dubitent.

Acordina, i. e. *Tutia Inda*. Rul. in Lex.

Acoria, ἀκορία, emphaticum hoc vocabulum legitur in Aurea ſententia Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 20. ἄσκησις ὑγιείης, (vel juxta Foeſ. ὑγιής) ἀκορίη τροφῆς ἀοκνίη πόνων, h. e. Exercitatio ſanitatis, vel ſanitas eſt, veſci citra ſatietatem, & impigritas, vel alacritas ad labores. Et hic verus eſt ſenſus, atque genuinus. Quare mirandum, quod accuratiſſimus alias Interpres Hippocraticorum vocabulorum Foeſ in Oec. p. 18. quemadmodum & Henr. Steph. in Theſauro vocabulum hoc verterint per *inſatiabilem* edendi cupiditatem, & inexplebile ciborum deſiderium. Quid dictu abſurdius, quam hoc, quod exceſſus cupiditatis ciborum nunquam non vitioſus, cum Bulimo, & Appetentia canina coincidens faciat ad exercitationem, vel conſervationem ſanitatis? Sic bonus ſæpe dormitat Homerus.

Acos, ἄκος, idem quod ἄκεσις, i. e. *auxilium*, medela. Huic opponitur ἄχος, *nocumentum*, exilium. Vide *Aceſis*.

Acosmia, ἀκοσμία, Gal. dicitur in ſpecie *inordinatio*, vel ἀταξία dierum criticorum in febribus, quemadmodum κόσμος eorum ordinem ſignificat. Gal. c. 3. in prog. Hipp. t. 7. Alias & Calvi dicebantur ἄκοσμοι, teſte Polluce l. 2. quia ſublatis capillis humani capitis tota pulchritudo flaceſcit. Keuchen. ad Samonic. p. 118.

Acræpalos, ἀκραίπαλος, i. e. *crapulam prohibens*, & impediens. Dioſc. l. 1. c. 35. Gorr. Vide *Crapale*.

Acrai, vox Arabica denotans *titillationem genitalium* in utroque ſexu, frequentius in muliebri, cum tenſione ſpaſmodica vaſorum ſpermaticorum, & inflatione ventris, nec non ſudore frigido. Dicitur & *Araſcon*, *Arſatum*, *Brachuna*. Species Satyriaſeos eſſe creditur ab Interpretibus. Avic. lib. 3. fen. 21. tract. 1. c. 5. & 6.

Acrasia, ἀκρασία, ap. Hipp. ſignificat *incontinentiam* circa cibum, potum, & rem genitalem, imo & circa cæteras res non naturales, l. de humor. III. 110. & alibi. Dicitur alias & ἀκολασία.

Digitized by Google

Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 1. fin. In quibuſdam locis ἀκρασία quoque denotat *debilitatem* partis, & impotentiam, & ita coincidit cum vocab. ἀκρατής, de quo paulo poſt. Ita in Coac. t. 164. l. de int. aff. XXXVI. 7. l. 4. Epid. VI. 5. & alibi. Vide Foeſ. p. 10.

ACRATIA, ἀκρατία, *impotentiam*, debilitatem, & inefficacitatem ſignificat ap. Hipp. Prorrh. l. 1. ſ. 3. t. 60. Coac. t. 477. 5. aph. 16. & paſſim ſæpius, quæ loca collegit Foeſ. d. l. ibi, & adjectivum ἀκρατὴς pro debili accipitur, & impotente 3. aph. 12. 7. aph. 40. Aliquando v. ſumitur exceſſive utrumque, & coincidit cum ἀκρασία, *incontinentia*, quando cupiditas affectuum vincit hominem, ita ut a concupiſcentia ſola trahatur, ſequente illam, tanquam ancilla, ratione. Gal. l. 4. de Hip. & Plat. decr. c. 2. Vide Dieter. n. 31.

ACRATISMA, ἀκράτισμα, ἀκρατισμὸς, eſt *ſpecies jentaculi* veterum Græcorum, quando ſolo pane in mero macerato veſcebantur, de quo lege Lang. l. 1. ep. 55. & Linden. S. M. Ex. IX. §. 65. qui ex Dorotheo doct. 18. βυκκάκρατον, *buccam mero intinctam* appellari ſcripſit.

ACRATOS, ἄκρατος, i. e. *merus*, ſincerus, non mixtus. Vide *Merus*.

ACREA, ἀκραῖα, ἀκρέα, idem, quod ἀκρωτήρια. Vide *Acroteria*. Legitur apud Hipp. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 8. l. 1. Epid. com. 3. t. 28. & 75. l. de humid. uſ. IV. 13. V. 2. &c. Vide Foeſ. p. 21. ſeq.

ACRESPERON, ἀκρέσπερον, *ſummam veſperam* ſignificat, h. e. incipientem apud Hipp. l. 7. Epid. XIV. 10. Foeſ. p. 22.

ACRIBES, ἀκριβὲς, *exquiſitum*, *accuratum*, exactum ſignificat, ἀκρίβεια, exactam, accuratamque rationem. Utrumque legitur aliquoties ap. Hip. v. g. de aere uſurpatur l. de morb. ſacr. XVII. 12. de feb. 4. aph. 59. de diæta 1. aph. 5. de remediis 1. aph. 6. Legitur & ap. Gal. l. 1. ad Glauc. c. 8. l. 14. M. M. c. 3. Confer. ad Foeſ. p. 22. Dieterich. n. 34.

ACRIMONIA, ACRE, δριμύτης, δριμύ. Vide *Drimys*.

ACRIS, ἀκρὶς, proprie & ſtricte *ſummitatem montis*, vel *cacumen* ſignificat. Per translationem etiam de prominentia oſſium accipitur apud Hipp. 1. de artic. t. 63. Foeſ. d. l. Deinde ſignificat etiam *Locuſtam*, de quo infra in *Locuſta*.

* ACRISIA, ἀκρισία, apud Hipp. ſumitur duplici ſenſu: vel quatenus ſignificat *nullam criſin*, aut nullum morbi judicium futurum, vel *malam criſin*, Gal. c. 2. in l. 1. Epid. t. 46. quamvis accurate loquendo poſterior ſignificatio ſit incongrua, & potius ab illa phraſi abſtinendum eſſet, quandoquidem *mala criſis* cum naturæ robore non poteſt conſiſtere, quod tamen ad *Criſis* formalem rationem requiritur. Vide *Criſis*.

ACRITOS, ἄκριτος, duo ſignificat. I. *Temerarium*, *abſque ſolutione Critica*, & præter rationem. In qua legitur apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 36. lib. 1. Prorrh. ſ. 3. t. 10. &c. II. ſignificat *Concretum*, congelatum v. g. ita ſumitur de gelu, exponente ita Foeſ. p. 23.

ACROASIS, ἀκρόασις, idem quod ἀκοὴ, *auditionem* vel actum audiendi ſignificat. Hipp. in Præcep. IX. 25. & jurejurand. l. 18.

ACROBYSTHIA, ἀκροβυσθία. Vide *Acropoſthia*.

ACROCHIR, ἀκρόχειρ, vel ἀκρόχειρον, dicitur ab Hipp. & Gal. *ſumma*, & *extrema manus*, cujus termini ſunt ulna cum radio, & extremi digitorum apices. Dividitur in tres partes minores: Carpum ſeu Brachiale, Metacarpum ſ. Poſtbrachiale, & Digitos. C. Hofm. in argum. ad Gal. l. 1. & 2. de U. P. n. 14. Fallop. expoſ. de Oſſib. c. 27. Tom. I. Oper. p. m. 521.

ACROCHIRESIS, ACROCHIRISMOS, ἀκροχείρησις, ἀκροχειρισμὸς, ἀκροχειρίη, dicitur ſpecies luctæ, vel exercitationis, quando duo ſummis manibus inter ſe colluctantur, & ſeſe raptant citra reliqui corporis congreſſum. Meminit hujus luctæ Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 17. l. 3. XXIII. 7. XXVI. 32. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 7. & l. 5. c. 3. Vide & Foeſ. l. Lang. l. 1. Ep. 52.

ACROCHLIARON, ἀκροχλίαρον, h. e. ἄκρως χλιαρὸν, *ſumme tepidum*, quod eſt medium exquiſite inter frigidum, & calidum, ſignificat, ap. Hipp. 3. de V. R. I. A. 1. 29. Vide Gal. comm. ad h. l.

* ACROCHORDON, ἀκροχορδὼν, eſt genus *verrucarum* dolens *penſile*, & foras prominens, exilique veluti pediculo ceu baſi innitens, ad differentiam μυρμηκιῶν, vel *verrucarum ſeſſilium*, de quibus infra ſuo loco. Sunt v. *Acrochordones* vitioſi multi ſucci nutricii ad exteriora, & cutim repentis ſoboles, ex Gal. 3. aph. 16. Actius, & Celſus (l. 5. c. 28.) deſcribunt, quod ſint *Verrucæ* duriores ſub cute aſperiores, calloſæ, & plerumque teretes, cuti concolores, infra tenues, ad cutim latiores, raro tamen magnitudinem fabæ excedentes, juniores maxime infeſtantes, ſic dictæ, vel quod vertice ſuo ſimiles ſint reſectæ cordæ ſecundum extremitatem, vel quod in imo adeo anguſtæ ſint, ut pendere videantur. Ex ejuſmodi verruca nomen Q. Fabio Maximo factum, ut *Verrucoſus* diceretur, teſte Plutarcho in ejus Vita, & ex veteri inſcriptione.

Q. FABIUS MAXU. VERRUCOSUS.

Meminit quoque Q. Serenus Sammonicus *c. Verrucis* tollendis.

Interdum exiſtit turpi verruca *papilla*.

Hinc quondam Fabio verum cognomen adhæſit. Ad quem locum vid. Keuchen. in not. pag. 294. Adde & Foeſ. Oec. p. 25. Dieter. n. 38.

ACRO-

Digitized by Google

Acrochorismus, ἀκροχορισμὸς, dicitur feſtiva ſaltatio, & refertur inter exercitia corporis, crurum, manuum, & brachiorum propria. Andr. Baccius de Therm. l. 7. c. 7. m. 449.

Acrocolia, ἀκροκώλια, dicuntur apud Hipp. & Ariſt. *extremitates membrorum*, nec non edulia ex illis parata, videlicet aures, pedes, roſtra. Loca illius ſunt, l. 3. de diæt. XX. 14. XXV. 12. XXVII. 29. l. 2. de morb. mul. LIV. 25. Hujus v. eſt l. 23. probl. 40. Budæus quoque addit χορδὰς, καὶ χόλικας inteſtina & exta. Celſo, & Gazæ vertuntur *trunculi*. Talia hodieque ad Gelatinas parandas in re cibaria accipi ſolent. Cur Erotianus hanc vocem expoſitione minime egentem judicaverit, ceu nimis notam, non video. Confer ad Foeſ. p. 23.

Acrodrya, ἀκρόδρυα, vocantur in genere omnes arborei fructus, qui alias ὀπωρῶν, Lat. *Pomorum* nomine veniunt; in ſpecie v. ii, qui in ambitu putamen habent lignoſum, eoque concluduntur, ut ſunt Juglandes, Avellanæ, Caſtaneæ &c. & *Nucum* καρύων appellatione comprehenduntur. Hipp. generalius ſaltem accepiſſe videtur de nat. pueri II. 12. & de humor. IIX. 25. Hinc recte etiam negavit C. Hofm. vocabulum hoc ſignificare certum fructum l. 3. var. Lect. cap. 24. Δρῦς n. vetuſtiſſimis *arbor* eſt. Idem com. ad Gal. LL. de U. P. n. 1132. Junge Foeſ. d. l.

Acrolenion, ἀκρωλένιον, idem quod *Olecranum*, de quo ſuo loco C. Hofm. d. l. ad Gal. de U. P. n. 94.

* Acromion, ἀκρώμιον, eſt *ſummus humerus*, humerive pars ſumma exterior, & prominens, brachioque hærens. Inſuper ea eſt compactio, qua os ſcapulæ a ſpina tenue inchoatum, paulatimque plenius effectum ad *Acromii* locum pervenit, ibique brachio connectitur. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, tertium os eſſe inquiunt, quod in hominibus ſolum deprehenditur, idque *Cataclida*, κατακλεῖδα, & *Acromion* appellari exiſtimant a Gal. de oſſib. c. 14. & l. 13. de U. P. c. 10. quamvis C. Hofm. ad h. l. 104. doceat, Galenum duo hæc vocabula diſtinxiſſe, & κατακλεῖδα os parvum ſcapulæ cartilaginoſum ſignificare, ἀκρώμιον vero *ſummum humerum*.

Acromphalion, ἀκρομφάλιον, ſic dicitur *pars media umbilici*, de quo infra ſuo loco.

Acropathos, ἀκρόπαθος dicitur de morbo, qui ſummam corporis partem aliquam afficit. Uſurpatur ab Hipp. de uteri orificio affecto l. de ſuperfœt. XIV. 10. de Cancro occulto l. 2. Prorr. XIIX. 9. Junge Foeſ. Oec. p. 24.

Acropis, ἄκροπις (alii ἀκροπωὶς, vel ἀκρωπὶς) eſt epitheton *Linguæ*, quæ ſua ipſius extrema efformare nequit, h. e. propter motus difficultatem *inarticulata*, Gal. in expoſ. voc. Hipp. quamvis Foeſ. in Oec. p. 24. ex ipſis textibus Hipp. l. 7. Epid. XXIII. 21. XXVI. 7. XLII. 49. potius ad ægrum ipſum pertinere hoc epitheton exiſtimet, id quod minime certum eſt, cum Hipp. haud infrequens ſit, ipſa nomina affectuum abſtracta cum epithetis ægrorum concretis permiſcere.

Acroploa, ἀκρόπλοα, apud Hipp. dicuntur, *quæ in ſummo extant*, velut in ſuperficie innatantia, lib. 1. de morb. X. 66. adde Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 24.

Acroposthia, ἀκροποσθία, vel ἀκροπόσθιον, dicitur *Præputium*, aut ſumma, vel extrema *Præputii* pars glandem penis integens. Idem fere ergo, quod πόσθη. Hæc præputari, & reſecari ſolet adhuc Judæis, & Turcis. Legitur hoc vocabulum apud Hipp. 6. aph. 19. Coac. t. 504. l. 4. de morb. XXIX. 8. Adde Foeſ. p. 24. Gorr. in Def. Dieterich. n. 35.

Acropsilon, ἀκρόψιλον, vocatur *membrum in extremitate nudum*, & legitur apud Hipp. de pudendo in extrema parte denudato, l. 4. Epid. XX. 6. Vide Foeſ. p. 25.

Acros, ἄκρος, proprie ſignificat *ſummum*, *extremum*. Ita dicitur de naſo ἄκρος ῥὶς, Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 3. alias uno vocabulo ἀκρόρινον. Uſurpatur & de ſtatu corporis, qui ad ſummum bonitatis pervenit, 1. aph. 3. de æſtate 3. aph. 18. Per translationem vero etiam id, quod *optimum* eſt, ſignificat: v. g. Unguentum Irinum ἄκρον, i. e. *optimum*, apud Dioſc. l. 1. c. 67. Hipp. l. 2. de mor. mul. XXIIX. 4. Confer ad Foeſ. p. 23. Dieter. n. 36. Derivatio Blancardi ab ἀκρίζω eſt inepta, cum hoc ceu verbum frequentativum derivetur juxta regulas Etymologiæ a nomine primitivo ἄκρος.

Acrosapes, ἀκροσαπὴς apud Hipp. l. de alim. IV. 1. de cibo dicitur, qui in juvenibus *leviter putreſcens*, in ſenibus vero perfecte, & ad ſummum tranſmutabilis eſt, & offerendus. In quem locum tamen recte animadvertiſſe videtur Valeſius in comm. p. m. 243. hoc Epitheton ſignificare *concoctu facile*, & modum hunc loquendi fluxiſſe a quodam Medicorum dogmate, quamvis falſo, concoctionem ciborum putreſcentia quadam perfici. Nam ſæpe ex falſo dogmate nomina fluunt, quæ ab Auctoribus retinentur, etiamſi in illo dogmate non acquieſcant.

Acroteria, ἀκρωτήρια, alias ἄκρεα, ἀκρωλένια, dicuntur Hipp. *extremæ corporis partes*, videlicet caput, manus, & pedes. Horum refrigerationem in morbis acutis exitioſam eſſe ob flammæ vitalis, vel ſanguinis coagulationem, vel nimiam conflagrationem prægreſſam, docet Hipp. 7. aph. 1. & 26. legitur & 2. de R. V. I. A. t. 44. ſ. 3. t. 33. ſ. t. 4. 16. 26. Adde Fal. in comm. ad illa loca, & junge Foeſ. p. 25. Dieter. n. 37.

Acroteriasmos, ἀκρωτηριασμὸς, vocatur extremarum corporis partium, videl. *manuum*, & *pedum*

Digitized by Google

dum vel putreſcentium, vel quorum oſſa perierunt, per ſerram *reſectio*; cujus modum accuratum vide apud Aquapend. in Oper. Chirurgic. & Hildan. in tract. de Gangræna, & Sphacelo. Vocabulum vero Græcum ſic deſcripſit Gorr. in definitionibus abſque adducta authoritate, ubi illud extet.

ACROTHOREX, ἀκροθώρηξ, vocatur ille, qui *leviter vino inebriatus* eſt, & opponitur ab Ariſtotele τῷ μεθύοντι σφόδρα, valde ebrio, lib. 3. probl. 2.

ACSUO eſt *Corallium rubrum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ACTIN, ACTIS, ἀκτὶν, ἀκτὶς, vide *Radius*.

ACTINOBOLISMUS, ἀκτινοβολισμὸς, ἀκτινοβολία, vide *Diradiatio*. Jung. Willis An. Brut. Part. 1. cap. 15.

* ACTIO, ἐνέργεια, πρᾶξις, idem, quod *Functio*, *Operatio*. Quandoque late ſumitur, quandoque ſtricte. In lata ſignificatione complectitur & activos motus, vel *actiones activas*, ἐνεργείας δραστικὰς, vel πρακτικὰς, quæ ſunt motus agentis, ſive motus activi partium organicarum, ver. gr. Manus *actio* eſt apprehenſio: Pedis, ambulatio, &c. & *paſſivas*, παθητικὰς, quales ſunt ſenſuum, quæ fiunt recipiendo ſpecies ſenſibiles. Ita oculi *actio* dicitur Viſio: Auris, auditus. Sed & *utilitas*, & *uſus* partium quarundam comprehenduntur, dum quædam membrorum organicorum partes miniſtrant agentibus, quaſi ſtando in ſuccenturiis, v. g. ut Oculus videat, non eſt ſatis, illum bene habere, ſed & opus eſt ciliis, ſuperciliis, palpebris, &c. ut loquitur C. Hofm. in Gal. de Uſ. P. n. 955. In ſtricta vero ſignificatione quamvis in Medicina minus frequenti veri motus partium organicarum ſaltem *actionum* nomine veniunt. Sunt vero in genere nihil aliud, quam *accidentia ſanitatis*, & *morborum prima*, quæ diſpoſitionem, vel facultatem corporis humani, ejuſque membrorum ſecundum, & præter naturam ſeſe habentem immediate conſequuntur, dividunturque in tres Claſſes; *Naturales*, *Vitales*, & *Animales*: ſecundum Mœbium in *Vitales*, *Animales*, & *Genitales*, quarum omnium quædam ſunt *Nobiliores*, quædam *Ignobiliores*: aliæ *Publicæ*, aliæ *Privatæ*. Omnino igitur ab *Operibus*, quæ ἔργα, vel ἐνεργήματα dicuntur, probe ſunt diſtinguenda, utpote quæ ſecundam accidentium, & ſymptomatum claſſem conſtituunt, contra opinionem Gal. lib. 1. Meth. medic. cap. 5. ubi dixit, nihil referre, ſive opus, ſive *actionem* inter loquendum dixeris. De *Actionum* differentiis vide plura in Inſtitutionibus. Diviſio in *Animalem*, quæ a cerebro, & *Naturalem*, quæ a cerebello dependet, inſufficiens eſt, & inepte a Blancardo propoſita.

ACTIVUS, δραστικὸς. Vide *Draſticus*.

ACTUATIO, Lat. dicitur de rebus, præcipue medicamentis, potentia talibus, quæ, ut operentur actu, opus habent mutatione a calore noſtro, vel temperamento vitali. Eſt igitur *Actuatio* illud *mutationis momentum*, τῆς μεταβολῆς ἀφορμὴ, a calore noſtro vitali dependens, cujus beneficio virtus medicamentoſa elicitur, & humoribus vitalibus, atque ſpiritibus noſtri corporis applicatur, & ita in actum deducitur. Vide Gal. l. 2. de Temper. c. 4. Ut enim *actu* talia ſint, id a nobis accipiunt d. l. c. 1. Jungatur Diſputatio noſtra de Purgat. modo, ac viis ad alv. th. 14. & Dogmata Medic. Gener. P. VI. c. 2. dogm. 2. p. 686. ſeqq.

* Actus, ἐνέργεια, opponitur δυνάμει, *potentiæ*, hinc & in Medicina remedium *actu*, vel τὸ κατ' ἐνέργειαν contradiſtinguitur ab illo, quod eſt poteſtate tale, τὸ δυνάμει, Gal. l. 1. de Simplic. fac. c. 6. Illius cognitio facilis eſt, quia in ſenſus incurrit, & tactu percipitur, ignem eſſe calidum, v. g. & glaciem frigidam, lib. 2. de Temper. cap. 2. Eſt & *actu tale* perfectius eo, quod potentia tale, quia hoc nondum tale eſt, ſed poteſt ſaltem tale eſſe. Illud vero jam præſens ipſa energia. Dicitur autem *Tale actu*, v. g. calidum, frigidum, humidum, ſiccum, &c. vel quod ſummam habet ejuſmodi qualitatem, vel vincentem qualitates contrarias, vel ad cognati generis mediocre aliquid, vel ad unum quodlibet a nobis eſt collatum, l. 3. d. tit. c. 1. Breviter. Res eſt in ſe magis perſpicua, quam ut opus ſit verbis. *Actus activorum* ſunt in patiente diſpoſito, id eſt forma agit ſecundum materiæ diſpoſitionem, ſcribit Dav. Lagneus in Harmon. Chym. Theat. Vol. IV. p. 750.

ACUITIO, vel verbum *Acuere*, ὀξύνειν uſurpatur tropice haud raro de medicamentis, quæ aliis natura debilioribus adduntur, ut ſtimulum his addant, & eorum vim medicamentoſam adaugeant. Ita purgantibus mitioribus quandoque addi ſolent in minori doſi purgantia fortiora, v. g. pilulæ, & pulveres purgantes *acui* ſolent granis aliquot diagrydii, troch. alhandal. Extr. helleb. nigri. Sic Spiritu ſalis *acuitur* ſuccus citri, & Spiritu Nitri *acuitur* Acetum ad Solutionem. Schroder. l. 1. c. 13. Hofm. clav. ad h. l. Modum *acuendi* aquam Mercurialem Philoſophicam ſatis obſcure propoſitum vide in Chriſtophori Pariſienſis Elucidarii l. 1. c. 3. in Th. Chymic. Vol. VI. p. 231.

ACUREB, notat *Vitrum*. Rul. & Johnſ.

ACUS, βελόνη, ῥαφὶς quid ſit, ex aliis jam Dictionariis conſtat. Pertinet vero inter inſtrumenta Chirurgica, & varium obtinet uſum. In ſpecie vero *acus interpunctoria*, qua utuntur in ſuffuſioni-

fuſionibus, ſive cataractis in oculo removendis, Galeno dicitur παρακέντητρον, Com. 1. de iis q. in med. f. t. 6. Græcum vocabulum ῥαφὶς legitur ap. Hipp. l. 2. de morb. LXIV. 11. Apud Gal. etiam extat ῥαφίον, *Acicula*, notante Foeſio in Oec. p. 551. Varias *Acus* Chirurgicas exhibet Scultet. Armam. Chirurg. Part. 1. Tab. VII. IIX. XIV. & XVII. Cæterum nomen hoc & locum invenit in Anatomicis, dum acuti illi proceſſus prope mammillares, vel potius appendiculæ in oſſe petroſo vocantur a Fallopio *Acus oſſeæ*, in obſerv. Anat. Tom. I. Oper. p. 364. vide *Graphioides*. Ad Docimaſticen metallicam pertinent etiam *Acus exploratoriæ* dictæ, quæ ſunt exiles latiuſculæ Virgulæ metallicæ, quæ Lapidi Lydio affrictæ teſtantur de puritate metallorum, & monetarum, vulgo *Streich Nadeln*. De his lege D. Ol. Borrich. Docimaſt. metall. §. 18. Porro *Acus* etiam eſt nomen piſcis duum generum, Ariſtot. & Oppiani, uterque tamen ad alimenta minus commodus, quia fere exſuccus; de quibus vide Rondelet. l. 8. c. 3. & 4. Aldr. l. 1. de Piſc. c. 22. ſeq. Hujus anatomen ab Ol. Borrich. communicatam vide in Act. Hafn. Vol. II. obſ. 48. p. 149. ſeq.

Acusios, ἀκούσιος, i. e. *invitus*. Opponitur ἑκουσίῳ, *ſpontaneo*. Extat & Partic. ἀκουσα ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 10.

Acusticus, ἀκουστικὸς, i. e. *ad auditum pertinens*, auditorius, ita nervus *Acuſticus*, medicamenta *Acuſtica*, i. e. auditum juvantia.

Acusto, idem, quod *Nitrum*, Rul. & Johnſ.

* Acutus, ὀξὺς, quid proprie ſignificet, aliunde notum eſſe debet, ac poteſt. In Medicina vero in genere notat omne id, quod celeriter, & cum violentia, aut periculo movetur; & dicitur cum de rebus non naturalibus, tum præternaturalibus. Ita *Acutæ exercitationes* ap. Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 2. & γυμνάσια ὀξέα ſunt, quorum celeres ſunt motus, Synonyma τοῖς σφοδροῖς, vehementibus. Frequentius vero prædicatur *Acutum* de morbis. Suntque *Acuti morbi* & ὀξέα νοσήματα, in genere magni, qui ob ſui magnitudinem, & ſymptomatum vehementiam celeriter ad vigorem properant, & cum ægri periculo tempora ſua percurrunt. Galen. 2. aph. 23. Magnitudo morbi, & ſymptomatum vehementia a cauſſæ internæ motu, & activitate vehementiori dependet, mutationem inferens magnam, vel ad ſalutem, vel ad interitum. Hinc nullæ certæ de illis inſtitui poſſunt prædictiones, Hipp. 2. aph. 19. Dividuntur communiter in tres claſſes: (1.) videlicet in *morbos Peracutos*, νοσήματα κάτοξέα, qui intra ſeptem dies communiter terminantur, ubi tamen nonnulli λεπτολογοῦντες rurſus diſtinguunt *Perperacutos* a *Peracutis*: per illos intelligentes *Acutiſſimos*, ὀξύτατα, qui etiam primis quatuor diebus ad terminum properant, & exemplum habetur in Hipp. l. 3. Epid. l. 3. t. 77. ægr. 6. (2.) in *Acutos ſimpliciter*, ὀξέα ἁπλῶς νοσήματα, qui plerumque quatuordecim diebus judicantur. Et (3.) in *Acutos ex decidentia*, & ὀξέα ἐκ μεταπτώσεως, qui quandoque ad quadrageſimum uſque diem extenduntur. Plura vide ap. Gal. l. 2. de diebus Crit. cap. 12. Nobis ſufficit monuiſſe cauſam, ob quam non poſſit firmus aliquis limes, aut terminus poni morborum *acutorum*, conſiſtere in varietate cauſarum externarum cauſam morbificam, ejuſque motum vel promoventium, vel remorantium. Gal. com. 3. progn. t. 25. *Acutos morbos*, & præſertim *febriles* maximam partem continuos eſſe docet. Idem l. 2. de criſ. c. 12. *Febris acuta* etiam ſimpliciter ὀξὺς vocatur abſque additione πυρετὸς, ap. Hipp. l. 4. Epid. XIII. 19. Plura de hoc vocabulo vide etiam ap. Foeſ. Oec. p. 455. ſeqq. Dieterich. Iatr. n. 621.

Adal, eſt terminus Paracelſicus, quo indicatur ſubſtantia, vel virtus ſubſtantialis plantarum, quando purum ab impuro jam eſt ſeparatum, in qua virtute dependent gradus diverſi facultatum operativarum in corpus humanum. Ejus meminit in fragm. de re herb. l. 1. §. de Incarnativ.

Adam, proprium nomen primi hominis a Deo creati. In Chymiam vero translatum ænigmatice notat *Lapidem Philoſophicum*, item *Mercurium Philoſoph.* qui ſuam *Evam* occultam in corpore ſuo geſtet. Hinc vocatur etiam *Adam Philoſophicus*. Dornæus de tranſmut. metall. cap. 6. 8. & 9. *Lapis* quoque dicitur *Adamicus* ibid. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 508. 509. 520.

Adamas, ἀδάμας, refertur inter lapides pretioſiſſimos, & gemmas maximæ æſtimationis, & multorum nummorum. Cryſtallum & cognationis vinculo, & generationis modo pene imitatur. Videatur de hoc Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 202. ſeqq. ubi ſimul fabuloſam illam ſententiam Plinii de invincibili ejus duritie, & ſoliditate, ita ut omnem vim ignis, & ferri eludere dicatur, refutatam reperies. Apud Gal. etiam dicitur ἀπαθὴς, *impatibilis*, vel omnis affectionis, & paſſionis expers, l. 1. de ſan. tu. c. 4. & multum terræ habere l. 9. de S. Fac. *Adamas* ex Lunæ cœlo, & ejus terra fieri legitur in Theatr. Chym. Vol. I. p. 317. Aliter ejus generatio deſcribitur in Vol. IV. p. 427. quando vapor naturæ per ſe ſublimatur ſine acceſſu pinguedinis ſulphuris, & venit ad locum aquæ puræ ſalis, fiunt *Adamantes*, & hoc in locis frigidiſſimis, ad quæ non poteſt pervenire pinguedo illa. An *Adamas* venenis intus ſumptis recte annumeretur, ventilavit Sennert. M. Pr. l. 3. p. 3. ſ. 2. c. 7. qu. 2.

& l. 6. p. 6. c. 6. *Adamas factitius* ex hyacinto, ſapphiro, legitur apud Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 4. *Alia* compoſitio proponitur a Lullio in Tr. *Animæ* tranſmutatio, quod fiat ex natura *argenti* terminati in naturam lapidificam. *Th.* Chym. d. l. p. 189.

Adamita, Adamitum Paracelſo vocatur duriſſimum in albo. Sunt duriſſimi albi lapides, & *Adamita* eſt lapis proprie, qui in veſica repetitur, l. 1. de Tart. tr. 1 c. 1. *Adamitum* eſt proprie Lithiaſis. Id. in Fragm. ad h. l.

Adarce, Adarcion, Adarcus, ἀδάρκη, ἀδάρκιον, ἄδαρκις, ſecundum ſubſtantiam eſt veluti ſpuma concreta aquæ ſalſæ, concreſcens ad arundines, & ſtipulas. Acerrimum eſt, calidiſſimumque, & propterea deleterium, & impoſſibile, ut intra corpus ſumatur. Foris vero impoſitum permiſceri ſolet aliis mitioribus, quæ vim ejus retundant, & ita cum fructu adhibetur, teſte Gal. l. 11. de S. Fac. h. tit. Rul. & *Johnſ.* in Lex. Chym. dicunt, eſſe carnem marinam ſecundum nonnullos, & præcipue in Cappadocia, & Galatia naſci. Indiacum nativum veluti in arundinibus Indiæ ſponte naſci, vel ut ſal Indicum in Canna. Eſt vero *Adarce* ſimilis colore flori lapidis Aſii, & in forma melli halcyonio, & aliquando cavo proxima, ut poſſit videri lacuſtre, quaſi halcyonium. Et quia pendet arundinibus, *Pericalamitum*, & *Calamochnum* quondam dicebatur. Hodie, niſi fallor, *Balla marinum* vocant. Ita videmus Medicos uti his ridiculis, ſæpius contemptis nobilioribus: nonnunquam etiam res ita obſcuris vocant vocabulis, ut Oedipo ipſo foret opus. Hactenus Rul. & Johnſ. De *Adarcii* viribus docet quoque Dioſcor. l. 5. cap. 137. Et jung. Chioccus, qui etiam *Alcyoniis* adjunxit Muſ. Calc. ſect. 1. p. 24.

Adarigo, notat *Auripigmentum*, ut & *Adarnech*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Adarticulatio, ἀρθρωδία. Vide *Arthrodia.* Ingraſſ. Latinum vocabulum applicat Græco, προσάρθρωσις, quod idem eſt cum διάρθρωσις. Comm. in Gal. l. de oſſib. p. 26. Vide *Diarthroſis.*

Adaxomae, ἀδάξομαι, idem, quod ὀδάξομαι, *pungor*, *lancinor*, prurio, mordeor. Extat ap. Hipp. lib. 2. de morb. mul. LXI. 4. LXIV. 10. Jung. Foeſ. p. 4.

Adephagia, ἀδηφαγία, vel ἀδηφαγίη, *voracitas* dicitur, præſertim pueris familiaris, dum panes eſu largiori capiuntur, quam potiſſimam cauſam lumbricorum, vel vermium eſſe cenſet C. Hofm. l. 3. Apol. pro Gal. c. 213. I. & quidem ex Gal. c. 7. in 6. Epid. t. 7.

Additamentum, ἐπίφυσις, idem, quod Appendix. Vide *Epiphyſis*. *Additamentum necatum* vocari proceſſum Ulnæ, ſive oſſis cubiti inferioris teſt. Veſal. de H. C. F. l. 1. circa fin. p. 208.

Additio, πρόσθεσις, idem, quod *Appoſitio*, *Adjunctio*, eſt alterum in Medicinæ definitione Hippocratica membrum, oppoſitum τῇ ἀφαιρέσει, quando ea, quæ deficiunt, mediante arte reſtituuntur. Hoc vero pro diverſis ſcopis quam plurimis multifariam quoque perficitur, quam varietatem nunc exponere non eſt hujus loci. Eſt & *Additio*, vel *Appoſitio* opus naturæ ad nutritionem neceſſarium, quando portiones ſucci nutricii parti nutriendæ, vel toti corpori offeruntur, ut incrementum capiat, ſive id fiat per arteriarum extremitates, ſive per nervorum fibroſas diviſiones. Hic enim inter ſe diſcrepant Authores recentiores. Nobis prior hactenus viſa eſt veriſimilior ſententia.

Adductio, παραγωγή, vide *Attractio*, *Paragoge*. *Adductores* qui dicantur Muſculi, vide *Adductio*.

Adec eſt *Lac Acetoſum*. Rul. & Johnſ. in Lex. Chym.

Adech Paracelſo vocatur ſpiritus hominis vitalis, & internus, author operationum, vel functionum intrinſecarum, l. 2. Chirurg. magnæ c. 13. Hunc ſpiritum quoque infici in peſte, & mediante hoc peſtem fieri Epidemicam contagioſam, docuit l. 1. de apoſtem. tract. 3. c. 7. Dorn. Ruland. & Johnſ. paulo aliter deſcripſerunt: *Adech* eſt interior homo noſter, & inviſibilis, ſingulorum exemplaria præfigurans in animo noſtro, quæ poſtea exterior homo manibus ſuis imitatur, & effingit. Quid hoc aliud, quam Actus Ratiocinationis, ſive Animæ Rationalis actus ſecundi?

* Adedentes. Vide *Phagedæna*.

Adehemest, id eſt, *Lamina*. Dicitur & *Ajonec*, *Albobonec*. Rul. & Johnſ.

Adelos, ἄδηλος, dicitur Latine *Inſenſibilis*, non evidens. Potiſſimum uſurpatur de *Tranſpiratione*, quæ fit per poros cutaneos abſque ſudore evidente, dum vapores, & fuligines inſenſibiliter exhalant, & avolant. Vide *Diapnoe*. Ἄδηλα πρόσκαιρα dicuntur ab Empiricis, quæ ſenſibus quidem uſurpari, & cognoſci poſſunt, ſed nondum tamen apparuerunt. Gorr. ex Gal. l. de ſectis.

Adelphixia, Adelphixis, ἀδελφιξία, ἀδέλφιξις, Latine *Fraternitas*, *Fratratio*, vocatur Hipp. *communio*, conſenſus, & cognatio partium, aliarumque rerum cum in ſtatu ſecundum, tum præter naturam. Hipp. c. 3. de art. t. 100. Etenim ἀδελφίζεσθαι eidem dicitur ſumma familiaritate cum alio gaudere. Quo verbo etiam aliquoties uſus v. g. l. 1. de morb. mul. XXXIV. 4. XXXIIX. 14. c. 3. de fract. t. 35. Adjectivum quoque ἀδελφεὰ dicitur de *morbis conſimilibus*, prioribus l. 1. de morb. mul. LXII. 1. ubi

Digitized by Google

ubi alii ἀδελφὰ legunt, quod & l. 2. Epid. ſect. III. 125. occurrit. Vide Foeſ. P. 5.

Ademonia, ἀδημονίη, *angorem*, *& anxietatem animi* ſignificat. Et adjectivum ἀδήμων, *anxium* graviterque mœſtum; Quod legitur ap. Hipp. l. 1. Epid. ſect. 2. t. 75. & Participium ἀδημονέων, l. de virg. morb. II. 26. Vide Foeſ. d. l.

* Aden, ἀδὴν. Vide *Glandula*.

Adenoides, ἀδενοειδὴς, Epithethon *Paraſtatarum*, ſive corporis glanduloſi ad veſicæ fundum ſiti, in quod vaſa deferentia inſeruntur. Vide *Paraſtata*, *Proſtata*.

Adenosus *Abſceſſus* vocatur Tuberculum crudum, durum, atque omnino contumax diſcuſſu, ſoboles limoſi, pituitoſique ſanguinis, glandulam mentiens etiam circa loca glandularum expertia enatam. De his legatur M. Aur. Sever. l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. c. 5.

* Adeps, στέαρ. Dicitur & *Sevum*, *Sebum*, & *Axungia*, ἀξυγγία, vel ἀξύγγιον (ita legitur apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 5. Vide Lind. S. M. Ex. IIX. §. 76.) differt a *pinguedine*, quod ille craſſior ſit, in animalibuſque totam naturam magis terreſtrem habentibus proveniens, velut in humidioribus pinguedo. *Adeps* quoque non tam facile igni appoſitus liquatur, & funditur, fuſus v. celerrime coit, & conglaciatur, multoque apparet *pinguedine* durior. Quod ſi v. voles, omnem oleoſam, & pinguem in animantibus ſubſtantiam *Adipem* appellato, ut plerique Medici. Sed & *Pinguedinem* totum hoc genus appellare tibi licet, verbis Gal. l. 11. de S. Fac. Ita quoque pro Synonymis habet P. Barbette Chirurg. P. III. L. 1. c. 3. nec alii recentiorum diſtinctionem aliquam obſervarunt. Uſus etiam eum *Pinguedine* eſt communis. Vel n. ad caloris conſervationem, & augumentationem, vel ad partium emollitionem, vaſorum diſtributionem, motus facilitatem, alioſque ſimiles uſus facit. Utrumque & *Adipem*, & *Pinguedinem* partibus organicis ſimplicioribus ſecundariis annumerare, veritati magis conſonum videtur, quam Humoribus, aut Excrementis, utilibus licet, aſſociare. Rul. & Johnſ. in appendic. Lex. Chym. ita *Adipem* deſcripſerunt, quod ſit pinguedo coagulata, vel condenſata, quam conſiſtentiam habet a ſalinis portionibus. Etenim ſi deſtilletur adeps, deſtillatione partes ſulphureæ adſcendunt, & remanent in fundo portiones ſalinæ, unde liquor ille poſt deſtillationem non amplius coagulatur, & *Oleum Adipis* dicitur.

Adeptus, terminus Paracelſo, & Helmontio familiariſſimus, quo notatur ſingularis quædam a Deo donata, & conceſſa cognitio. Ita *Adepti* vocantur, quorum rector etiam Spiritus Dei eſt, quique ſibi aliquam peculiarem compararunt ſcientiam, præſertim per artem *Cabalæ*. Helmont. de magn. vuln. cur. n. 129. Unde & *Adepta Scientia*, vel Sophia κατ' ἐξοχὴν dicitur *Magia Naturalis*, & Ars *Caballiſtica*, de qua infra in *Cabala*. Talem quoque ſpecialem ſententiam urget Helmont. in Medico, & *Adeptum medendi* appellat, quem opponit Galenicæ, & Paganæ ſcientiæ M dicæ, atque peculiare donum Dei habetur nobilius, & ſuperius, quam quod e cognitione præexiſtente ſenſuum formatur in intellectu, imo quod nec proprie doceri, vel demonſtrari poteſt. Plura vide in præf. tract. de Lithiaſi. *Adeptæ Sophiæ* meminit Paracelſ. l. 1. de peſte cum addit, *Adeptæ Philoſophiæ* l. 2. Chir. magn. t. 3. c. 1. *Adepti* etiam *Chymiæ* dicuntur, qui omnem laborem in Arcano univerſali acquirendo impendunt, & in hanc metam adſpirant. Verum modo iterum ad illos non quadraret ſupra adductum proverbium ap. Galen. Nihil apprehende, & fortiter tene.

Adhaerentia, πρόσφυσις. Vide *Proſphyſis*.

Adiachytos, ἀδιάχυτος, i. e. *minime diffluens*, aut diffuſus. Uſurpatur tropice de iis, qui veſtit, & cultu ſunt frugali, minimeque diſſoluto. Hipp. l. de dec. ornatu II. 18. Junge Foeſ. d. l.

Adiaphoros, ἀδιάφορος. Vide *Indifferens*.

* Adiapneustia, ἀδιαπνευστία, h. e. *impedita perſpiratio* Gal. l. 11. M. M. c. 10. Eſt cauſa primaria febrium, quando nimirum fuliginoſa, & vaporoſa effluvia per habitum corporis, & poros cutaneos exhalare nequeunt, ſed regurgitantia ad maſſam ſanguineam confuſione ſua inſignes perturbationes in ſanguine producunt, & ſubinde copioſius congeſta, & ſubactionem reſpuentia turgeſcentiam, & febriles efferveſcentias pariunt. Vide Thom. VVillis de febric. c. 1. §. dum ſanguis. Confer etiam ad Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. ſ. 3. c. 33.

Adiaptotos, ἀδιάπτωτος, nomen eſt Medicamenti Colici, cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 4. & nomen hoc ideo accepiſſe videtur, quod ad omnem inflammationem efficax ſit. Gorr.

Adiarrhoea, ἀδιάῤῥοια, dicitur eorum, quæ excerni deberent, omnimoda retentio, ac inhibitio. Erotian. in Onomaſtic. Hipp. pag. m. 18. b.

Adib, eſt nomen animalis, cujus Hepar commendatur ab Avicenna in omni Hepatis imbecillitate, l. 3. fen. 14. tr. 1. c. 18. fin. Inteſtinum, & Stercus in Colica d. l. fen. 16. tr. 4. c. 14. Si rabioſum fuerit illud animal, de ejus morſu, & cura agitur l. 4. fen. 6. tr. 4. c. 5. Vide verb. Lupus.

Adibat, i. e. *Mercurius*. Rul. & Johnſ.

ADJECTIO, **ADJUNCTIO**, προσαγωγή. Idem quod πρόσθεσις, *Additio*, opponiturque ab Hipp. τῇ ἀφαιρέσει, *ablationi*, de Inſomn. V. 11. & alibi. Plura loca, ubi verbo προσάγειν uſus Hipp. collegit Foeſ. Oec. p. 532.

ADIPSON, ἄδιψον, in genere omne id dicitur, *quod ſitim abigit*, vel arcet, qualia deſcribuntur a Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Alias ſpeciale Græcis fuiſſe epitheton *ptiſanæ* hordeaceæ teſtatur Lang. l. 1. ep. 57. ita & Hipp. hoc titulo exornavit *ptiſanam*, & *oxymel* in l. de R. V. I. A. ſ. 1. t. 18. & ſ. 3. t. 20. Vide Foeſ. p. 5. Gorr. in def.

ADJUVANTIA, συνεργητικά, dicuntur Medicamenta, quæ naturæ, & calori vitali ſuccurrunt miniſterialiter, & inſtrumentaliter. Fallop. de tum. p. n. c. 17. Tom. I. Oper. p. 635.

ADJUTORIUM, idem quod humerus, brachium, os habens unicum. Ita vocatur a Joh. Anglico Roſ. Angl. p. 1060. c. de diſlocatione *adjutorii*. Legitur & in Veſalii de H. C. F. p. m. 207. Deſcribitur vero claris verbis ab Albucaſi. Adjutorium eſt os illud, quod eſt inter cubitum uſque ad caput ſpatulæ, l. 3. Meth. Med. c. 11. p. m. 206.

ADIYLISTOS, ἀδιύλιστος, vocatur *vinum non defæcatum*, vel per ſaccum non colatum. Id quod fieri ſolet in vinis conditis ad saporem, vel in aliis ad reprimendam eorum vehementiam. Gorr. p. 6.

ADMIRATIO, θαῦμα, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Hanc paſſionum omnium poſt Voluptatem, & dolorem primam ſtatuit Charltonus, quando novi inſolitive cujuſvis ſpecies ſenſum percelluit, Ex. Pathol. IIX. §. 23. Alias hoc vocabulo uſus quoque eſt Joſtrerius de Joſtreriis, inſcribens libellum ſuum de erroribus variis, qui committuntur circa uſum Veſicantium, Curcubitularum. V. S. nis, purgationis, & victus, *Admirationes Medicas*.

ADMISURAB, *Terram* ſignificat.

* **ADNATA**, vel *Agnata*, ἐπιπεφυκώς, vocatur Tunica oculi prima ordine, craſſior, & validior, ſuperficie plana, colore candido, (unde & *Alba tunica* dicitur, & *Album oculi*) oculum tum oſſibus, tum palpebris conjungens, inque ſuo thalamo ſtabiliens, quare & officio ſuo *Conjunctiva* vocatur. Hanc tunicam, quamvis non habeat vaſa conſpicua in bene habentibus, ophthalmiæ, h.e. inflammationis oculorum conſtituere ſubjectum, communi Doctorum conſenſu conſtat. Ulteriorem hujus tunicæ deſcriptionem vide in Anatomicis. Vide *Agnata*.

ADOLESCENS, *Adoleſcentia*. Vide *Juvenis*. μειράκιον. *Adoleſcentia* media eſt inter puberem ætatem, & vigorem conſiſtentem, cujus temperies calida, & humida eſt ſaluberrima, & veris temperaturæ correſpondens. Petr. Mich. de Calderia Tom. II. Oper. p. 218. A.

ADOS, eſt aqua, in qua ferrum candens reſtinguitur. Rul. & Johnſ. in Lex.

ADPLUMBATUM, idem, quod *ferruminatum*, legitur apud Scrib. n. 271.

ADRAM, id eſt, *Sal gemmæ*. Idem.

ADRASTEA, ἀδράστεια, epitheton Deæ apud Ethnicos *Nemeſis* dictæ, juxta Strab. l. 13. Geograph. ab *Adraſto* Rege, qui primus huic Deæ templum erexit, appellatæ. Hujus *Deæ Legem* neminem effugere poſſe, dixit Gal. l. 6. de U. P. c. 12. Eſt v. Lex illius nihil aliud, quam vis, & potentia vindicandi ab adverſariis veritatis lumen, & ſplendorem, præſertim in determinandis rerum cauſis, ut cogantur tandem palmam dare. Frequentiſſime pariter ad illam provocavit contra Gal. C. Hofm. in ſcriptis ſuis. Plura de hac Dea videantur in Adagiis Eraſmi Chiliad. II. cent. 6. adag. 38. & d. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. n. 374.

ADROP, eſt terminus Spagyricus, denotans vel illud ipſum corpus, aut *plumbum*, e quo elici debet *Mercurius* pro lapide Philoſophico, in qua ſignificatione ſumitur a Ripleo in Axiomatibus Philoſophicis, quæ extant in Th. Ch. Vol. II. p. 114. & in Epiſtola Anonymi de principiis Art. Hermet. in Th. Ch. Vol. IV. p. 474. vel notat ipſum *Lapidem Philoſophicum*. Lagneus in Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 726. quia & *Saturnus*, vel *Plumbum* dicitur. Rul. in Lex.

ADSAMAR, ſignificat *Lotium*, vel *Urinam*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ADSELLARE, verbum antiquum, denotans *exonerationem alvi*, ſive excretionem quotidianam. *Sellæ* n. *familiæ*, vel *familiaricæ* vocabantur a rei ruſticæ ſcriptoribus loca illa ad ſeceſſum neceſſaria, teſte Keuch. in not. ad Samon. p. 197.

ADSTANTES, παρόντες, dicuntur Hippocr. ii, qui ægris præſto ſunt miniſtrando, curamque gerendo, ex Hippocr. 1. aphor. 1. Jung. Dieter. n. 655.

ADSTRICTIO, στύψις, habetur pro effectu frigiditatis, Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia, vim habet glutinandi opera craſſæ terrenæque frigiditatis, l. 7. d. tit. §. Centaur. minus. Dicitur & *Conſtipatio*. Gorr. ita deſcripſit: Quod ſit qualitas guſtatilis, quæ a frigido vincente perficitur in craſſa, & terrena ſubſtantia. Itaque propria facultate contrahit, & denſat meatus, refrigerat, & repercutit; per accidens a. calorem excitat, & auget, conducitque ad concoctionem. Enimvero non ſolum ad ea, quæ guſtu percipiuntur, refertur hæc qualitas: verum tribuitur & aliis rebus in paſſiva ſignificatione. Ita **ALVI** *adſtrictio*, Pororum cutis, &c.

Digitized by Google

* Adstringens, στύφον, eſt, cujus ſubſtantia eſt craſſatum partium, παχυμερὲς, terrena, & frigida, habens vim ſiccandi, humores depaſcendi, parteſque roborandi. Gal. l. 5. de S. F. c. 14. quamvis recentiores ſalinis *ſtypticis*, & ponticis portionibus, uno verbo, fixis illam deſcribant, quæ ſub terreſtribus optime intelligi, & comprehendi queunt. Conveniunt in pleriſque cum *Acerbis*, & *Auſteris*, de quibus ſupra. Celeberrimus D. D. Bohn. *Adſtringentium* potentiam in terreſtreitate pontica, h. e. acore particulis terreis determinate combinato conſiſtere ſcripſit Diſſert. Chimico-Phyſ. XI. §. 16.

Adulteratio, δόλωσις, δολισμός, in Pharmaceuticis ſignificat medicamentorum fraudulentam corruptionem, ſub ſpecie genuina. De quibus plura occurrunt apud Schroder. Rolfink. & alios rerum Pharmaceuticarum ſcriptores: *Adulterari* ap. Dioſc. Gr. per δολίζεσθαι exprimitur frequentiſſime. Catalogum *Adulterinorum ſimplicium* collegit J. D. Horſtius in Part. I. Diſpenſ. Pharmac. Univerſ. lib. 4. cap. 17. p. LXXV. ſeqq.

Adulterium, *Adulterinus* quid proprie ſignificet, conſtare debet ex aliis Lexicis, cum non ſit hujus loci. Paracelſus vero plane abuſive, & tropice tranſtulit hoc vocabulum ad ventriculi vitium, quando corpus, aut ſaltem ventriculus nimium obruitur aſſumptis, ob inordinatam animæ brutalis appetentiam, quia ſupponit animam illam ſenſitivam eſſe inſtar maris, & corpus inſtar fœminæ, & mutuum illud commercium ſe ſe habere ad inſtar conjugii. Paramiri l. 2. c. 8. & tr. de Alvi fluxu. §. Cauſa. Alias *Adulterina* dicuntur medicamenta ſpuria, & ſuppoſititia, quæ vel ratione ſubſtantiæ, vel ratione facultatis, vel ratione utriuſque videntur habere ſpeciem bonitatis, accuratius v. examinata falſa, & vitioſa deprehenduntur, docente Schenk. de comp. & præſcr. medic. formul. p. m. 93.

Adustio, idem quod *Combuſtio*, de quo inferius. *Adurere* os dixit de Ephemero Scribon. n. 193. *Aduſtio* Spagyrica dicitur, quando committetur, aut *aduritur*, aut corrumpitur humiditas ſubſtantialis rei. Th. Chym. Vol. IV. p. 669.

Adynamia, ἀδυναμία, Lat. *Impotentia*. Hoc vocabulum meo quidem judicio optimum, & accuratiſſimum inter omnia alia genus conſtituit in definitione morbi, non modo ex mente Ariſtotelis in Categoriis, quod ægri dicantur, qui habent impotentiam naturalem, ſcilicet ad functiones neceſſarias; ſed etiam ex ſuffragio ipſius Gal. de diff. morb. c. 2. dicentis, quod ſanitas non operatione, ſed potius per potentiam ſit definienda, quoniam & dormientes, aut alioquin in tenebris, & otio degentes, aut ſæpe diſcumbentes neque ulla parte corporis movemur, neque alium rei extrinſecæ ſenſum habemus, nihilominus tamen ſani ſumus. Igitur cum ſanitatis contrarium ſit morbus, deberet & hic potius per ἀδυναμίαν, *impotentiam*, definiri, quam per aliud genus, quamvis Gal. ipſe non fecerit. Et fruſtra ſibi metuit C. Hoſm. Apol. pro Gal. l. 3. c. 8. A. B. objici poſſe, hoc vocabulum eſſe nudum nomen. Quin ne peti debet: Veræ enim indicationes non a morbo, ſed a cauſſa petendæ ſunt; quemadmodum nec a ſanitate, ſed a cauſſis ejus indicationes conſervatoriæ deſumuntur. Junge Dogm. noſtr. P. II. c. 2. D. 2. pag. 113. Vide *Impotentia*.

Adynamon, ἀδύναμον, vini factitii genus eſt. In muſti ſextarios viginti additur aquæ dimidium. Fervet, donec excoquatur aquæ menſura. Datur ægris, quibus vini noxa timetur. Eſt enim *invalidum*, unde illi nomen. Dioſc. parem muſti, & aquæ menſuram miſcet, & lento igni leniter decoquit, donec aqua tota conſumatur; cumque refrixerit, id in picatum dolium fundit. Hæc Gorr.

Adynatos, ἀδύνατος, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *impoſſibile*, ſive quod fieri non poteſt, vide *Impoſſibilis*: Vel ſignificat *Impotentem*, h. e. viribus fractum, ad actiones obeundas imbecillem. In qua uſus Hipp. lib. 1. prorrh. c. 2. t. 3. Coac. t. 53. & 175. Adde Foeſ. Oec. p. 6.

Æazo, αἰάζω, idem, quod θρηνέω, h. e. *lamentor*, lugeo, gemo. Erot. in Onom. & Foeſ. p. 8.

Ædoea, αἰδοῖα, Lat. *Pudenda*, h. e. *partes genitales* utriuſque ſexus vocantur, Hipp. 3. aph. 21. & 5. aph. 22. Jung. Dieter. n. 14.

Aedes, ἀηδής, h. e. *inſuavis*, *injucundus*, ingratus. Uſurpatur de alimentis palato non acceptis, ſed ſaltem comparative, Hipp. 2. aph. 38. Idem quoque de medicamentis intelligi poteſt, Dieter. n. 10.

Ægagropilus, αἰγαγρόπιλος, ab *Ægagros*, *Rupicapra*, & πῖλος, *pila*, vel *globulus*, ex floccularis laneis confectus eſt in ventriculo primo, aut ſecundo *Rupicaprarum* occurrens, maſſa quædam frequentius oblonga, rarius rotunda, duplici ſubſtantia conſiſtens, quam interior aut fibras radicum, aut filamenta, & cauliculos plantarum ſucco concreto, & exſiccatione in pulverem ſubtilem facellente compacta refert; exterior coriaceam cutim, interdum tamen lignoſum corticem quendam, rariſſime cruſtam lapideam æmulatur, coloris ut plurimum cinericii, aut nigri, magnitudinis variæ, quæ manum tamen in pugnum contractam vix unquam excedat,

cedat, ex alimentis vegetabilibus, & mineralibus, familiaribus copioſius aſſumptis per fermentum ventriculi facultate coagulativa infectum genita, in ſe quidem præternaturalis, ratione tamen efficaciæ, quam experientia hactenus confirmavit, ſalutaris, & variis in affectibus ſingularis, cum emolumento ſæpius a Medicis exhibita in certa doſi. Vulgo *Gemſenkugel*. Hujus accuratam deſcriptionem, virtutumq; variarum commendationem ex profeſſo publicavit Georgius Hieronymus Velſchius, Doctor Medicus Auguſtanus, diſſert. de *Ægagropilis*; quæ lectu haud indigna, modo mortuo non inſultaſſet leoni, & θεσπίσιον C. Hofm. non adeo temere perſtrinxiſſet, quod alio loco, & tempore ſeverius animadvertere conſtituiſſem, niſi & mors illius me a propoſito revocaſſet. Meminit quoq; ex Velchio Rolfink. *Ægagropilorum* Ord. & M. M. Sp. l. 8. ſ. 2. c. 1. fin.

ÆGER, ÆGROTUS, νοσερὸς, νοσώδης, quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. Breviter, *qui laborat morbo*. Dicitur & *Inſalubris*. De quo inferius.

ÆGEIRINON, αἰγείρινον, nomen *Unguenti*, quod Lat. *Populeum*, vel *Populneum* vocatur, ab αἴγειρος, *populus*. Deſcribitur ab Æginet. l. 7. c. 19. Gorr.

ÆGIAS, αἰγιὰς, (perperam a Foeſ. αἰγὶς, p. 8. poſitum, quod aliam habet ſignificationem) apud Hippocr. ſignificat concretionem albicantem pupillæ oculi inhæreſcentem, aciei caliginem offundentem, eamque obſcurantem, ſive ex craſſiore excrementitio humore enata fuerit, ſive ex ulcere relictæ cicatriculæ ſubalbicans fuerit. Coac. t. 218. l. 2. Prorrh. XXIIX. 33.

ÆGIDION, αἰγίδιον eſt nomen *Collyrii*, quo fluxiones commode ſiſti poſſunt, quod genus ϛαλτικὸν appellant. Deſcriptio habetur apud Aetium, citante Gorr.

* ÆGILOPS, ſive ANCHILOPS, αἰγίλωψ, ἀγχίλωψ, quamvis quidam Medicorum differentiam inter hæc duo vocabula conſtituant, quod *Anchilops* ſit tumor in magno oculi angulo nondum ruptus; *Ægilops* vero jam ruptum tumorem ſignificet, (quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ferantur.) Dicitur & *Fiſtula lacrymalis*, quia ulcus ex tuberculo rupto facillime ſinuoſum evadit, & in fiſtulam abit, quam aliquando alius ſequitur affectus, ῥυὰς, *Rhyas* dictus, quando caruncula in angulo oculi abſumitur. Sufficit nunc, hanc diſtinctionem ab Anthoribus non ſemper obſervari, nec quoad cauſſas, & generandi modum multum inter ſe differre. Hinc Gal. l. Introduct. ſeu Medicus c. 15. deſcripſit omnes dictos affectus complexus: *Ægilops*, vel *Angilops* eſt abſceſſus quidam ad angulum oculi, qui naribus propior eſt, pus continens, quod erumpens aut os exedit, aut ad angulum, aut uſque ad nares deſtillat. Jungatur l. 5. de C. M. S. L. c. 2. Cauſſa cum aliis ulceribus eſt communis, humor nimirum acris, ſalſus, lixivioſus, ſepticus, & corroſivus. Hinc facile in fiſtulam abit, præſertim ſi ulcus neglectum fuerit. Eſt affectio ægre curabilis, propter corporum tenuitatem, ſubjecto oſſe corrupto, juxta Aet. l. 7. c. 87. nihilominus feliciter ſe quoque abſque cauterio actuali curaſſe teſtatur Hild. Cent. V. Obſ. 22.

ÆGLIA, αἰγλία, vel αἰγλὶν, ap. Gorr. idem, quod αἰγίας.

ÆGOPROSOPON, αἰγοπρόσωπον, idem quod αἰγίδιον, nomen Collyrii. Gorr.

ÆGYPTION, αἰγύπτιον dicitur Unguentum album oleoſum, quod & μήδινον appellatum eſt, compoſitum ex liliis, & aromatibus. Meminit aliquoties Hipp. in lib. de Nat. mul. quæ loca collegit Foeſ. p. 9. quæ huc transferre non eſt operæ pretium. Vocatur & ἔλαιον, oleum, ob conſiſtentiam oleoſam. Galenus exiſtimat vocari quoque Malabathrinum, Suſioum, Liliaceum. Ægyptium quoque eſt epitheton lini, aut fili, quo ſpongiam involvit Hipp. quo firmior, & durior ſit in Polypi curatione, l. 2. de Morb. XXXIII. 9. item corii, vel alutæ, ceu mollioris, & validioris ad parandas ſpiras, 3. de fractur. t. 29. Ita aluminis lib. de Ulcer. X. 3. 4. XII. 11.

AEIDES, ἀειδὴς, h. e. *indecorus*, *deformis*. Legitur ap. Hipp. 2. aph. 54. Huic opponitur εὐειδὴς, *formoſus*, decorus. Jungatur Dieter. Jatr. n. 9.

AEIGLEUCES, ἀειγλευκὲς, dicitur genus vini dulcis, quaſi ſemper muſtum, quod paratur muſto in dolia, vel cados condito, & ſtatim in aquam merſo, donec bruma tranſeat, ut muſto conſuetudo quædam fiat algendi. Solùs namque fervor muſti facit ex hoc vinum. Gorr.

AEIPATHEJA, ἀειπαθεία, dicitur paſſio vel *affectio perpetuo durans*, nec remiſſionem habens.

ÆOLASTHAE, αἰολᾶσθαι, ſignificat *errare*, vagari, inſtar venti, & legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIIX. 20. Adde Foeſ. p. 13.

ÆOLIPYLAE, αἰολόπυλαι, vocantur ex commento Paræi vaſa illa ænea punctum, vel foramen habentia anguſtiſſimum, quo aqua infunditur, & ad ignem collocata, ignis actione aquam in aetem eum magno impetu emittunt. Par. l. 10. Chir. in Apol. II. ad Carol. IV. Regem Gall. poſt præfat.

ÆON, αἰὼν ſumitur apud Hipp. pro *tota hominis vita*, & *ætate*, l. περὶ αἰῶνος, & 2. de fract. t. 21. Foeſ. p. 14. qui etiam ex Erotiano monſtrat αἰῶνα ſignificare *medullam* ſpi-

ſpinalem, apud Hipp. l. 7. Epid. LII. 8. verum Linden. ibid. ἀσπῶνα poſuit.

ÆONESIS, αἰώνησις, h. e. *Perfuſio*, Aſperſio. Verbum etiam αἰωνάω ſignificat *perfundo*. Nomen vero legitur apud Hipp. de humid. uſu l. 7. Vide Erotian. in Onomaſt. p. m. 15.

ÆORA, αἰώρα, ſignificat *geſtationem*, & in ſpecie *penſilem* apud Aet. Tetrab. 1. l. 3. c. 6. allegante Foeſ. Tales *penſiles geſtationes* ab Athenienſibus introductæ tempore Bacchanalium. Verbum αἰωρεῖσθαι, & ἀπαιωρεῖσθαι etiam denotat *attolli*, *ſuſpendi*, & legitur apud Hipp. l. 2. de fract. t. 56. l. 3. t. 77. & activum αἰωρέειν, l. 1. de morb. mul. XCIII. 20. Plura vide apud Foeſ. p. 14.

ÆPOS, αἶπος, *locum acclivem*, arduum ſignificat apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 11. L. 13. XLIIX. 4. de int. aff. XLVII. 15. quamvis Linden. vel ἦπος, vel ἀπάτην poſuit, excepto unico loco l. 7. Epid. LII. 8. ubi retinuit αἶπος. Confer ad Foeſ. p. 13.

† ÆQUALITAS COLLECTIVA, pulſus. Herc. Sax. de pulſibus.

* ÆQUALE, τὸ ὁμαλὸν, ὁμαλὸς, ἴσον, de rebus naturalibus, ſecundum, & præternaturalibus prædicare ſolet Gal. c. 2. in progn. t. 21. Denotat vero non ſolum rerum ſaltem numero, vel etiam ſpecie differentium convenientiam ratione quantitatis, ſed etiam ratione qualitatis. E. G. *Æquale temperamentum*, ἰσότης τῆς κράσεως, quando vel nullus exceſſus caloris vitalis, aut alterius qualitatis in corpore humano ejuſque membris obſervatur; vel quando exceſſus caloris, aut frigoris, humiditatis, aut ſiccitatis ſimplex, vel compoſitus adeſt quidem in latitudine ſanitatis, ille tamen ſemper eandem ſervat indolem. Item *Æqualis Pulſus*, ὁμαλὸς σφυγμὸς dicitur, cum omnes ictus eundem inter ſe ſervant ordinem, & portionem, ita ut ſecundus reſpondeat primo, tertius ſecundo, & ſic deinceps. Gal. l. 6. de diff. pulſ. c. 10. *Æqualis urina*, οὖρον ὁμαλὸς, vocatur, quæ, quoties mingitur, eandem præ ſe fert ſemper ſpeciem, ratione coloris, conſiſtentiæ, & contentorum. Sic & de reliquis excrementis, v. g. *Æquale pus*, eſt proprietas puris laudabilis, τὸ πύον ὁμαλὸν, 1. prognoſt. t. 42. De rebus præternaturalibus quoque uſurpatur, quando *Æqualis morbus* dicitur, qui perpetuo ſibi conſtat, & *æquales* habet motus, & ſymptomata ſemper ſimilia. Gal. c. 2. aph. 23. Sed & de diverſis ſpecie rebus ſumitur *Æqualitas*. Ita *vinum æquale æquali* aqua mixtum, h. e. tantum vini, quantum aquæ, & vice verſa continens, Gr. οἶνος ἴσος, vel uno verbo ἰσοκρατὴς dicitur Hipp. 7. aph. 56. l. 2. de morb. XXXIIX. 6. *Æqualis inæqualitas* in pulſu, ὁμαλὴ ἀνωμαλία vocatur, quando priſtinam naturam quidem immutantes, ſive magnitudine, ſive qualitate *æqualia*, vel *inæqualia* capiunt incrementa: nam quatenus *æqualitatem* commutant, vocantur *æquales*; ſed quatenus *æqualem* ſemper mutationem aſſequuntur, *æqualiter* dicuntur mutari, ex Gal. l. 2. de diff. pulſ. c. 11.

ÆQUE, *Æquis portionibus*, ponderibus, &c. Vide *Ana*.

* AER, ἀήρ, quid proprie ſit, e Phyſicis addiſcendum eſt. Dorneus in Phyſica Geneſi, & Phyſica Triſmegiſti dicit, *Aerem* nil aliud eſſe, quam aquam vi caloris, vel Spiritus Domini in creatione reſolutam. Th. Ch. Vol. I. p. 355. 373. unde & Maſculus Hermaphroditus vocatur, participans de natura ignis, & aquæ, d. l. p. 490. & mediator habetur inter ignem, & aquam a Seniore Zadith de Chymia Vol. V. p. 203. Dicitur & ibidem res vivificans, imo vita cujuſque rei. Suntque *aer*, & ignis elementa agentia, in Platonis Libro Quartorum l. 4. in Th. Ch. Vol. V. p. 170. *Aer* tanquam magnum recipiens hujus Macrocoſmi conſiderari poteſt, in quo omnis generis ſemina, & ſpiritus mundi tanquam in proprio domicilio hoſpitare ſolent. Jac. le Mort. Med. Chym. Phyſ. c. 9. p. 89. Jung. Rob. Boyle Suſpiciones de latentibus quibuſdam aeris qualitatibus. Cæterum in Medicina conſideratur potiſſimum ut res non naturalis ſumme neceſſaria, & cauſſa ſanitatis, morborumque procatarctica, pro ejuſdem uſu, vel abuſu, cum per inſpirationem, tum ambiendo, corpus noſtrum afficiens. Ab Hippocr. deſcribitur, quod ſit ſpiritus corpora noſtra ambiens, iiſque circumfuſus, omnium, quæ corpori accidunt, author & dominus, utpote cujus in naturalia corrumpendi, & conſervandi vis eſt maxima, l. de Flatib. IV. 8. 9. Ejus varias quoque conſtitutiones, & καταστάσιας, ſive mutationes tradidit l. de Aer. Loc. & Aq. quæ omnes a Medico probe attendendæ, & perſpiciendæ ſunt, monente Gal. c. 8. in l. 6. Epid. & c. 2. de Humor. t. 29. Quo fine etiam legi meretur Charletoni Exercir. Patholog. V. & X. §. 33. ſeqq. Inquiri etiam poſſunt loca varia de *Aere* in Dolæi Encyclopædia Medica, quæ monſtrabit Index, & laud. D. D. Bohn. Diſſ. Medico Phyſica IV. per totum, item annexa ejuſdem Diſſert. de Aeris in hæc ſublunaria influxu. A Chymicis quoque *Aer* diverſimode accipitur. Libav. ſcripſit, *Aerem Chymicorum* non eſſe inſtar Elementaris reſolutum, ſed in forma magis fixa oleiformem cum citrinitate, S. Arc. Chym. l. 7. c. 35. & eſſe organon, ſeu machinam omnium, per quam fiunt omnia, ex Hermete Ægyptio notavit idem in Exam. Philoſ. ſ. 36. De *Aere Chymico* videatur

etiam

Digitized by Google

etiam Becherus in Oedipo Chym. tit. 4. §. 4. Aenigmatice quoque *Aer* appellatur *Lapis Philoſophicus* in Harmonia Chymica Th. Ch. Vol. IV. p. 725. ſeqq.

ÆRDADI, ſunt ſpiritus corporei in aere degentes. Dorn. in Diction. Paracelſ.

ÆREOLUM χαλκοῦς. Vide *Chalcus*.

ÆRYSIPELAS, plane vitioſe ſæpius legitur pro *Eryſipelas* in Tom. I. Oper. Petri Mich. de Calderia.

† AEROPHOBÆ. Aeris timor generaliter phreniticis adſcribitur. Cælius Aurel. acut. morb. l. 3. c. 12.

AEROMELI, ἀερόμελι, i.e. *mel aereum*: Epitheton mellis, quod ex *aeris rore* factum eſt, unde mel roſcidum, Droſomeli dicitur Aldrov. de inſect. l. 1. c. 2. Apes quoque αἰθερίου νέκταρος ἐργάτιδες, ætherei nectaris opifices dicebantur a Poetis Græcis, vel quod faucibus, & organis reſpirationis medeatur, teſte Dioſcoride. Vide & not. Keuch. ad Samonic. p. 147.

* AEROSIS, ἀέρωσις, eſt ſanguinis attenuatio, & in halitus reſolutio, pro ſpirituum vitalium continuatione, & flammæ vitalis pabulo; ex Gal. l. 11. meth. med. c. 2. Hujus *ſubtiliationis*, & quaſi rarefactionis pro nutrienda flammula vitali cauſſam ſtatuit Charlton. d. l. §. 3. *aerem* in pulmones inſpirando attractum conſimili prorſus modo, quo per folles inſufflato aere flamma in lignis promptius accenditur. Quod paradoxon prolixius deductum in Oecon. anim. Ex. IIX. num adeo firmis nitatur rationibus, ut aſſenſum mereatur, ventilavimus in Dogmat. noſt. p. 583.

AEREUS, ἀέριος, ἠέριος, dicitur de omni, quod participat de aeris natura, vel quoad ſubſtantiam, vel quoad efficaciam. De illis ſtatuit Fallop. *Aerea* conſpiſſari quidem poſſe, ſed non congelari tr. de metall. & foſſil. c. 11. Tom. I. Oper. p. 301.

ÆRUGINOSA BILIS, ἰώδης χολή. Vide *Bilis*.

ÆRUGO, ἰός, (quæ vox Græca etiam aliorum metallorum rubiginem ſignificat,) *Viride æris*, eſt *rubigo æris*, vel cupri guſtantibus acrem qualitatem offerens, digerendi, depaſcendi, & corrodendi non teneram modo, ſed & duriorem carnem vim habens. Gal. l. 9. de S. Fac. Eſtque vel nativa, vel factitia. De utraq; legatur Dioſc. l. 5. c. 91. 92. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch. Schrod. Pharm. l. 3. c. 12. Sed & Latinum *Ærugo* aliis adjungitur metallis. Ita *Ærugo* ferri, & plumbi legitur apud Fallop. tr. de comp. med. c. 11. Tom. I. Op. p. 149.

ÆRUMNA, eſt ægritudo animi cum labore conjuncta. Fernel. Phyſ. l. 6. c. 12.

ÆS, χαλκός, idem, quod *Cuprum*, eſt metallum ignobilius, durius plumbo, mollius ferro, conſtans portionibus ſulphureis, mercurialibus, & ſalinis, quamvis hoc negare velit Frid. Hofm. Clav. ad Schrod. d. l. Enimvero non video, quid obſtet, quominus ſalinas etiam concurrere portiones quis credat, præſertim ſi vera eſt hypotheſis Williſii, & aliorum, quod ſal rebus, & corporibus naturalibus compactionem, ſoliditatem, nec non pondus, & durationem largiatur, de Ferment. c. 2. & 3. Cur *Cyprium æs* vocetur, vide Joh. Rhod. ad Scribon. n. 16. Appellatur & *Philoſophicum*, de cujus viribus vide Th. Ch. Vol. I. p. 631. A Chymicis *Æs Veneris* nomine exornatur. Species varias *æris* recenſet Rul. in Lex. Ch. v. g. *Purum*, ſive *nativum rubrum*, ab omnibus aliis metallis liberum: *Æs*, quod excoquitur ex pyrite, h. e. marchaſita, item ex aliis ſpeciebus, ex nonnullis terræ generibus, luteis, & purpureis, chryſocolla, & cœruleo etiam, unde & varia a coloribus Epithera obtinuit, Rubrum, Flavum, Cœruleum, Nigrum. Item *æs caldarium*, abſtractum, reſiduum. *Æs uſtum*, ſive *crematum* fit ex æreis clavis compoſitis eum ſulphure, & ſale, aut etiam alumine in vaſe fictili. Dioſc. l. 5. c. 42. Gal. vocat κεκαυμένον χαλκόν, & habet vim adſtringendi, & cicatricem inducendi, præſertim ſi lotum fuerit, l. 9. de S. Fac. & alibi. *Squama æris*, λεπὶς τοῦ χαλκοῦ ejuſdem eſt virtutis. *Æris flos*, χαλκοῦ ἄνθος dicuntur *ſquamæ ex ære* fuſo, & in alias fornaces translato, flatu crebriore excuſſæ, ut docuit Plin. l. 34. H. N. c. 1. Hippocrati ſimpliciter ἄνθος dicitur de morb. l. 2. XXXIII. 21. ſeqq. adde Rhod. not. ad Scribon. n. 34. Non eſſe confundendum cum *Chalcantho* monet idem n. 31. *Panes ærei* dicitur maſſa *æris* in fornacibus per fuſionem cocta, & parata. Æs etiam generalis accipitur quandoque denotans quamcunque mineram metallicam, quæ in fodinis reperitur, vulgo *Erb*, item illud metallum mixtum, e quo monetæ cuduntur, Rul. in Spagyricis, *Æs Hermetis* vocatur corpus illud imperfectum in magiſterio Lapid. Philoſoph. nondum præparatum, ſicut eſt initio. Dicitur alias Pulvis Solis, Caput corvi, Terra citrinata, Continens, & Contentum, Plumbum noſtrum, Leo viridis, &c. Confer ad Lagnei Harmon. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. pag. 7. 8. ſeqq. Imo ibidem ipſe Lapis Philoſophicus *æs* vocatur, p. 727.

ÆSCHOS, αἶσχος, *deformitatem* ſignificat, præſertim corporis, vel membri cujuſdam. Legitur apud Hipp. 1. de artic. t. 64. Cauſam *deformitatis* monſtroſæ Paracelſ. ſtatuit eſſe deficientem naturam in diſgregatione debita maſſæ ſeminalis poſt conceptionem, l. 3. de morb. inviſib. *Deformitatis* in facie mentio fit apud Scrib. n. 184.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Æschromytheo, αἰσχρομυθέω, i. e. *turpia, & obſcœna loquor*. De Deliris uſurpavit Hipp. l. 3. Epid. ægr. XI. poſt ſtat. peſt. & l. 4. VII. 8. Gal. c. 1. prorrh. t. 27. Vide Foeſ. p. 14.

Æschropieo, αἰσχροποιέω, ſignificat *turpia facio*, ſive artes turpiter dehoneſto. Hippoc. de arte in principio.

† **Æstates**, Plin. l. 28. c. 12. vitia cutis ab aduſtione Solis. Mercur. de Decorat. c. 8.

Æstas, θέρος, dicitur pars anni calidior, & ſiccior ut plurimum, quando Solis radii vertici noſtro propiores vim ſuam potentius exerunt. Si autem veri ſimilis fuerit, ſudores multos expectandos eſſe, docet Hipp. 3. aph. 6. *Æſtatis morbos* recenſet idem 3. aph. 13. & 21. In ſpecie meminit quartanarum febrium *æſtivarum* 2. aph. 25. Quod purgatio per vomitum inſtituenda ſit *æſtate*, docet 4. aph. 4. verum neque perpetuum eſſe, recte monet Valleſ. in ann. neque etiam rationes ſat gravis ſunt momenti. Æſtas quoque Hipp. dicitur θερινὴ ὥρα, 5. de R. V. I. A. t. 1. Vide Foeſ. p. 268. Dieter. n. 390. Legi quoque merentur, quæ de *æſtatis* origine, & naturali conſtitutione egregie diſſeruit Linden. Ex. XI. §. 196. ſeqq. Aenigmatice quoque *æſtas* refertur inter nomina Lapidis Philoſoph. Vol. IV. Th. Chym. p. 727.

Æsthesis, *Æſtheterion*, *Æſtheticos*, *Æſthetos*, αἴσθησις, αἰσθητήριον, αἰσθητικὸς, αἰσθητός. Vide infra *Senſus*, *Senſorium*, *Senſificus*, *Senſibilis*.

Æstphara, eſt incineratio carnis, vel ſubſtantiæ corporis. Dorn. in Diction. Parac.

Æstuarium, vocatur inſtrumentum, in quo longurius ab igne candens concluditur, & ita applicatur partibus nimia frigiditate languentibus. Paræus lib. 25. Chr. c. 13. Aliud quoque æſtuarium ſudatorium totum hominem excipiens deſcripſit Palmarius de morb. contag. l. 1. c. 17. p. m. 37.

Æstuatio, καῦσις, idem quod *Ardor*, vel *Exæſtuatio*, quam excitat materia quædam ignea, vel acris; eſtque effectus Effervescentiæ, vel Accenſionis. Ita *æſtuatio* ſequi dicitur uſum purgantium fortiorum a Fillop. de med. ſimpl. purg. c. 3. Tom. I. Oper. p. m. 23.

Æstus, καῦμα, idem, quod *Ardor*, *Uſtio*. Extenditur ad quoslibet fervores, ſive ſint externi a Sole, pharmaco, igne, ſive interni a febribus, & inflammationibus, in qua ſignificatione legitur apud Hipp. 4. aph. 65. & 7. aphor. 13. quamvis hunc locum Gal. generalius expoſuerit, per *æſtus* intelligens & febres, & aeris fervores, & cauteria, & eſcharas, in comm. In priori ſignificatione ſumptum occurrit l. 3. Epi. ſect. III. t. 6. Hinc *æſtas æſtuoſa* dicitur, & l. de ſal. diæt. t. 4. *æſtati* hic tribuitur effectus, quod faciat *æſtuoſa* corpora, & ſqualida, καυματώδη, & αὐχμηρά. Jung. Foeſ. Oec. p. 329. Diet. Jatr. n. 452. Lind. Ex. XI. §. 183. 189.

Ætas, ἡλικία, refertur inter res naturales, ad ſanitatis, & morborum generationem ſymbolam ſuam conferentes. Eſt vero *ætas* nihil aliud, quam aliqua vitæ periodus, & ſpatium mobile, quo hominis temperamentum vitale evidentem ſubit mutationem. Et hæc ratio eſt, quod, quemadmodum ſanitas variat ſecundum *ætatum* differentias; (unde *ætatem* ab *ætate* diſtinguere oportet, ex l. 6. Epid. ſ. 8. t. 29.) ſic etiam diverſis in *ætatibus* diverſi quoque oriantur morbi, & cuique *ætati* ſui ſint morbi familiares, quorum catalogum ſigillatim recenſet Hippocr. 3. aph. a 21. ad 31. Junge Diet. n. 375.

Æthale, αἰθάλη, & αἴθαλος, vide *Fuligo*, Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIIX. 10. & Gal l. 3. de præſ. ex pulſ. c. 7. Adde Foeſ. pag. 9.

Æther, αἰθὴρ, late dicitur *cœlum*, vel *dium* ſupra aeris regionem infimam exiſtens, nubibus incluſis, ut patet ex Hippoc. l. 6 Epid. ſ. 4. t. 19. Stricte vero *cœlum ſerenum* ſupra aerem, & nubes expanſum ſignificat. Gal. Comm. ad h. l. Hodieque a nonnullis *Æther* habetur pro principio quodam univerſali conſtitutivo corporum naturalium, quod intime ſeſe inſinuat in atomos materiales, & ab ejus majori, minorive copia, & potentia vires corporum naturalium deducere conantur, nimium quantum hoc commento ſibimet ipſi blandientes, & placentes; nec fortaſſis aliud per hoc intelligendum, quam Spiritus mundi.

Aethes, ἀηθες, Lat. *inſolens*, *inconſuetum*, uſurpatur de ſputo 1. Prorrh. comm. 3. t. 30. quamvis Foeſ. exiſtimet, legendum eſſe ἀἰθες, ex loco parallelo Coac. t. 350. Vide Foeſ. pag. 7.

Æthna, dicitur ignis ſubterraneus, inviſibilis, ſulphureus, vel potius bituminoſus, qui lapides ſub montibus adurit in carbones Gagati perſimiles, reſina, & bitumine quodam modo plenos, ut carbonum ex ligno vice nonnulli populi utantur. Alias Montem Siciliæ Ignivomum proprie *Æthnam* vocari ex Geographicis conſtat. Ita & ſpiritus ignei, & meteora ignea, hominis igne flagrantis, vel alius rei forma apparentia *Æthnici* dicuntur. Dorn. Rul. & Joh. in Dict. & Lex. Ch.

Ætholices, αἰθολίκες, aliis αἰθαλίκες, dicuntur *puſtulæ* in ſuperficie corporis ortæ fervidæ, ab αἴθω, *uro*. Erot. in Onom. Meminit earum Hipp. de humid. uſ. X. 5. ubi Latinus Interpres in Edit. Linden. expreſſit per *Dothienes*, ſive *Furunculos*. Adde Foeſ. p. 10.

ÆT-

Æthya, αἰθυῖα. Vide *Mergus*.

Ætites, ἀετίτης, vocatur *lapis* quidam inter minus pretioſos pertinens, alio, dum quatitur, intra ſe, ac velut in utero prægnans lapide, qui *Callimus* dicitur, coloris vel albicantis, vel gallæ ſimilis, vel ſubrutili, vel nigricantis. Differentias hujus lege ſis apud Schroder. Pharm. l. 3. c. 8. n. 1. *Aquila* dicitur *lapis*, quia in aquilæ nido reperiri creditur, ad promovendum partum, Aldrov. l. 1. Ornith. c. 1. De viribus alias partum promovendi, vel etiam cohibendi, pro diverſitate applicationis, ſi vel brachio ſiniſtro, vel coxæ alligatur, aut imponitur, legatur Dioſcorid. l. 1. c. 161. & Gulielm. Menens Aurei Velleris l. 2. c. 1. in Th. Ch. Vol. III. p. 387. quem uſum etiam fabuloſum judicavit Dan. Ludovici Diſſert. 1. Pharmac. p. 789. De mira vero facultate fures deprehendendi, ſi quis pane conditum offerat, cujus etiam meminit Dioſcorides, recte judicat Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. loc. quod ſapiat fabulam, quid? ſi adderemus ex Chiocco Muſ. Calc. ſ. 3. p. 322. vel præſtigias, aut ſuperſtitioſum quid a pio Chriſtiano omnino alienum, & propterea reſpuendum.

Ætia, αἰτία, αἴτιον. Vide *Cauſſa*.

Ætiologia, αἰτιολογία, vocatur quibuſdam Medicinæ pars, *Pathologica*, in qua non ſolum cauſſæ morborum, ſed & morbi ipſi, & ſymptomata pertractantur. Gal. l. Introduct. cap. 7. Verum de hoc vocabulo vide meam Ὑφήγησιν in Dogmat. P. II. c. 1. d. 1. p. 106.

Ætoma, ἀέτωμα, ſignificat *ſupremam partem domus*, triangulari forma in altum ſublatam, & culmen ædium. Legitur apud Hipp. 3. de artic. t. 23. Gal. in comm. ad h. l. Jung. Aldrov. d. l. Foeſ. p. 6. Dicitur alias & ἀετὸς, *vinctum tecti*, Lat. *Teſtudinatum*.

* Affectio, Affectus, πάθος, πάθημα, ab *efficiendo* dictum, de multis effertur rebus, ſed in Medicina receſſus in ſtatum p. n. qualeſcunque illi fuerint, *Affectus*, ſive *Affectiones* utplurimum nuncupantur. Gal. l. de cur. rat. per S. M. cap. 3. quamvis in Græco vocabulum πάθος habeatur comm. t. in Hipp. de iis, quæ in med. t. 1. l. 5. de L. Aff. c. 4. Nonnulli pro majori ſubtilitate vocab. *Affectus* ad diſpoſitionem morboſam, quæ eſt in fieri, vel ἐν γένει, referunt. Vocabulum vero *Morbus* ad factam, firmam, & ſtabilem impotentiam naturalem, quæ eſt in ἕξει. Gal. l. de diff. ſympt. c. 1. & l. 1. de L. A. c. 2. E contrario ſunt ex recentioribus, qui *Affectionem*, & verbum *Afficere*, *Affici*, etiam rebus ſecundum naturam, videlicet Sanitati, Cauſſis, & Accidentibus ejuſdem applicare non dubitarunt: ſiquidem *Afficere* nihil aliud eſt, quam in aliud corpus agere, illudque alterare; & *Affici* idem, quod ab alio pati, & mutari. Præter has ſignificationes non infrequens quoq; eſt acceptio vocabuli *Affectus* pro motibus, & *perturbationibus*, vel paſſionibus *animi*, quibus non modo profundius anima noſtra affici, & veluti concuti videtur, quoties eas patitur, ſed & quarum magna vis eſt *afficiendi*, & mutandi ſanguinem, & ſpiritus, & per has totum corpus, ut non immerito inter cauſſas potentiores procatarcticas ſanitatis, & morborum referri ſoleant, ac debeant. De quibus legi merentur, quæ ſcripſit Charlton. ex IIX. Patholog. & Th. Willis. tract. Anim. br. p. 1. c. 8.

* Affectus *Implicatus*, *Magnus*. Vide *Implicatus*, *Magnus*.

* Affectus *Præcordialis*, *Melancholicus*, *Flatulentus*, *Miracbialis*. Vide *Hypochondria*, *Melancholia*.

Affenicum eſt *Anima*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Affeos, pro *Aphros*, ἀφρὸς, ideſt, *Spuma*. Idem.

Afeidra, h. e. *Ceruſſa*. Idem.

Affion, Idem, quod *Opium*. Dicitur & *Offium*. Eſt & nomen Electuarii ab Indis Orientalibus in Bantam parati ad excitandam ferociam, ut & ſtimulum Venereum, propter *Opium*, quod ingreditur, ita dicti. Ex Joh. Jac. Sabr. Itiner. Ind. Orient. notarunt Naturæ Curioſi Ephem. A. II. Obſ. 59.

Afflatus, ἔμπνευσις, vel *Adflatus*, dicitur quando aura, vel vapor aliud corpus cum violentia quadam veluti percellit. Ita de ſerpentibus dicitur apud Scrib. n. 165. Item de Vento. Rhod. in Lex. Scribon.

Afflictio, dicitur ægritudo animi, cum vexatione corporis conjuncta. Fernel. Phyſiol. l. 6. cap. 12.

Affodias, aliis *Afodius*, *Afrodius*, epitheton Serpentis, vel plane ejuſdem cum *Hæmorrhoo*, vel maxime ſimilis, & occurrit apud Ardoynum de Venen. l. 6. c. 8. Vide Aldrov. Hiſtor. Serp. & Drac. l. 1. c. 5.

Afformas, i. e. *Vitrum*. Rul. & Johnſ.

* Affusio, πρόσχυσις, quid ſignificet, notum eſt, videlicet liquoris alicujus in aliam rem infuſionem. Aliquando vero concretive ſumitur, & reſpondet Græco παρέγχυμα. Vide *Parenchyma*. Gal. Introd. c. 9. Interdum etiam pro *Suffuſione*, ſive *Cataracta oculi* accipitur, uti videre eſt apud Foreſt. l. XI. Obſ. 30. Schol.

Afra *avis*. Vide *Struthiocamelus*.

Afrob, eſt *Plumbum noſtrum*, *corpus immundum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Agallochum, ἀγάλλοχον, idem, quod *Lignum Aloes*, ξυλαλόη, eſt lignum exoticum pretioſum, ex Arabia, atque India advectum, ſal-

tem in fruſtis, & quidem raro magnis punctis, & venis variegatis maculatum, ponderoſum, amarum, ſuaveolens, ſi accendatur, adſtringens. De cujus viribus, & uſu vide apud Dioſcor. l. 1. c. 21. Scroder. l. 4. cl. 1. n. 13. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. qui adhuc dubitat, num *Agallocum* veterum idem ſit cum *Ligno Aloes* Officinar.

AGAPE, ἀγάπη, communiter ſignificat *Amorem*, Delectationem. Vide *Amor*. Specialiter vero etiam cibationis quædam ſpecies hoc nomine appellata fuit, v. g. *Merenda*, & *Veſperna* Fr. Bonamic. de Alim. l. 3. c. 40.

AGAR, *Calcem* ſignificat. John. in Lex.

AGARICUM, ἀγαρικόν, dicitur fungus albus, trunco laris adnatus. Eſtque duplex, Mas, & Fœmina. Dioſcorid. incertus ex aliorum ſententia ſcribit, eſſe radicem ſilphii ſimilem, non tamen denſam, ſed rariorem l. 3. c. 1. De *Agarici* hiſtoria, viribus, & uſu vide Dioſcorid. d. l. Scroder. l. 4. cl. 3. n. 403. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgantib. ſ. 1. a. 1. c. 1. Freitag. Auror. Med. l. 2. c. 28.

* AGATHON, ἀγαθὸν, communiter *Bonum* ſignificat, h. e. præſtans commodum, utile. Et in hac generali ſignificatione *Bona*, quæ in rerum natura continentur, alia animi ſunt, alia corporis, alia fortunæ, ſive externa, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari poteſt, ex verbis Gal. orat. ſuaſ. ad artes cap. 6. In ſtrictiore ſignificatione vero apud Hippocr. ἀγαθὸν denotare *firmum*, ſtabile, certum, ac *perpetuum*, teſtatur idem Gal. c. 2. de fract. t. 31. Jung. Foeſ. p. 1. Dieter. n. 2.

AGELÆOS, ἀγελαῖος, idem, quod ἀγοραῖος, epitheton *panis*, qui gregarius, vilior, forenſis, *venalitius*, *Cibarius* Lat. vocatur. Gorr.

* AGERASIA, ἀγηρασία, h. e. *Inſeneſcentia*. Gal. l. de Marcor. c. 2. & *Ageros*, ἀγήρως, homo dicitur, qui *ſenii eſt expers*. Ibid.

AGER, ἀγρὸς, quid proprie ſignificet, pueri a Vocabulariis norunt. Tropice *Ager mineralium* vocatur *Aqua* a Dorneo Genealog. mineral. c. 3. in Th. Vol. I. p. 571. *Ager Chymicus triplex recenſetur* a Nicol. Flamello in Annot. d. l. p. 778.

AGERATUS *lapis*, ἀγήρατος, dicitur ſpecies lapidis vilioris, quo coriarii olim uſi ſunt, & ſutores calceamenta expoliverunt, facultatis mixtæ, adſtringentis, & digerentis. Meminit ejus aliquoties Gal. l. 9. de S. F. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. &c.

AGENS, *Agere*, δρᾷν, ἐνεργεῖν, quid communiter ſignificet, ex aliis conſtat Lexicis. Idem quod *Operari*, *Efficere*. Dicitur de eo, quod motum ex ſeipſo habet. Opponitur τῷ *pati*, πάσχειν, quod motum obtinet ex alio, Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. Ita medicamenta dicuntur *agere* in corpus noſtrum, ad differentiam Alimentorum, quæ magis *pati*, quam *agere* creduntur. Gal. l. 3. de Temp. c. 4. Inter *agens*, & *patiens* juſta debet eſſe proportio, Th. Chym. Vol. IV. p. 387.

AGES, ἀγὶς, idem, quod ἀγοστὸς, *volam manus* ſignificat. Gorr. ex Heſychio.

AGEUSTIA, ἀγευστία, ſignificat *jejunium*, quando aliquis nihil guſtat de cibo, vel potu, quamvis non occurrit nobis in lectione Medicorum Græcorum. Videantur vero Lexicographi Græci.

* AGGLUTINATIO, duplicem habet ſignificationem, unam propriam, & idem ſignificat, quod *Glutinatio*, κόλλησις, ἐπικόλλησις, προσκόλλησις, quando corpus unum alteri per *glutinum* jungitur; alteram impropriam, quando beneficio ſucci nutritii fit *Appoſitio*, vel *Additio* novæ carnis, v. g. in ulcere, Gal. l. 3. M. M. c. 10. Hinc *Agglutinans* medicamentum προσκολλητικὸν, κολλητικὸν dicitur, quod ad ulceris ſanationem requiritur, & debet eſſe ſiccans, vel adſtringens, lib. 5. cap. 1. Vide *Additio*.

AGGREGATUM hodiernis Phyſicis, & Chymicis uſitatiſſimum eſt epitheton Corporis ex minimis, vel homogeneis, h. e. ejuſdem ſpeciei, vel heterogeneis, ſeu diverſarum ſpecierum corpuſculis conſtans, & unum quantum contiguitate coagmentatum, non habito reſpectu ad quale, aut eſſentiale illarum atomorum, ſive molecularum. Differt a *Mixto*, quod immediate ex principiis materialibus conſtat, adeo firmiter per contiguitatem conjunctis, ut vel difficillime, vel prorſus non ſeparari queant. A *Compoſito*, quod mixtis componitur, & facilius diſſolvi poteſt.

AGITATIO, vide *Vibratio*. *Agitatio* humorum per purgantia producta non ſufficit ad purgationis effectum. Fallop. tr. de purg. ſimpl. cap. 3. Tom. I. Oper. p. m. 15. *Agitationes*, quæ manibus, baculis, vaſorum commotiones fiunt, ad ſolutiones concretorum magnopere neceſſarias, & experientia confirmat, & recte notavit D. D. Bohn. Diſſert. Chymico-Phyſ. 1. §. 25.

AGLOSSOSTOMOGRAPHIA, ἀγλωσσοστομογραφία, h. e. deſcriptio oris ſine lingua, quod perfecte loquitur. Titulus eſt libri a Jac. Rolando de Bellegad ſcripti, & in Lat. verſi a Car. Reigero. Eph. Nat. Cur. Ann. III. Junge Bonettum Med. Sept. l. 2. ſ. 18. c. 23. p. 460.

AGME, ἀγμὴ, & ἄγμα. Vide *Fractura*.

* AGNATA, vel *Adnata*, ἐπιφυόμενα dicuntur Gal. duplicia: Quædam plane familiaria propriaque conſpiciuntur, tum plantarum, tum anima-

animalium naturis: ut Lana, Pili, Cornua: Item ova, fœtus, fructus arborum quodammodo huc referri poſſunt: quædam non omnino talia, ut viſcum, fungi, & ſimilia, ſi qua diverſæ plane naturæ alii corpori vegetabili, vel animanti *adnaſcuntur*. Gal. l. 11. de S. Fac. §. Ovorum facultas.

AGNATA *Tunica*. Vide *Adnata*.

AGNINA, ſcil. membrana, dicitur *Amnios* tunica, teſte Barthol. l. 1. An. c. 36. p. 301.

AGNOEA, ἄγνοια. Vide *Ignorantia*.

AGNUS, Vide *Ovis*.

AGO, ἄγω, i. e. *Duco*, pro *Educo*. Hipp. 1. aph. 21. 23. 4. aph. 2. & 4. Vide Dieter. n. 6. Scrib. n. 133. 188.

AGOGE, ἀγωγή, duplicem habet ſignificationem, generalem, & ſpecialem. Secundum illam denotat *ordinem*, *viam*, rationem, & ductum, totum rei ſtatum, & tenorem, vitæ rationem, ac inſtitutum. Ita de morbi tenore uſurpatur ab Hipp. l. 7. Epid. LVI. 16. Pro curandi regula ſumitur a Gal. l. 2. de cur. rat. ad Glauc. cap. 3. Secundum hanc vero denotat *aeris ſtatum*, vel κατάστασιν, ut l. 1. Epid. ſ. 1. tr. 8. Junge Foeſ. Oec. pag. 3.

AGON, ἀγών, vide *Certamen*. Alias *Agon*, ἀγὼν ſignificat *ſummum vitæ periculum*. Unde verbum *Agonizare*, & *Ægri agonizantes* dicuntur, qui exſuperante jam morbo, & natura proſtrata animam efflaturi de proximo ſunt: Jureconſultis vocantur *Conſtituti*, aut *poſiti in extremis*, *Laborantes in extremis*. Vide Zacch. qu. Medico. Leg. l. 2. tit. 1. q. 19. n. 6.

AGONIA, ἀγονία, *ſterilitatem* in utroque ſexu ſignificat. Verum vocab. hoc minus uſitatum, quamvis ἄγονος adjectivum, *ſterilis*, etiam reperiatur. Vide *Gonimos*.

* AGONIA, ἀγωνία, *Angorem* ſignificat, & verbum ἀγωνιᾷν, juxta Gal. l. 2. de ſympt. cauſs. c. 5. ad finem, affectum animi compoſitum ex ira, & timore; illa quidem ſanguinem, & ſpiritum foras agente, & fundente, hoc v. utrumque ad vitæ principium, & interiora, cum refrigeratione eorum, quæ in ſummo corpore ſunt, reducente, & contrahente. Derivatur ab ἀγών, *certamen*, Lucta. Unde & ἀγωνία, *certamen* quandoque ſignificat. Vide Henr. Stephan. in Theſ. Græco-Lat. Vide & infra *Angor*. Hoc vocabulum *Agonia* ulterius declaravit Helmont. tr. de Ideis morboſ. n. 9. dicens: *Agoniam* non eſſe colluctationem ſolius ſpei, & timoris, ſed etiam iræ, & diſſimulationis; ſpei, & iræ; odii, & timoris; ſpei, & triſtitiæ, &c. Ad ſummam *Agonia* ſignificat in genere Colluctationem diverſorum affectuum animi inter ſe contrariorum. Jung. Leonh. Fuchſii comm. ad Gal. l. 2. de ſympt. cauſs. c. 8. p. m. 124. b. ubi egregie vocabulum hoc explicavit per trepidationem ante certamen ex ira, & metu mixtam. Iræ motus a ſpe victoriæ dependet. Metus ex timore, ne ab adverſario vincatur.

AGONISTICE, ἀγωνιστικῶς, *certatorie*. Adverbium occurrit ap. Gal. l. de maraſmo c. 8. & dicitur de uſu aquæ frigidiſſimæ largiori in ſtatu febris eryſipelaceæ acutioris, ita ut aqua certare debeat adverſus ſanguinis fervorem acriorem. Poteſt enim commode aliis remediis potentioribus applicari.

AGONISTICON, ἀγωνιστικὸν, vocatur aqua *frigidiſſima* apud Ægin. l. 2. c. 30. citante Gorræo in def.

AGONOS, ἄγονος, *ſterilis*, cui opponitur γόνιμος fœcundus. Vide *Gonimos*.

AGORÆOS, ἀγοραῖος, *forenſis*, *venalis*; Epitheton panis vilioris. Idem, quod ἀγελαῖος, ſignificans, de quo paulo ſuperius.

AGOSTUS, ἀγοστὸς, vocabulum hoc Poetis magis, quam Medicis uſitatum ſignificat extremam manum interiorem, ſive *volam*, ſive *manum cum ulna*, & *radio*, quia ulnis, & brachiis, manibuſque ſimul complectimur aliquid, & ad nos adducimus. Gorr. in def. p. 3. Vide *Ages*.

AGRESTA, ὀμφάκιον, *Omphacium*, dicitur ſuccus ex uvis immaturis, quæ Gr. ὄμφακες vocantur, expreſſus, colatus, inque doliis repoſitus, & vaſe clauſo aſſervatus. Schred. l. 4. c. 2. pag. 201. Hinc paratur ſyrupus de *Agreſta* Offic. Notetur ob ſaporis ſimilitudinem Oleum ex olivis immaturis expreſſum *Omphacinum* dici.

AGRESTEN, dicitur *Tartarus acidus lapillatus*. Procedit enim omnis acetoſitas ex ſalibus de minera vitriolata. Fragm. ad tr. 5. de Tartaro.

AGRESTIS, ἄγριος primum in genere dicitur de omni vegetabili, quod ſponte abſque cultura in campis, pratis, & ſylvis naſcitur, & ita opponitur τῷ ἡμέρῳ, h. e. hortenſi, domeſtico per culturam enato, apud Gal. 6. 7. & 8. de Simpl. fac. Deinde etiam prædicatur de morbis quibuſdam gravioribus, & vehementioribus, & ſignificat *Ferum*, ut ἄγριος λειχὴν, h. e. *Agreſtis lichen*, id eſt, *fera* impetigo l. 6. de C. M. S. G. c. 2. in fin. & Gorr. ſcabiei quandam ſpeciem, ἀγρίαν, i. e. *feram*, appellari dicit, quæ cito ſerpit, & exulcerationem concitat, certoque anni tempore revertitur, aſperior omnibus aliis, & curatu difficilior: Imo & de hominum indole, moribuſque uſurpatur τὸ ἄγριον, *feritas*, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIII. 11.

AGRIPPÆ, quaſi *Ægrippę*, ab ægro partu dicuntur, quorum in naſcendo non caput, ſed pedes primi exierunt, & inter partus difficiles hic

Digitized by Google

merito refertur, imprimis, ſi brachia ſurſum porrigant ſupra caput, ubi plerumque fœtus vita periclitatur in anguſtiis, dum diutius in medio ventre, ſive pectore ſub axillis conſtrictus ſubſiſtere cogitur. Dici volunt Etymologi ab *ægritudine* ex *pedibus*. Vide Gell. l. 16. N. A. c. 16. & Non. c. 19. *Agrippini partus* obſervatio quoque habetur apud Joh. Nic. Binninger. Cent. 2. Obſ. 53. p. 59.

AGROECOPYRRHONEIOS, ἀγροικοπυῤῥώνειος, dicitur *Philoſophus Phyrrhonius*, *agreſtis*, h. e. adeo rudis, crudus, & craſſus ex *Scepticorum* numero, ut ne ſuos quidem affectus agnoſcere fateatur. Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 2. adde Foeſ. p. 3.

AGROPHON, ἄγροφον; idem, quod ὀρεινόν, *montanum*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. notante Foeſ. d. l.

† AGRUMINA, Cepæ, porrum, &c. Capiv. pract. l. 3. c. 2.

* AGRYPNIA, ἀγρυπνία. Vide *Vigilia*, *Pervigilium*.

AGRYPNOCOMA, ἀγρυπνόκωμα, idem, quod *Coma vigil*, notante Blancardo in Lex. qua vero authoritate nixus ſit, inquirere nolumus.

AGYION, ἀγυῖον, expoſuit Gal. per *imbecille*, debile. Uſus hoc vocabulo Hipp. l. 1. de morb. mul. XLII. 8. de Embryonibus. Alias ſignificat *mutilum*, membris carens, præcipue manibus, & pedibus. Heſychius expreſſit per ἀνάρθρος. Derivatur ab α privativo, & γυῖον, *membrum*. Quæ ſignificatio cur non ad illum quoque locum Hippocratis applicari poſſit, aut debeat, non video rationem. Sane ipſe contextus hoc videtur velle, quando Princeps ibidem recenſet quaſdam cauſſas abortus præmaturi, antequam plenarie formatus adhuc fuerit.

AGYRTÆ, ἀγύρται, olim, teſte Plat. l. 2. de Rep. dicebantur illi *Circulatores*, harioli, & *præſtigiatores*, qui ante januas divitum ſtipem petituri oppidatim quæſtus cauſſa oberrabant, & divina quadam virtute, carnibus, & ſacrificiorum myſteriis ſe morbos infligere, inflictos quoque curare, & ſi quid ſceleris a divitibus, aut eorum proavis eſſet commiſſum, id magica ſacrificiorum celebritate, ſuffimentorumque odore expiare, eorumque inimicos tam ſontes, quam inſontes carminibus oblædere poſſe gloriabantur. Lang. l. 1. ep. 33. & l. 3. ep. 6. Verum hodieque *Agyrtæ* vocantur omnes Pſeudo-Medici, & circumforanei, qui congregata, coactaque multitudine pharmaca aliqua oſtentant, eaque prædicantes divendunt, miſere ſimplici populo imponentes, ut eſt ap. Henr. Steph. in Indice Theſauri ſui celeberrimi, voce ἀγύρτης, Italis *Cerletani*, *Montainbanchi* vocari, teſtatur C. Hof. com. ad Gal. LL. de U. P. num. 1017. Horum hodieque tanta ſolet eſſe ferrago, ut merito deploranda ſit conditio Artis Medicæ in ſe ὠφελιμωτάτης, & ſingularis doni a Deo hominibus conceſſi, quod a tot flagellis conſpurcetur. Ex omnibus enim vitæ ſtationibus, etiam deſperatiſſimi quique, quorum profligatiſſima vita eſt, in campos Medicinæ audaciſſime inſiliunt, &

Fingunt ſe Medicos quivis Idiota, Sacerdos,
Judæus, Monachus, Hiſtrio, Raſor, Anus,
Miles, Mercator, Cerdo, Nutrix, & Arator. Et
Ambubajarum collegia, Pharmacopolæ,
Raſtricola, Molitor, Piſtor, Agaſo, Faber.

quin etiam (proh DEUM immortalem!) ipſe *Carnifex*. O deplorandam Magiſtratuum lenitatem, qua impune de corio humano ludere conceſſum, qua datur ita temere ſævire in humana viſcera! O inexcuſabilem diſſimulationem, & conniventiam Superiorum! Pax!

AHIUS, i. e. *Sal foſſile*. Rul. & Johnſ.

AHUSAL, eſt *Arſenicum*, *Sulphur*. Iid.

AIDRIS, ἄϊδρις, *inſcium*, ignarum ſignificat, cui opponitur ἴδρις, *gnarus*, ſciens, peritus, a verbo ἴσημι, ſcio. Hipp. in Ep. 2. ad Damaget. n. 340. Democrit. ad Hipp. de nat. Hom. n. 3. Vide Foeſ. Oec. p. 9.

AIO, ἀΐω, ſignificat apud Hipp. *audio*, percipio, & legitur l. 2. de morb. II. 18.

* AIPATHIA, ἀειπάθεια, h. e. *perpetua patibilitas*, ut ἀπάθεια, *Impatibilitas*. Hanc ſtatuere in Medicina abſurdum eſſe judicat Gal. vel quiſquis Author fuerit Artis Medicin. c. 8. & cum eo C. Hofm. in Apolog. pro Gal. l. 3. c. 10. D. & c. 11. F. ne confundantur duæ partes Medicinæ principes, Conſervativa, & Curativa. Alibi tamen ſano ſenſu eam quoque admitti poſſe, & quidem ſub parte ὑγιεινῇ, exiſtimat hic Inſtit. Med. l. 4. c. 1. §. 5. Dum enim quotidiano victu reſarcire opus habet, quod ob ſubſtantiæ fluorem ſingulis diebus decedit, profecto curat lapſum parvum. Quid? quod ſi totum hominem a nativitate morbum vere dixiſſe Democritum in epiſtol. ad Hipp. ſtatuunt eruditi, an non hoc modo locum inveniat *Aipathia*?

AISSO, ἀΐσσω, i. e. *irruo*, *prorumpo*, ut & ἀΐσσομαι, quod idem ſignificat. Utroque uſus Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 4. & LXV. 6. Vide Foeſ. Oec. p. 14.

ALTRUAD, Arab. idem, quod *Antimonium*, Fallop. tr. de met. & foſſil. c. 29. Tom. I. Oper. p. 332.

AKIBOT, ſignificat *Sulph.* Rul. & Johnſ. in Lex.

AXON, *cotem*, ſignificat, de quo ſuo loco Rul.

* ALA, æquivocum eſt vocabulum. Quid commu-

Digitized by Google

communiter ſignificet, ex aliis notum eſt Dictionariis, videlicet geminum inſtrumentum ad volandum volatilibus proprie competens. Gr. πτέρυξ, πτερύγιον. Vide *Pteryx*, *Pterygion*. In *Anatomicis* vocabulum *Ala* variis corporis partibus attribuitur. Ita locus ſub humero concavus multis glandulis, & exterius pilis ſcatens, oppoſitus loco ſuperhumerali, ſive epomidi dicitur *Ala*, Gr. μασχάλη, μασχαλίς, Latine etiam *Axilla* nuncupatur. Hipp. 2. de artic. t. 66. Gal. in comm. ad h. l. Hipp. de glandul. II. 20. 21. Eſt ad recipiendos humores opportunus locus, ubi etiam quandoque fœtor oritur, *fœtor alarum* dictus, Gr. δυσώδης μασχάλη, com. 2. de hum. t. 1. Porro *Alæ* etiam dicuntur de *naſo*, ſuntque tenuia, cartilagineaque corpuſcula utrique naſi lateri a parte inferiori adnata, quæ etiam *Pinnæ* appellari ſolent, Gr. πτερύγια. Ita & partes auris utriuſque exteriores capiti annexæ *Alæ* appellantur, πτερυγώματα, Gal. Introd. c. 10. *Pulmones* quoque ab Hipp. Coac. t. 400. in tres *Alas* πτέρυγας dividuntur, ſupremam, mediam, & inferiam, quæ alias Lobi appellari ſolent. In ſinu muliebri ſub labiis deliteſcentes carunculæ geminæ rimam conſtituentes *Alæ* vocantur Anatomicis, πτερύγια, ἢ πτερυγώματα, Rolfink. de par. genit. P. II. cap. 38.

Alabandicus *lapis*, ἀλαβανδικὸς λίθος, & ἀλαβανδινὸς, eſt lapis ſubniger, & flavus, pellucens, quaſi ſegmentis quibuſdam, aut fiſſuris diſcriminatus. Ad purpuram magis inclinare dicit G. Agricola l. 1. de nat. foſſil. pag. m. 172. Hinc etiam *Carbunculus Alabandicus* appellatur a Chiocco in Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 389. Idem refert hunc lapidem inter illos, qui in ardentes fornaces conjecti fluunt, & liqueſcunt. Hinc ſpeciem vitri dixit Fallop. de met. & foſſil. c. 6. Tom. I. p. 279. Naſcitur in Caria ad *Alabandam*, & in ea Mileti. Agricola l. 5. pag. 273. ex Plin. l. 36. c. 8. Tritus pilos nigros efficere dicitur. Gorr. in def.

Alabari, *Plumbum* ſignificat. Rul. in Lex.

Alabaſtrites, ἀλαβαστρίτης, vel *Alabaſtrum*, dicitur lapis candidus notiſſimus ab Agricola inter marmora relatus, l. 7. de nat. foſſil. Cui tamen dicam ſcripſit C. Hofm. Paralip. Offic. c. 72. quia eſt non minus fragilis, quam ulla terra figulina. Unde *Marmor incoctum*, vel imperfectum ſaltem dici poſſet, juxta Scroder. Pharm. l. 3. c. 8. Fr. Hofm. clav. ad h. l. tres conſtituit *Alabaſtri* ſpecies, unam candicantem, alteram cum maculis nigris, & tertiam in ruſo candicantem, quæ propterea a Dioſcorid. l. 5. c. 153. *Onyx* appellata fuit. Huic uſto, & cum reſina, & pice excepto virtus diſcutiendi duritiës, ſtomachi dolores levandi, gingivas reprimendi cum cerato ab eodem tribuitur. Junge Chioc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 390. ſeqq. Unguentum de *Alabaſtro* in Officinis eſt uſitatiſſimum, in dolore capitis tollendo commendatum. De *Alabaſtro glaciali* legatur Imperatus l. 24. Hiſt. Nat. c. 13. 14. ἀλάβαστρον quoque ſecundum Gorræi deſcriptionem eſt vaſculum ex levi, & lubrica materia efformatum, ſervandis odoribus maxime conveniens, quod utplurimum ex ſolidiſſimo, & frigidiſſimo lapide conficeretur. Id quia propter lævorem ſuum non facile poteſt teneri manibus, ſed dilaberetur, hoc nomen ſortitum eſt ab α στερητικῷ, & τῷ λαβεῖν, capere. Gorr. in def. *Alabaſtri* quoque vocantur quinque folia viridia, e quibus flores roſarum exſurgunt, quorum duo barbata, duo vero veluti imberbia ſunt, Tabernamont. l. 3. Stirp. Hiſt. c. 100.

Alacar, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alacuoth dicitur Arab. ille, qui in coitu Venereo ſimul excernit alvum, ob reſolutionem ſpirituum, Avic. l. 3. fen. 20. tr. 1. c. 40.

Alafi, i. e. *Sal Alkali*.

Alafort, idem ſignificat. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alafreg, eſt ſpecies *Ceruſſæ*. Rul. & Johnſ.

Alahabar, h. e. *Plumbum*. Rul. Johnſ. vero ſcripſit, ſignificare *Calcem*.

Alahatib, id eſt, *Lapis rubeus*. Rul.

Alaia, ἀλαία, i. e. *cæca*, & *inconſpicua*. Epitheton Tabis, quæ orta eſt, quando in medullam fluxio facta fuit, Hipp. l. de loco in hom. XIIX. 8. ubi quidem in Gr. ἀλαὴ habetur, nihilominus in verſione Latina legitur *occulta*, *ac inconſpicua*. Recte igitur animadvertit Foeſ. reponendum ἀλαία, quia ἀλαὸς, vel ἀλαιὸς dicitur *cæcus*, qui inaniter aliquid inveſtigat, aut gradiendo oberrat, uti Heſychius explicavit. Vide Foeſ. p. 26.

Alamandina, refertur inter gemmas, vel lapides, & dicitur fieri ex cœlo, & terra Martis, a Ger. Dorneo de Gemm. ſtructura in Th. Ch. Vol. I. p. 487. Haud dubie vero intelligendus lapis *Alabandinus*.

Alanfuta, Epitheton *Venæ*, quæ olim ſecta fuit contra fætorem oris, ſita intra mentum, & labium inferius. Avic. lib. 1. fen. 4. doct. 5. cap. 20.

Alaris, ſive *Aliformis*, πτερυγοειδής, dicitur de diverſis partibus. Vide *Aliformis*.

Alastar, i. e. *Æſuſtum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alasalet, i. e. *Armoniacum*. Iidem.

Alastor, ἀλάστωρ, dicitur homo *facinoroſus*, maleficus, exitioſus, perniciosus, apud Hipp. lib. de morbo ſac. IV. 14. Plura de hoc vocabulo vide ap. Foeſ. d. l. p. 6.

Alastrob, juxta Ruland. *plumbum*, ſecundum

dum

Digitized by Google

dum Johnſ. vero *calcem ſignificat*.

ALATHAR, dicitur *minerale*, inter *atramenta* pertinens, & generatur ex majoribus granis atramenti, & accipit vim ferream, eritque rubeum, aut croceum, quemadmodum deſcribitur ab Avic. de conglutinatione Lapidum, in Th. Ch. Vol. IV. p. 885. ſeqq.

ALATUS, πτερυγώδης, dicitur apud Hipp. de iis, quibus ſcapulæ retro prominent, & extant veluti alæ avium, eſtque ſignum tabis periculoſum, ob vitioſam thoracis conformationem anguſtam, l. 3. Epid. comm. 3. t. 70. Adde Gal. in comm. ad h. l. item ad l. 1. Epid. comm. 1. tr. 18. & lib. 6. epid. cap. 3. t. 13. item lib. 2. de Temp. cap. 6. & lib. de cauſs. morb. cap. 7. Aretæum lib. 1. cap. 8. Vide & Foeſ. Oec. pag. 540. ſeqq. Porro proceſſus quoque duo oſſis cuneiformis in capite, ſive ſphenoidis vocantur *Alati*, Gal. l. de oſſib. c. 1.

ALAUDA, κόρυς, κορυδὸς, κορυδαλλὶς, κορυδαλλὸς, vocatur avicula notiſſima, duplicis generis, *criſtata*, & non *criſtata*. Illa quoque dicitur *Galerita*. Utriuſque uſus eſt commendatus in cibis, & medicina. Ejus deſcriptionem prolixiorem cum uſu lege apud Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 10. ſeqq. In colicis doloribus laudari, teſtatur Keuchen. ad Seren. p. 211. *Alauda* quoque appellatur piſcis quidam ſaxatilis, duplicis pariter generis, *Criſtata*, & non *Criſtata*, carnis ſubſtantiæ *Galeritę* ſimilis, cibus nullius fere pretii; de qua videatur Rondelet. l. 6. de piſc. c. 21. 22. & Aldrov. l. 1. de piſc. in fin.

ALAURAT, id eſt, *Sal nitrum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALAZON, ἀλαζὼν, *oſtentatorem*, & jactatorem ſignificat in Ethicis, qui ſe ſimulat probum, & multiſcium. Legitur vero apud Hipp. l. de morb. ſac. II. 3. derivativum ἀλαζονικὸν, hoc eſt, *quod jactationem prę ſefert*, l. de Medico. IV. 9. Vide Foeſ. p. 26.

* ALBA, *Pituita*. Vide *Leucophlegmatia*.

ALBA *Terra*, dicitur *Lapis Philoſophicus*, id eſt, compoſitum ex Mercurio, & Sulphure. Th. Ch. Vol. IV. p. 721. 727. 729. 749.

* ALBA *Vitiligo*. Vide *Vitiligo*.

ALABARDA, eſt nomen Arabicum *oſſiculi ſeſamoidei*, primo pollicis articulo ad metatarſi oſſis caput oppoſitum *majuſculi* (ad differentiam ſecundi ſecundo pollicis articulo ſubſtrati,) forma & magnitudine piſi majoris decorticati, &c. Barthol. Anat. libell. 4. c. ult.

ALBAGIAZI, Arab. dicitur *Os ſacrum*, teſte Fallop. Expoſ. de oſſib. c. 22. Tom. I. p. 515.

ALBANUM, i. e. *Sal urinę*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALBARA, idem, quod Leuce, Morphea, Vitiligo. Vvalth. Sylv. Med. p. 1059. ſeqq.

ALBARAS, eſt *Arſenicum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALBATIO, idem, quod *Albificatio*, terminus eſt Spagyricus, pertinens ad tranſmutationem metallorum, præſertim Cupri in Argentum. Vocatur & *Elixir ad Lunam*, *Tinctura ad Lunam*: item *Attincar*. Formulas plures videre licet apud Paracelſ. in Manuali primo, & apud alios. B. Rolfink. vanitatibus his nullam tribuit fidem, l. 6. Chymiæ c. 13. Dicitur & *Dealbatio*, Rul. & Johnſ. deſcripſerunt *Albationem*, quod ſit deſtructio corporis per cinefactionem, ſive combuſtio in cineres. Vide & Libav. S. Ch. Arc. l. 4. c. 15. 16. In negotio Lapidis Philoſophici Aqua ſpiritualis ſecunda vocatur *Albificatio*, vel *Dealbatio*, cui opponitur *Rubificatio*, de quibus obſcuritatibus ænigmaticis legi poterit Senior de Chymia, in Th. Chym. Vol. V. pag. 201. ſeqq.

ALBEDO, in Spagyricis de lapide Philoſoph. dicitur, quando, cum Mercurius dealbatur, fit Sulphur album Philoſophicum incombuſtibile, continens in ſe venenum. Quod ſplendore marmori eſt ſimile, quod invidi *Ethelia* vocant, & Auripigmentum, & Tincturam, quia ſolum ſulphur eſt, dealbat. Laurent. Ventura de Lapid. Philoſ. c. 27. in Th. Ch. Vol. II. p. 292. Idem ergo eſt, quod *Albatio*. Plura de *Albedine* inquirantur etiam in reliquorum dicti Theatri Voluminum indicibus.

ALBERIK, id eſt, *Album Æris*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALBI, i. e. *Sublimati*. Iidem.

ALBIFICATIO. Vide *Albatio*.

† Albindacaron, Troch. Hedieroi voce græca ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Cur. morb. pract. l. 4. c. 8.

ALBOR, λευκότης, idem, quod *Albedo*, quid in genere ſignificet, notum eſt. In ſpecie dicitur de *Albumine*, de quo p. p. *Albor* quoque vocatur *Urina*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALBORA, ſignificat apud Paracelſum *mixtam ſcabiei malignę ſpeciem* ex tribus, Morphea, Serpigine, & Lepra, l. de ulcerib. c. 42.

ALBOT, notat *Crucibulum*. Rul. & Johnſ.

ALBOTAR, eſt *Ceruſſa*. Dicitur & *Albubar*, item *Alfitas*. Rul. & Johnſ.

ALBOTIM, *Albotai*, *Albotra*, *Albuben*, *Altilibat*, ſunt Synonyma, *Terebinthinam* ſignificantia. Rul. & Johnſ. in Lex.

ALBOTHI, ſpecies morbi, quæ Græce Τέρμινθος dicitur. Vide *Terminthos*.

* Albugineus, *humor oculi*, Latino-Barbara appellatio. Vide *Aqueus humor*. *Albuginea* quoque dicitur *Teſtium tunica*, immediate eorum ſubſtantiam ambiens, a colore albo, ceu nervea craſſa, & valida. Barthol. Anat. l. 1. c. 22. Alii ad innominatam oculorum *tunicam* hoc Epitheton applicant, uti fecit Blancard. in Lex. Med.

* Albugo, λεύκωμα, eſt affectus oculorum, & quidem corneæ eorum tunicæ, quando macula quædam alba in illa, ex condenſatione humoris impacti, vel propter cicatricem vulneris, ulceriſve, vel propter viſciditatem crudam ipſius humoris, oritur, viſum quodammodo lædens. Differt a *Nubecula*, νεφέλιον, vel ὀμίχλη, dura craſſitie, Æginet. l. 3. c. 22. Generaliter utraque ſpecies *Cicatricum* οὐλῶν nomine comprehenditur. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3. ſ. 2. c. 16.

Albula, æquivocum eſt. *Albulæ*, ἄλβυλαι, vocantur Aquæ aluminoſæ, mirum in modum adſtringentes, & vulneribus medentes. Gal. l. 8. M. Med. c. 2. quin & Rhetiæ mons nivibus jugiter obſitus hoc nomine *Albula* indigitatur. Eſt & Epitheton Tiberis, fluvii Italiæ, ex Apennino monte Romam fluentis. *Albula* etiam maculam in oculis ſignificat, & ita idem eſt, quod *Albugo* apud Ingraſſiam, & Paracelſum, Manual. II. Piſcis quoque aliquis vocatur *Albula*, in Lacu Tigurino, inter cibos bonos laudatus, de quo legatur Aldrovand. l. 5. de Piſc. c. 53. ſeqq.

Album, λευκὸν, de variis dicitur rebus. In Officinis cum Epitheto *Græcum* dicitur de *Stercore Canino*, cujus præparationem tradidit Libav. S. A. Ch. l 4. c. 28. fin. aliam in Alchym. Pharmac. P. II. c. 11. in Tom. II. Oper. in Anatomicis *Album oculi* vocatur *Tunica Adnata*; de qua ſuperius. In Phyſicis etiam idem eſt, quod *Albumen*, de quo mox. In Chymicis *Album* notat *Ceruſſam*, vel ſimpliciter, vel cum epitheto *Hiſpanicum*, notante Fallop. de metall. ſeu foſſil. c. 28. Tom. I. p. 330. *Album* ſumitur pro *Albatione*, *Albedine*, hoc eſt *Tinctura Tranſmutatoria* metallorum. Paracelſ. Manual. I. *Album*, vel *Candidum* quoque tribuitur, tanquam epitheton, variis compoſitionibus medicamentorum, v. gr. *Unguentum album ſine, & cum Camphora*, *Emplaſtrum Album coctum*. Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 14. Uſurpatur quoque de *Menſtruis Albis*, Hipp. t. 4. Epid. 132. Vide *Albus*.

Albumen, λεύκωμα, λευκὸν, dicitur humor, vel liquor in ovo lentus, vitellum undique cingens, & ambiens. Vocatur Anaxagoræ ὀρνιθόγαλα, hoc eſt, *Lac avis*, Latine *Album ovi*. *Albor*, Scribon. n. 54. 26. Rhod. in Lex. Scrib. *Ovi candidum*, *Albugo*, *Albumentum*. Craſſitie variat, dum ad obtuſam ovi, acutamque partem liquidius, in aliis craſſius viſitur. De ejus hiſtoria vide Harveum de Gen. Anim. Ex XII. & LX. Uſus illius in foro Medico magis externus, ad paranda collyria, & anacollemata, quia habet vim refrigerandi, agglutinandi, & adſtringendi, quam internus; quamvis Hippocrates febricitantibus exhiberit *Albumina* 3. vel 4. ad refrigerandum, & egerendum. Hippocr. l. 3. de morb. XXX. 12. Vide Schr. Pharm. l. 5. p. 319.

† Alaurnum, ligni pars exterior, cortici vicinior, mollior, & albidior. Dodon. pempt. 1. l. 1. c. 1. Hiſt. ſtirp.

Alaurnus, λευκίσκος, nomen piſciculi vilioris æſtimationis, carne molli, & parum pingui præditi, de quo videatur Aldrov. l. 5. de piſc. c. 37.

Albus, λευκὸς, præter notiſſimam coloris candidi ſignificationem, piſcem denotat apud Salvianum, qui Geſnero *Capito Lacuſtris* dicitur, dura carne, & difficilis coctionis, ut ita omnium piſcium ferme ſit viliſſimus. Aldrov. d. l. c. 55.

Alcahest. Vide *Alkaheſt*.

Alcali. Vide *Alkali*.

Alcaol, eſt *Lac acetoſum*, vel *Mercurius* :. Rul. & Johnſ.

Alcar, ἄλκαρ, idem, quod βοήθημα, h. e. *auxilium*, remedium. Gal. in Exeg. voc. Hip. Vide Foeſ. p. 30.

Alce, ἄλκη, rectius fortaſſis, quam *Alces*, *Equicervus* aliis, eſt animal quadrupes biſulcum, ad cervi, quo tamen major eſt, naturam accedens, timidum, comitiali morbo obnoxium, adverſus illum tamen morbum ſingulare præbens remedium. Etenim *Ungula* illius præprimis dextri pedis poſterioris, creditur ſpecifica virtute adverſus Epilepſiam præcavendo, & curando, interne exhibita, & externe amuleti inſtar ſuſpenſa conducere. Quamvis Dudithius in epiſt. ad Monav. apud Scholtz. epiſt. 49. fabuloſum dixerit illud περίαμμα. Lectu non indigna eſt epiſtola. Sane plurima ſunt vana adhuc in medicina remedia, quæ tamen experientia putantur eſſe confirmata. Verum experientia vah! quam σφαλερὴ, teſte Hipp. l. 1. aph. 1. De *Alcis* hiſtoria, & uſu legatur Aldrov. l. 1. de quadr. biſulc. c. 32. Schr. l. 5. cl. 1. n. 1. Hofm. in Clav. ad h. l. ἀλκὴ quoque *auxilium* ſignificare, unde ἄναλκες, quod non juvat, ſcribit Erotian. Onom. p. 14. ſ.

Alcebris, *vivum* eſt *Sulphur*. Ruland. & Johnſ.

Alcedo, ἀλκυὼν. Vide *Halcyonia*.

Alchartt, eſt *Argentum vivum*. Johnſ. Lex. Chym. l. 2.

Alehazonon, eſt *Lutum rotæ fabrorum*. Rul.

Alchemia, idem, quod *Chymia*, de quo vocabulo infra in CH.

Alchien, eſt nomen rei, & rebus proprium multorum nominum, & rei, quam Græci vocant σκευασία, ſcil. præparatio, & vocant illam Medici naturam diſcretam, præparativam omnium ciborum, & eſt res, quæ virtute

tute ſua attrahit generationem, & corruptionem, & per eam eſt augumentum. Iia deſcribitur in l. 3. Quartorum Platonis. Th. Ch. Vol. V. p. 182.

Alchitrum, eſt *oleum juniperi*, *pix liquida*: Significat etiam *Arſenicum præparatum* ad abluendum. Rul. & Johnſ.

Alchymia. Vide *Chymia*.

Alchytran, appellatur *fæx deſtillationis*. Dicitur & *Alkytran*. Rul. & Johnſ. *Alchytran*, apud Meſuem eſt ſimplex quoddam medicamentum ad dentes dolentes, cavos, & verminoſos. Chymici ſic vocant ſalis ſpeciem, videturque vox illa a Græco χύτρα, olla, deſcendere, ut ſit alumen catinorum, ſive Sal in ollis fuſus, aut ex illis fuſoriis extractus. Alii aliter componunt. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 39.

Alcimad, notat *Antimonium*, ſicut & *Alkofol*, alii *Alcofol*. Rul. & Johnſ. Dorn.

Alcob, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alcohol, *Alchool*, *Alcool*, *Alkol*, *Alcol*, vox eſt Arabica, de cujus derivatione, & ſignificatione vide Rolfink. Ch. l. 4. ſ. 8. in quam tamen animadvertere non dubitavit D. D. Wedel. Pharm. Aeroam. l. 1. ſ. 1. c. 3. p. 16. 17. aliam ſubſtituens derivationem. Duo diverſiſſima denotat; primum pulverem tenuiſſimum, ac pollinis farinæ tenuiſſimæ inſtar, fere impalpabilem; deinde ſpiritum vini reiteratis deſtillationibus rectificatiſſimum, ut accenſus totus conſumatur, nec fæces, aut phlegma relinquat. Libav. Schroder. Rolfink. Ruland. Johnſ. & alii. Quamvis recentiores adhuc Chymiatri ad quoſvis ſpiritus ſubtiliſſimos, & rectificatiſſimos applicaverint. Vide & D. D. Wedel. Ph. J. A. F. R. l. 1. ſect. 1. c. 1. pag. 7. & Aeroam. l. 1. ſ. 1. c. 3. p. 16. Hæc duo tamen diverſa ſignificata in hoc conveniunt, quod ambo ſint tenuiſſimarum partium. Paracelſ. l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 5. in Schol. ut ita *Alcool* ſit purior ſubſtantia rei ſeparata ab impuritate ſua. Rul. Modus parandi dicitur *Alcoholiſatio*. Producta *Alcholiſata*.

Alcofol, eſt *Antimonium*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Alcol, etiam eſt *Acetum*. Rul. & Johnſ.

Alcola, idem eſt, quod *Aphtha*, apud Avic. l. 1. fen. 2. d. 3. c. 3. Vide *Aphta*. *Alcola* Paracelſo dicitur Tartarus urinæ, id eſt excrementum, cujus ſignum eſt *Alcool*, id eſt Tartarus reſolutus in minutas partes, in ſal reſolutus, & fit multipliciter. Aliquando enim exeunt cum urina granula alba, aliquando videtur in urina uſnea, aliquando pruina. Hinc Alcolæ triplex forma, 1. Reſoluta, eaque vel alba, vel rubra. 2. Arenoſa, alba, & rubra. 3. Mucilaginoſa, vel viſcoſa. Ab *Alcola* Urina dicitur *Alcolita*. Paracelſ. de Urin. Jud. l. 1. tr. 2. c. 1. 2. 3.

Alcone, eſt *Aurichalcum*. Rul. & Johnſ.

Alcor, eſt *Æs uſtum*, veluti grana. Rul. & Johnſ.

Alcore, ſignificat *Lapidem* quendam, habentem folia ſimilia argento. Iidem.

Alcuba, eſt *Butyrum crudum*. Iidem. Dicitur & *Alumbair*.

Alcubrid, vel *Alcur*, idem eſt, quod *Sulphur*. Dicitur & *Aluzar*. Iidem.

Alcyonia. Vide *Halcyonia*.

Aldabaram, vocantur a Joh. van. Horne Microcoſm. §. 59. duo oſſicula ſub pollice pedis poſita, & minori fabæ quadantenus ſimilia. Circa quod nomen plura ex Riolano annotata reperies in Nobiliſſ. D. D. Joh. Mauritii Hoffmanni Collegæ, & Affinis noſtri honoratiſſimi Annotationibus ad h. l. p. 249.

Alecharith, notat *Mercurium*. Ruland. & Johnſ.

Alechil, i. e. *Tripes*. Rul. & Johnſ.

Alectorius, ἀλεκτόριος, vel ἀλεκτορίας, lapis dicitur, qui in ventriculis, aut hepate galli gallinacei quandoque reperitur; & habet ut plurimum figuram lupini, magnitudinem ejuſdem, aut fabæ, colorem vel in cinereo candidum, vel fuſcum, ſed dilutum, interdum cryſtallina ſpecie eſt, ſed coloris obſcuri, fibraſque interdum habet rubras. Gorr. Rul. & Johnſ. in Lex. Agricola de nat. foſſil. l. 6. & prolixius Chioccus Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 343. ſeqq. Guil. Menens Vur. Vell. l. 2. c. 1. in Th. Ch. Vol. V. pag. 388.

Aleimma, ἄλειμμα. Vid. *Linimentum*. Dicitur & ἄλειφα, item ἄλειφαρ, de quibus mox.

Aleion, ἀλεῖον, epitheton *aquæ*, ſignificans *conferto imbre collectam* aquam, ἀλεῖον enim *confertum notat*. Gorr.

Aleipha, ἄλειφα, idem, quod ἔλαιον, *oleum*, adeps, aut *Linimentum*. Frequens Hippocratis dictio, v. gr. l. 2. de Morb. XXVI. 14. l. 1. de Morb. mul. c. 39. CXXI. 6. & alibi ſæpius. Plura vide apud Foeſ. p. 27.

Alema, Aleton, ἄλημα, ἄλητον, vide *Farina*, idem, quod ἄλευρον. Foeſ. p. 29.

Alembic, notat *Mercurium*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alembicus, dicitur vas illud ad deſtillationem uſitatiſſimum, quod & *Galea*, *Pileus*, *Capitellum* dicitur, & imponitur vaſis inferioribus, & cucurbitis, ad recipiendos vapores, eſtque duplex, alius *Roſtratus*, alius *Cœcus*. Ille dimittit vapores humidos per roſtrum, vel canalem in vas recipiens: hic vero ſublimationibus inſervit, eſtque etiam in vertice aliquando perforatus, hu-

mo-

Digitized by Google

mores adſcendentes emittens. Libav. Prax. Alchym. in princ. Rul. & Johnſ. in Lex. Jungat. e noviſſimis D. D. VVedelii Pharm. Acrom. l. 1. ſ. 5. c. 1. p. 201. Hoc improbavit Morley in Collect. Ch. Leidenſ. proleg. c. 2. ſtatuens, *Alembicum* potius eſſe nomen Cucurbitæ vaſis anguſti colli, & fundi capacioris. Num vero Chymicorum priorum celeberrimorum conſentientium ſententias adeo libere liceat rejicere, & ob quam rationem id fiat, nolumus ventilare.

ALEMBROTH, eſt ſpecies *Salis factitii*, qui vocatur *Clavis Artis Chymicæ*, qua corpora, ſi ea referantur, fiunt apta ad tranſmutationem. Dicitur & interdum *Sal fuſionis*, aut *Sal fixionis*. Varios parandi modos vide apud Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 38. Vocatur & *Elebrot*, diciturque habere naturam halonitri, & aluminis, & extrahi in Cypro ex peculiari terra, in monte Olympo, forma, & colore ſanguinis concreti, &c. Ibid. in annotationibus. *Alembroth* eſt Sal *Mercurii*, vel Sal *Philoſophorum*, & *Artis*. *Alemaroth defæcatum* eſt *Sal Tartari*, & magiſterium magiſtrorum. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch. *Alembroth* dicitur eſſe vocab. Chaldaic. quod ſignificat Clavem Artis. In tractatulo incerti Auctoris Mer fugit, dum bibit. Th. Ch. Vol. IV. p. 975.

ALENON, ἄλητον, epitheton *olei amygdalarum*, ut ſcribit Aet. l. 7. c. 69. citante Gorræo.

ALEORE, ἀλεωρὴ, *munimentum*, præſidium, *ſolatium* ſignificat, & legitur in Hipp. Præc. VI. 19. Vide Foeſ. Oec. p. 29.

ALEOS, ἄλεος, & ἀλεὸς, ſubſtantivum quoque nonnullis videtur, ſignificans *calorem*. Et huc referunt locum Hipp. l. 1. de morb. mul. XIV. 6. 8. Unde ἀλεὸς, vel ἄλεος, *calidus*, & verbum ἀλεαίζειν, *calefacere*. Vide Foeſ. pag. 27.

ALES, ἄλες, frequenter apud Hipp. occurrit, pro ἄλες, *confertum*, *coacervatum* ſignificans. Ita excrementa ἀλέα, *coacervata* leguntur, l. 4. Epid. XXIX. 10. l. 7. XVII. 8. menſtrua l. 1. de mor. mul. XXXVII. 12. l. de Sterilib. III. 10. uteri ἀλέες, d. l. XXXVII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. p. 28. 29.

ALES, eſt *Sal compoſitum*. Rul. & Johnſ.

ALEVRON, ἄλευρον, *farinam* ſignificat, ab ἀλέω, Hipp. l. de nat. mul. CI. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXII. 2. 3. Unde ἀλευρότησις cribrum farinaceum. Vide *Creſera*.

ALEXANDRINUM, ἀλεξανδρῖνον, ſcil. ἔμπλαστρον, ſive *Emplaſtrum* viride, ad extrahendum, cujus deſcriptio habetur apud Celſ. l. 5. cap. 19. Gorr.

ALEXANTHI, i. e. *Flos æris*, item *Altingar*. Rul. & Johnſ.

ALEXASTHAE, ἀλέξασθαι, ſignificat *auxilium ferre*, *juvare*. Hipp. de ſal. diæt. t. 4. Foeſ. p. 28.

* ALEXIPHARMACA, *Alexiteria*, ἀλεξιφάρμακα, ἀλεξιτήρια, præter rationem, & neceſſitatem a nonnullis diſtinguuntur, quaſi illa dicantur medicamenta venenis lethalibus reſiſtentia; hæc vero medicamenta venenatarum beſtiarum morbos ſanantia, ex Gal. l. 5. de S. Fac. c. 18. aut quod cum Gorr. illa interna, hæc externa ſignificent. Ludunt etiam, quia ἀλεξιθήρια ſcribunt. Commentum quoque eſt ridiculum apud Blancardum, quando diſcriminis inter hæc duo vocabula rationem deducere a diverſa compoſitione, & verbum τηρέω, conſervo obtrudere non veretur, cum illa terminatio Græca τήριον in multis aliis Græcis nominibus occurrat, & mere ſit patronymica, nullam compoſitionis ſpeciem conſtituens. Neque enim beſtiæ ſervari debent, aut iis auxilium ferri, quod tamen emphaſis vocabuli per θ ſcripti intenderet. Paucis: Sunt Synonyma hæc duo vocabula. Notant vero medicamenta *Alexipharmaca* duplicata: *Generalia*, & *Specialia*. Illa, quæ omnibus venenis reſiſtunt, cor, quin potius ſanguinem ſufficienter roborando, ut reſiſtant portionibus malignis, & venenoſis, expellendo, ſubigendo, vincendo; hæc, quæ ſpecialiter huic, vel illi, vel iſti veneno reſiſtere creduntur. Occulta utraque agere qualitate hactenus judicatum; Enimvero cum hodieque venenorum vis, & efficacia magis innotuerit, quorum quædam ſanguinem, & liquorem nervoſum, flammam vitalem, & ſpiritus animales nimis fundendo, liquando, diſſipando; quædam illos repente coagulando, putrefaciendo; quædam vero mixto operantur modo: hinc facile ex natura indicantium, & indicatorum colligere licet, quod *Alexipharmaca* alia nimiæ colliquationi, & fuſioni reſiſtere debeant, figendo, præcipitando, & ad æquabilem mixtionem, & motum reducendo, cujus efficaciæ ſingulare exemplum de Pomo Citrio legi poterit apud Fr. Hoſm. in Clav. Schrod. lib. 4. p. 444. ſeq. alia vero ſpirituaſcentiam, & volatiliſationem ſanguinis, & ſpirituum reſolvendo, attenuando, & coagulationi, vel congelationi, nec non putredini reſiſtendo, promoveant; alia vero mixta ex utraque facultate operandi ratione, mixtis etiam venenis opponantur. Jungantur Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c. 2. p. 715. In quibus vero particulis materialibus non ſolum, ſed & in quo principio formali activo ſingulorum *Alexipharmacorum* virtus ſpecifica conſiſtat, hoc omnino occultum eſt, & manet, non minus, quam aliorum medicamentorum.

ALEXIPYRETOS, ἀλεξιπύρετος, dicitur de remediis contra febres, ſive *febrifugis* dictis. Scrib. Larg. n. 95. quamvis Rhod. in notis arguat, potius

tius legendum eſſe ληξιπύρετος ἀπὸ τοῦ λήγειν τοὺς πυρετοὺς, quod *finiat febres*. Quaſi vero non ambo vocabula, ceu Synonyma, tolerari poſſent, cum nil obſtet.

ALEXIR, dicitur *medicina Chimice præparata*. Rul. & Johnſ.

ALEXITERIUM, ἀλεξιτήριον. Vide *Alexipharmacum*.

ALEZARAM, eſt *Lotura plumbi*. Iidem.

ALFACTA, dicitur *Deſtillatio*. Iidem.

ALFADIDAM, h. e. *Scoria Auri*, *Ferri*, *Cupri*: item *Cuprum uſtum*. Iidem.

ALFATIDE, eſt *Sal Ammoniacus*. Rul.

ALFOL, idem ſignificat. Iidem.

ALFUSA, ſignificat *Tutiam*. Iidem.

† ALGARIA, & *Sederva Serapionis*, eſt ſuccus herbæ frigidus, & adſtringens, ut Acacia.

ALGALIA, Avicennæ, Zibethum: Petrus Caſtellus l. 23. c. 10.

ALGALI, eſt *Nitrum*. Rul. & Johnſ.

ALGAMET, ſignificat *Carbones*. Iidem.

ALGEMA, ALGOS, ἄλγημα, ἄλγος, & *dolorem*, & morbum, quem *dolor* comitatur, ſignificat. Hipp. 4. aph. 11. aph. 6. 7. & alibi paſſim. Jung. Foeſ. Oec. p. 27. Dieter. Jatr. n. 39. Vide *Dolor*.

ALGERIE, eſt *Calx*. Rul. & Johnſ.

ALGEROTH, eſt *Mercurius vitæ*, Johnſ. Schr. l. 3. c. 18. In Morleii Collect. Chym. Leid. c. 57. proc. 3. & 4. dicitur *Pulvis Algoreth*, item *Succinum Antimonii*.

ALGOS, ἄλγος. Vide *Algema*.

ALIANI, ſunt *Spagyri palpitantes*. Dorn. in Dict. Par.

† ALICA, ab alendo dicta, non Halica, ut vulgo, factitia, & naturalis: pariter Chondrus.

† ALICA, eſt ſpecies Zeæ ſimplicis, quam ſpeltam vocant. Chondrus far. ex utroque fiebat alica veterum. Nicol. Leonicus in Bononimo, ſeu Dialogo de alica, fol. 48. vide Saxon. pract. 1. c. 22. Hodie loco ipſius uſurpatur farina. Maſſar. de feb. c. 7.

ALICA, χόνδρος, etiam cum adſpiratione, *Halica* (quod vocabulum in genere *Granum* ſignificat) quid proprie ſit, an res factitia, an nativa aliqua ſeminis ſpecies, non adeo planum eſt. Gal. l. 1. de Al. Fac. cap. 6. ex tritici genere eſſe ſcripſit. Plin. l. 18. H. N. c. 17. & c. 11. ſibimetipſi non conſtat. In priori enim loco claris verbis annumerat frumentis vernis, quæ ſunt, Milium, Panicum, Lens, Cicer, *Alica*. In poſteriore vero factitium quid e Zea ſtatuit, cujus parandi modum etiam ibidem tradit. Nobis placet poſterior ſententia, quod factitium quid ſit *Alica* perſuadente hoc ipſo Principe Coo, l. de Affect. XL. L. 7. ubi alicam, & ptiſanam junxit, & inter ſorbitiones fortiores retulit. Ac videntur χόνδρος, & πτισάνη generalia fuiſſe apud veteres omnium frugum ſiccarum, decorticatarum, & in grumos tuſarum nomina. Num vero modus ille parandi, quem e Coſtantino Cæſare tradidit Gorræus, & ex hoc Henr. Stephan. in Theſauro, quod *Zea* in aqua fervente macerata, expreſſa, & gypſo, arenaque candidiſſima permiſcetur, & iterum cribro cernitur, ſanitati humanæ conveniens ſit, merito dubitatur, ob gypſi vim noxiam. Dicitur Latine etiam *Far*; quamvis Hor. Augen. l. 6. Epiſt. & Conſ. Medic. ep. 2. Tom. I. p. m. 54. multum inter ſe differre Far, & Alicam ſcripſerit. Foeſ. χόνδρον, ſive *Alicam* deſcripſit, quod ex Zea decorticata, & in grana plura contuſa leguminis loco cum juſculis coctum editur, celeberrimum, & valde tritum in omnibus morbis apud antiquos alimentum. Quæ deſcriptio valde convenit cum uſitatiſſimo noſtro pultis genere.

† ALICES, maculæ, quæ præcedunt Variolas. Campolong. de Variolis c. 32.

ALICORNU, *Cornu*, i. e. *Unicornu*. Legitur ap. Fallop. de metall. ſeu foſſil. c. 38. p. Tom. I. Op. p. 353.

ALIENATIO *mentis*. Vide *Delirium*.

* ALIENUM, ἀλλότριον, dicitur, cujus præſentia naturæ noſtræ incommodat. Eſtque duplex, quantitate tale, vel qualitate. In ſpecie *Alienæ caliditatis*, θερμότητος ἀλλοτρίης, ex Ariſtot. Gal. l. 2. de diff. febr. c. 9. meminit, deſcribens, quod ſit externa, non inſita, neque familiaris unicuique, in quo exiſtit. Talis naturæ eſſe calorem febrilem, præſertim in febribus putridis dictis, licet ſubſtantia ab inſito non differat, teſtatur C. Hofm. de febb. aliquoties. *Alienum* pro corrupto ſumitur ap. Scrib. n. 201. Celſ. l. 7. c. 16.

ALIFORMIS, πτερυγοειδὴς, epitheton proceſſuum binorum Oſſis Cuneiformis ad palati latera occurrentium, a ſimilitudine alarum veſpertilionum. Barthol. Anat. libell. 4. c. 8. p. 818. ita & par muſculorum maxillæ inferioris *Alare*, vel *Aliforme* dicitur apud eundem l. 3. Anat. c. 11. p. 536. quod Veſalius Temporalis muſculi partem eſſe exiſtimavit.

ALIGULUS, denotat Confectionem. Rul.

ALIMA, eſt ſpecies *Arenæ* in Aurifodinis, e qua plumbum fit. Rul.

ALIMENTUM, τροφὴ, varias habet ſignificationes, quarum quædam propriæ ſunt. Ex illis latiſſima eſt, quando ſumitur pro omni eo, quod ad alendum corpus quaqua ratione neceſſarium eſt. Et ita coincidit cum vocabulis, *Victus*, *Diæta*, complectiturque cultum corporis, veſtitum, habitationem, & ſimilia. *Strictior* eſt, quando

quando ſignificat rem cibariam, vel cibos, potuſque, & ita amictui contradiſtinguitur. Ita accipitur 4. aph. 24. Horum naturam conſiſtere in τῷ *Vinci*, quemadmodum Medicamenti in τῷ *Vincere*, cum grano ſalis accipiendum eſt, cum & alimenta virtute polleant operandi, & ſuo modo vincendi, ſicuti medicamenta aliquid pati debent a noſtro calore. *Alimentorum* optimorum determinatio eſt impoſſibilis. Referuntur enim ad varia individua. Vide C. Hofm. l. 5. Inſt. Med. c. 5. §. 4. ſeqq. Dogm. noſtra Med. Gen. P. V. c. 2. d. 2. p. 506. ſeqq. *Strictiſſimæ* ſignificationes ſunt quando de chylo, ſucco nutritio, ipſis corporis partibus appropiando, & aſſimilando, imo & de ſanguine ipſo, ſumitur *Alimentum*, τροφή. Confer, ſi placet, ad Foeſ. p. 625. Diet. n. 841. 845. Linden. Ex. XIII. §. 105. ſeqq. Latine dicitur & *Nutrimentum*, de quo etiam infra in NU.

† Alindacaron, Troch. Hedieroi voce græca ab Arabibus corrupta. Trincavel. de Cura mor. pract. l. 4. c. 8.

Alindesis, ἀλίνδησις, ἀλινδὲς, fuit *corporis exercitatio*, quando oleo delibuti ſeſe in *pulvere volutabant*. Hipp. l. 2. de diæt. XLII. 15 l. 3. X. 1. XXVI. 35. l. de Inſomn. VI. 11. Unde & loca, ubi equi ſe volutare ſolent, ἀλινδήθραι dicta ſunt, ex Scholiaſte Ariſtoph. in Ranis. Leg. Lang. l. 1. ep. 32. adde & Foeſ. Oec. p. 30.

Alinthisar, idem, quod *Uvæ procidentia*. Vvalther. Sylv. Med. p. 1611.

Aliocab, eſt *Sal ammoniacum*. Dicitur & *Alemzadar*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Alipaenos, ἀλίπαρος, ἀλίπαντος, ab α privativo, & λιπαίνειν, *pinguеſcere*, dicta ſunt de iis, quæ pinguedinis ſunt expertia, & ſicca medicamenta externa, unde & Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 15. ἀλιπῆ vocavit, quæ cruentis protinus vulneribus imponuntur, ad reprimendam inflammationem, & accelerandam conglutinationem, ex Celſi l. 5. c. 19. Opponuntur Emplaſtris λιπαροῖς, quæ pinguia recipiunt, unde & idem Celſus *Lenia* appellavit. Vide Lang. l. 1. ep. 77.

Alipili dicebantur Balneatorum miniſtri, alarum pilos volſella evellentes. Ant. Fumonell. de Baln. p. p. princip.

Alipta, παιδοτρίβης, ille olim dicebatur, *qui athletas ungebat*. Unde & locus ille, ubi hoc faciebat, *Alipterium* vocabatur, teſte Lang. l. 1. ep. 51. Meminit *Aliptarum* Gal. com. 1. de art. t. 62.

Alisteles, *Alizeles*, dicitur *Sal Armoniacum*. Rul.

Alitura, θρέψις, idem, *Nutritio*. Vide infra ſuo loco. Blancard. in Lex. apud Gellium occurrit.

Alkaes, eſt *ſubtilis pulvis altbocos*. Rul. in Lex.

Alkahest, *Alcaheſt*, vocabulum Arabicum, vel barbarum, de cujus origine, & ſignificatione nihil certi conſtat. Dicitur, *Quaſi Alkali eſt*. Significat vel Sal *univerſale*, quod trium regnorum, Mineralis, Vegetabilis, Animalis, climata pervadit, centra ſpecierum Macrocoſmi reſerat, ſingularique prærogativa, violata omni reactionis lege, dum agit, immutabile manet, vitalis naturæ, ac ſpecifica dos, uti ſatis quidem ſpecioſe, (modo in rei veritate exiſteret tale Sal) deſcripſit Rolfink. Chym. in art. f. red. l. 5. ſ. 1. art. 2. c. 2. Vel notat Mercurium peculiariter præparatum in medicinam hepatis, ad cuſtodiendum illud ab hydrope, & omnibus ejus ſpeciebus, quæ ex hepate veniunt, ut deſcripſit ex Paracelſ. l. 2. de virib. membror. princip. c. 6. Johnſ. in Lex. Chym. l. 1. ubi plura legi poſſunt, quemadmodum & apud Helmont. tr. Poteſtas medicam. & alibi, qui etiam loco Mercurii Tartari ſalem volatilem admittit, in tract. de febrib. alibi vero veram liquoris *Alcaheſt* præparationem occultam permanſuram uſque ad mundi confuſionem docet, ceu a Deo reſervatam, de Lithiaſ. c. 8. n. 2. Hujus liquoris ſubtiliſſimi, & ſpirituoſiſſimi vires eſſe, extrahere ſulphur etiam ex mineralibus, vult Polemann. Myſterii Sulphuris Philoſoph. t. 11. in Th. Ch. Vol. VI. p. 650. imo eſſe univerſale ſolvens, perenne, & immutabile, quod reducit omne corpus viſibile in liquorem ſui concreti, ſervata ſeminum poteſtate, forma eſſentiali, & nativa integra; quemadmodum liquorem hunc definivit ex Paracelſi, & Helmont. ſententia Fr. Hofm. in Clav. ad Schroder. pag. 3. quamvis & hic & alibi, videlicet p. 82. dubitaverit, an in rerum natura unquam fuerit talis liquor, & *Menſtruum univerſale* ſolvens, aut artificio ullo poſſit parari, ob diſtinctam liquidorum, & ſolidorum corporum naturam. Unde & Schroder. l. 2. c. 57. ſatius duxit de eo tacuiſſe, quam aliquid incerti tradidiſſe, &c. Relinquamus igitur ridentes has vanitates, & ἀνόητα figmenta, tantis involuta tenebris ab authoribus, ut nihil de eo literis conſignatum occurrat ea intentione, quo intelligatur, ſed ut non intelligatur, verbis laud. Rolfink. d. l. Mitiorem [illegible] D. D. Vvedelii vide in ejus Pharmac. p. 31. De triplici vero *Alcaheſt*, vegetabili, animali, & minerali, legi poterit Coeſelius in Ephemerid. Nat. Curioſ. Deciſ. I. Ann. VI. in Appendice. *Alcaheſt Glauberi* nihil aliud eſſe, quam Alcali ex calcinatione Tartari, & Nitri emergens, & per deliquium ſolutum, ſcripſit D. D. Bohn. Diſſ. Chymico-Phyſ. VI. §. 26. Marggravius vero putat, Liquorem Nitri fixi eſſe *Alcaheſt* Glauberi Morley Collect. Chym. Leid. cap. 299. Spiritus Veneris quo-

que dicitur *Alcaheſt* Zvvolſero. Id. d. l. cap. 497.

Alkaftal, eſt *Antimonium*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alkale, id eſt, oleum gallinæ. Rul.

Alkali, *Alcali*, terminus Spagyricus novus, denotans hodieque alterum commentitium principium univerſale ſalinum rerum omnium naturalium, & præternaturalium, oppoſitum *Acido*, principio ſuperius deſcripto, volatile, & fixum, lixivioſum, urinoſum, ab acido actuationem accipiens, & tamen viciſſim illud actuans, & quæ ſunt aliæ proprietates ab amatoribus horum commentorum attributæ, quæ in Tachenio, Bechero, Batnero, aliiſque legi poterunt. Nos adhuc acquieſcimus in Πα-ραχίαν ſupra de *Acido* data, ſalva diſſentientium authoritate. Ruland. vocat principium Chymicorum ſymbolicum. In ſpecie tamen *Alcali* quoque dicit eſſe *Vitriolum foſſile* ſeu *fuſile*. Aliis quoque generalius ſignificat *Lapillum ſalis* modo ex calcibus reverberatis poſt humorem extractum, & denuo poſt abſumptum humorem coagulatum. Per ſimilitudinem vero ſaltem *Alcali* nomine veniunt, quando res integræ calcinantur, & denuo ad conſiſtentiam reducuntur, ut ſunt *Magiſteria Margaritarum*, Coralliorum &c. Rul. & Johnſ. in Lex. Vide etiam de *Alcalibus* Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 15. l. 8. c. 38. *Alkali* & *Sal Alkali* vocatur in proceſſu lapidis philoſophici opus illud, quod provenit ex denigratione ſecunda, & alio nomine *Mercurius extractus de Cambar* vocatur. Lagn. Harm. Chym. in Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 739. & Senior de Chymia Vol. V. pag. 207. Alias omnium prima ſignificatio vocabuli *Alkali* fuit hæc, quando ſal paratus fuit ex Herba Kali dicta per combuſtionem, quod fuit *Alkali Arabum*, cui reſpondet *Alkali Syriacum*, & *Saracenicum*, de quibus omnibus legi poterit Libav. d. l. Hinc & corpora naturalia, in quibus particulæ *Salis alcali* prævalent, *Alcalina*, vel *Alcalica* frequenter dicuntur apud recentiores.

Alkalia, i. e. *Vas*. Rul. & Johnſ.

Alkalid, i. e. *Æs uſtum*. Id.

Alkant, vel eſt *Mercurius*, vel *ſpecies Atramenti*. Rul.

Alkantum, eſt *Æs uſtum*, vel ſpecies *aromatica*, vel ſecundum quoſdam *Arſenicum*. Rul.

Alkara, i. e. *Cucurbita*. Rul.

Alkaranum, i. e. *Duenec viride*. Ruland. & Johnſ.

Alkasa, i. e. *Albat*, *Alkazoal*, idem. Iid.

Alkermes, *Alchermes*. Vide *Confectio*.

Alkian, dicitur ſpiritus nutriens, & regens hominem, per quem fit converſio nutrimenti, & generatio animalis, & per ipſum conſiſtit homo, & eſt ſubſtantia permixtibilis omnium horum; ita deſcribitur in Quartor. Platon. l. 3. Th. Ch. Vol. V. p. 135. Dari etiam *Alkion terra* legitur l. 4. p. 170.

Alkibric, *Alchibrich*, eſt *Sulphur vivum*, idem quod *Kibric*, vel *Chibric*, de quo infer. Rul. & Johnſ. *Sulphur incombuſtibile* vocatur in Th. Ch. Vol. V. p. 492.

Alkin, id eſt, *Cinis Clavellatus*. Rul. & Johnſ.

Alkin, eſt *fumus*, vel notat *Carbones*. Iid.

Alkitram, eſt *pix liquida*. Iid.

Alkoel, eſt *plumbum exquiſitum de minera*. Alii dicunt, quod ſit *Lapis Lazuli*. Alii vero, quod ſit *Antimonium*. Rul. & Johnſ.

Alkol, idem, quod *Alcohol*.

Alkosor, i. e. *Camphora*. Rul. & Johnſ.

Alki, *plumbi*; eſt *materia dulcis ex plumbo*. Iidem.

Alkymia, *pulvis* eſt de *Baſiliſco*. Iid.

Allabrot, eſt quoddam genus ſalis confectum, Rul. & Johnſ.

* Allantoides, ἀλλαντοειδὴς, q. d. *Farciminalis*, dicitur membrana fœtum involvens, farcimini ſimilis, in brutis, præſertim ruminantibus, ſaltem occurrens, & truncum corporis circumdans, urinæque colligendæ præcipue dicata. Gal. l. de diſſect. vulv. c. 10. Homines, & canes, & feles, & id genus alia utrinque dentata deſtitui, docet Hier. Fabr. ab Aquapend. de form. fœtus c. 3. Hanc etiam in humano corpore dari Needham, tueri voluit Diſp. de format. fœtu c. 3. Harvejus negat, re diverſam eſſe membranam a *Chorio*, ſed a Veteribus eandem membranam modo *Chorion* a vaſorum copia, modo a figura *allantoidem* appellari. Exerc. de gen. anim. addit. 4.

Aliaræus, terminus Spagyricus in negotio lapidis Philoſophici, denotans *Æs Philoſophicum*, quod etiam *Æs album*, *aqua Mercurii*, aliiſque infinitis nominibus appellatur. Vvilhelm. Tecenenſis tr. Lilium e ſpinis evulſum. c. 2. in Th. Ch. Vol. 4. p. 889.

Alligatura, pro *Ligatura*, vel *Deligatione* ponitur in Scribon. n. 209. & *Alligatus*, pro *Deligatus*, n. 80. & 109.

Allochoos, ἀλλόχοος, *alienus*, aliena loquens. Dicitur de iis, qui deliri nec mente, nec verbis ſibi conſtant. Hipp. l. 2. Epid. ſ. II. 90. quamvis in Græco textu Linden. σιαλοχόους poſuerit; in Latino vero aliena loquentes, retinuerit, cum tamen σιαλοχόοι, *ſalivatores* potius ſignificet.

Allochroeo, ἀλλοχροέω, i. e. *colorem muto*, alium atque alium colorem induo. Legitur apud Hipp. l. de int. Aff. XXXIIX. 4. Foeſ. p. 31.

Digitized by Google

Allodemia, *ἀλλοδημία*, *peregrinationem* ſignificat, apud Hipp. l. de int. aff. LI. 32. quamvis videatur mendum, & legendum potius *λοιδημίη*, Foeſ. Oec. p. 30.

Alloeosis, *ἀλλοίωσις*, & *Alleoticos*, *ἀλλοιωτικός*. Vide *Alteratio*, & *Alterantia*.

Alloeotropeo, *ἀλλοιοτροπέω*, ſignificat *varie immutor*. Hipp. d. l. XL. 4. Foeſ. d. l.

Allognoeo, *ἀλλογνοέω*, idem quod *παραφρονέω*, *deliro*. Gal. in Ex. voc. Hipp.

Alma, id eſt, *Aqua*. Rul. & Johnſ.

Almabri, dicitur *Lapis Ambræ ſimilis*, Ruland.

Almager, idem, quod *Synopida*. De quo inferius. Rul.

Almagra, eſt Bolum *rubrum*, *Laton*, *terra rubra*, & *lapis ipſe*, vel idem eſt *Almagra*, quod *lotum*, vel *lotio*. Rul. Johnſ. Legitur & de *Sulphure albo* in negotio Lapid. Phil. Th. Chym. Vol. IV. p. 729.

Almakanda, *Almakiſt*, id eſt *Lithargyrium*. Rul. & Johnſ.

Almariab, *Almarchaz*, etiam *Lithargyrium*. Iidem.

Almarcat, id eſt *ſcoria auri*. Iidem.

Almargen, *Armalgor*, id eſt *Corallium*: Iidem.

Almarkasita; i. e. *Mercurius*. Iid.

Almartak, id eſt *Lithargyrinus cinis*. Iidem.

Almatatica, i. e. *Metallum Cupri*. Rul. & Johnſ.

Almechasite, i. e. *Cuprum*. Iid.

Almeliletu, Avicennæ dicitur calor quidam p. n. febrili remiſſior, qui etiam poſt febrem remanere poteſt, de quo vocabulo prolixius diſſeruit P. M. de Calderia Tom. I. Oper. p. 138.

Almene, i. e. *Sal lucidum*, vel *gemmæ*. Rul. & Johnſ.

Almetat, i. e. *Scoria auri*. Rul.

Almisadir, i. e. *Sal armoniacus præparatus*, *Amiſadir*. Rul.

Almizadir, eſt *viride æris*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Tribuitur & hoc nomen in proceſſu Lapid. Philoſ. Aquæ *Philoſophorum*, ſive *Mercuriali*, quæ & *albumen ovi*, *aqua marina*, &c. vocatur. Anonym. l. 3. de Chemia in Th. Ch. Vol. V. p. 437.

Alnec, i. e. *Stannum*. Rul. & Johnſ. Dicitur & *Allenec*.

Aloe, *ἀλόη*, primario nomen eſt plantæ craſſioribus foliis conſtantis, & perpetuo virentis, cujus deſcriptionem petas e Botanicis. Ex illa planta paratur ſuccus inſpiſſatus inter purgantia mitiora pertinens, cujus hiſtoriam, & ſpecies cum uſu, & viribus vide apud Dioſc. l. 3. c. 25. Gal. l. 6. de S. F. §. Aloe. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 5. Schrop. l. 4. cl. 4. n. 442. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgant. ſ. 1. a. 2.

Aloedarium, *ἀλοηδάριον*, eſt medicina ad ventrem ſolvendum *aloen* recipiens, nec eam quidem ſolam, ſed plurimis aliis medicamentis admiſtam. Ejuſmodi compoſitiones multas deſcripſit Aet. & Oribaſ. & Philagrio l. 3. c. 101. & ſeqq. citante Gorr. Eſt hoc nomen a recentioribus Medicis uſurpatum. Ita Reimun. Mindererus tractatum ſuum *Alcedarii* nomine inſignivit.

Alofel, i. e. *pannus*, *quo vas operitur*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Alogotrophia, *ἀλογοτροφία*, vocatur ea vitioſæ partis alicujus nutritio, quæ conjuncta eſt cum illius figura vitiata, ita in Rachitide; ſi oſſa vertebrarum dorſi ab altera parte plenius alantur in infantibus, neceſſe eſt ea incurvari, quod fieri per *alogotrophiam* docet Charltonus Exerc. X. Pathol. §. 42. p. m. 200.

Alohar, *Alohoc*, id eſt *Argentum vivum*. Iidem.

* Alopecia, *ἀλωπεκία*, *capillorum defluvium* eſt, propter vitiatos humores ſic appellata, quod vulpibus frequenter accidat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in qua locus affectus apparet ſcaber, colore prorſus exangui, de rem. fac. par. c. 6. quamvis ibidem mutationem capillorum in alium colorem potius eſſe ſtatuat *Alopeciam*. Celſus *Aream* vocat l. 6. c. 4. Evenit autem pilis hoc vitii genus, eadem fere cum ſtirpibus ratione, quæ corrumpuntur, intereuntque interdum penuria nutrientis ipſas ſucci, interdum immutatione hujus in alienum contrarium d. l. Sola figura differt ab *Ophiaſi*, non generatione, nec ſolutione. Utriuſque cauſſa eſt ſuccus nutritius pilorum vel deficiens, vel vitioſus, acris, malignus, & poſtulat eandem ſui remotionem, aut correctionem.

Alopex, *ἀλώπηξ*, vide *Vulpes*. *Muſculos Pſoas* etiam a quibuſdam dici *ἀλώπεκας* ſcribit Veſal de H. C. F. l. 2. c. 38. & Fallop. in Obſerv. Anat. Tom. I. p. 390.

Alosa, *θρίσσα*, *φρίσσα*, *Clupea*, piſcis marinus eſt, ad oſtia tamen fluviorum pinguior & melior, alias inter cibos mediocriter bonos pertinens. Aldrov. l. 4. de piſc. c. 4. J. Alexan. lib. 14. Sal. cap. 10. Bruyerin. de re ciban. l. 22. c. 19.

Alos, *Aloſanthi*, pro *Halos*, & *Haloſanthos*, dicitur *Sal*, & *Flos ſalis*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Alphitidon, *ἀλφιτηδὸν*, ſcil. *κάταγμα*, dicitur *fractura*, quando os in multas tenues particulas farinæ inſtar comminuitur, qua ſimilitudine ei nomen inditum eſt. Poteſt & vocari *farinatim*

Digitized by Google

rinatim fractum os. Gal. c. 1. de fract. t. 50. Dicitur & καρυηδὸν, *fractura inſtar nucis fractæ*. Gorr.

ALPHITON, ἄλφιτον, *Polenta* dicitur, & in genere ſignificat quamlibet *farinam*; Hipp. tamen reſtrinxit ad *hordei toſti*, ſive fricti *farinam*, l. 2. de diæt. VIII. 24. quamvis ex aliis locis conſtet, illum quoque frumentorum granis applicaſſe, v. gr. triticeæ polentæ lib. 1. de morb. mul. CXII. 3. l. 2. VI. 19. lib. de nat. mul. XLV. 6. item ervi, lentiumque torrefactarum ἄλφιτα leguntur, l. de int. aff. XXV. 37. Vide Foeſ. p. 34.

* ALPHUS, ἀλφός, Lat. *Vitiligo*, vel generaliter accipitur pro macula cutanea ſubaſpera, ſive alba, & *Leuce* dicitur, non tamen continua, ſed veluti guttulæ quædam diſperſæ apparent; ſive nigra, quam Celſ. l. 5. c. 28. *Melanen* vocat: vel ſtricte, quando ſolum albam maculam denotat, ut eſt apud Celſ. d. l. Unde Feſtus ἀλφὸν, quaſi *Album* dictum vult. *Alphos* ex humorum vitioſitate maligna, quæ in cute eſt, oriri, quemadmodum & de *Lepra* planum eſt, docet Gal. com. 3. de humor. Nimirum portiones ſanguinis impuri, aquei, aut atrabiliarii, maligne corrupti ſeroſæ, vel lymphaticæ, diverſimode corruptæ, congelatæ, aceſcentes, ſub cute ſtagnantes hujuſmodi maculas gignere poterunt.

ALRAMUTI, i. e. Cineritium. Rul.

ALRATICA eſt, quando vulva mulieris non eſt perforata, aut eſt foramen parvum, & quidem vel naturaliter, vel accidentaliter. Albucaſ. l. 2. de M. M. c. 72. p. m. 119. Vide *Atreti*.

ALSAMACH, vel *Alſemach* eſt Arabibus foramen in oſſe petroſo, ut notavit ex Jacobo de Partibus, & Andrea Bellunenſi Æmil. Pariſan. l. 11. de Subtilit. Exerc. 1. c. 1. p. 449.

ALSECH, i. e. *Alumen Jameni*, vel *plumoſum*. Rul. & Johnſ.

ALSELAT, i. e. *Æs uſtum*.

ALTAMBUS, i. e. *Lapis rubeus*, ſcil. ſanguis venarum hominum. Rul.

ALTANUS, nomen venti Meridionalis, vel partim e meridiana, partim occidentali plaga ſpirantis. Rul.

ALTARIS, id eſt, *Argentum vivum*. Dicitur & *Antares*. Rul. Johnſ.

ALTERANS, ἀλλοιωτικὸς, epitheton virtutis medicamentoſæ, quando remedia, vel auxilia abſque manifeſta evacuatione, aut etiam augmentatione mutationem aliquam evidentem in humoribus, ſpiritibus, & partibus ſolidis inducunt. Qui ad qualitates primas dictas vulgo, caliditatem puta, frigiditatem, humiditatem, & ſiccitatem reſtringunt vim *alterantem*, præter neceſſitatem limites *alterantium* reſtringunt. Jungeſis Dogmata noſtra M. G. P. VI. c. 2. d. 8. p. 706. ſeqq. ubi etiam Catalogum *Alterantium* reperies.

ALTERATIO, ἀλλοίωσις, varias habet ſignificationes. *Generaliter* denotat *qualitatum mutationem*, h. e. in aliam naturam, & a præſenti diverſam tranſitionem; in qua ſignificatione etiam Evacuationes, & Adjectiones comprehenduntur. Linden. S. M. Vx. XIII. §. 335. ſeqq. *Alterationem* triplicem conſtituit haud male Fallop. *Unam*, quæ plane non lædit, v. gr. ſi cutis alicui nigreſcit: *Alteram*, quæ toto genere eſt præter naturam, & læſionem infert: *Tertiam*, quæ medio ſe habet modo, & vel ad ſtatum ſec. nat. vel p. n. referri poteſt, pro majori, vel minori exceſſu. Tr. de Tum. p. n. c. 3. Tom. I. 620. *Stricte* vero ſignificat mutationem qualitatum contradiſtinctam ab Evacuatione, & Appoſitione, quemadmodum p. a. de *Alterantibus* dictum eſt. *Magis* adhuc *ſtricta* eſt ſignificatio, quando per *alterationem* mutatio præſentis qualitatis in contrarium accipitur, Gal. l. 2. de Tem. c. 2. *Strictiſſime* ſumitur, quando ſignificat alimenti concoctionem, vel quæ fit in ventriculo, l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. vel quæ fit in toto corpore, uſque dum in ſimilitudinem partis, quæ nutritur, tranſmutatur, l. 8. de C. M. S. L. c. 6. *Alterari* quoque, ἀλλοιοῦσθαι, ab Hipp. dictum eſt de partibus ſolidis, videlicet muſculis, 2. de artic. t. 21. Jung. Foeſ. p. 30. Ad *ſtrictiſſimam* quoque videtur referri poſſe *Alteratio Spagyrica*, quæ eſt unius in alterum per ſimilitudinem converſio, eſtque duplex: alia per ſe, quæ iterum duobus modis fit: uno, prout formæ in cœlum, & iſtud in formas alterantur: altera, quando formæ, & cœlum ita ſimpliciter convertuntur, ut in tertium numerum iterato converti queant, ſcilicet in medicinam perfectam, & plus: Alia per accidens, quando ex imperfectis projectione fiunt medicina perfecta transſmutatione, Dornæus in tract. Artific. ſupernaturale, c. 5. in Th. Chym. Vol. I. p. 288. Idem in Philoſ. Chymic. d. l. p. 420. 436. Specialiter mutatio argenti vivi in calcem, vel in aurum, vel in argentum, abſque miſtione, ita & auri in calcem, calcis rurſus in aurum, &c. vocatur *Alteratio*, Tract. de triplici auri, & argent. præp. Vol. IV. p. 383. Nullam *alterationem* abſque particularum concreti motu, & translocatione, hinc ſecretione, ac adapratione concipere licere, rectiſſime ſcripſiſſe videtur Celeb. D. D. Bohn. Diſſ. Chym. Phyſ. 1. §. 2.

ALTEY *plumbi*, eſt *materia dulcis ex plumbo*, Rul. & Johnſ.

ALTHAENOMAE, ἀλθαίνομαι, idem quod θεραπεύομαι, *ſanus fio*, curor. Legitur apud Hipp.

l. 2. de morb. XXXII. 22. XXXIV. 9. adde Foeſ. p. 29.

ALTHANACHA, i. e. *Auripigmentum*, *Alernet*, *Albimee*, idem Rul. & Johnſ. in Lex.

ALTHEXIS, quibuſdam *Althaxis*, ἄλθεξις, ἄλθαξις, *ſanationem*, medelam ſignificat, a verbo ἀλθεῖν, *ſanare*, mederi, aut etiam ἀλθίσκειν. Nomine uſus eſt Hipp. 2. de artic. t. 37. ubi quædam exemplaria habent ἄθελξις, & 2. de fract. t. 12. in quo loco & verbum compoſitum ξυναλθάσκομαι, h. e. *una ſanus fio*, occurrit. Verbum ἀλθίσκει legitur l. 2. de morb. XXXIV. 28. 34. Foeſ. p. 30.

ALTIMAR, eſt *æs uſtum*. Rul. & Johnſ.

ALTIMIO, eſt *fæx plumbi*. Iid.

ALTINCAR, dicitur ſpecies ſalis *factitii*, ad purganda fundendaque metalla, cujus præparationem diverſam vide apud Libav. S. Ch. Arc. l. 8. c. 38.

ALTINGAT, eſt *flos æris*, vel viride æris. Rul. & Johnſ.

ALTINURAUM, eſt *vitriolum*. Iid.

ALTOLIZOIM, vocatur apud Helmont. *Lutum Paracelſi* (de quo infra ſuo loco) optime contuſum, calcinatum, & uſque in olei formam bullitum, quod *Fel terræ* etiam vocatur, quia eſt *Sal amarum*. Sonat vero alltho oli *geſotten*, h. e. *totum converſum in oleum*, per ebullitionem. Quæ Luti eminentiſſima præparatio paucis mortalium ſub brevi hoc ſyrmate innotuit hactenus. Helm. de lithiaſ. c. 7. n. 22.

ALTRIX, idem, quod *Nutrix*, vel *Nutritiva* dicitur facultas, Gr. θρεπτικὴ δύναμις. Appellatur alias *Anima vegetativa*, & Platoni dicitur *Appetitrix*. Gal. comm. 5. in 6. Epid. t. 5.

* ALTUS, ὑψηλὸς, quid proprie ſignificet, aliunde notum eſt. Tropice dicitur de ſomno nimio, v. gr. *Altus ſomnus*, *Altus ſopor*, apud Seren. Samonic. Vide Keuch. in not. pag. 282. ſeqq.

ALUDEL, vel *Alutel* vocatur *Vitrum ſublimatorium*. Rul. & Johnſ. Meminit etiam Paracelſ. l. 6. de mort. rer. nat. Parari poteſt etiam fictile. *Aludel* eſt capitellum duplicatum, imo & quadruplicatum. Morley Collect. Chym. Leiden. proleg. c. 2.

ALUDIT, i. e. *Mercurius*. Iid.

ALVEARIUM, vocatur cavitas illa juxta meatum auditorium, ubi ſordes flavæ, & amaræ, quæ Cerumen vocantur, gignuntur. Bartholin. l. 3. Anat. c. 9.

ALUECH, eſt *Jovis*, h. e. *ſtanni corpus purum*. Iid.

* ALVEOLI. Vide *Bothria*, *Phatnia*.

ALVEUS tropice vocatur Pequeto uterque Ramus lacteus tumidior a Receptaculo chyli proveniens, ſub diaphragmate, cum epitheto *Ampullaſcens*. Barthol. libell. I. Anat. c. 3. append. 2. p. 615.

ALUFIR, eſt *rubedo*. Iid.

ALUMBOTI, i. e. *plumbum uſtum*. Iid.

ALUMEN, στυπτηρία, a vehementer adſtringendo ita dictum, Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. eſt ſalſugo terræ naturæ Saturninæ, conſtans ex acido ſpiritu, & ſale terreſtri. Fr. Hofm. Clav. Schrod. l. 3. c. 24. §. 58. Junge Doxoſcopiam Phyſicam Jungii cap. de *Alumine*. Gal. numerat ſeqq. ſpecies: *Sciſſile*, vel *Fiſſile*, σχιστὴν, *Rotundum*, στρογγύλην, & *Humidum*, ſive *liquidum*, ὑγρὰν, l. 9. de S. Fac. Schrod. vero quinque genera officinalia proponit: *Rupeum*, ſeu *Glaciale Plumoſum*, ſive *lapidem Amiantum*, *Sciſſile*, *Saccharium*, ſive *Zuccarinum*, ex rupeo mediante albumine ovi, & aqua roſacea paratum. *Catinum*, quamvis hoc proprie non ſit *alumen*, ſed Sal ex cineribus lignorum quorundam extractum. Vim habet adſtringendi, & exſiccandi potentem. Dicitur etiam omnia vegetabilia præcipitare. Morley Collect. Chym. Leid. c. 90. Rulandus vero multo plures recenſet ſpecies, & differentias aluminis, quas omnes huc adducere, non videtur operæ pretium. Mentio quoque ſæpe fit *Aluminis* in Voluminibus Theatri Chymici, præſertim *Aluminis Jameni*, cujus præparatio proponitur Vol. III. p. 95. Eſt vero *alumen ſciſſum*. Rul. a Chymicis notatur charactere literæ O. *Alumen uſtum*, στυπτηρία κεκαυμένη, Chirurgis notiſſimum, uſitatiſſimumque in excreſcentiis vulnerum abſumendis. Laudat & Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 6. *Aluminis Chalcitidis*, *Ægyptii*, & *Melini* etiam meminit idem alibi, quæ loca vide apud Foeſ. Oec. p. 592. Plura quoque de *Alumine* leguntur in Ferrante Imperato. Hiſt. Nat. l. 13. c. 19. ſeqq.

ALUMBUR, i. e. *Luna*. Rul. & Johnſ.

ALUNSEL, i. e. *ſtilla*. Iid.

ALUSAR, eſt *Manna*. Iid. ut & Dorn.

† ALUSA, pilulæ bechicæ Neapoli. Altimar. c. 47. ex amylo, tragacant, amygdal. dulcibus, ſeu oleo ipſarum, & ſacchato. Iid. c. 43.

ALUSEN, i. e. *Sulphurata*. Iid.

ALUSIA, ἀλουσία, h. e. *Illotio*, ſive *Lotionis defectus*. Gal. 2. aph. 50.

ALUTA, σκῦτος, in genere omne *corium* ſignificat, juxta Heſychium. Unde & opifices, qui id præparant, *Alutarii* vocantur. In foro Medico vocatur *Aluta* illud *Corium*, quo utuntur Medici, & Chirurgi ad Emplaſtra illinenda. Ejus exterior pars durior, & denſior, interior vero mollior, quæ Hippocrati *Caro alutæ* dicitur, 2. de artic. t. 29. vide Gal. in com. Scr. n. 81. Rhod. in not. ad h. l. de Græco vocab. σκῦτος; vide Foeſ. Oec. p. 575. ſeqq.

Alvus, ἡ κάτω κοιλία, dicitur *venter inferior*, per quem fęcum, & excrementorum craſſiorum naturalis fit excretio. Hæc interdum in latitudine ſanitatis, & in ſtatu præternaturali excedit, interdum etiam deficit. Illa dicitur *Alvus liquida*, κοιλία ὑγρὴ, in qua liquida dejiciuntur. Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 3. Huic opponitur *Alvus dura*, σκληρὰ κοιλία, 3. aph. 25. quando pauca, eaque indurata, Gr. σκύβαλα dicta excernuntur. *Alvus fluida*, vel *fluxa*, citatior, vel cita, κοιλίη ὑγροτέρη, quando liquidæ dejectiones ſunt frequentiores: quo pertinet *Lienteria*, *Diarrhæa*. *Alvus adſtricta*, ἐπισχεθεῖσα, quando exceſſive ſiſtitur, & reſtat, nimiumque retinentur excrementa, cap. 1. in li. 1. Epid. t. 75.

Alyce, ἀλύκη, *Alyſis*, ἄλυσις, ἀλυσμὸς, ἄλυξις, idem ſignificant. Derivatur a verbo ἀλύζω, ἀλυκτέειν, angi, *anxietate vexari*. Nomina igitur illa denotant *anxietatem*, & *corporis inquietudinem* propter anxietatem, cum a fervente, & corpus inæquabiliter commovente materia primis in venis vellicatur ſtomachus, adeoque natura exagitatur, ut præſentem rerum ſtatum faſtidiat, ſubindeque corporis figuram mutet, membraque diſſolute admodum diſpergat, Foeſ. in not. ad Hipp. l. Epid. p. 1056. ſeqq. Oec. p. 33. Dieter. Jatr. n. 44. Inter recentiores egregie *Anxietatum* cordis, & præcordiorum deſcripſit generationem Franc. de le Boe Sylvius Pr. Med. l. 1. c. 34. §. 87. *Anxietas* cordis, & præcordiorum partim mali focum abdomen, parteſque in tenue inteſtinum ſeſe exonerantes, ac in primis pancreas, partim mali fomitem manifeſtat. Humorem non tantum acidum, qui dolores lancinantes, rodenteſve, aut perterebrantes parit, ſed inſuper glutinoſum, qui partibus omnibus firmiter adhærens ab iiſdem recedit lentius, ac difficilius, ac proinde urget pertinacius: quin a Bile oppreſſa in halitus, flatuſque viſcoſos, lentoſque diductus notatam auget *anxietatem*.

Alypias, eſt purgans bilis atræ, & ſpecies Turbith. Fallop. lib. de purg. ſimpl. cap. 25. Tom. I. pag. 100. quamvis idem notaverit apud Gal. medicamentum ἄλυπον eſſe ſaltem leniter ſubducens, ſive minorativum, d. l. c. 16. cap. 62.

Alzegi, i. e. *Atramentum*. Rul. & Johnſ.

Alzemafor, i. e. *Cinabrium*. Iid.

Alzilat, eſt *pondus trium granorum*. Iid.

Alzimar, eſt *Virile*. Rul.

Alzofar, i. e. *æs uſtum*. Rul. & Johnſ.

Amaldyno, ἀμαλδύνω, & ἀμαλδύνομαι, ſignificat *corrumpo*, deleo, aboleor, & corrumpor. Activum legitur apud Hipp. l. de nat. puer. IX. 16. Paſſivum lib. de genit. III. 1. l. 1. de morb. mul. XV. 13. XIIX. 4. lib. 1. LXXIIX. 8. Vide Foeſ. pag. 35.

Amalgama, *Amalgamatio*, eſt *calcinatio*, vel impaſtatio metallorum, facta per *hydrargyrum*, ſive argentum vivum. Rul in Lex. Chym. Joh. Schrod. l. 1. c. 3. & Frid. Hofm. in clav. ad h. l. Rolfink. Ch. l. 2. c. 3. D. D. Bohn. Diſſ. Chym. Phyſ. §. 11. ſeq. D. D. Vvedel. Ph. J. A. F. R. lib. 1. ſ. 4. c. 5. p. 52. Hujus laboris quoque ſæpe mentio fit in Th. Ch. Voluminibus pene omnibus. Fallop. dicitur *Amalgama* eſſe quoque Mixtura Aquarum fontium (an leg. fortium) cum metallis, tr. de Morb. Gall. c. 26. t. 1. p. 731. *Amalgama* dici quaſi *Hamalgama*, juxta Palmarium, ab ἅμα, *ſimul*, & ἀλγεῖν, *dolere*, vel γαμεῖν, *nubere*, vel μαλάττειν, *mollire*, teſtatur Libav. de Igne nat. c. 30. Dividitur in vulgare Auri cum argento vivo vulgari, & Philoſophicum cum Mercurio Philoſophorum. Ibid. Alias & ſolutionem Martis cum Sulphure *Amalgamationem* appellare non dubitavit Schroder. d. l. p. 27. unde & Lagneus *Amalgama* in genere dixit *Mollificationem*, in Harm. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. p. 729.

Amandinus *lapis*, eſt gemma coloris varii. Extinguit omnia venena, & reprimit; quare non eſt gemma contemnenda: de qua conſule Albertum. Rul. in Lex.

† **Amaracus**, Majorana tenuifolia. Crato. Epiſt. p. 358.

Amaracinon, ἀμαράκινον, vocatur Unguentum præſtantiſſimum, paratum ex oleo, & aromaticis variis, ita dictum ab *amaraco*, ἀμαράκῳ, quod idem eſt ac σάμψυχον, vulgo *Majorana*. Deſcriptio habetur apud Dioſcor. l. 1. cap. 68. Gorr.

* **Amarum**, πικρὸν, dicitur ſecund. Gal. l. 4. de S. Fac. c. 19. 22. & aliquoties alibi, quod calidam habet facultatem, & ſiccam, & cineri eſt ſimile. Generari quoque credit omnia *Amara* ex calefactis dulcibus, ſive a calore ingenito, ſive ab igne, quod tamen non videtur veritati conſonum. Secundum recentiores *Amari* natura conſiſtit in ſalinis portionibus lixivioſis, & alcalicis, per ſulphureas, vel oleoſas determinatis, & modo ſaltem affectionis aliquo ab *Acri* differt, Pechlin. de purg. c. 16. Vvillis de ferment. c. 2. *Amarum* oriri ex miſtura ſpirituoſarum, ſulphurearum, & ſalinarum portionum exiſtimat, id quod de quibuſdam, non vero de omnibus *amaris* concedi poterit.

Amarygae, ἀμαρυγαὶ, hoc nomine quidam *oculos*, quidam vero *ſupercilia* intelligunt. Gorr.

Amatoria *febris*. Vide *Chloroſis*.

Amatoria *veneficia*. Vide *Philtron*.

* **Amaurosis**, ἀμαύρωσις (qs. d. *Obſcuritatem*) *Obfuſcatio* eſt totius lucis in oculo impedi-

pedimentum, acutis morbis accidens, quæ eſt imbecillis facultatis animalis indicium, Gal. c. 2. in *l. 1.* prorrh. t. 11. Clarius *Amavroſis* eſt, cum oculi lux extinguitur defectu ſpirituum. Spiritu non influente ceſſat calor quoque. Hujus defectu neceſſario frigent, & rigent oculi. Linden. Ex. IV. §. 92. Nullum vero manifeſtum in oculo apparet vitium, ſed pupilla integra, & plane pura conſpicitur. Differt ab ἀμβλυωπίᾳ, ſolo gradu minore, Gorr. Hipp. aliquoties meminit ἀμαυρώσεως, v. g. c. 3. l. 1. prorrh. t. 20. Coac. t. 225. & 483. Plura loca vide apud Foeſ. Oec. p. 36.

Amausum, Alias *Smaltum*, vulgo Sehmalbglas, eſt vitrum fuſorium ob facilem liquefactionem. Uſurpatur etiam ad picturas annulis, & inſignibus inurendas. Unde *Encauſtum* appellatur. Alias quoque *Terra Saracenica* nuncupatur, Joh. Iſaac. de operib. miner. l. c. 89. & ſeqq. qui metallica potiſſimum vitra per *amauſa* intelligit, in Th. Ch. Vol. III. Clarius *amauſa* deſcribuntur a Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21. Variis coloribus prædita eſſe *Amauſa*, pro varietate materiæ, ex qua fiunt, prolixe ibid. videre eſt.

Amazontos, ἀμαζόντος, epitheton *paſtilli*, *vel trochiſci*, cujus deſcriptio videatur ap. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Gorr. Facit ad ſtomachi ſubverſiones, & vomitus.

Ambe, ἄμβη, *crepido*, lignum aliquod ſupra gradum ſcalæ Hippocraticæ, ad repoſitionem brachii in cavitatem alligandum. Gal. cap. 1. de artic. t. 14. 19. Ejus deſcriptionem, & delineationem tradidit etiam Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 1. & 2. Quin & in genere ſuperciliosam eminentiam, quæ eſt in ora alicujus, vel ambitu, ſignificat, unde & ad oſſa per ſimilitudinem refertur ab Hippocr. 4. de artic. t. 64. Vide Foeſ. Oec. pag. 37.

Ambar, *Ambarum*, communiter *Ambra*, ἄμβαρ, *Ambraca* Fallop. eſt odoramenti genus, de quo variæ ſunt ſententiæ. Alii tradunt, in maris profundo, veluti fungum, concreſcere, & procellis in litus ejici, aut devorari a piſce quodam, in cujus corpore poſtea reperitur. Alii putant, ipſum e fontibus quibuſdam ſcaturire, bituminis modo, aut ſulphuris. Tria ejus produntur genera, fulvum, ſubalbidum, atrum. Calefacit, & ſiccat cerebrum, & olfactum roborat; ſenibus, & natura frigidis opem mirifice præſtat. Hæc Gorr. Scroderus poſteriori ſententiæ accedens dixit, eſſe bituminis genus, ex fontibus, & alveis maris ad littus eructatum, & duplex ſtatuit; unum *Ambra Griſea* vocatur valde odorata; alterum *Citrinum*, quod *Succinum* conſtituit. *Sperma Ceti* quoque *Ambræ ſubalbidæ* nomine quandoque venire, docet l. 3. Pharm. cap. 29. Junge Hofm. in cl. ad h. l. item C. Hofm. Paralip. Off. c. 54. 65. D. Juſtum Klobium in Acad. Vuittebergenſi octodecim opiniones de *Ambra gryſea* recenſuiſſe, & tandem eam, quamvis hæſitabundum, amplexum eſſe, quæ ſtatuit, eam eſſe *Merdam Avis Indicæ* in Madagaſcar, *Aſebibobuch* dictæ (licet & alteri faverit, quæ tradit, *Merdam* eſſe *Balenarum* quarundam Trompæ dictarum) legitur in Actis Philoſophicis Oldenburgii Angli Anni 1667. Menſ. Octobr.

Ambidexter, ἀμφιδέξιος, dicitur is, qui ſiniſtra, perinde ut dextra, utitur. Hæc felicitas denegatur mulieribus ab Hipp. 7. aph. 43. ob caloris nativi infirmitatem, videl. ὡς δὴ τὸ πολύ. Vide Foeſ. p. 42. Diet. Jatr. n. 50. Alias & ferrum utrinque incidens *Ambidextrum* ab Euripide dictum eſſe, teſtatur Gal. in comm. ad h. l.

* Amblosis, *Ambloma*, *Amblotica medicamenta*, ἄμβλωσις, ἄμβλωμα, ἀμβλωτικά. Vide *Abortus*.

Amblyopia, ἀμβλυωπία, ἀμβλυωγμὸς, ἀμβλυωσμὸς, idem fere quod ἀμαύρωσις, hoc eſt *Hebetudo oculorum*. Vide *Amavroſis*. Perperam a Matth. Sylvatico, ob ignorantiam Græcæ linguæ, mutatum in *Ampliopeam*, *aut Ampliopiam*, Dieter. n. 48.

* Ambon, ἄμβων, eſt margo, labrum, ſive ſupercilium cotylarum, & cavitatum in dearticulatione, Gal. l. 2. de U. P. c. 17. Item crepido, & ita idem, quod ἄμβη, *Ambe*, c. 1. de art. t. 19. Adde Foeſ. p. 37.

Ambra. Vide *Ambar*.

Ambrosia, ἀμβροσία, eſt epitheton quoddam ſplendidum nonnullarum Compoſitionum Alexipharmacarum, ſive Theriacalium, idem ſignificans, quod *Athanaſia*, ἀθανασία, veluti immortalitatem promovens. Meminit illius Gal. l. 4. de L. A. c. 8. Ita & in ſpecie Philippi Macedonis Antidotus ad venena, omniumque venenoſorum ictus, & internos corporis morbos dicta fuit *Athanaſia*, l. 2. de Antid. c. 8. Sunt vero omnes calefacientes, & exiccantes, lib. 8. M. M. c. 7. *Ambroſia* eſt etiam nomen plantæ, apud Dioſc. l. 3. c. 129. & Gal. l. 6. de S. F. h. t. & tribuitur diverſis, v. g. Tanaceto, Abrotano, Artemiſiæ, Botryi, de quo vide Bauhin. in Pinace. Abraham Frambeſarius integrum libellum medicum ſcripſit, vocans *Ambroſiopœam*, qui ſtatim ab initio *Ambroſiam* definivit, quod ſit pura medicamenti eſſentia, naturæ cœleſtis æmula, ſpiritus inſtar e corporea concretione, relicto craſſamento elementari, extracta, tantaque elaborata induſtria, ut exigua mole plurimum

polleat, citraque faſtidium, & citra noxam exhiberi queat. Diviſit quoque in Univerſalem, & Particularem, &c.

Ambulatio, βάδισις, eſt actio utriuſque cruris, quæ ab homine fit, altero quidem in terra firmato, altero vero circumlato, & ita perficitur per firmationem, & motum. Illius inſtrumenta ſunt pedes; hujus autem totum Crus: Gal. l. 3. de U. P. c. 5. Ejus conſideratio in ſtatu ſec. & præt. nat. Medico neceſſaria eſt, & utilis. *Ambulatoria inſtrumenta* quoque vocantur *Pedes*, βαδιστικὰ ὄργανα, d. l. c. 8.

* Ambusta, *Ambuſtiones*, πυρίκαυστα, καύματα, idem, quod *Combuſta*. *Combuſtiones* ſunt, quæ igne, vel ardente aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, Gal. l. 9. & 11. de S. F. Conſtat autem, ſi quis in aqua ferventi uſtus fuerit, hunc etiam affectum πυρίκαυστον (non *Piricautum*, uti recte correxit C. Hofm.) i. e. *ambuſtum* igne nominari, l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Vide etiam Keuchen. in not. ad Samon. p. 254.

Ameibo, ἀμείβω, ſignificat apud Hipp. *muto*, permuto, 1. de iis, q. in med. f. t. 17. & l. 6. Epid. ſ. 5. t. 19. ubi quidam μεταμείβει legunt, Foeſ. p. 38.

Amenenos, ἀμενηνὸς, denotat, *debile*, *infirmum*, ab α, & μένος, *robur*, Hipp. l. 2. prorrh. XXXVI. 13. & l. 1. de morb. mul. XIV. 12. Foeſ. d. l.

* Amentia, ἄνοια, idem, quod *Mentis alienatio*, *emotio*, *aberratio*. Dicitur & *Dementia*, eſtque delirii ſpecies, ratiocinatricis functionis veluti paralyſis, & abolitio, Gal. lib. de diff. ſympt. cap. 3. Cujus cauſſam veram determinare difficillimum eſt, ſi nullus morbus corporis concurrerit, ideo quod mentis humanæ naturam, & affectiones minus exploratas habeamus, ita ut unicuique cum Cicerone I. Tuſcul. roganti, Ubi, aut qualis eſt Mens? Ubi tua, aut qualis? poteſne dicere? reſpondere cum Lactantio l. de opif. c. 16. liceat: Mentis rationem incomprehenſibilem eſſe quis neſciat, niſi qui omnino illam non habet, cum ipſa Mens quo loco ſit, aut cujuſmodi, neſciatur? Jung. Carlton. Ex. Path. VIII. §. 3. Vide *Delirium*.

Amentum. Vide *Ancyle*. *Amentum* etiam dicitur *Alumen ſciſſum*. Rul. in Lex.

† Amerina, i. e. vitex. Ruv. l. 7. c. 46.

Amethodicum, ἀμέθοδικὸν, dicitur, quod ſine methodo, & ratione certa fit, aut proponitur, ut ſolent Empirici. Blancard. in Lexic. quamvis non conſtet, cujus authoritate hoc vocabulum poſuerit.

Amethysta, ἀμέθυσα, dicuntur in genere *medicamenta quæ ab ebrietate præſervant*: Galen. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Hinc etiam dictus *Amethyſtus lapis*, ἀμέθυστος, gemma, vel lapis pretioſus, coloris violacei, aut vini ſubrubri, vel nigri aqua diluti, cujus quidem nobilioris patria eſt India; viliorum vero Arabia, Ægyptus, Galatia &c. quin & Bohemia. Non immerito vero virtus hæc ebrietati reſiſtendi in hoc lapide fictitia habetur a Plutarcho, item veneficiis, maliſque cogitationibus. Confer ad Chiocc. Muſ. Calc. ſ. III. p. 189. ſeqq. Rul. in Lex. Ch.

* Ametria, ἀμετρία, Lat. *Immoderantia*, *Immoderatio*, in genere eſt a juſta temperie receſſus. Gal. l. 4. M. M. c. 4. opponitur ſymmetriæ. Hoc vocabulum verum genus logicum conſtituere in definitione morbi C. Hofm. in Animadverſ. ad Montan. c. 1. §. 8. cenſet, definiens morbum, quod ſit ἀμετρία temperamenti, organizationis, & unitatis. Enimvero cum hoc genus non reſpiciat ad effectum immediatum morborum, videlicet Actiones læſas, mihi non videtur adeo accuratum, ſed potius retinendum eſſe genus ἀδυναμίαν, ſive *Impotentiam agendi*.

Amia, ἀμία, piſcis nomen eſt in mari, fluviis, & ſtagnis degentis, commodumque præbentis ſui generis cibum, ſi rite paratus fuerit, de quo vide Aldrov. l. 3. de piſc. c. 20.

Amiantus, ἀμίαντος (perperam a nonnullis per th, vel θ ſcribitur) lapis eſt in Cypro natus, alumini ſciſſili ſimilis, e quo elaborato, utpote flexili, telas ſpectaculi gratia texunt, quæ ignibus injectæ ardent quidem, ſed flammis invictæ ſplendidiores exeunt. Dioſc. l. 5. c. 156. Dicitur alias *Alumen plumoſum*, item *Lapis Asbeſtus*, ἄσβεστος. Differt ab Alumine ſciſſili, quod hoc ſit combuſtibile. De hoc Lapide vide Schrod. l. 3. c. 8. Hofm. in clav. ad h. l. Dorn. Rul. Johnſ. in Lex. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. III. pag. 286. ſeqq. Mentio quoque telarum paratarum a Venetis fit in Th. Ch. Vol. V. p. 391. Perperam vero illud linum, vel *Lapidem Aſbeſtum* hodieque reperiri negarunt Monardes, & Amatus, uti recte oſtendit ex Joh. Brabo, Mizaldo, Langio l. 1. ep. 66. & Ul. Aldrov. Caſp. Reies Camp. Elyſ. qu. 25. n. 2. & 11. Vocatur & *Salamander*, & *Salamandra*, Dorn. Rul.

* Amiculum. Vide *Amnios*.

Amidum, pro *Amilum*, vel *Amylum*, eſt albiſſima farina concreta in panes ad Solem, Dor. Rul. & Johnſ. in Lex.

Aminæus, ἀμίναιος, epitheton vini, & vitis, ab *Aminæo*, Italiæ oppido dictum in Campania. Duplex habetur apud Galen. l. 12. M. M. c. 4. videlicet *Aminæum Neapolitanum*, & *Aminæum Siculum*. Eſt & *Aminæum* factitium ap. Conſtantin. Cæſar. l. de Agricult. 8. cap. 21. notante

Digitized by Google

notante Gorr. Adde Keuchen. not. ad Sam. p. 204. ſeqq.

* Amma. Vide *Hamma*. In Gr. enim eſt aſpiratum ἅμμα, ab ἅπτω.

Ammion, ἄμμιον. Vide *Minium*.

Ammochosia, ἀμμοχωσία, vocatur remedii genus exſiccando corpori idoneum, eo ſuper arenam decumbente, & arena ſuperingeſta. Oportet autem calentiſſimam eſſe, & marinam, ſi ejus copia haberi poſſit. Fluviatilis enim humectantior eſt. Eſt autem & Sal ad eam rem efficacior, quam arena. Oribaſ. l. 10. 2. 8. Collect. med. notante Gorr. p. 29.

Ammodites, *Ammodytes*, idem quod *Pſammodytes*, ἀμμοδύτης, ψαμμοδύτης, nomen eſt ſerpentis grandioris in arena latentis, cujus deſcriptionem eum ejus veneno, & adverſus hoc remediis, videas apud Aldrov. l. 1. de ſerpent. & drac. c. 3.

Ammoniacum, ἀμμωνιακὸν, dicitur 1. de *ſucco*, vel *Gummi quodam* ferulæ in Libya naſcentis, cujus duo habentur genera: Unum purius, ligni, & arenarum expers, maxime coloratum, thuri ſimile, minutis glebis conſtans, odore caſtorei, guſtu amaro, quod & θραυστὸν, ſive θραῦσμα vocatur, quaſi *fruſtum*, aut friatura: Alterum impurius, & lapidoſius, quod φύραμα, quaſi *commixtionem* appellant. De Gummi Ammoniaco vide Gorr. p. 29. C. Hofm. in Officin. l. 2. c. 10. Schr. l. 4. cl. 2. n. 369 Rolfink. qui inter purgantia retulit, tr. de purgant. ſ. 1. art. 3. Deinde dicitur de *Sale*. Vide *Sal*.

Ammonion, ἀμμώνιον, dicitur *Collyrium*, maximæ commoditatis in multis oculorum morbis, quod & alio nomine ὑγιείδιον appellatur. Refertur ab Aetio l. 7. inter τὰ νάρδινα, καὶ τὰ θεοδότια, collyria, notante Gorr. d. l.

Ammonis *cornu*, vocatur *lapis* coloris cinerei, omni armatura vacuus, & ita nodoſus, quaſi juncturis cohæreat, arietis cornu tam forma, quam colore referens. Rul. in Lex. ubi varias *Ammonitis* ſpecies recenſet.

Amna, Paracelſo dicitur *Aqua*, quæ currit per calces, & ubi terra eſt alba, ſicut eſt in Anglia, l. 1. de Tart. tr. 5. c. 2. in Schol.

* Amnios, *Amnion*, ἀμνίος, ἄμνιον, in neutro uſurpavit Linden. Phyſiol. Med. l. 2. c. 7. §. 27. apud Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 7. & de fœt. form. c. 2. legitur ἀμνὸς (quod tamen correxit ſua manu C. Hofm. in Græca Baſil. edit.) eſt membrana interior fœtum involvens, ſive interius fœtus involucrum, unde & *Amiculum* appellatur, quod fœtum *amiciat*, & obvolvat. Membrana hæc liquorem illum aqueum, cui fœtus quaſi innatat, non a ſudore fœtus, multo minus ab urina, ſed a colliquamento aqueo, partim ſeminali a conceptione redundante, partim ſucci nutritii relicto provenientem continet. Videatur Harvejus de gener. animal. in append. tit. de Membran. Barthol. l. 1. An. cap. 36. Jung. laud. ſupra D. D. Hofm. Jun. Diſſ. in Horne Microcoſm. p. 293. Vocabuli etymologiam, & veram ſignificationem ſe juxta eum ignorantiſſimis neſcire, ingenue fatetur C. Hofm. com. in lib. 15. de U. P. num. 1067. & ex hoc Linden. dict. l.

Amnis *alcaliſatus*, eſt aqua ducta per calces terrarum, ex qua deſumptum eſt *Alcali*. Dorn. Rul. & Johnſ.

* Amolynton, ἀμόλυντον, Cœlius Aurelian. vertit, quod attrectatum manibus nihil a ſe inquinamenti dimittit, l. 2. de morb. cur. c. 37. Hinc *Amolynta* dicuntur *non inquinantia medicamenta*, ſimilia his, quæ proprie *Epithemata* dicuntur, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. ubi ad *Acopa* refeuntur, de quibus ſupra dictum.

Amongabriel, i. e. *Cinabrium*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Amor, ἔρως, quid in genere ſignificet, aliunde cognitum eſſe debet. Strictius vero in Medicina plerumque ſumitur de *Amore conjugali*, vel *libidinoſo*, & refertur inter cauſſas procatarcticas ſanitatis, & morborum, quatenus vel moderatus, licitus, & honeſtus, vel immoderatus, illicitus, & turpis fuerit, ſiquidem eſt vehementior quædam animi paſſio, & perturbatio, in qua ſpiritus vitales, & animales fervidiores redduntur, Charlt. Ex. Pathol. VIII. § 26. Vuillis An. Brut. P. 1. c. 9. Ad immoderatos, & illicitos potiſſimum ſpectat. *Affectus Eroticus* dictus, de quo integram epiſtolam ſcripſit Lang. l. 1. ep. 24. quandoque cum delirio conjunctus, præſertim in ſexu fœminino, unde & *Amor inſanus* appellatur, de quo videatur Sennert. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 10. Ob *Amorem* filius regis ab Eraſiſtrato deprehenſus legitur ap. Gal. c. 1. in prognoſt. t. 4. Aliud exemplum legitur de fœmina quadam in lib. de iis, qui morbum ſimulant.

Amorge, ἀμόργη. Vide *Amurca*.

Ampelis, ἀμπελὶς, avis nomen eſt, quæ & *Garrulus Bohemicus* dicitur, cujus deſcriptionem vide ap. Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 18. Hujus caro inter cibos gratiſſimos, & ipſi Turdo etiam præferenda refertur.

Ampelitis, ἀμπελῖτις. Vide *Pharmacitis*. Epitheton *Terræ bituminoſæ*. Gorr. p. 30.

Amphaaristeros, ἀμφαρίστερος. Vide *Amphidexios*.

* Amphemerinus, ἀμφημερινὸς, ſcil. πυρετὸς, Lat. *Febris quotidiana*. Vide *Febris Quotidiana*.

* Amphiblestroides, ἀμφιβληστροειδὴς. Vide *Retiformis*.

Digitized by Google

* Amphibranchia, ἀμφιβράγχια, *Tonſillæ*. Hippocrati dicuntur & *partes vicinæ*. l. de int. aff. LX. 6. & l. de dieb. crit. V. 10. Vide Foeſ. p. 41.

Amphicathezomæ, ἀμφικαθέζομαι, i. e. *Circumſedeo*. Verbum exprimens modum *Inſeſſus* in Semicupium, ut Decoctum circumcirca partes irriget, & mulier prorſus immergatur. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXX. 10.

Amphicaustis, ἀμφίκαυστις, duplicem habere dicitur ſignificationem. 1. notat *montanum hordeum*, quod & ἄγρια dicitur. Deinde *pudendum muliebre*, teſte Euſtathio. Gorr. p. 32.

Amphidexios, ἀμφιδέξιος. Vide *Ambidexter*. Alias e contrario aliquis etiam dici poteſt ἀμφαρίστερος, *ambilævus*, & per metaphoram de homine infauſto uſurpari quiret.

Amphidion, *Amphideon*, ἀμφίδιον, ἀμφίδεον, proprie ſignificat *armillam muliebrem*, qua vel collum, vel brachia circundantur. Per metaphoram vero Hippocr. hoc nomen indigitavit ſummam uteri oſculi extremitatem rotundam, vel oram, l. 1. de morb. mul. LXXXIII. 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. p. 42. Gal. in Exag. voc. Hipp. quod vero Blancard. in Lex. poſuerat ἐλικοειδὴς ἐπανάστασις, in illo loco non occurrit.

Amphimetrion, ἀμφιμήτριον, eſt epitheton ſignorum affectus matricis ſignificantium, q. d. circa matricem. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid. ſect. 8. r. 38. ubi in edit. Linden. occurrit Latina verſio, *Circa meſſem*. Foeſ. d. l.

Amphipneuma, ἀμφίπνευμα, h. e. *circumcirca urgens ſpiratio*, & eſt ſpecies, & ſymptoma magnæ difficultatis in reſpirando, cujus meminit Hipp. l. 4. Epid. XXIV. 17. Foeſ. p. 43.

Amphipolos, ἀμφίπολος, ſignificat *pediſſequam* vel *miniſtram*, quæ heram circumſtat, ap. Hipp. l. 5. Epid. XII. 15. Foeſ. d. l.

Amphisbaena, ἀμφίσβαινα, nomen ſerpentis æqualis ubique craſſitiei, ita ut duo capita in extremitate utraque habere videatur, quamvis Aldrov. illud revera deſendat, qui prolixius deſcripſit, & uſum ejus varium Medicum monſtravit, l. 1. Hiſt. Serp. & Drac. c. 10.

* Amphismila, ἀμφισμίλη (perperam *Amphiſmela*, quia in Græco eſt Jota) ab ἀμφὶ, *utrinque*, & σμίλη, *ſcalpellus*, *cultellus*, idem, quod μαχαίριον eſt, *culter Anatomicus*, utrinque acie præditus ad ſectionem, cujus inter alia inſtrumenta meminit Gal. l. 1. Anat. adm. cap. 10. Caſtell.

Amphisphalsis, ἀμφίσφαλσις, dicitur *circumactio*, *circumductio*, oberratio. Uſus Hippocr. de cruris circumductione, ut in ſedem ſuam revertatur. 4. de articul. t. 47. Foeſ. p. 43.

Amphitane, idem quod *Chryſocolla*. Fallop. tr. de metall. ſeu foſſil. c. 31. Tom. I. p. 334.

Amphodonta, ἀμφόδοντα, dicuntur animalia, quæ in utraque maxilla dentes habent, *utrinque dentata*. Hippocr. 1. de artic. t. 28. Foeſ. d. l.

Amphora, κεράμιον, ἀμφορεύς, fuit menſura certa liquidorum apud veteres, & quidem duplex: *Italica* continens libras LXXII. Galen. de pond. & menſur. c. 4. & *Attica*, quæ capacior, utpote quæ præterea *urnam* contineret, h. e. dimidiam circiter *amphoram*. Hæc in ſpecie dicta Atticis μετρητής. Gorr. p. 32.

Amplexatio, ſive *Baſiatio*, myſtice, vel Spagyrice dicitur, quando *Mercurius Philoſophorum*, ceu *mulier candida*, juncta fermento aureo, quod eſt *maritus ruber*, ſuſtinet motum, & agitationem, & fit frequens reflexio halituum ſuper corpus in fundo. Libav. Tom. II. Op. pag. 395.

Ampotis, ἄμπωτις, proprie ſignificat *æſtus marini reciprocationem*, aut aquæ marinæ receſſum a littore, quaſi mare eam recedentem rebibere, & abſorbere videatur. Per translationem vero Hipp. uſurpavit de *Humorum receſſu*, & recurſu ad interiores partes, & ita fere coincidit cum *Palindromia*. l. de Hum. ſtatim in princ. Gal. c. 3. aph. 2. l. 4. de San. tu. c. 10. fin. Vide etiam Foeſ. p. 40. Dieter. n. 116.

Ampulla, λήκυθος, πομφόλυξ, quid proprie ſignificet, notum eſt. Per translationem *Ampullas* vocavit Paræus prima delineamenta trium viſcerum, cordis, hepatis, & cerebri poſt conceptionem. l. 23. Chirurg. c. 9. in Chymicis *Ampullæ* vocantur vaſa ampliora, ut Cucurbita, Pellicanus &c. Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. c. 2.

Ampullascens. Vide *Alveus*.

Amputatio. Vide *Sectio*. Valde χειρουργικῶς, & licenter uſum eſſe de virtute medicamenti Tryphera dicti Scrib. n. 230. teſtatur Rho. in Lex.

* Amuleta, περίαμμα, περίαπτα appellantur, quod de collo ſuſpendantur, aut alicui corporis parti alligentur. Gal. l. 1. de rem. fac. par. c. 1. fin. & ſunt medicamenta, quæ occulta quadam virtute, & mira efficacia nos latente aliquid in corpore præſtare creduntur. Helmon. *amuleta*, & *periapta* appenſa agere credit vi influentiæ partim citra evaporationem illorum, partim cum ἀπορροίαις, quæ etiam ſenſim viribus minuuntur. Dividit etiam in Oſſea, Cornea, Animalia, Plantas, Lapidea, Salina, Tranſparentia, & Opaca, tr. Poſt. medicam. n. 61. Circa omnium illorum uſum multum vanitatis, quin & multum ſuperſtitionis concurrere, quotidiana teſtatur experientia, unde recte

Digitized by Google

& Gal. vocavit ἄλογα, irrationabilia, *abſurda*, reiiciens tanquam fabulas aniles hujuſmodi manganias, l. 6. de S. Fac. in proœm. quamvis aliqua fortaſſis ſint, quæ naturalibus, & non plane occultis viribus operantur, propterea non prorſus rejicienda. Videatur Dieter. Jatr. n. 683. Amuleta quoque in peſte propoſuit Hild. Epiſt. 96.

AMURCA, ἀμόργη, dicitur *ſedimentum*, vel recrementum *olivarum* expreſſarum, *fæx olei*, Hipp. 7. aph. 45. (Gal. in comm. ad h. l.) de Ulceribus IX. 6. 7. Ejus uſus commendatus in ulceribus. Calefacit enim, & exiccat in gradu ſecundo, ſecundum Gal. 6. de S. Fac. Vide Foeſ. p. 39. Gorr. p. 29. & ſeqq. *Amurcam* quoq; appellavit Renum ſuccenturiatorum Humorem, credens, ſe ſcapham ſcapham appellare D. Joh. Jaſ. Harder. in Pœon. & Pythagor. Ex Anatomico. Medic. II. p. 12.

AMYCHE, ἀμυχὴ, eſt *ſuperficiaria*, & levior *continui ſolutio*, vel præternaturalis, vel artificialis. In illa ſignificatione legitur apud Hipp. l. de int. aff. XXXV. 7. quæ in Coac. t. 444. dicuntur ἀμυχώδεα ἐξανθήσματα, *ſuperficiariæ efflorescentiæ* cum ulcuſculis. In hac uſus eſt Gal. de inciſuris per ſcarificationem l. 2. de curat. ad Glauc. c. 7. Vide Foeſ. p. 41.

AMYDROS, ἀμυδρὸς, ſignificat *obſcurum*, & vix conſpicuum. Legitur apud Hippocr. de aſtris uſurpantem, lib. de Inſomn. IIX. 5. Foeſ. dict. l.

AMYGDALAE. Vide *Tonſillæ*. Botanica ſignificatio non eſt hujus loci.

AMYGDALATUM lac artificiale, ſive Emulſio ex Amygdalis, aliiſque ſeminibus albicantibus lege artis parata, Blancard. in Lex.

AMYLUM, ἄμυλον, ἀμύλιον, Hipp. lib. 2. de morb. mul. LXXVI. 3. dicitur, quod *ſine mola fiat*; ut teſtatur Dioſc. l. 1. c. 123. Foeſ. pag. 40. Fit. a. ex tritico, & ſiligine, eſtque cum cibus, tum medicamentum. Gal. l. 1. de al. fac. c. 8. & l. 5. de S. Fac. c. 34. alibique *Amyla* in genere quoque dicuntur *Fæculæ Chymicorum*. Libav. S. Arc. Ch. l. 2. c. 1. & 21.

AMYON, ἄμυον, dicitur membrum *emuſculatum*; h. e. ita extenuatum, ut muſculorum delineationes non habeat ſenſui ſatis apparentes. Hipp. 3. de artic. t. 81. ubi jungitur ἀσαρκον, *carnis expers*. Foeſ. d. l.

AMYTHAONIS *medicamentum*, ἀμυθάωνος φάρμακον, vocatur compoſitio quædam vel ad Emplaſtra, vel ad Malagmata pertinens, valens ad præcordiorum tenſionem, articulos contractos, convulſoſque. Digerit enim, diſcutit, & extrahit. Deſcribitur apud Ægin. l. 4. c. 32. Gorr. p. 31.

AN, dicitur pater Sulphur. *Anſir*, filius Mercurius: *Anſirarto*, Spiritus, Sal. Rul. & Johnſ.

ANA, ἀνὰ, eſt terminus Pharmaceuticus, quo utuntur Medici, *æqualitatem menſuræ*, vel *ponderis* deſignaturi. Hipp. l. 1. de morb. mul. C. l. 44. quamvis Lind. omiſerit. Foeſ. Oec. p. 43. Imo *Anatica proportio* æqualitatem infert. Libav. T. II. p. 343. *Ana* quoque in ſecretis myſteriis Mekubalim *Mentem* denotat, cui innatæ primæ notiones, in cujus medio ſedere dicunt *Angelum*, quem vocant *Anim*, qui rei veritatem indicat. Unde & *Ana* nomen Idoli, & aliis *Anani* Divinatio. Hinc quoque *Aniſapta*, vox magica, ſignificans dæmonem divinatorem, quem ſic occulte invocant, ut ferentis, & ægrotantis miſereatur. Vide Keuch. in not. ad Seren. p. 60.

ANABASIS, ἀνάβασις, *Aſcenſus*, vel *aſcenſio*, idem eſt, quod *augmentum*, vel incrementum morbi totius, ſive particularis paroxyſmi. Gal. l. de morb. tempor. c. 2. l. 1. de Criſ. c. 3. Hinc *Anabatica* febris, ἀναβατικὸς πυρετὸς, eſt febris continua, quæ & *Epacmaſtica* dicitur, de qua ſupra in *Acme*.

ANABETTO, ἀναβήττω. Vide *Extuſio*.

ANABLEPO, ἀναβλέπω, ſignificat apud Hipp. viſum prius amiſſum recipio. l. 7. Epid. XXV. 10. Foeſ. p. 46.

ANABLYO, ἀναβλύω, h. e. *ebullio*, efferveſco. Hipp. l. de morb. ſacr. IIX. 18. & l. 1. de morb. mul. CIV. 13. Foeſ. d. l.

ANABOLE, ἀναβολὴ, ſignificat *rejectionem materiæ per ſuperiora*, idem quod ἀναγωγή. Vide *Anagoge*. Gal. Vomitum vocat ἀναβολὴν, l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

ANABROCHISMOS ἀναβροχισμὸς, non ἀναβρογχισμὸς, uti quidem legitur apud Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 12. ſiquidem a βρόχος, i. e. laqueus derivari debet. Significat enim *Illaqueationem*, eſtque nihil aliud quam pilorum in palpebris oculum infeſtantium (qui affectus τριχίασις, vel τρίχωσις dicitur) per Chirurgiam ablatio. Ægin. l. 6. c. 13. Vide Foeſ. d. l.

* ANABROSIS, ἀνάβρωσις, quæ & διάβρωσις dicitur, eſt *ſolutio* continuitatis ex eroſione ab humoribus mordacibus introducta. Gal. l. 5. de L. A. c. 5. & l. 4. M. M. c. 1.

ANACAR, ἄνακαρ, ſignificat apud Hipp. *in partem ſuperiorem*, εἰς τὸ ἄνω μέρος, uti κάτακαρ, *in partem inferiorem*. Gorr. Foeſ. & Gal. expoſ. voc. Hipp. quamvis locum Hipp. nullus horum citaverit.

ANACATHARSIS, ἀνακάθαρσις, *purgationem per ſputa* in ſpecie ſignificare ap. Hipp. 5. aph. 8. teſtatur Gal. in com. ad h. l. confirmat Dieter. n. 56. quamvis Blancardus late expoſuerit per omne medicamentum per ſuperiora purgans, v. g. Vomi-

Vomitorium, Sternutatorium, Maſticatorium &c. qua auctoritate ipſe videat.

ANACESTOS, ἀνάκεςος, i. e. *incurabilis*. Foeſ. p. 47.

ANACHMUS, eſt *ſpiritus incorporeus*. Dorn. in Dict. Paracelſ.

ANACHREMPSIS, ἀνάχρεμψις dicitur Lat. *Excreatio*, ſive per ſcreatum ſputi rejectio. Hipp. Coac. t. 24. 244. 320. & alibi. Idem eſt, quod ἀπόχρεμψις. Foeſ. p. 56. 57.

ANACINEMA, ἀνακίνημα, ſignificat *commotionem corporis*, quæ inter exercitationes ponitur ab Hipp. l. 2. de Diæta. XLII. 5.

ANACLASIS, ἀνάκλασις, vocatur *articuli reflexio*, cum recurvatur, & retorquetur in exteriorem partem, ut de interna manus extenſione ſcripſit Hipp. 1. de fract. t. 11. Plura apud Foeſ. p. 47.

ANACLISIS, ἀνάκλισις, dicitur *decubitus ægrorum*. Hipp. de dec. orn. XI. t. ἀνακλισμὸς vero vocatur ea pars ſellæ, in quam dorſo recumbimus, l. de artic. t. 22. Foeſ. d. l.

ANACOCHE, ἀνακωχὴ, ἀνακώχησις, dicitur *inhibitio*, retentio, mora, retardatio, a verbo ἀνακωχέω, *inhibeo*, remoror, quo aliquoties uſus Hipp. l. de artic. t. 30. & c. 2. t. 47. l. de Corde IIX. 15. Vide Erot. in Onomaſt. p. 18. ſ. Foeſ. p. 48.

* ANACOLLEMA, ἀνακόλλημα dicitur medicamentum, quod in affectionibus oculorum fronti imponitur, & veluti *agglutinatur* ad reſtringendum fluxiones. Gal. de rem. fac. parab. c. 10. & l. 11. de S. Fac. §. Ovor. fac. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. Pertinet ad *Frontalia*. Morell. de form. rem. l. 2. ſ. 2. c. 1.

ANACOMIDE, ἀνακομιδὴ, dicitur *refectio*, recreatio ægri ex morbo. Coac. t. 220. 235. & l. de Aff. XXXIIX. 9. Nam verbum ἀνακομίζειν, ſignificat ægrum *reficere*. l. 2. de morb. XV. 14. 26. XXI. 17. 1. de fract. t. 48. Dicitur etiam ſimpliciter κομιδὴ, & κομίζειν, l. de Affect. XLV. 13. L. 13. & κομιςικὸς, reficiens, dict. l. L. 1. Foeſ. p. 47.

ANACONCHIZO, ἀνακογχίζω, idem, quod ἀνακωχέω, *inhibeo*. Hippocr. Mochlico. l. 4. Foeſ. d. l.

ANACONCHOLISMOS, ἀνακογχυλισμὸς. Vide *Gargaryſmus*.

ANACTESIS, ἀνάκτησις, eſt *virium reſtauratio*, & reparatio, idem quod ἀνάληψις, Hipp. l. de vet. med. IX. 6. Foeſ. p. 48.

ANACUPHISMA, ἀνακούφισμα, corporis *allevationem*, & ſublevationem ſignificat, quæ pertinet inter corporis exercitationes. Hipp. l. 1. de diæt. XLII. 6. Foeſ. d. l.

ANACYCAO, ἀνακυκάω, i. e. *perfundo*, admiſceo, ſubigo. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 37. LXII. 10. LXXXIIX. 11. Foeſ. d. l.

ANACYCLEON, ἀνακυκλέων, i. e. *Circulator*, idem quod *Agyrta*. Hipp. 1. de dec. orn. I. 21. Foeſ. d. l.

ANACYPTO, ἀνακύπτω, i. e. *ſurſum tendo*, ad ſuperiora feror. Hipp. l. 5. Epid. XX. 9.

ANACYRIOSIS, ἀνακυρίωσις, denotat *gravitatem*, & *authoritatem Medici*, quam habere debet ap. ægros. Hipp. IX. 9. Foeſ. d. l.

* ANADIPLOSIS, ἀναδίπλωσις, eſt *paroxyſmorum reduplicatio*. Gal. de Typis c. 4. Dicitur & *Epanadiploſis*, ἐπαναδίπλωσις, a fermenti febrilis copia, & heterogeneitate dependens; ſit hoc ſymptoma in ſemitertiana. Gorr. p. 32.

† ANADOSIS, diſtributio Chyli ad Jecur. Diadoſis, diſtributio ſanguinis in univerſum corpus. Aſellius de Venis lact. c. 22.

* ANADOSIS, ἀνάδοσις, eſt nutrimenti per vaſa *diſtributio*, quod idem eſt ac digeſtio. Differre dicitur a παράδοσις, quod hæc ſit traditio, vel porrectio nutrimenti in ſingula inviſibilium meatuum, vaſorum, extimarumque partium ſubſtantiam intimam. Gal. l. 2. de fac. nat. c. 6. Verbum etiam ἀναδίδωμι ſignificat *diſtribuor*, & uſurpatur ab Hippocr. de doloribus, l 1. pror. rhet. c. 3. t. 26. & l. 4. Epid. XIX. 21. Foeſ. pag. 45.

ANADROME, ἀναδρομὴ apud Hipp. eſt *doloris recurſus* ex inferioribus ad ſuperiora. l. 1. prorr. II. t. 35. 51. Coac. t. 308. 314. 316. Foeſ. d. l.

ANAEDES, ἀναιδὴς, *impudens*. Hinc Adverb. ἀναιδέως, *impudenter*; ab Hipp. vero per tranſlationem ſumptum pro *affatim*, copioſe de aqua in aſperam arteriam irruente. l. de Corde III. 1. Foeſ. d. l.

ANAENOMAE, ἀναίνομαι, i. e. *renuo*, reſpuo. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXIV. 4. Foeſ. p. 46. Erot. in Onom. p. 27. ſ.

ANAESTHESIA, ἀναισθησία, i. e. *Senſus privatio*. Vide *Stupor*.

ANACARGALICTA, ἀναγαργάλικτα. *Anagargariſtum*, ἀναγαργάριςον. Vide *Gargariſmus*.

ANACNOSIS, ἀνάγνωσις, non modo communiter *Lectionem* ſignificat, ut patet ex Hipp. præc. X. 10. Vide *Lectio*: ſed etiam *perſuaſionem* denotare quidam volunt, quemadmodum & verbum ἀναγινώσκω ita plerique Interpretes verterunt apud Hipp. 1. de artic. t. 3. Vide Foeſ. Oec. p. 45.

ANACOCE, ἀναγωγὴ, eſt *reductio*, receſſus humorum. In ſpecie *per ſuperiora excretionem* ſignificat apud Hipp. Coac. t. 334. Apud Dioſc. l. 2. parabil. c. 30. & Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. ſignificat ἀναγωγὴ *rejectionem ſanguinis*, ἐξ ἀναγωγῆς, ſignificat *repetitis vicibus*, ſicut fit reſpiratio. Linden. S. M. Ex. V. §. 49.

ANA-

Digitized by Google

Anagraphe, ἀναγραφὴ, dicitur *medicamentorum præſcriptio*, vulgo *Recepta*. Harum copiam in promptu habere debet Medicus ex præcepto Hippocr. l. de dec. orn. VIII. 18. Foeſ. p. 45.

Anaisso, ἀναΐσσω, h. e. *reſilio*, irrumpo, ſurſum cum impetu feror, ſæpe uſus Hipp. de morborum *recurſu*, ut ſ. 3. Progn. t. 1. Coac. t. 299. l. de morb. ſac. I. 14. l. de int. aff. LI. 23. l. de virg. morb. II. 8. &c. Vide Foeſ. p. 46.

Analces, ἀναλκὴς, dicitur *imbecillum*, evirarum, viribus deſtitutum, ab alpha, & ἀλκὴ, *robur*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXIX. 6. Foeſ. p. 49.

Analdes, ἀναλδὴς, i. e. *non capiens*, aut afferens *incrementum*, *inſalubris*. Hipp. d. l. XXXVII. 11. Foeſ. d. l.

Analentia, eſt terminus Paracelſicus fictus, ſpeciem Epilepſiæ denotans, quemadmodum & *Catalentia*, & *Epilentia*, tract. 2. de morb. ament. c. 1.

Analepsia, vocatur Epilepſia, quæ provenit a ſtomacho, quaſi læſo a converſiva ad caput, uti vult Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. 35. Verum hodieque non elt in uſu.

Analepsis, ἀνάληψις, dicitur *rejectio*, renutritio, Gal. de marc. c. 9. idem quod ἀνακομιδὴ, vel ἀνάθρεψις. Hinc *Analeptica*, ἀναληπτικὴ dicitur pars Diæteticæ, ſive victus ratio, quaſi Refectricem dicas, & debetur his, qui convaleſcunt ex morbo. Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 4. ad Thraſybul. c. 30. *Analepſis*, ἀνάληψις, etiam dicitur de modo appendendi membrum fractum, præſertim manum per mitellam. Hipp. 2. de iis q. in med. t. 33. Foeſ. p. 49.

Analgesia, ἀναλγησίη, ſignificat indolentiam, ſive defectum doloris, tum in ſtatu ſec. nat. tum in præternaturali, propter partis ἀναισθησίαν, & ſtuporem.

Analmyron, ἀνάλμυρον, *inſulſum* ſignificat, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 50. Gorr.

* Analogismus, ἀναλογισμὸς, eſt comparatio cauſarum morbidarum, præſidiorumque juvantium per ſimilitudines, Gal. de opt. ſect. ad Traſyb. c. 11. ſive *Analogiſmus* eſt ratio, quæ ab evidenti auſpicatur, rei obſcuræ faciens cognitionem, c. 1. Progn. t. 6. (quamvis in Græco textu non habeatur) Dogmaticorum propria, quemadmodum *Epilogiſmus* Empyricorum, ceu communis ratio, & omnium aſſenſu conſpecta. *Analogiſmum* etiam ab indicatione vera dogmatica excluſum vult Gald. d. l. ſed male, noſtro quidem judicio. Videantur noſtra Dogmata Med. Gen. P. IV. cap. 1. d. 3. p. 459. ſeqq. Medicina Rationalis, ſive Dogmatica etiam vocatur ἀναλογιστικὴ, & Medici Dogmatici, ἀναλογιστικοί. Gal. l. de ſect. ad tyron. cap. 1. fin.

Analosis, ἀνάλωσις, *conſumptio*, imminutio, idem, quod μείωσις. Dicitur de cerebro apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 1. a verbo ἀναλίσκειν, conſumere, quo uſus idem 1. aph. 14. & lib. de vet. med. XIX. 17. 31.

Analthes, ἀναλθὴς, *incurabile* ſignificat; Hipp. 4. de artic. t. 26. Foeſ. p. 49.

Analtos, ἄναλτος, h. e. *inſulſus*, ſine ſale. De cibariis frequenter uſurpavit Hippocr. l. 2. de morb. LII. 14. LIII. 36. lib. de nat. mul. XXXII. 20. lib. 2. de morb. mul. XXI. 12. item de ſputo, lib. 1. de morb. mul. XXV. 4. Vide Foeſ. p. 50.

Analysis, ἀνάλυσις, eſt alicujus corporis in ſua principia reſolutio. Huc pertinet Anatomica partium corporis humani demonſtratio, ut & pertractatio alicujus argumenti, vel materiæ fundamentalis, & ſecundum omnes ejus partes inſtituta.

Anamix, ἀναμὶξ, adverb. ſignificans permixtim, *promiſcue*, legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 4. quamvis Linden. legat ἀναμίξας, Foeſ. d. l.

Anamnesis, ἀνάμνησις, Lat. *Recordatio*, *Reminiſcentia*, Gal. l. de plenitud. c. 9. Hinc & *Anamneſtica*, ἀναμνηστικὰ ſigna quædam dicuntur ad Diagnoſtica pertinentia, quæ præteritum ſtatum ſive ſecundum, ſive præter naturam in memoriam revocant. Vocantur alias *Rememorativa*. Vide Dogm. noſtr. Med. Gen. P. III. c. 1. d. 6. p. 303.

† Anamnitis, Reminiſcentia, memoria, recordatio, admonitio, commemoratio.

Anance, ἀνάγκη, Lat. *Neceſſitas* dicitur, Coactio. Hinc verbum ἀναγκάζω, cogo, *neceſſitate* impello, & ἀναγκαῖος, *neceſſarius*, deſcendunt. Omnibus his vocabulis uſus eſt Hipp. v. g. 1. aph. 8. 19. 3. aph. 11. 6. aph. 50. & 58. Vide Dieterich. num. 51. ſeqq. Quod vero in ſpecie etiam ἀνάγκη violentam operationem Chirurgicam, præſertim extenſionem, aut impulſionem in luxatis, & fractis membris Hipp. ſignificet, uti vult Gal. c. 2. de fract. t. 42. & alibi, non mihi videtur vero ſimile, quia ſaltem illa ſignificatio ex connexione, & applicatione expreſſa ad materiam talem reſultat. Vide *Neceſſitas*. Ἀναγκαῖος, *neceſſarius*, dicitur vel de rebus, quæ æternitatem, ſive perpetuitatem a natura nactæ ſunt, ut ita fiant, & ordinem ex *neceſſitate* habent, quibus opponuntur *Res Contingentes*, & opinione nitentes, & ἔνδοξα: vel de *rebus ſeriis* ad commodam vivendi rationem apprime facientibus, ex Coac. t. 98. Vide Foeſ. p. 44.

Anandries, ἀνανδρίης, dicitur *Eviratus*, *Effeminatus*, quales ſunt caſtrati. Hipp. l. de A. L.

& Aq.

Digitized by Google

& Aq. XLIX. 4. quamvis Linden. cum Mercuriali legat ἀνάγονες. Dicuntur & ἄνανδροι, quod vocabulum proprie ſignificat *fœminam virum non expertam*, l. 1. de morb. mul. XIII. 19. Foeſ. p. 40.

Anapalin, ἀνάπαλιν, h. e. *ex adverſa parte, e contrario*: opponitur τῷ κατ' ἴξιν, ſive *e directo*. Hipp. 1. prorrh. III. t. 33. Gal. in comm. ad h. l. & c. 1. progn. t. 32. 1. aph. 21.

Anapalindromeo, ἀναπαλινδρομέω, ſignificat *Recurro*, & quidem *per oppoſitum*. Dicitur de faſcia, quæ circumvoluta ad eum locum recurrit, ubi prior deſiit. Hippocr. 1. de fract. t. 30. Foeſ. dict. l.

Anapausis, ἀνάπαυσις, *otium*, *remiſſionem*, quietem ſignificat. Hipp. 4. aph. 13. de nat. hum. II. t. 1. lib. de Medico IV. 23. Unde & verbum ἀναπαύομαι, *requieſco*, ceſſo, quod legitur 2. de R. V. I. A. t. 50. & ſ. 4. t. 44. Vide Foeſ. dict. l. Dieter. n. 59. Vide *Requies*.

Anapetia, ἀναπητία, ſignificat *expanſionem meatuum*, quæ obturationi eorundem opponitur. Occurrit apud Gal. l. 1. de morb. diff. c. 5. ad quem locum vide Leonh. Fuchſ. Comment. p. m. 22. b.

Anaphalantiasis, ἀναφαλαντίασις, dicitur *defluvium pilorum* in ſuperciliis, ſive φαλακρώτης in *Capite*. Gaza *ſalitium* vocat, ſed tantiſper, inquit, dum melius vocabulum invenerit. Gorr. p. 35.

Anaphonesis, ἀναφώνησις. Lat. *Vociferatio*. Vide *Clamor*. Eſt vehementior exclamatio pectus, & vocis organa exercens, inque iis calorem nativum excitans, corporis ſolidas partes corroborans, excrementa attenuans, & repurgans. Plura exercitationis commoda vide apud Gorr. p. 35.

Anaphora, ἀναφορὰ, ſignificat apud Hippocr. *gratiam*, vel *meritum*, quod alicui debetur, l. de arte V. 13. Deinde etiam notat *rejectionem materiæ per os*, Foeſ Oec. p. 56. Ita & ἀναφορικοὶ dicuntur οἱ αἱμοπτοϊκοὶ, qui ſanguinem ex infernis partibus per os reiiciunt. Gorr. Ita & verbum ἀναφέρω habet diverſas ſignificationes. Vel enim ſumitur pro *perferre*, tolerare, l. 4. de mor. XVII 9. XX. 30. XXI. 3. XXIII. 38. Vel notat *reſtituere ſanitati*, 2. aph. 43. & lib. 4. de morb. XXVII. 50. Vide Dieter. n. 63. Vel ſignificat *vehementer ſpirare*, aut *reſpirare*, l. 2. porrhet. XX. 2. Jung. Foeſ. p. 55. ſeqq.

Anaphorysso, ἀναφορύσσω, idem quod φορύω, φορύσσω, *pinſo*, *ſubigo* ad modum farinæ. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXIII. 29. LXXXII. 6. & l. 2. LXXXV. 19.

Anaphrodisia, ἀναφροδισία, dicitur impotentia Venerea, ſive ineptitudo ad congreſſus conjugales, & legitur apud Bonett. Medic. Sept. l. 3. ſ. 33. c. 7. p. 876.

Anaphron, ἄναφρον, h. e. *ſine ſpuma*. Hipp. l. de humor. III. 2. Foeſ. p. 16.

Anaphyrao, ἀναφυράω, ſignificat *ſubigo*, *commiſceo*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVII. 19. 24. Foeſ. d. l.

Anapinomae, ἀναπίνομαι, *abſorberi*, exugi ſignificat. Hippocr. 2. de artic. t. 25. Foeſ. p. 51.

Anaplasis, ἀνάπλασις, dicitur Hipp. *confirmatio*, membri fracti reſtitutio, compoſitio, & *reparatio*, ita ut fracturæ extrema ſeſe mutuo contingant, & partes e directo ſtatuantur. Eſt idem quod διάπλασις, uti patet ex 3. de iis q. in med. ſ. t. 19. & 32. Vide Foeſ. d. l.

* Anaplerosis, ἀναπλήρωσις, in genere ſignificat *Repletionem*. Alias ſpecialiter ita dicitur pars Chirurgiæ, qua reſtituuntur deficientia. Idem ſignificat, quod πρόσθεσις, *appoſitio*. Barbett. Chirurg. P. 1. c. 1. Hinc & ἀναπληρωτικὰ dicuntur medicamenta, quæ alta vulnera carne complent, cicatrices incraſſant, & limpidant. Gal. de dynamid.

Anapleusis, ἀνάπλευσις, dicitur *fluctuatio*, *innatatio*, & uſurpatur de oſſe corrupto ab Hipp. Coac. t. 239. quando os pure corruptum ſeparatur, ut *fluctuet*, ſideretur, & decidat. In ſpecie quoque de dentibus corruptis exundantibus, & deciduis legitur l. 4. Epid. IX. 1. De ſquamula oſſis corrupti apud Ægin. l. 6. c. 107. dicitur verbum ἀναπλεῖν, reſolvi, & emergere. Foeſ. dict. l.

Anapneusis, ἀνάπνευσις, *Anapnoe*, ἀναπνοή. Vide *Reſpiratio*.

Anapsyxis, ἀνάψυξις, eſt *Refrigeratio*. Hipp. 3. de fract. t. 8. Uſus eſt etiam aliquando verbo ἀναψύχειν, *refrigerare*, v. g. d. l. t. 5. l. 14. &c. Foeſ. p. 57.

Anaptyo, ἀναπτύω, ſignificat *Expuo* materiam e partibus inferioribus ſurſum retractam per os. Hipp. Coac. t. 389. 390. Progn. II. t. 43. Foeſ. p. 52.

Anaptyssomae, ἀναπτύσσομαι, i. e. *explicor*, expandor, *extendor*. Legitur apud Hipp. l. de int. aff. LI. 5. 16. l. de dieb. crit. III. 4. & IV. 1. Foeſ. d. l.

Anaristesis, ἀναρίστησις, ſignificat *abſtinentiam a prandio*, l. de Inſomn. IV. 13. & XIV. 11. vide *Impranſus*. Foeſ. p. 52.

Anarma, ἄναρμα, idem quod *Atomi*, ἄτομοι, corpuſcula minutiſſima ſimpliciſſima, q. d. *impactibilia*. Gal. fragm. de ſubſt. fac. nat.

Anarrhegnymae, ἀναῤῥήγνυμαι, i. e. *diſrumpor*, diffringor. Hipp. 2. de fract. t. 22. & ulcera ἀναῤῥηγνύμενα dicuntur, quæ præpropere cicatrice obducta rurſus recrudeſcunt. Coac. t. 430. l. 1. de morb. XIX. 6. Dicitur etiam

ἀναλ-

ἀπελκῦμαι alias d. l. XIIX. 10. 11. Foeſ. d. l.

Anarrhinon, ἀνάῤῥινον, i. e. *per nares rodens*; q. d. ἀνὰ ῥινῶν, Gorr. p. 34. Foeſ. d. l. alii explicant *per cutem*.

Anarrhopia, ἀναῤῥοπία, dicitur *humorum verſus ſuperiora inclinatio*, & latio, quemadmodum e contrario καταῤῥοπίη eorundem *verſus inferiora* impetum, & *inclinationem* ſignificat. Utramque obſervandam Medico inculcat Hipp. l. de humor. l. 21. Ad inteſtina quoque revoluta applicat Linden. Ex. IV. §. 100. Foeſ. p. 321.

Anarthros, ἄναρθρος, dicitur homo craſſus, carnoſus, *articulis non apparentibus*, h. e. *informis præ craſſitie*. Hippoc. l. A. L. & Aq. LVII. 5. Alibi dicuntur ὑπερπαχέες, q. *ſupercraſſi*. d. l. XXXIIX. 3. Foeſ. p. 52.

Anas, νῆσσα, νῆττα, νῆσσα, quid ſignificet jam pueris e Dictionariis notum eſt; nimirum avem quandam aquaticam palmipedem. Sunt vero *Anates* vel *domeſtici*, vel *Feri*. Reliquas differentias, nomina, proprietates quis enumeret? Ut ex quamplurimis aliquot ſaltem nomina referamus, Boſcas, Querquedula, Penelops, *Anas* Glaucia, Circia, Capella, Amarillus, Branda, Fuſca, Muſcaria, &c. Huc pertinere videntur & omnes *Mergi* ſpecies, de quibus una cum uſu in cibis, & medicina explicatis vide Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 24. ſeqq. Cum victu gaudeant impuro, ſordidoque præſertim Domeſtici, carnem habent pravæ concoctionis; Ferinæ fortaſſis meliorem. An vero delectus partium ſit habendus, juxta diſtichon Martialis:

Tota quidem ponatur Anas, *ſed pectore tantum*,
Et cervice ſapit, cætera redde coquo.

non immerito in dubium vocari poteſt cum C. Hofm. l. 5. Inſtit. Med. c. 20. §. 7. quia totum corpus uno gaudet ſanguine, ſuccoque nutritio, ut ita partes poſticæ æque bonæ ſint, ſi bonitas toti quædam inſit. Jung. & Renat. Moræus ad Schol. Salernit. c. 64. p. m. 620. ſeq. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 31. Deodat. Penth. Hyg. l. 1. c. 36. Jonſton. Synt. Med. l. 1. Tit. 1. c. 2. art. 3. punct. 3. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 45.

Anasarca, ἀνασάρκα, vel diviſum, τὸ ἀνὰ σάρκα, quæ & *Cataſarca*, *Hypoſarcidium*, & *Epiſarcidium* dicitur. Hydropis ſpecies eſt prima, & mitiſſima, in qua humidi ſubſtantia tenuis copioſa, & cruditates in tota inferiore thoracis regione acervantur, habituſque totus pituitæ plenus redditur. Gal. com. 4. de R. V. I. A. t. 111. Diciturque *Anaſarca*, & *Aqua inter cutem*, vel *intercus*, quod per carnem ille humor pituitoſus crudus fluat. l. defin. Med. Vocatur etiam *Leucophlegmatia*, pro quo Gipp. utitur disjunctis vocibus, λευκὸν φλέγμα, 7. aph. 29. quique ea corripiuntur, una voce ab eodem λευκοφλεγματῶντες dicuntur. Coac. t. 248. Deſcribi poterit ex veris Artis principiis, quod ſit intumeſcentia in toto corporis habitu notabilis, & veſtigium impreſſi digiti retinens, cum languore, pallore, reſpiratione difficili, aliiſque ſymptomatibus cachexiam comitantibus, proveniens a ſucci nutritii, & lymphæ aquoſa impuritate excedente, & ſtagnante, ſanguinis, & flammæ vitalis deficientem ſpirituoſitatem ſimul conjunctam habente. Hinc appoſite ſatis jam olim Serenus Samonicus in carmine appellavit *Lymphaticum errorem*. Keuch. not. ad eund. pag. 193.

Anasecoo, ἀνασηκόω, e. *rependo per æquipondium*, a σήκωμα. Communiter ſignificat *reſarcire*, & addere, quod deficit. Legitur ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 33. Foeſ. p. 52.

Anaspasis, ἀνάσπασις, i. e. *Retractio*. In ſpecie de ventriculo dicitur, apud Hipp. l. de vet. med. XX. 11. quamvis Foeſ. legi malit ἀνάπαυσιν, Oec. p. 52. Enimvero nulla cogit neceſſitas permutandi, cum ſenſus ſit clarus: ventriculum ſcil. adhuc a priori fermentatione ferventem indigere majori retractione, ſcil. a novis alimentis, & quiete. Quod ſi enim ἀνάπαυσις legatur, non video, quomodo excuſari poſſit ταυτολογία, Hippocrati minime familiaris.

Anaspongizo, ἀνασπογγίζω, ſignificat *ſpongia abſtergere*, emundare. Hipp. l. de Ulcer. IV. 12. Sed & *lanæ illinere* medicamentum aliquoties denotat. v. g. l. de nat. mul. XXV. 6. l. 1. de mor. mul. CXVII. 4. & ſæpius alibi Foeſ. d. l.

Anassytos, ἀνάσσυτος. i. e. *ſurſum impulſus*, diciturque de Aere, a σεύομαι, vel potius σείομαι, *agitor*, impellor. l. 2. de morb. mul. XVI. 11. Foeſ. p. 53.

Anastasis, ἀνάστασις, in ſpecie ſignificat apud Hipp. *exſurrectionem*, cum æger ad egerendum ſurgit. Coac. t. 616. 620. 621. l. 3. Epid. ægr. 3. & alibi. Alias verbum ipſum ἀναστῆναι, vel ἀνιστάμεναι, uſurpatur de in ſtatu reconvaleſcentiæ conſtitutis, 4. aph. 32. Vide Foeſ. d. l. Dieterich. n. 7.

Anastello, ἀναστέλλω, & ἀναστέλλομαι, h. e. *retraho*, diduco. Hipp. de vuln. c. XIX. 4.

* Anastocheiosis, ἀναστοιχείωσις, q. d. *Reelementatio*, ſeu Reſolutio in elementa, eſt colliquatio, ſeu reſolutio, aut diſſolutio aliquando totius corporis ſubſtantiæ, aliquando ſuccorum, qui in venis ſunt duntaxat. Quod autem ex ea colliquatione provenit, alias ad ventrem confluit, alias ad urinas, alias ad ſudores pellitur. Gal. l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. ἀναστοιχείωσιν, ἀνάλυσιν, καὶ σύντηξιν, idem æſtimare videtur Caſtell. Vide *Colliquatio*.

* Anastomosis, ἀναστόμωσις, h. e. *Oſculorum apertio*, duas potiſſimum habet ſignificationes: 1. De-

1. Denotat oſculi, vel extremitatis in venâ, vel arteria apertionem, ex qua ſequitur ſanguinis profluvium, uti in hæmorrhagia narium, menſtruo fluxu, & hæmorrhoidibus; aliquando vero & a pulmonibus, & e ventriculo hoc modo ſanguis rejicitur. Huius cauſſas tres propoſuit Gal. l. 5. M. M. c. 2. vaſis imbecillitatem, ſanguinis copiam, & denique ejuſdem acrimoniam corroſivam. Eſt ergo ſpecies ſolutionis continui, quamvis & in ſtatu ſec. naturam locum habeat, uti dictum de menſtruis, & hæmorrhoidibus. Differt a διαπηδήσεως, ſive *tranſudatione*, quod in hac tanta vaſorum apertio nondum ſit, ſed ſaltem tunicarum rarefactio cum ſanguinis tenuitate, Ibid. Secundum hanc ſignificationem appellantur *Anaſtomotica*, ἀναστομωτικά, medicamenta, quæ ora vaſorum aperiendi vim habent, calida ſcil. acria, & quodammodo mordacia, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 14. quod vero etiam addiderit, debere eſſe craſſarum partium, non videtur veritati conſonum; quin potius contrarium locum haberet, ut eſſe debeant tenuium partium. Hippocrati tale medicamentum dicitur ἀναστομωτήριον, l. de nat. mul. CV. 24. Latine quoque *Deobſtruens* dici ſolet. Verum numquid obſtat, quominus hæc ſignificatio etiam ad alia vaſorum genera præter ſanguinea transferri, & applicari queat, v. g. ad Vaſa lymphatica, ductus ſalivales, quorum etiam in catarrhoſis, & reumaticis affectionibus, hydrope, & aliis ſimilibus fieri ſolet ἀναστόμωσις, & *apertio*? Ego non video. Obiter notetur, vocabulum Ἀναστομώτερος ab Hipp. plane accipi in contraria ſignificatione, ita ut denotet *reſtrictiorem*, *arctiorem* uterum, de quo prædicatur, l. 1. de morb. mul. l. 17. vide Foeſ. p. 53. II. *Anaſtomoſis* ſignificat mutuam *venarum*, & *arteriarum connexionem*, veluti *Exoſculationem*, vel *Inoſculationem*, unde & *Oſculatio* verti poſſet; de quo integro capite egit Gal. l. 6. de U. P. c. 17. quamvis in aſſignando uſu rem acu, quod dicitur, non tetigerit, neque ejus Commentator C. Hofmannus ὁ μακαρίτης. Eſt vero notiſſima utilitas, ut ſanguinis motus reciprocus, & circulatio eo expeditior fieri poſſit per totum corpus, de qua ſuo loco plura dicenda. De variis vaſorum Anaſtomoſibus vide apud Barthol. Anatom. Sua & loca quærantur in Indice; quamvis hodieque ſint, qui venarum, & arteriarum *Anaſtomoſes* auſint negare. Ita Blancardus ſomnium vigilantium appellare non eſt veritus, ob rationem quod hypotheſis hæc circulationis legi vim inferret. Enimvero non ſufficit dixiſſe, ſed & probare hanc rationem debuiſſet. Sane, poſito ſaltem, non conceſſo, ſi in tenuioribus utriuſque generis vaſis fieret mutua ἀναστόμωσις, ut ſanguis ex arteriis promptius tranſire poſſet ad venas, hoc non inferret vim Circulationi, quin potius hanc juvaret.

† ANATES, morbus ani, ſeu podicis, ex Feſto, & gloſſis Balbi Jan. Laurenbergius in Antiquario.

* ANATASIS, ἀνάτασις, eſt *tenſio ad loca ſuperna* per traductionem, Gal. in defin. Med. cui opponitur κατάτασις, de quo infra in *Catataſis*. Alias verbum ἀνατείνεσθαι, *contentis eſſe viribus*, firmis, & integris, aut contra obniti, & ſe erigere ſignificat, quod totum Celſus per firma viſcera complexus eſt, ex Hipp. l. 2. prorrh. XI. 7.

ANATHERMAENOMAE, ἀναθερμαίνομαι, i. e. *Recaleſco*, revocor ad calorem. Uſurpavit Hippoc. ſæpe de membris externis antea refrigeratis, v. g. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 5. l. 3. ægr. 12. l. 1. prorrh. ſ. 2. t. 31. 32. aliquando etiam de febrili recaleſcentia, v. g. prognoſt. S. II. t. 63. Coac. t. 35. Vide Foeſ. p. 45.

ANATHLASIS, ἀνάθλασις, idem quod ἔκθλιψις, *eliſio*, *expreſſio*. Erot. in Onom. pag. m. 21. b. Foeſ. d. l.

ANATHREPSIS, ἀνάθρεψις, i. e. *Renutritio*, *refectio*, qua corpus reſtauratur, & cutis per extenuationem largior corrigitur, Hipp. l. Epid. ſ. III. Verbum ἀνατρέφομαι dicitur de victu reconvaleſcentium. Hipp. de vet. med. XXIII. 21. Dieter. n. 55.

ANATHYMIASIS, ἀναθυμίασις. Vide *Evaporatio*.

* ANATOME, *Anatomia*, ἀνατομή, eſt humani corporis, ut & brutorum, abditarumque ejus partium artificioſa diſſectio, & ſpeculatio, ut ſenſibus, quæ in iis deliteſcant, pateſiat, pleniorque, & facilior earundem inſtituatur curatio. Gal. def. med. Hujus ſtudium maximum jam olim apud veteres fuiſſe non modo Medicos, ſed etiam Philoſophos, teſtatur idem l. 2. Anat. adm. c. 1. Hujuſmodi exercitia vocantur ἀνατομικαὶ ἐγχειρήσεις, & qui exercent, *Anatomici*, ἀνατομικοί, dicuntur d. t. l. 1. c. 5. Dupliciter inſtituitur, in mortuis, qua brutis, qua hominibus: & in vivis brutis tantum. Homines enim minime vivos eſſe diſſecandos recte judicat idem l. 2. de Temper. c. 6. Meo quidem judicio *Anatomia* ad Phyſicam potius, quam Medicinam pertinere videtur, ſiquidem corporis naturalem conſtitutionem inveſtigat. Jung. Barthol. in proœm. Anatom. Porro vocabulum hoc Chymici quoque in ſuum rapuerunt forum, eam appellantes *Anatomiam Spagyricam*, Dorneus tract. vita brevis in Th. Chym. Vol. I. p. 460. *Anatomia Eſſata* quid ſignificet, Vide *Eſſatum*. Apud Rul. *Anatomia Eſſata* dicitur parens morborum, in Lex. ut & Johnſ.

ANA-

Anatresis, ἀνάτρησις, perforatio dicitur, idem quod τρῆσις, ſumiturque pro Trepanatione a Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2.

Anatribe, ἀνατριβὴ, idem quod ἀνάτριψις, Legitur ap. Moſchion. de morb. mul. c. 135.

* Anatripsis, ἀνάτριψις, idem quod τρίψις, quamvis illud uſitatius ſit apud veteres, quam hoc, ſignificat Frictionem non ſolum eam, quæ ab inferiori parte ſurſum procedit, ſed etiam quamcunque, Gal. cap. 3. de iis q. in med. ſ. t. 25.

Anatron, 1. ſumitur pro felle vitri, quod nihil aliud eſt, quam ſpuma materiæ, ex qua vitrum fieri debet. 2. Pro terra Saracenica, cujus ſunt tres ſpecies, Nigra, Rubra, Cœrulea. 3. Pro excreſcentia alba, ac lapidea, quę in petris creſcit, in modum Uſneæ albæ, a quibuſdam Sal Nitrum vocata. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Schroder. Pharm. l. 2. c. 79. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 92. Sal Anatron eſt miſtura ſalina ad fuſionem, & purgationem metallorum excogitata, cujus deſcriptionem vide apud Scroder. dict. l. Meminit cum contemptu D. Ludovici Pharm. diſſ. 1. p. 440. Dicitur & Anathron, & Anatrum. Item.

Anaton, Anatron, i. e. Baurac. Dorn.

Anatris, vel Antaris, eſt Mercurius. Rul. Johnſ.

Anatrope, ἀνατροπὴ, dicitur ſtomachi ſubverſio, aut diſſolutio, cum in vomitiones effunditur, & breviter inappetentia, nauſeabunda affectio, ita ut interdum vomitiones contingant, Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 1. Vulgo etiam Vernacula dicitur: Der Magen kehrt ſich um. Alias verbum ἀνατρέπω, in genere ſignificat ſubvertere, diſtribuere, apud Hippocr. 4. de artic. t. 35. Foeſ. p. 54.

Anaudia, ἀναυδία, idem quod ἀφωνία, vocis privatio, & ἄναυδος, mutus, idem, qui ἄφωνος, ab α & αὐδὴ, vox. Hipp. Coac. t. 34. & 359. l. 3. Epid. ægr. 3. p. ſtat. peſt. Foeſ. d. l.

Ancha, idem, quod Coxa, legitur apud Avic. l. 4. fen. 1. c. 24. ſeqq. Aliquoties etiam occurrit apud Foreſt. l. 6. Obſ. Chirurg. 49. in Schol. & l. 8. Obſ. 7. Schol.

* Anchilops. Vide Ægilops.

* Anchyle. Vide Ancyle.

* Anci, Gr. γαλιάγκωνες, an a ſimilitudine τῶν γαλῶν, muſtelarum, an alia cauſſa ita dicantur, viderint illi, qui diligenter talia inquirere ſolent. Gal. c. 1. de artic. t. 10. Sunt vero ii, quibus ex luxatione brachii, vel ex capitis humeri prolapſu in alam brachium brevius redditur, 3. de artic. t. 88. Foeſ. p. 132.

Ancistron, ἄγκιστρον. Vide Hamus, idem quod ἀγκιστρομήλη, apud Hipp.

Ancon, ἀγκὼν, cubiti gibbus, eminentia, aut cubiti flexura, vel gibbi medium, cui innitimur: diciturque ἀγκὼν, alterum majus, & acutiſſimum oſſium cubiti, quod & Olecranon, ὠλέκρανον, h. e. ulnæ verticem, & Cubitum vocant Attici, verbis Gal. l. 2. de U. P. c. 2. Vide Brachium.

Ancora, i. e. Calx. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Ancoralis proceſſus. Vide Coracoides.

Ancosa, i. e. Lacca. Rul. & Johnſ.

Ancteres, ἀγκτῆρες, dicuntur Fibulæ, quibus vulnerum labia longius diſſita conjunguntur, quæ operatio propterea ἀγκτηριασμὸς, Infibulatio dicitur, teſte Gorr. Lang. l. 1. ep. 77. Gal. l. 3. M. M. c. ult. Vices ſuſtinent Suturæ. Parantur ex Emplaſtris fortiſſime adhærentibus. In ſpecie etiam ita dicta fuit, quando hiſtrionibus, & comœdis per præputium trajiciebatur Fibula. Rolfink. de partib. genit. P. I. c. 50.

Ancubitus, dictus olim fuit affectus oculorum, quando in illis quaſi arenæ, & parvæ petræ eſſe videntur. Alias & Petrificatio vocabatur. Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. 860.

* Ancyle, ἀγκύλη, denotat in ſpecie articulorum contractionem, artuum motus difficiles, & ligationem, h. e. obſtrictos articulos, Gal. l. 8. de C. M. P. G. c. 6. Celſus per contractos recenti cicatrice articulos vertit l. 5. c. 18. Provenit ab humoribus infarctis, quorum interventu muſculorum tendo non obſequitur, idque potiſſimum in poplite, cubito, & digitis contingit. Hipp. hac voce uſus junxit articulis induratis, l. de Humid. uſ. XI. Dicitur & Æginetæ ἀγκύλωσις, a verbo ἀγκυλῶ, Lang. l. 1. ep. 82. Rhod. ad Scribon. n. 255. Huic affectui opponitur τὸ ὀρθόκωλον, de quo vide infra Orthocolon. Vide Foeſ. p. 1. Cum additione etiam de aliis partium motibus localibus impeditis dici ſolet, de quibus vocabulis mox.

Ancylidoton, ἀγκυλιδωτὸν, ſignificat anſulatum, vel anſulam habens. Gorr. p. 2.

* Ancyloblepharon, ἀγκυλοβλέφαρον, vitium eſt in oculis, in quo palpebræ vel inter ſe, vel cum alba, aut nigra oculi parte concreſcunt, aut cohærent. In cauſa eſt ulcus negligenter, & imperite curatum: Saneſcendo enim quod diduci debuit, & potuit, conglutinatur, ἀγκύλωσις τῶ βλεφάρω dicitur Aetio, qui & πρόσφυσιν τῶ βλεφάρω id vitii appellavit, l. 7. c. 66. ubi ejus curationem perſequitur. E Recentioribus videatur Aquap. oper. Chir. c. h. t. Meliorem, & minus dolorificum curandi modum obſervavit Hild. Cent. 6. O. 7. Junge Sculter. Armam. Chir. P. I. Tab. XXX. fig. 7.

Ancyloglossum, ἀγκυλόγλωσσον, eſt vitium linguæ, aut congenitum membranis inferioribus, quæ linguam vinciunt, duriuſculis, & brevioribus a natura productis, aut adnatum, i. e. acci-

dentarium, cum ulcus ſub lingua cicatricem duriorem contraxit. Dicitur hoc malum etiam *Ancylion*, ἀγκύλιον, Ægin. l. 6. c. 29. Conjunctum eſt cum difficultate loquendi ſumma. Modum curandi Chirurgicum docet Aquap. d. l. tit. Linguæ Chirurgia. Non ſemper eſſe præſertim in infantibus recens natis neceſſariam illam ligamenti ſolutionem, & experientia confirmat, & teſtatur hiſtoria ap. Hildan. Cent. 1. obſ. 28. quam grave periculum ex temeraria, & plane non neceſſaria illa ſolutione ſecutum fuerit. Junge Barthol. l. 3. Anat. c. 13. Ephem. Nat. Cur. Ann. III. p. 576.

ANCYLOMELE, ἀγκυλομήλη, (mendoſe ἀγκυρομήλη) dicitur *ſpecillum hamatum*, quo Medici vulnera pertentant. Gal. in Exp. voc. Hippocr. Gorr. p. 2.

ANCYLOTOMUS, ἀγκυλότομος, *cultellus* dicitur, vel *ſcalpellum*, quo membranæ illæ linguam contrahentes, & vincientes reſcinduntur. Quamvis & in genere accipiatur pro *cultello aciem incurvam habente* ab Ægin. d. l. c. 30.

ANCYRA, ἄγκυρα. Vide *Uncus*. Hoc nomine quoque apud Epicharmum venire *pudendum hominis*, ſcribit Heſychius, teſte Gorr. p. 3.

ANCYROIDES, ἀγκυροειδὴς. Vide *Coracoides*.

ANCYROMELE, ἀγκυρομήλη, rectius ἀγκυλομήλη. Vide *Ancylomele*. *Hamus*.

† ANDACOCH, Solenander conſil. 8. ſect. 4.

ANDARAC, i. e. *Auripigmentum Rubeum*. Rul. Johnſ.

ANDAS, dicitur *Reſolutio Salis*, vel *Sal reſolutum*. Parac. de ulc. apoſtem. &c. l. 1. c. 1.

ANDENA, eſt *chalybs* ex regionibus Orientalibus advecta, *quæ liqueſcit igne*, haud ſecus, atque aliud quoque metallum, fundique ſe permittit in formas. Rul. & Johnſ.

ANDRANATOME, vel *Androtome*, ἀνδρανατομή, ἀνδροτομὴ dicitur *diſſectio corporis humani*; & utrumque habetur in M. Aur. Severini Zootome Democrit. l. 1. c. 1. p. 36. & l. 2. c. 1. p. 91. ſeqq.

ANDRAPODOCAPELOS, ἀνδραποδοκάπηλος. Vide *Mango*.

ANDREIOS, ἀνδρεῖος, h. e. *virilis*, *generoſus*. Tribuitur metaphorice etiam vino robuſto, & potenti. Erot. in Onom. p. 21. & 83. Foeſ. pag. 57. Quidam etiam ſcribunt ἀδεῖος. Eſt autem vinum generoſum, quod aquæ multum fert, & admittit. Lind. Ex. X. §. 111.

ANDRIA, dicitur *Mulier Hermaphroditica*, ſexus virilis genitalibus etiam prædita, de qua legatur obſervatio ap. Bonett. Med. Septentr. l. 3. ſ. 32. c. 4. p. 859. ſeqq.

ANDROCOETEO, ἀνδροκοιτέω, idem quod ἀνδρόομαι, (de quo p. p.) i. e. *cum viro concumbo*. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. cap. 160. quamvis ἀρσενοκοίτης (quod idem eſt cum ἀνδροκοίτης) alias in Sacro codice nefandum concubitum maris cum mare ſignificet, I. Cor. VI. 9.

ANDROGENIA, ἀνδρογένεια, apud Hipp. dicitur generis ſucceſſio per viros, aut *virilis ſexus propagatio*, Foeſ. Oec. p. 57.

ANDROGYNI, ἀνδρόγυνοι, dicuntur *viri effœminati*, quando ſemen mulieris maſculam naturam habens prævaluit in conceptione ſemini viri fœmineo, ex mente Hipp. l. 1. de diæt. XXI. 26. Opponuntur ibi τοῖς ἀνδρείοις, *virilibus*. Hoc nomine quoque appellantur *Hermaphroditi*, de quibus ſuo loco.

ANDRONION, ἀνδρώνιον, nomen eſt *Paſtilli ab Androne* Medico compoſiti, qui refertur inter vehementia medicamenta contra Carbunculum ab Ægin. l. 4. c. 25. item ad Herpetem, c. 20. Vide Gorr. p. 36.

ANDROTOME, ἀνδροτομή. Vide *Andranatome*.

ANDRUMÆ, ἀνδρῦμαι, Hipp. ſignificat *viro conjungi*, concumbere, τῷ ἀνδρὶ ξυνοικεῖν, uti exponitur l. de virg. morb. III. 36. ubi & tales ἀνδρούμεναι, *viro cohabitantes*, vocantur. Alias & ἀνδρωθῆναι, *virilem ætatem attingere*, 3. de art. t. 104. Foeſ. p. 57. Opponitur τῷ ἀνανδρωθῆναι, h. e. *virum non eſſe expertam*. Unde ἄνανδροι dicuntur *fœminæ virum non expertæ*. Vide ſupra *Anandries*.

ANEBOS, ἄνηβος. Vide *Impuber*.

ANECAS, ἄνεκας, adverbium, ſignificans *ſurſum*. Hipp. l. de morb. mul. II. 4. l. 2. XXXVII. 22. Foeſ. p. 58.

ANECESTOS, ἀνήκεστος, idem, quod ἀθεράπευτος, ἀνυπομόνητος, *incurabilis*, *intolerabilis*. Hip. 3. de artic. t. 103. & 2. de R. V. I. A. t. 40. Foeſ. p. 59.

ANECHO, ἀνέχω, i. e. *promineo*, emineo, *intumeſco*. Uſus Hipp. de hæmorrhoidibus *tumentibus*, l. 5. Epid. X. 14. Foeſ. d. l.

ANECPYETOS, ἀνεκπύητος, i. e. *non ſuppurabilis*. Vide *Ecpyiſco*.

ANEILEMA, *Aneileſis*, ἀνείλημα, ἀνείλησις, *involutionem*, & in ſpecie torminum, & flatuum in inteſtinis *involutionem* ſignificat. Hipp. de vet. med. XL. 16. l. 3. Ep. ſ. 3. t. 55. Derivatur a verbo ἀνειλεῖσθαι, *ſurſum volvi*, revolvi, quod legitur Prognoſt. ſ. 2. t. 24. Foeſ. p. 57.

ANELEOS, ἀνελεῶς, adv. ſignificans *Timide*, invite, *citra affectum*. Hip. l. de affect. XXXIIX. 13. Foeſ. p. 59.

ANEMIUS, ἀνέμιος, epitheton *Furni*. Vide *Furnus*.

ANEMOS, ἄνεμος. Vide *Ventus*.

ANENCEPHALOS, ἀνεγκέφαλος, *Excerebratus*, i. e. tropice amens, ſtolidus. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4. quamvis & propria ſignifica-

Digitized by Google

ficatio applicari poſſit Monſtris cerebro natis, qualium Obſervationes collegit Boocrr. Med. Septentr. l. 1. ſ. 2. c. 8. p. 29. ſeqq.

Anenios, ἀνίνιος, qui *ſine mœrore eſt*, aut triſtitia, *innocuus*, illæſus. Foeſ. Oec. p. 58. Quod vero ibidem ſtatuit, δυσήνιος, idem ſignificare cum ἀνίνιος, non videtur cum aliis teſtimoniis concordare; cum δυσήνιος ſignificet vel valde anxium, & qui levi de cauſſa mœrorem concipit; vel qui difficulter habenis contineri poteſt, i. e. effrænem, ab ἡνία, *habena*. Vide Henr. Steph. in Theſ.

Anepicritos, ἀνεπίκριτος, dicitur de eo, *quod neque ſenſu, neque intellectu judicari poteſt*, qualis eſt diſſenſio, & concertatio Empiricorum. Gal. de ſect. c. 5. Vide *Acatalepſia*. Foeſ. p. 58.

Aner, ἀνήρ. Vide *Vir*.

Anerectos, ἀνέρεκτος, ἀνέρεικτον, ἀνήρεικτος. h. e. *non freſus* aut fractus mola, vel piſtillo. De farina, aut pane ex farina minus pura, nec cribro, vel incerniculo parata, aut a furfuribus ſecreta dicitur, apud Hipp. l. de affect. XIV. 13. Foeſ. d. l.

Anesis, ἄνεσις, h. e. *Remiſſio*. Vide *Dialeimma*. Legitur apud Gal. de temp. tot. morb. c. 8. Vide & Aetium Tetrab. 2. l. 2. c. 9. & 10. allegante Foeſ. p. 59.

* Aneurysma, ἀνεύρυσμα, dicitur *Arteriæ dilatatio*, quæ fit ſinu in arteria ex vulnere facto, quod nec mature obductum, conglutinatum, aut carne contectum fuit. Gal. de Tum. p. n. c. 11. Clarius ſic deſcribi poteſt: *Aneurysma* eſt tumor p. n. continuo pulſans, digitis facile cedens, at iterum illico ſeſe extendens, ab arteriarum interioris tunicæ ruptura, & exterioris dilatatione. Barbette Chir. P. II. l. 1. c. 16. De hujus exemplis, & curandi ratione videſis Hildan. Cent. III. O. 42. ſeqq. tit. & Th. Bartholini hiſtoriam *Aneuryſmatis* diſſecti, cum epiſt. Joannis van Horne ejuſdem argumenti, alioſque recentiores.

Anfaka, i. e. *Coagulum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Angeiologia, ἀγγειολογία, rectius fortaſſis *Angeitomia*, ἀγγειοτομία, cum prioris etymi nulla videatur adeſſe ſufficiens ratio, eſt vaſorum in temporibus, vel fronte diſſectio artificioſa, cujus modum deſcripſit Ægin. l. 6. c. 5. ex hoc Gorr. p. 2.

Angeion, ἀγγεῖον. Vide *Vas*.

Angelicus *pulvis*, Epitheton eſt hyperbolicum nimis jactuoſe, & minus vere attributum *Mercurio vitæ* apud Schroder. Ph. l. 3. c. 15. Nominis hujus defenſionem videſis apud Libav. Synt. Ch. Arc. l. 4. c. 17. An fortaſſis eo ſenſu intelligendum, quo eundem *Mercurium vitæ* ſcil. *æternæ*, ubi *Angelorum* ſocietate perpetua frui licet, appellaſſe Hildan. in epiſt. ad D. Mich. Doringium, teſtatur Sennert. Inſtit. l. 5. p. 3. ſ. 3. c. 18. & ex hoc Caſp. Hofm. in præfat. ad Officinalia?

Angi, dicuntur *Bubones*, ſeu tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. p. 738.

* Angina, ab *Angendo*, quod *angat* guttur. Gr. συνάγχη, vel κυνάγχη, quod poſterius Hippoc. magis eſt familiare, phlegmone, vel inflammatio aliis extra collum, ut partes tumeſcant, aliis intra tonſillas, ut ſimul partes quoque afficiantur reſpirationis, & ægra ſpiratio ſequatur. Gal. in defin. med. aliter: *Angina* eſt anguſtia faucium, cum ſpirationis, & deglutinationis difficultate, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione faucium, & laryngis legitima, vel ſpuria. Quod vero Medici recentiores poſt Hipp. ſingulis Anginę ſpeciebus, & differentiis certa impoſuerint nomina, videlicet *Synanchen*, συνάγχην, appellantes, cum interni faucium, hoc eſt loci, ubi ſimul conveniunt gutturis gulæque extrema, muſculi inflammati ſunt: deinde *Cynanchen*, κυνάγχην, quando interni gutturis muſculi inflammantur, ita ut æger inſtar anheloſi canis linguam exerat: tertio *Paracynanchen*, quando exteriores faucium muſculi inflammationem patiuntur. Denique *Paracynanchen*, παρασυνάγχην, cum externi gutturis muſculi inflammatione laborant, quemadmodum ex Ægin. l. 3. c. 27. recenſet Gorr. p. 253. & ex parte etiam ſequitur Barbette Chirurg. d. l. c. 18. videtur plane ſupervacanea eſſe ἀνεμβολογία, ita ut Gal. recte dixiſſe videatur de iis, l. 4. de loc. aff. cap. 3. tum primum homines res ipſas neglexerunt, quum nimio ſtudio nomina quærere inciperent. Authores, qui hunc affectum pertractarunt, veteres, & recentiores vide ap. Walther. Sylv. med. p. 55. ſeqq.

Anglicus, *ſudor*, h. e. *Febris ſudatoria Epidemica*, ὑδροπύρετος, dicitur quædam ſpecies febris peſtilentialis colliquativæ, cum multis ſudoribus, aliiſque ſymptomatibus malignitatem magnam ſignificantibus, a maſſæ ſanguineæ per contagioſa fuſoria effluvia (quæ in ſale volatili ſubacido conſiſtere credit Franc. de le Boe Sylvius. P. M. l. 1. c. 58. §. 17. & in ſpecie in ſuccum Pancreaticum magis volatilem, quam acrem refert, c. 30. §. 40. & 114.) nimia colliquatione, & diſſolutione proveniens. Plura de hac febre legantur apud Sennert. de Febrib. l. 4. c. 15.

* Angor, ἀγωνία, ἀδημονία, eſt nativi caloris contractio, & in centrum retractio, ad quam ſequitur ejuſdem cordis dolor, palpitatio, & triſtitia, peſſimumque eſt ſignum, ſi in principio acutarum febrium advenerit, Gal. comm. 1. de

hum. & com. 2. in l. 1. Epid. t. 75. l. 4. de differ. pulſ. c. 3. Obiter mirandum, quod neutrum voca Græcum ſatis emphaticum expoſuerit Foeſ. vel Gorr. quamvis utriuſque ἀκρίβειαν eleganter diduxerit Henr. Steph. in Theſauro.

Angos, ἄγγος, idem quod ἀγγεῖον, ſignificat in genere *Vas*, & conceptaculum humorum. In ſpecie tamen Hipp. accepiſſe pro *Utero*, l. 6. Epid. ſ. V. t. 17. quamvis inſolenter exiſtimat Gal. in com. Rationem hujus expoſitionis dedit Proſp. Martianus in Annot. ad Hippoc. d. l. p. 352. Dixit *Vas*, ut indicaret humores morboſum uterum afficientes in ejus cavitate conſiſtere, non per ejus tunicas exteriores diſperſos. Hi enim non ita mammis communicantur, quemadmodum illi, qui in cavitate conſiſtunt. Enimvero mihi neque ratio adducta ſatis liquida, neque veris Anatomicis principiis conformis videtur.

Anguilla, ἔγχελυς piſcis eſt fluviatilis notus, olim inter delicatiſſimos apud priſcos habitus, hodieque menſis divitum opiparis ſaltem apponitur. Uſus quoque ejus in medicina laudatur in dolore aurium, alopecia, hæmorrhoidibus, præſertim pinguedinis. Plura vide apud Aldr. l. 4. de piſ. c. 14. Schroder. l. 5. c. 3. n. 72. Bruyer de re cibar. l. 19. c. 39.

Anguis, ὄφις, in genere ſignificat *Serpentem*. In ſpecie vero accipitur pro ſerpente non venenato, qualis eſt *Anguis Æſculapii*, *Pareas*, παρείας, dicto, de quo legatur Aldrov. l. 1. hiſt. ſerp. & drac. c. 16.

* Angulus, κανθὸς, *Canthus*, dicitur de oculis, eſtque oculi pars communis ſuperioris, & inferioris palpebræ, vel eſt extremum utriuſque palpebræ connexum. Habet autem uterque oculus angulum duplicem, unum majorem, juxta nares, ſub quo *Caruncula lacrymalis*, ἐγκανθὶς, propterea dicta, deliteſcit; alterum minorem juxta tempora, παρωπίας, *Hirquus*, Polluci l. 2. c. 4. dictum, Gal. l. Introd. c. 10. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 88. quamvis *Hirquus* etiam pro utroque *angulo* ſumatur. *Angulus* operis vocatur *Lapis Philoſophorum*, apud Lagneum in Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Angustia, *Anguſtatio*, στενοχωρία, pertinet ad differentias eſſentiales, vel ſpecies morborum organicorum in vaſis, & meatibus, quando p. n. coarctantur, & anguſtiores redduntur, cujus iterum variæ habentur ſpecies ſubalternæ, v. g. *Obſtructio*, *Subſidentia*, *Coaleſcentia*, *Compreſſio*, de quibus ſingulis ſuo loco. Gal. l. de diff. morb. c. 7.

* Anhelitus, *Anheloſis*, vide *Aſtma*. *Orthopnœa*: A Chymicis *Anhelitus* ſumitur pro *fumo*, aliis pro *fumo equino*. Rul. in Lex.

† Anicetum, idem quod Aniſum, Renod. de mat. med. pharm.

† Ani Ceraſia, mariſcæ, Joan. Thomas Minad. Diſput. 4.

Aniceton, ἀνίκητον, eſt Epitheton Emplaſtri, quod ad Critonem authorem refertur. Deſcribitur a Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. ſic dictum, quaſi *inexſuperabile*, & in curatione Achorum nunquam fallens. Ita & inter Collyria liquida d. l. l. 4. c. 7. legitur formula quædam, *Anicetus Aſter dicta*, Gorr. p. 38.

Anidrosis, ἀνίδρωσις, i. e. *ſudoris nullitas*, vel *privatio*. Hipp. l. 7. Ep. LI. 11. Hinc & Febris, quæ *ſine ſudore*, & criſi in longum tempus protrahitur, propter exagitatam a purgantibus naturam, dicitur ἄνιδρος, & ἄκριτος, 4. de R. V. I. A. t. 44. Adverbium ἀνιδρωτὶ, i. e. *ſine ſudore*, aliquoties uſurpavit etiam Hipp. l. 1. prorrhet. com. 2. t. 27. c. 3. t. 30. Coac. t. 297. 299. Foeſ. p. 62.

* Anima, ψυχὴ, ſubintellige *Humana*, Medica, quatenus *Anima* ſignificat principium illud activum, & proximum *Animæ* in prima ſignificatione ſumptæ inſtrumentum, cujus beneficio membra corporis vivunt, ſentiunt, moventur, & omnes in vita actiones edunt. Hanc intellexit Hip. quando l. 6. Epid. ſ. V. t. 5. hominis *Animam* perpetuo fieri, vel naſci uſque ad mortem dixit. Ideo vero naſcitur, quia perpetuo moritur. Finis namque ab origine pendet. Eſt enim ignis, a quo in exiſtendo, & operando dependet, natura fluxa, & caduca, & alimenti eapropter indiga perpetui, pluris, aut paucioris, prout vel ætas, vel anni tempeſtas, vel alia quæcunque διὰ τὴν ἔξωθεν externa neceſſitas poſtulaverit, quemadmodum egregie locum hunc explicavit Linden. S. M. Ex. XV. §. 39. Hanc intellexiſſe Gal. nullum eſt dubium, quando ſcripſit, quod *Anima* aut temperamentum ſit activarum qualitatum, aut illud, quod temperamento alteratur, & organo velut in operando utitur. l. 3. de L. A. c. 7. Ad ſummam: *Anima hæc* eſt *Calor*, *Spiritus*, *Aura*, *Ignis*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Natura*, vel quocunque tandem nomine appellare libuerit. Ea potiſſimum in & cum ſanguine (quam Virg. propterea *purpuream Animam* haud inepte dixit) ſuam habet exiſtentiam, & perennitatem: unde Gal. ipſum *ſanguinem* appellare *Calidum nativum* non eſt veritus. l. adv. Lycum c. 7. In hac ſignificatione vocavit Willis *Animam Brutalem*, quia hac ratione non differt ab *anima Brutorum*, d. l. in Tropica ſignificatione a Chymicis, & Spagyricis *Anima* accipitur in genere pro omni ſimplici per ſe volatili, poteſtatem habente ſecum rapiendi corpus, ac deferendi ab igne, Dion. Zacharius in Theat. Chym. Vol. I. pag. 740. In ſpecie medicamen-

camenta ſimplicia artificioſe per reſolutionem, & extractionem exaltata *animarum* nomine exornantur, v. g. *Anima* Aloes, Rhabarbari, Veneris &c. apud D. D. Vvedelium, & alios. In opere Lapidis Philoſophici *Anima* notat *aquam Mercurialem Philoſophicam*, Vol. III. p. 26. Vol. IV. p. 75. 721. ſeqq. imo etiam *Lapis Phil. Animæ* nomine appellatur, p. 728. ſeqq. Vide etiam in Vol. V. Indice, Rul. in Lex. Specialiſſime *Anima Saturni* dicitur *Altec*, vel *dulcedo Plumbi* ſuaviſſima, quæ aceto extrahitur, Dorn. Rul. & Johnſ. Modo deſcribitur in Proc. Paracelſi, qui habetur in Th. Ch. Vol. III. p. 363. *Anima Catholica Mundi* dicitur *Spiritus univerſalis* rerum cum ſubſtantia humida, ætherea, & quinteſſentificata veſtitus, & conjunctus, a Joh. Colleſſone in Idea perfecta Phil. Herm. Th. Ch. Vol. VI. p. 147.

Animal, ζῶον, dicitur, quod præter vitam, & facultatem vegetativam, ſenſu quoque, & motu locali gaudet. *Animalium* naturam exponere quamvis ad Medicum proprie non ſpectet, neque etiam ſubjectum Medicinæ conſtituant (quod Plempius in Fundam. ſuis voluit) quatenus tamen ad materiam Medicam ſpectat vel Diæteticam, vel Pharmaceuticam, eatenus ad objectum Medicinæ referri haud immerito debent. *Animal* veluti *parvum mundum* eſſe, veteres naturæ periti dixerunt, teſte Gal. l. 3. de U. P. c. 10. fin. Simpliciter poſitum plerumque contradiſtinguitur ab Homine. Dicitur alias *Brutum*, *Beſtia*, *Beſtiola* pro *Inſecto* ſumitur, Rhod. in Lex. Scrib. *Animalia ſunt* terreſtria, aquatilia, quadrupedia, bipeda, volatilia, inſecta &c. *Animal* quoque myſtice, & Spagyrice vocatur *Lapis Philoſ.* & quidem *nobiliſſimum*, ad exemplum majoris mundi, & minoris, ſcil. Hominis factum, Libav. Apoc. Herm. P. prior. c. 21. Lagn. in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol IV. p. 727.

* Animalis *Facultas*, vel *Virtus*. Vide *Facultas*.

* Animalis *Motus*. Vide *Motus*.

* Animalis *Spiritus* Vid. *Spiritus*

Animatio, eſt vocab. ænigmaticum Alchymiſtarum, in negotio tranſmutationis metallorum, quando terra alba foliata eſt fermentanda cum aqua ſulph. philoſophica, vel cœleſti; Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. *Animatus Mercurius* dicitur, quando per perfecti metalli conjunctionem ad certam ſpeciem eſt perductus, de quo legi poterit idem Apoc. Hermet. P. prior. c. 10. Talis Mercurius ad opus lapidis Philoſophici requiritur a Spagyricis.

Animellæ dicuntur glandulæ ſub aurium radicibus, & univerſo ſpatio inferiori maxilla circumſcripto contentæ, vaſorum diſtributionibus præfectæ, quæ & lacticinia appellantur, Veſal. l. 6. de H. C. F. c. 5. p. m. 22.

* Animi, & *Animæ deliquium*. Vide *Lipothymia*, *Syncope*.

* Animi *pathemata*. Vide *Affectus*.

Animus, νῦς, νόος, θυμὸς, γνώμη, διάνοια, idem quod *Mens*, aliquando ſumitur late pro *Anima* in genere, & ita de Brutis quoque dicitur apud Gal. l. 6. Anat. adm. c. 1. quod omnia animantia habeant corpus *animi* moribus, & facultatibus conforme, quamvis in Græco legatur ψυχῆ. Uſitatius vero ſtricte ſignificat vim, ac virtutem *animæ* humanæ ratiocinativam, dijudicativam, & cognoſcentem. Egregie differentiam *Animi*, & *Animæ* propoſuit Linden. Ex. XIII. §. 475. ſeq. ex Nonio, & aliis Grammaticis, quamvis *Animam* in poſteriori ſignificatione accepiſſe videatur, dicens: *Animus*, & *Anima* hoc diſtant: *Animus* eſt, quo ſapimus: *Anima*, qua vivimus. Sapimus *animo*: fruimur *anima*. Sine *animo anima* eſt debilis. Medicis *Anima* vitalis eſt; *Animus* animalis eſt &c. Vide *Mens*.

Aniscalptor, vocatur Muſculus Latiſſimus, qui totum fere dorſum tegit cum ſuo compari. Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 561.

Anisos, ἄνισος. Vide *Inæqualis*

Anisotachys, ἀνισοταχὺς, epitheton pulſus *inæqualis cum celeritate* conjuncti. Gorr. p. 38.

Annetestes, dicuntur Paracelſo ſcoptice *Medici Galenici*, ceu ignorantes, cœcutientes in rerum principiis, & cauſſis inveſtigandis, Fragm. de morb. Gallic.

Annora, eſt *Calx ovorum*, vel *Calx viva*, Rul. & Johnſ. in Lex.

* Annotatio, ἐπισημασία, dicitur ipſum principium paroxyſmi febris, quando ſolent ægri horrere, refrigerari, oſcitare, pandiculare, dormitare, & alia quædam his ſimilia pati, Gal 2. aph. 1. Dicitur & εἰσβολὴ παροξυσμοῦ. Verum eſt & alia *Annotatio*, vel *Epiſemaſia* hecticarum febrium propria, quando ægri una, vel altera hora poſt aſſumptum cibum calorem, & pulſuum celeritatem, magnitudinemque intendi ſentiunt, abſque tamen horrore, refrigeratione, aut alio antea dictorum ſymptomatum: hinc ἐπισημασία ἄθλιπτος, *Annotatio incompreſſa* dicitur, l. de diff. febr. c. 9.

Annuitio, dicitur apud Plin. motus capitis in partem anteriorem. Vide *Renutus*.

Annulus, δακτυλίδιον, κρίκος, quid proprie dicatur, ex aliis Lexicis notum eſt. Eorum quoque varium eſſe uſum in Medicina, experientia teſtatur. In ſpecie *Annuli purgatorii* e Saturni vitro parati meminit Quercet. de Med. Hermet.

def. c. 9. & ex hoc Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 20. De *Annulis Superſtitioſis* contra Colicam, & Epilepſiam ex Marcell. & Tralliano lege Keuch. in not. ad Seren. p. 66. ſeqq. *Annulos Chirurgicos* ad confirmandum oculum, & ſcalpellum occultantem delineatos vide apud Sculter. Arm. Chirurg. P. 1. Tab. VIII. fig. 5. T. XIV. fig. 14. & T. XXXVI. fig. 1. *Annulum* aurum ore detentum extrahere e corpore argentum vivum ſcribit Joh. Zecchius de morb. Gall. c. 19. p. m. 58. *Annularis digitus* dicitur *minimus* in manu. *Annularis*, vel *Annuliformis Cartilago*, κρικοειδὴς, quæ ſit, Vide *Cricoides*.

ANNUS, ἔτος, ἐνιαυτὸς, quid ſignificet, notum eſt. Hunc communiter trecentis, & ſexaginta quinque diebus, & quarta diei parte inſuper conſtare dicunt, quamvis Hipparchus adhuc quingenteſimam ſeptuageſimam ſextam diei partem addiderit, quæ ſubtilitas eſt ſupervacanea, Gal. princ. com. de ſeptim. partu. *Anni tempora*, Gr. ὧραι τοῦ ἔτους, aliquando ſimpliciter ὧραι, aliquando χωραὶ dicuntur. Veteres olim duo ſaltem conſtituiſſe, *Æſtatem* nimirum, & *Hyemem*, demonſtrat ex Theophraſto Lind. Ex. XI. §. 196. Recentiores vero in quatuor diviſerunt, addendo illis duobus adhuc alia, *Ver*, & *Autumnum*, de quibus omnibus ſuo loco. *Anni tempora*, eorumque viciſſitudines variis morborum mutationibus anſam dare, docet Hipp. ſect. 3. aph. Hinc eorum temporum temperies, & mutationes probe ſunt obſervandæ. *Anni tempora conſtantia*, καθεστῶτες χωραὶ dicuntur, quando tempeſtive fiunt, morboſque ſtabiles, & boni judicii promittunt; quæ vero ſunt *inconſtantia*, ἀκατάστατοι, inſtabiles, & difficilis judicii, patet ex 3. aph. 8. *Annus Philoſophicus* eſt *Menſis vulgaris*, Dorn. & Rul. *Annus Amadin* eſt vita longa, Dorn. *Anni unius opus* vocatur *Lapis Philoſophicus*, quia in *annum* hujus operis poteſt fieri perfectio, nempe de groſſo ſubtile, de fixo volatile, Lang. in Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 771. ſeqq.

ANO, ἄνω, ſignificat *Surſum*, & opponitur τῷ κάτω, *Deorſum*. Jungitur ſæpe apud Hipp. & alios cum nomine κοιλία, *venter*, & denotat os ventriculi, & oeſophagum, 4. aph. 4. inferior vero inteſtina. Ipſa quoque purgantia quædam dicuntur ἄνω, quæ ſunt *vomitoria*, quædam κάτω, quæ per *alvum* educunt, l. 5. Epid. II. 6. Jung. Linden. Ex. XIII. §. 357. ſeqq. Diet. Jatr. n. 70. Dicitur & aliquando ἄνωθεν, quamvis hoc ſit temporis, & loci adverbium, 7. aph. 32. Vide & Foeſ. p. 65. 66.

ANOCHYROS, ἀνωχυρὸς, i. e. *non munitus*, ab α, & ὀχυρὸς, vel ὀχυρὸς, *munitus*, firmatus. Legitur apud Hipp. l. de A. L. & Aq. LIIX. 1. Foeſ. d. l.

ANODIA, ἀνοδία, *iter invium* ſignificat tropice, Hippoc. l. Præcept. II. 8. pro inepta, & incongrua diſcendi ratione, cui opponitur εὐοδίη, ἡ εὔοδος τέχνη, *ars pervia*, & facilis, l. de dec. orn. IV. 10. Foeſ. p 62.

ANODMOS, ἄνοδμος, *inodorus*. Uſurpavit de jure laudabili Hipp. Coac. t. 206. Dicitur & ἄνοσμος, t. 172. & opponitur δυσώδης, *fœtidum*, Foeſ. d. l.

ANODUS, id eſt, quod ex nutrimento ſeparatur a renibus, Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. cui opponitur Calx, quod eſt ſuperfluum, i. e. urina, Parac. l. 1. de Tart. t. 3. c. 2. in annot. Græce ἀνόδους ſignificat *edentulum*, de quo infra in lit. E

* ANODYNA, ἀνώδυνα, *medicamenta* dicuntur *dolorem lenientia*, & ſedantia. Suntque duorum generum. Quædam proprie talia vocantur, & revera dolores mitigant, unde & παρηγορικὰ, *Paregorica* appellantur, quæ ſunt temperata, noſtroque calori maxime convenientia, Gal. l. de S. F. c. 19 Quædam vero improprie talia ſunt, veluti ſi quiſquam hominem mortuum ἀνώδυνον appellet, i. e. doloris expertem, d. l. Suntque ea, quæ refrigerando, & ſtupefaciendo doloris ſenſum tollunt, alias *Narcotica* quoque dicta, ex l. 2. ad Glauc. c. 6. qualia ſunt Opiata, Gorr. p. 40. 41.

ANODYNIA, ἀνωδυνία, idem, quod ἀπονία, ἀναλγησία, & ſignificat *indolentiam*, doloris abſentiam, moleſtiæ vacationem, Gal. com. 2. in l. 1. Epid. t. 46. & l. 6. in 6. Epid. t. 5.

† ANODYNUM minerale, i. e. Sal prunellæ, Phil. Hechſter. Obſerv. Med. Dec. 1. c. 6.

ANOEA, ἄνοια. Vide *Amentia*.

ANOMALIA, ἀνωμαλία, in genere *Inæqualitatem* ſignificat. Ita ἀνώμαλος σφυγμὸς, *inæqualis* pulſus dicitur. In ſpecie vero *Anomalia* eſt ſenſus humoris pauci, & minime acris per corporis habitum ante febrem leviter moti, eſtque ſymptoma ante acceſſionem febrilem exoriens, ſicut rigor, & horror. Pertinet ergo ad *Epiſemaſiam*, ἐπισημασίαν, ſive *Annotationem*, Gorræus pag. 41. Refertur etiam a Gal. inter ſigna menſium ſuppreſſorum, lib. 6. de L. A. cap. 5. *Anomalus* abſceſſus, qui & *Multiformis* eidem vocatur, M. Aurel. Severino dicitur, qui continet præter humorem etiam ſubſtantiam aliquam ſolidam p. n. & propterea natura talium abſceſſuum inter alienam, & animatam media. De his integrum librum dictus Author inſeruit libro de Abſceſſibus, h. tit.

* ANOMOEOMERES, ἀνομοιομερὲς, *Diſſimilare* dicitur, quod ex diſſimilaribus partibus eſt conflatum, Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vocantur & ἑτερογενῆ, Gor. p. 39. Perperam vero in Medicina pro

Digitized by Google

pro *Organicis* tantum habentur *Diſſimilares* partes, cum omnes etiam *Similares* alias dictæ, Os, Fibra, Nervus, Vena Arteria, conſiderari debeant, quatenus ſunt *Organica*, h. e. facultatem habent agendi, vel uſum præſtandi, in qua Sanitatis formalis ratio conſiſtit. Vide Dogm. Med. Gen. P. I. c. 2. Dogm. 6. p. 27. ſeqq.

ANOMOEOS, ἀνόμοιος, *Diſſimilis*. Dicitur & *Heterogeneus*. Uſurpatur ab Hipp. de humoribus præter naturam, & vitioſis, qui vel ſurſum, vel deorſum removeri debent, quo ſcil. vergerint l. 6. Epid. ſ. II. t. 9. Foeſ. p. 62. Aliquando & pro ἄνισος, *Inæqualis*, ponitur.

ANONTAGIUS, *Lapis* eſt *Philoſophicus*, Donum Dei, ſulphur fixum a natura, Dorn. in Dict. Rul. Johnſ. in Lex.

ANONYMUS, ἀνώνυμος, i. e. *nomine carens*. Fuit quondam epitheton ſecundæ cartilaginis in gutture, quæ tamen poſtea nomen accepit *Cricoides*, κρικοειδὴς dicta, vel *Annuliformis*, de quo vocabulo paulo ſuperius. Vocavit vero inter alios *Anonymon* Theophil. Protoſpartarius de H. C. F. l. 3. c. 5. p. m. 178.

* ANOREXIA, ἀνορεξία, i. e. *Inappetentia*, ciborum faſtidium, cum ſtomachus intemperie affectus, aut humorum redundantia gravatus cibos refugit, Ægin. l. 3. c. 37. Fermentum enim ventriculi deſtructum eſt. Idem ſignificare videtur, quod *Aſitia*, vel *Apoſitia*, ἀσιτία, ἢ ἀποσιτία, i. e. *abſtinentia a cibo*, juxta Gal. 4. aph. 19. quamvis alibi inter ἀσίτους, & ἀποσίτους diſtinguat c. t. in l. 1. Epid. t. 29. Ἀνόρεκτοι duplicis ſunt generis: Quidam enim ſimul atque dapes libarunt, veluti ſatiati protinus abſtinent, Græc. propterea ἀψίχοροι dicti. Hos olim *Tædulos* Latini appellabant. Alii vero ſunt, qui nihil omnino appetunt. Gal. l. 1. de cauſſ. ſympt. cap. 7. Hinc per ἀποστροφὴ ab Ægin. h. e. *faſtidium* deſcribitur, d. l. Linden. Ex. XIV. §. 63. Plures de ἀνορεξία, vel *Inappetentia* authores vide apud Vvalther. Sylv. Med. p. 103. ſeqq. ubi *Appetitum dejectum* vocat.

ANORGISMENON, ἀνοργισμένον, ſignificat apud Hipp. *remollitum*, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Gorr. p. 39.

ANOSIA, ἀνοσία, i. e. *morbi carentia*, diciturque de actu ſanis, eſtque alter finis particularis Medicinæ, ne ſani in morbos incidant, uti patet ex elegantiſſimo loco Hipp. l. 2. prorrh. quem citavit Dieter. n. 449.

ANOTASIER, eſt *Sal Ammoniacum*, Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

ANSER, χὴν, inter aves majores aquaticas palmipedes eſt notiſſima. Ejus hiſtoriam, differentias, & uſum in cibis, atque medicina vide, ſi cura eſt, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 17. ſeqq. Bruyerin de re cibar. l. 15. c. 29. Claud. Deodat. l. 1. c. 36. Renat. Moræum ad Schol. Salern. c. 65. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 46. *Anſeres* e ligno in mare projecto naſci, Claki dictos, legitur apud Menenſ. Aurei Veller. l. 1. c. 12. in Th. Ch. Vol. V. p. 331.

ANTACHATES, ἀντιαχάτης, eſt *ſuccinum*, vel *lapis alterius coloris* bituminoſus, qui, cum uritur, myrrham redolet, ut ſcribit G. Agricola, allegante Gorr. p. 39.

ANTACIDA dicuntur remedia, quæ acidis humoribus, & particulis reſiſtunt, proque horum varietate etiam varia eſſe debent. Legitur apud Dolæum Encyclopæd. l. 1. c. 3. §. 19. p. 55. Græce etiam dici poſſent ἀντοξέα.

ANTAGONISTA, ἀνταγωνιστὴς, epitheton muſculorum aliis contrariorum, v. g. Abductor, & Adductor Brachii ſunt *antagoniſtæ*. Barthol. Anat. l. 1. c. 5. p. 41.

ANTAL, eſt *lotio pura*, Ruland. & Johnſ. in Lex.

ANTALI. Vide *Entali*.

ANTAPODOSIS, ἀνταπόδοσις, legitur apud Hipp. 1. aph. 12. (quamvis Gal. ibidem legerit ἐπιδόσιας) denotatque *flatam periodorum febrilium reciprocationem*, vel repetitionem, & viciſſitudinem. Dieter. n. 68.

* ANTECEDENS, προηγουμένη, ſcil. *cauſſa*. Vide *Cauſſa*. *Antecedentia* alias ſigna Laur. Bellino dicuntur, quæ quemlibet morbum antecedunt, in opere noviſſime edito p. 247. ſeqq.

ANTECHO, ἀντέχω, vel ἀντέχομαι, i. e. *reſiſto*, *renitor*. Legitur de ventre reluctante, ut medicamentis moveri non poſſit. Hipp. l. 2. Epid. II. 16. VIII. 11. Foeſ. p. 63.

ANTEMBALLOMENOS, ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Subſtitutus*.

ANTEMBASIS, ἀντέμβασις, ſignificat Gal. mutuam inſertionem, ſive *mutuum ingreſſum*, l. de Oſſib. in procem. ubi verbum ἀντεμβαίνω occurrit, ad quem locum nomen quoque verbale expoſuit Ingraſſias comm. p. 42.

ANTEMETICA, ἀντεμετικὰ, vocantur remedia vomitum præternaturalem compeſcentia. Occurrit apud Vvillis Pharm. Rat. Part. 1. ſect. 2. cap. 3.

ANTENDEIXIS, ἀντένδειξις, i. e. *Contraindicatio*, ſive *Contradictio* indicationum, quando aliquid occurrit in homine, quod primariæ indicationi refragatur, & *contrariatur*. Gal. l. 8. M. M. c. 17. Hocque dicitur *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, de opt. ſect. c. 22.

ANTENEASMUS, vel *Anteneaſmum*, idem, quod *Enthuſiaſmus*, ſpecies Maniæ perioculoſæ nimium, dum irritantur tanquam maniaci, & in ſe manus violentas iniiciunt. Hi ſubito corripiuntur cum ſaltatione manuum, & pedum. Vi-

detur igitur coincidere cum Chorea S. Viti Laſciva, & Irata. P. Zacchias Quæſt. Medico-Leg. lib. 2. tit. 1. q. 18. n. 31. ſeqq. ex Gario-ponto l. 1. c. 11.

ANTEPILEPTICOS, ἀντεπιληπτικός, dicitur de virtute medicamentoſa Epilepſiæ, & motibus convulſivis reſiſtente, & peſſima a recentioribus Medicis uſurpatur. Vide *Anti*.

ANTEPRIMA, *materia* vocatur apud Paracelſ. *Tinctura*, quæ materiam corporis primam tingere, & mutare vel ſecundum, vel p. naturam poteſt, l. 3. Chirurg. magn. c. 11.

ANTERA, pro *Anthera*, apud Dorn. in Diction. Vide *Anthera*.

ANTEREISIS, ἀντέρεισις, *renitentiam* ſignificat, *obluctationem*, vel obnixam firmitatem, qualis oſſibus tribuitur apud Hippoc. 3. de artic. t. 58. Foeſ. d. l.

ANTERIT, i. e. *Mercurius;* Rul. & Johnſ. in Lex.

ANTEROS, ἀντέρως, idem qui ἀμέθυστος lapis dicitur, Gorr. p. 39. Vide *Amethyſtus*.

ANTHELIX, ἀνθέλιξ, dicitur *pars auriculæ externæ*, *Helici* oppoſita, anfractuoſa, & inferior, ad confinia temporum ſita, introrſum ſurſumque imbricata, Linden. Med. Phyſ. l. 2. c. 11. §. 4.

ANTHELMINTHICA, ἀνθελμινθικά, vocantur *medicamenta contra vermes*, quæ interimendo, ſuffocando, liquando, deſtruendo operantur, Bonett. Mercur. Compital. l. 10. p. 458.

ANTHERA, ἀνθηρά, vocabulum æquivocum eſt. 1. Dicitur de *medicamentis aridis*, ex metallicis præprimis compoſitis, colorem floridum habentibus, ac prærubrum. Meminit harum compoſitionum Gal. l. 4. & 5. de C. M. S. L. Celſ. l. 6. c. 11. Apud Æginet. l. 7. c. 13. etiam ἀνθηρὸν legitur, & in fœmin. ἀνθηρά, l. 3. c. 79. In omnibus illis compoſitionibus Sandaracham invenies. 2. In Botanicis *Anthera* ſignificat medium illud croceum, & rubrum in quibuſdam floribus, v. g. liliis, croco, &c. 3. Hinc & Crocos Chymicos congrue dici poſſe *Anthera mineralia*, voluit Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 20. Paracelſo vero Extractio de Hyacinthis *Anthera* appellatur, de Icterit. c. 2. Dorn. Rul. Johnſ. Alias ἀνθηρὸν Hipp. in genere dicitur *floridum*, prærubrum, & ſanguineum, v. g. homines ἀνθηροί, id eſt, *floridi*, l. 1. prorrh. ſ. II. t. 56. Coac. 162. Corpus ἀνθηρὸν, l. 6. Epid. ſ. III. t. 3. Sputa ἀνθηρά, d. l. ſ. IV. t. 4. & l. 2. Epid. ſ. III. t. 17. l. 4. de R. V. I. A. t. 72. &c. Foeſ. p. 60.

ANTHEREON, ἀνθερεὼν, dicitur *Mentum*, pars faciei, in qua barba naſcitur, exponente Heſych. Confirmare videtur hanc ſignificationem locus Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 7. & l. de Venis XCVI. Vide Foeſ. pag. 61.

ANTHIA, ἀνθία, dicitur Piſcis quoddam genus, uti conſtat ex Oppian. Ariſtotel. Rondelet. l. 6. c. 11. ſeqq. Aldrov. l. 1. de piſc. c. 19. Incertum vero eſt determinare, qui ex illis recte deſcripſerit, cum minime inter ſe conveniant. In ſummo olim pretio fuiſſe, patet ex epithetis, quod θεῖοι, i. e. *Divini*, ceu ſummo honore digni, appellati fuerint. Uſum quoque in Medicina, v. g. fellis contra exanthemata, adipis contra tumores, & abſceſſus &c. notavit e Kiranide Aldrov. d. l.

ANTHINES, *Anthinos*, ἀνθινὸς, ἀνθινὲς epitheton vini, & olei. Vinum ita dicitur οἶνος ἀνθινὸς, quod *floribus conditum*, & bene odoratum, ſive fragrantius redditur, ut exponit Gal. in Ex. voc. Hipp. vide Foeſ. p. 60. ſeqq. Oleum vero ἀνθινὸν vocatur *Liliaceum*, vel *Suſinum*, quod & μύρον, Unguentum appellatur. Hipp. l. 1. de morb. mul. CXIIX. 29. ſeqq. Mixtura quoque illa, quæ *Cyceon*, κυκεὼν vocatur, ἀνθινὴ dicitur, l. de int. aff. XIII. 47. Vide *Cyceon*.

† ANTHORA Antiqua, Venenum. Chriſt. Baravalus de peſte intelligit forte Napellum cum Avicenna.

ANTHONOR, idem, quod *Athanor*, de quo infra, Rul.

ANTHOS, ἄνθος, Latine *Flos* dicitur: & tribuitur non ſolum plantis, eſtque ultimum, & perfectum plantæ productum ex ſubtiliſſimis concretis particulis conſtans, uti florum Anatomen ſpecioſe ſatis deſcripſit Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 3. c. 5. p. 189. ſeqq. quamvis adhuc in dubio relinquamus, an omnium plantarum flores ſulphuris ſint particulæ appropriatæ, verum etiam mineralibus. Ita ἄνθος, *æris florem*, notat Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 21. XXXIV. 8. 33. Strictiſſime vero ἄνθος *roſmarinum*, vel *flores Roſmarini* ſignificat. In Chymicis *quintam eſſentiam*, ſive *Elixir auri*, item *medicinam extractam ex perlis* notat, Parac. l. 3. de vit. long. c. 1. de Gradib. & Compoſ. in Scholiis, Rul. & Johnſ. *Anthos Philoſophorum* dici modum tranſmutandi metallum aliquem, qui fit per Vitriolum, vult Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 7. Vide infra *Flos*.

ANTHOSMIAS, ἀνθοσμίας, dicitur *vinum odoratum*, flagrans, *floridum*, purum, nobiliſſimum. *Flos* enim *vini* idem eſt, quod *vinum* egregium, & purum, uti conſtat ex Plauti Ciſtell. act. 2. ſc. 2. Differt ab *Anthino*, quod hoc ſit vinum medicatum, ab herbis odoratis fragrantiam acquirens; illud vero ab uvis nativam fragrantiam obtineat. Videſis Linden. Ex. X. §. 130. ſeqq. Aliter expoſuit *Anthoſmiam* Lang. l. 1. ep. 27. ſcil. quod ſit vinum aqua maris quinquageſima parte muſto addita miſtum, ex Athenæo

l. 1.

l. 1. Dipnoſoph. Vide Foeſ. p. 61.

Anthracia, ἀνθρακίη, dicitur *congeries prunarum*, ſive carbonum accenſorum, apud Hipp. l. de nat. mul. LVII. & l. 1. de morb. mul. CI. 28. Menſes quoque muliebres aduſti, nigri, carbonibus ſimiles eidem appellantur ἀνθρακώδεα ἐπιμήνια, l. 1. de morb. mul. XXIV. 11. Foeſ. p. 62.

Anthracites, ἀνθρακίτης, Vide *Schiſtus Lapis*.

Anthracosis, ἀνθράκωσις, in ſpecie *carbunculum*, vel in *oculi bulbo*, vel *in palpebra* occurrentem denotat, apud Æginet. l. 3. c. 22.

Anthrax, ἄνθραξ, proprie *carbonem accenſum*, hoc eſt *prunam* ſignificat, uti patet ex 5. aph. 21. Junge Dieterich. n. 66. Per tranſlationem in Pathologicis *Anthrax* vocatur *Carbunculus*, Tumor p. n. inflammatorius ex ſanguine nimi aduſto, & craſſiore partem, in qua colligitur, depaſcente obortus. Vide & Gal. 6. aph. 45. Apud Serenum etiam *Carbo* vocatur. Adde Keuchen. in not. ad h. l. p. 241. ſeqq. Dicitur alias & Latine *Ignis Perſicus*. Vide Barbette, Chirurg. P. II. c. 12. Authores de *Anthrace*, vel *Carbunculo* vide apud Walther. Sylv. Medic. p. 302. ſeqq. Dicitur etiam de *lapide pretioſo*, qui *Carbunculus* vocatur, de quo infra. Vide *Carbunculus*. Adde Th. Ch. Vol. IV. p. 796.

Anthrope, ἀνθρώπη, vel ἀνθρωπεία, dicitur *Cutis humana*, apud Herodot. notante Veſalio l. 2. de C. H. F. c. 5. princ.

Anthropos, ἄνθρωπος. Vide *Homo*.

Anthypnotica, ἀνθυπνωτικά, vocari poſſunt medicamenta *ſomnum abigentia*.

Anthysterica, vult etiam appellari medicamenta contra Paſſionem Hyſtericam, Blancard. in Lex. ſed an in quodam Anthore Græco legerit, an vero ipſe hæc nomina finxerit, de eo non conſtat.

† Anthophylli, apud Andr. Cæſalpin. Cariophylli aromatici. G. Bauhin. Pin. lib. 11. ſect. 3.

† Antiagri, Tonſillarum tumor Ulpiniano. Riolan. Enchrid. Anatom. l. 4. c. 7.

† Antidotum, acrius Catharticum, non ſemper enim locum in venenis habet. Iſaac. Caſaubonus in Spartianum.

Antidonium, Hiſpanis Alcohol. Anton. Nebreſſenſis Quinquagen. c. 44.

Anti, ἀντὶ, præpoſitio e Grammaticis nota, ſignificans *Contra*, *adverſus*. Sæpe conjungitur in Medicina aliis nominibus, aut verbis ad exprimendam virtutem remedii alicujus ſpecificam adverſus hunc, vel illum affectum, v. g. *Antepileptica*, *Antemetica*, *Antinephritica*, quamvis & haud raro omittatur, & nihilominus ſignificatio curatoria intelligatur, v. g. *Medicamenta Collica*, *Nephritica*, *Arthritica*, &c.

* Antiades, ἀντιάδες. Vide *Tonſillæ*. Alias *Antiades* dicuntur *Tonſillæ inflammatæ*. Nicol. Piſo de morb. cogn. & cur. l. 2. c. 2.

Antiballomenos, ἀντιβαλλόμενος, idem quod ἀντεμβαλλόμενος. Vide *Subſtitutus*.

Anticadmia, eſt tertium genus *Cadmiæ* foſſilis, quod & *Pſeudocadmia* dicitur. Appellatur vero *Anticadmia*, non quod *Cadmiæ* opponatur, ſed quod ſubſtituatur in hujus locum. Fallop. tr. de metall. & foſſil. c. 12. Tom. I. Oper. p. m. 307.

AntICAR, i. e. *Borax*. Dorn. Ruland. & Johnſ. in Lex.

* Anticardium, ἀντικάρδιον, ſic dicitur cavum illud, quod eſt ſub pectore, carneum molleque ad os ventris pertingens. Vocatur etiam σφαγή. Ruffus vero cavitatem eam pectoris, quæ eſt ad claviculas, tradidit ab Homero dici λαυκανίην, a Medicis vero ἀντικάρδιον, & σφαγήν. Gorr. p. 39. Dicitur & *ſcrobiculus cordis*.

* Anticheir, ἀντίχειρ, eſt magnus digitus manus, qui & *Pollex*, & *Promanus* dicitur. Gal. l. de muſc. diſſect. c. 22. & l. 1. de U. P. c. 22. Ita vero dictus, quod appoſitis ſibi quatuor digitis æqualem habeat uſum, vel quod locum totius manus tutari poſſit. C. Hofm. in com. ad hunc Gal. l. n. 63. Hipp. δάκτυλον μέγαν, *digitum magnum* appellavit, c. 1. de iis, q. in med. ſ. t. 21. Eſt vero digitus primus a carpo, ſive brachiali incipiens, eique per diarthroſin inſertus, reliquis quatuor digitis multo inferior, & illis non recta, ſed ex obliquo appoſitus. Per hunc manus actiones omnes habet firmiores. Tantum enim roboris præbet, quantum reliqui digiti ſimul ſumpti. Hinc & a *pollendo Pollicem* Latini appellavere. Gorrh. p. 40.

* Anticipans, προληπτικός, & *Anticipatio*, τὸ προλαμβάνειν, dicitur de morbis, quorum paroxyſmorum ordines, vel periodi ſtatim ab initio aliquid futuri temporis accipitur, Gal. l. 1. de criſ. c. 3. vel qui cum diverſis horis ſemper accedat, & remittat, prævenit quidem continuo, citiuſque horas abſolvit. Ita & Menſtrua *Anticipata* opponuntur *Poſtpoſitis*. Vide *Poſtpoſitio*. E contrario qui tardat, & ſerius abſolvit periodum, *Hyſtereticos*, ὑστερητικός, ſive *poſterius veniens*, vel ſubſequens, & *Tardatio* illa, vel *Subſecutio*, τὸ ὑστερίζειν, nuncupatur, Caſtell.

* Anticnemion, ἀντικνήμιον, dicitur Gal. 2. de fract. t. 34. media, & carne vacua Tibiæ pars a ſummo deorſum in longitudinem protenſa, in gracilibus conſpicua. *Prima Tibia*, aut *anterior* vocatur, quod craſſiori, & inſigniori

gniori *Tibia* parti opponatur . Foeſ. p. 63. Latine *Ocrea*, quamvis hanc verſionem nonnulli improbent.

ANTICONTOSIS, ἀντικόντωσις, apud Hipp. eſt *renixus conti*, aut qui conto, vel ſcipione fit, cum videl. loco cruris baculo corpus fulcitur, 3. de artic. t. 76. 103. Adde Foeſ. p. 64.

ANTIDIDOMÆ, ἀντιδίδωμαι, h. e. ex *adverſo reſpondeo*, diciturque de ſignis morbo ex adverſo reſpondentibus . Hipp. Coac. 145. Foeſ. p. 63.

ANTIDINICA, ἀντιδινικά, dici poſſunt *medicamenta contra vertiginem*, Blancard. in Lexic. An vero in Græco quodam ſcriptore Medico hoc vocab. occurrat, certo affirmare non poſſumus.

ANTIDOTARIUM, ἀντιδοτάριον, i. e. *Diſpenſatorium*, de quo vocab. infra ſuo loco.

ANTIDOTUS, ἀντίδοτος, Fœminin. Latinum apud Gal. l. 17. c. 16. & in neutro *Antidotum* ſc. *medicamentum* eſt, quod non extrinſecus impoſitum, ſed intus aſſumptum, malignas, cæcas, & latentes corporis affectiones ſanat. Gal. l. 1. de Antidot. c. 1. Verum mos eſt junioribus Medicis, *Antidotos* appellare non modo quæ adverſus mortifera medicamenta, quæque ad morſus, ictuſve venenoſos exhibent; ſed etiam quæ contra malas corporis affectiones, præſertim diutinas, l. 2. c. 16. Vide *Alexipharmaca*. *Antidotus* quoque myſtice appellatur *Lapis Philoſoph.* ap. Lagneum, in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727. ſeqq.

ANTIFEBRILE. Vide *Febrifuga*.

ANTIFIDES, dicitur *calx metallorum*. Rul. in Lex. Ch.

ANTILEPSIS, ἀντίληψις, *apprehenſio*, ap. Hipp. ſignificat modum deligationis, videlicet vinculorum in partem contrariam, aut ſanam involutionem, aut appenſionem, aut veluti occupationem quandam, ut deligatæ partes firmius contineantur; ut in humeri deligatione, quando fit per alteram alam vinculi circumductio, aut inguine laborante, ea, quæ fit ad alterum inguen, 2. de iis, q. in Med. f. t. 16. Foeſ. Oec. 64. Alias Lat. *Apprehenſio* ſumitur pro *Indicatione*, quatenus Medicus id apprehendit, quod eſt utile ad finem ſuum obtinendum. Mich. Gavaſſetius l. de Indicat. curat. c. 4. pag. m. 50. 51.

ANTILOBIUM, ἀντιλόβιον, ἡ ἀντιλοβίς, dicitur pars illa exigua in auricula, quæ infimæ parti, quem Lobum appellant, ſuperpoſita eſt. Ruffus ſcribit, *Antilobida*, vel *Oblobium* dici Helicis extremum ſubbreve. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 11. §. 4.

ANTILOGIA, ἀντιλογία. Vid. *Contradictio*.

ANTIMONIUM, idem quod *Stibium*, ςίμμι, ςίβι, eſt minerale ad metallinam naturam proxime accedens, e Sulphure, Mercurio crudo, cum portionibus terreſtribus, & paucis ſalinis miſtis conſtans. Ejus hiſtoriam, & vires deſcriptas vide paſſim in Auctoribus, v. g. in Th. Ch. Vol. I. p. 563. ubi duplex ſtatuitur a Dorn. *nigrum*, & *album*, quod Magneſia dicitur, l. de Tranſmut. metall. c. 24. can. 5. Item pag. 616. ſeqq. plurib. Libav. S. A. Chym. l. 7. c. 22. Apoc. Herm. Part. prior. c. 13. & alibi. Schroder. Pharmac. l. 3. c. 17. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. qui etiam tantas huic minerali tribuit laudes, ut ſit quaſi fons, & ſcaturigo præſtantiſſimorum medicamentorum, & Cornu Amaltheæ ſalutarium remediorum. Contra in C. Hofm. Paralip. Officin. c. 90. reperies decretum totius Collegii Pariſienſis contra *Stibii* uſum A. 1566. publicatum, ſtatuens, eſſe deleterium, nec poſſe quavis præparatione emendari, ut intro citra moleſtiſſimam noxam poſſit aſſumi. An fortaſſis utrinque peccatum eſt in judicando cum in exceſſu, tum in defectu? Sane perdifficile eſt, & periculoſæ res aleæ, arbitrium facere. Ænigmatice a Spagyricis *Antimonium* vocatur *Lupus*, *Proteus*, *Radix Metallorum*, *Saturnus Philoſophorum*, *Magneſia Saturni*; & exprimitur hoc charactere ♁ *Marcaſita plumbea* dicitur *Antimonium Philoſophorum*, Th. Chym. Vol. VI. pag. 475. Ipſe quoque *Lapis Philoſoph.* vocatur *Antimonium* in Lagnei Harmon. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 427.

ANTINEPHRITICA, ἀντινεφριτικά, *medicamenta contra morbos renum*. Blanc. in Lex.

ANTIPATHES, ἀντιπαθές, eſt ſpecies *Corallini nigri*, ſecundum Dioſc. l. 5. c. 140. arboris figura, magiſque ramoſi, & vices eaſdem cum *Corallio* habentis. Adſtringit enim, & refrigerat mediocriter. Georg. Agricola ſcribit, non aliud videri, quam *Hæmatiten nigrum*, l. 4. foſſil. pag. 249. & l. 5. p. 254.

ANTIPATHIA, ἀντιπάθεια, dicitur ſpecies *qualitatis occultæ*, oppoſita *Sympathiæ*, quando inter duas res vel odium aliquod naturale occurrit, vel una alteram fere inexplicabili ratione afficit, eamque removere, aut deſtruere annititur. Ita Gal. l. 11. de S. F. §. Coria vetera, de iis combuſtis ſcriptum eſſe a quibuſdam tradit, quod attritiones ſanent ex *antipathia* quadam. Enimvero licet nec *ſympathiam*, nec *antipathiam* omnem negare velimus, aut poſſimus, nec tamen hoc quoque diſſimulabimus, quod multa vana, abſurda, & falſa in enumeratione exemplorum ad utramque illam qualitatem concurrere ſolent; quemadmodum hoc etiam publice contra Digbæi Diſſertationem de Pulvere Sympathetico

ad

ad oculum demonſtravimus, *Sympathiæ*, & *Antipathiæ* rationem omnem haud inepte deduci poſſe e corpuſculorum ἀτμοειδῶν, vel effluviorum occurſantium diverſorum motibus, & configurationibus variis gaudentium, vel mutua cohæſione, & combinatione, vel reciproca arctatione, & repulſione exiſtimat Charlton. Ex. X. Pathol. §. 33. Enimvero Joh. Marcus Marci vult adhuc efficacius intercedere principium vitale, videlicet vel Archeum, & ejus vim conſervativam, quæ tranſit in alterius corpus, vel ideam aliquam hoſtilem, aut necantem, aut corrumpentem, quæ recipitur in alterius ſphæram radioſam, ex effluviis maximam partem conſtantem, Phil. Veter. reſt. Part. V. ſect. 1. ſubſect. 3. & ſect. 3. ſubſect. 1. Enimvero mihi videtur in totius hujus argumenti explicatione frequentior fallacia petitionis ejus, quod eſt in principio, committi, dum obſcurum per æque obſcurum, incertum per incertius demonſtratur. Effectus *Antipathiæ* recenſet etiam Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 2. ſ. 3. c. 199.

ANTIPERISTASIS, ἀντιπερίστασις dicitur *Circumobſiſtentia*, ſive caloris, aut frigoris compreſſio & coarctatio, ob contrariam circumfuſi corporis qualitatem. Ita Theophraſt. l. de Igne rationem, cur in hyeme corpora robuſtiora ſint, & facilius alimenta concoquant, ponit in collecto calore potentiori per *antiperiſtaſin*. Hæc etiam cauſſa eſt inflammationum internarum hyemali tempore familiarium, v. g. pleuritidis, peripneumoniæ &c. 3. aph. 23. Dicitur vero ἀντιπερίστασις emphatice, ἀντὶ, quia contrarium; περὶ, quia cohibens; στάσις, quia indimotum, ſcil. frigus, cujus obſeſſione ignis unitur, unione roboratur, roboratus incaleſcit. Vide Dieterich. Jatr. n. 448. & Linden. Ex. X. §. 115.

ANTIPHARMACUM, ἀντιφάρμακον, dicitur *medicamentum contra venena*, & ita idem, quod *Alexipharmacum*. Dioſc. Blanc. in Lex.

ANTIPHYSICA, ἀντιφυσικὰ. Vide *Carminativa*.

ANTIPOEEO, ἀντιποιέω, Hipp. ſignificat *reſiſtere malo*, juvare, 2. de artic. t. 42. Vide Foeſ. Oec. p. 64.

ANTIPRAXIA, ἀντιπραξία, ſignificat functionum, & temperamentorum in diverſis morbis contrarietatem, quam veteres excogitarunt ad declarandam in effectibus Hypochondriacis ſymptomatum concurrentium varietatem ſæpe contrariam: v. gr. Hepatis intemperies calida, & Stomachi frigida etiam in vulgus pene notæ communiter incuſantur. Quam licet nonnulli ex recentioribus inficiari non vereantur, inter quos & B. Etmullerus, ideo quod ſanguis debito circulo diſtributus proportionaliter calefaciat & ſtomachum, & hepar, adeoque debitam craſin obtineat. Inſufficiens tamen hæc ratio nobis videtur, ſiquidem, non obſtante illa proportionali convenientia temperamentorum in ſingulis organis, nihilominus ſano ſenſu aliqua etiam contrarietas ſtatui, & defendi poterit. Ut taceamus, videri nobis illos confundere ſtatum ſec. nat. cum ſtatu pr. nat. ita ut licet concederetur, non dari ἀντιπραξίαν in illo, non ſtatim liceret inferre, quod nec in ſtatu præternaturali occurrat.

ANTIQUARTIUM vocatur Practicis quibuſdam recentioribus medicamentum *ſpecificum contra febrem quartanam*, quale eſt Riverii. Ita & *Antiquartium Peruvianum* dicta fuit *China China*, de quo ſuo loco. Meminit & *Eſſentiæ antiquartiæ* D. D Wedel. Ph. I. A. R. l. 3. ſ. 2. c. 8.

ANTIQUUS, παλαιὸς, idem quod *Vetus*, *Antiqui* morbi, i. e. *inveterati*.

ANTIRROPE, ἀντιῤῥοπὴ, ἢ ἀντιῤῥοπίη, ſignificat in *contrariam partem propenſionem*, vel inclinationem, & uſurpat Hipp. de nare inclinata mediante habena in contrarium retrahenda, 2. de art. t. 46. Foeſ. d. l.

ANTISECOSIS, ἀντισήκωσις, dicitur *æqualis repenſio*, aut ad æquilibrium reductio, *adæquatio*, idem quod ἀντιστάθμησις, a verbo ἀντισηκῶσαι, quo utitur Hipp. in figurata quidem ſignificatione, pro reficere, & cibum deperditum reponere, aut rependere, 2. de R. V. I. A. t. 28. Foeſ. d. l. Itali ἀντισήκωσιν vocant *Bilancia*, quem terminum tranſtulerunt Arithmetici, & Mercatores in forum ſuum frequentiſſime. Latinum *Compenſatio* quoque reſpondet ἀντισταθμισμὸς.

* ANTISPASIS, ἀντίσπασις, *Revulſio*, *Retractio*, dicitur humoris fluentis in contrariam partem retractio, & averſio. Hujus ſpecies ſunt quatuor pro poſitionum differentiis. Nam *Revulſio* fit aut ab inferiori parte ad ſuperiorem, aut a dextera ad ſiniſtram, aut ab anteriori ad poſteriorem, aut ab interiori ad externam. Gal. l. de hirudin. revulſ. &c. c. 3. quamvis l. 5. M. M. c. 3. tres tantum enumeret. Meminit Gipp. quoque *revulſionis*, l. 6. Epid. ſ. 2. t. 8. Foeſ. d. l. & p. 65. Gor. p. 40. An, & quomodo hæc fieri poſſit per Venæ ſectionem, ſtante Circulationis ſanguinis principio indubitato, ſane difficillimum eſt explicatu. Nobis ſufficere videtur, quod aliquando natura defectum ſanguinis e parte læſæ oppoſita detracti reſarcire cogatur e parte læſa, vel affecta. *Antiſpaſticon*, ἀντισπαστικὸν, appellatur in genere auxilium id diverſa revellens. Gal. l. 13. M. M. c. 11.

ANTISPODA, ἀντίσποδα, dicuntur medicamenta, quæ eadem cum τῷ σποδίῳ quod & σποδὸς dicitur, facultate pollent, ita ut in *ſpodii* penuria

nuria in ejus locum ſubſtitui poſſint ; quorum meminit Dioſc. l. 5. c. de pompholyge , cujus ſpecies *Spodium* eſt. Gorr. d. l.

Antistathmesis , ἀντιστάθμησις. Vide *Antiſecoſis*.

Antisterigma , ἀντιστήριγμα , apud Hipp. dicitur *Fulcrum* , quo aliquid obfirmatur , & fulcitur , 1. de artic. t. 74. Derivatur a verbo ἀντιστηρίζεσθαι , *obniti* , obfirmari, quod legitur ap. eund. c. 3. de art. t. 103. & 4. h. t. 58. Vide Foeſ. p. 65.

Antisternon , ἀντίστερνον , i. e. *Dorſum* , de quo ſuo loco. Gorr. d. l.

* Antitasis , ἀντίτασις , cum oſſa , quæ diſſident , ad hoc ut e directo admoveantur , prius retrorſum trahuntur. Hæc ad *oppoſitum tractio* , ἀντίτασις dicitur Gal. l. 6. M. M. c. 5.

Antithenar , ἀντιθέναρ , vocatur a Riolano Muſculus adducens pollicem tertius , teſte Bartholin. l. 4. An. c. 9. p. 577. quemadmodum & alter adducens Muſculus *Hypothenar* eidem dicitur.

Antitragus , ἀντίτραγος , eſt *pars craſſior Anthelicis* oppoſita *Trago* , uti deſcripſit Ruffus. Quid vero *Anthelix* ſit , & *Tragus* , vide ſuo loco. Gorr. d. l. Lind. Med. Phyſ. l. 2. cap. 11. §. 4.

Antitypos , ἀντίτυπος. Vide *Reniſus*.

Antrum cum epitheto *Buccinoſum* vocatur *Cochlea auris* , teſte Barthol. libell. 4. An. c. 6. fin.

Antylion , ἀντύλιον , nomen eſt *malagmatis* valde adſtringentis , cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. Gorr. d. l.

* Anus , ἀρχὸς , δακτύλιος , ἕδρα , κύσθος , κυσὸς , idem quod *Podex* , *Culus* , dicitur inferior corporis pars , in qua eſt recti inteſtini extremum , per quod excrementa redduntur. Gal. l. 5. de U. P. c. 14. Hujus exterior pars muſculo Sphinctere donata *Anulus* , δακτύλιος , dicitur l. Introduct. c. 10. *Ani* partes craſſiores muſculoſæ vocantur *Nates* . Sumitur & ἀρχὸς pro *toto inteſtino recto* , ex 5. aphor. 59. Vide Foeſ. pag. 98. Dieterich. num. 111. *Anus* in genere fœminino mulierem vetulam ſignificat. Vide *Graa*.

Anxietas. Vide *Alyce*. *Angor*.

Anydria , ἀνυδρίη , *cœlum ſiccum* , & ſqualidum ſignificat , uno verbo *Sudum*. Hipp. l. 2. Epid. ſ. 1. 6. l. 1. Epid. ſ. I. t. 7. Hinc & Adjectivum ἄνυδρον , i. e. ſiccum , *ſqualidum* , de diverſis anni temporibus prædicatur , v. g. de vere , & æſtate , l. 2. Ep. ſ. III. de autumno 3. aph. 14. Vide Foeſ. pag. 65. Dieter. Jatr. n. 69.

Anyperbletos , ἀνυπέρβλητος , i. e. *inſuperabilis* , incoctilis. Legitur de carne bubula apud Hipp. de R. V. I. A. t. 98. Foeſ. d. l.

Anypeuthynos , ἀνυπεύθυνος , dicitur de eo quod rationi reddendæ non eſt obnoxium. Sunt autem illa in arte , quæ ſenſibus ſunt obvia , & minime examinanda . Hipp. Præcept. VI. 8. Foeſ. d. l.

Anystos , ἀνυστὸς , ſignificat *expeditum ſermone* , promptum verbis , quod etiam Medicum decet. Hipp. de dec. orn. II. 31.

Aochlesia , ἀοχλησίη , Vide *Anodynia*.

Aocnia , ἀοκνία , *impigritas* , vel ſedulitas . Hanc in laboribus commendavit ad ſanitatis exercitium proficuam Hipp. l. 6. Epid. ſ. IV. t. 20.

Aoncon , ἄογκον , dicitur *carens tumore* , & in ſuperlativo ἀογκότατον , quo uſus eſt Hipp. de corpore valde gracili , minimeque tumente , ſ. 2. de nat. hum. t. 4. Quidam etiam exponunt per ſolidiſſimum , ut externæ aeris injuriæ minus ſit expoſitum. Foeſ. p. 66.

Aorgesia , ἀοργησία , ἀόργητος , *Iræ vacuitas* , Lat. & *Lentitudo* dicitur , oppoſitus affectus iracundiæ , quando quis neſcit iraſci . Mart. Akakia in Gal. art. parv. p. 118.

Aornos , ἄορνος , dicitur locus *carens avibus* , ob exhalationes malignas præſertim e lacubus , avibus advolantibus necem adſerentes : Qualis fuit in Campania circa lacum rotundum Averni nomine indigitatum. Talis locus *Aornus* etiam in Epiro , qui peſtilenti exhalatione inſignis , nec ipſe ſinit volucres cœlo frui libero , ſed exanimatas dejicit. Plura vide de his locis apud G. Agricol. de re metall. pag. m. 147. 148.

Aorta , ἀορτὴ , epitheton *Arteriæ Magnæ*. Vide *Arteria* ; quamvis apud Hipp. vocabulum ἀορταὶ , *Aortæ* , potius de bronchiis aſperæ arteriæ , & ramis per pulmonum lobos diſperſis ſumi videatur , uti patet ex lib. de loc. in hom. XXVII. 14. Vide Foeſ. d. l. & p. 67.

Aortra , *Aortron* , ἀορτρά , ἄορτρον , dicitur ſuſpenſa utrinque pulmonis pars , quam Linden. etiam per *Articulum* vertit , l. 2. de morb. LII. 1. Coac. t. 400. Apud Dioſc. etiam legi ἀορτρὶς ſcribit Foeſ. d. l. Ad ſummum , notante eodem ex Gal. circa horum vocabulorum lectionem οὐ πάνυ τὸ σαφὲς εἶναι.

Apaeoreomae , ἀπαιωρέομαι . Vide *Æora*.

Apagma , ἄπαγμα . Vide *Abductio*. Strictius expoſuit Gal. hoc vocab. l. 6. M. M. c. 5. quod ſit appellatio Medicorum propria vulgo inuſitata , quoties oſſis finis , qua parte cum alio maxime committitur , abruptus eſt. Foeſ. d. l.

Apallage , ἀπαλλαγὴ , in genere quidem omnem *mutationem* , in ſpecie vero apud Hippoc. liberationem a morbo ſignificat , 2. aph. 45. a verbo ἀπαλλάττω , *muto* , de quo vid. Dieter. n. 74. & Foeſ. Oec. pag. 68. qui multis locis ex Hippocr. demonſtrat , ſignificare quoque

hoc

Digitized by Google

hoc verbum evacuare cum emollitione.

Apanchomenos, ἀπαγχόμενος, qui *ſtrangulatus*, qui ſuſpendio ſuffocatus eſt, occurrit apud Hipp. l. 2. aph. 43.

Apantesis, vel *Apantoma*, ἀπάντησις, ἀπάντημα, *obviam itionem*, & id, quod alteri occurrit, ſignificat, Hipp. l. de dec. hab. V. 11. & IX. 14. quamvis alii legant ἀπαντόμενα. Intelligit vero per *Apanteſia* officium Medici, quo mature conſulit emendare in futurum errores commiſſos, & docere unumquemque, quid ſui muneris ſit apud ægrum, quid fieri de tempore in tempus debeat, quid non fieri: egregie exponente hoc Linden. S. M. Exerc. II. §. 26.

* Apanthismus, ἀπανθισμός, eſt ſubtiliſſima linea, quæ ægre videri poteſt, quaſi exoleſcentem lineolam diceres, cui ſimillimæ ſunt venarum quædam propagines, filorum araneę, aut capillorum modo anguſtæ, & extenſæ, quæ *venæ capillares* dicuntur. Gal. de ven. & arter. diſſect. c. 8.

Apanthropia, ἀπανθρωπία, ſignificat hominum averſionem, & ſolitudinem, refertur que inter ſymptomata melancholiæ, & ſignum habetur malum Leucophlegmaticorum, Coac. t. 482.

Apanticry, ἀπαντικρύ, ſignificat *palam*, evidenter, manifeſte. Hipp. 3. de fract. t. 34.

Aparachytum, ſcil. vinum, ἀπαράχυτος οἶνος, eſt vinum meraciſſimum, originale ſcil. vinum, cui marina aqua non eſt admixta: Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 7. & l. 12. M. M. c. 4. Erant autem hujuſmodi vina generoſa; Ignobilibus vero, aut imbecillis vinis marina imiſcebatur, indeque τεθαλασσωμένος οἶνος, vel θαλάττιος, vel θαλασσίας dicebatur. Celſus modo *ſalſum* ſimpliciter vocat, l. 1. c. 6. modo *ſalſum Græcum*, lib. 3. cap. 24. & alibi. Græcorum enim inventum erat, vinorum ſola ignobilia condientium mari; quomodo? docet Dioſc. l. 5. c. 27. itemque Columella l. 12. c. 25. quare? docet Plutarch. quæſt. nat. X. Species ſalſi ſeptem recenſet Plin. l. 14. H. N. c. 8. *Aparachyton* etiam dicebatur ἀθάλασσος, h. e. maris expers, cum Horat. 2. Sat. 8. v. 15. Hæc ex Linden. S. M. Exerc. X. §. 63.

Aparascevasia, ἀπαρασκευασία, dicitur, cum quæ neceſſaria ſunt ad balneum, ſunt imparata, neque rite ſuppetunt. Hipp. c. 3. de R. V. I. A. t. 44.

Aparegoretos, ἀπαρηγόρητος, dicitur de eo, quod nullius eſt ſolatii, nullum affert commodum. Hipp. de dec. orn. IV. 8.

Apartes, ἀπαρτής, *ſuſpenſus*, ſeparatus, penſilis. Uſurpatur de naſo ab Hipp. 2. de art. 47. Foeſ. p. 69.

Aparthrosis, ἀπάρθρωσις: Vide *Abarticulatio*.

Aparti, ἀπαρτὶ, ἀπαρτίως, adverbium eſt Hippocraticum, ſignificans *integre*, *exquiſite*, exacte, 2. de R. V. I. A. t. 43. & 2. aph. 20. Foeſ. d. l.

Apartisis, ἀπάρτισις, *compagem*, & connexionem *perfectam*, integritatem, & *perfectionem* ſignificat. Uſurpatur de Nervis ab Hipp. 1. de art. t. 25. Foeſ. p. 70.

Aparyo, ἀπαρύω, id eſt *detraho*, exhaurio. Hippocr. l. de intern. aff. X. 20. 21. 22. Foeſ. d. l.

Apate, ἀπάτη, *deceptionem*, fallaciam ſignificat. Hipp. l. 6. Ep. ſ. V. t. 13. Hine ἀπατεὼν, dicitur *Impoſtor*, quod legitur 3. de art. t. 20 Verbum habetur ἀπατάω, *decipio*, & compoſitum idem ſignificans ἐξαπατάω, quod occurrit l. de vet. med. III. 18. Foeſ. d. l.

Apathia, ἀπάθεια, ſignificat *affectuum* p. n. *defectum*.

Apaudao, ἀπαυδάω, proprie, & ſtricte ſignificat, *loquendi facultate deſtituor*. In latiori vero ſignificatione omnem virium defectionem, imbecillitatem, (quam plerunque & vocis defectus comitatur) denotare ſolet, uti patet ex Hipp. 1. aph. 9. l. de Gland. X. 12. l. Præcept. IIX. 7. l. 1. de morb. mul. c. 28. Quin & de morbo deficiente uſurpatur l. 2. Epid. ſ. l. 31. Hinc deſcendit *Compoſitum* προαπαυδάω; quod ſignificat, vel antea viribus deficio, *vel antea* voce deſtituor. Hipp. l. 1. prorr. ſ. 1. t. 8. Vide Foeſ. d. l.

Apauriscomae, ἀπαυρίσκομαι, h. e. *conſumor*. Legitur apud Hipp. l. 4. de morb. XXXI. 9. Foeſ. d. l.

Apechema, ἀπήχημα, dicitur quaſi, ut in echo fit, reſponſio quædam, eſt a contraria ictus parte facta calvariæ fractura, vel fiſſio, de qua etiam Celſus l. 8. c. 4. Negavit vero eam contingere P. Ægin. l. 6. c. 90. In medio reliquit Marcell. Vergil. com. ad Dioſcor. l. 4. c. 24. ex quo hæc depromſimus. Æginetæ ſubſcribit Gorr. quia os calvariæ ſuturas habet, quæ teſte Gal. l. 9. de U. P. c. 17. impediunt, ne ictus una in parte acceptus alteram, quæ ultra ſuturam eſt, violet, ſed noxa terminetur ad ipſam ſuturam. Provocavit vero ad experientiam multis obſervationibus confirmatam Job a Meckren Obſ. Medico-Chirurg. c. 1. p. 20. 21. Lat. dicitur *Contrafiſſura*. Hanc ab Hipp. vocari ξυμφορὰς, *calamitatem*, l. de vuln. c. XVIII. 2. credidit Scult. Arm. Chir. p. 1. Tab. XXIX. poſt. fig. 10. §. 21.

Apeiros, ἄπειρος, duplicem habet ſignificationem. 1. notat *infinitum*, a πέρας, terminus. Vide *Infinitum*. 2. *Inexpertum*, a πεῖρα, *experientia*. Vide *Imperitia*.

Digitized by Google

Apetheymena, ἀπειθάμενα; dicuntur Hipp. ea, in quibus æger Medici preceptis minime ſe præſtat morigerum. l. 2. prorrh. VII. 1. Hinc & hujuſmodi ægri dici poſſunt ἀπειθῦντες, *immorigeri*. Foeſ. p. 71.

Apella, λιπόδερμος, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. & l. 7. de C. M. P. G. c. 6. dicitur, cui præputium ex morbo, vel ſectione deficit, aut ita contractum eſt, ut glandem amplius tegere nequeat. Romani etiam *Recutitum* vocant. *Apella* propterea epitheton Judæorum ob circumciſionem eſſe ſolet. Morbus vero retracti præputii alias *Paraphimoſis* vocatur.

Apempolesis, ἀπεμπόλησις. Occurrit hæc vox apud Hipp. l. de dec. hab. V. 15. Refertur ibi inter virtutes, & decora Medici. Foeſius in Oec. expoſuit per venditionem, nundinationem, jungens cum purgationibus, q. d. nundinatio, ac venditio medicamentorum ad purgandum neceſſariorum, quorum ſcientiam habere debet. Hanc verſionem videtur confirmare Henr. Steph. in Theſ. Gr. Verum an nundinatio hæc ad τὸ πρέπον Medici pertinet? Minime. Magis igitur mihi placet verſio Hier. Mercurialis, plane contrariam ſignificationem tribuentis, ſcilic. quod notet Alienitatem a mercimoniis. Hunc ſecutus Linden. in edit. Hipp. noviſſ. quamvis in S. M. Ex. II. §. 30. ſeqq. limitaverit, niſi æger ipſe urgeat, metu ne non detentus mercede, velut hamo, Medicus ſe deferat, vel curationem protrahendo quæſtum ex morbi longitudine faciat uberiorem. Alias paciſci cum ægrotis præjudicat honeſtati, atque utilitati.

Apenes, ἀπηνής, ſignificat *immite*, injucundum, quod cum ſumitur, moleſtiam quandam exhibet, uti exponit Gal. com. 1. de R. V. I. A. t. 18. Huic opponitur τὸ πρoσηνὲς, *mite*, ſuave, jucundum. Graviter vero hallucinatus eſt Gorræus, qui in def. plane invertit utriuſque ſignificationes.

* Apepsia, ἀπεψία, in genere *Cruditatem* ſignificat, de quo infra. In ſpecie vero eſt Symptoma ventriculi, & denotat abolitam ejus Chylificationem, ob defectum, vel vitium fermenti, aut temperamenti vitalis, h. e. intemperiem frigidam, & humidam.

* Apepton, ἄπεπτον. Vide *Crudum*. *Apepta phymata*, ἄπεπτα φύματα ſolitus eſt Hippocr. nominare *cruda tubercula*, ſeu tumores p. n. nervoſa corpora vertebris ipſis, atque ſpinali medullæ inſita extendentes, cauſam nempe gibborum effectricem, teſte Galen. 4. de L. A. 3.

Aper, κάπρος, (quæ vox Græca multos Scriptores in errorem duxit, ut verterint Latine per *Caper*, recte notante Ul. Aldrov. l. 1. de quadr. biſulc. c. 37. quamvis ex contextu evidentiſſime pateat, non eſſe ipſius Aldrovandi ſcriptum, ſed alterius continuantis opera illius, cum Aldrovandum ibidem cum laude allegaverit) primo, & proprie ſignificat *Verrem*, ſive *ſuem ſylveſtrem* utriuſque ſexus: imo & *Porcellum ſylveſtrem* complecti poteſt. Ejus uſus non ſolum in cibo notiſſimus, & in deliciis magnatum, unde & *Aprugna caro* ſuillæ domeſticæ præfertur. Deodat. Panth. Hyg. l. 1. c. 33. ſed & in medicina habetur. De utroque vide Aldr. d. l. Bruyerin. de re cib. l. 13. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 5. num. 3. Secundario, & per ſimilitudinem quandam *Aper* etiam *Piſcem* quendam *maximum* denotat, cujus deſcriptionem vide apud Rondelet. l. 5. de piſc. c. 27. Aldrovand. l. 3. h. t. c. 12. quem etiam male verterunt nonnulli per *Caprum*, quemadmodum & κάπρισκος, dici debet *Porcellus marinus*. Rondel. d. l. c. 26. Delineatum etiam hunc piſcem exhibet Paræus l. 24. Chir. c. 21.

Apereugomae, ἀπερεύγομαι, ſignificat *eructor*, vel eructando aliquid ejicio: item *averſor*, apud Hipp. l. 2. de morb. LIIX. 8. Foeſ. p. 71.

* Aperientia, ἀναστομωτικά. Vide *Anaſtomoſis*.

* Aperistaton, ἀπερίστατον, eſt epitheton ulceris, quod non eſt magnum, nec ulli graviori noxæ conjunctum. Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 1. h. e. quod nec vitioſi humoris influxu impetitur, nec ſolidum, nec inflammatum eſt, nec in circumpoſita carne intemperiem ullam habet. Sic dicitur ἀπὸ τῆς περιστάσεως, quæ apud Græcos afflictionem, periculum, & cladem ſignificat, Gorr.

Aperittos, ἀπέριττος, epitheton eſt ciborum, qui *minimum habens excrementi*, quales ſunt carnes ſylveſtrium animalium, & eorum, quæ ſiccioribus locis victitant. Oppoſita ſunt τοῖς περιττωματικοῖς. Gorr. p. 42.

Apertus, pro Exulcerato ſumitur, ut *aperta* ſtrumæ, ap. Scrib. Larg. n. 81. Vide Rhod. in not. & Lex. Scrib.

Apeuthysmenos, ἀπευθυσμένος, h. e. *directus*. Ita Græcis vocatur *Inteſtinum Rectum*, poſtremum ex craſſis, per quod alvi fæces rejiciuntur. Gorr. p. 42.

Aphaeresis, ἀφαίρεσις, duo ſignificat: in genere omnem *ablationem* in Medicina neceſſariam, ceu alteram in ejus definitione Hipp. partem oppoſitam τῇ προσθέσει, additioni. Medici enim officium palmarium hoc quoque eſt, removere ea, quæ removenda ſunt. In ſpecie vero eſt pars Chirurgiæ, quæ aufert ea, quæ ſunt ſuperflua. Hanc Barbette appellavit ἐξαίρεσιν. Hipp. quoque hoc vocab. uſus de ſanguinis largis detractionibus noxiis. Coac. t. 360.

Aphanismos, ἀφανισμὸς, Lat. *Evaneſcentia* dicitur, a verbo ἀφανίζω, quod ſignificat deleo, eximo. Hipp. l. de hæmorrh. V. 9. VI. 2. & paſſivum ἀφανίζομαι, *diſpareo*, evaneſco, quod frequentius occurrit, v. g. ſ. 2. prognoſt. t. 68. ſ. 3. 1. 19. l. 1. ſ. 2. prorrh. t. 1. ſ. 3. t. 5. l. 1. Epid. ſect. 1. t. 10. ſ. 2. t. 38. 67. plura loca vide apud Foeſ. p. 110.

Aphassomenos, ἀφασσόμενος, h. e. *contrectatus*, digitis confricatus. Hipp. l. 2. de morb. XXX. 9 XXXVII. 2. l. de nat. mul. VII. 5. in quo loco legit Lind. ἐπαφάσσῃ, fortaſſis majoris ἐκφράσεως gratia. Foeſ. d. l.

Aphebriok, i. e. *Sulphur*. Rul. in Lex.

Apheideo, ἀφειδέω, i. e. *audacter aliquid perago*, nihil parco. Hipp. 2. de artic. t. 46. Foeſ. p. 111.

Aphelia, ἀφέλεια, dicitur ſimplicitas docendi, faciendique medicinam, Methodicæ ſectæ propria. Gal. l. 4. M. M. c. 4.

Aphelicesteros, ἀφηλικέστερος, dicitur *provectioris ætatis homo*, qui florentem ætatem jam exegit. Hipp. l. 7. Epid. tr. 1.

Aphepsema, ἀφέψημα, i. e. *Decoctum*. Legitur in Remediis Græcis Marcbion. l. de mor. mul. annexis c. 4.

Aphesis, ἄφεσις, vel ſignificat morbi *remiſſionem*, ſolutionem, & liberationem, ut Hipp. Coac. t. 575. vel ſumitur de emiſſionibus ſagittarum, l. de artic. c. 1. t. 11. vel denotat membrorum quorundam, vel omnium totius corporis exſolutionem, & languorem. l. 3. Epid. ſ. 3. t. 37.

† Ἀφαιρεσία, in qua non ſolum animæ facultatibus, ſed anima ipſa privatur animal. Sennert. Pract. l. 1. part. 3. c. 30.

Aphicneomae, ἀφικνέομαι, ſignificat *devenio*, pervenio. Inde ἀφιγμένος, quod legitur 1. aph. 4. Dieter. n. 136.

Aphiemi, ἀφίημι, i. e. *remitto*, tollo, dimoveo. Hipp. 2. prorrh. XLIII. 4. 4. aph. 30. 5. aph. 13. Foeſ. p. 112. Dieter. n. 137.

Aphisthemi, ἀφίστημι. Vide *Apoſtaſis*. *Apoſtema*.

Aphlegmantos, ἀφλέγμαντος, i. e. pituita carens. Eſt nota boni puris apud Hipp. l. 2. prorrh. XII. 2. Coac. t. 402.

Aphodos, ἄφοδος, *reliquiarum alimenti excretionem*, *ſtercus* ſignificat. Hipp. 2. de R. V. I. A. 1. 24. Gal. in com. ad h. l. Dicitur alias ὑποχώρημα, item ἀφόδευσις, Lat. *Seceſſus*. Verbum ἀφοδεύειν, *ventrem exonerare* ſignificat, l. 7. Epid. IX. 5. l. de fiſtul. IV. 6 Latine *Adſellare*, de quo verbo ſupra ex Keuch. in not. ad Samonic. p. 197. Ἀφόδευμα etiam *ſtercus* ſignificat, & ἀφοδευτήριον *Latrinam*. Ἀφόδιον, idem, quod ἄφοδος. Et hoc Nicander in Theriaca, & Alexipharm. mutavit in ἀφόρδιον, interſerendo lit. ρ. metri cauſſa. Vide Foeſ. p. 112. Linden. Ex. XIII. §. 251.

* Aphonia, ἀφωνία, i. e. vocis carentia, privatio, ſeu defectio, *Obmuteſcentia*, quæ ægris ſolet accidere, læſis duntaxat iis, quæ voci efformandæ ſubſerviunt inſtrumentis, vel etiam iis, quæ reſpirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem virtutis. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 23. Per exuperantiam etiam hoc vocabulum epilepſiam, apoplexiam, catalepſin, ſyncopen, alioſque id genus affectus complectitur, teſte Holler. in Hippoc. Coac. Vid. Dieterich. Iatr. num. 143. & Foeſ. in Oec. τὸ ἄφωνον duobus modis accipi, & pro privatione vocis, & pro ejuſdem depravatione, docet Galen. lib. 4. de Hippocr. & Plat. decr. cap. 4. Lat. *Invocale* vocatur.

Aphoretos, ἀφόρητος, h. e. *intolerabilis*, vehemens. Tribuitur febribus apud Hipp. l. de Criſib. IX. 11. item avaritiæ, Ep. ad S. P. Q. Abderit. n. 20. Alibi dicitur ἄφορος, l. 1. de morb. mul. LXIV. 16. ubi inepte redditur in Lat. per *ſterilis*, Foeſ. d. l.

Aphorismus, ἀφορισμὸς, eſt oratio, quæ omnes rei proprietates breviſſimis verbis circumſcribit. Gal. c. 1. aph. 1. qui & definitiones appellat aphoriſmos, c. 3. de his, quæ in med. t. 32.

Aphorme, ἀφορμὴ, dicitur *Occaſio*, cauſſa externa, & manifeſta, ex qua aliquid fit. Vocatur & πρόφασις. Uſurpatur præcipue *de cauſſis procatarcticis* morborum. Hipp. l. de int. aff. LIV. 2. l. 2. Epid. ſ. 79. l. 6. com. 3. t. 14. 16. 19. 25. Foeſ. d. l.

Aphrizo, ἀφρίζω, idem quod ἀφρέω, *ſpumo*, ſpumam reddo. Hipp. l. 7. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 23. Foeſ. p. 113.

Aphrodes, ἀφρώδης, *ſpumoſus*, vel ſpumeus. Uſurpatur cum de ſanguine, tum de excrementis. Hipp. Coac. t. 450. 607. 7. aph. 30. Foeſ. d. l. Diet. n. 142.

Aphrodisia, *Aphrodiſiaſmus*, ἀφροδίσια, ἀφροδισιασμὸς, res venerea, uſus Veneris, coitus viri cum fœmina. Hipp. 6. aph. 39. Ejus nimius, & illicitus uſus, quin & deficiens licitus morbis graviſſimis anſam præbet. Hinc in ſpecie *Epilepſia* dicitur *Aphrodiſiaſtica*. Caſp. Reies Camp. Elyſ. quæſt. 46. n. 18. *Aphrodiſia* quoque dicitur *Ætas Venerea*. Rul. & Johnſ. in Lex. *Aphrodiſiacum* vocatur medicamentum Veneris œſtrum excitans, quemadmodum extinguentia *Antaphrodiſiaca* dici poſſunt.

Aphroditarium, ἀφροδιτάριον, nomen eſt aridi medicamenti, quod conſtat thure, ſquama

Digitized by Google

æris, malo Punico, ceruſſa, amylo, pari pondere inter ſe mixtis, apud P. Æginet. l. 4. c. 40. Hoc nomen quoque appellatur Collyrium quoddam a Gal. l. 4. de C. M. S. L. Gorr. p. 65.

APHROGALA, ἀφρόγαλα, *lac ſpumoſum*, ſive tantopere agitatum, ut totum in ſpumam verſum ſit. Remedium adverſus calidam intemperiem ventriculi commendatum a Gal. l. 7. M. M. cap. 4. Videtur etiam hoc nomine appellari poſſe *Flos lactis* vulgo dictus, vulgo *Milchraum*, vel in Norico *Rern*, quem *Capilacteum* vocaſſe Alex. Petronium l. 3. de Victu Rom. c. 19. notavit J. H. Velſchius ad Marcell. Cuman. Obſ. 23. in Sylloge Cur. & Obſ. M. Cent. 1. p. m. 52.

APHROLITRUM, ἀφρόλιτρον, *Aphrolitrum*, ἀφρόνιτρον, h. e. ſpuma nitri. Quamvis C. Hofm. Officin. Paralip. c. 63. *Litron*, & *Nitron* dialecto ſaltem differre ſtatuat; eſt tamen magna inter utrumque dictum medicamentum differentia apud Gal. quam tradit lib. 9. de ſim. fac. §. *Aphrolitrum*, in hoc potiſſimum conſiſtens, quod illud ſit farinæ ſimile, hoc vero congelatum, & coactum. Illud mediam habet facultatem inter Aphronitrum, & ſalem: huic ſola ineſt vis detergendi, vel digerendi. Gorr. p. 65.

APHRONITRUM, *flos petræ*, vel *parietis*, res eſt leviſſima, globoſa, & friabilis, ſpumoſa, mordens, coloris pene purpurei, & hæc optima. Naſcitur in muris, & petris. Quodammodo virtus ſimilis eſt Sali aduſto. Rul. in Lex. *Aphronitrum* quoque nonnulli vocant ſpumam ſalſam maſſæ vitrorum liquatæ innatantem. Libav. Apoc. Herm. pr. c. 17.

APHRONTISTEO, ἀφροντιστέω, ſignificat *negligo*. Hipp. Præcep. VI. 27. X. 5. Foeſ. d. l.

APHROS, ἀφρός. Vide *Spuma*.

APHROSELENOS, ἀφροσέληνος, lapis eſt, quem aliqui *Seleniten* appellant, quod imaginem Lunæ repræſentet, velut in ſpeculo. Unde & *Specularium* dicitur, Gr. σπεκλάριον, quamvis C. Hof. in Paralip. c. 75. ſubſcribere nolit. Contrarium autem defendit Chioc. Muſ. Caſceolar. ſ. 3. p. 283. ſeqq. Noſtrum non eſt, hanc dirimere litem.

APHROSYNE, ἀφροσύνη, i. e. *Amentia*, *Delirium*, idem quod ἄνοια. Legitur apud Nic. Piſon. de cogn. & cur. morb. l. 1. c. 15.

* APHTHA, ἄφθα, de ulceribus ſuperficiariis oris cum interni, tum externi dicitur. Sunt enim *Aphthæ* ulcera oris ſuperciem occupantia cum moleſto caloris p. n. ſenſu conjuncta, vel a ſero ſanguinis chyloſo acriori ſalino, & ichoroſo, vel a lacte ſimiliter corrupto provenientia. Unde pueros lactantes præcipue infeſtare ſolent. Gal. 3. in 3. Epid. t. 12. & Hipp. inter morbos infantiles recenſuit, 3. aph. 24. Aliquando aliis quoque corporis partibus exulceratis verbum ἀφθᾶν, attribui legimus apud eundem, v. g. de pudendis muliebribus, l. de nat. mul. LVI. 1. LXXX. 1. l. 1. de morb. mul. LVII. 1. Huc pertinet etiam Coac. t. 529. ubi ἀφθώδεα ῥεύματα de gravidis leguntur, item de fiſtula pulmonum, ſive aſpera arteria, l. 2. de morb. XLIIX. 2. & Gal. teſticulos ἀφθῶντας, curandos docet, l. 9. de C. M. S. L. c. 8. ubi vitioſe legitur in Gr. ἀφθόνως. Jung. Dieterich. n. 135.

APHTHARTOS, ἄφθαρτος, dicitur *Incorruptibilis*, quod de corporibus mixtis, & præſertim quæ ex arteriis, venis, nervis, & carne conſtant, prædicari non poſſe docet Gal. l. 14. de U. P. c. 2.

APHYA, *Apua*, ἀφύη, dicitur piſciculus minutus, cujus varias ſpecies, & deſcriptiones vide ap. Aldrov. l. 2. de piſc. c. 28. ſeqq. Flatulentum gignere ſuccum teſtatur idem ibid. Hinc ἀφυῶδες, epitheton coloris, denotans Exalbidum, *Aphyam*, vel *Apuam piſcem* referentem. Hipp. l. 2. de morb. mul. III. 2. IX. 7. Occurrit ap. eundem & verbum ἀφύω, *exalbeſco*, l. de int. Affect. XLIII. 8. Foeſ. p. 113.

APHYSOS, ἄφυσος, i. e. *Expers flatuum*, non faciens flatus. Gorr. p. 66.

APIONTA, ἀπιόντα, dicuntur *Excreta*, *Secedentia*, quæ egeruntur. Uſurpatur de ſemine virili. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 12. Alias & alvi egeſtiones quoque ita vocantur, l. 4. Epid. XXV. 6. quamvis & generaliter de aliis excrementis dici poſſit, v. g. de ſudore, l. 6. Ep. ſ. VIII. t. 21. Ita & verbum ἀπιέναι, *abire*, *ſecerni*, ſignificat, l. 2. de morb. mul. XXVII. 6. 7. Vide Foeſ. p. 71.

APIS, μέλισσα, μέλιττα, eſt animalculum inſectum notiſſimum, mellificum, cujus prolixam deſcriptionem cum uſu vide, ſi curæ eſt, apud Aldrov. de Inſect. c. 1. ubi tradit, Cumanæ regionis incolas *apibus* veſci. Uſus in medicina hic maxime laudari ſolet, quod ſiccæ & contritæ, aut etiam combuſtæ pilorum generationem promoveant. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 94.

APITES, ἀπίτης, epitheton vini ex pyris facti. Gorr. p. 43.

APLESTIA, ἀπληστία, dicitur *Inſatiabilitas*, vitium animi peſſimum, cui opponitur αὐτάρκειν, *contentum eſſe ſua ſorte*, Gal. l. de dign. & cur. an. morb. c. 9.

APLEVROS, ἄπλευρος, q. d. *Decoſtis*, i. e. coſtis carens. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

APNEUSTI, ἀπνευστί, adverbium, ſignificans *ſine reſpiratione*, vel uno ſpiritu aliquid perficere, v. g. bibere uno hauſtu. Hipp. de int. aff. XIII. 23. Foeſ. p. 72.

Digitized by Google

* APNOEA ἄπνοια, i. e. defectus ſpirandi, Gal. 2. M. M. c. 2. unde & ἄπνους ἀναπνοή, eidem dicitur l. 1. de diffic. reſpir. c. 8. h. e. reſpiratio ſpiritu privata, non quod in totum abolita ſit, *neque* enim manere poſſet vita, ſed quod adeo *parva*, rara, & tarda, ut periiſſe videatur; qualis *apnœa* in uteri ſtrangulatu, apoplexia, ſyncope, & lethargo accidit, ideo quod inſtrumentorum reſpirationi deſtinatorum reſolutionem, ob defectum influentium ſpirituum, ſpirandi quoque privatio conſequatur. Jungeſis Fr. de le Boe Sylvium Pr. Med. lib. 1. cap. 34. §. 13.

APNUS, ἄπνους, epitheton reſpirationis adeo parvæ, & tardæ, ut plane ſpiritus periiſſe videatur.

APOBAENON, ἀποβαῖνον. Vide *Eventus*.

APOBAMMA, ἀπόβαμμα, *Intinctus*, ab ἀποβάπτω, leniter intingo: Idem quod *Embamma*. Meminit illius Cardanus l. 5. de ſubtil. rer. quod vulgus Medicorum liquorem, in quo aureos nummos, vel catenas ignitas extinxerunt, aut coxerunt, ad confirmationem ſpirituum, & membrorum principalium, *Apobamma* vocaverit. Penotus de med. Ch. in Th. Ch. Vol. I. p. 626.

APOBRASMA, ἀπόβρασμα. Vide *Spuma*. Alias verbum ἀποβράσσεσθαι, legitur apud Hipp. de ſeminis fervidi ejaculatione, l. de nat. puer. XLV. 4.

* APOBREGMA, ἀπόβρεγμα, *Dilutum*. Vide Infra *Dilutum*.

APOCAPNISMOS, ἀποκαπνισμός. Vide *Fumigatio*.

APORCATEREON, ἀποκαρτερέων dicitur, qui inedia ſe conſumit, & fame, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 17. Foeſ. p. 73.

APOCATASTASIS, ἀποκατάστασις, dicitur a verbo ἀποκαθίστασθαι, ſignificat *reſtitutionem in integrum*, *ſubſidentiam*, ceſſationem, pro ſubjecti, de quo dicitur, conditione. Quando de urinis prædicatur, earum ſubſidentiam, & reſtitutionem in integrum exprimit Hipp. l. 7. Ep. LV. 20. ad quem locum vid. Lind. Ex. XVI. §. 241. ſeqq. Item de lingua prius inarticulata iterum reſtituta, Hipp. d. l. XXVI. 11. De morbis, & tumoribus ſubſidentibus, & evaneſcentibus, idem 6. aph. 49. Jung. Foeſ. Oec. p. 73. Dieter. Jatr. n. 81.

APOCATHARSIS, ἀποκάθαρσις, in genere idem eſt quod *Expurgatio*. Hinc apud Thucyd. l. 2. ἀποκαθάρσιες χολῆς, bilis expurgationes, ſive per vomitum, ſive per ſeceſſum, leguntur, in peſte Athenis memorabili.

APOCAULIZOME, ἀποκαυλίζομαι, i. e. in *tranſverſum franger*, unde & fractura dicitur καυληδὸν, *caulatim*. Vide *Cauledon*. Verbo uſus eſt aliquoties Hipp. 1. de artic. t. 63. c. 63. c. 2. t. 52. 28. Foeſ. d. l.

APOCENOSIS, ἀποκένωσις. Vide *Cenoſis*.

APOCERIGMA, ἀποκήρυγμα, ſignificat *denunciationem*, quæ ægris fit in morbis, ſive id, quod ægris debet revelari, & indicari, apud Hipp. II. prorrh. XL. 8.

APOCHOREON, ἀποχωρέον, idem eſt, quod *excrementum* in genere, ſive quod e corpore excernitur. Et verbum ἀποχωρέειν ſignificat *excernere*, & dicitur de excreationibus. Hip. 4. aph. 47. item de alvo, & urina, 7. aph. 69. Idem eſt, quod διαχωρέειν, συγκρίνειν, ἀποκρίνειν, & ſimilia.

APOCHREMPSIS, ἀπόχρεμψις, ap. Hipp. d. l. & Coac. t. 242. *excreationem ſputi* ſignificat, & *Apochremma*, ἀπόχρεμμα, *ſputum*, l. de loc. in hom. XXIX. 15. a verbo ἀποχρέμπτεσθαι, *excreare*, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 27.

APOCHYLISMA ἀποχύλισμα, ſignificat ſuccum extractum, & inſpiſſatum ex vegetabilibus, & reſpondet termino officinali Rob. de quo inferius ſuo loco. Lat. etiam *Succago* dicitur.

* APOCHYMA, ἀπόχυμα. Vide *Zopiſſa*.

* APOCLASMA, ἀπόκλασμα, idem quod *Apagma*. Vide *Abductio*. Dicitur & ἀποκεκαυλισμένον, ap. Hipp. l. de fract.

APOCLEISIS, ἀπόκλεισις, *Excluſionem* ſignificat, & *ciborum faſtidium*, eſtque idem quod ἀσιτίη. Hipp. l. 7. Ep. XLIIX. 16. a verbo ἀποκλείεσθαι, *excludi*, *averſari*, faſtidire, l. 2. de diæt. XXVI. 3. 6. l. de int. aff. l. 96. Foeſ. p. 74.

APOCONCHIZO, ἀποκογχίζω, hoc eſt *in concham teſtamve repono*, concha excipio. Gorr. pag. 44.

* APOCOPE, ἀποκοπή. Vide *Abſciſſio*.

APOCRISIS, ἀπόκρισις, idem quod ἔκκρισις, *expulſionem*, excrementum ſignificat, & quicquid e corpore velut redundans educitur. Hinc *Apocritica facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις, ap. Gal. l. de fac. natur. legitur, h. e. *expultrix*, ſecretrix, qua ſingulæ partes ſupervacua removent, vel excernunt. Alias quoque ap. Hip. *Apocriſis morboſa*, eleganter dicitur de effluviis aeris contagioſis, ſive de morboſa quadam qualitate per exhalationem aeri impreſſa, alias Miaſma dicta, l. de nat. hum. c. 2. t. 4. quæ cauſa ſit morborum Epidemicorum peſtilentialium, Vide Charleton. Ex. X. Pathol. §. 34. ſeqq. Vide *Contagium*.

* APOCRUSTICON, ἀποκρουστικὸν, dicitur medicamentum repellendi virtutem habens, & adſtringentem. Gal. 11. M. M. 15. Rolf. Ord. ac Meth. Med. ſpec. lib. 4. ſect. 1. cap. 15. Eſtque de natura frigidorum. Gal. lib. 6. C. M. S. L. cap. 1.

APOCYESIS, ἀποκύησις, *partum* ſignificat. Legitur

Digitized by Google

gitur apud Gal. l. 1. de cauſſ. morb. cap. 7. Jung. Fuch. comm. ad h. l. p. m. 50. b.

* Apodacrytica, ἀποδακρυτικὰ, dicuntur medicamenta *lacrymas moventia*, & *iterum ſupprimentia*. Poſſent uno verbo dici *Delacrymativa*. Nam & Columella, & Plinius delacrymare ea ſignificatione dicunt. Meminit illorum Gal. l. 4. de M. C. S. L. c. 5.

Apodeixis, ἀπόδειξις, *Demonſtratio*. Vide infra.

Apodyterium, ἀποδυτήριον, eſt conclave ante balnei ingreſſum ſitum, in quo balneaturi veſtes exuebant. Lang. l. 1. Ep. 51. ubi & *Coniſterium* dicitur. Vocatur & *Spoliarium* apud Proſp. Alpin. de Medic. Ægyptior. l. 3. c. 16. p. m. 106. a.

Apoeum, ἄποιον, in genere ſignificat expers omnis qualitatis, quæ ſenſu deprehendi poteſt, *inſipidum*, quod neque adſtrictionem, neque acrimoniam, aut aliam inſignem facultatem obtinet, qualis inter humidas ſubſtantias commendatur Aqua, & inter ſiccas Amylum. Gal. l. 1. de Alim. fac. c. 8. Vide *Inſipidus*.

Apogalactismus, ἀπογαλακτισμός. Vide *Ablactatio*.

Apogevomae, ἀπογεύομαι, ſignificat *deguſto*, Hipp. l. 1. Ep. II. 12. Foeſ. p. 72.

Apoginomae, ἀπογίνομαι, ſignificat *decedo*, *abſum*. Uſurpatur de morbis. Hipp. de morb. ſacr. III. 15. ubi verbum oppoſitum προσγίνεσθαι jungitur, i. e. accedere. De ſanguine effluente etiam dicitur, l. 5. Ep. I. 10. Aliquando etiam denotat mori, ap. Hipp. d. l. XX. 14. XXIX. 3. l. 1. de morb. mul. XLII. 6. Et ita opponitur γίνομαι, naſcor, fio, l. de ſeptim. part. X. 4. Aliquando idem ſignificat, quod devenire, vel progreſſu temporis fieri, l. 4. Ep. IV. 2. 19.

Apoglaucosis, ἀπογλαύκωσις. Vide *Glaucoma*.

Apogona, & ἀπόγονα, dicuntur *vitalia fœcunda*, fœtus vitalis. Hipp. l. 2. Ep. ſ. III. 113. & l. 6. ſ. VIII. 6. Foeſ. p. 72.

Apolavsis, ἀπόλαυσις, *fruitio*, uſum fructum, commodum ſignificat. Verbum notum ἀπολαύω, fruor, Hipp. lib. de vet. med. XX. 3. 15. Nomen apud Galen. occurrit l. 3. de fac. nat. cap. 6.

Apolepsis, ἀπόληψις, crebro uſurpatur Hip. & *interceptionem*, cohibitionem, & retentionem ſignificat. Dicitur vel de urinis aliquoties ſ. 4. de R. V. I. A. t. 14. c. 2. in 1. prorrh. t. 16. & c. 3. t. 28. & alibi: vel de alvo (quæ & alias ἀπολελημμένη κοιλίη eidem vocatur, ſive ἀπειλημμένη) Coac. t. 603. vel de venis, quando nimium opplentur, ita ut extinctionis caloris nativi periculum immineat, de R. V. I. A. ſ. 4. 23. Qua de cauſſa etiam ſpirituum interceptiones fiunt, d. l. t. 21. 26. Tandem etiam de morbo prædicatur, l. 2. Ep. ſ. 6. t. 16. Legitur etiam aliquando ἀπόλημψις, pro ἀπόληψις, uti ἀνάλημψις, pro ἀνάληψις, de Humid. uſ. XI. 5. Vide plura apud Foeſ. in Oec. p. 75. ſeqq. Vocatur etiam quandoque κατάληψις, ἢ ἐγκατάληψις. Vide *Interceptio*.

Apolexis, ἀπόληξις, eſt ætas a vigore recedens, & propius ad vitæ terminum accedens, prima ſenectus, apud Hipp. in præcept. XI. 11. Opponitur enim eidem ἀκμὴ ἡλικίης, vigor ætatis.

Apolinosis, ἀπολίνωσις, dicitur Æginetæ *curandi ratio* fiſtulas *per limum crudum*. Vide infra *Omolinon*.

Apologia, ἀπολογία, *defenſionem* ſignificat, Galen. lib. 5. de ſanit. tuend. cap. 1. Alias Latinum *defendere* etiam pro *arcere*, aut *præcavere* accipitur, uti oſtendit Keuch. de Seren. p. 34. ſeqq.

Apolysis, ἀπόλυσις, ſignificat *ſolutionem*, liberationem, excluſionem, pro diverſitate rerum, de quibus dicitur, v. de fœtus excluſione, l. 5. Ep. VI. 9. item ſecundinarum, lib. 2. prorrh. XXX. 18. de morbi ſolutione, Coac. t. 384. ſeqq. denique de ligamentorum, & faſciarum reſolutione, c. 2. de fract. t. 15. Jungeſis Foeſ. Oec. p. 77.

Apomagma, ἀπόμαγμα, *abſterſorium*, exterſorium ſordibus, & excrementis detergendis idoneum ſignificat, Hipp. de Medic. III. 4.

Apomathema, ἀπομάθημα, dicitur oblivio ejus rei, quam antea didicimus: uno verbo, *Dediſcere*. Hipp. 3. de fract. t. 8.

* Apomeli, ἀπόμελι, eſt ſpecies decocti parati ex melle, vel favis cum aceto commiſtis, & tantiſper decoctis, quoad utrorumque qualitates inter ſe uniantur, & aceti vis retundatur. Dicitur alias ὀξύγλυκυ, ἢ ὀξυγλυκὺς, Gal. 3. de fract. t. 49. Medium locum habere inter mulſam, & oxymel, ejuſdemque plurimum in Peloponneſo fuiſſe uſum, ſcribit Gal. l. 8. M. M. c. 4. Præditum eſt vi extergendi alvum, & urinam movendi, calidioribus tamen, & bilioſis naturis adverſum, & inconveniens.

Apomylenas, ἀπομυλλήνας, dicitur *protendens labra* compreſſim. Gal. in Ex. voc. Hipp. Gorr. p. 45.

Aponenoemenos, ἀπονενοημένως, i. e. *animo averſo*, vel ob nimium faſtidium, vel propter delirium. Hipp. l. 3. Ep. poſt ſtat. peſtil. ægrot. 2. vel juxta Gal. ſ. 3. t. 73.

* Aponevrosis, ἀπονεύρωσις, quaſi pronervatio, vel *denervatio*, ita dicitur extremitas muſculorum, quæ alias τένων, *tendo* appellatur. Gal. l. 6. M. M. c. 4. Sunt vero duplicis generis *Aponevroſes*: Quædam ſunt carnoſiores, σαρκοειδεῖς,

νώδεις, quædam nervoſiores, νευρώδεις, c. 2. de art. t. 6.

Aponia, ἀπονία, idem quod *Anodynia*. De quo vide ſupra. Gorr. p. 45.

Aponitrosae, ἀπονιτρῶσαι, eſt ulcus *nitro aſpergere*, & perfricare. Hipp. l. de ulcer. XII. 12.

Apopallesis, *Apopalſis*, ἀποπάλλησις, ἀπόπαλσις, expulſionem, *extruſionem*, evibrationem ſignificat, apud Hipp. a verbo ἀποπάλλεσθαι, quamvis circa hoc magna ſubſit difficultas, quæ videatur apud Foeſ. p. 78.

Apoparthenevomae, ἀποπαρθενεύομαι, i. e. virginitate privor, *devirginor*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XLII. 4.

Apopatema, ἀποπάτημα, *Apopateſis*, ἀποπάτησις. Vide *Aphodos*, *Apopatos*, ἀπόπατος, locum ad ſeceſſum denotare etiam monſtrat Linden. Ex. XIII. 252.

Apopedao, ἀποπηδάω, ſignificat *exilio*, & uſurpatur ab Hipp. de articulis luxatis, eque loco naturali elapſis. 3. de artic. t. 48. & 155. vel ſ. 4. t. 1. Foeſ. p. 79.

Apophevgo, ἀποφεύγω, i. e. *liberor a malo*. a morbo evado. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 8. XLII. 12. L. 2. l. de nat. mul. LII. 1. LXXI. Foeſ. p. 86.

* Apophlegmatismus, ἀποφλεγματισμὸς, eſt medicamentum pollens facultate pituitam, vel lympham eliciendi e capite, perque os excernendi, Gal. de ſan. tu. 10. Offertur vel forma *Gargariſmi*, vel *Maſticatorii*, vel *Unguenti*, rectius *Eclegmatis*. Schrod. Offic. Pharm. l. 1. c. 3. Formulas vide ap. Rolfink. O. ac Meth. l. 6. ſ. 4. c. 3. & apud alios.

Apophrasso, ἀποφράσσω, ſignificat *obturo*, *obſtruo*, diciturque de menſibus ſuppreſſis. Hipp. l. 1. de morb. mul. l. 19. Foeſ. d. l.

* Apophthora, ἀποφθορά, ἀποφθείρω, *abortio*. Vide *Abortus*.

† Ἀποφυὰς, appendix. Unde ἀποφυάδες, adnata, i. e. adnaſcentes ramuli ramis majoribus, appendicum agnatio, ſoboles laterales, ſurculi, rami, exortus, germina, Ariſt. ἀποφυάδες τῶν ἐντέρων, vocat inteſtinorum appendices, quæ & ἐκφυάδες dicuntur.

† Ἀπόφυσις, appendix, ſurculus, ramus alio ſubnaſcente.

Apophyas, ἀποφυὰς, eſt *appendix*, vel adnatum, ramus, ac ſurculus. De venis utitur Hipp. l. de venis XVII. 8. Paulo poſt vero appellat παραφυάδας, XXVI. 6.

* Apophysis, ἀπόφυσις, eſt extranea oſſis pars, inſtar tuberculi prominens, ſeu adnata appendix. Gal. l. de Oſſib. in procem. Latine etiam *Proceſſus* dicitur. Differt ab ἐπιφύσει, quod hæc ſit adnatum quid, & contiguum; illa vero ipſius oſſis continuata portio. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. *Apophyſes* etiam dicuntur Hip. excreſcentiæ carneæ tantum in maſſa carnea, & fœtu fœminino apparentes, quaſi proceſſus, ac exortus membrorum, & protuberantiæ, non vero certæ, & exactæ diſtinctiones, quales in fœtibus maſculis obſervari dicit, l. de ſeptim. part. VIII. 22. 23.

Apopiesma, ἀποπίεσμα, eſt expreſſio humorum, quæ fit ex deligationibus, in vulnere, aut fracturis. Hipp. c. 3. de fract. t. 31.

Apoplanao, ἀποπλανάω, ſignificat errabunde abducere, uſurpavit de venis Hipp. l. de venis XXVI. 4.

Apoplecta vocatur vena jugularis interna, ad aſperæ arteriæ latus aſcendens. Barthol. Anat. libell. 1. cap. 6. Hanc male ab antiquis Soporalem dictam eſſe vult Blancard. in Lexic. Verum ſi Arteriæ Carotidis nomen non improbatur, non video ſtringentem rationem, ob quam adeo male factum ſit, ſi & vena *Apoplecta*. cujus ramus cum arteriæ carotidis ramo fertur, eodem quoque nomine appellatur.

* Apoplexia, ἀποπληξία, quod ſit ablatio ſenſus, & motus in toto corpore, ſeu vehemens, & repentina totius corporis reſolutio, ac ſtupor, ex Gal. l. 3. de L. A. c. 10. & cap. 2. aphor. 43. nullum amplius eſt dubium. Verum quænam hujus affectus vera ſit cauſſa, adeo incertum eſt e veterum, & recentiorum monumentis determinare, ut quo aliquis ſe velit deflectere, reperiatur trabs in omnibus, ſicut in proverbio dicitur. Nihilominus veritati maxime conſentanea nobis videntur, & philiatris propterea commendanda, quæ de hujus affectus cauſſis, & generatione tradidit Vvillis tr. de Anima Brut. Part. 11. cap. 8. ut & Sylvius Prax. Med. lib. 2. Prax. Med. cap. 21. Dicitur & Latinis *Syderatio*. Apud Hippocr. *Apoplexiæ* vocabulum aliquando ad certa ſaltem corporis membra refertur, lib. 2. Prorrh. XXIII. 9. in ſpecie ad linguam, & brachium, Coac. t. 359. ad dextrum, aut ſiniſtrum latus, t. 477. quæ ſpecies alias *Paraplegiæ*, παραπληγίας, aut ἡμιπληγίας nomine venire ſolet. Foeſ. Oec. pag. 79.

* Apoplecticae *venæ*. Vide *Jugulares venæ*.

Apopnixis, ἀπόπνιξις, idem, quod πνιγμὸς, *ſuffocatio*, præfocatio. Legitur apud Moſchion cum epitheto τῆς μήτρας, i. e. *uteri*, vel matricis, de morb. mul. c. 127.

Apopsopheo, ἀποψοφέω, ſignificat crepitum ventris emittere. Hippoc. l. 6. Epid. ſect. 3. t. 19.

Apopsychia, ἀποψυχία, idem quod λιποψυχία,

Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 20. ſummum animi deliquium.

Apoptosis, ἀπόπτωσις, eſt vinculorum relaxatio, & remiſſio ſecundum Erotianum, & ita coincidit cum ἀπολύσει, de quo ſuperius.

Apopytizo, ἀποπυτίζω, i. e. *expuo*. Hipp. l. 7. Ep. XV. 34. Foeſ. p. 80.

Aporego, ἀπορέγω, ſignificat *porrigo*, præbeo. De manu uſus Hipp. 1. de fract. t. 4. Foeſ. dict. l.

Aporia, ἀπορία. Vide *Angor*, *Alyce*.

Aporrhaides, ἀποῤῥαΐδες, dicuntur *murices aculeati*, ſive conchylia. Aldrov. l. 3. de Teſt. c. 14.

Aporrhipsis, ἀπόῤῥιψις, *rejectionem* ſignificat, v. g. veſtimentorum, uti faciunt ægri æſtuantes, aut delirantes. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

Aporrhoea, ἀπόῤῥοια, *defluxus*, vel influxus, idem quod *Contagium*, Miaſma, Effluvium, Apocriſis morboſa. Vide *Apocriſis*, *Contagium*, *Effluvium*. Dicitur & ἀποῤῥοὴ, *defluvium*, v. g. ἀποῤῥοὴ τῶν τριχῶν, *defluvium capillorum*, quod legitur in Moſchion. remediis Græcis, vel de morb. mul. annexis n. 2. Vide *Alopecia*, *Calvities*.

Apos, rectius *Apus*, ἄπους, dicitur ſpecies avis *Hirundini* ſimilis, majoris tamen, plurimum volantis, ob pedes breviſſimos ad rependum potius, quam inſiſtendum factos. Licet Germani, & Belgæ ab *Apodum* in cibis uſu abhorreant, non tamen ingratas eſſe vult Aldr. l. 17. Ornith.

Aposcemma, vel *Apoſcepſis*, ἀπόσκημμα, ἢ ἀπόσκηψις, vocatur *decubitus humorum*, cum qui prius unum membrum infeſtant humores, eo relicto, ad alterum tranſeunt. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Propterea & ipſi *morborum tranſitus*, & *tranſmutationes* ita dicuntur apud Hipp. 6. aph. 56. Gal. quoque appellantur ἀποσκήμματα, *corporis excrementa*, quæ in alvum deponuntur, totumque corpus, aut etiam partem quandam veluti humoribus in eam decumbentibus exonerant, c. 2. prognoſt. t. 13.

*Aposcepapnismus, ἀποσκεπαρνισμὸς, eſt ſpecies una fracturæ cranii, vel etiam alterius oſſis, cum ipſum velut a latere ſinditur, perinde ac ſi aſcia ligni fragmenti abſcindatur: ſiquidem σκέπαρνον, *aſciam* ſignificat. Fit telo levi, & acuto. Gorr.

Aposchasis, *Apoſchaſmus*, ἀπόσχασις, ἀποσχασμὸς, *ſcarificationem* ſignificat, & levem cutis inciſuram. Videtur & venæ ſectionem ſignificare, ex l. 5. Ep. XXVI. 12. XXVII. 1. & l. 7. XXXIV. 15. XXXV. 2.

Aposigesis, ἀποσίγησις, *reticentia* dicitur, Hipp. l. de dec. orn. II. 26. ubi videtur reſponſio arguta, & præmeditata innui.

* Apositia, ἀποσιτία, ciborum faſtidium. Vide *Anorexia*; quamvis ab hac differre videatur, ita ut *Anorexia*, quæ & *Aſitia* dicitur, ſit inappetentia; *Apoſitia* vero faſtidium. Gal. cap. 1. in 1. Epid. t. 29. Multi enim non appetunt, qui tamen nec faſtidiunt. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 79. Dicuntur hinc ἀπόσιτοι, Gal. dict. l.

Apositicos, ἀποσιτικὸς, dicitur ap. Hipp. de iis, *quæ faſtidium cibi*, & inappetentiam *faciunt*, notante Gorr. p. 46. ex Gal. Ex. voc. Hipp. Adde Foeſ. p. 80. 81.

Aposmilaeno, ἀποσμιλαίνω, (Erot. & Foeſ. exiſtimant, legendum potius eſſe ἀποσμυλαίνω, ſignificat *in acutum* ducor, aut *incurvor*. Hipp. uſurpavit de maxilla *incurvata*, 2. de art. t. 31. Foeſ. d. l.

Aposparasso, ἀποσπαράσσω, ideſt *avello lacerando*. At *Apoſpartbazo*, ἀποσπαρθάζω, denotat *palpito*, vibro. Illud retinuit Linden. hoc vero Foeſ. & alii in loco Hipp. l. 2. de morb. X. 9.

Apospasma, ἀπόσπασμα, Lat. *Divulſum*, dicitur omnis ſolutio continui, quæ partibus organicis accidit. Gal. de conſtit. art. c. 6. de diff. morb. c. 11. In ſpecie dicitur de ligamentis divulſis, l. 4. M. M. c. 1. & c. 3. de iis, quæ in medic. t. 31. *Apoſpaſmata* etiam vocavit Recrementa, vel Producta Metallica, qualia ſunt Tutia, Melanteria, Miſy, Sory, & ſimilia. D. Ludovici differt. 1. Pharm. p. 538. quamvis mendoſe legatur ibi *Apoſpagmata*.

Aposphacelisis, ἀποσφακέλισις, Hipp. dicitur ſideratio, vel mortificatio carnis, quæ ſi in vulneribus, & fracturis, a fortiori, quam par erat, ligatura, 4. de art. t. 35.

Aposphage, ἀποσφαγὴ, denotat *mactationem*, jugulationem, apud Hipp. l. de vet. med. XL. 24.

Aposphagma, ἀπόσφαγμα, exponitur Gal. apud Hipp. fœculenta colatura, aut excolamentum, quod & *Hypoſphagma* dicitur. Intelligi autem poteſt ſanguis, qui ſuppoſito vaſe pecudi jugulatæ defluit, & excipitur, ac in cibum varia conditura formatur, teſte Plinio l. 27. H. N. c. 14.

Aposphinxis, ἀπόσφιγξις, eſt *conſtrictio*, quando pars faſciis conſtringitur. Hipp. 2. de iis, quæ in med. t. 28. c. 4. de art. t. 35. ſ. 2. de fract. t. 19.

Apospongismus, ἀποσπογγισμὸς, eſt ſpongiæ vel ſiccæ, vel aqua perfuſæ admotio, vel ad detergendas ſordes, vel ad ſedandos dolores, pruritus, vel ad ſpiritus refocillandos. Gorr. p. 46.

Apostagma,

APOSTAGMA, *Apoſtalagma*, ἀπόσταγμα, ἀποςάλαγμα, dicitur id miſtum, quod priuſquam uvæ calcentur, deſtillat. Ob dulcedinis prærogativam ſingularem vocatur etiam γλεῦκος, aliis *Protropum*, Linden. Ex. X. §. 206. 207.

APOSTASIS, ἀπόςασις, idem eſt quod *Abſceſſus*, de cujus vocabuli variis ſignificationibus ſuperius actum. Specialiter fracturam oſſis denotat, cum fragmentum aliquod ab oſſe diſcedit, Hipp. 3. de fract. t. 17. & 20. Dicitur & quædam ἀπόςασις κατ' ἔκρυν, ἢ κατ' ἐκροὴν, cum morbus excretione quadam, aut per effluxum ſolvitur, ad differentiam ἀποςάσεως in alios morbos, quæ alias *Metaſtaſis* appellatur. Jungeſis Foeſ. Oec. p. 83. 84. Græcos etiam *receſſus* qualitatum ab halitu temperato vocaſſe ἀποςάσεις, ſcribit Fallop. tr. de purg. ſimpl. cap. 4. Tom. I. p. 136. Ita morbi dicuntur *receſſus* a naturali conſtitutione; Magnitudo morbi eſt major receſſus. Hor. Augen. Tom. III. Ep. & Conſ. medic. l. 6. p. m. 232.

APOSTAXIS. Vide *Staxis*.

* APOSTEMA, ἀπόςημα. Vide *Abſceſſus*.

APOSTERIGMA, ἀποςήριγμα, eſt fulcrum & *ſtabilimentum*, quod ſine deligatione affectæ parti, ad eam ſtabiliendam, apponitur, qualecunque fuerit, ſive ſuperdetur, ſive ſubſternatur, veluti caput pulvinis, lanis etiam, & pannis mollibus firmatur. Gal. com. 3. de iis, quæ in medic. t. 36. Aliam quoque ſignificationem huic vocabulo competere, ita ut infixum, & inhærentem morbum, vel *oppilationem* denotet, probari poſſe videtur ex Hipp. l. de flatib. XIV. 1. niſi lectio ſuſpecta & mendoſa fuerit, uti exiſtimat Foeſ. Oec. p. 84. Nihilominus hanc ſignificationem admittit, & confirmat Lind. Ex. IV. §. 15. 16. Verbum ἀποςηρίζω, i. e. *fulcio*, firmo, legitur l. 2. prorrh. XXIII. 13.

APOSTRACOSOSTEON, ἀποςρακὸς ὀςέον, dicitur os ita exiccatum, & exangue, ut in teſtam mutatum ſit. Hipp. de vuln. c. XXIII. 6.

APOSTROPHE, ἀποςροφὴ, *averſationem*, & faſtidium ciborum ſignificat, apud P. Ægin. l. 3. c. 37. Vi. Lind. Ex. XIV. §. 63.

APOSYMBEBECOTA, ἀποσυμβεβηκότα, dicuntur ſigna, quæ alias οὐχ ὑπάρχοντα vocantur, quaſi *non exiſtentia*, qualia ſunt ἀναλγίαι, i. e. doloris abſentiam, & privationem denotare videntur. Gal. com. t. in progn. Hipp. t. 27. Jung. Dogm. noſtra med. gen. p. 300.

APOSYRINGUMÆ, ἀποσυριγγοῦμαι, ſignificat in fiſtulam degenerare, vel excavari. Hipp. l. de loc. in hom. XX. 4. & l. de venis XXVI. 9.

* APOSYRMA, ἀπόσυρμα, dicitur deſquamatio cutis, aut *abraſio*. Eſt ſolutionis continui ſpecies, abraſa ſcil. cute. Hipp. l. de hum. uſu V. 20. *Apoſyrmata* igitur Græci vocant, quod Latini *Abraſa*; ſuntque exulcerationes ſuperficiariæ, quæ cutem habent ſuſpenſam. Gal. l. 1. de C. M. S. G. c. 13. Scrib. Larg. n. 215. Rhod. in Lex. Scribon. Exponitur alias quoque locus deſquamatus, & fruſtulum in ulceribus a partis ulceratæ ſubſtantia abraſum.

APOTANYO, ἀποτανύω, ſignificat *protendo*, extendo. Hipp. 2. de fract. t. 2.

† APOTELESMA, affectus ſive exitus paſſionum, Cælius Aurel. chron. l. 2. c. 12.

APOTELMATIZO, ἀποτελματίζω, dicitur e luto, vel cœno eruo, ſordes & fęces repurgo. Hipp. uſurpavit tropice de veritate pura dicenda, l. de dec. orn. II. 36. Linden. reddidit audeo, confido.

* APOTHERAPIA, ἀποθεραπεία, in genere notare poteſt *curationem abſolutam*, ſive ad finem perductam, a verb. ἀποθεραπεύεσθαι, quod uſurpaſſe videtur in hac ſignificatione Hipp. Pręcept. IV. 28. Apud Gal. vero *Apotherapia* ſignificat partim finem perfectæ exercitationis, & poſtremam partem, quando adhiberi ſolet vel frictio, vel unctio, vel balneum, ad laſſitudinem tollendam: partim pro ipſa ſpecie quadam exercitationis, quando inter ipſam ſpiritus fit cohibitio, aut frictio, aut motus tardiores, & mediocres cum frequenti interpoſita quiete, uti conſtat ex Gal. 3. de ſan. tu. c. 2. ſeqq. Ea pars quoque Medicinæ, quæ hoc docet, *Apotherapeutica*, ἀποθεραπευτικὴ, propterea dicitur.

* APOTHERMUM, ἀπόθερμον, dicitur condimentum quoddam acre, cujuſmodi eſt, quod ex ſinapi, oleo, & aceto, vel aceto ſolo fit. Galen. lib. de atten. diæt. cap. 11. Obiter quoque monendum, minus recte quoſdam ex Gal. lib. 1. de alim. fac. cap. 13. ſtatuere, quod *Apothermum*, Sapa, Siræon, & Hepſema ſynonyma ſunt, cum ex ipſo textu nunquam hoc evinci poſſit.

APOTHESIS, ἀπόθεσις, Hipp. eſt fracti membri, & deligati *debita repoſitio*, & collocatio, ut eo ſitu contineatur, l. 2. de iis, quæ in med. t. 26. Verbum ἀποθέσθαι, ſignificat & *deponere*, i. e. removere. Gal. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 5. quod Lat. *depono* ſæpius occurrit ap. Scrib. n. 45. 207. 210. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

APOTHLIMMA, ἀπόθλιμμα, interdum expreſſæ alicujus rei retrimentum, interdum etiam ipſum ſuccum ab aliqua re expreſſum ſignificat, teſte Gorr. p. 44.

APOTHRAUSIS, ἀπόθραυσις, eſt detractio partis oſſis diſrupta ſuperficie, ſic ut quod auferatur, ſupernatet. Dicitur etiam *Apocope*.

APOTIMAO, ἀποτιμάω, ſignificat *magni æſtimare*. Hipp. 2. de art. c. t. 46.

APOTOCOS, ἀπότοκος, dicitur *germen abortivum*.

vum. Uſurpatur tropice de morbis veluti *abortivis*. Hipp. 3. de art. t. 54. Foeſ. p. 86.

APOTREPOMÆ, ἀποτρέπομαι, h. e. *revertor*, avertor. Hipp. de ſuppuratione imminente, ſed inhibita uſurpavit, l. 4. Epid. XVI. 18. Foeſ. d. l.

APOTROPÆOS, ἀποτρόπαιος, dicitur vel de *Diis gentilium averruncatoribus*, *Vejovibus*: vel de *ſacrificiis*, quæ illis facta ſunt. Hipp. lib. de Inſom. XI. 7. Poſſunt & *Amuleta* ſic vocari. Foeſ. d. l.

APOTYCHIA, ἀποτυχία. Vide *Calamitas*. *Erratum*.

APOXE, & *Apoxera*, ἀποξὴ, & ἀπόξηρα, dicuntur Hipp. *partes acuminatæ*, vel quæ in extremitate tenuantur, & præ ſiccitate in acutum tendunt. Quidam ὑπόξηρα legunt, d. l. t. 2. Vide Foeſ. p. 78.

APOZEMA, ἀπόζεμα. Vide infra *Decoctum*.

APOZEO, ἀποζέω, h. e. *deferveo*, deferveſco, idem quod fermentatione perficior, purificor. De muſto, oleo crudo, aliiſque liquoribus crudis dicitur. Scrib. n. 269. Rhod. in Lex. Scrib.

APEZEUGNYMI, ἀπεζεύγνυμι, ſignificat *removeo*, aufero; proprie *ſejungo*. Idem eſt quod ἀφαιρεῖσθαι, cui opponitur τὸ προσθεῖναι, *addere*. Legitur apud Hipp. l. de loc. in hom. XX. 13. Foeſ. p. 72.

APOZYMOS, ἀπόζυμος, i. e. *fermentatus*, ſive per fermentationem intumeſcens. Uſurpavit Hippocr. de ventre l. 2. prorrh. XXXI. 10. quamvis Linden. ὑπόζυμος poſuerit. Videantur Annotationes Foeſ. ad h. l. in oper. Hipp. p. 105. F. & Oec. p. 73.

APPARATUS, κατασκευὴ vocatur Chirurgis inſtrumentorum neceſſariorum expedita repoſitio, & collocatio, ut omnia prompta ſint manibus Chirurgi, & miniſtrorum, quæ plurimum confert ad citam, tutam, & jucundam curandi rationem. Quod vocabulum aliquoties occurrit in Sculteti Arm. Chir. quæ loca ex Indice primo haberi poſſunt.

APPENDIX, Græc. ἐπίφυσις. Vide *Epiphyſis*.

APPENSIO, ἀνάληψις. Vide *Analepſis*.

* APPETITUS, *Appetentia*, ὄρεξις, ὁρμὴ, alias etiam ἐπιθυμία dicitur. (Hinc ἐπιθυμητικὴ δύναμις, *facultas appetitiva* veterum excogitata, cujus ſedem in hepate, in quo ſpiritus naturalis gigneretur, eſſe finxerunt. Verum hodieque hujus opinionis abſurditas ex Anatomicis principiis ſatis ſuperque inclaruit, quod in hepate nullus peculiaris generetur ſpiritus, ſed ſolum organum ſit ſanguinis depuratorium. Vel late ſumitur pro omni naturali inclinatione qua animatorum, qua inanimatorum ad ſui conſervationem; quæ ſignificatio Philoſophica magis, quam Medica eſt; vel ſtricte pro deſiderio ad alimenta, cibum, & potum percepto in ventriculo ab humore fermentali orto. D. Mœb. l. t. Epit. Inſtit. Med. c. 7. Vel fortaſſe clarius ita deſcribi poſſet, quod ſit perceptio, vel commotio animæ ſenſitivæ ad cibum, & potum, proveniens a ſpirituum animalium intenſione per fermenti in ventriculo partim aciditatem, partim ſalſedinem acrem majorem, & liberiorem excitata. Quidni enim & illud deſiderium ad actiones animales referri poſſet, ac deberet, cum revera ſentiat quiſque ſe deſiderare alimenta? Senſus autem ad functiones animales pertinet. Poteſt igitur & Actio Naturalis ratione cauſſæ ſtimulantis, quæ acor eſt fermenti, dici & Animalis reſpectu perceptionis, quæ fit per ſpiritus animales animæ ſenſitivæ emiſſarios. Ejus ſunt duæ ſpecies, *Fames*, & *Sitis*; de quibus ſuo loco.

APPETITUS *caninus*, ὄρεξις κυνώδης (Dekers in not ad Barbette Pr. Med. l. 4. c. 1. lit. g. κυνορεξίαν appellat) eſt ſpecies nimiæ famis, vehemenſque comedendi deſiderium, quo & plurima edunt, & maxime gravati aſſumpta fere inalterata paulo poſt revomunt. Gal. l. 1. de ſympt. cauſſ. c. 7. l. 6. de L. A. c. 3. Provenit vero a fermento ventriculi corrupto, nimiumque acido, ipſum orificium ventriculi vellicante, & ſpiritus animales ibidem præſentes irritante, deinde a copia etiam ipſum ventriculum ad contractionem ſtimulante, ut vel evomat, vel citius ad inteſtina crudum chylum dejiciat, & ita alvi profluvium ſequatur cœliacum, ſive lientericum, Gal. d. l. Jungeſis Sylv. pr. med. l. 1. c. 2. & alios, præſertim Sennert. P. M. l. 3. p. 1. ſ. 2. c. 4. Differt a *Bulimo*, quod in hoc vomitus, aut alvi fluxus non concurrat, ſed periculum Lipothymiæ urgeat. Dicitur aliquando etiam *Phagedena*, teſte Gal. 3. in 6. Epid. t. 37. *Appetentia Canina* dicitur etiam de *Pica*, ſive *Appetitu depravato*. Vide Diſpp. Medicar. Baſileenſ. Dec. II. Diſp. VII.

APPETITUS *deperditio*, *amiſſio*, *carentia*. Vide *Anorexia*.

APPETITUS *depravatus*. Vide *Pica*.

APPLICATIO, ἐφαρμογὴ, προσοικείωσις, dicitur plerumque illa artificis, vel Medici, vel Chirurgi actio, quando remedia interna, vel externa ægro manu ſua imponit, injicit, & ita corpori communicat: ut *Applicatio* Clyſteris, Emplaſtri, &c.

* APPOSITIO, quæ & *Adjunctio*, *Additio*, & *Proſtheſis*, πρόσθεσις, dicitur. Vide *Additio*.

APPREHENSIO, & *Apprehenſorium*. Vide *Antilepſis*. *Apprehenſio* etiam aliquando ſumitur pro *Catalepſi*, ſive *Catocha*, P. Zacchias quæſt. Medico-Legal. l. 2. t. 1. q. 15. n. 9. 10.

APPROPRIATIO, προσοικείωσις, eſt actio caloris nativi, vel flammæ vitalis, qua humores, & ſpiritus corpori, ejuſque partibus ſolidis ita uniuntur, ut functiones ſibi proprias edere, & perficere valeant. Imo flamma vitalis ſemetipſam una cum ſanguine ſeſe appropriat, & inſinuat. Alias & *Appropriata* dicuntur Medicamenta, quæ certæ parti corporis deſtinata creduntur. Hæc qua ratione, ſalvis veris Artis principiis, præſertim vero cum ſanguinis motu circulari, defendi queant, vide in noſtris dogm. med. gen. P. VI. c. 2. d. 22. p. 171. ſeqq.

† Ἄπρακτος, impotens. Trin. l. 11. cap. 26.

APRACTA, ἄπρακτα, cognominantur Genitalia membra ignava, & ad generationem inepta, vel impotentia. Nicol. Piſo de M. C. & C. lib. 3. c. 47.

* APSYCHIA, ἀψυχία, i. e. *animi* deliquium, *defectio*. Idem quod *Lipopſychia*. Occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. V. 4. ſ. 4. de R. V. I. A. t. 58. 61. 62. c. 3. in 1. prorrh. t. 20. Coac. t. 225. l. de mor. mul. LXXXIIX. 21. Ἄψυχος, *inanimatus*. Gal. l. 1. de temp. c. 8.

APSINTHATUM, ἀψινθᾶτον, fuit genus potionis ad ventriculum accommodatæ, cujus aliquot formulæ leguntur apud Aet. lib. 3. cap. 69. 70. 71. &c. haud dubie ita dictum, quod magna ex parte *abſinthio*, quod Gr. ἀψίνθιον dicitur, conſtaret. Unde & ἀψινθίτης οἶνος, *vinum abſinthites* dicitur hodieque notiſſimum. Gorr. p. 68.

APSIRRHOON, ἀψίῤῥοον, *retrorſum fluens*, apud Hipp. teſte Gorr. p. 68.

APTISTOS, ἄπτιστος, non *decorticatus*, de granis non decorticatis dicitur, v. g. tritico, apud Hipp. de ver. med. XXIII. 19. Πτίσσειν enim eſt corticem tundendo detrahere, vulgo *Rnaven*, Foeſ. p. 87. 88.

APTYSTOS, ἄπτυστος, *ſputo carens*: eſt epitheton pleuritidis, aut peripneumoniæ periculoſioris, in qua nihil expuitur. Coac. t. 381. l. 1. de morb. XXV. 1. & l. 3. XX. 1. Cauſſa eſt fervor ſanguinis acrior cum ſiccitate conjunctus. Foeſ. d. l.

APYREXIA, ἀπυρεξία, dicitur *febris intermiſſio*, & ceſſatio, ſive de intermittentibus indicibus ſc. intercalaribus, ubi in paroxyſmo omnis materia febrilis eſt diſſlata, donec nova ad plenitudinem congeratur, ſive de continuis etiam, quando curatione rite inſtituta ſequitur vera, & totalis febris ceſſatio, & vacuitas. Celſo *Integritas* dicitur. Gorr. p. 48.

APYROMELE, ἀπυρομήλη, ἀπυρηνομήλη, dicitur *ſpecillum non habens nucleum*. Vocatur alias μηλωτὶς, *ſpecillum auricularium*. Gal. in Ex. dict. Hip. Foeſ. d. l.

APYRON, ἄπυρον, quod *ignem non expertum eſt*. In ſpecie dicitur de Sulphure vivo apud Dioſc. l. 5. c. 124. quem locum magna ſane audacia pro confirmando lapidis Philoſophici figmento adductum reperies in Th. Ch. Vol. I. de verit. & antiq. Chym. c. 1. p. 16.

† AQUA, i. e. ſerum, differt ab humore melancholico. Proſp. Mart. in Hipp.

† AQUA TETTUCIANA in Agro Piſtorienſi, aqua B. Virginis Veronenſium Capiv. prax. lib. 3. c. 17.

† AQUA LACTIS, ſerum. Ant. Beniv. de abdit. morb. cauſis.

† AQUÆ INDOMITÆ, Veteribus quæ ſolem habent averſum, non fluentes ad ortum. Mercat. de Indic. med.

† AQUA INTERCUS, hydropum morbus, quaſi inter cutem. Non. Marcell.

AQUA, ὕδωρ, quid proprie ſignificet, notiſſimum eſt, eſtque principium corporum naturalium materiale, unde & *omniſeminaria* dicitur. Jung. ex noviſſimis D. D. Bohnii diſſ. Chymic. Phyſ. V. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. cap. 7. pag. 51. ſeqq. D. Helbig. in ſuo introitu in Phyſicam veram, & inauditam, ubi perſuaſum habuit, *Chaos* in prima creatione fuiſſe *aquam* quandam viſcoſam, quæ per divioum motum poſtea in ſubtilem, mediam, & craſſam, h. e. Aerem, *Aquam*, & Terram fuit ſeparata. In Medicina conſideratur, quatenus eſt res non naturalis, quæ in potum, aut alium uſum alimentoſum, vel medicamentoſum cedit homini, & ita cauſſa fit procatarctica ſanitatis, & morborum. Ejus igitur differentias, & facultates probe perſectas habere Medici plurimum intereſt, quando quædam puræ, quædam lutulentæ, quædam ſalſæ, quædam aluminoſæ, quædam paluſtres, quædam aeris, aut alterius rei naturam imitantur. Inter omnes vero optima cenſetur, quæ ἄποιος, expers omnis qualitatis & quoad guſtum, & quoad odoratum. Gal. com. 3. de hum. t. 3. De *aquis* mineralibus, vel metallicis vid. *Acidulæ*, & *Thermæ*. Porro vocab. *Aqua*, Græce ὕδωρ, quandoque apud Hipp. ponitur pro decocto, v. g. *aqua* hordei, 4. de R. V. I. A. 1. 71. *aqua* malvæ, l. 1. de morb. mul. XLIII. 37. LIV. 2. XCIII. 24. *aqua* mercurialis, l. 7. Epid. XXXI. 23. XLVI. 9. &c. A recentioribus vero de *aquis* deſtillatis potius, qua ſimplicibus, qua compoſitis, uſurpari ſolet. Uſur-

 ὕδωρ, *aqua*, aliquando
patur etiam vocab. ὕδωρ, *aqua*, aliquando
pro ſero, quod in ſanguine ſupernatat, aut
ejuſdem vehiculum conſtituit, 1. de genitu-
ra V. 5. Dicitur vero alibi ὑδέωψ, lib. 4. de
morb. alias Ichor. An & *Lympha* hic ſubin-
telligenda? Vide Foeſ. Oec. p. 633. Chymicis
Aqua dicitur mater, radix, & ager omnium
mineralium. Dorn. in Genealog. mineral. c. 2.
ſeqq. Th. Ch. Vol. I. p. 571. Alias *Aqua Philo-
ſophorum* iiſdem dicitur humidum radicale,
ſeu *Aqua* primordialis corporum, quæ triplex
exiſtit, Animalis, Vegetabilis, Mineralis,
adæquata ad recipiendas formas ſulphurum
in regno ſuo, vita, & mors rerum. In re-
gno minerali *Aqua incombuſtibilis*, cœleſtis,
ſpiritualis vocatur. Vide Becheri Oedip. Ch.
Tit. IV. §. 5. In ſpecie quoque a nonnullis
Mercurius dicitur *Aqua Philoſophorum*, lu-
cens, aucta, congregationis, cœli, vel cœ-
leſtina, frigida, lubrica, mortis, viſcoſa, vi-
va, vitæ, ſicca. Vid. Rul. & Johnſ. Th. Ch.
Volumina omnia, & quære in Ind. Sal. al-
kali, *Aqua* alkali, & *Aqua* duorum fratrum
cum ſorore. Iid. Acetum etiam, & omnis
liquor corroſivus *Aqua* corrodens vocatur,
vel *Aqua* ſolvens. *Aquæ fortes* dicuntur et-
iam Corroſivæ, cauſticæ, ſtygiæ, quæ pro
diverſitate ſcoporum ſalibus mineralibus acrio-
ribus, & corroſivis certa proportione com-
miſtis violento igne deſtillantur; quo perti-
net *Aqua Regia*, ſolutioni Auri deſtinata;
item *Aqua Gradatoria*, quæ ad gradandum
Tincturas adhibetur. Libav. S. A. Ch. lib. 8.
cap. 31. *Aqua ingreſſiva* dicitur, quæ perti-
net ad transmutationem metallorum, quæ-
que cogit ingredi Rubinum Philoſophicum
in argentum fixum, ut aureo tingat. Id. d.
t. lib. 7. cap. 10. *Aquæ deſcenſoriæ*, quæ per
deſcenſum deſtillantur, lib. 9. c. 37. *Aqua Æſ-
culapii*, quæ ex aceto paratur, & eſt dulcis
liquor aceti, participans naturam Jovis, &
Veneris, d. lib. cap. 28. quamvis, teſte Sala
Anat. Antim. part. 1. cap. 1. p. 328. hoc no-
mine veniat *aqua* ex plumbeo vaſe deſtilla-
ta, quam Zapata commendat ad Epilepſiam,
notante D. D. Vvedelio Ph. I. R. F. R. lib.
2. ſ. 1. c. 3. p. 67. *Aqua alma*, & *cœleſtis* eſt vi-
num rectificatum, ut cœli quodammodo na-
turam, & ſimilitudinem inducat, multis per-
actis revolutionibus. *Aqua fecum vini* eſt
ea, quæ fit ex calce fecum vini ſuper mar-
mor diſſoluta, ad modum olei Tartari. *Aqua
permanens* dicitur ea, quæ fit ex duobus per-
fectiſſimis metallis, Sole, & Luna, & eſt ipſe
Mercurius Philoſophorum. Dicitur & *Aqua
virginea viſcoſa*. *Aqua Saturnia* eſt, quæ na-
turam retinet primorum trium, ut ſunt *aquæ*

Thermarum a natura dictorum naturaliter me-
dicatæ, per quæ tranſeunt. *Aqua Alregi* eſt
aqua calcis. *Aqua Cerebri*, i. e. *Aqua* Tartari.
Aqua Elſabon, vel *Holſobon*, *Salmatina* dici-
tur *Aqua ſalis* communis. *Aqua lilii* eſt Au-
ripigmentum. *Aqua nitri* eſt ſal Alkali, vel
Aqua fortis. *Aqua pugilum* dicitur *Aqua Re-
gia*, ſive Regis balneum minerale. Morley.
Coll. Chym. Leid. c. 64. *Aqua rubicunda*, *Aqua*
megi, ſegi, i. e. *Aqua vitrioli*. *Aqua vitri* eſt
vitrum aqua ſolutum. Rul. & Johnſ. Lex. *Aqua
Safferanica* quid ſit, vide apud Lagn. Harm.
Ch. c. 12. Th. Ch. Vol. IV. p. 780.
* Aqua *inter cutem*, *intercus*. Vide *Hydro-
ps*.
Aqua *mulſa*, μελίκρατον. Vide *Hydromel*.
Aquæductus, ὑδροχόον proprie ſignificat ca-
nales, & fiſtulas, per quas aquæ vel de ſca-
turigine, & fonte, vel ex rivis ad alia loca
commode feruntur. Tales plerumque lignei
hodieque parantur, aliquando & ex metallis
fiunt, quamvis Langius plumbeos *aquæductus*
merito improbet, l. 1. Ep. 44. circa fin. Tropice
Fallop. *aquæductum* vocavit canalem quendam
oſſeum in oſſe petroſo ad auditum ſpectante,
qui alias *Meatus cæcus* (quod tamen epithe-
ton rejicit dictus author in Obſ. Anat. Tom.
1. Oper. p. m. 366. & 406.) aliis *Cochlearis*, vel
Capreolaris dicitur, & deſcribitur etiam a Bar-
thol. libell. 4. An. c. 6. p. 724.
* Aqualiculus, ὑπήτρον, ὑπογάστριον, qui & *Pu-
bes* nonnullis dicitur, eſt ea trunci pars, in
quam thorax finitur, ubi & maſculorum pu-
denda conſtituta ſunt, quin & fœminarum ad
femoris utriuſque exortum, ut ſub hoc oc-
cultentur. Galen. Introduct. c. 10. Vide *Hy-
pogaſtrium*.
Aquarius, i. e. ferrum. Rul. & Johnſ.
Aquaster, Parac. *viſio* quædam eſt, repræ-
ſentans rem aliquam, quæ res ipſa non eſt,
lib. 1. de vit. long. c. 3. Rul. & Johnſ. in Lex.
Aquatile, *Aquaticum*, ἔνυδρον, de anima-
libus dicitur, quæ in aquis vivunt, generan-
tur, aut degunt. Gal. l. 3. de A. F. c. 24.
Aquatias, & ſuperlat. *Aquatiſſimum*, a
Scrib. Larg. n. 42. 26. Rhod. in Lex. Scrib.
Aquatum, ὑδαρές. Vide *Aqueum*, idem
quod dilutum. Uſurpatur & in comparati-
vo.
Aqueum *medicamentum*, ὑδατῶδες φάρμακον,
dicebatur olim, quod ad oculorum affectus
adhibebatur. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 19. Dicitur
alias *Collyrium liquidum*. *Aquea* etiam dicun-
tur ſimplicia, malva, blitum, atriplex, &c.
de attenuant. diæt. c. 2.
Aqueus *humor oculi*, *Albugineus*, rectius *Al-
bumineus*, quia albumini ovi reſpondet, ὑγρὸν
ὑδατῶδες.

ὑδατοειδής. Gal. l. 1. de cauſ. ſympt. c. 2. ἢ ᾠοειδής. Aet. l. 7. c. 1. eſt materia fluida, paulo tamen craſſior, quam aqua, anguſtiis illis, quæ intra corneam prominentem, & tunicam araneam, ciliareque ligamentum relinquitur, comprehenſa, humoremque cryſtallinum anterius alluens, ſpecierum viſivarum refractionem uſque ad pupillam continuans, vicinas partes ab exiccatione defendens, alioſque uſus ad viſionem neceſſarios præſtans, de quibus legantur Anatomici, & inter hos Aquapend. de Viſione cap. 5. Plem. Ophthalmogr. l. d. c. 16.

Aquila, ἀετός, proprie & communiter ſignificavir avem majorem, & Reginam inter volatilia, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum vide apud Aldrov. l. 1. & 2. Ornitholog Ejus Anatome ab Olao Borrichio facta, & deſcripta legitur in Actis Haſnienſ. Vol. I. Obſ. 2. p. 6. ſeqq. & muſculorum hujus hiſtoria a Nic. Stenone communicata Vol. II. Obſ. 127. p. 320. Tropice, & ænigmatice in Chemia varia ſignificat. Inter alia potiſſimum denotat *Mercurium Philoſophorum*, vel *metallorum*, i. e. metallum in primam ſui materiam redactum, uti patet ex Rul. & Joh. in Lex. Sumitur & pro *Sale Ammoniaco*. Hofm. Clav. Schrod. p. 4. Ita *Aquila alba* dicitur, quod ex *Sale Ammoniaco*, & communi ſublimato paratur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 39. nec non in confectione lapidis Philoſ. ſpirituale, & cryſtallinum ſublimatum, cujus gluten eſt vera *Aqua Mercurialis*; Apoc. Herm. Part. poſt. c. 2. *Aquilæ Lacryma* appellatur liquor ex dicto Sale modo volatili, modo fixo concinnatus. S. A. Ch. l. 4. c. 18. *Aquila cœleſtis* admirandarum virtutum, & panacea omnibus morbis profligandis apta (ſi Diis placet) ex Mercurio eſſentificato paratur, l. 6. c. 19. *Aquila nigra* dicitur Spiritus Cadmiæ venenatæ, quem Cobaltum dicunt, quam nonnulli credunt eſſe materiam Mercurii Philoſophorum, l. 7. c. 18. *Aquila veneris* eſt, quæ fit ex Croco facto ex ærugine in reverberio, vel cæmento, junctoque Sale ammoniaco ſepties ſublimato, l. 3. c. 8. Sic & plures aliæ appellationes apud eundem occurrunt, v. g. *Aquila Rubra*, *Salutifera*, *Vitriolata*, *Expanſa*, *Fixa*, *Hæmatina*, *Præcipitata*, *Volans*, *&c.* quæ ibi videantur. *Aquila volans per aerem*, *& Bufo gradiens per terram*, quale ſit magiſterium, vide in Roſar. abbreviat. Tract. 4. Th. Chym. Vol. III. p. 679. Lapis quoque Philoſophic. hoc nomine venit apud Lagn. Har. Chym. Vol. IV. pag. 727. *Aquila* quoque piſcem marinum denotat in cænoſis locis degentem, monſtroſum, & palato ingratum; quin & plebi exoſum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l. 3. de piſc. c. 48.

Aquilo. Vide *Boreas*.

* Aquosa *urina*, & *Cruda* dicitur. Vide *Urina*.

* Aquosus *hydrops* Vide *Aſcites*.

Aquula. Vide *Hydatis*.

Ara *parva*, βωμὸς μικρός, dicebatur ſpecies faſciæ quædam, & delegationis elegantioris Soſtrato tributæ apud Gal. de faſciis n. 96.

Arabicus *lapis*, ἀραβικὸς λίθος eſt marmor album in Arabia repertum, maculoſo ebori ſimile: unde *Gemma Arabica*, quæ, ut Plin. ſcribit l. 37. H. N. t. 10. ebori ſimillima eſt, & hoc videretur, niſi abnueret duritia, Georg. Agric. l. 7. de nat. foſſil. p. m. 310. Elephanti ſimilis, deſiccantis, abſtergentiſque facultatis eſt. Gal. 9. de Sim. Fac. §. h. t. Hinc tritus illitu hæmorrhoides exiccat,ciniſque ejus dentifricio optimus eſt. Gorr. in def. p. 48. Videtur proxime accedere ad naturam Alabaſtri Plin. l. 36. c. 8.

Arachne, ἀράχνη. Vid. *Aranea*.

Arachnoides, ἀραχνοειδής. Vide *Aranea tunica*.

Arados, ἄραδος, Hippocrati ſignificat *perturbationem humorum*, quæ fit ab inordinata, & tumultuaria perturbatione colliquativa; qualis v. g. oritur in ventriculo ex diverſis facultate cibariis, 1. de R. V. I. A. t. 18. & ſ. 4. t. 94. item ex purgantibus etiam mitioribus, l 4. de morb. XXXI. 4. ad quem locum vide Diſp. noſtram de Remor. & Imped. Purgant. § 34. ſeqq. Extenditur etiam ad perturbationem, quę in quavis corporis parte ſentitur, de cap. vuln. XXII. 1. Habetur pro effectu calidi excedentis. Jung. Foeſ. Oec. p 88.

* Aræon, *Aræoticon*, ἀραιόν, ἀραιωτικόν. Vide *Rarum*, *Rarefaciens*.

Aræosyncritos, ἀραιοσύγκριτος, dicitur homo rara corporis miſtura, & compage præditus. Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 6.

Aranea, vel *Araneus*, ἀράχνης, ἀράχνη, φαλάγγιον, (quamvis in fœminino potius *telam aranei* ſignificat) eſt inſectum venenatum, puncturis ſuis nocens, cujus prolixiorem deſcriptionem legere licet ap. Aldrov. de Inſect. l. 5. c. 12. Veneni naturam, & Symptomata deſcripſit Sennert. l. 6. M. Pr. Part. 8. c. 24. Verum non ſolum in Medicina conſideratur ut noxium quid morſu ſuo, contra quem cum admiratione prædicat Trifolium Gal. de Ther. ad Piſon. c. 4. ſed etiam ut utile medicamentum, quatenus pulſibus, & temporibus applicatum febriles paroxyſmos arcere dicitur (hinc eſt laudatiſſimum Emplaſtrum antifebrile Strobelbergeri) aut amuleti inſtar appenſum, icterum curare creditur. In ſpecie Tela aranei vulneraria habetur, & inflammationes ſedans. Gal. l. XI. de Sim. Fac.

Schro-

Digitized by Google

Scroder. l. 5. Phar. c. 4. §.98. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. Ova quoque *araneorum* unguento nardino miſta contra dolorem dentium ab Archigene commendata leguntur, apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9. Quæ de lapide *Araneorum* vulgo perhibentur, merito inter fabulas, & nugas referuntur a D. Simone Pauli, Quadripart. cl. 2. Succus e telis *aranearum* combuſtis commendatur ad verrucas, callos, &c. Libav. Synt. Ch. T. 1. l. 8. cap. 12.

* ARANEA *tunica*, vel *Arenoſa*, ἀραχνοειδὴς, eſt oculi tunica propria, quæ cum retina perfectam ſphæram efficit, inveſtiens humorem cryſtallinum ſe. anterius ad modum telæ araneæ ſubtilis, ne impediat lumen ad humores. Gal. de Anat. vivor. Linden. in Phyſiol. Med. l. 2. c. 10. art. 7. etiam Vitream tunicam a Ruffo *Araneoſam* appellari, oſtendit e verbis l. 2. c. 3.

* ARANEOSUS *pulſus*, ἀραχνοειδὴς σφυγμὸς, legitur apud Gal. in def. med. qui adeo parvus, velut brevi auræ agitatu moveatur. Et ἀραχνιῶδες οὖρον, *arenoſa* urina, legitur apud Hipp. t. 582.

ARBOR DIANAE, ſive Philoſophica, dicitur modus ille Cryſtalliſationis, quando aqua fortis Mercurio, & argento incorporata, in aquam effuſa, in fruticem quaſi ſe explicat, frondes, folia, fructus, &c. exhibentem, eſtque nihil aliud, quam fluor Nitri metallo, & mercurio accreſcens. D. D. Boho. Diſſ. Chym. Phyſ. II. §. 6.

ARBOR *maris*, eſt *corallum*, quod fruticis inſtar in mari creſcat, vegetetque. Dorn. in Dict. Parac. Rul. & Johnſ.

ARBOR *vitæ*, cujus meminit Helmont. peculiari tractatu, h. t. & intelligit tale remedium, cujus beneficio vita prorogari poſſet, vires lapſas recreando, detinendoque vitam aliquouſque a fluxu, & tale credit præbere Cedrum, ejuſque lignum, cujus præparandi modum ibidem monſtrat. Nos permittimus ſuo quemquam abundare ſenſu.

ARBORES, eſt *cutis planæ defœdatio* morboſa, neque ulla eſt in principio exulceratio, ſed in proceſſu temporis. Idem quod *Morphea*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ARBYLA, ἀρβύλη, dicitur Hipp. genus calceorum, quod exacte pedes integros uſque ad malleolos conſtringit, & munit. Hinc etiam πηλοπατίδες, quaſi *luticalcæ*, quod iis aptiſſime lutum calcari queat. Meminit horum calceorum, 4. de artic. t. 13. Lat. *perones*, vel *ſocci* etiam dicuntur, Foeſ. Oec. p. 89.

ARCA *Arcanorum* dicitur *Mercurius Philoſophorum*, in qua duo, tria, quatuor latent, idque agente artifice cum naturæ rerum diſpoſitione. Liba. S. A. Ch. l. 7. c. 27.

ARCANUM (Gr. dici poteſt ἀπόῤῥητον, ἀπόκρυφον, μυστήριον) eſt genus remedii, cujus modus præparandi ſingularis, vel efficacia abſtruſior relinquitur, ne vileſcat. Paracelſus deſcripſit, quod ſit principale aliquod medium, quod per experientiam inveſtigari debet, de Therm. Piper. c. 4. Hujuſmodi *Arcanis* excogitandis, & fingendis nimiam hodieque adhuc impendunt operam Chymiatri, plus tribuentes experientiæ fallaci licet, quam rationi demonſtrativæ. Rectiſſime vero Capivaccius verum artis Medicinæ *Arcanum* dixit Indicationem. Vide Dogm. noſtra P. IV. c. 1. d. 3. De *Arcanis* Paracelſi legatur Helmont. tr. h. t. Alia *arcana*, vel Secreta detecta videſis apud Libav. Schrod. Rolf. & in Th. Ch. Voluminibus pene omnibus, & loca quære in Indice. *Arcanum* eſt res ſecreta, incorporalis, atque immortalis, quæ ab homine cognoſci non poteſt, niſi per experientiam. Eſt enim virtus cujuſque rei, quæ milleſies plus operatur, quam res ipſa. *Arcanum materiale* eſt Extractum ſpecificum, materiæ corporis vicinius. Cum autem materia corporum miſtorum ſit ex duplici elemento, Humido ſcil. & Sicco: (Aer enim, & Ignis formalia potius ſunt, & efficientem habent rationem:) itaque & hoc *Arcanum* æmulans ipſorum conditio eſt duplex: *Aqua ſtillatitia*, & *Coagulum ſpecificum*. *Arcanum ſpecificum* eſt Extractum naturæ interioris, cujuſq; ſpeciei ſubſtantiam referens propius, ut in illa agnoſci queat. Itaque & ea induſtria elaborandum eſt, ne craſis ſubſtantialis pereat. Inde enim & ſpecificum dicitur, & diſſentit ab *Eſſentia quinta*, quæ propter ſummam ſubtilitatem, nobilitatemque videtur pene a ſua ſpecie ad æthereorum claſſem deſciviſſe. At *Arcanum ſpecificum* miſtorum ſubſtantiam, formamque, & differentiam ſpecificam ex corpore penetrali productum exhibet propinquius: Eſtque duplex: Unum *formalius* eſt, & vocatur *Aſtrale*: alterum *Materialius*. Hæc Dorn. Ruland. & Johnſ. Hodieque duo medicamenta præcipue hoc nomine ſpecioſo exornata uſum retinuerunt, videlicet *Arcanum* duplicatum Mynſichti, & *Arcanum* corallinum; quamvis prius rite præparatum multo ſit ſecurioris uſus poſteriori, modo inter alia & cautela obſervetur, a D. D. Wedelio inculcata Pharm. I. A. R. l. 1. ſ. 4. c. 4. pag. 51.

ARCEO, ἀρκέω, ſufficio, vel potius imperſonaliter ἀρκέει, ſatis eſt, *ſufficit*, aliis confert. Apud Hipp. occurrit ſæpius, 2. de art. t. 43. ſ. 3. l. 52. 53. l. 1. de morb. IV. 14.

ARCHEUS, ἀρχαῖος, vetus, antiquus, priſtinus. Vel dicitur de tota Medicina veteri. Hipp. integrum ſcripſit librum περὶ ἀρχαίης ἰατρικῆς: Vel de naturali ſtatu, qui fuit ante morbum,

l. 1. de morb. XXXIII. 5. l. de Steril. XXIV. 20. Vel in ſpecie de ſitu, vel ſede naturali alicujus membri, vel oſſis, 1. de art. t. 62. ſ. a. t. 46. ſ. 4. t. 45. & 67. c. 3. de fract. t. 63. *Archaeus* etiam ſcribitur pro *Archeus*, de quo p. p. Rul.

Archaltes (Rul. *Arcbates*) eſt Paracelſo terræ fundamentum, ſive columna, quod a ſuis conſortibus ſuſtentari non videatur, ſed ab alio Magnali, & arcano Dei videlicet, hoc ipſum *Archaltem* vocat Dorn. in Dict. Par. Rul. & Johnſ. in Lex.

Arche, ἀρχή. Vide *Principium*, *Initium*.

Archegonos, ἀρχήγονος. Vide *Primigenius*.

Archenda, dicitur pulvis paratus ex foliis Liguſtri Ægyptii, Alcanna, vel Elharme Ægyptii dicti, quo pedes poſt balneum implaſtrabant illi populi, & mire commendabatur contra nimiam humiditatem, & fœtorem, imbecillitatemque pedum vi adſtrictoria, & roborante. Proſp. Alpin. l. 3. de medic. Ægypt. l. 3. c. 18. p. m. 113. b.

Archeus, vocabulum eſt Helmontio frequentiſſimum, denotans vel cauſam efficientem internam totius mundi, unde Univerſalis *Archeus* influus eidem dicitur, tr. *Archeus* faber. §. 8. Fortaſſis eſt Anima Mundi, aut Æther, aut Spiritus æthereus modernorum: Vel Particularem ſingulorum corporum naturalium, præſertim animatorum. Hic ſecundum illius hypotheſin conſtat ex connexione vitalis auræ, velut materiæ, cum imagine ſeminali, quæ eſt interior nucleus ſpiritualis, fœcunditatem ſeminis continens, §. 4. Hic eſt generationis faber, ac rector, ſeipſum veſtiens corporali amictu. Præſes etiam manet, curator, rectorque internus finium in obitum uſque §. 6. & 7. An non hæc plane coincidunt cum δυνάμει πλαστικῇ, ſive virtute plaſtica Philoſophorum veterum Græcorum? Confer, ſi placet, ad C. Hoſm. de gener. hom. l. 3. c. 1. Quomodo Joh. Marc. *Archeum* deſcripſit ab Helmontio in quibuſdam recedens, in Philoſ. V. Reſt. p. 4. ſect. 2. ſubſect. 2. non videntur vere realia, ſed potius abſtractivi mentis conceptus, & notiones parum uſus obtinentes in arte noſtra. Ab hoc *Archeo* corrupto per varias Ideas *archeales* dictas provenire quamplurimos morbos, propterea etiam ab illo *Archeales* dictos, demonſtrare conatur tr. de Ideis morboſis, & morbis *Archealibus* Dorn. Rul. & Johnſ. ita deſcripſerunt: *Archeus* eſt fumus exaltatus, & inviſibilis ſpiritus, qui ſeparatur a corporibus, exaltatur & aſcendit: occulta naturæ virtus, generalis omnibus, artifex, & Medicus. Item Archiatros, ſupremus naturæ Medicus, qui rei cuique ſuum *Archeum* peculiarem, & morbo cuilibet occulte per Aerem diſtribuit. Item *Archeus* primus in natura vis eſt occultiſſima, res omnes producens ex Iliaſte, divina virtute nimirum ſuſfulta duntaxat. Vel *Archeus* ſpecies inviſibilis eſt, oberrans, & ſe a corporibus ſeparans, Medici vis, atque virtus naturæ. Dicitur & Mineralium diſpenſator a Dorneo Geneal. min. c. 8. in Th. Ch. Vol. I. p. 576.

Archiater, ἀρχίατρος, in duplici ſignificatione ſumitur. Primo pro Principis alicujus, aut Imperatoris, Regis, &c. Medico, quam acceptionem defendit Hier. Mercurial. l. 4. V. L. c. 1. Deinde pro primario inter Medicos alicujus Collegii, qualis eſſe ſolet, qui vel Decani officio fungitur, vel Senior vocatur. Et hanc ſignificationem præ priori tuetur C. Hoſm. l. 5. V. L. c. 27. quamvis hodieque ſint, qui affectent hunc titulum ſecundum utramque ſignificationem, ſibimetipſis arroganter attribuentes. *Comes Archiatrorum* olim dicebatur, cui delegata fuit poteſtas arbitrandi in arte egregia, & cæterorum *Archiatrorum*, vel Collegarum dirimendi conflictus, C. Hoſm. d. l. *Archiater* etiam myſtice dicitur Archeus, de quo p. a.

Archidoxis, hoc vocabul. inſcribitur Scriptum quoddam Paracelſi Chymicum, quod magicum appellat Libav. in Exam. Philoſoph. nov.

Archimagia, *Chymica* dicitur ars conficiendi aurum, vel argentum, quæ meretur titulum *Artis ſupernaturalis*, & *Metaphyſicæ*, apud Menens tr. Aurei Veller. l. 1. c. 4. in Th. Ch. Vol. V. p. 255.

Archimia differt ab *Alchimia*, diciturque in ſpecie ars tranſmutationis metallorum imperfectiorum in perfectiora, Libav. Alchym. Phar. præfat. T. II. Oper. p. 22.

Archos, ἀρχός. Vide *Anus*.

Arcos, eſt Æs uſtum, Aycophes, Azaphora, Rul. in Lex.

Arctatio, ξυω-, vel συμπίλησις, idem quod *Conſtipatio*. In ſpecie de inteſtinis dicitur ex inflammatione conſtipatis. Confer ad Linden. Ex. IV. §. 25. Eſt ſpecies *anguſtationis* meatuum, de qua ſupra. *Arctata* pars quoque dicitur per Chirurgiam, v. g. fibulas conjuncta. Scrib. Lar. n. 206.

Arctos. ἄρκτος. Vide *Urſa*.

Arcualia oſſa dicuntur aliis *Oſſa ſyncipitis*, aliis *Oſſa Temporum*, notante Barthol. An. libell. 4. c. 6. d. 707. 718. *Arcualis ſutura*, i. e. Coronalis.

Arcuatio, vocatur a quibuſdam *Gibboſitas anterior*, quando occidit cum communitate oſſium *Caſſi*, i. e. *Sterni*. Avic. l. 4. fen. 21. tr. 2. c. 12.

* Arcuatus *morbus*, *Arquatus*. Vide *Icterus*.

Digitized by Google

Ardas, *Ardalos*, ἄρδας, ὄρδαλος, *ſordes*, inquinamentum, idem quod ῥύπος, ἠμολυσμός, a verbo ἀρδαλῶσαι, *inquinare*, quo uſus Hipp. l. de nat. mul. LXII. 6. l. 1. de morb. mul. XXXVI. 4.

Ardea, ἐρωδιὸς, eſt ſpecies Avis aquaticæ fiſſipedis, cujus deſcriptionem, differentias, uſum in cibis, & medicina legere licet apud Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 8. ſeqq. Bruyerin. de re cibal. l. 15. c. 66. Schr. l. 5. cl. 2. n. 47. alioſq. Piſciculenti aliquid ſubdolere guſtatu, ſcribit Jul. Alexand. l. 13. ſal. c. 4.

* Ardens *febris*. Vide *Febris*.

Ardentia ſunt, quæ in cibum, & potum non aſſumta ſunt uſtionibus obnoxia natura propria, ut iſta, Carabe Terebinthina, Gagates, & ſimilia. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Ardo, ἄρδω, ſignificat *Irrigo*, *Adaquo*. Legitur ap. Hipp. l. de L. I. H. II. 4. VI. 7. XIV. 11. XVIIX. 14. l. de Carnibus, vel principiis XII. 5. l. 2. de diæt. XXXII. 21. 17. l. de Cord. V. 13. Vide Foeſ. Oec. p. 91.

Ardor, καῦμα. Vide *Æſtus*, *Ardor ſtomachi*, vel *Ventriculi*, eſt ſpecies Cardialgiæ, quando ardens dolor in ventriculo, ejuſque orificio ſiniſtro, & gula percipitur a particularum bilioſarum cum acido-acribus effervescentia, fibras, & nervoſas partes lacinante: Gr. καύσωμα τοῦ στομάχου dici ſcribit Senn. Med. Pr. l. 3. P. 1. ſ. 2. c. 16.

Ardor *urinæ*. Vide *Dyſuria*.

Ardosia, Anglis vocatur lapis quidam commodus ad tegendas domos, de cujus varietate, & utilitate cum ſumptuum computatione legi poſſunt ſpeculationes Sam. Colepres in Oldenburg. Act. Philoſoph. Ann. 1669. Menſ. Auguſto.

Area, dicitur *maſſa fodinarum*, ſive locus, ubi metalla effodiuntur. Rul. in Lex. in foro Medico Pathologico ſpecies eſt *Alopeciæ*. Vide ſupra *Alopecia*.

Arefactio, ξύρανσις, idem quod *Exiccatio* fortior, eſtque ſpecies quædam præparationis medicamentorum humiditate quadam ſcatentium, ut in pollinem, vel pulverem redigi queant. Ita Coagulum Hinnuli cervi *arefacere* juſſit in loco, ubi neque Sol, neque Luna accedere poterit, Scrib. Larg. com. 13. Vide n. 60. 92. 123. 127. Rhod. in Lex. Scrib.

Aremaros, idem quod *Cinabris*, vel *Cinabrium*. Rul. in Lex.

Arena, *Arenula*, ψάμμος, ψάμμιον, alias *ſabulum*, antiquis Harena, eſt materia ſicca, minutiſſimis granulis conſtans varii coloris, rubra, flava, candicans, e portionibus ſalinis lixivioſis, & fœculentiis Tartareis invicem coagulatis genita, quandoque materiam calculi renum, vel veſicæ præbens, quandoque etiam ſtatim e ſero pertranſeunte abluta, & excreata: unde *Urina arenoſa*, ψαμμῶδες οὖρον, appellatur, & tales ægri *arenoſi*, vel *arenuloſi*, Hor. Aug. l. 12. Epiſt. & Conſ. Med. ep. 1. Vide Thom. Willis Exerc. de Urin. c. 5. Fr. Sylvius l. 1. Pr. Med. c. 55. §. 44. generationis *arenarum* cauſſam in læſas a frigore externo glandulas conglobatas, & longum in dorſo decubitum refert. Verum præſtitiſſet, ſi rem clarius expoſuiſſet. *Arenas* rubras ſignum eſſe doloris nephritici conſtat ex Hipp 6. Epid. ſ. 1. t. 6. etiam calculi veſicæ, ex 4. aphor. 79. Confer ad Dieterich. Jatr. num. 939. *Arenæ* ſpecies recenſet Rul. in Lex. quales ſunt, Vilis, Foſſilis, Candida, Metallica, Sabulum, Rubra, Cinera, &c.

Arenamen, eſt *Bolus Armenus*. Rul. Johnſ. Dicitur & *Arenarmei*.

Arenatio, idem quod *Saburratio*, eſt remedium externum ſimile pene Illutationi, ægrotantibus maxime utile, quando calentiſſima arena e mari, vel deficiente illa e fluvio corpori ægrotantis confertim ſuperingeritur, loci recubitu aſſidue permutato. Andr. Baccius de Therm. l. 2. c. 17. p. m. 118.

Ares, vocabulum eſt a Paracelſo fictum, quo exprimi, aut denotari debet occultus diſpenſator in tribus principiis, unde ſingula conſtant, qui rebus omnibus formam, & ſubſtantiam cuique ſuam peculiariter diſponit, ut propriam, & non alienam induant naturam. Notanda igitur inter hæc tria pulcherrime ordinata divinitus in natura differentia, ut pro ſcholarum conſuetudine loquar. *Iliaſtes* eſt generis generaliſſimi ſubſtantia, conſiſtens in prima rerum omnium univerſali materia. Hanc in tria genera primum diſponit, videlicet in Sulphur, Mercurium, & Sal: primus naturæ diſpenſator *Arebèus*, indeque res producit omnes in proxima ſua genera. Tandem accedit *Ares*, alter naturæ diſpenſator, ex generibus formas producens, & ſpecies in individua. Dorn. Rul. & John. in Lex. Diſtinguitur *Ares* Paracelſ. in *Archeicum*, quod Naturale, & *Chymicum*, quod Artificiale. Huc pertinet & *Meloſinicum*, tranſmutationis principium, quod & *Salamandrina eſſentia* dicitur, quale lapidi Philoſophorum attribuitur, l. 3. de vit. long. cap. 12. & l. 4. cap. 6. De *Ares* vide etiam ap. eund. l. 2. de Gradib. ſive Theſſal. ſecund. c. 2. *Ares*, ἄρης, alias Græce *Martem* ſignificat. Vide *Mars*.

Arete, ἀρετὴ, *virtus*, idem quod vigor: de corporis vigore uſurpat Hipp. l. 2. prorrh. XXIII. 10. Vide *Virtus*.

Arear, i. e. *Arſenicum*. Dicitur & Arſag Rul. & Johnſ.

† Ar-

† Argentum Fugitivum, Rondel. pag. de fucif. idem quod Mercurius.

* Argemon, *Argema*, ἄργεμον, ἡ ἄργεμα dicitur ulcuſculum oculi, quod in iridis circulo naſcitur, partem quidem aliquam candidi, partem etiam nigri comprehendens. Id extra quidem itidem rubicundum, intra vero candidum apparet. Per ipſum tunica uniformis aliquando procidit, ſi profundius, ſordidiuſque evaſerit; quo vitio qui laborant, ἐπαργέμους vocat Gal. Vide Foeſ. Oec. p. 90.

Argenti *Spuma*, vel flos, ἀργύρου ἄνθος dicitur, quo utitur Hipp. ad uteri ulcera cum vino, & aqua ſubluenda, l. de nat. mul. XXIX. 146. Argenti ſpuma alias dicitur *Lithargyrum*, de quo infra.

Argentum, ἄργυρος, ἀργύριον, eſt metallum nobile, candidum, autò tamen imperfectius. Schr. l. 3. Pharm. c. 10. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. A Chymicis *Luna* dicitur, hocque ſigno ☽ indigitatur. De hujus ſpecifica virtute cephalica corroborandi cerebrum, ſpiritus animales reficiendo, & irradiando, præſtat judicium noſtrum ſuſpendere, quam graviſſimæ huic controverſiæ inter celeberrimos Medicos agitatæ ſeſe implicare; præſertim cum ipſi peritiſſimi Chymiatri dubitent, an poſſibilis vera ſolutio *Auri*, & *Argenti*, ita ut a calore noſtro actuari, & in uſum converti queat. De *Argento foliato* idem locum habet judicium, quod de *Auri* foliis, ſive laminis, de quo infra V. *Aurum*. *Argentum metallum* proximum poſt aurum, album albedine pura, mundum, durum, ſonans; cujus tinctura alba eſt, ex *Argento* vivo puro fere fixo, claro, albo, & tali de ſulphure mundo, fixo, albo, claro, quod cecidit ſuper ſubſtantiam argenti vivi, deficit ei pauca fixatio, color, & pondus. Eſt quaſi filia naturæ proponentis aurum, coeunte argento vivo, & ſulphure albo, non urente. Habetur triplex: 1. *Foſſile purum*, ſine opificio fornacum, & plerunque parumper ſaxi adhæreſcens: 2. *Rude foſſile*, varii coloris, Rubri, Plumbei, Nigri, Purpurei, Cinerei, Rufi: & 3. *Artificiale*, quod excoquitur ex Metallis, & Mineralibus; de quibus, & pluribus aliis huc pertinentibus prolixius egit Rul. in Lex. Ch. Inquiri etiam poſſunt Indices Volum. VI. Th. Ch. ubi multa reperies de *Argento*, quæ omnia huc inſerere inſtituti non permittit ratio. *Argenti recrementum* dicitur *Scoria*, ἐλκυσμα Gr. Vide *Helcyſma*. Chymici multa jactitarunt de Tinctura *Lunæ*, vel *Argenti* cærulea, ſed eam alii cautiores ſuſpectam reddiderunt, imo D. Olaus Borrichius negare non dubitavit *Argentum* puriſſimum præbere cæruleam tincturam, quemadmodum legitur in Act. Haſn. Volum. I. Obſ. 68. pag. 129.

Argentum *Vivum*. Vide *Hydrargyros*.

Arges, *Argas*, ἄργης, ἀργᾶς, Dorn. eſt nomen ſerpentis, qualis juveni cuidam in os ingreſſus legitur, mortem cum convulſionibus inferens, apud Hipp. lib. 5. Epid. XXXI. 6. 7. ſeqq.

Argilla, ἄργιλλος, terra eſt candida, unde & *Creta figularis* dicitur, friabilis, & pinguitudinis expers, l. 9. de Sim. Fac. Accipitur vero quandoque latius varii coloris ſpecies comprehendens, ut nigram, luteam, pumiceam, purpuream, viridem, cæruleam, cineritiam. G. Agricol. in Dialogo, qui dicitur Bermannus, p. 452. Confer ad C. Hofm. Paralip. c. 43. & Imper. H. N. l. 2. c. 1. Adhibetur *argilla* ad perlutationem, quod Scrib. Larg. exprimit per circumdata ex *argilla*, n. 76. & 122. *Argillarum* varia genera recenſet Rul. in Lex.

Argistata, id eſt *increata*. Ruland. & Johnſ.

Argos, ἀργὸς, *inelaboratum*, crudum ſignificat, aut nondum præparatum. Legitur de tritico apud Hipp. de vet. med. XXII. 8. Significat & *ignavum*, otioſum; unde ἀργία, quaſi ἀεργία, otium, deſidia, *pigritia*, quæ etiam noxia, & cauſſa morborum. lib. 5. de ſan. tu. cap. 11.

* Argyritis *terra*, ἀργυρῖτις γῆ, quæ ex argenti metallis ſumpta pluribus parvis terræ particulis plures parvas argenti miſtas habet particulas. Gal. d. l. Eſt etiam *Argyritis* ſpecies quædam Lithargyri, ſive ſpumæ argenti, ſic dicta vel a materia, quod ex argento, hoc eſt miſtura plumbi, & argenti fieret, ut ſcribit Plin. l. 33. H. N. c. 6. vel a calore tantum, quod inſtar argenti candida eſſet, ut ait Dioſcorid. l. 5. c. 102. etiamſi forte argenti nihil haberet; ſiquidem eam, quæ ex argento conficeretur, Galabritin appellari tradit. Poteſt enim illi color albus citra argenti admixtionem artificioſa coctura conciliari. Gorr. in def. Vide *Lithargyros*.

Argyrogonia, ἀργυρογονία, dicitur a Gaſtone Clavone *ſemen Argentificum*, ex argento prius ſoluto perfecte concoctum, ſeu Tinctura Argentifica candidi coloris, ſicut *Chryſogonia*, *ſemen Aurificum*, de quo ſuo loco. Vide Apolog. Argyropœæ in Th. Ch. Vol. II. p. 24. Junge & Vol. IV. p. 388.

Argyropoea, ἀργυροποιία, eſt ipſa *ars*, quæ docet modum conficiendi argentum e metallis, & mineralibus imperfectioribus, non tam illa, quæ in argentifodinis exercetur, quam hæc, quam jactitant Spagyrici ope vel Lapidis Philoſophici, vel Mercurii Philoſophorum, vel illius *ſeminis Argentifici*, de quo p. a.

Vi-

Digitized by Google

Videaotur etiam loca ibidem e Th. Ch. allegata. An fortaſſis rectius hæc dici poſſet ἀργυροφθορία, ſive ars argentum, quod jam ante in promptu fuerat, vana ſpe lucri deſtruendi, dilapidandique? Ita quidem ceoſuiſſe videtur Rolf. Ch. l. 1. c. 10.

ARGYROS, ἄργυρος. Vide *Argentum*.

ARGYROTROPHEMA, ἀργυροτρόφημα, ſpecies eſt eduli e lacte confecti, ad temperationem caloris, & ſqualloris in corpore, ut eſt ap. Gal. l. de ſucc. bon. & vit. c. 13.

ARICYMON, ἀρικύμων, dicitur fœmina, quæ cito concipit, & imprægnatur, fœcunda. Hipp. de ſuperfœt. X. 10. 11. l. de ſterilib. XI. 13. Dicitur & alibi ὀξυκύμων, l. de A. L. & Aq. VIII. 13.

ARIDITAS *corporis*. Vide *Maraſmus*. Dicitur & *Ariditas* ſummorum pilorum lanugino-ſa ſuperficies, pulvere coorſperſis adſimilis, Gr. ξηρασία, Gal. def. med. *Ariditas* quoque *linguæ* eſt ſymptoma ſuperveniens febrium, cum halitus e ſaoguioe in pulmones delato per aſperam arteriam effuſi eandem exſiccant. Fr. Sylv. P. M. l. 1. c. 30. §. 60.

ARIDUM, ξηρὸν, καφυλέον, καὶ ξηρὸν, idem quod *ſiccum*, de quo iofra ſuo loco. De cute *arida*, cum quadam duritie, 5. aph. 71.

ARIDURA, eſt corporis, vel membrorum omnimoda conſumptio, vel ſideratio, ut vocant Dorn. Rul. & Johnſ. Idem quod *Febris Hectica*, Dolæus Encyclop. l. 4. c. 4.

ARIES, κριὸς, valde eſt æquivocum vocabulum; proprie vero notat *Ovem marem*. Vide *Ovis*. Æquivocationem expedit Aldrov. lib. 1. de quadr. biſulc. cap. 8. Quo pertinet ſignificatio *Cereviſiæ Uratiſlavienſium*, *Aries* dicta, teſte Cratooe, Conſil. Medic. 169. apud Laur. Scholz.

ARIGEOS, ἀριγέως, id eſt *citra rigorem*, ſine rigore. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 23. Foeſ. pag. 92.

ARILLA, γίγαρτον. Vide *Gigarton*.

ARIOBARZANIOS, ἀριοβαρζάνιος, nomen eſt Emplaſtri apud P. Ægin. parotidas ioduratas emolliens, l. 3. c. 23. & l. 7. c. 17.

ARIS, ἄρις, inſtrumentum fabrile, aut ſcobinam fabri ſignificat. Meminit ejus Hipp. 1. de art. t. 61. Vide Foeſ. Oec. p. 93.

ARISTON, ἄριστον, *prandium*, & verbum ἀριστᾶν, *prandere*, ſignificat, quo ſæpius utitur Hipp. de vet. med. Veteres *prandium* alio tempore, & quidem commodiori inſtituiſſe, hora nimirum tertia ab ortu Solis, demonſtrat Lang. l. 1. Epid. 35. *Ariſton magnum*, & *parvum* vocantur medicamenta compoſita contra phtiſin, dolorem ventris, febres mixtas. Avic. lib. 5. ſumm. 1. tr. 1.

ARISTOPHANEION, ἀριστοφάνειον, nomen eſt *Emplaſtri emollientis*, quod conſtat picis libris quatuor, apochymatis libris duabus, ceræ libra una, opopanacis uncia uoa, aceti hemina, Gorr. p. 51.

ARITHMOS, ἀριθμὸς, Lat. *Numerus* dicitur. Vide *Numerum*. Hipp. vero differentiam *numericam*, vel individualem, qua morbus a morbo diſcrepar, per hoc vocabulum determinavit, 1. de R. V. I. A. t. 8. Vide Foeſ. d. l.

ARLADA, *Arladar*, eſt Realgar aduſtum, vel calcinatum. Laudatur a Paracelſo io ulceribus malignis, l. de ulc. c. 2.

ARLES *crudum*, ſunt guttulæ cadentes in Junio, & quidem ſæpe noctu. Paracelſ. de grad. & comp. l. 4. c. 6. cum Scholiis. Dorn. in Dict. Par.

ARMARIUM *Unguentum*. Vide *Hoplochriſma*.

* ARMATURA, *Conceptus*. Arab. *Abges*. Vide *Amnios*.

ARME, ἁρμὴ, a verbo ἄρω, apto, ſignificat vel in genere commiſſuram, coalitum, & corporis compagem, uti vult Erotianus: vel in ſpecie ſuturam, quales occurrunt in capite, ſicut expoſuit Gal. Legitur vero apud Hipp. l. de venis XVII. 10. quamvis Lind. ἁρμονίας retiouerit. Foeſ. in Oec. p. 94.

ARMENA *Bolus*. Vide *Bolus*.

ARMENIUS *lapis*, ἀρμένιος λίθος, eſt lapis maculis viridibus, cœruleis, ſubnigris relucens, ſicuti *Lapis Lazuli*, a quo non differt, niſi ſola maturitate: *Lazuli* enim maturior. Uterque autem in unis iiſdem ſcapteoſulis reperitur. Dicitur *Armenius*, quod olim ex Armenia ad nos translatus fuerit, hodie tamen & in Germania producitur, videlicet in Comitatu Tiroleoſi, ut & in Lygiis ad Goldbergam. Tribuitur utrique vis purgatrix melaocholiæ, & confortativa, ſive cardiaca. Legantur Schrod. lib. 3. cap. 8. & 4. & Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Differeotiam aliquam inter utrumque conſtituit Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 4. pag. 467. ſeqq. Uſum ad purgandum ſuſpectum merito facit C. Hofm. Paralip. Offic. c. 75. Caoicula Armeniæ ænigmatice dicitur de materia vel Mercuriali, vel ſulphurea ad Lapid. pertioente, apud Lagn. Harm. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. p. 762.

ARMENOS, ἄρμενος, dicitur *commodus*, congruus, *conveniens*. Imprimis vero τὰ ἄρμενα ſignificat apud Hipp. ad Chirurgi uſum *accommodata inſtrumenta*, aliaque neceſſaria, imo omnia, quæ ad agendum ſunt commoda, lib. de iis, q. in med. f. t. 6. Gal. in comm. ad h. l. Foeſ. p. 93. Ita etiam quæ balneo parando neceſſaria ſunt, vocantur ἄρμενα, 3. de R. V. I. A. t. 44.

AR-

Armilla, *manus membranoſa*, dicitur apud P. Barbette Chirurg. lib. 5. c. 1. ligamentum illud circulare, tendines multiplices univerſæ manus circulo aliquo comprehendens in regione carpi, in varia alia facile diviſibile. Ideo Lind. Med. Phyſiol. l. a. c. 14. a. 12. §. 83. duplex conſtituit: unum carpi ſuccingens, revera unicum, ſed latum, robuſtumque, ſimul omnes tendines flectentium muſculorum continens: alterum, quod eſt in dorſo carpi, ex ſex inter ſe connexis, & ſingulis annulis inſtar obvolutis circa extendentium tendines.

Armoniacum. Vide *Sal*.

† Armoracia, Radicula Sylveſtris. Dodon. pemt. 5. l. 3. c. 6.

Armutheus *lapis*, corrupta voce dicitur a Nicheplo Medico *Armenius lapis*, teſte Aetio l. 2. Sermon. c. 47. & ex hoc Fallop. tr. de Metall. ſeu foſſil. c. 37. T. I. p. 337.

Arnacis, ἀρνακὶς, dicitur pellis agnina cum lana, & villis. Uſurpat Hipp. l. de ſuperfœt. XXIV. 3. item tegumentum laneum, quod cruribus circumdatur, lib. 1. de morb. mulier. LXXXIV. 16.

† Archiater, Principis Medicus, vel qui ceteros anteiret ſapientiæ fama, vel juriſdictione, aut principis favore; ſeu verius Medicorum princeps, quod nomen Neronis ætate invectum Andromachus apud Gal. & Erotianum obtinuit ſolus: poſt M. Aur. Antonini temporibus plures in Collegium aggregati Comites archiatrorum appellati. Marſil. Cagnatus Variar. obſerv. l. 2. cap. 15.

† Arbor Pyramea, Quint. ſeren. cap. 28. Morus, ſub qua Pyramus adoleſcens memphiticus Thisbes amore flagrans ſemet interſecit, authore Ovid. 4. Metamorphoſ. Hamelberg in e. l.

Aro hot, id eſt *Argentum vivum*. Ruland. in Lex.

Aroma, ἄρωμα, eſt medicamentum grati, penetrantiſque odoris, & ſpirituoſæ naturæ, humoribus, & ſpiritibus activitatem, & motum inducens, incidens, attenuans, aperiens, diſcutiens. Talia ſunt non ſolum fructus, aut ſemina, ſed etiam radices, cortices, & flores, ſucci, vel gummi, quorum Catalogum vide apud Schrod. Pharm. l. 2. c. 8. imo integræ plantæ, vel herbæ aromaticæ propterea dictæ, quas allegat Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 2. §. 40. & XXXIV. §. 95. Ex his quæ præparantur compoſita, ut ſunt Infuſa, Extracta, Olea, & alia, *Aromatica* dicuntur. Gorr. p. 57. In ſpecie etiam vocab. *Aroma* quandoque accipi pro *Myrrha*, demonſtrat Lind. S. M. Ex. X. §. 125. ſeqq. *Crocum* etiam κατ' ἐξοχὴν *Aroma Philoſophorum* appellari, teſtis eſt Fr. Hofm. Clav. Schrod. pag. 459. quod nomen etiam *Aroph Paracelſi* (de quo p. p.) obtinet.

Aromatitis, ἀρωματίτης, eſt gemma ex bitumine conflata in lapidis modum, quæ myrrham colore, & odore refert, unde & nomen reperit. In Arabia creditur gigni, & in Ægypto circa Piſas, Reginis frequentata, Gorr. def.

Aroph *Paracelſi*, dicuntur vel flores elegantiſſime Chymice per ſublimationem præparati ex lapide Hæmatite cum ſalis Ammoniaci æquis portionibus, quibus magna virtus in quartana, Plica Polonica, & morbo hypochondriaco tribuitur, Fr. Hofm. Clav. Schrod. p. 179. Vel dicitur de Croco cum pane vino madefacto, inque vaſe clauſo poſito per aliquot dies in fimum equinum, & tandem deſtillato, ex Helmont. *de Lithiaſi* c. 7. n. 14. c. 8. n. 23. *Aroph* etiam meminit Paracelſus, liquorem eſſe ſtatuens per deſtillationem paratum, vimque habere renum operationem delendi, dicens l. 2. de vir. membr. cap. 10. *Aroph* etiam dicitur *Mandragora*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. *Aroph* nonnulli recentiores exponunt, quod ſit vocabulum technicum Paracelſi, denotans medicamentum, quod calculum humanum frangendi vim habet. Hoc alii admirati ſequaces putarunt denotare, & explicare illud *Aroma Philoſophorum*. Etmull. in MM. SS. Chym. Vide *Aroma*.

Arquata, eſt nomen *avis* cujuſdam, quæ & *Numenius*, νουμήνιος, dicitur, a menſe Junio. Ejus deſcriptionem cum uſu in cibis vide apud Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

* Arquatus *morbus*. Vide *Icterus*.

Arrhabon, ἀῤῥαβὼν, i. e. *futuris carens*. Dicitur de Cranio, & legitur apud D. Melch. Sebizium Ex. Med. p. m. 132. ubi cauſſa Cephalgiæ incurabilis habetur.

Arrhen, vel *Arſen*, ἄῤῥην, ἄρσην. Vide *Mas*.

Arrhoea, ἀῤῥοια, ἀῤῥοίη, *fluxionem ſuppreſſam* ſignificat, ac proprie de menſium ſuppreſſione dicitur. Hipp. l. de loc. in hom. ſub fin. quamvis in editione Lindenii non occurrant ea, quæ de morbis mulierum leguntur in editione Foeſii p. 423. ſeqq. Perperam mihi videtur ſcribi ἀῤῥοιὴ, vel ἀῤῥοιαὶ, in quibuſdam exemplaribus. Vide Foeſ. in Oec. p. 95.

Arrhostia, ἀῤῥωστία, ἀῤῥώστημα, *infirmitas*, imbecillitas. Sæpe ſumitur pro Morbo, ut 2. aph. 31. & 3. aph. 5. Alias etiam ad mentis imbecillitatem notandam ſolet adhiberi.

Arrhythmus, ἄῤῥυθμος. Vide *Arythmus*.

Ars, τέχνη, verum eſt genus Medicinæ, quicquid nonnulli Arabum ſecuti placita regerant. Jung. Dieter. num. 829. Nobis ſufficit ὑπηρέτις

τῦ Θεῖυ

τῦ θεῶ Piccarti in Philoſ. Altdorff. Diſp. XXXI. th.46. Denominatio (ſcil. diſciplinarum, vel habituum mentis) a fine petenda eſt ultimo, ut docet Philoſ. Quæcunque igitur terminantur operatione, ſunt artes: quorum terminus eſt ſola cognitio, ſcientiarum nomine venire debent. Imo κατ' ἐξοχὴν vocab. hoc Medicinam ſignificat, 1. aph. 1. Cum vero *artes* aliæ ſint *determinatæ*, ὡρισμέναι, quæ præſuppoſitis omnibus requiſitis ſemper fine ſuo potiri poſſunt: aliæ ſint μὴ ὡρισμέναι, *non determinatæ*, alias Conjecturales, στοχαστικαὶ dictæ, ſciendum Medicinam ad poſteriorem claſſem pertinere, non ratione præceptorum, ſed ratione finis, qui non ſemper attingi poteſt. Gal. de opt. ſect. ad Thraſyb. c. 4. juxta tritiſſimum Ovid.

Non eſt in Medico, ſemper relevetur ut ager, &c. Nihilominus ſub ſe plures habet *artes determinatas* inſtrumentales, & ſano ſenſu Mechanicas, ut ſunt, *Ars* Gymnaſtica, Coquinaria, Pharmaceutica, Chymica, & aliæ. Medicina etiam nunquam non ex præceptis rite per exercitationem applicatis finem ſuum aſſequi annititur. Et ut hoc eo commodius fiat, duobus veluti cruribus, vel inſtrumentis, vel quomodocunque appellaſſe libet, utitur, in univerſalibus Theorematis Methodo, in particularibus Exercitatione, tanquam qui iter aliquod ingredi ſtudent, utroque invicem utuntur crure: qui altero claudus eſt, uno duntaxat utitur, & longo ſpatio, & ſæpe errans viam peragit, verbis Gal. lib. 9. M. M. cap. 6. *Ars* tranſmutationis Metallorum dicitur *Ars* Hermetica, item Philoſophica, vel Philoſophorum. Libav. Chym. Jung. Lind. Ex. V. §. 12. An *Ars* dominetur naturæ, an contra? in utramque partem ventilari ſolet tropice. Enimvero præſtat poſteriori opinioni adſtipulari. Licet enim videatur, *Artem* operibus Naturæ perfici, nihilominus illa nihil præſtare poſſet, niſi objectum, & ſubjectum ſuum haberet ex, & in natura. Vide Th. Chym. Vol. II. & VI. & quære in Indice.

Arsacum. Vide *Acrai*.

Arsaltos, idem quod *Aſphaltos*. Ruland. in Lex.

Arsatum. Vide *Acrai*.

Arsenicum, ἀρσενικὸν, Fernel. *Arrenicum* e Gal. Gr. ἀῤῥενικὸν, perperam vero, & corrupte Archenicum, notante Libav. Defenſ. Syntagm. A. 2. Not. 53. eſt ſuccus mineralis, pinguis, inflammabilis, inſigni ſua corroſiva qualitate deleteria vitæ noſtræ infeſtus; propterea jure merito inter venena ſtricte dicta referendus. Equidem Fr. Hofm. Clav. ad Schrod. lib. 3. c. 27. limitare conatur, duplicia conſtituens venena, alia, quæ omnibus, & ſemper nocent: alia, quæ interdum quidem nocent, & interimunt, interdum tamen, & ſecundum artem adhibita in uſum medicum venire poſſunt, quibus poſterioribus *Arſenicum* annumerat. Verum non eſt noſtri nunc inſtituti, diſtinctionem illam venenorum examinare. Nobis ſufficit, communiter a Doctoribus venenis potentioribus annumerari *Arſenicum*, & quæ ſimili facultate corroſiva, ſummaque acrimonia operantur, propterea *Arſenicalia* dici. Vide Thom. Willis de febrib. c. 12. Congener eſt *Sandaracha*. Dicitur & communi nomine *Auripigmentum*, quamvis in hoc differant, quod *Arſenicum* ſtricte dictum coloris albi ſit tantum factitium quid per ſublimationem ex Auripigmenti ſcobe, & ſale anatice, id eſt æquali quantitate mixtis confectum, quod & *Auripigmentum cryſtallinum* dicitur: *Auripigmentum* vero, & *Sandaracha* ſint nativa; hoc rubri, vel ſublutei coloris, illud citrini; quamvis & *Sandaracha* detur factitia ex *Auripigmento*. De *Arſenici* præparationibus ad uſum medicum legantur Schroder. & Fr. Hofm. d. l. *Arſenicum* non eſſe commodum ad Spagyricum Metallorum tranſmutationis laborem, docet Dorn. de Genealog. mineral. c. 18. in Theat. Chym. Vol. I. pag. 585. ſeqq. Hinc & a Laur. Ventura negatur, quod ſit materia lapidis Philoſophici, tr. de Lap. Philoſ. c. 8. Vol. II. Theat. Chym. p. 138. quamvis a Lagneo in Arm. Chym. ipſe Lap. Philoſ. vocatur *Arſenicum*, Vol. IV. pag. 327.

Artaba, ἀρτάβη, eſt menſuræ aridorum ſpecies Ægyptia, habens modios quinque, aliis tres, Gorr. ſeptem. Hodieque eſt inuſitata. Galen. de pond. & menſ. c. 5.

Artemista, ἀρτεμισία, præter hoc quod ſit nomen herbæ notiſſimæ, eſt quoque terminus Paracelſ. per quem vel Ars Chymica ipſa, vel medicamentum quoddam vomitivum Chymicum denotatur, quod vocab. ſeveriſſime perſtrinxit contra Scheunemannum Libav. in Defenſ. Synt. Tom. III. Oper. p. 38.

Artemision, ἀρτεμίσιον, nomen eſt menſis apud Macedones ſolum, in cujus initium incidit æquinoctium vernum. Gal. c. 1. in l. 1. Epid. t. 1.

Artenna, nomen avis aquaticæ palmipedis, quæ & *Diomedea* dicitur, quod in inſulis Diomedeis, quæ hodie *Tremiti* vocantur, ſaltem reperiatur, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis vide apud Aldr. l. 19. Ornithol. c. 3.

Artemonium, ἀρτεμώνιον, eſt nomen Collyrii, quo Gal. ſcribit Baſſum ſodalem ſuum uſum fuiſſe ad multa oculorum vitia. Deſcrib. l. 4. de C. M. S. I. c. 7.

* Arteria, ἀρτηρία, eſt vocabulum æquivocum,

cum, cum de aſpero, & lævi canali, ſive vaſe accipi ſoleat. Olim veteres tantum illos canales duriores, qui pulmonem ingrediuntur, a recentioribus *Aſperæ arteriæ* nomine appellatos, *Arterias* dixiſſe, reſtatur Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 9. unde & medicamenta illa, quæ ad vocis læſionem, aſperæque arteriæ vitia uſurpari ſolita fuere, *Arteriaca*, ἀρτηριακά, vocabantur, l. 7. de C. M. S. L. c. 11 ſeqq. Jung. C. Hofm. Inſtit. Med. l. 2. c. 13. §. 2. Et videtur vocabulum *Arteriæ* primario quoque illi vaſi, vel Canali aſpero competere, vi Etymologiæ, quando *Arteria* dicitur quaſi ἀεροτηρία. Verum poſtmodum a recentioribus vocab. *Arteriæ* potius ad vaſa ſanguinea pulſantia translatum fuit, ita ut hæc hodie etiam ſimpliciter *Arteriæ* dici ſoleant. Canalis vero cartilagineus, & durior ad pulmonem excurrens, cum additione *Aſpera arteria* ſemper vocatur. Quod ſi tamen generali quadam deſcriptione utraque vaſa aſpera, & lævia complecti placuerit, hæc dari poterit: *Arteria* eſt pars ſimilaris ſecundi generis (vel rectius organica, ſimplicior) teres, fiſtuloſa, vel aerem, vel ſanguinem continens. De ſingulis nunc ſeorſim.

* ARTERIA *aſpera*, ἀρτηρία τραχεῖα, ab inæquali interna ſuperficie ſic appellata, βρόγχος, fiſtula vel canna pulmonum, eſt canalis rotundus ſemper patulus, ex faucibus per collum in pulmonis lobos excurrens, & per hoc in plures ramos diviſus, aerem cum pro ſanguinis ventilatione, & attemperatione inſpiratione admittens, tum pro vocis, & ſermonis efformatione, fuliginumque excluſione reddens; Dividitur commodiſſime in *Truncum*, ceu portionem indiviſam, quæ fauces inter, & pulmonem interjacet, anterius & ad latera cartilagineis annulis ſemicircularibus diſtinctis conſtantem, poſterius vero, ubi gulæ adjacet, membranoſam; & *Ramos*, qui communiter *Bronchia*, βρογχία, appellantur. Trunci caput, & principium *Larynx*, λάρυγξ, vocatur, vocis formationi, & expreſſioni præprimis dicatum, quinque *cartilaginibus* inſignioribus præditum, ut ſunt *Scutiformis*, θυρεοειδὴς, *Annuliformis*, vel Annularis, κρικοειδὴς, duæ *Gutturniformes*, ſive gutturnales, ἀρυταινοειδεῖς, quæ ſimul junctæ rimulam, quæ *Glottis*, γλωττὶς, dicitur, efformant, cui quinta propterea *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς dicta, operculum quoddam præbet. Alias Truncus *aſperæ arteriæ* ſpecialiter *Bronchus*, βρόγχος, appellari ſolet. Quando in pulmonem ſeſe inſinuat, dividitur in propagines majores minoresve, ceu ramos, quæ *Bronchia*, βρόγχια, dicuntur, partim cartilagineæ, partim alias craſſioris membranaceæ ſubſtantiæ. Gal. l. 4. de L. A. c. 8. annulos illos literam G referre ſcripſit, quæ bronchia rami arteriæ, & venæ pulmonalis fideliſſime comitantur. Plura legantur in Anatomicorum veterum, & recentiorum Scriptis.

ARTERIÆ *aſperæ ſectio*, vel *perforatio*. Vide *Laryngotomia*.

* ARTERIA, ἀρτηρία, ad differentiam prioris *Levis*, λεῖα, dicenda. Galen. 7. de Uſ. P. cap. 8. 9. & alibi, eſt vas pulſans, ἀγγεῖον σφύζον, ſive vas membranaceum, ortum habens a corde, teres, & cavum, duplicique compactum tunica, vel ſecundum alios plures ſanguinem cum ſpiritu vitali a corde per impulſum excipiens, & ad alias corporis partes deferens. Differt a *Vena* craſſitie, pulſatione, & uſu. *Arteria* craſſior, vena tenuior, & ſimplicior. *Arteria* pulſat, Vena non pulſat. *Arteria* ſanguinem exportat a corde ad partes, Vena reportat. *Arteriarum* in corpore diſtincte occurrentium binæ ſunt, *Pulmonalis*, & *Aorta*, ſive *Magna*.

* ARTERIA *Pulmonalis*, ἀρτηρία πνευμονική, ἡ πνευμονικὴ, quam ex falſa quadam hypotheſi veteres *Venam Arterioſam*, φλέψ ἀρτηριώδης, appellarunt, exiſtimantes, ſolas venas a dextro, ſolas vero arterias a ſiniſtro dependere cordis ventriculo. Galen. 7. admin. Anat. 4. eſt vas membranoſum pulſans, ejuſdem compagis cum *Arteria magna*, duplicique tunica conſtans, ſanguinem e cordis dextro ventriculo, dum ſeſe coarctat, excipiens, & per amplum pulmonum parenchyma diſtribuens: unde etiam ſtatim ab exortu in dextrum, ſiniſtrumque truncum, vel ramum ad dextram, ſiniſtramque pulmonis partem excurrentes dividitur.

ARTERIA *Magna*, *Aorta*, *Maxima*, *Craſſa*, μεγάλη ἀορτή, μεγίστη, παχεῖα, eſt vas membranoſum, amplum, craſſum, ſanguinem ſpiritu vitali turgidum e cordis ſiniſtro ventriculo coarctato cum impulſu excipiens, eundemque per totum corpus, mediantibus trunci ramis, ac propaginibus, deferens. Hinc mox ab exortu ſuo propter exſiccationem nonnunquam plane rigido, ac cartilagineo valvulis tribus Lunaribus adverſus ſanguinis regurgitationem munito, poſtquam binas propagines coronarias dictas ad peripheriam cordis, & pericardium dimiſit, in duos truncos inſignes, *Aſcendentem*, & *Deſcendentem*, dividitur.

ARTERIÆ *Aortæ truncus aſcendens*, τὸ μέρος ἀρτηρίας ἄνω φερόμενον, l. 26. de U. P. c. 10. 11. jugulum, mediaſtino, thymoque ſuffultus, dividitur partim in ἀποφύσεις, ramos *Subclavios*, quorum propagines ſunt: Intercoſtalis ſuperior, Mammaria interna (a qua Mediaſtina)

Vertebralis ; Cervicalis muſcula , item Axillaris, Scapularis interna , & externa , Thoracica inferior, & ad brachium ubi pervenit, Brachiea, Radiea, Cubitea. Partim etiam juxta Subclavios exſurgunt Carotides, ad aurium radices excurrentes, quæ iterum in Externam, & Internam diſtinguuntur , omnibus capitis continentibus , & contentis partibus propagines ſuas largientes. *Aortæ truncus deſcendens*, τὸ μέρος κάτω φερόμενον, d. l. etiam quamplurimos de ſe dimittit ramos, & propagines, ſive ἀποφύσεις Galeno dictas, ſuntque ex his potiores, & quidem antequam ad os ſacrum in ramos inſignes geminos diſtrahitur, a trunco prodeunt Arteriæ *Intercoſtales inferiores*, *binæ Phrenicæ*, *Cæliaca*, quæ in duos ramos dividitur, *Hepatica*, & *Splenica* dictos , quorum ſurculi ſunt, Hepaticæ quidem *Pylorica*, *Cyſtica gemella* , *Epiploica dextra* , *Inteſtinalis*, & *Gaſtroepiploica dextra*: Splenicæ vero propagines, antequam lienem ingreditur, *Gaſtrica Coronaria* , *Epiploica ſiniſtra* , *Gaſtroepiploica ſiniſtra*, & *Vas breve arterioſum*. Porro e trunco prodeunt *Meſenteria ſuperior* , & *inferior*, *Emulgentes*, *Spermaticæ*, *Lumbales*. Tandem e trunco bifurcato fiunt *Iliacæ duæ*, quarum utraque in *externam*, & *internam* diſtinguitur. Hujus propagines ſunt *Glutea* , *Hypogaſtrica* , *Hæmorrhoidalis externa* , & in nondum natis *Arteriæ Umbilicales* ; in natis vero coaleſcentes ligamenti indolem præ ſe ferunt . Illius vero *Epigaſtrica* , *Pudenda*, poſtea extra abdomen progreſſa *Cruralis*, eaque vel *Externa*, vel *Interna Muſcula* , item *Iſchiatica*, *Tibialis* , & ſic ad extremum pedem uſque pergens . Hæc omnia Anatomica potius oculari demonſtratione , quam e ſcriptis addiſci poterunt . Nihilominus jungere libet veterum, & recentiorum Anatomicorum monumenta prolixius hæcce declarantia, cum noſtri non ſit inſtituti, perfectam tradere Anatomiæ doctrinam.

* Arteriaca , ἀρτηριακὴ , ſcil. ἀντίδοτος . Vide *Arteria*.

Arteriotomia , ἀρτηριοτομία , eſt ſpecies Chirurgicæ operationis , videlicet artificioſa , & in gratiam ſanitatis inſtituta, per phlebotomum facta inciſione arteriæ cujuſdam . Olim periculoſiſſima habita ob periculum aneuryſmatis (de quo ſupra) præſertim ſi in brachio inſtitueretur ; ita ut jam tempore Galeni quidam Medicorum negaverint fieri poſſe arteriam vulneratam, quæ ad manum eſt, coire , partim experientia , partim ratione ſtructuræ fere cartilagineæ nixi . Galenus tamen contrarium evicit obſervatione quadam propria in juvene agreſti, cui loco venæ arteria fuit ſecta , feliciter tamen a Gal. per deligationem , & vulneraria præſidia curata , l. 5. M. M. c. 7. Hodieque etiam tantum periculi non ſubeſſe creditur, modo induſtria in deligando adhibeatur, & tales eligantur arteriæ, quibus os quoddam ſubiiciatur . Hinc in cubito data opera nemo facile ſuadere audebit . Controverſiam hanc prolixe ventilavit B. Rolfink. Ord. & Meth. Comm. l. 4. ſ. 3. per totum . Modum incidendi, & delectum arteriarum tradidit P. Barb. Chir. P. III. l. 1. c. 9. Hujus tamen operationis inutilitatem pariter, ac periculum denuo ante oculos ponere non dubitavit D. Craen. in Lum. Rat. Medico noviſſime edito, ſive Praxi Reformata , c. 1. p. 9. cui & nos lubentes volentes aſſentimur.

Artetiscos , *Artetiſcus* , dicitur , qui membri alicujus defectum patitur . Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Artholcum, eſt oleum rubrum ex radicibus herbarum una cum pane ſimul infimo digeſtis arte tractum . Idem . Rectius igitur ſcriberetur *Artoicum*, ab ἄρτος videlicet deducendum, id eſt *panis*. Ruland. vocat & *Pannoniam*.

Arthritis, *Arthritica*, *Arthetica*, Articularis morbus, vel Dolor, ἀρθρῖτις , ἄρθρων πόνος eſt artuum vitium , ſive articuli tumor dolorificus , quem fluxio in eum decumbens excitavit . Gal. l. 6. M. M. c. 20. unde & ægri *Arthritici* dicuntur . Potiores ſpecies ſunt *Chiragra* , quando articulos manus infeſtat ; *Podagra* , quando pedum ; *Gonagra* , quando genu ; *Iſchias* , quando coxam , vel coxendicem occupat, l. 10. de C. M. S. L. c. 2. Martianus tamen quartam quoque addidit ex Hipp. in Not. ad eundem p. 215. quæ κεδμάτων nomine venit, & ſunt articulorum dolores diuturni non admodum vehementes, quorum materia a prædominio pituitoſa eſt. Hæc ſpecies Scythis quondam familiaris , &c. Ex recentioribus fundamentis accuratior hæc dari poteſt deſcriptio : *Arthritis* eſt dolor exquiſitus circa partes nervoſas articulorum cum vel ſine inflammatione , & tumore , proveniens a ſolutione continui per particulas ſalinas diverſi generis, ſibique valde contrarias acidas fluidas ſucci nervoſi , & lixivioſas , tartareaſque ſucci nutritii cum ſanguine arterioſo delati mixtas , & efferveſcentes facta . Clariſſime, ἀνὴρ ἄμεμπτος , morbi hujus naturam e cauſſis ſuis , & curationem deſcripſit Thom. Willis tract. de Animal. Brut. P. II. c. 14. Dividitur in *calidam*, & *frigidam*, quæ etiam *Nodoſa dicitur*, pro prærogativa vel acidarum , fluidarum, aut fixarum majori. *Arthritis Scorbutica vaga* eſt ſpecies peculiaris *Arthritidis*, maio-

maiorem & malignam, h. e. cum graviori-bus Symptomatibus, vires vitales aggravantibus, ſtipatam cauſſæ heterogeneæ mixtæ vitioſitatem præſupponens, de qua leg. Idem tr. de Scorbut. c. 5.

* Arthodia, ἀρθρώδια, eſt ſpecies *Diarthroſeos*, vel *Dearticulationis*, quando articuli cavum leve ſuperficiarium, & capitulum etiam depreſſum concurrit. Gal. l. de oſſib. in princ. Talis eſt in occipitis oſſe, & vertebra prima colli. P. Barbette d. l. cap. 3. Lindenus vocari poſſe dixit *Adarticulationem*. Opponitur illi *Enarthroſis*, ἐνάρθρωσις, cum ſinus os excipiens magnus, proceſſus oſſis excipiendi inſignis, qualis eſt femoris cum acetabulo iſchii. Ibid.

Arthron, ἄρθρον. *Articulus*.

Arthrosis, ἄρθρωσις, *Articulationem* in genere ſignificat. Unde & adject. ἀρθρώδης, adverb. ἀρθρωδῶς deſcendunt, quæ leguntur apud Gal. l. de oſſib. in princ.

* Articulus, *Articulatio*, *Articulamentum*, Scrib. Larg. n. 206. 214. 263. ἄρθρον, σύνθεσις κατ᾽ ἄρθρον, eſt naturalis oſſium diverſorum Syntaxis, vel compoſitio, differt a *Symphyſi*, συμφύσις, quæ eſt oſſium naturalis unio, vel coalitio. Dividitur in *Diarthroſin*, διάρθρωσιν, *Dearticulationem*, quæ eſt articulatio laxior, & oſſium ſtructura, quorum motus eſt evidens. (Vide. ſupra *Abarticulatio*) in *Synarthroſin*, συνάρθρωσιν, quæ eſt articulatio ſtrictior, ceu oſſium motum manifeſtum non habentium compoſitio; & in *Ginglymum*, γίγγλυμον, (juxta C. Hofm. γιγγλυσμὸν) cum os unum excipit ſuo ſinu proceſſum alterius, & contra os alterum ſuo ſinu proceſſum prioris; qualis eſt in oſſe femoris, & tibia, in humero, & ulna. Gal. & Barbett. d. l. quorum ille *Articulum* in genere clarius etiam alibi deſcripſit hoc modo. *Articulus* eſt, cum duo oſſa ita invicem coeunt, ut alterum quidem ipſorum ſit, quod movetur, alterum velut ſedes quædam ei, quod movetur, & firmamentum, ut in oſtiorum cardinibus apparet, unde moventi cavitas (quæ Cotyle, κοτύλη, id eſt *Acetabulum*, & *Glene*, γλήνη, ſive *pupilla* dicitur) & ei quod movetur, convexitas, *Caput*, & *Condylus*, κεφαλὴ, καὶ κόνδυλος appellata, ineſt, l. 1. de mor. muſc. c. 9.

* Articularis *morbus*, paſſio, affectio. Vide *Arthritis*.

Artifex, δημιουργός, Hipp. Gr. τεχνίτης, Gal. quid in genere ſignificet, omnibus notum eſt. Reſtringitur vero haud raro ad Medicum, qui artem Medicam per experientiam confirmatam callet. Unde Gal. *Artificem fieri*, Gr. τεχνωθῆναι, dicitur l. 2. de Criſ. c. 9. Specialiter quoque dicitur de Chymicis, & Spagyricis, in Th. Chym. aliquoties.

Artiscus, ἀρτίσκος, in genere *Trochiſcum* ſignificat, a panis exigui figura. Specialiter vero, & κατ᾽ ἐξοχὴν *Artiſci* dicuntur ii, qui e viperæ carnibus cum pane miſtis, coctisque præparantur ad Theriacæ compoſitionem, unde & *Theriaci*, θηριακοί, appellantur. Modum præparandi monſtravit Galen. r. 11. de S. F. §. Caro viperæ. Noſtro etiam adhuc ſeculo magnis impenſis Venetiis allati fuere pro confectione Theriacæ. Verum vanitatem horum Trochiſcorum egregie aperuit, & ſolide demonſtravit Joh. Zwolf. in Pharmac. Aug. Animadverſ. XII. pag. m. 209. ſeqq. in fol. unde & hodieque Alcool, vel Pulvis viperarum ſubſtituitur in Theriacæ compoſitione.

Artios, ἄρτιος, ſignificat id quod *perfectum*, *integrum*, omnibus numeris abſolutum, illæſum, æquale, aptum eſt, apud Hipp. Ita ἀρτίως κεκριμένα, perfecte judicata 1. aph. 20. leguntur, de vertebris inter ſe æqualibus, & apte cohærentibus, 3. de artic. 29. In ſpecie dies pares dicuntur ἄρτιοι, in quibus difficiles fiunt criſes, & opponuntur imparibus, quæ dicuntur περισσαί. Vid. 3. in 3. Epid. t. 13. 14. Foeſ. pag. 95.

Artistomon, ἀρτίστομον, ſignificat *undique planum*, & æquale; in ſpecie de telis uſurpavit Hippocr. l. de c. vuln. XIV. 3. Alioqui etiam ἀρτίστομος dicitur is, qui verba integre profert, non mutila, aut truncata. Foeſ. d. l.

Artiphyes, ἀρτιφυής, dicitur de numero pari, perfecto, & integro Critico, qualis eſt juxta Hippocr. decimus quartus, & quadrageſimus ſecundus dies, lib. de ſeptimeſtri. VII. 8. 9. 10.

Artitypochros, ἀρτιύπωχρος, dicitur *color ſubpallidus*, & ſubluteus, Hipp. l. de intern. aff. XXXVI. 13. Foeſ. d. l.

Artizoos, ἀρτίζωος, de pueris, qui brevis ſunt vitæ, ob moleſtiam, quam paſſi ſunt in partu difficiliori, ut in genitalibus diu hæſerint, l. de ſuperfœt. VII. 5.

Artocreas, ἀρτόκρεας. Vide *Paſtatum*.

Artos, ἄρτος. Vide *Panis*.

* Artomeli, ἀρτόμελι, fuit ſpecies Cataplaſmatis ex pane, & melle parati, extrinſecus impoſiti præſertim præcordiis, cujus meminit Gal. l. 10. M. M. c. 6. l. 11. c. 15. l. 13. c. 15. Male igitur per Juſculum vertit Caſtellus, fortaſſis loca Galeni non recte inſpiciens.

* Artus, τὰ κῶλα, extremæ ſunt, & compoſitiſſimæ corporis partes, Manus, & Pedes. Eorum cognitionem neceſſariam commendat Galen. l. 3. adminiſtrat. cap. 1. Van-Horne

F 2 deſcri-

deſcripſit quod ſint membra e trunco exporrecta in Microcoſmo §. 75. ad quem locum vide D. D. Hoffmanni Diſſertat. Anatom. pag. 233.

Artyma, ἄρτυμα, i. e. *Condimentum*. Vide infra ſuo loco.

Aryster, ἀρυςὴρ, eſt vas aliquod cavum ad hauriendum, velut cyathus, cotyla, aut calix. Uſus Hipp. l. de genit. VIII. 29.

* Arytaenoides, ἀρυταινοειδὴς, q. d. *gutturnalis*, epitheton eſt cartilaginum duarum Laryngis ab *Arytæna*, quod gutturnium, aut infundibulum ſignificat. Galen. de vocal inſtr. diſſect. cap. 4. l. 7. de U. P. c. 11. Ab hac Cartilagine Muſculi eandem conſtringentes dicuntur *Artænoidei*, de quibus vide Barthol. l. 2. Anat. c. 11. p. 442. Vide *Arteria aſpera*.

Arythmus, vel *Arrhythmus*, ἄρυθμος, ἢ ἄῤῥυθμος, pulſus ille, qui nullum rhythmum, ordinem, aut proportionem obſervat, non vero plane abolitum pulſum ſignificat, cui opponitur εὔρυθμος, rhythmum certum obſervans; dicitur & κακόῤῥυθμος. *Arrhythmi* pulſus ſpecies numerantur tres. *Pararhythmus*, quando vicinæ ætatis rhythmum obſervat: *Heterorhythmus*, qui plane alterius ætatis ordinem ſervat: *Ecrhythmus*, qui nullius ætatis rhythmum retinet. Galen. lib. de differ. pulſ. c. 9.

As, vel *Aſſarium*, ἀσσάριον μνᾶ, accipitur 1. de toto, quod dividitur in duodecim partes, quæ dicuntur unciæ. 2. eſt ſpecies ponderis habens drachmas duas, Gal. l. de pond. & menſ. ex l. Cleopatræ de munditiis.

Asa, vel *Aſſa*, homonymon eſt: (I.) Dicitur hoc nomine duplex gummi, ſuaveolens unum, quod *Benzoin* appellatur: Alterum fœtidum, quod *Aſa fœtida* vocatur. De utroque vide Schroder. l. 4. cl. n. 372. & 377. (II.) *Aſa* vocatur a Baſilio Valentino *remedium Univerſale* ad omnes morbos externos etiam deſperatiſſimos probatum, (ſi Diis placet) cui reſpondet *Phalaja*, ceu Univerſale ad omnes morbos internos commendatum; utrumque tamen eandem materiam præſupponens, tr. de arcanis mundi. (III.) *Aſa* denique *fœtida* quoque ænigmatice a Spagyricis dicitur *Mercurius*, ab odore, quem habet, quando recenter de abſurdo corpore ſuo extractus eſt. Guido Magn. de Monte tr. de Adrop. Philoſ. in T. VI. Th. Ch. p. 548.

Asabon, i. e. *Sapo*. Rul. & Johnſ.

Asagen, i. e. *Sanguis Draconis*. Iid.

Asagi, i. e. *Vitriolum*, vel Atramentum Rubeum. Azep. Idem Iid.

Asamaz, i. e. *Vitriolum*. Iid.

Asaestus, ἀσαιςος. Vide *Calcarius lapis*, *Calx*.

Asapes, ἀσαπὴς, & adverb. ἀσαπέως, idem quod ἄπεπτον, *crudum*, non perfecte coctum, aut elaboratum. Adverbialiter de ſputo utitur Hipp. in pleuritide l. de R. V. I. A. t. 33. Dicitur alias ἄσηπτον, *non putrefactum*, ex veterum hypotheſi erronea coctionem, & putrefactionem confundentium.

Asaphatum, eſt *Serpigo*, vel *Impetigo*, aut intercutanea ſcabies in poris generata, vermiculorum inſtar. Si comprimatur cutis, prodeunt fila oblonga nigro capite. Dorn. Rul. & Johnſ.

Asaphia, ἀσάφεια, eſt *vocis obſcuritas*, vel propter vocem efformantium organorum, & nervoſi generis vitium, vel propter mentis læſionem. 2. in 1. prorrh. t. 3. Ἀσαφέες, ægri dicuntur Hippocr. qui obſcure loquuntur, nec clare diſſerunt. Coac. t. 175. item ἀσαφὴς lingua, 7. Epid. XII. 12. 14. & LII. 15. Dicitur & ἀσαφώδης παρήγορσις, 1. in 1. prorrh. t. 33.

Asarcon, ἄσαρκον, ſtricte ſignificat *Excarne*, ſive deſtitutum omni carne. Verum ap. Ariſt. l. 2. de P. A. c. 10. comparative ſaltem accipi de capite, quod cum medio, & infimo ventre corporis humani comparatum parum carnis habeat, docet Melch. Sebiz. Ex. Med. p. m. 153. ſeqq.

Asbestus, ἄσβεστος, *inextinctus*, dicitur de calce viva, vel cruda, v. g. κονία, vel τίτανος ἄσβεστος. Gorræus. Vide & *Amiantus*.

Ascalabotes, ἀσκαλαβώτης, item καλώτης, eſt genus lacertæ, cujus meminit Gal. XI. de Sim. Fac. §. Draco marin. Et l. de Theriac. ad Piſ. c. 9. dicitur *Stellio*. Hujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. ovip. c. 10.

Ascardamyctes, ἀσκαρδαμύκτης, dicitur, qui *inconnivent ibus oculis* fixis, & immotis intuetur, 2. Ep. ſ. 6. t. 4. Σκαρδαμύττειν enim *nictare*, & connivere ſignificar.

* Ascarides, ἀσκαρίδες. Vide *Helminthes* apud Aldrovand. l. 1. de quadr. digit. ovip. cap. 10.

Asceles, ἀσκελὴς, *decrus*, qui caret cruribus. Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. dec. c. 4.

Ascendentia *ſigna* dicuntur, vel Aſtra firmamenti cœli, & præcipue ſiderei Spiritus. Dorn. in Dict. Par.

* Ascensus *morbi*, idem quod *Augmentum*, de quo vide infra ſuo loco. *Aſcenſus* quoque, vel *Aſcenſio* accipitur de modo quodam ſublimationis, & deſtillationis Chymicæ. Cui opponitur *Deſcenſio*. Libav. & alii. Vide *Deſtillatio*.

Ascesis, ἄσκησις. Vide *Exercitatio*.

Asce-

ASCETES, ἀσκητὴς, idem ſignificat, quod *Athleta*. Attici enim *Athletas*, ἀσκητὰς, h. e. *exercitatores* vocant, teſte Foeſ. Oecon. pag. 104.

ASCHEMON, ἄσχημον, *deforme* ſignificat. Hinc in comparativo Hipp. uſurpavit ἀσχημονέστερον κῶλον, crus deformius vocans, 3. de art. t. 103.

* ASCIA, σκέπαρνος, ἡ σκέπαρνον, proprie denotat inſtrumentum fabrile, quod *Securis* etiam vocatur, quæ in ſummitate incurvata eſt. Unde ad vinculi, & deligationis ſimplicis genus transfertur, quæ parum a recto declinat, in obliquum tamen nondum vergit inſigniter, Gal. 3. de fract. t. 40. de iis, quæ in Medic. t. 2. Hujuſmodi deligatio dicitur Hipp. σκεπαρνηδὸν facta d. l. de fract. Jung. Foeſ. p. 571. Hoc Vinculi genus egregie delineavit, uſumque monſtravit Scultet. Arm. Chir. P. 1. Tab. LIV. fig. 3. ſeqq.

* ASCITES, ἀσκίτης, Paracelſo vitioſe *Aſclites*, hydropis ſpecies eſt, velut *hydrops utricularius* dicta, in qua in membrana abdominis interiore, Græcis peritonæo dicta, aut potius inter peritonæum, & omentum humor ſeroſus veluti in utre quodam continetur, cum pauciſſimo ſpiritu, unde eam vocat Hippocr. *aquoſum hydropem*. Præcipua ejus cauſſa frigiditas eſt, Galen. 4. aphor. 11. Accuratius ita deſcribi poterit; *Aſcites* eſt intumeſcentia ventris inferioris, ſive abdominis, ut & crurum, aliquando & ſcroti, genitaliumque, cum multis aliis gravioribus Symptomatibus, a collectione, & extravaſatione ſeroſarum, & lymphaticarum portionum, accreſcentium, propter vitium, præſertim obſtructionem organorum colatoriorum, renum, glandularum, hepatis, & pancreatis inducta provenientes. Jung. P. Barbette Pr. Med. lib. 4. cap. 4. & Fr. Sylv. l. 1. Pr. M. c. 17. §. 8. 9. ſeqq. cap. 39. §. 2.

ASCLEPIOS, ἀσκληπιὸς, nomen eſt Smegmatis aridi, quod deſcriptum legitur apud P. Ægin. l. 7. c. 13. item Trochiſci, apud Aet. l. 14. & Gal. l. 3. de C. M. S. G. c. 13. item Collyrii, ex Scrib. apud Gal. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 7. quod *Athenippum* etiam dicitur.

ASCLITES, perperam uſurpatur pro *Aſcites*, ap. Avic. l. 3. fen. 14. t. 4. c. 15.

ASCOS, ἀσκὸς, utriculum, vel *utrem* ſcorteum, ſeu coriaceum ſignificat. Unde aliquando additur epitheton σκύτινος. Ejus uſus etiam olim fuit ad affectam partem fovendam, quando implebatur materia aliqua, aqua nimirum calida, vel oleo, uti videre eſt apud Hipp. l. 2. de morb. XII. 18. 30. XIV. 13. l. 7. Epid. XXV. 22. & 4. de R. V. I. A. t. 83. *Utre* etiam flatibus repleto, diſtento, & ſuppoſito uſus eſt ad ſpinæ directionem, & articuli luxati repoſitionem, 3. de art. t. 50. & c. 4. t. 61. Videſis Foeſ. p. 104. & Utris.

ASE, ἄση, emphaticum eſt vocabulum, in quo unico includitur πόνος πολὺς, multus labor, ut Aretæus loquitur. Primum & communiter ſignificat *faſtidium*, ex 5. aph. 61. quod faſtidium etiam de pica gravidarum intellectum vult Dieter. in Jatr. n. d. 13. item Coac. t. 142. l. 1. Epid. ægr. XI. deinde *anxietatem* circa Cor, aut Stomachum, l. 7. Epid. IX. 6. Hinc febres appellantur ἀσώδεις, 4. de R. V. I. A. t. 47. denique *conſilii inopiam*, anxietatem, & ita idem cum ἀλυσμῷ, de quo ſupra. Ad ſummam ἄση implaciditatem, inſignem moleſtiam corporis exprimit. Hinc & ἀσηρὸς, ἀσῶδες, moleſtum, noxium ſignificat, 2. de fract. t. 75. ſ. 3. t. 46. ſ. 1. de art. t. 65. ſ. 2. t. 40. 49. prorrh. ſ. 2. t. 28.

ASEB, dicitur *Alumen*. Rul. & Johnſ.

ASED, i. e. *Leo*. Rul. & Johnſ.

ASEDENIGI, i. e. *Hæmatites*. Iid.

ASEGEN, i. e. *Sanguis Draconis*. Dicitur & *Azogen*. Iid.

ASELLUS, ὀνίσκος, vocabulum eſt πολύσημον in Medicina, quemadmodum & *Aſinus*, ὄνος. Præter vulgatiſſimam enim illam ſignificationem, quando quadrupes animal illud contemptum, & deſpectum, ſarcinis tamen portandis, aliiſque negotiis multis utiliſſimum (cujus laudes Cl. Heinſius quondam fuſiſſime eſt proſecutus;) quin imo in re Medica multa remedia offerens, videlicet lac, lienem, renes, teſtes, penem, ungulas, urinam, ſtercus, de quibus videatur Aldrov. l. 1. de quadrup. cap. 2. p. m. 343. ſeqq. ſignificat quoque piſcem, nec tamen unum eundemque, ſed varium, de qua ſignificatione adiſis prolixe differentem Linden. Ex. XI. §. 20. ſeqq. de *Aſellis* vide Rondelet. l. 9. de piſc. c. 9. & Aldrov. l. 3. de piſc. c. 1. ſeqq. Comparantur piſcibus ſaxatilibus bonitate nutrimenti a Gal. l. 8. M. M. c. 2. Porro ſignificat & inſectum, ſive animal multipes (unde a Latinis *Millepedis*, vel *Millepedæ*, item *Cutionis*, aut *Porcellionis* nomine, Gr. κύβαρις, indigitatur, vide Linden. Ex. XI. Sel. Med. §. 21. Junge Aldrov. lib. 5. de inſect. c. 13.) in aquariis vaſis, & ſterquiliniis enaſcens, quod ad digitorum contactum in orbem ſe contrahit. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Tandem & *Axes* ipſos *Aſinos* appellare conſuevit Hipp. & *parvos axes Aſellos*, quos etiam *Suculas* vocant, 2. de fract. t. 48. ſ. 3. t. 40. ſ. 3. de artic. t. 25. & ſ. 4. t. 51. Junge Foeſ. pag. 455.

ASEMOS, ἄσημος, dicitur de iis, quæ citra

tra evidentem ſignificationem, præſertim criticam, & præter rationem contingunt; aut quæ levioris ſunt momenti, & nullam effatu dignam ſignificationem præ ſe ferunt. Ita ἄσημα πνεύματα, ſpirationem exiguam, obſcuram, ac velut interceptam, nullamque fere ſui ſignificationem edentem denotant, l. 6. Epid. ſ. 7. t. 13. juxta Valleſ. dolores lateris in febribus tenuiores, ἄσημα ἀλγήματα, Coac. t. 491. *Aſema*, ἄσημος κρίσις eſt, quæcunque a nullo dierum indicantium fuit indicata, unde *ſine ſigno* dicitur, Gal. l. 3. de Criſ. c. 10. Adverb. ἀσήμως, eandem cum adjectivo habere ſignificationem apud Hipp. Videatur Foeſ. p. 100. ſeqq.

Asenec, i. e. *Sol*. Rul. & Johnſ.

Aseph, h. e. *Alumen ſciſſum*. Iid.

Asepton, ἄσηπτον. Vide *Aſapes*.

Asilus, *Oeſtrus*, *Tabanus*, οἶστρος, μύωψ, inſectum eſt, in ore habens aculeum, binis pennis volans. Deſcripſit Aldrov. l. 3. de inſect. c. 4. In ſpecie *Aſilum* dici illud inſectum, quod boves laceſſat, vult Plin. l. 31. c. 2. H. N. Idem ex Magorum commentis tradit, vermiculos, e quibus *Aſili* fiunt, antequam pennæ germinent, contra febres alligari, l. 30. c. 11.

Asines, & *Aſineos* (adverb.) ἀσινὲς, ἀσινέως, *innoxium*, & ſine noxa ſignificat, a verbo σίνω, *noceo*, cum α privativo. Hinc Hipp. rupturæ pectinis ἀσινέες dicuntur, l. 2. Ep. ſ. I. 70. c. 1. in l. Ep. t. 10.

Asingar, i. e. *Viride æris*. Dicitur & *Aſurgar*, *Aſmiar*, *Aſigi*. Rul. & Johnſ.

* Asinus, ὄνος. Vide *Aſellus*.

Asirachus, ἀσίρακος, dicitur ſpecies locuſtæ, quæ & ὄνος, *Aſinus*, dicitur Dioſcoridi lib. 2. cap. 57. Confirmat virtutem adverſus ſcorpionum ictus Gal. lib. XI. de Sim. Fac. §. Dracomarin.

* Asitia, ἀσιτία. Vide *Anorexia*, *Apoſitia*, *Inedia*.

Asius *lapis*. Vide *Aſſius*.

Asmaga, dicitur *permixtio*, vel *commixtio quorundam metallorum* ad invicem. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Asodes, ἀσώδης. Vide *Aſe*.

Asoper, i. e. *Fuligo*. Rul. & Johnſ.

Aspaltum, pro *Aſphaltum*. Rul. & Johnſ.

† Asparagi Regii. Merc. de Ind. l. 1. c. 9.

† Aspasia, medicamentum locos muliebres conſtringens, deſcriptum a Capivac. Prax. l. 4. c. 4. fit ex ſola lana, infuſo gallar. immatur. imbuta.

* Aspera *Arteria*. Vide *Arteria aſpera*.

* Aspersio, πρόσκλυσμα, ῥαντισμὸς, ῥαντὶς, & ῥανὶς, ῥάντισμα, notiſſima eſt applicatio alicujus materiæ Medicæ vel liquidæ, vel pulverulentæ ſuperficiaria, & rara, ſeu minutatim facta. Scrib. Larg. n. 46. 207. & alibi. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Hinc & talia medicamenta, quæ *aſperguntur*, Gr. συμπάσματα, Lat. *Aſpergines* vocari vult Blancard. in Lex. quamvis nos nullibi legerimus.

* Asperum, *Aſprum*, per ſyncopen, Scribon. Larg. n. 180. Vide Rhod. in Lex. τραχὺ, *Aſperitas*, *Aſpritudo*. Scribon. Larg. num. 21. 22. & alibi, τραχύτης, dicitur de ſuperficie partis, vel membri inæquali. Omne *aſperum* eſt inæquale, non viceverſa, Gal. cap. 3. de iis quæ in med. t. 11. Oritur vel ab adſtrictione, & nimia ſiccitate, vel ab acrimonia, l. de ptiſana, c. 5. Eſt ſpecies differentiæ morborum organicorum eſſentialis in ſuperficie, cui opponitur *Lævitas*, λειότης. In ſpecie *Aſperæ palpebræ*, τραχέα βλέφαρα, dicuntur, cum everſæ ſanguinolentiores apparent, & magis aſperæ, carnoſæque, & fici acinis ſimiles. Galen. lib. introd. c. 15.

Asphaleja, ἀσφάλεια, *ſecuritatem*, firmitatem denotat, & ἀσφαλὲς, tutum, *ſecurum*, firmum, 5. aph. 22. & 2. aph. 15. Gal. l. 12. de U. P. c. 6. Jul. Alex. not. ad h. l. Dicitur quaſi τὸ μὴ σφάλλον, ἢ σφαλλόμενον, expers lapſus. Vide Diet. Jatr. n. 120. 121.

Asphaltitis, ἀσφαλτίτις, dicitur prima lumborum vertebra, quæ & a renibus νεφρίτης, Gorr. Linden. Med. Phyſiol. lib. 2. cap. 14. & 34.

* Asphaltum. Vide *Bitumen*.

* Asphyxia, ἀσφυξία, i. e. *pulſus privatio*, ſive defectio, cum non percipitur noſtro tactui motus, atque hoc per totum animal accidit, ut nulla uſquam arteria moveri videatur, quod tamen ſi ad veritatem exigas, in corpus vivum nunquam cadit; ad noſtrum tamen tactum frequenter reperitur. Gal. l. 1. de præſ. ex pulſ. c. 2. quam Hipp. vocat *ſpirituum interceptiones*, πνευμάτων ἀπολήψιες αἱ ἐς φλέβας, 3. de R. V. I. A. t. 26. (Vide ſupra *Apoleſis*.) Eſt immediatus comes gravioris animi deliquii, quod pro lubitu *Lipopſychia*, aut *Syncope*, *quin* & *Aſphyxia* dici poterit. Cauſſa immediata *Pulſus deficientis* eſt in ſanguine naturali efferveſcentia, & rarefactione circa cor deſtituto, ut propterea cor non ſatis expandatur, contrahaturque, & ſanguis inſufficienter in Arterias effundatur. Fr. Sylv. Pr. Med. l. 1. cap. 34. præſertim §. 43. Ἄσφυκτοι dicuntur *pulſu privati*, & in quibus motus nullus ſub ſenſum cadit in ulla corporis parte cujuſcunque arteriæ, l. 1. de diff. pulſ. c. 3.

Aspis, ἀσπὶς, idem quod *ſerpens*, ſed venenato ſuo morſu pernicioſiſſimus. Ejus tres ſpecies conſtituit Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 8. quarum prima dicitur *Cherſea*, altera *Chelidonia*,

Digitized by Google

donia, tertia *Ptyas*, quæ pernicioſiſſima. Siquidem, perinde ac ſi tunc ratione prædita foret, æſtimata intervalli diſtantia, collum eouſque extendit, & celeriter hominibus inſpuit venenum. Hac ſpecie feruntur Reginam Cleopatram ſibi citra ſuſpicionem repente mortem conſeciſſe, cum Imperator Auguſtus eam vivam captam vellet in triumphum Romæ ducere. P. Ægin. l. 5. c. 19. Plura de *Aſpide* in genere, & ejus pluribus ſpeciebus vide apud Aldrov. l. de ſerp. & drac. c. 7. Nihilominus ex his pernicioſiſſimis ſerpentum generibus olim Emplaſtrum confectum fuit δι' ἀσπίδων dictum, diſcutiens valentiſſime ſtrumas, aliaſque duritiès, ad dolores arthriticos pariter utile, teſte Æt. l. 15.

* Aſpredo, τράχωμα, eſt affectus palpebrarum, diciturque durities, & aſperitas inæqualis, quæ intra palpebras oritur. Gal. def. medic.

† Aſſa odorata, Benzoin. Capivac. de febr. c. 37.

Aſſala, i. e. *Nux moſcata*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Aſſaliæ, vermes ſunt intra aſſeres creſcentes. Dicuntur etiam *Coſſi*, *Teredines*, *Termes*, *Thripes*, *Xylophagi*, ξυλοφάγοι. Dorn. Ruland. *Aſalliarum* meminit Paracelſ. lib. 2. de morb. Gall. puſtulis, & ſympt. c. 6. in icteritia commendans. Verum ſuſpicari quis poſſet, non tam Teredines, aut Coſſos intelligi debere, quam *Aſellos*, ſive *Millepedes* in locis humidis creſcentes, de quibus paulo ſuperius. Hos enim valde in ictero commendari, e Dioſcoride, & Gal. conſtat.

Aſſangi, dicitur *Pulvis* decidens de parietibus ſalis. Vocatur & *Aſanirgi*. Ruland. in Lex.

Aſſatio, ὄπτησις, eſt ſpecies coctionis ciborum artificialis, quæ fit ab extrinſeco, & alieno calore fortiori, & exiccante. Species, ſeu modi *Aſſationis* plures ſunt. Vel enim igni admoventur ea, quæ aſſari debent; vel in aliquo vaſe reponuntur, cui ſubjicitur ignis, affuſo aliquo, ſed inſufficiente, aut plane nullo humore. Illuc pertinent etiam *Frixa*, quæ propterea Aſſorum ſunt ſpecies. Huc referre licebit *Toſtionem*, στάθευσιν, Ariſt. l. 4. Meteor. c. 3. Renats Moreau. ad Schol. Salernit. c. 7. p. 138 *Aſſata*, & frixa ſiccius dare corpori alimentum, docet Gal. l. 3. de alim. fac. c. 2. Gr. dicuntur illa ὀπτὰ, hæc τηγανιστά. Ovorum *aſſorum* meminit Scrib. Larg. n. 221. *Aſſare* quoque Spagyrice eſt, vel rem deſiccare, & in tali ſtatu ponere, ut poſſit in pulverem ſibi competentem redigi; vel aliquando idem eſt, quod congelare. Th. Ch. Vol. III. p. 39. Quæ intus, foriſque tota ignescunt, perperam *aſſari* dicuntur a Scheunemanno, judice Libav. in defenſione Syntagm. Act. 1. c. 12. *Aſſare* quoque allegorice dicitur *ſeptimum Regimen*, quod eſt *Lunæ*, h. e. calefacere, & componere per 25. dies, & hoc regimen dicitur *Argenti*, in Allegoriis ſuper Turbam Philoſ. diſtinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. p. 58. *Aſſatio* etiam in Magiſterio Lap. Phil. dicitur ſuavis, & modeſta deſiccatio corporum diſſolutorum, & a menſtruis ſuis ſeparatorum, exiccans ſub finem corpus exiguo igne, quæ deſiccatio ſuavis calcinatio eſt. Chriſt. Pariſ. Elucid. lib. 3. c. 8. Th. Ch. Vol. VI. p. 264.

Aſſatura, dicitur animal, vel caro aſſa, quales ſi ſtatim poſt remotionem ab igne cooperiuntur, & panno involvuntur, *Aſſaturas ſuffocatas* vocavit Santes Ardoynus, & inter Venena retulit, noxam, & curationem proponens, l. 4. de Venen. c. 9.

Aſſervatio, idem quod *Conſervatio*, dicitur in Pharmaceuticis ſimplicium collectorum in debitis vaſis, & locis ad uſum neceſſaria repoſitio, ut ſemper in promptu ſint. Jac. le Mor. Pharm. Med. Phyſ. c. 7. D. Schenk. Synt. Comp. & præſcr. med. form. p. m. 89.

* Aſſidens, *ſignum*, συνεδρεῦον, quod *mox apparens* dicitur, quod plerumque morbo accidit, ut in febre ardente lingua aſpera ſicca, ſitis, vigiliæ. Differt tamen a *Pathognomonico*, quod hoc ſit plane inſeparabile, illud non item Gal. 3. in 3. Epid. t. 34. Exemplum ſit morbus lateralis, in quo acuta febris, ſpirandi difficultas, tuſſis, pungens dolor lateris ſunt pathognomonica, ſcil. collective ſumpta; quod autem dolor ad hypochondrium, vel ad claviculam perveniat, aut quod facilius in latus patiens, quam in alterum æger decumbat, *Aſſidentia* ſigna ſunt, c. 1. aph. 12.

Aſſiduus, uſurpatur a Fernelio pro *Continuus*. Ita *Febres Aſſiduas* vocavit, eaſque intermittentibus oppoſuit, Method. cur. febr. c. 6. ferme ad finem.

Aſſimilatio, ἐξομοίωσις, ὁμοίωσις, dicitur Nutritionis ſupplementum, quando id, quod nutrit, alteratur, & ei, quod nutritur, ſimile fit. Gal. 3. de fac. nat. 1. Porro ut hæc fiat, *Agglutinatio*, ſive *Adhærentia*, πρόσφυσις, præcedat oportet, quemadmodum & hanc *Appoſitio*, πρόσθεσις, l. 1. de F. N. c. 11. Nomine a *Nutritione* diſſidet, re autem non diſſidet, l. 3. de Cauſ. Symp. c. 2. Perficit hanc functionem non ſecus, ac reliquas Naturales dictas Anima, ſive Vis Plaſtica, ſive calidum innatum, & flammula vitalis, quæ in medicina non differunt. Charlton. Oecon. anim. Exerc. 1. §. 1. ſeqq.

Aſsis, vel idem eſt, quod *Opium*, *Meconion*: vel eſt *pulvis ex Cannabis foliis* paratus, cujus cum aqua miſti bolos quinque aut plures caſtaneæ magnitudine Ægyptii devorant, a quibus per horam homines quaſi ebrii facti amentias ſuas produnt, & in ecſtaſi manentes viſionibus deſideratis oblectantur. Pr. Alpin. de Medic. Ægypt. l. 4. c. 1. p. 1. p. 121. b.

* Aſsistentes, ſive *Aſtites glanduloſi*. Vide *Paraſtatæ*.

Aſsius *lapis*, ἄσσιος λίθος, (perperam per ſimplex S) ab *Aſſio*, urbe Troadis, quæ eſt regio minoris Aſiæ, Helleſponto adjacens, alias minor Phrygia dicta, appellatus eſt lapis tophaceus mollis, friabilis, & laxus, vim habens ſine morſu carnes molliores colliquandi; præſertim vero hac virtute prævalet *Aſſiæ petræ* flos dictus, qui innaſcitur farinæ tenuiſſimæ, qualis molarum parietibus adhærere viſitur. Gal. l. 9. de Sim. Fac. Dioſcor. l. 5. c. 142. ubi per ſimplex S ſcriptum legitur, ad locum generaliorem, Aſiam minorem, fortaſſis reſpectu habito. Plin. l. 2. c. 96. & l. 36. c. 17. *Sarcophagum* appellat ideo, quod in eo condita cadavera intra 40. dies una cum oſſibus, ſolis dentibus exceptis, conſumantur. Reliquas illius virtutes collegit Chioccus Muſ. Calc. ſ. 3. p. 349. ſeqq.

Aſsos, i. e. *Alumen*. Rul.

Aſsuetudo. Vide *Conſuetudo*.

Aſsumptio, πρόσληψις, προσφορὰ, dicitur de omni materia, alimento, & medicamento, quod per os corpori communicatur, quæ *Aſſumpta*, & τὰ προσφερόμενα appellantur; quamvis & Aer inter illa quoque referatur. Vide Jonſton. Synt. Med. l. 1. Tit. 1. c. 1.

Astacus, ἄσακος. Vide *Cancer*.

Astakillos, a Paracelſo dicitur Ulcus gangrænoſum, malignum, ſerpens ad tibias pedum a ſale mercuriali in ſanguine occurrente. Dicitur eidem quoque *Araneus*, vel *Ulcus Aranei*, l. de ulc. c. 18.

Astarzof, Unguentum vocatur, vel linimentum, quod recipit Lithargyrium Sperniolam cum ſuccis Sedi majoris, & Nympheæ. Vel etiam ita dicitur Mixtura ex aqua roſarum, & Camphora, apud Paracelſ. d. l. c. 38.

Asteos, ἀσεῖος, *probum*, laudabilem ſignificat Hipp. & opponitur τῷ φλαύρῳ, καὶ βλαβερῷ, vitioſo, & noxio, l. de Helleboriſm. 12. de Alim. IIX. 14. X. 9. 10. Coac. t. 218. Vide Foeſ. Oec. pag. 104. & Jung. Ex. noſtr. II. de re mor. purg. §. 13.

Asterges, ἀσεργὴς, denotat durum, *compactum*, ſeverum, & opponitur laxo, ſive molli, blando. Hipp. Gland. XI. 14. quamvis Foeſ. d. l. aliud vocab. ſubſtituere velit magis accommodum, nimirum ἀσεγῆ. Ego ſane non video tantam immutandi neceſſitatem. De ligno crudeliore legitur ἀσεργέσερον, 2. de fract. t. 64. quamvis & illum locum mutatum velit Foeſ. d. l.

Aster, ἀσὴρ, *Aſtrum*, ἄσρον. Vide *Stella*.

Aster *Samius*. Vide *Terra Samia*.

Aster *Thalaſſius*, ἀσὴρ θαλάσσιος, Vide *Stella Marina*, dicitur Zoophyton quoddam marinum. Vide *Stella*. Commendavit Hipp. cum braſſica, & vino odorato ad uteri aſcenſum dictum, & ad dolores hyſtericos, l. de nat. mul. XXIX. 85. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 7. Vide Foeſ. p. 105. Alias & *Aſter* nomen eſt medicamenti ab Andromacho excogitati adverſus deſtillationes, & dolores varios. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

Asterias, ἀσερίας, ἄσρος, ἀσερίτης, ἀσρόβολος. Vide *Aſtroites*. Eſt gemma foſſilis, admodum dura, dimidiati globi figura, ſtellarum, quæ radios jaciunt nigros, pleniſſima, ex quo nomen videtur accepiſſe. Naſcitur in India, & Carmania. Qui colore candido eſt, præfertur cœruleo, *Ceraunia* dicto. Habetur pro peraptо adverſus nævos maternos infantum, Eraſm. Franciſ. P. II. Hort. Indic. p. 1218. *Aſterias* etiam idem quod *Accipiter*. Aldrov. l. 5. Orn. c. 1.

Asthenes, ἀσθενὴς, vocatur *infirmus*, *imbecillis*, debilis, ab α privativo, & σθένος, *robur*. Legitur apud Hippocr. lib. de vet. med. XXI. 6. 7. ubi hæc differentia notanda venit, quod ἀσθενὴς dicatur, qui nondum actu ægrotat, ſed *debilem* habet naturam; ἀσθενέων vero, qui actu languet. Uſurpatur quoque de cibis, & alimentis, lib. 6. Epid. ſect. IV. t. 16. & ſect. V. t. 20. cap. de R. V. I. A. t. 30. quæ ſcilicet non multum præbent nutrimenti, qualis eſt Ptiſana. Apud Galen. quoque ſubſtantivum ἀσθένεια, *infirmitas*, *debilitas* occurrit, comm. ad l. ult. Vide Foeſ. pag. 101. Dieter. n. 115.

* Asthma, ἆσθμα, i. e. *Anhelatio*, creber, & moleſtus anhelitus, affectus eſt, in quo propter anguſtiam organorum reſpirationis, & bronchiorum oppilationem apparet, ſumme moveri uſque ad operta ſcoptula, & ſcapulas, thoracem, etiam citra febrem, motu celeri, ac denſo, ut etiam in iis, qui velociter cucurrerunt, quique reſpirando pinnas narium movent, quas inſpirando contrahunt, expirando dilatant. Gal. c. 2. in 3. Epid. t. 4. Accuratius ita definiri poſſet. *Aſthma* eſt difficilis reſpiratio, frequens, denſa, cum ſibilo, vel ſono, quandoque & tuſſi, proveniens ab inſigni anguſtatione, vel obturatione bronchiorum pulmonis

nis intrinſecus, vel extrinſecus facta. Cauſſæ enim variæ hunc affectum producere valent, v. g. Pituita viſcida, Flatus, & Halitus, Aquoſa collectio, ſive Hydrops, pulmonis Tubercula. Graviſſima *Aſthmatis* ſpecies eſt, quod Willis inter morbos convulſivos refert, & *Aſthma convulſivum cum Tuſſi* appellat, de morb. convulſ. c. 12. ſcorbuticis interdum familiare, unde & *Aſthma Scorbuticum* appellare licet. Confer etiam ad Sylv. Pr. Med. l. 1. cap. 22. §. 22. & P. Barb. Pr. Med. l. 4. c. 3. alioſque. Vitioſe etiam dictum legitur *Aſma* apud Joh. Bauerium de Imola in Conſil. 8. & 32.

* ASTITES. Vide *Paraſtata*.

ASTOMOS, ἄστομος, dicitur, *qui caret ore*, & creditum fuit olim, fuiſſe gentem quandam toto corpore hirtam, & veſtiri in India frondium lanugine, *ſine ore*, halitu tantum viventem, & odore, ut ex Plinio refertur a Menens Auri Veller. l. 1. c. 10. in Th. Ch. Vol. V. pag. 302. Verum Olearius, & alii Itinerariorum ſcriptores fallaciam hanc detexerunt.

ASTRABES, ἀστραβὴς, quod minime torquetur, *indiſtortum* ſignificat, apud Hipp. 2. de art. t. 19. & in Mochlic. VII. 5.

* ASTRAGALUS, ἀστράγαλος, ἄστριος, item τέβειος, *Talus*, vulgo *Os balliſte*, *Quatrio*, eſt primum inter oſſa tarſi, & principaliſſimum eorum, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quaſdam deſinens, magnum quidem & maximis ſupernis oſſibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanei locatum. Gal. lib. 3. de U. P. c. 6. & 8. de oſſ. cap. 22. Clarius: eſt os quaſi cubicę figuræ irregularis, ad pedis, tibiæque articulationem comparatum. Superius enim per ginglymum tibiæ conjungitur; ad latera utrinque malleolo comprehenditur, ligamentis validis copulatum; anterius capitulo rotundo ſinui oſſis ſcaphoidis adaptatur; inferius partim protuberat, partim mediante profundo ſinu cum calcaneo ligamentis cartilagineis connectitur. Barthol. libell. 4. An. c. 21. In medicina præ aliis commendantur *Aſtragali Leporum*, & *Porcorum*: Illorum quidem contra epilepſiam, difficultatem partus, colicam, & calculum: Horum vero ad fracturas oſſium, capitis, & colli dolores, teſte Schrod. Pharm. l. 5. cl. 1. n. XXIV. & XXXIV.

ASTRAPE, ἀστραπὴ, *coruſcatio*, fulgur. Refertur inter cauſſas procatarcticas epilepſiæ a Gal. de pu. epil. c. 2.

ASTRION, ἄστριον, idem quod *Aſtragalus*, ſive *Talus*. Ingraſſ. com. in Gal. de oſſib. p. 164.

ASTROBLES, ἀστροβλὴς, ἀστρόβλητος, idem quod ἀποπληκτικὸς, ſideratus, *Apoplecticus*. Gorr. pag. 60.

ASTROBOLISMUS, ἀστροβολισμὸς, idem quod *Sphacelus*, de quo infra, quamvis proprie de plantis, quæ ſub canicula pereunt, quaſi ſidere percuſſæ, dicatur. Matth. Flacius l. 2. de vit. & mort. c. 24. p. m. 96.

ASTROITES, idem quod *Aſterias*, lapis maculis plurimis ſtellarum formam habentibus notatus, globi dimidiati figuram habens. Eſtque duplex: Unus, ubi maculæ ſtellatæ ſunt diſperſæ: Alter, in quo viſuntur ita compactæ, ut erucis ſimiles ſint maculæ. *Aſtroites* varios, majores, minores, magis, vel minus concinne radiatos exhibet Joh. Bauhin. in deſcription. Font. & Baln. Bollenſ. lib. 4. p. m. 31. ex Aſtroite etiam parabantur globuli, quibus numerare ſolent preces Pontificii. Rul. in Lex.

ASTROLOGIA, ἀστρολογία, vocatur ſcientia, vel *Ars divinandi ex Aſtris*, eorum vario poſitu, aliiſque attributis, quam nonnulli adeo credunt eſſe neceſſariam Medico, ut propterea ſtellarum ortus, occaſus, phaſes varias inter cauſſas morborum, & ſanitatis referre non dubitaverint. Enimvero, licet Aſtrorum influxum, vel efficaciam in aerem, & corpora ſublunaria, quin & in ipſum hominem nolimus præfracte ire inficias, quia tamen plurimum vanitatis, & ſuperſtitionis ſubeſt in *Aſtrologia judiciaria*, quemadmodum egregie hactenus hoc aperuit Clariſſ. Dn. Sturmius, aliique ex recentioribus Aſtronomis, abſque peritiæ ſuæ detrimento, & jactura hac ſcientia carere omnino poterit Medicus. Vanitatem præſagiendi, & noxam e themate genethliaco quoque notavit Rolfink. O. & M. M. l. 4. ſ. 1. c. 9.

ASTRUM, ἄστρον, idem quod ἀστὴρ, *Stella*, *ſidus cœleſte*. Vide *Stella*. Tropice *Aſtrum* apud Chymicos quoque dicitur virtus, & potentia rerum ex præparationibus acquiſita, ut *Sulphuris Aſtrum* ejus eſt accenſio, qua vertitur in oleum præſtantiſſimum. Item *Aſtrum Salis* eſt ejus in aquam, vel oleum reſolutio, qua pariter majores vires induit. *Mercurii Aſtrum* eſt ejus ſublimatio, qua miram acquirit vim, & potentiam naturali ſua majorem, & ſubtiliorem. Dicitur alias *Alcol*, *Quinta Eſſentia*, *Extractum*, *Sperma*, &c. Dorn. Rul. & Johnſ. *Aſtrum Solis*, vel *Auri*, *Lunæ*, &c. legitur apud Dorn. de Tranſm. metall. c. 13. Th. Chym. Vol. I. p. 534. *Aſtrum ex igne* eſt ardens ignis inſtar, & vehementis impreſſionis. Dorn. in Dict. Parac.

ASTUR, idem quod *Accipiter*, *Aſterias*. Aldrov. l. 5. Ornith. c. 1.

ASUB, i. e. *Galaxia*. Rul. & Johnſ.

ASUBEDEGRI, h. e. *lapis ſcindens alios lapides*. Iid.

Aſu-

Asubic, i. e. Lapis Lazuli. Iid.

Asuli, i. e. *Atramentum*, fuligo. Iid.

Asymphoros, ἀσύμφορος, ſignificat non *incommodum*, ſive non damnoſum, apud Hipp. l. 1. de diæt. XXXVI. 6. Vide *Conferens*.

Asymphyton, ἀσύμφυτον, id quod *non* eſt *continuum*, ſignificat: Epitheton partium diſſimilarium, apud Hipp. l. de arte XVII. 8. Paucis, Pars ab aliis diſtincta, & ſeparata ita dicitur. Foeſ. p. 105.

Asymptoton, ἀσύμπτωτον, ſignificat id, quod non concidit, neque compreſſum eſt; veluti συμπίπτειν dicitur, quod prius tumefactum concidit, & contrahitur. Hipp. l. de humor. III. 17. 52. Gal. l. 1. de art. cur. ad Glauc. c. 8.

Asynethes, ἀσυνήθης, *inconſuetus*, *inſuetus*, *inſolens*, dicitur; & opponitur τῷ συνήθει. Uſurpatur de rebus non naturalibus ab Hipp. 2. aph. 49. 50. Jung. Dieter. n. 119.

Atac, i. e. *Talcum*, vel *Nitrum*. Rul. & Johnſ.

Atactos, ἄτακτος. Vide *Ataxia*.

Atanor, i. e. *Olla perforata*. Iid.

Ataxia, & *Acoſmia*, ἀταξία, καὶ ἀκοσμία, in genere privationem, vel *defectum ordinis* decentis ſignificant. Ut enim κόσμον, i. e. decentis conſtitutionis proprium eſt τάξις, *ordo*, & ob eam rem appellaverunt mortales univerſum hoc *Coſmon*, argumento *ordinis*; Ita *Acoſmias*, i. e. indecentis conſtitutionis proprium eſt *Ataxia*, *ordinis* carentia, ex Gal. c. 3. Prog. Hinc quæ *ſine ordine* contingunt, ἀτάκτως, ἢ πεπλανημένως fieri dicuntur Hipp. in ſ. Epid. t. 25. & 33. In ſpecie vero *Ataxia*, & *Acoſmia* eſt ordinis nullitas circa dies criticos, & circa paroxyſmos, d. l. & l. 3. Epid. ægr. 9. poſt ſtat. peſtil. Pulſus quoque dicitur ἄτακτος, *inordinatus*, qui nullum magnitudinis, celeritatis, aut æqualitatis ordinem obſervat; cui opponitur ordinatus, contrario modo ſeſe habens. Et febris *erratica* dicitur ἄτακτος, vel ἄτυπος, quæ nullum ſervat typum, vel ordinem in periodis. Gal. l. de Typis c. 4.

Ataxmir, dicitur cura oculi, quæ adhibetur, quando pili præter naturam in palpebris oculi ſub pilis naturalibus excreſcunt, & ipſi nocent oculo, cujus curæ quatuor modos tradidit Albucaſ. l. a. M. M. c. 11. 12. p. 96. ſeqq.

Atebras, dicitur *uncus equinus*, vel *vas ſublimatorium*. Rul. in Lex.

Atechnia, ἀτεχνίη, Hippocrati dicitur *artis expers*, in quo nihil recti, neque pravi quicquam ineſt. l. de art. VII. 5. alias ſpecialiorem ſignificationem ἀτέχνη, i. e. *amoribus non conciliati*, videſis apud Linden. S. M. Ex. IX. §. 22. Unde & *Atechnia* idem, quod *Agonia*, Lat. *Sterilitas*, teſte Fel. Platero l. 2. Prax. c. 19. Tom. 1. m. 660.

Atenes, ἀτενές, fixum, *immotum*, rigidum, intentum dicitur, v. g. de Oculo 3. prorrh. t. 32. Coac. r. 351. l. 5. Epid. XXXV. 13. & l. 7. XVII. 24. Et verbum ἀτενίζειν ſignificat *fixis aliquem intueri oculis*, non ſolum ap. Hipp. d. l. 7. XV. 31. ſed & aliquoties in Nov. Teſt.

Ater, *ſuccus*. Vide *Melancholia*. *Ater* idem quod *Niger*, μέλας.

Ateramnia, ἀτεραμνία, ἀτεραμνότης, *cruditatem*, & *in coquenda pervicaciam* ſignificat, ex Hipp. l. de A. L. & Aq. VII. 5. ubi duritiei, σκληρότητι, conjungitur. Unde *Ateramna* dicuntur, quaſi *indomita*, ea cibaria, quæ concoqui non poſſunt, neque in coctura intumeſcunt, veluti ſemina quædam cerealia. Gal. l. de ſucc. bon. & mal. cap. 5. Per metaphoram ad animum indomitum, ingenium refractarium, & morum aſperitatem, inhumanitatem refertur, ex Hippocr. de præcept. IV. 25. De ventre quoque, & inteſtinis ſiccioribus, & durioribus legitur, d. l. de A. L. & Aq. V. 4. Vide Foeſ. p. 105. ſeqq.

Ateres, ἀτηρὲς, *noxium*, lædentem, Hip. denotat, d. l. LV. 14. quamvis Heſychius exponat per ἀκαταπόνητον, qui nec precibus, nec laboribus frangi poteſt. Foeſ. p. 6.

Athanasia, ἀθανασία, eſt epitheton quorundam Antidotorum, ſatis quidem jactuoſum, Gal. de C. M. S. L. c. 7. & alibi. Vide Gorr. p. 8. Calidæ, & ſiccæ eſſe temperiei illa medicamenta, dicit l. 8. M. M. c. 7. Idem eſt quod *Ambroſia*, quaſi immortalitatem tribuens, de quo ſupra. Occurrit & in Diſpenſ. Aug. compoſitio Nicolai *Athanaſia magna* dicta, in dyſenteria, & hæmorrhagiis variis commendata. Dubitari tamen poſſet, an calida, & ſicca tenuium partium ingredientia quantitate, & virtute reliquis prævalentia effectum illum promittere queant; & mirum, quod Zwolferus non monuerit.

Athanor, eſt nomen Furni Chymici, ſive Philoſophici compoſiti, cujus prolixam deſcriptionem legere licet apud Mart. Rul. Lexic. Chym. & Libav. in Apoc. Hermet. Meminit Rolfink. Chymiæ l. a. c. 17. Vocatur & *Uterus Spagyricus*, vel *Chymicus*, & deſcribitur a Dorneo de Tranſmut. metall. c. 3. in Theatr. Chym. Vol. I. p. 503. ſeqq. *Athanor* habetur *fornax ſublimationis*, in Quart. lib. 4. Platon. d. l. Vol. V. p. 180. & applicatur ad *Bonum Henricum* ab Orthelio in Epil. & Recapit. in Nov. Lum. Sendivog. Vol. VI. p. 457. Athanor Arabibus idem eſt, quod *Furnus*. Hodieque autem hoc nomine veniunt *Furni turriti*. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. ſ. 5. c. 2.

ATHELXIS, ἄθελξις, *ſuctionem*, vel *attractionem* ſignificat, quæ ſuctione, vel mulgendo fit, a verbo ἀθέλγομαι, quo uſus Hipp. l. de Hum. L. 31. & compoſitio ἐξαλθέλγομαι, *exugo*, *emulgeo*, 2. de iis, q. in med. ſ. t. 27. Vide Foeſ. p. 7.

ATHENA, ἀθηνᾶ, dicitur Emplaſtrum laudatum ab Aſclepiade, & deſcriptum ab Oribaſ. Aetio, & Ægineta l. 7. cap. 17. allegante Gorr. p. 8. Refertur vero inter ἔμμοτ& ab Ægin. l. 4. c. 40. fin.

ATHENATORIUM, dicitur coopertorium ſpiſſum vitreum ſuper cucurbitam, habens collum gracile, & ſpiſſum, quod intrat cucurbitam, non exterius eam ambire debet. Uſus ejus ad ſublimationem, Th. Ch. Vol. III. p. 33.

ATHENIPPUM, *Athenippium*, ἀθηνίππιον, eſt epitheton Collyrii ab Authore *Athenippo*, Scribon. Larg. n. 26. 27. & Rhod. in not. ad h. l. Gorr. pag. 8.

ATHER, ἀθὴρ, quod in hordeo aculeatum eſt ſignificat, & per translationem teli cuſpidem aculeatam. Hipp. l. 3. de morb. XXX. 4. & l. 5. Epid. XXI. 6. Foeſ. p. 7.

ATHERA, ἀθήρα, eſt *pulticula liquidior*, & ſorbilis ex Tritico Zeave molitis, inque tenuiſſimum pollinem redactis confecta, infantibus conveniens. Dioſc. l. 2. c. 114.

ATHERINA, ἀθερίνη, ἀθερίνη, dicitur *piſciculus* multis ſpinis intra carnem refertus, alias boni ſucci, & digeſtionis cibum præbens. Deſcribitur ab Aldrov. l. 2. de piſc. c. 36.

* ATHEROMA, ἀθέρωμα, rectius ἀθήρωμα, eſt ſpecies Abſceſſus cum folliculo, in quo aliquid pulti ſimile continetur, peculiari tunica incluſum. Vide *Abſceſſus*, & Gal. l. 2. M. M. c. 42. p. Barbette Chir. P. II. l. 1. c. 9. & alios.

* ATHLETICUS, vel *Athletarum habitus*, ἀθλητικὴ διάθεσις, dicitur illa bona corporis conſtitutio, quæ ad ſummum quidem bonitatis pervenit, ſed cum ſummo periculo conjuncta eſt ſubitæ mutationis in deterius, ex 1. aph. 3. propter nimiam ſcil. corporis repletionem. Dum enim exercitiis augent calorem *Athletæ*, ob id multis frui poſſunt alimentis. Gal. com. ad h. l. Hinc *Athletas* dictos non injuria quis dixerit generoſo nomine notari, vel a certamine, & præmio, vel a ſumma miſeria: ſiquidem nullum genus miſerius eſt *Athletis*, quod ad bonam valetudinem attinet. Exhort. ad art. l. c. 6. Dieter. n. 11.

ATHLIPTOS, ἄθλιπτος, dicitur *incomprehenſa invaſio febrilis*, de his febribus, quæ ſtatim initio acceſſionum pulſum in magnitudinem, & celeritatem mutant, nec fit prius tardus, aut parvus, ideo quod eam inæqualitatem, quæ initiis febrium fere ſentitur, non percipiant, veluti neque frigus, neque rigorem, neque ſtomachi vellicationem, neque compreſſionem, quæ fit initiis acceſſionum, ſanguine quaſi a tota ſuperficie externa recedente, & ad viſcera confluente: unde & pulſus inæquales tunc fiunt, & parvi, & tardi, & languidi, Gal. l. 3. de præſ. ex pulſ. cap. 7. Foeſ. Oec. pag. 8.

ATHLON, ἆθλον. Vide *Certamen*.

ATHORECTUS, ἀθώρηκτος, dicitur apud Hip. qui *non* eſt *ebrius*. l. de ſteril. XI. 16. & de ſuperf. XI. 1. Foeſ. p. 8.

ATHREO, ἀθρέω, ſignificat perpendo, *conſidero*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. Foeſ. pag. 8.

ATHRIX, ἄθριξ, *depilis*, idem quod μαδαρός. Legitur apud Gal. 1. de C.M.S.L. c. 4.

ATHROESMA, ἄθροισμα, in ſpecie *cumulum* obſervationum denotat, Empiricæ ſectæ familiarem, ut eſt apud Gorr. in def. a verbo ἀθροίζω.

ATHROEZO, ἀθροίζω, ſignificat *congrego*, cumulo. Uſus Hipp. 5. aph. 63. Dieter. Iatr. n. 12.

* ATHROOM, ἀθρόον, *confertum*, *coacervatum*, denſum, & in ſe collectum ſignificat. Foeſ. p. 8. ex Gal. 7. aphor. 35. Coac. t. 359. ſeqq. 609. l. 3. Epid. ægr. 4. poſt ſtat. peſtil. & alibi. Hinc & ἀθρόως, *cumulatim*, *confertim* denotat, 2. aph. 18. & inter proprietates ſolutionis continui doloroſæ refertur. Gal. 1. de Sympt. cauſ. c. 6. Dieter. n. 13.

ATHYMIA, ἀθυμία, dicitur *animi abjectio*, deſperatio, conſternatio, triſtitia, apud Hipp. Coac. t. 4. & 482. l. 5. Epid. XXXII. 15. & l. 7. XLVII. 1. Et ἄθυμος ſignificat eum, qui *animo eſt abjecto*, triſti, deſperato, l. 3. Epid. ægr. 2. poſt ſtat. peſtil. Foeſ. p. 8.

ATINCAR, vel *Atinkar*, i. e. *borax de petra*, *Baurath*. Rul. & Johnſ. in Lex.

ATLAS, ἄτλας, ἀτλάντιον, vocatur ultima colli vertebra, dorſo ſcil. proxima, ſic dicta, tum quod reliquas colli vertebras ſuſtineat, tum quod ferendis oneribus potiſſimum laboret. Gorr. & Linden. in Med. Phyſiol. l. 2. c. 13. §. 17. Alii vero nomen hoc primæ attribuerunt colli vertebræ, inter quos & P. Barberte Chirurg. P. III. l. 1. c. 3. & Horne in Microcoſmo §. 31. ad quem locum vide D. D. Hofmani Diſſert. An. p. 119.

ATMOSPHAERA, ἀτμόσφαιρα, dicitur aer corporum naturalium peripheriã ſaltem contingens, atque ambiens. D.D. Bohn. Diſſert. Chym. Phyſ. IV. §. 2. Sub quo aere comprehenduntur ſimul illa effluvia, quæ e corporibus naturalibus qua animatis, qua inanimatis expirare, & procedere hactenus obſervarunt Naturæ ſcrutatores,

res,

Digitized by Google

res, præſertim Rob. Boyle. Videantur ejuſdem Exercitationes de *Atmoſphæris* corporum conſiſtentium.

Atmus, ἀτμός. Vide *Halitus*, *Vapor*.

Atocos, ἄτοκος, Galeno dicitur *ſterilis*, non quidem fœmina, quæ ad conceptum minus eſt idonea, ſed quæ vidua eſt, & viri congreſſu, ac rebus venereis abſtinet, c. 6. in 6. Ep. t. 18. Α᾽τόκιον, quoque dicitur medicamentum, quod concipiendi facultatem adimit, ſec. Gor. def.

Atolmia, ἀτολμία. Vide *Eutolmia*.

Atomus, ἄτομος, eſt corpuſculum individuum *inſectile*, juxta Epicuri, Leucippi, Democriti, & Aſclepiadis hypotheſin, principium omnium corporum naturalium univerſale, teſte Gal. l. 2. de fac. nat. l. 1. c. 14. l. 2. c. 7. de Theriac. ad Piſon. c. 11. Suppoſuerunt autem illi authores, illa corpora eſſe impatibilia, vel infrangibilia, ut Epicurus; vel indiviſibilia, ut Leucippus. Uno verbo: Corpora qualitatis expertia, quorum nullum aut alterari, aut ſentire aptum natum eſt, Gal. l. 1. de Elem. c. 2. *Atomi Democriti* dicuntur aquoſus vapor, fumus, aut aqua reſoluta a Craſſio Chorralaſſeo dicto in tract. Area Arcani Cabala Chemica, Vol. VI. Theſ. Ch. p. 376. Hæc opinio de *Atomis* olim quidem improbata, hodieque inſignem invenit applauſum, & multorum recentiſſimorum Philoſophorum, Medicorumque ſuffragium. Neque Medicis vitio forſaſſis verti poteſt, ſi acquieſcere velint in principiis corporeis. An vero Philoſophi, qua tales, idem facere queant, non eſt eſt hujus loci ventilare.

Atonia, ἀτονία, idem quod ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, *imbecillitas*, infirmitas corporis. Methodicorum olim fuiſſe terminum, teſtatur Gal. 4. M. M. 4. Vinum quoque natura infirmum, vel tenuius, ἄτονον dici, vult Linden. Ex. V. §. 63. Stricte ἄτονον vocari quoque *vitium Stomachi*, quod cum ſiccitate, & ardore ejus, & in requiebili, ut ita dicam, vel inextinguibili ſiti conſiſtit, ab eo quod exſiccat omnem ſtomachi humorem, voluit Scribon. Larg. n. 105. Verum Rhod. in Not. ad h. l. potius ex Marcello ἔγκαυσιν dici debere hunc effectum cenſet, & propterea non admittendam eſſe Scribonii lectionem ſtatuit; quamvis ἀτονία, ſive languor, aut laxitas ſequatur.

Atopos, ἄτοπος, *abſurdum* ſignificat, *inconveniens*, malum, de lacrymis voluntariis, & involuntariis legitur apud Hipp. 4. aph. 52. Jung. Dieter. n. 124.

* Atra *bilis*. Vide *Bilis*. *Melancholia*.

Atrachelus, ἀτράχηλος, dicitur homo valde brevi cervice, aut collo præditus, apud Gal. l. 1. de dif. pulſ. c. 9. Alias in nullo Lexico occurrit, quantum ego ſcio. Huic opponitur μακροτράχηλος, longo collo præditus. Significat & *Decollatum*. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. cap. 4.

Atractus, ἄτρακτος, proprie *fuſum ad lanificium aptum* ſignificat, ut & *ſagittæ lignum*; & ita extra forum Medicum ſpectat. Meminit tamen ejus Hipp. l. de Viſu II. 2. & l. 1. Epid. XII. 15. 6.

Atramentum, μέλαν, varias habet ſignificationes. Communiter denotat *ſcriptorium*, vel librarium, τὸ μέλαν γραφικόν. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. vel fuligineum, & *pictorium*, quæ non ſunt hujus loci; vel ſignificat in Medicina plerunque *Chalcanthum*, ſive *Vitriolum*, & dicitur *Atramentum ſutorium*, χάλκανθος. Vide ſuo loco *Vitriolum*. Confer ad Lex. Chym. Rul. ſub vocab. *Atramentum*, & Joh. Rhod. in Lex. Scrib. Myſtice quoque, vel Ænigmatice tribuitur hoc nomen lapidi Philoſophico a Lagneo in Harmon. Chym. Theſ. Chym. Vol. IV. p. 77.

† Α᾽τρητοι, quibus coaluit uteri meatus. Gal. de cauſis Sympt. l. 6. c. 4.

Atreces, ἀτρεκής, & adv. ἀτρεκέως, non una ſignificatione ſumitur apud Hipp. Interdum ſignificat *exactum*, curioſum, perfectum, accuratum, l. de Ætate (qui in pleriſque appendix eſt de Carnib.) XXII. 3. 6. l. de vet. med. XXI. 10. 18. in Mochlico, XXI. 10. & XXV. 8. interdum *vere*, vel *revera*. Hinc vocab. ἀτρεκείη, pro *veritate* etiam ponitur de nat. pueri XXXV. 11. quamvis non videam, quid obſtet, quominus etiam per accuratum verti poſſit: interdum *penitus*, *ex toto*, prorſus, ut 1. de art. t. 63. Plura vide ap. Foeſ. p. 106. ſeqq.

Atremas, *Atremeas*, *Atremes*, *Atremeon*, ἀτρέμας, ἀτρεμέας, ἀτρεμής, ἀτρεμέων, a verbo ἀτρεμέειν, *quieſcere*, *immotum eſſe* (quod legitur apud Hipp. 1. aphor. 3.) ſignificat intrepide habentem, *quietum* (unde & ἀτρεμίη, idem quod ἡσυχία, *quies*, juxta Heſych.) uti patet ex l. 5. Epid. XXIV. 6. reperitur l. 7. Epid. XVIII. 9. 2. de iis, quæ in med. t. 15. & 2. de fract. t. 77. Vide Foeſ. Oec. p. 107. 109. & Diet. n. 115.

Atreti, *Imperforati*, ἄτρητοι, dicuntur in utroque ſexu, quibus anus, aut genitalia perforata non ſunt, ſive id ex natura fuerit, ſive morbo acciderit, carne, vel membrana ſupercreſcente, & meatum obſtruente. Gal. 3. de ſympt. cauſ. 4. Arab. dicitur *Alratica*. Vide ſupra. Ad quam claſſem morborum referendi ſint *Imperforati* dicti, dubitatur. Caſp. Hofm. in Inſtit. l. 3. c. 141. morbis in ſitu annumerat, quemadmodum & Apolog. pro Gal. l. 3. c. 226. Montanus vero ad morbum meatuum, ſive viarum

rum

rum refert, teſte eodem Hoſm. d. l. c. 104. A. Verum ſalvo aliorum judicio exiſtimo, conſtituere peculiarem ſpeciem ad tertiæ differentiæ eſſentialem morborum ſolutioni nimirum continui oppoſitam, & ita eo potius referendam. Hoc certum eſt, ad morbos in ſitu minus recte referri. Vid. Dogm. noſtr. P. II. c. 4. d. 8. & Chirurg. Oper. Fabric. de Aquap. de glande non perforata, hymene non perforato, & ano non perforato, p. m. 84. 94. 100. edit. Patav. Ultimi exemplum a nativitate vidi antequam plures annos in vico Neila dicto Nariſcorum, qui filiolus perfecte *Atretus* in ano paulo poſt obiit.

ATRICES, vocantur tubercula parva circa anum, quæ interdum recedunt, & tempore redeunt, ſaltem in principio. Annumerantur Condylomatibus, & Fico a Valeſco de Tarant. Philon. Pharmac. l. 4. c. 35. p. m. 516.

ATRICI, dicuntur vulnera occulta in extremitate inteſtini recti naſcentia, ita tamen ut aliquando concavitas horum non ita tangat inteſtinum, ut perforet ipſum. Iſaac. l. 9. Theoricæ c. 32.

ATROPHIA, ἀτροφία, i. e. *nutritionis defectus*, quando ex nutrimento fructus non percipitur, Gal. 2. M. M. 7. uno verbo *Macies*, *Tabes*, *Contabeſcentia*; quamvis hæc duo vocabula diſtinguat Fran. Sylvius l. 5. P. M. c. 37. §. 6. in quo capite ex profeſſo de *Atrophia* ſolide tractat, *Maciem* dicens, ſi ſola pinguedo abſumitur, nec æque reſtituitur; *Tabem* vero, ſi caro ſimul minuitur. Eſt igitur in genere *Atrophia* imminuta nutritio, quam corpus, vel ejuſdem certa membra naturaliter quidem abſumtis portionibus quibuſdam nutritiis, nullis vero in earum locum ſuccedentibus, perpeti coguntur. Videatur Celſus l. 3. c. 22. Eſt igitur duplex, Univerſalis totius corporis, & Particularis in determinatis tantum partibus, Artubus præſertim. Cauſſæ poſſunt eſſe variæ, internæ, vel externæ, quæ in eo omnes conveniunt, quod vel impediant ſucci nutritii proventum ſufficientem, vel ejuſdem debitam diſtributionem. An a faſcino inferri poſſit *Atrophia* pueris, legat. Sennert. Med. Pr. l. 6. p. 9. c. 1. & Roder. a Caſtro Med. Polit. l. 4. c. 1. *Atrophiam* a vermiculis dorſalibus etiam in dubium vocat Fr. Hoſ. in M. M. l. 1. c. 19. Singularis quoque ſpecies eſt *Atrophia in oculo*, cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente cauſa oculus paululum quaſi propulſus, deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obſcureque, aut nihil omnino videt. Gal. l. Introd. c. 15.

ATTAE dicuntur Feſto, qui ob crurum, vel pedum vitium plantis inſiſtentes terram attingunt magis, quam ambulant.

ATTAGAR, i. e. *Lapis*. Rul. Iohnſ.

ATTAGEN, & ἀτταγὴν, & ἀτταγᾶς, Fœmin. *Attagena*, avis nota inter delicias cibarias, vulgo *Daſelhum*, cujus deſcriptionem, & uſum in cibis, atque medicina legeſis apud Aldrov. l. 13. Orthnith. cap. 10. Bruyerin. de re cibar. lib. 15. cap. 38.

ATTALUS, ἄτταλος. *Attalicum*, ἀτταλικὸν, epitheta ſunt quarundam formularum medicamenti, ap. Gal. in lib. de compoſ. med. ſec. loc. & genera, hodieque minus uſitata, ſed obſoleta. Vide Gorr.

* ATTELABAS. Vide *Locuſta*.

ATTENUANS, λεπτύνων, dicitur de cibis, & de medicamentis, quæ acri, & calida facultate prædita craſſos ſuccos attenuant, colliquant, incidunt, & reſolvunt. Gal. 14. M. M. 15. Hodieque dicuntur portionibus ſalinis, nitroſis, lixivioſis, alcalicis, volatilibus, vel evectis operari.

ATTENUATIO, λεπτυσμὸς, λεπτότης, idem quod *Extenuatio*, dicitur totius mollis collapſus, vel ſubſiſtentia, ejuſque ſignum eſt cutis laxitas. Hippocr. 3. in 5. Epid. t. 29. & Galen. in comm. Coincidit cum *Atrophia*, de qua p. 2. Junge 4. aphor. 23. Dicitur & *Gracilitas*, quæ corporis eſt exilitas, quam a macie quidem diſtinguit: Illam naturalem, hanc præternaturalem tenuitatem, quæ Græce ἰσχνότης dicitur, ſtatuens Linden. Exerc. XIV. §. 23. 24. Sumitur & Mechanice pro *Comminutione*, D. D. Bohn. Diſſert. Chym. Phyſ. VII. §. 4. Vide *Comminutio*. In Opere Spagyrico conjugii maſſæ Solis, & Lunæ *Attenuatio* dicitur ſecunda Clavis, quoniam rigiditas corpori ineſt, & flexibilitas, & inquinatio. Theatr. Chym. Vol. V. pag. 452.

ATTICUS, ἀττικὸς, epitheton mellis optimi, ut & Ceræ, ſive Propoleos, apud Scribon. Larg. paſſim.

ATTILUS, dicitur *piſcis fluviatilis*, Pado flumini proprius, cartilagineus, Sturioni magna ex parte reſpondens, cujus caro mollis, & fluxa, palatoque minus jucunda. Aldrovand. l. 5. de piſc. c. 1.

ATTINCAR *Veneris*, formula eſt Tincturæ ad Lunam, apud Paracelſ. Manual. 1. Vide *Albatio*.

ATTINGAT, i. e. *flos æris*. Rul. Johnſ.

ATTINGIR, i. e. *Capſula terrea*. Iid.

ATTONDERE. Vide *Tondere*. Scribon. Larg. n. 10.

* ATTONITUS *morbus*, idem quod *Apoplexia*, de quo vocab. vide ſupra.

* ATTRACTIO, ὁλκὴ, in genere dicitur ea ſpecies motus localis, quando res quædam ex alio loco mediante vi quadam motrice alterius

trahentis

Digitized by Google

trahentis movetur, ut huic propius adjungatur. Dividi poteſt *in manifeſtam*, quæ etiam proprie talis eſt, quando trahens principium externum in ſenſus incurrit una cum modo tractionis; eſtque vel naturalis, vel artificialis. Ita manu res attrahimus; aut labiis infantes illiciunt lac e papilla, quæ attractionis ſpecies *ſuctio*, σιμβύζησις, dicitur; Ita, quando ore attrahimus inſpirando aerem, ſpecialiter *Epiſpaſmus*, ἐπισπασμὸς, Hipp. vocatur 5. in 6. Ep. t. 32. Sic inſtrumentis etiam variis perfici ſolet attractio artificioſa. Et in *occultam*, & *intrinſecam*, veluti impropriam, quæ etiam vel corpori, & partibus attribuitur, qua de cauſa *Attractrix*, ἑλκτικὴ δύναμις, *facultas*, vel virtus excogitata fuit, cujus beneficio ſingulæ partes ſibi peculiares ſuccos nutritionis gratia appetere, & attrahere valent. Gal. 5. de L. A. 1. Vel etiam medicamentis, præſertim purgantibus, aliiſque rebus, magneti, ſuccino, &c. Verum poſteriorem hanc in univerſum, occultam ſcil. & intrinſecam recentiores rejiciunt, ceu commentitiam, & plane metaphoricam, ex aliis principiis evidentioribus rem ipſam declarantes. In ſpecie purgantium vim attractricem nos quoque impugnavimus diſp. de purgat. mod. ac viis ad alv. & Joh. Nic. Pechlin. tr. de purg. Reliqua Philoſophis ventilanda, & dirimenda relinquimus.

Attractivum, Parac. dicitur, quod natura præſtat, de Therm. Piper. c. 4. Item *Attractiva* dicuntur medicamenta, quæ vim ad ſe trahendi habent, ex ſimilibus etiam *attractivis* compoſita. Dorn. Rul. & Johnſ.

Attractorius, idem quod *Attractivus*, ἐπισπαστικός. Vide *Epiſpaſticos*.

Attrahens, ἐπισπαστικὸς, ἑλκτικός. Vide *Attractio*, *Epiſpaſticus*.

† Attrita, dicuntur Plinio Intertrigines. Mercur. de morb. puer. l. 1. c. 1.

Attritio, ἔκθλιμμα, παράτριμμα, dicitur ſolutio continui ſuperficiaria cuticulæ, & cutis a compreſſione oborta, ita v. g. ex itinere pedes, aut femora atteruntur. Gal. lib. 11. de S. Fac. §. Coria vetera, & l. 1. de C. M. S. G. cap. 9. *Attritio* quoque eſt ſpecies *Cardialgiæ*, quando ventriculus ab aſſumpto cibo, antequam excernitur, exæſtuans *atteri* videtur, cum anguſtia, & compreſſione anhelitus, ut ſtatim præfocari videatur. Sennert. Med. Pract. l. 3. P. I. ſ. 2. c. 15. Uſurpatur etiam *Attritionis* vox a modernis Phyſicis, & Chymicis Phyſiologice in declarando fermentationis negotio, ubi partes ab inteſtino motu agitatæ, præcipue craſſiores, ſalinæ, & terreæ ſeſe atterunt, & comminuunt, quemadmodum paſſim in eorum ſcriptis legitur.

Atureb, i. e. *Vitrum Azazeze*. Rul.

Atypos, ἄτυπος, idem quod ἄτακτος, *erraticus*, epitheton morborum inordinato modo invadentium. Gal. de Typis c. 4.

Avansis, αὔανσις, a verbo αὐαίνεσθαι, exſiccari, areſieri, in genere *exſiccationem* ſignificat. Hinc etiam verbum αὐανθῆναι, de uteris præ labore exſiccatis uſurpavit Hipp. l. 1. de morb. mul. 5. Specialiter tamen ſubſtantivum ad ſenium plantarum refertur, ut idem ſit, quod γῆρας, ſenium in animalibus. Fit enim utrumque ab immodica ſiccitate. Gal. l. 1. de ſan. tu. 2.

Avante, αὐάντη, aliis αὐαντὴ, minus recte, αὐαψὴ, ſpecialiter Hipp. *morbus ſiccatorius* dicitur, deſcriptus l. 2. de morb. LXIV. 1. cujus cauſa a fermenti in ventriculo aciditate valde volatili, & flatulenta, necnon ſucci pancreatici conſimili vitioſitate deducenda videtur.

Auchen, αὐχὴν, i. e. *Cervix*, *Collum*, de quo ſuo loco.

Auchmus, αὐχμὸς, i. e. *ſquallor*, immoderatam ſiccitatem denotat. Frequenti in uſu apud Hipp. præſertim de anni temporum ſicciore conditione, v. g. in l. 2. Epid. t. 4. de hyeme; in genere de omnibus anni temporibus, 3. aph. 7. & 15. Hinc adjectivum αὐχμηρὸν, *ſqualidum*, de æſtate, d. l. aphor. 13. de hyeme, aph. 11. Opponitur ἔπομβρον, ἐπομβρίαι pluviarum copia, d. l. Vide Dieterich. num. 132. Alias. Joh. Martinius Profeſſ. quondam Regius Pariſienſ. in prælectionibus ſuis ad Hip. l. de A. L. & Aq. expoſuit vocab. αὐχμὸς etiam de moderata ſiccitate auſtrali, & boreali p. m. 17. 18.

Auctio, *Augmentatio*, αὔξησις, idem quod *Accretio*, proprie dicitur ſpecies illa nutritionis, quando corpora & partes, accedentibus de novo portionibus iis, e quibus antea conſtabant, virtute flammæ vitalis aſſimilaris ſecundum omnes dimenſiones augentur, accreſcunt uſque ad naturæ determinatam quantitatem, Charlton. Oec. An. Ex. 1. §. 1. Quæ vero extenduntur, nec tamen reficiuntur, ſpeciem falſæ *augmentationis* præ ſe ferunt. Gal. l. 1. de nat. fac. c. 7. Hinc τὰ αὐξανόμενα, *quæ augentur*, plurimum habere calidi nativi, & propterea plurimo indigere alimento dicuntur 1. aph. 14. Improprie *Accretio*, vel *Auctio* fit, quando in mixto quædam res heterogeneæ accreſcunt, aut agglutinantur, eſtque citra aſſimilationem. Fallopius *auctionem* propriam dixit, quæ fit a principio intrinſeco; impropriam vero, quæ ab externo, tr. de metall. ſive foſſil. c. 8. Tom. I. p. 286. De *Accretione* duplici vid. Becheri Oed. Chym. Tit. 6. §. 1.

Audacia, τόλμη. Vide *Tolme*.

Aude, αὐδή. Vide *Vox*.

Digitized by Google

* Auditorius *meatus*, πόρος ἀκουστικὸς, eſt rotundum foramen, quod ad aures pertinens non ſolum uſque ad cerebri membranam pertingit, ſed etiam nervum auditorium contingit, qui in ipſum a cerebro deſcendit. Gal. l. 6. M. M. c. 6. quod & *cæcum foramen* dicitur, τυφλὸν τρῆμα, l. de nerv. diſſ. c. 6. Anterius claudit Tympanum, ſive membranas tympani, interius complectitur oſſicula tympani, Malleum, Incudem, Stapedem, ipſas cavitates anfractuoſas, Labyrinthum, & Cochleam. Vide *Aures*.

Auditus, ἀκοὴ, eſt actio animalis externa, qua ſpecies ſonoræ, mediante aere externo, ad auriculæ antrum exterius, deinde ad aerem inſitum, & in antrum interius, labyrinthum, & cochleam delatæ, a nervo auditorio ibidem implantato excipiuntur, & a ſpiritu animali percipiuntur. Vide Anatomicos, & ex recentioribus Th. Vvillis de anim. brut. p. 1. c. 14. D. Du. Verney Anatom. Pariſ. celeberrimi tr. de *auditus* organi ſtructura, uſu, & effectibus, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1683. Gunth. Chriſt. Schelhammeri Prof. in Acad. Julia librum de *Auditu*.

Auditus *gravitas*, *difficultas*, δυσηκοΐα, βαρυηκοΐα. Vide *Surditas*.

Aversio, ἀποστροφὴ, Gal. idem, quod *Revulſio*. Vide *Antiſpaſis*. Gal. 2. in 6. Epid. t. 29. & 5. aph. 68. Verum admittit latiorem ſignificationem, dum *Averſio* in genere notat auxilium evertens motum materiæ morbificæ ad partem aliquam inconvenientem, cujus ſpecies ſunt Revulſio, Derivatio, Repulſio. Albertin. Botton. l. 1. de morb. mul. c. 28. *Averſio* quoque idem, quod nauſea. Hinc *averſus* ab omni eſca ſtomachus legitur apud Scrib. Larg. n. 186. *Averſionem uteri* vocavit Mercatus ejus motum ad varias partes factum (quamvis fictitium potius, quam revera ita ſe habentem) & prolixius de hoc argumento egit l. 2. de mul. aff. c. 12. p. m. 221. ſeqq.

Aves, ὄρνιθες, pertinent ad claſſem rerum non naturalium in Medicina, quatenus vel alimentum, vel etiam medicamentum præbent hominibus. Eo ſunt ſalubriores, quo ſicciori præ aliis animalibus præditæ ſunt temperamento, utpote aridioribus cibis gaudentes, paucoque potu utentes. Gal. 4. in 6. Epid. t. 26. l. 3. de alim. fac. c. 9. Specialiter *Avis Medica* dicitur *Pavo*, ob inſignem ejus vivacitatem, ut & utilitatem in Medicina, teſte Schrod. Pharm. l. V. cl. II. 1. n. 65. *Aves Cypriæ*, vel *Aviculæ Cypriæ* dicuntur illæ *Candelæ odoratæ pro fumo* ex maſſa Trochiſcorum paratæ, quæ & *Baculi* a forma oblonga dicuntur, quemadmodum paratur Cera Hiſpanica vulgo dicta, varii coloris, ad obſignandas literas uſitatiſſima. Quæ Chymicis dicantur *Aves Hermeticæ*, & quid ſit *Avis*, quæ noctu volat ſine alis, vid. ap. Dorn. de tranſm. metall. c. 11. in Th. Ch. Vol. I. p. 725. Vol. IV. pag. 355. Libav. Tom. II. p. 333. De duabus *Avibus Hermeticis* videatur Senior de Chemia in Th. Ch. Vol. V. p. 206. 208. Rationem hujus appellationis hanc dedit Rul. quia in altum volat *æs Hermetis*, & tamen iterum in terram propter nutrimenta deſcendit; unde nutrix omnium eſt *Terra*. In Lex. Alchim. *Aviculæ Hermeticæ* ſunt ſal univerſale juxta Sendivogium ex rore colligendum. Ephem. Nat. Curioſ. Dec. I. Ann. III. p. 452.

Augites, αὐγίτης, eſt nomen gemmæ viride pallentis, vilioris Topazio, quæ & *Callais*, vel *Calais* alio nomine dicitur. Plin. l. 37. c. 8. & Agric. l. 6. foſſil. p. m. 292.

Augmentatio. Vide *Auctio*.

Augmentum, αὔξησις, ἐπίδοσις, ἀνάβασις, idem eſt quod *Aſcenſus*, *Incrementum*, ceu Synonyma ſecundum tempus morborum denotantia, juxta Gal. lib. 1. de Criſ. cap. 3. quando diſpoſitio p. n. magis magiſque ſeſe per ſymptomata interiora, aut frequentiora exerit, ſpecialiter in febribus, quando calor febrilis una cum aliis ſymptomatibus ingraveſcit, l. 2. de diff. febr. c. 11. ſi cruor nimis efferveſcit, cum pulſu forti, & vehementi; ſi vigiliæ, phrenitis, aut dolor capitis immaniter urgeant. Vvillis de febr. cap. 11. Dicitur & ἐπακμὴ, & morbus in *augmento* ἐπακμάζειν, Dieter. n. 29.

Augurista, dicitur ſuperſtitionis artifex, qui ſuam artem in ſpeculis, cryſtallis, & in aquis exercet, præcipue in volucrium cantu, volatuque, ut ex eis præſagiat; aliorum etiam ritus ob eandem cauſam obſervat. Dorn. in Dict. Par.

Aulos, αὐλὸς, & diminut. αὐλίσκος. Vide *Fiſtula*.

Aura, πνοὴ, idem quod Exhalatio aerea, ſpiritus, vapor. Imprimis vero nonnulli modernorum hoc vocabulo delectantur, quibus ſcrupulum movet terminus *Flammæ* ad exprimendum principium vitale ſanguineum, ſive Calidum nativum, ſecuti Helmont. qui integrum tractatum conſcripſit, & inſcripſit, *Aura vitalis*. Verum res omni caret difficultate. Alio enim reſpectu flamma, alio vero ſpiritus, Aura Vitalis, & alio rurſus aliter appellari poteſt.

Auranc um, vel *Aurantum*, i. e. *Teſta ovorum*. Rul. & Johnſ.

Auraric, i. e. *Mercurius*, idem quod *Azoch* Iid.

Aurata, *Orata*, χρύσοφρυς, ἱερὸς ἰχθὺς,

piſcis

piſcis ſacer, ἱερὸς ἰχθὺς, *piſcis* littoralis nomen eſt, qui teſte Athenæo l. 7. omnium ſuaviſſimus palatoque gratiſſimus olim habebatur. Vide Aldrov. l. 2. de piſc. c. 17. Bruyerin. l. 10. de re cib. c. 1. J. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

* Aures, ὦτα, dicuntur auditus inſtrumentum. Gal. de diſſ. inſtr. odor. c. 2. & qua frons ad tempora porrigitur, in ipſius terminis ſitæ ſunt. Dividitur *Auris* in *Externam*, & *Internam*. Illa dicitur *Auricula*, τὸ ὠτίον, (vide Joh. Rhod. in Lex. Scrib.) & gaudet membrana admodum ſenſili, a parte etiam poſtica Glandulis nonnullis Parotides dictis. (Unde & inflammatio circa illas glandulas, vel abſceſſus eodem nomine indigitatur) *Auriculæ* pars ſuperior potiſſimum *Ala dicitur*, πτερύγιον, Ruffo, quamvis & toti auri externæ hoc nomen tribuatur; inferior *Lobus*, λοβὸς. Partes minutiores *Alarum* ſunt quoad ambitum *Helix*, i. e. *Anfractus*, & ſuperior, poſteriorque tortuoſa, & introrſum imbricata portio, cujus finem ἀντιλοβίδα dixerunt, & *Xyſter*, ξυστὴρ. Huic oppoſita interior protuberantia *Anthelix*, ἀντέλιξ, quaſi obanfractus dicta. Cavitas auris externæ interior *Scapha* appellatur, σκάφος, item *Concha*, Conchula, κογχίον. Conchæ oppoſita eminentia juxta temporis fines *Tragus*, τράγος, & altera huic adverſa ἀντίτραγος, *Antitragus*, dicuntur. Ad hanc *aurem*, nimirum *internam*, concurrunt ſeqq. partes. *Os petroſum*, λιθοειδὲς ὀστοῦν, in quo quinque foramina, quorum primum *Meatus auditorius*, πόρος τῆς ἀκοῆς ἢ ἀκουστικὸς dicitur. Hipp. l. de Glandul. σκολιὸς πόρος, καὶ τυφλὸς, & tres cavitates inſigniores, *Concha*, κόγχη, *Cochlea*, & *Labyrinthus*: *Tympanum*, membrana ſatis valida in extremitate circulo oſſeo munita; Tria oſſicula, *Malleus*, *Incus*, & *Stapes*, quibus nonnulli addunt quartum, quod *Cochlear* appellavit Lind. Phyſiol. Med. l. 2. c. 12. §. 26. Vaſa ſanguinea, Nervus auditorius, & muſculi. Quæ omnia prolixius deſcripta reperire licet in ſcriptis Anatomicorum, & in ſpecie in H. F. ab Aquap. tr. de aure auditus organo, Barthol. l. 3. Anatom. cap. 9.

* Aures *cordis*, vel Auriculæ, καὶ ὦτα τῆς καρδίας, Hipp. ὦτα, l. de cord. t. XI. 2. ſunt duo ſinus minores membranoſiores, quam cor, concavi, in utraque cordis baſeos parte ſiniſtra collocatæ, ad ſimilitudinem aurium. Gal. lib. 7. de Adm. Anat. c. 9. & 6. de U. P. c. 15. quarum dextra excipit ſanguinem e principio trunci venæ cavæ, & coarctata exprimit in ventriculum cordis dextrum: Siniſtra vero e principio venæ pulmonalis (alias Art. Venoſa dictæ) recipiens per Syſtolen offert ventriculo cordis ſiniſtro, teſte Harvæo, primo circulationis ſanguinis vel inventore, vel reſtauratore. Ex. de motu cordis, & ſang. confirmantibus quoque hoc pleriſque omnibus recentioribus Anatomicis.

Aureum *vellus*, dicuntur ſcripta Chemiæ de auro, & argento, & libri in velleribus conſcripti. Robert. Vallenſis de verit. & antiquit. art. Chemicæ, in Theſ. Chym. Vol. I. p. 10. ex Svida, quamvis in hoc de velleribus nihil reperire in Gr. potuerim, ἐν τοῖς παλαιοῖς, in veteribus. Hoc nomine quoque Guil. Menens ſcriptum ſuum indigitavit in Th. Ch. Vol. V.

Aureus *ramus*, etiam ſignificat *Chryſopœam*, ſive artificium aurum faciendi, Ibid. pag. 18. *Aureus* eſt quoque nomen ponderis, idem ſignificans, quod ſolidus, i. e. Drachma una cum dimidia, Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. m. 885.

Aurichalcum, idem quod *Orichalcum*, vocatur Æs illud factitium flavum, colorem auri præ ſe ferens. Unde & tropice, vel myſtice *Hypocriſin* ſignificat. Vide Blaſ. Vigenerium tr. de Igne, & Sale c. 47. in Th. Ch. Vol. VI. p. 76. Paratur vero ex Cupro mixtura lapidis calaminaris fuſo, quamvis colorem auro ſimilem intenſius acquirat, adjecta Marcaſita argentea, & parva quantitate Tutiæ cum cupro fuſis, Jac. le Mort. Metallurg. contr. p. 271.

Auricolla, quaſi *Auri gluten*, quid ſignificet, Vide in Turba Philoſ. ſerm. 24. Th. Ch. Vol. V. p. 20.

Auricula. Vide *Auris*. *Aures*. Tropice etiam funguli illi fruticí Sambuci adnati vulgo *Dolumderſd mamlein*, *Auriculæ Judæ* vocantur, quæ appellatio ad Botanicos pertinet.

Auricularius, ὠτικὸς, epitheton Medici. Gal. ad Thraſyb. c. 24.

Auriga, dicitur ſpecies faſciæ, ad latera deliganda, cujus deſcriptio videatur apud Gal. de faſciis, num. 10. In Anatomicis Lobus quartus Hepatis olim dictus etiam *Auriga*. Vide *Focus*.

* Aurigo, *Aurugo*, Scrib. L. n. 110. & *Auriginoſus*. Vide *Icterus*.

Auripigmentum. Vide *Arſenicum*.

Auriscalpium, ὠτογλυφὶς, inſtrumentum auribus purgandis deſtinatum, & aliis uſibus ad aures curandas accommodatum. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Aurium *abſceſſus*. Vide *Parotis*.

Aurium *affectiones*, ſive morbi, καὶ ἐν τοῖς ὠσὶ πάθη, varii occurrunt, de quorum curatione legatur etiam Gal. l. 3. de C. M. S. L.

Aurium *dolor*. Vide *Otalgia*.

Aurium *igneus fervor*. Vide *Pyroſis*.

Aurium *inflammatio*, φλεγμονὴ ἐν ὠσὶ, ex natura Inflammationum in genere intelligitur.

Aurium *ſonitus*, *tinnitus*. Vide *Tinnitus*.

Aurium *ſordes*, Vide *Cerumen*.

Digitized by Google

Aurium *ſpeculum*, vel *ſpecillum*. Vide *Speculum*.

Aurium *vermes*, σκώληκες ἐν ὠσί. Vide *Vermis*.

Aurium *ulcus*, *Aures exulceratæ*, ἕλκος ἐν ὠσί, ex natura ulceris innoteſcunt.

Aurora *ſurgens*, ænigmatica eſt locutio Spagyricorum, qua indicant Lapidis Philoſophici virtutem multiplicativam, quemadmodum unum frumenti granum multum fert fructum. Th Ch. Vol. I. p. 169.

Aurum, χρυσός, eſt metallorum omnium nobiliſſimum, ſolidiſſimum, colore flavum, ex principiis digeſtis, adeoque fixis compactum, potiſſimum Sulphure, & Mercurio. Dicitur *Rex Metallorum*, & *Solis* nomine, atque charactere ☉ a Chymicis inſignitus. Num vero tanta ſit vis, & efficacia in corpus humanum, vel potius ſanguinem, & ſpiritus Medica, non eſt hujus loci prolixe ventilare. Videantur, quæ ſupra de *Argento* dicta ſunt. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. De *Auri* hiſtoria legatur Schrod. l. 3. c. 9. & Fr. Hofm. in Cl. ad ill. loc. Rolf. Diſp. de Auro, & Ord. ac M. comm. l. 13. c. 4. Plura de *Auro* invenies in omnibus ſex Voluminibus Th. Chym. quæ loca quæras in Indice. Ceterum apud Chymicos ſeu veros, ſeu Sophiſticos, & impoſtores non unum habetur *Aurum*, ſed varium. Eſt *Aurum vulgi*, quod & *Naturale*, diciturque per eſſentiam. Eſt aliud *Philoſophicum*, quod in Opere Magni Myſterii, ſeu Lapidis Phyſicorum (qui & ipſe *Aurum Philoſophorum* dicitur) crebro occurrit. *Aliud* appellant *Medicum*; aliud *Magicum*, & *Cabaliſticum*. Sed & *Aurum Muſicum* invenimus, & *Aurum vitæ*, & *Sophiſticum*. Eſt *volatile*, & *fixum*. Eſt *Diaphoreticum*, verba ſunt Libavii S. A. Chym. l. 2. c. 11. De *Auro potabili* (quod fortaſſis citra injuriam *putabile* dixit Crollius) cui libet tempus terere lectione nugarum, vel Jactationum, adeat varia Chymicorum ſcripta. Judicium vero de his, & ſimilibus *Aureis Medicinis* non ineptum legat apud Libav. Apocalypſ. Hermet. Part. prior. c. 19. *Aurum Horizontale* eſt *Mercurius* factus *Diaphoreticus dulcis*, ut mel, & inſtar *Auri* fixus. Helmont. tr. de Lith. c. 8. n. 4. Vide *Horizontale*.

Auster, νότος, *Notus*, ventus ita dicitur meridionalis, calidus, & humidus, morborum feraciſſimus, uti patet ex 3. aph. 5. Rationem reddidit Gal. 2. in 1. Ep. t. 62. quia facit diſſolvere corpora, humoreſque fundere, adeoque putrefacere ſimul, præſertim ubi cum largioribus conjunctus ſit imbribus. Temporis anni diſpoſitio, in quo *Auſter* ventus frequentius flat, *Notia*, νότιος, *vel Auſtralis*, *Auſtrina* dicitur. Vide Dieter. Jatr. n. 578. 579.

Austerus, αὐστηρός, *Auſter*, Scrib. Larg. n. 118. dicitur de eo, quod terreſtris eſt naturæ, cum ſalinis tartareis permixtæ, vim habens adſtringendi, ab *Acerbo* ſola intenſione diverſum. Gal. l. 1. de Sim. Fac. c. 37. Ex hypotheſibus Carteſianæ Philoſophiæ *Auſterum* conſiſtere creditur in particulis obtuſangulis, hebetiori ſerræ adſimilantibus. Dolæus Encyclopæd. l. 11. c. 11. §. 11. p. 165. Habere etiam *Auſtera* vim calculos producendi, quatenus glutinoſitatem, & tenacitatem rerum fluidarum inferunt, oſtendit Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 55. §. 50. Eorum utilitatem tradit c. 13. §. 32. 47. 48. & alibi.

Austromantia, alia eſt quædam ſuperſtitio excogitata ex ventorum obſervationibus, ut quum Aſtra ventorum in ſummam, ultra conſuetudinem, vehementiam erumpunt: Inde futuri præſagium homines otioſi magis, quam curioſi pronunciant. Dorn. in Dict. Parac.

Autarcia, αὐτάρκεια, eſt animi tranquillitas, qua quis ſua ſorte contentus eſt, & opponitur τῇ ἀπληστίᾳ. Gal. de dign. ac curan. morb. c. 9. Vide *Apleſtia*.

Autetes, αὐτέτης. Vide *Autites*.

Authades, αὐθάδης, arrogantem, & ſuperbum ſignificat, qui præ ſe cæteros deſpicit: Vitium ingens in Medic. l. 26. Dicitur & *ἰδιογνώμων*, *contumax*.

Authemeron, αὐθήμερον, αὐθημερόν, i. e. *eo ipſo die*, apud Hipp. 4. aphor. 10. Dieter. n. 126. Hinc & medicamentum dicitur *Authemeron*, quod eo die, quo adhibitum eſt, medetur, ac juvat; cujus generis duo habentur apud Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 8. ad lienis affectus. Dicitur & αὐθημερόν, Gorr.

Authoritas, ἀξιοπιστία, de Authoribus Medicis dicitur, quibus ſecure fides haberi poteſt, iis nimirum, qui non ob inanem gloriam, neque ex dogmatum amore compulſi, neque altercandi ſtudio irritati aliquid ſcribunt, judicio Galeni de opt. ſect. ad Thraſyb. cap. 14. *τίς ἐστιν οὗτος*.

Autites, αὐτίτης, nonnulli αὐτέτης, epitheton eſt vini, vel quod *hornum* dicitur, i. e. hujus anni, quo bibitur, quaſi αὐτοπότης, uti exponitur locus Hippocr. lib. 3. de morb. XV. 33. vel quod eſt *ſincerum*, non dilutum aqua, ἀνυδρόχυτον, quam ſignificationem urget Linden. Sel. M. Ex. VII. §. 24. Vide Foeſ. Oec. pag. 109.

Autocinetos, αὐτοκίνητος, αὐτέξουσιος, dicitur de eo, *quod per ſe movetur*, apud Hipp. l. de hebdomad. allegante Foeſ. d. l.

Autolithotomus, (rectius fortaſſis *Hautolithotomus*, aut ad imitationem vocis Terentianæ Heavtontimorumenos, *Heavtolithotomus*) vocatur

catur ille, qui ſibimetipſi calculum ſectione exemit, quæ hiſtoria admiratione digna communicata a D. D. Reiſelio legitur in Ephemer. Nat. Cur. Decad. I. Ann. III. Obſ. 192.

AUTOMATOS, αὐτόματος, & αὐτομάτως, denotat *ſpontaneum*, *ſponte*, ultro, non alterius adminiculo, 1. aph. 2. 4. aph. 21. 6. aph. 5. Cur Dieter. triplicem conſtituerit ſignificationem Jatr. n. 130. non video neceſſitatem. Vid. & Linden. Ex. 15. §. 136. Frequenter etiam hodieque uſurpatur de Horologiis, aliiſque machinis, quarum partes ita diſpoſitæ ſunt, ut ſe invicem moveant.

* AUTOPSIA, αὐτοψία, vocabulum erat olim Empiricæ ſectæ proprium, quo ſignificabant memoriam eorum, quæ frequenter, & eodem modo viſa eſſent. Verum & hodieque ad Medicinam Dogmaticam, vel Rationalem ſumme neceſſaria eſt *Autopſia*, ſeu eorum obſervatio, & memoria, quæ proprio intuitu unuſquiſque inſpexit. Gal. de partib. art. medic. cap. 2. Sane per *Autopſiam*, ſive ocularem demonſtrationem acceſſerunt hoc ſeculo quamplura inventa Anatomica, artem Medicam illuſtrantia, quibus carendum fuit veteribus, non ſine gravi detrimento. E recentioribus quoque hanc *Autopſiæ Medicæ* (quæ non ſolum per uſum, ſed & per reliquos ſenſus externos obſervata comprehendit) neceſſitatem, & utilitatem egregia oratione h. tit. demonſtravit celeberrimus D. Paulus Ammannus Profeſſor Lipſienſis.

* AUTOPYROS, αὐτόπυρος, ὁ αὐτοπυρίτης, eſt epitheton panis, qui & *Syncomiſtus*, συγκομιςὸς, dicitur, quando totum triticum, nulla detracta ſiliginea parte, ſed furfure ſolum ſecreto, in panificium cedit, ſic ut inter furfuraceum, & ſimilagineum medius ſit. Hic qualem ex natura habet farinam triticum, talem etiam ſervat. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Celſus l. 2. c. 18. deſcripſit, cui nihil ademptum eſt, ita ut e farina paucis etiam furfuribus, & utriculis confuſa paretur, exponente Guil. Pantino, in commenr. ad h. l. p. m. 285. Vocatur *Panis domeſticus*, *ſecundarius*, *cibarius*, *confuſanaus*, Jonſt. Synt. Med. pag. 45. Vide Rhod. in Lexic. Scribon.

AUTUMNUS, φθινόπωρον, dicitur anni tempus tertium poſt æſtatem, Arcturo oriente incipiens, & Vergiliarum occaſu deſinens, in quo humores, & ſpiritus poſt præcedentem æſtum incipiunt defectionem pati. Hinc morborum feraciſsimus dicitur.

Autumnuſq; gravis, Libitinæ quæſtus acerbæ. Horat. l. 2. Sat. 6. v. 19. *Autumno* morbi in genere acutiſſimi, & pernicioſiſſimi familiares ſunt, in primis vero phthiſis, vel tabes, ex 3. aph. 9. & 10. Catalogum morborum *Autumnalium* vide d. l. aph. 22. Quid myſtice *Autumnus* dicatur in opere *Lapidis Philoſophici*, videatur in Magiſtr. Orrulani Practic. Alchimic. & Mag. Valentini opere præclaro, quæ extant in Th. Ch. Vol. IV. pag. 917. 943. Imo etiam ipſe *Lapis Phil.* dicitur *Autumnus*, ap. Lagn. Harm. Chym. d. l. p. 727.

AUVER, i. e. *Aqua pura*, *vel levis*. Ruland. in Lex.

* AVULSUM, *Avulſio*. Vide *Apoſpaſma*.

AUXESIS, αὔξησις, verbum, αὐξάνω. Vide *Augmentatio*, & *Augmentum*.

AUXILIATIO, *Auxilium*, βοήθημα, βοήθεια, idem quod *Remedium*, de quo infra ſuo loco. Scrib. Larg. n. 67. 106.

AXEA *commiſſura*, ἀξονοειδὴς. Vide *Trochoides*.

AXILLARIS *vena*, ἡ διὰ τῆς μασχάλης φερομένη φλέψ, quæ per axillam percurrens major humerali per totum brachium in ramos ſcinditur duos; ſuperiorem, inferiorem externum, internum: Ille *vena hepatica*: hic *ſubalaris*, *baſilica*, & *vena cubiti interna* appellatur, Gal. l. 3. de adm. anat. c. 5. Eſt ergo *Axillaris vena* ſoboles inſignior venæ ſubclaviæ thoracis cavitate egreſſæ. Ita & *Arteria Axillaris* dicitur *ſubclavia* thoracem egreſſa, Anat. Barthol. libell. 2. c. 2. p. 652.

AXIOLOGOS, ἀξιόλογος, id eſt *effatu dignus*. Tribuitur etiam abſceſſui ab Hippocr. Coac. t. 150.

* AXIOMA, ἀξίωμα, vocatur propoſitio indemonſtrabilis, apud Gal. lib. 1. Met. Med. c. 4. Illorum duo numerat in arte Medica Salvius Sclanus, ceu univerſaliſſimas propoſitiones, ſcilicet quod ea, quæ ſunt præter naturam, debent amoveri, & ſic per contraria; & quod ea, quæ ſunt ſec. nat. debent conſervari, & ſic per ſimilia. Comment. in 1. aphor. 16. pag. m. 249.

AXIOPISTIA, ἀξιοπιςία. Vide *Authoritas*.

AZIRNAC dicitur adeps, qui generatur in tunicis palpebræ ſuperioris, & plurimum quidem accidit pueris. Albucaſ. l. 2. M. M. c. 10. p. m. 55.

AXON, ἄξων. Vide *Epiſtrophæus*.

* AXUNGIA, ἀξούγγιον, ἀξουγγία, ἀξύγγιον. Dioſcor. l. 3. c. 104. ςέαρ, l. 2. c. 87. ab axium unctione ita dicta, teſte Iſidoro Hiſpal. l. 20. Orig. 2. ſpecialiter quidem adipem ſuillum inveteratum denotat, juxta Gal. l. 7. de C. M. S. G. cap. 4. Uſu tamen receptum, quod in genere ſevum vetus, ςέαρ χρονίζον, *Axungia* quoque dicatur, d. l. 7. c. 5.

AXUNGIA *de mumia*, quæ interdum etiam *Mumia de medullis* ſcripta reperitur, eſt *medulla*

Digitized by Google

dulla oſſium. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

AYCOPHOS, i. e. *Æs uſtum*. Rul. & Johnſ.

AZAA, i. e. *Magra*, *Terra rubra*. Iid.

AZACOR, h. e. *Viride æris*.

AZAMAR, *vermilionem*, vel *minium* ſignificat. Rul. in Lex.

AZAMO, i. e. *Color Indus*. Rul. & Johnſ.

AZANEC, i. e. *Armoniacus*. Iid.

AZARNET, dicitur *Auripigmentum*. Iid.

AZCI, i. e. *Atramentum*. Iid.

AZEC, i. e. *Atramentum viride*. Iid.

AZEDEGRIN, dicitur *Lapis hæmatites*. Iid.

AZEF, h. e. *Alumen ſciſſum*. Iid.

AZEG, h. e. *Vitriolum*. Iid.

AZEGI, h. e. *Aqua atramenti*. Iid.

AZEM, i. e. *Butyrum coctum*. Iid.

AZEMASOR, i. e. *Minium*, vel *Cinabrium*. Rul. & Johnſ.

AZENSALT, dicitur *lapis* quidam *niger*, qui in auro reperitur. Eſt etiam *muſcus* in *petris* creſcens. Rul. in Lex.

AZIMAR, id eſt *flos æris*, vel *æs uſtum*. Idem.

AZIUS, dicitur *Lapis*, ſuper quem ſal creſcit. Idem.

AZOB, dicitur *Alumen Saccharinum*. Idem.

AZOCH, *Azock*, *Azoth*, barbara ſunt vocabula Paracelſica, quibus inſignitur *Mercurius*, præſertim Philoſophorum, h. e. argentum vivum, ex quovis corpore metallico tractum, Mercurius corporeus. Rul. Lex. Chym. B. Rolf. Non ens. Alias Parac. *Azoth* quoque appellabatur medicina univerſalis, ex Mercurio, Sole, & Luna parata rerum ſpeciem omnem exuta, & intenſiſſimam induta vim, atque centralem quandam virtutem generaliſſimam, reliquas omnes medicinas in ſe concludens, non aliter, quam prima reliquas omnes ſubſtantias, excluſis accidentibus. Hanc in enſis pomo concluſam, quocunque locorum jerit, geſtaſſe ſecum perhibetur, Idem. De Eliæ Johannis Hesling. *Azoth* legatur Fr. Hofm. ad Schrod. l. 3. c. 5. §. 22. p. 266. Audactius exprobravit ejus uſum Junken. Ch. Experim. Part. I. ſ. 5. c. 1. Vide *Lapis Philoſophorum*. Junge Th. Chym. Vol. IV. p. 401. 409. 523. 727. 729. &c. *Azoth* idem eſt, quod *Liquor ſublimati Mercurii*, ſive argenti vivi (id eſt vulgaris hydrargyri vitriolo, & ſale juncti, & in ſublime acti) qui etiam vocatur *Aqua permanens*, *Cryſtallus Philoſophorum*, *Luna Phyſica*, & quocunque alio nomine myſtico appellari ſolet. Libav. S. Ch. Arc. l. 3. c. 14. Adde Th. Ch. d. l. p. 901. B. Etmuller. in quinque claſſes diſpoſuit ſignificationes vocabuli *Azoth*, docens (1) notare Mercurium metallicum ex perfecto metallo reſuſcitatum. (2) Mercurium Philoſophorum duplicatum, ſive *Rebis* Sulphure Solari, & Mercurio Univerſali conſtans, de quo illud vulgare circumfertur: Ignis, & *Azoth* ſufficiunt. (3.) Juxta nonnullorum ſententiam remedium ſummum ex Mercurio, Sole, & Luna paratum. (4.) Mercurium fixatum in igne, non deſtructibilem, qui proximus eſt gradus ad Lapidem Philoſophorum, qualem fuiſſe ſuum Azoth falſo olim Heslingius affirmavit, cum ſaltem fuerit vehemens Emetico-Catharticum Mercuriale. (5.) Summam illam Medicinam univerſalem, & Panaceam Paracelſi in capulo enſis geſtatam, ab omni particulari deſtinatione ſeparatam, & vim omnium rerum in ſe concentratam habentem. An vero hæc ex naturalibus viribus mediante artificio ita exaltatis tale fuerit Catholicum remedium, citra ſuſpicionem Magiæ Dæmoniacæ, aliis peritioribus dijudicandum permittimus. Legitur & deſcriptio *Azoth* compoſiti apud Fumanell. de Peſtis curatione, cap. 24. & *Azoth* Auri factit. in Morley Collect. Chym. Leidenſ. cap. 81.

AZRAGAR, id eſt *viride æris*. Ruland. & Johnſ.

AZUB, dicitur *Alumen*. Iid.

AZUBO, dicitur *vas Chymicum*. Iid.

AZUC, h. e. *corallus rubeus*. Iid.

AZUMEN, i. e. *pondus baccatum*. Iid.

AZURIC, h. e. *vitriolum rubrum*. Iid.

AZURIUM, dicitur maſſa quædam dura Chymica, facta ex duabus partibus Mercurii, tertia parte Sulphuris, & quarta Salis Ammoniaci. Albert. Magni Chymia, in Th. Chym. Vol. II. p. 437.

AZYGES, ἀζυγὲς, dicitur quoque *os Cuneiforme*. Gorr. Vide *Sphenoides*.

* AZYGOS, ἄζυγος, id eſt *ſine pari*, dicitur Vena quædam, quæ eſt propago venæ cavæ ex trunci ſuperioris parte dextra, plerunque inter quartam, & quintam coſtarum radicem enata, juxta dorſi vertebras deſcendit, ſpatiisque intercoſtalibus, præſertim octo inferioribus, ramos largitur, tandemque inter acuta diaphragmatis principia duplici extremo terminatur. *Sine pari* dicitur, non quod nullæ reſpondeant arteriæ intercoſtales, quod voluit C. Hofmann. c. in Gal. l. 16. de U. P. num. 1114. ſed quod parem e ſiniſtra venæ cavæ parte natura non formaverit propaginem; quamvis interdum naturam, omiſſa etiam dextra ἀζύγῳ, ex ramis ſubclaviis prope mammarias binas venæ ſine pari æmulas propagines, quemadmodum in brutis ruminantibus ramos intercoſtales, & lumbales emittentes produxiſſe, Experientia rerum magiſtra Anatomicos docuerit. Quod Galenus ſemper ſub corde exortam venam *Azygon* obſervaverit, lib. 5. de L. A. cap. 2. noſtro

ſtro vero ſeculo propter thoracis brevitatem ſupra cor, & pericardium exoriatur, ad quintam plerunque thoracis vertebram, quemadmodum Gorr. & Caſtellus ſcripſerunt, nugæ ſunt, cum ipſe Gal. quoque illam ſupra cor originem aliquoties confeſſus ſit, demonſtrante Bauhino l. 2. Theatr. c. 18. in notis. Quemadmodum & hoc principio circulationis ſanguinis repugnat, quod per hujus venæ ramulorum orificia aperta materia pleuritica effundatur, cum affluxus per venas nullus fiat ad partes, ſed per arterias.

Azymar, id eſt *Vermilio*. Ruland. in Lexic.

* Azymus, ἄζυμος, id eſt *fermenti expers*, Rhod. in Lex. Scribon. In ſpecie de pane non fermentato dicitur, qui nemini prorſus eſt accommodus. Galen. lib. 1. de alim. fac. cap. 2. Verum cum ex hodiernis principiis innotuerit *Fermentationis* etiam humorum, præſertim ſanguinis, neceſſitas pariter, & utilitas, ejuſdem defectum quoque per *Azymian* exprimere quidni liceret? cum & Plato in Timæo carnem quandam ἄζυμον appellare non dubitaverit?

B

Babuzicarios, βαβουζικάριος, idem quod ἐφιάλτης, Lat. *Incubus*, a βαβάζω, inarticulate loquor. Vide *Ephialtes*.

Bacar, idem quod *pondus*. Ruland. in Lex. Chym.

Bacca, κόκκος, hac voce appellantur fructus malis minores, qui conjunctivi quidem creſcunt, ſed quam acini diſperſius rariuſque v. g. Lauri, Olivæ, aliaque ejuſmodi.

Bacchus, βάκχος, præter vulgarem ſignificationem, qua Deaſtrum Gentilium vini præſidem notat, nomen eſt quoque piſcis cujuſdam. Vide *Mugil*.

Baculus. Vide *Aves*. *Bacillus* etiam dicitur inſtrumentum, cui ſpongiæ alligantur, apud Hildan. l. de ichor. & melic. c. 29. Dicuntur & *Baculi*, & *Bacilli ferrei*, variæ formæ. Rul. in L. Ch. uncinati, ſucula incluſi, &c.

Badisis, βάδισις, inceſſus, vel *Ambulatio* dicitur, eſtque actio crurum. Galen. l. 1. M.M. cap. 6.

Bæos, βαιός, *paucus*, idem quod ὀλίγος, Hipp. in Lege. Vide Foeſ. Oec. p. 128.

Bajac, id eſt *Ceruſſa*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Balæna, perperam *Balena*, φάλαινα, piſcis eſt grandior, ex *Cetaceorum* genere, multo ſanguine calente præditus. Gal. l. 6. de U. p. c. 9. fiſtulam in capite pro aeris attractione, & aquarum ejectione habens, & in hoc differens a piſce *Muſculus* dicto. Carnem habet duram, & excrementitiam, propterea cum acrioribus condimentis debet comedi. Gal. lib. 3. de A. F. cap. 31. Videatur & de *Balæna vera*, & *vulgo dicta* Rondel. de piſc. lib. 16. cap. 11. 12. ſeqq. Aldrov. l. 1. de Cet. cap. 2. Bruyerin. de re cib. l. 22. c. 3.

Balandina, dicitur *lapis factitius*, compoſitus ex argento vivo ferri, & eſt coloris rubei valde, & reſplendet ratione ſulphuris decocta, &c. Lull. de animæ tranſmut. in Th. Ch. Vol. IV. p. 190.

Balanus, βάλανος. Vide *Glans*.

Balasius, aliis *Ballaſius*, *lapis* vel gemma eſt, purpureo, ſeu roſeo colore rutilans, & flammeſcens, a nonnullis *Placidus* dictus. Eſt tertia ſpecies *Carbunculorum* in Calceol. Muſ. ſ. 3. p. 237. Pluries etiam compertum eſt, quod exterior pars unius lapidis repræſentet *Ballaſium*, interior Carbunculum, & ex hoc dicitur, *Balaſium* eſſe domum Carbunculi. Ejus virtus eſſe dicitur, quod varias cogitationes, ac luxuriam auferat, ac reprimat; conciliet amicorum diſcordias, & ſanitatem corpori humano inducat; in ſpecie tritus, & potus cum aqua oculorum infirmitatibus medeatur, & hepatis doloribus ſubveniat. Quod vero domus, viridaria, aut vineæ, ſi hoc lapide quatuor angulis tangantur, a fulgure, tempeſtatibus, & a vermibus immunes reddantur, non tam mirum dicendum, quam nugatorium. Rul. in Lex. Chym.

Balbis, βαλβίς, ſignificat cavitatem oblongam cum repagulo, juxta Foeſ. in Oecon. pag. 118. Unde βαλβιτῶδες legitur apud Hippocr. in Mochlico, vel juxta Linden. de oſſium nat. IV. 8. de parte brachii verſus cubiti gibbum extrema, quæ excipit veluti in ſinum proceſſum cubiti, quod dicitur κορώνη, ſive cornix, cum manus eſt extenſa. Alias etiam ſignificat Heſychio locum, in quo equeſtre exercitium tractari ſolet, quod non eſt hujus loci.

Balbuties, τραυλότης, τραυλισμός, ψελλότης, ψελλισμός, eſt vitium vocis humanæ, vel ſermonis, proveniens a linguæ affectu vel connato, vel adſcito. In genere ſignificat omne impedimentum linguæ: in ſpecie vero vel hæſitationem, quando alii in loquendo nunc ſubſiſtunt, nunc ſermonem præcipitant, quod Græce etiam dicitur βατταρίζειν, vulgo *Stottern*, *Stamlen*, id quod a linguæ nimia immobilitate, & ligamentorum ejus laxitate deducendum eſſe credit C. Hofmann. lib. 3. Inſt. cap. 138. §. 1. vel ineptitudinem exprimendi literas quaſdam, præſertim caninam R. cujus cauſ-

cauſſam in ſiccitatem ligamentorum linguæ, & hujus brevitatem refert idem; quamvis mihi non videatur rem acu tetigiſſe, cum in expreſſione lit. R lingua potius retrahatur, & attollatur verſus palatum, non vero ad dentes extendatur, quod vitium etiam *Blæſitas*, & *Blæſa lingua* appellatur, vulgo *Biſpeln*: vel quando pleno ore loquuntur, *Balatrones*, & *Bambaliones* dicti, vulgo *als mann ſie Bren im Maul hatten*, vel uno vocab. *Bren Maul*, cujus cauſſa in laxitate, & humiditate nimia linguæ, & ligamentorum conſiſtere videtur. Hinc etiam diarrhæis facile capi, docet Hipp. 6. aph. 32. Jung. Dieter. n. 837. C. Hofm. d. l.

Balitistera, i. e. *Terra rubra*. Ruland. & Johnſ.

* Ballistæos. Vide *Aſtragalus*.

Balneum, *Balnea*, λυτρὸς βαλανεῖον, *Balineum*. Scrib. Larg. n. 214. Vide Rhod. Lexic. Scrib. eſt res non naturalis externa, & remedium corpori potiſſimum lavando, detergendo, quin & ad ſudationem deputatum. Cum ſimpliciter dicitur, *Balneum aquæ dulcis* intelligendum eſt. Tempore Hippocratis in Græcia non adeo frequenti fuiſſe in uſu, teſtatur Gal. 3. de R. V. I. A. t. 44. & c. 2. de iis, quæ in med. t. 32. At apud Romanos nimia luxuries in apparatu *Balneorum* fuerat, de qua legatur Lang. l. 1. Ep. 50. Jung. Gorr. in def. Dividi ſolet in *Naturalia*, & *Artificialia*. De illis vide *Thermæ*. Hæc iterum in *Calida*, & *Frigida*. *Balneorum* utilitas ampliſſima in omnis fere generis morbis, maxima vero redundat in corpora tabida, niſi alia quædam ſontica impedimenta obſtiterint. Plura videantur apud Dieter. Jatr. n. 508. *Laconicum* dictum vaporoſum potius eſt, & *Sudatorium*, vel *Æſtuarium* rectius, quam λυτρὸν, aut *Balneum* dicendum. De hoc Rolfink Ord. ac Meth. l. 6. ſ. 1. c. 10. De hujus apparatu veteri lege ſis Rhodii notas ad Scrib. Larg. num. 60. De *Balenis voluptuoſis*, v. g. Darii videatur etiam Henricus de Rochas, tract. de Aq. ſulphuris, c. 1. in Th. Chy. Vol. VI. p. 728. Præter hanc ſignificationem, *Balneum* quoque ſignificat inſtrumentum, vel Furnum deſtillationibus præprimis deſtinatum, cumque geminum: unum dictum *Mariæ*, vel *Maris*: alterum *Roris*, vel *Vaporis*. Illud eſt, quando res diſſolvenda in convenienter vaſe aquæ calidæ in ſuo aheno contentæ imponitur, & ita operatio deſtillatoria perficitur. Cui quodammodo reſpondet *Balneum ſiccum* dictum, quando capella arena, cineribus, aut limatura martis repleta eſt. Hoc vero vocatur, quando vas rem diſſolvendam continens, vel etiam res ipſa diſſolvenda aquam non contingit, ſed ſaltem a vapore aſcendente diſſolutio fit. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex. Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 39. 40. V. *Furnus*, *Deſtillatio*. Eſt & *Balneum arenæ*, cujus uſus eſt ad mundationem Argenti vivi factam per elevationem, & mentio ejus ſit in Auguſt. Phathei Arte, & Theoria tranſmutationis metall. Part. II. c. 3. in Th. Chym. Vol. II. pag. 532. Aqua regia etiam dicitur *Balneum Minerale Regis*, ſive Aqua pugilum. Morl. Coll. Ch. Leid. c. 64.

Balsamatio, in ſpecie ſumitur pro *Conditura cadaverum*, Gr. σμυρνισμὸς. Vide *Conditura*.

Balsamosaccharum, eſt medicamentum compoſitum recentiorum, fere conveniens cum Elæoſaccharis, quamvis hodieque minus uſitatum. Meminit vero ejus D. D. Vvedell. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 4. p. 246.

Balsamus, *Balſamum*, βάλσαμον, varias obtinet ſignificationes, proprias, & tropicas. I. Strictiſſime, & κατ' ἐξοχὴν dicitur de ſucco arboris alicujus in Arabia, præſertim ad metropolim Meccham, Judæa, Palæſtina cultæ, Arab. *Balleſſam*, vel *Balſam* dictæ, qui ſuccus etiam *Opobalſamum* dicitur. Huic vicina, & viribus affinia ſunt *Balſamum Tolutanum*, & *Indicum*, omnia nativa, de quibus legatur prolixius Schrl. Pharm. l. 4. cl. 2. n. 373. ſeqq. Jung. Hofm. in c. ad h. l. & celeb. D. Joh. G. Volcameri tractatus, dictus: Examen, & ſinceritas Opobalſami: & B. Rolfink. Ord. ac Meth. Spec. l. XI. ſ. 1. c. 6. ſeqq. Jung. & Rhod. ad Scrib. n. 33. & Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. V p. 637. ſeqq. Haud dubie & Gal. horum aliquod intellexit l. 6. de Sim. Fac. II. ſignificat medicamenta artificialia valde ſuaveolentia, & penetrantia, ſpirituoſa virtute prædita, interni, & externi uſus, liquidiora, quæ recte quoque *Balſamelæa* dici poſſunt: aliquando etiam deſtillata, & ſolidiora, inſtar craſſioris unguenti parata, quorum varias formulas paſſim in Medicorum libris Practicis reperire licet. *Balſamorum artificialium* ſignificationem egregie explicavit Celeb. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 7. Ad improprias, & tropicas ſignificationes referre libet. III. quando *Balſami* nomen tribuitur a Chymicis *Salibus fuſis*, & *liquatis*. V. G. *Balſamus* Salis Gemmæ, Tartari (huc pertinet *Balſamus Samech* Paracelſi, cujus deſcriptio habetur in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 469.) Saturni, &c. IV. Tralatitia etiam eſt, quando de humoribus, & ſpiritibus in corpore humano occurrentibus dicitur, v. g. portio ſanguinis glutinoſa, ſive fibroſa calore fuſa, *Balſamus naturæ*, teſte Lind. Sel. M. Ex. XI. §. 30. Dorn. Rul. & Johnſ. ſignificationes *Balſami* ita expoſuerunt: *Balſamum* eſt ſubſtantia corporum a putredine conſervans. *Balſamus* alias a nonnullis ſcribitur. Eſt *internus*, & *externus*. *Internus*

in humano corpore temperatiſſima quædam eſt ſubſtantia, non amara, non dulcis, non acerba, neque ſal minerale, ſed ſal liquoris, quod a putrefactione validiſſime præſervat humana corpora. Dicitur etiam *Naturæ corporis gluten temperatiſſimum*. Brevius ſic definitur: Eſt ſalis interioris liquor, ſuum a corruptione corpus tutiſſime præſervans naturaliter. *Externus* vero *Terebinthina* vocatur a Paracelſo, nullam ignis violentiam paſſa, ſed digeſta. Item, eſt omne, quod celeriter ſanat, a Germanico ſermone ad Chirurgiam adaptatum nomen, duabus dictionibus *baidjamen*, id eſt *celeriter conjunctum* (Ridicula ſane derivatio.) Dicitur etiam oleum ex omni corpore deſtillatum, & ad ſummum gradum puritatis adductum. *Balſamus de mumiis* eſt *Balſamus* de carne tractus. *Balſamus Elementorum* externus eſt *Liquor Mercurii externi*, alias *Mumia elementorum* externorum, & proprie rerum firmamentalis eſſentia, quam etiam nonnulli quintam vocant. *Balſamum corporis Hermetici* dicitur habere ſingularem harmoniam cum corpore humano, in Aphor. Baſilianis Th. Chym. Vol. IV. p. 328. *Balſamus Philoſophorum* eſt Aurum potabile, ibid. p. 788. Valde quoque improprie V. accipitur, quando aqua officinalis uſitatiſſima gravidis pro fœtu corroborando *Balſamus Embryonum* appellari conſuevit. Denique VI. nobis impropriiſſima videtur ſignificatio, quando de humore corporis noſtri excrementitio, puta Bile flava, prædicatur, quod hæc ſit ſanguinis *Balſamus* verus, Ger. L. Claſ. Medic. gener. Part. I. l. 2. ſect. 2. ſubſect. 1. c. 2. cui opinioni paradoxæ alii quoque moderni Doctores ſubſcripſerunt, nondum vero ſatis confirmatunt.

Balux, item *Chryſamos*, vel rectius *Chryſammos*, χρύσαμμος, dicebatur olim Hiſpanis, & Latinis Arena aurea, e qua aurum conficiebatur, ex Plin. H. N. l. 33. c. 4. Th. Ch. Vol. II. p. 360. t. Mirandul. de Auro l. 3. c. 1.

Bamahemi, ſunt curriculi ſupernaturalium. Dorn. in Dict.

Bamma, βάμμα, idem quod *Embamma*, de quo inferius ſuo loco.

Banausia, βαναυσία, apud Hipp. ſumitur pro ſordida, & illiberali, nec non quæſtuoſa profeſſione, vel arte, l. de dec. orn. l. 20. De circulatoribus, & circumforaneis commode intelligi poterit.

Bange, ſive Bengi, eſt remedium in forma pulveris, vel maſſæ in India Orientali apud Indoſtanos regni Magni Mogol incolas uſitatum pro ſcopo Venerem ſtimulandi, & paratum ex Cannabis foliis, & ſemine, quod ſi verum ſit, Cannabis non erit Anti-Venereum. Confer ad Oleatii Itinerarium. Meminit & hujus Itinerarii D. Ludov. Pharm. diſſ. I. p. 720.

Baobab *Bahobab*, fructum proprie denotat, quo Æthiopes ad extinguendam ſitim utuntur, teſte Proſp. Alpino de Plant. Ægypt. c. 17. Fructui vero illi ſimilem lapidem deſcripſit quoque A. Chioccus Muſc. Calc. ſect. III. p. 414. appellans *Baobab lapideum*.

Baptisterium, βαπτιστήριον, idem quod *Colymbethra*, vel *Dexamene*, de quibus vocabulis infra ſuis locis. Andr. Bacc. de Therm. l. 7. c. 8. p. m. 450.

Baptus, βαπτὸς, eſt ſpecies lapidis bituminoſi, mollis, odore excellentis. A Tinctura nomen accepit. Sunt enim qui exiſtiment, Anchuſæ radicem intinctam fuiſſe. Agric. de nat. foſſil. l. 4. p. m. 246.

Baragh *panis*, id eſt *Nitrum ſalis*. Rul. & Johnſ.

Barac. Vide *Albaras*.

Barathrum, βάραθρον, dicitur *Antrum*. Vide *Charonium*.

Barba, πώγων, eſt pars viri ſecundaria, piloſa, & ad genas, eo jam perfecto, in mento proveniens. Una enim ex iis, quæ ὕστερα μόρια, h. e. *poſtgenitæ partes* appellantur, quales ſunt dentes, & pili. Oritur vero ab humoribus nutritiis calidioribus, & ſiccioribus. Dividitur *Barba* in ſuperiorem, quæ ſub naribus in ſuperiori progerminat, & μύσαξ, *Myſtax*, vel προπογώνιον, & ὑπορρίνιον vocatur; & inferiorem, quæ πάππος, vel ὑπήνη dicitur. Prima lanugo erumpens Græcis dicitur χνοῦς, Gorr. in def. voc. πώγων, pag. 399. Ad provocandos pilos in *Barba* eadem conſerre medicamenta, quæ in alopecia curanda commendantur, teſtatur Galen. c. in 6. Epid. t. 4. *Barbam* ſingulare ornamentum eſſe virorum, & venerabundos facere, docet idem l. 11. de U. P. c. 14. ad quem loc. vide C. Hofm. in comm. num. 825. ſeqq.

Barbarum, *Barbara*, Scrib. Larg. n. 207. βάρβαρον, eſt epitheton Emplaſtri glutinantis, ad vulnera cruenta, & ſanguinem fundentia, (unde & Emplaſtra hæc, & vulnera ipſa ἔναιμα appellantur) bitumen recipientis, & ita ſiccioris, ut videre eſt ap. Gal. l. 4. de C. M. S. G. c. 22. Jung. Rhod. ad Scrib. l. c.

Barbus, μυστὶς, *Myſtus*, dicitur piſcis quidam vulgo etiam notus, in fluviis potius, quam lacubus occurrens, a quibuſdam, v. g. Cardano, & Platina, inter cibos nullius pretii relatus; ab aliis vero, ut Geſnero, & Salviano, cibis concoctu facilibus, & boni ſucci annumeratus. Ova ejus vim habere venenatam, & quidem colliquativam, teſtantur obſervationes apud Aldrov. l. 5. de piſc. c. 16. ubi plura de hoc piſce.

Adde

Adde Jul. Alex. l. 15. Salubr. c. 7. Bruyerin de re cib. l. 22. c. 18.

Bardadia, i. e. libra. Rul. & Johnſ.

Barnabus, *Barnaas*, ſal petræ urinarium, urina ſalis petræ, item Acetum acerrimum. Rul. & Johnſ.

Barometrum, vel *Paroſcopium*, vocatur modernis Naturæ ſcrutatoribus inſtrumentum aliquod, in quo, mediante Mercurio infuſo, aeris pondus, & preſſio ſecundum minutiſſimas variationes obſervari, & oſtendi poteſt, quale Rob. Boyle, Hockius, Cl. Dn. Sturmius, & alii deſcripſerunt. His jungi poterit ſuccincta de iis relatio in Actis Philoſ. Oldenb. de Anno 1665. in Februar.

Barones, vocantur vermiculi in pinnis nati, quibus compreſſis illi exeunt. Vocantur & *Nepones*. Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. 885.

Baros, βάρος, onus. *Barys*, βαρὺς, *Gravis*, ſunt vocabula notiſſima in quotidiano uſu. In Medicina tamen denotat moleſtiam, & ſpeciem laſſitudinis, præcipue in artubus, v. gr. in genubus, apud Hipp. 4. aph. 20. item de capite, Gal. l. de odor. inſtr. c. 4. De fœtu quoque cum multo mucore referto ad abortum proclivi legitur 5. aph. 45. Vid. Diet. n. 146. 148. & infra.

Barurac, eſt *Vitrum*. Rul.

* Barycoia, βαρυκοΐα, *Obauditio*, Obauditus, imbecillitas eſt auditus. Dicitur & δυσηκοΐα. Vide *Surditas*.

Basaltes, βασάλτης, eſt *lapis* multangularis, colore ferri, duriſſimus, ut non facile ſecari, aut vulnerari poſſit. Gorr. p. 72.

Basanismus, βασανισμὸς, ἡ βάσανος, a verbo βασανίζειν, *explorare*, probare, diligenter conſiderare, ſignificat examinationem, inveſtigationem, probationem, apud Galen. l. 3. de Tem. c. 6. Verbo vero uſus eſt Hippocr. lib. de hum. uſu, lib. 23. Commodiſſime vero uſurpatur de medicamentis, aut remediis, de quorum virtute nondum conſtiterit, ſed noviter inveſtigantur. Dicitur & βάσανος a quibuſdam *coticula* illa, in qua aurum, & argentum attritum colore, tanquam trutina, examinatur, *Lapis Lydius*, vulgo *Drobierſtein*. De hoc vocab. vide plura apud Libav. in Defen. Syntagm. Act. 2. not. 37. Dicitur & ars probandi metalla *Docimaſtice*. de quo vocab. vide ſuo loco.

Basanites, i. e. lapis mortariorum medicinalium: item lapis, ex quo fiunt cotes ferrei coloris, & duritiei. Joſ. Laurent. Amalth. Onom. p. 108.

Bascanon, βάσκανον, Faſcinum. Vide *Faſcinum*.

Basiatio, Vide *Amplexatio*.

* Baselare Os. Vide *Cuneiforme os*.

Basileon, βασίλειον, eſt *collyrium* τριπτικὸν, ad principia ſuffuſionum, ad omnem viſus hebetudinem, & cicatrices efficax, apud Aet. l. 7. citante Gorr. d. l.

* Basilica *Vena*. Vide *Axillaris*.

Basilicum, βασιλικὸν, præter ſignificationem Botanicam, quam in Pinace Bauhini, aliiſque herbariis invenire licet, epitheton eſt Emplaſtri Officinalis, quod alias *Tetrapharmacum* dicitur, a quatuor ſimplicibus, e quibus paratur. Occurrunt & hujus nominis emplaſtra apud Celſ. l. 5. c. 19. & Scrib. Larg. teſte Gorr. in def.

Basilidion, βασιλίδιον, eſt *Collyrium*, ψωρικὸν, diverſum a ſuperiori. Deſcrib. a Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7. ad fin. Gorr. d. l.

Basiliscus, βασιλισκὸς, dicitur eſſe ſerpens veneratiſſimus, parum flavus, tres in capite eminentias habens, qui tantummodo conſpectus, & quando ſibilat, auditus, videntes ſe, & audientes necare, imo, ſi animal quoddam illum etiam mortuum attingit, ſtatim moriſertur, ut eſt apud Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 8. Foreſt. l. 30. obſ. 1. in Schol. Plura de *Baſiliſco* vide apud Aldrov. l. 2. de ſerp. & drac. c. 2. Senn. Med. Pr. l. 6. p. 8. cap. 12. *Baſiliſci* nomine duo animalium genera venire dicit, ſerpentem, & avem ex ovo galli gallinacei natam; & illum in rerum natura eſſe veneno potentiſſimo præditum. Plura legantur de *Baſiliſco* in Ephemerid. Naturæ Curioſorum Anni Tertii Obſ. 128. & 190. *Baſiliſcus* Myſtice dicitur Alchymiſtis *Mercurius Philoſophorum ſublimatus*, Libav. in Syntagm. Julius vero peculiarem lapidem ſpagyrice confectum *Baſiliſcum* vocavit, qui Mercurium occidit, & in perfectum argentum abſque igne congelat, & figit. Guido de Monte tr. de Adrop. Phil. in Th. Chym. Vol. VI. pag. 563. Alias & ipſe Lapis Philoſophicus *Baſiliſcus* vocatur, apud Lagneum in Harm. Chym. Volum. IV. pag. 727. Imo fuerunt, qui materiam lapidis Philoſ. ſtatuerint eſſe pulverem animalis *Baſiliſci*, uti patet ex Vol. III. pag. 150.

Basioglossi, βασιόγλωσσοι, vocantur duo muſculi ab oſſe hyoide, vel ypſiloide orti, & in medium linguæ deſinentes, unde *Par ypſiloideum* vocantur. De quibus vide Barth. l. 3. Anat. c. 13. p. 550.

* Basis, βάσις, in genere *fundamentum* ſignificat; in ſpecie dicitur de latiore parte cordis, & ſuperiori, cui ad latera binæ auriculæ adhærent, appellatur & κεφαλὴ, *caput*, vertex, Gal. l. 6. de U. P. c. 7. cui opponitur inferior, & anguſtior, apex, aut *mucro* dicta, κορυφὴ, ἢ πυθμὴν. 2. de medicamentorum compo-

Digitized by Google

ſitorum potiori parte, ſive illo medicamento ſimplici, uno vel pluribus, quæ reliqua vel quantitate, vel viribus ſuperant, unde compoſitum plerunque denominationem ſortitur. 3. apud Hipp. quoque *plantam pedum* ſignificat, l. de artic. ſ. 3. t. 103.

Basium, σόμιον, idem quod *Oſculum*; allegorice ſignificat Tincturam extemporaneam Martis, & Veneris, ſive Chalybis, & Cupri, a Cloſſæo excogitatam, apud Schrod. Ph. l. 3. c. 11.

* Bathmis, βαθμὶς, βαθμὸς, dicitur ſedes, baſis, ſinus, & *receſſus oſſis*, in quem alterum os inſeritur, v. g. de cubiti cavitate ſigmatoide, in quam ima brachii pars cardinis modo immittitur. Hipp. 1. de fract. t. 10. *Bathmoides* etiam vocantur ſinus, ac cavitates in brachiis utrinque ſingulæ, in quas extendentibus totam manum, & flectentibus cubiti ipſius proceſſus, *Corona* dicti, ingrediuntur. Gal. l. 2. de U. P. c. 15.

Bathrum, βάθρον, βάθρειον, ſedes, ſubſellium, ac fundamentum ſignificat. In ſpecie *Scamnum Chirurgicum*, luxatis partibus reſtituendis valde idoneum denotat, cujus deſcriptionem, & iconem videre licet ex Oribaſio de Machinam. apud Gorr. Vocatur *Scamnum Hippocraticum*, βάθρον ἱπποκράτειον. Gal. 1. de artic. in procem. Clarius adhuc deſcripſit, modumque utendi egregie monſtravit Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XX. III. fig. 5. & Tab. XLVI. XLVII. & L. Metaphorice etiam tribuitur Aeri, quod Lunæ ſit ſedes, apud Hipp. l. de flatib. V. 22.

Bathys, βαθὺς, fuit olim epitheton Caſei præſtantiſſimi, & optimi, qui Romæ apud divites in deliciis habebatur. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17.

Batia, idem quod *Retorta*, ſive *Cucurbita*, colli recurvi. Morley Collect. Chym. Leidenſ. prolegom. c. 2.

Batitura. Vide *Battitura*.

Batos, βάτος, idem quod βατὶς, piſcis genus denotat, *Raja* nomine Latinis veniens, a βάτος, quod Rubum ſpinoſum ſignificat. Aculeos enim habent Rajæ leves, λειοβάτοι quidem in ſola cauda extrema, aſperæ vero multo plures. Rondelet. lib. 12. de piſc. cap. 2. ſeqq. Aldrov. lib. 3. de piſc. c. 48. ſeqq. Linguam *Rajæ* uſurpavit Hipp. in peſſo ad menſium redundantiam, & l. de nat. mul. LXVIII. 3. 4. *Monſtroſæ Rajæ* aſperæ baſiliſci ad inſtar iconem videre licet in Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 91. ubi ſimul elegans morale de his piſcibus ex Olao Magno reperies.

Batrachites, βατραχίτης, eſt lapis, vel gemma ignobilior, bullæ inſtar, altera parte quodammodo cava, altera convexa, cujus tres ſpecies traduntur: prima ranæ colore, ex qua nomen habet: ſecunda eboris: tertia, quæ e nigro rubet. Agricol. lib. 6. de nat. foſſ. pag. 305. Differt a vero *Buffonite* lapide, qui in capitibus buffonum reperitur, uti hoc prolixe authoritatibus non ſpernendis, aut irridendis demonſtravit Andr. Chioccus Muſ. Calceol. ſect. 3. pag. 363. ſeqq. Hic dicitur etiam *Crapaudino* a Gallico *Crapaul*, quod *Buffonem* ſignificat. Author laudatus hunc os potius eſſe ſtatuit, quale etiam in capite Cyprini piſcis invenitur. Eſt igitur *Batrachites* minerale; *Buffonites* vero ab animali deſumptus. Sunt tamen alii non vilioris auctoritatis Doctores, qui poſteriorem negant, quos citat etiam Fr. Hoſm. Clav. Schroder lib. 5. cap. 1. §. 7. n. 646. Noſtratum non eſt partium, controverſiam hanc dirimere.

Batrachus, βάτραχος. Vide *Rana*, *Ranula*.

Battitura, i. e. *ſquama*, v. g. *Battitura* æris, metallorum. Gr. λεπὶς, Arab. Bubel. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Baul, i. e. *Urina*. Iid.

Baurac, Arab. i. e. *Nitrum*, de quo infra. In genere etiam quodlibet genus ſalſuginis *Baurac* dicitur. Rul.

Bayda, i. e. Vas, ſuper quod deſtillatur. Idem.

Boalsis, βδάλσις, *mulctum*, vel ſuctionem ſignificat. Gal. l. 1. de ſympt. cauſſ. c. 7.

Boella, βδέλλα. Vide *Hirudo*.

Bdellium, βδέλλιον, ſignificat & gummi, & arborem, unde colligitur, de qua vide Botanicos. De illo vero legatur Schrod. l. 4. clav. 2. n. 376. Jung. Hoſm.

Bdellos, βδέλλος, *fœtorem* extinctæ lucernæ, item *crepitum ventris* ſignificat. Joſ. Laur. Am. Onom. p. 110. Lex. Græco-Lat. Budæi, aliorumque.

Bdelygmia, βδελυγμία, βδελυγμὸς, a verbo βδελύσσεσθαι. i. e. faſtidire, abominari, ſignificat *moleſtum faſtidium*, & nauſeam, præcipue ciborum, apud Hipp. l. de int. aff. XXIX. 12. Βδελυγμίη etiam fœtorem abominabilem, & nauſeabundum denotat, l. de fiſtulis lib. 3. Jung. Foeſ. Oec. p. 120.

Bebæos, βέβαιος, *firmus*. Vide *Conſtans*.

* Bechica *medicamenta*, βηχικὰ, ea dicuntur, quæ tuſſim ſedant. Βὴξ enim *tuſſis* eſt Galen. l. 1. de Sim. Fac. c. 1. Suntque duplicia: alia tuſſim promovent, & ſunt tenuium partium: alia ſedant incraſſando, l. 5. c. 20. Dicuntur alias *Pneumonica*, vel *Thoracica*, quorum Catalogum paſſim in Pharmaceuticis ſcriptis reperies.

Digitized by Google

Becos, βέκος, hoc vocabulo Phryges panem olim appellaſſe, teſtatur Gal. l. 2. de diff. pulſ. c. 5.

Begma, βῆγμα (quidam ſcribunt & legunt cum ρ, βρῆγμα, abſque ratione ſufficienti) non tam tuſſim, quam ſputum, quod tuſſi reiicitur, notat, uti conſtat ex Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 8.

Belenites, *Belemnites*, ἀπὸ τῦ βέλυς, ἢ βελέμνυ, telo vel ſagitta, cujus figuram quodammodo refert; eſt lapis teres, pyramidalis, varii coloris refertus, & prodeſſe dicitur contra calculum, icteritiam, & fluxus ventris; & ſpecialiter commendatur in febribus intermittentibus, quod habeat vim fermenti febrilis præcipitantem. Dicitur alias *Lapis Lyncis*, vel *Lyncurius* veterum, quod crediderint ex urina lyncis, ſive lupi cervarii coagulata generari, quod tamen potius pro figmento habendum videtur. Dictus etiam eſt *Dactylus Idæus*, a figura digiti, & monte Ida Inſulæ Cretæ, ubi olim reperiebatur; at hodieque in Boruſſia, Pomerania, &c. occurrit. Plura apud Schrod. l. 3. c. 8. n. 12. & Hofm. in cl. ad ill. loc. p. 182.

Belemnoides, vel *Beloides proceſſus*. Vide *Graphioides*.

Beleson, i. e. *Balſamus*. Rul. & Johnſ.

Bellaria, πέμματα, ἴτρια, τραγήματα, ἐπιδόρπια, in genere dicuntur omnia, quæ in ſecunda menſa apponi ſolent; in ſpecie tamen a Galen. pro placentis mellitis ſumpta fuiſſe, patet ex l. de bon. & mal. ſucc. c. 14. & l. 1. de S. F. tit. Papav. Jung. Lang. l. 1. Ep. 56.

Bellicusi, vel *Belliruci marini*, ſunt ſpecies Conchyliorum, ſive Cochlearum marinarum, umbilicali figura conſtantes, vel candido colore, cum maculis flavis conſperſis, vel flavo, cum nigricantibus lineis ad imaginem cochleæ circumductis præditæ. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 57.

Belloculus, quaſi *Beli oculus*, eſt gemma, oculi effigiem quodammodo exprimens, olim apud Aſſyrios ad ſuperſtitiones grata, a ſignatura vero affectibus oculi prodeſſe credita. Agric. l. 6. Foſſil. & Chioc. ſ. 3. c. 379. ſeqq. Oſvv. Crollius de ſignatur.

Belone, βελόνη, i. e. *Acus*. Vide ſupra.

Belonides, βελονοειδὴς, i. e. *Acus formam habens*. Vide *Graphioides*. *Acus*.

Belos, βέλος. Vide *Sagitta*.

Belulcum, βελυλκὸς, quaſi τὸ βέλος ἕλκων, dicitur inſtrumentum Chirurgicum telis extrahendis accommodatum, variæ figuræ, de quo videatur Ambroſ. Paræus l. 10. Chirurg. cap. 18. ſeq. H. Fab. ab Aquap. de Oper. Chir. p. m. 150. ed. Patav. in fol.

† Belzoin, noſtrarum officinarum, eſt ſuccus Cyrenaicus, ſive Laſerpitii Cardanus.

Benat noctis. Vide *Planta*.

Benedictum, eſt epitheton *Lenientium* pharmacorum, ab Arabum interpretibus introductum, præſertim quondam Helidæus de Paduanis in tract. ſuo de purgantibus MS. frequentius hoc termino de Rhabarbaro, ſimiliſque notæ mitioribus uſus eſt. Jung. Rolfink O. & M. Spec. Comm. l. 5. ſ. 1. c. 6. Ita in diſpenſatoriis notiſſimum eſt Electuarium Lenitivum, quod vocatur *Benedicta Laxativa*. Ita Rulandus *Aquam* vocavit *Benedictam* infuſum ſuum Vomitorium, de quo apud Schrod. l. 3. c. 17. Alias & ipſe Lapis Philoſophorum vocatur *Aqua Benedicta*, item *Lapis Benedictus*, a Lagn. in Harm. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. p. 719.

Benefacio, ἐφαρμόζω, λυσιτελῶ, verbum hoc frequentiſſime occurrit apud Scrib. Larg. Hinc & in Epilogo, vel Peroratione vocat omnes, quas edidit Compoſitiones, *Benefacientes*. Legitur & apud eundem, *Facit bene*, n. 129. 213. *Melius* n. 131. *optime facit*, n. 112. h. e. prodeſt, convenit, conducit, &c. quamvis C. Barth. Adv. l. 1. c. 14. parum putet Latinum.

* Beneolentia, εὐώδη, ſcil. remedia, medicamenta, ſunt ſpecies *odoratorum*, quæ εὐωδη in genere dicuntur, reſpondet proportione quadam iis, quæ linguæ ſunt dulcia: Opponuntur *Graveolentia*, δυσώδη. Gal. l. 4. de S. F. c. 22. Illorum effluvia a corporibus aeri ambienti permiſta, ac deinde per narium inſpirationem in Cerebrum delata familiaria ſunt ſpiritui animali, & Cerebri naturæ: Horum vero ſunt adverſa, & ingrata.

Benignus, εὐήθης, quaſi *boni moris*, eſt terminus differentiæ morborum accidentalis a cauſſæ morbificæ conditione deſumptæ, quando morbus habet ſymptomata naturæ ſuæ congrua, & mitiora, propter cauſæ morbificæ qualitatem non nimis a ſtatu naturali recedentem; Huic opponitur *Malignus*, κακοήθης, ſive mali moris, quando ſymptomata non reſpondent morbi naturæ, ſed vehementiora ſunt, aut plura, cum virium majori proſtratione. Eleganter *malignitatem* ſobolem latentis alicubi cacochymiæ pravæ appellavit Linden. S. M. Ex. IIX. §. 57.

Benzoin. Vide *Aſa*. De *olei Benzoini* præparatione, & viribus, & in ſpecie quod de Mercurio participet, quia cuprum dealbat, & aurum confirmat, lege Vigenerii Tract. de Igne, & Sale, c. 35. in Th. Ch. Vol. VI. p. 49. De *floribus Benzoes* ſcrupulum D. D. Bohnii, an phthiſicis conveniat? vide in ejuſdem Diſſ. Chym. Phyſ. XI. §. 6. 7.

Digitized by Google

Bergos, id eſt *Rotundum*. Ruland. in Lex.

† Bereni secum, Artemiſia. Santes Ardoinus l. 8. c. 11.

* Berenicium, βερενίκιον, eſt epitheton *Nitri*, apud Gal. l. 6. de C.M.S.L. c. 1. l. 3. de C.M.S. G. c. 2. & alibi. Valet maxime ad vulnera nervorum.

Beriberi, eſt nomen morbi apud Indos, *Paralyſis ſpecies*, dum veluti nictando genibus, ac elevando crura, tanquam oves, ingrediuntur, de quo plura vide apud Jac. Bontium, Meth. Med. c. 1. *Beriberi Spurium* deſcripſit, & hiſtoriam illius prolixe propoſuit ex Bartholino Bonett. Medic. Septentrion. l. 1. ſ. 17. c. 27. pag. 180.

Berillistica, eſt ars in ejuſmodi ſpecillis, quæ *Berilli* dicuntur, viſiones obſervandi. Dorn. Rul. & Johnſ.

Berillus, dicitur ſpeculum ex cryſtallo ſuperſtitioſe conſecratum ab auguriſtis. Iid.

Berna, h. e. *Vas vitriatum*. *Birmina*, Rul. & Johnſ.

Berrionis, i. e. *Colophonia*, Gummi Juniperi. Alias *Vernix*. Rul.

Bers, dicitur Electuarium, quo Ægyptii utebantur ad deliramenta incitanda, cujus deſcriptio extat apud Proſp. Alpin. l. 4. de med. Ægypt. c. 122. a.

† Berula, Latinis Anagallis aquatica, a Gallis Berle Dodon. hiſt. plant.

Beryllus, βήρυλλος, lapis, vel gemma eſt pellucida, colore viridi, ſed diluto; ita ut duos colores illi ineſſe, unum viridem, alterum pallentem, tradiderint, imo octo genera ex varietate colorum ex mente aliorum recenſeat Gorr. In ſacris Literis tanta fuit habitus æſtimatione, ut octavum poneretur fundamentum cœleſtis Hieroſolymæ. Chymici docent, *Berylli* ſtructuram conſtare ex Lunæ, & Jovis cœlis æqualibus cum terra Lunæ, Th. Chym. Vol. I. p. 487. Aliter Lullius de tranſm. metall. in Vol. IV. p. 191. De ejus viribus Medicis traditur, valere contra vitia hepatis, ſuſpiria, eructationes, oculorum fluxiones, contuſiones, &c. Hodieque tamen ejus nulla fit mentio. Chioc. in Muſ. Calc. ſ. 3. p. 221.

Berytion, βηρύτιον, eſt nomen medicamenti Ophthalmici, ſive Collyrii, quo *Berytius* quidam ad maximas epiphoras uſus eſt, & deſcribitur a Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. eſt & *Paſtilli* nomen ad dyſentericos perutilis. l. 9. c. 5. Gorr. p. 74.

Bes, item *Beſſis*, Gr. διμοιρία, eſt nomen ponderis continentis duos Aſſis trientes, h. e. uncias octo. Vulgo Marca. Legitur apud Celſum.

Besachar, *Fungus* dicitur. Dorn. Rul. & Johnſ.

Besonna, in ſpecie vocatur *Muſcarum fungus*. Iid.

Bessanem, vocatur rubedo externa ſimilis rubedini ejus, in quo incipit lepra, quæ apparet ſuper faciem, & ſuper extremitates, & proprie in hyeme, & frigore. Avic. l. 4. fen. 7. t. 2. cap. 8.

Bestia, *Beſtiola*. Vide *Animal*. *Beſtiola* etiam in ſpecie dicitur Aranea minima in leguminibus nata ſolifuga, de cujus noxa, & cura legatur Ardoyn. de Venen. l. 8. c. 18.

Bex, βήξ, id eſt *Tuſſis*, de qua inferius ſuo loco.

Beya. Vide *Gabricus*.

† Bezoar Minerale, terra quædam medicata Pedemontana. Hercules Saxonia, de plica cap. 67.

† Bezar, a Bezaar voce Perſica, quæ Alexipharmacum ſignificat. Franc. Pona de Am. Bez. cap. 6.

Bezaar, *Bezoar*, *Bezohard*, *Pa-Zahar*, vi etymi in genere idem eſſe poſſet quod Antidotus, vel Alexiterium; ſiquidem apud Perſas *Pa* contra, *Zahar* vero venenum ſignificare traditur. Hinc etiam a Medicis derivativum *Bezoarticum* uſurpatur non ſolum de medicamentis, quæ lapis *Bezoar* ingreditur; ſed & frequentius de aliis, quæ inſigni, imo etiam meliori, quam ille, pollent venena, & malignitates expellendi virtute, ſuntque vel ſimplicia, vel compoſita, utraque ex Vegetabilium, & Animalium etiam claſſibus deſumpta: v. g. ex Vegetabilibus ſimplicibus Radix Anthoræ, vel Contrayervæ primas tenere creditur. Ex Animalibus Cervi Cornu, & Os de corde cervi, nec non Unicornu prærogativæ palmam ferme ſibi adſciverunt. E compoſitis *Tinctura Bezoartica* D. D. Michaelis hodieque celebratiſſima eſſe ſolet, nec immerito ob ingredientia alexiteria præſtantiſſima, cujus deſcriptionem expoſuit peculiari libello. Ita Chymiatri plurimum etiam attribuunt *Bezoarticis* ſuis *mineralibus* varii generis, *Solari*, *Lunari*, *Joviali*, *&c.* circa quorum tamen uſum, an ratione ſecuritatis cum aliis Alexipharmacis Vegetabilium, vel Animalium jure poſſint certare, nemini vitio vertendum, ſi dubitet. Specialiter tamen, & proprie *Bezaar*, vel *Bezoar* de lapide quodam duplicis ſortis accipitur, *Orientali*, & *Occidentali*. *Orientalis* eſt lapis in Capricervæ orientalis Indicæ, vel Perſicæ viſceribus, præſertim ventriculis, aliiſque cavitatibus internis concretus, & repertus, figura rotunda, ovali, ſeſſili, variante, intus paululum cava, utpote meditullio paleam, pilos, vel

ſimile

Digitized by Google

ſimile quid continente, ſuperficie levi, & ſplendente, colore plerunque atro virente, aut dilutius virente cineritio, palleſcente, magnitudine, & pondere etiam valde variante, ſubſtantia e laminis veluti ceparum ſeſe invicem incumbentibus compacta, virtute inſigni alexipharmaca, cordiali, & diaphoretica commendatus. *Occidentalis* vero eſt lapis in Capricerva Occidentali Peruviana repertus, eodem modo, ut prior, concretus, magnitudine vero illo major plerunque, ſuperficie etiam ſcabra, colore vario, albicante, nigricante, obſcure virente (qui optimus habetur) viribus alexipharmacis, & diaphoreticis Orientali quodammodo cedens; de quibus cum integri tractatus, & Diſquiſitiones publice proſtent, Lectorem ad illa ſcripta remittimus. Jungantur iis, quæ occurrunt ap. Scroder. l. 5. cl. 1. n. 12. & Fr. Hofm. cl. d. l. Lapis *Bezoar factitius* naturalem repræſentans, quomodo parari poſſit ex Magiſterio, ſive Zacca Herbarum Alexipharmacarum, vide ex Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 15. p. 198. Secundario, & veluti καταχρηστικῶς nomen hoc etiam tribuitur aliquando lapidibus in Damis, ſive Capris montanis repertis, ut *Bezoar Germanicum*; appellantur, quamvis non ſint proprie lapides, ſed pilæ; unde *Ægagropilæ*, vel *Ægagropili* dicuntur, de quibus ſupra. Tandem *Lacrymas Cervorum* coagulatas, & in lapideam duritiem veluti concretas, veteres nonnullos *Bezebardi* nominaſſe, & pro antidoto efficaciſſimo habuiſſe contra quodvis venenum, teſtatur Lang. l. 2. Ep. 24. Vocatur & Moſchus ex oculis Cervi. Legatur & Joh. G. Agricolæ Cervologia Germ. p. 2. c. 4.

Bezar, vel *Beſar*, lapis viridis dicitur. Dorn. Rul. & Johnſ.

Bia, *Biaum*, βία, βίαιον. Vide *Violentia*. *Violentum*.

Biarchetunsim, i. e. *Ceruſa*. Rul.

Bibere, πίνειν, eſt ore potulenta haurire, & ſorbere. Linden. S. M. Ex. XIII. §. 356. Vide *Potus*.

Bibitorius Musculus, in Anatomia vocatur ille oculi muſculus, introrſum verſus naſum oculum movens. Barthol. l. 3. Anatom. c. 9. p. 513.

Biblos, *Biblion*, βίβλος, βιβλίον. Vide *Liber*.

Biceps, δικέφαλος, Epitheton monſtrorum duo capita obtinentium, quorum varias obſervationes ex aliis collegit Bonnettus Medic. Septentrio. lib. 2. ſ. 2. c. 2. p. 18. ſeqq. *Biceps* quoque vocatur Muſculus Cubiti flexor primus. Barthol. l. 4. Anat. cap. 8. p. 571. quemadmodum & Tibiæ flectens eodem nomine appellatur, d. l. c. 12. p. 580.

Bichichiae, Epitheton Pilularum, vel potius *Trochiſcorum Arteriacorum*, ex ſucco liquiritiæ, ſaccaro, amylo, tragacanth. & amygdalis excorticatis, cum mucilag. ſem. cydon. paratorum, ap. Rhaſen. l. 0. c. 55. vertente Galentio de S. Sophia fol. m. 41. a.

Bicongius, i. e. *duo congii*, ſive menſura duodecim ſextarios continens. Vide *Chus*.

Bicorne *os*. Vide *Hyoides*.

Biladen, i. e. *Chalybs*.

Bilinguis, δίγλωττος, quod tropice ſignificet hominem verſutum, ſimulatorem, cui candor omnis deficit, ex aliis ſcriptoribus Politicis novimus. *Bilinguem* etiam dici hominem duarum linguarum peritum, oſtendimus infra in voce *Diglottos*. Proprie vero etiam ſignificat hominem duas linguas in ore habentem, qualem obſervationem a Joh. Dolæo notavit Bonett. Med. Septentr. l. 5. ſ. 25. c. 1. p. 301.

* Bilis, χολή. *Fel*. Non eſt noſtrarum partium, omnia nunc commenta veterum, & recentiorum de *Bile* hic proponere, & ventilare, ſed ſaltem terminum Medico ſenſu exponere. Hinc ſufficere facile poteſt, communi Doctorum conſenſu certum eſſe, quod ſimpliciter ſumtum vocab. *bilis* denotet *Naturalem*, *Flavam*, Gr. ξανθὴν dictam, quæ in Hepatis vaſis, vel poris Cholodochis, & Veſicula fellis naturaliter inveniri, & ab utriſque per communem ductum ad Inteſtinum Duodenum excerni ſolet. Eſt igitur *bilis* Excernendum naturale, ſive liquor excrementitius, ex ſanguinis ſalino-ſulphureis ob longiorem moram effœtis redditis portionibus, paucoque ſero dilutis conſtans, a maſſa ſanguinis in glanduloſo hepatis parenchymate ſecretus, ad dicta vaſa, & receptacula collectus, & excretus. Uſus hujus in inteſtino Duodeno eſt indubitatus, Chyli e ventriculo immediate huc tranſlati ſegregabilitatem, & diſſolutionem in utiles, & fœculentas portiones una cum ſucco pancreatico, ceu contrariæ facultatis, mediante aliqua fermentationis lucta, promovere. Quæ circa alias quoque utilitates veteres, & novi Authores tradiderunt: item an denuo cum chylo ad ſanguinem quædam *bilis* portiones loco novi fermenti, & balſami vitalis redeant? an vero ſtatim e veſicula fellea per certas arteriolas ad ſanguinem refundantur, uti conjectatus eſt Fr. de le Boe Sylv. Diſp. Med. VI. & quæ ſunt alia, aliis, & alibi ventilanda relinquimus. Porro *bilis præternatur*. & *vitioſa* fit per varios corruptionis modos, & varia ſortitur epitheta, vel a colore, vel a conſiſtentia, vel ab alia circumſtantia petita, quæ paucis annectere lubet. Ita quædam dicitur *bilis pallida*, ὠχρὰ, vel χλωρὰ, quæ ad naturalem proxime accedens,

vel

Digitized by Google

vel a ſeroſis, aut aquoſis portionibus copioſioribus diluentibus, (unde & *Aquoſa*, & *humida*, ὑδατώδης, ἢ ὑγρὰ appellatur) vel a minori aculeo lixivioſo præditis ſalinis calorem obtinet remiſſiorem, huic contraria eſt *Rubra*, ἐρυθρὰ, *ſubrubra*, ὑπέρυθρος, *rufa*, vel ignei coloris, πυῤῥὰ (quæ ſaltem ſunt gradus differentiæ) quæ majoris lixivioſitatis indicium præbent, & particularum ſalinarum combuſtarum, vel nimium aſſarum copiam præſupponunt; quales etiam particulæ coagulatæ intenſe rubentes haud raro cum urina excerni, & ad matulam affigi firmiter ſolent, teſte Willis de Urin. c. 5. §. Uſitatum. *Vitellina*, λεκιθώδης, hoc eſt ovorum crudorum vitellis colore, & conſiſtentia ſimilis, ex aſſumptis alimentis per bilioſas regurgitantes ex inteſtino in ventriculum portiones corruptas admixtas depravatis nata, & mediante vomitu innoteſcens. Sic & *Porracea*, πρασοειδὴς, ἢ πρασώδης, mixta eſt ex chyloſis, & bilioſis (an & ſucci pancreatici vitioſi?) portionibus heterogeneis corruptis, vitriolaceis conflata, & per vomitum in ſenſus incurrens. Porro quoque *bilis Glaſtea*, ſive glaſtum colore cæſio referens ἰσατώδης, *Æruginea*, (*noſa*) ἰώδης, *Cærula*, κυανέη, ἢ κυανίζουσα, *Obſcura*, aut *Fuſca*, ὀρφνώδης ἢ φαιὰ mixtæ, & heterogeneæ ſunt *Bilis* ſpecies, gradu corruptionis, & colorum variantes, quæ liquoris bilioſi, ſuccique pancreatici concurrentem vitioſam efferveſcentiam, & corruptionem præſupponunt, uti hoc innuit rectiſſime Sylv. l. 1. c. 30. §. 112. & c. 46. §. 37. E quo Authore alia quædam *bilis p. n.* epitheta addere libet, ut ſunt, *bilis Heterogenea*, quæ conſtat diverſis partibus, aliis acrioribus, aliis obtuſioribus, l. 1. c. 48. §. 6. *Copioſa*, & ſimul *Acrior*, cujus cauſſas recenſet c. 18. §. 11. huicque contraria *Pauca*, & *iners*, §. 12. *Spirituoſa*, & *Volatilis*, quam credit eſſe cauſam veram Icteri, c. 46. §. 41. ſeqq. & Ructuum nidoroſorum, c. 7. §. 21. Vomitoriarumque febrium, c. 30. §. 112. *Pinguior*, & *Oleoſa*, ceu cauſſa Faſtidii ciborum, c. 2. §. 8. ardentiſque totius corporis, vel inteſtinorum, vel lumborum doloris, c. 11. §. 18. & c. 14. §. 16. *Fluida*, vel *Fluxilis*, aut *Turgens*, author Choleræ, & Diarrhœæ, qualem etiam per purgantia fortiora gigni, & expelli conſtat, c. 7. §. 46. *Glutinoſa*, & *ſpiſſa*, huicque affinis *Calculoſa*, cauſſa obſtructionis, præſertim meatuum biliariorum, c. 45. & 46. Plura ſi cui legere placet de *Bilis* natura, generatione, varietate, & uſu, ille præter Hipp. & Gal. monumenta, aliorumque veterum ſcripta, ex recentioribus legat Franc. Gliſſonii Anatomiam hepatis, & Marcelli Malpighii Ex. de Hepate, c. 5. ſeqq. alioſque. Per *biles* in plurali & *Flavam*, & *Atram* ſimul intelligi, oſtendit Joh. Rhodius in Not. ad Scribon. Larg. c. 136. *Bilis* Anatomiam Chymicam, h. e. Medicamenta e *bile* parata vide in Morley Collect. Chym. Leidenſ. c. 96. 97.

Bilis *atra*, μέλαινα χολὴ (vide *Melancholia*) denotat apud Gal. humorem melancholicum, l. 7. aph. 32. c. 1. de nat. hum. t. 27. & c. 5. in 6. Ep. t. 14. Cum autem æque obſcurum ſit ap. illum, & reliquos omnes antiquiores, quid proprie ſit humor Melancholicus ſive naturalis, ſive præternaturalis, declarari hoc debet ex recentioribus hypotheſibus Phyſiologicis Pathologiæ rite applicatis, ſecundum quas *bilis atra* nihil aliud eſt, quam humor excrementitius, acidus, in pancreate naturaliter collectus, & ad inteſtinum duodenum ſecretus, (qui ſimpliciter *Melancholia* dici commode poteſt) præternaturaliter ſe habens, præſertim nimia aciditate corroſiva, & exulcerativa peccans. Vid. Not. noſtr. ad Jeſſen. Judic. de S. V. S. M. pag. 161. Quamvis & *bilis flava* per mixturam hujus acidi p. n. pancreatici liquoris corruptam, in *atram bilem* degenerare poſſit, teſte Fr. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 46. §. 37. imo ipſum Sanguinem, & Spirituum animalium liquorem, ſi in eum regurgitaverit, ille nimium acidus liquor *Atrabilarium* facere queat, unde graviſſimorum morborum Ilias provenit. *Atra bilis* quoque myſtice appellatur *Nigredo illa* prima in præparatione *Mercurii Philoſophorum*, & *Lapidis Philoſophici*, quam offert in prima operatione, de qua ap. Libav. T. II. Oper. in Apoc. Herm. Part. poſt. in procem.

Binsica, hoc nomine Rabbini vocant ægritudinem mentalem, & in ſpecie *Atrophiam organi phantaſiæ*, teſte Helmont. tr. Venatio ſcient. n. 51. & de magnet. vul. cur. §. 148.

Binarius, eſt *numerus myſticus*, ſeu potius commentitius Spagyricorum Philoſophorum, ſtatuiturque duplex: *Naturalis*, qui eſt ortus a Deo per diviſionem corporum ſuperiorum ab inferioribus in prima creatione: *Binarius contra naturam* eſt id, quod eſt nedum naturæ, ſed Deo primum inimiciſſimum, radix morborum omnium, & interitus. Vol. I. Th. Ch. p. 462.

Biolychnium, βιολύχνιον, idem quod *Flamma vitalis*, ſive *Calor nativus*, de quo infra: Epitheton Charltono, aliiſque recentioribus non infrequens. Alias vocabulum hoc accipitur de ſingulari quodam ſecreto ex ſanguine humano parato, uti videre eſt apud Beguin. Tyr. l. 3. c. 1. in notis Glukradii, ubi ſimul mentio fit Joannis Erneſti Burggravii, qui integrum libellum de hujuſmodi *Biolychnio* conſcripſit, & edidit.

Bios, βίος, βιοτὴ, βιοτὴ, duplicιter ſumitur. 1. frequentius pro *Vita*, ejuſque curriculo. 2. rarius pro *Victu*, h. e. alimentorum uſu ad vitam neceſſario. Vide ſuo loco *Vita*, *Victus*.

Biothanati, βιοθάνατοι, dicuntur Foreſto l. 1. Obſ. 1. in Schol. 2. qui *violenta morte* perierunt. Verum non videtur vocab. a bonis authoribus approbatum.

† Bipula, eſt Vermis apud Ariſt. l. 5. hiſt. anim. c. 29. interprete Gaza. Mercur. de morb. puer. l. 3. c. 7.

Bira. Vide *Cerevifia*.

Biscoctus, δίεφθος, διπυρίτης, potiſſimum dicitur de pane iterato cocto, quem & ἐξοπτὸν, h. e. *valde aſſatum*, dici exiſtimat Linden. Ex. XVI. §. 139. ſeqq. Jung. locus Hipp. de Int. Aff. XXIIX. 16. Habet vim deſiccandi, & cum ſiliginens eſt, neque nimium toſtus, minus omnium excrementi relinquit, Renat. Moreau ad Schol. Salernit. c. 17. p. 263.

Bismuthum, *Biſemutum*, *Marchaſita*, vulgo *Miſmuth*, eſt recrementum metallicum in generatione metalli alicujus ex portione quadam ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans durum, ac fragile mutatum. Schrod. l. 3. Ph. M. c. 18. Verum Olaus Wormius Muſæi c. 8. ad ſui generis metallum refert, licet aliquando argentum in ſe contineat. Libav. quoque inter metalla referre non dubitavit. Defenſ. Syntagm. A. 2. N. 53. Eſt vel ſolidius, ſectionemque admittit, vel interdum laxius, inſtar Galenæ. Datur & *Marchaſita aurea*, vulgo *Boid Roiſt*. *Plumbum* etiam *ſcriptorium* a nonnullis ad *Biſmuthi* ſpeciem refertur. Hofm. in Cl. Schrov. d. l. p. 329. Viribus recremento Plumbi reſpondet; uſu quamvis rariſſimus, & nonniſi externus. *Biſematum* appellavit leviſſimum, pallidiſſimum, & viliſſimum plumbum. Rul. in Lex.

Bithnimalca, idem quod *Gaſteranax* (de quo ſua in litera) hoc eſt peculiare principium activum in ventriculo reſidens, functionum chylificationis, & diſtributionis, ſegregationiſque excrementorum præſes, quod nomen finxit Dolæus in Encyclopæd. Med. l. 3. c. 1. 3. & 4.

Bitrinati, i. e. *vitro obductum*. Rul.

Bithynos, βιθυνός, duo ſignificat medicamenta: 1. eſt nomen Emplaſtri ad hydropem efficacis, cujus deſcriptio habetur ap. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. deinde *Paſtillus* dicitur *Bithynus*, l. 1. de C. M. P. G. c. 11. Gorr. p. 75.

* Bitumen, ἄσφαλτος, ἀσφαλτὸν, generaliter ſumptum denotat omnem terræ pinguedinem tenaciſſimam, facile urentem. Hinc Langius *Bitumen* ignis fomentum in montibus illis ignivomis eſſe dixit, ita ut ab aqua magis accendatur, l. 2. Ep. 52. & ſub ſe comprehendit varias ſpecies, quas videre eſt apud Schr. d. l. c. 29. Specialiter vero denotat ſuccum pinguem aquis marinis, aliiſque ſtagnantibus marinæ non diſſimilibus, & optimum eſt mari mortuo, (quod propterea Lacus *Aſphaltites* dicitur) veluti ſpuma innatans, poſtea vero reſiccatum ad littora pice ſicca durius efficitur, tenaciſſimumque redditur. Optimæ notæ habetur, ſi ponderoſum, validum odorem vibrans, purpureoque ad atrum vergente colore præditum ſit. Ejus virtus eſt cum moderata calefactione exſiccatoria, & glutinatoria. Gal. l. 11. de S. F. Schrod. l. 3. c. 32. Hofm. in Clav. aliique plures. Gorr. in def. aliter diſtinguit *Bitumen*, ἄσφαλτος, in *Liquidum*, & *Foſſile*. Illud, quod inſtar olei ſit propter pinguitudinem, poſtmodo tamen vel ſponte, vel coctione inſpiſſatur. Meminit illius Scrib. Larg. n. 52. ad inunctionem narium. Dicitur & *Zacynthium*, (perperam Saguntinum, cum in agro Saguntino non deprehendatur) ζακυνθία ἄσφαλτος, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. Vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 208. quemadmodum ſiccum *Judaicum* quoque vocatur. Hoc vero ſiccum e terra eruitur, lapidum, aut carbonum modo, nigrum, ſplendenſque picis inſtar, & ab aliis Gagatis, aut Foſſilis Carbonis, aut Petræ nomine venit. Vide *Lithanthrax*. *Bitumen* etiam tribuitur a Paracelſo excremento urinæ *Alcola* dicto, (de quo ſupra) quod ipſe Tartarum mucilaginoſum etiam appellat in Fragment. Medic. ad l. 1. de Tart. c. 9. & alibi. Dornæus deſcripſit *Bitumen*, quod ſit ſulphurea terra, in Diction. item Rul. in Lex. qui multa genera etiam propoſuit: Liquidum oleo ſimile, Petroleum, Odoratum Saxonicum, tetrum, camphoræ nativæ: nigrum craſſum Foſſile carbonibus ſimile. *Bitumen perverſum* eſt liquor incertus, &c.

Biventer, διγαστρικός. Vide *Digaſtricus*.

Blabe, βλάβη, noxam, læſionem ſignificat, a verbo βλάπτειν, nocere; cui opponitur ὠφελέειν, prodeſſe. Hipp. lib. de Alim. III. 3. ſeqq. Eidem quoque σίνος dici ab Jonico σινέειν, & noxia βλαβερὰ, ἢ σινάμωρα, docet Galen. c. 3. R. V. I. A. t. 14.

Blacciae, apud Rhazen dicuntur *Morbilli*, notante Ingraſſia comm. in Avic. l. de Tum. p. n. p. 194. 195.

Blachmal, eſt *materia liquefactione plurium* una metallorum confuſa in ſulphur injecta. Johnſ. in Lex. Chym.

Blactara, i. e. *Ceruſſa*, vel *Blancta*. Rul. in Lex.

* Blaesus, *Blæſus*, βλαισὸς, βλαισσὸς, vitium aliquod in figura membrorum corporis,

præ-

Digitized by Google

præſertim externorum ſignificat. Frequentius de cruribus extrorſum diſtortis uſurpari ſolet. Alias Latinis *Valgi* dicuntur. Gal. de cauſ. mor. l. 7. c. 3. de iis, quæ in Med. fiunt. t. 31. Jung. M. A. Severin. de gibb. valg & var. P. 11. cap. 2. Quibus opponuntur ῥαιβοὶ, vel ῥαιβοὶ, ῥοικοὶ, *Vari*, quibus crura introrſum vertuntur; quamvis C. Hoſm. mendum ſubeſſe exiſtimet, & invertendam eſſe utriuſque ſignificationem doceat, l. 3. Inſt. c. 59. §. 1. & l. 3. Apolog. pro Gal. c. 99. Utinam vero rationem addidiſſet, cum Authores, & Lexicographi non conſentiant in illam ſignificationum inverſionem. An incertitudo ſignificationis fortaſſis inde oborta eſt, quod utrumque vitium in cruribus ſemper concurrat? Dum enim genua extrorſum vergunt, pedes extremi coeunt; quod ſi vero hi diducuntur extrorſum, genua coarctantur. *Blæſitas* etiam dicitur de illo, cui lingua impedita eſt, ut literam aliquam exprimere non poſſit. Vide ſupra *Balbuties*.

Blanca *mulierum*, *Blancta*, *Ceruſſa*. Rul. in Lex.

Blandus, ἠὺς, ἠὺς, idem quod *Mitis*. Eſt epitheton plerunque Ignis, a Pharmacopœis, & Chymiſtis receptum, ad differentiam Ignis fortioris. Ita in negotio lapidis Philoſophici requiritur *Blandus Ignis*, & æqualis, ita ut nec invaleſcat, nec debilitetur, a Ventura apud Lagneum in Harmon. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 767.

Blas, terminus eſt Helmontianus novus, & ſignificat in genere motum localem, & alterativum Aſtrorum, a quorum utroque oriuntur temporum mutationes, tempeſtates, atque viciſſitudines. Unde *Blas motivum ſtellarum* ab illo deſcribitur, quod ſit virtus pulſiva ratione itineris, per loca, & ſecundum aſpectus. *Blas vero alterativum ſtellarum* in productione caloris, atque frigoris conſiſtit, idque præcipue cum ventorum mutationibus. Paſſivas vero qualitates, puta humiditatem, & ſiccitatem, ad nos aſtra transferre nequeunt, cum ex ſeſe non habeant. Porro ad imitationem illius in Brutis quoque, & Hominibus *Blas* occurrere docet, idque duplex, *Naturale*, & *Voluntarium*. Illud dicitur, quod quodlibet viſcus ad typum ſui Aſtri format; hinc & *Aſtrale* dicitur: Hoc vero, quod voluntate animalium ad motum localem dirigitur, & nullo modo connexum eſt lationi ſupernæ, hoc eſt abſque cœlorum *Blas*, & motore immobili naturali ſeipſum movet, in tr. *Blas Meteoron*, & *Blas Humanum*. Quis vero non rideat has novitates?

Blastema, βλάστημα, βλάστησις, *germinationem*, *germen* ſignificat in genere, a verbo βλαστάνω, propullulare, germinare, & occurrit illud quatuor in locis (notante Foeſ. in Oec. pag. 122.) apud Hippoc. v. g. de Humor. I. 35. l. 4. Epid. XXIV. 8. & l. 6. Epid. ſect. 2. I. 10. de Ulc. V. 3. Quamvis vero obſcurum ſit, qualia *germina* p. n. in illis locis intellexerit, nobis tamen videtur, potius exponendum eſſe per eruptionem alicujus materiæ ſive puſtuloſæ, ſive cruſtoſæ, ſive fungoſæ, aut alterius conſiſtentiæ. Et ita alter locus in Epid. cujus expoſitio apud Galen. non occurrit, erit perſpicuus, quod tumores glandularum ſint ſignum eruptionum cutanearum, id quod experientia teſtatur, præſertim in pueris, & puellis, v. gr. pone aures, maxillas, ad collum tumores ſignificare ſcabioſam exulcerationem præſentem, vel futuram. Hinc Walleſii commentum ad illum locum plane ἄκυρον, & improprium nobis videtur. Vide etiam infra *Germen*.

Blatta, eſt vocabulum valde æquivocum, præcipue vero duas habet ſignificationes. 1. denotat Inſecti genus, & ita reſpondet Græcum σίλφη, *Silphe*, vel etiam τίλφη, quæ ſignificatio iterum tribui ſolet variis inſectis, vel vermiculis, de quibus omnibus legatur Ulyſſ. Aldrovand. l. 4. de Inſectis c. 9. edit Bonon. p. m. 499. ſeqq. ubi etiam exponit σίλφας ἀπὸ πτίλων, & βδεούσας, i. e. *Blattas* ſine alis, & fœtentes, quarum ex Archigene meminit Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & l. 5. c. 9. ad affectus aurium, & dentium. 2. denotat Teſtaceorum ſpecies, vel potius opercula Conchyliorum, ſi oblonga fuerint; ſi rotunda, Buccinorum, & Purpurarum habentur, quamvis indiſcriminatim, ſed perperam, a Pharmacopolis, & Aromatariis vendi ſoleant. Dicitur cum epitheto *Blatta Byzantia*, βλάττιον, vel βλάττιον βυζάντιον, item ὄνυξ, Dioſc. l. 2. c. 12. *Unguis odoratus*, non quod ſuaviter oleat, ſed quod odor ſit gravior, caſtoreum æmulans. De his legantur Rondel. l. 2. de Teſtac. c. 15. Aldrovand. l. 3. de Teſtac. pag. m. 294. ſeqq. item pag. 346. Schroder. Ph. l. 5. cl. 3. num. 74. *Ungui odorato* tribuitur interne ſumpto virtus alvum laxandi, lienem emolliendi. Externe ſuffitus contra epilepſiam, & ſuffocationem uteri commendatur; in reliquis cum aliis concharum teſtis viribus reſpondens.

Blechrus, βληχρὸς, ſignificat *Debilis*, *Lenis*, & eſt epitheton uſitatum morborum, præſertim febrium, apud Hipp. 5. aph. 64. l. 5. Epid. XXII. 24. XXXVI. c. 2. & paſſim alibi; de quibus locis vid. Foeſ. p. 123. Dieter. Jatr. n. 156.

Blema, βλῆμα. Vide *Intritum*.

* Blenna, *Blena*, ſive *Mucus*, βλέννα, μύξα, eſt

eſt humor excrementitius craſſior, concoctus, per palatum, & nares defluens, minuſque acris, & mordax, propterea & craſſior pituita ab Hipp. vocatur. Gal. l. de tot. morb. temp. c. 3. & lib. 2. de ſem. c. 6. Βλέννα, & βλέννα, frigidus, humiduſque eſt ſuccus, quem omnes homines phlegma vocant, ut ſcribit Gal. l. 2. de fac. nat. c. 9. Vide *Phlegma*. Dicitur & Hipp. βλαέννα, l. 2. de mor. XII. 6. Unde & derivativa βλεννώδης vel βλαμμώδης, vel de ipſis excretis *mucoſis* legitur, l. 4. Epid. in princ. vel de hominibus, in ſpecie mulieribus, l. de Carn. vel de ætate XXI. 8. Foeſ. d. l.

Blennus, βλέννος, βλῖνος, βλεννὸς, Suidæ βλέννη, eſt piſcis littoralis, nullius pene pretii, quod vel ex nomine *mucum* denotante conſtare poteſt, cum carnem habeat mollem, excrementitiam inſipidam, & ita ingratam. Ejus deſcriptionem vide apud Aldrov. lib. 2 de piſc. c. 26.

Blepharides, βλεφαρίδες. Vide *Cilia*.

Blepharon, βλέφαρον. Vide *Palpebra*.

Blepharoxystum, βλεφαρόξυστον, eſt inſtrumentum Chirurgicum radendis, vellendis, concinnandiſque palpebris aptum, in *Trachomate*, ſive aſperitudine calloſa palpebrarum interiorum, quæ & τύλωσις vocatur, P. Ægin. l. 3. c. 22. Gorr. in deſ. p. 76.

Blestrismus, βληστρισμὸς, Hippocrati incontinentem corporis *jactationem*, & inquietudinem ſignificat, qua corpus perpetuo exagitatur, aut incontinenter disjicitur. Dicitur alias quoque ῥιπτασμὸς, l. 1. de Epid. ægr. 2. Provenit a ſanguinis nimia, & tumultuaria efferveſcentia in febribus acutis. Verbum quoque βληστρίζειν, Hipp. in uſu fuit, idem ſignificans; ſcil. *jactare ſeipſum*, lib. 1. de morb. VII. 17. De phreniticis Aretæus uſurpat βληστρίζεσθαι, h. e. *jactari*. Foeſ. p. 122.

Bletus, βλητὸς, *ictus* dicitur, cujus latus propter internam malignam inflammationem, v. g. pleuritidem, peripneumoniam, præſertim mox poſt obitum, lividum, aut maculoſum, tanquam ex ictu, aut plaga, conſpicitur, Hipp. Coac. t. 400. ſ. 1. de R. V. I. A. t. 35. De fœtu quoque in utero hac ratione extincto legitur l. 1. de M. M. CX. 8. ubi in ſeqq. exponitur per πελιδνὸν, lividum.

Blicare, i. e. *præſil præparatum*. Ruland. in Lex.

Blincta, i. e. *Terra rubra*. Id.

Blityri, βλίτυρι, eſt vocabulum fictitium, plane nihil ſignificans, proverbii loco a Galeno uſurpatum cum altero *Scindapſus*, σκινδαψὸς ad irridendam nimiam fingendorum novorum terminorum vanitatem, l. 3. de diff. pulſ. c. 4. & l. 2. MM. c. 7.

Blumati, *terreum* eſt *vas vitreatum*. Johnſ. in Lex.

† Boa, Morbus papulatum Plinio lib. 24. cap. 8. hodie morbus Gallicus apud Hiſp. Delecamp. in hunc locum. Plinio lib. 16. cap. 11. tumor crurum ex labore viæ collectus. Lurembergius in Antiquario. Rei ruſticæ Scriptoribus boum, notante Julio Scaligero in Feſto.

● Boa, βόα, βόη, Plinio dicuntur papulæ rubentes cutaneæ, vulgo *Dibblatterlein*, ſive puſtulæ ichoroſæ, l. 24. H. N. c. 9. & lib. 26. cap. 11. quamvis & nomen ſit ſerpentum maximorum in Italia, ita ut aliquando ſolidus infans in ventre occiſæ *Boæ* fuerit repertus, apud eundem, l. 8. c. 14. Jung. Aldrov. l. 1. de ſerp. & dr. c. 19. Vide *Papula*. *Puſtula*.

Boax. Vide *Boops*.

Bochetum, dicitur *Decoctum ſecundarium* ex ligno ſancto, ſalſapariglia, china, & aliis ſudoriferis paratum. Blaſ. Med. Univ. p. 79.

Bocia, dicitur *vas vitreum* firmiter clauſum, ventre rotundum, collo oblongum, & ſtrictum ad menſuram dimidii pedis, vel circa. Dicitur alias & *Ovum*, *Sublimatorium*, *Urinale*, *Cucurbita*. Lagn. in Harm. Chym. T. Ch. Vol. IV. p. 769. Hanc frigida non licet attingere manu in labore Chymico, ne rumpatur. Greverius in Secret. Vol. III. p. 719.

Bodagi, i. e. *aliud vas*. Rul.

Bodid, i. e. *Ovum*. Id.

Boe, βοή. Vid. *Clamor*.

* Boethema, βοήθημα, Auxilium, *Remedium*. Vide *Remedium*.

Bof, i. e. *Calx viva*. Rul.

Bolbideon, *Bolbition*, βολβίδιον, βολβίτιον, dicitur parvus polypus, vel ſepiola parva, ap. Hipp. lib. 2. de morb. mul. XXV. 6. & XXIX. 34. Foeſ. d. l. Gorr. p. 76.

Bolbiton, βόλβιτον, *ſtercus bubulum* in ſpecie apud Hipp. ſignificat, cujus uſum ad fotum, & ſuffitum in affectibus uterinis commendavit, l. de nat. mul. II. 17. XXIX. 173. 174. l. 1. de morb. mul. LXXXV. 13. CXXIII. 13. lib. 2. LXXIV. 31. Foeſ. p. 124.

Bolchon, βολχὸν appellant quidam *Bdellium*, teſte Dioſc. l. 1. c. 80. Gorr. p. 76.

Bolesis, dicuntur *Corallia*. Rul.

Bolismus, mendoſe pro *Bulimus* legitur ap. Avic. l. 3. fen. 13. t. 2. c. 15. 16.

Bolus, ἡ βῶλος, dupliciter ſumi ſolet, generaliter, & ſpecialiter. Generaliter idem eſt ac *Gleba*, ſive terra pinguis, & limoſa; quamvis per metaphoram & aliis rebus aptari poſſit, v. g. Glebæ nivis, Glebæ thuris, Glebæ caſei. Vid. Rhod. Lex. Scrib. p. 388. Specialiter vero 1. ſignificat terræ quoddam genus ex pallido

lido rubrum, lentore pingui præditum, in levorem calcis affuſo humore promptiſſime ſolubile, ac aſſumptum butyri inſtar liqueſcere viſum vapotibus Martial. imprimis impregnatum, Schr. l. 3. c. 2. Præ reliquis laudatur *Bolus Armena*, ἡ ἐκ τῆς Ἀρμενίας βῶλος, Gal. l. 9. de S. Fac. §. Terra Samia in fin. quæ ſcil. ex Armenia, & finitimis locis affertur; quamvis non reiiciendæ ſint aliorum quoque locorum, in quibus fodiuntur *Boli:* v. g. *Toccavienſis*, quam Armeniæ non inferiorem commendavit Joh. Crato Conſil. 79. apud Scholz. item epiſt. 123. 130. *Orientalem* ab Armenia diſtinguit idem, epiſt. 107. ceu ex Cappadocia Conſtantinopolin allatam. *Vuitsebergicam* approbat Schrod. d. loc. & F. Hofm. in cl. ad illum locum. Ex quo etiam conſtat, dari *Bolos* alius coloris, videlicet *Albos ex* Hetruria, *Cinereos* e Fionia, & Boringia Daniæ Inſula, item *Norvvedicos*. *Bolis*, præſertim *Armeniæ*, tribuitur præter vim exiccantem, adſtringentem, conſolidantem, roborantem, etiam virtus alexipharmaca in ipſa peſte ſalutaris. Ejus tamen uſum ſuſpectum reddere conatus eſt Langius l. 1. epiſt. 18. *Bolus* dicitur *lutum*, quod minerale nullum in ſe habet. Dorn. Rul. & Johnſ. *Boletus* idem ſignificat. Deinde *Bolus* ſignificat certam medicamenti formam, mellis fere conſiſtentia paulo craſſiore conglomeratam tanta quantitate, quantam bucca fere capere poteſt. Dividitur in *Purgantem*, *Diaphoreticam*, *Alterantem*, & *Roborantem*. In Officinis pro uſu nulli extant, ſed ex præſcriptione Medici ſtatim parantur. Petr. Morell. de formul. rem. l. 1. ſ. 2. c. 1. Schrod. l. 2. c. 42. Parantur ex Electuariis, pulpis, conſervis, pulveribus, in conſiſtentiam deglutibilem redactis. Spagyricis quoque *Bolus* dicitur *Coagulum ſpecificum*, quod eſt eſſentiale Chymicum, ut ſit eſſentia quædam liberata ab impuris, & alienitatibus per coagulationis, quam neceſſario antecedit ſolutio, modum ſegregata, conſtitutaque, quomodo ſolent *Boli* elui in ſpecie fieri, ſit ut eis conſiſtentia, & forma homogenea, qualis eſt bolaris, novumque etiam tabulis id, quod ad eſſentiam parum intereſt. Rul. in Lex.

Bombax, *Goſſypium*, Cotta, Cotonum, ξύλον, primo denotat plantam ipſam exoticam in Syria, & Cypro copioſam, ferentem ſemina multa lanugine involuta inſtar nucis crinitæ incluſa: ſecundo ipſa quoque *Lanugo* hoc nomine vocatur. Seminis uſus in phthiſicis, & aſthmaticis laudatur: *Lanuginis* rarior internus, frequentiſſimus externus. Schrod. l. 4. clav. 1. num. 59.

Bombus, βόμβος, eſt murmur, vel ſtrepitus reſonans ex flatibus, qui in amplitudinem effunduntur, & evolvuntur ex locorum anguſtiis. Si hujuſmodi ſonus in auribus percipitur in acutis morbis, lethale habetur ſignum ab Hipp. Coac. t. 135. In inteſtinis craſſis fieri a portionibus chyloſis in flatus reſolutis, docet Gal. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. unde & ſonori crepitus quandoque excernuntur.

Bombylius, βομβύλιος, & βομβυλιός, eſt genus poculi, vel vaſculi cum anguſtiore orificio, a reſonando ita dictum, cujus meminit Hipp. l. 3. de morb. XXIV. 62. quamvis cum epitheto εὐρυστόμου, latioris. Verum mendoſum eſſe locum, & ſubſtituendum στενοστόμου, ingenioſe demonſtravit Foeſ. in Oecon. p. 125. Jung. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 32.

Bombyx, βόμβυξ, ut & βομβύλιος, eſt vermis lanificus, ſericum texens, oriturque tum ſponte, tum ex ovis. Ejus hiſtoriam admirandam prolixe reperies apud Ulyſſ. Aldrov. l. 2. de Inſect. c. 6. p. m. 278. multiſque ſeqq. Jungatur ex recentioribus diſſertatio Epiſtolica *de Bombyce*, Marc. Malpighii Regiæ Societati Anglicæ dicata, de quo etiam videantur Acta Philoſophica Oldenburgii An. 1669. Menſ. Jul. Quærantur & alia de hoc inſecto loca ibidem in Indice. Papiliones bombycis κατ' ἐξοχὴν *Bombylii* dicuntur, teſte eodem. Uſurpantur in Medicina integri, Sericum cum textura, & Folliculi, teſte Schroder. lib. 5. clav. 4. num. 97. Verum non eſt flocci facienda animadverſio Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 703. Dicitur & *Bombyx ſylveſtris*, e genere erucarum viridium ſimili metamorphoſi cum *Bombyce* domeſtico mutabilium, de cujus uſu in Medicina nihil adhuc conſtat.

Bonati, i. e. *vitreati*. Rul. in Lex.

Bonum, ἀγαθὸν, καλὸν, notiſſimum quidem, & communiſſimum eſt vocabulum, & in genere ſignificat, quod quis aut eligere, aut agere, aut cui confidere poteſt, ac debet, ex Gal. l. 7. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Sumitur vero vel abſolute, & per ſe, vel comparative, & ſecundum quid, reſpectu perſonarum, vel alterius alicujus rei. *Bona per ſe*, & abſolute, quæ in rerum natura continentur, alia animi, alia corporis, alia exteriora ſunt, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari poteſt. Gal. Orat. ſuaſor. ad artes, c. 6. *Reſpective bonum* dicitur, vel ut ſignum, vel ut ſignatum. Sub utroque reſpectu *Bonum* aliquando etiam complectitur *minus malum* c. 20. in 6. Ep. t. 38. *Bonum* etiam pro certo, ſtabili, vero, & perpetuo poſitum eſt, c. 2. de fract. t. 31. Plura huc facientia videſis ap. Diet. Jatr. p. 2.

Boops, *Boax*, *Box*, βώξ, βόαξ, βόηξ, eſt nomen piſcis littoralis, qui inter cibos concoctu faciles refertur, ita ut etiam ægris apponatur. Vide Aldrov. l. 2. de piſc. c. 41. Bruyerin. l. 20. c. 9.

Boraco,

Digitized by Google

Boraco, vocatur etiam *Capiſtrum auri*. Rul.

Borades, i. e. *Limatura*. Id.

Borax, *Borrax*, factitium quod ſit, & Nitri veluti ſpecies, unde & nomine ſuo proxime accedit ad Arabic. *Baurac*, h. e. *Nitrum*, extra dubium eſt. Ex qua vero materia præparetur, & quo modo, incertum adhuc habetur. Venetiis confici ex cremato quodam lapide candido, & fiſſili, quem *Boracem crudum* vocant, & Kentin *Nitrum nativum ſciſſile*, docet C. Hofm. in Paralipom. Offic. c. 55. Conſentit in hoc Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 2. c. 79. quod ex minera quadam conficiatur, ſed modum nobis eſſe adhuc ignotum fatetur. At Paracelſus *Boracem* optimum fieri vult ex Aluminis, Salis Armeniaci, & Tartari calcinati æquis portionibus in aqua bullientibus, & in Alcali coctis, in Appendic. Chirurg. oper. Manuali I. Ch. Schrod. vero d. l. prolixiorem formulam tradit, addendo dictis mineralibus Nitrum, Sal commune, Gummi Arabic. & Maſtichen, & aquæ loco ſubſtituit Urinam. Quam compoſitionem ceu inutilem rejecit Fr. Hofm. dicto loc. Quoad vires commendatur *Borax Venet.* in difficili partu, retentis ſecundinis, & menſtruis. Verum illum effectum in dubium vocare conatus eſt C. Hofm. dict. l. Vocatur & *Attin Karnaturale*. Rul.

Borborodes, βορβορῶδες, *cœnoſum*, cœnum referens, lutulentum ſignificat, nimirum a βόρβορος, *cœnum*, fimus. Uſurpatur ab Hipp. de pure fœtido, 7. aph. 44. 2. progn. t. 70. Coac. t. 409. de Urina fœtente, Gal. comm. 4. aph. 69. de odoribus cœnoſis, Hippocr. de hum. VI. 7.

* Borborygmus, βορβορυγμὸς, eſt ſonus, vel murmur in craſſis inteſtinis factum a flatu, qui neque multus ſit, ſed cum humiditate quadam moderata ad alvum movetur. Gal. lib. 3. de ſymptom. cauſſ. c. 2. & 4. aph. 63. Linden. S. M. Ex. VI. §. 69. Differt a *Bombo*, quod hic ſit ſiccior flatus, cum majori ſono prodiens. Frequenti quoque in uſu eſt apud Hippocr. verbum compoſitum βορβορύζειν, διαβορβορύζειν, & ὑποβορβορίζειν, de ventre, & inteſtinis, dict. aph. & 4. de R. V. I. A. t. 6. 4. ſ. 3. Prorrhet. t. 16. Coac. t. 62.

Boreas, βοῤῥᾶς, βορέας, βοῤῥᾶς, Aquilo, eſt ventus quidam e quatuor Cardinalibus, qui a Septentrione ſpirat, frigidus, & ſiccus. Gal. l. 1. de Temp. c. 2. unde & ab Ovid. l. 1. Triſt. el. 2. v. 27. gelidus *Boreas* dicitur. In temporum, & corporis mutationibus potentiſſimus, propterea Medico maxime conſiderandus. Opponitur auſtro, 3. aph. 5. Quæ aeris tempeſtas βίαιον, ſcil. [illegible] dicitur, frigida, & ſicca. Quod vero l. 2. de diæt. V. *Boream* frigidum, & humidum ſtatuerit Hippoc. ex alio principio id aſſeruit, videlicet omnes ventos habere naturam humectandi tum vegetabilium, tum animalium corpora, quia neceſſe eſt omnes ventos ſpirare a nive, glacie, fluminibus, ſtagnis, terra humecta, &c. ibid. IV. 2. Cæteris paribus alias *Borealis*, vel *Aquilonaris* conſtitutio commodior, & ſalubrior habetur plantis, & hominibus, quam Auſtrina. Hipp. de A. L. & Aq. & ex hoc Renatus Moreau in Schol. Sal. Membr. 7. p. 88.

Boritis, dicitur lapis Philoſophorum, qui Sapientum æs liquefacit, & velut aquam fluxibilem vertit. Turba Philoſoph. ſerm. 22. in Theat. Chym. Vol. V. pag. 19. & ex hoc Ruland. in Lex.

Borros, βοῤῥὸς, dicitur *vorax*, edax, v. g. de Aqua, & Vigilia, 6. Epid. ſect. 3. t. 20. In fœmin. βοῤῥὰ, cibum, alimentum ſignificat, lib. 1. de morb. mul. XXXVII. 3. Et homines, qui multum poſſunt comedere, dicuntur ἄνθρωποι βοῤῥοὶ, ut Aſiatici. Gal. in comm. ad l. Epid.

Bos, βοῦς, dicitur animal vulgo notiſſimum, quadrupes, plerunque bicorne, biſulcum, ruminans, laboribus agreſtibus, victui, & Medicinæ valde accommodum. Vocabulum hoc aliquando generaliter accipitur de utroque ſexu; aliquando ſpecialiter de ſolo maſculo, qui & *Taurus* dicitur, quemadmodum fœmina *Vacca*, ἡ βοῦς. Integram *Bovis* hiſtoriam prolixiſſime legeſis apud Ulyſſ. Aldrov. l. 1. de quadruped. biſulc. c. 1. *Bos* ſicciore eſt temperamento, quam ſus. Hinc *carnes bubulæ* alimentum corpori ſuggerunt non mediocre, neque diſſipatu facile, ſanguinemque gignunt aliis æquo craſſiorem; propterea melancholicis frequentior harum uſus noxius habetur. Gal. l. 3. de Al. Fac. cap. 2. Plura de carnis Bubulæ dotibus vide apud Linden. Ex. XIII. §. 505. ſeqq. l. Alex. lib. 11. Salubr. c. 9. Bruyerin. de re cib. lib. 13. cap. 4. *Bobus* aliquando cornua deficere, videl. in Scythia, ideo quod præ frigore regionis cornua non enaſci queant, teſtatur Hippoc. l. de A. L. & Aq. XLIV. 6. 7. Quæ de *Bove* in uſum Medicum cedere poſſunt, videantur apud Scrod. l. 5. cl. 1. n. 5. & Fr. Hofm. clav. ad h. l. pag. 643. *Boves* quoque dicuntur piſces cartilaginei quidam, & *Rajæ* ſpecies, inter cibos non poſtremæ bonitatis pertinenies, cum carne ſint molliore, quam reliquæ Raiæ. De iis vide Aldrov. l. 3. de piſc. c. 52. Vitulus etiam marinus *Bovis* nomine venit, teſte eodem l. 1. de Cet. c. 10.

Bosa, Ægyptiis dicta fuit *maſſa* parata *ex farina loliacea*, *ſeminibus canabis*, & *aqua*, ejuſdem

Google

dem virtutis inebriativæ, qua Aſſis, de quo vocab. vide ſupra. Pr. Alpin. l. 4. de medic. Ægyp. c. 2. p. 121. b.

Boscades, *βοσκάδες*, eſt epitheton columbarum, quæ in turribus nidum collocant, quas in agris extruere nonnulli ſolent. Vocantur a quibuſdam *agreſtes*, ad differentiam domeſticarum, *τῶν κατοικιδίων*, Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 10. fin. *Βοσκὰς* quoque dicitur picis ſiccioris quoddam genus, quod viſci inſtar lentum eſt. Gorræus.

Botamum, i. e. *plumbum lotum*. Rul.

Botane, *Βοτάνη*. Vide *Herba*.

Botanicon, *Βοτανικὸν*, eſt nomen Emplaſtri, quod deſcribitur ab Æginet. l. 7. c. 17. & meminit etiam ejus l. 4. c. 22. Gorr. p. 76.

* Bothor. Vide *Exanthema*. *Bothor*, idem quod *Apoſtema narium*, apud Vvalther. Sylv. Med. p. 183. *Bothor* triplicem apud Arabes habere ſignificationem, latam unam pro omni tumore, ſtrictam pro tumore cum ſolutione continui, ſtrictiſſimam pro parvis tumoribus, ſcribit Fallop. de tum. p. n. c. 2. Tom. I. p. 619.

* Bothrion, *Βόθριον*, *foveola*, (1.) ſignificat alveolum, & cavitatem cujuſque dentis, quemadmodum Phatnion Oſſa, quibus continentur dentes. Gal. de oſſib. c. 5. fin. (2.) *Bothrion* dicitur ulcus cavum corneæ tunicæ in oculo, parvum, anguſtum, puncturis rotundis ſimile, ulcuſculove altius. Gal. Introduct. cap. 5. Ita quoque deſcripſit P. Æginet. l. 3. c. 22. addens etiam purum. Verum quod Interpres Latinus Joh. Guinterius Andernacus in verſione non ſolum mutaverit vocab. in *Botryon*, ſed etiam, ut fucum ſuæ verſioni faceret, addiderit, ob uvæ ſimilitudinem ita appellari, non reſpondet Gr. textui, in quo expreſſe legitur *Βόθριον*. Ita quoque deceptus Forellus lib. XI. Obſ. 17. in Schol. Differentiam ab aliis oculi ulceribus ibidem reperire licet. Cauſa eadem, & generationis modus cum aliis ulceribus communis eſt. Vide Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. ſ. 2. c. 18. Capiv. dicitur *Foſſula* Pract. lib. 1. cap. 33. Vide infra *Foſſula*.

Botin, *Butino*, eſt *Terebinthina*, item *Balſamus Terebinthinæ*, quando certo ſuo tempore colligitur ſecundum hanc influentiam balſamicam. Rul. in L. Ch. Meminit *Botin deſtillati* ad extrahendum florem æris Theoph. Parac. lib. 10. Chir.

Botium. Vide *Bronchocele*.

Botothinum, terminus Paracelſicus obſcurus, quem exponit per florem morbi. Unde *Podagram* vocavit *Locuſtam gummatam Botothinam*, l. 2. de podagr. §. Necromantia.

Botrytites, *Botritis*, *βοτρυίτης*, ſpecies *Cadmiæ* uſtæ, uvæ ſpeciem referens, quæ in editiori parte fornacum, in quibus uritur, colligitur. Nam quæ in inferioribus reperitur, *Placitis*, *πλακῖτις*, vocatur. Gorr. dict. l. Quamvis Schrod. lib. 3. cap. 19. aliter diſtinguat, in *Botritin*, quæ in media parte fornacis; *Placitin*, quæ in editiore; & *Oſtracitin*, quæ in infima. Uter rectius diſtinxerit, fortaſſis inquirere ſupervacuum, cum viribus vix, ac ne vix quidem diſcrepent.

Botus, *Botia*, *Botus barbatus*, eſt vas Chymicum, quod dicitur alias Cucurbita, de quo infra: Item vas ſuper vas: Vas ſuſorium, vel Deſcenſorium, Crucibulum, Junco, factum ad ſundendum. Vide *Bocia*.

† Bovillae priſcis medicis, Morbilli noſtris. Raym. Vinarius de peſte l. 3.

Bovina Affectio, vocatur *Vermis* inter cutem, & carnem perambulans, & illam perforans, quod in plurimis bobus utriuſque ſexus obſervatur, uti ex Alſaharavio notavit Vvalther. Sylv. Med. p. 928.

Boxus, dicitur *viſcus* in arbore naſcens, qualis eſt viſcus quercinus. Dorn. in Dict.

† Brabyla, Athen. l. 2. pruna ſylveſtria, Nicol. Locutia miſcell. epiphill. l. 9. c. 12.

Brabyla, *τὰ βράβυλα*, dicuntur *pruna*, & quidem magna, dulcia, atrocœrulea, vulgo *Damaſcena*, & *Hungarica*, & referuntur inter ea, quæ exiguum alimentum præbent corpori, malique ſucci, apud Gal. l. 2. de Al. Fac. cap. 38. Succus tamen coctus etiam refertur inter ſtomatica medicamenta, lib. 6. de C. M. S. L. cap. 1.

Bracherium, dicitur vinculum, & ſubligaculum Chirurgorum, quo utuntur in curandis, & deligandis herniis, de quo vide H. Fabr. ab Aquap. de Oper. Chir. c. de inteſtin. Hernia. Ambr. Paræum l. 7. Chir. cap. 15. P. Barbett. Scultet. Armam. Chir. Part. I. Tab. XXXIIX. figura 3. & 5. & Tab. XXXIX. figura 9.

Brachiæus dicitur Muſculus flexor cubiti, ſub bicipite latens, cujus ulterior deſcriptio petatur ex Anatomicis, ſpeciatim Barthol. l. 4. c. 8. p. 571.

* Brachiale. Vide *Carpus*.

Brachium, *ὁ βραχίων*, vel ſumitur late pro omni eo, quod a ſummo humero ad extremam uſque manum protenditur, totus ſcil. ille oſſium ductus, *Humeri radii*, atque *Ulnæ*, cum ſuis muſculis circumpoſitis, & ipſa oſſa veſtientibus, vaſis, & communibus integumentis, Gal. comm. 2. de fract. in princ. Linden. Exerc. XIII. §. 412. Reald. Columb. lib. 4. Anatom. cap. 23. quamvis ibidem de oſſibus ipſi ſolum ſermo ſit: Vel ſtricte, (quæ ſignificatio Medicis propria eſſe debet) pro illa parte manus late acce-

ptæ,

Digitized by Google

præ, quæ ſcapulis annexa eſt, cujus termini ſunt inferne articulus, qui in curvatura cubiti eſt, quem *Anconam*, ſive *cubitum*, cui innitimur, vocamus: Superne autem *humeri articulus*. Galen. lib. 2. de motu muſc. cap. 2. & lib. de inæq. intemp. cap. 2. Jungantur aliorum Anatomicorum ſcripta. Quod vero Lind. dict. l. & in Phyſ. lib. 2. cap. 14. art. 10. *Brachium* acceperit pro illa parte, quæ inter Cubitum, & extremam manum interjacet, Ulna, & Radio conſtans, an non dici poterit, quod fuerit hallucinatus? Sane loca Galeni, quibus nititur, obſcuriora ſunt, quam ut hoc probent. Aliquando adhuc ſtrictius accipitur pro totius *Brachii* parte, quæ inter duas juncturas Humeri, & Cubiti intercedit, cap. 1. de artic. t. 4. *Brachium* factitium Chirurgicum delineatum vide apud Paræum Chirurg. lib. 22. cap. 12.

Brachuna, idem quod *Acrai*. Vide *Acrai*.

* Brachychronius, Βραχυχρόνιος, idem quod *Brevis*, de morbo dicitur, qui brevi tempore finitur. Gal. in def. med.

Brachypnoea, Βραχύπνοια, frequentius ſignificat *brevem*, & ſimul ex longis intervallis factam *ſpirationem*, ex Galen. lib. 3. de diff. reſp. cap. 8. Hinc & *Brachypnous*, ὁ βραχύπνοος, ἢ βραχύπνους dicitur, Latine *breviſpirus*, qui & rarum, & parvum ſpiritum trahit, cap. 3. in 3. Epid. t. 84. idque malum dependet ab imminente ſanguinis perfrigeratione, & flammæ vitalis extinctione. Interdum tamen etiam βραχύπνους ſaltem de brevem ſpiritum trahente abſque raritate intelligi debet. Hippocr. lib. 2. Epidem. ſect. 3. num. 70. & 6. Epidem. ſect. 2. t. 19. Vide Foeſ. Oec. pag. 127.

Brachypotae, Βραχυπόται, ἢ Βραχύποτοι, dicuntur, qui parum ex longo intervallo bibunt. Gal. 3. in 3. Epidem. t. 74. quamvis hoc nomine venire ſtatuat eos quoque, qui rarius quidem, ſed paulo copioſius bibunt, lib. 1. de diff. reſpir. cap. 12. Vide iterum Foeſ. d. l.

Brachys, Βραχύς. Vide *Brevis*.

Bracium, alii *Brachium*, i. e. *Cuprum*. Rul. Vide *Æs*.

Bractea, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέταλον, idem quod *Lamina*, Solea, e variis metallis parata, diverſis uſibus medicis, præſertim Chirurgicis deſtinata: vulgo *ein Blech*. Rul. in Lex.

* Bradypepsia, Βραδυπεψία, eſt tardior, imbecilla, & imperfecta cibi concoctio, & ita ſymptoma actionis diminutæ ventriculi non niſi tardius alimenta concoquentis, ex Gal. de diff. ſympt. cap. 4. Ægre vero, & plus juſto longiori tempore fit chylificatio vel culpa alimentorum, vel culpa fermenti: Alimentorum vitio accidit, ſi vel quantitate nimia, vel qualitate vitioſa fermentationi debitæ reſiſtentia ingeruntur: Fermenti culpa contingit, quando vel deficit, vel iners eſt, veluti pinguius, viſcidius, aquoſius. Franc. Sylv. lib. 1. Pr. Medic. cap. 7. §. 9. ſeqq. An vero omnem imminutam chylificationem neceſſario comitetur alimentorum excretio minus, quam decebat, immutata, unde nihil, vel parum nutrimenti, roborisque ab aſſumptis alimentis accedit ægro, quemadmodum idem deſcripſit §. 3. merito in dubium vocari poteſt. Verum hæc diſceptatio excedit inſtituti noſtri limites.

Bradys, Βραδὺς. Vide *Tardus*.

* Branchus, Βράγχος, eſt ſpecies catarrhi fauces, guttur, & aſperam arteriam afficientis. Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 8. & l. 3. de ſympt. cauſſ. Latin. *Raucedo*, *Raucitas*, vocis aſperitas, antiquis *Ravis*, ex Plauti Pœnulo A. 3. Sc. 5. & Captiv. prolog. Cauſam ejus vide in *Catarrhus*. *Branchi*, vel *Branchæ* etiam vocantur tumores glanduloſi in faucibus, qui amygdalas duas quaſi præ ſe ferunt, unde difficilis fit exſcreatio, & anxia ſpiritus attractio. Rul. l. 2. M. M. c. 16.

Branta, ſive *Bernicla*, eſt ſpecies *Anglici Anſeris*, & *Scotici*, de quo multa fabulati ſunt, quod vel ex arboribus naſcatur, a caudice, & ramis dependens; vel ex putridis lignis generetur, cujus deſcriptionem exhibet Aldrov. l. 18. Ornith. c. 23. Caro ejus vulgari Anſere inſuavior eſt, nec a divitibus expetitur.

Braricia, i. e. *Vitrum*. Rul.

Brase, i. e. *Carbones*. Id.

Brasium. Vide *Byne*.

Brassidellica *Ars*, dicitur ab Herba *Braſſidella*, vel Braſſatella, quæ alio nomine vocatur Ophiogloſſum. Lanceola eſt ſpecies curationis vulnerariæ, apud Paracelſum, lib. 2. de vit. long. c. 14. per appoſitionem dictæ herbæ ſuper vulnus recens. Poſſunt & alia imponi. v. g. Perſicaria, Telephium, Cortex Juglandis arboris, &c. Libav. Apocal. Herm. P. prior. cap. 22.

* Bregma, Βρέγμα, Βρέχμα, & Βρεχμὸς, dicitur pars capitis media, & anterior, ſupra frontem ſita, & a lateribus ad tempora uſque protenſa. Hæc an recte dicatur *Sinciput*, nolumus litem noſtram facere. Si placet, legas de hujus vocis obſcuræ derivatione C. Hof. lib. 2. Inſt. c. 59. §. 2. Linden. Phyſiol. lib. 2. c. 8. §. 16. Conſtat *Bregma* duobus oſſibus propemodum quadratis, quorum unum dextrum, alterum ſiniſtrum eſt. Ambo autem parte qui-

dem poſteriore lateribus ſuturæ lambdoidis, anteriore vero ſutura coronali, a lateribus προσωπικῶν, ſive ſuturis λεπιδοειδέσι, ſuperiori denique ea ſutura terminantur., quæ utrique communis eſt, & ſecundum longitudinem capitis recta procedit (quam ὀβελιαίαν nominant, h. e. *Sagittalem*) Conſtant, ut reliqua fere omnia cranii oſſa, duabus ſquamis, inter quas valde fiſtuloſa, raraque apparent; niſi quæ temporum oſſibus conjunguntur, ubi tenuiſſima quidem ſunt, ſed ſolida, & minime fiſtuloſa. Nec fruſtra quidem hæc oſſa natura machinata eſt, quod toto vitæ decurſu tenuja, & halituoſa cerebri excremenia maxime per Syncipue diſſlari oportebat. Eſt enim cerebrum ea cranii parte, quam reliquis copioſius. Sunt qui ἀπὸ τοῦ βρέχειν, *humectare*, madefacere, dictum putent, quod hæc pars capitis humidiſſima, molliſſimaque ſit, præſertim infantibus fere membranacea, ut videri poſſit βεβρέχθαι, hoc eſt *madefacta eſſe*. Ex quo forte etiam obſtetrices partem eam *fontem capitis* appellant. Huic parti, quia Suturæ dictæ, Coronalis, & Sagittalis, ibi concurrunt, & tranſitum facilem concedunt. Embrochæ, ſive ſtillicidia commode adhibentur, ſed & in pthiſicis fonticuli inuri ſolent. Gorr. Jung. Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. XXVI. fig. 2. ſeqq. Meminit *Bregmatis*. Hipp. de Cap. vuln. III. 1. & 5. *Bregma* etiam aliquando pro *Begma* ſcribi, Gr. Βρέγμα. Vide ſupra *Begma*.

Brenthus, Βρένθος, eſt ſpecies *Anatis*, vel *Mergi*, Bœotis inter delicias habita. Aldrov. l. 19. Ornith. c. 10.

Brephos, τὸ βρέφος, ſignificat *infantem*. An a τρέφω, mutato τ in β, an vero a φέρβω, per metatheſin ε, & ρ, derivari debet, Philologi diſputent.

Brevis, Βραχὺς, diverſimode prædicatur apud Hippoc. 1. aph. 1. de vita noſtra; cujus expoſitionem prolixiorem vide apud Diet. num. 163. Jactantia eſt, ſi qui contra illud veriſſimum dictum artem brevem, & vitam longam pollicentur. 2. de pulſu a Galen. de pulſu ad tyr. cap. 2. quamvis fortaſſis abſque aliqua utilitate in Medicina. 3. de morbis, eorumque temporibus qua univerſalibus, qua particularibus. Dicuntur βραχυχρόνιοι, hoc eſt *brevi tempore durantes*, ad oppoſitionem τῶν μακροχρονίων, id eſt *Chronicorum*. 4. de doctrinæ genere. Hanc breviratem cum perſpicuitate vix, ac ne vix quidem conjunctam eſſe, aliquoties urſit Gal. v. g. c. 1. de iis, quæ in Med. f. t. 5. 25. lib. 5. de ſan. tu. cap. 1. aph. 8. & alibi. *Brevis* quoque eſt epitheton cujuſdam Muſculi cubitum extendentis, apud Bartho!. l. 4. An. c. 8. p. 572.

Brexantes, Βρέξαντες, epitheton ranarum parvarum viridium, apud Gal. l. 10. de Sim. Fac. ubi vanitatem detexit illius remedii, ſanguinis nimirum dictarum ranarum, in prohibenda generatione pilorum: haud dubie vero ita dictæ a ſono, & voce illarum, de qua ap. Ariſtoph. in ranis.

Brithos, τὸ βρῖθος, *pondus*, gravitas, moles dicitur. Hippoc. lib. 1. de morb. mul. X. 11. LXXVII. 10. LXXXVII. 28. in Ep. ad Damaget. 252. a verbo βρίθω, quod eſt *pondere gravare*, incumbere, l. 1. de morb. mul. XIII. 12. & l. de flat. XVII. 3.

Brochos, Βρόχος, ſignificat *laqueum*. Vide *Laqueus*.

Brochthus, Βρόχθος, i. e. *Gula*, idem quod *Bronchus*. Lund. Phyſ. l. 2. c. 6. §. 199. Significat & poculi genus, aut lagenulam, Hip. 2. de morb. LXVII. 6. & LXXII. 5. Foeſ. in Oec. p. 128.

Brochus, Βρόχος, dicitur, cui ſuperius labrum prominet, cui vitium eſt contrarium Mento, cui mentum extat. Aliter deſcripſit antiquiſſimus author Franc. Mar. Grapaldus de part. ædium fol. 128. *Brochi* Latine dicuntur, qui ſunt ore producto, dentibus prominentibus, Gr. προβόντες. Alias & *Brunci*. Non confundendi vero cum *Broncis*, aut *Bronchis*, qui gutturis vitio laborant, *Gutturoſi* Ulpiano dict. l. qui clav. §. 2. ff. de ædil. ed. quamvis Nonius Gramm. l. 1. 102. aliter deſcripſerit. *Branci* ſunt producto ore, & dentibus prominentibus; quem falſitatis arguit Linden. Ex. XI. §. 40. quem vide.

Bronium, eſt terminus Pharmaceuticus, idem ſignificans quod *Juſculum*, ſive liquorem aliquem, in quo alia res, ſive medicamentum ſolidum vel aſſervatur, vel diluitur: ita dicitur *Brodium* Salis communis, Salſuginis ex olivis, Salis Armoniaci in Theatr. Chym. Vol. I. Tr. de Medic. Chym. p. 607. ſeqq.

Broma, τὸ βρῶμα, *cibum*, *edulium*, eſculentum ſignificat, ad differentiam τῦ πόματος, quod potum. Galen. lib. 1. de alim. fac. cap. 1. & cap. 4. de R. V. I. A. t. 89. ubi per ἔδεσμα exprimit; in ſpecie vero ſolidum cibum, qui, uti commolitione indigeret, ita & negotium exhibere calori noſtro poſſet, ingenioſe demonſtrat Linden. ex. XIII. §. 290.

Bromion, Βρώμιον, nomen eſt Emplaſtri, aut Malagmatis, *Acopi*, apud P. Æginet. l. 7. c. 19. & Aet. l. 15. Gorr. p. 80.

Bromus, Βρόμος, alii Βρῶμος, ſcribunt, *Avenam* ſignificat apud Gal. & alios.

* Bronchia, βρόγχια, dicuntur rami aſperæ arteriæ. Vide *Arteria aſpera*.

* Bronchocele, βρογχοκήλη, i.e. *Hernia gutturalis*, *Struma*, χοιρὰς, dicitur tumor magnus, durus, rotundus, in aſpera arteria oboriens, ſive ad fauces. Gal. l. 2. de C. M. S. G. c. 17. & l. 6. c. 14. Dicitur & *Scrophula*, a ſcrophis, quibus hic morbus eſt familiaris. Lang. l. 3. ep. 4. Huc pertinet & *Natta*, vel *Nacta*, quæ, ut ſcribit Guido, eſt excreſcentia magna carnoſa, veluti caro natium, vel ancharum, diverſæ quidem formæ, & magnitudinis, cujuſmodi ſunt Melopepon, & Cucurbita. Tales tumores diverſa ſortiuntur nomina, pro formę, & membri, in quo eſt, varietate. Foreſt. l. 3. Chirurg. Obſ. 7. Schol. Dicitur & *Botium*, vel *Bocium*, Goſſum, quamvis hoc vocab. latius extendat ad quaſvis excreſcentias carneas, etiam verrucas, nodos, condylomata, imprimis ad illas excreſcentias, quæ oriuntur in fæminis ex ſuppreſſis menſibus; in viris ex hæmorrhoidibus. Paracelſ. l. 8. de natur. & cura morbi Gallic. c. 1. l. de ulcerib. c. 30. Videtur etiam referri poſſe ad Abſceſſus cum folliculo. Siquidem aliquando in *bronchocele* caro hebes, aliquando humor aliquis melli, adipi, pulti, aquæve ſimilis includitur. Foreſt. d. l. Cauſſa eadem, quæ aliorum ſcirrhoſorum tumorum in glandulis, & circa glandulas, nimirum Lympha excrementitia viſcoſior, vel alia congelativa, aut nimium coagulativa vitioſitate peccans, ibidemque ſtagnans. Atque ita veterum pituitam cum melancholia mixtam exponendam eſſe arbitramur. De curatione *Strumarum* per ſolum contactum mira narrantur de Regibus Angliæ, & Galliæ. Quod tangere ſoleant, aut ſoliti ſint, certum eſt. An vero curatæ fuerint illo contactu, credat, qui volet. Nobis videtur cum Diet. Jatr. n. 724. μὴ κατὰ λόγον.

Bronchotomia, βρογχοτομία, eadem operatio Chirurgica, quæ & Laryngotomia dicitur, de quo vocabulo inferius ſuo loco.

† Bronchotomia, quæ Laryngotomia vulgo. Renatus Moreau in Epiſt. ad Thom. Bartholin. quæ acceſſit ejuſdem lib. de Angina Epidemia.

* Bronchus, βρόγχος, βρόγχη, βρογχία. Vide *Arteria aſpera*.

Bronte, βροντὴ, *Tonitru*.

Brotos, βροτὸς, i. e. *mortalis*, epitheton hominis eſt, mortalitatem ejus exprimens. Sumitur ergo pro ipſo homine, v. g. aph. 12. Vocabulum alias Poetis magis, quam aliis Scriptoribus uſitatum.

Bruchus. Vide *Eruca*. *Bruchum* vomitu rejectum, in fruſto carnis, ad parvæ pilæ magnitudinem, velut in ſiliqua recluſum notavit Foreſt. l. 18. Obſ. 19. Schol.

Bruma, idem quod *Hyems*, præſertim ejus portio circa Solſtitium, quando dies eſt breviſſima: a *Brumo*, i. e. Baccho, ita dictum eſſe, vult Joſ. Scaliger: Gr. βραχεῖα ἡμέρα.

Brusmar, terminus Spagyricus, ſignificans *Argentum*, vel *Lunam*, quemadmodum *Soloma Solem*, vel *Aurum*, in Opere Petri Silento, quod extat in Th. Ch. Vol. IV. p. 986.

Brumati *terreum*, i. e. *Vas vitreatum*. Rul.

Brunus, *Ignis ſacer*, *S. Antonii*, idem quod *Eryſipelas*. Idem.

Bruta, eſt vis quædam influentiæ cœleſtis, quæ per animalia bruta rationalibus manifeſtatur, ut in Chelidonia per hirundinem, per ciconiam Clyſteris uſus. Rul. in Lex.

Brutius, eſt epitheton Picis, quæ pinguiſſima, & reſinoſiſſima. Plin. l. 15. H. N. c. 7. teſte Rhod. ad Scrib. n. 210.

Brutobon, nomen Unguenti cujuſdam Greci brutum, & barbarum, notante J. H. Veleſchio ad Marcell. Cuman. Obſ. XI. in Sylloge cur. & Obſ. Med. Cent. I. p. 40. 42. quamvis non conſtet, quale ſit Unguentum.

Brutum, ἄλογον, eſt epitheton animalium ratione carentium, idem ſignificans, quod irrationale. Gal. orat. ſuaſor. ad artic. c. 1. Dicuntur & eidem βοσκήματα, 4. de R. V. I. A. t. 1. *Brutorum* Cor vocatur Lapis Philoſ. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Brychios, βρύχιος, dicitur *profundus*, ſubmerſus, idem quod ὑποβρύχιος. Hipp. de venis XXIV. 3.

Brygmus, βρυγμὸς, eſt *dentium* inter ſe colliſorum *ſtridor*, ac ſtrepitus. Species quædam motus convulſivi maxillæ inferioris, proveniens ab effluviis nitroſis, acribus, & vellicantibus, & ad exploſionem ſpiritus animales in illis muſculis, & nervoſis partibus irritantibus. Confer ad Vvillis Pathol. Cereb. P. I. c. 4. p. m. 54. 55. Infantibus, & pueris familiaris, præſertim verminoſis. Sæpe etiam comes rigoris febrilis eſſe ſolet *ſtridor dentium*, ex Hipp. l. de nat. mul. XXX. 15. XXXI. 16. l. 2. de morb. XLII. 3. l. 1. de nat. mul. LXXXVI. 16. LXXXIX. 4. l. 3. XLV. 56. Verbum quoque eſt βρύκειν, & βρύχειν, Hip. uſitatiſſimum, quod ſignificat, *dentibus ſtridere*. Loca, ſi placet, vide in Oec. Foeſ. p. 129.

Bryon, βρύον, alias σπλάγχνον, ſignificat *Muſcum* molliorem arborum, præſertim quercuum corticibus adnaſcentem, quem canos arborum villos Plinius appellat, l. 12. H. N. c. 23. Hipp. ad uteri ſuffitus adhibuit, l. de nat. mul. XXIX. 169. & 181. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 9. In ſpecie βρύον θαλάσσιον notat *Algam*, ſive mu-

ſcum marinum, quem ad uteros inflammatione laborantes adhibuit Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 4. Hinc etiam adjectivum derivatur *Bryodes*, βρυώδες, quod de vinculo molliuſculo, & algæ ritu cedente uſurpatur, ulceribus circumdando, & opponitur adeo duro, ut premat. Gal. l. 3. M. M. c. 4.

Brytia, βρύτια, dicuntur uvarum partes ſolidæ, quæ muſto expreſſo ſuperſunt, quemadmodum στέμφυλα, olivarum reliquiæ poſt olei expreſſionem. Gal. l. 2. de Alim. Fac. c. 9.

Bryton, βρύτον, eſt potionis genus ex hordeo, quod Ariſt. πῖνον vocavit. Eo qui temulenti fiunt, non in omnem partem, inquit, corruunt ut ceteri, ſed retrorſum duntaxat, & ſupini. Alii dicunt ex obriza fieri; alii vero etiam ex milio. Gorr. in def.

Bubalus, *Buffelus*, βούβαλος, eſt animal quadrupes, ex boum ferorum genere, bovi ſimile, ſed majus, altiuſque, corpore valde craſſo, cute duriſſima, membris macilentis. Carnes ejus in cibis nec boni ſaporis, nec commodæ ad nutrimentum. Ex ungulis, & cornibus annuli facti laudantur adverſus nervorum ſpaſmos, & contracturas. Vide Aldr. lib. 1. de quadr. Biſulc. cap. 6. De *Bubalo* veterum c. 5.

Bubasticum, βουβαστικὸν, epitheton ulceris, quod eſt præhumidum, & pueris maxime in ſuperficie oritur, notante Gorr. p. 77. ex Aetio l. 4. c. 21. Rationem hujus appellationis reddere non licet.

* Bubo, βουβὼν, ſignificat partem, & morbum: *Partem*, quæ alias dicitur Inguen, locus ille ad latera pubis, ubi femur, & coxendix coeunt, Dieter. num. 159. Barthol. lib. 1. Anatom. in proœm. Cum vero in illo loco *Glandulæ* plures ſitæ ſint, & illæ aliquando *Bubonum* nomine venire ſolent. *Morbum*, ſi illæ glandulæ tumore afficiuntur vel inflammatorio, vel eryſipelaceo, vel ſcirrhoſo, *Bubones* κατ' ἐξοχὴν appellantur. De inflammatione benigna, vel maligna eryſipelacea loquitur Hip. 4. aph. 55. Cauſſa horum tumorum cum aliarum partium ſimilibus communis, niſi quod glandulæ ad humiditates abundantes qualeſcunque vitioſas magis ſint diſpoſitæ, & opportunæ. Galen. lib. 13. M. M. cap. 5. ubi ſimul *bubonum* vocab. glandularum etiam in collo, capite, & ſecus aures tumoribus attribuit. *Bubo* dividitur in benignum, & malignum, hicque rurſus in Venereum, & Peſtilentialem. P. Barbette Chirurg. P. II. lib. 1. c. 11. *Bubo* quoque nomen eſt avis cujuſdam, alias *Noctua* dictæ, cujus deſcriptionem vide ap. Aldrov. l. 8. Ornith. c. 2. De hac varia deſcripta ſunt remedia. Verum pleraque vana, & inutilia, ſuperſtitioſa, aut ſuperflua rectiſſime judicat idem d. l. p. m. 518. ed. Bonon.

* Buboncele, βουβωνοκήλη, *Hernia*, ſeu *ramex inguinalis*, eſt ſpecies tumoris ad inguina mollioris, vel durioris, pro diverſitate cauſſæ continentis, quæ vel pars corporis, videl. portio peritonæi plus nimis dilatati, vulnerati, aut rupti, aut omenti, aut inteſtinorum ſubſidens eſſe poteſt, ita tamen ut in inguine ſubſiſtat, nec deſcendat in ſcrotum. P. Ægin. l. 3. c. 53. Gal. l. de Tum. p. n. cap. 16. vel collectio, & ſtagnatio excrementitiæ humiditatis ad glandulas; & ita ejus natura, & generationis modus ex deſcriptione *Bronchoceles* facile intelligi poterit.

Bubula, ſine adjectione, *Caro*, h. e. caro bovis, apud Scrib. Larg. n. 188. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Bucca, ὁ γνάθος, ab Anatomicis ea pars appellatur, quæ utrique malæ ſubjecta eſt. Gal. c. 2. de art. t. 3. & inflari poteſt. Barth. l. 4. An. c. 11. Sumitur etiam pro ipſo ore. Prolixiorem deſcriptionem vide in prælim. Anat. Piccolominei p. 313.

Buccacraton, βυκκάκρατον, dicebatur *buccea*, vel *buccella* illa panis vino intincta, mane loco jentaculi olim ſumpta, de quo vide Lind. Ex. IX. §. 65. Cur vero inſalubre dixerit hoc jentaculum, non licet hariolari.

Buccatum, id eſt, *Vitreatum*, Ruland. & Johnſ.

† Buccea, Lat. Bolus, Renod. Pharm. lib. 5. cap. 13.

Buccea, *Buccella*, βύκκα, ψωμὸς, Græcobarbare ſignificat fruſtum aliquod majus, minuſve, quod una vice aliquis poteſt ore comprehendere, & devorare. Paracelſus etiam *Buccellam* appellat excreſcentiam carneam Polypi in naſo, qui exiſtimat, eſſe portionem carnis buccarum aberrantem, & naſo ſeſe inſinuantem, lib. de Ulcer. c. 20. Verbum quoque *Buccellare* ſignificat *Cibare*, *Fruſtillare*. Rul. & Johnſ.

Buccelaton, βυκκέλατον, eſt medicamentum in panis formam concinnatum, purgandi vim habens. Latine dici poteſt *Buccella purgatoria*. Paratur ex Scammonio præparato cum ſuis corrigentibus, indito in fermentum, in artiſcos formato, inque clibano cocto, juxta Aet. lib. 3. c. 100. P. Ægin. vero in forma electuarii ſolidioris cum melle (vel placentæ mellitæ, cum toſtionem præceperit) paravit, l. 7. c. 5. ex ſcammonio toſto, cum ſeminibus apii, piperis, aniſi, fœniculi.

Buccina, Κήρυξ, *Buccinum*, eſt ſpecies quædam animalium ὀστρακόδερμων, quorum totius corporis integumentum teſtæ, aut lapidi palam

eſt

eſt ſimile. Gal. 3. de Al. Fac. c. 33. ſive teſtaceorum turbinatorum *Purpuræ* affine, variæ formę, cujus prolixiorem deſcriptionem, & differentias, uſum quoque in cibis, & medicina reperire licet apud Ul. Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 6. & Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 49. Dicitur & *Murex*, quamvis generalius hoc ſit vocabulum, Purpuram quoque complectens. *Teſtam buccinorum*, Purpurarumque duriſſimam eſſe, & ideo uſtam adhiberi debere, qua ratione vim deſiccandi obtineat, ſcribit Gal. l. 11. de Sim. Fac. §. de *Buccinis*, & *Purpuris*, & l. 1. de C. M. S. G. c. 16. fin.

Buccinator, vocatur Muſculus mole ſua buccas conſtituens, rotundus, in Tubicinibus maxime conſpicuus, de quo plura apud Barthol. l. 3. An. c. 11. p. m. 533.

Buccula, dicitur carnoſa ſub mento pars. Barthol. d. l. p. 532.

Bucellatio, vocatur modus ſiſtendi ſanguinem imponendo lineamentum ſuper venam, vel arteriam, uti ſcribit ex Avic. Fallop. de Vuln. partic. c. 10. Tom. II. Op. p. 208.

Buceras, *Buceros*, βύκερως, βυκέρως, dicitur *fœnum græcum*, ejuſque ſemen, ap. Hipp. lib. 1. de morb. mul. XXCIII. 24. Vocatur & *Telis*, Gr. τῆλις.

† Buelon, verriculum, quo utuntur qui calculum extrahunt. Sanct. Barolitanus de Calc. veſic. c. 10.

Bufo, φρῦνος, eſt animal ob venenoſitatem ſuam abominabile, deterrimum, & notiſſimum ad *Ranarum* ſpeciem accedens. Eſtque vel terreſtris, qui notior, vel paluſtris, minus vulgatus. Ejus uſus Medicus internus in pulvere ſiccato licet hodieque in dubium vocari nec poſſit, nec debeat, utpote obſervationibus fide dignis ſatis ſuperque confirmatus, uti videre eſt apud Schr. Ph. l. 5. cl. 1. n. 7. & Fr. Hoſm. in cl. ad h. l. cum tamen natura nimium quantum animal hoc abhorreat, annon melius foret, abſtinere ab ejus uſu interno, præſertim cum aliorum gratiorum medicamentorum copia minime deſtituamur, prudentiorum judicio relinquo. Quid? quod externus quoque uſus ei, cui applicatur, ſi innotuerit, horrorem & metum incutere haud dubie ſoleat. De ſingulari amuleto adverſus peſtem vide Helmont. tr. Tumulus Peſtis, tit. Zenexton. Plura apud Fr. Hoſm. d. l. *Bufo*. Spagyricis etiam dicitur *Lapis Philoſophicus*, a Lagneo Harm. Chym. Theat. Chym. Vol. IV. pag. 727. Quid ſit *Bufo groſſus de lacte*, tumet ipſe ariolare ex eodem d. l. pag. 759. *Bufo Philoſophorum* vocatur in extractione animæ Mercurii metallorum, quando ſpiritus eſt fixatus in ſua terra ſulphurea, eſtque venenum peſſimum, quia ſiccitas ſua eſt ſufficiens ad convertendum proprium ſuum Mercurium metallicum, & naturalem in Sulphur purum, in Appendice Elucidarii Chriſt. Pariſienſ. Theat. Chym. Vol. VI. pag. 275.

Bufonites *lapis*, *Bufonius lapis*, *Crapaudina*, Chelonites. Vide *Batrachites*. Hoſm. ad Schr. d. l. p. 646. fabulas, & nugas ſapere exiſtimat, quod lapis hic in bufonibus reperiatur. De virtute ejus inſigni virus omne eliciendi, & inflationes a venenatis beſtiis illatas diſcutiendi, ſolo ſaltem contactu, & attritu blando, teſtatur Aldr. l. 4. de Inſect. c. 3. p. m. 469. l. 5. c. 12. p. m. 620.

† Bugantiæ perniones. Mercat. lib. 1. cap. 12.

Buleuma, βύλευμα. Vide *Conſilium*.

* Bulimus, βύλιμος, vehemens, frequentior, & nimium aucta fames, eſt ſymptoma p. n. aucti appetitus ciborum, etiam cum animi deliquio, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo acidioris orificium ventriculi vellicantibus, & pungentibus. P. Barbette lib. 4. Prax. c. 1. cum not. Dekeri, Franc. Sylvius l. 1. Pr. c. 2. §. 5. Qui cum Galeno cauſam in refrigeratione oris ventriculi, & indigentia quærunt, ex l. 1. de cauſſ. ſympt. c. 7. operam perdunt. Dicitur & a nonnullis βυλιμία, item βύπεινα, magna eſuries, *Furcilla*. Vide Linden. Sel. Med. Ex. XIII. §. 58. ſeqq. Differt ab *Appetentia canina*, quod in hac vomitiones ſequantur ex nimia ingluvie; in *Bulimo* non item, ſed animi deliquium ſit hujus comes, & ſymptoma proprium, atque inſeparabile, uti Lind. d. l. §. 74. teſtatur.

Bulla, πομφόλυξ, dicitur flatus incluſus humido circum extenſo. Ita enim generari ſcripſit Gal. c. 7. aph. 34. Adde Dieter. n. 708. *Bullæ* fiunt circumtenſo humore ſpiritui flatuoſo, & ſolet hoc magis accidere, quando humor aliquid tenacitatis habet; tunc *Bullæ* quoque magis ſtabiles, & difficultet ſolubiles eſſe ſolent. Eſt ergo *Bulla* ſoboles flatuum, cum ſuperficiaria viſcoſitate majori, minorive, per agitationem, & conquaſſationem obortum. De hujus generatione, & differentiis plura legeſis in notis ad Joſſenii Judic. de S. V. S. M. p. 190. ſeqq. Quid *Bullæ* in urinis ſignificent, indicat Hipp. 7. aph. 34. quamvis alii etiam ad alios morbos flatulentos hoc ſignum extendant, Dieter. n. 708. Paracelſ. de urin. judic. t. 2. c. 3. *Bullæ* dicuntur etiam puſtulæ, cum oculis obortæ, tum ex combuſtione in aliis quoque partibus excitatæ. Gal. lib. 6. & 9. de Sim. Fac.

Bullimenta, vocantur ab Auguſtino Pantheo quando vaſa aurea, vel argentea eluun-

tur, & exterguntur convenienti quodam liquore, ut fiant nitidiora. Libav. S. A. Ch. l. 1. c. 24.

Bupeina. Vide *Bulimus*..

Bupreſtis, βύπρηςις, eſt animal inſectum quoddam, cantharidi & ſpecie, & viſibus adſimile. Gal. l. 11. de S. Fac. §. b. t. Dicitur a βῦ, particula intenſiva, vel a βῦς, bos, quod animal bobus imprimis exitioſum ſit, teſte Plin. l. 22. c. 22. quod nominis indicium urget Joh. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 190. quamvis & equis pariter noxium notaverit P. Veget. Art. Vel. l. 3. c. 78. & πίμπρασθαι, inflammare, & inflare. Integram *Bupreſtis* hiſtoriam vide apud Ulyſſ. Aldrov. lib. 4. de inſect. cap. 6. Dicitur etiam quibuſdam Græcis βυδάπη, a valde mordendo. Venenum ejus acre, nitroſum, imo cauſticum, & corroſivum eſt. Quod ſi quis *bupreſtem* biberit, antidota tradidit Scribon. Larg. num. 190. & Gal. l. 2. de Antid. c. 7. Nihilominus *Bupreſtes* ad utilitatem quoque medicam fuiſſe olim adhibitas, v. g. ad uteros inflandos, & purgandos, teſtatur Hipp. l. 1. de morb. mul. c. 25. 42. & quidem ſine alis, pedibus, & capite, l. de nat. mul. XXIX. 90. Et Dioſcor. lib. 2. c. 66. ad carcinomata, lepram, & impetiginem curandas aliis admiſtas fuiſſe confirmat.

Bur, terminus Helmontianus, ſignificans ſuccum mineralem, in quem aqua in terra fraceſcens aliquando tranſit, juxta ſpecies per directionem ſeminum electas, quemadmodum *Loſſos* dicitur liquor ſeminalis, ex aqua fraceſcente ad plantarum generationem faciens, tr. Elementa n. 13. *Bur* prima mineralium ſoboles dicitur, tr. Aqua n. 7.

Burac, eſt *omne genus ſalis*. Alii vero diſtinguunt, ut Baurac, Denequat; *Borago*, Borax, Uritat, Angar. Rul.

Burdo, *Burdus*, vocatur *Hinnulus equi*, vel *muli;* cujus poſterioris teſticuli, & jecur qualem vim habeant medicam, docet Aldrov. l. 1. de quadr. c. 5. fin.

Burina, i. e. *pix*. Rul.

Buris, vocatur *Hernia ſcirrhoſa*, ex lapideitate apoſtematis duri genita. Avic. l. 3. fen. 2. t. 1. c. 3.

* Bursa *teſtium*. Vide *Scrotum*.

Bursalis, vocatur Muſculus femoris obturator internus, ob ſimilitudinem quandam cum marſupio. Barthol. l. 4. An. c. 11. p. 520.

Buteo, βυτέων, τελόρχης, eſt ſpecies *Accipitris*, cujus deſcriptionem vide in Aldr. l. 5. Ornith. c. 7. Hujus ſingularis uſus eſt in cibis, cum carnem obtineat optimam, & teneram, ut & in medicina, quando teſticuli cum melle cocti, & oblati laudantur ad arcendam conjugalem infirmitatem, p. 372. ed. Bonon.

Butiga, eſt inflatio totius faciei, quæ & *Gutta roſa*, vel *rubea vocatur*. Rul.

Butbler, nomen eſt hominis, qui lapidem mirabilis efficaciæ habuit, de quo integrum tractatum ſcripſit Helmontius inſcriptum *Butler*. Fuit natione Hybernus, homo magna quondam in æſtimatione apud Jacobum Angliæ Regem, qui mira præſtitiſſe lapide ſuo ibid. legitur in curatione morborum graviſſimorum citiſſima, in Chryſopœja, ſive auri ex plumbo, & hydrargyro confectione excellens. Credat, qui volet. Plura de illo, & ejus obitu violento vide apud Fr. Hoſmann. in clav. Schroder l. 2. c. 65. pag. 89. ſeqq. An hujuſmodi *Panacea Butleriana*, quæ ſolo intinctu magnæ olei copiæ vires ſuas communicet, & multiplicet, & ſola etiam inunctione, vel unius, alteriuſve guttulæ propinatione tam miros effectus præſtet, naturalibus viribus excogitari, & operari poſſit, ego valde dubito. An prorſus vana erit ſuſpicio de præſtigiis? Judicium B. Rolfinkii de *Butleriana* hac univerſali medicina legito in Ord. ac Meth. Med. Spec. Comm. l. XIII c. 5. necnon in Marci Marei Philoſ. vet. reſt. Part. IV. ſ. 1. ſubſ. 6. Vide *Panacea*. Deſcriptio Lapidis *Butleri* occurrit in Morley Collect. Chym. Leid. c. 375.

Butyrum, βούτυρον, & in maſculino *Butyrus*, βούτυρος, perinde enim eſſe docet Gal. l. 10. S. Fac. & l. 7. de C. M. S. L. c. 1. dicitur (1.) ipſa lactis ſubſtantia, & pars ejus pinguis, ab ipſo multa agitatione, & conquaſſatinne ſecreta. Etenim *Butyrum* fit ex eo, quod in lacte pinguiſſimum eſt. Gal. d. l. de S. F. Unde etiam nonnullis oleum ex lacte appellatur. Paratur copioſiſſimum e lacte bubulo, (hinc & nominis originem habere ex Joh. Petro Harluno notavit J. Rhod. in Lex. Scrib. t. Butyrum) quamvis omnino ex ovillo, & caprillo lacte parari poſſit, teſte Plin. l. 28. c. 6. nec video, cur Gal. d. l. hoc mirum viſum fuerit. Quin & ex humano lacte parari poſſe, norunt lactantes mulierculæ, abundantia ejus gaudentes; quo *Butyro* nihil præſtantius contra phtbiſin eſſe dixit Fr. Hoſm. cl. Schrod. p. 662. Butyrum olim Romanis non multum fuiſſe in uſu, vult C. Bartholin. in Adverſ. l. 53. c. 14. Limitavit vero Rhod. hoc intelligendum eſſe de florente Republ. Not. ad Scrib. n. 43. quem huc porro referas. Scythas olim ex equino lacte *Butyrum* paraſſe, teſtatur Hipp. l. 4. de morb. XXV. 22. ſeqq. ubi ſimul modus parandi traditur: locus ſane lectu dignus, & jucundus. Jung. Linden. Exer. XVI. §. 10. ſeqq. multis; quem modum Plin. d. l. paucioribus verbis comprehendit. Quod fiat hyeme calefacto lacte, æſtate expreſſo tantum, in longis vaſis crebro jactatu anguſto foramine ſpiritum

conci-

Digitized by Google

concipientibus ſub ipſo ore, res eſt per ſe notiſſima; quemadmodum & ejus vires, & uſus internus, & externus omni carent difficultate. Scilicet molliendi facultate præditum eſt, vimque habet olei. Dioſcor. l. 2. c. 81. Singularem vim venenis reſiſtendi oleoſitate ſua, & acrimoniam illorum infringendi valide deprædicat Foreſt. lib. 30. Obſ. 8. in Schol. (2.) A Chymicis hoc vocabulum translatum ad liquores oleoſos ex mineralibus paratos; v. g. ex Antimonio, & Mercurio ſimul deſtillatis paratur *Butyrum Antimonii* dictum, de quo Rolfink. Chym. lib. 3. ſect. 1. art. 4. cap. 12. & alii. Libav. vocat etiam *Butyrum Sublimati*, Syntag. Chym. t. 1. lib. 3. cap. 14. Ita & Magiſterium *Saturni*, ſive Plumbi dicitur *Butyrum*, a dulcedine, & conſiſtentia. Rolfink. d. l. lib. 5. ſect. 2. cap. 32. Rul. in Lex. *Butyrum Arſenici* ad cancros commendatum a Paracelſicis, de cujus tamen periculo vide Libav. Synt. Chym. t. 1. lib. 7. c. 26. *Butyrum ſciſſile* Crollii vide in Chym. & ap. Libav. t. 2. Alch. Pharm. c. 36. Poterius quoque ſingulare *Butyrum margaritarum* antihecticum finxit, teſte eodem Rolfink. d. l. cap. 41. (3.) Pharmacopæi etiam compoſitionibus uſitatioribus Unguentorum Potabilium, Rubri, & Viridis *Butyri* titulum attribuerunt, vulgo *Rote und grüne Butter*, cum baſis ſit *Butyrum*. Vide Diſpenſatoria.

Byne, βύνη, dicitur hordeum maceratum, germinans, ac una cum lingulis toſtum, uti recte deſcripſit Aet. l. 30. c. 29. Vocatur & *Braſium*, vulgo *Malta*, vel *Maltum*, Germ. *Malb*. Ex hac cocta cum aqua, & lupulo condita fit potus ille notiſſimus, *Cereviſia*, ſive *Bira*. Perſpicuam magis deſcriptionem, & declarationem vide apud Th. Willis de Ferm. c. 7.

Byrethrum. Occurrit hoc vocabulum apud Foreſt. l. X. Obſ. 132. ſchol. & denotat ſpeciem alicujus ſacculi capitalis, vel pileoli medicati, ſive cucuphæ ex ſpeciebus cephalicis paratæ. Verum nullam hujus appellationis invenire licet rationem, aut anſam, aut etiam authoritatem. Neque enim in Græco, aut Latino tale vocab. occurrit. An fortaſſis Author voluit appellare *Barettum*, a Gallico *Barette*, vel *Berettum* ab Ital. *Berette*, quorum utrumque pileolum, vel capitium ſignificat?

Byrsa, βύρσα, id eſt *Corium*. Vide infra *Corium*.

Bysauchen, βυσαύχην, dicitur proprie, qui humeros attollens cervicem contrahit. Uſurpatur etiam de iis, qui morboſa rigiditate cervicis laborant, & obſtipa cervice incedunt, teſte Keuch. in notis ad Seren. p. 150.

Bysma, βύσμα, a βύω, quod ſignificat *oppleo, obturo*, dicitur *obturamentum*, vel *Epiſtomium* in vaſis, quale de doliis oleariis ſumtum, & cum ſordibus officinæ fullonum, & fructu, ſive ſemine ſerpentis miſtum ligni multo accenſo injectum ad ſuffitum hyſtericum ordinavit Hipp. l. 2. de morb. mul. VII. 7. Qui vero ibidem *amurcam* infuſam, (ceu ad exulcerationes ſedis, & genitalium utriuſque ſexus utilem, teſte Dioſc. l. 1. c. 134.) per hoc vocab. intelligunt, nulla ratione niti videntur. Huc pertinet & adverb. βύζην, Hipp. non infrequens, ſignificans *acervatim*, cumulate, denſe, v. g. de menſibus largiter cum impetu prorumpentibus, l. de nat. mul. VI. 3. & l. de morb. mul. XIV. 5. Eidem quoque veſtis probe contexta, denſa, & plena dicitur εἷμα βεβυσμένον, dict. l. II. 3. 6. cui opponitur τὸ μαλθακόν, rarum, laxum, molle.

Byssus, βύσσος, eſt lini genus tenuiſſimum, & nobiliſſimum, naſcens in India, & Ægypto, ex quo olim pretioſiſſimæ veſtes conficiebantur. Gorr. Unde *Byſſinus*, βύσσινος. Qui *Byſſum* per colorem purpuræ exponunt, eos recte carpit Henr. Steph. in Lex. ex Luc. XVI. Ariſtoph. Scholiaſt. *Byſſum* exponit per pudendum muliebre. Dicitur & βύττος.

Bythos, βυθὸς, *profundum*, *altum*, imum gurgitem ſignificat. Uſurpatur ab Hippoc. de fundo ventriculi, ad quem gula cibos tranſmittit, in Epiſt. item de profunditate maris ibid. & tropice de *ſupina ignorantia*, in Præc. VI. 1. & de extrema pernicie rurſus in Epiſtol.

C

Cab, Aurum ſignificare, vult Matt. Rul. in Lex. Ch.

Cabalatar, i. e. *Sal nitrum*. Rul. Dicitur alias *Cabulator*, de quo p. p.

Cabebi, *Cabeb*, i. e. *ſquamma ferri*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Cabeliavus, dicitur Belgis ſpecies *Aſelli* piſcis, vel *Lucii*, de quo plura vide apud J. Ant. Linden. Sel. Med. Ex. XI. §. 81. ſeqq.

Cabulator, i. e. *Sal nitrum*. Mich. Toxites, & Johnſ. in Lex.

Cacabulum, notat locum ad ſeceſſum, & alvum exonerandam. Acon. in Lex. Med. citante Joſ. Laur. in Amalth. Onom.

Cacabus, κάκκαβος, κακκάβη, κακάβη, idem quod *olla*, vel *lebes*, aut *ſartago*, in qua aliquid coquitur. Meminit illius ſæpius Scrib. Larg. Jungat. Joh. Rhod. in Lex. Scribon. Sunt *Cacabi* vel fictiles, vel ænei. Rul. & Johnſ. deſcribunt, quod ſit vas continens choros tres, vulgo *Eine Daſanne oder Beſſel*.

Ca-

Digitized by Google

Cacangelia, κακαγγελία, idem quod κακοῤῥημοσύνη, *maledicentia*, *procacitas*. Legitur apud Hippocr. lib. de Arte in princ. quamvis legatur ibid. καξαγγελίη. Vid Foeſ. Oec. p. 301.

Cacaoteti, ſive *Lapis Corvinus* Indiæ, qui calefactus tonitru edere dicitur, apud Borell. hiſt. & Obſerv. Cent. 2. O. 38.

Cacatio, ἀποξίτησις, idem quod *Aphodos*. Vide ſupra. *Cacator*, quod ſcabioſus fiat natibus mediante toſtura excrementorum, hoc per magnetiſmum fieri, perſuadere cupit Helm. de magn. vuln. cur. num. 21. Sed rectius præſtigiis annumerari debet. Inter febrium ſpecies numeratur quoque *Cacateria* a Fr. Sylv. Pr. Med. lib. 1. cap. 30. §. 113. 181. juxta ſuam hypotheſin, dependens a bile minus volatili, ſed magis acri, & ad notatum ſucci pancreatici acceſſum acriori adhuc reddita ipſa inteſtina mordente, & ad contentorum propulſionem irritante.

Cacatoria Febris, dicitur Sylvio febris quædam intermitiens, cum alvi dejectione copioſa, & quandoque torminoſa, ægros valde affligens, quæ & *Dejectoria*, aut *Catharctica* vocari poteſt. Sylv. l. 1. Pr. M. l. 1. c. 30. §. 39.

Cacenærium *Tartarum*, eſt materia peccans in corpore humano, generata a ſeparationibus facultate ſegregativa, non ſuccedente mox expulſiva. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch.

Cachexia, καχεξία, dicitur *malus corporis habitus*, & opponitur τῇ εὐεξίᾳ, hoc eſt bono corporis habitui, per *Habitum*, ἕξιν, intelligendo externam, & in ſenſus, præſertim viſum, & tactum, incurrentem corporis κατα-σκευὴν, ſive conſtitutionem, ſecundum quam aliquis carnoſus, vel gracilis duro, vel molli, denſo, vel raro, bene, vel male colorato corpore præditus eſſe dicitur. Dieter. in Jatr. num. 454. Extenditur etiam a quibuſdam ad *Maciem*, *Tabem*, vel *Atrophiam*, monſtrante hoc Linden. S. M. Ex. XIII. §. 61. 197. quando ſcil. intumeſcentia imprimis crurum jam concurrerit, cujus ſingulare, & rarum exemplum legi poteſt apud Rolfink. Ord. ac Meth. Commen. lib. XIV. ſ. 1. cap. 5. Eſt alias veræ Cacochymiæ ſoboles, & plerunque hydropis prodromus, & nutritionis depravationem complectitur. Cauſſa a laud. Rolfink. adducta, Sal ſcil. reſolutum, d. l. l. II. ſ. 3. cap. 11. eſt nimis generalis. Definitio Jonſtoni in Syntagm. Pr. P. III. l. 5. Tit. 6. c. 2. a. 2. ita poteſt, ac debet ſuppleri: *Cachexia* eſt univerſi corporis in tumidam, & male coloratam mollitionem diffuſio, proveniens a ſucci nutritii chyloſi diverſimoda vitioſitate, ſanguinis quoque varii generis corruptionem ſupponente, Jung. Fr. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 39. Barbet. Chir. P. III. l. 1. c. 14. peculiarem quidem cauſſam, videl. obſtructionem vaſorum lymphaticorum videtur ſtatuere. Sed & hæc ſucci nutritii, & ſanguinis vitioſitatem præſupponit. *Cachecticus*, καχεκτικὸς, dicitur, qui *cachexia* laborat. Galen. de cur. rat. per S. M. c. 19.

Cachimia. Vide *Cachymia*.

Cachlex, κάχληξ, eſt lapillus, vel calculus, præſertim qui in aquis, & maris littoribus reperitur, teſte Svida, qui etiam ſpeciem aliquam animalculi cujuſdam hoc nomine venire dicit. Lapillos illos, qui κάχληκες dicuntur, ignitos, & in ſero lactis extincto imbuere hoc vi adſtrictoria contra dyſenteriam utili, teſtatur Gal. l. 10. de S. F. §. Serum lactis.

Cachrys, κάχρυς, (Gorræus rectius ſcribi vult κάγχρυς, *Chanchrys*, κάγχρυ, & κάχρυ) ſignificat *ſemen roriſmarini*, apud Dioſcor. l. 3. cap. 87. imo ipſum etiam Roſmarinum, ſive Libanotidem, ex Hippoc. de nat. mul. XXIX. 75. Dicitur 2. & germinatio arborum quarundam, videlicet quercus, abietis, piceæ, juglandis, &c. ſive verna, ſive autumnalis, veluti κύημα, & rudimentum κάχρυς. Theoph. lib. 3. Hiſtor. Plant. cap. 7. 3. ſignificat Hordeum toſtum in furno, ut facilius commoli, & in farinam redigi poſſit. Svida, & Gorr. in def. Meminit hujus vocab. fortaſſis in hac ſignificatione Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 6. dicens, nihil habere virtutis emollientis, ſed digerentis. In hac quoque ſignificatione Hipp. accepit, de nat. mul. XXIX. 69. lib. 2. de morb. LXV. 14. & l. 3. XXX. 13. Vide Foeſ. in Oecon. pag. 294. De hoc vocabulo etiam legatur Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 70.

Cachimia, *Chachimia*, *Kakimia*, terminus eſt Paracelſicus, quo denotatur corpus metallicum imperfectum, vel immatura metalli minera, quod non eſt ſalinum, neque metallum, ſed pene metallicum, cum primam materiam metallicam habeat, & ex primis tribus metallicis ducat originem. *Cachymiæ* dividi poſſunt in Sulphurea, ut Marchaſita, Chiſeta, Cobleta: 2. in Mercurialia, ut Arſenicalia, Auripigmentalia, &c. 3. in Salina, ut omnia Talcica. Ger. Dorn. genealog. mineral. c. 20. in Th. Ch. Vol. I. p. 587. Allegoricam, & ænigmaticam *Cachymiarum* applicationem vide, ſi placet tempus terere, paſſim in ſcriptis Paracelſi, præcipue in Paramiro. Cachymiarum vitam conſiſtere in ſpiritu Mercuriali tingente; contra mortificari per ſublimationem ſale, & vitriolo, dixit l. 4. & 5. de vit. rer. natur. Joh. 30. ſpecies *Kachimiarum* hodieque reperiri cognitas jactitat, quas tamen enumerare non vult, fortaſſis nec poteſt.

Cacia, *ferrea*, i. e. *Cochlear ferreum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Cacoalexiterium, κακαλεξιτήριον, idem quod *Alexiterium*, h. e. remedium, quod præſens virus expellit. Utitur Helmont. tr. de peſte §. præſervatio.

Cacochori, κακόχροι, i. e. *pravo calore præditi* ſc. in facie. Differunt ab ἀχροίοις, ſive decoloribus. Gal. comm. de R. V. I. A. t. 118. Joh. Martinus prælect. in Hipp. de A. L. & Aq. t. 27. p. m. 46. Jung. Marcell. ad Dioſc. l. 3.

Cacocnemos, κακόκνημος, i. e. *malis ſuris præditus*; alii per *macilentum* exponunt. Ital. di cattive garate. Joſ. Laur. Amalth. Onom.

* Cacochymia, κακοχυμία, eſt vitium Humorum vitalium, præcipue Maſſæ ſanguineæ, qualitate p. n. afficiens, & proveniens a collectione portionum heterogenearum, & vitioſarum corpori alendo ineptarum, vel unius, vel varii generis. Pro varietate degenerationis ad hujus, vel alius excrementi indolem, quatuor ſunt *Cacochymiæ* ſpecies: Bilioſa, ſive Cholerica, Pituitoſa, ſive Phlegmatica, Atrabilaria, ſive Melancholica, & Seroſa, quamvis duæ poſteriores fortaſſis conjungi poſſent. Dividi etiam poteſt, ac debet in Benignam, & Malignam, quæ poſterior & Putrida recte dicitur a Linden. Ex. XVI. §. 242. ejuſque fructus eſt Dyſenteria, §. 170. De *Cacochymia* plura vide in Dogm. noſtris Part. II. cap. 7. d. 9. In ſpecie a Galeno quoque κακοχυμία ad cibum mali ſucci reſtricta fuit, lib. de bon. & mal. ſucci cibis, qui alias dicitur eidem τροφὴ κακόχυμος, cui opponitur εὐχυμία, & τροφὴ εὔχυμος.

Cacodæmonum *Magia*, i. e. præſtigioſa, *diabolica*, opponitur *Magiæ Naturali*, & veræ, ceu damnata, & ab homine Chriſtiano abominanda. Penotus de med. Chym. in Vol. I. Th. Ch. p. 665.

Cacodes, κακώδης, ſignificat *meleolens*, & dicitur de Vomitu. Hipp. Coac. t. 556. & l. de ſuperfœt. XIII. 6. Foeſ. p. 302.

* Cacoethes, κακοήθης. Vide *Malignus*, & *Cacoethia*, κακοήθεια. Vide *Malignitas*. In ſpecie *Cacoethe ulcera*, κακοήθη ἕλκη dicuntur, quæ omnibus rite decenterque factis nihilominus non ſanantur, Gal. 4 M. M. 5. ſcil. propter materiæ affluentis putreſcentem acrimoniam.

Caconiæ, κακονίαι, vitioſe pro κανονίαι, *Canoniæ*, de quo poſtea.

Cacopathia, κακοπαθία, i. e. *paſſio mala*, afflictio. Hipp. de vet. med. XXXIIX. 13.

* Cacophonia, κακοφωνία, dici poteſt in genere *vitiata vox*, cujus ſpecies ſunt, v. g. ἀφωνία, δυσφωνία, ex Gal. de diff. ſympt. c. 3.

Cacophrastus, epitheton Theophr. Paracelſo attributum, ut quidem ipſe queritur, a malevolis; quamvis ſemetipſum quoque ita appellaverit in præfat. ad tr. Paragranum. Sane obſcœnum, quo utitur in ſcriptis, & ſordidum dicendi genus, hoc titulo haud indignum illum eſſe, demonſtrare ſatis ſuperque videtur.

Cacorema, κακόρημα, rectius κόρημα. Vide *Corema*.

Cacorrhemosyne, κακορῥημοσύνη. Vide *Cacangelia*.

Cacorrhythmus, κακόῤῥυθμος, idem quod ἄρυθμος. Vide *Arythmus*.

Cacos, κακός, *malum* ſignificat. Uſitatiſſimum Hipp. in præſagiendo. Opponitur τῷ ἀγαθῷ, 2. aph. 33. An ſemper vero idem ſignificet, quod *lethale*, merito Gal. dubitavit, & nos cum illo. Jung. Dieter. Jatr. n. 427. Foeſ. p. 301.

Cacosinon, *Cacoſinoteron*, *Cacoſinotaton*, κακόσινον, κακοσινώτερον, κακοσινώτατον, idem quod *nocens*, *nocentius*, vel *nocentiſſimum*. Hip. t. de fract. t. 63. Vide Foeſ. p. 302. & Gorr. pag. 205.

Cacosis, κάκωσις, *mala diſpoſitio*, vitium, a verbo κακοῦσθαι, quod ſignificat male habere, male affici. Κάκωσις τ͂ σώματος, *vitium corporis*, legitur apud Hipp. de inter. aff. Φωναὶ κακούμεναι, voces vitiatæ, 3. Epid. l. 10. & 32.

Cacositia, κακοσιτία, *faſtidium ciborum*, & κακόσιτος, *qui faſtidit cibos*. Joſ. Laur. Amalth. On. p. 128.

* Cacosphyxia, κακοσφυξία, *vitioſum pulſum* in genere ſignificat. Gal. de diff. ſymptom. cap. 4.

Cacostomachus, κακοςόμαχος, dicitur de alimentis, quæ vel ſtomachus reſpuit, vel eundem offendunt. Oppoſita ſunt τὰ εὐςόμαχα, ſtomacho grata. Gorr. in defin. Jonſt. Syſtem. P. I. l. 1. c. 2. art. 1.

Cacostomos, κακόςομος, i. e. qui mali oris eſt. Joſ. Laur. d. l. Ital. *di mala bocca*.

Cacothanatao, κακοθανατάω, ſignificat *miſera mortis pericula ſubeo*, ſive miſerabiliter morti me trado. Jul. Alex. not. in Gal. l. 3. de L. Aff. cap. 6.

Cacothymia, κακοθυμία, *vitium animi eſt*, improbis, & imperitis commune, in his emendabilius, in illis malignius. Linden. S. M. Ex. II. §. 29.

Cacotropeein, κακοτροπεῖν, eſt maligne, ſive *perverſe agere*, *moribus eſſe perverſis*. Hip. lib. 1. de morb. mul. LXV. 6. Jung. Foeſ. pag. 302.

Cacotrophia, κακοτροφία, in genere *vitioſam nutritionem* ſignificat. Gal. de diff. ſympt. cap. 4.

Ca-

Cacumen, ἄκρον, *Summum*. Vide *Acron*.

Cadaver, νεκρὸν, quid proprie ſignificet, etiam pueris in triviis notum eſt, ſcil. vel animal, vel hominem vita deſtitutum, ſive mortuum. Ejuſmodi *Cadavera* olim ad exercendas operationes Anatomicas adhibita fuiſſe, teſtatur Gal. in Libris de Adminiſtrat. Anatom. in ſpecie l. 2. princ. *Cadaverum* cruentationem, cujus rationem Helmont. in Spiritus mumiales, vel inſitos refert, de magnet. vuln. cur. num. 113. & quod aquis ſubmerſa maneant, non eſt hujus loci examinare. *Cadaveris* humani cujuſdam raram fragilitatem ſtatim poſt obitum legeſis in Ephemer. Nat. Cur. Tom. III. Obſ. 127. *Cadaverum* condituram antiquam, & hodiernam vide apud Rolfink. de Purgant. ſ. 1. art. 2. c. 44. & 44. & ex noviſſimis Morley Collect. Chym. Leid. c. 100. *Cadaveris* humani phthiſi correpti manum maculas infantiles ad contactum tollere, aſſerit Helmont. tr. Demens Idæa n. 46. *Cadaver* humanum eſſe frigidius glacie, vult idem, tr. Ort. imag. morb. n. 15. Ejus fœtorem ſtomachum ſubvertere, teſtatur tr. Cuſtos errans n. 46. *Cadaveris* humani vermes a ſemine monſtruoſo gigni, voluit Parac. l. 2. Paragraph. 3. *Cadaver* quoque appellat in oppoſitionem Spiritus, vel Tincturæ, de caduco matric. §. 3.

Cadmea, καδμεῖα, a *Cadmo* Agenoris Phœnicum Regis filio, qui Thebas in Bœotia condidit, unde & Arx Thebana *Cadmea* dicitur. Inde obortum proverbium: *Cadmea victoria*, καδμεῖα νίκη, quo uſus eſt Gal. l. 1. de diff. reſpir. c. 2. in fin. victoria inutilis & victori minime glorioſa.

Cadmia, καδμία, aliis *Climia*, *Chlimia*, duplex dicitur: *Nativa*, quæ iterum gemina: Metallica, quæ Cobaltum, & metalli expers, quæ lapis calaminaris eſt. *Factitia* varia, Botrytis, Capnitis, Calamitis, Oſtracitis, Placitis, in quarum differentias inquirere, cum C. Hofm. Paralip. offic. c. 94. A. ſupervacuum arbitramur. Vid. Schrod. l. 3. Pharm. c. 19. & Fr. Hofm. in cl. ad ill. loc. Galenus quoque utriuſque ſpeciei meminit, nativæ quidem ſatis obſcure l. 9. de S. F. §. Molybdæna, factitiæ vero ibid. §. *Cadmia*. Pluribus etiam deſcripſit Rul. in Lex. Ch. De hac, & ejus vi venenata legi etiam poteſt Obſ. 78. Tom. II. Ephem. Natur. Curioſ. Quod, & quomodo æs tingere poſſit, lege in Vogel. tr. de Lap. Phyſ. condit. c. 7. Vol. III. Th. Ch.

Caducus, ſimpliciter, & cum adjectione *Morbus*. Vide *Epilepſia*.

Cadus, κάδος, eſt nomen vaſis vinarii, & certæ quoque menſuræ, videlicet amphorarum octoginta. Amphora vero libris octo, vel unciis nonaginta ſex æſtimatur. Linden. S. M. Ex. X. §. 140. Dicitur & μετρητὴς, Gorr. p. 292.

Cæcilia. Vide *Cæcilia*.

Cælatura, *Cœlatura*, fortaſſis a κοῖλος, *Cavus*, γλυφὴ, eſt artificium ſculpendi, vel pingendi cœlo, ſcalpris, adamante, aliiſque inſtrumentis ligna, lapides, metalla; de quo artificio legatur Libav. Syntagm. Arc. T. 1. l. 1. c. 23.

Cæmentatio, *Cæmentum*, *Cœmentum*, *Cimentum*, & *Cimentatio*, legitur apud Gerard. Dorn. de tranſm. metall. c. 20. in Th. Chym. Vol. I. p. 548. ſeqq. Per ſimplex *e*, & per *æ* legitur in Rul. & Johnſ. Lex. Præter vulgarem, & genuinam ſignificationem ad architectos pertinentem, qua denotat lapides ſectos, & materiam ad ædificia cæſam, Gr. χάλιξ, habet in Chymia aliam quoque peculiarem ſignificationem. His enim ita dicitur corroſio ſicca, qua corpus aliquod metallicum cum ſalibus corrodentibus, quæ etiam *Cœmentum* dicuntur, ſtratificatum calcinatur. Solum aurum, & argentum ſuſtinent *Cœmentationis* violentiam, ceu ultimum ſupplicium, nec mutantur in calcem, ſed ſaltem conſumtis reliquis metallis imperfectis admiſtis, puriora evadunt, Rolf. in Ch. l. 2. c. 3. Jung. Schr. Ph. l. 3. c. 8. pag. 362. ſeqq. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. ſ. 4. cap. 6. Pharmac. Acroam. l. 1. ſ. 4. c. 6. D. D. Bohn. diſſ. Phyſ. Chym. XII. par. 22. *Cæmentationem* ſpeciem calcinationis dixit Parac. l. 7. de reſuſcit. rer. nat. *Cementorum* varias ſpecies peculiari libro collegit idem. In genere quoque *Cementare* uſurpari pro ſtratificare, h. e. alternas res quaſdam ponere, vult Rul. d. l. *Cœmentum* pro luto, quibus vitra, & alembici occluduntur, accepit Helmont. tr. Complex. atque Miſt. Elem. figm. n. 47.

Cæo, καίω, uro. Vide *Cauma*, *Cauſis*.

* Cæros, καιρὸς, occaſio eſt, & opportunitas rei cujuslibet agendæ, quomodo ap. Hip. 1. aph. 1. καιρὸς ὀξὺς dicitur, quod Medico maxime conſiderandum; cujus prudentiæ, & pietatis eſt officium, in omnes occaſiones temporis habere oculum paratum, eſſe oculatum ad quamvis arripiendam occaſionem, præſertim ubi in acie res, atque cito ſolet momentum occaſionis præterire. Unde ἄκαιρος dicitur, cui opponitur ἀκαίρος ἰατρὸς, Dieter. Jatr. n. 425. Dicuntur & *morbi tempora* Galeno καιροὶ, quorum quatuor numerantur, qua univerſalia totius morbi, qua particularia ſingularum periodorum in intermittentibus, de quibus ſingulis ſuo loco. A ſubſtantivo καιρὸς deſcendit καίριος, quod præter ſuam receptam, & generalem ſignificationem, qua *Opportunum* notat, apud Hipp.

Hipp. in ſpecie periculo mortis *opportunum*, h. e. lethale ſignificat, v. g. de vulneribus, quæ certiſſimam, & celerrimam mortem adferunt, de artic. ſect. 2. t. 10. Gal. 3. in prorrh. t. 29. & in genere de morbis periculoſis, & lethalibus, Hippoc. l. 1. de morb. IV. 1. 9. 10. 11. Phraſin Homericam ex Iliad. Θ. v. 48. & 326. ideoque veteribus uſurpatum demonſtravit Foeſ. in Oec. p. 300.

Cæsar, *Cæſareus*, *Cæſo*, Gr. ὑςεροτομοτοκία, de partu, vel fœtu ex utero matris ſive mortuæ, ſive vivæ ſectione uteri, & abdominis extracto dicitur, de quo legatur integer tract. Franc. Rouſſeti de partu Cæſareo, & Sennert. Med. Pr. l. 4. P. 2. ſ. 6. c. 8.

Cæsius. Vide *Glaucoma*, *Glaucoſis*, *Glaucos*.

Cafa, *Caf*, *Cafur*. Vide *Camphora*. Rul. & Johnſ.

Cagaret. Vide *Mana*. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 71.

Cagastrum, vocatur a Paracelſo ſemen morbificum non connatum, vel hæreditarium, ſed adſcititium ex corruptione, ad differentiam *Iliaſtri*. Suntque morbi *Cagaſtrici*, Pleuritis, Peſtis, Febris, &c. tr. Labyrinth. Med. CXI.

Cahos, pro *Chaos*, de quo infra. Johnſ.

Cal, eſt *Arſenicum Citrinum*. Significat & *Acetum*. Rul. Johnſ.

Calae, *Calaem*, *Calaemum*, eſt ſpecies *Stanni* Indici, quod ignis examini ſubjectum transmutatur in ſpeciem ceruſſæ, qualis fit ex plumbo, & ſtanno noſtrate. Libav. Alchym. tranſmutat. Defenſ. contra Guibert. in T. III. p. 183. De ejuſdem tranſmutatione in argentum per cæmentationem legatur idem, Syntagm. Arc. Ch. l. 7. c. 10. & 16.

Calamedon, καλαμηδὸν, epitheton differentiæ alicujus fracturæ, quæ etiam dicitur εἰς ὄνυχα, quando fit ſecundum partem aliquam recta, in extremo autem Lunata. Gorræus in Def. quamvis Joh. Siglic. in quad. Diſp. de Fract. hanc ab illa diſtinguat, & fracturam σχιδακηδὸν, hoc eſt *aſſulatim*, ſive inſtar ligni fiſſi factam cum καλαμηδὸν coincidere ſtatuat.

† Calami Medulla Dulcis, Caſſia. Hieronym. Mont. pract. P. I. l. 2. c. 8.

Calaminaris, *Calamina*. Rul. Johnſ. *Cadmia lapidoſa*, metalli expers eſt lapis, qui reperitur in metallorum fodinis, foſſilis, ſubflavus, non admodum durus, luteum, dum accenditur, fumum eructans, cujus uſus externus ſiccans, & adſtringens eſſe ſolet. A Glaubero naturæ Aluminaris, ab aliis vero Martialis habetur, quælibet acida & humida abſorbens, indeque ulceribus curandis valde proficuus. Et ejus Magiſterium merito ſuſpectum habetur a Fr. Hofm. in clav. ad Schrod. l. 3. c. 8. quamvis Paracelſ. crudum quoque intus adhibuerit, l. 2. de Tart. t. 3. c. 3. & tr. 2. de morb. ex Tartaro, c. 2. de externo uſu, l. de præparat. 1. Ejus uſus etiam eſt ad faciendum Orichalcum, dum cupro colorem illum aureum tribuit. *Lapidis calaminaris* igniti, & in aquis ophthalmicis extincti in gratiam collyrii meminit Libav. Alchym. Ph. cap. 10.

Calamitas, ἀποτυχία, pro infelici, & damnoſo eventu ſumitur, v. g. de purgantium ἀποτυχίαις. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 11. Scrib. L. n. 231.

Calamitis, καλαμίτης, eſt differentia *Cadmiæ factitiæ*, dicta ita a figura *calami*, quam a pertica ferrea, cui, dum æs fuſum ea agitatur, adhæreſcit, acquirit. Schrod. l. 3. c. 19. Agricola quoque *Calamiten* appellat ſtirpem lapideam in mari natam, a forma calami ſic dictam l. 4. foſſil. in fin.

Calamus, κάλαμος, præter ſignificationem botanicam, qua *Arundinem*, ejuſque varias ſpecies denotat, quæ non eſt hujus loci, tribuitur etiam pennæ, qua ſcribimus, cujus parandi modum vide apud Gal. l. 9. de admin. Anat. cap. 5. Olim fiebat ex arundine, teſte Rhod. ad Scrib. n. 10.

Calandra, *Chalandra*, κάλανδρος, dicitur volucris ex *Alaudarum* genere, eſtque alauda maxima, cujus caro inter cibos laudatiſſimi ſucci refertur. Aldrov. l. 18. Ornith. c. 13.

Calatiæ, dicuntur homines laſcivi, & impudentes, a *Calco*, juxta Johnſon. in Lexic. l. 2.

Calbeum. Vide *Galbeum*.

Calcadis, *Calcadinum*, dicitur *Vitriolum album*, aliis *Sal Alkali*. Rul. & Johnſ.

* Calcaneus, *Calcaneum*, *Calx*, *os Calcis*, Gr. πτέρνα, maximum, & principaliſſimum eſt os pedis, ad firmationem pertinens, quod Aſtragalo ſubeſt. Gal. l. 3. de U. P. c. 7. & lib. de Oſſib. c. 24. In hoc os chorda totius corporis maxima, & robuſtiſſima, hoc eſt tendo communis trium muſculorum pedis, (quamvis C. Hofm. comm. ad Gal. l. 3. de U. P. n. 151. quatuor muſculorum exiſtimat eſſe tendinem, Plantarem etiam addens) inſeritur. Barthol. Anat. l. 4. c. 21.

Calcanthos, *Calcanthum*, pro *Chalcanthum*. Rul.

Calcar, idem quod *Calcaneum*.

Calcarius *Lapis*, eſt ſaxum, unde *Calx* paratur. Schrod. l. 3. c. 8. Habetur ineptus ad vitrum, propter Sal acidum. Helmont. de Lith. c. 3. n. 7.

Cal-

Calceamentum. Vide *Calceus*.

Calcedonius, vulgo *Cacedonius* (an *Carchedonius* Agricolæ, quem ſpeciem Carbunculi dixit in lib. de metall.) eſt lapis inter pretioſos infimus, variis coloribus, lucidis, & opacis conſtans, ſtriatus, purior tamen, & præſtantior marmore. Paracelſ. tr. Cœlum Philoſ. fere ſub fin. & l. 4. Philoſ. c. 6. Ignis per attritionem elicitur, tr. de Podagr. Dicitur etiam de Tartaro, & calculo morbifico, lib. 1. de Tart. t. 1. cap. 2.

Calcena, *Calcenon*, *Calcenonia*, *Calcinonia*, dicitur minera Tartarea morboſa, ſive Calx tartarea. Parac. d. l. 2. c. 1.

Calcetus, idem quod *Calcenonius*, vel *Calcenos*. Sanguinem *calcetum* dixit Parac. l. 2. de Tart. t. 3. i. e. ſanguinem Tartareis portionibus ſcatentem.

Calceus, *Calceamentum*, ὑπόδημα, ὑποδημάτιον (quorum vocab. expoſitionem mirum emiſiſſe Foeſium, & Gorræum) quid ſignificet, etiam pueris notum eſt, *Calceorum* tamen commodam formam, & præparationem Medico quoque ſcitu neceſſariam eſſe, patet ex Hippoc. 4. de artic. t. 12. ſeqq. & Galen. in comm. ad h. l. *Calceamentorum* clavis transfixorum, ὑποδημάτων ἡλοκοπημένων meminit l. 10. de C. M. S. L. c. 1. De *calceis* veterum vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 161. ubi & minora calceamenta dicuntur *calceoli*. Ibid. duplicis *calcei* mentio fit. *Calceorum Indicorum* virilium, & muliebrium ex cocto corio ad unguem concinnatorum, admirabili artificio affabrefactorum meminit Chioccus Muſ. Caleol. ſect. VI. cap. 714.

Calcidicum, dicitur medicamentum ex Arſenico. Rul. & Johnſ.

Calcifraga, epitheton Scolopendrii, apud Scrib. L. n. 150. Adde Rhod. ad h. l. Idem quod *Saxifraga*.

Calcigradus, πτερνοβάτης, dicitur qui calci fortius inſiſtit inter ambulandum, quam anteriori pedis parti. Hippoc. ſect. 3. de artic. t. 111.

Calcinatio (annon Græce dici poſſet τιτάνωσις, uti etiam exiſtimat Rul. in Lex. a verbo tranſitivo τιτανοῦμαι, quod a τίτανος, *calx*) in genere ſignificat ſpeciem tranſmutationis corporum, ſive diſſolutionis, ἀλχείωσις, unde Parac. primus gradus tranſmutationis dicitur l. 7. de natur. rer. id quod olim potiſſimum de ea tranſmutatione intelligebatur, quæ per Ignem fit. Ita enim deſcripſit *calcinationem* Theod. ab Hogelande, quod ſit rei per ignem pulveriſatio, ex privatione ſuæ humiditatis partes conſolidantis. Th. Ch. Vol. I. p. 184. Et ita *Incineratio* maxime huc ſpectat. Verum poſtmodo Chymici alios etiam modos excogitarunt *calcinationis*, vel per Sal, vel per Sulphur, vel per Aquam fortem, vel per Fuliginem Mercurii, vel per Argentum vivum. Parac. l. 5. de nat. rer. Hinc Schrod. l. 1. c. 14. & l. 2. c. 63. ita in ordinem redegit *calcinationem*, diſtinguens in eam, quæ fit per Ignem, & eam, quæ per Corroſionem. Illa ſubdividitur in Incinerationem, & Reverberationem, quo & Extinctio rei ignitæ pertinet. Hæc per Corroſionem complectitur Amalgamationem, Præcipitationem, Vaporationem (quæ in ſpecie etiam Philoſophica dicitur, v. g. de Cornu Cervi philoſophice calcinato, Rhod. ad Scrib. n. 122. quamvis & reliquæ corroſionis ſpecies hoc epitheto exornari ſoleant) Fumigationem, & Cæmentationem. Referri quoque huc debet Illinitio liquoris corroſivi; de quibus omnibus in ſuis locis. Jung. Rolfink. l. 2. Chymiæ c. 4. Noviſſime *Calcinationis* rationem, & differentias perſpicue, & accurate propoſuit Celebb. D. Bohnius Diſſ. Chymico-Phyſ. XII. per totum D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. ſ. 4. c. 1. Jung. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 18. p. 223. ſeqq. *Detonationem* quoque *per nitrum*, vulgo *derbuſſen*, eſſe nihil aliud, quam philoſophicam, ſive *Chymicam calcinationem*, ſerio urget Libav. defenſ. contra Scheunem. II. Not. 46. Idem in *calcinatione* non perire vires nativas metallorum, & gemmarum, ſed potius illam eſſe clavem ad interiores latebras, qua feris apertis protrahuntur, fiuntque actuoſæ naturæ, contra Riolanum acriter propugnat Syntagm. Arc. Ch. l. 5. c. 17. Ita nec in *calcinatione* corporis fieri diminutionem, imo potius multiplicationem, voluit Querc. Reſp. ad Aubert. Th. Ch. Vol. II. & alibi. Sic & Rob. Boyle e ſuis experimentis detecta penetrabilitate vitri a ponderabilibus partibus ignis, elici poſſe putavit conſectarium illud: In *calcinatione* per ignem facta non perdi particulas humidas, aliaſque fugaces metallorum, ſed ſaltem diſſolvi, quia ex hujuſmodi calcibus rurſus iterum fieri poterit Metallum ſolidum malleabile, d. l. Coroll. 3. Talia per Chymicam *calcinationem* præparata dicuntur *Calcinata*, vel *Calces*. Vide *Calx*. In ſpecie quoque *Calcinatum majus* vocatur omne id, quod arte Spagyrica dulce factum eſt, quod ex propria ſua natura non erat, ut Mercurius dulcis, Saccharum Saturni. *Calcinatum* vero *minus* dicitur omne id, quod a natura dulce eſt, & citiſſime curat, v. g. Saccharum, Manna, Tereb. &c.

Calcoidea Ossicula, vocantur a Fallopio tria Oſſicula Tarſi, quæ & *Cuneiformia* dicuntur, teſte Bartholin. libell. 4. Anatom. cap. 21. p. 756.

Digitized by Google

Calculifragus, λιθοθρυπτικὸς, epitheton Pulveris, apud Morley Collect. Chym. Leidenſ. c. 108.

* Calculus, *Calculoſus morbus*, λιθίασις, λιθὶς, λίθος (λιθίδια in ſpecie dici poſſent arenulæ illæ ad *calculi* generationem concurrentes, vel ejus prodromi, vel recrementa, Dieter. in Jatr. n. 503.) *Calculoſitas* in genere dicitur de omni materia dura, concreta, excrementitia, & toto genere præternaturali, qualem non ſolum in renibus, & veſica, ſed etiam in aliis corporis humani membris, & cavitatibus productam eſſe, obſervationes medicorum teſtantur, quarum Authores pleroſque citavit J. C. Dieter. in Jatr. d. l. & D. Joh. Lechel. in Diſp. Inaug. h. tit. quibus addi poſſunt Obſervationes variæ in Ephem. Nat. Curioſ. Tom. I. II. III. &c. In ſpecie, & ſtrictius, quin & frequentius accipitur ſaltem de *calculo Renum*, & *Veſicæ*. Hujus cauſſas, præſertim Materiam, & Efficientem, paſſim a Medicis antiquis, & recentioribus exercitam prolixius ventilare, an ſcil. ſit ſpiritus, an principium quoddam lapidificum? an Paracelſi Tartarus, vel Tartarum? an Dulech Helmontii? an pituita Galeni, & ejus ſectatorum? an calor nimius, an vero frigus ad ejus concretionem concurrat? non eſt hujus loci, vel inſtituti; ſed ſufficiat hanc ſaltem definitionem adjeciſſe: *Calculus* in genere eſt ſymptoma excernendi p. n. retenti, videlicet materiæ excrementitiæ duræ, magis, vel minus concretæ, compactæ, & condenſatæ, genitæ ex portionibus excrementitiis ſalinis, nimirum fixis, & terreſtribus, intervenientibus quandoque lentis etiam, & viſcidis maſſæ ſanguineæ heterogeneæ, & portionibus activis ſufficientibus deſtitutæ, compagem facile deferentibus, in diverſis locis collectis, & ſubſiſtentibus, beneficioque caloris ſucceſſive concretis, coagulatis, & lapidum fictilium, ſive teſtarum inſtar induratis. Pro hujus deſcriptionis meliori intellectu confer ad Th. Willis Exerc. de ferment. cap. 2. & 12. & de Urin. cap. 5. Materiam *Calculi* mucaginoſam excretam ſtatim ab aere externo in *Calculum* flavum riguiſſe, legitur in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 70.

Caldarium, a *Caldus*, pro *Calidus*, ſignificat ahenum, in quo quid ferveſcit. Blancardus in Lex. ſcribit, *Caldarium* denotare Balneum Laconicum.

Calderiæ *Balneæ*, fuerunt Thermæ Italicæ prope Ferrariam, ad urinæ difficultatem utiles. Foreſt. l. 26. Obſ. 1. in Schol.

Caldus, *a*, *um*, pro *Calidus*, θερμὸς, frequenti in uſu apud Scribon. Larg. v. g. *Caldus* ptiſanæ cremor, n. 184. *Calda* farina, n. 179. podagra, n. 158. &c. *Caldum* vinum, n. 179. oleum, n. 198. &c. *Calda* aqua, Rob. Keuch. not. ad Seren. p. 205.

Calefaciens, θερμαίνων, διαθερμαίνων, idem quod *Calidus*, θερμὸς, θερμαντικὸς, ſcil. effective, dicitur de omni materia Medica, quæ vim habet corporis noſtri calorem vitalem fovendi, adaugendi, portioneſque inflammabiles, & activas multiplicandi, vel actuandi. Eſtque vel actu ἐνεργείᾳ, vel poteſtate talis, δυνάμει. Gal. l. 2. de S. F. c. 3. Jung. Dieter. n. 388. Græce etiam ἐκθερμαίνων dicitur Hipp. 5. aph. 19. Conſiſtere hæc efficacia creditur ſecundum hodierna principia in plurimo motu particularum ſubtilium, ſpirituoſo ſalinarum, & auræ ethereæ, ſive materiæ ſubtilis, quæ occurrentes aliis corporibus iis majorem motum conciliare queunt. Jac. le Mort. Pharm. Medic. Phyſ. c. 8. p. 30.

Calefactum. Vide *Caleſcens*.

Calenture, nomen morbi cujuſdam peregrini, quo navigantes verſus Indiam Occidentalem infeſtantur, dum Tropicum appropinquant, & conſiſtit in depravata imaginatione, cum pulſu debili, æquali, lento, abſque febre, & calore excedente, de quo legatur Bonettus Med. Sept. l. 1. ſ. 6. c. 2. p. 83. item Acta Philoſ. Oldenburg. Ann. 1668. M. Junio ex Obſerv. D. Stubbes.

Calenum, epitheton vini alicujus, apud Athenæum l. 1. c. 21. cujus quidem origo obſcura valde eſt, & an idem cum *Careno*, vel *Caræno*, teſte Linden. Sel. Med. Exerc. X. §. 24.

* Caleſcere, & *Calefactum eſſe*, θερμαίνεσθαι, καὶ τὸ τεθερμάνθαι, *Caleſcens*, & *Calefactum*, τὸ θερμαινόμενον, καὶ τὸ ἐκτεθερμασμένον, quomodo differant, monſtravit Gal. exemplo ferventis aquæ in frigidum lebetem infuſæ, & ferventis lebetis frigidam aquam excipientis. Illic aqua calefacta eſt, & lebes calefit, juxta typum febrium putridarum. Hic lebes calefactus eſt, & aqua calefit, ad morem febrium hecticarum, l. 1. de diff. febr. c. 1. In eo autem conveniunt *Caleſcens*, & *Calefactum*, quod utrumque conſiſtat in receptione portionum ignearum, & inflammabilium, a quibus ſubjectum illud, quod recipit, temperiem illam calidam in minori, majorive exceſſu acquirit, & obtinet.

Calidarium, vocatur Celſo pars Balnei Veterum, quod Græci πυριατήριον, aut ὑπόκαυστον vocarunt. Vide infra *Hypocauſtum*. Confer ad Celſ. lib. 1. cap. 4. & adde Guil. Pantini notas ad h. l.

* Calidum, *Calor*, θερμὸν, θερμότης, paſſim ab Authoribus antiquis, & recentioribus,

Philo-

Philoſophis, & Medicis: illis quidem vel Peripateticis, vel Democriteis, Carteſianis, & Gaſſendicis: his vero vel Hippocratieis, vel Paracelſicis, aut Spagyricis diverſimode accipitur, & exponitur, quorum omnium opiniones colligere, excederet Lexici noſtri ſcopum. Libet ſaltem potiores ſignificationes breviſſimis, quantum fieri poteſt, deſcribere. *Calidum*, & *Calor* autem accipitur dupliciter, ſubſtantialiter, ſive qualitative. Gal. comm. 1. aph. 14. In illa dicitur de *Calido nativo*, quod Hipp. d. aph. θερμὸν ἔμφυτον dixit, & 6. Ep. ſ. 5. t. 9. ψυχὴν, animam hominis. Hodieque dicitur *Flamma*, *Spiritus*, *Aura*, *Calor vitalis*, *Anima Medica*, *Archeus* particularis hominis. Eſtque proximus animæ incorporeæ humanæ ſocius, vehiculum, & inſtrumentum, quo mediante anima fit, & recte dicitur Actus corporis organici, omnium coctionum, & actionum in corpore opiſex. Gignitur (φύεται) a portionibus ſulphureis exaltatis, & ſpirituoſis, uno verbo, activis, & vegetativis, primum una cum ſemine parentum in generatione communicatis, poſtea in ſanguine continua homogenearum particularum, & ex aſſumtis rite chylificatis, & ſanguificatis, beneficio fermentationis elicitarum elaboratione, ſucceſſione, & aſſimilatione continuatis, una cum ſanguine perpetuo uſque ad extremum vitæ terminum per totum corpus, & ad omnes ejus partes diffluens, & influens. Hinc patet, quid ſit ſentiendum de diſtinctione illa inter *Calidum Inſitum*, & *Influens*. Nimirum ratione primæ ſaltem originis in generatione dici poterit Inſitum, quia communi conceptus maſſæ inferitur; mox vero, dum formatur fœtus, & formatus eſt, fit influens. Ut ita non differant realiter, ſed duntaxat conſiderandi modo. An porro in omnibus Animalibus hoc *Calidum* ſubſtantiale ſit reapſe diverſum ab Anima ipſa, non eſt hujus loci ventilare, ſed pertinet ad Phyſicam. In homine hoc videtur veroſimile, quod *Calidum nativum* materialiter conſideratum, quatenus conſiſtit in portionibus ſanguinis ſulphureis, volatilibus, & ſpirituoſis, ſive igneis, & aereis, ſit elementaris naturæ. Formaliter vero, ſive ratione ſui principii ſubſtantialis ſpecifici, quo contradiſtinguitur ab aliis animalibus, quod in homine indubitanter immateriale eſt, Animæ videlicet humanæ, conſideratum, eſt Supraelementaris naturæ, & θεῖόν τι. Accidentaliter, ſive Qualitative iterum dupliciter accipitur, vel ut Efficiens, vel ut Effectus. De illa ſignificatione vide p. a. *Calefaciens*, cui addi poterit diſtinctio inter *Calefaciens*, & *Calidum* ſecundum, & præter naturam. Illud pertinet ad Cauſſas ſanitatis internas, & externas: Hoc ad cauſſas morborum. *Calidum* ut effectus idem eſt, quod *caleſcens*, & *calefactum*, de quibus etiam p. a. dictum. Et hoc etiam cum in ſtatu ſecundum, tum præter naturam occurrit. Illuc pertinent Temperamenta *Calida*, Simplex, & Compoſita; huc morbi omnes *Calidi* ſimplices, & compoſiti, ſive intemperies *calida*, item *calida*, & humida a plethora p. n. *calida*, & ſicca a bilioſo ſanguine dependentes. De utraque ſignificatione *calidi*, ut Efficiens, & ut Effectus porro hæc quoque notanda diſtinctio, quod aliud ſit per ſe, aliud per accidens. Per ſe *calidum* efficiens dicitur, quod propriis, inſitiſque viribus proxime, nulliuſque interventu id præſtat: ita Vinum, & Aromata per ſe calefaciunt. Per accidens vero *calidum* efficiens eſt, quod non propriis viribus, ſed alterius interventu operatur: v. g. quando aer frigidus conſtipando ſpiracula cutis, fervidos halitus foras prorupturos intro repellens in cauſſa eſt, ut ſanguis febrili efferveſcentia turgeſcat. *Calidum* vero, ut effectus per ſe, & per accidens, dicitur, quod a cauſa *calida* vel per ſe, vel per accidens producitur. Vide Charleton. Exerc. Pathol. 4. §. 10. Ad *Accidentalem calorem* quoque referendus *calor artificialis*, qui ad artificis nutum accendi, dirigi, & adminiſtrari poteſt; cujus uſus in Medicina ampliſſimus, v. g. in Diætetica, Pharmaceutica, Chymica, & in Chirurgicis operationibus quibuſdam. Eſtque duplex, *alius* ſimplex, alius miſtus. Simplex eſt, qui uni duntaxat operationi, ſive illa ſit digeſtionis, ſive ſeparationis, inſervit. *Calor naturalis* eſt, quando radii Solares vel per ſe materiam ſibi applicatam excoquunt, vel in ſpeculo concavo collecti rei applicantur. Hujus ignis uſus eſt apud Artifices. Poſſunt enim hoc diſſolvere, & calcinare. Imo nonnullis illum in Lapidis Philoſophici præparationem adhibendum eſſe autumant; quam opinionem ſuis Authoribus relinquentes, eum tamen non negligendum eſſe cenſemus. *Calor cinerum* eſt, quando partes fixiores per cineres eliciuntur. Hic medius eſt inter Balnei, & Arenæ *calorem*. Proinde illius ope non modo ſubtiliores, & ad naturam aqueitatis ſimplicis approximantes ſubſtantiæ propelluntur, ſed etiam colores, & fixiores partes eliciuntur. *Calor fimi* eſt, quando vaſe in fimo poſito, materiamque continente, digeſtio fit. Hic *Calor* multi uſus eſt apud artifices in infundendis, digerendis, & putrefaciendis rebus. Adhibetur interdum fimus equinus, in quo vas ſepelitur. Aliquando vas ligneum fœno, vel ſtramine impletum, cui vapore fervente aqua applicatur, fimi in locum adhibetur. *Calor digerens* eſt, quo materia diſſolvenda digeritur, id

id quod aut Athanore, aut Fimo perficitur. *Calor fortis* eſt, quando igne interiori, & auctiori res ſeparantur. Eſtque impeditus, aut liber. *Calor impeditus* eſt, quando ignis a materia, vel vaſe, ne illud proxime tangat, aut alio vaſe impeditur. Eſtque arenæ, vel ſcobis. *Calor arenæ* medius eſt inter cinerem, & ſcobis ferri, eſtque quando vas materiam continens in catino arenario arena circumdatum ſubſtantiam fixiorem, quam cineres propellere nequibant, protrudit. Ubi advertendum eſt, arenam ſubtilem non adeo violentum *calorem* præbere, quam groſſam. *Calor ſcobis*, aut *ſcoria ferri* ſuperiore intenſior, & aperto vicinior eſt, quando ex ſcobe, vel ſcoria ferri res propelluntur. *Calor liber* eſt, qui proxime materiam, aut vas materiam continens tangit. Hoc *calore* proliciuntur, quæ contumacius liquorem emittunt, ſive id fiat ob ſiccitatem, & paucitatem, ſive quod ob viſcoſitatem, & homogeneitatem ille terreis partibus pertinacius adhæreat. Taceo, quod calcinationi, fuſioni, & aliis operationibus inſerviat. Eſtque *carbonum*, vel *flammarum calor*, quando *calor prunarum* flagrantium materiam, vel vas proxime tangit. Hujus uſus eſt in infuſionibus, cæmentationibus, probationibus, calcinationibus, & diſſolutionibus. *Calor flammarum* eſt, quando adhibito conveniente alimento, flammæ materiam attingunt. Hic *calor* vocatur Ignis vivus, quo reverberantur, & calcinantur omnium metallorum corpora, nec non ſpiritus tandem propelluntur. *Calor veſicæ levis* eſt, quo ex materia veſicæ impoſitæ, applicato alembico, ſubſtantia humida prolicitur. Hæc ex Rul. & Johnſ. Lex. De *caloris* varietatibus in Chymia plura quære, ſi libet, in Th. Ch. v. g. Volum. I. p. 179. 702. In ſpecie in Opere Lapidis Philoſ. Vol. IV. p. 66. 404. 726. ſeqq. Vol. V. p. 489. & alibi.

Caliendra, vocantur congeries artificioſæ capillorum, quibus caput hodieque tegi ſolet, ne frigore externo tam facile id lædatur. Gallice *les perruques* vocant, quem terminum & Germani retinent. Latino vero *caliendra* uſus eſt Dolæus Encyclopæd. l. 1. c. 14. §. 12. p. 219.

Calieta, *Caliette*, Paracelſo dicuntur fungi flavi in fruticibus juniperorum occurrentes, l. de Icteric. c. 2. Rul. & Johnſ. in Lex.

Caligo. Vide *Achlys*, item *Amaurosis*.

Calix, ἡ κύλιξ, eſt ſpecies vaſis, ex quo potus hauriri ſolet. Varro l. 5. de Ling. Latin. exiſtimat, *calicem* dictum, quod calidum eo veteres biberent, notante Thod. ad Scrib. L. n. 122. De *calicum* incruſtatione videatur idem p. 135. Parantur vero *calices* ex varia materia, ligno, argilla, metallo, &c. In ſpecie *calicum* cereorum, κυλίκων κηρίνων meminit Gal. com. 4. de R. V. I. A. t. 5. *Calices* multos, magnoſque exiccare, etiam ſuo tempore frequens fuiſſe, conqueritur idem l. 1. M. M. c. 1. *Calices* etiam dicuntur oculi, ſive gemmæ florum prodromi: ut oculi populi arboris; vel *calix* eſt folliculus, quo flos primum, mox ſeminis fœtus clauditur. Schrod. l. 1. Pharm. c. 2. Huc pertinet Gr. κάλυξ apud Gorr. in def.

Callæon, κάλλαιον, *barba galli gallinacei*. Vide *Palear*.

Callarias, καλλαρίας, eſt genus piſcis marini, ſed quale, adhuc fere incertum. Aldr. l. 3. de piſc. c. 2. putat, eſſe *Aſellum minorem*, Belgarum *Schelfiſch*, cui conſentit hæſitanter Rond. l. 9. de piſc. c. 15. *Muſtelam vulgarem* appellans. Uterque etiam ab Oppiano in Halieut. *Clariam* contracte appellari credidit. Verum hanc opinionem utranque ceu erroneam reiicit I. A. Lind. Ex. XI. §. 28. ſeqq. ſtatuens, *callariam* eſſe piſcem maris Euboici ad vada occurrentem, quod ibi plurimum nutrimenti reperiat; minime vero e genere Aſellorum eſſe.

Callena, ſpecies eſt *ſalis petræ*. Paracelſ. Schol. in lib. de gradibus, Ruland. & Johnſ. in Lex.

Calliblepharon, καλλιβλέφαρον, dicitur medicamentum palpebris exornandis accommodum. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 6. Cum vero pluribus modis palpebræ deformari poſſint, patet, non unum eſſe genus τῶν καλλιβλεφάρων. potiſſimum vero pollent virtute mediocriter deſiccante, & abſumente humiditates vitioſas. Unde & facultas hæc καλλιβλέφαρος δύναμις dicitur, Gal. l. 7. de S. F. §. Fuligo. Tali virtute quoque pollet Sal Armeniacum, l. 9. Vid. Gorr. in def. p. 206.

† Calichapa, vera Spina alba. Rondel. Meth. Cur. l. 2. c. 23. p. 473.

* Callicreas, καλλίκρεας. Vide *Pancreas*.

Callionymus, καλλιώνυμος, καλλίχθυς, eſt nomen piſcis marini, qui etiam *Uranoſcopus*, οὐρανοσκόπος dicitur, ab oculis ſupra caput a natura collocatis, quibus recta cœlum intuetur; ob quam prærogativam etiam nomen *callionymi* accepit, non ob formæ pulchritudinem, quæ ipſi nulla eſt, cum potius aſpectu ſit ingratus, ac deformis. Habet præ aliis piſcibus fel copioſius, quod commendatur in Collyriis ad oculorum, & aurium affectus, a Gal. l. 10. de S. F. §. Chole l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & l. 4. c. 4. Vide de hoc piſce Ariſt. l. 2. H. A. c. 15. Rond. l. 10. de piſc. c. 23. Aler. l. 2. de piſc. c. 51. qui etiam nomen hoc alii piſci Romano, *Fiatola* dicto, tribui dicit, d. l. c. 24. Rob. Keuchen. ad Seren. in proleg. p. 93. Hippocrates quoque ejuſdem

I ali-

aliquoties meminit, inter ſicciſſimos referens, l. 2. de diæt. XIIX. 4. & propterea ægris concedit. v. g. Levcophlegmaticis, l. de Int. affect. XXIII. 22. in ſplenico morbo, XXXIII. 39. in morbis craſſis, n. LII. 26. Foeſ. p. 302.

Callone, καλλονὴ, dicitur Hipp. *vitæ decor*, honeſtas, & ornamentum, l. de dec. habit. l. 8. Foeſ. d. l.

Callopismus, καλλωπισμὸς, *ornatum* aliquem *externum* ſignificat viſui gratum. Hipp. de Medico III. 2. IV. 11.

Callos, κάλλος. Vide *Pulchritudo*.

Callositas, *callus*, τύλωσις, τύλωμα, τύλος, πῶρος, in genere dicitur de omni duritie cutanea, carnea, & oſſea, qua naturali, qua præternaturali. Frequentius tamen de *callo* circa oras fracturæ genito, de cujus generationis modo vide Gal. com. 1. de fract. 1. 31. & H. F. ab Aquapend. l. 4. Pentat. c. 6. *Calli*, πῶροι, quoque dicuntur nodi illi in morbis articularibus, de quorum generationis modo videatur Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 9. & l. 10. de C. M. S. L. c. 2. Specialiter vero *calloſitas*, & *callus* dicitur, Gr. τύλος, & τύλωσις, durities palpebrarum in oculis. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Scrib. Larg. n. 36. ſeqq. Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. ſ. 2. c. 3. proveniens a ſucco acido Tartareo, ſive coagulativo. De *calli* in fiſtulis generatione legatur H. F. ab Aquapend. l. 3. Pentateuch. c. 11. *Calli* in matrice meminit Foreſtus, l. 28. Obſ. 45. Schol. De *callo* in plantis, digitiſque manuum, & pedum, quo & *clavus* pertinet, Gr. ἧλος, videatur idem l. 4. Chirurg. Obſ. 12. Schol. Gal. vocavit *calloſas excreſcentias*, l. 3. de C. M. P. G. c. 9. Paracelſus vero in Chirurg. tr. de ulcer. c. 59. & 60. aliter plane accipit, *callum* dicens apoſtema, vel ulcus, quod oritur a ſucco nutritio acriori, & arſenicali pruritum vehementem excitante. Interdum etiam malignitatem luis Gallicæ ſubeſſe teſtatur idem l. 7. de Gallic. puſtulis, &c. c. 5. Tandem ſingularis in ſtatu corporis naturali occurrit *calli*, vel *calloſitatis* ſignificatio, dum portio quædam in cerebro, ejuſque parte interiori, meduſſa dicta, dicitur *corpus calloſum*, quia ſubſtantia eſt aliquantum durior inſtar *calli*, τυλώδης τις. Gal. l. 9. Anat. admin. c. 3. ubi duabus extuberantiis anterioribus ventriculi, vel ſinus cerebri incumbere videntur. Th. Barthol. l. 3. Anat. c. 6. Th. Willis Anat. Cereb. c. 10. n. 5. Malpigh. de Cer.

Calonia, καλωνία, eſt epitheton Myrrhæ, ap. Hipp. de nat. mul. VI. 11.

Calopodium, καλοπόδιον, forma illa lignea, qua utuntur, varia, ad conficiendos calceos ſutores. Gal. proverbialiter uſus in egregia ſententia l. 5. de San. t. c. 11. Sicut impoſſibile eſt ſutoribus unico uti *calopodio* ad omnes homines: ita & Medicis unica vitæ, vel victus ſpecie conducente.

* Calor. Vide *Calidum*.

Calos, καλὸς, καλῶς. Vide *Bonus*.

* Calva, *Calvaria*, κρανίον, Latine *cranium*, dicitur Os capitis, c. 1. de oſſib. quod quaſi κράνος, ſive galea cerebrum contineat. Gal. 8. de U. P. 8. pars capitis oſſea, & capillata exterius, cujus partes externæ ſunt Sinciput, Occiput, Vertex, Tempora, quas inveſtiunt pili cum communibus corporis integumentis. Conſtituitur *calvaria* in adultis octo oſſibus, uno frontis, duobus ſincipitis, uno occipitis, duobus temporum, & duobus communibus cum maxilla ſuperiore, nempe cuneiformi, & ſpongioſo. Th. Barthol. Anat. l. 2. proœm. & l. 4. c. 4. Craſſitudo illi magna eſt, ut validum ſit, non tamen ſolida, ſed cavernoſa, tranſmittendis excrementis idonea.

* Calvata, φαλακρά, appellat Hipp. Ferramenta, quæ rotunditatem quandam levem habent in extremis partibus; cujuſmodi ſunt ſpecillorum capitula, & quæ *Nucleata*, πύρηνα appellantur, & *Spatularia*, σπαθομήλαι. *Oblonga* vero his contraria nuncupant προμήκη, quorum extrema minime ſunt rotunda, ſed mucronata, ad ſuffuſionem, & cataractam punctione tollendam accommodata inſtrumenta quodammodo ſimilia. Gal. comm. 1. de art. t. 43.

* Calvities, *calvitium*, φαλάκρωσις, φαλάκρωμα, μαδάρωσις, μάδησις, μαδαρότης, eſt defectus capillorum, potiſſimum in ſyncipite. Differre quidem dicit Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. ab *Alopecia*, *Area*, *Ophiaſi*, & *Tinea*, quod hæ ſpecies ab humoris nutritii vitio proveniant; *Calvities* vero propter humoris defectum. Enimvero an hæc differentia ſemper obſervetur, merito dubitandum. Cauſas *calvitiei* enumerat Barthol. Anat. l. 3. c. 1. & in ſpecie nimiam Venerem, ex Ariſtotele Lang. l. 2. Epid. 7. *Calvi* dicuntur φαλακροὶ, Hipp. 6. aph. 34. Dividi poſſunt in natura, & ex morbo tales. Fr. Valleſ. de ſacr. Philoſ. c. 9. Jung. Dieter. n. 883. ſeqq. Foeſ. Oec. p. 650.

Calumenon, καλούμενον, καλεόμενον, hoc eſt *vocatum*, vel nominatum, aut, quod appellatur, & καλεῖσθαι, *vocari*, Hipp. adjicere ſolitus eſt, interdum quidem, ſi appellatio Græcis omnibus nullo pacto uſitata fuit, interdum vero, ſi abrogata, & interdum, ſi artificioſum quiddam demonſtrat. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 24.

Calumnia, ἐπήρεια, λοιδορία, contumelia. Has quomodo perferre homo debeat, egregie docet Gal. de dignoſ. & cur. animi morb. c. 3.

Digitized by Google

cap. 3. Σοὶ τουτὶ τὸ φιλοσόφημα καρτερεῖν ἐπηρεαζόμενον. Hoc ſit ſapientiæ ſtudium, æquo animo ferre *calumnias*.

* Calx, ἡ τίτανος, Gorræo etiam κονία, variis gaudet ſignificationibus. 1. Communiter denotat materiam illam candidam, interdum & alius coloris, quæ paratur ex lapide calcario, vi ignis in furno, vel clibano cremato, cæmentariis opificibus notiſſima. Similis quoque fit ex oſſibus piſcium magnorum, ut & ex teſtis buccinorum, & oſtrearum crematis, teſte Dioſcorid. l. 5. c. 133. Vocatur hæc poſterior *Calx peregrinorum*, Theoph. Par. Manual. l. item *Calx manica alba*. Rul. & Johnſ. in Lex. Eſt vero duplex, *calx viva*, τίτανος ἄσβεστος, & ſimpliciter ἄσβεστος, cui poſt uſtionem nulla affuſa eſt aqua, & *extincta*, ἐσβεσθεῖσα, vel ἐσβεσμένη, quæ affuſa aqua veluti in pultem abit. Illius vis eſt ignea, mordens, eſcharotica; imo ejus ignis abditus aliquando actualem ignem videtur ſuperare. Oleo facillime permiſcetur; aquam vero odit. Hujus vis per aquam eſt fere extincta, quamvis cruſtam nihilominus efficiat. Galen. l. 9. de S. Fac. §. τίτανος. Circa uſum medicum occurrit apud eundem duplex, *Calx lota*, & *illota*, πεπλυμένη, καὶ ἄπλυτος, l. 3. de C. M. S. G. c. 2. Illa introducta fuit ad ſal lixivioſum, quo abundare creditur, eluendum. Imo Sal duplex ineſſe, lixiviale, & acidum, docet Helmont. de Febr. c. 9. num. 25. Verum Fr. Hofmann. in clav. Schroder. l. 3. c. 8. negat, & propterea ceu ineptam, & ſupervacaneam illam lotionem rejicit, quod Chymicis ventilandum relinquimus. 2. In Chymica ſignificatione *calx* dicitur pulvis quilibet, per ablationem ſuperfluæ humiditatis in partes tenuiſſimas, & veluti impalpabiles comminutus. Rul. & Johnſ. in Lex. & ita idem eſt, quod *calcinatum*, de quo ſupra vid. *calcinatio*. Huc pertinent *calces* omnis generis Metallorum, & Mineralium, de quibus legatur Libav. Syntag. Arc. Ch. l. 5. & Alchym. Pharm. c. 9. & ex noviſſimis D. D. Wedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 9. Specialiter *calx viva Philoſophorum* vocatur, quæ ex argento vivo paratur, d. l. Synt. c. 12. Vocatur & *Minerva Alchemica*, de qua in Lulii clav. c. 2. ſeqq. Th. Chym Vol. III. pag. 297. ſeqq. *Calx Saturni* dicitur Ceruſſa cum aceto deſtillato rectificato calcinata, aut in Sole, M. Joh. Iſaac Oper. miner. c. 42. d. l. p. 347. Huc quoque referri debent aliæ appellationes, v. g. *calx permanens*, i. e. incremabilis materia. *Calx lignorum*, quæ eſt ciniseorum, quæ in vitrum, aut aliam materiam converti nequit, Ruland. 3. *Calx* quoque Paracelſo dicitur excrementum urinæ, quia ſpiritum calcis habet, & diſtinguitur ab *Anodo*, de quo ſupra vide l. 1. de Tart. tr. 3. c. 2. *Calces terræ* eidem quoque ſunt Terræ bolares, vel argillaceæ, ut Creta, d. l. Tr. c. 5. c. 2. not. 4. Materia in articulis Podagricorum concreta *calx* vocatur a Paracelſo, & aliis. 5. Denique *calx* in maſcul. genere idem eſt, quod *calcaneus*, πτέρνα, de quo paulo ſuperius. Hinc & totius pedis poſterior pars *calx* dicitur. Galen. Introduct. c. 10.

Calypter, καλυπτὴρ, dicitur *operculum*, & in ſpecie carneum, quod hæmorrhoides tegit. Hippoc. l. de hæmorrhoid. III. 13. Foeſ. pag. 303.

† Calzeoaria, Viola arboreſcens, ab inventore Calceol.

Camara, καμάρα, in genere *cameram*, fornicem, aut teſtudinem ſignificat. Lind. Sel. M. Ex. V. §. 10. Unde & cerebri pars convexa per cavitatem cranii καμάριον, καὶ ψαλιδοειδὲς, fornicata dici poteſt. Gal. l. 8. de U. P. c. 11. Vid. Hofm. comm. ad h. l. In ſpecie vero *camera*, vel καμάρα dicitur locus ad auriculæ cavum cameratus, ſive aditus ad foramen, cujus pars ſuperior ἄστακος, *Aſtacus*, & quod ſubeſt *Areola*, κρόταφοι, vocatur. Lind. Phyſ. Med. l. 2. c. 11. a. 1. §. 4.

* Camarosis, *camaroma*, καμάρωσις, καμάρωμα, præter architectonicam ſignificationem, qua *concamerationem* denotat, apud Medicos ita dicitur oſſis fractura, cum ex alterutra refractum parte ſimilem *cameræ* figuram acceperit. Gal. def. Med. unde recentiorum nonnulli vehementiſſimas fracturas vocant *camaromata*, quæ partem intermediam exaltatam habent. Ἐγγισώματα vero dicuntur, quæ in medio ſui membranæ innituntur. Gal. l. 6. M. M. c. 6. Juxta P. Æginetam l. 6. c. 90. fractura cranii in ſpecie, ſeu calvariæ ita dicitur, in qua os fractum cameræ modo utrinque extollitur. Gorr. in def. pag. 206. Recentiores Latine *camerationem* vocarunt, deſcribentes, quod ſit ſpecies fracturæ cranii, ſive diviſio hujus, in qua pars affecta cameræ modo exaltata relinquitur, ac intro a ſanis fracturæ partibus oſſa magis recedunt, membraniſque cerebri innituntur, quas contactu ſuo premunt, uti deſcripta legitur in Obſerv. Medico-chirurgicis Latine redditis Jobi a Meckeren Chirurgi Amſtelodamenſis c. 1. p. 12.

Camatos, κάματος. Vide *Labor*.

Cambar, eſt terminus Spagyricus, cujus deſcriptionem, & explicationem non minus obſcuram vide in Turb. Philoſ. ſerm. 44. & 50. Ridiculam derivationem a *canna*, i. e. *ignis*, & *bar filius*, in Anonym. Ch. l. 2. in Th. Ch. Vol. V. p. 34. 37. 484.

Camail, dicitur *Terra rubra*. Rul.

† Cambium, in aſſimilatione, vox barbara, Matamoros de feb. l. 3. tr. 2. diſp. 6.

Cambium, olim dicebatur humor nutritius, qui ex ſanguine originem trahens ita coctus, præparatus, & parti nutriendæ appropriatus eſt, ut proxime in ſubſtantiam partis deperditæ tranſeat, & cum illa naturam ſuam *cambiat*, muteтque. Sennert. Inſt. Med. 1. c. 9. Arabum eſt commentum, cujus nulla certitudo, aut neceſſitas, uti recte judicat Ger. Blaſius Med. Gen. l. 2. ſ. 2. ſubſect. 1. c. 3.

Cambuca, item *Cambucca membrata*, dicitur ſpecies bubonis, vel tumoris ulceroſi ad inguina, vel juxta genitalia ex vaſe ſpermatico. Paracelſ. de ulcer. cap. 24. libell. Theoric. c. 4. de ulcer. Ruland. in Lexic. Eſt ſignum luis Gallicæ.

Camelopardalis, vel barbare *Camelopardalus*, καμηλοπάρδαλις, non ita dicitur, quod a Pardo, & Camelo ſimul generetur, ſed a magnitudine corporis *Camelus*, a variis maculis *Pardus*, cujus deſcriptionem tradit ex variis Authoribus Aldrov. l. 1. de quadrupiſ. c. 35. Fuit cibus populo Judaico olim interdictus, Deuter. XIV.

Camelus, κάμηλος, Jon. κάμμηλος, quia κάμπτει τοὺς μηροὺς, femora curvat, proprie ſignificat animal quadrupes vaſtum, in dorſo vel unum, vel binos habens gibbos, ruminans, cornibus carens. Gal. l. 6. de admin. Anatom. c. 3. Veſcitur ligneo, & ſpinoſo alimento. Valde vero delectatur Junci odorati, ſive Schœnanthi flore, & ſummitatibus in Arabia ſecus vias frequentiſſime creſcentibus, unde & vulgo *Camelheu* dicitur. Galen. l. 1. de Antid. c. 14. in cibis uſus non adeo frequens, imo Judaico populo d. l. prohibitus. Caro eſt peſſimi ſucci, & concoctu difficillima, uti equorum, & aſinorum domeſticorum: unde ea ſolum homines animo, & corpore aſinini, ac camelini veſcuntur. Galen. l. 3. de Alim. Fac. c. 5. In Medicina cerebrum *Cameli* ſiccatum, & ex aceto bibitum epilepticos curare dicitur, apud Gal. l. de Theria. ad Piſ. c. 9. Fel ex melle potum idem efficere, & in angina conferre; Caudam arefactam alvum ſolvere; ſetas e cauda contortas, & alligatas ſiniſtro brachio quartanis mederi, teſtatur Plin. l. 28. c. 8. Jungatur Aldrovand. lib. 1. de quadrup. b. ſ. c. 34.

Cameratio. Vid. *Camaroſis*.

Camet, *Cames*, i. e. *Argentum*. Ruland. & Johnſ.

Caminus, κάμινος, quid ſignificet, notiſſimum eſt, ſcil. tam fornacem, quam locum, per quem fumus tranſit. Vide *Fornax*, *Furnus*. Apud Rul. in Lex. Chym. *Caminus* ſignificat Campanam.

* Camista *fœtus*. Vide *Chorion*.

Cammarus, κάμμαρος, κάμμορος, *Gammarus*. Vide *Cancer*.

Camno, κάμνω, verbum, ſignificat *Laboro*, Ægroto, ex Hippocr. VII. 65. Dieter. Jatr. n. 430.

Campana, κώδων, quid vulgo ſignificet, aliunde notum eſt, videlicet inſtrumentum ſonorum, mediante mobili malleo penſili ad utrumque latus intus quatiente, ſonum edens. Vulgo *cloca*, vel *Glogga*. Vide Georg. Chladni Inventar. Templor. cap. 3. art. 1. p. 325. ſeqq. In Chymicis vero *campanæ* dicuntur receptacula illa, quibus pro parando ſpiritu ſulphuris acido Gas hujus concentratum, & in aquoſam tenuem materiam collectum excipitur. D. D. Wedel. Pharm. Acroam. l. 1. ſ. 5. c. 1. pag. 201. Unde Spiritus Sulphuris per *campanam* appellatur.

* Campe, καμπὴ, ſignificat *flexuram*, flexionem, a κάμπτω, flecto, cujus meminit Galen. lib. XI. de Uſ. Par. cap. 51. quando reſpirationis principium non e directo opponitur arteriæ, ſed facit ambagem, & deflexionem. Vid. C. Hofmann. comm. de Uſ. Par. num. 518. Dicitur & hoc nomine *Poples*, quia flectitur, qui alias proprio nomine ἰγνὺς appellatur, Gorr. *Flexio cruris*, καμπὴ, cap. 3. de artic. t. 113.

Camphora, *Caphur*, *Cafur*, *Capur*, *Camphura*, καφουρα, non eſt ſpecies bituminis, uti Georg. Agricola, Cardanus, Cæſalpinus, &c. ſtatuerunt, ſed eſt lacryma reſinoſa, ſive gummi reſinoſum proceræ cujuſdam arboris peregrinæ, e cujus meditullio per rimas exſudat; eſtque duplex: vel granulata, abſque artificio collecta: vel in panes orbiculares coacta: ſingulari artificio, organorum peculiarium beneficio. De hac prolixius legatur Gorhofr. Mœb. Anatom. *camphoræ*. Schrod. l. 4. Pharm. Med. Chym. clav. 2. num. 378. Fr. Hoſm. in cl. ad d. l. Junken. Chym. Exper. Part. l. ſ. 3. c. 11. p. m. 239. De Elixiris *camphoræ* præparatione, virtuteque anodyna Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 15. p. 188. ſeqq. C. Hoſm. Paralip. Officin. c. 63. in medio reliquit, nihil determinans, an vegetabile, an vero minerale ſit *camphora*. Legatur etiam Eraſm. Franciſci Hort. Indic. Part. I. p. 708. qui Linſchotti, A Coſta, & aliorum ſcrinia compilavit.

Campter, καμπτὴρ, in genere *flexuram*, vel *incurvationem* denotat; ſpecialiter vero metam curſorum, quam præfixam habent, ſignificat. In qua ſignificatione uſus eſt per comparationem in deſcriptione nervorum ſexti paris recurrentium,

natura

natura quaſi in διαύλῳ, h. e. geminato, & reciproco curſu concurrente, l. 7. U. P. cap. 14. quam metam alibi in eadem comparatione νύσσαν appellavit, l. 16. c. 4. Vide C. Hofm. comm. ad prior. loc. n. 481.

CAMPTON, καμπτὸν, *flexile* dicitur, cui opponitur τὸ ἀθυωτὸν, quando ex curvo fit rectum. Gorr.

* CAMPYLON, καμπύλον, a verbo καμπυλέεσθαι (non καμπύλεσθαι) quod ſignificat *incurvari*, flecti, & idem eſt quod κάμπτεσθαι, dicitur tortuoſe *incurvatum*; flexum. Crebro adjectivum illud uſurpavit Hipp. de palpebra inverſa, & retorta, 1. prognoſt. t. 12. Gal. l. 10. de U. P. c. 9. qui affectus alias dictus καμπυλότης βλεφαρίδων, *palpebrarum recurvatio*; item ἀνάκλασις, nec non ἴλλωσις, Coac. t. 218. Jung. C. Hofm. comm. ad Galen. LL. de U. P. num. 746. Item de Oſſibus brachii, coſtarum, 1. de artic. t. 4. l. Mochlic. IX. 13. f. 3. de art. t. 38. Verbo vero καμπυλέεσθαι, id eſt *incurvari*, flecti, uſus d. loc. t. 113. Vide Foeſ. Oec. p. 304.

CANABIL. Vide. *Eretria*.

CANADELLA. Vide *Chanadella*.

CANALIS, σωλὴν, in genere ſignificat inſtrumentum aliquod rotundum, cavum, oblongum, per quod materia fluida deſcendere poteſt, ac ſolet. Et in hac ſignificatione a Medicis omnis generis vaſa, arteriæ, venæ, nervi frequentiſſime *canales*, alias Ductus quoque dicti, nuncupantur. In ſpecie *Canalis* urinarii meminit Barthol. Anat. lib. 1. c. 2. Imo, teſte Gorræo, ob ſimilitudinem ab Anatomicis medium quoque foramen, quo omnes cervicis vertebræ perviæ ſunt, & ſpinalis medulla a cerebro deſcendit, σωλὴν, *Canalis* dicitur, & alio quoque nomine ἱερὰ σύριγξ, quaſi *ſacram fiſtulam* dicas, aut *magnam*. In ſpecie vero, ob formæ ſimilitudinem, *Canalis* denotat inſtrumentum Chirurgicum, concavum, & oblongum, in quod membrum fractum, crus, aut femur imponitur, & continetur, apud Hippoc. 3. de iis, quæ in med. t. 18. Galen. comm. 3. d. loc. t. 36. Æginet. l. 6. c. 106. Celſ. lib. 8. c. 10. & alios. Paratur vel ex ligno, vel materia fictili, imo etiam ex ſtramine cum linteo parari ſolet; vulgo *ein Erdglein*. Quales varii monſtrantur a Sculteto Arm. Chirurgic. Part. I. Tab. XXIII. Poteſt etiam ad alia inſtrumenta Chymica applicari hoc vocabulum, quæ concava ſunt, & ſiphonum vices præſtant, & ita pro *Cannula* accipi. Dicitur & in diminut. *canaliculus*, vel *canalicula*, σωληνάριον, Rul. *Canaliſculus*.

CANCELLUS, vel eſt diminutivum *cancri*, & dicitur Græce καρκίνιον, & in plur. καρκινάδες, Act. l. 2. c. 239. Vide *Cancer*. Vel denotat portam, aut valvam ex multis aſſulis, vel ferreis portionibus decuſſatim conjunctis paratam, vulgo *ein Bitter*, Gr. κιγκλὶς, a κλείω, *claudo*. Rul. in Lex.

† CANCER INFILTRATUS, qui Coſtis adhæret, Adr. Spigel. in præl. prior.

* CANCER, καρκῖνος, eſt valde æquivocum vocabulum. Præter illas ſignificationes, quæ non ſunt hujus loci, v. g. quando certum ſidus in Zodiaco, vel genus quoddam calceamenti, apud Heſych. & Polluc. vel verſus retrogrados denotat: in Medicina quadruplicem obtinet ſignificationem. 1. *Cancer* dicitur, vel in genere omne animal cruſtatum, exangue. Plin. l. 9. c. 30. vel in ſpecie denotat duo eorum præcipua genera, *cancros marinos*, & *fluviatiles*, qui poſteriores potiſſimum & *Aſtaci*, *Cammari*, *Gammari*, ἄσταχοι, κάμμαροι, Gr. vocari ſolent; priores vero κατ᾽ ἐξοχὴν *Cancri* dicuntur. Jung. C. Hofm. comm. de U. P. n. 539. aliquando etiam *Carabi*, κάραβοι. Aldrov. lib. 2. de cruſt. c. 2. Huc quoque pertinent *Cancellorum*, καρκινίων ſpecies, quorum omnium deſcriptiones, & differentias huc afferre, nimis prolixum foret. Videantur vero apud Aldrov. l. 2. de cruſt. & Rondelet. l. 18. Quod attinet ad eorum uſum in cibis, de iis omnibus dixiſſe ſufficiat cum Jonſtono Syntagm. l. 1. Tit. 1. c. 2. art. 6. duræ eſſe carnis, & difficilis concoctionis, ſed firmi, ſi vincatur, alimenti. Canto igitur opus eſſe iis, qui commendant in atrophia, phthiſi, hectica, ne citius, quam par eſt, extinguant igniculum ſuperſtitem. Imo ſuſpectam eſſe illam magnificam horum commentationem, rectiſſime monet C. Hofm. Inſt. l. 5. c. 22. §. 12. Reliquus uſus in Medicina internus, & externus videatur apud Schrod. l. 5. cl. 3. n. 75. Hofm. in el. add. l. Jung. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. de Theriac. ad Piſ. c. 9. l. 2. de antidot. c. 15. & alibi. 2. *Cancer* appellatur ob aliquam ſimilitudinem cum forma cancri, præſertim in mammillis fœminarum, teſte Galen. l. 2. ad Glauc. c. 10. tumor quidam præter naturam, fuſci, & lividi coloris, in quo venulæ quædam exaltatæ primo occultæ, (& *Cancrum latentem* vocant κρυπτὸν καρκῖνον, Hipp. 6. aph. 35. Gal. de atr. bil. cap. 4.) deinde manifeſtæ a craſſo, & nigriore ſanguine fæci vini aſſimiles ſunt. Gal. 11. M. M. 9. quæ ſi exulcerentur, faciunt *Cancrum exulceratum*, καρκῖνον μεθ᾽ ἑλκώσεως. Gal. 4. aph. 24. Circa hujus affectus graviſſimi cauſam magnæ occurrunt difficultates, & diſſidia apud Authores. Plerique ab atra bile deducunt. Paracelſ. de ulcer. cap. 3. & in Fragment. in Colcothare, vel Realgare Microcoſmico cauſſam ponit. Helmont. a ſale alcalico corroſivo deducit. Schol.

Hum. paſſ. dec. c. 1. n. 32. Joh. Vvalæus ſalem, & terram in corpore abundantem concretam, a quibus ſerum eſt ſegregatum, ſtatuit cauſam, Med. Pr. l. 2. c. 25. Nobis placet ſubſcribere primæ opinioni, per atram bilem intelligendo toto genere præternaturalem, coagulativam, & tandem depaſcentem, ſive exulcerantem, ſupra ad vocab. *Bilis Atra* deſcriptam. Unde retinemus hanc deſcriptionem. *Cancer* eſt tumor rotundus, lividus, aut ſubniger, venis circumcirca turgidis, & repletis, eum, vel ſine exulceratione, a bile atra diverſimode corrupta ſtagnante exortus. Qui cum Paracelſo d. l. & de Podagr. ad ſolas mammas fœminarum, & ſcapulas virorum reſtringunt *cancrum*, nimis arctos ejus ſtatuunt cancellos. Græce etiam dicitur καρκίνωμα, *Carcinoma*, quod vocab. Gorræus ad affectum corneæ tunicæ in oculo, ſi ad hunc undique venæ ſanguine plenæ, & liventes concurrunt, vult a Græcis ſæpe reſtringi. Confooditur haud raro etiam *Cancer* cum Gangræna, notante Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. num. 62. & 114. item cum Herpete, Eſthiomeno, cum ulceribus malignis, lib. 12. *Cancri* cura per cancrum vivum laudatur a Paracelſ. lib. Principior. de myſter. verm. *Cancer albus* quod dicatur Gallis recrementum quoddam album cretaceum, oris internas partes, linguamque totam infantum ſæpe occupans, & niſi mature detergatur, exulcerans, ſcribit Paræus lib. 23. Chirurg. cap. 17. & haud dubie intelligit *Aphthas*. Os jugale quoque καρκίνου nomine venire apud Pollucem, teſtis eſt Aldr. d. l. & Gorræus, forſan quia ita committuntur extremitates, uti chelæ, vel forcipes cancrorum inter ſe coeunt. 4. Denique Faſciæ quandam ſpeciem *cancrum*, κάρκινον dici, quæ capiti convenit, & in plures partes Cancrorum pedes referentes ſciſſa eſt, videre eſt apud Gal. de Faſciis.

Canchrys, *Canchry*. Vide *Cachrys*, *Cachry*.

Cancinpericon, i. e. *Calidus fimus equi*. Rul. in Lex.

Cancrena, idem quod *Gangræna*, vocab. Parac. frequens; quamvis & Laog. uſus ſit l. 1. ep. 12.

Candela, λύχνος, κηρὸς, quid ſignificet, etiam pueris notum eſt, nimirum fila per oblongum compacta cera, vel ſevo liquefacto obducta, ut accenſa conclavia illuminent: quamvis & aliquando uſum Medicum habeant, applicando in meatus affectos. Hujuſmodi *candelarum* flammæ non male comparatur anima Medica, ſive ſenſitiva, aut principium vitale ab Helmont. de Lithiaſ. c. 9. n. 35. *Candelarum* fumum abortum promovere, paſſim Practici veteres, & recentiores ſcriptis teſtati ſunt. Deinde ob formæ oblongæ ſimilitudinem, & quod accendantur, *candelæ* quoque fumales ex maſſa Trochiſcorum paratæ nomen obtinuerunt, de quibus vide Vveker. Antidot. ſpec. l. 2. ſ. 48. Schrod. lib. 2. cap. 86. Dicuntur & *Aves Cypriæ*, & *Bacilli*, de quibus ſupra. Candelæ quoque inter Chirurgica inſtrumenta referuntur. Ita *cereas candelas* exhibet depictas ad carunculas in meatu urinario Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig. 12. & *candelam uterinam*, Tab. XXII. fig. 4.

Candidus, *Candor*, proprie idem eſt, quod *Albus*, *Albedo*, de quo ſupra. Tropice etiam ad animum ſincerum applicatur frequentiſſime. *Candidare* dicitur quartum regimen, & tribuitur Soli in Th. Ch. Vol. 5. p. 49.

Candidatum, dicitur confectio ſaccharo candidato facta, abſque additione amyli, & motitatione recipiens formam angularem, & cryſtallinam. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. L. 2. ſ. 2. c. 2. pag. 106.

Caneon, *Canion*, κάνεον, κάνδυ, κανοῦν, κανίον, apud Hipp. pro ollæ *operculo* ponitur, per quod appoſito calamo, & arundine ſuffitus in uterum deferebatur, lib. 1. de morb. mul. XXVI. 1. 2. & l. 2. XXIV. 22. ſeqq. Alias *caniſtrum*, aut ciſtam ſignificat. Vide Foeſ Oecon. p. 304.

Canfora, idem quod *Camphora*. Rul.

Canicaceus, πιτυρώδης, idem quod *Furfuraceus*, Aceroſus. Vide *Aceroſus*. *Furfur*.

Canicula, κυνίδιον, diminutivum *Canis*, item *catellus*, tot ſignificationibus gaudens, quot vocab. *canis* accipitur. Vide *Canis*.

Canicularis, dicitur de tempore, in quo *canicula*, ſive *Sirius*, σείριος, ſtella illa fulgida primæ magnitudinis in ſidere, *Canis major*, κύων, vocato (ad differentiam Canis minoris, προκύων dicti, qui ortum Canis majoris ſolet præcedere) cum ſole heliatice oritur; qui dies dicuntur *caniculares*, vulgo *Dunds Zae*, quo tempore magni æſtus, & ardores eſſe ſolent, κυνοκαύματα dicti propterea a Plin. Valer. l. 3. c. 14. quorum cauſſa falſo, temereque in ſtellam illam refertur, cum a Sole ſolo dependeat, uti rectiſſime hoc demonſtravit Linden. S. M. Ex. XI. §. 167. ſeqq. Dies illos ineptos eſſe ad purgantium uſum, conſtat ex Hippoc. 4. aph. 5. & tempus illud generationi lumbricorum favere, vult Parac. tr. de lumbric.

Caninus, κυνικὸς, denominat. a *Cane*, dicitur de omni eo, quod vel participat de natura canis, vel cum cane aliquam habet convenientiam. In illa ſignificatione, ceu propria, omnia membra canis *canina* appellari poſſunt. Ita *canina pellis* (quamvis incertum ſit, num de

cane

Digitized by Google

cane terreſtri, an marino ſit intelligendum) commendatur adverſus podagram duplici calceo indita, apud Scrib. Larg. n. 161. Vide Rhod. ad h. l. Huc pertinent & *caninum* ſtercus, *canini* pediculi, &c. nec non *canina membrana*, ſive tunica fœtum catellorum involvens, referta vaſis cum funiculo ad meſenterium pergentibus, Th. Barthol. Anat. lib. 1. cap. 36. fin. In Tropica vero ſignificatione accipitur de *Appetentia canina*, Gr. ὄρεξις κυνώδης dicta, de qua ſupra in lit. A. item de *Dentibus caninis* Græcis vocatis κυνόδοντες, & ſunt duo utrinque mandibulæ inferiori, & ſuperiori inhærentes, inter Inciſorios, & Molares, qui *canum* dentibus quam ſimillimi ſunt, inferiori baſi lati, parte ſuperna acuti, ut ſi quid propter duritiem ab inciſoribus dentibus minui minus potuit, id frangant. Gal. lib. de Oſſib. cap. 5. Ita per ſimilitudinem dicitur κυνοδέσμιον, vinculum illud, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, alias *Frænum* dictum. Græci etiam κύνα appellant, Latini *Canem*, aut *caninum vinculum* dicere poſſunt. Gorr. Pertinet & huc *Spaſmus cynicus*, ſive *caninus*, σπασμὸς κυνικὸς, ſpecies convulſionis particularis muſculorum maxillarium, per quam os, naſus, oculus, atque adeo dimidia faciei pars in obliquum torquetur; item κυνανθρωπία, qui affectus idem cum Lycanthropia. Ut taceamus alias denominationes plantarum de *Cane*, de quibus conſulantur Botanici, & Gorr. p. 256.

Canis, κύων, eſt homonymum valde vocabulum. Præter Aſtronomicam ſignificationem, de qua p. a. in voc. *Canicularis*, & Anatomicam, de qua in voce *Caninus* dictum fuit, duo denotat animalia, in quibus multa occurrunt diverſa, ſeu corporis ſpectes formam, ſeu animi mores, Terreſtre ſcil. & Aquaticum, ſive marinum. Illud eſt cicur, hominiſque amans; hoc inſidioſum, & ferum: Illud quadrupes; hoc non: illud latrabile; hoc ad latrandum minus habile. Gal. l. 2. M. M. c. 7. Utrumque in Medicina perſpectum eſſe debet, propter uſum, & noxam. *Canis terreſtris*, & domeſtici uſus olim etiam fuit in cibis, teſte Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. ubi dicit, canes juvenes, ſive catulos, ac pingues, & potiſſimum cum fuerint caſtrati, ap. quaſdam gentes frequentiſſime comedi. Verum noſter orbis in epulas non admittit, Bruyerin. de re cibar. l. 13. c. 37. In Medicina quis ſit *Canis* quadrupedis uſus, videri poteſt ap. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 8. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Prolixiorem autem *Canis terreſtris* in genere, & ſecundum ſpecies deſcriptionem, deque ejus uſu in cibis, & medicina, ut & ad alia quævis, invenies ap. Aldrov. l. 3. de quadr. digit. vivip. c. 1. ſeqq. Extra uſum Medicum *canis* virtus, bonitaſque eſt, ad venationem, & tutelam quidem quam animoſiſſimum, ad domeſticos quam mitiſſimum eſſe. Gal. l. 1. de Temper. c. 6. Noxa graviſſima, ſive venenum ejus conſiſtit in morſu, ſi rabioſus fuerit, quod communicatur per particulas ſalivales dentibus adhærentes, quamvis & aliis modis citra morſum communicari queat, & ſoleat. Videatur Senn. l. 6. p. 8. c. 30. Med. Pr. ubi etiam ſymptomata, & ſigna enumerantur, inter quæ Hydrophobia, ſive metus aquarum ferme palmarium, & quod mors poſtea ſequitur, occurrit. Cuncta vero teſtantur, illius veneni naturam non tam eſſe volatilem, furioſam, & arſenicalis naturæ, quam lentam, coagulativam, vel congelativam, & putrefactivam. Confirmat hoc Gal. c. 3. in 3. Ep. t. 72. ubi appellat venenum hoc, τὸν τοῦ κυνὸς ἰὸν, & affectos illo λυσσοδήκτους. Quod vero lib. 6. de L. A. c. 5. ſolum *canem* rabie affici, nec ullum aliud animalium, hoc experientiæ, & authoritatibus aliorum repugnare videtur. De lupo rabioſo ruſticum lethaliter lædente mihi perſpecta eſt hiſtoria. Remedia euporiſta vide l. 3. de med. facile par. In ſpecie Antidotum Apul. Celſi laudatur apud Scrib. Larg. n. 171. Confer infra *Rabies*, *Hydrophobia*. De *cane marino*, qui *Cetaceis* ob magnitudinem annumeratur, & *Galeorum*, *Muſtelorumque* ſpecies eſt, *Carcharias*, καρχαρίας γαλεὸς etiam dictus, ob dentium acutiſſimorum copiam, videatur Ul. Aldrov. l. 3. de piſc. c. 32. ſeqq. Uſus ejus in cibis ob carnis ſoliditatem a Rondeletio l. 13. cap. 5. commendatur, a Galeno vero lib. 3. de Al. Fac. cap. 31. improbatur. In Medicina ad dentium affectus potiſſimum laudari, dentitionemque infantum promovere ſuſpenſos *canis* piſcis dentes, d. Aldrov. loco videre eſt. Noxa ejus conſiſtit in hoc, quod urinatoribus inſidietur, & cum his luctetur. Plin. l. 4. H. N. c. 46. Utriuſque animalis, terreſtris, & marini dantur & ſpecies minores, quæ *caniculæ*, *catuli*, *catelli*, κυνίδιο nomine veniunt. *Canis* Coraceni, & *catulæ* Armeniæ Hieroglyphicam ſignificationem, in negotio Lapidis Philoſophici præparandi, videſis Th. Chym. Vol. III. pag. 38. tr. de Alchym. incert. auth. c. 41. & Vol. IV. p. 736. & 762. *Canum magicorum*, & diabolicorum meminit Libav. tr. de horrib. impiet. mag. ſ. 9. *Canis* quoque in Anatomicis dicitur frenum illud, quo ligatur præputium cum glande penis in parte inferna. Vocatur & *Filellum*, Fallop. tr. de decoratione, c. 9. Tom. II. Oper. pag. 339.

* Canities, *Canitia*, Rhod. in Lex. Scrib. πολιότης, πολίωσις, ἡ πολιὰ, & in plural. αἱ πολιαὶ, ſcil. τρίχες, eſt pilorum in album commuta-

mutatio, vel ordinaria in ſenectute, vel extraordinaria ante legitimam ætatem, vel etiam a morbo. Hanc ſaltem deſcripſit Gal. in def. med. *Canitiei* cauſſam videſis apud Hipp. de natur. puer. XIX. 4. ſeqq. Alias veteres putarunt, fieri *canitiem* a ſiccitate, quemadmodum arborum folia ex ſiccitate albeſcunt. Sed hos refutat Ariſt. l. 5. de gen. an. c. 5. & ſ. 10. probl. 36. putredinem potius *canitiei* cauſam dicens. Subſcripſit Th. Barthol. Anat. l. 3. c. 1. hoc etiam phænomenon addens, quod qui tecto capite incedunt, citius caneſcant, nec tamen ita exiccantur, quam qui nudum caput aeri exponunt; deinde quidam ab ortu ſtatim caneſcant, quod non a ſiccitate. Verum neutra ſententia rem nobis videtur acu tetigiſſe. Non prior, quia experientia teſtatur eſſe *canos*, qui corpore ſucci pleno præditi ſunt. Quomodo igitur *canities* eſſet a ſiccitate? nec poſterior, quia eadem experientia teſte *cani* ſunt nihilominus vegeti, & incolumes, qui vigor cum putredine humorum conſiſtere nequit. An igitur cauſſa potius in peculiari ſucci nutritii diſpoſitione ſalina, & terreſtri quærenda, & ponenda erit?

Canna, *κάλαμος*, variis pollet ſignificationibus. 1. denotat *arundinem*, *κάλαμον*, vallarem, & vulgarem, *φραγμίτην*. Gal. l. 7. de S. Fac. h. t. *Caſſia fiſtula*, illud inter Cholagoga celebratum, etiam *canna* dicitur, Schrod. l. 4. cl. 3. n. 416. 3. In Anatomicis Oſſa tibiæ dicuntur *cannæ*, majus quidem *κατ' ἐξοχὴν* Tibia dictum, *canna major*, ſcil. *Focile majus*; & *Fibula*, ſive *minus*, *Canna minor*. Barth. Anat. lib. 4. cap. 21. Ita & *canna* accipitur ſæpius pro *Aſpera Arteria*, ſive Broncho, & Bronchiis, apud Avic. lib. 3. ſen. 10. tr. 1. c. 1. & alibi. 4. Inſtrumentum quoddam Chirurgicum *Canna* vocatur, & idem eſt quod *Siphunculus*. Ruland. in Lexic. Ita *cannam* argenteam in cranium perſoratum epileptici infingendam eſſe, ut vapores epileptici exhalent, ſuadet Paracelſ. Paragraphor. lib. 3. cap. 4. §. 1. Diminutivum quoque *cannula* frequenti eſt in uſu apud Chirurgos, quales diverſos monſtrat Scultetus in Arm. ſuo Chirurgico, & quæri poſſunt in Indice primo.

Canon, *κανὼν*, *regulam*, normam, ad quam res aliqua conficitur, ſignificat. In Medicina *canonem* idem eſſe quod Methodum medicinalem, videtur conſtare e Paracelſo, quando opponit *Canones Medicorum* arcanis, ſive remediis ſecretis, d. l. & propterea *canonicam curam*, ſive curam regularem non in omnibus morbis locum habere, ſtatuit de caducis par. 4. *Canonicum* remedium eidem ſunt purgationes, ſyrupi, confortantia, d. l. *Canonis* etiam meminit l. 2. de Podagr. De canonibus metallorum ſeptem vid. Dorn. de tranſm. metall. cap. 24. Th. Ch. Vol. I. p. 558.

Canoniæ, *κανονίαι*, perperam *κανονίαι* dicuntur, qui ventre ſunt ſubſtricto, non prominente, aut prominulo, ſed veluti ad regulam directo. Hipp. l. de A. L. & Aq. L. V. 9. Dicuntur & *Proceri* Zuingero. His opponuntur *σαρκώδεες*, carnoſi, craſſi. Foeſ. Oec. p. 304.

Cantacon, eſt *Crocus hortulanus*. Ruland. in Lex.

Cantarelli, vocantur vermes quidam, qui in vernacula lingua vocantur *Vermes Majales*, qui in oleo macerati oleum eadem cum ſcorpionum oleo virtute imbuere dicuntur. Horſt. l. 8. Obſ. & Ep. Med. obſ. 8. T. II. Op. p. 409. Referuntur inter *Scarabæos*, & in ſpecie *Unctuoſi* cognominantur, quia ab attactu liquorem unctuoſum acrem, ſortiterque olentem emittunt, qui liquor vomitum, ſeceſſum, & urinam movere dicitur a Glaubero, cum tamen per ſe urinam moveat. Borellus Cent. 4. Obſ. 27. Meminit & cum animadverſione D. Ludovici Diſſ. Ph. p. 417.

Canterium, aliis *Cantherius*, *τρατὴς*, *κανθήλιος*, Gorr. *trabem* ſignificat, quæ ab una columna ad aliam pertingit, qua uſus ad repoſitionem humeri Hipp. l. 1. de art. t. 20. Vid. com. Gal. ad h. l.

Cantharides, *κανθαρίδες*, *Muſcæ Hiſpanicæ*, ſunt animalia inſecta, volatilia, quorum variæ quidem ſpecies deſcribuntur ab Aldrov. lib. 4. de Inſect. cap. 4. In eo tamen convenire debent, quod aureum, & ſplendentem colorem habent. Quæ in Medicina receptæ ſunt, producuntur ex genere quodam vermiculorum *Erucis* ſimilium, natorum ex humore foliis arborum nonnullarum, v. g. Populi, Fraxini, &c. adhærente. Præſtantiores autem habentur, quæ in frumento, aut pratis reperiuntur, verſicolores, & luteas in alis tranſverſas lineas habent, corpore oblongo, craſſæ recentes, uti deſcripſit Schrod. in Pharm. lib. 5. cl. 4. num. 98. Quod vim habeant cauſticam, & quidem eſſentialiter, uti loquitur Parac. lib. de renov. & reſtaur. corroſivam, & veſicatoriam, jam omnibus pene innotuit. Unde uſus externus earum receptiſſimus in parandis veſicatoriis. At intra corpus ſumptæ olim pro veneno habitæ fuerunt, teſte Gal. l. 2. de antid. c. 7. quod peculiariter veſicam exulcerare creditum fuerit, l. 1. de C. M. P. G. c. 1. unde & varia apud eundem legi poſſunt alexiteria. Jung. Scrib. Larg. n. 189. Rhod. in not. ad h. l. Ex recentioribus tamen ſunt, qui uſum quoque internum defendere ſatagunt, nixi authoritate Hipp. qui hydropicis propinaſſe legitur, 4. de R. V. I. A. t. 122. & Ictericis lib. de intern. affect. XXXIX. 20.

Digitized by Google

inter quos recentiores eſt Joh. Lang. l. 1. ep. 47. Th. Barthol. cent. 5. Hiſt. 82. citante Fr. Hofm. in cl. 2. ad d. Schrod. loc. Jung. Ephemer. Nat. Cur. T. I. Obſ. 133. Enimvero quid cogit nos ad ſuſpecta, & cum tanto periculo conjuncta confugere, cum in tanta medicamentorum farragine ſecuriora abundent? Oportet Medicum quam maxime intendere utilitatem ægrotantium; ſin minus, ut certe eos non lædat, juxta aureum præceptum Gal. c. 2. in 1. Epid. 1.40. Laudandus ergo hoc in caſu Paracelſ. qui l. 2. de Tart. t. 3. c. 5. in not. *Cantharides* quidem ceu diureticum fortiſſimum in calculo adhiberi teſtatur, ſed non eſſe laudabile medicamentum cenſet, quia corroſivum. Neque etiam intrinſecus in balneo approbat, l. 1. de Tart. tr. 3. c. 2. in not.

Cantharus, κάνθαρος, varia ſignificat, quorum aliqua non ſunt hujus loci, v. g. Poculi genus, tum olim Bacchi proprium, tum hodieque etiam uſitatum, Navis apud Ariſt. portus Athenienſis, ſignum cœleſte in Aquario, Malleus, quo fores pulſantur, apud Plaut. de quibus omnibus videatur Aldrov. lib. 4. de Inſect. cap. 3. Quædam vero huc quoque ſpectant. 1. quando denotat Piſcem quendam ſive littoralem, ſive pelagium, qui & *Scarabæus* a nonnullis dicitur, cujus uſus quondam in cibis fuit, quamvis non adeo commodus ob carnem nimis mollem, & præhumidam, ſi Ovidio credimus, & Rondeletio. Videatur de hoc piſce Aldr. l. 2. de Piſc. c. 20. Deinde ſignificat Inſectorum varias ſpecies, quæ Latine *Scarabæi* dicuntur, de quibus omnibus idem legatur dicto de Inſectis loco. Ex his ſpecialiter in uſum venit Medicum *Scarabæus cornutus*, ſive *Cervus volans*, *Scarabelaphus*, vulgo *Schröter*, Gr. κάραβος, ut & *Pilarius*, ſive ſtercorarius, Gr. κοπρεὺς, *Rob Käfer*, de quorum uſu Medico præter Aldrov. d. l. legi poteſt Schr. l. 5. cl. 4. n. 114.

* Canthus, κανθὸς. Vide *Angulus*.

Cantum, *Cantium*, καντὸν, κάντιον, vocabulum eſſe Græcorum medii ſeculi, ſeu a puritate veteris elegantiæ recedentium, vult e Salmaſio, & Meurſii Gloſſario oſtendere Lind. Sel. Med. Exerc. X. §. 16. & ſignificare *anguloſum*, atque eſſe epitheton ſacchari cryſtalliſati, & propterea animadvertit in eos, qui *Saccharum candum* ſcribunt, cum debeat *cantum*, vel *cantium* ſcribi. Enimvero ſtante hac ſignificatione, quod Anguloſum denotet, cur non potius *canthum* vel *canthium* ſcribendum eſſet, cum κανθὸς per θ angulum ſignificet, non vocab. καντὸς, quod verbum nuſpiam in Lexicis occurrit.

Canutium, i. e. *Calamus*, vel *Canna*. Dicitur & *Canutum*. Rul. in Lex.

Canzè, vaſis genus. Id.

Capella, ſignificat in Chymicis vernaculo potius idiomate, quam Latino vas fictile, in quo arena continetur, cui vaſa cum materia deſtillanda immittuntur. Dicitur alias *Catinus arenarius*. Vel etiam vaſculum aliquod ex oſſibus calcinatis, vel ſimili materia confectum, in quo ſeparatio metallorum puriorum ab impuris inſtituitur. Vide infra *cupella*.

Caper, τράγος. Vide *Hircus*, *capra*. Quando vero piſcis quidam *caper* vocatur, illud factum eſſe vel ex ignorantia, vel ex confuſione Græcæ Linguæ cum Latina, ſciendum, cum potius dici debuiſſet *Aper*, cum Græcum κάπρος non caprum, ſed *Aprum* ſignificet. Vide *Aper*.

Capetus, κάπετος, dicitur *foſſula*, ſcrobs, *fovea*. Sumitur apud Hippocratem de foraminibus imperviis, quæ in medio ſcamno Chirurgico excavantur, quorum uſus eſt ad vectes firmandos, ſ. 4. de art. tr. 52. & 58. Jung. Gal. in com. ad ill. loc. & Foeſ. in Oec. p. 305. Vide *Bathron*.

Capilacteum, ἀφρόγαλα. Vide *Aphrogala*.

Capillamentum, τρίχωμα, τριχωμάτιον, proprie ſignificat omne piloſum, villoſumque in brutis, & hominibus tegmen, quemadmodum πτέρωμα pennoſum in avibus. Et ita idem eſt, quod *capillitium*. Tropice vero *capillamenta* ſunt etiam filamenta illa tenuia, in florum medietate ſurgentia. Schr. l. 1. c. 2.

* Capillaris, τριχώδης, τριχοειδὴς, dicitur de omni eo, quicquid pili ſpeciem refert. In ſpecie vero de venis extremis, quæ *capillares* dicuntur. Vide *Apanthiſmus*.

Capillatio. Vide *Trichiſmos*.

Capillitium, naturaliter idem, quod *Capillamentum*. Præter naturalem vero ſignificationem vide infra in voc. *Trichiaſis*.

Capillorum *defluvium*. Vide *Alopecia*.

Capillus, θρὶξ, ſpecialiter *pilos capitis* ſignificat, quos inter congenitos refert Th. Barthol. lib. 3. Anat. cap. 1. Idem quoque copioſiſſimos *capillos* eidem tribuit, quia homo præ cæteris animalibus cerebrum habet maximum. *Capillos* in lepra cadere, legitur apud Paracelſ. Schol. in lib. Paragraphor. Sumitur & aliquando late pro *Pilis*, ſive *crinibus* in genere. *Capilli* nomen quoque refertur inter nomina Lapidis Philoſ. a Lagneo in Harm. Chym. Vol. IV. p. 717.

Capillus, i. e. *Lapis Rebis*. Rul. & Johnſ.

* Capistratio. Vide *Phimoſis*.

Capistrum, φιμὸς, φίμος, κημὸς, quid proprie ſignificet, e triviis notum, nec hujus loci. Per ſimilitudinem dicitur de quibuſdam faſciarum Chirurgicarum capiti applicandarum

ſpeciebus,

ſpeciebus, apud Gal. de Faſciis. *Capiſtrum* auri dicitur *Borax*. Rul. in Lex.

CAPITATUS, *a*, *um*, κεφαλωτὸς, quod formam rotundam capitis ſimilem habet. Eſt epitheton in plantis frequens, v. g. Braſſica *capitata*, Thymbra *cephalote*, vel *capitata*. Keuch. ad Seren. p. 176.

CAPITELIUM, eſt aqua ſaponis, Johnſ. in Lex. vel Lixivium, Libav. Apoc. Herm. part. pr. c. 2. Paræus Chirurg. l. 25. c. 32. Fallop. de Cauteriis c. 5. Tom. I. p. 537. An Paracelſus hanc quoque intellexerit, quando tr. *don Farb Suchten* de Tinctoribus ſcripſit, quod ſi *Capitella* ſapientum Alcali uſurpent, colores pannorum eluantur, qui alias ſola aqua elui nequeunt, nolo determinare.

CAPITILUVIUM, i. e. *Lotio capitis*, eaque vel roborans, vel mundificans. Legitur apud D. D. Vvedel. Pharmac. Acroam. l. 2. ſ. 3. cap. 7. p. 351.

CAPITIS *Dolor*. Vide *Cephalalgia*.

* CAPITIS VENA. Vide *Cephalicus*.

CAPITO, καπίτων, cognomentum Artemidori Medici, qui Hipp. ſcripta edidit, cujus aliquoties meminit Gal. com. 1. de nat. hum. t. 1. de his, quæ in med. in procem. c. 1. de hum. t. 24. alibique ſæpius. *Capito* etiam eſt epitheton quorundam piſcium fluviatilium, v. g. Squali veterum, item Orphi Germanorum, quorum uſus eſt in cibis, de quibus videatur Aldrov. l. 5. de piſc. c. 17. ſeqq. Appellative idem eſt, quod μακροκέφαλος. Vide infra.

CAPITULUM, idem quod *caput minus*, ſive proceſſus, aut protuberantia oſſis minor ab alio oſſe excepta. Cui reſpondet Græcum κόνδυλος. Vide *caput*.

CAPNELÆUM, καπνέλαιον, eſt ſpecies Reſinæ, quæ ſponte fluit, Gr. αὐτόῤῥυτος, ἢ πρωτόῤῥυτος dicta, calidior, tenuior, liquidiſque omnibus reſinis liquidior; ut ad oleum fere accedat, quæ igni expoſita multum emittit fumum, unde nominis in Cilicia impoſiti ratio patet. Dicitur & *Piſcis flos*, Gr. πίσσανθος. Gal. c. 6. in 6. Ep. l. 5. Adde l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & l. 3. de C. M. P. G. c. 1. Foeſ. in Oec. p. 305.

CAPNIAS, καπνίας, vel eſt ſpecies Jaſpidis, uti ex Aetio teſtatur Gorr. qui valde turbido colore eſt, vel etiam ſpecies Vitis partim albas, partim nigras uvas ferentis, uti ajunt Theophr. l. 5. de cauſ. plant. c. 3. & ex hoc Linden. Ex. X. S. M. §. 9.

CAPNISTON, καπνιστὸν, ſcil. ἔλαιον, epitheton olei, quod per aromata ignem concipientia, fumo ſuo ipſis ſubjectum, ſuffumigatur, & vim aromaticam, fragrantemque acquirit; cujus conficiendi rationem docuit Aetius lib. 1. teſte Gorr. Quomodo vero differat a καπνελαίῳ, ex collatione deſcriptionum facile erit intellectu.

CAPNITIS, καπνῖτις. Vide *Cadmia*.

CAPNUS, καπνός. Vide *Fumus*. Eſt & epitheton plantæ, de quo legantur Botanici.

CAPO, Vide *Capus*.

CAPRA, αἴξ, χίμαιρα, Cretenſibus *Capella*. & ejus mas, ſive dux, *Hircus*, τράγος, per errorem, vel Latiniſmum etiam κάπρος, item *Caper*, (quod vocab. Varro *hirco caſtrato* competere docet) animalia ſunt notiſſima, quadrupedia, biſulca, ruminantia, cornigera, quorum deſcriptionem prolixiorem petere licet ex Aldrov. l. 1. de anim. quadrup. biſulc. c. 9. Uſus eorum in cibis, & medicina, de quibus, & in ſpecie de uſu alimentario, præter dictum Authorem, videatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 2. Bruyerin. l. 13. c. 16. ſeqq. Jonſton. Synt. Part. I. l. 1. tit. 1. c. 2. art. 4. punct. 1. p. m. 68. De uſu vero medico iterum paſſim Galenus; ſuccincte vero Schrod. l. 5. cl. 1. n. 9. & in hunc Fr. Hofm. in cl. de *Lactis caprini* natur. Vide *Lac*. Quod ex utriſque *capra*, & *hirco*, gignitur tenellum adhuc vocatur *Hædus*, ἀρνακίς, & ἔριφος, qui vere naſcitur; χίμαρος, qui in hyeme. *Hædorum* carnem nonnulli adeo in deliciis habent, ut continuo tempore, quo in promptu haberi poſſunt, iis veſci abſque nauſea ſoleant. An non vero de natura vel hircinæ, vel caprinæ participet vitioſa, merito in dubium vocatur. Conſulantur dicti Authores. *Capra alpina*, Vide *Rupicapra*.

CAPREA. Vide *Capreolus*, *Rupicapra*.

* CAPREOLARIS, ſive *Hederarius anfractus*, κιρσοειδὴς, ἑλικοειδὴς, eſt arteriarum, & venarum ſpermaticarum ad utrumque teſticulum deſcendentium non recto itinere, ſed inſtar capreoli, aut hederæ variis modis involutarum connexus. Gal. l. 2. de ſem. c. 12. Vocantur & *vaſa præparantia*, *corpus varicoſum*, *pampiniforme*, *pyramidale*, quia ex anguſto principio in latiorem baſin ſeſe explicat. Vide Th. Barth. Anat. l. 1. c. 21. Hunc plexum comitari quoque vaſa lymphatica, per αὐτοψίαν Anatomicam certiſſime conſtat.

CAPREOLUS, item *capreus*, fœmina *Caprea*, δορκὰς, δόρξ, δόρκος, animal biſulcum ſylveſtre, aſpectu elegans, cornua exigua alens, alacre, curſu velociſſimum, pellem maculoſam habens, cujus caro inter delicias menſarum referri ſolet, nec immerito, ob carnis concoctu facilis, gratique ſaporis bonitatem; imo etiam febricitantibus conceſſa. Rolfink. Ord. ac Meth. com. l. 14. ſ. 1. c. 17. Uſus medicus legatur ap. Schr. d. l. n. 13. & Hofm. d. l. Deſcriptio habetur in Aldr. l. 1. de quadr. biſ. c. 16. Quod ſi *capreolus* in Anatomicis *Helicem*, ſive

amb.tum

ambitum auris exterioris ob tortuoſitatem ſignificet, docet Barthol. l. 3. c. 9.

† Caprimulga, i. e. Vipera magna non venenata. Fallop. c. 18.

Capricerva (an poſſet Gr. dici ξεγέλαφος) nomen eſt animalis diverſi, & Indiæ orientalis, & Indiæ occidentalis, unde duplex *Bezoar* deſumi ſolet. Vide *Bezoar*. Ob formæ cum *capra*, & *cervo* ſimilitudinem ita dicitur. Vid. Schrod. d. l. n. 25. 16. Hofm. ad eund. Aldc. etiam dicitur *Hircus Bezoarticus*, vel *capra Bezoartica*, d. l. c. 21.

Capricornus, id eſt *Plumbum*. Ruland. in Lex.

* Caprizans, δορκαδίζων, eſt epitheton Herophilianum pulſus irregularis, & inæqualis, quando motum arteria interpellat velut, & interrumpit, ita ut motus a quiete alter celerior primo, & vehementior ſit, per ſimilitudinem, quam cum capris habet, quæ eo modo videntur ſalire, quaſi geminum quendam motum facientes. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 29.

* Capsa, *capſula*, *capſella*, Plin. κάψα, καψάκιον, κιβωτὸς, Dioſc. l. 3. c. 26. κιβώτιον γλωσσόκομον, in genere, & propria ſignificatione thecam, receptaculum, loculamentum, in quo edulia, veſtes, & res quævis aſſervari poſſunt, ſignificat. In ſpecie *capſa* dicitur Johnſono, & Rulando, cujus fundum eſt filis ferreis contextum. Quid *Gloſſocomon* in Chirurgicis ſignificet, vide ſuo loco lit. G. Capſula pro inſtrumento Chirurgico ad fonticulum inurendum a Caſſerio Placentino inventa videatur apud Aquapend. & Scultetum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. fig. 10. Per metaphoram etiam quædam partes corporis *capſulæ* dicuntur, v. g. Pericardium dicitur *capſula cordis*. Paracelſ. l. 1. de virib. membr. c. 3. & tr. 1. de morb. ament. c. 4. & tr. de hydrop. cui reſpondet Gr. κολεὸς, *culeus*, vel vagina, apud Hipp. l. de cord. III. 7. Glandulæ illæ Renibus adjacentes Caſſerio *Renes ſuccenturiati* a Parth. dictę *capſulæ atrabiliariæ*, Anat. l. 1. c. 18. p. 18. ſeqq. Veſiculas quoque ſeminales *capſulas* dici in extremo vaſorum deferentium ſemen aſſervantes, conſtat ex eodem l. 1. c. 23. pag. 230. Adeſt etiam in Hepate *capſula communis*, vel *Vagina Portæ*, indicio Gliſſonii, quæ membrana ex peritonæo, ſed craſſior, atque carnoſior, Portæ truncum, ubi hepar intrat, & Porum biliarium involvens roboris ergo, & ut Portam in transferendo ſanguine juvet, hepatis tunicæ circumcirca continuatur, & ad Portæ normam divaricatur, ad ultima uſque capillaria eum illa diviſa. Verbo: Peritonæi eſt tunica, qua portæ vena indigebat, quia arteriæ munus obit, verbis ejuſdem, d. l. c. 14. ubi legi plura poterunt.

Captiosus, σοφιστικὸς. Vide *Sophiſticus*.

Caput, *capo*, ἀλεκτρυὼν, κτιλίας, hoc eſt *gallus caſtratus*, cui teſticuli ſunt exemti. De hujus uſu in cibo, & in medicina legantur Aldrov. l. 5. Ornithol. c. 17. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 2. Bruyer. de cib. l. 15. c. 20. An nimia illa ſaginatio corpori noſtro adeo proficua eſſe poſſit, non ſine cauſſa dubitatur, cum pinguedo ſuperflua, & fere excrementitia magis noceat, quam proſit. De *Aqua caponis* deſtillata vid. Diſpenſatoria: Sed & in hanc animadvertit Zvvolſi.

* Caput, κεφαλὴ, poet. τὸ κάρα, κάρηνον, diverſimode ſumitur 1. in Phyſicis, vel Anatomicis, & quidem proprie *caput* dicitur ſuprema corporis pars, quam nonnulli *Ventrem ſuperiorem*, vel *ſummum* dicunt, collo terminatur, & partes Animales ſtricte dicta continet. Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. cap. 8. totum illud, quod collo ſuprapoſitum eſt, *caput* eſſe dixit. Totum oſſeum, pro tutiori munimento Animæ ſenſitivæ (addo & rationalis) domicilium præcipuum. Hinc & *membrum divinum*, & *manſio partis Divinæ*, nimirum *animæ*, vocatur, Quarter. Plat. l. 4. Th. Ch. Tol. V. p. 155. Dividitur in *calvariam*, & *vultum*, vel juxta alios *Partem capillatam*, quæ *calva* dicitur, & non *capillatam*, quæ *Facies* nuncupatur. Th. Barthol. l. 3. Anat. in princ. Linden. Phyſ. Med. l. 2. c. 8. art. 2. Deinde per ſimilitudinem aliis quoque partibus attribuitur. Ita *caput cordis*, κεφαλὴ καρδίας dicitur, eſtque ampla, & orbicularis ſuperna ejus pars, quæ alias *Baſis* vocatur. Gal. l. 6. de U. P. c. 7. Et *caput oſſis* eſt extrema tenuis proceſſus oſſium pars craſſior, & orbiculata, l. de oſſib. in proœm. Imo omne id, quod in oſſium extremis rotundum eſt, & craſſius, & Gorr. in def. 2. Tropice ad metallurgiam, & fodinas translatum eſſe vocabulum *caput*, patet ex Rulandi Lex. ubi legitur *caput* arcæ. *Caput fodinarum*, & *caput fodinarum adverſum*. Item, *caput follis*, *caput pili*, quo metalla cruda contunduntur, *caput canalis*, ſive capſa brevis patens. 3. In Chymicorum ore frequentiſſimum eſt *caput mortuum*, id eſt terra mortua, vel fæx, Johnſ. Vel clarius deſcribitur, quod ſit reſidua illa materia craſſa, & ſicca, quæ in deſtillationibus, præcipue mineralium, remanet. Communiſſime autem remanentiam Vitrioli notat Schr. l. 1. c. 3. quamvis & Libav. meminerit *capitis mortui* de ſublimato, Synt. Arch. Ch. l. 7. c. 27. ſin. 4. Denique ænigmatice quoque, & Hieroglyphice ab Hermeticis uſurpatur *caput*. Ita *caput corvi* dicitur *Mercurius Philoſophorum* in vitro Hermetice obſignato occluſus, vi ignis lenioris coagulatus, & fixatus, ut inſtar terræ nigræ in fundo maneat. Libav. d. l. c. 13.

Digitized by Google

c. 13. nec non Apoc. Herm. part. poſter. adde Th. Ch. Vol. IV. p. 718. 727. 745. 753. Ita & *Draconi* illi Myſtico, quo nomine etiam Mercurius inſignitur, *caput*, & cauda tribuuntur, apud eund. de ign. nat. 31. Jung. Ejuſd. Exam. Philoſ. vivent. ſec. deſcr. Hartm. ſ. 33. *Caput*, & *cauda* principium, & finis dicuntur alicujus operis, Anonym. l. 3. de Chym. in Th. Chym. Vol. V. p. 462.

* Caputpurgia, per licentiam Medicam dicuntur medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia applicantur, ſive naribus indantur, & dicuntur *Errhina*, ἔῤῥινα, ſive ori, ut colluendo, vel mandendo per ſputum caput purgent, & vocantur ἀποφλεγματίζοντα, vel *Apophlegmatiſmi*. Gal. 5. de S. F. 20. De utriſque vid. ſuis locis. B. Rolfink. tres ordines conſtituit *caputpurgiorum*, addendo dictis duobus *Sternutatoria*, ſive πταρμικὰ, Ord. ac Meth. l. 6. ſ. 4. c. 1. quamvis hæc quoque ſub Errhinis generaliter ſumtis comprehendi poſſint. Meminit & *caputpurgiorum* Foreſt. l. XI. obſ. 2. in Schol. Legitur & aliquoties in Avicennæ ſcriptis, ubi & caput mundificantia Topica, ſive externa complectitur, verb. gr. lib. 5. ſum. 2. tract. 1. & alibi.

Carabe. Vide *Succinum*, quamvis Paracelſ. ad alia quoque tranſtulerit. Ita vitellum ovi in *caraben* mutari a Sole, legitur lib. de Tart. morb. cap. 9. *Carabe* ex Aſphalto, lib. 7. Paragraph. §. 4.

Carabus, κάραβος, valde ambiguæ eſt ſignificationis. Interdum enim pro inſecto in lignis aridis nato ſumitur, & pertinet ad *Scarabæos*. Vide *cantharus*. Vel pro *Locuſta marina*, vel etiam pro *cammaris*, vel Aſtacis, teſte Aldrovand. lib. 2. de cruſtac. cap. 2. Vide *Cancer*.

Caracosmos, dicitur *Oxygala* equinum nonnihil ad cœruleum vergens. Magnatibus Tartaris in deliciis eſt, cujus parandi modum ex Gul. Rubrici Itinerario Tartarię monſtrat Lind. S. M. Ex. XVI. §. 127.

Caranna, vocatur Reſina, vel Gummi potius arboris exoticæ, eſtque viribus Tacahamacæ ſimilis. Schr. l. 3. cl. 2. n. 380. Jung. Fr. Hofm. in cl. ad h. l.

Carbasus, fœm. plur. neutr. *Carbaſa*, κάρβασος, ἄρμενον, linteum tenue ſignificat; vel etiam fila e lino ſubtili, quibus utuntur Chirurgi ad excipiendos pulveres, vel unguenta, & applicandum parti affectæ, vel etiam adexiccandam ſuperfluam in ulceroſis locis humiditatem. Scrib. L. n. 227. An quodammodo illi reſpondet corruptum nomen vernaculum Chirurgaſtrorum noſtrorum, *Rorbeo oder Rurbo*? Alii aliter pronunciant.

Carbo, vide *Anthrax*, *carbones cœli* dicuntur Stellæ. Rul. in Lex. *Carbo Petræ*. Vide *Bitumen*. *Carbones* quoque ad uſum Medicum transferri, patet ex titionibus e ligno tiliæ paratis, quorum uſus ad ſanguinis grumos laudatur. Alii contra epilepſiam commendant. *Carbo*, qui ſub Artemiſia reperitur, habetur etiam ſecretum contra epilepſiam. De hoc vid. Dekers in not. ad Barb. Prax. Med. l. 2. c. 1. lit. n. Alias *carbonum* uſum in Pyrotechniæ operationibus variis ſumme neceſſarium, ignique aperto lignorum præferendum, cum delectu illorum, egregie monſtravit etiam D. D. Bohn. Diſſ. Ch. Phyſ. III. §. 22. *Carbo* quoque dicitur *Lapis Philoſophicus* a Lagneo Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p. 727. Et in ſpecie ejus *nigredo* dicitur *carbo montis*, p. 739. & Senior de Chymia. Vol. V. p. 207.

Carboanthes, eſt titulus libri, vel operis Paracelſici, in quo Transmutationes declaravit in forma, & eſſe. Valent. de Rhetiis. Vid. T. 6. Oper. Paracelſ.

Carbon, Paracelſo dicitur *ſtercus humanum*, teſte Schr. l. 5. cl. 1. n. 23.

* Carbunculus, ἄνθραξ, vel ſignificat tumorem illum igneum, & malignum, qui dicitur *Anthrax*, aut *carbo*, de quo ſupra in *Anthrax*; vel ſignificat gemmam pretioſam rutilantem, rubentemque (unde & *Rubinus* dicitur) cujus rubedo eſt inſtar ſanguinis, Laccæ Indicæ, aut coloris coccei, & *Pyropus* vocatur. Nobiliores in inſula Zeilan naſcuntur, ubi etiam Rex illius Inſulæ poſſidet jure hæreditario *carbunculum* inæſtimabilis pretii, palmæ tranſverſæ magnitudine, triumque digitorum latorum craſſitiem habentem, ſplendoris ignei, uti ex Paulo Veneto notavit Eraſm. Franciſc. Par. 2. Hort. Indici p. 1229. Plures ſpecies *carbunculi* recenſet Rul. in Lex. Chym. Confer etiam Muſ. Calc. Chiocci ſ. p. 234. ſeqq. Ejus virtutes medicas videſis apud Schroder lib. 3. cap. 5. *Granatos* quoque præſertim orientales, & *Hyacinthos* ſub *carbunculis* comprehendi, teſtatur Idem ibid.

Carcaros, κάρκαρος. Vide *Querquera*.

Carcer, φυλακὴ, εἱρκτὴ, quid ſignificet, nemo non novit. Cur vero in forum Medicum produxerim, anſam dedit Paracelſus, qui non conſideravit *carcerem*, veluti locum plectendis ſontibus deſtinatum, obſcurum, a converſatione ſeparatum; ſed tanquam remedium ad coercendos motus & corporis, & animi vagos, & libidinoſos idoneum, v. g. in curandis Choreis p. n. qualis dicitur S. Viti, & revera nō abſq; plauſibili ratione, tr. 2. de morb. ament. c. 3.

Carcharias, καρχαρίας. Vide *canis*. Jung. Lind. Ex. XI. §. 67. ſeqq.

Car-

* Carcharodonta, καρχαρόδοντα, dicuntur animalia, quæ acutis, & ſerratis ſunt dentibus, Gal. l. 8 de U. P. c. 2. ut ſunt inter quadrupedia Urſus, Leo: inter piſces Galeus, ſive Canis marinus, propterea *charcharias* dictus. Vid. Lind. d. l. & jung. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 685. 773. 802.

Carchedonius, vocatur lapis quidam pretioſus, vel Gemma, & dicitur generari igne divino Luna plena, Menens Aur. Vell. l. 2. Th. Ch. Vol. V. p. 390.

Carchesium, καρχήσιον, Foeſ. rectius *carchesia* Latine dici vult, ſignificat extrema mali nautici foramina, quæ rudentes excipiunt. Hinc κάλος καρχήσιος, *rudens* dicitur, Gal. 3. de artic. t. 25. Oribaſio καρχήσιος βρόχος, *laqueus carchesius*. l. de laqueis. Uſum Chirurgicum hujuſmodi laqueorum, & erecti adinſtar mali ligni vid. d. l. apud Hipp. & Galen. *Carchesium* etiam poculum aliquod ſignificare, non eſt hujus loci. Jung. Foeſ. in Oec. p. 311. & Gorr.

* Carcinoma, καρκίνωμα. Vide *Cancer*. Malignitatem in hoc malo demonſtrat Rhod. ad Scrib. L. n. 102.

* Carcinos, καρκῖνος, vel κάρκινος, idem quod *cancer*.

Carcinusthæ, καρκινοῦσθαι, ſignificat *implicatis* crinibus eſſe, vel fibrillis. Uſurpatur etiam de radicibus *crinitis*. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p. 48.

Cardemeleum, καρδαμήλιον, nomen medicamenti alicujus, cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 7.

Cardamysso, καρδαμύσσειν. Vide *Scardamyſſein*.

*Cardia, καρδία, de duabus partibus principalibus dicitur: 1. de *corde*. 2. de *orificio ventriculi* ſiniſtro, quod alias *Stomachus* dicitur, propter affinitatem maximam, quæ eſt illi cum corde, & mutuum conſenſum. Galen. lib. 2. de Hippoc. & Platon. decret. cap. 8. & 4. aphor. 75. Adiſis Erotian. in καρδιώσσειν, Foeſ. in Oecon. pag. 305. Nimirum nulla ſunt nullius etiam membri, quæ pari vehementi, æque cito, æque ſubito, æque graviter in conſenſum trahunt *cor* hominis, verbis Linden. Ex. XIII. §. 132. An vero propterea ſedes animæ, & totus radicalis in *ſtomacho* recte ponatur ab Helmont. tr. Sedes animæ, non eſt hujus loci ventilare.

* Cardiaca, ſcil. medicamenta, καρδιακά, dicuntur *cordialia*, quæ cordi tam intus data, quam extrinſecus applicata conveniunt. Jonſt. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 4. c. 4. Rectius autem ita deſcribi poterunt. *Cardiaca* dicuntur, quæ ſanguinis diſtributionem e corde, flammæque vitalis continuationem debitam quovis modo promovent, & facilitant, idque vel attenuando, & debitam ſpirituaſcentiam excitando, vel nimiam efferveſcentiam, & colliquationem cohibendo, & diſſipationem ſpirituum infringendo. Hinc alia calida, alia frigida dicuntur. Egregie horum naturam expoſuit Th. Vvil. Pharm. Rat. ſ. 6. c. 1. Catalogum utrorumque vide paſſim apud Practicos. Sufficiat allegaſſe Jonſt. d. l. Rolfink. Ord. ac Meth. comm. l. 8. ſ. 2. c. 1. ſeqq.

* Cardiaca *paſſio, cardiacus morbus, cardialgia, cardiogmus*, καρδιακὸν πάθος, *cardiaca*, & *Sthomachica exolutio*, ἔκλυσις καρδιακή, ἡ στομαχική, ὀδύνη τῆς καρδίας, plerumque habentur, & haberi poſſunt pro Synonymis, licet fortaſſis quidam aliquam differentiam vel ratione graduum commenti ſint, vel etiam ratione ſubjecti, quando καρδιωγμὸν ad palpitationem cordis retulerunt. Gorr. in def. Lind. S. M. Exer. XIII. §. 133. ſeqq. Hoc inficiari nolo, καρδιωγμὸν, majorem affectus vehementiam tacite exprimere. Deſcribi vero in genere poterit, quod ſit vehementiſſimus, & tantum non intolerabilis dolor ſtomachi, ſive orificii ventriculi ſiniſtri, vel ſuperioris vulgo, quamvis perperam dicti, ut & præcordiorum in genere, cum graviſſimis quandoque aliis ſymptomatibus, palpitatione cordis, animi deliquio, nauſea, & vomendi conatu vehementiori, immoderato ſudore particulari thoracis, cervicis, capitis, cruribus vero, & pedibus ſiccioribus, necnon & febre inordinaria, ſive ſymptomatica (quales propterea *cardiacas* appellavit Sylv. l. 1. Pr. cap. 30. §. 28. 102.) proveniens a ſolutione continui, vel per ſuccos acerrimos, ſive nimium acidos, ſive per halitus, vel auram acidam, acrioremque vellicando, lancinando, mordendo facta. Cauſſas vero externas omnes ad diſpoſitionem ſucci pancreatici, & biliaris præternaturalem huc concurrentes prolixius hic recenſere, excederet limites instituti noſtri. Vid. Gal. 3. aphor. 65. Introduct. c. 13. ex recentioribus Sennert. Med. Pr. l. 3. P. I. ſ. 2. c. 15. De *cardialgia* ex aſſumtis hirudinibus vid. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 199. ſeqq Qui hujuſmodi graviori morbo laborant, *cardiaci*, καρδιακοί, dicuntur Gorr.

Cardimelech, terminus fictitius Dolæi, quo exprimere voluit particulæ quoddam principium activum reſidens in corde, deſtinatum functionibus vitalibus vulgo dictis, Reſpirationi, & ſanguinis per corpus diſtributioni, de quo videatur d. Auth. Encyclop. l. 2. ubi ſæpius occurrit, quæ loca quæri poſſunt in Indice. An vero figmentis his terminorum novum lumen accedat Arti noſtræ, aliis judicandum relinquimus.

mus. Nobis videntur multo clariores termini, Spiritus vitalis, calidum nativum, flamma vitalis, & ſimiles.

Cardinamentum, γιγγλυμοειδὲς, appellat Hipp. inferiorem partem brachii, qua cum cubito dearticulatum eſt, propterea quod cardines concavas partes quaſdam, quaſdam eminentes habeant, quarum illæ prominentias admittunt, hæ vero cavitates ingrediuntur. Gal. c. de fract. t. 10. Fallop. vocat *Cardinatam commiſſuram*, in Ind. ad Tom. I. Oper. quæ explicatur in Obſ. Anat. p. 359.

* Cardiogmus. Vid. *cardiaca paſſio*.

Cardo, γίγγλυμος. Vide *Ginglymus*. Quid vero Parac. per vocem *cardo* intellexerit l. 7. de puſtul. ulcer. aliiſque malis Gall. c. 5. non licet hariolari.

Cardonium, eſt vinum herbis medicatum, ita ut muſtum recens iis affundatur, & defœcatio ſubſequatur. Modum parandi vide apud Parac. de ulcerib. cap. 56. Adde Ruland. & Johnſ. in Lex.

Carduelis, *Acanthis*, ἀκανθὶς, eſt avicula nobis notiſſima, elegans, cantuque ſuavi commendata, cujus deſcriptionem, & ſpecies vide apud Aldrovand. l. 18. Ornith. c. 3. Cibum quidem non ineptum, ſed exiguum præbet earum caro. Plus voce, quam patina hominem delectare, recte dixit Platina. Adde Bruyerin. de re cib. l. 15. c. 49. Stercus illarum, aut etiam aqua, de qua biberunt, in Epilepſia infantili a vulgo aliquando laudatur, quemadmodum & aliarum. Sed eventus non reſpondet expectationi. Præſtat abſtinere ab hujuſmodi ſordibus.

Carebaria, καρηβαρία, ſpecies doloris, vel moleſtia capitis, veluti gravitas quædam capitis. Hipp. 5. aph. 22. Gal. in comm. Auſtrinam tempeſtatem, & odoramenta gignere hanc capitis gravitatem, teſtatur idem 3. aph. 17. & 5. aph. 28.

Carena, eſt vigeſima quarta pars guttæ. Rul. & Johnſ.

Carenum, κάρηνον. Vide *caput*. Gal. 5. aph. 6.

Carica, interdum *caryca*, ἰσχὰς qſ. ἰσχνὰς, *ficus* arboris fructum in ſole vel furno exiccatum proprie ſignificat. Aliis *ficus paſſæ* dicuntur. Interdum tamen & de recenti fructu ſumitur vocabulum. Inter cibos boni, & mali ſucci referuntur *caricæ* pro diverſa temperie ventriculi recipientis, a Gal. l. de bon. & mal. ſucc. cib. c. 8. ubi tamen & earum virtus alexipharmaca laudatur. Vid. Bruyerin. de re cib. l. 11. c. 38.

Caricum, καρικὸν, dicitur medicamentum quoddam cathæreticum, ſordida ulcera detergens, & carnes exedens, recipitque acria calida, helleborum nigrum, ſandaracham, æris ſquamam, plumbum uſtum, ſulphur, auripigmentum, & cantharides; quæ omnia oleo cedrino miſcentur, & ſubiguntur ad formam linimenti, & medic. liquidi. Hipp. de ulc. XI. 7. ſeqq.

Carides, καρίδες, Squillæ, Species Cancrorum. Gal. l. 3. de alim. fac. c. 34. Aldrov. de cruſtac. l. 2. c. 9.

Caries, τερηδὼν, eſt morbus ſolutæ unitatis, in partibus duris, oſſibus videl. cum deperditione ſubſtantiæ, a materia acri, & corroſiva proveniens. Hipp. l. 2. de morb. VII. Reſpondet igitur ulceri, quod eſt in partibus mollibus. Dogm. noſtr. P. 2. c. 5. dogm. 8. Gal. de cauſ. morb. c. ult. *Caries* pudendorum quæ dicatur, Vide *Caroli*.

Carina, τρόπις, proprie unam navis partem ſignificat. Metaphorice etiam dicitur de ſpina dorſi, ap. Gal. l. 12. de U. P. c. 11. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 905.

Carium *terræ*, i. e. *gluten*. Rul.

Carmen, ἔπος, ἐπῳδὴ, quid ſignificet, aliunde jam notum eſſe debet. Cæterum in ſuperſtitioſa Medicina *Carmina* fuiſſe ad ſanandum uſitata, ita quidem ut aliquando his majorem vim attribuerint, quam ſolutis verbis, teſtatur Keuch. ad Seren. in prolegom. pag. 65. ſeqq.

Carminativa, ſcil. medicamenta, ξαντικὰ, διαξαντικὰ, per metaphoram a *carminando*, ſive lanas pectendo, & diſcerpendo dicuntur, quæ flatus, & vapores in corpore moleſtos ſua vi attenuante, & diaphoretica diſcutiunt, & per inſenſibilem tranſpirationem reſolvunt. Proprie *Flatus diſcutientia*. Gr. ἀντιφυσικὰ, Rolf. Ord. ac Meth. C. lib. 6. ſect. 4. cap. 1. Sunt calida, & ſale volatili, aut ſpirituoſis portionibus ſcatentia; quamvis flatus non ſemper hujuſmodi calidis curari poſſint, aut debeant, de quo alibi. Helmont. quoque ridet illa remedia, inſanum decretum appellans, tr. de Flatib. n. 17. *Carminativæ* curæ quoque meminit Paracelſ. in lapillis inteſtinorum, lib. 2. de Tart. tract. 1. cap. 4.

Carmot, vocatur *Materia Lapidis Philoſophici*, apud Lagn. Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Carnicula, legitur apud Fallop. Expoſ. de oſs. c. 12. & ponitur pro *caruncula*, in ſpecie de illa, quæ dentibus circumfuſa, diciturque gluten dentium.

Carnifex Spagyricus dicitur *Vulcanus*, ſive Ignis in negotio Lap. Philoſ. Fr. Baſil. Valent. de Lap. Phil. Germ. p. 12.

Carniformis *abſceſſus*, dicitur, qui coactioris, firmioriſque eſt ſubſtantiæ, oſtracoſa præditus

tus

Digitized by Google

tus duritie, ſubjectæ particulæ affinis, tubere haud multum elato, ſed lato, expanſoque membranis plerunque fibris, filiſve intertextus; pluximum ad muſculos, qua ſe ad articulos appellunt, oriri ſuetus. Differt a Sarcomate. M. A. Severin. de noviſ. obſ. abſceſſ. c. 2.

Carniolus, *carnelus*, *carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

Carnivorus, σαρκοφάγος. Vide *Sarcophagos*.

* Carnosa *cutis*. Vide *Panniculus carnoſus*.

* Caro, σάρξ, κρέας, vocatur proprie tantum ea, quæ in muſculo eſt, reliquarum partium nullam homines *carnem* vocant, præterquam pauci admodum. Sed quæ in viſceribus, ſeu jecore, renibus, liene, pulmone viſuntur *carnes*, eas *parenchymata*, παρεγχύματα, (quaſi effuſiones dixeris) Græci vocant. Quæ in inteſtinis, ventriculo, ſtomacho, & utero ſunt, ſine nomine relinquunt. Galen. lib. 10. Meth. Med. cap. 11. *Parenchymata* autem eas partes vocant, non *carnes*, propterea quod ex venis effuſus ſanguis circum vaſa omnis concreſcat, lib. 11. de Sim. Fac. Hæc Caſtellus. Enimvero cum nec Hippocrates, nec Galenus hanc ſtrictam ſignificationem ſemper obſervaverit, libet rem clarius, & diſtinctius proponere. *Caro* in genere eſt Medicis, quicquid ex ſanguine partium fibris, aut vaſis circumfuſo concrevit mollius, aut durius, a calore ſtipatum, prout comparatur vel ad compaginandas, firmandaſque fibras vice glutinis, vel ad replenda ſpatia. Vel ſic poteſt deſcribi. *Caro* eſt pars ſolida quantitate, ſitu, connexione, figura varia, calida, & moderate humida, mollis, rara, ad albedinem, vel rubedinem vergens, ad id ut corpulentiam roburque adferat, & ad motum partium conferat, aut humorum ſegregationi, vaſorum tutelæ, ſimilibuſque uſibus inſerviat. Ger. Blaſ. l. 2. Med. Gen. ſect. 1. ſubſect. 1. cap. 2. Eam ex diverſæ materiæ particulis concretam, plus tamen alcalinis, & dulcibus conſtantem, quam acidis, in ſeparatione vero Chymica offerre phlegma copioſum, ſal volatile, oleum, & ſal fixum, demonſtravit J. Helfr. Junken. Chym. Experim. Part. 1. ſ. 2. c. 4. p. 110. ſeqq. Dividi poteſt in *proprie dictam*, & *improprie dictam*. Per *illam* intelligitur ea, quæ muſculorum fibris, ſive fibraris potius tendinibus obnaſcitur, ſimplex, mollis, & rubicunda. Dicitur uno verbo *Muſculoſa*. Hinc & Hipp. σάρκες, idem eſt quod *muſculi*, teſte Gal. c. 1. de fract. tr. 12. & com. 2. t. 68. *Improprie dicta* ſubdividitur in *Parenchymata*, & *Propriam* cuilibet parti. Ad illa pertinent Hepar, Lien, Pulmo, quamvis hodieque recentiorum quidam negent, eſſe parenchymata, id eſt affuſiones ſanguinis veluti concreti; ſed potius vel glandulas eſſe ſtatuant, vel membranarum congeries in cellulas, & concamerationes, de quibus vid. Malpighii Exercitationes de Hepate, Liene, &c. Cordis *caro* non recte dicitur parenchyma, cum ſit revera muſculoſa, quicquid alii regerant. Propria eſt vel *Membranoſa*, vel cujuſque partis membranoſæ carnoſa ſubſtantia, ut in œſophago, ventriculo, inteſtinis, utero, veſica, vel *Glanduloſa*. Vide *Glandula*. An huc quoque Cerebri ſubſtantia referenda cum Malpighio? Jung. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 16. a. 20. §. 321. ſeqq. Barth. Anat. procem. edit. noviſſ. pag. 5. Qui Oſſium quoque ſubſtantiam *carnem* vocant, nixi authoritate Galeni, XI. Meth. Med. 1. (quamvis κατὰ ῥητὸν non dixerit) mihi videntur vocabulo valde abuti. In Præternaturali ſtatu excreſcentiæ *carneæ*, *caro* excreſcens, luxurians eminens, Scrib. num. 227. mentitur ſolum *carnem*, & æquivoce talis dicitur. In Phytologia etiam per tropum ſubſtantiæ illæ molliores fructuum ſucculentorum *carnes* appellari ſolent: verb. gr. *Caro* cydoniorum, citri, caſſiæ, prunorum, &c. Schrod. lib. 1. cap. 2.

Caroenum, quibuſdam *carneum*, κάροινον, dicitur, quod caput, τὸ κάρα, aggravet, eſt vinum decoctum, ita ut tertia pars abſumta ſit, duæ tantum remaneant. Gorr. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 19. ſeqq. Keuchen. ad Seren. p. 216. ſeqq.

Caroli, vocantur puſtulæ in membro virili Venereæ, quæ & *caries pudendorum* dicuntur. Marcell. Cuman. Obſ. 20. apud J. H. Velſch. in Syll. cur. & Obſ. Med. Cent. p. m. 48. & Obſ. 37. pag. 77.

Caroticus, καρωτικὸς, dicitur de eo, quod caput vehementius afficit, v. g. de vino generoſo vehementer inebriante. Linden. d. l. §. 111.

* Caros, *carus*, κάρος, ſive *Sopor*, eſt deperditio ſenſus, & motus in toto animalis corpore, illæſa manente ſpirandi facultate, læſa autem anteriore cerebri parte, & temporum muſculis: (ſed tamen & medius ventriculus ſæpe conſentit; Sequitur inde ſomnus profundus, oculis perpetuo clauſis: Nec tamen ita perit ſenſus, quin, ſi pungantur, ſentiant, non tamen propterea vel loquuntur, vel oculos aperiunt) ſi vero ſpirationem adeo vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix ſpirare poſſit, eorum exemplo, qui per gravem ſomnum ſtertere ſolent, Apoplexia tunc affectio nominatur, cui Paralyſis ſæpiſſime ſuccedit. Hæc ex Gal. l. 4. de L. A. c. 2. l. 13. M. M. c. 21.

c. 21. & c. 2. in 1. prorrh. t. 29. olim Caſtellus. Enimvero cum hodieque non ſatient animum Philiatri diſcendi cupidum, affectum hunc paulo accuratius deſcribere libet: *Carus* Veterni ſpecies eſt, affectio ſoporoſa, Lethargo major, Apoplexia paulo minor, huic tamen valde affinis, ut in ipſam non raro tranſeat, cum reſpiratione tamen adhuc paulo liberiori, a prohibita per portiones impuras ſeroſas, vel alia ratione heterogeneas ſpirituum animalium e medulla cerebri verſus corticem expanſione proveniens. Jung. Th. Willis de Anim. Brut. P. II. c. 4.

Carosis, κάρωσις, id eſt *Separatio*, ſive *ſomnolentia*. Moſchion. de morbor. mul. cap. 134.

* Carotides, καρώτιδες, ἢ καρωτικαὶ ἀρτηρίαι, ſunt duæ illæ arteriæ, quæ ab arteria magna e ſiniſtro cordis ventriculo emergentes recta ad caput feruntur, omnibus, quæ ſunt ſupra Cor, partibus diſtributæ. Gal. l. 15. de U. P. c. 12. & l. 1. de Hipp. & Pl. Decr. c. 7. ſed has non recte carotidas, ſive *Soporarias* dici cenſendum eſt, ſed obtinent ſaltem nomen ex communi Medicorum, & Philoſophorum poſt Hipp. opinione credentium, Soporis ſedem eſſe has arterias. Vide *Arteriæ aortæ Truncus aſcendens*. Jungat. Barth. Anat. l. 2. c. 4.

† Carpesium, Gal. de quo Mercurialis de Comp. med. l. 2. c. 9. Vide Matthiol. in Dioſcor. & Bauhin. in Phytopinace. Item Dodon. hiſt. ſimp. Pempr. 6. l. 1. c. 4.

Carphaleon, καρφαλέον, *aridum*, *ſiccum* ſignificat Hipp. 6. Epid. ſ. 6. t. 29. & 5. aph. 71. ut & alibi de cute ſicca uſurpavit. Jung. Foeſ. Oec. p. 311.

Carphos, κάρφος, *paleam*, *feſtucam* ſignificat. Dioſc. lib. 5. cap. 85. Hinc verbum καρφολογεῖν, & Hippoc. ἀποκαρφολογεῖν, *feſtucas*, & *paleas legere*, quod eſt phreniticorum ſymptoma. Dicitur & κροκυδίζειν, ſect. 1. progn. t. 23.

Carpio, *Carpius*, κύπρινος, *Cyprinus*, λεπιδωτὸς, eſt nomen piſcis nobis notiſſimi in lacubus frequentis, in fluviis vero delicatioris. De uſu in cibis, & medicina vide partim apud Aldrovand. l. 5. de piſc. cap. 40. partim apud Schrod. l. 5. cl. 3. num. 75. Eſt & alius piſcis *carpio* dictus, qui in ſolo lacu Benaco capitur, delicatior, de quo etiam Aldrovand. dict. loc. cap. 50.

Carpos, καρπός. Vide *Fructus*.

Carpus, καρπὸς, aliis *Brachiale*, Arab. *Raſceta*, eſt pars manus, qua cubito per articulum conjungitur: Vel quod utrinque inter manum, & brachium intercedit, utramque inter ſe aptans, id dicitur *carpus*. Quot oſſiculis conſtet, diſſentiunt Anatomici, dum quidam ſeptem, quidam octo numerant. Non multum refert, utri parti calculum quis adjecerit. Linden. Med. Phyſiol. lib. 2. cap. 14. art. 12. §. 81. ſeqq.

Carsia, i. e. aqua ſalis. Rul. & Johnſ.

Carta, κάρτα, apud Hipp. ſignificat *valde*, admodum, 3. de R. V. in Ac. tr. 26. & 42. Jung. Gal. in comm.

* Cartilago, χόνδρος, eſt particula ſimplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium eſt duriſſima, toto autem oſſe eſt mollior. Galen. lib. 7. de Uſ. Part. cap. 3. Quamvis autem diverſa ſit ab oſſe *cartilago*, ſæpe tamen ætatis ſpatio in os degenerat, imo vero nulla fere ſunt oſſa, quæ ante cartilagines non fuerint. Oſſa namque omnia, & dentes genis adhuc concluſi infantibus *cartilago* ſunt, quæ tandem in oſſa duratur, uti *cartilagines*, quæ inter ſterni oſſa continentur. Hactenus Caſtellus. Dividi poſſunt *cartilagines*; 1. in illas, quæ aliis connaſcuntur oſſibus, eademque connectunt, vel abſque alio medio, ut in oſſibus pubis, & ſterni, vel interjectu communium ligamentorum, ut in connexione per διάρθρωσιν; & in has, quæ per ſe conſtituunt partes, de quibus p. p. 2. in duriores, quæ oſſeæ evadunt cum tempore, & in molliores, articulos colligantes, & ligamentorum naturam fere referentes, unde χονδροσυνδεσμοὺς vocant. Barthol. Anat. libell. 4. c. 2. Inter ſpecialiores *cartilagines* ſunt præcipuæ ſeqq.

* Cartilago *enſiformis*, χόνδρος ξιφοειδὴς, Gal. l. 6. de U. P. c. 3. & l. de artic. & ven. diſſect. c. 5. *cartilago mucronata*, quæ eſt extrema ora medii oſſis pectoris, quæ eſt propter os ventriculi, cui alligatur. Aliqui ſunt, qui totam pectoralis oſſis figuram, (non eam tantum quæ in imo ejus eſt) quia gladii ſimilitudinem repræſentat, *enſiformem cartilaginem* dicant eſſe. Gal. lib. de Oſſib. c. 13. Jung. Barth. d. l. cap. 18.

* Cartilago *innonimata*, Gal. recentioribus vero *Annularis*, κρικοειδὴς dicta, quæ eſt ſecunda laryngis *cartilago*, in internis partibus, qua œſophagus eſt, poſitionem habens, Galen. lib. 7. de Uſ. Part. cap. 11. & eſt intruſa cartilagini Thyroidi. Eſt inſtar annuli Turcici, quo pollicem muniunt in emittendis ſagittis. Baſis eſt reliquarum *cartilaginum* aſperæ arteriæ. Barthol. lib. 2. Anatom. cap. 11.

* Cartilago *ſcutiformis*, θυρεοειδὴς χόνδρος, perperam θυροειδὴς, recte notante Linden. Medic. Phyſiol. lib. 2. cap. 13. art. 15. §. 94. male a Caſtello *Peltalia*. Peltæ enim rotundæ erant, cum

cum figura hujus cartilaginis ſit quadrilatera, ut Scuta. Ejus gibboſitas apparet in gutture, ac *Adami pomum* appellatur, quia vulgo perſuaſum, in Adami faucibus pomi fatalis partem ex pœna Divina remanſiſſe, & ad poſteros translatam. In medio diſtinguitur linea, unde duplicem alii conſtituere, cum revera duplex rariſſime inveniatur. Divulſam in medio obſervavit in Studioſo a nimio cantu Barthol. d. l. ubi plura ad ejus perfectam deſcriptionem pertinentia reperies. Præter has, quas Caſtellus olim adduxit, dantur adhuc aliæ peculiares *cartilagines* conſiderandæ, & quidem in ipſa quoque larynge; Videlicet: *Binæ cartilagines*, ἀρυταινοειδεῖς, *Gutturniformes*, ſive *Arytænoideæ*, quia in una parte conjunctæ inſtar gutturni rimam pro modulanda voce, *Glottis*, γλωττὶς, dictam efformant. Item *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, *Cartilago*, quæ rimam illam claudit, & tegit, ne ex cibo, vel potu in tracheam cum periculo ſuffocationis quædam incidant, ſed commode in gulam abire queant. Reliquæ *cartilagines* aſperæ arteriæ *ſemicirculares*, & ſigmoideæ, σιγμοειδεῖς, non libet inter peculiares referre. Nec *Narium* quoque *cartilagines quinque*, quarum duæ ſupremæ naſi oſſibus adhærent, tertia ſeptum conſtituit, ſive interſtitium inter duo naſi foramina, reliquæ vero duæ pinnas conſtituunt, per membranoſa ligamenta colligatæ, commode inter peculiares referri non poſſunt, cum ad naſi conſtitutionem faciant. De his videatur Barthol. d. l. 3. Anat. c. 10. *Cartilaginum* in genere præcipuus uſus eſt duplex: Unus, ut partes quaſdam leves, ac politas ad motus promptitudinem efficiant, in articulis ſcilicet: Alter, ut violentiæ foris occurſantium mediocriter cedant. *Cartilaginis* enim ſubſtantia maxime idonea eſt ad tegendum, & defendendum partes ſubjectas. Non enim poteſt comminui, & frangi, ut dura, & friabilia, neque incidi, & contundi, ut mollia, & carnoſa. Hæc Caſtell. Verum nec alii uſus excludendi ſunt, ut, Connexionem facere oſſium, quæ dicitur συγχόνδρωσις. Partes prominentes, vel etiam curvas formare, ut in aſpera arteria, larynge: Cavitates explere, Operculi operam præſtare, Fulcrum præbere, de quibus Barthol. libell. 4. c. 2. *Cartilago* quoque de ſpinis piſcium dicitur, ſpecialiter vero, & κατ' ἐξοχὴν *cartilaginei piſces* dicuntur, qui ſpinam dorſi cartilagineam, intus medullam habentem, obtinent, Græcis propterea χονδράκανθοι dicti, aliis & σελάχη, vel σελαχώδη. Suntque duum generum: Plani, ut ſunt Raja, Paſtinaca, & his ſimiles: & Longi, atque Rotundi, v. gr. Galeæ, de quibus legatur Aldrovand. l. 3. de piſc. c. 31.

CARUNCULA, σαρκίον, accipitur vel in ſtatu ſecundum, vel præter naturam. In illo dicitur de *carunculis* in utroque oculi Cantho, vel Angulo occurrentibus, quarum illa, quæ in majori, ſive interno exiſtit, *Lacrymalis*, in externo vero *Innominata* eſt, Barthol. l. 3. Anat. c. 8. *Carunculæ* quoque appellantur *cuticulares Alæ*, ſive Nymphæ in ſinu muliebri, teſte eodem l. 1. c. 35. quo etiam *carunculæ myrtiformes* ſpectant, d. l. c. 33. In renibus *carunculæ papillares* minus coloratæ inſtar glandularum reliqua *carne* duriores occurrunt, de quibus idem d. l. c. 17. *Carnoſam* quoque illam particulam in ſummo ore pendentem, quam alias *Columellam*, aut *Uvam* vel *Uvulam* vocant, a Gal. *carunculam* appellari conſtat ex l. 6. de C. M. S. L. c. 3 in princ. Præternaturaliter uſurpatur hoc vocab. (1.) de portiunculis, quæ in dyſenteria excernuntur, quas Hipp. *carnes*, σάρκες, vocavit, 4. aph. 26. (2.) de *carunculis* capillaribus cum urina a renibus excretis, 4. aph. 76. qui affectus etiam dicitur *Trichiaſis*, τριχίασις. Ita & Celſus lib. 6. cap. 8. *carunculas* quaſdam in naribus naſci ſcripſit, Polypum etiam per *carunculam* definivit. Ita & aliæ *excreſcentiæ carneæ carunculaarum* nomine venire poſſunt, quamvis Hippoc. σαρκοφυΐαι, 3. de fract. tr. 45. aliis ὑπερσαρκώσεις, aut σαρκώματα dicantur.

* CARUS. Vide *Caros*.

CARYCA, quibuſdam pro *carica*. Eſt & denominativum haud dubie ab urbe quadam Peloponneſi *Carya*. Unde *caryca lingua*, καρύκη, Gr. confuſa valde, & abſurda dicta Gal. l. 2. de diff. pulſ. c. 2. *Carica*, καρύκη, fuit olim peculiare bellarium, edulium, condimentum, embamma, Lydorum primum inventum, paratum ex ſanguine, & aliis ἡδύσμασι, id eſt aromatibus, & ſuavibus conditutis. Hinc & omne *conditum*, quod jus ſapidum facere, & infuſcare poſſet, Lydiæ *caricæ* adinſtar, *carycam* appellare liceat. Heſychius etiam deſcripſit, quod ſit jus ſupervacuum, ſive ambitioſum. Plura vide de hac re apud Lind. S. M. Ex. X. §. 37. ſeqq. Lang. l. 1. ep. 58.

CARYCEIA, καρυκεία, idem quod *caryca*. Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 5.

CARYCOIDES, καρυκοειδὲς, dicitur Hipp. excrementum colorem ſubcruentum inſtar *carycæ* condimenti illius ex ſanguine parati præ ſe ferens, 4. Epid. XIV. 10. Plura apud Foeſ. Oec. p. 310.

CARYDON, καρυδόν. Vide *Alphitidon*.

CARYON, κάρυον. Vide *Nux*.

CARYOPHYLLUM, καρυόφυλλον, nomen & floris, & aromatis, & arboris. Nullius horum expoſitio eſt hujus loci.

Caryoti, καρυωτοὶ, ſcil. βάλανοι, nomen *dactylorum*, ſive fructuum *palmæ* optimorum, qui in Syria, & Palæſtina creſcunt. Gal. lib. 2. de A. F. c. 26.

Casa, Gr. καλύβη, οἴκημα, οἰκίσκη, οἰκίδιον, tugurium, vel vile domicilium ſignificat, qualia ſunt metalli foſſorum circa fodinas. Rul. in Lex.

Caseus, τυρὸς, quid ſit, omnibus notum eſt. Lac coagulatum, & glaciatum, per præcipitationis modum. Uſus ejus in diæta, & medicina varius. Cum in *caſeis* ſingulatim permagna ſit differentia, tum pro animalium natura, tum pro præparandi *modis*, & præterea ipſorum ætate, non licet hic eam exponere varietatem. Conſulantur Authores, utpote Gal. l. 3. de A. F. c. 17. & l. 10. de S. F. c. 17. & l. 10. Th. Vvillis de ferment. c. 11. Bruyerin. Moræus, C. Hofm. Jonſton. alii. An commune vitium ſit omnium *caſeorum*, ſuccum habere vitioſum, & craſſum, uti d. l. ſcriptum reliquit Gal. ulterius ventilandum relinquitur. Pro negativa facit Hipp. de vet. medic. XXXVII. 9. ſeqq. & de affect. XLIX. 11. Uſum medicum etiam videſis apud Scribon. Larg. n. 158. adverſus podagram. *Caſeum* deſcripſit Paracelſ. l. 1. de Tart. tract. 5. c. 2. quod ſit Tartarus alabaſtrinus, & incurabilis, viſcus inexpulſivus. Imo hoc vocabulum tropice ad ipſos morbos renum applicuit, *caſeum*, vel *lac ſegregatum*, aut *caſeatum* ægritudinibus renum annumerans, in Fragment. & Scholiis ad d. l. de Tartaro. Verum rem ipſam magis obſcurat illis terminis, quam ut declaret. *Caſeus præparatus* Rulando, & Johnſ. dicitur reſiſtentia viſcoſa, manens in fundo lactis ex caſeo diffluentis, in Lex.

Casia, κασία, plerunque *Caſſia*, κασσία, duplicem potiſſimum obtinet ſignificationem, quarum neutra quidem proprie huc pertinet, ſed ad Botanicam. Paucis tamen indicaſſe ſufficiat. (1.) Significat aroma quoddam, quæ & *Caſſia lignea*, *Xylocaſſia* dicitur, ad Cinnamomi fere naturam accedens; de qua videatur Gal. de S. F. l. 7. & alibi. (2.) Purgans quoddam cholagogum, quod *caſſia fiſtula*, fiſtuloſa, ſolutiva, κασσία σύριγξ dicitur. Hæc veteribus Græcis fuit ignota. Licet enim Gal. etiam aliquoties in lib. de Antid. & de C. M. S. L. mentionem fecerit *Caſſiæ fiſtulæ*, ſemper tamen intelligit illam Aromaticam, quæ etiam fiſtuloſa videtur. De ſolutiva videatur Rolfink. de purgant. ſ. 3. art. 2. c. 1. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 416.

Cassa, barbaris dicitur *Thorax*, Fallop. expoſ. de oſſib. c. 18. Tom. I. p. 508.

Cassale *vulnus*, i. e. vulnus pectoris. Legitur apud Marcell. Cuman. Obſerv. 65. apud D. Veſch. in Syllog. cur. & obſerv. Medic. Cent. I. p. m. 73. 74. Derivatur ab Arabico *cas*, i. e. pectus.

Cassatum, eſt ſanguis in venis invalidus, & emortuus, grumoſus, ſanguinis bonum tranſitum, & motum obſtruens. Paracelſ. l. 7. Archidox. §. de Specifico Diaphoretico, & ex hoc Rul. & Johnſ. in Lex.

Cassia, κασσία. Vide *Caſia*.

Cassia Mellis, dicitur ſpecies Caſſiæ extractæ pro Clyſteribus, quam compoſitionem ingreditur Mel, ut conſervetur, in cujus tamen præparatione fraudem Pharmacopœorum detexit Joh. Anton. Loddetus Dialog. de impoſtur. nonnull. Pharmacopœorum addito declarationi fraudum, & errorum apud Pharmacopœos commiſſorum Liſſeti Benancii opera Bartholini Latinitati donatæ, pag. 149.

Cassiteros, κασσίτερος. Vide *Stannum*.

Cassovvarius, nomen avis exoticæ, nobis incognitæ, quam ingluvie carere legitur in Nehem. Grew. Anglicæ Societatis Regalis Collegæ Inchoata Anatome comparativa ventriculorum, & inteſtinorum, cujus mentio fit in Actis Erudit. Lipſ. Anno. 1682. pag. 60.

Cassus. Vide *Laparos*.

Castalticum, corrupte, pro *Cataſtalticum*, κασταλτικὸν, idem eſt, quod repreſſorium, ſtipticum. Diet. Jatr. n. 408.

Castellum, idem quod *Lacuſculus*, λακκίδιον. Ruland. & Johnſ. *Caſtellum Urinæ* quid dicatur Paræo, vide apud eund. lib. 22. Chir. cap. 9.

Castigatus, *a*, *um*, (Gr. dici poſſet σωφρονισθεὶς) dicitur de Mammillis, & Papillis apud Q. Serenum. Si *caſtigatas* ſtudium eſt ſervare papillas &c. quid vero ſint *caſtigatæ mammæ*, expoſuit Hieron. Mercurial. l. 5. Var. Lect. c. 3.

Castitas, σωφροσύνη, ἁγνεία, proprie continentiam circa res Venereas ſignificat. Hinc *Caſti ſua natura* dicuntur σωφρονικοὶ φύσει, qui etiam a libidinoſis cogitationibus abſtinent. Galen. l. 6. de Loc. Aff. c. ultim. *Caſtitatis* ſedem veram in renibus eſſe magis, quam in teſticulis, voluit Paracelſ. lib. 2. de virib. membr. cap. 10. quam opinionem denuo propugnare voluerunt Joach. Oelhafius, Dan. Sennert. & Caſp. Hofmann. verum cum abſque ſucceſſu, cum pugnare videatur cum principiis Anatomicis, quibus conſtat, renibus nihil eſſe commercii cum reliquis partibus genitalibus.

Castor, κάστωρ, *Fiber*, animal eſt amphibium, aqua, & terra ambiens, vivens piſcibus,

bus ; & fructibus arborum . Ejus deſcriptionem vid. apud Aldrov. lib. 2. de quadruped. digit. vivipar. cap. 12. ubi etiam ejus uſum in cibis , & medicina exponit, & in Ephemerid. Natur. Curioſ. Ann. II. Obſ. 251. Anatomicam ejus deſcriptionem etiam legere licet in Actis Philoſophicis Oldenburgii Anni 1669. Menſ. Julio . Jungatur Schrod. lib. 5. cl. 1. num. 14. Ob convenientiam cum hoc animali maximæ pernicitatis in piſces graſſandi avis quædam ſpecies, videl. Mergus cirratus major , Bellonio dicitur etiam *Caſtor* , vel *Fiber* , ut eſt ap. eund. Aldrovand. Ornith. lib. 18. cap. 62. Urinæ quoque lacteæ excretionem *Caſtoris* nomine venire, ex Drauwiz. de Scorbut. cap. 9. videatur in Ephemerid. Natur. Curioſ. Ann. I. Obſ. 89.

CASTORIUM , καστόριον, καστώριον , ſunt teſticuli *Caſtoris* quadrupedis exciſi , purgati , & exiccati , virtutis valde attenuantis, diſcutientis , nervos , nervoſaſque partes roborantis , ſpirituſque animales excitantis , multique in Medicina uſus. Adulterari ſolent gummi Ammoniaco , quod cum *Caſtoris* ſanguine ſubactum veſiculis inditur , exiccaturque . Schroder. d. l. In hunc animadvertit Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. negando *Caſtorium* eſſe teſticulos, qui adeo parvi ſunt, ut gallorum gallinaceorum teſticulos vix ſuperent, ſed potius eſſe tumores , ſeu crumenæ inguinis veſtitæ pellicula ſatis craſſa , quibus parva ſemper annexa eſt, impleta liquore oleagineo, & cineroſo, ſemper liquido manente, cum in illis craſſior contineatur , qui poteſt exiccari ad pulveriſandum . Confirmatur hæc ſententia plurimis authoritatibus in Ephem. Nat. Cur. d. l. De *Caſtorii* viribus videatur & Gal. l. XI. de Simpl. Fac. Dioſc. 1. 2. cap. 26. Pontici *Caſtoris* vires diverſas eſſe ab Hiſpanico , ex Strabone oſtendit Rhod. ad Scrib. n. 175.

CASTRATUS , ἄνυχος , ἀνυχισθεὶς , dicitur, cui teſticuli ſunt exſecti ; & ita vis genitalis ablata. *Caſtratio*, quæ Gr. ἀνυχισμὸς, ἐκτομὴ, ὀρχοτομία dicitur , in brutis utriuſque ſexus adhibetur , teſte Galen. l. 1. de ſemin. cap. 15. *Caſtratum* animal ſemper fœminæ redditur ſimile, aut his, quæ ſunt ætatis minoris. Idem l. 10. de S. F. §. Bolis , & l. 11. §. pinguedo , & adeps . Caro etiam *caſtratorum* ſuavior , & præſtantior eidem habetur , lib. de ſem. cap. 15. & lib. 2. de A. F. cap. 2. Quomodo vero mutatio corporum ratione temperamenti vitalis , morum , habitus corporis a *caſtratione* dependeat, non eſt adeo in aprico . Videatur de hac quæſtione Barthol. lib. 1. Anat. cap. 22. An *caſtratio* hominum excuſari , & defendi poſſit , necne, meam nolo facere litem. In maniaco adhibuit Sam. Formius apud River. in obſerv. commun. In ſumme libidinoſo detrectavit Balih. Timæus a Guldenklee l. 3. caſ. 52. *Caſtratio* etiam ſumitur pro *Herniotomia* , & *Caſtratores* ſunt *Herniotomi* vulgares , in qua ſignificatione hoc vocabulo uſus Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXXIX. ſimul improbans , quod in omni Hernia teſticulos eximant , in ſola Sarcocele ſaltem hoc admittens . Per metaphoram quoque medicamentorum fortiorum , & malignorum , præſertim purgantium electivorum correctio dicitur *caſtratio* apud Helmont. tr. Pharmacop. ac Diſpenſ. modern. n. 49. Jung. Ex. noſtr. 1. de Remor. Purg. §. 38. Item farina craſſior, κρίμνον , dicitur *Caſtrata*. Vide *Crimnon*. Dieter. n. 478.

CASTRENSIS, Militaris, στρατιωτικὸς, στρατόπεδικὸς , eſt epitheton etiam morborum quorundam contagioſorum , & epidemicorum , præſertim febrium , quarum meminit Helm. de Febr. cap. 10. num. 7. Endemicas appellans , non adeo incongrue , in quibus non tam efferveſcentia caloris, quam maligna cruditas ex victu, & rerum non naturalium uſu pravo collecta peccare , & urgere ſolet . Peſtilentibus annumeravit , & ſatis perſpicue deſcripſit Thom. Willis de Febr. cap. 14. nec non pecul. tract. Joh. Valent. Willius Medicus Danus.

* CASUS, in Latino valde æquivocum eſt. Vel enim idem eſt, quod *Symptoma* , σύμπτωμα. Galen. de opt. ſect. ad Thraſyb. cap. 13. & 1. aph. 12. aliiſque in locis . Vide *Symptoma* . Vel idem eſt , quod *Fortuitum* , & opponitur Arti, vel Providentiæ. Gr. dicitur τύχη, vel τύχης ἔργον. Gal. l. 11. de U. P. c. 7. de ſub. figur. Empir. cap. 12. Interdum & Græc. dicitur αὐτόματον . Hipp. de Arte IX. 5. ſeqq. & Galen. cap. 1. in prognoſt. Hippoc. t. 4. id eſt *ſpontaneum* , quod ſine ulla deliberatione , aut conſultatione contingit . Vel idem eſt , quod *Lapſus* , πτῶσις , vel καταπτωσις, verb. gr. ex alto, lib. 1. M. M. cap. 2. Vel idem eſt , quod *morbus præſens* : in qua ſignificatione ſumſit Paracelſ. lib. 1. Paragraph. cap. 1. §. 4. & 5. Vel denique idem, quod *Hiſtoria morbi* integra, Obſervatio Empirica. Unde frequentiſſime dici ſolet: *Caſus* Medicinales v. g. laudati Timæi a Gludenklee, pro, Obſervationes Medicæ Practicæ. Collegium *Caſuale*, hoc eſt in quo tractantur, & exponuntur ſpeciales Morborum ſingularium hiſtoriæ. Vide *Hiſtoria*.

CATA , κατὰ. Vide *Secundum*.

CATABALLO , καταβάλλω , ſignificat *dejicio*,

 de-

demitto, *proſterno*. In qua ſignificatione ſumſit Hipp. l. de nat. hum. t. 2.

CATABASIS, κατάβασις, *deſcenſus*, a verbo καταβαίνω, *deſcendo*, cui opponitur ἀναβαίνω, aſcendo. Verbum legitur apud Hipp. 6. aphor. 22.

CATABIBAZO, καταβιβάζω, emphaticum verbum *humorum deorſum* factam *excluſionem*, & deturbationem exprimens, apud Hippoc. 3. in 1. prorrh. t. 51.

CATABLACEVO, καταβλακεύω, ſignificat *ignavum eſſe*, deſidem, negligentem in actionibus, & præſertim in curando, apud Hipp. 3. de artic. t. 83. idem quod κατοκνέω, quod legitur in Mochlic. XI. 7. Deſcendit a voce *Blax*, βλὰξ, quod nomen eſt piſcis nullius plane utilitatis, aut pretii.

CATABLEMA, κατάβλημα, ſignificat *quod injicitur*, aut applicatur, in ſpecie fimbriam, vel *ligamentum*, quod parti injicitur ad deligationem conſtringendam. Hippoc. 2. de artic. t. 22. Ægin. ditur ἐπίβλημα, aliis περίβλημα. Foeſ. in Oec. p. 312.

CATABRONCHIZO, *Catabrochthizo*, καταβρογχίζω, καταβροχθίζω, utrumque ſignificat *deglutio*, a βρόγχος, & βρόχθος, *gula*, *guttur*. Hipp. Coac. t. 636. & t. 62.

CATACAVMA, κατάκαυμα. Vide *Ambuſta*. Hippocr. Coac. tract. 158. interdum ſimpliciter *cauma*, καῦμα. Jung. Linden. Exerc. XI. §. 189.

CATACECLIMENOS, κατακεκλιμένος, dicitur qui propter morbi vehementiam, & virium imbecillitatem decumbit. Hipp. 2. prorrh. t. 39. quamvis alii κατακεκλασμένους, *fractos viribus*, legant. Idem eſt quod κατακλινὴς, κλινηρὸς, κλινοπετὴς, *clinicus*, & opponitur τῷ ὀρθοστάδην. Foeſ. Oec. p. 314.

CATACECRAMENOS, κατακεκρεμμένος, de fractura dicitur, quæ dependet, aut ſuſpenſa eſt. Hipp. 3. de fract. t. 74.

CATACERASTICOS, κατακεραστικὸς, idem quod ἐπικεραστικός. Vide *Epiceraſticos*.

CATACERMATIZOMENOS, κατακερματιζόμενος, a verbo κατακερματίζεσθαι, quod proprie ſignificat in minutulos nummos dividi, a κέρμα, *numulus*, minutiæ æris. Sed & in genere dirimi in minutiſſimas partes denotat. Uſurpat Hippocr. de calore febrili, qui in totum corpus diſtrahitur, 4. de R. V. I. A. t. 39.

CATACHEO, καταχέω. Vide *Catachyſis*.

CATACHLIDAO, καταχλιδάω, vel καταχλιδέω, uti videtur conjugari apud Hipp. in præcept. VI. 8. ſignificat *deliciis nimium indulgere*, luxu diffluere. Idem quod κατατρυφᾷν.

CATACLOOS, κατάχλοος, ſignificat *valde virens*. Dicitur ver. gr. de excrementis bilioſis corruptis, 7. Epid. XI. 27. quamvis plerique legant κατάχολον, quæ lectio non arridet.

CATACHRESIS, κατάχρησις. Vide *Abuſus*.

CATACHYSIS, κατάχυσις, *effuſionem perfuſionem* ſignificat, a verbo καταχέω, *perfundo*. Ita de frigidæ aquæ *perfuſione* uſus Hipp. 5. aph. 21. & 7. aph. 42. de aqua calida, Dieter. Iatr. n. 447. 448.

CATACLASIS, κατάκλασις, *perfractionem*, *perverſionem* in genere ſignificat. In ſpecie frequenter de oculi perverſione, cum palpebræ pervertuntur. Idque alterius muſculorum oculos claudentium convulſionem indicat. Hippocr. 6. Epid. ſect. 1. t. 31. ubi etiam t. 30. de membrorum *perfractionibus* legitur. Vide *Campylon*.

* CATACLEIS, κατακλεὶς, dicitur os cartilaginoſum, imo Cartilago in commiſſura omoplatæ, vel ſcapulæ cum clavi ſita. Reperiri in ſolis hominibus, reſtatur Gal. de oſſibus c. 14. Confer l. 13. de U. P. c. 11. Alibi prima Thoracis coſta parva dicitur, & quaſi *Subclavium*. Gal. de diſſect. muſc. c. 12. Vide C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 103. & not. ad l. cit. de oſſib. qui recte reprehendit, quod κατακλεὶς etiam ἀκρώμιον dicatur.

CATACLINES, κατακλινὴς, *lecto affixus*. Vide *catacecli menos*.

CATACLISIS, κατάκλισις, inclinationem, declinationem, *incurvationem*, & item *decubitum* denotat, v. g. κατάκλισις ἡμικύκλιος, *incurvatio ſemicircularis*, uti eſt in Græca lit. C. juxta veteres. Vid. Hofm. d. l. n. 385. Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 4.

† CATACLYSMI, vehementiores aquarum illiſiones, vulgo medicor. Irrigationes. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 16.

CATACLYSMA, κατάκλυσμα. Hipp. de ſal. diæt. t. 15. Vide *Clyſter*.

CATACORES, κατακορὴς, abundans, *ſuperfluum* ſignificat. Addit rei, cui jungitur, in ſpecie bili, intenſionem. Uſurpatur adjective, & adverbialiter. Quando ſimpliciter ponitur, nihilominus bilis ad exceſſum reſtringendum eſſe, vult Foeſ. in Oec. pag. 315. v. g. apud Hipp. Coac. t. 612. & 608. id quod & interpretes obſervarunt. Hinc & κατακορὲς φάρμακον, ſignificat bilem meracam, largius evacuans medicamentum, apud Hipp. l. 5. Epid. VIII. 10. 14. Dicitur & adverb. κατακορέως, Hippoc. 3. de R. V. I. A. t. 13. Vide Gal. in comm. ad h. l. Jung. & Linden. Ex. IV. §. 77.

CATACREMNAMAI, κατακρήμναμαι, ſignificat, *dependeo*, & uſurpatur ab Hippoc. de gurgulione

Digitized by Google

ne inflammato, & intumeſcente, l. 2. de mor. X. 3. Deſcendit a κρημνὸς, præcipitium.

Catacruo, κατακρούω, proprie *depellere* ſignificat. Apud Hipp. vero diffindere, & profundius *pertundere*, & *diſcindere* denotat, l. de Ulc. XV. 4. & l. de Medico VII. 1. 3.

Catadartheo, καταδαρθέω, verbum proprie ſignificans *dormire*, a δαρθάνω, *dormire*, quamvis Scholiaſtes Ariſtoph. a δέρμα, pellis, cum Etymologo deducens reſtringat ſignificationem, dicendo, idem eſſe, atque in pellibus dormire. Uſus Hipp. lib. 5. Ep. XVII. 1. & l. 3. de diæt. XVI. 15.

Catadechomae, καταδέχομαι, ſumo, *ſuſcipio*. Uſurpavit Hipp. de alimento, l. 7. Epid. XXII. 8.

Catadicen, κατὰ δίκην, id eſt *jure merito*, æque, ut par eſt. Frequenti in uſu apud Hipp. v. g. l. de cord. III. 10. lib. 1. de mor. mul. LXXXVII. 14. l. de vuln. c. V. 3. Foeſ in Oec. pag. 313.

Cataduloo, καταδουλόω, proprie ſignificat *in ſervitutem redigo*. Metaphorice vero ſpiritus frango, animum ſubigo. Hipp. 2. de fract. t. 61.

Cataegizo, καταιγίζω, ſignificat cum impetu deorſum irruo, *delabor*, ab ἀΐσσω, irruo. De ventis, & procellæ impetu proprie dicitur. Unde & καταιγὶς *procellam* ſignificat. Metaphorice de doloribus, & morbis cum impetu irruentibus ſæpe uſus eſt Hipp. lib. 3. de morb. VII. 25. XXIV. 57. l. 2. de morb. mul. LXXXVII. 2. l. 7. Epid. XIIX. 16. Foeſ. d. l. Præcipue de morbi ſtatu accipitur, teſte Linden. Ex. XII. §. 81. 87.

Cataeonesis, καταιόνησις, id eſt *irrigatio*, perfuſio, ſit humore aliquo in partem aliquam effuſo. Quo quidem remedii genere utimur, cum aliqua de cauſſa balneo excludimur. Differt ab *Embroche*, ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, quando poſt illam lanam, aut linteum ſuperponimus, quod poſt embrocham non fit. Gorr. in def.

Catagliſchraeno, καταγλισχραίνω, verbum ſignificans *viſcoſum efficio*. Hippoc. 1. de R. V. I. A. t. 33. & ſect. 3. t. 10. Galen. in comm. ad h. l.

Cataglyphe, καταγλυφὴ, ſculpturam excavatam ſignificat in Chirurgicis. Hipp. 4. de art. t. 53. & Mochlic. XXIII. 8. 10.

* Catagma, κάταγμα. Vide *Fractura*.

* Catagmaticus, καταγματικὸς, dicitur de remediis ad fracturarum curationem neceſſariis, v. g. *Deligatio catagmatica*, καταγματικὴ ἐπίδεσις. Galen. lib. 1. de C. M. P. G. cap. 4. Item *Emplaſtra catagmatica*, quæ in fracturis cranii ſpecialiter dicuntur *cephalica*, κεφαλικά, habentque abſtergendi, digerendi, & ſiccandi poteſtatem, quibus plerique & paululum ex adſtringentibus admiſcent, lib. 1. h. tit. c. 16.

Catagoge, καταγωγὴ, ductus, ſedes, loci, vel partis alicujus circumſcriptio, vel regio dicitur Hipp. l. 7. Epid. III. 14. veluti ſi quis umbilicum contrectans manus toti ventris regioni admoveat. Foeſ. d. l.

Catagyoio, καταγυιόω, proprie ſignificat *membra debilito*, a γυῖον, *membrum*. Uſurpatur de nimia virium imbecillitate, & enervatione. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 17. & l. 2. de morb. mul. LVI. 15. de Gland. VIII. 11.

Catalemma, κατάλημμα. Vide *Comprehenſamentum*.

Catalentia, fictus eſt a Parac. terminus, ſpeciem Epilepſiæ ſignificans, quemadmodum & *Analentia*, & *Epilentia*, de morb. amentt. 2. c. 1. & l. 3. Paragraph. c. 1. §. 1.

*Catalepsis, *catalepſia*, Lang. l. 1. ep. 25. eſt deperditio ſenſus viſus, apertis palpebris, ſervata tamen ſecundum naturam ſpiratione; in qua poſteriora cerebri potiſſimum, & nervorum exortus intemperie frigida, & ſicca afficiuntur. Gal. l. 4. de L. A. 3. licet alibi *catalepſin* dicat eſſe ſpiritus cohibitionem, de muſc. diſſect. c. 26. & alibi dicat, *catalepſin* fieri refrigerata prima parte ſenſitiva, id eſt cerebro ipſo: quæ refrigeratio cum fortis fuerit, miſta humiditati facit lethargicas paſſiones; cum ſiccitate vero eas, quæ a Græcis καταλήψεις dicuntur, Lat. *Interceptiones* (aliis *Deprehenſiones*) 2. aph. 3. in comm. Gal. Eundem effectum vocant κατοχὴν, *catochen*, & qui eo laborant, *catochos*, κατόχους, l. 4. de cauſ. pulſ. c. 16. Hæc Caſtellus. Clarius ut explicetur terminus *catalepſis*, κατάληψις accipitur late, & ſtricte. Late, & quidem rarius, pro omni interceptione, v. g. Sanguinis in vaſis, Hipp. l. de Med. VII. 8. quæ alibi ἀπόληψις eidem dicitur, vel *Apolepſis*, ἐγκατάληψις. Senſuum, Aurelian. l. 2. acut. c. 5. Spirituum, Gal. l. 2. de ſan. tu. 12. & l. 3. c. 2. Cutis conſtrictio, dum ita digitis apprehenditur, & candens ferramentum recte, & ſine noxa immittatur. Hipp. 1. de artic. t. 50. De interceptione urinæ, & ſanguinis legitur 2. Epid. ſ. 3. num. 75. quam t. 6. ſ. 2. num. 35. ἐγκατάληψιν vocavit. Ad hanc latam ſignificationem quoque pertinet, quando illa deligandi ratio, ubi vinculum aliquod articulis oblæſis ſuperinjicitur, ad ea, quæ oblæſa ſunt, comprehendenda, & continenda, aut extremitas vinculi, quod ultimo ſuperinjectum reliquas obvolutiones firmiter continet, *catalepſes*, καταλήψεις, dicuntur. Hipp. 2. de iis, quæ in Med. t. 15. & t. 17. 18. Stricte ſumitur pro affectu ſoporoſo; quem nonnulli

Digitized by Google

eundem cum *Comate Vigili* eſſe ſtatuunt. Lang. d. l. Alii vero negant, ut Dieterich. Jatr. n. 863. quod ſi Galeni deſcriptio ſupra d. l. locum habuerit, non video, quæ ſit inter utrumque differentia, vide *Coma*. Tandem & Tropica ſupereſt ſignificatio, quando κατάληψις denotat veram, firmam, & indubitatam rei alicujus perceptionem, & cognitionem. Galen. de ſectis cap. 6. & de opt. ſecta in princ. cui opponitur ἀκαταληψία. In ſpecie tribuitur loco generis Indicationi *comprehenſio* in definitione, de qua prolixius vide Mich. Gavaſſet. l. de Indic. curat. c. 2. ſeqq. Dicitur & *Apprehenſio*, de quo ſupra.

* Catalotica, καταλοτικὰ, medicamenta ſunt quæ cicatrices groſſas æquant, & limpidant. Gal. l. de Dynamid. An a καταλοάω, vel ἀλοάω, tero.

Catalysis, κατάλυσις, ſignificat *diſſolutionem*, vel *reſolutionem*, v. g. artuum. Hipp. l. 4. Epid. XXIIX. 31. Quod dicantur οἱ καταλυόμενοι apud Hipp. 2. aph. 43. illi, qui jam jam morituri ſunt, & in procinctu mortis, unanimis quidem Interpretum eſt conſenſus. Jung. Dieter. n. 438. Enimvero ſi per ἀπαγχομένους proprie ſtrangulati laqueo, aut manu veniunt intelligendi, nihil obſtat, quominus etiam *diſſoluti* exponi poſſint de *detracto* laqueo, aut manu reſoluta, cum Celſo l. 2. c. 8. fin. qui vocat *Detractos ex ſuſpendio*.

Catamanthano, καταμανθάνω, *addiſco*, conſidero. Hipp. 6. aph. 5.

Catamarænomæ, καταμαραίνομαι, *emareſco*. Dicitur de tumoribus, qui detumeſcunt, ſubſidunt, & deſinunt. Hippoc. 2. prorrhet. XI. 33.

Catamassasthæ, καταμασσᾶσθαι, *dentibus conterere*, commanducare ſignificat. Uſus eſt Hippoc. de Epileptica, quæ linguam dentibus contrivit, & devoravit, l. 5. Epid. XXII. 10. repetitur l. 7. XXXVII. 10.

Catamattevomenos, καταματτευόμενος, *contrectans*. Vide *Mattevo*, vel *Matos*.

Catamenia, καταμήνια. Vide *Menſtruum*.

Catamolynthis, καταμωλυνθεὶς, *remiſſum*, *debilitatum*, ſenſim languidum ſignificat, a μώλυς, vel μῶλυξ, ignavus, hebes, indoctus. Gal. c. 4. prorrh. Hipp. t. 77. de tuberculis ad aurem uſus eſt.

Catamyo, καταμύω, *nicto*, oculis conniveo, *claudo* ſignificat. Legitur apud Hipp. 7. Epid. XLI. 24. Per ſyncopen etiam καμμύω aliquando dicitur.

Catanæsimumæ, καταναισιμοῦμαι, non κατανησιμοῦμαι; ſignificat *conſumor*, ab ἀναισιμόω, vel αἰσιμόω, *expenſas facio*. Hipp. de glandul. II. 8. quamvis alii etiam exponant per *reflector*, ab ἀνασιμοῦσθαι, *reſimum fieri*. Foeſ. Oec. pag. 319.

Catanancazo, καταναγκάζω, *per vim cogo*, *compello*, *depello*. Uſurpatur in operatione Chirurgica, quando id, quod loco ſuo excidit, vi adhibita reſtitui, & reponi debet. Hipp. 1. de artic. t. 15. 20. 21. 62. 65. 69. & ſect. 3. t. 49. & in Mochlico IX. 16. XI. 12. XV. 5. &c. Legitur & ſimpliciter ἀναγκάζω, 2. de fractur. t. 10.

Cataniphthis, κατανιφθεὶς, *elotus*, exterſus, a verbo κατανίζω, pro κατανίπτω, *perluo*, *perfundo*. Participio uſus eſt Hippoc. de diarrhœa per lac decoctum elota, quæ ſponte deſinit, 2. prorrhet. XXXII. 2. Verbo vero de vulnuſculis circa tumores factis aceto eluendis ad grumum tollendum, lib. de ulcerib. XV. 6. XVII. 3.

Catanizo, κατανίζω. Vide *Cataniphthis*.

Catanoeo, κατανοέω, *valeo ſenſuum integritate*, intelligentia, idem quod καταφρονία. Hippocr. lib. 5. Epidem. XVII. 6. Jung. Foeſ. d. l.

Catantia, καταντία, *declivitatem*, deorſum inclinationem ſignificat, ab αἴσσω, vel ἄντω, *occurro*. Hippoc. t. de iis, quæ in med. t. 20. Hinc & κατάντη, *declivia* denotant, ſect. 2. h. t. t. 11.

Catantis, κατάντης, *declivis*. Vide *Catantia*.

Catantlema, κατάντλημα, ſignificat *lotionem per infuſionem aquæ factam*; idem fere, quod ἐπάντλημα, vel ἐπάντλησις. Legitur apud Moſch. de morb. mul. c. 50. Vide *Epanileſis*.

Catapasma, κατάπασμα, dicitur medicamentum aridum, ex ſicco medicamentorum pulvere conflatum, ad extergendum, repurgandum, diſcutiendum cuti aſperſum. Ægin. l. 7. c. 13. Dicitur & καταπαστὸν φάρμακον Gorr. in def. quamvis & generaliter omne, quo aliquod corpus conſpergitur, ſignificet. Dicitur & σύμπασμα, vel διάπασμα, vel ἔμπασμα, ἐπιπαστόν. Gorr.

Catapasmus, καταπασμός, dicitur Aureliano ſpecialiter poſt humeros, atque colla devexo ductu mitis, & lenis defricatio, aut levis deductio, l. 1. de paſſ. trad. c. 5. Foeſ. d. l.

Catapastum, καταπαστόν. Vide *Catapaſma*.

Catapavome, καταπαύομαι, ſignificat evaneſco, *ceſſo*. Gal. 1. prorrh. t. c. 35. unde κατάπαυσις finem, *requiem* denotat; & tumores ſubſidentes καταπαυόμενοι vocantur.

Catapeltes, καταπέλτης. Vide *catapulta*.

Cataperus, κατάπηρος, *mutilus*. Vide *Peroſis*.

* Cata-

* Cataphora, καταφορά, eſt affectio veternoſa, gravis in ſoporem delatio. Gal. 3. prorrh. t. 1. qua ægris ſopori gravi ſimile quid accidit, fiuntque tum omnis ſenſus, tum vocis expertes, l. 1. de dieb. crit. c. 4. Nihil differt a *comate*, licet Gal. voluerit. Vide *Coma*.

Cataphracta, καταφράκτη, nomen faſciæ, ſive ligaturæ thoracis, a ſimilitudine Thoracis Romani, quem *cataphractam* dicunt. Gal. de faſciis n. 70. ſeqq. Ejus figuram exhibet cum uſu Scultetus Arm. Chirurg. part. I. tab. XXXVI. fig. 7.

Cataphroneo, καταφρονέω. Vide *Catanoeo*. Sumitur & in malam partem, ſignificans *contemno*. Hinc δυσκαταφρόνητον, quod facile contemnitur. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10.

Catapino, καταπίνω, devoro, *deglutio*. Vide *Catapoſis*.

* Cataplasma, κατάπλασμα, eſt medicamentum externum, ſive topicum, variæ pro diverſitate ingredientium virtutis, & diverſi uſus, eſtque compoſitio mollis, pulti ſimilis, ex aliquo farinæ genere, floribus, & aliquo humido, ſive unctuoſo parata. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Quæ craſſiora, ſiccioraque ſunt, Emplaſtra, & Cerata, quæ liquidiora, ἐγχρίσματα, & Unguenta appellantur. Gorr. Caſtell. *Cataplaſma*, i. e. *ſuperpoſitum medicamentum*. Scrib. Larg. n. 158. Jung. Schrod. l. 2. c. 44. Morellus, l. 2. de form. remed. ſ. 1. c. 13. aliique plures.

Cataplexis, κατάπληξις, id eſt *ſtupor*, *ſtupefactio*, v. gr. oculorum. Hippocr. lib. 7. Epid. XXX. 8. quæ alias *oculus ſtupefactus*, ὀφθαλμὸς καταπλὴξ eidem vocatur, 5. Epid. XXI. 22.

Catapoſis, κατάποσις, *deglutitio*, eſt prompta cibi, potus, medicamentorum per gulam deſcenſio. Gal. l. 7. de U. P. c. 16. Verbum etiam καταπίνω, *deglutire*, ſignificat, Hipp. 4. aph. 35. Unde καταπότιον, *catapotium*, medicamentum, quod deglutiri debeat, *Pilula*. Dieter. n. 441. Modum *deglutitionis* vide apud Anatomicos, præſertim Barth. l. 2. Anat. c. 12. Vide *Deglutitio*.

* Catapotium, κατάποτον, ἢ καταπότιον. Vide *Catapoſis*, & *Pilula*.

Catapſyxis, κατάψυξις, idem quod περίψυξις, *refrigeratio magna* corporis, & membrorum dicitur, cum refrigerationis ſenſus cum dolore ſentitur, abſque cutis, & ſuperficie inæquali motu. Gal. de rigor. trem. &c. Præſertim vero apud Hipp. de extremarum partium frigore, ceu malo ſigno in febribus uſurpatur, ſ. 1. prorrh. t. 26. 30. ſ. 3. prorrh. t. 62. 72. Coac. t. 243. c. 587. 647. & ſ. 4. de R. V. I. A. t. 27. l. 7. Epid. III. 20. LIII. 4. Hujuſmodi refrigerationis cauſſam conſtituunt portiones vitioſæ, vel crudæ, vel congelativæ, vel coagulativæ malignæ, quæ ſpiritus vitales obtundunt, & continuationem flammæ vitalis impediunt. Vocatur & *infrigidatio*, *Perfrictio*.

* Cataptoſis, κατάπτωσις, morbus non eſt, ſed Symptoma Epilepticorum, & Apoplecticorum, attonitam in *terram concidentiam*, vel caſum ſignificans, Gal. l. de tot. morb. temp. c. 4. 5. Significat quoque in genere *Decidentiam*, & quidem vel proprie, quæ eſt motus alicujus membri organici præter voluntatem deorſum vergens, proveniens ex paralyſi, & relaxatione p. n. muſculorum, ac tendinum, neque indiget muſculo agente, de qua Gal. l. 1. de motu muſc. c. 7. Fere idem quod καταῤῥοπία, de qua p. p. Vel tropice dictam, ubi denotat ſtatum *Neutrum ſanorum*, quando ad morboſam aliquam diſpoſitionem inclinant. Vid. Dogm. noſtr. Prælim. p. 9.

Catapulta, καταπέλτης, eſt tormentum bellicum, quo lapides, vel ſagittæ jaciebantur; qua ratione & Tychon læſus legitur, apud Hippoc. l. 5. Epid. XXXIV. 1. Vide Valleſ. ad h. l. t. 93.

* Cataracta, *catarrhacta*, aliis *catharracta*, ſed vitioſe καταῤῥάκτη, & καταῤῥάκτης, *catarrhactes*, proprie ſignificat loca petroſa, per quæ aquæ cum impetu decidunt. Unde & nubes pluvias largiores, & cum impetu profundentes dicuntur *catarrhactæ* cœli apertæ, quas Helmontius Aeris fundos ſtatuit, proprioque nomine *Peroledos* vocat, item Valvas Cœli tr. Gas aquæ n. 24. 25. *Cataractæ* etiam dicuntur hac ratione obices, quibus aquæ curſus temperantur, & ſuſtinentur. Frequentes in Hollandia, ubi vocantur Belgice *Sluiſſen*. Ita & Fores pendulæ intra portas murorum adverſus irruptionem hoſtium ex ligno, ferrove, quæ dimitti, & attolli pro voluntate cuſtodis poſſunt, hoc nomine veniunt. Plura vide apud Aldrov. lib. 19. Ornith. cap. 11. ubi etiam *cataracta* ſpecies avis aquaticæ rapacis Mergis annumeranda dicitur. In foro Medico per ſimilitudinem ad affectus oculi tranſlatum hoc vocabulum, *cataracta*, qui alias *Suffuſio*, *Hypochyma*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, vulgo *Staar*, dicitur, eſtque notante Caſtello juxta Gal. pituita inter uveam, & cryſtallinum humorem coagulata, prohibens ſpiritum viſibilem ab oculo exire, & intrare, l. de ocul. part. 4. cap. 12. vel Suffuſio eſt, cum cernendi facultas deperditur, apparente, ſive non apparente in oculis malo aliquo, & aut propria affectione moleſtatis, aut oris ventriculi, aut cerebri ex cognitione, & conſenſu iiſdem afflictis, l. 4. de L. A. c. 2. quam vocant Græci ὑπόχυμα, lib. 10. de U. P. c. 1.

c. 1. Helmontius *cataractas* oriri dicit, ſi latex, vel digeſtionum vitia reperiat, vel aliena ſecum eo deferat, rr. Retenta, p. m. 362. ed. Lugdun. De hoc affectu vid. Senn. M. Pr. l. 1. P. 3. ſ. 2. c. 28. & alios.

CATARRHEUMA, *καταῤῥεῦμα, defluxio*. Lang. l. 2. ep. 16. Vide *Catarrhus*.

CATARRHEXIS, *κατάῤῥηξις*, a verbo *καταῤῥήγνυσθαι*, effundi, perrumpere, ſignificat *effuſionem*, *eruptionem*, v. g. alvi. Hipp. Coac. t. 240. lib. 4. Epid. XIIX. 6. Verbo quoque ipſo ſæpius uſus eſt idem, v. g. de alvo, 1. prorrh. 31. ſ. 2. t. 58. ſ. 3. t. 47. & alibi; item de tumoribus, l. 6. Epid. ſ. 8. t. 37. Coac. t. 623. de mammis, & aliis membris fluidioribus factis, de nat. puer. XLIII. 16. 18. & l. 1. de morb. mul. l. 5. 5. 6. Vide Foeſ. p. 320.

CATARRHECTICUS, *καταῤῥηκτικὸς*, dicitur de eo, *quod penetrat*, perrumpit; v. g. de vino tenuium partium, quod vim habet diureticam. 3. de R. V. I. A. t. 6. de Oxymelite, t. 31. de Peplio, ſ. 2. t. 11.

CATARRHOECUS, *καταῤῥοικὸς* ſumitur active, & paſſive. Active ſignificat, *deſtillationes efficiens*. Hipp. 5. aph. 24. paſſive de morbis etiam a deſtillatione ortis dicitur. Dieter. num. 444.

CATARRHOPIA, *καταῤῥοπὴ*, ſignificat *declivitatem*, *inclinationem deorſum*, quemadmodum *ἀναῤῥοπὴ*, *reclinationem ſurſum*. Vide *Anarrhopia*. Adjectivum *κατάῤῥοπος*, de variis dici poteſt rebus, ſignificans *deorſum vergens*, declinans, declivis, deorſum propendens, v. g. l. 6. Ep. ſ. 2. t. 39. de flatib. ſ. 1. t. 13. de morbo remittente, l. de hum. III. 81. 99.

CATARRHYSIS, *κατάῤῥυσις*, *defluxionem*, i. e. declinationem deorſum ſignificat. Vide *Hyporrhyſis*. Hipp. 1. de iis, quæ in med. t. 10. Gal. in comm.

CATARRHUS, *κατάῤῥοος*, ἢ *κατάῤῥους*, & *κατάῤῥοος*, Lat. *Deſtillatio*, ſeu defluxus, a verbo *καταῤῥέω*, *defluo*, eſt multorum humorum delatio ex cerebro per palati foramina, & nares, quæ in exitu una cum flatu exeunte ſtrepitum quendam faciunt. Gal. de ſi. Naſcitur ejuſmodi *deſtillatio* a cerebri intemperie frigida, & humida, & ab omnibus, quæ replent caput. Hæc Caſtellus: ſed inſufficienter, & confuſe. Oportet ergo rem diſtinctius exponere. *Catarrhus* generaliter denotat *omnem fluxum*, aut delapſum materiæ peccantis a quacunque parte, & ad quamcunque fluat partem, & in hac ſignificatione comprehendit omnem *Rheumaticam affectionem*, vel *Rheumatiſmum*, Gr. *ῥόος*, In qua ſignificatione etiam dicitur *καταῤῥεῦμα*, Lang. l. 2. ep. 16. Specialiter ſignificat vitioſæ materiæ in capite, vitio aut proprio, aut adſcititio, ut cauſarum internarum, & externarum, collectæ, præter naturam ex illo in partes ſubjacentes defluxum. Hujus tot ſpecies conſtitui poſſunt, quot partes, ad quas materia deſcendit. Hipp. l. de loc. in hom. XIIX. ſeptem fluxiones e capite numerat, in oculos, in nares, in aures, in thoracem, in ventrem inferiorem, in ſpinalem medullam, in vertebras, & muſculos lumborum, & coxam. Verum hodieque tres præcipue, ceu evidentiores, retinentur ſub hoc nomine *catarrhi*: prima quæ ad nares, dicitur *coryza*, *κόρυζα*, cujus meminit Hipp. 2. aph. 40. Secunda, quæ ad fauces, & vocatur *Brancus*, *βράγχος*, *Raucedo*, non *βρόγχος*, Hipp. d. l. Tertia ad pectus, & appellatur in ſpecie *Catarrhus*, juxta verſiculos notiſſimos.

Si fluit ad pectus, dicatur Rheuma Catarrhus,
Ad fauces Branchus, *ad nares eſto* Coryza.

Aliquando *Deſtillatio* hujuſmodi fit cum inſigni ebullitione ſanguinis febrili, quæ febres propterea dicuntur *Catarrhales*, quas ad Intermittentes refert Fr. de le Boe Sylvius l. 1. P. M. c. 30. §. 35. & quarum cauſſa ſunt humores in capite collecti, in paroxyſmo ſoluti, & ad defluxum commoti, §. 109. præprimis vero Lympham vitiatam, ceu cauſſam, & glandulas in cerebro exiſtentes, ceu ſubjectum accuſat, c. 27. §. 29. Hujuſmodi febres quandoque Epidemicas, & malignas eſſe; teſtantur Obſervationes Thom. Willis de Febr. c. 17. Varietas inſignis eſt *catarrhorum* cum ratione qualitatis materiæ vitioſæ, dum alius calidus, frigidus, acris, ſalſus, acidus, pituitoſus, mixtus dici poteſt, 4. de R. V. I. A. t. 30. Gal. in comm. In ſpecie pituitoſorum *catarrhorum* ortū ab alimentis viſcidis, & aere frigido deducit Sylv. c. 13. §. 14. Tum ratione ætatis juvenilis, ſenilis, qui frequentior, Hipp. 3. aph. 31. Ratione etiam modi defluxionis, ſive motus cauſſæ peccantis differunt *catarrhi*, cum vel lente delabitur materia, vel cum impetu ruit. Huc pertinet *Catarrhus ſuffocativus*, *πνιγώδης ἢ κατάῤῥοος πνευτόμως ἐπιπολὺς*, diaph. 32. eſtque humoris excrementitii præceps a capite ad organa reſpirationis defluxio, & ipſum quandoque cor, cum difficillima reſpiratione, & ſuffocationis metu. Sylv. c. 22. §. 11. Atque hæc de *catarrho* ſufficiant. Plura peti poſſunt ex Practicis, & e prolixiſſimo opere Schneideri de *catarrho*. Legi etiam a Philiatris poterit P. Barbette Prax. c. 4. cum not. Dekeri. Imprimis etiam jungatur Diet. Jatr. n. 445. *catarrhos*, ceu extra naturam, & medicam conſiderationem, relegari quidem vult Helmont. de lithiaſ. c. 1. & in peculiari tractatu inſcripto, *Catarrhi deliramenta*. Sed non eſt hujus loci, illius Novatoris importuni nugas ventilare,

late, licet invenerit hodieque quoſdam adſtipulantes.

CATARTISMUS, καταρτισμὸς, κατηρτισμὸς, eſt *tranſlatio oſſium a ſede p. n. ad naturalem*, apud Æginet. l. 9. in multis capp. Verbum καταρτίζω, *in debitum repono locum*, metaphorice ſignificat *Reconciliationem*.

CATASARCA, κατασάρκα. Vide *Anaſarca*.

CATASBENNYSTHÆ, καταϲβεννύσθαι, ſignificat *extingui*, ſedari, dicitur de tuberculis, ad aures abſque ſuppuratione, & dolore rurſus diſcuſſis, & evaneſcentibus. Hippoc. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 10.

CATASCEVE, κατασκευὴ, Gal. dicitur abſoluta, & *perfectiſſima* corporis *exercitatio*, quam per immodicos in certaminibus labores etiam totum diem aliquando continuatos, præparato jam ad eam corpore, obeunt athletæ, l. 3. de ſan. tu. c. 2. Foeſ. p. 322. Significat quoque ſtructuram organicam corporis humani concinnam. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 31.

CATA SCHESIN, κατὰ σχέσιν. Vide *Scheſis*.

CATASEISIS, κατάσεισις, *concuſſionem*, vel potius *extenſionem*, ſive diſtentionem ſignificat. Hipp. de art. t. 51.

CATASILLÆNO, κατασιλλαίνω, idem quod σιλλαίνω, *ludibrio habeo*, dicteriis, & ſcommate excipio, a σίλλος, quod eſt poema illuſorium, ſive ſcomma. Unde *Sillographi* ſunt Satyrici, ap. Gell. Verbum illud uſurpavit Hipp. in præcept. VII. 11.

CATASPAO, κατασπάω, *deorſum duco*, detraho. Hippocr. aliquoties de menſtruis provocandis, l. 1. de morb. mul. XXIV. 5. 6. C. 1. CVI. 5. CXXII. 1. de mammis carnoſis, & grandioribus, l. 6. Epid. ſ. 3. t. 21. ubi opponitur ἀνασπᾶσθαι, retrahi, quod de mammis gracilibus dicitur.

CATASTALTICUS, κατασταλτικὸς, barbare ex ignorantia Græcæ Linguæ *Caſtalticus*, idem quod repreſſorius, ſtipticus, vim adſtringendi habens. Dicitur & ſimpliciter *Stalticus*, σταλτικὸς. Dict. Jatr. n. 408.

* CATASTASIS, κατάστασις, vox Hippo. familiariſſima, in genere *conſtitutionem*, habitudinem, ſtatum, conditionem alicujus rei ſignificat. Κατάστασις Gal. eſt forma, & idea alicujus rei. Holler. not. in 3. aph. 15. Frequenter de conſtitutione anni temporum, & aeris, qui & cœlum vulgo dicitur, uſurpavit Hipp. v. g. 1. Epid. ſ. 1. t. 9. & 37. t. 60. 63. & alibi ſæpius, ſi nude, & ſimpliciter poſitum eſt. De morborum etiam forma, & conditione, 1. aph. 12. 1. Epid. ſ. 3. t. 10. 3. Epid. ſ. 3. t. 34. Prognoſt. ſ. 3. t. 7. & ſæpius. Gal. l. 1. de criſ. c. 4. De coloris, & totius corporis externo habitu, 2. prorr. VII. 5. Sed & *collocationem*, & *reſtitutionem oſſis*, vel *membri* in priſtinum locum ſignificat. Hipp. ſ. 3. de fract. t. 38. Vide Dict. n. 446. Foeſ. p. 322. ſeqq.

CATASTEMA, κατάστημα, eſt veluti *fulcimentum*, & innixus, a verbo καθιστάω, *ſiſtere*, reprimere, moderari. Hipp. l. 1. de morb. mul. XLVIII. 4.

CATASTOLE, καταστολὴ, eſt modeſtia in veſtitu, ſeu *modeſtus habitus*. Hipp. de orn. V. 7. VII. 16. IX. 7.

CATASTORESTHYNÆ, καταστορεσθῦναι, proprie ſignificat *proſtratum eſſe*, humi dejectum. Tropice dicitur de *humoribus evictis*, ſedatis, & ad excretionem diſpoſitis. Hippoc. de vet. Med. XXXIV. 22.

CATATASIS, κατάτασις, eſt ad *inferna loca corporum tractio*, quæ obitur partim organis tentoriis e regione oppoſitis, partim tranſmutatione in contrarium, nempe tranſmiſſis per rotulas principiis, quæ tentionem moliuntur, ac ſuperius annexis. Oppoſita huic eſt *Anataſis*, ἀνάτασις, quæ eſt tentio ad loca ſuperna per traductionem. Gal. in defin. ἀντιτείνεσθαι, *contentis eſſe viribus*, firmis, & integris, aut contra obniti, & ſe erigere ſignificat, quod totum Celſus per firma viſcera complexus eſt. Hæc Caſtellus. Quamvis & nomen κατάτασις, & verbum κατατείνω, vel κατατεῖναι, non ſolum de tentione, ſed & de omni repoſitione, aut collocatione membri apud Hipp. accipiatur, teſte Erotiano, Onomaſtic. cum not. Barthol. Euſtachii fol. m. 64. 65. ita ut idem ſignificet, quod καθίδρυσις. Jung. Foeſ. pag. 324.

CATATILAO, κατατιλάω, ſignificat *conſpurcare*, inquinare. Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 124. ubi de linteo, cui pinguia illini debent, ad applicandum uſurpatur. Dicitur & ἐγκατιλᾶν aut ἐγκατιλᾶν, aliis ἐγκατιλᾶν, l. 2. de mor. mul. LXXXIV. 4.

CATATRECHO, κατατρέχω, i. e. *procurro*, inſulto. C. Hofm. de U. P. n. 1166.

CATATRIPSIS, κατάτριψις, dicitur *attritio* inſtrumentorum, cum nimia ſiccitate functionum organa languida, exoluta, & infirma evadunt, tranſlatione ſumpta a veſtibus, aut vaſis, quæ longo uſu atteruntur, & exiccantur. Hipp. 6. Epid. ſ. 3. t. 1.

CATAVDESIS, καταύδησις, *vociferationem* ſignificat, apud Hipp. in Præcept. XI. 11. 3. quæ moleſtiam affert. Dicitur alias φωνησις, Aret. Foeſ. p. 325.

CATAXA, κάταξα, *ſericum crudum*, dicitur Aetio, & Actuario, i. e. lanificum bombycis, antequam colorem, vel cortinas experiatur. Gorr. p. 214.

CA-

Catáxis, κάταξις, *fractio*. Gorr. ibid. Inuſitatum, nec occurrit in Henr. Steph. Theſauro. Sed verbum κατάξαι, *frangere*, legitur apud Platon. Euripid.

Catechesis, κατήχησις, dicitur *inſtructio* Medici, quæ fit viva voce ad adſtantes, vel ægros. Hipp. in præcept. X. 10.

Catechomenos, κατεχόμενος. Vide *Catoche*.

Catechu, nomen *Terræ Japonicæ*, quæ eſt genus terræ exoticæ, colore purpureum, punctulis albis intertextum, ac ſi ſitum contraxiſſet, ſapore auſteriuſculum, maſticando liqueſcens, & ſubdulcem poſt ſe ſaporem relinquens. Uſus creditur eſſe in catarrhis exiccandis, capiteque roborando. Schr. l. 3. in fin. Nonnulli ex recentioribus ſtatuunt eſſe artificiale quid paratum ex Terra quadam Victriolacea, & Glycyrrhiza, quamvis de modo præparandi nondum certo conſtet.

Cateilumenos, κατειλούμενος, *introrſum convolutum* ſignificat. Hipp. uſurpavit de ructu, Coac. t. 432. item de voce implicata, retenta, & quaſi involuta, φωνὴ κατειλῆται, 3. Epid. ſ. 3. t. 32.

Catellus. Vide *Canis*.

Catena, σειρά, ἅλυσις, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Pertinet in foro Medico ad inſtrumenta Chirurgica. Oribaſ. de machin. c. 4. Rul. in Lex. Paracelſus quoque meminit *Catenæ* cujuſdam myſticæ in corpore humano, quam vocat *Gratiam Dei*, tract. 1. de peſtilit. item Vinculum illud Balſamicum, quo uniuntur quinque ſpiritus corpus regentes. Fr. 2. h. t. *Catena Homeri aurea*, dicitur *Cabala*. Vigen. de Igne, & Sale, c. 26. in Th. Chym. Vol. VI. p. 31.

Catepedanos, κατεπεδανός. Vide *Epedanos*.

Catephes, κατηφής, *ſubtriſtem*, *demiſſum* ſignificat. Hippoc. utitur de vultu. Coac. t. 388. de oculis, 7. Epidem. XV. 31. & XXII. 11.

Catergasticos, κατεργαστικός, *conficiens*, opprimens, exercens. Hipp. de taciturna animi abjectione. Coac. t. 482. Verbum eſt κατεργάζεσθαι. Foeſ. p. 326.

Catertemenon, κατηρτημένον, *continuum*, *compoſitum* ſignificat, a καταρτίζω. Dicitur de ſermone apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 41. Unde & καταρτισμός. Vide *Catartiſmus*.

Cathæmon, καθαίμων, *cruentum* ſignificat, ex Eurip. Linden. Ex. XIII. §. 449.

Cathæresis, καθαίρεσις, differt a καθάρσις, licet ab uno verbo καθαίρω deſcendant, & ſignificat *detractionem*, aut *ſubtractionem*, & extenuationem corporis abſque purgatione, aut ſanguinis miſſione, v. g. quæ fit nimio motu, & exercitiis. Hipp. 6. Epid. ſ. 3. t. 2. Vid. Gal. in com. quamvis Lat. *Detractio* non ſemper ita ſtricte ſumatur, ſed etiam late pro Evacuatione per alvum, vomitum, os, &c. Scrib. L. n. 6. 9. 100. 135. 136. *Detractio* etiam eſt imminutio, vel demtio. Ita detracto pondere, Id. n. 97. Vid. Rhod. in Lex. Scrib. p. 373.

* Cathæreticos, καθαιρετικός, etiam a verbo καθαίρω, quatenus ſignificat conſumo, abſumo, *depaſcor*. Differt igitur a καθαρτικός, purgans; & eſt epitheton medicamentorum, quæ carnem excreſcentem imminuunt, depaſcunt, & ad ſtatum naturalem deducunt. Gal. l. 5. de S. F. c. 2. Gradu minori differunt a Cauſticis, ſive Septicis, aut Eſcharoticis; & per accidens cicatricem inducere dicuntur; cum non ſint ejuſdem cum Epuloticis naturæ, v. g. Aſiæ petræ flos, Æs uſtum, d. l. c. 15. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 30. Eorum facultas conſiſtit in ſalinis acrioribus, lixivioſis, & alcalicis valde evectis particulis.

Cathammizo, καθαμμίζω, ſignificat in *arena me occulto*, quod dictur de quibuſdam piſcibus, Aſello, Paſſere, &c. ex Ariſt. l. 9. H. A. c. 37. Lind. Ex. XI. §. 206.

Cathariotes, καθαριότης, munditiem, *puritatem* ſignificat, quæ Medicum decet. Hippocr. lib. de dec. orn. V. 12. idem quod καθαρότης.

Catharma, κάθαρμα, *purgamentum*, excrementum, quod in purgatione rejicitur, & expurgatur. Hipp. l. 5. Epid. XIX. 2.

Catharmos, καθαρμός, duo ſignificat, (1.) purgationem, & ita coincidit cum vocab. κάθαρσις. Hipp. l. 2. de morb. mul. XX. 21. (2.) *expiationem*, ſive curationem per expiamenta vana, & magica, quæ ſignificatio Hippoc. eſt frequentior, v. g. l. de morb. ſacr. II. 7. II. 10. 14. &c.

Catharos, καθαρός, *purus*, *depurgatus*, mundus. Dicitur & καθάριος. Uſurpatur non ſolum de corpore, ejuſque membris, v. g. Alvus pura, 7. aph. 67. vel juxta Gal. 64. Contra dicuntur corpora μὴ καθαρά, *non pura*, 2. aph. 10. ſed etiam de excrementis, verb. gr. de urina, 1. Epidem. ſect. 1. t. 33. & de fœcibus alvi, de R. V. I. A. t. 57. Coac. t. ult. *Puritas* quoque vaſorum commendatur pro ægris, 4. in 6. Epid. 1. 8.

Catharodes, καθαρώδης, de oculis, 5. Epid. XXXV. 13. recte a Lindeno pro mendo habetur ſubſtituente καρώδεα. Ex. IV. §. 92.

Catharsis, κάθαρσις, purgatio. Vide *Purgatio*. *Menſtruum*.

* Catharticus, καθαρτικός, *purgans*, *purgatorius*. Vide *Purgans*.

Ca-

Digitized by Google

Catheautonperas, καθ' ἑαυτῶν πέρας, nomen Menſis apud Macedones tantum, in cujus principium incidit Solſtitium brumale. Gal. c. 1. in 5 Epid. t. 1.

Cathetice, καθεκτικὴ, ſc. δύναμις, retentrix facultas. Vide Retentio.

Cathelin, καθελεῖν, a verbo καθαιρέω, idem quod κολάζω, caſtigo. Vide Colazo. Gal. 3. de R. V. I. A. t. 30.

* Cathemerinos, καθημερινὸς, idem quod ἀμφημερινὸς, quotidianus. Epitheton febris. Vide Quotidiana. Gal. 2. de diff. febr. c. 7.

Cathestecos, καθεστηκὸς, καθεστὼς, conſtans, conſiſtens. Uſurpatur ab Hipp. de ætate, 1. aph. 13. de anni tempore, 3. aph. 8. Eſt autem conſtans, quod vel ſuam naturam ſervat, & non immutatur, vel quando ad ſummum pervenit, & nunc incipit declinare. Vide Cathiſtemi, & Cataſtaſis. Eſt & Diætæ accuratæ, & ad unguem obſervatæ epitheton apud Plutarch. in præcept. ὑγιεινοῖς. Jung. Dieten. num. 421. 422. Foeſ. p. 297.

Catheter, καθετὴρ, Cathetheras, Lang. l. 2. ep. 19. eſt fiſtula, cannula vel urinaria, cujus extremum aliquo linimento, aut oleo illinimus, & ad removendam urinæ ſuppreſſionem virgæ immittimus. Gal. ad Thraſybul. c. 23. Sive eſt inſtrumentum Chirurgicum cavum, & altera parte recurvum, quo urina retenta elicitur, & veſicæ vitia probantur, ἀπὸ τοῦ καθιέναι, i. e. ab immittendo, ſive infundendo, quod eo inſtrumento iniici ſolent, quæ iniicere expediat. Gal. l. 5. M. M. c. 5. & 7. Cæterum καθετὴρ ab Hipp. non pro eo inſtrumento uſurpari voluit Gal. in expoſ. voc. Hipp. ſed pro linimento torto, quod intra ulcera inditur, l. 2. de mor. mul. XLVI. 8. 9. Verum legitur ibidem καθετηρίῳ, i. e. ad ſimilitudinem catheteris facto penicillo lineo. Foeſ. d. l. Helmont. pro ſuo adverſus Gal. & ejus ſectatores æſtro reiicit, ceu atrox, atque cruentum, & alium catheteta commodiorem ſe inveniſſe gloriatur ex corio, vel aluta, de Lithiaſ. c. 6. n. 34. verum experientia confirmat etiam uſum catheteris e metallo facti innoxium, nec cruentum. Figuram cum uſu vide apud Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XVII. fig. 7. & Tab. XL. fig. 6.

* Catheterismus, καθετηρισμὸς, eſt adminiſtrationis Chirurgicæ ratio, qua iniicimus per catheterem in veſicam id, quod ad ejus curationem convenit; vel eximimus id, quod urinam impedit, ne urina reddatur, ſive concretus intus ſit ſanguis, ſive calculus, ſive aliud quippiam, recto ſiphone immiſſo, quem Græci καθετῆρα vocant. Caſt. Æginet. lib. 6. cap. 59.

Cathidrysis, καθίδρυσις, in priſtinum locum repoſitio partis. Vide Cataſtaſis. Verbum καθιδρύειν, reponere, legitur apud Hippoc. prorrh. XXIIX. 23. 28.

Cathimia, Cathmia, dicitur 1. vena mineralis ſubterranea, e qua effoditur aurum, & argentum, juxta quoſdam metallifoſſores. 2. Id, quod creſcit in fornacibus auri, vel argenti. 3. aurum. 4. argenti ſpuma. 5. fumus adhærens partibus, dum æs uſtum fit. Cathimia affidia, i. e. Cadmia argenti ſecundum colorem lithargyrii, i. e. plumbi uſti, cathimia, i. e. auri, æris, argentive ſpuma. Dicitur & cathmia ferri. Rul. in Lex. Chym.

Cathinnymæ, καθίννυμαι, ſignificat deſideo, inſideo, idem quod καθίζομαι. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIX. 13. LIII. 2. LXI. 23. XCI. 4. ſ. 1. de fract. t. 17. quamvis vitioſe ibidem legatur καθίνυσθαι.

Cathistamæ, cathiſtemi, καθίσταμαι, καθίστημι, multiplicem, & variam habet ſignificationem apud Hipp. Interdum conſiſtere ſignificat, ac veluti firmari, l. 6. Epid. XXIII. 30. l. 4. Ep. XXIII. 1. Interdum in proprium locum repono. Vide Cataſtaſis. Gal. c. 3. de fract. t. 38. Interdum ſignificat corpus præparo, compono ad aliquod negotium, v. g. ad purgationem, l. 2. de morb. mul. XXIV. 17. ad totam curationem. 2. prorrh. XX. 6. in integrum reſtituo, εἰς τὸ αὐτὸ, d. l. XLII. 8. Coac. t. 163. Interdum ſubſideo, detumeſco, v. g. de tumoribus, & tuberculis, 1. Epid. ſ. 2. t. 81. l. 7. XXIII. 3. De urinis ſubſidentibus ſæpiſſime, l. 1. Epid. ſ. 1. t. 26. ſ. 2. t. 31. & alibi. Vide Foeſ. p. 298. ſeqq. Linden. Ex. XV. 1. §. 247. Interdum ſedari in paſſivo, v. g. de phthiſi, l. 5. Epid.

Catizesthæ, καθίζεσθαι, idem quod καθίννυσθαι, & καθιδρύεσθαι, deſidere, in priſtinam ſedem collocare. Hippocr. 2. de fract. t. 58.

Cathodos, κάθοδος, deſcenſum ſignificat. Uſurpat de diſpoſitione menſtrui ſanguinis ad excretionem in virginibus nubilibus, & maturis viro, l. 1. de morb. virgin. t. 1. 2. & miror, quod Foeſ. pag. 300. per regreſſum, & reverſionem expoſuerit, nulla urgente ratione, aut neceſſitate.

Catholceus, καθολκεὺς, appellatur faſcia oblonga, quæ capitis totum vinculum, quod περιοχὴ κατ' ὄπισθεν dicitur, continet, & prohibet, ne ipſum vinculum diducatur. Gal. de faſciis. Gorr.

* Catholicus, καθολικὸς, id eſt univerſalis: item Panacea, epitheton eſt quorundam medicamentorum, qua evacuantium, qua alterantium, hyperbolicum, quaſi ad omnia utilium. Vide Panacea. Ita in diſpenſatoriis notum eſt Extractum catholicum, ubi idem ſignificat,

gnificat, quod *Panchymagogum*, h. e. omnes humores evacuans. Tale etiam tradidit Querc. in Pharm. teſt. Inter alterantia quondam hoc titulo exornavit famoſus ille Franciſc. Joſephus Burrhus *ceram* ſuam *Catholicam*. Imprimis vero Chymici Hermophili, & Stibiophili hoc epitheto abutuntur. Huc pertinent Fr. Baſilii *Aſa*, & *Phalaja*, Paracelſi *Tinctura Phyſicorum*, quam *Catholicum Phyſicorum* propterea appellavit. Tr. Tinct. Phyſ. c. 7. Similes *Panaceæ*, ſi Diis placet, ex ſublimato leguntur apud Lib. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 30. ex oleo Antimonii, & Mercurii conjunctim l. 8. c. 22. Quid vero hic ſentiat de *Medicina Univerſali*, quod ſcil. ſit nomen ſine re, id. T. II. Oper. p. 171. Conſentit Rolf. in Chym.

Cathygræno, καθυγραίνω, *humectare*, madefacere ſignificat; & quidem de alvo. Uſurpatur ab Hippocr. 4. aph. 27. Coac. t. 19. 153. 281.

Cathygros, κάθυγρος, *exceſſive humidum* ſignificat. Legitur de utero, vel matrice, apud Hipp. 5. aph. 62. Vide Diet. n. 423.

Cathylomaneo, καθυλομανέω, ſignificat proprie *frondibus, & foliis abundare*, & *luxuriare*, idque de arboribus, quæ ſupervacuis frondibus luxuriando ſylveſcunt, dicitur. Translatum vero ab Hipp. ad mulieres, quarum natura ſæpe ita luxuriat, mature reſecanda, in ep. ad Dionyſ.

Cattas, καττὰς, dicitur *Scalper*, vel *Scalpellus exciſorius*, ad exſcindendum fœtum mortuum, apud Ægin., l. 6. c. 74. Foeſ. vult deductum a καθίημι, immittere, pag. 327. Verum annon commodius derivaretur ab ἰάπτω, mitto, vel ἰὸς, telum, cum præpoſit. κατὰ, quæ deorſum, vel in ſignificat?

Catillæno, κατιλλαίνω, *diſtorqueo*, ſignificat. Gal. 3. in 3. Epid. t. 32. unde κατιλλῶται φωναὶ, *voces diſtortæ*. Vide *Cateilumenos*.

Catinus, *Catillus*, Græce τρύβλιον, τρυβλίδιον, παροψὶς, in genere ſignificat *paropſidem*, in qua cibi apponuntur. Denotat etiam aliquando *ollam*, vel *trullam*. Apud Rul. & Joh. occurrunt *Catinus arenarius*, vel *Capella*, vel cinereus, h. e. vas terreum in modum pilei rotundi, cum margine trium, vel quatuor digitorum, ex terra tenaci factum: item *catinus* vel *catillus æreus ferreus*.

Catiscon, κατίσχων, *continens*, dicitur ſcilicet *alvum*, cui opponitur ὁ βραχὺ καθαιρόμενος, qui celeriter purgatur. 6. Epid. ſect. 8. t. 33.

Cat'ixin, κατ' ἶξιν, Vide *Ixis*.

Catma, *limatura auri* dicitur. Ruland. & Johnſ.

Cato, κάτω, in genere ſignificat *infra*, *deorſum*. Specialiter vero apud Hipp. denotat *ventrem inferiorem*, ſive *alvum*, quæ alias dicitur ἡ κάτω κοιλίη, 4. Epid. XX. 16. Unde & purgationes per alvum dicuntur κάτω, quibus opponuntur ἄνω, per vomitum, 2. aphor. 6. ſeqq. Jungatur Dieter. n. 451. Linden. Ex. IX. §. 12. quamvis alibi τὴν ἄνω κοιλίην ſignificare velit ventriculum ipſum, & τὴν κάτω, in ſpecie inteſtinum colum, in loco Hipp. 3. de morb. XV. 2. Vid. Linden. d. l. §. 26. & Ex. VII. §. 69. an vero adeo certa ſit hæc conjectura, alii videant. Quid enim obſtat, quominus per τὸ κάτω omnia inteſtina, & præſertim craſſa, intelligantur?

Catoblecta *animalia*, dicuntur odorifero Zibethi unguine turgida, apud Lang. l. 1. Epiſt. 63. Vide *Zibetum*.

*Catoche, qui & *Catochus*, κατοχὴ, κάτοχος, vigilans ſopor eſt. Gal. l. 3. de L. A. c. 5. eſtque ſolius cerebri affectus, veluti & per totum corpus convulſiones c. 3. in 1. prorrh. t. 69. Aliter: eſt in ſomnum, ſed ſine ſomno, & febre, propenſio, per quam & oculi manent aperti, & ſervatur ſecundum naturam ſpiratio. Eo qui detinentur, κάτοχοι, & κατεχόμενοι dicti ſunt. Habent autem tenſos, apertoſque oculos, non ut Comatoſi, & Cataphorici, clauſos. In his ſiquidem humiditas affectionis cauſa eſt nervorum firmitatem, roburque diſſolvens; in illis propter ſiccitatem tenſio oritur. Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 56. Hæc Caſtellus. Vide *Catalepſis*. Eſt quoque *Catochus*, κάτοχος, faſcia longior, quæ in orbem faciei, & capiti circumdatur, ut operculum comprehendat, l. de faſc. Alias & generaliter κατεχόμενα dicuntur, *quæ retinentur*, v. g. urinæ, apud Hipp. 1. prorrh. ſ. 2. t. 25.

Catochites, (haud dubie a κατέχω, detineo, vel κάτοχος, perperam igitur apud Rul. & Johnſ. *Cathochites* ſcriptum occurrit) κατοχίτης, Corſicæ lapis eſt, cæteris major, mirabilis, ſi vera traduntur, impoſitam manum, veluti gummi, retinens. Plin. l. 37. H. N. c. 10. Veluti magnes ferrum, ſagda lignum, gagates, & ſuccinum paleas attrahunt, & retinent: ſic *Catochites* carnes, & manus retinet innato gummi, ſeu glutino lentiſſimo. Rul. in Lex.

Catoecidius, κατοικίδιος, h. e. *familiaris*, *domeſticus*, paratu facilis. Uſurpatur ab Hipp. de extenſionibus corporis promptis, & expeditis, vide artic. t. 62.

Catomismus, κατωμισμὸς, *ſubhumeratio*, a verbo κατωμίζω, *ſubhumero*, humerum ſuppono, vel in humerum ſuſtollo, eſt in humeros ſublatio, & reſtituendi articulum alterius humeri in priſtinum locum modus, apud Hip. 1. de art. t. 13.

Cato-

Catopin, κάτοπιν, ſignificat *retro*, *pone*, poſt. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXVI. 30. & lib. 2. XXXIII. 22.

Catopter, κατοπτὴρ. Vide *Speculum*. *Dioptra*.

Catorchites, κατορχίτης. Vide *Sycites*.

* Catoterica, κατωτερικὰ, dicuntur medicamenta *dejectoria*, quæ & ὑπήλατα vocantur, quibus renes, veſicæ, & gibba hepatis, cum multo vitioſo ſucco ſunt referta, expurgantur, Gal. 7. M. M. 13. Uno verbo, Purgantia per alvum, Hipp. 5. Epid. X. 15. Lind. Ex. VI. §. 69. Ex. XII. §. 49. 52.

Catoxys, κάτοξυς, *peracutus*, dicitur de morbo acuto in comparativo, vel ſuperlativo gradu, qui celerius, & majori cum periculo movetur, quam acuti ſimpliciter, & in quo ſtatim ſymptomata ſumma ſunt omnia. Hipp. 1. aph. 7. Vide com. Gal. ad h. l. Foeſ. p. 327. Dieter. n. 450.

Catulaster, βούπαις, eſt ætatis nomen, ſignificatque juvenculum adoleſcentem, magnum puerum, qui ea ætate eſt, qua catulire incipit, hoc eſt oſtendere ſe velle maritari, ut Varro interpretatur l. 2. de re ruſtic. c. 9. Lind. Ex. XIII. §. 63. ſeqq.

Catus, *Felis*, αἴλουρος, γαλεώτης, animal eſt notiſſimum, libidinoſum, viſu acutum, qua *Domeſticus*, qua *Sylveſtris*, ſive ferus. Utriuſque deſcriptionem vide apud Aldrovan. lib. 3. de quadrup. digit. vivipar. cap. 10. ſeqq. Olim & hodieque a quibuſdam populis carnem illius puta domeſtici in cibum veniſſe teſtantur Bruyerinus lib. 13. de re cibar. cap. 36. & Jonſton. Syntag. Med. Hygien. lib. 1. cap. 2. art. 4. punct. 2. verum nos abhorremus. Quem uſum Medicum præbeat, legatur apud Schroder. lib. 5. clav. 1. num. 15. & Hofmann. in clav. ad hunc locum, ubi etiam mentio fit *cati* cujuſdam peregrini *Zibethini*, *Civetta* dicta Rhod. ad Scrib. num. 38. qui in Indiis, & Regno Peruano magna copia reperitur, qui liquorem fragrantiſſimum concretum excrementitium inter teſticulos collectum in utriculis offert; qui dicitur Officin. *Zibethum*. Plura d. l. legantur. Jungatur & Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 22.

Cavatus, κοιλωθεὶς, a verbo *cavo*, pro *Excavatus*. Uſus eſt de ſcalpro medicinali Scrib. Larg. n. 53.

* Cava *vena*. Vide *Vena*.

Caucaloides, καυκαλοειδὲς, eſt epitheton molæ, ſive patellæ, quam per periphraſin appellavit καυκαλοειδὲς ὀστοῦν, i. e. *caucali flori ſimile* Os, Moſchion de morb. mul. c. 91.

* Cauda, κόκκυξ, οὐρὰ, κέρκος, quid communiter ſignificet, omnibus notum eſt. In Anatomicis dicitur extremitas ſpinæ, vel potius oſſis ſacri, quæ & *cuculus*, ὀρροπύγιον, vel ὀρ-ῥοπύγιον dicitur, item *Os coccygis*, ex tribus vel quatuor oſſibus, & duabus cartilaginibus conſtans, quamvis aliquando excreverit etiam in hominibus, quemadmodum & in brutis quam pluribus ordinarie, ut numerus oſſium, & cartilaginum haud dubie major fuerit, notante Barthol. libell. 4. de Oſſib. t. 104. Carnes *caudarum* in brutis duriores, & crudiores eſſe, ſtatuit Gal. de bon. & mal. ſucc. cib. c. 6. Porro etiam *Clitoris*, vel *Mentula muliebris*, præſertim ſi præternaturali magnitudine peccaverit, *caudæ* nomine venit, teſte Vvalthero Sylv. med. p. 1936. ſeqq. Spagyrici ænigmatice *Caudam Draconis* (quo nomine alias Aſtrologis venit interſectio Viæ Lunæ, & Viæ Solis in Zodiaco alterutra) vocant in præparatione Lapidis Philoſophici duo ſpermata, aut Aquam Mercurialem. Th. Ch. Vol. III. p. 26. 29. de Alchym. incert. auth. c. 27. & 31. Lagneus Harm. Chym. cap. 8. Vol. IV. pag. 766. Plura vide ap. Libav. tr. de Igne natur. cap. 31. & in Apocal. Hermet. proœm. & in Exam. Philoſoph. vivent. ſect. 31. Paracelſ. in microcoſmo quoque *Caudam Draconis* myſticam latere, quemadmodum & alia phænomena Aſtralia, docet tr. Paragran. tr. 2. de Aſtrom. *Cauda vulpis rubicundi* etiam dicitur *Minio ex plumbo*. Rul. in Lex.

Caudatio, vocatur Blaſio Med. Univ. p. m. 334. prolongatio Clitoridis, quam etiam *caudæ* nomine exprimi p. a. diximus.

Caverna, ἄντρον, idem quod *Cavitas*, *Fovea*. Accipitur aliquando de partibus naturalibus. Unde & os ſupra naſi radicem occurrens, *cribriforme*, ἠθμοειδὲς, dictum, *cavernoſum*, πολύτρητον dicitur, Gal. l. 8. de U. P. c. 7. & *Penis coles* Latinis vocatur *cavernoſus nervus*, qui Gr. σηραγγῶδες νεῦρον, 1. in 6. Epid. r. 2. aliquando de præternaturali conſtitutione. Ita de dentibus exeſis *cavernam* uſurpavit Scribon. Larg. n. 95.

Cavicula, ſive *Cavilla*, idem quod *Malleolus* pedis, ſive *Roſcetta*, & occurrit ap. Foreſt. l. 6. Chirurg. Obſ. 57. Vide *Raſcetta*.

Cavillatio, σόφισμα, ἀπάτη, παρεγχείρησις, eſt ratio ſubdola, ſimilitudinem quandam cum veris rationibus habens, quam quis, mendacii ſibi conſcius licet, vincendi tamen cauſſa profert. Sane prægnans vitium, & quo vix aliud Medicum dedecet magis. Gal. lib. 9. de Hippoc. & Plat. decr. cap. 7. Linden. Ex. X. §. 266.

Cavitas, κοιλότης, τὸ κοῖλον, quid in genere ſignificet, neminem Latina, vel Græca callentem latere poteſt. In Phyſiologicis, & Pathologicis

logicis conſtituit ſpeciem aliquam organicæ conformationis vel integræ, vel vitiatæ. Unde morbi in *cavitatibus* dicuntur τῶν κοιλοτήτων, de diff. morb. c. 15. Vid. & Gal. de oſſib. c. 12. & c. 3. de artic. c. 7. Quod vocab. Græc. κοιλία, etiam ſignificat aliquando omnem cavitatem, uti vult Erotianus, & Dieterich. n. 468. nondum mihi poſſum perſuadere cum Foeſ. p. 345. Sane nulla neceſſitas urget aph. 20. 5. 6. ita generaliter exponere.

* Cauledon, *caulatim*, καυληδὸν, hoc eſt *caulis in morem facta fractura*, eſt ſpecies fracti oſſis, quæ fit per tranſverſum, in qua fracti oſſis partes ita a ſe diſſident, ut e directo non jaceant. Gal. 6. M. M. c. 5. P. Ægineta author eſt, τὸ καυληδὸν κάταγμα dici etiam ῥαφανηδὸν, & σικυηδὸν, a ſimilitudine fractæ radiculæ, & cucumeris.

Caulias, καυλίας, eſt epitheton Laſeris, ſive liquoris ex caule ſilphii, plantæ illius Syriacæ, præſertim Cyrenaicæ collectus, quemadmodum ille, qui ex radice inciſa colligitur, *Rhizias* ῥιζίας, dicebatur. Lang. lib. 1. epiſt. 62. qui ſuavem odorem, & fragrantem ei tribuit, quod quomodo cum Aſa fœtida, quæ ſuccus Silphii, vel Laſeris Syriaci dicitur apud Schroder. lib. 4. clav. 2. num. 172. ingratiſſimum, & inſuetis vix tolerandum odorem ſpirante quadret, non video. An fortaſſis Langius Ironice exponendus? quamvis & Indiarum incolis Javanis, ac Malaiis gratiſſimum ſit odoramentum, & ſuaviſſimum condimentum, teſte Jac. Bontio de Medic. Indor. & Fr. Hofmanno in clav. ad dict. Schrod. loc.

* Caulis, καυλὸς, ſignificat (1.) *caulem*, ſive ſcapum plantarum. Gal. lib. 2. de Al. Fac. cap. 70. & in ſpecie κατ' ἐξοχὴν, *caulem* laſeris vel ſilphii, apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 34. (2.) *Penem*, ſive membrum virile, Gal. lib. 14. de U. P. cap. 12. unde & fortaſſis Latinum *coles*. (3.) *Collum uteri*, ſinum muliebrem, veluti vaginam penis, C. Hoſm. de U. P. n. 963. ex Criſt. lib. H. A. c. 2. quamvis Linden. haud inepte conjectandum proponat, annon potius αὐλὸς ibi legendum ſit? Medic. Phyſiol. l. 2. c. 7. art. 14. §. 130.

Cauloton, καυλωτὸν, quod in *caulem* excreſcit. Epitheton Betæ. Linden. Exerc. XVI. §. 171.

Cauma, καῦμα, *ardor*, æſtus. Vide *Æſtus*. *Catacauma*.

Cauriace, καυρικὴ, epitheton medicamenti externi, apud Galen. l. 2. de C. M. P. G. c. 1.

Caurus, λαπύριτ@, eſt nomen venti, & quidem *Auſtri*, ſi ſiccior, & frigidior fuerit, Galen. 3. in 3. Epidem. tract. 3.

* Causa, *cauſſa*, αἰτία, αἴτιον, in Medicina tantum pro efficiente accipi ſolet cum ſanitatis, tum morborum. Ejus differentias varias vide in Dogm. noſtr. P. 1. c. 15. P. 11. cap. 7. Charlton. Ex. Pathol. IV. Rolfink. O. & M. com. l. 2. ſ. 3. c. 2. & alios, præſertim Inſtitutioniſtas. Gal. *cauſſam morbi* in genere deſcripſit per id, quo præſente afficimur, & quo ſublato ſtatim ceſſat affectus, l. 1. de L. A. c. 2. aut quod ei, qui fit, morbo aliquam generationis partem tribuit. Receptiſſima diviſio eſt in *Procatarcticas*, προκαταρκτικὰς, *Antecedentem*, προηγουμένην, & *proximam*, ſive *continentem*, quam cum morbo confundit Linden. Ex. VIII. §. 69. 71. Vocabul. *cauſa* aliquando pro ipſo vitio accipi, teſtatur Rhod. ad Scribon. Larg. n. 228. Unde & verbale *cauſatio* noxam denotat, ibid. *Cauſarum* diviſionem perperam cavillatur Paracelſ. Paragran. Tr. 2. de Aſtron. item tract. de Podagra, unicam ſubſtituens *cauſſam*, *Magicam Anaſtromiam*, tr. de morb. caduc. Nugæ.

Causis, καῦσις. Vide *Uſtio*.

Causodes, καυσώδης, Vide *cauſus*. Qui *febrem ardentem*, καυσώδη πυρετὸν, a *cauſo* diſtinguunt, præter neceſſitatem λεπτολογοῦσι.

Causoma, καύσωμα, idem quod καῦμα, πύρωσις, *ardor*, inflammatio. Gorr.

* Causticus, καυστικὸς, *urens*, vel *vim urendi habens*, vel dicitur de medicamentis, quæ vehementer calida ſunt, & conſiſtentia craſſa, quæque ignis inſtar corpus colliquant, & ſæpe eſcharas, hoc eſt cruſtas, ritu cauterii, ſcil. actualis, efficiunt, Galen. lib. 5. de Simp. Fac. cap. 15. quocirca & ἐσχαρωτικὰ appellantur. Eorum materia ſunt, Lixivium, Calx viva, Auripigmentum, Sandaracha, Chalcitis, & id genus alia, quæ multis ſalinis acerrimis, lixivioſis, fixis tamen abundant. Quomodo *cauſtica* operentur in corpus vivum, & mortuum, vid. apud Helmont. tract. Ignor. hoſp. morb. n. 76. 77. & tr. Poteſt. medicam. n. 60. Vel dicitur de affectione corporis urente, quæ reſultat ex febre ardente, Hipp. 1. prorrh. ſect. 2. t. 36. Item de cauſſis externis, quarum virtus eſt, morbum & acutum, & periculoſum, & velocis judicationis reddere, t. 60. Vid. Gal. ad h. l.

* Causus, καῦσ@, aliis eſt καῦσος, quod & Paracelſ. retinuit, lib. 10. Paragr. par. 3. & Linden. Ex. XVII. par. 198. i. e. *febris ardens*, quæ eſt ſpecies febris continuæ acutæ, cum æſtu vehementiori, aliiſque ſymptomatibus, inſigniorem ſanguinis phlogoſin, & incendium arguentibus, proveniens a ſanguinis ſulphureis portionibus abundantis per cauſſas externas inducta

ducta effervescentia, accenſione, & caloris intenſiſſimi per totum corpus diffuſione, niſi ſumma malignitas adſuerit, in quo caſu extrema frigere ſolent, ex 4. aph. 48. Linden. Exerc. VIII. §. 47. Vocantur hæ febres & *πυρετοὶ καυσώδεες*, 4. aphor. 54. Paracelſ. nomine etiam *Flammulæ* comprehendit in Fragm. Medic. Plura de hac febre, hocque nomine *καῦσος* apud Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 1. ſeqq. Foeſ. in Oec. p. 329. Dieter. n. 453. C. Hoſmann. de febr. c. 52. (ubi rationem quoque reddit veræ pronuntiationis per *cav*, non per *cau*, quam de verbo ad verbum excerpſit, quemadmodum alia quoque bene multa, Franciſc. Pienſ. de febr. tract. ſpec. cap. 6. pag. m. 79.) Th. Vvillis de febb. cap. 11. qui meo quidem judicio ſi rem metiri liceret, optime hanc doctrinam expoſuiſſe mihi videtur. *Cavſus* quoque eſt epitheton Viperæ, vel ſerpentis marini, magnitudine cubitali, qui alias & *Dipſas*, item *Preſter* vocatur, uti deſcripſit ex Aetio Foreſt. l. 30. Obſ. 12. in Schol.

CAUTELA, *cautio*, *ἀσφάλεια*, *προφυλακή*, uſitatum Medicis eſt vocabulum, quando ad evitandam aliquam graviorem noxam, aut errorem aliquid præcipitur, aut manifeſtatur, aut prohibetur. Gal. de ſubfig. Epir. c. 4. Foreſt. l. 2. Obſ. 10. & 21. in Scholiis, Heurn. paſſim in not. ad aphor. Hipp. Hujuſmodi *cautelas*, & *cautiones* plures reperies etiam in Not. Rhodii ad Scrib. Larg. Videatur ſaltem Index poſterior Rhodii h. t. Et Lud. Septalius *Animadverſiones*, & *cautiones* Medicas edidit, quas etiam Joh. Rhodius notis illuſtravit. In ſpecie *cautela* Rul. & Johnſ. dicitur in arte Spagyrica habitu comparata quædam induſtria, qua facilius obeunt ſuas operationes, ac perficiunt artis hujus profeſſores.

† CAUTERIUM FRIGIDUM. Ægin. l. 4. c. 7. non eſt potentiale, niſi ratione eorum, quæ in igne rutilant, ut putat Holler. de mater. Chir. c. 6.

CAUTERIUM, *cauter*, Καυτὴρ, *καυτήριον*, eſt quod urendi vim habet. Uſurpatur tam pro medicamento, quod poteſtate urit, quam pro ferro candente, cujus uſus plerunque neceſſarius eſt vel ad ſiſtendum ſanguinis profluvium, undecunque manaverit, vel ad intercipiendas defluxiones, vel ad oſſa carioſa, & maligna ulcera. Id ferrum *καυτῆρα* Hipp. appellavit. (l. de hæmorrhoid. V. 2. quod perperam in edit. Linden. per *clyſterem* in Latin. verſum eſt.) Erat autem, ut ſcribit Gal. in Exeg. voc. Hipp. æreus calamus perforatus in fundo, per quem parvum ferrum adurens demiſſum adurebat. Hæc Caſtellus ex Gorr. Clarius: *Cauterium* duplex eſt: Aliud dicitur *Actuale*, aliud *Potentiale*. Illud fit igne, vel materia quadam ignita, quæ varia eſſe poteſt, inter quas tamen ferrum candens reliquis palmam præripit uſus frequentia. Figura vero, forma, & magnitudo hujuſmodi ferramentorum variat pro diverſitate partis applicandæ, de quibus conſulantur Chirurgiæ Doctores, præſertim Hier. Fabr. ab Aquapend. in Operat. Chirurg. & M. Aurel. Severinus in Chirurg. ſua efficaci, Petrus Paulus Magnus, Chirurgus quondam Romanus in eleganti tractatu Italico de *cauteriis*, Scultet. Arm. Chir. Tab. LV. aliique plures. Hoc fit medicamentis cauſticis, ſive vim colliquandi partes ſolidas molliores habentibus, quorum etiam formulæ variæ extant, lapidis, olei, ſpiritus, butyri, lixivii, inter quas tamen lapis corroſivus ex lixivio paratus facile primas tenet. Jungat. Paræus l. 25. c. 32. ubi, quædam *cauteria potentialia* vocat *Serica*, vel *Holoſerica*, vel quod ſine dolore operentur, vel quod carius emerit Author a quodam Chymiſta. Rul. & Johnſ. hanc diviſionem ita propoſuerunt. *Cauterium*, *Kautin*, eſt inſtrumentum Chirurgorum, quo aperiunt cutem, & carnes exuſtionibus in putridis, & ulceribus obnoxiis locis. Eſt etiam medicamentum ſimplex corroſivum, quo cutis abſque dolore fricatur. Plura de *cauteriis* vide apud Fallop. tr. de *cauteriis*, Tom. I. Oper. p. 534. ſeqq. Peculiaris noxæ, & detrimenti ex cauterio ſub genu ante purgationem facto, ita ut locus cauteriſatus cancroſus factus ſit, meminit Lanfrancus Tract. 3. doctr. 3. c. 18. Rolfink. O. ac M. comm. l. 4. ſect. 5. part. 1. c. 1. ſeqq. Scrib. Larg. hujuſmodi *Medicamenta Cavſtica*, & *Eſcharotica* vocavit *quaſi cauterium*, n. 114. 240. Utrum præferendum ſit, num *actuale*, an *potentiale*? non eſt hujus loci dirimere. Peculiaris *Cauterii potentialis* meminit Libavius parati ex affuſa aqua forti, vel ſpiritu ſulphuris in liquorem ferri, Syntagm. l. 6. c. 1. Aliud produxit lib. 8. cap. 38. Helmontii invectiva gravis in *cauteria* irrita tranſeat, de Lithiaſ. cap. 15. num. 12.

CAVUS, *va*, *um*, *κοῖλος*, *λη*, *λον*, *Concavus*, dicitur de omni eo, quod *cavitatem* aliquam habet, ſive naturalem, ſive præternaturalem. In ſpecie vero *κοῖλα*, aliis *κῦλα*, h. e. *Cava*, dicuntur eæ oculorum *cavitates*, quæ in palpebris, qua ſuperioribus, qua inferioribus (quæ tamen quandoque ſpecialiter *ὑπόκοιλα*, quaſi ſubcava dicuntur) occurrunt, in morbis vero chronicis, & a cruditate obortis, ut cachexiis, diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluviis, & inchoantibus ophtalmiis, intumeſcere per flatulentiam quandam ſolent, qui tumor per verbum Gr. *κοιλοειδεῖν* indigitatur. Meminit hujus quoque tumoris Hip. 2. de morb. XLV. 7. Sunt & qui *cava*, & *κοῖλα*, interpretantur

interpretantur oculorum *cavitates*, & utraque naſi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur. Κοῖλον quoque vocari, ſive *cavum* illam in ima pedis planta *cavitatem*, quæ ſuſpenſis tarſi oſſibus efficitur, poſt calcem, quam πεδίον, & *planum pedis* ſequitur, quod ςῆθος ποδὸς, id eſt *pectus pedis* dicitur, conſtat ex Hippocr. lib. 5. Epidem. XXI. 3. & Gal. cap. 3. de artic. tr. 92. Jung. Foeſ. Oec. p. 343. ſeqq.

Ceasma, κέασμα, *fiſſura*, fragmentum, a verbo κεάζω, *findo*, divido, quod legitur ap. Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXXIV. 10. XLIII. 4.

† Cebi Gallinæ, epar torrefactum. Paul. Bagell. de morb. pueror.

Cebus, κῆβος, *Cephus*, κῆφος, animal eſt e ſimiarum genere, caudam habens, & ancipiti natura partim hominem, partim quadrupedem beſtiam imitatur. Ariſtot. lib. 2. H. A. cap. 9. Dicitur *Cercopithecus*, de quo plura legantur apud Aldrovand. lib. 2. de quadr. vivip. digit. cap. 6. Muſculos temporales exiles, & debiles ei tribuit, ſimiles homini, & lynci, Gal. l. 11. de U. P. c. 2. *Cercopitheci* Indici inuſitatæ formæ Anatomen deſcriptam vide in Act. Hafn. Vol. I. Obſ. 36. p. 67. ſeqq. & alterius Vol. II. Obſ. 9. p. 13.

Cechynos, κεχηνώς, *hians*, dicitur de brutis, & hominibus os apertum habentibus, ſive ore *biantibus*. Imprimis tribuitur piſci Aſello tale os, uti videre eſt apud Linden. Ex. XI. §. 61.

Cecis, κηκίς. Vide *Cicis*.

Cecryphalos, & *Cecryphalon*, κεκρύφαλος, & τὸ κεκρύφαλον, *Reticulum*, dicitur quo mulierum crines continentur, & religantur. Dicitur & κεφαλοδέσμιον, item κρoκύφαντον. Meminit Hipp. de Steril. XI. 6. 8. & de ſuperfœt. X. 6. 8. Ob ſimilitudinem quoque *Reticulum*, κεκρύφαλος, dicitur quadrupedum ruminantium una maxilla dentatorum ventriculus peculiaris, qui Omaſum præcedit. Ariſt. l. 2. de H. A. c. 17. Barth. l. 1. An. c. 9.

* Cedma, κέδμα, diuturna dicitur ad articulos defluxio, præcipue in coxendicem Hip. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 22. Gal. in comm. Profſp. Mart. κέδματα, quartam ſpeciem Arthritidis conſtituit. Vide *Arthritis*. Quibuſdam vero ea quoque, quæ partes genitales occupat, κέδμα vocatur, Foeſ. in Oec. p. 331. Keuchen. ad Seren. p. 280. Uſus eſt hac voce etiam Hipp. aliis in locis, v. g. l. de A. L. 1. LII. 1. lib. de Loc. in Hom. XIX. 1. 3. l. 1. de morb. III. 11. & l. 7. Ep. LVII. 12.

Cedrelæum, κεδρέλαιον, *oleum Cedri*. Vide *Cedria*.

† Cedria, vulgo Kotranum, vulgo Gallotum, Gal. Reſina, lacryma, pix Pet. Bellonius de medicato cadavere conſervando, l. 3. cap. 1.

Cedria, *Cedrium*, *Cedrinum*, κεδρία, κέδριον, κέδρινον, plerunque indifferenter accipiuntur, cum pro *oleo*, quod e *cedro* naſcitur, tum pro pice, vel *reſina cedri*, e magna *cedro*, quæ κεδρελάτη vocatur, emanans, quæ nihil aliud eſt, quam cruda *cedri lacbryma*. Illud habetur liquidius, hæc ſolidior. *cedrini* meminit Hipp. l. 2. de nat. mul. XXIX. 81. & 141. l. 1. de morb. mulier. CXI. 13. Jung. Foeſ. dict. loc. *cedrinum* pro *cedria* etiam accipi, patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. collato cum l. 2. c. 1. *cedriæ* quoque mentionem fecit Scribon. Larg. num. 58. & 267. ad quæ loca vide notas Rhod. *cedria*, Gummi *Cedri*. Rul. in Lex. *cedrinus* etiam dicitur de morbis; ſed quinam illi ſint, non exponit, l. 1. Paramir. de orig. morb. ex trib. primis ſubſt. c. 6.

Cedue, idem quod *Aer*. Rul. in Lex.

Cedurini, legitur apud Paracelſ. de vit. long. l. 5. c. 5. quamvis non certo conſtet, quid hoc vocabulo velit intellectum.

Ceimelion, κειμήλιον, eſt pretioſa ſupellex recondita, aut opes reconditæ. Uſus Hip. metaphorice de imperitia dicens, quod ſit malus theſaurus, & κακὸν κειμήλιον, malæ opes reconditæ, in Lege III. 6.

Ceimenon, κείμενον, *quod reponitur*. Dicitur de urina, quæ in matula reponitur ad judicium, ut ſubſideat. Hipp. l. 1. Ep. ægr. 2. & 4. & 5. l. 3. ægr. 2. Aliquando tamen & de faucibus non inflammatis uſus eſt, φάρυγξ οὐ φλεγμαίνουσα, κειμένη δὲ, quomodo id exponi debeat, non adeo certo conſtat. Mihi videtur potius de *uvula*, ſive columella commode poſſe intelligi, quæ ſubſidet, etiamſi non fuerit inflammata. Valleſius in com. ad h. l. nimir. l. 2. Ep. ſ. 2. t. 28. metaphorice exponit pro faucibus afflictis, compreſſis, male habentibus. Cum interpretes in multos, & varios ſenſus abeant, quemlibet ſuo abundare ſenſu permittimus.

Ceiriæ, κειρίαι, *lumbrici lati*. Gal. l. 4. M. M. c. 17. Vide *Helminthes*.

* Cele, κήλη, id eſt, *Hernia*, ramex. Vernacule per *Rupturam* exprimitur. Vide *Hernia*.

Celefoli, eſt materia mucilaginoſa de ſtellis, & ingreditur compoſitionem Spermioli. Parac. de ulc. & apoſt. c. 5. quamvis in ventriculo eodem libro legatur *cerefolii*.

* Celer, ταχὺς, dicitur, qui brevi tempore motum ſuum perficit, v. g. Pulſus *celer*. Gal. lib. 2. de dign. pulſ. c. 1. aut cum brevi tempore arteria diſtenditur, lib. 1. de diff. pulſ. cap. 7.

Medicamentum

Medicamentum celeres affectus habens, Scrib. Larg. num. 28. *celeris* perfuſio, Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50. quamvis Gal. in comm. exiſtimet, ibi potius πυκνὸν, *frequentem*, intelligi, cum ſæpe *celer* cum frequente confundatur. Enimvero frequentia præſupponit *celeritatem*. *Celeres* excretiones, 2. aph. 18. Adde Dieter. num. 816.

Celeritas, τάχος, Galen. lib. 2. de dign. pulſ. cap. 1. Eſt proprietas motus, l. 3. de diff. reſp. cap. 3. Cui opponitur βραδύτης, *tarditas*. Infinita *celeritas*, Scribon. num. 221. Dicitur & *Velocitas*.

Celeriter, ταχέως, τάχα, ἐν τάχει, *cito*. Jungitur cum adverb. ἀθρόως. Hipp. 2. aph. 18. Jung. Dieter. n. 816. *cito*, vel *celeriter* ſaneſcere, legitur l. 1. de morb. mul. XCII. 14. & *celeriter* curam adhibere, ibid. 15. Ulcera *cito* putreſcere, cito augeri, ibid. 16. *Celeriter*, & cito ſumptum excreare, 2. prognoſt. t. 43. *cito*, & *celeriter* mori, lib. 3. de morb. IV. 11. Jung. Foeſ. p. 612. *Celerius* etiam pro celeriter, Scrib. n. 46. 106. *Celerrime* n. 128.

Celis, κηλὶς, i. e. *Macula*, idem quod σπίλος. Vide *Macula*.

Cellæ, vocabantur partes Balnei, teſtudinis inſtructæ, & concameratæ, cum ad ſudationem, tum ad lavacrum deſtinatæ. Fumanell. de Baln. in princ.

Cello, σείω, i. e. *moveo*. Linden. Ex. XI. §. 38.

Cellulæ, vocantur in Inteſtino colo ſpatia illa, & cavitates, in quibus ſtercora aliquandiu morantur, quarum deſcriptionem, & delineationem vide apud Barthol. Anat. l. 1. cap. 11. p. 91. 94.

Celoneum, κηλώνειον, inſtrumentum eſt mechanicum, quod ſurſum deorſumque tollitur, more oſcilli, & alternis hinc inde ſuſpicit, & deſpicit. Turneb. 6. Adverſ. 18. Hujus ſimilitudinem quandam habent, ideoque idem nomen occuparunt inſtrumenta illa hodie architectis uſitata, quibus lapides, & alia tollunt, motu rotæ, quam unus, & alter bajulus calcando circumagit. Habent enim ſuperius quaſi collum quoddam oblongum; verum quod non eſt mobile, ut in illis veterum κηλωνείοις qualia fere ſunt in puteis villaticis. Talia inſtrumenta dicuntur alias *Grues*, *Ciconiæ*, *Tollones*, vel *Tollenones*. Meminit hujus vocabuli Gal. l. 7. de U. P. c. 7. Jungatur C. Hofmann. in comm. n. 250.

Celotomia, κηλοτομία, id eſt *Herniæ ſectio*. Legitur in Ephem. Nat. Curioſ. Dec. II. Ann. III. Obſ. 95.

Celsa, muſculus vitæ, pulſus per ſingulas partes corporis oberrans, *Das Serg*. Rulan. in Lex. Sed Paracelſus inter affectus cutaneos refert, annumerans *Teſtudinibus*, l. de ulcer. & apoſtem. cap. 31. & provenire a ſale accidentali coagulato. Eſt flatus, vel vapor, vel ſpiritus quidam ſpurius, & ſylveſtris, ſub corporis integumentis deliteſcens, & exitum motu ſuo quærens.

Cementatio, *Cementum*. Vide *Cæmentatio*.

Cenchramis, κεγχραμὶς, *granum in ficu* dicitur, vel carica, quod milii granum & magnitudine, & colore, & figura referat. Uſus Hipp. l. de nat. mul. CV. 12. Gal. 1. de S. F. tit. Meſplium.

* Cenchrias, κεγχρίας, (a κέγχρος, quod *milium* ſignificat) vel eſt epitheton *Herpetis*, qui propterea *Herpes miliaris* dicitur. Gal. l. 14. M. M. c. 17. Vide *Herpes*. Vel epitheton eſt *ſerpentis*, qui & *Cenchrites*, & *Cenchrius* dicitur, & *Acontias*, ἀκοντίας, eſtque magnitudine duorum cubitorum, figura craſſa in tenuem abeunte, colore viridi, maxime juxta alvum, ut milium colore referat, unde nominis ratio. De ejus natura, & morſu, & nocumentis vide Aetium l. 13. c. 27. Ægin. l. 5. c. 18. qui κέγχρινον vocat, Foreſt. lib. 30. Obſerv. 12. Schol. Aldrov. l. 1. de ſerp. & drac. c. 12. & 13. Vide *Jaculus*. Mentionem quoque facit *Cenchritarum avium* ex Oppiano Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 18. & inter anſeres feros refert, qui laqueis, & retibus capiuntur.

Cenchris, κέγχρις. Vide *Tinnunculus*.

Ceneangia, κενεαγγεία, proprie, & primum *vaſorum inanitionem* ſignificat, atque ob id Aſitia, id eſt ciborum abſtinentia, κενεαγγεία, id eſt *vaſorum inanitio* ſæpius dicitur, tanquam nomine generis etiam in ſpecie homines uti conſueverint. Gal. 2. de R. V. I. A. t. 47. Hæc Caſtell. Cæterum κενεαγγία, vel κενεαγγεία, in genere *vaſorum exinanitionem* ſignificat, quæ fit ob evacuationem, ſive ea ſit ſenſui manifeſta, ſive occulta. Et in hac ſignificatione ſæpe uſus eſt Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 19. 21. ſ. 2. t. 47. l. 3. de morb. II. 22. & l. 1. de morb. mul. XIV. 6. Quod vero in ſpecie etiam ſignificet purgationem artificialem, in 1. aph. 2. quod vult Valleſ. in comm. & ſubſcribit Dieter. num. 455. nullam plane video rationem. Quin potius exiſtimo, ſanguinis e vaſis evacuationem primario ſpontaneam, conſequenter tamen & artificialem illo vocab. intelligi, quemadmodum hoc in Diſp. ad hunc aph. demonſtravimus. Adjectivum quoque κενεαγγικὸς legitur apud Hipp. l. de Humid. Uſ. V. 11. & 1. prorrh. ſ. 2. t. 5. Verbum κενεαγγέω occurrit l. 2. de mor. mul. XVI. 4. ſ. 3. de artic. t. 56. & ſ. 4. t. 41. Jung. Foeſ. p. 332.

Digitized by Google

Cenebrium, κενέβρειον, κενέβρειον, ſignificat *carnem morticinam*, κρέας νεκριμαῖον, ἢ θνησίδιον. Erotian. ex Hipp. quamvis Foeſius in hoc invenire haud potuerit. Vid. Oecon. pag. 332. ſeqq.

* Ceneon, κενεών, ſignificat vel totam illam alvi cavitatem, quæ a coſtis ad oſſa *Ilii* ſubtenditur, vel laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordiis ſubſunt, in quibus meſenterium, & tenuja inteſtina continentur. Vocatur & λαπάρη, λαγών, item *Ile*, *Ilia*, Gal. comm. 2. progn. t. 1. & c. 2. de iis, quæ in medic. t. 16. Hippoc. Coac. t. 452. & alibi ſæpius, quæ loca vide apud Foeſ. Oecon. p. 333. Κενεῶνα, id eſt *ile*, locum eum vocat Hipp. qui inter Iliorum oſſa, & coſtas ſpurias intercedit, proptera quod κενὸς, id eſt vacuus, & caſſus oſſibus eſt, quaſi *caſſum* dixeris. Gal. c. 3. de artic. t. 74. Locus etiam, ubi umbilicus infantum eſt, κενεών dicitur. Moſch. de morb mul. c. 41.

Ceneos, κενεός, idem quod κενός, *vacuus*, inanis. Vide *Cenos*.

Cenigdam, *Cenigotam*, item *Ceniplam*, *Cenipolam*, inſtrumentum notat Chirurgicum, quo cranium aperitur in Epilepſia. Paracelſ. l. 8. Paragraph. c. 4. §. 1. Johnſ. in Lex.

Ceniotemium, eſt remedium purgans in morbo Gallico, apud Paracelſ. l. 2. de vit. long. c. 12. ſed quale ſit, non expreſſit. Dolæus vero ſcripſit eſſe Mercurium ſpecifice ad Luem Venreeam præparatum. Encycloped. l. 3. c. 15. §. 9. p. 663.

Cenos, κενεός, Jon. κενός, id eſt *vacuus*, inanis; item *vanus*. Hipp. 7. aph. 24. & 2. de iis, quæ in Med. t. 9. ubi vid. com. Gal. Opponitur plenus, πλήρης, Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 6. Quid ſint κεναὶ χῶραι πνεύμονος, *vacua* loca pulmonum, vide apud C. Hofm. de U. P. n. 456. Κενὸν etiam *ſpatium* ſignificat in capite, 7. aph. 51. Vide *Vacuus*.

Cenosis, κένωσις, a κενόω, *vacuatio*, *evacuatio*, exinanitio, dicitur generaliter, ſi quid vel naturæ ſponte, vel arte Medici ex toto corpore, vel aliqua parte detrahitur, & expellitur. Quod ſi totalis, vel univerſalis fuerit, ſimpliciter κένωσις vocatur. Si vero portio ſaltem aliqua ſubtrahatur, ἀποκένωσις, *abevacuatio* appellatur. Opponitur repletio, πλησμονὴ, 2. aph. 22. Meminit quoque aph. 8. item 1. aph. 3. 4. aph. 41. &c. Jung. Dieter. num. 458. Varias *evacuationis* ſpecies vide propriis ſuis nominibus, & locis.

Centaurus, κένταυρος, ſignificat monſtrum, ſuperiore parte quidem hominem, inferiore parte equum referens. Hoc fabuloſum eſſe, & per rerum naturam fieri non potuiſſe, demonſtrat Gal. l. 3. de U. P. c. 1. ubi vide C. Hofmann. n. 114. 119. 122.

Cento, κέντων, veſtem e variis panniculis contextam pauperculorum ſignificat. Meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 14. de vaſe probe panniculis inveſtiendo, & circummuniendo.

Centotauros, κεντόταυρος, idem quod *Centaurus*. Hofm. n. 118. d. l.

Centratio, legitur apud Paracelſ. l. 4. Chirurgic. de ulcerib. c. 3. & intelligitur principii ſalini mutatio in corroſivam, & exulcerantem qualitatem. Unde & *Centrum ſalis* dicitur principium ulcerum, ibid. & c. ſeq.

Centrium, κέντριον, epitheton Emplaſtri cujuſdam, a verbo κεντεῖν, pungere. Ut ita huic reſpondeat Germanicum *Stich-Pflaſter*. Meminit hujus Galen. l. 1. de C. M. P. G. cap. 10.

Centrina, κεντρίνη, piſcis aculeatus, a κεντεῖν, pungere, cujus deſcriptionem, ſpecies, uſum in cibis, & medicina videſis apud Aldr. l. 3. de piſc. c. 41.

Centrum, κέντρον, proprie vocatur circuli medium punctum. Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Enimvero frequentiſſimo quoque in uſu hujus vocabuli impropria, topica, & ænigmatica acceptio apud Paracelſum, ejuſque ſectatores veteres, & recentiores eſt, dum per *centrum* denotatur ſedes principalis, radix, fundamentum, & principium alicujus rei; & huic notitiæ tantum tribuunt, ut veræ ſcientiæ abyſſum in ea ponant; & quicunque veri puncti, & *centri* rationem cognoſcit, nihil in rerum natura unquam ipſum latere poſſit, cujus non perfectam habeat ſcientiam, verbis Crollii in Baſil. Chym. Ita *Centrum* univerſi ipſis dicitur DEUS, *Centrum* omnium creaturarum homo. *Centrum* vitæ Cor, & ſpiritus animalis cerebrum. Paracelſ. Tab. V. Theoricæ. *Centrum* mulieris matrix, Paramir. l. 4. de orig. morb. matric. *Centrum* carnis in dorſo. Schol. in LL. de Tartaro. Deſcribit vero etiam *centrum* medietatem duorum membrorum, ibid. Ita *centrum* ſpinæ dorſi eſt media duarum vertebrarum junctura. Imo cuilibet morbo ſuum eſt *centrum*, ſua *centratio*, Paragran. tr. 2. de Aſtron. Hoc morborum *centrum*, & locum exacte cognoſcere, hoc opus, hic labor eſt, l. de Icterit. c. 2. *Centrum* morborum diſſolutorum dicitur Stomachus, l. 1. Paragraph. c. 1. §. 1. *Centrum* colicæ Inteſtina, Schol. in LL. de Tart. *Centrum terræ* dicitur Spagyricis locus vacuus, ubi nihil quieſcere poteſt. Leſchus de Lapid. Philoſ. tr. 2. Th. Chym. Vol. IV. pag. 423. Et quis omnes nugas colligeret? *Centrum* ovi dicitur vitellus, apud Rul. in Lex. Plura vi-

videantur in Th. Chym. Vol. I. v. g. pag. 266. 391. 358. 467. 484. Meminit etiam *centri* ſæpius Joh. Joach. Becherus in ſua Metallurgia tit. 57. At Andr. Libav. hanc parabolicam, & myſticam *centri* ſignificationem graviter perſtrinxit in Exam. Philoſ. vivent. Hartman. ſ. 6. *Centrum* illius ſapientiæ Severinianæ, & Paracelſicæ eſſe Chaos errorum, ſtultitiæ Peripheriam, Labyrinthum impietatum, abominationum, mendaciorum, & ſ. 38. *Centratum vinum correctum* legitur etiam apud Parac. tr. de Colica, ſed quale ſit, non exponit.

CENTUMCELLIS, Thermæ quondam celebres in Tuſcia Italiæ. Vide Joh. Rhod. ad Scrib. L. n. 146.

* CEPHALÆA, κεφαλαία, cerebri, & membranarum ejus ſymptoma, eſt Capitis diuturnus dolor, difficulter ſolubilis, qui a prava occaſione vehementes habet acceſſiones, ita ut neque voces, aut motum tolerare poſſit infirmus, ſed tranquillitatem, obſcurum cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo ſe percuti, alii caput ſibi contundi, diſtendique ſentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, (quod ſignum eſt cerebri membranas affectas eſſe. Nam quandoque in Pericranio tantum eſt, qui in ſuperficie ſolum hæret dolor) ſuis intermiſſionibus circumacti, non ſecus ac qui *cephalalgia* laborant. Sed in *Cephalæa* affecta partes redduntur multo debiliores, quam in *Cephalalgia*. Gal. l. 3. de L. A. c. 9. & 2. 2. de C. M. S. L. c. 2. Brevius ex Aretæi l. de chron. aff. 2. ita deſcribitur, quod ſit Capitis dolor inveteratus, ægre cedens, contumax, & pertinax. Jung. Dieter. num. 459. & Foeſ. in Oecon. p. 335. Differt a *cephalalgia*; ut magis, & minus. Thomas Willis de Anim. Brutor. Part. 2. c. 1. appellat *Dolorem capitis habitualem*, quemadmodum *cephalalgiam* Accidentalem, vel *Occaſionalem*. Cauſſam vero *cephalææ* peculiarem geminam eſſe recte ſtatuit, unam partis affectæ, hoc eſt fibrarum nervearum ad membranas, tendines, carnes muſculoſas, aliaque corpora ſenſilia pertinentium, vel malam conformationem, vel debilitatem, alteram materiæ morbificæ, ſanguinis, ſeri, ſucci nutritii, liquoris nervoſi, vitioſe diſpoſitorum promptam, ac facilem congeſtionem; quæ omnia prolixius deducta dict. loc. reperies.

* CEPHALALGIA, κεφαλαλγία, quibuſdam, (ſed fortaſſis vitioſe) *cephalargia*, vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 99. quamvis Phavorinus defendat, vid. Rhod. in not. pag. 162. Accipitur quandoque late, & generaliter pro omni capitis dolore; aliquando ſtricte pro dolore capitis, qui nec diuturnus eſt, nec cum magna capitis imbecillitate conjunctus, ſed qualis a crapula, a ſole, a labore, aut febribus excitari ſolet. Galen. lib. 2. C. M. S. L. cap. 1. & 2. Meminit Hippocr. 3. aphor. 13. inter morbos æſtatem ſiccam, & autumnum pluvioſum ſequentes. Et hæc ſpecies non præſupponit aliquam præviam partium capitis pravam diſpoſitionem; ſed ſaltem a cauſa occaſionali humores, & ſpiritus vitioſam acquirunt diſpoſitionem, & ita fibras dictas earum continuitatem diverſimode ſolvendo afficiunt, doloremque gignunt. Vid. Thom. Willis dict. l. Jungantur alii Practicorum libri. Capite dolentes dicuntur κεφαλαλγικοὶ, Hippoc. 1. prorrh. ſect. 2. tract. 56. Apud Seribon. num. 206. etiam κεφαλαλγίᾳ de diuturno capitis dolore exponitur.

CEPHALE, κεφαλή, id eſt *Caput*. Vide *Caput*.

* CEPHALICUS, κεφαλικὸς, dicitur de omni eo, quod ad caput, ejuſque partes pertinet. Ita *cephalica vena*, κεφαλικὴ φλὲψ, dicitur ramus ſuperior venæ Axillaris, ſive Humerariæ, quia in capitis affectibus ſecari ſolet ab antiquis, & Chirurgis recentioribus ſive imperitis, ſive ſuperſtitioſis, quamvis nulla peculiaris præ aliis venis cum capite ſit communio. Barthol. Anat. libell. 1. c. 7. Ita *cephalica medicamenta*, κεφαλικὰ φάρμακα, dicuntur, quæ ſpecifica quadam virtute, & idioſyncraſia capiti prodeſſe creduntur. Jonſton. Syntag. lib. 4. Therapeut. Tit. 4. c. 1. art. 1. & 2. Vel ita deſcribi poſſunt, quæ nervos reſpiciunt confortandos, qualia omnia particulis ſubtilioribus prædita acrium ſpicula mitigant, & ſine impedimento in ipſos ſpiritus animales penetrant. Suntque utplurimum volatilia: nam fixiora per accidens talia ſaltem dicuntur. J. H. Junken. Chym. Exper. Part. II. ſect. 1. c. 7. Specialiter vero, & ſtricte *cephalica Emplaſtra* vocantur, quæ capitis fracturis uſque ad craſſæ meningis duplicaturam pertingentibus deſtinata ſunt, quorum virtus eſt, ut oſſium ſquamam ſurſum attrahant, & in priſtinum locum revocent, & fragmenta tum ex capite, tum ex aliis corporis oſſibus educant. Nonnulli communi genere hæc etiam vocant *Catagmatica*, proprie vero nuncupata *cephalica fortiora* ſunt. Siquidem ex alto ſuperficiem extimam non oſſa modo, ſed his multo quoque magis humorem aliquem craſſum, & viſcoſum, vel omnino depravatum, ſua caliditate attrahunt. Caſtell. ex Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. Ant. Sarracen. in not. ad Dioſcor. p. m. 61. Scrib. num. 201. Horum materiam vide etiam l. 3. M. M. c. 2. *Cephalica* quoque accipitur pro *cephalalgia*

phalalgia a Parac. l. 2. de Tartar. tr. 3. cap. 4. in explic.

CEPHALINE, κεφαλίνη, vocatur juxta Gorræum ea linguæ pars, quæ eſt ad fauces, quam & γεῦσιν plerique nuncupant, quod in ea guſtus putetur eſſe acutior. Enimvero mendum mihi videtur ſubeſſe, cum nec Barthol. nec C. Hofm. nec Lindenus hujus nominis in deſcriptione Linguæ partium meminerit, accurati alias Græcorum terminorum indagatores. Quid? quod nec ratio hujus appellationis ulla ſeſe offerat.

CEPHALOIDES, κεφαλοειδὴς, ſignificat *capitis formam habens*, non vero capite præditum, uti Gorræus iterum perperam expoſuit. Ita Papaver, Pœonia, & aliæ herbæ ſecundum ſignaturas plantarum Crollianas κεφαλοειδεῖς dici poſſunt.

CEPHALOTOS, κεφαλωτὸς. Vide *Capitatus*.

CEPHALOS, κέφαλος, non eſt idem, quod *Capito*, quamvis ita Latine reddi poſſit; ſed in ſpecie eſt Epitheton quorundam piſcium *Mugiles* dictorum, non tam quod capite ſint grandiore, ſed quod caput in metu abſcondant, totos ita occultari credentes. Aldrov. lib. 4. de piſc. c. 6. Gal. l. 3. A. F. c. 25.

†CEREA, vel Cera, ſordes aurium, ex Math. de Grand. in IX. Rhaſ.

†CERA VIRGINEA, Scrib. Larg. Vulgo propolis Holler. de Mat. Chir. in Præfat.

CERA, κηρὸς, quid ſit, notum eſt, nimirum nihil aliud, quam Favi, ex quibus mel eſt expreſſum. Aldrovand. lib. 1. de inſect. cap. 3. ubi prolixam *ceræ* hiſtoriam, & uſum varium reperies. Vel eſt expreſſorum favorum recrementum, uti Gorr. deſcripſit. Unde & iiſdem cum melle particulis conſtare, ſed flexilibus ramis tenacius ſibi implicatis, & multo craſſioribus, nec ſpicula ſua facile exerentibus ſcribit JunK. Chym. Exp. P. I. ſect. 2. cap. 9. Medium quodammodo tenet calefacientium, refrigerantium, humectantium, ſiccantium, ita tamen ut ad caliditatem inclinet. Partium quadantenus eſt craſſarum, & emplaſticarum. Ideoque digerit, maturat, &c. Gal. l. 7. de S. Fac. §. h. t. Dioſcor. lib. 105. Schrod. lib. 5. cl. 4. num. 94. *Ceræ* reſolutionem Chymico-Phyſicam vide in Junken. Chym. Med. Phyſ. P. 1. ſect. 2. cap. 9. pag. 139. ſeqq. Adeo uſitata officinis eſt, ut vix emplaſtrum reperias, cujus non exhibeat conſiſtentiam. Hinc *cera* materies Emplaſtrorum dicitur, Gal. lib. 5. de C. M. P. G. cap. 2. *Cera Virginea*, quid ſit, Vide *Propolis*. Curationem ridiculam Choreæ S. Viti ex iracundia, quam Viriſtam dixit, per *ceream* imaginem, vide apud Parac. de morb. ament. tr. 2. cap. 3. *Ceram Ponticam* optimam olim habitam fuiſſe, conſtat ex Galen. dict. l. & paſſim aliquoties, nec non ex Scrib. Larg. num. 86. ubi vid. not. Rhod. Hoc certum eſt, quod habeat, pro favorum viribus, ex quibus exprimitur, varias facultates. An *flava* ſemper ſit præferenda *albæ* per inſolationem, uti vult Fr. Hofm. in clav. Schrod. ad dict. l. dubitatur, quia aliquando ſaltem corpus, & materiem alicujus mixti præbere debet, non vero virtutem aliquam, vel efficaciam. *Ceræ chymicæ* quæ ſint, vide apud RolfinK. Chymiæ lib. 5. ſect. 14. cap. 4. *Cera ſacra*, idem quod *Virginea*, Rhod. ad Scribon. Larg. num. 84. *Cera tracta*, Κηρὸς ξεκτὸς, quid ſignificet, vide apud Keuchen. ad Seren. pag. 101. ſcilicet *cera* tractatione dealbata. A Sereno dicitur *cera coacta*.

* CEREÆ, κεραῖαι, dicuntur non mulieres, quarum uterus propriis ex morbis, tum qui in proceſſibus, & cornibus conſiſtunt, tum qui in collo, aut fundo, vel aliquando plura, quam prius, vel aliquando pauciora, aut nulla, vel mala excernit menſtrua, Gal. 3. de ſym. cauſ. c. 4. (quamvis in Græco textu vocab. hoc non extet) ſed potius ipſa cornua uteri, uti recte Gorr. & Linden. in Phyſ. Med. docent. Vocantur alias & πλεκτάναι, cirri, Gal. l. de diſſect. vulv. c. 3.

CERAGO, κήρινθος, eſt alimentum, quo apes veſcuntur mellificantes. Ariſt. l. 9. H. A. c. 40. Aldrov. d. l. c. 1.

CERAMICE, *Ceramitis*, κεραμικὴ, κεραμῖτις, ſcil. γῆ, ſignificat *terram figulinam*, argillam, apud Hipp. l. 1. de morb. XII. 13. l. 3. 1. 18. de int. affect. IIX. 10.

CERAMIUM, *Ceraminum*, eſt nomen menſuræ liquidæ, quæ Latinis *Amphora* dicitur, vel *Cadus*, continens in Italia Choas 8. Notabatur olim κεῦ, Galen. l. de pond. & menſ. c. 2. & 3.

CERAMOS, κέραμος, *fictile*, *tegula*. Gal. l. de temp. c. 6.

CERANITES, κερανίτης, (quamvis in Gr. Baſil. legantur κερανῖται, fortaſſis mendoſe) epitheton Paſtilli multiplicis uſus, apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 12. circa fin.

CERANTHEMUS, κηράνθεμος, epitheton apum glutinis, apud Aldrovand. dict. loc. l. p. 84.

CERAS, κέρας. Vide *Cornu*.

CERASIATUM, eſt nomen medicamenti purgantis, ex ſucco ceraſorum, & pomorum dulcium purgato, cum eſſentia Mercuriata paratum, apud Libav. Syntag. Arc. Chymic. lib. 8. cap. 12.

CERASMA, κέρασμα, a verbo κεράσαι, vinum aqua miſcere, Lang. lib. 1. epiſt. 29. ſignificat

aqua

aquæ mixturam, qua aquæ frigiditatem calidiore addita frangimus, uti vult Gal. in comm. ad de R. V. I. A. notante Gorr.

CERASOPHOROS, κερασοφόρος, i. e. *Cornutus*. Vide *Corniger*.

CERASTES, κεράστης, κεραστής, nomen eſt ſerpentis, vel viperæ, ita dictæ ab eminentiis alias binis, alias quaternis, & juxta Solinum, Plinium, & Arabes quadrigeminis, quæ quidem in ipſius capite cornicula præ ſe ferunt. Sarac. in not. ad Dioſcor. p. 136. & 137. a. Meminit & Galen. ex poemate Andromachi de Theriac. ad Piſ. cap. 6. Eſt vero longitudine cubitali, ad ſummum duorum cubitorum. Corpus ei colore arenoſum, juxta caudam deſquamatum, morſu nocentiſſimum, contra quod virus vide remedia apud Dioſc. Theriac. c. 16. Aet. l. 13. c. 28. Jung. Foreſt. l. 20. Obſ. 12. Schol. imprimis Aldrov. l. 1. de ſerp. & drac. cap. 4.

CERATIO, κήρωσις, κατακήρωσις, ἐγκήρωσις, *inceratio*, denotat actum, quo aliquid cera involvimus. Chymici utuntur hac voce de magiſterio Lapidis, RolfinK. Chym. l. 2. c. 2. Rulandus vero ex Gebero definit, eſſe mollificationem rei duræ, vel ſucci non fuſibilis ad liquefactionem. Dicitur autem hic modus *ceratio*, quod medicinam Philoſophicam inſtar ceræ igni admotæ facile liqueſcentem reddat. Quando enim Philoſophi (Spagyrici) argentum vivum in aurum, aut argentum convertere volunt, neceſſe eſt, ut habeant medicinam fluentem, quæ ſubito ante fugam ejus in profundo illi adhæreat, ipſique per minima conjungatur, & illud inſpiſſet, atque ſua fixione in igne conſervet, quouſque adveniat illi majoris ignis tolerantia, ejus humiditatem conſumentis, & convertat illud per hoc artificium in momento in ſolificum, & lunificum verum, ſecundum illud, ad quod medicina fuerit præparata. Fit autem *ceratio*, quando corpus ſiccum, & durum ſuo humore, reiterata frequenti imbitione, perfunditur. Hæc Ruland. & ex hoc Johnſ. *Cerare* quoque iiſdem dicitur incorporare, vel miſcere. *Ceratio* fit, quando continuato calore fluida fit, ac mollis materia. Gerat. Dorn. de tranſmut. metall. c. 8. fin. Th. Chym. Vol. I. p. 580. *Cerantur* corpora calcinata cum corporibus reſolutis, & hoc imbibendo, vel *cerando*. Melior *inceratio* fit cum Azoth vivo, i. e. Mercurio, & gutta ſaponis. Richard. Anglic. Roſar. min. c. 12. Jung. Alb. Magn. Alch. in Th. Chym. Vol. II. pag. 412. 442. & Vol. III. pag. 76. ſeqq. & 370. Vol. IV. pag. 408. 749. 741. 771. 857. lib. de lapid. phyſ. condit. cap. 1. Ad ſummam, *ceratio* eſt ſpecies Fuſionis, vel Colliquationis.

CERATITES, κερατίτης, eſt *Unicornu foſſile*. Vide *Monoceros*.

CERATIUM, κεράτιον, primo denotat *Siliquam* fructum arboris ejuſdem nominis, quæ & *ceratonia* dicitur. Hanc pravi ſucci edulium appellat, lignoſum, ac concoctu difficile, Gal. l. 2. de Alim. Fac. c. 33. Quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Secundo eſt nomen ponderis antiqui minoris, continens *grana quatuor*. Dicitur & *Karat*. Alii dicunt, habere duos æreos cum duabus tertiis particulis. Gal. de pond. & ment. c. 3.

CERATOGLOSSI, κερατόγλωσσοι, vocantur bini Muſculi linguam recta deorſum verſus interiora moventes, ſi ſimul agunt, ſi vero alterurer, ad latus alterutrum flectens, de quibus vide Barthol. l. 2. Anat. c. 13. p. 550.

* CERATOIDES, κερατοειδὴς, *Cornea*, ſeu *corniformis* tunica, vel membrana oculi ſecunda eſt, a dura meninge orta, (tunicam choroidem complectens) craſſa admodum, ſed parte ejus media tenuiſſima, & denſiſſima, ſplendida, ad ſplendorem recipiendum, & tranſmittendum, cornibus admodum extenuatis ſimilis; unde eam a cornu ſimilitudine *ceratoidem*, *corneam*, & *corniformem* appellant, Gal. l. 10. de U. P. c. 3. Jungatur Barthol. Anat. l. 3. c. 8. p. m. 515.

* CERATOMALAGMA, κηρωτομάλαγμα, non differt a *cerato*. Vide *Ceratum*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11.

CERATUM, vel *cerotum*, κηρωτὸν, vel κηρωτὴ, item *ceratomalagma*. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 11. eſt medicamentum Topicum, vel externum, conſiſtentia medium inter Unguentum, & Emplaſtrum. Foeſ. pag. 337. Nomen a *cera* habet. Vocant & *ceroneum*. Fiebat olim ex *oleo*, & *cera* tantum. Cæterum confundunt cum unguento ſæpius; proprie tamen medicamentum eſt conſiſtentia medium inter Unguentum, & Emplaſtrum, illo durius, hoc mollius. Horum compoſitionem videſis apud Schrod. l. 2. ſ. 1. c. 10. alioſque. Veteribus non fuiſſe unam *cerati* conſiſtentiam, aut temperaturam, ſed aliud quandoque ſpiſſum, aliud tenerum, demonſtrat Joh. Rhod. ad Scribon. L. num. 81.

CERAUNIUS, κεραύνιος, dicitur vulgo *lapis fulmineus*, *Dunnerſtein cuneus fulminis*, quia communi etiam modernorum Phyſicorum, & Carteſianorum conſenſu creditur cadere de nubibus cum tonitru, & eſſe nihil aliud, quam corpus ſolidiſſimum, genitum in magno fulmine ex diutina exhalationis valde terreſtris, & denſæ incluſione, quæ cum invehitur in nubem frigidam, & aquoſam, ab humore circumfuſo conglobatur, & conglutinatur, hujuſ-

modique maſſam, & mixturam facit, & ab igne fulgureo in ſolidiſſimum corpus lapideum induratur: Varia quoque forma, & coloribus variis exornatus viſitur, prout variæ, ac diverſæ ſunt exhalationes terreſtres, & metallicæ ab inferioribus ad ſuperiores partes exhalantes. Plura de hoc lapide vid. apud Andr. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 305. ſeqq. Rul. & Johnſ. in Lex. Dicitur provocare dulces ſomnos, valere contra fulmina, & ad prælia, & cauſſas vincendas; qua fide, alii videant.

CERAVNOCHRYSOS, κεραυνόχρυσος, eſt *Aurum fulminans*, vel ſclopetans. Rolfink. Ch. l. 5. ſ. 2. c. 27.

CERAVNOS, κεραυνός. Vide *Fulmen*.

CERBERUS, κέρβερος, præter propriam Canis infernalis Ethnicorum tricipitis ſignificationem, in foro Chymico denotat triplicem Mercurium ex ſale, hydrargyro, & calcantho. Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 7. cap. 10. *Cerberus* quoque *triceps* vocatur medicamentum purgans famoſiſſimum, ex Diagrydio ſulphurato, Antimonio diaphoretico, & Cremore Tartari paratum, a D. D. Vvedelio magnopere laudatum, quamvis loco ſcamonii ſulphurati reſinam illius ſumendam eſſe, ceu magis efficacem, ſuaſerit. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 4. cap. 2. p. 168.

CERCHNALEON, κερχναλέον. Vide *Cerchnos*.

* CERCHNOS, κέρχνος, κέρχνον, κέρχνω, κέρχω, exaſpero, *raucum ſonum edo*, item κερχνὶς, eſt aſperitas quædam faucium, & raucus ſonus gutturis, cum exiguo ad tuſſiendum conatu, ita ut ſicut vomitum nauſea, ita tuſſim hoc ſymptoma præcedat, ex Gal. l. 2. de cauſſ. ſympt. c. 4. & 5. Cauſſa ex natura catarrhi, & tuſſis petenda. Imprimis alimenta κερχνώδεα accuſantur ab Hipp. 3. de artic. t. 61. qualia ſunt pinguia, acida, & acria. Κερχναλέον, vel κερχναλέον dicitur etiam ſonus creperus, & raucus in faucibus, l. 7. Epid. VII. 3. & XI. 7. ubi ὑποκερχναλέον legitur. it. XII. 6. tuſſis rauca βὴξ κερχναλέη.

* CERCIS, κερκὶς, *Radius*, duas obtinet potiſſimum ſignificationes: (1.) denotat *Os cubiti, vel Brachii ſuperius*, quod & brevius, & minus ſtatuitur, quod cum altero oſſe, *Ulna*, ὠλένη, Gr. dicto, Brachium conſtituit: ita ut *Radius* ulnam inferius, hæc illum ſuperius excipiat. Vid. C. Hofm. de U. P. n. 92. Lind. Med. Phybol. l. 2. c. 14. & 74. ſeqq. Barthol. Anat. libell. 4. c. 20. (2.) inſtrumentum, quo medicamentum teritur, & movetur, veluti *rudicula*, aut *piſtillum*. Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 3. Dicitur alias & ῥαβδίον, atque ὕπερος, item δοίδυξ, quod etiam *cochleare* ſignificat. Jung. Foeſ. p. 334.

CERCOPES, κέρκωπες, dicuntur *verſuti*, & notæ fraudulentiæ homines, ut ſatis indicat proverb. κερκώπων ἀγορὰ, *cercopum forum*, vel cœtus. Meminit Galen. in lib. de prænot. c. 9. ubi pro impoſtoribus, & veteratoribus ſumit, aut vili hominum genere, qui publice rerum emendarum, aut divendendarum quæſtum, ac magonium fecerunt, & in Suburra circum meretricum cellas, aut fornices ſederunt. Sic enim συβώρας κέρκωπας dixit pro *impoſtoribus*, qui in *Suburra* erant, ubi tamen βυβώρας vitioſe legitur in omnibus Græcis exemplaribus. Foeſ. d. l.

CERCOPITHECUS. Vide *Cebus*.

CERCOSIS, κέρκωσις, *Cauda*, item *Mentula muliebris*, *Nympha*, Gr. Κύων, a quibuſdam *Tentigo*, *virga*, *Symptoma turpitudinis* vocatur, eſtque morbus muliebris auctæ magnitudinis in *clitoride*, ſive carnoſa illa, & ſpongioſa ſubſtantia in ſinus muliebris parte media ſuperius deliteſcente occurrens, a nimio portionum ſpirituoſarum per frequentem contractionem, attritionemve inducto affluxu oborta. Senn. l. 4. M. Pr. P. I. ſ. 1. c. 2. cujus circumciſionem tradit Ægin. l. 6. c. 7.

CERDAC, i. e. *Mercurius*. Rul. in Lex.

* CEREALIS, δημήτριος, epitheton ſeminum quorundam, quæ inter *frumentacea guſtamenta*, σιτηρὰ γλάμματα referuntur, ut ſunt lens, faba, lupinum, cicercula, panicum, milium, piſum, fœnum græcum, avena, tipha, cicera, & quæcunque id genus alia. Dicuntur alias pleraque & *Legumina* χεδροπὰ, & ὄσπρια, quia manibus carpuntur, l. de attenuant. vict. cap. 6. ex his panis non fit, niſi ſumma neceſſitate, l. 1. de Alim. Fac. cap. 16. Horum quædam, dum coquuntur, non intumeſcunt, propterea ἀτέραμνα dicta, de bon. & mal. ſucc. cib. c. 5. Vide *Ateramnia*. Jung. de *cerealibus* RolfinK. O. M. Com. Gen. l. 2. ſ. 3. c. 69.

* CEREBELLUM, ὀπίσθιος, ἐγκέφαλος, ἐγκράνιον, παρεγκεφαλὶς, poſterior eſt cerebri pars ex multis, & parvis corporibus coagmentata. Gal. l. 9. An. oper. c. 2. Totum namque Cerebrum in duo diviſum eſt, anterius, & poſterius, ſed ſupernis tantum partibus. Nam ſua baſi continuum eſt, non ſibi modo, ſed ſpinali etiam medullæ, & per hanc *cerebello*. Durius autem, ſicciúſque eſt reliquo cerebro: quod quo ulterius procedit, eo ſiccius evadit. Colore quoque diverſum eſt. Nam cum reliquum candidum ſit, *cerebellum* velut uſtione quadam ſubflavum eſt, & plenum animali ſpiritu, quem nervis duris a ſpinali medulla prodeuntibus impertit. Hæc Caſtell. Accuratiorem *cerebelli* deſcriptionem pete ſis ex Barth. Anat. l. 3. cap. 5. Th. Vvillis Anat. cerebr. c. 15. 16. & ſequ. ubi peculia-

culiarem hypotheſin de ſpiritibus *cerebelli* proponit.

CEREBELLA *urina*, a colore *cerebri* dicitur Paracelſo Schol. in lib. de urin. l. 2. c. 1. nimirum non penitus lactea, & ſecum ſemper portat ſpumam albam, quæ ſuperficiei circulari adhæret; & ex his judicandos eſſe cerebri morbos arbitratur.

* CEREBRUM, ἐγκέφαλος, (nam nominatur ita, quod ἐν τῇ κεφαλῇ, h. e. in capite ſitum habet) animæ rationalis eſt domicilium, nervorum, & ſenſus omnis, motuſque voluntarii principium, ſubſtantia nervis ſimillimum, niſi quod mollius. Nam id illi conveniebat, ut quod ſenſus quidem omnes recipit, omneſque imaginationes, atque mentis motiones complectitur. Gal. l. 9. M. M. & l. 8. de U. P. cap. 4. Subſtantia ipſius glandularis eſt alba, veluti e ſpuma quadam concreta, & humida, libr. definit. Anterior cerebri pars duplex quoque ſtatuitur, dextra, & ſiniſtra; duoſque ſinus, ſeu ventres habet, dextrum, & ſiniſtrum, qui a corpore calloſo, quod τυλοειδὲς dicitur, dirimuntur. Hi poſteriore ſui parte in tertium ſinum mediocrem ſub pſalloide concurrunt, a quo meatus eſt longus τοῖς γλουτοῖς, i. e. *natibus* (ita enim ob ſimilitudinem quandam vocant) ſubditus, qui in ſinum alium quartum, omnium poſtremum, minimumque inter cerebelli baſin, ſpinalemque medullam ſitum, incidit. Hæc Caſtellus. Enimvero hodieque multo accuratiorem, & clariorem *cerebri* deſcriptionem reperire licet apud Barthol. d. l. c. 3. ſeqq. Th. Vvillis in Anat. *cerebri* capp. prioribus. Malpigh. Ex. Epiſt. de *cerebro*. Car. Fracaſſet. ep. Reſponſor. ad Malpigh. de *cerebro*, ut alios paulo vetuſtiores taceamus. C. Hofm. Linden. multoque plures. A Paracelſo, & ejus aſſeclis *cerebrum* dicitur Luna Microcoſmica, de Peſtilit. tr. 2. & 4. remedia *cerebri* per Lunam dirigi creduntur, Paragran. t. 3. Idem quoque *cerebrum* dividit in *Cerebrum Macrocoſmi*, vel *Archei*, & *Microcoſmi*, tr. de trib. eſſent. Morbos quoque aliis alias partibus competentes *cerebro* quoque adiudicat, ut Lepram, tabem, icteritiam, & ſimiles alios, uti paſſim in ſcriptis ejus videre licet. Myſtice, & Spagyrice *cerebrum* ſignificat Aquam, & *cerebrum arietis*, aquam albuminis ovi. *Cerebrum bovis*, i. e. Tartarum combuſtum, Rul. in Lex. & Johnſ. *Cerebrum* aliquando pro capite ſumi, conſtat ex Marcel. Seren. & Keuch. ad eund. in not. p. 91. *Cerebrum* etiam vocatur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

CEREFACTIO, dicitur operatio Spagyrica, quæ fit diſſolutione, & congelatione, in Allegoriis ſapient. diſtinct. 1. in Th. Chym. Vol. V. pag. 78.

* CERELAEUM, κηρέλαιον, compoſitio eſt ex *cera*, & *oleo*, apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Alias hoc nomine quoque venire poteſt *Oleum ceræ*, cujus deſcriptionem vide apud RolfinK. Ch. l. 3. ſ. 2. art. 2. c. 2. quod & *Butyrum ceræ* appellat, & κηρέλαιον.

CEREMONIA, *cærimonia*, τελετὴ, θρησκεία, ritus, & ambages varias circa rem, aut actionem aliquam notare, notum eſt. Has in Medicina merito ſuſpectas eſſe, & præſtigias, aut vanitatem ſapere, ipſe fatetur Paracelſus, penitus rejiciens, & damnans, vocans *ceremonias Nigromanticas*, Chriſtianis illicitas, & prohibitas, l. 9. de ſign. rer. natur. & tr. de philoſ. occul. §. de Conjurationibus.

CEREVISIA, mendoſe *cervisia*, ζῦθος, *Bira*, eſt potus nobis, aliiſque Septentrionalibus populis notiſſimus, ex hordeo ut plurimum, ut ex tritico, rarius (qui etiam nocentior) ex avena, aliove frumenti genere paratus, decoctus cum aqua, & lupulo conditus. Cujus præparandi modum ex *malto*, vel *braſio*, vel *byne*, egregie deſcripſit Th. Vvillis de ferment. cap. 7. Ejuſdem fermentationem monſtrat Mart. Kerger. de ferment. c. 2. c. 5. Differentias plures ſuccincte tradidit Jonſton. Syſtem. Part. Hygi. l. c. tit. 1. c. 3. art. 3. *Cerviſiæ* fuiſſe vetuſtiſſimum uſum, conſtat ex Athen. l. 1. & 10. a quo etiam vocatur vinum ex hordeo, οἶνος ἐκ τῶν κριθῶν, οἶνος κρίθινος, item ex Herodot. Theophraſto, Epigram. Græc. Jung. C. Barthol. l. XI. Adverſ. c. 32. Linden. S. M. Ex. VI. §. 9. C. Hofm. Inſtit. l. 5. c. 27. Rolfink. O. ac M. com. l. 14. ſ. c. 1. 25. Kerger. d. l. ſ. 3. c. 2. Inter cauſſas morbificas refertur ab eodem RolfinK. d. l. l. 2. ſ. 3. c. 8. Viſcoſitatem ei tribuit pipere, vel butyro corrigendam Paracelſ. l. 1. de Tart. tr. 2. c. 1. in not. Anſam dat morbis Tartareis, tr. 1. de Morb. ex Tart. c. 2. In ſpecie acida eſt cauſſa colicæ, tr. de Colic. Ab aciditate præſervativum ſingulare commendat oleum Caryophyllorum, aut oleum caryophyllatæ, lib. 3. de conſerv. rer. natur. in fin. Integrum alias tractatum de *cereviſia* paucis ab hinc annis edidit D. Meibomius, qui videatur. *Cereviſiam* menſe Martio coctam diutius ſervari, & augeri tam in bonitate, quam jucunditate, uti legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 664. tr. de Medic. Chym. tit. de hydromelite, fortaſſis magis opinione, quam veritate nititur. Certe hic locorum fallit. Helmont. appellat periphraſtice *cereviſiam* ſumen, liquamen, aut conſummatum jus granorum, tr. Imago ferm. impregn. n. 2. Vide etiam *Zythos*.

CERTIFICATIO, dicitur gradus tertius in proceſſu Gebri Arabis, qui legitur in Th. Chym. Vol. IV. p. 38.

* Cerion, κηρίον, *Favus*, proprie ſignificat opus illud Apum artificioſiſſimum, cellulis anguloſis ſucco melleo plenis diſtinctum, & exornatum, de quo videatur Aldrov. l. 1. de Inſect. c. 1. Hujus decoctum in aqua maceratum ſæpe propinat Hipp. de febre, lib. 2. de morb. XLI. 21. LII. 34. LVI. 19. lib. 3. XXX. 1. Tropice vero per ſimilitudinem Κηρίον, *Favus*, quoque dicitur ulcus multis foraminibus pervium, ex quibus melli ſimilis humor excernitur. Gal. defin. Med. Quod in capite frequentius occurrat, movit haud dubie Galenum, & alios, ut capitis affectibus annumeraverint. Gal. l. de tum. p. n. c. 15. l. 1. de C. M. S. L. cap. 18. Differt ab *Achore*, foraminum magnitudine, quæ in Achore minor eſt. Aetius l. 2. tetrab. c. 67. etiam vult, appellari *Melicerida*. Sed *Meliceris* proprie eſt abſceſſus ſpecies cum folliculo, de quo ſuo loco. *Cerium* etiam in muſculoſis partibus, in articulis, & plantis pedum oritur. Sæpe etiam ſextam colli vertebram occupat, & aliquando etiam coſtas invadit. Meminit hujuſmodi ulcerum & Hippocr. lib. 2. prorrh. XIIX. 4. Cauſſa haud dubie in portionibus ſalino-ſulphureis cum pituita mixtis, & excrementitiis alcalicis collectis, & corruptis ponenda erit. P. Barbette *Porriginem*, *Achores*, & *Favum* confundit, in Chirurg. P. 3. l. 2. cap. 1.

Ceritus, *Cerritus*, item *cereritus*, μαινόμενος, παραμμανής, παρέμφρακτος, δημητρόληπτος, idem ſignificat, quod *Delirus*, *Maniacus*, furioſus. Tres enim præſides furoris erant apud antiquos, Ceres, Luna, Bacchus, inde *Ceriti*, *Lunatici*, *Bacchi*. Et ex Nonio *ceriti*, & *larvati* male ſani, aut *Cereris* ira, & larvarum incurſione animo vexati. Meminit hujus vocabuli P. Seren. in carm. med. t. Phreneſi, & cap. purg. ad quem locum vide not. Rob. Keuchen. p. 115.

Cerno, κερχνῶ, *aſperum ſibilum edo*. Unde κερχνῶδες, idem quod κερχνῶδες, *aſperitas faucium*. Vide *Cerchnos*.

Cerno, ὁράω, βλέπω, idem quod *video*, deinde ſignificat cribro trajicere, *cribrare*. Ita apud Apul. *cernere cribro*, legitur. Scrib. Larg. n. 110. & Rhod. in Indic. primo Gr. κοσκινίζω, σινιάζω. Vide *Cribrum*.

Cernua, ὀρφὸς, *Orphus*, nomen piſcis, ſed qualis certo intelligi debeat, obſcurum. Alium enim vult Gal. 3. de Al. Fac. c. 31. qui inter duræ carnis piſces refert: Alium Ariſt. Athenæus, Bellonius. Vid. Aldrov. l. 2. de piſc. c. 11. & 36. l. 5. c. 34.

Ceroma, κήρωμα, ſignificat unguentum ex cera oleo ſubacta, quo inungebantur Palæſtritæ. Unde *ceromaticus*, qui *ceromate* inunctus, apud Juvenal. Et *ceromatico* fert inceteria collo, Sat. 3. ad quem locum Th. Farnabius notavit, *ceroma* ex oleo, cera, & pulvere fieri. Apud Hipp. pro *unguento*, aut *cerato* in genere ſumitur, 4. de R. V. I. A. t. 78. Vide Foeſ. pag. 337.

Ceropissos, κηρόπισσος, *medicamentum ex cera, & pice conſtans*, aut nomen emplaſtri, vel cerati ex cera, & pice confecti, quo ſplenium illini jubet Hipp. aperta frontis cute, l. 2. de morb. XIIX. 12.

Certamen, ἀγὼν, ἆθλος, quid ſit, notum eſt. Eatenus vero ad forum Medicum ſpectat, quatenus priſcorum ſeculis ad Gymnaſticam, vel Athleticam pertinuit, dum vir operarius naturalia munia exequens, vere bono habitu præditus, in certamen deſcendens non lucta modo, ſed & curſu cum aliis certavit, aut jaculo, aut arcu, aut diſco. Gal. ad Thraſybul. c. 33. Vide *Athleticus*.

Certator, ἀθλητής. Vide *Athleticus*.

Certatorie, ἀγωνιστικῶς. Vide *Agoniſtice*.

Cervicalis, dicitur de *Arteria*, & *Vena*, apud Barthol. libell. 1. Anat. c. 6. p. 638. & l. 2. c. 2. p. 652.

* Cervix, αὐχὴν, τράχηλος, δέρη, eſt æquivocum. Aliquando accipitur late, & idem eſt quod *collum*, pars ſcil. intermedia inter thoracem, & caput. Hippoc. ſ. 3. prognoſt. t. 16. Galen. in comm. Barthol. Anat. lib. 8. cap. 13. vocat appendicem ad medium ventrem. Conſtat ſeptem vertebris intra cavitatem ſpinalem medullam a cerebro continuatam excipientibus, de quibus, ut & reliquis partibus, qua exterioribus, qua interioribus, videantur Anatomici. In hac ſignificatione dicitur *cervix rigida*, apud Scribon. Larg. num. 225. & *valida cervice* præditi, κρατεραύχενες, Hippocr. 6. Epidem. ſect. 1. t. 3. Aliquando ſtricte pro parte poſteriore *colli*. Barthol. d. l. Aliquando metaphorice. Ita *cervix* Uteri Collum dicitur, canalis, ſive meatus oblongus, ſitus inter orificium interius, & exterius, inſtar vaginæ penem excipiens. Vide *Caulis*. Linden. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 7. art. 12. §. 114. Barth. l. 1 cap. 20. Ita & *oſſium proceſſus*, vel ἀποφύσεις dicuntur *cervices*. Gal. l. de oſſib. proœm. Barth. libell. 4. c. 1. in fin.

Cerviculae, *ſpiritus* eſt *oſſis de Corde Cervi*. Ruland.

Cerumen, ὠτὸς ῥύπος, κυψέλις, *aurium ſordes*, *Marmorata*, eſt excrementum aurium naturale. Gal. l. 10. de ſimpl. fac. in fine, humor calidus, ſiccus, quandoque humidus, conſiſtens, ſubflavus, amarus, ex ſero, bile, & pituita conſtans, in exteriore aurium meatu, partim a calore tenuia diſſipante, partim ab

externo

externo frigore diſſipationem inhibendo uniente collectus, inde inſtrumenti ope extrahendus, uti deſcripſit Ger. Blaſius in Medic. General. Uſus ejuſdem Medicus externus in curandis paronychiis, a Gal. d. l. adductus, ut quod medeatur ictibus ſcorpionum, conglutinet vulnera, fiſſuras cutis, &c. ex Schrod. l. 5. cl. 1. n. 23. non improbatur. At internus pro præſentiſſimo in colica remedio, in potu ſi ſumatur, ceu ſordidus, minime nobis probatur, delicias has aliis relinquentibus.

Cerusiana, κερυσιανὴ, epitheton medicamenti, quod a Philippo Trallianis fuit datum, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. cap. 5. in fin. contra phthiſicos, & ſuppuratos.

† Cerusa factitia, Gerſa Serpentariæ, Holler. de mat. Chir. l. 2. c. 5.

Cerussa, *Ceruſa* Palladio. Vid. Rhod. in Indic. prior. ad Scribon. ψιμμύθιον, ψιμύθιον, Scribon. num. 184. fit e plumbo, & eſt ejus veluti ærugo, per calcinationem vaporoſam. Modum videſis apud Dioſcor. lib. 5. cap. 103. & Schroder. lib. 3. cap. 12. Olim fuit laudatiſſima, quæ in Rhodo, Corintho, aut Lacedæmone parata. Eſt autem fere omnibus nota *ceruſſa*. Meminit ejus aliquoties Gal. & Scrib. Quando torretur, donec ſimilis fiat Sandarachæ, dicitur *Scandix*. Lavatur etiam *ceruſſa* Cadmiæ modo. Dioſcor. dict. l. Ruland. in Lexic. Paracelſ. *ceruſſam* plumbum mortuum appellat, de mort. rer. natur. lib. 5. Jungat. Libav. ſynt. arc. Chym. lib. 5. cap. 10. Tribuitur etiam artificialibus hoc vocabulum: verb. gr. *ceruſſa* Antimonii, quæ eſt Antimonium Diaphoreticum, ex Regulo ejus paratum. Schrod. l. 3. c. 17.

Cerussea *urina*, dicitur apud Parac. quando eſt alba, ut *ceruſſa*, eſtque ſignum mortis, aut ſignificat oppilationem hepatis, l. 2. de Urin. judic.

Cervus, *Cerva*, ἔλαφος, ἄῤῥεν, & θῆλυ, Animal utriuſque ſexus eſt notiſſimum, biſulcum, ferum, vel ſylveſtre, vivaciſſimum, certis temporibus ſalaciſſimum, præſertim Mas, qui cornutus eſt. Unde & *cervus*, quaſi κεραὸς, cornua gerens, dictus, Fœmina eſt ἀκέρως, nec habet cornua. Utriuſque deſcriptionem pleniorem reperies apud Aldrovand. lib. 1. de quadrup. biſulc. cap. 25. Uſus imprimis maris non ſolum in victu, ſed & in medicina frequentiſſimus, dum Cornua, Os de Corde Cervi (quod tamen cum bubuli cordis oſſe ſæpiſſime permutatur) Genitale, Teſticuli, Sanguis, Lacryma, Medulla, Sevum, Talus, Aſtragalus, Corium, Lapis, adhibentur, de quibus omnibus vide Aldrovand. d. l. & ſuccincte apud Schrod. lib. 5. clav. 1. num. 17. Hofm. in clav. ad ill. loc. Joh. Georg. Agric. vernac. deſcriptionem *cervi*. Pertinet huc *Elaphographia*, hoc eſt *cervi* deſcriptio Phyſico-Medico-Chymica D. Joh. Andreæ Graba Collegæ Nat. Curioſ. cujus mentio quoque fit in Oldemburgii Actis Philoſoph. Ann. 1668. Menſ. Septembr. Sparſim etiam invenire licet apud Galen. aliquid de *cervo*, de carne, quod ſuccum vitioſum generat, lib. 3. de Alim. Fac. c. 2. Et proximam aſinorum carni eſſe dixit, de atten. victu. cap. 8. de *cornibus*, lib. 3. de Simpl. Fac. t. *cornua cervi*: de *Medulla*, quod ſit blandiſſimum medicamentum, de Theriac. ad Piſon. cap. 9. & lib. 7. de C. M. P. G. cap. 16. inter Democratis Acopa. Ita & apud Scrib. Largmentio fit *Hinnulei cervi*, num. 11. cujus coagulum laudatur contra epilepſiam: Cornuum, num. 122. lacrymarum, num. 163. de quibus in notis pag. 239. Rhod. ex Scaligero ſcribit, quod centeſimo demum anno Cervis lacryma naſcatur, ſummum ad venena ſudoriferum, de cujus veritate merito dubitare quis poſſet. De *oſſe cordis cervi* legatur etiam apud Paracelſ. de morb. Tartar. c. 11. tr. de peſtilit. *cervus volans* dicitur *Scarabeus Cornutus*. Vide *Cantharus*.

Cesso. Vide *Eao*, *Pavo*.

Cestreus, κεστρεὺς. Vide *Mugil*.

Cetaceus, κητώδης, epitheton animalium marinorum grandiorum, in quorum numero ſunt Phocæ, Balenæ, Delphini, Libellæ, grandiores Thunni, &c. de quibus in ſumma dicendum, quod omnia ejuſmodi habent carnem duram, pravi ſucci, & excrementitiam. Gal. l. 3. de A. F. c. 37. Plura de his vide ap. Aldr. l. 1. de *cetis*.

Cete, *Cetum*, κῆτος, vel ſumitur late pro omni piſce *cetaceo*, h. e. grandiore, qui etiam Latine dicuntur *Piſtrices*. Vide *cetaceus*. Vel ſtricte aliquando *Balæna*. Vide *Balena*. Aldrov. d. l. c. 2. Apud Parac. in Fragm. Med. *Cetum* dicitur ſcabies arborum.

Cevil, eſt terminus Paracelſicus, denotans induratam quandam ſubſtantiam in terra ad ſimilitudinem calculi in homine, e terreo Tartaro indurato per ſpiritum urinæ, qui eſt in liquore terræ. Eſtque appropriatum remedium contra Lithiaſin, quia ſeſe invicem frangunt, & conterunt. Tr. 1. de morb. ex Tart. c. 4. Dicitur & *Ludus* eidem, & Helmont. tr. de Lithiaſ. c. 8. n. 23.

Chæte, χαίτη, proprie *jubam* ſignificat in quadrupedibus. Uſurpatur tamen & de *cæſarie*, vel coma humana, præſertim de capillis, qui a parte poſteriore ſecundum occiput prominent, ut & de pilis circa tempora oriundis. Gorr. p. 501.

Chalao, χαλάω, remitto, *relaxo*. Frequens verbum apud Hipp. de remiſſione morbi, & ſymptomatum, v. g. l. 7. Epidem. II. 35. VII. 17. XXVIII. 6. 28. XXXIX. 8. &c. Vide Foeſ. Oec. p. 673. Hinc deſcendit τὸ χαλαρὸν, quod dicitur de inteſtino recto. Hipp. l. 3. de artic. t. 41. etiam de cute, 5. aph. 71.

Chalasis, *Chalaſmos*, χάλασις, χαλασμὸς, *relaxatio*, opponitur tenſioni, ad eundem modum, quo duritati mollities. Eſtque remedium Laſſitudinis tenſivæ. Hipp. 6. Epid. VII. 29. Gal. l. 3. de tu. ſan. c. 6.

* Chalasticos, χαλαστικὸς, *relaxans*, dicitur de medicamentis, quæ tenſioni medentur: Gal. l. 5. de S. F. c. 11. l. 7. de C. M. P. G. c. 9. Et licet tenſio multis contingat modis, & ita non videatur una *laxantium* eſſe ſpecies, ſed alia humectando *laxent*, alia calefaciendo, alia molliendo, alia vacuando, alia tumores p. n. purgando, alia aliud quippiam faciendo: Attamen ſi proprie univerſalem quandam *Laxantium* medicamentorum ſubſtantiam, & naturam conſtituere licet, ea certe erit ex genere modice calefacientium, adde & humectantium. Summa: Parum, vel nihil differre videntur ab *Emollientibus*, de quibus ſuo loco. Vid. Dog. noſtr. P. 6. c. 1. dogm. 9.

* Chalaza, *Chalazion*, *Chalazoſis*, χάλαζα, χαλάζιον, χαλάζωσις, *Grando*, in foro Medico ſignificat tuberculum grandini ſimile, & pellucidum in palpebris concretum, otioſi humoris in palpebris colluvies. Ægin. l. 6. c. 16. Gal. in defin. Eſt igitur vitium, quod oculos infeſtat, cujus cauſa eſt humor quidam lentus poſt congeſtionem concretus. Affinis affectus *Crithæ*, vel *Hordeolo*, vel *Poſthiis*. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7. ut & ſimilis *Lithiaſi* in palpebris, unde conjunxit Sennert. in Pr. Med. l. 1. p. 3. ſect. 2. cap. 4.

Chalbane, χαλβάνη. Vide *Galbanum*.

Chalcanthum, χάλκανθον. Vide *Vitriolum*.

Chalcedonius, χαλκηδόνιος, eſt epitheton medicamenti contra purulentas, & inveteratas aurium affectiones. Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1.

Chalcidica, χαλκιδίκη, eſt epitheton *Lacertæ* cujuſdam, quæ etiam *Seps*, σῆψ, σῆψις vocatur, cujus morſum tumor pellucidus ſequitur, veluti nigrore in ambitu plagæ relucente. Verum eadem lacerta vino pota propriis morſibus ſuccurrere creditur. P. Æginet. lib. 7. lit. S. in Seps, & Foreſt. l. 3. Obſ. 12. in Schol.

Chalcitis, χαλκῖτις, eſt medicamentum, & recrementum metallicum, colore æris, intercurſantibus oblongis venis, ſplendentibuſque. Naſcitur in iiſdem metallis, in quibus *Sory*, & *Miſy*, mediumque inter ea non tantum loco, ſed & conſiſtentia, *Sory* ſcil. tenuius, & *Miſy* craſſius, nec non viribus. Habet vim adſtringentem, & adurentem, uno verbo, Eſcharoticam. Dicitur & *Atramentum rubrum*, *Pyrites æroſus*. Speciem æris præ ſe fert, nativa, nunquam factitia. Alia eſt cruda, alia uſta, & lota, cujus color cinereus eſt. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. l. 1. de C. M. P. G. c. 18. fin. & alibi. Dioſcor. l. 5. 115. Schroder. l. 3. cap. 18. Hofm. in clavi ad h. l. Celebre, & notum eſt in Officinis. *Emplaſtrum Diachalcitidos*, quod & *Diapalma* vocatur, ex Gal. d. l. c. 4. Rul. *chalcitidem* deſcribit, quod ſit lapis, unde æs coquitur. Unde & *Lapis ærarius*, *Marchaſita*, *Pyrites* eidem vocatur. Deinde alteram quoque ſignificationem addit, quod ſignificat *Alumen capillare*, ſive *Schiſtum*. Hinc & locum illum Hipp. l. de ulcer. XII. 11. ubi χαλκῖτις στυπτηρίη legitur, de Alumine exponendum eſſe volunt. Uſurpavit etiam ſæpius Scrib. Larg. in compoſitionibus, num. 37. 47. 2. 40. Vid. Rhod. in not. pag. 76.

Chalceium, χαλκεῖον, *æreum* ſignificat: Foeſ. reddidit officinam fabri. Rectius omnia inſtrumenta ex ære parata complectitur, ut ſunt follis, fiſtula, vaſa, ahena, lebetes, ollæ, uti demonſtrat C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 280.

Chalcoma, χάλκωμα, idem quod χαλκεῖον, *vas æreum* ſignificat. Hinc vaſa Corinthiaca, χαλκώματα dicta, tum primum ex ære fieri cœperunt, cum Corintho a L. Mummio devaſtata incendio, ſimulacra ex omnifariis æris, argenti, & auri metallis conflata in unam maſſam confluxiſſent. Lang. l. 1. Epiſt. 29.

Chalcos, χαλκὸς, Vide *Æs*. Per χαλκὸν νώροπα, apud Homer. Iliad. β, intelligi *Noricum æs*, ſive Germanicum ex Alpibus Noricis, teſtatur C. Hofm. d. l. n. 44.

Chalcus, χαλκοῦς, *æreolum*, eſt nomen ponderis Medici, & Attici. Eſt autem ſexta pars oboli, & ita duodecima ſcrupuli. Pendit autem circiter grana duo, cum olim ſcrupulus 24. grana contineret, apud Fernel. Therapeut. l. 4. c. 6. legitur in Muſcul. *æreolus*.

Chalcute, idem quod *Æs uſtum*. Rul. & Johnſ.

Chalepos, χαλεπὸς, communiter *difficilis*, gravis ſignificat. Enimvero, ſi quod aliud magnum eſt, & plenæ ſignificationis epitheton apud ſuos, quod Latini idcirco multis reddunt, & æque magnis, ſed ſumtis ſemper e natura rei, cui opponitur. Par pari quippe nequeunt verbis. Linden. Ex. XIII. §. 310. Etenim non nudam difficultatem denotat, ſed difficultatem

cum

Digitized by Google

cum periculo, aut damno conjunctam. Ita tota Medicina habetur difficilis, quia quæ in illa continentur, periculum conjunctum habent. Ita Criſis dicitur *difficilis*, 1. aph. 1. Ita ſani tenuem victum *difficulter* ferunt, 1. aph. 5. hoc eſt cum periculo, & detrimento. Junge 5. aph. 55. l. 5. Epid. V. &c. Vid. Dieter. num. *916*.

Chalicraton, χαλίκρατον, *vinum miſtum*, vel aqua temperatum ſignificat: χάλις enim, vel χάλιξ, *vinum* ab antiquiſſimis Poetis dicebatur. Keuchen. ad Q. Seren. not. p. 203.

Chalinos, χαλινὸς, proprie frenum ſignificat. Apud Aurelian. vero, & Pollucem hoc nomine quoque venit angulus oris, & compago, vel pars buccarum circa labiorum confinia, quod ſit inſtar freni, vel retinaculi oris. Blancard.

Calybs. Vide *Ferrum*.

Chama, χήμη, *Cheme*, eſt nomen Conchæ marinæ capacioris, vel hiantis. Nam utraque ſignificatio a verbo χῶ applicari poteſt. *Hiatulas* vertit Gaza, & C. Hofmann. ad Gal. de U. P. num. 539. *Chamarum* deſcriptionem, differentias, & uſum in cibo vide apud Aldrov. l. 3. de Teſtac. cap. 58. ſeqq. Gal. l. de bon. & mal. ſuc. cib. cap. 4. *chema*, vel *cheme*, χήμη, eſt quoque nomen menſuræ apud Atticos duplicis. *chema* major pendet drachmas tres, & vigeſima pars eſt Cotyles: minor duas drachmas, & trigeſima pars eſt Cotyles. Utitur Hippoc. lib. de morb. mul. CI. 17. CIIX. 20. Quamvis nihil certi de pondere *chema* ex his locis conſtet. Unde veroſimilius videtur, per Chemam non certum pondus, ſed potius certam menſuram, quantum conchæ marinæ *chama* dictæ, mediocris teſta capit, indicari, cujus certum pondus exprimi nequeat ob rerum diverſam gravitatem; quemadmodum & hodie cochlearis capacitas incerto modo vulgo uſurpatur, in rebus præſertim, ubi parum refert, plus, minuſve paulo quis ſumat. Confer ad loca Gal. 5. de C. M. S. L. c. 7. & lib. 3. Foeſ. p. 677. ſeqq.

Chambar, dicitur *Magneſia*. Rul. Vide ſuo loco.

Chamæleon, χαμαιλέων, & nomen plantæ eſt, de qua conſulantur Botanici, & nomen animalis ovipari, figura plane lacertam repræſentantis, cujus deſcriptionem pleniorem videſis apud Ariſtot. l. 2. H. A. c. 11. & Aldrov. l. 1. de quadr. dig. ovip. c. 14. *Chamæleontis* cujuſdam Ægyptiaci fortaſſis Anatomicam ſuccinctam legeſis in Oldenburg. Actis Philoſophicis de Ann. 1669. M. Julio, ubi abſque litera h ſcriptum occurrit. Hujus fel una cum aliis commendatur contra trichiaſin, ſive pilos palpebrarum inutiles, apud Galen. l. 4. de C. M. S. P. cap. 8.

Chamæzelus χαμαίζηλος, *humilis*: de loco uſurpatur, *ſedili*, apud Hipp. 3. de fract. t. 61. item de *humero*, vel potius Epomide, ſuperiori humeri parte in humero avulſo, 1. 1. de artic. t. 62.

Chambroch, denotat *Trifolium*, apud Helmont. in Indice.

Cameunia, χαμευνία, *humi decubitum*, vel *humicubationem* ſignificat, qua voce uſus Gal. c. 3. aph. 29. & 30. Quod Foeſius credit, idem eſſe, quod σκληροκοιτίη, aut σκληροκοιτέειν, *duriter cubare*, durum cubile, cujus meminit Hippoc. de victu ſalubr. t. 12. vel 13. & Gal. in comm.

Chandothen, χανδόθεν, adverb. ſignificans, *hiatim*, *hianter*, item affatim, copioſe. Uſus Hipp. l. de glandul. VIII. 7. quamvis in edit. Linden. legatur ἁνδόθεν. Vid. Foeſ. pag. 674. qſ. *Hians*, *Hiasculus*.

Channa, *Channe*, aliis, ſed perperam *canna*, Gr. χάννος, χάννη, eſt nomen piſcis marini, vel potius in locis ſaxoſis degentis, *Percæ* ſimilis, tenera carne præditi, duriori tamen, quam perca, de quo videatur Aldrov. lib. 1. de piſc. cap. 10. Huic ſimilis eſt alius *canadella*, vel rectius *chanadella* dictus, qui a Maſilienſibus etiam *channa* vocatur, dict. l. cap. 1.

Chaomantia, eſt ars, qua præſagium ſumitur ex aere. Rul. & Johnſ. quando ſeſe aſtra aeris manifeſtant, & ventorum, quæ ſunt ſigna *chaomantica*. Paracelſ. de ſignat. rer. nat. lib. 9. Species *chaomantiæ* ſunt Borealis, Auſtralis, Zephyra, Eurona, Fulgurina, Tonitruata, Tempeſtatum, Flata, in Tab. ad Philoſ. ſagacem.

Chaos, χάος, terminus Paracelſicus denotans *Aerem*, Paragran. Tr. 2. de Aſtron. Comparatur albo ovi, & vitellus eſt ſphæra inferior terræ. *Chaos* eſt elementum aeris, tr. de morb. Tartar. Sumitur & pro Iliaſte, vel Iliaſtro, Rul. Huic ſimilem anxit Idem *chaos Microcoſmi*, quamvis adeo obſcure, ut nugas illas extricare, eſſet nihil aliud, quam tempus perdere. Vid. d. l. & tr. de peſte l. 3. *Chaos Microcoſmi* eſt aer, qui diſperſus per totum corpus cauſa eſt Epilepſiæ, ut ſpaſmus feratur ex eodem, ſicuti venti exteriores impetu quodam moventur in Schol. ad Paragraphor. l. 3. c. 2. & aliis pluribus in locis. Spagyrici circa negotium lapidis Philoſophici aliud adhuc *chaos* finxerunt, deſcribentes *chaos Spagyricum*, quod ſit formarum particularum, & materiarum ſuarum cum univerſali forma, ſuaque materia confuſio. Vel eſt univerſale quid, omnia, quæ

nos

nos operamur, in ſe concludens, a cujus ventre debet ingenioſus artiſex elicere materiam ſuam, formam, cœlum, & elementa, ut ex iſtis medicinas conficiat, in Th. Chym. Vol. I. p. 286. & 418. tit. Philoſoph. Chym. Vol. II. p. 91. Adde Vol. V. pag. 344. in Dialogo Ægidii de Vadis, cap. 4. Vocatur & *chaos Magicum Hermetis*, quod contradiſtinguitur *Theologico chao*. Libav. Exam. Philoſ. vivent. ſect. 12. *Chaos minerale* vocatur lapis mineralis, qui aurum præparatum, corallia, margaritas reddat potabilia, dictus Abyſſinis *Biſtumi*, Arnaldo *chiffir* minerale, Syntagm. arc. Chym. l. 7. c. 8. ὑπηνέμιον. *Chaos viciſſitudinum* legitur apud Helmont. de Ideis morboſ. num. 26. Ipſe lapis Philoſ. quoque vocatur Chaos, Lang. Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p. 719. *Chaos Mercurii* quid dicatur Chymicis, vide in Morley Coll. Chym. Leid. c. 62. proc. 2. *Chaos mentale* vocatur ſpecies, & ideæ ſenſibiles, ſeu memorativæ confuſe ſubjecto, vel cerebro inexiſtentes, de qua ſignificatione prolixius egit Joh. Marc. Philoſ. ver. reſt. Part. III. ſect. 6. pag. 270. ſeqq.

Chaosda, epitheton Paracelſicum Peſtis, q. d. *Peſtis Aerea*, in Fragm. medic.

Chaova, vocatur Decoctum Ægyptiis uſitatum, ex ſeminibus *Bon* paratum fabas imitantibus, de cujus viribus legatur Proſp. Alpin. de Med. Ægypt. l. 4. c. 3. p. 122. b. ſeqq.

Chara, χαρά. Vide *Gaudium*.

Charabe, idem quod *Succinum*. Vide Carabe. Succus quoque Populi arboris *charabo* dictus fuit P. Aponenſ. Conciliat. controverſ. diff. 132.

Character, χαρακτὴρ, *Sigillum*, duplicem potiſſimum habet ſignificationem, propriam, & impropriam. Proprie *characteres* ſunt figuræ certæ ab artifice ſeu fingente, ſeu pingente excogitatæ, ut ex inſtituto, & conſenſu cum aliis pluribus, vel paucioribus aliquid ſignificent. Hujuſmodi *Characteres* ſunt *Officinales*, quibus pondera, & menſura denotantur; v. g. Uncia ℥, drachma, ʒ, ſcrupulus, ℈, libra, lib. &c. item *Chymici*, de quibus vide Schrod. in princ. Pharm. Medico-Chym. Libav. Exam. Phil. viv. ſ. 28. alios. Jungatur & Schenk. Synt. Comp. & craſ. med. form. p. m. 82. ſeqq. Huc etiam referri poteſt *Character* ſub figura triplicis pentagoni, qui in Græcas literas ὑγίεια reſolvebatur, quod ſignum per ſomnium Antiocho Soteri regi ex Divina revelatione communicatum fuiſſe legitur, ut loco teſſeræ in veſtibus militum intextæ uteretur, quo facto etiam victoriam a Galatis reportavit. Lang. l. 1. ep. 34. ubi plura de

Characteribus. Quod vero tales *characteres* σημαντικοὶ, ſignificantes, vel etiam alii ἄσημοι, h. e. nihil ſignificantes, fortuito, & temerario ordine diſpoſitæ, & exaratæ figuræ medicam, & activam curandi morbos vim obtineant, eamque naturalem, uti quidem Paracelſus acriter defendere *artem* hanc *characteriſticam* paſſim in ſcriptis conatur, perſuadens, eos *characteriſmos* quidem non ex propria virtute, ſed interveniente imaginatione noſtra Aſtrali effectum illum præſtare, illud ſolidis rationibus reſutatum apud Sennert. de conſ. & diſſ. Ch. c. 18. Dieter. Jatr. n. 683. & Rob. Keuch. proleg. ad Q. Seren. Sammonic. reperies. Revera ſunt, & manebunt teſſeræ diaboli, ad confirmationem pacti cum ipſo ſive impliciti, ſive expliciti, & a Medico pio, bonoque artem ſuam ſancte exercente ſugiendæ. Vide *Sigillum*. Improprie *character*, vel *characteriſmus* ſignificat hæreditariam quandam diſpoſitionem, & veluti jus gentilitium, quæ locum habet in multis morbis, præſertim Chronicis, & ad eorum cauſſam antecedentem pertinet. Ita Epileptici naſcuntur ex epilepticis, Arthritici ex arthriticis, Tabidi ex tabidis, &c. Rolf. Ord. ac Meth. comm. l. 1. ſ. 3. c. 33. Nec inepte de eodem ſcripſit Helmont. in tr. A ſede animæ ad morbos: Quamvis etiam de ſtatu naturali *character* dici poſſit, per quem v. g. homò alterum cognoſcit. Ita facies corporis, & lineamenta ejus dicuntur *character*. *Character* etiam a compoſitione morborum, a conformatione lineamentorum, a figura, ſtatura, habitu, inceſſu, voce ſuus cuique eſt, verbis Lind. Ex. IX. §. 19.

Charadra, χαράδρα, *torrentis alveum*, ſulcum, ac *voraginem* ſignificat, quam torrens rapido ſuo impetu efficit, & excavat, aut ſalebroſum, & confragoſum locum. Unde verb. χαραδρόω, deducitur, quod ſignificat *excavo* in torrentis alveum, aut *cavernoſum reddo*: & χαραδρωθέω in paſſiva ſignificatione, quo uſus Hipp. l. de Flat. XVII. 11. Plura vide apud Foeſ. d. l.

Charadrius, χαραδριὸς, nomen aviculæ, quæ & *Galgulus* dicitur, & *Hiaticula*, cujus deſcriptionem exhibet Ul. Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 67. de qua ſcribit Ælianus, quod eximio naturæ beneficio affecta ſit, dum icterico morbo laborantes ſolo hujus aviculæ intuitu a morbo liberet, croceos bilis vapores, vel effluvia alliciendo. Ob id ſub velamine vendebatur, ne licitator remedii particeps fieret, antequam emeret. Quamvis vero Joh. Langius videatur aſſenſum præbere l. 2. ep. 36. rectius tamen Aldrov. noſtro fecit judicio, qui nugas vocavit.

Digitized by Google

Charaxis, χάραξις, *orbitam* ſignificat, vel ſcrobes effoſſas, in quibus ſudes defiguntur. Χάραξ enim *ſudem* notat. Proprie huc non pertinet. Meminit ſaltem Linden. Exerc. XI. §. 75.

Charieis, *Chariesteros*, *Chariestatos*, χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος, *Gratioſum* in poſitivo, comparativo, & ſuperlativo gradu ſignificat, eſtque epitheton Medici, non quidem eo ſenſu, quo Illuſtribus perſonis tribuitur; ſed quatenus apud alios celebris, & acceptus habetur, & majorem longe lateque ſibi exiſtimationem, atque laudem conſecutus eſt; quod fit, quando artem ſuam theorematis non fallacibus apprehendit, & uſu, atque obſervatione ſedula confirmavit. Ita enim Aglajam cum majeſtate venerandam, Thaliam cum humanitate amabilem, Euphroſynem cum decore prudentem, illas *Gratias* dextra quaſi præferet, & dubium ſine dubio faciet omnibus, magiſne ob virtutem amandus, quam honorandus ſit ob neceſſitatem, ut verba Lindeni noſtra facere liceat. Ex. II. §. 15.

Charis, χάρις, *gratiam* ſignificat, *indulgentiam*, & ſpecialiter eam, qua ægro interdum gratificamur, aut eum exhilaramus, ejuſque gratiam aucupamur, & noſtra perſuaſione obſequentem nobis Medicis reddimus. Hujuſmodi *gratificationes* recenſet Hipp. l. 6. Ep. ſ. 4. t. 7. vel 8.

Charme, vel *Charmis*, χάρμη, χάρμις, eſt epitheton cujuſdam *Antidori* veteris, cujus deſcriptio carminice legitur apud Gal. l. 1. de antid. c. 4. ab Authore *Charmide*, qui non integram libram mille Atticis drachmis vendidit, & gratis fere emptori dare exiſtimavit.

Charontus, χαρώνειον, eſt epitheton regionum, & foſſarum, & antrorum ſubterraneorum. Paucis, denotat loca inacceſſa præ putore, aut alioquin peſtifera, a *Charonte* Stygio nauclero ita dicta, qualis erat Phrygiæ regio, *Charonia* dicta, apud Strab. lib. 12. Meminit Gal. c. 2. de nat. hum. t. 2. l. 7. de U. P. (ad quem locum vid. annot. C. Hofm. n. 464.) lib. 1. in 1. Epid. in proœm. & exponit per βαρυόδμων, gravem odorem ſpirantia, lib. de util. reſp. c. 4. ita ut vel unica inſpiratione homines moriantur, quaſi acutiſſime ſtrangulati. Aret. l. 1. c. 7. Jung. Foeſ. p. 675.

Charopos, χαροπὸς, *colorem oculi gratum* ſignificat, qualis eſt cœli, & maris, uti *cæſius*, aut cœruleus. De oculis uſurpavit Hippocr. 2. Epidem. ſect. V. 3. & ſect. 6. num. 6. Linden. vertit oculos *ravos*, 3. Epid. ſ. 3. t. 70. ubi tamen certo non conſtat, an de oculis exponi debeat. Cœlius Aurelian. etiam de urina tenui, & aquoſa, & ita ſubalbida, ut coloraturæ liquidæ colorem fingat, uſus eſt l. 5. Tard. paſſ. c. 3. Foeſ. d. l.

Charta, χάρτης, notiſſimum omnibus, quid hodieque ſit, & unde paretur. Olim ex planta quadam *Papyrus* dicta, arundinibus cognata, parabatur, teſte Dioſcor. l. 8. c. 115. Rhod. in not. ad Scribon. Larg. num. 114. quæ *Charta combuſta*, vel cinis inter ſiccantia ἀπόρεσι relata fuit. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 5. & l. 9. C. M. S. L. c. 5. & 7. & alibi. Num vero noſtra *Charta* combuſta ſubſtitui poſſit, ac debeat, σκέψιν mihi non vendicabo. Modum parandi *Chartam undulatam*, pictam, & *patronalem* oleo delibutam videſis apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 21. Tropice *Charta Virginea* vocatur tunica *Amnios*, Barthol. l. 1. Anat. c. 36. p. 301.

Chartilago, pro *Cartilago*.

Chasco, χάσκω, ſignificat *hiare*, & ore eſſe hiante, & aperto, idem quod χαίνω. Hippoc. l. 4. Epid. XXIX. 8. Uſus etiam de utero poſt menſtruas purgationes aperto, & hiaſcente, l. 2. Epid. III. 113. & l. 6. ſ. 8. t. 9. Jung. Dieter. n. 587. *Os hians* habetur pro ſigno ſtultitiæ, & dicuntur hujuſmodi ſtolidi κεχηνότες, Linden. Ex. XI. §. 61.

Chasme, *Chaſmos*, χάσμη, χασμὸς, *hiatus*, *oſcitatio*, dicitur a χάσκω, *hio*, eſtque vel naturalis, aut in latitudine ſanitatis occurrens, actus ipſe *oſcitandi*, hoc eſt exploſio flatus, & diſcuſſio e muſculis. Confer ad C. Hofmann. Inſt. l. 3. c. 87. §. 9. cujus cauſſa eſt flatus, vel vapor quidam in muſculis contentus, ut ſcribit Gal. 7. aph. 56. quam cauſam etiam agnoſcit Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 30. §. 82. & c. 34. §. 69. in hoc diſcrepans (quod & mihi veroſimile videtur) illos halitus flatulentos ad pulmones tendere, & ita excitare *oſcitationem*, quamvis revera modus generationis ſit ſatis obſcurus in hoc quotidiano accidente. Helmont. ad os ventriculi ſtomachum reducit cauſſam *Oſcitationis*, de febb. c. 9. §. 27. ſeqq. vel p. n. ubi quidem eadem cauſſa, ſed vel exceſſu, vel qualitate vitioſa peccans. An vero ad motus depravatos animales, & quaſi convulſivos recte referatur, cum naturaliter quotidie fere fiat, dubitari poſſet. Ego litem meam non faciam. Eſto levior depravatio. Aſſiduarum *oſcitationum* medela eſt longa ſpiratio. Hippocr. l. 2. Epid. ſ. III. 69. & l. 6. ſ. 2. num. 19. Χασμοὶ, etiam dicuntur hiatus cutis, & *fiſſuræ* ſcalpello inductæ, & loci ſcalpello exaſperati, in quibus ſanguinis grumi reſiſtant. Hippoc. de Ulcer. XV. 6. Imo *Hiatus* quoque Anatomicis vocantur ſpatia illa, quæ cutis relinquit in quibuſdam corporis membris pro alimento, ſpiritu, luce, ſono admittendis, emittendiſque variis

fu-

ſuperfluis. Johvan Herne Microc. §. 64. D. D. Hofm. Diſſ. An. ad h. l. p. 264.

CHAVLIODONTA, χαυλιοδόντα, dicuntur animalia, quibus *denses ſunt exerti*, ut Aper. Gal. l. 1. de U. P. c. 2.

CHAVNOS, χαυνὸς, *laxus*, fungoſus, mollis, & digitis cedens. Epitheton tumorum, apud Hipp. 5. aph. 67. ubi opponuntur τὰ ἔσω ὠμὰ, *interius crudi tumorer*, & l. 2. Epid. ſ. 3. n. 128. ubi opponuntur ἐς ἄνω νεμόμενα, *ſurſum paſcentes*. Dicitur & de Oſſibus, quæ rara, *laxaque* ſunt, & facile callum faciunt, 1. de artic. t. 65. Per translationem vero, & improprie urina etiam χαῦνον οὖρον, *laxa*, & mollis vocatur, quæ nullo craſſo, aut lento ſucco permiſſa eſt, ſed tenuis, & aquea conſpicitur, l. 4. Epid. VI. 18. Foeſ. d. l. quamvis mihi videatur de Enæoremate ipſo, ceu contento, & nubecula *laxa* illud dici, cui opponitur tenuis. Χαύνωσις τῆς μήτρας h. e. *laxitas uteri*, legitur apud Moſch. de morb. mul. c. 139. quamvis interpres quidam per laſſitudinem reddiderit.

CHEDROPOS, χεδροπός. Vide *Cerealis*, *Legumen*.

CHEIÆ, *Chiæ*, χῖαι, eſt epitheton *calceamenti*, vel crepidarum. Χίαι κρηπῖδες Hippocrati dicuntur *Chiæ crepidæ*, ad pedis diſtortionem curandam accommodatæ, 4. de artic. t. 12.

CHEILOCACE, χειλοκάκη, ſive *Labriſulcium*, vocatur affectus quidam in Anglia, & Hybernia ſamiliaris, interdum Epidemius, infantibus præſertim moleſtus, ſub quo labra admodum tumeſcunt, tumore duro, & nonnihil rubicundo, ſed nequaquam fervido, aut inflammatorio, qui nunquam ſuppuretur, uti notavit ex Arn. Bootii de affect. b. omiſſ. c. 10. Theoph. Bonet. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract. l. 1. ſ. 21. Obſ. 18. p. 351. & Mercur. Compital. l. 10. p. 426.

CHEILON, χείλων, *Labeo*. Vide *Labeo*.

CHEILOS, χεῖλος, *labrum*. Vide *Labium*.

CHEIMIUSA, χειμιοῦσα, participium, cujus tamen verbum non occurrit in Lexicis commodum. Haud dubie a χεῖμα, vel χειμὼν, hyems. Significat *refrigeratam*, rigentem, *frigore condenſatam* carnem. Legitur apud Hippoc. de loc. in hom. XLI. I. 6. Foeſ. quidem ſubſtantivum χειμίη exponit, quod ſit *frigus*, horror ex Gal. & inde χειμιοῦσα deducit. Idem etiam fecit H. Steph. in Theſauro. Sed neuter authoritatem addidit, qua ſubſtantivi uſus demonſtrari poſſet.

CHEIMON, χειμὼν, *hyems*. Vide *Hyems*. Χειμὼν etiam *frigus hybernum* quandoque denotat; unde χειμερινὰ, *hyberna*, lib. 4. Epid. III. 6.

CHEIR, χεὶρ, manus. Vide *Manus*.

CHEIRAPSIA, χειραψία, eſt *manuum contactus*, & defricatio, quam ſcabioſi, & pruritu tentati affectant. Cœl. Aurelian. lib. 2. acutor. c. 18.

CHEIRI, *Cheyri*, *Heyri*, duo ſignificat; 1. *Levcoium luteum*, vel Violam luteam petræam, cujus flores in Officinis *Flores cheiri* dicuntur, Schrod. l. 4. cl. 1. n. 93. Deinde apud Chymicos *Argentum vivum* denotat. Cum per adjectionem reperitur, ut *flos cheiri* ex argento, ſignificat *album Elixir*: Vel ejus quintam eſſentiam, ut *Flos Anthos*, auri *rubrum Elixir*. Alii *Aurum potabile* eſſe volunt: alii *Antimonium*. Rul. & Johnſ. in Lex. Aliter vero expoſuit Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 7. Vocant, inquiens, *Chelidonium Philoſophorum*, vel *cheiri*, propter colorem aureum florum; ſicut Anthos illum modum, qui fit per Vitriolum, interdum *Cheiri*, & *Chelidorium lapidem* rubrum, ad quem ſumunt Solem Philoſophorum, ſeu Cinabarinum Mercurium, ſed *Anthos* album, pro quo Vitriolatum capiunt; quanquam in utroque ſit uterque. Hæc ille. An Paracel. per liquorem *cheiri* in l. 2. de Tart. c. 3. de Peſte intelligat Mercurialem, uti veroſimile eſt, non certo conſtat. Alias Parac. *cheiri* Veneri tribuit, *Anthos* Marti, l. 3. de vit. long. c. 2. & ipſis longævitatis effectum adjudicat, l. 4. c. 1. Finxit etiam *Cheiri Microcoſmicum* in homine, Labyrinth. Med. c. 4. Somnia!

CHEIRISMA, *Cheiriſmus*, χείρισμα, χειρισμὸς, eſt *manuaria tractatio*, cum Medicus circa partem affectam aliquid manibus operatur. Hipp. 1. de art. t. 65. ſ. 1. de iis, q. in med. t. 19. a verbo χειρίζειν, & χειρίζεσθαι, *manibus aliquid tractare*, quo etiam ſæpe uſus Hippoc. v. g. d. l. & 1. fract. 15. Foeſ. p. 676.

CHEIRIS, χειρὶς, *chirithecam*, *manicam* ex pellibus factam ſignificat, manus involucrum uſitatum, qualibus etiam opus aliquando in morbis externis manuum ad muniendum ab externis injuriis, fovendum, & refocillandum. Aliis *pellis manicata*, item *Manicium*, vel *Manicia* dicuntur. Joh. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 16. p. 55.

CHEIRIXIS, χείριξις, vel late ſumitur pro *Chirurgia* ipſa, imo pro omni abſolute rerum omnium in ipſa curatione adminiſtratione, Gal. c. 1. de fract. t. 49. quamvis C. Hofm. corrigere auſus fuerit, ſubſtituens χείρισιν, a χειρίζω, quia littera ξ abſque ratione Grammatica inſerta eſſe videtur. Dicitur & μεταχείριξις.

CHEIROMACTRON, χειρόμακτρον, *Mantile*, ſive linteum ad manus abſtergendas. Talia incombuſtibilia habuiſſe Carolum Cæſarem, ejuſque conſiliarium, Comitem de Naſſau, quæ

in

Digitized by Google

in ignem conjecta, tandem a ſordibus purgata illæſa eximerentur, refert Lang. l. 1. ep. 66. num vero ex Salamandra, an vero ex *lapide Aſbeſto*, vel *Amianto* parata fuerint, (qui lapis etiam *Salamandra mineralis* dicitur,) ventilandum ibidem proponit.

CHELE, χηλὴ, etiam Latine *chela*; 1. ſignificat *ungulam biſulcam*, vel *forficem cancrorum*, ſive brachium denticulatis forcipibus. 2. inſtrumentum Chirurgicum, ſive *ſpecillum bifurcum*, ſumma parte acie præditum, & inciſum ungulæ inſtar, quod commendat Hipp. in curatione polypi, lib. 2. de morb. XXXIII. 18. XXXIV. 16. 18. quamvis in edit. Lindeni ſemper occurrat μήλη. Sunt etiam 3. χηλαὶ Ruffo Epheſio *ciliorum extrema* per ſomnum ſeſe contingentia. Denique *chelæ* dicuntur *fiſſuræ alarum*, *pedum*, *pudendi*, Polluci l. 4. c. 25. Vide Foeſ. p. 677.

CHELIDON, χελιδὼν, *hirundinem* ſignificat. Vide *Hirundo*. Cavum quoque quod flexu fit in brachio, olim fuiſſe vocatum χελιδόνα, *hirundinem*, demonſtravit Lind. Phyl. lib. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med. §. 414.

CHELIDONIUS, χελιδόνιος λίθος, lapis, vel gemmula eſt, quæ reperitur in ventriculis pullorum hirundinum primo partu excluſorum, creſcente luna diſſectorum. Et quidem duo inveniuntur diverſi coloris, unus niger, alter rufus: vel unus colore vario, alter ſimplici; magnitudine ſeminis lini, & ejuſdem formæ, Dioſc. l. 2. c. 60. Rul. & Johnſ. in Lex. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 17. Hofm. in clavi. Plura de hoc lapide, ejuſque uſu vario videantur apud Aldr. l. 17. Ornithol. cap. 6. Chioc. in Muſ. Calceol. l. 3. p. 359. ſeqq. Dantur & lapides minerales, ſive foſſiles, *chelidonii* dicti, ex Melitenſi inſula, qui huic deſcriptioni conveniunt, quos incolæ oculos ſerpentum vocant petrificatos. An de ſerpente illo, qui *chelidonius* vocatur, vel Aſpis *chelidonia*? cujus meminit Gal. t. de Ther. ad Piſ. c. 7. & Ægin. l. 5. c. 19. ex utroque Foreſt. l. 30. Obſ. 12. Schol. *chelidonia*, vel *chelidonium* de plantis dici, conſtare poteſt e Botanicis. *Chelidonia* quoque Spagyrice accipi pro *Auro*, aut pro *Elixir* auri, vel argenti. Vide ſupra in *Cheiri*.

CHELMON, χελμὼν. Vide *Chilon*.

CHELOMA, χήλωμα, eſt rima in ſagitta exculpta bifida, cui nervum ipſius arcus applicant inter jaculandum. Galen. in exeg. voc. Hipp.

CHELON, χελὼν. Fide *Chilon*.

CHELONE, χελώνη, *Teſtudo*, eſt inſtrumentum Chirurgicum, quod in organis ad id collatum eſt, ut corpora, quæ reſtituuntur, paulatim, & minime concuſſa extendantur, quemadmodum *teſtudines* animalia lento gradu procedunt. Hujuſmodi *teſtudines* variæ ſunt figuræ, & varii uſus, de quibus Oribaſius in machinamentis. Aliæ cubitos, & ſpatham attollunt, aliæ nihil attollunt, ſed ſaltem extendunt. *Teſtudo* quoque Chymicis dicitur argillaceum, in medio furni tegmen catinorum, dimidium cylindri ſegmentum referens, concavum, & parte inferiori hinc inde varie exciſum, ut flammam eo liberiorem admittat, &c. deſcribente D. Olao Borrich. in tr. Docimaſt. Metall. §. 8. *Teſtudinatum tecti* quid ſit, Vide *Ætoma*. De *Teſtudine* animali, ſcutum in dorſo gerente, marina, & terreſtri, ejuſdemque utilitate in victu, & medicina vide Aldrov. l. de quadr. dig. ovip. c. 1. ſeqq. Bruyerin. de re cib. l. 22. c. 171. Schr. l. 5. cl. 3. n. 90. & alios.

CHELONION, χελώνιον, pars gibba dorſi, quæ collo proxime ſubjacet, ſic dicta a teſtudinis figura. Gorr.

CHELONITES. Vide *Bufonites*. Rul. & Johnſ. e Plin. l. 37. c. 10. meminerunt *chelonitis*, vel *chelonitidis* gemmæ, quæ ſimilis ſit teſtudinibus; interdum & alterius figuræ, nempe oblongæ, referentis aquaticam concham tornaticam. Interdum exacte referunt conchas marinas S. Jacobi dictas. Repertæ ſunt in veteri Marchia ad Fluvios Tangrum, & Albim. De uſu nihil addunt.

CHELYS, χέλυς, proprie *teſtudinem* denotat. Per tranſlationem aliquando *pectus* ſignificat. Hipp. l. de reſect. l. 5. Hofman. com. de Uſ. Part. num. 238. Hinc verbum χελύσσεσθαι, χελύσσεσθαι, tuſſiendo e pectore educere, veluti teſtudine: item ἀναχελύσσεσθαι. Hinc & deſcendit

CHELYSCION, χελύσκιον, vitioſe χελίσκιον, quod ſignificat *tuſſiculam*, & quidem ſiccam. Gal. Exeg. voc. Hipp. Foeſ. & Gorr.

CHEME, χήμη. Vide *Chama*.

CHEMIA, pro *Chymia*. Vide ſuo loco.

* CHEMOSIS, χήμωσις, (vitioſe χύμωσις) eſt vitium oculorum, cum album oculi nigro ſupereminet, eoque ſublimius evadit, adeo ut hiatus cujuſdam ſimilitudo appareat inter nigrum, & album. Gal. in defin. Ægin. l. 3. c. 21. quamvis & alibi rubram, carnoſamque corneæ oculi tunicæ inflammationem χήμωσιν vocarit, l. de facil. parab. Utriuſque cauſa haud dubie in portionum crudiorum nutritiarum una cum ſanguine affluentium ſubſiſtentia conſiſtit.

CHENALOPEX, χηναλώπηξ. Vide *Vulpanſer*.

CHEON, χιὼν, *nivem* ſignificat. Vide *Nix*.

CHERAMIS, χηραμὶς, epitheton *conchæ cavæ*, quam *Hiatulam vocant*. Vide *Chama*. Dicitur παρὰ τὸ χηραμὸν, quod locum cavum, *antrum*, ſaxum

ſaxum cavum, *luſtrum* denotat. Uſurpavit aliquando Hipp. l. 3. de morb. XIIX. 66. 71. XXV. 77. & alibi ſæpius, quæ loca collegit Foeſius p. 678.

Cherio, *Cherionius*. *Cherio* eſt nihil aliud, quam calor, aut frigiditas eorum, quæ corpus relinquit, & in naturam abit. Exemplum de Camphora. Hæc frigiditatem ex *cherione* ſuo habet. Quare præſentiſſimum remedium eſt in Inflaturis. In ſubſtantia autem primarum ſuarum calida manet, quemadmodum Sulphur, & Spiritus Salis, una cum Mercuriali. Sic enim Gemmæ, & Herbæ. Præterea quicquid natura producit, ſuum *cherionem* habet, h. e. Elementare accidens externum. Unde *cherionia natura* dicitur, & morbis naturæ *cherioniæ* opponi debent *cherionia* recepta, Paracelſ. l. 2. de grad. & compoſ. cap. 3. & 4. Contradiſtinguitur *Relloleo*, quod intrinſecam naturam eſſentialem denotat. Hinc mortem non eſſe *cherioniam*, ſed *relollaceam*, ibid. dixit. Johnſ. ita deſcripſit: *cherio* eſt externorum elementorum occulta accidentalis virtus, & non qualificata natura caliditatis, vel frigiditatis. Meminit & *cherionis* qualitatis *relolleo* oppoſitæ Helmont. Paradox. 5. num. 19. Nobis videtur *cherio* reſpondere Temperamento Elementati, *relolleum* Vitali, quamvis in eo non ſubſcribamus, vires medicamentorum eſſe potius ab Elementari, quam Vitali.

Chermes, *Kermes*, eſt nomen fructus notiſſimum *cocci infectorii*, vel *grani tinctorii*, vulgo *Scarlati*, unde famoſiſſima *Confectio Alkermes Monſpelienſium* paratur. Vid. Schroder. l. 4. ſ. 1. num. 93. & Fr. Hofman. in clav. ad h. l. Impugnavit vero hoc D. Martin. Bernardus a Bern. Reg. Maj. Polon. Archiater in Literis ad Dn. D. Sachs, negans idem eſſe *chermes* cum *cocco*, ſed illud ex Ilice, hoc vero ad radices Polygoni Polonici circa Thorunium copioſe creſcentis naſci, ſcripſit. Vid. Nat. Curioſ. Ephem. T. III. Obſ. 104. & jungatur T. I. Obſ. 8. D. Segeri.

Chernibion, χερνίβιον, vas ſignificat, in quo aqua ad mannum ablutionem in ſacrificiis recondebatur, Latin. *Vas aquiminale*, aut *aquimanile* dicitur, Gr. etiam χέρνιβον, ἢ χέρνιψ. Ab Hipp. vero accipitur pro *matula*, h. e. vaſe, in quod urina excipitur, l. 7. Epid. XLI. 7. Foeſ. p. 677.

Chersa, idem quod *Fecula*, deſignat radicem in farinaceum pulverem comminutam, vel tritam, quem laborem merito Zwolferus in Animadverſionibus ad Pharmac. Auguſt. improbavit; quamvis alii adhuc defendere conentur. De *cherſis* legatur Rolf. Chymiæ l. 5. ſ. 3. Jung. Schr. l. 2. c. 59. & Fr. Hofm. cl. ad h. l.

Chersea, χερσαία, eſt epitheton *Aſpidis* e tribus generibus, quorum meminit Gal. l. de Theriac. ad Piſ. c. 8. & Ægin. l. 5. c. 19. Dicitur quaſi *Terreſtris*.

Chersydrus, χέρσυδρος, eſt nomen ſerpentis amphibii. Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 6. In principio enim in aquoſis degit locis, & *Hydra* appellatur ab ipſis aquis, h. e. *Natrix*. Poſtea vero ſiccos incolit locos, unde ex compoſitione locorum *cherſydri* nomen acquiſivit. Aet. l. 13. c. 35. ex hoc Foreſt. l. 30. Obſerv. 12. Schol. Aldrov. l. 1. de ſerp. & drac. c. 17. *Hydrum*, vel *Natricem*, & *Cherſydrum* pro uno, eodemque Serpente habet, ubi pleniorem ejus deſcriptionem, deque noxa, & uſu invenire licet.

Cherubim, eſt virtus, & influentia cœleſtis, dominatio, atque poteſtas ſuper omnes dominationes, & poteſtates, a DEO procedens in terram, & ſuper omnes homines. De hac divina gloria legitur ampliſſime apud Paracelſ. in expoſ. Pſ. David Johnſ. in Lex.

† Chesis, χέσις, effuſio, diffuſio ſeminis.

Chevsis, χῦσις, h. e. *liquatio*, *fuſio*, cui τὸ πάχος, *craſſities* opponitur. Uſus Hippoc. de lacrymarum tenuatione, l. 6. Epid. ſ. 8. r. 23. quamvis omnes Interpretes γῦσις legant, & pro ſapore accipiant, quam & Linden. retinuit. Placet tamen Foeſii ſententia in Oec. pag. 677.

Chezanance, χεζανάγκη, ſic dici poteſt omne remedium, quod neceſſitatem cacandi affert. Alias apud Æginet. l. 7. cap. 9. epitheton eſt Unguenti ex melle, & alumine parati, & cocti, quoad rubeſcat, quo ſedes perungitur. Facile enim copioſa citra laborem ſubducit. Ætius quoque Emplaſtrum hoc nomine exornavit, quod umbilico impoſitum alvum movit. Gorr. p. 505.

Chia terra, χία γῆ, dicitur gleba terræ, quæ in *Chio* Inſula provenit, albicans, & pollens vi adſtringendi, purgandi, extenuandi. Pulcherrimum eſt adverſus ambuſta remedium. Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia.

Chiacum, χιακὸν, epitheton Collyrii, cujus materia vino *Chio*, h. e. auſtero, & aquæ marinæ experte lævigatur, & miſcetur, quale propoſuit χιακὸν κολλύριον P. Æginet. l. 7. c. 16. Et Ætius l. 7. varios Collyriorum modos tradit, teſte Gorr.

Chiadus, Paracelſo idem quod *Furunculus*, *Dothien*.

Chiasmos, χιασμὸς, denotat concurſum duarum rerum, ſub forma, aut figura crucis ✠ Paucis, χιασμὸς eſt *forma crucis*. Idem & adverbium χιαστί, vel χιαστικῶς ſignificat. Ita

nervi

nervi optici utriuſque oculi occurrunt χιαστικῶς. Imo juxta Barthol. libell. 3. Anat. cap. 2. plane confunduntur, in qua unione fruſtra quærunt identitatem ſpeciei viſibilis in utroque oculo, cum & utraque auris eandem ſimul, & ſemel percipiat ſpeciem ſonoram, nec tamen de nervis Acuſticis talis unio notata ſit. Latine etiam dicitur χιασμὸς, *figura decuſſata*, *Cruciata*, *Andreata*. Vid. C. Hoſm. comm. in Gal. de U.P. n. 684. 693. 694. 756.

Chiastos, χιαστὸς, *laquei* nomen apud Oribaſium ſic dicti, quod habenæ capita decuſſatim inſtar literæ X invicem occurrant.

Chiazo, χιάζω, h. e. *cancellos facio*, emendo aliquid factis χιασμοῖς, cancellis, *lituras facio per cancellos*. C. Hoſm. d. l. n. 694.

Chiffir, *Chiſir*, teſte Libav. Synt. Arc. Ch. c. 8. dicitur in præparatione Lapidis Philoſoph. *Lapis animalis*; quemadmodum mineralis vocatur *Chaos minerale*. Johnſ. vero dicit, *Chiſir minerale* nonnullos interpretari, quod ſit aurum. Verum ſe judicare ex præcedentibus, quod ſit Sulphur generis metallici. Ad ſummam: Bœotica ænigmata.

Chiliodynamon, χιλιοδύναμον, epitheton *Polemonii* herbæ, q. d. *Mille virtutibus*, vel facultatibus *pollens*, h. e. ad quammulta utile, Gal. l. 8. de S. F. r. Polemonion.

Chilon, *Cheilon*, χείλων, dicitur qui labiis præditus majoribus: uno verbo, *Labeo*. Ita inter piſces, qui *Capitones* dicuntur, quidam etiam appellantur χείλωνες, hoc eſt *Labeones*. Lind. Ex. XI. §. 38.

Chimethlon, aliis, ſed fortaſſis mendoſe *Chymetlon*, Gr. χείμεθλον, aut χίμεθλον. Vide *Pernio*.

Chimolea *laxa*, terminus eſt Parac. obſcurus, & obſcure explicitus. Dicit enim, ſignificare pulverem, qui ſeparatur de floribus ſalſarum minerarum, l. 2. de morb. Gall. c. 4.

Chimus, quid ſit, apud Paracelſ. certo non conſtat. Hoc ſaltem dixit, quod *chimus*, *Realgar*, & *Aurum* ſint una minera, & tamen quodlibet eorum habere diverſam naturam, & virtutem. Ex conſequentibus tamen hoc licet colligere, per *Chimum* intelligi debere fæcem mineræ, maſſam fæculentam, vulgo *Schlacken*, l. 2. Chir. magn. c. 11.

China, *Chinna*, *Cina*, *Cinna*, nomen eſt radicis exoticæ ex India, vel Orientali Chinarum regno, vel occidentali Hiſpania nova, & Peru allatæ. Utriuſque deſcriptio in Botanicis quæratur, cum non ſit noſtri jam inſtituti. Hic ſaltem libuit inſerere, quod hodieque ejuſdem uſus non ſolum in lue Venerea, ſed & in omnibus pene morbis chronicis, ubi ſanguinis lympha impuritate peccat, probatus innotuerit. Inſigniter vero eam laudibus extulit Amat. Luſitan. cent. 2. cur. 31. Jung. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 94. Hoſm. in cl. ad h. l. & alii. Plane diverſum eſt medicamentum, quod dicitur *china de china*, aut *china china*, *cina cina*, in Offic. eſtque ſpecies aromatis, Cinnamomi formam referens, cujus uſus contra febres, præſertim quartanas, noſtris temporibus admodum frequens eſſe cepit, quamvis pene rurſus exoleſcat. Thomæ Vvilliſ. dicitur *cortex Peruvianus*, de feb. c. 6. Plura qui deſiderat, legat citatos authores a Fr. Hoſm. d. l. n. 99. de Cinnamomo pag. 443. alias Regni *chinæ* Medicinam ſub *Specimine Medicinæ Sinicæ* edidiſſe Andr. Cleyerum Archiatrum Societatis Indiæ, conſtat ex Actis Lipſienſ. Ann. 1682.

Chiniscus, pertinet ad machinamenta, de quibus legatur Oribaſ. de machinamentis, c. 4. ubi ita deſcribit: *Chiniſci*, cujuſmodi ſunt in lyra, excogitati ſunt ad axes continendos. Ubi enim fibulæ non ſint, quid poterit aliud utilius inveniri? Quod enim ad vim pertinet, uſum habent fibularum. Decoris cauſa inſculpta habent capita anſerina. Statuuntur in organis phliæ, ut ab uno latere ad alterum penetrantes axes contineant, cujuſmodi ſunt in Scamno Hipp. & noſtro. Hæc Oribaſ.

Chioli, idem quod *Furunculi*. Parac. l. 5. de Gall. ulc. apoſtem. &c. c. 6.

Chion, χιών. Vide *Nix*.

Chiragra, χειράγρα, eſt ſpecies *Arthritidis*, quando manus infeſtat. Vide *Arthritis*.

Chiromantia, χειρομαντία, ſtricte ſignificat artem prædicendi, vel vaticinandi ex manibus, ſignaturis, & lineamentis. Latius tamen accipere videtur Parac. partem hanc Magiæ naturalis ſtatuens, quæ docet in homine, brutis, & herbis ſignaturarum, & lineamentorum ſingularem utilitatem in Medicina, ita ut abſque hac ſcientia non poſſit aliquis verus, & perfectus eſſe Medicus; quemadmodum hoc paſſim in ſcriptis ſuis urget, præſertim in tract. de Peſtilitate, l. 2. de morb. podagr. de Caducis Paragr. 3. &c. Unde & dividit in *chiromantiam* externam, & internam, d. l. Enimvero licet in generali ſignificatione non rejicienda ſit hæc ſcientia, conſiderans per externa phænomena in corporibus naturalibus occurrentia internam horum conſtitutionem, ſi dextre, & vero conſentaneis cum rationibus tractatur: Verum quod Paracelſus in pluribus fumos ſaltem vendat, hoc etiam inficias ire nec poſſumus, nec volumus.

Chiron, χείρων, id eſt *deterior*, pejor. Frequens terminus Hippocrati, 1. aphor. 3. ſect. 2. aphor. 38. 53. 54. Videat. Dieter. n. 921.

Digitized by Google

Chironax, χειρῶναξ, *opificem*, *operarium*, qui manibus opus ſuum tractat, ſignificat. Hip. 1. de R. V. I. A. t. 16. ſ. 2. t. 48. idem quod χειροτέχνης, *Artifex* bonus, χειρῶναξ ἀγαθὸς, l. de Cord. VI. 6. Ars, vel *artificium manuarium*, χειρωναξίς vocatur, 3. de artic. t. 86.

* **Chironium**, χειρώνιον, eſt epitheton ulceris maligni inveterati, ægre cicatricem ducentis, & quod oras habet duras, calloſas, & tumentes. Gal. Idem quod *Telephium*, quale eſt Herpes exedens, *Phagedæna*, *Carbunculus*, &c. l. 14. M. M. c. 17. 6. aph. 45. dictum eſt a *Chirone*, qui primus tale ſanaſſe dicitur, lib. 2. M. M. c. 2.

Chironomia, χειρονομία, eſt ſpecies *exercitationis*, vel motus *manuum certa quadam lege*, & *arte* factæ, vel manuum ad rhythmum motio, & inter corporis exercitationes reponitur. Hippocr. l. 1. de Diæt. XLIII. 2. & l. 3. XXVI. 33. Gal. 5. de tu. ſan. c. 3.

Chirotechnes, χειροτέχνης, proprie idem quod *chironax*, χειρῶναξ, de quo ſuperius. Accipitur tamen ab Hipp. pro *Artifice*. Unde & Medicus ab eo dicitur χειροτέχνης, l. de vet. medic. XIII. 18.

Chirotribia, χειροτριβίη, eſt exercitatio in arte, & *Uſus medicus*. Idem quod τριβὴ, vel τὸ τεχνοφυλῶναι Galeni. Uſus Hippoc. in præcept. X. 18.

* **Chirurgia**, *Chirurgus*, *Chirurgicus*, χειρουργίη, χειρουργὸς, χειρουργικός. Eſt autem *chirurgia* in genere nihil aliud, quam *manualis operatio*. Gal. l. 6. M. M. c. 6. Proprie eſt ea medicinæ pars, quæ manu medetur, l. 3. de C. M. P. G. c. 2. non tamen excluſis aliis remediis. Vid. Rhod. ad Septal. o. 200. p. 28. Vel accuratius: Eſt pars miniſtra medicinæ, quæ docet rectam operationum beneficio manus, & inſtrumentorum pro ſanitate vel ſervanda, vel recuperanda adminiſtrationem. Vid. Dogm. Med. gen. noſtr. Part. VII. Libav. in Med. Hipp. & Hermeticæ typo. Unde inſtrumenta vocantur *chirurgica*, & operationes *chirurgicæ*. Artifex *chirurgus*, cujus officium quintuplex eſt, Conjungere Separata, Separare Conjuncta, Removere Excedentia, Reſtituere Deficientia, & Corrigere Curvata. In omnibus iis tria ſibi maxime proponere debet *chirurgus*, tum ut cito curet, jucunde, & citra dolorem, tum ut maxime tuto. Ac rurſus ut tuto curet, tria potiſſimum conſiderabit. Unum, primumque, ut abſolutionem operis aſſequatur; alterum, ut, ſicubi hanc non conſequatur, ſaltem curandum, ne lædat; tertium, ut vitium non revertatur facile. Hæc enim qui præſtiterit, merito optimus *chirurgus* cenſebitur. Gor. & Caſtell. Apud recentiores duæ adhuc peculiares ſpecies *chirurgiæ* leguntur, quarum una dicitur *Infuſoria*, qua medicamenta liquida in venas ſanguineas artificioſe injiciuntur: altera *Transfuſoria*, qua ſanguis ex animali vero, vel alio homine per canaliculos transfunditur. Vide *Infuſio*, & *Transfuſio*.

Chiton, χιτὼν, *tunicam ſignificat*. Vide *Tunica*.

Chium *vinum*, χῖος οἶνος, quod in inſula *Chio* colligitur. Molle eſt, ut ſcribit Dioſc. l. 2. c. 10. aptum potui. Bene alit, & minus inebriat, fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Hinc Scrib. Larg. ad Collyria uſus, n. 26. & 36.

Chlaena, χλαῖνα, pallium, *lanam*, vel veſtimentum, quod cæteris veſtibus ſuperimponitur, ſignificat. Nova pallia vertit Erot. in Onomaſt. p. 123.

Chlevastes, χλευαστής, *deriſorem*, ſubſannatorem ſignificat, a χλευάζω, *derideo*, quod a χλεύη, ludibrium. Linden. Ex. X. §. 268. ſeqq.

Chlienesthae, χλιαίνεσθαι, *incaleſcere*, intepeſcere ſignificat. Uſus Hipp. l. 1. Epid. ſect. 2. n. 12. & de febribus, Coac. t. 158. Scrib. n. 217.

Chliaros, χλιαρὸς, *tepidus*, a præced. verbo χλιαίνεσθαι, Galen. vocat febres mitiores χλιαρὰς, & opponit acutis, quæ ſunt fervidiores, 4. aph. 37. Eſt vero *tepidum*, medium inter calidum, & frigidum. Galen. lib. 1. M. M. cap. 7. Adde J. Alex. not. in Galen. l. 7. M. M. cap. 8.

Chliasma, χλίασμα, *tepefactorium* dicitur, & in ſpecie *focus humidus*, cui opponitur πυρίαμα, *fotus ſiccus*. Utriuſque meminit Hipp. l. 1. de morb. mul. LIIX. 15. & illius tantum ſ. 4. de R. V. I. A. t. 78. Vocat vero alibi θέρμασμα, ſ. 2. de R. V. I. A. t. 2.

Chloe, χλόη, Jon. χλοίη, *herbam virentem* notat, a χλόος, χλοῦς, *viror*, aut viriditas palleſcens. Dicitur & χλόασμα, Hipp. lib. 6. Epid. ſ. 2. t. 11.

Chloriazo, χλωριάζω, aut χλωριάω, cum *virore palleſco*. Hippocr. lib. 4. Epid. XXI. 19.

* **Chloros**, *chloeros*, χλοερὸς, contr. χλωρὸς, ambiguæ ſignificationis, apud Hipp. & incertum, quemnam colorem proprie denotet. Modo namque ex virore palleſcens, interdum pallidum, luteum, aut ſubpallidum denotat. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 22. & cap. 2. progn. t. 44. Vide Foeſ. p. 679. Oculi quoque dicuntur χλωροὶ, h. e. *lutei*, ſignum ſunt Icteri, Hippocr. l. 2. de morb. XXXV. 4. 30. Sed & inſignis cacochymiæ, & viſcerum obſtructiones, ſi herbacei coloris, quos Plautus vocat *herbeos oculos*. Lind. Ex. IX.

Digitized by Google

Ex. IX. §. 16. Eſt & nomen piſcis, qui *Gobio*, vel *Gubius* dicitur. Vide *Gobio*.

Chnus, χνοῦς, velut tomentum, aut lanarum raſuram, & rejectamentum ſignificat, quo culcitræ infarciuntur, quod ex tenera lana, & molli villo fit. Uſus Hippoc. de ſplene aquoſo laxo, l. 1. de morb. mulier. LXXXVII. 7. Alibi vult Foeſ. d. l. ſonum, vel ſtrepitum in faucibus denotare, ut l. de int. affect. XI. 16. quamvis & hoc in loco retinere poſſit primam ſignificationem, dum fauces veluti *lanugine* repletæ ſibilum edunt, tanquam per fiſtulam.

Choa, Vide *Chus*.

Choacum, χοακόν, nomen Emplaſtri, quod deſcribitur a Celſo l. 5. c. 19. quamvis etiam legatur *coacum*.

* Choana, Χόανος, χόανον, χῶνος, χῶνος, proprie *infundibulum* ſignificat, uti patet ex Hippoc. ubi gula deſcribitur, tanquam *infundibulum*, per quod cibus, & potus in ventriculum infunditur, l. de cord. I. 12. Alias & *choana*, χόανος, ſeu χόανον, a χέω, id eſt *fundo*, liquefacio, vas dicitur ex argilla, quo argentarii utuntur, & Chymici in fundendis, ac liquefaciendis metallis. Caſtellus. Vide *Infundibulum*. Per metaphoram & Cavitas in cerebro, quæ *Infundibulum* Latine dicitur, *choana*, χοάνη, aut propter uſum excipientem, & principium ejus amplius πύελος, Pelvis dicta, hoc nomine venit; eſtque nihil aliud, quam cavitas orbicularis, nonnumquam triangularis, facta ex pia matre, ubi cerebri baſin ſuccingit, unde & cerebri ventriculi inveſtiuntur. Th. Barthol. Anat. l. 3. c. 6. Jung. Gal. l. 9. de U. P. c. 3. C. Hofmann. in comm. ad h. l. n. 662.

Chocolata, *chocolate*, item *Succolata*, eſt maſſa quædam ſolida, & exotica, vel in placentas, vel cylindros formata, ſaturate rubra, friabilis, ſine odore, ſimilis fere ſanguini Draconis, cujus baſis potiſſima eſt fructus Cacao dictus, Avellana Mexicana. De hac confectione habes integrum libellum Anton. Colimeneri de Ledeſma, Latine redditum a M. Aur. Severino, cura D. D. J. G. Volcameri editum. Jung. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 404. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

* Choenicis, Χοινικὶς, χοινίκιον, eſt nomen *Modioli*, vel terebellæ, ceu inſtrumenti Chirurgici ad perforandum, & reponendum cranium, cujus meminit Gal. l. 6. M. M. c. 6. Celſ. l. 8. c. 3. Ægin. l. 6. c. 90.

Choenix, Χοίνιξ, eſt menſura Atticorum arida, continens cotylas tres, ſive ſextarium unum, & dimidium, ſive duas libras menſurales cum quadrante. Signum fuit ✠. Gal. de pond. & menſ. Gorr.

* Choeras, Χοιράς, *ſtrumam ſignificat*. Vide *Struma*.

Choeros, Χοιρός. Vide *Porcus*.

* Cholagogus, Χολαγωγὸς, dicitur de medicamentis, quæ *bilem evacuant*, Gal. 4. aph. 2. qua ſimplicibus, qua compoſitis. Catalogum eorum tum apud alios, tum apud Jonſton. Synt. Med. Part. II. l. 4. tit. 3. c. 2. art. 1. punct. 3. reperire licet; quamvis multa concurrant cum veris principiis minime concordantia.

Cholas, Χολὰς, Lat. ſecundum Gazam *cholago*, omne cavum hypocondriorum, & *Ilium* dicitur, ex Ariſt. l. 1. H. A. c. 13. vel quod hepar, ceu bilis colatorium contineat; vel a cavitate, quaſi κοιλάς. Utitur & Homerus hac voce Iliad. δ, verſ. 527. ubi tamen pro *inteſtinis* potius ſumitur.

Chole, Χολὴ, *bilem* ſignificat. Vide *Bilis*.

* Choledochos, Χοληδόχος, i. e. *bilem continens*, aut recipiens. Epitheton commune & veſiculæ fellis, & vaſis Hepaticis, πόροι χοληδόχοι, unanimiter dictis, & vaſi felleo communi ad inteſtinum duodenum excurrenti, ut patet ex Gal. l. 4. de U. P. c. 13. Vid. C. Hofm. in comm. n. 223.

Cholegon, Χοληγὸν, (item χολῆγον, idem quod *cholagogum*) Uſus Hipp. lib. 1. de morb. XLIII. 15. In libro vero de L. I. H. XXXIIX. 7. & XL. 10. vocavit χοληγαγόν. Vid. Foeſ. pag. 683.

* Cholera, Χολέρα, Foeſ. χολερά, quaſi *biliaris*. Gal. 1. progn. t. 25. eſt acutus affectus cum vomitibus bilioſis multis, alvique dejectionibus, ſuris quoque ſe contrahentibus, ac frigeſcentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulſus minores, & obſcuriores. *Cholera* duplex eſt apud Hippoc. altera *humida*, in qua, ut omnes norunt, vehemens eſt excretio bilis ſupra, infraque erumpentis, inteſtina graviter torquentur, accedunt convulſiones, ſæpe etiam crurum ſuræ contrahuntur. Alteram *ſiccam choleram* vocat Hippocr. ab eadem provenientem cauſſa, ac circa eadem conſiſtentem, (falſum hoc) at citra ventris fluorem, & vomitum. Gal. in defin. Hic morbus ex continua ciborum cruditate proveniens quibuſdam accidit certis intervallis, omnemque corporis redundantiam educit, una cum vitioſis humoribus magnam quoque bonorum partem evacuans. Galen. l. 7. M. M. c. 11. Tantus eſt impetus, tantaque vis erumpentis humoris bilioſi. Χολερικοὶ, ſeu χολερῶντες dicuntur a Medicis Cholera morbo laborantes. Nomen habet non tam a χολὴ, quam a χολὰς, id eſt inteſtinum, per quod materia ex ventre excernitur. Hæc quondam Caſtellus de

hoc affectu. Quibus alia clariora, & accuratiora annectemus. *Cholera* morbus rectius derivatur a χολὴ, quam ἀπὸ τῆς χολάδων, uti voluit Trallianus, Diet. n. 925. Eſt morbus acutiſſimus, interdum omnibus aliis velocior, ita ut ſub uno die ſæpe vitæ terminum fecerit. Duplex eſt, juxta Hipp. *Humida*, & *ſicca*, 4. de R. V. I. A. t. 102. 103. quæ ab una cauſa provenire minime poſſunt, cum in ſicca venter ſaltem infletur, & ſtrepitus inſint, & laterum, lumborumque dolor urgeat, nihil autem per alvum ſecedat, ſed adſtringatur. In humida vero omnia pene contrario modo ſeſe habent. *Humidæ* cauſa ergo nulla alia eſt, quam humorum excrementitiorum bilis, & ſucci pancreatici ſimul peccantium propria acrimonia in inteſtinis tenuibus nimia efferveſcentia ſtimulans, & motum inteſtinorum periſtalticum convellens, invertens, ipſumque etiam ventriculum convellens. Sylv. l. 2. Prax. Med. cap. XI. §. 12. & XV. §. 5. ſeqq. cui conjuncta eſt totius maſſæ ſanguineæ efferveſcentia tumultuaria, & colliquativa. Unde non mirum, ſi tam cito interimat ægrum. In *ſicca* vero flatus ſicciores, veluti per torrefactionem, a ſanguine acriter excandeſcente, & combuſto ſicciori, & inſufficienti bilis ſecretione, & ſucci pancreatici nimia auſteritate oborti peccans, quemadmodum ex eodem d. l. & alibi patet. *Cholera* a Paracelſo ſumitur pro ipſa *Bile* paſſim in Scriptis ſuis; quemadmodum & Æ. Lampridium accepiſſe, notavit Rhod. in Indic. prior. ad Scribon.

*Cholericus, Χολερικὸς, *bilioſus*, duas diverſas habet ſignificationes. 1. enim accipitur pro eo, quod naturam æmulatur bilis excrementitiæ, nondum tamen in eam penitus degeneravit. Ita *cholericum* temperamentum in latitudine ſanitatis, & intemperies *cholerica* in ſtatu p. n. Sanguis *cholericus*, ſeu bilioſus ad utrumque ſtatum ſpectans; ceu cauſa; in quo portiones ſalinæ volatiles, & ſulphureæ acres prævalent, unde calor major, & ſanguinis motus intrinſecus fortior obſervatur, nutritio vero minor. Ita homines dicuntur *cholerici*, vel *bilioſi*, tali ſanguine, & temperamento, ſive vel p. n. præditi, uti paſſim ex veteribus, & recentioribus conſtat. 2. accipitur pro iis, qui *cholera* morbo laborant, uti dictum. Unde Hip. χολερικὰ πάθεα vocavit, l. 5. Epid. XXVII. 6. 8. XXIX. 16. & l. 7. XXXV. 4. XI. 8. Alibi etiam χολερώδεα dicuntur. Coac. 535.

Cholobaphinon, Χολοβάφινον, eſt epitheton æris auri colorem mentientis. Dicitur *æs coronarium*. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 6.

Choloma, Χώλωμα, *choloſis*, Χώλωσις, Χωλεία τοῦ σκέλους. Gal. 6. aph. 60. vel communiter *omnem morbi diſtortionem*, & depravationem quoad motum ſignificat. Gal. c. 4. de artic. t. 11. vel ſpecialiter *claudicationem*, quando crus vel longius fit, interius laxatum, vel brevius, ſi foras luxatio fit, ex 6. aph. 60.

Cholos, Χωλὸς, *claudus*, etiam in lata, & ſtricta ſignificatione. Hinc & manus *clauda*, χωλὴ χεὶρ, dicitur. Hipp. 2. prorrh. l. 6.

*Chondrosyndesmus, Χονδροσύνδεσμος, i.e. *cartilagineum ligamentum*. Galen. l. 1. de temper. cap. 9. Hinc & συγχόνδρωσις, unio oſſium cartilaginis interventu facta. Vide *cartilago*.

*Chondrus, Χόνδρος, Far. Vide *Alica*, *cartilago*, ad priorem ſignificationem per tranſlationem pertinet & hæc, quando thuris mica, ſeu granum χόνδρος λιβάνου dicitur, alias *Manna Thuris*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 104. p. 172.

Chone, Χώνη, idem quod *chona*. Vide ſupra. Gal. l. 9. de Anat. oper. c. 1.

*Chora, Χώρα, i.e. *Regio*, locus, in quo homines degunt. Hujus accuratam notitiam maxime eſſe neceſſariam ad conſervandam, & recuperandam ſanitatem, patet ex Hipp. 1. aph. 2. & prolixius l. de A. L. & Aq. Jung. Diet. n. 936. χῶραι etiam dicuntur cavitates oculorum ceu *regiones*, quæ ſuperciliis ſubjacent. Gal. l. 8. de U. P. c. 6. item *Spacium*, vel *Spatium*, h.e. locum aliquem vacuum, Gal. l. de inæq. temp. c. 2. & l. 10. M. M. c. 6. alibique.

*Chorda, *corda*, χορδὴ, dupliciter accipitur. Proprie pro *fidibus*, & nervis canoris extenſis ſuper inſtrumenta Muſica. Gal. l. de trem. palp. c. 3. & l. 3. de L. A. c. 6. ſæpiuſque alibi. Per tranſlationem, & improprie denotat *Tendinem*, Gr. τένων, dictum. Vide *Tendo*. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 1. Apud alios, præſertim Poetas, *Inteſtina* quoque χορδαὶ dicta ſunt, unde *chordapſi* derivationem petunt. Parac. etiam per *chordas* intellexit *pudenda*, unde *curam chordarum* vocavit, l. 7. de orig. & cur. morb. Gallic. c. 11. & l. 8. c. 3.

*Chordapsus, Χορδαψὸς, idem quod *Ileus*, *Volvulus*. Vide *Eileos*.

Chorea, Χορεία, communiter motionem pedum, & corporis ad rhythmum, & legem Muſicam denotat, quæ *Saltatio* dicitur, & ita inter Exercitationes corporis indifferenter ad ſanitatem, & morbos referri poteſt. Specialiter vero ſignificat morbi convulſivi ſpeciem, quæ *chorea S. Viti*, a ſacello S. Viti, quod eſt in finibus Ulmenſium, appellatur, malum affine *Tarantulatis*, quando mulieres quotannis ſaltu cum perturbatione mentis eouſq; ſeſe nocte, dieq; exercent, donec ecſtaticarum inſtar corruant, qua ratione reſtitutæ ſibi videntur, ut parum,

vel

Digitized by Google

vel nihil ſentiant per integrum annum uſque ad ſolſtitium æſtivum, circa diem S. Viti occurrens. Horſt. in Epiſt. med. ſ. 6. de admir. convulſ. Hujus affectus cauſſam naturalem perſuaſurus Th. Willis in ſpiritus animales œſtro quodam, ceu copula heterogenea explosiva excitari, ac effrænes evadere docet, de convulſ. morb. c. 7. Enimvero an non illud œſtrum, aut illa copula vel provenire potuerit a diabolicis præſtigiis, vel ab his regi propter ſuperſtitionem concurrentem, alii quoque perpendant, & dijudicent. Paracelſ. *Choream S. Viti* diviſit in *Choream Laſcivam*, & *Iratam*, vel *Æſtimativam*, Tr. 2. de morb. Ament. c. 3. ubi etiam curam utriuſque tradit, illius quidem haud plane ineptam; hujus vero ſuperſtitioſam, aut vanam. Liquorem etiam Sapphiri peculiariter tollere hunc affectum, legitur apud eund. l. 2. de virib. membr. c. 4.

CHOREGIA, χορηγία, proprie ſignificat *officium Chirurgi*, generaliter etiam notat *erogationem ſumptuum*, contributionem; ſed Gal. accipit pro *redundantia materiæ* ad morbi generationem facientis, l. de cur. rat. per S. M. c. 19. Jung. Fuchſ. comm. ad hunc l. pag. m. 285. b. 286. a.

CHOREO, χορέω, dupliciter ab Hipp. ſumptum (1.) ſignificat procedo, *progredior*, πρὸς βίην, ad virtutem, aut robur, ſ. 2. de nat. hum. t. 13. (2.) pro *exeo*, excernor, v. g. de Urina, 2. prorrh. XXXI. 15. Et τὰ χωρέοντα, quævis dicuntur *excreta*, 1. aph. 23. Jung. Dieter. n. 937. Lind. Ex. XIII. §. 248. ſeqq.

* CHORION, χορίον, quibuſdam etiam χωρίον, eſt nomen membranæ fœtum involventis exterioris, totum uterum replentis, cui Placenta adhæret uterina, ita dicta, quod multæ venæ, arteriæque ſint in ipſo tanquam in choro quodam congreſſæ, ac diſpoſitæ; aut quod inſtar circuli fœtum ambiat. Pleniorem hujus membranæ deſcriptionem vide in Anatomicis, Hier. Fabric. ab Aquapend. de form. fœtu, Harv. Ex. de gen. anim. in additament. h. tit. Bartholin. l. 1. Anat. c. 36. Qui per ω ſcribunt χωρίον, hanc dant rationem, quod hæc membrana fœtus veluti ſedes, & domicilium ſit, vel quod una cum fœtu χωρῇ, exeat. Caſtell. Quod tamen improbat C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 1068.

* CHOROIDES, χοροειδὴς, dicitur de diverſis membranis ob copiam vaſculorum ſanguineorum *chorio* membranæ in utero ſimilibus. Ita *Plexus choroidei*, χοροειδῆ πλέγματα, ἢ συστρέμματα, ſunt convolutiones membranarum cerebri, ex multis venis, & arteriis prope medium cerebri ventriculum conſtitutæ. Gal. l. 9. de Anat. Oper. c. 3. & l. 9. U. P. c. 7. Ipſa quoque tenuis cerebri membrana, alias *Pia mater* dicta, vocatur χοροειδὴς, eo quod cerebri vaſa non aliter ſuſtineat, quam τὸ χορίον vaſa ad fœtum pertinentia complectitur, l. 8. de U. P. c. 9. Sic & *Oculi tunica Retiformis*, vel ἀμφιβληστροειδὴς, alias dicta etiam χοροειδὴς, humorem vitreum oculi ambiens vocatur. Gal. l. 10. de U. P. c. 2. Caſtell.

CHORUS, χορὸς, vel idem ſignificat, quod χορεία, *Chorea*, ſaltationem, *tripudium*, vel *cœtum*, aut multitudinem *hominum ſaltantium*, & quidem manibus junctis facta *corona*, vel *circulo*. Vide C. Hofm. in comm. ad Gal. l. de U. P. n. 790. Barthol. d. l.

CHREIA, χρεία, eſt vocabulum emphaticum, *uſum*, *officium*, neceſſitatem alicujus rei exprimens. Gal. conſcripſit Libros de *Uſu Partium*, περὶ χρείας τῶν μορίων. C. Hofm. in comm. n. 8. Gorr. in def. p. 514.

CHREMA, χρῆμα, quid in vita civili ſignificet, non eſt hujus loci exponere. Ab Hippoc. vocabulum hoc ſumitur pro omni *re*, & ita idem quod πρᾶγμα, Hipp. l. de A. L. & Aq. XII. 11. XVII. 7. XX. 6. Ita ventriculus dicitur χρῆμα ἰσχυρὸν, *res* valida, l. 4. de morb. XXXI. 13. & Pulmo ibidem rara, vel laxa res, 7. Videantur & loca alia, v. g. 4. de fract. t. 63. & in epiſt. ad Philopœmen. Adde Foeſ. pag. 684. ſeqq.

CHRESIMOS, *Chreſtos*, χρήσιμος, χρηστὸς, i. e. *utilis*, proficuus, commodus. Ita de purgantibus, Hipp. 4. aph. 2. Molles tumores, χρηστοὶ, 5. aph. 67. & horror a ſudore οὐ χρηστὸς, non eſt proficuus, 7. aph. 4. Et Eunuchi in ſpecie ad generationem dicuntur οὐ χρηστοὶ, *inutiles*, l. de genitur. III. 6.

CHRESMOLOGUS, χρησμολόγος, *fatidicus*, idem quod Μάντις, *Vates*, aut certe ſpecies vatis. Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 16. a χρησμὸς, *Oraculum*.

CHRESTOMATHEIA, Χρηστομάθεια, ſignificat *Utilia*, *Excerpta*, & explicationes ſelectiores in aliqua ſcientia. Ita B. C. Hofm. Annotationes, Scripta quædam Phyſiologica, & Pathologica nomine χρηστομαθειῶν exornavit, quæ Illuſtris Guido Patinus pluribus annis poſt obitum Authoris Lugduni Anno 1658. exprimenda curavit. De hoc vocab. vide laudati Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 2.

CHRISIS, χρίσις. Vide *Inunctio*.

CHRISTI *manus*, eſt epitheton *ſacchari depurati*, *cum aq. roſar. cocti*, & in rotulas fuſi, additis margaritis præparatis, vel omiſſis. Vide Diſpenſatoria Lang. l. 3. epiſt. 1. cap. 6.

CHRISTOS, χριστὸς, a χρίω, *ungo*, ſignificat id, quod *ungendo applicatur*. Olim φάρμακα,

κα, præſertim externa, triplicis fuere ſortis: Ἐπίπαςα, quæ vulneribus ſanandis imponebantur: χριςὰ, quibus telorum cuſpides inficiebant: & πιςὰ, vel ποτὰ Hippocr. dicta, lib. de affect. XLIII. 1. Primi generis ſemper bona: quæ ſecundi, ſemper mala: quæ denique tertii, pro voluntate offerentis, aut bona, aut mala erant. Atque ita obtinuit apud eos, qui Medici non erant. Linden. Ex. XIII §. 323.

CHROMA, χρῶμα, duo ſignificat: 1. *Colorem*, Hipp. 4. aph. 21. Coac. t. 125. & alibi. Dicitur & χροιὰ, t. 608. Vide *Color*. 2. *Corporis habitum* exteriorem, ſive *cutem*, lib. de Inſomn. IV. 16. l. 4. Epidem. XXII. 20. & l. 5. XXIV. 18.

CHROMATISMUS, χρωματισμὸς, *colorationem* ſignificat, ſive modum naturalem, ſive artificium colorem rebus certum conciliandi. Vide Libav. Synt. Arc. Chym. l. 6. cap. 23. ſeqq. Vide *Coloratio*.

CHROMIS, χρόμις, χρόμυς, nomen piſcis littoralis, cujus uſus in cibis, de quo legatur Aldrov. l. 2. de piſc. c. 14.

* CHRONICUS, *Chronius*, *Polychronius*, χρονικὸς, χρόνιος, πολυχρόνιος, denotat *diuturnum*; & eſt epitheton morborum, qui tardius moventur. Ita 3. aph. 14. coryzæ *chronicæ*: Hæmorrhoides *chronicæ*, 6. aph. 12. Et opponuntur *Brevibus*. Vide *Brachychronius*, & *Brevis*. Hunc terminum aliquoties retinuit Paracelſus.

CHRONIZO, χρονίζω, *morari*, cunctari, moram facere ſignificat, Hipp. 4. aph. 10.

CHRONOS, χρόνος, ſignificat *Tempus*. Vide *Tempus*.

CHROS, χρὼς, apud Jones *corporis carnoſam partem*, & ſubſtantiam ſignificat, in quo genere cutis, & muſculi ſunt, membranæ, & viſcera. Gal. de fract. t. 9. & ſ. 3. t. 6. Jun. Coa. t. 243. ubi ſuperficiem corporis denotat. Foeſ. in Oec. p. 685.

CHRYSAMMOS, χρύσαμμος, h. e. *aurea arena*, quam Galenus terram χρυσῖτιν vocavit, l. 9. de S. F. in qua portiunculæ, aut fruſtula quædam auri parva reperiuntur, quæ negotio huic dediti beneficio ignis, & fornacum colliquando, aut fundendo extrahunt. De qua auri faciendi antiqua arte legatur Jo. Franc. Pici Mirandulæ de auro l. 3. c. 1. in Theatr. Chym. Vol. II. pag. 360. De hujuſmodi glebis, & arenis auro puro turgidis plura legantur ex aliorum ſcientiis compilata in Eraſm. Franc. Hort. Orient. & Occid. Ind. T. I. Part. 2. p. m. 1116. ſeqq.

CHRYSE, χρυσῆ, nomen Emplaſtri, cruentis vulneribus accommodati, ex thure, alumine ſciſſil. colophon, reſina, oleo, auripigmento, & oxelæo parati, apud Æginet. lib. 7. c. 17.

* CHRYSITIS, χρυσῖτις, idem quod *chryſammos*. *Chryſitis* etiam dicitur *Litargyrium auri*. Dioſ. l. 5. c. 102.

CHRYSOBALANUS, χρυσοβάλανος, *glans aurea*, quid proprie denotet, non conſtat. Bauhinus tamen in Pinace exiſtimat ex mente aliorum, *Nucem moſcatam* eſſe intelligendam. Occurrit apud Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

CHRYSOCERAUNIUS, Χρυσοκεραύνιος. Vide *Ceraunochryſos*.

CHRYSOCHALCOS, Χρυσοχαλκὸς, idem quod *Aurichalcum*. Rul. & Johnſ. Dicitur & *Orichalcum*.

CHRYSOCOLLA, χρυσοκόλλα, quaſi *gluten auri*, eſt minerale coloris late viridis, Venereæ, ſalinæ, nitroſæ, & ſuſoriæ naturæ. Duplex eſt, *Nativa*, & *Factitia*. Inter nativas Armeniaca primas, ſecundas Macedonica, tertias Cypria tenet. Quamvis & in Germania ſint excellentes, in Sileſia, nec non & in Hungaria, alibique. Eſt *Borax* nativus. Et poſſet dici *Chryſocolla* viride ſciſſile, ſicut Ærugo *æris viride raſile* dicitur. Eſtque quaſi ſpecies nitri. Plin. lib. 33. H. N. cap. 5. *Factitia* vel ex ipſa nativa depurata paratur, vel etiam ex urina infantum. De facultatibus *Chryſocollæ* leniter eſcharotica, colliquativa, ſiccante vide Gal. l. 9. de S. F. in fin. Dioſcor. l. 5. c. 104. Jung. Rul. & Johnſ. in Lex. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. pag. 375. ſeqq. *Borax* etiam *Chryſocolla Aurifabrorum* vocatur a C. Hofmann. Paralip. Offic. c. 55.

CHRYSOGONIA, χρυσογονία, eſt *ſemen aurificum*, ex auro prius ſoluto perfectiſſime concoctum, ſeu *Tinctura aurifica* rubri coloris, admirabili tenuitate ſubſtantiæ prædita, cui a natura vis illa aurifica ineſt, quemadmodum in *Argyrogonia* vis *argentifica*. Videatur Gaſton. Claveii Apolog. Chryſopœja, & Argyrop. Th. Ch. Vol. II.

CHRYSOLITHUS, χρυσόλιθος, eſt lapis pretioſus, vel gemma aurei coloris, (unde & nomen quaſi *Lapis aureus*.) Duplex habetur: Veterum, qui *Topazius* modernorum: & *Topazius* veterum, qui *Chryſolithus* recentiorum gemmariorum. Duo ſunt genera, *Orientalis*, & *Europæus*, quorum ille hunc & colore, & duritie ſuperat. A ſignatura coloris judicatur naturæ eſſe, & virtutis Solaris, h. e. Cardiacæ, & Cephalicæ. Proinde creditur timores nocturnos, & melancholiam minuere, intellectum confortare, &c. Plura vide apud Ruland. in Lexic. Schroder. l. 3. cap. 5. Fr. Hofman. in clav. ad hunc loc. Dicitur & *Chryſopaſſus* Para-

Paracelſ. tr. Cœlum Philoſ. item *Ethesius*, Rul. & Johnſ.

Chrysomanes, χρυσομανής, dicitur, qui nimio auri deſiderio ducitur, *auri inſane* quaſi *cupidus*, quales olim Hiſpanos fuiſſe in Indiis ex Itinerariis, & Hiſtoriis conſtat. De hoc vocabulo vide Linden. Ex. X. §. 208. Annon & *Chryſopœi* hoc nomine venire poſſent?

Chrysoplycius *pulvis*, dicitur, qui plumbo duritiem, argento vivo, & ſtanno difficilem liquationem dat, quam utramque qualitatem ferro adimit Helmont. tr. Natura contr. neſc. n. 40.

Chrysopoeia, χρυσοποιΐα, eſt pas Spagyricæ, vel Chymiæ, quæ monſtrat artificium ex metallis imperfectioribus aurum verum conficiendi, beneficio Mercurii Philoſophorum, ceu *Chryſogonias*, vel *Chryſopœi* pulveris, uti vocat Helmont. tr. formar. ortus, n. 21. Vide *Argyropœja*. De utraque uti certum eſt, ad Medicinam proprie non pertinere, ita adhuc incertum, & valde dubium, an poſſibilis ſit naturalibus viribus. Rolfink. licet fere penitus ad negativam inclinaverit, tamen difficillimam eſſe ſtatuit, Chym. l. 6. c. 13. Qui vero de hac arte plura legere expetit, adeat Theat. Chy. & Andr. Libavii ſcripta Chymica. Nobis non licet omnia convaſare.

Chrysos, χρυσός, Latine *Aurum* dicitur. Vide *Aurum*.

Chrysulca, epitheton *Aquæ Stygiæ*, quæ *Regia* dicitur, ſolvendo auro deſtinatæ. Rolfink. d. l. l. 3. ſ. 1. art. 4. cap. 24. Helmont. tr. Pharmac. ac Diſpenſ. mod. num. 15. tr. Humor. paſſ. c. 1. num. 78.

Chrysun, χρυσοῦν, Lat. *Aurum*, nomen eſt vel Collyrii apud Aet. l. 7. ad incipientes ſuffuſiones efficacis, vel Peſſivalentis ad inflammationes uteri, apud eund. lib. 16. c. 83. Vid. Gorr. p. 515.

Chus, χοῦς, *Choa*, *Congius*, eſt menſura liquidorum apud Atticos, capiens ſextarios ſex, vel cotylas Atticas duodecim. Aut habet olei libras novem, vini decem, mellis tredecim, cum dimidia. Galen. de pond. & menſur. Lind. vini ſaltem tribuit libras octo, cum unciis quatuor, Ex. X. §. 227. Rhodius ad Scrib. Larg. num. 268. *congium* denas libras pendere ſcripſit, quod inſculpta decuſſis manifeſtat.

Chybur, *Chibur*, denotat Sulphur. Hoc præparatum unice extollit Paracelſ. in affectibus pulmonum, ut nihil melius eo valeat. Vocat Balſamum pulmonis, & pectoris, neque majus arcanum in viribus rerum quærendum. Parac. lib. 2. de vir. membr. ext. n. 14. Jung. Johnſ. in Lex.

Chylarion, χυλάριον, diminutive idem quod *Chylus*, χυλός, quæ vox in ſpecie ptiſanæ ſuccum denotat; quaſi *Succatiunculam* diceres. χυλάριον legendum eſſe in Hippocr. l. de int. affect. XL. 17. exiſtimat Foeſ. Oecon. pag. 685. quamvis in edit. Linden. χυράριον legatur.

Chilificatio, χύλωσις, χυλοποίησις, vulgo *coctio prima*, eſt actio ventriculi propria, (quamvis non negari poſſit, initium accipere in ore, & ſupplementum in inteſtinis, præſertim tenuibus) qua aſſumta alimenta per os, beneficio caloris nativi, ſive flammæ vitalis appropriata, allaborante quoque viſcerum adjacentium, præſertim hepatis calore, mediante ſucco quodam ſpirituoſo acido, aut juxta nonnullos moderate acido ſalſo, quod Fermentum dicitur ventriculi, fermentationis moderatæ modo in ejuſmodi ſubſtantiam, quæ cremori, vel ſucco ptiſanæ ſimilis eſt, & proxime converti poteſt in ſanguinem, transmutantur. Vid. Joh. Wallæi Epiſt. de motu Chyli, & ſang. Dieter. Jatr. n. 157. & 117. C. Hof. com. ad Gal. de U. P. num. 180. Th. Barthol. Anat. l. 1. c. 9. aliique ex recentioribus plures, præſertim Charlton. in Oecon. anim. Ex. II.

Chylisma, χύλισμα, a χυλίζω, *ſuccum exprimo*, ſignificat *ſuccum expreſſum*. Dioſc. l. 3. c. 125. Unde hanc vocem ei authori propriam vocavit Rhod. in Indic. ad Scribon. prior. B. tamen Rolfink. etiam *Extractis* hoc nomen applicare non dubitavit. Unde extractum quoddam vocati *Chyliſma Catholicum*, & *Holagogum*, Chym. l. 4. ſ. 3. c. 12.

*Chylus, χυλός, generaliter *ſuccum* ſignificat, cum in animantibus, tum in plantis paululum incraſſatum. Gal. l. 1. de S. F. c. 36. Ap. Hippocratem vero ſpecialiter accipitur pro *ſucco ptiſanæ*, & ſorbitionem ſignificat, quam Ptiſanam colatam vocant, expreſſam hordei ſubſtantiam continentem, non cremorem, qui eſt aqua hordei expreſſa apud Latinos, non ſuccus ipſius ſubſtantiæ hordei, cui tota, & integra ptiſana, hoc eſt non colata opponitur, 1. de R. V. I. A. t. 28. 41. 47. t. 5. Epid. X. 12. 16. l. 7. II. 421. V. 9. 20. & alibi ſæpius, quæ loca videri poſſunt apud Foeſ. p. 686. Propter ſimilitudinem cum hoc Ptiſanæ ſucco ſpecialiſſime etiam *chylus*, χυλός, dicitur ſuccus ex aſſumptis cibis, nativi caloris, & fermenti in ventriculo contenti vi, per fermentationem (quam antea *Chylificationem* diximus) elaboratus, partim tenuioribus, partim craſſioribus portionibus conſtans. Gal. l. de atr. bile, c. 3. & l. 4. de U. P. c. 3. Cur Lindenus ſcribere maluerit *chilus*, non video rationem. Vocat vero pul-

tem illam, quæ in ventriculo, ceu publica olla, coquitur quotidie, & præter *cremorem*, quem χυμὸν, vel ſuccum appellat, habet etiam *ſcoriam*, ſeu recrementa ciborum, Exerc. XIII. 281. Quemadmodum vero indubitatæ veritatis, & in confeſſo eſt omnium, quod *chylus* ſit materia ſanguinis; ita per quas vias, quo motu, & an ad viſcera quoque, præſertim hepar, & lienem, feratur pro ſanguificatione, nondum inter Anatomicos prorſus expeditum eſt; quorum ſententias adducere non admittit inſtituti ratio. Vid. Th. Barth. in Anat. d. l. & alibi.

Chymia, *Alchymia*, *Chemia*, *Chimia*, χυμία, χημία, σπαγυρία, *Spagyrica*, (hæ ſcribendi varietates a diverſa derivatione obortæ ſunt, & adhuc ſalva Orthographia defendi poſſunt. Vid. Rolfink. l. 1. Chymiæ, c. 8. Lib. Synt. Arc. Chym. in pr.) generaliter artem, materiam quandam ſolidam liquandi, aut ſolvendi ſignificat, Rul. in Lex. Specialiter vero tribus potiſſimum gaudet ſignificationibus. 1. ſumitur pro arte, quæ monſtrat modos diverſos medicamenta ſimplicia, vel compoſita concreta ſolvendi, aut ſoluta coagulandi, ut purum ab impuro ſeparetur, & vis medicamentoſa eorum exaltetur, aut promptior reddatur. Hæc definitio fere coincidit cum Rolf. dict. l. cap. 11. 22. Et hæc *Chymia* eſt medica, parſque Pharmaceuticæ. Unde & Pharmacia ſelectior vocatur maritanda cum Galenica, D. D. Wedell. in Ph. I. A. F. R. in procem p. 4. Verum Medicinæ ſaltem miniſtra, aut ſerva, quam tamen hodieque multi non ſine præjudicio Artis Medicæ, ſuæque dignitatis ultra τὸ πρέπον laudibus extollunt. 2. ſumitur pro arte μεταλλουργική, ſive tranſmutandi metalla imperfectiora in perfectiora, Aurum, & Argentum, cujus duæ ſunt partes, *Argyropœja*, & *Chryſopœja*, de quibus vide ſupra ſuo loco. Et in hac ſignificatione ſumpſit Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 2. de Auro cap. 1. in Theat. Ch. Volum. II. pag. 323. accipitur pro arte, quæ occupata eſt in preparatione *Lapidis Philoſophici*, ſive per hunc intelligatur *Medicina Univerſalis*, per quam omnes morbos ſanari poſſe alii perſuadere conantur, ſive illud ſemen *Chryſo*, vel *Argyropœum*, quo mediante tranſmutatio fit metallorum in aurum, & argentum. Quamvis vero nunquam non omnes hæ *Alchymiæ* ſpecies ſuos habuerint amatores, quam nimio amore deperierunt, præſertim vero tantis encomiis exornarunt, ut Philoſophiam veram, Sophiam adeptam etiam vocare non ſint veriti. Videatur iterum Theatr. Chym. in ſingulorum Voluminum Indice. Sunt tamen qui de duarum poſteriorum certitudine, veritate, amoris hujus dignitate haud immerito dubitant, de quibus legi poterit Rolfink. dict. loc. c. 9. & 10. cui etiam calculum noſtrum addere eo minus dubitamus, quo magis perſuaſum nobis habemus, veriſſimum hactenus fuiſſe illud proverbium, cujus meminit Guido Pancirollus in nov. repert. part. poſt. tit. 7. Nunquam vidi Alchimiſtam divitem, cui reſpondet Italicum: Non ti fidare all' Alchimiſta povero, e Medico ammalato. Et omnino dolendum, quod Magnates quidam permittant, ab hujuſmodi artificibus (verius ut plurimum impoſtoribus) decipi, ut etiam ad dignitates varias evehere non vereantur. Artifices Chymiæ vocantur Chimici, Chymici, Chymiatri, Alchymiſtæ, Spagyrici, Philoſophi, Adepti, quæ duo epitheta fortaſſis vel hyperbolice, vel Ironice ſunt accipienda.

Chymolea. Vide *Kymolea*.

Chymosis, vitioſe, pro *chemoſis*. Vide ſupra.

Chymosum, dicitur Paracelſo genus nutrimenti ex aſſumptis in Chylum mutati, & ita idem quod *chylus*, e quo aliquando & vermes Aſcarides generantur, lib. 2. Paragr. §. 2.

* Chymus, χυμὸς, quamvis communi ſignificato nihil aliud, quam ſuccum, humorem præſertim coctione paulum incraſſatum denotet, & ita a vocabulo *chylus*, χυλὸς, nihil differat; Quidam tamen qua veteres, qua recentiores, aliquam differentiam urgere ſolent. Ita Galen. lib. 1. de Simpl. Fac. cap. 36. χυμὸν vult ſignificare *guſtatoriam facultatem*, vel qualitatem, quam *Saporem* vocavit, qui eſt in plantis, & animalibus; *chylum* vero ſuccum incraſſatum, in quo *ſapor* ineſt. Lindenus vero Ex. XIII. §. 282. ita differre ſcripſit, ut *chymus* ſit cremor, & portio *chyli* melior. Rul. & Johnſ. vero plane contrarium innuerunt, docentes in Lex. *chymum* eſſe maſſam, item fæcem.

Chysis, χύσις. Vide *Fuſio*.

Chytlon, χύτλον, dicitur *inunctio*, quæ cum *mulſa aqua*, *&* *oleo* fit. Hinc verb. χυτλάζω, *aqua*, *&* *oleo ſimul perfundo*. Foeſ. p. 686. & verbum χυτλοῦν, quod ſignificat aqua, & oleo ſimul contuſo, tritoque inungi, aut perfundi. Gal. l. 2. de S. F. c. 25. Opponitur τῷ ξηραλοιφεῖν.

Chytra, χύτρα, i. e. *olla*, vas fictile, in quo aliquid coquitur. Idem ſignificat χύτρειον, apud Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIV. 21. ſeqq. χυτρίδιον, *ollulam* denotat, lib. de ulcer. XII. 2. χύτρα πλατύστομος, ampli orificii *olla*, legitur apud Gal. lib. de C. M. P. G. cap. 12.

Cibarium, idem quod *cibus*. Vide *Cibus*. *Cibarius* panis, hoc eſt ſecundarius, in quo ſatis uber copia furfurum relicta eſt. Celſ. lib. 12. cap. 18. C. Hofmann. Inſtit. Medic. lib. 5. c. 6. §. 4.

Cibatio, Ψῶσις, idem quod ciborum, vel alimentorum aſſumptio. Chymice vero *cibatio* ſignificat *corporationem*. *Cibatio* vocatur nutritio materiæ ſiccæ noſtræ. Ripleus in Axiom. Philoſoph. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 115. Vel eſt ſubtilis ingroſſatio, & craſſi ſubtiliatio. Quercet. Reſponſ. ad Aubert. ibid. p. 175.

Cibus, σῖτος, σιτίον, varie ſumitur: Late, ſtricte, ſtrictius, & tropice, vel improprie. *Late*, pro *omni alimento*, quod per os aſſumitur, verb. gr. apud Hippocr. lib. 6. Epidem. ſect. 4. t. ultim. Labores *cibos* præcedant. *Stricte*, pro ſolidioribus alimentis, & ita contradiſtinguitur *potui*, quæ acceptio eſt communiſſima, nec opus habet teſtimoniis. *Strictius*, quando ſignificat frumentum, panem, & quæ ex frumentis parantur, frumeotacea alimenta. Galen. cap. 1. de R. V. I. A. t. 18. Unde σιτηρὰ γλύσματα, *frumentacea guſtamenta*, ibid. in textu leguntur. *Tropice*, & *improprie* ſumitur *cibus*, σῖτος, vel pro *maſſa chiloſa*, ex aſſumtis alimentis in ventriculo elaborata, notante Lindeno ad Hippocr. lib. 5. Epid. II. 6. 7. ſeqq. Exerc. XIII. §. 185. vel *excrementis* alvi *indigeſtis*, & crudioribus, Hipp. d. l. & l. 4. XXIX. 5. Plura vid. in Foeſ. p. 568. *Ciborum* varietatem non ſemper eſſe noxiam, probari poteſt ex Scrib. L. num. 184. ubi vide Rhod. ad h. l.

Cicada, τέττιξ, eſt inſectum ἐγχέλαδον, ſonoram vocem edens, *Gryllis* ſimile, rore vivens; unde ore caret, & in pectore aculeatum quid habet, quo rorem lambit. In Italia vulgaris notitiæ, noſtratibus incognita. Hujus pleniorem deſcriptionem videſis apud Aldrov. l. 2. de inſect. c. 13. Uſus earum olim fuit non modo in cibis, ſed & in medicina, præſertim contra colicos affectus, cum granis piperis imparibus, apud Gal. l. 11. de S. F.

Cicatrix, οὐλή, proprie notat cutem, quæ in ulcere a natura per medicamenta exiccantia, quæ & *cicatriſantia*, ἐπουλωτικά, dicuntur, regeneratur. Hanc non eſſe veram cutem, ſed cuti ſaltem ſimile, unanimiter Anatomici ſtatuunt, & ſubſcripſiſſe videtur Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 2. quod ſit ex carne exuſta, & quaſi exſiccata. Particulariter *cicatrix oculi* dicitur *Albugo*. Vide ſupra ſuo loco. Gr. dicitur etiam ὠτειλή, quamvis hoc vocab. aliquando etiam pro ipſis ulceribus ſumi, monſtret Foeſ. ex 1. de artic. t. 44. & lib. de vuln. cap. XIX. 3. At mihi potius labia vulneris, aut ulceris ſignificari videntur. Paracelſ. vocem *cicatrix* etiam accepit pro affectibus cutaneis externis, ut ſunt Morphea, Sirones, &c. Archidox. lib. 9. & de vit. long. lib. 2. cap. 11. *Cicatricula* etiam appellatur a quibuſdam particula illa ovulis generationis adhærens, quæ a mare fœcundata beneficio liquoris genitalis, vel virtualiter, vel materialiter mediantibus particulis ſubtiliſſimis, & ſpirituoſiſſimis, (quæ etiam Spiritus plaſtici nomen merentur) principium ſit formationis fœtus; in qua ſignificatione deſcripſit D. D. Peierus in Ex. Anatomico-Medicis Pœonis, & Pythagoræ Epiſtolicis Ex. 19.

Cicatrizans, ἐπουλωτικός. Vide *Epuloticum*.

Ciccus, κίκκος, eſt ſpecies cicadæ parvæ, & contemptibilis, teſte Heſychio. Unde proverbium apud Linden. Ex. 5. §. 52. quamvis & *ciccus* ſit Anſeris feri ſpecies, apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 10.

Cicindela, *Lampyris*, λαμπυρίς, *Noctiluca*, *Nitedula*, inſectum eſt alatum, in tenebris ignis modo lucens. Vulgo *Vermiculus S. Johannis*, cujus ſplendoris cauſam in humorem diaphanum, quem in alvo continet, referunt. Ejus inſecti deſcriptio legatur apud Aldrovand. lib. 4. de inſect. cap. 8. De uſu medico, quamvis raro, vide Scrod. l. 5. cl. 4. n. 100.

† Cicla, de qua paſſim in Clyſter. Rondelet. Barbar. & officiois Beta, notat Dodon.

Ciconia, πελαργός, potiſſimum duplicem habet ſignificationem. (1.) Signicat Avis ſpeciem in vulgus notam, cauda, & alis nigris, in reliquis corporis partibus pennatis albam, roſtro, & pedibus oblongis rubicundis (quamvis & dorſo nigram, ventre ſaltem albam dari in locis quibuſdam deſertis paludoſis, ex Aldrovand. conſtet) de qua vide plura apud dictum Aldrovand. lib. 20. Ornith. cap. 1. Hujus avis uſus quamvis in cibis hodieque nullus ſit, haud dubie propter victus rationem ſuſpectam, in Medicina tamen non carere utilitate, legatur præter dict. loc. apud Schr. lib. 5. clav. 2. num. 48. Imprimis contra peſtem commendat Paracelſ. tract. 1. & 2. de peſtilitate. Stercoris *ciconiarum* laudes contra epilepſiam ſuſpectas haud incongrue reddidit Galen. lib. 12. de Simpl. Fac. §. Stercus anſer. (2.) ſignificat machinam, vel inſtrumentum mechanicum, quod & *Gruis* nomine venit, it. *Tolleno*. Dicitur Gr. γεράνιον, κηλώνιον. Vide *Celoneum*.

* Cilia, ταρσοί, ſunt extremæ palpebrarum partes, ſemicirculares, & veluti cartilagineæ,

gineæ, quæ in ſomno clauſis oculis committuntur. Iis & pili ſemper fere eandem ſervantes magnitudinem infiguntur, qui etiam ab aliis *cilia* vocantur. Bartholin. lib. 3. Anatom. cap. 8. Hofmann. in comm. ad Gal. de U. P. n. 737. 741.

Cillo, aliud vitium a *Cilone*, vel *Chilone*, & ſignificat eum, cui perpetuum ſuperius cilium pluſquam cilleret, ſive tremeret perpetua agitatione. Quod ſe in fœmina vidiſſe meminit Linden. d. l. & nos in alia ſimiliter vidimus.

Cilo, *προκέφαλος*, C. Hofmann. *φοξὸς* dicitur, cui frons eſt eminentior, ac dextra, ſiniſtraque velut reciſa videtur. Hinc oblongum, & compreſſum videtur caput. *Cilo* dictus, cui frons veluti cellit, & exurgit. Linden. Exerc. XI. §. 38. C. Hofm. ad Gal. de U. P. num. 694.

Cimex, *κόρις*, eſt vermis, vel inſectum parvum latiuſcule compreſſum, & (præſertim domeſticus, ſive lectularius) morſu valde moleſtum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. l. 5. de inſect. c. 2. Cæterum etſi ſit animal abominandum, non tamen utilitate carere in Medicina, conſtat ex Gal. de S. F. l. 11. Schrod. lib. 5. cl. 4. num. 101. *Cimices* ex noſtris excrementis naſci, ceu hoſpites, & vicinos noſtræ miſeriæ, dicit Helmont. tr. Imag. Ferm. impregn. num. 9.

Cimentatio, idem quod *Cæmentatio*. Vide ſupra ſuo loco.

Cimolia *terra*, *κιμωλία γῆ*, eſt terra modice pinguis, rara, mollis, candida, aut in candido purpurea. Habet vim miſtam refrigerandi, ſiccandi, & modice digerendi. Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia. Dicitur & *Cimolia creta*, a Scrib. Larg. n. 245. ab inſula *Cimolo*, vulgo *Terra ſaponaria*. Hodie vel ignota, quę tamen veteribus fuit familiaris; vel hac appellatione noſtris temporibus non adfertur, notante Rhod. ad Scrib. d. l. p. 230. vel *Cretæ vulgari* nomen hoc competit.

Cinabaris. Vide *Cinnabaris*.

Cinaedus, *κίναιδος*, nomen aviculæ, cujus fel commendatur ad pilos circa oculos ſuperfluos, a Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. *cinædi* alias dicuntur turpiter viventes, ex Cœlio ap. Lind. Ex. XI. §. 39.

Cinclesis, *Cincliſmos*, *κίγκλησις*, *κιγκλισμός*, parvam motionem corporis ſignificat. Latine dici poſſet *criſſatio*, *criſſatum*, a *criſſa* ave, quæ & *Motacilla* dicitur, Gr. *κίγκλος*, quæ caudam aſſidue motat, & agitat, cujus aviculæ deſcriptionem vide apud Aldrovand. lib. 17. Ornith. cap. 22. ſeqq. quamvis & alias aves ſub nomine *cincli*, *Motacillæ* ſimiles deſcripſerit l. 20. c. 56. De motione vero corporis parva confer ad Hippoc. l. de art. tr. 67. & ſ. 4. t. 46. & Gal. in comm. Foeſ. p. 337. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 107. Dicitur & *διακίγκλησις*, a *διακιγκλίζω*, quod occurrit ap. Hipp. de art. t. 64.

Cindynos, *κίνδυνος*, *periculum*. Ap. Hipp. vero *grave periculum* vitæ notat, uti conſtat ex 5. aph. 12. & 34. Jung. Dieter. n. 462.

Cinefactio, idem quod *cineratio*, vel *Incineratio*, aut *calcinatio*. Eſt operatio, qua fiunt *cineres*. Eſtque duplex, occluſa, & aperta. Rul. in Lex.

Cineo, *κινέω*, *moveo*, cieo, ſignificat. Verum in Medicina diverſimode ſumitur. Vel enim *Movere* dicitur de humoribus prius quieſcentibus. Ita humores arthrici *moventur* ut plurimum vere, & autumno, 5. aphor. 55. Vel de turgeſcentibus, & urgentibus, & ita includit *evacuationem*, 1. aph. 22. Vel ſignificat omnem mutationem a Medico inductam, 2. aph. 29. & 1. aphor. 20. Vel etiam dicitur de corporis *motu locali*, 4. aph. 14. 15. Vel denique de præternaturali oſſium *dimotione* *κινῆσις* accipitur, 2. de fract. t. 39. Jung. Dieter. n. 463. Foeſ. p. 338. Imo & morbus dicitur *κινέμενος*, i. e. qui *movetur*, quique diverſis horis ſemper accedit, ac remittit. Cui contrarii ſunt affectus *ἑστῶτες*, iiſdem horis ſubinde accedentes, & remittentes.

Cinerarium, *κονιστήριον*, vocatur infima pars Furni Chymici, in quam decidunt cineres, ne ignem ſuffocent, habetque foramen, per quod cineres eximi poſſunt. Rolfink. Chym. l. A. F. R. l. 2. c. 17.

Cineratio, *τέφρωσις*, idem quod *cinefactio*, vel *calcinatio*. *Cineratio* quid ſit in opere Lapidis Philoſ. vide Vol. IV. Th. Chym. p. 858. 930. 958. de quibus ſuo loco. Vide *Incineratio*.

† Cinericium, Veſtigium, quod tranſacta acceſſione manet in foco putredinis. Bened. Metamor. de feb. put. l. 4. t. 2. diſp. 4.

Cineritium, *Ciniritium*, eſt Cementum auri, vel argenti. A nonnullis *Regale* vocatur. Item ſignificat & vas aurifabri, in quo aurum, & argentum calcinatur. Rul. in Lex. Eſt & modus colamenti per *cineritium*. Th. Ch. Vol. II. in fin. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. In Pathologia quoque *cineritium* dicitur illud, quod poſt humorum, aut alterius rei putredinem (vel potius effervefcentiam, & combuſtionem) remanet ſub forma terrea, & craſſa, nec poteſt in vapores, aut fuligines tenues mutari; deſumta ſimilitudine a lignorum uſtione, quæ ſecundum partes aliquas inflammabiles ignem, & fumum concipiunt, ſecundum alias minime,

me, ſed in cineres mutantur. Petr. Michael. de Calderia in Avicenn. de febr. Tom. I. Oper. p. 121.

Cinereus, *cineraceus*, τεφρώδης, ἔντεφρος, τεφρώδες, de colore dicitur cineri ſimili, eſtque poſtremus color in negotio Lapidis Philoſoph. teſte Lagneo Harm. Chym. cap. 8. Vol. IV. Th. Chym. pag. 765. Specialiter eſt epitheton *collyrii*, quod & *Tephrium*, τέφριον, dicitur. Scribon. Larg. num. 26. 37. Rhod. in not. ad prior. loc. p. 65. ubi vocatur etiam *collyrium ſpodiacum*.

Cinesis, κίνησις, *motum* ſignificat. Vide *Motus*.

Cinerula, σποδίον. Vide *Spodium*.

Cinetus, idem quod *Diaphragma*, de quo ſuo loco. Vide Barth. l. 2. Anat. c. 3.

* Cingens. Vide *Hypezocos*.

Cingulum, ζώνη. Vide *Zona*.

Cinificatum, idem quod *Calcinatum*, Rul. & Johnſ.

Ciniflones, *οἱ ἐν τοῖς σποδοῖς θερμαίνοντες*, eſt epitheton *Pſeudo-Chymicorum*, vel *chymicaſtrorum*, qui neque *Gas*, neque *Blas* habent artis, interim venditantes negotioſa inopia mirabile arcaniſſimi lapidis Philoſophici myſterium, ambiguiſque reſponſis promittentes eſſentiam Solis ex neſcio quo puteo emergentem, qui *chryſoſophi* dum alios auro Seraphico, & ſanitate volunt ditare, ipſi paupertate, & ſcabie moleſtantur, tandemque pro auro cinerum favillas micantes in furno relinquunt, uti verbis non minus veriſſimis, quam elegantiſſimis deſcripſit Dieter. num. 829. Lang. lib. 1. Epiſt. Med. 52.

Cinis, τέφρα, σποδὸς, σποδίον, (quamvis hoc ad metallicos *cineres* reſtringi ſoleat, vide *Spodium*) ſic appellantur non ſolum lignorum uſtorum, ſed & omnium aliarum rerum reliquiæ. Habet autem in ſe diverſas particulas, & qualitates. Quædam enim ſunt terrenæ, quædam fuliginoſæ, tenuium partium, quæ hodieque ſalinæ, alkalicæ, lixivioſæ vocantur, & cum aqua in maceratione *cineris* una abeunt. Verum non eſt omnis *cinis* eadem facultate, & temperatura præditus, ſed varius, pro combuſtæ materiæ diverſitate. Gal. l. 8. de S. F. Tephr. Ita omnium animalium uſtorum *cinis* eſt acris, & diſcuſſorius, alius magis, alius minus. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. *Cinis ſarmentitius*, τέφρα κληματίνη, olim in uſu fuit, de cujus virtutibus vid. Dioſcorid. lib. 5. 135. Gal. lib. 9. de C. M. S. L. cap. 8. Ruland. in Lex. Ch. *cinis clavellatus* alias dicitur, qui ex fæcibus vini poſt ſpiritus vini deſtillationem relictis, per combuſtionem, & elixiviationem fit, quamvis & ſub hoc nomine alia ſalia alkalia etiam ex Iſatide, ligno Querno, &c. ſubintelligantur. Schroder. lib. 4. cl. 2. num. 412. Hofmann. in clav. ad h. l. Proprie non eſſe *cinerem*, ſed ſalem, a priori, & poſteriori demonſtravit celeb. D. D. Vvedel. Pharm. I. A. F. R. l. 2. ſect. 1. cap. 9. pa. 95. *Cinis clavellatus*, id eſt *Alkali*. Dicitur & *cinis hederæ*. Ruland. & Johnſ. in Lex. *Cinis ex cinere* eſt Aqua extracta. *Cinis cineris* eſt congelatum coagulans. Iidem. Hoc nomine etiam venit ipſe Lap. Philoſoph. Lagn. Harm. Chym. Vol. IV. Theatr. Chym. p. 727. Paracelſ. *cinerem* in genere vocat *Sal*, de mor. Tartar. cap. 10. De *cineribus* vegetabilium vide Rolfink. Chym. lib. 5. ſect. 7. cap. 11. ubi etiam de *cineribus clavellatis*. *Cinerum* quoque uſus eſt in operationibus chymicis, verb. gr. in digeſtione. Id. lib. 2. cap. 2. De ſingularibus quibuſdam *cineribus* lege Libav. Syntagm. Arcan. Chym. lib. 5. cap. 19. De *cinere Hermetico* in præparatione Lapidis Philoſophici in Apoc. Hermet. parte poſter. Helmont. ſtatuit, *cinerem* humanum nihil continere terræ, tr. Terra, num. 10. Idem aſſerit, *cinerem* lignorum eſſe ex aqua, quia lignum totum ex aqua, tract. complex. atque miſtion. ſigm. num. 36. *Cinis* in genere fœmin. legitur ſæpe apud Scribon. Larg. num. 216. 228. 230. Videatur Rhod. in Indic.

Cinnioglottus, *cinnatus*, ſunt termini a Paracelſo ficti, denotantes interitum, mortem, corruptionem totalem corporum mineralium, Chirurg. l. 5. c. 7.

Cinnabaris, *cinabaris*, *cinabrium*, κιννάβαρι, quale proprie Minerale fuerit, non fuiſſe veteribus adeo perſpectum, colligere licet e Dioſcorid. lib. 5. cap. 109. & Galen. lib. 9. de Sim. Fac. Hinc factum, ut cum *Minio* confudiſſe videantur, animadvertente Sarracen. in not. ad Dioſcorid. dict. loc. Hodieque certo certius eſt, duplicem eſſe *cinnabarim*, *Nativam*, & *Factitiam*. *Illa* eſt terra mineralis lapideſcens, conſtans ex Sulphure, & Mercurio exquiſite ſecum mixtis in materia terreſtri inſtar lapidis compactis, & hoſpitantibus, interdum purior, interdum impurior reperta. Interdum etiam minera Solaris reperitur intermixta. Vid. Scrod. lib. 2. cap. 16. Fr. Hofman. in clav. ad hunc loc. ubi etiam quæſtio illa ſolvitur, An *cinnabaris* cruda adhiberi poſſit? quamvis fortaſſis encomium videatur hyperbolicum. Ex noviſſimis etiam Diſſertationem de *cinnabari nativa* ad normam Acad. Nat. Cur. ſcripſit D. Gabr. Clauderus Medicus Ducal. Sax. cujus mentio quoque fit in Act. Erud. Lipſ. 1684. *Cinnabaris nativa* quoque vocatur *Electrum minerale immaturum*, quod Helmontio *Metallus primus*, ſive *maſculus* vocatur. Vide *Metallus*.

Uſum

Digitized by Google

Uſum illius ſuſpectum reddere auſus eſt D. Barthol. ob ſulphur nigrum Arſenicale, uti patet ex Act. Haſn. Vol. I. Obſ. 41. p. 77. *Factitia* eſt, vel ſpecies Mercurii ſublimati, Schroder. d. l. cap. 15. Hoſmann. ad h. l. vel cum additione *cinnabaris Antimonii*, ex floribus Antimonii cum aqua forti parata. Vid. eoſdem l. 3. cap. 17. Si placet, poterit etiam legi Rul. & Johnſ. in Lex. Plura de *Factitia* apud Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 24. *Cinabrium* vocatur etiam ipſe Lapis Philoſ. Lagn. Harm. Ch. d. l. *Cinnabaris Antimonii* eſt nihil aliud, quam Mercurius ſublimatus dulcis, ſulphure, ſive Tinctura Antimonii imprægnatus, & ita Cinnabari nativæ quoad uſum poſtponenda. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 2. ſect. 3. cap. 4. pag. 139. Quid Helmontio dicatur *cinnabaris*, Vide in tr. de Herb. Verb. & Lap. &c.

Cinnamomum, *Cinnamum*, Rhod. ap. Scrib. Larg. in Ind. priori, κιννάμωμον, inter aromata præſtantiora notiſſimum, ſumme tenuium partium, nec tamen ſumme calidum. Gal. lib. 7. de S. F. Verum cum ſit cortex arboris cujuſdam, Botanicis relinquimus. Hujus reſolutionem Chymicam vide apud Junken. Chym. Med. Phyſ. P. I. ſect. 3. cap. 1. pag. 154. ſeqq.

Cinnus, κυκεών, eſt miſcella plurimarum rerum. In ſpecie vero ſignificat potionis genus ex multis liquoribus confectum. Hinc deſcendit verbum *concinnare*. Meminit hujus vocabuli Galen. l. 1. de A. F. c. 9. Vide Lind. Ex. X. §. 198. Vide *Cyceon*.

Çinzilla, eſt nomen Paracelſicum, denotans ſpeciem *Herpetis excedentis* maligni, *Zona* alias dictam, quemadmodum ex deſcriptione colligere licet, Parac. de ulc. & apoſtem. c. 33. Vide *Zona*.

* Cion, κίων. Vide *Columella*.

* Cionis, κιονὶς, idem quod κίων, *Columella*. Vide ſuo loco. Ita quoque dicitur affectus gurgulionis, vel *uvulæ*, quando ex fluxione majorem craſſitiem obtinuit, & ita opponitur ἱμαδὶς. Vide *Corrigia*.

† Çiparium, vulgo Civerium, edulia ex Carne Cuniculi conciſa cum Zing. Cinam. bono, & omphacis. Franciſcus Tornaſius de peſte.

Circa, *circum*, περὶ, quid ſignificet, ſcil. partes vicinas, vid. apud Gal. 4. aph. 80. Diet. n. *669*.

Circinus, κίρκινος, haud dubie a κίρκος, *circus*, inſtrumentum mechanicum, quo circulus deſcribitur. Meminit Gal. l. de opt. docendi gen. Tropice etiam legitur *Circinus erroris*, in Theatr. Chym. Vol. I. tr. Vita brevis, p. 463. 467. &c.

* Circuitus, περίοδος. Vide *Periodus*.

Circularis *motus*. Vide *Circulatio*.

Circulatio, *circularis motus*, Gr. dici poſſet περίοδος, περιδρομὴ, fortaſſis etiam κύκλωσις, ἢ τροχύκλωσις, frequentis uſus eſt in Medicina. Accipitur vero (1.) Phyſice de *motu ſanguinis reciproco*, qui geminus notatur: Quidam *Univerſalis*, quando ſanguis omnis e ſiniſtro ventriculo cordis in Arteriam Aortam, ſive magnam per impulſum influit, & mediantibus hujus ramis, & ſurculis in totum corpus diffunditur, poſtea a Venæ Cavæ, & in abdomine Venæ etiam Portæ ſurculis, & ramis etiam in toto corpore diſtributis idem ſanguis recipitur, & per illos ad truncum venæ cavæ defertur, & ex hoc ad cor, in ſpecie ad auriculam ejus dextram, & ex hac in ventriculum dextrum redit. Cujus *circuitus* primus inventor, & author præcipuus Guilielmus Harveus Anglus, Medicus Regius, & in Collegio Medicorum Londinenſi Anatomiæ, & Chirurgiæ Profeſſor, qui peculiarem ſcripſit Exercitationem Anatomicam de Motu cordis, & ſanguinis in animalibus. Hunc mox ſecutus eſt Herm. Conringius, libellum etiam de generatione, & motu ſanguinis edens, Joh. Vvallæus, & paulo poſt quamplures alii. Vide Dieter. in Jatr. n. 15. Eſtque hodie adeo recepta, & ſenſuum fide, Anatomicaque experientia confirmata ſententia, ut qui vellet eam præfracte negare, vel impugnare, ille adverſus ſolem loqui videretur. Altera *circulatio ſanguinis particularis* eſt, quando e dextro cordis ventriculo exprimitur in Arteriam Pulmonalem, vulgo Venam Arterioſam dictam, per ſubſtantiam pulmonum diſtributa, e cujus ramis viciſſim tranſit in Venam Pulmonalem, vulgo Arteria venoſa dictam, ejuſque ramos, qua mediante redit ad Cor, ejuſque Auriculam ſiniſtram, & ex hac in Ventriculum ſiniſtrum. Quem motum etiam C. Hofm. agnovit, & admiſit, licet alii impugnaverint. De hoc vide Bartholin. Anat. l. 2. cap. 9. quamvis in embryonibus, & recens quoque natis paulo aliter fiat, mediante peculiari canali, & foramine ovali, de qua *circulatione* vid. d. l. cap. 8. ſub fin. Ita & *circulatio ſpirituum animalium* a nonnullis Phyſicis, & Medicis ſatis veroſimiliter, v. g. Henr. Regio, Rogerſio, aliiſque. Sic mentio fit tractatus cujuſdam Religioſi Congregationis S. Mauri de hoc argumento in Act. Erud. Lipſ. 1684. Bartholin. vero in dubio reliquit hanc hypotheſin, Anatom. Libell. 3. cap. 1. (2.) accipitur Chymice, vel Spagyrice, eſtque exaltatio eſſentiarum per *circularem* in vaſe Hermetico, Pelicano, vel Geranio reductionem, & ab impuritatibus ſeparationem, Rolfink. Chym. lib. 2. cap. 2. Paracelſ. dicit

eſſe

eſſe ſpeciem putrefactionis, l. 7. de tranſmut. rer. natur. De *circulatione* Chymica legatur etiam D.D. Bohn. Diſſ. Ch.Phyſ. XII. §.18.& D.D. Wedel. Ph. I.A.F.R. l.1. ſ.3. c.5. Quæ ita præparantur, appellantur *circulata*. Parac. Archid. l. 6. 8. & 9. & l. de renov. & reſtaur. Hinc legitur *circulatum majus*, & *minus*, *circulatum ſolvens*, apud Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 14. & c. 25. Idem meminit alius abſtruſioris *circulationis*, & *circulati* circa negotium Lapidis Philoſophici in Apocal. Herm. part. poſter. Videatur Rul. in Lexic. *Circulatum majus* vocatur quoque Paracelſo *Liquor Alcabeſt*, ſive *Menſtruum univerſale*, quod & *Acetum Radicis* eidem appellatur, ſecundum modernorum Chymicorum ſententiam. Peculiarem quoque phyſicum ignis elementaris *circularem* motum excogitavit Ger. Dorn. in l. de Nat. luce tr. 1. Phyſica Geneſis die tertio. Vid. Vol. I. Th. Ch. *Aquæ circulatæ* meminit Paracelſ. l. 2. de vir. membr. cap. 3. *Aquæ vitæ circulatæ*, tr. 2. de membr. contract. c. 3.

Circulator, περιοδευτής, idem quod *Agyrta*. Vide ſupra ſuo loco.

Circulatorium, vocatur vas illud, ubi infuſus liquor aſcendendo, & deſcendendo quaſi in *circulo* rotatur. Uſus ejus in ſubtiliationibus, exaltationibus, & *circulationibus* poſitus eſt. Varia hujus generis vaſa a variis ingeniis ſunt excogitata, ex quorum numero duo duntaxat magni momenti, & uſus nobis placent, *Pelecanus*, & *Diæta*. Rul. in Lex. Meminit *circulatoris* Paracelſ. tract. 2. de membr. contr. c. 3.

Circulatum, Vide *circulatio*.

Circulus, κύκλος, eſt proprie figura, quę a medio ſuo undique diſtat æqualiter. Vocatur vero medium *centrum*, Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Hujus figuræ encomium aliquoties attigit, uti loca notavit C. Hofm. in comm. ad Gal. l. de U. P. n. 641. ut & Paracelſ. Paragran. tr. 2. de Tart. morb. c. 1. & comm. in 1. aph. 1. Hippocr. Et apud priſcos erat *circulus* in honore, propterea quod mundus ſit ſphæricus, ibid. Et *circulare corpus* plane undique ſibi ſimile dicitur. Gal. l. 2. de cauſ. pulſ. c. 13. Applicatur porro ipſis partibus corporis. Ita Malæ ipſæ vocantur Hippocr. οἱ κύκλοι προσώπου, *circuli faciei*, l. 2. de morb. XLIIX. 12. & *circuitus oculorum*, οἱ κύκλοι τῶν ὀφθαλμῶν, *circuli oculorum*, vel orbes, l. 7. Ep. VI. 3. *Circulos* ſeptem in oculo expoſuit Gal. l. 10. de U. P. c. 2. & 3. Ita de urina dicitur, quod faciat in vitro aliquando *circulum*, & vocantur Hipp. urinæ *circulares*, d. l. 7. XLII. 39. *Circulus* quoque Chymicis dicitur inſtrumentum rotundum vitris abſcindendis ex ferro factum. Perfringuntur autem hoc modo. *Circulus* candefactus vitro apponitur, illudque tamdiu ſtringit, donec ferveſiat, & incaleſcat. Cumque adhuc fervet, frigida gutta immiſſa, aut frigidi halitus affluxu diſſilit, atque diſrumpitur. Rul. in Lex. *Circulus quadruplex* eſt ſpecies faſciæ, quæ dicitur *Plinthius laqueus*. Gal. de faſc. Referuntur & *circuli* inter inſtrumenta Chirurgica, quales uterinos exhibet Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXII. fig. 6. 7. & Tab. XLIII. fig. 5.

* Circumcisio, *circumſectio*, περιτομή, περιαίρεσις, olim fuit ritus ſacer, & Sacramentum V. T. Judæis injunctum, ut præputii, quo glans membri virilis tegitur, portio abſcinderetur, ex Gen. c. XVII. Hic mos & Turcis, Perſiſque hodieque adhuc receptus. Verum etiam inter affectus p. n. refertur a Gal. in defin. Medic. *Circumciſio*, quod ſit ablatio cutis glandem contegentis. Et opponitur παραφιμώσις, quando glans tegi nequit præputio. Fœminis quoque aliquando neceſſariam eſſe *circumciſionem* vel *circumſectionem* Clitoridis, aut Nympharum, conſtat ex Rolf. Ord. ac Meth. Generat. dicat. part. Part. 2. c. 38. & Th. Barthol. Anatom. l. 1. cap. 34. Modum amputandi tradit Æginet. l. 6. c. 70. Ita & in viris, ſi præputium totum denigruerit, *circumcidendum eſſe*, docet d. l. c. 57.

Circumferentia, περιφέρεια, dicitur ambitus circuli, vel corporis rotundi, ſive extremitas, Gal. l. 10. de U. P. c. 12.

Circumforaneus, idem quod *circulator*, vel *Agyrta*. Vide *Agyrta*.

Circuminduro, περισκληρύνω, *obduro*. Verbum uſurpavit Hipp. de frigore exceſſivo cutem obdurante, 5. aph. 20.

Circumlitio, περίχρισμα, περιχριστόν, rectius περίχριστον, Marcell. medicamentum *Parichriſtarion* generaliter omne denotat, quod circa partem aliquam affectam undequaque illinitur. Stricte vero de medicamentis ocularibus, quando palpebræ oculorum oblinuntur, ne quid intra oculum fluat, dicitur Scrib. Larg. n. 29. Rhod. in not. ad h. l. p. 68. Dioſc. vocantur ὀφθαλμικὰ περιχρίστα, l. 2. c. 131.

* Circumossalis, *membrana*, *circumoſſia*, περιόστεος, περιόστιον. Vide *Perioſtium*.

Circumsedeo, ἀμφικαθίζομαι. Vide *Amphicatezomæ*.

Circumstantia, τὸ περιστατικόν. Qua appellatione Medici comprehendere ſolent, quicquid ad Indicantis principalis neque eſſentiam, neque eſſentiæ connexa pertinet. Hujus generis ſunt in rebus vulgo naturalibus dictis Proprietas cum Hominis, tum Partis laborantis, Vires, Ætas, Sexus, Vitæ genus, & conſuetudo. In præternaturalibus, Morborum tempora,

Pa-

Digitized by Google

Paroxyſmi, Numerus, & Symptomata. In non naturalibus denique Cœlum, & Solum. Hæc ſunt, quæ rectum uſum moderantur, ſeu, quomodo agendum, indicant, verbis doctiſſimi Linden. Ex. VIII. §. 69. Vid. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 2.

CIRCUMTEGO, περικαλύπτω, uſurpatur ab Hipp. 5. aph. 59. in experimento imprægnationis, dum infernas partes fœminæ veſtimentis probe circumtegi jubet, ut vapor, ſive ſuffitus in ſinum muliebrem immittatur. Diet. in Jatr. n. 673.

CIRCUMVAGATIO, περίσφαλσις, Vide *Periſphalſis*.

CIRCUS, δίαυλος. Vide *Diavlus*.

CIRLUS. Vide *Lutea*.

CIRNAO, κιρνάω, i. e. *miſceo*, item διακιρνάω. Utroque uſus Hipp. Illo l. 9. de morb. XXXV. 14. & l. 2. de morb. mul. VI. 22. Hoc vero l. 2. de diæta XXXI. 16. & l. de int. aff. XLIIX. 9.

CIRRHOS, κιῤῥὸς, eſt nomen coloris, præſertim in vino, & denotat *fulvum*, h. e. quod ex rufo, & igneo pallet. Gal. l. 4. de S. F. cap. 23. Vocatur & *Gilvus*. Eſt autem medius color inter album, flavumque. Dioſc. vero dicit vinum κιῤῥὸν eſſe medium inter album, & nigrum, quæ latior eſt acceptio, l. 5. c. 7.

* CIRRUS, πλεκτάνη. Vide *cereæ*, & *Polypus*.

* CIRSOCELE, κιρσοκήλη, i. e. *Hernia varicoſa*. Vide *Hernia*.

CIRSOS, κιρσὸς, *Varix*. Vide *Varix*.

CISSERIS, κίσσηρις, Attice κίσηρις, pumex. Vide *Pumex*.

CISSINUM, κίσσινον, nomen Emplaſtri ad nervorum vulnera etiam diuturna, ut & puncturas, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17.

CISSYBIUM, κισσύβιον, poculum dicebatur Græcorum, ex ligno Hederæ confectum, quod duplici de cauſſa laudat Lang. l. 1. ep. 19. primum, quia hedera vini temulentiam ſuo frigore arcere creditur; deinde quod cauponum fraudes, qui vinum aqua miſcent, detegat. Nam teſte Catone de re ruſtic. c. 110. ſi vinum lymphatum in vas hederaceum effunditur, tum vinum per poros reſudat, & effluit, aqua vero ob craſſiorem vino ſubſtantiam remanet. Verum hodieque damnum ad emptorem ſaltem redundaret, ſi hæc pocula in uſu eſſent.

CIST, vel alias *Kiſt*, eſt capacitas duarum menſurarum vini, vel ſeſquimenſuræ, juxta locorum diverſitatem, circiter libras quatuor continens. Rul. & Jonſ. in Lex.

CISTA, κίστη, κιστὶς, κίσις, dicitur *capſa*, vel *capſula*, in qua aliquid aſſervatur, præſertim edulia, veſtimenta, medicamenta. Occurrit in ſpuriis, quæ adjecta ſunt, l. de morb. mul. III. 16. Vide Foeſ. p. 339.

CISTERNA, ὑδροδοχεῖον, vel ὑδροδόχος, Gr. dici poſſet, ſignificat vas, vel receptaculum, in quo aqua colligitur, v. g. pluvialis, indefectu aquæ fluviatilis, & fontanæ. Translata tamen hæc vox per Anatomen ad partes quaſdam corporis. Ita quartus Ventriculus cerebri, vel cerebelli proprius *ciſterna* Arantio dictus, C. Hofmann. comm. ad Gal. de U. P. nu. 631. 939. Ita D. Joh. Ferdin. Hertodius a Todenfeld, Medicus Brunnenſis Moraviæ Acad. Cur. haud incongrue concurſum vaſorum lacteorum in mammis lactantium, *ciſternam mammariam* appellavit, Ephem. Nat. cur. An. I. Obſ. 6.

CITHAROS, κίθαρος, κιθαρὸς, Heſych. idem quod *Thorax*. Uſurpavit hanc dictionem Hip. de loc. in hom. IIX. 10. XIIX. 3. 7. XXIX. 1. XXVI. 6. 9. XXIIX. 19. &c. Foeſ. in Oecon. pag. 337. Dicitur & κιθάρα, Hofm. comm. de U. P. n. 338. Eſt & nomen piſcis, apud Gal. 3. de Al. fac. c. 30. Deſcriptionem, & ſpecies vide apud Aldr. l. 2. de piſc. c. 44.

CITO, ταχὺ, ταχέως, τάχα, biſariam accipitur: Vel quatenus reſpicit morbi principium, vel quatenus ipſam operationem, de qua dicitur. Ita ſcreatio *cito* facta bona eſt in morbis pectoris, & thoracis, non ſolum ratione initii morborum, ſed & ſi ſputum *prompte*, & expedite excerni poteſt. Gal. 2. progn. t. 43. quamvis poſterior mihi videatur frequentior eſſe acceptio. Vide 2. aph. 18. 36. plura alia loca, quæ collegit Foeſ. p. 612. Dicitur etiam *cite*, apud Scrib. Larg. n. 198. approbante Rhod. ad h. l. p. 284.

CITRINATIO, dicitur nihil aliud eſſe, quam completa digeſtio, in Corrector. Richard. Anglic. c. 12. Th. Chym. Vol. II. p. 396. Rul. & Joh. deſcripſerunt per reſuſcitationem, vel reſurrectionem.

CITRINULUS, *citrinolus*, *citrinus*, eſt lapis medius inter Cryſtallum, & Berillum. Dicitur etiam *Saxifragus*, Parac. l. 1. de præparat. & l. 2. de Tart. tr. c. 5. *Citrinulus* eſt Cryſtallus pallidus, Rul. Ex eo fit liquor in modum alkali contra calculum. Alias & *citrinus*, vel *citreus* dicitur de colore flavo pomum *citrum* æmulante, qualis color requiritur in urina ſanorum, Will. de urin. c. 2. Ita Parac. Icterum flavum vocavit *Icteritiam citrinam*, l. de Icter. c. 1. Emplaſtrum quoque vulgaris notitiæ in officinis vocatur *citrinum* a colore. Et eſt nomen Malagmatis, apud P. Ægin. l. 7. c. 18.

CITRONES, occurrit in Paracelſ. Philoſ. ad Athenienſ. l. 1. t. 14. ubi dicit: In ſegregatione

aqua-

aquarum inter alia orta eſſe varia corpora, piſces, animalia carnea, corpora ſalina, & alia corpora in mari occurrentia, ut Corallia, Trina, & *citrones*. Sed quid ſint non exponitur.

* CITTA, *ciſſa*, κίττα, vel κίσσα, idem quod *Pica*, vel *Malacia*. Vide *Pica*. Fœminæ *pica* laborantes dicuntur κιττῶσαι, Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 9.

CIVETTA. Vide *Catus*.

CIVITAS, πόλις, quid ſignificet, & pueris conſtat. *Civitatum* ſitum Medicus intueri, & perſpectum habere debet, ut experimentis judicet, quæ ratione didicit. Gal. l. quod opt. Medicus &c.

CLADOS, κλάδος, *ramum* ab arbore avulſum, aut *talum* ſignificat, quæ implantatur. Uſus Hipp. l. de nat. pu. XXIV. & XXV. 7. 9. Derivativum κλαδαρὸς, *vibratilis*, vibrans inſtar rami teneri. Græcos quoque κλαδαροὺς vocaſſe lumbos fluctuantes ad laſciviam, qui motus alias exprimitur per *criſſare*, teſtatur R. Xeuch. ad Seren. p. 184.

CLAMOR, βοὴ, a βοάω, *clamo*, eſt vocis magnitudo, & ſonus intenſior. Gal. 4. in 6. Ep. t. 5. l. 4. de L. Aff. c. 8. Aliquando parit ſimilem inflammationi affectum citra membranam faucium, & muſculos, l. 4. de L. Aff. c. 6. qui affectus comparatur Laſſitudini ulceroſæ, vel inflammatæ, quæ manibus, cruribus, & lumbis accidit poſt nimium laborem. Scilicet portiones ſpirituoſæ, & humidæ abſumuntur, fibræ, membranæque exiccantur, & anguſtantur, l. 8. de C. M. S. L. c. 1. Interdum *clamor* eſt ſymptoma morborum Tartareorum, ut Medicus debeat judicare ex *clamore* ſemper, quod Tartarus adeſt, quia urit, & pungit inſtar cultri. Paracelſ. l. 2. de Tartar. t. 1. c. 2. in not. Interdum etiam debet eſſe aliquale remedium pro excitandis ſyncope, ſive animi deliquio graviori correptis *clamor*, vel vociferatio, quemadmodum e Practicorum ſcriptis de Syncope conſtat.

CLANGOR, *clange*, κλαγγὴ, vocem ſonoram ſignificat, alias anſerum & gruum propriam. Unde κλαγγώδης φωνὴ, *clangoroſa*, quæ fit etiam in homine ob reſiccationem voci deſtinatorum inſtrumentorum. Hipp. 1. prorrh. ſ. 1. tr. 17. & 19. ſ. 2. tr. 12. Denotat vero acutam vocem cum ſtridore. Frequentius quoque in aliis locis uſus eſt, quæ collegit Foeſ. p. 339. ſeqq.

CLARETA, ſignificat *albumen ovorum*, λεύκωμα, λευκὸν τοῦ ὠοῦ. Rul. in Lex.

CLARETUM dicitur *vinum aromatum infuſione impragnatum*, atque cum ſaccharo dulcoratum. Dicitur alias *vinum*, vel *Potus Hippocraticus*, Schrod. lib. 1. c. 3. Modum componendi monſtrat Petr. Morell. de form. remed. ſ. 1. c. 6. Schenk. Syntag. comp. medic. cl. 2. ſ. 2. c. 4. etiam ad *Moretum*, & *Mulſum*, ſive *Hydromel* extendit. *Claretum*, vel *Vinum artificiale* duplex eſſe poteſt, *Alterans*, & *Purgans*. Utraque exempla vide apud Schrod. lib. 2. cap. 63. Vveker. Antidot. ſpec. l. 2. ſ. 6.

CLARIFICATIO, dicitur ſpecies, vel modus depurationis liquidorum, præſertim decoctorum, ſitque diverſimode: Vel per ſe, dum quod fæculentum eſt, ſubſidet, ut Succus Roſarum, & Limonum &c. Vel interveniente coctione a Sole, & igne, ut Succus Pomorum dulcium & acidorum, pro confectione Syrupi de Pomis Meſue; Vel addendo coctioni albumen ovi, aquam, v. g. quando *clarificatur* ſaccharum, aut mel, & deſpumatur. Aliquando acetum affunditur pro *clarificatione*. Interdum & per iteratam colaturam quidam liquores *clarificantur*. Vide Vveker. Antid. gen. l. 3. c. 37. *Clarificationis* ſpiritualis corporum meminit Paracelſ. Paramir. l. 2. c. 8. & lib. 4. de morb. inviſib. orig. ubi *glorificationem* vocat, deſcribens, quod fiat per remotionem virium naturalium. Hæc non ſunt hujus loci.

CLARITAS, σαφήνεια, plerumque de dictis, & verbis perſpicuis, evidentibuſque accipitur, cum maxima ſit virtus dictionum *claritas*. Gal. l. 1. de Nat. fac. c. 1. licet plerique hominum, relictis *claris*, & notis, (Gr. ἐκ σαφῆ, ἐκ γνώριμα) delectentur potius ænigmatice dictis, τοῖς αἰνιγματωδῶς εἰρημένοις, Gal. 2. in I. prorrh 58. An non hoc etiam quadrat ad hodiernum morem, quando Acidum, & Alkali Ramenta, Moleculæ, Blas, Gas, Leſſas, & id genus alia obtruduntur?

CLARUM, τὸ σαφὲς, λαμπρὸν, præter illam ſignificationem, de qua in præced. dictum eſt, denotat id, quod fit ex cryſtallo. Ruland. in Lex.

CLASIS, *claſma*, κλάσις, κλάσμα, a κλάω, *Frango*, *Fractionem*, *Fracturam* ſignificat. Vide *Fractura*. Quamvis etiam de muſculorum, vel potius tendinum diſtortione, aut reflexione uſurpetur, ubi fere irrita, & inanis eſt muſculorum actio, notante Foeſ. p. 340.

CLAUDIACON, κλαυδιακὸν, nomen eſt *collyrii*, quod deſcribitur à P. Æginet. l. 7. c. 16.

CLAUDICATIO, *clauditas*, χώλωσις, χωλεία, χώλωμα. Vide *Choloma*.

CLAUDO, κλείω, κατακλείω, quid vulgo ſignificet, notum. Antiquis etiam uſitatum *cludo*; ut eſt apud Scrib. Larg. & alios. Vid. Rhod. in Ind. prior. ad Scrib. p. 362. Specialiter in Medicina dicitur de oculis, quando per ſomnum *clau-*

Digitized by Google

clauduntur : item de utero, Hipp. 5. aphor. 51. Sed in Gr. legitur μύειν, ξυμμύειν, cui opponitur τὸ χαίνειν, χάσκειν. Sic & vulnus cicatrice *claudi* dicitur.

CLAVATIO, γόμφωσις. Vide *Gomphoſis*.

CLAVELATI *cineres*, qui dicantur, Vide *Cinis*.

* CLAVICULÆ, uſitatius quam *Claves*, αἱ κλεῖδες, κληῖδες, item κλεῖς, Gal. 8. Anat. admin. c. 1. Vocantur & *Furculæ*. *Ligulæ* dicuntur duo oſſa ſita tranſverſim in pectoris ſummo ſub collo, ita dicta, vel quod Thoracem claudant ſuperius, quemadmodum ſeptum tranſverſum inferius, Galen. d. l. & inſtar *clavis* ſcapulam firment cum ſterno; vel quod antiquas ædium *claves* referant, ſimiles literæ s. Latinæ. Barth. Anat. libell. 4. c. 19. Jung. C. Hofm. comm. Gal. de U. P. 101. ſeqq.

† CLAVIS veſicæ, Catheter. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 2. c. 30. Conſider. Med.

* CLAVIS, κλεὶς, κλειδίον, præter vulgarem ſignificationem, accipitur 1. in Medicina pro *clavicula*, de qua antea: 2. accipitur tropice. Ita *Menſtrua*, præſertim mineralium, h. e. corpora ſolventia vocantur *claves*, quia clauſtra miſtorum aperiunt, & ad interiora viam parant, Libav. Alchym. Pharmac. cap. 4. Imo omnis proceſſus, monſtrans ſecretiorem aliquam operationem, *clavis* nomine venit, Nicol. Flammell. in annot. ad Dion. Zacharii opuſc. Vol. I. Th. Ch. p. 781. vide & p. 293. 298. præſertim in negotio lapidis philoſophici. Unde & *claves Philoſophicæ* dicuntur, quarum duodecim Fratr. Baſilii Valentini publice proſtant. Et *Clavicula* Raimund. Lulii, cujus mentionem fecit Libav. in Apocal. Herm. part. poſt. Et paſſim hujuſmodi *clavium* fit mentio in talibus ſcriptis Spagyricorum.

CLAUSTRUM, κλεῖθρον, κλῆθρον, præter communem ſignificationem, in Medicina denotat locum anguſtum ſub tonſillis ad gutturis aditum, veluti gutturis *clauſtrum*. Hipp. l. 2. de morb. XXIIX. 3. 14.

CLAUSURA, cum additione *Nigromantica*, dicitur Paracelſo quarta ſpecies *Nigromantiæ*, quam ad Philoſophiam ſagacem refert, ſi quis poterit intra corpus abſque externa læſione penetrare, & vel aliquid eximere, vel indere, Philoſ. ſagac. l. 1. Verum abſit a Chriſtiano hæc Magia.

CLAUTHMOS, κλαυθμὸς, id eſt *Fletus*. Vide infra. Dicitur & κλαυθμυρισμὸς, quod occurrit apud Moſchion. de morb. mul. c. 99. quemadmodum & verbum κλαυθμυρίζω, (de quo mox) ſæpius apud eundem legitur, ibidem.

CLAUTHMYRIZO, κλαυμυρίζω, κλαίω, *flere*, ejulare ſignificat cum anhelitu, & ſuſpirio, uti ſolent pueri. Hippoc. ſ. 3. Progn. t. 34. per flere cum magna ſpiritus contentione expoſuit Gal. Hinc κλαυθμώδεις ἀναπνοαὶ, dicuntur luctuoſæ, & ejulabundæ reſpirationes, quæ fiunt interrupto ſpiritu, aut cum ſonitu gemebundo, 6. aph. 54. Et vox acuta, κλαυθμώδης in febribus malignis male legitur, Coac. t. 257. quamvis in prorrh. ſ. 2. t. 12. legatur κλαγγώδης, (de qua paulo ſuperius in *clangor*) quæ tamen non multum diſcrepant. Foeſ. p. 240. Dieter. n. 466.

* CLAVUS, γόμφος, ἧλος, proprie ſignificat inſtrumentum aliquod vel ligneum, vel metallicum, acutum in uno extremo, in altero plerunque craſſius, & rotundum, quo aliquid alteri corpori affigitur. Ad ſimilitudinem hujuſmodi *clavi* etiam parare curavit per artificem *clavum* ex auro capitatum, cujus in palatum exulceratum intruſi beneficio loquela penitus amiſſa artificioſe recuperata fuit. Amat. Luſitat. cent. 6. cur. 14. Similem ex argento ad idem, cum ſucceſſu paratum confirmat Foreſt. l. 32. Obſ. 13. *Clavi* uſum Magicum, quod cordi equino infixus ſpiritum ſagæ detineat, & nectat cum ſpiritu mumiali equi, excuſare conatur, ceu medium licitum ad proditionem ſagarum, Helmont. de magn. vuln. cur. num. 171. Sed fallitur. Alium quoque ſuperſtitioſum *clavi* uſum animadvertit Rhod. ad Scribon. n. 16. Per translationem *clavus* quoque ſignificat verrucarum ſpeciem, non tam tuberculum, quam impreſſionem calloſam ad perioſtia uſque penetrantem, præſertim ad digitos, & in plantis pedum ex calcei preſſu, & intertrigine, acuto interdum dolore ſponte ſerientem; ſemper vero ingredienti moleſtam. Vulgo a forma *Oculus gallinaceus* dicitur, cujus cauſa conſiſtit in ſucco nutritio craſſiori, & ſalino adhærente perioſtio, & portionibus excrementitiis mixto. Rolf. cauſam horum *clavorum* dicit eſſe ſal reverberatum, Ord. & Leth. comm. l. 2. ſ. 3. c. 11. *Clavus* quoque dicitur affectus quidam in oculo, videlicet calloſum, i. e. albo oculi tuberculum, a figuræ ſimilitudine ita dictum. Celſ. l. 7. c. 7. cujus cauſa etiam in ſucci nutritii ſtagnatione, & congelatione ponenda erit. *Clavus* etiam accipitur pro *Condylomatibus induratis matricis*, Avic. l. 3. fen. 21. tr. 4. c. 22.

CLEIDION, κλειδίον, vel eſt epitheton *Paſtilli* magnopere adſtringentis, & in dyſenteria, hæmoptyſi, cœliaca, &c. utilis, quales deſcribuntur ap. Gal. l. 9. de C. M. P. L. c. 5. & Ægin. lib. 7. c. 12. vel nomen *Epithematis* ejuſdem cum paſtillis facultatis, apud Aetium l. 9. Nominis vero ratio adſtrictoriam virtutem exprimit,

primit, quaſi *claudentem*. Κλειδίον cnim idem eſt, quod *Clavis*, vel *Clavicula*.

Cleis, κλεὶς. Vide *Clavis*.

Cleisagra, κλεισάγρα, (fortaſſis melius κλειδάγρα) dici poteſt ſpecies Arthritidis jugulorum, ſive clavicularum articularionem obſidentis. Paræus l. 17. Chir. c. 1.

Cleithron, κλεῖθρον. Vide *Clauſtrum*.

Cleizo, κληΐζω, aut κλήζω, i. e. *celebro*, publice commemoro cum laude. Hipp. 3. de artic. t. 20.

Clepsydra, κλεψύδρα, fuit olim vaſculum ab antiquis excogitatum pro horologio, de cujus ſtructura, & parandi modo prolixe ſcripſit Gal. l. de cujuſque animi peccaior. notitia, atque medela, cap. 5. Hinc translatum ad labores Chymicos, quibus *Clepſydra*, vel *Clepſydria* eſt ſubductio liquoris per vaſis ſolidi ſubtus perforati foramen, quod *Oculus* dicitur. Ea res olim fiebat in horariis machinis. Unde nomen habet; quamquam non aqua tantum ſubducatur, ſed & oleum, & fuſiones mineralium. Ruland. & Johnſ. in Lexic. *Clepſydra* quoque dicitur inſtrumentum, per quod fieri poteſt ſuffitus in orificium matricis. Parac. l. de Icter. c. 3.

Clepto, κλέπτω, ſignificat *furari*, clanculum ſubtrahere. Uſus Hipp. de oculi ſplendore, & videndi acie imminuta, de ſal. diæt. t. 33. & l. 2. de morb. XII. 9. Per translationem etiam ſignificat *animum fallere*, & judicium ſubtrahere. Quo ſenſu accepit Idem l. 5. Epid. XIV. 3. quod alibi per συγκλέπτειν expreſſit, de cap. vuln. XV. 3. XVI. 2. quamvis in priori loco mendoſe legatur συμβλέπειν, pro συγκλέπτειν, uti ex verborum connexione, & ſenſu patet.

Clibanus, aliis *Cribanus*, κλίβανος, κρίβανος, ſignificat *Teſtum*, ſive *Furnum* minorem, ſub, & in quo panes, & alia edulia coqui poſſunt. Unde *Panis clibanites*, ἄρτος κλιβανίτης, κριβανίτης, dicitur, qui diſtinguitur ab ἰπνίτῃ, in *furno* cocto. Gal. lib. 1. de A. F. cap. 2. Vide *Furnus*.

Clidion, κλειδίον. Vide *Cleidion*.

Clima, κλίμα, in genere *Declivitatem* ſignificat, a κλίνω, *inclino*. Receptior tamen eſt ſtricta ſignificatio Geographica, quando ſignificat ſpatium terræ, vel regionum duobus parallelis incluſum, tanto disjunctis interſtitio, ut dies longiſſimus dimidia hora in uno longior, vel brevior ſit, quam in altero. Vitruv. l. 1. c. 1. Et hanc *climatum* terræ diverſitatem ſcitu neceſſariam rectiſſime dixit Paracelſus, quia diverſam etiam curam morborum parit, & diætam in morbis inſtituendam variat, & ſalium ſpecies diverſas facit, lib. de Tart. morb. c. 2. l. 2. de podagr. & lib. de caduco matric. §. 8.

Climacion, κλιμάκιον, vel κλιμακίδιον, ap. Hipp. ſignificat *ſcalam*. Hipp. 1. de artic. t. 17. Idem quod *climax*, κλίμαξ.

Climacter, κλιμακτὴρ, vel idem denotat quod κλιμάκιον, *ſcalæ gradum*, Hipp. d. l. t. 18. & 21. & ſ. 4. t. 55. vel per translationem ſignificat annum ſcanſilem, & ita idem, quod *Climactericus* annus, κλιμακτηρικός. Tales anni ſunt per certos gradus, vel certam diſtantiam, aut numerum ſeptenarium, & nonarium diſtincti, & inter hos quadrageſimus nonus, & ſexageſimus tertius præ aliis notatu digniſſimi habiti, quod in his inſignes mutationes, & pericula vitæ metuenda ſint, quemadmodum ex Plinio, Cenſorino, Gellio, & aliis conſtat. Invenerunt etiam adhuc hodieque fidem inter Chriſtianos, & eruditos. Enimvero ſalva authoritate aliorum, cum nec numero ulla ſit efficacia attribuenda, nec aliæ rationes prægnantes ex fundamentis Phyſicis adduci poſſint, non mihi videtur illis annis, præ aliis, peculiaris prærogativa concedenda eſſe. Obſervationes obſervationibus in contrarium facile refelli poſſunt. Quæ per analogiſmum huc applicari ſolent a diebus Criticis, ſunt ἀφορδιόντα. Criſis enim ſaltem locum haber in ægrotis. Anni Climacterici etiam ad ſanos pertinent. Quid, quod nec Criſes ſint adeo certæ? Quicquid tandem horum ſit, placet nobis ſententia Rolfink. Ord. ac Meth. Gen. l. 4. ſ. 1. c. 8. Tutius eſſe, non aperire ægris annorum *climactericorum* periculum, cum imaginatio tantas turbas dare poſſit, ut fatum acceleret ante tempus. Et p. p. Ut in numeris fundamentum non habet, ita nec curſum ſuum abſolvit vita ἐν τῷ θεῷ conſiſtens, & in natura.

Climax, κλίμαξ. Vide *Scala*.

Climia, *Chlimia*, idem quod *Cadmia*. Libav. Apoc. Herm. part. prior. *Climia Ereps* eſt *Cadmia Auripigmenti*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Cline, κλίνη, *lectum* ſignificat, a κλίνεσθαι, quod in illo recumbamus, vel reclinemus. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXXVII. 12. ubi tamen legitur κλισίη, quod idem eſſe cum κλίνη vult Erotianus l. de nat. mul. IV. 8. l. de Steril. XXVII. 12. Vide *Lectus*.

Clineres, κλινήρης. Vide *Clinopetes*.

Clinicus, κλινικὸς, dicitur vel de Medico, qui ægros lecto affixos inviſit, & curat. Unde & illa Medicina *clinice* dicitur, apud Plin. l. 29. c. 1. de Hippocrate authore primo *clinices*, & Lang. l. 1. ep. 51. vel de ægro, qui lecto affixus eſt. Et ita idem, quod κλινοπετής. Plin. l. 25. cap. 5.

Cʟɪɴᴏᴅɪᴀ, dicuntur omnis generis gemmæ, & pretioſa, quæ ornatus gratia in auribus, collo, pectore, &c. geſtantur. C. Hofman. comm. de U. P. n. 423.

Cʟɪɴᴏɪᴅᴇs, κλινοειδὴς, *lecti formam habens*. Tres proceſſus, vel apophyſes oſſis ſphenoidis in capite dicuntur κλινοειδεῖς, quod lectum repræſentent; quarum una poſtica ſuperiorem; duæ vero anticæ inferiorem lecti partem referunt. Gorr. Aſt revera quatuor ſunt proceſſus minores, qui *ſellam Turcicam* dictam, vel Ephippium efformant. Vid. Barthol. Anat. libell. 4. c. 8. & Lind. Medic. Phyſiolog. cap. 8. §. 89.

Cʟɪɴᴏᴘᴀʟᴇ, κλινοπάλη, *concubitum venereum* in lecto, velut colluctationem, & palæſtram ſignificat, ex Sveton. in vit. Domitiani, cap. 22. Hinc hebetiorem, & debiliorem Veneris uſum *Clinopalem nudipedalem* dici poſſe, exiſtimat Lang. l. 2. ep. 9. ubi & aliam ſignificationem ſacrorum Judaicorum nudipedalium ex Tertulliano, & Hieronymo adduxit, quæ non eſt hujus loci.

Cʟɪɴᴏᴘᴇᴛᴇs, κλινοπετὴς, *lecto affixus*. Dicitur & κλινήρης. Opponitur τῷ ὀρθοστάδην, vel ὀρθοστάδιος, qui erecto corpore incedit. An vero hoc epitheton ſolum de ſanis, & illud de ægris proprium ſit, vide θεώρησιν noſtram in Dogm. Gen. p. 335.

Cʟɪsɪᴀ, κλισία, Hipp. idem eſt, quod κλίνη. Vide *Cline:* denotatque *lectum*, vel *ſellam*, in qua reclivi cervice etiam recumbere poſſumus. Alias & *tabernaculum*, & *caſam*, vel tugurium ſignificare ex Lexicographis conſtat.

Cʟɪsᴍᴏs, κλισμὸς, idem ſignificat, quod κλισία, vel κλίνη, *lectum*, aut *ſellam recubitoriam*. Hipp. l. 2. de morb. mul. XLI. 12.

Cʟɪssᴜs, dicitur Paracelſ. lib. 4. tr. 1. cap. 2. virtus illa, vel viciſſitudo occulta rerum, vadens, & rediens, unde primum exivit, oriens, & occidens. Ita omnes herbarum flores ad veſperam flacceſcunt, mane iterum expanduntur. Et virtus radicis primum in caulem tranſit, & reliqua, quæ ſurgunt ex eis, tandem in eas revertitur, per autumnum ibidem deliteſcens, & per hyemem uſque ad ver, & æſtatem. Rul. & Johnſ. in Lex. Sumitur etiam pro *clyſſo*, qui eſt opus Chymicum, de quo infra.

Cʟɪᴛᴏʀɪs, κλειτορίς. Reperitur & κλιτορὶς, item κλειθορὶς, & κλεῖθρον, *Mentula*, vel *penis muliebris*, ob ſimilitudinem formæ cum virili, veteribus etiam *Nympha*. Eſt particula corporis ſolida in ſexu fœminino ſita in ſuperiore parte media matricis, vel ſinus muliebris, ubi concurrunt nymphæ ante meatum urinarium inſtar penis parvuli interdum protuberans, ſubſtantia poroſa, nervoſaque conſtans, cujus accuratiorem deſcriptionem videre, & legere licet in Anatomicis, præſertim Rolfinx. Ord. ac Meth. Gen. dictar. part. Part. 2. cap. 42. Barthol. Anat. l. 1. cap. 34. De ejus uſu laſcivo jung. C. Hofm. in comm. de U. P. n. 1064.

Cʟᴏᴀᴄᴀ, ὀχετὸς, ἀφεδρών, ſignificat *locum ad ſeceſſum*, vel alvi excrementa deponenda, cujus vicinitas aerem quoque inficere, & fœtentem reddere poteſt. Gal. c. 1. in 3. Epid. t. 14.

Cʟᴏɴᴏᴅᴇs, κλονώδης, i. e. *vibratus*, epitheton pulſus vehementis, vel magni, & ſimul inæqualis etiam in una pulſatione: Coincidit ferme cum *convulſivo*. Eſt ſimilis jaculorum, vel virgarum vibrationi. Gal. l. 2. de cauſſ. pulſ. c. 6. l. de diff. pulſ. c. 28. & alibi.

Cʟᴏɴᴏs, κλόνος, ſignificat *motum*, qualis eſt tumultuantium, *inordinatum*. Idem, quod ταραχή, θόρυβος. Per translationem *motus convulſivus Epilepticorum* dicitur κλόνος, aut *motus clonicus*, uti paſſim in Practicis hoc tit. videre eſt, præſertim apud Rolf. Meth. cogn. & cur. morb. cap. partic. Diſp. VII. & in Epitom. meth. cogn. & cur. morb. corp. partic. l. 1. part. 1. c. 15. i. e. *Vibratio*.

Cʟᴜᴅᴏ, *Cluſus*, idem quod *Claudo*, *Clauſus*. Uſurpatur a Scrib. L. n. 42. 97. Vide Rhod. Ind. prior. in ill.

* Cʟᴜɴᴇs, γλουτοὶ, πυγαὶ, idem quod *Nates*. Vide infra ſuo loco.

* Cʟʏᴅᴏɴ, κλύδων, *fluctuationem*, & flatulentiam ſignificat. Eſtque ſymptoma actionis læſæ, ſcil. Chylificationis partim imminutæ, partim depravatæ, cujus cauſſa vel in aſſumtorum alimentorum ineptitudine, ſi videlicet cibi, & potus flatuoſi ſint, vel in fermenti chylificantis cruditate flatulenta, vel etiam in utroque vitio ſimul quærenda. Meminit Gal. de diff. Sympt. c. 4.

† Cʟʏᴍᴀ, fæx auri, vel argenti. Domin. Leonis l. 4. ſ. 1. c. 24. p. 363.

Cʟʏᴘᴇᴜs, ἀσπὶς, quid ſignificet, notum eſt. Quid vero fuerit *clypeus balnei* apud Vitruv. l. 5. c. 10. in balneis veterum uſitatus, paucos hactenus aſſecutos eſſe, teſtatur Rhod. ap. Scrib. Larg. p. 104. qui tamen ex Franciſci Robortelli explicatione Ruderum balnearum Piſanæ urbis aliquo modo declarat, quod fuerit inſtrumentum æreum *clypei* inſtar rotundum, quo obſtruebatur lumen illud in hæmiſphærio magno balnearum, ad quos vapores, qui aſcenderant, per alveolos communi concurſu ferebantur, & exibant. Hunc *clypeum* catena ferrea ſuſpenſum aut reducere, aut demittere potuerunt, ut pro hominum arbitrio, qui lavabantur,

vabantur, caloris temperatura fieret, p. 112.

Clyssiformis *Deſtillatio* dicitur, quando per retortam tubulatam deſtillantur, quæ accendi, & detonari apta ſunt. D. D. Vvedel. Ph. I. A. F. R. l. 1. ſ. 3. c. 3.

Clysma, κλύσμα. Vide *Clyſter*. *Clyſmatica* ars dicitur Chirurgia *infuſoria*. Vide *Infuſio*.

Clyssus, κλυσσὸς, an a κλύζω, *abluo*, vel a κλύδων, *fluctuatio*, deduci debeat, ac poſſit, obſcurum eſt. Eſt terminus technicus Chymicus, denotatque ſpiritus minerales compoſitos. Præſertim vero Antimonium baſis *clyſſi* ſtatuitur. Triplex dicitur, Minoris, medii, & majoris apparatus, quorum omnium deſcriptionem vide apud Rolf. Chymiæ, l. 3. ſ. 2. art. 1. c. 24. Schrod. l. 3. cap. 17. ubi vocatur *Aqua Stimmi Sulphurea*. Hofm. in clavi ad illum locum. Aliter vero deſcripſerunt *clyſſum* Rul. & ex hoc Johnſ. quod totam rei eſſentiam complecti poteſt. Quandoquidem abjectis impuritatibus, & fæcibus, quicquid eſt in ea eſſentiale, ad unum redigitur compoſitum. Vel eſt extractio ſubtilitatis omnium plantæ partium, in unum eſſe commune coiens. Et duobus modis uniri poteſt, ſive ut omnes e diverſis partibus extractæ eſſentiæ conjungantur, incorporenturque, ſive ut oleum ſit in una cucurbita, in altera ſal, in tertia liquor, atque ita unico alembico ſubjecto deſtillentur per communem canalem, & ſic uniantur. Sed non ita facile hoc ſuccedet. Non enim pariter aſcendunt aquæ, & ſales. Itaque in diverſis oleis, & aquis id fieri poſſit. Hæc Ruland. Hinc & *clyſſum* pro Synonymo *Quintæ Eſſentiæ* ſumpſit Jacob. le Morr. Chym. Medico-Phyſ. cap. 15. pag. 192. *Clyſſus* etiam in genere deſcribitur, quod ſit ſpecies Chymica, cum ejuſdem rei ſpecies diverſæ ſeorſim elaboratæ rurſus conjunguntur: v. g. cum Sal, Sulphur, & Spiritus ſeorſim extracta, v. g. ex Carduo bened. & Tabaco, iterum conjunguntur. Morley. Proleg. Coll. Ch. Leid. c. 4.

† Clyster nocturnus, qui nocte integra retinendus, ſicubi refrigerandum impenſe. Rodericus a Caſtro de morb. mul. l. 1. c. 2.

* Clyster, *Clyſterium*, κλυστὴρ, κλυστήριον, item *Clyſma*, *Clyſmus*, κλύσμα, κλυσμὸς, & a modo applicationis ἔνεμα, *Enema*, quaſi *Injectio*; quamvis Medici hujus temporis *Clyſteris*, & *Enematis* Græcis vocibus in Latinitatem aſſumtis, quam Latinis malint uti. Bifariam accipitur, videlicet late, & ſtricte. Late ſignificat quamvis ablutionem, aut injectionem aliquam in partem quamlibet, ut ſunt anus, uterus, veſica, penis, aures, ſinus, & fiſtuloſa ulcera. Eſt igitur *Clyſter* medicamenti genus, quando liquidum intra partem aliquam corporis injicitur. Stricte vero denotat injectionem liquoris in anum, vel inteſtinum rectum, beneficio fiſtulæ alicujus, vel canalis, qui ἔλασμα dicitur, teſte Linden. Ex. IV. §. 101. Quæ fiunt in uterum, vocantur μητρεγχύται: quæ in aurem, ὠτεγχύται: quæ in veſicam, καθετῆρες, Gal. l. 5. Meth. Med. c. 7. Qui termini omnes etiam de inſtrumentis ibidem accipiuntur. Dividuntur *Clyſteres* in Purgantes, & Alterantes. Alii addunt Corroborantes. An etiam dentur Nutrientes? non eſt hujus loci determinare. Sano ſenſu non videtur negandum. Modum componendi, & præparandi *Clyſteres*, vel *Enemata* vid. apud Vveker. Antidor. gen. lib. 1. c. 16. Schrod. l. 2. c. 45. Morell. Meth. præſcr. form. l. 2. ſ. 2. c. 14. & 15. Schenk. Syntagm. comp. & præſer. med. Part. ſpec. claſſ. 2. ſect. 2. cap. 4. Multas vero horum formulas videſis apud Vveker. Antidot. ſpec. lib. 2. ſect. 9. *Clyſterum* fuiſſe uſum nobilem apud veteres, demonſtrat Linden. d. l. Scribon. Larg. etiam vocavit *Cluſterem*, num. 179. propter mutuum veteribus U, & Y uſum, notante Rhod. ad h. l.

Cnacos, *Cnecos*, κνηκὶς, κνηκὸς, ſignificat colorem ex albo, & fulvo miſtum. C. Hofm. Var. Lect. l. 2. c. 10.

Cnaphos, κνάφος, & *carduum fullonum*, & *officinam fulloniam* denotare videtur. Unde κνάφου καθαρμὸς, *ſordes in officina fullonia*, Hipp. lib. 2. de morb. mul. VII. 7. Jung. Foeſ. p. 341.

Cnema, κνῆμα, rectius κνῆσμα. Vide *Cneſma*.

* Cneme, κνήμη, *tibiam* ſignificat. Vide *Tibia*.

Cnemodactylæos, κνημοδακτύλαιος, eſt nomen Muſculi digitos pedis extendentis, qui & *Longus* dicitur, a ſuperiori tibia anterius extorti, & quatuor diſtinctis tendinibus in quatuor digitos deſinentis. Blaſ. Med. Un. p. m. 219.

Cnesera, κνησέρα. Vide *Creſera*.

Cnesis, κνῆσις, idem quod κνῆσμα, vel κνησμὸς, *puncturam*, *pruritum*, vellicationem, morſum ſignificat. Legitur de pectoris dolore punctorio, apud Hipp. Coac. t. 469. Jung. Foeſ. p. 342.

Cnesma, κνῆσμα, *ramentum*, aut *raſuram*, quale poſt pruritum, & ſcalptum ſequi ſolet, ſignificat. Aliis κνῆμα legitur, fortaſſis mendoſe. Illo uſus eſt Hippoc. de plumbi *ramentis*, de nat. pueri IX. 21.

Cnesmos, κνησμὸς, *pruritum*, & *ſcalptum* ſignificat. Poſteriorem confirmat ſignificationem Gal. c. 5. in 6. Epid. t. 4. deſcribens per impetum, & motionem per ungues effectam, quam

Digitized by Google

in prurientes partes animantia faciunt, idque a natura omnibus ineſt. Hinc κνησμώδης, *pruriginoſus*, quod de puſtulis latis negatur, 6. aph. 9. ſcil. ob humiditatem obtundentem ſalinam nitroſam acrimoniam. Eſt enim κνησμὸς, *pruritus*, dolorifica voluptas in cute excitata ab acri ſalſo ichore tenui, ſine exulceratione. Dieter. n. 467.

Cnester, *Cneſtis*, *Cneſtron*, κνηςὴς, κνῆςις, κνηςήριον, contracte κνῆςρον, *radulam*, aut inſtrumentum ferreum, quo aliquid raditur, aut cultrum, quo quid ſecamus, ſignificat. Hinc τυροκνῆςις dicitur *culter*, quo coqui caſeum deradunt, aut diſſecant. Vox κνηςὴρ legitur apud Nicandr. in Ther. & Alexipharmac. Alias κνῆςρον etiam nomen plantæ eſt, quæ alias *Cneoron*, aut *Thymelæa* dicitur. Sed hæc ſignificatio non eſt hujus loci. Vide Foeſ. d. l.

Cnicelaeon, κνικέλαιον, i. e. *oleum Cnicinum*. De hoc legatur Dioſc. l. 1. c. 44.

Cnidelaeon, κνιδέλαιον, i. e. *oleum e grano Gnidio* expreſſum. Dioſc. d. l. c. 43.

Cnidios, κνίδιος. Vide *Gnidius*.

Cnidosis, κνίδωσις, ſignificat *pungentem pruritum*, aut *uredinem*, qualis ab urtica excitatur, quæ Gr. κνίδη dicitur. Uſus Hipp. aliquoties, 2. prorrh. XXXVII. t. 3. XXXIIX. 6. XLVII. 10.

Cnipotes, κνιπότης, dicitur *prurigo*, *pruritus*, cum *ſiccitate*. Uſurpavit Hippoc. de ξηροφθαλμία, l. de loc. in hom. XXI. 8. Scilicet ab effluviis, aut vaporibus, aut alcalicis exaltatis.

Cnipos, κνιπὸς, a κνίζω, quod per tranſlationem etiam ſignificat, *moleſtus ſum*, ſcrupulum injicio, ſtomachum facio, dicitur de faſtidioſo, qui attingere in menſa nihil eorum ſolet, quo populus utitur, quin & in omni deliciarum affluentia, niſi quid novum atque inexpectatum, & ad ambitionem, non ad utilitatem comparatum apponitur, conſuetus electitia ſectari, nihil invenit, quod ad palatum faciat: uno verbo: *Cupedius*. Linden. Ex. X. §. 82.

Cnismos, κνισμὸς, idem quod *cneſmos*, *pruritum* ſignificat. Gorr. p. 233.

Cnissa, κνίσσα. Vide *Nidor*.

Cnyma, κνῦμα, vel *levem pruritum*, aut moleſtam puncturam ſignificat, uti uſurpavit Hipp. l. 2. de morb. mul. XXV. 33. quamvis paſſim κνῦμα legatur, de plumbeo peſſulo in pudenda immiſſo æſtum faciente, qui eximendus rurſus, & aquæ frigidæ prius immergendus. Vel ſignificat juxta Gal. in Exeg. voc. Hipp. vocem ad levem quendam ſtrepitum, & ſonum imitandum. Unde particip. κνυζώμενος, *qui leviter ſuſpirat*. Hinc κνυζηθμὸς, *querulus canum gannitus*, & *ſonus* proprie dicitur. Foeſ. d. l.

Co, *Cos*, *Coos*, κῶ, κῶς, κῶος, nomen inſulæ, & urbis in mari Ægeo mediterraneo ſitæ, Patria Hippocratis, qui propterea *Cous* paſſim dicitur. Zona eadem gaudet cum Inſula *Gnido*, exquiſite temperata, juxta Gal. 3. aph. 14. Vinum *coum*, κῶος οἶνος, eſt quinta vini ſalſi ſpecies, juxta Plin. l. 14. c. 8. cujus ex Italico vino faciendi modum artificialem ſcribit a Catone demonſtratum fuiſſe, ſuper omnia in Sole quadriennio maturandum præcipiente, de quo & Conſtantinus Cæſar Agricul. l. 8. c. 23. Aliqui, inquit, muſti partes tres, & aquæ marinæ partem unam ad tertias coquunt. Alii Salis drachmas 12. defruti congium, muſti congium unum, ſpicæ Celticæ drachm. 16. in vini albi metretas duas admiſcent. Gorr. p. 259.

Coactile, πῖλος, *veſtem*, vel *indumentum* ſignificat *ex coactis lanis compactum*. Hinc *Coactilarius*, πιλοποιὸς, qui *pileos* ex *coactis lanis* conficit. Joh. Rhod. ad Scrib. L. p. 230. quamvis C. Hofm. rectius generaliorem tribuat ſignificationem, pro omni eo ſumens, qui facit ἐμπίλια, Lat. *Impilia*, πιλωτὰ κτήματα, h. e. omnis generis res ex lana compacta paratas. Unde Germanicum noſtrum *Filb* eſſe videtur, com. ad Gal. de U. P. n. 883.

Coactio, *Coactus*, *cogi*. Vide *Anance*. *Coactor*, idem quod *coactilarius*, teſte Rhod. & Hofmann. dd. ll. Alias *coactio* quoque eſt nomen paſſionis in animalibus, ex qua varia ægritudinum genera naſcuntur, ideo ſic appellata, quod ab injuria, labore, & *coactione* contingat. Veget. in Mulomedicina, c. 37. 38. p. m. 32. 33.

Coadjuvans, *cooperans*, σύνεργος, *coadjutrix*, ſumitur in bonam, & malam partem. Illuc pertinet, quando Medici ad præceptum Hipp. debent eſſe σύνεργοι, *cooperarii* naturæ. Huc pertinet, quando dicitur de Cauſſæ morbificæ quadam ſpecie, quæ ſua virtute morbum efficere non poteſt, ſed alteri auxiliatur: ut libido articularem morbum promovet, & ſanguinis eruptionem remigatio. Gal. l. Introd. cap. 8.

Coadunatio, Rul. & Johnſ. dicitur elaboratio, qua uniuntur diſgregata, Gr. ἕνωσις dici poteſt. Appellatur nonnunquam ſpeciei excellentioris nomine *coagulatio*. Unde extitit illud dogma, quod Chymicum artificium in ſolutione, & coagulatione conſiſtat, quo tamen reſpicitur ad Lapidis Philoſophici myſterium potius, (ſi Diis placet). Ita *coadunatio* eſt ſolutionis reductio in his, in quibus fieri poteſt. Ejus ſpecies ſunt duæ, *Compoſitio*, & *Coagulatio*. Vide *Compreſſiva*.

Coagu-

Digitized by Google

Coagulatio. Magna occurrit ambiguitas, & æquivocatio circa hoc vocabulum, ita ut ſere Delio quis opus haberet natatore. Potiſſimum autem dupliciter accipitur, Late, & Stricte. Late æquipollet vocabulis *coadunatio*, *concretio*, *congelatio*, Gr. σύγκρισις, πῆξις. Gal. l. 1. de Temper. fin. Rul. & Johnſ. deſcribunt *coagulationem* per comprehenſionem, quando totum ſimul comprehenſum, remiſſumque ad uniformem ſubſtantiam *coagulatur*, aut coit. Et in hac ſignificatione ſæpiſſime etiam ſumitur in ſcriptis Chymicis. Stricte vero dicitur, quando quibuſdam ſegregatis reliquum concreſcit. Vocatur *coagulatio* per ſegregationem. Hinc B. Rolſ. dixit, *coagulationes* fiunt diſcuſſione humiditatis. Harumque duas ſpecies conſtituit, *Fixationem*, & *Præcipitationem*, de quibus ſuo loco, Chym. l. 2. c. 4. Jung. Vvill. de ferment. c. 12. *Coagulatio* eſt humoris in quaeunque re externa, vel interna privatio. Jac. le Mort. Chym. Medic. Phyſ. cap. 5. pag. 30. Junken. *coagulationem* duplicem conſtituit Chymicam; unam calidam, quæ eſt rei liquidæ ad ſolidam maſſam per humiditatis mediante calore privationem reductio; alteram frigidam, qua res in calido diſſolutæ in frigido coagulantur. Chym. Med. Phyſ. P. 1. ſ. 1. c. 4. p. 72. Ad ſimilitudinem artificialium operationum terminorum horum acceptio haud infrequens eſt in deſcribenda ſanguinis, & humorum aliorum præternaturali certa *concretione*, apud recentiores Medicos, præſertim Th. Vvillis de ſebribus malign. Sylvium in Prax. Medic. lib. 1. c. 17. §. 5. c. 20. §. 5. c. 30. §. 104. & ſæpius alibi, quemadmodum & hujus in Indice videre licet.

Coagulum, πυτία, ζύμωσις, aliis, Dioſc. Gal. Ægin. ſcribitur πιτύα, ſed mendoſe, recte notante Henr. Stephano in Theſauro, & ſubſtituente πυτία (quæ tamen ſcriptura mihi etiam mendo non carere videtur, ob nullam derivandi rationem) a πήγνυμι concreſcere facio, vel πήγω. Ariſtot. lib. 3. de Hiſt. Anim. cap. 21. πυετία proprie nihil aliud eſt, quam lactis, vel lactei liquoris in ventriculo animalium, quæ adhuc ſugunt, concretio, & condenſatio, Schr. lib. 2. c. 36. Vid. C. Hofmann. l. 2. Var. Lect. c. 28. Horum varia in Medicina uſitata eſſe conſtat ex Gal. v. g. hinnuli. lib. 2 de Antidot. cap. 19. pulli cervini, c. 15. leporis, l. 9. de C. M. S. L. cap. 1. Jung. Ægin. lib. 7. voc. Pytia, Scrib. Larg. num. 188. 197. & ad h. l. Rhod. in not. ubi ſimul facultas omnis *coaguli* exprimitur, quod ſit acris naturæ, & tenuis, diſcutientiſque, id quod & Galen. docuit l. 10. de S. F. Vid. & Dioſc. l. 2. c. 86. Alias vulgatior uſus *coaguli* conſiſtit in præcipitando lacte ad efformandos caſeos, uti patet ex Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 17. & Th. Will. de ferment. cap. 11. Spagyrici quoque ſibi finxerunt Ænigmatica, & Metaphyſica (ſi Diis placet) *Coagula*: v. g. Mercurius dicitur *coagulum*, h. c. Mercurius noſter, vel Philoſophorum in cœlo metaphyſico: *Coagulum coagulans*, Sulphur Philoſophorum, prima materia. Unde aurum noſtrum. Fermentum fermenti, ſpiritum *coagulans*, Sulphur *coagulans* Mercurium. Rul. & Johnſ. Quis non rideat contradictiones? Baſil. Valent. *coagulationem* denegat Mercurio, & tribuit Sali, tr. repetitionis de Lap. Philoſ. Tranſeant hæ nugæ. Præternaturaliter etiam quandoque *coagulum* dicitur de portionibus quibuſdam vitioſis, maligne corruptis, humores, præſertim ſanguinem, ad *coagulationem* cogentibus, uti apud Vvil. & alios videre licet.

Coalescentia, σύμφυσις, ξύμφυσις, ξυμφυὴς, ſignificat unionem, & compaginem duorum corporum antea diſparatorum, ex argum. Hipp. 6. aph. 19. 24. 7. aph. 28. Stricte vero ſæpius de oſſium *coalitu*, & unione ſumitur ab eodem, 2. de artic. t. 34. & ſ. 4. t. 63.

Coalternæ *febres* vocantur, quando duæ ſebres concurrunt in ægro, ita ut brevi a fine integro paroxyſmi unius invadat alter paroxyſmus alterius ſpeciei. Laur. Bell. in Opuſc. Med. tit. de febr. p. m. 253.

Coarctatio, vocatur ſubmerſio pulſus, & parvitas in principio paroxyſmi febrilis. Avic. l. 4. fen. 1. t. 2. c. 2.

* Coarticulatio, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Cobaltum, eſt *cadmia nativa*, recrementum metallicum, vel minerale terreum, colore fere nigrum, argenti, vel æris particeps, Muſcarum venenum. Schr. l. 3. c. 18. Jung. Fr. Hoſ. in clav. ad hoc l. ubi duplex eſſe dicit, aliud metalli expers, & lapidis ſpeciem; aliud Metalli ferax.

Cobites, κωβιός, κῶθος, ὀξύρυγχος, vel δακόλιθος, dici poſſet. Nomen piſciculi in aquis fontanis, & rivis degentis, diverſæ fortis: Cujus uſus in cibis ſolet eſſe, vel vulgaris, vel in majori æſtimatione, uti eſt *Cobitas*, *Barbatula*, *Fundulus*. Vid. Aldrov. l. 5. de piſc. c. 30. 31.

Coccalos, κόκκαλος, *nucem pineam* ſignificat. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 60. Pertinet ad Botanicam.

Coccon, κόκκον, *granum mali punici* ſignificat, nec etiam hujus eſt loci. Uſus Hippocr. l. 1. de morb. mul. LXIII. 36. teſte Foeſ. pag. 346. quamvis Lind. κυκεῶνα poſuerit.

Coccos, *κόκκος*, *Granum* quodvis, aut *Baccam* denotat. Stricte vero ab Hipp. ſumptum pro *cocco cnidio*, ſive baccis laureolæ; quarum deſcriptio etiam huc non ſpectat. Vid. Hipp. d. l. 1. de morb. mul. LXIII. 19. CXX. 25. CXXIII. 9. 26. &c. Quid *coccus Polonica* ſit, Vid. Eph. Nat. Cur. A. III. Q. 104. De *Grano tinctorio*, *κόκκῳ βαφικῷ*, conſulas etiam Herbariæ rei ſcriptores.

Coccyx, *κόκκυξ*. Vide *Cauda*, *Cuculus*.

Cochab, nomen ſideris cœleſtis, quod operationem ſuam habere exiſtimat in Cete, & Balænas, quando ſemina emittunt, Paracelſ. tr. 1. de peſtil.

Cochlax, *κόχλαξ*, *Silex*. Vid. infra *Silex*.

Cochia, *κόκχια*, epitheton *Pilularum* officinalium uſitatiſſimarum. Deſcriptio eſt Phaſis l. 9. de Almanſor. Videntur ita dictæ a forma, quæ granum, vel baccam, *κόκκον*, repræſentat. An non & a *κόχος* derivari poſſent, quod humorem copioſe defluentem ſignificat?

Cochinella, vel *cochinilla*, eſt nomen inſecti, vel vermiculi in baccis granorum Chermes geniti, tincturam elegantem Scarlatinam præbentis. Ejus quoque uſus hodieque inſignis eſt in Medicina. Jung. obſervationes de cochinilla, in Act. Philoſ. Oldenburgii Anno 1618. Menſ. Octobr.

Cochlea, *κόχλος*, *κοχλίας*, *Limax*, eſt nomen animalculi cujuſdam teſtacei exanguis, terreſtris, aquatici, & marini, cujus deſcriptionem, & ſpecies, ut & uſum in cibis, inque medicina prolixe reperies apud Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 29. & ſeqq. qui & æquivocationem expediit. Rondelet. de Teſtac. l. 2. c. 26. Quoad uſum, jungatur Schroder. lib. 3. cl. 1. n. 18. Bruyerin. lib. 13. de R. C. cap. 51. Olim Africanam in uſu potiſſimum fuiſſe, non ſolum conſtat e Galen. aliquot in locis, ſed & Scrib. Larg. num. 122. Cochleæ carnem, & mucum commendavit ad ani procidentiam, Hipp. lib. de fiſtul. IV. 3. De ſaginandis *cochleis*, ut fiant ſalubriores, vide Rob. Keuch. ad Q. Seren. p. 200. ſeqq. Tropice dicitur de cavitate quadam in *Aure*. Vide *Auris*. Barthol. Anat. Libell. 4. c. 6. *Cochleæ* quoque vocantur in machinis, quibus *Trochleæ* moventur. Oribaſ. de machin. cap. 4. & 5.

Cochleare, *Cochlear*, *cochlearium*, Parac. *κοχλιάριον*, quale ſit inſtrumentum ad capiendos cibos liquidiores uſitatiſſimum, & pueris liquet. Sumitur & pro menſura medica, eſtque vel majus, vel minus. Gal. de puer. epilept. ſub fin. l. 7. M. M. c. 11. Significat & inſtrumentum ad elevandam uvulam relaxatam, l. 6. de C. M. S. L. c. 3. cujus figuram vide apud Aquap. & Sculterum Arm. Chirurg. Part. I. Tab. IX. fig. 7. *Cochlearis*, quo calculi eximuntur, Tab. XVII. fig. 5. & *cochlearis* anſerini, Tab. XVI. fig. 7. quæ in textu Spathula roſtro anſerino prædita dicitur. Tropice hoc etiam nomine exornavit, ab aliquali formæ ſimilitudine, Oſſiculum auditus quartum D. Lindenus, quod alias Orbiculare dicitur, notante Barthol. libell. IV. Anat. cap. 7. p. m. 714.

Cochlia, *κοχλίη*. Vide *cochlea*.

Cochone, *κοχώνη*, *commiſſuram coxæ ad ſedem* denotat, teſte Foeſ. p. 351. ſeqq Uſus Hip. lib. 1. de morb. mul. XIIX. 13. & l. 2. h. t. XXII. 7.

Cocomicus, *a*, *um*, terminus Paracelſ. ſatis obſcurus; videtur autem innuere aliquod flamen, vel ſperma heterogeneum communicatum corpori, vel de cęlo, vel e terra, cujus ratio dari non poteſt. Ita Podagræ generatio dicitur *cocomica*, Tr. de podagr. l. 2.

† Coctio, Veteribus Empedocli, & Hipp. putrefactio. Mercurial. l. 1. Var. Lect. c. 1.

* Coctio, *πέψις*, *πέπανσις*, *πεπασμός*, *concoctio*. In hujus vocabuli expoſitione plane nihil accurati præſtitit Caſtellus. Ejus vocis varia acceptio debet applicari ſubjecto, de quo dicitur, diverſo ſecundum ſuam indolem, & conditionem. In genere quidem omnis *coctio* nihil aliud eſſe videtur, quam Status maturationis, vel maturitatis, aut perfectionis in ſuo genere: ſed quatuor potiſſimum ejus ſunt ſpecies, ſecundum quadruplicia ſubjecta. Ita alia eſt *coctio Alimentorum*, alia *Humorum*, alia *Excrementorum*, alia denique *Morborum*, vel potius *cauſſarum morbificarum*. *Alimentorum coctio* eſt vel Artificialis, vel Naturalis: Illa fit per calorem externum, ignem diſſolventem compagem rerum coquendarum, emollientem, alterantem, & ad aſſumendum præparantem: Cujus iterum variæ ſunt differentiæ ad Coquinariam pertinentes: *Elixatio*, *Aſſatio*, *Toſtio*, *&c.* de quibus omnibus ſigillatim ſuis in locis, & literis initialibus. Hæc fit in ventriculo, diciturque *chylificatio*, de qua ſupra ſuo loco; alias *coctio prima* vocatur. *Humorum coctio* omnis fit beneficio caloris vitalis, vel Biolychnii: & ſub ſe comprehendit *Sanguificationem*, quæ *coctio ſecunda* appellatur, *Lactis*, *Seminis*, *Succorum Nutritii*, & *Nervoſi laborationem*, *Nutritionem*, quæ *coctio tertia* dici ſolet: de quibus omnibus ſuo loco: *Excrementorum coctio* conſiſtit in perfecta ſegregatione portionum inutilium ab utilibus, & in utilium collectione ad loca convenientia, & cuilibet excremento a natura deſtinata. Huc pertinent *Urinæ coctio*, Galen. 1. de criſ. cap. 27. *Alvi fecum*, *Sudoris*, *&c. coctio*. *Tan-*

dem

Digitized by Google

dem Morborum, ſive cauſarum ſuarum *coctio*, quæ ſecundum nonnullos Gr. πεπασμός, aut πέπανσις ſtricte dicitur. Dieter. n. 668. eſt, quando materia vitioſa peccans morbifica diſponitur beneficio flammæ vitalis vel ad expulſionem e corpore, vel ad remotionem in alia loca convenientiora, & ignobiliora, vel ita ſuperatur, & ſubigitur, ut ad priſtinam bonitatem humorum utilium reducatur. Proſp. Mart. com. in Hipp. p. 347. Modus fere omnibus *coctionibus* communis eſt, & dicitur *Fermentatio*, de qua inferius ſuo loco. Habet & quælibet *coctio* ſua certa organa, vel inſtrumenta, quibus perficitur. Tandem ut ſingulæ *coctiones* recte cognoſcantur, & an perfectæ, vel imperfectæ, validæ, vel debiles ſint, dignoſcantur, ſunt diverſa *coctionum ſigna*: Imprimis vero *ſigna coctionis* materiæ morbificæ de convaleſcentia hominis, vel ſalute futura, ſive per criſin, ſive per lentam ſolutionem teſtantur, Gal. l. 1. de criſ. c. 7. Hæc de vocab. *coctionis* hoc loco ſufficiant.

Cocus. Vide *Coquus*.

Codesella, nomen Italic. ſignificans *carbunculum peſtilentem*, vel Anthracem, Foreſt. l. 6. Obſ. 21. Schol.

Codex, βίβλος, ἀντίγραφον, idem quod Liber. Metaphorice etiam mundus *codex* dicitur *Natura*, cujus tot folia, quot regiones. Parac. defenſ. 4.

Codia, κωδεία, κωδία, κώδυς, ſignificat *caput*, præſertim Papaveris. dicitur & *Scaphium*, σκάφιον, Linden. S. M. Ex. V. §. 185.

Codon, κώδων. Vide *Campana*.

Codoscelæ vocantur *Bubones*, ſive Tumores inguinum, ſcribente Fallop. tr. de Morb. Gall. c. 10. Tom. I. p. 738.

Coecilia, *cæcula*, alii *Cæcilia*, τυφλίνη, ἡ τυφλίνη, τυφλώψ, nomen ſerpentis, cujus morſus, & venenum eadem cum *Amphisbæna*, aut Vipera infert Symptomata, teſte Foreſto l. 2. obſ. 12. Schol. Hujus deſcriptionem prolixiorem, & uſum in Medicina vide apud Aldr. l. 1. de ſerp. & drac. c. 11.

Cæcitas, alii *cæcitas*, τυφλότης, τύφλωσις, eſt abolitio viſus in oculis, a quacunque tandem cauſſa oriatur. Senn. l. 1. M. Pr. p. 3. ſ. 2. c. 44. Ita *cæcitates* ſequi plerunque læſionem pupillæ, cum profuſione aquei humoris, vult Gal. lib. 1. de ſympt. cauſſ. c. 2. quamvis rariſſime etiam viſus aliquando redeat, denuo collecto illo humore. *Cæcitas*, quia privatio eſt, opponitur rebus, quæ exiſtunt, ſive entibus poſitivis, ab eodem l. de V. S. adv. Eraſiſtratum, c. 9. *Cæcitatem* magice induci poſſe, monſtrat Parac. tr. 4. de peſtil. c. 2.

* Coecus, τυφλός, dicitur, qui viſu caret. Per metaphoram vero quibusdam partibus corporis attribuitur, v. g. *Inteſtinum* inter craſſa primum dicitur *cæcum*, τυφλὸν ἔντερον. Ubi enim tenue inteſtinum deſinit, illinc *cæcum* una cum *colo* incipit. Ita vero vocatur, quia in uno extremo impervium inſtar utriculi ileo, & colo adhæret. Ejus pleniorem hiſtoriam, & uſum legito apud Barthol. l. 1. Anat. c. 10. Ita & foramen illud anguſtius, quod ex duobus foraminibus, quibus quinta nervorum conjugatio a cerebro excipitur, prope aures eſt collocatum, cui ſubditur Labyrinthus quidam, quem natura effecit, muſculis temporalibus conſulens, nervum eis durum ſimul, & labiis immittens, dicitur *cæcum*, τυφλὸν βῆμα, Galen. lib. 9. de U. P. cap. 13. non quod revera impervium ſit, ſed quod anfractuoſum, & veteres ſeta, vel funiculo injecto exitum non reperirent, cum non ſit recta perforatum. Gorr. p. 471. Et in Chymicis Alembicus *cæcus* vocatur, qui caret foramine, aut roſtro. Rolfink. aliique.

Cœlestinus, epitheton Paracelſicum coloris, cœruleum exprimens colori cœli ſimilem, vulgo *Timmelblau*. Talis circulus in urina fœminarum ſignificare dicitur putrefactionem leproſam in matrice: Ita & bulla *cœleſtini* coloris in medio urinæ facta Lepræ præſentis, & aliquando etiam Alopeciæ ſignum eſt, juxta Parac. l. 2. de urin. judic. c. 3.

Cœlestis, οὐράνιος, dicitur de omni, quod vel a *cœlo* dependet, vel cum eodem aliquod commercium habet. Ita Stellæ dicuntur ſubſtantiæ, vel corpora *cœleſtia*, ἢ κατ' οὐρανὸν, Gal. l. 2. de dieb. crit. c. 2. Ita nonnulli ſtatuunt *colorem Cœleſtem*, qui ſiderum motu, & lumine omnia corpora concavo lunæ orbi ſubjecta penetrat, vivificat, & fœcunda facit. Hic *cœleſtia* cum terrenis ineffabili ſympathia, & cognatione connectit, admirationeque dignos effectus producit, verbis Langii l. 1. ep. 13. Ita & Helmont. dixit, *naturam cœleſtem*, & enormonticam rebus ipſis ineſſe, quæ tamen ad rhythmum ſuperioris rationis ſeſe concitet, ac moderetur, quandiu non refractaria haberi velit, l. de magnet. vuln. cur. num. 60. Junguntur, quæ mox ad vocab. *cœlum* proponentur. Quidam etiam Morbos *cœleſtes* fingere non veriti ſunt. Libav. in defenſ. Syntagm. contra Scheun. II 24.

* Cœlia, κοιλία. Vide *cavitas*, *Venter*.

Cœliaca, κοιλιακὴ, i. e. *ventralis diſpoſitio*. Communis morbus eſt ventriculo, & inteſtinis, in quo materiæ non mordacea egeruntur ob inteſtinorum imbecillitatem, quæ retinere contenta ne exiguo quidem tempore poſſunt, ſed ea illico excernunt, perinde ac ſi grave onus

aliquod deponerent, haud ſecus quam in ſtranguria, in qua ob acrimoniam, & vellicationem veſica jugiter, quicquid ad eam pervenerit, excernit, quod molem ipſius vel exiguam ſuſtinere nequeat. Gal. l. 9. de L. A. cap. 2. Unde *κοιλιακοὶ* dicuntur, quibus excrementa lævia humentia, & ſemicocta alvo continenter fluida redduntur aliquanto, poſtquam aſſumta fuerint, tempore. Cauſſa hujus mali eſt aſſidua cibi corruptio, & cibus cacochymus; ad hæc frigiditas, aut vehemens ardor, aut plagæ ventri inflictæ. Ex longis quoque morbis facile hic morbus contrahitur. Hucuſque Caſtellus. Dicitur & *Lienteria*, quamvis nonnulli differentiam quandam inter *cœliacam paſſionem*, & *Lienteriam* quærant, quam tamen ſubtilitatem minime neceſſariam eſſe arbitror. Paucis: Eſt ſpecies alvi fluxus p. n. in quo cruda, & chyloſa, aut etiam plane non chylificata rejiciuntur, proveniens cum a fermenti in ventriculo aciditate volatili, tum ſucci pancreatici excedente aviditate, ad expulſionem tunicas incitante. Duas *cœliaci affectus* conſtituit ſpecies Fr. Sylvius lib. 1. P. M. cap. 13. §. 3. & 4. *Paſſio ventriculoſa* vocatur, ægri & *Ventriculoſi*, qui ſubito univerſa dejiciunt, apud Rhod. & Scrib. pag. 159. Aliquando & *coiliaci* in libris antiquis inveniri, teſtatur Keuch. ad Q. Seren. p. 189. Alias & in Anatomicis *Arteria cœliaca* vocatur, quæ multos ramos emittit ad ventriculum, inque duos ramos dividitur. Barthol. libell. An. c. 5. p. 655.

* Cœloma, *κοίλωμα*, dicitur ulcus in cornea oculi tunica latius Bothrio, rotundum, & minus profundum. P. Ægin. l. 3. c. 22. Galen. l. Introd. c. 55.

Cœlos, *cœlon*, *κοῖλος*, *κοῖλον*, *cavum* ſignificat. Vide *cavus*.

Cœlum, *οὐρανός*, *κοῖλον*. Multi etiam ſcribunt *cælum*. Eſt vocabulum valde homonymum, ſive æquivocum. *Vel* enim 1. ſignificat ſedem, aut locum Beatorum in vita æterna, quæ ſignificatio non eſt hujus loci, licet & omni vero Chriſtiano Medico hoc incumbat, ut per veram ſalvificam fidem eo perveniat poſt mortem. *Vel* 2. ſignificat locum ſiderum, vel ſtellarum fixarum, & planetarum. Horum ſcientiam Medico valde neceſſariam eſſe, nonnulli arbitrantur, Hipp. & Gal. authoritates producentes, uti ex recentioribus Rolfink. in Ord. ac Meth. ſua paſſim inculcat. Imprimis vero Paracelſus variis in locis *cœli* operationem Medico ſcitu neceſſariam eſſe docuit, præſertim in Paragran. alter. Tr. 2. de Aſtronomia, quem poſtmodo ejuſdem ſectatores ſecuti ſunt. Enimvero cum hæc ſcientia *cœli*, & ejus virtutis in inferiora nondum adeo expeditis, & infallibilibus nitatur principiis, neque ſit in Medici poteſtate, illam operationem vel mutare, vel promovere, vel impedire, non video tantam neceſſitatem, qua Medicus teneatur ad illam notitiam comparandam. *Vel* 3. ſignificat more vulgi *Aerem*, qui ſupra nos eſt, uſque ad nubium regionem, uti quidem colligere eſt ex Hipp. 1. Ep. ſ. 3. t. 1. ubi manifeſte τὰ οὐράνια, cœleſtia ſcil. corpora, in Græco habetur. Alias licet ſæpius apud Gal. edit. Lat. occurrat vocab. *cœli* ſtatus, in Græco tamen tantum vocabulum *καθίσκοις* reperitur, abſque additione vel *cœli*, vel aeris. *Vel* 4. ſignificat tropice aliquas concavas partes corporis. Ita ſpecialiter *κοῖλον*, *cœlum* vocatur ſuperioris palpebræ ſuperficies, ſicut *Hypocœlum*, *ὑπόκοιλον*, pars inferior, quæ ei reſpondet, ex Ruffo, Linden. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 85. Sunt & qui τὰ *κοῖλα* oculorum interpretantur cavitates, quæ ſub oculis, & utraque naſi parte cernuntur, quæ tamen *κανθοὶ* dicuntur, quæ partes in pravo corporis habitu, crapula, cachexia, hydrope plerumque intumeſcunt. Foeſ. in Oecon. p. 443. Sic etiam dicitur *cœlum*, *οὐρανὸς*, vel *οὐρανίσκος*, palatum, *ἡ ὑπερώα*, apud Ariſt. l. 2. de part. anim. c. 17. in princ. Et Plinio *cœlum* capitis Calvaria dicitur, dum cerebrum viſcerum excelliſſimum dixit, proximumque cœlo capitis, L. 11. H. N. c. 37. *Vel* 5. varias Chymicas habet ſignificationes. Ita apud Paracelſ. d. l. *cœlum microcoſmi*, vel hominis effinxit a prima nativitate cuilibet individuo peculiare. Ita & Helmont. nos *cœlum* intus gerere dixit, quod ſeſe ad univerſaliſſimum Blas aſtrorum componit, tr. Aſtra neceſſit. non inclin. n. 17. *Cœlum* quoque ſignificat Chymicis quintam eſſentiam, formas rerum eſſentiales. Libav. Alckym. Ph. cap. 18. *Cœlum Spagyricum* eſt ſuprema pars vaſis Philoſophici, Ruland. & Johnſ. Denique 6. & quidem valde abuſive, & myſtice, imo phantaſtice, h. e. ficte, *cœlum Philoſophorum* ſignificat *Lapidem Philoſophorum*, medicinam Catholicam. Ruland. Videantur & Baſilii Valentini ſcripta de rebus nat. & ſupernat. de lapid. Philoſ. & alii hujuſmodi ſcriptores. De *cęlo magico factitio*, ceu præſtigioſo, item de *Cęlo infero Hartmanni* præſtat ſilere Chriſtianum, judicio Libav. in Exam. Philoſ. nov. qui etiam rectiſſime contra Crollium *cęlo* virtutem illam tribuendi hominibus omnem ſcientiam, & artem, ceu nugacem, vel impiam, rejicit.

Cœmentum. Vide *cęmentatio*.

Cœna, *δεῖπνον*, cibationem veſpertinam ſignificat. Quod vero tempus veteribus ordinarium fuerit, non facile definiveris. Plerunque tamen Sole occidente cęnaſſe, licet viri graves

occu-

occupationum cauſſam ſæpe diſtulerint uſque ad accenſa lumina, teſtatur Linden. Exerc. XVI. §. 223. *Cœnam* largiorem fuiſſe olim, quia parcius pranſi ſunt, conſtat etiam ex Gal. l. 7. Meth. Med. c. 6. Et revera noſtræ ſanitati plus conduceret, ſi hodieque conſuetudo illa ſervaretur. Jung. C. Hoſmann. Inſtit. l. 5. c. 28. & Dogm. noſtr. Part. V. c. 2. Dogm. 8. Lang. l. 1. ep. 55. quamvis hujus ratio, quod Luna ad cibariorum concoctiones multum conferat, non ſit magni roboris, cum tempore novilunii bene concoquantur, & chylificentur alimenta. Prandium largius *cœna* inter cauſſas morborum retulit Rolſ. Ord. ac Meth. com. l. 2. ſ. 3. c. 28. quamvis Lucianus Belus de Rocha contracta, (vel ſecundum alios Ant. Maria Bettus) in pecul. tractatu de cœna, & prandii portione, prandium largius deſenderit contra Oddum. *Cœna ſecundaria*, Gr. dicitur ἐπίδειπνον, quaſi *Poſtcœnium*, apud nos in conviviis nuptialibus frequens.

Coenologia, κοινολογία, *Conſultatio*, Collegiandi ratio, eſt Medicorum concilium, colloquutio, ac communis conſideratio, quæ fit pluribus Medicis convocatis ad cognitionem de morbo inquirendam, & in curatione mutuam operam præſtandam. Hipp. in Præcept. VII. 4.

Coenonia, κοινωνία, *communicatio*. Vide infra.

Coenos, κοινὸς, *communis*. Dicitur & de partibus corporis, quæ pluribus deſtinatæ ſunt uſibus, quales ſunt Inteſtina, &c. Hoſm. in Gal. de U. P. n. 248. 259. *Communia organa*, Arteriæ, Venæ, Nervi, Gal. l. 16. de U. P. c. 1. & de morbis *communibus* multis populis, qui & πάγκοινοι, πάνδημοι vocari ſolent. Quibus opponuntur *privati*, σποράδες, ἢ σποραδικοὶ, Hoſ. Inſt. l. 3. c. 6. §. 5. Ita leguntur *communes mentis conceptus*, κοιναὶ ἔννοιαι, Gal. l. de plenit. c. 8. *Communis ſermo*, i. e. univerſalis, κοινὸς λόγος, c. 1. de R. V. I. A. t. 13.

Coenotes, κοινότης, dicitur de Hypotheſibus Methodicæ ſectæ, quæ *Communitates* dicuntur, quia ſunt ſaltem univerſales quædam notiones, ex quibus indicationem remediorum omnem peti poſſe cenſuerunt ejus ſectæ aſſeclæ. Tres autem in univerſum ſtatuerunt, Adſtrictionem, Fluxionem, & Mixtum ex utroque. Vide *Methodicus*. Gal. l. 9. contra Julian. c. 5. & de opt. ſect. ad Thraſyb. c. 32.

Coenum, βόρβορος, *lutum*, fimus. Vide *Borborodes*.

* Coeruleus, κυανὸς, vel κύανος, nomen coloris intermedii inter nigrum & rubrum, qualis eſt Cœli ſereni, Sapphiri, &c. In ſpecie lapis Lazuli vocatur *cœruleus*, Rul. & Johnſ. *Cœrulea tunica* in oculo, χιτὼν κυανὸς vocatur, alias *Uvea* dicta, Rhagoides. Gal. l. 10. de U. P. c. 3. & 4. Icteritiam quoque, & urinam *Cœruleam* dixit Paracelſ. l. 1. de icter.

Coete, κοίτη. Vid *Cubile*.

Coetonetes, κοιτωνίτης, *cubicularius*. Vide *Cubile*.

Cogitatio, φροντὶς, ἔννοια. Vide *Phrontis*. Oſſa *cogitationis* quæ ſint, vide *Arcualis*.

Cognatio, συγγένεια, dicitur de ſimilitudine, & *communione* mutata rerum, inter quas ἀδελφότης, fraternitas potiſſima habetur, ap. Gal. 3. de fract. t. 34. Vide *Adelphixia*.

† Cognidium, Vinum ex Chio, & Gnidio miſtum, Mercur. Tom. 4. concil. 9.

Cognitio, γνῶσις, quid ſignificet, notum eſt. Duplex datur quoque in Medicina; una externa, & perſunctoria, quæ facilior; & altera interna, & accurata, quæ difficilior. Gal. de dign. & cur. anim. morb. c. 6. Quæ vero in *cogitationem* veniunt, aut ſenſu, aut ratione deprehenduntur, lib. an. ſang. in arter. c. 5. quamvis in textu Græco non occurrat. Quo plenior vero, & certior eſt noſtra de rebus *cognitio*, tanto majore ipſis cum fiducia, atque ſecuritate utimur. Linden. Exerc. XI. §. 6. *Cognitio mortalium* in ſpecie Paracelſo eſt pars Nigromantiæ, L. 1. Philoſ. ſagacis. De *cognitione Adepta* Philoſophorum, hoc eſt Spagyricorum, vide apud Ger. Dornæum Specul. Philoſ. c. 3.

Cognomen, ἐπωνυμία, eſt nihil aliud, quam epitheton, ſive *adjectivum* aliquod ſubſtantivo additum, v. g. homo ſimus, aliquis, cæſius. Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 8.

Cohibitio, *cohibeo*, ἐποχὴ, ἐπίσχεσις. Vide *Epiſcheſis*.

Cohitus, *cohire*, *cohëundi*, &c. paſſim legitur pro *coitu*, *coire*, &c. apud Albertin. Botton. de morb. mul. præſertim lib. 2. capp. prioribus.

Cohobatio, eſt liquoris corporis ſæpius affuſi frequens abſtractio, ſeu deſtillatio, & reiterata affuſio, vel exaltationis virium gratia, vel etiam majoris fixationis cauſſa. Rolſ. Ch. l. 2. c. 2. Ger. Dorn. de tranſm. metall. c. 1. D. D. Bohnius Diſſ. Ch. Phyſ. XI. §. 27. Parac. tamen etiam de morborum duratione uſus *Cohob* vocat, quando morbus remediis non facile cedit; unde & medicamenta ſecundum *cohob* danda, h. e. repetitis vicibus offerenda, l. 2. de Tart. Tr. 2. c. 5. & alibi.

Cohol, pro *Alcohol*, in ſpecie dicitur de Collyriis ſiccis, ſub forma pulveris tenuiſſimi præparatis. Avic. l. 5. ſumm. 2. tr. 2.

Cohos eſt, quicquid cutis in toto corpore concludit, veluti in circulo, alluſione ad *Chaos*

fa-

Digitized by Google

facta, quo jam in ordinem Divinitus redacto, & non ut prius, informi, cuncta creata comprehenduntur, ad minoris ordinati *cabos*, vel *cobos* utilitatem, ex Parac. l. de ulcerib. c. 9. Rul. & Johnſ. in Lex. Chym.

* COINCIDENTIA, περίμπτωσις, q. d. *Intercidentia*, eſt, cum aliunde in aliud vas humor fluit. Gal. l. 7. de Admin. Anat. c. 16. & l. de plenit. c. 6. Specialiter in oculo *coincidentia* eſt, ubi in meatum, porumve opticum, qui a baſi cerebri veniens oculo videndi facultatem tribuit, humor, adaperto, vel rupto vaſe, incidit, obturatque eum, unde cum dolore viſus offenditur, l. Introduct. cap 15. Pulſus quoque quidam dicitur παρεμπίπτων, *coincidens*, quando non expectato intervallo ſupervacuus aliquis ſentitur. Opponitur deficienti, τῷ διαλείποντι, Gorr. p. 362.

* COINDICANTIA, συνενδεικνύμενα, vocantur, quæ cum propriis cujuſque morbi indicationibus in curatione conſpirant, v. g. vires vitales, ſive naturæ robur, ætas, regio, anni tempus, conſuetudo, & id genus alia, quæ a propriis indicantibus indigitata præſidia veluti confirmant, & approbant. Gal. 13. M M. 16. quamvis etiam ad methodum conſervatricem applicari poſſent, ſi liberet; nam & in his illa attributa omnia attendi debent, & ſolent. Vid. Dogm. noſtr. P. IV. c. 2. dogm. 4. p. 470. Comprehenſio illa *coindicantium*, & *coindicatorum* dicitur *coindicatio*, συνένδειξις.

COITUS, λαγνεία, Hipp. συνουσιασμὸς, συνδυασμὸς, συνουσία, *concubitum* maris, & fœminæ Venereum ſignificat, partiumque genitalium communicationem, quam actionem prolixius deſcribere non eſt operæ pretium, cum Rolf. & alii nihil intermiſerint amplificationis in deſcriptione hujus, in Ord. ac Meth. Generationi dicat. part. Videantur, ſi placet, & alii Anatomici. Vide infra *Lagneia*. *Coitio*, & *coire* etiam ſumitur pro *coalitione*, aut *coaleſcere*. Gal. 3. Meth. Med. c. 4. Iterem de unione medicamentorum in unam maſſam, v. g. in coctione Emplaſtrorum, Scrib. Larg. n. 212. 213. & alibi ſæpius.

* COLA, κῶλα, dicuntur *Artus*. Vide ſupra ſuo loco.

COLAMENTUM, ἀπήθημα, διήθημα, in Offic. *colatura* eſt liquefactæ rei a fæce ſuæ turbulentiæ ſeparatio. Joh. Auguſtin. Pantheus in Voarchadumia portione 2. Vide Th. Chymic. Vol. II. in fin. p. 532.

COLATIO, ἤθησις, ἠθισμὸς, ab ἠθῶ, *colo*, eſt ipſa actio, qua liquida per colla varia tranſmittuntur ad ſeparandas fæces. Eſt ergo ſimilis *cribrationi*, quæ ſiccorum eſt; illa vero humidorum. Differentiæ *colationis* ſunt variæ: Quædam calidiſſima, quædam tepida, quædam frigida colantur; quædam uno, alia duobus, alia tribus colis egent. Quædam per ſubſidentiam colantur. Weker. Antid. gen. l. 3. c. 38. Joh. Aug. Pancheus d. l. tres modos *colationis* tradidit, per Manicam Hippocr. per cinericium, per Balneum Arenæ. Jung. D. D. Bohn. Diſſ. Ch. Phyſ. XV. §. 2. ſeqq.

* COLATORIUS, Græce dici poſſet ἠθητικὸς, quamvis non reperiatur uſitatum, dicitur de quibuſdam membris corporis, quorum uſus eſt ſanguinem ab excrementis purgare. V. g. Hepar eſt organum *colatorium* pro bile ſequeſtranda, Renes pro ſero, &c. Os quoque naſi dicitur *colatorium*. Os *colatorii* quoque dici *cuneiforme*, ſcribit Barthol. libell. 4. Anat. c. 8. p. 718. Vide *Ethmoides*.

COLAZO, κολάζω, proprie ſignificat *punio*, *caſtigo*. At per metaphoram ab Hipp. & Gal. ſumitur pro *refrænare*, *temperare* violentiam alicujus rei, v. g. acetum melli mixtum in oxymelite dicitur bilioſam mellis naturam caſtigare, vel temperare, refringere. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 30. Gal. in com. Ita diæta κεκολασμένην legitur, h. e. *temperata*, ap. Lucian.

COLCITAN, ſubjectum Pythoniſſarum, pro excitandis tempeſtatibus. Paracelſ. de Podagra.

† COLCODEA, id eſt efficiens, ſive dator formarum.

COLCOTHAR, proprie apud Paracelſ. dicitur *Vitriolum fixum*, de nat. ter. l. 7. de reſuſcit. rer. natur. quando videlicet phlegma a Vitriolo deſtillando abſtrahitur, atque hoc toties, donec *colcothar* phlegma, ſive aquam omnem imbiberit, neque ulla amplius aqua deſtillaverit, licet igne urgeatur. Dicitur *ſerpens*, ſeu *lacerta viridis*, *quę propriam caudam devoravit*. Communius tamen intelligitur *caput mortuum Vitrioli*, ſimplici modo citra cohobationem tubificatum, vel atramentum rubrum, ſeu citrinum. Ironice vocatur *Henricus rubeus*, in deriſionem aliquorum ementitorum Chirurgorum, & circulatorum, qui hoc ſolo medicamento conabantur omnia ulcera, & vulnera curare, & huic unico remedio, tanquam ſacræ anchoræ, innitebantur, (quemadmodum & hodieque Balneatores, & Chirurgaſtri facere ſolent) perdentes potius ægros, quam ſervantes. Ruland. in Lex. Quamvis Helmont. nimium laudibus evehat in ulceribus, Tr. Scabies, & Ulcer. Scholar. num. 35. E *colcothare* verum fieri *Sulphur Vitrioli*, negat idem, tr. Duumvirat. num. 9. *Colcotar* vi medica ditiſſimum vocat, de Lithiaſ. c. 8. n. 21. Frequentem ejus uſum vide apud Parac. in libris Paragraph. & alibi.

Coleos, κυλεὶς, exponitur a Gal. in Exeg. voc. Hipp. membrum in vulnere, quod recte extrahi poteſt. Verum Foeſ. in Oec. p. 367. exiſtimat, mendoſam eſſe hanc expoſitionem; ſibique videtur κυλεὸς idem eſſe, quod κυλεὰ κωλὴ, aut κωλῆ, aut κωλῆν, quod ſignificat, vel *pernam*, aut *petaſonem*, vel ſaltem *petiolos*, aut *extremos pedes*, ut apud Hippocr. 7. Epidem. XXXIII. 13.

Coleritium, *coloritium*, Johnſ. eſt liquor compoſitus ex corroſivis metallorum inimiciſſimis materialibus, quo probatur Aurum ad Lydium lapidem affricatu, & cui nullum metallum, præter Aurum ſolum, reſiſtere poteſt, unde cognoſcitur e veſtigio, ſi quod aliud aurum permixtum ſit, hoc omne mox evaneſcit, mutato colore ea parte, qua *coloritium* illitum fuerit, cætera non madefacta colorem affricati auri ſervante. Putum vero, ac purum nihilo prorſus immutatur eo liquore. Rul. in Lex.

* Coles, *colis*, καυλὸς, *penem*, ſive *membrum virile*, mentulam, virgulam ſignificat: Vide *Caulos*. Eſt particula corporis inſignis ad extremum collum veſicæ ſita, qua mares fæminas exuperant. Gal. l. 6. de U. P. c. 8. Hujus deſcriptionem accuratam vide in Anatomicorum ſcriptis, præſertim apud Bartholin. Anat. l. 1. c. 24.

* Colica, κωλικὴ διάθεσις, eſt morbus plenioris (i. e. craſſioris) inteſtini diuturnus, in quo cruciatus intolerabiles, difficultates ſpirandi, ſudores, perfrictioneſque ſuboriuntur. Gal. in defin. Suntque *colicus*, & *Volvulus* inteſtinorum etiam inflammationes, quorum alter tenuioris inteſtini affectus eſt, alter plenioris. Quare dejectiones includuntur, & flatus inteſtinis involuti, eo quod exitum non habeant, dolores vehementes, & tormenta excitant, l. Introd. c. 13. & l. 2. de L. A. c. 5. Inde *colica medicamenta* ſunt, quæ ad ſedandum coli dolorem ſunt comparata, quæ quidem etſi anodyna ſunt, a communi tamen anodynorum forma differunt, quod quæ proprie *colica* appellantur, aromatis odoratis, ac urinam cientibus ſeminibus permiſcentur. Et quanquam *colica* vocantur, non tamen ad *colicos* tantum, ſed ad omnem dolorem in quacunque corporis parte factum ſedandum admoventur; quo factum eſt, (inquit Gal. init. l. 6. de L. A.) ut Antidotos omnes dolorem ſedantes Veteres *colicos* nuncupaverint, l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Vide *Narcotica*. Quamvis vero κωλικὴ variis de cauſſis oriri poſſit, ſic tamen potiſſimum dicitur, quæ a frigido, craſſoque, aut viſcoſo humore, aut flatuoſo ſpiritu excitatur. Eum conſequuntur nauſea, & vomitus pituitoſi, atque corrupti humoris multo graviores, & magis aſſidui, quam per nephriticos affectus. Ad hæc excrementorum retentio, ut ne flatum quidem, neque etiam ructum poſſint emittere, adeſt. Sæpe etiam veluti circuire videtur dolor, aut plurima loca occupare, & modo in hac, modo in illa parte vehementior fieri, cum nephritici dolores eodem in loco ſtabiles jugiter infeſtent. Difficile tamen eſt diſcrimen, adeo, ut non modo plebeii, ſed Medici quidam non ſemper diſcernant, omneſque eos dolores, ſive Renes, ſive Ureteres, ſive Meſenterium, ſive tenuia etiam inteſtina occupent, κωλικὴν indifferenter appellent. *Hæc Caſtellus*. Quæ cum nec accurate, nec accommode ſatis in omnibus ſe ſe habeant, libet ex recentiorum principiis quædam annectere. *Colica Paſſio* accipitur quandoque late pro omni Inteſtinorum dolore, quandoque ſtricte pro dolore inteſtini *coli*; quamvis Th. Willis utrumque neget, & potius partes quaſvis abdominis, & viſcera omnia totius ventris ſubjectum hujus morbi ſtatuat, Part. II. de An. Brut. c. 15. id quod in medio relinquimus. Alias in d. l. affectum hunc quoad Ætiologiam, & Therapiam egregie expedivit. Jung. Lind. Ex. IV. VII. & VIII. ex quo conſtabit, apud Hippocratem non fuiſſe obſervatam differentiam inter *Colicam*, & *Iliacam paſſionem*. Sylv. Prax. Med. l. 1. c. 14. E quorum hypotheſibus talem annectere libet deſcriptionem: *Colica Paſſio*, vel *dolor Colicus* eſt præternaturaliter aucta licet varia perceptio tactus in inteſtinis, præſertim *Colo*, cum variis ſymptomatibus conjuncta, imprimis alvo utplurimum vehementer adſtricta, proveniens a ſolutione continui membranarum, & partium nervoſarum in parte affecta per varias cauſſas, videlicet intemperiem materialem a diverſo humorum, & ſpirituum vitio dependentem, vel obſtructionem graviorem, oborta, & vehementer urgente. Hujus affectus primam originem aliquando latere in acido quodam acetoſo crudeli, tormina tam in ſtomacho, quam in inteſtinis plerunque crudelia gignente, haud inepte ſtatuit Helmont. tr. A ſede anim. ad morb. num. 10. Paracelſ. tot *Colicę* ſpecies conſtituit, quot ventorum genera, & *Colicę*, ventorumque, ac tempeſtatum eundem eſſe generationis modum dixit, in Paragran. Labyrinth. & alibi. *Colicam* quoque Zibethinam Moſchatam, non ventoſam, bilioſam, vocari debere voluit Paragr. t. 1. *Colicę*, ſubintellige Antidotus, dicitur etiam medicamentum contra coli dolorem, apud Scrib. Larg. num. 120. ſeqq. Ruland. in Lex. *Colicam* deſcripſit per Tartarum reſolutum in inteſtinis, morbumque fixum in colo inteſtino. Sed hæc deſcriptio juſto ſtrictior eſt.

Co-

Coliphius, epitheton panis apud veteres, quo ſolo uſi ſunt in prandio abſque aliis cibis, parato ex flore tritici ſiliginco, addito fermenti momento modice piſto, & in oblongam formam redacto, uti legitur apud Lang. lib. 1. ep. 55.

Colla, κόλλα, *Gluten*, vel *glutinum* ſignificat. Idque omne dicitur, quo ſicca corpora ſecum uniuntur. *Colla libraria* ex ſimila, & garo habet virtutem emplaſticam, & concoquendi vi prædita eſt, quibuſcunque eam partibus illinas. Gal. l. 8. de S. F. Ægin. l. 7. c. 3. Alias ex variis rebus paratur. Præſtantiſſimum eſt ex auribus taurorum, & genitalibus, fit & ex quibuſvis pellibus inveteratis, & decoctis. Rhodiacam cæteris prætulit Dioſc. l. 3. c. 101. Vocari ſolet vel ταυροκόλλα, vel ξυλοκόλλα. Auro *glutinum* eſt Santerna, ferro Argilla, æris maſſis Cadmia, laminis Alumen, Stannum æramentis, ſtanno Argentum, marmori, & plumbo Reſina, &c. Gorr. p. 234.

Collapsus *corporis*, ξύμπτωσις, 1. aph. 3. idem quod *contabeſcentia*, *concidentia*, *Imminutio*, μάρανσις. Lind. Ex. XIII. §. 219. Dieter. n. 588. Vide *Symptoſis*.

Collatenna, eſt nomen vulnerarii ſpecifici, apud Parac. l. 2. de vit. long. c. 14.

Collatio, idem quod *Comparatio*. Vide ſuo loco.

Collativus, Feſt. *conlativus*, a verbo *collatare*, Gr. dici poſſet συμπλατυνθεὶς, dicitur apud Plautum de ventre, propter Cachexiam hepaticam tumido, & magno, ſeroſaque Cacochymia ſtagnante pleno Cappadocis lenonis, Curcul. Act. 2. ſc. 1. de quo loco vide Linden. Ex. IX. Select. & de hoc vocab. §. 13. ſeq.

* Collectio, συλλογή, συστροφή, σύστασις, de variis uſurpatur, v. g. de Medicamentis ſimplicibus, ubi quidam modi peculiareſquandoque obſervari ſolent, uti legitur apud Schr. Pharm. l. 1. c. 27. quorum tamen aliquos merito, ceu figmenta, & phantaſiæ ſomnia, rejicit Hofmann. in cl. ad h. l. Dicitur etiam *Collectio* de humorum peccantium in aliquam partem confluxu, & coacervatione, unde Inflammationes, aliaque tumorum genera oriri ſolent. Rhod. ad Scrib. n. 206. Excell. Dn. D. Maur. Hoffmann. in Prud. Medic. Diſp. 23. *Collectio* quoque ſignificat modum quendam cognoſcendi compoſitum, quando videlicet aliquid ſenſu, memoria, & ratione ſimul cognoſcitur, quæ & *connumeratio*, & *conſummatio*, συναρίθμησις, καὶ συγκεφαλαίωσις dici ſolet, Gal. c. 1. de iis q. in med. t. 3. Pulſuum quoque *collectiva inæqualitas* legitur apud eundem l. 1. de diff. pulſ. c. 30. quæ ex inæqualitate plurium pulſuum eſt conflata, Gr. συστηματική, ἀνωμαλία.

Collegium, συνέδριον, ſignificat ſocietatem, aut cætum certum proborum, doctorumque virorum. Gal. adverſ. Jul. c. 1. Ita *Collegium* Medicorum & olim fuerunt, qui Medici Archiatri dicebantur, probante C. Hofm. l. 5. Var. L. c. 27. Hinc & *collegiandi ratio* idem ſignificat, quod *conſultatio Medica* inter plures Medicos, C. Hofm. Orat. Iſagog. 2. p. 131. Capiv. *Collegiandi* artem Medicam ſcripſit Oper. p. m. 931. ſeqq.

Collesis, κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Colleticus, κολλητικός, h. e. *facultatem habens glutinandi*, & conjungendi diverſas partes. Gal. l. 5. de S. F. c. 2. Unde *colletica*, ſive *Glutinatoria* medicamenta vocantur, quæ diverſas partes in priſtinam unitatem reducunt: Ita P. Æginet. l. 7. c. 17. Emplaſtra κολλητικὰ vocat. Eſt autem *glutinantium* materia diverſa, pro corporum varietate, quæ glutinari debent, v. g. quæ ex Argenti ſpuma, ſive Lithargyro, Oleo, & Aceto præparantur, imbecillam, mollemque carnem glutinant: quæ Bitumine, Ærugine, Squama, Aloe, & Myrrha conſtant, robuſtam, & duram. Caſtell. & Gor. d. l. Vide *Colla*.

Colliciæ, dicuntur lacrymalium punctorum in unum ductum in utroque latere concurſus, humorem palpebrarum in narium cava derivantes. Occurrit hoc vocabulum apud Nicol. Stenonem de Muſcul. & Gland. p. m. 38.

* Colliculum, idem quod *Nympha*, νύμφη, caruncula membranoſa in pudendo muliebri gemina, rimam, vel ſinum tegens, quam etiam in Ægyptiis mulieribus circumciſam fuiſſe voluit Gal. Introd. c. 10.

Colligamen, *Colligamentum*, *Colligatio*, σύνδεσμος, idem quod *Ligamentum*, de quo vide infra.

Colligantia, eſt nota conſenſus alicujus morborum quoad locum vitiatum, unde & Morbi *Colligantiæ*, *Societatis*, aut *Connexionis* dicuntur. Blaſ. Medic. Univerſ. Fundam. pag. m. 21. Uſus & jam olim Conſtantinus de Stomacho c. 3. in Oper. Iſaaci annexo.

Colliquamentum, in ſpecie Harveo dicitur humor iſte, & materia colliquata tranſparens, quæ paucis poſt conceptum diebus propria tunica tenuiſſima, atque orbiculari contenta, humoreque eo, in quo fœtus poſtea natat, longe purior, in cujus medio fibræ ſanguineæ, & punctum ſaliens (primum futuri fœtus fundamentum) citra ullam præterea cujuslibet rei præſentiam clare diſcernuntur, eſtque prima pars genitalis. In ovo gallinaceo etiam Oculus ab eo vocatur,

catur,

catur, quemadmodum deſcripſit de generat. anim. Ex. LXIX. p. m. 445.

* Colliquatio, item *Liquatio, Fuſio*, τῆξις, ἔντηξις, σύντηξις, ἀνάλυσις, diverſimode accipitur pro diverſitate ſubjecti, de quo dicitur. Vel enim dicitur de humoribus utilibus, præſertim ſanguine, quando nimium attenuatur, & ejus fibroſitas, aut naturalis glutinoſitas deſtruitur. Hanc etiam agnovit Gal. l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. Unde *Febres Colliquativæ* nomen ſuum acquiſiverunt, πυρετοὶ συντηκτικοί, quia ſanguis in illis propter igneas copioſas portiones accenſas, & effervescentes nimium liquatur. C. Hofm. de febr. c. 55. Franc. Picus tr. Spec. de febr. c. 6. n. 2. Qualem ſanguinis, & reliquorum humorum *colliquationem* etiam producunt Purgantia fortiora, & quædam Venena, uti conſtat ex noſtr. Diſp. I. Remor. Purg. §. 29. ſeqq. Charlton. Exerc. X. Pathol. §. 27. Willis de febr. c. 12. qui duo per *Fuſionem* expreſſerunt, quod perinde eſt. Vel dicitur de ipſo corpore, & ejus partibus non tam ſolidis, quam humidis, inſinuatis, & appropriatis, pinguedine, nimis attenuatis, unde ſoliditas corporis imminuitur, & moles carnoſa contabeſcit, quæ alias *conſumtio* Latinis dicitur. Hinc Hippocr. conjunxit τήκεσθαι, καὶ φθίνειν, *colliqueſcere*, & *tabeſcere*, 5. Epidem. II. 10. ad quem locum vide Lindeo. Exerc. XIII. §. 192. ſeqq. ubi egregie *colliquationis* naturam declaravit. Et in hac ſignificatione frequentius occurrit apud Hippoc. & Galen. v. g. 2. aphor. 28. ſ. 3. de iis, quæ in medic. t. 32. &c. Vel dicitur de Excrementis, quæ propterea Lat. *Colliquamenta*, συντήγματα, dicuntur, quatenus veluti effectus ſequuntur *colliquationem* humorum, & corporis, 4. aph. 21. ſ. 4. de R. V. I. A. t. 112. c. 2. in 1. Epid. t. 35. c. 3. in 3. Epidem. t. 66. ſect. 2. prognoſt. t. 35. Unde & veteres difficillime *colliquationem* ab *excretione* diſtinguere potuerunt, teſte Galen. de opt. ſect. c. 28. Imo in hac ſignificatione *colliquatio* idem eſt, quod *Fluxio Methodicorum*, ſive ῥύσις. Denique dicitur de artificiali, & præſertim Chymica rerum ſolidarum vi ignis liquefactione, quæ & *Fuſio* appellatur. Rolfink. vocat *Liquefactionem*, eſtque duplex, *ſimplex*, & *probatoria*, Chym. l. 2. c. 2. Imo Ruland. adhuc ſtrictius deſcripſit, reſpiciens ad præpoſitionem *Cum* præfixam, quod ſit plurium fuſilium in igni ad unum compoſitum per igneam eliquationem conjunctio, in Lexic. Vide *Liquatio*.

Collisio, idem quod *contuſio*, θλάσις, θλάσμα. Vide *contuſio*. Alii tamen diſcrimen faciunt inter *colliſionem*, & *contuſionem*, illam dicentes eſſe ſolutionem continui in oſſe factam; hanc vero in carne. Petr. Martyr. Tronus de vulner. c. fol. m. 64. b.

Collix, κόλλιξ, ἡ κόλλιξ, *paſtillum*, vel *trochiſcum* ſignificat. Hipp. l. 2. Epid. ſ. 6. n. 55. l. de inter. aff. XXV. 38. Ægin. l. 2. c. 27. Vide Foeſ. Oec. p. 347. Eſt & panis rotundi genus, teſte Criſtoph.

† Colobus, peſſi ſpecies. Roder. a Caſtro. Sch. in l. 1. c. 5. de morb. mul.

Collodium, legitur apud Paracelſ. l. 2. de vit. long. c. 9. quid vero ſignificet, non conſtat.

* Collum, αὐχὴν. Vide *Cervix*. *Collum uteri* rectius diceretur *Os uteri*, quia intus eſt, ubi uterus deſinit, quam exterior extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, quæ potius *colli uterini os* non ſine ratione vocaretur. Gal. 5. aph. 46.

Collurio, eſt nomen avis rapacis, *Lanariorum* genus minus, inter Accipitres, vel Falcones minores referendum, cujus iterum ſunt diverſæ ſpecies, majores, & minores, de quibus vide Aldrov. l. 5. Ornith. c. 12. ſeqq.

Collutio, γαργαρισμός. Vide *Gargariſmus*.

Collymus, *Collimus lapis*. Vide *Aetites*.

* Collyrium, *Collurium*, Salmaſio ad Solin. κολλύριον, κολλούριον, duabus gaudet ſignificationibus, antiqua, & nova. Olim *collyrium* denotavit medicamentum ſiccum, ad inſtar Glandis, vel Peſſi, vel Turundæ, longum, rotundum, cohærenſque ex ſuccis, liquoribus, ſeminibus, fructibus, & metallicis compoſitum, quod in uſum aſſervabatur. Eo vero utebantur intro penitius immiſſo in uterum, in anum, in aures, in naſum. Vid. Hippocr. lib. 1. de morb. LXXX. 6. Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 13. Unde & vulgo *Glandes*, *Turundæ*, & *Globuli* dici ſolent. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 142. Hodieque vero de medicamentis Topicis, quæ oculis admoventur, accipi ſolet; licet & hæc ſtricta ſignificatio veteribus uſitata fuerit, uti conſtat e Scribon. num. 19. & ſeqq. Rhod. in not. ad h. l. Suntque *collyria* duum genera. Quædam enim *liquida*, ὑγροκολλύρια, quæ inſtillantur, aut guttatim inſtillantur: quædam *ſolida*, vel *ſicca*, ξηροκολλύρια, quæ barbara voce dicuntur *Sief*. Galen. lib. 4. de C. M. S. L. c. 5. Jungantur alii Scriptores, v. g. Weker. Antidot. Gener. lib. 1. cap. 45. Special. l. 2. ſect. 41. Petr. Morell. in Method. formul. l. 2. ſect. 2. cap. 4. Schrod. l. 2. c. 86. Hofm. in clav.

* Coloboma, κολόβωμα, hoc eſt *mutilum*, ſive *curtum*. Gal. l. 2. Meth. Med. c. 2. Dicitur de iis, quæ deficiunt, v. g. in labiis, narium alis, auribus, oculorum angulis, quarum glan-

glandularum defectus ſpecialiter *Rhœas*, ῥοιὰς vocatur, de quo vocab. ſuo loco.

Colaeos, κολοιός. Vide *Graeculus*.

* Colon, κῶλον, dicitur inteſtinum quintum in ordine a ventriculo, ſecundum autem in craſſis, inter cæcum, & rectum medium. Gal. l. 6. admin. Anat. c. 9. quod excrementa ex diſtributione ſegregata ſuſcipit, Introd. c. 11. Unde propter ſui latitudinem ipſum ſolum quidam *ventrem inferiorem* appellarunt, 4. de R. V. I. A. t. 112. Abſcedit longiſſime a centro Meſenterii, quod non expediat, venas meſaraicas valde exugere ea, quæ continet excrementa. *Cæco* autem, ut ait Gal. ad portionem reſpondet. Sicut enim cœcum valde extuberat, globoſumque eſt, ita & *colon* tota ſui longitudine multos habet medios globos, & veluti cellulas exiguas quidem, nec tamen tantas, quantas cœcum, (hoc enim totum veluti quidam venter eſt) ſed ad portionem ejus, ſimilitudinemque factas. In eo craſſiores fæces diutius commorantur, donec excernendi tempus apparet. Itaque fit, ut ſæpe ab his male afficiatur, variiſque morbis tentetur, pro contenti excrementi qualitate. Hæc Caſtellus. Quamvis non in omnibus rem acu, quod dicitur, tetigerit, v. g. quod *colon* a meſenterii centro longiſſime diſtet, ratio hæc potius eſt, quod venæ lacteæ pauciſſimæ adſint, per quas chylus ad centrum illud exprimi, & diffluere poſſet, cum jam materia maximam partem ſit excrementitia. Comparatio quoque cum *cæco* inteſtino non reſpondet Avtopſiæ Anatomicæ, qua novimus, in adultis hominibus cœcum inteſtinum minime amplum eſſe, aut extuberare, ſed muſculum eſſe, & anguſtæ capacitatis. De *Inteſtini coli*, & *cæci* ſtructura vid. Anatomicos, præſertim Barthol. l. 10. c. 10. *Colon* eſſe locum, vel ſedem *colicæ*, etiam dixit Paracelſ. l. 2. de Tart. Tr. I. c. 5. & 6. in explic. *Colo infeſtari*, pro *colica* laborare, legitur apud Scrib. Larg. n. 122. ubi etiam ſæpe occurrit *coli dolor*, pro *colica*.

Colophonia, κολοφώνια, dicta eſt antiquis *reſina pinea*, quod *Colophone* præcipua apportaretur. Nam & ex Gallia, & Tyrrhenia deferebatur. Eadem quoque alio, & ſimplici nomine φρυκτὴ dicebatur. Erat autem omnium fere reſinarum maxime parabilis, & in penuria Maſtiche ſubſtituebatur. Præter hanc autem, quæ φρυκτὴ dicebatur, aliam fuiſſe *colophoniam*, chiæ maſtichæ perſimilem, & molliens aliquid habentem, uti ſcribit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 3. Hæc Gorr. p. 236. Jung. Sch. l. 4. cl. 2. n. 38 r. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. *Colofonia* legitur ſæpius apud Scrib. L. n. 137. ſeqq. ubi vide Rhod. in not. ad primum locum. *Colophoniam* ex Terebinthina fieri in fundo relictam, teſtatur & Paracelſ. tr. 4. de peſtilit.

Color, χρῶμα, quid proprie ſit, & an reale quid etiam in tenebris exiſtens, an vero ſaltem modificatio lucis per reflexiones, & refractiones? Phyſicis dirimendum relinquimus. In foro Medico conſideratur ut ſignum Phyſiologicum ſanitatis, & Pathologicum, ſive morboſæ diſpoſitionis in humoribus, corpore ſolido, & excrementis in rebus non naturalibus. Imo ad omnes partes miniſtras ſeſe extendit, ut ita *colorum* differentias probe perpendere debeat Medicus, quemadmodum hoc pluribus teſtimoniis ex Hipp. Gal. & aliis confirmari poſſet. *Colores corporum* omnes a Sole dependere, dixit Parac. de peſtil. tr. 1. *Colores* non deſignare fictos humores, ſed imitari proprietates vitæ mediæ, atque ſpiſſitudines, inque materia eſſe opera Archei ſeminalis, vult Helm. tr. Schol. Humor. paſſ. decept. cap. 1. n. 40. Emplaſtrum *coloris incerti* legitur apud Scrib. Larg. n. 214. De *coloribus Spagyricis*, & Chymicis, præſertim in negotio Lapidis Philoſoph. plura loca quære in Th. Ch. Vol. I. indice, ut & Vol. III. IV. V.

Coloratio, *Chromatiſmus*. χρωματισμὸς, ἐπίχρωσις, coloris inductionem vel ſuperficiariam, vel penetrantem ſignificat. Ita veteres colorem unguentis conciliaſſe, conſtat ex Scribon. n. 228. 230. vide Rhod. ad h. l. Ita Oleum Roſaceum olim Anchuſa tingebatur, Dioſcor. authore l. 1. c. 53. Rulandus ſeq. ſpecies *colorationis* deſcripſit. *Coloratio* per hauſtum liquoris ingredientis eſt frequens admodum modus per liquidam tincturam, quam res colorandæ potare ſeu combibere coguntur. Id fit pro natura earum diverſa. Quæ & poroſa ſunt, macerantur in tinctura liquida, vel etiam concoquuntur una, aut irrigantur, perfunduntur que ſæpius reſiccationibus interpoſitis, donec color placeat. Ita tingunt vulgo vellera, linamenta ſerica, pannos, &c. *Coloratio* externa eſt, cum ſuperficiebus duntaxat color exaltatur. Id fit variis modis, quibus aliter atque aliter diſponitur ſubjecti facies externa ad lumen diverſimode terminandum, unde oritur color diverſus, iſque in eadem ſpecie illuſtrior, & veluti interpollis, vel obliterata priore, ad diverſam nobilior. *Coloratio* per calorem ſolum eſt modus colorandi, cum e potentia in actum, ſeu ex occulto in manifeſtum color protrahitur, adhibito calore duntaxat alteratorio. Neque ſolum principali extractionis fine hoc fit, ſed & inſervit Tincturis arcanis. *Coloratio* per abſolutionem eſt, cum fuſcedines ſpirituales, aliæque ſordes colorem obſcurantes, mutanteſque aquis acribus eluuntur, ita-

itaque color illuſtratur, exaltaturve. Prolixius de *chromatiſmis*, vel *colorationibus* egit Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 2. ſeqq. De *coloratione Tyria* videatur Turba Philoſ. ſerm. 14. in Th. Chym. Vol. V. Pag. 12.

COLORITIUM, vide *Coloritium*. Eſt gradatio coloris per paſtam acutam, quam *coloritium* etiam nominant. Itaque tingendi modus quidam eſt, metallis principaliter deſtinatus; nec valet, niſi in ſuperficie. Non enim alte penetrare poteſt, propter corpulentiam, niſi diluatur liquore copioſo paſta, atque ita commutetur in formam lixivii. Rul. Lex.

COLOSSINUS, *Coloſſeus*, κολόσσινος, eſt ſpecies, vel differentia coloris rubri, ita dicta a colore floris *Cyclaminis*, *flos coloſſinus* dicti, a *Coloſſis* urbe Troadis, non procul Laodicea, ubi herbæ illius proventus copioſus, & lanæ eo colore imbutæ commendabantur. C. Hofm. Var. Lect. l. 2. c. 9.

COLOSTRUM, [illegible], dicitur lac primum poſt partum. Deinde etiam a nonnullis tribuitur Emulſioni ex terebinthina cum vitello ovi paratæ, uti vult Blanchardus.

COLOTES, κωλώτης, *Stellio*. Vide *Aſcalabotes*. Hinc

COLOTOIDES, κωλωτοειδὴς, *ſtellionum*, ſeu lacertorum tunicis *ſimilis*, id eſt variegatus, & variis quaſi guttulis reſperſus. Dicitur de excrementis, apud Hipp. lib. 4. Epid. XXIX. 10. quamvis apud Linden. aliter legatur, ὡς ἐν Ἀβδήροισι κωλώτη, εἰδέα, &c. Enimvero Foeſ. in ſua edit. probat omnia exemplaria habere, vel κωλωτοειδέα, vel κωλωτοφυέα, quæ lectio & nobis veroſimilior videtur.

COLPOS, κόλπος, *ſinum* ſignificat; quando in medio carnoſarum partium humor cum ſanguinis affluxu conſiſtit, & putreſcit, & ſibi jam exitum paravit; in hac apertura, vel exulceratione differt ab abſceſſu. Gal. 3. de iis, q. in med. t. 27. cum longo tempore cum ſubjectis partibus cutis agglutinari nequit, hujuſmodi affectum *Sinum* nominant. Id. lib. 2. ad Glauc. cap. 8. prim. & lib. de princ. de tum. p. n. cap. 4. Differt a Fiſtula partim flexuoſitate, partim calloſitate; quæ in Sinu non occurrunt. Dicitur & *Ulcus ſinuoſum*. In Anatomicis vero, & Phyſiologicis *Sinus* dicitur de certis partibus, v. g. *Collo uteri*, quod dicitur *Sinus muliebris*, vel *Sinus pudoris*, κόλπος γυναικεῖος, ἢ αἰδοῖος. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. cap. 7. §. 129. ſeqq. Bartholin. Anatom. lib. 10. c. 30. Et cavitates, quas format reduplicatio meningis craſſæ, ſive duræ matris, *Sinus* vocantur, quamvis in Gr. κόλπος vocabul. nondum invenerim, ſed Gal. vocat ἐγκλίσεις, l. 9. de U. P. c. 6. & κοιλίας, l. 9. admin. Anat. c. 1.

quorum quatuor communiter numerantur; recentiores vero tres adhuc addiderunt, quos tamen in omni ſubjecto reperiri, negat Bartbol. l. 3. c. 2.

COLUM, ἠθμὸς, ὑλιςὴρ, eſt id, per quod liquida colantur, & tranſmittuntur ad ſeparationem, vel depurationem. Græco nomine non differt a *cribro*, ſed Latino; quia *cribrum* dicitur, per quod ſicca trajiciuntur. Differentiæ *colorum* ſunt variæ, cum quoad materiam, tum quoad formam, tum quoad alia accidentia. Materiam præbent carta bibula, linum, lana, cannabis, juncus, metalla. Oblongum lineum *colum*, pyramidis figura, vel laneum dicitur *Manica Hippocratis*, *Caliga*. Ita *colum* novum, rarum, denſum, detritum, ſimplex, duplex, &c. vocatur. Vide Weker. Antid. gen. l. 3. c. 38. de *colo junceo*, id eſt ſporta juncea, vel ſpartea vid. Scrib. Larg. num. 271. & Rhod. not. ad h. l. *Colum* etiam idem eſt, quod *colon*, ſcil. Inteſtinum.

COLUMBA, *Columbus*, περιςερὰ, eſt animal volatile notiſſimum, admodum fœcundum, calidiſſimum, cerealibus vivens. Eſtque vel Domeſtica, vel Sylveſtris. Huc pertinent *Palumbus*, & *Turtur*. Quorum omnium prolixam deſcriptionem, genera, differentias, uſum in cibis, & medicina videſis apud Aldrovand. l. 15. Ornithol. a c. 1. ad 10. Jul. Alexan. lib. 13. Sal. c. 3. Bruyerin. de reb. cibar. l. 15. cap. 24. 25. 26. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. num. 49. Ejus Anatomica hiſtoria quoque ab Ol. Borrich. deſcripta occurrit in Actis Hafn. Vol. I. Obſ. 96. p. 185. ſeqq. Myſtice, & ænigmatice *Columba alba* quoque dicitur pulvis albus præcipitatus ex Antimon. Ungar. cum Aq. fort. commun. deſtill. & in aquam frigidam inſtillatus. Rolfink. Chym. lib. 3. ſect. 1. a. 4. c. 15. item plumbo ineſſe *Columbam albam*, quæ & *Sal metallorum* dicitur, docet Graſſeus in Arca arcani, in Th. Chym. Vol. VI. pag. 214. & Medicamentum quoddam ex argento vivo ſublimato, & Hydrargyro crudo paratum, quod olim *Panaceam Cæſaream*, vel *Theriacam Theriacarum* vocarunt. Quercetan. appellavit *lenem*, *& ſuavem columbam ex omnivoro dracone*, *& aquilam cæleſtem*, teſte Libav. Apoc. Germ. part. prior. c. 6. Quis non rideat hunc ſyncretiſmum Draconis, *Columbæ*, Aquilæ! Quid, quæſo, eſt σύγκλασμα συγκλώθειν, ſi hoc non eſt?

* COLUMELLA, κίων, κιονὶς, *Columna*, item *Gargareon*, *Gurgulio*, γαργαρεὼν, *Uva*, *Uvula*, *Staphyle*, σαφυλὴ, eſt caruncula membranoſa, vel ſpongioſa, in fine palati a faucibus dependens, vocis inſtrumentum, quod hiante ore conſpicitur. Gal. in def. Dicitur & *Plectrum*,

ſtrum, πλῆκτρον, id eſt vocis refractorium, l. 7. de U. P. c. 5. Ejus deſcriptionem vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. lib. 3. cap. 12. ubi negat ad vocis formationem facere, cum etiam hac parte penitus abſumpta non tamen vox lædatur, quemadmodum & nos obſervavimus. Nic. Piſo tamen exiſtimat, vocab. *Columella* rectius tribui affectui inflammatorio *Gurgulianis*, quando longior, tenuiorque fit, ut columnæ modo extendatur, de M. C. & C. l. 2. c. 1. De morbis *Uvulæ* vide apud Practicos. Geminam vidit in Hugone Mauritio Gallo Dn. D. Mauritius Hofmannus Senior, notante hujus filio in Diff. Anat. pag. 52. in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 13. cum Schol. Ab Hippocrate etiam Pathologice dicitur morbus in pudendo muliebri, quando pars illa, quæ *Turbo*, & *Columella* figuræ cum uvula faucium ſimilitudine dicitur, excreſcit, l. de nat. mul. LXI. 2. 6. l. 2. de morb. mul. XCII. 1. Jung. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 7. §. 148.

* Columna, κίων, idem quod *Columella*. Alias & pars carnoſa in medio naſi prominens labio vicina *columna* appellatur. Barth. l. 3. c. 10. ex Ruffo l. 1. c. 4. Gal. Introduct. cap. 10. Linden. vocat diſſepimentum inter utrumque naſi tubum, Med. Phyſ. l. 2. c. 12. §. 10. Latinis *Interſeptum*. Alias quid proprie ſignificet *columna*, etiam pueris notum. De *columnis* in veterum balneis, *columnis miliaribus* lege Lang. lib. 1. ep. 40. Differentiam *columnæ*, & Pilæ attigit C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. nu. 495. Tropice quatuor *columnas* Medicinæ ſtatuit Paracelſus, *Philoſophiam*, *Aſtronomiam*, *Alchymiam*, & *cultum virtutum*, præf. in Paragr. In comm. vero ad aph. 1. Hipp. Virtutem omittit, & *Phyſicam* ſubſtituit.

Colymbades, κολυμβάδες, dicuntur Olivæ muria conditæ, inque ea innatantes. Condiendi rationem Conſtantinus Cæſar explicat lib. 9. c. 33. de agricult. Gorr. p. 237.

Colymbæna, κολυμβαίνα, Lat. *Natatrix*, nomen Aſtaci, vel *Squillæ marinæ*, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. cap. 4. quamvis mihi videatur mendum ſubeſſe, cum nemo alius hujus nominis mentionem fecerit: hinc exiſtimo legendum eſſe *colybdænæ*, κολυβδαίνα, juxta Heraclidem in Opſartytico, apud Athen. lib. 3. Vid. Aldrov. l. 2. de Cruſtat. c. 9. Alias *colybdæna* ſignificat *Metulam marinam*, ſpeciem Urticæ Zoophytæ, apud eundem de Zoophytis, l. 4. de Exanguibus, c. 1.

Colymbethra, κολυμβήθρα. Vide *Dexamene*.

Colymbus, *colymbas*, *colymbis*, κόλυμβος, κολυμβὶς, a natando, κολυμβᾷν, eſt nomen avium aquaticarum, (quaſi dicas *Natatrix*, *Urinatrix* Avis, vulgo *Gucher*, *Zaucher*) ſuntque duum generum, Majores, & Minores. Quarum deſcriptionem, differentias, uſum in cibis, lege apud Aldrov. lib. 19. Ornithol. c. 51. ſeqq.

Coma, τρίχωσις, κόμη, idem quod *capillitium*. Vide *crines*.

* Coma, κῶμα, i. e. *Sopor*, ſive propenſio, & *delatio in ſomnum*, eſt cum vigilare ægri nequeunt, non apertos habentes oculos, ſed conniventes, & alto ſomno detinentur. Gal. com. 1. in 3. Epid. t. 7. Vide *Caros*. Hippocrates vero *cataphoram*, καταφορὰν, omnem ad ſomnum propenſionem appellat. Eſt enim in ſomnum delatio, non valentibus infirmis vigilantium munia obire, ſed cum palpebras claudere cupientibus, tum dormire ſperantibus. Cum autem ægri clauſis palpebris dormire nequeunt, ſed plurimum vigilant, *coma* ἀγρυπνῶδες, id eſt *Pervigil*, & non ſomniculoſum vocat, comm. 1. in prorrh. t. 1. Aliquando & apud Latinos *Marcor* pro *comate* ponitur. Gal. 4. de ſan. tu. cap. 4. Marcere enim torpere ſignificat, atque languore, & inertia teneri; unde Celſus de Lethargo dicit, *Marcor* eſt inexpugnabilis dormiendi neceſſitas, l. 3. cap. 20. Hæc Caſtellus. Enimvero cum hæc non ſufficiant, libet paulo accuratius affectum hunc declarare. Quoad vocab. κῶμα, *coma*, an a verbo κωμάζω, i. e. crapulæ, & commeſſationibus indulgeo, derivandum ſit, uti vult Gal. lib. de comate, c. 1. Grammaticis relinquimus. Hoc nobis ſufficiat, *coma*, & *cataphoram* eſſe pro ſynonymis habenda, cum Gal. 1. in 1. prorrh. t. 32. & 1. in 3. Epid. t. 7. Dividitur a practicis in *coma ſomnolentum*, & *Vigil*. *Illud* eſt deſiderium dormiendi p. n. auctum cum ore hiante, proveniens a ſpiritibus animalibus per portiones vaporoſas vel ſeroſas impuras inquinatis, & ad fixationem pronis, intemperiem cerebri frigidam præſupponentibus. Vid. ex recentioribus Will. de An. Brut. Part. 2. c. 4. Differt a Lethargo, quod *comatoſi* non ſint obliviosi, ſed facilius expergiſcibiles: in Lethargo ſomnus, actu p. n. urgeat; qua ratione & a Caro diſcrepat. Hoc ſc. *Coma vigil* eſt proclivitas ad ſomnum continua, ſed fruſtranea; plerunque febri, phrenitidi, aut Lethargo ſuperveniens, & proveniens a ſpirituum animalium portionibus impuris, narcoticis, & vaporoſis craſſioribus inquinatorum, & ita debita activitate deſtitutorum, per, & propter febrilem efferveſcentiam nimia agitatione, Wil. d. l. c. 5.

Combibo, συμπίνω, metaphorice pro *imbibo* dicitur, quando medicamenta liquida a parte, cui applicantur, excipiuntur, & veluti imbi-

imbibuntur, ita ut illa huic ſeſe inſinuent. Uſurpatur a Scrib. L. n. 20. & 227.

Combinatio, idem quod *concretio*, *compoſitio*, aut *coagulatio late ſumta*, qua nimirum quæ plura ſunt, & ſeparata, ita invicem agglomerantur, ut ex iis unum contiguum, fluidum æque, ac ſolidum conſletur corpus, ut prolixius hoc vocabulum expoſuit, & per exempla illuſtravit Cl. D. D. Bohn. Diſſ. Ch. Phyſ. II. per totum.

Combinativa, ſive *combinatoria* Fermentatio. Vide *conſermentatio*, & *Reſolutivus*. Alias in genere *combinatoria ars Athan. Kircheri* ſignificat artificioſam ſcientiæ ſubjectorum combinationem, in hoc præcipue conſtantem, ut quibusvis ſubjectis datis, vel propoſitis exhibeat, quoties, & quot modis ſimul combinari, commutari, vel tranſponi poſſint. De quo prolixo Opere vide Acta Philoſoph. Oldemburg. Anno 1669. Menſis Dec.

Combustio, καῦσις, idem quod *ambuſtio*, ſcil. *ignitio*, corpora comburendo in calcem redigens. Rul. Rolf. Chym. l. 2. c. 3. Hinc & *combuſtum*, καυθὲν, cum ambuſto (de quo ſupra) coincidit. De *combuſtis* vide Gal. 9. de S. F. in princ.

Comedo, *comeſtio*, *comeſtum*, ἔδω, φάγω, ἐσθίω, ἐδωδὴ, ἐσθιόμενον, ſunt termini notiſſimi, denotantes aſſumptionem alimentorum ſolidorum, vel eſculentorum, & ipſa *eſculenta*, ſive cibum. In Infinitivo dicitur & *comeſſe*, apud Scrib. Larg. num. 12. Subſtantivum quoque *comedo*, Græce φάγος, in uſu eſt, idem ſignificans, quod *lurco*, ſcilicet capacis gulæ hominem, & bonorum ſuorum conſumtorem, ſive qui gulæ, ac ventri immodice deditus comedit omnem ſubſtantiam ſuam; unde & a Latinis appellantur tales homines *ventres*. Linden. Exerc. XI. §. 128. *Comedones* etiam appellantur a quibuſdam Medicis Vermiculi illi in dorſo infantum, & puerorum per poros cutaneos prominentes, cum ſubſequente contabeſcentia, qui alias dicuntur *crinones*, de quo vocabulo paulo inferius plura videantur. *Comeſtibile*, idem quod Cibus, Alimentum.

† Comes Archiatrorum, apud Vindicianum, id eſt Judex Diſputationum inter Medicos, Talenton. Rer. reconditar. lib. 1. cap. 9.

Comes, nomen dignitatis, & prærogativæ. Ita *Comes* Archiatrorum nominabatur olim unus ex Archiatris, quem adhuc prioribus ſeculis *Archiatrum* κατ' ἐξοχὴν vocarunt, cui delegata fuit poteſtas arbitrandi in arte, eorumque diſtinguendi conflictus, quos judicare ſolus ſolebat affectus. C. Hofmann. l. 5. Var. Lect. cap. 27. Hier. Mercurial. lib. 4. Var. Lect. cap. 1.

Cometa, κομήτης, dicitur quaſi *ſtella comata*. Non eſſe Meteoron aereum, uti voluit Ariſtoteles lib. 1. Meteor. cap. 7. clariſſime Aſtronomorum induſtria demonſtravit. Sunt vero *cometæ* nihil aliud, quam Aſtra extraordinaria, inſtar Planetarum, ſitum ſuum in Cœlo varie mutantia, & coma quadam, ſeu capillitio plerunque exornata, pro cujus vario ſitu, & figura varia ſortiuntur nomina, (vid. Plin. lib. 11. cap. 25.) modo pauciſſimos dies, modo plures uſque ad integrum anni ſpatium durantia. Quorum deſcriptionem ſuccinctam videſis in Clariſs. Dn. Joh. Chriſt. Sturnii, Matth. & Phyſ. Prof. Pub. in Univerſ. Altdorff. celeberrimi, Tabb. Aſtronom. Part. Spec. Tab. X. & prolixius apud Hevelium in Cometographia. An vero fruſtra credatur, (quod idem laudatus Author vult,) *cometas*, ut & novas Stellas, phyſice mala quædam vel efficere, vel præſignificare, adhuc

Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὁρμαίνοντι, ut cum Homero Iliad. ξ loqui liceat. Paracelſ. *cometas* per imaginationem animæ majoris mundi erroneam fieri exiſtimat, & ita *zizania*, vel *monſtra mundi* vocare non dubitat, Tract. 2. de peſtilit. cap. 1. Et ex hac hypotheſi *peſtem* viciſſim *cometam microcoſmi* appellavit, Trac. 1. d. tit.

Comez, eſt *gutta ſemis*. Rul. in Lex.

Comide, κομιδή. Vide *Educatio*.

Comiste, κομιστὴ, idem quod τροφὴ, *cibus*, alimentum, a verbo κομέω, κομίζω, curam gero, *alo*, nutrio. Heſych. Hinc derivativum κομιστικὸν, *nutriens*, apud Hippocr. lib. de Affect. XLIX. 8. Vide Linden. Exerc. XVI. §. 173.

* Comitialis *morbus*, aliquando ſimpliciter idem quod *epilepſia*. Vid. infra lit. E. Rationem hujus appellationis duplicem tradunt Interpretes: Primum, quod olim concidente Epileptico *comitia* interrumpebantur, unde & *ſonticus*, & *ſacer morbus* dictus fuit, ἱερὰ νόσος, ἢ θεόληπτος. Deinde, quod in *comitiis* eo correpti maxime infeſtarentur, & detegerentur, quam rationem etiam Medicorum filii maxime amplexantur. Rhod. ad Scribon. Larg. num. 12. Rob. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 284. ſeqq.

Commagenum, κομμαγηνὸν, ſæpe *comagenum*, epitheton Unguenti cujuſdam, cujus meminit Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1. quod & *ſyriacum* alias dicitur. Vocatum vero ita a *Comagene*, Syriæ parte, ubi fiebat, & unde ap-

portabatur. Vim habuit calefaciendi, & relaxandi. Mentio quoque ſit apud Gal. l. 3. de San. tu. c. 10. Unguenti *commacini*, *κομμακίνυ*, cui pares vires tribuit, ſed videtur mendoſa eſſe lectio, & ſubſtitui debere *commagenum*, quod facilis lapſus ſit, quodque alibi nuſquam *commacinum* legatur, recte notante Gorræo in def. d. l.

COMMANDUCATIO, pro *Maſticatione* uſurpatur aliquoties apud Scrib. L. n. 9. 53. 55. 104. 165. Aliis quoque dicitur *Manducare*, *Mandere*, *commandere*. Rhod. in Lex. Scrib.

COMMEMORO, *λέγω*, idem quod *dico*. Gal. l. de dign. & cur. an. morb. in pr. De maxime neceſſariis nihilo pejus eſt bis terve eadem *commemorare*.

COMMENTARIUS, *ὑπόμνημα*, explicationem alicujus loci, vel rei ſignificat, ſi quid perſpicuum deſideraverit. Gal. c. 3. de artic. t. 44. Dicuntur & *ὑπομνήματα*, quæ unuſquiſque Studioſorum conficit ſibi ex Authorum Lectione, *Commentarii*, ſeu libri ad memoriæ ſtudium confecti, *adverſaria* quidam vocant ex Ciceron. Ab aliis *commentaria* ſignificatu vocabuli hodie non ita trito, C. Hofm. comm. in Gal. l. de U. P. n. 869.

COMMENTATIO, *ἐξήγησις*, explicatio, *explanatio*, ſcil. alicujus Scriptoris antiquioris, cujus conditiones vide apud Gal. 2. in 1. Epid. t. 46. fin. & 1. in 3. Epid. t. 4.

COMMERCIUM, *κοινωνία*, *communio*. Vide *confluxio*.

COMMI, *κόμμι*. Vide *Gummi*. In Genitivo *commis* ſæpe uſurpat Scrib. L. n. 23. 22. 28. 30. &c. Vide Rhod. Lex. Scribon. & not. ad num. 72.

COMMINUTIO, *θρύψις*, *λείωσις*, Gal. lib. 11. de U. P. c. 8. *σύνθρυψις* eſt, cum in minutiſſimas partes per colliſionem rem aliquam redigimus. Dici poteſt & *contritio*. Inſervit ei nonnunquam rei exſiccatio, toſtio, cribratio. Nam cum non omnia ſimul poſſint attenuari ſubtiliſſime, per anguſtum cribrum excutienda ſunt ſubtilia, & opus eum craſſioribus repetendum. Rul. & Johnſ. in Lex. Eſt vel Naturalis, vel Artificialis. Ad illam pertinet *comminutio*, quæ fit dentibus, præſertim molaribus. Gal. d. l. Hæc fit variis inſtrumentis, imprimis autem in mortario. Jung. Rhod. in Not. ad Scribon. n. 111. De *comminutionis* ſignificatione diverſa accurate ſcripſit Celeb. Dn. D. Bohn. Diſſ. Chymico-Phyſ. VII. ubi & *Attenuatio* dicitur.

COMMISSURA, *ξυμβολή*. Vide *junctura*, *Raphe*.

COMMISTIO, *commixtio*, *σύμμιξις*, *μίξις*, *κρᾶσις*, a *κεράννυσθαι*, *permiſceri*. Gal. l. 12. de U. P. c. 3. cum res diverſæ in unam veluti maſſam, vel acervum conjunguntur. Quod fieri non poteſt, ut per totum aliquid cum alio miſceatur, niſi prius fuerit comminutum. Gal. d. l. Frequentiſſimum etiam in Pharmaceuticis vocabulum. Specialiter vero *commiſtionis* ſpecies Chymicis ea eſt, cum corpori calcinando vel Sulphur, vel Vitriolum, vel Sal culinarium adduntur, iiſque igni admotis, res ipſa in calcem redigitur, de qua ſpecie vide plura ap. Rolf. Chym. l. 2. c. 3.

COMMODERATUS, *ἔμμετρος*, epitheton ſani corporis. Vide *ſymmetria*.

COMMODUS, *ἔμμετρος*. Vide *armenos*, *ebroſimos*.

COMMORIOR, *ξυναποθνήσκω*, dicitur de morbis, qui ad mortem uſque comitari ſolent hominem. Hipp. 2. aph. 39. 5. aph. 7. Jung. Diet. Jatr. n. 591.

COMMOTICA, *κομμωτική*, ſcil. ars, eſt pars Medicinæ a *coſmetica* differens, quod circa fucum, & pulchritudinem, vel ornatum adſcititium verſetur: *coſmetica* vero naturalem tueatur pulchritudinem. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2 C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 7. Unde & *κομμωτικὰ* medicamenta dicuntur pigmenta, & fucus, quibus mulieres ſuæ formæ lenocinantur, ut vitia naturæ artificio celent. Dicitur Lat. *Ars comptoria*, *fucatrix*, a *κομμὸς*, ornatus fictus, *fucus*, mangonium.

COMMOTIO, *ὄχλησις*, *ἐνόχλησις*, ab *ὀχλέω* & *ἐνοχλέω*, *commoveo*, moleſtam, & tumultuariam agitationem humorum, vel excrementorum, vel materiæ morboſæ ſignificat. De *commotione Tartari* legatur Paracelſ. lib. de morb. Tartar. cap. 12. Thom. Willis vocat *efferveſcentiam immodicam*, quam egregie in Vino declaravit Exerc. de ferment. c. 7. Poteſt & *fermentatio inordinata*, *tumultuaria* vocari. Vide *Arados*. Unde hoc vocabulum pro adæquato genere, & ratione formali febrium continuarum habuit Th. Sydenham Method. curan. febr. in princip.

COMMUNICANTES FEBRES dicuntur, quando in concurſu duarum febrium in uno ægro, decedente paroxyſmo unius, ſtatim, & abſque ulla mora ſequitur paroxyſmus alterius. Laur. Bell. in Opuſc. Med. tit. de febr. p. m. 553.

COMMUNICATIO, *κοινωνία*, dicitur de ſpecie generationis morborum per conſenſum, quando materia morbifica vel per *μετάστασιν*, hoc eſt *tranſmiſſionem* in alium locum, relicto priori, vel per *ἐπιγένεσιν*, h. e. per *novi morbi generationem*, ſuperſtite adhuc priori, communicatur. Rolf. O. ac M. comm. l. 2. ſ. 3. c. 5.

* COMMUNIS, *Communitas*. Vide *Cœnot*, *cœnotes*.

COMMUTATIO,

Commutatio, ὑπαλλαγή, μεταβολή, idem quod *mutatio*, de qua infra ſuo loco. Vide *Apallage*.

Compactio, idem quod *compages*. Quamvis Paracelſus etiam de ipſa corporis, & partium ſoliditate, quam congelationem etiam vocat, acceperit, quam a ſale obtinere exiſtimavit, Paramir. l. 2. c. 1.

* Compages, *compaginatio*, ξύμφυσις, σύστημα, *compago*, in genere ſumitur pro ſtructura, & organica denſitate, & ſoliditate corporis, ſuorumque membrorum. In ſpecie vero unionem, coalitionem, cohærentiam ſignificat, qua oſſa inter ſe uniuntur. Hipp. 2. de art. t. 34. ſ. 4. t. 31. Dicitur & Hippocrati ξυμφυὴς, 3. de fract. t. 63. Ita maxilla inferior ex duobus oſſibus exacte *compaginatis* conſtare dicitur, apud Galen. comm. ad dict. primum de artic. locum.

Comparatio, παραβολή, dicitur, quando una res cum alia confertur, in quibus conveniat, aut diſcrepet. Oportet enim ea, quæ inter ſe *comparantur*, & in quibuſdam diſſidere, & in quibuſdam convenire. Gal. lib. 1. de Al. Fac. cap. 2. Hujuſmodi *comparationum* Catalogum prolixum reperire licet apud eundem, quas conſignavit Aloyſ. Mundella in Theatro, vel Indice Galenico, & Ant. Muſ. Braſſavol. in Indic. ad Gal. Effectus *comparare*, h. e. conferre, ſcil. medicamentorum, legitur apud Scrib. Larg. num. 38. *Comparanda* non debent tamen habere magnam inter ſe differentiam, monente Linden. Ex. XII. §. 6 ex Ariſt. 3. Top. 1. Legi etiam poſſunt in Theatro Chym. variæ *comparationes*, v. g. Mercurii cum conjugibus, Moralium ad Chymica, Naturæ cum pictore. Enimvero probe notanda quoque animadverſio, & cautela Libavii, quod *comparatio* a ſimili non ponat eſſentiam, Exam. Philoſ. viv. p. 259.

Compassio, ξυμπάθησις, eſt communicatio affectus, vel affectio per conſenſum. Hipp. in præcept. XIII. 1. Vide *conſenſus*.

Compendium, βραχύλογον, διδασκαλία, ἐπιτομή, σύνοψις, ſuccincta pertractatio dicitur, in qua res ſaltem per ſummas contrarietates proponuntur aphoriſtice, relictis intermediis, ceu ex extremis cognoſcendis. Galen. lib. 2. de ſan. tu. cap. 4. Hæc diſcendi ratio licet non careat utilitate ad primam, & perfunctoriam cognitionem, inſufficiens tamen eſt, neque Artificem facit peritum, uti oſtendimus in Medic. Dogm. Præliminar. Dogm. I. pag. 3. Ita & Gal. *Compendiariam*, ἐπίτομον, experiundi viam, ceu fallacem, damnat lib. 2. de Temp. cap. 6. *Compendium* etiam pro utilitate, lucro, & quæſtu accipi demonſtravit Johnſ. Rhod. ad Scrib. num. 22. & in Lex. Scribon.

Compertus, idem quod *expertus*. Vide *experimentum*. Scrib. n. 106.

Compesco, συνάγω, accipitur pro reprimo, exicco, abſumo, v. g. carnem luxuriantem in ulcere. Scrib. Larg. num. 42. 90. 239. 240. Rhod. in Lex.

Competens, τὸ δέον. *Competenter*, δεόντως, dicitur de omni eo, quod ad rem facit, quodque conveniens. Diet. n. 179.

Complano, λεαίνω, λειαίνω, ſignificat apud Hipp. 6. Epid. ſ. 2. t. 4. aſperitatem per medicamina tollo. Gal. in comm.

Completio, πλήρωσις, dicitur de arteriis, ſpiritu a corde ſuppeditato repletis, ex mente Eraſiſtrati. Hæc differre dicitur ab *Impletione*, quod in contractione arteriarum non omnis ſpiritus evacuetur. Eſt ergo *completio* ſaltem additio alicujus ad reſarciendum defectum, Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 17.

* Complexio, *complexus*, ἐπιπλοκή, συμπλοκή, tripliciter accipitur. 1. pro diverſarum rerum conjunctione, v. g. morborum plurium complexione, unde & *morbi complicati* dicuntur, Dieter. Jatr. num. 574. ubi ἀλληλοδιαδοχίαν morborum vocat. Ita *febrium complexio* eſt, quando duæ febres diverſis temporibus invaſerunt. *Confuſio* vero, κρᾶσις, quando eodem tempore inceperunt, Gal. l. 2. de diff. febr. cap. 8. Sic pulſuum *complexio* dicitur de differentiis pulſuum compoſitis, lib. 1. de cauſ. pulſ. cap. 11. Deinde etiam pro *coitu*, & conjunctione maris, & fœminæ. Scrib. Larg. num. 18. Denique *complexio* aliquando accipitur vulgariter pro *temperamento*, Paracelſ. paſſim, Ruland. & Johnſ. in Lexic. *Muſculi complexi* qui dicantur, vide Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 566.

Compositio, σύνθεσις, quid ſignificet, pueris quoque notum eſt, ſcilicet diverſorum conjunctionem, vel coadunationem, Rulan. Frequentiſſime dicitur de medicamentorum ſimplicium conjunctione. Unde *medicamenta compoſita*, σύνθετα φάρμακα vocantur. *Compoſitum* omne naturam ſapere ſimplicium *componentium*, demonſtravit Galen. lib. 1. de Elem. 3. Hinc *compoſiturus* medicamenta ſimplicium naturam probe cognitam habere debet, lib. 1. de C. M. P. G. cap. 14. *compoſitus morbus* eſt, qui opponitur ſimplici, & coincidit cum *complicato*, vel *confuſo*, lib. de Typ. cap. 3. De *compoſitione Philoſophica*, quæ fit per viam Lapidis Philoſophorum, deque *eſſentiis compoſitis* prolixe legatur Libav. Alchym. Pharm. cap. 32. alibique. Aliquando *compoſitio*, *compoſitum*, abſque additione medicamenti, accipitur pro pharmaco *compoſito*, apud Scribon.

Larg. num. 5. 8. 10. 26. 200. 205. 253. & aliis in locis, de quibus vide in Rhodii Lexic. Scribon. & ejus notas, pag. 11. Et vocabulum *ſyntheſis* etiam ſic acceptum legitur apud Q. Seren. cap. de lumbric. & tin. purg. verſ. ult. pag. 19. ed. Keuchen. Vide not. Keuchen. ad hunc l. pag. 210.

Compotatio, συμποσία, συμπόσιον, οἰνοφλυγία, eſt veluti concertatio cum oblectatione in potando, unde hujuſmodi homines *compotatores*, συμπόται vocantur, Gal. de dignoſ. & cur. an. morb. c. 6.

Comprehensamentum, περίλημμα, dicitur de tertio interveniente vinculo in faciendo nodo. Gal. c. 2. de iis, quæ in medic. t. 7. contracte *comprenſio*. Scrib. n. 227.

Comprehensio, κατάληψις, idem quod firma, & vera cognitio, quæ etiam vocari poteſt *comprenſiva imaginatio*, cui opponitur *incomprehenſibilitas*, ἀκαταληψία. Gal. l. de ſect. ad eos, qui introd. c. 5. Hinc & *comprehenſibile*, καταληπτόν, coincidit cum *cognoſcibili*, τῷ γνωστῷ, l. de opt. doc. gener. in princ. Vide *catalepſis*.

Compressa, vulgo vocantur a Chirurgis pulvilli, ſive ſplenia, h. e. panni linei complicati, partibus leniter comprimendis accommodati. Blaſ. Med. Un. p. m. 72.

* Compressio, θλίψις, θλᾶσις, eſt modus, vel ſpecies anguſtationis cavitatum, canalium, aut pororum, facta ob externæ cujuſdam rei violentiorem contactum. Ita *compreſſio pulſus*, θλίψις σφυγμοῦ, apud Gorr. pag. 182. & *compreſſio ſtomachi*, quæ fit ex ciborum copia ſola quantitate moleſtorum, Gal. Iſag. in Pulſus, c. 10. fere in fin. Eſt igitur laterum cujuſcunque vaſis, vel canalis, vel pori forinſecus facta adſtrictio, differens ab obſtructione, vel oppilatione, quod hæc ſit meatuum anguſtatio ab interpoſito aliquo intus corpore, lib. 1. de ſympt. cauſſ. cap. 5. & de diff. morb. cap. 7. *Compreſſio muſculorum* legitur apud Scrib. Larg. num. 84. *Compreſſionis* vocabulum minus accurate ſumpſit Paracelſus, per *compreſſiones Thoracis* intelligens omnes morbos Ventriculi, qui fiunt a Tartari vitio, l. 2. de Tart. tract. t. e. 2. & alibi. Alias *compreſſio* idem eſt, quod *conſtrictio*. Dicitur & *oppreſſio*.

Compressiva *medicina*, dicitur Avicennæ medicamentum ſiccum, cauſſans in membro ſiccitatem, & coadunationem ipſius ad ſeipſam, unde obturatur tranſitus, & meatus. Et ex fortitudine compreſſionis, & coadunationis partium membri ad invicem coguntur humiditates ſubtiles in ejus concavitatibus permanentes exprimi violenter ex motu ejus oppoſito. Avic. l. de virib. cord. tr. 2. c. 7.

Compsevomenos, κομψευόμενος, ſignificat eum, qui ad oſtentationem aliquid perficit cum induſtria, a verbo κομψεύεσθαι, venuſte, & oſtentationis gratia facere. Hinc & κομψεία, idem quod πανουργία, & κόμψευμα, *facetiæ*, quæ dedecent Medicum. Galen. lib. 3. de ſan. tu. cap. 13. Linden. Ex. X. §. 165. κομψὸς πανοῦργος, *vaframentum*, & *vafer*. Uſus Hippocr. 4. de artic. t. 43. Vide Galen. in comm. Foeſ. Oec. p. 347.

Comptoria, κομμωτική, ſcil. ars. Vide *commotice*.

* Compunctio, παρακέντησις, eſt *perforatio*, quæ fit acu. Gal. l. 10. de U. P. c. 6. Vide *Paracenteſis*, *Thlaſis*.

* Conarium, κωνάριον, *conoides corpus*, ſive *turbinatum*, κωνοειδὲς σῶμα, *glandula pinealis*, eſt particula cerebri, veluti firmamentum quoddam, venis a magna vena cava propagatis adjacens. Gal. l. 9. de oper. Anatom. cap. 3. cujus ſubſtantia glandula eſt, figura autem *cono* perquam ſimilis; unde ei nomen quoque eſt impoſitum. Utilitatem autem eandem eſſe exiſtimant aliqui, quæ ex Pyloro ventriculi; nam ut hunc confirmant eſſe glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum, prius quam is coctus ſit, in tenue inteſtinum tranſmitti: ad eundem modum & hanc glandulam, *conarium*, in principio meatus ejus conſtitutam, qui ſpiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum tranſmittit, cuſtodem quendam eſſe ajunt, & velut Oeconomum non plures ſpiritus de ſeſe emittentem, quam quanplures ſpiritus de ſeſe emittentem, quam quantum ſpiritus mitti oportet. Gal. l. 8. de U. P. cap. 14. Jung. C. Hofm. comm. ad h. l. n. 648. Recentiorum ſententiam de hac *glandula* videas apud Barthol. Anat. l. 3. c. 6. Th. Willis Anat. Cerebr. c. 14. Wharthon. de gland. c. 23. M. Malpigh. Ex. de cerebr.

Conatus, πεῖρα, πειρασμός, ὁρμή, ἐπιχείρησις, ſignificat actionis intenſionem fere ſupra vires, & cum quadam violentia, Italis *Forza* vocatur. Rhod. in Lex. Scrib. v. g. *Conatus* in mejendo difficilis doloris plenus in ſtranguria, Linden. S. M. Ex. XVI. §. 32.

Concaleo, *concaleſco*, *concaleſio*, συνθερμαίνω, ſignificat calorem acquiro ab alia re calida, per contactum juncta. Scrib. Larg. n. 1. & 84.

* Concaussa, συναίτιον, dicitur, quæ licet effectum ſua vi producere valeat, generat tamen alteri cohærens, ut lapis in veſica, & inflammatio. Nam ambæ urinæ ſuppreſſionis cauſſa ſunt, etſi per ſe utraque illam generare poſſit. Gal. Introd. c. 8.

Concavatio, idem quod *Arcuatio*, de qua ſupertus.

* Concavus.

Digitized by Google

Congavus. Vide *Cavus*. In ſpecie *concavum metallicum ardens* vocatur ſpeculum quoddam, omne genus metalli, ipſum etiam ferrum breviſſimo temporis ſpatio fundens, de quo videatur Relatio Pariſiis miſſa in Actis Philoſophic. Oldenburgii, Anno 1669. in Julio.

Concedo, ἐνδίδωμι, idem quod *Remitto*. Ita *concedere* inflammationem, tumorem, duritiem, &c. dicitur Gal. c. 2. in progn. Hip. t. 73.

Concertatio, eſt terminus Chymicus, qua vis medicamentoſa ſive ſpiritus, ſive ſalis, ſive ſulphuris in concreto quodam intrinſece coercetur, & veluti centrum repellitur, v. g. in Mercurio ſublimato, quod eſt concretum quoddam ſal extractum ex Mercurio vivo, & ſpiritu ſalis, hic *concentratus* obſervatur, unde formam albam cryſtallinam repræſentat. Dicitur alias de colore intrinſecus coercito, qui etiam *concentratus* vocatur.

Concentus, ἁρμονία. Vide *Harmonia*.

Conceptaculum, ἀγγεῖον, idem quod *Vas*. Vide *Angos*.

* Conceptio, κύησις, eſt ſeminis comprehenſio in uteris mulierum ad fœtus generationem, ejuſque retentio. Dieter. Iatr. num. 486. Galenus dicit, eſſe motum contractionis uteri, dum ſemen in ſe ipſum ejaculatum amplectitur ac veluti manu quadam avidiſſime, lib. 1. de ſem. cap. 2. Inter recentiores nondum certo conſtat, an *conceptio* in Utero fiat, an vero in Tubis, quod ſuſpicatur Bartholin. l. 1. Anatom. cap. 27. An maſſa ſeminalis in maſculo concurrat ad *conceptionem*: quod negat Guil. Harvæus de gener. anim. & in ſpecie appendic. Exerc. de *conceptione*, quam tamen hypotheſin reprobavit Barthol. d. l. cap. 28. Noſtrum jam non eſt arbitria facere de his quæſtionibus. *Conceptio* Spagyrica in negotio lapidis Philoſophici dicitur, quando materia candida, ceu mulier myſtica, ſive Mercurius, & ſpiritus rubeus, ceu maritus poſt fermentationem a calore externo inductam, (quæ *conjugium*, & *Amplexus* vocatur) quieſcunt in vitro Hermetico. Libav. Apocal. Herm. part. poſter. t. 2. p. 395.

Conceptus, τὸ κύημα, eſt illa maſſa, ex qua formatur fœtus in utero. Vocatur & *Ovum*, aſſerente Harvæo Ex. 1. de gen. an. qui omnia animantia etiam vivipara, atque hominem adeo ipſum ex ovo progigni, primoſque eorum *conceptus*, e quibus fœtus fiunt, ova quædam eſſe credidit, & hodieque ſuos invenit adſtipulatores. Nos in medio relinquimus. Dicitur & *conceptum*, apud Scrib. L. in epiſt. p. 3. e. Rhod. Vide *Fœtus*.

Concessio, *conceſſum*, ἐνδεχόμενον, id quod licet, 1. aph. 7. Dieter. n. 288.

† Concha Stactæ, lixivium deſtillatum.

* Concha, *Conchula*, κόγχη, κόγχιον, varias habet ſignificationes. 1. notat animal *Teſtaceum* omne, ſive levibus ſcil. teſtis aſperis præditum: aliquando tamen contradiſtinguitur a Purpuris, Cochleis, Oſtreis, Conchiliis, uti prolixe oſtendit Aldrovand. lib. 3. de anim. exanguib. cap. 1. De *concharum* virtute Medica vide præter d. Author. & Sch. l. 5. cl. 3. num. 78. Harum omnium ſuccum ventrem ſolvere teſtatur Galen. lib. 3. de S. F. cap. 15. 2. Significat apud Anatomicos cavitatem auriculæ, & auris externæ præcipuam partem, inter Helicem, & Anthelicem. Barthol. l. 3. Anat. cap. 9. quamvis & *cochleam* poſt membranam tympani occurrentem *concham* vocaverit, libell. 4. c. 6. 3. Veteres quoque, præſertim Comicos pudendum muliebre *concham* vocaſſe, clare demonſtravit Rolf. Ord. & Meth. part. gener. dic. Part. 2. c. 33. 4. *Concham* etiam vocari patellam in genu, vult Gorr. in def. pag. 233. quamvis alii *conchum* dicant. 5. Diverſa quoque vaſorum, & menſurarum genera denotat. Ita apud Hippocr. menſuram ſignificat, Gr. σκαφὶς, dictam, quæ *conchæ* capacitatem æquet, & myſtra duo contineat, ſive drachmas ſex ponderis, lib. de nat. mul. XXIX. 2. l. 1. de morb. mul. CVI. 6. CIIX. 33. Vide *Cheme*, & Foeſ. in Oec. p. 343. *Concha* quoque dicitur labrum, vel vas æneum, ſeu pelvis tonſoria, Foreſt. lib. 6. Obſ. 54. Item alveolus vitreus, ſive vas vitreum, in modum alvei formatum, cum ore & manubrio, Rul. in Lex. *De conchis* ſaxatilibus, ſive lapideis vide A. 3. Ephem. Nat. cur. obſ. 70.

Conchis, *quaſi concha*, dicitur faba cum valvulis, ſive involucris cocta, demonſtrante Rhodio ad Scrib. L. n. 233.

Conchus, κόγχος, vel idem eſt quod *concha*, vel ſignificat aliquando cranium. Cavitates quoque oculorum *conchi* dicuntur Polluci. *Conchum* Græcorum fuiſſe vilem cibum, & facilem paratu, vult Linden. Exerc. X. §. 74.

Conchylis, κογχυλὶς, *conchylium*, κογχύλιον, idem quod *Purpura*, Scrib. Larg. n. 191. In ſpecie vel eam denotat, quæ *Purpura*, πορφύρα, dicitur, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum vide apud Aldrov. d. l. cap. 5. Meminit prioris vocabuli Rob. Keuchen. in not. ad Q. Seren. pag. 252. 295. Vel *conchylium* alias accurate loquendo differt a Purpura, Buccino, aliiſque conchis, eſtque peculiaris oblonga ſpecies, quam deſcriptam invenies apud d. Aldrov. l. c. c. 15.

Concidentia, ξύμπτωσις, σύμπτωσις, idem quod *collapſus*, de quo ſupra. Cui opponitur μετεωρισμὸς, aut ἐπίδοσις εἰς ὄγκον, craſſities, & in molem majorem elatio. Meminit τῆς ξυμπτώσιος Hipp. 1. aph. 3. Cauſſa *concidentiæ* corporis, & vaſorum eſt nimia evacuatio, & repentina, Dieter. n. 588.

Concinnitas, ἁρμονία. Vide *Harmonia*. Alias *concinnare* ex diverſis aliquod conficere ſignificat. *Cinnus* autem eſt commiſtio plurimorum, & in ſpecie potionis genus ex multis liquoribus confectum, ita dici ſolet teſte Non. Marcello. Hinc & *vinum concinnatitium*, idem quod Factitium, σκευαστὸς οἶνος. Vide Linden. S. M. Ex. X. §. 198.

Concoagulatio, legitur in Robert. Boyle exer. de nat. determin. effluv. c. 2. edit. Lat. Genev. p. 22. 23. & denotat diverſorum ſalium ſimul diſſolutorum, & ad cryſtalliſandum ſepoſitorum concretio mixta, in cryſtallulos mixtam figuram obtinentes.

Concoctio, πέψις, πεπασμὸς, idem quod *coctio*, de quo vocab. vide ſupr.

Concordia, *concordantia*, συμφωνία, dicitur, quando plures authores in una aliqua re, vel materia conſentiunt, quod optimum eſt hiſtoriæ judicatorium. Galen. de ſubſign. Empir. c. 10. & nihil magis fide dignum, quam *concordia* ſuſpicione carens, lib. de V. S. adverſ. Eraſiſtratum cap. 5. Sumitur & a Paracelſo pro Harmonia, & *concentu* tropico rerum, v. g. Elementorum: quam tamen parabolicam *concordantiam* non incongrue reprobat Libav. t. 4. de Philoſophia Harmonica Magic. Fratr. Roſ. cr. pag. 283. Dicitur & eidem *conformitas*.

Concretio, πῆξις, σύμπηξις, eſt materiæ liquidioris in maſſam ſolidiorem condenſatio. Ferme coincidit cum *congelatione*, ut patet ex Willis de ferment. cap. 12. §. *Congelatio*. Ita de Gypſo poto ſeribit Scrib. Larg. n. 182. quod in aliqua parte ventris concreſcat id quod potum eſt, & tactu quaſi ſaxum percipiatur. Hinc *concretile*, πηκτὸν, dicitur, quod condenſari, & indurari poteſt. Gorr. p. 372. Lind. Ex. V. §. 117.

Concubitus, συνουσία, idem quod *coitus*. Vide ſupra.

Concupiscentia, ἐπιθυμία, & *concupiſcibilis facultas*, ἐπιθυμητικὴ δύναμις, eſt vis animæ ſenſitivæ, qua deſiderat, & expetit objecta talia, quæ ſibi conveniunt, v. g. alimenta, & omnis generis voluptates. Hæc *cupiditas* conſiſtit in ſpirituum animalium cujuſque partis propriorum motu vegetiori, & expanſione ampliori, juxta Willis. de An. Brut. Part. 1. c. 9. Jung. Charleton. Ex. IIX. Patholog. §. 28. Dicitur & Gr. ὀργασμὸς, *turgeſcentia*, nam qui turgent ab aliqua materia, titillantur, commoventur, & concitantur, unde & *concupiſcere* a poſteriori explicari poteſt, Diet. n. 624. *Concupiſcentia* ſi exceſſerit, quomodo debeat corrigi, docet Rolf. O. & Med. comm. Gal. l. 14. ſ. 3. c. 8. haud dubie ex Gal. l. de cognoſc. & cur. anim. morb. c. 6.

Concursus, συνδρομή. Vide *Syndrome*.

Concussio, τὸ ῥῖγος, Gal. idem quod *Rigor*. Vide *Rigor*, item *cataſeiſis*.

* Condensatio, πύκνωσις, vel obſtructio meatuum corporis facta a refrigerantibus, adſtringentibus, ſiccantibus, *condenſatio* artificialis dicitur, & *Inſpiſſatio*, de quo infra lit. I. Gorr. p. 395. Unde *condenſantia medicamenta*, πυκνωτικὰ φάρμακα, omnia frigida ſunt, quare poros cutis, & meatus in unoquoque corpore *condenſant*, & contrahunt; ceterum inſtrumentum undique totum conſtringere nequeunt. Gal. l. 5. de S. F. c. 14. coincidunt ferme cum *Incraſſantibus*, παχυντικοῖς.

Condimentum, ἥδυσμα, ἄρτυμα, dicitur, quicquid cibum reddit gratiorem, ita ut non per ſe ſit edendo, ad ſuavitatem tamen alimentorum conferat. Gal. l. 1. de S. F. c. 16. præſertim ſi fuerint acria, c. 17. Inter *condimenta* Sal primas merito tenet, judicio Scholæ Salernitanæ; vid. Renat. Moræum in eandem de conſ. valet. cap. 8. & 9. pag. 145. ſeqq. C. Hof. lib. 5. inſt. cap. 13. &c. Alias ἡδύσματα dicuntur *Unguenta* ipſa, quibus ad ſuavitatem odoris *Aromata* adjuncta ſunt; alii non unguenta, ſed *Aromata* ipſa ſic appellant, juxta locum Hipp. lib. 2. de morb. mul. XLI. r. Imo in genere ἡδύσματα dici poſſunt, quæcunque rem aliquam jucundiorem reddunt, quemadmodum Gal. lib. 3. de A. F. cap. 11. pinguedinem & adipem carnium *condimenta* eſſe dixit; & Plut. quietem laborum, ἄρτυμα eleganti metaphora vocavit.

Conditio, κατάστασις, *conſtitutio*. Vide ſupra *cataſtaſis*. Cui addi poterit *conditio ægri* ſcitu neceſſaria; de qua eleganter Lindenus. *Conditionis* notitia cum plurimum conferat ad notitiam cauſſæ, Hipp. ipſe hanc jubet interrogando protinus bene inquirere, Ex. VII. §. 24. Parac. per *conditionem* intelligit unam, & ſimplicem qualitatem, v. g. caliditatem, frigiditatem, &c. quatenus opponitur *complexioni*, ſive Temperiei, quæ in miſtione qualitatum conſiſtit, Paramir. l. 1. c. 4.

Conditor, pen. brev. δημιουργὸς, idem quod *Creator*, *Opifex*, de Deo, & de Natura dicitur. Gal. l. 3. de U. P. c. 10. & alibi. *Conditor* etiam profeſſionis dicitur Hipp. a Scrib. L. in ep. ad C. Jul. Calliſtum.

Con-

Conditor, pen. long. dicitur, qui rem aliquam artificioſe præparat, ut vel aſſervari melius, vel gratior fieri poſſit, v.g. qui ſaccharo res palato gratiores reddit, Gr. ὀψαρτύτης, (cur non & ſimpliciter ἀρτύτης) Ita & ἁλιχάτης in ſpecie dicitur, qui ſale carnes condit, & aſſervat. V. plura p.p. ad vocab. *conditura*.

Conditum, κονδῖτον, ἀρτυτὸν, in genere ſignificat omne id, quod artis opera gratum additum eſt, ſive alimentum, ſive medicamentum fuerit. Vid. Schrod. l. 2. c. 46. In ſpecie variis cupediis compoſitis, qua alimentoſis, ſolidis, & liquidis, qua medicamentoſis tribuitur. Ita vinum aromatibus *conditum*, aliis Mulſum *conditum* vocabatur. Gal. de facile parabil. tit. de obſtructione renum. Vid. Foeſ. in Oec. p. 348. An idem cum vino Hippocratico dicto, ſive *clareto*, de quo ſupra? Ita quoque formula Medicamenti ſuavis conſiſtentia Electuariis, & conſervis ſimilis, ex variis, & ſuavibus parata *conditi* nomine venit. Dicitur & quibuſdam *Opiata*. Morell. l. 1. Meth. præſcrib. form. rem. ſ. 2. c. 4. Ita legitur *conditum* ſuave e pyris, & perſicis paratum, ap. Claud. Deodatum Panth. Hygiaſt. l. 1. c. 29. Dicitur *conditum compoſitum* Vvekero Antidot. gen. l. 1. c. 31.

Conditura, vel idem ſignificat, quod *condimentum*, ἄρτυμα, materia illa, qua aliquid *conditur*, ſal, ſaccharum, muria, aromata, &c. vel denotat modum condiendi, & artem, Gr. ἀρτυσις dictam, qua alimenta, vel medicamenta alioqui faſtidioſa palato, & ſtomacho grata redduntur, aut etiam in longius temporis ſpatium integra aſſervantur. Vvecker. Antidot. l. 3. c. 23. Translatum hoc quoque vocabulum ad corporum mortuorum præparationem, ne putredine tam facile pereant. De hac *conditura* Cadaverum legeſis Foreſt. l. 29. Obſ. 29. Rolfinκ. tr. de purgant. ſ. 1. art. 2. c. 43. ſeqq. ubi ταριχευσις vocat. Latine etiam dicitur *Balſamatio*. Sub quo titulo etiam D. Gabr. Clauderus tractatum conſcripſit. Verum diverſos modos Balſamationis cum veterum, tum Clauderi, & Bilſii ventilavit D. Tobia Andreæ, ut conſtat ex Actis Erudit. Lipſ. Anno 1683. Modum quoque *condituræ* vaſorum, & viſcerum exenteratorum peculiarem habuiſſe D. Bilſium, ex Anatomicorum ſcriptis hodieque conſtat.

Conductor, appellatur inſtrumentum Chirurgicum, Terebræ, qua caſei explorari ſolent, non abſimile, concavum, quod in Lithotomia poſt factam inciſionem in ſulcum catheteris immittitur, ut catheter eximi poſſit. Blaſ. Med. Un. p. m. 72. 341.

† Condysi veterum, Saponaria Trago, c. 131. Averr. Helleborus albus. Lobelius.

* Condyloma, κονδύλωμα, eſt carnis excreſcentia calloſa in digitis manuum, ac pedum, præſertim vero circa anum, & pudenda muliebria occurrens, ſic dictum, quod promineat in modum articuli, quem κόνδυλοι appellant. Ideo vero præcipue in ſede oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum inſurgente, ac præter naturam intumeſcente. Quum enim ſinuoſus ſit anus, rugas coagmentatas habet; ubi vero amplius intumuerit, tunc fit *condyloma*. Et aliquando quidem citra inflammationem fit, & molle eſt; quandoque vero cum inflammatione, tumque durum eſt, & dolorificum. Hæc Gorr. p. 238. Caſtellus. Enimvero omnino etiam cauſſam ſupponunt morbificam, portiones ſucci nutritii corruptas, & excrementitiis mixtas, quandoque de malignitate Venerea, & Gallica participantes. Parac. de nat. & orig. morb. Gall. l. 8. c. 1. Ad *condylomata*, ceu ſpecies, pertinent Thymus, & Ficus. Jonſton. Synt. Med. Noſocomic. l. 5. tit. 4. c. 1. Medicamenta topica adverſus *condylomata* lege apud Scrib. L. n. 214. ſeqq. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 6. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. & l. 4. c. 13. Hæmorrhoides quoque cœcæ, vel protuberantia venæ hæmorrhoidalis vocatur κονδυλώδης αἱμοῤῥοῒς, Hipp. de hæmorrh. III. 12. 13. item ſimpliciter κονδύλωμα, ut *hæmorrhois* indicetur, quæ tuberoſam habet eminentiam, & ab ea, quæ mori fructum refert, diſtinguatur. Foeſ. d. l.

* Condylus, κόνδυλος, i. e. *Tuberculum*, *Nodus*, dicitur gibboſa explanatio Radii, & Cubiti, quæ carpo dearticulatur; ob id etiam aliquando *capita* dicuntur, & *Apophyſes*, Gal. l. 2. de U. P. c. 2. Dicuntur & *Epiphyſes*, id eſt *Artuum capita*: ubi enim os medullam habet, ejus finibus utrinque caput inſtar operculi cujuſdam ut plurimum vides adnaſci, lib. 10. de U. P. c. 18. Vide *Articulus*. Deinde & vocab. κόνδυλος ſignificat præternaturalem protuberantiam in dentibus, apud Hipp. l. 4. Epid. IX. 8. XVII. 8.

Confectio, *confectum*, vel accipitur pro *ſubactione*. Ita *confectum* thus legitur, κατειργασμένον, aceto acerrimo, apud Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Vel *confecta* dicuntur materiæ ſaccharo ſicco obductæ, & ceu tectorio quodam obductæ, quod artificium *confectionis* nomine venit, Vvecker. l. 1. Antid. gen. c. 4. S. Schr. l. 2. c. 47. Quin & Tabulæ, Morſuli, Rotulæ *confectiones ſolidæ* vocantur, Vvecker. d. l. c. 42. Imo & Electuaria quædam confortantia, vel cardiaca, *confectionis* titulo inſigniuntur, uti conſtat de decantatiſſima *confectione Alkermes*,

Digitized by Google

de qua videantur Diſpenſatoria, Schrod. Rolf. & alii. Hunc pertinet *Confectio Humain* ad oculos, cujus deſcriptionem vide apud Rolf. O, ac M. l. 7. ſ. 2. c. 2.

CONFERENS, ξυμφέρον, a verbo ξυμφέρω, συμφέρω, *confero*, apud Hippocr. ſignificat, quod utile eſt, & prodeſt, ſcilicet ad ſanitatem. Eſtque unum criterium ex duobus, quo dignoſcitur omnis indicati, vel remedii in methodo conſervandi ſanitatem, & medendi certitudo, & veritas; præprimis evacuationum Criticarum, & ſpontanearum, ex 1. aph. 2. & 4. aphor. 47. Hinc & loca illa, per quæ hujuſmodi evacuationes fieri ſolent, dicuntur χωρία ξυμφέροντα, loca *conferentia*, id eſt lege naturæ commoda, 1. aphor. 21. Ita & de anni tempore accipitur, v. g. de autumno aquilonio, & ſicco, 3. aph. 14. Huic opponitur ἀσύμφορον, *inutile*, damnoſum.

CONFERMENTATIO, dicitur *Fermentatio combinativa*, ſive *combinatoria*, ad differentiam *Fermentationis Reſolutivæ*, eſtque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumſcriptione loci, temporis, & caloris conjunctivus, quemadmodum eam prolixius deſcripſit D. D. Stahl. in Diſquiſ. eleganti de Sanguificat. c. 3.

CONFERTUS, *confertim*, ἀθρόος, ἀθρόως. Vide *Athroon*.

† CONFITA, i. e. fæx liquida ſtyracis, Pharmacop. Londinenſis.

CONFIDENTIA. Vide *Fiducia*. *Eutolmia*.

CONFIRMAMENTUM, dicitur aſtri corpus in homine, vel corpus ſidereum, & aſtrale. Rul. & Johnſ. in Lex.

CONFIRMATIO, ἰσχύρησις, *Affirmatio*, & *confirmaturio*, ἰσχυρισμὸς, ἢ διισχυρισμὸς. Vide *Iſchyreſis*. Alias & *confirmare* idem eſt, quod *confortare*, reficere. Scribo. Larg. num. 104. 107. & de iis remediis, quæ dentes confirmant, num. 57. 59. 60. Græce dici poſſet ἱδρύομαι, fixam ſedem acquiro, ex 4. aphor. 11. ubi de hydrope ſicco dicitur, quomodo *confirmetur*.

CONFLUENTIA, terminus Paracelſicus ſignificans *concordantiam*, & conjunctionem, vel confœderationem microcoſmi cum aſtris, morbi cum remediis, lib. 2. de podagr. morb.

CONFLUXILE, σύῤῥουν. Galen. l. 1. M. M. c. 2. Vide *Confluxio*.

CONFLUXIO, ξύῤῥοια, terminus eſt Hippocraticus, in loco notatu, & explicatu digniſſimo de Aliment. IV. 24. ξύῤῥοια μία, ξύμπνοια μία, ξυμπαθέα πάντα, *Confluxio una*, *conſpiratio una*, *conſentientia omnia*. Et mirum, Foeſium horum terminorum expoſitionem in Oeconomia ſua Hippocratica neglexiſſe. Quam certum vero eſt, per *confluxionem*, & *conſpirationem* hoc in loco intelligi admirandum illum corporis humani, omniumque partium non tantum ſolidarum, ſed & humorum, ſpirituumque vitalium, & animalium conſenſum, concordantiam, & mutuam operam; ut recte Galenus l. 1. Meth. Med. cap. 6. totum corpus *conſpirabile*, & *confluxile* idem eſſe, ac ſi dixiſſet Hippocr. omnes particulas mutuo a ſe affici: Ita qua ratione hoc in omnibus, ac ſingulis fiat, optandum eſſet, ut aliquis accurate, & ex veris principiis oſtendere ſibi proponeret. Dicitur & Latinis *commercium*, *conſortium*, κοινωνία. Confer ad Galen. l. 2. de cauſſ. pulſ. c. 12. l. 3. de facult. natur. c. iv.

CONFOEDERATIO, Paracelſo idem quod *confluentia*, *commercium*, *conſenſus*, tr. de Tabe §. Contraria.

CONFORMATIO, διάπλασις, eſt ſecunda ſpecies, vel differentia eſſentialis, aut modus conſiderandi ſubjectum Medicinæ Hominem, quoad organicam ſtructuram, vel ſoliditatem, & ſub ſe comprehendit quatuor ſpecies, vel claſſes. 1. *Conformationem* ſtricte dictam, διάπλασιν, quoad *figuram*, σχῆμα, quoad *cavitates*, & *meatus*, κοιλίας, ἢ πόρους, & quoad *ſuperficiem*, ἐπιφάνειαν. 2. *Magnitudinem*, τὸ μέγεθος. 3. *Situm*, vel *poſitum*, θέσιν, ἢ κοινωνίαν. 4. *Numerum*, τὸν ἀριθμόν. Quę *conformatio*, & ejus ſpecies, ſi præternaturaliter ſeſe habuerint, dicuntur *Morbi malæ conformationis*, vel Morbi Organici. Videantur Inſtitutioniſtæ, in ſpecie Dogmata noſtra P. I. c. 3. & P. II. c. 4.

CONFORMITAS. Vide *Concordantia*.

CONFORTANS, *confortativum*, Græce dici poſſet κραταιωτικὸν, βεβαιωτικὸν, aut καρδιακὸν, quaſi Cordiale, eſt terminus technicus, Pharmaceuticus, & Chymicus, diciturque de medicamentis, quæ corda hominum, atque naturam corroborant, ut virtus expulſiva ejus valeat accidentia noxia quævis excludere. Potiſſima totius Medicinæ methodus, in qua totus Spagyricus labor inſudat, (utinam ſe res ita haberet!) Nam ſibimetipſi Natura Medicus eſſe debet. Homo, cui Medici nomen tribuitur, miniſter naturæ tantum, & ſervus veri Medici. Si quid ultra præſumat, temerarium eſſe Naturæ perſecutorem, imo perditorem dicimus, quemadmodum terminum expoſuit. Ruland. in Lexic. & de verbo ad verbum ex illo Johnſonus. Clarius *confortantia*, vel *confortativa* deſcribi poſſunt, quæ Humorum, potiſſimum Sanguinis, & Liquoris nervoſi, ſpirituoſitatem, vitalitatem, & activi-

tatem,

tatem, in quibus potiſſimus Naturæ vigor conſiſtit, ocyus promovere valent. De vi *confortativa* Macrocoſmica, & Microcoſmica vide Parac. de trib. prim. Eſſent. c. 1. An vero in Auro ralis ſit vis *confortativa* cordialis, quemadmodum idem ſtatuit, ut & in Smaragdo, non abſque ratione hodieque in dubium vocatur. Quid? quod de Gemmis, & Coralliis, in quibus tamen evidentior adhuc vegetabilitas, non veriti ſint dubitare. Imprimis vero hanc materiam ventilarunt Petrus Monavius, & Thomas Eraſtus, quorum ille vim *confortantem* Auri, & Gemmarum defendit. Hic vero negavit. Leganiur hac de re Epiſtolæ a Laur. Scholzio collectæ, ep. 208. 209. ſeqq. & 291. ſeqq.

CONFRICATRICES, *frictrices*, fœminæ valde libidinoſæ dicuntur, Clitoride abutentes. Th. Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 34. Cur has non putaverit C. Hofmann. dici poſſe τριβάδας, comm. in Galen. de U. P. num. 1064. non video rationem. Licet enim Cœl. Aurelianus de morb. chron. lib. 4. cap. ult. τριβάδας vocaverit, quæ ὀλίσβῳ libidinem hanc exercuerunt; eadem tamen eſt ratio τρίβειν cum clitoride, niſi quis has vocare velit συντριβάδας, *Confrictrices*.

CONFRICATIO, dicitur in Pharmaceuticis ſpecies Trituræ, eſtque levis quædam attritio, per quam res facile pulverabiles digitorum friatu, aut ſolidioris corporis *confricatu* cito lævigantur, ut Amylum, Ceruſſa, quæ ſtatim ut *confricantur*, pulverantur; ſicque *confricatio*, & *Attritio* ſecundum magis, & minus tantum diſcrepare videntur, verbis J. D. Horſtii Diſpenſat. Pharmac. Univerſ. Part. I. lib. 2. cap. 10. pag. XXVI. Alias *confrictio* etiam radicibus, & fructibus ſucculentis adhibetur, ad ſuccum commodius exprimendum. Dom. D. Vvedel. Pharmac. Acroam. lib. 1. ſect. 2. c. 6. pag. 51.

CONFUSÆ FEBRES, dicuntur Laur. Bellino, quando plures febres ejuſdem, vel diverſi generis eodem tempore affligunt ægrum, ſimul incipientes, & una deſinentes, ita ut vix diſcerni poſſint, nihilominus ſervent ſingulæ naturam ſuam, neutraque illarum prævaleat. In Opuſc. Medic. tit. de febr. p. m. 252.

CONFUSANEUS, αὐτόπυρος, epitheton panis domeſtici, & quotidiani. Vide *Autopyros*. Legitur apud Jonſton. Synt. Med. p. 45.

* CONFUSIO, κρᾶσις. Vide *Complexio*. Porro *confuſio*, σύγχυσις, eſt commiſtio liquidorum, quæ per ſe fluere poſſunt. Itaque & conſiſtentia tum partibus, tum toti aquea eſt, & fluida. Quæ enim eliquata ſunt, poſteaque *confunduntur*, ut pix, & cera, & reſina, &c. principaliter ſunt colliquationis; licet miniſtret illis *confuſio* obiter, cum & ſine *confuſione* poſſent congredi. Ruland. & Johnſ. Alias *confuſio* in malam partem accepta compoſitioni non æquipollet; cum talis *confuſio* ſit abſque artificio, ἀλόγως, καὶ ἀμεθόδως, Schenk. S. C. & Pr. Med. E. pag. m. 32. ſeqq. *Confuſio* quoque inter affectus oculorum refertur, quando propter ruptionem tunicarum, quæ in profundo ſunt, aliquando ex percuſſione, aliquando ſponte obortam, humores oculi *confunduntur*, cum pupillæ alteratione; ut primo major appareat, tandem vero contabeſcat, & minor ſeipſa appareat. Galen. def. Med. Meminit quoque *confuſionis* omnium Hipp. 6. Epid. ſ. 3. t. 1. vocans ξύγχυσιν ὅλων, qua nihil aliud innuitur, quam cruditatum collectio, & inde dependens vitioſa nutritio, dum excrementitia cum utilibus permiſta ſunt, cujus cauſſa vel ſignum eſt alvi ſtupor, id eſt dejectio alvi deficiens, quemadmodum hunc locum recte expoſuit Valleſ. in comm. Quid *confuſæ literæ* ſignificent, apud Scrib. Larg. n. 231. Philologis inquirendum relinquimus. Jung. Rhod. in not. ad h. l.

CONFUTATIO, ἔλεγχος, i. e. alicujus hypotheſeos, vel ſententiæ circa aliquam rem ex fundamentis veris, vel veroſimilibus improbatio. Hæc in Medicina duplex eſt: Una quidem ex Anatome: Altera ex conſequentia logica, vel rationali, ex notatu digniſſimo loco Gal. l. 6. de U. P. c. 13.

* CONGELATIO, πῆξις, frequens in uſu terminus Medicus, ſed diverſimode accipitur. Phyſice conſiderata *congelatio* coincidit cum *concretione*. Vide *Concretio*. In foro Medico Pathologico *congelationes*, πήξεις, omnes ægritudines dicuntur, quæ a cauſſa frigida, & vehementibus algoribus ortum duxerunt. Galen. lib. de diff. morb. cap. 5. Scilicet quando fit ſanguinis, ſpirituumque p. n. fixatio. In ſpecie *catalepſin*, & *Nervorum rigorem* ſic vocant. Caſtell. Ita in peſte *congelationem* ſanguinis fieri vult Paracelſ. tr. 2. de peſtilit. quamvis rectius *coagulatio* dicatur. Imo de dentibus *congelatio* dicta fuit, id eſt ſtupor, Joh. Anglic. Roſ. Angl. pag. m. 929. In foro Pharmaceutico, & Chymico *congelatio* dicitur, quando Materia prius liquidior condenſatur, & concreſcit inſtar glaciei ſuper aqua, Rulan. Ita & adeps *congelari* dicitur, apud Scrib. Larg. n. 271.

CONGELATI etiam dicuntur *Ecſtatici*, quibus nullum moverur membrum, præter ſpiritualia, ſed ſunt veluti rapti, & interdum exiſtimant ſe vidiſſe, & audiviſſe Angelos, &c. Valeſc. de Tarant. Phil. Pharm. lib. 1. cap. 22.

Congenitus, *συγγενής*. Vide *Connatus*.

Conger, *Congrus*, *γόγγρος*, *κόγγρος*, eſt ſpecies ſerpentis marini, plane ſimilis Anguillæ, unde & a nonnullis *Anguilla marina* dicitur, cujus deſcriptionem, & uſum in cibo, ac medicina legeſis apud Aldr. l. 3. de piſc. c. 25. Gal. inter piſces duræ carnis refert, l. 3. de alim. fac. c. 31.

Congestio, *συμφορὰ*, *συμφόρησις*, *συναθροισμὸς*, (an non & *ἀλία*, vel *συναλία*, a verb. *ἀλίζω*, & *συναλίζω*?) idem quod *collectio*: quamvis a nonnullis diſtinguatur ab hac, quod *congeſtio* fiat lente; Collectio vero cum impetu, & confertim. Jonſton. Synt. Med. Noſocom. Special. l. 1. tit. 1. c. 1. *Congerere* medicamenta, legitur apud Scrib. n. 38. A. M. A. Sever. l. de abſceſſ. per congeſt. deſcribitur, quod ſit lenta humoris in parte, quæ nutritur, inquinati, ac ſuperflui coacervatio, cap. 8. ubi & abſceſſus hoc modo productos *congeſtiles* appellat.

Congius. Vide *Chus*.

Conglaciatio, idem quod *coagulatio*, vel *congelatio*. Legitur apud D. D. Bohn. Diſſ. Ch. Phyſ. III. §. 20.

* Conglutinatio, *κόλλησις*, eſt ſpecies unitionis adverſus ſolutam unitatem in partibus carnoſis factam, quæ & *coalitus*, *σύμφυσις*, dicitur, Gal. Art. Med. c. 90. quamvis hoc vocab. etiam de duris partibus ſumatur. Vide *coaleſcentia*. *Conglutinatio* quoque eſt per glutinum compoſitio, manente natura *conglutinatorum*. Itaque & reductio hic eſt, ſeu reſtitutio in integrum. *Glutinum* autem pro natura cujuſque varium eſt, & dicitur hic omne, quod viſciditate tenaci conjungit alterum alteri, aut etiam coercet. *Congluten*, vel *conglutinativum* dicitur Parac. quod ex putrefactione in *gluten* coloratum deſcendit, & ſubſtantia propria utriuſque corpori, ſubſtantialis ſcil. & vitalis, lib. 1. de Tart. c. 3. Rul. & Johnſ. in Lex.

Congrego, *ἀθροίζω*, i. e. *accumulo*. Vide *Athroezo*.

Congruitas, Parac. rectius *congruentia*, *ἁρμονία*, *ἐναρμονία*, idem quod *Concordantia*, Paracelſ. Paragran. t. 4. Hinc Adject. *Congruum*, idem quod *conveniens*, *conferens*, de quibus ſuis locis.

Congrus, *γόγγρος*. Vide *Conger*.

* Conia, *κονία*, tria ſignificat, *Lixivium*, *calcem*, *cinerem*. Ita Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 4. *Lixivium deſtillatum*, *κονίαν σακτὴν* exponit. Ex reliquiis enim quorumlibet corporum uſtorum ablutis *lixivium* fieri poteſt, præditum diverſis facultatibus, pro ejus quod eluitur natura. Ejus enim, quod empyrevma, ſeu igneam naturam habet acerrimam, ipſum quoque acerrimum eſt, ejus, quod tale non eſt, etiam moderatius. Idem vero etiam ſimpliciter *σακτὴ* appellatur. *Conia* enim nihil aliud, quam *ablutio cinerum* eſt, t. 7. de S. Fac. §. *Conia*. Alias datur & *κονία ἄσβεστος*, *Lixivium calcis*. Quod ſi *cineri calx* addatur, id *Lixivii* genus *στακτὴ* appellatur, P. Ægineta author eſt l. 7. cap. 3. §. Conia q. d. quod primum deſtillaverit, & eluentibus potiſſimum medicinis accommodatur. Sunt & alia *Lixiviorum* genera, varias ſortita appellationes ab artificibus, quibus illa inſerviunt: ut *πλαστική*, & *σαπωνική*, quorum illud figulis, hoc vero ſaponariis in uſu eſt, niſi quis malit paratum ex ſapone *lixivium* intelligere. Ab hac *κονίας* ſignificatione quoque dictæ ſunt *urinæ lixivio ſimiles*, *οὖρα κονιώδεα*, ap. Hipp. Coac. t. 582. quamvis aliis placuerit vertere per urinas pulverulentas, aut cineritias; nobis tamen prior verſio magis arridet, quarum urinarum cauſſam egregie, & ſolide expoſuit Cl. Vvillis de urin. c. 4. De reliquis binis ſignificationibus teſtimonia adeo certa non proſtant, quemadmodum ex Henr. Steph. Theſ. conſtare poteſt.

Coniema, *κονίαμα*, dicitur parietis *incruſtatio*, aut *tectorium*, ut opus albarium, quo parietes calce, aut gypſo dealbati inducuntur, & uſus Hipp. l. 7. Epid. X. 9. quamvis potius ib. ipſum parietem dealbatum ſignificare videatur. Foeſ. Oec. p. 348.

* Conjectura, *στοχασμὸς*, dicitur rei cujuſdam notitia, non ſimpliciter demonſtrativa, & infallibilis, ſed ſaltem probabilis. Cujus cognitionis cum iterum varii dentur gradus, dum alia magis fallax, & incerta, alia certior magis habeatur *conjectura*, in Medicina ſaltem ea locum habet, quæ *artificioſa*, *μετὰ τέχνης*, ἢ *στοχασμὸς τεχνικὸς* dicitur, & quam proxime ad veritatem accedit. Gal. l. 1. de criſ. c. 9. Et hac de cauſa refertur quoque Medicina inter *artes conjecturales*, vel *conjectrices*, *στοχαστικὰς*, l. Introduct. c. 5. quamvis l. de opt. ſect. ad Thraſyb. cap. 4. non tam propter præcepta, quæ ſatis firma ſunt, *conjectricem* dici velit, quam propter eventum, quod non ſemper fine ſuo potiatur. Jung. C. Hofmann. Inſtit. lib. 1. cap. 1. §. 3. ſeqq. & Dogmat. Medic. Gen. Noſtra proleg. pag. 4. Regnare vero videtur imprimis *conjectura* in parte Semiotica, quæ tamen ita eſt, & eſſe debet artificialis, ut ad ſcientiam, quod ait Eraſtus orat. de laud. Medicinæ, proprie accedat. Regnare etiam in determinandis medicamentorum, præſertim purgantium, doſibus. Scire ſane convenit, & ſapienti *στοχασμῷ* colligere, & dijudicare, quando, quanta, quænam, quomodo individuo cuivis apta, neceſſaria, congrua, utilia:

Artifi-

Artificioſe autem conjicere viri eſt, qui vires omnium, quæ ad eam artem pertinent, didicerit, memoriæque mandaverit, & in artis operibus, diligentia adhibita, ſe exercuerit, verbis notatu dignis Dieter. Jatr. n. 2. Quod vero Dn. D. Ammannus in præf. paræneſ. ad diſcentes *conjecturalem* ita expoſuerit, ſiquidem tota noſtra cognitio tam circa Theoriam, quam circa Praxin meris, & nudis nititur conjecturis, & opinionibus, profecto *μέγα λίαν αἴτημα*, quod quomodo non cedat in opprobrium Artis, non intelligo.

Conis, *κόνις*, *pulvis*. Vide *pediculus*.

Conisalos, *κονίσαλος*, Atticum vocab. ſignificans terram in palæſtris athletarum, & deambulantium pedibus conculcatam, ſudoreque eorum, vel olei aſpergine irrigatam, quæ fere eundem cum ſtrigmentis uſum in molliendis, & diſcutiendis bubonum, & lactantium uberum, & aliis tumoribus præſtabat, uti conſtat ex Gal. l. 10. de S. F. §. Sudor. ubi & *πάτος* dicitur, i. e. via conculcata. Vide Lang. l. 1. ep. 51.

Conisterium, *κονιστήριον*, idem quod *apodyterium*, de quo ſupra. Lang. d. l. Significat & infimam partem furni Chymici, quæ Latinis *cinerarium* dicitur, de quo vocabulo ſupra.

Conjugatio, *conjugium*, *συζυγία*, *ζεῦγος*, idem quod *copulatio*, *conjunctio* duarum rerum. 1. Dicitur de partibus numero duabus in corpore exiſtentibus, quæ ſemper æqualiter a medio abeſſe volunt. Gal. lib. 15. de U. P. cap. 2. 2. De pulſibus, vide *conjugationes pulſuum* aliquot, l. 1. de cauſſ. pulſ. c. 8. 3. *conjugium* dicitur copulatio maris, & fœminæ. Hæc ſignificatio myſtico, & Spagyrico ſenſu applicatur diverſimode. Imo omnia conſiſtere in *conjugio* duarum rerum, dixit Paracelſ. lib. de morbor. Tartar. cap. 22. In ſpecie de *conjugio* Medici, & Medicinæ loquitur idem, comm. ad Hippocr. 1. aphor. 1. *Conjugium Divinum* dicitur, quod conſtat ex Mundo ſuperiore, & inferiore. Theatr. Chym. Vol. I. tr. Artificium ſupernaturale, c. 26. & c. 5. vocat *conjugium metaphyſicum*, Theatr. Chym. Vol. I. pag. 188. & 318. Ita in conficiendo lapide Philoſophico utriuſque materiæ, Mercurii, & Spiritus rubri conjunctorum, & vitro Hermetice incluſorum unio, & mutua amplexatio, vel congreſſus vocatur *conjugium*. Libav. Apocal. Hermet. part. poſter. p. 395.

Conjunctio, *συζυγία*, idem quod *conjugatio*. Ita de Aſtris dicuntur *conjunctiones*, quas Medico ſcitu neceſſarias eſſe, dixit Paracelſ. Paragran. Tract. 2. de Aſtronom. Vide *Aſtrum*. Interdum ſumitur pro *compoſitione*, v. g. *conjunctiones medicamentorum*, Helmont. tr. Pharmacopolium, &c. Haud raro etiam per *conjunctionem* intellexit Paracelſus convenientiam quandam inter morbum, & ſubjectum: v. g. *conjunctio peſtis*, & *hominis*, de Peſte cum additionibus, lib. 1. It. de caduco matricis, & alibi. *Conjunctio* quoque deſcribitur, quod ſit *copulatio* ſeparatarum qualitatum, vel adæquatio principiorum, cujus Synonymon eſt *connexio*, eique opponitur *ſolutio*; ſuntque duo principia arduæ ſcientiæ ſpagyricæ, licet plura alia ſint principia. Ripleus in Axiom. Philoſ. in Th. Chym. Vol. III. p. 113. 114. *conjunctionem* etiam Spagyrici *fermentationem* dixere, M. Joh. Iſaac. Op. Mineral. l. 1. c. 136. d. l. Vol. III. p. 409. Et *conjungere eſt impregnare*, *dealbare*, & *rubificare*. Roſar. abbreviat. Tract. 2. d. l. p. 654. & Lagn. in Harm. Chym. Vol. IV. p. 751. ſeqq. De hac *conjunctione* videatur & Lulii Practica, c. 12. d. l. p. 144. & de *conjunctione ſolis*, & *lunæ*, p. 340. Vide & Orthelii commentar. in nov. Lum. Sendivogii, cap. 11. Vol. VI. p. 426. ſeqq.

* Conjuncta *cauſſa*. Vide *continens cauſſa*.

Conjuncti quoque *morbi* dicuntur; & diſtinguuntur in connexos, & conſequentes; quorum diſcrimen in hoc conſiſtit, quod morbo morbus accedat in connexis, ſuccedat in conſequentibus. Nempe ibi prior cauſſa manet, duratque; hic abit, & ceſſat. Hoc per *μετάστασιν* fit, illud per *ἐπιγένεσιν*. Linden. S. M. Ex. VI. §. 19. *Conjuncta morbi eſſentiæ* dicuntur, quæ quidem ab eſſentia ipſius ſunt inſeparabilia, ut Magnitudo, Motus, Mos. Diſtinguuntur ab *adjunctis* morbi, quæ ſunt cauſſæ, & Symptomata: Hæc conſequentia: Illa antecedentia. *Conjuncta* ſigna dicuntur, quæ ſunt Pathognomonica, & una cum antecedentibus, & ſuccedentibus morbi naturam aperiunt. *Conjuncta* vero, & *adjuncta* uno nomine appellantur *connexa morbi*, *ἐχόμενα*. Idem Exerc. IIX. §. 68.

Conjuratio, *conjurator*, accipitur apud Paracelſum pro arte, & artifice curandi morbos per certas dejerationes, & præſtigias diabolicas, quod Chriſtiano prohibitum eſſe aliquoties urſit, v. g. lib. 9. de ſignatur. rer. natur. lib. principior. ſeu de myſteriis verm. cap. 6. tract. de ſurdit. §. cura lib. 1. Philoſ. ſagac.

Connatus, *ξυγγενὴς*, *συγγενὴς*, *ξυγγεγονὼς*, *congenitus*, dicitur Hippocrati de eo omni, quod homini competit a prima nativitate; ejuſque rationem eſſe docet, quod ab homine hæc omnia habente genitus ſit, & deinde nutritus in homine hæc omnia habente, ſ. 1. de nat. hum. t. 27.

Digitized by Google

t. 27. In ſpecie de nativa, vel *connata* diſpoſitione, & propenſione ad morbum aliquem; unde & morbi tales *connati* vocantur, & *Hereditarii*, prorrh. 2. & l. 3. Epid. ægrot. 6. Ex eadem *cognatione*, qui tali morbo laborat, inſolita phraſi eidem appellatur ξυγγενέες, Prorrh. 2. Foeſ. p. 437.

Connexio, συμπλοκὴ, idem quod *conjunctio*, *conjugatio*, *commercium*. Ita partes Medicinæ adeo *connexas* eſſe, & implicitas, ut nullo modo diduci ſine totius profeſſionis detrimento poſſint, ſcripſit Scrib. Larg. num. 200. *Connexa*, & *connexi Morbi* quid ſint, Vide *Conjuncta*.

Conniveo, σκαρδαμύττω, ἢ καρδαμύττω, dicitur, quando quis oculorum palpebras cito claudit, & cito aperit: uno verbo quoque appellatur *Nictare*, vel *Nictari*, Gal. 5. in 6. Epid. t. 2. Foeſ. Oecon. pag. 569. Cui opponitur ἀσκαρδαμύκτειν. Vide *Aſcardamyctes*. Vocatur & Grece μύειν, ξυμμύειν, cum oculi clauduntur ex ſomno per membranam illam, qua oculus quaſi veſte integitur. Ita & uterus dicitur ξυμμύειν a conceptu, Hippoc. 5. aph. 51. cum ejus os peranguſtum fit, uti explicavit Philotheus, & clauditur. Vide plura apud Dieter. num. 587. Abuſiva vero eſt licentia, quando Hæmorrhoides Apertæ appellantur *conniventes*.

Connumeratio, συναρίθμησις. Vide *collectio*. Eſt opus mentis, quæ plures res ſimul comprehendendo conſiderat. Galen. 1. de iis, quæ in Medic. tr. 3. Dicitur & *conſummatio*.

* Connutritus, ξύντροφον, dicitur de morbis una nobiſcum educatis, & longinquo tempore hominum corpora infeſtantibus, & quaſi connatis. Hipp. 6. Epid. ſ. 5. t. 6. Gal. in comm. & l. de A. L. & Aq. XI. 3. Idem quoque ſignificat, quod οἰκεῖον, *familiare*, accommodatum, conveniens, 3. de fract. t. 23. & t. 44. Gal. in comm.

* Conoides *corpus*, κωνοειδὲς σῶμα. Vide *Conarium*.

Conops, κώνωψ. Vide *Culex*.

Conquassatio, συντριμμὸς, eſt ſpecies *comminutionis*, qua humidiora concreta in mortario lapideo, aut vitreo, aut tudicula lignea contunduntur, donec per ſucculentiam propriam, aut affuſum liquorem in pulticulam abeant, quam, etiam ſi mollior fuerit, *Pollinem* vocant. D. D. Bohn. Diſſ. Chym. Phyſ. VII. §. 27.

Conſcientia, συνείδησις, eſt actus animæ rationalis, & ita homini proprius affectus, quando mens humana relinquens animam ſenſitivam, vel facultates animæ corporeas, ſua ſponte ad ſe redit, & vel propter occaſionem expergefacta, & erroris ſui conſcia, contra hanc animam brutalem, ſive corpoream inſurgit, & colluctatur. Thom. Vvillis de anim. brut. P. 1. c. 7. Hujus quoque puritati ſtudere debet Medicus.

Conſecratio, καθιέρωσις, & olim, & hodie in Medicinam translata fuit. Sed rectiſſime a Parac. damnata, & rejecta, tr. Philoſ. occulta, tit. de *conſecrationibus*.

Conſenſus, συμπάθεια, συμφωνία, ὁμολογία, uſurpatur in ſtatu ſecundum, & præter naturam. In illo idem eſt, quod *concordantia*, *commercium*, opera mutua. In hoc vero ſignificat, quando ad aliquam partem morbo correptam aliæ etiam non temere, aut perfunctorie, ſed graviter compati ſolent. Ita jecore affecto ſingultus ſuccedit, compatiente ſtomacho. Galen. 6. aphor. 16. Per *conſenſum* quoque dupliciter affici dicitur: uno modo cum aliquid tranſmittitur ad aliquam partem, ut puta fumoſus vapor a ventriculo ad oculos: alio modo quando impeditur communicatio illius, quod alteri deberet communicari. Galen. lib. 3. de Loc. Aff. cap. 4. & alibi. Charleton. addidit tertium modum, quando pars compatitur ob mutuam connexionem, vel operis ſocietatem, Exerc. III. Pathologic. §. de rarioribus *conſenſibus* partium in ſtatu p. n. Vide Ephemer. Natur. Cur. Ann. I. Obſ. 20.

Conſequens, ἑπόμενον, συμβεβηκός, ſignificat in foro Medico id, quod vel ſanitatem, vel morbum ſequitur. Et ita æquipollet vocabulo *Accidens*, & *ſympeoma*. Gal. l. 1. M. M. cap. 9. Vid. Dogm. noſtr. Part. 1. cap. 8. dogm. 1. Quid ſint *Morbi conſequentes*, vide p. a. in *conjuncta*.

Conſerva, terminus eſt Pharmaceuticus, qui denotat flores, herbas, rarius radices, rariſſime carnes, aut pulpas fructuum tenuiſſime inciſas, vel tuſas, & ſaccharo exacte mixtas. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 31. Hæc actio dicitur *conſervatio*, Schr. l. 3. c. 48. Vid. & Schenk. Syntagm. comp. & præſcr. Med. Part. ſpec. cl. 3. ſ. 2. c. 1.

Conſervatio, φύλαξις, dicitur de re in ſua natura, & per proprium calorem ſuſtentata, cui opponitur *corruptio*, quæ fit per immoderationes externas, videlicet caloris, aut frigoris exceſſus. Gal. l. 4. de S. F. cap. 14. Hinc non adeo a veritate declinavit Paracelſus, Hominem in ſe habere *conſervatorem*, & deſtructorem ſanitatis, modo rem obſcuris terminis non ita defœdaſſet, Labyrint. Medic. cap. 7. *Conſervatio*, & *conſervantia* quoque uſurpantur in Pharmaceuticis de ſimplicibus

cibus

cibus quibuſdam, quæ adduntur aliis, vel ad præcavendam eorum conſumtionem, uti Magneti ferrum adjungitur, Camphoræ grana pſylli, milii; vel ne corrumpantur; quo pertinent Sal, Saccharum, Mel, & alia Condimenta, qua ratione *conſervantur* Cappares, Cucumeres, Olivæ, Cydonia, &c. De *conſervatione* hujuſmodi medicamentorum legatur J. D. Horſt. Part. I. Diſpenſ. Pharm. Univ. l. 4. c. 12. p. LXXI.

CONSERVATIVUS, *a*, *um*, φυλακτικὸς, vel dicitur de parte Medicinæ principali, quæ ſanitatem præſentem tuetur. Vocatur alias *Methodus conſervandi ſanitatem*, ὑγιεινή. Vid. Dogm. noſtr. Part. IV. cap. 2 cui opponitur *Methodus medendi*, θεραπευτική. Vel tribuitur etiam cauſſis, quæ dividuntur in *Conſervatrices*, & *Effectrices*, ſcilicet ſanitatis, αἴτια φυλακτικὰ, ἢ ποιητικὰ τῆς ὑγιείας, Galen. Art. Medic. cap. 48. *Conſervantia* Phyſicorum, hoc eſt Spagyricorum, præſertim ſunt medicamenta vitam, & corpus a corruptionibus præſervantia. Talia potiſſimum ex iis rebus petenda, quæ longiorem vitam, ac temperatiorem a natura nacta ſunt, qualia ſunt vegetabilia, quæcunque ſemper virent, & longiori tempore perſeverant: Inter mineralia, quæ mumialis eſſentiæ liquoris multum habent: & inter metalla, quæ ſunt ærugini minus obnoxia. Talia non ſunt *conſervæ* roſar. violar. &c. quæ *conſervatione* ipſamet indigent, ac mutuantur a ſaccharo. Ruland. in Lex. Haud dubie huc referri deberet Arbor vitæ Helmont. niſi hæc ipſa hypotheſis multis adhuc ſcateret dubiis, quin & ineptis collectionibus, quas noſtri inſtituti ratio non admittit prolixius ventilare. Sufficiat, quod ab arbore longæva non liceat certi quid inferre ad hominis longævitatem. Quid enim de cervo, aliiſque brutis dicendum maxime longævis, quæ tamen ad humanam vitam prorogandam nutrimenti loco vel minus, vel plane non conferunt? Sed manum de tabula.

CONSIDENTIA, ἀποκατάστασις. Vide *Apocataſtaſis*. Eſt & ſpecies anguſtationis cavitatum, vel meatuum, quando latera concidunt, Gr. σύμπτωσις. Jul. Alex. not. ad Gal. de diff. morb. T. II. p. 297.

CONSIDERATIO, σκέψις, quid ſignificet, notum eſt. Tres *conſiderationes*, quæ tamen poteſtate unum ſunt, ſtatuit Galenus: primam, de propriis, & communibus ſpeculari: ſecundam, an ſimilia, vel diſſimilia ſint ea, quæ inter ſe conferuntur, diſcernere: tertiam, quid idem, & quid diverſum ſit in rebus, conſiderare, lib. de Hippocr. & Platon. decret. cap. 5.

CONSILIUM, βούλευμα, quid in genere ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. Notetur ſaltem egregia gnome. *Conſilium* ſapientis unicum multorum manus ſuperat. Inſcitia v. ſemper per ſe mala, juncta armis adhuc pejor eſt. Galen. orat. exhort. ad artes, fere ſub finem. In Medicina *conſilium* dicitur ſententia illa, quam Medicus vel ſolus, vel cum aliis prius conſultans de hominis ſtatu, vel ſecundum naturam, vel præter naturam fert; & quid agendum ſit, juxta indicationes utriuſque methodi præcipit, aut præſcribit. Vide *Conſultatio*.

* CONSISTENTIA, duplicem potiſſimum habet ſignificationem Medicam. (1.) De ætate, vel morbo quando uſurpatur, Græc. dicitur ἀκμή, & ita idem ſignificat, quod *Status*. Vide *Acme*, ex Galen. 2. de differ. febr. cap. 11. (2.) Uſurpatur de humoribus, aliiſque materiebus, qua utilibus, qua inutilibus, & denotat eorum conſtitutionem, ratione tenuitatis, vel craſſitudinis, ſoliditatis, aut corporeitatis. Ita de urinæ *conſiſtentia* legitur apud Galen. lib. 9. Meth. Med. cap. 4. Græce dicitur σύστασις, quod vocabulum & recentiores retinuerunt, uti patet ex Cl. Thom. Vvill. Exerc. de Urin. c. 1. 3. 6. &c. quamvis Græcum vocab. σύστασις apud Hippocr. collectionem, aut concretionem, vel *coacervationem* alicujus materiæ denotet. Coac. t. 238. de morb. ſacr. XVIII. 13. Verbum *Conſiſto* etiam aliquando ſumitur pro *Exiſto* cum alia quadam re. Scribon. Larg. num. 19. 27. 90. 102. 160. &c.

CONSOLIDANS, idem quod *Sarcoticum*, aut *Epuloticum*. Ita Rul.

CONSOLIDATIVUM, *conſolidatura*, medicamentum vulnera, & ulcera carnibus recentibus *explens*, & *cicatricem obducens*, ἐπουλωτικὸν, *incarnans*, σαρκωτικὸν vocatur, de quibus ſuo loco. *Conſolidare* quoque numeratur inter quatuor regimina lapidis Philoſoph. ap. Lang. in Harm. Chym. cap. 6. Th. Ch. Vol. IV. p. 753. fin.

CONSOLOR, παρηγορέω. Vide *Paregoreo*.

CONSORTIUM, κοινωνία. Vide *communicatio*, *confluxio*. Tale *conſortium* tribus modis fieri, ſcripſit Gal. 1. in 3. Epid. 4. vel propter viciniam, vel propter genus, vel propter familiaritatem operis.

CONSPERSIO, καταπάσμα. Vide *Catapaſma*.

CONSPICUUS, ἔκδηλος, manifeſtus, *evidens*, dicitur de homine, qui ſenſu increſcere deprehenditur, quod fit a ſeptimo ad decimum

mum quartum annum. Hipp. I. de Carn. XIII. 13. deinde etiam de diebus quibuſdam, qui futuræ criſeos præbent indicium in morbis, unde Latinis *Indices* vocantur. Tales ſunt cujuſque ſeptimanæ dies quartus, ex 2. aph. 24. Vide Foeſ. p. 224. Dieter. n. 314.

Conspirabile, *conſpiratio*, ξύμπνουν, ξύμπνοια. Vide *Confluxio*.

Conspuendus, καταπτυστος, dicitur de eo, qui ſui emolumenti, & ornamenti nullam curam gerit. Gal. in orat. ſuaſor. ad artes c. 5.

Constans, εὐσταθὴς, βέβαιος, ſumitur de bona conſtitutione corporis, & de morboſa. In illa dicitur a Metrodoro finis bonorum eſſe corporis *conſtans*, & firma conſtitutio, σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα, apud Clement. Alexandr. In hac legitur apud Hippocr. 3. aphor. 8. de morbis *conſtantibus* boni moris, & æqualibus, item 2. Epid. ſ. 1. num. 20. Dieter. n. 361. Foeſ. p. 252.

Constantia, βεβαιότης, εὐσταθία, dicitur de corpore, & animo. De illo legitur apud Gal. cap. de nat. hum. t. 39. ubi firmitatem corporis ab humore melancholico dependere ſtatuit, quemadmodum & comm. 2. de humor. De anima, vel mente occurrit apud Hipp. 1. de dec. orn. IX. 15.

Constellatio, eſt terminus Aſtrologicus, denotans certum conſortium, & communionem Aſtrorum ratione luminis, vel influentiæ. Hunc terminum Spagyrici tranſtulerunt in ſuum forum, dum *conſtellationem* dixerunt eſſe ſupernorum aſtrorum in inferna virium, & virtutum impreſſionem, & operationem, quæ conveniunt in concordantiam quandam naturalem. Et de hac ſibi perſuaſerunt habere excellentiſſimam ſcientiam Phyſicam, quæ *Phyſiognomia ſignata* rerum naturalium in Sympathia ſuperiorum ad inferiora dicitur. Rul. & Johnſon. in Lexic. Urget hanc, ceu ſcitu valde neceſſariam Medico, Paracelſ. Paragran. tr. 2. de Aſtronomia. Enimvero cum res nondum adeo expedita ſit de Influentiis, vel virtutibus Aſtrorum omnium in hæc inferiora, ſiquidem Phyſici, Mathematici, & Medici fuerunt, hodieque ſunt, qui eas in dubium adhuc vocent, clariſſimi, v. gr. Thom. Vvillis de febr. cap. 9. qui negat, Criſes a Lunæ, ſiderumque influentiis dependere: & ſupra laud. Dn. Joh. Chriſt. Sturmius in Tab. ſuis Aſtronomic. (quamvis hactenus noſtrum addere calculum nondum libuerit) hinc patet, quam incerta hæc ſit *conſtellationum*, & *concordantiæ* ſuperiorum cum inferioribus ſcientia, nec adeo Medico ſcitu neceſſaria. Quid? quod Paracelſica illa doctrina ſit mere fictitia, & ridicula.

Consternatio, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Constipatio, στύψις, idem quod *Adſtrictio*. Vide ſupra ſuo loco. *Conſtipationem* a Tartaro deducere conatus eſt Paracelſ. paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim vero in lib. de Tart.

*. Constitutio, κατάστασις. Vide *Cataſtaſis*.

Constrictio, vel idem eſt quod *Adſtrictio*, στύψις. Hæc per ſundentia curatur. Ita verbum *conſtringere*, ſumitur a Scrib. Larg. num. 104. Ita & *conſtrictiva*, συσταλτικὰ, dicuntur Chirurgis medicamenta labia vulnerum comprimentia. Ruland. Vel dicitur de Motu cordis, quando coarctatur, ut ſanguinem in arterias exprimat: Græc. συστολὴ. Vide *Cor. Syſtole*.

Constructio, idem quod *Generatio*, aut *Factio* alicujus rei, cui opponitur *Deſtructio*. Lombard. Margar. pretioſ. c. 16. in Th. Chym. Vol. V. p. 659.

Consuetudo, ἔθος, ἐθισμὸς, in Medicina ſignificat vel rerum non naturalium uſum per longum temporis ſpatium uno, eodemque modo continuatum, quemadmodum hoc Hippocr. paſſim, & Galen. integro libello h. tit. & ſparſim alibi hujus *conſuetudinis* efficaciam, neceſſitatem, & utilitatem inculcavit; quorum loca omnia ſi placet inquirere, conſulatur Franc. Valleriola Loc. Comm. lib. 1. c. 6. & Aloyſ. Mundellæ Theatr. Galenic. lit. C. Vel ipſam corporis, & omnium ſuarum partium continentium, contentarum, & impetum facientium conſtitutionem eodem ſemper modo ſeſe habentem, per, & propter conſuetum rerum non naturalium uſum. Dividitur in Bonam, & Pravam: Illa conſervanda, hæc prudenter, & leniter corrigenda, mutandaque eſt. In genere *conſuetudo* dicitur altera, & adventitia natura, ἐπίκτητος φύσις, Galen. lib. 2. de mot. muſcul. cap. 7. & cap. 3. in l. de iis, q. in Med. t. 20. quid per *conſuetos*, & *conſueta*, εἰθισμένους, συνήθεις, καὶ συνήθεα intelligendum ſit, ex dictis facile conſtat. Videatur Hippoc. 2. aph. 49. 50. una cum Commentatoribus ad illa loca. In ſpecie Dieter. num. 237. ſeqq. num. 801.

Consultatio, συμβούλευσις, ſignificat illud officium Medici, quo quemadmodum nullum inter omnia Medicorum opera eſt illuſtrius, utpote quo ſolo a doctis Medicis indocti diſcernuntur; ita res ipſa facile teſtatum facit, in Medicina univerſa nihil quoque eſſe conſultandi methodo difficilius. Eſt vero *conſultatio* nihil aliud, quam cum uno, vel pluribus aliis Medicis inſtituta conſideratio ſtatus alicujus, ſive ſecundum, ſive præter naturam cum ſuis cauſ-

ſis,

ſis, & conſequentibus, & rite facta utriuſque Methodi conſervativæ, aut curativæ per Indicationes, & remedia applicatio. Dicitur & *collegiandi officium* a C. Hofm. orat. Iſag. 2. a me edita, p. 131. ubi plura de hoc argumento reperies. Legatur & Claudiani elegans libellus de ingreſſ. ad infirmos. Inculcavit hujus muneris neceſſitatem, & utilitatem ipſe Hipp. de præcept. VII. 1. ſeqq. *Conſultationes* olim vocabantur *Deliberationes*, *contentioneſque*, apud Scr. Larg. in epiſt. ad Calliſthum princ. ad quem locum vide notas Joh. Rhodii, p. 15. Animæ quoque noſtræ pars dicitur *conſultans*, βυλευόμενον μέρος, a Gal. de form. fœtus, c. 9. Eſtque hæc functio animæ rationalis propria, uti patet ex Th. Vvil. Tr. de An. Brut. Part. 1. c. 7. differtque ab appetente, vel concupiſcente, quæ facultas, vel vis quoque eſt Animæ Brutorum, vel corporeæ, d. l. c. 9.

Consummatio, συγκεφαλαίωσις, idem quod *connumeratio*, de quo ſupra, i. e. in ſummam collectio. Gal. l. 1. de iis, q. in Med. t. 3. Alias *conſummare* idem eſt, quod *perficere*. Ita Scrib. Larg. in Epiſt. ad C. Jul. Calliſt. p. 4. dicit: Per antiquos authores *conſumari*, i. e. perfici profeſſionem. Vide plura loca in Lexic. Scribon. Rhodii.

Consummatum, eſt epitheton Juris, ſive Brodii, vel liquidioris alimenti ad culinam potius pertinentis, quam Pharmaciam, quod paratur ex carne, v. g. vitulorum, pullorum, caponum, perdicum, cancrorum, molliſſime etiam cum oſſibus contuſis cocta, additis aliis ſimplicibus nutrientibus, confortantibus, alterantibus, etiam aromatibus, Gallic. *conſumme*. Schenk. S. C. & Pr. M. F. p. 109. 118. Morell. de præſcrib. formul. l. 1. ſect. 4. cap. 16.

Consumtio, σύντηξις. Vide *colliquatio*. *Analoſis*. Cauſſam *conſumtionis* corporis dicit Paracelſus eſſe Sulphur, item Sal: Reſiſtere vero Mercurium, tr. de trib. Eſſentiis, c. 1. ſeqq. *Conſumere* etiam de tempore, & cibis uſurpatur. Scribon. Larg. num. 16. 17. 140. i. e. abſumere, impendere. Vide Lexic. Scrib. Rhodii.

Contabescentia. Vide *Atrophia*, *Analoſis*, *Colliquatio*, *Conſumptio*, *Maraſmus*, *Phthiſis*. Vid. Lin. Ex. IX. §. 51.

Contactus, ψαῦσις, dicitur, quando duæ partes ita naturaliter conjunctæ ſunt, ut ſeſe contingant, cui opponitur *Abſceſſio*, διάστασις, ἀπόστασις. Gal. c. 2. de iis, quæ in med. t. 25. Ita corpora, quæ cor attingunt, videlicet pulmo, pericardium, &c. dicuntur ἐφαπτόμενα τῆς καρδίας, l. 3. de præſag. ex pulſ. c. 4. fin. Verbum etiam ψαύειν Hipp. non infrequens fuit, v. g. 1. de fract. t. 17. ſ. 3. h. t. ult. 3. de artic. t. 47. l. 4. Epid. XX. 18.

Contagio, *contagium*, ἀπόῤῥοια, ἀπόκρισις, Ciceroni olim l. 2. de Divinat. dicebatur ea vis, quæ a ſtella defluit, & in ſublunaria influit. Lind. Ex. XI. §. 187. Hodieque vero plerunque, & potiſſimum per *contagium* intelligitur vis illa, vel activitas, qua affectus quiſpiam reſideos in uno corpore ſui ſimilem excitat in alio; & quidem vel immediate, & corporaliter per contactum, vel mediate, & ad diſtans. Th. Vvill. de febr. c. 12. Charlton. Ex. Pathol. X. §. 34. D. D. Maur. Hofm. de morb. contag. Diſp. 1. ſeqq. Vide *Apocriſis*, *Aporrhœa*.

Contemplabilis, θεωρητός, dicitur de diebus *indicibus*, quarto, undecimo, & decimo ſeptimo, ex quorum diligenti obſervatione intelligitur, quando, & qualis futura ſit criſis. Hipp. 2. aph. 24. Vid. Dieter. n. 391.

Contemplatio, θεωρία, ſignificat rei alicujus tractationem, & conſiderationem in mente, quæ ſi prolixa fuerit, brevibus verbis exprimi non poteſt. Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 1. *contemplari*, ἐπιβλέπειν, i. e. cognoſcere, deliberare, ſcire, non dubitare, eſt Medico ſumme neceſſarium. Parac. comm. in 1. aph. 1. Vide & Diet. n. 311.

Contemptus, καταφρόνησις. Vide *Cataphroneo*.

Contensio, idem quod *Tenſio*, τάσις. Vide *Taſis*.

* Contenta, ἐγχεόμενα, ἐνισχόμενα, dicuntur ab Hippocr. 6. Epid. ſect. 8. t. 19. humores in ſolidarum partium ſpatiis, vaſis, & cavitatibus concluſi, qui tamen non hac tantum ratione contineri dicuntur, ſed quod etiam ab ipſis ſolidis partibus regantur, & gubernentur. Quod enim ii gignantur, quodque uſibus corporis inſerviant, id habent a ſolidis partibus. Hæc quidem Gorr. p. 198. & Caſtellus. Enimvero hæc ſententia repugnat veris hodiernis Artis principiis, quibus docemur, partes ſolidas potius ab humoribus vitalibus, & ſpiritibus ſuam obtinere activitatem, ut ſint organicæ. Vide Dogm. noſtr. P. I. c. 2. dogm. 3. & 5. *Contenta* quoque dicuntur, quæ urinis ſanorum, aut ægrorum præter aquoſam ſubſtantiam inſunt, Gr. παρεφιστάμενα. Suntque vel univerſalia, vel particularia, naturalia, aut præternaturalia, Vvill. de Urin. c. 3. & 5. Dogmat. noſtr. P. 3. c. 4. d. 9. & 11. quamvis Paracelſ. *contentum* dixerit non illud, quod in urina, ſed quod ſupra urinam eſt. Schol. in l. de urin. c. 3.

Contentio, τὸ ἀμφισβητεῖν, ἔρις, idem quod *controverſia*, *diſputatio*, eſt diſcrepantia opinionum, quando unus alteri aſſenſum denegat, & diſ-

diſſentit. Hæc aliquando juſta eſt, aliquando condonanda. Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 1. Olim etiam *conſultationes* Medicorum dictæ fuerunt *contentiones*. Scribon. Larg. Epiſt. ad Calliſth. in princ. *Contentionum lis, diſputatioque*, Celſ. procœm. l. 1. *Contendere* quoque ibid. & compoſ. 38. accipitur pro *Aſſeverare*, Rhob. in Lex. Scrib. *Contentio* quoque dicitur *συντονία*, de nervoſis, & fibroſis partibus, per ſpiritus animales, aut vitales repletis, aut de ſtamine in textrina extenſo per planas. Galen. l. 1. de ſem. c. 15. In ſtatu p. n. dicitur; *τάσις, σύντασις*, *contentio*, id eſt *Extenſio*, c. 1. in 1. Epid. t. 10. & 6. Epid. ſ. 1. t. 30. Opponitur huic *Relaxatio*, *ἄνεσις*.

* Contentus, æquivocum apud Latinos eſt vocabulum. Vel enim ſumitur pro eo, quod ab aliquo continetur. Lind. Exerc. XV. §. 71. Græce *ἰσχόμενος*, *ἐνισχόμενος*, *συνισχόμενος*. Vide *Contenta*. Galen. lib. de plenitud. cap. 3. ubi & mentio fit *contentricis facultatis*, *συνεκτικῆς δυνάμεως*: vel ſumitur pro eo, quod eſt *expanſum*, Gr. *συντεταμένον*, cui opponitur *relaxatum*, *κεχαλασμένον*, 6. Epidem. ſect. 1. t. 30. Galen. in comm. Vide *contentio*. Per translationem etiam *Pulſus* hoc modo dicitur *contentus*, *ἄτονος*, id eſt vehemens, qui cum reniſu quodam pulſat, l. 3. de diff. pulſ. c. 5. vel etiam ſignificat *ſatiabilitatem*, quæ Gr. dicitur *αὐτάρκεια*, & qui *contentus* ſua ſorte, *αὐτάρκης*, cui opponitur *ἀπληστία*, *inſatiabilitas*. Gal. de dignoſc. & cur. animi morb. c. 9. in fin.

* Continens, & hujus vocabuli æquivocatio ex præcedente pateſcit; quando ſignificat rem, quæ aliam recipit, fovet, & ſervat, Gr. dicitur *ἴσχον*, *συνέχον*. Ita partes ſolidæ ſunt *continentia* reſpectu fluidarum. Et quædam cauſæ morbificæ dicuntur *continentes*, quæ ſemper morbum fovent. Imo Febres quædam dicuntur *continentes*, *σύνοχοι*, a *continuis* diſtinctæ, quæ ſine exacerbatione perdurant uſque ad finem. Sylv. l. 1. Prax. c. 29. §. 3. Deinde & *continens* dicitur, qui ſuos affectus per rationis moderamen vincere poteſt, Gr. *ἐγκρατής*, cui opponitur *Incontinens*, *ἀκρατής*, qui eſt mancipium cupiditatum, & affectuum. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Magis adhuc reſtrinxit ſignificationem vocabuli *continentia*, *ἐγκράτεια*, ad victum, Marſil. Cagnatus libellum ſuum de ſanit. tuenda hoc tit. de *continentia* inſcribens. Hermetici tropicam quoque attribuunt variam ſignificationem verbo *continere*: v. g. ſumitur pro *informare*, *vivificare*, *exaltare*, vel pro *cobibere*, & *inhibere*, ne avolet, aut efferatur; vel in *potentia habere* aliquid, ut poſtea in actum deducatur. Libav. Apoc. Hermet. Part. poſt. T. 2. Oper. pag. 390. Rhaſes magnum ſuum opus multis libris conſtans inſcripſit *Continens*. Fallop. tr. de pur. c. 15. Tom. I. p. 52.

Contingens, *τὸ ἐνδεχόμενον*, dicitur vel de iis, quæ a voluntate, & arbitrio hominis pendent; vel de his rebus, quæ pendent a ſuis cauſſis, & præviis diſpoſitionibus in natura. Priorum non eſt determinata veritas quoad nos: Poſteriora admittunt prædictiones veritatis, quæ micare poſſunt radiis, ex ſolerti diſpoſitionum conſideratione. Rolf. O. ac. M Gen. l. 3. ſ. 2. c. 3. Jung. Gal. de ſubſig. empir. in fin. Ita res non naturales quædam, ceu cauſæ, & media ſanitatis, & morborum, poſſunt dici *contingentes*, ut ſunt Medicamenta, Operationes Chirurgicæ, in reſpectu ad ſex reliquas, Aerem, Cibum, & Potum, &c. Charlton. Ex. IV. Pathol. 3. 5.

* Continuitas, *continuus*, *συνέχεια*, *συνεχής*, triplici gaudet ſignificatione. (1.) In ſtatu ſecundum naturam, de partium ſolidarum ſingularum integritate *continua*, ſive *ἑνώσει* naturali, cui opponitur differentia eſſentialis tertia morborum, *continuitas ſoluta*, vel *continuitatis ſolutio*, *λύσις τῆς συνεχείας*, cujus ſpecies vide apud Galen. l. de diff. morb. cap. 11. & lib. 4. Meth. Med. c. 1. Dieter. n. 437. (2.) In ſtatu p. n. de morbis, & in ſpecie de febribus, quædam dicuntur *continuæ*, *συνεχεῖς*, quæ in totum non intermittunt, licet aliquando quædam remiſſio appareat, lib. 1. Epidem. ſect. 3. t. 2. vide comm. Galen. in. h. l. Recentiores vero *continuas* iterum ſubdiviſerunt in *continentes*, *συνόχους*, de quibus p. a. vocab. *continens*, & *continuas* ſtricte dictas, *συνεχεῖς*, quæ etiam non quidem totaliter intermittunt, interim vel quotidie, aut tertio, aut quarto die, aliove exacerbationem habent. Sylv. lib. 1. cap. 31. (3.) Sumitur pro indicatione medica contra ſolutam unitatem: v. g. ulceris indicatio dicitur vel unitio, vel agglutinatio, vel coitio, vel *continuitas*, aut *continuatio*, *συνέχεια*. Galen. l. 3. Meth. Med. cap. 10.

Contorqueo, *διαστρέφω*, accipitur ab Hipp. de vertebris colli intortis, 4. aphor. 35. *contorſio* aliquando etiam idem eſt, quod *Ileus*, Volvulus, Chordapſus, ſeu *Miſerere mei*. Rul. & Johnſ. *Contorſio* quoque vocatur ſpecies diſlocationis oſſis incompletæ, in qua non exit totaliter, Avic. l. 3. fen. 4. t. 2. c. 1. Foreſt. l. 9. Obſ. Chirurg. Obſ. 1. Schol. in ſpecie *contorſio* eſt luxatio vertebrarum dorſi in latus aliquod, & ita ſpecies Gibboſitatis. Avic. l. 3. fen. 21. t. 2. c. 12.

* Contractio, *συστολή*, vocabulum eſt homo-

homonymum. In ſtatu naturali ſumitur de Actione Muſculorum propria. Galen. lib. 1. de mot. muſc. cap. 9. Jung. Carleton. Œcon. ani. Exerc. XI. Nic. Sten. de Muſcul. & Glandul. Anonym. de rat. mot. muſcul. apud Willis Anat. Cerebr. alioſque Anatomicos. Qua ſignificatione etiam de Corde dicitur, quando ſanguinem e venis in ventriculos receptum in arterias, pulmonalem, & aortam, exprimit ſeſe *contrahendo*, cui opponitur *Diaſtole*, διαστολὴ, quæ non eſt vera diſtenſio, ſed ſaltim *relaxatio*, ſeu ad priſtinam figuram regreſſus. Vide *Cor*. Vera autem *diſtenſio* ſaltem in arteriis per ſyſtolen cordis magis oppletis locum habet, unde pulſus oritur. Vide *Pulſus*. 2. In ſtatu præternaturali accipitur de partium ſolidarum abbreviatione, aut corrugatione, cum impotentia, viriumque, & actionum ſuarum deſtitutione. Galen. de opt. ſect. ad Thraſ. c. 51. Quæ membra dicuntur *contracta*, συνεσταλμένα, Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 32. quibus opponuntur *diducta*, vel *expanſa*, ἐκπεπταμένα. Et affectus hic tendinum, nervorumque proprius vulgo dicitur *contractura*. Paracelſ. Theoric. fig. morbor. univerſ. Tab. 4. Ruland. Helmont. Sed. animi. num. 32. &c. cujus cauſſa haud dubie in acido quodam ſpiritu, vel halitu nervoſis partibus inimico ponenda, Gr. ἀγκύλη. Vide *Ancyloſis*.

Contradictio, ἀντιλογία, quando quis alterius ſententiæ, & verbis κατ' ἀντικρυ, e directo ſeſe opponit, eaque inficiatur. Fit vero non ſolum juſte, de quo Linden. Exerc. XII. §. 162. ſed & haud raro falſo, vel ex petulantia, dum inter homines dantur, qui ſemper *contradicere* audent, eaque vituperare, quæ nunquam didicere, vel cognovere, Gal. c. 3. in Hipp. l. de iis, q. in med. t. 32. Et adverſus hos leges ſtatuendas optavit l. adv. Jul. c. 1.

Contrafissura, ἀπήχημα. Vide *Apechema*.

Contrahens. Vide *Contractio*. *Contrahens* quoque in parte pharmaceutica dicitur medicamentum, σωάγον, Gr. quod coincidit cum *condenſante*, πυκνωτικῷ. Galen. lib. 5. de S. F. cap. 14.

* Contraindicatio, ἀντένδειξις, *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον. Vide *Antendeixis*.

Contralunaris, Græce verti poſſet ἀντισέληνος, vel ἀντισελήνιος. Uſus hoc vocabulo Dieter. de fœminis menſtrui immunditiæ tempore concipientibus. Jatr. num. 586.

Contrarius, ἐναντίος, quid in genere ſignificet, notiſſimum eſt. Ita & in foro Medico *contrarium* dicitur de corporibus diverſis. Ita Magnum parvo, Laxum denſo, Plenum vacuo eſt *contrarium*. De qualitatibus, & potentiis: ita calidum frigido, humidum ſicco, aperiens obſtruenti, & viceverſa, *contrariatur*. Imprimis vero in Methodo medendi omne fert punctum, ceu ſcopus univerſaliſſimus, *contraria contrariorum eſſe remedia*, & ὀναντία τῶν ἐναντίων ὑπάρχειν ἰάματα, quemadmodum hoc paſſim ex Hippocr. & Gal. ſcriptis liquet, de cujus axiomatis limitatione videſis Dogm. noſtr. P. 4. cap. 3. Dogm. 3. pag. 482. ſeqq. In ſtricta ſignificatione *contraria* dicuntur, quæ utrinque a medio æqualiter diſtant. Galen. cap. 5. in 6. Epid. t. 20. *Contraria* realiter in natura exiſtere, negare auſus eſt Helmont. tr. Natura *contrariorum* neſcia. Verum an feliciter, & accurate hoc fecerit, non eſt hujus loci ventilare. Accipitur & *contrarium* de ſententiarum repugnantia, & oppoſitione, & ita pene coincidit cum *contradictione*, in qua acceptione rectiſſime dixit Libav. Alchymiæ tranſmutat. defenſ. 2. contra Guibert. Apolog. c. 9. T. III. pag. 150. *Contrarii abſurditas veritatem contrarii confirmat*. *Contrarius* quoque idem aliquando eſt, quod *Adverſarius*, hoſtis. Ita Medicus *contrarius* vocatur is, qui fas profeſſionis egreditur, Diis, hominibuſque inviſus, apud Scribon. Larg. n. 199. edit. Rhod.

Contritio, σύντριμμα, σύντριψις, σύντρειψις, idem quod ſimplex *Tritura*, *Tritus*, *Tritio*, τρίψις, τριμμὸς, eſt ſpecies comminutionis rerum craſſiorum, & ſolidiorum, vel ſimplicium, vel compoſitarum. Wekerus Antidot. gen. l. 3. c. 6. vocat *Tuſionem*, ubi vide plura Schenk. Syntagm. comp. & præſer. med. p. m. 289. Dicitur & craſſa Minerva *Pulveriſatio*. Vide *Pulvis*. *Species*. Jung. Lexic. Rhodii Scrib. pag. 367. Aliquando, ſed abuſive, *contritio* vocatur ſolutio corporum, quæ fit per corroſionem. Vide *corroſio*. Ita incertus Author de Magni lapidis compoſ. c. 36. in Th. Ch. Vol. III. p. 36. *Contritionem Draconis* vocavit, quæ non fit ſuper marmore, nec manibus hominum, ſed eſt tantum aqua, quæ terit, & penetrat corpus, & draconem de natura ſua propria, & virtute.

Controversia, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις. Vide *Contentio*.

† Conturbatio oculorum apud S. Largum eſt minor ophthalmia, quæ τάραξις dicitur Græc. Turn. l. 2. c. 6.

Conturbatio, τάραξις. Vide *Taraxis*. Legit. apud Joh. Steph. Paraphraſ. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 6. p. 158.

Contus, κόντος, dicitur inſtrumentum ob-

longum, quo naves reguntur, & promoventur; nec non varia ferrea inſtrumenta longa in metallifodinis neceſſaria, v. gr. *contus* foſſorum, *contus* tertius, *contus* uncinatus, &c. Ruland.

* Contusio, θλάσις, θλάσμα, Jonice φλάσμα, vel dicitur de morbo, & ſpecie ſolutionis continui, cum grave aliquid ſupra corpus incidit, ac id ipſum collidit, & continuitatem ſolvit, citra deperditionem manifeſtam ſubſtantiæ, aut externam rupturam, ubi plerunque in parte carnea cruor ſub cute colligitur; & *ſuggillatio*, ἐκχύμωμα, ſive effuſio dicitur, quia venæ exiguæ ſub cute rumpuntur. Gal. c. 3. de his, q. in med. t. 30. de tum. p.n. cap. 105. In ſpecie quoque θλάσις, *contuſio* dicitur cranii, vel calvariæ receſſus, & incurvatio a violenta illiſione abſque fractura; quale quid ſtanneis vaſis, & plumbis contingere videmus, ſi foris illidantur. Gal. in def. Medic. Jung. P. Æginet. lib. 6. cap. 60. & Job. a Meekren. Obſ. Chirurg. lib. 1. p. 13. ed. Lat. Blaſii. Res illa, quæ eſt cauſſa *contuſionis*, dicitur *contundens*, θλῶν, corpus grave, ac durum, Meth. Med. 2. Membrum vero, vel pars affecta, *contuſum*, θλασθὲν, παραθλασθὲν, lib. 1. de C. M. P. G. c. 4. item θλάσμα, Jonice φλάσμα. Jung. Lexic. Scribon. Rhodii, pag. 367. Vel dicitur de modo dividendi rem craſſiorem, & ſolidam in particulas minores: ita plerumque coincidit cum *contritione*; quamvis hæc in minimas particulas dividat, *contuſio* etiam portiunculas craſſiores complecti poſſit. Fit illa *contuſio* vel piſtillo in mortario, vel alio inſtrumento graviori, quo res ſolida diſſolvi poteſt. *Contuſum* dicitur etiam Jus confortativum, ad cujus præparationem, poſt coctionem carnoſatum partium, oſſa etiam contunduntur in mortario, ut ſuccus exprimi poſſit. Eſt ſpecies Juris conſummati reſtaurantis, Blaſ. Medic. Univ. pag. m. 78.

Convalescentia, ἀνάληψις, ἀνάσωσις ἐκ νόσου, eſt ſtatus ille hominis, in quo morbo prius defuncti, & debiles incipiunt reſumere vires, & fieri rurſus habiles ad obeunda munera intermiſſa, verbis Linden. Ex. XIII. §. 241. Tales dicuntur *convaleſcentes*, ἀναληπτικῶς ἀγόμενοι, vel ἀναλαμβάνοντες ἐκ νόσου. Hos habere optimum, licet paucum ſanguinem, unde renutritione, & atremperatione potius tractandos eſſe, quam evacuationibus, recte docuit P.M. de Calderia Tom.II. Oper. p. 35. A. Et ars, quæ ſpectat ad eos, *Analeptica* dicta fuit, ἀναληπτικὴ, Gal. de conſtit. art. med. c. 20. quæ potiſſimum in dextra rerum ſex non naturalium applicatione conſiſtit. Statum *convaleſcentiæ* quidam ad *Neutrum* referre non dubitant, quod quidem per nos licet, quamvis citra neceſſitatem urgentem fiat. Vide Dogm. noſtr. Prælim. p. 8. 9.

* Convenientia, *conveniens*, duabus potiſſimum gaudet ſignificationibus. 1. ſignificat ſimilitudinem quandam; & idem eſt, quod *concordantia*, ὁμοιότης, ἁρμονία, Gal. de ſufig. empir. 2. idem denotat, quod utile, *congruum*, conferens, σύμφορον, ἁρμόζον, προσῆκον, Diet. Jatr. n. 105. 589. 728. 929. Scrib. L. nu. 97. 101. Vide *Chreſimos*.

Conversatio, ὁμιλία. Vide *Homilia*.

* Convexus, κυρτὸς, κυφὸς, ſignificat protuberantiam, & *gibbum*, qua naturalem, qua præternaturalem, & opponitur ei *cavum*, τὸ κυρτὸν. Galen. 6. aphor. 46. Ita Hepatis pars exterior verſus hypochondria ſpectans dicitur *convexa*, *gibba*, κυρτὴ, quemadmodum interior *ſima*, σιμή. Ruff. lib. 1. cap. 28. allegante Linden. Phyſiol. Med. l. 2. c. 1. §. 91. In ſtatu p.n. *Gibboſi* in dorſo ex vertebrarum ſitu mutato, & luxatione dicuntur *convexi*, κυρτοὶ, alias κυφοὶ, ὑβοί. Galen. d. l. Hinc & Hypochondriorum tumores, & protuberantiæ κυρτώματα, i. e. *Convexitates*, ſive *gibboſitates*, leguntur apud Hippocr. Prognoſtic. ſect. 2. t. 25. Jung. Galen. comm. ad h. l. quo nomine & gravidarum venter protuberans venit, 2. prorrh. XXXV. 6. nec non a flaribus diſtenta alvus, l. 4. Epid. VII. 7. lien tumidus, & veluti *convexus*, κυρτὸς σπλὴν, l. 2. Epid. ſect. 2. n. 65. Vide Foeſ. p. 366.

Convivium, συμπόσιον, quid ſignificet, notius eſt, quam ut indigeat verbis. Conſideratur vero in Medicina ut res non naturalis, medio ſe habens modo ad ſanitatem vel conſervandam, vel deſtruendam. Illo reſpectu *convivium* eſt commilitonum homilia, alacritatis animi pabulum, amicitiæ philtrum, & benevolenriæ parens. Imo, uno verbo, (juxta Ariſtatchi ſententiam) *Convivium* ſobrie inſtitutum præſens animi, corporiſque eſt pharmacum, deſcribente Langio lib. 1. Epidem. 1. Adde lib. 3. epiſt. 6. Hoc vero reſpectu, quando ſcilicet abuſus intervenit, pertinet ad cauſſas procatarcticas morborum, & in ſpecie ad victum largiorem, & importunum. Fucum in faciebus *convivantium* fœminarum detectum lege apud Gal. orat. ſuaſ. ad art. cap. 6.

Convolvulus, ἴψ, eſt nomen inſecti, vel vermiculi, qui ſe involvit pampino vitis. Dicitur & *Involvulus*, apud Plautum, & *Volvox*. Plura vide apud Linden. Sel. Med. Ex. V. §. 109. ſeqq. Deſcriptionem reperies apud Aldrov. lib. 4. de inſect. c. 4.

Conus, κῶνος, 1. ſignificat figuram, quæ a

plu-

plurimis rectis lineis circuli extenſis in unum punctum coeuntibus circumſcribitur. Galen. l. 10. de U. P. c. 12. l. 3. de dign. pulſ. c. 2. Helm. tr. Formarum ortus, num. 49. Unde & corpus hujuſmodi figuram habens *conus* dicitur, i. e. inverſus turbo, pyramis. 2. Significat *nucem* quandam, quam Hippocr. κόκκαλον, recentiores στρόβιλον vocant, quam haud dubie etiam Galen. intellexit, inter edulia multi ſeminis referens, l. 5. de S. F. c. 23. *Picem liquidam* a nonnullis κῶνον apppellatam fuiſſe, ſcripſit Dioſc. l. 1. c. 94. Vid. Ant. Saraceni Scholia ad h. l. 3. *conus fuſorius* dicitur Vaſis Chymici ſpecies, in quo aliquid funditur, ſive liquatur. Morley in Proleg. Collect. Ch. Leid. c. 2. fin.

* Convulsio, σπασμός. Cum omnes arbitrarii motus muſculis obeantur, quando ad ſua capita retracti, unaque particulam, cui inſeruntur, ſimul attraxerint, ſi affectus aliquis p. n. in tenſionem muſculos ducens iiſdem acciderit, hunc motus ſequitur ſimilis quidem naturali, ſed citra voluntatem, & vocatur affectus *convulſio*. Galen. lib. de Trem. palpit. &c. c. 7. &c. Hæc, & plura alia Caſtellus. Quæ tamen vel nihil, vel parum ad rem faciunt. Libet ergo accuratius, & clarius exponere: *convulſio*, σπασμός, interdum accipitur late, comprehendens omnes motus convulſivos, præſertim *Epilepſiam*, ut 3. aphor. 25. ſect. 5. aphor. 2. 3. 4. 70. & ſect. 7. aphor. 18. & alibi. De *Epilepſia* vero vide infra ſuo loco. Interdum ſtricte vocatur *convulſio*, vel in toto corpore, vel certo membro muſculoſarum partium contractio permanens, & rigiditas durans, proveniens a ſpiritu naturali, ſive liquore nervoſo, portionibus exploſivis nitro-ſulphureis inquinato, juxta Vvillis in Pathol. cerebri; vel a nimia fibroſarum partium repletione, & diſtenſione, juxta Sylv. P. Med. l. 2. c. 23. §. 9. ſeqq. Univerſalis tres ſunt ſpecies; *Tetanus*, τέτανος, (quamvis & hoc vocab. generaliter pro omni Spaſmo proprie dicto accipiatur) quando totum corpus æqualiter rigidum, & immotum eſt; ἐμπροσθότονος, ſi corporis muſculi anteriores contrahuntur, & corpus verſus anteriora convellitur, quo morbo laboraſſe mulierem, apud Luc. c. XIII. exiſtimat Dieter. num. 779. & ὀπισθότονος, quando corpus ad poſteriora convellitur, & in dorſum, ac ſcapulas contorquetur. Particularis *Spaſmi* ſpecies ſunt in oculis, *Strabiſmus*, στραβισμὸς, quando oculi vel ſurſum, vel deorſum, vel ad latera contorquentur. In ore, *Spaſmus Cynicus*, σπασμὸς κυνικὸς, eſtque affectio muſculorum maxillarium, per quam os, naſus etiam, labrum, adeoque dimidia faciei pars in obliquum torquetur. Vocatur & *Oris tortura*, Galen. 4. Loc. Aff. 2. In mandibula τρισμὸς, quando dentes invitis nobis cum ſonitu concutiuntur, quamvis hic affectus ad motus *convulſivos* particulares potius pertineat. Datur tamen & vera *convulſio* mandibulæ inferioris, ita ut os occluſum permaneat: In pene *Satyriaſis*, σατυρίασις, de quibus omnibus ſuo loco. Convulſiones interiorum partium leguntur apud Scribon. Larg. n. 165. Plura de vera *Spaſmi* natura, & cauſſis lege apud Cl. Vvillis de Morbis Convulſivis, cap. 1. 2. ſeqq. Datur & *Convulſio flatulenta*, vulgo *Cramphus*, ex flatulento ſpiritu muſculos, & tendines replente, præcipue pedum, qui levi quandoque frictione ſanantur. Liddel. lib. 3. Art. Med. cap. 8. Helm. de Lithiaſ. c. 9. n. 135.

* Convulsivus, σπασμώδης, vel dicitur de affectibus *convulſionem* quadantenus æmulantibus, ita tamen ut non revera ſpaſmi ſint, ſed motus ſaltem *convulſivi*. Galen. lib. 1. de præſag. ex pulſ. cap. 4. & c. 3. in 1. prorrh. t. 99. Thom. Vvillis omnibus morbis generaliter attribuit, d. l. Vel uſurpatur de pulſu, qui alias *Vibratus*, κλονώδης, vocatur, in quo ad utrumque terminum tenditur arteria, quem convulſio ſequi ſolet, Gr. σπασμώδης σφυγμὸς, Galen. l. 2. de cauſſ. pulſ. c. 12. & 1. de diff. pulſ. 28.

* Convulsum, σπάσμα, dicitur ſpecies ſolutionis continui partium nervoſarum, quales ſunt fibræ, tendines, ligamenta, tunicæ, citra rupturam. Hippocr. 5. aphor. 25. Galen. de art. medic. conſtit. c. 6. l. 2. Meth. Med. c. 2. Spaſmata quoque ſumuntur pro contentionibus, ac concuſſionibus totius thoracis, quibus a facultate animali commovetur ad expectorandum, & repurgandum ſputum. Aut contractiones corporis, & concuſſiones ſignificant, quæ cum rigore fiunt, aut horrore initio pleuritidis, cum ſanguis, & ſpiritus ad locum inflammatione tentatum feruntur, ex Hipp. Coac. t. 382. & 425. exponente ita Foeſ. Oec. p. 578.

Cooperarius, *Cooperans*. Vide *Coadjuvans*.

Coopertio, περιστολὴ, tegumentum, *amictus*, vel amiculum, quo corpus ab aeris injuria munitur, quod legitur apud Hippoc. l. de dec. ornar. IX. 8. Deducitur a verbo περιστέλλειν, vel περιστέλλεσθαι, *Cooperire*, *tegere*, quo aliquoties uſus Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 44. l. 2. Epid. ſect. 2. n. 57. ed. Lind. l. 3. Epid. ſect. 3. ægr. 3. & 15. Gal. l. 3. de diff. reſp. c. 11. Item de ventre, & utero fœtum inveſtiente, l. 1. de morb.

mul. Ll. 13. Legitur & de medicamento, quod denti imponitur, ut involvat, veluti emplaſtrum, apud Scrib. L. n. 56. Cartilago quoque θυροειδὴς, ſive peltalis, aut Scutiformis dicitur *cooperatoria* Caſtello.

Cooptatio dicitur, quando res in deſtillatione fixantur, & præſertim ſi res fixandæ aquam in ſe contineant, uti Vitriolum, &c. Johnſ. in Lex.

Coordinatio, σύνταξις. Vide *Syntaxis*.

Coostrum, dicitur *intermedia pars diaphragmatis*. Rul. in Lex.

Copaivæ *Balſamus*, dicitur Exoticum quoddam oleum nativum denſius, a loco natali, quemadmodum Peruvianus, Indicus, aliique. Meminit ejus aliquoties Jacobus le Mort. in Ch. Medico-Phyſica, præſertim c. 16. Egregium in Gonorrhœa, ingreditur Elixir Antiveneteum. Junge Merley Coll. Chym. Leidenſ. c. 137.

Copal, eſt nomen *Reſinæ* duriuſculæ, admodum candidæ, vel ex albo flaveſcentis, pellucidæ, ſuaveolentis, in maſſam redactæ, quæ aſportatur ex India occidentali, ſive nova Hiſpania, ubi ex vulnerata arbore guttatim ſtillat. Dicitur & *Pancopal*. Habet vires calefaciendi, humectandi, reſolvendi. Vid. Schr. l. 4. cl. 2. n. 382.

* Cophosis, κώφωσις, Lat. *Surditas*, eſt abolitus, vel valde imminutus auditus, proveniens a deficiente ſpiritus animalis per nervum acuſticum affluxu, & diſtributione, propter varios morbos internos, vel externos inducta. In ſpecie *Surditatis* a Tympani relaxatione meminit Vvillis Anim. Brut. Part. 1. c. 14. Alias duplex eſt, alia in fieri, quæ fugax eſt, & levis, qualis repente fit in febribus. Galen. 4. aph. 28. & 60. & 1. in 3. protrh. t. 32. Alia habitualis, ſtabilis, & fixa, quæ a variis morbis internis provenire poteſt. Foeſ. Oecon. p. 370. Dieter. Jatr. num. 491. Alias duas ſpecies recenſet Lind. Ex. IV. §. 79. κωφὸς etiam *mutum* ſignificat. Vide *Mutus*; quia *muti* a nativitate plerumque *ſurdi*. Ephem. N. C. Ann. I. Obſ. 35. Schol.

Copia, πλῆθος, ἁδρότης, idem quod *Multitudo*, *Abundantia*. Vide *Plethos*. *Hadros*.

Copiscus, κόπισκος, eſt ſpecies Thuris in Arabia, & Smilo naſcentis, quod Indico minus multo, & fulvius eſt. Dioſc. huic ſecundum locum attribuit, l. 1. c. 81.

* Copos, κόπος, *Laſſitudo*, *Fatigatio*, dicitur talis affectio corporis, qua pleræque functiones animales ob debilitatem quandam ſucci nervoſi præpedite, ac minus vegete exercentur. Hinc potentia loco motiva vacillat, & ita affecti otium, & ſeceſſum amant, corporis exercitia, labores devitant, penſa quævis ægre ſuſcipiunt, eaque ſtatim delaſſati remittunt, ut liceat (quidni vero liceret?) verba de *laſſitudine* ſcorbutica Cl. Thom. Vvillis de Scorbuto, c. 4. ſano ſenſu generalius accepta huc referre. Diſtinguitur *Laſſitudo* in eam, quæ ſanis etiam competit poſt corporis exercitia, & labores, propter diſſipatos ſpiritus vitales, & animales prius novo pabulo reſarciendos; & in hanc, quæ præternaturalis eſt, & morbos comitatur. Et hæc triplex eſſe dicitur, *Tenſiva*, *Phlegmonoſa*, & *Ulceroſa*. *Tenſiva*, τονώδης, eſt, quando ob copiam ſanguinis vaſa diſtendentem, citra inſignem impuritatem, muſculoſæ partes, & fibroſæ impediuntur, ne per ſpiritus animales expandi ſatis queant. Quæ ſpecies etiam ad latitudinem ſanitatis pertinere videtur. *Phlegmonoſa*, φλεγμονώδης, quæ & *Æſtuoſa* vocatur, eſt, quæ a plethora cum efferveſcentia conjuncta dependet, & non ſolum diſtendendo, ſed & æſtum inferendo membris muſculoſis, & nervoſis afficit. Linden. Exerc. XIV. §. 86. 87. Dicitur & ὀστεοκόπος. Hæc vel iis ut plurimum contingit, qui validi licet, aſſueti tamen exercitationibus non ſunt; vel acute febricitantes comitatur. Unde & tales febres κοπώδεις, ἢ κοπιώδεις dicuntur Hippocrati 4. apho. 31. & 74. 6. Epidem. ſect. 2. t. 24. Coac. t. 642. quamvis ſi jam malignitas quædam concurrerit, tertia ſpecies *Laſſitudinis* p. n. potius intelligi debeat, quæ eſt *Ulceroſa*, ἑλκώδης, & hæc provenit ab impuritate ſanguinis, & ſucci nervoſi plerunque ſeroſa, & ſalina, cum defectu ſpirituaſcentiæ, & activitatis debitæ conjuncta. Hæc ſi fuerit in iis, qui ſunt in ſtatu decidentiæ, hoc eſt nondum revera ægrotant, ad morbos tamen valde diſpoſiti, dicitur *Laſſitudo ſpontanea*, κόπος αὐτόματος, & ſignificat morbos imminere. Hipp. 2. aphor. 5. Quædam vero ſequitur, & comitatur morbos jam præſentes: imprimis vero Scorbuti ſymptoma ſolet eſſe familiariſſimum. Vvillis d. l. & alii Authores, qui de ſcorbuto ſcripſerunt. Κόπος aliquando etiam ipſum *laborem* vehementiorem ſignificare exiſtimat Foe. ex Hipp. 6. Epid. ſ. 1. t. 12. Oecon. p. 348. Enimvero non video tantam neceſſitatem, cum ſenſus etiam integer ſit, ſi per *laſſitudines* vertatur vocab κόποι.

Copriemetos, κοπριήμετος, i. e. *merdivomus*, quando quis ſtercora vomitu per os rejicit in Ileo deſperato. Uſus hac voce Hipp. 2. Epid. ſ. 1. n. 71. edit. Lind.

Co-

Copros, κόπρος, *ſtercus*, fimus, excrementum alvi in prima coctione ſegregatum ſignificat. Dicitur & Hippocr. κόπριον, κόπρανον, Coac. t. 214. & 602. Conſideratur vel ut res ſec. natur. quatenus eſt conſequens ſanitatis, vel ut res non naturalis, quatenus eſſe poteſt cauſſa procatarctica ſanitatis, & morborum; vel ut res p. n. tanquam ſymptoma, ſi excrementa videlicet corrupta morbum ſequantur; vel ut medicamentum, quamvis ſordidum, & merito quoad internum uſum abrogandum. De facultatibus diverſorum ſtercorum vide Galen. l. 5. de S. F. cap. 17. & l. 10. tit. *Copros*.

Copton, κοπτὸν, κοπτὴ, dicitur medicamentum ad *placentæ* formam contundendo redactum, ſic dictum, quod non coqueretur, ſed tunderetur. Meminit Æginet. l. 7. cap. 18. tanquam externum, & parti affectæ, ſtomacho, vel jecinori imponendum. Interim & Gal. ad interna Arteriaca dicta, h. e. quæ contra tuſſim, & alia aſperæ arteriæ vitia adhiberi poſſunt, retulit *Coptarium*, κοπτάριον, hoc eſt placentulam contra tuſſientes, l. 1. de C. M. S. L. cap. 2.

Copula, dicitur Capivaccio genus ſomni naturalis, & nil aliud denotat, quam immobilitatem partis ſenſitivæ, l. 1. Practic. cap. 18. p. m. 528. ſeqq.

* Copula, σύνδεσμος, idem quod *Ligamentum*. Vide infra lit. L. *Copulatio*. Vide *Conjugium*.

Coquus, ὀψάρτυτος, miniſter Medici, Galen. lib. 2. de ſan. tu. cap. 11. qui proprie alimenta præparat ad victum quotidianum pro conſervanda, aut recuperanda ſanitate. Per metaphoram ad Pharmacopœum quoque refertur, dum & ipſe *coquendo* quædam facit medicamenta. Imo & ventriculus dicitur *coquus* noſter communis tropice; eſt enim coctionis officina, & inſtrumentum, non quidem propria facultate, ſed beneficio fermenti, & adjacentium viſcerum caloris vitalis. Vide *Chylificatio*. Dicitur & *cocus*, præſertim in plurali, *coci*, ad differentiam Infinitivi paſſivi *coqui*. Vid. not. Rhodii ad Scribon. Larg. n. 111.

* Cor, καρδία, dicitur ratione neceſſitatis & utilitatis principaliſſima pars ſolida organica corporis carnea, muſculoſa, conſtans duabus cavitatibus, quæ *Ventriculi* dicuntur, ſiniſtro anguſtiori, dextro capaciori per intermedium carneum ſeptum multis ſcrobiculis, ſed imperviis præditum diſtinctis, & duabus ad baſin, ſive partem latiorem annexis appendiculis, quæ *Auriculæ*, vel *aures cordis* vocantur, exterius membrana quadam veluti amiculo munita, quæ *Pericardium* appellatur, e vena cava ad auriculam dextram ſanguinem a toto corpore refluum excipiens, abhinc in ventriculum dextrum aſſumens, inde per contractionem, & coarctationem in arteriam pulmonalem per ſubſtantiam pulmonis expellens, poſtea per venam pulmonalem refluentem in auriculam ſiniſtram, & ex hac in ventriculum ſiniſtrum recipiens, medianteque contractione cum contractione ventriculi dextri coincidente in aortam, ſive arteriam magnam, per totum corpus diſtribuens. De *Cordis* Structura videantur Anatomici, & inter hos Lind. Medic. Phyſiolog. l. 2. c. 6. Barthol. Anat. l. 2. c. 6. Tropice *cor* quoque dicitur *Macrocoſmi* Sol, & viceverſa *cor* hominis, Sol *Microcoſmi*, Paracel. de peſtil. Tract. 1. & 2. alibique. Inter metalla *cor* dicitur *Aurum*, inter Elementa *Ignis*. Rul. in Lex.

Coracine, *ſphragis*, κορακίνη σφραγὶς, eſt nomen Paſtilli, quem ex Aſclepiade recitat Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 11.

Coracinus, κορακῖνος, nomen piſcis, qua fluviatilis, præſertim in flumine Nilo, qua marini, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & medicina vide apud Ul. Aldrov. l. 1. de piſc. c. 15. Bruyer. de re cib. l. 19. c. 40. Differt a *Corvo*, vel *corace*, de quo mox. Dicitur & *Graculus*, Gal. 3. de A. F. c. 31.

Coracobrachiæus. Vide *Coracoides*.

* Coracoides, κορακοειδὴς, eſt epitheton proceſſus acuti, exiguique in interiore parte oſſis cervicis, & ſcapulæ, qui, cum anchoræ, vel cervini roſtri ſimilitudinem referat, *Ancyroides*, ἀγκυροειδὴς a nonnullis, *Caracoides* ab aliis nuncupatur; quandoquidem extrema ejus pars, ut Corniculæ roſtrum, ad exteriora inclinat. Galen. lib. de oſſib. cap. 14. cap. 1. de artic. t. 2. De hujus oſſis deſcriptione vide & Barthol. libell. 4. Anatom. cap. 19. qui & σιγμοειδὴ dici, & per hunc proceſſum, & cavitatem ſcapulam cum brachio jungi teſtatur. Ab hoc proceſſu, propter originem, & adhæſionem, nomina quoque obtinuerunt Muſculi *Caracoides*, vel *Coracobracchiæi*, & *Coracobyoidei*, de quibus vide eund. Anat. l. 4. c. 1. & l. 3. c. 12.

Corallatum, eſt nomen medicamenti apud Parac. cum epitheto *Diaphoreticum*, cujus deſcriptionem vide apud eund. l. 3. de morb. Gal. c. 25. & explicationem apud Libav. Apoc. Hermet. part. prior. c. 5.

Corallinum, epitheton *Arcani* cujuſdam Paracelſici, quod alias dicitur *Mercurius ſublimatus rubeus non corroſivus*, cujus deſcriptionem ex Crollii Baſil. Chymic. repetiit Libav. Syntag. Arc. Chym. l. 7. cap. 29. fin. Liquoris *Corallini*

meminit Parac. l. 3. de vit. long. c. 12. *Arcanum corallinum*, quod ex eſſentia auri eſt, laudat idem Parac. adverſus Podagram, l. 2. de vit. lon. c. 1. De triplici *Arcallino corallino* Paracelſi vide Libav. Apoc. Herm. p. prior. c. 5. Hujus *Arcani corallini Paracelſici* modum præparandi manifeſtare quoque voluit Helmont. de febrib. c. 10. §. 10. 11. quod fieri debeat per abſtractionem Liquoris Alcaheſt a Mercurio vulgo veniali. Enimvero cum æque obſcurus ſit liquor Alcaheſt, facile quis intelliget, & hoc Arcanum Paracelſicum eſſe revera arcanum, h. e. obſcurum, & ita melius negligi, quam operoſius inquiri, præſertim cum ſit Mercuriale, cui temere non eſt fidendum.

Corallium, *coralium*, *corallus*, κοράλλιον, κόραλλος, imo & *corallum*, quaſi τῇ κουρᾷ ἁλωτὸν, i. e. *tonſura*, & *præſectione captum*, *Baſad* Arab. an inter vegetabilia, an vero mineralia referri debeat, valde dubium eſt. Ex utraque parte militant Viri doctiſſimi. Gorieus per lapidem ex pingui ſucco in mari arboris in formam concretum deſcripſit. Schroderus quoque lib. 3. cap. 6. lapidibus pretioſis ſubjunxit; cui ſubſcripſit Fr. Hofmann. in clav. vocans lapidem, ſeu ſaxeam in fruticis ſpeciem concretionem. Helmont. t. Poteſtas medic. num. 62. etiam lapidibus annumeravit, quamvis tr. de Lith. cap. 1. num. 16. plantam lapideam dixerit. C. Hofm. vero l. 2. Officin. c. 153. §. 24. vegetabilibus annumerare non dubitavit, imitatus Ferdin. Imperatum, l. 27. hip. nat. cap. 2. dicentem: Li *coralli* ſono numerati tra le piante, ch' an vita nell' umore. Fruticem quoque marinum, & plantam vocavit Chiocchus in Muſ. Calceol. ſ. 1. in princ. Noſtrarum non eſt partium litem hanc dirimere; utpote quod in foro medico ignorare parum affert detrimenti, ſcire parum emolumenti: Quemadmodum & hunc ſcrupulum, An *corallia* in fundo maris mollia naſcantur, & demum in aerem liberum producta indurentur in lapideam concretionem? De quo dubio videantur dicti Authores. Placet tamen Fr. Hofm. ἐπάκμησις, diſtinguendo inter illorum germinationem, & perfectionem: Quoad illam, mollia eſſe poſſunt: quoad hanc, dura quoque reperiuntur in profundo maris. De eorum generatione, differentiis, viribus, quas quidem Chymici pene incredibiles attribuunt, videantur modo laudati Authores, quibus jungantur Parac. paſſim in ſcriptis ſuis, Croll. in Baſil. Chym. Ruland. in Lex. Johnſ. &c. Jungatur & Junken. Chym. Med. Phyſ. P. I. ſect. 4. cap. 8. pag. 309. De *corallis factitiis* vide etiam Parac. l. 7. de tranſmut. rer. natur. Meminit & Rul. d. l.

Corax, κόραξ, *Corvus*. Lat. æquivocum eſt nomen. (1.) ſignificat *avis* rapaciſſimæ, & notiſſimæ genus, cujus deſcriptionem, & uſum vide apud Aldrov. l. 11. Ornith. c. 1. adde Schr. l. 5. cl. 2. n. 51. (2.) eſt nomen *piſcis* marini, corporis forma *Milvo* piſci ſimilis, carne duriori præditi, non tamen contemnendi in cibis. De hoc vide Rond. l. 10. de piſc. c. 71. Aldrov. l. 2. de piſc. c. 57. Hiſtoriam de *Corvis* albis in Vvetteravia vide in Ephem. Nat. cur. Ann. III. Obſ. 57. (3.) *Morbus* quoque in oculo, qui *Ægilops* alias vocatur, Haliabbati dictus fuit *Corvus*, teſte Manardo in Epiſt. (4.) *Corax*, nomen eſt etiam medicamenti, videlicet *Paſtilli* perutilis ad putridorum ulcerum, præſertim pudendorum nomas, cujus deſcriptio bis habetur ap. Aet. l. 1. teſte Gorr. p. 241. Taceo plures ſignificationes huc plane non pertinentes, quas diligenter collegit Aldr. Ornith. d. l. §. Æquivoca.

Corda, *Chorda*. χορδή. Vide *Chorda*.

† Cordis compressio, cartilaginis mucronatæ depreſſio mulierculis. Septalius de morb. mucronatæ cartil. c. 2.

† Cordolium, καρδιαλγία. Laurenbergius in Antiquario.

Cordinema, κορδίνημα, ſcribitur & σκορδίνημα, ſignificat autem idem, quod καρηβαρεῖν, (vide ſupra *carebaria*) i. e. *capitis gravitatem*, eo quod τὸ κάρα δινεῖσθαι, caput in orbem vertatur, ita exponente Erotiano in Onomaſtico p. m. 58. quamvis Hipp. ſemper uſus ſit vocab. σκορδίνημα pro *tenſione membrorum*, & verbo σκορδινᾶσθαι, tendi, l. 2. Epid. ſ. 3. n. 34. & lib. 6. Epidem. ſ. 5. t. 4. ubi legitur σκορδινισμὸς, *tenſio membrorum* cum oſcitatione, & l. de ſuperfœt. IX. 3.

* Cordyla, κορδύλη, nomen piſcis. Vide *Thunnus*.

Core, κόρη, primum ſignificat *puellam virginem*, quæ nondum nupſit. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 4. Coac. t. 549. Jung. C. Hofm. in Galen. de U. P. l. 7. n. 482. dicitur & eidem ἡ κόρος, l. 6. Epid. ſ. 8. t. 28. deinde ſignificat *Pupillam*, mediam iridis in oculo partem, per quam viſus peragitur, ſive minorem oculi circulum intra iridem comprehenſum, per quem cernimus. Eſtque nihil aliud, quam tunicæ, quæ ῥαγοειδὴς, *Uvea*, dicitur, foramen, in eum uſum a natura factum, ut per ipſum res viſibiles humori cryſtallino, vel potius ſpiritui animali, & nervi optici expanſioni retiformi facilius paterent. Barth. l. 3. Anat. c. 8 In hac ſignificatione uſus Hipp. 2. prorrh. XXIIX. 16. 31. Vide Foeſ. Oec. p. 349.

Corema, κόρημα, ſignificat vel *purgamentum*, quod verrendo collectum eſt, vel ipſas quoque *Scopas*, quibus verritur. Gorr. in def. d. l. quamvis nullam addiderit authoritatem.

Medicamenta

Digitized by Google

Medicamenta quoque ad exterendam, & lævigandam cutim commoda vocat P. Ægin. ξηρόμυξ, l. 7. voce Oſyris.

† Coriziola. Rhaſ. ad Almanſ. Scammon. Monſpelienſium. Vide de hujus Virtute Lud. Merc. in praxi. Polygonum in aquis naſcens, Tebernæmon. in Iconibus.

Coris, κόρις, i. e. *Cimex*. Vide ſupra.

Corium, βύρσα, δέρμα, δέρας, σκῦτος, quid ſit, etiam vulgo notum eſt, nimirum cortex, quo caro tegitur, quodque deglubi a carne poteſt. Lind. Ex. V. §. 42. *Coria* mollıri pro oleum, dixit Galen. l. 2. de S. F. cap. 5. *Coria* vetera uſta ad attritiones commoda eſſe, legitur l. 11. de S. F. De aliis *Corii* uſibus variis vide Aldrov. l. 1. de quadruped. biſ. c. 1. p. m. 334. ſeqq. ed. Bonon. *Cortex* quoque exterior granorum, & fructuum *corium* dicitur, v. g. *Coria malorum*, Scribon. Larg. num. 111. mali granati, num. 234. unde contracte *Malicorium* dicitur in offic. Vide Rhod. in not. ad h. l. & in Lex. Scrib. Ervum ſine *corio*, Veger. l. 3. cap. 4. *Corium terræ*, legitur apud Rol. in Lex. *Coriaceum*, de animalibus legitur, βυρσώδει, ap. Gal. l. 3. de A. F. c. 41.

Cornelus, *Carneolus*. Vide *Sardius lapis*.

Cornesta, idem quod *Retorta*. Morley collect. Chym. Leidenſ. proleg. c. 2.

* Corneus, κερατοειδής, *Corniformis*. Vide *Ceratoides*.

Cornicula, vocatur inſtrumentum Chirurgicum parvum excavatum, quod majoribus membri aridi vaſis adhibitum ſine igne, & ſolo oris ſuctu per exile, & ſummum foramen nutrimentum potenter attrahit, teſte Scult. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig. 7. ex Hildan. Obſ. Chirurg. Cent. I. Obſerv. 80. & Tulp. lib. 3. Obſ. 49.

Cornicularis *proceſſus*. Vide *Ancyroides*.

Corniger, κεραφόρος, epitheton animalium, quibus cornua naturaliter accreſcere ſolent capiti. Dicitur & *cornutus*. Talibus animalibus plerunque deeſſe dentes ſuperiores, notavit Gal. l. 6. de. Anat. admin. c. 3.

Cornix, κορώνη, κύαβα, κυρόνη, eſt nomen avis rapacis corvini generis, cujus deſcriptionem, differentiam, & uſum vide apud Aldr. Ornithol. l. 12. c. 2. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 50. *Cornix* etiam de oſſium proceſſibus acutis dicitur, Gal. de oſſib. in proœm. l. 2. de U. P. cap. 14. Ita cubiti acutum proceſſum vocavit κορώνην Galen. cap. 2. in Hippocr. de artic. in proœm. & Hippocr. ſect. 2. de artic. t. 5. κορώνην acutam apophyſin maxillæ inferioris. Barthol. Anat. libell. 4. c. 11. p. 726. Horn. Microc. §. 12. D. D. Hoſm. Diſſ. Anat. ad h. l. pag. 33. 34. Vocantur autem ita hujuſmodi acuti proceſſus, propter ſimilitudinem roſtri *cornicis*. Foeſ. Oec. pag. 350.

* Cornu, κέρας, dicitur proprie de eminentiis illis inſtar oſſium duris, & ſiccis, in quorundam animalium capitibus naturaliter productis, plerunque binis, rarius una, propriæ defenſionis gratia, quæ tamen inſignem etiam uſum præſtant in Medicina, quorum catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 25. Apud Scrib. Larg. n. 8. 60. 141. legitur *cornum*, *corni*, *cornorum*, & plura hujuſmodi inflexionis, & declinationis exempla collegit ex aliis Rhodius in Lexic. Scrib. n. 67. Junge Robert. Keuchen. ad Seren. p. 144. & 209. Aliquando tamen, & præternaturaliter tales prominentiæ cum in brutis, tum in homine obſervatæ ſunt. Vide Hildan. Cent. 1. Obſ. 25. Ephemer. Nat. Curioſ. Tom. vel Ann. I. Obſ. 30. & Nobiliſs. D. D. Georg. Franci Exerc. de *cornutis*. Jung. Bonetti Medic. Sept. l. 1. ſ. 3. c. 1. p. 43. ſeqq. Ita Pathologice *cornua* quoque dicuntur additiones ſpiſſæ, ſingulariter naſcentes ſuper juncturas in extremitatibus, propter vehementiam operationis. Avicen. lib. 4. fen. 1. 3. cap. 14. Appellantur quoque *cornua*, κέρατα, πλεκτάναι, uteri proceſſus, vel prominentiæ ad latera fundi uterini utrinque occurrentia, ubi vaſa deferentia inſeruntur, quæ tamen magis in non gravidis, quam gravidis notari poſſunt. Spigel. de Hum. corp. fabr. lib. 8. c. 19. Aquapend. de form. fœtu. Barthol. lib. 1. Anat. cap. 29. Vide *Ceræe*. Caſtellus vocat *Aſpices matricis*. In ſpecie *cornu Cervi* in Chymicis eſt *alembici roſtrum*. Eſt autem in medicinalibus apud Paracelſ. herba vulneraria, ob ſimilitudinem foliorum ad ejuſmodi *cornua* alludentem, naturaliter ex arte ſignata. Rul. & Joh. in Lex. *Cornu divortii* Spagyricis dicitur diſtractio duorum, vel potius trium principiorum eſſentialium, Balſami vitæ ſulphurei, ſaliſque humidi diaphani, & Mercurii vitæ, ſive humidi radicalis, illius quidem per uſtionem; hujus vero per congelationem. Gerar. Dornæus tr. Phil. Chym. tr. 2. Vita brevis, in Th. Ch. Vol. I. p. 468.

Cornumusa, idem quod *corneſta*, vel *Retorta*. Morley. d. l.

† Cornustibium, a cornu, & Stibio, hoc eſt gutto Corneo, in quo reponitur ſtibium. Ant. Nebriſſenſis quinquagen. c. 44.

Corolla, στεφάνη. Vide *corona*.

Corona, ſumitur diverſimode. Primum proprie Gr. στεφάνη, στέφανος, pro ſerto ex floribus, ſive faſce florum per ſeriem comprehenſorum. Hinc plectilis *corona* dicebatur. Junge Mercurial. l. 3. Var. Lect. cap. 9. & Rhod. ad Scrib. Larg. num. 271. Galen. l. de cauſſ. procat. cap. 1. Ad cujus ſimilitudinem deinde per

metaphoram circulus varii coloris ab una tunica oculi dependens, *corona* quoque dicitur, Gal. c. 1. in progn. Hipp. t. 20. Spigel. l. 10. de H. C. F. c. 9. quæ alias *Iris vocatur*. Ita & circulus ille in radice, vel baſi glandis in membro virili ſatis altam marginem habens, *corona* appellatur, teſte Rolſ. M. ac Meth. part. genit. part. 1. c. 52. Barthol. l. 1. Anat. c. 24. De *corona ſerpentina* ficta lege Libav. tract. Chym. de Igne naturæ, c. 42. Barth. Euſtath. quoque *coronas* vocavit eminentias oſſium acutas, curvas, aut rotundas, Opuſc. Anat. p. m. 187. 188. quamvis ad Gr. κορώνη vocabulum hæc ſignificatio pertineat. Vide *cornix*.

* Coronarius, στεφανιαῖος. Vide *Stephaniæos*. Os *coronale* dici Os frontis, ſcribit Barth. libell. 5. Anat. c. 6. p. 706.

Corone, κορώνη. Vide *cornix*.

Coros, κόρος, *ſatietatem cum repletione* ſignificat, juxta Galen. cap. 4. de R. V. I. A. n. 57. quamvis & alibi per *novella germina* e ramis adnata vertatur vox κόροι, teſte Foeſ. Oec. pag. 349.

Corpulentia, πάχος, παχυσμὸς, εὐσαρκία, παχύτης. *Corpulentus*, *corporatus*, εὔσωμος, εὐσώματος, παχύς, εὔογκος, εὔσαρκος, opponitur maciei, & extenuationi corporis, & abſumto, ἀτροφίῃ, ἢ λεπτῇ, ἢ συντετηκυίᾳ, διαίτῃ, 2. aphor. 35. 44. lib. 3. aphor. 25. lib. 5. aphor. 46. ſect. 2. progn. t. 19. Gal. l. 2. de temper. cap. 4. & de ſal. diæt. t. 12. Vide Diet. Jatr. n. 662. 663. 664. Dicitur & *Obeſitas*, & *Obeſus*.

Corpus, σῶμα, χρὼς, quid in genere ſignificet, ex Philoſophicis perſpectum eſſe debet, & poteſt; nimirum id, quod opponitur Spiritui, cujus eſt adaptatum ſubjectum. Schrod. d. l. 1. cap. 5. In Medicina vel de *corpore* humano, ceu ſubjecto artis accipitur, vel de objecto, cauſſis, & mediis ſanitatis, & morborum corporeis. Quamvis Ruland. & Jonſ. animam quoque appellaverint *corpus inviſibile*, ſiquidem tenet medium inter *corpus viſibile*, qua de cauſſa *corpus* ea parte vocatur, & *inviſibile* dicitur, quia participat de ſpiritu inviſibili. Iidem quoque *corpora ſupercœleſtia* deſcripſerunt, quæ per mentem in imaginatione ſolum, & non per oculos carneos cognoſcuntur. Suntque Spagyrorum ſubjecta mirabilium operum, ſi Diis placet. Chymicis Paracelſicis *corpus* id omne dicitur, in quo virtutes rerum deliteſcunt, Johnſ. Hinc non dubitant etiam Morborum *corpora* comminiſci. Paracelſ. tr. Paragran. tr. 2. Placet nobis annectere egregiam *corporis* animalis, & ita etiam Humani, (quod eſt Artis Medicæ ſubjectum) deſcriptionem e Rob. Boyle eleganti libello de *corporum* animalium poroſitate Latine reddito. *Corpus* animalis non eſt rudis, & indigeſta materiæ moles, ſed ingenioſa plane machina, ad variarum operationum exercitium mirabiliter conſtructa, puta ad nutritionem, generationem, ſenſationem, varioſque diſcrepantes locales motus, & propterea diſſimilarium, ac organicarum partium (addere libet, imo & ſimilarium) varietatem perite, & varie conſtructam requirens.

Corradiatio, idem quod *concordantia*, *conſtellatio*, *colluſtratio*, figmentum Paracelſicum, & Hermeticum, nihil ſani continens. Libav. de Philoſ. Hermet. mag. Fratr. Roſ. Cruc. not. 10. T. 4. Oper. p. 283. 284.

Correctio, διόρθωσις, ἐπανόρθωσις, ἐντροπή, vel dicitur de corpore, & ejus membris vel incurvatis, vel in ſitu p. n. exiſtentibus, in priſtinum ſitum naturalem reſtituendis. Gal. cap. 2. de iis, q. in medic. t. 25. cap. 3. hoc t. Hippocr. 2. de artic. t. 46. & ſect. 4. t. 64. Vid. Dogm. Medic. Gener. Part. VII. cap. 1. Dogm. 4. Sumitur etiam pro curatione cauſſarum morbificarum a Galen. lib. de art. medic. conſtit. cap. 19. & opponitur *conſervationi*, lib. art. medic. 86. 87. *Correctiones* quoque fiunt in medicamentis, v. g. quando purgantibus validioribus adduntur quædam medicamenta illorum vehementiam infringentia, & flammæ vitalis continuationem conſervantia, quæ propterea dicuntur *corrigentia*: aut quando in præparatione fit ſeparatio puri ab impuro, quem modum tantum *correctionis* titulo dignatus eſt Paracelſ. Paragran. tr. 3. & lib. 1. de defenſ. 3. Vid. & Libav. Alchim. Pharm. cap. 19. Vel accipitur de mente ſive propria, ſive alterius, quando ea in opinione perverſa hærens reducitur veluti in viam, & emendatur; in qua ſignificatione expoſuit vocabulum ἐντροπὴ per *correctionem*, & quidem modeſtam, Linden. Exerc. II. §. 20. dum Medicus conatur ægro fugienda diſſuadere, & perſuadere ſequenda, debita dexteritate, ita tamen, ut ſi, urgente neceſſitate, oratio amarorem requirat, ratio amorem præferat.

Corrigia, ἱμὰς, *lorum* proprie ſignificat. Per translationem etiam uſurpatur de tendinibus, & ligamentis, quæ Galen. Græce vocavit ἱμαντώδεα, 1. progn. t. 7. Uvulæ, vel gurgulionis affectus, cum longior, ſiccior, & gracilior evaſerit, dicitur ἱμὰς, vel ἱμάντωσις, Aetio lib. 8. cap. 43. Differt ἀπὸ κιονίδος, quod in hac gurgulio non extenuatus, ſed craſſitiem ex fluxione majorem adeptus ſit. Gorræus p. 192.

Corripio, ἐπιλαμβάνω, idem quod *invado*. Vide *Epilambano*. Unde dicitur *correptus* morbo,

Digitized by Google

bo, malo, vel vitio. Scrib. L. n. 6. 16. 95. 99. 101. 171. ubi etiam *correptio*, i. e. acceſſio, vel *invaſio morbi* legitur.

CORROBORATIO, *corroborans*, ῥῶσις, ῥωστικὸς, τόνον διδὼν τοῖς μορίοις, idem quod *confortatio*, *confortans*. Vide ſupra. Dicitur de illa efficacia, qua vires vitales partium, & corporis deficientes, vel imbecilliores reſtituuntur. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 19.

CORROSIO, διάβρωσις, *eroſio*, dicitur & ἀνάβρωσις. Vide *Anabroſis*. Præter illam ſignificationem Pathologicam, magis adhuc recepta eſt Pharmaceutica, & Chymica, qua deſcribitur *Corroſio*, quod ſit calcinatio res coagulatas per corrodentes ſpiritus in calcem reducens. Eſtque duplex, *Vaporoſa*, vel *Immerſiva*, quarum omnium ſpecies expoſitas vid. apud Rul. & Johnſ. Accuratius adhuc *corroſionis* ſpecies expoſuit Dn. D. Sohn. Diſſ. Chym. Phyſ. XII. §. 7. Media illa, & materiæ, quibus *corroſio* perficitur, dicuntur *corroſiva*, διαβρωτικὰ, qualia etiam ſunt Chirurgorum medicamenta, quæ ſuperfluam carnem, & excreſcentias depaſcunt, exedunt, & abſumunt. Alias καθαιρετικὰ, νεμόμενα, σηπτικά. Vide *Catherica*. Ruland. & Johnſ. *Corroſivum minus* Paracelſi quod dicatur, vide in Morley Collect. Chym. Leid. c. 147.

* CORRUGATIO, ῥίκνωσις, *rugoſitas*, dicitur de cute, quando propter extenuationem coincidit, & in rugas contrahitur. Gal. 3. in 6. Ep. t. 29. aliis t. 21. Huic opponitur ἔκτασις, *extenſio* cutis cum refectione, ac repletione. Foeſ. Oec. p. 554. Ita & Oculi Tabes nihil aliud eſt, quam *corrugatio* tunicarum, aut pupillæ. Gal. l. 10. de U. P. c. 5.

CORRUPTIO, φθορὰ, διαφθορὰ, quid in genere ſignificet, e Phyſicis ſciri poteſt. Specialius quatuor modis viventia cuncta *corrumpi* poſſe, docet Galen. l. de maraſmo, c. 1. ubi *corruptio*, & *marcor* pro Synonymis habentur. In Medicina reſtringitur *Corruptio* ad hominem, eique competentes partes continentes, contentas, & impetum facientes, nihilque aliud eſt, quam receſſus a ſtatu naturali ad naturæ contrarium. Suntque ejuſdem varii gradus, quorum ultimus conſiſtit in tanta everſione ad naturæ contrarium, ut non poſſit iterum ex naturæ coctione ad priſtinam naturam redire. Galen. 2. aphor. 17. *Corruptum* quoque dicitur, quod alienum eſt a natura, indicatque ſui remotionem, l. 9. Meth. Med. c. 10. fin. *Corruptio* etiam attribuitur rebus non naturalibus, præſertim alimentis. Hinc elegantiſſime Linden. Ex. V. §. 119. Sane *Corruptio*, inquit, ciborum multorumque, & multigenerum, neque conſuetorum, ac alia ſuper aliam cruditas per ſe ſatis ſunt ad ducendum hominem in certum vitæ diſcrimen. Quin & ob *Corruptiones* aeris, aquarumque cauſantur morbi, uti patet non ſolum ex Hipp. de A. L. & Aq. ſed & ex Paracelſ. Labyrinth. Med. c. 11. quos morbos *cagaſtricos* vocat, a *cagaſtro*. Vide ſupra *Cagaſtrum*. *Corruptio* Chemiſtica nihil aliud eſt, quam totius a natura compoſiti ſuas in partes reſolutio. Gerard. Dorn. Art. Chem. l. 1. c. 5. in Theat. Chym. Vol. I. pag. 198. Quid vero idem per *Rotam corruptionis* intelligat, tr. Artif. ſupernat. c. 6. 7. videtur p. 296. Quibuſdam Spagyricis *Corruptio* ſignificat terram nigram, quæ in operatione circa Lapidem Philoſophor. incipit poſt ſublimationem, & deſtillationem ſubſidere in aqua uſque ad fundum vaſis, alias *Fœtidum menſtruale* quoque dicta. M. Joh. Iſaac. Oper. Miner. c. 26. in Th. Ch. Vol. III. p. 435. Vide etiam *Diſtructio*.

CORRE, *Corſe*, κόῤῥη, κόρση, a κείρω, *tondeo*, ſignificat *tempora*, vel *maxillas*, quæ tonderi ſolent, Horr. p. 24. Idem quod κρόταφος.

CORSUFLE, eſt terminus Spagyricus, denotans compoſitionem quandam, quæ mutato nomine Ixir dicitur, de quo plura in Turba Philoſ. ſerm. 30. & 31. Th. Chym. Vol. V. pag. 24.

CORTEX, φλοιὸς, φλοὸς, φλοῦς, exteriorem cruſtam, & tegmen, vel involucrum radicum, arborum, fructuumque ſignificat, quorum in Officinis uſitatiorum catalogum vide ap. Schr. l. 2. Pharm. c. 9. *Cortex extenſus* ſignum eſt perfectæ maturitatis, non rugoſus. Gal. l. 2. de Ant. c. 15. *Cortex* corium tegens deſcribitur a Lind. Ex. V. §. 42. Vide *Corium*. *Cortex* ovi pro *Teſta* venuſte legitur apud Q. Seren. Keuchen. in not. ad illum p. 205. In Anatomicis quoque *Cortex* dicitur exterior ſubſtantia cerebri cinerei coloris, ad differentiam interioris candidioris, quæ medullaris, & Calloſum corpus dicitur, quemadmodum paſſim in ſcriptis Anatomicis legere eſt. Aliis vocatur *corticalis ſubſtantia cerebri*. *Cortex* quoque in genere ſequiore, vel fœminino legitur apud Scrib. L. n. 60. quamvis Barthius non ſatis Latinis addiderit. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 368. *Cortex æris* eſt *Bracilum*, vel *Bracium*, flos æris. *Cortex maris*, eſt *Acetum Philoſophicum*. Rul. John.

CORVINUS *lapis*, dicitur ille, qui calefactus tonitru edere, & in India reperiri fertur, ab Incolis *cocaote* vocatus, haud dubie propter portiones ſulphureo-nitroſas volatiles abundantes. Borell. Cent. 2. Obſ. 38. Fr. Hofm. Clav. ad Schr. l. 3. §. 153.

CORUSCATIO, ἀστραπή. Vide *Aſtrape*.

CORVUS,

Corvus, κόραξ. Vide *Corax*.

Corycus, κώρυκος, legitur & κώρυκος, ſignificat *follem grandem*, vel *pilam majorem*, qua olim in *corycino* balnei ædificio colluderent. Aliis deſcribitur per ciſtulam pannariam, aut vaſculum, utri, vel folli ſimillimum, ex pellibus conſutum. Alii teſtantur fuiſſe *Lanceam*, aut *Naviculam*. Vid. Lang. l. 1. ep. 52. Prima ſignificatio ſpectat ad exercitia corporis, dicitur κωρυκομαχία, teſte Galen. l. 2. de ſanit. tu. c. 8. Junge Foeſ. pag. 349. Annon hodieque luſus pilæ majoris huc ſpectaret? quæ pila Gallice dicitur, & vernacule un balon. Diminutivum eſt κωρυκίδιον, *Corycidium*, quod fuit etiam concavum, ex pellibus, ſcutum, & involucrum, quod ſagittantes ſiniſtro apponebant, Lang. d. l. Hoc nomine quoque *pila* minor manuaria venire poſſet. Hoc vocab. κώρυκος non debet confundi cum *Corycus*, κώρυκος, per ω, quod ſignificat *ſpecum*. Unde *Corycæus auſcultator*. Vide Hofm. l. 6. Var. Lect. c. 3.

Corydos, *Corydallus*, κόρυδος, κορυδαλλός, id eſt *alauda*, *galerite*. Vide *Alauda*. P. Æginet. l. 7.

Corymbos, κόρυμβος, *baccam hederæ* ſignificat. Sumitur & pro *mammis* a Q. Sereno Medic. cap. de *Mammis* ſanandis. Vide Rob. Keuchen. not. p. 160.

Coryphe, κορυφή, primario *verticem* capitis ſignificat, qui eſt media, & ſumma inter ſinciput, & occiput pars, unde velut a centro circulus, capillorum proventus incipere videtur. Gal. l. Introd. c. 10. Dicitur etiam ϛεφάνη, (quo & Latini reſpexiſſe videntur, dum *verticem* dixerunt a *vertendo*, nimirum propter flexum capillorum, quod illic velut in gyrum vertantur, quam etiam ob cauſſam quidam ex Gr. ἑλιγμὸν, & πόλον, τῦ πολεῖν, h. e. a *vertendo*, eandem partem appellarunt, Caſtell.) Aliis linea illa, qua capilli alii ad dextram, alii ad ſiniſtram vertuntur, κορυφή vocatur. Unde & δικόρυφοι, i. e. *bivertices* vocantur, non ii quidem quibus os ſummum geminum eſt, ſed illa potius linea, diſcrimenque capillorum. Secundario etiam aliis partibus attribuitur, v. g. *Principium Meſenterii*, quod ſpinæ dorſi alligatum eſt, vocatur κορυφή, i. e. *apex*, ſeu principium *Menſenterii*, a Gal. l. 16. de U. P. c. 10. Item appellatur alibi ἄρτημα, *vinculum*, v. g. l. 6. de Admin. Anat. c. 6. & 4. in. 6. Epid. t. 7. Jung. C. Hofm. comm. in Gal. 4. de U. P. n. 216. Ita & *baſis cordis*, veluti operculum ventriculorum cordis, dicitur κορυφή, teſte eodem C. Hofm. d. l. n. 336.

* Coryza, κόρυζα, eſt ſpecies *catarrhi*, in qua materia peccans per nares ſecernitur, Latinis *Gravedo*. Hipp. uſus hoc vocabulo, & derivativo κορυζώδης, 3. aph. 20. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 32. & 1. 3. t. 6. Vide Foeſ. Oecon. p. 349. & ſupra *Catarrhus*.

Cos, ἀκόνη, eſt lapis in quo cultri, & alia inſtrumenta ſecantia, aut pungentia terendo acui ſolent. *Cos Medica* vero eſt lapis, in quo tritura nonnullorum ſimplicium medicamentorum, quæ *præparata* in Officinis dici ſolent, fieri ſolet. Meminit Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 4. Alibi vocavit *cotem oculorum*, ἀκόνην ὀφθαλμικὴν, haud dubie vel quia lapis plerunque cavitatem oculi repræſentat; vel quia Collyria lævigari in illo ſolent. Galen. l. 9. S. F. §. de Lapidibus. Dicitur alias *Porphyrites*, lapis ſuper quem alio lapide verſatili fit lævigatio, aſperſa aliqua aqua deſtillata conveniente, ut fiat inſtar pultis. Vide Schroder. l. 2. c. 76. *Cotis Naxiæ* mentionem facit Gal. l. 9. S. Fac. §. Oſtracites. *Coticula*. Vide *Lydius*.

Coscinos, κόσκινος, id eſt *cribrum*. Unde κοσκινίζω, *cerno*, cribro. Vide *Cerno*, *Cribrum*.

Cosmetica, κοσμητική, eſt pars Medicinæ miniſtra ad Diæteticam, & Pharmaceuticam pertinens, quæ tradit modum per media (quæ etiam *Coſmetica* vocantur,) naturalem ſervandi, aut reſtituendi pulchritudinem. Vide *Decoratio*. Hæc quomodo differat a *Commotica*, Vide ſupra *Commotica*. Quamvis Rolf. hanc differentiam non attenderit, ſed *Coſmetica* remedia vocaverit etiam fucos ad album, & rubrum, Ord. ac Meth. Gen. lib. 7. ſ. 2. cap. 12. 13. *Coſmeticum* Crollii, ad delendas maculas, & tollendam ſerpiginem, vide etiam apud Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 30.

Cosmetorges, eſt vocabulum a Dolæo effictum, quo explicare, & exprimere voluit Microcoſmetora, hoc eſt animam ſenſitivam particulariter in cerebri globoſa parte ſedem ſuam habentem, in furorem actam, & ad iram commotam, mediante ſanguine nimis effervescente, & ſcoriis ſulphureis referto, Encyclopæd. l. 1. c. 2. §. 10. pag. 14. Plura loca, ubi hujus vocabuli fit mentio, quærantur in Indice.

Cosmos, κόσμος, variis gaudet ſignificationibus. 1. denotat *Mundum* univerſum, quæ acceptio non eſt hujus loci. Vide *Mundus*. 2. apud Hippocr. ſignificat ordinem, & rerum ſeriem in genere, tum in ſpecie circa criſin, & dies criticos. Vide l. 2. de morb. mul. XLII. 13. XLIX. 42. ſ. 3. progn. t. 7. Hinc & κόσμιοι, teſte Erot. ſunt εὔτακτοι, *bene ordinati*, & κοσμηταὶ dicebantur, qui præerant adoleſcentibus ad moderandos eorum mores. Foeſ. Oecon. p. 350. Gorr.

Cos-

Cosmographia, κοσμογραφία, eſt proprie ars, & pars Matheſeos, tradens deſcriptionem, conſtitutionem Orbis terrarum, & ejuſdem partium. Hanc Medico ſcitu eſſe neceſſariam, urget Paracelſus non in eum finem, ut ſciat, quales caligas induant incolæ diverſi, ſed quibus morbis diverſis infeſtentur, Defenſ. 4. Idem ex hypotheſi illa accepta, quod *Homo* dicatur *parvus Mundus*, duplicem conſtituit *Coſmographiam*, *Macrocoſmi*, & *Microcoſmi*, Labyrint. Med. cap. 4. per hanc intelligeos partem Phyſiologicam Medicinæ, & Anatomiam, de morb. Tartar. c. 12. 18. & alibi ſæpius.

† Cossi, Vermes in lignis Carioſis. Hereſbach. l. 2. de re ruſtica.

Cossum, Paracelſo dicitur exulceratio circa nares gravior, proveniens, ex mente illius, ex ſulphure albo, & ſale ſciſſo Martiali, lib. de apoſtem. ulceribus, cap. 39. Aliquando etiam participat de malignitate Gallica, ſeu Venerea, lib. de ulcer. Gall. aliiſque affectibus, lib. 3. cap. 5. Jungatur Marcell. Cuman. Obſer. 84. apud J. H. Velſch. in Syllog. Curat. & Obſerv. Medicin. Cent. I. p. 81. *Coſſ.* etiam Italis, vel *Cox.* vocari Varos, & ſimiles tumores parvos, & duros in faciei cute obortos, ſcribit Foreſt. lib. 5. Obſ. Chirurg. Obſ. 7.

Cossus, θρὶψ, τερηδὼν, eſt nomen vermiculi e lignis nati, præſertim e robore, & quartum genus *teredinis*, cujus deſcriptionem, & uſum medicum vide apud Ul. Aldrovad. lib. 6. de Inſect. cap. 5. Legitur & aliquando in plural. *Coſſes*, Ibid. Imprimis vero farina illa *Teredinum* hodieque notiſſima eſt, & familiaris mulierculis noſtris in exiccandis excoriationibus infantum. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 117.

* Costa, πλευρὰ, & πλευρὸν, indifferenter ſumitur. Quid ſignificet, jam notum eſt, *Coſtæ* ſunt oſſa pectoris, quæ a collo toto ad ilia uſque ex anteriore parte ad utrumque latus protenduntur. Galen. lib. Introd. cap. 10. & 3. de artic. t. 37. Dividuntur in *legitimas*, & *ſpurias*. Utrarumque deſcriptionem prolixiorem petefis ex Anatomicis veteribus, & recentioribus, & inter hos e Barthol. libell. 4. Anatom. cap. 17. *Coſta extrema* eſt, non parva illa revera ſpuria, quæ ab illis diſcedit, & carnoſæ parti diaphragmatis obducta eſt, ſed ipſi proxima, cui manifeſta jam membrana tenuis intus ſubteoditur, continuata cum ea, quæ omnes coſtas ſubcingit. & alias *Pleura* vocatur. Galeo. lib. 5. Anatom. adm. c. 3. fin. *Coſta ſartoria*, vocatur vulgo da giſchbein, eſtque firmamentum Ceti manillæ fere oſſeum, quo utuntur ſartores ad firmanda veſtimenta, præſertim in ſexu fœminino. Uſus in Medicina eſt largior, dum præbet largam mucaginem; & meminit illius Dan. Ludov. Diſſert. I. Pharm. p. 314.

Cotaronium, terminus eſt Paracelſicus, ſignificans *liquorem*, in quem, veluti principium materiale, reſolvi poſſunt corpora naturalia; quin & ipſa Elementa. Reſpondere videtur *Mercurio*, tr. Labyrinth. Med. c. 3.

Cothon, κώθων, fuit poculi fictilis genus ampli, & capacis, quo ſe compotando invitabant, quæ compotandi ratio per verbum κωθωνίζειν, & κωθωνίζεσθαι, & ſubſtantivum κωθωνισμὸς exprimebatur. Foeſ. Oecon. pag. 366. Foreſt. lib. 9. Obſe. 28. in Schol. Caſp. Hofm. in Gal. de U. P. n. 222. Apud Hippocr. vero in Epiſtola ad Cratevam, n. 23. ſignificat *vas fictile*, in quo flores, folia, aut radices conduntur. Ita & Galen. vaſculum fictile ad urendam cadmiam, κώθωνα κεραμεοῦν vocavit, l. 4. de C. M. S. L. c. 6.

† Cotyla sanguinis, apud Gal. conſtat unciis duodecim circiter. Petrus Salius de Affectibus partic. c. 22.

Cotis, κοττὶς, Hippocrati *Occiput*, & poſteriorem capitis partem ſignificat, lib. 2. de morb. XII. 43. & XX. 3. Vide Foeſ. pag. 350.

Cottabismus, κοτταβισμὸς, remedii nomen, cujus mentio fit a P. Ægineta in curatione Cachexiæ, lib. 3. cap. 47. Quale vero fuerit, non eſt facile dictu. Poteſt intelligi eo nomine *aquæ ſuperfuſio*, eo fere modo, quo veteres Athenienſes in illo convivali ludo, qui κότταβος dicebatur, facere ſolebant, ut Athenæus, & Suida ſcriptis ſuis prodiderunt. Poteſt & ſimpliciter accipi de *ablutione*, *deterſioneque* per *ſpongiam facta*, authore Phavorino, qui in Lexico ſuo κοτταβίζειν per ἀποσπογγίζειν interpretatur. Hæc Gorræus. Alii per *vomitum* explicant. Vide Henr. Stephan. Theſaur. Græc. in Indic. voc. Κότταβος.

Coturnix, ὀρτύγιον, ὄρτυξ, ὀρτύγη, eſt nomen avis nulli non genti notæ, loca campeſtria amantis, inque ſegetibus mox maturis latitantis, & pulveri, cœnove ſeſe obvolventis, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l. 13. Ornith. cap. 22. Creditur innoxie helleboro veſci, Gal. lib. 2. de A. F. cap. 6. & hoc fieri propter convenientiam temperamentorum, l. 3. de Temper. cap. 4. & multos ex eſu *coturnicum* diſtentionibus hypochondriorum correptos notavit idem, 5. in 6. Epid. t. 35. Jung. Schrod. lib. 5. cl. 2. n. 52.

Digitized by Google

* Cotyle, κοτύλη, *Cotyla*, *Cotyledon*, idem quod *Acetabulum*. Vide ſupra ſuo loco.

Cotylis, κοτυλὶς, h. e. *concavitas coxæ*, vel coxendicis. Hipp. de oſſ. nat. quamvis alii legant κοτύλη, Gorr.

Courap, apud Indos in genere omnem *ſcabiem* ſignificat. Κατ' ἐξοχὴν vero illam *Herpetis*, vel *Impetiginis* ſpeciem moleſtiſſimam dictis populis Endemicam, quæ ut plurimum alias faciem, pectus, inguina, imo aliquando totum corpus occupat, cum pruritu intolerabili, adeo ut ægri dies, noctesque manus abſtinere a ſcalpendo nequeant, ſed ſtatim iſtam voluptatem, quam ex unguium attritu homines ſentiunt, acerba pœnitentia ſequitur, ingens nempe dolor in crudis, & cuticula detectis partibus, quas ungues aperuerunt, dum mordicans, ac nitroſus iſte humor peccans partes nervoſas vellicat, & inde interulæ, vel induſia ſine cruſtarum laceratione avelli nequeunt. Hujus cauſſa conſiſtit in ſero acerrimo, & corroſivo. Vide plura ap. Jacob. Bontium, Meth. Med. morb. Indiæ Or. c. 17.

* Coxa, *Coxendix*, *Iſchion*, ἰσχίον, Parac. paſſim *Schia*, magnum femoris oſſis caput eſt, cujus cavitas *Acetabulum*, κοτύλη, vel κοτυληδὼν vocatur. Galen. lib. 2. de fract. t. 70. unde affectus articularis illius oſſis *Iſchias*, & *Coxendix* appellatur. Inde *Iſchiadici*, & *Coxarii*, i. e. *Coxæ* morbo laborantes, l. 7. de C. M. P. G. c. 16. *Iſchion*, ἰσχίον, etiam aliquando ſignificat ligamentum ipſum, quo femur *Coxendicis acetabulo* colligatur; interdum vero ipſum articulum. Sed & *Iſchia*, ἰσχία, dicuntur a quibuſdam partes carnoſæ ex utroque ſacri oſſis latere, quæ & σιμφία Græcis, a Latinis *clunes* appellantur. *Os* autem *coxendicis* eſt apophyſis oſſis ſacri, ad *coxendicis* acetabulum undique pertinens. Os enim ſacrum, qua parte femoris caput ei inſeritur, *iſchion* vocatum eſt. Hæc Caſtellus. Enimvero videtur *Os ſacrum* cum *oſſe innominato* confudiſſe, ſiquidem *Os iſchium* eſt pars Oſſis innominati, non ſacri, quod inter duo innominata interjacet cum vertebris dorſi contiguum. Videantur Anatomici, in ſpecie Barthol. libell. 4. de oſſib. c. 15. & 16.

Crabatus, κράβατος, vel κράββατος, Latine alias *Grabatus*, idem quod κλίνη, lectus. Vide *Cline*, *Lectus*. Duos κραβάτους pro puerpera requiri, unum duriorem, ſi in ſella mulier parere nequit, alterum molliorem poſt partum, legitur apud Moſchion. de morb. mul. cap. 48.

Crabro, σφήξ, eſt inſecti veſpis ſimilis, ſed majoris nomen, cujus ictus potius inter cauſſas morbificas, quam alius quidam uſus inter remedia referri debet. Deſcriptionem vide ap. Aldr. l. 1. de Inſect. c. 7.

Crade, κράδη, *ramum ficulneum* ſignificat. Hipp. de ſuperfœt. XXI. 5.

Cræpale, κραιπάλη, *crapula*, ſignificat omnem capitis noxam, quæ ex vino, vel alio potu generoſo largius ſumto fit. Hippocr. 5. aphor. 5. Galen. in comm. h. l. παρὰ τὸ κάρηνον πάλλειν, a caput percellere. Qui differentiam inter *Crapulam*, & *Ebrietatem* fingunt, λογομαχοῦσι, Foeſ. pag. 353. Dieter. num. 475. Inter cauſſas vitam abbreviantes rectiſſime quoque *crapulam* retulit Helmont. Tract. Mortis Occaſiones; ſi ſcilicet vel frequentior fuerit, vel potus noxius. *Crapulam* privationis intellectus cauſſam ſtatuit Paracelſ. Tract. 1. de morb. ament. cap. 4. & hydropis tr. h. t. Quæ *Ebrietati*, vel *Crapulæ* reſiſtunt remedia, dicuntur ἀντικραίπαλα, ἀμέθυστα, Diet. d. l. Inter quæ refert Dioſcorides Crocum, l. 1. cap. 35.

Creno, κραίνω, duplicem habet ſignificationem apud Hipp. Vel enim ſignificat *deſino*, ad finem pertingo, ſ. 3. de art. t. 33. vel denotat *perficio*, effectum reddo, l. de Virg. morb. II. 28. Foeſ. Oec. p. 353.

Crama, κρᾶμα, *vinum dilutum*, & aqua temperatum ſignificat. Celſus *dilutam potionem* vocat. Gor. p. 234.

Crambion, κραμβίον, decoctum *crambes*, vel braſſicæ denotat, Hipp. l. 2. de morb. mulier. XIV. 12.

Crampus, idem quod *ſpaſmus flatulentus*. Helmont. de Lithiaſ. cap. 9. n. 135. Vide *convulſio*.

* Cranium, κρανίον, quaſi *parva Galea*, *Calva*, *Calvaria*, eſt os capitis craſſum, rarum, rotundum, oſſibus ſeptem (alii plura numerant) compactum, ſuturiſque veris tribus, Coronali, Lambdoide, & Sagittali diſtinctum, Cerebrum contingens, atque utramque meningem contingens, quod quaſi κράνος, id eſt *Galea*, cerebro adjaceat, ſic dictum. Gal. l. 8. de U. P. c. 9. Accuratiorem deſcriptionem videre licet ap. Anatomicos recentiores, præſertim Barthol. libell. 4. Anat. c. 4. 5. & 9. T. Willis Anat. Cerebri cap. 4. De uſu *Cranii* Medico videatur Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. inter partes corporis demortui quinta, Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. p. 675. ſeqq. Adde & Rhodium ad Scrib. L. n. 16.

Cranocolaptes, κρανοκολάπτης, epitheton *Aranei* cujuſdam, qui quartum genus conſtituit, ap. Aet. l. 13. c. 18. ſublongi, viridis, ſtimulumque ſub collo habentis, atq; ſi quidem irruat, loca circa caput

Digitized by Google

caput petentis. Junge Foreſt. l. 30. Obſ. 12. Schol. & Ul. Aldr. l. 5. de Inſect. c. 12.

Cranter, κραντὴρ, a κραίνω, perficio, epitheton dentium malorum, qui omnium noviſſimi enaſcuntur. Idem quoque σωφρονιστῆρες, ὀψίγονοι, ſero nati appellantur, vulgo etiam *dentes ſapientiæ*, quod eo tempore naſcuntur, quo homo incipit ſapere, videlicet ut plurimum ab anno 18. ad 26. Gor. p. 245.

† Crapula, Plin. l. 16. c. 11. Reſina lota, non fex reſinæ, ut quidam volunt. Marſilius Cagnatis Var. obſ. l. 2. c. 1.

Crapula. Vide *Crapale*.

* Crasis, κρᾶσις, *mixturam* in genere, uſitatius vero *temperiem*, *temperamentum* apud Medicos ſignificat. Quid vero proprie ſit, non omnes accurate expoſuerunt. Vulgares *Complexionem* vocant. Galenus prolixos de *Temperamentis* libros conſcripſit. Verum multa ἀλλότρια inſeruit. Generalior de *Temperamento* doctrina ſpectat ad Phyſicum. In foro Medico accipitur de *Temperamento vitali*, & actuali, quod quidem *Elementare* non excludit, ſed ſubjective includit; eſtque nihil aliud, quam ſpecies, vel differentia eſſentialis ſanitatis prima, ceu facultas corporis humani, ejuſque partium, functiones ſuas obeundi, proveniens a caloris vitalis in, & cum ſanguine debita facta appropriatione, & continuatione. Plura vide in noſtris Dogmat. Gener. Med. Part. 1. cap. 3. Huic reſpondet quoque *Facultas Medicamentorum*, quæ etiam nihil aliud eſt, quam *Temperamentum actuale* ſpecificum, dependens a vitali principio eſſentiali, portiones Elementares informante, & exaltante. Ubi tamen notetur, effectum aliquando a *Temperamento Elementari* etiam provenire, qua tali, id quod per accidens fieri dicendum: v. g. quando Aloe, aut Rhabarb. ſiccant, & adſtringunt. Hoc non tam a *Temperamento vitali*, & eſſentiali dependet, cujus virtute potius fermentationem augent, fundunt, liquant, quam a *Temperie* portionum terrearum, ſiccarum, quibus ſcatent, deſtructo, aut oppreſſo vitali *Temperamento*. Vide etiam Dogm. Med. Gen. P. 6. c. 2.

Crassena, terminus Paracelſicus, ſignificans portiones ſalinas, putrefactivas, & corroſivas, faciens ulcera, tumores diverſæ formæ, libell. Theorico de ulc. c. 6.

* Crassities, *Craſſitudo*, *Craſſus*, πάχος, παχυσμὸς, παχύτης, παχὺς, eſt nomen notiſſimæ ſignificationis. De his vocabulis vide Dict. num. 662. ſeqq. Linden. Exerc. X. §. 184. Attribuitur vero in Medicina diverſis rebus, v. g. 1. Moli corporis, *Corpulentiæ*. Vide *corpulentia*. 2. *Membranis*, ita membrana exterior, & prima cerebrum inveſtiens, quæ vulgo *Dura mater* vocatur, dicitur *craſſa meninx*, Galen. lib. 9. de admin. Anatom. cap. 1. παχεῖα μῆνιγξ, ἡ σκληρά. 3. *Venis*, l. de artic. 53. φλὲψ παχεῖα. 4. *Pulſui*, eſtque *pulſus craſſus*, qui & *turgidus* appellatur, & coincidit cum magno. Galen. lib. 1. de diff. pulſ. cap. 5. παχὺς, ἡ ἁδρὸς, cui opponitur λεπτὸς, ἡ ἰσχνὸς, tenuis, vel gracilis. 5. *Medicamentis*, quæ alias dicuntur *craſſarum partium*, παχυμερῆ, quæ non facile in tenues partes diſſolvi poſſunt, quibus opponuntur τὰ λεπτομερῆ, *tenuia*, ſive tenuium partium. Gal. l. 1. de S. M. F. c. 3. & alibi. *Craſſum emplaſtrum*, i. e. ſpiſſum, Scrib. L. num. 205. *Craſſe* obtinere, n. 46. 228.

Crateo, κρατέω, verbum hoc ſignificat ap. Hippoc. *vinco*, ſupero, *contineo*, & paſſivum κρατέεσθαι, *vinci*, ſuperari, 5. aphor. 45. l. 7. Epid. V. 22. l. 6. ſect. 5. t. 37. Unde & κεκρατημένοι dicuntur deplorati ægri, & *a morbo victi*, quibus deneganda medicina, lib. de art. IV. 6. quamvis etiam de *alvo adſtricta* accipiatur, teſte Lind. Ex. IV. §. 99. Jung. Foeſ. pag. 353. Dict. n. 477.

Crater, κρατὴρ, communiter *poculum amplius* ſignificat. Rulandus vero *Craterem* deſcripſit per *ahenum*, quod inferius amplius, ſuperius vero anguſtius eſt. Diminutivum eſt *Craterium*, κρατήριον. Foeſ. p. 353.

Craterauchen, κρατεραύχην, ἡ κραταύχην, *hominem valida cervice* præditum, robuſtum ſignificat. Hippoc. 6. Epidem. ſ. 1. t. 3. Galen. in comm.

Craticula, ἐσχάρα, φρύγετρον, eſt inſtrumentum ex bacillis ferreis quadratis, & digitalis craſſitudinis juxta ſe in acutum ita poſitis, ut ſemidigitale ſpatium interſit, factum focis conficiendis, carbonibus ſuſtentandis, & cineribus dimittendis inſerviens. Rul. & Johnſ. Meminit ejus Vvillis tr. An. Brut. P. II. c. 9. pro foco ſicco parando in paralyſi.

Cratos, κράτος, proprie *robur*, vim, & potentiam ſignificat. Ita & κρατυσμὸς, *robur*, *firmitudinem ætatis* florentis, vireſque denotat, apud Hipp. 6. Epid. ſ. 8. t. 29. a verbo κρατύνεσθαι, *roborari*, firmari, ſolideſcere, quo uſus Hippoc. de oſſibus coaleſcentibus poſt fracturam, l. de fract. t. 41. & ſ. 2. t. 6. Improprie etiam a nonnullis κράτος pars ea manus, quæ ſub digitis eſt, & quidem interior magis, quam exterior, quia in interioribus totam Naturæ potentiam apprehendendi, & continendi poſuit, dicitur. Gor. in def. p. 245. Lind. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 85.

Cratysmos, *Cratynoma*, κρατυσμὸς, κρατύνσμα, *robur*. Vide *Cratos*.

Digitized by Google

CRAUROS, κραῦρος, i. e. *friabilis*. Dicitur & θραυστὸς, ἄθρυπτος, & ψαθυρὸς, & accipitur de omni eo, quod nec lentoris, nec pinguedinis quicquam habet. Gor. d. l. & Lind. S. M. Ex. V. §. 41.

CREATIO, *Creatura*, *Creator*, κτίσις, κτίσμα, κτιστὴς, ἡ κτίζειν, δημιουργία, δημιουργός. Horum vocabulorum propria, & ſtricta ſignificatio non eſt hujus loci, quatenus ſcilicet per *Creationem* intelligitur ortus rerum naturalium ex nihilo primævus, a Divina Omnipotentia, & liberrima voluntate dependens. Vide Schr. lib. 1. cap. 4. Quod ſi vero in latiore ſignificatione accipiatur pro omni affectione naturali, & opere, contradiſtinctis artificialibus, coincidit fere cum *Generatione*: & in hoc ſenſu Galen. *Naturam* vocat δημιουργὸν, quod Interpretes expreſſerunt per *Creatorem*. Et illius ſummam ſapientiam in *Creatione* corporum naturalium, præſertim vero noſtra aliquoties deprædicavit, in l. 1. de U. P. c. 18. lib. 9. de Hipp. & Plat. decret. c. 8. & 9. & paſſim alibi. Verum & hæc ſignificatio potius Phyſica, quam Medica dicenda. In hac latiori acceptione quoque verbo κτίζειν, aut κτίζεσθαι uſus eſt Hipp. 3. de art. t. 41.

* **CREBER**, πυκνὸς, πυκινὸς, *frequens*, cujus interveniens quietis tempus eſt breve. Galen. de pulſib ad tyr. cap. 4. Dicitur de reſpiratione πυκνὸν πνεῦμα, *crebra ſpiratio*. Et fœmina apud Hippoc. lib. 6. Epidem. ſect. 4. tr. 4. πυκνοπνεύμενος fuiſſe legitur; de pulſu, Galen. d. l. & lib. 2. de dignoſc. pulſ. cap. 1. alibique de morbis, v. g. *Crebra* febris, πυκνὸν πῦρ, lib. 2. de morb. mul. XIV. 4. quamvis fortaſſis rectius per *denſum* vertatur. *Crebra* fluxio, πυκνὴ ῥοὴ, de glandul. IX. 10. Quod vero Galen. d. l. de dignoſ. pulſ. differentiam aliquam inter celeritatem, & *crebritatem* vult omnibus viribus comminiſci, non videtur neceſſarium, ſed mera inanis λεπτολογία. Alias Græcum πυκνὸς aliquando & *denſum*, & *durum* denotat: v. g. alvi *durientis*, πυκνότης κοιλίης, 6. Epid. ſ. 3. t. 1. venæ *condenſatæ*, *induratæ*, φλέβες πυκνωθεῖσαι, de ſalub. diæt. t. 27. & carne *denſa* præditi vocantur πυκνόσαρκοι, Ibid.

CREDO, πιστεύω, *fidem adhibeo*, fido. Verbum notiſſimum. Uſus eſt Hipp. 2. aph. 27. Vid. Diet. n. 683. In genere quoque recte dixit Gal. quod id, quod quiſque maxime cupit, etiam facillime *credat*, de præc. ad poſthum. c. 10. Vix credendi effectus ſimplicium laudantur a Scrib. L. n. 19.

CREGYON, κρήγυον, *bonum*, acceptum, ſignificat idem quod ἀγαθὸν. Uſus Hipp. Coac. t. 30.

CREMASIS, *Cremaſmus*, κρέμασις, κρεμασμὸς, *ſuſpenſio*, appenſio. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 52. 60. ſect. 3. de artic. t. 56. Deſcendit a verbo κρεμάω, *ſuſpendere*, quo etiam ſæpe uſus Hippocrat. 1. de artic. t. 14. ſect. 4. t. 43. 44. 64. &c. Foeſ. Oecon. pag. 353. ſeqq.

* **CREMASTERES**, κρεμαστῆρες, dicuntur muſculi duo, utrinque ſcil. unus, a quibus teſtes ſurſum trahuntur. Eorum uterque gracilis, & longus, & cum vaſis ſpermaticis a muſculis hypogaſtrii deſcendit ad ipſos teſtes, eos relevans. Contrariis carent muſculis, qui contrarium motum efficiant. Nullus enim eſt, qui teſtes ad inferiora revellat, quod ſatis ſua gravitate ima petant, ægris præſertim, & ſenibus. Hæc Caſtellus. De his muſculis vid. & Barthol. l. 1. Anat. c. 22. p. 214. Similia duo corpora muſculoſa etiam utero adeſſe, quæ κρεμαστῆρες dici poſſint, exiſtimat Gal. l. 14. de U. P. cap. 11. fin. & l. 2. de ſemin. c. 5. C. Hofm. in comm. n. 1038. *Cremaſteres* quoque denotant petiolos, vel pedes uvarum, teſte Lind. Ex. X. §. 192.

CREMER, nomen morbi Hungarici fere Endemii, quando nauſeam ex cibo vario inordinate ſumpto, vel a potu nimio contrahunt, & ſtatim allio ulnam manus in parte domeſtica fortiter fricant, hancque partem ſibi dolere dicunt. Poſt uſum alicujus Aquæ cordialis ſtatim evaneſcit. Ephem. Nat. Cur. Tom. vel Ann. II. Obſ. 28.

CREMNOS, κρημνὸς, duo ſignificat apud Hippocr. 1. *Labra pudendi* muliebris, & eminentias, ſive alas, l. de loc. in homin. ed. Foeſ. p. 423. vel lib. 2. de morb. mul. lib. 3. 5. Juxta Linden. 2. ſignificat *labra ulcerum*, d. l. de Loc. in hom. XLI. 2. edit. Linden. Jung. Foeſ. Oec. p. 354.

CREMOR, χυμὸς, item χρυμός. Vide *Chylus*, *Chymus*. Eſt enim *Cremor*, idem quod *Chymus*. Galen. lib. 3. de nat. fac. cap. 4. *Cremor ptiſanæ*, χυλὸς πτισάνης eſt, ubi a decoctione quis Ptiſanam colaverit, deinde cremorem a decocti parte aquoſa ſeparaverit, cap. 1. de R. V. I. A. t. 26. In Pharmaceuticis quoque, & Chymicis vocabulum hoc frequenti in uſu eſt, ubi tamen notat potius formam ſiccam pulveris. Ita notus eſt *Cremor* Tartari in Diſpenſatoriis, & apud Schrod. lib. 4. clav. 2. num. 408. *Cremor* Cryſtalli, lib. 3. cap. 8. num. 8. *Cremor* Silicis, d. l. n. 18. Talci, num. 20. Saturni, l. 3. cap. 14. *Cremor*, vel Lac Sulphuris, Libav. Alchym. Pharm. c. 36. Schr. l. 3. c. 28.

CREPATURA, Paracelſo dicitur *Hernia inteſtinalis*. Prælect. Chr. in fin.

Crepido, ἄμβη, ἀμβώνη. Vide *Amba*; *Ambon*.

Crepinum, Paracelſo idem, quod *Tartarus*. *Crepinum introverſum*, id eſt *Tartarus* correctus, l. 3. de morb. Gallico, cap. 30. Imo in l. 1. de orig. & generat. luis Venereæ hunc affectum *crepinum* dicendum eſſe, a modo curandi ſtatuit.

Crepitatio. Vide *Decrepitatio*.

Crepitus, φῦσα, φύση, πέρδησις, πορδὴ, *flatum* per anum emiſſum cum ſono ſignificat. Siquidem alii ſunt ſilentes, & ſine ſtrepitu, φῦσαι σιγώδεες. *Crepitus* vero vocantur φῦσαι ψοφώδεες, ἢ σὺν βρόμῳ, Hippo. 1. Epidem. ſect. 3. t. t. & 4. Epidem. XX. 13. lib. 1. prognoſt. ſect. 2. t. 24. Generatio horum ex natura, & doctrina flatuum petenda: Eſſe a Sulphure immundo, & ardere, vel accendi poſſe, ridicule ſtatuit Paracelſ. lib. 1. de Tart. t. 2. cap. 2. in not. *Crepitus lupi* eſt ſpecies fungi, Chirurgorum orbicularis vulgo *Boviſta* dicti; adverſus hæmorrhagias celebratiſſimi. Sch. lib. 4. clav. 2. num. 411. In ſpecie *crepitus oſſium* vocatur Symptoma quoddam ſcorbuticum, rarius tamen ſuperveniens, quando oſſium capita ex membri, vel corporis quovis motu etiam leviori ſtrepitum edunt ingentem, quaſi nuda eſſent. Willis de Scrob. c. 9. *Crepitus tendinis* vocatur ſonus tendinis in manu ſiti, cum digito premitur, a Joh. Muys Pr. Chir. Rat. Dec. II. Obſ. 5.

Crepusculum, ἑσπέρα, ὀψία, ὥρα, eſt tempus veſperæ poſt Solis occaſum, ſic fortaſſe appellatum, quod res incertæ *crepera* dicantur. Id quoque tempus noctis, an diei ſit, incertum eſt. Lind. S. M. Ex. XVI. §. 221. ſeqq.

Crescitiva virtus, dicitur ſpecies *Vegetativæ*, aut *Nutritiæ facultatis*, quæ in totius corporis diametris addit ſecundum proportionalitatem naturalem, quatenus ipſum ad finem augmenti perducat per illud, quod ipſum ex nutriente ingreditur. Avic. t. 1. fen. 1. doct. 6. c. 1. Vocatur alias *Augmentativa Virtus*.

Cresco, αὐξάνομαι, αὔξομαι idem quod *Augeor*, incrementum capio. Vide *Auctio*. Quid per *Philoſophiam Creſcentium*, & *Fontium* intelligat Parac. legatur in Labyrinth. Medic. cap. 11.

Cresera, κρησέρα, *Cribrum pollinarium* ſignificat, quo farina expurgatur, & cribratur. Vocatur & ἀλευροτήσις Polluci, l. 6. c. 11. Legitur & κρισέρη, l. 2. de morb. mul. XI. 32. Vide Foeſ. Oec. p. 354. 355.

† Cression, Naſturtium. Cod. hiſt. Plant. pempt.

Creta Cimolia, ab inſula Cimolia. Joann. Ruellius in Nomenclatura rei Veterinariæ.

Creta, vel denotat inſulam, patriam Andromachi, κρήτη dictam; unde κρὴς, *Cretenſis* dicitur. Galen. lib. de Theriac. ad Piſon. c. 1. quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Vel ſignificat *Terræ* ſpeciem notiſſimam, γῆν κρητικὴν, candidam, quamvis Renodæus & vireſcentem, & nigricantem faciat, quæ tamen non ſunt in uſu. An Græce κιμωλία γῆ dicenda? Vide *Cimolia*. *De Creta* vulgaris uſu vid. Schr. lib. 3. c. 2. num. 3. De ſpeciebus *Cretæ*, ſive *Creticæ terræ* legatur & Mercurial. l. 3. Var. Lect. cap. 21. Ruland. & Johnſon. ſeqq. differentias fecerunt: 1. *Creta* argentaria: in qua micæ argenteæ internitent: 2. rara, mollis: 3. dura: 4. lutea mollis Waldenburgica, quæ facillime lineas ducit: 5. tophacea: 6. in cinereo violacea dura: 7. cœrulea, quæ effoditur in Thuringia prope oppidum Mogellam, qua fabri in pingendis parietibus utuntur: 8. viridis dura: 9. ſubviridis: 10. nigra mollis: 11. nigra mollis, argenteis maculis nitens: 12. nigra dura: 13. fabrilis candida, ex qua Cataloni ad matronam parietes, & muros extruunt. Unde etiam Argieræ portus extructus dicitur. Ex tot ſpeciebus colligere eſt, vocab. *Creta* generaliter accipi pro *Terra medicata*, & *bolari*: quam ſuſpicionem confirmat Scribon. Larg. qui *Terram Samiam* aliquoties *Cretam* vocavit, num. 83. 86. 112. 189. Vide Lexic. Scrib. Rhodii pag. 368. *Creta ſutoria*. Vide *Melanteria*. Præter uſum medicamentoſum *Cretæ*, de quo apud Schroder. d. l. & Mynſicht. Armament. Medico-Chymic. ſect. 8. in fin. de *Morſulis diacretæ*, hodieque abuſus *Cretæ* Zythepſis noſtris eſt familiariſſimus, quando cereviſiam tempore æſtivo aceſcentem magna copia *Cretæ* vulgaris injecta emendare conatur, non ſine diſpendio ſanitatis, quia redditur Calcaria, & acris alkalizata. Paracelſ. lib. 1. de Tart. Tr. 5. cap. 2. in explic. Quid? quod haud raro portionibus impuris ſcatere ſoleat *Creta*. Nihilo tamen minus cogimur ſanitatis jacturam facere, & pati, pro lubitu illorum cereviſiæ coctorum, quando alio potus genere deſtituimur.

Cretus, i. e. *Cribratus*, a *Cerno*, idem quod *cribro*. Scrib L. n. 70. 115. 122.

Cribratio, Gr. dici poſſet κοσκινισμὸς, eſt ſpecies ſecretionis, qua ſolidiora in minores particulas redacta, aut etiam pulpoſa per cribrum trajiciuntur, ad ſeparandum tenuiora a craſſioribus. Dn. D. Bohn. Diſſert. Chym. Phyſ. XV. §. 2.

Criatorium, *Cribrum*, κόσκινον, κρησέρα, quid proprie ſit, in vulgus notum eſt. Dicitur & quandoque *Colum*, ἠθμὸς, Pertinet ad inſtrumenta etiam Diætetica, Pharmaceutica, & Chi-

Chirurgica. Unde rectiſſime vocavit Galen. lib. 6. de C. M. S. L. cap. 2. *Cribrum Medicum*, κοσκῖνον ἰατρικόν. Actio ipſa dicitur *cribrare*, *Percribrare*, *cernere*. Vid. Lex. Scribon. Rhodii pag. 368. ejuſdemque notas ad d. auth. n. 61. 75. Per translationem etiam *cribrum* in Anatomicis uſurpatur, v. g. *Os Ethmoides*, ſive *cribriforme*, *cribroſum*, ad radicem naſi occurrens, cujus deſcriptionem vide apud Barth. libell. 4. cap. 8. & *Cribrum Renum*, quod a veteribus fictum eſſe, idem l. 1. Anatom. cap. 17.

CRICOARYTÆNOIDÆI, dicuntur duo Muſculi laryngem aperientes, de quibus legatur Barth. lib. 2. Anat. c. 11. p. 442.

* CRICOIDES, κρικοειδὴς, epitheton *cartilaginis* ad *Laryngem* pertinentis, ita dicta, quia *annuli* figuram imitatur, Κρίκος enim enim *annulum*, & circulum ſignificat, uti conſtat ex Hippocr. libell. de Anatom. lib. 3. in Mochlic. XXV. Dicitur & a quibuſdam *cymbularis*, *coopertoria*, Caſtell. Cartilaginis deſcriptionem vide apud Barthol. Anatom. lib. 2. cap. 11. Aquapendens vocat *Innominatam*, cum tamen a Galeno, & Oribaſio *cricoides* jam appellata fuerit, Tract. de Larynge vocis organo part. 1. & 3. c. 5.

CRICOTYROIDEI, vocantur muſculi, qui judice Barth. rectius dicerentur *Thyrocricoidei*. d. l. p. 439.

† CRIDONES, Vermiculi intercutanei, Hoſt. epit. med. §. 5.

CRIFERA, linſens ſacculis; Aret. lib. 1. cap. 7.

* CRIMNON, κρίμνον, dicitur *farina craſſior*, caſtrata, negligentius molita, & ſaltem per cribrum laxiora habens foramina trajecta. Dioſcor. lib. 2. cap. 112. Galen. lib. 7. de S. F. §. hoc tit. Meminit & aliquoties hujus vocabuli Hippocrat. de potu agens, in quo farina craſſior macerata fuit, lib. 2. de morb. XIV. 15. XXIIX. 11. & ſæpius alibi. Aliquando vero uſus eſt fœminino κρίμνη, etiam *polentam* craſſiorem indicans, v. g. lib. de natur. mul. XXIX. 53. quamvis Linden. κρίμνον retinuerit. Derivativum etiam κριμνώδης, *polentarius*, *farinaceus*, de ſedimentis urinæ craſſioribus furfuraceis ſæpe uſurpavit, 7. aph. 21. Prog. d. l. Coac. t. 263. 588. cruditatum excrementitiarum, & corruptarum copiam in maſſa ſanguinea indicantes. Jung. Foeſ. Oec. p. 355. ſeq. Diet. n. 478.

CRINALE, vocatur inſtrumentum quoddam Chirurgicum, Ophthalmicum, cujus figuram, cum uſu exhibet Scult. Arm. Chir. P. I. Tab. IV. fig. 1. & Tab. XXXI. fig. 5.

CRINATUM, κρινάτον, epitheton *ſuffimenti*, vel *Thymiamatis*, apud P. Ægin. l. 7. c. 22. h. e. *liliaceum*, a κρίνον, *lilium*.

CRINIS, τρίχες, ſing. θρὶξ, *Pilus*, quid ſignificet ſatis conſtat. Sunt vero *Pili* partes corporis ſecundariæ tenues, longæ, ſiccæ, ex cute erumpentes, a ſucci cujuſdam pene excrementitio-nutritii ſulphureo-ſalini, crudi præſenti copia obortæ. Variant autem ratione coloris propter variam ſanguinis, ſucci nutritii conſtitutionem, & temperiem. Qui *crinibus*, vel *pilis* abundant, *piloſi*, hirti, *hirſuti*, δασεῖς vocantur, qui vero carent iis locis, in quibus eſſe deberent, præſertim in capite, *calvi* appellantur. *Pilos* quoque non carere medicamentoſa virtute, vide apud Schrod. lib. 5. clav. 2. num. 23. Locus ubi *Pili* abundant, præſertim in capite, dicitur *capillitium*, τρίχωσις, τρίχωμα. Gorr. in def. Signaturam *crinium* eſſe valde fallacem, recte judicavit Parac. l. 9. de nat. rer.

CRINITUS, *a*, *um*, κεκρινωμένος, dicitur de plantis, quarum radices multis fibrillis, vel capillamentis ad latera diſperſis per terram diffunduntur, inſtar pedum cancrorum, apud Theoph. ſæpe. Vide Keuch. not. ad Seren. p. 148.

CRINOMENOS, κρινόμενος, id quod *judicatur*. Vide *criſis*.

CRINOMYRON, κρινόμυρον, Unguentum *Liliaceum*, quod & *Ægyptium album*, & *Suſinum* vocabatur, ſignificat. Conſtabat lilio, & quibuſdam aromatis. Gorr. p. 246.

CRINONES, vocantur nonnullis Practicis *Vermiculi cutanei*, qui & *Dracunculi* aliis dicuntur, ſummum pruritum ſub cuticula excitantes, & atrophiam, ſive maciem corpori inferentes, haud dubie a ſucco nutritio vitioſo, & coagulato provenientes, quorum capitula cineritii coloris e cute erumpunt, ſi inunctio facta fuit prius linimento ex farina triticea, & melle parato, hinc vel novacula abraduntur, vel cruſta panis. Tim. a GuldenKlee l. 5. caſ. 23. Vide *Dracontion*.

CRIOGENES, κριογενὴς, epitheton Trochiſcorum ad expurgandum ulcera ſordida, apud P. Ægin. l. 7. c. 12.

CRIOMYXOS, κριόμυξος, vocatur proprie *muco in naribus abundans*, inſtar arietis. Tropice uſurpatur de hominibus ſtupidis, & vacui cerebri. Gal. l. 6. Meth. Med. c. 3. C. Hoſm. com. ad Gal. de U. P. n. 1025.

* CRISIMOS, *Criticus*, κρίσιμος, κριτικὸς, vel de *morbis*, qui *judicantur*, vel de *diebus*, in quibus *judicari* ſolent, accipitur, apud Hipp. Gal. l. de dieb. judic. c. 3. & 3. progn. t. 1. Vide Dier. num. 482. Foeſ. p. 359. Frequentior tamen eſt poſterior acceptio. *Signa* quoque *criſima* fuſiſſime

Digitized by Google

me reperies apud Gal. 1. aph. 12. & l. 1. de criſ. c. 3.7.8. & 14. l. 3. c. 4.

* Crisis, κρίσις, *Judicium*, *Judicatio*. Quam certum vero, & expeditum eſt, vocabulum hoc frequentiſſime uſurpatum in Medicina non denotare *Judicium* forenſe, vel judicationem; tam intricatum, multiſque difficultatibus adhuc implicitum eſt, quid Hippo. Gal. & alii veteres, recentioreſque Medici per *criſin* intellexerint, aut potius quænam ſit hujus vocabuli genuina ſignificatio; interdum enim *criſis* dicitur ſubita morbi in melius, pejuſve ad vitam, aut mortem mutatio: interdum ea, quæ antecedit judicium, humorum agitatio: Interdum integra totius morbi ſolutio: Interdum illa tantum morbi ſolutio, quæ ad bonum fit, nomine *criſeos* venit. Gal. l. 1. de criſ. c. 1. Quæ varietas ſententiarum oborta eſſe videtur a neglecta conſideratione comparationis inter *Judicium* Forenſe, & *Judicium* Medicum; quæ ſi probe attendatur, res mihi videtur expeditu facilior, quænam ſignificatio adæquata ſit dicenda? Nimirum quemadmodum ad *Judicium* Forenſe ad minimum tria neceſſario requiruntur, *Judex*, *Reus*, & *Teſtimonia*: ita quoque in Criſi Medica res ſeſe habere debet. Reo reſpondere Ægrum, nullum eſt dubium. Teſtibus, vel Teſtimoniis comparari poſſe attributa varia cauſſarum, & ſubjecti probe examinata, & conſiderata, hoc etiam nemo facile inficias ibit. Quæritur ſaltem de *Judice* Medico, quis conſtitui debeat, ac poſſit? Sane Æger, vel Morbus non poteſt ſimul Judicis, & Rei partes ſuſtinere. Ergo vel Natura, i. e. vigor flammæ, & temperamenti vitalis adhuc in ægro ſuperſtes, vel Medicus Judicis vices ſubire debent. Quia vero Medici opera ſaltem miniſterialis eſt reſpectu naturæ, quæ dicitur ab Hipp. morborum medicatrix; igitur ſatis eſt, Naturæ Judicis Medici officium attribuiſſe. Quibus ita poſitis, facile quilibet rem hanc antea intricatam penitius conſiderans, neque quamvis mutationem ad vitam, vel mortem, in melius, vel deterius, recte dici *criſin* videbit; quia mutatio, quæ fit in deterius, non fit virtute, aut vigore naturæ, ſed potius vi morbi, & ita deficit Judex competens, quo deficiente, quis vellet dicere *criſin*? neque humorum agitatio antecedens *criſis* appellanda, quia adhuc ſub judice lis hæret, an illa agitatio a viribus vitalibus, an vero a vehementia cauſſæ morbificæ oborta ſit? quemadmodum nec in foro inquiſitio, & ventilatio actionum proprie dicitur *Judicium*, aut ſententia, ſed potius quando actio deciditur per *Judicem* Relinquitur ergo, *criſin* ſaltem dici adæquate, quando beneficio virium vitalium, h. e. naturæ & adhuc ſufficientis vigoris humorum, & ſpirituum cauſſæ morbificæ fit remotio, & ægri a morbo liberatio; id quod Gal. ipſe fateri coactus eſt, l. 3. de criſ. c. 1. quod ea, quæ repente fit, per excellentiam κρίσις dicatur, & a natura, ea, quæ præter naturam ſunt, ſuperante, exquiſite perficitur. Quam meam de *criſis* ſignificatione ſententiam prolixius expoſitam reperies in Dogm. Med Gen. P. III. c. 6. dogm. 8. ſeqq. Concidit ergo, ſtante hac ſententia, diſtinctio inter *criſin bonam*, & *malam*, cum mala nulla detur. Siquidem, Judice favente, h. e. naturæ robore ſufficiente, in malum non poteſt fieri mutatio: Implicaret enim contradictionem manifeſtam. Diſtinctio vero in *criſin perfectam*, & *imperfectam* ſuo ſtat talo, quarum illa cum manifeſta materiæ peccantis evacuatione, hæc eum remotione ad alium locum ignobiliorem conjuncta eſt. Quod ſi tamen aliis placuerit, retinere illas tricas, & ambiguitates, per nos illis liceat. Jungi vero poſſunt circa hoc vocabulum, Foeſ. Oecon. p. 357. Dieter. n. 479. ſeqq. Præter hanc ſignificationem *criſis* etiam requiritur in Medico, h. e. *Judicium* exactum, & rectum de viſis fieri, & auditis, de futuris prædicendis, de agendis juxta veram methodum. Quam difficile vero hoc ſit, judicavit Hipp. ſtatim ab initio 1. aph. 1. Prudentia igitur, & exercitatione opus eſſe, quis non intelligit? Adde Linden. Ex. V. §. 6.

Crispatura, ἑλικοίωσις, proprie dicitur de pilis contortis, & legitur apud Gal. l. 1. de C. M. S. L. cap. 3. fere ad fin. Improprie nonnulli recentiores Medici uſurpant de ſpaſmodica contractione partium membranacearum, & fibroſarum. Ita ſunt, qui uteri *criſpaturam* accuſant in calculo renum urgentem, quamvis fortaſſis non abſque rationibus adhuc de ea dubitari poſſit, quod ulterius ventilare non eſt hujus loci.

Crispella, eſt forma alimenti, vel medicamenti, quale exemplum contra hæmorrhoides commendatum tradidit Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. m. 167. ſeqq.

Crissa *avis*, *Criſſatum*, κίγκλος, κιγκλισμός. Vide *Cinclismus*. *Criſſare*, quid ſit, Vide *Caldos*.

Crista, λόφος, eſt prominentia illa mollis capitibus gallorum gallinaceorum ſuperpoſita. Galen. l. 2. de A. F. c. 21. Ad hujus ſimilitudinem, & proceſſus acutus Oſſis Cribriformis, & medius *criſta galli* dicitur, Barthol. libell. 4. cap. 8. Pathologice quoque appellantur *criſtæ* illæ *Excreſcentiæ carneæ*, fungoſæ *in ano* pullulantes, obortæ ut plurimum ex fœdo concubitu, de quo tacere præſtat, ad quarum radices

Digitized by Google

dices plerunque fiſſuræ, ſive rhagades adſunt, Ital. *creſte*. Meminit *criſtatum* Aquapend. in tract. de Oper. Chirurg. edit. Patav. pag. m. 102.

* Crithe, κριθὴ, *Hordeum* ſignificare, ex Botanicis conſtat. Diminutivum κριθίδιον, *Hordeolum* ſignificans legitur pro decocto hordei, apud Hipp. de nat. mul. XLIX. 3. 4. Ad ſimilitudinem *Hordei*, nomen quoque hoc tribuitur *Tuberculo* oblongo palpebræ cilio externa parte, qua pili ſunt, adnaſcenti, a materiæ crudæ cum ſanguine affluentis collectione oborto. Meminit hujus Hippocr. l. 2. Epidem. ſ. 2. n. 10. Galen. defin. Med. & Introduct. c. 16. ubi & ποσθίξ, *præputiolum* vocatur, l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & 8. fin. Æginet. l. 3. c. 22. aliique.

Criterium, κριτήριον, normam, & fundamentum, ſecundum quod judicium aliquod inſtituitur, ſignificat. Galen. l. 1. de U. P. c. 8. Adde C. Hoſmann. in Appendice Commentar. in qua Variæ Lectiones continentur, n. 1143.

* Criticus, κριτικὸς, idem quod κρίσιμος, ſcilicet *ad criſin faciens*, vel pertinens, vel ut cauſſa, vel ut ſubjectum, vel ut ſignum. Vide *criſimos*. Ceterum apud Æginetam *criticon* eſt nomen medicamenti Topici contra ſtigmata, h. e. cutim punctatis maculis decoloratam laudati, fortaſſis ab Authore *Critone*, cujus in eodem quoque loco meminerat, l. 4. cap. 7.

Croce, κρόκη, *tramam*, vel ſubtegmen ſignificat; ſed ſumitur apud Hipp. pro *filo*, l. 2. de morb. XIIX. 11. Idem ſignificare vocab. κροκὶς, exiſtimat Foeſ. p. 360. ex Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Crocidizo, κροκιδίζω, idem fere quod καρφολογέω, floccos evello, vel colligo. Vide *carphos*, a κροκὺς, floccus.

Crocinum, κρόκινον, nomen Collyrii, & unguenti, apud Ægin. l. 7. c. 16. & 20.

Crocodes, κροκώδης, epitheton paſtilli, vel *Trochiſci*, quaſi *croceus* dicti, ob magnam quantitatem *croci*, quæ compoſitionem illam ingreditur. Ægin. l. 7. c. 12.

Crocodilus, κροκόδειλος, dicitur animal Ægyptiacum amphibium quadrupes, oviparum, cujus deſcriptionem, differentiam inter terreſtrem, & aquaticum, vim venenoſam per morſum, uſum in cibis, & medicamentoſum prolixius videre licet apud Ul. Aldrov. lib. 1. de quadr. dig. ovip. c. 15. Jungantur Obſervationes communicatæ per Doct. Stubbes in Act. Philoſ. Oldenburg. Ann. 1668. in Junio. Meminit aliquoties Gal. v. g. l. 5. de U. P. cap. 2. quod ſolus *Crocodilus* non moveat inferiorem maxillam, l. 7. de C. M. P. G. c. 13. quod adeps *crocodili* conditus ſit odoramentis, lib. de Theriac. ad Piſon. c. 10. quod adeps *crocodili* ejus animalis morſum certo curet, lib. 10. de S. Fac. quod ſanguis *crocodili terreſtris* viſum acuere dicatur, ſed ſe noluiſſe experiri, & quod ſtercus hujus inter Coſmetica retulerint mulierculæ delicioſæ, &c. *Crocodili terreſtres* ſunt nihil aliud, quam *Scinci*; quorum uſus eſt iratas uxores conciliare, & in Veneris conflictu victoriam reportare, verbis Lang. l. 1. epiſt. 65. Horum ſtercus jucundo nidore pollens *crocodilea* vocatur, & non modo contra epilepſiam ex aceto mulſo bibitur, ſed etiam eſt fucus egregius mulieribus, monſtrante Rhodio ad Scribon. Larg. n. 14. *crocodilum* ſolo anhelitu venenoſo inficere, teſtatur Paracelſ. lib. 2. de peſte cum addition. tr. 3. Idem etiam *crocodilos* inter ſerpentes manifeſte refert, l. princip. ſeu de myſter. verm. c. 6.

Crocomagma, κροκόμαγμα, eſt retrimentum *crocini* unguenti, ita dictum, quod expreſſis unguenti *crocini* odoramentis, & in formas digeſtis paretur. Μάγματα enim appellantur, quæ expreſſa aliqua materia relinquuntur craſſa, fœculenta, & lignoſa. Variæ vero ſunt differentiæ *crocomagmatis*, variique uſus. Vid. Galen. lib. 2. de Antidot. cap. 5. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. in fin. Dioſcor. l. 1. c. 26. P. Ægin. lib. 7. c. 12. Scrib. L. n. 4. 30. 70. 299. Rhod. in not. ad n. 4. Adde Gorr. in def.

Crocophantos, κροκοφαντὸς, κροκοφάντιον, dicitur ſacculus ſtupa contextus, cui *crocus* inditur, cujus meminit Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 2.

† Crocus hortulanus, eſt herba, cujus ſemen Carthamum. Matth. de grad. Part. 2. c. 13.

Crocus, Crocum, κρόκος, κρόκον. Utrumque in uſu eſſe demonſtravit Rhod. in Lex. Scrib. p. 368. Vel enim ſignificat plantam bulboſam, flore purpureo autumnali, cujus ſtamina flammea inſtar antheræ conſtituunt aroma notiſſimum *crocum officinalem*, ad cibos, & medicamenta commendatiſſimum, de quo vide Schr. l. 4. cl. 2. n. 110. ut & veteres, novoſque alios quamplurimos authores. Rul. vocatur *crocus* flos. Vel denotat calcem purpuream ad *croceum* colorem vergentem, qui paratur ex Antimonio, vel Marte, vel Venere. Idem l. 1. c. 3. lit. C. Libav. deſcribit per magiſterium minerale tingens, & per modum efflorefcentiæ naſcens, Synt. Arc. Ch. l. 5. c. 20. ubi etiam putat, haud inepte dici poſſe *Antheram mineralem*. Species vero ex variis mineralibus, & metallis paratas recenſet capp. ſeqq. *Crocus metal-*

metallorum eſt ille ipſe, qui ex Antimonio paratur. Jung. Rolfink. Chym. l. 5. ſect. 10. *Crocus*, vel *crocum* etiam a Galeno dicitur de *Vitello ovi*, qui λέκυθος alias Gr. vocatur, l. 3. de facil. parab. Foeſ. Oec. p. 360. *Crocum Arabicum* vocatur etiam compoſitio quædam Spagyrica, ſatis obſcure deſcripta, quæ & *Oleum Arabicum* dicitur, Ariſt. de perfecto Magiſterio: Th. Ch. Vol. III. p. 116. Lapis Phil. vocatur *crocus*, Vol. IV. p. 727.

Cronos, κρόνος, Vide *Saturnus*.

Crotalistria, idem quod *Ciconia*, apud Petron. c. 37. quod roſtri colliſu, ceu crotalo ſonum efficiat. Linden. Ex. X. §. 273. Vide *Ciconia*.

* Crotaphi, κρόταφοι, *Tempora*, dicuntur oſſa duo cranii, utrinque ſingula ad aures ſita trilatera, parte ſuperiore ſuturis λεπιδοειδέσι, ſive ſquamoſis, poſteriore laterum ταῖς λαμβδοειδέσι additamentis, anteriore ſutura, quæ cranio, & oſſi σφηνοειδεῖ communis eſt, terminata. Sunt autem omnium cranii oſſium infirmiſſima, tum quod tenuiſſima ſint, tum quod pertuſa meatu auditorio, & cavata, partim ad genæ ſupernæ diarthroſin, partim ad venæ jugularis ramos intus, & foris excipiendos. Non ſunt vero ſimplicia, ſed multiformia. Caſtell. & Gorr. p. 250. Dicuntur *Oſſa Temporum*, quia vocab. *Tempora* etiam latius accipitur pro tota regione laterali inter oculos, & aures. Jung. Barth. l. 3. Anat. procem. & libell. 4. c. 6.

Crotaphitæ, κροταφῖται, vocantur *Temporales* muſculi, quia *Temporum* cavitatem, & regionem occupant, oſſaque *Temporum* tegunt; Maxillam vero inferiorem movent, & ſurſum trahunt; atque ita os claudunt. Gal. l. de muſc. diſſect. c. 6. Barth. Anat. l. 3. c. 11.

Croton, κρότων, *Ricinum* ſignificat, & ad Botanicos pertinet. Vid. Hipp. lib. 2. de morb. mul. 79. 11. Alias & Galenus κρότωνας apud Hipp. l. 2. de morb. 14. per *Bronchia* pulmonum exponit, Foeſ. p. 360. Meminit etiam κροτώνων Gal. lib. 10. de S. Fac. §. De ſanguine viridium ranarum, & inſecta intelligit, quæ bovibus, ovibus, & canibus (hinc & κυνοραῖσται, *Raiſtæ canum* vocantur) infeſta, quorum hiſtoriam cum uſu in medicina vide apud Aldrov. l. 5. de inſect. c. 5. & e Seren. c. 36. Keuchen. in not. ad h. l.

Crotone, κροτώνη, *excreſcentiam fungoſam* in arboribus proprie ſignificat, uti patet ex Teophraſt. lib. 1. de plant. c. 13. Dicitur alias γόγγρος, τρέμιον, *fungus*. Per translationem etiam excreſcentias, & *tumores fungoſos*, ad oſſium panniculos obortos κρότωνας dici, teſtatur Lang. l. 1. ep. 42.

Cruciatus, πόνος λυπηρὸς, ἄλγος σφοδρότατον, *dolorem intenſiſſimum* ſignificat, & tantum non intolerabilem, quique animam in conſenſum pertractam conficiat mœrore, ac ſæpe deſperatione, qualis eſt dolor calculi, arthriticus, colicus, & præſertim *Cardiaca paſſio*, ſive *cardiogmus*. Linden. Exerc. XIII. §. 129. 130. & *dolor* hepatis in Cappadoce Hepatico, Exerc. §. 41. Jung. & Scrib. Larg. n. 90. 171. Reſpondet doloribus in *cruciariis*, h. e. cruci affixis.

Crucibulum, eſt vas fuſorium ex terra igni contumaciſſima factum, acutiore baſi, vel fundo, & tereti in ampliorem capacitatem forma triangulari, vel rotunda deſinentem, pro fundendis, & liquandis metallis, & mineralibus formatum. Rul. & Johnſ. Lex.

Cruciumvinum dicebatur, quod in extremis offerri ſolitum eſt peccatoribus ad ſupplicium mortis deductis. Lind. Ex. X. §. 102.

Crucus, pro *Crocus*. Rul.

Cruditas, ὠμότης. *Crudus*, ὠμὸς, ὤμος, proprie de fructibus immaturis dicitur, deinde refertur ad cibos, humores, excrementa, morbos, quæ omnia ſi nondum acceperunt perfectam conſtitutionem in quolibet ſuo genere *cruda*, aut *cruditates* dici poſſunt. Principium vero *crudorum* humorum potiſſimum a ventriculi, ejuſque fermenti imbecillitate dependet: unde & morbus ipſe ἀπεψίας, vel δυσπεψίας, *cruditatis* nomine exprimitur. Opponitur *cruditati*, & *crudis*, coctio, & cocta, πέψις, πέπανσις, πέπονα. Vid. Foeſ. Oec. p. 692. Diet. n. 945. *Cruditates* genitrices multorum morborum eleganter, & vere appellavit Lind. Ex. XIII. §. 149. *Crudus* etiam vocatur, qui *cruditatibus* laborat. Celſ. l. 2. c. 10. ubi dicit, *crudo* non eſſe ſanguinem mittendum: & Scrib. Larg. n. 122. in quo prohibet, ne *crudus*, i. e. *cruditates* in ventriculo habens ſumat medicamentum.

Crudivorus, ὠμοφάγος, dicitur de brutis, & hominibus barbaris carnes *crudas* devorantibus, de quibus recte dicit Ariſtot. l. 9. Hiſtor. Anim. c. 1. quod talibus omnia ſunt infeſta, & ipſa aliis.

Cruentus, αἱματώδης, αἱματηρὸς, dicitur de humoribus, vel excrementis potius cruore, vel ſanguine extravaſato miſtis, v. g. de ſputo *cruento*. Ægin. l. 3. c. 31. Hippocr. Coac. t. 390. expreſſe vocatur αἵματι ξυμμεμιγμένον, *ſanguine miſtum*, de Urinis, Coac. t. 22. 272. 581. & alibi: de excrementis Hippoc. de nat. human. ſect. 2. t. 10. l. 3. Epid. Unde & Dyſenteria, αἱματηρὴ, *cruenta* dicitur. Gal. 3. in 3. Epid. 70. & ad 5. aph. 65. De ſudore *cruento* vide Barticellum, & alios.

Cruma, κροῦμα, ſignificat *ſonum*, qui ex pulſatis organis muſicis percipitur, a κρούω, pulſo. Uſus Hipp. l. 1. de Diæt. XV. 16.

Crunion, κρούνιον, nomen eſt medicamenti compoſiti, quod vim habet vehementem movendi urinam; quare ſic dictum eſt a *torrentis*, Græc. κρουνὸς, ſimilitudine. Legitur apud Aet. l. 12. Gorr.

Cruor, apud Latinos ambigua gaudet ſignificatione. Aliquando ſumitur late pro *Sanguine*, & ita æquipollet Græco αἷμα. Vide *Sanguis*. Paracelſ. paſſim in ſcriptis. Ita enim aliquoties legitur apud Willis. Vel ſumitur ſtricte, & quidem pro *ſanguine venoſo*. Helmont. tr. Blas human. num. 21. ſeqq. vel pro *ſanguine extra vaſa* exiſtente, a κρύω. Perott. ad Mart. Scrib. Larg. num. 193. 196. Vel pro *ichore ſanguineo*, Gal. de Urin. cap. 22. & lib. 3. de C. M. S. L. c. 1. Gr. ἰχώρ. Vide *Ichor*. Vel etiam pro *ſanguine congelato*, Gr. θρόμβος αἵματος, uti paſſim in Authoribus legitur. Peculiarem deſcriptionem *cruoris* legimus apud Paracelſ. lib. 1. de Tart. tract. 1. c. 3. in notis. Viſcus ſecundæ generationis eſt *cruor*, qui deſcendit a ſalibus. Eſt enim *cruor* ſal egeſtum, i. e. rejectum, & ſeparatum a primo ſale. Verum hæc ſunt Bœotica ænigmata.

Cruralis, epitheton *Venæ*, & *Arteriæ* per crura, & pedes excurrentium, apud Bartholin. libell. 1. Anatom. c. 9. pag. 644. & libell. 2. c. 6. p. 658.

Crureus, vocatur Muſculus oſſi cruris affixus, tibiam extendens, Barthol. lib. 4. Anatom. c. 12. p. 581.

* Crus, σκέλος, in pl. *Crura*, σκέλη, dicuntur extremæ corporis partes, quæ thoracem, & imum ventrem prætergrediuntur, ut quicquid prominet ultra os ſacrum, & carnoſos muſculos, ibi inſerne uſque ad pedes, id *crura* dicantur. Dividit hæc Galen. in partes tres: εἰς μηρόν τε, καὶ κνήμην, καὶ πόδα, femur, tibiam, & pedem. Gal. Introd. c. 10. & alibi. Suntque ambulationis inſtrumenta, l. 15. de U. P. c. 8. (unde & a currendo vocab. deducitur per metatheſim literarum) & inceſſus fundamenta, l. de parv. pilæ exerc. c. 2. fin. *Crus* brevius deſcribitur a Dieterichio, quod ſit pars organica corporis, a coxendice ad imum pedem protenſa, Jatr. num. 774. Æquipollet *Pedi* Anatomice ſumto. Lind. Ex. VII. §. 56. *Crus* contabeſcens per colliquationem, σκέλος τηκόμενον, legitur apud Hipp. 9. aph. 60. Sumitur tamen & aliquando ſtrictius pro parte pedis, quæ ſub genu, ac poplite utrinque eſt, uti hoc demonſtrat ex Polluce l. 2. cap. 4. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 12. §. 116. *Crura factitia* deſcripta vide apud Paræum, l. 22. Chir. c. 13.

Crusta, vocabulum eſt πολύσημον. Vel ſumitur de animalibus *cruſtam* habentibus in ambitu corporis, ſive *cutim cruſtaceam*: & ita Gr. dicitur ὄστρακον, & Animalia *cruſtacea*, *cruſtata*, ὀστρακόδερμα, μαλακόστρακα, Galen. de puer. epil. etiam dicuntur ὄστρεα, cap. 5. de quibus vide Aldrov. lib. 1. de Exanguibus *cruſtatis*. De *Cruſtaceis* Offic. Schroder. lib. 2. c. 27. Vel accipitur pro *Eſchara*, Gr. ἐσχάρα, ἐφελκὶς, quæ ulceribus veluti ſeptum, vel ſua ſponte, vel arte pyroticorum, ſive cauſticorum medicaminum uſu adnaſcitur. Galen. l. 5. Meth. Med. c. 5. Scrib. Larg. num. 25. Rhod. in not. ad h. l. Talia media dicuntur *Eſcharotica*, ἐσχαρωτικὰ, ſuntque duplicia, ignitum ferramentum, & medicamentum ſepticum, vel cauſticum, lib. 5. de S. F. cap. 15. Talia medicamenta abundant ſalinis acerrimis lixivioſis portionibus, uti patet ex lapide ſeptico parato ex lixivio fortiſſimo. Legitur & apud Hippocr. ἐσχαρίτεα κριμνὰ, farinas, & pultes farinaceas *cruſtam* facientes in craticula coctas, l. 4. Epid. XXIII. 11. Vel ſumitur pro *cuticula*, quæ liquoribus, aut etiam partibus ſolidis ex aliqua congelatione ſuperficiaria adnaſci ſolet. Hanc Gal. vocat σκληρὸν ἐπίπαγον, lib. 2. de Alim. Fac. cap. 23. Talis *cruſta* obſervatur quoque in ſanguine extravaſato, de qua videantur notæ noſtræ ad Jeſſen. p. 174. ſeqq. Will. vocavit *Cremorem*, de febrib. cap. 1. Ita & in urinis conſpicitur quandoque *cruſta* albicans in ſuperficie concreſcens, a particulis ſalis fluidi cum fixi portionibus combinatis. Idem lib. de Urin. cap. 5. *Cruſtam* quoque tribuit Gulæ Ventriculo, & inteſtinis in ſuperficie interiori, Bartholin. l. 1. cap. 9. & 10. quam *cruſtam villoſam* vocat Vvillis Pharmac. Ration. Part. 1. ſect. 1. cap. 2. & in parte poſtica, ſive convexa glandulis numeroſiſſimis annulatis conſitam eſſe docet.

Crustula, idem quod *Ecchymoma*, in oculo, h. e. ſanguis, qui ad conjunctivam tunicam a ſuis deſcendit arteriis, cum ipſa ereperint. Fit autem duobus modis, ſcil. ex oculi percuſſione, & fiſſura conjunctiva; vel ex apoſtemate in conjunctivæ, & non ex ſui fiſſura. Iſaac. l. 2. Viatici c. 3.

Crustuminatum, κρουστουμίνατον, genus dicitur potionis ex *cruſtumii pyris* præparatum, cujus meminit Aet. l. 5. de illis vero pyris optimis vide Scrib. L. n. 104. & Rhod. in not. ad h. l. ut & in Lex. Scrib. p. 369.

Crux, σταυρὸς, quid ſignificet, notum eſt, & proprie ad Medicum non pertinet. Videatur Lipſii libellus de *Cruce*. De ſignatura *Crucis* hieroglyphica vid. Johannis Dee Londinenſis Monas Hieroglyphica Theor. XVI. in Th. Ch.

Vol.

Vol. II. pag. 197. ſeqq. Signaturas *Crucis* veſtimentis cœlitus impreſſas malum quid portendere, vult Paracelſ. Philoſ. l. 2. cap. 8. l. Meteor. cap. 9. & lib. 2. de Meteoris, & de Meteoris ex Elemento Ignis, cap. 33. Legatur quoque, ſi placet, de forma *Crucis*, qualis fuerat, C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 694. Tropice etiam *crux cervi* vocatur a Venatoribus *Oſſiculum de corde cervi*, a figura, quam quodammodo refert, quod plurimum ad cordis affectus valere vana potius perſuaſio nobis videtur, quam experientia, multo minus ratione vera confirmata ſententia.

Crybden, κρύβδην, ſignificat *clam*, latenter, occulte, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXII. 12.

Cryphina, κρύφιναι κρύφια, *animi ſenſa occulta* denotat. Hippocr. lib. 7. Epid. plane in fine; quamvis Linden. κρύφυια retinuerit, Foeſ. p. 360.

Crymodes, κρυμώδης, eſt epitheton Febris continuæ, & ardentis accenſæ ab eryſipelate circa pulmonem exiſtente, quemadmodum ex Aetio l. 5. c. 89. notavit Gorr. Derivatur à κρυμὸς, idem quod κρύος, *frigus*, *algor*, q. d. febris algida, vel frigida, ſcil. ratione partium externarum.

Cryos, κρύος, *frigus*, algor, & glacies & per metaphoram durities cruſtæ: Lind. Ex. V. §. 41.

Cryptos, κρυπτὸς, *occultum* ſignificat, vel latentem. Uſurpavit Hipp. de Cancr. 6. aph. 38. Vide Dict. n. 483. Vide *Occultus*.

Crysorchis, κρυψόρχις, eſt teſticuli, aut *teſticulorum occultatio*, vel receſſio. Galen. in def. Med.

Crystallisatio, eſt operatio Chymica ſalibus & ſalinis concretis propria, quatenus poſt corporatam liquoris illa diſſolventis quantitatem certam, corpuſcula ſalina congregari rurſus, & uniri incipiunt, donec vel ſola, vel cum aliis metallicis, aut mineralibus combinata in diaphanam compagem diverſæ, cuivis tamen ſalis propriæ figuræ abeant. D. D. Bohn. Diſſert. Ch. Phyſ. XIII. §. 23. ſeqq.

Crystallus, κρύσταλλος, communiter deſcribitur, quod ſit ſuccus intra terram frigore concretus. Itaque ex marmorum, ſaxorumque canalibus effoditur, vel venis, fibriſque detectis, aliquando aratro excitatur, & torrentibus defertur. Sunt qui dicunt eſſe aquam cœleſtem gelu vehementiori duratam. Gorr. p. 251. Imo Ruland. non dubitat glaciem eſſe, quia impatiens eſt caloris, nec reperitur alibi, quam ubi maxime hybernæ nives rigent. Hanc ſententiam & Joh. Agricola de Metallicis, & Matthiolus, aliique defenderunt. Enimvero falſitatem hujus opinionis ſolidis rationibus, & experimentis detexerunt Andr. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 193. ſeqq. Ferd. Imperatus l. 24. c. 3. ſeqq. & Fr. Hofm. in clav. ad Schrod. lib. 3. cap. 8. §. 133. Jungatur Scholion Nat. Curioſ. Eph. Ann. I. Obſ. 73. Eſt igitur *cryſtallus* revera corpus foſſile, ſive minerale lapidoſum, & gemma peculiaris ex aqueo ſucco, ſed cum terſa ſiccitate a frigore congelata, vel potius beneficio ſpecificæ, & eſſentialis formæ lapidificæ (ſive ſpiritum, ſive ſemen petroſum dixeris, perinde erit) producta. De ejus virtutibus medicis vid. Ruland. Chioccum diſt. l. Schrod. d. l. & alios. Summatim: Facultatis eſt refrigerantis, Præcipitatoriæ. Inde confert in omni alvi fluxu bilioſo, dyſentericis, cholericis, &c. *Cryſtallus* artificialiter ſumpta Chymicis dicitur lapillus fragilis per congelationem factus. Congelatio autem ejuſmodi fit humore aqueo ſecedente, & congelabili ſucco conſiſtente in formam lapilli, quod ſine calore evidenti etiam in cella fieri poteſt. Si tamen pars aquoſitatis divaporando diſſipatur, opus procedit citius. Itaque & lixivia glaciei ſolent decoqui ad craſſitiem ſapalem, aut ſedimento facto, quod innatat, depleri; reliquum congelat eo facilius. Hæc Rul. Lex. Huc pertinent *Cryſtalli* Nitri, Tartari, Solis, Martis, Mercurii, Veneris, Sulphuris, Vegetabilium, de quibus legantur Libav. in Syntagm. Arc. Chym. l. 8. c. 59. Alchym. Pharm. c. 22. Schrod. in diverſis locis, qui in Indice quæri poſſunt, Diſpenſatoria, aliorumque practicorum ſcripta, nos oportet brevitati ſtudere. *Cryſtallus* etiam pro ipſa glacie accipitur, haud dubie ex communi opinione, quamvis falſa ſupra tradita, apud Hippoc. 5. aph. 24. Dieter. num. 484. *Cryſtalli* quoque Pathologice vocantur Puſtulæ per univerſum corpus diſperſæ, lupini magnitudine, albæ, ac inſtar cryſtalli diaphanæ, quas cum Phlyctenis coincidere exiſtimat Ingraſſias comm. in Avicen. de Tum. p. n. p. m. 194. E recentioribus quoque hoc nomine uſus D. Binniger. Obſ. Med. Cent. 2. Obſ. 94. p. 366.

* Crystallinus, κρυσταλλοειδὴς, vel dicitur de humore oculi in medio ſito, duriuſculo, non omnino rotundo, ſed aliquantulum plano, pellucido, & puro, ceu medio viſionis adæquato, & fere primario, cujus deſcriptionem, & uſum vide in Anatomicorum ſcriptis, præſertim Barthol. Anat. l. 3. c. 8. dicitur hic humor etiam *Glacialis*. Vel uſurpatur de membris corporis ſumme frigidis. Ita χεῖρας vocavit κρυσταλλίνας, *cryſtallinas*, Hipp. l. 7. Ep. XV. 36. h. e. quaſi congelatas.

Ctedones, κτηδόνες, vocantur *Fibræ*, Vide infra *Fibræ*.

* Cteis, κτεὶς, *pecten*, *pubes*, pili decoratus dicitur in hypogaſtrio juxta pudenda, ubi pili inhorreſcunt. Hipp. 7. aph. 39. Alias proprie *pecten*, κτεὶς, dicitur inſtrumentum dentatum, quo capilli explicantur, Diet. n. 485. de quorum forma antiqua vide Lind. Ex. XI. §. 61. A quibuſdam etiam κτένες dicuntur dentes quatuor primores acuti, vel Inciſores, qui & διχαστῆρες, τομεῖς, & γελασῖνοι dicti. Sunt etiam, qui κτένας vocant partem manus externam, τῷ θέναρι, ſive volæ oppoſitum, quam propterea alii ὀπισθέναρ, alii προκάρπιον, alii δῶρον appellant. Sunt & κτένες θαλάσσιοι, *Pectines marini*, Plinius *Pectunculos* vocat, ſuntque Conchæ *pectinatim* ſtriatæ bivalves, quarum deſcriptio videatur apud Aldrov. lib. 3. de Teſtac. c. 69. Caſtell. Gorr.

Ctenos, κτῆνος, *Jumentum*, *Pecus*. Hinc κτηνιατρική. Vide *Veterinaria*.

Ctisis, *Ctizo*. κτίσις, κτίζω. Vide *Creatio*.

Cubaris, κυβαρὶς, ſpecies inſecti, quod dicitur *Millepeda*. Vide *Aſellus*.

Cubatio, κατάκλισις. Vide *Cataclifis*.

* Cubiformis, κυβοειδὴς, eſt epitheton oſſis, quod & *cubicum* dicitur; eſtque os, quod ab externis oſſis partibus, pedis firmum in terra ſtatuitur, externiſque *Tarſi* partibus eſt locatum, & articulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti, Galen. lib. 3. de U. P. cap. 6. Et hoc unicum os ex quatuor Tarſi oſſibus ſolum nomine donatum eſt, cum reliqua tria careant nominibus. Eſt autem os hoc, ut reliqua *Tarſi* oſſa, intus cavum, foris gibbum, cubo ſimile, quod latera ſex habeat cubo communia, admodum inæqualia, & fere aſpera. Caſtell. Jung. Barth. libel. 4. Anat. c. 11. Dicitur & *Os teſſera*, Arab. *Grandinoſum*, item πολύμορφον. Eſt etiam epitheton dorſi *auriculæ*, ſeu *conchæ* partis externæ verſus caput, quæ aliis dicitur κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 21. §. 4.

Cubil, i. e. Terra rubra. Rul. Lex.

Cubile, *Cubiculum*, κοίτη, quamvis hoc vocabulum *lectum*, & fulcrum, & omnia ad lectum pertinentia comprehendat, uti patet ex Hipp. 6. Ep. ſ. 4. t. 19. & ſ. 8. t. 27. ſ. 2. de R. V. I. A. t. 50. Hinc κοιτωνίτης, *cubicularius*, qui *cubiculo* præeſt vocatur. Gal. l. de præcogn. cap. 5. quem Atticiſantes σωματοφύλακα vocant. Jung. Foeſ. Oec. p. 346.

* Cubitus, κύβιτον, πῆχυς, eſt generaliter os, quod inter Humerum, & Carpum, quod *Brachiale* dicitur, ſitum eſt. Specialiter alterum ſaltem illius partis os grandius, quod alteri ſubeſt *Radius* dicto, vocatur, Græc. Focile majus, πῆχυς, ἀγκών. Vide *Ancon*, ὠλέκρανον. Specialiſſime proceſſus quoque, & articulatio illa ulnæ, cui reclinati inniti ſolemus, *cubitus* appellatur, Græc. ὠλέκρανον, κορώνη, κορωνόν. Vid. Foeſ. Oec. p. 360. ſeqq. & 505. ſeqq. Diet. num. 3. Hofm. in Gal. de U. P. num. 92. Vocabulo κύβιτον uſus Hipp. l. de loc. in hom. XI. 11. Jung. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 72. ſeqq. Muſculi quidem *cubitum* flectentes, extendentes vocantur *cubitei*; Flexor quidem *internus*; Extenſor, *externus*. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 575. Eſt & πῆχυς, *cubitus*, menſuræ nomen, qua verum intervallum dimetimur, eſtque extenſio a cubito uſque ad ſummum medium digitum pedis unius, & dimidii. Hip. 1. de fract. t. 16. Ab hoc derivantur πηχυαῖος, *cubitalis*, 2. de fract. t. 3. Item ἡμιπηχυαῖος, δίπηχυς, τρίπηχυς, ἑξάπηχυς, *ſemicubitalis*, *duorum*, *trium*, *ſex cubitorum*, ſcil. longus, ſæpe ap. Authores occurrunt. Caſtell.

Cubus, κύβος, ſignificat vel corpus, vel figuram hexaedram, ſex quadratis lateribus conſtantem, qualis eſt teſſeræ. Galen. l. 8. de Hipp. & Plat. decr. c. 3. Unde corpora alia ſimilem *figuram habentia* dicuntur κυβοειδῆ, *cubiformia*, vel *cubica*. Κύβος, *cubos* quoque a quibuſdam dici ſpinæ vertebras, & *præſertim* colli, vult Gorr. in defin.

Cuculatum *majus*, dicitur *Aqua vitæ*, ſive ſpiritus vini. Rul. Lex.

Cucullaris, dicitur Muſculus, qui Galeno *Trapezius*, τραπέζιος, vocatur, ſcapulam movens vario modo, ob formam cucullum Monachorum referentem, Barthol. l. 4. Anat. c. 3. p. 564.

Cucullus, πῖλος, πιλίον, aliquando totam veſtem, uſitatius tamen tegmen ſaltem capitis denotat. Aldr. Ornith. l. 15. c. 17. Dicitur & *Cucullio*.

Cuculus, κόκκυξ, æquivocum eſt. Significat enim vel avem notiſſimam, inter rapaces referendam, Accipitri ſimilem, cujus deſcriptionem, & uſum Medicum vide apud Aldr. d. l. Schr. l. 5. cl. n. 53. Avem hanc ſanguinem vomere, ſi alvi fluxus, vel dyſenteria Epidemica homines invaſerit, ſcripſit Parac. de peſt. t. 1. Vel piſcem, de quo legatur idem Aldrov. l. 2. de piſc. c. 4. Gal. 3. de A. F. c. 31. inter piſces carnis duræ refert. Vel Oſſis Sacri extremitatem. Vide *Cauda*.

Cucupha, nomen *Pileoli*, qui paratur ex ſindone, vel linteo tenuiori, cum pulvere ſpecierum cephalicarum cotone, vel goſſypio excepto, & interpuncto, ſeu interpaſſato, ut vocant. Videatur Petr. Morell. l. 2. de method. præſcr. remed. form. ſ. 2. c. 3. Schr. l. 2. cap. 78. qui ſacculis annumeravit.

* Cucurbita, σίκυον, σικύα, σίκυς, σικυώνη, cucumis. Quid proprie ſit, Botanicis relinquimus. A figuræ, vel formæ ſimilitudine *cucurbitæ*, vel *cucurbitulæ* Medicis dicuntur vaſcula illa, quæ cuti cum flamma affigi ſolent, cum, vel ſine ſcarificatione. Dicuntur & *Ventoſæ*, præſertim Italis. Parantur e materia metallica, vel vitrea, vel cornea, Dieter. n. 772. Quæ ſine ſcarificatione apponuntur, dicuntur leves, Galen. lib. 5. de L. A. cap. 4. Hippocrates vocavit σικύας, lib. de Medico, VI. 1. l. 4. de morb. VI. 9. Dividuntur in magnas, & parvas, quæ *cucurbitulæ* vocantur. Magnæ meminit Hippocr. 5. aphor. 60. & Gal. lib. 2. ad Glaucon. cap. 6. alibique. Vid. & Rhod. ad Scribon. Larg. nu. 46. Chymicis *cucurbita* dicitur vas plerunque turbinatum, in cucurbitæ, vel pyri formam turgeſcens. Et alia fundo globoſo prædita eſt, alia plano. Alia quoque aperta, cui alembicus imponi ſolet: alia cœca, quæ eſt vas, in quo diſſolutiones ſalium, aliarumque rerum fiunt. Rulan. & Lex. & Johnſ.

Cucurbitula. Vide *Cucurbita*.

Culatum, id eſt *Calcinatum*. Rul. Johnſ. in Lex.

Culbicio, veteribus dictus fuit affectus ſtranguriæ ſimilis, vel potius ardoris urinæ ſpecies. Gallorum *chaude piſſe*, ab inflammatione paraſtatarum mediante acri, & putreſcente ſemine producta dependens. G. H. Velſch. in Sylloges cur. & Obſ. Medic. Epiſagmatis Obſ. 67. pag. m. 43.

Culeus, κυλεός, *ſaccum coriaceum* ſignificat. Eſt & nomen menſuræ liquoris omnium maximæ, qua Romani uſi ſunt. Continebat enim viginti amphoras, authore Plinio l. 14. H. N. c. 4. Interdum tamen paulo plus, minuſve continentia vaſa *culei* quoque vocabantur. Gor. p. 244.

Culex, κώνωψ, dicitur inſectum bipenne, aculeum habens in ore, cujus prolixam deſcriptionem cum ſpeciebus tradidit Aldrov. l. 3. de Inſect. c. 5. Remedia pro necandis, & fugandis *culicibus* vide apud Gal. l. 3. de facul. parab. 69. & P. Ægin. l. 5. c. 1. Foreſt. l. 30. Obſ. 12 Schol. Maculæ in febribus malignis Epidemicis dicuntur Hipp. κωνώπων ἀναδήγματα, *culicum* morſus, propter ſimilitudinem, l. 2. Epid. ſ. 3. n. 21. l. 7. XXXIX. 2. Coac. t. 564. Hodieque dicuntur communiter *Petechiæ* febres *Petechiales*, Quis ergo dubitaret morbos hoſce Hipp. tempore fuiſſe cognitos?

Culicula, legitur hoc vocab. apud Parac. de puſtul. Gallic. & elanditate, l. 10. c. 1. ſed quid proprie intelligat, non certo conſtat.

Culter, *Cultellus*, μάχαιρα, μαχαίριον, μαχαιρὶς, quid in genere ſignificet, notum eſt, nimirum inſtrumentum, quo uti ſolemus ad diſſecandum corpora ſolida, mollia, v. g. carnes, membranas. *Cultri* uſus varius in Medicina. In Anatomicis *cultros* exeiſorios vocavit Gal. σμιλίας, l. 7. Anat. adm. c. 12. inciſorium vero Φαλάκιον, lib. 8. c. 6. *Cultrum* falcatum, & raſorium Chirurgicum depictum, & deſcriptum vide apud Sculter. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. 2. & Tab. XX. fig. 2. De *cultro* Venatorio vide Rhod. ad Scrib. n. 13. *Cultelli* utrinque acuti meminit Rul. in Lex. *Cultellos* quatuor e chalybe, partim inſtar ferræ denotatos una cum aliis rebus, ligno, ferramentis, globis capillorum, &c. in ventriculo agricolæ cujuſdam mortui repertos, recenſet Lang. l. 1. Ep. 18. fin. *Culter* in Anatomicis tertius Lobus Hepatis vocatus fuit, ut eſt apud Theoph. Protoſpatarium, l. 2. de H. F. c. 11. Vide *Focus*.

Cultrivorus, μαχαιροφάγος, qui *cultrum* involuntarie deglutivit, cujus geminum exemplum de ruſtico Boruſſo, & Bohemo vide allegatum apud Dier. Jatr. n. 468. & alia duo de Baſileenſi, & Kondinenſi, apud Bonnet. Med. Sept. l. 3. ſ. 1. c. 16. ſeqq. p. 509. ſeqq.

Culus, πρωκτὸς, ἕδρα, idem quod *Anus*. Vide *Anus*.

Cumanus Lapis, eſt ſpecies *cadmiæ foſſilis*, ſeu potius *Pſeudo-cadmiæ*, prorſus ineptus. Fallop. tr. de metall. & foſſil. cap. ix. Tom. I. Oper. p. 307.

Cumulatim, ἀθρόως. Vide *Athroon*. *Cumulans*. *Cumulatum*. Vide apud Scrib. n. 122. 127 Rhod. in Lex. Scrib.

Cuna, *Cunæ*, κλίνη, κοιτὶς, i. e. lectulus parvus pro infantibus, ita fabricatus pedibus, & ſpondis ſuis, ut ad utrumque latus facile moveri poſſit. Moſchion. retinuit etiam in Græco κύνα, & plur. κύνας, de morb. mul. c. 24.

Cunealis, vocatur ſutura cranii inter ſpurias relata, quæ a lateribus oſſis cuneiformis, ubi oſſi frontis committitur, in anteriori cranii parte tranſverſim ad oſſis ethmoidis angulos fertur, Blaſ. Med. Un. p. m. 104.

Cunctatio, μέλλημα, μέλλησις dicitur mora illa noxia, & tarditas in applicatione membrorum, quam in acutis ſemper pernicioſam recte dixit P. M. de Calderia Tom. I. Oper. pag. 64. B.

Cuneatio, σφήνωσις, id eſt applicatio in formam *cunei*, κατ' σφῆνα. Legitur apud Scrib. n. 46. Vid. Rhod. ad h. l. & in Lex. Scribon. Proprie vero *cuneatio*, σφήνωσις, eſt *cuneo* adacto facta diviſio, & fiſſio. Uſus Hipp. 3. de fract. t. 40.

* Cuneiformis, σφηνοειδὴς, epitheton oſſis in media baſi capitis, & cerebro inſtar baſis ſubſtrati, ita ut omnia fere capitis, & maxillæ ſuperioris oſſa tangat, ὀςῶν σφηνοειδὲς. Dicitur & *Os baſilare*, *Os palati*. Gal. de oſſib. c. 1. ſcribit, apud veteres fuiſſe controverſum, ad quam pertineat partem, quod a nonnullis inter cranii, ab aliis inter genæ ſuperioris oſſa numeretur, quia inter utrumque eſt medium: vicit tamen eorum opinio, qui id cranio tribuunt. Eſt igitur unum ex oſſibus cranii, quod in capitis baſi collocatum inter capitis, & genæ ſuperioris oſſa, velut σφὴν, id eſt *cuneus* adigitur, atque immittitur. Sic dicitur a *cunei* forma, vel potius uſu, quod omnibus ſuis partibus *cunei* modo ſe inſinuet inter oſſa capitis omnia, & prope omnia genæ ſupernæ. Nam os occipitis tangit λαμβδοειδὲς, atque ab eo diſtinguitur ſatura communi, deinde longo tractu attingit oſſa temporalia, & ſupra hæc angulum bregmatis, &c. Hæc Caſtell. Videat. Barth. libell. 4. Anat. c. 8.

* Cuneus, *Cuneolus*, σφὴν, σφηνίσκος, σφηνίσκιον, proprie dicitur de inſtrumento, quo ligna, & lapides in ſciſſuras indito vi mallei finduntur. Pertinet vero etiam *cuneus* ad machinas Medicas, & paratur præſertim ad humeri caput in alam prolapſam, ac deinceps ad alios quoque uſus. Orib. de machin. c. 4. Linteamentum in *cunei* formam contortum, & inditum dicitur *cuneolus*, σφηνίσκος, Ægin. l. 6. c. 4. Interpres reddidit *obturamentum*.

Cuniculus, κύνικλος, κυνικὸς, δασύπους, eſt animalculum lepori ſimile in Iberia frequens. Gal. l. 3. de A. F. c. 2. cujus deſcriptionem, & uſum in cibis, atque in medicina vide apud Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 24. 25. Sch. l. 5. cl. 1. n. 19. *Cuniculus* quoque dicitur quilibet meatus ſubterraneus arte factus, v. g. in metallis fodinis. Unde ortum proverbium, *cuniculis* bellare, i. e. non aperta vi, ſed dolis. Rul. in Lex.

* Cunnus, i. e. *pudendum muliebre*, τὸ γυναικεῖον. Vide *Vulva*, Rolf. O. ac M. Gener. dicat. part. Part. 2. c. 32.

Cupedius, κνιπὸς, *faſtidioſus*. Vide *Cnipos*.

Cupella, *Copella*, *Capulla*, eſt carillus cinereus, utpote ex meris cineribus compactus, & lævore oſſium, aut ex aliis rebus parato conſperſus, ad aurum, & argentum poliendum, & depurandum, cum tenuibus plumbi bracteis involvitur, vaſculo immittitur, & igni imponitur. Hac depuratio metallorum nobiliorum vocatur *cupellatio*, de qua legi poteſt ſatis perſpicue Jacob. le Mort. Metallurg. contract. ſect. 2. p. m. 265 266. Dicitur *Aurum de copella*. Videtur hoc vaſculum veteribus quoque notum eſſe ex cineritio majore, qui eſt focus argenti, & plumbi ſeparandi, expreſſum exemplum parvum. Libav. Synt. Arc. Chym. L. 1. c. 22. & l. 7. c. 24.

Cuperosa, i. e. *Æs uſtum*. *Cuperoſum* eſt vena mineralis cupri ſubterranea. Rul. Lex. *cuperoſa* florida, eſt dilutum chalcanthoſum, cujus deſcriptionem vide apud Libav. Synt. Ch. l. 8. c. 41. Fallopius ſcribit, *cuperoſam* eſſe chalcanthum puriſſimum, quod non habet admixtum æs, vel ferrum, tract. de Tum. p. n. c. 27. Tom. II. Oper. p. 303.

Cuphos, κοῦφος, dicitur *levis*, & deſcribitur per ſuapte natura tendens ad ſuperiorem locum. Si de alimentis prædicatur, conſiſtentia debet eſſe rara, & nullo negotio penetrabilis calori, & proinde concoctu facilis, citoque tranſiens. Si de morbis, denotat eorum remiſſionem, & cauſſæ motum minorem, uti 6. aph. 7. videre eſt. Vid. Dieter. Jatr. n. 474. Linden. Ex. V. §. 90. Hinc deſcendit verbum κουφίζω, *levo*, *elevo*, proprie de onere. Metaphorice ad animum, & corpus, & ad morbos transfertur. Hipp. 2. aph. 17. Dieter. n. 473. Vide *Levis*.

Cupiditas, ἐπιθυμία, dicitur animi paſſio quædam, vel perceptio, affectus, aut pathema Amoris effectus, vel comes, qua anima diſponitur ad expetendum in futurum res quas ut ſibi, vel corpori convenientes, voluptatemque parituras repræſentat. Fit hoc ſpiritus animales, ceu emiſſarios ſuos, diffundendo, vel expandendo, ut rei ſenſoriæ expetendæ ſpeciem in ſe admittant. Poteſt hæc *cupiditas* rationalis, & irrationalis dici: Hoc, quia etiam brutis competit, quæ pariter deſiderio ducuntur ad rem aliquam, commodi, vel voluptatis gratia, licet non intelligant, quod concupiſcunt: Illud vero, quatenus in homine rationis regimine ducitur, aut duci debet, ut ita nulla contradictio metuenda, uti putavit Gal. adverſus Chryſippum, l. 4. de Hippocr. & Plat. Decr. c. 2. & 4. Jung. Cl. Th. Willis de An. Brut. Part. 1. c. 9. & Charlto. 1. Ex. VIII. Pathol. §. 24. 28.

Cuprum, χαλκὸς, idem quod *Æs*. Vide *Æs*.

Cura, apud Latinos eſt æquivocum vocabulum. Vel enim ſignificat animi motum mixtum, Triſtitiæ, & Deſiderio reſpondentem, qua quis de re aliqua ſollicitus eſt. Gr. dicitur ἐπιμέλεια, φροντὶς, μελεδὼν, & μελέδημα, μέριμνα. Vide *Merimne*, quod ultimum Hippoc. in uſu habuit, v. g. l. 1. de morb. mul. LXI. 3. 13. l. de int. aff. VII. 42. Dicitur & μελεδὴ, l. 1. de morb. mul. XCII. 15. Hic animi motus, & exercitatio,

ſi

ſi moderatior fuerit, facit ad ſanitatem, lib. 6. Epid. ſ. 5. t. 10. vel 11. Quod ſi vero nimia fuerit, magnus morbus eidem dicitur, dum in melancholiam morbum degenerat, lib. 2. de morb. LXX. 1. Vel ſignificat idem, quod *Medela*, *Sanatio*, Gr. θεραπεία, *curatio*, ἴασις. Vid. 1. aph. 6. Eſtque ea morbi ſublatio, quæ jam facta eſt, non quæ adhuc fit. Galen. cap. 1. de R. V. I. A. t. 3. Duplex habetur: Una a natura: altera ab arte. Linden. Exer. VII. §. 17. Morbi *curabilitas* a cognitione recta dependet, Exerc. VIII. §. 61. *Cura*, Medicina, *curator*, Medicus, ſcripſit Rob. Keuchen. ad Seren. not. pag. 94. *Curatio* etiam aliquando ponitur pro purgatione, v. g. apud Scribon. Larg. num. 222. *Curatus* adeps ſuillus, id eſt *purgatus*. Vid. Rhod. not. ad h. l. & Lexic. Scribon. pag. 369.

Cura, Cure, κουρὰ, κουρὴ, Græcum vocab. Latinis ſignificat tonſuram capillorum, quæ vel ſanitatis, vel ornatus gratia inſtitui ſolet. *Detonſi* Gr. κουρόμβροι vocantur, Hipp. 6. Epid. ſ. 4. t. 9. Gal. in com. 4. ad h. l.

Curalium, κουράλιον, κουράλλιον, idem quod *coralium*. Vide ſupra. Rob. Keuchen. not. ad Seren. p. 276.

* Curatoria, *Curatrix*, θεραπευτικὴ, Medicinæ pars princeps dicitur, quæ tum factum morbum tollit, tum fienti occurrit; minime vero (uti vult Caſtellus) imminentem, aut futurum præcavet. Hæc enim eſt functio Conſervatricis partis, ὑγιεινῆς. Utitur vero *curatoria* tribus partibus miniſtris, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica. Videantur paſſim Inſtitutioniſtæ.

Curculio, κὶς, ξὺξ, μίδα, eſt nomen inſecti minimi, quod ex frumento naſcitur, & quidem variæ formæ, aliud e tritico, aliud ex hordeo, alia ex leguminibus, de quibus omnibus videatur Aldr. l. 2. de Inſect. c. 9. Legitur & *gurgulio*.

Curiositas, ſumitur & in bonam, & in malam partem. Illo reſpectu, idem eſt quod *diligentia*, *cura*, intentio animi ad rem recte perficiendam, Gr. ἐπιμέλεια, σπουδή. Rhod. in Lex. Scribon. Ita Hippocr. 2. prorrhet. XV. 8. utitur de eo, qui *curioſe* victum obſervat ad præcavendam arthritidem, ἐπιμελῶς ζῆν. Hoc vero reſpectu, Græce dicitur περιεργία, περιττὴ ἐπιμέλεια, Gal. l. de V. S. adv. Eraſiſtrat. c. 4. Eſtque inutilis, & ſupervacanea circa rem aliquam opera, & ſollicitudo. Ita Galenus frequentem ſyllogiſmorum conſtructionem peſſimam *curioſitatem* dixit, l. 2. de Hippoc. & Plat. decr. c. 3.

Curmi, κοῦρμι, genus eſt potionis, *Zytho*, vel cereviſiæ noſtræ æmulæ ex hordeo factæ, cujus potu ſæpe pro vino veteres uſi ſunt. Verum noxium humorem gignere, dolorem capitis, & nervorum vires reſolvere dicitur, apud Dioſc. l. 2. c. 110. Non videtur eſſe nomen Græcum, ſed ejus gentis, in qua parabatur, Gor. p. 24.

Cursus, δρόμος, quid ſignificet, in trivio notum eſt. At in Medicina conſideratur ut actio crurum. Siquidem eſt ambulatio vehemens. C. Hofmann. ad Galen. de U. P. num. 177. Eſtque ſimul motus corporis vehementior, & ita res non naturalis ad ſanitatis conſervationem, vel deſtructionem, pro uſu, vel abuſu, faciens. Utilitatem monſtrat Hipp. lib. 1. de Diæt. XXX. 10. XXXIV. 12. Noxam vero docet Gal. l. de parv. pilæ exercit. c. 33. Aliquando ſumitur abuſive pro fluxu. *Curſus* urinæ, Seren. de remed. §. Veſicæ, & calculo purg. Keuchen. in not. ad III. p. 215. *Curſus* menſtruus, p. 227. ſeqq.

* Curtum, κολόβωμα. Vide *Coloboma*, & Ægin. l. c. c. 26.

Curvamen, κύρτωμα, ὕβωμα, extuberantiam, & gibboſitatem, vel ſecundum, vel præter naturam denotat. Hipp. 1. progn. t. 25. Ita ventris tumor in prægnante dicitur κύρτωμα τῆς γαστρὸς, 2. prorrh. XXXV. 6. de liene, lib. 1. Epidem. ægrot. I. In ſpecie vero ὕβωμα vocari *curvamen* omne vertebrarum, patet ex Galen. c. 3. de artic. t. 53. Dicitur & *obſtipitas*, σκολίωσις, d. l. t. 40.

* Curvus, κυρτὸς, ὑβὸς, σκολιὸς, γαυσὸς, quid ſit, ex præced. deſcriptione facile patet. Κυρτὸς legitur de ventriculo, apud Hippocr. l. 4. Epid. VII. 6. de liene, l. 2. ſ. 2. num. 65. ὑβὸς proprie de gibboſis in dorſo dicitur, 4. aph. 46. Jung. Diet. num. 848. Huic opponitur λορδὸς, Gal. in comm. ad h. l. σκολιὸς in compoſito uſus ἰθυσκόλιος, 3. de artic. t. 40. & verbo σκολιαίνεσθαι, ad latus *incurvari*, t. 48. γαυσὸς, vel γαῦσος legitur 2. de fract. t. 69. & 4. de artic. t. 61. 64.

Cuscuta, eſt proprie nomen plantæ herbis adnaſcentis intricatiſſimæ, quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Improprie Paracelſo ſignificat excreſcentias in oſſibus, vulgo *Uberbein*, l. 7. de orig. cauſſ. & cur. morb. Gallic. c. 11. & lib. 8. cap. 3.

Cuspis, αἰχμὴ, ἄκρον, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, ceu notiſſimum. Per tranſlationem dicitur Extremitas in pene, ſive glans. Rolfink. Ord. ac Meth. part. gener. inſerv. part. 1. cap. 47. & ſpecies quædam deligationis, ſive faſciæ, n. 91. apud Gal. de faſciis.

Custodia, φύλαξις, διαφύλαξις, προφύλαξις, idem ſignificat quod *conſervatio*, *Præſervatio*.

tio. *Cuſtodes* pororum, φρουροὶ, dicuntur muſculi, Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 4. & *cuſtodiam* ſalutis facere, legitur apud Scrib. L. n. 84. Vide Rhod. Lex. Scrib. p. 870. Plane ſingulariter *cuſtos* Helmontio ſignificat muci productorem, ſive poteſtatem muci effectricem, Tr. *Cuſtos errans*, 5. n. 27. Quid *cuſtos membranæ*, Gr. μηνιγγοφύλαξ, dicatur in Chirurgicis, vide infra in voce *Meningophylax*.

. CUTACEUS, δερμώδης, idem quod *coriaceus*, βυρσώδης, Epitheton quorundam animalium concoctu difficiliorum. Gal. l. 3. de A. F. cap. 41.

. CUTAMBULI, dicuntur vel vermiculi ſub cuticula, aut ſuper eam repentes, & titillantes, cum moleſtia; vel dolores vagi ſcorbutici inſtar talium vermiculorum diſcurrentium, cum magno cruciatu, & moleſtia ægrum infeſtantes, ab ichore tenuiſſimo volatili peculiari malignitate ſcorbutica inquinato provenientes. Vocantur & Veredarii vermes, vernac. *lauffende Baren*, D. Joh. Nic. Binniger. Obſ. Med. Cent. 4. Obſ. 42. pag. 418. Vide & *Sareni*. *Varus*.

CUTEUS *labor*, Paracelſo dicitur generatio Tartari quotidiana, i. e. uſnea ſuper uſneam, vel qua. Tartarum ſuper Tartarum, l. 1. de Tartar. 1. 3. c. 3. Verum quis intelligit hæc ænigmata Bœotica?

CUTIO, a cutis duritie, idem quod *Millepeda*, *Aſellus*, cubaris. Vide *Aſellus*. Rhod. ad Scrib. L. n. 31. & Lind. Ex. XI. §. 21.

* CUTICULA, ἐπιδερμὶς, δερμὶς, cutis ſuprema, & veluti tegumentum cutis, aut operculum, eſt pars ſolida magis, ſimilaris, tenuis, exanguis, poroſa, tegendæ cuti deſtinata. Barthol. l. 1. Anat. c. 1. negat eſſe partem corporis, ſed an rationibus ſufficientibus, dubito, quas ventilare non eſt hujus loci. Meminit ἐπιδερμίδος aliquoties Hipp. v. g. de nat. pueri, XVII. 3. 7. 14. 18. XIIX. 1. & alibi ſæpius in eod. lib.

* CUTICULARIS, δερματώδης, epitheton membranæ exterioris cerebrum inveſtientis, vulgo *Dura mater* dictæ, apud Gal. l. 9. admin. Anat. cap. 1.

* CUTIS, δέρμα, eſt pars ſolida exterior, ceu integumentum corporis commune, & tactus inſtrumentum; cujus deſcriptionem videre licet in Anatomicis, in ſpecie apud Barthol. l. 1. Anat. c. 1.

CYAMUS, κύαμος, proprie *fabam* ſignificat. Ob figuræ vero ſimilitudinem etiam inſectum illud *Millepeda*, quando ſeſe contrahit, κύαμος vocatur, teſte Rhod. ad Scrib. Larg. n. 39. Vide *Faba*.

CYANUS, κύανος. Vide *Cæruleus*.

CYAR, κύαρ, *foramen in acu* ſignificat, apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 123. & lib. 2. de morb. XXXIII. 15. 17. Apud Pollucem v. lib. 2. κύαρ dicitur interius auris foramen. Lindenus vertit *curvedo*. Med. Phyſiol. lib. 2. cap. 11. §. 4.

CYATHISCOS, κυαθίσκος, dicitur ſpecilli Chirurgici pars altera concava in parvi *cyathi* modum, qua aliquid vel extrahi, vel infundi poteſt. Gorr. Ægin. l. 6. c. 11.

CYATHUS, κύαθος, ita dicitur liquoris, & rei aridæ communis menſura apud Romanos, ligulas, ſive cochlearia quatuor continens, eratque Sextarii pars duodecima. Apud Atticos vero etiam communis liquidorum, & aridorum menſura erat, ſed capiens conchas duas, ſive myſtra quatuor, ſive chemas quinque, ſive ſeſquiunciam. Rhod. ex Heſychio etiam tribuit uncias duas, ad Scrib. n. 1. alibi vero n. 127. ſeſcunciam, uti patet ex Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. l. de pond. & menſ. c. 4. 5. ſeqq. Ægin. l. 9. fin. Apud Rom. *cyathi* nota erat C. Apud Græcos vero X. Gor. p. 251. *Cyathorum cereorum*, κυάθων κηρίνων, quoque meminit Gal. de R. V. I. A. t. 42.

CYBITOS, κύβιτος. Vide *Cubitus*.

CIBIUM, κυβίον, dicitur *Pelamys*, ſeu piſcis marinus grandior, qualis *Thunnus* eſt, in fruſta cubica, vel quadrata diviſus, ex Plin. l. 32. H. N. c. 11. Aldrov. l. 3. de piſc. cap. 18. An vero idem, aut quid ſignificet *Cybium*, apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. in fin. certo non conſtat.

CYBOIDES, κυβοειδής. Vide *Cubiformis*.

CYBOS, κύβος. Vide *Cubus*.

† CYCEON, potio ex polenta, & Vino. Valeſ. in Hipp. de Victu Acut.

CYCEON, κυκεὼν, dicitur miſcellanea potio alimenti, & potus rationem ſimul habens. Duplex videtur olim fuiſſe: Vilior cum aqua, & farina mixtus: Alter generoſior, & delicatior cum vino, & variis farinis, melle etiam interdum, & caſeo paratus, uti patet ex Hipp. l. 2. de diæt. IX. 1. 2. quamvis in poſteriori ſignificatione frequentius ſumatur. Aliquoties ejus meminit Hippoc. v. g. de R. V. I. A. t. 40. lib. 2. de morb. XXXIX. 19. XLIIX. 37. l. de nat. mul. XXXII. 21. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 7. lib. 6. Epid. ſect. 6. t. 5. & alibi ſæpius. Vide Foeſ. Oecon. pag. 362. Lang. l. 1. ep. 58. Lind. Exerc. X. §. 107. Dicitur & *cinnus*. Vide ſupra. Deſcendit a verbo κυκάω, miſceo, *concinno*, quod legitur apud Hipp. in epiſt. ad Damagetum, n. 295. quemadmodum & compoſita, ξυγκυκάω, *commiſceo*, lib. de int. aff. XIII. 53. καθκυκάω, & προσκαθκυκάω, l. 3. de morb. XXX. 12.

CYCIMA,

Digitized by Google

Cycima; idem, quod *Lithargyrum*. Rul.

* Cycliscus, κυκλίσκος, duplicem habet ſignificationem. Primo ſignificat idem, quod *Trochiſcus*. Gal. l. 10. de S. F. §. Chole. Deinde denotat ſcalprum exciſorium cavum, ſic dictum, quod ima ſui parte ad circuli figuram accedat, cujus uſus fuit præcipue in fracturis capitis, quum illæ uſque ad membranas pervenerunt. Veruntamen non abſque periculo adhiberi potuit, cum quatiat immodice caput. Gal. l. 6. M. M. c. 6. Ægin. l. 6. c. 90.

† Cyclo curare, l. Methodo. Vide Phil. Jacob. Mauſſ. ſati de Plutarchi ſcriptis, judicium, & ſtatu tridui ordine. Mercur. Var. Lect. lib. 6. cap. 11.

Cyclopion, κυκλώπιον, idem quod *album oculi*, ſive totum illud, quod in oculo albicat. Ariſt. l. 4. de H. A. c. 9. Gor. p. 253.

Cyclops, κύκλωψ, nomeo quidem fabuloſum Poetarum de nonnullis hominibus unum ſolum oculum in, vel ſub frontis medio habentibus, inter quos Polyphemus apud Homerum, & Virgilium jure refertur. Obſervationes tamen teſtantur, talia monſtra aliquando in lucem producta fuiſſe, inter quæ notatu digna eſt obſervatio Botrichii de duobus, uno maſculini, altero fœminini ſexus Pariſiis a Chirurgo Tamponette ex utero extractis, quibus unus erat oculus rite conformatus grandior cum duplici nervo optico, ſub media fronte ad radicem naſi ſitus, quam legere licet apud Bonettum, Medic. Septentr. l. 1. ſ. 22. ep. 2. p. 22. qui deſumpſit ex Act. Haf. Vol. 1. Obſ. 93. p. 182. ſeqq.

Cyclos, κύκλος. Vide *Circulus*.

Cycnarion, κυκνάριον, dicitur collyrium colore albo, ἄδηκτον, citra morſum, ubi Amylum, terra Samia, & craſſa Rhodica prævalent. Mentio fit hujus medicamenti apud Hal. I. Introduct. c. 14. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Ægin. l. 7. c. 16. ubi & *rubeus cycnus* deſcribitur. Dicitur enim cycnus, vel cygnus, κύκνος.

Cycnus, κύκνος, *Cygnus*, *Olor*, eſt proprie nomen avis palmipedis aquaticæ, ad genus anſerinum (cum quibus tamen in odio vivit) forma, victu, & ideo fortaſſis etiam facultatibus accedentis, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l. 19. Ornithol. c. 1. Schrod. l. 1. cl. c. n. 61. Improprie quid notet, Vide *Cycnarion*.

Cydar, i. e. *Jupiter*. Rul.

Cydoniatum, *Cydonatum*, κυδώνιον, idem quod *diacydonites*, compoſitio ex malis cydoniis parata, additis aliis ſpeciebus. P. Ægin. l. 7. c. 11.

* Cyema, κύημα. Vide *Conceptus*, *Fœtus*.

Cygnus, κύκνος. Vide *Cycnus*.

Cylichnis, *Cylichne*, κυλιχνὶς, κυλίχνη, κυλικνὶς, vitioſe κυγχνὶς, ſignificat parvum calicem, aut pyxidem medicamentariam. Gal. Exeg. Dict. Hipp. Foeſ. Oec. p. 461.

Cylindrus, κύλινδρος. Vide *Magdaleon*.

Cyllo, idem quod κυλλός. Vide *Cyllos*, i. e. *mutilus*. Lind. Ex. XI. §. 39.

* Cyllos, κυλλὸς, *cylloſis*, κύλλωσις, in genere *claudum*, curvum, mancum, *mutilum* ſignificat. Hipp. & Gal. tamen in ſpecie κυλλοὶ dicuntur, quibus crura extrorſum ſunt diſtorta, & intus ſinuata, vel incurvata, l. 2. de art. t. 87. & l. 4. t. 3. & alibi. De aure quoque legitur 2. de art. t. 53. Jung. Foeſ. Oec. p. 363.

* Cyma, κῦμα, quaſi κύημα, quo nomine veniunt teneriores cauliculi ſcaporum, quos videmus appetente vere in prima germinatione prorumpere. Latini non tantum *cymata* neutro genere dicunt, ſed etiam fœminino *cymas*. Κῦμα alias *fluctum*, *undam* ſignificare, ex Lexicographis conſtat. Hinc deſcendit

Cymatodes, κυματώδης, *undoſus*, fluctuans; eſt epitheton *pulſus* inæqualis, præſupponentis impuritatem flatulentam, & ſeroſam in ſanguine, cum debilitata continuatione flammæ vitalis conjunctam. Tribuitur ſenibus a Vvalæo, Inſtit. Med. l. 2. c. 5. Lege Galen. l. 1. de diff. pulſ. c. 26.

† Cymata, teneriores cauliculi (imbraſiea) Joann. Ruellius in nomenclatura rei Veterinariæ.

* Cymbalaris. Vide *Cricoides*.

Cymbiforme, idem quod *Naviculare*, σκαφοειδές. Vide *Naviculare*.

* Cynanche, κυνάγχη. Vide *Angina*.

Cynanthropia, κυνανθρωπία, eſt delirium melancholicum, in quo homines exiſtimant ſe mutatos eſſe in canes, eorumque mores æmulantur. Laur. Bellin. de morb. capitis, &c. pag. m. 513.

* Cynicus, κυνικός. Vide *Caninus*, *Convulſio*.

Cyniphes, vel culices, vel *muſcas* denotat. Helmont. credit, ea fuiſſe inſecta, quæ Moſes juſſu Dei in Ægypto in plagam produxit, nec Magi poterant imitari, de Lithiaſ. c. 1. num. 15. Jung. Aldrovand. lib. 3. de Inſect. c. 1. &c.

Cynnabar, idem quod *Cinabaris*. Rul.

Cynnia, *Cymia*, *carora*, ſignificat vas ſimile urinali. Rul.

Cynocephalus, κυνοκέφαλος, eſt nomen animalis ſimiæ quodammodo ſimilis, capite vero canem repræſentantis, cujus deſcriptionem vid. apud Aldr. l. 2. de quad. dig. vivip. c. 7. Meminit aliquoties Gal. l. 1. admin. Anat. c. 3. l. 11. de U. P. c. 2.

Cynodes, κυνώδης, *Caninus*. Vide *caninus*.

Cynodesmion, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, id quod etiam κύνα, *canem*, appellarunt, Gorr. p. 254. Dicitur alias *frenum*, χαλινός. Vide Lind. Med. Phyſ. l. 2. cap. 7. §. 78.

* Cynodontes, κυνοδόντες, *dentes canini*. Vide *Caninus*. Meminit eorum Hippocr. 3. aph. 25. Vulgo ab oculis *Ungenſdne*, Dieter. n. 488.

Cynolophoi, κυνόλοφοι, dicuntur eminentiæ, ſive proceſſus extantes in vertebris, quæ arcent occurrentia. Alex. Benedictus lib. 1. de hiſt. part. hum. corp. c. 6. m. 1185. & l. 5. cap. 24. p. 1265.

Cynoraistæ, κυνοραϊσταί. Vide *Croton*.

Cynorexia, κυνορεξία. Vide *Appetitus Caninus*.

Cyon, κύων. Vide *Canis*, *Caninus*, *Canicularis*.

Cyphi, κῦφι, eſt confectio quædam aromatica ad ſuffitum, qua quondam Ægyptii ſacerdotes uſi. Dioſcor. l. 1. c. 24. Concinnabatur olim ex ſexdecim rebus, quas recenſet Lind. S. M. Ex. X. §. 151. Sed poſtea etiam Antidotis addita. Unde tales compoſitiones, *cyphoidea*, κυφοειδῆ dictæ ſunt. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. P. Æginet. l. 7. c. 22. Rhod. ad Scribon. Larg. n. 70. Hier. Mercurial. l. 3. Var. Lect. cap. 2. Duæ potiſſimum ſpecies: una Solaris, & magna dicta, ex tribus rebus conſtans: altera Lunaris, ex 28. Ægin. d. l.

* Cyphos, *Cyphoſis*, *cyphoma*, κῦφος, κύφωσις, κύφωμα, ſignificant *gibboſitatem*, gibberoſitatem, ceu morbum malæ conformationis, conſiſtentem in figura vitiata dorſi, ob vertebrarum ſitum verſus exteriora mutatum, & luxationem plerunque a cauſſis externis violentis inductam. Et licet Hippocr. *gibboſitatem* quoque ab aſthmate, aut tuſſi fieri poſſe dixerit, 6. aph. 46. rarum tamen hoc eſt, & cauſſæ vehementia nihilominus reſpondet quoque externæ cuidam violentiæ. Leguntur illa vocabula apud Hippocr. 3. de artic. t. 1. & ſeqq. & Gal. in comm. ad illos, ut & ad cit. aph. Dicitur & ἀποσκολίωσις, item κύρτωσις, & qui hoc affectu laborant, κυφοὶ, κυρτοὶ, *gibboſi* vocantur. Huic opponitur λόρδωσις, de qua ſuo loco. Jung. & M. A. Sever. l. de gibb. valg. & varis part. priori.

Cyprinus, κυπρῖνος, nomen piſcis ariſtuloſi. Linden. Ex. XI. §. 230. Vide *Carpio*. Adde Schroder. lib. 5. clav. 3. num. 76. Eſt & epitheton Pulveris, qui uſurpatur ad capillos cum naturales, tum artificialiter compactos (qui Calientra apud Dolæum vocantur) a ſordibus mundandos, ſiccandos, & exornandos, cujus aliqua etiam deſcriptio extat in Morley Coll. Chym. Leid. c. 153.

Cyprium *æs*, i. e. *Cuprum*. Scribon. Larg. n. 16.

Cypsele, *Cypſelis*, κυψέλη, κυψελίς, idem eſt quod *cerumen*, ſive Aurium ſordes. Vide *cerumen*. Unde & κυψελόβυστα nuncupantur, quæ ſordium altitudine adobruta latent. Rob. Keuch. ad Q. Seren. p. 241.

Cyrcanao, κυρκανάω, ſignificat *miſceo*, turbo, confundo. Legitur apud Hipp. l. 1. de mor. mul. LXXXIII. 5.

Cyreo, κυρέω, ſignificat *contingo*, evenio, incido. Hipp. 4. de art. t. 36. ubi mendoſe in Gr. Gal. edit. Baſil. legitur κυρήση. Dicitur & κύρω. Compoſita ſunt ξυγκυρέω, *contingo*, quod legitur l. 1. de morb. XXIII. 5. προσκυρέω. l. de præcept. VII. 11.

Cyrebia, κυρήβια, idem quod ἄχυρα. Vide *Achyron*. Legitur hæc vox apud Hippocr. lib. de nat. mulier. LIV. 5. lib. 2. de morb. mul. XLII. 3. LXXXI. 5. Vide Foeſ. Oecon. pag. 365. 366. Scribitur & κυρίβια. Gorræus pag. 255.

Cyriacus, κυριακὸς, epitheton eſt paſtilli ad nomas, & putredines utilis. Appellatur & alio nomine *Aſclepius*, ἀσκληπιὸς, Gorr. d. l.

Cyrios, κύριος, quod in ſubſtantivo *Dominum* ſignificet, notum, ſed non eſt hujus loci. Hippocrati adjective eſt epitheton dierum, qui in morbis certe aliquid indicant, & decernunt, & in quibus criſes ratæ, firmæque fiunt. Æquipollet ergo diebus *criticis* ſtricte dictis, κρισίμοις ἡμέραις. Occurrit autem l. 1. de morb. X. 12. XI. 8. XXII. 27. XXIV. 7. & in ſuperlat. κυριώτατος, l. 1. de morb. mul. XXXIII. 9.

Cyrenaicus, κυρηναϊκὸς, eſt epitheton Succi, *Laſerpitium* veterum dicti. Scribon. Larg. num. 167. Rhod. in not. ad h. l. Meminit & Ægin. l. 7. cap. 3.

Cyrenia, *Crocomma*, i. e. *fæx olei*, & de *Croco*. Rul. Johnſ.

Cyrtoides, κυρτοειδὲς, *gibbiformis*. Vide *Cubiformis*.

* Cyrtoma, *Cyrtoſis*, κύρτωμα, κύρτωσις, idem, quod κύφωσις, *gibboſitas*, Latine *Quaſſatio*. Vide *cyphoſis*, *curvus*. Tumores hypochondriorum κυρτώματα vocavit Hipp. 2. progn. t. 25.

* Cysos, *Cyſſaros*, κυσὸς, κύσσαρος, *Anum* podicem ſignificat, & idem quod πρωκτός. Vide *Archus*. *Anus*. Occurrit apud Hipp. l. de nat. puer. IX. 16. Jung. Foeſ. Oec. p. 366.

Digitized by Google

Cysticae *Arterię*, & *Venę* dicuntur Anatomicis, non tam quæ ad veſicam urinariam, quam quæ ad fellis veſiculam excurrunt. Barth. libell. 2. Anat. c. 5. p. 655.

Cysteolithos, κυστεόλιθος, idem quod *Lapis Spongię*, ab uſu, & virtute calculum veſicę frangendi ita dictus. Schr. l. 3. c. 8. num. 19. Verum an non majori jure ipſe *calculus veſicę* hoc nomine venire poſſet?

Cysticus, κυστικός, *Veſicalis*, epitheton venarum gemellarum a trunco venæ portæ ad veſicam felleam occurrentium, de quibus videantur Anatomici.

* **Cystis** κύστις, *veſicam* ſignificat primario, & abſque adjectione illam, quæ urinam excipit, & foras per intervalla excernit. Hipp. l. 4. aph. 77. ſeqq. & alibi. Hujus deſcriptionem pleniorem videſis in ſcriptis Anatomicis, in ſpecie Th. Bartholin. l. 1. Anatom. c. 20. Deinde & ſecundario cum additione ſolliculus ille bilem flavam ſub hepatis cava parte continens, κύστις χοληδόχος, *Veſica fellis* dicitur. Gal. l. 4. de U. P. c. 12. & alibi. Hujus hiſtoria videatur apud laud. Barthol. d. l. 1. c. 15. Cæterum dantur etiam *Veſicæ* minores in Anatomicis naturales, quales ſunt *Veſiculę ſeminales*, ſive cellulæ, de quibus vide eund. d. l. 1. cap. 22. Et ſi Malpighio credendum, ipſa ſubſtantia pulmonum tota *Veſicularis* eſt, pene infinitas *Veſiculas* orbiculares, & ſinuoſas ex tenuiſſimis, & leviſſimis membranis efformatas continens. Id. l. 2. c. 9. *Veſica parva* Græce dicitur κύστιγξ, juxta Gal. in expoſ. voc. Hipp. Dari quoque *Veſicas pręternaturales*, v. g. *Hydatidas*, & alias, ex Practicis obſervationibus conſtare poterit. De hydrope *Veſicali* vide Eugalen. de Scorbut. n. 32. p. m. 153. ſeqq.

Cythion, κύθιον, nomen eſt *collyrii*, quod a cinereo colore etiam τέφριον vocatur, & deſcribitur a Corn. Celſ. l. 6. c. 6. Gorr.

Cyzicenus, κυζικηνός, epitheton *Emplaſtri* facientis ad ulcera chronica, & nervos præciſos, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13.

Δ. D.

Δ. Hac litera olim Symbolice quartanam febrem fuiſſe ſignatam, quæ litera aliis major eſt, patet ex Galen. 3. in 3. Epidem. t. 71.

Dacno, δάκνω, ſignificat *mordeo*. De aquilone vento uſurpatur, quod oculos *mordeat*. Hippoc. 3. aph. 17. Hinc deſcendit δακνώδης, *mordax*, quod uſurpatur de frigido in ulceribus, 5. aph. 20. Jung. Diet. Jatr. num. 172. 173. Gorr. pag. 68. vertit per *mordacitatem*, & deſcripſit per tangibilem qualitatem, quæ in corpus ſubiens exaſperat, & punctionis ſenſum inducit. Talis qualitas tribus ſaporibus ineſt, acido, amaro, & acri: Acido quidem, ut frigido ſimul, & ſubtili: Frigidum namque non niſi in raris corporibus, qualia ſunt vulnerata omnia, oculi, os, nares, & venter, *mordicat*. Amaro vero, & acri, ut calidis, *mordacitas* ineſt. Frigidum præſtat condenſando; calidum in duriora ſubiens diſſolvendo, fundendo operatur. Dicitur & febris *mordax*, πυρετὸς δακνώδης, quæ manum Medici perpetim, & æqualiter acri calore afficit, & *mordet*; quales ſunt bilioſæ, cum omni tempore, tum pręcipue in ſtatu. Idem in def. De *mordacibus* humoribus agit Gal. l. de plenit. c. 8.

Dacrygelos, δακρυγέλως, qui *lacrymatur ridens*. Joſ. Laurent. Amalth. Onom. pag. 237.

Dacryon, δάκρυον, ſignificat *Lacrymam*, quæ proprie eſt liquor excrementitius, ſeroſus, aut lymphaticus, ex oculorum glandulis prorumpens, occaſione magnorum animi pathematum, doloris, triſtitiæ, commiſerationis, gaudii repentini, &c. ſpiritus animales, & ſanguinem ita agitantium, & compellentium, ut portiones ſeroſas, & lymphaticas largius ibidem deponant, & demittant. De *lacrymarum* natura, origine, & excretione legantur Vvarthon. de Glandul. c. 26. Thom. Barthol. Anatom. l. 3. c. 8. Thom. Vvillis de An. Brut. Part. 1. cap. 15. Glandulæ oculorum etiam Anatomicis dicuntur *Lacrymales*, & viæ illæ, ſive vaſcula, *canaliculi Lacrymales*, *Puncta Lacrymalia*. Dividuntur *Lacrymę* in naturales, & præternaturales. Illæ ſunt, quas modo deſcripſimus. Hæ vero, quæ vel invitis nobis effluunt, involuntariæ dictæ, ἀκούσια δάκρυα, quæ in febribus malum præbent ſignum. Hipp. 1. Epid. ſect. 2. t. 80. Jung. 4 aph. 52. 1. prognoſt. t. 10. l. 4. Epid. XXVII. 12. & l. 6. ſect. t. r. 16. Vel ſanguineæ, cum ſanguineæ guttulæ lacrymarum inſtar ex oculis fluunt. Dieter. Jatr. num. 174. Improprie uſurpatur de ſuccis plantarum ſponte promanantibus, & in reſinam, vel gummi concreſcentibus. Ita ſuccus papaveris *Opium*, δάκρυον, *Lacryma* dicitur, Rhod. ad Scribon. num. 86. *Lacryma Thuris*, Æginet. lib. 7. cap. 3. Gummi Oleæ Æthiopicæ, Scribon. num. 252. ſuccus lacteus ficuum, Keuchen. ad Seren. pag. 200. Vide Schroder. lib. 1. cap. 2. lit. L. Sordes quoque induratæ in oculorum angulis in cervis repertæ, odoris gravis, & penetrantis, *Lacrymę* Cervi vocantur, de quarum virtute medicamentoſa vid. Schroder. lib. 5. claſ. 1. num. 17. Dicitur

contra

Digitized by Google

contra venena, & venenatos morbos Antidotum pretioſis regum theſauris anteponendum. Fr. Hoſm. in cl. Schr. ad d. l. pag. 659. Vide & C. Reies Camp. El. q. 67.

Dacryodes, δακρυώδης, *Lacrymoſus*. Dicitur impropriè de ulcere humido, & ſanioſo, apud Hipp. 3. de fract. t. 7.

Dacryopoeos, δακρυοποιὸς, i. e. *Lacrymas irritans*. Dicitur de quibuſdam medicamentis acribus, ut ſunt Cepa, Raphanus marinus, &c. Joſ. Laur. Ani. On. p. 237.

Dactylethra, & *Dactylithra*, δακτυλήθρα, δακτυλίθρα, ſignificat *Digitale*, quod ex diverſis rebus paratum digitis applicatur. De *digitalibus* purgantibus ex Oribaſ. Collect. Med. lib. 8. cap. 6. legatur Rhod. ad Scribon. comp. 180.

* Dactylios, δακτύλιος, *orbiculum*, *paſtillum* ſignificat, apud Hipp. de nat. mul. CV. 24. Vide Foeſ. Oec. p. 145.

Dactylodochme, δακτυλοδόχμη, eſt menſura quatuor digitorum tranſverſorum, qua intervalla dimetimur. Dicitur & δοχμὴ παλαιστὴ, ἢ δῶρον, Lat. *palmus*. Gorr. p. 99.

Dactylos, δάκτυλος, vel *fructum palmæ* denotat, quæ ſignificatio Botanicis relinquitur: vel ſignificat *digitum*. Horum quinque ſunt ordinariè in omni manu, & pede hominum. In manibus peculiaribus nominibus gaudent. Primus, & ceteris oppoſitus craſſior, *Pollex*, ἀντίχειρ, quaſi *promanus* vocatur. Vide *Anticheir*. Secundus *Index*, λιχανὸς, item *Salutaris*. Tertius *Medius*, μέσος, & longiſſimus. Quartus, παράμεσος, quaſi *medio proximus*, alias *Annularis* dictus. Quintus minimus, *Auricularis*, μικρὸς. In pedibus carent nominibus propriis. Singuli terna oſſa, internodia, & articulationes habent. Conſulantur Anatomicorum ſcripta, v. g. Linden. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 88. ſeqq. C. Hoſm. Inſtit. l. 2. c. 104. & in comm. ad Gal. LI. de U. P. n. 45. ſeqq. Barth. & l. 5. & libell. 4. Anatom. *Dactyli marini* dicuntur Balani oſtreacei, inter dura ſaxa in mari prope Anconam geniti, apud Aldrov. de ſerp. & dracon. l. 2. c. 5. *Dactylus*, ſive *digitus* eſt minima quoque menſura, quibus rerum intervalla dimetimur. Unde proverbialis locutio, *Digitus dies* eſt, de qua vide Lind. Exerc. XVI. §. 224. ſeqq.

Dactylothece, δακτυλοθήκη vocatur Paræo inſtrumentum Chirurgicum ad erigendum pollicem, vel alium quemvis digitum alias ſemper pendulum ex læſione. l. 22. Chir. c. 10.

Daedalus, vocatur *Mercurius*, Lang. Harm. Ch. c. 1. Th. Ch. Vol. IV. p. 121.

Daedion, δαίδιον, diminutivum, *tædulam* ſignificans. Vide *Das*.

† Daemonis stercus, Aſphaltus. Jo. Tagaul. l. 2. c. 4. Inſt. Chir.

Daemon, δαίμων, eſſe vocabulum μέσον, & ambiguæ ſignificationis, in bonam, ac malam partem, conſtat ex aliis Lexicographis, præſertim Henr. Stephani Theſauro Græco. Significat vero *Deum*, *Numen*, vel *Genium* bonum, vel malum, item *Fortunam*. In bona ſignificatione accepit haud dubie Gal. l. 10. de U. P. c. 12. Vide C. Hoſm. in comm. num. 761. In mala vero comm. 1. in prognoſt. t. 4. Idem etiam ipſam animam rationalem, *Dæmonem* noſtrum vocavit, lib. de Conſuetud. cap. 4. Verum frequentior hodieque in foro Medico acceptio mala, quando ſumitur pro *Diabolo*, qui & *cacodæmon* appellatur. In qua ſignificatione legitur apud Foreſt. l. 10. Obſ. 19. Schol. lib. 30. Obſ. 8. Schol. Lang. in Epiſt. aliquoties apud Wier. Senn. & alios, ubi ejus præſtigiæ in producendis morbis, in decipiendis melancholicis, epilepticis, &c. occurrunt, Rolſi. Ord. ac Meth. Med. Spec. l. 2. ſ. 3. c. 29. Tales morbi quoque, & ægroti vocantur *dæmoniaci*. Huc pertinet *Dæmonium caninum*, vel *lupinum*, quo nomine etiam exprimuntur *cynanthropia*, & *Lycanthropia*. Dolæus Encyclopæd. l. 2. c. 4. §. 2. pag. 56. Chymici abuſive accipiunt in bonam partem. Ita Crollius ſingulis elementis *Dæmones* ineſſe dixit, teſte Libav. in Exam. Phil. viv. ſec. deſcr. Hartm. p. 141.

Daes, δαὶς, & per contractionem δὰς, *tædam* ſignificat, apud Hipp. & materiam *tædariam*, l. 1. de morb. mul. X. 8. LXIII. 39. CIIX. 31. l. de Steril. IIX. 26. XIII. 31. XIIX. 18. XXI. 2. Diminutivum quoque δαΐδιον, *tædula*, legitur apud eundem l. 1. de morb. mul. XXIIX. 3. XXIX. 5. & alibi. Vide Foeſ. Oec. p. 145.

Daetis, δαιτὶς, *tædam magnam* denotat, Gal. in Ex. quamvis Foeſ. potius *parvam* ſignificare velit, quia eſt diminutivum, d. l.

Dalni, nomen eſſe inſectorum e ſtercoribus oriundorum incertum, patet ex Parac. l. 1. Philoſ. ad Athen. t. 20.

Dama. Vide *Rupicapra*.

Damnum, βλάβη, idem, quod *Noxa*, læſio, detrimentum. Vide *Blabe*.

Damnosus, ἀσύμφορος, βλαβερὸς. Vide *Aſymphoros*.

Daphnelaeon, δαφνέλαιον, i. e. *Oleum Laurinum*. Dioſc. l. 1. c. 49.

Daphnia, δαφνία, vocatur Gemma comitiali morbo medens. Plin. l. 37. H. N. c. 10. Anſh. Boet. hiſt. gemmar. pag. 555. a Lauri figura ita dicta.

Daratos, δάρατος, idem quod ἄζυμος, *qui fermento caret*. Epitheton panis, apud Nicand. Vide Gorr. p. 55. Heſychio dicitur δαρὸς.

DARIA-

Digitized by Google

Dariadestus, epitheton obſcurum ap. Parac. in Frag. Med. l. de Epid. c. 1.

* Darsis, δάρσις, i. e. *excoriatio*, qua cutis a ſubjectis partibus ſcalpello deciditur, & ſeparatur. Gal. l. 3. Anat. admin. c. 2. a verbo δέρω. Aliquoties uſus etiam eſt phraſi hac κατὰ δέρειν, ſeparare partes ab aliis, Lyſer. Cultr. Anatom. l. 1. c. 2. p. 22. 23. Meminit & Veſal. l. 2. de H. C. F. cap. 6.

Darta, idem quod *fera Impetigo*. D. Bining. Obſ. Med. Cent. 4. Obſ. 89.

* Dartus, δάρτος, nomen eſt membranæ, vel involucri Teſtes inveſtientis, & quidem in viris communis, unde etiam ab aliis ſub ſcroti nomine comprehenditur, & conſtat ex paniculo carnoſo etiam tenuiori, quam alibi, veniſque, & arteriis referto. Barthol. lib. 1. Anatom. cap. 22. In fœminis vero propria eſt teſtium, & quidem unica, quia communibus carent. Gal. de diſſect. matric. c. 9. Barthol. d. l. cap. 26.

Das, δᾶς, idem quod δαίς. Vide *Des*.

* Dasymma, δάσυμμα, oculi vitium, vel idem quod τράχωμα, vel gradu minori differens. Vide *Trachoma*. Aet. lib. 7. Gorr. p. 100.

* Dasypus, δασύπους, h. e. villoſos pedes habens. Stricte *cuniculum* ſignificat; interdum & *Leporem*, de quibus ſuis locis. Legitur ap. Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Dasys, δασύς, ſignificat *denſus*, *aſper*, *piloſus*, *hirſutus*, vel *hirtus*, pro conditione rerum, de quibus prædicatur. Ita Hippocr. de lingua uſurpat, δασεῖα γλῶσσα, *aſpera*, propter ſiccitatem linguæ, 1. prorrher. ſect. 1. t. 3. Coac. t. 234. De capillis uſus, 6. aphor. 34. de palpebris *denſis*, Galen. comm. ad prorrhet. text. ubi & δασύστομος legitur, qui *denſam* habet vocem; δασύστερνος, qui *piloſum* habet pectus: de reſpiratione *denſa*, Galen. c. 3. de fract. t. 61. de urina, 1. prorrh. ſ. 3. t. 3. Coac. t. 176. 583. 593. Epid. L. III. 8. lib. 7. Jung. Dieter. n. 175. Hinc δασύτης, vel δάσος, *aſperitas*, *villoſitas*, *denſitas*. C. Hoſm. comm. in Gal. de U. P. n. 724.

Daura, Paracelſo dicitur *Helleborus niger*, teſtimonio D. Ludov. Pharm. p. 139. Dicitur & nonnullis *Dura*.

Deacuminata, ἀπόξη. Vide *Apoxe*.

Dealbatio, λεύκανσις, vel λεύκωσις, vel pertinet ad Coſmeticam partem, v. g. quando dicitur *dealbatio* dentium, cicatricum, Foreſt. lib. 31. Obſ. 4. 7. Vel pertinet ad Spagyricam. Ita *Dealbatio* dicitur tertium opus in regimine Lapidis Philoſophici, a Laurent. Ventura in tr. de Lapid. Philoſoph. cap. 27. totiuſque operis initium, & firmamentum, c. 30. Jungatur Alchemia incerti Authoris, c. 36. & 41. & in Th. Ch. Vol. III. p. 34. 38. ſeqq. Adde Vol. V. p. 201. ſeqq. & 477. *Dealbandi* quoque modos fucatos, quibus metalla tingi poſſunt, tradidit Paracelſ. in Manual.

Deambulatio, περίπατος, proprie denotat motum corporis moderatiorem, & exercitationem leviorem. Tropice vero etiam de animo uſurpatur. Ita cura vocatur animæ *deambulatio*, Hipp. 6. Epid. ſ. 5. t. 11.

Deargentatio, ἀργύρωσις, dicitur Tinctura Metallorum ignobiliorum, v. g. Cupri in colorem argenteum, cujus modum ſat perſpicue tradidit Jacob. le Mort. Metallurg. contract. ſ. 2. p. m. 271.

* Dearticulatio, διάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

Deauratio, χρύσωσις, dicitur Tinctura fucata metallorum, monetarum, &c. in colorem aureum, quales aliquot tradidit Paracelſ. Manual. primo. Vide Jacob. le Mort. d. l.

Debilis, ἀβίβαιος, βληχρός, ἀσθενής. Vide *Abebæos*, *Blechros*, *Aſthenes*. *Debilitatis* cauſſa in flammæ vitalis ſanguineæ impotentia conſiſtit. Hinc *debiles* dicuntur μικρόσφυκτοι, parvo pulſu præditi, teſte Linden. Exerc. X. §. 155. *Debilitatis* morboſæ univerſalis, vel particularis cauſſas vide apud Helmont. tr. Ignotus hoſpes morbus, num. 74. dextre veris, & perſpicuis principiis applicandas, & explicandas.

Debus, terminus Paracelſicus, remedium adverſus iram, cujus meminit tract. Apocryph. de vulneribus, §. de Apocryphis vulnerbilis.

Decamyron, δεκάμυρον, nomen Malagmatis apud Oribaſ. ſic dicti, quod ex decem aromatum generibus paretur. Refertur ab Aetio, & Ægin. l. 7. c. 18. ubi per Gr. νάρδυ intelligi debet Unguentum Nardinum, recte notante Gorr. p. 11. Meminit Keuchen. ad Seren. not. p. 181.

Decantatio, καθέχυσις, idem quod Defuco, quando liquor aliquis a materia, quæ ſe præcipitavit, lente citra colationem, aut filtrationem defunditur, & paſſim in Authoribus occurrit, ut non opus ſit teſtimonia peculiaria apponere.

Decanus, δεκανός, nomen officii, & dignitatis, diverſæ ſignificationis, pro varietate ſtatus vel Eccleſiaſtici, vel ſecularis, uſitatum hodieque etiam in Univerſitatibus, ubi Præſes in aliqua facultate *Decanus* vocari ſolet, eſtque dignitas ambulatoria. Olim in malam partem quoque fuiſſe uſurpatum pro præſtigiatoribus, conſtat ex Gal. l. 6. de S. F. mox a principio. Mentio fit quoque *Decani* cujuſdam, haud dubie

bie Eccleſiaſtici) qui centum, & octuaginta ſex annos vixit, ejuſque Epitaphium legitur ap. Penotum Medic. Chym. in Vol. I. Th. Chym. p. 659.

Decatorthoma, δεκατόρθωμα, dici poteſt medicamentum compoſitum, quod ex decem ſimplicibus parari, & componi ſolet. Keuch. ad Seren. d. l. Coincidit fere cum δεκάμυρον.

Decens, τὸ δέον. Vide *Deon*.

Decerno, κρίνω, idem quod *Judico*. Vide *Criſis*.

Decidentia, κατάπτωσις. Vide *Cataptoſis*.

Deciduus, dicitur de *Uvula relaxata*, aut *procidente*, quam Joh. Stephan. vocat *deciduam Uvam*, Paraphraſ. in Avicen. l. 3. fen. 1. cap. 22. p. 232.

Declaratio, ἑρμηνεία, ἐξήγησις, idem quod *Explicatio*, Interpretatio. Gal. 4. de diff. pulſ. cap. 2.

* Declinatio, παρακμή, dicitur illud morbi tempus, vel univerſale, vel etiam paroxyſmorum particulare, quando cauſſa morbifica victas porrigit manus calori vitali, ſive naturæ victrici, cum ſymptomatum remiſſione. Sequitur ſtatum, vel vigorem morbi, & præſente *declinatione* ceſſat periculum mortis. Et ſi quis moritur, non *declinationis* merito, ſed erroris ſuperadditi, novique morbi inde dependentis culpa moritur. Vid. Dogm. noſtr. p. 424. *Declinatio* quoque dicitur ex Avicenna ſpecies dislocationis oſſium, aut luxationis imperfectæ, quæ & *contorſio*, in qua os non totaliter exit e ſua ſede, vocatur. Foreſt. l. 9. Obſ. Chir. Obſ. I. in Schol.

Declivis, *Declivitas*, κατάῤῥοπος, κατάῤῥοπία. Vide *Catarrhopos*.

† Decoquere ad palmam, i. e. ad quartas. Columella.

† Decoctum gradatum, in quo reſtant vires reſiduæ. Georg. Melich. in præcept. General. diſpenſator.

Decoctio, ἕψησις, ἀφέψησις, late idem eſt quod *coctio*, de quo ſupra. Frequentius tamen Latinum uſurpatur de coctione artificiali, vel culinaria, vel pharmaceutica. Stricte vero *Decoctio*, ἀφέψησις, denotat perfectam, & plenariam alicujus rei coctionem, ad differentiam coctionis inchoatæ, vel imperfectæ, quæ ſimpliciter *coctio* dici poteſt. Medicorum *Decoctiones* fieri ſolent lento igne, clementer, & curtis ignibus. Keuch. ad Seren. p. 88. Jungat. Rhod. in Lex. Scrib. lit. D.

Decoctum, ἀπόζημα, ἕψημα, ἀφεψηθὲν, in genere denotat omnem decoctionis effectum, ſive materiam, quæ cocta eſt. Specialiter vero in Pharmaceuticis eſt forma medicamenti liquida, (barbare etiam *Brodium* dicta) conſtans ex liquore viribus medicamentoſis imprægnato, & interveniente debita ſecundum artem coctione. Differentias, & modum parandi *Decocta* artificioſum vide apud Vveker. Antid. gener. lib. 1. cap. 14. Special. lib. 2. ſect. 7. Morell. lib. 1. Form. Rem. ſect. 1. cap. 1. Schr. lib. 1. cap. 3. lit. D. l. 2. cap. 9. Hofm. in cl. ad h. l. alioſque plures. Helmon. *Decocta* ſuſpecta reddere auſus eſt, quod non fiant entia, qualia per deſtillationem proliciuntur, ſed translationes entis in medium peregrinum, tr. Aditus præcluſus ad condum, n. 9. & præſertim febricitantibus non competere, tr. de febr. c. 8. num. 3. Enimvero videtur adverſus ſolem loqui. Quod vero Solenander in imbecillitate ventriculi *Decoctorum* Stomachicorum dictorum uſum improbet ſ. 5. p. m. 513. ob aqueam humiditatem nimis relaxantem, majorem præ ſe fert veriſimilitudinem. Verum non eſt hujus loci pluribus hæc ventilare.

Decollatus, ἀτράχηλος. Vide *Atrachelus*. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 194.

Decolor, *Decoloratio*, ἄχροος, ἄχροια. Vide *Achro*.

Decompositum, vocabulum augens ſignificationem compoſiti. In Phyſica Triſmegiſti hæc legitur deſcriptio. Th. Chym. Vol. I. p. 374. *Compoſita* ſunt ea, quæ patiuntur corruptionem, & componuntur. *Decompoſita* vero ſunt illa, quæ jam in compoſitione per corruptionem, & generationem convenerunt.

Decoratio, κόσμος, Fallopio dicitur conſervatio, vel reſtitutio pulchritudinis naturalis, vel in univerſo corpore, vel in parte per ſe; & ars hoc præſtans eidem etiam vocatur *decoratoria*, tr. de *Decoratione*, c. 2. Tom. II. p. 327. Vide *Coſmetica*.

Decortico, λέπω. Vide *Lepis*.

Decostis, ἄπλευρος, Vide *Apleuros*.

Decrementum, παρακμή, dicitur vel de ætate, quæ ſequitur conſiſtentem, & alia *ætas decreſcens* vocatur; vel de morbo, ubi idem eſt, quod *declinatio*. Opponitur *Incrementum*, αὔξη. Legitur apud Paracel. Paramir. l. 1. c. 3. fin.

Decrepitatio, vel etiam ſimpliciter *Crepitatio*, Gr. ψόφος, dicitur *Strepitus* ille, quem edunt ſalia vim ignis experta, aut igni injecta, ob portiones nitroſas adhærentes; ita etiam aqueæ portiones oleoſis admixtæ, & pinguibus ſuper igne erepitare ſolent. Legitur prius vocabulum apud D. Ludov. diſſ. I. Pharm. p. 434. Accuratius hanc operationem deſcripſerunt celeberrimi Chymiatri, D. D. Vvedelius Ph. I. A. F. R. l. r. ſ. 4. c. 3. p. 50. & D. D. Bohn. diſſ. Chym. Phyſ. XII. §. 6. Jung. Morley Coll. Chym. Leid. c. 370.

Decrepitus, ἐσχατογήρως, πάρηλιξ, dicitur, qui ad ſenium extremum pervenit, & ad octuageſimum annum, vel paulo plus ſeſe extendit. Ætas quoque dicitur *decrepita*, ἔσχατον γῆρας, ὑπέρμετρον, ἀκρίβατον, Galen. cap. 2. aphor. 28. Jung. Dieterich. Jatr. num. 375.

* Decrescens, παρακμαστικός, dicitur de ætate. Vide *Decrementum*, & de morbo, & præſertim febre, quæ eſt ſpecies continuæ, vel continentis. Vide *Acmaſtica*. Sylv. l. 1. Prax. c. 28. §. 4.

* Decretorius, κρίσιμος, κριτικός, idem quod *Indicatorius*. Vide *Criſimos*.

Decrus, ἀσκελής. Vide *Aſcelos*.

Decubitus, vel de corpore dicitur, & idem eſt quod *Cubatio*, Græc. dicitur κατάκλισις, Vide *Cataclifis*. *Decubitus* ægrorum optimi, qui naturalibus ſimiles ſunt. Hippocr. in prognoſt. Rolf. O. ac M. Com. Spec. lib. 3. ſect. 2. c. 16. Vel de humoribus de parte in aliam fluentibus, & vocatur ἀπόσκηψις, ἀπόσκημμα. Vide *Apoſcepſis*.

Decursus, διαδρομή, Græc. dici poſſet, plerumque durationem alicujus rei, vel temporis, vel morbi denotat. Quamvis & verbum *decurro* aliquando ſignificet properare ad aliquid, v. g. ad medicamenta. Celſ. l. 6. c. 8. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371.

Decurtatus, μύουρος, vel μυουρίζων, mendoſe μύουρος, eſt ſpecies debilis pulſus, & deficientis, quando perpetuo diminuitur, nec minui deſiſtit, donec prorſus deficiat; quod ſi iterum redeat, & de integro augeatur, *decurtatus reciprocus*, μύουρος παλινδρομῶν vocatur. Galen. l. 1. de dif. pulſ. c. 11. Quod ſi in eo nulla ſervetur æqualitas, motuque ipſo frequenter deficiat, *deficiens inæqualis* appellatur, μύουρος ἀνώμαλος, 2. de cauſſ. pulſ. 11. Pulſus omnis *decurtatus* provenit ab imbecillitate facultatis pulſificæ, h. e. flammæ vitalis deficiente continuatione, & activitate.

Decussio, σχάσις. *Decuſſorium*, σχαστήριον. *Decutio*, σχάζω. Vide *Schazo*. *Decuſſorium*, inſtrumentum peculiare in cranio læſo, cum ſuppuratione ad piam matrem, vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig. 11. & Tab. XXIIX. fig. 1. ut & apud Paræum l. 9. Chir. c. 21. Jung. Blaſ. Med. Un. p. m. 73.

Deduco, Gr. dici poſſet κατάγω, ἐξάγω, ſignificat etiam *Evacuo*: v. g. *Deducere per nates*, Scrib. Larg. num. 9. Rhod. in Lex. Scribon. d. l.

Defectio, vel de viribus corporis dicitur, vel de animo. Vide *Eclyſis*, *Lipothymia*, *Syncope*. Alias & *Defectio* olim dictus fuit *Morbus Lienis*, quando deficit trahere ab hepate fæces ſanguinis, ex hypotheſi hodieque obſoleta, & Anatomicis principiis plane repugnante. Legitur vero apud Iſaacum l. 9. Theor. c. 35.

Defectus, ἔνδεια, ἐνδεές, ἔλλειψις, ἐλλιπές, ſignificat abſentiam, vel carentiam alicujus, quæ uſu æſtimatur. Galen. lib. 1. de cauſſ. pulſ. cap. 11. Opponitur ei *ſuperfluum*, περιττόν, & utrumque a natura alienum, lib. 1. de U. P. cap. 32.

Defensio, ἀπολογία. Vide *Apologia*.

Defensivum, eſt vulgare Chirurgis epitheton quorundam Topicorum, quæ pertinent ad ἀποκρουστικά, ſive *repellentia*, verum ſaltem eorum proprie, quæ non ipſi parti affectæ, ſed vicinæ applicantur, pro interceptione: unde & διαλαμπτικά, *intercipientia*, & effectus διάληψις, *interceptio* vocatur. Rolf. Ord. ac M. Med. Spec. lib. 4. ſect. 1. cap. 15. Paracelſus etiam ad interna tranſtulit, per *Defenſiva* intelligens *confortativa*, & quæ ſymptomata graviora prohibent, quo pertinent Gemmæ, & Spiritus Auri, l. 2. de peſte, c. 4. & 5. & in frag. de Peſte.

Deferentia Vasa. Vide *Ejaculantia*.

Defervesco, *Deferveo*, ἀποζέω. Vide *Apozeo*.

Deficio, ἐκλείπω, ἀπαυδάω, ἐλλείπω, & de corpore, & de animo dicitur. Vide *Defectio*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 371. 372. In ſpecie *pulſus deficiens*, ἐκλείπων dicitur, qui admoventi digitos videtur exolutus, & paulo poſt prorſus deſinit, ob defectum ſpirituoſitatis in ſanguine. Gal. l. 2. de cauſſ. pulſ. c. 3.

Definitio, ὅρος, ὁρισμός, eſt oratio explicans eſſentiam rei. Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 2. & ſeqq. alibique ſæpius. Debet vero continere genus, differentias, ſubjectum, cauſſam efficientem, ſi perfecta eſſe velit, d. l. Quæ talis *definitio* dicitur in acquirenda cognitione morbi, eadem dicitur indicatio in exequenda curatione, verbis elegantiſſimis Lind. Ex. IV. §. 19. De *definitionis* in medicina utilitate vide Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 2. c. 2. ſeqq. Interdum eſſentiales, interdum cauſſales proponi ſolent, C. Hof. comm. de U. P. n. 409.

Defixus. Vide *Devotatus*.

Deflagratio, ἐπιφλόγισμα. Vide *Epiphlogiſma*.

Defloror, ἀποπαρθενεύομαι, idem quod *devirginor*, virginitatem depono. Vide *Apoparthenevomæ*.

Defluvium *Capillorum*. Vide *Alopecia*. In genere *defluvium* reſpondet Græco ἀπόῤῥοια? Vide *Aporrhoe*.

Defluxio, *Defluxus*, κατάῤῥευσις, κατάῤῥοος, ῥευματισμός, dicitur, quando materia peccans vel una cum ſanguine, vel liquore nervoſo, aut

R lympha

Digitized by Google

lympha a parte aliqua ſuperiori tranſit ad aliam inferiorem, ſive internam, ſive externam. Vide *Catarrhyſis*, *Catarrhus*, *Fluor*, *Rheumatiſmus*.

DEFORMITAS, *Deformis*, αἶσχος, ἀειδής. Vide *Æſchos*, *Aides*.

DEFRENS, θερισμὸς, ἄφυρα, quaſi fracta ſeges, vel *defrenſa*. *Frendere* fabam, fruges, ἐρέικειν, idem quod frangere. Inde *Nefrendes* pueri, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non poſſunt. Rob. Keuchen. ad Serenum pag. 96.

DEFRUTUM, ἕψημα, σίραιον, dicebatur olim ſpecialiter *Muſtum ad dimidias coctum*, quemadmodum *Sapa*, muſtum ad tertias coctum. Mediæ eſt facultatis, lenis, & citra acrimoniam extergentis. Ad condiendos cibos veteribus fuiſſe uſitatiſſimum, demonſtrat Linden. Ex. X. §. 19. 29. 36. ſeq. 60. ſeqq. Poteſt tamen hoc vocabulum haud inepte aliis ſuccis ad ſpiſſitudinem coctis attribui, qui alias Arabib. & in offic. *Robob* vocari ſolent. Gorr. Dieterich. etiam exiſtimat Græce dici poſſe ἀπόζεμα, n. 734. fin.

DEFUNCTUS, θανὼν, τεθνηκὼς, idem quod *Mortuus*.

DEGENERATIO, νόθευσις, νοθεία, dicitur, quando res quædam a priſtina ſua indole, & natura recedit, & mutatur in deteriorem. Ita ſanguis *degenerare* dicitur vel admiſtione rei extraneæ, vel impreſſione peregrina, vel demum errore indignati, vel avocati Archei, Helm. t. de feb. c. 11. n. 6.

* DEGLUTITIO, κατάποσις. Vide *Catapoſis*, *Deglutitoris* inſignis, qui fruſta cultrorum, catenarum, araneas, coria, lacertos, buſones, calculos, &c. ſine damno *deglutivit*, & devoravit, hiſtoriam recenſet D. Binning. Ob. Med. Cent. 5. obſ. 7. p. 492. ſeqq.

DEGMOS, δηγμὸς, in genere *morſum* ſignificat, & in ſpecie oris ventriculi, ab humorum, & fermenti acrimonia, & malignitate dependentem, apud Hipp. Coac. t. 636. Quomodo differat a δωγμὸς, vide Lind. Ex. XIII. §. 137.

DEI, δεῖ, imperſonale, ſignificans *Decet*, *Oportet*, & monſtrat neceſſitatem Medico in actionibus, præſertim in applicatione remediorum Pharmaceuticorum, & Chirurgicorum. De cujus verbi emphaſi vide Diet. n. 177. Inde τὸ δέον, *decorum*, neceſſarium. Vide & *Oportet*.

DEICTICOS, δεικτικὸς, *Indicans*, *Index*. Vide *Index*.

DEIDIZOMÆ, *Deidiſſomæ*, δεδίζομαι, δεδίσσομαι, διδίσσομαι, ſignificat *metuo*, timeo, & uſus eſt Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 17.

* DEJECTIO, ὑποχώρημα, ita ſolet Hipp. vocare in ſpecie excrementa per alvum exeuntia, 7. aph. 64. & alibi; & quidem non tantum naturalia, verum etiam frequentius præternaturaliter ſe habentia. Sunt vero duplicia: Alia ſincera, quæ unum tantum obtinent colorem: Alia permixta, & variegata; unde diverſa quoque in prænot. Prognoſtic. Coac. textibus tradidit Hipp. prognoſtica, & eventus boni, vel mali præſagia. Legitur & hoc vocab. apud Scrib. L. n. 90. 92. 142. & in diminutivo *Dejectiuncula*, n. 52. Vocatur & διαχώρημα τῆς κοιλίης, apud Hipp. Coac. t. 601. ubi optimam *dejectionem* deſcripſit. In aliis vero textibus ſeq. malas addidit. Inquiratur in Indice Jonſtoni ad Coac. Hipp. De præſagio ex *dejectionibus* legatur quoque Rolf. O. ac M. M. Spec. l. 3. ſect. 2. cap. 19.

DEJECTORIUM, κατωτερικόν. Vide *Catoterica*. Lind. Ex. XII. §. 47. 53.

DEILOS, δειλὸς, *timidum* ſignificat, velut ad omne opus ob imbecillitatem *tædioſum*. Gal. c. t. de R. V. I. A. t. 22. Foeſ. Oec. p. 146.

DEIMA, δεῖμα, notat *terrorem*, *metum*, terriculamentum, qualis eſt, qui a ſpectris incutitur. Hipp. l. de Virg. morb. l. 6.

DEINOS, δεινὸς, hoc eſt *gravis*, terribilis: eſt epitheton exaggerans. Uſurpat Hippoc. de febre l. 7. Epid. ſ. 1. t. 17. ubi Gal. & alii Interpretes Hecticam febrem intelligunt. Verum non video, quomodo hoc quadret cum addito epitheto πεμφιγώδης, h. e. bullam, aut *flatum referens*, inflatus. Sane Hecticorum corpora potius arida, & exſucca conſpiciuntur. Videtur igitur potius malignæ febris lentæ ex ſumma cacochymia flatulenta obortæ ſpecies intelligenda hic eſſe. Fortaſſis non male dici poſſet *Febris Cachectica*.

DEINOSIS, δείνωσις, denotat *exaggerationem*, amplificationem. Legitur de ſuperciliis diſtentis, & convulſione tetractis, apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

DEIPNON, δεῖπνον, ſignificat *Cœnam*. Vide *Cœna*. Aliquando tamen, & late pro omni cibo, vel cibatione videtur ſumi, v. g. 2. prorrh. XII. 4.

DEIRE, δέρη, *cervicem*, aut *collum* ſignificat. Vide *Cervix*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIV. 15.

DEITAS, θειότης, quid proprie ſignificet, ſcilicet *naturam Divinam*, ad Theologos pertinet. Rebus quoque creatis, & naturalibus *deitatem* ineſſe, & independentiam voluerunt quondam Ethnici. Sed luridas *deitates*, & cœcitates vocavit Helmont. tr. Promiſſa Authoris n. 15.

DELACRIMATIVUS, ἀποδακρυτικός. Vide *Apodacrytica*.

DELAPSIO,

Delapsio, *ἔκπτωσις*, idem quod *Prolapſus*. Vide *Deptoſis*.

Delatio, idem quod *Indicatio*, quatenus Medico oſtendit, & repræſentat, ſive per ſimile, ſive per contrarium, quod apprehendere, & præſtare debet pro fine ſuo obtinendo. Mich. Gavaſſerius l. de indic. curat. cap. 4. pag. m. 50.

Delectatio, *ἡδονή*, *τὸ ἥδεσθαι*, idem quod *Oblectatio*, *Voluptas*, eſt animæ perceptio, & paſſio, vel commotio excitata ab objectis externis, ſub ſpecie bonorum a ſenſibus externis perceptis, conſiſtens in ſpirituum ceu animæ emiſſariorum expanſione, & diffuſione. Huic opponitur *dolor*, de quo p. infra. De cauſſis *delectationis*, & doloris legi quidem poteſt Gal. l. 1. de ſympt. cauſſ. c. 6. Lang. l. 1. ep. 41. Verum accuratius hanc materiam pertractarunt Charlt. Ex. VIII. Pathol. §. 31. ſeqq. & Th. Vvill. de anim. brut. Part. 1. c. 8.

Delesis, *δήλησις*, ſignificat *noxam*, detrimentum, idem quod *λώβησις*, *φθορά*, Hipp. in Juramento II. 3.

Deleterios, *δηλητήριος*, ſignificat *pernicioſum*, ſumme noxium. Eſtque epitheton venenorum. Galenus deſcribit *deleteria*, quæ nec ægris, nec ſanis proſunt, l. 6. in 6. Epidem. t. 5. Idem etiam omnium purgantium naturam vocavit *deleteriam*, & naturæ noſtræ adverſam, c. 2 de R. V. I. A. t. 12. id quod de fortioribus, & electivis dictis intelligendum eſt. Vid. diſp. 1. noſtram de Remoris Purgationis.

Delictum, *ἁμάρτημα*, *ἁμαρτία*, *ἁμαρτάς*, *ἁμαρτωλία*, idem quod *Error*, *Peccatum*. Qualis ab ægris, adſtantibus, a Medico, committi ſolent. Unde & apud Hipp. & Gal. paſſim eorum fit mentio, v. g. a. de R. V. I. A. t. 40. 48. l. 4. Epid. VI. 18. Gal. 2. in 1. prorrh. t. 14. Vid. Foeſ. Occ. p. 36. Diet. n. 46.

* Deligatio, *Deligatura*, *ἐπίδεσις*, eſt operatio Chirurgica, qua pars læſa, & ſoluta continuitate laborans faſciis debitis munitur, aut ad unitionem promovetur. De hac paſſim Hip. in l. quæ ad medicat. pertinent. Item de fract. de vuln. ulc. de partic. Tres ſpecies *deligationis* recenſet ex Avicenn. Aquapend. l. 2. Pentateuch. c. 5. Foreſt. l. 6. obſ. 11. Schol. *Glutinatoriam*, ſeu incarnativam, *Retentivam*, & *Expulſivam*. Vide *Epideſis*.

Deliquium, vel ſumitur pro virium animi, & corporis jactura; & ita idem eſt quod *Lipothymia*, *Defectio*, *Syncope*, *Eclyſis*, de quibus ſuo loco: vel accipitur Chymice pro ſpecie quadam *διαχύσεως*, ſive *diſſolutionis*, eſtque *Liquatio* per deſcenſionem facta, quando corpora coagulata cellæ, acri, puteo, aut alii frigido, & humido loco, ſuper marmore, tabula vitrea, vel in manicam Hipp. ut vocant, expoſita, externæ humiditatis hiſce corporibus ſeſe adjungentis adjuvamine, in liquorem reſolvuntur, & in ſubjectum vas defluunt, atque deſtillant. Reſolvuntur autem in frigido potiſſimum pulveres calcinati, ſalia, & ejuſmodi alia corpora ſalium naturam redolentia. Sed omnia, quæ in frigido reſolvuntur, in calido rurſus coagulantur. Et hoc eſt *deliquium* in aere, vel vaporoſum. De hoc deliquio legatur etiam ex noviſſimis D. D. Vvedel. Pharm. I. A. F. R. l. 1. ſ. 2. c. 1. Aliud quoque eſt *deliquium*, *Embapticum*, cum res in humorem demerſa couſque continetur, donec deliquerit. Hoc fit duplicicer. Nam res aut vaſculo contenta immergitur, ut ipſa humoris ſubſtantia non accedat, vel ſaltem tenuiſſimus ſudor permeet, veluti cum in vaſe cereo, vel veſica bubula imponitur, & cum delicuit, extrahitur, quæ res, ſi humor eſt calidus, (quod fit plerunque) ſimulacrum balnei eſt; aut in ipſum humorem ſinitur diffundi, ſeu nude, ſeu lintea petia interveniente, qua ſimul ſegregantur ſordes. Et hic quoque vel frigidus liquor eſt, quo pacto gummi, ſucci inſpiſſati, ut ſaccharum, &c. ſolvi poſſunt; vel indiget calefactione, ut in manna, & ſimilibus pinguedinem, ſuccumque tenacem habentibus. Humor autem ille, qui eſt medium ſolutionis, talis eſſe debet, ut ſi cum ſegregatum cupimus, facile poſſit denuo ſeparari, ne peregrinam qualitatem invehat ſoluto, niſi ſtudio quærimus ſimul alterationem ejuſmodi. Hæc Rul. & Johnſ. in Lex. Jung. & Rolf. Chymiæ l. 2. c. 2. Ad priorem modum pertinet liquor, vel Oleum Myrrhæ, apud Schr. l. 4. cl. n. 392. & oleum Tartari, p. d. d. l. num. 408.

Deliramentum, *φληδών*, idem quod *Nugæ*. Proverb. locutio.

* Delirium, *παραφροσύνη*, *παρακοπή*, eſt generale nomen, denotans alienationem mentis, h. e. depravatam Imaginationem, & Ratiocinationem, uno verbo, Inſaniam, dementiam, *deſipientiam*, ſine, & cum febre, comprehenditque varias ſpecies, Phrenitidem, Lethargum, Maniam, Melancholiam, Stupiditatem, quas omnes egregie declaravit, & deſcripſit Th. Vvill. de An. brut. P. 2. c. 10. ſeqq. Generalis vero *delirii* ratio formalis in hoc conſiſtit, quod ſpiritus animales aut nimis irritati, aut in confuſionem acti huc illuc intra globoſam cerebri ſubſtantiam inordinate, & tumultuoſe ferantur, & propterea incongrue animæ rationali phantaſmata offerantur, & proinde intellectus, & voluntatis actus depravati ſequantur. An interdum in *delirio* ſola phantaſia, vel imaginatio depravetur, ſalva

Digitized by Google

ratiocinatione, & viciſſim, an ſola ratiocinatio, ſalva phantaſia, lædi poſſit, uti Caſtell. ex Gal. l. de differ. ſympt. c. 3. non eſt hujus loci ventilare. De *Delirio* vide Dict. Jatr. num. 649. 653. Vide etiam *Inſania*. *Delirare*, eſt de *lira*, ſeu recto rationis recedere, & aberrare. *Liram* veteres vocabant foſſam rectam, quæ contra agros tuendos ducebatur, & in quam uligo terræ decurrit. Lind. Exerc. XII. §. 169. Foeſ. Oecon. pag. 480. & alibi. *Deliriorum* initium a ſomno deducere conatur Helm. tr. Demens Idea, n. 30. ſeqq. & tr. Jus Duumviratus, n. 30. & ita animæ ſenſitivæ attribuit, de Lith. num. 38.

Delitiae, τρυφὴ, idem quod *Gaudium*, *Oblectatio*. Illas etiam vires corporis frangere, ſi immodicæ fuerint, teſtatur Galen. l. 3. de U. P. cap. 10.

Deloo, δηλόω, ſignificat *indico*, manifeſto, teſtor. Uſus Hipp. 1. aph. 12. & 2. aph. 17. Vid. Dict. n. 182. Hinc δῆλον, manifeſtum, notum ſignificat, & δηλωτικὸς, *Indicativus*, quo nomine indigitavit ſigna *diagnoſtica* communiter dicta Lind. Ex. LV. §. 51.

Delphax, δέλφαξ, idem quod *Scrophea*, ſive Sus fœmina, quod δελφύας, i. e. *matrices porcellorum* conceptacula haberent, ita dicta. Unde & *porcelli* δελφάκια, vocantur, Lang. l. 1. ep. 61.

Delphinus, δελφὶν, nomen piſcis eſt ex Cetaceorum genere. Gal. l. 3. de Al. Fact. cap. 37. duræ carnis, ob nimiam pinguedinem lardo porcarum non cedentem, *Porcus marinus* dicti, cujus prolixam deſcriptionem cum uſu in medicina vide apud Ul. Aldrov. lib. 1. de Cetis, cap. 7. Anatomen *Delphini* ſeptentrionalium, ſive *Phocænæ* lege in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv. 20. *Delphines* quoque vocantur machinamenta dentata, quæ prohibent motum, id quod & unci faciunt. Orib. de mach. cap. 4.

Delphus, item *Edelphus*, terminus Parac. quo denotatur ſeparatio aliqua de mineralibus, v. g. de Arſenico, tr. 2. de peſtil. Repetit. lib. 2. de Tart. ♈. 2. c. 3.

Delphys, δελφὺς, *uterum* ſignificat, Hippocrati lib. de Sterilib. XII. 8. idem quod *μήτρα ὑστέρα*, hoc eſt totum genitale mulierum membrum, matrix, naturæ arvus, conceptorium, vulva, & ſi quæ ſunt alia ſynonyma, quæ videantur apud Rolfink. Ord. ac Meth. part. gener. dic. Part. 2. c. IX. Linden. Medic. Phyſiol. lib. 2. cap. 7. §. 94. cujus deſcriptionem organicam, & partes deſcriptas habere licet in Anatomicis libris, præſertim apud Barth. l. 1. Anat. c. 28.

Delticus, terminus Paracelſicus impreſſionem vitæ alienæ, ad prolongationem vitæ facientem, denotans. Verum ſunt φλεδόνες. Legitur apud Parac. l. 1. de vit. long. c. 9.

* Deltoides, δελτοειδὴς, hoc eſt figuram literæ Græcæ Δ triangularem repræſentans; eſtque epitheton muſculi humerum, vel ſuperiorem brachii partem occupantis, carnoſi, & triangularis, quem Nic. Steno in duodecim muſculos diſtinxit inter ſe unitos. Plura de hoc muſculo videantur apud Barthol. Anatom. l. 4. c. 2.

Demadesco, καθυγραίνω, βρέχομαι, hoc e. probe madeſio. Scrib. n. 73.

Demanus, ἄχειρ, qui manibus caret. Gal. l. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Demas, δέμας, ſignificat *Corpus*. Quare ita vocetur, videatur apud Macrob. in Scipion. ſomn. l. 11. citante Lind. Ex. XVI. §. 107.

Dementia, ἄνοια, παράνοια, idem quod *Amentia*, *Delirium*. Vide *Amentia*, *Delirium*. Helmont. quod ſit vis ſoporifera errans, tr. de Retentis.

Demersio, καταποντισμὸς, ponitur pro *ſubmerſione*, ab Helmont. de Lithiaſ. cap. 9. num. 46.

Demetrios, δημήτριος. Vide *Cerealis*.

Demitto, καταβάλλω, καθίημι, idem quod *Immitto*, *Iniicio*, unde κατάβλημα. Vide *Catablema*. Verbum ſæpius occurrit apud Scrib. L. num. 123. 130. 255. &c. Vide Rhod. in Lexic. Scrib.

Demiurgia, *Demiurgos*, δημιουργία, δημιουργὸς, *Creationem* & *Creatorem* ſignificat, q. d. publicum opus, & publice operans. Imprimis vero generationi hoc competit, in qua ſignificatione frequenter accipitur apud Galen. Latine quoque vocatur *Opifex*, *Opificium*. Vide *Creatio*, &c.

Demonstratio, ἀπόδειξις, eſt terminus potius Philoſophicus, quam Medicus, ſignificans probationem ex evidentibus, certis, & indubitatis, tum ſenſu, tum intellectu talibus deſumptam. Gal. 1. Meth. Med. c. 4. & 5. An tales etiam locum habeant in Medicina? ventilari ſolet, & ſano quoque ſenſu affirmari poteſt, cum & ars Medica ſua habeat propria, & confeſſa principia, quibus utitur. Pudeat ergo illos Medicos, qui in Artis ignominiam illa principia in dubium vocare, imo omni ſtudio annihilare conantur.

Demorsus, idem quod Morſus, δῆξις. Legitur apud Fuchſ. comm. in Gal. lib. 1. de ſympt. cauſſ. c. 2. m. 100. b. Vide *Dacno*.

* Demos, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim populum, cœtum multorum hominum ſignificat, & ita in Gr. penultima circumflectitur, δῆμος, quæ ſignificatio huc non pertinet.

Vel,

Vel, ſi in Græco ultima acuto accentu exprimitur, δημὸς denotat *pinguedinem*, uti patet ex Epiſtola Democriti de natura hominis ad Hipp. n. 63. Vide Foeſ. Oec. p. 148.

DEMOTIVUS *lapſus*, id eſt *repentina mors*. Rul. & Johnſ. in Lex.

DEMULGEO, παρηγορέω, h. e. mitigo, *lenio*. Vide *Paregoreo*.

DEMUSCULATUM, ἄμυον. Vide *Amyon*.

DENARIUS, *denarium pondo*, in lat. verſione apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 11. & alibi ſumitur pro *Drachma*. Hinc & in Græco δραχμὴ legitur. Idem pondus quoque denotari per *denarium cruciatum* in Scrib. exiſtimo. Vide Lex. & Indic. Rhod. Scrib.

* DENERVATIO, ἀπονεύρωσις, idem quod Tendo. Vide *Aponevroſis*.

DENIGRATIO, μελασμὸς, μέλασμα, Hippocrati dicitur, quando vel pars a frigore externo nigrorem contrahit, 5. aphor. 17. & 20. Vide Dieterich. num. 529. Vel quando ex ſanguine extra venas refuſo pro contuſionem, aut aliam cauſſam externam nigreſcit. Dicitur alias *Sugillatio*, ἐκχύμωμα, Hipp. 2. de fract. t. 28. lib. de humid. uſ. IIX. 4. quæ *denigratio* ſæpe principium putredinis gangrænoſæ, aut potius ſphaceloſæ eſt, ibid. XI. 25. cap. 2. prognoſt. t. 9. lib. 2. prorrh. t. 7. Coac. t. 493. Videat. Foeſ. pag. 404. Dicitur & *denigratio* de artificialibus, apud Scrib. num. 208. & in Theatr. Chym. Vol. II. Alchymia incerti author. 32. ſeq. *Denigratio* quoque vocatur Spagyricis initium operis in Magiſterio Lapidis Philoſ. eſtque materiæ, vel Elixiris prima diſſolutio, fitque *nigra*, unde & *caput corvi* dicitur, & eſt ſignum ſolutionis. Vocatur etiam Acetum Philoſoph. Lang. Harmon. Chym. c. 1. 6. & 11. Vol. IV. p. 725. 752. 775. item in Allegoriis ſapientum diſtinct. 10. Vol. V. p. 74. Senior de Chymia ibid. p. 207. ſeqq.

DENODATIO, i. e. *Diſſolutio*. Rul.

* DENS, ὀδὼν, ὀδοὺς, Jon. propria, & notiſſima ſignificatione denotat partes oſſeas in utraque maxilla occurrentes, certis alveolis, quæ βόθρια dicuntur, infixas, quæ radices vocantur, & partim ſupra gingivas extantes. Infixio illa dicitur γόμφωσις, Clavatio. Non enim aliter hærent, quam clavi in parietibus. *Dentes* ſunt triplicis ordinis: Primores in utraque maxilla quatuor: *Inciſores*, τομεῖς, & γελασῖνοι vocantur. Proxime iis adſtantes acciti, & ſocii, *Canini*, & *Oculares*, κυνόδοντες. Hi frangunt. Reliqui latiores *Molares*, μύλαι, item κραντῆρες appellantur. *Dentium* deſcriptionem vide ap. Anatomicos, in ſpecie Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 13. & 24. ſeqq. Dieter. n. 600. Bartholin. Anatom. libell. 4. c. 11. 13. *Dentes* arma hominum dicuntur apud Keuchen. ad Seren. p. 289. Per metaphoram quoque *Dens* vocatur primario proceſſus ſecundæ colli vertebræ, & per conſequens tota illa vertebra, ob ſimilitudinem, quam habet proceſſus cum dente. Hipp. 1. a. Ep. ſ. 2. n. 69. Vocatur & ὀδοντοειδὴς, h. e. *Dentiformis*, Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 55. & l. 4. de L. Aff. c. 3. Vid. Foeſ. Oec. p. 443. Barthol. libell. 4. An. c. 25. p. 735. Dicitur & πυρηνοειδὴς, *nucleiformis*.

DENSITAS, *Denſus*, δασύς. Vide *Daſys*, & πυκνότης, πυκνὸς, quæ leguntur apud Hip. 5. aph. 63. 67. quamvis & crebritatem ſignificet, ſi de pulſu, vel reſpiratione prædicatur, v. g. l. 6. Ep. 6. 4. t. 4. Vide *Creber*.

DENTAGRA, ὀδοντάγρα, *Forfex dentaria*, vel forceps *dentes* extrahens, forceps dentium. Dicitur & ψαλὶς, Lat. *Dentiducum*, *Dentarpaga*, *Odontagogum*. Rhod. ad Scribon. n. 53. Harum forficum ſpecies, & figuras varias vide apud Paræum, l. 16. c. 27.

DENTALIS *Lapis*, dicitur materia illa tartarea, vel tophacea, quæ ex vitioſis portionibus coagulatis adhæret dentibus, & in lapideam fere duritiem conſolidatur, apud Helm. tr. Alimenta Tartari inſontia, n. 23.

DENTALIUM, *Dentale*, eſt ſpecies Conchylii, vel Conchula parva oblonga, exterius aſperula, intus læviſſima, tubuli modo concava, alteraque parte rimam habens canini dentis inſtar acuminatam. Schrod. lib. 5. cl. 3. num. 79. ubi ab Entalio, quod Conchula cornu inſtar foris ſtriata, intus lævis deſcribitur, diſtinxit. Verum Aldrovand. haud dubie conjunxit, quinque differentias dentaliorum proponens, ubi ſecunda, & tertia Entalia repræſentant. Pertinent vero hæc Conchylia ad Purpuras, & Buccina, l. 3. de Teſtac. c. 5. Ingrediuntur Compoſitionem Ung. Citrini Offic.

DENTARIUS, ὀδοντικὸς, epitheton Medici, vel Chirurgi, qui ex profeſſo artem dentes evellendi, & curandi exercet. Gal. ad Thraſybul. c. 24 ubi & *Ocularius*, *Auricularius*, ὀφθαλμικὸς, & ὠτικὸς legitur.

DENTARPAGA, Vide *Dentagra*.

† DENTES COLUMELLARES, Varroni, & Plin. qui alias Varroni Canini Urito. ad c. 7. l. 2. Varron. de re ruſtica.

DENTEX, συνόδων, vel συνόδους, nomen piſcis ita dicti a dentium teretium, & qſ. mutilorum æqualitate inſtar paxillorum, qui citharæ aptantur. Lind. Ex. XI. §. 77. Deſcriptionem vero, & uſum in cibis laudabilem vide apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 12.

DENTIDUCUM, ὀδονταγωγόν. Vide *Dentagra*.

* Dentifricium, ὀδοντότριμμα, dicitur medicamentum, quo utimur ad dentes confricandos, & a ſordibus purgandos, quin & gingivarum circumſitarum, quando humore fuerint prægnantes, depurationem, & abſterſionem. Horum formulas vide apud Galen. lib. 5. de C. M. S. L. cap. ult. fere ad finem. Wexer. l. 2. Antidot. Spec. ſect. 47. Morell. l. 2. ſect. 2. cap. 7. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 31. fin. Suntque non ſolum ſicca in forma pulveris, ſed & liquida. Schr. l. 2. c. 61. Paræus d. l. c. 28.

* Dentio, ὀδοντοφυέω, aliis & μυλιάω, quod in ſpecie de molarium proventu dici poſſet, hoc eſt dentes accipio, dicitur de pueris plerunque ſeptimeſtribus Hip. 3. aph. 25. Foeſ. Oec. p. 443. Jung. Dieter. Jatr. n. 599. & Keuch. ad Seren. p. 206. Hinc *dentitio*, ὀδοντίασις, ὀδοντοφυΐα, ſignificans ipſam dentium eruptionem, quæ plerunque cum dolore, & pruritu gingivarum fit, qui Græce dicitur ὀδαξισμὸς, & a ſolutione continui violenta, & urgente dependens.

Dentiscalpium, ὀδοντόγλυφον, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, non ſolum quo dentes a ſordibus purgantur (Vide *Odontoglyphon*) ſed etiam apud Scultet. id ſignificat, quo gingivæ a dentibus ſeparantur ad commodiorem evulſionem. Armam. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig. 10.

Denudatio, γύμνωσις, dicitur de oſſibus, quæ in fractura eminent. Gal. c. 4. de artic. t. 16. *Oſſa denudata*, γυμνούμενα.

Deo, δέω, ſignificat *ligo*, conſtringo, cui opponitur λύω, ſolvo, relaxo. Legitur apud Hipp. 3. de iis, quæ in medic. t. 25.

Deon, δέον, *decorum*, opportunum, quod decet, officium, a δεῖ, decet, oportet. Vide ſupra Galen. cap. 4. de artic. 50. τὰ δέοντα urget Hipp. 1. aph. 1. non ſolum in Medico, ſed & in ægro, & adſtantibus. Jung. Dieter. n. 179.

Deobstruens, ἀναστομωτικὸς, ἐμφρακτικὸς, idem quod *Aperiens*, epitheton facultatis medicamentoſæ. Vide *Anoſtomoſis*.

* Deoppilantia, *Deoppilativa* etiam dicuntur medicamenta *Aperientia*, *Deobſtruentia*, Helm. t. Aditus præcluſ. ad cond. viſc. n. 3.

Deorsum, κάτω. Vide *Cato*. *Deorſum* nihil excerni, eſt ſignum Pathognomonicum Ilei, ſi cum aliis jungatur. Linden. Ex. IV. §. 64.

* Depascens, νομώδης, eſt epitheton ulceris putredinoſi, & proſerpendo erodentis vicinas partes, quod proprio nomine *Phagedæna*, φαγέδαινα, & *Herpes exedens* dici ſolet. Galen. 6. aph. 45. Hipp. alias vocat hujuſmodi ulcera νομάδας, 2. prorr. XXI. 2. l. de ulcer. XII. 11. Ægin. l. 4. cap. 44. quamvis alias vocab. Νομή, *Nome*, etiam diſtributionem faſciarum, & involutionem pro deligandi ratione commodam ſignificet, teſte Gal. c. 2. de iis, q. in medic. t. 7. Vide Foeſ. Oec. p. 432.

Depello, καταναγκάζω, h. e. deorſum pello, deorſum cogo. Vide *Catannancazo*.

* Deperditio, ἀποφθορὰ, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Dephlegmatio, idem quod *Rectificatio*, quæ competit Chymicis liquidis, præſertim ſpiritus, quando vel per cohobationem, vel alia ratione a phlegmate liberantur. Occurrit hic terminus paſſim in Chymicorum ſcriptis.

Depilatio, μάδισις, alii & μάδησις, item ψίλωσις, id eſt *Glabrities*, pilorum defluvium. Hipp. l. 2. Epid. ſ. 1. num. 49. l. 3. ſ. 3. t. 25. l. 6. ſ. 6. t. 22.

Depilatorium, ψίλωθρον, dicitur medicamentum, quod pilos corrumpit, eſtque triplicis generis: Quædam κατ' ἐξοχὴν ψίλωθρα vocantur: quædam craſſiores pilos attenuant: alia vero penitus extirpant, quæ ultima ſunt periculoſi uſus, ob vim corroſivam. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 4.

Depilis, ἄθριξ, μαδαρὸς, περιμάδαρος, h. e. *pilis carens*. Vide *Athrix*. Quamvis & μαδαρὸς, & περιμάδαρος prædicetur de ulceribus glabris, hoc eſt nimio humore diffluentibus, putridis, malignis, 6. aph. 4. & l. 6. Epid. ſ. 8. t. 2. & de urinæ ſedimento lævi, & raro, l. 7. Epid. XII. 6.

Deploratus, ἀνέλπιστος, idem quod *deſperatus*. Hipp. deſcribit per victum a morbo, κεκρατημένοι ὑπὸ νοσημάτων, & talibus ægris vetat adhibere medicinam, l. de arte XIII. 1. XIV. 4. 5. Vide Foreſt. l. 2. Obſ. 20. in Schol. ſub fin. & Dogm. noſtr. in proleg. p. 12.

Deplumatio, Latine dici poteſt affectus palpebrarum oculi, Gr. πτίλωσις vocatur, ubi enim tumore calloſo palpebrarum pili quoque earundem decidunt, eſtque compoſita affectio ex Madaroſi, & Sclerophthalmia ex mente Aetii lib. 7. c. 78. nec ſemper conjunctum habere pilorum defluvium, docet Ægin. notante Ingraſſ. com. in Avic. de tum. p. n. p. 360.

Deporrigo, ἀπορέγω. Vide *Aporego*.

Depono, ἀποτίθημι. Vide *Apotheſis*.

* Deprensio, κατάληψις. Vide *Catalepſis*. Alias *Deprehenſio* quoque pro *dignatione* accipitur, Scrib. n. 183. 184. Vide Rhod. in Lex.

Depressio, ἔφλασις, idem ſignificat, quod Impreſſio, Introceſſio, ſcilicet Cranii. Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIX. §. 15. ſeqq. poſt fig. 10.

* De-

* Depressus, ἐκπεδὸς, *humilis*, epitheton capitis in oſſe, ſive extremitatis in oſſe rotundæ, & orbiculatæ, quæ extremitas interdum oblonga, & depreſſa eſt, προμήκης, καὶ ταπεινὴ, interdum in mucronem deſinit, & *Corone* vocatur. Gal. de oſſib. in prooem.

Depso, δέψω, *mollio*, ſubigo, ſignificat, coriariorum more, quando coria macerant, & ſubigunt. Hipp. 2. de artic. t. 13. Galen. in comm. Ita de cera quoque dici teſtatur.

Depuratio, Græc. dici poſſet καθαρισμὸς, *Mundatio*, ſumitur a Chymicis pro exaltatione alicujus rei. Vid. Theatr. Chym. Vol. II. pag. 95. in Ægidii de Vadis Dialogo c. 8. & Vol. III. pag. 56. Roſar. abbreviati tract. 3. Lagn. Harm. Chym. c. 5. in princ. Vol. IV. pag. 747. *Depuratoria Febris* vocatur Thom. Sydenham Febrium Intermittentium Epidemicarum quædam ſpecies mitiſſima, in qua Natura ita omnia ſymptomata moderatur, ut materiam febrilem coctione præparatam certo ſuo tempore ad exitum diſponat, vel per juſtam διαφόρησιν, vel per διαπνοὴν, ſive tranſpirationem paulo liberaliorem, ita ut recte etiam *primaria Natura Febris* dici mereatur, quemadmodum deſcripſit eam Obſer. Medic. de morb. acut. ſect. 5. c. 6. pag. m. 400.

Deras, δέρας, *Aureum Vellus* proprie ſignificat, de quo Poetæ finxerunt, Jaſonem a Pelia patruo ex Theſſalia cum Argonautis ablegatum in Colchos ad auferendum δέρας ab ignivomis Draconibus cuſtoditum navigaſſe, quod etiam Medeæ aſtu acquiſitum in Theſſaliam attulit. Quæ fabula applicari ſolet ad Chemiam, præſertim *Chryſopœiam*, ut ita δέρας ſignificet librum, in quo ars conficiendi aurum ex metallis inferioribus, & crudis conſcripta fuit. Lang. l. 1. epiſt. 53. Theatr. Chym. Vol. I. pag. 19. Libav. T. III. pag. 211. 234. An fortaſſis in fabuloſitate quoque conveniunt? Vide *Vellus*.

Derbia, vocatur a Chirurgis *Impetigo*. Fallop. tr. de Ulcerib. cap. 23. Tom. I. pag. 612. 613.

Deris, δέρις, idem quod δέρμα, *cutis*, *corium*, *aluta*. Hipp. 2. de art. t. 8.

* Derivatio, παροχέτευσις, ὑποχέτευσις, dicitur in Medicina, quando humor aliquis evacuatione indigens, ſi per convenientem locum fieri nequit, artis auxilio evacuatur per proxima, v. g. ſi per urinæ vias propter læſam veſicam, aut renes educi nequeat ſeroſus humor, per alvum educendus. De ſanguinis *derivatione* agens ſcripſit Gal. 5. Meth. Med. c. 3. *Derivatio* ad vicina loca fit, cum id, quod per palatum vacuatur, per nares derivatur. Vid. Rolſ. O. ac Meth. Med. Sp. 1. 4. ſ. 1. cap. 15. *Derivationem* in febribus eſſe impertinentem, non adeo inepte ſcripſit Helm. de febr. cap. 5. num. 40. In pleuritide etiam non ſemper attendenda, tr. pleura furens, n. 8. *Rivare* eſt per rivos ducere. *Derivare* eſt a rivis ad latera divertere. Caſtell. ex Oribaſ.

* Derma, δέρμα, h. e. *Cutis*, item *Corium*. Vide ſuo loco.

Dermatodes, δερματώδης, epitheton craſſioris, & exterioris membranæ cerebrum inveſtientis, *Dura Mater* dictæ, quaſi *Cutanea*, vel *Coriacea*. Gorr. p. 101.

Derses, eſt occultus terræ fumus, ſeu vapor, ex quo naſcitur omne lignum, & creſcit, h. e. *ſuccus arborum nutritius*. Rul. & Jonſ. in Lexic. ex Paracelſ. lib. 3. Philoſ. ad Athenienſ. text. 3.

Dertron, δέρτρον, quid ſignificet apud Hippocrat. lib. 5. Epidem. XIII. 4. 7. non adeo certum eſt. Foeſ. in Oecon. pag. 147. exiſtimat, vel *Omentum*, vel *Peritonæum* denotare. Sed Lind. vertit, ex Cornarii opinione, per *inteſtinum* tenue.

Descensio, κατάβασις, *Deſcenſus*, proprie dicitur de motu corporis, vel humoris moderatiori, vel remiſſiori deorſum, cui opponitur ἀνάβασις, *aſcenſus*. Vide *Catabaſis*. Dicitur & de ruptionibus deorſum factis, 6. aph. 22. Vel accipitur Chymice pro *deſtillatione per deſcenſum*, eſtque calida, vel frigida. Illa eſt liquoris e corporibus elicitivi caloris inverſo vaſe deſtillatio. Et fit hoc modo: Accipito cucurbitam terream, eique diſſolvendorum fragmenta imponito, eaque, ne inverſa cucurbita decidant, nonnullis majoribus fragmentis, vel bacillis tranſverſe juxta ſe poſitis tegito; his peractis, aliam cucurbitam, in qua parum aquæ ſit, huic inverſæ applicato, ita ut ſuperior exacte cum inferioris orificio conveniat, ſed inter utramque laminam aliquam ſatis fortem ferream inſtar lancis concavam, & perforatam collocari oportet, quæ decidentia fragmenta, ne in ſuppoſitum vas delabantur, detineat. Tandem optimo luto clauſuras obfirmatas areſacito, vaſque in fornacem ſuam ponito, & vas recipiens in arena, vel cineribus collocato, ut ab ignis violentia tutum eo facilius humorem *deſcendentem* recipiat. Diſſolvuntur autem hac *deſcenſione* omnis generis ligna, oſſa, & alia, quorum liquor per gravitatem aſcendere nequit. *Deſcenſio* frigida eſt, quando liquor diſſolutus in frigido *deſcendit*: Eſtque *Deliquium*, vel *Filtratio*. Ruland. & Johnſ. in Lexic. Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 2. Denique *Deſcenſio* ſumitur abuſive pro mutatione alicujus rei in deterius, v.

gr. quando ex Auro fit Mercurius. Ruland.

Descensorium, dicitur fornax, vel *furnus Chymicus*, in quo fit deſtillatio per deſcenſum. Ruland.

* Desiccatio, *Deſiccans*, ξήρανσις, ξηραντικὸς, idem quod *Siccatio*, *Siccans*. Vide *Siccitas*, *Siccus*. *Deſiccatio oculi*, eſt idem ac ſpaſmus oculi. Gal. in l. ſpurio de oculis, c. 13. *Deſiccatio* quoque a Chymicis, licet improprie, ad *Calcinationes* refertur. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 3.

Desideo, ἐξανίσταμαι, h. e. *exurgo ad exonerandam alvum*. Occurrit aliquoties apud Hippocrat. l. 1. Epidem. ægrot. 4. l. 7. Epidem. IX. 4. & ſubſtantivum ἐξανάστασις, conatus ad *deſidendum*, 2. prognoſt. t. 14. & Galen. c. 1. in 1. Epidem. t. 25. dicit: Comes mordacitatis eſt aſſidue *deſidere*. In hac ſignificatione quoque uſus Scrib. Larg. n. 227. Jung. Rhod. in Lex. Scr. Dicitur & Latinis *Adſellare*, de quo verbo ſupra ſuo loco.

Desiderium, ὁρμὴ, ὄρεξις, ἐπιθυμία, idem quod *Appetitus*, *Cupiditas*, de quibus ſupra.

Desidia, ἀεργία, *ignavia*. Vide *Argus*. Dicitur & *deſidies*, Rhod. in Lexic. Scribon. p. 377.

Desipientia, παραφροσύνη, idem quod *Delirium*, cum ægri nihil rationi conſentaneum dicunt, aut agunt. Galen. 7. aphor. 14. Vide *Delirium*.

Desme, δέσμη, *faſcem*, ſive *faſciculum* ſignificat. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 155. Vide *Faſciculus*.

Desmidion, δεσμίδιον, ſignificat *Faſciculum*, ceu diminutivum vocabuli δεσμὸς, vinculum. Sumitur pro *Manipulo*, ut eſt ap. Scrib. L. in Græco, vel, ut Celſ. exponit, quantum manus complexu ſumitur, unde & δεσμίδιον χειροπληθὲς dicitur, Gorr. p. 102.

Desmos, δεσμὸς, *vinculum*, ligamentum, *faſcem*, vel faſciam ſignificat. Uſus Hipp. de fract. t. 60.

* Desperatus, ἀνέλπιστος, hoc eſt de quo non ſpes amplius ſupereſt. Vide *Deploratus*. Dicitur de morbis, & ægrotis morbo incurabili correptis, v. g. hydrope, 7. aph. 47. *Deſperata ulcera*, ἀπεγνωσμένα ἕλκη quoque dicuntur, quorum curationem plerique aggreſſi non abſolverunt, ſed tanquam ab inſanabilibus deſtiterunt. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 5. Alias *Deſperatio* ſignificat ἀπόγνωσιν, ſive diffidentiam, & ad Theologos potius pertinet, quamvis & morbi ex *Deſperatione* provenire ſoleant, quorum meminit Paracelſ. in Fragment. Medic. ad Tom. I. referendis, c. de *Deſperatis morbis*; & de eorum cura agitur in Vol. I. Theatr. Chymici in tract. Penoti de medicam. Chymic. p. 628.

Despumatio, Græce dici poteſt ἀπαφρισμὸς, vel ἐπαφρισμὸς, dicitur ſpumæ detractio, cujus materia non ſolum eſt ſuccus quidam concretus, lentus, & includens flatum; ſed & ſimul ſordes omnis levior a calore ignis expurgata, vel etiam gravior albuminibus coacta, & colligata. De hac actione Coquinaria, & Pharmaceutica vide Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 36. *Deſpumatio* etiam per translationem vocatur in febribus intermittentibus materiæ febrilis jam ſubactæ, & quaſi devictæ expulſio, ſeu ſeparatio. Th. Sydenham. Meth. Cur. febr. p. m. 70.

Desquamatio, *Deſquamatum*, ἀπόσυρμα. Vide *Apoſyrma*.

Desquamatorium, epitheton Trepani, quod & *Exfoliativum* dicitur, quo tantum oſſis eximere licet, quantum videbitur. Paræus l. 9. Chir. c. 5.

* Destillatio, aliis *Diſtillatio*, apud Latinos eſt æquivocum vocabulum. Vel enim ſumitur Pathologice, & idem eſt quod *Catarrhus*, *Catarrhyſis*, & *Defluxio*, *Rheuma*; de quibus ſuo loco dictum. Vel accipitur Pharmaceutice, aut Chymice, & eſt artificioſa prolectatio, vel extractio eſſentiæ medicamentoſæ ſub forma vaporis coagulata in formam liquoris, defertur per ſtillicidium, translata a vaſe materiæ in excipulum deorſum locatum. Quod itaque *deſtillandum* eſt, reſolubile in conſiſtentiam humidam eſſe neceſſe eſt, aut cum humore eſſe, ſive is connatus ſit, ſive foris adjectus. Sunt autem talia maxime vaporoſa, & quæ ſpiritus oleoſos habent. Unde ſi *deſtillanda* per naturam non ſunt talia, per artem eo ſunt deducenda. Et eſt inventa *deſtillatio* eſſentiæ extrahendæ gratia principaliter, quanquam & famuletur abſtractionibus, depurationibus, & ſimilibus. *Deſtillationis* tres numerantur ſpecies: Per *Aſcenſum*, cum antequam *deſtillet* eſſentia extracta, ſublimatur ſpecie aerea, debetque ea eſſe continua, ab initio ad finem, cum opere interrupto vix aſcendat id, quod reliquum eſt: Per *Deſcenſum*, vide p. a. *Deſcenſio*: Per *Inclinationem*, quæ fit vaſe materiam continente inclinato, roſtro deorſum vergente: cumque illud vas plerunque ſit *Retorta* dictum, etiam hæc *Deſtillationis* ſpecies per *Retortam* opus nominatur. Quamvis & nonnunquam *Deſtillatio* per deſcenſum dicatur, quod parva fiat elevatio, indeque maxime deorſum reflexio, vel quod ſpiritus maxime deorſum revocentur, & ſine alembico in curvatura coagulati deſcendant. Hæc Ruland. & Johnſ. in Lexic. Adde Rolfink. Chymiæ l. 2.

cap.

cap. 2. (qui etiam *Deſtillationis* alicujus naturalis mentionem fecit, qualis ſit in generatione pluviæ, ſed hæc eſt extra forum Medicum.) Junge ex antiquioribus Matthiol. de ratione *deſtillandi* aquas ex plantis. Wexer. Antid. Gen. l. 2. c. 39. ſeqq. aliquot. De *deſtillatione Spagyrica* in ſpecie circa negotium Lap. Philoſ. quære in Th. Chym. Indic. Vol. II. p. 311. 441. 451. ſeqq. Vol. III. p. 477. 435. 562. 733. Vol. IV. p. 749. Vol. VI. p. 271.

Destringo, ἀποψάω, ſignificat ſudorem, & ſudorulentas corporis ſordes lacinia, aut incurvata fricanti manu, aut ſtrigili detergere. Lang. l. 1. ep. 51.

Destructio, Gr. φθορά, ἀποφθορά, idem quod Corruptio, Chymicis dicitur *diſſolutio*, vel deperditio priſtinæ, & nativæ ſuæ formæ, vel conſiſtentiæ, & mutatio in alienam. Vid. Parac. & Th. Chym. paſſim, v. g. Vol. I. p. 294. Talis *deſtructio* Spagyrica difficilior habetur labor, quam *conſtructio*. Lang. Harm. Ch. c. 6. & Alan. in Th. Ch. Vol. IV. p. 749. Vide etiam *corruptio*.

* Desudatio, ἐφίδρωσις. Vide *Ephidroſis*. Apud Avicennam *deſudatio* notat ſudationem largiorem, quam ſequuntur interdum puſtulæ, tanquam ſudoris fęces inobedienter ad exſudandum, unde & *hidroa*, ἱδρώα, *ſudamina* vocantur, perperam vero ὑδρόα. Avic. l. 4. fen. 7. tr. 3. c. 8. l. graſſ. com. in Avic. l. de tum. p. n. p. 272. 183. 191. &c.

* Desurrectio, ἐξανάστασις. *Deſurgo*, idem quod *deſido*, vel *deſideo*, h. e. ſecedo ad ponendam alvum. Vide p. a. *deſideo*, Jungat. Scribon. num. 112. 140. 150. 142. Rhod. in not. ad 112. 140.

Detentio, aliquando ſignificat idem quod *Catalepſis*, *Catoche*, de quibus vocabulis jam ſuo loco dictum eſt. Zacchias quæſt. Medico-Legal. l. 2. Tit. 1. q. 15. n. 9. 10.

Detentus, ἐχόμενος, proprie qui ab altero habetur, & ita in alterius poteſtate eſt, ſive vi coactus, ſive neceſſitate. Unde & Gal. exponit per κατεχόμενος, καὶ βιαζόμενος, 6. aphor. 16. Linden. Scl. Medic. Exerc. XII. §. 17. *Detenta* quoque dicuntur ea, quæ *Retenta*, quæ noſtro commodo natura ad tempus moratur, Exerc. XV. §. 71. differunt a *contentis*, quod hæc in genere dicantur, quod ratione ſuæ liquiditatis, vel fluiditatis contineri habeant neceſſe.

Detergens, ῥύπτον, idem quod *Aſtergens*. Vide *Abluentia*. Jung. Gal. lib. 8. Meth. M. cap. 4.

* Detersorius, ῥυπτικός, idem quod *Abſterſorius*. Gal. 1. de R.V.I.A. t. 18. *Deterſorium* vocabatur Locus Balnei, in quo ſudor detergebatur, & ungebantur unctione indigentes. Fumanell. l. de Baln. mox a principio.

Detonatio, eſt terminus Chymicus, quo indicatur operatio deflagrationis, & calcinationis per Nitrum in præparationibus Antimonialibus, de quibus vide Rolf. Schr. & alios, præſertim e recentioribus celeberrimos Chemiatros. D. D. Wed. Ph. I. A. F. R. l. 1. ſ. 4. c. 3. D. Bohn. Diſſ. Ch. Phyſ. XII. §. 20. &c. Prolixum vero de *Detonationis* effectu, qui eſt, per fuſum Stibium penetrante, penitus liquare, attenuare, Mercuriale, Arſenicale, & Sulphureum recrementum in fumum vertere, purgare, & figere, vide apud Libav. defenſ. Synt. Ch. contr. Scheunem. II. not. 46.

Detonsus, κειρόμενος, a κείρω, *tondeo*. Inde κουρά, tonſura. Vide *Cura*, Græc.

Detos, δετὸς, *vinctum tecti*, idem quod αἴτωμα, 3. de art. t. 23. Vide *Aetoma*.

Detractio, καθαίρεσις. Vide *Cathæreſis*.

Detritio, ῥάκωσις, eſt effectus ſcroti, ſcil. cutis in ſcroto multa, & nimia *extenſio*. Gal. in defin. med. Ægin. l. 6. cap. 67. In genere etiam *detritio* ſumitur pro *tritura*. Scribon. Larg. n. 130.

Devalgatvs, βεβλαισωμένος, dicitur, cujus oſſa ſunt valga. Opponitur *demancato*, κεκυλλωμένῳ. Gal. c. 2. de artic. t. 10. 11. Vide *Blæſus*.

Devenio, ἀφικνέομαι. Vide *Aphicneoma*.

Deventris, ἄκοιλος, qui carere videtur ventre. Vide *Acœlios*.

Devirgino, ἀποπαρθενεύομαι. Vide *Apoparthenevoma*. *Devirginatio* legitur in Scribon. n. 18. Barthol. 39. c. 19. Adverſ. putat, eſſe fęmellis proprium. Sed tamen & *Devirginare* puerum, dicit Varro apud Non. Marcel. de prop. ferm. in Cornucopia Nic. Perotti p. m. 1463. lin. 27.

Devoro, καταπίνω, idem quod *Deglutio*. Tropice uſurpatur de ſcientiis intra nos recondendis. Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. proprie *devorare* eſt magna aviditate multum cibi ad ſe rapere, non mandere, vix guſtare, adeoque ventriculum implere, ut oneri ſit non tantum, verum etiam revomatur ſæpe, verbis Lind. Ex. XIII. §. 301. 302. *Devorare* medicamentum, paſtillos, mel, legitur apud Scrib. n. 87. 94. 116. 135. 155. 165. 198. Foeſ. l. 4. c. 4. In Chymicis *devoratio* quoque dicitur, quando Aurum depuratur Antimonio in igne fuſionis. B. D. Ettmuller. ad D. Ludov. Pharmac.

Devotatvs, idem quod *defixus*, & utroque nomine appellatur, qui maleficio, aut incantamento prohibitus eſt a Venereo congreſſu, & ligatus. Apul. de medic. herb. c. 7. n. 1. Humelberg. comm. ad h. l. p. 65.

* Dev-

* Deurens, καύσον, idem quod *Cauſos*, *Febris ardens*.

Deustio, ἔγκαυσις. Vide *Encauſis*. Gal. de inæq. intemp. c. 7.

Deuteria, δευτερία, δευτερίας, *deuterias*, δευτερίας, *deuterinar*, δευτερίνας, Lind. Ex. X. §. 198. Accipiuntur hæc vocabula pro vino ſecundario, viliori, *Lora* alias dicto, parato ex aqua vinaceis affuſo illa macerante. Alias etiam Gr. ζύγα & Aſiaticos στεμφυλίτην vocaſſe, author eſt Gal. l. 2. de A. F. c. 9. Vide *Lora*. Dioſcor. l. 5. c. 13. etiam πότιμον appellari ſcripſit. Eſt potionis genus vile, & noxium, de cujus viribus Gal. & Dioſc. d. l. Lang. l. 1. ep. 27. fin. ubi & *Thamna* dicuntur.

Deuterion, τὸ δεύτερον, idem & δεύτερα, ſignificat *ſecundinas*, vel *ſecundas*, ita dictas, quod ſecundo poſt fœtum natum loco ordinarie, & naturaliter excludantur. Hipp. vocat & ὕστερα, 5. aph. 49. τὸ ὕστερον, 2. prorrh. XXX. 18. & l. 2. Epid. ſect. V. 42. χόρια, ſuntque nihil aliud, quam membranæ fœtum prius continentes præſertim exterior *Chorion* dicta cum placenta Uterina. Nam interdum *Amnios*, ceu interior, cum fœtu ipſo excluditur galeæ inſtar inhærens. De his vide Harveii Additamenta ad Ex. de gener. animal. Barth. l. 1. Anat. c. 36. Diet. n. 876. Quæ p. n. retentæ in affectionem graviſſimam conjiciunt fœminas. Unde remedia fere eadem, ac ad partum neceſſaria ſunt adhibenda, de quibus ap. Hipp. Gal. & Practicos videre eſt.

Deuteropathia, δευτεροπάθεια, idem quod συμπάθεια. *Conſenſus*. Uſurpatur de morbis per conſenſum primo, qui per πρωτοπάθειαν obortus eſſe dicitur, ſupervenientibus. Legitur & apud Helm. de Lith. c. 9. n. 55.

Dexamene, δεξαμενὴ, in genere *receptaculum* ſignificat. Reſtringitur vero ad receptaculum aquarum, ſive *labrum*, aut *ſolium aquæ calidæ*, in quo qui lavantur, etjam innatare poſſunt. Dicitur alio nomine κολυμβήθρα, Galen. l. 2. de Temp. c. 2. & ἔμβασις Gor. p. 101.

Dexios, δεξιὸς, h. e. *dexter*, duplicem habet ſignificationem. Primo denotat illam corporis regionem, vel illud latus, in quo hepar ſitum ſuum obtinet. De hoc *dextro* corporis latere recepta eſt opinio veterum, quod *dextra* ſint robuſtiora & calidiora ſiniſtris, quod mares etiam magis in dextro uteri latere concipiantur, & generentur. Hippoc. 5. aph. 48. & quod arteriæ ſint majores *dextri* lateris ſiniſtris, & quod morbi *dextri* lateris ſint periculoſiores. Enimvero videtur in plerisque eſſe mera imaginatio, & differentia fictitia. Imo dubitare quis etiam de rationibus Barthol. l. 4. Anat. c. 2, poſſet, ob quas *dextram* manum agiliorem eſſe docuit ſiniſtra. Enimvero non licet, nec libet hoc loco controverſari. Vide C. Hofmann. comm. in Galen. de U. P. num. 854. ſeqq. Deinde ſignificat idem, quod *felix*, *congruus*, conveniens: v. g. *Dexter* uſus rerum non naturalium dicitur, qui opponitur *ſiniſtro*, vel abuſui; quæ ſignificatio eſt per translationem. In utraque ſignificatione *dextro* opponitur *ſiniſtrum*, τὸ ἀριστερόν. In circulo neque *dextrum*, neque *ſiniſtrum* dari, neque in natura, non male ſcripſit Helm. de Lith. c. 9. n. 45.

Dexis, δῆξις, *morſus*. Vide *Dacno*.

Dexiumæ, δεξιοῦμαι, ſignificat *comiter excipio aliquem*, ac veluti dextra prehenſum deduco, aut dextram alicui porrigo. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. IX. 8.

Dextans, in Gr. δεκάουγκον, eſt nomen *ponderis unciarum decem*, tota libra diviſa in duodecim uncias. Meminit Scrib. L. n. 203.

Dexter, δεξιός. Vide *Dexios*.

Dia, διὰ, hæc præpoſitio in Medicina frequentiſſimi uſus eſſe ſolet in appellationibus medicamentorum compoſitorum a baſi, vel potiori ſimplici ingrediente deſumptis, & ſignificationem obtinet præpoſitionis *De*: v. g. *Diacodion*, *Diacydonion*, *Diaphœnicon*, &c. quorum etiam aliqua ſuo ordine in ſeqq. exponentur.

Diabebos, διαβεβὼς, *diductum*, divaricatum, & diſparatum ſignificat. Uſurpavit Hip. de malleolis 4. de art. t. 22.

† Diabesasa, interdum ex ruta agreſti. Dom. Leon. Art. Med. l. 2. c. 2.

* Diabetes, διαβήτης, eſt *Urinæ profluvium*, *Hydrops ad matulam*. *Hydrops matellæ dipſacos*, *diarrhæa in urina*, ὕδερος εἰς ἀμίδα, εἰς οὖρα διάῤῥοια, διψακὸς, ſynonyma ſunt, cum continuo, & extuberanter per urinam redditur id, quod bibitur, nihil plane immutatum. Gal. l. 6. de L. A. c. 3. & l. de diff. ſympt. c. 6. Paſſio hæc talis eſt, qualis circa alvum Lienteria, & Bulimos, extinctio, ut diceret quiſpiam, utriuſque virtutis, & retentricis, & alteratricis, lib. 1. de criſ. c. 12. Conſentit quidem quodammodo veſica, & copia urinæ premitur, at nec ipſe morbus, nec morbi cauſſa eſt in veſica, ſed in ſolis renibus. Eſt autem attrahendæ urinæ inexplebilis cupiditas, & ejus retinendæ impotentia. Attractionem tantam excitat vel calida, & ſicca renum intemperies, vel humor bilioſus acris, ſalſus, & renes aſſidue irritans, inque ipſo renum corpore impactus, vel, ut ait Aretæus, morbus aliquis acutus in renes firmatus, & per criſin malignitatem ſuam in eos deponens, vel venenum aliquod deleterium, ex eorum genere, quæ

veſi-

Digitized by Google

veſicam, & renes infeſtant, quale id eſt, quod a dipſade ſerpente funditur. Hæc enim omnia ſitim ingentem movent, ob quam aſſidue æger bibit. Potum autem hunc avide renes attrahunt, antequam etiam in ventriculo concoquatur, ſed eum propter imbecillitatem non retinent, ſed talem effundunt, qualis ſumtus eſt, qua in re *diabetes* appetentiæ caninæ perſimilis eſt, quam ὄρεξιν κυνώδη vocant. Non vero id ſolum, quod bibitur, protinus crudum mingitur, ſed humor etiam copioſus a renibus colliquato corpore trahitur; in eoque *diabeten* proprie conſiſtere, Aretæus arbitratur, definiens, eſſe σαρκῶν, καὶ μελέων ἐς οὖρον σύντηξιν, hoc eſt carnium, & membrorum in urinam colliquationem, ob quam & ſumma totius corporis macies eſt, & copioſior multo urina redditur, quam potus eſt. Quod ſi vel modico tempore a meiendo abſtinuerint, tument lumbi, teſtes, & ilia. Rarum id prorſus mali genus, & a Galeno bis tantum viſum. Eo autem nomine appellatur, quod humor corporis nullo in loco conſiſtat, ſed ſubinde de loco in locum διαβαίνει, hoc eſt pertranſit, non aliter quam aqua per ſiphonem, quem διαβήτην vocant Mechanici, ut ſcribit Colum. lib. 3. c. 10. Latini nullum illi peculiare nomen dederunt. Hæc Gorræus, & Caſtellus. Enimvero cum illud de Attractione vetus figmentum hodieque exoleverit, hujus affectus analyſin, & expoſitionem per cauſam veriorem, & certiorem nobis reliquit CL. Willis Pharm. Rat. Part. I. ſect. 4. c. 3. ſtatuens, cauſſam proximam in ſanguinis deliquio, ſive nimia ſeroſitate colliquativa conſiſtere, dum compages ſanguinis nimis eſt laxata, & diſſoluta. Paracelſus cauſſam hujus affectus ponit in ſale reſoluto, & ſciſſo per ingreſſum acuti ſalis, lib. 2. de Tart. tract. 3. c. 2. ubi plura legantur, & in fragment. ad Tom. III. referendis. Obſervationes de *Diabete* varias vide in Ephem. Natur. Cur. Ann. II. Obſerv. 162. 167. 175. 198. & Ann. III. Obſer. 183.

Diabibasco, διαβιβάσκω, pro διαβιβάζω ponitur, & ſignificat *tranſcendo*, traduco, tranſmitto, apud Hipp. 1. de fract. t. 29.

Diabolus, διάβολος, infenſiſſimus ille animarum noſtrarum, & corporum hoſtis, & adverſarius. Dicitur *Dæmon*, *Cacodæmon*. Vide *Dæmon*. *Diabolus* metallorum etiam appellatur *Jupiter*, ſive *Stannum* a Chymicis, ideo quod ſociatum aliis metallis eadem irreducibilia, vel admodum difficulter reducibilia facit. D. Etmuller. ad Lud. Pharm.

* Diabotanum, διαβότανον, dicitur Emplaſtrum ex herbis confectum, cujus deſcriptionem vide in Gal. lib. 6. de C. M. P. G. cap. 2.

Diaborboryzo, διαβορβορύζω, ſignificat *murmuro*. Dicitur de hypochondriis, apud Hip. 5. aph. 64. Vid. Deiet. n. 184. Lind. Ex. VI. §. 67. Vide *Borborygmos*.

Diabrosis, διάβρωσις, idem quod ἀνάβρωσις. Vide *Anabroſis*. *eroſio*, a re acri, & mordaci facta, ſive internis, ſive externis, igne, vel medicamentis, quæ propterea διαβρωτικὰ appellantur, media quodammodo inter ἐκφρακτικὰ, καὶ καυστικὰ, i. e. extergentia, & adurentia: Sunt enim extergentibus valentiora, & urentibus debiliora. Vide *Corroſio*.

Diacadmias, διακαδμίας, nomen Emplaſtri a *Cadmia*, ceu baſi ita dicti, apud Scrib. Larg. comp. 242. cui ſimile legitur apud Gal. lib. 2. de C. M. P. G. c. 14. a Lucio uſurpatum, interque Epulotica relatum.

Diacarcinon, διακαρκίνων, nomen Antidoti ex Cancris adverſus morſum canis rabidi, quo & Æſchrion optimo cum ſucceſſu uſus legitur apud Gal. lib. 11. de S. F. §. De cancris uſtis Vid. Foreſt. l. 10. Obſ. 27. Schol.

Diacaryon, διακαρύων, i. e. *Robnucum*. Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 2. Vide Diſpenſator. Auguſt.

Diaceltatesson, terminus Paracelſicus, ad curam febrium ſpectans, quo uſus l. 2. de vit. long. c. 5. Videtur autem vomitum per Mercurium excitatum intelligere. In Rul. & Johnſ. legitur, *Diateſſadelton*, i. e. *Mercurius precipitatus*. Alii volunt *Diaceltateſſon* Paracelſi eſſe medicamentum Chymicum, quod præbet Mercurius vivus a liquore Alcaheſt ſolutus. Aſt quia illo liquore ſeſe carere hodieque fatentur Chymici, quare & hoc medicamentum manet in occulto, & fortaſſis citra Artis detrimentum.

Diacenes, διακενῆς, ſignificat *fruſtra*, in vanum. Aliquoties legitur apud Hipp. lib. 7. Ep. V. 22. X. 42. XLI. 24.

Diacenos, διάκενος, ſignificat *Cavernoſum*, fiſtuloſum, non vero ſimpliciter vacuum. Dicitur de corporibus potoſis, qualia ſunt Spongia, & Pumex. Galen. lib. 4. de diff. pulſ. cap. 6.

Diachalasis, διαχάλασις, a verbo διαχαλάω, ſignificat in ſpecie *ſuturæ laxationem*, & diſſolutionem, apud Hipp. l. de vuln. c. XV. 5. 6. XVI. 1. 2. ubi & ῥῆξις κατὰ τὴν ῥαφὴν, *ruptio circa ſuturam* vocatur.

Diacheirismos, διαχειρισμὸς, *tractatio manuaria*, quæ manibus perficitur. Dicitur de medicamentorum præparatione, apud Hipp. l. 2. Ep. ſ. III. 41. A verbo διαχειρίζω, & διαχείζω, manibus aliquid tractare, quod occurrit l. 2. de morb. mul. IV. 11.

Dia-

Diacheomæ, διαχέομαι, ſignificat *diſſipari*, diſcuti. Uſurpavit Hippocr. de tuberculo, lib. 4. Epidem. XXVI. 3. Activum διαχεῖν, *diſcutere*, legitur apud Dioſcor. l. 3. c. 170.

Diachorema, *Diachoreſis*, διαχώρημα, διαχώρησις, a verbo διαχωρέω, generaliter ſignificat omnis generis *Excrementa*, & *Excretiones* e corpore factas, Foeſ. Oecon. p. 162. Gorr. in defin. In ſpecie vero *Excrementa alvi*, & *Excretionem per alvum*, 2. aph.14. 18. ſ. 4. aph. 47. ſ. 5. aph. 64. Vide Dieterich. n. 200. ſeqq. Linden. Ex.XII. §. 253. ſeqq. Dicitur & Lat. Diſtributio.

Diachoriſis, διαχώρισις, διαχωρισμὸς, ſignificat *ſeparationem*, & disjunctionem, a χωρὶς, *ſeorſim*. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 129.

Diachryſu, διαχρυσοῦ, nomen Emplaſtri ad fracturas, *Aureum* dicitur apud Gal. ſup. l. de Dynamidris §. Ad oſſa fracta.

* Diachylon, διαχυλῶν, Emplaſtrum dicitur ex ſuccis compoſitum, emolliens, concoquens. Gal. l. 7. de C.M.P.G. c. 9. Vide & Diſpenſatoria. Variæ ejus in illis occurrunt deſcriptiones.

Diachyſis, διάχυσις, dicitur *Liquefactio*, *Fuſio*. Eſtque corporis ſicci ad humidius alteratio, & permutatio. Contraria eſt τῇ πήξει, *concretioni*, vel *coagulationi*. Humiditas autem corporibus ſiccis inducitur, vel novo humore ſuperinducto, vel reſolutione partium aquearum, quæ antea in corpore latebant compreſſæ, & conſtipatæ; vel diſſolutione partium terreſtrium prius in unum coactarum. Ad primam ſpeciem pertinet *Elixatio*, *Maceratio*. Ad ſecundam *Fuſio*. Ad tertiam *Chylificatio* referri poſſet.

Diachytos, διάχυτος, eſt epitheton vini, quod & ὑπόχυτος οἶνος vocatur, quod paratur uvis in Sole ſiccatis loco clauſo per dies ſeptem in cratibus totidem pedes a terra alte, noctibus a rore defenſis, octavo die calcatis. Ita fieri *optimi odoris*, *ſaporiſque vinum*, teſtatur ex Plin. l.14. c.9. Linden. Exerc. X. §. 118.

Diacinclizo, διακιγκλίζω. Vide *Cincliſmos*.

Diacinema, διακίνημα, dicitur *dimotio*, cum oſſa paulatim exceſſerunt, *prolapſio parva* oſſium, apud Celſ. l. 8. c. 14. Ὀλίσθημα vero *integra* oſſium *prolapſio* vocatur. Hipp. 3. de fract. t. 51. A verbo διακινέω, *dimoveo*, 2. de art. t. 13.

Diacluſma, διάκλυσμα, ſignificat ſpecialiter *collutionem oris* per liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur, & ſub ſe comprehendit *Gargariſmum*, & *Apophlegmatiſmum*, Schr. l. 2. c. 61.

Diacnæo, διακναίω, ſignificat *corrumpo*, lancino, *corrodo*. Dicitur & ἀποκναίω, Hipp. l. 1. de morb. X. 35. lib. 2. de morb. mul. XIII. 13. XV. 11. Significat & *defrico*. Rhod. ad Scrib. n. 55.

Diacochlacon, διακοχλάκων, epitheton *Lactis*, in quo ſilices igniti extincti prius ſunt. Hipp. vocat διακεπυρωμένον, l. 7. Epid. III. 4. Lind. Ex. XVI. §. 82.

Diacoccymelon, διακοκκυμήλων. Vid. *Diaprunum*.

* Diacodyon, διακωδυῶν, eſt *confectio ex capitibus papaveris*, cujus varias formulas veterum tradidit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

Diacolocynthis, διακολοκυνθίδων. Vide *Hiera*.

Diacomizo, διακομίζω, idem quod ἀνακομίζω, *reſtauro*, de quo vide ſupra *Anacomide*, Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 23.

Diacomma, διάκομμα, *diſſectum*, *diſciſſum* ſignificat, etiam a διακόπτω, *diſſeco*. Hipp. 2. prorrh. XXV.

Diacones, διακόνης, nomen Emplaſtri Critonis ex *Cote* parati, ap. Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2.

Diacope, διακοπὴ, *diſciſſionem*, præciſionem, & *diſſectionem* profundam ſignificat, ap. Hipp. 7. aph. 24. l. de cap. vuln. VIII. 6. a verbo διακόπτω, quo frequentius uſus idem 6. aph. 18. 19. 50. Coac. t. 503. Vid. Dieterich. n. 187. Foeſ. Oecon. p. 150. Sumitur pro omni magno, & profundo vulnere, Gal. comm. ad 6. aph. 18.

Diacoprægia, διακοπραιγίας, dicitur medicamentum Topicum e *ſtercore caprino* factum, teſte Blancardo, quamvis nobis non licuerit in Græco authore Medico invenire hoc vocabulum.

† Diacorallium Alexandri, non a Corallo, ſed ab Anagallide appellatum, quia non adſtringit, ſed penetrat. Heurnius Meth. prax. l. 2. c. 15.

Diacorum, διάκορον, confectio ex *Acoro*, ſive *Calamo aromatico* a Meſue excogitata, cujus deſcriptionem, & commendationem Zyvolferianam vide in Diſp. Auguſt. Claſſ. 14.

Diacriſis, διάκρισις, idem quod κρίσις, in morbis humorum ſecretionem, vel excretionem, & *judicationem* denotat. Hippocr. lib. de genitur. V. 8. Verbum διακρίνω, excerno, *ſecerno*, occurrit in Coac. t. 137. & lib. 2. de morb. LXIX. 30. Opponitur τῷ συγκρίνω, quod ſignificat miſcere. Gal. lib. 4. Meth. Med. c. 4. Denotat etiam Chymicam ſolutionem. Vide *Solutio*.

Digitized by Google

· Diacritice, διακριτικὴ, dicitur a quibuſdam facultas *diſcretrix*, vel *ſecretrix*, quæ bonum a malo ſecernat, & dijudicet in morbis, & hanc quintam nonnulli ſtatuunt quatuor miniſtris addendam. Gorr. p. 104. Enimvero exulent in Medicina hæ abſtractivæ ſubtilitates Philoſophicæ.

† Diacroctum, electuarium de Ovo, Plater. de Curat. febrium peſtilentialium Tom. 2. c. 2.

Diacrocu, διὰ κρόκου, διάκροκον, nomen Collyrii ſicci, quod *crocum* recipit, apud P. Ægin. l. 7. c. 16. Gorr. in def. p. 105.

Diacydonium, διὰ κυδωνίων, ſc. μήλων, confectio Stomachica ex ſucco malorum *cydoniorum*, vel *codoneorum*, hodie adhuc uſitatiſſimum, commendatum vero & olim a Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 15. Jung. Diſpenſatoria, ubi & *diacydmiati laxativi* mentio fit.

Diadaphnidon, διὰ δαφνίδων, nomen Emplaſtri, ad extrahendum, & pus movendum, a *baccis lauri* ingredientibus ſic dicti, cujus deſcriptionem vide apud Celſ. l. 5. c. 19.

Diadema, διάδημα, generaliter quidem omnem *faſciam* denotat. Specialiter vero exprimit *faſciam capitis*, ſive *redimiculum*; qualia commendantur in doloribus capitis, ubi futurarum relaxatio metuitur. Foreſt. lib. 9. Obſ. 53. Schol.

Diadexis, *Diadoche*, διάδεξις, διαδοχὴ, dicitur *humorum exceptio*, vel ſucceſſio, vel de parte ad aliam partem tranſitus. Hippoc. 6. Epid. ſect. 2. t. 28. & Aretæus lib. 2. de cur. morb. ac. Vide Foeſ. p. 149. Vocatur & ἔνδεξις, Gor. p. 103.

Diadosis, διάδοσις, communiter *diſtributionem* quidem ſignificat, ut ita idem ſit, quod ἀνάδοσις. Vide *Anadoſis*. Gal. l. 2. de nat. fac. c. 6. Verum denotare quoque poteſt *remiſſionem*, aut *ceſſionem morbi*, a verbo διαδίδωμι, quod in hac ſignificatione ſumpſit Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 22.

Diæresis, διαίρεσις, ſignificat *diviſionem*. A Galeno ſumitur generaliter pro *ſolutione continui*, cujus quatuor conſtituit ſpecies, *vulnerationem*, *contuſionem*, *eroſionem*, *ruptionem*, l. 5. Meth. Med. c. 2. Jung. Diet. Jatr. n. 15. p. 118. Notat & *diſtinctionem*. Gal. l. 9. de Hipp. & Pl. dec. c. 6.

* Diæta, δίαιτα, dicitur *victus ratio*, *vivendi modus*, *ac lex*, *certa victus inſtitutio*, & norma, non in ſolo cibo, & potu conſiſtens, verum in omnibus aliis rebus nonnaturalibus quotidianis, Aere, Otio, Exercitatione, Venere, Somno, Vigiliis, Repletione, Inanitione, Animi Affectibus. Galen. ad Thraſybul. c. 35. 3. in 3. Epidem. t. 9. In *diæta* duo hæc potiſſimum ſunt præcepta, in quibus tota fere vertitur: integram ſanitatem ſimilibus conſervandam: inclinatam autem, & in vitium ruentem prope modico contrariorum uſu corrigendam eſſe. Diſciplina, quæ hanc inſtituit, *Diætetica*, διαιτητικὴ dicta eſt pars artis Medicæ miniſtra, cum quæ ſanis ad imminentes morbos arcendos, tum quæ ægris ad præſentes profligandos debetur. Galen. lib. 11. Meth. Med. cap. 15. Caſtell. & Gorr. Jungat. Dieterich. num. 186. Lind. Exerc. XIII. §. 108. ſeqq. Rhod. ad Scribon. num. 122. Rolfinx. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 14. ſect. 1. c. 1. ſeqq. Dogmat. Noſtr. Medic. Gener. Part. IV. cap. 1. *Diæteticam* olim tempore Homeri minus fuiſſe excultam, refert Lang. lib. 1. epiſt. 51. Verum ex Jamblicho in vit. Pythagor. notavit Rhod. ad Scribon. in not. pag. 17. Pythagoreis in pretio fuiſſe maxime *diæteticam*, Pharmaciam minus probatam. In ſtrictiori ſignificatione pro ſolo victu ſumſit Helmont. tr. victus ratio, & ſobrietatem ſtatuit eſſe totius *diætæ* cardinem, num. 16. ubi ſimul diætæ remedia in curandis morbis infida dixit, & languida, num. 17. 18. verum ratione frivola. Non enim ideo victus ratio præſcribitur in curatione commoda, ut præſens morbi cauſſa per illam tollatur, ſed & ut cauſſæ futuræ proventus inhibeatur. Hinc rectius ſcripſit Scribon. Larg. compoſ. num. 200. Implicitas Medicinę partes inter ſe, & ita connexas eſſe conſtat, ut nullo modo diduci ſine totius profeſſionis detrimento poſſint. Ex eo intelligitur, quod neque Chirurgia ſine *diætetica*, neque hæc ſine Chirurgia, id eſt ſine ea parte, quæ medicamentorum utilium uſum habet, perfici poſſint, ſed aliæ ab aliis adjuventur, & quaſi conſummentur. Jung. Rhod. not. ad h. l. pag. 288. Strictiſſime *diæta* etiam ſignificat *Decoctum diaphoreticum* ex ligno ſancto, & ſimilibus paratum, vel etiam additur epitheton, *Diæta ſudorifica*, vel ſi purgantia addantur, *Diæta Sudorifico-Cathartica*. Blaſ. Medic. Univ. pag. 79.

Diætema, διαίτημα, idem quod *Diæta*, quamvis Gal. præter cibum, & potum reliquas res nonnaturales ita vocaverit, ad Thraſ. cap. 28.

Diaginomæ, διαγίνομαι, ſignificat apud Hipp. *ſuperſum*, vitam retineo, evado. Legitur l. 1. de morb. XXIV. 10. & l. 1. Epid. ſect. 1. t. 19.

Diaglaucium, *Diaglaucin*, διὰ γλαυκίου, eſt nomen collyrii ad incipientes lippitudines, & ophthalmias laudati a Scrib. L. compoſ. 22. ita dicti a *Glaucio* ſucco herbæ, in Syria, & Parthia pronatæ. Ejus vero uſum recentioribus exoleviſſe, recte animadvertit Victor Trincavell. de

Digitized by Google

de cur. part. l. c. 4. notante Rhod. ad d. Scrib. l. in notis p. 61.

* Diagnosis, διάγνωσις, *Dignotio*, eſt præſentium per ſigna cognitio, Galen. c. 1. in prognoſt. r. 5. Rolfink. pro tota Pathologia ſumpſiſſe videtur, in Ord. ac Meth. l. 2. ſect. 1. c. 3. & ſect. 2. c. 1. ſeqq. Plerique omnes inſtitutioniſtæ ad morbos ſaltem reſtrinxerunt, ſed perperam, cum & ſanitatis præſentis per ſigna cognitio ſit ſcitu neceſſaria. Vid. Dogm. noſtr. Part. 3. c. 1. Dogm. 2. & cap. 2. per totum. Signa, quæ hanc cognitionem promovent, dicuntur *Diagnoſtica*, διαγνωστικά, alias & δηλωτικά. Vide *Deloo*. Jung. Dieterich. num. 1. quamvis Linden. proprio auſu, & authoritate vocab. *Diagnoſtica* aliter acceperit pro *Pathognomonicis*, ſive propriis, & demonſtrativis ſignis, Ex. IV. §. 51. contra receptam omnium aliorum ſententiam. Medicus quoque, qui per ſigna rem ſ. vel p. n. dignoſcit, dici poteſt διαγνωστικός, vel διαγνώμων, *arbiter*, vel diſcernendi potens. Diet. d. l.

Diago, διάγω, vel ſignificat vitam duco, *perago*, ut Hippocr. 3. aphor. 18. vel ad morbos refertur tempora ſua *tranſigentes*, lib. 1. Epid. ſect. 1. t. 20. Jung. Foeſ. pag. 148. Dieter. n. 183.

* Diagrydium. Vide *Scammonium*.

Diaisso, διαΐσσω, ſignificat cum impetu tranſeo, *percurro*. Frequenti in uſu apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. XXI. 13. l. 1. de morb. mul. LIIX. 8. l. 2. XXIV. 7. Dolor quoque διαΐσσων πόνος dicitur, qui a parte primario affecta celeriter tranſit cum impetu ad partes vicinas. Gal. l. 2. de L. A. c. 7.

Dialambano, διαλαμβάνω, ſignificat intermiſſionem ſumo, vel *intervallum facio*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 20.

Dialegomæ, διαλέγομαι, Hippocrati ſignificat ſermonem profero articulatum, vel locutionem, quæ etiam ſignum præbet notandum in ægris, uti patet l. 3. Epid. ſ. 3. t. 38. & 73. l. de Carnib. XIX. 1. 9. 12. l. 7. Epid. ſ. 7. t. 2. Coac. t. 228. l. 1. prorrh. ſ. 3. t. 36. ſ. 4. de R. V. I. A. t. 66.

* Dialeimma, διάλειμμα, *intermiſſio*, eſt illud *intervallum*, quo febris ad *infebricitationem*, Gr. ἀπυρεξίαν venit, antequam ſequens annotatio adveniat. Gal. l. de morb. temp. c. 3. Dicitur quidem in ſpecie in febribus ἀπυρεξία, in aliis vero morbis intermittentibus, ut Cephalæa, Epilepſia, Podagra, Calculo, ſimpliciter διάλειμμα, ἀπὸ τοῦ διαλείπειν, hoc eſt ab *intermittendo*. Significat ergo apud Hippocr. εἰλικρινῆ ἄνεσιν, ſinceram, & puram *remiſſionem*. Vide Gal. 4. aph. 43. Datur enim & in continuis quibuſdam febribus quædam mutatio remiſſionem æmulans; ſed non eſt pura, & *plenaria intermiſſio*. Accipitur & generaliter de *intervallis temporis*. Gal. l. de ſan. tu. c. 7. Vide *Intervallum*.

Dialeipo, διαλείπω, *intermitto*. Frequens verbum Hippocr. de *febribus intermittentibus*, quæ dicuntur πυρετοὶ διαλείποντες, & quibus opponuntur continuæ, ſive *non intermittentes*, μὴ διαλείποντες. Utrarumque cauſſam veram præ aliis expoſuit Cl. Th. Willis de febrib. cap. 3. & c. 7. Illarum conſiſtit in ſucco nutritio heterogeneo ſanguini permixto, & tandem ad effloreſcentiam incitante. Harum ratio fundatur in intrinſeca ſanguinis ad efferveſcentiam ob copiam ſulphuream, & ſpirituoſarum portionum exceſſivam diſpoſitione. Aliquando vero & διαλείπειν dicitur de *febribus continuis*, ſuas mutationes, & aliquales remiſſiones particulares periodicas habentibus, teſte Gal. c. 3. in 1. Epidem. t. 2. Διαλείπειν, etiam accipitur de ligaturæ *intermiſſione* in fractura cum ulcere, vel vulnere, ubi ſpatium relinquitur pro ulceris curatione. Hippocr. 3 de fract. t. 5. & 6. ubi διάλειψις, aliis διάληψις legitur, hoc eſt, *intermiſſio deligationis*. Vide & Dieterich. de hoc verbo n. 189. Vide *Intermittens*.

Dialepsis, διάληψις. Vide *Interceptio*, & *Dialeipo*.

* Dialoes, δι' ἀλόης, dicitur de medicamentis *Aloen* baſin habentibus. Ita *Hiera* officin. *Picra* vocatur *dialoes* a Galen. l. 6. de ſan. tuend. c. 7. Ab Ægineta vero dicitur medicamentum in forma ſicca topicum, alias *Catapaſma* dictum, ad ulcera curanda faciens, *Dialoes* l. 7. c. 13. ut & *Collyrium* quoddam, cap. 16.

Dialysis, διάλυσις, *diſſolutionem* ſignificat; & quidem de corpore, & ejus membris denotat *languorem*, & impotentiam ſuæ functionis propriæ, l. 4. Epidem. XXV. 6. cui opponitur σύστασις, *contentio corporis*, firmitas. Galen. 1. in 6. Epid. t. 18. Verbum quoque διαλύω, *diſſolvo*, h. e. languidum reddo, ita accipitur ab Hipp. & præſertim de ventis dicitur, v. g. Auſtro, 3. aph. 17. unde & νότοι διαλυτικοὶ, Auſtri *diſſolventes* corpora vocantur, d. ſ. aphor. 5. Diet. n. 189.

Diamarenatum, dicitur confectio ex ceraſis acidis in pulpam redactis, & per cribrum trajectis, cum ſaccharo, ut & aromatibus parata, unde dividitur in *diamarenatum ſimplex*, & *compoſitum*, apud Schr. l. 4. cl. 1. n. 85. Meminit & hujus medicamenti, contra febrem biliosam commendans, ſed parari ſcripſit ex acinis quibuſdam creſcentibus in Veenlandia, l. 5. Obſ. 7. in Schol.

Dia-

Digitized by Google

Diamastema, διαμάσημα. Vide *Maſticatorium*.

Diameno, διαμένω, *permaneo*, duro, ſignificat. Uſurpavit Hipp. de morbis fixam ſedem ſibi parantibus, 2. aph. 27. 28. Diet. nu. 190. Legitur & t. 6. Ep. ſ. 8. t. 50.

Diamnes, vocatur Barbaris Medicis propria affectio veſicæ, in qua urina egreditur involuntarie, aut ignoratur ejus exitus, ſicut in ſomno. Diſtinguitur igitur a diabete expreſſe a Joh. Anglico Roſ. Anglin. Tom. I. pag. 512. 516.

Diamoron, διὰ μόρων, nomen medicamenti in offic. notiſſimi, ſive *Rob ex Moris* parati, cujus varios parandi modos etiam Galen. tradidit l. 6. de C. M. S. L. cap. 1. Videantur Diſpenſatoria.

Diamotosis, διαμότωσις, idem quod μότωσις, a μοτὸς, lineamentum, quod vulneri inditur. Significat ergo *inſertionem linteamentorum* in cavitatem ulceris. Gorr. p. 106.

Diamperes, διαμπερὲς, διαμπερέως, adverbium uſitatum Hipp. & ſignificat *per totum*, prorſus, 4. de fract. t. 76. l. 2. de morb. LX. 3. lib. de intern. aff. IX. 8. Uſus eſt quoque adjectivo διαπερὴς, *penitus penetrans*, & tranſiens, de dolore, l. 2. de morb. mul. XVII. 3. Vide Foeſ. p. 153.

Diamydao, διαμυδάω, ſignificat nimio humore *marceſco*, & corrumpor. Hipp. de cap. vuln. XXIIX. 2.

Diana, Chymicis ænigmatice dicitur *Argentum Philoſophorum*, *Luna alba*, *Terra virgo*. Libav. Alchym. Pharm. c. 31. *Dianæ arbor* quæ dicatur, Vide *Arbor*.

Dianacathizo, διανακαθίζω, h. e. *colloco ad ſedendum*. Hip. l. 2. de morb. LXXIIX. 15.

Dianancasmos, διαναγκασμὸς, *coactionem*, & per vim alicujus membri reſtitutionem ſignificat. Hippoc. 3. de art. t. 49. ubi quidam διαναγκομένον legunt.

Dianapavo, διαναπαύω, ſignificat *interquieſco*, per intervalla poſt motum vehementiorem quiete reficior. Hipp. 2. aph. 48. & de ſal. diæt. t. 26. Dieter. n. 191. idem quod ἀνάπαυσις. Vide *Anapavſis*.

Dianistesmos, διανιστησμὸς, *jentaculum*, & quidem frugi, ita dictum a ſurgendo. Idem quod ἀκράτισμα. Lang. l. 1. ep. 55.

Dianoea, διάνοια, ſignificat *mentem*, animum, ratiocinandi facultatem. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. 5. aph. 33. Coac. t. 448. & l. 7. Epid. l. 14. Vide *Animus*. Dieter. n. 192. Aliquando & προαίρεσιν, *conſilium* denotat *præmeditatum*. Ita natura dicitur agere ἐκ ἐν διανοίης, *non ex præmeditato*, l. 6. Epid. ſ. 5. t. 2. Foeſ. Oec. p. 153.

Dianoema, διανόημα, *cogitationem* ſignificat, deque ægrorum imaginationibus, & perceptionibus animi Medico probe conſiderandis ſumitur ab Hipp. lib. 1. Epid. ſ. 3. t. 1. Vide *Imaginatio*.

Dianoseo, διανοσέω, *morbum traho* cum varietate afflictionis ſignificat, apud Hippoc. 1. prorrh. ſ. 3. t. 7. 26. 32. Foeſ. d. l.

Diantæos, διανταῖος, ſignificat *adverſus*, ex adverſo penetrans per totum, nullibi conjunctus. Dicitur de tendinibus, vel τόνοις nervoſis vertebrarum, apud Hipp. 3. de artic. t. 31. item de habena cum duobus ſeparatis loris, t. 49. de laqueo, cum binis appendicibus adverſis in inſtrumento, quod dicitur γλωσσοκόμιον, Gal. l. 7. de U. P. c. 14.

Diantlizomæ, διαντλίζομαι, *valde laboro*, *tanquam in ſentina* haurienda. Uſus Hipp. in præcept. VI. 25.

† Diapasma, ſeu pulvis cicatrizans. Rod. a Caſtro de morb. mulier. lib. 1. ex myrrha cenſet Servius de odoribus p. 123. Hac voce uſus Martialis l. 1. in quem locum Calderinus ex Plin. notat, eſſe unguentum ex ſiccis odoribus. Vide Gorr. definitiones medicas in A. & H. Adr. Jung. nomenclator. n. 320. Cornarius in lib. 8. cap. 1. de medicamentis ſecundum loca. Latinis Aſpergo, apud Anonymum in Sylva medicamentorum, comp. c. 16. ad Fortunatum Scacchum myrhot. c. 2. & Petri la Sien Nepent. Hom. p. 69.

Diapasma, διάπασμα, idem quod κατάπασμα. Vide *Catapaſma*.

* Diapedesis, διαπήδησις, Lat. q. d. *Perſultatio*, *Tranſudatio*, eſt ſpecies viarum, vel meatuum relaxatorum, ceu cauſa morborum in cavitatibus apertis, conſiſtens in vaſorum tunicis extenuatis, & rarefactis, ut ſeroſæ ſanguinis portiones tranſire poſſint. Galen. lib. 3. de cauſſ. ſymptom. cap. 2. Fit ergo ex tunica rareſacta, ſanguine vero tenuato, unde tranſcolatur ſanguis, & ſudoris, aut roris more tranſmittitur, lib. 5. Meth. Med. cap. 2. Differt ab *Anaſtomoſi*, in qua tum majorum vaſorum ora aperiuntur, tum ſanguis cum impetu, & copia prorumpit. Quod ſi contigerit aliqua διαπηδήσεις, apertis etiam vaſorum oſculis, vaſa quidem omnino exigua ſunt, ex quibus ſanguis copioſus, & cum impetu emanare non poteſt.

Diapegmata, διαπήγματα, διάπηγα, dicuntur in Chirurgicis inſtrumentis veterum majoribus *intercolumnia*, ſive partes tranſverſariæ, ad crurum, laterumque compaginem firmandam. Gorr. 9. p. 107.

Diapeplegmenos, διαπεπληγμένος, ſignificat *divaricatus*, digreſſus. Dicitur de cruribus,

bus, Hippocr. prognoſt. ſect. 1. t. 18. Gorr. De hujus vocabuli varia lectione vide C. Hofm. comm. in Galen. de U. P. num. 147. a verbo διαπεπλῆσθαι, quod etiam denotat *divaricari*, vel cruribus diductis jacere. Galen. cap. 2. de fract. t. 70.

Diaperæotheis, διαπεραιωθεὶς, *tranſmiſſus*, tranſiens. Dicitur ab Hipp. de murmure flatuoſo. Coac. t. 282.

* Diaphanes, διαφανής, proprie *pellucidus*, lucidus, tranſparens ſignificat. Dicitur de urinis, Hippocr. 4. aphor. 72. Coac. t. 579. Dieterich. num. 199. de venis, lib. 6. Epidem. ſect. 3. t. 22. de auribus præ ſiccitate pellucentibus, Coac. t. 192. Deinde denotat etiam valde candens, & *ignitum*, & uſurpatur de cauteriis ferramentis ignitis, 1. de artic. t. 44. lib. de hemorrhoid. 23. V. 4. unde & ſimpliciter διαφανέα dicuntur, l. de Viſu lib. 17. Ita de furni teſtis candefactis uſurpatur lib. 2. de morb. XLIV. 17. A priori ſignificatione *lapis* quoque *Specularis* dictus fuit διαφανὴς, quod vitro ſimilis tranſluceat. Unde & laminæ illius antiquitus vitri loco feneſtris infertæ fuerunt, teſte Galen. lib. 9. de Admin. Anatom. cap. 3. Ejus virtutem vero ſine morſu exſiccantem, præſertim ſi uſtus fuerit, laudat lib. 4. de C. M. P. G. cap. 1. Videatur & Chiocc. Muſ. Calceolar. ſect. 3. pag. 281. ſeqq. *Diaphanitatem* omnibus rebus ineſſe, dixit Parac. tr. de morb. color.

Diaphero, διαφέρω, verbum eſt πολύσημον, & variæ ſignificationis apud Medicos Græcos. Communiter enim denotat *diſcrepo*, differo, uti paſſim apud Hippocr. videre eſt, præſertim l. 1. de morb. XI. 50. 55. & alibi. Porro ſignificat *duro*, l. de intern. aff. XIII. 18. item *perfero*, tolero, ibid. & XLIII. 19. lib. 5. Epidem. VII. 15. Ulterius ſumitur pro *tranſmittere* ad diverſa loca materiam, delegare, l. 4. de morb. VII. 12. Tandem etiam pro *confero* ponitur, & idem ſignificat, quod συμφέρω, 5. aph. 22. Vid. Foeſ. Oec. p. 160.

Diapheugo, διαφεύγω, ſignificat *effugio*, evado, ſupero. Hipp. 5. aph. 6. & 10. 7. aph. 50. Coac. t. 367. quamvis & in aliis ſimpliciter φεύγω, poſuerit, v. g. t. 379. 380. Dieter. Jatr. n. 201.

Diaphlyxis, διάφλυξις, notat effuſionem, *perfuſionem*, humectationem, a verbo διαφλύω, perfundo, humecto. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 761. Gorr. p. 109.

Diaphoenicon, διὰ φοινίκων, dicitur *medicamentum ex palmulis*, vel dactylis. Eſtque vel internum, *Confectio de dactylis*, apud Meſuen diſtinct. 3. de Electuariis fol. mihi 114. b. Vel Externum, Emplaſtrum Stomachicum, calidum, & frigidum, Meſuæ in Diſpenſat. Auguſt. Meminit & Emplaſtri, διὰ τῶν φοινίκων Gal. l. 1. ad Glauc. c. 14.

Diaphoenissomæ, διαφοινίσσομαι, ſignificat *rubeſio*, aut colore puniceo inficior. Hip. Coac. t. 489.

Diaphonia, διαφωνία, ſignificat *diſſenſionem*, diſcordiam, quam in Medicis abeſſe debere, monet Lang. ex Gal. l. 1. ep. 26. quia ignorantiæ ſuſpicionem gignit.

Diaphora, διαφορά, *Differentia*, dicitur notio, qua in Medicina ſanitas, vel morbus ab alia ſanitate, vel morbo diſcrepat. Dicuntur interdum & *modi*, *ſpecies*. Dividuntur communiter in *Eſſentiales*, & *Accidentales*, quamvis perperam a pleriſque Inſtitutioniſtis antiquioribus ad Morbum ſaltem relata fuerit hæc diſtinctio, cum & ſanitatis dentur *differentiæ Eſſentiales*, & *Accidentales*. Vid. Dogmat. Noſtr. Part. I. c. 3. 4. Part. II. cap. 36. Rolfink. etiam excogitavit diviſionem *Differentiarum*, deſumptam a ratione cauſſæ formalis, materialis, & efficientis, quam vide in Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 2. ſect. 3. c. 113. Generalior acceptio de *differentiis* ætatum, corporum, regionum cuilibet nota eſt, & patet ex verbo διαφέρω. Vide *Diaphero*.

Diaphoresis, διαφόρησις, in genere omnem evacuationem, quæ per habitum corporis, & poros cutaneos fieri poteſt, ſignificat; non modo *inſenſibilem Evaporationem*, quæ ἄδηλος διαφόρησις, ἡ διαπνοή, *inſenſibilis tranſpiratio* vocatur, & portiones vitioſas ſub ſpecie halitus evacuat, Galen. lib. 11. Meth. Med. cap. 16. ſed etiam quæ fit *per ſudorem*, & ſenſibiliter; unde & medicamenta ſudorem moventia διαφορητικά, *diaphoretica* hodieque appellari ſolent. Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 9. ſect. 1. c. 1. Suntque duplicia: Alia, quæ per rarefactionem, & ſpirituaſcentiam adauctam operantur, cum *Attenuantibus* convenientia: Alia, quæ figendo, nimiam ebullitionem compeſcendo agunt, cum *Præcipitantibus* coincidentia. De his medicamentis legatur Vvillis Pharm. Rat. P. I. ſect. 5. c. 1. & 2.

Diaphoros, διάφορος, præter communem ſignificationem, qua denotat *differens*, *diſcrepans*, a διαφέρω, ab Hippocrate quoque accipitur pro eo, quod ad rem facit, quod *multum intereſt*, & magni momenti eſt, 1. de art. t. 70.

Diaphrades, *Diaphradeos*, διαφραδὴς, διαφραδέως, aperte, *liquido*. Hipp. de loc. in hom. IV. 4.

* Diaphragma, διάφραγμα, *Septum tranſver-*

verſum dicitur, quod Antiqui φρένες appellarunt, quia, ut putant aliqui, eo inflammato, mens ægrotat, quamvis veritatem hujus aſſerti in dubium vocaverit Willis tr. An. Brut. Part. Barth. c. 10. Dictum vero *diaphragma*, quod mediam, & infimam corporis regionem, h. e. thoracem, & abdomen, διαφράττει, h. e. *dividit*, quaſi ſeptum quoddam medium. Eſtque muſculus rotundus, obliquus, in medio membranoſus, vel nervoſus, in circumferentia carnoſus, palmarium reſpirationis organum; cujus prolixiorem deſcriptionem videre licet in ſcriptis Anatomicis, v. g. Barthol. l. 2. Anatom. c. 3. Porro vocabulum hoc *diaphragma* aliis tribuitur partibus, ob aliquam ſimilitudinem, v. g. Interſtitio illi in faucibus ad gurgulionem, vel uvulam, Hippoc. l. 2. Epid. ſect. 2. num. 86. *Septo* in naribus, Gal. c. 1. in 6. Epid. t. 4. *Septo laxo*, & rugoſo, quo ventriculi cerebri diſtinguuntur, Barthol. l. 3. An. c. 6. *Membranæ tympani* in aure, Id. d. l. c. 9. Et *mediaſtinum* dicitur διαφράττων ὑμὴν, Gorr. in def. p. 109.

DIAPHRATTON, διαφράττον. Vide *Diaphragma*.

DIAPHROS, διάφρος, idem quod ἀφρίζων, *ſpumans*. Gal. in Exeg.

* DIAPHTHORA, διαφθορά, generaliter quidem omnem *corruptionem* ſignificare ſolet. Specialiter vero apud Hipp. notat *Abortum*, ſeu fœtus corruptionem, & coincidit cum φθορά, vel ἀποφθορά. Vide *Abortus*. Occurrit hæc vox apud Hippoc. Coac. t. 515. 516. & l. 1. de morb. mulier. X. 17. Ita & verbum διαφθείρω, ſignificat *Abortio*, vel fœtum corrumpo. Hipp. 5. aph. 53. l. 1. de morb. mulier. XXXVII. 2. XCIIX. 9. l. 7. Epid. XXII. 4. XXXVII. Jung. Dieter. num. 202. *Corruptio* quoque *ciborum* in ventriculo dicitur διαφθορά, Gal. l. 2. de L. A. c. 1.

DIAPHYSIS, διάφυσις, ſignificat *interſtitium*, intervallum, ſeptum, diſcrimen, ſpatiorum intercapedinem. Hippoc. l. de arte XVII. 19. 2. de fract. t. 37. in Mochlici principio, vel juxta Lin. edit. de oſſib. III. 6. 10. IV. 10. in quibus tamen locis potius prominentiam aliquam, vel partem ſolidam proceſſus modo prominentem ſignificare arbitramur, cum Fallopio in Obſerv. Anatom. Tom. I. Op. p. 362. Paræus διάφυσιν dici vult Ligamentum tertium, quo os tibiæ firmatur in articulo cum oſſe femoris, l. 5. Chir. c. 36. Dicitur & de *pediculo*, ex quo fructus arboris inhæret ſurculo, & dependet, l. de octim. part. IV. 12.

DIAPLASIS, διάπλασις. Vide *Conformatio*. In ſpecie vero ita dicitur a Chirurgis fracti oſſis compoſitio ejuſmodi, uti comminuti oſſis extrema ſe contingant, & omnes ejus partes ſibi ex adverſo collocentur, & in priſtinam unitatem reducantur. Gal. 1. de fract. t. 1. Gorr. pag. 107. Verbum διαπλάττω, & διαπλάττομαι, & *conformare*, & partem in ſuum locum reſtituere ſignificat. Gal. 2. de artic. t. 46. Foeſ. pag. 54.

DIAPLASMA, διάπλασμα, Dioſcoridi unctio, vel fomentum toti corpori illitum, notante Scapula in Lex. quamvis locum Dioſcoridis reperire non potuerimus.

DIAPLESSOMÆ, διαπλήσσομαι, i. e. *Divaricor*. Vide *Diapeplegmenos*.

DIAPLOCE, διαπλοκή, dicitur *implicatio*, & ſumitur pro ſuccorum, qui ad alimentum idonei futuri ſunt, miſcella, ac permixtione. Hipp. l. de Alim. III. 5.

† DIAPNE, Mictio involuntaria. San. Barolit. de ard. urinæ.

DIAPNOE, διαπνοή, ſignificat *perſpirationem*, ſive *tranſpirationem*, quando per corporis habitum, & poros cutaneos aer ſubit, & rurſus expiratur una cum effluviis vaporoſis, aut fuliginoſis. Dicitur & ἄδηλος διαπνοή, *inſenſibilis perſpiratio*, quod hi motus obſcuri ſint, & nativi caloris beneficio per occulta cutis ſpiracula tententur, cujus meminit Gal. 2. aph. 28. & in l. de ſal. diæt. t. 2. fin. *Diapnœam* vocat Helmont. & diverſam a ſudore eſſe oſtendit tr. Tumul. peſtis, §. Præparata ſedes.

DIAPOREMA, διαπόρημα, idem quod ἀπορίη, *anxietatem*, æſtuationem, & corporis jactationem inquietam ſignificat. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44.

DIAPRESSOMÆ, διαπρήσσομαι, Jon. pro διαπράσσομαι, ſignificat *conficio*, perficio, exequor, *perago*. Frequenti in uſu apud Hipp. l. 1. de diæta XXXI. 10. l. 2. IIX. 6. 21. l. de Inſomniis l. 8. 11. l. de fiſtul. II. 15. In ſpecie de actu Venereo ſumitur, l. 2. prorrh. IIX. 16.

DIAPRUNUM, vel *Diaprunis*, διακοκκυμήλων, nomen confectionis ex *Prunis*, vel Electuarii, & quidem vel ſimplicis alterantis, vel compoſiti laxantis, & ſolutivi. Vide diſpenſatoria Norimb. & Auguſt. *Diapruni ſolutivi* uſum reprobat, ceu deterioris commatis, Linden. Ex. XII. §. 128.

DIAPSYCHO, διαψύχω, ſignificat proprie *refrigerare*. Verum Linden. exiſtimat, etiam aliquando denotare *Exſicco*, Exerc. V. §. 104. Enimvero mihi non videtur neceſſaria expoſitio coacta, & violenta in illo loco Athenæi, cum revera quoque cibi fortiores, quales ſunt calidiores, per frequentiorem coctionem refrigerentur, diſſipatis portionibus calidis.

† DIAPTERNES, medicamentum ex perna, & caſeo, Guil. Bud. de morb. attic. curandis.

Diapterosis, διαπτέρωσις dicitur Erotiano in Onomaſt. p. 37. F. *Aurium repurgatio*, quod purgandis auribus interdum pennas adhibeamus, ut tibicines repurgandis tibiis. Alioqui διαπτέρωσις notat alarum expanſionem, & eſt idem quod διάπτυξις. Verbum διαπτερῶσαι etiam ſignificat *alas expandere*, explicat Hip. 3. de R. V. I. A. t. 26. Foeſ. Oec. p. 155.

* Diapyema, *Diapyeſis*, *Diapyon*, διαπύημα, διαπύησις, διάπυον, *ſuppuratum*, & *ſuppurationem* ſignificat, 7. aphor. 45. Prognoſt. ſect. 1. t. 31. & 40. Verbum διαπυέω, *ſuppurare* notat, 4. aph. 82. & 5. aph. 47. Vide Dieterich. num. 163. 194. Unde & medicamenta *ſuppurantia*, διαπυητικὰ vocantur, ſuntque moderate calida, & humida, alias *Maturantia* dicta. Gorr. pag. 107. Verbum διαπυΐσκω, idem quod ἐμπυΐσκω, *ſuppuro*, Vide apud Gal. de tum. p. n. cap. 3.

Diarceo, διαρκέω, idem quod βοηθέω, *ſuccurro*, auxilium fero, ſuppetias affero, ſignificat apud Erotian. in Onom. p. 38. d.

* Diarius, ἐφήμερος. Vide *Ephemerus*.

Diaromaticum, vocari poteſt medicamentum ex aromatibus compoſitum. Legitur apud D. D. Ludovici differt. I. Pharmac. p. m. 56.

Diarrhage, διαῤῥαγὴ, *diſruptionem* ſignificat, uſurpaturque de oſſibus ad tempora ab Hipp. Coac. t. 188.

Diarrhectus, διάῤῥηκτος, i. e. *Diſruptus*, a διαῤῥήγνυμι, diſrumpo. Dicitur & Lat. *directus* de Liene, apud Plaut. Curcul. a. 2. ſ. 1. de quo verbo vide Lind. Ex. IV. §. 71.

Diarrhepo, διαῤῥέπω, ſignificat *divergo*, vel in utramque partem inclino. Dicitur de iis, qui ob cruris brevitatem, dum ambulant, in utramque partem inclinare, & propendere coguntur. Hipp. 3. de art. t. 94.

Diarrhodon, διάῤῥοδον, medicamentum ex *Roſis* dictum, vel internum, vel externum. Inter notiſſima Confectio, vel ſpecies ſunt ſpecies *diarrhodon* Abbatis, in diſp. Nor. & Aug. Inter cetera plura occurrunt hoc nomine *Collyria*, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. Gorr. p. 108.

* Diarrhoea, διάῤῥοια, *alvi profluvium*, in genere ſignificat præternaturale. Galen. in def. & 1. progn. t. 28. Specialius vero denotat alvi fluxum diſtinctum a dyſenteria, Fluxu hepatico, Lienteria, & aliis. Et poteſt deſcribi, quod ſit frequens, largior, & diuturna excretio fluidorum, ſeroſorum, & bilioſorum excrementorum, cum utilibus permixtorum, magis, vel minus acrium, cum vel ſine febre, torminibus, proveniens a bile ſalina longius e vaſis ſuis ad inteſtinum duodenum effuſa, cum ſucco pancreatico, maſſam chyloſam e ventriculo exeuntem nimis colliquante, & ad excretionem inteſtina ſtimulante. Præter veteres authores Hipp. 3. de diæt. XII. 248. & Gal. videantur Dieter. n. 195. Linden. Ex. VII. §. 95. Th. Willis de febr. c. 10. & Pharmac. Rat. P. I. ſ. 3. c. 3. Fr. de le Boe Sylvius l. 1. Pr. Med. c. 11. §. 7. c. 13. §. 5. 6. ſeqq. *Diarrhæa* in Urina. Vide *Diabetes*. Διάῤῥοια τοῦ σπέρματος, vocatur profluvium ſeminis præternaturale, quod alias *Gonorrhæa* dicitur. Moſchion. de morb. mul. c. 138.

* Diarthrosis, διάρθρωσις, *Dearticulatio*, dicitur aliquando generatim omnis oſſium compoſitio ad motum voluntarium comparata, Latine *Junctura*. Sed nonnunquam ſpeciatim ſumitur pro ea oſſium commiſſura, quæ motum inter ſe evidentem habet. Gal. 2. de art. t. 9. Vide *Abarticulatio*. Jung. Foeſ. p. 156. C. Hofmann. in comm. ad Gal. de U. P. num. 658. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 1. ubi tres ſpecies διαρθρώσεως conſtituit, ἐνάρθρωσιν, ἀρθρωδίαν, γίγγλυμον, de quibus ſuo loco. Vocatur & προσάρθρωσις.

Diaschis, διασχὶς, *diſciſſionem*, diviſionem aliquam ſignificat. Dicitur de vena diviſa, apud Hipp. 3. de fract. t. 63.

Diaschon, διασχὼν, οῦσα, ὸν, ſignificat penetrans, perrumpens. Legitur de oſſibus coſtarum fractis, quæ ad thoracis interiorem cavitatem non penetrant. Hipp. 3. de art. t. 55. item de venis, l. de ven. XXVI. 2.

Diascinci, vel *Diaſcinco*, διὰ σκίγκου, epitheton *Antidoti Mithridatis*, Eupatoris, a baſi *Scinco* ita dicti, qua uſus eſſe Rex adverſus venena, legitur apud Galen. lib. 2. de Antidot. cap. 9.

Diascordium, eſt uſitatiſſima Antidotus in officinis, cujus Author primus fuit Hier. Fracaſtorius, & revera ipſis prolixioribus, & ſatis inconcinne compoſitis Antidotis aliis longe anteferenda. Deſcriptio occurrit in diſpenſatoriis, neque negligenda in illam animadverſio Zwolf. Sylvius tamen in minori doſi multo efficaciorem deſcriptionem Diaſcordii excogitavit, & poſteritati reliquit, quæ extat l. 1. Prax. c. 58. §. 22. ſeqq. ut & in Morleii Coll. Ch. Leid. c. 154.

Diasesagmenos, διασεσαγμένος, per totum *refertus* ſignificat, a διασάττω, i. e. *confertim impleo*, refercio. Dicitur de arteria valde repleta, ceu cauſſa pulſus pleni, apud Gal. l. 4. de dign. pulſ. c. 8. Idem quod ναστὸς, vel ναστότητος.

Diasetho, διασήθω, ſignificat *cribro*, incerno. Unde διαττᾶσθαι, *incernere*, quod legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXV. 4.

Diasmy-

Digitized by Google

Diasmyrnon, vel *Diaſmyrnes*, διασμύρνης, διάσμυρνον, epitheton Collyriorum, quæ multum recipiunt σμύρνης, i. e. *myrrhæ*. Gal. l. 9. de S. F. §. Sang. columbæ, & l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Scrib. Larg. n. 26. ad quem locum vide Rhodii notas p. 65.

Diaspao, Διασπάω, ſignificat *divello*, non evello, apud Gal. l. 1. de U. P. c. 7. notante C. Hofmann. in comm. n. 1143. Διάσπασις *diſperſionem* notat, vel diſtractionem, *divulſionem*. *Divulſio* inter cauſſas morbificas relata eſt vera diviſio, ſeu diſtractio, ac remotio a contactu, ejus ſenſus veluti undas in nervis facit, & flexiones fortiores, dependetque a ſtimulo divellente. Laur. Bellin. de ſang. miſſ. in Opuſculis p. m. 170.

* Diaspermaton, διὰ σπερμάτων, nomen medicamenti Topici, vel *Malagmatis* ita dicti, quod *ſemina* recipiat, præſertim Fœnugræcum. Gal. l. 7. de C. M. P. G. t. 7. Meminit tamen idem alterius interni, uti videtur, remedii *diaſpermaton* dicti, quod vim narcoticam obtinuit, quamvis deſcriptionem non addiderit, l. 5. M. M. c. 13.

Diasphage, *diaſphaxis*, διασφαγή, διάσφαξις, proprie denotat *hiatum in muro* interrupto, aut diruto. Sumitur & tamen latius pro omni interſtitio, aut *Separatione*. Uſus Hipp. lib. de Loc. in hom. VIII. 5. & lib. 2. Epidem. ſect. I. 69. *Fiſſura* illa *in Hepate*, ubi vena umbilicalis ingreditur, ab Herophilo dicta fuit διασφαγή, teſte Galen. lib. 6. Adm. Anatom. c. 8. Vid. C. Hofmann. comm. in Galen. de U. P. num 1077.

Diasphyxis, διάσφυξις, ſignificat *pulſationem* arteriarum, & ita idem quod σφυγμὸς, Hipp. l. de Alim. X. 15.

Diastasis, διάστασις, in genere *diſtantiam*, dimenſionem, diſparationem ſignificat. Numerantur vero tres *dimenſiones*, vel διαστάσεις, in latum, longum, & profundum. Galen. l. de pulſ. ad tyron. c. 2. Specialiter vero ſumitur de *oſſium diductione*, quæ vel per ſuturam, vel coalitionem mutuam juncta eſſe debent. Hippocr. 3. de fract. t. 63. Galen. c. 2. de artic. t. 1. & in defin. Medic. Interdum dicitur διάστημα, c. 3. de iis, quæ in med. t. 31. Hoc vocab. Διάστημα aliter tamen exponit in Exeg. dict. Hippocr. quod notet corporum ipſorum compoſitionem, vel compagem laxam lanis ſimilem. Eadem vox Hippocr. ſumi videtur pro intervallo, in quo Medicus ab ægro diſceſſit, lib. de dec. orn. XII. 7. aut pro intervallo morbi, quo mutari ſolet. Vox vero Διάστασις interdum *diſtenſionem*, & porrectionem convulſivam ſignificat. Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 26. Venarum *diſtenſiones* vocat etiam διαστασίας. Aret. l. 2. acut. c. 2. Ventriculi διάστασιν l. eod. c. 7. Aliquando idem notat, quod διαστολή, Galen. l. 4. de diff. pulſ. c. 8. 9. & 17. Iſung. Foeſ. Oec. 157. Vide *Interſtitium*.

Diastema, διάστημα. Vide *Diaſtaſis*. *Interſtitium*.

* Diastole, διαστολή, *Dilatationem*, & *Diſtenſionem* ſignificat, & diverſis rebus tribuitur. Communiter dicitur de motu arteriæ, quando a cordis ſyſtole impulſo ſanguine diſtenditur, qui motus dicitur *Pulſus*. Vide *Contractio*. Deinde de Corde ipſo dicitur. Eſt nihil aliud, quam reditus ad naturalem ſtatum cum dilatatione, poſt præcedentem ſyſtolen, ventriculorum quidem cordis, ut ſanguinem iterum ex auriculis expreſſum recipiant; auricularum vero, ut ex principiis Venarum Cavæ, & Pulmonalis admittant. Walæus de motu chyl. in Anatom. Barthol. edit. ult. pag. 785. ſeqq. Hanc *dilatationem* propterea motum cordis accidentarium vocavit, ejuſque potius paſſionem, quam actionem Bartholin. l. 2. Anatom. c. 6. pag. 371. In genere quoque διαστολή dicitur omnis *elevatio*, & *extenſio in longum*, *latum*, & *altum*, cordis, cerebri, & membranarum, in ſenſum tactus cadens. Gal. in defin. διαστολαὶ quoque vocantur Empiricis ſermones, quibus proprium quid a communi diſtinguitur, alias διορισμοὶ dicti. Gal. c. 1. de R. V. I. A. num. 18. Vid. Foeſ. d. l.

Diastoleus, διαστολεὺς, idem quod διαστομωτρίς. Foeſ. Oec. p. 413. ſeqq.

Diastomotris, διαστομωτρίς, ſcil. μήλη, in maſculino διαστολεὺς, generaliter omne inſtrumentum dilatatorium ſignificat, qualia ſunt *Speculum Oris*, *Ani*, *Uteri*, quorum effigies vide in Chirurgicis, Aquapendente, Paræo, Sculteto, & aliis. Specialiter vero de *Specillo*, quo *Os* clauſum diducitur, accipi poſſet. Vid. Gal. in Exeg.

Diastremma, διάστρεμμα, διαστροφή, ſignificat *perverſionem*, *diſtorſionem* membri, eſtque ſpecies luxationis, qua non ea modo, quæ juxta articulum ſunt, nervoſa, ſed & ipſe articulus leviter depravatur, ſuaque ſede commovetur, vulgo *Berrendug*. Leguntur apud Hipp. l. 2. prorrh. XVI. 24. Coac. t. 221. Eadem notione & talia membra διεστραμμένα, 2. de iis, quæ in medic. t. 73. a verbo διαστρέφεσθαι, quod ſignificat diſtorqueri, perverti, apud eund. 4. aph. 49. prognoſt. ſect. 1. t. 10. Coac. t. 218. l. 2. prorrh. XVI. 18. Vid. Dieterich. num. 197. *Diſtorſiones* in recens natis infantibus refert Fallop. ad luxationes, & prolixius eas exponit tract. de Luxation. cap. 15. Tom. II. pag. 87.

Diastrephome, διαστρέφομαι. Vide *Diaſtrema*.

Digitized by Google

DIASULPHURIS, Epitheton Medicamentorum internorum, & externorum compoſitorum, a Mart. Rulando præſertim excogitatum, v. g. *Balſamum Diaſulphuris*, ſive Oleum, item *Emplaſtrum Diaſulphuris* ejuſdem. Utriuſque ſæpiſſime mentio fit in Curationibus illius Empiricis, v. g. Cent. I. Cur. 83. ſeqq. & alibi. Deſcriptiones quoque proponuntur a Morleo Coll. Chym. Leid. c. 445. 446. an vero genuinæ ad mentem primi Authoris, nolumus determinare. Ita *Tincturam Diaſulphuris* Jac. le Mott. tradidit, quæ legitur d. l. c. 439.

DIATASIS, διάτασις, id eſt *Diſtentio*, vel *Diſtenſio*. Dicitur de membris in fractura, quando ab inferiore parte intenduntur, & a ſuperiore continentur. Hipp. 3. de iis, quæ in med. t. 19. 22.

DIATECOLITHU, διὰ τηκολίθου, nomen medicamenti, vel Antidoti, ita dicti a *lapide Judaico*, Gr. τηκόλιθος, qui ingreditur, apud Æg. l. 7. c. 11.

DIATESSADELTON, dicitur *Mercurius præcipitatus* a Rul. & Johnſ. Vide *Diacelt ateſſon*.

* DIATESSARON, διατεσσάρων, epitheton medicamenti compoſiti ex quatuor ſimplicibus. Eſtque vel *Internum*, quod deſcripſit Ægin. l. 3. c. 77. & in officinis *Theriaca diateſſaron*, quæ ferme palmam præripit Theriacæ Andromachi, ob majorem ſimplicitatem. Vid. Animadv. Zwolferi ad Diſp. Aug. vel *Externum* Emplaſtrum, quod videre eſt apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 14.

DIATETTIGON, διὰ τεττίγων, i. e. medicamentum ex Cicadis, Epitheton Antidoti nephriticæ, ap. Ægin. l. 7. c. 11.

DIATHESIS, διάθεσις, ſignificat *diſpoſitionem*, aut conſtitutionem alicujus corporis. Et Græcum, & Latinum vocab. uſitatiſſimum eſt in Medicina, ſed ſub diverſa notione. Receptiſſima eſt ſignificatio, quæ denotat *facultatem*, & *affectionem*, vel ſec. vel præter naturam; conſtituitque genus ſanitatis, & morbi; de quo vid. Dogm. noſtr. P. I. c. 2. dogm. 2. & P. II. c. 2. d. 2. Confer, ſi placet, ad C. Hofmann. Apol. pro Gal. l. 3. p. 1. ſ. 1. c. 4. ſeqq. & animadv. in Montan. c. 1. & 2. Interdum late ſumitur, complectens morbum, cauſſam, & ſymptomata: interdum ſtrictius, pro diſpoſitione, vel conſtitutione morboſa, quæ eſt adhuc in fieri, vel in principio, nondum conſummata, Gal. 4. in 6. Epid. t. 3. Huic opponitur *diſpoſitio permanens*, l. de diff. ſympt. c. 1. Sumitur etiam pro σχέσ, vel habitudine, l. ad Thraſyb. c. 12. Complicatos quoque affectus a Græcis vocari διαθέσεις, teſtatur Lang. l. 1. ep. 4. *Diatheſes*, & Symptomata pro uno eodemque habuit Helmont. tract. ignot. hoſp. morb. n. 66.

DIATHERMAENO, διαθερμαίνω, idem quod θερμαίνω, *Calefacio*. Videtur tamen præpoſitio διὰ augere ſignificationem, & *excalefactionem*, ſive intenſiorem calorem indigitare. Hipp. 7. aph. 51.

DIATHESMOS, διάθεσμος, notat *diviſionem*. Erot. Onom. p. 35. a.

DIATRECHO, διατρέχω, *percurro*, pervenio cum celeriori motu. Hippocr. l. de intern. aff. XLII. 15.

DIATREPOMAE, ſignificat *commoveor*, perturbor, deterreor. Hipp. l. 5. Epid. XXX. 22.

DIATRETOS, διάτρητος, i. e. *Perforatus*. Gal. de hamo uſurpavit, l. 8. Anat. adm. c. 4.

DIATRIBO, διατρίβω, tero tempus, cunctor, moror, *protrabo* ſignificat. Hipp. l. de vuln. cap. XXVII. 2. Subſtantivum διατριβὴ, *mora*, notat *converſationem*, vel commorationem cum alio, l. de Medico XI. 8.

* DIATRION *piperem*, τὸ διὰ τριῶν πεπέρεων, nomen Specierum, vel Confectionis Stomachicæ, quæ recipit *tria Piperis genera*, longum, album, & nigrum. Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 5. Vide *Diſpenſatoria*.

* DIATRITARIUS. Vide *Diatrite*.

* DIATRITE, *Diatritos*, διάτριτος, id eſt *triduana inedia*, unde *Diatritarii* dicebantur, qui eam præceperant, item *Theſſalii*, ab authore Theſſalo, Methodicæ ſectæ chorago. Inventum fuit Empiricorum, conſiſtens totum in victus ratione, quam ita inſtituebant in omnibus ægris, ut primum in quarto die ipſos cibarent, poſt in ſexto, mox in octavo, deinde in decimo. Prima quidem cibatio poſt primam *diatriton*, deinde alternis diebus. Gal. 4. M. M. 4. Sed nugas eas, & deliramenta multis in locis ridet.

DIAULODROMOS, διαυλόδρομος. Vide *Diaulos*.

DIAULOS, δίαυλος, ſignificat curſum reciprocum, revertentem, ac recurrentem. Dicitur & Circenſis, cum quis ad metam perveniſſet, flectens eo rurſus recurrebat, unde curſum inceperat. Pertinet ad exercitationes corporis, & motus concitatiores, & meminit Hipp. l. 1. de diæta XXXIV. 12. l. 2. XLI. 12. l. 3. IX. 9. XXIII. 5. Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & l. 16. c. 2. Qui tales curſus exercebant, vocabantur διαυλόδρομοι, aut dicebantur διαυλοδρομεῖν, *diaulon* currere, *curſum Circenſem* peragere. Foeſ. Oec. p. 159. C. Hofmann. in comm. ad Gal. de U. P. p. 481.

DIAZOMA, διάζωμα, idem quod διάφραγμα, *ſeptum tranſverſum*. Vide *Diaphragma*. C. Hofm. d. l. p. 201. 238.

DIA-

DIAZOSMA, διάζωσμα. Interpres Gal. vertit *cingulum*, rectius *munimentum*, *tegumentum*. Eſt alias vocabulum Architectonicum. Occurrit apud Gal. l. 8. de U. P. c. 12. Vid. C. Hofmann. d. l. n. 1175.

DIAZOSTER, διαζωςήρ, ſic a quibuſdam peculiari nomine vocatur duodecima dorſi vertebra, a cinctu ſic dicta, quod per eam partem cingimur. Gorr. p. 103.

DICÆOS, δίκαιος, variam, & multiplicem habet ſignificationem, apud Hipp. ut inquit Erot. Onom. p. 35. b. c. ſeqq. Interdum idem quod ἔλογον, h. e. rationi conſentaneum, *æquum*, 1. de fract. t. 3. Interdum ſimile, & *æquale*, Hipp. ſ. 1. de art. t. 34. 3. de fract. t. 31. Interdum *juſtum*, & utile, 1. de art. t. 21. Vide Foeſ. Oec. p. 165.

DICENTETON, δικέντητον, nomen collyrii calidi, & acris ex ærugine, miſy, ſucco papaveris, & gummi parati, lacrymas moventis, quo Ægin. uſus in ξηροφθαλμίᾳ, l. 3. c. 23.

DICHALCON, δίχαλκον, pondus ſignificat *duorum æreolorum*, h. e. tertiam partem oboli, ſiquidem *obolus* ἓξ χαλκοῦς, *ſex areola* continet. Proinde male apud Ægin. l. 3. c. 29. in fin. ſcriptum eſt Elaterii δίχαλκον ὅ ἐστι ἡμιωβόλιον, cum ἡμιωβόλιον non duo, ſed tria contineat æreola, uti animadvertit Gorr. p. 113.

† DICHALCOS, i. e. Oboli dimidium, Ægin. l. 3. c. 29.

DICHASTERES, διχαςῆρες, epitheton dentium *Inciſorum*, Gr. τομεῖς. Vide *Dens*.

* DICHOPHYIA, διχοφυΐα, vitium eſt pilorum, quando finduntur, & bifurcantur. Gal. in def. Med. Cauſſam vulgus dicit eſſe vermiculos in pilis natos.

DICHOTOMOS, διχότομος, ſignificat in genere diviſum quid in duas partes æquales. Stricte uſurpat Gal. de Luna, quando eſt quadrang. l. 3. de dieb. critic. c. 2.

* DICHROMOS, δίχρωμος, ſignificat *Bicolor*. In ſpecie dicitur de quibuſdam Emplaſtris, quæ & *Gilva* dicuntur, coloris ambigui. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 1. Ægin. l. 7. c. 17. Neque enim particularis alicujus medicamenti nomen eſt, ſed multorum, quæ duplici colore prædita ſunt. Horum colorem, aut rationem explicat Gal. l. 2. ad Glauc. c. 8. Quidam eadem quoque vocant διπρόσωπα, *diproſopa*, i. e. *bifacia*. Caſtell.

DICLEIS, δικλεὶς, epitheton *januæ bifidæ*, binas valvas continentis, q. d. *biforis*. Hipp. 1. de art. t. 23. Plura vide in Foeſ. p. 165.

DICO, λέγω. Vide *Dictio*, *Dictum*.

DICOCTA, δίκοκτα, dicebatur aqua calefacta prius, & poſtea nive refrigerata, teſte Gal. l. 7. Meth. Med. c. 4.

DICRAEOS, *Dicrus*, *Dicranos*, δίκραιος, δικροῦς, δίκρανος, quaſi δικάρηνος, *bifidus*, biſulcus, veluti duos vertices habens. Hipp. l. de loc. in hom. XIII. 3. 5. 6. 7. 8. l. de Ven. XXV. 10. (quamvis Lind. διακρινὴν ſcripſit) Coac. t. 130. l. de dieb. judic. II. 7. l. 6. Ep. ſ. 1. t. 11. Vide Foeſ. p. 166.

* DICROTUS, δίκροτος, id eſt *bis feriens*, vel pullans. Dicitur de ſpecie quadam Pulſus, quando diaſtole arteriæ non perfecte abſolvitur, ſed intercipitur, pro ſubductione, aut inhibiti ſpiritus vitalis quantitate: deinde repetitur, & abſolvitur. Galen. de fin. Medic. Non vero propterea duo ſunt pulſus, ut Archigenes voluit, ſed eſt unus pulſus, cum arteria nondum perfecte fuit dilatata, ſed ictus ſaltem interceptus, quemadmodum ex malleis incudem percutientibus, & poſtea reſilientibus apparet. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 17. Cauſſa hujus pulſus haud dubie conſiſtit in impedita æquali ſpirituaſcentia ſanguinis, & cordis ſyſtolem intercipiente, & dependente a portionibus excrementitiis, præſertim fuliginoſis, & fumoſis admixtis. Jung. lib. 2. de præſag. ex pulſ. c. 8.

DICRUS, δικροῦς. Vide *Dicræos*.

DICTUM, εἰρημένον, γνώμη, *dictio*, λέξις, quid ſignificet, notum eſt. In Medicina non eſſe temere *dictionem* obſcurandam, aut mutandam, monuit Gal. 3. meth. Med. 10.

DICTYOIDES, δικτυοειδὴς, id eſt *Retiformis*, *Reticularis*, epitheton implicationis, ſive plexus, & contextus ramorum, & ſurculorum arteriæ carotidis ad baſin cerebri, *Rete mirabile* alias dicti, cujus deſcriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anatom. cap. 6. Will. Anatom. cerebr. cap. 4. *Reticulare* quoque *corpus* ex obſervatione Malpighii vocatur commune integumentum cuticulæ ſubjacens, diſtinctum a cuticula, ad quod pupillæ nerveæ proximum tactus organum deſinunt. Hoc eſſe ſubjectum nigredinis, non cuticulam, præter Malpighium Exerc. de Tactus organo, a Pechlino confirmatum, aſſeruit D. D. Hofm. diſſ. Anat. ad Horn. Microcoſm. p. 265. Vide & ſupra *Choroides*, & infra *Rete*.

DIDACTOS, διδακτὸς, a διδάσκω, proprie ſignificat *doctum*. Apud Hipp. vero etiam denotat *exquiſitum*, accuratum; diciturque de ornatu, l. dec. orn. II. 7.

DIDASCALIA, διδασκαλία. Vide *Inſtitutio*.

DIDYMAEA, διδυμαία, eſt nomen *Malagmatis*, vel *Cataplaſmatis*, ad iſchiadicos, & pleraque alia ſimilia mala utilis, cujus deſcriptio habetur apud Galen. lib. 10. de C. M. S. L. cap. 2.

* Didymi, δίδυμοι, hoc eſt *Gemini*, *Gemelli*, proprie dicuntur fratres uno partu editi. Hippocr. 5. aphor. 38. Porro eodem nomine quoque veniunt *Teſtes*, qua viriles, qua muliebres. Galen. lib. 14. de U. P. cap. 12. & 14. RolfinK. Ord. ac Meth. de Part. Gener. inſerv. P. 1. cap. 4. & P. 2. cap. 2. Hos non eſſe glandulas, ſed potius congeriem minutiſſimorum vaſculorum ſeminalem materiam elaborantium, & ſuſcipientium, obſervarunt Graf. Horne, & alii, quibus moderni Anatomici omnes adſtipulantur. Glandulas tamen exiguas intertextas adeſſe, & rationibus, & authoritatibus comprobare auſus eſt D. D. Hoffm. Jun. diſſ. Anat. ad Microc. Horn. pag. 171. Vide *Orchis*. Propter aliquam ſimilitudinem tandem duæ protuberantiæ, & eminentiæ, in ſubſtantia cerebri occurrentes, ſupra, & ante conarium *didymia*, διδυμία vocantur, Latine *Teſtes*, quæ alias *Glutia*, γλουτία, *parvæ nates* dictæ ſunt, teſte Gal. l. 8. de U. P. c. 14. quamvis in recentioribus quatuor protuberantiæ numerentur, quarum duas majores *Nates*, γλουτία, minores vero *Teſtes*, ſive διδύμους appellarunt. Vide Barth. l. 3. Anat. c. 6.

Diecbolion, διεκβόλιον, idem quod ἐκβόλιον, medicamentum *fœtum ejiciens*. Leg. in Hipp. l. 1. de morb. mul. CXXIIX. 1.

Diecho, διέχω, quid proprie ſignificet, in Hipp. loco, l. 5. Epid. XI. 12. non adeo planum eſt. Equidem plerique Interpretes per *penetrare* exponunt. Verum non videtur congrue dictum de vomitu, quod ægrum per ſex menſes penetraverit; quin mihi videtur, convenientius verti per *diſtinere*, h. e. Vomitus per ſex menſes ægrum diſtinuit.

Dielinnyo, διελιννύω, ſignificat quieſco, a labore ceſſo, *otior*, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50.

Diemeae, eſt vocab. Parac. notans peculiares ſpiritus, qui lapidibus inſunt, & inhabitant, Philoſ. ad Athen. l. 1. t. 13.

Diemi, δίημι, idem quod διαίνω, *humecto*, madefacio ſignificat. Hipp. d. l. t. 5.

Dierectus, διάρρηκτος. Vide *Diarrhectus*.

Diersae, διέρσαι, a verbo διέρσω, ſignificat *traiicere*, tranſmittere. Hipp. 4. de artic. t. 48. 55.

* Dies, ἡμέρα, apud Medicos non ſolum *lucem*, ſed etiam *noctem* complectitur, non id tempus tantum, quo Sol ſupra terram fertur, appellantes diem, ſed etiam tempora noctis illi adjacentia. Gal. l. 2. de criſib. c. 2. Dicitur alias *dies naturalis*, qui complectitur menſuram temporis 24. horarum. Dividuntur *dies* a Medicis in *fauſtos*, & *infauſtos*; item in *dies Criticos*, *Indices*, & *Intercalares*. Diet. p. 376. Quando nocti opponitur, vocatur *dies* civilis. Lind. Ex. XI. §. 169. *Dies naturalis* quatuor ſua continet tempora, quæ quodammodo reſpondent quatuor anni temporibus. *Aurora* leni tempore vernat: *Meridies* Solis æſtu incaleſcit: *Crepuſculum* inſtar autumni qualitates aeris evariat. Deinde *nox* altera hyems frigore torpet, quo pori corporis, ne calor naturalis diffletur, conſtringuntur. Lang. lib. 1. ep. 55. Jung. Hier. Mercurial. l. 3. V. L. c. 1. Horum quatuor temporum applicationem ænigmaticam ad Lapidem Philoſophicum vide apud Lib. in Apocal. Hermet. part. poſter. p. 405. Tom. II. Quod *dies* in maſculino genere notet ſpatium duodecim horarum, juxta Grammaticos, uti notavit Rhod. in Lex. Scribon. non videtur univerſaliter verum.

Diesis, δίεσις, *tranſmiſſionem*, diviſionem, item *humectationem*, vel madefactionem notat, a δίημι, de quo p. a. Vide *Diemi*. Eſt alias vox Muſicorum propria, & principium Muſices elementorum ſignificat, in quo ſenſu legitur apud Gal. l. 2. de diff. pulſ. c. 8. Jung. C. Hof. l. 1. V. L. c. 19.

Diestecos, διεστηκώς, ſignificat *diſjunctum*, diſparatum. Dicitur de oſſibus, in Hipp. Coac. t. 187. item de urinis divulſis, 7. aph. 33. i. e. variantibus in colore, & ſubſtantia. Vide Diet. n. 209. Foeſ. Oec. p. 164.

† Diaeta, Medicis totum illud tempus, quo de victu ſudorifero utuntur ægri, quia exactam poſcit victus rationem. Morellus doct. Monſpelienſis in ſuis formulis.

Diethicos, διηθικός, hoc eſt, *percolatus*, a διηθέω, colo. Dicitur de vino, quod & vinum *ſaccatum* dicitur. Theophraſt. lib. 6. de cauſſ. plant. cap. 24. ubi ſaltem ἠθικὸς τῆς οἴνου legitur. Vide Rhod. ad Scribon. num. 122. Vide infra *Saccatus*.

Diexodos, διέξοδος, idem quod ἔξοδος, in genere ſignificat *exitum*, & viam, per quam aliquid excernitur, v. g. in ſternutatione, 7. aph. 51. in pituitæ collectione, 7. aph. 54. Jung. Diet. n. 208. de alvi excrementis, Progn. ſ. 2. t. 22. 1. de fractur. t. 46. Unde & Nates, vel Anus, dicuntur Ariſtoteli τὸ διεξοδικόν, quod excrementa per illam partem tranſeant, l. 1. hiſt. an. c. 13. notante C. Hofm. ad Gal. de U. P. num. 177. quamvis mendum ibi ſit in numero, dum c. 161. pro 13. legitur.

Differentia, διαφορά. Vide *Diaphora*.

* Difficilis, *Difficultas*, χαλεπός, χαλεπότης. Vide *Chalepos*. Exprimitur etiam in compoſitis vocabulis *difficultas* per particulam δυς, v. g. δύσκριτος, *difficilis* judicatu, δυσεντερία, *difficultas* inteſtinorum, δυσουρία, urinæ *difficultas*, vel ardor, de quibus vide ſingulis ſuo loco. Jung. Lex. Scrib. Rhodii.

Diffi-

Diffidentia, ἀπιστία, dicitur, quando æger nullam fiduciam ponit in Medicum, aut quando Medicus de ſanitate ægri deſperat. Utraque eſt pernicioſa. De illa vide Lind. Ex. II. §. 30. De hac egimus vocab. *Deſperatio*. *Diffidere* propriis donis a natura conceſſis, eſt *diffidere* Deo. Parac. Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis cap. de Deſperatis morbis.

Diffinitio, ὁρισμὸς, idem quod *Definitio*. Occurrit ſæpiſſime in Petri Aponenſis Conciliatore controverſiarum, quæ loca videantur in ejus indice.

*Difflatio, διαπνοὴ, idem quod *Tranſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Digastricus, διγαστρικὸς, quaſi *Biventer*, vocatur Muſculus quidam maxillæ inferioris, ideo quod in medio tendinoſus factus bis carnoſus conſpiciatur. Dicitur & *Graphoides* a proceſſu ſtyliformi, Bart. l. 3. Anatom. c. 11. p. 536. Quamvis Lovver. de Corde c. 1. omnes muſculos *Biventres* eſſe docuerit, notante, & approbante D. D. Hoſmann. in Diſſ. Anat. ad Horo. Microcoſ. p. 252.

Digerens, *Digeſtivus*. Vide *Digeſtio*.

Digestio, ἀνάδοσις, διαφόρησις, Vide *Anadoſis*, *Diaphoreſis*. Verum Latinum vocabulum varias habet ſignificationes. In genere ſignificat mutationem, & maturationem ſimplicem, qua in calore *digeſtorio* res concoquendæ diſponuntur ad vim ſuam exerendam. Eſtque vel *Naturalis*, vel *Artificialis*. *Illa* fit in ventriculo, quando alimenta vi fermenti, & caloris vitalis concoquuntur, & præparantur, ut in chylum permutentur. Imo Helmontius ſex in corpore *digeſtiones* numeravit, de quibus vide paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim tr. Retenta: item Blas Human. num. 22. & alibi. Hæc iterum duplex: Alia reſpicit uſum cum naturali quodammodo concurrentem, quatenus nimirum internus calor noſter per medicamenta artificialia diſponitur, & excitatur, ut humores *digerat*, & diſponat ad ſegregationem inutilium ab utilibus. Talis *digeſtio* alias dicitur quoque *Præparatio* humorum, v. g. ante purgantium uſum olim quoque uſitatiſſima; unde & talia medicamenta *Digeſtiva*, vel *Præparantia* dici ſolent; quorum Catalogum vide apud Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 4. ſect. 2. cap. 1. ſeqq. Talis *digeſtio* Chirurgis uſitata, quando Topicis *digeſtivis*, alias *Maturantibus* dictis, materia ſtagnans, collecta, vel congeſta diſponitur beneficio caloris noſtri æſtuantis ad ſuppurationem, & ſecretionem. Alia eſt mere artificialis, & Chymica. Hanc in genere deſcripſit Ruland. *Digeſtio*, eſt operatio, vel gradus Chymicus, ſimilis ventriculo, in quo, & per quem materia coquitur in melius ad ſeparationem puri ab impuro. Vel eſt ſubtiliatio μακροχρονικὴ, res crudas in calore *digeſtivo* diſſolvens. Eſtque vel *Putrefactio*, vel *Extractio*. Ger. Dornæus in tr. Artificium ſupernatural. cap. 5. quod habetur in Theatr. Chym. Volum. I. pag. 289. *Digeſtionem* deſcripſit per concepti ſeminis a ſemine fomentum, quo medio quidem oritur medicina perfecta, & plus quam perfecta. Eadem verba leguntur in Ejuſd. tr. de Philoſ. Chemica, d. l. pag. 421. Hæc artificialis *digeſtio* vel fit immediate in vitro, nonnunquam alembico cœco ſuperimpoſito, nonnunquam in phiala, cui alia inverſo modo apice tenus intruditur: mediate in balneo, arena, cineribus, equino fimo, vinaceis. Rolfinx. Chym. in art. form. red. lib. 2. cap. 2. Ad mediatam pertinet *digeſtio in Athannore*, quando turri Athannoris ad ſummum uſque impleta, ignem in ſnco accendimus, & ferrea ſpatula, vel regiſtro pro noſtro arbitrio oſtiolum calorem ad Athannor tranſmittens dilatamus, ut intenſior, aut remiſſior eſſe queat. Ruland. Hinc reſultant *digeſtionis* gradus, mediantibus ignis, vel caloris gradibus producti. De *digeſtionis Chymicæ* laudibus etiam hyperbolicis vide Libav. tr. Alchymia Pharmac. cap. 24. in Tom. II. Oper. pag. 185. & Epiſtolam Joel. Langelotti ad Naturæ Curioſos, quæ legitur Anno III. Ephemerid. Natur. Curioſ. Obſerv. 59.

Digitale, δακτυλήθρα. Vide *Dactilethra*.

* Digitus, δάκτυλος. Vide *Dactylus*.

Diglottos, δίγλωττος, q. d. *bilinguis*. Olim ita dicebatur homo duarum linguarum peritus, quod miraculum habebatur. Gal. l. 2. de diff. pulſ. c. 5. Vide *Bilinguis*.

* Dignotio, διάγνωσις. Vide *Diagnoſis*. Dicitur & τέκμαρσις.

Digressio, πληχμός. Vide *Plechas*.

Dihæmaton, διὰ τῶν αἱμάτων, nomen Antidoti adverſus lethalia venena, & ſagittæ vulnera, ita dicti, quod inter alia recipiat *ſanguinem* anatis maris, & fœminæ, & anſeris. Deſcriptionem vide apud Gal. l. 2. de Antid. c. 8. fin. Ægin. l. 7. c. 11.

Dihalon, διὰ ἁλῶν, dicitur Emplaſtrum ex *ſalibus* communi, & nitro paratum. Ægin. l. 7. c. 17. Valet ad ulcera ſordida.

Dii, θεοί. Vide *DEUS*. De *Diis* tribus Hermetis, Deo, Mundo, & Homine Vide Lib. Tom. IV. Oper. p. 50. & 129.

Diipetes, διιπετὴς, id eſt repente fluens, *diffluens*. Epitheton genituræ, vel ſeminis prompte defluentis, ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXIX. Vid. Foeſ. Oec. p. 164.

S 4 Dischy-

Diischyrieo, διισχυρίζομαι, affirmo, aſſevero. Vide *Iſchyreſis*.

Dilanians, accipitur pro *Corroſivo*, ſive *Catheretico*; & legitur apud Foreſt. l. 30. Obſer. 1. in Sch.

Dilatatio, ἀραίωσμὸς, ἀναραίωσμὸς, διαραίωσμὸς, a verbo ἀραιόω, idem quod *Rarefactio*. Vel ſumitur p. n. & dicitur de meatibus, & cavitatibus dilatatis; vel Pharmaceutice de affectu medicamentoſo. Opponitur *Conſtrictioni*, συγκλεῖσαι, πυκνῶσαι Hipp. 6. Epid. ſect. 2. t. 1. Porro *dilatatio* idem eſt, quod *diaſtole*, de quo ſupra. Verbum *dilatare* etiam aliquando ſumitur pro *extendere*, præſertim manibus emollire, & tractare rem medicamentoſam, ap. Scr. Larg. n. 50. 205. 210. 212.

Dilatatorium, dicitur inſtrumentum Chirurgicum ad ſenſim deducendum os, & dentes notiſſimum, hodieque etiam Balneatoribus notiſſimum. Vide Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XII. fig. 5. & Tab. XXXII. fig. 7. Blaſ. Med. Un. p. 74. 341.

Diligentia, σπουδή. Vide *Spude*.

Dilutum, ἀπόβρεγμα, a *diluo*, quod eſt diſſolvo aliquid liquore. Dicitur de formulis medicamentorum liquidis, v. g. *Diluta* purgantia. Libav. Alchym. Pharmac. cap. 38. Tom. II. pag. 220. *Dilutum* a Rulando ſtricte ſumitur pro lixivio per cineres, vel terram facto. Verbum *diluo* frequenter occurrit in Scribonii compoſitionibus. Vid. in Lexic. Scribon. Rhodii.

Dimensio, διάστασις. Vide *Diaſtaſis*. De Chymicorum *trina dimenſione* vide Ger. Dorn. art. Chemic. l. 1. c. 6. & Joh. Ang. Pantheum Art. & Theor. tranſmut. metall. Vol. II. Th. Chym. p. 476.

Dimidium, ἥμισυ, quid ſignificet, notum eſt. Frequenter illis additur in Medicina, quæ non perfectionem debitam acquiſiverunt, aut in quibus aliquid deficit. Gal. 3. in 1. Epid. t. 5. Exprimitur vulgo per particulam *Semis*.

Diminutum, μείωθημα. Vide *Minythema*.

Dimitto, διαλείπω, ἀφίημι, idem quod *remitto*, *deſino*. Vid. Diet. n. 137. 188. Sumitur & pro *Emittere*, v. g. *dimittere* ſanguinem, Rhod. in Lex. Scrib.

* Dimotio, διακίνημα. Vide *Diacinema*.

Dinos, δῖνος, ſignificat *Vertiginem*, & ſi tenebræ oculis obverſantur, dicitur σκοτοδῖνος, σκοτόδινος, item ἴλιγγος. Vide *Ilingos*. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 42. Legitur vocab. δῖνος apud Hipp. l. de cap. vuln. XX. 4. Deſcribi poteſt vero *Vertigo*, quod ſit imaginatio depravata falſæ circumgyrationis objectorum, & ſui ipſius, interdum cum viſus obſcuratione, caſu, palpitatione cordis, aliiſque ſymptomatibus, proveniens a ſpirituum animalium vaporoſorum, aut flatulentorum, tumultuariam ſanguinis agitationem, ſimilemque vitioſitatem præſupponentium inordinata agitatione, & commotione. Vid. Willis Part. 2. de anima brut. cap. 7. Sylv. l. 5. P. M. c. 34. §. 74. aliique Practici. Parac. refert inter morbos caducos. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 2. Cauſam ejus dicit eſſe virus rotans, Hel. tr. Ignota actio regim. n. 25. *Dinos*, δῖνος, quoque eſt Erotiano Saltationis genus, ſic fortaſſe dictum, quod in gyrum agatur. Onomaſt. p. 36. C. Jung. Foeſ. p. p. 166.

Dinotatio, διάγνωσις, idem quod *dignotio*. Vide *Diagnoſis*.

Diobolon, διώβολον, eſt pondus *duorum obolorum*, ſive ſcrupuli unius. Unde διωβολιαῖος, *Diabolaris*. Dicitur de Paſtillis talis ponderis, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. Vide Gorr. pag. 113. Vocatur & *Gramma*, γράμμα.

Diodos, δίοδος, *tranſitus*, via, idem quod διέξοδος. Dicitur & διόδασις, Hipp. prorrh. ſ. 3. t. 35. l. de flatib. XIV. 2. l. 5. Epid. XXIX. 19. l. 7. XXXV. 9. Vide *Diexodos*.

Dioecesis, διοίκησις, *diſpenſationem* ſignificat. Gal. c. 1. de iis, q. in Med. t. 1.

Diogmos, διωγμός, *fugam perſecutoriam* ſignificat. Differt a δηγμός, quod *morſum* notat. Vide *Cardiogmus*, & Linden. Exerc. XIII. §. 137.

Diolistheno, διολισθαίνω, ſignificat *elabor*, dilabor, effugio. Dicitur de rebus lubricis elabentibus. Hipp. 2. de art. t. 56.

Diomedea *avis*, ita dicta ab inſulis *Diomedeis*, quæ hodie *Dremiti* vocantur, cujus deſcriptionem, & uſum in cibo, & medicina vide apud Aldr. l. 16. Ornith. c. 3.

Dion, δῖον, nomen menſis apud Macedones tantum; in cujus initium incidit æquinoctium autumnale. Galen. cap. 1. in 1. Epidem. t. 1.

Dioncosis, διόγκωσις, vocabulum eſt Methodicorum, ſignificans διάστασιν, ſive *diſtentionem*, tumefactionem corporis, vel a fuſione humorum, & inundatione, vel a collectione excrementorum factam. Gal. de opt. ſect. c. 28. Huic opponitur ξύμπτωσις.

Dionysia, διονυσία, nomen Emplaſtri Heræ Cappadocis, quod mirabile habetur ad abſceſſus; item ad mammas, & inguina, vim habens trahendi, per latentes meatus diſcutiendi. Deſcriptionem vide apud Ægin. l. 4. c. 18. Aet. l. 15. Gorr. in def. p. 111. Meminit & Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 16. Eſt & nomen Hederæ, διονυσίς, quod non eſt hujus loci.

* Dionisisci, διονυσίσκοι, dicuntur oſſeæ eminentiæ, quæ prope tempora naſcuntur,

Vo-

Digitized by Google

Vocantur & κέρατα, *Cornua*, detorto a cornigeris animalibus nomine. Sic dicuntur a Baccho, quem Poetæ Cornutum finxerunt. Hæc Gorr. d. l. & Caſtellus. Sed mirum, quod alii Anatomici Græci non meminerint. Author definitionum medicarum inter affectus p. n. numerat.

Dionysius, διονύσιος, eſt authoris nomen, cujus leguntur Collyria, & Emplaſtra, apud Celſum lib. 6. cap. 6. Scribon. Larg. cap. 212. Vel eſt nomen *Lapidis*, ſive gemmæ nigræ, vel fuſcæ, duræ, mixtæ, ſeu ſparſæ rubentibus maculis, vel guttulis, quæ trita ex aqua ſaporem vini, & odorem facit. Inde reſiſtere fertur ebrietati, quia reſolvit, & expellit vapores, unde fit ebrietas. Gemma eſt pretioſa, de qua conſule Plin. l. 37. c. 10. Solin. in polyhiſtor. c. 40. Albert. in ſuo lapidario, & alios. Hæc Rul.

Dionysos, διόνυσος, nomen *Collyrii* apud Aet. l. 7. & referri poteſt inter *diaſmyrna*, & *Chiaca*. Nam & Myrrham continet, & vino *Chio* lævigatur: Non diſſimilem ab eo compoſitionem habet Ægin. l. 7. c. 16. titulo Malabathrini collyrii, & Iſothei, Gorr. d. l.

Diopos, δίοπος, (vitioſe, notante Foeſ. p. 167. δίοπλος,) a διέπειν, regere, adminiſtrare, ſignificat *rectorem navis*, vel gubernatorem, apud Hipp. l. 5. Epid. XXIIX. 16. & l. 7. XX. 4.

Dioptra, διόπτρα, *ſpeculum*. Ita dicuntur inſtrumenta ad ſinum muliebrem, vel anum, vel alias cavitates dilatandas. Vocatur & κατόπτηρ, κάτοπτρον. Quod ad ſedem dilatandam uſurpatur, appellatur διόπτριον, h. e. *ſpecillum*, Æginet. l. 6. c. 78. Alias *dioptra* ſignificat *perſpecillum*, ad objecta diſtantia accuratius contemplanda. De *Belgicis diopteris* vide C. Hofm. in comm. in Gal. de U. P. num. 719. 727. Vide *Dyoptra*.

Dioptron, δίοπτρον, idem quod *lapis Specularis*, alias *Diaphanes* dictus. Vide *Diaphanes*. Keuch. ad Q. Seren. p. 166.

Dioptrismos, διοπτρισμός, vocatur illa operatio Chirurgica, quæ applicat *ſpecilla*, vel *ſpecula* corporis ſinubus dilatandis, ano, utero, ori, &c. Ægin. l. 3. c. 66.

Diorismos, διορισμός. Vide *Diaſtole*, *Limitatio*.

Diorrhesis, διόῤῥησις, *ſereſcentiam* notat, idem quod διάῤῥησις. Vide *Diureſis*; quamvis hoc vocab. potius excretionem ſeri per meatus urinarios ſignificet, notante quoque C. Hofm. ad Foeſ. Oec. in M. S.

Diorthosis, διόρθωσις, *directionem*, & correctionem ſignificat, & quidem Chirurgicam membrorum fractorum, luxatorum, & a ſede naturali dimotorum. Hipp. 4. de art. t. 64. ſ. 3. de iis, q. in medic. t. 2. a verbo διορθοῦν, *corrigere*, in priſtinum locum redigere, quo uſus idem 2. de art. t. 46. ubi & διόρθωμα pro διόρθωσις legitur.

Dioryx, διώρυξ, *foſſam*, canalem, & *aquæductum* ſignificat. Hippocr. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 8.

Dioscuros, διόσκουρος, idem quod *Parotis*, juxta nonnullos. Gal. in def. medic. Gorr. pag. 112.

Diosphyron, διόσφυρον, alias διόσπυρον, apud Theophr. lib. 3. H. Pl. cap. 23. eſt fructus ceraſo ſimilis, relatus inter alimenta pauci nutrimenti, & pravi ſucci. Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 38.

* Diospoliticon, διοσπολιτικόν, perperam in Caſtello *diaſpoliticum*, eſt compoſitum medicamentum Carminativum, cujus geminam deſcriptionem tradit Gal. 4. de ſan. tu. c. 5. Legatur & P. Ægin. l. 7. c. 11. ubi refert inter Antidotos, & vocatur *dioſpolites*, διοσπολίτης.

Diota (an *Dyota*?) eſt vaſculum, vel poculum, paratum ex ligno Juniperino, laricino, betula, cinamomo, caryophyllis, cum reſina incruſtatum. Rhod. ad Scr. n. 135.

Diphros, δίφρος, *ſellam* ſignificat, & uſus Hipp. de *ſella* perforata ad excipiendum ſuffitum, vel fomentum in ſinum muliebrem, l. de Steril. XVI. 5. δίφρος μαιωτικός, i. e. *ſella obſtetricalis*, ad partum neceſſaria, & commoda deſcribitur a Moſch. de morb. mul. c. 46. 47.

Diphryges, διφρυγές, eſt perfecti æris veluti fæx ſubſidens, & cohærens imæ fornacum parti, tanquam uſtorum in foco lignorum cinis ablato ære viſitur. Gorr. d. l. Schroder. d. l. 3. cap. 19. num. 2. deſcribit, quod ſit genus recrementi metallici, quod ſubſidet, dum æs in fornace fuſum aqua frigida perfunditur. Rulandus vero diſtinxit *Diſphrygos* in *Nativum*, & *Factitium*. *Illud* eſt, quod in Cypro gignitur, & extrahitur ſolum lutoſum, ex luto cujuſdam ſpecus, & extractum Sole ſiccatur, mox circumpoſitis ſarmentis uritur. Et ideo *diaphryges* vocatum eſt, quod a Sole, & a ſarmentis uratur, torreatur, & areſcat. Tale etiam Goslariæ in ſpeluncis gignitur, colore flavum, & ſarmentis quoque uritur, unde *Biſcoctum* dicitur. *Factitium* eſt duplex: primum nihil aliud eſt, quam fæx æris perfecti: alterum vero eſt, quando Pyrites, ut calx, concrematur in camino, donec rubeſcat, ut Rubricæ. Vid. Dioſc. lib. 5. c. 120. Plin. lib. 34. c. 13. Gal. l. 9. de S. F. §. *Diphryges*, ut & alibi, vires ejus valde extollit. Verum hodieque rariſſimi eſt uſus, dicente Schrodero. At Ruland. animadvertit hanc negligentiam, dicens, Proh dolor!

dolor! nulla jam Diphrygis eſt nota Chirurgis, imo neque habetur in Pharmacopolis, adeo res bonæ contemtæ jacent ſocordia. Utinam talia revocarent ad uſum medicum noſtri Phyſici! ſed ſurdis narro fabulam.

Diphthera, διφθέρα. Vide *Iſale*.

Diplangium, idem quod *diploma*. Rhod. ad Scrib. n. 73. Vide *Diploma*.

Diplao, διπλόω, h. e. *diffringo*, in fragmenta reſolvo. Legitur ap. Hipp. l. 1. de morb. mul. CI. 4.

Diplasiasmus, διπλασιασμὸς, i. e. *duplicatio*, quæ eſt duorum muſculorum, qui ab ipſa ſcapula excipiuntur, ad exteriora, poſterioraque membrum circumagunt, quatenus ambo ſimul agentes brachii circumductionem efficiunt, Gal. 1. de muſc. diſſect. c. 18.

Diploe, διπλοὴ, dicitur oſſis calvariæ *duplicata lamina*, & interior ejus pars rara, ac laxa, cavernoſa, & molliſſima, qua oſſa inter ſe connectuntur. Hipp. l. de cap. vuln. 2. 3. XXIV. 3. Gal. l. 6. Meth. Med. c. 6. Διπλόη quoque dicitur propria uteri tunica, veluti ex duabus tunicis compacta, pumicis inſtar foraminoſa, de qua vide Rolf. O. ac M. de Part. gener. dicat. P. 2. c. 23.

Diploma, δίπλωμα, idem quod διπλοῦν ἀγγεῖον, *duplex vas*, Lat. etiam *diplangium* dicitur. Rhod. ad Scribon. Larg. num. 73. Coquere vero *in diplomate* nihil aliud eſt, quam aquam fervidam in magno quodam lebete continere, ac poſtea vaſculum, quod pharmacum coquendum in ſe habet, imponere, circa lebetem vero præuſtas prunas, aut ligna accenſa, fumum non edentia, ſuccendere, & ita coquere. Galen. l. 7. de C. M. S. L. cap. 2. l. 4. de ſan. tu. cap. 8. Nec caret magna ratione ejuſmodi coctio. Impedit enim, ne ignis violentia diſſipentur eorum vires, quæ coquere volunt. Minus enim aqua fervens agit, quam vel ignis, vel calor ſiccus. In arte deſtillatoria *diplomati* reſpondet *Balneum Maris*, vel *Mariæ*. Vide *Balneum*.

* Diploos, *Diplus*, διπλόος, διπλοῦς, ſignificat geminatus, *duplicatus*, duplex. Hippocr. lib. 1. Epidem. XLVI. & lib. de morb. ſacro VI. 6.

† Diapne, Mictio involuntaria. Sanct. Barolitan. de ardore urinæ.

Dipnoos, δίπνοος, *Biſpirus*, dicitur de vulneribus penetrantibus, vel de foramine duobus veluti oculis prædito. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Foeſ. p. 168.

* Diprosopos, διπρόσωπος. Vide *Dichromos*.

Dipsa, δίψα, *ſitim* ſignificat, quæ eſt cupiditas animæ ſenſitivæ excitata in ſiniſtro cumprimis orificio ventriculi, tunicaque interna gulæ faucium, & ventriculi, confirmataque per motum aliquem ſpirituum, & ſanguinis præcipue ab effluviis, & halitibus ſalſis, muriaticis lixivioſis concurrentibus. Eſtque vel naturalis, quæ omnium prima nuper nati paſſio eſt. Sylvius lib. 1. Prax. Medic. cap. 1. §. 1. Vel præternaturalis, Aucta, Imminuta, Depravata, Abolita; de quibus omnibus d. l. Hippocr. lib. 6. Epidem. ſect. 4. t. 23. meminit *Sitis* levioris, & ſuperficiariæ. Jung. noſtra diſp. V. de Remor. Purg. th. 2. & ſeqq. Legatur & Dieterich. num. 210. quamvis ejus cauſſam, nimirum calorem, & ſiccitatem, non approbemus. Helmont. ſitim vocat præconem laticis vel deficientis, vel alieno vitio corrupti, tr. Latex humor, & Tuſſis n. 27. Plura vide in Indice.

* Dipsacos, διψακὸς. Vide *Diabetes*. Eſt alias nomen plantæ, quæ & *Labrum Veneris*, & *Carduus fullonum* vocatur.

Dipsas, διψὰς, nomen eſt ſerpentis valde venenati, a cujus læſione ægri vehementiſſime æſtuant, & ſitiunt, & utplurimum fatiſcentes intereunt. Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 8. Ejus deſcriptionem vide apud Ul. Aldrov. l. 1. Hiſt. ſerp. & drac. c. 8. Terra quoque arida dicitur διψὰς, ibid.

Dipsodes, διψώδης, *ſiticuloſus*, a δίψα, *ſitis*. Vide Diet. n. 212. Hipp. mentionem facit 4. aph. 54. & 5. aph. 64.

Dipyrenon, διπύρηνον, inſtrumentum Chirurgicum, quod *Specillum* vocatur, biceps, duo capita habens, veluti nucleos averſa ſui parte, ſummaque ſui cuſpide, qua aliquando perforatum erat, ut linum velut acus traheret. Meminit Gal. l. 2. de ſem. c. 1. l. 9. de admin. Anatom. c. 1. Hipp. vocat μήλην κασσιτερίνην ἐπὶ ἄκρου τετρημένην, *Specillum* ſtanneum in extremo perforatum, l. de fiſtul. II. 14. Jung. Foeſ. Oec. d. l.

Dipyrites, *Dipyros*, διπυρίτης, δίπυρος, epitheton panis *biſcocti*, ſeu bis ignem experti, qualis panis nauticus eſſe ſolet. Meminit Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 16. Jung. Linden. Ex. XVI. §. 142.

Diradiatio, ἐκπυροβολισμὸς, apud Helmont. ſignificat actum ſpiritus animalis momentaneum, quod defert animæ, vel voluntatis imperium, & nutum ad muſculos, ceu organa motus voluntarii, tr. de Lithiaſ. c. 9. num. 75. Dicitur & *Irradiatio*. Confirmat hanc ſententiam Charlt. Oec. An. Ex. XI. §. 3.

Directorius, idem quod *Dirigens*. Vide p. p.

Directus, ὀρθὸς, idem quod *rectus*, apud Scrib. n. 142.

Dirigens, vel *directorius*, dicitur de medicamentis ſimplicibus, quæ in compoſitione adduntur baſi juvandi gratia, non quidem ad nutum Medici quod talia ſint, ſed quatenus vel vehiculum præbent, vel quod parti affectæ habeantur veluti appropriata. Schenk, ſyntag. comp. & præſc. gen. noſtr. p. 750. ſeqq.

Dis, particula adaugens ſeparationem, v. g. *diſcocta*, pro, coquendo diſſoluta. De hac particula vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 375 Italis familiaris particula negationem, vel remotionem aliquam ſignificans in compoſitis vocabulis.

Discerptio, τίλμα. Vide *Tilma*.

Discessus, præter communem, & omnibus notam ſignificationem, Chymicis peculiariter dicitur ſeparatio unitorum, cum penitus unita caloris ſolventis potiſſimum efficacia ſeparantur, diſceduntque. Hoc perficitur expiratione, & ſolutione commiſtorum. *Diſceſſus per expirationem* eſt, cum pars in ſpiritum attenuata diſcedit. Et expiratio tunc nominatur principaliter, cum in aerem liberum elevatur, dimittiturque. Quando enim excipitur, deſtillatio, vel ſublimatio nuncupatur, quæ operationes nonnunquam pro *expiratione* famulantur. Eſt autem *Expiratio* in humidis, vapidiſque. Rul. & Johnſ. Lex.

* Discissio, διακοπή. Vide *Diacope*.

Discobolos, δισκοβόλος, qui *diſcum* in ſublime jaculatur. Comprehenditur ſub Athletis in lata ſignificatione. Diet. n. 11.

Discoloratio, idem quod *Decoloratio*, ἀχροία. Vide *Achroi*.

Discoides, δισκοειδὴς, epitheton humoris Cryſtallini, q. *Diſciformis*, apud Aet. l. 7. c. 1. quia habet aliquam compreſſam rotunditatem. Gorr. d. l.

Discordantia, *Diſcrepantia*, διαφωνία, opponitur *Concordantiæ*, vel *Concentui*, *Conformitati*, de qua ſupra vide *Concordia*, ut ex oppoſitione facile innoteſcat.

Discrepo, διαφέρω, idem quod *Differo*.

Discretio, διασταλμός. Vide *Diaſtole*. Gal. 3. M. M. c. 3.

* Discretivus, διαγνωστικός. Vide *Diagnoſis*.

Discretorium, dicitur etiam *Septum tranſverſum*, Barthol. l. 2. Anat. c. 3.

Discreta purgatio, Fallopio dicitur ea, quæ certum, & determinatum humorem evacuat, tr. de purg. ſimpl. cap. 1. Tom. I. Op. pag. 4.

Discrimen, eſt apud Latinos ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem eſt, quod διαφορὰ, differentia, de quo ſupra vide *Diaphora*. Vel ſignificat periculum, damnum. Scribon. n. 70. Vel etiam eſt nomen faſciæ, reſpondentis *Tholo* Glaucii. Gal. de faſciis, n. 11.

Discriminatio, διάφυσις. Vide *Diaphyſis*.

Discuneatio, σφήνωσις, eſt cuneo adacto diviſio, vel divulſio. Dicitur & *Cuneatio*. Tale quid fit, quando ligna finduntur. Hip. 3. de tract. t. 40. Gal. in comm. Jung. Foeſ. Oec. p. 605.

Discos, δίσκος, orbis ex ferro, ære, lapide, ligno, qui exercendi corporis cauſſa in auras projiciebatur. Pertinet igitur ad exercitia corporis. Galen. lib. de parv. pilæ exercit. cap. 5. Vide *Diſcobolos*. Aliter expoſuit Andr. Cæſalpin. dicens, *diſcum* fuiſſe apud antiquos luſorium inſtrumentum, quod qui longius projeciſſet, victor erat, hodie *Rullam* vocari, ſive ligneam rotulam, quæ filo circumducta, & projecta longius rotundo plana tranſigit, l. 8. de Plantis, c. 76. p. m. 466. *Diſcus Solis* dicitur Chymicis *Argentum vivum ex auro*. Rul. Sed ab aliis refertur inter non entia, a Fallopio inter Chymiſtarum mendacia, tr. de Metall. ſ. foſſil. c. 37. Tom. I. p. 345.

Discussio, *Diſcutiens*, *diſcuſſorius*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoreſis*. Verbum *diſcutio* legitur etiam apud Scrib. n. 12. 44. 206. 214. & alibi.

Disephthos, δίεφθος, *biſcoctus*, idem quod *dipyros*. Lang. l. 1. ep. 66. Proverb. κράμβη δίεφθος θάνατος. De Braſſica διέφθῳ vide & Gal. l. 1. de A. F. c. 1.

Disjunctus, Gr. dici poſſet διάζυγος, διάζευκτος, eſt epitheton morborum, apud Fernel. l. 1. Patholog. c. 10. Suntque *disjuncti morbi*, qui in diſtantibus, ſejunctiſque partibus conſiſtunt, quarum nec functio, nec uſus eſt communis, nec una alteri affectum confert, & impertitur. His opponuntur *conjuncti*, σύζυγοι, & ſubdividuntur in *connexos*, & *conſequentes*, de quibus vide ſupra ſuis locis. Jung. Linden. Ex. VI. §. 119.

Dislocatio, idem quod *Luxatio*, ſcilicet egreſſus oſſis e ſede ſua naturali, in qua fuit conjunctum. Avicenn. lib. 3. fen. 5. tr. 1. per totum. Foreſt. lib. 9. Obſerv. Chirurg. 1. in Schol.

Dispensatio, διοίκησις. Vide *Diœceſis*.

Dispensator, διοικητής, σιτάρχης, proprie dicebatur, authore Feſto, qui æs penſans expendebat, non adnumerabat. Urbis Romæ quippe initio veteres gravi ære utebantur. Rhod. ad Scrib. n. 231. & in Lex. in Medicina vero accipitur pro Pharmacopœo, præſertim quando occupatus eſt in componendis medicamentis, ubi prius ſimplicia colligit, & ordinate collocat, dicitur *diſpenſare* in Officinis. Ar-

cheus

cheus quoque vocatur naturalis *diſpenſator* mineralium, a Gr. Dorn. in Geneal. Miner. c. 8. Vol. I. Ch. Th. p. 575.

Dispensatorium, terminus eſt technicus, notans vel locum, & officinam, vel ſæpius librum, in quo agitur de compoſitionibus medicamentorum. Gr. ἀντιδοξιον fuiſſe dictum, demonſtrat egregie Schenk. S. C. & P. M. F. pag. 359. Ita habemus in promptu *diſpenſatorium* Norimbergenſe, Auguſtanum, Londinenſe, Romanum, &c. Helmontius eadem perſtringens, & examinans ita dici vult a *diſpenſatione*, ſive ſubſtitutione unius pro altero, tr. Pharmac. & diſpenſ. modern. num. 24.

Dispersio, διάσπασις. Vide *Diaſpao*.

* Dispersus *morbus*, σποράς, vel σποραδικός. Vide *Sporadicus*.

Dispicio, ἐπιβλέπω. Vide *Epiblepo*.

Displicentia, δυσαρέστησις, a δυσαρεστέω, *diſpliceo*, dicitur de hominibus jam ad ſtatum p. n. vergentibus, melancholicis. Galen. lib. 8. Meth. Med. *Diſplicens corpus* apud Scribon. num. 188. exponit Rhodius per marcidum, vulgo melancholicum. Cœlius Aurelian. lib. de morb. chron. cap. 4. dicit de Veneris uſu, quod *diſplicere* facit ſibimet corpus cum pallore, & quadam debilitate, vel mœſtitudine.

Dispositio, διάθεσις. Vide *Diatheſis*. *Diſpoſitio* materiæ conſiſtit in particularum minimarum inter ſe ordinatarum figura, ex principiis modernæ Philoſophiæ. Linden. Exerc. X. §. 20. *Diſpoſitio*, & *diſpoſitum* Paracelſo dicitur ſeparatio per naturam ab Ilech; inde fluit tempus reſolvendi, ſcil. moriendi, rei per rem, materiæ per materiam, naturæ per naturam, corporis per corpus, per ſpecies, per genera, per ſimiles, unum poſt aliud, uſque in conſumtionem materiæ primæ in ultimum Ens. de tart. l. 2. tr. 2. c. 3.

Disruptio, dicitur ſpecies Puncturæ vehementioris, & majoris, quando punctio pervenit ad carnem, & ita indiget regimine vulneris, regimine doloris. Avic. l. 4. fen. 4. t. 2. c. 9.

Dissectio, διακοπὴ, ἀνατομή. Vide *Anatome*, *diacope*.

Dissensio, διαφωνία. Vide *Diaphonia*. *Diſſenſio*, quæ in verbis cernitur, cum eadem ſententia ſervatur, omittenda eſt; cum ſenſum immutat, non eſt plane contemnenda. Gal. c. 3. de humor. t. 29.

Disseptum, i. e. *Diaphragma*, *Septum tranſverſum*. Barth. l. 2. Anat. c. 3.

* Dissidentia, διάστασις, διάστημα. Vide *Diaſtaſis*, idem quod *diſparatio*.

* Dissimilaris, ἀνομοιομερής. Vide *Anomœomeres*. Idem eſt quod *Inſtrumentalis*, ὀργανικός. Gal. de diff. morb. c. 3. quamvis, ſi accurate rem conſideres, etiam *ſimilares* corporis partes ſint organicæ, v. g. Vena, Arteria, Nervus, &c.

Dissimilis, ἀνόμοιος. *Diſſimilitudo*, ἀνομοιότης, quid ſignificet, notum eſt. Ejus vero rationem quoque habendam eſſe in Medicina, præſertim quoad morbos, & ſymptomata teſtantur Hipp. l. 5. Epid. ſ. 3. t. 20. ſ. 1. de iis, quæ in med. t. 1. ſ. 3. aph. 3. & Gal. in comm. Cauſſam *diſſimilitudinis* creaturarum, ita ut nihil in rerum natura poſſit videri in omnibus, & per omnia ſimile cuipiam alteri, eſſe ignem multiplicem, qui pro diverſitate ſubjecti, in quod influit, variatur, vult Ger. Dorneus in Tranſmut. metall. cap. 3. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 503.

Dissipo, σκεδάω, σκεδάννυμι, idem quod *diſpergo*. Ita Gal. l. 9. M. M. c. 17. puerorum ſubſtantiam facillime *diſſipari* propter humiditatem ſcripſit. Aliquando etiam idem eſt, quod *diſcutio*: v. g. *diſſipare* ſuppurationem, vel inflationes. Scrib. n. 89. 263.

Dissologistos, δισσολόγιστος, dicitur de eo, quod dupliciter efferri poteſt, vel duplicem admittit ſcripturam, apud Gal. c. 1. de iis, q. in med. in princ.

* Dissolutio, διάλυσις. Vide *Dialyſis*. Quod ſi animi defectum denotat, Græce etiam dicitur ἔκλυσις. Præter illam Pathologicam ſignificationem, uſitata quoque hæc dictio eſt Chymicis, eſtque prima ſpecies ſeparationis, ſive διακρίσεως. Rolfink. Chym. lib. 2. c. 2. *Diſſolutio* miſtioni opponitur, Gaſto Claveus in Apolog. Cryſopœjæ, & Argyrop. Vol. II. Theat. Chym. pag. 28. 30. &c. & deſcribitur ibidem, quod ſit miſti corporis partium eſſentialium, quæ unicam formam conſtituebant, ſecretio in alias partes, manentibus in illis quibuſdam ſenſibus accidentibus prioris materiæ, aut ſubjecti. Unamquamque rem *diſſolvi* per rupturam vinculorum, quæ eam ſtringunt, ſcripſit Helmont. tr. Tartarus in potu, num. 18. Talem *diſſolutionem* mixti, præſertim aquarum Thermalium, egregie diviſit Fallop. in *Naturalem*, quando portiones in ipſo fluxu quædam ſegregantur, uti videre licet in Thermis Carolinis, ubi canalibus adhæret tophacea materia: & *Artificialem*, quæ triplex eſt, per *Coctionem*, per *Evaporationem*, & per *Elambicationem*, tr. de Aq. Thermal. cap. 9. Tom. I. pag. 222. De diviſione *diſſolutionis* in *majorem*, & *minorem* vide Th. Chym. Vol. I. pag. 296. ubi & myſtica, metaphyſica, ſed fortaſſis etiam ridicula definitio *diſſolutionis* bis

oc-

occurrit. *Diſſolutio* dicitur coitio, ſeu coitus maſculi cum fœmina metaphyſicus, & illius ab illo concipientis id ipſum, quod concipere debet. In Pharmaceuticis etiam *diſſolutio* vocatur, quando medicamenta ſimplicia, & compoſita diluuntur in humore quopiam idoneo ad conſiſtentiam mediocrem, liquidiorem, aut craſſiuſculam, uti deſcripſit Joh. Dan. Horſt. Part. I. diſp. Pharmac. Univ. l. 2. c. 17. pag. XXX. An vero recte Trituræ ſpeciem dixerit, dubitamus.

Dissolutus *morbus*, vocatur dyſenteria apud Walter. Sylv. Med. p. 488.

Distantia, dicitur aliquando pro *dimenſione*. Vide *Dimenſio*. Gr. διάστασις.

† Dissector, Anatomicus. Vales in Hip. de alim.

Distemperantia, δυσκρασία. Vide *Dyſcraſia*. *Diſtemperies*, idem quod *Intemperies*. Legitur apud Petr. Mich. de Calderia aliquoties.

* Distentio, apud Latinos diverſas obtinet ſignificationes. Vel enim accipitur pro *dilatatione* v. g. arteriarum in pulſu, uti Heraclides apud Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 10. & ita reſpondet Græco διαστολή, διάστασις, vel fortaſſis rectius διάτασις. Vide *Diaſtaſis*, *Diaſtole*, *Diataſis*. Vel dicitur de corporis *diſtenſione* in oſcitatione, vel hiatu, Gal. l. 3. de diff. reſpir. c. 10. ubi in Gr. habetur σκορδινώμενοι. Vel notat ſpeciem convulſionis, quæ τέτανος vocatur. Vide *Convulſio*. Hipp. 4. aph. 57. Galen. in comm. & l. 3. de L. Aff. c. 10.

Distichia, *diſtichiaſis*, διστιχία, διστιχίασις, item διτριχίασις, eſt morbus in numero aucto pilorum palpebræ alterutrius, vel utriuſque, dum alius ſub ordine naturali ordo ſucceſſit, partim a copia ſucci nutritii pilorum proprii, partim a cutis poroſitate pilorum proventui favente dependens. Gal. in def. med. Æginet. l. 6. c. 8. & 11. in quo ultimo mendoſe legitur δοστυχία.

Distillatio, pro *deſtillatione* ſæpe uſurpatur.

Distinctio, διαίρεσις, διορισμός, idem quod *diviſio*, ſcil. totius in partes, generis in ſpecies, univerſalis in particularia. Significatio eſt notiſſima. Res vero ipſa non caret uſu in Medicina.

* Distortio, *diſtorſio*, διάστρεμμα, διαστροφή. Vide *Diaſtremma*. Hip. 2. de iis, q. in medic. t. 33. Oculi *diſtortio* ſpecialiter dicitur *Strabiſmus*, item ἴλλωσις, de quibus vide ſuo loco.

Distractio, διάσπασις, deſcribitur a Rul. quando partes *diſtrahuntur*, qualibet manente in ſua homogenea. Itaque quaſi divulſio quædam hic fit diverſorum antea cohærentium, aut unitorum, citra reſpectum extractionis unius in altero exiſtentis, vel comprehenſi. *Diſtractio* autem eſt duplex, *Separatio*, aut *Calcinatio*.

Distributio, apud Latinos diverſimode accipitur. Si de humoribus nutritiis, reſpondet Græco ἀνάδοσις. Vide *Anadoſis*. Si de excrementis, dicitur Græce διαχώρησις. Vide *Diachorema*. Aliquando etiam ſumitur pro *diſtinctione*, vel *diviſione*, apud Libav. defenſ. 2. Syntagm. Arc. Chym. contra Henn. Scheunem. not. 53.

Ditrichiasis, διτριχίασις, idem quod διστιχίασις, eſt oculi morbus, cum pilis naturalibus alii ſubnaſcentes ipſum pungunt, fluoremque concitant. Gal. introd. c. 15. Vide *Diſtichia*. Gorr. p. 122.

Divaporatio, ἐξάτμισις, dicitur in ſiccis, fumidis, vel halabilibus exhalatio. Nam Chymici ſpiritum tam humidum habent, quam ſiccum. *Divaporatio* inſtituitur in aliquo vaſe, veluti pro rei conditione, olla, ſartagine, cucurbita, &c. Fitque gradibus caloris diverſis. Ruland. & Johnſ. in Lex. Chym.

Divergo, διαῤῥέπω. Vide *Diarrhepo*.

Divertallum, Paracelſo dicitur, quicquid ex elementis generatur. Philoſ. ad Athen. lib. 2. text. 5. eſt generatio elementorum. Rul.

Dives, πλούσιος, quis dicatur, omnibus notum eſt, ſcil. qui bonis fortunæ abundat. Verum Joh. Fr. Picus Mirandula, l. 3 de Auro, c. 4. ita deſcripſit: Is proprie *dives* eſt, qui religione imprimis imbutus Chriſti, deinde ſincera pollet ſanitate mentis, & corporis, demum auri, & argenti faciendi poteſtate præditus eſt. In Th. Ch. Vol. II. p. 116. 368. 369. Verum ubi eſt ille albus corvus?

Divinatio, *divinatrix*, πρόγνωσις, προγνωστική. Vide *Prognoſis*. Rulandus *divinationem* deſcripſit, quod ſit incertum præſagium, vel prædictio a cognitione ex propria luce deſumptis, ut cum dicitur: Hoc mihi mens mea, vel cor præſagiit, vel animus meus angelus indicat. De *Divinationibus* licitis vide Lib. Tom. IV. Op. p. 32.

† Divinum, Hipp. Ambientis aeris conſtitutio. Jo. Bapt. Montanus Conſ. poſtr.

Divinum, θεῖον, apud Hippocr. variis gaudet ſignificationibus. Ita dicitur principium illud, & primaria cauſſa rerum humanarum, vel in hominibus, in ſpecie ſexus fœminini, lib. de Nat. Muliebr. lib. 2. 11. Vel ſignificat aliquid ita occultum, & incomprehenſibile, cujus cauſſam neque ſenſu, neque cogitatione aſſequi poſſis, l. de morb. ſacr. l. 4. 6. 9. II. 5. Progn. l. 1. t. 4. Vide Gal. ad h. l. In ſpecie a pleriſque Interpretibus accipitur τὸ θεῖον, ſive Divinum pro aeris conſtitutione peculiari, quæ magis

pro-

proprietate totius ſubſtantiæ, quam primis ſuis qualitatibus noſtra corpora oſtendat. Dicitur alias *νοσηρὰ αἰτόχειοις*, Hipp. l. 2. de nat. hum. 1. 4. Confirmat Charlt. Ex. Pathol. X. §. 22. & nos in dogm. med. gen. p. 191. Jung. Foeſ. Oec. p. 267. *Divina paſſio* dicitur Arculano Amor inſanus, teſte Foreſto l. 10. Obſ. 29. in Schol. Alias Avicennæ & Iliſcus vocatur. Vide *Iliſcus*. De *Divino* in Chymia vid. Libav. de igne natur. c. 25. *τὸ θεῖον* etiam ſignificat *Sulphur*. Vide infra *Sulphur*.

Divisio, *διαίρεσις*, quotupliciter accipi poſſit, legatur apud Gal. l. 9. de Hipp. & Plat. decr. in fin. De *diviſione* Medicinæ ſpecialis in Commentatoriam, & Conſultatoriam vide Rolf. in O. ac M. M. ſp. t. 1. ſ. 1. c. 2. *Diviſio* quoque dicitur de operatione Pharmaceutica, quando artifex v. g. maſſam pilularum *dividit* in globulos, vel alias particulas. Vid. Lex. Scrib. Rhodii p. 376.

Divitiæ, *πλοῦτος*, quid ſignificet, in triviis notum eſt. *Divitiarum* finis juxta naturam haud longius profertur, quam ut ne eſuriamus, ne ſitiamus, ne algeamus. Galen. l. quod opt. Medicus, &c. Hinc *divitiis* præſtare non virtutis, ſed fortunæ munus dixit, l. de cogn. & cur. an. morb. c. 9. Vide *Dives*.

Dium, *αἰθήρ*. Vide *Æther*. Sub *Dio* exponere vocat *προξαιθριάζειν*, Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 2.

* Diuresis, *διούρησις*, proprie ſignificat *excretionem urinæ*, vel ſeri per meatus urinarios: unde & virtus *διουρητικὴ* medicamentorum, & medicamenta *diuretica*, *διουρητικὰ φάρμακα*, nomen habent, aut ſalinæ naturæ, aut actualiter humidæ tenuis, ſive ſeroſæ. Hipp. de aff. XLIV. 37. l. 2. prorrh. XXXI. 7. Gorr. d. l. Confer ad Gal. l. 11. meth. med. c. 19. & l. 5. de Sim. Fac. c. 20. Catalogum horum medicamentorum vide paſſim in Practicis, præſertim Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 9. ſ. 4. Egregie etiam de his ſcripſit Junken. Chym. Med. Phyſ. P. II. ſ. 1. c 4. P. 484. ſeqq. Foeſ. tamen in Oec. pag. 167. exiſtimat, vocab. *διούρησις*, & verbum *διουρεῖν*, aliquando apud Hipp. ſumi pro *διόρρωσις*, & *διοῤῥοῦσθαι*, mutatione in ſerum, ſive ſereſcentia, ſeroſum fieri, v. g. l. de ſteril. III. 14. 15. l. 1. de morb. XXIIX. 5. 8. L. 14.

* Diuturnus, *χρονικὸς*, *μακροχρόνιος*. Vide *Chronicus*. Dicitur & *diurnus*. Jung. Lexic. Scrib. Rhod. p. 376.

Divulsio, *διάσπασις*. Vide *Diaſpao*. *Divulſio* urinæ eſt, cum hypoſtaſis hinc inde eſt divulſa, & quaſi hinc inde nebuloſa. Paracelſ. l. 1. de Urin. judic. c. 2.

Diurnus, *ἡμερινὸς*, dicitur de morbis, & præſertim de febribus, quarum paroxyſmi accidunt in die, ac opponuntur Nocturnis, *νυκτερινοῖς*. Petr. Mich. de Calderia, Tom. I. Oper. p. 305.

Divus, *δῖος*, *θεῖος*, *θεσπέσιος*, epithetoa, quod viris claris, & Imperatoribus ſolet attribui, ut & Medicis. Ita Gal. *Divum Gaium* vocavit, l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 27.

Diydros, *δίυδρος*, idem quod *δίυδρος*. Hippocr. lib. de intern. affect. alii legunt *δίυγρος*.

Diygros, *δίυγρος*, *humidum*, perhumectatum ſignificat, vel *dilutum*. Hipp. l. de intern. aff. XXII. 7. XLVI. 3. & alias in eodem libro.

Diylismos, *διυλισμὸς*, *liquationem*, *tranſcolationem*, vel *ſaccationem* ſignificat, a verbo *διυλίζω*, *liquare*. Dicitur de *vino liquato*, *οἶνος διυλισμένος*. Plura vide apud Lind. S. M. Exerc. X. §. 219. ſeqq.

Dnodus, dicitur *Stella*, quæ habet *cataractam*, arte ſc. Paracelſ. fragm. de Anatom. Ocul.

Dnopheron, *δνοφερὸν*, *caliginem*, tenebroſum, atrum ſignificat. Ita & *δνοφερώδης*, Hip. l. de morb. ſac. XV. 6. 16.

Dochme, *δοχμὴ*, *palmum* ſignificat, ſive menſuram apud Græcos, qua rerum dimetiuntur intervalla. Sic dicta eſt *ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι*. Conſtat ex quatuor digitis, ſubintellige tranſverſis. Vide *Dactylodochme*, item *Palaſte*.

Dochmos, *δοχμὸς*, *δόχμιος*, h. e. *obliquus*, recurvus. Uſus Hip. l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1. Erot. Onom. p. 37. d.

Docimastice, dicitur ars, quæ modum tradit explorandi corpora præcipue foſſilia, ut cognoſcatur, quantum vel metalli, vel mineralis in iiſdem deliteſcat. D. Ol. Borrich. in tr. h. tit. §. 1.

Docos, *δοκὸς*, *trabem*, vel lignum ſignificat, quemadmodum & *δοκὶς*, *trabeculam*, vel parvam trabem. Inter inſtrumenta Chirurgica ad curandas fracturas meminit Hipp. 1. de fract. t. 48.

Doctiletus, dicitur Paracelſo quoddam remedium contra cancrum, tr. Labyrinth. Med. c. 10. In Indice quoque legitur *dactyletus*.

Doctor, Gr. *διδάσκαλος*, eſt notiſſimus honoris titulus, quemadmodum Viris Eruditis, & in aliis ſcientiis, atque facultatibus probe peritis, & exercitatis, ita & Artem Medicam rite callentibus publica Superiorum authoritate, præviis examinibus, & probationibus probe exantlatis, ſolemniter attributus; quamvis non omnibus æquo jure competat, ſed quandoque ſint, qui titulo tali fruantur citra omnem eruditio-

ditionis veræ meritum, quos *doctorculos ſemicrudos* haud inepte vocavit Lind. Ex. V. §. 12. Dicuntur autem Medici *doctores*, non quod neceſſe ſit, ut doceant alios, ſed quod tantam ſibi Artis medicæ comparaverint ſcientiam, ut data occaſione alios quoque docere poſſint. Lind. Ex. XII. §. 192. *Doctores* dicit, h. e. *Imperatores vitæ*, & *necis*, ſatis mehercule ambitioſe, cum Hipp. vocaverit Miniſtros, ὑπηρέτας. Nec male Libav. ſcripſit contra Scheunem. defenſ. 2. Tom. 3. p. 42. quod quilibet *Doctor* vi juramenti debet vera docere, & falſa redarguere in ſua profeſſione.

Doctrina, διδασκαλία, παιδεία, inter Medico neceſſaria refertur ab Hipp. Lege II. 8. Jung. Lind. Ex. I. §. 17. Dividitur in latam, vel *diffuſam*, Gr. διεξοδικὴν, & *compendiariam*, κατ' ἐπιτομήν. Illa quidem reddit perfectos artifices: interim tamen neque hæc tanquam inutilis rejicienda, cum ſummam totius rei brevibus complectatur. Gal. 3. de iis, q. in medic. t. 17. Quod vero ſint, qui per compendiariam *doctrinam* non verentur artem noſtram brevem, & vitam longam promittere, illi magnopere falluntur, & alios quoque fallunt, cum ad artificem peritum minime ſufficiat methodus, aut doctrina compendiaria, ſed requiratur longa circa particularia exercitatio, uti rectiſſime hoc paſſim inculcavit Gal.

* Dodecadactylon, δωδεκαδάκτυλον, nomen *Inteſtini*, inter tenuia primi, a longitudine *duodecim* digitorum tranſverſorum ſic appellati, Latine *duodenum* dicti. Helmont. tr. Septuplex digeſtio, n. 2. Cohæret mediante pyloro, ſive orificio dextro ipſi ventriculo. Vid. Gal. l. 6. de Admin. Anatom. c. 9. Olim quidam non dignati ſunt vocare inteſtinum, priuſquam in anfractus, orbeſque convolvatur, ſed ipſum ἔκφυσιν, *productionem*, *appendicem* appellarunt, c. 12. Hodieque clarum inſertione duorum ductuum, Biliarii, & Pancreatici. Jung. Barthol. Anat. l. 1. c. 10. qui longitudinem 12. digitorum in dubium vocavit.

Dodecatheon, δωδεκάθεον, epitheton Antidoti cujuſdam ex duodecim ſimplicibus conſtantis, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

† Dodra, antiquis potionis genus ex novem ſpeciebus confectum. Raymundus Mindererus Aloedarii c. 12.

Dodrans, σπιθαμή, nomen ponderis, & menſuræ in quantitate continua, & diſcreta uſitatum, ſignificans tres quartas partes totius, v. g. novem uncias, aut duodecim digit. Occurrit ap. Scrib. L. n. 42.

Doedyx, δοίδυξ, ſignificat *Cochleare*. Significat & *Radium*, ſive *Piſtillum*, cum quo aliquid in mortatio tunditur. Gorr. p. 114.

Dogga, proprie nomine Arabico vocatur *Panaritium*, ſive *Reduvia*, apud Avenzoar l. 8. Theor. c. 18. & l. 4. Pract. c. 7. allegante Ingraff. com. in Avic. l. de tum. p. n. p. 289.

Dogma, δόγμα, in genere *ſententiam*, vel opinionem de aliqua re, vel materia ſignificat. C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. num. 53. Unde quædam *dogmata* ſunt certa, quædam probabilia, quædam abſurda, &c. Gal. lib. 8. de Hipp. & Plat. decret. c. 9. & alibi. Enimvero aliquando ſpecialiter, & accurate *dogma* Medicum dicitur, quod nititur vera ratione, & experientia. Hinc & *Medicina dogmatica*, & *Medici dogmatici*, δογματικοὶ, item δολιχὸς, contradiſtinguuntur ab aliis ſectis, Methodica, & Empirica, earundemque ſectatoribus. Galen. de ſubfig. Empir. c. 7. 8. & 9. & alibi, l. de ſecta, de opt. ſect. &c. Jung. Gorr. d. l. & alios.

Dolichos, δολιχὸς, interdum & δόλιχος, triplicem habet ſignificationem. I. notat legumen oblongis ſiliquis conſtans, quod aliis *Phaſeolus*, aut *Lobus* dicitur. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 28. Deinde ſignificat *Curſum*, aut certum curriculi ſpatium duodecim, aut ſecundum alios viginti quatuor ſtadiorum, & ita curſum diu continuatum. Galen. l. 2. de ſan. tu. c. 10. fin. Junge C. Hofmann. comm. ad Galen. de U. P. n. 481. ubi & δολιχεύειν, i. e. *dolichum currere*, & δολιχόδρομοι legitur. Denique adjectivum eſt, & ſignificat *longum*, prolixum. Vid. Lexicographos.

Dolicholithos, δολιχόλιθος, hoc nomine appellavit D. Georg. Hier. Velſchius lapidum genus ex Comitatu Tyrolenſi ad ſe allatum, nigricans, phaſeolos magnitudine, & figura accurate repræſentans, attritione nonnihil odoratum. Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 157.

Dolium, πίθος, quid ſignificet, & pueri norunt. Varium quoque uſum habent *dolia* in arte Medica, & Pharmaceutica. Præſertim vaporarii hydropicorum per *dolium* meminit Galen. l. de util. reſp. c. 4. *Dolia*, quæ muſto, vel vino replentur, collocanda eſſe cum interſtitio, ne inter ſeſe vitia ſerpant, ex Plinio l. 14. c. 21. notavit Lind. Ex. X. §. 184. *Doliolum* diminutivum eſt, Gr. πιθάκιον, *Doliola* ex Tamarice parata ſpleneticis proficua laudat Rhod. ad Scrib. c. 128. Parantur etiam ex larice, junipero, betula, &c.

Dolor, ἄλγος, ἄλγημα, ὀδύνη, πόνος, &c. in genere triſtis eſt ſenſus, ut *Voluptas* blandus, vel ſuavis. Gal. l. 2. de L. A. c. 2. unanimi quoque Medicorum conſenſu certum eſt, *Dolorem* non eſſe morbum, ſed ſymptoma, & quidem Actionem læſam: Qualis vero actionis

læſæ

læſæ ſpecies ſit, nondum expeditum eſt. Plerique veteres, & recentiores ſtatuunt, actionem eſſe *depravatam*, & quidem actionem *Tactus*. Nobis vero veriſimilius videtur, eſſe p. n. *Auctam*, uti demonſtravimus in Dogm. Noſtr. Medic. Gen. num. 273. ſeqq. Alii referunt ad Animi paſſiones, ſive Affectus, v. g. Willis de An. Brut. Part. I. c. 9. & Charlton. Exerc. Pathol. 8. Differentiæ *doloris* ſunt multifariæ, v. g. *Dolor* Gravativus, Denſivus, Acutus, Punctorius, Rarus, Levis, vel cum ſtupore quodam Pulſativus, Ulceroſus, Pruriginoſus, Criticus, &c. Inter recentiores videatur & Laurent. Bellin. in ejus Opuſc. Medic. tr. de morb. cap. pag. 568. ſeqq. Cauſſa *doloris* proxima conſiſtit in ſolutione continui partium nervoſarum repente, & cum vehementia, ſed diverſimode fiente, unde anima mediantibus ſpiritibus animalibus perſentiſcit. Cæterum quod vocab. *Dolor* etiam ſumatur pro ipſo morbo, & parte affecta, patet ex Rhod. in Scrib. in not. p. 16. & Rob. Keuch. ad Q. Seren. in not. p. 116.

Dolus, δόλος, δολοφροσύνη, ſignificat *deceptionem*, fallaciam, aut circumventionem. Hunc Medico quandoque eſſe licitum, teſtatur Rolfink. P. ac Meth. Med. Spec. l. 14. ſ. 3. c. 17. & aliæ Obſervationes. Omnis vero *dolus malus* abſit a Medico, ceu viro probo, cui ſuprema lex eſt, Salus Ægri. *Fallacias* etiam Chirurgicas quære apud Scult. Arm. Chir. in Indice primo lit. F.

Domesticus, οἰκεῖος, quid proprie ſignificet, huc non pertinet, & cuilibet notum eſt. Per tranſlationem in Medicina notat id, quod alicujus naturæ eſt familiare, conveniens, accommodum. Unde & morbi quidam dicuntur *domeſtici*, h. e. οἰκεῖοι, Hipp. 2. aphor. 34. Vide Diet. n. 605. Ita & de muliere quadam ſibi familiari, vel *domeſtica* uſurpat Hipp. de natur. puer. IV. 9. Hoc quoque Epitheto exornatur *Syrupus de Spina Cervina* in diſpenſatoriis, quando *domeſticus* vocatur, haud dubie ad commendationem pro uſu frequentiori, quamvis non ubique ſit in uſu, ob nauſeam, & ſegnitiem, ob quas etiam exulare juſſit Ludov. in Pharm. Diſſ. I. d. 152. Alii vero ejus uſum in infantibus valde commendare non verentur.

Dominatus, δυναστεία, a δυναστεύω, *Dominor*, dominatum teneo, prædominor. Dicitur vel de tempeſtate, quæ vel in toto anno, vel in certa ejus parte prævalet, & *dominium* obtinet. Hipp. 3. aph. 5. Gal. vocavit κρατεῖσαι c. 3. in 3. Epid. t. 8. vel de humoribus prærogativam præ aliis, & ſuper alios habentibus, 6. Epid. ſ. 5. t. 18. ubi προστατῶν legitur, quod vocab. Gal. *per dominatum* expoſuit, a verbo προστατεῖν, præeſſe. Vid. Dieterich. num. 214. Ita Aer dicitur δυνάστης, *dominus*, dominans, prædominans in omnibus ſymptomatibus. Hipp. l. de flatib. IV. 9.

Domitus, ſupin. verbi *domare*, accipitur pro *valde coctus*, a Q. Sereno in hoc verſu: *Ovum valde teres domitum ferventibus undis:* Græce καθεφθον. Vide Keuchen. in not. ad illum, p. 153.

Domus, *Domicilium* (veteribus *domicolium*, teſte Keuchen. d. l. pag. 128.) Græce οἶκος, quid ſignificet, nemini non notiſſimum eſt. *Domorum* vero quoque rationem eſſe habendam Medico, exemplo reconvaleſcentium demonſtrat Galen. l. 7. Meth. Med. c. 6. Jung. l. 10. c. 8. & alibi. Ita inter cauſſas morbificas refertur *domus* recenter calce illita, a Galen. l. 7. de Uſ. Part. c. 8. (ad quem locum adde C. Hofmann. comment. num. 465.) comm. 1. in 1. prorrh. t. 8. l. de uſ. reſpir. c. 4. &c. Quomodo *domus* elotæ, vel clauſæ virus peſtilens infringant, ſcripſit Helmont. in Tumul. peſtis. §. Præſervatio. Cæterum vox *domus* per metaphoram cochlearum quoque teſtis, & ſpeluncis ferarum tribuitur, docente Keuchen. ad Seren. p. 185.

Dono, ἐπιδίδωμι, ſumitur interdum pro *Exhibeo*, *Do*. Scribon. n. 13. quamvis Barthius parum Latine dictum judicaverit, l. 49. adverſ. c. 29.

Donum, δῶρον. Vide *Doron*. *Donum Veneris* quid dicatur Chymicis, vide apud Libav. defenſ. I. contra Scheunemann. Tom. III. Oper. pag. 20.

Dorcadizon, δορκαδίζων. Vide *Caprizans*.

Dorcas, δορκάς. Vide *Capreolus*.

† Dorea, qui interdiu, non noctu videt. Rhaſ. & Mer. de affect. ocul. c. 1.

† Doridus humor, apud Q. Seren. l. aqua marina, prout apud Virgil. Ecl. X. Doris amara, G. Barth. Adv. l. 18. c. 16.

Doris, *Doridos humor*, ſignificat *aquam marinam*, præſertim apud Poetas. Uſus Q. Seren. in Medicina metrica. Vide Keuch. in not. ad illum p. 150. 271.

Dormio. Vide *Somnus*. *Dormire* an aperto ore conducat? Vide C. Hofm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 402. 913.

Doron, δῶρον, ſignificat *donum*, rem aliquam gratis ab altero acceptam. Ita ipſa quoque Medicina *Donum Dei* jure dicitur, & Medicus a Siracide c. 38. Ita Sanitas inter bona temporalia præſtantiſſimum *Dei donum* laudatur. Porro Græc. δῶρον, idem ſignificat, quod δοχμὴ, *palmus*: unde δίδωρον, τετράδωρον, πεντάδωρον, &c.

* Dorpestos, δόρπηςος, aut δορπηςὸς, ſignificat cœnam, aut cœnæ tempus, apud Hipp. l.5. Epid. XI. 17. Jung. Foeſ. p. 169.

Dorpos, δόρπος, idem quod δορπηςὸς, cœna. Gorr. p. 114. quamvis Lang. l. 1. ep. 55. per prandium verterit, quod & cœnam ἐπιδορπίδα dici ſtatuerit.

Dorsalis, νωτιαῖος, dicitur de *Medulla ſpinali*, a Galen. 5. aphor. 65. Eſt etiam epitheton certæ ſpeciei Atrophiæ, quæ dicitur *Tabes dorſalis*, quæ libidinoſis, & Veneri nimis deditis familiaris; in qua febris expertes bene quidem comedunt, nihilo tamen minus colliquantur, & marceſcunt, conquerentes ſibi videri ex ſuperioribus partibus e capite veluti formicas in ſpinam prorepere, & una cum urinæ, alvique excretione ſemen quoque liquidum copioſe effluit, unde ad generationem poſtea fiunt inepti. Cujus cauſſa ſine dubio in ſucci nutritii, ſanguiniſque tenuioris vitio colliquativo, ſpiritus quoque animales irritante, conſiſtere videtur.

* Dorsum, νῶτον, in plur. νῶτα, dicitur poſterior pars Thoracis, ſive medii ventris a cervice uſque ad ſeptum tranſverſum. Celſus vocab. νῶτον plerunque reddidit per ſcapulas, in text. Hipp. 2. prorrh. XXXVI. 14. 15. XLIV. 3. 6. aph. 22. Verum ſtrictius, quam par eſt, recte animadvertente Foeſ. Oec. p. 436. Alii latius acceperunt *Dorſum*, dicentes totam poſteriorem corporis partem ab occipite uſque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris compactam, uti Ariſt. l. 1. Hiſt. An. c 15. Verum accuratius Anatomici lumbos, & os ſacrum cum coccyge ad continentes imi Ventris, ſive abdominis referunt; *Dorſum* vero poſteriorem Thoracis partem conſtituunt. Barth. l. 2. Anat. in proœm. Gr. dicitur μετάφρενον, Gal. Introd. cap. 10.

Dosis, δόσις, uſitatiſſimum Medicis vocabulum, quo innuitur *quantitas* medicamenti vel ſimplicis, vel compoſiti, quæ una vice homini præſertim ægro exhibetur. Ejus inventio determinata adeo eſt difficilis, ut nihil ſit, quod in Praxi Medica artem magis reddat conjecturalem, quam ſingulorum præſidiorum quantitas. Galen. de cur. rat. p. S. M. c. 12. Nihilominus omnem operam impendat Medicus, præſertim in purgantibus, ne vel ægrum in diſcrimen vitæ coniiciat, vel Medicus ſeſe ludibrio exponat. Paracelſ. defenſ. 3. & Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Vide Dogm. Noſtr. Med. Gen. P. VI. c. 6. pag. 755. ſeqq. & not. ad Jeſſen. de Sang. V. S. miſſ. p. 131. De *Doſibus* plerorunque medicamentorum vide, præter alios, apud Schroder. l. 1. c. 33. & Excelſ. D. D. Georg. Franci, Prof. Heidelberg. Fautoris, & Amici noſtri Appendicem Synopſeos Inſtit. Medic. continentem Delineationem Doſium Medicamentorum.

* Dothien, δοθιὴν, id eſt *Furunculus*, Galen. l. 2. Meth. Med. cap. 2. de quo nomine notavit Galenus, quod nec locum affectum repræſentet, nec cauſſam, quæ ipſum efficit. Significat autem tumorem ἀποςηματώδη, ex craſſis humoribus in carnoſis plerunque partibus conſiſtentem, mitem quidem, cum ſolam cutem occupat, ſed pervicacem, & malignum, ubi ſubter actis radicibus erumpit, l. de tum. p. n. c. 15. Jung. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Eſt ex genere inflammationum in abſceſſus degenerantium, & reſpondent *Varis*. Meminit quoque Hipp. l. de Aff. XXX. 12. & l. 6. Epide. ſect. 3. t. 28. Vid. & Ægin. l. 4. c. 23. Junge Sennert. l. 5. Med. Pr. p. 2. c. 9. Cauſſa ejus conſiſtit in ſanguinis craſſioris, & fœculenti extravaſati collectione.

Doxa, δόξα, duplicem habet ſignificationem. (1.) notat *opinionem* incertam de aliqua re. Unde qui tales fovent opiniones, dicuntur δοξαςικοί. (2.) ſignificat famam, *gloriam*, & honorem, cujus etiam rationem probe habere debet Medicus, monente Hipp. l. de dec. orn. V. 8. ad quem locum vide egregiam exercitationem Linden. S. M. Ex. II. §. 23. Vide & *Gloria*.

Dracatium, id eſt *Saturnus*. Ruland. & Jonſ.

Drachma, δραχμὴ, nomen eſt ponderis, & menſuræ. Duplex fuit olim, *Ægyptia*, & *Attica*. Illa pendet obolum, ſcribente Cleopatra; hæc vero ſcrupulos tres, vel obolos ſex, qualis etiam hodieque uſitata eſt in officinis. Harum octo faciunt unciam: Signum eſt ʒ, Olim fuit ∇ Gal. de pond. & menſ. c. 2. Menſuralis *Drachma* etiam octava pars unciæ eſt, & nonageſima ſexta libræ. Dicebatur & olim ὁλκὴ, *Holca*, ejus nota fuit ⌒o⌒ Gal. d. l. Vid. Gorr. p. 155.

Drachum, eſt terminus Paracelſicus obſcurus, cujus meminit in Philoſophia l. 4. tract. 1. cap. 3. in fin. Videtur denotare ultimam diſſolutionem elementi aquæ, vel ejus conſumtionem.

Draco, δράκων, eſt vocabulum multæ ſignificationis. (1.) nomen eſt *piſcis marini*, qui & *Araneus* a quibuſdam vocatur, cujus pleniorem deſcriptionem legeſis apud Aldrovan. lib. 2. de piſc. cap. 50. De hujus ictu venenato, & remediis adverſus illum egit quoque Gal. lib. 9. de Simpl. Fac. 2. Sulphur. & lib. 11. §. 2. Draco marinus, &c. Alias caro ejus inter alimenta nihilominus refertur, & quidem duræ carnis, lib. 2. de Al. Fac. cap. 32. (2.) ſignificat

Serpentem variæ formæ, & magnitudinis monſtroſæ, de quo legatur d. Aldrov. l. 3. de Serp. & Dracon. cap. 12. ubi ſtatim ab initio homonymiam hujus vocabuli proſixe declarat. Huc referri debent obſervationes de *Draconibus Carpathicis*, & eorum ſpeluncis, quæ extant in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv. 139. & 194. Præter has proprias ſignificationes, (3) a Spagyricis frequentiſſime tribuitur hoc nomen *Mercurio*, ſive *Argento vivo*, non ſolum in operationibus Lapidis Philoſophici, uti videre eſt in ſcriptis Baſilii Valentini, & paſſim in Theatr. Chym. Ruland. in Lexic. Libav. aliquoties; ſed & in operationibus medicamentoſis e Mercurio paratis. Ita Mercurius dulcis ſublimatus, ſive meteorizatus dicitur *Draco mitigatus*, Schrod. l. 3. c. 15. p. 406. Duo *Dracones* Quercetani ſunt Argentum vivum ſublimatum, & Regulus Antimonii. Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. cap. 9. *Draco* etiam dicitur *Sulphur*, quod extrahitur e corporibus per magiſterium. Luc. Rodargirus de ſolut. Philoſ. cap. 6. in Theat. Chym. Vol. 5. pag. 735. Reliquas ſignificationes, ceu huc non pertinentes, omittimus.

Draconites, *Dracontias*, ſive *Drachates*, δρακοντίας λίθος, nomen Gemmæ lapideæ, de qua Plinius pluribus lib. 37. cap. 10. quod fiat e cerebro draconum. Sed niſi viventi abſcindatur, nunquam gemmaſcit, invidia animalis mori ſe ſentientis. Igitur dormientibus draconibus caput amputari debet, & ita auferri. Ruland. Ei tribuunt virtutem omnia venena fugandi, & venenoſos morſus curandi. Tales etiam *Dracontes* ex noſtris Hydris, & Chelydris colligi ferunt nonnunquam, de quibus idem Ruland. opinatur, vel ex cerebro hydriorum colligi, vel ex ſpuma per attritionem mutuam excitata generari. Enimvero Fr. Hofmann. detexit hanc fraudem, dicens, concurrere circumforaneorum impoſturam, plebeiis obtruſam, dum nihil aliud ſunt, quam Chelæ, vel Squillæ marinæ, quæ dentatæ ab uno latere interiore ſemiſalcatæ, ebore quovis nitidiores, quas affabre ea parte, qua dearticulatæ fuerunt, committuut, capſuliſque offeis, & ligneis decenter inferunt, vulgo *Schlangen*, *Ardulein*. In Clav. ad Schroder. l. 3. c. 8.

Dracontion, δρακόντιον, Latine *Dracunculus*, duplicem potiſſimum haber ſignificationem: *Botanicam*, quæ non eſt hujus loci, dum plantam Aro ſimilem acrioris facultatis denotat. Ruland. vult, etiam hoc nomen competere Craſſatellæ, vel Ophioglosſo, in Lex. Et *Pathologicam*, quando ſignificat ulcus, quod lationem habet nervi a proxima parte. Dicitur vero *Dracunculus*, quod nervus in motibus membri recedat in ulcus, & ſeſe in illo occultet. Galen. in def. Medic. Vel ſunt corpuſcula nervoſa, frequentius in tibiis genita, calore, craſſitudineque lumbricis ſimilia, in Arabiæ locis familiaria. Galen. lib. 6. de Loc. Aff. cap. 3. quem tamen affectum ipſe nunquam vidit. Aetius ex Leonida *Dracunculum* lumbrico ſimilem eſſe dixit, interdum magnum, alias parvum reperiri, & frequentius quidem in cruribus, aliquando vero & in brachiorum muſculis oriri, & conſiſtere, naſci autem in Æthiopia, atque India maxime pueris, lumbricis latis non abſimilem, moverique ſub cute ſine moleſtia, verum temporis progreſſu circa *Dracunculi* extremitatem ſuppurationem fieri, cuteque aperta *Dracunculum* caput exerere, quem ſi quis tentet attrahere, dolorem ingentem moveri, præſertim ſi eum abrumpi contigerit. Quod enim intus relinquitur, acerbiſſimos dolores excitare, proinde ut ne intro animal recurrat, valido filo brachium conſtringi oportere, idque quotidie agendum eſſe, ut *Dracunculus* progrediens paulatim integer excludatur. Verum Soranus, ut refert ex eo P. Ægineta lib. 4. cap. 59. non exiſtimat animal eſſe, ſed nervoſam quandam ſubſtantiam, quæ opinionem motus ſolum præbeat. Sed quid revera ſit, nemo Medicorum explicare poteſt, qui Europam incolunt; poſſe tamen animal eſſe, ratio nobis dictat, cum non modo in ventriculo, atque inteſtinis creari, verum etiam ex cute erumpere tum pediculos, tum majora quandoque animalia, compertiſſimum habeamus ex hiſtoriis. Incertitudinem quoque hanc, quid de veterum *Dracunculis* ſtatuendum ſit, non diffitetur Horſt. lib. 8. Conſult. & Epiſt. Medicin. Obſerv. 8. Tom. II. Oper. pag. 409. Meminit & eorundem in Inſtit. Med. Diſp. XI. in additam. Tom. I. Oper. pag. 299. Item Caſp. Reges Camp. Elyſ. quæſt. 36. num. 7. Jungatur D. Etmulleri Obſervatio de *Crinonibus*, quæ extat in Actis Eruditor. Lipſ. Ann. 1682.

* Dracunculus, δρακόντιον, Vide *Dracontium*.

Dragantum, vel idem quod *Tragacanthum*, ſpecies Gummi cujuſdam; vel eſt idem quod *Vitriolum*, vulgo *Zegi*, præſertim *Hiſpanicum*. Rul. in Lex.

Drageta, idem quod *Tragea*, apud Foreſt. l. 2. Obſ. Chir. O. 3. in Schol.

Dragmis, δραγμὶς, dicitur *Pugillus*, quantum tribus digitis comprehenditur. Hippocr. l. 2. de morb. LIII. 26. lib. 1. de morb. mul. CI. 58. lib. de nat. mul. XXIX. 11. XC. 4. lib. de int. aff. LIIX. 6. Interdum ſcribitur per χ, δραχμὶς, quam

quam ſcriptionem etiam Lind. retinuit. Verum videtur accuratior eſſe per γ, δραγμὶς, quia deſcendit a verbo δράττω, prehendo: unde & δράγμα, *manipulus*.

Draptos, δραπτὸς, *Dilaniatum*, divulſum, dilaceratum ſignificat. Galen. in Exeg. dict. Hipp.

Drasticos, δραστικὸς, i. e. *Activus*. Uſurpatur de Medicamentis præſentis efficaciæ, & multarum virium, in ſpecie de purgantibus fortioribus uſurpari quoque ſolet.

Driff, *Drif*, Helmontio dicitur *Lapis Butleri*, vel ejuſmodi poteſtativum, fermentativumque remedium, tr. *Butler*. Paratur ex Uſnea, ſale marino, & Ente veneris, cum Ichthyocolla ſoluta, habeturque *Periapton Salutis Magneticum*, quo ſolo attactu extremo linguæ apice ſalutem afferri creditur, Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſ. 53 Schol. Plura de *Drif* vide apud Joh. Mareum Marci in Philoſ. veter. reſt. P. IV. ſect. 1. ſubſect. 9. Ejus efficaciam ſuſpectam reddere auſus eſt D. Ludov. in Pharmac. Diſſert. I. p. 125. Alii ex modernis docent parari *Driff* ex capite mortuo Vitrioli Veneris beneficio ſalis volatilis Urinæ a fœtore liberati. Differt hoc Driff a Mercurio Diaphoretico, ut & Oleo Vitrioli Veneris. D. Etmull.

Drimyleon, δριμυλέων, i. e. *acris leo*. Ita impudentiſſime appellaſſe Menodotum Empiricum omnes Medicos, & Philoſophos, qui ratione niterentur, δριμυλέοντας, & δριμυμώρους, i. e. *acres fatuos*, ſive ſtultos, teſtatur Gal. l. de ſubfig. empir. c. 13.

Drimymoros, δριμύμωρος, *acris ſtultus*. Vide *Drimyleon*.

Drimyphagia, δριμυφαγία, ſignificat *eſum acrium*. Uſus aliquoties hac voce Dioſcorides: uſi & alii Medici. Gorr. in def. p. 116.

* Drimys, *Drimytes*, δριμὺς, δριμύτης. Vide *Acre*. Confundi interdum cum *Acido*, τῷ ὀξεῖ, docet Gal. l. 1. in 6. Epid. t. 29.

Drogista, μυρεψὸς, μυροπώλης, idem quod *Pigmentarius*, Pigmentorum inſtitor. Rhod. ad Scrib. in not. p. 62.

Dromedarius, vel *dromeda*, eſt genus *Camelorum*, cujus deſcriptionem pleniorem vide ap. Aldrov. lib. de quadrup. biſulc. cap. 34. & circa ſtructuram Anatomicas obſervationes in Oldenburg. Actis Philoſoph. Anno 1669. in Julio.

Dromos, δρόμος. Vide *Curſus*.

Dropacismus, δρωπακισμός. Vide *Dropax*.

Dropacistos, δρωπακιστὸς, dicitur vel de *Dropacibus*, vel de ſimilibus topicis medicamentis, quæ *Dropacum* modo illinuntur, quæ alias a Gal. appellantur πιττώδη, *Picata* medicamenta, c. 3. de iis, q. in med. t. 32.

* Dropax, δρῶπαξ, eſt medicamenti rubificantis forma quædam, interdum liquidioris, in modum malagmatis, interdum ſiccioris, Emplaſtri modo, prout uſus exigit, parata, vel ad alimoniam, & vitam partibus conciliandam, vel etiam ad vitia inveterata, & contumaciora educenda inventa. Dividitur in Simpliciorem, & Compoſitum: in *dropacem* Veterum, & Recentiorum. Vid. Morell. Formrem. l. 2. ſ. 1. c. 14. Schrod. l. 1. c. 53. Fr. Hofman. in clav. ad h. l. Dicitur & *Picatio*, πίττωσις, item δρωπακισμός. Rolf. O. ac M. M. Spec. l. 4. ſ. 9. p. 2. Vocatur & ψίλωθρον, *depilatorium*, ab effectu, quod pilos evellat. Keuchen. ad Q. Seren. p. 196.

Drosatum, δροσατὸν, idem quod *Roſatum*. Keuch. d. l. p. 226.

Drosomeli, δροσόμελι, *mel roſcidum*, quod & ἀερόμελι vocatur, q. d. *mel aerium*. Hodieque dicitur *Manna*. Junge Galen. l. 3. de A. F. c. 39. Vide *Mel*. *Manna*.

Drosos, δρόσος. Vide *Ros*.

Drupa, δρυπετὴς, epitheton Olivæ, q. d. *decidua*, caduca. Ægin. l. 1. c. 81. De hoc voc. vide Hier. Mercur. Var. Lect. l. 1. c. 3. & C. Hofm. l. 5. V. L. c. 1.

Dryinus, δρύϊνος, q. d. *Querculus*, nomen ſerpentis venenoſiſſimi, & fœtentis, cujus meminit Gal. de Theriac. ad Piſon. c. 8. Ægin. lib. 5. cap. 15. Ita dicitur, quia ad quercuum radices degit. Delineationem, & deſcriptionem ulteriorem vide apud Aldrovand. l. 1. Hiſt. Serpent. & Drac. c. 14. Dicitur & *Chelydros*, χέλυδρος.

Drypetes, δρυπετής. Vide *Drupa*. Dicitur etiam *drupus* de aliis fructibus maturis, & deciduis. Gorr. d. l.

Dryopetis, etiam ſignificat *Ranunculum viridem*, ſive *Calamiten*, a calamis, in quibus degit, ita dictum. Schroder. lib. 5. clav. 1. num. 31.

Dua, pro *duo*, antique dici, patet ex Scribon. n. 45. 81. 83. 156. &c. pondo *dua*. Vide Rhod. in Ind. Scrib. p. 376.

Dualitas, δυὰς, i. e. numerus binarius, quam nonnulli materiam infinitam eſſe dixerunt, ſed ſtulte, judicio Galen. lib. 3. de dieb. critic. cap. 11. *dualitatem* morbum dixit, quemadmodum *Unitatem* ſanitatem, Ger. Dorneus in tract. de Vita brevi; Tom. I. Th. Ch. imo mortem per diſſectionem ab unitate receſſum, & corruptionem. Idem tr. Phyſica Geneſis, p. 357.

Duamir, ſpecies Serpentum ingredientium compoſitionem Theriacæ. Ruland. Sunt ergo Viperæ.

Dubel coleph, eſt compoſitio e Corallio, & Carabe. Rul. in Lex.

Dubelech, dicitur apoſtematum cavitas io genere manifeſta cum ſolutiooe continui. Rul. & Johnſ.

Dubletus, idem quod *Nodus*, eſtque Tumor pituitoſus ad Abſceſſus cum folliculo pertinens. Amat. Luſit. cent. 3. cur. 100. in Sch. Foreſt. Chir. Obſ. l. 3. Obſ. 7. Schol. Habetur alias pro vocabulo geoerali apud Arabes, quod æquipollet Gr. ἀπόστημα, & Lat. *Abſceſſus*, ſive *Vomica*, J. H. Velſch. ad Marcell. Cuman. Obſ. 8. Cent. I. p. m. 38.

† **Ducia**, ſtillicidium aquarum oaturalium, Italis Amat. Luſit. Cent. 3. Cur. 65.

Ducia, a Barbaris dicta fuit *Gutta*, vel *Cura per Stillicidium*, Fallop. tr. de aq. therm. & met. c. 10. & 13. Tom. I. p. 229. 249. Apud Andr. Baccium legitur *Ducia*, cujus duplicem modum tradidit de Therm. l. 2. c. 14. p. 112. ſeqq.

Duco, ἄγω, i. e. *Educo*. Vide *Ago*. Aliquando *ducere* etiam idem eſſe, quod *Bibere*, monſtrat Keuch. ad Q. Seren. p. 193. 194. Alias *Duco* ſumitur pro *Traho*, ἕλκω. Unde

Ductilis, *Ductibilis*, ἑλκυσμὸς, ὁ ἑλκυσμὸς, dicitur de eo, quod diſtractum propter viſciditatem non divellitur, ſed contiouum manet. Uſurpatur de farina triticea. Hipp. 2. de artic. t. 44. vel 45. Per metaphoram etiam Gal. attribuit doloti hepatis continuato, & qſ. viſcido, lib. 2. de L. Aff. cap. 8. Ita & Metalla *ductibilia* vocantur omnia, quæ ſuot liquabilia, quæ originem ducunt ex Mercurio. Nam materia eorum eſt ſubſtaotia aquea, miſta cum ſubſtantia terræ, commiſtione forti, & non poteſt unum ab altero ſeparari. Richard. Anglicus in Correctorio cap. 5. Theatr. Chym. Volum. II. p. 288.

Ductus, ab Anatomicis ſæpe ſumitur pro *Canali*, σωλήν. Vide *Canalis*. Ita apud Barth. leguntur *ductus* Chyliferus, libell. 1. c. 3. appendic. 2. *Ductus* Lactei, Roriferi, Biliarii, Pancreaticus, Lymphatici, &c. Quære in Indice dict. Auth.

† **Dudaim**, Hebreis Mandragora. Reſp. med. Epiſt. 60.

Dudaim, Heb. *Mandragoram* denotare dicit Scroder. l. 4. cl. 1. n. 201. quod veotilare non eſt hujus loci.

Duelech. Vide *Dulech*.

Duenec, eſt *Mercurius Philoſophorum*, qui & *Leo viridis*. *Dux* ſolutivus auri, Libav. Apoc. Hermet. part. poſter. in procem.

Duenech, eſt *Antimonium*. Rul. & Johoſ.

Duenez, *limatura ferri*. Idem.

Duella, dicitur tertia unciæ pars, octoois ſcrupulis terminata. Rhod. ad Scrib. n. 145.

Duellum, μονομαχία, io genere ſigoificat pugnam, & concertationem inter duo. Sumitur autem vel in bonam, vel in malam partem: Io bonam, quando dicitur *duellum* Animi cum Corpore a Ger. Dorn. tr. Vita Brevis, Theatr. Chym. Vol. I. pag. 234. 472. ſeqq. In malam, quando cauſſa morbifica pugnat cum calore, & flamma vitali, & ita coincidit cum *dualitate*.

Dulcacidum, ὀξύγλυκυ, (an non & γλυκύοξυ) quando miſtura eſt facta dulcis, & acidi. Robert. Keucheo. ad Q. Seren. pag. 126. 127. 143.

Dulciarius, σησαμοῦς, vocatur piſtor, qui panes mellitos conficit, ſive bellaria, & placentas ex melle. Gal. l. 1. de ſem. c. 4.

Dulcedo, *Dulcor*, γλυκύτης, *dulcis*, γλυκὺς, dicitur vel de qualitate guſtatili, ſive ſapore, vel materia ſuavem ſaporem habente, & moderato ſuo calore cognata, & familiari. Hinc & Hippocr. κατ' ἐξοχὴν per γλυκὺ intellexit ſaoguinem in oppoſitione ad τὸ πικρὸν, amarum, id eſt bilem flavam, l. de nat. hum. t. 4. Dulcia proprie dicta ex acido conſtare, probare conatus eſt diverſis phœnomenis, & experimentis Junken. Chym. Medic. Phyſ. P. I. ſect. 2. cap. 8. pag. 133. ſeqq. Interdum *dulce*, γλυκὺ, pro vino *dulci* poſuit lib. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 1. Dicitur Latinis *paſſum*. Accipitur aliquando latius pro omni ſapore ſuavi, quatenus opponitur ſalſo, acri, amaro. Ita quicquid ἄποιον eſt, *dulce* vocatur, v. g. aqua *dulcis*, licet ſit inſipida. Præter has proprias ſignificationes accipitur *dulcedo*, & *dulcis* pro Voluptate, & Grato. Ita ab Anatomicis, v. g. Columbo *Clitoris* dicta fuit *dulcedo Amoris*. Barthol. lib. 1. Anat. cap. 34. A Chymicis Ceruſſa vocatur *Dulcedo Saturni*, Rul. De *dulcedine* Saturoi vide quoque Lib. Syn. Arc. Ch. l. 7. c. 36. De *dulcedine* Vitrioli, & Mercurii, l. 8. c. 14. &c.

Dulech, *Duelech*, terminus eſt Paracelſicus, & Helmontianus. Rulandus ita deſcripſit: *Dulech* eſt Tartari ſpecies, in humano corpore, lapis ſpongioſus, periculum, & dolorem maximum creans. Verum Parac. contradiſtinguit a Tartaro, dicens, eſſe medium quid inter Tartara, & calculos, l. de morb. Tart. cap. 11. & alibi. Quid Helm. de *duelech* ſtatuat, vide in tract. de Lithiaſ. c. 2. 3. 4. ſeqq.

† **Dulcigini Venetor.** Thraſi Venetorum, Kaavvolſ. Itiner. Orient. c. 4.

† **Dulcichinum**, Bulbocaſtanum, Doronicum, Calamus, & Juncus odoratus. Moly. Ep. 4.

Duo, δύο, quid ſignificet, notum. *Duo* diſſimilia noo poſſe conjungi ſine medio, legitur in M. Joh. Iſaaci oper. mineral. c. 141. Theatr.

Chym.

Digitized by Google

Chym. Vol. III. p. 508. Ita & Lap. Philoſ. vocari *Opus ex duobus*, vide in Lagn. Harm. Ch. cap. 2. Vol. IV. p. 733. ſeqq.

* Duodenus. Vide *dodecadactylos*.

Duplex, διπλοῦς. Vide *diploos*.

Duplicatio, διπλασιασμός. Vide *diplaſiaſmos*.

Dupondium, διπόνδιον, nomen ponderis, penditque drachmas quatuor. Gal. l. de pond. & menſ. ex Cleopatra.

Duraciena, epitheton malorum *Perſicorum*, ceu peculiaris ſpecies, a quorum nucleis cultro, aut dentibus caro ægre avellitur. Lang. l. 1. ep. 67.

Duratio, διάρκεια, ſignificat rei alicujus permanentiam, abſque omni viciſſitudine, uniformem conſtantiam. Helmont. tr. de Tempore n. 35. De ficta illa, & impia *duratione* hominis Aſtralis Crolliani vide Libav. Exam. Phil. vivent. ſec. Hartm. ſect. 13. Tom. IV. Oper. p. 120. fin.

Duratus, σκληρυνθεὶς, pro *induratus*, a verbo *duro*, i. e. ſolidius aliquid reddo. *Durata* ova, caſeus, &c. *Duratum* etiam pro *Macerato* accepit Scrib. n. 23. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 377.

Durdales, dicuntur Paracelſo Spiritus corporei, inhabitatores arborum. Philoſoph. ad Athen. l. 1. text. 13. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Duritia, *durities*, σκληρότης, σκληρυσμὸς, *durus*, σκληρὸς, dicitur de qualitate tactili corporum ſolidorum, quando tactui renituntur, nec ſponte cedunt, Græc. ἀντίτυπα. Gorræus dividit *durum* in tres ſpecies: in ſumme, vel abſolute *durum*, ut terra: in exceſſive *durum*, ut os, cornu, unguis, &c. & in comparative *durum*, quod reſpectu alterius mollioris ita dicitur, licet abſolute non ſit *durum*. Ita Pulſus *durus*, Gal. dicitur σκληρὸς σφυγμὸς, ubi arteria ſiccior, rigidiorque in modum corii apparet, lib. de pulſ. ad Tyron. cap. 3. Ita *dura* mater vocatur membrana, ſive meninx *craſſa* exterior, cerebrum inveſtiens, ſaltem comparative ad interiorem Tenuiorem, quæ *Pia* mater vocatur. Omnem *duritiem* eſſe ex ſale, vult Parac. Paramir. lib. 2. cap. 1. Ita *durities* Tartari ex ſale miner. lib. 1. de Tart. tr. 4. cap. 2. in not. *Duritia* alia eſt naturalis, alia præternaturalis. Inter has pertinet *durities* mammarum, Scribon. num. 220. Hepatis, Lienis, quæ *Scirrhus* dicuntur. *Dura ulcera*, Gr. ὑχθώδη, i. e. verrucoſa vocant, quæ callum contraxerunt, & prætumidas, ac duras oras habent. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 12. Cur *dura* corpora non ſentiant, vide C. Hofm. comm. ad Gal. de U. P. n. 160. Accipitur etiam pro *ſiccitate*, & *aſperitate*. Ita cutis *durities*, apud Hippocr. l. 4. Epidem. XXVII. 11. Aliquando pro *obſtructione*. Ita Alvus *dura* legitur 3. aphor. 15. Interdum tropice *durus* ſumitur pro gravi, moleſto. Ita Anginæ, & Paraplegiæ Hipp. dictæ ſunt *duræ*, l. 6. Ep. ſ. 7. t. 1. Ita Acetum *durum* apud Q. Seren. in lib. metrico, §. Porrigini depellendæ. Vide Keuch. in not. p. 98.

Duum, ſæpe occurrit apud Scribon. Pondo *duum*, pro *duo*, vel *duorum*, n. 15. 56. 63. 65. 66. &c. Vide in Lex. Scrib. Rhod. d. l.

Duumviratus, terminus Helmontianus, quo indicare voluit poteſtatem peculiarem in totum corpus, quam conjunctive habent Lien, Ventriculus, tract. Septuplex Digeſtio, num. 11. Vide & integrum ejus tractatum de jure *Duumviratus*.

Dux, ἡγεμὼν, Chymicis vocatur *Mercurius Philoſophorum*. Vide *Duenec*.

Dynamis, δύναμις, ſignificat *facultatem*, *potentiam*, a qua actio procedit. Terminus in medicina uſitatiſſimus. Vel ita deſcribitur, quod ſit proprietas totius ſubſtantiæ, vel eſſentiæ. Galen. 4. in 6. Epid. tex. 5. & alibi. Uſurpatur vel de corpore humano, ejuſque partibus, & ita plane coincidit cum *diſpoſitione*. Vide *Diatheſis*. Non ſolum de membris ſolidis, ſed & humoribus, Hipp. lib. de vet. medic. XXXIX. 5. 6. ita de ſemine dicitur, quod ſit δύναμις πλαστική, *vis* plaſtica, ſive *facultas* formatrix, quæ eadem eſt cum Anima vegetativa. Vid. C. Hofm. de gener. hom. lib. 2. cap. 1. ſeqq. vel de remediis, imprimis medicamentis, & alimentis, quæ etiam nihil aliud ſunt quam proprietates, & diſpoſitiones ſecundum totam eſſentiam, a quibus operatio procedit. De his vide dogm. noſtr. Med. Gen. P. VI. c. 2. Dicuntur autem δυνάμεις, ſive *facultates*, ad oppoſitionem eorum, quæ actu ſunt. Nam *facultates* indigent alio principio, quod prius in actum deducat ſive actuet, nimirum calore noſtro, vel flamma vitali. Ignis vero operatur actu ſecundo, citra noſtram actuationem, & Aqua refrigerat immediate, &c. Δυνάμεις quoque haud raro vocantur ipſæ medicamentorum *compoſitiones*, apud Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1. ὀπτικαὶ δυνάμεις, lib. 4. cap. 1. ὀξυδερκεῖς δυνάμεις, id eſt aciem exacuentes compoſitiones, lib. adverſ. Lyc. cap. 7. τετραφάρμακος δύναμις, Tetrapharmacum medicamentum. Δύναμις ſumitur quoque a Philoſophis technice pro arte στοχαστικῇ, *conjecturali*, qualis ipſa quoque eſt *Medicina*. C. Hofmann. inſtit. l. 1. §. 2. Linden. Exerc. V. §. 2. Linden. Ex. V. §. 12. Dogm. Noſtr. in proœm. Jung. Foeſ. p. 117. Gorr. pag. 117. Vide *Vires*.

Dynastevo, δυναστεύω, ſignificat principatum obtineo, prævaleo, *prædominor*. Uſus Hipp.

3. aph. 5. Jung. Diet. n. 214. Unde δυνάςης, *dominator*. Vide *Dominatus*.

Dyoptra, (rectius *dioptra*) Rul. dicitur aſſerculus perforatus, ſeu tabula lignea manubriata circa medium, in latum fiſſa, ut per eam faciei prętentam abſque oculorum injuria ignis, atque operis modum contemplari poſſimus.

Dyota, eſt vas Circulatorum, a duabus auribus, vel una utrumque brachium lateribus applicatum habente dictum. Hujus inferior pars eſt in modum Cucurbitæ, cui impoſitus eſt Alembicus, in ſummo canalem, qui liquori infundendo inſerviat, habens, in loco autem conveniente duobus roſtris incurvatis, & in Cucurbitam a Capitello humorem condenſatum devehentibus præditum. Rul. & Johnſ. in Lex.

Dys, δύς, particula aliis vocabulis præfigi ſolita, notat imperfectionem, *difficultatem*, malignitatem, vel tale quid. In genere nihil boni, ſed potius malum quid ſignificat, v. g. *dyſenteria*, *dyſtimia*, *dyſuria*, &c. Vide Dieter. n. 205.

Disalthes, δυσαλθὴς, *curatu difficilis*, apud Hipp. 3. de art. t. 10.

Dysanios, *dyſenios*, δυσάνιος, δυσήνιος, ſignificat *anxium*, moroſum, *triſtem*, qui non eſt animo ſecuro, ſed fere ſemper angitur. Hipp. l. 3. Ep. ægr. 2. poſt. ſtat. peſtil. Gal. in com. 3. l. 3. t. 82. Junge Foeſ. d. l. Gorr. δυσήνιος plane contrario modo interpretatus, quod ſit is, qui non facile triſtatur, p. 119.

* Dysæsthesia, δυσαισθησία, in genere *ſenſus difficultatem*, ſive defectum ſenſuum, h. e. abolitam ſenſationem, vel imminutam ſignificat. Gal. de diff. ſympt. c. 2.

Dyscheres, δυσχερὴς, ſignificat *difficilis* tractatu, a δύς, & χεὶρ, quaſi d. *manibus non facile tractabilis*. Unde adverb. δυσχερῶς, *difficulter*, cum moleſtia. Legitur apud Hipp. 1. aph. 25. idem quod δυσφόρως. Diet. n. 224.

Dyschrestos, δυσχρηστος, ſignificat *diſcommodus*, incommodus, inutilis, quo difficulter uti poſſimus. Contrarium eſt ἄχρηστος, *commodus*, utilis. Occurrit apud Hipp. 2. aph. 54. Diet. n. 225.

Dyscroos, *dyſchrus*, δύσχροος, δύσχρυς, *male coloratus*, fere coincidit cum ἀχρόοις, de quibus ſupra. Vide *Achrois*. Opponitur huic εὔχρυς, *bene coloratus*. Utrumque legitur in Hipp. 5. aph. 42. Jung. Diet. n. 226.

† Dyscinesia, eſt motus perverſitas, palpitationē interpretantur nonnulli. Gal. 3. aph. com. 17.

Dyscinesia, δυσκινησία, ſignificat *impotentiam movendi*, h. e. vel abolitum, vel imminutum motum localem. Gal. de ſympt. diff. c. 2. Huic opponitur εὐκινησία, *facilitas ad motum*, mobilitas. Illud legitur apud Hipp. 3. aph. 17. Jung. Dieter. n. 218.

Dyscoeteo, δυσκοιτέω, ſignificat *moleſte cubare*, aut decumbere. Occurrit apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 25.

Dyscolos, δύσκολος, ſignificat *difficilis*, moleſtus. Dicitur de morbis non facilibus ſolutu, gravioribus, cum periculo conjunctis, interdum & ſine periculo. Frequenter legitur apud Hipp. 1. prorrh. ſ. 3. t. 25. 28. 49. Coac. t. 11. 13. 37. 309. item de ſignis malis, & moleſtis. Coac. t. 160. 276. Hinc & verbum δυσκολαίνω, *moleſtiam facio*, exhibeo, quod legitur 1. prorrh. ſ. 3. t. 16. Vide Foeſ. p. 172.

Dyscophos, δύσκωφος, vocatur; qui *graviter ſurdus* eſt, aurium gravitate laborans. Hipp. Coac. t. 197.

* Dyscrasia, δυσκρασία, ſignificat *intemperiem*, & opponitur Temperamento, ſive κρά-σει. Vide *craſis*. Eſt autem *Intemperies* duplex, Alia Sanitatis, alia Morborum. Illa eſt abſque manifeſta læſione actionum conjuncta. De utraque vide Inſtitutiones, & præſertim Dogm. noſtra, P. 1. c. 3. & 2. c. 3. Dicitur etiam ſæpe de ipſis humoribus: v. g. *dyſcraſia* ſanguinis, i. e. ſanguinis *intemperies*, h. e. in qualitate quadam exceſſus, aut defectus.

Dyscritos, δύσκριτος, *judicatu*, vel ſolutu *difficilis*. Uſurpatur de morbis ad criſin difficulter pervenientibus, ſive qui difficulter judicantur. Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur εὐκρινέες, *judicatu faciles*, 4. aphor. 29. 30. Coac. tex. 15. Alias vocantur & ἄκριτοι. Vide *Acritos*, & δύσλυτοι, *difficulter ſolubiles*. Galen. comm. ad d. aphor. 30. Jung. Foeſ. p. 173. & Dieterich. n. 219.

Dysecoia, δυσηκοΐα, idem quod βαρυηκοΐα, *auditus difficultas*. Foreſt. l. 12. Obſ. 12. Schol.

Dyselcia, δυσελκία, ſignificat *difficilem ulcerum curationem*, qualis eſt in corporibus mollibus, & multò humore præditis, v. g. in hydropicis. Legitur apud Hipp. l. 2. Epid. ſ. 1. n. 75. Hujuſmodi humor vocatur δυσελκὴς, in quo ulcera ægre ſaneſcunt, cui opponitur εὐελκὴς. Utrumque legitur 2. de R. V. I. A. tit. 51. Prius etiam l. 2. de morb. l. 5. Vide Foeſ. p. 161.

Dysenios, δυσήνιος, idem quod δυσάνιος. Vide *dyſanios*.

* Dysenteria, δυσεντερία, *difficultas inteſtinorum* cum exulceratione. Unde & Gal. l. 6. de L. A. ἕλκωσις ἐντέρων, exulceratio inteſtinorum vocatur. Celſus Latine expreſſit per vocab. *Tormina*, l. 2. c. 8. Ita & Scrib. n. 85. *dyſentericos*, id eſt *torminoſos*, ſcripſit. Deſcribitur in def. med. Galeno adſcriptis, quod ſit exulceratio inteſtinorum, cum inflammatione, & cruentarum, aut etiam ſtrigmentoſarum ſordium ex-

Digitized by Google

excretione, morſum, alvi dolorem, ac inteſtinorum afferens. Vide & Dieter. num. 216. Confer ad Hipp. l. de affect. XXV. & t. 2. de diæta XIX. 14. 15. ſeqq. Junge Linden. Exerc. XVI. §. 34. 35. Accuratior definitio hæc fieri poſſet: *Dyſenteria* eſt excretio alvi p. n. frequens, cruenta, ſtrigmentoſa, aut purulenta, interdum & aquea, vel lymphatica, cum dolore ventris, superveniente teneſmo, virium proſtratione, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab interna inteſtinorum exulceratione, & vaſculorum corroſione, per, & propter acrimoniam humoris ſanguinis, bilis, ſucci pancreatici, liquoris lymphatici oborta, ſebrem magis, vel minus malignam conjunctam habente. Vid. Vvillis pharm. Rat. P. 1. ſ. 3. c. 2. de feb. cap. 10. num. 4. Sylv. l. 1. cap. 11. §. 12. ſeqq. P. Barbett. l. 4. c. 5. & alii. Obſervationem de Dyſenteria ἀνώδυνῳ, ſive indolente, vide Eph. N. C. An. II. c. 43.

* Dysepulotus, δυσεπούλωτος, dicitur de ulcere, quod *cicatrice difficulter obducitur*. Interdum coincidit cum ulcere κακοήθει, ſive *maligno*, interdum differt, quatenus citra diſpoſitionem malignam partis affectæ ab humorum acrium affluxu ulcus oritur. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 18. Dicuntur & Philopono δυσεπούλωτα, Gorr. Vid. Foreſt. l. 7. Chir. Obſ. 12. Schol.

Dysexanalotos, δυσεξανάλωτος, ſignificat id, *quod difficulter conſumitur*. Hipp. de alimento uſurpavit, l. de Alimento XI. 4. ubi & oppoſitum ejus legitur ἀεξανάλωτον, *quod facile conſumitur*. Lindenus ita deſcripſit. Proprie δυσεξανάλωτον illud eſt, quod ſemel appoſitum membris perquam difficulter a calore atteritur, & cum inſenſibili tranſpiratione digeritur, Ex. XIII. §. 161.

Dysexodos, δυσέξοδος, ον, dicitur de eo, quod *difficilem habet exitum*, aut minatur. Hip. l. 4. Epid. XIX. 13.

Dysis, δύσις, *Occaſus*. Uſurpatur de Aſtris, Sole, Luna, & reliquis, eſtque vel *verus*, vel *apparens*, qui & *Heliacus* dicitur. Linden. Ex. XI. §. 178. Vide *Occaſus*.

Dysoneiros, δυσόνειρος, eſt epitheton, quod ſignificat *inſomnia perturbans*, ſomnum per inſomnia moleſta inquietum reddens. Legitur apud Dioſc. l. 5. c. 7. de vino novo. Jung. Lind. Ex. X. §. 28.

Dysodes, δυσώδης, ſignificat *graveolens*, fœtidus. Occurrit frequenter ap. Hipp. v. g. 4. aph. 47. 7. a. 44. 69. l. 1. prorrh. ſ. 3. t. 66. Coac. t. 292. Hinc & ſubſtantivum, δυσωδία, *fætor*, quod etiam legitur Coac. t. 406. Contrarium eſt ἄωδες, & ἀωδία. Diet. Jatr. n. 227.

Dysorexia, δυσορεξία, dici poteſt juxta Blancardum *appetitus imminutus*, ad differentiam anorexiæ, ſive appetitus aboliti. Verum in nullo authore alio, neque etiam in Lexico Stephani, vel Scapulæ Græco repetire licuit.

Dysorgia, δυσοργίη, ſignificat *iram gravem*, vehementem. Hipp. l. de vet. med. XIX. 28. l. de Humor. IX. 3. ubi δυσοργησίαι legitur.

* Dyspathia, δυσπάθεια, h. e. *ad patiendum difficultas*. Gal. l. 1. de U. P. c. 15. l. 2. cap. 7. & 8. Adjectiv. δυσπαθὴς, cui opponitur εὐπάθεια, id eſt diſpoſitio facilis ad paſſionem, vel affectum, ibid. & 4. de V. F. c. 14.

* Dyspepsia, δυσπεψία, juxta Etymologiam ſignificat *difficultatem concoctionis*, ſc. in ventriculo. At Gal. vult, rectius tribui hoc vocabulum *depravatæ* alimenti *concoctioni*, ſive alimentorum in ventriculo corruptelæ, de ſympt. cauſſ. c. 4. Eſtque ſymptoma actionis naturalis depravatæ. Depravatur autem, cum alimenta in qualitatem a natura alienam permutantur. Ea gemina ſtatuitur, κνισώδης καὶ ὀξώδης, h. e. nidoroſa, & acida. Hæc a frigidis, illa ex calidis provenit, ſc. fermentum ventriculi depravantibus. Caſtell.

* Dysphonia, δυσφωνία, h. e. *vocis difficultas*, quemadmodum *Aphonia*, ἀφωνία, ejuſdem abolitio. Gal. de diſ. ſympt. c. 3. Oritur vel a vitio ſpirituum animalium, & intemperie organorum voci inſervientium, vel a læſa eorundem ſtructura organica.

Dysphoria, δυσφορία, *dyſphoros*, δύσφορος, ſignificat *difficultatem*, moleſtiam, difficile, *moleſtum*. Utrumque frequenter legitur ap. Hip. 1. prorrh. ſ. 2. t. 54. Coac. t. 2. 265. 479. lib. 5. Epid. XXIV. 18. l. 7. Epid. LVII. 20. l. 2. aph. 13. 54. l. 1. prorrh. ſ. 2. t. 43. Coac. t. 8. 11. &c. Contrarium eſt εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, & tolerabilis. Dieter. n. 223.

Dyspnoea, δύσπνοια, i. e. *difficilis ſpiratio*, difficultas ſpirandi. Gal. l. 1. de diff. ſpir. cap. 1. Eſtque ſymptoma læſæ reſpirationis, commune aſthmaticis, orthnopnoicis, peripnevmonicis, ſynanchicis, phthiſicis, hydropicis, ſcorbuticis, & aliis ſimiliter male affectis, a quo ægri δυσπνοϊκοὶ appellantur. Gal. in def. & alibi. Cauſſæ igitur variant, quamvis proxima, & conjuncta non variet, quæ eſt impedita aeris per aſperam arteriam reciprocatio, ſive ea ab obſtructione, ſive e diaphragmatis per flatus tenſione, aut compreſſione, ſive ab aliis cauſis provenerit. Jung. Diet. n. 221. Peculiarem cauſſam mediatam *dyſpnoeæ* diuturnæ, connexionem pulmonum ad latera cum plevra per fibroſos nexus ſtatuit Barth. Anat. l. 2. c. 9. Plura de variis reſpirationis læſæ ſpeciebus vide apud Vvill. Pharm. Rat. P. 2. ſ. 1. c. 2. & ſeqq.

Dyspnoon, δύσπνοον, δύσπνουν, idem quod δύσπνοια, *difficultas reſpirandi*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 17.

Dysrachitis, δυσραχίτις, eſt nomen Emplaſtri apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 3. Valet ad fiſtulas, calloſos ſinus, &c.

Dysthanatos, δυσθάνατος, vel active, vel paſſive ſumi poteſt, tum de eo, quod difficilem, & moleſtam mortem infert, tum de hominibus hujuſmodi mortem laborioſam oppetentibus. Hipp. l. 1. prorrh. ſ. 9. t. 2. t. 20. Gal. in com. ad h. l. Reperitur Coac. t. 249.

Dystheneo, δυσθενέω, ſignificat *viribus deficio*, infirmis ſum viribus. Hipp. l. 2. de morb. LII. 24. LVI. 8. ubi tamen in ed. Linden. legitur δυσθυμεῖ, & LXV. 7. ubi δυσθενεῖ occurit.

* Dystherapevtos, δυσθεράπευτος, id eſt *difficulter curabilis*, vel curatu difficilis. Dicitur de ulceribus, apud Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 1.

Dysthesia, δυσθεσίη, ſignificat *diſplicentiam*, moroſitatem. Erot. Onom. p. 37. b.

* Dysthymia, δυσθυμία, i. e. *animi mæror*, abjectio, & deſponſio, & verbum δυσθυμεῖν, animum deſpondere, triſtari. Hipp. 6. aph. 23. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 75. l. 3. Epid. ægr. 2. poſt. ſtat. peſtil. Foeſ. Oec. 172. Diet. n. 217. Opponitur εὐθυμία, animi tranquillitas, præſentia.

Dystocia, δυστοκία, *partum difficilem* ſignificat; a δυστοκέω, difficulter pario, quod legitur apud Hipp. 5. aph. 35. Partus vero difficultas a variis cauſſis dependet, quarum aliæ fœtum, aliæ uterum concernunt. Vid. Diet. n. 12. Conſulantur Authores de morb. mul. Mercatus, Rhod. a Caſtro, & alii. Jungatur & Epiſtola D. Joh. Lud. Hannemani in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 14.

* Dystoechiasis, δυστοιχίασις, dicitur a Medicis ordinis pravitas pilorum in palpebris. Vide Foreſt. l. 11. Obſ. 46. Schol. Lat. *Hiſpiditas*.

* Dysuria, δυσουρία, in genere eſt *urinæ difficilis excretio*. Quatenus vero diſtinguitur a Stranguria, & Iſchuria, ſignificat doloroſam urinæ excretionem, ſive Ardorem Urinæ. Hip. 3. aph. 31. & 7. aph. 48. Eſt igitur Dyſuria, ſive Ardor Urinæ mictio cum dolore intenſiori, & ardore, proveniens a ſolutione continui in orificio veſicæ, aut meatu urinario per cauſſas varias inducta. Sylv. l. 1. J. M. c. 57. §. 11. In generali ſignificatione videtur accepiſſe Linden. l. x. IV. §. 98. & VI. §. 13. Obſervationem ſingularem mulieris *Dyſuria* extinctę vide ap. Helm. tr. Retenta in edit. fol. p. m. 382.

E.

E, & H, Græcum merito conjunguntur, quia veteres hæc duo elementa uno codemque charactere notarunt, teſte Gal. 3. in 6. Epid. t. 4.

Eao, ἐάω, ſignificat *ſino*, miſſum facio, ceſſo. Uſus Hipp. 1. aph. 20. Vid. Dieter. Jatr. n. 229.

Ear, ἔαρ, contracte ἦρ, ſignificat *Ver*, inter quatuor anni tempora primum, & ſaluberrimum, ex Hipp. 3. aph. 9. Accipitur vero diverſimode *Ver*: vel Aſtronomice, quando Sol ingreditur ſignum Arietis in Zodiaco: vel ſaltem vulgariter, quando remittente frigore blandior incipit tempeſtas, quod in diverſis regionibus quoque variat. Conſtitutio ejus eſt calida, & humida, temperatiſſimaque, unde & corpora ſana. Gal. l. 3. de cauſſ. pulſ. c. 6. Huic reſpondet pueritia, & juventus inter ætates, ex 3. aph. 18. Jung. Diet. n. 228.

Ebenum, dicitur & *ebenus*, ἔβενος, *Hebenus*, & *Hebenum*, lignum eſt exoticum, cujus arborem depictam habet Domin. Chabræus, Schr. l. 4. cl. 1. n. 129. quidem nullius uſus eſſe, ſcripſit; in medicina, præterquam quod Parac. oleum, ac ſal ejus maxime commendet. Enimvero Fr. Hofm. in clav. ad h. l. non dubitat aſſerere, magnam habere cum ligno Guajaco affinitatem, & eſſe inſignis efficaciæ contra luem Gallicam. Ejus virtutem eſſe calefacientem, deterſoriam, & ſubtilem, & inter Ocularia medicamenta propterea commendari, teſtantur Gal. l. 6. de S. F. & P. Ægin. l. 7. De *Ebeno* factitio ex aliis lignis parando vide Libav. Synt. Arc. Chym. l. 6. c. 3.

Ebet, vocatur infirmitas dentium, quando quis habet dentes frigoris, caloris, duritieique impatientes. Joh. Steph. Paraphr. in Avic. lib. 3. fen. c. 25. p. 222.

Ebriecatum, eſt terminus Parac. ſignificans alienam ſapientiam hominis, qua recedit, & deflectit ab humana ſapientia, quale quid fieri videmus in ebriis. Plura de hoc vide Philoſ. ſagac. l. 1. c. 5. Eſt & *Ebriecatum cœleſte*, quando ex peculiari afflatu Divino homo loquitur, aut agit, qualis homo dicitur *Ebriecator*, vel *Inebriecarius Cœleſtis* l. 2. c. 5.

Ebrietas, μέθη, quid ſignificet, notum eſt, quando nimirum plus bibitur, quam vinci poſſit a natura. Ridiculam Jac. Forolivienſis Etymologiam vide apud Diet. n. 524. Pertinet inter cauſſas morborum externas. Gal. l. de cauſ. mor. c. 3. & plerunque excitat febrem Diariam. Lind. Ex. X. §. 240. ſeq. ubi plura de hoc malo reperies. In ſpecie prolificationi obeſſe, teſtatur Lang. l. 2. Ep. 9. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 806. De aliis malis affectibus vide plura in Authorib. Jung. Helm. tr. Spiritus vitæ, n. 18. Dicitur & οἰνοφλυγία. Vide *Oenophlygia*.

Ebron, id eſt *Paradiſus*, locus ille purus, & amœnus, in quo fuerunt Adam, & Eva Protoplaſtæ ante lapſum. Paracelſ. l. de gene. Stult. l. 1. tr. 2.

Ebsemech, nomen eſt *Argenti vivi* ex Cambar ſublimati. Lagn. Harm. Ch. c. 1. in Th. Ch. Vol. I. p. 728.

Ebullitio, ἀνάζεσις, dicitur ſpecies *Effervescentiæ*, vel *Elixationis* fortioris materiæ liquidæ, cum generatione bullarum a calore fortiori. Sumitur & pro fermentationis gradu majori. Vide *Fermentatio*. Placet etiam nobis diviſio *Ebullitionis*, (quæ ad fermentationem quoque commode applicari poteſt) in *Perfectivam*, & *Corruptivam*. Illa eſt in exemplo Muſti, quum reſidentia liquidat, ac vinum puriſſimum reſultat. Hæc vero contingit ex humorum a vitioſis cibis genitorum prava qualitate, ac per hoc naturam ſtimulante, ita quidem ut ſi valida virtus ſit, nihil... minus perfectiva evadere poſſit; ſi vero natura ſuccumbere cogitur, ad mortem permutatur; eſtque fervor vini ſimilis, quum corrumpitur, aut in acetum permutatur. Ingraſſ. comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 204. Quid magis concinne ad hodierna principia dici potuiſſet?

Ebur, Gr. ἐλέφας. Vide *Elephas*.

Ecbænon, ἐκβαῖνον, vel ἐκβαινόμενον. Vide *Eventus*.

Ecballo, ἐκβάλλω, duplicem habet ap. Hipp. ſignificationem. Vel enim denotat *abortio*, vel fœtum elicio abortivum, l. 1. de morb. mulier. LXXXVI. 4. CX. 8. 9. 12. l. 4. Epid. XV. 7. Hinc talia remedia eidem dicuntur ἐκβόλια, dict. loc. de morb. mul. & l. de nat. mul. XC. 1. Vide *Abortus*. Vel ſignificat, *Os aliquod* ex articulatione dimoveo, vel *ſede ſua eiicio*, 4. de artic. t. 32. quamvis in Græco legatur ἐμβάλλειν iniicere, quod potius contrarium eſt verbo ἐκβάλλω. Sed hoc potius approbant Cornarius, & Foeſ. in Oec. p. 185. nec improbat C. Hofmann. in not. MMSS. ad ill. loc.

* **Ecbolios**, ἐκβόλιος. Vide *Ecballo*, *Abortus*.

Ecbrasso, ἐκβράσσω, ſignificat *cum impetu eiicio*, velut ebulliendo expello. Unde ἔκβρασμα, *rejectamentum*, quod de maris ſordibus uſurpatur. Verbum legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. VI. 2. l. de int. aff. 1. 19. lib. de glandul. II. 16. Jung. Foeſ. c. 185. ἐκβρασματα quoque vocantur papulæ ardentes, & fervidæ, quæ alias ἐκτίματα dicuntur, Gorr. p. 126.

Ecbyrsoma, ἐκβύρσωμα, dicitur Articulus, vel os cute extans, foras eminens, veluti extra corium eminentia, & ejectio, q. d. *Excutatio*, Gal. 4. de art. t. 34. Aliquando & ἐκβυρσούμενον, t. 38. item ἐκβύρσωσις. Medicus vel Iſagog. c. 17.

* **Eccatharticos**, ἐκκαθαρτικός, h. e. *purgans per exteriora*, ſcil. per poros cutis, competitque nitroſis, & amaris. Gal. l. 5. de S. F. c. 12. Synonymon eſt ἐκφρακτικὸς τῶν πόρων. Pertinet ad *Diaphoretica*, & opponitur τοῖς ἐμπλαστικοῖς, obturantibus. Deſcendit a verbo ἐκκαθαίρω, vel ἐκκαθαίρομαι, *Expurgo*, & *Expurgor*, quod uſurpavit Hipp. de iis, quæ e thorace rejiciuntur, 2. de R. V. I. A. t. 27. Hinc ἐκκάθαρσις *Expurgatio*, idem quod *Purgatio*.

Ecchavnoo, ἐκχαυνόω, ſignificat *tumidum reddo*, & inflatum inani aliqua concepta opinione, & aura populari. Hipp. 3. de artic. t. 20. Junge Lind. S. M. Ex. XIII. §. 10.

Ecchloeumæ, ἐκχλοιοῦμαι, vel ἐκχλοοῦμαι, ſignificar apud Hippocr. *vireo*, aut ex *virore palleſco*, qualis color in cachecticis, & ictericis, heparicis, & ſanguine defectis apparet, Coac. t. 460. 621. l. 2. Epid. ſ. 1. n. 31. Jung. Foeſ. p. 195.

Ecchyloma, *Ecchyloſis*, ἐκχύλωμα, ἐκχύλωσις. Vide *Extractio*, *Extractum*.

Ecchyma, ἔκχυμα, idem quod ἔκζεμα. Erot. Onom. p. 41. *fervida eruptio*, Puſtula, quamvis Barth. Euſtach. ad h. l. notaverit, vocab. hoc non reperiri in Hipp. Poteſt & uſurpari fœm. ἔκχυσις, *effuſio*. Verbum ἐκχύω, *effundo*, legitur 6. aph. 20. de ſang. extrav.

Ecchymoma, *Ecchymoſis*, ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις, id eſt effuſio, *Sugillatio*; & eſt affectio circa cutem, cum tenuibus in ipſa venis contuſis ſanguis per fiſſuras effunditur, nondum in grumos coactus, ſed poſtquam per διαπήδησιν effuſio ipſa facta eſt. Contingit ſane aliquando, ubi ita cojerit, temporis progreſſu eundem liveſcere, & denigrari, parvis nimirum grumulis ex diſperſo in multas cutis partes ſanguine coactis. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & l. 4. M. M. c. 1. Eandem vocat ἐκχύμωσιν, ſolutionem continuitatis, cum contuſione, & ruptione conjunctam. Generatim vero Hipp. ſolitus eſt vocare *Ecchymoſes*, ex vaſculis ſanguinis effuſiones, & manationes, & alio nomine ῥαυσίωσιν, l. 6. Epid. ſ. II. t. 9. quæ effuſio in phlegmone quoque fit a cauſa interna, ubi ſanguis e vaſis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis, & cedens. Diſtinguit tamen Galen. 6. aphor. 20. Phlegmonem ab Ecchymoſi, quod in Phlegmone ſanguis per muſculorum cavitates ſola ratione contemplabiles ſecundum minimas ſui partes effunditur: In *Ecchymoſi* vero in ſpatia effluit, quæ venis adjacent. Species *Ecchymomatis* ſunt *Hypopion*, & *Hypoſphagma*, ὑπώπιον, καὶ ὑπόσφαγμα, & ſanguinis ad ungues concurſus ex plaga. Atque id quidem proprie ſignificat *Ecchymoſis*. Hæc Caſtell. Jung. Foeſ. 1. p. 196.

Ecclisis, ἔκκλισις, ſignificat *declinationem*, oſſis a ſede ſua emotionem, & exceſſum, *luxationem* ad exteriora. Hipp. 4. de art. t. 4. Verbum ἐκκλίνεσθαι, *luxari*, foras prorumpere, occurrit d. t. 61.

Digitized by Google

Eccope, ἐκκοπή, *Exciſio*, diviſio eſt calvariæ, qua os offenſum refractum eſt, Gal. in def. Med. Ægin. l. 6. c. 90. Verum poteſt etiam accipi de operatione Chirurgica, qua aliquid e corpore exſcinditur, ab ἐκκόπτω, *exſcindo*. Dicitur & ἐκτομή.

Eccopeus, ἐκκοπεὺς, idem quod ἐκτομεὺς, dicitur culter, vel *Scalper exciſorius*, quo utebantur antiqui in oſſium ſectionibus, ac præcipue capitis. Gal. l. 4. admin. Anatom. cap. 4. & lib. 7. cap. 2. Horum ſcalprorum tres ſpecies ponit Galen. lib. 6. Meth. Med. cap. 6. cavos, anguſtos, & planos. Primi vocantur κυκλίσκοι, ἢ κυκλισκωτοὶ, καὶ φακωτοὶ, lenticulares: ſecundi στενοὶ, anguſti, ξυστῆρες: tertii μηλωτοὶ, ſpecilli formam habentes. Jung. Ægin. d. l. Foeſ. p. 186.

Eccoprizo, ἐκκοπρίζω, ſignificat *alvi fæces depono*. Hipp. l. 1. Epid. ægr. 4. poſt ſtat. peſtil. Hinc & medicamenta promoventia excretionem alvi mitiora dicuntur ἐκκοπρωτικὰ, quæ movendi tantum ſtercoris, & ea, quæ in ſpatiis inteſtinorum primæque regionis viis continentur, dejiciendi vim habent. Lind. Ex. XII. §. 50.

Eccrisis, ἔκκρισις, ſignificat *excretionem*, expulſionem, ſive materiæ excrementitiæ, aut morbificæ e corpore remotionem, ſive per alvum, ſive per alias vias convenientes. Dicitur de perfecta Criſi. Accipitur etiam pro ipſa materia, quæ excernitur, 2. apb. 15. Vid. Dieter. n. 250.

Ecdexis, ἔκδεξις, idem quod διαδοχὴ, *ſucceſſio*. Vide *Diadexis*.

Ecdorios, ἐκδόριος, dicitur de medicamentis urendi vim habentibus, ſive cauſticis, quæ cutem abradunt, & exulcerant, quaſi *excoriantia*, ἀπὸ τοῦ ἐκδέρειν. Dioſc. l. 3. c. 70.

Echel, id eſt *Sol*. Laur. Vent. de Lap. Phil. c. 30. in Th. Ch. T. II.

Checollon, ἐχέκολλον, dicitur medicamentum *glutinoſum*, & tenax, quod affectæ parti appoſitum extrinſecus firmiter adhæret, ut ipſum vinculo contineri non neceſſe ſit. Idem diſtrabendo plurimum extendi poteſt. Gorr. in def. p. 162. Meminit Gal. c. 2. de iis, q. in med. t. 23.

Echejon, ἠχεῖον, uſurpatur de vaſis in theatris collocatis. Occurrit apud Gal. l. 7. de U. P. c. 5. Vid. C. Hofm. in comm. n. 445. & l. 1. V. L. cap. 19.

Echeneis, dicitur Piſcis ænigmaticus, & parabolicus in mari philoſopbico Lapidis, de quo Libav. T. II. Oper. pag. 3. 27. 28. Vide *Remora*.

Echidna, ἔχιδνα, *Vipera*, dicitur & ἔχις. Sumitur vel generaliter pro omni ſerpente, vel ſpecialiter pro ſpecie ſerpentis viviparæ, quæ ſerpentibus communibus habetur venenoſior, hyeme in ſcopulis ſopita deliteſcens, & terra obtecta. Schrod. l. 5. cl. 1. num. 37. Pluta vide de ejus venenoſitate, in quo conſiſtat, apud Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur quaſi *Vivipera*, quod tamen aliis quoque ſerpentibus commune. De virtute carnis *Viperarum* diaphoretica, & alexipharmaca vide Gal. in l. de Antid. de Theriaca ad Piſon. ad Pamphilian. & l. 11. de S. F. Ægin. l. 7. c. 3. lit. E. Jung. Aldrov. Hiſtor. Serp. & Drac. lib. 1. cap. 2. Bald. Angel. Abbatium tr. de admirab. Viper. nat. & facul. *Echis* Vipera maſculus, *Echidna* Vipera fœmina. Rul.

Echies, dicuntur catuli, ſeu filii *Echidis*. Item, & Johnſ.

Echinophthalmia, ἐχινοφθαλμία, dicitur *inflammatio palpebrarum*. Foreſt. l. 7. Obſerv. 20. Schol.

Echinus, ἐχῖνος, eſt vocabulum multæ ſignificationis, cujus homonymiam videſis apud Aldrovand. lib. 2. de Quadrup. digit. vivipar. cap. 37. & lib. 3. de Teſtac. cap. 40. Latinis dicitur etiam *Erinaceus*. Denotat vero duo præſertim animalium genera: Unum *terreſtre*, aculeatum, cujus deſcriptionem vid. apud Aldrovand. lib. priori citato; de cujus viribus præter illum ſcripſit quoque Galen. lib. 11. Simpl. Jung. Schroder. lib. 5. cl. 1. num. 22. Item Act. Hafn. Vol. I. Obſerv. 20. pag. 49. *Erinacei* terreſtris anatomia legitur d. l. Obſerv. 90. pag. 173. Alterum marinum, teſtaceum, de quo vide Aldrov. in loco poſteriori allegato. De uſu in cibis legatur Galen. lib. 2. de A. F. cap. 38. Jul. Alex. lib. 14. Sal. cap. 14. Bruyer. de re cib. lib. 21. cap. 10. Porro vocab. ἐχῖνος quoque notat *ſinum ventris interiorem* in animalibus, qui aſper, cancellatus, cruſtatus, & magnitudine reticuli, Lat. *Omaſum*. Gorr. pag. 162. *Omaſum* nihil aliud eſſe, quam inteſtinum rectum, διαῤῥηδὴν, ſcripſit C. Hofm. l. 3. Inſt. Med. cap. 31. §. 8. In ſpecie Gallinarum *tunica ſtomachi interior Echinus* quoque vocatur. Aldrovand. lib. 9. Ornitbol. cap. 2. Significar quoque vas, vel *Ollam*, apud Hipp. l. de nat. mul. CIII. 4. & alibi, notante Erot. pag. 50. b. Reliquæ ſignificationes Botanicæ non ſunt hujus loci.

Echis, ἔχις. Vide *Echidna*.

Echo, ἔχω, verbum notiſſimum, ſed diverſæ ſignificationis apud Hipp. notante Foeſ. Oec. p. 256. Notiſſima eſt ſignificatio, quando notat *Habere*. Interdum vero ponitur pro *ſignifico*, 3. de R. V. I. A. t. 14. Galen. in comm. Interdum pro *utero gerere* accipitur, lib. 4. Epid. XII. 19. Aliquando pro *Sum*, ut l. 2. Epid. VI.

Digitized by Google

37. Interdum ſumitur pro *præbeo*, παρέχω, l. de Medico IV. 23. Aliquando *detineo* ſignificat; & ita dicitur de morbis, qui ægrum detinent, vel infeſtant. Prognoſt. ſ. 2. t. 65. Et ita paſſiv. ἔχομαι, *detineor*, de homine morbo detento, & correpto ſæpe accipitur, 4. aph. 34. 35. Jung. Dieter. n. 367. Lind. Ex. XII. §. 122. 123. XIII. §. 21. 25.

Echo, ἠχὼ, eſt ſonus reciprocus, quæ ab imitatione vocis humanæ imago quoque dicitur; eſtque reſonantia ex repercuſſione ſimplici, vel multiplici ejus ſoni, a quo eſt emiſſus, quem etiam obiter audiunt alii præſentes. Lib. defenſ. Syntagm. contr. Scheunem. II. not. 57. T. III. Oper. p. 111.

Echos, ἦχος, ſignificat *ſonum*, ſonitum; & pertinet inter ſymptomata qualitatum auditilium mutatarum. Legitur apud Hippocr. t. prorrh. ſ. 1. t. 18. Coac. t. 131. 161. 193. 194. Foeſ. p. 265.

Eclactizo, ἐκλακτίζω, ſignificat *calcitro*, calces jacto, excalcitro. Legitur apud Hipp. Coac. t. 190. ſ. 4. de art. t. 64.

Eclampsis, ἔκλαμψις, item ἐκλάμψις, ſignificat ſplendorem, fulgorem, *effulgeſcentiam*, & emicationem, quales ex oculis aliquando prodeunt. Hippocr. Coac. t. 218. ubi λαμπηδὼν vocatur. Metaphorice ſumitur de emicatione flammæ vitalis in pubertate, & ætatis vigore, lib. 6. Epidem. ſect. 1. t. 5. quam ab aere deducere non veritus eſt Charlton. Ex. Pathol. §. 2. Deſcendit a verbo ἐκλάμπω, *effulgeo*, emico, quod legitur in propria, & metaphorica ſignificatione: v. g. 1. prorrh. ſ. 3. t. 32. Coac. t. 351. l. de vet. medic. XXIX. 26. l. 1. Epid. ſ. 3. t. 10. Foeſ. p. 187.

Ecleaenomae, ἐκλεαίνομαι, ſignificat *exteri*, levigari, leniri, explanari; & ſumitur de cicatricibus, quæ delentur, 2. prorrh. XXIIX. 33.

Eclectica, dici poterit quoque Medicina illa, quæ hodieque, ex veris fundamentis Phyſiologicis, Anatomicis, & Chemicis, proponitur, ad differentiam ſectarum aliarum, quales fuerunt olim Methodica, Empirica, Galenica, & hodieque Paracelſica, Helmontiana; quemadmodum & hunc terminum Philoſophi applicare ſolent ad ſuas diſciplinas, & ſcientias.

Eclectos, ἐκλεκτὸς, dicitur de forma medicamenti *Arteriaci*, Lat. *Linctus*, & Offic. *Loch.* Vocatur & *Eclegma*, in affectibus arteriæ aſperæ frequens. Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 2. ἔκλειγμα ἀρτηριακόν. Ore aſſumtum ſenſim liqueſcit, & deglutitur. Vid. Wveker. Antidot. Gen. lib. 1. cap. 33. Spec. lib. 2. ſect. 24. Schroder. l. 2. c. 50. Morell. de formul. remed. l. 1. ſ. 2. c. 3. & alii. Significare poteſt & in genere *Electuarium*.

Ecletpo, ἐκλείπω, ſignificat *deficio*; item animi deliquium patior. Hipp. 6. aph. 29. & 1. prorrh. ſ. 2. t. 38. Diet. n. 251.

Ecleucos, ἔκλευκος, *valde albicans*, aut candidus. Dicitur de habitu corporis. Coac. t. 614. lib. 2. Epidem. t. 76. Dicuntur alias tales ὑπόλευκοι, aut λευκόχρωτες, de excrementis, 1. prorrh. ſect. 2. tr. 18. & Coac. t. 615.

Eclipsis, ἔκλειψις, eſt terminus Aſtronomicus, denotans obſcurationem Luminis Solaris, vel lunaris reſpectu viſus noſtri. Hinc duplex *eclipſis*, Solis, & Lunæ. Galen. lib. de dignot. & cur. cujuſque animi peccat. cap. 3. *eclipſis ſolis* fit, interveniente Luna diſco inter corpus Solis, & oculum noſtrum, quod contingit in Novilunio. *Eclipſis lunæ* fit, interveniente umbra terræ ſe porrigente ad diſcum Lunæ e directo Soli oppoſitæ, impediente ne Sol Lunam illuminare queat. Utraque eſt vel totalis, vel partialis. Plura vide in Scientia Coſmica Clariſſ. Dn. Joh. Sturnii Part. Spec. Tab. V. ubi & mentio fit *Eclipſeos terræ*. De *eclipſibus* plurium dierum miraculoſis vide C. Hofmann. Commen. in Galen. de Uſ. Part. num. 720. ſeqq. Omnem *eclipſim* Solis, & Lunæ fieri, quoties eſt Luna concentrica mundo, dixit Helmont. tr. Form. ortus, num. 47. Num *eclipſes* ratione ſanitatis in homine malum portendant, aut cauſſas morbificas internas diſponant, hodieque a nonnullis Aſtronomis in dubium vocatur. Noſtrum non eſt dijudicare. Spagyricis *eclipſis* dicitur ænigmatice *caput corvi*, Ruland. Johnſon. quando Aqua Mercurialis, cui Sol, & Luna inerant, in ſuperficie omnino nigra apparet in operatione Lapidis Philoſophici, uti colligere eſt ex M. Joh. Iſaaci l. 2. Oper. Miner. cap. 25. fin. Theat. Chym. Vol. II. pag. 434. Paracelſ. quoque tr. Peſtilentia *eclipſes* vocat *irregularitates pulſuum* in homine.

Ecloge, ἐκλογὴ, idem quod ὑπόμνημα, *excerptum*, Explicatio hiſtorica. Ita dicuntur ἐκλογαὶ τῶν ἀνατομῶν, *Hiſtoriæ Anatomicæ*, C. Hofman. comm. in Galen. de U. P. num. 2. & 869.

Eclysis, ἔκλυσις, ſignificat *exſolutionem*, virium proſtrationem, & deliquium facultatum animalium, & vitalium languorem, provenientem ab impedita flammæ vitalis ſanguineæ continuatione, vel propter oppreſſionem, & ſuffocationem, vel propter diſſipationem ſpirituum; & ita idem eſſe vult, quod *lipothymia*, Diet. n. 252. Vid. Sylv. Pr. Med. lib. 1. c. 34.

Digitized by Google

c. 34. Will. Pharm. Rat. Part. 1. ſ. 6. c. 1. Meminit hujus vocab. Hippocr. 7. aph. 8. 1. prorrh. ſ. 1. t. 24. Coac. l. 245. 250. 256. Vid. Lind. Ex. XIII. §. 474. Verbum eſt ἐκλύομαι, *viribus deficio*, 2. aph. 41. l. 1. prorrh. ſ. 3. tit. 28. Coac. t. 158. 588. Ἔκλυσις etiam aliquando ſignificat alvi ſolutionem, Coac. t. 634. Confer ad Lind. Ex. IV. §. 72. Jung. Foeſ. p. 188.

Ecmaeno, ἐκμαίνω, hoc eſt *vehementer inſanio*, vel deliro. Hippocr. l. 3. Epid. ægr. 4. & 13. poſt ſtat. peſtil. l. 1. prorrh. ſ. 1. t. 10. 17. ſ. 2. t. 41.

Ecmageion, ἐκμαγεῖον, *Expurgatorium*, abſterſorium, vertit C. Hoſm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 202. 1060. Verum in Lexicis redditur per expreſſum alicujus rei ſimulacrum. Eſt epitheton Lienis, apud Gal. l. 3. de U. P. c. 7. quia eſt νόθον ἧπαρ ſpurium hepar, & ita velut *ſimulacrum*. Prior vero ſignificatio non quadrat ad principia hodierna, cum Lien non ab Hepate ſanguinem accipiat, ſed Hepati tradat.

Ecmasso, vel *Ecmatto*, ἐκμάσσω, ἢ ἐκμάττω, ſignificat *efformo*, & ſigno. Hipp. aliquoties uſurpavit, l. de nat. mul. CV. 24. l. de Steril. XVII. 8. l. 2. de morb. XIV. 29. Significat quoque ἐκμάττω, *abſtergeo*, l. de int. aff. XLIII. 31. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4.

Ecmiaenomae, ἐκμιαίνομαι, ſignificat *polluor*, contaminor, præſertim effluvio ſeminis; & ita idem eſt Hippocr. quod ἐκμαίνω lib. de ſuperfœtat. XIIX. 9. quamvis in edit. Linden. legatur ἐκμαίνηται, deſæviat. Hier. vero Mercurialis vult legendum eſſe ἐκμιαίνηται, l. 2. V. L. c. 11.

Ecnephias, ἐκνεφίας, *e nube proveniens*. Dicitur de imbre, de vento, de febre, ap. Hipp. teſte Gal. in Exeg. Gorr. p. 127. reddidit cum Sole factus, cum tamen & de Sole dicatur ἀνέφελος, i. e. *æſtuoſus*, *nubium expers*, aut e nubibus prorumpens. Foeſ. p. 189.

Ecnestevo, ἐκνηστεύω, *jejunium longius perfero*, Hipp. l. 2. de morb. LIII. 32.

Ecplagos, ἐκπλάγως, adverb. ſignificat *vehementer*, ſtupendum in modum. Frequens Hipp. l. 1. de morb. mul. X. 3. t. 2. LVI. 3. & in ep. ad Philopœmen. n. 4.

Ecpaleo, ἐκπαλέω, & ἐκπαλαίω, *eluctor*, ſignificat, evibro, vi quadam emoveor. Uſus Hipp. de articulorum emotione violenta e ſua ſede. Unde ἐκπάλησις, *emotio*, ἐκπαλὴς, *emotus*, 3. de fract. t. 63. 3. de art. t. 88. 93. Gal. com. ad d. l. t. 98.

Ecpepiesmenos, ἐκπεπιεσμένος, everſus, expreſſus, *protuberans*, dicitur de ulcere labra protuberantia habente. Hippocr. 3. de fract. t. 7. licet alii legant ἐκπεπληγμένον, de quo poſtea.

Ecpeplegmenos, ἐκπεπληγμένος. Vide *Ecplexis*.

Ecpeptamenos, ἐκπεπταμένος, *expanſus*, hians, apertus. Dicitur de vulneribus hiantibus, 2. de iis, quæ in medic. tex. 25. 31. de figuris membrorum, l. de vet. medic. XXXIX. 10.

Ecphero, ἐκφέρω, ſignificat *perfero* ad debitum tempus, & uſurpatur de gravidis fœtum ad maturitatem geſtantibus. Hippocr. l. de nat. mul. XIX. 1. lib. 1. de morb. mul. XXXVII. & 13. lib. de Steril. XXIII. 3. Alias proprie ſignificat *effero*, exporto: unde ἐκφερόμενα dicuntur, quæ cum urina excernuntur, l. 7. Epid. XXI. 28.

* Ecphraxis, ἔκφραξις, id eſt *pororum apertio*, & reclusio. Galen. l. 11. M. M. c. 31. ubi opponitur τῇ ἐμφράξει. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta oppoſita Emplaſticis. Vide *Deobſtruens*. Dicuntur & ἐκκαθαρτικά. Vide *Eccatharcticus*.

Ecphyas, ἐκφυάς, idem quod ἔκφυσις, *appendix*: Epitheton inteſtini Cæci. C. Hoſm. comm. in Gal. de U. P. n. 258. Vide *Ecphyſis*.

* Ecphysesis, ἐκφύσησις, *efflatio*, ſive *exſufflatio*, eſt expiratio aeris copioſiſſimi conſertim facta. Galen. l. 2. de mot. muſcul. c. 9. l. 2. de Hippocr. & Plat. decret. c. 4. Ejus opifices ſunt muſculi omnes intus inter coſtas ſiti, adjuti etiam iis, qui ad thoracem perveniunt ex ſcapulis, & dorſo, atque aliis etiam magnis, qui in Epigaſtrio habentur. Galen. l. 8. de U. P. c. 7. l. 2. de diſt. reſp. c. 3. Oritur a ſanguinis ſpirituoſi nimia effervescentia. Eſtque duplex, ψοφώδης, καὶ ἄψοφος, cum ſono, & ſine ſtrepitu, l. de uſu reſpir. c. 2. & l. 4. de L. A. c. 2. Vide C. Hoſm. d. l. 606. Utraque eſt ſpecies ἐκπνοῆς, *expirationis*, ſed violentæ, l. de uſ. pulſ. c. 7.

* Ecphysis, ἔκφυσις, in genere *proceſſum*, appendicem in aliqua parte naturalem ſignificat. Galen. l. 2. de Adm. Anat. c. 5. In ſpecie ita dicitur *Inteſtinum duodenum*. Galen. l. 5. de U. P. c. 3. In oſſe dicitur alio nomine ἀπόφυσις. Vide *Apophyſis*.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμός, *expreſſio*. Vide *Infra*.

Ecpicrumenos, ἐκπικρούμενος, *amareſcens*, dicitur de ore. Hipp. 4. aph. 17. Jung. Dieter. n. 255. ob portiones bilioſas regurgitantes per pylorum in ventriculum, & effluvia verſus ſtomachum, & gulam emittentes. Gal. l. de plen. c. 11.

* Ecpiesma, ἐκπίεσμα, 1. generaliter dicitur oſſis in multas partes diffractio, in qua intruſæ oſſis partes deorſum, vel introrſum ſeparantur, & membranam ſubjacentem ſuo niſu ſuo

pre-

premunt. Gal. in def. med. 2. ſpecialiter ἐκπίεσμα vocatur talis fractura cranii, ubi fracturæ oſſicula deſcendunt, & meningem Cerebri comprimunt. Ægin. l. 6. cap. 90. Significat & ἐκπίεσμα apud Medicos rei cujuſque detrimentum, ſed etiam ſæpenumero ſuccum ipſum: ut cum dicitur μυροβαλάνυ ἐκπίεσμα, vel quod idem eſt, μυροβαλάνυ πίεσμα, quod & ἀπόθλιμμα, & μάγμα appellatur. Sumitur in ea ſignificatione apud Dioſc. l. 4. c. 160.

Ecpiesmos, ἐκπιεσμὸς, in genere *expreſſionem* notat. Specialiter inter affectus oculi refertur extra ſuam cavitatem, ut prominens appareat. Differt tamen a *Procidentia*, πρόπτωσις dicta, quod in hac Uvea tantum tunica, in illa totus oculus fere erumpat. Hoc malum intellexit Celſus, cum ait, nonnunquam ingentem inflammationem tanto impetu erumpere, ut oculos ſua ſede propellat, l. 6. c. 6.

Ecplageomæ, ἐκπλαγέομαι, *percellor*, perterrefio. Hipp. Progn. ſ. 3. t. 34.

Ecpleroma, ἐκπλήρωμα, *Supplementum* vocatur, quod a Chirurgicis intruditur ad complendum ſinum, vel cavitatem aliquam, pro meliori deligatione; veluti ſunt pilæ parvæ duræ, coriaceæ, & ſimilia. Hipp. Mochlic. VIII. 17.

Ecplethrizo, ἐκπλεθρίζω, pertinet ad motus corporis celeres, quando quis in ſexta parte ſtadii, quæ πλέθρον dicitur, prorſum retrorſumque viciſſim, idque ſæpe in utramque partem ſine flexu curſitat, unoquoque curſu breve quiddam de ſpatio demit, quoad denique in uno greſſu conſtiterit. Galen. l. de ſan. tu. c. 9.

* Ecplexis, ἔκπληξις, *Stupor*, obſtupeſcentia dicitur, cum ægri apertis oculis quieti manent, attonitis ſimiles, neque aliud agunt, aut dicunt. Galen. comm. ad 7. aphor. 14. Vel eſt mentis conſternatio, & *Eſtaſis*, ex aliqua repentina perturbatione proveniens, def. medic. Jung. Dieterich. num. 256. Huic opponitur περιχάρεια, *exceſſus gaudii*; & ſcimus amborum occaſione plures interiiſſe ſubito. Galen. l. 12. Meth. Med. c. 5. Charlthon. expoſuit per *Animæ contractionem*, & ſubſequentem *Exanimationem*, Ex. VIII. Pathol. §. 24. Deſcendit a verbo ἐκπλήσσομαι, percutior, conſternor. Quod vero idem verbum etiam ſignificet *hiare*, aut diductis eſſe labris, & oris, unde ἐκπεπληγμένον vel ἐκπεπληγμένον ἕλκος, ulcus diſtans, hians, diductum, ex Gal. & Homero conatur probare quidem Foeſ. p. 190. mihi non videtur cum Lexicographis reſpondere, ſed mendum ſubeſſe, & ſubſtituendum verbum ἐκπλίσσομαι, per ι, & præter ἐκπεπλιχμένον, egredior, dehiſco, &c.

Ecpnoe, ἐκπνοὴ, ſignificat *expirationem*, ceu motum thoracis, quo aer vel ſpiritus foras fertur, & fit, ut docet Galen. lib. 2. de muſc. tantum conſidentibus in ſe muſculis, qui inſpirationem fecerunt; eſtque actio valde remiſſa, quæque etiam eſt in non valentibus loqui. C. Hofmann. comm. in Gal. de U. P. n. 474. Huic opponitur εἰσπνοὴ, *Inſpiratio*, de qua paulo inferius. Vide *Eiſpnoe*. Jung. Sylv. l. 1. Pr. Med. c. 23. Willis Pharm. Rat. P. II. ſ. 1. c. 4.

Ecpsycheo, ἐκψυχέω, ſignificat *exanimor*, animo deficio, idem quod λειποψυχέω, Hip. l. 1. de morb. IV. 2. XII. 15. 16. quamvis in primo loco legat Foeſ. ἐκψύχει, præter neceſſitatem.

Ecpterumæ, ἐκπτερῦμαι, *alatus fio*, quaſi alis ſubditis in altum vehor. Legitur ap. Hipp. l. 1. de diæt. XIIX. 8.

* Ecptoma, *Ecptoſis*, ἔκπτωμα, ἔκπτωσις, dicitur Hipp. oſſium, vel articulorum e ſede ſua prolapſio, vel emotio, citra fracturam, *Excidentia*, *Luxatio*: Idem quod ἐξάρθρωσις, ἐξάρθρωμα, 1. de fract. t. 1. §. 3. de iis, quæ in med. t. 31. (vide Gal. in comm.) l. de morb. V. 15. At v. in l. 2. Epid. in ſtat. peſtil. ἐκπτώσιες ſignificant partium corruptarum decidentias, & mutilationes. Cum additione ὑστέρων etiam de ſecundinis excidentibus legitur 5. aphor. 40. Vid. Dieter. num. 257. Verbum quoque ἐκπίπτω, de omenti prolapſu uſurpatur, 5. aph. 58. Dieter. n. 154. Ceterum de *Luxatione*, ejuſque differentiis vide Chirurgiæ ſcriptores veteres, & recentiores.

* Ecpyema, ἐκπύημα, ἐκπύησις, dicitur ab Hipp. copioſa puris collectio, tumore aliquo, præſertim phlegmone, ſuppurato, *vomica abſceſſus cum ſuppuratione*. Coac. t. 630. 7. aph. 20. 22. Verbum eſt ἐκπυΐσκω, in pus vertor, 7. aph. 20. vel ἐκπυέω, 7. aph. 38. ſ. 2. progn. t. 52. Vid. Diet. Jatr. n. 158. 259.

Ecpyriaomae, ἐκπυριάομαι, ſignificat *igneſco*, incendor. Hipp. 5. aph. 63. Diet. v. ἐκπυρόω, vel ἐκπυροῦμαι, expoſuit, n. 260.

Ecregma, ἔκρηγμα, primo notat abſceſſus *ſegmentum*, fruſtum abruptum. Ita Gal. legit 3. de art. t. 63. quamvis in omnibus Exemplaribus occurrat ἐῤῥήγματι, Foeſ. p. 281. Deinde ſignificat *eruptionem*, vel puſtulam, 7. Epid. VII. 5. Verbum ῥήγνυμι, *erumpo*, effringo, legitur 4. aph. 82. & 7. aph. 57. Diet. n. 262.

Ecrhythmos, ἔκρυθμος, *nullum ſervans rhythmum*, eſt ſpecies pulſus *Arrhythmi*, Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 9. Vide *Arrythmus*.

Ecroe, ἐκροὴ, *effluxum*, aut effluvium ſignificat, & curſum, per quem humor expurgandus elabitur, & effluit. Hipp. l. 2. Epid. I. 52.

De-

Deſcendit a verbo ἐκρέω, *effluo*, vel ἐκρύω, 6. aph. 27. Diet. n. 261. Hinc provenit & ἔκρυς, vel ἔκροος, *effluxus*, l. de virg. morb. II. 7. Foeſ. d. l. Item ἔκρυσις, idem quod ἐκροή.

ECRYTIZO, ἐκρυτίζω, ſignificat *erugo*, h. e. rugas tollo. Jul. Alex. Ann. in l. 1. Gal. de C. M. S. L. c. 3. Tom. II. Oper. p. 790.

ECSARCOMA, ἐκσάρκωμα, *excreſcentia carnea*. Vocatur alias ὑπερσάρκωσις. Gorr. p. 128.

* ECSTASIS, ἔκστασις, Hipp. *vehementem mentis emotionem*, & delirium ſignificat. Confer ad Coac. t. 486. l. 2. prorrh. XVI. 12. 13. 14. Ade Gal. comm. 2. in 1. prorrh. t. 19. Alia eſt *cum ſilentio*, μετὰ σιγῆς, d. l. Alia ἔκστασις μελαγχολική, quæ *furioſa* dicitur, μανική, *mentis motio*, qualis eſt atra bile percitis, & plerumque in furorem erumpit, 7. aph. 5. Diet. num. 163. c. 1. in 1. prorrh. t. 14. Vigilias habet conjunctas, & ita Comati contraria. Ita & verbum ἐξίστημι ſignificat *graviter delirare*. Coac. n. 437. 1. prorrh. ſ. 1. t. 19. ſ. 2. t. 348. ſ. 3. t. 5. 6. & alibi ſæpius. Vide Foeſ. p. 218. ſeqq. Vide *delirium*. Aliis tamen ſignificat abſtractionem mentis a corpore ad contemplanda cœleſtia, quam alio nomine ἀπαγωγὴν appellant. Vide *Catalepſis*. *Entuſiaſmus*. Senn. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 30. E'κστατικὴ δύναμις dicitur facultas alienandi animum, qualis eſt in Hyoſciamo, Coriandro viridi, & Ephemero. Caſtell.

ECSTROPHIOS, ἐκστρόφιος, *extractorius*, epitheton remediorum hæmorrhoidibus cæcis extrahendis, aperiendiſque convenientium, quo poſtea facilius medicamenta adhiberi poſſint. Vid. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 7. Unde & affectus ibid. dicitur ἐκστροφὴ, *extractio*.

ECSYRINGUMÆ, ἐκσυριγγοῦμαι, in fiſtulam abeo, *fiſtuloſus fio*. Dicitur de abſceſſibus, vel ulceribus, quando in fiſtulas degenerant. Hip. Coac. t. 395. In progn. vero ſ. 2. t. 64. ſimpliciter effertur per συριγγοῦμαι. Foeſ. p. 193.

ECTANYO, ἐκτανύω, idem quod ἐκτείνω, *extendo*. Hipp. 3. de fract. p. 63.

ECTARATTOMÆ, ἐκταράττομαι, commoveor, *perturbor*. Hipp. 4. aph. 60.

ECTASIS, ἔκτασις, *extenſio*: eſt cutis affectus cum in longitudinem, & latitudinem extenditur. Opponitur huic ῥίκνωσις, *corrugatio*, l. 6. Epid. ſ. 3. t. 21. item σύγκαμψις, *inflexio*, 3. de iis, q. in med. t. 20.

ECTEXIS, ἔκτηξις, *colliquationem* ſignificat. Vide *Colliquatio*. Hippo. 2. prorrh. XV. 5. & ἐκτακέρμενον αἷμα, ſanguis *colliquatus*, fuſus. Coac. t. 639. Et quia *colliquationem* illam ſanguinis ſequitur macies, poteſt ἔκτηξις hanc quoque denotare. Ita ἐκτετηκὼς dicitur de abdomine tabefacto, 2. aphor. 35. Vide Dieterich. n. 265.

ECTELYNSIS, ἐκτήλυνσις, *effœminatio*, *mollities*. Dicitur metaphorice de cutis, & carnis laxitate, & mollitie, 5. aph. 16. de humid. uſ. III. 2. ἀπαλίει vocat Gal. in comm.) Uſurpatur etiam de cruribus, l. 6. Epid. ſ. 2 t. 12. de vinculi laxitate in deligationibus, 3. de iis, qu. in med. t. 6. Unde & ἐκτεθηλυσμένον legitur, 3. de frac. t. 81. & l. 1. de morb. XXIX. 12. a verbo ἐκθηλύνω.

* ECTHLIMMA, ἔκθλιμμα, vocat Hippocrat. *exulcerationem*, quæ fit in ſumma cute, ex compreſſione violenta. Gal. comm. 2. de fract. t. 65.

ECTHLIPSIS, ἔκθλιψις, *eliſionem*, *expreſſionem* denotat, v. g. oculorum. Coac. t. 218. Foeſ. p. 186.

* ECTHYMA, ἔκθυμα, ab ἐκθύειν, quod ſignificat *cum impetu ferri*, erumpere, denotat papulam ſuper cutem erumpentem, *effloreſcentiam* cutaneam ab humoribus ſuperfluis ſalſis, & tenuibus ſub cuticula coagulatis. Dicitur & alio nomine ἐξάνθημα, quo pertinent Variolæ, Morbilli, Petechiæ, &c. Vid. Lind. S. M. Ex. XI. §. 189. Hujuſmodi *Ecthymata*, ſtigibilines nigras, vibices, pellis vocat tincturas ſuperficiales, quæ Archeum denotant affectum, Helm. Tumul. Peſtis. §. Præparata ſedes.

ECTOME, ἐκτομὴ, idem quod ἐκκοπὴ, *exciſio*, exſectio. Vide *Eccope*.

ECTOMIAS, ἐκτομίας, ἔκτομος, i. e. *Caſtratus*, *Eunuchus*, exſectus. Vide *Caſtratus*.

ECTRAPELOGASTROS, ἐκτραπελογάστρος, ἢ ἐκτραπελογάστωρ, *monſtroſum habens ventrem*.

ECTRAPELOS, ἐκτράπελος, dicitur de omni eo, quod a communi, ſeu ordinaria natura degenerat. Lind. Ex. XI. §. 142. 143.

ECTREPSIS, ἔκτρεψις. Hoc vocabulum pro ἔκτριψις ſubſtituendum eſſe in Hipp. 1. de iis, quæ in med. t. 19. volunt Galen. Foeſ. in Oec. p. 194. & C. Hofm. in not. MMSS. ad Gal. comm. in h. l. quia ex connexione textus colligere licet, denotare hic corporis tractandi mutationem, & perverſionem ad latera commoda, a verbo ἐκτρέπω, *perverto*. E'κτριψις vero *delationem* ſignificat, quamvis non ſit diſſimulandum, nomen ἔκτρεψις in aliis Lexicis non occurrere.

ECTRIMMA, ἔκτριμμα, *intertriginem*, attritum, h. e. cuticulæ, vel cutis extremæ exulcerationem ſignificat, quales fieri ſolent circa os ſacrum, femore fracto, & longo tempore eodem habitu collocato. Hipp. 3. de fract. t. 26.

ECTRIPSIS, ἔκτριψις. Vide *Ectrepſis*.

ECTROPE, ἐκτροπὴ, ſignificat *diverticulum*, per quod materia peccans abſcedit, & veluti cuniculis actis in ſinum ſe recipit. Hipp. l. 2. Epid. ſ. 1. 45. Sunt ergo ἐκτροπαὶ veluti divor-

tia,

tia, & ſubterfugia, & a populari via deflexiones, digreſſiones, commutationes, quæ in humorum transpoſitu ſiunt. Foeſ. p. 194.

* Ectropion, ἐκτρόπιον, eſt ſuborta caro in palpebra, quæ ſua gravitate palpebram foras evertit. Gal. in def. Ægin. l. 3. c. 22. vocat ἐκστροφὴν τοῦ βλεφάρου, everſionem palpebræ, ubi etiam cauſſam dicit eſſe cicatricem.

* Ectrosis, Ectroſmos, ἔκτρωσις, ἐκτρωσμός, a verbo ἐκτιτρώσκω, abortio. Vide *Abortus*.

Ectylotica, ἐκτυλωτικά, vitioſe ἐκπλωτικά, vel ἐκτιλωτικά, ſignificare medicamenta, *Callum abſumentia*, vult J. D. Horſt. Part. I. diſpenſ. Pharmac. Univ. l. 2. c. 14. p. XIII. ſed qua authoritate nitatur, non conſtat. Nos in nullo Græco Authore reperire potuimus. Si vero licitum eſt fingere, poſſent etiam dici ἐκπωρωτικά. Sunt autem nihil aliud, quam καθαιρετικά. Vide *Cathæreticos*.

* Eczema, ἔκζεμα, *puſtula ardens*, & fervida dicitur, dolorem ciens citra ſaniem. Ingens enim fervor omnem materiam abſumit. Gorr. p. 126. Caſtell. Vel potius cauſſa in fuliginoſis ſiccioribus effluviis cum pauca humiditate junctis conſiſtit.

Edaphos, ἔδαφος, ſolium, *pavimentum domus* ſignificat. Moſchion. de morb. mul. c. 163.

Edax, βορρός. Vide *Borros*. *Edaces* dicuntur multi cibi: *Voraces*, qui præ aviditate tubureinantur, & raptim manducant. Lind. Ex. VIII. §. 159. *Edacitas* refertur inter cupiditates nimias nocivas; eſtque deſiderium alimenti ſolidioris, quemadmodum *Bibacitas* liquidioris. Jul. Alex. l. 22. Salubr. c. 6.

Edelphismenos, ἠδελφισμένος. Vide *Adelphixia*.

Edelphus, dicitur Paracelſo, qui ex elementorum natura prognoſticat. Rul. & Johnſ. Vide Parac. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. in Schol. ad h. l.

Edentulus, νωδὸς, νωδὸς, i. e. dentes non habens, *carens dentibus*. Hunc ſemper mancum pronunciavit Fallopius, ideo quod omnes literas exprimere non poſſit. Tract. expoſit. de Oſſib. c. 16. Tom. I. p. 503.

Edes, *Edez*, id eſt *Aurum Elempius*, *Electrum*. Rul.

Edesma, ἔδεσμα, *Edulium*, idem quod βρῶμα. Vide *Broma*.

Edic, *Edich*, *Edir*, i. e Mars, ferrum, chalybs. Rul.

Educatio, apud Latinos duplicem habet ſignificationem. Vel enim accipitur de victus ratione pueris competente, & ita Gr. dicitur τροφὴ, ut patet ex Gal. l. quod an. mores ſeq. temp. corp. c. 10. item παιδεία, Ægin. l. 1. c. 5. Vel ſumitur pro *Inſtitutione puerorum*; & ita vocatur παιδεία, διδασκαλία, παιδαγωγία, παίδων ἀγωγή. Galen. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. cujus neceſſitatem in Republ. egregie inculcat Lang. lib. 3. ep. 6. De *educatione* pro futuro Medico vide Lind. Ex. I. §. 21. ſeqq.

Eductio, ἀναγωγὴ, Diet. n. 54. Vide *Anagoge*. *Educere* aliquando accipitur pro *Bibere*. Rhod. ad Scrib. n. 122.

Edulcoratio, γλύκανσις, Græce dici poſſet, duo ſignificat: 1. modum medicamentum, vel alimentum liquidum, vel ſiccum ſaccharo, vel melle dulce reddendi, ad gratiorem ſaporem; 2. modum medicamenta Chymica a ſalina acrimonia liberandi, affuſione aquæ frequenti, quæ Ablutio, vel etiam Lotio vocatur. Hujuſmodi *edulcorationis* aliquoties meminit etiam Schrod. v. g. in præcipitationibus, & ſublimationibus Vitrioli, alibique. Deſcripſit & Jacob. le Mor. Chym. Medico-Phyſ. cap. 18. Duplici modo *edulcorationem* perfici: uno, qui fit mediante Sale Alcali; & locum habet in pulveribus corroſivis, v. g. Mercurio præcipitato rubro, dulci &c. altero, qui fit aqua vel frigida, vel calida. Legitur in Morl. Coll. Ch. Leid. c. 266.

Edulium, ἔδεσμα. Vide *Broma*. *Cibus*.

Effectivum, ποιητικὸς, eſt proprium Artium: unde & Medicina dicitur τέχνη ποιητική, Gal. art. med. c. 3.

Effectus, ἔργον, dicitur omne id, quod ab alio, tanquam a cauſſa ſua, producitur, & dependet. Dicitur & *effectum*. *Effectuum* varietas ab una cauſa dependet a materiæ diſpoſitione, Ita Sol terram adurit, & indurat, ceram liquefacit. Lang. l. 2. ep. 17. Alias qualis cauſſa, talis effectus. Si cauſſa per ſe agit, ſequitur effectus per ſe. Si cauſſa per accidens operatur, *effectus* quoque per accidens ſtatuendus. Unius *effectus* poſſunt etiam plures eſſe cauſſæ, ſed ſubordinatæ: & vice verſa unius cauſſæ plures *effectus*. Libav. de Philoſ. Harm. Mag. Tom. IV. Oper. pag. 283. Sæpe etiam *effectus* accipitur pro Medicamentorum utilitate, quam actu præſtiterunt in corpore humano. Scribon. num. 19. 97. 75. 106. &c. Videat. Lexic. Rhodii.

Effervescentia, ζέσις, ἔκζεσις, terminus hodieque in Medicina receptiſſimus, denotatque interdum idem, quod *Fermentatio*, de quo vocab. infra; interdum vero, & frequentius exceſſivam fermentationem, ſive motum intrinſecum vehementiorem, aut nimiam agitationem alicujus liquoris mixti, ex activis, & paſſivis portionibus conſtantis, obortam vel a calore quodam extraneo, vel interno quodam fomite heterogeneo ad luctam illam irritante. Vi-

Videatur ex recentioribus Cl. Vvillis de *efferveſcentia* vini, de ferment. cap. 7. & de febrib. cap. 1. ubi & ſanguinis *efferveſcentia* deſcribitur, quemadmodum & cap. 2. ſeq. In Artificialibus quoque alia calida, alia frigida. Sylv. lib. 1. Pr. Med. cap. 4. §. 8. 16. cap. 19. §. 61. Inter naturales etiam referenda *Inteſtinalis*, ex confluxu bilis, & ſucci pancreatici, cap. 11. item *Vitalis*, quæ excitatur ex portionibus ſalinis, oleoſis, volatilibus ſanguinis permiſtis, cum portionibus acidis Lymphæ, cap. 19. §. 2. 3. ſeqq. Medicamenta quoque compoſita *effervescere* dicuntur ob contrarietatem ſimplicium ingredientium. Scribon. num. 46. 207. 250. *Efferveſcentia* Chymica eſt, quando cum evidenti motu perficitur mediante furni igne, ubi ſpiritus ſubtiliores avolant, ut, niſi vas alicubi rima ſit præditum, diſſiliat. Junken. Chym. Medic. Phyſic. pag. 1. ſect. 1. c. 4. pag. 62.

Efficacia, δύναμις, idem quod *Virtus*, Potentia agendi in aliud. Hinc & *Efficax* dicitur medicamentum aliquoties apud Scrib. L. Vide Rhodii Lex. *Efficacia* per experientiam nota dicitur rerum virtus, Ger. Dorn. Specul. Philoſ. l. 2. c. 3.

Efficiens, δραστικός, ποιητικός, eſt nomen notiſſimum *cauſſæ*, qua aliud producitur, aut fit. Hæc in Medicina vel ſola, vel potiſſimum intelligitur, quando cauſſæ fit mentio. Vide *Cauſſa*. Jung. Lind. Ex. XII. §. 100.

Effides, id eſt cinis Plumbi, vel Ceruſſa, Rul. Johnſ.

Effila, maculæ, vel tinctura a Sole facta in facie, vel alia parte in cute. Ruland. & Johnſ.

* Efflatio, ἐκφύσησις. Vide *Ecphyſeſis*.

* Efflorатio, ἐξάνθημα, ἐξάνθισμα. Vide *Exanthema*.

Efflorescentia, idem. Vide *Exanthema*.

Effluvium, ἀπόῤῥοια. Vide *Aporrhœa*. Cæterum cum *Effluviorum* conſideratio hodieque in Philoſophia, & Medicina inſignem fœneretur lucem, & utilitatem, eorum miram ſubtilitatem, determinatam naturam, & inſignem efficaciam tribus per hos titulos diſtinctis Exercitationibus egregie pro ingenii ſui ſagacitate Robert. Boyle deſcripſit.

Effluxus, ἐκροή. Vide *Ecroe*. *Exerrhoſis*.

Effoeminatio, ἐκθήλυνσις. Vide *Ecthelynſis*. Vide & *Androgyni*.

Effractura, Paræo dicitur tertia fracturæ cranii ſpecies, ſeu Oſſis depreſſio, quando vehementiſſimo ictu labat os, & intro effringitur. Differt a Contuſione, in qua os non labat, l. 9. Chir. c. 6.

Effrenis, idem quod immoderatus, exceſſivus cum aliquo impetu. Ita *effrenes* humores dicti ſunt *Turgentes*. Fallop. tract. de purg. ſimpl. cap. 16. Tom. I. p. 67. *Effrenis* purgatio eſt nihil aliud, quam ὑπερκάθαρσις, quam Barbari *effrenitationem* vocaverunt. Id. l. c. 7. p. 35.

Effugio, διαφεύγω. Vide *Diapheugo*.

* Effulgescentia, ἐκλαμψις. Vide *Eclampſis*.

* Effusio, ἐκχύμωμα. ἐκχύμωσις. Vide *Ecchymoma*.

† Egelidum, medium inter calidum, & frigid. Ref. med. Epiſt. 63.

Egestio, ἔκκρισις, idem quod *Excretio*. Vide *Eccriſis*. Plerunque de alvi excretione ſumitur.

Egoitas, terminus Helmontianus barbarus, quo indicatur Intellectus noſtri lumen, veluti intrinſecus ſecum contemplans, deliberans, tr. Confeſſio Authoris n. 7.

Egregorsis, ἐγρήγορσις, *Vigilia*, vigilantia, expergefactio, cujus eſſentia, & ratio formalis conſiſtit in libertate, & expanſione ſpirituum animalium, in cerebro, & toto nervoſo genere. Gal. defin. medic. Vvillis de An. brut. Part. I. cap. 16. ſub fin. Jung. Carlton. Exerc. VII. §. 4. ubi *Vigilias* vocat *Exercitium ſenſuum internorum*, & *externorum*. De pulſibus *Expergiſcentium* vid. Gal. lib. 3. de cauſſ. pulſ. c. 10.

Ejaculantia, vel *Ejaculatoria* vaſa dicuntur, quæ & *Deferentia* appellantur, quæ ſemen in teſtibus elaboratum excipiunt, deferunt, & in congreſſu ejiciunt in colem, quorum deſcriptionem vide in Anatomicis, ſpeciat. in Barth. l. 1. Anat. c. 21. ſeqq. Pertinent huc veluti partes, Corpus variciforme, Paraſtatæ, Proſtatæ, Veſiculæ ſeminales, &c.

Eice, εἰκῆ, adverbium uſitatum Hippocrati, ſignificans *temere*, abſque conſilio, negligenter, in elegantiſſima gnome: μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπερορᾶν, *nihil temere*, *nihil inconſiderate*, 6. Epid. ſect. 2. t. 25. Legitur & l. 6. Epid. ſect. 8. t. 49.

Eidechtes, dicitur quod vel aſpectu, vel fœtore eſt abominandum, & exoſum. Hipp. l. 2. de morb. mul. VIII. t. XVII. 9.

Eidesis, εἴδησις, ſignificat *ſcientiam*, vel *conſcientiam*, uti vult Lind. Ex. III. §. 3. Occurrit apud Hipp. de dec. orn. VI. 2.

Eidos, εἶδος, in genere *ſpeciem*, quæ generi ſubjicitur, ſignificat, quæ & aliis nominibus, διαφορά, τρόπος, *differentia*, *modus*, a Medicis dicitur, teſte Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 8.

Digitized by Google

t. 8. & c. 2. t. 3. Specialiter vero apud Hippocr. denotat corporis *naturam*, & *temperamentum*, & differentiam ab aliis corporum naturis. Galen. c. 2. de nat. hum. t. 14. t. de ſal. diæt. t. 5. l. 2. protrh. XVII. 28. 12. &c. Jung. Foeſ. p. 181.

Ejectio, ἐκβολή, idem quod *excretio*. Dicitur & *Dejectio*. Vide ſupra.

Eilamides, εἰλαμίδες, dicuntur Polluci *membranæ cerebrum inveſtientes* binæ, ideo quod cerebri medullam involvant, ab εἰλέω. Vocantur alias *Meninges*. Gorr. p. 125.

Eilema, εἴλημα, εἴλυμα, ſignificat apud Hipp. *convolutionem* inteſtinorum doloroſam, aut tormina, & refertur inter morbos a flatibus, l. de flatib. XIV. 1. Lind. deſcripſit, quod εἰλήματα ſint dolores fixi, & veluti clavi muro impacti, quorum cauſſa eſt flatus intra tunicas inteſtini incluſus, Sel. M. Ex. IV. §. 34. Significat & *Involucrum*. Vide in lit. I.

Eileon, *Ileum*. Lat. eſt nomen inteſtini tenuis ordine tertii, quod incipit, ubi Jejunum deſinit, omnium longiſſimum, a frequentibus circumvolutionibus ita dictum, cujus deſcriptionem vide ap. Anat. & in ſpecie Barth. l. 1. Anat. c. 10.

Eileos, εἰλεὸς, & cum aſpir. εἱλεὸς, *Ileus*, eſt affectus inteſtini *Ilei* vehementiſſimus. Dicitur & *Volvulus*, cujus prolixam deſcriptionem, & expoſitionem egregie tradidit Lind. Exerc. IV. per totum, & ſeqq. Jung. Dieter. n. 240. Sunt & qui ſcribunt, ἰλεός. Heſych. Vocatur & *Miſerere mei*, *Chordapſus*. Meminit Hippocr. 3. aphor. 22. Interdum ſub *Colica* comprehenditur a Veteribus. Apud Scribon. n. 116. deſcribitur, quod ſit inflatio inteſtinorum; ſed monet recte Rhod. in Not. verius dici inflammationem. Ex recentioribus vid. Sylv. l. 1. Pr. Medic. c. 15. P. Barbette l. 4. c. 17. Ex his ſeq. deſcriptio dari poteſt: *Ileus*, vel *Paſſio Iliaca* eſt dolor acerbiſſimus inteſtini Ilei, vel etiam (ſec. nonnullos) Cœci, cum conſtipatione alvi, tumore ventris chordæ inſtar tenſivo, ſubſequente etiam rejectione ſecum per os, aliiſque graviſſimis ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænoſa, aut alia graviori ſolutione continui dictæ partis, per ſanguinis motum impeditum oborta, inteſtinorum motum periſtalticum invertente.

Eilicrines, εἰλικρινὴς, *ſincerus*, purus, merus, impermixtus, dicitur de ſubſidentia in urina. Coac. t. 586. εἰλικρινέως, adverb. *pure*, *ſincere*, legitur de criſi, l. 4. Epid. III. 9.

Eiletheres, εἰληθερὴς, aliis ἑλαθερὴς, ἑληθερὴς, ſignificat *in*, *vel a Sole calefactum*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XXX. 8. LXVI. 17. LXIIX. 20. Et εἰληθερεῖν dicitur *inſolatus*, qui in Solis radiis corpus exponit. Gal. l. 8. Meth. M. c. 2.

Eilumenos, εἰλούμενος, *contortus*, convolutus, ab εἰλέομαι, vel εἰλέω, *contorqueo*, coarcto. Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 32.

Eiothos, εἰωθὼς, *conſuetus*, perennis, ſolitus. Ita εἰωθυῖα κίνησις, motus *conſuetus*, perennis. Legitur ap. Hipp. l. 1. de morb. XXX. 18. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 230. ſeqq.

Eirion, εἴριον, εἶρος, *lanam*, & quidem ῥυπαρὸν, *ſuccidam* ſignificat, quæ vim mitigandi, & digerendi habet, præcipue ubi bene carminatæ ſunt. Legitur & ἔρια οἰσυπηρὰ, ob *aſypum*, & *ſuccum ſordidum*, quo imbutæ ſunt. Hippocr. 2. de fract. t. 72. l. 3. t. 24. l. 4. de artic. t. 24 l. de ulcer. XV. 6. l. 2. de morb. mul. LXV. 6. 7. LXVI. 7. & alibi. Vid. Foeſ. p. 183. 184.

Eiryomae, εἰρύομαι, idem quod ἕλκομαι, *trahor*. Frequens Hipp. 1. prorrh. ſ. 2. t. 1. 10. Coac. t. 51. l. 2. de morb. mul. XXII. 6. Foeſ. d. l.

Eisagoge, εἰσαγωγή. Vide *Tyrocinium*.

Eisbole, εἰσβολὴ, proprie *injectionem* ſignificat. Medicis vero denotat *inſultum*, & *aggreſſionem primam* morbi, vel paroxyſmi, quæ alias & ἐπισημασία dicitur. Gal. l. de temper. morb. c. 6. Item *irruptionem*.

Eispnoe, εἰσπνοὴ, *Inſpiratio*. Eſtque pars reſpirationis, qua aer intra pulmonem per os, & nares trahitur, ad cordis, & ſanguinis ventilationem. Gorr. Jung. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 316. De *Inſpiratione* integra, & læſa vide apud Willis Part. 2. Pharm. Rat. ſect. 1. c. 1. 2. 3.

Elaboratio, Gr. dici poſſet ἐξεργασία, φιλοπονία, eſt operatio manuaria, qua res in ſubſtantia, eaque potiſſimum materiali mutata *elaboratur*. Id enim nunc *elaborare* appellamus, cum remotis ignobilioribus materiæ partibus, quæ ſeu obiter adhærent, ſeu quovis modo adminiculum præbent eſſentiæ, præſtantiſſimam elicimus. Itaque & maxime viget hic impuri a puro ſegregatio. *Elaboratio* aut eſt ſolutio, aut coadunatio. Hæc Rul. & Johnſ. *Elaborationis* Chymicæ, vel Philoſophicæ modos ſex vide apud Libav. Tract. de Igne naturæ c. 37. Tom. II. Oper. p. 79. *Elaborare*, i. e. *multum laborare*, anniti, valde laborare, Scrib. n. 38. Rhod. in Lex.

Elaeomeli, ἐλαιόμελι, genus quoddam Reſinæ Palmyris Syriæ familiare. Id ex vetuſtis arborum caudicibus manat pingue, unguinoſum, craſſius melle, reſina tenuius, perinde quaſi nunc e lapidibus quibuſdam, quod πετρέλαιον nominant. Iis, quibus inſederit, hæret admodum pertinaciter, atque ſi edatur,

Digitized by Google

marcore conſumit, & viribus deſtituit, veternumque inducit. Gorr. in defin. pag. 131. Jung. P. A. Matthiol. in Apolog. adv. Amat. Luſit. §. h. t. Legitur & apud Dioſcorid. ipſum l. 1. c. 37.

Elæon, ἔλαιον, id eſt *Oleum*, ab ἐλαία, *Olea*. Nam *Oleum* ſimpliciter dictum denotat *Oleum olivarum*, hoc eſt ſuccum pinguem ex olivis maturis expreſſum. Trium enim generum *Olea* occurrunt in Medicina uſitata: *Olea expreſſa*, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 71. *Cocta per infuſionem*, & *coctionem*, d. l. c. 72. & *deſtillata*, d. l. c. 70. Jung. Fr. Hofmann. in clav. De *Oleis expreſſis*, & *Coctis* non inepte quoque ſcripſit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phyſiol. c. 28. pag. 204. ſeqq. *Olea* in genere, præſertim commune, mediæ eſſe naturæ inter humectantia, & ſiccantia, docet Galen. l. 2. de Sim. Fac. c. 25. *Olea* in genere omnia ſalinæ eſſe naturæ, & a ſalibus perfectione ſaltem differre, ita ut *Olea* ex ſalibus, & hæc viceverſa ex illis confici queant, expreſſe ſcripſit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſect. 2. c. 1. pag. 78. Aliquando vocab. ἔλαιον etiam accipitur apud Hippocr. pro *pinguedine*, vel adipe, v. g. Vituli marini, ſeu Phocæ. l. de nat. mul. XXII. 13. XXIX. 167. 181. l. de exſectione fœtus, IV. 5. Anſeris, l. de nat. mul. XXIX. 124. 135. 140. LXV. 3. LXIIX. 2. LXXX. 2. Suis, l. 1. de morb. mul. XC. 11. Vide Foeſ. pag. 197. *Butyrum* quoque vocari ἔλαιον ἀπὸ γάλακτος, *oleum de lacte*, teſtatur Linden. Ex. XVI. §. 119. Derivativum eſt ἐλαιώδης, *Oleoſus*. Ita nuces, amygdala, & ſemina alia habent ἐλαιῶδες, *Oleoſam* ſubſtantiam. C. Hofm. l. 3. V. L. c. 2. Vide *Oleum*.

Elaeopines, ἐλαιοπίνης, *oleo infectus*, imbutus. Uſurpatur de veſtibus ſordidis, quibus opponuntur puræ. Hipp. de ſal. diæt. t. 11.

Elaeosaccharum, Gr. dici poteſt ἐλαιοσάκχαρον, eſt terminus Pharmaceuticus, denotans mixturam Olei deſtillati cum Saccharo, v. g. olei ℈ j. ſacchari ʒ j. vel circiter. Schr. l. 1. c. 3. Ejus encomium, & formulas vide apud Rolf. Chym. l. 4. ſ. 6. c. 1. ſeqq.

Elaguir, *Vitriolum viride*. Rul.

Elambicatio, dicitur modus *Diſſolutionis* aquarum Thermalium ad inveſtigandum virtutem mineralem; fitque duplici modo, uno in balneo Mariæ, qui difficilior, altero igne in vitris, quem prolixius deſcribit Fallop. tr. de Aq. Therm. c. 9. Tom. I. p. 224. Andr. Bacc. de Therm. l. 2. c. 3. p. m. 87.

Elanula, *Alumen duriſſimum inſtar ferri*. Id.

Elaphocamelos, ἐλαφοκάμηλος, i. e. Cervicamelus, vocatur animal quadrupes partim cervum, partim Camelum referens, ex Peru Indiæ Occidentalis regione Antuerpiam delatum, cujus deſcriptio prulixior extat in Matthiol. l. 5. Epiſt. p. m. 211.

Elaphos, ἔλαφος. Vide *Cervus*. Hinc *Elaphographia*, id eſt *Cervi deſcriptio*. Vide *Cervus*.

Elaps, *Elops*, ἔλεψ, ἔλοψ, nomen ſerpentis, cujus meminit ex Aetio Foreſt. l. 30. O. 18. in Schol. De hoc vid. Aldr. Hiſt. ſerp. & drac. l. 1. c. 15. ubi & alias hujus vocis ſignificationes huc non pertinentes invenies.

Elapsus, ἔκπτωσις. Legitur apud Augen. Tom. III. p. 115. Vide *Ecptoſis*.

Elasma, ἔλασμα, in genere denotat *Laminam*. Vide infra *Lamina*. In ſpecie vero ſignificat fiſtulam clyſteris, quæ ano immittitur, demonſtrante Lind. Ex. IV. §. 101. Deſcendit a verbo ἐλαύνω, vel ἐλάω, quod varias obtinet ſignificationes: v. g. ſignificat *diduco*, extendo, quando de materia dura diducta uſurpatur. Item agito, *moveo*, ſtimulo, unde ἐλατήρ, ἐλαστικός, *Elater*, *Elaſticus*, qui termini latinitate quoque donati hodieque frequentiſſimo ſunt in uſu apud Williſ. & alios, dum ſpiritui animali, & liquori nervoſo attribuitur qua ſec. qua p. nat. virtus *Elaſtica*, & impetum faciens. Vide Tract. Anat. Cerebr. de An. Brut. de Morb. Convulſiv. Ita & Aeri tribuitur *vis elaſtica* nitroſa, & penetrabilis. Malach. Truſton. de reſpir. p. 33. Vid. & Cl. Sturmii Colleg. Curioſ. & p. p. *Elaſis*.

Elasson, *Elatton*, ἐλάσσων, ἐλάττων, *minor*. In ſpecie Hippoc. uſurpavit *de minoribus* ſtatura corporis, 2. aphor. 54. Dieter. n. 270. De Vino tenuiori, vel *minori* legitur in Sacris, Joh. 2. v. 10. Vide Rhodii Lexic. Scrib. *exiguum* vinum.

Elasis, ἔλασις, Elater, ἐλατήρ, hodieque etiam a recentioribus ſunt introducti termini, quibus expulſionem impetuoſam, & agitationem ſpirituum, præſertim animalium, nec non cauſſam, & principium, unde illa expulſio dependet, explicant. Coincidit cum *exploſione*, de quo vocab. paulo inferius. Imprimis vero Aeri inſignis *elater* tribui ſolet, ſeu ſpontanea vis dilatandi ſeſe: num vero in omnibus ita ſeſe habeat, fortaſſis alia occaſio ventilandi ſeſe offeret. Meminit etiam hujus ex Pecqueto Barth. l. 3. An. c. 9. p. 427. Vide *Elaſticus*.

† Elaterii nomine quodvis Catharticum apud Gal. Hipp. expoſ. mer. l. 1. c. 2.

Elaterium, ἐλατήριον, ſumitur ſtricte, & late. *Stricte* pro medicamento purgante valido, quod fit ex Cucumere agreſti, ſuccus ſc. inſpiſſatus ex fructu Cucumeris per expreſſionem, de quo Schr. l. 4. cl. 3. n. 443. Rolfink. O. ac M. M. Spec. l. 5. ſ. 6. c. 5. & tr. de Purg.

ſ. 3. Art. 5. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 7. Late pro omni valido purgante per alvum, notante Galen. c. 5. in 6. Epid. t. 35. & plurimis locis ex Hippoc. Hoc confirmat Foeſ. d. l. Jungatur & Joh. Nic. Pechlin. de Purgant. c. 21. Derivatur ab ἐλαύνω, *agito*, commoveo.

ELATON, ἐλατὸν, Ariſt. 3. Meteorol. c. ult. i. e. *Malleo ductile*, proprietas metallorum. Vide *Malleabile*.

ELECTIO, ἐκλογὴ, αἵρεσις, quid ſignificet, notum eſt. Eſt vero præſertim circa uſum, & præparationem remediorum Diætæ, Pharmaciæ, & Chirurgiæ maxime neceſſaria *electio*, uti patet ex Methodo medendi. Ita aliquando propter conſuetudinem eligendus cibus, & potius paulo deterior. Hipp. 2. aph. 38. De *electione* ſimplicium medicamentorum vide Weckeri Antid. Gen. l. 1. c. 1. ſeqq.

ELECTRODES, ἠλεκτρώδης, *Succino ſimilis*. Uſurpavit Hippocr. de alvo deiiciente ſuccino ſimilia, hoc eſt excretione alvi ſplendicante, & relucente, l. 4. Epid. XXII. 16. Vid. Foeſ. p. 261.

ELECTRUM, ἤλεκτρον, *Succinum*, nihil aliud eſt, quam ſuccus bituminoſus, ſeu reſina terræ, & arborum vetuſtarum optime digeſta, exinde in mare traducta, atque ibidem præcipue concreta. Schroder. l. 3. c. 30. Fr. Hoſm. in Clavi ad h. l. eſtque duplex: Album, & Citrinum, in Officinis uſitatum. Plures alias ſpecies propoſuit Andr. Chioccus Mul. Calceol. ſect. 2. pag. 180. ſeqq. Eleganter quoque *ſuccini* hiſtoriam tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect. 4. c. 7. pag. 302. ſeqq. Sunt tamen alii, qui *ſuccinum* ſpeciem picis foſſilis, ſeu bituminis eſſe ſibi perſuaſum habeant, propterea quod & in locis longe a mari diſtantibus, & e montibus terræ firmæ effodiatur. Vid. Act. Philoſoph. Oldenburg. Ann. 1666. Menſ. Novem. Jungantur & Acta Haſn. Vol. I. Obſ. 57. p. 110. ſeqq. Dicitur & *Carabe*, *Gleſſum*: A *Succino* paleas, & feſtucas attrahi, quemadmodum a Magnete ferrum, vulgatiſſima eſt opinio, cujus etiam meminit Galen. l. de nat. fac. c. 14. quam tamen nihil æſtimare conatus eſt Pechlin. de purgant. c. 2. Medicamenta ex *Succino* vide paſſim in Pharmaciæ Scriptoribus, præſertim ſupra alleg. Schroder. & Hoſmanno. De *Succino artificiali*, atque parandi modo legatur Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſiol. c. 10. pag. 110. ſeqq. *Electrum* quoque Populi albæ lacrymam dicunt, quæ juxta amnem Eridanum deſtillat, & in ſpiſſitudinem coit, aureo colore, quod ſi lævigatum bibatur, ſtomachi, & alvi fluxiones, & ſanguinem compeſcit. Ægin. l. 3. c. 3. Apud Chymicos etiam diverſas, & ex parte quoque ſatis obſcuras obtinet ſignificationes. Vel enim denotat *Aurum* quoque imperfectius, ſive nativum, ſive factitium; cujus portio quinta eſt Argentum, ita dictum, quod Soli oppoſitum magis ſplendeat, quam Aurum, & Argentum. Rul. Vid. Libav. Synt. Ar. Ch. l. 4. c. 9. & l. 7. c. 24. Vel Theophraſto eſt mixtura compoſiti metalli ex omnibus ſeptem Planetis in unum corpus colliquatis, Parac. de nat. rer. l. 8. de ſeparat. rer. natur. in princ. Rul. Ex ſimili conſtabat Virgilii Campanula, tempore regis Artus, quæ adulterio contaminatos tam viros, quam fœminas de ponte in aquam præcipitavit, ſolo ſonitus clangore. Fertur etiam e ſimili rite conflato metallo Scyphus guſtatorius fabrefactus toxicum nullum admittere; quod ſi forte iniiciatur, ebullire, quicquid in eo liquoris continetur, edito ſtrepitu maxime perceptibili, ac ſi nitrum in prunas coniiceretur. Aliud narrat Paracelſ. de ſimilis *Electri* compoſitione, ſe vidiſſe quendam Hiſpanum habentem ejuſmodi Campanulam, pondere vix ſeſquilibræ, per quam inſcriptis aliquot characteribus, & verbis, tot ſpectra, prodigiaque, quot vellet, convocabat, edebat, & abigebat pro ſuo arbitrio. Voluit is perſuadere Paracelſo, vim illius Campanulæ in verbis, ac characteribus magis, quam in ſonitu, vel metallo conſiſtere. Verum Parac. rem non ita ſe habere, ut aſſerebat, etſi pro variatione ſcripturæ varia etiam ederentur prodigia, maximam potentiam in metallo ſitam eſſe deprehendit. Hæc Rul. & Johnſ. Enimvero quid ſi quis plane de veritate hujus effectus dubitaret? Videntur ſane ſatis fabuloſe hæc ſcripta. *Electrum* eſt metallum ex alio factum per artem, ſed illi, ex quo factum eſt, non amplius ſimile: v. g. ſi æs, vel cuprum ante paratur candidum, aut ſi ex cupro fit orichalcum, vocatur *Electrum*, &c. Paracelſ. de reb. nat. c. 9. de Arſenico. Ger. Dornæus de genealog. mineral. c. 18. Th. Chym. Vol. I. pag. 586. Ad præparationem Lapidis Philoſophici baſeos loco recipi juſſit *Electrum minerale immaturum*. Idem in Manuali de Lapid. Philoſoph. cui incredibiles attribuit vires, *Electri* annulos, ait ex Paracelſo Johnſonus, digitis geſtari ſolitos præcavere, ut nunquam aliquis ſpaſmo, vel odontalgia, vel epilepſia corriperetur, adeo ut ſimul atque Epileptici digito, quem annularem vocant, annulus talis applicatus eſt in paroxyſmo, ſubito de illo depulſus, & quaſi digitis abſterſus evanuerit, & æger a lapſu confeſtim reſurrexerit. Imo ſi aliquis annulorum iſtorum in digito annulari geſtatur, & abditus quidam morbus foras erupturus eſt, annulum iſtum exſudare videas jugiter, & ab inſigni quadam

ſympathia decolorari cernas ad oculum. Obſervatu porro dignum eſt, *Electrum* hoc noſtrum adverſus infeſtos ſpiritus, vel genios noxios eſſe amuletum præſtantiſſimum. Cœlica enim *Electro* ineſt operatio quædam, omniumque planetarum agit in illo influentia, cum harmonia quadam ſuperiorum, & inferiorum omnium. Sed *Electrum*, quod in venis metallicis ex Auro, & Argento natura concretum eſt, uti Matheſius ſcribit, non tam numeroſa pollet virtute, ac illud, quod artificum induſtria ex ſeptem metallis in igne fabrefactum eſt, uti Geber, Lullius, Paracelſus, & alii hujus rei artifices teſtantur. Et tamen magno in pretio habuerunt veteres iſtiuſmodi Metallum, quod varia ſibi ex iſto fictilia conflabant in uſum domeſticum, & vaſa ex *Electro* inter ſupellectilem aſſervabant rariorem præ aureis, & ſmaragdinis. Hæc Jonſon. Nugarum ſatis. De *Electri* variis ſignificationibus, & præparationibus lege Rolfink. Chym. l. 5. ſect. 11. c. 2. ſeqq. *Electrum minerale*, vel metallicum duorum, vel plurium ejuſmodi corporum mixtura deſcribitur a Dorneo, de tranſm. met. c. 11. Th. Ch. Vol. I. p. 529. imo in omnium ſex Voluminum Indicibus ſat multa de *Electro* reperies. *Electra* quoque vocantur compoſitiones metallicæ, quarum una ex Antimonio cum Sole, & Luna facta vocatur *Electrum majus*: altera ex Jove, & Marte dicitur *Electrum minus*. Utriuſque meminit D. Ludov. Pharm. Diſſert. I. p. 320.

† ELECTUARIUM filichinum, Hippocr. Succus Cucumeris aſinini. Matth. de grad. in 9. Rhaſis cap. 55.

ELECTUARIUM, *Electarium* etiam dicitur, & eſt medicamentum Syrupo, & Eclegmate craſſius, conſtans ex medicamentis durioribus pulveriſatis, melle, ſyrupo, ſaccharo ſyrupiſato, vel alii alicui convenienti liquori melligineo, id eſt mellis conſiſtentiæ accurate mixtis. Schroder. l. 1. c. 3. Weker. Antid. gen. l. 1. c. 28. Dividuntur in *Alterantia*, & *Purgantia*. Utrorumque Catalogum vid. apud Weker. Ant. Spec. l. 2. ſect. 21. Schrod. l. 2. c. 51.

ELEMENTATUS, *a*, *um*, Paracelſo ſignificat exceſſum aliquem caloris, vel frigoris. Ita Pulſus *elementatus* calidus vel igneus, & Pulſus *elementatus* frigidus dicitur, in Scholiis ad libros de Urinis.

* ELEMENTUM, ςοιχεῖον, vocatur corpus ſimplex, ex quo quidque primum conſtituitur, & in quod ultima reſolutio fit, cujus partes non ſunt diverſi generis, ſed homogeneæ. Refertur autem *elementum* ad aliquid, ſicut & pars. Gorr. pag. 432. *Elementum* appellatur minima pars ejus rei, cujus eſt *Elementum*. Omnium autem corporum, quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor ſunt *Elementa*, Ignis, Aer, Aqua, Terra. Ut minimum intelligatur id, quod minime diviſionem ſuſcipere poteſt, Gal. l. 8. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Enimvero fuerunt, & ſunt, qui numerum illum quaternarium impugnant, non ſolum ex Philoſophis recentioribus Gaſſendicis, ſeu Democriteis, ſed etiam ex Medicis, præſertim Chymicis. Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 34. Zacharius in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 739. Ita & Cl. Willis de ferment. c. 1. in dubium vocavit. Noſtri nunc non eſt inſtituti, hæc prolixius ventilare: præſertim cum Medici facile acquieſcere poſſint in *Elementorum* ſenſibilium hypotheſi, qualia etiam dici poſſunt partes ſimilares reſpectu diſſimilarium, & magis compoſitarum. *Elementa* porro matrices rerum dicuntur, in, & ex quibus generantur omnia. Rul. De *Elementis Chymicis* Vide Libav. Alchym. Pharmac. c. 8. *Elementum* Parac. eſt corruptibilis, ac tranſitura mundi eſſentia, & omnium, quæ patiuntur mutationem, anxietatem, atque neceſſitatem, in diem uſque ad extremum conſumtionis hujus mundi. Item: Eſt eſſentia ſpirituum in *Elementis* deliteſcentium, & degentium: item Aſtrum eorum, Rul. *Elementorum* diviſionem in Simplicia, Compoſita, & Decompoſita vide apud Ger. Dorneum art. Alchym. l. 1. c. 4. in Th. Chym. Vol. II. p. 524. Interdum & *Elementum* dicitur de primis principiis artium, & diſciplinarum; de literis, ſeu principiis vocum; de cauſis rerum, &c. Vide Libav. d. l. Et quis omnes acceptiones hujus vocabuli huc vellet compilare?

ELENCHUS, ἔλεγχος, ſignificat communiter abſtractive, vel *Argumentum*, probationem; vel *Criminationem*, accuſationem; vel *dedecus*, opprobrium. Hipp. vero in concreto ſumſit de Medicis indoctis, l. Præcept. VI. 3. Vocatur & redargutio eorum, quæ non ſe recte habent. Opponiturque τῇ δοκιμασίῃ, approbationi. Gal. 3. in Epid. t. 20. fin.

† ELEOSCLINUM, apium, quod ſoli in montibus expoſitum naſcitur.

ELEPHANTINUS, ἐλεφάντινος, nomen eſt *emplaſtri*, quod habet ceruſſæ partes 30. ceræ partes 45. olei heminam, aquæ ſextarium. Eſt autem compoſitio percandida; ideoque *elephantina* nominatur. Habetur apud Aetium gemina. Gorr. p. 133.

* ELEPHAS, *Elephantus*, ἐλέφας, vocabulum diverſarum ſignificationum. 1. notat animal quadrupes vaſtiſſimum, cujus prolixam deſcriptionem, & uſum in Medicina vide ap. Ul. Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 9. C. Hofm. vocat ſapien-

ſapientiſſimum, & proboſcidem habet loco manus, comm. in Gal. de U. P. n. 27. 28. Hujus Animalis Anatomicam hiſtoriam noviſſime tradidit A. Moulins Medicus Collegii Trinitatis prope Doublinum, uti patet ex Act. Erud. Lipſ. 1684. (2) *Ebur*, ſeu dentes *Elephantis*, decantatiſſimi etiam in Medicina uſus, de quo etiam vid. Aldr. d. l. c. 14. Schr. l. 5. cl. 1. n. 20. *Eboris* vires vermes necandi, & Icterum curandi extulit Jac. le Mort. Pharm. Chym. unde deſumpſit Morley Coll. Chym. Leid. c. 155. Hoc uſtum, vel calcinatum vocatur *Spodium*, cum additione ex *Ebore*. (3) ſignificat *Morbum*, & quidem malignum duum generum: aut *Lepram Arabum*, quæ *Græcorum Elephantiaſis* vocatur, ἐλεφαντίασις, ἐλεφαντία, quam & Medici cancrum totius corporis definiunt. Apud Ruland. hæc leguntur quoque epitheta, *Heracleus morbus*, *Leo*, *Satyriaſis*, *Leontiaſis*. Vid. & Keuch. ad Seren. p. 124. Caſtell. ſeqq. de hoc morbo notavit. *Elephas* (qui & *Elephantiaſis* dicitur) morbus eſt, in quo naturalis faciei figura mutatur, reſimatur naſus, labra craſſa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem. Gal. lib. de cauſſ. morb. c. 7. ex ſanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem, cum incipit, σατυρίασιν nominant, tum a genarum rubore, & facie Satyris perſimili, tum propter inexplicabilem, & impudentem coeundi libidinem. Aliqui vero oſſeas eminentias, quæ in temporibus fiunt, ſic vocant. In aliis autem partibus quoque fiunt tales oſſium eminentiæ, quas *Exoſtoſes* vocant, l. de tum. p. n. c. 14. Ἐλέφας, καὶ ἐλεφαντίασις, univerſi corporis cancer eſt, qui nullam omnino admittit curationem. Id nominis nactum eſt hoc malum, quod in eo cutis corio *Elephantis* ſimilis videatur. Nam maculis quibuſdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aſpera, craſſa, ac veluti ſquamis fœda, livens, ferinaque redditur. Nec *Elephas* quicquam (apud aliquos) a Lepra Arabum differt. Sunt vero alii, qui differentiam inter *Lepram*, & *Elephantiaſin* conſtituunt, præſertim hanc, quod *Lepra* cutem occupet, *Elephantiaſis* carnem. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 250. Vocarunt & veteres morbum hunc ἡράκλειος, h. e. *Herculeum*, quod nullus eo major ſit, & violentior. Nam morbo ingraveſcente, primum quidem ſtupet cutis, deinde ſenſum prorſus amittit, ut ne acu quidem compuncti dolorem ſentiant, aut fervente aqua affuſa urantur. Hæc Caſtell. Vid. & Jonſt. Synt. Med. Pr. Part. III. l. 1. tit. 1. Nobis ita definire placet: *Elephantiaſis* eſt ſcabies vel totius corporis, vel etiam certi membri, cancroſa, maligna, ſicca, & furfuracea, vel ſquamoſa, cum tumore cancroſo, & aliis plurimis ſymptomatibus gravioribus ſtipata, proveniens a maſſæ ſanguineæ ſalina maligna coagulatione, & lenta putredine, ſuccum nervoſum, & nutritium ad νεύρωσι diſponente, & graviſſime corrumpente. Vide & D. D. Maur. Hofm. Sciagr. Morb. Contag. diſp. ult. 40. Signa *Elephantiaſis* videantur apud Hildan. in Epiſt. 24. Cur vero hujuſmodi homines adeo ſalacitate nimia afficiantur, non adeo planum eſt determinare. Aut *Elephantiaſis* ſignificat *Arabibus* tumorem pedum ulceroſum malignum, a ſanguinis atrabilarii putredine corroſiva, & corruptione ſuccum nutritium quoque perdente obortum. Vid. Jonſton. d. l. cap. 10. Hanc quoque intellexit Lang. l. 1. ep. 12. & 17. (4.) *Elephas* quoque notat Chymice *Aquam fortem*. Rul. in Lex. *Elephantias* quoque ſignificat *ſerpentem*. Aldr. hiſt. ſerp. ac drac. l. 1. c. 1. §. Epitheta &c. 15.

Elepodatum, id eſt *limatum*. Ruland. & Johnſ.

Elersna, idem quod *Molybdæna*. Ruland. & Johnſ.

Elesmatis, id eſt *Plumbum uſtum*. Rul. & Johnſ.

Elevatio, eſt vocabulum diverſæ ſignificationis. Dicitur de Pulſu, vel potius arteriæ diſtenſione; & ita reſpondet Græco διαστολή: vel de tumore, ſeu intumeſcentia membri. Ita *elevatio* ſtomachi Foreſt. lib. 18. Obſerv. 30. in Schol. Græce dicitur ἔπαρσις, ἔπαρμα. *Elevationes* jecoris, lienis, hypochondriorum leguntur aliquoties ad P. M. de Calderia Tom. II. Oper. pag. 14. Vel dicitur Chymicis artificioſa *ſubtiliatio*, & *ſublimatio* (Græc. μετεωρισμὸς) quando partes ſpirituales a corporeis, ſubtiles a craſſis, non fixæ a fixis, inſtar fumi, vi ignis *elevantur*, & a ſummitate capitelli condenſantur. Eſt & vel ſicca, vel humida. Sicca, vulgo *Sublimatio* eſt, qua partes ſiccæ ſubtiliores elevantur, cum adhærentia ſui vaſis. Hæc ſequenti modo peragitur. Accipio materiam aliquam ſublimandam, eamque vel ſolam, vel aliis admixtam materiebus, vaſi alicui vitreo, aut terreo inferius lato, vel rotundo includo, ita ut duabus partibus vacuis tertia impleta ſit. Vaſi huic, ſive cucurbitæ alembicum cæcum in vertice parvo foramine perforatum impono, luto obduco, & ne ſpiritus, aut partes ſublimatæ exhalare poſſint, obſirmo. Deinde in catinum arenarium, tribus digitis a fundo, & parietibus, intercedente arena, vel in ignem liberum pono, caloremque per gradus augeo. Primo autem gradu omnis humiditas abeat neceſſe eſt, quod impoſita vitro lamina, aliqua ferrea lævigata facile exploro. Cum enim humiditas aliqua adhuc reſidua eſt, laminæ illa adhæret, ſed quando omnis humidi-

tas diſceſſit, ſpiritus ſicci aſcendunt, & hinc alembici foramen, ſuperſtrato aliquo vitro adæquato, luto bono, ne ſpiritus expirent, claudo. Tandem ignem tantiſper foveo, donec omnis materia *ſublimanda* elevata eſt. Nonnulli loco cucurbitæ ſcutella, vel concha aliqua terrea materiam continente cum vitreo cono parietibus vaſis inferioris rite accommodato utuntur. Rul. Ita Flores Sulphuris, & alii parantur per ſublimationem. Vide de hac Rolf. Ch. l. 2. c. 2. Humida dicitur alias *deſtillatio*, de qua vide ſupra ſuo loco.

ELEVATORIUM (perperam *Elevaterium*) eſt nomen inſtrumentorum Chirurgicorum diverſorum, quale etiam Paræus invenit, de quo vide Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. III. fig. 4. *Elevatorium* linguæ, Tab. XI. fig. 7. Blaſ. Med. Un. p. 73.

ELIDRIUM, *Elidrion*: Vel eſt gummi *Maſtix*: Vel notat *Mercurium*, ſive *Rhaponticum*: Vel eſt maſſa metallica, parata ex duabus partibus argenti, una auri, & una æris inter ſe miſtis. Rul.

ELIGII *morbus*, dicitur Joh. Anglico *fiſtula* propter curationem, quia patens fiſtulam habens ex itinere ad locum illum calefit, & ita materia conſumitur, atque curatur. Roſ. Angl. pag. 1029.

ELINNYO, *ἐλιννύω*, ſignificat otior, *ferior*, quieſco, immoror. Verbum frequens Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 53. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 5. ſ. 4. t. 13. l. 1. de fract. t. 9. 45. lib. 3. de iis, quæ in medicat. t. 20.

ELIOTROPIA (rectius *Heliotropia*) eſt nomen Gemmæ, vel lapidis pretioſi, cujus mentio fit in Ger. Dorn. tr. de gemmar. ſtruct. Theat. Chym. Vol. I. p. 487. ubi dicitur, quod gignatur ex cœlo Veneris, & ex cœlo, & terra Martis cum terra Lunæ. Aliter paulo ejus compoſitio traditur a Lulio in tract. Animæ tranſmutatio. Vol. IV. a. 190.

ELIQUATIO, idem, quod *Colliquatio*. Vide ſupra ſuo loco.

ELIXATIO, ἕψησις, eſt ſpecies coctionis, notiſſima in re culinaria, qua maſſa quædam ſolida per liquidum affuſum vi caloris externi fervefactum diſſolvitur, coquitur, & emollitur, aut liqueſcit; quemadmodum fit quotidie in culina, ubi videre eſt, panem aquæ, aut lacti incoctum, motu igniculorum (qui per ollæ corpus penetrant in liquorem primum, & hinc in panem) diſſolvi panem, & attenuari, & liquefactum permiſceri cum aqua, aut lacte, atque ita redigi in unum corpus quaſi homogeneum, quod pultem nominamus. Linden. Exerc. XIII. §. 166. ubi etiam *Elixationem* in ventriculo fieri ſtatuit, pro chyli elaboratione, quamvis alii ſint, qui negent, & fermentationem urgeant; cum tamen fermentatio *elixationi* minime opponatur, quemadmodum colligere licet ex Vvillis de ferm. cap. 7. ſub fin. & c. 9.

ELIXIR, terminus Pharmaceuticus, & Chymicus, de cujus origine, & Etymologia legi poterit Rolfink. Chym. lib. 4. ſect. 2. cap. 1. ubi & variæ ejus ſignificationes occurrunt. Apud Rulandum ſeqq. leguntur. *Elixir*, *elei*, id eſt Medicina. *Elixir* Medicina eſt incomparabilis, conſervandæ vitæ, & pellendis morbis dicata. Vel *elixir* eſt fermentum, cujus minima quantitas ſui generis ingentem molem in paſtam ſibi ſimilem penetrando conglutinat. *Paſta* h. l. eſt ſpiritus vitæ hominum, internuſque vitæ balſamus. Eſt interna corporis conſervatrix in eo ſtatu, in quo illud reperit. *Elixir* autem externus arte balſamus ab externis conquiſitus, ac præparatus in Spagyricum fermentum. Vel *elixir* etiam eſt Medicina fermentata, vel ex auro ſolo, vel ex ſeptem metallis. Vel *elixir* eſt ſpecies ex pluribus diverſi generis ſimplicium ſpeciebus compoſita. Itaque cum Oleum Terebinthi componitur cum floribus Sulphuris, & oleo Myrrhæ, quando quintæ vini eſſentiæ miſcetur tinctura Croci, magiſteria vegetabilium magiſteriis mineralium, ſeu eſſentiis, ſeu extractis aliis, & ſimilia coadunantur in Medicinam compoſitam, *elixir* vocatur. Potiſſimum tamen excellunt *Elixiria* liquida, quæ forma ſua repræſentant aquas bezoardicas, aliaſque ſtillatitias compoſitas, quibus ob cognationem nomen communicatur. Aliis *elixir* diſtat ab omnibus aliis eſſentiis, quod fiat ex pluribus, & detur vel ad ſanitatem in eodem ſtatu detinendam, vel ad imminentes morbos arcendos, præſervandumque a putredine. Hodieque communiter accipitur pro liquore ſpirituoſo, facultatibus præcellentibus, mediante infuſione, imprægnato. Hinc convenit ut plurimum cum *Tincturis liquidis*. Sehrod. lib. 2 c. 52. Rolfink. d. l. & ſeqq. capp. Jung. Libav. Synt. Arcan. Chym. lib. 8. cap. 43. *Elixir* etiam dicitur Lapis Philoſophicus, Robert. Vvallenſis de verit. & antiquit. Chym. cap. 1. eſtque vel perfectum, vel imperfectum. Vide plura in Theatr. Chym. Vol. I. II. III. & V. Lacinius dicit: *Elixir* paratur ex tribus, Sole, Luna, & Mercurio, conſiſtentiæ mediæ inter molle, & durum, mollius, ac ſubtilius, quam Mercurius. Secus enim aurum exinde paratum fit intractabile. Ex *elixir* fit Azoth, & eſt prima pars laboris circa Lapidem Philoſophicum. *Elixir* duplex eſt, album, & rubrum, &c. Rul. In *Elixir Paracelſi* animadvertit Helmont. tr.

Arca-

Digitized by Google

Arcana Paracelſ. Hodieque etiam commendatur a Chymiatris. *Elixir proprietatis Paracelſi* duplici modo paratum, vel cum acido, ſive ſpiritu Sulphuris, vel ſine acido cum alcali paratum.

Elixis, ἔλιξις, ſignificat *Linctum*, idem quod ἔκλειγμα. Hipp. l. 7. Epid. VI. 10. IIX. 12. Vide *Ecligma*.

Elixivtatio, vocatur operatio, quando poſt calcinationem alicujus materiæ affuſa aqua ſal aliquod extrahitur fixum.

Elleborus, *Elleboriſmus*, pro *Helleborus*, *Helleboriſmus*, ponitur. Vide infra *Helleborus*.

Ellobos, ἔλλοβα, dicitur de ſeminibus, quæ in ſiliquis continentur, ut fabæ, phaſeoli, &c. Gorr. ex Theophr. p. 134.

Ellychniotos, ἐλλυχνωτὸς, *linimenti genus* apud Chirurgos, Galen. Introduct. cap. 19. ſic dictum, vel quod in *ellychnii* formam componeretur; vel, quod verius eſt, ex eadem materia conſtaret, ex qua *ellychnia* fiebant, quibus vis erat ad ſupercreſcentia ulcera non mediocris. Gorr. p. 135.

Ellychnium, ἐλλύχνιον, ſignificat *funiculum* in candelis, ſive *lucernarium*, ut flamma continuetur. Extinctus vero ab Hippocr. ad ſuffocationem uteri in ſuffitu commendatur, lib. de nat. mulier. XXII. 12. lib. 2. de morb. mulier. LXXXI. 6.

Eloanx, dicitur *Auripigmentum*. *Elome*, idem. Rul.

Elogium, ſignificat apud Paræum *Renunciationem*, ſive Judicium Medici de ægri ſtatu. Vide *Renunciatio*. Alias notum eſt, quod *Elogium* idem ſit, quod Commendatio, Laus.

Elongatio, eſt ſpecies luxationis imperfectæ, Græce παράρθρημα, ad differentiam *Luxationis*, vel *Exarticulationis* perfectæ, quæ ἐξάρθρημα vocatur. Illa fit, quando ligamentum ſaltem articuli elongatur, ita tamen ut os non penitus exeat e junctura. Foreſt. lib. 9. Chirurg. Obſerv. 1. Schol. *Elongatio* etiam accipitur pro remedio Chirurgico, & quidem primo in curatione Luxationis. Fallop. tr. de luxat. cap. 3. Tom. II. pag. 65. Idem quod *extenſio*.

Elopitinium, *Dragantum*, *Vitriolum*. Rulandus.

Elos *maris*, *plumbum uſtum*. Idem.

Elpis, ἐλπὶς, *Spes*, eſt inter affectus animi, cujus ſignificatio notiſſima. De hujus natura vide Vvillis P. 1. An. brut. c. 9. Charlton. Exerc. 8. Pathol. Hæc cupiditas futuri cum opinione fovet ægrum, etiam dum mors fere in labris eſt. Ægroto enim, dum anima eſt, ſpes eſſe dicitur. Uſus Hippocr. hoc vocabulo 4. aphor. 74. Jung. Dieterich. num. 276. Spem aliquando fruſtrari, ut moriatur aliquis, de quo Medicus fuit ſecurus, teſtatur Lind. Ex. III. §. 10.

Elutriatio, μεταγγισμὸς, dicitur materiæ liquidæ ex uno vaſe in aliud transfuſio, ut vel fordes craſſiores, vel etiam materia exſiccanda per affuſum liquorem vel macerata, vel lævigata prius a liquore illo iterum liberetur. Vide paſſim in libris Pharmaceuticis.

Eluxatio, ἐξάρθρησις, idem quod *Luxatio*, *Exarticulatio*.

Elytron, ἔλυτρον, ſignificat *tegumentum*, involucrum, vaginam, putamen. Ita tunicas ſpinalem medullam involventes Hippocr. vocavit ἔλυτρα. Galen. 3. de artic. tract. 33. Ita quoque ſeminum folliculi vocantur apud Dioſcor. lib. 2. cap. 111. & lib. 4. cap. 167. Unde & ἐλυτροειδὴς, dicitur tunica teſtium propria, quaſi *Vaginalis*; eſtque proceſſus peritonæi, & in ea fieri hernias, vult Rolfink. Ord. ac Meth. gener. dic. part. 1. cap. 16. qui ab ἐρυθροειδεῖ diſtinguit. Alii tamen eandem eſſe arbitrantur. Vid. Barth. l. 1. Anatom. c. 7. Hac fœminas carere, dixit Gal. de diſſect. vulv. c. 9. Vide *Vagina*.

Elz, *Elzimar*, id eſt *flos æris*. Rulandus.

Emaciatus, λεπτυνόμενος, idem quod *Extenuatus*. Vide *Lepiyſmus*.

Emballo, ἐμβάλλω. *Embole*, ἐμβολὴ, & verbum, & nomen hoc accipitur Chirurgice de repoſitione oſſis articulatione ſua elapſi, ap. Hippocr. 1. de fract. t. 9. ſect. 2. t. 40. 51. 52. Per metaphoram etiam ſignificat *hoſtiliter*, vel *violenter invadere*, aggredi, l. 5. Ep. XIII. 7. Jung. Foeſ. p. 202.

Embamma, ἔμβαμμα, hoc eſt *Intinctus*, eſt ſpecies condimenti liquidi, in quod intingimus cibum ad ſaporis commendationem, appetitum excitandum, aut cruditates p. n. digerendas; quale fuit olim acetum conditum, vinum ſaccharo edulcoratum: item Moſtarda e ſinapi. Gorr. p. 135. & Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 4. ſ. 1. c. 24.

Embaphion, ἐμβάφιον, acetabulum, ſive vaſculum, quo medicamenta, vel alimenta induntur, aut menſurantur. Legitur apud Hipp. l. de morb. mul. CI. 1. l. 2. LXXIV. 21. LXXXVII. 14. LXXXIX. 8. *Atramentarium* quoque dici ἐμβάφιον, alias μελανδοχεῖον, monſtrat Linden. Ex. V. §. 26.

Embasis, ἔμβασις, inſeſſus, *labrum*, ſolium aquæ calidæ, in quo quis lavatur. Dicitur & κολυμβήθρα δεξαμενή. Gorr. d. l.

Embate, ἐμβάτη, ſignificat *pelliceum indumentum*, vel tegumentum. Hipp. l. de int. aff.

Digitized by Google

LIX. 15. Quidam volunt etiam aliquando idem eſſe, quod *ἐμβασις*, labrum, aut pelvim ad lavandum. Foeſ. d. l.

Emborisma, Emboriſmum, corrupto vocabulo Latino, legitur pro Aneuriſma: quemadmodum & *Hyporyſma*. Ingraſſ. comm. ad Av. de Tum. p. n. p. 112. fin.

Embothrumae, *ἐμβοθρῦμαι*, *foveam recipio*, incavor in foveam, vel ſcrobem. Hipp. lib. de Cord. IV. 17.

Embole, *ἐμβολή*. Vide *Emballo*. *Repoſitio*.

Embotum, notat corniculum articulare, altero extremo latiore, altero anguſtiore, teſte Foreſt. l. 12. Obſ. 9. Schol. in fin.

Embregma, *Embroche*, *ἔμβρεγμα*, *ἡ ἐμβροχή*, medicamenti, vel auxilii genus eſt, cum locis affectis liquore aliquo humectatis, perfuſiſque lanam deinceps, aut linteum eodem liquore imbutum imponimus, imbecillius Cataplaſmate. Sed tamen ubi commode aptari id non poteſt, ut in capite, ibi ἡ ἐμβροχή apte adhibetur & illis ſimiliter, qui propter imbecillitatem ferre non poſſunt Cataplaſmatum gravitatem: item præcordiis inflammatis per initia morborum, quo tempore intempeſtivus eſt uſus Cataplaſmatum; præterea fracturis, & contuſionibus, cum Emplaſticis uti non licet. Caſtell. Meminit & C. Hoſm. comm. ad Gal. de U. P. num. 366. 574. Schroder. ita deſcripſit: *Embrocha*, irrigatio, inſtillatio, ſtillicidium eſt fomentationis genus, cum liquor fomentans ſtillatim, ſeu guttatim in partem fomentandam funditur, l. 1. c. 3. Dicitur & *Embrochatio*, *Impluvium*. Vide P. Morell. Meth. præſc. form. l. 2. ſ. 1. c. 7. Vocatur & ἐμβροχή, Gal. l. 13. M. M. cap. 22.

Embrithes, *ἐμβριθής*, *gravis*, ponderoſus, per metaphoram de morbis dicitur. Hipp. in Epiſt. ad Sen. Abderit fin.

Embrocatio, Embroch. Vide *Embregma*.

Embrontetos, *ἐμβρόντητος*, *attonitus*, proprie a tonitru: conſequenter & de Apoplexia correptis dici poteſt. Foreſt. l. 10. Obſerv. 69. Schol.

* Embryo, *Embryon*, *ἔμβρυον*, *fœtum in utero*, & quidem jam membris ſuis delineatum ſignificat. Differt ergo a vocab. *κύημα*, conceptus, de quo ſupra, item a *γονή*, de quo infra. Gal. l. 1. de ſem. c. 9. Diet. n. 277. Hipp. meminit 5. aph. 31. 48. 60. Per metaphoram etiam uſurpavit vocab. de aliis involutis, & incluſis, tr. de Caducis, §. 2.

Embryonatum, de Sulphure interno, quod præcellit, Spagyrice dicitur, ab origine ſpecifica, ut Sulphur embryonis, auri, lapidis, &c. *Embryonati* ſulphuris duæ notandæ conditiones: Una ex fixa volatilis fit: Altera purus, & vivus eſt ignis inviſibilis, & viſibilis. Utraque in ſimilem conſummationem tranſit, ligni videlicet, ac morbi. *Embryonati ſulphuris* extractio fit vel per ſublimationem, vel per deſcenſum. Videatur Ger. Dornæus de genealog. miner. cap. 17. in Theatr. Chym. Vol. I. pag. 584. Illius *Sulphuris embryonati* acidum eſt *Univerſale eſurinum*, omnium metallorum, & mineralium principium activum, quod dum adhuc in forma nativa exit, rodendo mineras coit cum his in vitriolum. Hoc Baſilium ſub *Spiritus vitrioli albi* nomine olim quæſiviſſe, author eſt D. Etmuller. in notis ad Ludovici Pharmac. Alias & *Sal acidum embryonatum* dicitur, quod in terræ viſceribus deliteſcit, nulli alii corpori junctum.

Embryothlastes, *ἐμβρυοθλάστης*, inſtrumentum dicitur Chirurgicum, ad contundenda oſſa in extrahendo fœtu accommodatum, quod & *πίεστρον* dicitur, Hipp. l. de morb. XCVI. 4. Gal. etiam exponit per θλάστις, vel θλάστης. Foeſ. p. 507.

Embryotomia, *ἐμβρυοτομία*, idem quod *ἐγκατατομὴ τοῦ ἐμβρύου*, i. e. *exſectio fœtus in utero mortui*. Foeſ. in not. ad lib. Hipp. h. tit. Differt ab Hyſterotomia, vel Hyſterotomotoкia, quæ eſt fœtus vivi per ſectionem uteri exemtio, ſive Partus Cæſareus. Cæterum *embryotomia* etiam embryonis diſſectionem Anatomicam notat, juxta Blancard.

* Embryulcos, *ἐμβρυουλκός*, idem quod *ἑλκυστήρ*, *ὄνυξ*, uncus ferreus ad extrahendum fœtum. Ἑλκυστήρ legitur apud Hipp. d. l. Deſcriptionem, & delineationem vide apud Chir. Scriptores, præſertim Aquapend. de Oper. Chir. Operatio quoque dicitur *ἐμβρυουλκία*, ἡ ἐμβρυουλκία. Ægin. l. 3. c. 76. fin. quam Rolf. *ἐμβρυοσπερμουλκίαν* vocavit, O. ac M. M. Spec. l. 4. ſ. 1. cap. 35. deſcribens, quod ſit portentoſum artis Medicæ opus, terribile intuentibus, puerperis deſperabundis exoptabile. De hac vid. Aquapend. l. cit. Paræus l. 23. Chir. c. 26. Hildan. Cent. 6. Obſ. 64. & in epiſt. Croquetum, ad P. Barbett. Chir. P. I. cap. 23.

Embula, i. e. Canna, vel *fiſtula*. Rul.

Emedullo, *ἐξεντερίζω*, i. e. cortice libero, *exentero*, *λεπίζω*. Rhod. ad Scrib. n. 74. 95.

Emericus, nomen lapidis pretioſi adeo duri, ut ab artificibus adhibeatur ad ferrum, chalybem, & alias gemmas cryſtallo, aut chalybe duriores ſecandas. Rob. Boyle tr. de corp. ſolid. poroſit. c. 2. & 6.

Emesia, *ἐμεσία*, *emeſis*, *ἔμεσις*, *emeſma*, *ἔμεσμα*, idem quod *ἔμετος*, *vomitus*. Vide *Emetes*. Hip. l. 2. de morb. XXXVI. 9. XXXIX. 25. LXXII. 8. l. 1. prorrh. ſ. 2. t. 28.

Digitized by Google

Emeticum, ἐμετικόν, i. e. *Vomitorium*. Vide *emetos*. *Vomitoria*.

Emetocatharticum, ἐμετοκαθαρτικόν, dicitur hodiernis quibuſdam Medicis, præſertim Chymicis, medicamentum ſurſum deorſumque purgans; in quibus fingendis, & excogitandis ſicut curioſi eſſe ſolent præter neceſſitatem, & utilitatem, ita nec intermittunt nova quoque comminiſci, & attribuere nomina, ut eo facilius applauſum inveniant.

Emetos, ἔμετος, *Vomitum* ſignificat, qui nihil aliud eſt, quam excretio violenta per os, proveniens a ventriculi motu convulſivo, per ſpirituum animalium in fibris tunicarum præſentium irritatorum exploſionem, quemadmodum egregie hoc demonſtravit Vvillis Pharmac. Rat. Part. I. ſ. 2. c. 1. Cauſæ externæ *Vomitionis* ſunt omnia illa irritamenta improportionata, tunicam interiorem ventriculi nerveam vellicantia, ſive ori ingeſta, ut Alimenta, Medicamenta, quæ propterea dicuntur ἐμετικὰ, *Vomitoria*, Venena; vel in ventriculo genita, h. e. materies quædam, & ſaburra corrupta, &c. *Vomitus* alias eſt ſpontaneus, 1. aph. 2. 6. aph. 15. alius arte factus, de quo vide Vvillis d. l. ſ. 2. c. 2. Verbum eſt ἐμέω, *vomo*. Dieter. n. 278. 279.

Eminentia, ἐξοχὴ, ἐξάνθημα, ſignificat omnem protuberantiam, vel tumorem etiam exiguum, præternaturalem. Eſtque vel ulceroſa, Foreſt. l. 8. Obſ. 17. Schol. vel non ulceroſa, ut Callus, Verrucæ. Scrib. n. 227. de quibus omnibus ſuo loco. Vide *Protuberantia*.

Emissarius, dicitur in Medicina de ſpiritibus animalibus, qui ſunt animæ rationalis *emiſſarii*, Charlton. Exerc. VIII. Pathol. & alii. *Emiſſarium* puris, id eſt ulcus, Scribon. n. 206. 229.

Emmenagoga, ἐμμηναγωγὰ, ſunt medicamenta ſanguinem menſtruum fœminarum ſubſiſtentem promoventia, caute a Medicis præſcribenda, fœmellis præſertim cœlibibus ſuſpectis.

Emmenia, ἐμμήνια, idem quod καταμήνια, ſanguis menſtruus fœminarum. Vide *Menſtruum*.

* Emmotos, ἔμμοτος, *Linamentarius*, dicitur de eo, qui, vel quod curatione indiget per *linamenta*, παρὰ μοτοῦ θεραπείας. Ita de hominibus uſurpatur, 3. de artic. t. 55. 59. de utero, l. de nat. mul. VI. 5. l. 2. de morb. mul. XXXIX. 4. & 5. aph. 47. Vid. Dieterich. n. 280. de ulceribus, 3. de artic. t. 93. l. de intern. aff. XVI. 11. Jung. Foeſ. 203.

Emogia, vitioſe ob ignorantiam, vel negligentiam Græcæ Linguæ pro *Hæmodia* legitur, id eſt Stupor dentium. Joh. Stephan. Paraphraſ. ad Avic. l. 3. fen. 7. c. 23. p. 222. Vide *Hæmodia*.

* Emolliens, μαλθακτικὸς, μαλακτικὸς, dicitur de remediis, quæ temperata humiditate, & calore blando vim habent ſolidiora, & duriora reſolvendi. Vide Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 2. Dogm. 9. Coincidit cum χαλαστικοῖς, *Laxantibus*, de quibus ſupra. Vide *Chalaſticos*. *Emollitio* dicitur μάλθαξις, 3. de R. V. I. A. t. 13. *Emollitio* oſſium qui fiat, Vide *Os*.

Emotto, ἔκτοπος, vel de mente dicitur, & ita pertinet ad *Delirium*. Vide ſuo loco. Vel de parte corporis: & ita coincidit cum *Luxatione*, aut morbo in ſitu mutato.

Empasma, ἔμπασμα, idem quod κατάπασμα, inſperſio. Vide *Catapaſma*.

Empeiria, ἐμπειρία, *experientia*. Dicitur & πεῖρα, 1. aph. 1. Eſtque nihil aliud, quam ejus, quod frequenter, & eodem modo viſum eſt, comprehenſio, & memoria. Galen. ad Thraſyb. cap. 11. Eſt ſumme neceſſaria in arte Medica, ceu ſubſidium, criterium, & fulcrum artis, ſed non ſolum, quin etiam ratio conjungenda. Qui vero ſola *experientia* confidunt, dicuntur *empirici*, cujus ſectæ primus author extitit Heraclion, qui naturæ cognitionem, rationalemque diſciplinam nihil ad Medicinam pertinere profeſſus, in uſu, & experimentis eam poſuit. Vide Galen. paſſim in ſcriptis, potiſſimum in Theatr. Mundellæ, voc. *Experientia*. *Experientia* eſt vel univerſalis, vel particularis, vel ſingularis. Iſta eſt conſenſio omnium exemplorum: Illa conſenſio multorum exemplorum: Hæc, cum in uno aliquid obſervatum eſt. Dieter. Jatr. num. 665. ubi plura de hoc argumento reperies. Dicitur alias proverbialiter ſtultorum magiſtra *Experientia*. Linden. Exerc. VII. §. 119. 182. *Experientiam* deſcripſit Gorr. Dorn. quod ſit veritatis manifeſta demonſtratio, Spec. Philoſoph. cap. 3. Th. Chym. Vol. I. pag. 234. Ita etiam laudavit Menens in Aur. Vell. lib. 2. Vol. V. pag. 404. At Hipp. d. l. fallacem eam dixit, σφαλερὴν, ſi ſcilicet ratione deſtituatur. Ἔμπειρον vocatur, qui gnarus eſt alicujus rei. Lind. Ex. XIII. §. 150.

Emplephlasmenos, ἐμπεφλασμένος, infarctus, *intro cedens*, depreſſus. Dicitur de oſſe, l. 2. prorrh. XXII. 2.

Emperos, ἔμπηρος, idem quod πηρὸς, *mutilus*, membris non abſolutus. Hipp. lib. 1. de morb. l. 8. III. 12.

Emphasis, ἔμφασις, *repræſentationem*, ſive ſpecularem oſtenſionem ſignificat in definitione Indicationis, apud Gal. 2. M. M. c. 7. prolixius genus hoc exponente Mich. Gavaſſetio de Indic. cur. c. 2. p. m. 48. ſeqq.

Em-

EMPHERES, ἐμφερὴς, *ſimilis*, affinis. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 7. Linden. Exerc. XI. §. 148. 150.

* EMPHEROMENOS, ἐμφερόμενος, dicitur de contentis in urinis, nebula, ſedimento, ſublimamento. Hipp. l. 7. Epid. XXI. 18. quamvis Lin. legerit ἐμφερόμενα. Vide Foeſ. p. 206.

EMPHRACTICOS, ἐμφρακτικὸς, *obſtruens*, infarciens, idem quod ἐμπλαστικὸς. Gal. l. 5. de S. F. c. 11. eſt viſcoſæ, vel terrenæ naturæ, mordacitatis expers, & corpori applicatum tenaciter adhæret, ibid. Opponitur τῷ ἐκφρακτικῷ. Vide ſupra *ecphraxis*.

EMPHRAGMA, ἔμφραγμα, *obturamentum*, impedimentum. Legitur apud Hipp. l. de part. octimeſtr. II. 8.

* EMPHRAXIS, ἔμφραξις, *Obſtructio*, eſt meatuum, aut cavitatum naturalium ſtipatio, ex copia, vel vitioſa qualitate, puta lentore, & craſſitie humorum proveniens. Et ita pertinet ad morbos organicos, ceu modus certus, per quem meatus anguſtantur. Vid. Dogm. noſtr. p. 254. 255.

EMPHRON, ἔμφρων, id eſt, *mentis compos*. Hippocr. Coac. t. 139. modeſtus, l. 7. Epidem. VII. 10.

* EMPHYSEMA, ἐμφύσημα, *inflationem* ſignificat, ex flatuoſi ſpiritus copia in corporis cavitatibus collecta, tumorem flatulentum. Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. poſt ſtar. peſt. l. 4. de R. V. I. A. t. 115. (ad quem locum vide noſtr. Diſp. V. de Remor. purg. §. 17. ſeqq.) l. 2. Epid. ſ. 3. num. 122. 122. Reſtrinxit Blaſius hoc vocabulum ad tumorem flatulentum palpebrarum, Med. Univ. p. 194. Significat & Inſufflationem. Vide *Flatus*, *Inſufflatio*.

EMPHYTOS, ἔμφυτος, *Innatus*, nativus, connatus. Dicitur de Calore noſtro vitali, ap. Hippocr. 1. aphor. 14. quod tamen non ita intelligendum eſt, quod idem numero calor maneat, qui ab initio conceptionis fuit, ſed ſaltem idem ſpecie. Continuatur enim, inſtar flammæ, per multiplicationem. Vide *Calidum*, *Ingenitus*.

EMPIPLAO, *Empimplemi*, ἐμπιπλάω, ἐμπίμπλημι, h. e. *impleo*, repleo, apud Hipp. l. de R. V. I. A. t. 44. & 7. aph. 55.

EMPIPTO, ἐμπίπτω, *incido*, vel *intervenio*, *invado*. Vel dicitur de morbis, & ſymptomatibus intervenientibus. Hipp. 4. aph. 46. Junge Diet. n. 282. Vel dicitur de diebus quaſi Criticis *intercidentibus*, παρεμπίπτουσι, in quibus quaſi Criſes fiunt, ſed ſecundariæ, & imperfectæ, Gal. c. 3. progn. t. 1. Vid. *Invado*.

EMPIRICA, ἐμπειρικὴ. Vide *empeiria*. De triplici genere *empiricæ* vide Keuch. in proleg. ad Q. Seren. p. 5.

EMPLASSOMÆ, ἐμπλάσσομαι, i. e. *intus formor*, imprimor, obſtruor. Aliquoties uſus hoc verbo Hipp. l. 2. de morb. mul. IX. 11. X. 6. XIII. 11. & l. 2. de morb. XIII. 3.

EMPLASTICOS, ἐμπλαστικὸς, idem quod ἐμφρακτικὸς, *obſtruens*. Vide *emphracticos*.

EMPLASTRUM, ἔμπλαστρον, nomen medicamenti externi ſolidioris, quam Ceratum, & Unguentum viſcidum, quod linteo, vel alutæ inductum corpori, & cuti applicatur, & adhæreſcit. P. Morell. Meth. Form. remed. l. 2. ſ. 1. c. 11. Vveker. Antid. gen. l. 1. cap. 37. *Emplaſtrorum* vero hiſtoriam, & catalogum vide apud eundem Aut. ſpec. l. 3. ſ. 29. Schr. l. 2. c. 53. & alios. Quod dentibus imponitur, vocavit Scr. *quaſi emplaſtrum*, n. 56. *Emplaſtrum* animatum tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 1. cap. 18. *Emplaſtris* nihil eſſe admiſcendum, quod non poſſit per totum generaliter diſſolvi, vult, & fortaſſis non abſque ratione, Helm. Pharmac. ac Diſp. Modern. n. 56. Ars conficiendi *emplaſtra* dicitur *emplaſtropœia*, ἐμπλαστροποιΐα, Gal. l. 6. de C. M. P. G.

* EMPLATTOMENA MEDICAMENTA, ἐμπλαττόμενα, dicuntur eadem, quæ ἐμπλαστικὰ, quæ exiguis totius corporis meatibus adhærent, & prohibent, ne quid per urinas, aut cutim effluat, aut diffletur. Gal. l. 8. M. M. c. 2.

EMPNEUMATOSIS, ἐμπνευμάτωσις, *inflatio*, idem quod ἐμφύσημα. Vide *emphyſema*. Gal. in defin. Medic. Uteri ἐμπνευμάτωσις, Æginet. l. 3. c. 70. Nominatur & πρῆσις, vel, πρῆσμα, Foeſ. p. 204.

EMPOLEO, ἐμπολέω, i. e. *Dego*, vivo, verſor. Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 20.

EMPOREVOMÆ, ἐμπορεύομαι, ſignificat *invado*, inſector. Dicitur de iis, qui temere in artem Medicam inſultant, & nundinantur quæſtus gratia. Hipp. l. de arte l. 13.

EMPRION, ἔμπριον, *ſerratus*, eſt epitheton pulſus inæqualis, in quo pars arteriæ alia magis diſtenta videtur, alia minus, & proprius habetur omnis magnæ inflammationis. Gal. l. de pulſ. ad tyr. c. 11.

* EMPROSTHOTONOS, ἐμπροσθότονος, eſt ſpecies convulſionis. Vide *Convulſio*.

EMPSYCHOSIS, ἐμψύχωσις, ſignificat *animæ in corpus migrationem*, ſive animæ cum corpore conjunctionem. Dicitur & μετεμψύχωσις, Gal. fragm. de ſubſt. fac. natur. Meminit & Helm. hujus vocabuli, tr. Jus duumvir. c. 9. Latine dici poſſet *Animatio*.

* EMPYEMA, ἐμπύημα, item ἐμπύησις, ἐμπύη, Aretæo triplicem habet ſignificationem. 1. Significat omnem ſuppurationem in genere, ſive mutationem in abſceſſum purulentum; & ita coincidit cum vocab. διαπύημα, *Diapyema*. Gal.

Digitized by Google

Gal. comm. ad 5. aph. 8. ad 7. aph. 44. l. de Tum. p. n. c. 3. comm. 1. in progn. t. 40. 2. Significat *collectionem puris in pulmonibus*, qui affectus & *Vomica pulmonis* dicitur, & coincidit cum Phthiſi; quo pertinet 5. aph. 10. 3. Et quidem uſitatiſſime ſignificat puris collectionem in cavitate thoracis extra pulmonum ſubſtantiam. Huc ſpectant 5. aph. 8. 7. 38. aph. comm. Gal. in 6. aph. 27. & 7. aph. 34. Ægroti, in quibus ſuppuratio fit, dicuntur ἔμπυοι, vel ἐμπυικοί. Gal. l. 4. de cauſſ. pulſ. c. 2. & alibi. Jung. Foeſ. Oec. p. 205. Diet. n. 284. 285.

Empyos, ἔμπυος, *ſuppuratione affectus*. Vide *Empyema*. Dicitur etiam de *linamentis* ad ſordes purulentas abſtergendas, ἔμπυοι μοτοί, Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVI. 12.

* Empyreuma, ἐμπύρευμα, ſignificat *ignitionem* quandam, ſive calorem ſiccum adventitium, veluti combuſta accipiunt. Galen. l. 9. de S. F. in princ. ex Ariſtot. l. 2. de part. anim. c. 2. in fin. Tale *Empyreuma* etiam aquis deſtillatis ineſſe, teſtatur Lang. L. 1. ep. 33. & C. Hofmann. in præfat. ſuper Officinalia. *Empyreuma* quoque notat reliquias caloris febrilis poſt paroxyſmum. Diſpoſitio quædam eſt neutra, mediaque inter febrem, & febris intermiſſionem, intermittentium, & putridarum febrium propria, ut ſoluta acceſſione ſuperſit nonnihil caloris, vel in ipſis humoribus relicti, vel adhuc ſolidis etiam partibus impreſſi, quem aliqui febris fomitem appellant. Huic contraria eſt ἀπυρεξία, ſive *Infebricitatio*. Hæc Caſt. & Gorr. p. 138.

Empyros, ἔμπυρος, Hipp. dicitur *febricitans*, qui febre detinetur, lib. 2. de morb. XXXVI. 23.

* Emulgentes Arteriæ, & Venæ dicuntur rami ab Arteriæ Aortæ, & Venæ Cavæ trunco deſcendente excurrentes ad Renes inſignes: quorum illi ſanguinem adferunt, ut ſuperfluum, & inutile ſerum cum ſalinis portionibus effœtis deponant: hi vero ſanguinem ab illis recrementis liberatum revehunt ad truncum Venæ Cavæ. Barthol. libell. 1. cap. 8. & libell. 2. c. 5.

Emulsio, eſt nomen medicamenti liquidi a junioribus inventi, quod lac colore æmulatur, ex medulla fructuum, ſeminumve lacteſcentium contuſorum, & tritorum paratum, interveniente liquore appropriato. Huius hiſtoriam, & deſcriptionem vide apud Weker. Antid. ſpec. ſ. 5. P. Morell. Form. Rem. l. 1. ſ. 7. c. 7. Schr. l. 2. cap. 14. Schenk. de med. comp. pag. 150. *Emulſorium* legitur pro *emulſione*, apud Foreſt. l. 26. O. 6.

Emunctorium, dicitur locus, per quem fit expurgatio vitioſi, aut inutilis. Rul. & Joh. Ita Glandulæ dicuntur *emunctoria*. Ita cutis eſt corporis *emunctorium*. Paracelſ. Patamir. t. 2. c. 9. ſeqq. l. 3. Tract. 4. &c. Ita naſus cerebri dicitur *emunctorium*, &c.

† Enæ Chartarum, apud Mercur. Empir. pro Imæ, id eſt filamenta Chartæ tenuia, quæ ipſam reddunt horridam. Salmaſ. in Solin.

* Enæmos, ἔναιμος, & ἐναίμων, 1. dicitur de medicamento topico, quod glutinat. Gal. l. 4. Meth. Med. c. 5. imponiturque maxime cruentis vulneribus ſiſtendo ſanguini, lib. 2. de C. M. P. G. c. 21. cum cruor, qui αἷμα dicitur, ex cute ipſa vulnerata, vel etiam ex carne in roris ſpeciem diſtillat, atque ideo & *ſanguinarium*, & *cruentis opitulans*, & *glutinatorium* dicitur, l. 3. d. tit. t. 2. Meminit aliquoties Hipp. 3. de fract. t. 3. l. 4. de artic. t. 26. l. 5. Epid. XXXIV. 12. l. de ulcer. II. 23. Conſtant ex medicamentis non pinguibus, ideoque ἀλίπαινα (Vide ſupra *Alipæna*) nominantur; cum debeant ſiccare, & citra abſterſionem leniter adſtringere. Maxime ex bitumine componuntur; cumque varii ſint generis, duo tamen habentur præſtantiſſima: unum βάρβαρον, *Barbarum*; alterum *Cizicenum*, κυζικηνὸν appellatum; de quibus ſupra ſuis locis. Celſus l. 5. c. 19. 2. Dicitur de corpore, & ejus partibus, l. 4. ſ. 3. n. 110. l. 7. Epidem. ſect. 6. t. 27. de venis, lib. de venis XXVII. 7. ubi opponitur ὀλίγαιμος, *pauci ſanguinis* vena; de nervo, l. de humid. U. ſ. V. 6. ad quem locum Interpretes non conveniunt, quid per Nervum ſanguineum intelligendum ſit. Foeſ. exiſtimat, panniculum carnoſum, qui ſub cute occurrit, denotari. Erot. vero per venam exponit. Jung. Lind. Exerc. XIII. §. 449. ſeqq.

* Enæorema, ἐναιώρημα, ſignificat Hipp. & aliis ſublime quiddam in urina *innatans*, & per mediam urinam pendulum. Lang. l. 2. epiſt. 41. *Sublimamentum* Latine dici poſſet. Dicitur & νεφέλη, *Nubes*, vel *Nubecula*, Gal. comm. 2. in progn. t. 29. Variant veo ἐναιωρήματα in ægris. Interdum eſt tenuius, & nubeculæ ſimile, quod vocat Hipp ἐναιώρημα ἐπινέφελον, l. 3. Epid. ægr. 1. 3. & 5. interdum genituræ, vel maſſæ ſeminali ſimile, & vocatur γονοειδὲς, l. 1. Epid. ægr. 1. & l. 3. Epid. ægr. 3. interdum rotundum, diſperſum, non reſidens, στρογγύλον, διεσπαρμένον, ἐπὶ οὐχ ἱδρυντο, l. 1. Epidem. ægr. 1. & l. 3. ægr. 11. poſt ſtat. peſtil. Idem dicitur & μετέωρον, i. e. *ſublime*, ſuperficiem ſuperiorem occupans, l. 2. Epidem. ægr. 3. 9. 12. poſt ſtat. peſt. Urina cum *ſublimamentis* dicitur οὖρον ἐναιωρούμενον, ἢ ἐναιωρήματα ἔχον, 1. prorrh. ſect. 1. t. 4 & 31. Coac. t. 198. Sed aliquando oculi dicuntur ἐναιωρούμενοι, *ſubli-*

ſublimes, ſuſpenſi, quales cernuntur in moribundis, 1. progn. t. 10. Vide Foeſ. p. 208.

ENANTESIS, ἐνάντησις, dicitur Gal. *occurſus vaſorum* ſanguiferorum, quando vaſis deſcendentibus alia aſcendentia obviam veluti veniunt, notante Bonetto Anat. Pract. l. 1. Part. I. Obſ. 8. p. 11. Qualem *occurſum* aliquando obſervari inter venam mammariam, & epigaſtricam in recto abdominis muſculo, teſtatur Barth. l. 1. An. c. 5. p. 55.

ENANTIOS, ἐναντίος. Vide *Contrarius*.

ENARGES, ἐναργής, *manifeſtus*. Uſurpavit Hipp. de Inſomniis 1. prorrh. ſ. 1. t. 1. & Coac. t. 90. Dicitur & liquidus. Galen. l. 2. de ſan. tu. c. 4.

ENARICYMON, ἐναρικύμων, idem quod ἀρικύμων, *facundus, da*. Vide *Aricymon*.

ENARTHROSIS, ἐνάρθρωσις, eſt ſpecies διαρθρώσεως, cum cavum excipientis oſſis altum admodum eſt, caputque, quod in id inferitur, oblongum. Galen. l. de oſſib. in proœm. Ejus pauca ſunt exempla, ut cruris cum iſchio, & forte tali cum oſſe navis ſpeciem referente. Latine dici poteſt *Inarticulatio*. Barth. libell. 4. Anat. c. 1.

ENAULIA, ἐναυλία, proprie dicitur via interior, vel trames, aut fiſtularis via, aut interior habitatio, ac domicilium. Sed Hippoc. metaphorice uſurpavit de Vulvæ interiori cavitate, ſive vagina, vel collo, lib. 2. de morb. mulier. XIIX. 13. Verbum ἐναυλίζομαι ſignificat *immorari*, permanere, 2. de natur. hum. t. 20.

* ENCANTHIS, ἐγκανθὶς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim accipitur pro immoderato augmento angulorum oculi, cui opponitur ῥοιὰς, *Rhœas*, immoderata eorundem diminutio. Gal. l. de diff. morb. c. 9. Vel ſumitur pro exceſſu, & carnis excreſcentia in oculi angulo majore, l. defin. medic. nec eſt tumor toto genere p. n. l. de tum. p. n. c. 17. Pterygio oculorum plerumque ſuccedere ſolet. Alias malum hoc canibus frequens, minus homines corripit, & eos magis, qui in mari verſantur: ſiquidem aliquando hoc carnis incrementum benignum eſt, & tenerum, laxum, & ſine dolore, quod medicamentis ſiccis conſumendum eſt: aliquando vero malignum, durum, inæquale, & cum dolore punctorio, quod manu curare, & ſcalpro evellere oportet. Caſt. De medicamentis πρὸς ἐγκανθίδας vide Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. De hoc affectu legatur & Aquap. de Oper. Chir. h. tit. Quod & Caruncula in angulo majori naturaliter ſe habens dicatur ἐγκανθὶς, vult C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 750.

* ENCARDION, ἐγκάρδιον, late ſignificat medium uniuſcujuſque rei, *meditullium*. Stricte vero dicitur medulla caudicis, ἐγκάρδιον, quæ & ἐντεριώνη, apud Dioſcor. l. 1. c. 12. Strictiſſime quoque locum ſignificat, ubi cor ſitum obtinet. Gorr. p. 122.

ENCARPOS, ἔγκαρπος, *fructuoſus*, in ſe fructum habens. Unde ἔγκαρπα dicuntur fructus, vel poma, quæ multum ſeminis in ſe habent, & hæc ſunt διαχωρητικὰ, alvum ſubducentia. Hipp. l. 2. de diæt. XXIIX. 2.

ENCARSIOS, ἐγκάρσιος, *tranſverſus*. Refertur ad modos fractionis a Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 3. princ.

ENCATACECLEISMENOS, ἐγκατακεκλεισμένος, *interclusus*, interceptus. Uſurpat Hipp. de excrementis, quæ longo tempore non dejecit alvus, 3. de R. V. I. A. t. 32.

ENCATADAMASTHEN, ἐγκαταδαμασθὲν, dicitur corpus *afflictum*, *perdomitum*. Hipp. l. 7. Epid. XXXIX. 3.

ENCATALEPSIS, ἐγκατάληψις, idem quod ἀπόληψις, vel κατάληψις. Vide *Apolepſis*, *Catalepſis*. Legitur apud Hipp. l. 5. Epid. ſ. 2. t. 12.

ENCATALEIPOMAE, ἐγκαταλείπομαι, ἢ ἐγκαταλιμπάνομαι, ſignificat *relinquor*, & dicitur apud Hippocr. de iis relictis, vel morborum reliquiis, quæ poſt morbi judicationem, aut ſolutionem adhuc in corpore humano de materia peccante, vel ejus effectu reſidua ſunt, ex 2. aphor. 1. 2. lib. 2. Epid. ſect. 3. num. 72. l. 6. ſect. 2. t. 12. vel 32. juxta Linden. in qua ſectione aliquoties hoc verbum legitur. Vid. Dieter. n. 233.

* ENCATHISMA, ἐγκάθισμα, eſt *ſeſſio in aqua medicata* ab imis pedibus, vel feminibus uſque ad umbilicum, ita ut ſupernæ partes non madeſcant. Galen. l. 5. de C. M. P. G. c. 13. Hodieque vocatur *Semicupium*. In quibus affectibus hoc remedii externi genus conveniat, non eſt hujus loci determinare. Alias vocatur & *Inſeſſio*. Vide *Inſeſſio*. Meminit Foreſt. l. 27. Obſerv. 24. Schol. Hild. de dyſent. c. 19. & lithotom. c. 9. Habet & Pathologicam ſignificationem, qua denotat corporis abſceſſus, tumores, excreſcentias corpori velut inſidentes, & balneis, fomentiſque indigentes. Apul. l. de med. herb. c. 38. n. 3. Humelberg. com. ad h. l. p. 143. Legitur & *Encatheſma*. Diminutivum ἐγκαθισμάτιον, legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 35.

ENCAUMA, ἔγκαυμα, in genere ſignificat *Inuſtionem*, puſtulam ex uſtione contractam. Deinde ita dicitur ulcus in oculo, quod a febre ut plurimum cum cruſta impura in nigro, aut albo oritur. Ac in nigro quidem dum fit, ſæpe profundum eſt, ac fere ſemper in ipſa expurgatione major tunicarum eroſio contingit, a-

deo

Digitized by Google

deo ut humores paulatim diſfluant, & totus oculus effundatur. Hæc ex Aetio l. 7. c. 26. Gorr. p. 122. Cauſſa eſt eadem, quæ aliorum ulcerum, materia nimirum ichoroſa ſalinis, lixivioſis, corroſiviſque particulis ſcatens. Ægineta θύκαυμα appellavit, l. 3. c. 22.

Encausis, ἔγκαυσις, vocatur *Æſtus*, ardor, *incenſio*, *inuſtio*. Dicitur vero ita a Gal. lib. 1. de diff. ſebr. cap. 3. illa caloris actio in corpus, quam inducunt cauſſæ externæ, ſive Solis operatio, ſive ignis, ſive affectus vehementiores, &c. *Encauſis* quoque dicitur pictura, vel cælatura per cauteria potentialia peracta, de qua Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 1. cap. 23. & lib. 6. cap. 6. Vocatur & Pictura *encauſtica*, & Artifex *encauſtes*.

Encaustum, ἔγκαυστον, materia illa, qua perficitur cælatura, vel pictura *encauſtica*, cujus tres numerantur ſpecies: *Cerographia*, κηρογραφία, *Ceſtrographia*, κεστρογραφία, & *tertia*, *quæ pennicillo* peragitur. Libav. d. l. Hinc & cælati, ſculpti dicuntur ἐγκαυστοί, teſte Rhod. ad Scrib. n. 231. In Officinis quoque quibuſdam materia Atramenti ſcriptorii dici ſolet *encauſtum*.

Enceimæ, ἔγκειμαι, i. e. *incumbo*. Uſurpatur de utero, quando iſchio incumbit. Hipp. 5. aph. 47. Diet. n. 234.

* Encephalos, ἐγκέφαλος, *Cerebrum*. Vide ſupra ſuo loco.

Enceris, ἐγκηρὶς, *grumus ceræ*, vel maſſa informis, quando liquata infunduntur mortario in frigore. Gal. l. 2. de C.M. P.G. c. 2. l. 3. c. 4. l. 4. c. 5.

Encerosis, ἐγκήρωσις, Vide *Inceratio*.

Enchalinomæ, ἐγχαλινοῦμαι, ſignificat *frenor*, vel frenis cingor. Hippocr. lib. de venis XXVII. 8.

* Encharaxis, ἐγχάραξις, Medicis dicitur *Scarificatio*; quæ eſt cutis, & ſubjectæ carnis per ſcalpellum ſectio, non punctim, ſed cæſim facta. Differt a Phlebotomia, quod hæc uno vulnere venam adaperiat; illa multis vulnuſculis, & ſectionibus cutem dividat. Differentiæ potiſſimum tres conſtitui poſſunt. Aut enim tenuis, & ſuperficiaria eſt *ſcarificatio*, aut magna, & profundior, aut intermedia. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Plura de *ſcarificatione* vide ap. eundem integro libell. de cucurb. ſcarificat. &c. Imprimis vero ad renutritionem facere, teſtatur Oribaſ. l. de ſcarific. c. 20. cit. ante Rhod. ad Scrib. n. 55. Jung. & Petri Pauli Magni Romani Chirurgi libellus Italicus, Inſcriptus: Diſcorſo ſopra le ventoſe.

Encheiresis, ἐγχείρησις, proprie ſignificat generationem, vel *tractationem manibus factam*; vel ſi quis negotium aliquod propria manu aggreditur: Exercitium. Ita Galen. libros ſcripſit ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, de cujus tituli Latina verſione vide D. Hoſmann. var. lect. lib. 2. c. 13.

Encheiria, ἐγχειρία, idem quod ἐγχείρησις, manus aggreſſio, *adminiſtratio manuaria*. Legitur apud Hipp. 2. de artic. t. 40. Libavius partem Chymiæ, quæ agit de inſtrumentis, & operationibus, vocavit *encherian*, tract. de Igne naturæ, c. 36.

Enchondros, ἔγχονδρος, duplicem habet ſignificationem, a primitivo χόνδρος, quod & *granum*, & *cartilaginem* notat. Itaque & derivativum hoc 1. ſignificat *granuloſum*, grumoſum; in qua ſignificatione uſus eſt Dioſcor. l. 1. c. 83. deinde *Cartilagineum*, teſte Gorr. p. 123.

Encrimpto, *Enchripto*, ἐγχρίμπτω, ἐγχρίμπτω, idem quod χρίμπτω, ſignificat *applico*, admoveo, *implico*, appropinquo. Uſus Hippocrat. de oſſibus, quæ in fracturis inter ſe *implicantur*, & mutuo actu ſe offendunt, 2. de artic. t. 35. & de compoſit. προσεγχρίμπτω, lib. 3. t. 122. de utero ad inguina, pectinem, & veſicam procumbente, lib. 2. de morb. mul. XXXIII. 15. Junge Foeſ. p. 179.

Enchylos, ἔγχυλος, quaſi dicas, *Inſuccatus*, udus, madidus. Idem quod ναστὸς. Gal. l. 4. de diff. pulſ. c. 2.

Enchyma, ἔγχυμα, idem quod ἔγχυσις, *infuſionem* ſignificat. Ita plenitudo quoad vaſa vocatur πλῆθος, ἀπὸ τὸ ἔγχυμα. Non ſolum ſanguinis, verum etiam ad omnem vaſorum arte factorum repletionem applicari poteſt. Gorr. p. 124. Vide *Infuſio*.

* Enchymoma, *Enchymoſis*, ἐγχύμωμα, ἐγχύμωσις, *humorum vitalium* in partes ſolidas *infuſionem* ſignificat, ap. Hipp. l. 2. Epid. ſ. 4. n. 26. quale quid fieri videmus in ira, verecundia, aut gaudio, quod ſanguis in venulas cutaneas rapiatur, ut color vividus, floriduſque appareat. Huic opponitur *ecchymoma*, & *ecchymoſis*, de quo ſuperius.

* Enchytos, ἔγχυτος, dicitur de eo, *quod infunditur*, & inſtillatur. In ſpecie ἔγχυτα vocantur medicamenta, quæ oculis inſtillantur, ut Fœnugræci decoctum, Lác muliebre, & alia Collyria liquida. Gal. l. de rem. fac. parab. c. 10.

Encissevomae, ἐγκισσεύομαι, ſignificat *implicor*, inſtar hederæ. Legitur apud Hipp. de venis XX. 7. Poſſet etiam uſurpari de venis ſpermaticis pampiniformibus.

Enclysma, ἔγκλυσμα, idem quod *Clyſma*, vel *enema* ſignificat. Vide *Enema*. *Clyſter*. Legitur apud Dioſc.

Encoe-

Encoelion, ἐγκοίλιον, ſignificat *Abdomen*, *Hira*, videlicet omnia viſcera ſub coſtis recondita ἐγκοίλια vocantur. Linden. Ex. IX. §. 57. 58.

Encolpismus, ἐγκολπισμὸς, proprie *inſinuationem* ſignificat. Uſurpatur vero de applicatione remediorum uterinorum in ſinum muliebrem, a Moſchione de morb. mul. c. 132.

* **Encope**, ἐγκοπὴ, ſignificat proprie *inciſionem*, qualis aliquando contingit in capitis oſſibus; eſtque ſoluta continuitas ab aliquo acuto diſſecante facta. Coincidit cum vocibus διακοπὴ, ἕδρα. Caſtell. Gorr. pag. 123. Improprie etiam ſignificare poteſt *impedimentum*, interceptionem. Derivatur a verbo ἐγκόπτω, *incido*, impedio; in qua poſteriori ſignificatione legitur apud Hippocr. in præcept. XI. 3.

* **Encranis**, *Encranion*, ἐγκρανὶς, ἐγκράνιον. Vide *Cerebellum*.

Encrates, ἐγκρατὴς, id eſt *validus*, firmus, robuſtus. Hipp. l. 7. Epidem. VII. 14. IIX. 14.

Encrasicholus, ἐγκρασίχολος, nomen *piſciculi littoralis*, ad *Sardas*, vel Sardones Italorum pertinentis. Sale conditus uſurpatur ad cibum. Cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 3.

Encris, ἐγκρὶς, *placentæ* genus, dum farina bene ſubacta in oleo primum coquitur, mox mel adiicitur. Τηγανίας Pollux vocavit, quod patinis fere frigatur. Gorr. d. l. C. Hofm. l. 3. V. L. c. 13. fin.

Encryphias, ἐγκρυφίας, epitheton *panis*, qui & ἀγοραῖος, i. e. *forenſis*, aut *venalis* dicitur, quod in foro vendendus exponatur. Gorr. d. l.

Encylindotos, ἐγκυλινδωτὸς, *in orbem*, vel *cylindri* formam *convolutus*. Dicitur de lana utero applicanda, l. 1. de morb. mul. CII. 57. Foeſ. p. 178.

Encymon, ἐγκύμων, dicitur *prægnans*, *gravida*, ab ἐγκύω, concipio. Gal. c. 3. in progn. t. 30.

Encyro, ἐγκύρω, ἢ ἐγκυρέω, ſignificat *incido*, irruo. Hipp. uſurpat de flat. l. de vet. med. XII. 1. Jung. 1. de art. t. 45.

Endedinemenos, ἐνδεδινημένος, *intro convolutus*, introrſum converſus. Eſt epitheton oculorum vitioſe ſe habentium, aut etiam inſtabilium, & δινήσει quadam affectorum, apud Hippocrat. lib. 6. Epidem. ſect. 1. t. 27. Linden. reddidit per tremulos oculos a tremore, vel motu convulſivo muſculorum ocularium mira celeritate, atque inceſſanter oculi orbitam in omnem partem raptantium. Exerc. IV. §. 92.

Endeia, ἔνδεια, *indigentia*, defectus, *penuria* dicitur, quæ opponitur *Plenitudini*, *Abundantiæ*. Huc pertinet κενεαγγείη vaſorum inanitio, 1. aph. 2.

* **Endeixis**, *Indicatio*, communitas, ſcopus. Terminus frequentiſſimus in arte Medica, & præſertim in Methodo Medicinali. Eſtque nihil aliud, quam monſtratio, vel determinatio juvantis, vel indicati ex indicante, h. e. accurata determinatio agendorum in Medicina ex cauſis, modoque generationis cum ſanitatis, tum morbi. Hinc duplicis generis ſunt *indicationes*. Aliæ ſunt *Conſervatoriæ*, ad methodum ὑγιεινὴν ſpectantes: aliæ *Curatoriæ*, ad methodum θεραπευτικὴν pertinentes. Quamvis plerique confundant, & in genere tres conſtituant etiam medendi methodum concernentes *Indicationes*: *Præſervatoriam*; quam ad cauſam Gr. προφυλακτικὴν: *Curatoriam*, quam ad morbum: & *Vitalem*, quam ad vires corporis referunt. De quibus vide paſſim in Authoribus, præſertim apud Rolfink. Ord. ac Meth. Med. Spec. lib. 4. ſect. 1. cap. 11. ſeqq. Noſtram vero ſententiam invenies in Dogmat. Medic. Gen. Part. IV. cap. 1. 2. 3. & 4. Egregie quoque de *Indicationibus*, *Indicantibus*, & *Indicatis* diſſeruit Linden. Exerc. VIII. §. 63. ſeqq. & alibi, quorum loca vide in Indice illius Authoris.

* **Endemos**, *Endemies*, ἔνδημος, ἐνδήμιος, *Vernaculus*, alicui populo familiaris, quaſi *Patrium* dixeris, eſt epitheton morborum communium, multis in una regione viventibus ob cauſſam communem illi regioni familiarem, Gal. c. 1. in 1. Epid. in procem. & in defin. Vernaculi morbi ſunt, qui in quibuſdam locis abundare ſolent. Differunt ab *epidemicis*, quod hi certis ſaltem temporibus infeſtare ſoleanr, propter cauſam vitio aeris infecti, aut intemperatioris conſtantis prægreſſi contractam. Illi vero nullo non tempore ſolent eſſe familiares, v. g. Scorbutus maritimorum, & paluſtrium locorum incolis. Vid. Dogm. Noſtr. P. II. cap. 6. Dogm. 11.

Endesis, ἔνδεσις, *colligationem*, *connexionem* per vinculum ſignificat; & ea pedis pars ap. Hipp. hoc vocabulo intelligitur, in quam tibiæ oſſa deſinunr, & ad talos ligamentis connectitur, l. de venis XXIV. 2.

Endica, ſignificat *fæces in fundo*. Moriens vero ita ſcripſit: *Endicam* quære in vitreis vaſis, & repone tantiſper, donec acefcat. Nam in dulci materia nihil præſtare poteris. Hæc corporibus addita, & in terram ſic mutatis, conſervat illa, ne comburantur. Quando enim corpora amittunt animam, tunc facile comburuntur. *Endica* omnibus corporibus utilis ido-

idonea reddens & vitalia, præſervat a putredine, & ignis conſumptione. Dicitur & *Moſe haznania*. Hæc Rul.

Endoeastos, ἐνδοιαστὸς, ſignificat *dubius*, anceps. Frequens vocab. Hipp. l. 2. prorrh. XXIV. 2. Coac. t. 121. l. de Criſib. IV. 11. l. de morb. I. 9. III. 10. l. 2. Epid. ſ. 4. n. 20.

Endon, ἔνδον, *Interne*. Vide *Exo*.

Endosis, ἔνδοσις, *remiſſio*, intermiſſio dicitur de febribus, præſertim continuis, quando ſuis particularibus acceſſionibus inſignes habent ad remiſſionem, aut declinationem mutationes. Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 2. Differt ab ἀπυρεξία, quod hæc de febrium intermittentium totali remiſſione dicatur. Verbum ἐνδίδωμι ſignificat *remitto*; & non modo de febribus, ſed & de aliis morbis, & ſymptomatibus ceſſantibus, & remittentibus accipitur, comm. 3. in progn. t. 73. De corpore quoque ſumitur, quando a morbo non minuitur, nec decrementum capit, 2. aph. 28. Diet. n. 289.

Endromis, veſtis dicitur balnearia, hirſuta, villi longioris, quæ ex Gallia mittebatur, cujus uſus in balneis, & gymnaſiis præcipuus erat. Ant. Fumanell. de Baln. in princ.

Enedre, ἐνέδρη, ſignificat proprie *inſeſſionem*. Hinc & ἔνεδροι dicuntur Hipp. qui equis firmiter inſident, de A. L. & Aq. XLVII. 7. Verum vocab. ἐνέδρη ſtrictius uſurpavit de applicatione, & impoſitione ferularum Chirurgica, 2. de fract. t. 65. ſ. 3. t. 13. 40. Alias vocab. ἐνέδρα etiam *cavillationem* denotare, monſtravit Lind. Ex. X. §. 266.

Enellagmenos, ἐνηλλαγμένος, i. e. inter ſe *alternatus*, alias alium recipiens. Uſurpatur de vertebris, quarum proceſſus ita committuntur, ut vertebra vertebram alteram viciſſim excipere videatur, 3. de art. t. 45. vel 46.

* Enema, ἔνεμα. Vide *Clyſter*, *Infuſum*.

Eneos, ἐνεὸς, idem quod κενεὸς, *vanus*, inutilis, & per tropum *ſtolidus*, qui nec audit, nec videt. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 9.

Enereisis, ἐνέρεισις, compreſſionem, *illiſionem* ſignificat. Hip. d. tit. l. 3. t. 6. Unde & ἐνερεισθεὶς, *impactus*, *infixus* denotat, l. 6. Epid. ſ. 6. t. 26.

Energia, ἐνέργεια. Vide *Actio*, *Operatio*.

Energema, ἐνέργημα, proprie *Opus* ſignificat, quod ſequitur actionem tanquam effectus. Ita Excernenda, & Retinenda ſunt *Opus* functionum naturalium. Chylus eſt ἐνέργημα chylificantis ventriculi, &c. Interdum tamen pro ἐνεργεία ſumitur. Ita Cruciatus ἐνέργημα πόνου, *Opus* doloris vocatur. Linden. Exerc. XIII. §. 309.

Energos, ἐνεργὸς, ſignificat non ſolum actuoſum, alacrem ad functiones, ſed & moribus cultis præditum, humanum, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. notante Joh. Bapt. Perſona com. in Gal. l. quod an. morb. ſeq. &c. p. m. 289.

Energument, ἐνεργούμενοι, in malam partem ſumto vocabulo dicuntur *Obſeſſi* a *Dæmonio*, ſive vere tales, ſive falſo, & ex mentis errore. Qua ſignificatione accipit D. Binninger Obſerv. Med. Cent. 5. Obſ. 32. p. 523. ſeqq.

Enervatio, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod ἀπονεύρωσις, i. e. *tendo*. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 6. de quo ſupra. Vel proprie notat *repurgationem* a fibris & membranulis; quæ etiam curatio dici ſolet, teſte Rhod. ad Scrib. n. 212. Vel tropice accipitur pro *debilitatione*, G. ἔκλυσις Vid. *Eclyſis*. Diet. n. 253.

Engastrimythos, ἐγγαστρίμυθος, dicitur proprie, *qui concluſo ore loquitur*, quod ventre vocem edere videatur. Translatum vero ad mulierum fatidicam *Pythiam*, quæ divaricatis cruribus ex ventre inferiore, & partibus genitalibus vaticinium protulit. Hipp. lib. 5. Epid. XXV. 8. lib. 7. XVII. 7. Jung. Jac. Rolandi de belebad. Agloſſoſtomographiam, c. 6. in Anno III. Ephemer. Nat. Cur. p. 588. Latine dici poteſt *Ventriloquus*, de quo vocab. etiam infra ſuo loco.

* Engisoma, ἐγγείσωμα, ἐγγίσωμα, inſtrumentum dicitur, quod in calvariæ fracturis olim fuit adhibitum: Vel etiam juxta alios eſt oſſis pertuſio, cum pars affecta in profundum deſcendit, ac ſuper illæſum os corruit. Gal. l. 6. M. M. c. 6. & def. Med.

Engenes, ἐγγενὴς, *ingenitus*, congenitus, idem etiam quod οἰκεῖος, *domeſticus*, familiaris. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Engerasco, ἐγγηράσκω, *ſeneſco*, inſeneſco. Hipp. 2. aph. 54. idem quod ἀπογηράσκω, d. l. aph. 53. Diet. n. 231.

Englottogastor, ἐγγλωττογάστωρ, id eſt *linguam in ventrem habens*, dicitur, cui in ſolius ventris commodum cura eſt intenta. Lind. Ex. XVI. §. 131.

* Engomphosis, ἐγγόμφωσις, idem quod γόμφωσις. Vide *Gomphoſis*.

Engonios, ἐγγώνιος, *Angularis*, quando duo membra connectuntur ad angulum ſive rectum, ſive obliquum. Hipp. 1. de iis, q. in med. t. t. 17. ſ. 3. t. 20. Mochlic. IX. 14. XXII. 5. Gal. l. 6. M. M. c. 5. Vide Foeſ. Oec. p. 176.

Eniautos, ἐνιαυτός. Vide *Annus*. Hinc ἐνιαύσιος, *Annuus*, dicitur de morbis, & ulceribus, 6. aph. 45. & l. de nat. hum. t. 42.

Eniscomenos, ἐνισχόμενος. Vide *Contentus*.

Enistemi, ἐνίστημι, *inſiſto*, inhæreo, urgeo. Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 7. Unde ἐνίστασις, *inſtantia*, dictio Democriti ſectatoribus familiaris, cum morbos atomorum in vacuos meatus ingreſſu,

Digitized by Google

greſſu, & obſtructione oriri docuit, hujuſmodi digreſſionem, & infixionem ſignificans Hier. Merc. l. 4. var. lect. c. 13. Foeſ. p. 212.

Enixa, idem quod Puerpera; & aliquoties legitur in ſcriptis P. M. de Calderia, Tom. II. Oper. p. 74. 77. &c. Alias apud Chymicos *Enixum* eſt epitheton ſalium tertii generis ex acido, & alcali geniti, quod alias *Neutrum*, *Tertium*, juxta Glauber. *Mirabile* juxta alios *Anomalum* dicitur, & utriuſque vires, ſed refractas poſſidet. Vide David. von der Beke, Barnerum caſtigat. Hodiernis etiam *Sal ſalſum* appellari ſolet, quod ex acido, & alcali junctis reſultat: v. g. Tartarus Vitriolatus, & alia.

Enneapharmacos, ἐννεαφάρμακος, medicamentum ex novem ſimplicibus conſtans. Ita dicitur peſſus quidam, qui ad uteri, & ſedis inflammationes confert. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 6. Ægin. l. 7. c. 24. fin. Antidotus Heraclidis, apud Gal. l. 2. de antidot. c. 14. Ita & emplaſtra quædam apud Aet. & Celſ. *Enneapharmaca* dicuntur, teſte Gorr. p. 142.

Enneazo, ἐννεάζω, ſignificat *adoleſco*, juvenor. Hipp. 2. aph. 54. Diet. n. 293.

Enoch, creditur *Hermes Triſmegiſtus* fuiſſe, juxta pleroſque Spagyricos. Zacharius in opuſculo Th. Ch. Vol. I. p. 723. Menens aurei Veller. l. 1. c. 4. in Vol. V. p. 256.

Enochdianus, Paracelſo dicitur, qui longævitate æmulatur *Enochum* Prophetam. Hinc *Enochdiana vita*, eidem eſt vita admirabiliter longæva. Vid. lib. 4. de vita long. cap. 6. l. 5. c. 2. & 5.

Enochleo, ἐνοχλέω, *infeſto*, *perturbo*, moleſtia afficio ſignificat. Coac. t. 195. & 2. aph. 50. 4. aph. 57. Vid. Dieterich. num. 264. Vide *Infeſto*.

Enodios, ἐνόδιος, in via poſitus, *in via habitans*. Apud Hipp. vero eſt nomen proprium, lib. de morb. fac. IV. 40. Junge Foeſ. pag. 211. 212.

Enomos, ἔνωμος, *crudus*. Vide *Cruditas*. Hip. 5. aph. 67. Vid. Diet. n. 296.

Enormon, ἐνορμῶν, *impetum faciens*. Dicitur & ſimpliciter ὁρμῶν, Epitheton ſpirituum aptiſſimum, & rei naturam exprimens, videlicet ſummam levitatem, tenuitatem, & activitatem. Vide *Pneuma*. Hipp. l. 6. Ep. ſ. 8. t. 19. ubi tamen ſimplex verbum legitur ὁρμῶντα, quod idem eſt. Gal. l. de rigor. c. 5.

Enphlebotomeo, ἐμφλεβοτομέω, ſignificat Hipp. *diſtribuo venas in multas partes*, vel ramos, vel propagines, l. de ven. XXVI. 6.

* Enrhythmos, ἔνρυθμος, epitheton pulſus alicujus, qui ordinis rationem obſervat aliquam. Differt ab ἄρρυθμος, ſaltem gradu, cum hic ita dicatur, quando exactus ordo inter pulſus invicem ſubſequentes obſervatur, reſpectu celeritatis, vehementiæ, & æqualitatis. Nihilominus adhuc ἔνρυθμος dici poteſt, licet unum attributum non plenarie adſit. Junge Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 9.

Ens, τὸ ὄν, vel Metaphyſice, vel Medice exponi poteſt. Illa ſignificatio non eſt hujus loci, ſed petenda a Philoſophis. Secundum hanc coincidit cum *Exiſtente*, *Subſtantia*, ὑπάρχον, ὑφεστὸς, Gr. dictis. Gal. l. 2. M. M. c. 7. fin. A Paracelſicis, & Chymicis aliter deſcribitur *Ens*, quod ſit extractum minerarum primum, quæ nondum attigerunt perfectionem, ſuntque ſeminales potentiæ fœcundiores. Hinc nominari ſoler & Materia prima, quæ eſt cujuſque generis, & vim ad id proximam habet, ex qua primum motus naturalis ad ſubſtantiam exiſtit. Petitur primum Ens e Mineralibus potiſſimum. Hinc enim metallorum, & gemmarum actu quidem illis vacuæ, at potentia fœcundæ inveniuntur. Ita Illuſtr. Boyleus *Ens* ſuum *Veneris* e Colcothar Vitrioli prius edulcorato aqua pluviali ſublimando, cum duplici quantitate Salis Ammoniaci conficit, notante Joh. Franc. Vigani, Medull. Chym. p. 5. Paulo aliter a Marggravio paratum legitur in Morley Coll. Chym. Leid. c. 530. *Ens Horizontis* dicitur Electrum minerale immaturum, uti patet ex Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. ſ. 1. cap. 7. pag. 549. In vegetabilibus quæritur ex plantis, cum adhuc ſunt in herba, vel immaturis fructibus. Animalium claſſis non multa præbet, niſi e ſanguine conficere velis, & ovis. Ita & Ranarum, ſimiliumque ſpermata ad hunc vocantur uſum. Hæc Rul & Johnſ. Ita & Paracelſ. *Ens* dixit eſſe originem, vel ſcaturiginem, quæ potentiam habet corpus regendi. Paramir. de quinque entib. morb. l. prolog. 2. n. 7. prolog. 3. Hinc varia paſſim occurrunt *Entia*: *Ens* Dei, creatum Aſtrorum, humorum, ſeminis: *Ens* Naturæ longum, & Breve: *Ens* virtutis, morborum, veneni, &c. De quibus omnibus in indice Operum ſuorum quærere licet, quæ tamen pleraque, ceu figmenta exoterica, & inepta, partim etiam magica, rejicit Libav. in ſcriptis ſuis aliquoties. In Lapidis Philoſophici magiſterio *ens primum* dicitur illa Tinctura, cujus beneficio metalla tranſmutantur. Her. Dornæus de tranſm. metall. cap. 14. Th. Chym. Vol. I. pag. 534. *Ens primum Auri* abuſive Chymicis audit *Pulvis* quidam *Antimonialis*, cujus deſcriptio quædam extat (ſi fides illi tribuenda) in Morley Coll. Chym. Leiden. cap. 49. proc. 8. Helmontius rurſus *ens* aliter expoſuit, tria conſtituens *Entia*: *Ens* reale, quod eſt veritas: *Ens* mentale, quod eſt Ratio: & *ens* Rationis, quod eſt Non *ens*, putatione

matre

Digitized by Google

matre oriundum, tr. Venatio ſcientiarum, num. 27.

Ensiformis, *Enſiculatus*, ξιφοειδὴς, eſt epitheton Cartilaginis parti infimæ ſterni adnatæ, gladii, vel enſis effigie, figura triangula, interdum penitus oſſeæ. Dicitur & *Mucronata*, cujus deſcriptionem vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. libell. 4. de Anato. cap. 18. Vocatur alias & *Furcella*, vel *Furcula*, quod in fine nonnunquam bifida obſervetur.

Enstacton, ἔνστακτον, q. d. *Inſtillatitium*, nomen Collyrii ita dicti, quod oculis inſtillaretur liquidum. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. vero vocavit στακτικὸν, l. 5. c. 16. Rhod. ad Scrib. n. 34.

Enstalaxis, ἐνστάλαξις. Vide *Inſtillatio*.

Enstasis, ἔνστασις. *Inſtantia*. Vide *Eniſtemi*.

Entalium, *Entali*, *Entale*. Vide *Dentalium*. *Entali* quoque idem quod *Alumen ſciſſum*, quod aliquando generatur ex Sale gemmæ. Paracelſ. tr. 2. Chirurg. magnæ, cap. 8. Rul. Unde & in genere Sal *Entalicum* dicitur acidum aluminoſum, quæ omnia ex frigido coagulantur. Paracelſ. Paramir. l. 2. c. 6. Tale Sal *Entalicum* ſtatuit idem cauſſam icteritiæ, l. de Icterit. c. 1. Sal *Entalicum* Microcoſmi rejicitur per alvum. Paragraph. l. 1. c. 2. §. 2.

Entasis, ἔντασις, *intenſionem*, aut internam tenſionem ſignificat, quæ & ſimpliciter τάσις, aut ξύντασις vocatur. Legirur in Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 17. 21. l. 4. Epid. XIII. 19. Gal. comm. in 3. Epid. t. 5. & comm. 3. d. l. t. 17.

Entaticos, ἐντατικὸς, *intenſivus*, tribuitur medicamentis internis, & externis Venerem ſtimulantibus, alias *Incentiva* dictis, item *Satyrica*. Diet. n. 260. in fin. Tale Emplaſtrum legitur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Enteradenes, ἐντεραδένες, h. e. Glandulæ inteſtinales, quas D. Joh. Conr. Pejerus egregie deſcripſit peculiaribus Exercitationibus, & hoc nomen Græcum ipſis attribuit, in ep. ad D. Joh. Jac. Harder. quæ occurrit in Pœonis, & Pythagoræ Exercitationibus Epiſtolicis Anatomico-Medicis, Ex. 32. Vocavit & illius ſcriptum hic *Enderadenographiam*.

Enterenchytae, ἐντερεγχύται, vocantur inſtrumenta Chirurgica ad Clyſterem inteſtinis injiciendum deſtinata. Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig. 4. 5.

Enterione, ἐντεριώνη, idem quod ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

* Enteron, ἔντερον, *Inteſtinum*, & pluraliter ἔντερα, *Inteſtina*, dicuntur corpora oblonga, cava, rotunda, membranoſa, a ventriculi orificio dextro ad extremum anum protenſa, diſtribuendi ad vaſa lactea chyli, & continendi, expellendarumque fœcum inſtrumenta, fibris circularibus, aliiſque prædita, & varie circumgyrata, quorum prolixiorem deſcriptionem reperies in Anatomicis, ſpecialiter Bartholin. lib. 1. Anatom. cap. 10. 11. Etſi vero revera unum, & continuum ſit *Inteſtinorum* corpus, loco tamen, magnitudine, numero orbium, & anfractuum variare, & diſtingui, hincque ſenarium reſultaſſe numerum, ita ut tria priora dicantur *Tenuia*, *Duodenum*, *Jejunum*, & *Ileum*; tria reliqua *Craſſa*, *Cæcum*, *Colon*, & *Rectum*, notum eſt, de quibus omnibus ſuo loco. Galen. lib. 5. de U. P. cap. 3. & lib. 6. Anatom. admin. cap. 6. Jung. Diet. n. 295. Ob hanc diviſionem dixit Linden. *Inteſtinum* re unum, appellatione geminum, Exerc. IIX. §. 2. Aliquando & ἔντερον in ſingulari κατ' ἐξοχὴν denotat *Colon*, apud Hippocr. lib. 6. Epid. ſect. 4. t. 3. notante Gal. in comm. Jung. l. de humor. XI. 16. Ἔντερα quoque ſignificant ſacculum, vel folliculum, in quem medicamenta ad fotum immittuntur, forte quia ut veſica, ſic & *Inteſtina* ad eum uſum accommodari poſſunt. Hipp. l. 3. de morb. l. 20. Foeſ. p. 212. Per metaphoram etiam Lumbrici terreſtres dicuntur ἔντερα γῆς, *Inteſtina* terræ, notante Foreſt. l. 21. Obſ. 29. Schol.

* Enterocele, ἐντεροκήλη, eſt *Hernia inteſtinalis*, quando inteſtina prolabuntur vel ad inguina, vel ad ſcrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt. Gal. l. de diff. morb. c. 10. Hujus obſervationes, & curationes vide apud Hildan. Cent. 2. Obſ. 81. ſeqq. Cent. 6. Obſ. 73. & alias. Tales ægri vocantur *Enterocelici*, d. l.

Enteroepiplocele, ἐντεροεπιπλοκήλη, eſt nomen Herniæ in ſcroto potiſſimum, quando omentum, & inteſtina ſimul devolvuntur, & prolabuntur. Hinc Gal. ad tumores compoſitos refert, l. de tum. p. n. c. 15.

Enteromphalos, ἐντερόμφαλος, dicitur *Hernia umbilicalis*, quando inteſtina umbilicum protuberare faciunt. Dicitur & ἐξόμφαλος, quamvis hoc vocab. omnem umbilici protuberantiam denotet, ab aliis quoque cauſſis obortam. Hildan. ep. ad Mich. Doring. in oper. p. 900. Affectus hic mulieribus præſertim tempore partus haud raro contingere ſolet.

Entheasticos, ἐνθεαστικὸς, epitheton Melancholici, qui putat, a majori quadam vi ſe defendi, & exornari, vaticinaturque futura. Vid. Ægin. l. 3. c. 14. Latine *Divinaculus*, *Vaticinator*.

Enthermos, ἔνθερμος, idem quod πολύθερμος, *impenſe calidus*. Hipp. l. 6. Epiſt. ſ. 4. t. 13. 19. Gal. in comm.

Enthetos, ἐνθετὸς, in genere dicitur *Impoſitus*, *Inditus*. Specialiter vero ſumitur de medicamentis, quæ naribus imponuntur, ad ſiſtendam hæmorrhagiam. Hipp. vocat ἐντεθέντα, l. 1. Ep. XXII. 2. & l. 6. t. 25. a verbo ἐντίθημι, *impono*, ingero, l. 6. l. 2. t. 2.

Enthlasis, ἔνθλασις, internam colliſionem, & contuſionem, *Illiſionem* ſignificat, a verbo ἐνθλάζω, *imprimo*, introrſum cogo; quod uſurpavit Hipp. l. de int. aff. XLVII. 11. 13. Jung. Foeſ. p. 211. Gal. l. de diff. morb. c. 11. Vide *Illiſio*. Sennert. Inſtit. Med l. 2. Part. 1. c. 10.

Enthrasso, ἐνθράσσω, idem quod θράσσω, *perturbo*, moleſtiam affero. Hipp. 3. de artic. t. 47.

* Enthusiasmos, ἐνθουσιασμὸς, id eſt *fanatica perculſio*, ſeu numinis afflatio eſt, veluti cum quidam in ſacris faciendis mente capiuntur, ſi quæ viderint, aut ſi tympana, vel tibias, vel ſigna audierint. Gal. in def. Med. Pertinet ad deliria Melancholica. *Enthuſiaſmum* Paracelſicum pro ſingulari artis Medicæ notitia acquirenda vocat *Diabolicum* Libav. Tom. IV. Oper. p. 79. Vocatur & *Raptus*. Vide infra.

Enthymematicos, ἐνθυμηματικὸς, epitheton, & proprietas boni Medici, quod debeat eſſe *argutus*, *præmeditatus*, & acris in reſpondendo. Hipp. l. de dec. orn. II. 26.

Entomon, ἔντομον. Vide *Inſectum*.

Entrichoma, ἐντρίχωμα, dicitur a quibuſdam extremus palpebrarum ambitus, ſive extrema ora, in qua excreſcunt cilia. Gorr. pag. 144.

Entrimma, ἔντριμμα. Vide *Intritum*.

Entrope, *Entropia*, ἐντροπὴ, ἐντροπίη, ſignificat *pudorem*, verecundiam. Hipp. l. de dec. orn. I. 16. V. 5. Lind. reddidit, *Modeſta correctio*. Ex. II. §. 22.

Entyposis, ἐντύπωσις, dicitur Humeri acetabulum, alias ὠμοκοτύλη. Eſtque articulatio humeri cum brachio. Gorr. p. 144.

Enulon, ἔνουλον, *caro* dicitur *gingivarum interna*; quemadmodum externa dicitur οὖλον, & media inter dentes ἑρμὸς. Gorr. ex Polluce, p. 143.

Enur, eſt occultus vapor aquæ, ex quo lapides generantur. Rul. & Johnſ.

Enureo, ἐνουρέω, idem quod οὐρέω, *mingo*, mejo, immingo. Hipp. l. 7. Ep. XV. 43. ubi tamen Lind. cum Cornario exponit per *mingere in ſtratum*, in qua ſignificatione etiam uſus Nic. Piſo de M. C. & C. l. 3. c. 41.

Enydreomae, ἐνυδρέομαι, i. e. *madeſio*, humector. Erot. Onom. p. 41. c. 1.

Enypnion, ἐνύπνιον, *Inſomnium*, idem quod ὄναρ, ὄνειρος, ὄνειρον, quid ſignificet, notum eſt. Referuntur *Inſomnia* a Medicis inter ſigna ſanitatis, & morborum, quamvis valde dubia, & incerta. Hinc Hipp. integrum ſcripſit libellum de *inſomniis*, & Gal. tractatum de præſagio ex *inſomniis*. Ex recentioribus vero egregie de *inſomniis*, quid ſunt, & eorum generationis modo egit Th. Vvillis Anim. Brut. Part. I. t. 16. *Inſomnia* vel ſunt Divina, vel Naturalia, (ſub quibus tamen & ægrotorum comprehenduntur) vel Diabolica. Dicitur & *Somnium*. Videatur & de *inſomniis* Caſp. Rejes C. El. q. 37. Jung. deſcriptio *Somnii* apud Lind. Ex. XV. §. 37.

Enyposapros, ἐνυπόσαπρος, *intus ſubputridus* ſignificat, & uſurpavit Hipp. de ſputo in hepaticis. Coac. t. 446.

Enystron, ἤνυστρον, eſt ventris ſinus in quadrupedibus, dictus *Abomaſum*. Hic venter eſt magnitudine amplior *Omaſo*, quod ἐχῖνον vocant, forma oblongior, cancellis intus, & cruſtis multis magnis, & levibus inornatus. Ab eo proxime inteſtinum ſequitur. Gor. p. 172. Jung. Ariſt. l. 3. de part. an. c. 14. Barth. l. 1. An. c. 9. *Abomaſum* prorſus eſſe fictitium, contra Gazam ſcripſit C. Hofm. l. 2. Inſt. Med. c. 31. §. 8.

Eon, ἠὼν, dicitur totus oculorum ambitus. Gorr. p. 175.

* Epacmasticos, ἐπακμαστικὸς, *accreſcens*. Vide *Acme*. Dicitur & ἀναβατικός. Vide *Anabaſis*.

Epacros, ἔπακρος, dicitur de eo, quod in ſummitate acutum eſt, vel in anguſtum tendit. Hipp. l. 2. de morb. LIX. 25. Foeſ. p. 221.

Epaeiromae, ἐπαείρομαι, *attollor*, inſurgo ſignificat. Uſurpatur de humoribus inordinate commotis. Hipp. l. de humid. uſu.

Epagogion, ἐπαγώγιον, dicitur genitalis membri *Præputium*, apud Dioſc. l. 3. c. 25. quamvis dubitet, apud quem eſt caput 23. Verum approbat C. Hofm. l. 4. Var. Lect. c. 33. Quod vero Gorræus p. 146. ſcripſerit ἐπαγώγια ſignificare *præputia* tantum male affecta, nullam prorſus video rationem.

Epajo, ἐπαΐω, ſentio, *percipio*. Frequens verbum Hipp. 2. prorrh. XXVI. 2. 4. l. 2. de morb. XXI. 9. l. 1. de morb. mul. XLIII. 5. l. 2. LIIX. 15.

Epaisso, ἐπαΐσσω, & med. ἐπαΐσσομαι, ſignificat *cum impetu irruo*, irrumpo. Legitur in Hipp. lib. de nat. puer. IX. 7. Linden. vertit per *Exſilio*.

Epaleipho, ἐπαλείφω, proprie ſignificat *ſuperlino*, translatitie exacuo, *irrito*, in qua ſignificatione legitur de Cancro exaſperato. Hipp. l. 5. Epid. X. 21.

Epanaclesis, ἐπανάκλησις, *revocatio*. Dicitur de calore, Hipp. l. 5. aph. 21. & l. de hum. uſ. XI. 16. Diet. n. 307. Junge Dogm. Noſtra Med. Gen. P. IV. 2. p. 480. 481.

Epana-

Epanadidomi, ἐπαναδίδωμι, ſignificat *increſco*, ingraveſco. Uſurpatur de morbis ab initio minus vehementibus, progreſſu vero temporis in gravius tendentibus, l. 6. Epid. ſ. 1. t. 29. & l. 2. de morb. mul. XLI. 5.

Epanadiplosis, ἐπαναδίπλωσις, *reduplicatio*. Vide *Anadiploſis*. Vocatur & ἐπανάληψις, *repetitio*. Gal. l. de morb. tempor. c. 8.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, *repetitio*. Vide *Epanadiploſis*.

Epanaphero, ἐπαναφέρω, *reaſſumo*, repeto, ſignificat, & quidem apud Hipp. de viribus reſumptis uſurpatur. Coac. t. t. ubi ἐπανασύγοντες, ſeſe *recolligentes*, occurit.

Epanapneo, ἐπαναπνέω, ſubinde, & crebro *reſpiro*. Hipp. l. 7. Ep. XLVI. 13.

Epanastasis, ἐπανάστασις, *prorumpens eminentia*, *eruptio*, puſtula. Legitur in Hipp. Coac. t. 220.

Epancylotos, ἐπαγκυλωτὸς, dicitur Laquei ſpecies apud Oribaſium, quo ſinus ſuper ſinum iniicitur, faciens ad corpora figuranda. Gorr. p. 146.

Epanemeo, ἐπανεμέω, ſignificat *vomitum ſubinde repeto*, revomo. Hipp. Coac. t. 568.

Epanereugomae, ἐπανερεύγομαι, *crebro eructo*. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50.

Epanorthumae, ἐπανορθοῦμαι, idem quod διορθοῦμαι. Vide *Diorthoſis*.

Epanthisma, ἐπάνθισμα, ſignificat *Effloreſcentiam*, idem quod ἐξάνθημα. Occurrit apud Hipp. 1. prorrh. ſ. 1. t. 21. ſ. 2. t. 25. Coac. t. 579. a verbo ἐπανθέω, *effloreſco*, quod legitur l. 7. Ep. XXIII. 19.

Epantlesis, ἐπάντλησις, *perfuſionem aquæ*, aut infuſionem ſignificat, qualis fieri ſolet in balneis. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 50.

Epaphaeresis, ἐπαφαίρεσις, in genere dicitur *repetita ſublatio*, vel evacuatio. In ſpecie vero vocatur ita ſanguinis miſſio repetita, ap. Gal. l. de cur. rat. per ſang. c. 1.

Epaphros, ἔπαφρος, *ſpumam* ſignificat, idem quod ἀφρώδης. Occurrit in Hipp. ſ. 1. prorrh. ſ. 2. t. 60. & ſ. 3. t. 1. ubi mendoſe legitur ἐπάφων, notante C. Hofmann. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. opera, h. l. Foeſ. p. 223.

Epargemos, ἐπάργεμος, dicitur, qui ulcuſculo oculi, quod ἄργεμα dicitur, laborat. Vide *Argemon*.

Eparita, dicitur Paracelſo lutum quoddam argillaceum, haud dubie a colore atrorubente. Unde & *Tartarus eparitinus*, l. de morb. Tartareis, c. 4.

Eparma, *Eparſis*, ἔπαρμα, ἔπαρσις, in genere *omnem tumorem*, vel *intumeſcentiam* in parte aliqua obortam ſignificat. Neque ullam video ſufficientem rationem, quam ob Interpretes ſtatuerint, ſtricte, & ſpecialiter denotare tumorem ad aures obortum, cum Hippocr. ſemper exprimat addendo παρ' οὖς, *ad aures*, v. g. Coac. t. 626. lib. 1. Epidem. ſect. 1. t. 10. Lib. vero Epidem. ſect. 4. t. 1. vocab. ἔπαρμα plane omiſerit, notante Galen. in comm. Uſurpatur vero etiam de præcordiorum tumore, lib. 3. Epid. ægr. 3. poſt ſtat. peſt. item de ventris tumore, Coac. t. 86. 142.

Epauriscomae, ἐπαυρίσκομαι, ſignificat *haurio*, *fruor*, fructum capio. Frequens Hipp. l. 4. de morb. II. 2. 4. XI. 12. 18. XV. 9. XVI. 38. 39. XIIX. 2.

Epauxes, ἐπαυξὴς, *increſcens*, incrementum capiens ſignificat, diciturque de morbis. Fere idem, quod ἀναβατικὸς, vel ἐπακμαστικὸς. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 26. Act. l. 3. c. 8. notante Foeſ. p. 222.

Epencranis, ἐπεγκρανὶς. Vide *Cerebellum*. Sic vocat Eraſiſtratus apud Gal. l. 8. de U. P. cap. 13.

Epedanos, ἠπεδανὸς, ſignificat *Debilis*, infirmus, quaſi ἀπεδανὸς. Cui opponitur ἔμπεδος. Legitur illud apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. 9. XLIV. 3. CVI. 3.

* Ephebaeon, ἐφήβαιον, *Pubes*, *Pecten*, item *Aqualiculus*, id totum dicitur, quod eſt ab Hypogaſtrio, ſeu imo ventre, (quem & *Sumen* vocant) uſque ad pudenda. Gorræus, Caſtell. ex Galen. Introd. cap. 10. ubi & ἐπίσειον, & ἥβη vocatur. Unde & *Ephebia*, ἐφηβία, *Pubertas*, & *Ephebi*, ἔφηβοι, *Puberes*, denominantur. Galen. lib. 2. de temper. cap. 5. & comm. de ſal. diæt. t. 7. ubi puberum deſcribitur ætas, quod ſit media inter pueros, & adultos. Alias *Ephebeum* quoque vocabatur apud Romanos, & Græcos locus peculiaris in palæſtris, & medius, & erat exhedra ampliſſima, in qua Rhetores, Philoſophi, & alii liberalibus ſtudiis addicti ſedentes diſputabant. Lang. l. 1. ep. 51.

Ephedra, ἐφέδρα, eſt nomen herbæ arboribus inſidentis, quæ Polygonum bacciferum ſcandens Bauhino dicitur in Pinace. Alias hoc nomine quoque venire inſtrumentum quoddam Chirurgicum, reponendis membris luxatis idoneum, ſcribit Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 309.

Ephedrana, ἐφέδρανα, idem quod γλουτοὶ, *nates*, vel natium prominentiæ. Gorr. def. pag. 161. ex Polluce, Cœl. Rhodig.

Ephedria, ἐφεδρία, apud Galen. ſignificat obſervationem, dijudicationem, & correctionem, lib. de cogn. cur. animi morb. cap. 1.

Ephedron, ἔφεδρον, eſt *ſella* firmior, & ſedile ſtabile, in quo æger, vel etiam Chirurgus, aut

Medicus firmiter deſidere poſſit. Hipp. l. 2. de morb. XLV. 9. & 2. de fract. t. 3.

* Ephelcis, ἐφελκὶς, dicitur *ramentum*, ſeu cruoris exigua guttula, quæ interdum tuſſi in hæmoptoica paſſione reiicitur. Gal. l. 4. de L. A. c. 5. item ulcerum cruſtula, l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2.

* Ephelis, ἐφηλὶς, eſt *aſpredo*, & *nigrities in facie* ex ardore ſolis progenita, aut etiam ab inflammatione ortum ducens. Quæcunque enim cauſſa ſimilem aſperitatem, & colorem excitarit, perinde eſt. Legitur apud Hipp. l. 2. prorrh. XXXI. 9. l. de Alim. IV. 18. l. de ſteril. VI. 8. l. 2. de morb. mul. LIIX. 1. Plinius aliquando *diſcolorem a Sole cutem*, aliquando a Sole uſta, vel a Sole aduſta interpretatur, eoque vitio deformes *Solatos* appellat. *Alii vitia cutis* ſimpliciter Latine reddunt. Lind. vertit *Maculas Solares*, Ex. XI. §. 189.

Ephemerides, ἐφημερίδες, vocantur proprie conſignationes, & Calendaria, quæ ſiderum ortus, & occaſus, ac tempeſtates, dieſque faſtos indicant. Lang. lib. 1. epiſt. 36. Per translationem vero apud Helmont. *Morbi concentrici*, qui aſtra reſpiciunt, & præſertim ad Lunæ ſyzygiam moventur, vocantur *Ephemerides* ægrorum, v. g. Epilepſia, tr. de Morb. Arch. num. 18. Vulgus etiam vernacule dicere ſolet: Perpetuum habet Calendarium hic, vel ille æger.

* Ephemerus, ἐφήμερος, eſt epitheton quarundam febrium intermittentium, quarum tota conſtitutio unica acceſſione horarum viginti quatuor circumſcribitur. Galen. lib. 4. aph. 55. Jung. Dieter. num. 365. Latine *Diaria*, unicum durans diem, ſcil. ut plurimum. Nam *Synochus ſimplex* non putris dicitur etiam Medicis *Ephemera plurium dierum*. *Ephemeræ* meminit Hipp. 4. aph. 55. l. 2. Epid. ſ. 3. num. 60. Cauſſam veram harum febrium vide apud Vvill. l. de feb. cap. 8. quæ eſt ſubtilium, & ſpirituoſarum ſanguinis portionum accenſio, vel effervescentia. Jung. Sylv. l. 1. P. M. cap. 28. Fr. Piens de febr. part. ſpec. c. 1. Quod vero Helm. ſcripſit, *Ephemeram* ſedere in ſtomachi cavo, & plerunque ex vitiato cibo oriri, propterea etiam a vomitu, vel peracta digeſtione ſponte ceſſare, particulariter ſaltem verum eſt. Tr. de febr. c. 9. §. 25.

Ephesis, ἔφεσις, ſignificat *provocationem in jus*, vel ad litem. Applicatur vero non inepte deſiderio laſcivo fœminarum, dum viri congreſſum anxie deſiderant, & ad Venerem quaſi provocant. Moſchion. de morb. mul. cap. 128. 138.

Ephestias, ἐφεστιὰς, nomen *emplaſtri* egregie *reſiccantis*, quod & μέγας alio nomine dicitur. Ejus deſcriptio habetur apud Aet. l. 10. inter remedia Hydropicorum. Gorr. p. 161.

* Ephialtes, ἐφιάλτης, Latine *Incubus*, vel *Incubo*, Gr. etiam ἐπιβολὴ, καὶ πνιγαλίων, eſt nocturna corporis oppreſſio, & quædam quaſi ſuffocatio, cum quis ab initio ſomni ſupinus jacens, grandi ſe mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili reſpiratione, immobilitate, ac voce præpedita proprie ſuffocari æger videatur. Forte ex veteribus quidam Dæmonem, alii Cupidinem, alii incubantem vetulam, aut externam quandam vim, quæ quieſcentes invaderet, & pondere oppreſſos gravaret, eſſe voluerunt, quamvis tota mali cauſſa intra corpus eſſet. Vid. Rhod. ad Scribon. num. 100. Ea autem cauſſa nulla eſt alia, quam materies quædam vaporoſa incongrua ſpiritibus animalibus, præſertim in Cerebello, ſtuporem aliquem inducens, ut mox a functionum ſuarum ſenſitivarum, & locomotivæ muniis paululum ceſſent. Hinc una cum corde pulmones, Diaphragma, & Thoracis muſculi impediuntur, & quaſi conſtringuntur, quemadmodum egregie modum generationis *Incubi* deſcripſit Th. Vvilliſ. An. brut. P. 2. c. 6.

* Ephidrosis, ἐφίδρωσις, ambiguæ ſignificationis eſt vocabulum, apud Hipp. monente Gal. aliquoties in comm. ad Prorrh. v. g. comm. 1. t. 7. c. 2. t. 7. & 60. c. 3. t. 33. Plerunque tamen *Sudatiunculam* tenuem ſignificat inutilem, & malæ notæ. Nihilominus aliquando etiam uſurpatur de ſudore bono, & Critico, cap. 3. in 1. Prorrh. t. 17. Coac. t. 36. & 136. A. Th. Vvilliſio accipitur generaliter pro omni *Sudatione*, vel *Sudore*, Pharm. Rat. Part. I. ſ. 5. cap. 1. ſeqq. Vide *Hidros*.

Ephippion, ἐφίππιον, hujus vocabuli propria ſignificatio non eſt hujus loci, ex aliis Lexicis jam nota. Per comparationem tributum hoc nomen oſſi *Sphænoideo*, ſive *Cuneiformi*, ob quatuor parvos proceſſus formam *Ephippii*, ſive ſellæ, quæ equo imponitur, repræſentantes; Sinus glandulam pituitariam excipit. Barth. Anat. libell. IV. c. 8. p. m. 718.

Ephistamae, ἐφίσταμαι, ſignificat *innato*; & dicitur de materia urinæ innatante. Hippoc. 7. aph. 34. Diet. n. 366.

Ephodos, ἔφοδος, triplicem habet ſignificationem apud Hipp. 1. Significat vias, & meatus, per quos corporis recrementa deponuntur, l. 6. Epid. ſ. 2. t. 34. & ſ. 5. t. 2. (quamvis alii textum hunc aliter explicent per aggreſſiones naturæ. Verum ex ſubſeqq. verbis patet, de *viis* & meatibus *excretoriis* ſermonem eſſe.) 2. *Invaſionem* notat *hoſtilem*, & incurſum, vel inſultum. 3. Progn. t. 3. 3. ἔφοδοι Hipp. ſæpe di-

cuntur

cuntur rerum ſimilium, vel diſſimilium *acceſſiones*, quæ corporis temperaturam juvant, vel lædunt, 1. de diæt. XXIV. 11. XXV. 5. 7. Foeſ. p. 256.

* Epialos, ἠπίαλος, eſt epitheton febris cujuſdam, in qua ſimul ægri febricitant, & rigore corripiuntur, uti deſcribit Galen. l. 2. de diff. febr. c. 6. Dici poſſet *febris algida*, aut *cum tremore*, ab antiquis Latinis *Quercera* dicta. Eſt vero lenta, & mitis febris, cujus meminit Hipp. l. de A. L. & Aq. IV. 7. l. de ſuperf. XXIX. 3. l. 4. Ep X. 9. De genere Quotidianarum eſſe videtur; unde veteres a pituita vitrea, & acida deduxerunt. Verum cauſſa ejus vera ex cauſſa febris *Quotidianæ* potius deducenda, de qua vide Willis de feb. c. 5. & Piens part. ſpec. de feb. c. 10. Vide *Quotidiana*.

Epialtes, ἐπιάλτης, idem quod *Ephialtes*, i. e. *Incubus*. Vide *Ephialtes*.

Epibeblemenos, ἐπιβεβλημένος, dicitur Hipp. veſtimentis, vel ſtragulis tectus, aut *amiculo opertus*, l. 6. Ep. ſ. 4. t. 14.

Epibroche, ἐπιβροχή. Vide *Embregma*.

Epicæros, ἐπίκαιρος, vel ſignificat *opportunus*, tempeſtivus. Hipp. l. 1. Epid. ſ. 3. t. 12. l. 3. ſ. 3. t. 29. & l. 1. de R. V. I. A. t. 2. & 24. Vel idem eſt, quod *inſignis*, magnus, notabilis; & uſurpatur de morbis, & membris corporis. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 51. l. 2. de fract. t. 17. 22. & ſ. 3. t. 47. 63. l. 3. de art. t. 59. 103. Vel etiam notat *periculoſum* valde, & inſignem habens malignitatem, l. de virg. morb. II. 18. & l. 1. Ep. ægr. 8. Vide Foeſ. p. 227.

Epicanthides, ἐπικανθίδες, dicuntur *ambo oculorum anguli*, alias κανθοὶ dicti. Gor. p. 149.

Epicar, ἐπίκαρ, i. e. *partem inferiorem*. Opponitur τῷ ἀνάκαρ. Vide ſupra *Anacar*.

Epicarpium, ἐπικάρπιον, dicitur medicamentum regioni pulſus in carpis manuum applicandum; qualia ſunt Emplaſtra, vel Unguenta antifebrilia: item Coofortativa, ut Sacculi pro pulſibus, &c. Aliis *Pericarpia* dicuntur. Vide ſuo loco.

* Epicauma, ἐπίκαυμα, eſt velut ex igne facta cruſtoſa *exulceratio*, quæ oculi nigro accidit, *Inuſtio* Lat. dici poſſet. Galen. defin. Medic. Vide *Encauma*. Jung. Foreſt. l. XI. obſ. 17. Schol.

* Epicerasticos, ἐπικεραστικὸς, dicitur & συγκεραστικὸς, epitheton medicamentorum, quæ vim habent temperandi, & obtundendi malignitatem, vel morſum, i. e. ichoreſcentiam ſalinam corroſivam, & ulceroſam humorum in aliqua parte contentorum; veluti uva paſſa mordentes in ventriculo humores obtundit. Gal. l. 2. de A. F. c. 2. Vide & l. 2. de S. F. c. 21. ubi & ἐπικεραννύντα dicuntur.

Epiceros, ἐπίκηρος. Vide *Hypoceros*.

Epichærecacia, ἐπιχαιρεκακία, *malevolentia*, quando quis alterius malis oblectatur. Refertur inter cauſſas morbificas a Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 107.

Epicheiron, *Epicheirion*, ἐπίχειρον, ἐπιχείριον, idem quod σῶστρον, ſive præmium, quod Medico, vel Chirurgo ſolvitur pro opera, & ſtudio. Hipp. in præcept. II. 9. a verbo ἐπιχειρίζω, & ἐπιχειρίζομαι, manum admoveo alicui negotio. Hipp. l. 5. Ep. X. 18.

Epichliænomæ, ἐπιχλιαίνομαι, ſubinde caleſco, *intepeſco*, ſignificat, & quidem plerunque præternaturaliter, apud Hipp. Coac. t. 621. l. 4. Ep. XIX. 6. l. 2. ſ. 2. n. 19. l. 6. ſ. 7. t. 2.

Epichnus, ἐπίχνους, ſignificat ſordes, vel *lanuginoſam concretionem*: & metaphorice aliquoties tribuitur oculis ſquallidis, & obtenebratis. Hippocr. 1. prorrh. ſect. 17. Coac. t. 561.

Epicholos, ἐπίχολος, i. e. *biliofus*, dicitur de corpore. Hipp. l. 5. Ep. XI. 14. XIII. 16. Idem quod *Cholericus*.

Epichorois, ἐπιχορδὶς, dicitur *Meſenterium* Aretæo l. 2. de cauſſ. & ſin. ac morb. c. 6. citante Foeſ. p. 235. Ita vero vocatur, quia ſupra Chordas, i. e. inteſtina ſitum eſt.

Epicindynos, ἐπικίνδυνος, *valde periculoſus*. Hipp. 4. aph. 43. Vid. Diet. n. 317. Opponuntur τῷ ἀσφαλὴς, ſecurus, item ἀκίνδυνος. Ibid.

Epicoelis, ἐπικοιλὶς, *Cilium* ſignificat, uti interpretatur Gaza, quo nomine veteres extremum ambitum genæ ſuperioris deſignarunt. Gorr. p. 140.

Epicoemasis, ἐπικοίμασις, *decubitum ad dormiendum*, & ipſam dormitionem ſignificat, a verbo ἐπικοιμάομαι, 5. ap. 27. Jung. Dier. n. 316. Legitur & hoc vocab. 2. de art. t. 50. Sed quomodo verſio Latina quadret, *vellicationem*, aut ſcalpturam reddens, non video. An cum Cornario legendum ἐπίκνησις?

Epicolica, dicitur Gliſſonio ea corporis pars, quæ colo inteſtino accumbit, notante Blanc. in Lex.

Epicophosis, ἐπικώφωσις, idem quod κώφωσις, *ſurditas*. Vide *Cophoſis*, quamvis ſtricte *ſurditatem* potius alii morbo ſupervenientem ſignificare videatur. Legitur apud Hippocr. 1. prorrh. ſ. 3. t. 49.

† Ἐπίκρασις. Altimarus vertit Contemperamentum, l. 1. c. 79.

* Epicrasis, ἐπίκρασις, proprie *contemperationem* ſignificat. In Medicina vero ita dicitur *curationis ratio per vices* inſtituta, quæ opponitur ei, qua confertim, & in totum cauſſa morbifica removetur. Gal. l. 9. Meth. Med. c. 10. Neque vero neceſſe eſt ſemper evacuationem

intelligi; ſed & per ἐπίκρασιν curatio perfici poteſt ſucceſſive, & per vices alterando, mitigando, ad excretionem diſponendo vitioſos humores, permiſſa ſoli naturæ evacuatione, quæ eorum partem vel convertat in alimentum ſanguinis, vel per alvum, urinas, ſudorem, aut aliter expurget. Caſtell.

Epicrateia, ἐπικράτεια, ſignificat *exſuperantiam*, quæ duplex eſt, alia materialis, alia virtualis, vel qualitativa. Gal. l. 3. de S. F. c. 16.

Epicrateticus, ἐπικρατητικὸς, apud Galen. ſtricte dicitur de facultate coercendi, aut retinendi alvum, quæ tribuitur juri gallinarum, & opponitur τῷ ὑπακτικῷ, ſubducendi virtuti, l. 1. de S. F.

Epicratis, ἐπικρατὶς, apud Hipp. ſignificat *ſudarium*, ſive linteum ad detergendos ſudores: item ex tenui ſtamine paratum capitis tegumentum, & involucrum. Hipp. in præcept. IX. 14.

* Epicrisis, ἐπίκρισις, id eſt *Adjudicatio*, Galen. ad Thraſ. cap. 6. Quæ mutua inter ſe dependentia connectuntur, per appellatam ἐπίκρισιν a Græcis, id eſt, *Adjudicationem*, judicanda ſunt.

* Epicrusis, ἐπίκρουσις, certa quædam dicitur *percuſſio*, qua mangones puerorum tanquam præſidio ſuccurrunt iis, quibus e natali die gracilia ſunt membra. Gal. l. 14. M. M. c. 16.

Epictenion, ἐπικτένιον, locus eſt imi ventris ſupra pectinem, & *Pubes* alias dicitur. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXVI. 3. Significat & *lanuginem* in lanificio pectini inſidentem, quam in ſubditio medicamento exhibet, ibid. C. 10. CXX. 8. Jung. Foeſ. p. 228.

* Epicyema, *Epicyeſis*, ἐπικύημα, ἐπικύησις, *Superfœtatio*, *Superimprægnatio*; eſtque ſecundus fœtus conceptus, gravida jam exiſtente muliere; id quod fit, cum fœtu jam concepto non clauditur exacte uterus, ſed ſemen aliud, vel potius ovulum etiam poſtea intro admittit, l. de ſuperfœtat. Tempore partus rem non carere periculo, experientia nos quoque docuit. Aliquando & mola carnea cum fœtu conjuncta ἐπικύημα vocatur, l. 5. Epid. V. 14. Jung. Dieter. Jatr. p. 875. ſeqq.

Epideipnon, ἐπίδειπνον. Vide *Poſtcænium*.

Epidelos, ἐπίδηλος, ſignificat *conſpicuus*, evidens; & dicitur vel de homine, qui ſenſu increſcere deprehenditur, ut primo, ſecundo, tertio, & quarto ſeptenario, &c. Hipp. l. de Carnibus XIII. 13. Vel uſurpatur de diebus futuram criſin manifeſtantibus, qui Latine *Indices*, vel *Indicativi* vocantur, 2. aph. 14. Vid. Diet. n. 314.

* Epidemios, *Epidemos*, ἐπιδήμιος, ἐπίδημος, eſt epitheton morborum ex genere communium, i. e. *populariter graſſans*, a communi, ſed tamen inſolita, & minus familiari cauſſa ortus. Cauſſa vero illorum non ſemper eſt aeris vitium malignum, & venenatum, ſive peſtilens, ſed interdum etiam ſaltem conſtans, & diu perdurans anni temporum intemperies, & dyſcraſia, humores, & ſpiritus ad communem vitioſitatem diſponens; quemadmodum patet ex hiſtoriis febrium *epidemicarum* apud Willis c. 17. Qui ab illa cauſa proveniunt, ſunt vere *Contagioſi*, *Peſtilentes*; hi non item, quamvis recte dicantur *Maligni*.

Epideris, ἐπιδερὶς, ſic dicitur aliquibus in pudendo muliebri adnata caruncula, quæ aliis *Nympha*, aut *Clitoris* vocatur. Gorr. ex Polluce pag. 145. Rolfink. de part. generat. P. 2. cap. 42.

* Epidermis, ἐπιδερμίς. Vide *Cuticula*.

Epidesmos, ἐπίδεσμος, dicitur faſcia, quæ plagulis, aut ſpleniis ſuperinducitur, & ſuperligatur, Latine *ſuperfaſciatio*, *ſuperligamen*. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 6. Huic opponitur ὑπόδεσμίς, de quo ſuo loco.

Epidesis, ἐπίδεσις, genus ligationis eſt ad ſanguinis profluvium fluentibus vaſis injectæ; quamquam ipſum vas circulo non complectatur, ſicut vinculum. Verum cum ex parte ſuo complexu committat quodammodo vulnerati membri labra diſſidentia, & quæ ſuperimpoſita ſunt, contineat; merito inter claudentia remedia numeratur, ex Gal. l. 5. M. M. cap. 3. Verum non video, quid obeſt, quominus omnis *deligatio* in genere ἐπίδεσις vocari poſſit. Vide *Deligatio*.

* Epididymis, ἐπιδιδυμὶς, ita dicitur appendix, & parvus quidam veluti teſticulus teſtis capiti ſuperimpoſitus; cujus hiſtoriam, & uſum vide ap. Anatom. præſertim Barth. l. 1. An. c. 22. 23. Inepte vertitur *Supergeminalis*, C. Hof. in comm. ad Gal. de U. P. n. 1016.

Epidorpion, ἐπιδόρπιον, dicitur *menſa ſecunda*, ubi bellaria, quæ etiam hoc nomine venire ſolent, apponuntur. Lang. l. 2. ep. 51.

Epidosis, ἐπίδοσις, *Additamentum*, vel incrementum ſignificat, a verbo ἐπιδίδωμι, *augeor*, increſco. Utrumque & de corporis naturali incremento, & de morborum augmento ſumi poteſt. Idem ergo eſt, quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*. Hipp. l. 2. aph. 31. 32. l. 5. Epid. XIII. 8. l. 6. ſ. 4. t. 26. Gal. l. 1. de criſ. c. 3. & l. de Morb. tempor. c. 6. Jung. Foeſ. p. 225. Diet. n. 315. Lind. Ex. XV. §. 91.

Epidrome, ἐπιδρομὴ, *accurſionem*, affluxumve humorum ſignificat. Gal. exponit per ἐπιῤῥοὴν, 3. de iis, q. in med. t. 32.

Epieices, ἐπιεικὴς, ſignificat *æquus*, moderatus, *lenis*. Frequenti in uſu apud Hipp. præſertim etiam adverbium ἐπιεικέως. Tribuuntur

vero

vero vel hominibus, Gal. c. 3. in prorrh. c. 67. vel morbis, & ſymptomatibus morbos comitantibus, & leniter ſeſe habentibus, 1. prorrh. ſ. 1. t. 12. Coac. t. 143. 109. 255. 374. l. 5. Ep. XV. 2. XXIIX. 3. & alibi ſæpius. Linden. Ex. VII. §. 5. Vide Foeſ. p. 226. Subſtantivum quoque ἐπιείκεια, *æquitatem*, moderationem, & lenitatem ſignificat, 3. de fract. t. 34. Tropice notat probabilitatem, veroſimilitudinem.

* EPIGASTRION, ἐπιγάστριον. Vide *Abdomen*. Barth. l. 2. Anat. in princ. *Epigaſtricam venam*, & *Arteriam* deſcriptas vide in Anatomicorum monumentis.

EPIGEIOS, ἐπίγειος, *terreſtris*, terræ propior, humilis. De plantis dicitur *humilibus*. Gal. l. 4. de S. F. c. 15.

† EPIGENESIS, morbi propagatio. Steph. Caſtrenſis quæ ex quibus, l. 1. c. 2.

* EPIGENNEMA, *Epigeneſis*, ἐπιγέννημα, ἐπιγένεσις, *Superveniens*, accidens priori accedens, ab ἐπιγίνομαι, *ſupervenio*, accedo. Dicitur de omni re præternaturali, quæ manente priori ſupervenit, ſive morbus novus fuerit, ſive ſymptoma. Cauſſa quoque morbifica propagata dicitur κατ' ἐπιγένεσιν. Differt a μετάπτωσει, quod in hac prior focus morbidus ceſſet, & alius fiat. Legitur ſubſtantivum ap. Hippocr. Coac. t. 230. Verbum vero ἐπιγίνομαι frequentius occurrit. Unde & ſymptomata, ceu ſigna, quæ non ſtatim a principio morbi adſunt, dicuntur ἐπιγινόμενα, accedentia, *ſupervenientia*, 6. aph. 35. & alibi. Vid. Galen. in comm. Foeſ. pag. 224. Dieterich. n. 312. Rolfinck. O. ac M. M. Spec. l. 2. ſ. 3. c. 5. & l. 3. ſ. 2. c. 48. Lind. Ex. VI. §. 22. ſeqq. VII. §. 12. 14 XII. §. 125.

* EPIGLOTTIS, ἐπιγλωττὶς, id eſt *Superlingula*, eſt membrana cartilaginoſa, rotunditatis oblongæ, in interiori gutturis parte collocata. Gal. l. 1. de Loc. Aff. c. 1. vel eſt Laryngis quinta cartilago, quæ rimam *Glottis* dictam ex junctura duarum Arytænoidearum obortam tegit, & claudit, ne ex cibo, & potu aliquid in aſperam arteriam decidat, ſed clauſa in gulam abeat, quamvis Bartholinus exiſtimet, aliquid de liquidis in tracheam tranſire, l. 2. An. c. 11. Legitur ap. Hipp. l. de Corde II. 1. Vide & Lang. l. 2. ep. 44.

EPIGLOTTUM, Paracelſo dicitur inſtrumentum argenteum ſimile ferreo inſtrumento, quo utuntur calcearii, & adhibetur ad palpebras ſurſum tollendas, poniturque ſubtus ſupercilia, & pili diriguntur, Scholio in l. 6. paragr. de Lepra.

EPIGLUTIS, ἐπιγλουτὶς, dicitur *femoris, & natis pars exterior*, quemadmodum pars ſub natibus ad femur depreſſa ὑπογλουτὶς vocatur. Gorr. ex Ariſtot. l. 1. Hiſtor. Anim. c. 14. vid. pag. 145.

* EPIGONATIS, *Epigonis*, ἐπιγονατὶς, ἐπιγονὶς, & ἐπιγουνὶς, dicitur μύλη, *Mola*, ſive *Patella genu*; eſtque os cartilaginoſum, latum, rotundum, intus læve, & cavum, toti genu ſuprapoſitum. Duabus conſtat ſubſtantiis, oſſea interiori, altera cartilaginea exteriori. Ad latera aſperum eſt, quo commodius tendines tibiam extendentes aptentur. De hac vide Anatomicos, & in ſpecie Barth. libell. 4. Anat. c. 21. Legitur apud Hipp. l. de ven. XXIV. 3. XXV. 2.

EPIGONON, ἐπίγονον, Hipp. idem eſt, quod ἐπικύημα, *ſuperfœtatio*, l. 1. de diæt. XXIV. 1. Gorr. d. l.

EPILABE, ἐπιλαβὴ, ita dicitur *apprehenſio*, anſa, & locus, qui prehendi poſſit, quique injectum vinculum firmat, & retinet, aut eminentiam aliquam habet, quæ injectis laqueis moræ fit, ut inhæreant, nec elabantur. Hipp. 3. de art. t. 50. Jung. Foeſ. p. 228. a verbo ἐπιλαμβάνω, *apprehendo*.

EPILAMPSIS, ἐπίλαμψις, *Effulgeſcentia*. Vide *Eclampſis*.

EPILATHERA, eſt particularis Anatomia. *Epilathera* ad hunc modum debet conſiderari, quod in omnium minutiſſima gutta quoque Anatomia Microcoſmi conſtat. Quilibet enim Spagyricus gradus virtutis ſuæ tinctura eſt. Et cuilibet Medico intelligendum venit, in unaquaque gutta, quotquot etiam ſunt, tot etiam integras eſſe Anatomias, ut in Microcoſmis, & in Elementatis. Ita Johnſonus explicavit hunc terminum. Unde vero excerpſerit has ſubtilitates, reperire non potui. Ruland. plane non habet.

EPILEMPSIS, ἐπίληψις, idem quod *Epilepſia*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 599. ex mente Foeſ. p. 228. quamvis Lind. ἐπίληψιν legerit, quod etiam veroſimilius, & magis congruum. Vide *Epilepſia*.

EPILENTIA, Paracelſo dicitur quoque *Epilepſia*. Defenſ. 2.

* EPILEPSIA, ἐπιληψία, ἐπίληψις, *Morbus Comitialis*. Vid. *Comitia*. *Caducus*, *Herculeus*, *Sacer*, *Puerilis*. Vide Dieterich. n. 319. Lang. l. 1. Epiſt. 25. Late etiam *Convulſionis*, σπασμοῦ, nomine venit. Vide *Convulſio*. Eſt primaria ſpecies morborum convulſivorum: poteſtque ex principiis recentiorum veris commode ita deſcribi, quod ſit varia, & mixta actionum animalium læſio, imprimis vero motus animalis depravatus, interdum & abolitus, convulſivus, clonicus, vel totius corporis, vel quarundam ejus partium, cum aliis pluribus ſymptomatibus, ſtridore, ſpuma o-

ris, clamore, compreſſione dentium, præſertim vero contractione pollicis, proveniens a ſpirituum animalium, ſive nervoſi liquoris, per auram malignam nitroſam, vel vitriolaceam exploſivam, vel congelativam irregulari commotione, expanſione, agitatione, præſertim in appendice cerebri medullari, & nervorum principio facta, ex hypotheſibus Th. Willis de morb. convulſ. c. 2. & 3. Parac. refert inter *morbos Caducos*, quorum ſex numerat, Theriacæ morbor. Tab. V. cujus cauſſam ſtatuit Mercurium, vel potius fumum Mercurii, Schol. ad l. 3. paragraph. c. 2. §. 3. Helmontius ab Archeo furioſo deducit, tr. de Ideis morboſ. n. 34. & virus vocat inebrians, ſoporiferum, & quodammodo furioſum, quod primitus circa ventriculum eluceſcit, tr. de morb. Archeal. n. 17. *Epilepſiæ* per conſenſum ab aura adſcendente exemplum evidens vide in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ. 336. ut & in tract. Galeni de puero Epileptico. De *Epilepſiæ* cauſſa fuiſſe votum Cratonis: Utinam ante finem vitæ ſuæ exitum aliquis oſtendat! teſtatur D. Hofm. com. ad Gal. de U. P. pag. 597. Qui hoc morbo laborant, vocantur ἐπιληπτικοὶ, Hipp. 2. aph. 45. & ſymptomata convulſiva ἐπιληπτικὰ, 5. aph. 7. Coac. t. 522.

Epilesmon, ἐπιλήσμων, *obliviosum* ſignificat, cui memoria debilitata eſt ex ſpirituum animalium impedita actuatione. Legitur apud Hipp. Coac. t. 161.

*Epilogismus, ἐπιλογισμὸς, communis eſt quædam ratio, & omnium aſſenſu comprobata. Vide *Analogiſmus*.

Epimeles, ἐπιμελὴς, *ſollicitus*, curioſus. In ſpecie uſurpatur de eo, cui victus ratio curæ eſt, 2. prorrh. XV. 8.

Epimorios, ἐπιμόριος, *ſuperpartialis*, epitheton differentiæ pulſuum, reſpectu numeri ad numerum, cum, quot eſt diſtentio, ſive diaſtole temporum, totidem eſt ſyſtole, ſive concidentia. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 9.

Epimylis, ἐπιμυλὶς, idem quod μύλη, ἐπιγονατὶς, *Mola*, *Patella genu*. Vide *Epigonatis*. Jung. Foeſ. p. 229.

Epinemesis, ἐπινέμησις, ἢ ἐπινόμησις, *adminiſtrationem*, aut diſtributionem ſignificat; qualis Medico neceſſaria propter ſubjectorum varietatem, ut ſciat addere, vel adimere, prout circumſtantiæ exigunt. Hipp. in præcep. VI. 29.

Epinenevcos, ἐπινενευκὼς, id eſt *annuens*, vel innuens. Eſt epitheton pulſus inæqualis in una pulſatione, & diverſis arteriæ partibus, quoties pulſus magnus circa duos Medici digitos medios ſentitur, minor autem ſub extremis. Gorr. p. 151. ex Gal. in Iſag. pulſ. Dicitur & περινενευκὼς, *circumnuens*. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 20. Heoticis familiaris, l. 24. de cauſſ. pulſ. c. 10.

Epinephelos, ἐπινέφελος, nubeculam offerens, *nubiloſus*. Dicitur de Urinæ ſedimento nubeculam repræſentante. Hipp. 4. aphor. 71. Coac. t. 575. l. 3. Epid. ægr. 1. & 3. Uſurpatur etiam de Autumno *nubiloſo*, l. 3. Epid. ſ. 3. t. 3.

Epinoema, ἐπινόημα, *commentum*, inventum ſignificat, hoc ſeculo in Medicina frequens. Legitur vero apud Hipp. de ſcala quadam, in qua perverſa ſpina reducebatur, 3. de artic. t. 20.

Epinotion, ἐπινώτιον, idem quod ὠμοπλάτη, *Scapula*. Gorr. p. 152.

Epinyctis, ἐπινυκτὶς, *puſtulam nocturnam* ſignificat. Eſt ſpecies exanthematis, ἐξανθήματος. Vide *Exanthema*. Plinio dicitur *Puſtula livens, & noctibus inquietans*. Hinc enim nomen ſumit, vel quod noctu oriatur, vel quod infeſtet, magnumque dolorem moveat. Cauſſa eadem, quæ aliarum ſolutionum continui ſuperficialium, ſive exulcerationum cutanearum, ſcilicet portiones ſubtiliores ſalinæ vel ſeri ſanguinei, vel ſucci nutritii lymphatici.

Epios, ἤπιος, i. e. *mitis*, lenis. Uſurpatur de febribus benignioribus, ab Hipp. l. 6. Epid. XXIIX. 7. l. 7. Ep. I. 6. 14.

*Epiparoxynesthæ, ἐπιπαροξύνεσθαι, id eſt *ſuperexacerbari*, acceſſionem morbi repetere, ingraveſcere, veluti reduplicare. Dicitur de febribus, quarum paroxyſmi plures habent inſultus, ac veluti reduplicationes; uti in Semitertiana, quæ tertio die duplicatam habet acceſſionem cum quotidiana continua, & ἀμφημερινὰς quaſdam. Provenit hoc a materiæ febrilis heterogenea turgeſcentia. Hipp. l. 1. Epid. ſect. 1. t. 23. Eſt & ἐπιπαροξύνεσθαι, *irritari*; & de abſceſſibus ſub aure obortis dicitur, 1. prorrher. ſect. 3. t. 70. Finxiſſe hinc videtur propria authoritate Blancard. nomen *Epiparoxyſmus*, in alio enim ſcriptore Medico vix occurret.

Epipastos, ἐπιπαστὸς, idem quod καταπαστὸς. Vide *Catapaſma*. Gorr. ἐπίπαστα quoque olim vocabantur medicamenta, quæ vulneribus ſanandis apponuntur. Linden. Exerc. XIII. §. 323.

Epipechy, ἐπίπηχυ, dicitur *pars cubiti ſuperior*, ſicut ἀγκὼν, inferior, de quo vide ſupra. Vide *Agoſtus*. Gorr. p. 152.

Epipephycos, ἐπιπεφυκὼς, *Adnatus*. Vide *Adnata tunica*.

Epiphænomenos, ἐπιφαινόμενος, dicitur de iis ſymptomatibus, quæ poſt morbum præſentem apparent, nec una cum morbo ſtatim ſunt

præ-

præſentia. Hipp. 1. aph. 12. An aliqua differentia ſit τῶν ... ab ..., uti vult Linden. Ex. XII. §. 125. valde dubito. C. Hofm. vocat ..., novationem vanam. Inſtit. l. 4. c. 28. §. 18. Vide *Epigennema*. Dieter. n. 312. 331.

Epiphania, ..., ſignificat habitum corporis exteriorem, ſummam corporis. Uſus eſt Theon. Medicus l. 4. de particul. exercitiis, teſte Gal. l. 3. de tuend. ſan. c. 8. Vide *Superficies*.

Epiphlebos, ..., dicitur, cui venæ ſunt amplæ, & prominentes, quales ſunt graciliores, & calidioris temperamenti. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 25. Aretæus l. 1. de cur. morb. acut. cap. 2.

Epiphlogisma, ..., *Deflagratio*, incendium ſuperveniens, ſive ardor, vel fervor alicujus partis, veluti a flamma obortus, propter exuberantem humorum, præſertim ſanguinis, caliditatem. Hippoc. 5. aph. 2. Jung. Diet. n. 332.

Epiphoiteos, ..., *accedens*, ſuperveniens. De dolore legitur Coac. t. 332.

Epiphora, ..., generaliter omnem *impetum humorum*, imprimis ſanguinis, inflammatorium in totum corpus, vel aliquam partem ſignificat, ab ..., cum impetu ferri. Scribon. Larg. num. 243. Vide Rhod. in Lexic. Scribon. Specialiter vero influxum humoris in oculos inflammatorium denotat, Gal. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 7. & l. Introd. c. 15. Diet. n. 891.

Epiphoros, ..., dicitur fœmina *gravida*, ſive utero gerens, aut vicina partui; aut juxta alios ſumitur de illa, quæ facile concipit. Legitur ap. Hipp. 1. prorrh. ſ. 3. t. 11. (vide Gal. in comm.) Coac. t. 514. 517. 519. 523. 537. Jung. Holler 2. in comm. ad hæc loca, p. 1010. & 1017. Jonſſon. in Not. ad d. l.

* Epiphysis, ..., i. e. *Appendix*, eſt oſſi quid adnatum, non continuum, ſed contiguum, veluti accretio, ..., quæ proceſſus eſt oſſis continuus, ſeu ejus continua portio. Hipp. 2. de fract. t. 35. Vide Gorr. p. 153. & Foeſ. Barth. libell. 4. c. 1. in fin. E'πιφύσιες quoque dicuntur prominentiæ palpebris adnatæ, ex craſſioribus quibuſdam humoribus excrementitiis obortæ, l. 3. Ep. ſ. 3. t. 48.

Epigma, quod & *Epipoma*, ..., dicitur, eſt inſtrumentum igneum, figuram habens litteræ Π, & inverſi Ц, uſurpatum ad prolapſum humeri caput reponendum. Oribaſ. de machin. cap. 4.

Epiplasma, ..., in genere idem eſt quod *Cataplaſma*. Specialiter dicitur de farina triticea in hydrelæo decocta, & vulneribus impoſita, apud Galen. l. 3. de C. M. S. L. cap. 1. in princ.

* Epiplerosis, ..., *ſuperimpletio*, ex opinione Eraſiſtrati dicebatur, quando arteriæ in dilatatione replebantur ſpiritu a corde immiſſo. Gal. l. 4. de diff. pul. c. 6. & 17.

Epiplexis, ..., *increpatio*, objurgatio, Medico quandoque neceſſaria, Hipp. l. de dec. orn. IX. 16. & verbum ..., *increpo*, XI. 18.

Epiploce, ..., idem quod .... Vide *complexio*.

* Epiplocele, ..., eſt ſpecies *Herniæ*, quando *Omentum* prolabitur in tunicas, & cavitatem ſcroti. Gal. de diff. morb. c. 10. Eſtque morbus in ſitu.

Epiploon, *Epiplum*, ..., ..., *Omentum*, quaſi Operimentum, aliis *Rete*, *Reticulum*, *Zirbus*, eſt pars membranoſa duplicata, veluti ex duplici peritoneo, & adipoſa ſubſtantia conſtans, arteriis, veniſque, & paucis nervulis intertexta, inteſtinis veluti innatando incumbens. Ejuſque hiſtoriam vide in Anatomicis, præſertim Barthol. lib. 1. c. 8. Vocab. Græcum occurrit apud Hippocr. 5. aph. 46. 6. aph. 58. l. 1. de morb. III. 36. Coac. t. 502. l. de nat. mul. XIX. 5. & alibi ſæpius. Adde Dieter. n. 322.

Epiploocomistes, ..., epitheton hominis, qui præ brutis maximum habet omentum. Quamvis hoc impugnaverit Veſalius, ſcribens, quod omnia fere quadrupedia majori omento ſupra inteſtina explicato undique donata ſint, quam homines & ita de hominibus extraordinario, & quodammodo præternaturali omenti augmento præditis expoſuerit, *Omenti geſtatores* reddens, l. 5. de H. C. F. C. 4. Vel etiam ita dicitur, qui hernia laborat omenti *Epiplocele* dicta. Gal. l. 6. Adm. Anat. c. 5.

Epiploonphalon, ..., eſt *Hernia umbilicalis*, orta a prolapſu omenti umbilicum per violentiam continuum ſolventem excitata. Gal. in defin.

Epipolæos, ..., levis, perfunctorius, *ſuperficiarius*, mitis. Dicitur de ſiti parva. Hipp. l. 6. Ep. ſ. 4. t. 23. Vide Exerc. de Rem. purg. Diſp. 5. t. 2. de oſſe, quod minus profundum eſt, ſed in ſuperficie extat, l. de cap. vuln. XXV. 4. XXIX. de febre miti, aph. 28. Vide Diet. n. 323.

Epipolasis, ..., *redundantiam* humorum, & fluctuationem ſignificat. Hipp. l. de hum. II. 51. ubi opponitur ..., deſcenſus humorum. Deſcendit a verbo ..., *redundo*, fluctuo. Hipp. 1. de Nat. hum. t. 22. l. 1. Epidem. ſ. 2. t. 67. lib. 2. de diæt. XXVI.

Apud

Digitized by Google

Apud Chymicos *Epipolaſis* eſt, cum ſublimatum ad ſuperficiem duntaxat aſcendit, eique inſidet. Et quidem primum a centro ad ſuperficiem eſſentiæ extrahuntur, ſed nonnunquam eadem operatio inſervit repugnationi. Duplex eſt, *Humida*, & *Sicca*. Illa dicitur, cum e re in humore excedente collocata ſublimatum enatat, emergitque uſque ad ſummum, ubi ſubſiſtens apparet. Itaque & *Sublimatio per Enatationem*, ſeu *Emerſionem* appellari poteſt. Adjuvatur autem hæc levitatis naturalis inclinatione, & diſſidio diverſarum ſubſtantiarum, & procuratur non modo per calorem actualem, ſed & potentialem. *Epipolaſis ſicca* eſt cum immediate ex re ipſa ſublimatum efflorefcit, eique cohæret proxime in ſicco. Et peragitur modis variis, opera caloris elevantis, & clauſuris apertis viam egreſſu laxantis. Hæc Rul. in Lex.

Epipoma, ἐπίπωμα. Vide *Epipigma*.

Epiponos, ἐπίπονος, ſignificat *laborioſus*, moleſtus, difficilis. Uſurpatur de excrementis difficulter prodeuntibus. Hipp. 1. Ep. ſ. 1. t. 16. l. 2. Ep. ſ. 3. n. 51. l. 1. prorrh. ſ. 2. t. 24.

Epiporoma, ἐπιπώρωμα dicitur *Callus*, vel tophus *in articulis* enatus, & induratus, ap. Hip. l. 2. prorrh. XV. 2. 7.

Epiptyxis, ἐπίπτυξις, *complicatio*, occluſio *labiorum*. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 1169.

Epypiretto, ἐπιπυρέττω, ſignificat *inſuper febricito*: dicitur de ægro, in quo febris & repetit & ingraveſcit, 1. prorrh. ſ. 1. t. 15. Coac. t. 95.

Epirigeo, ἐπιῤῥιγέω, ſignificat *inſuper*, vel inde *rigeo*, quando rigores frequentiores, & repetiti urgent. Hipp. l. 6. Ep. ſ. 2. t. 7.

* Epirroe, ἐπιῤῥοὴ, *influxum* ſignificat, vel affluxum humorum in partem, a verbo ἐπιῤῥέω, *influo*. Hipp. 5. aph. 23. Vide *influentia*, *Influxus*.

* Episarcidium, ἐπισαρκίδιον, idem quod *Hipoſarcidium*. Vide *Anaſarca*.

Epischesis, ἐπίσχεσις, inhibitionem, *ſuppreſſionem*, retentionem excernendorum denotat. Gal. c. 2. in 3. Ep. t. 4. ab ἐπίσχω, *cohibeo*, ſupprimo, ſiſto, 5. aph. 50.

Epischion, ἐπισχίον, dicitur *Os pubis*, *Pecten*, quod eſt os tranſverſum, & latum in imo ventre, quod pubi ſubjacet, & munit inteſtina. Gorr. p. 153.

Epischon, ἐπισχὼν, dicitur de ægro, in quo morboſa acceſſio ceſſat, inhibetur, aut differtur. Hipp. Coac. t. 79. l. 5. Ep. XXXI. 7. l. 7. IX. 5. l. 15. XLIV. 5.

Episcleros, ἐπίσκληρος, *induratus*. Legitur de ventre. Hipp. 1. prorrh. ſ. 3. t. 46.

* Episeion, ἐπίσειον, ἐπίσιον, idem quod ἐφήβαιον. Vide *Ephabeum*, i. e. *Pubes*, *Aqualiculus*. Occurrit apud Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXIX. 5. l. 2. VI. 5. & alibi ſæpius. Piccól. Præl. Anat. p. 72.

* Episemasia, ἐπισημασία, in genere *Significationem*, vel *Conſignificationem*, & *Annotationem* ſignificat, a verbo ἐπισημαίνω, indicium, vel ſignum aliquod præbeo, quod in hac ſignificatione legitur apud Hippocr. lib. de nat. puer. V. 5. & 4. de R. V. I. A. t. 89. Aſtrologorum judicia de tempeſtatibus ex ſiderum phaſibus dicuntur ἐπισημασίαι. Linden. Ex. XI. §. 191. In ſpecie vero ſignificat primum inſultum febrilem, in quo ægri ſolent horrere, refrigerari, oſcitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid ſimile pati. Vide *Annotatio*. Denique & ſpecialiſſime verbum ἐπισημαίνεσθαι, ſignificat *ſuſpicere aliquam notam*, aut characterem, *ex epilepſiæ paroxyſmo*. Unde & pueri tales dicuntur ἐπίσημα παιδία, & qui carent, ἄσημα. Hippocr. lib. de morb. ſacro, IX. 5. 9. X. 1.

Epispaden, ἐπισπάδην, *affatim*, unico hauſtu, avide. Inter Compotatores vulgo effertur, *hauſticos*. Occurrit apud Hipp. l. de int. aff. XXIX. 4.

Epispasmos, ἐπισπασμὸς, vel idem eſt, quod εἰσπνοὴ, *inſpiratio*, uti vult Galen. cap. 5. in 6. Epidem. t. 32. vel juxta alios celeriorem, præternaturaliter crebram inſpirationem notat. Poſſet etiam exponi de *Attractione* in genere. Unde ἐπισπαστικὰ φάρμακα, idem quod ἑλκτικὰ, *Attrahentia*, *Attractiva* dicta, de quibus vide in genere ſupra *Attractio*. Quas Hippocrates intellexit *ſorbitiones* per ἐπισπαστικὰ ῥοφήματα in febribus ardentibus, 4. de R. V. I. A. l. 18. Galen. in comm. conſtare poſſe negat. At Hor. Augen. exponendum eſſe textum per alimenta ſorbilia purgantibus mixta, Tom. II. Epiſt. & Conſil. Medic. pag. m. 344. Specialiter *Epiſtachium* dicitur medicamentum aridum inſperſile, ad malignorum ulcerum curationem non ineſſicax, Galen. lib. 4. de C. M. S. L. cap. 5. ἐπισπαστικὸν emplaſtrum, quod aperit, & educit pus, vel ſi quid aliud ſubeſt. Scrib. Larg. n. 215.

Episphacelizo, ἐπισφακελίζω, ſignificat proprius *Sphacelo*, h. e. totali mortificatione, & σήπεται corrumpor. Hipp. 1. de art. t. 63. unde & ἐπισφακέλισις, *totalis mortificatio*, 3. de art. t. 55. Jung. 59.

Episphæria, ἐπισφαίρια, dicuntur anfractus cerebri, & gyri exteriores, ut vaſa ſanguinea per cerebri ſubſtantiam melius diſtribuantur, uti notavit Blanc. in Lex.

Episphales, ἐπισφαλὴς, valde *periculoſus*. Hipp.

Hipp. 2. aph. 35. & l. de vet. med. XVII. 13. Jung. Diet. n. 327.

Episphragizomæ, ἐπισφραγίζομαι, ſignificat *obſigno*, inſigno. Ita Chymici *obſignant* vaſa ſigillo Hermetico. Vide *Sigillum*. Rhod. in Lex. Scribon. Signare vas, ne vires evaneſcant.

Episplenos, ἐπίσπληνος, *lienoſum*, lienis tumore vexatum ſignificat. Hipp. lib. 7. Epid. LII. 8.

Epistasis, ἐπίστασις, vel ſignificat Hippocr. idem quod ἐπίσχεσις, *ſuppreſſio*, retentio excernendorum, l. 1. prorrh. ſ. 3. t. 46. 62. Coac. t. 133. 234. 487. &c. Vel ſignificat *ſuperficiem* urinæ, inſidentiam, & opponitur ὑποστάσει, *ſubſidentiæ* in urina. In hac ſignificatione ſumitur 7. aph. 35. & verb. ἐφίστασθαι, aphoe. 34. Vide Foeſ. p. 232. Diet. n. 325.

Epistateo, ἐπιστατέω, ſignificat Hipp. *morbis præſum*, & ægrorum curam habeo, l. Præcept. V. 13. X. 12. Dicitur & προστατέω, *præficior*. d. l. X. 8.

Epistaxis, ἐπίσταξις, ſignificat στάξιν, id eſt *ſanguinis e naribus ſtillationem repetitam*, a verbo ἐπιστάζω, ſæpius *ſanguinem e naribus ſtillo*. 1. Prorrh. ſ. 3. t. 56. Coac. t. 87. 247.

Episteme, ἐπιστήμη. Vide *Scientia*.

Epistomion, ἐπιστόμιον, in genere ſignificat *Operimentum*, vel Obturamentum, Chymicis vero *Epiſtomia* dicuntur ſpiracula in furnis, ſive *Ventilia*, quæ & *Regiſtra* vocantur. Morley in Collect. Chym. Leidenſ. Prolegomen.

Epistoreo, ἐπιστορέω, ſignificat *inſterno*, videlicet corpus durum re molli, uti fit in Chirurgicis operationibus, quando inſtrumenta dura involvuntur, & ſperſternuntur ſtragulis, aut linteis mollibus, ne lædant. Hipp. 3. de art. t. 49. & ſ. 4. t. 59.

Epistrophe, ἐπιστροφὴ, in genere *inverſionem* ſignificat. Specialiter vero ſumitur pro *Recidiva* morbi, quando morbus, qui ceſſavit, revertitur. Hipp. Coac. t. 256. Dicitur alias ὑποστροφὴ, aut ὑποστροπή. Verbum quoque ἐπιστρέφω, ſumitur de vertebrarum perverſione, quando collum intorquetur, 4. aph. 35. Vide Dieter. n. 326.

Epistrophevs, ἐπιστροφεὺς, nomen primæ colli vertebræ apud Medicos antiquos. Nam ea ſuper ſecunda vertitur, veluti ſuper axem, quam ob cauſam etiam ſecunda hæc ἄξων a veteribus dicta fuit. Gorr. d. l.

Episynthetice, ἐπισυνθετική, Vide *Supercompoſitiva*.

Epitasis, ἐπίτασις, Hippoc. dicitur morborum, præſertim febrium, *intentio*, & acceſſionis initium, 4. de R. V. I. A. t. 114. Verbum quoque ἐπιτείνομαι ſignificat *augeſco*, gliſco, Coac. t. 116. & l. 5. Epid. XXI. 18. Vide Linden. Exerc. XV. §. 94. Interdum vero ἐπίτασις quoque idem ſignificare videtur, quod ἐπίσχεσις, *ſuppreſſio*, retentio, 2. in 1. Prorrh. t. 46. & 48. quamvis alii legant ἐπίστασις. Foeſ. p. 233.

Epitecnos, ἐπίτεκνος, *fœcundus*, h. e. diſpoſitus ad generationem liberorum. Dicitur de utroque ſexu. Hipp. 5. aph. 62. *Fœcunditatis* cauſſa potiſſimum in bona temperie maris, & fœminæ conſiſtit. Dieterich. num. 486. Imprimis vero ſobria victus ratio exigitur. Lang. lib. 2. epiſt. 9. *Fœcunditatem* ſeminis oriri potiſſimum ex motu in actu amoris minimis particulis impreſſo, probabiliter hodierni docent Doctores, inter quos celeber. D. Bohn. Circul. Phyſiolog. progymn. 1. p. 17. 18. & Joh. Bapt. Lamzweerde de hiſtor. molar. uter. cap. 22. p. 246.

Epitedevma, ἐπιτήδευμα, vocatur *vitæ inſtitutum*, vel genus, quod homo obit aut utilitate, aut neceſſitate adductus. Gal. comm. 3. in 1. Epid. t. 1. Legitur & apud Hipp. 2. Prorrh. XI. 23. XV. 9.

Epitex, ἐπίτεξ, Jonice ſignificat *partui vicinam*. Hipp. l. 1. de morb. mul. LI. 9.

* Epithema, ἐπίθημα, ἐπίθεμα, varias habet ſignificationes. 1. Notat *Operculum*. Hipp. l. 2. de morb. XXV. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 8. Gal. l. 2. de U. P. c. 9. 2. Eſt nomen medicamenti externi, ſive topici generale, ſive liquidum ſit, ſive ſolidum. Specialiter tamen in Praxi denotat recentioribus medicamentum liquidum, quod panno, ſpongia, linteo, ſtuppa exceptum parti alicui imponitur; quorum deſcriptionem, & exempla vide apud Schrod. lib. 2. c. 56. Weker. Antid. Gen. l. 1. c. 19. & Spec. l. 2. ſect. 13. P. Morell. Form. remed. l. 2. ſect. 1. c. 1. 3. Apud Veteres *Epithema* notabat medicamentum externum Ceratis valentius, ex Unguentis, & ſimilem vim habentibus compoſitum. Gal. l. 7. M. M. c. 4.

Epithreptos, ἐπίθρεπτος, bene habitus, *bene nutritus*. Legitur in Hippocr. lib. 2. Prorrh. XXXIII. 4.

Epithymia, ἐπιθυμία. Vide *Cupiditas*.

Epitocos, ἐπίτοκος, *fœcundus*, de fœminis legitur. Hipp. l. 5. Epid. ſ. 8. t. 35. Alias dicuntur ἐπίτεκνοι, 5. aph. 62. de quo. p. a.

Epitome, ἐπιτομὴ, idem quod *Synopſis*, Vide *Compendium*.

Epitrope, ἐπιτροπὴ, *cura*, procuratio. Vide *cura*. Hipp. l. dec. orn. XII. 8.

* Epoche, ἐποχὴ, primum dicitur *ſuſpenſa ſententia*, nihilque certi definiens; quod eſt de nulla re pronunciare, nec aſſeverare certo. Gal. de opt. doc. gen. in princ. Deinde aliquando

idem

idem, ac ἐπίσχεσις, *ſuppreſſio*, retentio, c. 2. in 3. Epid. r. 4. Vide *Epiſcheſis*.

EPOCHETEVSIS, ἐποχέτευσις, *Derivatio*, idem quod παροχέτευσις, Vide *Derivatio*, a verbo ἐποχετεύομαι, *derivor*, quod legitur ap. Hipp. l. de Venis XXI. 9. quamvis Lind. ἐπιχετεύεται poſuerit, quam ſcriptionem reprobavit Foeſ. p. 246.

EPODE, ἐπῳδὴ, ἐπῳδὸς, in genere *Incantationem* ſignificat. Vide *Incantatio*. In ſpecie vero notat curandi rationem præſtigioſam per certa carmina, & cantilenas; de qua vide Lang. l. 1. ep. 33. & l. 2. ep. 46. Rob. Keuchen. in proleg. ad Seren. qui tales cantiones accinit, dicitur ἐπωδός. Jung. Gal. l. 17. de U. P. in fin. & C. Hofm. com. ad l. n. 1140.

EPODYNOS, ἐπώδυνος, valde *dolens* ſignificat. Hipp. c. 2. in l. 1. Prorrh. t. 18.

EPOEDEON, ἐποιδέων, *intumeſcens*, tumidus. Idem quod οἰδαλέος, d. l. t. 18.

EPOMBROS, ἔπομβρος, ſignificat *pluvioſus*, valde pluvius: de tempeſtate dicitur ap. Hipp. 3. aph. 11. 12. 13. Unde ἐπομβρίη, *tempeſtas pluvioſa*, 3. aph. 15. Diet. n. 335.

* EPOMIS, ἐπωμὶς, dicitur ſuperior humeri pars, quæ ſuperjecta eſt humeri articulo cum brachio, *Superhumerale*. Occurrit apud Hipp. 1. de artic. t. 4. & lib. 3. t. 44. Galen. lib. 1. Adm. Anatom. cap. 11. Vid. C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 105.

EPOMPHALION, ἐπομφάλιον, ἐπομφαλιδὸν, dicitur medicamentum, quod umbilico impoſitum alvum movet. Talia vide apud Ægin. l. 7. cap. 9.

EPOPS, ἔποψ. Vide *Upupa*.

† EPOREDIANA BALNEA, vulgo Porretana. Jo. P. Arlunus de Balneis.

EPOSILINGA, id eſt *Squama ferri*. Ruland. Johnſ.

EPSILOMENOS, ἐψιλωμένος, *denudatus*, carne exutus. Dicitur de Oſſibus, 5. aph. 22.

* EPULIS, ἐπουλὶς, dicitur *Tuberculum*, & carnis excreſcentia *in Gingivis* proveniens, & ad intimos molares dentes ſeſe extendens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat. Galen. lib. 5. de C. M. S. L. cap. 9. Cauſa eſt ſolutio continui, facta per inflammationem, & ſuccum nutritium ſanguinis dimittens. Vid. Scrib. num. 61. & Rhod. in not. Ephem. Nat. C. Ann. II. Obſ. 255.

* EPULOTICUS, ἐπουλωτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ non liquare, ſed indurare carnem, deſiccare, & cicatricem inducere apta ſunt. Suntque omnia terreſtri ſiccitate prædita, & adſtringentia. Vide Gal. l. 5. de S. F. 2. cap. 17. Dicitur & συνουλωτικὸν. Gal. l. 13. M. M. c. 5.

EPUREO, ἐπουρέω, *urinam facio*, idem quod ſimplex οὐρέω. Lind. Ex. V. §. 71.

† EQUICLIBANUS, fimus equinus, Chym. Alb. Magnus de mineral. l. 3. t. 1. c. 10.

EQUICEVUS. Vide *Alce*. Cujus deſcriptionem vide etiam apud Aldr. l. 1. de quadr. biſulc. c. 32.

EQUITATIO, ἱππεία, ἱππασία, ἵππασις, eſt motus corporis quandoque fortior, quando equo inſidens curſum abſolvit. *Equitatio* continuata ſolet etiam ſterilitati anſam dare, teſte Hipp. de A. L. & Aq. & Lang. l. 2. ep. 9.

* EQUUS, ἵππος, homonymum eſt vocabulum. Proprie notat animal quadrupes notiſſimum, ſolidipes, utriuſque ſexus, cujus prolixam deſcriptionem reperies in Aldrovand. l. 1. de quadrup. ſolidip. c. 1. & uſum medicum ap. Schroder. lib. 5. cl. 1. num. XXI. *Equi* Anatome deſcripta legitur in Act. Hafnienſ. Vol. I. Obſer. XI. p. 36. ſeqq. De *Equis* praſinis lege Lang. l. 1. epiſt. 78. & Fr. Hofmann. in clavi ad Schrod. l. De *Equis* Magicis, & Diabolicis præſtat tacere, quam ſcribere. Improprie vero ἵππος, *Equus*, dicitur oculorum quidam affectus, quibuſdam inſitus, quibus oculi nullo tempore manere poſſunt quieti, ſed ſubinde nictant inſtabiles. Gal. l. def. med. & c. 1. Progn. t. 1. 2. & c. 2. in 1. Prorrh. t. 11. Cauſa ſine dubio in inveterata ſpirituum animalium agitatione, in muſculis palpebras moventibus conſiſtet. An vero propterea non ſit morbus dicendus, quia Medicorum nemo meminit, non eſt nunc mearum partium ventilare. Sane in ipſa actione viſus aliquod impedimentum præbere mihi non videtur dubium.

ERADICATIVUS, dictum olim fuit de purgatione fortiori, & de purgantibus violentioribus, ad oppoſitionem *Minorativæ* purgationis. Fallop. de purg. ſimpl. c. 16. Tom. I. p. 61.

ERECTIMANCUS, ὀρθόκωλος, ὀρθόκωλον. Vide *Orthocolos*.

ERECTUS, ὀρθὸς, idem quod *Rectus*, dicitur de corpore vivo, & plerunque ſano. Unde Gal. egregie hoc demonſtravit, *erectum* eſſe, provenire & ab animo, & ſpirituum præſertim animalium vigore. Nam illis abſentibus, corpus deorſum fertur, & in terram declinat, l. de palpit. trem. rig. c. 4.

EREGMOS, ἐρεγμὸς, in ſpecie *Fabam freſam*, fractamque ſignificat, ut ita ſit idem in faba, quod ptiſana in hordeo, aut χόνδρος in alica. Late tamen aliquando de omni legumine freſo accipitur, notante Gal. comm. 4. aph. 76. Foeſ. etiam vult, interdum pro *lomento*, aut farina fabarum ſumi, quod negat Gorr. p. 154. Dicitur & ἔρεγμα, ἔρεγμα, ab ἐρείκω, *frango*, quod aliquoties occurrit in Hipp. v. g. l. 2. de morb. LXV. 14.

Digitized by Google

14. l. 1. de morb. mul. CIV. 5. l. 2. VI. 28. Subſtantivum ἔρεγμα legitur Coac. t. 63. l. 2. de morb. mul. LXXIV. 13.

Ereisma, ἔρεισμα, ſignificat *fulcimentum*, vel ſtabilimentum. Idem quod ἔρμασμα, τέρεισμα. v. g. in Chirurgicis, per faſciam, & vinculum, Gal. c. 3. de iis, quæ in med. t. 36. & 2. de fract. t. 77. Deinde ſignificat illiſionem cum impreſſione, aut impetu. Hipp. 2. de fract. t. 24. Deſcendit ab ἐρείδω, *innitor*, adurgeo. Unde ἀντερείδω, *renitor*.

Eremæos, ἠρεμαῖος, *quietus*, lenis. Dicitur de igne, apud Hippoc. lib. de morb. mul. LXIV. 11.

Eremos, ἔρημος, *deſertus*, derelictus, deſtitutus. Uſurpat Hipp. de oſſe curatione deſtituto, l. 7. Epid. in fin.

Erethismos, ἐρεθισμὸς, generaliter in Medicina ſignificat omne *irritamentum*, comprehendens cuncta, quæ quovis modo vires vitales reddunt infirmiores, & ita flammam, ſive calorem vitalem labefactant, aut criticos conatus impediunt, ſive ſint acres, & vitioſi humores in corpore, & alia præternaturalia, lumbrici, calculi, &c. ſive res externæ, vigiliæ, ira, mœror, quemadmodum ita expoſuit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 54. Unde & hujuſmodi res dicuntur σημεῖα ἐρεθιστικὰ, ſigna *irritantia*. Legitur in hac ſignificatione vocab. ἐρεθισμὸς, 2. aph. 20. In ſpecie aliquando ſumitur pro *irritatione* facta per alvum, l. 1. Epid. ægr. 2. & 12. Vide Foeſ. Oec. p. 237.

Eretria, *Eretrias*, ἐρετρία, ἡ ἐρετριὰς, ſcil. γῆ, terra. Eſt ſpecies terræ, quæ nomen habet ab urbe Eubœæ *Eretria*, ſita prope Chalcidem, Arab. dicitur *Canabil*. Sunt duæ ipſi colorum differentiæ, Alba, & Cinerea. Modice pinguis. Vim habet extergendi validam; ſi lavetur, aut uratur, & poſtea lavetur, magis adhuc ſiccat. Vide Dioſcor. l. 5. c. 171. Gal. l. 9. de S. F. Quod vero Foreſt. terram rubram minutam, ut arenam, ſcripſit l. 7. Chirurg. Obſerv. XI. in Schol. non quadrat cum Dioſcoridis deſcriptione. Meminit & Hipp. l. 3. de morb. XXVII. 7. & 11. *Terræ eretriadis*, quæ rubram tincturam præbet; ſed an cum illa coincidat, quæ a Dioſcoride deſcribitur, certo non conſtat.

Erevthos, ἔρευθος, ſignificat *Ruborem*, v. g. faciei, ſignum plenitudinis ſanguinis, ſed etiam aliquando lixivioſitatis nimiæ, & inchoroſitatis ſalinæ, præſertim in ſcorbuticis. Vocabulum legitur apud Hipp. l. 3. Epid. ægr. 12. poſt ſtat. peſt. a verbo ἐρεύθω, *rubeo*, l. 2. Epid. ſ. 1. n. 36.

Erevxis, *Eryge*, *Erevgmos*, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρευγμὸς, dicitur Latine *Ructus*, eſtque proprie nihil aliud, quam excretio flatuum per os. Dicitur & *eructatio*, cujus cauſſa nulla alia eſt, quam inordinata fermentatio, & diſſolutio alimentorum facta a fermento quodam heterogeneo, & improportionato ad materiam diſſolvendam; unde effluvia vaporoſa, & halitus excitantur, qui coagmentati prius, poſtmodo furſum tendentes, cum impetu exitum per ſtomachum, & gulam ſibi parant, & hinc ſonora flatus excretio, quæ *Ructus* nomine venit. Vid. Sylv. l. 1. Pr. Medic. c. 9. In hypocondriacis haud dubie ab aciditate ſucci pancreatici, & fermenti chylificantis *acidi ructus* ſunt frequentes, unde ὀξυρεγμία dicitur. Vide *Oxyregma*, Vocab. ἔρευξις legitur apud Hippocr. l. 6. Epid. ſect. 2. t. 32. vel 33. & lib. de humor. II. 17. Foeſ. etiam ſcripſit, quibuſdam ἔρευξιν omnem tranſpirationem, & emiſſionem ſpirituum per corpus denotare. Sed nullo probavit exemplo. Legitur & aliquando ἔρευξις l. 6. Ep. ſ. 8. t. 22.

Ergasterium, ἐργαστήριον, idem quod *Laboratorium*. In ſpecie *Ergaſterion* quoque dicitur pars furni, in qua materia medica mediante Capella, Alembico, Retorta, &c. reponitur, & Chymice alteratur. Morley in Collect. Ch. Leid. proleg. c. 2.

Ergata, nomen *machinamenti*, vel inſtrumenti *attractorii*, quod ad cochleæ fœminæ, θηλυκόχλιοι dictæ, conſtitutionem concurrit. Oribaſ. de machinam.

Ergma, ἔργμα, *impedimentum* ſignificat, vel *ſeptum*. Hipp. l. de Steril. III. 2.

Ergon, ἔργον, *Opus*, omnem partium corporis actionem, & functionem indicare, præcipue tamen ad ſenſiles animi facultates referri, vult Foeſ. Oec. pag. 263. & quidem ex Hippoc. l. 6. Epid. ſect. 8. t. 35. In ſpecie ἔργα τῆς φύσεως, *opera naturæ* dicuntur, quando irritata agit in alienum ſubjectum cum vi quadam, ſed felici ſucceſſu, v. g. in ſternutatione, tuſſi, ex Galen. 5. Epid. ſect. 5. t. 3. C. Hofmann. l. 3. Inſtit. c. 9. §. 2. Linden. Exerc. XV. §. 142. Imprimis vero ἔργον tale notat factum, vel *opus*, quod cum moleſtia quadam conjunctum eſt, aut difficultatem quandam præ ſe fert: Hinc ἐργώδης, idem quod χαλεπὸς, *difficilis*, moleſtus. Hipp. 2. aph. 37. & 4. aph. 15. Vid. Dieter. n. 337. Nec moleſtia carent ἔργα κύπριδος, *munia* Veneris, de quibus vide Rob. Keuch. ad Q. Seren. not. p. 217. Vide *Opus*.

Ericeron, ἐρείκηρον, eſt *ſpecies Collyriorum* τῶν ξηρῶν, cujus aliquot differentiæ ab Aetio recenſentur. Non dubium eſt, ſic vocari a fructu *Erices*, quem recipiunt; quem Gal. l. 4. de C. M. S. L. inter mediocriter adſtringentia enumerat. Gorr. p. 155.

Ericis,

Digitized by Google

Ericis, ἐρικὶς, *Hordeum craſſius diviſum* etiam ſignificat, teſte Gal. in Exeg dict. Hipp.

Erictos, ἐρεικτὸς, *freſus*, fractus. Vide *Ereigma*.

Erigma, ἔρεγμα. Vide *Eregmos*.

Erimoides, legitur apud Parac. l. 2. de Tart. t. 3. c. 3. in comm. & videtur ex contextu innoteſcere, quod denotet ſabulum, vel ſubſidentiam in urina arenoſam.

Erinaceus, ἐχῖνος. Vide *Echinus*.

Eriphos, ἔριφος, i. e. *Hœdus*, pullus caprinus tenellus, ſeu caper tenellus: eapropter uti natura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores, & imbecilliores obtinet. Schr. l. 5. cl. 1. n. 9.

Erion, ἔριον, *Lanam* ſignificat, magni in Medicina uſus. Ejus duæ ſunt differentiæ, *pura*, & *ſordida*: *Pura* dicitur, quæ lota eſt: *Sordida* vero illota, quam Gr. ἔριον ῥυπαρὸν, καὶ οἰσυπηρὸν, Hipp. vero πίνον, & πινῶδες appellat. Eſt autem πίνος, idem quod ῥύπος, ſordes. Vide *Eurion*, *Lana*.

Ermesia, ἑρμησία, compoſitionis cujuſdam nomen eſt, qua Magos quondam uſos eſſe perhibent ad liberos generandos pulchros, bonoſque. Conſtabat nucleis pineæ nucis tritis cum melle, myrrha, croco, & palmeo vino, atque ita admixto lacte bibere jubebant. Similiter & a conceptu puerperas partum enutrientes ſic fieri conſtantes animo, & forma excellentes, atque bonos alumnos pollicebantur. Hæc Gorræus p. 156.

Erodinium, eſt indicium alicujus rei, vel futuræ hiſtoriæ, quæ tantiſper adhuc latet homines, donec adveniat; tum demum vocatur ex incerto notum, & certius præſagium. Hinc dicitur *Erodenium corpus*, quod indicat diſpoſitionem ſingularem. Item Hiſtoria *Erodenia*. Parac. de Podagr. l. 2. §. Necromantia. Rul. in Lex.

Eros, ἔρως. Vide *Amor*.

Erosio, διάβρωσις, idem quod *Corroſio*. Vide ſupra.

Erotoleptos, ἐρωτόληπτος, dicitur proprie is, qui *ardet amore mulieris honeſto*. Lind. Ex. XV. §. 46.

Erotomanes, ἐρωτομανὴς, vocatur, qui furore quodam ſectatur vagas, & illicitas libidines. Lind. d. l.

* Erraticus, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Atactos*, *Atypos*. *Erratica* Luis Venereæ meminit Parac. l. 8. de Gallicis papulis, & aliis ſympt. c. 9. & Locorum *erraticorum* in morbo Gallico, l. 3. Chirurg. magn. de morb. Gall. c. 5.

Erratum, *Error*, ἁμαρτία, διαμαρτία, σφάλμα, πλάνη, quid ſignificet, notum eſt. *Erroribus* quoque expoſitam eſſe artem Medicam, & eos, qui eam exercent, fatetur Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. ubi cauſſas quoque errorum adduxit, ignorantiam, malam judicationem, negligentiam in conſcribendo. *Errores* hujuſmodi notari, intereſt & artis, & poſteritatis. Linden. Exerc. XII. §. 160. ſeqq.

Error. *externus*, ἀποτυχία τῆς ἐνεργείας, dicitur, quando Natura in agendo excidere cogitur ab intentione operis deſtinati, ob non bene ſe habentes cauſas externas. Idem Ex. XV. §. 147. Vid. Senn. Inſt. l. 2. P. 3. ſ. 1. c. 2. & C. Hoſm. l. 3. Inſt. c. 9. §. 7. & 9. *Errores* hujuſmodi externi fiunt poſtea cauſſæ morborum. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. cap. 25. *Error lymphaticus* vocatur Hydropis ſpecies *Anaſarca* a Q. Seren. notante Keuchen. in not. p. 193.

* Errhinon, ἔῤῥινον, Latine *Naſale*, epitheton medicamentorum, quæ *naribus*, quas Græci ῥῖνας vocant, capitis purgandi gratia induntur. Galen. lib. 5. Simpl. Fac. c. 20. Materiæ, & formulæ variæ ſunt, de quibus vide Weker. Ant. Gen. l. 1. cap. 18. & 47. Spec. l. 2. ſect. 11. P. Morell. Form. Rem. lib. 2. ſect. 2. c. 8. Schr. l. 2. c. 55. Rolfink. O. ac M. M. Spec. l. 6. ſ. 4. c. 1. *Errhinorum* ſpecies ſunt *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria*, quæ Sternutationem movent.

Errhipsis, ἔῤῥιψις, projectio, *proſtratio*, & dejectio dicitur apud Hipp. cum corpus velut mortuum, ac inanime, omni robore perfecte exoluto, & remiſſo, proſtratum eſt, quod extremum virium lapſum denotat, l. de humor. III. 15. Junge Gal. comm. 1. ad hunc l. t. 14. ἔῤῥιψις ὄμματος, *oculorum projectio*, cum oculi præ imbecillitate amplius aperti eſſe nequeunt, ſed eorum vis omnino languida eſt, & proſtrata; oculoque ferocienti opponitur, qui delirium portendit, l. 6. Epid. ſ. 1. ſub fin. Vide Foeſ. p. 242.

Errhomenos, ἐῤῥωμένος, *valens*, validus; ſanitatem præ ſe ferens. Uſurpatur de diverſis rebus naturalibus, & non naturalibus, ap. Hipp. v. g. de vultu, Coac. t. 296. l. 2. Epid. ſ. VI. 12. de vigiliis l. de Criſib. IX. 1. de animo, vel mente, 2. aph. 33. Vid. Linden. Ex. XIII. §. 298. 491.

Eruca, vocabulum eſt homonymon, & plantam, & animal inſectum ſignificans. Priorem ſignificationem Botanicis relinquimus. Juxta poſteriorem Gr. dicitur κάμπη, Latine etiam *Bruchus*. Eſtque inſectum vulgaris notitiæ originem trahens vel ex ſtirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem ſunt, quot plantarum, inquit Schr. l. 4. cl. 4. n. 102. *Erucarum* vero deſcriptionem prolixiorem pete ex Aldr. l. de inſect. præſertim l. 2. c. 1. ſeqq. In ſpecie

cie

tie *erucas*, quæ in piceis naſcuntur, & propterea πιτυοκάμπαι appellantur, facultate eſſe Cantharidum, teſtatur Gal. l. 11. de S. F. tit. *Pityocampe*. Jung. Lang. l. 1. ep. 81.

Eructatio, ἔρευξις. Vide *Ereuxis*.

Erugo, ἐρυθριζω. Vide *Ecrytizo*.

Eruptio, ἔκρηξις, ἔκρηγμα, καταῤῥηξις, vel ſignificat excretionem alicujus materiæ confertim, & largiter factam: v.g. *Eruptio* ſanguinis, puris, in qua ſignificatione aliquoties legitur apud Scrib. L. n. 46. 66. 84. 206. 240. Vide Lex. Scrib. Rhodii. Vel notat affectiones ulceroſas; & ita idem eſt, quod *exanthema*, ἐξάνθημα. Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 6. Ægin. l. 4. c. 9. Vide *Ecregma*.

Eryge, ἐρυγή, ἔρυγμα. Vide *Ereuxis*.

Erygmatodes, ἐρυγματώδης, epitheton *morbi flatulenti*, & ructuum effectivi, qualis eſt hyponcondriaca affectio. Gorr. ex Hippocr. p. 157.

Eryma, ἔρυμα, ſignificat *munimentum*, vallum, *propugnaculum*; & tribuitur Deo apud Hipp. de morb. ſac. IV. 56. Viris bonis, in Epiſt. ad S. P. Q. Abder. in princ.

* Erysipelas, ἐρυσίπελας, eſt tumor præter naturam, non alte deſcendens, ſed in cute conſiſtens, a bilioſo ſanguine obortus, colore pallido rubente. Gal. l. 14. Meth. Med. c. 1. & l. 1. ad Glauc. c. 1. Vel ex veris principiis ita deſcribi poteſt. *Eryſipelas* eſt intemperies calida, & ſicca cum materia, plerunque particularis certi membri, rariſſime totius habitus externi corporis, cum tumore leviori, rubedine diluta, dolore acerrimo, proveniens ab effervèſcentis ſanguinis bilioſi portionibus ichoroſis tenuioribus ſubſiſtentibus, & effloreſcentibus. Dividitur in *Purum*, & *Spurium*, quod poſterius participat vel cum inflammatione, vel alterius Tumoris p. n. genere. Gal. d. l. *Eryſipelas* vero vocatur, quaſi *Vicinitraba*, aut *Vicinirubra*, ab ἐρύω, & πέλας, vel ἐρυθρὸς, c. 3. de iis, quæ in Medic. t. 30. Habet & alia nomina, ut *Ignis Sacer*, *S. Antonii*. Vide Dieter. n. 343. Helmont. appellavit *Apoſtema maxime igneum*, in quo excandeſcit ſpiritus vitalis a cauſſa morbifica laceſſitus, & veluti ad iram provocatus, tr. Natura Contr. neſcia, n. 30. & Blas humanum 28. Species *Eryſipelatis* eſt *Zona*, vel ζωτὴς, de quo infra. Jung. Eph. N. C. Ann. III. Obſerv. 4. Junken. etiam meminit alius *Eryſipelatis*, & *Puerile* vocat, inter morbos infantiles referens; quodque ſæpe purpuræ miliaris ſpecie effloreſcit, alias internis torminibus infantes affligit, quiete privat, & exerementa alvi ex flavo virideſcentia ſecedere facit: hujus cauſſam refert in matrum diſpoſitionem bilioſam, texturamque rariorem, & externam ſubitam ſanguini phlogoſim inducentes. Chym. Med. Phyſ. Part. II. ſ. 2. c. 2. pag. 791. ſeqq. *Eryſipelatodes*, ἐρυσιπελατώδης, dicitur, quod indolem *Eryſipelatis* præ ſe fert, quamvis non ſit ex aſſe.

Erithacos, ἐριθακός. Vide *Rubecula*.

Erythema, ἐρύθημα, *ruborem*, vel rubedinem ſignificat, idem quod ἔρευθος. Vide *Ereuthos*. Uſurpatur ſæpe ab Hip. 7. aph. 49. ſ. 4. de R. V. I. A. t. 26. l. 1. Epid. æg. 14. & in Coac. textibus aliquoties. Vide Foeſ. p. 242.

Erythrinus, ἐρυθρῖνος, alias ἐρυθεῖνος, Lat. Plinio *Rubellio*, (quamvis hoc nomine aliud piſcis genus veniat) eſt piſcis marinus, ita dictus a colore rubro; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis vide apud Aldrov. lib. 2. de piſc. cap. 9.

Erythrion, ἐρύθριον, nomen eſt Malagmatis, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. cap. 18.

* Erythroeides, ἐρυθροειδὴς, epitheton Tunicæ Teſtium intimæ. Vide *Elytron*.

Erythros, ἐρυθρὸς, *ruber*, rubens dicitur Hipp. 4. aph. 71. 5. aph. 65. & alibi ſæpius. Vide *Ereuthos*.

Esaphe, ἐσαφὴ, *contractionem digitis immiſſis factam* ſignificat, a verbo ἐσαφάω, vel ἐσαφάσσω, *digitis contrecto*, quo aliquoties uſus Hipp. l. de nat. mul. XI. 12. XXXI. 14. XXXIII. 3. & alibi ſæpius. Vide *Eſmaſamenos*.

Esca, *Eſculentum*, βρῶμα, σῖτος, idem quod *Cibus*. Vide *Broma*, *Cibus*.

* Eschara, ἐσχάρα, *Cruſtam* ſignificat. Vide *Cruſta*. Alias proprie ſignificat locum, ubi focus ſtruitur. Rhod. in Scrib. n. 25. *Eſcharas* fieri miniſterio ſalium acurorum, docet Helm. tr. Poteſtas medicam. n. 4. Hinc *Eſcharoticus*, ἐσχαρωτικὸς, *cruſtam inducens*, de quo etiam ſupra in voc. *Cruſta*.

Eschatiae, ἐσχατιαὶ, dicuntur Hippocrati *membrorum extremitates*, aut extremæ partes, 1. de fract. t. 40.

Eschatos, ἔσχατος, *extremus*, ſummus, ultimus. Quando tribuitur morbis, ſignificat *extreme* periculoſos, quibus nulli alii ſunt acutiores. 1. aph. 6. quando doloribus, exprimit *acutiſſimam* etiam, & maximam moleſtiam, 1. aph. 7. quando diætæ, vel victui tenui, *ſummam* tenuitatem denotat, ibid. Jung. Dieterich. n. 345.

Esciasmenos, ἐσκιασμένος, dicitur de membris corporis velatis, & tectis veluti umbraculo. Hipp. l. 2. de morb. XXXV. 3.

Escura, idem quod *Eſchara*, caro nigra emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corroſivum a bona, vivaque carne ſeparatur, ac deciditur. Rul. Lex.

Esdra,

Digitized by Google

Esdra, ἔσδρα, eſt nomen *Antidoti* cujuſdam prolixæ, ex valde contrariis compoſitæ, & quidem ex 50. circiter ſimplicibus, apud Ægin. l. 7. c. 11. qui πολύχρηστον vocat, & vehementer deſiccandi vim tribuit.

Esebon, vel *Alſebon*, id eſt *Sal commune*. Rul. & Johnſ.

Esmasamenos, ἐσμασάμενος, *manum immittens* ad contrectandum, vel implorandum. Verbum ἐσμάσσω, vel ἐσμάττω, *imprimo*, legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCVI. 20. & 3. de art. rex. 47. Coincidit cum ἐσαφάω. Vide *Eſaphe*.

Esmyrnismenos, ἐσμυρνισμένος, *Myrrhatus*: Epitheton vini Myrrha conditi, quale Chriſto Servatori Judæos crucifigendo dediſſe, exiſtimat Lind. Ex. X. §. 141.

Esoche, ἐσοχή, dicitur *eminentia*, & excreſcentia, aut tuberculum intus latens in ano, quemadmodum ἐξοχή tale ſignificat in dicta parte foris eminens. Apud Galen. utrumque legitur cum remediis, de fac. parabil. l. 3. c. 6. 7. & 51.

Esphlasis, ἔσφλασις, Intropulſio, ſignificat *ceſſionem partis introrſum factam* a re externa violenter imprimente. Legitur de oſſe Cranii, apud Hipp. l. de c. vuln. VII. 5. ubi & verbum ἐσφλάω, & ἐσφλώμενον, *imprimi*, *impreſſum*, occurrit. De hac legatur obſervatio ſingularis apud Bonett. Med. Sep. l. 1. ſ. 3. c. 17. p. 54. & Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 69.

Essatum *potentiale*, eſt virtus, potentia, & vis medicamentoſa, quæ ineſt vegetabilibus, & mineralibus. Quam virtutem ſi beneficio extractionis ſibi junxerit ſpiritus vini, vocatur *Vinum eſſatum*, quando vino deſtillato, rectificatoque adduntur herbæ, ut earum extrahat eſſentias, ut Vinum de Meliſſa, Pulmonaria, &c. Rul. & Johnſ. in Lex. ex Parac. l. 8. Paragr. c. 2. §. 2. item in Schol. ad h. l. & in Theſſalo. II. de grad. & compoſ. c. 2. Quin & alia medicamenta inſigni virtute medicamentoſa imprægnata, *eſſata* vocari, patet ex eodem l. 2. de Tartaro, t. 1. c. 6. Ita quondam D. Mich. Rupertus Beſler. Med. Norimberg. juncta duorum Pharmacopœorum, Joh. Schmidii, & Martini Brendelii opera, *Anatomiam eſſatam* inſtituit, in qua, mediante Vulcano, ex omnibus, & ſingulis corporis humani partibus, membris, & excrementis medicamenta ſine ulla additione confici poſſe demonſtratum fuit. Verum an non potius ad oſtentationem, quam utilitatem hic labor fuerit, alii judicent.

Essentia, οὐσία, dupliciter accipitur, Phyſice, & Medice, vel Chymice. Juxta illam ſignificationem denotat rerum naturalium quidditatem, ſive internum principium ſubſtantiale, aut formam, quæ dat eſſe rei. Vocatur & *Natura*. De quo infra. Chymice accipitur generaliter, & ſpecialiter. Generaliter *eſſentia* eſt extractum ſimplex, e rebus tota ſua natura perfectis productum. Et nominatur *eſſentia* ideo, quod in elementariis loculamentis nata, & comprehenſa, totius ſubſtantiæ miſturæ pars ſit perfecta, natura, & eſſentiali ratione, virtuteque inſtructa. Talis poteſt fieri ex omni miſtorum genere, Minerali, Vegetabili, & Animali, magno cum proventu; quemadmodum hoc plurimis exemplis monſtravit Rolfink. Chymiæ l. 4. ſ. 1. per totum. Junge Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 8. cap. 1. 2. 3. D. D. Vvedell. Pharm. in A. F. R. lib. 2. ſect. 2. cap. 7. & 8. Plures etiam extant in Morley Coll. Chym. Leid. quæ loca videantur in Indice. Specialiter *eſſentia* eſt duplex, *Succus*, & *Myſterium*. Ruland. Ad *Myſterium* pertinet *eſſentia quinta*, ſive *Quinta eſſentia*, quæ eſt materia corporalis ex omnibus, quibus vita ineſt, ſeparata ab omnibus impuritatibus, ac corruptibilitatibus ſubtiliſſime purgata, in qua omnis rerum potentia eſt, & medicina. Vel eſt aliquid præter elementa, nec ex craſi horum ortum, divinum auctore, & effectis. Ruland. & Johnſ. in Lexic. Vide *Quinta*. Quod in *eſſentiarum Chymicarum*, præſertim ex Antimonio, & ſimilibus mineralibus venenoſis elaboratione vanæ occurrant ſæpe jactationes, teſtatur Libav. Tract. de Igne Nat. cap. 35. De differentia inter *eſſentiam* Philoſophice, & Chymice acceptam non inepte ſcripſit Helm. tract. Tria prima Chymic. princ. &c. num. 76. 77. Abuſive quoque vocab. *eſſentiæ* ſumi, quando *elæoſaccharis* tribuitur, notavit Schrod. l. 1. c. 3. lit. E.

Essentiale, οὐσιῶδες, in genere dicitur, quod participat de eſſentia alicujus rei, ſive ad eſſentiam pertinet. In ſpecie vero Chymicis *Salia eſſentialia* vocantur, quæ parantur ex Decoctis vegetabilium; & modus deſcribitur ab Ang. Sala, ut & Rolf. Ch. l. 5. ſ. 1. art. 1. c. 5. ſeqq. p. m. 286. ſeqq. quamvis juxta aliorum ſententiam, non ſint vera ſalia, ſed ſaltem ſaliniformia. Hæc talia *eſſentialia* ſunt nihil aliud, quam Tartarus plantarum conflatus ex acido, & alcali. Morley Collect. Ch. Leid. c. 11. In ſpecie *eſſentiale* ſuum *principale* vocavit Kreuchnerus Nitrum Vitriolatum, d. l. c. 300.

Essentificatum, dicitur de Mercurio, vel argento vivo ſublimato puro, quando inſtar cryſtalli pellucet. Hinc *eſſentificatum Cryſtallinum*, lib. Apoc. Herm. Part. I. c. 8. Tom. II. Op. p. 452. Vel dicitur de Spiritibus Alcalicis deſtillatis, addito ſale proprio, v. g. Spiritus C. C. eſſentificatus.

Esserae, *Eſſere*, *Saire*, vocantur puſtulæ parvæ

parvæ ſcabiei, bullarum inſtar, vel ſquamarum, niſi quod carnem habeant exuberantem. Rul. Paracelſus vocat *ſquamulas pediculares*, & deducit ex vaporibus Talci, vel Cachimiæ; hinc morbum familiariſſimum metalli foſſoribus dixit, tr. de ulcerib. & apoſtemat. c. 47. Foreſtus ad *epinyctidas* retulit, Obſ. Chirurg. l. 1. Obſ. 15. Schol. Jungatur quoque de hoc affectu legendus Ingraſſias, comm. ad Avic. de tum. p. n. p. 186. ſeqq.

Essodinum, eſt *certum* rei futuræ *præſagium* ex indicio. Rul. Opponitur igitur *Erodinio*, de quo p. ſupr.

* Esthiomenos, ἐσθιόμενος, dicitur depaſcens, *exedens*, corroſivus, de morbis, quorum cauſſa conſiſtens in ſalinis corroſivis, & acerrimis portionibus depaſcitur, & corrumpit ſolidam quoque carnoſarum, & aliarum partium mollium, quin & aliquando durarum ſubſtantiam. Ita dicitur *Herpes* ἐσθιόμενος, ſive *exedens*, Ulcus *depaſcens*, Lupus. Zona ſerpens, vel Zoſter. Galen. l. de tum. p. n. cap. 9. Rul. in Lexic. Paracelſ. in fragm. Med. ad Tom. II. pertinentibus omne *eſthiomenon* a ſale Arſenicali deducit: item ex ſale Mercuriali Herpetem, ſive Lupum, l. de ulcerib. cap. 7. & alibi. Excrementa quoque alvi quædam dicuntur ἐσθιόμενα, *corrodentia*, Hipp. l. 4. Epid. XII. 7.

Esurinum, Paracelſo dicitur *Acetoſum medicamentum*, quod ſua natura famem tantam excitare valet, ut etiam appetat non eſculenta, & eadem concoquat, l. de Tart. morb. c. 16. Non inepte quoque Charltonus Fermentum ventriculi Chyliſicans vocavit *Acidum eſurinum*, Oec. An. Ex. II. §. 6. Ita & *Spiritus Veneris* nonnullis vocatur *Acetoſa eſurina*. Motley Collect. Ch. Leid. c. 497.

Esuries, & *Eſuritio*, idem quod *Fames*, Gr. λιμός. Vide *Fames*.

Etesiæ, ἐτησίαι, dicuntur quidam *Venti anniverſarii*, qui poſt exortum Caniculæ ſpirant Boreales, vel *Aquilonares*, temperantque æſtum ſolarem per 40. circiter dies. Unde ſi defecerint, non temere ſuſpectum reddunt aeris ſtatum, teſte Hipp. t. in 1. Epid. t. 7. c. 3. in 3. Ep. t. 6. & l. 2. ſ. III. 5.

Ethas, ἠθὰς, & ἠθὰς, dicitur, qui alicui rei aſſuetus eſt. Ita uterus vocatur *aſſuetus* genituræ, & conceptui, lib. 1. de morb. mul. l. 12. XXVII. 5. Homines morbis *aſſueti* ἠθάδες τῇ νόσῳ, l. de morb. ſacr. XIV. 1. Morbi *conſueti*, vel familiares etiam ita appellantur, l. 2. de morb. mul. XVII. 2.

Ethees, dicitur *Aurum Rhenanum*, pretioſum. Rul. Lex.

Ethel, & *ignem*, & *nigredinem* denotat. Turba fol. 61. *Ethelia* eſt corpus aduſtum ſiccum, rubrum, & album, *Auri colla*. *Ethelia* Tinctura rubra. Eſt & flos albus auri. Hæc Rul. Idem, quod Terra alba, Sulphur album, Magneſia. Lagn. Arm. Ch. c. 1. Volum. IV. p. 729.

Ethesius, dicitur *Chryſolithus* lapis. Rul. & Johnſ. Vide *Chryſolithus*.

Ethica, idem quod *Hectica*. Vide *Hectica*.

Ethmoides, *Ethmos*, ἠθμοειδὴς, ἠθμός. Vide *Cribratorium*.

Ethos, ἔθος, ἐθισμός. Vide *Conſuetudo*.

Ethos, ἦθος. Vide *Mos*.

Etnos, ἔτνος, ſignificat edulium ex omnis generis leguminibus confractis, & elixis. Legitur apud Hipp. l. 4. de R. V. I. A. t. 112. l. 2. de morb. LII. 14. l. 2. de morb. mul. XXIIX. 33. 7. Epid. XXXIII. 11.

Etos, ἔτος, idem quod ἐνιαυτός. Vide *Annus*.

Etron, ἦτρον, pars infima ventris, *Hypogaſtrium*. Vide *Abdomen*.

Etymologia, ἐτυμολογία, i. e. explicatio nominis, ratione ſuæ originis. Ea licet ſcitu neceſſaria Medico ſit, fallax tamen, & incertum præbet argumentum, teſte Gal. l. 2. de Hip. & Pl. decr. c. 2.

* Evacuatio, κένωσις. Vide *Cenoſis*. Duplex eſt, alia naturalis, artificialis alia. Id quod ſupra omiſſum eſt.

Evæmia, εὐαιμία, i. e. bonitas ſanguinis. Legitur apud Fernel. l. 2. Pathol. c. 14.

Evalthes, εὐαλθὴς, qui *facile ſanatur*. Hipp. 2. de art. t. 47. & c. 4. t. 35.

Evanaleptos, εὐανάληπτος, qui *facile ex morbo vires recolligit*; fere idem qui cum priori. Hipp. l. 6. ſ. 4. Ep. t. 8.

Evanasphaltos, εὐανάσφαλτος, idem quod εὐαλθὴς, cui opponitur δυσανάσφαλτος, *qui difficulter curatur*. Hipp. l. de alim. VI. 5. 7.

Evanesco, ἀφανίζομαι. Vide *Aphanizome*.

Evanthes, εὐανθὴς, *floridus*. Pro diverſa tamen ſubjectorum, de quibus dicitur, natura, diverſimode quoque exponi debet: v. gr. quando de ſanguine, ſignificat *rutilantem*. Hipp. Coac. t. 631. Si de urina, *rubicundam*, & pellucidam notat, ibid. t. 586. Deſcendit a verbo εὐανθέω, *bene floreo*, lib. de nat. mul. VIII. 1. quamvis ſuſpecta lectio videatur pro ἐκθέω, *excurro*.

Evaphion, εὐάφιον, nomen medicamenti ad hæmorrhoidas, ſic dicti a lenitudine; cujus meminit Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 7.

Evapolytos, εὐαπόλυτος, dicitur de eo, *quod facile abſolvitur*, recedit, aut abſcedit. Hipp. 1. de art. t. 69. & in Mochlic.

Evaporatio, *Evaporans*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoreſis*. *Evaporatio* quoque Chymicis dicitur ſublimatio liquidæ materiæ, & reſolutio in halitus. Eſt & ſecundus modus Diſſolutionis artificialis aquarum Thermalium, ad inveſtigandas particulas minerales. Vide *Diſſolutio*. De *Evaporatione* aquæ, quæ fit, cum Aqua paradiſi adſcendit in cœlum, ac guttatim in terram decidit, Vide M. Joh. Iſaaci oper. miner. cap. 24. in Theatr. Chym. Tom. III. p. 430.

Eubastactos, εὐβάστακτος, i. e. *qui probe ſuſtentatur*. Uſurpatur de vulnere in deligatione re aliqua molli ſuppoſita probe ſuſtento. Hipp. 3. de fract. t. 31.

Eucardios, εὐκάρδιος, idem quod εὐστόμαχος, *ventriculo gratus*. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Eucatasceptos, εὐκατάσκεπτος, *bene deorſum vergens*. Junctum legitur cum p. a. dicto εὐβάστακτος, de vulnere. Hipp. d. l.

Eucheres, εὐχερής, *facilis*, periculo vacans. Dicitur de convulſionibus. Hipp. 1. prorrhet. ſ. 4. t. 27. Coac. 349. Opponitur δυσχερής, *difficilis*. Vide ſupra *Dyſcheres*.

Euchroea, εὔχροια, *bonitas coloris*, v. g. Faciei. Hipp. Coac. t. 67. & 213. Dicitur alias ſaturus rubor, qui fixus, & ſtabilis, non refluus, ut in verecundiam datis. Lind. Ex. IV. §. 60. Index eſt ſanguinis boni, & ſanitatis documentum. Tales homines dicuntur εὔχροοι, Hipp. 5. aph. 42. cui opponuntur δύσχροοι. Jung. Diet. n. 364. Εὔχροον quoque nomen eſt Emplaſtri, ap. Scrib. L. com. 203. & meminit quoque Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Junge Rhod. in not. ad Scrib. loc.

Euchylos, εὔχυλος, *ſucci bonitate praeditus*. Adv. εὐχύλως, legitur ap. Hipp. l. de morb. mul. XXXIII. 2. Dicitur & εὔχυμος.

* Euchymia, εὐχυμία, i. e. *ſuccorum in corpore bonitas*. Galen. l. 2. S. F. c. 13. Imprimis dicitur de alimentis bonum ſuccum nutritium præbentibus. Unde Galen. integrum libellum conſcripſit de boni, & mali ſucci cibis, περὶ εὐχυμίας, καὶ κακοχυμίας. Εὔχυμος quoque dicitur τροφή, nutrimentum *boni ſucci*, l. 6. de ſan. tu. c. 7.

Eucinetos, εὐκίνητος, *motu facilis*, expeditus ad motum, mobilis. Hipp. 3. aphor. 17. Vid. Diet. n. 353.

* Eucrasia, εὐκρασία, *Temperamentum bonum* ſignificat, i. e. conveniens uniuſcujuſque naturę, ætati, ſexui, & vitæ conditioni. Hinc magna eſt ejus latitudo. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 5. Et qui tale adeptus eſt, dicitur εὔκρατος, *bene temperatus*; qui caret, δύσκρατος, Galen. 2. de temper. c. 1. In quo vero conſiſtat temperamentum, de eo vide ſupra *Craſis*.

Eucrines, εὐκρινής, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *diſtinctum*, explicatum, *diſcretum*. Gal. c. 2. de iis, q. in med. t. 2. & 22. Vel ſignificat, *judicatu facilis*; & dicitur de morbis. Hipp. 3. aph. 8. ubi opponuntur etiam δύσκριτοι, *judicatu difficiles*. Item l. 2. Epid. ſect. 1. 20. 21. Item de ſignis *boni judicii*, v. g. de excrementis alvi, Coac. t. 615. Dicitur & εὔκριτος, 1. aphor. 12. Jung. Dieterich. n. 354. 355.

Eucyclos, εὔκυκλος, *orbicularis*, circularis. Dicitur de deligatione partem affectam circumcirca complectente. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 2. quamvis alii ἔγκυκλος legant.

Eudepsetos, *bene melitus*, ſubactus. Legitur de Corio. Hipp. 2. de art. t. 13.

Eudia, εὐδία, ſignificat *ſerenitatem*, & tranquillitatem aeris, maris, cœli, regionis. Occurrit aliquoties; ut & adjectivum εὔδιος, *ſerenus*, apud Hipp. v. g. 3. aph. 12. l. de A. L. & Aq. XXV. 4. XXVI. 4. XXXII. 2. l. de Inſomn. XI. 1. l. 7. Epid. LI. 13. Vide Foeſ. Oec. p. 247. Dieter. n. 349.

Eudiapneustos, εὐδιάπνευστος, dicitur, *cui libera eſt corporis tranſpiratio*, quod hominum genus nec aſſidue ægrotat, nec longo tempore, ideo quod excrementa fuliginoſa, & vaporoſa facile per halitum digerantur. Gorr. p. 159.

Evecoos, εὐήκοος, dicitur, *qui auditu pollet*. Hipp. 3. aph. 17. Jung. Diet. n. 351.

Evecplytos, εὐέκπλυτος, dicitur de eo, *quod vim habet detergendi*, abluendi. Epitheton Ptiſanæ, apud Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18.

Evecticus, εὐεκτικός. Vide *Evexia*.

Eveioes, εὐειδής. Vide *Pulchritudo*.

Evelces, εὐελκής, *cui ulcera facile ſanantur*. Vide *Dyſelcia*.

Evelpidion, εὐελπίδιον, epitheton *Collyrii* liquidi, *Diarrhodon* dicti, quod & *Diaſmyrnum* vocatur, ap. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7.

Evembolos, εὐέμβολος, dicitur Chirurgus *luxata inſtaurandi*, & *reſtituendi probe peritus*, teſte Lang. l. 1. ep. 82.

Evemes, εὐεμής, *facilis ad vomendum*, propenſus ad vomitum, cui opponitur δυσεμής. Hipp. 4. aph. 6. 7. Diet. n. 352.

Evenios, εὐήνιος, dicitur, *qui facile credit*, & compeſcitur: v. g. Torpor, apud Hipp. l. de virg. morb. II. 16.

Eventilatio, proprie dicitur, quando aliquid jactatur in aere, v. g. linteamina. Ruland. Verbum *eventile* Gr. dicitur λικμάω, vel ἐκλικμάω.

Eventus, ἀποβαῖνον, ἀποβησόμενον, συμβησόμενον, Hipp. dictus, 2. Prorrh. XVII. 6. de dec. orn. IX. 3. ſect. 4. de R. V. I. A. t. 66. terminus

eſt

eſt notiſſimus, denotans *exitum* morborum, ſive ad ſalutem, ſive ad mortem. Dicitur & *Terminatio morbi*, Dieterich. num. 823. de *Eventus* diviſione Vid. Dogm. Med. G. P. III. c. 6. Dogm. 3.

Evpaestetos, εὐπαίσθητος, *ſenſu acri*, & exquiſito *præditus*, Hippocr. lib. 1. de morb. mul. LXV. 4.

Evepia, εὐεπίη, *facundia*, verborum elegantia etiam Medico conveniens ad perſuadendum ægris. Hipp. l. de dec. orn. II. 33.

Everes, εὐήρης, ſignificat proprie *remigationi aptum*. Latine tamen tribuitur omni inſtrumento etiam Medico, & Chirurgico idoneo, & *ad uſum expedito*. Hipp. l. de Medico III. 8.

Everriculum, dicitur Paræo *Specillum*, quo poſt extractum calculum veſica expurgari poteſt a ſabulo, ſanguinis grumis, aliiſque præter naturam corpuſculis, l. 16. Chir. c. 42.

Eversio, ἐκτροπή, ἐκτρόπιον, ſtricte dicitur de *affectu palpebrarum*. Vide ſupra *Ectropion*. Jung. Foreſt. l. 15. Obſ. 41.

Evestrum, dicitur *Firmamenti perpetuum* in quatuor elementorum mundis. Item *Spiritus Propheticus*, qui per præcedens ſignum præſagit, & aliquid certo prædicit. Item *Corpus ſiderum hominis*, quod nobis aut mortem futuram, aut aliud malum indicat. Rul. & Johnſ. in Lex. Confer ad Parac. Tract. 2. de Peſtilitat. item *l.* 6. de nat. rer. fere ad fin. lib. 2. Philoſoph. ad Athen. t. 18. ſeqq.

Evethes, εὐήθης, id eſt *boni moris*. Vide *Benignus*.

* Evexia, εὐεξία, eſt *bona corporis habitudo*, vel *bonus corporis habitus*. Galen. l. de ſan. tu. cap. 8. ut huic oppoſita *Cachexia*, id eſt *pravus corporis habitus*, κακεξία, ἢ καχεξία. De hac ſuperius dictum in *Cachexia*. Illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, euchymia, ſanguinis, carnis, totiuſque corporis ſymmetria; quemadmodum hoc patet ex eleganti deſcriptione apud Hipp. in præcept. IX. 1. ſeqq. Eſt autem duplex ἡ εὐεξία: una eſt ἁπλῶς, quæ in optima corporis conſtitutione deprehenditur: altera vero μετὰ προσθήκης εὐεξία, quam habent ſingulæ corporum naturæ propriam, & in comparatione dictam. Itaque ἡ ἁπλῶς εὐεξία nihil aliud eſt quam perfecta, & abſoluta ſanitas, quæque non facile a cauſſis inſalubribus offenditur; ſed quia ἕξις, id eſt habitus eſt, firma, conſtanſque perſeverat. Quæ autem ab hac deficit, modo nondum vitioſa ſit, non jam εὐεξία, ſed ab omnibus ὑγίεια, *Sanitas* nuncupatur, ſcilicet in latitudine, quæ eadem eſt cum μετὰ τῆς προσθήκης εὐεξίᾳ. Tunc enim non ſimpliciter, ſed hujus, vel illius εὐεξία dicitur. Sic ἡ τῶν ἀθλητῶν εὐεξία, *bonus athletarum habitus*, non ſimpliciter talis dicitur, quoniam optima non eſt, quam periculo proximam eſſe Hippocr. pronunciavit, & negavit natura eſſe comparatam. Nam ut reliqua habuerit optima, attamen ſanguis, & præcipue carnoſum genus in ea ſupra modum excrevit, ex 1. aphor. 3. Hæc Caſtell. Derivatur ab *evexia evecticus*, εὐεκτικός; & non modo dicitur de hominibus, qui tali gaudent εὐεξίᾳ, Dieterich. n. 350. ex Plutarcho; ſed etiam ars, & pars Medicinæ, quam alii *Gymnaſticam* vocant, *evectica* appellatur, quæ optimum corpori habitum inducere ſtudet. Galen. ad Thraſybul. c. 30. & de ſubfig. emp. c. 4. Jung. Lang. l. 1. ep. 51.

Evistiola, denotat affectum externum in nucha excreſcentem, a cerebri impuritate inveterata, quam Lepram vocat abuſive Parac. Schol. in l. 6. Paragraph.

Eule, εὐλή, *vermis*. Et quidem εὐλαὶ dicuntur peculiariter illi, qui in corpore ex vulnere, vel ulcere naſcuntur. Occurrit hoc vocabulum apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CI. 43. 47.

Eulogium, dicuntur Rhaſi *exanthemata*, *Variolæ*, & *Morbilli*, teſte Foreſt. l. 7. Ob. 31. in Schol.

Eulytos, εὔλυτος *ſolutu facilis*. De excrementis uſurpatur apud Hipp. 2. Prognoſt. t. 65. Coac. t. 135. 455. 644. De orificio uteri, l. 2. de morb. mul. IIX. 19.

Eumenes, εὐμενής, *benevolus*, amicus, Hip. 3. de R. V. I. A. t. 30. lib. 1. de morb. mul. LXIII. 23. Aliquando & firmum, ſcil. abſque violentia notat, 2. de art. t. 28. 32.

Eune, εὐνή, *cubile*, cubatio. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50. ubi jungitur cum κοίτῃ. Vide *Cubile*. Interdum vero etiam *coitum* ſignificat, l. 2. de morb. mul. LXI. 6.

† Eunuchion, lactuca, ab effectu, quia venerem comprimit. Rod. a Caſtro l. 1. c. 15. de morb. mul.

Eunuchus, εὐνοῦχος. Vide *Caſtratus*. Meminit Hipp. 5. aph. 28. Jung. Diet. num. 357. Dicitur & Latinis *Spado*.

Evochia, εὐωχία, *Convivium*, epulæ lautæ, opiparæ. Hinc verbum εὐωχέομαι, *epulor large*, quo uſus Hipp. lib. 1. de morb. mul. XIV. 4. 7.

* Evochos, εὔοχος, *validus*, firmus, firmiter tenens. De vinculo uſurpatur, Hipp. 3. de art. 22. & de figura corporis, ſive poſitu ad membrum læſum citra moleſtiam tenendum, 3. de fra. t. 63.

Evodes, εὐώδης, *ſuaveolens*, contra δυσώδης. Vide *Dyſodes*. Εὐώδης legitur l. 5. Epidem.

XXVII. 7. eſt nomen Collyrii εὐώδες, ap. Scrib. L. n. 26. Vid. Rhod. in not. ad h. l.

EVODIA, *Evodos*, εὐοδία, εὔοδος, εὐοδής, *facilis via*. Vide *Anodia*.

EVOMITIO, idem quod Vomitus. Vide *Emetos*.

EVONCOS, εὔογκος, *juſta mole præditus*, mediocriter tumidus. De ventre, Hipp. 2. prog. t. 19.

EVPARAGOGOS, εὐπαράγωγος, *agilis*, diſpoſitus. De oſſib. ap. Hipp. t. de fract. t. 41.

EVPATHIA, εὐπάθεια. Vide *Dyſpathia*.

EVPEGES, εὐπηγής, *ſolidus*, compactus, denſus. Tribuitur Utero, Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXVII. 2.

EVPETES, εὐπετής, *promptus*, facilis, proclivis. Uſurpatur de excretionibus, & fluxionibus, l. 1. de morb. mul. XCI. 9. l. 2. de morb. XXVII. 13. de geſtatione in utero, l. de Septim. partu III. 15. & alibi ſæpius. Εὐπέτεια quoque ſignificat *otium*, ignaviam, 2. de nat. hum. t. 14. Jung. Foeſ. Oec. p. 251.

EVPHLECTOS, εὔφλεκτος, dicitur de eo, *quod facile flammam concipit*. Lind. Ex. IX. §. 61.

EVPHORBIUM, εὐφόρβιον, eſt ſuccus concretus alicujus plantæ arboreſcentis, quæ & *Euphorbia* dicitur Plinio, & Sereno. Vid. Keuch. in not. ad Seren. p. 284. acerrimæ, & cauſticæ facultatis. Unde correctione opus eſt. Vide Schr. t. 4. cl. 4. n. 444.

EVPHORIA, *Euphoros*, εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, *toleratu facilis*. Pertinet inter Criteria dextri uſus remediorum, una cum altero ξυμφορία, Hipp. 1. aph. 2. & 23. c. 3. in 1. prorrh. t. 22. Coac. t. 257. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 12. & ſ. 7. t. 6. Jung. Diet. n. 363.

EVPHRONE, εὐφρόνη, idem quod νὺξ, *Nox*. Non ſolum vocab. Poetis uſitatum, ſed & Hip. l. de nat. mul. CVII. 4. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. 20. 22. & alibi. Foeſ. p. 254.

* EVPHYIA, εὐφυΐα, *bonitatem naturæ* ſignificat. Hipp. 4. de art. t. 64. Galen. l. 1. de U. P. c. 9. Εὐφυΐα, i. e. *partium naturalis conſtitutio*, & bona diſpoſitio, C. Hofm. com. ad d. Gal. l. n. 37.

* EVPNOEA, εὔπνοια, *reſpirationis facilitas*, vel *Reſpiratio* ſec. naturam, cui opponitur δύσπνοια, *Difficultas reſpirandi*, de qua ſupra in *Dyſpnœa*. Indicat vero εὔπνοια neque thoracem, neque cor, neque pulmonem, neque ſeptum tranſverſum, neque ullas partes adjacentes affectu aliquo detineri. Gal. c. 1. progn. t. 25. Balneum quoque, quod levem reſpirationem facit, dicitur εὔπνοον, 3. de R. V. I. A. t. 58.

EVPORIA, εὐπορία, *promptitudo*, expeditio, facilitas operandi. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 1. Hinc εὐπόριστα dicuntur Medicis remedia vel *facile parabilia*, quæ apud ſingulos copioſe in promptu ſunt, Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. vel promptæ activitatis. Ita Gal. & Dioſc. integros libellos περὶ εὐπορίστων ſcripſerunt, quos & alii recentiores ſunt imitati.

EVROEOS, εὔροος, a quibuſdam ita dictus *lapis Judaicus*, quaſi *facile fluens*, quod urinam movere, & calculos frangere dicatur. Gorr. p. 160.

EVROS, εὐρώς, ſignificat *ſinum*, *mucorem*, humorem corruptum, & putrefactum. Legitur apud Vvillis de ferm. c. 8. ubi rationem illius corruptionis tradidit. Unde εὐρώδης, vel εὐρώεις, de eo dicitur, quod *mucoris* particeps eſt, ibid.

EVRUS, εὖρος, ventus ab Oriente ſpirans, Gal. 5. M. M. 7. ſalutaris præ aliis. Dicitur & *Subſolanus*. Vide Dieter. n. 578. Commentum Paracelſicum de *Euro Microcoſmico* hominis in Pyloro vide Parac. de Colica. *Euronotus* eſt ventus participans de plaga cœli Septentrionali, & Orientali.

EVRRHUS, εὔρροος, εὔρους, *fluidus*, facile fluens. Dicitur de corporibus diſpoſitis ad excretionem. Hipp. 2. aph. 9. Vide Diet. n. 358.

* EVRYTHMIA, εὐρυθμία, vel dicitur de *pulſus concinnitate*, quod ſuum *rhythmum*, & ordinem ætati, naturæ, & temperamento proprium ſervat; & talis pulſus dicitur εὔρυθμος, a ſanguinis homogenea fermentatione, & diſtributione æquabili dependens. Galen. l. 5. de diff. pulſ. cap. 9. Alias & εὐρυθμία in genere dicitur de Chirurgica curandi ratione jucunda, cum Chirurgus compoſite, & expedite inſtrumentis utitur ad artem accommodatis. Hipp. l. de dec. orn. VII. 20. & 2. de iis, q. in med. t. 1. Jung. Lind. Ex. XVI. §. 2.

EVRYCHORIA, εὐρυχωρία, *ſinus*, ſpatium, cavitas interna. Gorr. *Capacitatem* reddidit, C. Hofm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1167.

EVSARCOS, εὔσαρκος, *bene carnoſum*, *quadratum* ſignificat, ſed tamen σύμμετρον, cujus carnoſa moles non eſt impedimento in actionibus obeundis. Tale corpus nec gracile, nec minus craſſum, ſed medium inter hæc conſtituitur: Gal. l. 1. de tem. c. 9. & l. 3. de cauſſ. pulſ. cap. 11. Gal. comm. de ſal. diæt. t. 5. Egregiam εὐσαρκίας deſcriptionem reperies apud Linden. Ex. XV. §. 109. Jung. Diet. n. 359. Legitur vocab. apud Hipp. 4. aph. 7. 5. aph. 21.

EVSCHEMOSYNE, εὐσχημοσύνη, ſignificat *decentem habitum* Medici, ſive ornatum, cum artis ſuæ, quam ſibi longo præceptionum uſu confirmavit, dignitatem, & authoritatem morum honeſtate, & probitate, omniſque Philoſophiæ, & melioris literaturæ utilis, & neceſſariæ cognitione veluti conditam exornat, neque inde ſibi

gratiam,

gratiam, exiſtimationem, & celebritatem ap. alios conciliat. De hac integrum libellum ſcripſit Hipp. περὶ εὐσχημοσύνης. Jung. Lind. Ex. II. §. 15. ſeqq.

Euschetos, εὔσχετος, ſignificat *bene retentum*, ap. Hipp. 3. de iis, qu. in med. t. 21.

* Eusemia, εὐσημίη, *bonam ſignificationem*, ſive bonorum ſignorum præſentiam ſignificat. Legitur apud Hipp. lib. 6. Ep. ſ. 2. t. 34. Hinc εὔσημος κρίσις dicitur, quæ cum bonis ſignis a ſua indicatoria die fuit indicata; ut quum undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ acceſſionem præcedit, inſultus cum concuſſione pulſuum, Criticam commotionem, & ſudores bonos citra horrenda pericula habuit. Gal. l. 1. de dieb. critic. c. 7.

Eusitia, εὐσιτίη, bonum appetitum ad cibos, & *bonam cibationem* denotat. Inde εὔσιτοι dicuntur, qui cibi deſiderio tenentur, & bono ſunt ventriculo. Verbum eſt εὐσιτέω, *cibum appetentia capio*, cui opponitur ἀσιτέω, *averſor cibos*. Utrumque legitur in Hipp. 2. aph. 41. 32. Vid. Diet. n. 360. εὔσιτος vero in Coac. t. 127.

Eusplanchnos, εὔσπλαγχνος, dicitur is, *qui robuſtis eſt viſceribus*. Hipp. l. 2. prorrh. XI. 6. XVII. 8.

Eustalia, εὐσταλίη, *decens*, ac ſuccincta *diſpoſitio*, ac conſtitutio *alicujus rei*, vel partis dicitur. Ita de genu legitur apud Hip. 4. de art. t. 64. & adjectivum εὐσταλὴς, de membris corporis, 3. de fractur. t. 52. lib. de ſuperfœt. V. 5. Adverb. εὐσταλέως quoque non infrequens Hippocr. notat, decenter, ſuccincte, *compoſite*, l. de dec. orn. XI. 33. l. de iis, q. in med. t. 16. l. 2. t. 14.

Eustathes, εὐσταθὴς, *ſtabilis*, conſtans, firmus. Tribuitur ab Hipp. anni temporibus, l. 3. Epid. ſub finem ſtatus peſtilentis, & morbis, 3. aph. 8. ubi & ἀκατάστατοι opponuntur, id eſt *inconſtantes*. Item l. 2. Epid. ſ. 1. 20. 21. Uſurpari etiam poteſt de firma corporis conſtitutione ſana, & de nutritione firma, ut oſtendit Diet. n. 361.

* Eustomachus, εὐστόμαχος, i. e. ſtomacho, vel *ventriculo conveniens*, & utilis. Epitheton cibi ventriculo grati, apud Gal. l. 6. de tu. ſan. c. 9. fin.

Eustamieutos, εὐταμίευτος, *facile parabilis*. Dicitur de extenſione, quæ facile promitur, & reconditur. Hipp. 2. de art. t. 32.

Euthanasia, εὐθανασία, uti Theologis notat beatam, & placidam mortem fidelium; ita in Medicina ſignificat mortem facilem abſque gravioribus ſymptomatibus, v. g. convulſionibus. In qua ſignificatione Octavium Cæſarem Auguſtum accepiſſe, auctor eſt Sveton. in vit. Octav. c. 99.

Euthenia, εὐθενίη, *vigor*, *exuberantia*, proſpera valetudo, a verbo εὐθενέω, proſpere habeo, *bene valeo*, *exubero*, quo uſus Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXII. 9. l. 6. Ep. ſ. 4. t. 26.

Euthesia, εὐθεσίη, exponitur a Galeno per *ingenitum corporis habitum*, quemadmodum & annus εὔθετος vocatur, hoc eſt fertilis, & fœcundus, in Exeg. dict. Hipp. Proprie tamen, & ſtricte potius videtur ſignificare partium corporis bonam collationem, & *ſitum optimum*. Hinc εὔθετα Hippocrati dicuntur, *quæ bene ſunt collocata*, & diſpoſita, 3. de iis, q. in med. t. 21. & verbum εὐθετίζω, de oſſibus *bene collocatis*, 2. de fract. t. 65. & l. 1. de artic. t. 73. Transfertur etiam ad firmam, & bonam deligationem, & pleniorum collocationem, 1. de fract. t. 32. Metaphorice vero εὔθετοι, Hipp. dicuntur accommodati, opportuni, l. de dec. orn. II. 21. 27.

Euthymia, εὐθυμίη, dicitur *animi tranquillitas*, bonitas, lætitia, ſecuritas, quæ in ægris etiam utilis ad excitandam ſpirituaſcentiam. Meminit Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 15. l. 7. XLV. 1. ubi ſimul ἀθυμίη, *animi abjectio*, opponitur. Qui lætum hujuſmodi animum haber, dicitur εὔθυμος.

Euthyntos, εὐθυντὸς, dicitur de eo, *quod e curvo in rectum reduci poteſt*. Huic opponitur τὸ καμπτόν. Vide *Camptos*. Gorr. p. 160.

* Euthyoria, εὐθυωρία, *Rectitudo*, rectus trames, recta via. Non eſt aliud quam directio quædam meatuum, per quos humorum deductiones fieri commode poſſunt. Hipp. alias peculiari nomine ἴξιν vocavit, de R. V. I. C. t. 29. (vide comm. Gal. ad h. l.) lib. de morb. mul. XXXIII. 12. & aliquoties in L. de fract. Vide Foeſ. Oec. pag. 248. Etiam ἰθυωρίη legitur 3. de fractur. t. 31. Quamvis vero hæc *rectitudo*, & conſenſus partium κατ' ἴξιν quotidiana experientia confirmata ſit, ejus tamen rationem reddere valde difficile, ſi non impoſſibile, fatente Linden. Med. Phyſic. lib. 2. c. 15. §. 12. ſeqq. & §. 63. quamvis vero minime aberraſſe nobis videatur Anton. Alvarez, *Rectitudinem* & directionem, dicens, in locorum communione, & fibrarum ratione conſiſtere. Part. I. Conſ. & Epiſtol. Medicin. depulſ. 11. contra Salvium Sclanum p. m. 64.

* Euthyporos, εὐθύπορος, *directus*, in rectum procedens. Epitheton tenſionis, quando membrum fractum tenditur in directum, Gal. l. 6. M. M. c. 5.

Euthys, εὐθὺς, *Rectus*. Dicitur & ἰθὺς. Unde κατ' ἰθὺ, *e directo* legitur apud Hipp. 1. de iis, q. in med. t. 15.

* Eutocos, εὔτοκος, idem quod εὔτεκνος, *fœcundus*. Vide *Epitecnos*.

Eutolmia, εὐτολμία, eſt affectus animi ſanitatem conſervando, aut recuperando adjuvans, qui dicitur *Confidentia*, ſive animi concitatio, cum ad adipiſcendum magnum aliquod bonum, aut depellendum malum animus movetur. Martin. Akakia in Galen. art. parv. 113. & 124. Opponitur huic ἀτολμία, *diffidentia*, *animi dejectio*.

Eutonos, εὔτονος, *valens*, firmus, robuſtus. Præſertim dicitur de corpore, ejuſque membris ſolidis, debitum tonum, vel tenorem obtinentibus. Hipp. 3. aph. 17. Uſurpavit etiam de Exercitio valido abſque celeritate. Gal. l. 2. de ſan. tuend. c. 9. Lind. Ex. X. §. 110. ita ſcripſit. Græci εὐτονίαν vocant, cui unus velut & perpetuus tenor, atque conſtantia virtutis, ac mollitudinis eſt.

Eutrapelia, εὐτραπελία, ſignificat *comitatem*, affabilitatem, & debitam facilitatem, quam requirit in Medico Hipp. de dec. orn. VII. 2. ubi αὐστηρὸν, *auſteritas*, n. 3. opponitur.

* Eutrophia, εὐτροφίη, i. e. *bona*, *& uberior nutritio*. Gal. l. 3. de ſan. tu. c. 8. Opponitur huic ὀλιγοτροφίη, *parcior nutritio*. Ibid.

Eutropos, εὔτροπος, *variabilis*, facile mutabilis. Hoc vocabulo veteres ambigua ſignificatione uſos eſſe, partim in bona, partim in mala, teſtatur Galenus, cap. 3. in prorrh. t. 6.

Eutychia, εὐτυχίη, *felicitatem*, fortunam bonam ſignificat, qua quandoque gaudent imperitiores Medici. Hipp. de arte V. 8. Opponitur ἡ ἀτυχίη, *fortuna adverſa*.

Evulsio, ἀποτιλμὸς, ἔκτιλμος, τιλμὸς, a verbo ἀποτίλλω, *evello*, cujus meminit Hipp. 1. progn. t. 23.

Exacerbatio, παροξυσμός. Vide *Paroxyſmus*.

Exactus, σκεθρὸς, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hipp. l. 3. de artic. t. 60. Vide Gal. com. ad h. l. &c. 1. de fract. t. 45. *Exactior* uſus legitur apud Scrib. L. n. 97. ubi tamen Rhodius in Lex. notat, cultioribus Latinis non eſſe vocem adeo puram, Martiali vero, & Plinio Juniori non diſplicuiſſe.

Exaeireymenos, ἐξαειρεύμενος, *elevatus*, aſſurgens. Dicitur de tumoribus p. n. ap. Hip. de fract. t. 72. & verbum ἐξαείρομαι, *attollor*, t. 64.

Exæmos, ἔξαιμος, *exanguis*, idem quod λείφαιμος, defectus ſanguinis ob multam profuſionem. Unde verbum ἐξαιμάσσομαι, ſanguinor. Lind. Ex. XIII. §. 462. ſeqq.

Exærumæ, ἐξαερῦμαι, ſignificat *perflari*, ab aere perſpirari. Legitur in Hipp. de nat. puer. XXXI. 5. quod male Scapula reddidit evaneſco, contra ſenſum.

Exæsios, ἐξαίσιος, ſignificat *immoderatum*, ingens, excedens. Hip. l. 7. Epid. XLVII. 19.

Exæthriazomenos, ἐξαιθριαζόμενος, *aeri libero*, vel ſub dio *expoſitus*. Hip. l. 2. Epid. ſect. III. 9.

Exaliptes, ἐξαλείπτης, ἐξαλίπτης, idem quod *Alipta*, unitor. Vide *Alipta*.

Exalma, *Exalſis*, ἔξαλμα, ἔξαλσις, i. e. ſaltus, *Exultus*, in ſpecie de vertebrarum e ſuo loco eruptione, aut expulſione dicitur. Hipp. 3. de art. t. 45. 46. a verbo ἐξάλλομαι, *exilio*, Ibid.

Exaltatio, Gr. dici poteſt μετεωρισμός, terminus eſt Spagyricus, denotatque *Sublimationem*. Vel eſt operatio, qua res affectionibus mutata ad altiorem ſubſtantiæ, & virtutis dignitatem perducitur. Eſtque duplex: *Maturatio*, quæ nihil aliud eſt, quam exaltatio e rudi cruditate ad maturum, & perfectum; cujus ſpecies quatuor ſunt; *Digeſtio*, *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*, de quibus ſuis vide locis. De *Gradatione* vide etiam ſuo loco. Vel *Exaltatio* ita deſcribitur, quod ſit ſubtiliatio μικροχωνική, res ſenſim diſſolvendo in puriorem, ac majorem virtutis ſuæ gradum transponens; & fit *Circulatione*, aut *Ablutione*. Hæc Rul. & Johnſ. Vide & Georg. Replei Axiomata Philoſoph. XII. Portarum in Th. Ch. Vol. II. Joſ. Quercetani reſponſionem ad Jac. Aubertum, Ib. nec non Libav. Apoc. Hermet. part. poſter. Notabilia, & Porta X. de Exaltatione in Tom. II. p. 433. ſeqq. *Exaltatio Aquę* dicitur ipſe Lapis Philoſ. apud Lagn. Harm. Ch. Vol. IV. p. 719.

Examblosis, *Examblema*, ἐξάμβλωσις, ἐξάμβλωμα, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Examen, ἐξέτασις, ἐξετασμὸς, ſignificat *accuratam perveſtigationem alicujus rei*. Ita dicitur *Examen*, *Examinatio* alimentorum, medicamentorum, ægrorum, membrorum, &c. *Examen* Vitrioli legitur in Her. Dorneo Geneal. miner. c. 15.

* Exanastomosis, ἐξαναστόμωσις, idem quod ἀναστόμωσις, *oſculorum in vaſis apertio*. Vide *Anaſtomoſis*.

Exanastrophe, ἐξαναστροφὴ, *Reconvaleſcentia*, & verbum ἐξαναστρέφω, *Reconvaleſco*, ſignificat. Diet. n. 298.

Exanemumæ, ἐξανεμοῦμαι, flatu, vel *vento diſtendor*, elevor. Hipp. l. 1. de morb. mul. LII. 1. & de nat. mul. LXIV. 1.

Exangizo, ἐξαγγίζω, *Exhaurio*, evacuo. Hipp. l. de vet. med. XL. 9.

* Exanguis, ἔξαιμος. Vide *Exæmos*. *Exangues* quoque corporis partes dicuntur oſſa, cartilagines, quæ humore naturæ ſuæ analogo aluntur lentore, & albedine prædito. Gal. c. 3. de art. t. 65.

Exanimatio, duplicem admittit ſignificationem. 1. Denotat veram *mortem*; & ita idem eſt, quod θάνατος. Quo ſenſu legitur ap. Scrib. n. 196. 2. apparentem ſaltem mortem; & ita coincidit cum *Animi deliquio*. Gr. dicitur ἄψυχία, ἐκψυχία, ἔκλυσις. Vide *Apſychia*, *Eclyſis*, *Ecpſychia*.

Exantes, ἐξάντης, i. e. *ſanus*, incolumis, q. ἔξω τῆς ἄτης, *extra noxam*. Legitur in Hipp. l. 1. de morb. X. 56. lib. 3. III. 11. l. 5. Epid. XIX. 1. l. 1. de morb. mul. LXIX. 4.

† Exanthemata, metaphorice a gemmis arborum Joan. Bapt. Suſius de ſect. in Variol. & morbillis, c. 1. q. 1.

* Exanthema, ἐξάνθημα, item ἐξάνθισμα, in genere denotat omnem *efflorefcentiam*, aut eruptionem præternaturalem in cute, ſive cum aliqua ſolutione continui fuerit, ut ſunt Puſtulæ, Papulæ, Variolæ, quo etiam pertinent alia nomina, *Ecbraſmata*, *Eczeſmata*, &c. Sive abſque ſoluta continuitate colorem ſaltem cutis mutatum, ſive maculas cutaneas. Quo pertinent *Morbilli*, *Petechiæ*, *Maculæ Scorbuticæ*, *Hepaticæ*, *Lentigines*, &c. Vide Galen. comm. ad l. 6. aph. 9. Hipp. Dieter. n. 299. Foeſ. Oec. p. 213. ſeqq. Verbum eſt ἐξανθέω, *effloreſco*, erumpo. Quod etiam Hipp. de ulceribus uſurpavit, l. de morb. ſacr. VII. 8.

Exaplosis, ἐξάπλωσις. Vide *Syneuſis*.

Exapsis, ἔξαψις, *accenſionem*, inflammationem ſignificat. Uſurpatur de alimentorum corruptione, quando in ventriculo ſuccenduntur, & æſtuoſi fiunt; quem effectum caſeo tribuit Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 91. Provenit vero hoc a fermenti chylificantis nidoroſa, & ſalina ſulphurea qualitate vitioſa.

Exaragma, ἐξάραγμα, idem quod σύντριμμα, ſignificare vult Gal. *colliſionem*, *confractionem*, in Exeg. dict. Hipp.

Exarchiatros, ἐξαρχίατρος, dubium eſt, quid proprie ſignificet. C. Hofm. inclinat in hanc ſignificationem, quod *Exarchiatri* ſint Comites Archiatrorum, qui præſunt Collegio Medico, l. 5. Var. Lect. c. 28. Quemadmodum & ἐξίατρος denotat Medicum, qui præ aliis artis ſibi inſignem peritiam paravit, d. l. c. 26.

Exarma, ἔξαρμα, idem quod ἔπαρμα, *tumor elatus*. Hipp. l. 4. Epid. XX. 14.

Exarsio, ſignificat intemperiem valde calidam abſque tumore, a ſanguinis exæſtuatione, & nimia effervefcentia inductam, & quidem cum ſiccitate, qualis in febribus hecticis reperitur. Fallop. de Tumor. p. n. c. 3. Tom. I. p. 621.

Exartema, ἐξάρτημα, idem quod *amuletum*, *Periaptum*, ligatura, ubi plerunque ſuperſtitioſa, aut vana, aut magica coincidunt. Rob. Keuch. in proleg. ad Q. Seren. p. 54.

* Exarthrema, ἐξάρθρημα, ἐξάρθρωμα, ἐξάρθρωσις, *Luxatio* dicitur, & quidem totalis, quando totus articulus a ſua ſede naturali excidit. Gal. l. 2. M. M. c. 2. Dicitur & ἔκπτωσις, & ἔκπτωμα. Vide *Ecptoma*. *Luxatio* vero parva vocatur παράρθρημα. Vide *Luxatio*.

Exarthros, ἔξαρθρος, Hipp. dicitur quaſi *Exarticulatus*, cui articuli natura prominent, & exerti ſunt, 1. de art. t. 35. Gal. in comm. ad h. l. quamvis & æger, cui membrum luxatum eſt, ἔξαρθρος dici poſſit.

* Exarticulatio, ἐξάρθρωσις. Vide *Exarthrema*.

Exasperatio, ἀπαγρίωσις, ἐξαγρίωσις, τραχύτης, idem quod *Aſperitas*. Vide *Aſperitas*. Dicitur vel de morbo in ſuperficie, quando partis alicujus ſuperficies ſupernaturaliter inæqualis fit, quæ levis eſſe debeat. Dogm. Med. Gen. l. 2. c. 4. dogm. 5. Et in hac ſignificatione legitur ap. Scrib. L. n. 72. & 222. Ita fauces *exaſperatæ*, &c. vel de remedio, quo nimium levigata exaſperantur, Hipp. 6. Epid. ſ. 2. t. 4. & Gal. in comm. Talia medicamenta dicuntur τραχυντικά, *Exaſperantia*, qualia ſunt acria, acida, & adſtringentia. Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 18. *Exaſperare* etiam ſæpe a Medicis uſurpatur pro *Exacerbare*, quando v. g. dolor dicitur *Exaſperari*, h. e. augeri, exacerbari.

Exarysis, ἐξάρυσις, *Exhauſtionem* ſignificat, idem quod ἀπάντλησις, vel ἐξάντλησις. Gorr. p. 144. Derivatur a verbo ἐξαρύω, quo ſæpe uſus Hipp. l. de loc. in Hom. XL. 12.

Excalefactio, idem quod *Calefactio*, θερμότης, vel θέρμανσις.

Excandescentia, ἐξύθυμία, dicitur ſpecies *Iræ* celerioris, quando quis levi etiam de cauſſa ad iracundiam commovetur. *Præceps ira* quoque vocatur, & conſiſtit in ſpirituum vitalium, & animalium præpopera accenſione, & agitatione, ſanguiniſque præſertim circa præcordia æſtu, & ebullitione ad habitum corporis quoque diffuſa. Pertinet igitur inter affectus, & pathemata animi, quæ medio modo ſeſe habent, ita ut quandoque cauſſa morbifica eſſe poſſit, Gal. l. 3. de diffic. reſpir. c. 10. quandoque vero remedium præbeat pro calore excitando. Hipp. l. 2. Epid. ſ. IV. 26. Qui ad hujuſmodi iram proclives ſunt, appellantur ἐξύθυμοι, Gal. c. 2. in Epid. t. 78. Vide Foeſ. Oec. p. 457.

Excantatoria, eſt ſpecies *Magiæ præſtigioſæ*, & diabolicæ, quæ & *Incantatoria* vocatur, de qua vide Libav. Tom. IV. Oper. p. 29.

Excastratus, idem quod *Caſtratus*. Vide ſupra. Scrib. L. n. 9. Rhod. in Lex. Scrib.

* Excavatio, λόρδωσις. Vide *Lordoſis*. Alias in genere *excavatum*, idem quod *Cavatum*. Vide *Cavatus*.

Exceptio, dicitur de medicamentis ſiccis, quando incorporantur liquore quodam. Ita pulveres, & ſpecies Theriacam ingredientes dicuntur *excipi* melle; & ſimile quid etiam fieri ſolet in ſyrupis compoſitis, ubi ſicca ſaccaro *excipiuntur*.

Excerebratus, ἀνεγκέφαλος, tropice dicitur inſipiens, *amens*. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Excerniculum, vocant haud raro recentiores Medici partes excretioni alicujus humoris dicatas. Ita Capſulas renales atrabilares Petruecius vocavit *excerniculum*, & receptaculum atræ bilis. Spicil. Anat. p 72.

Excerptum, ἐκλογή. Vide *Ecloge*.

* Excidentia, ἔκπτωσις. Vide *Ecptoſis*.

Excipulum, dicitur vaſculum vitreum, quo excipitur liquor e retorta, vel alembici roſtro deſtillans. Occurrit apud Paræum Chirur. lib. 26. c. 5. & 9.

Excisio, ἐκκοπή, ἐκτομή. Vide *Eccope*.

Exclamatio, βοή, idem quod *Clamor*. Vide ſupra ſuo loco.

Excoctio, ἑφθότης, eſt ſpecies *elixationis*, vel *Colliquationis*, quæ fit ob nimiam humiditatem, non autem ſiccitatem, ut fit in carnibus elixis, quæ nimia redundante humiditate *excoctæ*, & exactæ ſunt. Et tribuitur metaphorice corpori, quod per nimium ſomnum, veluti per quandam elixationem, diſſolvitur, 4. de R. V. I. A. t. 55. Gal. in comm. *Excoctio*, & *Excoctior* dicitur de liquatione metallorum crudorum, vulgo *Schmelben*. Rul.

Excoecatio, idem quod *Cæcitas*.

Excoriatio, δάρσις. Vide *Darſis*. *Excoriatorius*. Vide *Ecdorius*.

Excors, ἀκάρδιος, idem quod *Secors*, quaſi ſine corde: Epitheton tropieum meticuloſi. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

Excorticatio, λέπισμα, idem quod *Decorticatio*, i. e. *Corticis* exterioris detractio, uſitata v. g. in 4. ſeminibus frigidis majoribus. Schr. l. 1. c. 14. Fr. Hofm. in cl. p. 28.

* Excrementum, *Excretum*, *Excernendum*, item haud raro abſtractive *Excretio*, Gr. περίττωμα, διαχώρημα. Vide *Diachorema*. In genere notat omne id, quod in corpore alendo nec confici, nec aſſimilari potuit. Cumque corpori non adnaſcatur, nec adcreſcat, propterea per ipſius laxiora intus ſpatia ſupervacaneum errat. Galen. l. 1. de ſan. tu. c. 3. Vel *Excrementum* generaliter eſt omne ſuperfluum per naturam ejectum. Ruland. Accuratius vero ita deſcribi poſſunt *Excrementa*, quod ſint ea, quæ vel ex opificis inſtituto, vel propter copiam, vel propter degenerem conditionem ex corpore ſecerni, & ejici poſtulant. Unde fluit quoque diviſio in *Excrementa naturalia*, ſive ſec. naturam, & *Præternaturalia*. Utrorumque Catalogum vide in noſtris Dogm. med. Gen. Part. I. c. 9. & Part. II. cap. 11. Jung. Dieterich. n. 205. 206. Notanda quoque diſtinctio in *liquida*, & *ſolida*. Linden. Ex. XI. §. 108. Dividuntur & in *Excrementa* primæ, ſecundæ, & tertiæ coctionis, Dieterich. & plerique Inſtitutioniſtæ. Maculas in Aſtris, & Ignes cadentes, & ſimilia Meteora ignita *Excrementa* vocaſſe Parac. patet ex tract. 1. de peſtilitate, & confirmat Libav. T. IV. Oper. p. 147.

Excrescentia, ὑπερσάρκωσις, σαρκοφυΐα, *caro excreſcens*, luxurians: eſt ſpecies morbi in numero excedente, quando maſſa quædam carnoſa p. naturaliter parti alicui accreſcit, ex luxuriante ſucco nutritio, aut per ſolutionem continui aberrante; quo pertinent σύκωσις, *ficus*, *polypus*, *unguis in oculo*, &c. Σαρκοφυΐας meminit Hipp. 3. de fract. t. 45. quamvis mihi videatur potius ſignificare regenerationem carnis deperditæ neceſſariam, non ſuperfluam. ὑπερσάρκωσις vocatur a Gal. lib. 3. M. M. c. 6. & ulcus, cum excreſcentia carnis dicitur ὑπέρσαρκον, l. 2. M. M. c. 2. Vid. & Scribon. n. 37. & 228. Verrucas, ſimileſque *Excreſcentias* collecto in conum lumine Lunæ per vitrum ſuperradiaras, donec frigus intro ſenſerint, ſponte deinceps evaneſcere, ſcripſit Helmont. tr. Formar. Ort. n. 55.

Excretio, διαχώρησις, vel ſumitur proprie pro ipſa actione excernenda rejiciendi, eſtque Naturæ munus. Linden. Exerc. XIII. §. 258. Vel, quod frequentius, pro *Excremento* ipſo actionem excretoriam præſupponente. Vide *Excrementum*.

Excussio, quibuſdam recentioribus ſignificat exiſtentiam cauſſæ morbificæ extra partem affectam: v. g. in palpitatione cordis cauſſa morbifica eſt vel ab intra, & circa Cor, & dicitur ab *Oppreſſione*, vel aliunde eſt, & dicitur ab *excuſſione*. Bonett. Anat. Pract. l. 2. ſ. 8. Obſ. 31. in not. p. 655.

Excussus, Ital. *Scrollato*, dicitur, quando quid madefactum iterum in aere agitatur, ut ſuperflua humiditas adhærens ſeparetur, ne medicamentum, cui intingitur, nimis adhæreat. Scrib. L. n. 10. Vide Rhod. in not.

* Excutatio, ἐκβύρσωμα. Vide *Ecbyrſoma*.

Exechebronchos, ἐξεχέβρογχος, *gutturoſus* dicitur, qui guttur in anteriorem partem prominens habet, Hipp. 3. de art. t. 8.

Ex-

Execheglutos, ἐξεχέγλουτος, vocatur, qui prominentes habet nates, q. d. *Cluneminulus*, quales ſunt, quibus utrumque femur in exteriorem partem luxatum eſt. Hippocr. d. l. t. 95.

Exedens, ἐσθιόμενος. Vide *Eſthiomenos*.

Exegesis, ἐξήγησις, eſt obſcuræ orationis *explicatio*. Gal. l. 2. de diff. reſp. c. 1. & comm. 2. in t. Epid. t. 56. Medico quoque neceſſaria, & utilis. Dicitur & *Explanatio*.

Exelasis, ἐξέλασις. Vide *Exploſio*.

Exelcosis, ἐξέλκωσις, i. e. *Exulceratio*. Leg. ap. Moſch. de morb. mul. c. 135.

* Exelcysmus, ἐξελκυσμός, eſt oſſis, vel oſſium deductio a ſuperficie in profundum. Gal. in def. med. fin.

Exemplum, παράδειγμα, quid ſignificet, notum. Horum obſervationes Medico maxime neceſſarias eſſe, docet Gal. l. 9. M. M. cap. 4. in princ. & l. 2. de cauſſ. pulſ. c. 13.

Exenterizo, ἐξεντερίζω. Vide *Emedullo*.

Exenthropismenos, ἐξανθρωπισμένος, ab ἐξανθρωπίζω, i. e. *ad hominis uſum*, & *naturam accommodatus*. Legitur apud Hipp. l. de octim. partu III. 26.

Exerama, ἐξέραμα, *vomitum*, vel materiam vomitu rejectam ſignificat, a verbo ἐξεράω, *vomitu rejicio*, quo uſus Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 16. Significat etiam *Exhaurio*, lib. 2. de morb. LIX. 28.

* Exercitatio, ἄσκησις, *Exercitium*, ἄσκημα, γυμνάσιον. Dicitur de Corpore, & Animo. Utraque neceſſaria ſcitu in Medicina, & utilis. Interdum etiam per abuſum noxia. *Exercitatio* corporis conſiſtit in motu locali corporis, & membrorum validiori. Cujus varias eſſe differentias, docuit F. Valleriola l. 2. LL. CC. c. 10. Vide Dogm. Noſtra Medic. Gen. P. V. c. 5. Dogm. 2. & dividi poſſunt in Serias, & Ludicras. Illæ *Laborum*, hæ *Ludorum* nomine venire ſolent. Quid ſit *Exercitatio* ſanitatis, ἄσκησις ὑγιείης, docet Hipp. l. 6. Epid. ſect. 4. t. 22. Quando *Exercitatio* ſalubris, vel inſalubris ſit, monſtrat Galen. Art. Medic. cap. 85. *Exercitatio* acuta, cujus celeres ſunt motus, γυμνάσιον ὀξὺ, corpus extenuat, contraria craſſum reddit, multa corpus ſiccat, mediocris obeſum præſtat, l. 5. de ſan. tu. cap. 3. *Mentis exercitatio* dicitur, quando animus exercetur in artis alicujus ſtudio cum aſſiduitate, & cura. Hipp. etiam vocat τριβὴν, item χειροτριβίην, uſum artis Præceptorum, l. Præcept. X. 16. 18. Hanc quoque inculcavit, ceu neceſſariam Galen. l. 2. de L. A. cap. 1. ubi tres modos propoſuit; quorum primus verſatur circa corporis partes, & membra; ſecundus circa cauſſas, & diſpoſitiones; tertius circa accidentia, & ſymptomata. Videantur plura loca, ſi placet, in Th. Mundellæ, aliiſque Author.

Exerchomæ, ἐξέρχομαι, *abeo*, recedo; & uſurpatur aliquoties de morbo, apud Hipp. l. 2. de morb. XIII. 23. LXVII. 23. l. de int. aff. XLIX. 17. LI. 50. LIII. 17.

Exerrhosis, ἐξέῤῥωσις, ἐξέρευσις, ἢ ἐξέῤῥευσις, idem quod ἀποῤῥοή, *effluxus*, *effluvium*. Legitur in Hipp. l. 6. Epid. ſ. 6. t. 27.

Exerythros, ἐξέρυθρος, ſignificat *prærubrum*, ſive valde rubrum. Alii de rubore extrinſeco exponunt. Utrumque verum eſſe poteſt, pro diverſitate ſubjecti, de quo dicitur, licet prior ſignificatio ſit uſitatior. Uſurpatur vero apud Hipp. de oculis, c. 3. l. 1. prorrh. t. 45. de excrementis, & urinis, d. l. t. 35. & ſ. 13. Coac. t. 569. Vide Foeſ. p. 217.

Exesus, διαβεβρωμένος, idem quod *Corroſus*, corruptus, σαπρὸς, dicitur de dentibus, ap. Scrib. L. n. 53. 95.

Exestiæ, ἐξεστίαι dicuntur eminentiæ, *extantia fila in linteis*, quæ interdum dedita opera, interdum etiam temere fiunt. Et meminit hujus vocabuli Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 26. Mendoſe legitur a Gal. & Erotiano ἐξάσις, vel ἐξαστίας.

Exetriasmenos, ἐξηθρισμένος, i. e. *colatus*, percolatus. Galen. in Exeg. dict. Hipp.

Exevcrineo, ἐξευκρινέω, ſignificat Hipp. *compto*, diſtincte, & convenienter compono; diciturque de oſſibus rite in naturalem ſedem reſtitutis, 2. de fract. t. 62.

Exevnuchizo, ἐξευνουχίζω, ſignificat *caſtro*. Vide *Caſtratus*.

† Exfoliantia medicamenta, idem quod deſquamantia. Varand. de Indic. l. 2. c. 9.

Exfoliatium. Vide *Deſquamatorium*.

Exhalatio, ἀναθυμίασις, dicitur & *Evaporatio*. Græce etiam πνεῦμα vocatur, uti patet ex Dieterich. n. 697. quia nihil aliud eſt, quam aer, vel ſpiritus per calorem in aerem e corporibus mixtis elevatus, & diſcedens. Tres *exhalationum* ſpecies conſtituit Galen. l. de cauſſ. morb. cap. 3. *fuliginoſam*, *vaporoſam*, & *fumoſam*, quamvis alibi etiam *flatuoſæ* meminerit, com. 5. in 6. Epid. t. 15. Verum nimis ſtricte uſurpavit vocabulum *exhalationis* de excrementitiis, & præternaturalibus; cum tamen revera etiam ipſe calor noſter vitalis, & Flammula, ſive Biolychnium nihil aliud ſit, quam *exhalatio ſpirituoſa* ignea; quemadmodum hoc jam olim in publica quadam Diſp. de Ferment. ſanguinis defendere non dubitavi, & ſuo calculo Charlton. in Oec. Anim. Ex. I. aliique comprobarunt. *Exhalatio* quoque *Artificialis*, vel Chymica datur, cum ſpiritus ſicci per calorem in aerem elevati diſcedunt. Et ſit potiſſimum

ſimum in ſiccis tritis, poſitiſque ſuper tabulis ferreis, vel catinis plani fundi, vel etiam clibanorum pavimentis: Igni ſuccenſo, vel circum ſuprave adhibito torrentur, donec halitus ſint abſumpti, ut in venis metallicis evenit. Ruland. & Johnſ. *Exhalata* naturalia in univerſum fæcem poſt ſe relinquere tam in vivis, quam inanimatis, excepto ſanguine, vult Helm. tr. Blas hum. n. 34. Verum adhuc dubitatur de aſſertionis hujus veritate.

Exhaustio, ἐξάρυσις. Vide *Exaryſis*.

Exhibitio, παρέξις, dicitur Hippocrati quando æger ſe Medico exhibet, & ſiſtit, ad dignoſcendum, & curandum, 3. de iis, quæ in med. t. 19. vide Galen. in comm. ad h. l. Ita & verbum παρέχω, *exhibeo*, hac ſignificatione ſumitur, l. de int. aff. XXXVII. 13. Sed & de Medici officio dicitur, quod & reciproce ſeſe ægro *exhibere* debeat expeditum, 1. aph. 1. Vide Dier. n. 654.

Exiatros, ἐξίατρος. Vide *Exarchiatros*.

Exinanitio, κένωσις. Vide *Cenoſis*.

* Exipoticos, ἐξιποτικὸς, epitheton aliquod medicamentorum *digerentium*, aut præparantium, quod Galen. coincidere exiſtimat cum ἑλκτικοῖς, vel attrahentibus, l. 6. de C. M. P. G. cap. 9. Enimvero major emphaſis latet in hoc vocabulo ἑλκτικὸν, ad hodierna principia faciens, quatenus modum tacite exprimit, per quem operantur: Nimirum ſegregando excrementitias portiones ab utilibus, & in organis, viſceribuſque colatoriis veluti exprimendo, & ad excretionem ita diſponendo; de quo modo plura legantur in diſp. noſtr. de Purg. modo, ac viis ad alvum annexa Remoris Purgationis, §. 43. ſeqq.

Exischios, ἐξίσχιος, dicitur ſpecialiter *Os ſemoris luxatum* ex acetabulo *Iſchii*, vel coxæ, item *Coxa luxata*. Unde & illi homines, quibus nates rotundæ extant, & coxa eminet, ἐξίσχιοι vocantur, quos paulo ſuperius ἐξεχέγλουτους diximus. Vid. Hipp. Mochlic. XI. 10. XXIV. 10. & 3. de art. 1. 103.

Exischon, ἐξίσχων, id eſt *prominens*, tumidus, extans, cui opponitur ἔγκοιλος, *incavatus*. Dicitur utrumque de oculis, 1. progn. t. 10.

Existimativa *Virtus*, vocatur ſpecies animæ ſenſitivæ exaltata, ultra *Imaginativam*, qua animal judicat, quod lupus eſt inimicus, & proles dilecta. Accedit proxime ad rationalem. Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 1. c. 5.

Exitelos, ἐξίτηλος, ſignificat evanidum, exoleſcens, *exile*; diciturque de alimentis nullum incrementum conferentibus. Hippoc. de alim. l. 7. Prædicatur etiam de defectu aliquo naturæ minori, Præcept. IX. 10.

Exitialis, *Exitium*, ὀλέθριος, ὀλέθριον, idem quod *Pernicioſus*, *Pernicies*. Dicitur de eventu morbi funeſto, & ſignis eundem indicantibus.

Exitura, generaliter eſt omne *Apoſtema*, quod ſaniem ejicit. Ruland. Walther. in Sylv. Medic. pag. 10. Latine etiam *Abſceſſus ſuppuratus* dici poteſt. Sæpe legitur hoc vocab. in Avicenna, idem ſignificans, quod *Abſceſſus*, quando materia colligitur in tumorem calidum, lib. 4. fen. 4. tract. 1. cap. 20. ſeqq. Jung. Foreſt. lib. 1. Obſerv. Chirurg. 1. Schol. Paracelſus vero latius extendit, *exituram* dicens, quod omne excrementum alias naturale quidem, ſed corruptum ſit *exitura*; v. g. mucus purulentus, urina putreſcens, ſudor, & ſtercus putreſcens. Pus in auribus ipſi dicuntur *exituræ*, lib. de Ulceribus, & Apoſtem. ſuppur. c. 59.

Exitus, ἔξοδος, διέξοδος. Vide *Diexodos*. Scrib. L. n. 192. Sumitur etiam aliquando pro *eventu* morbi.

Exmiraldus, vocatur *Lapis* quidam *Factitius*, aut *Nativus*; cujus compoſitio, vel generatio ſatis obſcure deſcribitur a Lullio Tract. Animæ tranſmut. Theat. Chym. Vol. IV. p. 190.

Exo, *Exothen*, ἔξω, ἔξωθεν, particula uſitata Hippocr. in genere ſignificans *externe*. Juncta vero cum articulo τὰ, vel ſignificat *partes corporis externas*, & remotiores a corde, ceu fonte caloris, ut ſunt manus, pedes, naſus, aures, labia, & aliquando tota cutis, uti patet ex 4. aphor. 48. collato cum 2. progn. t. 4. Videatur Linden. Medic. Phyſiol. lib. 2. c. 15. §. 11. Vel denotat *cauſſas externas* remotiores concurrentes in ſanitatis, vel morborum generatione. Quo pertinet 1. aphor. 1. Jung. Dieterich. num. 306. Aliquando ſimpliciter poſitum ἔξω, *foras*, notat *locum exteriorem*, quo vergit materia morbifica ſalutariter, 6. aph. 37. & 1. prognoſt. t. 40. Huic opponitur ἔσω, *intus*.

Exochas, *Exoche*, ἐξοχὰς, ἐξοχὴ, dicitur in *ano* genitum *tuberculum*, quod callum nondum contraxit. Si namque jam contraxit, κονδύλωμα vocatur, p. 146.

Exoculatio, ἐξομμάτωσις, dicitur vel *totalis oculi ablatio*, vel *virtualis ejuſdem privatio*. C. Hofm. V. L. tr. 4. c. 39.

Exodos, ἔξοδος, *Exitus*. Vide *Diexodos*.

Exolcysmos, ἐξολκυσμὸς, idem quod *Exelcyſmos*. Vide p. ſuperius.

* Exomphalos, ἐξόμφαλος ſubſtantive, & adjective accipitur. Subſtantive ſignificat *umbilici prominentiam*, quæ variis de cauſis fit. Gal. def. med. Hinc *Herniæ umbilicalis* ſpecies com-

complectitur. Adjective notat *homines tali umbilici prominentia laborantes*, ſive rupto omento, aut peritonæo, aut procidente inteſtino, vel laxatis muſculis tranſverſis, ſive carne ſubnata, ſive ſanguine, aut alio humore ibidem collecto. Gal. l. de tum. p. n. c. 15.

EXONCOMA, ἐξόγκωμα, vocatur magnus, & valde prominens tumor, Latin. *Protuberantia*; & uſurpatur a Gal. de protuberante vertebra poſt luxationem, l. 4. de L. A. c. 3.

EXONEIROSIS, ἐξονείρωσις, *pollutio nocturna*, ſive ſeminis in ſomnio excretio. Eſt ſpecies *Gonorrhææ*. De hac voce, & verbo ἐξονειρώσσω lege Lind. Ex. XV. §. 35. ſeqq. fere per totum. Vide infra *Gonorrhæa*.

EXOPHTHALMIA, ἐξοφθαλμία, dicitur *Oculi totius prominentia* extra ſuam orbitam, qualem ex hypocondriaca obſtructione cum inſigni tumore conjunctam oborram notavit Bonettus Med. Sept. l. 1. ſ. 22. c. 64. p. 260.

EXOPTOS, ἔξοπτος, percoctus, *excoctus*. Hipp. l. 7. Epid. LV. 15. Vide *Biscoctus*.

EXORCISMUS, ἐξορκισμὸς, *Adjurationem* ſignificat, & quidem magicam, qua dæmonia, quæ homines obſidebant, & morbis affligebant, profligantur. Cujus inventio Salomoni accepta refertur, teſte Langio l. 1. ep. 34. *Exorciſta* eſt ſuperſtitioſus artifex, qui manes, ac ſpiritus adjurationibus evocat, ac apparere facit. Rul. Cur vero *Exorciſtarum* verba non ſemper operentur, vide apud Helm. tr. de magnet. vuln. cur. n. 172.

† EXORESCENTIA febr. exacerbatio. Petrus Merenda de rat. evac. l. 2.

EXORNATORIUS, κοσμητικὸς, κομμωτικός. Vide *Commoticus*. *Coſmetica*.

* EXOSIS, ἔξωσις, *Expulſionem* ſignificat. Hipp. 3. de art. t. 45. a verbo ἐξωθεῖν, *expellere*, quod legitur l. 6. Ep. ſ. 2. t. 2. quod idem eſt, quod κενοῦν, *evacuare*. Galen. in comm.

EXOSSIS, *Exos*, epitheton piſcis *Huſonis Ichthyocolla*, ita dicti, quod oſſibus, & ſpinis careat. Vide Schroder. lib. 5. cl. 3. num. 81. Aldrovand. lib. 4. de piſc. cap. 11. & lib. 5. cap. 4. Hirudo quoque *exos* dicitur, teſte R. Keuchen. ad Seren. p. 233.

* EXOSTOSIS, ἐξόστωσις, Lat. *Exoſſatio*, *oſſis eminentia*, & exuberatio, quacunque corporis parte præter naturam contigerit. Peculiari tamen nomine oſſium tubera, quæ in genis contingunt, ὑπερώσεις dicuntur. Non dubium eſt, hujus tumoris, qui præter naturam eſt, materiam craſſam eſſe, & melancholicam. Sunt autem hujuſmodi tumores Gallico morbo laborantibus familiares. Hæc Gorr. p. 145. & Caſtell. ex Gal. l. de tum. p. n. c. 14. Meminit c. l. 14. M. M. c. 7.

EXOTHEN, ἔξωθεν. Vide *Exo*.

EXOTICUS, ἐξωτικὸς, *extraneus*, peregrinus. Remedia *exotica* dicuntur, quæ aliunde e peregrinis terris transferuntur; & horum uſum non ſemper præferendum eſſe domeſticis, judicat Schrod. l. 1. c. 13. & Fr. Hofm. in clav. ad h. l. p. 26.

* EXPANSUS, ἐκπεπταμένος. Vide *Ecpeptamenos*.

EXPEDITIO, εὐπορία, idem quod *promptitudo*, facilitas in operationibus Medicis, & Chirurgicis. Hipp. 2. de iis, q. n. med. t. 1. Vide *Euporia*. *Expeditus* pro *Liberatus*, aut curatus, legitur apud Scrib. L. n. 171.

EXPERGEFACTIO, ἐγρήγορσις. Vide *Egregorſis*.

* EXPERIENTIA, πεῖρα, ἐμπειρία. Vide *Empeiria*.

EXPERIMENTUM, vocatur remedium, quod per experientiam innotuit; quamvis ratio virtutis nondum ſatis perſpecta. Parac. vocat *experimentum ad ſortem*, & ſine ſcientia, Labyr. Medic. c. 6. Alias etiam ſæpe ſumitur pro ipſa *experientia*. Vide Diet. n. 665. Quod ſæpe etiam *experimenta* fallant, teſtis eſt magiſtra ſtultorum *experientia*.

EXPERIMENTATOR, dicitur Paracelſo, qui utitur remediis ſine ſcientia ad ſortem, Paragran. tr. 1. de Philoſoph. tr. de Epilepſia, l. 1. de mor. Podagrie.

EXPLANATIO, ἐξήγησις, idem quod *explicatio*. Vide *Exegeſis*.

EXPLANATIO, ἀπόφυσις, Vide *Apophyſis*. Legitur apud Ingraſſ. comm. in Galen. lib. de oſſib. p. 22.

EXPLETIO, πλήρωσις, πλήρωσις, idem quod *Repletio*, *Impletio*.

EXPLOSIO, ἔξέλασις, ἐξέλασις, ἐκπυρσωτικὸς, hodieque terminus eſt receptiſſimus, quo exprimitur impetus ille, quem præſtat pulvis Pyrius, Aurum fulminans, & ſimiles mixturæ Nitro-ſulphureæ, dum igni admoventur. Poſtea tropice applicatur ad ſpiritus animales, dum motum animalem, ſive localem efficiunt in ſtatu ſec. & præter nat. ex hypotheſi Vvilliſii de ferment. c. 10. & Patholog. cerebr. c. 1. 2. alibique.

EXPLORATIO, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam notum eſſe debet. Refertur autem in foro Medico inter Chirurgicas operationes, denotans modum per inſtrumenta inquirendi in affectus attributa, v. g. profunditatem, cuniculos, &c. Blaſ. Medic. Univ. pag. 38. *Exploratoria* inſtrumenta lege apud eund. d. l. pag. 71.

EXPOSITIO, ἔκθεσις, idem quod ἐξήγησις; *Explicatio*.

Digitized by Google

Expressio, ἐκπιεσμός, ἔκθλιψις, eſt humidæ, & tenuis ſubſtantiæ ſeparatio a ſicca, & craſſa per violentam, & validam compreſſionem facta. Fit autem vel torculari, vel prælo, vel manu, vel aliis inſtrumentis, prout neceſſitas, aut vis major exigit. *Expreſſionis* uſus latiſſime patet in infuſis, decoctis, ſyrupis, oleis, & id genus aliis. Vveker. Antid. Gen. l. 3. cap. 31. Rulandus paulo aliter deſcripſit: *Expreſſio* eſt extractio per prælum, quo coacta res ſubſtantiam forma liquida effundit. Ejus uſus excellit in ſuccis, & aliis quibuſdam extrahendis.

* Expulsio, ὦσις, ἀπόκρισις, ἔκκρισις. Vide *Apocriſis*, *Ecriſis*. Adde & Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 28. *Expulſoria ligatura* dicitur, quæ in antiquis ulceribus, & ſinibus locum habet, ut collectam e fundo materiam, & colluviem extrudat, & ne quid amplius in locum affectum confluat, valide prohibeat. Foreſt. lib. 6. Obſ. Chir. 11. Schol.

* Expultrix *facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις. Vide *Apocriſis*. Gal. l. 5. de L. A. c. 7.

Expurgatio, ἐκκάθαρσις, idem quod *Purgatio*. Vide infra in Pur.

* Exquisitus, ἀκριβής, γνήσιος. Vide *Acribes*.

Exsiccatio, *Exiccatio*, ξήρανσις, ἀποξήρανσις, *Exſiccans*, ξηραντικός. Vide *Siccatio*, *Siccans*, *Siccus*.

Exsolutio, *Exolutio*, ἔκλυσις. Vide *Eclyſis*.

* Exspiratio, *Expiratio*, ἐκπνοή. Vide *Ecpnoe*. De *expirationis* ſpecie convulſiva vide Gal. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 2. & 4. aph. 68.

Exputio, πτύσμα, πτύσις. Vide *Ptyſis*. Hujus organon Linguam eſſe vult Jacob. Rolandus de Belebad. in tr. Gloſſoſtomograph. cap. 3. vid. Ephemer. Natur. Curioſ. Ann. III. in fin.

* Exsuccatio, ἐκχύμωμα, idem quod *Sugillatio*. Vide *Ecchymoma*. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 30.

Exsuctio, ἐκμύζησις, idem quod *ſuctio*, h. e. violenta attractio liquoris, quemadmodum infantes lac e papilla eliciunt ore.

* Exsudatio, ἐφίδρωσις. Vide *Ephidroſis*.

* Exsufflatio, ἐκφύσησις. Vide *Ecphyſeſis*.

Exsuperantia, ἐπικράτεια. Vide *Epicrateia*.

Exsurrectio, ἀνάστασις. Vide *Anaſtaſis*.

Exta, σπλάγχνα ἱερά, idem quod *viſcera*, præſertim abdominis. In ſpecie etiam ſolum de Hepate uſurpatur a Poetis, teſte Aldrov. l. 19. Orth. d. 17. Coincidit cum vocabulis ἐγκοίλιον, & *Hira*. Vide *Encælion*. Unde & olim Sacrificuli Gentilium vaticinantes ex inſpectione viſcerum *extiſpices* vocabantur, teſte D. Hofm. C. ad Gal. de U. P. n. 189.

Extensio, τάσις, ἔκτασις, κατάτασις, ἀνάτασις. Vide *Anaſis*, *Ectaſis*, *Catataſis*, *Taſis*. *Extenſio qualitatum* in ſubjecto aliquo eſt acquiſitio formæ accidentariæ. Th. Chym. Vol. IV. p. 377.

Extenuatio, λεπτυσμός, λέπτυνσις, dicitur totius molis corporis detractio, imminutio, collapſio, aut ſubſidentia, aut utcunque appellare libet: cui opponitur παχυσμός, *Incraſſatio*. Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 29. Duplex vero eſſe poteſt *extenuatio*: alia, quæ fit ab evacuatione ſenſibili, aut inſenſibili portionum utilium, & nutritiarum excedente: altera, quæ oritur a Cacochymia, ſive collectione, & præſentia portionum vitioſarum, & inutilium. Diet. n. 499.

* Extergens, *extersorius*, ῥυπτικός, idem quod *Abſtergens*, *Extergens*. Vide *Abluentia*.

Exterior, *Externus*, *Extimus*, ἔξω, ἔξωθεν. Vide *Exo*.

Extinctio, σβέσις, communiter dicitur de flamma ignis vi quadam oppreſſa, & e medio ſublata. In foro medico vero a nonnullis accipitur de ſpecie quadam mortis, quando flamma vitalis ſuffocatur, & ſupprimitur. Id quod etiam in iis, qui naturali morte intereunt, fieri circa dextrum ventriculum ſolet. Verbum *extinguo* etiam Gr. dicitur ἀποσβέννυμι. Hipp. 1. aph. 14. Jung. Diet. n. 88. Verbum σβέννυται etiam uſurpatur de tuberculis præter rationem evaneſcentibus. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 63. Gal. comm. ad h. l. Vid. Foeſ. p. 560.

Extraneus, ἐξωτικός. Vide *Exoticos*.

Extra, ἔξω. Vide *Exo*.

Extractio, ἐξαγωγή, ἐξολκή, ἐξελκυσμός, ἐκχύλωσις, accipitur dupliciter. 1. & proprie Chirurgice, & corporaliter, quando opera manuaria, & inſtrumentorum congruorum aliquid extrahitur. Quo pertinet *extractio* fœtus, calculi, globulorum e vulnere: de quibus vide in Chirurgicis. 2. Pharmaceutice, & improprie: & ita *extractio* eſt digeſtio e corporea concretione partes ſubtiliores, ac puriores ab affuſo aliquo menſtruo apprehenſas, relictis fœcibus, diſſolvens. V. G. ſumo Rheubarbari q. v. illique pulveriſato tantum ſpiritus infundo, ut quatuor digitis illi ſupernatet, clauſoque vaſe per quatriduum ad digeſtionem in balneum colloco. Poſtea aperto vaſe per inclinationem ſpiritum coloratum a radice ſeparo, affuſoque alio ſpiritu vas clauſum rurſus ad digeſtionem pono, idque tantiſper, donec ſpiritus non amplius coloratur. Tunc enim omnis Tinctura, & Eſſentia e Rheubarbaro *extracta* eſt. Porro confuſia

omnibus

Digitized by Google

omnibus *extractionibus* ſpirituum in B. M. abſtraho, reſiduamque eſſentiam in vitreo vaſe ad uſum reſervo; diciturque *extractum Rhabarbari*. Vel *extractio* eſt ſegregatio eſſentiæ, quæ corpore ſuo extrahitur. Fit hic una etiam diſtractio, & potiſſimum ei famulatur reſolutio commiſtorum, nonnunquam etiam calcinatio, coactio, & ſimiles: & intelligitur *extrahi* eſſentia in unum collecta, & veluti prolici, quanquam id non fiat ſine ſolutione continui, & divulſione. Et ſic nobiliores eſſe diſtractionibus *extractiones* manifeſtum eſt, quanquam interdum vel famulentur aliis, vel eorum locum cedant. Hæc Rul. Adde Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 35. Rolf. Chym. l. 4. ſ. 3. c. 1. ſeqq. Jac. iſt. Mort. Ch. Medico-Phyſic. c. 15. Interdum etiam *extractio* ſumitur pro *evacuatione*, & coincidit cum *eductione*. Vid. Dict. n. 6. & 54.

Extractum, Gr. dici poſſet ὀπὸς, vel ἐκχύλωμα, eſt, quod e corporea concretione, relicta craſſitie elementari, extrahitur. Eſtque hoc quaſi medulla, & pars nobiliſſima ſubſtantiæ totius in elementis producta, & quaſi ſeminata, in quorum quoque ſinu conſervata eſt, & ad nobilitatis ſuæ perfectionem innutrita. Habet quidem radicem quadantenus ab elementis, unde etiam exiſtit familiaritas congenerationis, & ſubſtentationis, ſed principaliter a vi creantis Dei, & per cœli occultos influxus, porro etiam in natura conſervantis dependet. Hinc *Extracta* preſertim nobiliora æthereæ, & cœleſtis naturæ dicuntur æmula, beneque præparata, & dextre ad ſalutem humanam adhibita, Deo ſimul benedicente, multum in re medica poſſunt. Cum vero etiam ab elementis, ſeu matricibus ſuis pleraque quam exactiſſime liberentur, (nam inæqualis eſt in his quoque elaboratio) conſtat inde, quomodo a magiſteriis differant, niſi interdum negligatur quiddam, aut inter depurandum ſecedat; verumtamen exaltantur ad æmulationem *extractorum*. Deinde etiam quantas habeant in celeriter juvando, ob ſubtilitatem eſſentiæ penetrantem corpora tota, prærogativas, patet. Iſtis autem appellantur nominibus, non quod plane ad elementa non pertineant *extracta*, ſed quod in collatione cum parte craſſa, nobilis altera videatur Anima, Balſamus vitæ, Eſſentia puriſſima, & Cœleſtis naturæ eſſe (quanquam nonnihil etiam a Cœlo habeat) vel ſecundum materiam, ſi his aliqua fides eſt, qui in ſegregatione cœleſtis lucis a terra obſcura non omne abſceſſiſſe æthereum ex Platone putant, aut ſaltem poſtea in ortu miſtorum aliquid inde repetitum; idque comprobat ratio agentium e cœlo corporum in hæc inferiora. Hæc Rul. & Johnſ. Confer etiam ad Lib. Synt. Arc. Ch. l. 1. c. 5. & l. 8. c. 9. ſeqq. Liquor ille pro diverſitate materiæ varius, quo fit *extractio*, dicitur a Medicis, & Chymicis *Menſtruum*. Plura circa *extractorum* Hiſtoriam vide apud Vveker. Antid. Gen. l. 1. c. 34. & Spec. l. 2. ſ. 26. Schr. l. 2. c. 57. cum clavi Fr. Hofm. Rolfink. d. l. Diſpenſatoria Norimberg. & Auguſtan. cum Zyvolferi Animadverſ. & alios Authores, imprimis D. D. Vvedel. Pharm. I. A. F. l. 2. c. 7. & 8. Impugnavit earum virtutem, & Magiſteria prætulit Helmont. tr. Pharmac. ac Diſp. modern. n. 21. 22.

Extravasatus, Extravenatus, dicitur de ſanguine, qui e vaſis effluxit, ſive adhuc hæreat intra partes corporis molliores, ſugillationem, vel Ecchimoma conſtituens; ſive penitus e corpore ſeparatus fuerit. Illud vocabulum frequentius in uſu eſt. Hoc legitur apud Joh. Bapt. Carcan. ſerm. 2. lect. 5. f. m. 84. b.

Extraversio, *Extravertens*, *Extraverſum*, hodieque a Chymicis uſurpari ſolet pro oppoſito *Concentrationis*, quando vis quædam ſalina, alcalica, vel acida prius intus delitescens evocatur, ut eo citius vires ſuas exerat: v. g. in Mercurio vivo Sulphur peregrinum in mineris aſſociatum operibus artis ſolet *extraverti*, unde vomitus, ſeceſſus, ſalivationes, &c.

Extremus, ἔσχατος. Vide *Eſchatos*. Omnium metallorum *extrema* vocantur Sulphur, & Argentum vivum, a Nicol. Flamell. in Annot. additis Th. Ch. Vol. I. p. 733.

* Extuberatio, idem quod *protuberantia*. Dicitur etiam de ἐξαρθρώσει vertebræ, vel luxatione. Gal. l. 9. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Extussio, ἀναβήττω, ἐκβήττω, ſignificat materiam per *tuſſim* excerno. Occurrit apud Galen. 7. aph. 37. l. 7. de Simpl. Fac. §. Conus. *Extuſſitum* dicitur ἀναβηχθὲν, l. de conſt. art. medic. cap. 16.

Exuberatio, dicitur de Labore Spagyrico, quando tanquam ex uberibus emulgetur, & extrahitur labore: v. g. cum Argento vivo minerali fit aqua prima. Lib. Apoc. Herm. Part. poſt. Vid. Tom. II. Oper. p. 421. Aliter Lull. in Pract. c. 27. quod *exuberatio* humidi nutritivi, & nutrientis ſit appropriare nutrimentale ad temperamentum proportionatum qualitatibus, nutriti, ut non ſit nimis frigidum, aut calidum, &c. Vol. IV. Th. Ch. p. 164.

Exuberes, alias Græce ἀπογάλακτοι, dicuntur pueri, qui uberum ſuctum jam deſuerunt, quemadmodum *Sububeres*, ὑπογάλακτοι, qui adhuc ſugunt, & ſunt ſub ubere. Keuch. ad Seren. p. 206.

Exumbilicatio, ἐξόμφαλος, ὀμφαλοκήλη, dicitur alias *Hernia umbilicalis*, *Umbilici procidentia*,

dentia, πρόπτωσις τοῦ ὀμφαλοῦ. Ægin. l. 3. c. 51. Ægri quoque vocantur *exumbilicati* ab Ingraſſia comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 249.

EXULCERATIO, ἕλκωσις, ἑλκώδης, ἕλκος, Vide *Helcoma*. *Helcos*.

† EXUNGULARE, roſarum folia liberare a foliis, i. e. partibus albis, quæ capiti proximæ. Nic. Menand. de Roſ.

EXUROS, ἔξουρος, ſignificat *in anguſtum tendens*, coarctatum. Uſus Hipp. de pudendis, l. 2. de morb. mul. LXI. 6. & de peſſariis, d. l. XXV. 13.

* EXUSTIO, idem quod *Deuſtio*, ἔγκαυσις. Vide *Encauſis*.

EXUVIAE, ἔκδυμα, λέπυρα, λεβηρίς, vocantur cuticulæ, quas ſerpentes præſertim tempore verno exuunt, & deponunt. Appellatur etiam ab aliis *Senecta*, *Syphar Spolium*, *Vernatio*, *Exuvium*. Foeſ. p. 376. Vide Aldrov. l. 1. Hiſt. Serp. & Drac. c. 1. Harum *exuviarum* vero virtutem medicam lege apud Schroder. l. 5. cl. 1. cap. 33. Alias & in latiori ſignificatione *exuviæ* quoque ſignificant omnia tegmina, veſtes, lectos, indumenta, & ipſam quoque corporis cutem, teſte Keuchen. ad Q. Seren. p. 214. Vide *Leberis*. *Geras*.

EXYDATOO, ἐξυδατόω, i. e. *in aquam reſolvo*, diluo, in aqueam naturam converto. Legitur apud Hipp. l. de fiſtul. III. 2. & l. 4. Epid. XXVII. 21. Hinc ἐξυδάτωσις, idem quod ἀποτυχία τῆς αἱματώσεως, *fruſtrata ſanguificatio*, quando loco ſanguinis humor aquoſus generatur, & colligitur, unde prompte aqua inter cutem emergit. Gorr. p. 136.

EXYGIAENO, ἐξυγιαίνω, ſignificat *Convaleſco*. Hipp. 2. de fract. t. 12.

EXYGROS, *Exygrenomenos*, ἔξυγρος, ἐξυγραινόμενος, i. e. *perhumidus*, valde humidus, perliquidus. Dicitur de excrementis. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 4. Coac. t. 613. c. 1. de morb. mul. XXII. 4.

EZEZICH, id eſt *Sal*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

F

FABA, κύαμος, eſt vocabulum æquivocum. Proprie notat *legumen*, fructum *ſiliquoſum*, de quo vide Botanicos, & Schrod. l. 4. cl. 1. n. 140. & paſſim apud Gal. Dioſcor. Mercur. V. L. l. 2. c. 6. & alios. Ob cujus aliqualem ſimilitudinem, præſertim reſpectu hili, Glans penis *Faba* a quibuſdam nationibus dicta fuit, teſte Rolfink. O. ac M. part. gener. dicat. P. I. c. 52. Deinde & improprie *faba* eſt nomen ponderis, nimirum tertia pars ſcrupuli. Rul. & Johnſ. quamvis & circa hujus determinationem res valde ſit incerta, propter varietatem *fabarum*. Siquidem *faba Ægyptia* multo major, quam vulgaris, vel noſtra, teſte Galen. l. 1. de Al. Fac. cap. 19. Apud Scribon. aliquoties occurrit doſis medicamenti determinata per magnitudinem *fabæ*, ubi tamen interdum intelligenda eſt *faba* major, drachmæ ponderi reſpondens, interdum Lupini granum, quatuor granis pondere reſpondens. Vide Rhod. in not. ad Compoſ. 13. 74. 75. 95. Pythagoram quoque Ovum Philoſophorum, hoc eſt Lapidem vegetabilem, animalem, & metallicum *fabam* appellaſſe, vult Marcellus, docente Joh. Chryſippo Faniano, tr. de artis metallicæ metamorphoſi, in tr. Chym. Vol. I. pag. 41. Vide *Cyamos*.

† FABA, id eſt Drachmæ pars tertia. Nic. Flor. ſer. 4. tr. 2. c. 24.

FABACIUM, olim dicebatur *edulium ex fabis paratum*. C. Hofm. l. 4. V. L. c. 38. Legitur etiam in fœmin. *fabacia*, genus cibi e fabis confecti, Apitius in Culinaribus, Ital. Torta di fave, Favanella. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 348.

FABER, *Fabricator*, τέκτων, δημιουργός, quid proprie ſignificet, pueris quoque notum eſt, videlicet *Opificem*, qui e materia ſolida, & dura opus aliquod perficit. In foro Medico ſumitur Tropice. Ita Natura, Anima, flamma vitalis, imo & Deus ipſe dicuntur *Fabri* naturales. Vide *Demiurgos*. Quam comparationem etiam Ger. Dorneus ita proſecutus eſt ad phyſicam Triſmegiſti Vol. I. Th. Chym. pag. 372. Uti lignum, & ipſa dolabra nihil efficiunt, niſi *faber* illa moverit ad actum; ita Cœlum, & Elementa nihil generare poterunt, niſi *faber*, aut *fabri* cœleſtes in inſtrumento cœlo motum, ut animam, excitent, medium inſtrumentum inter *fabrum*, & materiam Elementorum. Fatetur hoc & Paracelſ. Paramir. lib. 1. cap. 6. Quo ſenſu etiam Helmont. Archeum ſuum *fabri* titulo exornavit, tr. *Archeus faber*. Vide *Archeus*. *Faber* quoque nomen piſcis, cujus deſcriptionem, & uſum vide apud Aldr. l. 1. de piſc. cap. 25. Athenæo χαλκεὺς dicitur. Inſtrumentum etiam aliquod operoſum, & magnum *faber* vocatur, apud Oribaſ. de Machin. cap. 25. in claſſ. 7. Oper. Galen. edit. Baſil. Latina.

FACETIAE, κόμψευμα. Vide *Compſevomenos*.

FACH, eſt Medicina Turcica, conſerens omnibus venenis. Santes Ardoyn. l. 1. de venen. p. m. 63.

* FACIES, πρόσωπον, *vultus*, dicitur pars capitis anterior in homine non capillata, comprehendens quicquid tota fronte, auribus, oculis, naſo, & ore ad mentum uſque circum-

ſcri-

Digitized by Google

ſcribitur. Galen. I. Introduct. c. 10. Dividitur in ſuperiorem, quæ *frons* dicitur, & inferiorem, in qua organa ſenſuum externorum ſunt, ut oculi, nares, aures, & os, in quo lingua, aliæque partes latitant. Barthol. l. 3. Anat. in proœm. Vide & C. Hofmann. comm. in Gal. de U. P. num. 763. In brutis vocari *faciem* προτομὴν, & in avibus ῥάμφος, notarunt ex Polluce Gorr. & Caſtell. *Faciei* conſideratio ad prognoſin utilis eſt, vel in ſtatu ſec. vel p. n. De illa egit Hipp. Coac. t. 182. 296. de bono colore, ibid. t. 213. 214. 1. prorrh. ſ. 2. t. 14. l. 6. Epid. ſ. 2. t. 34. Ad hanc vero pertinet *facies cadaveroſa*, ſive *Hippocratica* dicta, προσώπου διαφθορή, quæ deſcripta legitur Coac. t. 212. Vide Dogm. Noſtra, P. II. cap. 6. d. 4. Sylv. Prax. Medic. l. 1. c. 37. §. 17. Utramque conſiderationem conjunxit Rolfinx O. ac M. M. Spec. l. 3. ſ. 2. c. 25. De *faciei* conſenſu cum aliis corporis partibus vide Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſerv. 20. Per metaphoram aliarum quoque rerum eminentiæ πρόσωπα, ſive *facies* dicuntur, uti patet ex Hipp. l. 2. de morb. XII. 9.

FACILITAS, *Facilis*, ῥᾴδιος, ῥᾷον, εὐφορία. Vide *Euphoria*. *Rhadios*, vel *Rhaſtone*.

FACINUM, dicitur *metallum*, vel minera metalli. Rul.

FACIO, ποιέω, eſt proprietas quoque artis Medicæ, & pertinet ad Medici, ægri, adſtantium officia, ex Hippoc. 1. aph. 1. Vid. Diet. n. 702. Alias verbum *facio* varias habet ſignificationes, omnes tamen ex Lexicis Latinis communibus notas. Confer, ſi placet, etiam ad J. Rhodii Lex. Scrib. p. 383.

FACULTAS, δύναμις. Vide *Dynamis*. Confer etiam ad Dogm. noſtr. p. 20. 85. 706. ſeqq.

FAECULA, Fæx. Vide *Fecula*. *Fex*.

FALCANOS, alio nomine eſt *Arſenicum*, vulgariter *Auripigmentum*. Rul.

FALCIFORMIS, δρεπανοειδής, vocatur Sinus ille, quem efformat Membrana cerebri exterior, ſive *Dura Mater* reduplicatione in capitis vertice, & Cerebrum dividit in dextram, & ſiniſtram partem, quia parte poſteriore latior, anguſtiore arctatur, ut falcis meſſoriæ figuram repræſentet: *falx* etiam ab Anatomicis vocatur. Barth. l. 3. Anat. c. 2.

FALCO, φαλκών, eſt nomen avis rapacis ad *Accipitres* pertinentis, cujus prolixam deſcriptionem, differentias, uſum, & morbos ei familiares vide apud Aldrovand. lib. 6. Ornitholog. per totum. Meminit & Helmontius *falconis* peſte correpti, qui per plateam delatus infecerit alios omnes *falcones*, qui triduo abinde iſthac delati ſunt. Tumul. Peſtis, §. Proprietas peſtis.

FALERNUM, φάλερνος, epitheton *vini generoſi*, a loco, monte Campaniæ *Falerno* ita dicti, craſſioris, & fulvi coloris, cujus meminit Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 10. Dicitur & *Aminæum*, ab oppido hujus nominis in Campania. Hinc & vitis, & uva *Aminea*. Rul. ad Scrib. n. 64. Adde n. 30. Confer & ad Jul. Alex. annot. ad Gal. l. 1. de Antidot. c. 1.

FALLACIA, ἀπάτη. Vide *Apateon*. *Dolus*.

FALSITAS, *Falſum*, τὸ ψεῦδος, quid ſignificet, notum, nimirum quicquid vero contrarium eſt, & eſſe non debet. Ger. Dorneus in Philoſ. ſpec. c. 2. Th. Chym. Vol. p. 240. Non admittit excuſationem, vel conſolationem. Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 13. quamvis non omne *falſum* ſtatim ſit deridendum, l. 8. de Hippocr. & Plat. decr. c. 9.

FALX, δρεπάνη, δρέπανον. Vide *Falciformis*.

FAMA, φήμη, δόξα. Vide *Doxa*. *Fama* deſcribitur, quod ſit *Nomen bonum*. Lind. Ex. X. §. 90. Qui *famam* proſequuntur, ſæpe famem aſſequuntur. Ex. XI. §. 42.

FAMELICUS, λιμώδης, λιμαγχόμενος, λιμοκρατούμενος, fame correptus, vel detentus. Vide *Fames*. *Febres* quoque *famelicas* vocavit Sylvius, quibus conjuncta eſt *fames* inexplebilis, & rabida, l. 1. Prax. c. 30. §. 27. 147.

† FAMES VACUI. Bulimos. Merc. de Ind. l. 4. c. 14.

* FAMES, λιμός, πείνη, in genere ſignificat omnem ciborum defectum, & inediam. Gal. 1. aphor. 16. Accuratius tamen exponitur per αἴσθησις ἐνδείας, per *ſenſum indigentiæ*, qui fit in orificio ventriculi ſiniſtro, & nervis ad illud excurrentibus, lib. 4. de U. P. cap. 7. & hæc dicitur *fames Animalis*; quemadmodum defectus alimenti in toto corpore *fames Naturalis*. C. Hofmann. comm. ad Gal. L. L. de U. P. n. 198. *Fames* conſiderari poteſt dupliciter, in ſtatu ſecundum, & in ſtatu præter naturam. Illo modo conſiderata eſt cupiditas, vel deſiderium eſculentorum, proveniens ab effluviis, & halitibus acidis, ſpiritus animales in orificio ventriculi ſuperiori, & ejuſdem nervis moleſtiæ quodam ſenſu afficientibus, & contrahentibus, quorum impreſſio cerebro communicatur, in quo itidem ſpiritus animales cerebri afficiuntur, & per hos proſecutio rei deſideratæ exſuſcitatur; quemadmodum hoc nervoſe deſcripſit Th. Vvill. de An. Br. P. I. c. 9. Cauſam vero illorum halituum blande acidorum recte cenſet Sylvius, Alimentorum prius aſſumptorum reliquias reſtitantes, atque a deglutitæ continuo ſalivæ parte ipſis adhærente magis magiſque fermentatas, lib. 1. Prax. Med. cap. 2. §. 3. Commentaria

vero

Digitized by Google

vero ſunt, quæ veteres de ſuctione venarum, primum extremarum, deinde majorum ramorum, deinceps trunci, & per hunc deñique venarum ſtomachi, & meſenterii, propoſuerunt; quemadmodum nec Helmontii opinio cum rei veritate quadrare videtur, qui *famem* a ſplene inſpirari in ſtomachum docuit, tr. Pylorus Rector, n. 20. *Fames prꝑternaturalis* quadruplex eſt, *Aucta*, *Abolita*, *Imminuta*, *Depravata:* de quibus vid. Sylv. d. l. Ad nimiam etiam pertinet βέλιμος, Vide ſupra *Bulimos*, λιμαγχία, λιμοκτονία, de quibus infra lit. L. Ad abolitam ἀνορεξία, ἀσιτία, ἀποσιτία. Vide *Anorexia*. Ad depravatam pertinet vocab. *Pica*, *Citta*, *Malacia*, de quibus etiam ſuis in locis. A vocabulo *fames* deſcendunt *famelicus*, λιμώδης, *fameſco*, vel *fameo*, λιμώττω. Diet. n. 504. Lind. Ex. XIII. §. 146.

Familiaris, οἰκεῖος. Vide *Domeſticus*.

Famula, οἰκέτης, vide Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIX. 1.

† Far, farina craſſior. Mercur. de morb. cur. l. 1. c. 8.

Far, χόνδρος. Vide *Alica*. *Far* eſt nomen commune. Hinc *Far* adoreum, triticeum, hordeaceum, Zeæum. Jul. Alex. Not. in lit. 8. Meth. Med. Galen. c. 2. & l. 4. de ſan. tu. c. 4. Ad hordeum inciſum reſtrinxit Mercur. l. 4. V. L. c. 18.

Farciminalis, ἀλλαντοειδής. Vide *Allantoides*.

Farctura, *Fartura*, dicitur in Pharmaceuticis, quando exenterata animalia, aut excavati fructus medicamentoſis, vel alimentoſis rebus ſive ad jucunditatem, ſive ad peculiarem utilitatem replentur. Joh. Dan. Horſt. Part. I. Diſpenſ. Pharmac. Univ. lib. 2. cap. 30. p. XXXVI.

Farctus, *Infarctus*, ἔμφραξις, idem quod *Obſtructio*. Vide *Emphraſis*.

Farina, ἄλφιτον, κρίμνον. Vide *Alphiton*, *Crimnon*. *Farinarum* officinalium catalogum vide apud Schr. l. 2. c. 58. Jung. & D. D. Vvedel. Pharm. I. A. F. R. l. 2. ſ. 3. c. 1.

Ferrea *nubes*, dicitur Sereno Sammonico *Furfuratio*, ſive *Pityriaſis*, c. 3. Junge Heurn. de morb. c. 5.

Fascia, σπάργανον, ἐπίδεσμος. Vide *Epideſmos*. *Faſciola*, σπαργάνιον. Unde & *faſciatio*, ἐπίδεσμος, ἡ σπαργάνωσις dicitur. Varium *faſciarum* apparatum, delineationem, & uſum quære in Scultet. Armam. Chirurg. & Indice. De verbo *faſciare* vide Keuchen. ad Seren. p. 90. Per metaphoram *faſcia* quoque tribuitur quibuſdam corporis partibus. Ita membrana exterior renum a Peritonæo laxe adhærens *faſcia renum* vocatur. Barthol. l. 1. Anatom. c. 17. Et muſculus tibiæ, Abductor dictus, *faſcia lata* appellatur. Id. lib. 4. cap. 12. Vocatur & *Inſtita*, *Tꝑnia*. *Faſcialis* Muſculus vocatur inter flexorios Tibiæ, qui & *Sartorius* dicitur, omniumque fere muſculorum longiſſimus. Barth. d. l. p. 581. *Faſcialis* eſt quoque epitheton lumbricorum latorum inteſtinalium, qui æqualiter ſunt externi, ad differentiam Cucurbitinorum, qui inſtar ſeminum cucurbitæ cohærentium exhibent ſuas connexiones. Blaſ. Medic. Un. p. 336.

Fasciculus, δεσμίδιον, χειροπληθές, in foro Medico idem eſt quod *Manipulus*, ſive quantum manu comprehendi poteſt. Rhod. in Lex. Scrib. Ant. vero Muſa Braſſavolus in Indice Galenico vult eſſe, quantum duobus digitis comprehendi poteſt: φάκελλος etiam Grꝑce dicitur, Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIII. 11. Vide Foeſ. p. 649.

Fascinum, βάσκανον. *Faſcinatio*, βασκανία, habetur pro genere quodam incantationis, quando ſeu intuitu, ſeu laudatione, non ſolum infantes, & homines, ſed & agni, pulli gallinæ, equi &c. inficiuntur, ut marceſcant, & moriantur. Refertur inter cauſſas morborum occultas. De hoc argumento vide J. Lang. l. 2. ep. 35. Sennert. Med. Pr. l. 6. part. 9. c. 1. Inter noviſſimos prolixiſſime hoc argumentum pertractavit D. D. Frommannus, integro libro h. tit. *Faſcinum* quoque olim vocatum fuiſſe *Membrum virile*, teſtis eſt Rolf. de partibus generationis, Part. I. c. 43.

Fastidium, eſt cibi, & potus, vel alterutrius averſatio, Gr. ἀνορεξία, ἀποσιτία, de quibus omnibus ſupra lit. A dictum. Junge, ſi placet, Sylv. l. 1. P. M. c. 3.

Fastigiati *Furni* vocantur, qui pluribus aludel, ſive ſublimatoriis impoſitis ſunt exornati. D. Ludov. Pharm. p. 203. Videatur etiam de his Glauber. in Furn. Philoſ.

Fatalis linea, quæ dicatur, Vide *Linea*.

Fatigatio, κόπος, πόνος. Vide *Copos*.

* Fatuitas, μώρωσις, νωθρότης, coincidit cum *Amentia*, de qua ſupra. Eſt enim mentis læſio, qua una cum memoria ratio etiam perit, Foeſ. Oec. p. 423. Vvilliſius expreſſit per *Stupiditatem*, qui hoc argumentum egregie explicavit, de An. Brut. part. 2. c. 13.

Fatum, εἱμαρμένη, ſignificat aliquam neceſſitatem inevitabilem a cauſſa quadam ſuperiori dependentem. Quo etiam pertinet *Adraſtea*, de qua ſupra. Duplex *fatum* conſtituit Lang. l. 1. ep. 78. Aliud *Divinum*, & *naturale*, quod ex indiſſolubili cauſarum cohærentia dependet: aliud *conditionale*, ſive neceſſaria ex hypotheſi ſc. veritatis, aut quæſiti conſecutio. Parac. per *fatum* ſigna quædam ex homine, vel re mortua

tua deſumpta intelligit: item Manes, l. 1. de vit. long. c. 7. l. 2. Philoſ. c. 1. & de modo pharmacandi, tr. 4. Rul. ita deſcripſit: *Fatum* eſt perpetuum quiddam, & inſenſibile aſtrorum Cœli, Solis, & Lunæ. Prædictionem ex *fato*, vel hujuſmodi ſignis Parac. vocavit d. l. *Fatomantiam*. Eidem quoque *Prædeſtinatio* paſſim in ſcriptis appellatur.

* Fauces, φάρυγξ, dicuntur ſpatium illud internum, ſive interior oris locus, ubi ſimul conveniunt & gulæ, & gutturis partes extremæ. Gal. l. 4. de L. Aff. c. 3. in fin. & c. 4. Prognoſt. t. 16. Jungatur Dieter. Jatr. n. 889. Appellantur & Græce ἰσθμός, *Iſthmus*, vel ἴσθμιον. Gal. 3. aphor. 26. vocab. vero φάρυγξ aliquando & ipſam Gulam denotat, teſte Lang. l. 2. ep. 43. & confirmatur ex epiſt. Democ. ad Hipp. in hujus operibus occurrente, de nat. homin. num. 40. Videatur Foeſ. Oecon. p. 651. In plurali φάρυγγες, effectus, ſive morbos *faucium* ſignificare, conſtat ex Hip. 3. aph. 5. l. 6. Epidem. ſect. VII. 11. 12. Gal. comm. 3. in 3. Epid. t. 66.

Favilla, αἰθάλη, idem quod *fuligo*; eſtque nihil aliud, quam ἔγκαυμα ἢ λιγνυῶδες, h. e. *fuligo* uſta. Applicatur commode portionibus ſanguinis aduſtis. Vide Lind. Ex. XV. §. 126. 127.

Faulek, id eſt *Cerion*. Rul.

Favonius, ζέφυρος, nomen venti ab Occidente ſpirantis, ſive Occidentalis. Rul. Eſtque humidus, & lenis. Galen. comm. 3. de hum. t. 13.

† Faunorum ludibria, Plin. Natur. Hiſt. l. 25. c. 4. Incubus. Idem l. eodem c. 7. morbus ſonticus, idem Comitialis.

Faunus, φαῦνος, nomen Deaſtri, vel Dæmonis gentilium fictitii, ſive Satyri laſcivi, cujus ideo mentio fit in foro Medico, quod olim Ethnici ſuperſtitioſi perſuadere voluerunt, Incubum ab hujuſmodi dæmonibus inſultantibus oriri, quod ceu fabuloſum merito repudiandum. Foreſt. l. 10. Obſ. 50. 51. in Schol. Rhod. ad Scrib. Helmont. tr. Venatio ſcient. n. 35. vocat Ens rationis.

* Favus, κηρίον. Vide *Cerion*. *Favi* ſingularem deſtillationem pro ſolutione auri vide ap. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 3. c. 5. Dicitur & ab Ingr. *favoſa tinea*, item *favoſitas*, comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 172. 175.

† Febris, a ſervore appellatur, ex Varrone Non. Marcell.

† Febris sepulta, Maligna latens, quales enum. Jo. Bapt. Montan. de febr. Conſ. XIV.

Febris Typhodes, Typhos calor ſepultus. inde Avic. Latic. Montan. Conſ. 183.

* Febris, πυρετός, & frequentiſſime quoque apud Hipp. in Epidemiis πῦρ, teſte Foeſ. Oec. p. 545. Secundum communem omnium hominum conſenſum eſt caliditas præter naturam, maxime quidem in totum animal effuſa; ſin minus, at omnino vel in plurimis partibus, vel in nobiliſſimis accenſa. Gal. comm. 1. in 6. Epid. t. 29. cum is calor adeo auctus eſt, ut hominem offendat, & actionem cordis lædat, l. 8. M. M. c. 1. Accuratius tamen, & ex hodiernis artis principiis *febris* generaliter deſcribi poteſt ſeq. in modum, quod ſit Intemperies cordis, & totius corporis p. n. calida, ſed diverſi generis, cum variis ſymptomatibus, mitioribus, vel vehementioribus, proveniens a ſanguinis diverſimode ſeſe habentis varia præternaturali fermentatione, benigna, vel maligna, cum, vel ſine corruptione, aut congelatione, aut coagulatione putrefactiva. Vel cauſaliter ex Willis de febr. c. 3. quod ſit motus inordinatus ſanguinis, ejuſque nimia efferveſcentia, cum calore, ſiti, aliiſque præterea ſymptomatibus, quibus Oeconomia naturalis varie perturbatur. Qui plura circa *febrium* etymologiam, deſcriptionem, differentias deſiderat, ille quærat, & inveniet paſſim in vet. & rec. ſcriptis, præſertim Gal. de diff. & cauſſ. febr. & ex recentioribus C. Hofm. de febr. Sennert. h. t. Diet. n. 78. Sylv. l. 1. P. Med. c. 27. ſeqq. Franc. Piens de febr. Th. Sindenham tit. eodem, & quamplures alios. Potiores quoque differentias deſcriptas vide in hoc Lexic. ſuis locis, v. g. *Ephemera*, *Quotidiana*, *Terriana*, &c. Deſcriptio *febris* apud Linden. Ex. XV. §. 34. ſtrictior eſſe videtur, competens ſaltem benignioribus, ſalutaribus, & intermittentibus, quando ſcripſit: *Febris* eſt ſervor toties repetitus, & a natura excitatus in ſpiritu, ut ſe impedientem materiam ſubigat, & diſponat ad excretionem, & excernat, quam primum poſſit, eaque excreta, viribuſque receptis, quarum in laborioſo hoc opere fecit jacturam, deinceps pergat libere, & inculpate fungi officio ſuo. Helmontii hypotheſin de *febrium* natura videſis in pec. tr. de inaud. febrium doctrina. Quæ adverſus Vvilliſium ſcribere abſque applauſu auſus eſt Edmund. Demeara, lege in Examine Diatribes Vvilliſianæ. Cornel. quoque Bontekoe non veritus eſt ad unum omnes de *febribus* authores veteres, ac recentiores incuſare errorum cum circa theoriam, tum circa praxim in quadam Diatriba; ſed qualem ille ſententiam defenderit, hactenus nobis nondum innotuit. Noviſſime etiam de *febribus* D. Laur. Bellini labor in publicum prodiit, in Operis ſui argumenta varia continentis Membro IV. h. tit. a pag. 247. ad 437. quamvis, pace illius Viri laudatiſſimi, ejuſdem deſcriptio juſto latior videatur, quæ ita ſe habet: *Febris* eſt vitium ſanguinis aut in

Digitized by Google

motu, aut in quantitate, aut in qualitate, aut in horum aliquibus, aut in omnibus: cum hæc definitio ſalva veritate pluribus aliis morbis humoralibus, præſertim a ſanguine dependentibus, facile poſſit applicari. Qui *febre* laborat, dicitur *febricitans*, *febriens*, paſſim in authoribus.

Febrifuga, ληξιπύρια, dicuntur medicamenta febrem ſedantia, vel tollentia, vel *Antifebrilia*. Gal. 2. de Antidot. c. 6. Tale Acopon deſcribit l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Dict. n. 745. etiam vocari dicit ἐκ τῦ πυρεῦ σβεσήρια, *febrem extinguentia*. Alii ſcribunt ἀλεξιπύρετα, ſed melius ληξιπύρετα, Rhod. ad Scrib. nu. 95. *Febrifugi* admirabilis præparationem e Stanno, & Mercurio tradit Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 33. Centaurium minus κατ' ἐξοχὴν *febrifuga* vocatur, teſtimonio Botanicorum, & Schr. l. 4. cl. 1. n. 83. *Antifebrile Crollii* vide in Diſpenſatoriis, & d. Schr. l. 5. cl. 3. n. 78.

Fecla, φέκλη, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & σφέκλη, Ægin. l. 7. c. 3. in τρύξ. Rhod. in Lex. Scrib. id eſt *fex vini*, vel *aceti*. Rul. & Johnſ. idem quod *fecula*.

Fecositas, idem quod *feculentia*, refertur inter ſpecies Luti, & exponitur per quandam *ſpurcitiem*. Fallop. tr. de Therm. aq. & metall. c. 16. Tom. I. Oper. p. m. 252.

Fecula, *Fæcula*, τρύξ, generaliter idem ſignificat, quod *fex*, de quo paulo inferius. Scrib. in 226. 228. 230. Specialiter, eſt terminus Pharmaceuticus, vel Chymicus, (quamvis modus præparandi non adeo ſit artificioſus, ut inter Chymicos labores relatus fuerit) & notat *Extractum farinaceum*, ſive Amylum ex radicibus quibuſdam viridibus paratum per ſubſidentiam ad inſtar fecum. Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 1. & 21. qui etiam exiſtimat, in deſpectum artis hoc nomen eſſe impoſitum, cum hujuſmodi farina ſit potius medulla, cremor, & flos quidam ſeſſilis talium radicum. At Zwolferus contrarium ſtatuit, dicens *feculas* eſſe pulveres farinaceos, ſucco ſuo nativo orbatos, conſequenter etiam omnis virtutis, & efficaciæ expertes. Animadv. in Pharmac. Auguſt. in Mantiſſ. Hermet. h. tit. Vocantur & *Gerſa*, *Ceruſſa*, ib. *Fecularum* Catalogum lege apud Schr. l. 2. c. 59. Confirmat judicium Zwolferi F. Hofm. in cl. ad Schr. d. l. At Cl. D. D. Wedelius duriorem ſententiam Zwolferi ſtatuens, laudem debitam *feculis* conceſſit, Ph. I. A. F. R. l. 2. ſ. 3. c. 3. *Fecula* vocatur etiam condimentum ex fece vini factum acidum, Turneb. Adverſ. Item Uva pinguis, decocta uſq; ad craſſitudinem mellis, Jon. Laurent. An. On. p. 349. *Fecula*, φέκλη, & σφέκλη, notat etiam lixivium, vel condimentum lixivii ad inſtar fermentorum acrimoniam habens, quo mulieres capillum ungere ſolent, ut rutilus eſſet crinis. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 103. Paracelſo *Fecula Urina* vocatur, cum urina vernacule frangi dicitur, ſeu corrumpitur, ſignum nutrimenti, l. de Urin. Judic. tr. 2. cap. 1. Eſt ſpecies Rubini in urina in Scholiis ad d. l.

Feculentus, τρυγώδης. Vide *Fex*.

Fedum, i. e. *Crocus*. Rul. & Johnſ.

† Fel draconis, Hydrargyrum e ſtanno, Hadr. Jun. Nomenclat. argentum vivum.

* Fel, χολὴ, idem quod *Bilis*. Vide *Bilis*. Helmontii de *felle* opinionem lege in Scholar. Humoriſt. paſſiv. decept. cap. 2. §. 24. *Fellis* genera in officinis uſitata tradidit Schroder. l. 2. c. 30. quamvis omiſerit piſcium *fel*, quod tamen non minus laudatur in medicamentis Ophthalmicis, teſte Galeno, & aliis. *Fel vitri* vocatur ſpuma vitri, Ruland. Libav. Apoc. Hermet. part. prior. c. 17. Dicitur alias *Aphronitrum*. *Fel Draconis* eſt Argentum vivum ex Stanno. Ruland. & Johnſ. Centaurium minus quoque appellatur *fel terræ*. Scribon. nu. 227. Rhod. in not. ad h. l. *Fel* etiam refertur inter nomina Lapidis Philoſ. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Felebris, *Fellebris*, θηλάσιμος, θηλοτὸς, dicitur, *qui lac ſugit*, vel qui adhuc lacte vivit. Keuch. ad Seren. p. 290.

Felicitas, εὐτυχία. Vide *Eutychia*.

Feltlech, *Faules*, & *Ferrum*. Ruland. & Johnſ.

Felis, αἴλουρος. Vide *Catus*. De *fele* per os pariente, ex Bartholino, vid. Ann. I. Ephem. Nat. Cur. Obſ. 109. Schol. & Rolfinck. de part. gen. inſerv. Part. 2. c. 45. *Felis* ex ore mulieris, & viri rejectæ geminam hiſtoriam vid. d. l. Ephemerid.

Fella, i. e. Aqua Sulphurea, vel ſulphurata. Rul.

Felliflua *paſſio*, dicitur *Cholera*, apud Cœl. Aurelianum, notante Dolæo Encyclopæd. l. 3. c. 4. §. 1. p. 415.

* Femen, μεσομήριον. Vide *Interfemineum*.

* Femina. Vide *Fœmina*.

* Femur, *Fæmur*, μηρὸς, an Latinum a *ferendo* deſcendat, quod totius corporis reliquum ferat, & ſuſtineat, veluti onus, in medio relinquimus. Idem fere, quod *Crus*. Os magnitudine cunctis animantis oſſibus præſtat, ſupra coxendici, infra tibiæ oſſi alligatur, cujus cervicis duo ſunt exigui proceſſus, quos *Trochanteres*, τροχαντῆρας vocant, quorum exteriorem, qui longe major eſt, *Gluton*, γλουτὸν, appellant. Gal. de oſſib. c. 21. Barthol. libell. 4. Anat. c. 21.

Fenestra, θυρὶς, ὀπὴ, quid proprie ſignificet,

cet, notum eſt, nec hujus loci exponere. Per metaphoram *feneſtra* quoque ab Anatomicis vocatur Meatus Auditorius interior, nec non duo foramina in cavitate Conchæ ſtatim poſt Tympanum occurrentia, unum ovale, alterum rotundum. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 6. & Linden. Medic. Phyſiolog. l. 2. c. 11. §. 15. 16.

FERA, θὴρ, θηρίον, ſignificat animal infenſum, quod difficillime, aut plane non cicurari poteſt. Qualia dantur in ſolo, ſaloque. Lind. Exercit. XI. §. 91. Leonem, & alia ſimilia grandiora ferociora animalia κατ' ἐξοχὴν *feras* appellari, teſtatur Gal. l. quod anim. mor. ſeq. temp. c. 1.

FERA REGIA, βασιλικὸν θηρίον, idem eſt quod *Baſiliſcus*, de quo adhuc dubitatur, an fuerit in rerum natura. Gal. lib. 10. de S. Fac. in procem. Per tranſlationem θηρίον etiam non ſolum de hominibus dici, patet ex Lind. d. l. §. 115. 119. ſed etiam ex Hipp. conſtat, quoſdam morbos θηρία, *feras*, appellari, v. g. ulcera maligna, Coac. t. 467. 468. uti quidem vult Foeſ. Oec. p. 207. quamvis Lind. & alii animalcula in interaneis genita, v. g. lumbricos, ſive vermes intellexerint. Utramque opinionem admiſit Jonſt. in not. ad hos tex. Jung. l. 6. Epid. ſ. 7. t. 7. cum comm. Gal.

FERCULUM, idem quod *Cibus*, *Cibarium*. βρῶμα.

* FERINUS, θηριώδης, ſignificat naturam, vel indolem feræ nocivam, & malignam obtinens. Transfertur ad morbos malignos, inſignem humorum pravitatem præſupponentes. Gal. c. 1. in 6. Epid. t. 14. Ita Lumbrici non ſolum hoc nomine veniunt, ſed & Tuſſis, 5. Epid. ſ. 2. t. 17. Deficientia, ſive mentis emotio, c. 1. in 1. Prorrh. t. 25. &c. 3. t. 31. Coac. t. 85. & 155. Ægri quoque vocantur θηριώδεις, *ferini*, hujuſmodi morbis malignis correpti, l. 4. Epid. VIII. 7. Jung. Foeſ. Oec. d. l. Victus quoque *ferinus*, θηριώδης, vocabatur brutis communis, quo priſcis ſeculis homines utebantur. Hippocr. de veter. medic. VII. 4. XIII. 22. Ad animum etiam referri poſſe *feritatem*, τὸ ἄγριον, ἀγριότητα, quod idem eſt, ac τὸ θηριῶδες. Vide *Agrion*.

FERION, terminus fictitius Spagyricus, qui legitur in Th. Ch. Vol. V. p. 159. Quid vero ſignificet, ex deſcriptione ibidem data nemo percipiet.

* FERMENTATIO, ζύμωσις, quid proprie ſignificaverit olim, minus fuit perſpectum. Hinc ſaltem apud Hipp. mentio *fermentationis*, ζυμώσιος, & verbi ζυμοῦσθαι, *fermentari*, facta in ſtatu p. n. quibus nihil aliud indicavit, quam elevationem aliquam in tumorem, diſtentionem, & inflationem: v. g. Hepatis *fermentatio*, i. e. intumeſcentia, l. 5. Epid. 3. 14. Venter *fermentatus*, l. de vet. med. XX. 8. Et quamvis hoc in loco non ſit ſermo de ſtatu p. n. tamen minus perſpicua eſt *fermentationis* ſignificatio. Urinæ *fermentatio*, c. 2. in 1. prorrh. t. 40. Alvi fęcum *fermentatio*, Coac. t. 604. Ita nec ap. Gal. alio ſenſu occurrit. Recentiores vero Medici ex Philoſophia Platonica in uſum revocarunt, generaliter per *fermentationem* intelligentes terreni cujuſdam, & ſolidi motionem, & ab aere intus concepto diſtentionem, inflationem, & in tumorem levem elevationem. Quam Platonicam deſcriptionem integro libello, Anatomia *fermentationis* Platonicæ dicto declaravit Ant. Gunth. Billichius, & hunc viciſſim Exercitationibus illuſtravit Conringius. Hos poſtmodo alii ſecuti viri doctiſſimi, applicantes ad humores, præſertim ſanguinem, & chylum, v. g. Th. Willis Exerc. de *ferment.* & de febrib. Jung. Mart. Kerger. tract. de fermento: Mart. Schook. h. t. Ex quibus hæc deſcriptio ſufficere poteſt. *Fermentatio* eſt motus quidam intrinſecus, & varia agitatio particularum alicujus corporis mixti activarum, & paſſivarum, cum tendentia ad perfectionem, vel propter mutationem ad aliud. Et ita duplicis generis eſt, Naturalis una, alia Præternaturalis. De *fermentatione* in ventriculo vide voc. *Chylificatio*. Adde Barthol. l. 1. Anat. c. 9. & alios. A Chymicis quoque *fermentatio* in uſum tranſlata. Hinc Rul. & Johnſ. deſcripſerunt, quod ſit rei in ſubſtantia per admiſtionem fermenti, quod virtute per ſpiritum diſtributa totam penetrat maſſam, & in ſuam materiam immutat, exaltatio. Ideo enim inventa eſt, ut ex ſymbolico ignobiliore, efficacia medicinæ *fermentantis*, nobiliſſima fiat ſubſtantia, ad quam pervenire natura ſinit. Potiſſimum autem in metallis, quorum natura ad mutua eſt proclivis, locum habet, & ab imitatione maſſæ *fermentatæ* nomen invenit. Vel *fermentatio* eſt *fermenti* cum *re fermentanda* incorporatio. Rolſ. *fermentationem* cum putrefactione conjunxit, ceu gradu ſaltem differentes, Chymiæ l. 2. c. 2. Jung. Jac. le Mort. Ch. Medico-Phyſ. c. 4. Junk. Chym. Exp. Cur. P. I. ſect. 1. c. 4. p. 60. ſeqq. Imprimis vero, & ſingulariter *fermentatio* ad negotium lapidis Philoſophici applicata legitur in ſcriptis Spagyricorum, præſertim Gerard. Dornæi Theatr. Chym. Volum. I. Tit. Artificium ſupernaturale, p. 192. 313. Jung. Libav. Apoc. Hermetic. Part. poſter. de porta *fermentationis* Riplæi, Tom. II. Oper. p. 406. & 434. ſeqq.

FERMENTUM, ζύμη, quid ſit, obſcurum. Communiter, ſed ſtrictius juſto tribuitur in

paniſicio maſſæ farinaceæ, quæ acorem contraxit. Galen. l. 6. de S. F. §. Zyme. Sed revera etiam aliis rebus ſimilem effectum præſtantibus attribui poteſt, & in genere deſcribi, quod ſit materia firma, tanquam fixa, quæ ſuæ naturæ materiam ad ſuam firmatam conditionem præparat, quæ etiam ante præparationem non magis, quam illa habebat, ut *fermentum* panis eſt farina firmata in paſtam, quæ farinam ſimilem, raram, & diſcontinuam in aliam paſtam fermentatam adducit, Rul. De varietate *fermentorum*, pro diverſo uſu, & materiæ fermentandæ conditione, vid. Vvillis d. l. c. 6. & ſeqq. Kerger. ſ. 2. c. 1. de *fermento*. De *fermento* chylificante vide *Chylificatio*. An particularia dentur *fermenta* naturalia in diverſis corporis partibus, non concedit loci anguſtia hic ventilare. A Spagyricis *fermenti* vox ſæpe abuſive ſumitur pro Anima, Sole, Luna. Vide Th. Chym. Vol. III. Libav. dicto loco. Ita Dorn. in Philoſ. Chym. ſcripſit: Minus perfectum in majus poſſe progredi in infinitum, mediante forma, & cœlo, tanquam *fermentis*, quod pauciſſimis etiam artificibus hactenus cognitum fuit. Vide Vol. I. Th. Chym. & quære in Indice. Imo ipſum Lapidem Philoſophicum, metalla ipſa nomina *fermentorum* complectuntur. Unde Rulandus ita deſcripſit: Quale *fermentum*, tale & fermentatum. Et ſicuti parum *fermenti* paſtæ multam farinam in ſuam naturam, & paſtam convertere poteſt: ita etiam *fermentum Chymicum* fermentandum, cui adjunctum eſt, ſibi aſſimilat. Intelligunt autem Philoſophi, i. e. Spagyrici, per *fermentum* verum corpus, & veram materiam, quæ proprio ſuo Mercurio conjuncta illam in ſuam naturam convertit. Deinde etiam Lapidem ipſum volunt eſſe *fermentum* corporis perfecti. Cum enim lapis adeo ſubtilis (ut Philoſophi aſſerunt) ſit, ut ſuper corpus imperfectum projectum in modum olei ſupernatet, neque cum illo permiſceatur; opus eſt corpore aliquo primam illius affinitatem redolente, quod illum recipiat, atque in alia corpora introducat. Nam quam primum corpus illud lapide infectum, & fermentatum eſt, ſtatim in tincturam abit. Hæc Rul. & Johnſ. De *fermentatione*, & *fermentis* Lapidis Phyſici, vel Philoſophici vide plura in Th. Ch. Vol. IV. p. 607. Vol. XI. p. 110. ſeqq. *Fermentum album*, id eſt argentum, Felda idem. *Fermentum*, i. e. Elixir, idem.

FEROX, θρασὺς. Vide *Thraſos*.

FERRAMENTUM, σιδήριον, *inſtrumentum ferreum* Chirurgis neceſſarium ſignificat. Hipp. l. 3. de fract. t. 29. & l. 1. de artic. t. 43. Vocatur & σίδηρος, 6. Epid. ſ. 6. t. 5. Ita & apud Ruland. inſtrumenta metalli foſſoribus uſitata vocantur *ferramenta*.

FERRATUS, σιδηρόδετος, vel dicitur de re aliqua ferro munita, vel etiam a Medicis ſumitur de liquore ſpiritu ferri imprægnato, v. g. Aquæ *ferratæ*, Acidulæ *ferratæ*, Rolfink. O. ac M. M. Sp. l. 9. ſ. 3. c. 1. Libav. Synt. Arc. Chym. l. 1. c. 10.

FERRETUM, vocatur *Æs nigrum*, vel *Cyprium*, vel ex *ferro factum*, quod officinæ plus nimio urendo efficiunt. Libav. Synt. Chym. l. 6. c. 4. *Ferretum* Hiſpanicum eſt optimum æs uſtum. Fallop. de Metall. ſeu Foſſil. c. 14. Tom. I. p. 311.

FERRUGO, ἰὸς σιδήρου, i. e. *rubigo ferri*. De hujus virtute Medica vide Dioſc. l. 5. c. 93. *Ferrugo* vel ſumitur pro ferri vitio, & ſitu; & ita idem eſt, quod *Rubigo*; vel etiam pro *ſcoria ferri*, vel caca, Gr. σκωρία dicta, quæ & *Stercus* dicitur. Scrib. n. 188. Rhod. in annot. Rul. & Fr. Hofm. in clav. ad Schr. l. 1. c. 2. *Ferruginis*, & ulcerum eandem eſſe generationem, vult Parac. Paragr tr. 1.

FERRUM, σίδηρος, dicitur metallum ignobilius, conſtans ex Mercurio, & Sulphure minus liquabili, crudiori, ſeu, ſi mavis, ex Sale, quæ partibus terreis crudioribus immixta ſunt. Schroder. l. 3. c. 11. Fr. Hofm. vero in Clavi negat, de Sale nobis aliquid conſtare. Purgatum *ferrum* per ignem in furno Anemio fortiſſimum fit *Chalybs*. Unde etiam *Medulla ferri* dicitur Libavio Apocal. Hermet. Part. prior. cap. 20. Et in uſu interno loco *ferri* ſemper *Chalybem* recipere præſtat, monente Schrodero. De *Chalybis*, & ferri depurati virtutibus variis, præparationibus, & medicamentorum formulis conſulantur veteres, & recentiores Practici, & inter hos Libav. dicto loco, & Synt. Arcan. Chymic. lib. 2. cap. 21. Schr. & Hofmann. d. l. Wilis Patholog. Cerebri cap. 11. & alii. Ruland. ita deſcripſit: *Ferrum* eſt metallum lividum, multum, parum, rubrum, albedine non pura participans, durum. Nam ſi Sulphur fixum, terreum Argento vivo fixo terreo commixtum fuerit, & hæc ambo non puræ, ſed lividæ albedinis fuerint, ſi ſuperat Sulphur, fit ferrum. In ſumma, ſi Argentum vivum fuerit poroſum, terreum, & immundum, fœtidum, & terreum, & fixæ ſubſtantiæ, (tanquam ſi pene morbidus cum muliere menſtruoſa coit) *ferrum* generatur. Tribuitur autem iſtud Metallum a Chymiſtis *Marti*; & *Mars* dicitur, utpote cujus uſus ut plurimum ſit in bello. Porro *ferrum* eſt duplex, *Nativum*, & *Factitium*. Nativum eſt purum, & reperitur in fodinis, grana veluti, ſeu maſſa. Alterum autem conflatum, ſeu

exco-

Digitized by Google

excoctum eſt id, quod excoquitur in officinis ferreis, & quidem vel ex lapidibus ferreis, vel ex terra rubra ferrugine quaſi læſa, ut in Sileſia, Marchia. Species ſingulas enumerare huc non pertinet. Sufficiant hæc ex Rul. & Johnſ. Aliquando & *Ferrum*, σίδηρος, accipitur pro *Ferramentis*, ſive inſtrumentis ferreis, ad ſectionem, vel uſtionem neceſſariis. Hippoc. 8. aph. 6. Add. Diet. Jatr. n. 771. Rhod. ad Scrib. in proœm. p. 19. *Ferrum* quoque vocatur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Fersæ, vulgo dicuntur *Morbilli*, a fervore fortaſſis, juxta Foreſt. l. 6. Obſ. 32. in Schol.

Feru, *Zegi*, id eſt *Stannum*, *Metallum*. Rul. & Johnſ.

Ferula, νάρθηξ, æquivocum eſt. 1. notat plantam, de qua vide Botanicos. 2. in Chirurgicis ſignificat ad deligationem fracturarum uſitatiſſimum inſtrumentum, videl. *Aſſulas* leves ad firmandum oſſa repoſita neceſſarias. Hipp. 1. de fract. 1. 41. l. 3. t. 11. & 3. de iis, q. in med. t. 11. Harum apparatum cum uſu monſtravit etiam Scult. Arm. Chir. Parr. I. Tab. LII. fig. X. & explicavit ad Tab. LVI. p. 145.

* Fervor, idem quod *Æſtus*, *Efferveſcentia*, Gr. καῦμα, ζέσις, φλέγμασις. Vide *Æſtus*, *Cauma*, *Efferveſcentia*.

Fex, *Fæx*, Græce τρὺξ, proprie dicitur de recremento inutili vini, quod Græc. σφέκλη dicitur. Rhod. in Lex. Scrib. p. 384. quemadmodum Olei recrementum *Amurca* vocatur. Gal. l. 1. de Simpl. Fac. c. 17. Dioſcor. l. 5. c. 132. Vocatur alias exſiccata *fex Vini Tartarum*, vel *Tartarus*. De *fece uſta*, quod acre eſt medicamentum, Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. & alibi. Dioſcor. d. l. Latius vero denotat omne excrementum. Hinc & frequentiſſime *Feces* pro excremento alvi ponuntur. Sedimentum quoque in urina hoc nomine venit; unde *Urina feculenta*. Chymicis in genere *Fex* inter abjectanea eſt, quæ a puris eſſentiis ſeparata seponuntur, & ſubſidunt. *Fex vitri*, id eſt *Sal vitri*, Rul. de *fecibus* Lapidis Philoſophici videantur Op. Mineral. M. Iſaaci l. 1. c. 113. & l. 2. c. 33. 34. Quid per *fecem Cœli* intellexerit Libav. legatur Tom. II. Oper. p. 43. ſcil. in Tract. de Igne nat. c. 23.

Festinatio, *Feſtinantia*, quid ſignificet, notum eſt. Ejus detrimentum in opere Lap. Phil. inculcatur in Th. Ch. Vol. IV. p. 771. ſeqq.

Fiber, κάστωρ. Vide *Caſtor*.

* Fibra, ἴς, *Vilus*. Plur. ἶνες, *fibræ*, dicuntur fila quædam oblonga, gracilia, alba, ſolida, valida, omnis generis corporis partibus inſerta, uti recte deſcribit Gorr. p. 193. Vel ex Gal. *fibræ* ſunt tenues quædam, & ſubtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponevroſes, & derivationes, quibus opitulantibus (perinde ut manus digitis) nervi, & muſculi actiones ſuas obeunt, l. 5. de U. P. c. 11. & l. 1. de Hipp. & Pl. decr. c. 10. Accuratiorem vero Fibrarum conſiderationem tradunt Williſ. Anat. Cerebr. c. 19. Barth. Anat. l. 1. c. 5. Dividuntur in *Nervoſas*, & *Sanguineas*. Illarum potiſſimum tres ſunt, Rectæ, Obliquæ, & Orbiculares, vel Circulares. Harum vero meminit Hipp. l. de Carn. vel Principiis IX. 16. & l. 2. de morb. XLV. 34. *Fibræ* vocantur & κτηδόνες l. 2. de Cord. XII. 10. Vid. Foeſ. p. 282. *Fibra jecoris* pro Jecinore, Keuchen. ad Q. Seren. p. 171. Alias Lobi hepatis *fibrarum* nomine venerunt, ut eſt apud Theoph. Protoſpartarium l. 2. de H. C. F. c. 11. Dicitur & in diminutivo *fibrilla* pro *fibra*, a Carteſio. Barthol. d. l. c. 2. A Botanicis per translationem *fibræ* ſumuntur vel pro filamentis, & ſtaminibus plantarum, arborum intextis, vel capillamentis extrinſecus adnaſcentibus, v. g. radicibus, & ſimilibus. Schr. lib. 1. c. 2. lit. F. Priores etiam κτηδόνες vocantur a Theophr. l. 1. Hiſt. pl. c. 2.

* Fibula, περόνη, ſtricte ſignificat os tibiæ exterius, & tenuius, quod & *Sura*, *Canna minor*, *Focile minus* appellatur, cujus deſcriptionem vide apud Barth. Anat. libell. 4. c. 21. Tibiæ extrinſecus attenſum, ut radius cubito. Late vero varias obtinet ſignificationes: v. g. ſumitur pro Radio, qui cubito in brachio jungitur. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 78. ſeqq. Etiam pro appendice oſſis, d. l. XI. 5. 6. ſeqq. Plura loca vide apud Foeſ. p. 503. *Fibula* quoque ad inſtrumenta Chirurgica, & machinas refertur ab Oribaſ. de machin. c. 4. Rul. Unde actio illa *fibulatio*, vel *infibulatio* dicitur, & pars *fibulis* arctata legitur ap. Scrib. n. 206.

* Ficatio, σύκωσις. Vide *Ficus*.

* Ficatus, συκωτὸς, dicitur cum de viſceribus animalium ficuum ſiccarum eſu ſaginatis, tum de eduliis ex hujuſmodi viſceribus paratis, præſertim vero de jecinore. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 12. comm. 3. de R. V. I. A. t. 1. Jul. Alex. not. ad loc. prior. Foeſ. Oec. p. 594.

Ficedula, συκαλὶς, a ficuum eſu ſic dicta, nomen avis æquivocum eſt. Primo enim notat aviculam parvam, quæ & *Paſſer gramineus*, *Atracapilla* vocatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & Medicina pete ex Aldr. l. 11. Ornith. c. 36. deinde avem majorem, alias *Gallinago* dictam, de qua inferius *Gallinago*. Ita ex Alberto vocavit Schrod. l. 5. cl. n. 54.

Fictile, ſcil. vas, κεράμιον, ὀστράκιον ἀγγεῖον, i. e. vas figulinum, teſtaceum, Hipp. l. de nat. mul. CI. 12. l. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Scrib. L. n. 65. 269.

Ficus, σῦκον, primo ſignificat fructum arboris, quæ *Ficus* dicitur, Gr. συκῆ, quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Hinc συκίτης οἶνος, *vinum ex ficubus*, ſive *caricis* maceratis paratum, quod & κατορχίτης οἶνος dicitur. Dioſc. l. 5. c. 41. Et συκιόεις, *decoctum ficuum*, ſive *caricarum* appellatur. Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIIX. 8. XXXI. 7. Deinde notat affectum p. n. nimirum excreſcentiam aliquam carneam, & quidem vel in oculo, ejuſque palpebris, Hipp. Gal. 3. in 3. Epid. 3. 48. vel in mento; & eſt tumor natus ex craſſiori humore, & feroſiori tenuitate, quam Varus. Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 4. & 7. in fin. vel in ano, a thymo ſola magnitudine differens. Vel in digitorum externis. Jul. Cæſ. Arantius l. de tum. p. n. c. 72. p. m. 299. Synonyma horum affectuum ſunt σύκωσις, σύκωμα, *Ficatio*, *Ficoſus tumor*, vel *Ficoſa eminentia*, *Mariſca*. Cauſſa vero in ſucco nutritio corrupto, & propter ſolutionem continui aberrante, & collecto conſiſtit. *Ficus cutis*, *Lichen*, Plin. & Dioſc. dicitur verruca innaſcens cuti ad crura equorum, quæ medicamentum aptum ad matricem præbent. Ruland. *Ficus* etiam ſumitur pro *Tinea*, & Ulcerum capitis manantium ſpecie, teſte Heurn. de morb. capitis, c. 7. Capiv. Med. Pr. l. 1. c. 5.

Fida, i. e. *Aurum*, *Argentum*. Rul.

Fidoa, *Fidde*, id eſt *Luna*. Idem. Legitur in Th. Ch. Vol. IV. p. 957.

Fides, πίστις. Non intelligitur hic Theologica, vel Chriſtiana, quamvis & hanc neceſſariam eſſe Medico pio, proboque nemo dubitabit. E contrario valde dubito, an venia, vel excuſatione digni ſint illi inter Chriſtianos, qui Medici *Fide* Chriſtiana prorſus carentis, v. g. Judæi, opera utuntur. Sed *Fides* hoc loco notat aſſenſum, quem Medicus præbet ad ea, quæ audivit, aut legit. Hanc non debere eſſe temerariam, ſed perſpectam, & cautam, aliquoties inculcavit Gal. v. g. l. 1. de ſem. c. 2. & lib. 1. de peccator. animi propr. cognit. & medela, c. 6. &c. *Fidem Hippocratis* ſcriptis habendam eſſe, demonſtravit Lind. Ex. VI. §. 7. *Fides naturalis Magica*, ſive miraculoſa Paracelſicorum merito reprobatur a Libav. Tom. IV. Oper. p. 70. ſeqq.

Fiducia, πεποίθησις, *Confidentia*, eſt *Fides* ægrorum in Medicos firma. Hæc quantum valeat ad curationem felicem reddendam, docet Hipp. in Prognoſt. procem. & ex hoc Linden. Ex. XV. §. 4. Et Avic. dixit: *Confidentia*, quam habet infirmus de Medico, plus facit ad ſanitatem, quam Medicus cum omnibus ſuis inſtrumentis.

Fiens, γινόμενος. Quænam ſit differentiæ ratio inter *Fientem*, & *Factum* morbum, explicare quoque non infeliciter auſus mihi videtur Ingraſſias comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 49. comparatione inſtituta ab Homine *Fiente*, & *Facto*. Homo *Fiens* dicitur, & dici poteſt non ſolum ille, qui eſſe ſuum adhuc in generatione habet, & formatione, in utero perficienda, poſtquam vero perfectus in lucem egreditur, homo procul dubio factus eſt: ſed etiam ille quoque qui *Factus* licet, toto tamen adoleſcentiæ tempore, dum adhuc increſcit, & augetur, propter illam futuram quantitatem *Fiens* dicendus; poſtquam vero jam adultus, *Factus* dici meretur. Ita & morbus *Fiens* dicendus cum ille, qui gigni incipit, eſtque in principio; tum hic, qui nondum ad vigorem ſuum pervenit, vel ſtatum, partibus aliis denuo adductis continuo increſcit. Imo illi quoque *Fientes* dici ſolent, & poſſunt, qui etiam in ſtatu ſuo opus habent portionibus cauſſæ morbificæ continuo ſuccedentibus, ut eſſe ſuum retineant: quales ſunt Cauſus, Tertiana, & alii ſimiles. Vide plura d. l.

Figens. Vide *Fixatio*.

Figulinus. Vide *Fictile*.

Figura, σχῆμα, *Figuratio*, varias habet ſignificationes. 1. dicitur illa diſpoſitio, & conſtitutio extremitatis corporis, ſive ſpecies corporis externa, quæ in oculum incurrit. Julian. Alexand. Annot. in Galen. l. 7. de Hippoc. & Platon. decr. c. 7. ubi quidem in genere *Figura Sphærica*, ſive circularis prærogativam obtinet ante reliquas omnes, teſte Galen. l. 1. de U. P. c. 11. l. 4. c. 7. l. 7. c. 7. l. 8. c. 11. l. 10. c. 15. Jung. C. Hofm. com. ad d. l. præſertim n. 641. 642. Schr. in genere figuram latius deſcripſit, quod ſit, quæ reſultat ex conſormatione, & configuratione, quæ res ſcil. vel bene habita, pinguis, carnoſa, ſucculenta, vel e contra male habita, macilenta, ſtrigoſa, gracilis: vel ampla, magna, extenſa, vel e contra, l. 1. c. 34. In ſpecie vero membrorum corporis *Figura media* optima dicitur, ubi nulla exceſſiva tenſio, aut flexio nimia occurrit, quæ ſunt extremæ. Gal. l. 2. de mor. muſc. c. 1. Hinc & *recta* membri *Figura* ſervanda, & obſervanda in Chirurgicis; & ea vocatur, quæ eſt maxime accommodata ad functionem illius membri propriam. Hipp. 1. de art. t. 49. Gal. in com. in Foreſt. l. 8. Obſ. Chir. 2. Schol. Qualis *Figura* corporis naturalis, ſi fuerit vitiata, conſtituit *morbos Figuræ* vel adventitios, vel nativos. Galen. de diff. morb. c. 7. In hac ſignificatione quoque tribuitur medicamentis: v. g. *Figura Emplaſtri*, Scrib. Larg. n. 157. Vide Rhod. in Lex. 2. *Figura* etiam de morbis ipſis dicitur, Hipp. 6. Epid. ſ. 8. n. 44. 3. *Figura* idem ſignificat, quod *Character*. Vid. ſupra *Character*. Rhod. ad

ad Scrib. n. 189. Diet. n. 683. *Figurata medicamenta* dicuntur Fallopio, quæ certam obtinent formam, vel *Figuram* externam; ut ſunt Rotulæ, Trochiſci, Pilulæ, &c.

Filamentum, tropice dicitur de materia illa viſcida concreta, pilorum inſtar, in urinis quorundam ægrorum occurrente, quam a ſale volatili, & oleoſo gigni exiſtimat Sylv. l. 1. Pr. M. c. 55. §. 48. Vide *Trichiaſis*.

Filelium, Vide *Canis*.

Filetum, dicitur vinculum illud nervoſum ſub lingua, quod obſtetrices ſolent ungue, aut numuli acie reſecare ſtatim poſt partum: ſæpe etiam a Chirurgaſtris forfice, aut phlebotomo diſſecatur non ſine vitæ, & ſermonis periculo, teſte etiam nuperrima experientia; cum tamen rariſſime illam neceſſariam obſervaverimus operationem. Occurrit vocabulum illud apud Omnibon. Ferrar. lib. 3. de morb. infant. c. 44. p. m. 130.

Filius, υἱός, quid proprie ſignificet, & pueris in trivio notum eſt; ita & quid *Filia*, θυγάτηρ, ſit. Tropice tamen, & ænigmatice a Spagyricis applicatur variis operibus, v. g. in negotio Lapidis Philoſophici. Poſt albedinem emergens Rubedo, quæ dicitur *Rex diadematus*, vel coronatus, vocatur etiam *Filius nigri, & albi*, non quod albedo, & nigredo efficiendi vim habeant, ſed quod talis facta ſit ſucceſſio colorum. Libav. Apocal. Hermet. Part. poſter. Tom. II. Oper. pag. 395. Jung. & Tom. IV. pag. 736. 758. Imo non verentur ipſum *Filium* in Sacro-Sancta Divina Trinitate illis figmentis applicare, uti patet ex Fr. Baſilii Valentini concluſionibus. *Filius* quoque *unius* eſt *Vitriolum*, vel *Auripigmentum*. *Filius unius diei* dicitur *Ovum*, item *Lapis Philoſophicus*; *Filius Veneris*, *Awichalcum*. Rul. & Johnſ.

Filetin, i. e. *Lamina ferri*. Rul.

Filones, dicuntur *Fibræ Lapidum*. Fallop. tr. de Metall. ſeu Foſſil. c. 8. Tom. I. p. 287.

Filtratio, eſt ſubductio per *Filtrum*. Id autem colum Chymicum eſt. Itaque & *colatura* ſeu *percolatio* appellari poteſt. Fit potiſſimum in humidis, e quibus aquoſitas tenuis tranſit, reſiſtentibus ſpiſſis, & oleoſis. Praxis ejus principaliter ſic habet. Charta emporetica convolvitur, aut complicatur, vel loco ejus pannus villoſus conſuitur in ſacci formam, aut vaſi applicatur, veluti infundibulo, &c. Liquor infuſus ſinitur paulatim in excipulum deſtillari; unde hæc operatio *diſtillatio per filtrum* dicitur. Vel *filtratio* eſt deſcenſio frigida, humores aquoſos per *filtrum*, ſeu chartam bibulam convolutam, vel complicatam, in modum infundibuli, relictis in *filtro* fæcibus, dimittens. Sed pro *filtro* etiam alia adhibentur, utpote Manica, Hippocr. Pannus laneus, lineus, ſetaceus, &c. Hæc Ruland. & Johnſ. Vide ſupra *Colatio*. Jung. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. *Filtratura* quoque apud quoſdam recentiores legitur pro *colatura*, h. e. maſſa illa, quæ per filtrum, aut colum jam tranſit.

Filum, νῆμα, quid ſignificet notiſſimum eſt. Uſus ejus quoque eſt in operationibus Chirurgicis varius, ad ſuturas, & deligationes. *Filum ſericum*, νῆμα σηρικὸν, nectendis arteriis, & venis commodiſſimum eſſe, ſcripſit Gal. l. 13. M. M. c. 22. in fin. Tropice *filum Arſenicale* dicitur arſenicum ſublimatum, & *filum* ex alumine plumoſo. Rul.

Fimbria, πέρυγμα, vocatur *reſegmentum indumentorum*, aut quod ab indumentis detrahitur; qualia ob mollitiem continendis, aut conſtringendis deligationibus ſuperponuntur; unde & καταβλήματα vocantur. Hippoc. 3. de ns, q. in med. t. 8. Gal. comm. ad h. l. &c. de art. t. 31.

Fimus, κόπρος. Vide *Copros*. *Fimi* cur quidam incaleſcant, quidam non, Vide Helm. de febrib. c. 2. num. 11. ſeqq. *Fimus* quoque vocatur ænigmatice *Mercurius*, Th. Chym. Vol. IV. p. 722.

Finis, τέλος, dicitur id in genere, in quo artifex, cum fecerit, acquieſcit. Gal. lib. ad Traſybul. cap. 16. Eſt igitur perfectio quædam, & bonum, cap. 13. Artis Medicæ *Finis* omnium conſenſu eſt *Sanitas*, iſque eſt ultimus. Verum intermedius eſt *Medici officium*, hoc eſt facere, & proſpicere omnia, quæ ad illum obtinendum ſunt neceſſaria. Eſtque geminum. Conſervare omnia, quæ ſunt ſecundum naturam, & Removere omnia, quæ ſunt præter naturam. Vid. Dogm. Noſtra in proleg. Dogm. 4. An vero in Natura omnia fiant propter finem, recte negavit C. Hofman. comm. ad Galen. lib. de Uſ. Part. num. 666. ſeq. Interdum coincidit cum *Termino*, Græc. πέρας, dicto.

Firex, i. e. *Oleum*. Rul. Johnſ.

Fifir, i. e. *Color rubeus*. Iidem.

Firmamentum, eſt vox æquivoca. Vel enim ſumitur pro Cęlo naturali toto, a Lunę ſitu elementis proximo, uſque ad extremam univerſi creati naturalis concavitatem. Ger. Dorn. in tr. Phyſic. Geneſ. in Th. Chym. Vol. I. p. 345. Hocque dicitur *Microcoſmicum*. Vel huic analogice æquiparatur *Firmamentum* hominis, ſeu *Microcoſmi*; de quo Parac. paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim vero Paramiri, tr. 3. c. 1. 2. 3. &c. Crollius *Firmamentum* vocat Lumen naturæ, quod homini omnia naturaliter influit. Hoc egregie, ceu commentitium, perſtrinxit

Libav. tr. de princ. ſcient. Paracelſicæ Magiæ ſec. Croll. ſ. 11. Tom. IV. Oper. pag. 21. Vel ſignificat idem, quod *fulcimentum*, Gr. ἔρμαμα, σήριγμα. Gal. l. 3. de iis, quæ in med. t. 36. Vide *Ereſma*. Hinc & *Firmamentum* dicitur ἐστηριγμένον, 4. aph. 30. Vel *Firmamentum* notat *Lazurium*. Rul. Johnſ.

Firmitas, *Firmus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής, βεβαιότης, βέβαιος. Vide *Aſphalia*, *Bebæos*, *Conſtans*. *Firmitas* particularum eſt illarum quies. Jac. le Mort. Chym. Medico-Phyſ. c. 10. Opponitur *Fluiditati*.

Firnisium *mineralium*, vocat *Antimonium* Parac. de morb. metalliſoſſ. l. 1. c. 7.

Fisarum, i. e. *Confectio Salis Amoniaci*, Rul. & Johnſ.

Fissura, ῥαγή, eſt ſpecies ſolutionis continui potiſſimum in oſſibus, quando ſecundum longitudinem franguntur; quamvis & de naturalibus rimis, & poris uſurpetur ab Hip. l. de nat. puer. l. 18. De *Fiſſura* in hepate vide ſupra *Diaſphage*. Vide *Rhagas*.

* Fistula, σύριγξ, proprie notat inſtrumentum aliquod concavum, oblongum, inſtar arundinis excavatum, qualia ſunt tibiæ Muſicæ. Gal. c. 2. in progn. Hipp. t. 64. Ita Siphunculus, quo aliquid loco cuidam infunditur, & in ſpecie per quem clyſteres injiciuntur, *Fiſtula* dicitur. Rhod. ad Scrib. n. 39. Linden. Ex. IV. §. 101. Ita *Fiſtula Cochleariformis*, pro uvula relaxata deſcripta apud Scultet. conſpicitur Arm. Chirurg. Part. I. Tab 9. fig. 7. Dicitur Latine etiam *Syringa*, quam *tentativam* exhibet idem Tab. XVII. fig. 7. Translatum vero vocabulum etiam 1. ad partes quaſdam naturales: v. gr. Penis, aut potius meatus in pene intermedius vocatur *Fiſtula urinaria*, uno verbo *Urethra*; & penis ipſe nervus *fiſtuloſus*, l. 6. de Loc. Aff. c. 6. Aſpera arteria dicitur *fiſtula* pulmonis, Hipp. 2. de morb XLIIX. 2. & Vena portæ in hepate, l. de nat. mul. XLVI. 2. Foramen, per quod medulla ſpinalis per vertebras omnes tranſit, nonnullis vocatur *fiſtula ſacra*, teſte Barth. libell. 4. Anatom. c. 14. pag. 733. 2. Ad morboſam conſtitutionem; & ſignificat ſinum anguſtum, oblongum, & calloſum. Galen. lib. de Tum. p. n. cap. 5. Pertinet ad abſceſſus, quorum materia, ſive ſanies ſibi ſinum parat in partibus mollioribus: unde Hippocr. dicitur συριγγοῦσθαι, ἐκσυριγγοῦσθαι, ἐπισυριγγοῦσθαι, Hipp. 2. progn. l. 64. Coac. t. 395. Junge totum libell. de *Fiſtulis*. Plura de his in Chirurgiæ Scriptoribus, Paræo, Aquapendente, Hildano, Barbette, & aliis. Species ſunt *Fiſtula lacrymalis*, *fiſtula ani*. *Fiſtularum* conformationis cauſſam in ſalem referre conatur Parac. Paramir. l. 2. c. 5. Deſcriptio generalis hæc dari poteſt: *Fiſtula* eſt ulcus cum uno, vel pluribus cuniculis callo magis, vel minus obductis, ſine inſigni dolore, proveniens a materiæ putridæ portionibus retentis, ſalinis, coagulativis, & carnoſas partes indurantibus.

Fixatio, *Fixio*, Græce dici poſſet πῆξις, παγίωσις, terminus eſt technicus Chymicorum, denotans ſpeciem *Coagulationis*. Eſtque rei volatilis, & fugacis ad permanendum in igne firmatio, & aſſuefactio, ut non amplius fugiat. Comparatur imprimis rei fixæ additione, Rolfink. Chym. lib. 2. cap. 4. Rulandus ita deſcripſit: *Fixatio* eſt rei ignem fugientis, ut eum non amplius fugiat, ſed in eo *fixa* permaneat, per ignem aſſuefactio, ſive ea fiat per calcinationem, ſive per decoctionem lentam, & diuturnam, ſive per crebram ſublimationem, ſive per crebro iteratam ſolutionem, & coagulationem, ſive tandem per rei fixæ additionem perficiatur. Adde Libav. Syntag. Arcan. Chym. l. 6. c. 11. & Alchym. Pharm. cap. 5. Jac. le Mort. Chym. Medico-Phyſ. cap. 15. Morb. Coll. Chym. Leid. cap. 369. Quæ ita figuntur, dicuntur *fixa*. Per quæ vero fit *Fixatio*, vocantur *Fixatoria*. Item *figentia*. *Fixa* cum cibis aſſumpta fieri volatilia, vult Helmont. de Lithiaſ. c. 3. n. 24. De *Fixatione* vide plura in Th. Ch. Vol. IV. quæ loca quæras in Indice.

Flabellum, ῥιπίδιον, inſtrumentum ad refrigerandum faciem uſitatum. Unde ῥιπίζω, *ventilo*, ſignificat. Utrumque legitur apud Moſchion. de morb. mul. cap. 136. Gallicum Eſventail.

Flagæ, ſunt ſpiritus, qui norunt ſecreta hominum, vel ſpiritus a rebus in ſpeculo apparentibus. Rul. & Johnſ. ex Parac. tr. 2. de Peſtilitate, & l. 1. Philoſoph. ſagac. tit. de Necromantia.

Flagellatio, *flagellum*, μαςίγιον, quid proprie ſignificet notum eſt. Tropice dicitur quoque de morbis, Parac. Paramir. Tract. V. c. 2. &c. Ita Lues Gallica vocatur *flagellum* ſcortatorum. Foreſt. l. 32. Obſerv. 2. in Schol. Quod *flagellatione* languens Venus excitari poſſit, vide Dieter. n. 100. Veteres quoque uſos *flagellis* ad curandam maciem corporis, & id operis feciſſe ferulis parvis levibus modice illitis, quæ gracilibus partibus incuterentur, donec modice intumeſcerent, e Gal. l. 14. M. M. c. 16. notavit Laur. Bellin. tr. de ſan. miſſ. inter Opuſcula p. 183.

Flamma, *Flammula*, φλόξ, φλογίον, φλογμός, proprie de igne dicitur. Eſt enim ignis genus. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 2. fin. & fit aere, vel aereo in ignem mutato, l. 3. de Temp. c. 1. *Flammæ* acidum quoddam ineſſe demonſtravit

Fr.

Fr. Hofm. clav. ad Schr. p. 226. 232. 244. Helm. deſcripſit per accenſam fuliginem, tr. Complexion. atque miſtion. Elemental. figment. n. 7. & per exhalationem pinguem, tr. Formar. Ortus, n. 28. Hujuſmodi *flammæ* generationem e pureo, e ventriculo, & inteſtinis qua vivorum, qua mortuorum, per obſervationes confirmatam vid. in Ephem. Nat. Curioſ. Ann. I. Obſ. 33. & 77. Per translationem vero vocabulum *flamma* a Medicis accipitur, vel de Calore nativo vitali, qui propterea βιολύχνιον dicitur. Vide *Biolychnion*, *Calidum*. Junge Vvillis Part. I. de Anim. Brut. c. 2. ſeqq. Barthol. l. 2. Anat. c. 6. Vel de calore præternaturali corporis, & partium ejus. Hipp. lib. de vet. med. XXXII. 9. l. de capit. vuln. XXII. 1. l. 1. de mor. mul. LXII. 2

† Flatuarii (qui nobis Chymici) Conſtantino Imperatori. Marcellus Donat. Dilucidat. in Flav. Vopiſcum.

* Flatus, φύσα, φῦσα, item πνεῦμα, *flatuoſus ſpiritus*, in genere ſignificat congeriem halituum, vel vaporum, veluti quadam membrana incluſorum. Specialiter vero Medicis accipitur de hujuſmodi congerie halituum in corpore humano genita, præſertim in ventriculo, inteſtinis, hypochondriis, utero, veſica, &c. Horum generationem quamvis plurimi veterum, & recentiorum deducere auſi ſint, v. 6. Hipp. integro l. de flat. Galen. l. 3. de ſympt. cauſſ. t. 2. Jung. ex recentioribus Helmont. de *flatibus*, Dieter. Jatr. n. 912. & alii plures. Videantur & Notæ noſtræ ad Jeſſen. Judic. de ſang. V. S. miſſo, p. 193. ſeqq. Tamen vix clarius hæc doctrina apud ullum alium reperietur, quam apud Vvillis Phar. Ration. P. I. ſ. 2. c. 1. Lindenus non male cruditatis ſobolem dixit, Ex. XII. §. 45. De *flatibus* e pene erumpentibus vid. Ann. II. Ephem. Nat. Cur. Obſ. 46. Vide etiam ſupra *Crepitus*. *Flatulentus*, Græc. dicitur φυσώδης. *Flatulenta* affectio, dicitur *morbus Hypochondriacus*.

* Flavus, ξανθὸς, *Luteus*, nomen coloris a rubore igneo ad albedinem declinantis. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 22. intenſioris tamen, quam ὠχρὸς, pallidus color. *Flavedinem* excrementorum non ex bilis tinctura, ſed ex propriæ putrefactionis vitio oboriri, vult Helm. tr. Scholar. Humi paſſ. decept. c. 5. n. 15. ſed videtur committere fallaciam oppoſitorum; ſiquidem bilis excrementitiæ admixtio, ut & ſucci pancreatici promovet illam putrefactionem portionum abaſſumtis chylificatis fæculentarum, & terreſtrium. Vide *Xanthos*.

Flemen, quaſi *Flegmen*, Gr. χίμλα dici poſſet τῶ ποδὸς, ſignificat tumorem pedis circa talos. *Flemina* dicuntur, quum labore viæ ſanguis defluit circa talos, & tumorem facit. Aliter Flavius Caper: *Flemina* ſunt, ubi abundant crura ſanguine. *Flemina*, cum in manibus, pedibus calloſi ſulci ſunt. Dieter. n. 465. Keuch. ad Q. Seren. p. 280.

Fletus, κλαυθμὸς, lamentatio: pertinet inter cauſſas ſanitatis, & morborum procatarcticas. Vide *Dacryon*, *Clauthmerizo*.

Flexio, κάμπη. Vide *Campe*. Unde & καμπύλιον, & καμπυλότης, apud Hipp. legitur. *Incurvatum*, ſeu flexum, & *Incurvatio*. Vide *Campilon*.

Floccus, κροκίς. Vide *Crocidizo*. *Floccus* notat lanuginem, aut teneros fructus. Rhod. ad Scrib. n. 154. Non eſt ſemper ſignum lethale, in febribus acutis *Floccos* evellere, Ephem. N. C. Ann. III. Obſ. 269.

Floridus, ἀνθηρὸς. Vide *Anthera*. Hipp. 6. Epid. l. 3. t. 7.

† Flos Magdalenæ, Spica Celtica. Euchar. Rhod. de partu c. 12.

† Flos noctis, Concordia, Solanum Veſicarium.

Flos, ἄνθος. Vide *Anthos*. Quibus addi poſſunt quoad Chymicam ſignificationem deſcriptiones. *Flos* eſt bolus per ſublimationem extractus. Ex centro, & imis partibus elevandus, & producendus eſt, ut in ſummitate forma ſicca coagulet. *Flos* ſpirituoſa rei ſubſtantia eſt, *Turbith* vero magis terrea. Omnis *Flos* per ſe volatilis eſt, & ſpirituoſus, quanquam ingenio magiſtrali poſſit figi, & ad naturam Turbith aliquando adduci. Ruland. & Johnſ. *Flores* in Chymia ſunt ſubtiliores partes corporis per ſublimationem e craſſioribus particulis ſub forma ſicca ſeparatæ. Schrod. l. 2. c. 60. ubi ſimul Catalogum *Florum* Chymicorum invenies. De vocab. *Flos* homonymia, & Chymica acceptione legito etiam Rolfink. Chym. l. 5. ſ. 4. c. 1. ſeqq. *Flos* etiam vocatur farina illa tenuiſſima, quæ lapidibus innaſcitur: v. g. *Flos Aſſii Lapidis*, Rhod. Scrib. num. 72. *Flos* capillorum, vocatur color naturalis in ætate vegeta, & opponitur canitiei. Keuch. ad Seren. p. 101. *Flos æris*, id eſt *Viride æris*. *Flos Cheiri*, id eſt *Auri eſſentia*. *Flos* Salis, Gr. ἁλὸς ἄνθος. *Flos* ſectorem Croe alii volunt eſſe Croci *Flores*, ob additionem croe +. putantes errorem illorum, qui ſcripta Paracelſi manu non exacte legunt e pro ci. Rulandus vero per tranſpoſitionem deprehendit, eſſe florem nucis moſchatæ, ut nomen anthos denotat: alii *Florem* Chelidoniæ extractum. *Flos* quoque vocatur ipſe *Lapis Philoſ.* Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 727. *Flos vini*. Vide *Anthoſmia*. Jung. Linden. Exerc. X. §. 131. ſeqq. *Flos virginitatis* vocatur ille ſanguis, qui in primo coitu a mulieribus poſt deflorationem fun-

funditur: vel ipſa membranula *Hymen* dicta. Barth. l. 1. An. c. 31.

Fluctuatio, κλύδων. Vide *Clydon*. Meminit & Foreſt. l. 20. Obſ. 4. in Schol. *Fluctuatio* corporis navigantium promovet digeſtionem. Helm. tr. Blas hum. n. 36.

Fluiditas, *Fluidus*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum. Scil. dicitur de omni eo, quod mobilitate facili præditum eſt. Refertur autem hodieque inter differentias eſſentiales primigenias corporum compoſitorum. Dividitur *fluidum* ſimilare in Æthereum, ſive ſpirituoſum, quod in continuo motu conſiſtit; eſtque ſubtiliſſimum; & in aqueum, craſſiorem conſiſtentiam habens. *Fluidum* Diſſimilare, & compoſitum etiam duplex ſtatuitur. Aliud Ramoſum, cujus textura libera a ſe moveri poteſt, vehiculo ſpirituoſo interno adjuta. Tenui enim materiæ innatans globulos ſuper, & juxta ſe invicem poſito microſcopio conſpicuo ramulorum figura exhibet. Aliud *fluidum* viſcoſum, in quo præpollet materia aquea, aerea craſſior, ut & ſalina, quemadmodum prolixius de his diſſeruit Jac. le Mort. in Pharm. Medico-Phyſ. Nimirum eo hodieque perventum eſt, ut quilibet ſibi licentiam ſumat fingendi nova Artis principia Phyſica e ſuo cerebro, ut non male quis Cerebrina principia dicere poſſet.

* Fluor, *Fluxio*, *Fluxus*, ῥεῦμα, ῥόος, ῥῦς, ῥύσις, varias habet apud Medicos ſignificationes. Accipitur etiam aliquando late pro omni Defluxione; & ita convenit cum vocibus *Catarrhyſis*, *Catarrhus*, de quibus ſupra. Hipp. ſpecies varias recenſet, l. de Glandulis fere toto. Aliquando ſtricte, & cum additione, v. g. *Fluxus* ventris, cum ſemper & aſſidue humida dejiciuntur excrementa ſine teneſmo, & lienteria. Gal. c. 2. in Epid. t. 36. Jung. Keuch. ad Q. Seren. p. 202. *Fluxus hepaticus*, ἡπατικὸς, in quo ob imbecillitatem hepatis ab intemperie frigida inductam alvi ſedimenta, aquæ, in qua nuper mactata caro abluta eſt, redduntur ſimillima. Galen. l. 5. de L. A. c. 7. Sylvius negat, ſe unquam hunc affectum vidiſſe, exiſtimat vero cauſam ejus in copioſo fere ſanguini admiſto, & vaſa ſimul relaxante conſiſtere, l. 1. Pr. Med. c. 13. §. 24. P. Barbette putat, eſſe ſpeciem *fluxus* hæmorrhoidalis. Pr. l. 4. c. 6. Aliquando ſtrictiſſime cum, & ſine additione de *fluxu muliebri*. Hipp. l. de nat. mul. XV. 11. XLV. 1. LXXXIV. ſeq. Cujus variæ ſunt ratione coloris excretorum ſpecies: *Fluor albus*, cujus deſcriptionem, & cauſam vide infra in *Gonorrhœa*: *Ruber*, ſive *Cruentus*; & hic vel coincidit cum menſtruo, καταμήνιον, l. 2. de morb. mul. LIX. 5. (eſt alias in fin l. de loc. in homine) LIX. 6. LXIII. ſeqq. vel diverſus; & ita cauſſa eadem cum aliis ſanguinis profuſionibus, ſolutio continui venarum uteri, ob copiam, vel acrimoniam ſanguinis. *Crocei fluoris* hiſtoriam vide Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv. 115. Aliquando accipitur pro *Defluvio capillorum*. Keuchen. ad Q. Seren. pag. 117. ἡ ῥύσις τῶν τριχῶν. Trallian. lib. 1. cap. 2. Denique *fluores* dicuntur lapides ex fodinis, ſimiles gemmis ipſis, ſed minus duri. Metallici vocant *fluores*. Siquidem ignis calore, ut glacies Sole, liqueſcunt, & fluunt. *Fluores* ſunt quaſi contrarii metallis iſtis mediis, ſeu remotis, quæ in ſpiritus, & aerem reſolvuntur. Theophraſtus ipſos ſi noviſſet, ἐν ῥύσεις vocaſſet, quod fluxu in terra fierent. Sed videtur, ignotos omnino fuiſſe veteribus. Sunt variæ ſpecies, a colorum, & formæ, vel figuræ differentia deſumtæ, quas prolixe collegit Rul. in Lex. p. 217. ſeqq. Sed omnia compilare non eſt hujus loci.

Focale, σφαρτῶν, ἀσφαρτῶν, συσταρτέριον, λάρυγγος, dicebatur veteribus faſcia, vel ligaculum, quo adverſus aeris injurias, fauces muniebant, ex Quintiliano Inſtit. Or. l. 5. c. 3. Rhod. ad Scrib. n. 80. Hodie Germanis receptiſſimum eſt.

Focha, quid proprie ſit, non licet certo determinare. Interpretes Avic. Coſtæus, & Magius expoſuerunt, quod ſit potus factus ex hordeo, item ex paſſulis. Avic. de remov. docum. in uſu rerum non natur. tr. 5. c. 18. alibi tamen *focham* etiam tribui potui aromatico, qui facit ad coitum, l. 1. ſum. 1. ſum. 1. tr. 6.

* Focile *majus*, & *minus*, dicuntur duo oſſa cubiti, quorum alterum majus, alias *Radius*, alterum minus *Cercis* vocatur. Vide *Brachium*, *Cubitus*. Bartholin. etiam Tibiæ geminis oſſibus attribuit. Vide Libell. 4. Anatom. c. 20. 21.

Focus, ἑστία, proprie dicitur arte factus locus planus, aut concavus, ex fictilibus, aut ferro, in quo ignis ſtruitur, & vel coctio, vel liquatio perficitur. Ita in metallurgia *Focus excoctorum*, in quo plumbum purgatur, aut in quo maſſæ plumbeæ liquantur. Rul. & Johnſ. Per translationem vero etiam *Focus morbi*, v. g. *Febris*, dicitur ea corporis pars, quæ prima ſolida ſua in ſubſtantia immodice fuerit calefacta, quæ Cor, vel Jecur, vel Ventriculus ſtatuitur. Gal. l. de maraſmo c. 7. Aut aliter: *Focus febris* dicitur particula, quam vel obſtructio, vel putredo, vel inflammatio obſederit, l. 11. M. M. c. 20. Jung. P. Mich. de. Calderia, Tom. I. Oper. p. 118. ſeqq. In Anatomicis quoque metaphorica occurrit ſignificatio, quando Lobus hepatis primus dicebatur olim *Focus*, ex vana perſuaſione, illam partem facere ad coctionem, quemadmodum ſecundus *Menſa* dictus fuit,

fuit, quod alimenta membrorum in ipſum apponi credebantur: tertius; *Culter*: quartus *Auriga*, ceu ad diſtributionem alimentorum facientes, de quibus nominibus legi poterit Teoph. Protoſpart. l. 2. de H. C. F. c. 11. Vocab. Græc. ἰσία etiam eſt nomen Emplaſtri alicujus nobilis apud veteres, quod ſic dictum eſt, quia ex Græci nominis literarum calculo, quæ in ἰσία continentur, indicatur, ipſum Drachmis DXVI. conſtare. Refertur ad Necepſonem Regem. Conducit omni vulnerum generi. Deſcriptio ejus habetur apud Aet. lib. 15. Hæc Gorr. in defin.

FODINA, μέταλλον, in genere idem ſignificat, quod *fovea*, vel cuniculus ſubterraneus. Specialiter vero notat ea loca ſubterranea, e quibus metalla eruuntur. Hinc *Aurifodina*, &c. Tropice in aure cavitas illa anfractuoſa Labyrinthus dicta vocatur etiam *fodina*. Bartholin. libell. 4. c. 6.

FŒCUNDUS, *Fœcunditas*, ἐπίτεκνος. Vide *Epitecnos*.

FŒMINA, *Fœmella*, γυνὴ, γυναῖξ, θῆλυ, nomen ſexus muliebris proprium. Linden. per ſimplex e *Femina* ſcribit, Ex. X. §. 200. 164. XIII. §. 342. &c. Sumitur late, & ſtricte. Late complectitur puellas, virgines, viduas, & conjuges, & ſaltem differentiam ſexus indicat. Stricte ſignificat mulierem, quæ vel in conjugio vixit, vel adhuc vivit. Ejus officia vide ap. Gal. l. 3. de cauſ. pulſ. c. 2. Eſt imperfectior mare, C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 980. ſeqq. Quid *Fœmina* Spagyricis dicatur in Lapidis Philoſoph. magiſterio, vide apud Libav. Alchym. Pharm. c. 7. Baſil. Valentin. tr. de Lapide Philoſ. & ſimiles Auctores, &c. Th. Ch. Vol. IV. p. 724. 736. & alibi.

FŒMINITAS, *Fœminans*. Vide *Maſculinitas*.

FOETABULUM, idem ſignificat, quod *Abſceſſus cum folliculo*. Quod nomen excogitavit M. Aur. Severin. l. de Abſceſſibus anomalis, commodius illud ſtatuens, quam germen, ſiquidem in animante tales abſceſſus gignuntur. Germinis autem vox ad Vegetabilia potius ſpectat, d. l. c. 3. fin. & ſeqq.

FOETATIO, *Fœticatio*, idem quod *Impregnatio*, γονοποιΐα, κύησις. Gal. l. de ſeptim. part. in princ. & l. an omnes particulæ animalis, quod fœtatur, fiant ſimul: quamvis neutrum in Græco habeatur Codice.

FOETIDUS, *Fœtor*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dyſodes*. Exempla graviſſimi *fœtoris* in hominibus vivis vide Ann. II. Ephem. Nat. Cur. Obſ. 191. *Fœtens* quoque habetur Lapis Philoſ. in Th. Ch. Vol. IV. p. 745.

* FOETUS, κύημα, proprie vocatur *Conceptus* in utero, ex ſemine factus, quando viſcerum, Cordis, Jecoris, Cerebri indiſtincta adhuc, & informia adſunt rudimenta, & ita carnea apparet ſubſtantia, non vero amplius ſeminalis, quam alias Hipp. genituram, γόνον, appellat. Gal. l. 1. de ſem. c. 9. *Fœtus* duplex: Maſculus, & Fœmininus. De nutritione *Fœtus* in utero elegantem tractatum ſcripſit Claudius de Couree. Vide *Conceptus*. Jung. Barth. l. 1. An. c. 28. *Fœtus* a Ger. Dorneo deſcribitur, quod ſit mixtum ex utriuſque parentis ſubſtantia productum ad ſui perfectionem, Art. Alchimiſt. l. 3. c. 15. fin. *Fœtus* Spagyricus vocatur illa medicina catholica Spagyricorum. Id. in Philoſ. Chemica Th. Ch. Vol. 1.

FOLIATA *terra*, vocatur *Sulphur* perfecte mundatum, purificatum, & dealbatum. Theatr. Chy. n. Vol. IV. p. 729. Hodieque etiam *Sal Tartari Eſſentiale*, & Chymicorum *Arcanum terræ foliatæ Tartari* titulo inſignitur, magnopere laudibus extollitur; eſtque nihil aliud, quam Tartarus regeneratus, cujus deſcriptionem vide apud Rolfink. Chym. lib. 5. ſect. 1, art. 1. c. 14. D. Ludov. Pharmac. Diſſ. 1. pag. 391. aliiſque in Chymicorum monumentis, præſertim MSS.

FOLIATUM, φυλλίατον, nomen Unguenti pretioſi, quo divites ſolum utebantur Romæ ad ſtomachum, & caput. Dictum etiam *Spicatum*, σπίκατον, Galen. l. 2. de C. M. S. L. cap. 1. lib. 8. cap. 1. & lib. 7. de C. M. P. G. cap. 12. necnon alibi.

† FOLIUM, malabathrum. Mercur. de morb. Cutan. l. 1. c. 2.

FOLIUM, φύλλον, hujus ſignificatio propria, & nota pertinet ad Botanicos, qua lata, qua ſtricta pro *Malabathro*. Rhod. ad Scrib. n. 170. Improprie *Foliadaturæ* dicuntur quaſi *folia* aurea, *Folia* notant pura, & a ſordibus ſeparata. Hinc quando Spagyrici dicunt, Vertite aurum in *folia*, volunt indicare, Solvite in liquorem, ut anima parce extrahatur, quæ ſulphur tingens eſt. Rul. Johnſ. In Mineralogia *Folia* Auri, & Argenti ſunt tenuiſſimæ laminæ dictorum metallorum. Schroder. l. 1. c. 2. *Folium* quoque vocatur ipſe Lapis Philoſoph. in Theatr. Vol. IV. p. 727. In Anatomicis quoque Lacunam illam triangularem, ubi concurſus eſt ſuturæ ſagittalis, & coronalis in infantibus, membranaceum *Folium* vocari, ſcribit Blaſ. Med. Un. p. m. 106.

* FOLLIS, *Folliculus*, φυσητήρ, eſt inſtrumentum, quo non modo aurifabri, ſed & alii artifices utuntur ad inflandum aerem. Galen. l. 9. An. Admin. c. 2. fin. Qua ratione corium ad *folles* conficiendos debeat præparari, vide ap. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 14. Ab Anatomicis ſumitur pro Veſicula, κύστιξ dicta, ut *Folliculus* fellis. Vide *Ciſtis*. Barth. l. 1. Anat. c. 15. Botanicis,

& Pharmaceuticis *Folliculus* dicitur theca tenuis, quæ granum, vel ſemen continet involutum. Schr. d. l. Ita Chirurgico-Pathologicis *folliculus* vocatur exterior ſuperficies membranam mentiens, quæ continet materiam abſceſſuum anomalorum, ſive cum *folliculo* dictorum, quales ſunt Steatoma, Atheroma, Meliceris. De quibus ſuo loco.

Fom, i. e. *Sonus*, vel *Vox*. Rul.

* Fomentum, πυρία, θέρμασμα, dicitur omne id, quod quovis modo foris applicatum corpus calefacit actu; ut Spongia aqua calida imbuta, & ſimilia. Gal. l. 2. de R. V. I. A. t. 1. ſeqq. *Fomenta* pertinent ad *Epithemata*. Vide Antid. Wexer. Gen. l. 1. c. 2. P. Morell. l. 2. ſ. 1. c. 3. Dicitur & *Fotus*, *Fomentatio*. Harum noxam attingit Sylv. l. v. Pr. Med. c. 15. §. 23. Vide *Pyria*. Alias egregie *fomentorum* differentias, & ſpecies enumeravit Celſus l. 2. c. 17. & in certas claſſes redegit. Wilh. Pantinus in annot. ad h. l. p. 271.

Fomes, ἔναυσμα, ζώπυρον, quid proprie ſignificet, notum: Nimirum ignis ſuſcitabulum. *Fomites* præſentaneos parandi modum docet Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 1. Per metaphoram ita dicitur cauſſa interna, vel antecedens, qua morbus fovetur, & continuatur. Jul. Alex. l. 4. Annot. in Galen. lib. 1. Art. Cur. ad Glauc. cap. 4. p. 601.

Fons, πηγή, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, niſi quatenus aqua fontana inter res non naturales quoque refertur. De *Fontium* varietate diſſeruit Helmont. tr. Supplem. de Spadanis fontibus, n. 1. ſeqq. Impropria, & tropica ſignificatio frequentior eſt in foro Medico. Ita Hipp. vocavit ſanguinem, bilem, pituitam, & aquam quatuor *Fontes* corporis, lib. 4. de morb. X. 17. XI. 1. Ita *Fontes Signorum* appellantur eæ res, vel circumſtantiæ, e quibus ſigna ſanitatis, & morborum deſumuntur, Dogm. Noſtr. Part. III. cap. 1. Dogm. 7. Materia quoque præſidiorum Medicorum triplex *Fontium* nomine venit apud Inſtitutioniſtas: *Fons Diateticus*, *Pharmaceuticus*, *Chirurgicus*, Rolf. O. ac Meth. Med. Spec. l. 4. ſ. 1. c. 3. Anatomicis pars illa, quæ in infantibus recens natis membranoſa reperitur ad commiſſuram coronalem, & ſagittalem, quæque progreſſu temporis in os, ſed tenuius induratur, *Fons pulſans*, vel pulſatilis, aliis *Fontana*, & *Fontanella* dicitur. C. Hofm. ad Gal. de U. P. n. 574. Barthol. libell. 4. de oſſib. c. 6. Joh. van Gorne Microc. §. 42. D. D. Hofmann. in diſſ. ad h. pag. 177. Chymicis Mercurius *Fons Chymiæ* indigitatur. Nic. Flamellus ann. in Dionyſ. Zachariæ opuſc. Theatr. Chym. Vol. I. & IV. p. 721. 725. Libav. Apoc. Hermet. Part. prior. cap. 5. *Fons Philoſophorum*, eſt Balneum Maris, vel Mariæ. Rul. & Johnſ.

Fontale *Acetoſum*, idem quod *Acidula*. Parac. de Tart. morb. c. 16.

† Fonticulus, Cauterium, quia per eum aſſidue humor fluit. Campolong. de Arthrit. cap. 45.

Fonticulus, *Fontanella*, eſt nomen remedii Chirurgici, nihilque aliud ſignificat, quam ulcuſculum in aliqua corporis parte, plerunque vero in brachio ad muſculum deltoidem, in pede vero vel ſupra, vel infra genu, ſive ferro ignito, ſive cauterio potentiali paratum, ad blande, & leniter educendos vitioſos humores ſuperfluos. Eſt vero *Fonticulorum* uſus in variis morbis, imo in omnibus ferme corporis noſtri affectionibus a defluxione dependentibus, in quacunque intemperie *Fontanellæ* conveniunt, teſte Dieter. n. 744. Jung. Ephem. Nat. Cur. An. 3. Obſ. 155. & 214. Plura apud Bartholin. Syntagm. de Cauteriis, & Glandorpium in Gazophylacio Fonticul. & Seton. Schoreum, tract. German. de *Fonticul.* & ex noviſſimis Raimund. Reſtaurant. tractatum, dictum Hip. de *Inuſtionibus*, ſive *Fonticulis*, cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1683. Jungatur Epiſtola D. Joh. Lud. Hannemanni ad D. Barth. in Act. Hafn. Vol. 3. Obſ. 12. pag. 21. ſeqq. Quinam impugnaverint Auctores, lege ap. Rolf. Ord. ac Method. Medic. Spec. lib. 4. Part. 2. c. 5. ſeq. Vide ſupra *Cauterium*. *Fonticulorum* naturalium hiſtoriam vide in Eph. N. C. Ann. 2. Obſ. 157. Alteram *Fontanellæ* ſignificationem vide p. a. in *Fons*.

* Foramen, τρῆμα, dicitur locus quidam apertus, *forando* veluti factus. Galen. lib. de cauſſ. morb. cap. 11. Linden. Ex. V. §. 37. *Foratio*, τρῆσις, dicitur Galen. ibid. *Foramen cæcum* quid ſit in Anatomicis, Vide ſupra *Cæcus*. *Foratio* idem eſt, ac *Perforatio*, ſive *Trepanatio*, qua utimur in fracturis capitis, cum uſque ad cerebri membranas calvariam dividimus. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 2. ubi Gr. ἀνάτρησιν vocavit. *Foraminulentum* os dicitur quoque *Cribriforme*, ſive *Ethmoides*.

Forceps, πυράγρα (ita dicta, quod ignita teneri poſſint) καρκῖνος, eſt nomen inſtrumenti Chirurgici ferrei, variæ formæ, quo aliquid apprehenditur, eximitur, aut effringitur. Ita *forceps* dentium, ὀδοντάγρα. Vide *Dentiducum*. Dicitur & *Densarpaga*. *Forcipes* pro calculo eximendo, Paræus l. 19. Chirurg. c. 42. *Forceps* pro extrahenda mola, Cent. 2. Obſ. 52. pro abſciſſione mammarum, Obſ. 79. pro apprehendendo vaſe ſanguineo ad conſtringendum laqueo, lib. de gangr. & ſphacel. cap. 29. *Forceps* parva in Ciſta milit. cl. 19. Confunditur cum *forfice*,

&

& *forcipe*. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 53. Vide *Forfex*. *Forcipum* delineationem quære in Aquap. Paræi, Hildani Operibus, & in Sculter. Arm. Chir. Part. I. Tabulis, quæ loca monſtrabit Index primus.

FORFEX, ψαλὶς, τομὶς, eſt inſtrumentum Chirurgicum ferreum, vel ex Chalybe paratum, bifidum, vel biſulcum, quo aliquid reſecatur. Rhod. d. l. quamvis ibidem confundatur cum *forcipe*, quod & Rul. fecit, deſcribens: *Forfex* eſt inſtrumentum oblongum, & biceps, quod manibus facile comprimi, & dilatari poteſt, igni imponendis, dirigendiſque prunis, atque vaſis aptum. Eſt & alia *forficum* ſpecies, qua vaſa tantum ex igne ſuſtollimus, quæ inſtar *forcipis* complicatur. Mentio fit *forficum* ap. Orib. de machin. c. 5. *Forfices* etiam dicuntur, quibus pili reſecantur, diverſæ tamen a novaculis, quia bifidæ. Hildan. Ciſt. mil. cl. 9. Junge Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XII. fig. 4. T. XVII. f. 4. & T. XX. f. 1.

FORIS, *Foras*, ἔξω. Vide *Exo*.

* FORMA, εἶδος, ἰδέα, μορφὴ, eſt æquivocæ ſignificationis. Vel enim ſignificat internam, & ſubſtantialem naturam, & principium activum corporis naturalis, qualis eſt anima in homine, animalibus, & vegetabilibus. Gal. quod anim. mor. temper. corp. ſeq. cap. 3. l. 2. de ſem. c. 1. Vel denotat externam ſpeciem, & pulchritudinem. Orat. ſuaſ. ad artes c. 5. ſeqq. Unde ἀειδὴς, *deformis*, & εὐειδὴς, *formoſus*, Diet. n. 9. Juxta priorem ſignificationem opponitur *materiæ*, & ſpeciem conſtituit; unde & ſubſtantiæ modus vocatur. Linden. Ex. X. §. 19. quamvis Carteſianam ſapiant Philoſophiam, quæ ibi traduntur, qui negat *formam* ſubſtantialem ſpecificam. Verius mihi videtur ſcripſiſſe Fr. Hoſm. in Clav. ad Schrod. l. 1. c. 11. p. 16. A *formarum* ſpecificarum in ſeminibus, aut his analogis deliteſcentium diverſitate ex aqua producuntur diverſa vegetabilium, terrarum, mineralium, ſalium, liquorum, lapidum, animalium genera, & per ſpecies exſurgunt. Ab his *formis* ſpecificis dependent virtutes medicamentoſæ, quæ ſunt veluti *formæ* ſubordinatæ, uti vocat Idem ad l. 1. c. 36. p. 38. Helmont. rurſus aliter de *formarum* eſſentiali ratione docuit, uti videre eſt in tr. *Formarum* ortus. Egregie quoque de *forma* rerum naturalium intrinſeca ſcripſit Junken. Ch. Ep. Cur. P. I. ſ. 1. c. 1. p. 3. ſeq. Chymici per *formam* intelligunt, vel Spiritum Mundi, a quo corpora naturalia producuntur: vel deſcribunt, quod *forma* rerum ſit virtus generativa, quæ ſibi ſimile quodque producere poteſt; ut hominis *forma* latet in homine, & non in alio; arboris in arbore, nec non in metallo metalli. Ger. Dorn. t. Artific. ſupernatur. c. 5. in Th. Ch. Vol. I. Vel *formæ* rerum ſunt influxus cœleſtium, quos a ſuperioribus habent inferiora, occulta potentia, vis, & virtus cujuſque rei, Rul. & Johnſ. Vel *forma* ipſis idem eſt, quod *quinta eſſentia*. Libav. paſſim in ſcriptis. Vel etiam de externa alicujus rei figura. Hinc *formas* plantarum reſuſcitare, *formas* fundere, apud eundem legitur in Synt. Arc. Ch. & alibi.

* FORMATIO, σχηματισμὸς, plerunque ponitur pro externa *figuratione*: v. g. *formare* pilulas, globulos, paſtillos, apud Scrib. Vide in Lex. Rhod. Sumitur tamen & pro *generatione*, v. g. *Formatio* fœtus paſſim legitur.

* FORMATRIX *virtus*, δύναμις πλαστική. Vide *Dynamis*. A Galeno deſcribitur, quod ſit ea, quæ jacto in uterum ſemine, ſive in terram, ſtatis temporibus univerſas, & ſingulas conflat partes ejus, quod gignitur; quæ eſt optima, & ſumma ars, quæ omnia alicujus gratia molitur, ſic ut nihil otioſum ſit, aut ſupervacaneum, l. de nat. fac. c. 6. Vocatur ibidem δύναμις γεννητική, *facultas generatrix*. Eſt ipſa anima vegetativa, Lang. l. 1. ep. 14.

* FORMICA, μύρμηξ, eſt nomen inſecti mira providentia dotati, ita ut inter rationalia Cicero, & Celſus referre non fuerint veriti; cujus deſcriptionem prolixam, & uſum in Medicina vide apud Aldrov. lib. 5. de inſect. cap. 1. Schroder. l. 5. cl. 4. num. 103. Fr. Hoſm. in cl. ad h. l. Jungantur obſervationes communicatæ a D. Edmundo King. Societatis Regiæ Anglicanæ Socio apud Henric. Oldenburg. in Act. Philoſ. Ann. 1666. *Formicas* ex melle, & pane ſecalitio generari, docet Helmont. tr. Poteſtas med. n. 37. *Formica* quoque dicitur *Verrucæ* ſpecies, quæ Gr. μυρμηκία, verruca formicaria vocatur, tumens, & calloſa, colore nigricans, baſi lata, & cute ſeſſili, in exciſione dolores afferens morſiunculis *formicæ* ſimillimos, a quo etiam nomen accepit. Foreſt. lib. 23. Obſerv. 9. Meminit illarum Hipp. l. de humid. uſu VIII. 11. Dolor ille etiam μυρμηκισμὸς, μυρμηκίασις, *formicatio* vocatur. Galen. lib. 3. de fac. partib. Foeſ. Oecon. pag. 420. Dieter. n. 38. *Formicæ*, verrucalia apoſtemata, vel porralia, ſeſſiles verrucæ *formicantes*, *formicationes myrmeciæ*. Ruland. & Johnſ. Lexic. *Formica* etiam non ſolum de *Verrucis*, quæ *Myrmeciæ* dicuntur, accipitur; verum & notat *Herpetem miliarem*, docente Ingraſſ. comm. ad Avic. de tum. p. n. p. 181. ſeqq.

* FORMICANS, μυρμηκίζων, eſt epitheton *pulſus* inæqualis, & omnium minimi, apud Gal. *formicarum* motui ſimilis; eſtque nullus alius, quam vermiculans imminutus, a ſumma paupertate flammæ vitalis, & cordis ſyſtole imbecilla

becilla dependens, l. de pulſ. ad Tyron. c. 8. & l. 1. de diff. pulſ. c. 26. 27.

Formix, idem quod *Noli me tangere*, ſive *Herpes eſthiomenos*, alias *Lupus* dictus. Vvalth. Sylv. Med. p. 654.

Formula, eſt terminus technicus; diciturque de medicamentorum, qua ſimplicium, qua compoſitorum, conſtitutione, cum quoad conſiſtentiam, tum quoad deſcriptionem. *Formularum* differentias vide apud Schroder. l. 1. c. 32. *Formula urinæ* Parac. dicitur urina rubra, clara, de qua in l. de Urinis, & Scholiis paſſim legere eſt.

Fornax, καμίνος, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Dicitur & *furnus*. *Fornacum*, & *furnorum* Medicorum hiſtoriam, & differentias vide apud Schr. l. 1. c. 20. Fr. Hoſm. in cl. ad h. l. p. 29. Theodor. ad Hoghelande, l. de Alchem. diffic. ſeptem *furnorum* genera numerat, Calcinatorium, Sublimatorium, Deſtillatorium, Deſcenſorium, Fuſorium, Solutorium, & Fixatorium, ex Gebro. His addit *furnum ſecretum*. Ger. Dorn. Art. Chemiſtic. l. 2. c. 2. ſeqq. tres peculiares formas *fornacum* exhibet, ſecundum tres motus perpendiculares extractas, ſurſum, deorſum, & lateraliter latum. Plura de hac re vide apud Dan. Mylium l. 1. Baſil. Phil. de furnis, & vaſis Philoſ. cap. 2. Rolfin. L. Chym. l. 2. c. 17. Rul. potiſſimum *fornacum* meminit, quarum uſus eſt circa metalli fodinas: v. g. *Fornax* prima vitrariorum, & etiam ea, in qua excoquuntur venæ. *Fornax*, in qua plumbum ab argento ſeparatur. *Fornax*, in qua plumbum, & argentum ab ære ſeparantur. *Fornax*, in qua ferrum excoquitur. *Fornax*, in qua panes ærei coquuntur torrefacti. *Fornax*, quæ foraminibus vento inſpiratur: *Fornax*, furno ſimilis. *Fornacem anemiam* porro ſic deſcripſit, quod fiat e ferro inſtar tripodis, cum coniſterio, & foco, quæ duæ regiones per craticulam diſcernuntur. Coniſterium clauditur janua ferrea, per quam aer ſubintrat. Focus autem eſt apertus, & intus luto craſſo obductus. Ergaſtulum eſt liberum ſpatium. Plerunque enim accommodantur res per ſartaginem, ollam, catinum triangularem, & ſimilia, ita ut inſiſtant prunis, vel parumper demittantur. Quanquam autem ignis nonnunquam flabello, vel ſollibus intendatur; tamen ſubintrantis aeris, ſeu venti vis maxima eſt. Itaque & in eo loco collocari debet, ut janua coniſterii vento, vel aeris motui exponatur, ſitque nullus alius exitus undequaque feneſtris, & aliis clauſis, præter ſurſum tendens fumarium, ut ita aer cogatur per prunas elabi. Id autem tunc maxime fit, cum liquare aliquid magno igni, aut calcinare volumus. Vide infra *Furnus*. De *Fornace* balneariorum vide Rhod. ad Scrib. Larg. num. 60. *Fornacula* eſt diminutivum.

* Fornix, καμάρα, item ψαλίς. Vide *Camara*. Quid ſit *fornix cerebri*, vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 6.

Forpex. Vide *Forſex*.

Fortificans, idem quod *Confortans*, *Corroborans*. Helm. de febr. c. 8. n. 14.

Fortuitus, τυχαῖος, dicitur de iis, quæ ſine humano conſilio, vel caſu, vel natura eveniunt. Gal. l. de ſubfig. Empir. cap. 2. *Fortuitam* curationem merito improbat Libav. tract. Artis Med. Hipp. & Hermotypus, Tom. III. Op. p. 119. Vide *Fortuna*.

Fortuna, τύχη, opponitur Arti, & Naturæ. Galen. lib. 11. de U. P. cap. 7. Veriſſime exiſtimavit Helmontius, omnes omnium *Fortunas*, tam proſperas, quam adverſas, concernere diſpoſitionem divinam, non autem inclinationem, multoque minus ab aſtris dependere, licet in firmamento ſint præſignatæ, tr. Aſtra neceſſitant, non inclin. num. 41. An *Fortuna* aliquid poſſit in arte Medica, & Medico, diſceptatur. Negare videtur Hipp. lib. de loc. in hom. LVIII. & ex eo Mercurial. lib. 2. Var. Lect. cap. 12. Enimvero diſtinguendum eſt inter *Fortunam* temerariam, ſive paganam, & Chriſtianam, cumque ſcientia, prudentia, & vera pietate conjunctam. Hæc omnino requiritur in Medico. Vide de hac re plura apud Rolf. Chym. l. 1. c. 4.

Fortunatus, εὐτυχής, idem quod *Felix*, Vide *Eutychia*.

Fossa, σκάμμα, præter vulgarem ſignificationem, Anatomicis dicitur interior cavitas, & *rima magna* pudendi muliebris, quæ apparet diductis labiis, quæ & *foſſa navicularis* dicitur. Barth. l. 1. Anat. c. 32.

Fossicius, idem quod *Foſſilis*, ὀρυκτός. Dicitur de eo, quod e terra effodi ſolet; eſtque epitheton *Salis*, apud Scribon. Larg. num. 59. 70. Dioſcor. lib. 5. cap. 126. Vocatur alias *Montanus*. Rhod. Not. ad h. l. Offic. *Sal gemmæ*, Schr. l. 3. c. 22.

Fossio, σκαφή, σκαπάνη, refertur a Gal. inter exercitia corporis validiora, l. 2. de ſan. tu. c. 8. & 9. a verbo σκάπτω, *fodio*. Hinc *Foſſores* dicuntur, qui mineram metallorum e terris eruunt, Gr. σκαπτῆρες.

Fossula, βόθριον, ita vocatur affectus oculi, apud Capivaccium, Pract. l. 1. c. 33. Vide *Bothrion*.

Fotus. Vide *Fomentum*.

* Fovea, βόθρος, præter receptam ſignificationem, etiam ab Anatomicis accipitur pro *pudendo*, & *ſinu muliebri*. Rolf. de part. genit.

Part. 2.

Part. 2. c. 32. Vide *Foſſa*. *Foveola*, βόθριον. Vide *Bothrion*. In ſpecie *foveola*, βόθριον, eſt parvum ulcus, & cavum in nigro oculi. Gal. def. med.

Fraces, στέμφυλα τῶν ἐλαιῶν, dicuntur carnes olivarum expreſſæ, unde *Amurca*, ſive fæces in oleo. Plin. l. 15. c. 6. Lind. Ex. V. §. 199. Hinc *fracedo* deſcendunt, & *fracidus* odor, de quibus vide Helmont. tr. Blas meteoron. n. 2. & tr. Tumulus Peſtis. §. Fermentum peſtis, ubi fermentationem, & exhalationem putridam, & fœtidam ſignificat.

* Fractura, κλάσις, κλάσμα, item ἄγμα, κάταγμα, paſſim apud Hipp. l. περὶ ἀγμῶν, & Gal. in comm. eſt ſpecies ſolutæ unitatis in partibus duris, oſſibus, & cartilaginibus durioribus, proveniens ab externo violenter continuitatem diſſolvente. Ejus differentias vide in Chirurgiæ Scriptoribus, præſertim Hieron. Fabr. ad Aquapend. Pentatevchi l. 4. c. 1. Senn. M. Pr. lib. 5. part. 5. per totum, P. Barbette Chirurgiæ Part. 1. c. 3. & alios. Dicitur & *fractio*, Dieterich. num. 437. De *fracturis* gravidarum curatu difficilibus vide Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 25.

Frænum. Vide *Frenum*.

Fragiformis, eſt epitheton trium nævorum in capite Helvvigii occurrentium; de qua obſervatione legatur Bonett. Med. Sep. l. 1. ſect. 1. c. 8. p. 11.

Fragilis, κραυρὸς, dicitur de ſicco, quod facile in minores particulas diſſolvi poteſt. Gal. l. de S. F. c. 11. & l. de bon. & mal. ſucc. c. 10. Hinc *fragilitas*, κραυρότης, Ib. De *fragilitate*, vel *friabilitate* metallorum lege Jacobum le Mort. Metallurg. contract. p. m. 271. eſtque nihil aliud, quam ineptitudo ad ſuſtinendum malleum. Opponitur *Malleabilitati*: de quo infra.

Fragmen, *Fragmentum*, ἄγμα, κάταγμα, vel idem eſt, quod fractura: Vel particulas quaſdam a toto ſolido corpore ſeparatas ſignificat. Ita *fragmina* calculi dicuntur ſabulum, & granula. Scrib. Larg. num. 152. Vide Lexic. Rhodii.

Fraternitas, ἀδελφιξία, item *Fratratio*. Vide *Adelphyxia*. Peculiaris quoque eſt Spagyricorum quorundam *fraternitas de Roſea Cruce*; de quo vide judicium Libavii integro tract. de Philoſophia Harmonica Magica *Fratrum Roſeæ Crucis*, Operum Tom. IV. & Dieter. Jatr. pag. 1208. *Fratres Lombardorum*, vel *Salernitanorum* dicuntur partus monſtroſi, verminoſi, Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 1. *Frater* quoque vocatur, & *Fratris uterini* lapis Philoſ. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. & *Frater Mercurii* dicitur *Sol*, vel Aurum, p. 725.

Fraus, ἀπάτη, idem quod dolus, impoſtura, deceptio. De *fraudibus* Pharmacopæorum nonnullorum legatur elegans libellus inſcriptus: Declaratio *fraudum*, & errorum ap. Pharmacopœos commiſſorum, Liſſeti Benancii, cum Dialogo Joh. Anton. Lodetti, Dialogo ejuſdem argumenti, a celeberrimo quondam Bartholino Latinitate donatus. Optandum vero eſſet, ut in gratiam boni publici potius vernacula lingua divulgaretur, ut & Magiſtratui, & ſubditis fraudes illæ melius innoteſcerent, & communi opera adverſus illas competentia inveſtigarentur, & excogitarentur.

Frendo, σκαρίζω, ſignificat proprie ſupremis labris, vel etiam dentibus aliquid evello, uti faciunt bruta ἀμφόδοντα, utrinque dentata. Hippocr. lib. de artic. t. 28. Gal. in com. Adde Foeſ. Oecon. pag. 558. Improprie ſignificat *ſubſannare* morſis labris, & irridere. Unde *ſarcaſmus*, ſive *ſubſannatio* vocatur in Rhetoricis.

† Frena, dentium alveoli, apud Atium Cletum, de morbis ſtrangul. c. 3.

Frenans *medicamentum*, χαλιναγωγὸν, dicitur Ferneſio, quod ferocientes humores turgentes, & quoquoverſum impulſos coercet, atque compeſcit. Therap. l. 5. c. 25. Idem quod *Domans*.

Frenum, *Frænum*, κυνόδεσμιον, dicitur vinculum illud, quo præputium glandi penis adhæret. Alii *Canem* vocant. Rolf. de part. gen. P. 1. c. 3. Barth. l. 1. c. 24.

Frequens, πυκνὸς, idem quod *Creber*. Vide *Creber*. *Frequentia* ſpecialiter dicitur Ger. Dorn. in Philoſoph. Speculativa, cap. 5. concepti circa veritatis amorem perſeverantia.

* Fresum, ἔρεγμα, a *Frendo*. Vide *Eregmos*.

Friabilis, ψαθυρὸς, *friabilitas*, ψαθυρότης, dicitur de eo corpore, quod eſt inter humidum, & ſiccum medium, & facile in minimas particulas poteſt diſſolvi. Galen. de bon. & mal. ſucc. c. 10. Ita caro *friabilis* multor. legitur lib. 3. de Al. Fac. cap. 27. Dicitur & ψαφερός. Vide *Pſapheros*. Item θραυστός. Vide *Thrauſtos*.

* Fricatio, *Frictio*, τρίψις, ἀνάτριψις. Vide *Anatripſis*. Duplex eſt, *ſicca*, & *humida*. Illa eſt, quando corpus univerſum, vel membrum ejus ſolis manibus, vel linteo, nullo admiſto humido, aut pingui corpore, *fricatur*. Eadem & Chirothecis aliquando perficitur, διὰ χειρίδων, Rhod. ad Scribon. n. 180. Hæc vero dicitur, quæ fit per aquæ, & olei admiſtionem. Alias *frictio* in genere duobus modis uſurpatur: uno quidem pro omni motu, qui

extrinſecus

extrinſecus tam ſanis, quam ægris adhibetur ad cutem quovis tempore: altero vero, vel eſt pars exercitationis, vel potius, ut ait Gal. exercitationi ſubſervit. Differentiæ ſex *frictionum* numerantur, *Mollis*, *Dura*, & inter eas *Media*, *Multa*, *Pauca*, & in eo genere *mediocris*. *Dura* ligandi, *Mollis* ſolvendi, *multa* minuendi, *mediocris* carnem generandi vim habet. Gal. l. 2. de ſan. tuend. c. 3. & in ſpecie de *frictione* cum oleo, l. 2. de Sim. Fac. cap. 18. & alibi. Vide Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 4. ſ. 10. P. 1. cap. 1.

* FRIGEFACTIO, *Frigefaciens*, *Frigiditas*, *Frigus*, *Frigidus*, ψυχρὸς, ψυχρότης, ψύξις, ψῦγμα. Terminorum ſignificatio nota eſt. Opus eſt diſtinctione.

FRIGIDARIUM, vocabatur ahenum in balneis veterum, frigidam continens aquam, quemadmodum reliqua duo, *Caldarium*, calidam, & *Tepidarium* tepidam continentia. Fumanell. de Baln. mox a princ.

* FRIGIDUM, etiam accipi poteſt, prout ſupra de *Calido* diximus, Subſtantialiter, & Accidentaliter. Subſtantialiter dicitur de aqua, nive, glacie, aut aliis, quæ deſtituuntur principio calido ſubſtantiali. Hinc Helmontius recte dixit: *Frigus* non eſt principium vitale, ſed extinctionis, tr. Progymn. Meteor. num. 25. Imo etiam homines, quibus calor, vel flamma vitalis eſt imbecillior, ſecundum, vel præter naturam, dicuntur *Frigidi*. Ita fœminæ reſpectu virorum dicuntur *frigidæ*. Impotentes quoque ad Venerem vocantur *frigidi*. C. Hofmann. V. L. lib. 4. cap. 43. Accidentaliter, vel Qualitative iterum dupliciter ſumitur, Efficienter, & Effective: ſive ut efficiens, & effectus. Ad illum reſpectum pertinent

FRIGEFACIENS, *Refrigerans*, *Frigefactio*; & conſiſtit in actuali, vel potentiali ſufflamminatione, oppreſſione, vel extinctione caloris, & flammæ vitalis. Remedia *refrigerantia* Hippocr. dicuntur ψύγματα, lib. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. lib. de nat. mul. XII. 19. l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 8. Hæc virtus conſiſtere hodieque creditur in particulis acidis nitrotartareis, rigidis, quæ coagulum inducere poſſunt aliis corporibus, aliaque a motu nimio cohibere, ita ut in ſtatum aliqualem quietis reducantur, verbis Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phyſ. c. 8. Effectus reſpectu *frigidum* dicitur, & quidem in ſtatu ſecundum naturam, quando caloris vitalis exceſſus eſt correctus. Uſitatius vero in ſtatu præternaturali, & frequentius occurrit. Ita extrema membra *frigida* ψύξις ἀκρωτηρίων, 7. aph. 1. 26. *frigiditas* pedum, 4. de R. V. I. A. t. 39.

FRIGUS, paroxyſmos febriles quoſdam præcedens, præſertim in intermittentibus, dependens a portionum ſucci nutritii aceſcentia, ſuccum quoque nervoſum corrumpente. Vid. Vvill. de febr. c. 3. ſeqq. Sylvius ex acido ſucco pancreatico lympha, & pituita deducit, Pr. M. l. 1. c. 27. §. 33. Dicitur hoc etiam Gr. χειμὼν. Vide *Cheimon*. *Frigus* etiam aliquando ſumi pro catarrho, & affectu capitis a vitioſis humoribus dependente, monſtrat Keuch. ad Ser. p. 122.

FRINGILLA, nomen aviculæ notiſſimæ, quæ etiam vulgo *Vincorubeus* dicitur. Uſus ejus eſt in cibis. Alias deſcript. vide in Aldrov. l. 18. Ornith. c. 6.

FRIXUS, *Frictus*, φρυκτὸς, φρυγόμενος, τηγανισμένος, τετηγανισμένος, τηγανιστὸς, dicitur de iis quæ in ſartagine torrentur, vel *friguntur*. Unde & panis τηγανίτης, in ſartagine *frixus*. Omnia *frixa* ſiccius dare alimentum, & flatulentia carere, docet Galen. lib. 1. de Al. Fac. cap. 22. & lib. 3. cap. 2. Confirmat Linden. Exerc. V. §. 105. *Fricta reſina*, vel *frixa*, quæ κατ' ἐξοχὴν Gr. φρυκτὴ dicitur, notat *Colephoniam*, ad differentiam liquidæ, ſive humidæ. Ita vero vocatur, quia torretur, aut uritur, uti docet Dioſcor. lib. 1. cap. 93. Subſtitui poteſt Terebinthina, teſte Galen. lib. 6. Meth. Med. & alibi. Vid. Foeſ. Oec. pag. 668. Scrib. aliquoties meminit n. 203. ſeqq. Vid. Rhod. in not. ad primum n. 203.

FRONDIS, φυλλὰς, θαλλὸς, item *Frundis*, pro *Frons*, notat ramuſculum arboris, vel fruticis folioſum, ut *Delphica*, vel *Perſica frondis*. Keuch. ad Seren. p. 134. 210.

* FRONS, *Frondis*, idem quod *frondis*. *Frons frontis* vero, Gr. μέτωπον, dicitur pars capitis anterior depilis, ſupra oculos ſita, & ad tempora uſque protenſa. *Frons* corrugata, contracta, dicitur Hipp. μετώπου συναγωγὴ, Coac. t. 213. Sudor *Frontis*, μετωπιδιαῖος ἱδρὼς, l. 2. de morb. mul. LIV. 6. Vena in *fronte*, 5. aphor. 68. Vide Diet. n. 546. *Frontis* deſcriptionem vide ap. Barth. l. 3. Anat. c. 7.

FRONTALE, προμετωπίδιον, nomen medicamenti externi, vel topici, quod *Fronti* applicatur. In ſpecie vero ſignificat topicum refrigerans, & hypnoticum ex cephalicis frigidis contuſis ſacculo lineo quatuor, vel quinque digitos lato exceptis; vel etiam idem quod ἀνακόλλημα. Vide *Anacollema*. Deſcriptionem lege apud Morell. de form. remed. lib. 2. ſect. 2. cap. 1. Meminit & Foreſt. lib. 7. Obſ. 23. & in Schol.

FRONTO, μετωπίας, Polluci dicitur, cui frons ampla, & lata. Differt a *Citone*, cui frons prominens. Lind. Ex. XI. §. 38.

FRO-

Digitized by Google

Fructus, καρπὸς, in genere ſignificat omne id, quod plantæ ultimo proferunt; adeoque & ſemina, vel grana complectitur. Gal. c. t. de nat. hum. t. 15. In ſpecie tamen id nominis ſibi reſervant *fructus* majores, pyra, poma, pruna, nuces, & his ſimilia. Schrod. l. 2. c. c. 12. ubi catalogum officinalium *fructuum* invenies. Dividuntur in fugaces, & ſolidiores, qui reponi poſſunt. De utrorumque facultatibus vide paſſim apud Galen. præſertim l. de atten. vict. rat. cap. 10. Dividuntur & in maturos, vel immaturos. Tropice fructus terræ etiam vocantur metalla, quatenus ex ſua matre aqua in aliam matrem ſubintrant, nempe terram, in qua perficitur arborum ſuarum operatio, radicibus in aqua defixis. Ger. Dorneus de geneal. mineral. cap. 3. & 4. *Fructus* etiam metaphorice omne commodum ſignificat.

Frugalitas, λιτότης, σωφροσύνη, notat mediocritatem in aſſumendis cibis, & *temperantiam*. Hæc eſt noverca Medicorum, & apud priſcos tanta fuit, ut ad victum nihil obſonii deeſſe exiſtimaverint, modo ne deeſſet olus, verbis Scaligeri apud Linden. Ex. XVI. §. 160.

Fruges, in genere idem quod *fructus*. In ſpecie tamen denotat duo genera, *Frumenta*, & *Legumina*. Claud. Deodat. l. 1. Pant. Hyg. c. 27. l. Alex. l. 8. Sal. c. 8. C. Hofm. Inſtit. l. 5. c. 4.

Fruitio, ἀπόλαυσις. Vide *Apolauſis*.

Frumentum, Gr. σῖτος, ſignificat omnia granorum genera, ex quibus panis conficitur. Idem quod *Fruges*. Hinc *Frumentacea* guſtamenta, σιτηρὰ γεύματα, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 18. Jung. Gal. in comm. De *frumentorum* conſervatione, morbis, &c. Vide Ephem. N. Cur. An. II. Obſerv. 112.

Fuca, φυκὶς, *Phycis* etiam Lat. eſt nomen piſcis ſaxatilis bonæ carnis, & grati ſaporis, cujus meminit Galen. l. 3. de Alim. Fac. c. 30. & l. de atten. vict. rat. c. 8. Ejus vero deſcriptionem, uſumque in cibis, & medicina pete ex Aldrov. l. 1. de piſc. c. 8.

Fucatus, idem tropice quod Palliativus. Ita *fucata* Elephantiaſis, curatio eorum ægrorum, qui nullo remedio in integrum reſtitui poſſunt, traditur, & legitur apud Julian. Palmarium de morbis contagioſ. l. de Elephantiaſ. c. 7.

Fucus, φῦκος, eſt homonymum. Vel enim ſignificat *Inſectum* quoddam veſpis, vel apibus ſimile, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. l. 1. de Inſect. c. 5. Vel ſignificat colorem, vel *pigmentum*, & ornatum peregrinum, quo *fucamus* aut faciem, quod pertinet ad *Coſmeticam*, quorum *fucorum* exempla vide apud Foreſt. l. 31. per totum; aut capillos, Keuchen. ad Q. Seren. p. 100. Græc. χρῶμα. Hinc & herba marina, ſpecies *Algæ*, unde tinctura quædam deſumitur, φῦκος, *fucus* dicitur. C. Hofm. l. 2. V. L. c. 28. 29.

Fuga, φυγὴ, refertur inter affectus animi, & opponitur Cupiditati; eſtque paſſio animi conſiſtens in depreſſione ſpirituum, & malum abſens e longinquo adſpiciens: de quo affectu vid. Willis An. Brut. Part. II. c. 9.

* Fugax, ὡραῖος, idem quod *Horarius*: eſt epitheton fructuum quorundam, qui naſcuntur eo tempore, quod Horam vocant. Eſt autem *Hora* Græcis id anni tempus, in cujus medio Caniculam exoriri contingit. Dicuntur vero *fugaces*, quod recentes ad reponendum ſint inepti, v. g. Cucurbitæ, Mora, Pepones, Melopepones, &c. de his vid. plura apud Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 2. Abſceſſus *fugaces* dicuntur M. A. Severino, qui de loco uno leviter in alium transferuntur, l. de Abſceſſ. Critic. c. 14. p. m. 25.

Fugile, vel excrementum auris denotat, & ita cum *Cerumine* coincidit. Ad cujus ſimilitudinem etiam ſordes flavæ in urina apparentes *Fugilis* nomine veniunt apud Paracelſum, cerebrique & aurium dolores ſignificant, in Schrod. ad Lib. 2. de Urin. c. 1. Vel Apoſtema circa aures notat, quod *Parotis* vocatur. Ruland. & Johnſ. Walth. Sylv. Med. p. 1210. Paracelſ. & *Fugilativum* vocat l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 5. Apud Foreſtum dicitur *Fugilla*; & in genere idem eſt, quod Bubo, i. e. Apoſtema glandularum. In ſpecie vero *Parotis*, ſive tumor glandularum ſub ipſis auribus ita vocatur, Obſ. Chirurg. l. 3. Obſ. 7. Schol.

Fugitivus, addito *Servus*, vocatur Chymicis Mercurius, ideo quod etſi putent ſe probe eum ligaſſe, nihilominus effugiat. Vide *Servus*.

Fulcimen, *Fulcimentum*, ἔρεισμα, στήριγμα. Vide *Ereiſma*.

Fulica, λῦφα, ἐρωδιὸς, juxta Ciceron. eſt nomen avis aquaticæ; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis, ac medicina vide apud Aldrov. l. 19. Ornith. c. 13. Meminit & Jul. Alex. Salubr. l. 13. c. 4.

Fuligo, λιγνὺς, eſt terreæ materiæ ad plenum peruſtæ exhalatio; & differt a *fumo*, qui eſt exhalatio a ſemiuſta, & humida materia proveniens. Galen. adverſ. *Lyc.* c. 2. fin. *Fuligo* vapor terreſtris. *Fumus* miſtio quædam ex terreſtri, & aquea ſubſtantia, l. 8. meth. med. c. 5. fin. De ejus natura, & facultatibus medicamentoſis vide Gal. l. 7. de Sim. Fac. h. t. Schroder. l. 4. cl. 2. d. 384. Fr. Hofm. in Clav. p. 584. ſeq. *Fuliginem* e fumo provenire vult Junk. Chym. Exp. Cur.

Cur. P.I. ſect.3. c.11.p.m.242. *Fuligo* quoque eſt, qua pictores utuntur; & fit variis modis, & multis ex rebus. Apud nos fit ex tæda. Dioſcor. *fuliginem* prædicat e vitrariis officinis, cujus vis medica eſt adſtringere, & erodere, l. 5. c. 182. (de *fuligine thuris*, & alia ex myrrha, reſina, & ſtyrace, vid. eund.l.1.c.84.85.) Rul. & Johnſ. in Lexic. Per ſimilitudinem *fuligo* quoque vocatur excrementum terreum oleoſi ſanguinis, quod illi in flammulam vitalem, quem Spiritum vocamus, accenſo, & deflagrato ſupereſt. Lind. Ex. XV. §.125. D. D. Hoſmann. in Diſſert. Anat. ad Horne Microc. p.152. *fuliginem* excrementum aqueum vapidum, ſalis, & ſulphuris ſpirituoſi parte maxima orbatum pronunciavit. Eſtque vel naturalis, vel præternaturalis, quando excedit. Hæc evacuari debet per poros cutis, Lind. Ex. XIII. 400. ſeqq. A purgantibus vero augetur, §. 374. Retentæ vero *fuligines* valde nocent, Ex. XV. §. 132. Inde oritur lingua λιγνυώδης, *fuliginoſa*, nigra, Hipp.l. 3. Epid. ægr.12. poſt ſtat. peſtil. & l.6. Epid. ſ.5.t.14. Saliva *fuliginoſa*, & ſputum, l. 2. de Morb.L.2. Coac. t. 390. Jung. Foeſ. pag. 384.385. Hano de *Fuliginibus* ſententiam, præſertim per expirationem a natura propellendis, adeo abſurdam dixit Charltonus, ut Heraclito riſum excutere poſſet, Oecon.Ann.Ex. IIX. §.14. an vero ſatis probaverit, merito adhuc dubitatur. *Fuligo metallorum* proprie dicitur *Arſenicum*, ſæpe etiam *Mercurius*, Rul. Johnſ. Helmont. paulo aliter de *fuliginis* natura docuit, ſtatuens, omnem *fuliginem* partim eſſe ſal volatile concreti præſervatum ab inflammatione, propter aquæ evolantis commiſtionem, partim eſſe oleum, quod evolandi celeritate combuſtionem præterfugit, tr. Complex. atque Miſt. Element. figm. n.33. *Fuligines ſanguinis* non eſſe cauſſam Aſthmatis, aut Tuſſis, vult Idem tr. Aſthma, & Tuſſis, n. 54. ſeqq. De ſpiritu *fuliginis* vid. Schrod. d. l. & Hoſmann. Vviſlis Pharm. Rat. Part.I. ſect.5.c.2. Spagyricis *fuligo* duplex eſt, Humida, & ſicca. Humida eſt cœleſtis vapor per diſtillationem prolectus: Sicca per ollam, & cooperculum æreum, ut a Cinnabari vapor albus. Nicol. Flamellus Annot. Theatr. Chym. Tom. I. p. 778.

Fulmen, κεραυνός, quid proprie ſignificet, Phyſicorum eſt docere: Nimirum ignis in nubibus accenſus, & cum fragore, quem *Tonitru* vocant, disjectus, in nitroſis, ſulphureis, & aliis particulis, quales ad pulveris pyrii conſtitutionem concurrere ſolent, conſiſtens. Vide plura apud Joh. Marc. Marci Philoſ. vet. reſt. Part.II. ſect.5. ſubſ. 1. & Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ. 27. *Fulmen* Chymicis dicuntur flores cupellati argenti, in ipſius cum plumbo repurgatione. Unde *Fulminare* metalla idem eſt, ac repurgare, potiſſimum quæ perfecta dicuntur. Vide *Tonitru*.

Fulminatio, (an non Gr. κεραύνωσις dici poſſet?) eſt gradatio metallica cum excoctione ad purum in cineritio, cujus perfectio veluti effulgente indicatur ſplendore. Inde etiam nomen operis eſt, quod *Coruſcatio* veluti in fulmine apparente fulgure fiat. Nam poſtquam abſumtæ, ſegregatæque ſunt alienitates (veluti fluores adjecti, plumbum, mineralia conjuncta) nubecula quædam ſulphurea obequitat per ſuperficiem, unde poſtea purpureus elucet ſplendor, quem *fulgur*, vel *fulmen*, aut etiam florem nuncupare ſolent, qui cum diſparet, relictus Regulus refrigeratur. Rul. & Johnſ. De *lapide fulminari*, Auro *fulminante* vide *Ceraunios*, *Ceraunochryſos*. De muſco clavellato, & ſimilibus herbis *fulminantibus*, Ephem. N. Cur. A. I. Obſ. 97. in Schol.

* Fulvus, κιῤῥός. Vide *Cirrhos*.

† Fumaria Corporis vaſa majora, Arteria, & ſtomachus. Cælius Aurel. Chronic. l. 1. c. 1.

Fumigatio, Gr. καπνισμὸς, ὑποκαπνισμὸς, ὑποκαπνισμὸς, Chymicis eſt per fumum acrem, corrodentemque calcinatio. Et fit diverſo modo. Metalla nobiliora afflatu plumbi fuſi, vel hydrargyri fragilia redduntur, & poſtea comminuuntur terendo cum ſale. Rul. & Johnſ. Vel *Fumigatio* dicitur ſpecies ſolutionis Chymicę; & ad Calcinationes pertinet, quando metallum, vel materia ſolvenda per vaporem, vel fumum adſcendentem e particulis ſalinis cujuſcunque notæ ſuperficie tenus corroditur, & temporis tractu in pulverem redigitur. Jac. le Mort. Chymic. Medico-Phyſ. c. 3. p. 20. Ita & Calcinatio philoſophica, vulgo dicta Cornu Cervi, eſt nihil aliud, quam *Fumigatio*. Morley Coll. Chym. Leid. c. 141. Alias *fumigata* dicuntur καπνιστὰ, ut ſunt carnes, piſces, &c. Parac. l.2. de Tartar. tr.1. c.1. Apud Medicos vero *fumigatio*, ὑποκαπνισμὸς, dicitur, quando rei alicujus nidor ſuffitæ per infundibulum imbibitur, vel per arundinem fumus hauſtus excipitur, uti fit cum Nicotiana, vel Tabaco. Dioſc. l.3.c.126. Plin. l. 26. H. N. c. 6. Vocatur & *Fumigium* Foreſt.

* Fumus, καπνὸς, quid ſit, & qualis exhalatio, vide *Fuligo*. *Fumus* proprie eſt id, quod ex rebus, cum cremantur, exhalat, Lind. Exerc. XV. §.124. 128. In nobis eſt idem, quod fuligo. Paracelſ. omnem *fumum* exiſtimat eſſe de narcotico anodyno cum ſtupefactione innata, l. 10. Paragr. §.2. Spagyricis, & Metallurgis *Fumus albus* eſt Mercurius. *Fumus citrinus* eſt Sulphur, *Rubeus* eſt Auripigmentum. *Fumus viroſus*, vel virus eſt aura illa, vel vapor venenoſus, qui ali-

aliquando oritur cum periculo vitæ in metalli fodinis, vulgo *Schmaden*. Sunt & *Fumi* Alchemici venenoſi, v. g. in operationibus Mercurialibus, & Antimonialibus, contra quorum virus opus eſt remediis, de quibus vide Magiſtri Odomari Practicam ad diſcipulum in Tom. III. Theatr. Chym. *Fumus duplex* eſt in materia lapidis Philoſophorum, i. e. Sulphur, & Argentum vivum. Efferarius Monachus de lapide Philoſ. ibidem. *Fumans nix* dicitur *Calx viva*. Keuch. ad Q. Seren. p. 243. ſeq.

Funambulo, σχοινοβάτης, vocatur hiſtrio quidam, qui agilitate membrorum mira præditus graditur, ſaltat ſuper funem, ſuſpendens ſe variis modis. Exempla rariora vide apud J. Alex. l. 6. Salubr. c. 4. & Lang l. 1. ep. 10. σχοινοβατίη, *funambulatio*, Foeſ. n. 609.

Functio, ἐνέργεια, idem quod *Actio*, de quo ſupra ſuo loco. Adde Barthol. in proœm. Anat. & Willis An. Brut. P. I. c. 4.

Funda, σφενδόνη, Medicis eſt nomen *faſciæ*, vel *Mitellæ*, vel deligationis certæ, naſo, jugulo, labio inferiori applicandæ, Gal. de faſciis. Hipp. 1. de art. t. 74. Foeſ. p. 604.

Fundalia, vocavit Lullius *Feculas*, ſive *Gerſas*, teſte Libav. Alchym. Pharm. cap. 21. Vide *Fecula*.

Fundamentum, βάσις. Vide *Baſis*.

Fundo. Vide *Fuſio*.

Fundulus, κωβιός. Vid. *Cobites*. *Fundula* etiam dicitur alia piſciculi ſpecies, quæ alias *Capito* dicitur, aut *Gobio capitatus*. Aldr. l. 5. c. 27.

Fundus, πυθμὴν, dicitur de inferiore parte ventriculi, Gal. l. 5. de L. A. c. 6. Item de inferiore parte teſtium, uti ex Polluce notavit Fall. in obſ. Anat. T. 1. p. 418. De *Fundorum* terræ varietate vide Helmont. paradox. 1. n. 3. 16. πυθμένοθεν, *funditus*, pro omnino, prorſus, legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 42. Adde Foeſ. p. 543. *Fundus urinæ*, idem quod *ſedimentum*, Paracelſ. de Urin. judic. l. 1. Tr. 1. c. 3. & alibi.

Funestus, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*, dicitur de eventu morbi ad mortem terminante; & quidem dupliciter, vel ſimpliciter, & neceſſario, vel magna ex parte, Gal. 5. aph. 2. & 3. Vide Diet. Jat. num. 385. Lind. Ex. XII. §. 27.

* Fungus, μύκης, diverſimode accipitur. Aut enim notat excreſcentiam terræ, vel excrementum terræ quoddam variæ formæ, & figuræ; ſuntque hujuſmodi *Fungi* rudimenta plantarum. Eph. N. C. A. II. O. 54. quorum tres ſpecies recenſentur, Eſculenti, Officinales, & Venenoſi *fungi*, de quibus vide Botanicos, præſertim Cluſium de *fungis*. Officinalium Catalogum lege apud Schrod. l. 2. c. 13. Tales *fungos* terreſtres dicit Helmont. eſſe *Leſſas terræ* pelle obductas, ſive fumum tranſcorticem, tr. Imago ferm. imprægn. n. 31. *Fungus* minimus dicitur *Fungillus Mithridaticus*, Eph. N. C. An. III. Obſ. 34. Inter omnia eſculenta *fungi* peſſimi ſunt cibi, Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 4. & de puer. epil. Aut ſignificat *Fungus* excreſcentiam quandam in partibus ulceratis ex humore nutritio corrupto natam, veluti tuberoſam eminentiam: cujus meminit Hipp. l. 2. de morb. XLIIX. 10. Clarius vero apud Gal. l. 1. de L. Aff. c. 1. & c. 3. in 3. Epid. t. 49. Horum plures obſervationes quære in Hildan. Cent. 1. obſ. 15. Cent. 2. O. 36. 36. Cent. 3. obſ. 1. l. de Ich. & Melicer. c. 23.

† Funus brachii, Mater, nigra vena, Mediana, Communis. Zechius Lect. in 1. §. aph. Hip.

Funis, σχοῖνος, σχοινίον, quid ſit, non indiget declaratione. Pertinet inter inſtrumenta Chirurgis neceſſaria, uti patet ex Hipp. 4. de art. t. 63. ex quo loco ſimul patet, *navium funes* vocari ὅπλα, *armamenta*, teſte Gal. in com. ad h. l. Per ſimilitudinem Vaſa umbilicalia dicuntur *Funiculus*, Bartholin. l. 1. Anat. c. 37. & Arabes venam Medianam vocaſſe *Funem brachii*, teſtatur Joh. Zechius lect. 11. in ſect. 1. aph. Hipp. p. m. 109.

* Furcula, idem quod *Clavicula*. Avic. l. 4. fen. 5. tr. 1. cap. 8. Vide ſupra. *Clavicula Furcilla* etiam idem eſt, quod *Bulimus*, quæ ſignificatio uti minus eſt obvia, ita paſſim ignorata. Lind. Ex. XIII. §. 58.

† Furfures, plurali numero Morbus, Greg. Horſt. de Anat. l. 1. c. 42.

* Furfur, πίτυρον, proprie ſignificat pelliculam, ſive corticem, quæ a frumento inter molendum abſcedit. In qua ſignificatione apud Hipp. & Gal. aliquoties occurrit: v. g. Hipp. l. 7. Epid. XXXIII. 8. & l. 2. de diæta XI. 19. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & alibi, ubi *furfurum* facultatem detergentem ad gargariſmata laudat. Quo fine & frequenter Clyſterum decoctis addere ſolent Galli, uti patet ex Philiberti Guybert Medicin. Charitable, idiomate Gallico expreſſa in princ. Ab hujuſmodi *furfuribus* panis dicitur πιτυρίας, *furfuraceus*, ubi *furfur* a farina non eſt ſeparatus, qui & αὐτόπυρος συγκομιστὸς vocatur Gal. 1. c. 2. & omne *furfureum*, πιτυρῶδες, habere vim deterſoriam, dicitur c. 12. Ab eorum ſimilitudine etiam πίτυρα, *furfures* dicuntur particulæ excrementorum cum urina prodeuntes, Hipp. 2. de Nat. hum. t. 21. unde & πιτυρώδης ὑπόστασις, *furfureum* ſedimentum, & Urina *furfurea* vocatur Coac. t. 581. comm. 2. Progn. tex. 28. lib. 7. aph. 43. Vide Dieter. num. 684.

Furfuroſi quoque vocantur, quibus aſſidue ſquamulæ, veluti *furfures*, in ſcabie gignuntur, quæ & pectendo, aut ſcalpendo decidunt. Unde & affectus πίτυρα, *furfures*, aut πιτυρίασις, *Furfuratio* vocatur, quæ *Porrigo* dicitur, Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 6. Seren. de re medica, c. 3. ubi & *Farrea nubes* appellatur, Keuchen. in not. p. 94. Cauſſa ejus conſiſtit in portionibus ſiccioribus ſalinis, & ad ſcabiem ſiccam referri poteſt. *Furfuriſca* etiam vocatur ille morbus. Vitalis de Furno Medicin. c. 69. p. m. 74.

FUANUS, idem quod *Fornax*, vide ſupra. Rolfink. expreſſe ſcripſit, pari paſſu ambulare, Chym. l. 2. c. 17. *Furnus* eſt locus, capſa, & velut officina Vulcania ignis coercendi, regendi, recteque adminiſtrandi gratia excogitata vocatur ibidem Domicilium, & Clauſtrum Vulcanium. Ruland. ita deſcripſit: *Furnus* eſt locus, in quo ignis ad materiam Chymiee tractandam dextre, & convenienter accommodatur. Eſtque *Apertus*, vel *Tectus*. *Apertus* eſt, cujus pars ſuperior eſt aperta. Eſtque tum *Probatorius*, tum *Ventoſus*. Probatorius, vel docimaſticus dicitur, in quo metalla perfectiora purgantur, examinantur, vel, ut uſitatiori rem vocabulo delineem, fulminantur. *Furnus* ventoſus, ſeu *Anemia* dicitur, in quo beneficio venti ignis vim augentis mineralia liquantur, & funduntur. *Furnus tectus* eſt, cujus ſuperficies tecta eſt. Eſtque vel *ſimplex*, vel *compoſitus*. Ille, qui ſimpliciter, & abſolute alterius adminiculo conſtat: eſtque vel *Calcinatorius*, vel *Diſſolutorius*. Ad calcinatorium pertinet *Cæmentatorius*, & *Reverberatorius*. *Diſſolutorius* eſt vel *Aſcenſorius*, vel *Deſcenſorius*. Ille eſt vel ſiccus, & quidem aut in *veſica*, aut in *catino* arenario; vel *Humidus*, ſive *Balnei*. *Furni compoſiti* dicuntur ii, ubi uno igne plures *furni* foventur, ut ſunt *Atanor*, & *Acediæ furnus*, de quibus ſupra Rul. Plura legantur apud D. D. Vvedel. Pharm. in A. F. R. l. 1. ſ. 5. c. 2. Joh. Franc. Vigani Medull. Chymiæ circa fin. de *furnis*, & Vaſis, Morley Coll. Chym. Leid. c. 196. ſeqq. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 2. p. 36. ſeqq.

FURO, ἰκτὶς, idem quod *Viverra*, ſive *Muſtela Sylveſtris*. Vide *Ictis*.

* FUROR, μανία, eſt ſpecies vehementioris delirii abſque febre, cujus accuratam deſcriptionem invenire licet in Vvillis An. Brut. part. II. c. 12. Vide ſupra *Delirium*. Junge Dieter. n. 512. 518. Ejus ſpecies eſt *furor* ἐρωτικὸς, *amatorius*. Helmont. negat, *furorem* eſſe mentis affectum, aut animam rationalem lædi, tr. Formar. ortus, n. 79. & tr. Imago mentis, n. 6. Qui tali affectu laborant, vocantur *furioſi*, μανικοὶ, μαινόμενοι. Vide *Mania*.

* FUAUNCULUS, δοθιὴν. Vide *Dothien*.

* FUSANEUS, χυτὸς, ῥυεὶς, dicitur de piſcibus, qui gregatim ſimul natant, & fuſim retibus capiuntur. Aldrov. ex Ariſtotele, l. 2. de piſc. c. 18. & l. 3. c. 18. Quando vero de morbis dicitur, eſt Gr. σποραδικὸς, vide *Sporadicus*, & opponitur Endemiis, vel Epidemiis. Gal. in def. Med.

FUSCUS, φαιὸς, πελὸς, eſt nomen coloris inter nigrum, & candidum medii, magis tamen ad nigrum vergentis. Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 3. Dicitur *umbroſus*, σκιερὸς, σκιώδης. Hinc quædam medicamenta Gal. dicuntur φαιὰ, *fuſca*, Gal. l. 6. de C. M. S. G. c. 8. to. *Fuſcedo faciei*, legitur apud Foreſt. l. 31. Obſ. 3. in Schol. *Fuſcedo linguæ*, vulgo dicitur *Angina*, teſte Lang. l. 1. ep. 4.

FUSIO, χύσις, terminus eſt Chymicus, exprimens in genere liquationis ſpeciem per ignem. Unde & *Fuſio*, & ſolutio per ignem pari paſſu ambulant. Tract. de Alchemia incerti Authoris, c. 32. in Volum. Chym. III. Specialiter *Fuſio per Antimonium* dicitur, qua verum Aurum non modo a metallis imperfectis, ſed etiam ab ipſo Argento ſeparamus, & fit hoc modo: Accipio Aurum aliis metallis mixtum, ipſique tres partes Antimonii pulveriſati commiſceo, & in crucibulo igni contumaci in furnum ventoſum pono. Poſtea juvante, ſi placet, folle probe liquefactum in pyramidem calefactam, ſevoque illitam transfundo, ubi labris malleo concuſſis regulus Aurum continens in apice reſidebit, quem malleo detrunco. Antimonium porro reſiduum rurſus in tigillo igni ad tertiam etiam vicem impono, & prædicto modo procedo, ut omne aurum ex antimonio protrudatur. Tandem regulos hoſce ſingulos in catillo terreo prope follem pono, carbonibuſque ſuperpoſitis in modum fornicis ignem accendo; tamdiuque flammam ſuperinduco, quouſque omni antimonio evaporato aurum purum putumque reſideat, quod ſtatim coagulatur. Hæc Rul. & Johnſ. Vide & Rolfink. Chym. l. 2. c. 2. *Fuſorum*, quæ Gr. χυτὰ, vel πυκθετὰ dicuntur, Catalogum lege apud Libav. Synt. A. Ch. l. 2. cap. 4. ſeqq.

FUSTIS *Piſtillaris*, ξύλον ὑπεροειδὲς, inter inſtrumenta refertur ad articulos reponendos ab Hipp. 4. de art. t. 57.

FYADA, id eſt *Mercurius*, *Fumus albus*. Ruland. & Johnſ.

G

GRæcum Γ apud Medicos Græcos *unciam* notat, Rhod. ad Scrib. n. 71. Vide textum Græcum Gal. in libris de compoſ. Medic. & facile parabilibus; item de pond. & menſ.

GABAL, vide *Cabales*, *Gaballa*, *Gaballia*. Vide *Cabala*.

GABANALA, nomen dicitur fuiſſe primævum artis Cabaliſticæ ab Authore, Paracelſus Philoſ. ſagac. l. 1. §. Probatio in Necromantiam.

GABIREA, γαβιρέα, ſpecies eſt Myrrhæ pinguiſſima, læto, & pingui ſolo naſcens, quæ copioſam ſudat Stacten, teſte Dioſc. l. 1. c. 77. Gorr. 5.

GABRICU, terminus eſt Spagyricus, denotans *Maritum Philoſophicum*, i. e. *Sulphur Philoſophorum*; cujus fœmina dicitur *Beya*, i. e. Aqua Mercurialis, Th. Chym. Vol. III. p. 675. & Vol. IV. p. 736.

GADOS, γαδος, idem quod *Galeus*; de quo infra ſuo loco. Vide Linden. Ex. XI. §. 24. ſeqq.

GÆA, γαῖα, *Terra*. Vide *Ge*.

GEODES, γαιώδης, vel appellative, vel proprie accipitur. In illa ſignificatione idem eſt quod *Terreſtris*, *Terrenus*, a γαῖα, *Terra*. Vide *Ge*. Hac vero ſignificatione notat lapidem de genere *Ætitarum*, etiamſi Dioſcorid. ſeparatim de utroque differat l. 5. c. 161. Terram in ſe complectitur, ut plurimum quidem candidam, ſed aliquando pallidam, aliquando luteam; ſolaque figura a *Belenite* differt. Hic enim inſtar ſagittæ oblongus eſt, *Geodes* vero rotundus. Muſcus, qui ei adhæreſcit, olet violam. Hic lapis adſtringit, ſiccat, caligines oculorum diſcutit, & illitus ex aqua teſtium, mammarumque inflammationes ſedat. Hæc ex Dioſcor. d. l. Gorræus.

GAGATES, γαγάτης, eſt ſpecies lapidis minus pretioſi, ita dicta a fluvio *Gagas* in Lycia, vel ſecundum alios in Cilicia, ex liquido bitumine, vel ex ſucco pingui, & bituminoſo concreti, qui igni admotus ardet, & bituminis odorem reddit. Perperam a nonnullis confunditur cum Succino. De hujus differentiis, & uſu Medico vide Gal. l. 9. de S. Fac. l. 9. de C. M. S. L. c. 2. Scribon. n. 225. Rhod. in not. ad h. l. Dioſcor. l. 5. c. 146. Lang. l. 1. ep. 65. Chioccum Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 355. ſeq. Schroder. l. 3. c. 33. Hofm. in clav. ad h. l. Rulandus cum ſuccino confudiſſe videtur.

GAJETANUS, γαϊετανός, eſt epitheton vinculorum ex materia ægre putreſcibili factorum, cujus meminit Gal. lib. 13. Meth. med. c. 22. ad fin. Jul. vero Alexandrinus opinatur, ſignificari hoc nomine fides, chordaſque ex animalium nervis eductas, concinnataſque, quæ vulgo *Gavetæ* dicuntur; & materia eſt corrumpi, aut putreſcere non admodum facilis, in notis ad h. l.

GALA, γάλα, *Lac* ſignificat. Eſt vocabulum valde æquivocum. Proprie, & uſitatiſſime ita dicitur liquor ille candicans, calidus, dulcis, tenuis, ad mammas, & ubera collectus, & ſuctione, vel preſſione externa papillarum infantibus, & brutis noviter excluſis pro nutrimento elicitus, & excretus. De hujus materia ingens eſt Medicorum veterum, & recentiorum diſſenſus; dum alii Sanguinem, & quidem menſtruum *Lactis* materiam ſtatuerunt, inter quos eſt ipſe Hippoc. quamvis non penitus expreſſe ſcriptum reliquerit, tamen facile colligi poſſe videtur ex 5. aphor. 39. Galenus vero διαῤῥήδην aſſeruit l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c. 5. unam eſſe οὐσίαν, vel eſſentiam *lactis*, & menſtruorum, & amborum communes fontes, nempe venas. Quos principes ſecutus fuit poſtmodo totus pene Doctorum Medicorum chorus. Alii tamen pauciores receſſerunt ab illa recepta ſententia, & Chylum pro *lactis* materia ſubſtituerunt; inter quos primus nobis videtur Proſper Martianus in præfat. ad Hippocr. librum de Nat. Pueri, p. 42. 43. quamvis ſanguinem ex parte adhuc admiſerit. Hunc ſecuti & alii ex recentioribus, ſolum Chylum urgentes, de quibus videatur Bartholin. Anat. lib. 2. c. 1. Proſtant & noviſſime habitæ Exercitationes Academicæ de hoc argumento in hoc Lyceo Altdorffino, & alibi habitæ. Egregie etiam ventilavit opiniones de materia ſanguinis, ſecundum recentiorum phænomena, Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 2. c. 2. p. 93. ſeqq. Solus Hier. Barbatus Serum *lactis* materiam pronunciavit, illud a ſanguine ſeparari, & in *Lac* aſſimilari judicans. Verum rectiſſime Barthol. d. l. de hac hypotheſi ſcripſit: Recte, ſed non ſolum. Pinguius enim *Lac* Chylum requirit; q. d. ſi ſolum ſerum *lactis* eſſet materia, unde provenirent butyroſæ, & pingues ejus portiones quandoque ſat copioſæ? Inter Alimenta vero optimi ſucci, & laudabilis eum coctionis, tum diſtributionis principatum obtinere, veriſſime docuit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 15. & cum eo plures alii. Jungatur Dieter. n. 165. Quo alimenti reſpectu triplex potiſſimum, præter humanum, nobis in uſu eſſe, *Bubulum*, *Caprillum*, & *Ovillum*, novimus ex C. Hofm. Inſtit. Med. l. 5. c. 19. §. 1. & aliis. Verum quoad uſum medicamentoſum addi debent *Equinum*, & *Aſininum*. *Lac* virtutibus medica-

dicamentoſis egregiis humectandi, refrigerandi, mitigandi pollere, etiam ex Gal. & aliis conſtat. Vid. Lind. Ex. XVI. §. 78. Hinc uſus ejus & internus, & externus eſſe ſolet. Ad artificioſas lactis præparationes pertinet *lac* πεπυρωμένον, quod & σιδηροχάλκιον vocatum fuit, quando igniti ſilices in illo fuerunt extincti. Idem d. l. §. 82. γάλα σεσεισμένον, *lac* quaſſum nihil aliud eſt, quam *lac* ebutyratum, & portione ſua butyroſa per agitationem, & conquaſſationem privatum, Id. §. 108. & ſeqq. Improprie, & tropice *lac* quoque terminus eſt Pharmaceuticus, & tribuitur diverſis medicamentorum ſimplicium, & compoſitorum formulis: v. g. Emulſionibus, Schroder. l. 2. c. 14. ſuccis herbarum expreſſis, Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 6. v. g. Papaveris, Scrib. n. 22. Peucedani, n. 166. 170. (Vid. Rhod. in not. ad hæc loca) *lac* Papaveris, i. e. *Opium*, Rul. Ita & aliæ præparationes hoc nomine veniunt. *Lac* Sulphuris, perlarum: *Lac* Virginis. De quibus videantur Diſpenſatoria, Schrod. Libav. & alii. Denique in lapidis Philoſophici labore Mercurius, ſive materia ad album redacta, *Lac Philoſophorum*, item *lac Virginis* vocatur, quæ & ſuccus Lunariæ dicitur, Rul. Ger. Dorneus in Philoſ. Chemica. Item de tranſmut. metall. Dionyſ. Zacharius in opuſc. Th. Chym. Vol. III. & alibi, de quibus in Indice, Libav. Apoc. Hermet. Part. poſterior. Heptad. Hermet. monad. 6. in Tom. II. Oper. p. 403. ſeqq. Imo & ipſe *Lapis* Philoſ. vocatur etiam *Lac*, Theatr. Chym. Vol. IV. p. 727. *Lacte*, pro *lac* veteres quoque poſuiſſe, teſtatur Rhod. ad Scribon. nu. 22. *Lactes* quid ſint, vide infra *lactes*.

Galactina, γαλάκτινα. Vide *Lacticinia*.

Galactites, γαλακτίτης, dicitur lapis ex ſaxo calcario naſcens, ſicut & *melitites*, μελιτίτης, cui & in reliquis notis valde ſimilis eſt, cinereo colore, qui cum coti atteritur, ſuccum reddit lacteum, & dulcem, ex quo nomen ſuum accepit. Singulis fere annis capit incrementum, quo fit, ut aliquando magnitudine pueri caput exæquet. Caloris aliquid habet, atque abſtergit; ad oculorum fluxiones, & ulcera inungitur. Oportet autem in aqua tritum pyxide plumbea recondere, propter vim glutini, quod obhæret. Idem mulieres lacte copioſo implet, ſi ritu poſt balneum cum aqua, aut vino dulci bibatur. Hæc Gorræus. De hoc lapide legatur Gal. l. 9. de Sim. Fac. §. Hæmatites, Dioſcor. l. 5. c. 150. Ægin. l. 7. c. 3. l. t. L. Chioccus Mul. Calceol. ſect. 3. p. 277. 399.

Galactodes, γαλακτώδης, duplicem habet ſignificationem. (1) notat *tepidum* in modum lactis recentis, quod neque calidum, neque frigidum eſt. Dicitur & *egelidum*. Ita dicitur de vino, Hipp. l. 7. Epid. L. 7. de aqua, Aet. l. 3. Tetrabibl. 1. c. 170. ubi frigidæ opponitur. Et apud Gal. l. 7. met. med. ἐδέσματα γαλακτώδη vocantur edulia *tepida*. (2.) ſignificat colorem *lacteum*; & ita dicitur de excrementis *lacteum* colorem obtinentibus, Hipp. l. 3. Epid. ægr. 13. poſt ſtat. peſt. de urina, Gorræus.

Galactophoros, γαλακτοφόρος, i. e. *Lactiferus*. Epitheton canalium, vel vaſorum aut chylum ad mammas recta pro materia Lactis deferentium, quos omnino adeſſe nonnulli ſibi perſuaſum habent: vel potius ductus illi, & tubuli, qui e glandulis mamillarum ſubſtantiam ad papillam, veluti ad centrum, colligunt, de quibus tubulis legi poterit Bartholin. l. 9. Anat. c. 1. p. 332. Dicitur & communiter *lacteus*, de quo vocabulo paulo inferius.

Galactopoetica, γαλακτοποιητική, ſc. facultas, dicitur aptitudo illa in mammis lac vel e chylo, vel ex ſanguinea maſſa conficiendi.

Galactopotes, γαλακτοπότης, i. e. *Lactipotor*. Pollux.

Galaricides, vel *Galaractis*, lapis idem, qui Galactites. Albert. & Anshelm. Boetius de Boot hiſtor. gemm. & lapid. 559. & ſeqq.

Galarias, γαλαρίας, idem quod *Callarias*, nomen piſcis, qui & *Aſellus* dicitur. Lind. Ex. XI. §. 28.

Galaturæ, dicuntur mucilagines ſemin. cydonior. aut pſyllii factæ per aquas, v. gr. cancrorum, aut ſpermat. ranar. in affectibus oculorum efficaces. Meminit hujus vocabuli D. Ludovic. Pharmac. diſſ. 1. p. 415.

Galax, γάλαξ, idem quod γλαύξ. Vide *Glaux*.

Galaxa, *Galacia*, terminus Paracelſicus. Dicitur eſſe ſpina ignis, l. 2. de Gallicis puſtulis, ulceribus, &c. cap. 5. Alias communiter notat lineam illam albam in cœlo, quam Cic. *Circulum lacteum* quoque vocavit, Gr. γαλαξίας κύκλος: eſtque nihil aliud, quam congeries minutiſſimarum ſtellarum fixarum, ſive nebuloſarum ſtellarum. Vid. Dn. Sturm. in Scientiæ Coſmicæ Part. Gen. Tab. 3. Hujus principium eſſe ſulphur ſubtiliſſimum, eſſe cauſſam hyemis, nebulas producere, docet Paracelſ. Fragment. de Anat. oculor. item l. 1. de morbis metallifoſſor. tr. 2. c. 1. & in fragmentis huc pertinentibus. Idem etiam analogice *galaxam* in homine ſtatuit. Paragran. tr. 2. de Aſtronomia, ſpecialiter in Cranio poroſitates hoc nomine inſignivit, l. 1. de Podagricis: Charlton. quoque vias, & diſtributionem Chyli *galaxia* nomine exornavit, Exerc. 3. Oec. Animal.

Digitized by Google

Galaxias, γαλαξίας, eſt etiam nomen lapidis, qui alias μόροχθος, vel μέροξος, item λευκογραφὶς, vocatur, quem Gal. cum Galactite confundit, l. 9. de Si. Fac. §. Schiſtus. Dioſcorides vero ſeparavit, l. 5. c. 150. & 152.

Galbanetum, Paracelſo dicitur balſamus, qui penetrat venas, & ligamenta; cujus deſcriptiones vide l. 2. de Tartaro tr. 1. c. 6. & in explicatione. Johnſonus vero *galbanetum* deſcribit, quod ſit liquor ex *galbano* de Terebinthina dilutus, Lexic. Chym. l. 2. Ejus deſcriptio habetur apud Schroder. l. 4. claſſ. 2. p. 196. quam etiam B. Ettmullerus ſuo calculo comprobavit. Junge Jac. le Mort Pharm. Chym. Phyſ. & ex hoc Morley Coll. Chym. Leid. c. 200. Significat & *felem*, de quo animali vide ſupra *felis*.

Galbanum, γάλβανον, χαλβάνη, vocatur gummi quoddam plantæ ferulaceæ Syriacæ, quæ *Metopium* dicitur, intenſe flavum, inflammabile, vim habens calefaciendi, reſolvendi. Gal. l. 8. de Sim. Fac. Dioſcorid. l. 3. c. 97. Schroder. l. 4. cl. 2 n. 385. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribon. n. 81. In ſpecie quomodo ſignum præbeat fœcunditatis, lege apud Lang. l. 1. ep. 49.

Galbeum, & in plur. *Galbei*, vel *Calbei*, κόσμια, κόσμοι, dicuntur *Armillę*, quæ & ornatus; & juvandæ valetudinis cauſſa uſurpantur, uti demonſtravit ex Suet. in vita Galbæ, c. 3. Keuch. in not. ad Seren. p. 272.

† Galbula, num. plur. nuces Cupreſſi. Fal. c. 21.

Galbulus, *Galgulus*, *Galbula*, *Galgula*, eſt nomen avis, quæ alias *Picus nidum ſuſpendens*, item *Chlorion*, Gr. χλωρίων, χλωρὶς, κολεὸς dicitur; cujus deſcriptionem, & uſum in Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39. Alia quoque avicula lutea *Calgulę* nomine venit, quæ alias *Cirlus mas* appellatur, apud eundem l. 18. Ornithol. c. 21. cujus hodieque uſus in cibo notiſſimus. Keuchen. vocat *galgalum*, & *Hianticiclum*, proleg. ad Q. Seren. p. 53. Dicitur & *Charadrius*, de cujus vi adverſus Icterum occulta vide Lang. l. 2. ep. 36.

Gale, γάλη, γαλῆ, *Muſtela*, eſt nomen animalculi quadrupedis, vivipari, digitati, cujus ſpecies, differentias, deſcriptionem, uſumque in cibis, & medicina vid. apud Aldrov. lib. 2. de quadr. digit. vivip. c. 15. 16. Sed & piſcis notiſſimus *Muſtela* vocatur, qui Græc. σαῦρος, Lat. *Gobius fluviatilis* dicitur, Schroder. l. 5. cl. 3. nu. 84. Deſcriptionem, & uſum lege in Aldrov. l. 5. de piſc. c. 7. De uſu cineris *muſtelę* combuſtæ quadrupedis vide apud Gal. l. 11. de S. Fac. & Ægin. l. 7.

Galea, κράνος, γαλέα, quid proprie ſignificet, non ſpectat ad Medicum. Improprie, & per metaphoram ita dicitur *Amnios* membrana. Vide *Amnios*. Barthol. l. 1. Anat. c. 36. Eſt & nomen faſciæ, ſive deligationis in capite factę, apud Gal. de faſciis, n. 29. Piſcis etiam, qui & *Aſellus* vocatur, *Galea*, & *Galeus* vocatur, Lind. Ex. XI. §. 54. *Galea* dicitur quoque *Capitis Dolor*. Valeſc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 7.

Galeanthropia, γαλεανθρωπία, dicitur ſpecies delirii Melancholici, ſimilis Lycanthropię, aut Cynanthropię, cum homines arbitrantur, ſe factos eſſe feles, eorumque mores æmulantur, a γαλῆ, vel γαλεὴ, felis. Laur. Bellin. de Urin. & Pulſib. in Opuſcul. ſuis Medicis, p. 513.

Galena, *Galene*, γαλήνη, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Molybdęna*, μολυβδαίνα, quæ eſt vel nativa, vel factitia. Illa eſt minera plumbi, vel potius plumbi, & argenti ſimul. Plin. l. 34. c. 8. Rhod. ad Scribon. n. 220. Latine *Plumbago* dicitur, Ruland. & Johnſon. in Lex. Chym. l. 2. Hæc eſt ſpecies *Lithargyrii*, videlicet recrementum illud, quod in purificatione argenti, vel auri per plumbum fornacis ſolio concretum adhæret, & peruſtum. Schroder. l. 3. c. 9. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 397. Ejus virtus ſimilis eſt Lithargyrii, videlicet ſiccare, & refrigerare. Gal. l. 9. de Sim. Fac. Deinde γαλήνη, fuit olim primum nomen Theriacæ, ſic ab Andromacho, & aliis, qui anteibant, appellabatur, cum videlicet viperæ carnes nondum admiſtas haberet. Eſt autem ita dicta γαλήνη, quia corporibus tanquam aliqua morborum tempeſtate vexatis tranquillitatem, & veluti ſerenitatem inducit. Galen. l. de Theriaca ad Pamphilian. Gorr. Libav. Alchym. Pharmac. c. 14.

Galenion, γαλήνιον, nomen eſt Malagmatis anodyni, cujus compoſitionem habet P. Æginet. l. 7. c. 18.

Galenus. Nomen alterius Artis Medicæ poſt Hippocratem Principis, prænomine *Claudius*, & a patria cognomine *Pergamenus* dicti. Cujus ſingularem induſtriam in amplificanda arte Hippocratica ſcriptis quidem quampluri-mis, & prolixioribus per omnes Medicinæ partes licet Helmontius, & multi ex Neotericis hodieque adhuc vel ſubſannare, vel aſperioribus verbis perſtringere non erubeſcant, rectius tamen illis nobis facere videntur, qui gloriam illius ſartam tectamque cupiunt. Quamvis enim prolixitate nimia moleſtus eſſe videatur, neque ad vera hodierna principia ipſi tum temporis ignota non quadrent hujus ſcripta, multa tamen in illis continentur lectu pariter, & notatu utilia. Quid? quod ſine dubio haud pauci temere de illo judicent, veluti cæcus de coloribus;

ribus; cum vel ob ignorantiam Græcæ linguæ, vel ob pretii, quo opera Authoris illius veneunt, magnitudinem nunquam viderint, aut legerint, ſaltem aliorum judicio ſeſe mancipantes. Qui vero nimium *Galeni* ſcriptis tribuunt, & omnia pro oraculo habent, illi jure merito *galenici*, vel *galeniſtæ*, & eorum Medicina *galenica* appellatur.

Galeonymos, γαλεώνυμος, idem quod *galeus*. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galeus, γαλεὸς, Lat. *Muſtelus*, dicitur genus quoddam piſcium carne dura præditorum. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Suntque ejus variæ rurſus ſpecies, de quibus erudite diſſerit Linden. Ex. XI § 56. ſeqq. Dorioni idem eſſe *galeum* cum *Aſino*, & *Gado* piſce, teſtatur Idem §. 26. Prolixiorem deſcriptionem *Galeorum*, vel *Muſtelorum*, & uſum vide apud Aldrov. l. 3. de piſc. c. 31. 32. 33.

Galerita. Vide *Alauda*.

Galexias, γαλεξίας, etiam γαλαξίας, dicitur piſcis e Muſtelorum genere, ſed delicatior, & molliori carne præditus, propterea apud Romanos magni æſtimatus. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Galgalus, *Galgula*, *Galgulas*, vide *Galbulus*.

Galias, γαλίας, nomen piſcis minoris, quam ſit *galeus*. Dicitur & *Aſellus*, *Catellus*, Lind. Ex. VI. §. 28. Vid. Aldrov. d. l. c. 34.

* Galiancones, γαλιάγκωνες, dicuntur Hippocrati, qui ob capitis humeri in alam prolapſum brachium juſto brevius, & gracilius habent, partes vero circa cubitum tumentiores, muſtelæque cubito præditi ſunt, quos ideo *Muſtelaneos* quidam vocant, alii ſimpliciter *Ancos*. Hujus mali vero duplex a Gal. aſſignatur cauſſa: vel quando adhuc in utero humeri luxantur: vel quando poſt ortum adhuc tenera ætate juxta humeri caput in intimis partibus, alreque ſuppurationes oriuntur, ſive ſecentur, ſive urantur, ſive per ſe pus aperiatur, ut ab eo ſcriptum. Meminit aliquoties eorum Hipp. 1. de artic. t. 59. 60. & l. 3. r. 88. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 18. Vide Gal. comm. ad illa loca. Adde Foeſ. Oec. p. 132. Foreſt. l. 9. Chirurg. obſ. 4. in Schol.

Galla, κηκὶς, duplicem habet ſignificationem: unam ad Botanicos pertinentem, quando notat excrementum quercuum globoſum, interdum ſolidum, interdum perforatum: alteram, quando ſumitur pro atro, & aſpero vino, docente Keuchen. ad Seren. p. 98.

Gallatura, vocatur portio illa albuminis in ovo paulo denſior, & craſſior, quam vernacule *den Bogel* appellant, & creditur eſſe ſignum fœcunditatis ad pulli generationem. Legitur apud Euſtach. Rudium Pract. l. 1. c. 20. citante Sennerto Med. Pract. l. 5. P. 3. ſ. 2. c. 3.

Galleridas, γαλλερίδας, idem quod *Aſinus piſcis*. Lind. Ex. §. 24. 28. 34. 41. Jul. Alex. l. 14. ſalubr. c. 9.

† Gallia, & Algalia, odoramentum, unde Gallia Alephagina, Moſchata. Pet. Caſtellus de Hyæna odorifera.

Gallicula, σανδάλιον, eſt ſpecies calceamenti de quo egregie diſſerit Rhod. ad Scribon. n. 171.

Gallicus, Epitheton vel venti intermedii inter Eurum, & Boream, magis tamen ad Septentrionem accedentis, vulgo *Nord Nord Eſt*, Rul. in Lex. vel morbi graviſſimi, ita ut mirum ſit, Italos, & Gallos hodieque pene pudorem omnem exuiſſe, ut morbum hunc vilipendant, ceu minime ſordidum, & obſcœnum, cum ſit totius corporis virulenta, & contagioſa cachexia, uti recte vocavit Jonſton. Syntagm. Noſocomic. ſpec. l. 6. tit. 1. Dicitur alias *Lues Venerea*, *Morbus Gallicus*, *Hiſpanicus*, *Italicus*, *Neapolitanus*, *Syphili*, *Pudendagra*, *Variola magna*, Senn. Med. Pr. l. 7. P. 4. c. 11. Fernelio dignum ſcortatorum flagellum. Quamvis vero de hoc affectu, ejus natura, cauſſis, & curatione integra in publicum prodierint Volumina, inter quæ ſub titulo *Aphrodiſiaci* ingens proſtat Volumen compilatum, & ab Aloyſio Lauſino Utinenſi collectum, & editum, præter practicorum aliorum ſcripta, a quibus hoc argumentum pertractatum eſt; vix tamen, ac ne vix quidem adhuc de vera, & accurata hujus morbi indole, cauſſis, & generatione certos nos eſſe licet, ob indeterminabile ſymptomatum in diverſis individuis varietatem. Nihilominus hanc addere libet deſcriptionem, ex hodiernis Artis principiis erutam: *Morbus Gallicus* eſt Intemperies cum materia univerſalis, ſive totius corporis maligna, lenta, per varios affectus particulares, & ſymptomata, tumores, ulcera, exanthemata, modos, gummata, atrophiam, dolorem nocturnum in ſcapulis, & artubus, virium proſtrationem, gonorrhœam, & alia ſeſe exerens, ortaque ab intricate heterogenea ſanguinis, ſucci nutritii, & nervoſi corruptione, congelatione, coagulatione, lenta putredine, per fermentationem inordinatam ſeſe multiplicante, & continuante. Junge, ſi placet, Junken. Chym. Ex. Cur. P. II. ſ. 1. c. 22. p. 739. ſeqq.

Gallina. Vide *Gallus*.

Gallinago, σκολόπαξ, *ruſtica perdix*, *Scolupax*, *Ruſticula*: dicitur avis longiori roſtro prædita, vulgo *Sneppa* dicta, inter delicias, & dapes nobiliores pertinens; cujus deſcriptio-

ptionem, & diverſas ſpecies, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 20. c. 51. ſeqq. Claud. Deodat. Panthei Hygiaſt. l. 1. c. 37. p. m. 368.

GALLINULA, nomen eſt generale avis aquaticæ, varias ſpecies ſub ſe comprehendens; quarum deſcriptionem, & uſum alimentarium vide apud Aldrov. d. l. c. 32. ſeqq.

GALLOPAVO (an *Meleagris?*) *Gallus Indicus*, *Pavo Indicus*, item *Calecutenſis*, cum Gallina ſunt volatilia hodieque notiſſima; quorum deſcriptionem, & uſum in cibis vide apud Aldrov. lib. 13. Ornithol. cap. 4. Cl. Deodat. l. d. p. 359.

GALLOS, γάλλος, idem quod *Eunuchus*, πέκτος, *Caſtratus*, cui execta ſunt virilia, *Spado*. Foeſ. Oecon. p. 132. Eſt & nomen *Dropacis*, apud P. Ægin. l. 7. c. 19. & Aetium l. 3. c. 180. citante Gorr.

GALLUS, ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυὼν, *Gallina*, ἀλεκτορὶς, ἀλεκτρύαινα, ſignificat animal pennatum domeſticum, biceps, notiſſimum, criſtatum, utriuſque ſexus. Prima eſt inter aves pulveratrices dictas. Mas vocatur cum additione *Gallus gallinaceus*. *Caſtratus* vero *Capo*, vel *Capus* appellatur. Horum omnium prolixam deſcriptionem, & uſum in cibis, ac medicina ampliſſimum invenies, præter Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. 33. in Aldrov. L. 14. Ornith. c. 1. ſeq. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Deodat. d. l. De *Gallis gallinaceis* cornutis vid. Ephem. N. Cur. Ann. I. Obſ. 30. *Gallus*, & *Gallina* refertur inter nomina Lapidis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

GALREDA eſt ſpecies *Gelatinæ*, nimirum ſuccus inſpiſſatus, viſcoſus, lucidus; fitque plerunque ex Decoctis partibus animalium cartilaginoſis, v. g. ex pedibus vituli, porcellorum, &c. Schrod. l. 1. c. 3. lit. G. *Galredam* quoque pro mucagine accipi excrementitia, patet ex Paracelſ. l. 2. de mor. metalliſoſſor. tract. 2. c. 3.

GALTHIENUM, *Galithenum*, terminus Paracelſicus ſatis obſcurus, quo tamen indicare videtur virtutem illam occultam curæ Caduci, quæ debet induci in eſſentiam Mumiæ, tr. Berthonea l. 1. c. 15.

GAMAHEU, *Gamahei*, *Gamathei*, ſunt lapides, quibus cœleſtes vires, & ſupernæ conſtellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus, & figuris inſigniti, quales aliquando natura fabrefactos videre contingit e montibus erutos, quandoque ſecundum ripas aquarum. Rul. & Johnſ. in Lex. *Gamahe* vim obtinet Aſtralem in commovendis ſpiritibus, & principiis Microcoſmi. Paracelſus quoque plurimum attribuit hujuſmodi *Gamahei* imaginibus, & Characteriſmis, quod a Cœli influentia proveniant, ut paſſim in ſcriptis ſuis videre eſt. Unde quartam ſpeciem Magicæ artis *Gamabeos* quoque vocavit, Philoſ. ſagac. l. 1. c. 4. Dicitur alias *Taliſmanica*. Verum Helmont. inter ſcurrilia dæmonia refert, tr. Poteſtas medicaminum, n. 62. Damnavit quoque Libavius in Paracelſica ſentent. Biblicar. depravatione ex Crollio Tom. IV. oper. p. 53. ſeqq. *Gamabeum conjugium*, dictum fuit a Magis virium, & proprietatum cæleſtium cum Elementaribus conjunctio. Dorneus tr. congeries tranſm. metall. c. 19.

GAMANDRA. Vide *Gamboidea*.

GAMBOIDEA, ſcil. *Gutta*: Epitheton Gummi, quod alias communiter dicitur *Gummi Gotte*, item *Gummi ad Podagram*; de cujus hiſtoria, & viribus vide Rolfink. tr. de Purgant. ſ. 13. art. 8. p. 417. ſeqq. Vocatur & *Succus Indicus Purgans*: Item *Gummi Gammandræ*, de quo etiam integrum ſcripſit libellum Mich. Reudenius Med. quondam Nariſcorum Curienſis. Jung. Schrod. ſub tit. *Gbitta Jemau*, l 4. cl. 4. p. 255. F. Hofm. in cl. ad h. l. D. Ludov. Pharm. Diſſ. I. c. 144. Vide infra *Gbitta Jemau*.

GAMMAROS. Vide *Cancer*.

GAMMAUT, Italis dicitur *ſcalpellus falcatus*, quo Apoſtemata commode aperiuntur, in parte gibba retuſus, in cava acutus. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIV. fig. 5.

GAMPHELE, γαμφηλὴ, idem quod γένυς, *Maxilla*. Vide *Genys*. Gorr.

GAMPSONIX, vel *Gampſonychos*, γαμψῶνυξ, γαμψώνυχος, i. e. *aduncos ungues habens*: Epitheton animalium rapacium, & ſunt Leones, Lupi, &c. C. Hoſmann. ad Gal. lib. de U. P. num. 138.

GAMPSOS, γαμψὸς, *incurvum*, inflexum, aduncum ſignificat. Gal. in exegeſ. voc. Hipp. Foeſ. Oec. p. 133. Lind. Ex. X. §. 68.

GANGAMON, γαγγαμὸν, ſic a pleriſque appellatum eſt *Omentum*, quia propter varium venarum, & arteriarum contextum reti piſcatorio, quod Gr. γάγγαμον dicitur, ſimile videatur. Altis autem, quia circa umbilicum cernitur, quaſi nervorum quidam contextus, γαγγαμὸν vocatur Gorr.

GANGITIS, γαγγίτης, idem quod *Gagates*, de quo ſuperius. Gorr.

* GANGLION, γάγγλιον, dicitur nervi nodoſa, & tenitens contractio, nullo præter naturam colore, doloris expers, proveniens a ſucci nervoſi propter ordinem fibrarum per cauſſam externam, plagam videlicet, vel nimiam compreſſionem nervorum turbatum concretione, & nervi conſequente induratione. Galen. in

Digitized by Google

in deſ. med. & com. 2. de artic. t. 56. ubi quidem Hipp. ipſe in contextu vocat γαγγλιώδεα. His fere notis deprehenditur. Tumor eſt parvus, non in profundo, ſed ſub cutem ſaltem deliteſcens, inæqualis in compreſſione ad latera recedens. In multis corporis partibus occurrere poteſt, ſed in manibus, & pedibus frequenter, rarius in cubito, & capite oritur. Gorr. Foreſt. l. 26. obſ. 8. penis *ganglion* notavit. De *gangliis* in artubus vid. Ephem. N. Cur. Ann. III. Obſ. 326. *Ganglii* in Carpo paulo ante partum plane evaneſcentis, & poſt partum in priſtinum locum redeuntis obſervationem vide in Act. Haſn. Vol. I. obſ. 56. p. 110.

* Gangraena, γάγγραινα, Medicis vocatur partis alicujus ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, incipiens mortificatio, & corruptio. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 9. Cum enim pars omnino emortua eſt, σφάκελος, *Sphacelus*, h. e. *Sideratio* nominatur, quæ eſt *gangrenæ* terminus. *Gangrena* vero eſt ad Sphacelum via. Foeſ. Oec. p. 130. Dier. n. 807. Dicitur & *ignis S. Marcelli*, *Antonii*, &c. Gal. in deſ. med. paulo aliter deſcripſit: *Gangrena* eſt mutatio coloris a ſtatu naturali in alienum, & mortificatio membri cum, vel ſine ulcere. Cauſſa eſt ſanguinis, & ſucci nutritii νέκρωσις, ſive corruptio totalis, cum flammæ vitalis extinctione, & continuatione abolita conjuncta. Plura de *gangrena* vide apud Practicos, præſertim Hildan. integro tractatu de *gangrena* & Sphacelo. *Gangrena* quoque quibuſdam vocatur avis quædam, quæ *Merops* alias dicitur, teſte Aldrov. l. 12. Ornith. c. 43.

Ganimedes, Chymicis dicitur *Sulphur album*, & verus *ganimedes*, p. 203. Fabri Panchymici, quia in cœlum rapitur, & extollitur, ſeu ſublimatur. Johnſ. in Lex. l. 2.

Gargale, *gargalos*, *gargaliſmos*, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμὸς, *titillationem*, *irritationem*, *pruritum* quoque ſignificat. Erotianus in Onomaſtic. Hipp. p. 33. b.

Gargara, proprie *ſummitatem Idæ montis* notare, docent Hiſtorici. Late etiam pro omni *ſummitate montium* accipi poſſe, vult Keuchen. in proleg. ad Seren. p. 73.

* Gargareon, γαργαρέων, *gurgulio*. Vide *Columella*.

Gargarisma, *gargariſmus*, γαργάρισμα, γαργαρισμὸς, accipitur quandoque late pro omni *collutione oris*, quæ alias Διάκλυσμα dicitur, de quo ſupra. Proprie vero eſt hujus ſaltem ſpecies; diciturque ita medicamentum liquidum, affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, *gargariſando*, ut vocant, fauces colluens, ſine deglutitione. P. Morell. de remed. formul. l. 2. ſ. 2. c. 5. Vveker. Antidot. gen. l. 1. c. 17. Special. l. 2. ſ. 10. Schrod. l. 2. c. 61.

Gargathum, vocabatur lectus, in quo mente devii, & ſpiritibus afflatu immundis detinebantur. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 377.

Garip, i. e. aliquid aliud. Th. Chym. Vol. IV. p. 730.

Garon, γάρον, etiam maſcul. γάρος, *garum*, dicitur liquamen ex piſcibus ſale conditis, aut maceratis paratum, ita dictum a *garo* piſce, quem tamen ſe ignorare fatetur Aldrov. l. 2. de piſc. c. 39. Qualis veterum ratio componendi, & parandi *garum* fuerit, etiam incertum eſt. Vid. Jul. Alexandr. l. 15. Salubr. c. 9. & l. 18. c. 15. Aldrov. l. 2. de piſc. c. 53. Lind. Ex. IX. §. 69. *Garo* tribuitur vis alvum laxandi, Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 22. ſi ante alios cibos ſumatur. Alias facultas ejus eſt calida, & ſicca; unde ad ulcera putreſcentia quidam uſi ſunt. Nonnulli & dyſentericis injecerunt, l. 11. de Sim. Fac. in fin. Species *gari* ſunt σπάνιον γάρος. *Hiſpanum*, ὀξύπορον, *oxyporum*, *nigrum*, & *Sociorum* dictum, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. αἱμάτιον, *cruentum*, Lind. d. l. Foeſ. Oec. p. 133.

† Garsella, animal moſchum producens. Mercur. de comp. med. l. 1. c. 15.

† Garum, ex inteſtinis, & oxelo, Sennert. pract. l. 3. prax. 1. §. 1. c. 1.

Garrulus, nomen eſt avis ad picas pertinentis, unde & *Pica marina* dicitur, circa Argentoratum urbem abundantis; cujus deſcriptionem, & uſum in cibo vide apud Aldrov. Ornithol. l. 12. c. 15. Quid *garruli* ſint Bohemici, vide ſupra in *Ampelis*. Alias *garrulus*, & *garrulitas*, ἀδόλεσχος, ἀδολεσχία, quale notet vitium, in Medico quoque improbandum, non eſt hujus loci. De hoc Gal. l. 3. de Hipp. & Plat. decr. c. 4.

Gas, nomen eſt Helmontianum, in genere denotans *ſpiritum non coagulabilem*, qualis e fermentante vino; itemque ruber ille, qui Chryſulca operante eructatur. Specialiter vero de variis ſubjectis prædicatum diverſas quoque obtinet ſignificationes: v. g. *Gas vitale* eſt ſpiritus vitæ noſtræ, lumen, & balſamus, præſervans a corruptione, &c. tr. Complex. atque Miſtion. figm. n. 42. *Gas pingue ſulphureum*, quod enecat homines, præſertim in cryptis, & fodinis: *Gas ſylveſtre*: *Gas ventoſum*, quod eſt Aereum: *Gas ſiccum*, quod eſt ſublimatum: *Gas cereviſiæ*, i. e. exhalans ſpiritus e doliis, vel lacubus, quando fermentatur, tr. de flatib. n. 3. 4. ſeqq. *Gas ſalium*, eſt aqua: item *uvæ*, &c. d. l. Complex. &c. n. 37. 38.

Gasar, i. e. *lomus*. Rul.

Gas-

Gasſela, vel *Gazella*, idem quod *Capra Sylveſtris Africana*, vel *Dorcas*. Vide *Rupicapra*.

Gaster, γαστὴρ, *Venter*, accipitur late, & ſtricte. Late ſignificat totum abdomen, ſive eam corporis regionem, quæ ſepto tranſverſo, hypochondriis, & pube circumſcribitur. Gal. l. 4. de U. P. c. 9. princ. Junge C. Hofm. comm. in h. l. n. 210. Specialiter vero, & communiori uſu γαστὴρ notat *ventriculum*, cibi ſcil. & potus receptaculum, officinam illam Chylificantem, cujus deſcriptionem vide apud Anatomicos, Barthol. l. 1. c. 2. Ita ſumitur apud Hipp. l. 6. Ep. ſ. 4. t. 7. Hinc γαστρὸς ἔκφυσις, i. e. *ventriculi* appendix, vocatur *Inteſtinum duodenum*, Gal. l. 2. de temper. c. 6. Aliquando totam alvum inferiorem, i. e. *ventriculum cum inteſtinis* notat, l. 4. Epid. l. 19. Sæpe vero accipitur pro *utero*, Hip. 5. aph. 30. 31. 34. 37. 38. 51. 52. 55. 60 61. & 7. aph. 27. Jung. Diet. n. 157. Adde Lind. Ex. XI. §. 109. 110. 122. ſeq. Ex. XIII. §. 94. γαστὴρ quoque dicta fuit Rapa apud Lacedæmonios, ut ſcribit Athenæus, Gorræus.

Gasteranax, eſt vocabulum noviſſime effictum a Dolæo, quo exprimere voluit Facultatem Veterum Nutritivam, ſive Animæ Vegetativam ſpecialem, in ventriculo, & inteſtinis ſedem habentem, præſidium Chylificationis, Diſtributionis, & Excrementorum ſecretionis, & ſi quæ ſunt aliæ ſubordinatæ functiones. Vocatur eidem etiam *Bithnimalia* (de quo vocab. ſupra ſuo loco.) De utroque videatur D. Author Encyclopæd. l. 2. & loca ſpecialia quærantur in Indice. Qua neceſſitate, & utilitate talia fingantur nomina, judicare nolumus.

Gastricavasa, Vena, & Arteria, nec non *gaſtroepiploica*, quæ in Anatomicis dicantur, quære in Bartholin. Anatom. libell. 1. & 2. & loca in Indice.

Gastrimargos, γαστρίμαργος, *intemperantem*, qui ventre inſanit, *comedonem* ſignificat, apud Heſychium, Lind. Ex. XI. §. 126.

* Gastrocnemia, & *gaſtrocnemion*, γαστροκνημία, γαστροκνήμιον, ſignificat *Suram*; eſtque poſterior carnoſæ tibiæ pars, ſeu tibiæ venter, ſiquidem extuberat, propter muſculorum eam tibiæ ſedem occupantium craſſitiem, ut anterior pars tibiæ carnis expers dicitur *Anticnemium*, ἀντικνήμιον, Hipp. 4. de artic. t. 10. l. 2. de iis, quæ in med. t. 16. Gal. l. 1. de muſculor. anatom. c. 32. l. 2. Anat. adminiſtr. c. 4. l. 3. de U. P. c. 10. & l. 16. c. 8. Hinc & *Muſculi Gaſtrocnemii* vocantur, quia ſuram conſtituunt, Barthol. l. 4. Anat. c. 13.

* Gastroraphia, γαστροῤῥαφία, ſignificat *abdominis ſuturam*; cujus operationis Chirurgicę meminit Gal. l. 5. Anat. admin. c. 6. & Scribon. n. 206. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Hanc deſcripſit ex Petro Pigræo Chirurgo Regio Jobus a Meekren in Obſ. Medico Chirurg. cap. 48. p. 212. ſeqq.

Gatrinum, i. e. *cinis clavellatus*. Rul. & Jonhſ.

Gaudium, χαρὰ, εὐθυμία, εὐφροσύνη, eſt inter affectus animi etiam quandoque vehementiores; eſtque jucunda commotio animæ de fruitione boni, quod impreſſiones cerebri ei repræſentarunt ut ſuum, ſibi impenſe gratulantis, dum ſpiritus e cerebro in cor, & ſanguinem copioſe motu interdum placido, interdum vehementiori effuſi efficiunt, ut hic celeriori motu circuletur. Charlton. Ex. VIII. Pathol. §. 29. *Gaudium nimium* aliquando morborum, & mortis cauſſa extitit, Gal. l. 2. de cauſſ. Symptom. c. 5. Foreſt. l. 17. obſ. 8. Schol. RolfinK. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 106. Differentiam inter gaudium, & iram docuit Jul. Alex. l. 25. Salubr. c. 4. Diſcrimen inter *Lætitiam*, *Gaudium* a Rolfink. propoſitum non obſervatur. De pulſu *lętitię*, & *lętorum* vide Gal. l. 4. de cauſs. pulſ. c. 3.

Gaveta. Vide *Gajetanus*.

Gausos, γαῦσος, & γαυσὸς, *gibboſum*, obſtipum, incurvum ſignificat. Dicitur de femore, apud Hipp. 2. de fractur. t. 69. & 4. de art. t. 61.

Ge, γῆ, γαῖα, i. e. *Terra*. Significatio ejus triplex, Phyſica, Medica, Spagyrica. Phyſice accipitur, vel ſimilariter pro Elemento ſicciſſimo, & frigido; vel diſſimilariter, & mixte pro globo *terrę*, ſive *Tellure* alia corpora naturalia comprehendente; quæ conſideratio e Phyſicis petenda, cum non ſit hujus loci. Medice ſignificat glebam, & portionem *Terrę* virtute medicamentoſa varia pro diverſitate regionum, mineralium, aliarumque circumſtantiatum, a ſpiritu Macrocoſmico, vel univerſali imbutam; cujus varias ſpecies, earumque hiſtoriam, & Catalogum, uſum, & præparationis modos vide apud Schrod. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Legi quoque poterit, cui ad manus fuerit, Rul. in Lex. Quid? quod ſpecies *terrarum* vel omnes, vel præcipuas ſigillatim, & unamquamque in litera ſua initiali explicatam in hoc Lexico reperturus ſis. Ap. Hipp. mentio fit γῆς κεραμικῆς, i. e. *argillę*, σμηκτίδος, vel σμηκτικῆς, *detergendi vim habentis*, χαλκιτίδος, *Chalcitidis*, ἐρετριάδος, *Eretrię*: quarum expoſitio etiam haberi poteſt in propriis ſuis literis initialibus. Ad Spagyricam, vel Chymicam ſignificationem pertinet, 1. quatenus conſtituit corporum ſubſtantiam, & reliquarum fluidarum & mobilium retardat motum. Sunt enim particulæ terreſtres fluidarum, & mobilium ſolida, & quieta

recepta-

receptacula, in quibus medium quendam adſciſcunt ſtatum fixo-volatilem. 2. quatenus a nonnullis *terra* inter cauſſas efficientes principales operationum Chymicarum refertur: v.g. quando in deſtillatione Salis Nitri additur argilla, bolus, Rolf. Chym. l. 2. c. 13. Item, quando proponunt *Terram Elementatam*; quæ nihil aliud eſt, quam *Sal Paracelſi*, in quo quatuor elementa, velut in proprio ſuo domicilio, ſedem habent, atque manſionem. Ger. Dorneus tr. Phyſica Geneſ. die tertio. Vel *Terra* a corporibus metallicis in Sulphur elevata *Naturę Sal* dicitur *Philoſophorum*, vel *Mercurius vegetabilis*, vel medium extrema conjungens omnia ad unum finem, i. e. cœlum cum forma, vel Clavem Philoſophicam cum perfectis corporibus, & *hæc terra* etiam dicitur *Elementata Mercuriata*. Idem in Philoſoph. Chemica. Lapis Spagyricus etiam dicitur *Terra foliata*, quæ in oleum fixata germen eſt. Id. ibid. *Terra damnata mortua*, vocatur in Argyro, & Chryſopæia portio illa impura, in ſuperficie Lapidis coquendi ſupernatans, & abiicienda. Gaſto Claveus in Apologia, & Chryſop. Th. Chym. Vol. II. & tr. de Alchemia incerti Authoris, c. 33. in Th. Chym. Vol. III. Alias *Terra mortua* damnata in genere eſt omnis materia terreſtris ab elixivatione reſidua, & ita omnibus facultatibus efficacibus deſtituta. Medicamenta quoque Chym. quædam *Terrę* nomine veniunt, ut *Terra Tartar. foliata ſecretiſſima*, Rolf. Chym. l. 5. ſ. 1. a. 1. c. 14. *Terra ſancta Rulandina*, Id. l. 6. ſ. 7. c. 1.

GEBULUM, i. e. *reparandum*. Coagulare, id. Rul. in Lex.

GECHYTON, γήχυτον, ſignificat externam terræ partem mollem, ac minime lapidoſam, apud Gal. in Exeg. vocab. Hipp. Gorr.

GEGONEO, *Gegoniſco*, γεγωνέω, γεγωνίσκω, ſignificat *vociferor* alta voce, & muſculorum omnium expirationi inſervientium contentione exclamo. Jul. Alexandr. annot. in Gal. l. de motu muſc. c. 9.

GEGYOMENOS, γεγυιωμένος, ſignificat *enervatum*, & viribus exſolutum, a γυιόω, *membra frango*, enervo. Deſcendit a nomine γυῖον, *membrum*. Hipp. 3. ad R. V. I. A. t. 59. Gal. in comm. ad h. l.

GEISON, γεῖσον, & γεῖσσον, item γείσωμα per metaphoram dicitur pars, quæ in ſuperciliis prominet, veluti imbricamentum quoddam aliorſum humores derivans. Proprie *grundam*, vel *ſuggrundium* notat, h. e. tecti partem prominentem, qua ſtillicidia arceantur a parietibus. Gorr.

GELASINOS, γελασῖνος, epitheton dentium quatuor mediorum, & anteriorum; qui per riſum patent. Vocantur alias *Inciſores*, τομεῖς. An & cavum illud, quod in media bucca per riſum apparet, *Gelaſinus* Martiali dicitur? Gorr.

GELATINA, Gr. γαλακτινή, teſte Jul. Alex. V. 29. ſalubr. c. 16. eſt terminus Pharmaceuticus, (Rolf. inter Chymicas operationes refert, Chym. l. 4. ſ. 4. c. 1. ſed non video, quid labor hic ſubtilitatis Chymicæ contineat) denotatque ſuccum inſpiſſatum puriorem, cum ſaccharo in ſcatulas effuſum, & congelatum. Harum hiſtoriam vide apud Schrod. l. 2. c. 62. & Rolf. d. l. Parari ſolet quoque a Coquis e decoctis pedum vitulinorum, ſuillorum, vervecinorum, cujus modum tradit J. Alex. d. l.

GELATIO, πῆξις, *Gelatum*, idem quod *congelatio*, *Congelatum*. Legitur apud Scrib. n. 179. 180. Vide *Congelatio*.

GELBUM, *Gelſum*, nomen *Marchaſitę* in Ungaria, vel potius *Pyritis* ſæpe Argenio prægnantis. Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. *Gelbum*, vel *Geldum* quoque dicitur Lapis Phil. Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

GELIDUS, ψυχρὸς, idem quod *Frigidus*. Et *Gelu*, idem quod *Frigus*.

GELION, idem quod *Folium*, φύλλον. Rul. in Lex.

GELOS, γέλως, *Riſus*, eſt motus ex contractione labiorum, & expiratione interciſa ſonora hilaritatem declarans. Gorr. Pertinet ad Affectus animi, qui cum voluptate conjuncti ſunt, & quidem vehementiori. Charlton. Ex. IX. Pathol. §. 24. In ſtatu p. n. *Riſus* eſt ſpecies convulſionis, vel ſpaſmi convulſivi, qualis oritur ex uſu herbæ Sardoniæ, ſive *Apii riſus* dicti, item ex abuſu Croci, aut a præcordiorum inflammatione. Vide Senn. M. Pr. l. 9. p. 7. cap. 11. De vocab. γέλως vide quoque Dict. n. 158. Talia pharmaca riſum p. n. moventia vocari poſſunt γελωτοποιά, Libav. Synt. A. Ch. l. 8. c. 7. *Riſus* etiam vehementior referri poteſt inter media potentiora, uti patet ex ridicula illa hiſtoria curati apoſtematis ex ſpina retenta in gutture Marchionis de Ferraria, qui a muliere quadam per verba quædam in aurem Marchionis dicta: Si anum meum invenies, anum meum verberabis: Si anum meum invenies, anum meum punges; terque repetita addendo ſignum Crucis, ita ad *riſum* commotus fuit, ut apoſtema ruptum fuerit, cum profuſione puris albi, & ſpinæ, & ita Marchio liberatus, uti notavit Galeatius de ſancta Sophia in l. 9. Rhaſ. c. 49. fin. fol. m. 38. b. ſeqq.

* GEMELLI, δίδυμοι, idem quod *Gemini*. Vide *Didymi*. *Gemellos* quoque oculos vocavit Paracelſus in Fragm. Anatomiæ Oculor.

Digitized by Google

Gemini, δίδυμοι, idem quod *Gemelli*. Ap. Mathematicos eſt nomen Aſteriſmi certi in Zodiaco; quæ ſignificatio non eſt hujus loci.

Gemma, λίθος, diverſimode accipitur. 1. Generaliter pro omni lapide pretioſo; quorum ſingulorum mentio fit in ſuis locis, & literis initialibus. In hac ſignificatione occurrit apud Schr. l. 3. c. 5. Chiocc. in Muſ. Calceolar. ſ. 3. & alios. De *Gemmarum*, ſive lapidum pretioſorum generationis modo vide Th. Chym. p. 427. 2. Specialiter pro *Unione*, ſive *Margarita*, quales reperiuntur in certis concharum, quæ propterea Margaritiferæ vocantur, generibus: de quibus vide Aldr. l. 3. de Teſtac. c. 41. ſeqq. De utriſque valde adhuc controvertitur, an recte in uſum Medicum veniant, an ſecus? De qua controverſia vide Fr. Hoſm. in cl. ad d. Schrod. l. Paracelſus paſſim in ſcriptis ſuis videtur fortaſſis nimium extollere earum utilitatem. An quoque diſtinguendum inter *Gemmas* in ſpeciali ſignificatione, quibus propter vim vegetativam major efficacia concedi poteſt, quam mineralibus inanimatis, *Gemmarum* nomine venientibus? Noſtrarum jam non eſt partium, litem hanc exacte dirimere. Helmontius *Gemmarum* in genere originem tribuit aquæ, quæ continet Ideam ſeminalem, & mineralem, tr. de Lithiaſi, c. 1. n. 7. 8. Idem negare quoque videtur, *Gemmas*, quæ lapideam habent duritiem, quicquam agere, aut pati in nos, aut a nobis, de febr. c. 15. n. 15. 3. Abuſive, quando Paracelſus *Tartarum* quoque in genere *Gemmam* vocat, l. 1. de Tart. tr. 1. c. 1. & tr. 2. c. 2. & 3. in Fragm. ad h. l. *Gemmæ* quoque artificiales, ſive factitiæ ita dicuntur χειροποιητικῶς, de quibus vide Libav. Synt. A. Ch. l. 3. c. 8. l. 7. c. 21. Tr. Chym. de Igne natur. c. 43. &c. De variis tincturis *Gemmarum* artificialium vide Morley. Coll. Chym. Leid. c. 202. An & *Sal Gemmæ*, nec non pulvis Mynſichti ex illo paratus, & *Gemma vitæ* ab eodem appellatur, Armam. Medico-Chym. ſ. 1. p. m. 28. abuſiva ſaltem hujus vocabuli fruuntur ſignificatione?

Gemonis, γεμωνὶς, idem quod *Aetites*, lapidis nomen, ſic dictum, quoniam quaſi prægnans ſit, id quod etiam *Aetitæ* proprium eſt, Gorr. a γέμω, plenus ſum.

† Gemursa, morbus quidam veterum inter pedum digitos. Sennertus de Scorbuto, ex Epiſ. Langii. Joan. Riolan. Enchirid. Anat. l. 4. c. 5. tuberculum ſub minimo pedis digito gemere faciens.

Gemursa, nomen morbi apud priſcos inter digitos pedum naſcentis, hodieque penitus obliteratum, teſte Plinio l. 26. c. 1. & ex hoc Lang. l. 2. ep. 13.

* Gena, γένυς, dicitur ea faciei pars, quæ inter naſum, & aures ſita eſt, quæ bene coloratis, & ingenuis pudore ſuffuſis rubet. Vocatur & *Mala*, Gal. Introduct. c. 10. Imo γένυς, *Gena*, ſignificat *Maxillam* tam ſuperiorem, quam inferiorem. Additur autem ad diſtinctionem ἡ ἄνω, καὶ ἡ κάτω. Dicitur & alio nomine γνάθος, ſed ambigua pariter ſignificatione. Vocatur ἡ ἄνω γένυς, *Maxilla ſuperior*, pars faciei fronti proxime ſubjecta, auribus utrinque ab imo, & gingivis terminata. Non unico oſſe, ſed pluribus ſolidis, duris, & levibus conſtat. ἡ κάτω γένυς, *Maxilla inferior*, dicitur faciei pars infima, & mobilis, dentes inferiores continens. Conſtat oſſe non ſimplici, ut plerique putant, ſed gemino, ſicuti Hipp. & Gal. viſum eſt, quorum diſtinctio medio in mento eſt, ubi Sutura apparet, in pueris quidem evidenter, in adultioribus autem paulo obſcurius, quæ etiam in provectis tamen coctura fatiſcit. Aliter namque ea duo oſſa ſeparari vix poſſunt, adeo inter ſe τῇ συμφύσει coaluerunt. Hęc Caſtell. Gorr. Accuratam *Genæ* utriuſque deſcriptionem vide in ſcriptis Anatomicis, præſertim Barthol. libell. 4. Anatom. c. 9.

Geneias, γενειάς, *lanugo prima*, qua genæ inveſtiuntur. Sic dicitur & faſciæ genus, ſive circuitus, qui ſub mento circumagitur, ut habetur apud Gal. de faſciis. Gor.

* Geneion, γένειον, i. e. *Mentum*, dicitur pars genæ, vel maxillæ inferioris in acumen tendens. Ruffo quoque dicitur ἀνθερεών, de quo ſupra, vide *Anthereon*. Ab aliis ὀξύγενυς vocatur, teſte Polluce. Hac in parte duo oſſa genæ inferioris συμφύσει conjunguntur, de qua junctura p. a. dictum. Vocab. γένειον legitur apud Hipp. in Epiſt. vel potius in Epiſt. Democriti ad Hipp. de nat. hum. n. 31.

Gener, vocatur Lapis Phil. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Generalis, γενικὸς, κοινὸς, idem quod *Univerſalis*, ὁ καθόλου. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 6. dicitur de præceptionibus Medicis præmittendis, antequam ad exercitium artis circa particularia, vel ſingularia deveniamus, paſſim apud Gal.

Generatio, γένεσις, in genere dicitur via ex imperfecto ad actum perfectum, Gal. lib. an omnes particulæ fiant ſimul? in princ. Proprie *generatio* eſt ortus rerum naturalium ex ſemine, i. e. quo principia rerum, quæ proxime in ſemine exiſtunt, ex præexiſtente materia parantur, ac ſubinde fœtu matricis in actum fecundum ſpeciem ſuam emergunt. Partes itaque *generationis* ſunt tum ſeminis præparatio, tum ejuſdem emerſio. Et hic modus oriendi proprius eſt rebus nativis primariis, videlicet

vege-

vegetabilibus, & animalibus, horumque membris genuinis. Schrod. l. 1. c. 4. Quo & collimat Helmont. ita deſcribens, quod *Generatio* nihil dicat aliud, quam fluxum ſeminis ad perfectionem, maturitatem, proprietatem, explicationem occultorum, & conſummationem ordinum ad ſuos fines, tr. Ignotus Hoſpes morbus, n. 38. Dividi ſolet in *Univocam*, & *Æquivocam*. Verum hanc diviſionem non ſolum improbavit C. Hofm. l. 1. de gen. hom. c. 1. lit. D. ſed & Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. In ſpecie de *Generatione* animalium, & hominis plurima vide in libris Phyſiologicis, & Anatomicis, præſertim recentioribus: Siquidem nobis nec licet, nec libet omnia huc referre. Improprie etiam dicitur *Generatio* productio Excrementorum, aut vitioſarum portionum, v. g. Puris, Hipp. 2. aph. 47. Accommodatum quoque *Generationis* nomen Chymicis operationibus; & in genere deſcribitur, quod ſit ex occultatione manifeſti mox occulti manifeſtatio; quod qua ratione intelligendum ſit, Vide apud Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 5.

Generosus, idem quod *vehemens*, potens, *efficax*. Dici ſolet vel de vino, quod Gr. πολυφόρος, item καρωτικὸς vocatur, Linden. Ex. X. §. 111. ſeqq. vel de remediis, præſertim univerſalibus, Venæſectione, & Purgatione. De V. S. Vide Not. noſtras ad Jeſſen. tr. de Jud. Sang. V. S. miſſo p. 31. ſeqq.

Genesis, γένεσις. Vide *Generatio*.

Genethliacus, γενεθλιακὸς, jam olim dicebatur de quibuſdam μάντεσι, ſive vatibus, uti patet ex Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 16. Hodieque tribuitur Aſtrologis ex figura cœli tempore nativitatis Thema quoddam, vel Computum aliquod inſtituentibus, & de natura hominis non ſolum, verum etiam de mere contingentibus, & fortuitis vaticinantibus; quorum vanitatem tamen egregie hactenus, & cordate detexit Clariſſimus, & Excell. D. Sturnius, Collega, & Compater noſter amiciſſimus, paſſim in ſcriptis.

Genioglossi, vocantur Muſculi linguæ proprii, quos Riolanus *Myloglosſos* appellat, apud Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 546. & 549. Alii vero, qui ad hos hyoides pertinere exiſtimant, vocant *Geniohyoideos*.

* Genitalis, γεννητικὸς, dicitur cum membris, & partibus organicis utriuſque ſexus generationi inſervientibus, quæ alias αἰδοῖα, *Pudenda* vocantur, Rolf. hoc tit. part. 1. cap. 2. tum de meatu, quem paraſtatam varicoſum vocant, qui maxima via eſt, quæ genituram a teſtibus hauſtam ad Colis radicem defert, Gal. l. 1. de ſem. c. 15. tum etiam de ſemine ipſo, qui *Genitalis* humor appellari ſolet a Medicis. Vide *Genitura*. Mediante humore dicitur etiam de *ſpiritu*, qui cauſſa generationis exiſtit, & ex animali, vitalique ſpiritu compoſitus eſſe videtur, ſeminalis craſſioris materiæ veluti amiculo incluſus, de quo etiam erudite diſſeruit DD. Hofm. Jung. in diſſ. Anat. ad Jon. van Horne Microc. p. 176. 179.

* Genitura, γονὴ, γόνος, duplicem habet ſignificationem. Vel enim plerumque notat *ſemen*, & quidem genitale, ſive ſæcundum, aut utero jam injectum, Gal. l. 1. de ſem. c. 9. quamvis hæc differentia inter γονὴν, & σπέρμα non ſemper conſervetur, imo rariſſime, cum & ipſe Hipp. pro ſemine poſuerit, uti patet ex 6. aph. 2. Vel ſignificat ipſas *partes genitales* utriuſque ſexus, ex Hipp. l. de Humid. uſu VI. 2. 3. Jung. Proſp. Martian. in Annot. ad h. l. p. 129. Diet. n. 167. Foeſ. Oec. p. 140. ſeq.

Genius, δαίμων. Vide *Dæmon*. Deum ſingulis hominibus *Genium* dediſſe, qui in ſuprema corporis parte habitat, & nos a terra ad cæleſtem cognitionem extollit, docet Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. Plura circa vocis *genius* variam ſignificationem vide apud Caſp. a Rejes, p. 89.

Genos, γένος, *genus*, proprie non eſt terminus Medicus, ſed Logicus. Hinc etiam in foro Medico varias obtinet ſignificationes. Interdum indifferenter *genus* pro ſpecie, differentia, formaque dicitur. Gorr. Rhod. in Lex. Interdum contradiſtinguitur ab illis. Interdum etiam notat ſtirpem, vel familiam aliquam certam. Gal. 5. aph. 59. Tria *genera generaliſſima* vocat Triſmegiſtus, Mineralia, Vegetabilia, & animalia, in Phyſica, Vol. I. Th. Chym.

Gentilitius, Epitheton Morborum a parentibus in liberos propagatorum, & ita idem ſignificans, quod *Hereditarius*. Dicitur & *Parentalis*, Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 2. c. 28. 35. & ex hoc DD. Joh. Zeller. Medicus Charitopolitanus, amicus noſter ſingularis, Diſ. Inaug. Affectib. Hæreditar. theor. 1. §. 2.

* Genu, γόνυ, eſt femoris, & tibiæ dearticulatio, & artificioſiſſima connexio, in qua ſinus eſt quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quo firmius fieret, *Rotula*, ſive *Patella* munivit, quam μύλην, & ἐπιγονατίδα vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat, & dilabatur. Gal. l. de oſſib. c. 21. ſeqq. & l. Introd. c. 10. Eſt autem ea dearticulatio omnium expeditiſſima, juſtiſſima, magnoque naturæ artificio comparata, ut quæ in ea epiphyſes, & cavitates ita conſtruxit, & fabricata eſt, ut neque laxior ſit Epiphyſeon in cavitates ingreſſus, neque etiam adſtrictior. Continentur autem, &

Digitized by Google

& firmantur extrinſecus ſuperciliis quibuſdam ipſorum oſſium, & ligamentis, aliis quidem in profundo poſitis, aliis autem in circuitu totam dearticulationem comprehendentibus. Hæc Gorr. & Caſtell. Jung. & Diet. n. 168.

GENUINUS, ὀψίγονος. Vide *Opſigonos*.

GENUGRA, terminus Paracelſicus pro *Genagra*, denotans ſpeciem Arthritidis in Genu.

GENYS, γένυς. Vide *Gena*.

GEODES, γεώδης, nomen lapidis a terra, quam inter ſe comprehendit, ita dicti, ejuſdem cum *Oſtracite* virtutis, ſiccatoriæ, & adſtrictoriæ. Gal. l. 9. de S. F. §. de Oſtracite, & P. Ægin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Affinis habetur Aetiti, eſtque fortaſſis hic immaturus adhuc.

GEOGRAPHIA, γεωγραφία, proprie dicitur ſcientia Mathematica quædam, quæ docet deſcriptionem mundi, ſive globi terreſtris, & diſtinctionem in ſuas regiones, regna, & urbes. Paracelſus vero more ſolito etiam finxit *Geographiam Microcoſmicam*, tr. Labyrinth. Medicor. c. 4. fin. Imo nec vetitus eſt comminiſci Geographiam cœleſtem, ſeu partem Mathematicæ adeptæ, tr. Philoſoph. ſagacis, l. 2. c. 4.

GEOMANTIA, γεωμαντία, proprie eſt ars, & ſcientia terrarum notiſſima. Sed h. l. juxta Paracelſum dicitur, cum aſtra terræ ſe patefaciunt hominibus, ut inde prophetiam, aut præſagium ſumant, quod ſortitur effectum. Dicitur etiam *Aſtronomia terræ*, quæ dupliciter operatur, aut per Aſtronomicas calculationes, aut per puncta. Rul. & Johnſ. in Lex. Meminit aliquoties Paracelſ. in ſcriptis ſuis, v. g. de Caducis tract. 2. & in fragm. Medic.

GEOMETRIA, γεωμετρία, proprie etiam dicitur pars ſcientiæ Mathematicæ, docentis, agros, & partes terræ metiri: unde & Rulandus deſcripſit: *Geometria*, finitura, decempedatura, agri menſura. Paracelſus tamen etiam commentus eſt *Geometriam Medicam*, quæ docet metiri altitudinem cœli, & terræ, & eorum, quæ in ſe continent, tr. Alia declaratio totius Aſtronomiæ.

GEONOMUS, γεωνόμος, legitur apud Parac. l. 3. de Tart. tr. 2. c. 3. & videtur idem eſſe, quod *Geomantes*, i. e. vates ex aſtris terræ.

GEOPILISIA, γεωπιλυσία, eſt ſeparatio per dilutionem. Vide *Separatio*.

GERÆTEROS, γεραίτερος, natu major, *ſenior*. Uſurpatur ab Hipp. de iis, non qui ſimpliciter ſenes ſunt, ſed in collatione, & comparatione ad eos, qui trigeſimum annum exceſſerunt. Qui enim ab ea ætate ad ſenectam uſque annis excedunt, hi per comparationem *ſeniores* ab eo appellantur. Gorr. & Foeſ. Occurrit apud Hippocr. 2. Progn. t. 69. ubi opponitur τοῖς νεωτέροις, Junioribus. Vide Comm. Gal. ad h. l.

GERANDRION, γεράνδρυον, dicitur vetus quæcunque arbor. Gorr.

GERANION, γεράνιον, 1. nomen eſt herbæ, cujus variæ ſunt ſpecies, quæ ſpectant ad Botanicos. 2. Eſt nomen emplaſtri ſic dicti, quod præter cætera gruis pennas uſtas recipiat. Tribuitur Polleti. Deſcriptio ejus habetur ap. Ætium. Hæc Gorr. Γεράνη, ἢ γερανὶς quoque notat inſtrumentum quoddam, de quo ſupra, vide *Ciconia*. Latine etiam *Grus* vocatur.

GERANIS, γερανὶς, nomen faſciæ, vel vinculi ad humerum excidentem, vel jugulum fractum, ab Hipp. vel, ut aliis placet, a Perigene inventi, Gal. l. de faſciis n. 74. Meminit & Æginet. l. 6. c. 99.

GERARAT, dicuntur animalcula venenata, ſicut ſcorpiones, habentia corpus gibboſum, & caudas acutas, de quorum veneno calido, ejus læſione, & cura vide Avic. l. 4. ſen. 6. tr. 5. c. 4.

GERAS, γῆρας, *ſenectus*, *ſenium*, vocatur illa ætas, quæ habetur ut plurimum frigida, & ſicca, quando homo jam eſt in deſcenſu, h. e. quando humores vitales, præſertim ſanguis, & ſpiritus animalis, defectionem naturalem patiuntur ſpirituaſcentiæ, & activitatis, unde corpus, ejuſque membra organica languent, nec adeo expedite muniis ſuis fungi queunt. Cumque certa ætatum cum anni temporibus ſit correſponſio, *ſenectus* reſpondet hyemi; quia ſicut Sol tempore hyemis velut alto axe deſcendit, & ſaltem oblique radiis ſuis terram petit; ita quoque calor vitalis refractis plane viribus partes ſolidas afficit. Dividi quoque ſolet *Senectus* in tres claſſes, *crudam*, *mediam*, & *decrepitam*. Plura vide apud Diet. n. 161. Qui in *ſenectute* ſunt conſtituti, dicuntur Gr. γέροντες, item πρεσβῦται, *ſenes*, de quibus lege eundem n. 160. De proverbio, Γέροντες δὶς παῖδες, *Senes* bis pueri, vide Lang. l. 1. ep. 55. & Chiliad. Eraſmi. Γῆρας ἐκ νόσου, *ſenectus* ex morbo, dicitur marcoris ſpecies, vel febris μαρασμώδης, *tabida*. Gal. l. 1. de præſag. expulſ. c. 4. & l. de marcore, c. 5. Vide Foeſ. Oec. p. 135. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 697. Sumitur etiam pro *Exuvio ſerpentum*, Gr. alias λεβηρὶς dicto. Galen. in Exeg. & l. 4. de C. M. S. L. c. 1. Etor. in Onom. de *Senecta ſerpentum* vide Libav. Tom. II. Op. p. 152. ſeqq.

† GERMANDREA, Gordonii Lilii, Part. 1. c. 5. chamdorys, Dioſcor. Scholiaſtes ad marginem.

GERMANUS, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim appellativam habet ſignificationem, & reſpondet Græco ἀδελφὸς, aut ἠδελφισμένος, ſiquidem omnia, quæ ſimilia, congruentiaque

exi-

exiſtunt, atque ut quiſpiam dixerit, genere juncta, cognataque ſunt, conſuevit Hip. vocare ἀδελφιζόμενα, h. e. *germana*, teſte Gal. 2. de R. V. I. A. t. 33. Vide *Adelphixia*. Vel eſt nomen proprium certorum Europæ populorum, de quibus Geographi conſulantur. De * *Germanulis*, ſive cadaveribus exiccatis fere tripedalibus in Inſulis *Canariis*, & Fortunatis repertis lege Helmont. tr. Demonſtratur Theſis, n. 82.

Germen, βλαστὸς, βλάστημα, proprie arborum κυήματα, vel κύημα, primas eruptiones denotat, de quibus Gal. l. 2. de A. F. c. 60. Transfertur etiam ad alia, de quibus ſupra in *Blaſtema*. Quæ dicatur Spagyrica *germinis* pullulatio, & augmentatio, legatur in Jodoci Greveri Presbyteri Secreto, ſi poteris intelligere, & hariolari ex obſcuris illis ænigmatibus, Vol. III. Th. Chym.

Germinatio, præter propriam ſignificationem Phyſicis, & Botanicis relictam, qua notat additionem novellarum partium in plantis, teſte Andr. Cæſalpino l. 1. de Plant. c. 3. & 4. Spagyricis quoque dicitur quædam peculiaris tranſmutatio Metallorum, præſertim Argenti, quando mediante aqua forti, Mercurio, parvaque quantitate argenti, ſuper prunarum igne mediocriter valido, in vitro progerminant rami argenti; de qua germinatione videantur ex relatione Olai Borrichii Acta Philoſoph. Oldenburg. An. 1669. m. Septembr. & Novembr.

* Gerocomice, γηροκομική, dicitur ea Medicinæ pars, quæ ſenum regimen tradit, iiſdemque convenientem vitæ, ac victus rationem præſcribit. Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 4. & de ſubfig. empir. c. 4. Lang. l. 1. ep. 79. Incertum vero videtur, an ad ὑγιεινὴν, an θεραπευτικὴν pertineat, cum ſenum corpus neutrum eſſe videatur, & ſenectus non exacta plane ſanitas; ſed vel morbi, & ſanitatis affectio quędam media, vel omnino ejus generis non eſt, quæ firma, conſtanſque ſit, quam ἕξιν appellant, ſed potius fallax, & incerta, quæ κατὰ σχέσιν dicitur. Plures tamen eam ſalubris Medicinæ partem eſſe ſtatuunt. Hæc Gorr. & Caſtell. & quidem recte. Nam & ſenum ſanitas eſt Sanitas, licet infirmior, & inconſtantior, quam aliarum ætatum. Hinc & nos inter methodos ſanitatis tuendæ particulares referre non dubitavimus, Dogm. Med. Gen. P. IV. c. 2. d. 5. p. 475.

Geron, γέρων. Vide *Presbyter*.

Gersa, i. e. *Ceruſſa*, Rul. in Lex. Sumitur & pro *Fecula*. Vide ſupra *Fecula*.

Gerula, Paracelſo dicitur monſtroſa planta, vel degeneratio ex tranſplantata Paſtinaca, l. 3. de puſtulis Gallicis, ulceribus, &c. c. 4.

Geryon, γηρυών, nomen monſtri, vel Centauri tricorporis, quem Hercules dicitur confeciſſe. Tribuitur per Metaphoram *Mercurio* a Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 15.

Gesor, i. e. *Galbanum*. Rul. in Lex.

Gestatio, φορά, quid in genere ſignificet notum eſt, nimirum oneris alicujus portationem. Unde Gal. dixit l. 12. de U. P. c. 13. quod *geſtatum*, βασταζόμενον minus eſſe oportet *geſtante*, βαστάζοντος. Stricte vero *Geſtatio* Medicis dicitur nihil aliud, quam geniti in utero infantis ad partum uſque permanſio, atque mora, totum id complectens tempus, quod a genito intus infante ad ejus excluſionem intereſt. Diet. n. 486. p. 661.

Geuma, γεῦμα, Hippocrati dicitur id, quod guſtatur, hoc eſt cibus, *edulium*. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 59. l. 2. ſ. 3. n. 31. l. 3. ægr. 6. Foeſ. Oecon. p. 135.

Geusis, γεῦσις, *guſtus*. Vide infra *Guſtus*.

Ghita *jemou*, nomen exoticum purgantis ſimplicis vehementioris, & haud dubie venenoſi, quod alias *Gummi Gotte*, *Gummi ad podagram*, *Gutta Cambodia*, aliiſque nominibus appellari ſolet. Plura de hoc purgante vid. ap. Schr. l. 4. cl. 4. n. 445. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Rolf. tr. de purgant. ſ. 13. art. 8. Nos experientia docuit, ejus uſum non adeo ſecurum eſſe, uti quidam Authores eundem commendant.

Gialappa, *Gialapium*, item *Jalappa*, & hoc nomen eſt purgantis electivi vulgo dicti, mitioris tamen, & propter majorem ſecuritatem hodieque frequentiſſimi uſus; cujus deſcriptionem prolixam peteſis e Schrod. l. 4. cl. 13. n. 427. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. d. l. ſ. 2. art. 3.

Gibar, i. e. *medicina metallica*. Ruland. & Johnſ.

* Gibberositas, *Gibboſitas*, *Gibber*, *Gibbus*, κύφωσις, κυφός. Vide *Cyphoſis*.

Gibum, i. e. *Caſeus*, Rul. & Johnſ.

Gich, *Gepſin*, i. e. *Gypſum*. Rul. & Johnſ.

Gigarton, γίγαρτον, ſignificat nucleum, vel granum acinorum uvæ, virtutis ſiccantis in ſecundo, & refrigerantis in primo. Ægines. l. 7. c. 3. Meminit & Lind. Ex. X. §. 192. ubi docet, Latinis *vinacium* quoque vocari. Vocantur illi nuclei etiam Latine *Arillæ*, quamvis nomen hoc non in omnibus Lexicis occurrat. Ex *Arillis* paſſularum induſtria Chymicorum elicere audet Spiritum acidulum, item oleum Empyreumaticum; imo ſunt, qui Sal volatile ex iis paraſſe jactitant. Verum cui bono hæc ſuperflua curioſitas?

Gigas, γίγας, dicitur de hominibus preter leges naturæ proceris, & elatis, Rul. & Johnſ. cujus cauſſam peculiarem inveſtigare quidem

coná-

Digitized by Google

conatus eſt Parac. ſed magis obſcuravit, quam declaravit. Nobis videtur acquieſcendum eſſe in liberrima, impreſcrutabili voluntate Summi, & Maximi Creatoris. De vocab. *Gigas* vide etiam Caſp. a Rejes q. 25. n. 8.

GIGERIÆ, ſignificat τὰ ἔντερα, σπλάγχνα, ἢ ἀκρεῖα, (vel ἀκραῖα) inteſtina, viſcera, & extremas partes gallinarum, uti exponit Heſychius, teſte Keuchen. not. ad Q. Seren. p. 261. Non. Marcell. & Nig. Perotus expoſuerunt per inteſtina gallinarum, & quæ iis coquuntur.

GILLA, vel *Grillus*, eſt Vitriolum ſua ſponte reſolutum in aquam. Nonnulli putant, a natura talem exhiberi liquorem. Sunt, qui hoc nomine Salis Armoniaci aquam appellant. Purgat ventriculum, Rul. & Johnſ. Meminit Parac. de viribus membro. l. 2. c. 4. *Gilla* eſt *Sal Vitrioli* ſolutum emeticum, inquit Frid. Hofm. in clav. ad Schroder. l. 1. c. 3. p. 4.

* GILVUS, *Helvus*, κιῤῥὸς, medium inter album, & rufum ſignificat colorem. Dicitur & *Melinus*, *Citrinus*. Rul. & Johnſ. Jul. Alex. not. ad Gal. lib. 2. de C. M. P. G. c. 4. Vide *Cirrhos*. *Diebromos*.

GINGIBER, pro *Zingiber*, nomen aromatis notiſſimi, de quo in Botanicis. Vid. Rhod. in not. ad Scribon. n. 165.

GINGIBRACHIUM, & *Gingipedium*, idem quod *Scorbutus*; qui ita dictus a quodam Regnero Snoy, multæ eruditionis, & exercitatæ praxis Medico, gingivis, brachiis, & pedibus corrupto ſanguine infeſtis. Foreſt. l. 20. Obſ. 11. in Schol. Denominatio quidem craſſa, & pingui Minerva facta, judicio Sal. Alberti apud Senn. de Scorbut. c. 1. Vide infra *Scorbutus*.

* GINGIVÆ, οὖλα, carnes ſunt, quæ ſunt circa dentes, Gal. l. 9. de U. P. c. 15. ubi primum e locellis ſuis, vel alveolis emergunt, l. 5. de C. M. S. L. c. 8. quarum connexio χαλινὸς dicitur. In iis dentes nuper natorum latent, & veluti in præſepiolis conditi ſunt; & ut ſiccioribus, aſtrictioribuſque continentur, ita redundante humiditate laxioribus decidunt. Nervos habent a tertio pari, ut & dentes, per quos ſentiunt, & dolent, ſæpeque in iis dolor eſt, qui in dente putatur eſſe. Hæc Caſtell. Vid. *Ulon.* Jung. Dieter. n. 632. Barthol. l. 3. Anat. c. 12.

* GINGLYMOS, γίγγλυμος, proprie *cardinem* ſignificat, qui cum porta vertitur, aut potius ferramenta illa duo pectinatim invicem ſe ſubeuntia, clavo transfixa, quorum alterum oſtio, alterum parieti inſeritur, in quibus oſtium ipſum ceu cardinibus vertitur. *Cardo maſculus* dicitur *Clavus ferreus*, qui ingreditur in cavitatem, quæ *Cavitas* vocatur *Cardo fœmina*. Fallop. Expoſ. de Oſſib. c. 12. Tom. I. p. 482.

Hinc vocab. translatum ad ſpeciem *Diarthroſeos*, ſive *Dearticulationis*, qua oſſa ſeſe invicem ingredientia conjunguntur, ut vertebræ inter ſe, ac cubitus, humeruſque colligantur, Galen. l. de oſſib. in procem. ita ut unius caput in alterius cavitatem condatur, & viciſſim hujus caput in illius ſinum excipiatur. Ab hac articulationis ſpecie *Humeri orbita* γιγγλυμοειδὴς dicitur, Veſal. l. 1. de H. C. F. c. 23. Eſt enim hæc διάρθρωσις pleriſque oſtiorum cardinibus ſimilis, in quibus ferramenti utriuſque (quod proprie a Græcis γίγγλυμος appellatur) tum ejus, quod parieti infixum eſt, tum alterius, quod oſtio adhæret, pectines mutuo implexu ſeſe ſubeunt. Quæ quidem compoſitionis ratio non videtur ἀπὸ τῆς ῥαφῆς, a *ſutura* valde differre. In quibus vero oſtiis clavus craſſior parieti affixus oſtii verticillum ſubit, non γίγγλυμος, ſed verius γόμφωσις dicitur. Hæc Gor. & Caſtellus. Adde Bartholin. libello IV. Anat. c. 1. p. 693. edit. ult.

GIR, *Gith*, i. e. *Calx viva*. Rul.

GIRGIES, i. e. *albi lapides fluminis*. Idem.

GIRMER, i. e. *Tartarum*. Id. & Johnſ.

GISISIM, i. e. *Gummi*. Iidem.

GIT, *Gith*, diverſimode ſumitur. Vel enim idem eſt quod *gir*, Rul. vel ſignificat herbam *Nigella*, ſive *Melanthium*, dictam: vel *Piper*, teſte Rhod. ad Scrib. n. 69.

GITENON, i. e. *ſatum commune*. Rul.

* GLABRITIES, *Glaber*, μαδαρότης, μαδαρός. Vid. *Clavities*, *Madaros*.

* GLACIES, *Glacialis*, κρύσταλλος, κρυστάλλινος. Vide *Cryſtallus*, *Cryſtallinus*. De *Glacie Mercuriali* vide Libav. Apocal. Herm. P. I. c. 9. *glaciale lepræ* venenum deſcripſit Helmont. de Lithiaſ. c. 9. n. 22. De *glacie*, & *Coagulatione* ſcripſiſſe tractatum Dan. Bartoli, patet ex Act. Lipſ. A. 1682.

GLADIALIS, eſt ars, qua juxta firmamenti curſum aſtrorum gladii cuduntur, & enſes, quibus & incudes reſiſtere nequeunt. Inde vocatur & *Incuſida*. Parac. dicit eſſe ſpeciem Philoſophiæ adeptæ, l. 1. Philoſ. ſagacis.

GLADIATOR, μονομάχος, qui cum altero certamen ſubit gladio. Horum vulneratorum curam olim Galeno fuiſſe demandatam, ob peritiam Anatomicam, ſcripſit l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Cibus illorum frequens fuerunt fabæ, l. 1. de Al. Fac. cap. 19. De hoc vocabulo vide & Rhod. Scrib. n. 101.

GLADIUS, μάχαιρα, ξίφος, σπάθη, quid ſignificet, notum eſt. Optimus qualis eſſe debeat, docet Gal. l. 1. de U. P. c. 11. *gladiolus*, μαχαίριον, refertur inter inſtrumenta Chirurgica, quo in excidendo utuntur Medici. Dicitur & *Cultellus*. Legitur apud Hippoc. lib. 1. de morb.

mul. XCVI. t. 22. l. de Medico V. 2. Alibi uſurpat vocabul. μαχαιρὶς, l. 2. de Morb. XLV. 21. *Gladiolus* cum epitheto στηθοειδὴς, uſurpatur de ſcalpello utrimque acuto ad perforandum pectus, vel locum intercoſtalem, in abſceſſu pulmonum, vel Empyemate, uti deſcripſit Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig. 1. dicens ab Hipp. etiam *Spatham* vocari, de quo tamen dubitamus, cum nec Foeſius notaverit in Oecon. neque nos locum invenire potuerimus. De *Gladio Delphico* vide C. Hofm. com. ad Galen. U. P. 248. *Gladius*, ξιφίας, eſt nomen piſcis marini, de quo videatur Aldrov. l. 3. de piſc. c. 21. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. 81.

Glagos, γλάγος, idem quod γάλα, *Lac.* Hinc γλαγόεις, *lacteus*. Lind. Ex. X. §. 43.

Glama, *Gleme*, γλάμα, γλήμη, *ſordes oculorum*, lippitudo, pro λήμη. Unde γλαμυροὶ ὀφθαλμοὶ, *glamioſi*, aut *gramioſi* oculi dicuntur, ſordidi, ac humidi, pituita laborantes, Hipp. l. 1. de Morb. mul. IX. 6. XII. 5. Vid. Foeſ. Oec. p. 136. Keuchen. Not. ad Seren. p. 241.

* Glandium, vide *Thymus*.

Glandosum *corpus*, Veſalio dicuntur *Proſtata*, l. 5. de H. C. F. c. 13. p. 645. ſeqq. Fallopius vero vocavit *Glandoſum adſiſtens*, in Inſtit. Anat. Vide *Proſtatæ*.

Glandula, ἀδὴν, corpus quoddam carniforme eſt, laxum, & fungoſum, quod utique velut cunei quidam vaſorum diviſionibus incubantes, fulcimentum ipſis ſuggerunt, ut a nullo violento caſu afficiantur. Gal. l. 4. de U. P. c. 20. Sunt autem proprie ſic dictæ *glandulæ*, quas Græci ἀδένας vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes ſupervacua ſibi tum quantitate, tum qualitate, & præſertim ad eas, quæ rariores natura ſunt, tranſmittunt; quippe valentius eſt arteriarum, venarum, nervorum, muſculorum robur, imbecillius autem, aut prorſus nullum corporum, quæ *glandularum* ſunt naturæ, l. 13. Meth. M. c. 5. in princ. Hæc Caſtellus de *glandulis* in genere. Videatur & Hippocr. l. de Glandulis, & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 6. Verum earum deſcriptio, differentia, & uſus hodieque accuratior habetur ap. Th. Warthon integro Adenographiæ libello, Nic. Stenon. de Muſculis, & Glandulis. Quibus jungatur Illuſtriſs. & Excellentiſſ. D. Frid. Ferdin. Illmeri a Vvartenberg Phil. & Med. D. S. Cæſ. Majeſt. Archiatri, & in inclyto Viennenſi Athenæo Profeſſ. Publ. celeberrimi, Fautoris, & Amici noſtri colendiſſimi, Adenographiæ Exercitatio, ſuccincte eſſentiam, & naturam *glandularum* in genere, & ſpecie comprehendens. Ex his libet hanc adjicere deſcriptionem: *Glandula* eſt parenchyma ſpermaticum, molle, friabile, & ſpongioſum, una communi membrana univerſim, & frequenter pluribus privatis fruſtulatim coagmentatis incluſum, ex materia ſpermatica fabricatum, vaſis omnis generis ſtipatum; partim depurationi, partim ſecretioni, partim etiam elaborationi inſerviens. Dividuntur trifariam *glandulæ*: 1. in *Conglobatas*, & *Conglomeratas*: 2. in perpetuas, & adventitias: 3. in exteriores, & interiores. De uſu *glandularum* alimentario vide Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 6. *Glandularum* potiorum deſcriptiones reperies quoque ſub propriis nominibus ſub literis eorum initialibus. *Glanduloſa corpora*, τὰ ἀδενώδη σώματα, olim diſtinxerunt a *glandulis*, teſte Galen. l. 14. Meth. Med. c. 11. laxitate, & raritate majori. Verum hodieque illa diſtinctio non amplius obſervatur, teſte laudatiſſ. D. Illmero d. l. th. 3. *Glandula* quoque Arabib. dicitur Apoſtema ſcirrhoſum, ſicut Nux avellana, aut etiam paulo minus, multoties ſuper volam manus, interdum ſuper frontem, in principio dum comprimitur, diſſolvitur, & aliquando vero redit in priſtinam formam. Avicen. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 6. & 7. Videtur autem *ganglion* intelligere. Ita & *glandula guidonis* eſt Tumor glandi ſimilis, mollis, ſolus mobilis, ſine radicibus a circumjectis partibus ſeparatus, maxime in emunctoriis, & juncturis proveniens. Blancard. in Lex.

Glanis, γλάνις, nomen eſt piſcis marini, & fluviatilis; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis vide apud Aldrovand. l. 5. de piſc. c. 5. Habetur a nonnullis ſimilis *Siluro*: Idem.

* Glans, βάλανος, æquivocum eſt vocabulum. 1. notat fructum arboris, *Quercus dictæ*. 2. cum additione *Myrepſica*, ſive *Unguentaria* eſt fructus arboris exoticæ Myricæ, de quo Galen. l. 6. de Simpl. Fac. quæ duæ ſignificationes ad Botanicos pertinent, Lang. l. 1. ep. 66. 3. *glans* dicitur extrema totius colis, ſive membri virilis pars, cujus cutis, quæ eam veſtit, *Præputium*, πόσθη, dicitur, Galen. l. 5. Meth. M. c. 15. Rolfink. de part. genit. Part. 1. c. 51. Barth. l. 1. Anat. c. 24. Porro 4. *glans* idem eſt quod *Suppoſitorium*, ceu medicamentum topicum ano dicatum, oblongum duos, tres, quatuorve digitos tranſverſos, figura tereti, & rotunda, candelæ inſtar, olim glandis forma ad alvum ſollicitandam maxime, & ad alios ani affectus comparatum, P. Morell. l. 2. ſ. 2. c. 13. de form. remed. Weker Antidot. Gener. l. 1. c. 49. Spec. ſ. 44. Schroder. l. 2. c. 83. In hac ſignificatione *glans* βάλανος, occurrit apud Hippocr. 4. de R. V. I. A. t. 83. & l. 3. de Morb. XV. 20. Gal. 6. de C. M. S. L. c. 3. Aliquando & pro Peſſo ſumitur, Hippocr. l. 1. de Morb. mul. CXIIX. 2. 5. 14. CXIX. 13. CXX. 9. *Peſſaria* minora, βαλανίδια

ſive

Digitized by Google

ſive *glandes* parvæ eidem dicuntur, lib. 2. de morb. mul. XLV. 6. Tandem 5. accipi pro ſtrumis, & ſcrophulis, quas Græci *Naphthas* vocant, patet ex Lang. l. 3. ep. 4. in fin.

Glarealis, idem quod *ſabuloſus*, Græc. ψαμμώδης, a *glarea*, ſive arena. *Aquæ glarealis* in vulnere meminit Helm. de Lithiaſ. c. 6. n. 20.

Glassa, eſt genus *vernicis* ſiccioris. Rul. & Johnſ.

Glaucosis, *glaucoma*, γλαύκωσις, γλαύκωμα, accipitur late, & ſtricte. Late, pro omni coloris naturalis in oculo mutatione in præternaturalem, & glaucum. Stricte, pro humoris cryſtallini colore in *glaucum* mutato, proveniens ab illius humoris nimia ſiccitate, & concretione. Differt a *ſuffuſione*, ἀπὸ τοῦ ὑποχύματος, quod in hoc affectu peccet extranei humoris, & aliunde affluentis concretio; in illo ipſius humoris cryſtallini condenſatio, & reſiccatio. Vid. Dieter. n. 163. Foeſ. Oecon. d. l. C. Hoſm. Comm. in Gal. de U. P. n. 731. Aliquando tamen color ille eſt abſque manifeſta læſione viſus; & tales homines dicuntur γλαυκώπες, unde & Minerva γλαυκῶπις dicta, cæſios oculos habens.

Glaucos, γλαυκός, *glaucus*, eſt nomen coloris miſti ex viridi, & albo. Dicitur *Cęſius*. Differt omnino a fuſco, uti recte demonſtrat Libav. Defenſ. Syntagm. contra Scheunemann. not. 48. Dom. 3. p. 95. 96. γλαυκὸς quoque Hippocrati vocatur, qui cæſiis eſt oculis, l. 2. Epid. ſ. 6. num. 7. Uſurpatur & de urina, οὖρον γλαυκὸν, quæ eſt cornu pellucido ſimilis, media inter lacteam, & charopam, apud Actuar. l. 1. c. 8. teſte Gorræo in definit. *Glaucus* quoque veteribus fuit nomen piſcis majoris pelagi, ſive marini; cujus deſcriptionem, uſumque in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 3. de piſc. c. 16.

Glaura, *glaure*, eſt nomen Paracelſicum mineralis, cum epitheto *Augurelli*, quod & *Electrum minerale immaturum*, item *Nympha* vocatur, Th. Chym. Vol. VI. p. 649. Meminit & Helmont. tr. Pharm. ac Diſp. modern. n. 50. & Frid. Hoſm. in Clav. Schroder. l. 3. c. 15. in fine. Legitur & hoc vocabulum apud Ludov. Pharm. Diſſert. I. p. 121.

Glaux, γλαῦξ. Vide *Noctua*.

Gleba, βῶλος. Vide *Bolus*.

Gleconites, γληχωνίτης, ſcil. οἶνος, nomen vini medicati ex *Pulegio*, quod Gr. γλήχων dicitur, parati. Dioſcor. l. 5. c. 62.

* Glene, γλήνη, propie, & primario *oculi* cavitatem, & *pupillam* ſignificat. Per tranſlationem quoque ita dicitur oſſium cavitas, & ſinus leviter depreſſus, ac obſcurus, ac leviter ſinuoſa cavitas, & obſcure deſidens, in quam os inſeritur; quemadmodum contra profundior cavitas, & altius deſcendens κοτύλη, h. e. *Acetabulum* vocatur, Gal. l. de oſſib. procem. & c. 2. de frac. t. 52. Hipp. vero γλήνην vocat χώραν γληνοειδῆ, i. e. *ſinum pupillę oculi inſtar leviter depreſſum*, 4. de artic. t. 64. Jung. Foeſ. p. 136. Hinc primæ cervicis vertebræ ſinus in inferiori regione leviter tantum cavi γληνοειδεῖς appellati ſunt. Valleſ. l. 1. de H. C. F. c. 15.

Glinoides, γληνοειδής. Vide *glene*.

Gleucinon, γλεύκινον, epitheton Unguenti cujuſdam, Lat. *Muſteum*, a γλεῦκος, *muſtum*. Meminit illius Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 14. ubi varias compoſitiones tradit. Simpliciorem compoſitionem proponit Dioſc. l. 1. c. 67. Inter acopa refertur, & relaxantia a Gal. Emollit, calefacit, horroribus, & nervorum, vulvæque vitiis auxiliatur. Dioſc. Gorr.

Glevcos, γλεῦκος, *Muſtum* ſignificat. Eſtque ſuccus uvarum recens expreſſus, crudus, flatuoſus, unum hoc in ſe boni continens, quod alvum laxet, quod niſi contingat, tanto magis noxium corpori evadit. Hip. l. 2. de diæt. XXIII. 1. *Muſtum* duplex habetur: *Lixivium*, Gr. πρόχυμα, item οἶνος πρότροπος, πρόδρομος, h. e. ſponte defluens, antequam calcentur uvæ; alterum *vulgare*, quod vi expreſſum eſt, quam vim vel pes, vel prelum præſtat, Græce πατητὸς οἶνος, Lind. Ex. X. §. 174. ſeqq. ubi plura de *muſto* reperies. Idem Author etiam erudite demonſtrat τὸ γλεῦκος aliquando ſignificare vinum dulce, generoſum, valde inebrians, & caput aggravans, quod de *muſto* alias dici nequit. Unde & γλευκίνας olim dictus fuit, qui tali vino dulci nimium utebatur, §. 252.

Glevxis, γλεῦξις, vel γλύξις, dicitur vinum, quod multum *hepſematis*, i. e. ſapæ, aut defruti admixtum ſibi habet. Linden. d. l. §. 62.

Glis, ἔλειος, γέλοιος, μυοξὸς, vel μυοξίας, dicitur muris ſpecies; eſtque animal quadrupes ſomnolentum, ita ut dormiendo pingueſcat. Cujus deſcriptionem, uſumque in cibis, & Medicina prolixe tradidit Ul. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 29. De ſymptomatibus ex eſu pulveris *glirium* edulcorato obortis videantur Ephem. N. Cur. An. III. Obſ. 40. *Glis montanus*, idem eſt, quod *Mus Alpinus*, ſive *Marmota*, aut *Murmentum*.

Glischrasma, γλίσχρασμα, idem quod γλισχρότης, *lentor*, viſcoſitas. Hip. 1. de R. V. I. A. t. 18.

Gliscrocholos, γλισχρόχολος, dicitur de excrementis glutinoſis, & ſimul bilioſis. Hipp. l. 4. Epid. XXIIX. 4. quamvis γλισχρόχροος alii legerint, verum inepte, ſiquidem glutinoſitas non de colore dici poterit. Vide Erot. p. 33.

GLISCHRODES, γλισχρώδης, idem quod γλισχρός.

GLISCHROS, γλίσχρος, *lentum*, viſcoſum, glutinoſum ſignificat. Per metaphoram uſurpavit Hippocr. de febribus, l. 4. Epid. XXII. 15. Hinc verbum γλισχραίνειν *viſcoſum reddere* ſignificat, & προσγλισχραίνει, *magis viſcoſum* reddere, quod legitur apud eundem 3. de R. V. l. A. t. 26. Ita & καταγλισχραίνει, d. l. t. 10. Dieter. n. 671.

GLISCO, αὔξω, ἐπιτείνομαι, idem eſt quod *augeſco*, paulatim vires ſumendo, & intendendo. Proprie de incremento ignis dici videtur. Per tranſlationem vero eleganter etiam de flamma vitali, de calore febrili, aliiſque vomitibus morboſis accipi poteſt, & aſſolet. Febris dicitur *gliſcere*, quæ de paroxyſmo in paroxyſmum ingraveſcit. Linden. Ex. XV. §. 94. 95.

GLISOMARGO, eſt *Creta candida*. Rul. & Johnſ. in Lex.

† GLOBULI, apud Marcell. Compoſ. 59. nobis pilulæ Caſp. Barthi. Adverſ. l. 40. c. 4.

GLOBUS, *Globulus*, σφαῖρα, σφαίριον, quid ſignificet, notum eſt, & partim hujus non eſt loci. Reliqua vide infra voc. *Pila*, *Pilula*, & ſupra voc. *Catapoſis*. Referuntur & *globi* ad inſtrumenta Chirurgica. Ita *globi*, & *globuli* uterini adverſus procidentiam deſcribuntur apud Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXII. fig. 8. In Anatomicis *globulus naſi*, vel *orbiculus* dicitur pars naſi inferior cartilaginea, & mobilis. Barth. l. 3. Anat. c. 11. p. 527. Alias *globoſę particulę* hodieque etiam referuntur inter principia materialia corporum naturalium, præſertim liquidorum, de quibus videantur Obſervationes Microſcopicę Ant. Lewenhœk, quarum mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1682. Ita Caſp. Bartholinus, Th. filius gloriatur ſe vidiſſe beneficio microſcopii globulos in ſanguine exiſtentes; de quo legatur in Act. Haſn. Vol. III. Obſ. 3.

GLOEOS, γλοιὸς, *ſtrigmentum*, ita dicuntur ſordes, quæ in balneis, aut palæſtra ab hominum cute deradebantur, multi quondam in Medicina uſus. Calefaciunt enim modice, emolliunt, & diſcutiunt, Dioſc. l. 1. c. 34. ſeq. ubi ῥύποι dicuntur, Ægin. lib. 7. cap. 3. t. Glœos. Inde deſcendit γλοιώδης, *ſtrigmentoſus*, h. e. ſtrigmenti modo craſſus, & viſcidus. Dicitur de excrementis, apud Hippocr. lib. 7. Epid. II. 27. quamvis in Edit. noviſſ. Linden. legatur ἰλυώδεες, *viſcoſę*. Alia exemplaria habent γλοιώδεες. Foeſ. Oecon. p. 137. Et verbum γλοιάζειν, quod ſignificat conniventes oculos verſare, exponente Gal. in Exeg. dict. Hipp.

GLOMER, id eſt *rotundum*. Rul. & Johnſ. in Lex. Inde *glomeratus*, & verbum *glomerari*, quod de nubibus uſurpat Q. Seren. cap. 3. Vid. not. Keuchen. pag. 99. Subſtantivum quoque habetur *Glomus*, στρόμβος. Scrib. nu. 142. Adde Rhod. in not.

GLORIA, δόξα. Vide *Doxa*. *Gloria* Medicorum Deus ſit, & huic cedant, Lind. Ex. III. §. 16. Horridum eſt, & *Gloriam* Deo debitam ratione aliqua frivola ſibi ex parte attribuiſſe, vere ſcripſit Helmont. tr. Confeſſio Authoris, n. 14. Qui vero magis *glorię* ſtudioſus eſt, quam veritatis, ſuccumbit, ut amator puellarum. Gal. 2. de iis, q. in med. t. 1. Sophiſtis ſolius *glorię*, nullam veritatis eſſe curam, dixit Idem l. 10. de U. P. c. 9. Ignis *gloria* vocatur id, in quo velut gloriatur, & exultat ignis; quod eſt omnis materia facilis ad exardeſcendum, & in qua, ut citiſſime concipitur, ita ardet ſingulari cum vigore, tumoreque, h. e. vivida, & fugax flamma e virgultis ad repentinos uſus excitata, aliiſque id genus cremiis, ἄφλεκτα vocant Gr. Gloriam vero χαύχημα, Lind. Ex. IX. §. 6.

GLOSSA, *Glotta*, γλῶσσα, γλῶττα, *Lingua*, dicitur pars illa carnoſa, laxa, & fungoſa, præcipuum ſermonis, & guſtus inſtrumentum; cujus Anatomicam deſcriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 13. & alios Anatomicos, præſertim Malpighium, & Fracaſſatum hoc tit. Haud raro etiam accipitur tropice de voce, & ſermone: v. g. γλῶσσα ἀσαφὴς, *lingua* obſcura, Hipp. l. 7. Epid. XII. 13. XIII. 19. ἀκρατὴς, incontinens, 7. aph. 40. &c. Vid. Foeſ. Oec. pag. 138. Diet. n. 164. Γλῶττα ἄκρη, *lingua* ſumma vocatur ſummum *linguę* cacumen, Coac. t. 230. Vide Lingua.

GLOSSOCATOCHOS, γλωσσοκάτοχος, dicitur inſtrumentum illud Chirurgicum, quo lingua deprimitur. P. Ægin. l. 6. c. 30.

* GLOSSOCOMON, *Gloſſocomion*, γλωσσόκομον, γλωσσοκόμιον, vel κομεῖον, nomen eſt Atticum, ut ſcribit Galenus, & proprie ſignificat arculam, in qua homines recondunt res pretioſas, & quam multi iter facientes portant. Eſt autem oblonga, anguſta. Ab ejus ſimilitudine Medici Hippocrate poſteriores (nam Hippocratem id genus inſtrumenti non noviſſe, Galenus author eſt) machinam quandam Chirurgicam, fracto femori, vel cruri, ubi callus circumdatur, accommodatam, γλωσσοκόμιον appellarunt. Eſt autem machina cava, oblonga, & ad femoris proportionem arcta, ſuperna parte trochleas utrinque ſingulas habens ad latera ſitas, & inferna parte tranſverſum axem, ad quem alligati laquei contrarium nixum toti membro gemina tenſione efficiunt, uti depictam exhibet Gorr. in defin. quamvis hodieque non amplius ſit in uſu, ſed minori apparatu

ratu

Digitized by Google

ratu arcula, aut theca cruribus reponendis idonea adhibeatur, quæ etiam hoc nomine jure venire poteſt. Meminit hujus Inſtrumenti Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & 2. de fract. t. 64. Jung. C. Hofm. comm. ad LL. de U. P. n. 479. Foeſ. pag. 137. De hoc inſtrumento vide & Fabr. Hildan. cent. 5. Obſerv. 16. quamvis nomen hoc non uſurparit, nec non Sculiet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIV. fig. 4. & T. XLIX. fig. 4.

Glossomanes, γλωσσομανὴς, dicitur is, qui maternæ linguæ amore veſano captus mavult non intelligi in converſatione civili, quam peregrinis in ſermone vocibus uti, quantumvis receptis, Lind. Ex. X. §. 208.

Glossopetræ, dicuntur linguæ Serpentum in inſula Melitea, ſive Maltha repertæ, quarum, quemadmodum & oculorum luteorum ſingularem vim alexipharmacam intus, & foris applicatam nonnulli indubitatæ veritatis exiſtimant. Vide Frid. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 3. cap. 2. p. 130. ſeq. Plura de *Gloſſopetris* vide apud Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 417. 418. Annumerat quoque Idem lapidibus fulmineis, d. l. p. 310. ſeq. Sunt vero corpora triangularia, quorum alia foſſilia, alia marina ſtatuuntur. D. Etmullerus de his credidiſſe videtur, quod ſint dentes ex piſce Charcharia mortuo excidentes, in mari mediterraneo ad inſulam Malthæ appellantes, ſpeluncis inſinuando, induratione lapidis ſpeciem acquirentes, in annotat. ad D. D. Ludovic. Diſſ. I. Pharmaceutic.

Glottis, γλωττὶς, Anatomicis proprie dicitur illa rimula modulandæ voci accommoda, quam efformant cartilagines duæ Arytænoides cum muſculis ad anguſtationem, & dilatationem illius rimulæ deſtinatis. Videantur Anatomici, præſertim Bauhin. lib. 3. cap. 94. ſeq. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 473. Aquapend. de Larynge vocis Organ. c. 2.

Gluta dicitur vis tenacis picis, & efficaciæ. Rul. & Johnſ.

Glutæus, γλουταῖος, epitheton muſculorum nates conſtituentium, & femur extendentium; quorum deſcriptionem vide in Anatomicis, præſertim Barthol. Anat. l. 4. c. 11. p. 579.

Gluten, κόλλα, *Glutinum*, in genere omne id ſignificat, quo duo corpora ſicca firmiter uniuntur. Variat vero pro corporum uniendorum diverſitate. Vulgare gluten dicitur ξυλοκόλλα, ταυροκόλλα, item κόλλα τεκτονικὴ, *gluten fabrile*, Galen. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Præſtantiſſimum fit ex auribus taurorum, & genitalibus. Fit & ex quibuſvis pellibus inveteratis, & decoctis, Rhodiacum cæteris præſtantius. De hujus virtute Medica legatur Dioſcor. l. 3. c. 101. Scrib. n. 254. Rhod. in not. Metallis alia ſunt *glutina*: v. g. auro eſt ſanterna, aut borax, ferro argilla, maſſis æris cadmia, laminis alumen, æramentis ſtannum, ſtanno argentum, marmori, & plumbo reſina, vitro maſtiche, &c. Gorr. *Gluten librarium* ex ſimila, & polline (aliis garo) paratum, vim habet emplaſticam, & coquendi, Gal. l. 7. de S. Fac. t. Colla. De *glutine Chondrillæ* Lemniæ vide Libav. Syntagm. A. Ch. l. 8. c. 6. *Gluten* quoque eſt *fel tauri*. Item *Gluten*, vel *Synovia* eſt pars corporis nobiliſſima, ſubtilis, pura, alba, perſpicua, ſal reſolutum dulce, & humor naturalis, ſeu liquor in omnibus juncturis membrorum, inſtar albuminis ovorum, in qua perſpicua materia ſi generetur Tartarus, ob ſal reſolutum, quod habet in ſe quandoque coagulatum, oritur inde podagra, cujus etiam locum, & verum domicilium eſſe aſſerit Rul. Johnſ. in Lex. De hoc legi etiam poteſt Paracelſ. paſſim in ſcriptis, præſertim l. 1. de Tartaro, tract. 4. c. 2. *Gluten de aquatico*, vocatur prima ranarum materia, ſive cryſtallina ranarum mucilago, vulgo Sperma ranarum dicta, Helmont. tr. Formarum ortus, n. 57. Fr. Hofmann. in Clav. l. 1. c. 2. p. 3. *Gluten Spagyricum Aquilæ*, eſt vera Aqua Mercurialis. Libav. Apoc. Hermet. part. poſt. Tom. II. Oper. p. 351.

Glutinatio, κόλλησις. Vide *Conglutinatio*.

* Glutinatorius, κολλητικός. Vide *Collecticus*.

* Glutia, γλουτία, i. e. parvæ *nates Cerebri*, dicuntur duæ eminentiæ Cerebri oblongorotundæ, quarum concurſum hominum conjunctis inter ſe femoribus, & natibus rectiſſime comparaveris, quibus & aliæ duæ minores conjunguntur, *Didymia*, ſive *Teſtes* cerebri dictæ. Quarum omnium veram deſcriptionem, & uſum reperire licet in Anatomicis, præſertim Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. & Th. Williis Anat. Cerebr. c. 14.

* Glutos, γλουτὸς, *Nates*, i. e. muſculoſa illa caro in ſumma femoris parte prominens, quæ ſedentibus pulvini vicem præbet. Hipp. 2. de fract. t. 44. γλουτὸς quoque dicitur proceſſus alter cervicis oſſis femoris gibboſus, & exterior, quem & Τροχαντῆρα μέγαν appellant, dictus vel a ſimilitudine, quam habet cum natibus, vel quod muſculi, quibus *nates* conſtant, ei præcipue inſerantur. Gal. l. de Oſſib. c. 21. Gorr. & Caſtellus. Muſculi *nates* conſtituentes vocantur *Glutæi*. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579. Vide *Nates*.

Gluttupatens, epitheton ventriculi, vel ſtomachi, apud Q. Serenum, quod Keuchen. ita declaravit: id eſt, in quam cerebris *gluttis* ſaliva,

Digitized by Google

ſive decocta deglutiuntur, & abſorbentur. *Gluttire*, proprie eſt ſalivam ſorbere, quod fit per intervalla in gargarizantibus, in not. pag. 149.

Glycasma, γλύκασμα, γλυκασμὸς, ſignificare conjectatur Linden. vinum dulce ex muſto paratum, Exerc. X. §. 15.

† Glycea, potio dulcis. Janus Cornarius cap. 22.

Glycypicros, γλυκύπικρος, *dulcamarus*, præter ſignificationem Botanicam, qua ſpeciem Solani notat, ſignificat ſaporis genus, ex melle, & abſinthio mixtis oriundum; de quo Gal. l. 3. de S. Fac. c. 16. ubi etiam occurrit, quod Poetæ amorem γλυκύπικρον vocarint, ob effectum, quem producit, diverſum.

* Glycys, *Glycytes*, γλυκὺς, γλυκύτης. Vide *Dulcis*, *Dulcedo*, *Paſſum*.

Glycychymos, γλυκύχυμος, dicitur de iis, quæ dulcem habent ſuccum. Galen. l. 2. de Sum. Fac.

Glypho, γλύφω, *ſcalpere*, ſculpere ſignificat. Dicitur de phreneticis pilos evellentibus, vel *ſcalpentibus*. Hippoc. l. 3. Epid. ægr. 15. poſt. ſtat. peſtil.

Glyxis, γλύξις. Vide *Gleuxis*.

Gnatho, γνάθος, ambigue accipitur. Interdum idem eſt ac *Gena*, γένυς; & patet ex l. 5. Epid. XXVI. 10. notante Gal. l. 2. de art. t. 19. Interdum ſtrictius ſignificat Maxillam, & *Buccam*, ſeu eam partem, quæ ſub mala eſt, vel gena, totumque illud ſpatium, quod ab aure ad aurem porrigitur. Hippocr. 4. aph. 31. & 6. aph. 19. Dieter. n. 165. Interdum ſumitur pro ea tantum maxillæ parte, qua lacteſcit, & articulatur. Hipp. 2. de art. t. 19. Interdum pro integris oſſibus maxillæ, quibus dentes infiguntur, l. 5. Epid. VII. 7. XII. 1. 3. XXXV. 14. Adde Foeſ. p. 138. ſeq. Vide *Maxilla*.

Gnesios, γνήσιος, idem quod *Legitimus*, genuinus. Dicitur frequenter de morbis, qui præſtitutam ſibi formam, & ideam non excedunt. Hipp. etiam de Sudoribus uſus eſt, 4. de R. V. I. A. t. 10.

Gnidius, κνίδιος, ab inſula *Gnido*, κνίδος, ſub Zona temperata, ſita in mari Aegeo, Gal. 4. aph. 14. Epitheton ſententiarum Medicarum ibidem conſcriptarum de victu acutorum, quarum meminit Hipp. ſtatim in princ. de R. V. I. A. Jung. Galen. in comm. ad priores textus illos. Eſt & Epitheton grani alicujus purgantis, quod *Coccum Gnidium* vocatur, Gal. l. 7. de S. F. eſtque fructus *Laureolæ*; de quo vide Botanicos, & Schrod. l. 4. cl. 3. n. 429. cum Rolfinx. tr. de purg. ſect. 9. art. 2. qui ſaltem ſub *Mezerei* nomine expoſuit.

Gniest, eſt ſaxi ſpecies. Rul. & Johnſon. in Lex.

Gnome, γνώμη, eſt æquivocum. Interdum apud Hippocratem notat *Mentem*; & eſt idem quod διάνοια, νοῦς, *Animus*: v. g. 2. aphoriſm. 6. 5. aphoriſm. 16. & 1. de iis, q. in med. t. 3. lib. 6. Epid. ſect. 8. n. 5. 41. 74. & paſſim alibi. Vid. Diet. n. 166. Lind. Ex. XV. §. 40. Deinde etiam ſignificat *ſententiam* aliquam determinatam, & ab opinione diſtinctam. Vid. Galen. in com. ad d. l. de iis, q. in medic.

Gnomi, dicuntur homunciones, vel ſpiritus corporei ſub terra viventes, alias *Pygmæi*, cubitali vix altitudine. Rul. & Johnſ. Meminit & Paracelſus, v. g. Tract. 2. de peſtilit. cap. 1. in fragment. ad T. IV. & alibi.

Gnomologia, γνωμολογία, dicitur ſententiarum elocutio, cum quis ſententias loquitur, & oracula: aut *ſententioſus ſermo*, qualis a Medico elegante requiritur. Hippocr. l. de dec. ornat. V. 13. Jung. Lind. Ex. II. §. 28.

Gnorimos, γνώριμος, communiter ſignificat Cognitum, *notum*. Hipp. vero ſpecialiter uſurpavit de infantibus, qui communi, & uſitato tempore partus excluduntur, h. e. nonimeſtribus. l. de Septimeſt. part. V. 15.

Gnyx, γνὺξ, i. e. *genu flexo*, aut in genua, ἐπὶ τὸ γόνυ. Cui etiam reſpondet ὀκλὰξ, *geniculatim*. Gal. l. 3. de U. P. c. 15. Adde C. Hoſm. in Comm. ad h. l. n. 166.

Gobeira, *Meſpila*, *Agabor*, i. e. *Pulvis*. Rul. & Johnſ. Lex.

Gobio, *Gobius*, κωβιὸς, item, χλωρός. Rondel. l. 6. de piſcib. c. 16. eſt nomen piſcis, cujus multæ ſunt differentiæ: quocirca nihil mirum, ſi diverſi authores diverſa de his ſcripſerint, & rerum ipſarum diſtinctio difficilior inde facta fuerit. Videatur Rondelet. d. l. & cap. ſeqq. & Aldrovand. l. 1. piſc. c. 20. Apud Galenum aliquoties *Gobionum* mentio fit. Semper vero inter cibos meliores, & boni ſucci referuntur, lib. 3. de bon. & mal. ſuc. cibis, cap. 9. Schrod. *Muſtelam* quoque *fluviatilem* appellat *Gobium fluviatilem*, Gr. σαῦρον, l. 5. cl. 3. num. 48. An *Gobii ſaxatilis* ſpecies mutetur brevi tempore in vitro Hermetice clauſo aſſervata in apum regem, fides ſit penes Authorem Paracelſ. de Peſtilit. Tract. 1.

Goetia, γοητεία, eſt ſpecies Magiæ diabolicæ, id eſt invocatio dæmonum maleficorum juxta ſepulchra facta, quæ ob id aſpergine luſtralis aquæ, & tædarum igne expiabantur, ne vel dæmones ea obſiderent, vel obeſſent; quem ritum ad Pontificios emanaſſe quiſpiam ſuſpicari poſſet. Lang. l. 1. ep. 33. Eſt ſors *Necromantiæ*, ib. & l. 2. ep. 46. Differre volunt a

Magia

Digitized by Google

Magia in hoc, quod hæc ſit imploratio dæmonum bonorum ad boni alicujus aſſecutionem. Suidas, & Libav. Tom. IV. Oper. p. 23.

GOMPHIASIS, γομφίασις, γομφιασμὸς, vocabulum Dioſcoridi, uti videtur, proprium, l. 2. c. 63. denotans morbum dentium, & quidem molarium, in ſpecie vero eorundem mobilitatem. Hinc non abſque ratione C. Hofm. manu ſua addidit loco illi Dioſcoridis, potius ἀγομφίασιν dici debere, aut ἀγόμφωσιν, quia γόμφωσις dentibus fere molaribus propria conjunctio, vel inſertio eſt. Vid. & Annot. Joh. Anton. Saraceni ad d. Dioſcor. loc. *Vacillatio* vero dentium illorum, ſive mobilitas oritur a ſuperfluo ſeroſi humoris corrupti per ductus ſalivales affluxu, & collectione, gingivarumque relaxatione, & corruptione; quale quid ſcorbuticis familiare eſſe, patet ex Vvillis de ſcorbut. c. 3. §. 9.

* GOMPHIOS, γόμφιος, & in plurali γόμφιοι, dicuntur *dentes molares*, ſive *clavales*, quod clavorum modo genis infigantur. Unde & γόμφωσις dentium fere propria. Sunt vero dentes aſperi, ampli, lati, molendis, atterendiſque cibis deſtinati, a caninis ad extremam uſque mandibulam pluribus radicibus infixi. Dicuntur alias & μύλαι, vel μύλοι, h. e. *Molares*, quia molis uſu, & aſperitate quodammodo ſimiles ſunt. Ultimi, ſive extremi eorum vocantur σωφρονιστῆρες, qui omnium noviſſimi oriuntur, quaſi *dentes ſapientiæ*. item *Genuini*. Gorr.

* GOMPHOS, γόμφος. Vide *Clavus*.

* GOMPHOSIS, γόμφωσις, ſpecies συναρθρώσεως, ſive *Coarticulationis*, cum adinſtar clavi os oſſi infigitur; vel cum os unum alteri penitus eſt infixum, ita ut ne tantillum quidem (veluti dentes ſuis alveolis) moveantur. Gal. l. de oſſibus, procem. Per γόμφωσιν quoque juncta quædam oſſa dici poſſunt in Carpo, Metatarpo, Tarſo, Pedio, & aliis quibuſdam partibus. Synarthroſes Enarthroſi, & Arthrodiæ ſimiles, ſola motuum magnitudine ab ea differentes. Gorr. & Caſtell. Barthol. libell. 4. Anat. c. 1. Latine *Clavatis* dicitur D. D. Hoffmanno Jun. ad Microcoſm. Horne Diſſert. An. p. 27.

GONAGRA, γονάγρα, eſt ſpecies Arthritidis, quando cauſſa ſolutionis continui dolorifica genua occupat. Vide *Arthritis*. Paracelſo paſſim dicitur *Genugra*.

GONCHOTOS, γογχωτὸς, idem quod γλωχινωτὸς, *ſulcatus*. Uſurpatur de telis ab Æginet. l. 6. c. 88.

GONE, γονὴ, vide *Genitura*. Aliquando etiam pro matre poni, ex Heſychio demonſtravit Linden. Ex. IIX. §. 26.

GONGRONA, γογγρώνη, in genere notat omnem tumorem nervoſorum corporum cum duritie rotundiorem, a rotundis in arborum truncis tuberculis fungoſis, & eminentiis (quas γόγγρους Græci vocant) nominatum, uti ita ſumitur in Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 14. Gal. in comm. Cauſſa in ſucco nutritio, aut nervoſo congelativo conſiſtit. Specialiter vero tumorem in collo, qui βρογχοκήλη, *Bronchocele* dicitur, ſignificat. Vide *Bronchocele*. *Gongrona*, γογγρώνη, dicitur tumor quidam; eſtque Bronchoceles ſpecies, ſive Strumæ, rotundior gutturis eminentia, cum duritie, quales in quibuſdam arboribus appendices ſunt, quas *Gongros* vocat Ingraſſ. ad Avicen. de Tum. p. n. p. 371.

GONGYLION, vel *Gongylidion*, γογγύλιον, γογγυλίδιον, ſignificat *pilulam parvam*, idem quod καταπότιον. Erotian. Onomaſt. p. 33. ſ. Galen. in Exeg. a γογγυλὶς, quod *rapam* ſignificat. Hipp. l. de intern. affect. XLIII. 33.

GONGYZO, γογγύζω, ſignificat *murmuro*. Quod ipſum verbum fictum eſt ad imitationem ſoni, quem murmurantes ita proferunt, ut loqui audias; verum quid dicant, non intelligas. Lind. X. §. 37.

GONIMOS, γόνιμος, eſt πολύσημον in Medicina. Proprie, & primo ſignificat *fœcundum*, ad generationem idoneum. Ita uſurpatur de ætate ab Hipp. lib. 1. de diæt. XIIX. 14. Deinde idem eſt quod *vitalis*, βιώσιμος alias dictum; & dicitur de fœtu, vel infante in utero, Hipp. d. l. XIX. 9. l. de ſuperſœtat. II. 20. III. t. IIX. 3. Vel etiam accipitur pro *genuino*, & germano fœtu, non adoptivo, ὁ ἐκ ἐισποιητὸς, Foeſ. Oec. p. 140. Denique cum de tempore, die, menſe, vel anno prædicatur, ſignificat *impar*, criticum; quia tempus impar fere criticum exiſtit, & aliquid commodi gignit. Hipp. l. 2. Epid. ſ. V. 27. 30. ſect. VI. 8. 11. 18. 20. Huic opponitur ἄγονος, dies, vel menſis *par*, ibid. 19. 24. Erotian. p. 32. A. B.

GONOIDES, γονοειδὴς, *genituræ ſimilis*, dicitur de recrementis alvi, & urinæ albis, viſcidis, craſſis. Hipp. l. 1. Prorrhet. ſ. 1. 60. Coac. t. 186. 2. 3. 362. 580. l. 1. Epid. ægr. 1. l. 2. Epid. ſ. III. 95. l. 3. Epid. ægr. 3. & 4. l. 6. Epid. ſect. 2. t. 28. l. 7. Epid. XV. 44. Vide & Erot. d. l. C. Foeſ. Oecon. pag. 141.

GONIOSIS, γωνίωσις, dicitur ab Archigene ſpecies pulſus decurtati, ſive flexus in pulſu decurtato, quem in alto repræſentat, non autem circuli figuram. Fit hujuſmodi pulſus ob imbecillitatem flammæ vitalis, quæ attollere onus nequeat. Gal. l. 2. de præſag. ex pulſ. c. 11. Gorr.

* GONORRHOEA, γονόῤῥοια, generali quidem ſignificatione dicitur omnis involuntaria ſeminis excretio, ſive intento pudendo, ſive citra

hujus tenſionem. Sed quæ proprie *Gonorrhœa* dicitur, eſt, authore Gal. 6. de L. Aff. c. 6. perpetua ſeminis excretio ſine pudendi tenſione. Quæ vero intento pudendo fit, propter convulſionem accidit; inque ea duo morbi conjunguntur, videlicet Priapiſmus, & *Gonorrhœa*. Gorr. & Caſtell. De triplici *Gonorrhœæ* differentia vide & Lang. l. 2. ep. 5. Eſt utrique ſexui communis, & cum noctu plerumque contingat, ὀνειρωγμὸς, vel ἐξονείρωξις, *Pollutio nocturna* vocatur; de quo affectu vide Linden. Ex. XV. per totum. Nobis libet hanc annectere deſcriptionem: *Gonorrhœa* eſt præternaturalis, involuntaria, & intempeſtiva materiæ ſeminalis, vel veræ, vel vitioſæ, vel materiæ cujuſdam excrementitiæ, & corruptæ excretio e genitalibus, cum corporis macie, oculis concavis, interdum & magna virium proſtratione, proveniens a partium ſeminis aſſervationi dicatarum intemperie, laxitate, aut ſoluta continuitate, per varias cauſſas externas oborta, & excitata.

GONOS, γόνος, idem quod γονή. Vide *Genitura*.

GONY, γόνυ. Vide *Genu*.

GONYALGIA, γονυαλγία, i. e. *Dolor genu occupans*; & idem fere quod *Gonagra*, legiturque apud Joh. Stephan. Conſil. Med. Dec. 4. conſ. 9. p. 336. operum ed. Venet.

GORGONIAS, γοργονίας, dicitur a quibuſdam *Corallium*, propterea quod quamprimum, ubi ex alto in aerem profertur, ſolet lapideſcere, a Gorgonibus filiabus Phoni, præſertim Meduſa, cujus crines in ſerpentes mutatos qui aſpexit, in ſaxum converſus eſt; imo & virgulæ in littore lectæ, quas Perſeus in littore ſubjecerat, induruerunt, nomenque *Corallium* adeptæ ſunt, uti fabulantur Poetæ, præſertim Ovid. l. 4. Metamorph. fab. 16. 17. ſeq.

GORGONEI FONTES, dicuntur illi, in quibus ineſt vis lapidifica, ita ut corpora indurentur in ſoliditatem lapideam; quorum meminit Libav. Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 14. Hinc & *Spiritus lapidificus* a quibuſdam effictus vocatur *Gorgonicus*; verum præter neceſſitatem videtur introductus, cum particularum diverſarum excrementitiarum concurſus in loco quieto, præſertim terreſtrium, & ſalinarum, ſufficere poſſit ad calculi generationem.

GOSEL, id eſt *animal cornutum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

GOSSIPIUM, γοσσίπιον, idem quod *Bombax*, Cotonum. Vide *Bombax*.

GOSSUM, idem quod *Botium Gulæ*. Vide *Bronchocele*. For. l. 3. Chir. Obſ. 13. in Schol.

GOTTE. Vide *Gamboidea*. *Ghitta jemou*.

* GRACILIS, ἰσχνὸς, *Gracilitas*, ἰσχνότης, item ἰσχνασμὸς, idem fere eſt quod λεπτὸς, *tenuis*, & λεπτότης, *tenuitas*; niſi quod hæc differentia intercedere videatur, quod *Gracilitas* plus ſapiat aliquid præternaturale, & Maciem includat, quam Tenuitas: quamvis nec hoc diſſimulandum, quod utrumque indifferenter & de ſtatu naturali, & præternaturali aliquando accipiatur ab Authoribus. Prædicatur vero de variis rebus: v. g. de toto corpore, ejuſque partibus, Hipp. 4. aph. 6. 2. de fract. t. 57. de faucibus, 2. t. ſ. prorrh. tex. 54. & ſect. 3. tex. 12. Coac. t. 62. 265. de mammis, 5. aph. 37. 38. 53. de muſculis: In ſpecie *Gracilis Muſculus* dicitur quartus tibiam flectens, apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 11. p. 581. de reſpiratione, l. 4. Epid. XIIX. 10. de pulſu, Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 5. de linteis, & faſciis, 2. de fract. t. 72. de tumoribus ſubſidentibus, & detumeſcentibus, d. l. t. 73. de doloribus, Coac. t. 491. Verbum quoque ἰσχναίνειν, *gracileſcere*, legitur 5. aph. 25. 55. & de humid. uſu X. 14. & 2. de fract. t. 72. Plura vide apud Foeſ. Oec. p. 289. Dieter. n. 411. 412. Linden. Ex. XV. §. 7. 22. 23. ſeqq.

GRACULUS, *Gracculus*, κολοιὸς, κορακίας, primario nomen avis eſt, cujus variæ dantur ſpecies; de quibus, earumque uſu in cibis, & Medicina vide Aldrovand. l. 12. Ornithol. c. 6. ſeqq. Deinde *Graculus* piſcis marinus eſt, qui Græc. κορακῖνος vocatur. Vide *Coracinus*.

GRADATIO, Gr. dici poſſet κλίμαξ, dicitur metallorum in gradu affectionum exaltatio, qua pondus, color, & conſtantia potiſſimum ad gradum excellentem perducitur. Neque enim in ſubſtantiam per ſe transfigurandam vim habet, ſed duntaxat qualitates, vel quantitates in gradu ex occulto in manifeſtum producit, nihil mutata ſpecie priori: veluti ſi natura dedit Aurum album, *Gradatio* id rubificat: ſi volatile, figit: ſi impurum, purificat, &c. Rul. & Johnſ. in Lexico. Giard. Dornæus tr. de tranſmut. quatuordecim *gradationes* recenſet, c. 21. quæ tamen omnes vel per aquas fortes, vel per olea, vel per liquores fiunt. Paracelſ. de transmut. metall. in princip.

GRADUS, Galeno Gr. dicitur τάξις, in Medicina denotat determinationem ordinatam exceſſus alicujus in qualitatibus medicamentorum, in comparatione, & reſpectu ad temperatiſſimum, ſive ad τὸ σύμμετρον. Gal. l. 3. de ſim. fac. c. 13. & l. 1. de C. M. P. G. c. 2. De *graduum* vero inventione quæ noſtra ſit ſententia, vide in Dogm. Med. Cen. P. VI. c. 2. dogm. 7. p. 703. ſeqq. Chymici alios *gradus* rerum tradunt, & quidem quatuor, juxta ordines matricum. Nam quæ ex terra proveniunt, primi dicuntur *gradus*: quæ ex aere, ſecundi *gradus*, quæ

quæ ex aqua, tertii: & quæ ex igne, quarti vocantur *gradus*. Porro, qua virtute ſingulo *gradu* ſeorſim aliud ab alio vincitur, punctorum eſt, non *graduum*. Johnſ. in Lex. ex Paracelſ. l. 2. Paramir. c. 6. Helmontius partim impugnat *gradus* qualitatum, partim alios commentus eſt, & quidem Chymicos reſpectu ignis quindecim, tr. Calor efficienter non digerit, num. 33. ſeqq. *Gradus* quoque applicantur in Phyſiologicis, & Pathologicis caloris in ſanguine diverſæ virtuti exceſſivæ, vel deficienti. Hinc recte ſcripſit P. M. de Calderia, *Gradum* non poſſe ſimul eſſe naturalem, & violentum. Tom. I. Oper. p. 24. Hecticæ *Gradus* communiter numerari ſolent tres. In *ſcala tranſmutationis* metallorum ſeptem *gradus* recenſentur principales, Calcinatio, Sublimatio, Solutio, Putrefactio, Deſtillatio, Coagulatio, & Tinctura. Ger. Dorn. de Tranſmut. metall.

Græa, γραῖα, γραῖς, Moſchion. de morb. mul. c. 19. ſignificat 1. anum, ſive *vetulam*. 2. *pelliculam* illam, quæ lacti, aut *pulticulæ* refrigeratæ inducitur concreſcens. 3. *cutem rugoſam* circa umbilicum, ſenectutis indicium, qualem vetulæ habent. Dicitur & γραῦς. Gorr.

Græcus, ἕλλην, eſt denominativum a *Græcia* regione Europæ. *Græca Magia*, eſt ars ſuperſtitioſa a *Græcis* inventa, vel ſaltem culta, viſiones vanas tractans, qua efficiebant, ut apparerent ea, quæ vere non erant; indeque magnam apud ignarum vulgum ſapientiæ captarent exiſtimationem; cum nihil aliud eſſet, quam oculorum aciei per obfuſcationem tranſmutatio, ex imaginationibus hominum ſumens exordium, quorum aſſenſus cum infideli conatu per omnis mendacii imaginationem conjungebatur in ſimilitudinem. Rul. & Johnſ. in Lex. qui merito addidit ſeqq. Quid non molitur in vanis hominibus nequam artifex?

Gratlae, ſunt inſtrumenta lignea ambulatoria, quibus utuntur claudicantes, aut plane pedum uſu deſtituti ad ambulandum, vulgo *Steliben*. Ita ſæpius loco trophæorum relinqui ſolent in Thermis, aliiſque aquis ſalutiferis dictis, quando interdum fraus, & dolus malus ex conventione deliteſcere ſoleat, teſte experientia. Meminit harum in paralyſi Vvillis Anat. Brut. Part. II. c. 9.

Gramia, idem quod *Glama*, λήμη, *ſordes oculorum*. Paſſim legitur in Practicis, præſertim apud Plemp. Ophthalmogr. l. 5. c. 3. Vide *Glama*.

Gramma, γράμμα, primo ſignificat *Literam*, *Scriptum*. Vide *Litera*. Deinde notat *Scrupulum*, ſcripulum, vel *ſcriptulum*, quod eſt vigeſima quarta pars unciæ. Gal. lib. de pond. & menſ. c. 2. Ita vero dicebatur ponderis id genus, quod uncia in tot partes divideretur, quot eſſent apud Græcos literæ, quæ illi γράμματα vocant. Ejus nota apud Latinos fuit inverſum F. Hodieque ſignatur ∋.

Gramme, γραμμὴ, *Lineam* ſignificat. In Anatomicis circulus pupillam ambiens, *Iris* vocatus, dicitur quoque γραμμὴ κυκλοτερὴς, *linea circularis*. Gorr. Vide *Linea*.

Grana. Vide *Migrana*.

Granagranum, Paracelſo dicitur Arcanum aliquod in morbo caduco matricis, ob ſimilitudinem formæ; quamvis incertum ſit, quid per *Granagranum* velit intellectum, tr. de Caduco Matricis, c. 9.

Granatristum, Paracelſo idem eſt quod *Anthrax*, ſive *Carbunculus*, Chirurgiæ l. 5. tr. 1. cap. 5.

Granatus, inter lapides pretioſos refertur; eſtque gemma pellucida ex flavedine rubens, ignis inſtar, miniique nativi, vel factitii colorem fere referens. Eſt ſpecies *Carbunculi*. Nomen obtinet a *pomo Granato*, cujus granorum colorem æmulatur. Dividuntur *Granati* in Orientales, & Occidentales. Inter hos Bohemici reliquos antecellunt. De virtutibus harum gemmarum vid. Schr. l. 3. c. 5. n. 2. Rul. & Johnſ. in Lex. F. Hofm. in cl. ad Schrod. d. l. De monte *Granatorum* in Bohemia lege Ann. II. Eph. N. C. obſ. 78. Paracelſus abuſive quoque accepit vocab. *Granatus*, omnibus Elementis attribuens, & ſcribens: *Granatus* aqueus coagulatur: Igneus carbonizatur: Terreus herbatur: Æreus nubeſcatur. Sic Hominis ſanguiſatur, in Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis. Tartari quoque ſpeciem quandam eſſe formam *Granatam* ſtatuit, fragm. ad Tom. III. referendis. *Granatum pomum* a Barbaris appellati Cartilaginem mucronatam, ſcribit Fallop. in Expoſ. de Oſſib. Tom. I. Oper. p. m. 518. ſeqq.

Granda, eſt nomen Lapidis Philoſ. in Th. Philoſ. in Th. Ch. Vol. IV. p. 727.

Grandebalae, vocantur Hadr. Junio *pili ſubalares*; quorum uſus eſt, ne partes illæ, quæ citiſſime, & maxime ſudant, a frequentioribus, & valentioribus brachii motibus atterantur, Gaſp. Bauhin. Anat. l. 2. cap. 2.

* Grando, χάλαζα. Vide *Calaza*. Paracelſ. quoque abuſive portiones calculoſas, & Tartareas congelatas in ventriculo, renibus, aut veſica hoc nomine indigitat, dicens: *Grando* eſt granum generatum a liquido per ſalem. Ita *grandines Tartari*, l. 1. tr. 1. c. 1. in explicat. & in fragm. *Grandinoſum os* idem eſt, quod *os Cubiforme*, ſive *Teſſeræ*, Barthol. libell. 4. Anat. c. 12. p. 753.

Gra-

GRANULA, dicitur Chymicis *puſula*, ſive pulvis puſillus *granulando* concinnatus. Lib. Syot. Art. Chym. l. 4. c. 3. ſeqq. ubi *granula* metallorum in ſpecie quoque exponit.

GRANULATIO, eſt in *granula* comminutio. Ei ſervit fuſio. Eſt enim propria metallorum, & perficitur variis modis. Fuſa metalla in aquam effunduntur, cujus vi diverberata diſſiliunt, fundi vero in catino, vel trulla cochleari ferreo debent. Nonnunquam aquæ imponuntur ſcopæ e viminibus exilibus, ut eo melius diſſiliant. Loco ſcoparum tabella, vel colatorium anguſtiſſime pertuſum, vel crates ad uſum venit. Rul. & Johnſ. in Lex.

GRANUM, κόκκος, χόνδρος, vide *Coccos*, *Chondros*. *Granum nil* eſt ſemen Indici. Eſt & nomen ponderis, quorum 20. vel 24. ſcrupulum, vel ſcripulum conſtituunt, Gr. σιτάριον, Gal. de pond. & menſ. c. 3. Intelligi autem debent *grana* hordei, vel piperis integra, & perfecta. *Granum noſtrum* Spagyricis quid ſignificet, Bœoticum ænigma eſt, de quo Libav. in Apoc. Hermet. part. poſt. Tom. II. Oper. p. 443. & 448. *Granum* frumenti dicitur Lapis Philoſ. in Th. Chym. Vol. IV. p. 719. *Granum incombuſtibile metallorum*, eſt radicale eorum humidum, & quaſi ſemen quoddam Solis, & Lunæ, quod natura iis inſevit, ut data occaſione in Solem, & Lunam excoquerentur per naturam longo tempore, & per artem, brevi, p. 729.

†GRAPPA, morbus, apud Solen. ſ. 5. Con. 15.

GRAPHICON, γραφικὸν, κατ' ἐξοχὴν dicitur *atramentum ſcriptorium*. Gal. 4. de C. M. S. L. c. 8. Adde Lind. Ex. V. §. 26.

* GRAPHIOIDES, γραφιοειδὴς, idem quod βελονοειδὴς, ἢ στυλοειδὴς, i. e. acui, vel ſtylo ſimilis. Eſtque epitheton proceſſus tenuis oblongi in oſſe petroſo. Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. Vide *Acus*. Eodem quoque nomine venit *cubiti proceſſus*, quem e directo parvi digiti porrectum a *Graphi*, ſeu ſtyli modo Græci Anatomici ſic vocant. Gal. l. 1. de Admin. Anat. c. 10.

GRAPHISCOS, γραφίσκος, nomen ferramenti Chirurgici, cum epitheto διοκλεῖος, *Dioclis*, ab authore, qui inter priſcos Medicos maximus habitus eſt. Fuit vero inſtrumentum telis e corpore extrahendis accommodatum, conſtans ex lamina ferrea, vel ænea ab altero capite duos utrinque deorſum converſos uncos habente, ab altero duplicata lateribus, leniterque extrema in eam partem inclinata, quæ ſinuata eſt, inſuper ibi etiam parte, quæ perforata eſt. Hæc juxta telum tranſverſa demittitur; deinde ubi ad imum mucronem ventum eſt, paulum torquetur, ut telum foramine ſuo excipiat. Cum in cavo mucro eſt, illico duo digiti ſubjecti partis alterius uncis ſimul & ferramentum illud extrahunt, & telum. Celſus l. 7. c. 5.

GRASSA, i. e. *Attincar*, vel *Borax*. Rul. & Johnſ.

GRASTIS, γράστις, dicitur quibuſdam *hordeacea farrago*; quanquam & multi non indocte *ſemiaridum fœnum* interpretentur. Reperitur & κράστις. Gorr.

GRATIA, χάρις. Vide *Charis*. Peſtem quoque vocari *Gratiam Dei*, eo quod hoc malum *Flagellum Dei* ſit, quo nos caſtigat, & in gratiam revocat, teſtatur Foreſt. l. 6. obſ. 21. Schol.

* GRAVATIVUS, βαρὺς, idem quod *Gravis*. Vide *Baros*, *Dolor*. Epitheton doloris, quando cauſſa pondere, vel mole ſaltem moleſta in partibus nervoſis ſolutionem continui tentat.

* GRAVEDO, idem quod *Gravitas*, βάρος. Vide *Baros*, *Carebaria*. Deinde ſignificat ſpeciem Catarrhi, quæ dicitur *Coryza*. Vide *Coryza*, *Catarrhus*. Rhod. in Lex. Scrib.

* GRAVEOLENS, *Graveolentia*, δυσώδης, δυσωδία. Vide *Dyſodes*. Gal. l. 4. de S. F. c. 22. *Graveolentia* in Ileo mortis ſignum. Lind. Ex. IV. §. 86.

GRAVIDA, ἡ κύουσα, Heſych. κυΐσκεις ἡ ἐν γαστρὶ ἔχουσα. Hipp. l. 3. aph. 29. ſeqq. plur. dicitur fœmina, quæ concipit, & in utero gerit. Vide *Cyeſis*, *Conceptio*, &c.

* GRAVIS, *Gravitas*, βαρὺς, βαρύτης. Vide *Baros*. Quibus addi poteſt, quod etiam morbus *magnus* vocatur *gravis*, vel propter excellentiam partis, vel propter vehementiam ſymptomatum, vel propter malignitatem. Alias *gravitas* in genere notat moleſtiam inſignem ex præſentia rei obortam. Ita *gravitas* ventris, corporis, apud Scrib. n. 50. 183. 188. &c. Vide Lex. Scrib. Rhodii. Huc pertinet & verbum *gravari*, id eſt premi. Keuch. in not. ad Q. Seren.

GRAUS, γραῦς. Vide *græa*. Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 4. Legitur & apud Hipp. lib de Sterilib. XXII. 2. & apud Gal. com. 2. in prognoſt. Hipp. t. 35.

GRAVUS, *Marmor*, *Porphyrites*, marmor porphyreticus, rubeus, ad modum Purpuræ; cujus uſus eſt in ſpontaneis rerum ſolutionibus. Rul. & Johnſ. in Lex.

† GRESSURA, πλιχὰς, πλιχὰς, vocatur locus inter duo crura medius, quo videlicet in diductione feminum, greſſuum viciſſitudines deambulando efficiuntur. Locus eſt medius inter anum, & pudenda, cujus media pars περίνεον, *Interfemineum* vocatur, eo quod duobus feminibus interjaceat. Legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 70. 3. de artic. t. 90. Adde Gal. com. ad hæc loca, & in 4. de artic. t. 45. Jung. Foeſ. in Oec. p. 515.

Greſ-

Greſſus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*, Gal. l. 3. de U. P. c. 2.

Griphomenos, γριφόμενος, implicatus, revolutus, *irretitus*, a *rete* piſcatorio γρῖφος, aliis γρῖπος, dicto. Uſurpatur de doloribus circa præcordia implicatis. Hipp. 1. prorrh. c. 3. t. 8. Vide Gal. com. ad h. l. C. Hofm. in Notis ἀνεκδότως notavit, alios γριπτώμενα, quoſdam γριπώμενα, alios γριφώμενα, legere. Vide Foeſ. pag. 142. A Gorr. in def. γρῖφος etiam quæſtionem ænigmaticam tropice ſignificat, Lang. l. 1. ep. 27. & l. 3. ep. 6.

Groſſus, a, um, terminus barbarus, ſed tamen in Pharmaceuticis, & Chymicis uſitatus, ſignificans *Craſſum*. Legitur & in Th. Chym. Vol. IV. p. 770. Apud Avic. diſcrimen habetur inter *groſſum*, & *viſcoſum*, quod illud indigeat diſſolutione, hoc inciſione, & attenuatione; & ita differant, ut Lutum a Glutino, l. 1. fen. 4. doctr. 5. c. 24.

Gruma, eſt *Tartarus vini*. Rul. in Lex.

* Grumus, θρόμβος, eſt liquidæ rei in unam maſſam concretæ, & coagulatæ fruſtum. Ad lac, & ſanguinem tranſlata vox eſt Medicis, imprimis Hipp. frequenter de ſanguine uſus eſt concreto, 4. aph. 80. Coac. t. 123. l. 5. 5. Epid. V. 5. Idem tamen etiam de excrementis uſurpavit, v. g. bilis *grumo*, l. 2. de morb. LXXIII. 2. de urinis *grumoſis*, 4. aph. 69. & Coac. t. 597. de vomitu *grumoſo*, t. 636. Hujuſmodi concretio dicitur Latin. *Grumeſcentia*, Gr. θρόμβωσις, Gal. c. 2. de fract. t. 16. Jung. Dict. Jatr. n. 395. Hæc *grumeſcentia* in ſanguine eſt indicium, & effectus acidi peccantis. Chymicis *grumus* dicitur ſpecies Puſulæ, ſive pulveris craſſioris, ex ſuccorum conſiſtentium congerie coacervatus, qualis fit in dilutis, & lixiviis, in quibus cryſtallinorum granorum minuta congeries coagulando exiſtit. Ita cum muria coquitur, fit *grumus* ſalis. Libav. Synt. A. Ch. l. 4. c. 3.

Grus, γέρανος, æquivocum eſt. Proprie notat animal volucre magnum; cujus deſcriptionem prolixam, uſumque in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 20. Ornitholog. c. 5. Adde Schr. l. 5. cl. 2. n. 56. Deinde ſignificat piſcis marini ſpeciem, *gladio* piſci congenerem, uti patet ex Æliano l. 25. H. An. c. 9. Tertio Lapidem quoque quendam Chymicis notare, teſtatur Aldrov. d. l. §. Æquivoca, quamvis in nullo ſcripto Chymico reperire licuerit. Tandem & Machinam, ſive Inſtumentum quoddam notat, quod *Ciconia*, *Geranium* vocatur. Vide *Ciconia*, *Geranium*.

Gryllus, γρύλλος, proprie dicitur inſectum alatum vaginipenne, ſcarabæis potius, quam cicadis ſimile, focorum, terrarumque aridarum incola, ſtridulo ſuo cantu ſedulum; cujus deſcriptionem ulteriorem, cum uſu in Medicina, vide ap. Aldrov. l. 4. de Inſect. c. 2. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 104. Muſtelam marinam Italis quoque *grillum* dici, author eſt idem Aldrov. d. l. *Grillus*, vel *grilla* vocatur quoque *Vitriolum*, teſte Ger. Dornæo de Genealog. mineral. c. 16. Rul. in Lex. vocab. *Gilla*.

Grypalopex, γρυπαλώπηξ, cognomen quidem Satyri cujuſdam, apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 8. t. 52. qui nimio ſeminis profluvio, vel gonorrhæa diurna, & nocturna in tabem lethalem incidit. Potuit tamen fortaſſis ita fuiſſe appellatus, quod lumbis fuerit incurvis, & dorſo inflexo, ex tabe dorſali. Ἀλώπεκες enim dicuntur muſculi dorſi inferiores ad lumbos ſiti. Foeſ. Oec. p. 143.

Gryphius. Vide *Pes*.

Gryphus, vocatur *Lapis Philoſophicus*, in Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

Gryposis, γρύπωσις, generaliter dicitur *Incurvatio*, aut inflexio; & reſtringitur ad *unguium aduncationem*. Cœl. Aurel. 2. acut. c. 32. quemadmodum & verbum γρυποῦσθαι de unguibus uſurpatur, ap. Hipp. 2. progn. t. 60. Coac. t. 402. Foeſ. p. 112.

Gryps, γρυπὶς, γρύψ, nomen avis peregrinæ: unde adhuc dubitatur, an in rerum natura detur? Legi poterit Aldrov. l. 10. Ornithol. c. 1.

Guajacum, *Guajacan*, *Lignum ſanctum*, Gr. ἁγιόξυλον, eſt Lignum arboris cujuſdam exoticæ ex India allatum, cujus virtutes in lue Venerea curanda omnia reliqua ſimplicia alias commendata antecellunt. Fertur, Reges Caſtiliæ, & Portugalliæ Fernandum, Johannem Henricum, & Emmanuelem primum ex Auſtralis Oceani inſulis ad nos attuliſſe, Lang. l. 1. ep. 63. Lignum, & cortex ſolent in uſum vocari. Plura vide ap. Schrod. l. 4. cl. 1. n. 161. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Claudin. append. l. de ingreſſ. ad infirm. tit. de remediis generoſioribus, ſ. 3. De extractione *gummi Guajacini*, Libav. Alch. Pharmaceut. c. 20.

Guavil, i. e. *Stellio*, ſpecies Lacertæ marinæ. Rul. & Johnſ. in Lex.

Guarini, ſunt homines ex influentia cœli viventes. Rul. & Johnſ. Meminit eorum Parac. l. 6. de vit. long. c. 2.

Guassen, vocantur *Stigmata*, ſive Maculæ nigricantes; de quarum cura vide Avic. l. 4. fen. 7. tr. 2. c. 7.

* Gula, οἰσόφαγος, λαιμὸς, vide *Læmos*, olim & στόμαχος dicta. Veteres ita nominabant eam partem, quæ inter fauces, & os ventriculi ſuperius intermedia eſt. Ariſtoteles vero, & qui

poſt

poſt ejus ſeculum ſcripſerunt, *Stomachum*, quod nos *Gulam* appellamus, vocarunt. Via eſt eorum, quæ cum devorantur, tum vomitione rejiciuntur, Gal. l. 5. de L. Aff. cap. 5. Hippocr. meminit, & deſcripſit libell. de Anatomia, vel Refectione II. 13. Pleniorem juxta partes deſcriptionem vide apud Anatomicos, & inter hos Barthol. l. 2. Anat. c. 12. Vvillis Pharm. Rat. P. 1. ſ. 1. cap. 2. Lang. exiſtimat, *Gulam* quoque vocari φάρυγγα, quæ tamen vox in genere *fauces*, & principium *Oeſophagi*, & laryngis potius ſignificat, l. 2. ep. 43.

† Guleb, vel Juleb, perſicum, idem quod ὑδροσάτον. Joan. Hen. Hottingerus de uſu linguæ Arab. id eſt aqua roſacea; pro quo Myreps vitioſe δρυσάτον.

Gulo, *Guloſus*, γαστρίμαργος, dicitur, qui *gulæ* nimium indulget. Vide *Gaſtrimargos*. *Gulo* eſt quoque nomen animalis voraciſſimi, in Suecia notiſſimi. Helmont. tr. de magnetic. vuln. cur. n. 165. Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 11.

Guma, *Gumma*, eſt vocab. æquivocum. Vel enim eſt idem, quod *Mercurius*, *Argentum vivum*. *Guma gumi* oleum, ſulphur, coagulum. *Guma* paradiſi, auripigmentum. *Guma* cupri, eſt ſtillicidium Veneris. Rul. & Johnſ. in Lex. *Gumma Philoſophicum*, vocatur fermentum illud compoſitum ex Mercurio, & materia prima metallorum, & oleo facta inceratione conjunctis, Dorn. tr. de Artificio ſupernatural. c. 14. in Th. Chym. Vol. I. & plura Tom. IV. p. 77. 719. ſeqq. 987. Quære in Indice plura. Vol. V. p. 15. *Gumma* quoque notat tumorem, vel tuberculum durius, plerumque indolens, in lue Venerea perioſtio adhærens, a materia viſcida congelata, & corrupta ſucci nervoſi, aut potius lymphæ obortum; de quo affectu vide Aq. tr. de operat. Chirurg. tit. de *Gummatibus*. Meminit & Helmont. tr. Tumulus peſtis, §. Præparata ſedes.

† Gummi Caragna, quid ſit, docuit Nic. Maron. de eadem p. 17.

Gummi, κόμμι, dicitur & *Gummis*, *Commis* in fœmin. Rhod. in Lex. Scrib. & in not. ad Scrib. n. 72. in genere ita dicitur lacryma congelata, concretaque, ſive liquor concretus in truncis arborum ipſam producentium; velut reſina quoque in multis viſitur, quæ reſinam proferre poſſunt. Cæterum quod Emplaſticæ ſit potentiæ, conſtat, Gal. l. 7. de S. Fac. §. *Commi*, *Gummi* ſimpliciter dictum ſignificat *Arabicum*. Rhod. ad Scrib. n. 21. *Gummata* vel ſunt *Naturalia*, vel *Artificialia*. De utriſque vide Schr. l. 2. cap. 21. Naturalium reſolutionem ſuccinctè tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 3. c. 3. p. 206. Artificialium extractio proponitur & a Libav. Alchym. Pharmaceut. c. 20. Nec Chymici deſtituuntur *Gummatibus*. Ita *Gummi* legitur Joviale, apud Schrod. l. 3. c. 14. *Gummi* cryſtallinum Mercurii, tr. Ignis naturæ, c. 35. *Gummi* Benedictum, in magiſterio Lapidis Philoſophorum, Idem, Tom. II. Oper. p. 351. *Gummi ad Podagram*, *Gummi Gamandræ*, &c. Vide ſupra *Gamboidea*. *Gbitta Jemou*.

Gummi resinæ, vocantur concretæ arborum lacrymæ in oleo promptius, attamen & in aqua, licet difficulter, ſolubiles. Schroder. l. 2. c. 20.

Gummositas, idem quod *Guma*, vel *Gumma*. Foreſt. l. 2. Obſ. 19. in Schol.

Gunalges, γυιαλγής, dicitur Hippoc. qui genuum dolore conflictatur, l. 6. Epidem. ſect. 4. t. 13.

Gur, terminus Spagyricus, cujus ſignificatio ignota. Legitur T. Ch. D. VI. p. 322.

* Gurgulio, γυργαθών. Vide *Columella*. *Gurguliones* quoque vocantur inſecta, ſive vermiculi in farina, uvis Corinthiacis, atque paſſis geniti. Legitur hæc vox in Act. Philoſ. Oldenburg. Ann. 1668. m. Jun. quamvis alias *Curculiones* dicantur. Vide *Curculio*.

Gustabilis, γευστός, dicitur de qualitatibus ad guſtum pertinentibus. Gal. lib. 2. de L. Aff. c. 8.

Gustus, γεῦσις, item *Guſtatus*. Hujus vocabuli homonymiam jam olim indicavit Gal. l. de odor. Inſtrum. c. 1. in princ. Non ſolum earum rerum ſenſum, quæ in *guſtatum* cadunt, ſed etiam vim guſtandi *guſtum appellant*. Nimirum *guſtus*, γεῦσις, active ſumpto vocabulo, denotat ſpeciem ſenſuum externorum quandam tactui plane ſimilem, cujus organum ſenſorium omnium Doctorum conſenſu *Lingua* habetur, cui aliquatenus, ſubobſcure tamen, palatum, & ſuperior gulæ pars ſubſerviunt. Quænam vero proprie pars Linguæ primarium ſit inſtrumentum, in eo nondum conveniunt. Varias ſententias collegit Barthol. l. 3. Anat. c. 13. e quibus veroſimillima videtur Malpighii, & Fracaſſati ſententia, papillas nerveas linguæ ſtatuentium, in Exercitat. h. t. quam & confirmavit D. Car. Reygerus in not. ad Jac. Rul. de Bellebad. Gloſſoſtomographiam, Ann. III. Ephem. N. C. p. 569. Alias de hujus ſenſus natura egregie quoque, & accurate ſcripſit Th. Vvillis An. Brut. P. 1. c. 12. Helmontius alium *guſtum* linguæ, & alium ſtomachi eſſe ſcripſit, tr. Poteſtas medicam. §. 27. Paſſiva ſignificatione *guſtus* idem eſt, quod *Sapor*, de quo ſuo loco. Ita ſumpſerunt vocab. Scrib. Larg. n. 190. ſeq. Adde Rhod. in Lex. Scr. Paracelſ. in Fragm. Med. & alibi.

Digitized by Google

† Gutta, inuſitatum quidem vocabulum; ſed magis tamen proprium, & accommodatum, Hieronym. Saſchet. de arthritide, c. 12.

Gutta, σταγών, στάγμα, æquivocum eſt. Proprie notat particulam minimam, ſive ſtillam materiæ liquidæ; & ita refertur inter minimas menſuras Pharmaceuticas; qua ratione ingredi ſolent liquores Chymici nonnulli efficaciſſimi; v. g. olea quædam, & ſpiritus, aut Sales liquidi. *Gutta* quoque vocatur *Ros*, Th.Chym. Vol. VI. p.753. *Gutta* etiam ſumitur pro Embrochia, ſive *Stillicidio*, Fallop. de Therm. aq. & met. c. 13. Tom. I. p. m. 249. Tropice vocab. *Gutta* de quibuſdam morbis dici ſolet: v. g. *Apoplexia* ita dicta fuit, quia creditum a nonnullis ſanguinis *guttam* e capite ad cor delabi, idque ſuffocare, Diet. n. 85. Parac. Paragr. l. 1. §.7. *Gutta ſerena*, vocatur affectus quidam oculorum, ubi viſus eſt abolitus propter nervorum opticorum anguſtiam; nihilque vitii in oculis animadvertitur, niſi quod pupilla nigrior, & amplior appareat. *Gutta roſacea*, dicitur quoque rubedo in facie, ſimilis illi, quæ tinctura eſt lepræ incipientis. Rul. & Johnſ. cujus cauſa ſunt portiones lixivioſæ ſanguinis coagulatæ, & ſtagnantes ſub cute. Foreſt. l. 2. Chirurg. Obſ. 9. in Schol. & alii Practici.

Guttalis, rectius *gutturniformis*, ἀρυταινοειδὴς, dicitur Cartilago, apud Barthol. l. 2. Anat. l. 11. p. 443.

Guttatim contabescere, ſignificat lente conſumi. Linden. Ex. IX. §. 52. Sudor σταγόδην fluens, i. e. *guttatim*, eſt modulus exercitationum, Hipp. 6. Epid. ſ. 3. t. 8.

Gutteo, i. e. *gumma*, quæ eſt marinum. Rul. & Johnſ. in Lex.

Guttur, λάρυγξ. Vide *Arteria aſpera*, *Larynx*.

Gutturnium, ἀρυταίνα. *Gutturniformis*. Vide *Arytænoides*.

* Gutturosus, ἐξεχέβρογχος. Vide *Exechebronchos*.

Guttus, dicebatur vas guttatim oleum fundens, quo poſt lavationem in balneo utebantur. Fumanell. de Baln. mox a princ.

Gyion, γυῖον, Hipp. ſignificat vel *totum corpus*, uti patet ex l. de intern. affect. XI. 13. XXXV. 6. XXXXI. l. 7. vel *membra majora*, & quidem juxta Erotianum carnoſa, vel muſculoſa; quod colligere eſt ex 1. de artic. t. 26. Junge Foeſ. Oec. p. 143. ſcribitur & abſque ι, ſolo υ.

Gyioo, γυιόω, ſignificat membra frango, *enervo*: dicitur de corporis, & membrorum imbecillitate. Frequenti in uſu apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 33. &c. Vide *gegyomenus*.

Gymnasion, γυμνάσιον, non ſolum locum ſignificat *Palæſtra* quoque dictum, ubi ſe exercebant athletæ, & alii, uti vult Diet. n. 169. ſed & ipſum *Exercitium*, vel *Exercitationem*, uti patet ex Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 6. & ſ. 3. t. 8. ſec. Gal. Foeſ. d. l. Jul. Alex. l. 6. Salubr. c. 1. Vide *Exercitatio*.

Gymnastes, γυμναστὴς, dicebatur olim is, qui exercitationibus publicis, & loco, ubi fiebant, præerat. Callebat enim omnia exercitationum genera, & earum uſum, & modum noverat. Gorr. in def. Lang. 1. ep. 51.

Gymnastica, γυμναστικὴ, dicitur pars Methodi ὑγιεινῆς, ſanitatem exercitatione conſervans; de qua paſſim videatur Gal. in lib. de ſan. tuend. Sed eſt & alia ars athletis propria, ſed magis vitioſa, quia plerunque extra naturæ limites progreditur, & qui eam callent, vocantur γυμναστικοὶ, *athletæ*, quorum corporis habitus videtur quidem ſumme bonus, ſed revera periculoſiſſimus, ex Hipp. 1. aph. 3.

Gymnocrithon, γυμνόκριθον, quaſi *hordeum nudum*, Latine *Scandella*, Cereale ſemen in Cappadocia proveniens, ut ſcribit Oribaſ. l. 1. Coll. Medic. c. 1. forte id hordeum, quod decorticatum naſcitur, & quod vulgo hordeo mundatum appellatur. Gorr. Meminit Gal. l. 1. de A. Fac. c. 13. & Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 6. ut & in not. ad Gal. d. l. item in not. ad l. 6. de S. F. c. de Ægilope, ubi γυμνοκριθὴ legitur.

Gymnos, γυμνός. Vide *Nudus*.

* Gynaeceja, γυναικεῖα, *muliebres purgationes* ſanguinis ſignificat, cum menſtruas, Hip. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 7. ſec. Gal. & ſ. 8. t. 55. 56. dicuntur etiam καταμήνια, ἐμμήνια, Vide *Menſtruum*; Tum partus purgationes, 5. aph. 28. (ubi utræque intelligi poſſunt) Coac. t. 513. 518. 522. 548. Junge Foeſ. d. l. Diet. n. 170. Vide *Lochia*.

Gynaeceum, γυναικεῖον, interdum idem eſt quod γυναικωνῖτις, *mulierum conclave*, cujus meminit Gal. l. 1. M. M. c. 2. Unde & olim Gynæceorum præfectas obſtetrices plerumque fuiſſe, demonſtrare conatur Rhodius ad Scribon. nu. 122. Interdum vero γυναικεῖον a quibuſdam dicitur *Stibium*, ſive *Antimonium*, quod eo mulieres decoris cauſſa cilia illinerent. Gorræus.

Gynæcomanes, γυναικομανής, dicitur nimio, & inſano fœminarum amore captus. Lind. Ex. §. 208.

* Gynaecomaston, γυναικομαστὸν, muliebris mammæ, & ſubjectæ, additæque mammis pinguedinis auctio eſt præter naturam. Gal. in def. muliebrium *mammarum nimium incrementum*. Caſtell. & Gorr. Cauſſa haud dubie in copia ſucci nutritii chyloſi exceſſiva conſiſtit.

Gynae-

Gynæcomastos, γυναικόμαστος, dicitur tumor mamillarum in viris p. n. adeo ut mammis mulierum ſimiles fiant. Eſt morbus auctæ magnitudinis. Gal. in defin. Ingraſſ. com. ad Avic. de Tum. p. 375.

Gynæcomystax, γυναικομύσταξ, i. e. *Barba muliebris*; & ita dicitur pubes ſupra pudenda muliebria erumpens, quando pubeſcunt. Rolf. de part. genit. Part. II. c. 34.

Gyne, γυνὴ, *mulierem* ſignificat; eſtque nomen, quod ambitu ſuo tam conjugem fœminam, quam ſejugem complectitur; quamvis rarius de virgine uſurpatur. Diet. n. 171. Lind. Ex. IIX. §. 25. ſeqq.

Gyps, γύψ. Vide *Vultur*.

Gypsos, γύψος, *gypſum*, ita dicitur, quod ex lapidibus toſtis, & ambuſtis exprimitur. Cognata calci res eſt, ſed non eſt ita calidum. Differunt, quod calx reſtincta humore aliquo acquirit calorem; *Gypſum* non accenditur. Duo ſunt potiſſimum ejus genera: Unum *Nativum*, ſeu foſſile e terra, ſummitate potiſſimum illius; eſtque ſimile fere Nitro, latis venis: Alterum *factitium* ex lapide albo, ſimile Alabaſtro; cujus tamen varia ſunt genera pro diverſitate locorum. Rul. & Johnſ. De virtute Medica *gypſi* lege Gal. l. 9. de S. F. h. t. Dioſc. l. 4. cap. 134. Ægin. l. 7. c. 3. In ſpecie vinum conſervare, teſtatur J. Alex. l. 17. c. 6. Salubr. Hinc *gypſata vina* accepta venenis omnibus contraria eſſe, ſcripſit Ardoyn. l. de venen. pag. 34. Nocet vero intus ſumptum, Senn. M. Pr. lib. 6. part. 6. c. 2.

Gyrinus, dicitur apud Plin. rana recens nata, adhuc quoad formam imperfecta, nigra, oculo ſaltem, & cauda inſignis, l. 9. H. N. c. 51. teſte Aldrov. l. 3. de piſc. c. 61.

Gyris, γύρις, i. e. *pollen* ex farina, qui amylo virtute ſua reſpondet. Ægin. l. 7. c. 3. h. t. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. Moſchion de morb. mul. c. 136. Gorr.

Gyrofalco, *girfalco*, nomen avis rapacis ad *falcones* pertinentis; cujus deſcriptionem, & uſum vide ap. Aldrov. l. 6. Ornithol. c. 3.

H

Habena, τελαμὼν, ad inſtrumenta Chirurgica refertur; & ſignificat ſpeciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices ſuturæ ſuſtinet. Legitur apud Galen. 2. de iis, q. in med. t. 8. fin.

Habeo, ἔχω. Vide *Echo*.

Habilis, i. e. diſpoſitus, commodus. Ita Corpus *habiliſſimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obeſum. Celſ. l. 2. c. 1. Jung. Pantin. not. ad h. l.

Habitatio, οἴκησις, locum, in quo commorari, & vivere ſolemus, ſignificat, i. e. *domicilium*. Pertinet inter & ἔξωθεν, quæ etiam conſideranda ſunt in Medicina, ex Gal. cap. 1. aph. 1.

Habitudo, κατάστασις. Vide *Cataſtaſis*. *Conſtitutionem* corporis vel bonam, vel malam ſignificat. Gal. l. de opt. corp. conſtit. & l. de opt. habitu.

* Habitus, ἕξις, variis gaudet ſignificationibus, etiam in foro Medico. In genere notat *conſtitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei conſtantem, & perennantem, ſive firmam, cui opponitur διάθεσις, *diſpoſitio*. Gal. ad Thraſybul. c. 1. & l. de opt. habitu in princ. quæ διάθεσις etiam vocatur σχέσις, de quo ſuo loco. Deinde ſignificat corporis, & partium conſtitutionem, ſive habitudinem, ſtructuram, & compoſitionem; qua ratione dicitur corpus eſſe *habitus* denſi, rari, ſolidi, compacti, laxi, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 31. & 40. Gal. in comm. Eſt vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Gr. εὐεξία: & *malus*, καχεξία. Vide *Evexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἕξις, etiam ſumitur pro membrorum vinctorum *habitu*, & figura, ſive conſtitutione poſt deligationis tempus; & huic θέσις, poſitio, ſitus opponitur. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Adde Foeſ. Oec. p. 218.

Hades, ᾅδης, *Infernus*. Vide *Orcus*.

Hadid, id eſt *ferrum*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Hadros, ἁδρὸς, ſignificat *uberem*, *largum*, abundantem; & dicitur de homine bene nutrito, craſſo, pingui, adulto, Hipp. l. de genit. IV. 9. de pulſu largo, Gal. def. med. cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis: de diæta, vel victu largiore, & pleniore, 1. aph. 5. & 7. de purgatione fortiori, 4. aph. 9. Jung. Diet. num. 7. & C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 855. & ſeqq.

Haecceitas, Scoto dicitur *quinta eſſentia* Chymicorum, ſive eſſentia ſpecifica, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. tr. de Igne naturæ, cap. 25. fin.

Haema, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ noſtræ familiariſſimus; de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, uſu, & examine, quoad ſtatum ſecundum, & præter naturam, paſſim in ſcriptis veterum, & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illos imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *ſanguis* ſumitur pro omni in venis concluſo ſucco, h. e. maſſa

maſſa liquida, e quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava, & atra, & *ſanguine* ſtricte dicto conſtante; nunc ſtricte pro quarta ejus parte reliquis tribus e directo oppoſita. Enimvero cum illa opinio jam dudum propter varias abſurditates, quibus ſcatet, obſoleverit, præſtat recentiorum ſcripta conſulere, præſertim Th. Willis Exerc. de Febr. c. 1. & 2. ſeqq. Gualt. Charlton. Exerc. Oec. Anim. IV. V. D.D. Maur. Hoffmanni Synopſ. & Prudent. Medic. Notas noſtras in Jeſſeni judicium de ſang. V. S. miſſo, & alios plures; quamvis nec in his omnibus cuncta applauſum mereri, Adraſtea cogat fateri, præſertim quando ſtatuitur, univerſam Medicinam dependere ex *ſanguinis* ſec. & p. n. cognitione: qua hypotheſi & morborum externorum plerorumque cognitio, & curatio e foro Medicinæ excludi, & internorum quoque plurum a ſucco nervoſo, ſpiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obſcurari, quam illuſtrari videtur. Nobis hac vice ſufficit, ex veris principiis, & neotericorum monumentis hanc annectere deſcriptionem *ſanguinis* Phyſiologicam: *Sanguis* eſt humor vitalis, ſive ſubſtantia in brutis, & homine fluida, e particulis diverſis activis, & paſſivis conſtans, rubicunda primum in conceptu ex colliquamento ſeminali producta, & ſucceſſive virtute flammæ, ſive ſpiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, & ita cum ad individui conſervationem, tum ad ſpeciei propagationem deſtinata. In reſolutione Chymica *ſanguinem* promere Aquam, Spiritum, Sal volatile, Oleum, & ſal fixum, præter illos, demonſtravit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 2. c. 1. p. 74. ſeqq. An vero talia ſint propterea pro principiis conſtitutivis habenda, non eſt hujus loci ventilare. Potus *ſanguinis* calentis, contra Epilepſiam, merito ſuſpectus habendus. Tropice, & abuſive quoque vocabulum *Sanguis* dicitur de Vegetabilibus, & Mineralibus, Dorn. de tranſmut. metallor. c. 17. Ita *Sanguis Draconis*, Arabibus Medicis eſt ſuccus Anchuſæ, Fallop. de Metall. S. foſſil. c. 36. Tom. I. p. 343. *Sanguis Satyrii* (vitioſe Satyrionis) eſt liquor ſanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane piſtis, & longa digeſtione quaſi in oleum ſanguineum liqueſcentibus, Johnſ. in Lex. *Sanguis Antimonii*, legitur apud Libav. Synt. Arc. Chym. l. 8. c. 22. *Sanguis viri rufi*, eſt Sulphur marchaſitæ, Libav. de Igne natur. c. 20. & Apocal. Hermet. part. prior. c. 15. Johnſ. *Sanguis duorum fratrum*, eſt *ſanguis* draconis vena terræ. In magiſterio lapidis Philoſophici Mercurius quoque *Sanguis* dicitur Philoſophorum. Libav. Synt. A. Chym. l. 7. c. 8. Ger. Dornæus tr. Artific. ſupernatur. c. 5. ubi quidem variis epithetis ænigmaticis inſignitur; v. g. *Sanguinis Leonis*, *rufi*, *viridis*, *Meduſæ*, &c. Vide Libav. Tom. II. operum, & quære in Indice.

* Haemalops, αἱμάλωψ, proprie dicitur cruenta *ſuffuſio oculis* ex plaga, ictu, effuſo nimirum ſub locum læſum ſanguine oborta, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil. Unde & Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem eſſe malum cum *Hypoſphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere poſſe, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ, quaſi αἷμα ἐν ὠπί. In latiori vero ſignificatione ſumpſit Hipp. pro omni ſanguine concreto, & veluti ſugillato, l. de nat. puer. IV. 29. XV. 6. Coac. t. 553. Dioſcor. t. a. c. 95. ubi αἱμαλωπὶς legitur. Jung. Foeſ. Oec. p. 10.

Haemasso, αἱμάσσω, ſignificat *ſanguinare*, cruentare, ſanguinem profundere. Dicitur & ἐξαιμάσσω. Lind. Ex. XIII. §. 463.

Haemateros, αἱματηρὸς, i. e. *ſanguineus*. Dicitur alias κάθαιμος, vel ἔναιμος. Lind. d. l. §. 449. Ita δυσεντερία αἱματηρὰ vocatur, quando ſanguis evacuatur per inteſtina abſque exulceratione, Gal. c. 5. aph. 65. *Sanguinea* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*, Rul. Johnſ.

Haematia, *Hæmation*, αἱματία, αἱμάτιον, eſt epitheton *Gari*, ſive liquaminis cujuſdam ſubrubicundi, ex inteſtinis piſcium, ceteriſque, quæ abiicienda eſſent, ſale maceratis parati: Lat. dicitur *Sanguiculum*, Lind. Ex. IX. §. 69.

Haematicos, αἱματικὸς, *ſanguineus*, dicitur de partibus, quæ ex ſanguine primum credebantur conſtitutæ. Lind. Ex. XIII. §. 446. Vide *Sanguineus*.

Haematinos, αἱμάτινος, *ſanguineus*, dicitur de iis, quæ a ſanguine ſunt colorata, tanquam a cauſſa. Lind. d. l. §. 447.

Haematites, αἱματίτης, nomen eſt lapidis, vel glebæ duriuſculæ, & mediæ naturæ inter terram, lapidem, & metallum; ita dictæ, vel quod colore ſanguinem æmuletur, vel quod ſanguinem ſiſtendi vim obtineat. De cujus ſpeciebus, & uſu vid. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 9. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Andr. Chioc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 269. ſeqq. 403. Arab. *Sedeneg*, Rul. & Johnſ. in Lex. Parac. negat quoque eſſe lapidem, ſed potius lutum coagulatum, l. de morb. Tart. c. 4. *Hæmatites* quoque vocatur Lapis Philoſoph. Th. Chym. Vol. IV. p. 727.

Haematitinos, αἱματίτινος, Epitheton Collyrii cujuſdam, ap. Gal. d. l. quod ex lapide Hæmatite paratur. Alias & *Tartarus Hæmatitinus* legitur ap. Parac. d. l. qui facilius reſolvitur, quia inſtar lapidis non induruit.

Haema-

HAEMATITIS, αἱματῖτις, *ſanguinaria*, eſt epitheton venarum ſanguinem vehentium. Hipp. l. de morb. ſac. XVI. 28. qualis ſi intumuerit, vocatur κονδυλώδης αἱματῖτις, l. de Hæmorrhoid. III. 12. ubi & ſimpliciter κονδύλωσις appellatur.

HAEMATOCELE, αἱματοκήλη, & in ſpecie αἱματόμφαλος, dicirur ſpecies *Herniæ*, juxta Ingraſſiam, quæ a ſanguineis portionibus occluſis oritur. Comm. in Avic. de Tum. p.n.p.m.254.

HAEMATODES, αἱματώδης, *ſanguineus*, cruentus, idem quod αἱματηρός.

HAEMATOPHLOEBOESTASIS, αἱματοφλοιβοίστασις, dicitur *ſanguinis* ſuo impetu exundantis, ac *intumeſcentis ſuppreſſio*. Gal. in exeg. dict. Hipp. quaſi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia ſcriptione vid. Foeſ. p. 11. De affectu vero ipſo junge Bonett. Anat. Pract. l. 1. ſect. 1. obſ. 1. Schol. p. 2.

* HAEMATOSIS, αἱμάτωσις, *ſanguificationem* ſignificat; cujus rationem pete ex deſcriptione ſanguinis. Vide *Hema*. Junge Authores ibid. citatos.

HAEMOCERCHNOS, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab Interpretibus. Vel enim dicitur de ſanguine excreto per os, cum ſtridore quodam in faucibus, Gal. in Exeg. voc. Hipp. vel de excretis cruentis, ſive ſanguine perfuſis, ſed ſiccis: κέγχρος enim & ſtridorem, & Atticis ſiccum ſignificat. Erotian. p. 12.

HAEMODIA, αἱμωδία, eſt affectus, qui dentes, gingivaſque infeſtare ſolet, cum quiſpiam & auſteros, & acidos cibos ingeſſerit, adeoque dentium quidem quaſi ſtupor cum dolore conjunctus inde ſequitur, cui portulacam manducatam mederi experientia probat. Gal. l. 2. de L. A. c. 6. Legitur & ap. Hipp. l. 2. prorrh. XXXV. 11. l. 2. de morb. XVI. 7. Verbum quoque αἱμωδιᾷν, ipſi in uſu fuit, i. e. dentes obſtupeſcere, d. de Humor. IV. 6. l. 2. de morb. LIII. 2. LXXI. 11. l. de int. aff. VII. 14. Sunt & qui τῆς αἱμωδίας nomine omnem ſimpliciter dentium dolorem intelligunt.

* HAEMOPHOBUS, αἱμοφόβος, i. e. *ſanguinem mittendi timidus*. Gal. l. 9. M. M. c. 5. circa fin.

* HAEMOPTYCUS, αἱμοπτυϊκός, is eſt, qui ſanguinem ſputo per os ejicit. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. ſive vomendo, ſive tuſſiendo, ſive ſcreando, ſive ſimpliciter expuendo, l. 4. de L. A. c. 4.

HAEMOPTYSIS, αἱμόπτυσις, dicitur ſymptoma retinendi excreti, h. e. ſanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c.4. Aliquando eſt ſymptoma peſtis aereæ. Paracelſ. tr. 2. peſtil. c. 1. de curat. Obſervationem *Hæmoptyſeos* ſine tuſſi vide in Eph. N. C. Ann. II. ob. 45. Quod *Hæmoptyſis* non ſemper periculum Phthiſeos conjunctum habeat, teſtatur Obſervatio D. Joh. Henr. Brechtfeld. in Act. Hafn. Vol. I. obſ. 105. p. 196. cui plane ſimilem (exceptis periodis, quæ in noſtro ſubjecto non fuerunt ſtatæ, ſed incertæ) in quodam Studioſo ὁμωνύμῳ & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam ſcribitur, aut pronunciatur *Hæmoptoſis*, & *Hæmoptoicus*.

* HÆMORRHAGIA, αἱμοῤῥαγία, generaliter ſignificat *ſanguinis profluvium copioſum*, largum, quacumque ex parte effundatur: ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι. Vide Diet. Jatr. n. 20. 21. Huc pertinet locus 6. Epid. ſ. 4. t. 9. & 4. aph. 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea, *quæ per nares fit*, ſanguinis profuſione. Ita accipitur paſſim apud Hipp. 1. prorrh. com. 3. t. 37. ſeqq. pluribus, & paſſim in Epidemiis. Vide Foeſ. p. 12. Eſt vero αἱμοῤῥαγία alia critica, & cum ſanitatis commodo; alia ſymptomatica, & noxia. Cauſſa omnis conſiſtit in aliqua ſolutionis continui ſpecie, ſive ἀναστόμωσις, ſive διαπήδησις, ſive διάβρωσις fuerit; de quibus ſingulis in ſuis locis. Dicitur & αἱμόῤῥοια, Hipp. Coac. t. 632. Unde & αἱμοῤῥοικὸς, ſanguinis eruptionem efficiens, 5. aph. 24. quamvis & ap. Gal. αἱμοῤῥαγικὸς legitur, Diet. n. 22.

* HAEMORRHOIS, αἱμοῤῥοΐς, ſtrictiori, & frequentiori uſu Medicis ſignificat *profluvium ſanguinis ex venis, quæ ſunt in ano*. Hipp. l. 3. aph. 30. l. 6. aph. 12. 21. & alibi. Interdum vero ſaltem tumorem illarum venarum abſque ſanguinis eruptione denotat, quem paulo ſuperius αἱματῖτις κονδυλώδη, ἢ κονδύλωσιν vocari notavimus. Latinis appellantur *hæmorroides cæcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *apertæ* vocantur. Aliquando & ipſæ venæ in ano *hæmorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis: & de his vide Barthol. libell. 1. Anat. c.4. Profluvium *hæmorrhoidum* eſt vel criticum, & ſalutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena*, *dieguldne Uder*; vel ſymptomaticum, & periculoſum. Plura de hoc argumento lege ap. Diet. n. 23. De *hæmorrhoidibus* morboſis integrum libellum ſcripſit Hip. h. tit.

HAEMORRHOSCOPIA, αἱμοῤῥοσκοπία, hoc eſt *ſanguinis effluxi inſpectio*, & contemplatio; qui terminus inepre fictus legirur apud Helmont. tract. Scholar. Humoriſt. Paſſ. Decept. c. 1. n. 51. ubi *deceptoriam* vocat illam artem, nec abſque veriſimilitudine; ſiquidem & experientia confirmat, ariolatores, & cruoris inſpectores ſæpe falli, & fallere, præſertim qui vulgari, vana, & ſuperſtitioſa tabula *hæmorrhoſcopiæ*

ſcopiæ etiam Calendariis quibuſdam adjungi ſolita utuntur.

Hæmorrhus, αἱμόῤῥους, contractus pro αἱμόῤῥοος, primo eſt epitheton vaſorum ampliorum, & inſignium, quæ aperta magnam ſanguinis copiam profundunt. Hippocr. 2. de fractur. t. 24. l. de Venis X. 1. 2. l. XIIX. l. 5. de Hæmorrhoid. IV. 8. l. de Affection. XXX. 9. 10. l. 1. de morb. III. 4. VII. 21. &c. Vide Foeſ. d. l. Deinde eſt nomen ſerpentis venenoſi, qui & Lucano *Hemorrhois* in fœmin. dicitur, cujus morſu multus ſanguis prorumpit. P. Æginet. l. 5. c. 16. Foreſt. l. 30. Obſerv. 12. in Schol. Hujus ſerpentis deſcriptionem vero prolixius tradit Aldrov. de dracon. & ſerpent. l. 1. c. 5.

* Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Haeresis, αἵρεσις, *ſectam* ſignificat, h. e. peculiarem aliquam in arte, vel ſcientia præceptorum, & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potiſſimum Sectas occurrere, docuit Galen. l. de opt. ſect. cap. 7. & alibi, ***Dogmaticam***, ***Empiricam***, & ***Methodicam***. Neque hodie ars Medica deſtituitur *ſectis*, & *ſectariis*, quamvis facile ad illas tres referri poſſint: v. g. *Chymica*, & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero conſultius eſt, non ſe addicere uni *ſectæ*. Nam ambitio unius *ſectæ* indelebile malum eſt, Gal. l. 1. de fac. natur. cap. 17. & uni *ſectæ* addicti facile mentiri ſolent, l. 3. de L. Aff. c. 12. Circa Anatomiam quoque hodieque ſectæ occurrunt, v. g. de Bilis ſucci Pancreatici uſu ſingulari, &c.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo ſupra ſuo loco.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον. Vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Johnſ.

Halation, ἁλάτιον, dicitur medicamentum ex *ſale* confectum, purgandi vim habens. Conſtat ut plurimum magna ſalis portione cum purgantibus, ſcammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium ſimplicibus; ejus formulam tradit Æginet. lib. 7. c. 5. Uſus eſt cum cibis, ſicut ſalis, aut mane etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa menſura exhiberi poteſt. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium, vel ratio ſalem fuſilem præparandi, ἀπὸ τοῦ τὴν ἅλα χέειν. Libav. Alchym. Pharmac. c. 6.

Halcyonion, ἁλκυόνιον, eſt ſpuma maris concreta admiſtis ſordibus tenuiſſimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex ſpuma innatante nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixe Aldrov. lib. 20. Ornithol. c. 60. Schroder. lib. 5. cl. 2. n. 44. Quinque genera *Halcyonii* refert Dioſcor. l. 5. c. 136. & ex hoc Ruland. & John. in Lex. Theophraſtus *Halcyonium* pumicem eſſe ſcribit. Hodieque *Halcyonia* minus ſunt uſitata: unde nolumus eſſe prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαινίς. Vide *Harengus*.

Halelæon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum ſali mixtum*, & ſal ex oleo diligenter tritus; quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. l. de facil. parabil. c. 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foeſio Oecon. p. 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius ſuccum ſulphureum rubei coloris inflammabilem, una cum cubicis ſalinis cryſtallis, per proceſſum deſtillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum; de quo proceſſu legatur laud. Author in Hermetica, & Ægyptiorum ſapientia vindicata contra Conring. l. 2. c. 7.

Hales, ἅλες, ἀλὴς, ſignificat *confertum*, coacervatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hipp. præſertim neutrum ἅλες. v. g. l. 1. de Morb. X. 50. XII. 2. XXX. 24. l. 2. II. 10. IX. 2. l. 4. XXV. 14. Coac. t. 300. & in plurimis aliis locis, quæ collegit Foeſ. p. 28. Hinc deſcendit verbum ἁλίζομαι, quod *colligi*, coacervari ſignificat; & non minus Hipp. uſitatum, v. g. Coac. t. 339. & alibi ſæpiſſime, & adverb. ἅλις, ſatis, cumulate.

Haliæetus, ἁλιαιετὸς, nomen volucris rapacis, Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circa mare, & in littoribus, & oris piſcibus, & aquatilibus inſidiatur; cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & Medicina vide apud Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 3.

Halica, pro *Alica*, χόνδρος. Vide *Alica*. Occurrit cum aſpiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices, dicuntur Pandiculationes poſt ſomnum, Avic. l. 1. Fen. 3. doctr. c. 13.

Halieuticon, nomen Emplaſtri, quod duplex habetur apud Ætium l. 15. c. de Emplaſtr. diſcuſſoriis, & attractoriis, Gorr.

Halimar, id eſt *Cuprum*. Rul. & Johnſ.

Halinitron, ἁλίνιτρον, i. e. *ſalnitrum*, Fr. Hofmann. in clav. ad Schroder. p. 3. Gorræus deſcripſit, quod ſit ſucci concreti ſpecies, acris, ſalſi, ſubamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui facile in pulverem ſolvi poteſt, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ex eo pulvis Tormentarius paratur, ad excutiendos globos ferreos, & plumbeos. Ubique fere *ſalpetrum* vocatur. Abſtergit, & vires non valde a *nitro* diſſidentes poſſidet, etiamſi ab amaro, & vero illo Nitro multum differat. *Hæc* Gorr. Libavius vero ex Paracelſo duplex *Halinitrum* ſtatuit: unum *animale* ex lotiis hominum, & beſtiarum in

terra natum, inque ea coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petræum*, ſive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum Apoc. Herm. part. pr. c. 17. Modum purificandi tradit Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliscomæ, ἁλίσκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de iis, qui lentis morbis, & chronicis infeſtantur. Hipp. 5. aph. 70. Gal. in comm. Dieter. n. 41.

* Halitus, ἀτμός. *Halituoſus*, ἀτμώδης. *Halitus* idem eſt, quod *Vapor*; eſtque humor attenuatus, deſcribente Gal. l. 1. de Sympt. cauſſ. c. 6. *Halituoſus ſpiritus*, ἀτμώδες πνεῦμα, idem quod *Flatus*, 3. de ſympt. cauſſ. c. 3. & l. 14. meth. med. c. 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & ſiccam, quæ *Fumus* vocatur. Gal. c. 3. de humor. t. 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituoſa* dicuntur, quæcumque per cutem foras exhalare apta ſunt. Gal. l. 8. meth. med. c. 2. Vocantur alias *Diaphoretica*.

Halle, ἄλλη, i. e. *ſalus*. Dicitur de ſanguine a circumferentia, & partibus externis ad interiora recurrente in horrore, & tremore, Hipp. l. de flatib. XI. Foeſ. Oec. p. 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem, vera *Aquila* eſt. Parac. Scholiis in l. de grad. & compoſ. c. 6. Johnſ. Lex. Chym.

Hallucinatio, παρόρασις. Vide *Paroraſis*.

Halma, ἅλμα, idem quod ἄλη, *ſaltum* ſignificat. Vocatur & Gr. πήδημα. Et Heſychius ſcribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem, & commotionem. Foeſ. p. 32.

Halme, ἅλμη, ſignificat *Muriam*; quæ eſt nihil aliud, quam aqua ſalſa, in qua res condiuntur, ut melius conſerventur. Tres ejus ſummæ differentiæ recenſentur a Gorræo. Prima eſt *muria* valde diluta, in qua etiam caſeus mollior demergitur, & in qua ſal conjectus adhuc liqueſcit. Secunda eſt *muria* temperata, in qua nec ſal amplius liqueſcit, nec caſeus mergitur. Tertia eſt nimium ſalſa, ita ut plurimum ſalis, minimum aquæ inſit. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur Olivæ ἁλμάδες, i. e. *muria conditæ*, ſicut κολυμβάδες ea dicuntur, quæ ſuo oleo innatant; quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur feciſſe P. Ægin. l. 1. cap. 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἁλμύραξ, eſt *Nitri ſpecies*, quæ ſua ſponte ex terra effloreſcit, & extra terram reperitur, vel in convallibus, & campis, vel in lacu. Et per æſtatem caneſcunt convalles apud Medos, ut Pl. ſcribit l. 31. N. H. c. 10. Sic autem dicitur partim ex ſapore, quem habet ſubſalſum: partim ex eo, quod e terra erumpit, Gorr.

Halmyris, ἁλμυρὶς, in genere notat *ſalſuginem*. Hipp. l. de humid. uſu VII. 8. In ſpecie nomen *Braſſicæ* eſt, teſte Gorræo.

Halmyrodes, ἁλμυρώδης, *ſalſuginoſus*. Eſt Epitheton quarundam febrium, apud Hippocr. 6. Epid. ſ. 1. t. 29. quæ tangentibus prurium quendam excitant, perinde atque a ſale, & aliis corporibus ſalſis. Unde & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur, ibid. ſ. 6. t. 12. Excretio quoque *ſalſuginoſa* cum alvi perturbatione occurrit, Coac. t. 641. Aliquando legitur ἁλμώδες, quod idem eſt, ac ἁλμυρῶδες, l. de humid. uſ. XI. 8. & l. 7. Epid. XIV. 9.

Halo, proprie dicitur circulus ille candicans circa Solem, aere vaporibus nebuloſis referto apparens, uti conſtat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis. Area rubra utrinque papillam mammarum ambiens, Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola*, l. 2. Anat. c. 1. p. 326.

Halosachne, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *ſalis ſpuma*, quæ eſt ſpumoſi maris lanugo, ſive ramentum in exilibus petris inventum, ut ſcribit Dioſcorides l. 5. c. 127. eſtque nativi ſalis ſpecies ad mare geniti ex ſpuma maris exſiccata. Virtus quoque ſalina, de qua Gal. l. 11. de S. Fac. fere in fine.

Halosanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος, Galen. d. l. *ſalis flos*, quid proprie ſit, non ſatis certum eſſe ſcribit Gorr. Dioſcorid. docet d. l. cap. 12. ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibuſdam innatare, crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. vero Agricola hunc non *florem ſalis*, ſed *florem maris* eſſe docet, quamvis *florem Salis* non deſcribat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis quid vulgo ſignificet, etiam pueris notum eſſe videatur; in foro tamen Medico valde æquivocum, obſcurum, & intricatum eſt nomen; ita ut, ſi omnes de *Salis* ſignificatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus eſſet, & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* eſt de corpore quodam minerali, in aqua ſolubili, ac denuo in ſalinam, cryſtallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex eſt, *Naturalis*, & *Artificialis*. Illius ſpecies primariæ ſunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *ſalia muriatica naturalia* Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 13. p. 130.) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum; quorum hiſtoriam, uſum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder l. 3. c. 20. Frid. Hofmann. clav. ad h. l. & in hoc Lexico ſuis ſub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex eſt, *Vegetabilis*, *Animalis*, & *Mineralis*; quorum ſalium tantus eſt numerus, ut non liceat omnes recenſere. Videatur Schroder. l. 2. cap. 79.

Hofm.

Hofm. in cl. Rolf. Chym. l. 5. ſ. 1. per tot. Libav. & alii Practici. Dividuntur *Salia* artificialia in *eſſentialia*, & *cineritia*: item in *volatilia*, vel *fixa*. *Sal eſſentiale* quid ſit, vide *eſſentiale*. Chymicis vero, & recentioribus Philoſophis *Sal* accipitur pro ſimpliciori corpore, & principio corporum naturalium univerſali, & eſſentiali, ſine cujus præſentia corpus conſiſtere, & perſecte mixtum corpus dici nequit. De qua ſignificatione legatur Willis Ex. de ferment. c. 2. & Joh. Joach. Becher. in Oedip. Chymic. Tit. II. §. 1. 2. ſeqq. Conſiſtit vero in corpuſculis minimis variam figuram anguloſam obtinentibus, & proinde penetrandi, incidendique vi pollentibus: Corpuſcula illa eſſe duplicia, *Acida*, & *Alcalina*, communis fuit hactenus Chymicorum ſententia; quam etiam arripuit JunKen. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 1. c. 1. p. 15. ſeqq. quamvis alii ſint negantes Alcali naturaliter ineſſe corporibus naturalibus actu, ſed artis opera ſaltem produci. Nos litem hanc non facimus noſtram. Miſſos quoque facimus ingenii luſus, quos Helwigius de *Sale Naturę* prodidit in ſuo Introitu ad Phyſicam. A *ſalini* illius principii bona conſtitutione ſanitas, corruptione morbi deduci ſolent. Medicamentorum quoque vires pleræque *ſalino* principio acceptæ referuntur. Impugnare etiam univerſalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hofm. in cl. negans, ad omnium corporum naturalium conſtitutionem *ſalem* tanquam principium concurrere; quia multa dantur *ſalis* expertia, l. 1. c. 11. & l. 2. c. 79. Atque hæc pro inſtituti ratione hoc loco ſufficere poſſunt.

Halter, ἁλτὴρ, maſſam ſignificat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut ſimiliter graviori factam, qua utebantur olim palæſtritæ in exercendis corporibus, teſte Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 11. l. 5. c. 3. l. 6. c. 14. Hujuſmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, ap. Orib. Foeſ. p. 33. Meminit & hujus exercitii, vel ludi Jul. Alex. l. 6. Salubr. c. 10. ἁλτῆρες quoque alias vocantur *palangę*, vel *perticęllę*, ſive haſtilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut tranſilientes foſſam ad majorem vim ſaltus.

Hamalgema, ἀμάλγημα, pro *Amalgama*, i. e. calcinatio per Mercurium, Libav. tr. de Igne nat. c. 30.

Hamartema, *hamartia*, *hamartolia*, *hamartas*, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτάς, *errorem*, erratum, delictum in foro Medico ſignificat, ap. Hipp. Vide *Erratum*, *Error*, adde Foeſ. p. 36.

Hamia, pro *Amia*, nomen piſcis duræ carnis. Gal. l. 3. de A. F. c. 31. Vide *Amia*.

Hamulus, ἄγκιστρον, *hamus*, inſtrumentum Chirurgicum, quo aliud apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Gal. l. 8. admin. Anat. c. 4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet Cent. 2. obſ. 52 Plura vide in Chirurgiæ ſcriptoribus, in ſpecie apud Scult. in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig. 9. T. XV. f. 5. T. XXXI. f. 8. T. XXXIV. fig. 3. *Hamus* quoque nomen faſciæ eſt apud Galen. de faſciis n. 91.

Hapalos, ἁπαλὸς, *mollis*, mitis, lenis, ſignificat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo, & roſaceo cerato confici poteſt; & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene*, & mite collyrium. Gorr. Hinc verb. ἁπαλύνω, *emollio*, lenio, quod aliquoties occurrit ap. Hipp. l. de Humid. Uſ. I. 17. IIX. 11. Mochlic. XXI. 11. 3. de artic. 1. 63. Lingua ἁπαλυνομένη, i. e. *mollis* reddita per affluxum humidum. Coac. 232. Subſtantivum ἁπαλυσμὸς, *emollitio*, occurrit 3. de artic. t. 64.

† Haphe, 1. eſt contactus unctorum Cetomate. 2. Maculæ leproſorum.

Haphe, ἀφὴ, idem quod ἅψις. Vide *Hapſis*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum, & *nexus*, qui in faſciarum connexione, & colligatione effici ſolet. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 7. 8. 9. ſeqq. ubi vid. comm. Gal. Vide *Nodus*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *ſimplex ſectio*; pertinetque ad Chiturgiam. Gal. Introduct. c. 18.

Haplus, ἁπλοῦς, *ſimplex* ſignificat. Uſurpatur de linteis, Hipp. d. l. t. 4. Significat & *Similare*, Gal. l. 1. de nat. fac. c. 6. Tropice de animi *ſimplicitate*, l. de vet. med. XXII. 18.

Hapsicoros, ἀψίκορος, vocatur, qui, ſimulatque dapes delibavit, veluti ſatiatus prorſus ſtatim abſtinet, Latine *Tędulus*. Lind. Ex. XIV. §. 63.

Hapsis, ἅψις, item ἀφὴ, diverſa ſignificat, juxta verbi ἅπτω, & ἅπτομαι variam ſignificationem. 1. notat *Tactum*, qui eſt ſenſus externus ampliſſimus, conſiſtens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum ſpirituum animalium copia refertarum facta, & per nervorum ductus ad commune ſenſorium prorogata. De quo plura ap. Willis de An. Brut. Part. I. c. 11. Deinde ſignificat *connexionem*, & fere idem quod ἅμμα. Tertio *lęſionem* ſignificat. Hinc Hipp. de *mentis alienatione* uſurpat, ἅψις φρενῶν, 3. de R. V. I. A. t. 41. l. 1. de morb. mul. LXXXXIIIX. 24. Vide Foeſ. p. 87.

† Hapsus, Saccus ex lana, lino, aut omento, quo plagæ teguntur.

* **Hapſus**, glomum ſtuparum, filamentorum, aut lanæ ſignificat, quibus Chirurgi utuntur. Hildan. de ciſta militari.

Hapto, *Haptomę*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango*, *necto*, lædo, ſignificat. Vide hapſis, ψάμμος. Significat & *accendo*. Lind. Ex. XI. §. 171.

Harena, idem quod *Arena*. Vide *Arena*.

Harenchus, *Harengus*, *Harenga*, μαινὶς, nomen piſcis notiſſimi in cibo, & Medicina uſitati; cujus deſcriptionem, & uſum vid. apud. Aldrov. l. 3. de Piſc. c. 10. Schrod. l. 5. cl. 3. nu. 80. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldrov.

Harma, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen Collyrii ξηρωματικὸ, quod efficax eſt ad aſperitatem palpebrarum; cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 16. & Scrib. n. 28. Ita vero dicitur, quaſi *Quadriga*, i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex uſus eſſe dicitur. Rhod. ad h. Scribon. loc.

Harmos, ἁρμὸς, dicitur Polluci ſpatium illud, quod eſt inter dentes, ſeu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmodia, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, ſignificat *congrue*, apte, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXVII. ubi tamen apud Linden. ἄπως legitur, Foeſ. p. 94.

* **Harmonia**, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum ſignificat, ſive *concinnitatem*. In ſpecie vero ἁρμονία eſt ſpecies συναρθρώσεως, qua inter ſe oſſa apte committuntur, & concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ ſuperioris oſſa, ad hæc narium, & quædam capitis ad hunc modum inter ſe juncta. Gal. l. de oſſib. in proœm. Differt a ſutura, quod in hac ſint extremitates oſſium veluti ſerratæ: in *Harmonia* vero per lineam ſimplicem combinentur. Barth. libell. 4. Anat. c. 1. Ita omnes fere epiphyſes connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen eſt in cataporia coacti, & perutilis ad ſiſtendas fluxiones, ſive deſtillationes, apud Galen. lib. 7. de C. M. S. L. c. 2. in fin. Eſt etiam medicamentum ἀνώδυνον βηχικὸν, h. e. ad tuſſim comparatum, doloris expers; cujus deſcriptio eſt apud Ætium l. 8. Eſt quoque Emplaſtri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmonię* ſignificationem pertinet locus elegans apud Langium l. 1. ep. 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione, & membrorum corporis compaginis unitate conſiſtentem contemperatam fieri voluptatem, per ſolutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *harmonia* Macrocoſmi, & Microcoſmi vid. Paracelſ. in paragran. & alibi.

Harmozomæ, ἁρμόζομαι, ſignificat apte compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 6. & c. 3. t. 26. Galen. 2. de fract. t. 36.

Harpa, *Harpya*, ἅρπυια, nomen monſtroſi, & verminoſi partus uteri, ex crebro fructuum, oleorum, aliorumque ciborum mali ſucci uſu geniti. Ephem. N. Cur. An. I. obſ. 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Eſt & nomen monſtroſæ volucris, apud Aldrov. l. 10. Ornithol. c. 2. quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

† **Harpax**, miſtura ex calce, & ſulphure vivis, Holler. inſtitut. Chirurg. l. 3. cap. 5.

Harpax, ἅρπαξ, vulgo ſignificat *rapax*: Epitheton ferarum quarundam volatilium, & terreſtrium. A quibuſdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum paleas, & res alias leves ad ſe trahat, & retineat. Gorr.

Harundo, κάλαμος, pro *Arundo*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *harundines* vocavit Helmont. venas, arterias, inteſtina, & canales omnes, tr. Tumulus Peſtis, §. Imaginat. Peſtis requiſita, &c.

Hasacium, id eſt *Sal Ammoniacum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Hastellae, vocantur *Plagulę*, vel *Aſſerculi*, qui adhiberi ſolent in deligatione fracturarum, ad firmitatem membri. Avicen. lib. 4. fen. 5. tr. 1. c. 7. 8. Vide *Ferula*.

Haustus, Gr. ῥόφημα dici poſſet, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno ſpiritu aliquis ebibere poteſt. Refertur inter doſes medicamentorum liquidorum, purgantium, & alteranrium. Hinc uſus obtinuit, ut *hauſtus* nominemus, qui uno veluti *hauſtu* ſorberi queunt. Lind. Ex. XIII. §. 356.

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομὰς, ſignificat tempus ſeptem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis ſpatium quomodo in criſibus numerari debeat, docet Gal. com. 2. de humor. t. 20.

Hebe, ἥβη, tria notat hæc vox. 1. *Lanuginem* pudendorum, ſive pilos ſupra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi iſta lanugo ſuccreſcit, & 3. *ætatem*, qua incipit creſcere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore poteſt. Dieter. n. 371. Jung. Gal. c. 3. aph. 27. 28. & l. 5. aph. 7.

* **Hebes**, *Hebetudo*, ἀμβλὺς, ἀμβλυωπία. Vide *Amauroſis*, *Amblyopia*.

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen Collyrii, vel medicamenti Ophthalmici ad cicatrices craſſas, apud P. Æginet. l. 7. c. 16.

Hecatondrachmon, ἑκατόνδραχμον, ſcilicet ἔμπλαστρος, nomen Emplaſtri viridis, apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Hecteus, ἑκτεὺς, dicitur menſura Attica ſex, aut octo choenices capiens, & eſt *ſexta*

pars

Digitized by Google

pari mendimni, unde *Sextarius mendimni* dicitur. Meminit Hippocr. l. 2. de morb. mul. XXIV. 21. Adde Foeſ. p. 193.

* Hectica *febris*, ἑκτικὸς πυρετὸς, ſæpe ſimpliciter *Hectica*, duplicem habet ſignificationem. Primum ſic dicitur omnis *febris ſolutu difficilis*, qualiſcumque fuerit; & ita opponitur τῇ σχετικῇ, h. e. *febri ſolutu facili*. C. Hoſm. de febrib. c. 12. & 29. Deinde ſpeciatim magis dicitur *Hectica febris*, quæ Diariæ, & Putridæ opponitur; diciturque juxta nonnullos *Hectica*, quod in *habitu* corporis, ἕξιν appellant, h. e. in partibus ſolidis, tanquam in ſubjecto conſiſtat. Eſt enim *Hectica* febris calor p. n. in ſolidis partibus ipſius cordis accenſus. Caſtell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, tr. de febrib. l. 3. c. 1. & Piens tr. de febribus in ſpecie c. 4. p. 45. 46. Nobis naturam hujus febris optime deſcripſiſſe videtur ex recentioribus Thomas Willis, quando inter ſymptomaticas retulit, & *Lentam* vocavit, & cauſſam ejus in mala ſanguinis diatheſi, videlicet nimis ſalſa, & acri, ideoque circulationi, & nutritioni minus apta poſuit. Hinc vel obſtructiones pulmonis, & viſcerum, vel ulcera ſequi docuit, c. 11. de febribus. Ex quibus hanc libet ſubjicere deſcriptionem. *Febris Hectica* eſt intemperies calida, & ſicca totius corporis, cum variis ſymptomatibus, præſertim vero caloris externi in extremis partibus, poſt paſtum exacerbatione, corporis macie, ſudore nocturno, & aliis conjuncta, proveniens a ſanguinis acrioris, & ſalſi efferveſcentia p. n. lente continuata. Apud Paracelſ. ſæpe barbare dicitur Febris *Etbica*, pro *Hectica*, Paramir. & alibi.

* Hecticus *pulſus*, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, ſed manet in perpetuum ſibi ſimilis, nec ſolvitur unquam, quod notus corporis habitus morbum induat in ejuſmodi hecticis febribus, l. de pulſ. ad Tyron. c. 8. Eſtque ſpecies inæqualis pulſus, confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, ſed eo adhuc minor. Phthiſi, Empyemati, & febri Hecticæ proprius eſt. Gal. l. 3. de præſag. ex pulſ. c. 4. ubi etiam *ſtabilem* dici poſſe ſcribit, Gr. μόνιμον ἀνωμαλίας σφυγμοῦ.

* Hecticus *ſpiritus*, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia ſpecies inſiti ſpiritus, Gr. ἐμφύτου, qui lapides continet, contradiſtinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia, & ſtirpes nutrit, & *Animali*, qui ſentiendi, omniſque motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore ſedem ſuam habere creditur, Gal. l. Introduction. c. 13. Verum tota doctrina de Spiritibus inſitis non caret abſurditate, teſte C. Hoſm. Inſtit. l. 2. c. 150. §. 20. ſeqq.

Hecustos, ἑκούσιος, idem quod καθ' ὁρμήν. Vide *Voluntarius*.

* Hederaceus, ἑλικοειδὴς, *Hederarius*: epitheton vaſorum præparantium arteriæ, & venæ, ad teſtes utrimque excurrentium inter ſe intricato plexu conjunctarum; unde & *Plexus pampiniformis*, *capreolaris*, κισσοειδὴς vocatur, Gal. l. 1. de ſem. c. 12.

Hedone, ἡδονή, *Voluptas*, quid ſignificet, notum eſt; eſtque perceptio animæ ſenſitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquieſcunt. Conſiſtit vero in grata, & concinna ſpirituum per objecta ſenſoria facta alteratione, expanſione, agitatione, & motu; uti prolixius eam deſcribere auſus eſt Th. Willis An. Brut. P. I. c. 9. Add. Charlton. Ex. IIX. Patholog. §. 21. & 22. Vide *Voluptas*.

Hedos, ἕδος. Vide *Sedile*.

* Hedra, ἕδρα, æquivocum nomen eſt. Vel enim ſignificat *podicem*, ſive Anum, ἀρχὸς, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipſam alvi, Lind. Ex. IV. §. 99. Hipp. l. 5. Epid. XXIV. 12. & l. 7. XIIX. 15. Unde & vernacule *Sedis* nomine venire ſolet. Vide Linden. Ex. IV. §. 99. Vel denotat *ſedem*, baſin, ut in abſceſſibus, & ſinubus ſubjectam abſcedenti corpori partem. Hipp. 2. de iis, q. in medic. t. 27. Et in Mochlico. XXII. 6. locum proprium, & ſedem partis congruam notat. Ἕδρη quoque Hippocr. dicitur oſſis fracturæ ſpecies, ita ut teli veſtigium maneat oſſe diſciſſo, & qua inſederit, appareat. Dicitur alias ἀπόκομμα, l. 4. de cap. vulner. XIV. 6. 7. & XVI. 12. Gal. cap. 2. de art. t. 9. Jung. Foeſ. p. 180.

Hedraeos, ἑδραῖος, ſignificat *ſedentarius*, ſeſſilis: Epitheton ſomni ſeſſim facti, apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 15.

Hedricos, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel ſedis affectus, apud Ægin. l. 3. c. 59. ex quo allegavit Foreſt. l. 23. obſ. 9. in Schol.

Hedichroon, ἡδύχροον, eſt Magma per paſtillos digeſtum, multis aromatis conſtans. Primum ab Andromacho inventum, & deſcriptum proditur. Deſcriptio habetur apud Gal. l. 1. de Antidot. c. 10. & de theriac. ad Piſon. c. 13. P. Æginet. l. 7. c. 11.

Hedyntos, ἡδυντὸν, *ſuaveolens*, ſive odoribus vel aromatibus ſuaviter imbutum ſignificat. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul LXXXIV. 7. & l. de Steril. XI. 26.

Hedys, ἡδὺς, ſignificat *ſuavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero ſumit ſtrictius de condimento aromatico, l. 2. de morb. mul. XLVII. 21. & LXXXIV. 3. ut ita idem ſit cum τῷ ἡδυντῷ. Oec. p. 261. Vide *Jucundus*.

* Hedysma, ἥδυσμα, in genere ſignificat *condimentum* omne, alteri gratiam, & ſuavitatem concilians. In qua ſignificatione Gal. l. 3. de alim. fac. c. 11. pinguedinem quoque & adipem carnium ἡδύσματα eſſe dixit. Cibis enim ſuavitatem potius conciliant, quam in alimentum convertuntur. Strictiori vero ſignificatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus ſuavis odor unguentis conciliatur. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXI. 1. Rhod. ad Scrib. nu. 122. Erant autem potius liquida, & plerumque olea, uti patet ex Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 2. in fine fere ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus, & conſiſtentiam dabant unguentis; utriſque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. l. 13. H. N. c. 1. Jung. Linden. Ex. X. §. 77.

* Hegemonicos, ἡγεμονικὸς, *principalis*, primarius: Epitheton facultatum animalium quarundam, quales ſunt ratiocinatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. l. de diff. ſympt. cap. 3. ἡγεμονικοῦ ſedes eſt in cerebro. C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 550.

† Heil, ideſt Cardamomum. Rhod.

Heileos, εἰλεὸς, Idem quod εἰλεός. Vide *Eileos*.

Helesis, ἕλησις, idem quod εἵλη, vel ἕλη; eſtque *ſolis ardor*, ſplendor, & æſtus. Gal. l. quod anim. mor. ſeq. temp. corp. c. 9.

Heilipus, εἰλίπους, quaſi *flexipes*. Epitheton boum, apud Hipp. 1. de art. t. 28.

Hel, id eſt *mel*. Rul. & Johnſ. in Lex. Ch.

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. l. 3. Epid. ſ. 3. t. 47. Vide *Helcos*.

Helcos, ἕλκος, Latine *Ulcus*, vel *Hulcus*. Accipitur late, & ſtricte. In illa ſignificatione notat omnem ſolutionem continui in partibus carnoſis, & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα, carnis vitia, & calamitates dicuntur, l. de Medico, IX. 11. & ita ſæpe confunditur cum vulnere, 2. Prorrhet. XIX. 10. XXII. 12. XXIII. 1. l. 5. Epid. XIV. 7. l. 4. de morb. XXV. 1. Imo generaliſſime omnes morbos ἕλκεα vocare non eſt veritus Hipp. 3. de fract. t. 34. Stricte vero *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur ſolutionis continui ſpecies in partibus mollibus, quæ cum deperditione ſubſtantiæ ab eroſione facta eſt. Vid. Dogm. noſtr. Part. II. c. 5. dogm. 4. p. 137. ſeqq. & jungantur Chirurgiæ ſcriptores.

Helcosis, ἕλκωσις, idem quod ἕλκος, *exulceratio*.

Helcticos, ἑλκτικὸς, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate miniſtra, & de medicamentis. Vide *Attractio*. *Epiſpaſmos*.

Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcuſculum*, aut puſtula ulceroſa. Galen. l. 1. de C. M. S. L. c. 9. P. Ægin. l. 3. Foeſ. c. 3. p. 2090.

Helcysma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti ſcoria*, quia uncino e catinis eximitur, iiſdem fere viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Gal. l. 9. de S. Fac. Dioſcor. l. 5. c. 101. Aegin. l. 7. c. 3.

Helcyster, ἑλκυστὴρ, dicitur Hippocr. inſtrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. *Tractor*, vel attractorius dici poſſet. Eſtque *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus, ex utero extrahit, ἐμβρυουλκὸς, de quo vocab. ſupra. Illud occurrit l. 1. de morb. mul. XCVI. Alibi vocavit ὄνυχα, *Unguem*, l. de ſuperfœt. V. 1.

Heliacum, ἡλιακὸν, eſt epitheton τῆς κύφεως, quod alias κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. conſtans. Ejus compoſitio habetur apud Aegin. l. 7. c. 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία. Vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαὴς, eſt nomen compoſiti medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excreſcentias uſque ad penitiora adurit. Deſcriptio legitur apud Aegin. ſ. 6. c. 13.

Heltos, ἥλιος. Vide *Sol*.

* Heliosis, ἡλίωσις, *Inſolatio*, h. e. corporis in ſole apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropem, Iſchiadem, Nephritin, Paralyſin, &c. uſitatum. Gorr. & Foeſ. p. 261.

* Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, eſt proprie nomen diverſis plantis attributum, v. g. Cichorio, Flori Solis, &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoque appellatur Gemma quædam, quæ naſcitur in Aethiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, Smaragdo ſimilis, ſanguineis tamen diſtincta eſt guttis. *Heliotropium* vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ, fulgorem ſolis accedentem percuſſu ſanguineo mutet, maxime Æthiopica. Eadem juxta aquam ſpeculi modo ſolem accipit, deprehenditque defectus ſubeuntem Lunam oſtendens. Magorum impudentia *Heliotropium* valere dicit, unctum ſucco herbæ ejuſdem nominis, ne gerens illam conſpiciatur. Hanc & reddere divites, & homines bonæ famæ, valere contra venena, & fluxus ſanguinis. Videatur Plin. *l.* 37. c. 10. Hæc Rul. & John. Videatur & Andr. Chioccus in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 219.

Helissomenos, ἑλισσόμενος, eſt epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut inteſtinum verti videatur, uti eleganter Celſus l. 4. c. 14. Videtur autem verti, quod torminibus, & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. Ex. VII. §. 5.

Helitis, ἡλῖτις, dicitur *ſquama æris*, ſic dicta quaſi *clavaris*, quæ principem in deſiccando locum

Digitized by Google

locum obtinet. Gal. lib. *9.* de S. Fac. Dioſcor. lib. 5. c. 89. Gorr.

Helix, ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & *Capreolus* dicitur ob tortuoſitatem. Barthol. l. 3. Anat. c. Lind. Med. Phyſiol. lib. 2. c. 11. §. 4. Alias ἕλιξ etiam idem eſt, quod εἰλίπους, *flexilis* pedibus; eſtque epitheton boum, teſte Foeſ. Oec. p. 199. Occurrit apud Hipp. 1. de art. t. 28.

Helle, id eſt *Viſcus*. Rul. & Johnſon. in Lex. Ch.

Helleboros, ἑλλέβορος, ſæpe etiam ſine adſpiratione ἐλλέβορος, ſignificat *Veratrum*; eſtque nomen plantæ duplicis, quarum una *album* Veratrum, altera *Nigrum*, ſive *Helleborus albus*, & *Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora, & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non ſolum in ſcriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. Jatr. num. 274. Foeſ. Oec. p. 201. Rolfink. de purgant. ſect. 7. art. 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hippocr. ἑλλεβορισμὸς, de quo integrum vide ejus tractatum.

Hellespontia, ἑλλησποντία, nomen Emplaſtri; cujus duplex legitur deſcriptio, una quidem Andromacho authore, altera Hera, apud Gal. 6. de C. M. P. G. c. 10. 11.

* Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam ſine aſpiratione ἔλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti: quorum tria genera notiora numerantur: *Teretes* rotundi, ἕλμινθες στρογγύλαι, qui in inteſtinis tenuibus plerunque conſiſtunt, & aliquando ventriculum ſubeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibuſdam e naribus egrediantur. Frequentes ſunt pueris, & puberibus. 2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κειρίαι, item ταινίαι, *faſciæ*. Vocantur & *Cucurbitini*, ob figuræ cum ſemine Cucurbitæ ſimilitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergenſium. Plin. l. 11. H. N. cap. 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando viſas, interdum plurium. Hi per tota inteſtina extenduntur, quibus arctiſſime cohærent. De *lumbriculato* noviſſime diſcurſum edidit Eduard. Tyſon, Medicus Lond. Anglus, uti conſtat ex Act. Erud. Angl. 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Aſcarides*, teretes, & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo inteſtino plerunque inveniuntur, infantibus, & pueris maxime familiares. Plura circa *vermium* in homine natorum deſcriptionem vide apud Ulyſſ. Aldrov. l. 6. de Inſect. c. 2. ut & in Practicis. Pertinent vero *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio a ſucco non plane excrementitio, ſed crudo, & vitalibus portionibus ſcatente dependeat. Paſſim quoque leguntur Obſervationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum: v. g. in Pericardio, Sylv. l. 1. Prax. cap. 35. §. 12. in Renibus, l. 1. c. 55. §. 54. ita quoque aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, a forma, figura, magnitudine; de quibus conſulantur Obſervationum, & Hiſtoriarum Medicarum ſcriptores. Vide *Lumbricus*.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸς, dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helnesed, id eſt *Corallus*. Rul. & Johnſ.

* Helodes, ἑλώδης, quæ & τυφώδης: Epitheton *febris humidæ*, cum a prima ſtatim die ægrotantes ſudant, ſudoreque ipſo aut nihil, aut certe parum levantur. E contra ſicca, ac ſcabra viſitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimuſque adeſt in corpore ſquallor. Gal. adverſ. Lycum, c. 2. Jung. C. Hofm. de febrib. c. 54. Haud dubie eſt ſpecies febris ardentis colliquativæ, a ſanguinis ichoroſi efferveſcentia, & accenſione dependentis. An huc pertinet *Anglicus ſudor*, ſive febris ſudatoria? Vide ſupra *Anglicus ſudor*.

Helos, ἕλος. Vide *Limne*.

Helos, ἧλος. Vide *Clavus*.

* Helosis, ἥλωσις, vocatur palpebrarum inverſio, & in utroque oculi muſculo convulſio, qui affectus & καμπύλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen. l. 10. de U. P. c. 9. Verum C. Hofmann. in comm. ad h. l. n. 747. vitium ſubeſſe, & potius appellandum eſſe ἴλλωσιν, ab ἰλλαίνειν, ex Foeſio docet. Vide *Illoſis*.

Helotis, dicitur nonnullis *Plica Polonica*, ſive Cirrus capillorum, teſte Sennert. Med. Pract. l. 5. part. 3. ſ. 2. c. 9. Vide etiam Diſpp. Medic. Baſilienſ. Decad. IV. diſp. 7. & infra *Plica*.

Helunhai, id eſt Annulus Salomonis in Arte Nigromantiæ. Rul. Johnſ.

Helvus color dicitur ſimilis coagulo, quo alutarii coria præparant. Th. Chym. Vol. IV. p. 765.

Hemera, ἡμέρα. Vide *Dies*.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, oppoſito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdiu ſaltem videt, noctu vero, vel veſperi nihil videre poteſt. Meminit Gal. in Introduct. c. 15. in princ. ſed in ſeqq. non expoſuit. Subſtant. ἡμεραλωπία.

Hemeresios, ἡμερήσιος, *diurnus*, ſive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur; & opponitur τῷ νύκτωρ, *noctурno*. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXIII. 4.

Digitized by Google

Hemeroccetos, & *hemerocœtis*, ἡμερόκοιτος, ἡμεροκοίτης, nomen piſcis, qui & ὑφαιοσκόπος, & καλλιώνυμος vocatur, de quo ſupra in *Callionymus*. Vide C. Hoſm. in comm. ad Gal. de U. P. n. 129.

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo*, idem quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum Decad. 1. Conſil. 1. in Oper. p. 297.

Hemiceraunios, ἡμικεραύνιος, faſciæ nomen ad dorſi, & pectoris deligationem, refertur a Gal. de faſciis n. 95. ſub nomine Apollonii Junioris, Gorr.

Hemichoon, ἡμίχοον, i. e. *dimidiatus congius*. Eſt nomen menſuræ, quod legitur apud Hipp. l. de int. affect. XLV. 9.

Hemicongion, ἡμικόγγιον. Vide *Semicongius*.

Hemicotylion, ἡμικοτύλιον. Vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτεροκρανία, eſt ſpecies doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando ſiniſtram, modo in latere, modo in ſyncipite, modo in vertice, modo in occipite; quæ varietas haud dubie dependet a mala quadam prædiſpoſitione partis affectæ; de qua legatur Willis P. II. An. Brut. c. 1. Ex quo etiam cauſſa illius doloris peti poteſt. Jungantur huc ea, quæ ſupra tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicraniis* convenientia. Gorr. & Caſtell. Singularem *hemicraniæ* curationem vide in Eph. N.C. Ann. III. obſ. 184.

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, i. e. *dimidiatus dolichi curſus*, qui juxta Scaliger. in Addendis eſt ter repetitus δίαυλος. De quo vide C. Hoſm. comm. in Gal. de U. P. num. 481. Pertinet ad motum corporis. Vide ſupra *Diavlos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachme dimidiæ*, Gorr.

Hemiecton, *hemiecteon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quaſi *ſemiſextam* menſuram ſignificat dimidiati ſextarii quatuor chœnices capientem, eſtque pars duodecima Medimni Attici. Gal. de ponder. & menſ. c. 5. Ægin. l. 7. cap. 26. fin. Apud Hipp. vero l. de Sterilib. XIIX. 14. 15. videtur potius ſignificare ſellam pro ſuffitu immittendo mulieri. Aut etiam ollam ſignificare poteſt, quatuor chœnices capientem, cui veluti ſellæ inſidere debet mulier ad capiendum ſuffitum diductis cruribus, notante Foeſ. Oec. p. 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίριον, Exponit Erotian. in Onomaſtic. p. m. 51. E. per dimidium drachmæ; & ita idem eſſet, quod ἡμίδραχμον. Alias ἡμιμοιρίον dimidiam partem ſignificat Polluci, l. 6. c. 36. Foeſ. d. l.

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, eſt nomen menſuræ, & ponderis, cujus tamen magna eſt differentia, pro locorum, & rerum menſurandarum diverſitate. Ita alia eſt *hemina* Attica, alia Italica, alia Epheſia, Alexandrina alia, & hujuſmodi. Porro ſi *hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam ſi eadem vino impleatur; ac vino etiam ponderoſius mel invenitur, verbis Jul. Alexandr. comm. in Gal. l. 4. de tuend. ſan. & l. 1. de C.M.P.G. c. 15. Tom. II. oper. p. 409. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *hemina* inter Menſuras aridorum: & continet cyathos octo, Gal. de pond. & menſ. c. 5. Æginet. l. 7. in fin.

Hemiobolion, *hemiobolon*, ἡμιωβόλιον, ἡμιωβέλιον, ἡμιόβολον, pondus eſt *dimidii oboli*, ſive duodecima pars drachmæ. Drachma enim ſex obolos habet, Gorr. Erunt ergo circiter quinque grana. Gal. l. de pond. & menſ.

Hemiolium, ἡμιόλιον, eſt *pondus drachmarum duodecim*. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Significat alias *ſeſquialterum*, ſive totum cum dimidio, Lat. *Seſquiuncia*, *Seſcuncia*.

Hemionis, ἡμιονὶς, i. e. *muli ſtercus*. Hipp. l. de nat. mul. LXXXV. 4. & l. 2. de morb. mul. LXXI. 5. Lind. legit ἡμιόνου ὀνίδα.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Gal. per *dimidium*, ἥμισυ, in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτος. Vide *Semicoctus*.

*Hemiplegia, *hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἢ ἡμιπληξία, idem quod παραπληγία, παραπληξία, eſt plerunque in alterutro latere corporis immobilitas, ſenſuſque privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hipp. c. 2. prorrh. t. 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt, quamvis differentia hæc potius cum *Paralyſi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente, & corpore reſolutos, & attonitos eſſe conſtat; in Paralyſi, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *hemiplegia*, mente ſanos eſſe notamus ægrotos. Gal. defin. med. Vide *Apoplexia*. *Paralyſis*.

Hemirhombion, ἡμιρρόμβιον. Vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπος, *ſemiſuccidus*. Dicitur de lana, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXV. 10.

Hemisy, ἥμισυ, i. e. *Dimidium*. In Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum*, & ſemiſectum dicitur. Eſtque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρρόμβιον, ſive *ſemirhombus* dicitur; & ad eoſdem pene uſus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. de iis q. in med. t. 2. Gal. in com. ad h. l. Foeſ. d. l.

* Hemi-

* Hemitritæos, ἡμιτριταῖος, quaſi *Semitertiana*; quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keuchen. ad Seren. p. 274. Legitur apud Hipp. 1. Epid. ſ. 1. t. 23. ſ. 2. t. 16. ſ. 3. t. 2. & 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam graviſſimam ſpeciem denotare, unanimis Medicorum eſt conſenſus; Ita e contrario tantus inter eos eſt diſſenſus, qualis ſit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo conſtare poſſit de hac re. Spigel. integrum tractatum de *Semitertiana* ſcripſit. Videatur & Sennert. de febr. l. 2. c. 21. C. Hof. de febr. c. 51. Ex recentioribus Willis, & Sylvius plane omiſerunt. Franc. Plens eam dari, aut peculiarem ſpeciem conſtituere ἰδιόῤῥυθμον negavit, tract. ſpec. de febr. c. 13. Ut noſtram, ſalvo aliorum judicio, addamus ſententiam, ſtatuimus, non quidem neceſſarium eſſe, ut hæc febris ſpecies afferatur, cum implicite ſub malignis, & implicitis comprehendatur. Quod ſi tamen placuerit peculiariter illam determinare, poſſet deſcribi, quod ſit febris compoſita, maligna, putrida, participans in quibuſdam de tertiana, proveniens a ſanguinis bilioſi cum ſeroſis, & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali, ad diſſolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui poſſunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur eſſe indumentum lineum, utrinque fimbricatum; & pro ſudario, aut peplo ſumitur. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. LII. 33. & de artic. t. 46. Vide Foeſ. p. 263.

Hemiuncion, ἡμιούγγιον. Vide *Semuncia*.

Hemixeston, ἡμίξεστον, idem quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

* Henosis, ἕνωσις. Vide *Unio*, *Unitio*.

Henricus *rubeus*, eſt Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Johnſ.

Heolos, ἕωλος, *heſternus*, pridianus; item *vetus*. Uſurpatur apud Hipp. de pane biſcocto, l. de int. aff. XXI. 8. & intelligendum de tempore præterito, ſive propius illud ab hodierno, ſive longius abſit. Lind. Ex. XVI. §. 148.

* Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viſcus illud maximum abdominis, ſitum in dextro hypochondrio; cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. l. 1. Anat. c. 14. Circa hujus uſum maxima inter veteres, & recentiores eſt diſſenſio, quorum illi principatum tribuerunt, & ſanguificationis organum conſtituerunt, & venarum omnium principium. Hi vero de principatu illo dejecerunt, exequias illi pararunt, & ſaltem uſum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare auſus ſit D. D. Joh. Jac. Waldſchmid, Prof. P. Marpurgenſis, in quadam Diſputatione, in qua ſanguificationem in *hepate* fieri ἰδιόῤῥυθμον defendere auſus eſt. An vero ſat firmis rationibus? alii videant. Mihi ſane non videtur. Ejus ſubſtantiam eſſe glanduloſam, Malpighius in Exerc. de *hepate* demonſtrare conatus eſt. Aliquando *hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Obſervationibus apud Schenkium, Hemſterhuſium, & alios: addi poterit & hæc noſtra Obſervatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperto tantæ magnitudinis, ut diſcum ſtanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur in Act. Haſn. Vol. I. obſ. 92. p. 180. ſeq. In utero quoque maſſa illa carnoſa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *hepar uterinum* vocari, conſtat ex Anatomicis ſcriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum haud raro reperitur maſſa quædam friabilis, veluti ſuccus concretus, inſigni virtute ſiccante prædita, quam vulgo *hepar lapidum* vocant. Vide Eph. N. C. Ann. II. Obſ. 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *epar* abſque aſpiratione. *Hepar* quoque eſt nomen lapidis Phil. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. A Chymicis etiam *hepar*, cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obſcure rubeſcentem Maſſa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

Hepatarius, idem quod *hepaticus*. Linden. Ex. IX. §. 60.

Hepateros, ἡπατηρὸς, *hepaticus*, ſive jecorarius. Eſt epitheton dyſenteriæ cujuſdam, quando aquoſus ſanguis excernitur, ei aquæ perſimilis, in qua caro recens mactata lota ſit, Gorr. Vocatur alias *Fluxus*, ſcil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negàvit, Prax. l. 4. cap. 6. Sylvius quoque nunquam ſe obſervaſſe ſcripſit, l. 1. P. M. c. 13. §. 24. Vide *Fluor*.

* Hepaticus, ἡπατικὸς, generaliter dici poteſt de omni illo, quod ad hepar, ſive jecur pertinet. Ita vena *hepatica*, alias Jecoraria, arteria *hepatica*, ductus biliarii *hepatici*, Medicamenta *hepatica* vocantur. In ſtatu quoque præternaturali late vocari poſſunt *hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita apellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt; quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare ſolent. Ita & Hipp. videtur accepiſſe Coac. t. 446. ſeq. monente Foeſ. in Oec. p. 263. Hinc & inflammatio ipſa ἡπατῖτις dicta fuit. Verum recentiores vocabula *hepatitis*, & *hepaticus* uſurparunt de affectu hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas hepatis peccat,

ut

ut ſecretionis officio non rite fungatur, eum, vel ſine tumore, & duritie. Hinc cachexia, aut fluxus *hepaticus* alvi oritur, Gal. l. de diff. ſympt. c. 5. & l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. l. 5. de L. A. c. 7. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. Lind. S. Med. Ex. IX. §. 6. ſeqq. pluribus.

HEPATITIS, ἡπατίτις. Vide *hepaticus*. Dicitur etiam de vena, ap. Hipp. l. de Ven. XIV. t. 9. XV. 5. alibique. Lind. Ex. XIII. §. 419. Verum vanam eſſe hanc appellationem venæ in brachio, vel manu, patet ex Circulationis invento, & ex Anatomica inſpectione, qua conſtat, venam illam nihil de *hepatis* ſubſtantia participare.

HEPATUS, ἥπατος, λεβίας, nomen piſcis; cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & medicina vide apud Aldrov. l. 1. de piſc. c. 12. Meminit & J. Alex. inter mediæ conſtitutionis piſces, & *Citharis* jungit, l. 14. Salubr. c. 8.

HEPHÆSTIAS, ἡφαιστίας, nomen Emplaſtri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex teſta, ea maxime, quæ in fornacibus uſta eſſet, eo quod deſiccandi, abſtergendique vim majorem haberet.

HEPHÆSTOS, ἥφαιστος. Vide *Vulcanus*.

HEPHTHOTES, ἑφθότης, generaliter *coctionem*, elixationem ſignificat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 55. quod Gal. in comm. per νωθρότητος τοῦ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exolutum acquirunt, l. 4. Epid. IIX. Foeſ. p. 254. ſeq.

HEPSANA, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta, elixa cum jure, Hipp. l. 2. de morb. mul. X. 9.

HEPSEMA, ἕψημα. Vide *Defrutum*.

HEPTAMENOS, ἑπτάμηνος. Vide *Septimeſtris*.

HEPTAPHARMACUM, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, ſuppurans, carnemque gignens; ſic dictum a numero ingredientium ſeptenario, ut ſunt Ceruſſa, Spuma argenti, Cera, Pix, Colophonia, Adeps taurinus, Thus, ut habetur apud Æt. l. 15. c. 22. Gorr.

HEPTAPLEUROS, ἑπτάπλευρος, i. e. *ſeptem coſtas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum, apud Pollucem, teſte Veſalio l. 1. de H. C. F. c. 16. quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, ſi coſtas ſpurias a legitimis ſeparaveris.

HERÀCLEIOS, ἡράκλειος, i. e. *herculeus*: Epitheton *Epilepſiæ*, quæ *herculeus morbus*, ἡρακλείη νόσος, dicta fuit, Hipp. l. 1. de morb. mul. XVII. 6. vel quia ſolus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem, & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. c. 6. in 6. Epid. t. 7. *Magnes* quoque vocatur *lapis heraclius*, Gal. l. 6. de U. P. c. 15. & l. 6. de L. Aff. c. 5. Vide *Magnes*: item Lapis Lydius; Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 353.

† HERBA SANCTI PAULI, aliis herba paralytica. Vulgo Primula Veris.

† HERBA INGUINALIS, ad tumores commendata, Aſter atticus. Dodon. in hiſtor. plantarum.

† HERBA VIPERARIA, Scorzonera. Bauhin.

† HERBA INGUINALIS, Ital. al. Bubonium Taber. neon. vulgo aſter atticus. Maſſar. de peſte lib. 2.

† HERBA VITRI, id eſt parietaria. Matth. de Grad. c. 36. in 9. Rhaſis.

† HERBA UNGARICA, Aleæa, Anonym. Sylv. de med. compoſitione l. 2. c. 34.

† HERBA SALUTARIS, id eſt ſpina alba, qua Chriſtus coronatus eſt. Marcell. Burdigalenſ. c. 23.

HERBA SANCTI FIACI, Verrucaria. Holler. l. 1. c. 43.

† HERBA S. INNOCENTII, Polygonum majus. Daret. Enarrat. in Holler. l. 1. c. 58.

HERBA, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum ſtricte, videlicet in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem fere ſunt, quod Folia, & diſtinguuntur a Floribus. Schrod. l. 2. c. 11. De *herba Oſſifraga* vide Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 38. *Herba* quoque dicitur Lapis Philoſ. Th. Chym. Vol. IV. p. 727. Item herbalis, quia habet animam vitalem, ſeu multiplicabilem, p. 721.

HERBARIUS, βοτανικὸς, dicitur apud Gal. l. 1. de Antidot. c. 2. qui herbas, & plantas colligit, & vendit ad uſum Medicum. Hodieque *etiam* herbarum Scriptores *Botanici*, ſive *Herbarii* vocari ſolent.

HERBEUS, ὠχρὸς, nomen coloris, quem vulgo *olivaſtrum* vocant. Eſtque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. Ex. IX. §. 18.

HERBIVORUS, ποηφάγος, epitheton animalium, ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robuſtiora, & magis ferocia ſunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos. Illa vero ungulas ſolidas, ἁπλὰς, aut bifidas, χηλὰς, Gal. l. 3. de U. P. c. 2. princ.

* HERCULES, ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortiſſimi apud Gentiles, diciturque fuiſſe Jovis, & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus*, h. e. Epilepſia, nomen ſuum juxta nonnullos accepit, uti p. a. dictum. Cujus ratio gemina dari ſolet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc libe-

Digitized by Google

liberatus fuerit; vel quod per comparationem ſicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope ſuperetur. Vinc. Alſar. a Cruce de Epilepſ. l. 1. ſect. 1. fol. mihi 3. 6. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupedia movere potuerit, notante C. Hoſman. comm. in Gal. de U. P. n. 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibuſdam validioribus medicamentis. Ita ἡρακλῆς, *Hercules*, fuit nomen Collyrii fiſtularis, quod ægilopas radicitus tollere credebatur, ap. Aet. l. 14. c. 55. & alius medicamenti ſiccantis, carnemque, quæ ſupercreſcit, exedentis, quod recipit ſquamæ æris, miſyos calcitidis uſtæ, atramenti ſutorii, aluminis uſti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέους ξηρὸν, i. e. *Herculis ſiccum*, ſive ſiccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre eſt catharticum, & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. l. 3. c. 25. Willis Pharm. Rat. Part. I. ſ. 2. c. 2.

HEREDITARIUS, σύμφυτος, ξυγγενὴς, alii cum diphthongo ſcribunt. *Hæreditarius* legitur apud Grams Arbor. integr. & ruinoſ. l. 2. c. 4. §. 10. Latinum idem, quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum cauſſa cum parentum ſemine in liberos, aut poſteros translata eſt, quaſi tranſplantatione facta; quales ſunt Phthiſis, Arthritis, Lithiaſis, &c. Charlton. Ex. III. Pathol. §. 7. Gaſp. a Rejes Camp. Elyſ. q. 54. n. 17. Parac. Paramir. l. 2. c. 7. De *hereditariorum* morborum natura, cauſſis, & differentiis ex profeſſo ſcripſit Dermutius de Meara tractatum Pathologia *hereditaria* inſcriptum, & a filio Edmundo de Meara editum, & annexum Examini ſuo de Febrib. Egregiam quoque induſtriam impendit in conſcribenda diſquiſitione Inaugurali de Morbis *hereditariis* D. D. Johannes Zellerus, non ita pridem Profeſſ. Publ. in Illuſtri Tubingenſi Studiorum Univerſitate conſtitutus, Amicus noſter, & Fautor ſingularis: Rolf. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

HEREOS, ſpecies amoris imaginarii, ap. Parac. in pollutione nocturna, l. 3. de orig. morb. inviſibil.

HERMA, *hermaſma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem quod στήριγμα, ab ἑρμάζω, item ἑρματίζω, *fulcio*. Dicitur & ἔρεισμα. Vide *Ereiſma*. Legitur & apud Hipp. ἑρματισμὸς, 3. de fract. t. 21.

* HERMAPHRODITUS, ἑρμαφρόδιτος, dicitur cui vitioſa eſt genitalium conformatio, ita ut utriuſque ſexus pudenda adſint, vel adeſſe videantur. Hinc & hujuſmodi homines vocantur ἀνδρόγυνοι. Plura de *hermaphroditis* videantur ap. Caſp. Reſes Camp. Elyſ. p. 48. per totum, ubi ſimul tractat, An dentur *hermaphroditi*, qui utriuſque ſexus perfecta habeant genitalia? quod negaſſe videtur Gal. l. 2. de ſem. c. 3. in fine. Addantur & Obſervationes aliæ, v. gr. Ephemer. N. Cur. Ann. II. Obſ. 203. 253. & Ann. III. Obſ. 168. Hiſtoria ſingulariſſimi *hermaphroditi* utriuſque ſexus membra genitalia ſimul referentis habetur in Oldenburg. Actis Philoſ. Ann. 1667. M. Febr. Quid Paracelſus per *hermaphroditica experimenta*, & medicamenta velit, Lector ipſe arioletur ex l. 4. Paramir. de orig. morb. matric. De *hermaphrodito* Spagyrico vide in Th. Chym. Vol. V. p. 804.

HERMES, ἑρμῆς, nomen proprium: & notat 1. *Mercurium*, Ethnicorum Deum, ceu Deorum nuncium, & interpretem. 2. Philoſophum poſt Moſen in Ægypto clariſſimum, qui *Triſmegiſtus* appellatus fuit, teſte Suida. Huic tribuitur peculiaris Philoſophia Spagyrica paucis ænigmaticis dicteriis, ſub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehenſa; de qua videatur Th. Chym. Vol. I. ſub titulo *Phyſica Triſmegiſti*, cum notis Ger. Dorn. Hinc & *Pater Alchemiſtarum* vocatur in tr. Alchemia incerti Authoris, c. 30. Vol. III. Th. Chym. p. 28. 29. Ferunt etiam de eo, quod 2500. Volumina conſcripſerit, Vol. V. p. 256. Quam *hermeticam* doctrinam falſe perſtringit Diet. n. 829. Jungatur & Conrig. tract. de *hermetica* Medicina. Libav. vero duplices conſtituit *hermeticos* Doctores, quorum alii ſunt *Dogmatici*; horum antesignanum conſtituit *Quercetanum*: alii vero ſunt *Empirici*, quos vocat flagitioſos *Paracelſiſtas*, eoſque repudiat in defenſ. Syntagm. Chym. contra Scheunem. Vide *Mercurius*. *Hermetis avis* vocatur in proceſſu Lapidis Philoſ. quando vi ſublimationis, ceu quarto igne ſeparatur a corpore ſpiritus, Th. Chym. Vol. IV. p. 550. *Hermeticum ſigillum* quid ſit, vide *Sigillum*.

HERMESIA quoque vocatur *Chymia hermetica*, apud Libav. tr. de Igne Natur.

HERMETICUS. Vide *hermes*.

HERMOLAOS, ἑρμόλαος, nomen Collyrii τῶν σταλτικῶν, hoc eſt reprimentis ſiſtentiſque fluxiones. Eſtque duplex, unus magnus, alter parvus, apud Ætium, & ex hoc Gorr.

* HERNIA, κήλη, *Ramex*, *Ruptura*, dicitur item *Crepatura*: eſt in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, ſcroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, ſubſtantiam aliquam corporis, vel omentum, vel inteſtina, aut aliam materiam carnoſam, flatulentam, ſcirrhoſam, ſeroſam admittente, & continente. Ejus quoad ſubjectum, & cauſas variæ ſunt differentiæ, v. g. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*,

Digitized by Google

cele, *Sarcocele*, &c. de quibus omnibus, & ſingulis propriis in locis, & literis initialibus.

Herodius, idem quod *Chryſaetos*, aut *Hierofalco*, h. e. Aquilæ ſpecies maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. lib. 2. Ornithol. cap. 2.

Heroion, *heroon*, ἡρῷιον, ἡρῷον, h. e. monumentum, ſive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. 2. in 6. Epid. t. 35.

Heros, ἥρως, quid proprie ſignificet, notum eſt, nec hujus eſt loci ulterius exponere. Obiter ſaltem notari poteſt, Paracelſum ſpiritum ſalis vocaſſe *Heroem coagulationis*, lib. de morb. Tartar. c. 9.

* Herpes, ἕρπης, eſt tumor eryſipelaceus, puſtuloſus, ſive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichoroſis, & lixivioſis ſanguinis, in habitu corporis ſubſiſtentibus, corrodentibus, ſive exulcerantibus, aut etiam ulterius depaſcentibus. Ejus duplex habetur ſpecies: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Eſthiomenos*, ſive exedens. Vide ſupra *Cenchrias*, & *Eſthiomenos*, quorum ille benignioris eſt indolis, hic malignioris. De utroque vide Gal. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. In ſpecie ἐσθιομένου meminit & Hip. 5. aph. 22. Plura ex Practicis, & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v. g. Hier. Fabr. ab Aq. l. 1. Pentateuch. Chir. c. 20. Hildan. cent. 1. obſ. 99. Senn. Med. Pr. l. 5. part. 1. c. 17. D. Barbette Chirurg. P. II. l. 1. c. 8. Latine *Serpigo* quibuſdam dicitur. Caſtell.

Herpeton, ἑρπετὸν, ἑρπυστικὸν, idem quod *herpes*, vocatur ulcus ſerpiginoſum, *puſtulę ſerpiginoſę*, apud Hipp. l. 2. Epid. ſ. 3. num. 58. & Coac. p. 628. ἑρπετὰ quoque, *reptilia*, vocari pediculos capitis, & reliqui corporis, ſcribit Gorr. in defin. Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. l. 6. de Anat. adm. c. 4.

Herpsis, ἕρψις, ἑρπυσμός. Vide *Reptatio*.

Hesmich, i. e. quarta pars libræ. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Hespera, ἑσπέρα, *veſpera*, ſi vocis hujus uſum ſpectemus, tripliciter accipitur. Primum de tempore, quando Sol inclinat ad veſperam. Deinde, quando Sol jam occidit. Denique ſera *veſpera* dicitur ſub crepuſculo. Lind. Ex. XVI. §. 219. ſeq.

Hestia, ἑςία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*. Cui adde, quod Cor dicatur ἑςία τῆς φύσεως, *focus* naturæ. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 719. 311. Ἑςία quoque nomen eſt Emplaſtri apud veteres nobilis; cujus deſcriptio habetur apud Aet. l. 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, conſtare 516. drachmis. Refertur ad Nicepſonem Regem. Gorræus.

Hesychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*; eſtque res non naturali motui oppoſita, & ita indifferens cauſa procatarctica ad ſanitatem, & morbum, quatenus vel moderata, & opportuna, vel immoderata, & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitioſæ vide Charlton. Ex. VII. §. 3. Ἡσυχῆς, *quietus*, ſumitur etiam pro moderato, ſive non moleſto. Uſurpatur de tuſſi leviori, Hipp. l. 4. Epid. XIIX. 19. Vide etiam de hoc vocab. Diet. n. 381.

* Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem quod *Hemicrania*. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 3.

* Heterogeneus, ἀνομοιομερὴς, vel idem eſt quod *Diſſimilaris*, vide *Anomœomeres*: vel etiam hodieque uſurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ noſtri corporis, humorum, & ſpirituum adverſam, & pugnantem: v. g. quando ſanguis portionibus vitioſis excrementitiis ſcatet, dicitur ſanguis *heterogeneus*, apud recentiores. Helmont. tr. Schol. Humoriſt. paſſ. decept. c. 1. n 15.

Heterorropos, ἑτερόῤῥοπος, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, h. e. *ambiguum*, v. g. de tumor. Hipp. 1. Epid. ſ. 1. t. 10. 13. l. 2. Epid. ſ. II. 60. 79. Et ægri dicuntur ἑτεροῤῥοπέες, quando in illis inſignis mutatio notatur vel ad ſalutem, vel ad mortem, 4. de R. V. I. A. t. 56. Vide Foeſ. p. 245.

* Heterorrhythmos, ἑτερόῤῥυθμος, eſt epitheton, & ſpecies pulſus ἀῤῥύθμου, quando aliquis alterius ætatis habet pulſum. Gal. in def. medic.

Heteomocopia, ἑτοιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, in Præcept. IX. 31.

Hevresis, ἕυρησις. Vide *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen eſt, quo utitur Actuarius in Aurea Antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor ſcrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere ſcribit drachmam unam cum dimidia, Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p. 857.

Hexapharmacum, ἑξαφάρμακον, nomen emplaſtri ad perniones exulceratos; cujus deſcriptio habetur e ſex ingredientibus ap. Ægin. l. 3. c. 79.

* Hexis, ἕξις. Vide *Habitus*.

Hians, vide *Chaſco*, *Ecplexis*, *Chanma*, *Seſeros*.

Hianticilla. Vide *Galbulus*.

* Hiatula, χήμη. Vide *Chama*.

Hiatus, χασμός. Vide *Chaſme*.

Higesia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen Emplaſtri veterum utiliſſimi ad ſtrumas, abſceſſus, lienem, & articulos; cujus meminit Gal. l. 4. de

C. M.

Digitized by Google

C. M. P. G. c. 14. & deſcripſit Aeginet. l. 7. c. 17. Perperam Latine ſcribitur *Iceſi* Emplaſtrum.

Hicneomenos, *Hicnevomenos*, ἱκνεόμενος, ἱκνούμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore, apud Hipp. 3. de fract. t. 63. Foeſ. p. 279.

* Hidroa, ἵδρωα, ἱδρῶα, *Sudamina*, ſunt puſtularum genus ex bilioſis, & acribus ſalinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præſertim æſtatis tempore ex ſudoribus provenientium, & vexantium. Unde *papulas ſudorales*, aut *ſudoroſas* non inepte quis diceret cum Dieter. Jatr. n. 401. Meminit harum Hipp. 2. aph. 21.

Hidronosos, ἱδρώνοσος, ſignificat febrem, in qua plurimus ſudor p. n. prodit, quæ alias Sudor Anglicus dicitur. Blancard. in Lex.

* Hidros, ἱδρὼς, Lat. *Sudor*, eſt excrementum humidum tertiæ concoctionis, per cutis poros in aquæ ſpeciem erumpens, cujus materia eſt humor tenuis de ſero, & lympha participans, ejuſdem cum urina, & lacrymis generis, in hoc ſaltem ab illa differens, quod *ſudor* cum violentia quadam naturæ ſecernatur, & excernatur, quemadmodum & *Lacrymæ*; *Urina* vero magis ſpontaneo motu ſecedat. De *ſudoris* cauſſis, & differentiis vid. Baricellum integr. tract. de Hydronoſa Natura, Dieter. n. 402. In genere ſufficiat, *ſudorem* alium eſſe bonum, & ſalutarem; alium noxium, & malum. Ad Bonum pertinet Spontaneus, Criticus, & Artificialis; ad malum vero ſpectant *ſudor* Nimius, Deficiens, Paucus, Depravatus; quorum utriuſque claſſis deſcriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius in binis Exercitationibus. De *ſudore* prorſus nigro inſtar atramenti ſalutari, & excreto legatur ſingularis obſervatio D. Olai Borrichii in Act. Haſn. Vol. I. ob. 70. p. 155. *Sudor* Rulando dicitur aqua permanens. *Sudor hermaphroditici ſalis*, i. e. liquor, vel ſpiritus halinitri. Libav. Apoc. Hermet. Part. pr. c. 11. Quid ſit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. in Procem. Part. poſt. Apoc. Herm. Tr. II. Oper. p. 330. 331.

Hidroticos, ἱδρωτικός. Vide *Sudoriferus*.

Hidrynomæ, & *Hidryomæ*, ἱδρύνομαι, ἱδρύομαι, ſignificat proprie *firma ſede collocor*, *firmor*. Frequens Hipp. v. g. 4. aph. 11. 1. Prorrh. ſ. 1. t. 36. Coac. t. 315. l. 6. Epid. ſ. 7. t. 1. De utero in ſuam ſedem collocato, l. 2. de morb. mul. XXXVII. 2. In ſpecie de urinæ ſedimento uſurpatur, Coac. t. 575. & aliquoties in Epid. Vid. Foeſ. p. 277. de venis perpetuo motis, l. 6. Epid. ſ. 2. t. 16. de tuſſi, l. 4. Epid. XII. 23. Per translationem etiam de mente tranquilla, & firma prædicatur, 1. prorr. ſect. 1. t. 20. l. 3. Epid. ægr. 15. poſt peſt.

Hidus, i. e. *flos æris*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Hieracion, ἱεράκιον, nomen eſt plantæ, de qua vide Botanicos. Porro ita quoque vocatur Collyrium, ad obſcurum viſum, & ſcabras affectiones, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. haud dubie ab Hierace Authore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel ut Plinius vult, Gemmæ, vernacule *Lapis accipitrum*, ita dictus a colore *hieracis*, i. e. *accipitris* ſimili; de quo videatur G. Agric. l. 5. foſſil. p. m. 263. Aldrov. l. 3. Ornithol. §. De nominata. Gal. l. 9. de S. F. §. Aphroſelinus, & Aegin. l. 7. c. 3. §. Lithi. Laudant ad ſiſtendas hæmorrhoides.

Hieraticum, ἱερατικὸν, epitheton 1. ſuffitus, ſive κῦφι ſacrificulorum, quod Diis gentilium adolebant. Gorr. 2. Malagmaris Aſclepiadæ *Pontificium* inſcripti, ſtomachicis, hepaticis, & ad viſcerum dolores. Gal. l. 8. de C. M. L. c. 5.

Hierax, ἱέραξ. Vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικὰ, vel dicuntur de Characteribus in Medicina, ab Hermete Triſmegiſto, aliiſque excogitatis, quorum adhuc valde ferax eſt Medicina, teſte Schenk. Synt. compon. & præſcr. med. p. 84. ſeqq. Vide *Character*. Vel de plicis, & rugis in manibus, pedibus, fronte, e quibus vana curioſitas Chiromantarum multa prædicere ſolet.

Hieros, ἱερὸς, h. e. *ſacer*. Primum eſt epitheron cum *oſſis*, vide *Os*, ut & vaſorum ad illud os excurrentium, v. g. *Arteria*, & *Venæ Sacræ*: tum morbi, v. g. *Comitialis*, qui alias *Epilepſia* vocatur, ob magnitudinem, & vehementiam ſymptomatum. Hipp. l. de morbo *ſacro*, vel *Eryſipelatis*, quod *Sacer Ignis* dicitur, maligni. Siquidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερὰ, quæ fuerunt horrenda, & magna. Keuchen. ad Samonic. p. 246. 285. Deinde eſt nomen medicamenti etiam Latinis *hiera dicti*; cujus variæ proſtant apud Authores, & in Diſpenſatoriis formulæ, Famoſiores ſunt *hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi; *hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi; *hiera* Logadii; *hiera* Ruffi; *hiera* Archigenis, Themiſonis, Antipatri, Juſti, &c. Gorr. Harum deſcriptiones vide ap. Aegin. l. 7. c. 8.

Hilaris, *hilaritas*, ἱλαρός, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia; eſtque idem, quod *Gaudium*. Vide *Gaudium*. Theriacam quoque ἱλαρὰν, *hilarem*, appellatam fuiſſe, patet ex Gal. l. de Ther. ad Piſon. c. 6.

Hilum, proprie dicitur macula illa nigricans fabarum propria; de qua egregie differit J. Alexandr. Annot. ad l. 2. de Al. fac. c. 19.

* Himas, ἱμὰς, proprie *corrigiam*, lorum ſignificat. Vide *Lorum*. Per ſimilitudinem vero ita vocatur Gurgulionis, vel *Uvulæ*, ſive columellæ *laxitas*, quando longior, graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus eſt, ſed craſſitiem ex fluxione ſolito majorem adeptus eſſe videtur. In illo vero affectu & gracileſcit, & ſecundum craſſitiem imminuitur. Aet. l. 8. c. 43. Dicitur & ἱμάντωσις, Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro ſimilis gurgulio propendet. Nic. Piſo de M. C. & C. l. 2. c. 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem, & *deſiderium*, præſertim *amatorium*, vel Venereum, uti demonſtrat Foeſ. ex Homero Iliad. γ, & ξ, Oecon. p. 281. Deſcendit a verbo ἱμείρομαι, & ἱμερᾶσθαι, quod frequens apud Hipp. ſignificans appeto, deſidero, *virilem amorem concupiſco*, l. 1. de morb. mul. X. 13. (quamvis apud Lind. ἐείρεται pro ἱμείρεται ſcriptum ſit, an mendoſe?) XIV. 7. XXVI. 32. XXXIIX. 14. cap. 4.

Hinnulus, νεβρὸς, *pullum cervinum* notat, cuſus coagulum ingreditur Antidotum; apud Gal. l. 2. de Antidot. c. 10. Sumitur vero aliquando latius pro fœtu aliorum animalium; præcipue tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. ad Scrib. n. 13. ubi plura de coagulo *hinnulei* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caſeus equinus*, Hipp. l. de A. L. & Aq. XLIV. 14. Dioſc. l. 2. c. 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocaſſe, quos imitatus Schrod. l. 5. cl. 1. n. 21. Plura de *hippace* vide ap. Mercurial. l. 2. V. L. c. 26. Seracen. not. ad loc. Dioſcor. cit. Foeſ. Oec. p. 282. Linden. triplicem ſignificationem vocabulo huic attribuit, quod notet 1. Caſeum, 2. Oxygala, & 3. Equile, ſive cubile equorum, Ex. XVI. §. 122. uſque ad 130.

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem quod *Centaurus*, monſtrum illud fictitium Poetarum. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. num. 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippobinos, ἱππόβινος, i. e. inſtar equorum valde *libidinoſus*, qui inexplebiliter Venerea ſectatur, Lat. *Laſtaurus*, validæ, & præfervidæ libidinis homo. Caſp. a Rejes C. El. Q. 44. n. 24.

Hippocampus, ἱππόκαμπος, eſt inſectum animal marinum; cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in medicina vide apud Aldrov. l. 7. de Inſect. c. 16. Meminit *Hippocampi* uſi contra Alopecias Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Ægin. l. 7. c. 3. Per tranſlationem *Hippocampos* vocavit proceſſus ventriculorum cerebri ſuperiorum, ſive anteriorum Arantius, notante C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 559. 643. & Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 8. §. 134.

Hippocrates, ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquiorum, præſertim vero illius *Artis Medicæ principis Coi*, & qui *Magnus* dictus fuit; de quo plura apud Galen. & alios. Hunc fuiſſe tritavum Ariſtotelis Philoſophi, pro indubitato habet Joh. Jac. Baſſus l. 1. de Hipp. & Gal. decret. c. 1. p. m. 3. Huius præſertim ſententiæ, & aphoriſmi tantam invenerunt fidem, ut canonis inſtar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica*, & *Rationalis* vocari ſolet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis, & omnis boni author laudetur, & ſi quæ ſunt alia encomia; laus tamen illa non ſine grano ſalis intelligenda. Hinc recte Gal. l. 9. M. M. c. 8. cum Trajano Imper. comparans ſcripſit, omnem ad medicationem viam aperuiſſe, ſed ita, ut cura, & diligentia opus ſit ad abſolutionem. Præſertim vero hoc ipſi condonandum, quod in Anatomicis non adeo fuerit exercitatus, & ita in Phyſiologicis rem non ubique acu, quod dicitur, tetigerit. Vid. C. Hofm. c. ad Galen. de U. P. n. 35. 36. & alios. *Hippocratis Manica* quid ſit, vide *Manica*.

* Hippocraticus, ἱπποκρατικὸς, non modo dicitur Doctrina Medica; verum etiam in ſpecie de *Vino*, alias *ſaccato* dicto, οἴνῳ σεσακκισμένῳ, σακκίας, quando nimirum ſaccis indita ſunt aromata, & poſt colaturam Saccharum additum. Vide Lind. Ex. X. §. 522. 223. ubi & *Lacrymam Sponſæ* appellari ſcripſit. Vocatur alias *Claretum*, de quo ſuperius ſuo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide ſupra in *Facies*. *Hippocraticum ſcamnum* quid ſit, vide ſupra *Bathron*.

Hippoglossus, ἱππόγλωσσος, eſt nomen piſcis, & quidem *Soleæ majoris*. Aldrov. l. 2. de piſc. c. 43. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut inteſtinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura, & laminea ſtructura non abſimilis eſt, ita & viribus eundem æmulari ſtatuitur. Schrod. l. 5. cap. 1. num. 21. Jung. Fr. Hofmann. in cl. ad h. lib. p. 661. Hujuſmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliſſ. & Sapientiſſ. Dn. Wilh. Graſſelii, Civis, & Mercatoris primarii Norimbergenſis, ego quoque poſſideo, qualem alium & ipſe laudatus Vir ejuſdem magnitudinis aſſervat. De tali lapide equino in inteſtinis genito diſſeruit etiam D. D. Wedelius; & ex hoc Bonettus

notavit

Digitized by Google

notavit Med. Sept. lib. 3. ſ. 26. cap. 37. p. 788.

Hippomanes, ἱππομανὲς, ambiguum valde eſt vocabulum. Vel enim ſignificat fruticem, alias *Cynocrambe*, aut *Apocynum* dictam, ideo quod equos in furorem concitet, ſi eo veſcantur, Theocrit. Idyll. 2. Vel ſuccum e Tithymalo expreſſum, Theophr. l. 9. G. Pl. cap. 15. quamvis alii *Hippophaes* legant. Vel notat ſuccum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Ariſtot. l. 6. H. A. c. 18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, d. l. c. 21. Quidam pro ſecundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis equarum* D. Ludovic. Diſſert. Pharm. I. p. 516. Creditur a nonnullis habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi.

Hippone, ἱππώνη, nomen eſt malagmatis, cujus Philagrius author perhibetur. Deſcriptio habetur apud Aet. l. 12. notante Gorræo.

Hippopotamus, ἱπποπόταμος, i. e. *Equus fluviatilis*, eſt animal ferum, quadrupes, exoticum; cujus deſcriptionem, & uſum varium prolixe exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 12. In ſpecie corii hujus feræ uſti uſum monſtrat Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 9. Teſticuli aridi potu oblati contra morſus ſerpentum, Aeginet. l. 7. c. 3. Quod *Hippopotamus* obeſus, & plethoricus venam ſibi vulneret arundine, & plagam limo obducat, ex Plinio refert Rolfink. O. a. M. M. Spec. l. 4. ſ. 1. c. 4.

* Hippos, ἵππος. Vide *Equus*.

Hipposis, ἵππωσις, mendoſe, pro ἴπωσις, *preſſio*, de quo ſuo loco. Mendam hanc inculcavit Foeſ. p. 286. & C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad Gal. com. 3. de art. t. 49.

Hippuris, ἵππουρις, primum nomen plantæ, quæ *Equiſetum* dicitur. Deinde apud Hipp. l. 7. Epid. LVIII. 12. videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, ſive quædam fluxio fuerit ad inguina, & partes, ſive alius id genus affectus, notante Foeſ. Oec. p. 286.

Hippuros, ἵππουρος, nomen piſcis, qui & κορυφαῖνα, item *Urinator* vocatur; cujus deſcriptio habetur ap. Aldrov. l. 3. de piſcibus, c. 17.

Hira, circa hujus vocabuli orthographiam, & ſignificationem ambigunt, & diſcrepant authores. Veteres libri legunt *Chira*. Alii *Hilla*. Quidam reſtringunt ad *Inteſtinum Jejunum*, νῆστις dictum: quidam ad omnia inteſtina. Lind. vero adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis, & ἔντερα extendit; quæ ſententia & nobis placet. Gr. dici poteſt τὸ ἀγκοίλιον, Lind. Ex. IX. §. 53. 57. &c. Diet. Jatr. n. 783.

Hirbellum, legitur apud Paracelſum, quod deliros reddat homines, ſed quid ſignificet, non conſtat, tr. de Surditate.

Hircus, τράγος, æquivoca ſunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notiſſimum, quod & *Caper* dicitur; de quo ſupra in *Capra*. Ejus carnem peſſimam dixit Gal. l. 3. de A. F. c. 2. & l. de atten. vict. c. 8. Paracelſus vero dicit, apud Spagyros *Hircum* quoque dici maſculum Caniculum caſtratum, & nutritum herbis diaphoreticis, l. 1. de præp. tract. 3. tit. de Corallis. Sanguis *hirci* habetur pro ſingulari remedio adverſus pleuritidem, & alios morbos malignos, inſignique vi pollet ſanguinem concretum diſſolvendi: de cujus præparatione, præter Diſpenſatoria Norimb. & Auguſtan. nec non Schroder. l. 5. cl. 1. n. 9. videatur & Helmont. tr. Pylorus Rector, n. 73. ſeqq. Propter fœtorem huic bruto familiarem, & ſalacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diverſos quoque affectus hominum translatum obſervatur. Ita intumeſcentia teſtium tempore pubertatis in adoleſcentibus, cum mutatione vocis in graviorem, hoc nomine τράγος venit: quod patet ex l. 6. Epid. ſ. 4. t. 27. & Gal. l. 14. de U. P. c. 7. Unde & verbum τραγᾷν, & τραγίζειν, *hircire*, in ea ſignificatione accipitur, Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 25. & Gal. l. 2. de ſem. c. 5. Olidus quoque ille fœtor proprie ſub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicuntur, *hircus*, τράγος appellatur; & illi juvenes ad virilitatem accedentes *hircoſi*, aut *Hirquitalli* dicuntur. Foeſ. p. 621. Lang. l. 2. ep. 6. τράγος etiam edulii genus eſt, quod ex zea parabatur, aut ex olyra, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 18. In vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compenſat, vitium vocatur τράγος, ex Ariſtot. l. 5. de Gen. an. c. 18. Theophr. l. 5. de cauſſ. plant. c. 10. 13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum* appellant eminentiam illam auribus tempora verſus adnatam tegminis inſtar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili creſcunt. Barthol. l. 3. Anat. c. 9. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 11. §. 4.

* Hirquus. Vide *Angulus*.

Hirsutus, *hirtus*, *hirtitas*, idem quod *Piloſus*, & *Piloſitas*. Vide *Daſys*.

Hirudo, perpetuo per y apud P. M. de Calderia, & alios, βδέλλα, *ſanguiſuga*, inſectum eſt paluſtre, inſtar lumbrici oblongum, ſanguinem ex hominibus, & equis exſugere valens; cujus deſcriptionem, uſum in arte Medica, & noxam venenoſam cum remediis vide apud Aldrov. l. 7. de Inſectis, c. 11. & 12. Adde Schrod. l. 5. cl. 4. n. 105. Obiter hic notetur, ingenioſiſſimum alias Lindenum lapſum eſſe, quod crediderit, *hirudines* elicere non niſi tenuem ſanguinem,

nem, Ex. XIII. §. 409. Siquidem hoc manifeſte repugnat experientiæ; cum & nos obſervaverimus, quod elicuerint etiam craſſum, & fibroſum, & fæculentum ſanguinem. Jung. Obſervatio, & diſcurſus de *hirudinibus*, lectu dignus, D. J. Val. Willii Medici quondam Regii Dani Caſtrenſis, Amici noſtri deſideratiſſimi τῦ νῦν ἐν ἁγίοις, in Act. Haſn. Vol. III. obſ. 73.

Hirundo, χελιδὼν, æquivocum eſt, diverſa ſignificans. (1.) animal volatile, ſive avem diverſæ ſpeciei; cujus deſcriptionem, uſumque in Medicina vide apud Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 6. ſeqq. Schr. d. l. cl. 2. nu. 55. (2.) notat piſcem marinum volantem, Veneris *Lucerna* dictum, quem etiam deſcripſit Aldrov. l. 2. de piſcib. c. 3. (3.) χελιδὼν, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani, & flexura ungulæ equinæ, Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 73. & Ex. XIII. Sel. Med. §. 414. (4.) Ex Suida quoque conſtat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*; & mirum, Rolfink. hac in re valde curioſum non adjeciſſe appellationibus genitalium muliebrium in O. ac M. de Part. generat. dicatis. Tandem Aurelianus l. 1. cap. 4. teſtatur, *equorum impetiginem*, h. e. ſquamulas anteriorum crurum ſub armorum partibus in ipſis animantibus natas, vocari *hirundines*, χελιδόνας. Vide Aldrov. l. prius citat.

Hiscuria, vitioſe ponitur *Iſchuria*, & occurrit apud P. N. de Calderia Tom. III. Oper. p. 221. ſeqq.

Hismat, i. e. *ſpuma argenti*. Ruland. & Johnſ.

Hispanicum *viride*, i. e. *Hiſpalenſis*, h. e. *viride æris*. Idem. Alias *Hiſpanicum* quoque epitheton *vini* generoſi, a loco natali ita dictum.

Hispiditas, in genere idem, quod *hirſuties*, vel *hirtitas*, δασύτης. Specialiter vero juxta Ætium l. 7. c. 66. duos ſignificat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum ſuperfluorum affluxum; vel pilorum in genis ſuborientem depravatam propaginem, ita ut intro vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent: Græce vocatur διστιχίασις. Vide ſupra *Diſtichiaſis*. Foreſt. l. 11. obſ. 46. in Schol.

Histamenos, ἱςάμενος, *conſiſtens*, ab ἵςημι, *conſiſto*, ſto. Uſurpatur non ſolum de ætate, quæ ad ſummum vigorem pervenit, annorum circiter 40. uſque ad 50. ſed etiam de tumoribus, qui ad ſummum pervenerunt, quibus opponuntur οἰδήματα χαλώμενα, *remittentes*, prognoſt. t. 3.

Historia, ἱςορία, eſt oratio, vel enarratio eorum, quæ viſu perſpecta ſunt. Gal. l. de ſubſ. Empir. c. 10. Vel eſt enarratio eorum, quæ ſæpius iiſdem de rebus experta ſunt, l. de optima ſecta paſſim. Clarius fortaſſis ita deſcribi poterit: Quod ſit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel perſona ſingulari, ſecundum omnes circumſtantias, & attributa circa illam rem, vel perſonam obſervata. Convenit cum *Caſu Medico*, vel Obſervatione Medica. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *hiſtorias* quamplures reperire liber in Theatro Galenico Mundellæ, & alibi, preſertim etiam apud Caſp. a Rejes in Indice Campi Elyſii Quæſtionum. Placet quoque deſcriptio *hiſtoriæ* a B C. Hofm. relicta l. 6. V. L. c. 26. *Hiſtoria* eſt vera, ac ſeria rerum geſtarum narratio. Tales *hiſtoriæ* Ægrotorum ſunt veluti cynoſura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoſcendum facilius, prænoſcendum certius, curandum denique tutius, ſi ſanabilis, ſin minus, palliandum jucundius, ſi abſtinere curatione non licet, veriſſime ſcripſit Linden. Ex. IV. §. 1.

Histos, ἱςὸς, dicitur malus in navi, ſive lignum erectum, ex quo velum ſuſpenditur. Sumitur vero ab Hipp. pro inſtrumento Chirurgico ligneo, in cujus ſummo aliud lignum tranſverſum imponitur, ex quo trochlea dependet ad ſcalæ demiſſionem, 3. de artic. t. 25. Gal. ad h. l.

Histricus, ἱςρικός, denominativum a provincia *Hiſtria*, ſive Iſtria Illyrico contermina; & dicitur de oleo *Hiſtrico*, quod optimum, ubi majori opus eſt adſtrictione. Gal. l. 11. meth. med. c. 16. Adde Jul. Alex. notas ad h. l.

Hizo, ἵζω, ſignificat *ſubſideo*, deſideo. Dicitur de naſo, quando os palati deceſſit. Hipp. l. 4. Epid. IX. 2. & l. 6. ſ. 1. t. 4.

Hoclax, *hoclaſti*, ὀκλὰξ, ὀκλαςὶ, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labaſco. Gal. l. 1. de U. P. c. 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία. Vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς. Vide *Via*.

Hoedus, ἔριφος. Vide *Eriphos*. *Capra*. Ad. Gal. l. 6. de L. A. Mercur. l. 1. V. L. c. 25.

Holcas, ὁλκὰς, apud Hipp. ſignificat *navim onerariam*.

Holce, ὁλκὴ, duo ſignificat. 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXXXII. 18. Deinde eſt nomen ponderis; eſtque idem, quod *Drachma*. Gal. l. de pond. & menſ. ut & in l. 2. de Antidot. Gorr. in defin.

Holcimos, ἕλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur, & ducitur, & in varias partes ſequax eſt, nec divellitur, ſed continuum manet, veluti quæ lenta ſunt, tenacia, & glutinoſa. Gal. c. 2. de artic. t. 45. ubi in Hippocr. verbis legitur ὁλκιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, l. 2. de L. A. c. 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. not. ad

ad Seren. p. 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem p. 173.

Hollippe, dicuntur placentulæ tenuiſſimæ inſtar laminæ, paratæ ex maſſa farinacea tenui, & ſaccharo, & ferventi ferro duplicato, & figurato affuſæ, & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Diſpenſatoriis extent.

Holmiscos, ὁλμίσκος. Vide *Mortariolum*.

Holmos, ὅλμος. Vide *Mortarium*, ὅλμος, etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artubus, Fallop. Expoſ. de Oſſib. Tom. I. Oper. p. 521.

Holos, ὅλος. Vide *Totus*.

Holophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem quod φλυκτίδες, ſive φλυκταίναι, *puſtulæ*. Gal. in exeg. voc. Hipp. & Erot. in Onomaſt. p. 85. quamvis ſine aſpiratione ibid. legatur, ſicut & in Gorræo.

Holoscheres, ὁλοσχερὴς, ſignificat *integer*. Uſurpatur ab Hippocr. de ſanguine omnes ſuas portiones integrales complexo, l. de alim. V. 7.

Holotonicos, ὁλοτονικός, dicitur de Convulſione univerſali, quæ Tetanus eſt, quando totum corpus riget. Schenk. in Obſ.

Holsebon, item *Helſebon*, id eſt *Sal commune* præparatum. Rul. & Johnſ.

Homalos, ὁμαλὸς, ſignificat *æquabilis*, juſtus: unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hipp. 3. de fract. t. 31. Legitur & l. 4. Epid. XX. 3. Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit l. de Hæmorrhoid. IV. 2. Vid. Foeſ. Oec. p. 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id eſt *ſequor*. Hipp. l. 2. de morb. LIX. 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, ſive excrementum alvinum in inteſtinis, præſertim craſſioribus congregatum. Blaſ. Med. Univ. Part. Hygiein. lib. 1. ſ. 2. p. m. 5. & l. 5. ſ. 2. ſubſect. 4. pag. 10.

Homelia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur ſignificationem, apud Hipp. Primo ſignificat *converſationem*, & colloquium cum aliis, l. de Medico t. 31. Deinde *connexionem*, & cohæſionem partium, & præcipue oſſium inter ſe, 1. de art. t. 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur. Et denique *exercitationem*, d. l. t. 36. An fortaſſis *Collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid ſignificet, omnibus eſt notiſſimum. Dicitur ita appellari ab *humo*, quia e terra creatus. Parac. Philoſ. ſag. l. 1. c. 8. Vocatur etiam *Microcoſmus*; cujus tamen nominis rationem Paracelſici nimium extendunt. Vocatur quoque *Centrum mundi*, & *centrum omnium rerum*, d. l. c. 6. & 7. *Quinta eſſentia mundi*, d. l. c. 2. & in tr. Explicatio totius Aſtronomiæ. Hic non ſolum eſt ſubjectum ſanitatis, & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide Dogm. Noſtr. p. 5. ſed etiam objectum, quatenus refertur inter βοηθήματα, ſive remedia. Quænam vero ſint remedia, quæ ab *homine* deſumuntur, vide in Daniel. Bekeri Medico Microcoſmo, Schroder. l. 5. cl. 1. n. 23. & D. D. Joh. Paul. Wurſbain, Affinis, & Amici noſtri ſingularis Exerc. de Medicamentis ex Homine deſumptis.

Homochroea, ὁμόχροια, *æquabilitas ſuperficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur. Hipp. l. de cap. vuln. II. 1. ubi Linden. per ſimilitudinem coloris interpretatus eſt, quod tamen non videtur cum ſcopo textus quadrare. Neque etiam neceſſe eſt propter Etymologiam illam expoſitionem apprehendere, cum χρὼς & habitum corporis, & corpus ipſum ſignificet. Idem l. 1. de fract. t. 9. Vide Foeſ. p. 254. Fallop. in Hipp. de vulner. c. 6. Tom. I. p. 549.

*Homoeomeres, ὁμοιομερὴς, *ſimilaris*. Dicitur de partibus, quæ in ſimiles dividi poſſunt particulas, hoc eſt omnes earum particulæ & ſibi mutuo, & totis ſimiles habentur. Vide Dogmat. noſtr. p. 29. 37. Opponitur *Diſſimilari*, non vero Organico; quia & *Similares* Medicis ſunt organicæ, d. l. Vide *Diſſimilaris*.

Homoeotropos, ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter ſe conveniunt, & optime miſceri poſſunt. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 11.

Homoethnia, ὁμοεθνία, dicitur gentilitas, *cognatio*, & partium inter ſe *conſenſio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter ſe conſenſione conſpirant. Hipp. l. de Loc. in hom. III. 7. & l. 2. de morb. mul. LIIX. 17. Foeſ. p. 453.

Homogenes, ὁμογενὴς, opponitur τῷ ἑτερογενὲς. Eſtque vel idem, quod *ſimilaris*, ὁμοιομερὴς: vel dicitur de omni eo, quod ſemper unam, eandemque indolem, & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενὴς, qualis eſt Continua æqualis. Gorr. dicitur & Latine *Homogeneus*.

†Homolinon, Hipp. linum crudum, quid ſit, & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. lib. 3. cap. 23. de Comp. medicam. Foeſ. in Definit. medicis omiſit. Linimentum potius ex flavo, & impolito filo textum. Salmaſ. in Solin. p. 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hipp. pro *conſentio*, congruo: v. gr. 2. de iis, q. in med. t. 16. & 2. Prorrhet. XLIV. 8.

Homomopagia, dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio de morb. cap. in ſing. partib. c. 9.

*Homonymia, *Homonymos*, ὁμωνυμία, ὁμώνυμος,

μ@-, id eſt *Æquivocatio*, *Æquivocus*. Termini ſunt potius Logici, quam Medici. Nihilominus aliquoties ejus mentionem facit Gal. l. 1. de temper. c. 7. fin. l. 2. c. 5. l. 2. de diff. pulſ. cap. 3. l. 1. Meth. Med. c. 5. in fin. Idem quoque *Homonyma* diſtinguit inter perfecte talia, & quodammodo talia, 4. de R. V. I. A. t. 13.

HOMOPHYLOS, ὁμόφυλος, *Congener* ſignificat, ejuſdem generis, gentis, & ordinis, cognatum. Hippocr. ſ. 1. de nat. hum. t. 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, l. de A. L. & Aq. XXXIII. 3. Coincidit ergo ὁμόφυλον cum ὁμοεθνία.

HOMOPLATAE, vide *Omoplata*.

HOMORUSIA, eſt nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem deobſtruit, urinam provocat, & calculum frangit. Deſcribitur ab Avic. lib. 5. ſ. 1. tr. 1.

HOMORYSMIA, *Homoryſmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμὸς, ſimilitudo ſpeciei, figuræ, ſimilis, vel ejuſdem ſpeciei, aut figuræ. Ῥυσμὸς enim notat σχῆμα καὶ τύπον. Legitur apud Hipp. l. de Diſſectione, 3. II. 1. 6. III. 6. 10. Jung. Foeſ. p. 454.

HOMOTECHNOS, ὁμότεχνος, dicitur ejuſdem artis ſocius, & *Collega*, qui probe artem, quam profitetur, callet. Hipp. l. de præcep. VI. 9. in quo Medicus Naturæ ipſius dicitur *Collega*, & ſocius. Lind. Ex. XIII. §. 525.

* HOMOTONOS, ὁμότονος, *æqualis*, æqualem tenorem ſervans. Poteſt generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo ſervat. Specialiter tamen uſurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαὶ, quæ ab initio uſque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν, & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabaſis*, & *Epacmaſticos*. Gorræus in defin.

HOMUNCULUS, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, hominis notat diminutivum. Quæ Paracelſus de *homunculis* habet, intelligens per illos vel imagunculas ad hominum ſimilitudinem factas ex cera, ligno, metallo, quæ hominem ſidereum in ſe habent, vel maſſam illam Negromanticam, quæ *Alreona* vocatur, cum præſtigias ſapiant Magicas, & Diabolicas, præſtat ſilentii peplo involvere, aut Lethæis mergere aquis, quam prolixe explicando ſe ſuſpectum facere, aut anſam dare aliis, ut in errores perniciosos ſeducantur.

HONOR, τιμὴ, quid ſignificet, notum eſt. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis* a Q. Sereno, id eſt ornatus, κόσμος. Vide Keuchen. in not. pag. 11.

HOPLE, ὁπλὴ, *Ungulam* ſignificat, quales habent animalia herbivora. Galen. l. 3. de U. P. cap. 2.

HOPLITODROMOS, ὁπλιτοδρόμος, dicebatur ille olim, qui curſum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 480.

HOPLOMACHICUS, ὁπλομαχικὸς, epitheton motuum armata manu factorum. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 11.

HOPLOMOCHLION, ὁπλομόχλιον, nomen inſtrumenti Chirurgici univerſalis, toti corpori humano adaptandi, & applicandi; quod delineatum exhibet Aquapendens in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis.

HOPLON, *Arma*, plur. ὅπλα, & quidem uſitatius inſtrumenta bellica, & militaria ſignificat. Apud Hipp. ὅπλα vocantur *funes*, ſive ex ſtuppa, lino, aut alia re confectos, quales ſunt navium etiam rudentes, 3. de art. t. 25. Adde Gal. in Exeg. dict. Hipp. Erotian. in Onomaſt. p. 84. a. Foeſ. p. 458.

* HORA, ὥρα, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hipp. 1. aph. 2. 3. aph. 1. 3. 4. & alibi ſæpius. (2) Græci ὥραν vocarunt illud anni tempus, quod eſt ſub medio caniculæ, in quo fructus matureſcere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur. Gal. l. 2. de Al. fac. c. 2. princ. & c. 4. in 6. Epid. t. 19. (3) ſignificat particulam diei; quarum vigintiquatuor integrum diem naturalem complent. Qua ſignificatione videtur accepiſſe Hipp. 4. aph. 30. & 5. aph. 5. Gal. l. 5. de tu. ſan. cap. 4. Quæ acceptio vocis *Hora* etiam apud Latinos uſitatiſſima eſt. Vide Foeſ. pag. 693. Dieter. num. 694.

HORAEOS, ὡραῖος, generaliter *tempeſtivum* ſignificat, quod debito tempore fit, & opportune. Aurelian. l. 3. de tard. paſſ. cap. 8. præcipue vero Hip. 3. aph. 8. & l. 2. Epid. ſ. 1. n. 20. Strictius vero dicitur de fructibus tempore æſtivo maturis. Vide p. 2. *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖος c. 4. in 6. Epid. t. 19. Strictiſſime quoque τὰ ὡραῖα ſignificant *menſes fœminarum tempeſtivos*, ſive fluxum menſtruum opportunum. Hip. l. de ſuperfœt. XXIV. 1. Vide Foeſ. d. l. Dieter. n. 947.

* HORARIUS, ὡραῖος. Vide *Horæos*.

HORCOS, ὅρκος. Vide *Juramentum*.

HORDEATUM, vocatur medicamentum liquidum internum, ex hordeo ad crepaturam cocto paratum, vulgo Decoctum hordei ſimplex dictum: quamvis & alia, v. g. ſemina frigida majora, & minora, amygdalæ etiam addi poſſint. Schenk. Synt. comp. & præſcr. med. pag. 116. 135. ſeq.

* HORDEUM, *Hordeolum*, κριθὴ. Vide *Crithe*.

HOREON, ὡρεῖον, *inveteratum* ſignificat, ab

ab ὥρος, *tempus*. Erotian. p. 124. b. quamvis Gal. in exeg. voc. Hipp. ſine aſpiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium περιορισμὸν exponit, Onom. p. 82. d. Occurrit apud Hippocr. lib. 6. Epid. ſ. 6. t. 17. de artic. t. 35. 36. 2. de iis, q. in med. t. 31.

Horismos, ὁρισμὸς, eſt *definitio*, & artis præceptum ſententia quadam comprehenſum. Hip. l. de præcept. X. 6.

Horizon, ὁρίζων, proprie eſt terminus Mathematicus; cujus deſcriptionem vide in Clariſs. Sturmii Tab. Aſtronomicis Part. Gen. Tab. I. Spagyricis vero *Horizon* vocatur *Mercurius Auri*. Ruland. & Johnſ. in Lex. *Horizontale aurum* Adeptis vocatur *Mercurius liquore alcheſis fixatus*. Vel juxta Jacob le Mort. in Chym. Medico-Phyſ. Pulvis Præcipitati ruberrimi, quod Paracelſo *Arcani Corallini* nomine venit, poſt affuſionem ſpiritus vini rectificatiſſimi, & hujus abſtractionem relictus. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 266. proceſs. 5. & 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum, apud Junken Ch. Exp. Cur. P. II. ſ. 1. c. 7. p. 549.

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod ſenſu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βυλήσει. Gal. l. 2. prognoſt. t. 6.

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*. Vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotinus*, σητάνιος, ἢ σητάνιος, id eſt *hoc anno productus*: Dicitur de frumento, & in ſpecie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hipp. 2. de artic. t. 43. Galen. in comm. ad h. l. item Hipp. l. 2. de morb. mul. II. 5. V. 18. LXIX. 3. & 4. de R. V. I. A. t. ulr. Dioſcor. lib. 2. c. 103. ubi per jota ſcriptum eſt σιτάνιον, quemadmodum & in Hipp. 4 de R. V. I. A. t. 112. & l. 2. de morb. XX. 15. Vocatur alias τρίμηνος πυρὸς, τριμηναῖος, Dioſcor. d. l. Theophraſt. l. 8. cap. 4. Hiſt. plant. Plura vide apud Foeſ. p. 563. 564.

Horos, ὧρος, idem quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hipp. in lib. ſpur. de ſept. partu, n. 16. Inde ὡρόγραφοι, *temporum Scriptores*. Erot. dict. loc.

Horoscopus, ὡροσκόπος, olim dicebatur præſtigiator, qui ex herbarum indicio, quis dæmonum quavis hora præſideret, & quid ejus auſpicio feliciter fieri, vel auſpicari poſſet, indicabat. Tales vero herbas dari, merito Gal. inter pluſquam pueriles fabulas refert, lib. 6. de S. Fac. in proœm. Confirmat Lang. l. 1. ep. 72. Alias *Horoſcopus* eſt terminus Aſtrologicus, nec hujus loci eundem explicare.

* Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aſpera, inæqualis inſtar cutis anſerinæ (uti vulgo appellatur) dicitur φρικώδες, Hipp. 6. Epid. ſ. 3. t. 29. φρικώδης παροξυσμός, paroxyſmus *horridus* dicitur in febre, qui cum horrore incipit; qualis eſſe dicitur ſemitertianæ legitimæ paroxyſmus. Unde & ipſa febris φρικώδης πυρετὸς, vocatur, i. e. *horrida*. Gal. l. 2. de diff. febr. c. 9. & 1. in 1. Epid. t. 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ ſubinde inhorreſcunt. Coac. t. 12. 13. Vide Foeſ. p. 667.

* Horror, φρίκη, eſt motus quidam convulſivus cutis, & cuticulæ, & coactus, minor, quam in rigore, & major, quam in frigore, proveniens ab aeris frigidiſſimi injuria vellicante habitum corporis, & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitroſis, in ſucco nervoſo, & nutritio, aut in lympha, & ſero ſanguinis hærentibus, partes nervoſas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviorem convulſivum irritantibus. Vide Willis de febr. c. 3. & Fr. Sylvium Pr. Med. l. 1. c. 30. §. 83. Meminit Hipp. φρίκης, ſive *horroris* aliquoties: v. g. 5. aph. 61. 7. aph. 4. Coac. t. 8. 16. 584. Eſt & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconſtans*, quando non ſervat eandem indolem in febribus inconſtantibus. Vide Foeſ. d. l. Dieter. n. 910.

Hortus, κῆπος, quid proprie ſignificet, notiſſimum eſt. De *hortis* rarioribus quibuſdam legantur Ephem. N. C. Ann. III. Obſ. 31. Metaphorice *Hortus* dicitur *genitale membrum in ſexu muliebri*, Rolfink. O. ac M. de part. gen. inſer. P. II. cap. 33. *Hortus* quoque comparatur a Paracelſo, ejuſque ſectatoribus Homini, vel corpori humano. Parac. de caducis, paragr. 3. Gerard. Dornæus in Philoſ. Chemica.

Hucha, nomen piſcis inter *Lucium*, & *Truttam*, ſeu Trottam medii, proximioris tamen *Truttis* & forma, & carnis qualitatibus. Aldrov. l. 5. de piſc. c. 137. ubi *Truttam fluvialem alteram* vocat, & Jul. Alex. 15. Salubr. c. 5.

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*. Vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem ſpectat; v. g. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores, & converſationem pertinet; eſtque idem quod *Comis*, φιλάνθρωπος. & *Humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omnino decet Medicum, utpote quæ lucri, & gloriæ eſt parens. Lind. Ex. II. §. 32.

Humectatio, ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippoc. 1. de hum. III. 14. idem quod *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *Humecto*, quod occurrit 7. aph. 70. *Humectatio* duplex eſt: Interna, quæ fit cibis, & me-

dicamentis; & Externa, vel ſuperficialis, quæ fit balneis, infuſionibus. Huc pertinet καθυγρότης. Vide *Cateoneſis*. Remedia *Humectantia*, ὑγραίνοντα, ἢ ὑγραντικὰ, ſunt duplicia, actu, vel poteſtate talia. De *humectante* virtute remediorum vide Dogm. N. P. VI. c. 2. dogm. 9. p. 710. *Humidum* effective hodieque omne id dicitur, in quo præpollet aqua cum pauciſſimo ſpiritu, & terra, & ita quamcumque materiam reddere potius eſt aquoſam, ubi aliis occurrit corporibus, ſi in motum redigatur, verbis Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 8. p. 29.

* Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad Humerum pertinet. Ita *Vena humeraria* eſt, quæ obliquius a Clavicula ſenſim recedens ſe portigit ad *Humerum*. Gal. l. de venar. & arter. diſſ. cap. 6. l. 3. de Anat. admin. cap. 5. c. 1. de art. t. 53. Barthol. libell. 1. Anat. cap. 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica*, quia in capitis affectibus ſecari ſolita, ſed ſuperſtitioſe. Huic venæ reſpondet Arteria *Humeraria*, ſive *Humeralis*. Barthol. libell. 2. c. 2.

* Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, quæ ſuperior *humeri* pars, quæ *Epomis*, & *Superhumeralis* dicitur, ad collum vergit, & a poſteriori parte oſſi *Scapulę*, ab inferiori autem ei oſſi, quod, dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, & *Ala* nuncupatur, Gal. c. 1. de art. t. 4. Alias *humerus* quoque dicitur de parte prima brachii, quæ unico oſſe conſtat, quæ alias *Brachium* κατ' ἐξοχὴν dicitur, Barth. libell. 4. Anat. cap. 20. Linden. Ex. XIII. §. 412. Plura de diverſis *humeri* ſignificationibus vide apud eund. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 64. ſeqq.

Humidus, ὑγρὸς, ſumitur r. vel ſubſtantive, vel adjective. Subſtantive idem eſt, quod *humor*, vel *humiditas*, de quo poſtea. Adjective vel ut efficiens, vel ut effectus conſideratur. Efficientis reſpectu coincidit cum τῷ *Humectans*, de quo vide *Humectatio*. Effectus vero *Humidum* dicitur, quod *humectum* eſt, aut humorem in ſe continet.

* Humilis, *Humilitas*, ταπεινὸς, ταπείνωσις, κατασολὴ, dicitur vel de animæ virtute, & proprietate; quæ qualis eſſe debeat in Medico, vide apud Lind. Ex. II. §. 23. ſeq. vel de re corporea. Muſculus oculum deorſum verſus malas trahens vocatur *Humilis*, item *Deprimens*, Barthol. l. 3. Anat. c. 9. p. 513. Ita Pulſus *humilis*, ταπεινὸς Galeno dicitur, qui alio eſt oppoſitus, quando arteria non in altum extenditur. Galen. l. de pulſ. ad tyron. c. 2. Tumores quoque cum compeſcuntur, ut ſubſideant, eleganter Græcos ταπεινοῦσαι, *humiliare*, exprimere, teſtis eſt Dieter. 604. in fin.

* Humor, *humiditas*, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρηδὼν, τὸ ὑγρόν, latiſſime denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam ſubſtantiam, vel materiam, comprehendens etiam ſuccos. Reſtringitur tamen interdum a Medicis, ita ut *humor*, & *ſuccus* idem non ſint. *Humor* enim *humiditas* quædam eſt, quæ in corpore animantis eſt; *Succus humiditas*, quæ in fructibus, quibus veſcimur, continetur, & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur. Galen. c. 1. de humor. Hæc Caſtell. Verum nondum ſufficiunt. In foro Medico *humores* appellantur & ἰσχόμενα, vel ἐνισχόμενα, *contenta*, quæ in aliis receptaculis continentur: Suntque vel Naturales, vel Præternaturales. Illi rurſus duplices: Utiles, & Vitales, inter quos *Sanguis* principatum jure merito tenet. Inutiles, ſive excrementitii, qui ex neceſſitate miſtionis, & ob longiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus paſſim in Inſtitutionibus, ut & Dogmatibus noſtris. Præternaturales plerumque ex Excrementitiis vitiatis fiunt. Excrementitios Hipp. plerumque vocavit ὑγρασίας, ὑγρηδόνας, ὑγρότητας, uti patet ex 3. aph. 24. 31. aph. 56. lib. 1. de morb. mul. XXXII. 4. 13. XXXIII. 5. De quatuor *humoribus* commentitiis in ſanguine jam ante dictum eſt. Vide *Hæma*. *Humores* quoque oculorum, præſertim Cryſtallinus, & Vitreus, minus accurate hoc nomine indigitantur; cum potius ſint partes ſolidæ, nec humectare aptæ. Linden. Ex. XV. §. 67. *Humor aqueus*, ſive *elementaris* vocatur, quo tanquam viſco terræ corporum partes junctæ cohærent; eſtque rerum omnium concretarum communis; & univerſum inanimorum, ſive lapidum, ſive metallorum genus hoc ipſo glutinatum ſuſtinetur. Ewaldus Vogelius de lapid. phyſici condition. c. 4. Tom. III. Theatr. Chym. p. 589. ſeq. *Humor vitę* dicitur, omnia viventia, ne areſcant, ſuſtentans, fomentum, & pabulum calidi naturalis, alias *radicalis humor*. Rul. & Johnſ. *Humor radicalis Metallorum* ſtatuitur a Spagyricis *Argentum vivum*. Georg. Ripleus in Axiom. Philoſoph. Tom. II. Theatr. Chym. p. 124.

Humoriſta, terminus Helmontianus, quo ſceptice appellat Galenicæ ſectæ Doctores Medicos, præſertim qui quatuor humores in ſanguine ſtatuunt, & electivam virtutem educendi diverſos humores credunt, & defendunt: quod vocabulum in ſcriptis ejus occurrit.

Hunc, *Hucci*, id eſt *Jupiter*, *Stannum*. Rul. & Johnſ.

Huſſo, *Huſo*, Plinio *Mario*, nomen piſcis grandioris, cetacei, ita ut aliquando quadringentas libras penderet, oſſibus, excepto capite, ſquamis carentis, Danubio fluvio fere proprii

cujus

Digitized by Google

cujus deſcriptionem, & uſum in cibo, & Medicina prolixe videre licet in Aldrov. lib. 4. de piſcib. c. 11. ſuccinctius apud Jul. Alex. l. 15. Salubr. c. 1. & Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81.

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen eſt plantæ, aut floris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretioſus, pellucidus, ex flavedine rubens, igniſque flammam imitans, quoad vires cordiales, & alexipharmacas in frequenti uſu; cujus duæ dantur ſpecies, *Orientalis*, qui pretioſior, & *Europæus* in confinibus Sileſiæ, & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. l. 3. c. 5. n. 3. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Rul. & Johnſ. in Lex. Ger. Dornæus, in Gemmarum ſtructura, Tom. I. Th. Chym. p. 487. docet, generari *Hyacinthum* ex cœlo, & terra Martis, cum terra Solis mixtis.

Hiaena, ὕαινα, nomen animalis, ſed quale veteres intellexerint, non conſtat. Alii enim inter quadrupedia referunt, & vel ſpeciem *lupi*, vel ſpeciem *felis*, vel *Zibethi* conſtituunt; alii inter piſces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Gentrinen*, vel *Caprum* conſtituunt. Vide Caſp. a Rejes Camp. El. q. 57. nu. 17. Rhod. ad Scrib. n. 38. Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 9. fel inter ophthalmica præſtantiſſima refert. De corio, vel pelle *Hyenæ* vide Scrib. n. 172. cum notis Rhodii ad h. l. In oculis *hyenæ* lapides *Hyenias* propterea dictos, & quidem in vaſis inveniri, & ſi credimus, linguæ hominis ſubditos futura prædicere, notavit Plin. l. 37. H. N. c. 10.

* Hyalodes, *Hyaloides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vitreus*, *vitri ſpeciem referens*, vel colore, vel etiam conſiſtentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit cryſtallinum poſteriori parte, ita ut diametrum ejus non excedat. Eſt inſtar vitri fuſi, vel ad ignem liquefacti. De cujus ſtructura, & uſu vide in Anatom. præſertim Gal. l. 10. de U. P. c. 1. Linden. Med. Phyſ. l. 2. cap. 10. §. 48. ſeqq. Barth. l. 3. Anat. c. 8. Deinde prædicatur de excrementis: v. gr. de *Urina vitrea*, Hipp. Coac. t. 150. 358. De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμός, *humor vitreus*, & facit urinam γονοειδῆ, genituræ ſimilem. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 37. l. 1. de preſag. ex pulſ. c. 4. Foeſ. Oec. p. 630.

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum*, h. e. materia quædam dura, pellucida, & ſale cinereo: & arenis, ſive materia ſabuloſa, vi ignis fortiſſimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitricatio*, de qua lege Willis de ferment. c. 12. *Vitrum* dicitur omnium ultimum, & extremum, quia non amplius converti poteſt in aliam rem. M. Joh. Iſaac. Oper. mineral. c. 86. Libav. Syntagm. A. Chym. l. 7. c. 19. Quamvis autem *Vitrum* adeo denſum ſit, & compactum corpus, ut plane impervium videatur, ejus tamen penetrabilitatem a ponderabilibus flammæ partibus detexit, experimentiſque pluribus confirmavit Rhob. Boyle in Appendice Experimentis de ſiſtendis, & ponderandis corpuſculis igneis ſubnexa, ut tract. de poroſit. corpor. ſolidor. c. 8. ubi & artificium deſcribit vitra coloribus tingendi, qua ſuperficialiter, qua intimius, non ſine Lectoris oblectamento. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibuſdam operibus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Willis de l. Rolf. Chym. l. 5. ſ. 12. Schrod. l. 3. c. 17. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. & alios.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Johnſ.

Hybernus, χειμερινός, χειμέριος. Vide *Cheimon*, *Hyems*.

* Hyboma, ὕβωμα, idem quod κύφωσις. *Gibboſitas*. Vide *Cyphoſis*, & ὕβος, idem quod κυφός, Galen. 6. aph. 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum everſionem p. n. ſignificare, 3. de artic. t. 53.

Hydaleos, *Hydatænon*, *Hydatænomenos*, ὑδαλέος, ὑδαταῖνον, ὑδαταινόμενος, ſignificat *Aquoſus*, vel *Aqueſcens*. Occurrit apud Hipp. lib. 1. Prorr. I. 18. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 7. ſ. 2. Epid. ſ. III. 74. Vide Foeſ. p. 651.

Hydarthros, ὕδαρθρος. Vide *Meliceria*.

Hidataenomeni, ὑδαταινόμενοι, dicuntur ap. Hipp. qui prompti ſunt ad hydropem, aut qui tenuem, & aqueum natura ſanguinem habent, quaſi *Aqueſcentes* dixeris, l. 2. Epid. ſ. II. 74. Jung. Foeſ. in not. ad h. l.

Hydatinon, ὑδάτιον, nomen Collyrii, ſive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. com. 4. in 6. Epid. t. 10.

† Hydatis, gutta, puſtula aquam continens. Veſcicula unde Hydatidas interpretans Veſciculæ plenæ aqua, 7. aph. com. Gal. 57.

* Hydatis, ὑδατίς, *Aquula*, eſt puſtula palpebrarum, vel pinguedinis ſuperiori palpebræ ſubſtratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Gal. def. Ægin. l. 6. c. 4. *Aquula* eſt pinguis quædam materia palpebræ, cuti p. n. ſubſtrata. Gal. l. 14. meth. med. c. 19. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 740.

Hydatismos, ὑδατισμός, vocatur ſonus concluſi, & colliſi humoris, in externis vomicis, & abſceſſibus. Aurelian. l. 5. Tard. paſſ. c. 8. allegante Foeſ. p. 631.

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquoſis ſimul*, & *bilioſis*, ſive dejectionibus *perliquidis bilioſis*, quamvis alii legant ὑδατόχλωρα, *pallide vireſcentia*. Hipp. Coac. t. 67. 134.

Dd 3 608.

608. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 49. 3. in 1. Epid. t. 27. & 3. in 1. Epid. 4. 73. Adde Foeſ. p. 632.

Hydatodes, *Hydatoides*, ὑδατώδης, ὑδατοειδὴς, *aquoſus*, *aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel conſiſtentiæ. Ita *vinum aquoſum*, ὑδατώδης οἶνος vocatur ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum eſt, Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinoſum, l. 7. meth. med. c. 6. *Humor* quoque *oculi* dicitur ὑδατοειδὴς, vel ὑδατώδης, *Aqueus*, cryſtallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens. de quo vide Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 10. §. 41. ſeqq. Barth. l. 3. Anat. c. 8. ubi negat, eſſe partem animatam, ſed ſaltem excrementum. Vide ſupra *Aqueus humor*. *Urina* quoque *aquę ſimilis*, ὑδατώδες οὖρον appellatur, Coac. t. 575. Hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præſertim qui *Anaſarca* laborant, veluti aqua intercute ſuffuſi, l. 6. Epid. ſ. 7. n. 62.

Hyderæno, ὑδεραίνω, ſignificat *hydrope laboro*, Hip. l. de nat. mul. II. 8. Vocatur alias ὑδερῶμαι, l. 1. de morb. mul. LXXXXI. 7. h. e. aquoſus fio: item ἐξυδερῶμαι, 6. Epid. ſ. 4. t. 11.

* Hyderos, ὕδερος, generaliter idem eſt, quod *hydrops*. Gorr. Apud Galen. tamen potius ſpeciem *hydropis*, quæ *Anaſarca*, aut *Leucophlegmatica* alias vocatur, ſignificare, patet ex aliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδεριῶντας, l. 3. de ſymptom. cauſſ. c. 5. l. 11. de S. Fac. §. Caro, &c. *Diabetes* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα, *hydrops ad matulam*. Vide *Diabetes*.

Hydnon, ὕδνον, *tuber terrę*, radicibus & bulbis annumerandum; de quibus Galen. l. 2. de Al. Fac. c. 68. & l. 8. de S. Med. fac. §. *hydnon*.

Hydor, ὕδωρ, *Aqua*. Vide ſupra *Aqua*.

Hydra, ὕδρα, nomen ſerpentis maxime venenati, in cujus tamen hiſtoria multa fabuloſa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. l. 2. de ſerp. & drac. 4.

Hydragogia, ὑδραγωγία, Latine *Aquę ductus*, ſignificat per metaphoram a ſimilitudine *aquęductum* ſanguinis motum localem per venas. Gal. in Timæo Platon. Magis proprie poſſet hoc vocabulum tribui *Lymphę ductibus*, ſive vaſis Lymphaticis.

* Hydragogos, ὑδραγωγὸς, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto, l. 7. Epidem. LIIX. 11. Alias medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, l. de atr. bile, c. 6. Lang. l. 1. ep. 18. In ſpecie duo *Hydragoga*, *minus* & *majus*, deſcribuntur apud Fernel. Therap. l. 7. tit. de purg. compoſ.

Hydralme, ὑδράλμη, *aquam ſalſam* ſignificat, vel ſtricte *marinam*. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 66.

Hydrargyros, ὑδράργυρος, ἄργυρος χυτὸς, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi ſtatim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum; Dioſcor. l. 5. c. 110. & Plin. l. 33. c. 8. An nomina hæc *Argentum vivum*, & *hydrargyros* unum idemque ſignificent; quod negavit Mercurialis, ſtatuens, poſterius nomen ſaltem competere factitio; prius vero nativo, l. 2. Var. lect. c. 4. Saracenus vero in not. ad Dioſc. l. cit. vanam, ac falſam hanc eſſe ſubtilitatem cenſet, cum nec Græci, nec Latini diſcrimen hoc obſervaverint, cui & nos ſubſcribimus. Eſt autem *hydargyros*, vel metallum ſui generis, uti vocat C. Hoſm. Paralip. Off. c. 86. & Gorræus quoque per metallum deſcribit; vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis, ſeu metallicus volatilis, metallis, & præſertim auro avidiſſime adhærens. Schroder. l. 3. c. 14. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. vel eſt aqua viſcoſa in viſceribus terræ, ſubtilis ſubſtantiæ, albæ terræ per calorem temperatiſſimum unica totali unione, perque minima, quouſque humidum fuerit temperatum a ſicco, & ſiccum ab humido æqualiter, Rul. & Johnſ. in Lexic. Duplex eſſe *Argentum vivum*, Nativum, & Artificiale, & quæ circa utriuſque naturam variam præparationem Chymicam, uſum, noxam notanda occurrunt, petantur paſſim ex rei medicæ ſcriptoribus non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. l. 9. de S. Fac. §. *hydrargyros*, quamvis ibidem aperte faſſus ſit, ſe deſtitui propria experientia quoad uſum & noxam. Ceterum Spagyrici ulterius progreſſi ſunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum, imo juxta nonnullos, omnium corporum naturalium. Ita Rul. in Lex. Eſt *Argentum vivum* altera pars lapidis Philoſophorum, ſecundum Chymiſtas, & principium alterum, materque omnium metallorum; & ſecundum quod coit cum patre, & maſculo ſuo Sulphure, cauſat perfectionem, & imperfectionem in metallis, & metalla quoque (ut fœtus) plus a matre, ſic loquendo, quam patre, habent. Hinc plurimum trahunt originem, in hoc plurimum reſolvuntur. Hoc *Argentum vivum* vocarunt *Animatum*, ad differentiam inter commune, & hoc Spagyricum. Dion. Zacharius in Opuſcul. Tom. I. Theatr. Chym. comprehenſo. Jung. D. D. Backeri Oedipum Chymic. Tit. I. inter quem, & D. D. Rolfink. lis oborta de *Mercurio* corporum naturalium, quorum hic prorſus ceu *Non Ens* inficiatus eſt, ille vero non eſt veritus (quamvis meo judicio figmentis potius, quam veris experimentis) impugnare. Utriuſque pro lubitu legantur Opuſcula, v. g. Rolfink. *Mercurius* Non

Ens

Ens Metallorum: & BeeKeri Supplement. in Phyſic. ſubterraneam. Inter barbara Nomina quoque uſitatiora ſunt, *Servus fugitivus*, *Azoc*, *Azoth*, & ſiquæ ſunt alia. Nobis non placet eſſe nunc prolixioribus.

* Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compoſitio ex *aqua*, & *oleo*; cujus tamen miſturæ incerta, & multiplex ratio eſt. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre, & ciendis vomitibus convenit, ſi tepida detur, l. 2. de S. F. c. 25. Meminit & l. 5. c. 9. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. & alibi.

Hydrelos, ὑδρηλὸς, vocatur *aquoſus*, humidus; idem quod ὑδατώδης. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. II. 3.

* Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη, herniæ ſpecies eſt compoſita, quando videlicet una cum inteſtino aquoſus humor in ſcrotum deſcendit. Gal. in defin. Gorr. Caſtell.

Hydria, *hydrion*, ὑδρία, ὕδριον, nomina ſunt vaſorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur, Lat. *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hipp. de humor. V. 8. Foeſ. d. l. Gorr.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano Cent. I. obſ. 43. ſignificans tumorem ſeroſum, ſanioſum, & purulentum pericardii circa ſolutionem continui in ipſo corde.

* Hydrocele, ὑδροκήλη, ſpecies *herniæ*, quæ *Aquoſa* dicitur, pertinens ad Tumores ſeroſos, vel aquoſos particulares, item ad hydropes particulares, proveniens a collectione ſeri, vel lymphæ in ſeroto, vel alii herniæ familiari ſubjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquap. l. 1. Pentateuch. c. 27. & tr. de operat. Chirurg. Hildan. Cent. 4. obſ. 65. 66. Barbette Chirurg. P. III. l. 1. c. 6.

* Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, Gorr. eſt tumor capitis aquoſus, ſive *hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput ſupra modum intumeſcat. Is ut plurimum aquoſus eſt, aliquando tamen fœculentus, aut ſanguine dilutus, qui aut inter cutem, & pericranium, aut inter cranium, & pericranium, aut inter cranium, & cerebri membranas coacervatur; quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teſte Aetio, inter cerebri ſubſtantiam, & ejus membranas, ſed quæ nullam recipiat curationem. Plerunque cauſſam agnoſcit violentam ſolutionem continui, ex plaga, contuſione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obſtetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur, & comprimitur, Gorr. De hujus affectus cognitione, & curatione vide Aquap. in Chirurg. operat. h. tit. Hilda. Cent. 3. obſ. 17. ſeqq. Cent. 4. obſ. 10. Cent. 5. obſ. 3. Foreſt. l. 3. Chirurg. obſ. 5. M. A. Severin. I. de noviſſ. abſceſſ. cap. 5. §. 1. Barbette Chirurg. d. l. & P. III. l. 2. c. 1. Eph. N. C. Ann. I. O. 47.

Hydroleum, eſt barbarum vocab. apud Fr. Hofm. in clav. p. 4.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id eſt *Garum aquoſum*, ſive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam Garum ſimplex. Aetius etiam habet l. 4. c. 84. deſcriptionem ὑδρογάρου καθαρτικοῦ, ſive purgantis. Gorr.

† Hydrenterocele, Hernia ex delapſu inteſtini in ſcrotum cum aqua. Paſſerat. in Calep.

Hydromantia, ὑδρομαντία, eſt ars magica ſumpta ex aſtris aquæ, cum in ea ſe patefaciunt hominibus ab inundationibus inuſitatis, fluctuationibus, aliiſque apparentiis. Rul. & Johonſ. in Lex. Hujus aliquoties meminit Paracelſus, & Medicis ſcitu utilem & neceſſariam aſſerit; ſed perperam, cum ſit ſuſpecta præſtigiarum Diabolicarum.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulſa*, aqua melle miſta, *Melicratum*, *Mulſum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ, apud Columellam l. 12. c. 12. Palladium, & alios; ex recentioribus Claud. Deodat. Pant. Hyg. lib. 2. c. 1. Mel. Diet. num. 530. Penotum tr. de med. Chym. T. I. Th. Chym. Med. Germanorum Rhod. ad Scrib. n. 66.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *hydromelum*, eſt nomen potionis, ſic dictæ a malis cotoneis, vel *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi poteſt apud Dioſc. l. 5. c. 30. P. Ægin. l. 7. c. 15. Aetium, Oribaſ. & alios, notante Gorr. Eſt ſpecies ὑδρομέλιτος, Lind. Ex. X. §. 160.

* Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, eſt ſpecies *herniæ aquoſæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus ſub tunica ibidem congeritur, & continetur. Gal. defin. Curatio non differt ab aliis *hydroceles* ſpeciebus.

Hydronomus, idem quod *hydromanta*, Paracelſ. l. 2. de Tart. tr. 2. c. 3.

* Hydrophobia, ὑδροφοβία, i. e. *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Eſt Symptoma *Rabiei*, ſeu Delirii a morſu canis rabidi, aut aliorum ſimilium brutorum rabidorum oborti; quemadmodum & nos affectum hunc ex morſu lupi rabioſi crudeliſſimo notavimus. Sumitur etiam vocabulum pro ipſa *Rabie*, ut eſt apud Sen. & alios Practicos. Aegri tales aquam, & omnia fluida reformidant, alii quidem ſtatim, alii ſerius, & demum quadrageſimo die. De hoc affectu vide Hildan. Cent. 1. obſ. 86.

Hydrophysocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδρο-

πιδαματικήλη, i. e. *Hernia* cauſſam mixtam ex aquoſo humore, & flatu ſupponens. Paræus Chirur. l. 7. c. 14.

HYDROPNEUMOSARCA, dicitur Tumor, vel abſceſſus a mixta materia, aquoſa, flatulenta, & carnoſa productus. Meminit M. A. Sever. l. de nob. obſ. abſceſſ. c. 4.

HYDROPIODES, ὑδρωπιώδης, ſumitur interdum pro ipſo *hydrope*, Coac. t. 304. 424. 458. Interdum pro ægro *hydropico*, t. 453. ſeqq. 461. Vide Foeſ. p. 633.

HYDROPOEIDES, ὑδρωποειδὴς, dicitur de aquoſo, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus viſuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hipp. l. 4. de morb. XXIII. 23. l. 1. de morb. mul. XLVI. 3. LXXXVII. ubi pro hydropica accipitur l. 2. IX. 4. l. de intern. aff. XIII. 5.

HYDROPOTA, ὑδροπότης, i. e. *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit; de quali hydropico facto, & per uſum vini curato legatur Obſervatio Helwigii apud Bonett. Med. Sep. l. 3. ſ 23. c. 22. p. 717. Alias & *hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, publico ſpectaculo iterum vitra, vel cyathos implevit diverſiſſimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua roſarum; qualem deſcripſit Italum Petrum de Manfredo dictum D. J. N. Binninger Cent. I. Obſ. Med. 4. p. 4. ſeq.

* HYDROPS, ὕδρωψ, eſt nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis, & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi poteſt in *humidum*, & *ſiccum*. Humidi *hydropis* duæ ſunt ſpecies, *Aſcites*, & *Anaſarca*, ſive *Leucophlegmatia*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus eſt, *Tympanites*: De ſingulis ſuis locis, & literis initialibus. Dicitur & ὕδρωψ, *Aqua intercus*, Diet. n. 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipſo ſero, & ichore, Hipp. l. 4. de morb. I. 27. IX. 1. XXV. 34. item l. 2. de morb. XVI. 10. Junge Foeſ. d. l.

HYDROPYRETOS, ὑδροπύρετος, idem quod *Febris ſudatoria* maligna, colliquativæ ſpecies. Foreſt. Obſ. 1. Schol.

HYDROROSATON, ὑδροῤῥόσατον, dicebatur olim *potio ex roſis facta*; cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17. Aliter vero Oribaſius, qui aquæ fontanæ libras 60. coqui, donec ferveat, poſtea indere roſarum foliorum exemptis unguibus libras 10. & occluſo vaſe coquere, donec perfecte cocta ſint, tandem defecatis roſis mel ſeorſim coctum, & defæcatum decocto roſarum addere juſſit, ad libras 30. Omnium delicatiſſime componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ lib. x. cum ſacchari lib. v. donec ſpiſſa evadant, & tandem addendo ſucci roſar. libram unam. Sic febribus apprime utile eſſe ſcribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur reſpondere Syrupo roſarum ſimplici dilutiori, ſive Julapio.

HYDRORRHODINON, ὑδροῤῥόδινον, dicitur *aqua cum oleo roſaceo* miſta. Sumpta refrigerat, cietque vomitum. Dabatur a Galeno iis, qui venena hauſerunt, ſi poſt vomitum ventriculus videbatur uri, notante Gorr.

HYDROSACCHARUM, ὑδροσάκχαρον, *aqua ſaccharata*. Reſpondet *hydromeliti*, ſive mulſo dilutiori. Poteſt etiam dici de decocto aliquo ſaccharo condito. Legitur apud Foreſt. l. 32. obſ. 9.

HYDROSARCA, dicitur tumor, vel abſceſſus quidam a materia mixta ex aqua, & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. l. de nov. obſ. abſceſſ. c. 4.

HYDROTICUS, ὑδρωτικὸς, idem quod ὑδραγωγὸς, i. e. *aquoſas ſuperfluitates evacuans*. Ita Libav. l. 9. Synt. Ar. Chym. c. 19. vocat ſpiritum Tartari inſigne *hydroticum*. Calx *hydrotica* ex ſtibio, ſive Antimonio, legitur apud eund. in defenſ. 1. Syntagm. contra Scheunem. c. 8.

HYDRUS, ὕδρος, vocatur ſerpens aquaticus, valde venenoſus, qui alias Latine *Natrix* appellatur; cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. hiſt. Serp. & Drac. l. 1. c. 17. Jung. Ægin. l. 5. c. 17.

HYEMS, χειμὼν, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero ſiccum eſſe ſolet; cujus conſtitutionem, morbos, victus rationem vide apud Dieter. num. 920. *Hyemem* apud veteres conſtituebant Vergiliæ occidentes, ſicut orientes æſtatem. Lin. Ex. XI. §. 196.

HYGEIDION, ὑγιείδιον, nomen eſt Collyrii, quod ad Ammonium authorem quidam referunt. Deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 16. Commendatur etiam ad τὰς ὑπωπίους.

* HYGIA, *hygeia*, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *Sanitas*, *valetudo proſpera* corporis, inter bona corporis præſtantiſſimum, ultimus, & ſummus artis Medicæ finis, ac ſcopus, quem ſemper intendere debet, licet non ſemper in ipſius viribus ſit eundem aſſequi. Eſt vero generaliter *Sanitas* nihil aliud, quam diſpoſitio, facultas, & aptitudo agendi naturalis corporis, ejuſque membrorum, conſiſtens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione (quæ ſunt tres ſpecies, & eſſentiales ſanitaris differentiæ) a debita principii vitalis animati in humoribus, & ſpiritibus ſedem ſuam obtinentis præſentia, & facta appropriatione potiſſimum dependens. Plura petantur ex Inſtitutionibus, & Phyſiologicis, & cui noſtræ placuerint Hypotheſes, videat Dogmata Noſtra

Med.

Med. Gen. P. I. c.2. & ſeqq. Cum vero individua Hominum non uno eodemque modo ſeſe habeant, *Sanitas* quoque in omnibus una eademque non eſt, ſed in aliis *Perfectior*, in aliis vero *Imperfectior*; quæ *Latitudo Sanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας vocatur, de qua ſuo loco. *Sanus* dicitur ὑγιής, ὑγιεινός, Dieter. n. 850. 851. *Sanitas* quoque ad Animum transfertur; quæ tamen ſignificatio Medico ſaltem eſt ſecundaria, quia mediante corporis ſanitate mentem quoque ſanam adjuvat. Per tropum, & fortaſſis hyperbolice vocab. ὑγιεία tribuitur medicamento, & quidem Emplaſtro Cephalico, quod & *Panaceam*, & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas, & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima: & ejus deſcriptio habetur in Ætio l. 13. cap. de Emplaſtr. Cephal. notante Gorræo, & Caſtello. Vide etiam *Sanitas*.

HYGIÆNO, ὑγιαίνω, ſignificat *ſanus ſum*, valeo, quod tamen de proſpera, & adverſa valetudine accipitur ab Hippocr. 6. aph. 2. Adde Dieter. n. 849.

HYGIEINOS, ὑγιεινός, idem quod ὑγιής, *ſanus*, ſalubris, ſanabilis.

HYGIENE, ὑγιεινή, vocatur *Methodi Medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *ſanitatem conſervandi* in ſanis per certas indicationes, & congrua media; quemadmodum poſterior appellatur θεραπευτική, *Curativa*, quæ monſtrat modum ſanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes, & congrua remedia. Vide Dogm. M. Gen. Part. IV. & alios Inſtitutioniſtas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut ſubjectum, ut cauſſa, ut ſignum. Gal. in art. Med.

HYGIEROS, ὑγιηρός, idem quod ὑγιεινός, *ſanus*, ſalubris. Legitur in Hipp. de ſemine. de A. L. & Aq. XXXV. 1. & lib. de morbo ſacro V. 9. Opponitur τῷ νοσώδει, morboſo.

† HYGRA, Emplaſtra liquida; ut Xeria arida. Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterinariæ.

HYGRASIA, ὑγρασία. Vide *Humor*.

HYGREDON, ὑγρηδών. Vide *Humor*.

HYGROBLEPHARICUS, ὑγροβλεφαρικός, Epitheton ductuum, ſeu oſtiolorum novorum in utriuſque palpebræ extrema ora, ſive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat; de quibus vide Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 512.

* HYGROCIRSOCELE, ὑγροκιρσοκήλη, ſignificat herniæ ſpeciem compoſitam ex *Aquoſa*, & *Varicoſa*, quando & circa venas ad teſtes excurrentes varicoſæ tricæ oriuntur, & humor copioſus in ſcroto ſimul colligitur. Gal. in def. Caſtell.

HYGROCOLLYRIUM, ὑγροκολλύριον, vocatur *Collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte conſtans. Vide *Collyrium*. Æginet. l. 3. c. 22.

HYGROMYRON, ὑγρόμυρον, nomen Unguenti *humidi* odorati; cujus deſcriptio, notante Gorræo, habetur apud Æt. l. 16. c. 144.

HYGROPHOBIA, ὑγροφοβία, idem quod *Hydrophobia*: ita vero dicta, quia non ſolum aquæ, ſed cujuſvis liquoris metus a cane rabido morſos infeſtat. Rhod. ad Scrib. Larg. n. 171.

HYGROPHTHALMICUS, ὑγροφθαλμικός. Vide *Hygroblepharicus*.

HYGROS, ὑγρός, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ' ἐξοχὴν vocabatur *reſina liquida*, cui opponebatur φρυκτή, *frixa*, Gal. 6. Meth. med. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 2. Dioſ. l. 1. c. 93. ſeq. *Hygra* quoque tribuitur medicamentis Ophthalmicis; eſtque idem, quod ὑγροκολλύρια, de quibus videatur Scribon. n. 37. 28. & Rhod. in not.

HYLE, ὕλη, ſignificat *Materiam*, & quicquid ſub artis Medicæ præcepta cadit; eaque omnia, quibus cum in ægris, tum in ſanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλη τῆς τέχνης, Gal. com. 4. in 6. Epid. t. 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponenſ. Conciliat. Controverſ. imprimis differ. 16. ὕλη quoque dicitur *Sylva*, & materia in ſylvis cædua, unde ὑλοτόμος, *lignator*, qui in ſylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelſo etiam *Materiam* ſignificare videtur, de morb. foſſorum l. 2. c. 2. Theatr. Chym. T. II. p. 145. In ſpecie quoque Lapis Philoſophicus *Hyle* vocatur, Rob. Vallenſis de verit. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. p. 26. Unde & Mixtura illa in operatione Spagyrica circa Lapidem Philoſophicum, ſive Maſſa ex Terra alba foliata fermentanda fermento, & ſpiritu conſtans, alias *Chaos* dicta, *Hyle* quoque vocatur. Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Herm. P. Poſt. Tom. II. Oper. Libav. p. 340. Plura de *Materiis Chymicis* videantur in Bekheri Oedipo Chymico per totum. Jungi poterit quoque Theatrum Chymicum, & loca in Indicibus inquiri.

HYLOMANEO, ὑλομανέω, idem quod καθυλομανέω, frondibus luxurio. Vide ſupra *Cathylomaneo*.

HYLONOMOS, ὑλόνομος, epitheton ferarum in ſylvis victum quæritantium. Hippocr. lib. 2. de diæt. XX. 2. ubi junguntur & ἀγρόνομα, in *agris viventia*.

* HYMEN, ὑμήν, in genere ſignificat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτών, & μῆνιγξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. l. 1. Anat. c. 4. Eſt autem *membrana* in genere pars ſimilaris, lata, plana, alba, & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti

Digitized by Google

ſeminalis viſcidis, & humidis producta. Barth. d. l. ubi plura de hac materia. In ſpecie *hymen*, ὑμὴν, vocatur *Clauſtrum virginitatis*, *Eugium*: & ſi quæ ſunt alia nomina, quæ videantur apud Caſp. Rejes Camp. El. q. 39. n. 11. A quibuſdam quæſtio movetur, An revera talis membrana in medio perforata in ſinu virginum muliebri detur? & an non potius caruncularum 4. myrtiformium cohæſio per membranulas pro hymene ſit habenda? De hoc dubio videatur Barth. l. 1. An. c. 31. Caſp. a Rejes d. l. negativam deſendit, item Joh. van. Horne Microc. §. 69. D. D. Hoſm. Diſſ. An. ad h. l. p. 296. 288. Lullius *Hymenis* nomine inſignivit ignem peculiarem clauſum in unica fornacula humidum, vaporoſum, continuum, ac digerentem, quem ſufficere docet ad Magiſterium Spagyricum Lapid. Philoſophici, teſte Dionyſ. Zachario in opuſculo Th. Chym. Tom. I. contento, p. 731. Tunica quoque iuterior fætum involvens, Amnios dicta, ὑμὴν vocatur ap. Moſch. de morb. mul. c. 42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranoſus*, pelliculoſus. Dicitur de ſanguine valde fibroſo, & pituitoſo, Hippocr. l. 1. de morb. mul. XXI. 2. XXIV. 8. XXV. 1. XLV. 14. LXXXIII. 4. explicatur per ὑμενίων ἀνάπλεον, plenus pelliculis. Uſurpatur de urina *membranacea*, Coac. 683. & 582.

Hyoides, ὑοειδὴς, rectius ὑψιλοειδὴς, a figura literæ Græcæ υ, cum ὑοειδὴς potius figuram, aut formam Suis referens ſignificet, recte monente C. Hoſm. com. in Gal. de U. P. n. 494. Dicitur os bicorne, pluribus oſſiculis contextum, ad radicem linguæ ſitum, ut ſit firmamentum linguæ, & laryngis muſculorum. Junge Barthol. l. 3. Anat. 1. c. 12. Vocatur & *Lambdoides*, ab inverſa litera Græca V. item *Os gutturis*, *gulæ*. Gal. l. de muſcul. diſſect. c. 13. Appellatur & *Pharyngethron*, l. de vocal. inſtr. diſſect. c. 6.

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo ſimilis*, præter Botanicam ſignificationem, qua Aſteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex ſpeciebus τῶν ἀχατῶν, ſic dicta, quod intus ſuillum oculum repræſentet. Gorræus.

† Hyoscyamus, quibuſdam ἀδαρίκες. Salmaſ. in Solin.

Hyothiroides, dicuntur muſculi rimam laryngis dilatantes, quorum deſcriptio videatur ap. Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 459. & alios.

Hypacuo, ὑπακούω ſignificat *obtempero*, cedo. Uſurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. l. 2. Prorrh. XLIII. 2. l. 4. Epid. XXX. 6. l. 7. XXII. 7. Jung. Foeſ. p. 634.

Hypæthros, ὕπαιθρος, ſignificat *locum ſub dio*, deſignatum ob deambulationem, quæ loca Græci & παραδρομίδας appellarunt, in quæ per hyemem ſereno cœlo ex Xyſto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. l. 1. ep. 51. εὐνὴ ὕπαιθρος, cubile *ſub dio*, legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 50.

Hypago, ὑπάγω, *ſubduco* proprie ſignificat, ſed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida, κοιλίη ὑπάγεται. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 13. Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπαλειπτρον, inſtrumentum vocatur illitorium, ſive *Specillum*, quo ad illinendum utimur, vulgo *Spbata*, Hipp. 1. de artic. t. 45. l. 2. de morb. mul. l. 9. ubi generaliter pro *Specillo* ſumi videtur. Alibi vero vocavit ὑπαλείφειν μήλῳ, l. de ſuperſœt. XIII. 1. Jung. Erotian. in Onomaſt. p. 56. a. qui ὑπάλειπτον legit, quod reprobat Foeſ. Oec. p. 635.

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medicamentum, quod illini poteſt, vulgo *Linimentum*. Hipp. l. de Ulcer. XIV. 3.

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus, qui cubito ſubjicitur*, quaſi *ſubcubitalis*; quemadmodum ὑπαυχένιον, qui cervici ſupponitur. Gal. c. 2. de fract. t. 64.

Hypanteros, ὑπανθηρός, id eſt *ſubfloridus*, ſive aliquatenus floridus. De ſputo ſubcruento, & ſubrubro uſurpavit Hippocr. l. 2. Epidem. ſ. II. 21.

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rariſſimi uſus, ſignificans vel *ſubabſurdus*, non conſentaneus, h. e. intempeſtivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Linden. verſio reddidit. Hipp. Coac. t. 321. Alii legunt ὑπόδειον. Vide Hollerii comm. ad h. l.

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod viſu cognoſcitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὕπαρ, ἢ ὄναρ, h. e. *vigilans*, & *ſomnians*, quo uſus Hipp. in Leg. III. 7. 8.

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus, qui cervici ſupponitur*, Gal. 2. de fract. t. 64.

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem*, fomentum proprie ſignificat. Tropice vero & alimenta ſic dicuntur, quia veluti ligna igni, calido nativo pabulum ſubminiſtrant. Hipp. 1. aph. 14. Jung. Diet. n. 359.

Hypeclyomæ, ὑπεκλύομαι, ſignificat *paulatim exſolvor*, aut ſubinde debilis fio, deinde vero rurſus ingraveſco. Dicitur de palpitationibus, Hipp. l. 1. de morb. mul. XLI. 5.

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei fex*, ſeu *ſordes*.

* Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum ſubducentibus; eſtque idem, quod κατωτερικός. Legitur ap. Hipp. l. 4. de morb. XXX. 16. & 2. de R. V. I. A. t. 11.

Hy-

HYPENANTIOSIS, *ſubcontrarietatem* ſignificat, ſeu mutuam repugnantiam. Hippocr. 2. aph. 22. Jung. Diet. n. 860. Ita indicata dicuntur indicantibus ὑπεναντία, *ſubcontraria*, Linden. Ex. IV. §. 19. Nota prępoſ. ὑπὸ, quæ limitare videtur contrarietatem.

HYPENE, ὑπήνη, *barbam* ſignificat *ſub mento*, ſive pilos a mento pendulos. Lind. Med. Phyſic. l. 2. c. 13 §. 50. quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum ſuperius vocari ὑπήνην, quod & Veſalius affirmat l. 2. de H. C. F. c. 13.

HYPENEMIOS, ὑπηνέμιος, *ſubventaneus*, quaſi a vento productus: Epitheton Ovorum ſterilium, ſeu irritorum, quæ gallina abſque congreſſu cum gallo concipit, & excludit. Dicuntur & *Ova Zephyria*, a vento Zephyro, quod illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrov. l. 14. Orni hol. cap. 1.

HYPERÆOREOMÆ, ὑπεραιωρέομαι, ſignificat *elevor*, attollor. Hipp. 2. de fract. t. 52.

* HYPERBOLICUS, ὑπερβολικὸς, i. e. *Exceſſivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Gr. κῶλα, i. e. *Crura*, ac *Manus*, aut ſumme extenduntur, aut immodice inflectuntur: ipſa item ſpina, cujus partes vertebræ quoque in cervice exiſtunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur. Gal. c. 1. in prognoſt. t. 13.

* HYPERCATHARSIS, ὑπερκάθαρσις, quaſi *ſuperpurgatio*, h. e. immodica, aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, ſtimulantis. Hipp. 5. aph. 4. Coac. t. 564. Jung. Diet. n. 861. Talem ex uſu Mercurialium obortam obſervavit D. Mollenbroccius Eph. N. Cur. Ann. I. O. 54. Plures Authores de *Superpurgatione* vide ap. Walther. Sylv. Med. p. 764. ſeq.

HYPERCORYPHOSIS, ὑπερκορύφωσις, ſignificat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latine *Apex Summitas*, *Vertex*. Ita *Lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσιες, l. de Diſſection. t. 7. & Hepatis, ibid. II. 3.

HYPERCRISIS, ὑπέρκρισις, ſignificat *Judicationem*, ſive *Criſin* morbi *exceſſivam*, & acerbiorem, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Gal. c. 3. prognoſt. t. 1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *ſuperexcretio*, l. 3. de C. M. S. L. c. 3. in pr.

HYPEREMEO, ὑπερεμέω, *ſuperevomo* ſignificat. Uſurpavit vero Hipp. de venis ſanguinem redundantem effundentibus, l. 2. de morb. XVII. 2. XIIX. Vide *Supervomitus*.

HYPEREON, ὑπερῷον, exponit Erot. Onom. p. 117. per *commutans*.

HYPERESIA, ὑπηρεσία, *miniſterium*, officium ſignificat. Uſus vero aliquoties Moſchion. de morb. mul. c. 89. 91. &c. de uſu partium corporis, ſive functione organica.

HYPERETES, ὑπηρέτης. Vide *Miniſter*.

HYPERETRIA, ὑπηρέτρια, i. e. *Miniſtra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obſtetrici in partu ſuppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moſchion. d. l. c. 51.

HYPERINESIS, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* ſignificat. ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπερινέομαι, & ὑπερινώμενος dicitur *immodice vacuatus*, Hipp. l. de loc. in hom. LXI. 12. in principio l. 2. de morb. mul. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 32. Gal. l. de ſang. miſſ. adverſ. Eraſiſtratum, c. 7. Junge Foeſ. p. 632.

* HYPEROA, ὑπερῶα, dicitur *pars oris ſuperior*; eſtque modice concava, foraminulis pertuſa, per quæ a cerebro pituita, ſive mucus deſcendit. Dicitur & *Palatum*, item *Baſis cerebri*, oſſe ſphœnoide firmata, Gr. τὸ κατὰ τὴν ὑπερῶαν ὀστοῦν, Gal. c. 1. in 6. Epid. t. 3. & 4. Caſtell. Barthol. l. 3. Anat. c. 12.

HYPEROCHE, ὑπεροχὴ, dicitur *præſtantia*, excellentia, quæ decet Medicum, & *Divina* vocatur ab Hipp. l. de dec. ornat. V. 17. Hanc egregie expoſuit Lindenus, appellans *Sublimitatem heroicam*, Ex. II. §. 36. ſeqq.

HYPERORAO, ὑπεροράω, proprie ſignificat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico, 6. Epid. ſ. 2. t. 25. & mirum, Foeſ. in Oec. non expoſuiſſe hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere, & ἀπερισκέπτως *inconſiderate* quicquam aggredi, aut ſuſcipere Lind. Ex. XII. §. 34. XIII. §. 6.

HYPEROS, ὕπερος, *piſtillum* ſignificat, Hip. 2. de fract. t. 41. Idem, quod κερκὶς. Vide *Cercis*.

HYPERPHERO, ὑπερφέρω, ſignificat *emineo*, exto, Hipp. l. 7. Epid. XLI. 14. quamvis in edit. Linden. legatur ὑπεφέρετο, fortaſſis mendoſe, pro ὑπερεφέρετο. Foeſ. d. l.

HYPERPHYES, ὑπερφυὴς, ſupra naturam, & indolem alicujus rei excedens. Uſurpatur de ægritudine, Græce κακοπαθείη dicta, eaque graviſſima, l. de vet. med. XIX. 5. Latine *Immenſus* reddi poteſt.

* HYPERSARCOSIS, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excreſcentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excreſcentem*, vocatur ὑπερσαρκεῖ, Gal. lib. 2. M. M. c. 2. & l. 3. c. 6.

HYPERTONEO, ὑπερτονέω, ſignificat ſupero, *ſupereminco*. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

HYPERYDROS, ὑπέρυδρος, ſignificat nimis aquoſus, aqua collecta diſtentus. Hippocr. l. de affect.

affect. 13. quamvis mendoſe legitur in Linden. ὑπέρυθρος.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, ſignificat *ſubrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. Epid. ſ. 3. t. 70. & l. 6. Epid. ſ. 3. t. 29. Lind. vocavit *Rubrum dilutum*, Ex. V. §. 57.

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi ſeceſſus*, alvi fluxus. Hipp. l. 2. prorrh. XXXII. 3.

* Hypezocos, ὑπεζωκώς, *ſuccingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus ſunt *ſuccinctæ*, v. g. Pleura coſtas *ſuccingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *diſtinguentes*, ut ſunt Diaphragma, Mediaſtinum, Gal. lib. 5. Anat. adm. c. 8. & l. 7. c. 2.

Hyphæmos. Vide *Subcruentus*.

Hyphe, *hyphos*, ὑφή, ὕφος. Vide *Tela*.

Hyphegesis, ὑφήγησις, eſt *præitio*, & *deductio* quædam. Sic dicitur Hipp. via, quæ reliquæ puerperii purgationi ſternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, lib. de nat. puer. XII. 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem quod *hydropicus*. Hipp. l. 2. prorrh. II. 12.

Hypnelos, ὑπνηλός, *ſomnolentus*. Vide *Somnolentia*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnos, ὕπνος, *ſomnus*, quid ſignificet, notum eſt. Pertinet inter res nonnaturales, ſeu cauſſas indifferentes ſanitatis, & morborum, cujus eſſentia conſiſtit in quiete, & vacatione actionum ſenſitivarum potiſſimum, & locomotivarum, dependens a ſpirituum animalium illis functionibus deſtinatorum materiali præſentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur in *ſomnum* naturalem, & præternaturalem. Plura de *ſomni* natura, & differentiis legi poſſunt apud Th. Willis Tr. de An. Brut. P. I. c. 16. Dogm. noſtra Med. Gen. P. V. c. 4. d. 2. p. 621. ſeq. & in ſpecie de præternaturali, Charlton. Ex. Pathol. VII. §. 4. Jungatur etiam, ſi placet, Diet. n. 863. Lind. Ex. VII. §. 39. ſeqq. XVI. §. 230. Helmontii ſententia de *ſomno* videri poteſt tr. Jus Duumviratus, n. 14. ſeqq.

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen eſt Epithematis Hepatici, apud Aetium de cura ſplenis indurati, teſte Gorr. in defin.

* Hypnoticus, ὑπνωτικός, dicitur de eo, quod ſomnum conciliat, idem quod ὑπνοποιός, Latin. *Somnifer*, aut *Somnificus*. Ita vinum ſomniferum vocatur, Dioſc. l. 5. c. 11. Medicamenta ὑπνωτικὰ ſunt, quæ ſomnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, niſi quod hæc violentiora ſaltem ſomnifera denotent. Gal. l. 5. de S. F. c. 19. Vocantur & *Colica*, l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

Hypo, ὑπό, præpoſitio ſignificans *ſub*, quod tamen in vocabulis compoſitis accipiendum eſt non ſolum ratione loci inferioris, ſed etiam ſæpe exponendum de modo remiſſiori, & leviori, quod ex ſubſeqq; nonnullis vocabulis innoteſcet, & rectiſſime animadverterunt Caſp. Hofm. in com. ad Gal. de U. P. n. 1062. & Lind. XII. §. 69. imo Gal. ipſe c. 3. in 1. prorrh. t. 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, ſignificat *ſubeo*, h. e. ſubiicior, veluti fundamentum ſupponor. Occurrit ap. Hipp. in Mochlic. XI. 11. ubi etiam opponitur τὸ ἐπιβαίνειν. Foeſ. p. 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, ſignificat *leviter ſuſpicio*; & uſurpatur de illis, qui per ſomnum apertis quodammodo ſunt oculis; quod languentium, & extreme affectarum virium, aut nimiæ reſiccationis eſt indicium. Hipp. Coac. t. 64. Vide *hypophaſis*.

Hypoborboryzo, ὑποβορβορύζω, ſignificat aliquod murmur ſentio, *ſubmurmuro*. Hipp. Coac. t. 62.

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, ſignificat *ſubmerſus*, latens in profundo, deliteſcens. Uſurpatur vel de partibus corporis, v. g. venis, Hippocr. l. de venis XXIII. 5. vel de febre deliteſcente, l. 1. Epid. ſ. 3. t. 19. Adde Foeſ. d. l.

Hypocapnisma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμός, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur ap. Moſch. de morb. mul. c. 4.

Hypocatharsis, ὑποκάθαρσις, ſignificat *levem per alvum purgationem*; & ita opponitur ὑπερκάθαρσις: quamvis non poſſit negari, quandoque etiam ſimpliciter ſumi pro omni inferioris alvi purgatione. Hipp. l. de ulcer. IV. 6. Confer ad Gal. l. 5. meth. med. c. 6.

Hypocaustum, ὑπόκαυστον, proprie ſignificat *balnearium*, vel *vaporarium*, quod ſub ſuo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer ad Lang. l. 1. ep. 50. Rhod. ad Scrib. n. 60. Hodieque tamen ſumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri poteſt, vulgo *Stube*. Jul. Alex. l. 28. Salubr. c. 8. cujus uſum an Itali, Galli, & qui eos ſectantur, prægnantibus ſatis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon, ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti ſupponendum* ſignificat. Hipp. l. 1. de morb. mul. XCIV. 10.

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, ſignificat *aſperitatem* quandam *ſtridulam* in faucibus, & aſpera arteria. Hipp. l. 7. Epid. XI. 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui, & morti obnoxius, idem quod ἐπίκηρος, quod ἀκηράτῳ, *puro*, ſincero opponitur, ſignificat. Hipp. de morb. ſacr. IV. 54.

Hypochasco, ὑποχάσκω, proprie ſignificat *ore ſubhianti ſum*, & aliquantulum aperto; uti ſolent illi, qui mente aliquid acriter contendunt, & tota cogitatione, ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & ſignificat *ſuſpicor*, ſuſpecto, animadverto, Hipp. l. 4. Epid. XXVII. 14.

Hypocheirios, ὑποχείριος, ſignificat ægrum, qui Medico tractandum ſe ſubmittit. Hipp. l. de Medico, l. 34.

* Hypocheomenos, ὑποχεόμενος, i. e. *ſuffuſus*, ſive ſuffuſione in oculo laborans, Gal. l. 6. de tu. ſan. c. 9. in fin.

Hypochloromelas, ὑποχλωρομέλας, dicitur qui ex pallido aliquantulum nigricat, *ſubpallide nigricans*, ex miſta humorum, melancholici, & biliosi in ſanguine abundantium diſpoſitione originem ducens. Occurrit apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 21. Vide Gal. in com. ad h. t.

Hypochloros, ὑπόχλωρος, ſignificat ex *virore* aliquantulum *palleſcens*, Hipp. d. l. Lat. *Subviridis*.

Hypocholos, ὑπόχολος, *ſubbilioſus*. Dicitur de colore; eſtque ſignum corporis extenuati. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 29. Gal. in com. ad h. l.

* Hypochondriacus, ὑποχονδριακός, dicitur & de Morbis, & de Aegrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notiſſima *Affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *Flatulenta Affectio Mirachialis* Arab. dicta, & ſi melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia hypocondriaca* appellata. Qualis autem vere morbus ſit, nondum adeo perſpectum. Eſt enim tanta congeries ſymptomatum diverſorum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumque accuſatur ἀντιπραξία viſcerum, h. e. adverſæ functiones. Hujus morbi deſcriptionem ex vulgari veterum, & quorundam recentiorum opinione vide paſſim in Practicorum ſcriptis, præſertim Sennert. l. 3. Med. Pr. Part. V. ſ. I. per totum, & de *Melancholia hypochondriaca* l. 1. P. II. c. 12. Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc Morbo. Junge Diet. d. l. Caſp. a Rejes C. El. quæſt. 73. n. 17. & ſeqq. alioſque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter deſcribunt. Ita Th. Willis inter ſpaſmodicos affectus refert; & ita morbis cerebri annumerat in Patholog. Cerebri c. 11. Nath. Highmorus vero morbum Ventriculi eſſe ſtatuit, in Epiſtola de hyſterica, & *hypochondriaca* paſſione. Mihi ſalvo aliorum judicio hanc addere libet deſcriptionem: *Affectio hypocondriaca* eſt morbus valde complicatus, & compoſitus ex diverſis ſpeciebus, præſertim vero ex intemperie varia partium primariarum corporis, & obſtructionibus viſcerum, glandularum, vaſorumque in hypochondriis, congeriem plurimorum, graviſſimorumque quandoque ſymptomatum, præſertim actionum naturalium, vitalium, & animalium læſarum, cum copioſa flatulentia, murmure, ructibus acidis, ſputatione continua, alvi ſiccitate, urina tenui, quandoque vero valde lixivioſa, & tincta, interdum & cum delirio Melancholico conjunctam habens, & proveniens a mixta, & inter ſe pugnante fermenti in ventriculo ſanguinis, & ſucci nervoſi impuritate heterogenea, ad malignitatem leniam, & putredinem magis minuſve vergente. In concreto pro Aegrotis morbo jam deſcripto correptis paſſim ſumi legimus. Ita in Eph. N. C. Ann. I. obſ. 63. 80. & A. II. obſ. 66. &c.

* Hypochondrion, ὑποχόνδριον, quaſi *Subcartilagium*, alias Celſo *Præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ ſub coſtis ſpuriis ad ilia uſque utrinque protenditur, non ſolum muſculos, ſed & interna viſcera comprehendens. Foeſ. p. 645. Dividitur in dextrum, & ſiniſtrum, quamvis *hypochondrium* ſimpliciter, & κατ' ἐξοχὴν poſitum Hipp. pro dextro ſumpſerit, propter prærogativam, teſte Gal. c. 2. in Epid. hiſt. 2. uti Lind. notavit Ex. IV. § 84. Adde Diet. n. 874.

Hypochorema, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Defectio*. Diet. n. 874. Lind. Ex. XIII. §. 244. ſeqq. 255.

Hypochoros, *ſubpallidus*, ſubflavus. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 21. C. Hofm. C. de U. P. n. 1062.

* Hypochyma, *hypochyſis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latin. *Suffuſio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat a *Glaucomate*, vide in *Glaucoma*. Rhod. ad Scrib. n. 38.

Hypochytos, ὑπόχυτος, epitheton vini; eſtque idem, quod διάχυτος οἶνος, de quo ſupra in *Diachytos*.

Hypocoelon, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, ſubjecta, Latine *Subcavum*, Gorr. Lind. Med. Phyſ. l. 2. cap. 10. §. 85.

Hypocophosis, ὑποκώφωσις, Latine *Subſurditas*, *ſurdaſtritas*, ſi licet fingere, idem quod βαρηκοΐα, *Obauditio*, Difficultas auditus. Vide *Cophoſis*, Foreſt. l. 12. obſ. 12. Schol.

Hypocrinomæ, ὑποκρίνομαι, Hipp. idem eſt, quod ἀποκρίνομαι, *reſpondeo*, indico. Hipp. l. 7. Epid. XV. 29. l. 3. de fract. t. 11. 64. 68. Foeſ. pag. 639.

Hypodesis, ὑπόδεσις, dicitur *Subligatio*; eſtque faſcia, quæ ante injectas plagulas applicatur. Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 24. & Gal. in com. ad h. l.

Hypodesmis, ὑποδεσμὶς, idem quod ὑπόδεσις, *ſubligatio*, ſive faſcia ante plagulas adhibita. Hip. d. l.

d. l. ſ. 3. t. 3. Gal. in com. Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo ſupra, *Epideſmos*. Hipp. d. l. t. 39.

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *ſuſceptio*, vel exceptio familiaris, idem quod ὑποδοχή. Legitur apud Hipp. l. de dec. orn. XI. 19.

Hypodyscolos, ὑποδύσκολος, i. e. *paululum gravior*. Uſurpatur de ſigno, Hipp. Coac. t. 189. & notat *aliquanto malignum*.

Hipodysphoros, ὑποδύσφορος, ſignificat *ſubmoleſtus*, aliquantulum implacidus, & corporis incontinentia jactatus. Hipp. 1. prorrhet. l. 2. t. 4.

* Hypogastrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Etron*. Eſt ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem, & pudenda porrigitur. Hipp. 4. aph. 80. Latine *Sumen*.

* Hypoglossis. *hypogloſſium*, ὑπογλωσσίς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττίς, Phyſiologicam, & Pathologicam habet ſignificationem. Secundum illam ὑπογλωσσὶς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri ſolet. Lind. l. 2. Med. Phyſ. c. 13. §. 73. in qua ſignificatione quoque accipi videtur apud Hipp. l. 2. de morb. XI. 3. Unde & affectus dictus ὑπογλώσσιος βάτραχος, *rana ſub lingua* vocatur Aetio Tetrabibl. 2. l. 4. c. 39. Ab hac quoque ſignificatione contingit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta ſint ὑπογλωττίδες, i. e. *ſublingualia*, l. 7. de C M. S. L. c. 1. Scrib. nu. 110. Vocantur & a Critone *hypogloſſida*, Foreſt. l. 15. obſ. 32. Schol. fine. De his vide & J. Dan. Horſtii Diſpenſ. Pharm. Part. I. c. 20. p. LXXXIIX. Pathologice vero ſignificat ὑπογλωσσὶς tuberculum ſub lingua, ſive partem inferiorem linguæ intumeſcentem. Hipp. l. 2. de morb. XXVI. 2.

Hypoglutis, ὑπογλουτὶς, dicitur Anatomicis *carnoſa* ea *pars*, quæ *ſub natibus* deorſum femur verſus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπόγυον, ἢ ὑπογύιον, ſignificat id, quod eſt præ manibus, vel *quod inſtat*. Hipp. l. 7. Epid. XXIX. 13. 26. XXIX. ubi Lind. vertit per Morti propinquus; quod tamen textus ipſe non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, ſignificat 1. *deprehendo*. Hippocr. l. de Medico VIII. 2. deinde *ſuſcipio*, *ſubeo*. Hipp. l. 1. de morb. XI. 14. Ita ὑπολαβὼν ῥῖγος, rigor ſenſim *ſubiens*, vel invadens legitur l. 5. Epid. X. 22.

Hypolampsis, ὑπόλαμψις, ſignificat aliquem *obſcurum fulgorem*, qualis obſervatur in tumore hydropico. Hipp. l. 4. Epid. XX. 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis*, *ſubvacuus* ſignificat; & uſurpatur ab Hipp. de hypochondriorum molli extenſione, l. 1. Epid. ægr. 2. l. 3. ægr. 3. & l. 4. XXVI. 1. Foeſ. p. 639.

Hypoleibomae, ὑπολείβομαι, idem quod ὑποστάζω, *aliquantulum deſtillo*, defluo. Hipp. l. 1. de morb. mul. LI. 2. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Hypombros, ὕπομβρος, ſignificat vel *ſubtus madidus*, & dicitur de oſſe ὑποπύῳ, ſubpulento, Gal. d. l. & Erotian. Onom. p. 117. c. vel poteſt etiam ſignificare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod ſuperiori humeri parti ſubjacet, aut ipſi humero. Gal. d. l.

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*, recenſio, & domeſtica Adverſaria eorum, quæ memoriæ cauſſa ſibi quiſque ex lectione Authorum collegit, & ſeorſum connotavit. Libav. Apoc. Herm. P. I. in procem. in Hofm. in. com. ad Gal. U. P. n 869.

Hypomysaros, ὑπομύσαρος, h. e. *ſubolidus*, ſubfœtidus, aliquantum graveolens. Hipp. de excrementis uſurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucoſus*. Hipp. l. de art. 30.

Hyponoema, ὑπονόημα, ſignificat *animo conceptam opinionem*, vel *ſuſpicionem*. Hipp. l. 2. prorrh. IV. 2.

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere ſubtus depaſcente*, & cuniculoſo. Græci enim ὑπονόμους vocant locos, & canales ſubterraneos, opertas foſſas, & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπονος, ἢ ὑπόνισκος, dicitur *aſellus ſuppoſitus*, ſive *ſucula ſuppoſita*, qua fit extenſio ad ſuperiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum. Hipp. in Mochlic. XXII. 1. ubi Lind. legit ὑπότονος.

Hypopelios, ὑποπέλιος. Vide *Sublividus*.

Hypoperipsychon, ὑποπερίψυχον, vocatur, qui in exteriori habitu, vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*. Hipp. 1. prorrh. ſ. 2. t. 49. & Coac. t. 134.

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*. Hippocr. l. 2. Epid. t. 75. qualem colorem habent plerumque lienoſi. Foeſ. p. 643.

Hypophasis, ὑπόφασις, dicitur *ſuſpectio*, vel *ſubapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo ſubapparet. Hipp. 1. Progn. t. 11. a verbo ὑποφαίνομαι, *ſubappareo*, quod in eadem ſignificatione legitur 4. aph. 52. Jungatur Dieter. n. 873. Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, Coac. t. 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophavlos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitioſus*, & pravus. Uſurpatur de victu vulgari, & mediocri, Hipp. 1. de fract. t. 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hipp. obtinuit ſignificationem: unam, quando denotat *ſuffero*, *tolero*, l. 2. Epid. ſ. 2. t. 35. & lib. 2. de morb. mul. C. 37. alteram, qua

qua ſignificat *labaſco*, labor, titubo, l. de intern. aff. XXXXIX. 11. Vide Foeſ. p. 644.

* HYPOPHORA, ὑποφορὰ, vocatur Galeno *ulcus dehiſcens*, h. e. profundum, fiſtuloſum, quod ex defectu repletionem exigit, lib Introd. c. 3. & l. 5. de C. M. P. G. c. 2. princ. Nonnulli tamen ὑποφορὰς de *alvi dejectione* dici arbitrantur, teſte Foeſ. d. l. & apparet ex Hipp. Coac. t. 310.

HYPOPHTHALMION, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis ſubjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumeſcere ſolet. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 139. l. 1. de morb. mul. XXV. 7. lib. 2. III. 3. IX 3. idem fere ſignificat, quod ὑπόκοιλον, de quo ſupra. Foeſ. d. l. Eſt & ὑποφθάλμιον idem, quod ὑπώπιον, de quo p. p. Foreſt. l. 11. Obſ. 8. Schol

HYPOPHTHEROMENOS, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabeſcens, ſive *leviter ſubtabeſcens*, ap. Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foeſ. ad h. l. & in Oec. d. l.

HYPOPHYSIS, ὑπόφυσις. Vide *Subortus*.

HYPOPICROS, ὑπόπικρος, *ſubamarus*, Gal. l. 7. de S. F. §. Crambe agreſtis.

HYPOPION, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* ſub oculis, quando ſanguis ſub cutem effunditur, ex ſolutione venarum continuitatis, & ita ſub cute effloreſcit. Eſtque ἐκ τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 1. in princ. Non vero confundendus hic affectus cum ὑποπύῳ, de quo poſtea. Vide Foreſt. l. 11. obſ. 8. Schol.

HYPOPLEURIOS, ὑποπλεύριος, idem quod πλευρὰ, *Pleura*, membrana coſtas, & latera thoracis ſuccingens. Gorr.

HYPOPSAPHAROS, ὑποψάφαρος, *ſubaſper*, ſive aliquantum aſper. Gal. in exeg. voc. Hippocr. Gorr.

HYPOPSATHYROS, ὑποψάθυρος, ſignificat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hipp. de excrementis alvi uſus ſit, mirum, quod in expoſitione ita ſeſe torqueant Interpretes, cum textus mihi ſatis videatur perſpicuus, qui eſt 1. Prorrh. ſ. 3. t. 24. ubi alterum epitheton ὑγρὰ declarat prius, ſcil. intelligenda eſſe excrementa, quamvis craſſis portionibus ſcatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copioſiores minus cohærentia, ſed diſſolubilia. Jung. Gal. in com. Foeſ. p. 646.

HYPOPSOPHEO, ὑποψοφέω, *ſtrepitum edo*, aut facio, v. g. inter potandum. Hipp. Coac. t 62.

HYPOPSYCHOMAE, ὑποψύχομαι, ſignificat *leviter* refrigero. Gorr.

HYPOPTYCHTHESIS, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatus*, complicatus in ſinus, & rugas ſignificat. Hipp. l. de nat. mul. VII. 1. & l. 2. de morb. mul. XI. 10.

* HYPOPYON, ὑπόπυον, dicitur *Suppuratio* in genere. In ſpecie vero de pure in oculis congregato quoque uſurpatur, & quidem ſub cornea oculi tunica, quod inflammationis conſequens interdum eſſe ſolet. Gal. l. 14. M. M. c. 19. Gorr. in def.

HYPOPYRRHOS, ὑπόπυῤῥος. Vide *Subrufus*.

HYPORINION, ὑπορίνιον, partes ſub naſo dicuntur, & *Myſtax*. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 62.

HYPORICMA. Vide *Emboriſma*.

HYPORRHYSIS, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *ſubfluxio* dicitur Hipp. quando vel humor, vel etiam pars ſolida ſenſim deorſum labitur, 1. de iis, q. in med. t. 19. idem, quod καθύῤῥυσις. Foeſ. p. 640.

HYPOSAPROS, ὑπόσαπρος, *ſubputris*, fere idem quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hipp. l. de int. aff. l. 17. Legitur & 2 prognoſt. t. 42.

* HYPOSARCIDIOS, *Hypoſarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem quod *Anaſarca*, ſpecies hydropis totum corpus infeſtantis. Vide *Anaſarca*. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 111. & l. 1. de morb. III. 8. Parac. vocatur *hypoſarcha*, item *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoſo, & congelato, l. 4. Paragraph. c. 1. 2. ſeqq. & in Scholiis ad h. l. ſcripſit, *Undimiam* nihil aliud eſſe, quam alumen reſolutum, ſecunda ſpecies aluminis, qua intumeſcunt raſtetæ manuum, ac pedum, & tota facies.

HYPOSEISMOS, ὑποσεισμός. Vide *Succuſſatio*.

HYPOSPADIAEOS, *hypoſpadias*, ὑποσπαδιαῖος, ὑποσπαδίας, dicitur, cui glans non recta, ſed ſub vinculo, vel freno illo, quod κύων, canis, ſive κυνοδέσμιον vocatur (vide *Canis*) perforata eſt. Hinc qui ſic affecti ſunt, urinam anterius reddere nequeunt, niſi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. l. 6. c. 74. Gorræus. At Gal. l. 16. de U. P. c. 3. ὑποσπαδιαίους eſſe dicit, quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus ſeminalis eſt contortus; & ita ob læſa genitalia ſteriles ſunt, non quod ſemen fæcundum non habeant, ſed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorſus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipſa comprobat: Vinculo enim abſciſſo generant. Vide C. Hofm. com. ad h. l. n. 106. 1. & ſeqq. J. Alex. not. ad Gal. d. l.

HYPOSPATHISMOS, ὑποσπαθισμός, dicitur inciſio tribus diviſionibus facta, ſupra frontem ad pericranium uſque; nec tamen tribus illis lineis, vel ſectionibus frontem inciſiſſe ſatis eſt, ſed ſubjicienda etiam eſt ſpatha, unde ſe-

Digitized by Google

ctioni huic inditum nomen fuit, & per ſubditas partes tranſmittenda, totumque id ſpatium uſque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. l. 6. c. 5.

* Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, idem quod ἀπόσφαγμα, proprie dicitur ſanguis, qui colligitur ex jugulato animali, vaſculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφάξ, vel ὑποσφάγιον, Caſp. Hofm. ad Gal. U. P. n. 1114. Unde & in ſpecie tholi, vel atramenti ſepiæ ſedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Linden. Ex. V. §. 27. Pathologice tamen uſus obtinuit, ut *hypoſphagma* ſignificet *ſuffuſionem cruoris*, & *ſugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & ſolutione continui vaſculorum per illam excurrentium. Gal. l. 4. de C. M. L. S. c. 8. Ægin. l. 3. c. 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui ſic affecti ſunt, proprium ſymptoma eſt, quod quæcumque videant, rubra eſſe putent. Vide *hæmalops*. Obiter non poſſumus diſſimulare, quod non videamus, quid obſtet, quominus omnis *ſugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire poſſit; cum ſit una eademque ratio generationis.

Hyposplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienoſus, & tumore lienis laborat, *Subſplenicus*. Hipp. l. 2. Epid. II. 16. l. 3. ægr. 6. poſt. ſtat. peſtil. l. 1. XIII. 6.

* Hypostasis, ὑπόστασις, Latinis *Sedimentum*, vocatur craſſior urinæ portio, & contentum in urina reſidens; quamvis & *Nubecula* mediam regionem occupans, aut *Enæorema*, ſive *Suſpenſum* ſub *Hypoſtaſis* nomine comprehendatur. Variat vero *hypoſtaſis* in ſanis, & ægris; de qua varietate legatur Willis Ex. de Urin. c. 3. & 5. Multas quoque ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foeſ. p. 641. ſeqq. quarum tamen explicationes pleræque ſingulis ſuis litteris initialibus in hoc Lexico invenientur. Fallitur vero Paracelſus, quod *hypoſtaſin* urinæ ſcribat eſſe excrementum renum, Paramir. l. 3. tract. 4. cum in ſanis nihil aliud ſit, quam congeries filamentorum ſucci nutritii ſuperflua, uti Willis hoc rectiſſime docuit. Interdum & ὑπόστασις ſignificat *retentionem*, ſubſiſtentiam, & ſuppreſſionem excernendi alicujus: v. g. Hipp. 2. de artic. t. 59. 2. prorrh. X. 8. Coac. t. 109. aut *ſuppoſitionem* partis ſolidæ, vel corporis alius durioris, 3. de artic. t. 92. Mochlic. XV. & ita idem eſt, quod ὑπόθεσις, de quo p. p.

Hypostellomae, ὑποστέλλομαι, ſignificat *ſubtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippocr. 1. aphor. 11. 4. aph. 6. 7. 8. Diet. n. 870.

Hypostema, ὑπόστημα, idem quod ὑπόστασις, *ſedimentum* in urina, ap. Hipp. l. de criſib. I. 8. VI. 1. 2. VII. 4.

Hypostrophe, ὑποστροφή, geminam obtinet ſignificationem. Vel enim notat *converſionem* corporis, quando æger ſeſe convertit. Hipp. l. 7. Epid. XLI. 17. XLIII. 32. l. 4. de artic. t. 14. Vel idem ſignificat, quod ὑποτροπή, de quo poſtea, vide *hypotrope*, id eſt *Recidiva*. Hinc ὑποστροφώδεα dicuntur, quæ recidivas facere ſolent. Hipp. l. 2. Epid. ſ. III. 62. l. 4. XIIX. 20. l. 6. ſ. 2. t. 22. Foeſ. p. 643.

Hyposyrizo, ὑποσυρίζω, ſignificat aliquem exiguum ſibilum edo, quaſi *ſubſibilo*. Hipp. l. 7. Ep. XV. 5. XXI. 6.

Hypotasis, ὑπόθεσις, dicitur Latin. *Suppoſitio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri ſit veluti fundamentum. Hipp. 2. de fract. t. 66. a verbo ὑποτείνω, *ſubtendo*, *ſuppono*, quod legitur 3. de artic. t. 50. l. de ulcer. IIX. 3. Hinc & ὑποτεθειμένον ξύλον, lignum *ſuppoſitum* dicitur, t. 49. & de oſſe ſuræ, 1. de fract. t. 18. Adde Foeſ. d. l.

* Hypothenar, ὑποθέναρ, i. e. *ſubvola*, pars ea manus eſt, quæ oppooitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur. Galen. l. Introduct. c. 10. quamvis Lind. dubitet, quid proprie denotet; cum alii montem Lunæ, ſive quod inter carpum, & minimum digitum interjacet; alii omnes monticulos ſub ſingulis digitis ab indice ad minimum denotare exiſtiment. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 84. Muſculus quoque adducens pollicem aliter dicitur *hypothenar* Riolano, apud Barthol. l. 4. Anat. c. 12. p. 577.

Hypothesis, ὑπόθεσις, ſignificat *ſuppoſitum*, aut principium aliquod in arte, vel ſcientia loco fundamenti conſtitutum. In qua ſignificatione etiam accepit Hipp. de vet. medic. II. 13. 15. XXII. 1. XXVI. 13. Lat. *Opinio*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμὸς, idem quod ὑποσεισμός. Vide *Succuſſatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, eſt edulii genus, ex variis rebus leviter tritis, & contuſis conſtans, quod etiam τρίμμα, ſeu *Intritum* dici poteſt. Lind. Ex. X. §. 78. Legitur ap. Hipp. l. 2. de diæta XXXIV. 8. l. 3. XXV. 10.

Hypotrope, ὑποτροπή, item ὑποστροφή, dicitur *morbi reverſio*, reciprocatio, & uſitatius *Recidiva*, quando ſc. prioris morbi cauſſa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad ſenſum videbatur extinctus, evidenter repetit, & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμὸς, Hipp. 4. ap. 36. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, d. l. aph. 61. l. de intern. aff. l. 87. III. 5. 7. Jung. Diet. n. 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum fæculentus*. Hipp. l. 4. Epid. XIV. 10.

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *ſubaridus*, aliquantum

tum ſiccus, ſignificat. Nec video, quomodo expoſitio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per πεπιεσμένον ὑπόκοιλον, cum textus Hippocrat. talem expoſitionem non exigant. Legitur vero l. 1. de fractur. t. 34. l. 4. de art. t. 61. Mochlic. XV. 2. l. de Helleboriſmo 12. l. 6. Epid. ſ. VIII. t. 49. l. 7. Epid. XIII. 18. Coac. t. 369. 378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, i. e. *membrana ſuccingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozygumæ, ὑποζυγοῦμαι, ſignificat *ſubjugor*. Diciturque de *oſſe jugali*, quod ζύγωμα Gr. dicitur, ubi os a maxilla ſuperiori procedens cum eo oſſe, quod ſub aurem annexum eſt, *ſubjugatur*. Hipp. 2. de art. t. 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum*, dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. g. Boves. Gal. 1. aph. 15.

* Hypsiloides, ὑψιλοειδὲς, pro *Ypſiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypsophonos, ὑψίφωνος, dicitur, qui clara voce, aut ſonora præditus eſt. l. 1. Epid. ſ. II. t. 78.

Hyptiasmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *ſupinum decubitum*, ſive *reſupinationem*. Hipp. 2. de fractur. t. 22. Adde Gal. Comm. ad h. l. qualis decubitus ſuper ventrem ut plurimum in morbis malum habetur ſignum. Avic. l. 4. fen. 4. tr. 1. c. 42. Vel ſignificat *ventriculi everſionem*, cum nauſeabundus cibum faſtidit, & rejicit. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3. ubi vomitum ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *ſupinitatum*, eſſe ſcripſit. Vid. Foeſ. p. 647. Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 7.

Hypulos, ὕπουλος, dicitur de ulcere, ſub cujus cicatrice deliteſcit ſanies, *Ulcus ſub cicatrice latens*. Hipp. l. de Medico IX. 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω, ſignificat *ſubſervio*, officium adminiſtro, vel ſuppetias alteri eo. Hipp. l. de Arte l. 10. V. 10. X. 7. lib. 3. de Morb. XIIX. 63. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur *officium Medici*, ſive miniſterium, aut *adminiſtratio*, reſpectu ſcilicet Naturæ, cui primæ debentur etiam in ſanitatis negotio. Uſus Hipp. l. de dec. ornat. IX. 17. X. 9. XI. 14. XII. 3.

Hys, ὗς. Vide *Porcus*.

Hysma, ὗσμα, *pluviam* ſignificat. Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 6. Junge Foeſ. d. l.

* Hystera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogaſtrio ſita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem neceſſario attributa. Appellatur & *Matrix*, item *Vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri ſumi ſoleat. *Uteri* deſcriptionem pleniorem vide in Anatomicis ſcriptis, præſertim Barthol. l. 1. Anat. c. 28. 29. 30. Rolfink. O. ac Meth. part. genital. P. II. cap. 11. ſeqq. Vanum antiquorum eſt commentum *uterum* eſſe viſcus adeo animatum, ut ſit velut animal quoddam in animali, uti ſcripſit Aretæus l. 2. Acut. c. 11. quam opinionem etiam hodieque Obſtetrices, & aliæ Mulieres ſciolæ non patiuntur ſibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum cauſſam dixit Hipp. in princ. l. 2. de morb. mul. quod alias libr. de locis in homine annexum eſt. Intellige vel efficientem, vel materialem, ſive ſubjectum. *Uterum* e ſede ſua prolapſum, & e corpore prominentem, aliis fruſtra tentatis remediis, feliciter, & abſque vitæ periculo amputatum fuiſſe a Michaele Angelo Rota Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino, teſtatur Henr. a Moinichen. Obſerv. Med. 4. annexa Cultro Lyſeri Anatom. p. m. 200.

Hysteralges, ὑστεραλγὴς, dicitur de eo, *quod Uteri dolorem excitat*; & uſurpatur in ſpecie de Aceto. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 39.

Hystericus, ὑστερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ ſunt. Dieterich. n. 879. Specialiter vero, & uſitatius accipitur de *ſuffocatione uteri*, *& ſtrangulatione*, Græce πνὶξ ὑστερικὴ dicta; cujus morbi natura quamvis ſit intricatiſſima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicaſſe Vvillis in Patholog. Cerebri, cap. 10. Inque hoc ſaltem hallucinatum eſſe, quod in affectionibus *hyſtericis* uterum falſo accuſari ſcripſerit, cum tamen in ſeqq. expreſſe fateatur, quandoque hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo deſcribi: *Suffocatio uterina* eſt congeries quamplurimorum ſymptomatum, præprimis actionum animalium, & vitalium diverſimode, & graviſſime læſarum, proveniens a concurſu morborum diverſorum, cerebri, cordis, & uteri, propter ſucci nervoſi, & ſanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia exploſiva, aut etiam congelativa, ex retentis vitioſis portionibus ſeminalibus, aut ſanguineis menſtruis collecta inductum genitorum. Jungatur & Barbett. Pr. Med. lib. 4. c. 9. De ſymptomatum farragine lege etiam Dieter. d. l. Caſp. a Rejes C. El. Q. 46. & 49. Fœminæ quoque *ſuffocatione uteri* laborantes vocantur ὑστερικαὶ Hippoc. 1. Prorrhet. ſ. 3. t. 27. Coac. t. 349. 554. Medicamenta quoque contra Morbos uterinos vocari *Hyſterica*, patet ex Diſpenſatoriis Libav. Schroder. Fr. Hofm. & aliis. E noviſſimis etiam Junken in ea eſſe ſententia legitur, *ſuffocationē uterinam*, & alios *uteri* morbos vulgo creditos, exceptis vitiis ſanguinis Menſtrui, eſſe potius Lieni, & vi-

tiatis ſaoguioi, ſpiritibuſque animallbus adſcribeodos, Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect. 1. c. 21. p. m. 730. ſeqq. Enimvero nobis videtur, hos, & alios ſuffragantes committere fallaciam oppoſitorum.

Hysteron, ὕστερον, vocatur *Secundaria*; eſtque idem, quod τὸ δεύτερον. Vide *Deuterion*. Uſurpatur & in plur. num. & ὕστερα. Gal. 5. aph. 35.

Hysterotomotocia, ὑστεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæſareus*, ſive Cæſar (Vide *Cæſar*) & ὑστεροτομία ſectionem ipſius uteri in geoere ſignificat.

Hystrix, ὕστριξ, nomen eſt animalis; cujus duæ conſtituuntur ſpecies, terreſtris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus ſpinoſus*. Hujus deſcriptionem, & uſum in cibo, & Medicina tradit Aldrovand. lib. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 38. Vivum quoque An. 1685. Norimbergæ, & hic Altdorfi ſpectare licuit ex India allatum, ſi fides habenda ejus poſſeſſori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variatis ex albo, & nigro colore conſtans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abſtineret.

I

Jacens, κατακείμενος, dicitur proprie de corporis, aut membri ſitu, vel poſitu, cum ceſſatione actionum muſculis, & tendioibus propriarnm, Gal. l. 2. de muſcul. c. 7. Qua ratione & καθίζειν huc pertineat, vide apud C. Hofm. Com. Gal. de U. P. n. 123. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum ſubriguntur, Scribon. Larg. n. 13. Tropice Natura *Jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum ſurrexit, & naturæ nupſit intime, h. e. quando cauſa morbifica ſupprimere conatur vires vitales, ſive flammam vitalem, tr. Natura Contr. neſcia, o. 145.

Jacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide ſupra. Lang. l. 3. ep. 1. c. 6.

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπτασμός. Vide *Alyce*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σπαλύειν, quod fere idem eſt, ac divergere. Hipp. 3. de artic. t. 95. Alias *jactatio* quoque ſignificat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit, teſte Ant. Muſ. Braſſavolo in Indic. ad Gal. libros.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen ſerpentis veneoſiſſimi, cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. Hiſt. ſerp. & drac. l. 1. c. 13.

Jænomæ, ἰαίνομαι, ſignificat *refocillor*, tranſlatione facta a plantis, & herbis, quæ pluvia, aut rore perfuſæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Uſus Hipp. 1. de morb. mul. XCV. 4. Jung. Foeſ. Oec. p. 276. Lindenus vero prorſus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι ſignificationem, videlicet quod denotet *deficere*, ſolvi, ſatiſcere, & fere idem eſſe, quod παρδιώκειν, Ex. XIII. §. 140. 141. Proprie alias ſignificat *ferveſio*, caleſio, uti patet ex Heoric. Stephani Theſauro Greco-Latino. T. V. p. 1065.

Jalappa, *Jalapium*. Vide *Gialappa*.

Jalemos, ἰάλεμος, *frigidus*, oullius pretii. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem ſequitur, ab *Jalemo*, Calliopes filio, qui io carmine fuit ineptiſſimus: unde proverbium, *Jalemo frigidior*. Uſus Gal. l. de præcognit. ad Poſthum. c. 3. Jung. Eraſ. Adag. Chil. II. cent. 10. proverb. 86.

Jamblichi *ſales*, ἰαμβλίχου ἅλες, dicitur genus ſalis ex multis rerum generibus compoſiti, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compoſitionis vero hujus inventor fuit *Jamblichus*. Parabatur vero ex ſalis ammoniaci lib. i. ſalis Cappadocici ℥. vj. piperis ℥. iij. Zinziberis ℥. iij. ſem. cnici ſcrupulis xviij. ſeminis erucæ ſcrupulis ſexdecim, ammij, hyſſopi, cacuminum thymi, phylli, ſemin. apij, petroſelini ana ſcrupulis xviij. origani uncia una, ſilphij ſcrupulo j. Contundantur, atque cribrentur. Gorr. Doſis cochleare unum, cum ovis ſorbilibus, aut alio liquore.

* Janitor, πυλωρός. Vide *Pylorus*.

* Janitrix. Vide *Portæ Vena*.

Janua, θύρα, quid ſit, notum eſt. Uſus Hipp. ad repoſitionem articulorum, ut patet ex 1. de art. t. 23.

Jaomæ, ἰάομαι, ſignificat ſano, *medeor*, curo. Hipp. 2. aphor. 22. & 6. aphor. 12. Ab hoc verbo & *Ars Medica*, & *Medicus* nomina ſua acceperunt. Dieter. n. 399. de quibus p. p.

Japonica *Vernix*, dicitur parata ex Gummi Laccæ ſpiritu vini rectificatiſſimo diſſoluto, Morley Coll. Chym. Leid. c. 508.

Jaspis, ἴασπις, gemma dicitur, ſeu lapis pretioſus, opacus, ſed multorum generum. Dioſc. l. 5. c. 160. ſeptem numerat. Pl. vero l. 37. cap. 9. plures recenſet: quæ omnia collegit, & excerpſit Rul. in Lex. Plura de *Jaſpidis* differentiis vide apud Chioc. in Muſ. Calceolar. ſ. 3. p. 253. ſeqq. ub. etiam de virtutibus hujus lapidis diſſerit. De viridis *Jaſpidis* facultate peculiari adverſus ſtomachi everſionem legatur Gal. l. 9. de S. F. §. *Jaſpis viridis*. Langius vero exiſtimat, per *Jaſpidem viridem* intellexiſſe Gal. *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. De ſingulari virtute ſanguinem ſiſtendi vide Hild. Cent. 3. Obſ. 2. Quod *Iaſpis* carioſus fiat, teſtatur Obſ. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 154.

Ja-

Jatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus Unguentarius*, vel *Reunctor*, qui unguentis, & perſrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teſte Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Et hujuſmodi curandi ratio dicta eſt ἰατραλειπτική, primum inſtituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æſculapii diſcipulo, uti narrat Pl. l. 29. H. N. cap. 1.

Jatreon, ἰατρεῖον, Jon. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua quæ ad Chirurgiam pertinent, potiſſimum tractantur, & locus, in quo Chirurgia exercetur. Hipp. l. 1. de iis q. in Medic. t. 5. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 16. Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. Ex X. §. 128.

Jatrice, ἰατρική, ſcilicet τέχνη, id eſt *Ars Medica*, Dieter. n. 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. l. de flatib. III. 1. Latine etiam *Medicina* communiter vocatur; quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro ſumatur. De definitione, & diviſione, aliiſque præliminaribus ad *Medicinam* ſpectantibus videantur paſſim Inſtitutioniſtæ, & inter hos Sennert. Caſp. Hofmann. nec non noſtra Dogmata Medicinæ Generalia in Præliminaribus. Jungatur & Medic. Phyſiolog. l. 1. ceu introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Jatrochymicus, ἰατροχυμικός, quaſi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*. Libav. tr. de igne Natur. c. 33.

Jatros, ἰατρός, vocatur *Medicus*; quo nomine non ſolum venit, qui morbos curat, quæ quidem ſignificatio vocis ſtricta, & propria eſt; ſed uſu quoque receptum eſt, ut & qui ſanitatem conſervat, ἰατρὸς appelletur, qui alias ὑγιεινὸς vocari ſolet. Plura de Medici perſona, officio, proprietatibus, ornatu vide apud Hipp. l. de Medico, de decenti ornatu, Dieter. d. l. Lind. Ex. l. II. & III. C. Hofm. Orat. 2. Iſag. de Officio *Medici*.

Ibex, ἴξαλος, αἴξ, dicitur *Capra ſylveſtris*; cujus deſcriptionem, & uſum in Medicina tradit Aldrov. l. 1. de quadrup. biſulc. c. 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valde ſimilis, ad aquas, præſertim Nilum fluvium, degentis; cujus ulterior deſcriptio, cum uſu in cibo, & Medicina, habetur in Aldr. l. 2. Ornithol. c. 3. Qua ratione Avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture abſorbeat, & in anum roſtro intruſo eructet, atque ita clyſteris uſum docuerit, legi poteſt apud Lang. l. 2. ep. 2.

Icelos, ἴκελος, idem quod ὅμοιος, *æqualis*, *ſimilis*, Hipp. l. 2. de morb. mul. LXIIX. 3. & l. 2. XXV. 27. l. 3. Epid. ſ. 3. l. 24. l. 1. de R. V. I. A. t. 35. Nonnulli cum aſpiratione legunt ἵκελος.

Icesion. Vide *Hiceſion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lutra Ægypti* vocatur; cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 2. de quadr. digit. vivip. c. 14. Meminit & Gal. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, l. 5. de decr. Hipp. & Plat. c. 5. *Ichneumonem* utriuſque ſexus genitalia habere, teſtatur ex Aeliano Caſp. a Rejes C. Elyſ. q. 48. n. 5.

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *Veſtigium* etiam Latinis dicitur; item *Solea*, cutis illa pedis dura, craſſa, & calloſa. Gal. c. 2. de fractur. t. 10. unde & *Veſtigium* pro ipſo *Pedio* ponitur, Veſal. l. 1. de H. C. c. 33. quamvis & Hipp. uſurpet de *ſolea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. de art. t. 9. Jung. Foeſ. p. 292.

* Ichor, ἰχώρ, vocabulum valde πολύσημον eſt, ita ut tam late pateat, quam late vocab. ὑγρὸς, ἡ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*. Variam hanc, & nimis amplam ſignificationem veluti in faſciculum collegit C. Hofmann. pec. tractatu de *Ichoribus*. Relictis vero aliis ſignificationibus, illam ſaltem, quæ ad hominem, & forum Medicum ſpectat, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in ſtatu naturali, & Phyſiologice pro *ſero ſanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquoſis. Gal. l. 2. de Elem. c. 2. in 6. Epid. t. 38. Plato in Timæo. Interdum Pathologice, & in ſtatu p. n. & quidem duplici modo: uno, quando in ſanguine ſaltem copia excedit; & dicitur *ichor mitis*, πρᾷος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, ſanguis aquoſus: altero, quando, præter copiam, etiam qualitate acri, ſalſa, & mordaci magis minuſve peccat, & vocatur *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc redditur αἷμα ἰχωρῶδες, aut ἰχωρῶδες, ſanguis *feroſus*; quæ ſignificatio videtur uſitatior eſſe. Gal. d. l. Vide Mercurial. l. 4. V. E. c. 12. Caſp. Hofmann. d. l. Foeſ. p. 292. ſeqq. *Sanies* quoque ſive tenuius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celſ. l. 5. c. 26. Specialiſſime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervoſarum partium cum dolore, graviſſimiſque aliis ſymptomatibus extillans *ichor* appellatur, qui alias *Meliceria* dicitur Hildano tr. de *ichore*, & *Meliceria*. Vide ſupra *Hydarthros*. Tandem & *ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus deſtillantibus. Ita ſuccus ex jecinore aſſato hircino extillans ἰχὼρ vocatur, Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8. fin. Latine *Cruor* dici poſſet: & Aetius cochlearum magnarum terreſtrium deſtillantem ſuccum ἰχῶρα vocavit, teſte Foeſ. d. l.

Ichoroides, ἰχωροειδής. Vide *ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, ſignificat juxta Erotianum in Onomaſt. p. 54. d. *limaturam*, *ſcobem*, aut ramentum: idem quod ῥίνημα, ἢ πρίσμα. Alias *ſquatinę marinę pellem* ſignificare, dixit Galen. in exeg. voc. Hipp. Locus eſt apud Hipp. de exſectione fœtus, l. 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem uſurpatur, vel ex ſquammarum piſcis, vel ab hami piſcatorii ſimilitudine, ἰχθύα vocatur, teſte Galen. d. l. Foeſ. d. l. Gorr. Vocatur alias ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelaeum, ἰχθυέλαιον, i. e. *Oleum ex piſcibus*. Joh. Laurent. Amalth. Onom. p. 436.

Ichthyema, ἰχθύημα, proprie vocatur *ſquama* piſcium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc ſcobi, *ramentis*, & limaturis, & corticum preſegminibus, apud Hipp. l. de ulcer. X. 1. 2. XIII. 7. 8.

Ichthyites, ἰχθυίτης, vocatur Lapis quidam, in quo cavitas quædam interius conſpicitur exacte in figuram, & typum piſcis formata, ita ut quaſi matricem, aut formam exhibeat, cui alia corpora pro recipienda piſcis figura imprimenda ſunt. Occurrit in Muſæo Societatis Londinenſis, & mentio fit in Actis eruditorum Lipſ. A. 1682. p. 33.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, nomen piſcis eſt cetacei, oſſibus, & ſpinis carentis; cujus deſcriptio, & uſus in cibo, & Medicina habetur apud Aldrov. lib. 5. de piſc. c. 4. Deinde ita dicitur *glutinum* vel ex illo piſce, vel alio glutinoſo, qui *Morua*, ſive *Molva* dicitur (Aldrov. l. 3. c. 6.) paratum; de cujus uſu in Medicina videatur Dioſcor. lib. 3. c. 102. Aegin. l. 7. c. 3. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 81. Ad vinorum deſecationem etiam adhiberi, & pro illo uſu per aliquot ſeptimanas opus habere maceratione, ſcripſit Jac. le Mort. Pharmac. Med. Phyſ. c. 10. p. m. 80.

Ichtyolithos, ἰχθυόλιθος, lapis dicitur piſcis figuram ſuperficiariam exhibens; qualem mihi oſtendit hiſce diebus in Muſæi ſui Scrinio Metallorum, & Mineralium variorum pleniſſimo Norimbergæ ſupra laudat. D. D. I. P. Vvurſbai Affinis, & Fautor plur. honorandus.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piſcium eſu delectatur. Legitur apud Foreſt. l. 10. Obſerv. 10. Schol.

Ichthys, ἰχθύς, id eſt *Piſcis*. Referuntur *piſces* inter alimenta humidiora, præſertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacuſtres. De quibus omnibus vide Aldrov. Tom. de Piſcib. C. Hofmann. Inſt. Med. lib. 5. cap. 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur ſatis humidus, *humectus*, Hippocr. l. de nat. puer. XXVI. l. 5. 11. l. de genitura VI. 2. VII. 4. l. de morb. mul. III. c. XVI. 9.

Icon, εἰκών. Vide *Imago*.

* Ictericus, ἰκτερώδης. Vide *Icterus*.

Icterias, vocatur gemma aliti Jurido ſimilis, ideo exiſtimatur valere contra regium morbum. Eſt & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi ſimilis, latior prioribus, pene ſine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis deſcendentibus. Plin. l. 37. H. N. c. 10.

Icteritia, idem quod *icterus*. *Icteritia rubra*, vocatur etiam Eryſipelas, apud Vvalther. Sylv. Med. p. 572. 779. Alba, idem quod Chloroſis, ſive morbus Virginum, d. l.

* Icterus, ἴκτερος, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, eſt affectus p. n. & inter ſymptomata tertiæ claſſis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Eſt enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffuſione facta, obſtructiones vaſorum, & organorum bilis ſegregationi dicatorum, & intemperiem viſcerum bilioſam præſupponente. Dicitur & *icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, ſymptomatibus, & curatione ſcire deſiderat, ille conſulat Practicos, quorum ſcrinia compilare non eſt noſtri inſtituti. Quod attinet ad generalia, legatur Dieter. n. 403. Paracelſus *icteritię* naturam deducit e triplici ſale in unum commixto, videlicet e vitriolo puro, ſale myſeo, & liquore ſulphuris reſoluti, l. de icteritiis, c. 1. Helmontius cauſam *icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum ſic male affectat, ut digeſtiva, ſimulque diſtributiva alienentur, tr. Scholar. Hum. paſſ. decept. c. 5. Potiſſima diviſio *icteri* eſt in *Flavum*, & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *icterum* ſimpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putreſcentem, & portionibus acidis atrabiliariis infectam. Imprimis vero obſtructio pancreatis, & lienis hic peccant, ſymptomatiſque hujus authores ſunt. Confer ad Ephem. N. Cur. Ann. I. obſ. 87. Qui *ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτερώδεες, aut ἰκτερώδεες, *icterici*, 5. aph. 72. ita oculi quoque *auriginoſi* hoc nomine veniunt. Coac. t. 388. l. 2. de morb. mul. LXIV. 12. Color *auriginoſus* corporis, l. de nat. mul. XV. 7. l. 2. de morb. mul. XIV. 7. XV. 8. Vide Foeſ. p. 280. *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua ſupra vide *Galbalus*.

Ictis, ἰκτίς, æquivocum eſt. Vel enim idem eſt quod ἰκτῖνος, & ſignificat avem rapacem, *Milvum*; cujus deſcriptio, cum uſu in cibo, & Medicina, videatur apud Aldrov. l. 5. Ornith. c. 15.

Gal.

Gal. l. de Ther. ad Piſo. c. 9. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *Viverra*, *Furo*, & *Muſtela ſylveſtris* vocatur; cujus hiſtoriam tradit idem l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 16. Jung. Foreſt. l. 19. Obſ. 15. in Schol.

* Ictus, πληγὴ, vel dicitur de motu arteriæ in pulſu, qui *Diaſtole* arteriarum vocatur, Gal. de pulſ. ad tyr. c. 4. & l. 4. de dignoſc. pulſ. c. 1. vel uſurpatur de læſione quadam violenta, intrinſecus corpori illata, Hip. 7. aph. 14. Ita *Ictus* calami, Gal. l. 3. de fac. parab. c. 100. *Ictus* arenarum, ſcorpionum vocantur πληγαὶ, Æginet. l. 5. c. 7. ſeqq. & alibi. Uſurpatur & ſæpe adjective *Ictus*, pro *percuſſus*, πληκτός. Dieter. nu. 85. Foreſt. Chirurg. Obſ. l. 6. O. 22.

Idam, id eſt *pulmentum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Idea, ἰδέα, aliquando & εἰδέα, idem ſignificat, quod εἶδος; & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi*, idem quod *natura morbi*, Gal. 3. de criſ. c. 4. tum de externa ſaltem forma, figuratione, conformatione, lib. 2. de Uſu Part. c. 17. in princ. Vide J. Alex. annot. in l. 2. Gal. de cauſſ. ſympt. c. 2. Helmont. vero, & alii ex Spagyricæ Philoſophiæ ſectatoribus per *Ideas* intelligunt imagines, conceptus, ſimulachra, uno verbo *Entia rationis*, Platonicas *Ideas* revocaturis, quas tamen non immerito perſtrinxit Libav. T. IV. Oper. paſſim, quæ loca inquirantur in Indice. Videatur alias Helm. tr. de *Ideis* morboſis, & alibi in ſcriptis ejus plura de *Ideis*, aut morbis idealibus reperies. Pluribus etiam varias *Idearum* ſpecies tradidit paſſim in Oeconomia corporis animalis Beniamin a Brockhuyſen, quæ loca quærantur in Indice.

Ideach, terminus Paracelſicus, cujus ſignificatio an cum *Idea* conveniat, non licet certo aſfirmare. Dixit vero author, *Ideach* occurrere in omni planta, Chirurg. l. 3. Tract. 2. c. 2. fine.

Idechtrum, eſt etiam terminus Paracelſicus, quo indigitatur primus homo, prima arbor, aut prima creatura uniuſcujuſque rei ex *Idea* producta; de quo legantur ejuſdem fragmenta Anatomiæ, T. 8. Operum.

Idestrum, Paracelſo dicitur conjunctio humoralis, naturalis, & mineralis, in compoſito, quia *Ideſtrum* ſine compoſito non eſt. Ita in generatione Tartari durities a ſalibus mineræ; liquor humeralis vero eſt *Ideſtrum*, & conjunctivum, l. 1. de Tartar. tract. 4. c. 2. in expoſ. & in Schol. ad h. l. referendis.

Ideus, *Ides*, Paracelſo dicitur maſſa illa, & materia prima in Creatione, *Chaos* dicta, ex qua omnes creaturæ factæ ſunt, Fragm. Anatom. l. 1. Tr. 1. c. 1. In hiſtoria prologi. Meminit & l. 4. de vit. long. c. 8. ubi tamen videtur potius ipſum creatorem, vel opificem denotare: & l. 1. de Tartar. tract. 5. c. 1. fin.

Idiocrasia, ἰδιοκρασία, idem quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. Indice Tom. I. Vide *Idioſyncraſia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. l. de A. L & Aq. LXI. 6. quibus conjunguntur αὐθάδεις, ſibi nimis placentes, LIIX. 4.

* Idiopatheja, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*, & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Huic opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per conſenſum*, a priori dependens. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 3. J. Alex. in Not. ad h. l. quamvis Rolf. arbitratus ſit, πρωτοπάθειαν, & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν, & συμπάθειαν non eſſe prorſus ſynonyma, ſed & ἰδιοπάθειαν eſſe δευτεροπάθειαν. Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l. 2. ſ. 3. c. 4.

* Idiosyngrasia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietas*, & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura. Gal. l. 3. Meth. med. c. 2. & J. Alex. Not. ad ill. loc. Hanc ineffabilem, nec exactiſſima ſcientia comprehenſibilem recte dixit idem Gal. d. l. c. 7. & l. 1. ad Clav. c. 1. Inexplicabilis ſingularis temperamenti ratio Philoſophis, & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. in Not. ad Scrib. ſub fin. Poterit vero hoc vocabulum exponi de ſpecifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehenſibilis, & de individuali, ſive ſingulari, quæ omnino certo determinari, & deſcribi nequit. Hujus exempla vide paſſim, v. g. Rolf. d. l. 4 ſ. 2. c. Ephem. N. 5. Cur. Ann. II. O. 10. 11. 71. 205. ſeq. Caſp. Rejes q. 84. n. 7. 8.

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet ſignificationem. (1) ſignificat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neque oppido, aut genti præeſt. Græce ἰδιοπραγμῶν quoque dicitur. Occurrit apud Hipp. l. de ſal. diæt. t. 1. Adde Gal. comm. ad h. l. & Foeſ. 277. Deinde (2) ſignificat rudem, *plebejum*, rei alicujus ignarum. Gal l. 1. de S. Fac. c. 10. & c. 3. in 1. Prorth. t. 32. C. Hoſm. C. in Gal. de U. P. n. 506. Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemptores ſunt verarum artium, etſi falſarum peritiſſimi ſint profeſſores. Rul. & Johnſ. in Lex. His in errorem incidere maxime pronum eſt. Caſp. a Rejes C. El. Q. 21. n. 15. Hinc qui hos promovet, reus eſt omnium errorum, noxarum, & criminum ab illis per inſcitiam patratorum. Quæſt. 6. n. 5.

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ ſui generis cibis utuntur. Diction. Græco Lat. Budæi, aliorumque.

Digitized by Google

Idnoo, ἰδνόω, ſignificat *incurvo*, inflecto, intorqueo. Uſurpatur ab Hipp. libr. 1. de morb. mul. III. 2. XVII. 2. Hinc compoſitum περιιδνοῦμαι, obtorqueor, *circumſideo*, quod legitur d. l. LX. 3. Jung. Foeſ. d. l.

Idos, ἶδος, idem quod ἱδρὼς, *ſudor*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 106. quamvis Linden. ἰλλὸν ſcripſerit, volvulus, ſed Holler. magis probat ἰδέον, com. in libr. 3. Coac. t. 31. p. 164. Unde & verbum ἰδίειν, *ſudare*, quod occurrit l. 1. de morb. mul. LXVI. 12.

Idroagira, id eſt *aqua alkali*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

* Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecorosus, idem quod *Hepaticus*. Linden. Ex. IX. §. 7.

Jectioatio, παλμὸς, fere idem quod *Pulpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus, convulſivus, ſive ſpaſmodicus vel totius corporis, vel cordis, ſive partis alterius, proveniens a ſucco nervoſo, vel ſpiritu animali in fibris, nervoſiſque aliis partibus per halitus acidos, nitroſos agitato, & irritato. Helm. quoque ſpeciem *Caduci* vocavit, tr. de Caduco. Et cauſam ex Tartaro deducere conatus eſt, l. 1. de Tart. tr. 4. c. 1. Vide & Foreſt. l. 10. Obſ. 100. cum Schol.

* Jecur, ἧπαρ. Vide *Hepar*.

Jejunium, νηστεία, dicitur *abſtinentia* a cibo, & potu. Hanc ſenes facilius ferunt. Hipp. 1. aph. 13. Vid. Diet. n. 571. Vide *Abſtinentia*.

* Jejunus, νῆστις, dicitur, qui cibum non aſſumpſit; item qui priora alimenta jam concoxit. Scrib. n. 78. 109. 111. ut ita corpus ſit vacuum. Hinc & inteſtinum inter tenuia ordine ſecundum *Jejunum* appellatur, quod ſemper vacuum, & inane reperiatur; Gal. l. 6. de adm. An. c. 9. l. 5. de U. P. c. 3. Barthol. vero limitavit per ut plurimum, l. 1. An. c. 10.

Jentaculum, ἀκρατισμὸς, vocatur aſſumptio alimenti circa horas matutinas. Hoc conceſſum, & utile eſſe aſſuetis, docet Rolfink. O. ac M. Med. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 57. Imprimis vero pueris hoc neceſſarium eſſe, patet ex Mercuriali l. 4. V. L. c. 17. Vide *Acratiſmos*, & Lind. Ex. IX. §. 66. 67.

Jetreon, ἰητρεῖον. Vide *Jaterum*.

Iffides, id eſt *Ceruſſa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Igde, ἴγδη, *pilam* ſignificat, in qua condimenta permiſcentur, & contunduntur. Legitur apud Hipp. in notis ad l. 1. de morb. mul. III. 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem quod *Pigritia*, quid ſignificet, notum eſt. Opponitur corporis *Agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod ſi præternaturalis fuerit, & a cauſſa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minuſque ſpirituoſis. Gal. com. 1. in 1. Prorrhet. t. 13. Quod ſanitati corporis noceat, vide ſupra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. Ex. I. §. 39.

* Ignis, πῦρ, eſt vocabulum πολυώνυμον, & latiſſimæ ſignificationis. In genere ſignificat id, quod eſt inter omnia, quæ ſub ſenſus cadunt, calidiſſimum. Gal. l. 1. de temper. c. 9. & alibi, quod Helmont. negavit eſſe ſubſtantiam. Quemadmodum Helvvigius, aliique negarunt eſſe Elementum, ſed eſſe productum ex Elementis, vel Sale naturæ per motum p. n. & violentum; quamvis alii rurſus illam impugnaverint opinionem; quod Phyſicis dirimendum relinquimus. Non incoogrue dividitur *ignis* in *Actualem*, & *Potentialem*. Ille eſt vel Cęleſtis, aut Solaris, vel Terreſtris, & vulgaris. Hic eſt motus particularum de loco in locum, mediantibus particulis moventibus præparatus. Ignem in genere eſſe veram Solaris Lucis ſobolem, ſtatuit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 3. p. 50. Ex ſpecialibus ſignificationibus receptiſſima, quando ſignificat *ignem* urentem, ſive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, qua candentem, per quem *Pruna* intelliguntur. Vocatur & *Artificialis*; cujus uſus adeo multiplex eſt in Medicinæ partibus, Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica, ut inſtituti noſtri ratio non permittat, illos uſus ſpeciatim adducere. Videantur hactenus citati authores. Schrod. item Diſpenſatoria, Libav. Theatr. Chym. Rolfink. Chym. l. 2. c. 12. Fr. Hofm. negavit, *ignem* eſſe univerſalem omnium corporum mixtorum analyſtam, Clav. Schroder. l. 1. c. 11. Dividitur plerumque a Chymicis in *quatuor gradus*. *Primus* eſt lentiſſimus, inſtar teporis ignaviuſculi; vocaturque *ignis* balnei mitis, aut fimi, aut digeſtionis, *Circulatorius*, qui ad tactum ita deſcribitur, ut eum digitus hominis teneri ſemper ferre poſſit. Et licet habeat ſuas intenſiones, & remiſſiones, nunquam tamen evidentem, aut acrem ſenſum gignere debet. Hujus generis eſt *Ignis* vaporoſus Philoſophorum, qui deſcribitur incubatu gallinæ excludentis pullos, aut hominis recte diſpoſiti natura. *Secundus* gradus eſt intenſior, adeo ut jam evidenter feriat tactum, neque tamen vim afferat organo. Appellant calorem cinerum, quod mediocris *ignis* ſub catino cinerario incenſus talem præbeat. Cineres enim ob raritatem non admodum aerem concipiunt. *Tertius* gradus eſt cum læſione tangentis; & confertur arenæ ferventi, vel ſcobi ferreæ, ut dicatur *ignis* arenæ, vel limaturæ ferri, &c. *Quartus* eſt ſummus gradus, & plerunque deſtructivus. Nominant *ignem* reverberii, & viva flamma lignorum, vel congeſtarum prunarum follibus alacriter inflatarum procuratur. Poſſet & *Ignis fuſorius* appellari. Ruland. in Lex.

Digitized by Google

Lex. Jonſ. vero *octo* numerat gradus, lib. 2. Lexic. *Primus* eſt *ignis* ventris equi, qui eſt calidus in primo gradu, & humidus in ſecundo. 2. *ignis* Solis, calidus in primo gradu, ſed ſiccus in ſecundo. Qui aliis dicitur *ignis Parabolicus*, Morley in Collect. Chym. Leidenſ. proleg. cap. 2. 3. *ignis* Furni, qualis eſſe ſolet poſt panis extractionem; eſtque calidus, & ſiccus in ſecundo gradu. 4. *ignis* furni fixionis. Hic fundit, & figit; non vero comburit, quia flamma non eſt. Non differt a præcedenti, niſi quia in hoc eſt calor continuus, in illo non. 5. Dicitur Flammalis; & eſt calidus, & ſiccus in tertio gradu. Et hic eſt *ignis* in furno calcinationis. 6. Eſt *ignis* furni fuſionis; qui eſt calidus, & ſiccus in quarto gradu. 7. *ignis* follium, in eodem gradu, qui corpora diſſipat, diſpergit, & fundit. 8. *ignis* flammalis adhuc fortior, qualis eſt ignis vitrearius, in quo ſola flamma operatur, & non diſſipat, ſed fundit, & calcinat. Quoad uſum Chirurgicum, *ignis* nomine apud Hipp. 8. aph. 6. non ſolum venit *ignis* ipſe, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, ſulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; ſed etiam quæ poteſtatem cauſticam, ſive urentem obtinent; ut cauſticum medicamentum, quale eſt Cauterium potentiale vulgo nominatum, Oleum cauſticum, quale eſt Vitrioli, Aqua cauſtica, aqua ſeparationis nominata, capitellum, & cetera pyrotica. Liebaut. in Schol. ad dictum aphoriſmum, Dieter. n. 744. Deinde per *ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium ſimpliciſſimum, alias *ignis* Elementaris, item *ignis* Naturæ, vel Naturalis dictum, Schroder. lib. 1. c. 5. Caſp. Hofmann. comm. de Uſ. Part. n. 305. Vocatur alias & *Sulphur*, ſive illud calidum actu, ſive poteſtate inſit. Huc pertinet *ignis Vitrioli*, ſive *Sulphur Veneris*, apud Helmont. tract. Lithiaſ. cap. 8. Huc quoque referre libet *ignem ſubterraneum*, cujus beneficio ferveſiunt Aquæ Thermales, de quibus Lang. lib. 2. ep. 52. Vel ſpecialiter accipitur de principio Vitali Animatorum, quod alias *Calidum Nativum*, *Flamma vitalis*, *Biolychnium*, *Spiritus Vitalis* appellari ſolet: de quibus terminis ſupra dictum eſt. Lind. Ex. XII. §. 140. XIV. §. 48. Paracelſus in homine vocat *Ignem Microcoſmi* paſſim in ſuis ſcriptis. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum ſcintillis emanante vide Caſp. a Rejes C. El. q. 35. Pathologice vocab. *ignis*, & Græcum πῦρ diverſis morbis tribuitur: v. g. *Febri* præſertim *ardenti*, Hippocr. frequentiſſime in Epid. de Glandul. & libr. de Morbis, quæ loca adduxit Foeſ. in Oecon. p. 545. Confirmat Keuch. ad Seren. not. p. 268. vel *Eryſipelati*, Vide *Eryſipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, alias *ignis Perſicus* vocatur, Rhod. ad Scribon pag. 122. Keuch. ad Seren. p. 246. ſeqq. Vel *impetigini*, quæ *ignis Volaticus*, *Volagrius*, *Sylvaticus* dicitur Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. p. 615. Spagyrice quoque *ignis* diverſimode ſumitur. *Ignis*, juxta nonnullorum ſententiam, ſumitur pro *oleo* ſupernatante in deſtillatione. *Ignis* quoque omnium Philoſophorum conſenſu vocatur *Mercurius*, Th. Chymic. Vol. IV. p. 756. 767. & alibi. *Ignis algir* eſt *ignis* fortiſſimus. *Ignis* elementaris eſt Sulphur, ſed non vulgi. *Ignis ſapientum* eſt fimus equinus calidus. *Ignis* extinctus eſt ſulphur extinctum. *Ignis pruinus adeptus*, eſt quinta eſſentia vini, (aliis Vitrioli) cum Tartaro rectificata. *Ignis lenis* elementum *ignis*, æther, jupiter, argos. *Ignis gehennæ* vocatur ſpecificum corroſivum Paracelſo in Archidox. Rul. & Johnſ. De *ignis* gradibus, & neceſſitate in Magiſterio Lapidis Philoſophici videantur ſcripta Baſilii Valentini, & aliorum. Plura de diverſis *ignis* ſignificationibus legantur & apud Beker. in Oedipo Chym. Tit. 4. §. 3. Obiter hoc notandum, Helmontium docuiſſe, *ignem* nec eſſe ſubſtantiam, nec accidens, ſed creaturam neutram, & Ens anomalum, Tr. Formarum Ortus, tr. 24. & Blas human. n. 1.

Ignitio, πύρωσις, dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Eſtque duplex, *Combuſtio*, & *Reverberatio*. Rul. & Johnſ. De quibus nominibus ſuis locis.

Igivorus, πυροφάγος. Vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis, & in Medicis peſſimum eſt malum. Illud fatetur Hipp. 1. Prorrhet. ſ. 2. t. 30. Junge Gal. Comm. ad hunc locum. Hoc Galen. lib. 13. meth. med. c. 15. fin. ubi Græce vocatur ἀμαθία, Lang. l. 1. ep. 2. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *Inſcitiam* cauſſarum Modi fiendi, Remedii, & Coaptationis, de Lithiaſ. c. 5. n. 4. Præſtat autem fateri *ignorantiam*, quam falſa operoſe docere. C. Hoſman. in Gal. de U. P. n. 350.

Ignys, & *ignye*, ἰγνύς, & ἰγνύη, dicitur *Poples*, poſterior pars genu. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 6. Linden. Phyſiol. Med. l. 2. c. 12. §. 116.

* Ile, idem quod κενεών, item *ilia*. Vide *Ceneon*, *ilia*.

Ilech, *Ylech*, eſt terminus Paracelſicus; & videtur idem notare, quod principium, & primum aliquod. Ita *ilech primum* exponit Ruland. & Johnſ. id eſt principium. *ilejas*, *ileadus*. *Ilech ſupernaturale*, vel primum ex aſtris eſt conjunctio ſupercœleſtis, & ſiderum firmamenti cum aſtris rerum inferiorum unio. *Ilech magnum*,

eſt aſcendens, ſive aſtrum Medicinæ, quem accipimus una cum Medicina, in qua ille occultatus eſt, ut ſuperiora ſidera in firmamento, inferiora in homine. *Ilech crudum*, eſt compoſitio ex prima materia trium primorum, Mercurii, Salis, & Sulphuris, e quibus omnia ſunt compoſita; & ita idem quod *iliaſter*, vel *iliadum*. Meminit aliquoties Paracelſus, v. g. de Peſtilitate tr. 2. lib. 2 de Tartaro tr. 2. c. 3. l. 3. Paragraph. c. 2. §. 4. In ſpecie *ilech primi* ex aſtris, l. 1. Tartar. tr. 4. cap. 1. Schol. *ilech crudi*, quod ex aere deducit, l. 4. de grad. & comp. c. 5. Uno verbo φαντάσματα Paracelſica.

Ileidos, eſt aer elementaris, heoa phereſbios, (ἠῶα φερέσβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) *Cœlum*. In homine vero eſt ſpiritus, qui tranſit per omnia membra. Ruland. & Johnſ.

* Ileum, εἰλεόν. Vide *Eileum*.

* Ileus, εἰλεός. Vide *Eileos*.

Ilia, vocantur cavitates laterales Hypogaſtrii, quæ & λαγόνες, & κενεῶνες vocantur; item ile. Barthol. libell. 1. Anat. c. 1. Hinc & *Oſſium innominatorum*, quod conſtat ex tribus *Oſſibus*, *Ilium*, *Pubis*, *& Iſchio*, per cartilagines junctis, primum *Os ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & inteſtinum *ileum* recipit. Barthol. libell. 4. Anat. c. 16.

Iliaca *paſſio*. Vide *Eileos*. *Iliaca vaſa*, Venæ, & Arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* Muſculus, dicitur flectens femur ſecundus, apud Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 579.

Iliadus, *iliadum*, *iliaſter*, *ileidos*, (ſcribuntur etiam per Y) ſunt figmenta Paracelſica, magis rem obſcurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo ſemper accipiantur. Libet ſaltem deſcriptiones ex Rulando, & Johnſono adducere. *Iliaſter*, *Eliaſter*, *Iliadum*, eſt prima rerum omnium materia, e Mercurio, Sale, Sulphure conſtans, *Chaos*. Nihil enim eſt in tota rerum natura, quod non ex iſtis tribus conſiſtar. Atque hæc tria ſunt Theophraſti principia, quæ analyſi Spagyrica deprehenduntur. Nihil præter ea tria inveniemus, quæ ſingula in ſingulis etiam elementis ſunt. *Iliaſter* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur; de quo legatur Paracelſ. de meteoricis generation. Varie autem ſumitur, vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia, ſive virtus eſt naturæ vegetativa; eaque quadruplex, juxta numerum Elementorum. Vocatur *Chaos*. Quatuor quoque ſunt *iliaſtri* hominum concernentes longævam vitam. *Iliaſter primus*, vel inſitus, eſt terminus vitæ, imo ipſa vita, vel ejus balſamus in homine. *Iliaſter ſecundus*, vel præparatus, eſt terminus vitæ, quem ex elementis, vel rebus elementatis habemus, vitaque ipſa. *Iliaſter tertius*, eſt terminus balſami præparatus, quem ex rerum quinta eſſentia habemus. *Iliaſter quartus*, eſt mentis, ſive animi lapſus in alterum mundum, ut Enoch, Eliæ, & aliorum. Hæc hactenus ex Rul. & Johnſono, quæ pleraque deſumpta videntur ex Paracelſi libris de vita longa, qui *triplicem iliaſtrum* præter quintam eſſentiam recenſet, appellans *Sanctitum* unum, alterum *Paratetum*, tertium *Magnum*. Juxta *Magnum*, (qui eſt quartus Rulandi) homines illos appellat *Henochdianos Heliezatos*, l. 4. de vit. long. c. 3. Vide & ſeqq. *Iliadus* quoque dicitur ſpiritus mineralis, quem omne elementum in ſe habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit criſin. Ex *iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *iliado* omnes res, omnia ſimplicia conſiſtunt; & alia ſanitatem dant, alia ægritudines. *Tres* quoque *ætates* tribuuntur *iliado*. *Prima* eſt, quandiu eſt incorruptus, etiamſi homo ſit 70. annorum, ſi non fuit morbo correptus, eſt in prima ætate *iliadi*: ſed quam primum *iliadus* eſt infectus, tunc *ſecunda* ætas. *Tertia* ætas eſt, quando ad mortem eſt. In prima ætate non eſt medicandum, quia non eget; nec in tertia, quia non juvat; ſed tantum in ſecunda. Hæc ex Paracelſ. l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 3. & 4. in Scholiis. Vide etiam p. a. *ilech*.

* Ilingos, ἴλιγγος, dicitur *tenebricoſa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque Epilepſiam, vel Apoplexiam, Hipp. 3. aphor. 17. 23. 31. idem, quod σκοτόδινος, Dieter. nu. 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοὶ, Hippocrat. Coac. t. 106. id eſt *vertiginoſæ*. Foeſ. Oecon. p. 280.

Iliscus, dicitur Avicennæ *Amor inſanus*, ſive delirium ex nimio amore, notante Foreſto l. 10. Obſ. 29. in Scholiis.

* Ilium. Vide *ilia*.

* Illaeno, ἰλλαίνω, ſignificat *oculos contorqueo*, diſtorqueo: & uſurpatur aliquoties ab Hippocr. v. g. l. 3. Epid. ægr. 3. & 11. l. 4. Epid. IV. 18 Coac. t. 218. fin. l. 3. de morb. XIII. 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perverſio*, ſive diſtortio, 1. Prorrhet. ſect. t. 35. (quamvis a quibuſdam εἴλωσις ibidem legatur, quam tamen lectionem improbavit merito Gaſp. Hofmann. ἀνεκδότοις ad h. l.) Coac. t. 314. Dicuntur etiam alias ἰλλὰ ὄμματα, *oculi contorti*, perverſi, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. Junge Foeſ. d. l. Idem eſt, quod *Strabiſmus*. Eſtque motus convulſivus muſculorum oculos moventium. Gal. l. 2. de ſympt. cauſſ. cap. 2. Derivatur ab ἴλλος, i. e. oculus.

Illambonos, *Collyrium*, ἰλλάμβωνος, κολλύριον, eſt nomen medicamenti ad oculorum ulcera; cujus deſcriptionem vide ap. Ægin. l. 3. c. 22. & l. 7. c. 16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *Sempervivum minus*, ſive *Vermicularis* vocatur. Meminit Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Junge Rhod. ad Scrib. n. 153.

* Illegitimus, νόθος, idem quod *Spurius*, *Nothus*; Epitheton coſtarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad ſternum, ſive pectoris os non pertingunt. Gal. 5. Anat. adm. c. 1. & l. 8. c. 1. Vide *Coſta*. Dicitur & de morbis, qui propter cauſam morbificam mixtam non ſemper eandem ſervant indolem, ſed variant, ut ſebres ſpuriæ. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide ſupra *Gneſios*.

Illigatio, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις. Vide *Epideſmos*, *Epideſis*.

* Illisio, ἔνθλασις, dicitur ſpecies *Contuſionis*, quando cavitas aliqua forinſecus apparet, quam rei colliſæ percuſſor impreſſerit. Gal. l. de diff. morb. c. 11.

Illitio, κατάχρισις, περίχρισις, ἐπίχρισις, idem quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis ſuperficiei applicantur. Paſſim hujus vocabuli fit mentio apud Græcos, & Latinos Medicos. Aegin. l. 7. c. 9. in princ.

Illos, ἴλλος, ſignificat *oculum*, ἰλλὸς vero dicitur, qui oculos perverſos habet, *ſtrabo*. Legitur ap. Gal. c. 3. in 3. Epid. t. 32.

* Illosis, ἴλλωσις. Vide *Illæno*.

Illotio, ἀλουσία, *abſtinentia a balneis*, & lavacris, Gal. 2. aph. 50.

Illota *lana*, ἔριον οἰσυπηρὸν, vide *Erion*. Dicitur alias *ſuccida*, Keuch. ad Seren. p. 144. ſeqq. *Illoti* piſces dicuntur, qui odorem, & ſaporem ſquamarum cœnoſum referunt ex ſordibus aquarum ſtagnantium. Celſus vocat piſces viroſos, l. 2. c. 21. Jung. Rhod ad Scrib. n. 186. & in Lex.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, proprie dicitur de ſplendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione, & perfectione quoque uſurpatur: eſtque duplex, ſupernaturalis, & naturalis. Illa miraculoſa non requiritur neceſſario in Medico, uti quidem voluit Paracelſus: ſed ſufficit naturalis, quæ jugi ſtudio, lectione aſſidua, & exercitatione ſedula acquiritur.

Illutatio, vel *Illutamentum*, eſt remedium externum, ſive Topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel poſt illud luto illinitur, & ſi exſiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, ſiccandum, & diſcutiendum. Gal. vocavit χρῖσιν σὺν τῷ πηλῷ, l. 9. de S. F. Eſtque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto: Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. de Therm. l. 2. c. 16. p. m. 115. ſeqq.

Ilys, ἰλύς, dicitur *fex vini*. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XCI. 22. Inde derivativum ἰλυώδης, feculentus, *limoſus*; quod dicitur de urinæ ſedimento, Hipp. 1. Prorrh. ſ. 3. t. 64. Coac. t. 578. 582. de alvi excrementis, Coac. t. 523. Vide *Limus*.

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, eſt actus, vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum: (in quibus tamen major eſt excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præſidet) quæ beneficio ſpirituum animalium ſpecies ſenſibiles primo tantum ſenſuum organis impreſſas, & exinde ſpirituum irradiatione citiſſime introrſum traditas recipit; adeoque res quaſcunque ſingulares, & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enunciationes concipit, & ſecum format. Quia tamen contingit, ut ſenſus ſæpe fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea ſub ſpeciebus apparentibus fiat, non ſemper ſub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie, & accurate tradidit, & expoſuit, εἴ τις ἄλλος, Th. Vvillis de An. Brut. P. 1. c. 7. Licet vero *imaginatio* actio ſit animæ; quatenus tamen anima percipit ſe agere, paſſionem quoque conjunctam eſſe rectiſſime collegit Charlton. Ex. IIX. Pathol. c. 8. Poteſt dividi ratione diverſorum ſubjectorum in Sanam, vel naturalem, & Ægram, ſive præternaturalem. Utriuſque quanta ſit potentia, teſtantur variorum effectuum inde dependentium obſervationes, non ſolum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum ſcripſit Th. Fienus, & impreſſionem variorum nævorum & ſtigmatum, de quo videatur Caſp. a Rejes Camp. El. quæſt. 50. imo integrorum morborum, Hildan. Cent. 6. O. 65. 66. Junge Act. Aſn. Vol. II. Obſ. 1. p. 1. ſed & in proprium ſubjectum, & corpus; uti patet ex Ephem. N. C. Ann. II. obſ. 137. 138. Ann. III. obſ. 45. &c. Rul. & Johnſon. *Imaginationem* deſcripſerunt, quod ſit aſtrum in homine cœleſte, ſive ſupracæleſte corpus, haud dubie ex hypotheſi Paracelſi, & Crolli, qui plane divinos effectus non ſine blaſphemia *imaginationi* illi Aſtrali attribuerunt, quos propterea ſeveriſſime perſtrinxit Libav. Tom. IV. Operum p. 75. 76. & alibi. Quæ Helmontii ſit opinio de natura *Imaginationis*, videatur in tr. Venatio Scientiar. n. 61. Idem quoque *imaginativam* vim attri-

buit

Digitized by Google

buit plantis, & mineralibus, tr. Tumulus Peſtis, §. *Imaginantur* Mineralia, & Herbæ, &c. *Prava imaginatio* recte refertur inter cauſſas morborum procatarcticas a Rolf. O. & M. Med. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 110. De earum vero curatione legatur Idem d. l. 14. ſ. 3. c. 17. 18. Hinc melancholici ſunt, & recte dicuntur *Phantaſtæ*, Dieter. Iatr. p. 776.

Imago, εἰκὼν, *icon*, quid ſignificet notum eſt. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam, & figuram repræſentante, quales etiam olim a Paracelſo ad curationem morborum, præſertim Choreæ S. Viti, & ſimilium commendatæ fuerunt; quæ tamen jure merito, ceu ſuperſtitioſæ, & magicæ reprobantur. Et in hac ſignificatione deſcripſerunt Rul. & Johnſ. *Imagines* ſunt metallicæ, ſive cereæ *effigies*, in quibus virtutes cœleſtes operantur. Vid. Parac. Paramir. tr. 4. c. 9. & alibi. Vel ſumitur de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta; & ita eſt effectus *imaginationis*; unde & tales *imagines* φανταστικαὶ dicuntur, Gal. l. L. 1. Aff. c. 2. Specialiſſime *Anima humana* vocatur *Imago Dei* a Paracelſ. tr. 1. de Peſtilit. in princ. Et Helmont. tr. Venatio ſcient. n. 36. ſcribit, quod Anima humana ſine *Imagine* Divina conſiderari nequeat.

* Imbecillis, idem quod *infirmus*, *Debilis*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhoſtos*, *Aſthenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum ſtricte pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius, quis ſit, vide apud Gal. 4. in 6. Epid. t. 19. Omnes *imbres* alkalizatos eſſe docet Paracelſus, quia veniunt ex igne, l. 1. de tr. 5. c. 2. in Schol.

Imbibitio, Græce dici poteſt ἔμποσις, quamvis non ſit in uſu, Chymicis vocatur Ablutio, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantiſper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius aſcendere nequit, ſed totus fixus manet. Hæc operatio tota philoſophica eſt, nec ad vulgares ſeſe demittit. Rul. & Johnſ. *Imbibitio*, *Deſtillatio*, & *Cohobatio* Philoſophica, eſt ſpiritus deſcenſus in corpus, id abluens, atque animans. Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. Beker. Oedip. Chym. Tit. 7. §. 4. Jung. & de *imbibitione* Spagyrica Th. Chym. Vol. VI. p. 186. 274. Paracelſus refert ad deſtillationem, de Natura rerum l. 7. Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit Alchym. Pharmaceut. c. 32. Tom. II. Oper. p. 204. 205. Denotat vero *imbibitio* aliquando quamcumque impregnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac ſignificatione Paracelſ. pluviam *imbibitionem* eſſe docet d. l. 2. in pr. *Imbibitio* quoque eſt, cum ad Arcani Tartari præparationem ſal Tartari aceto deſtillato tamdiu imprægnatur nova affuſione, donec ebrium ſal acidum ſpiritum rurſum emittat per alembicum. Rolf. Ch. l. 2. c. 2. Vocatur & *Nutritio*. Vide *Inceratio*.

Imbick, vocatur vas quoddam Spagyricum, idem quod *Ebel*, & aliquoties legitur in Th. Ch. Vol. V. p. 66.

Imbricatus, accipitur pro *Squamoſus*, tribuiturque lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. Pharm. Diſſert. I. p. 321.

Imitatio, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodeſſe in ſpontaneis dejectionibus, 4. aph. 2. Verum non ſolum in evacuationibus *imitari* debet Naturam, ſed & in aliis officiis particularibus; quia in genere verum eſt, quod Medicus ſit Naturæ ὑπηρέτης, miniſter, *imitator*. Gal. com. 2. in 1. Epid. t. 51.

Immaturitas, *immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur proprie de alimenti intrinſeci cruda diſpoſitione; quemadmodum e contrario *Maturitas* eſt alimenti intrinſeci perfecta coctio. Et primo dicitur de Fructibus. Non vero plane idem eſt *immaturitas* cum Cruditate. Etenim infans, & reliqua ſenſibilia in prima ætate recte dici poſſunt Cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in ſe ſint *Matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod aſſumunt de novo forinſecus accidens, non intrinſece incluſum. P. M. de Calderia Tom. I. Op. p. 494. Vide *Maturus*.

Immensiloquentia, ἀπεραντολογία, idem quod *Garrulitas*, Gal. l. 3. de Hip. & Plat. decr. c. 4.

Immersio, Chymicis dicitur ſpecies Calcinationis humidæ, quando res calcinanda ſali fluido *immergitur*; ſive illud arte Chymica in fluorem redactum ſit, ſive mediante aqua diſſolutum ſit. Jac. le Mort. Ch. Medico-Phyſ. c. 3.

Immersivus, ἔμβαπτος, tribuitur a Chymicis ſpeciei *Corroſionis*, quando corpora aliis rebus *immerſa* in calcem rediguntur. Eſtque *Humida*, & *Sicca*. Rul. & Johnſ.

Immersus, epitheton Muſculi inter ſcapulam, & coſtas latentis, & qui & *Subſcapularis* propterea dicitur, brachium introrſum circumagens. Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 563.

Imminens, ἐνιστάμενος, quamvis Græca vox potius *inſtans* ſignificet. Videtur autem *imminens* ab *inſtante* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum ſpectet: *Inſtans* cum præſenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actu ſecundo infeſtat;

ſed

ſed qui metuitur mox futurus. *Imminentes* Epiphoræ, leguntur apud Scrib. n. 206.

IMMINUTIO, *μινύθησις*, *μείωσις*, opponitur τῇ *αὐξήσει*, *augmento*; & quid ſignificet, notum eſt. Gal. l. 2. de diff. reſp. c. 4. Hinc & Hip. uſurpat de carnium *imminutionibus*, 3. de art. t. 103. & in Mochlic. X. 9. XIII. 9. XIV. 8. de columellæ extenuatione, l. 2. Epid. II. 84. de ſpiritu, l. de Humor. III. 54. Significat & *ſenectutem*, in qua vires diminutæ ſunt, l. 6. Epid. ſ. IIX. 29. vel 46. juxta Lind. Verbo quoque *μινύθειν*, & *μινυθέειν* frequentiſſime uſus eſt Hip. pro *imminui*: quæ loca quampluprima videantur apud Foeſ. Oec. p. 415.

IMMOBILITAS, *ἀκινησία*. Vide *Acineſia*.

IMMODERANTIA, *immoderatio*, *ἀμετρία*, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Gal. de parv. pil. exercit. c. 3.

IMMORANS, *ἐλινύω*, dicitur Hipp. de eo, quod nihil omnino operatur, ſed prorſus quieſcit, 3. de iis, q. in med. t. 20. Gal. in comm. Vide *Elynnio*.

IMMORTALIS, ἄφθαρτος, *immortalitas*, *ἀθανασία*, non competit corporibus genitis. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 12. Unde & apud homines *immortalitatis* ſpes caſſa, & irrita in hoc mundo, ſcil. naturaliter. I. Alex. l. 2. Salubr. c. 7. Recte tamen Mens, vel Animus humanus ſtatuitur *immortalis*, & incorruptibilis, etiam fortaſſis ex cauſſis naturalibus, cum Helmont. de febrib. c. 16. n. 7. 8. *Immortale* quoque dicitur Paracelſo perpetuum, longiſſime abſque mutatione aliqua durans. Ita lapidibus tribuit *temporalem immortalitatem*, l. de morb. Tartar. c. 4. Quid alias *Athanaſia* ſignificet, vide ſupra ſuo loco.

* IMMUTATIO, idem quod *Mutatio*, *μεταλλαγή*, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio Chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur: v. g. cum Salia per deliquium ſolvuntur in olea: Vel cum liquida fiunt ſolida, & vice verſa: Vel cum volatilia fiunt fixa, & contra: Vel denique cum ſalia, aut terræ vitrificantur. Morley Proleg. Collect. Chym. Leid. c. 3. fin.

IMPACTUS, *ἐσφηνωμένος*, a *σφηνοῦμαι*, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus ſolidis fortiter inhærente. Gal. 2. de C. M. S. L. c. 1.

* IMPAR, *ἄνισος*, *περιττὸς*, ἢ *περισσὸς*, dicitur de *diebus Criticis*, non quod revera *impares* eſſe debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros; nam hoc modo 14. 20. 34. 40. &c. a diebus Criticis excluderentur: ſed quia vere Critici in rationem ſeptenarii incidunt, & ex ſeptenariis coaleſcunt. Diet. n. 680. Gal. dies *impares* marem, pares vero fœminam referre ſcripſit l. 4. de dieb. Crit. Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, & hodieque adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a ſuperſtitioſa veterum Medicina hoc eſſe recte judicavit Keuchen. ad Seren. in Not. p. 93.

IMPASTATIO. Vide *incorporatio*.

IMPERFECTUS, *ἀτελής*, *imperfectio*, *ἀτέλεια*, quid ſignificet, notum eſt. Accipitur vero vel ſimpliciter, vel relative. In illa ſignificatione Gal. l. Thraſ. c. 11. quando ſcripſit: Nos nullo *imperfecto* indigemus: In hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, reſpectu maſculorum, cum tamen *imperfectio* illarum ſit earundem perfectio. C. Hofm. C. in Gal. U. P. n. 982. Ita *Mercurius* dicitur Metallum *imperfectum*, Parac. de morb. metallifoſſor. l. 3. c. 2. 3. cum tamen ſibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibuſdam mineralibus comparatum eſt.

IMPERFORATUS, *ἄτρητος*, Vide *Atretos*.

IMPERITIA, *ἀπειρία*, idem quod *Ignorantia*. Hanc in medico malum eſſe theſaurum, recte dixit Hipp. in Lege fin. Junge Caſp. a Rejes C. Elyſ. q. 20. num. 7. ſeqq. *Imperitiæ* medelam Philoſophiam dixit Linden. Ex. II. §. 29. Vide *Apeiron*.

IMPERIUM, *ἀρχή*, *ἐπιτακτικῶς*, competit etiam Medicis. Licet enim ſint Naturæ miniſtri, ægris tamen debent *imperare*. Quale vero *imperium* illorum eſſe debeat, egregie docuit Lind. d. l. §. 33.

* IMPETIGO, *λειχήν*, dicitur ſumma cutis aſperitas, cum multa prurigine, ſquamis, & furfuribus, Gal. def. med. Hipp. refert inter lepras, l. 2. Prorrh. XIX. 1. & l. de Aff. XXXV. 4. dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, item *Impetix*. Paucies eſt ſpecies ſcabiei ſiccæ pruriginoſæ, cum ſubſequentibus ſquamis, & furfuribus, proveniens a portionibus ſalinis vitioſis ſiccioribus, corroſivis, ad ambitum corporis protruſus, unde corporis interiora per hujuſmodi cutis vitia expurgantur. Gal. 3. aph. 20. Dividitur a Celſo, qui Papulam vocat, judice Plantino in not. ad h. l. & Foeſio in Oec. in *Maiorem*, *Minorem*, l. 5. c. 28. ab aliis in *Mitiorem*, quæ abſque inſigni malignitate infeſtat; & *Feram*, quæ magis ad Lepram accedit, & maligna eſt. Hujus ſpecies quoque eſt *Mentagra*, quando non ſquamis tantum, ſed fœdo cutis furfure totos primum vultus, deinde vero & collum, pectuſque, & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus, & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus conſtabat, ſed quod admodum contagioſus eſſet,

ſet, ſoloque oſculo, vel contactu non humilem, aut mediam plebem, ſed proceres ſolos invaderet. Plura de *impetiginis* appellationibus, & curatione vide apud Foeſ. Oec. p. 379. Ephem. N. C. Ann 3. obſ. 286. Diet. n. 495. Scrib. n. 249. Rhod. in Lex. Keuchen. ad Seren. pag. 128. 129. *Impetigines* quoque, vel *Lichenes* vocantur ſquamulæ anteriorum crurum in equis ſub armorum partibus, in ipſis animalibus natæ, quas etiam Χελιδόνας, id eſt *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*) Dioſcorides *Callos* vocat, & in Epilepſia commendat, l. 2. c. 45. Foeſ. d. l. Paracelſ. vocavit *Verrucas equorum*, & commendavit ad ſuffocationem matricis, tr. a. de morb. ament. c. 4.

IMPETUS, ὁρμή. Vide *Horme*. Cur *impetuoſa* fuga cordis dicatur καρδιωγμός, Vide Linden. Ex. XIII. §. 137. *Impetus* vocantur, qui non ſunt in noſtra poteſtate, animæ ſenſitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis impetio luſtrati, Helmont. tr. Sedes animæ, n. 16. Idem quoque *Archeum* ſolum eſſe *impetum* faciens exiſtimat, tam in ſanis, quam in ægris, l. de morb. Archeal. n. 4. & tr. Reſpondet Author, nu. 1. *Impetus* quandoque ſumitur pro l'aroxyſmo morborum. Scrib. n. 99. 160. *Impetus* quoque ſumitur pro *impetigo*. Keuchen. d. l.

IMPINGUATIO, πάχυνσις, (an & πίανσις?) idem quod *Pinguefactio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod artificioſo modo redditur grandius, vel craſſius, vel magis obæſum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus Chirurgicis; de qua, ejuſque noxis legatur Avic. l. 4. fen. 7. tr. 4. c. 4. quamvis deſcriptio juſto ſtrictior ſit; cum & alimenta, & medicamenta alimentoſa inter media *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Foreſt. l. 31. c. 10. Schol. *Impinguificatio* Sulphuris, legitur apud Paracel. in fragmentis de morbo Gal. & videtur intelligere imbibitionem.

IMPLACIDITAS, ἄση, idem quod *Moleſtia*. Vide *Aſe*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia Tom. II. Oper. p. 63. D.

IMPLETIO, πλήρωσις, idem quod *Repletio*, de quo vocab. infra ſuo loco. Opponitur *Vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

* IMPLICATUS, *implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem quod *Complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes ſimul affectæ ſunt. Nam poteſt idem homo ſimul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Caſtell. In ſpecie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent, & evidenter diſtinguuntur, ſuntque duorum generum: Vel enim ſunt ejuſdem ſpeciei; ut duæ tertianæ &c. vel diverſæ ſpeciei; v. g. ex tertiana intermittente, & quotidiana continua, quæ proprio nomine Hæmitritæus, h. e. Semitertiana, item Horrida appellatur. Laur. Bellin. in Opuſc. Medic. de febr. p. m. 252. ſeq. *Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes; quia omnes adeo connexæ ſunt, ut ex toto ſeparari non poſſint, ſed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celſus l. 5. proœm. Scrib. n. 200. Rhod. in not. ad h. l.

IMPORTUNITAS, ἀκαιρία, *importunus*, ἄκαιρος, idem quod *intempeſtivus*. Hoc valde noxium eſſe in Medicina, inde patet, quod Hipp. dixerit καιρὸς ὀξύς, *occaſionem*, ſive opportunitatem eſſe valde celerem, 1. aphor. 1. Ἄκαιρος legitur apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 26. l. 3. ſ. 3. t. 66. & 4. de R. V. I. A. t. 115.

IMPOSITIO, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum Topicum parti corporis applicatur forinſecus: Et ita ſumitur a Scrib. n. 11. 53. 80. &c. vide Rhod. in Lex. Vel *denominationem* alicujus rei. Unde & *impoſitores* vocari conſtat ex Latina verſione Galeni in indice Braſſavoli, Gr. vocantur ὀνομάζοντες, ὁ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. aph. 1.

IMPOSSIBILIS, ἀδύνατος, interdum idem quod *invalidus*, Diet. Jatr. n. 8. Interdum vero ſumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rariſſime poteſt. Hipp. 5. aph. 60. & 1. progn. t. 3. *impoſſibile* enim raros caſus non excludit, ap. Hipp. demonſtrante hoc C. Rejes C. El. q. 79. n. 6. In ſtricta vero ſignificatione *impoſſibilis* nullus eſt conceptus poſitivus, adeoque & nulla ſcientia. Helmont. de Lithiaſ. c. 7. n. 12.

IMPOTENTIA, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur & ſæpe ſtrictiſſime pro *Sterilitate virili*, Hildan. Cent. 5. obſ. 40. Cent. 6. obſ. 59. 60. Paracel. tr. 4. de Peſtil. c. 2. & de morb. ex Tartaro, tr. 1. c. 2. Eph. N. C. Ann. III. obſ. 41. & 77.

IMPRÆGNATIO, proprie idem eſt quod *Graviditas*, Gr. dici poſſet κύησις, ἔγκυσις, vel ἐγκυμόσυνη, notatque nihil aliud, quam fœcundum congreſſum maris cum fæmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Imprægnatio* nihil aliud eſt, quam conceptio, & embryonis generatio, dicit Foreſt. obſ. 28. l. 59. & ita ſumit ex parte mulieris paſſive. Tropice, & Ænigmatice Spagyricis quoque dicitur *imprægnatio* myſtica in myſterio lapidis Philoſophici, quando Mercurius virgineus, qui nullo alio metallo adulteratus eſt, conjungitur cum ſuo Sulphure, quod ſecum habet inviſibiliter. Libav. Apocal. Hermet. P. poſter. Hept. ad Hermet. Monand. 2. T. II. Oper. p. 351. 352. De hac quoque legi poteſt tr. de Alchymia Incerti Authoris, c. 32. in Theatr. Chym.

Digitized by Google

Chym. Vol. III. Vocatur alias Dealbatio, Vol. IV. p. 760.

Impransus, ἀνάριστος, vocatur, qui prandio abſtinet. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 27. Vide *Anariſteſis*.

Impressio, Gr. προσβολὴ, quid proprie ſignificet, notum eſt. Videlicet & active, & paſſive accipi poteſt. Active notat actum quendam violentum extrinſecum, quando vel caſu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere: v. g. quando Chirurgus in luxatione, aut fracturis oſſa prominentia vi quadam *imprimit* in locum priſtinum, dicitur *impreſſio*. Paſſive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis paſſione. Ita Hildan. *impreſſionem* Cranii pro Cranio *impreſſo* poſuit, Cent. 5. obſ. 9. obſ. 95. ex 3. *Improprie* vero Paracelſo, & ſuis ſectatoribus *Impreſſiones* vocantur fructus inviſibiles, ut ſtellarum in inferioribus, Rul. & Johnſ. h. e. effectus quidam occulti, & diſpoſitiones, vel virtutes latentes invitabiles, Paracel. Philoſ. ſag. l. 1. quæ proveniunt vel ab influxu aſtrorum, & dicuntur *impreſſiones cœli*, aſtrorum, Parac. præf. in l. de morb. inviſibil. Paramir. l. 4. vel ab Elementis intrinſecis; ita in herba Flammula dicta vis cauſtica eſt ab *impreſſione ignis*, Paramir. l. 2. vel a meteoris *impreſſiones Meteoricæ*. Labyrinth. Medic. c. 3. a parentibus, Paragran. 2. &c. ab imaginatione *impreſſio imaginationis*, l. 1. de peſte, cum additionibus &c. Differre creditur ab *inclinatione*, quod hæc ſit abſque violentia, & poſſit negligi, vel mutari; *impreſſio* vero non poſſit mutari: Parac. d. l. l. 2. *Impreſſiones* vocantur ab eodem & *Prædeſtinationes*, d. l. l. 1. Enimvero an non merito hujuſmodi fictitias *impreſſiones fatuas* vocaverit Libav. Tom. IV. Op. p. 170. non eſt jam noſtri inſtituti determinare.

Impressura, idem videtur eſſe quod *impreſſio*; & M. A. Severinus uſus pro inſigni, & contumaci inquinatione morboſa, vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, lib. de noviſſ. abſceſſ. c. 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, proprie dicitur, cui nondum pili in pube, ſive loco hypogaſtrii proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit. Gal. l. 8. de S. F. Hyacinthus. Uſurpatur non ſolum de maſculis, ſed etiam de fœmellis. Helmont. tr. Retenta dicit, *impuberes* etiam non raro concepiſſe.

Impulsio, ὦσις, ὤθησις, ἔπωσις, ſignificat motum factum violentum a movente tangente, ita ut quod movetur, non relinquat. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 28. Ita Cor ſanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui ſucceſſive reliquum jam præſentem promovet eodem pulſu. Aliquando ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulſionis factam ſignificat. Hipp. 3. aph. 26. Vide Diet. n. 948. Hodieque hypotheſis de *impulſione* adeo applauſum invenit, ut primum ſibi vendicaverit locum inter motus naturales. Hinc & Joh. Marc. Marci *Orthoſophiam*, ſive Philoſophiam *impulſus univerſalis* conſcribere non dubitavit; cujus etiam mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1683.

Impurgatus, ἀκάθαρτος. Vide *Acatharſia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum*, & *impurum* conjuncta eſſe, docet Paracelſ. de morb. Tartar. c. 3. ubi & duplex *impurum* ſtatuit; *Coagulatum*, quod *Tartarum* appellat; & *Reſolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *Impurum* Paracelſo idem eſſe, quod *Excrementum*. *Impurum alkali*, eſt ejus ſpuma, quæ auſertur in repurgatione poſt exſtructionem. *Impurum Tartari*, eſt ipſius Alkali. Rul. & Johnſ. in Lex.

Imputrescibilis, ἄσηπτος dicitur, quando calidum, & humidum moderate ſeſe habent. Gal. l. 5. M. M. c. 5. Vide & *Aſapes*.

* Imus, κατώτατος, idem quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione, ſive cavitate, quæ *Abdomen*, & *Imus Venter* vocatur: (Vide *Abdomen*) Vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum, ac pudenda interjacet; ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in Hypochondria, Locum umbilicalem, & imum ventrem. Gal. 2. aph. 35. Aut ſicuti Anatomici faciunt, in quatuor, Epigaſtrium, Hypochondria, Regionem umbilicalem, & Hypogaſtrium. Vide Barthol. l. 1. Anat. c. 1. Vide & *Etron*. *Caton*. *Hypogaſtrium*.

In, quemadmodum alibi, ita & in Medicina duplicem potiſſimum, aut etiam triplicem habet ſignificationem. Vel enim privative, aut negative accipitur; & ita exprimitur apud Græcos per vocalem ἀστερητικὴν, h. e. privativam, v. g. *Incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi ſaltem euphoniæ gratia interpoſitum eſt. Vel notat *In* ad locum, & ita auget ſignificationem vocabuli. Exprimitur vero per Græcam præpoſitionem εἰς, vel ἐπὶ, v. g. *Inſultus*, εἰσβολὴ, *inductio*, εἰσαγωγὴ, *inuſtio*, ἐπίκαυμα, &c. Vel denotat actualem præſentiam; & exprimitur per præpoſitionem ἐν, vel συν: v. g. *innatus*, ἔγγειος, *innatans*, materia in urinis, ἐναιώρημα, &c.

Inacesco idem quod *Aceſco*, ὀξύνομαι vel ὑποξύνομαι. Legitur apud Scribon. n. 104. de iis, quibus aſſumpta in ventriculo p. n. aceſcunt, & corrumpuntur.

* Inae-

Digitized by Google

* Inæqualis, *inæqualitas*, ἄνισος, ἀνόμοιος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem quod *Sincerus*, Purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. n. 204. Vide Rhod. in Lex.

Inambulatio, idem quod *Ambulatio*, & quidem modica, περιπάτησις. Gal. l. 7. M. M. c. 1.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato*; diciturque de omnibus, ubi non eſt vitalitas. Paracelſus vero *inanimata* vocat homines ſydereos: & ſex eorum ſpecies refert, in quibus non eſt anima, *Nymphas*, *Gigantes*, *Lemures*, *Gnomos*, *Vulcanos*, & *Umbragines*, Philoſ. ſagac. l. 1. & 2. Enimvero ſpectra potius, & præſtigiæ Diabolicæ tales hominum ſpecies habendæ ſunt, quam vera corpora humana.

* Inanis, κενὸς, κενεός. Vide *Cenos*; *Ceneon*.

Inanitio, κένωσις. Vide *Cenoſis*.

Inappetentia, ἀνορεξία. Vide *Anorexia*.

Inaresco, idem quod *Exiccor*, & quidem cum adhæſione in vaſe. Ita *inareſcere* mortario collyria, ſcripſit Scrib. n. 22.

Incalesco, idem quod *Caleſco*. Vide *Caleſcens*.

Incarnans, *incarnativus*, σαρκωτικὸς, nomen eſt remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice caleſaciunt, moderate detergent, & purgant, minimum ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Videantur & Dogm. noſtra Med. Gen. P. U. l. c. 2. dogm. 9. p. 613. Catalogum *incarnativorum* vide apud Senn. Jonſton. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim ſolum eſſe ex Mercurio, vult Paracelſ. l. de tribus primis eſſentiis c. 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ poſt uſum Terebinthinæ, Maſtichis, Thuris, Mumiæ, &c. redditur, & vim habet ſarcoticam, l. 1. de Lat. tr. 3. c. 1. *Incarnativum* univerſale *Balſamus Mumia* eidem habetur, & poſt hunc *Spiritus Auri*, l. 2. de peſte c. 4. Rul. & Johnſ. *Incarnativa* ſic deſcripſerunt, quod ſint medicamenta Chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Internam *carnem generantia* ad alimenta potius ſpectant.

Incendium, πυρκαϊὰ καῦσις, quid proprie ſignificet, notiſſimum. In hac propria ſignificatione ſumitur a Gal. com. 3. in 1. Epid. t. 1. & l. de præſag. ex inſomniis in princ. Translatitie etiam accipitur hodieque de paroxyſmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile*, φλέγμωσις, *incenſio* vocatur; uti paſſim apud Willis, Piens, & alios obſervare licet.

* Incensio, καῦσις, φλέγμωσις, idem fere quod *incendium*. *Incenſiones* quoque vocare Hipp. *Inflammationes*, & calidos tumores, notavit Gal. 3. de iis, quæ in med. t. 30. *Incenſivus*, idem quod καυστικός. Vide *Cauſticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, eſt miſtio humoris cum re ſicca, per combibitionem lentam ad conſiſtentiam ceræ remollitæ. Alias etiam *imbibitio*, de qua ſupra; quæ fit per irrigationem, re ſicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* eſt Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim ſucco quodam potantur, & ad uſum evadunt commoda. Rul. & Johnſ. *Incerationis* Spagyricæ in lapidis Philoſophici opere aliquoties etiam mentio fit in Th. Ch. Vol. III. præſertim M. Joh. Iſaaci Oper. Mineral. c. 16. 17. 26. 109. & Vol. VI. p. 250. Generalius, ſed obſcurius quoque deſcribitur, quod ſit fermentatio, vel potius informatio, ſeu prolis imperfectorum ad conditionem lapidis accipiendam formatio. Ger. Dorn. tr. Artificium ſupernaturale, c. 5. & tr. Philoſophia Chemica, in T. 1. Th. Chym. 295. & 427. *Incerationis* quoque mentionem fecit Libav. Apoc. Hermet. poſt. P. T. II. Oper. p. 410. *Inceratio* Philoſophica eſt, quando Mercurius Philoſophorum cum Sulphure eorum, tanquam cera, ac vero glutine Philoſophorum conjungitur. Bekher. in Oedip. Tit. 7. §. 4.

Incerniculum. Vide *Infundibulum*.

Incessus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*, *Badiſis*.

Incidens, τμητικὸς, eſt ſpecies facultatis medicamentoſæ, quæ conſiſtit in partibus ſalinis tenuioribus, facilisque extractionis, & actuationis. Coincidunt cum Attenuantibus, λεπτυντικοῖς. Vide *Attenuantia*. Jung. Gal. l. de atten. victu. c. 3. l. 2. C. M. S. L. c. 1. fine, & l. 6. de S. F. §. Amygdala. Propter eandem vim ſalinam *incidentia* quoque aliquando ſtimulant ad expulſionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. Ex. §. 117.

* Incidens, pen. brevi, ἐμπίπτων, vide *Empipto*. *Incidere* etiam abſolute ponitur pro *incidere* in malum, vel morbum. Scrib. n. 172. notante Rhod. in Lex. *Dies incidentes*, παρεμπίπτοντες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ ſolent fieri Criſes, ut ſunt tertia, quinta, ſexta, nona. 3. progn. t. 1.

Incineratio, τέφρωσις, eſt ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia, & animalia. Mineralia vero (Chymico more loquendo) proprie non in cineres, ſed calcem redigi dicuntur

cuntur Rul. & Johnſ. Vel *incineratio* eſt operatio, qua ſuo humido ingenito res ignis violentia ſpoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte priſtinum ejus corpus ſit reparabile. Fr. Hofm. cl. Schrod. l. 3. c. 9. 22. Differt a *Calcinatione*, ut genus, & ſpecies. Omnis quidem *incineratio* eſt calcinatio, ſed non vice verſa. Id. l. 2. c. 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus, & animalibus, cum ſalia parantur fixa, docet Rolf. Ch. lib. 2. c. 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cinefactio*.

INCIPIO, ἄρχομαι, dicitur de morborum principio. Hipp. 1. aph. 12. 4. a. 22. 2. aph. 29. Vide Diet. n. 110. Vide & infra *Principium*.

* INCISIO, ἐγκοπή, vide *Encope*. Quibus ſaltem hoc addi debet, quod vocab. *Inciſio* non ſemper accipiatur in malam partem pro ſolutione continuitatis morboſa, ſed etiam in bonam pro operatione Chirurgica, vel Anatomica. Frequentiſſime in uſu eſt phraſis, *Inciſio* Venæ, Nervi. De *inciſionis* modo in calculo veſicæ vide Fab. Hildan. l. de lithotomia, c. 12.

* INCISOR, τομεύς. Epitheton dentium quatuor anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

INCISORIUM, τομεῖον, dicitur tabula, in qua fit ſectio, vel inciſio. Braſſavol. in indic. Galenico.

INCITATIO, ὁρμή. Vide *Horme*.

INCLINATIO, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπή, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur; & idem eſt, quod *Reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ ſignificatio per ſe nota: vel Metaphorice, & translatitie, (quod Medicis frequentiori in uſu) & quidem aut de humorum in hanc, vel illam partem conatu, vel *propenſione*; & dicuntur humores ῥέπειν, Hipp. 1. aph. 21. Jung. Diet. n. 751. aut de totius humanæ naturæ vi, & propenſione ad aliquid, Rul. in Lex. ita tamen ut nondum adſit coactio, aut violentia; & in hoc differt ab *Impreſſione*, vel *Prædeſtinatione*. Vide *Impreſſio*. De hac *inclinatione* plura apud Paracelſ. occurrunt, ut & Helmont. tr. Aſtra neceſſitant, non inclinant. Septem Planetæ vocantur Duces, & Comites *Inclinationum* a Ger. Dorn. tr. Duellum animi cum corpore, Th. Ch. Vol. I. p. 473.

* INCOCTUS, *Incoctio*, propter duplicem particulæ *In* acceptionem, *Privativam*, & *Intenſivam*, duplicem etiam, & plane contrariam obtinet ſignificationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἄπεπτος, ἀπέψητος, ἀπεψία, vide ſupra *Apeptos*, & *Apepſia*; & reſpondet *Crudo*, *Cruditati*, vide etiam *Cruditas*. Gal. l. de conſtit. art. med. c. 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel inſufficienter coctam; ſive fiat per coctionem naturalem, ſive artificialem. Juxta poſteriorem vero *Incoctum* ſignificat, quod probe coctum eſt, vernacule *eingekocht*. Vide Rhod. in Lex. Scrib. Unde & *Incoctilia* dicuntur vaſa, Plin. l. 34. c. 17. quando album *incoquitur* æreis operibus Gallorum invento. Meminit & Libav. Synt. Arc. Ch. l. 7. c. 24.

INCOENATUS, ἄδειπνος, *Incœnis*, Plauto dicitur, qui cœna abſtinet. Scrib. nu. 140. Rhod. in Lex.

INCOMMODUS, δύσχρηστος. Vide *Dyſchreſtos*.

† INCOMPRESSA ANNOTATIO, Dunc. Lind. de febr. libera caloris invaſio ſine paroxyſmi ſigno, Senn. de feb. l. 3. c. 2.

INCOMPREHENSIBILITAS, ἀκαταληψία, idem quod *incertitudo*. Vide *Acatalepſia*. Gal. de opt. dic. gen.

INCONSTANS, *Inconſtantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία. Vide *Acataſtatos*.

INCONSUETUS, ἀσυνήθης, idem quod *Inſuetus*, *Inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

INCONTINENS, *Incontinentia*, ἀκρατής, ἀκρασία, ἀκράτεια. Vide *Acraſia*. *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*.

INCORPORATIO, Gr. dici poſſet ἐνσωμάτωσις, eſt ſpecies miſtionis, vel commiſtionis, qua ſtatim humida cum ſiccis in unum corpus per formam maſſæ contemperantur. Differt a *Nutritione*, vel *Imbibitione*, quod non lente, & ſucceſſive fiat, ſed tantum humoris ſtatim addatur, quantum ad corporis miſti conſiſtentiam requiritur, ut fiat veluti paſta: unde & *Impaſtatio* nominari poteſt, in nonnullis *Subactio*. *Incorporatæ* autem res in calore digeſtorio relinquuntur, ut mutua actione, & paſſione craſin communem nanciſcantur. Rul. & Johnſ. in Lex. *Incorporatio* quoque vocatur, quando ſpiritus in corpus convertitur, & reducitur. Th. Chym. Vol. V. p. 16.

INCORRUPTIBILIS, ἄφθαρτος. Vide *Aphthartos*.

INCORRUPTUS, ἄψαυστος, ἄφθαρτος, quid generaliter ſignificet, notum eſt, nimirum purum, ſincerum, quod non eſt vitiatum. Ita Scrib. de ſe teſtatur, curam habuiſſe, ut *incorruptas* compoſitiones medicamentorum acquireret, n. 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum paſſa. Caſp. Rejes C. El. q. 41.

INCRASSANS, *Incraſſativus*, παχυντικός, epitheton medicamentorum quorundam, quæ Galenus frigida poteſtate, & craſſarum partium eſſe ſtatuit, l. 5. de S. F. c. 20. Confer ad Dogm. noſtra P. Ul. c. 2. p. 712. Talia medicamenta vocantur & Græcis abſtractive *παχυσμοί*. Foeſ. Oec. p. 490.

* Incrementum, αὔξησις, ἐπακμή, idem quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*: de quibus ſupra.

* Increscens, ἐπακμαστικός, vide *Epacmaſticos*.

Incrustatio, ἔγχρισις, κονίασις, πλάκωσις, diverſam obtinet ſignificationem, pro varietate ſubjecti, de quo dicitur. In Chirurgicis notat cruſtæ generationem, vide *Cruſta*. Vel ſignificat *illitionem* quandam, & imbutionem ſive liquoris, ſive picis, aromatum, &c. vaſis interioribus factam; de qua videatur Rhod. ad Scribon. nu. 135. & in Lex. *Incruſtatio* unius metalli ſuper aliud fit cum Mercurio, vel ſalibus; & huc pertinent *Deauratio*, & *Deargentatio*, de quibus ſuo loco. Jacobus le Mort. Metallurg. contr. p. 272.

Incuba, i. e. *Sponſa ſolis*. Rul. in Lex.

* Incubus, *incubo*, ἐφιάλτης. Vide *Ephialtes*. *Incubus*, eſt nocturnus ſpiritus, illudens, fallenſque mulieres in ſomno, ac ſi rem cum eo commiſcerent. Rul. & Johnſ.

Incurabilis, ἀνίατος, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, idem quod *Inſanabilis*: dicitur vel de morbis: & dicuntur illi, qui vel ſimpliciter nullam, vel rariſſime, & difficulter admittunt curationem, Libav. Tom. III. Op. p. 123. Quomodo vero differant a *Lethalibus*, vide in Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. c. 5. d. 12. p. 166. ſeq. Jungatur Nic. Taurell. Method. prædictionis pag. m. 444. Vel de partibus corporis ipſis, quarum generalem ſcopum Gal. eſſe dicit, a corpore reſcindere, l. 6. de C. M. P. G. c. 2. ſed fallitur. Nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit reſcindere; ut ſunt Tumores quidam fungoſi, quædam Strumæ, & ſimiles Excreſcentiæ, &c. Vide *Inſanabilis*.

Incuriosus, *Incurius*, ἀμελής, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut cutis, homo levioris animi. De *Incuriis* notavit Helm. eos raro caneſcere, de Lith. c. 9. n. 55. E contra imaginando caneſcunt pili, tr. Imago mentis, n. 40.

Incursus, dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Piſano arteriarum motus extrorſum, ſive dilatatio, qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulſus* vocatur. Opponitur *Subductui*, de quo infra. In oper. nuperrime edit. Membro II. de *Pulſibus*, p. 72.

* Incurvatio, κύρτωσις. Vide *Cyrtoſis*. Peculiarem ſpinæ dorſalis *incurvationem* lege apud Hild. c. 6. O. 74. Penis *incurvatio*, legitur apud Blaſ. Med. Univ. p. 334. Poteſt etiam vocabulum hoc in bonam partem ſumi pro operatione Chirurgica, quamvis uſitatius *inflexio* fortaſſis vocetur.

Incus, ἄκμων, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad fabros metallorum, &c. in qua etiam uſus Gal. explicando pulſus dicroti naturam, l. 1. de diff. pulſ. c. 17. Tropica vero ſignificatione uſurpatur ab Anatomicis, dum Oſſiculum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus*, & *Stapes*, quibus additum legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum: de quibus videatur Barthol. Anat. libell. IV. cap. 7.

Indarton, ἰνδάρτον, nomen Collyrii; cujus deſcriptio habetur ap. Aet. l. 7. citante Gorr.

* Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet ſignificatione. 1. dicitur de *digito* proximo a pollice, qui & λιχανός, & δεικτικός Græcis dicitur. Gal. l. introduct. c. 10. Vide *Dactylos*. 2. uſurpatur de diebus, qui futuram criſim prænunciant, & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δεικτικὸς, ἐνδεικτικὸν, in Medicina non ſolum ſignificat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc cum Gal. de methodo medendi intellexerunt; ſed debet applicari utrique Methodo conſervandi, & medendi. Eſtque nihil aliud, quam res ſecundum, vel præter naturam, monſtrans aliquid agendum eſſe Medico. Dividitur in *primarium*, vel *Eſſentiale*, quod nihil aliud eſt, quam Cauſa vel Sanitatis, vel Morbi; & *Secundarium*, quod conſtituunt Accidentia utriuſque, & alia Attributa cauſſarum, vel Subjecti. Plura petantur e Dogm. noſt. M. gen. P. IV. c. 1. ſeqq. *Indicans* quoque vel *Indicativum* idem eſt, quod *ſignificans*, vel *ſignificativum*; & uſurpatur de ſignis: Gr. δηλωτικὸν, Gal. l. Ars Med. c. 2. & 3. Vide *Deloo*.

* Indicatio, ἔνδειξις. Vide *Endeixis*.

Indicator Musculus, vocatur Riolano digitorum extendens. Barthol. l. 4. anat. c. 9.

Indicatum, Gr. ἔνδειγμα, (quamvis communiter *indicium* ſignificet) opponitur *Indicanti*, & ad utramque Methodum referri debet; nihilque aliud eſt, quam res juvans, ſive auxilium a Medico applicandum cum pro conſervanda, tum pro recuperanda valetudine. Vid. Dogm. Noſtr. d. l.

* Indicium, idem quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion*. *Signum*.

Indicon, ἰνδικὸν, eſt æquivocum in Medicina. Vel enim (1.) ſignificat ſpeciem piperis, uti plerique exponunt loca Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 112. l. 1. de morb. mul. CXIX. 12. l. 2. XLVII. 14. LXV. 14. LXXXIV. 8. junge Foeſ. Oec. p. 281. ſeqq. Vel (2.) lignum, quod vel ipſum *Guajacum*, aut *Sanctum*, aut ei prorſus ſimile habetur; de quo videatur ex Manardo

Fore-

Digitized by Google

Foreſt. l. 32. obſ. 7. in Schol. vide *Guajacum*. Vel (3.) ſignificat materiam coloris cujuſdam, præſertim cœrulei: cujus duæ differentiæ a Dioſcoride l. 5. c. 107. aſſignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam ſpuma arundinibus *Indiæ* adnaſcitur. Hoc ſibi inexploratæ inventionis fuiſſe ſcripſit Pl. l. 35. c. 6. Vocatur ab *Ægineta Melan Indicum*, de quo etiam vide Fallop. Metall. ſ. Foſſil. c. 34. Tom. I. p. 339. *Factitium alterum*, quod offerunt infectoriæ officinæ, ſive tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exiccant. Optimum eſt, quod cœruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adſtringentia, & quæ ulcera purgant. Dioſc. d. l. Gorr. Alii vero ſuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni; & vocatur *Glaſtrum*, vulgo *Maid*. Rul. & Johnſ. Vel (4) dicitur de *lapide Indico*, qui ejuſdem cum *Hieracite* virtutis eſt, ſanguinem ſiſtentis, teſte Gal. l. 9. de ſimpl. fac. Ægin. l. 7. c. 3. Vel (5) *eſt* nomen *Balſami*, quod & *Peruvianum* dicitur; de quo videatur Schrod. l. 4. cl. 2. n. 475. Schrod. in Clav. ad h. l.

INDIFFERENS, ἀδιάφορος, epitheton eſt rerum non naturalium medio modo ſeſe habentium; quarum uſus ad ſanitatem, & abuſus ad morbos facere ſolet. Vide Dogm. noſtra P. I. c. 6. d. 2. p. 72. *Indifferenter* vivere, idem eſt, ac abſque regimine, & cautione vivere, genio ſuo indulgere. Scribon. n. 123.

INDIGENTIA, ἔνδεια, idem quod *Defectus*. Vide *Endeia*. *Defectus*.

INDIGESTIO, *indigeſtus*, ἄπεπτος, ὠμὸς, idem quod *incoctio*, *incoctus*, *cruditas*, de quibus ſuis locis. Poteſt dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *Coctione* dictum eſt.

INDIGNATIO, ἀγανάκτησις, eſt ſpecies iræ occultæ, & intrinſecæ, cujus character eſſe ſolet σαρκάζειν, i. e. *frendere*, ſive labia fortiter comprimere. Gal. 1. de art. t. 28.

INDIGNATORIUS MUSCULUS, dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 513.

INDOLENTIA, ἀνωδυνία. Vide *Anodynia*.

INDORMIO, ἐπικοιμᾶσθαι, idem quod *Obdormio*; vel quando alicui affectioni ſomnus ſupervenit. Hipp. 5. aph. 27. Diet. n. 316.

INDUCTIO, ἐπαγωγὴ, a Latinis proprie ſumitur pro *inunctione*, & *illitione*. Ita Emplaſtra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impoſitione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus, &c. Vide Rhod. in Lex. Scrib. & Keueh. in not. ad Seren. p. 90.

INDULGENTIA, χάρις, idem quod *gratia*. Rolf. O. ac M. Med. Sp. l. 14. ſ. 1. cap. 28. Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. Ex. I. §. 28. 29.

INDURANS, σκληρύνων, σκληρωτικὸς, dicitur de quibuſdam medicamentis, quæ ſunt frigidæ naturæ, vel temperamenti, cum defectu caloris, & fermentabilitatis. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 10.

INDURATUS, idem quod *Duratus*, σκληρυνθεὶς, vide *Duratus*. *Indurata*, σκληρωμοὶ, σκληρύσματα, vocantur & σκιῤῥώματα, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 7. Vide ſupra *Duritia*.

INOUS, ἰνδὸς, idem quod *Indicus*: Patronymicum a regione *India*; eſtque Epitheton quorundam medicamentorum. Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur valide purgantes; quarum deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & meminit etiam Foreſt. d. l. item *Emplaſtrum Indum*, Tharſei Chirurgi, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13.

INDUSIUM, χιτώνιον, ſtricte ſignificat linteum, vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in ægris mutare nonnulli diſſuadent, alii commendant; de qua controverſia legatur Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 2. cap. 3. & Caſp. Rejes C. El. qu. 82. num. 10. 11. *Induſia* in mures mutata notavit Helmont. tr. Imago Ferm. impr. num. 9. *Induſium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios*, corpuſculo obvoluta, & una in partu excluſa. Valleſ. l. 5. de H. C. F. c. 17.

INEBRIO, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Eſt autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, κεφαλῆς πλήρωσιν, καὶ παραφροσύνην ἐργάζεσθαι, uti vivis coloribus deſcripſit Gal. c. 3. de R. V. I. A. t. 1. ſeqq. Quare rectiſſime ſcripſit Linden. Turpe eſt *inebriari* nocte, turpius die, turpiſſimum mane. Ex. X. §. 295. Quid? quod Paracelſ. odorem *inebriativum* cauſſam Caduci, ſeu Epilepſiæ citra veritatis jacturam ſtatuerit, tract. h. tit.

INEDIA, ἀσιτία, eſt *abſtinentia* a *cibo*, & potu. Poteſt etiam vocari, ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abſtinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter res Medicas non naturales; quamvis Gal. l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c. 9. e numero rerum exiſtentium excludat, ſcil. Phyſicarum. Favere poteſt ſanitati promovendæ, & morbis gignendis. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 72. & lib. 18. ſ. 1. c. 5. & 6. Extremam *inediam* ſeptem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Lind. Ex. XIII. §. 238. ſeq. Dari tamen & miraculoſas, ſive prodigioſas *inedias* multo longiores, crediderunt nonnulli Clariſſimi in arte Medica Viri: v. gr. Lang. l. 2. ep. 27. Hildan. Cent. 2. Obſ. 40. & 42. & c. 3. Obſ. 85. Cent. 5. Obſ. 33. Caſp. Rejes C. El. q. 58. quas tamen ad unum omnes, & ſimiles ceu omnino fictas, & ementitas rejicere non

Digitized by Google

veritus eſt D. Veſchius Ephem. N. Cur. A. III. Obſ. 35.

Ineptus, *Ineptitudo*, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in genere ſignificat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub ſe vero multa comprehendit. Hinc rectiſſime Linden. ſcripſit *ineptum*, quod eſt alienum a re, a perſona, cauſſa, loco, tempore, modo, Ex. XI. §. 123. Gr. dicitur ἀργόν. Et *ineptus riſus*, Melancholicorum proprius, vocatur a Sere. c. de ſplene curando. Vide Keuchen. in Not. p. 178. Gr. ἄκαιρος, *intempeſtivus*.

Inertia, in genere idem, quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte ſignificat, Græce ἀτεχνίη. Vide *imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem, & matrem vocavit Hipp. in Lege III. 14.

Inesis, *Inethmos*, ἴνησις, ἰνηθμός, idem quod κένωσις, & *vacuationem* ſignificat, a verbo ἰνάω, *vacuo*, quod legitur apud Hip. l. d. L. H. XXXIIX. 11. l. de morb. mul. LXXXII. 17. quemadmodum & ἰνηθμὸς legitur apud eundem l. de Loc. in hom. XXX. 13. XLIV. 6. VXV. 3. 8. L. 14. Junge Foeſ. p. 282. Erotian. Onom. p. 54 55.

Inexercitatus, ἀγύμναστος, idem qui *Otioſus*, *Piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Gal. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 2.

Inexpertus, idem qui *imperitus*, ἄπειρος.

Infans, apud Latinos lata gaudet ſignificatione. Complectitur n. & fœtum humanum in utero bimeſtrem, trimeſtrem, &c. & Græce vocatur Hipp. νήπιον, 4. aph. 1. & 3. Epid. ſ. 2. t. 7. & 8. ubi vide Gal. comm. ad h. l. Adde Dieter. n. 570. C. Rejes C. El. q. 55. Communiter tamen ſumitur de recens natis uſque ad illud tempus, donec incipiant ſermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Gr. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Diet. ad primum ſeptennium uſque extendat, n. 643. De ſanitate tuenda infantum conſule Gal. l. 7. de ſan. tu. c. 7. ſeqq. Spagyricorum *infans* qui dicatur in magiſterio Lapidis Philoſophici, & quomodo per imbibitionem nutriatur, legatur Libav. Syn. Arc. Chym. l. 7. c. 8. & Alchymiæ Pharmaceut. c. 7.

Infarctus, ſubſtantive, & adjective, ἔμφραξις, ἐμφρακτος. Vide *Emphraxis*, *Emphracticos*, *Emphragma*.

Infectio, homonymum eſt vocabulum. Vel enim idem eſt, quod *Tinctus*, vel *Tinctura*, Gr. βαφή. Unde *Ars Infectoria*, ſive *Tinctoria* vocatur. Et *infectores* ſunt iidem cum *Tinctoribus*. Scribon. num. 57. Rhod. in Lexic. Vel quod Medicis uſitatius, convenit cum *Contagio*, & denotat μίασμα, malignum, & venenatum, de quo ſupra. Vide *Contagium*. *Infectum corpus*, legitur apud Scribon. n. 185. De differentia inter *infectionem* peſtis, & *infectionem* Medicam, *cui* placet legere, videat Parac. l. 1. de peſte, c. 1. Materia *infectionis* dicuntur & Inquinamentum, inquinabulum, Impreſſura, apud Severin. l. de nov. obſ. abſceſſ. c. 23. & alibi.

† Infelix lignum, ſambucum vocant. Laur. lib. 27.

Inferior. Vide *Cato*.

Infernus, ᾅδης. Vide *Orcus*.

Infervefacio, h. e. in aliquo vaſe fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. 39. 53. 153. 371. Item *infervefco*, n. 37. 108. &c. Vide Lex. Rhodii Scribonian.

Infesto, ἐνοχλέω. Vide *Enochleo*. *Infeſtare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehementi impetu, velut feſtinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Linden. Exerc. XVI. §. 45.

Infibulatio, ἀγκτηριασμός, vide *Ancteriaſmos*. Adde Mercurial. V. L. I. 1. c. 19.

Infidus, ἄπιστος, dicitur de ſignis *incertis*. Gal. 2. aph. 27.

Infimus, vide *imus*.

Infinitus, ἄπειρος, idem quod *immenſus*, Epitheton doloris, apud Scribonium num. 190. 194. Rhod. in Lex.

Infirmarius, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator*; quemadmodum & locus, ubi infirmi curantur, *infirmarium*, & *Infirmatorium* dicitur, teſte Diet. n. 655. ferme circa fin.

Infirmitas, *infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhoſtia*, *Aſtenia*. Nullum hominem fuiſſe, qui omnes partes corporis ſimul *infirmas* habuerit, aſſerit Gal. l. 2. de L. aff. cap. 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. Ex. XIII. §. 366.

Infixus, καταπεπαρμένος, a καταπείρω, transfigo. Dicitur de feſtucis, & aliis, quæ membris *infigi* poſſunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento. Gal. l. 1. de fac. Nat. c. 14. Dolor *infixus*, ὀδύνη ἐριδοῦσα, deſcribitur a Gal. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5. circa fin.

* Inflammatio, φλεγμονή, φλόγωσις, accipitur late, & ſtricte: late ſignificat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, abſque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in ſcorbuticis frequens eſſe ſolet. Vide *Phlogoſis*. Stricte vero ſignificat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnoſis, & ſanguineis, cum rubore, & dolore, provenientem a ſanguinis fervidioris, & impetuoſius affluentis, meatuumque minorum ordinem turbantis collectione, & ſtagnatione. Græce dicitur φλεγμονή. Nulla *inflammatio* magna eſt abſque febri. Dividitur in Internarum, & Externarum partium *inflammationem*. Illæ ſunt plerumque Eryſipela-

ſpelaceæ; & facile malignitatem contrahunt. Diſtinctio quoque frequens in *Legitimam*, quę a ſanguine ſincero copia ſolum peccante oritur, & *Spuriam*, quæ a ſanguine heterogeneo, vel bilioſo, vel ſeroſo, vel crudo provenit. Plura videantur apud Dieter. n. 905. Linden. Ex. IV. §. 23. ſeqq. multis Ex. XVI. 46. ſeqq. ut & in Chirurgicis Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque ſcriptis.

* INFLATIO, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις. Vide *Emphyſema*, *Empneumatoſis*.

INFLATIVA *Medicina*, vel materia Medica dicitur, in cujus ſubſtantia dominatur groſſa humiditas extranea, in quam eum egerit caliditas, generatur inde ventoſitas, quæ non diſſolvitur. Tales ſunt Phaſeoli, &c. Avic. Libr. de virib. cord. tract. 2. c. 1.

INFLEXIO, καμπή, idem quod *flexio*. Vide *Campe*. *Flexio*.

INFLUENS, epitheton caloris nativi vitalis, ad differentiam inſiti, vel innati; & intelligitur ille Calor, qui mediante ſanguine a Corde diſtributo corpori, ejuſque membris communicatur, & influit; uti præter alios expoſuit etiam Pompejus Caimus de Calid. innat. c. 5.

INFLUENTIA, ἐπιῤῥοή, idem quod *influxus*, atque dicitur non ſolum de humorum motu in aliquam partem: ita ſanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Linden. Ex. IX. §. 47. ſed etiam de virtute quadam occulta, a corporibus cœleſtibus, vel ſideribus deſcendente, & ſeſe inſinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli ſtatuunt. Gr. etiam ἀπόῤῥοια vocatur. Ruland. & Johnſ. ita deſcripſerunt: *Influentia* naturalis eſt ea, quam *infundunt* aſtra ſuperiora firmamenti ex naturali præſcripto in hæc inferiora, quæ gubernant, ac regunt per inclinationem in hominibus, brutis, aliiſque, & per vires, & efficacias etiam in inſenſatis. Helmont. per actionem quandam Regiminis hactenus Scholis ignoratam expreſſit, quæ ſpirituum abſtractorum inſtar, propemodum in ſibi ſubſtrata objecta operatur; eſtque nihil aliud, quam Connexitas Stellarum, concitandi Gas inferum, juxta leges directionum ab omnipotente datas, & fixas, tr. Aſtra neceſſit. &c. nu. 15. Plura de *influentiis* Stellarum vide apud Schrod. l. 1. c. 9. Verum alii hunc Aſtrorum in inferiora *influxum* commentitium, falſum, & propterea rejiciendum cenſent: inter quos eſt Lind. Ex. XI. §. 187. Fr. Hofm. in Clavi ad d. Schrod. loc. & inter Phyſicos Ampl. & Excell. Dn. Sturnius in Part. Spec. Coſmicæ Scientiæ, qui, excepto Sole, & Luna, reliquis Aſtris ſive fixis, ſive Planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπιχεῖν. Legatur & de hac controverſia Caſp. Rejes Camp. El. q. 34. n. 24. ſeqq.

INFLUXUS, vide *Influentia*.

INFŒCUNDUS, ἄγονος, idem quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

INFRA, κάτω. Vide *Cato*.

INFRASPINATUS, epitheton Muſculi ſcapulæ partem externam, & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora agere retrorſum. Barthol. ſ. 4. An. c. 2. p. 563. Dicitur & *Supraſcapularis inferior*, ad differentiam Supraſcapularis ſuperioris, qui & Supraſpinatus appellatur, de quo ſuo loco.

† INFRIGIDANS GALENI, alias ceratum roſatum, Maſs. de feb. cap. 28.

INFRIGIDATIO, *infrigidans*, idem quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, κατάψυξις, ψῦξις, ψύγμα. Vide *Captapſyxis*, *Frigefactio*, *Frigefaciens*.

INFUNDIBULUM, χοάνη. Vide *Choana*. *Infundibulum* eſt vas metallicum, oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas, vel baculos conformans. Rul. & Johnſ. in Lexic. *Infundibulum* argenteum pro cibo, & potu deſcripſit cum applicatione Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig. 11. & Tom. XXXII. fig. 8. In Anatomicis *infundibulum* quoque vocatur ſinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur, alias *Pelvis*, item *Incerniculum* appellatum. Vesling. Syntag. Anatom. c. 5.

INFUSIO, *Infuſum*, ἔγχυτον, ἔγχυμα. Vide *Enchyton*, *Enchyma*. Accipitur duplici modo, Late, & Stricte, & rurſus Concrete, & Abſtractive. In lata ſignificatione concreta complectitur omnia medicamenta intus, vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, ſive poſtea ſequatur coctio, ſive non; de quibus vide Weker. Antidot. gen. lib. 1. c. 15. Blas. Medic. Gener. P. II. l. 7. ſ. 2. ſubſect. 4. c. 1. & alii. Deſcribi poſſunt *infuſa*, quod ſint Extracta liquida corporum ſolidorum, ut plurimum præſenti uſui dicata. In lata abſtracta ſignificatione denotat modum *infuſionis* parandæ legitimum; qui videri poteſt apud Vveker. d. l. lib. 3. c. 12. Fr. Hofm. in Clav. Schroder. l. 2. c. 63. Blaſ. d. l. &c. Stricte accipitur in concreto vel pro *infuſione* laxativa, vel purgante. Schroder. l. 2. c. 63. Anonym. Sylv. Medic. cap. 9. Vel pro *Clyſteribus*, Lind. Ex. XIII. §. 362. ſeqq. In abſtracto *infuſio* modum non ſolum ſignificat dictorum *infuſorum*, qui in citatis Authoribus, & locis videri poteſt; ſed etiam adhuc alium peculiarem, & novum; quo liquor medicamentoſus in venam corporis apertam infunditur; unde & *Ars infuſoria*, & *Clyſmatica nova* audit, hujuſque meminit aliquoties

ties Rolf. O. & M.M.Sp.l.8.ſ.2.c.30.l.11.ſ.3.c.11. l. 14. ſ. 1. c. 30. Eph. N. C. Ann. I. obſ. 149. Joh. Dan. Major. Invent. Medic. I. Etmuller. diff. de Chir. Infuſoria, quæ tamen curandi ratio hodieque fere rurſus exoleſcit.

INGENITUS, idem quod *Innatus*, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*. Inter curas ægritudinum æruginoſarum, ſive Luis Venereæ, quas Paracelſus proponit l. 7. de morb. Gal. c. 11. ſexta eidem vocatur *Cura ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungoſas excreſcentias.

INGENIUM, Græcis idem quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum, variant & *ingenia*. Gal. de cogn. & cur. an. morb. cap. 7. Lind. Ex. I. §. 14. Quid Hermes Triſmegiſtus in Tabula ſua Smaragdina intelligat per *Magnum ingenium*, expoſuit Ger. Dorn. in Phyſica Triſmegiſti, dicens denotare ſummam diligentiam, & induſtriam eſſe adhibendam in applicatione ignis ad opus illud ſecretiſſimum. Vol. I. Theatr. Ch. p. 382.

INGERENDA, προσφερόμενα, idem quod *Aſſumenda* per os, h. e. Alimenta. Et *ingeſtio* idem notat, quod *Aſſumptio per os*. Vide Gal. 3. de R. V. I. A. t. 22.

INGLUVIES, ἀκολασία τῆς διαίτης, ἀπληστία, idem quod *victus intemperantia*, inſatiabilitas. Galen. 6. aphor. 28. Cauſſa eſt plurimorum morborum a cruditatibus dependentium, ita ut morbi, & ægritudinum pericula e culinis exeant. Caſp. Rejes C. El. c. 25. n. 16. & q. 88. num. 280. Helm. matrem vocat trium peccatorum ſanguinis, abundantiæ, ſtagnationis, & heterogeneitatis, tract. Retenta. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingeſta. Bartholin. lib. 1. Anat. cap. 9.

INGRAVIDATIO, idem quod *Impragnatio*. *Ingravidationis* factæ abſque immiſſione membri virilis obſervationem vide in Eph. N. C. Ann. III. obſ. 273. Vide *Impragnatio*.

INGRESSIO, *Ingreſſus*, βάδισις, late idem eſt quod *Ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur, & movetur. Hipp. 3. de art. t. 83. Vide *Ambulatio*. Stricte accipitur de acceſſu Medici ad ægros. Ita Claud. egregium libellum ſcripſit de *Ingreſſu* ad infirmos. Tropice ſumitur de cauſſa Ilei, quando dicitur eſſe *Ingreſſus* inteſtinorum mutuus. Lind. Ex. IV. 44. i. e. Inſinuatio, Duplicatura. *Ingreſſio* Spagyrica eſt nutritio, conjunctio, ſubmerſio. Th. Ch. Vol. IV. p. 751. 764.

INGREDIENTIA, vocantur medicamenta ſimplicia, interdum & compoſita, quæ in formula remedii compoſiti, quam Receptam vulgo vocamus, præſcribuntur.

INGUEN, βουβών. Vide *Bubo*.

INHIBITIO, ἐπίσχεσις, idem quod *Cobibitio*, ſuppreſſio. Vide *Epiſchesis*.

INHUMATIO, vocatur digeſtionis, vel putrefactionis ſpecies, quæ fit ſub fimo equino, aut abſcondendo in terram. Rul. in Lex. Vide & Th. Ch. Vol. VI. p. 563.

INJACULATIO, eſt terminus Helmontianus, notatque acerbum ſtomachi dolorem ſpaſmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano ſimilis videtur, quem Belgæ ruſtici *Geſchot* vocant, tanquam a ſagis immiſſa, tr. Jus Duumviratus, n. 20. *Injaculata* quoque vocantur, quæ *injecta*. Vide *injectio*.

INJECTIO, accipitur diverſimode. Communiter pro infuſione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem eſt, quod *Enema*, ἔνεμα, *Clyſter*. Ita *injectiones* penis, uteri, Schrod. l. 2. cap. 41. Foreſt. l. 26. obſ. 2. Vide *Clyſter*. *Injectio* in nares, Scrib. n. 10. 46. Vel pro faſciæ applicatione, ſive *Faſciatione*, Gal. de faſciis. Quid Græcis εἰσβολὴ ſignificet, vide ſupra *Eiſbole*. *Injecta materialia* Helmont. vocat, quæ materiam ſupponunt viſibilem, inviſibili tamen modo corpus intrant, & inſenſibiliter injaculantur, ut ſunt ſpicula, ſpinæ, aciculæ, &c. Vocantur & *injaculata*. Quem modum non a præſtigiis Diabolicis ſemper dependere, conatur demonſtrare idem tract. de *injectis materialibus*, & *injaculatorum* modus intrandi. Verum an ſatis firmiter demonſtraverit, merito dubitatur.

INIMICUS, πολέμιος, idem quod *Adverſus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum*, Hipp. 2. aph. 51. Vide Diet. num. 703. *Inimicitia mutua*, nihil aliud eſt, quam *Antipathia*, de qua ſupra lit. A.

* INION, ἰνίον, i. e. *Occiput*, quod eſt poſtica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibroſa, & nervoſa eſt. Terminatur ſutura lambdoide. Alii poſteriorem cervicis partem eſſe volunt. Meminit Hipp. 3. aph. 26. Adde Diet. num. 406. Foeſ. Oec. p. 283. Barthol. l. 3. Anat. in procem. deſcripſit, quod ſit pars capitis poſterior ab initio ſuturæ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 8. §. 17. Hoc occipitium ad præſervandum ab Epilepſia Florentiæ omnibus pene infantibus, poſtquam menſem jam egerunt, fuiſſe inuſtum teſtatur inter alios Jacob. Truncon. de cuſtod. pueror. ſan. tr. 4. c. 13. p. m. 201. ſeqq.

INITIUM, ἀρχή, idem quod *Principium*, de quo infra in Pr. *Initia* quoque vocantur extrema in filo, aut faſcia. Gal. l. 2. de jis, q. in med. l. 8.

Initia

Initia corporum omnium naturalium duo ſtatuit Helmont. Elementum aquæ, quod eſt *initium* ex quo, & fermentum, ſive *initium* ſeminale per quod, id eſt diſpoſitivum, tr. Cauſſæ, & *initia* Naturalium, n. 23. In opere lapidis Philoſophici ſpagyrico *initium* eſt corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus tr. Artific. ſupernat. c. 7. *initiatrix*, προκαταρκτικὴ, id eſt *Cauſſa procatarctica*, Gal. l. 6. de L. A. c. 4.

INITIATUS, *initiatio*, τελεστὴς, τελετὴ, dicitur de ſolennitate quadam feſtivali, præſertim in Gentilium feſtis Eleuſiniis; de qua legatur C. Hofmann. Com. ad Gal. LL. V. P. nu. 482. ſeqq. Transfertur vero ſæpe ad alias ſollennitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante jurejurando. Linden. Exerc. III. §. 23.

INJUCUNDUS, ἀηδής. Vide *Aedes*.

INJURIA, ἀδικία, quid ſignificet proprie, notum eſt. Talem ſæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris, & adſtãtibus, & omnino præſtat generoſo contemptu vindicare. Accipitur vero haud raro *injuria* pro mala affectione: v. g. *injuria* aeris, *injuria* oculorum, dentium. Rhod. in Lex. Scrib.

INNATO, ἐφίσταμαι. Vide *Ephiſtamæ*.

INNATURALIA, vel *ſupernaturalia* corpora ſunt ea, quæ concipiuntur animo dumtaxat. Inde factum, ut quandoque loquatur quis: Mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamen plus ducentis milliaribus abeſt, vel aliquando vita functus eſt ante viginti annos. Johnſ. in Lex. Summa. Sunt *Entia rationis*.

INNATUS, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem quod *Nativus*.

* INNOMINATUS, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορίᾳ τοῦ οἰκείου ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita Oſſa *innominata* vocantur, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero ſumpta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis abſque nomine, baſis eſt reliquarum cartilaginum. Gal. l. de vocal. inſtr. diſſ. c. 4. Barthol. l. 2. Anat. c. 11. *Innominatus* quoque *morbus* in ſpecie hic dicebatur, qui medio loco inter Lethargum, & Phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, ſomnolenti ſtertunt, &c. Gal. l. de pulſ. ad tyron. c. 11. Vide *Coma vigil*.

INNOVATIO, νεωτεροποιΐα, idem quod *Novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo uſus Hippocr. 1. aph. 20. Abſit vero a Medico omnis vitioſa *Novatio*, quamvis lucroſa, qua augere, & extrahere ſolent morbos, eorumque curationem lucripetæ, ut inde burſæ ære graviores fiant. Dieter. n. 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conſcientiam, Chirurgaſtris tamen noſtris non adeo infrequens.

INNUENS, ἐπινευστικός. Vide *Epineneucos*.

INOPINUS, *inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus, & eventibus, ſive ſec. ſive præter naturam, quæ morbis ſuperveniunt, & mutationem aliquam inſerunt, quibus minus fidendum eſſe docet Hipp. 2. aph. 27. Jung. Diet. n. 650.

* INORDINATUS, ἄτακτος, ἄτυπος. Vide *Ataxia*.

† INPINGUED. porci, coſta herba in phthiſi ſingularis. Jach. Camerar. Gorr. medic. 13.

INQUIETATIO, *Inquietudo*, ἀλύκη, ἀλυσμός. Vide *Alyce*. Gal. c. 2. in 1. Prorrh. t. 27.

INQUISITIO, ζήτησις, item *indagatio*, *inveſtigatio*. Hæc ſi in ulla alia, certe in Medicina ſumme neceſſaria eſt; præſertim cum non omnia ſenſui, & intellectui ſint manifeſte obvia, ut non indigeant *inquiſitione*, ex Gal. l. de opt. dic. gen. fere circa fin. Neque etiam tanti putare oportet auctores, vel authoritatem, quamvis de publico meritiſſimorum, cujus reverentia abſterreamur ab *inquiſitione Veri*, atque *Utilis*: *Veri* quidem propter utilitatem: *Utilis* vero propter ſanitatem. Quo plenior enim, & certior eſt noſtra de rebus cognitio, tanto majore ipſis cum fiducia, atque ſecuritate utimur, verbis elegantiſſimis Linden. Ex. XI. §. 6.

INSALUBRIS, νοσηρὸς, νοσώδης, idem quod *Morboſus*, *Æger*, *Ægrotus*. Applicatur vero diverſimode omnibus rebus p. naturaliter ſeſe habentibus, ſubjecto, cauſſis, accidentibus, ſignis, uti patet ex Gal. Art. Med. c. 3. 4. 5. ſeqq. Junge Oddi de Oddis Commentar. ad Gal. h. loc.

INSANABILIS, ἀνίατος, idem quod *Incurabilis*. Vide paulo ſuperius. Quibus addi poteſt, quod *inſanabilitatis* eſſentia in hoc conſiſtat, quando videlicet morbus ſuperavit vim corporis, verbis Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 22. allegante Linden. Ex. XII. §. 64.

* INSANIA, παραφροσύνη, idem quod *Delirium*, *Inſipientia*, *Dementia*, *Mania*. Vide *Delirium*. Nomen *inſaniæ* mentis ſignificat ægrotationem, & morbum, i. e. *inſanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarunt *inſaniam*, verbis Cic. 3. Tuſc. 4. citante Diet. nu. 653. Paracelſus ſtrictiorem commentus eſt *inſaniæ* acceptionem, diſtinguens inter *Lunaticos*, qui delirant ex motu, & influxu Lunæ, *inſanos*, qui hæreditarium malum, & a prima nativitate contraxerunt: *Veſanos*, qui per venenata alimenta infecti in delirium incidunt; *Melancholicos*, qui ex intrinſeca vitioſa humorum, & ſpirituum diſpoſitione vitioſa corripiuntur mentis alienatione; &

Digitized by Google

Obſeſſos, qui a Diabolicis inſultibus infeſtati delirant, de morb. Amentium Tract. 1. c. 5. *Inſaniæ* labem communicari poſſe in poſteros, confirmat quoque Helmont. tract. de Conceptis.

Insatiabilitas, ἀπληστία. Vide *Apleſtia*.

Inscitia, ἄγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιστημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Gal. inter ἀνεπιστημοσύνην, & ἄγνοιαν aliquod diſcrimen ſtatuat, l. 7. de Hipp. & Plat. decr. c. 2. quod huc non pertinet) quid ſignificet, notum eſt. Extremus gradus *inſcitiæ* eſt, quando quis ea, quæ in vulgus nota ſunt, ignorat, judice Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 28.

Insectilis, ἄτομος. Vide *Atomus*.

Insectum, ἔντομον, (particula *in* poſitive, non privative ſumpta) eſt nomen animalis plerumque exanguis, imperfectioris aliis, variis incifuris, aut annulis præditi, & commiſſuris inſigniti, cujus ſpecies multifariæ habentur, quas deſcriptas videre licet in Ul. Aldrov. integr. Tom. 3. de *inſectis*. Jungatur e noviſſimis Joh. Schvvammerdamii Hiſtoria *inſectorum* generalis, cujus etiam fit mentio in Actis Erudit. Lipſ. 1685. *Inſecta* etiam diviſe vivere, & cur? demonſtravit Caſp. Rejes C. El. q. 31. n. 3. ſeqq. Aere nutriri, teſtatur obſervatio in Eph. Nat. Cur. An. I. O. 120.

Insensibilis, duplicem obtinet ſignificationem. Vel enim Græce vocatur ἄδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens (vide *Adelos*) Vel notat ſtupidum, & ſenſationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inseparabilis, ἀχώριστος. Vide *Achoriſtos*.

Insertio, σύμφυσις, ἔνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam, & inſinuationem vaſorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & ſeptem oculorum tunicæ *inſertiones* vocantur Gal. l. 10. de U. P. c. 2.

Insessio, ἔνεδρα, Vide *Enedre*. Sumitur & apud Latinos pro *Vaporario*, & Balnei ſpecie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morel. l. 2. formul. rem. ſ. 1. c. 4. Vide *Encathiſma*.

Insidentia, ἐπίστασις, dicitur, quod *inſidet*, aut ſupernatat urinæ; cui opponitur ὑπόστασις, *ſubſidentia*. Vide *Epiſtaſis*. Diet. 324.

Insidians, λοχῶν, epitheton morborum clandeſtinorum, ſeu clam cum vehementia infeſtantium; quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. c. 1. in 3. Epid. t. 8. Verum an ſatis firma ratione, alii videant.

Insipidus, ἄποιος. Vide *Apoeos*. *Inſipida* magis nutrire, quam acria, & amara, docet Gal. l. 2. de Al. fac. c. 64.

Insipientia, idem quod *Deſipientia*, *Dementia*, *inſania*, Gr. παραφροσύνη. Legitur apud Hildan. Centur. Ep. 41. de *inſipientia* a purgantis fortioris uſu inducta. Alias *inſipientia* quandoque pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιστημοσύνη dicitur. Vide *inſcitia*.

Insolatus, ἡλιόθερής, i. e. *a ſole calefactus*. Gal. l. 8. meth. med. c. 2. Vide *Eiletheres*.

Insolens, ἀήθης, idem quod *inſuetus*, *inſolitus*. Vide *Aēthes*.

Insomnis, ἄγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempeſtive, & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncii triſtes reddunt homines *inſomnes*. Gal. de art. med. conſtit. c. 18. Vide *Vigiliæ*.

Insomnitas, idem eſſe videtur, quod *Pervigilium*, h. e. ſomni privatio, ceu in omnibus diſpoſitionibus malum. Avic. l. 1. fen. 2. doctr. 2. c. 13.

Insomnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*.

† Insomnia, Pacuv. Vigilia, Chariſ. de differentiis vocum.

Inspectio, θεώρησις, ὄψις, ἐπίσκεψις, proprie ſignificat attentam alicujus rei conſiderationem beneficio viſus factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem neceſſaria eſt, & utilis. Hinc & ægros, & alia circa ægrum contingentia probe inſpiciat. *Inſpectio Urinæ* eſt phraſis notiſſima.

Inspecturio, ὀψείω, i. e. paratus ſum ad inſpiciendum, quemadmodum & *Confirmaturio*, ἰσχυρίω, i. e. paratus ſum ad confirmandum. Gal. 1. de art. t. 3.

* Inspiratio, εἴσπνοή. Vide *Eiſpnoe*.

Inspissatio, πύκνωσις, *Spiſſatio*, idem quod *Condenſatio*. Eſt enim humidi per partium ſubtiliſſimarum exhalationem, & conſumptionem condenſatio; cui opponitur *Subtiliatio*, vel *Attenuatio*. Vide *Condenſatio*.

Instabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem quod *inconſtans*. Vide *Abebæos*, *Acataſtatos*.

Instauratio, ἀνάθρεψις, Vide *Anathrepſis*, idem quod *Reſtauratio*, corporis iterata nutritio, & refectio.

Instillatio, ἐνστάλαξις, ἔμβρεγμα, ἐμβροχή. Vide *Embregma*, *Embrocha*.

Institutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id eſt doctrina, informatio. Hæc alia eſſe debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur. Gal. l. de propr. lib. c. 5. Quid alias in genere valeat *inſtitutio*, docet Linden. Ex. I. §. 21. 24.

Instita, idem quod *Faſcia*, σπάργανον. Scrib. n. 47. 133. Rhod. in Not. ad h. l. Inde & *Lumbricus latus inſtita* dictus eſt, teſte eodem ad n. 140.

Institor, πωλητής, κάπηλος, πώλης, i. e. *Venditor*. Hinc *unguentorum inſtitor*, pigmentarius, μυροπώλης dictus fuit. Scribon. n. 22. Rhod. ad h. l.

* In-

• Inſtrumentum, ὄργανον, *Organum*, vocabulum plurimi etiam uſus in arte Medica. Generaliter ſignificat rem omnem actioni certæ, & uſui, vel operationi dicatam. In Phyſiologicis *inſtrumentum* vocatur pars corporis, quę perfectam edere actionem, aut uſum perfectum præſtare poteſt. Dicitur alias pars *inſtrumentalis*, ſive *Organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam ſimpliciores a Medico conſiderari, ut *inſtrumenta*, vel *inſtrumentales*, quemadmodum oſtendimus in Dogmat. noſtris P. 1. c. 2. d. 6. pag. 26. Recte vero dividuntur in *inſtrumenta* prima, & ſecunda; quorum illa cenſentur, quę ex ſimilaribus partibus ſimplicis alicujus functionis gratia ſunt conſtituta; quæcunque vero rurſus ex his componuntur, etſi uni totius *inſtrumenti* actui quam maxime inſerviant, tamen inter ſecunda numerantur. Ita Muſculus, Vena, Arteria inter prima *inſtrumenta* numerantur; Digitus vero inter ſecunda; atque hoc magis Pes; & pede magis Crus. Gal. l. de dif. morb. cap. 3. & 4. Morbi hujuſmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permutatur, vel numerus non ſervatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis poſitus deficit, vocantur *morbi inſtrumentales*, d. l. c. 6. Vide Dogm. noſt. P. II. c. 4. p. 123. ſeqq. *Inſtrumenta communia*, vel publica, ὄργανα κοινὰ, appellantur Venæ, Arteriæ, Nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur, C. Hoſm. com. in Gal. de U. P. n. 1096. *Cerebrum* vocatur ὄργανον ἐπιδηλώσεως, id eſt *inſtrumentum*, ubi ſenſus ſe produnt. Idem n. 523. *Manus* Galeno dicitur, & Ariſtotel. ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum*, lib. 1. de U. P. c. 4. & l. 4. de part. an. c. 10. Jung. Hoſm. d. l. n. 25. & 1. 3. Circa Materiam medicam triplicem occurrunt quampluríma *inſtrumenta*. Circa Diæteticam ſunt omnia illa, quæ ad rem *Coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Inſtrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder. Med. Pharmac. Chym. l. 1. c. 30. *Chymica* tradit Rolfink. Chym. l. 2. c. 23. ſeqq. Beker. in Oepid. Chym. Tit. 7. §. 2. Libav. Tom. II. Oper. pag. 131. *Chirurgica* recenſet Hildan. in Ciſta militari, & ſparſim in obſervationibus, nec non plurima apud Hippocr. Gal. Aquapendentem, Paræum, Scultetum &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico ſub literis ſuis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur κατ᾽ ἐξοχὴν *inſtrumentum Chemiſtarum* proprium. Dorneus Art. Chemiſt. l. 2. c. 6. In negotio lapidis Philoſophic. Jodoc. Greveverius Presbyter proponit *ſexdecim inſtrumenta*, tr. Secretum Greverii dicto, quod eſt in Vol. III. Theatr. Chymici.

Insuavis, ἀηδὴς, idem quod *injucundus*; de quo p. a. Vide Gal. l. 4. de Med. fac. c. 16.

Insuetus, ἀσυνήθης, idem quod *inconſuetus*. Vide *Aſynethes*.

Insufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu, vel oris ſpiritu, v. g. in nares ad curationem polypi; Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. & in os ad uvulæ morbos, l. 6. c. 3.

Insultus, εἰσβολὴ, dicitur primum paroxyſmi tempus. Vocatur & ἐπισημασία, Galen. l. de morbi tempor. c. 6. Vide *Eisbole*, *Epiſemaſia*.

Insuperabilis, ἀνυπέρβλητος. Vide *Anyperbletos*.

Insuppurabilis, ἀνεκπύητος, dicitur de tumore, vel abſceſſu, qui propter frigiditatem non vergit ad ſuppurationem. Legitur ap. Hipp. 5. aph. 20. Junge Diet. n. 64.

Integrastrum, terminus Paracelſicus, quo innuere videtur coniunctionem illam cruciatim, vel decuſſatim factam nervorum utriuſque oculi opticorum, ita quidem ut ipſorum ſubſtantia totaliter confundatur ordinarie. Cui *unioni* etiam hodieque nonnulli hunc uſum tribuunt, quod ideo ſit a natura inſtituta, ne ſpecies viſibiles geminentur. Enimvero non rem acu tangunt; ſiquidem & ſpecies audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Veſalius, Aquapendens, & alii obſervarint, nervos quoque opticos toto ductu diviſos manſiſſe. Paracelſ. fragm. de Anatom. Ocul. Bartholin. Anat. libell. 3. c. 2.

Integritas, *integer*, ἀκεραιότης, ἀφθαρσία, ἀκέραιος, ἀκμαῖος, accipitur in Medicina pro *ſanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæſo. Opponitur igitur Læſioni. Occurrit paſſim in ſcriptis Medicis.

Intellectus, vocabulum hoc diverſimode accipi ſolet: Subſtantialiter, & ita idem eſt quod *Mens*, *Anima rationalis*, Gr. νοῦς. Vide *Animus*. Hic *intellectus*, etiamſi ſit in ſe purus ſpiritus, & incorporea quædam ſubſtantia, utitur tamen ſubjecto aliquo, veluti ſede ſua, & regia, videlicet ſpiritibus animalibus intra cerebri meditullium conſitis, a quorum maxime ſubtilium manipulo ipſa *Phantaſia*, vel *imaginatio* exiſtentiam ſuam obtinet; quemadmodum hoc prolixius, & elegantiſſime expoſuit Th. Vvillis P. I. de Anim. Brut. c. 7. quæ hypotheſis tandiu nobis arridet, donec alii meliora, & certiora in medium protulerint. Vel accipitur de *Actu intelligendi*, & vocatur quoque *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις, quæ quidem principaliter ab anima rationali dependet; ſecundario tamen, & inſtrumentaliter viciſſitudinibus expoſita eſt illa functio, per, & propter ſpirituum animalium in quantitate, qualitate, motu, & loco contingentem varietatem;

quemadmodum laudatus Author d. l. in aliis illius tractatus locis hoc egregie expoſuit, & demonſtravit. De *intelligentiæ*, & animæ diſcrimine legi etiam poterit Theatr. Chym. Vol. V. p. 158. 159.

Intemperantia. Et hujus vocabuli ſignificatio variat. Plerunque denotat exceſſum in victu, Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acraſia*) ἀκολασία, πλησμονή, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, ſicuti contra *Temperantia* ſanitatis penu dicitur. Propterea & illa Mater, vel Nutrix; quemadmodum hæc contra Noverca Medicorum habetur. Junge Diet. Jatr. num. *696*. Caſp. Rejes C. El. q. 88. n. 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum* vocatur, quemadmodum ex Theatro Mundellæ, & aliis Indicibus Galeni conſtare poteſt. Vide *Dyſcraſia*. Et homines dicuntur *intemperati* ſecundum geminam illam ſignificationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

* Intemperies, δυσκρασία. Vide *Dyſcraſia*.

Intentio, homonymon etiam eſt vocabulum. Vel enim materialiter, & corporaliter accipitur pro *Tenſione*, *Extenſione*, Gr. τάσις, ἔκτασις, Latine & *intenſio* vocatur. Cujus ſunt ſpecies, ἔντασις, ἀνάτασις, & κατάτασις, vide *Catataſis*, *Ectaſis*. Vel de animi comprehenſione, & conceptu; & ita idem ſignificat, quod *Indicatio*, ἔνδειξις, Scopus. Vide *Endeixis*.

Intepesco, χλιαίνομαι, idem quod *Tepeſco*, h. e. paululum caleſio. Vide *Chliaineſthæ*.

Interaneus, ἔντερος, idem quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica, num. *96*. Rhod. in not. ad h. l. Stricte vero *interanea* idem ſunt, quod Viſcera Abdominis, *Hiræ*, τὰ ἔντερα, ἢ ἐντόσθια. Vide *Entera Hira*. Linden. Ex. IX. §. 57. Rhod. in Lex. Scribon.

† Interbastare, pharmacop. interſuere, a Græco διαπάσσειν. Janus Cornar. rei medicæ annumerat.

Intercalaris, ἐμβόλιμος, dicuntur de menſe, vel die, qui interſeritur ab Aſtronomis. Gal. c. 1. in l. 1. Epid. t. 1. Poſſet tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque ſolet, accipi, ſi luberet. Et Subſtantivum *intercalatio* ſignificat additionem dierum, aut menſium pro totius anni Solaris, aut magni complemento. Augen. l. 1. de hom. partu, c. 4.

Intercapedo, τὸ μεταξύ, idem quod *interſtitium*, *intervallum*. Diet. n. 524.

* Interceptio, ἀπόληψις. Vide *Apolepſis*. Accipitur & pro Remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum, & præcipue ſanguinis motus intercipitur, Gr. διάληψις. Unde & medicamenta *intercipientia*, διαληπτικὰ vocantur, quæ ſunt e numero repellentium, ſaltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non ſit in ipſa parte affecta, ſed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defenſiva*. Rolfinx. O. & M. Med. Sp. l. 4. ſ. 1. c. 15. *Intercipientes* membranæ, διαφράττοντες, vocantur Septum tranſverſum, Mediaſtinum. Vide *Hypezocos*.

* Intercidens, παρεμπίπτων, Vide *Empipto*, idem quod *interveniens*. *Intercidens* pulſus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. in def. Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

Intercisio, διακοπή, idem quod *Diſſectio*. Vide *Diacope*.

Interclusus, eſt epitheton Curæ cujuſdam peculiaris, quæ requiritur in quibuſdam ſymptomatibus morbi Gallici gravioribus; v. g. ubi ſal corroſivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum in manibus, pedibuſque corrumpit, ut decidant &c. Parac. l. 7. de orig. & cura morbi Gallic. c. 11.

* Intercostalis, μεσοπλεύριος, epitheton muſculorum, qui coſtis veris interjacent; ſuntque duplices, Interni, & Externi. De quorum ſtructura, fibris, & uſu vid. Gal. l. 8. Anat. adm. c. 3. & 6. l. 7. de Uſ. part. c. 30. Barthol. l. 2. Anat. c. 2. p. 334. & vaſorum, Arteriæ, & Venæ, de quibus etiam in Anatomicis.

* Intercurrens, παρεμπίπτων, idem quod *intercidens*: Epitheton pulſus, Galen. l. 1. de diff. pulſ. c. 12. Eſt etiam apud recentiores Epitheton febrium quarundam continuarum, quæ contra diſtinguuntur *Stationariis*, quandoque non a particulari anni conſtitutione dependent, ſed indifferenter cum ſtationariis, aut ſecum invicem commiſcentur, jam parcius, jam inclementius ſævientes, & depopulantes, uti deſcripſit eas Th. Sydenham. Obſerv. Med. de Morb. acut. ſ. 6. cap. 1. pag. m. 409. De Stationariis vide infra ſuo loco.

Intercus, ſcil. *Aqua*. Vide *Hydrops*.

Interdentium, vocatur intervallum inter dentes ejuſdem ordinis. Linden. Ex. XI. §. 72.

Interdigitum, dicuntur Plinio Calli, vel verrucæ inter digitos, præſertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. Medicinæ l. 2. c. 56.

* Interfoemineum, περίναιος, περίνεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interjacet inter pudendum, & anum, quod duobus feminibus ſit interpoſita. Hipp. 4. aph. 807. aph. 39. 2. de fract. t. 43. & 4. de art. t. 45. (Vide Galen. in comm. ad hæc loca) l. 1. de morb. mul. Cl. 34. Adde Foeſ. p. 497. Dieter. n. 675.

Interitus, φθορὰ, quid ſignificet, notum. In animalibus, & hominibus æquipollet *Morti*. Alias omne genitum corpus ſecum habet & generationis, & *interitus* ſui cauſſas. Galen. l. 1. de ſan. tu. c. 5. Præcipuam *interitus* cauſſam vocat *Fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarumdam, quæ opus habent reſtauratione, Jul. Alex. l. 2. Salubr. c. 10.

* Intermissio, Gr. διάλειψις. Vide *Dialeipo*.

* Intermittens, διαλείπων, vide *Dialeipo*. Pulſus *intermittens* qui dicatur, vide Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 12. ſcil. quando manifeſta quædam mora in rhythmo obſervatur p. n. ob flammæ vitalis defectum. Non eſt tamen ſemper lethale ſignum, teſte experientia in ſenibus, & aliis.

* Internodium, σκυταλὶς, φάλαγξ, dicitur de oſſibus digitorum mutuo ſibi colligatis, & articulatis, & ordine ſibi ſuccedentibus, Gal. l. 1. Anat. adm. c. 5. l. de oſſ. c. 19. ab acie, Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Alias Græci iis oſſibus peculiaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur προκόνδυλοι, κόνδυλοι, media & poſtrema μετακόνδυλοι. Caſtell. Alias & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus oſſi Carpi propinquo dearticulatur, Gal. l. 2. de U. P. c. 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi oſſa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie conſtituta, quo oſſa digitorum. Idem.

Interrossei, dicuntur Muſculi digitos in manibus, & pedibus abducentes. Barthol. l. 4. An. c. 9. p. 575. & c. 13. p. 583.

Interpassare, Medicis eſt ſacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubique diſtribuantur, neque conglomerentur, Joh. Micræl. Lex. Philoſ. col. 640.

Interpellatus *morbus*, Paracelſo dicitur vagus, & varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxyſmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxyſmum, l. 2. de Tartar. tr. 1. c. 2. & in Expoſ.

Interpolatus, uſurpatur a Paracelſo pro *intercalari*, ſive interveniente; & dicitur de diebus extra paroxyſmum febrilem, ſive ἀπυρεξίας. Schol. ad l. 2. de Tartar. tr. 2. c. 1.

Interscapulium, Bartholin. vocari ſtatuit ipſam ſpinam ſcapulæ, ſive proceſſum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὑπεροχὴ ὠμοπλάτης, *eminentia ſcapularum*, Hippocrati in Mochlico τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, id eſt *irregulare ſcapulæ* vocatur, libell. 4. Anat. c. 9. Verum Lind. ſaltem *foſſulæ longæ* utrinque illius ſpinæ nomen hoc tribuit, Medic. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 51.

Intersectio, διακοπὴ, idem quod *Interciſio*. Vide *Diacope*.

* Interseptum. κίων. Vide *Columna*.

* Interstitium, διάστημα, generaliter idem quod *Intervallum*. Vide *Diaſtaſis*. In ſpecie vero notat ſpatium duodecim horarum, in quo febris terminatur. Gal. l. 2. de criſ. c. 9. *Interſtitium ciliare* vocatur quoque circumferentia uveæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus ſe reflexit ad humorem cryſtallinum; diciturque communiter *Ligamentum ciliare*. Plempius vocat *Nexum flamineum*; & ſunt tenuia quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis ſimiles, cryſtallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 711.

Intertrigo, παράτριμμα, ſignificat cutaneum vitium, ex ſolutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, conſequenter & a cauſſa interna, ſalſis ſcil. particulis ſeroſis tenuioribus, ſive ichoreſcentibus oborta. Convenire videtur vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*, Scrib. n. 222.

* Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non ſolum de febrilis paroxyſmi remiſſione, & ceſſatione, verum etiam de aliorum morborum periodicorum exacerbationibus ceſſantibus uſurpari poteſt, & ſolet. Vide Scrib. n. 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulſu contingit, ſi qua eſt, poſt ſubſidentiam arteriarum, antequam ab impulſu cordis denuo diſtendantur. Gal. de pulſ. ad Tyron. c. 4.

† Intestina Terrae Trita, terreni vermes, Dioſc. l. 2. c. 22.

* Intestinum, ἔντερον. Vide *Enteron*.

Intortus, ἐνεστραμμένος, vel idem ſignificat, quod *Contortus*, συνεστραμμένος: vel præpoſitio *in* auget ſignificationem, ut notet violentam inſertionem, vel intruſionem: v. g. *intortum linteum*, Scrib. n. 43. *Intorta* papyrus, Celſ. l. 5. c. 28.

Intoxicatio, eſt idem quod *Infectio*; quamvis Paracelſ. reſtrixerit *intoxicationem* ad externam venenationem apoſtematum, vulnerum, uti videre licet l. 1. de Peſte c. 1. & 2.

Intritum, ἔντριτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, ſignificat cibum, qui interitur, & infricatur, ſive cibus in mortario ſubactus, recentioribus Medicis *Contuſum* dictus. Rhod. in Lex. Scrib. *Intritum* ſpecialiter quoque vocatur panis in cereviſia, quod & febricitantibus concedi poteſt, ex

mente

mente Rolfincii. Verum cum vino, & ſaccharo ad refectiva merito refertur. Or. ac M. Med. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 25. ubi βλῶμμα Græce appellat, quod tamen, teſte Athenæo, panem *intritum*, ſed calidum ſignificat. Henr. Steph. in Theſauro. Alias ἔντριμμα ex Polluce ſignificat quoque *fucum*, qui vultui infricatur.

Introcessio, idem quod *impreſſio*; de quo vocabulo p. a. Illo nomine uſus eſt Scultet. Arm. Chir. P. II. Obſ. 9. & 20.

* Intumescentia, οἴδημα, οἴδημα, idem quod *Tumor*. Vide *Tumor*, *Oncos*.

Invado, ἐμπίπτω, vide *Empipto*. Uſurpatur de actu ipſo ſecundo læſionis a morbis provenientis, qui & *invaſio* vocatur *morbi*. Alias *invaſio* etiam dicitur *incubus*, Gr. ἐμβολή. Dolæus Encyclopæd. l. 1. c. 13. §. 1. p. 197. a.

Invalesco, ἐπισχύω, ἰσχύω, intenſivam obtinet ſignificationem; & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hipp. 2. aph. 8. Junge Dieter. n. 415. Sed ſubſtantivum *invaleſcentia* accipitur privative; idemque eſt quod *invaletudo*, Gr. ἀῤῥώστημα, ἀῤῥωστία, *infirmitas*. Vide *Arrhoſtia*. Ita & Adjectivum *invalidus*, idem quod *Debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος, ἀδύνατος. Et ita privativam obtinet ſignificationem.

Inventio, εὕρεσις, dicitur conſecutio rerum Medicarum, ſive in mente ſolum, ſive etiam realis. Non enim ſolum remedia *inveniuntur*, ſed & cauſæ ſanitatis, & morborum debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite inveſtigatæ. Eſt autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam ſano ſenſu Methodica appellari poteſt, quia methodo, & via quadam ordinata procedit: Dicitur & *Logica*, vel *Rationalis*: Altera *Fortuita*, Caſualis, quæ & *Empirica* nominatur, qua res temere, & incidenter repetiuntur, Gal. l. 1. Meth. med. c. 4. & l. 3. c. 1. *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud ſolet eſſe infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa ſunt, fatente etiam C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 413. *inventoribus* olim Divini honores fuerunt decreti, teſte Lang. l. 1. ep. 3.

Inverecundus, ἀναίσχυντος, quid proprie ſignificet, e Lexicis aliis conſtare debet. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis Os frontis. Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 706. Dicitur alias Os pubis.

Inversio, ἐπιστροφὴ, vide *Epiſtrophe*. *Palpebrarum inverſiones* propriis nominibus vocantur ἐκτρόπιον, & λαγοφθάλμιον. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. n. 36. 37. Rhod. in Lex. Scrib.

Invertens, dicitur hodie virtus, vel facultas medicamentorum.

Investigatio, ζήτησις, idem quod *inquiſitio*, vide ſuperius. Eſt medium ordinarium inventionis, quam præcedere ſolet.

Inveteratus, παλαιὸς, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & diſtinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem ſunt cum *Chronicis*, aut Longis. Omnis quidem *inveteratus* eſt etiam longus, ſive μακροχρόνιος, ſed non vice verſa, cum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιὸν, etiam uſurpatur de remediis, Gal. l. 4. de S. F. c. 9. ad fin. Verbum *inveteraſcere*, legitur ap. Scrib. n. 250. Junge Rhod. in Lex.

Invictum, ἀνίκητον, nomen Emplaſtri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, eſt affectus animi, & ſpecies *triſtitiæ*, cum quis ex alienis bonis triſtitia afficitur. Eſt vero peſſima ſpecies triſtitiæ. Gal. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. Eſt cauſa morborum, præſertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. Ex. 8. §. 30. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 2. 3. c. 107. Vocatur etiam *Livor*. J. Alex. l. 22. c. 3. Sal. Faſcinationem quoque ab *invidorum* effluviis deduxit Lang. l. 2. ep. 36.

† In Virtute, i. e. in diluto. Capril. de febr. putrid. l. 2.

* Inviscatio Oculi, idem quod λήμη, γλάμη, *glamia*, eſt quædam viſcoſitas, palpebram vel cum pupilla jungens ſive in ejus albedine, ſive nigredine, vel utroque palpebras ſimul jungens; qualis fit propter vulnera in oculis. Gal. l. de ocul. c. 9. Eſt autem liber ſpurius.

Invisibilis, ἀόρατος, quid ſignificet, notum eſt. Hominis *inviſibilia* ſunt commentum Paracelſicum, & Crollianum, de quibus vide L. T. 4. Op. p. 19.

Inunctio, χρίσις, ἄλειψις, ἄλειμμα, μύρισμός, idem quod *illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipſa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. l. 7. c. 20. Dicitur *Unguentum*, Adeps, &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro, vel Mercurio vide Hildan. Cent. 5. obſ. 92. ſeq. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. ſ. 3. c. 2. ſeqq.

Invocalis, ἄφωνος. Vide *Aphonia*.

* Involucrum, εἴλυμα, dicitur de membranis partem aliquam inveſtientibus. Ita Perioſtion eſt *involucrum* oſſium, Galen. in def. Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἄκων, vel ἀκὼν, idem quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis inſciis, & præter voluntatem noſtram accidit: v. g. Mictio, vel Urina *involuntaria*, idem quod *incontinentia Urinæ*.

* Involutus, εἰλούμενος, vide *Eilumenos*.

Eſt

Eſt & idem, quod *Ileon*, epitheton inteſtini tertii tenuis: vide *Eileon*. Inſtrumenta quoque aliquando *involvi* ſolent: v. g. Auriſcalpium lana *involutum*, legitur ap. Scrib. num. 230. & Manus linteo *involutæ*. n. 180.

Involvulus, ἴψ, vermiculi nomen pampino ſeſe involventis. Vide *Ips*.

* Inustio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις. Vide *Encauſis*. Accipitur vel Pathologice de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione: Vel Chirurgice de operatione, quæ Cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inustoria, Græcis Cauteria. Didac. Merin. de morb. internis, l. 3. c. 5.

Inutilis, δύσχρηστος, ἀσύμφορος. Vide *Dyſchreſtus*. Lind. *Inutile* deſcripſit, quod alienum eſt ab utilitate communi, & quod noxam nocere, & damnum dare, atque perniciem poteſt. Lind. Ex. XIII. §. 284.

Jodes, ἰώδης, i. e. *æruginoſus*, ab ἰὸς, *ærugo*: Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginoſi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεες, quorum aliquoties meminit Hip. 1. prorh. ſ. 1. t. 10. Coac. t. 169. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 54. & alibi in Epid. Jung. Foeſ. p. 294. Cauſſam vero talis Vomitus pete e Sylvii l. 1. Pr. Med. c. 39. §. 112.

Jonta, τὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones, & excretiones, quæ videlicet per univerſum morbum, aut ſaltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. aph. 2. & 21. Gal. in com. a verbo ἰέναι, *ire*, exire. Diet. 417.

* Jonthos, ἴονθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus, & inflammatorius plerunque in faciei cute, ex portionibus ſanguinis accenſi craſſioribus collectis, & ſtagnantibus obortus, Gal. 5. de C. M. S. L. cap. 3. Non eſt pruriginoſus, neque ad ſcalpendum invitat. Ægin. l. 2. c. 25. duplices conſtituit *varos*; alios nondum induratos; alios vero in callum degenerantes. Ætius ſcribit, *varum* etiam ἄκνην vocari; quamvis hoc vocab. non occurrat in Lex. Gorr. tamen putat, varos ἄκνας dici, quod non pruriant. Foeſ. p. 17. Conveniunt *Vari* cum *Furunculis*. Vide *Docbien*.

Jos, ἰός. Vide *Ærugo*. Rul. dicit *Jor*, i. e. *Venenum*.

Josacchar, ἰοσάκχαρ, i. e. *ſaccharum violaceum*, apud Actuarium. Gort.

Ipnos, ἰπνὸς, idem quod καμῖνος, *Furnus*, φοῦρνος. Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 17. ubi ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, *furnacei*, ſive in furno cocti dicuntur, l. 2. de diæta XI. 3. Vide Foeſ. p. 285.

Ipoterion, ἰπωτήριον, nomen medicamenti, quaſi Latine *Expreſſorium* dicti, ab Heraclide inventi, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 7. ubi perperam ἱπποτύριον legitur, notante C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad h. l.

Ips, ἴψ, idem quod *involutus*, de quo p. a. *Vermiculus* videlicet ſeſe vel foliis, & pampinis vitis involvens, vel veſtib. Unde *Ips vitiarius*, & *Ips veſtiarius* appellatur, Aldrov. proleg. de inſectis p. 5. & 6. & l. 4. c. 5. edit. Bonon. Linden. Ex. V. §. 110. ſeqq.

Ira, *Iracundia*, ὀργὴ, ὀργιλότης, θυμὸς, ὀξυθυμίη, inter affectus animi facile notiſſimus, frequentiſſimus, vehementiſſimus habetur; cujus impetum nihil ab inſania, & furore differre, ſcripſit Gal. l. de cogn. & curand. anim. morb. c. 4. & 5. unde & vulgo *Furor brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata eſt, ut difficile, imo pene impoſſibile ſit generaliter, & ſimul accurate deſcribere. Maxima vero ſpirituum, & ſanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus, & ſignis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore ſuffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes ſtrident, &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charlton. Ex. IIX. Path. §. 27. Willis de An. Brut. P. l. c. 9. Jung. Rolf. O. ac. M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 103. Fabr. Hild. cent. Epiſt. 1. Sunt vero potiſſimum duæ ſpecies *Iræ*; quarum una celeris eſt, & ὀξυθυμίη Hipp. dicitur, Latin. *Exſcandeſcentia*, & homines ὀξύθυμοι, Hipp. l. de int. affect. t. 68. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 4. ſ. 5. t. 8. l. 1. de Diæt. XXXVII. 5. altera gravior, longoque tempore preſſa, Gr. θυμὸς, ὀργιλότης, L. *Iracundia*, & qui illam habent, θυμώδεες Hipp. vocantur, & ὀργίλοι. Vide Foeſ. Oec. p. 457. Eſt vero *Ira* non ſolum cauſſa morborum procatarctica, ita ut mors quoque inſecuta ſit illius vehementiam, contra authoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum eſſe, l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5. uti patet ex Caſp. Rejes C. El. q. 50. & 79. Verum etiam aliquando cauſſa ſanitatis, & remedium eſſe poteſt, ſi levior, moderatiorque fuerit. Hinc Hipp. ſuaſit l. 2. Epid. ſ. 2. n. 26. Jung. C. Hofm. inſt. l. 5. c. 39. §. 6.

Iris, ἶρις, vocabulum eſt πολύσημον. In Phyſicis notat illum multicolorem *arcum cœleſtem*, ſive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores etiam Philoſophi; quamvis in hoc omnes conſentiant, quod ejus colores pingantur per radios ſolis in guttulas aqueas illapſos, & tum reflectendo, tum refringerando varie ad viſum tranſmiſſos. Hanc ante diluvium fuiſſe negavit Helmont. tr. Meteoron Anomalum n. 2. Verum

an

an ſatis valido argumento hoc fecerit, dubito. In Medicina *Iris* ſignificationem habet, 1. Botanicam, quæ etiam non eſt hujus loci. 2. Anatomicam, & notat circulum, & *coronam in oculo* mediam, ubi inter ſe committuntur tunicæ univerſæ. Gal. l. 14. M. M. c. 19. l. 10. de U. P. c. 2. & 3. C. Hofm. in com. ad Gal. n. 727. Barthol. l. 3. An. c. 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cæleſtis ſimilitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proximæ ſunt, nigræ, πέταλα dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, ἅλως. Gorr. & Caſtell. Lind. M. Phyſ. ſ. 2. c. 10. §. 10. 3. Pharmaceuticam; & eſt *Iris* nomen paſtilli, Croco, Myrrha, & Alumine conſtantis, ut refert Æt. ex Herodot. l. 5. c. 129. notante Gorr. Eſt etiam Gemmæ nomen, Cryſtallique ſpecies, & ſecundum nonnullos *Radix Cryſtalli*, plerunque ſexangula, quæ expoſita Solis radiis per rimam, aut aliter ſubeuntibus, angulorum repercuſſu, arcus cœleſtis ſpeciem in proximis parietibus imprimit; ſed & in ipſa ſe arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero ſui angulo, ſi luci obverſa conſpiciatur. Plin. l. 37. c. 9. Rul. in Lex. & Jonſ. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 200. Si vis, huc referre poteris *Lapidem dæmonis* Alberti, qui bicolor etiam ut *Iris*, & confert febricitantibus, & pellit venenata. Rul. Tandem 4. Spagyricam habet ſignificationem; & vocatur *Iris myſtica*, in magiſterio Lapidis Philoſophici, quæ deſcribitur ap. Libav. Apoc. Hermet. P. poſt. T. II. Op. 407.

IRRIGATIO, ἐμβροχή. Vide *Embregma*. *Irrigare Exuvias*, ſignificat apud Seren. inficere, & madefacere urina veſtes, lectos, & indumenta, ipſamque corporis cutem. Keuchen. in not. p. 214. De *irrigationis* neceſſitate in præparatione lapidis Phil. vide Th. Chym. Vol. IV. p. 759.

IRRITATIO, *Irritamentum*, ἐρεθισμός. Vide *Erethiſmos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur ὀργασμὸς, eſtque diſpoſitio ad excretionem, Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 9.

IRRORATIO, Gr. dici poſſet δροσισμὸς, vel ἐπιδροσισμὸς, eſt ſpecies *Irrigationis*, & ſuperficiaria alicujus rei. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 5.

IRREPTIO, εἰσβολή. Vide *Eisbole*.

IS, ἴς, ἰνὸς, *fibram* ſignificat. Vide *Fibra*.

ISADA, Hiſpanis, & Luſitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. Eph. N. C. Anno III. obſ. 30. de quo vide infra *Nephriticus*.

ISAGOGE, εἰσαγωγή, Latine *Introductio*, ſignificat breviſſimam tractationem alicuius rei, ſive ſcriptum, quo prima artis alicujus rudimenta, & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel eſt Natura rei, quæ definitione, & diviſione abſolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum ſubeundum in ſequ. tractatione præparetur. Ita inter ſcripta Galeni refertur libellus *Iſagoge*, vel *Medicus* vocatus. Et qui talia præcognita addiſcere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, i. e. *Tyrones*, l. de pulſ. ad tyrones. Vide Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. l. 1. cap. 1.

ISALE, ἰσάλη. Vide *Ixale*.

ISATODES, ἰσατώδης, i. e. *Glaſteus*, ab *Iſatis Glaſtum*, herba tinctoribus uſitatiſſima: Epitheton bilis excrementitiæ colore cæſio glaſtum æmulantis, & occurrit apud Hip. l. 4. Ep. XXV. 17. Gal. l. de atr. bile c. 2. Eſt vero bilis ſpecies peſſima, ob aciditatem acerrimam mordaciſſima, extremamque inter omnia bilis genera malignitatem obtinens. Foeſ. p. 287. Nobis potius videtur, atræ bilis, & ſucci pancreatici, quam liquoris bilioſi corruptio habenda eſſe.

ISCA, ἴσκα, vocatur corpus fungoſum, quercubus, & corylis adhærens, quo uſi ſunt veteres, tanquam cauſtico actuali, loco ferri imponentes ventri, & regioni ſtomachi. Verum barbaris ſolum receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. l. 6. c. 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum inſtito, de quo infra lit. M. quædam notanda?

* ISCHÆMON, ἴσχαιμον, dicitur medicamentum *ſanguinem ſiſtens*, paulo diverſum ἀπὸ τοῦ ὀνόμα. Hoc enim non modo ſanguinem ſupprimit, ſed & inflammationem arcet. Illud vero rationem habet tantum ſiſtendi ſanguinem, & quidem per cauſtica, & cruſtam inducentia ſimplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis, apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 15. Gorrh. Caſtell.

ISCHALEOS, ἰσχαλέος, idem quod ἰσχνὸς, λεπτὸς, *tenuis*. Gal. in expoſ. voc. Hipp. Foeſ. p. 288.

* ISCHIAS, *Iſchiadicus*, ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς, dupliciter accipitur, Phyſiologice, & Pathologice. Illo modo epitheton eſt *venæ Cruralis* geminæ, quarum una *Iſchias major*, altera *minor* vocatur. Barthol. libell. Anat. c. 9. Hoc vero reſpectu notat morbum *Coxæ*, ſive dolorem *Coxendicis*, eſtque ſpecies *Arthritidis*, articulum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem, & ſuram conſequatur. Meminit Hipp. 3. aph. 22. l. 2. prorrh. XLV. 1. ſeqq. l. de affect. XXX. 1. ſeq. l. de int. affect. LIV. ſeqq. &c. Aegri tales vocantur *Iſchiadici*, Gal. l. 10. de C. M. S. L. c. 2. Vide *Arthritis*, *Coxa*. Junge Foeſ. d. l. Dieter. n. 409. Morbus hic vocatur & *Paſſio iſchiadica*. Helm. tr. Jus Dominatus, n. 20. & corrupte ab aliis *Sciatica*. *Tabes coxaria*, vocatur ἰσχιαδικὴ φθίσις, cum ex abſceſſu, aut rheumate in co-

xen-

xendicem, crus, & coxa emaciatur, & contabeſcit. Hipp. Coac. t. 144. l. de Gland. X. 8. 9.

* ISCHION, ἰσχίον. Vide *Coxa*.

ISCHNÆNO, ἰσχναίνω, ſignificat *attenuo*, minuo; & uſurpatur ab Hipp. 5. aphor. 25. & 55. Diet. n. 411.

ISCHNOPHONIA, *Iſchnophonos*, ἰσχνοφωνία, ἰσχνόφωνος, primario ſignificat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*; in qua ſignificatione videtur ſumi ab Hipp. 1. Epid. ſ. 2. t. 78. notante Gal. in comm. ad h. l. Uſitatior tamen ſignificatio videtur eſſe, quando ſumitur pro *linguæ hæſitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant. Hippocr. l. 2. Epid. ſ. V. 4. 5. 6. lib. 2. prorrh. XVI. 21. explicante ita Foeſ. p. 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expoſitum legatur.

ISCHNOS, ἰσχνὸς, *tenuis*, idem quod λεπτὸς, *attenuatus*. Accipitur plerumque de exceſſiva, & p. naturali tenuitate paſſim ab Hipp. notante Foeſ. p. 289. Diet. n. 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, ſive macilentiam corporis ſignificat. Lind. Ex. XIII. §. 197. XIV. §. 22. 24. Vide *Gracilis*.

ISCHOMENOS, ἰσχόμενος. Vide *Contentus*.

ISCHON, ἴσχον. Vide *Continens*.

* ISCHURIA, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *ſuppreſſio*, & *retentio* p. n. ſymptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum, & periculoſum, præſertim in nephritide, notante Foreſto l. 24. ob. 26. Plerunque ſequi ſolet calculum veſicæ, ſed quod tantum ſit ſymptoma calculi, uti videtur ſtatuere Lind. Ex. XIII. §. 102. 111. 113. hoc nimis ſtricte dictum arbitror; cum & grumus ſanguinis idem facere poſſit, uti & nos olim in cive quodam hujus loci per longum temporis ſpatium mictione cruenta laborante, & tandem *iſchuria* lethali ex grumoſitate ſanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obſtet, quominus *Iſchuria* dicenda ſit illud quoque ſymptoma, cum urina in veſicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem ſecretoriam lædentes; quamvis improbare voluerit Gal. l. 3. de ſympt. cauſſ. c. 2. Eſt enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ*, a diverſis morbis vel renum, vel veſicæ dependentem. Conſentit nobiſcum D. Segerus in Eph. N. C. Ann. II. obſ. 23. & Illuſtr. D. D. Illumer a Wertemberg, Archiater Cæſareus, & Profeſſor Viennenſis, Fautor noſter honorandus, in iiſdem Eph. Ann. 3. obſ. 39. An & deſidia veſicæ arguenda erit? quam cauſſam *Iſchuriæ* raræ ex obſervatione M. Georgii Hainæi Profeſſ. Orthiniani legere licet in Act. Haſn. Vol. III. obſ. 8.

ISCHYO, ἰσχύω, h. e. *robuſtus fio*, vires recupero. Hipp. 2. aph. 8. Diet. n. 415.

ISCHYRESIS, ἰσχύρησις, ſignificat *aſſertionem*, affirmationem. Hipp. in Præcept. II. 16. III. 7. a verbo ἰσχυρίζω, *affirmo*, confirmo, 1. de art. t. 5. Foeſ. p. 291.

ISCHYROS, ἰσχυρὸς, i. e. *robuſtus*, *validus*. Dicitur de hominibus, & morbis; & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit paſſim ap. Hipp. præſertim in aphoriſmis, quos allegavit Diet. n. 413. Foeſ. d. l. Deſcendit ab ἰσχὺς, quod *vigorem*, *robur*, vires ſignificat.

ISCHYTERIOS, ἰσχυτήριος, idem quod ἰσχυρὸς, *fortis*, validus. Hipp. l. de loc. in hom. XXXII. 4.

ISENNYUSA, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. l. 2. de morb. mul. IV. 10. ubi ἰσεννύουσα legitur, Foeſ. p. 287.

ISICOS, ἰσικὸς, *Iſicium*, eſt edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutiſſime inciſa, quod nunc per ſe, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus, & aromatibus, aliquando in ſartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio lib. 2. c. 1. docet Gorr. *Iſicium* vocatur, quaſi *Inſicium*, ab Inſectione. Meminit τῶ ἰσικῶ Al. Trallianus l. 7. c. 1. & l. 11. c. 1. Videatur & Mercurial. l. 1. V. l. c. 2.

ISIR, idem quod *Ixir*, vel *Elixir*. Th. Chym. Vol. IV. p. 502.

* ISIS, ἶσις, nomen Emplaſtri ad cruenta vulnera efficacis, præſertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandam, & multos alios uſus: cujus duæ formulæ occurrunt; *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur; & *Glyconis* viride: de quibus videatur Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 18. l. 5. c. 2. & 3. Scrib. Larg. n. 206. & Ægin. l. 7. c. 17. Et mirum, quod Caſtell. & Gorr. triplex conſtituerint, diſtinguentes inter Hermonis, & Epigoni Emplaſtra; cum tamen Gal. expreſſe ſcripſerit d. l. c. 2. Non opinetis, aliud eſſe Hermonis ſacri Scribæ, & Epigoni. Alias *Iſis* nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperiſſet, eaque per ſomnium ægrotis ſuggeſſiſſet, Lang. l. 2. ep. 3.

ISOCHRONOS, ἰσόχρονος, paritatem, vel *æqualitatem temporis obſervans*, idem quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulſuum motibus æqualibus, apud Gal. l. 2. de dign. pulſ. c. 1.

ISOCHRYSON, ἰσόχρυσον, h. e. *Auro compar*, epithetnn Collyrii ad multas oculorum affectiones, inveteratas lippitudines, aſpritudines, ficoſas eminentias, cicatrices, & callos: cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. fere ad finem. Vocatur quoque *Iſochryſum* compoſitio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex Antimonio parati, & Argenti

vivi

Digitized by Google

vivi ſublimati partibus; cujus meminit Libav. Tract. Chym. de igne Natur. c. 35. & Apoc. Herm. Part. prior. c. 9.

Isocrates, ἰσοκρατὴς, epitheton *vini*, quod *pari aquæ quantitate mixtum* eſt. Hipp. l. 2. de morb. XXXIIX. 6.

Isodromos, ἰσόδρομος, idem quod ἰσόχρονος. Vide *Iſochronus*.

Isomoeria, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æquabilis poteſtas. Hip. l. de A. L. & Aq. XXXI. 9.

Isorrhopos, ἰσόῤῥοπος, Latine dicitur *Æquilibris*, æquis momentis, ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Uſurpatur ab Hipp. de partibus corporis, v. g. 2. de fract. t. 67. & 2. de artic. 22. ubi Gal. in comm. ſcribit, accurate loquendo ἰσόῤῥοπον μόριον vocari eam partem, quæ ſimillima eſt cylindro. Enimvero non video rationem, nec authoritatem hujus ſignificationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. de art. t. 24. ubi & ἑτερόῤῥοπος opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foeſ. p. 287.

Isos, ἴσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Diet. n. 407.

Isotheos, ἰσόθεος, i. e. *Deo æqualis*. Epitheton eſt, qua Medici, apud Hip. quando Medicum, qui ſimul bonus eſt Philoſophus, *Deo æqualem* dicit, lib. de dec. ornat. V. 1. Vide Gal. in libell. h. tit. & Lind. Ex. II. qua medicamentorum quorundam maxime utilium, & probatorum, quamvis meo judicio hyperbolicum: v. g. Collyria quædam ita vocantur apud Ætium l. 1. Aegn. l. 7. c. 16. Confectio ad tuſſim quædam appellatur ἰσόθεος, Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. alia contra Colicam, d. l. 9. c. 4. Unguentum Iſchiadicum, Aet. l. 12. c. 3. notante Gorræo.

Isostathmos, ἰσόσταθμος, epitheton medicamenti cujuſdam Becchici, apud Aet. l. 8. Gorræus.

Ispida, ἀλκυών, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venuſtate clariſſimæ, *Alcyonis* ſpecies; cujus deſcriptio, & uſus videatur ap. Aldrov. Ornithol. l. 20. c. 61.

* Isthmion, *Iſthmos*, ἰσθμιον, ἰσθμὸς, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, ſive communis gulæ, & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur, & bibuntur, tranſeunt, per translationem propter loci anguſtiam ita dicta. Unde & *Tonſillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur. Hipp. 3. aph. 26. Diet. nu. 657. Hac ratione ἰσθμὸς, & φάρυγξ idem erunt, h. e. quæ inter ſtomachum, & laryngem interjacet, latitudo, & capacitas, Latine *Fauces* dicta; quamvis Gal. φάρυγγα dicat corpus eſſe *iſthmum* ambiens, l. de muſc. diſſect. c. 15.

Italicum, ἰταλικὸν, nomen Emplaſtri, φαιὸν τι, quod vim habet purgandi ulcera ſordida, & carnem inducendi; cujus deſcriptio habetur ap. Aegin. l. 7. c. 17. Ejus uſus meminit & l. 4. c. 40. Balſamus quoque quidam compoſitus nervorum affectibus ſummopere conducens *Italicus* cognominatur; cujus deſcriptio extat in Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 29. p. 213.

Iter, ὁδοιπορία, quid ſignificet, notum eſt. Conſideratur vero & in Medicina, tanquam cauſſa ſanitatis, & morborum. Hinc Hipp. l. de ſal. diæt. t. 9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum ſit? & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore ſummo refert convulſionem, l. de diff. morb. c. 5. item putredinem ex *itinere* laborioſo, propter variam aeris mutationem, l. 1. M. M. c. 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, proprie uſurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falſi conceptus. Hipp. l. de ſteril. XX. 2. l. 1. de morb. mul. XCVII. 3. Junge Foeſ. Oec. p. 278. & ſeq.

Ithycyrtos, ἰθύκυρτος, *ex recto gibboſus*: & uſurpatur de ſpina, cum ex recto in gibbum elevatur. Hipp. 3. de art. t. 44.

Ithylordos, ἰθύλορδος, oppoſitum eſt prioris: & dicitur de incurvato, & *in directum repando*: in ſpecie de ſpina introrſum inclinante. Hipp. d. l. t. 42.

Ithys, ἰθὺς, idem quod εὐθὺς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

Ithyscolios, ἰθυσκόλιος, notat compoſitam recurvationem ἐκ τῶ ἰθυκύρτε, & ἰθυλόρδε, quando & in poſteriorem, & anteriorem partem fit incurvatio, & uſurpatur etiam de ſpina. Hipp. d. l. t. 42. & Gal. in comm. ad d. l. t. 48. C. Hofm. reddidit Lat. *Rectincurvus*, in com. ad Gal. de U. P. n. 922.

Ithyoria, ἰθυωρία, idem quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus proceſſus. Uſurpatur ab Hipp. l. 1. de fract. t. 9. 10. & 3. t. 31.

Ithytriches, ἰθύτριχες, dicuntur, qui *rectos habent capillos*. Hipp. l. 6. Epi. VII. 28. quibus *criſpi* opponuntur *capilli*, Gr. ὖλοι, vel οὐλότριχες. Ariſt. & Alex. in probl. dict.

Itinerarium, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis inſtrumentum, ex tenui argento, vel orichalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem inciſio ad extrahendum calculum veſicæ facienda eſt, notitiam monſtratur; cujus delineationem, & uſum exhibet Hildan. l. de lithotomia veſicæ c. 14. 15. Hujus delineationem exhibet etiam Scultetus Arm. Ch. Bart. l. Tab. XVII. fig. 6. Alias *Itinerarium* in propria ſignificatione, quatenus ſignificat deſcriptio-

Digitized by Google

prionem memorabilium in itinere, Medicis quoque commendatum eſſe debet, ad veram experientiam acquirendam, & confirmandam.

Itis, Ἶτις, terminatio eſt propria inflammationum, ſive potius nominum inflammationes nunquam non ſignificantium, v. g. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teſte Lind. Ex. XVI. §. 11.

† Itria, Duc. Lind. Pract. Med. l. 5. c. 20. placentæ genus, ex melle, ſeſamo, & farina.

Itrion, Ἴτριον, late, & ſtricte acceptum fuiſſe vocabulum, conſtare poterit ex Authoribus diverſis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum. Lang. l. 1. ep. 56. ſub ſe comprehendens duas ſpecies: præſtantiorem unam, quæ ῥύμμα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 4. Foeſius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel panes dulciarios ex ſaccharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam ſeminibus papaveris, & ſeſamis confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta forte ex μάζα voce. Oec. p. 292. De *Itriis* etiam legatur Mercur. l. 1. V. L. c. 11. Lang. l. 3. ep. 4. J. Alex. l. 8. Sal. c. 10.

Iva, vocatur Rul. & Johnſ. medicina, propter membra contracta: v. g. *Iva arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἡδὺ, etiam ἡδὺς, quid ſignificet, notum eſt. Vide etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales conditiones ad Methodum medendi ſpectantes, ex Gal. l. 14. M. M. c. 13. Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide in Dog. noſtr. P. IV. c. 3. dogm. 10. p. 512. ſeqq. Adde & C. Hofmann. Orat. Iſag. 2. p. 114. ſeqq.

Judaicus, *Judæus*, Ἰουδαϊκὸς, ἰουδαῖος. Eſt epitheton lapidis, qui in Palæſtina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur; eſtque glandis effigie candidus, ſcita admodum configuratione, a cujus obtuſiori parte ad acutiorem procedunt eminentes lineæ, æqualiter inter ſe diſtantes, quaſi de induſtria deornatæ. Vis eidem tribuitur inſignis comminuendi calculum, & eum urina expellendi. Gal. l. 9. de S. F. §. Judaicus, Ægin. l. 7. c. 3. Hinc etiam ab effectu τηκόλιθος, atque θρυπτικὸς dictus fuit; a ſimilitudine vero Φοινικίτης appellatus. Gorr. Commendat ejus quoque virtutem Paracel. l. de morb. Tartareis, c. 18. & 20. in ſpecie oleum ex lap. Judaico, l. de morbis ex Tartaro, tr. 2. c. 21. Videatur & Schr. l. 3. c. 8. n. 19. Deinde eſt epitheton *Emplaſtri*, cujus geminæ habentur deſcriptiones: una apud Celſ. l. 4. c. 19. quod dicit fracto capiti accommodatum eſſe: altera apud Æt. l. 15. quod repugnans, carnemque gignens habetur, notante Gorr.

* Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτικὸς, κρίσιμος. Vide *Criſis*, *Criſimos*.

* Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur, quod temporis muſculo præpoſitum tranſverſam in medio ſuturam habet, cujus poſterior pars cum capitis oſſe, quod juxta aures eſt, anterior cum parte ſupercilii extrema ad parvum oculi angulum continuatur. Gal. l. de oſſ. c. 2. duplex ad utramque aurem, ſuper foramina, per quæ facultas audiendi eſt, emergit, l. Introduct. c. 11. & com. 1. de artic. t. 14. Vide & Barth. libell. 4. Anat. c. 6.

Jugalis, dicitur ſutura Cranii, quæ aliis *Sagittalis* vocatur, quaſi ſuturam oſſa ſyncipitis conjungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur ſutura in oſſe jugali occurrens, & proceſſum primum cum primo maxillæ ſuperioris conjungens. Blaſ. M. Un. p. 105.

* Jugularis, σφαγίτης, φλὲψ, vocatur *Vena* utrinque ad colli latera in *jugulo* aſcendens. Dividiturque in *Internas*, & *Externas*; de quibus vide Barthol. libell. 1. c. 6. Meminit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 10. & l. de ven. & art. diſſect. c. 7. Hipp. vocavit σφαγὰς τοῦ τραχήλου, l. de gland. II. 19. Earum venarum ſectionem valde periculoſam eſſe, teſtatur Hildan. Cent. 4. obſ. 2. Nihilominus tamen aliquando inſtitui poſſe, docet Idem d. l. obſ. 14.

Jugulatus, κατασφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur, præciſo jugulo, & venis jugularibus. Hipp. 1. de nat. hum. t. 31. Sumitur tamen aliquando verbum *Jugulare* latius pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scribon. n. 84.

* Jugulum, σφαγὴ, proprie ſignificat cavum illud, ſive ſcrobiculum, quo diſparantur κλεῖδες, ſive *Claviculæ*, in qua ſignificatione legitur ap. Gal. l. 13. de U. P. c. 12. notante C. Hofmann. in comm. n. 104. Authores tamen Latini frequentiſſime uſurparunt vocab. *Jugulum* pro ipſis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde paſſim in Gal. Latina verſione, Foreſto, & aliis de *Jugali* fracto, incurvato, fiſtuloſo, &c. legitur. Ita & Barth. teſtatur, Celſum vocaſſe *Jugula*, libell. 4. c. 19. in prin. Alias *Jugulum* vocatur quoque primum os ſterni, amplius, & craſſius, pugionis referens nodum, teſte eodem d. l. 18.

* Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζουλάπιον, aliis ἰολάβιον, dicitur medicamentum liquidum, & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis, vel ſuccis liquidis, cum ſaccharo, vel ſyrupo aliquo paratum, cum, vel ſine concurrente

co

coctione : de quo medicamenti genere legi poſſunt Morell. in Med. præſcr. form. l. 1. ſ. 1. c. 2. Schrod. l. 2. c. 64. Schenk. in Syntagm. comp. & præſcr. med. Part. ſpec. cl. 2. ſ. 5. c. 2. Rolf. 8. O. & M. M. Sp. l. 8. ſ. 2. c. 20. *Julepus*, vel *Syrupus Chymicus* paratur, ſi Extractioni diminutæ additur ſaccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. Alchym. Pharm. c. 24.

Julia, rectius *Julis*, ἰουλὶς, nomen piſcis, quem inter ſaxatiles refert Gal. l. 3. de A. F. c. 28. J. Alex. l. 14. Sal. c. 3. Hujus piſciculi deſcriptionem, uſumque in cibo, & Medicina vide apud Ald. l. 1. de piſc. c. 7.

Julos, *Julus*, ἴουλος, æquivocum eſt vocabulum. 1. ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis ſingulari pediculo dependet; quæ ſignificatio ad Botanicos ſpectat. 2. ἴουλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. 4. Gor. 3. Eſt nomen Inſecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terreſtres pertinentis; cujus deſcriptionem, & uſum tradit Aldr. l. 5. de Inſect. c. 14. & 15. Denique piſcis quidam hoc nomine quoque venit, os ſceleratiſſimi veneni refertum habens, uti teſtatur ex Aeliano dict. Aldr. l. 1. de piſc. c. 7.

Jumentum, ὑποζύγιον. Vide *Hypozygion*.

Jumnisum, *Jumnizum*, i. e. *Fermentum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Juncata, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod junceæ fiſcellæ incluſo lacte fiat, æſtivis fervoribus expetitum valde. J. Alex. not. in Gal. l. 7. M. M. c. 4.

Junctura, διάρθρωσις. Vide *Diarthroſis*. Hinc & Arthritidis ſubjectum proprie habentur *Juncturæ*, συμβολαὶ, i. e. conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibuſdam vocatur. Foreſt. l. de Arthritide paſſim in Schol.

Juno, tropice denotat *Aerem*. Th. Ch. Vol. V. p. 261. 334.

Jupiter, Ζεὺς, vel ſumitur pro ſtella erratica, ſive *Planeta* lucido, quoad vires, & influxum in inferiora temperate calido, & humido, & propterea vitæ amico, qui malas Saturni qualitates temperare creditur. Hinc etiam varia mineralia, vegetabilia, & animalia ipſius regimini ſubjiciunt; de quibus videatur Schrod. l. 1. c. 9. quamvis fortaſſis hæc diſtributio corporum naturalium per Planetarum directionem imaginaria potius, quam realis dicenda ſit. Licet vero adeo benignæ virtutis Planeta habeatur *Jupiter*, nihilominus Paracelſ. implicite eidem etiam certos adſignare morbos non veretur, quos tamen non denominat, Paragr. II. tr. 2. de Aſtronom. Vel accipitur pro Deaſtro gentilium, *filio Opis*, & *Saturni*, ſupremo inter fictitia Ethnicorum Numina; quæ ſignificatio eſt extra pomœria Medica. Occurrit tamen apud Gal. l. 3. de U. P. c. 10. ubi meminit *Jovis Olympici* ornatus mirabilis, & l. 9. de C. M. S. L. c. 4. ubi ipſe fatetur, fabularum ſcriptores finxiſſe *Jovem* in monte Dictæo Cretæ educatum, occultatumque a matre Rhea, ne a patre Saturno quoque devoraretur. Vel ſumitur Spagyrice, & denotat *Stannum*, Rul. Johnſ. ideo quod *Jovi* macrocoſmico ſympathice conveniat, & microcoſmico, i. e. Hepati. Scrod. l. 3. c. 14. Vel etiam ab Hermeticis ſumitur pro *Aere*, vel *Vento*, uti videre eſt in Phyſica Triſmegiſti, ut & Philoſophia Chemica Ger. Dornei. Vid. Th. Ch. Vol. I. in Indice. Tropice *Jupiter* etiam *Vitam* denotat. Th. Chym. Vol. V. p. 261.

Juramentum, ὅρκος, item *Jusjurandum*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis conſtat. Medicis peculiare conſcripſit Hippocrates non adeo ineptum. Non abſimile propoſuit Lind. Ex. III. § 24. Hujuſmodi vero præſtatio *Juramenti* non ſolum lingua, ſed corde, vel animo puro fieri debet, quem etiam certiſſime devincit, docente eodem Ex. X. §. 280. Quæ contra *Juramenta* Medicorum Magiſtratibus præſtitorum proponit in præfat. ad Paragr. tumetipſe videas, an ſint prorſus de nihilo.

Jus, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim ſignificat Statutum Politicum, & Legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ ſignificatio huc non pertinet. Vel notat liquorem eſculentum eorum, quæ cocta ſunt, cum, vel ſine condimentis. Dicitur Gr. ζωμὸς, Lat. *Brodium*, *Juſculum*. De *jure albo* veterum videatur Gal. l. 3. de A. F. c. 30. & l. 4. de ſan. tu. c. 10. Lind. Ex. X. §. 66. ſeqq. Lang. l. 1. ep. 58. Plura de *Juſculis* variis J. Alex. l. 19. Sal. c. 15. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. cap. 10. ſeq. Imprimis vero tabidis corporibus *Jus conſumptum*, ſive analepticum commendari ſolet; de cujus præparatione vide dictos Authores, J. Alex. & Rolf. & Claud. Deodat. Phanthei Hygiaſtic. l. 2. c. 5. p. 59. ubi *Jus congelatum*, & *Gelatinam conſumatam* vocat.

Jusjurandum. Vide *Juramentum*.

Jussa, i. e. *Lapis gypſius*. Rul. & Johnſ.

Justus, *Juſtitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη. Vide *Diceon*.

Juvans, ὠφελέον, ὠφελῆσαν, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum Medicum*; de quibus ſupra ſuis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando, aut confirmando, donec expulerit

hoſtem

hoſtem morbum, & amicam ſanitatem recuperarii. Lind. Ex. IIX. §. 64. 65.

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad ſecundum annum pervenientibus, quorum caro ſatis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. l. 11. Sal. cap. 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεάνισκος, ἡβάειν, idem quod *Adoleſcens*, *Adoleſcentia*. Quam vero ætatis determinationem proprie comprehendat, inter ſe diſcrepant Authores: de quo diſſenſu Diet. nu. 563. 565. Nobis videtur late, & ſtricte poſſe accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modo acceſſerit dextera expoſitio. *Juvenis* quandoque ſtricte diſtinguitur ab *adoleſcentia*, & eam ſuperat, ita ut incipiat inter ſeniores numerari. Lind. Ex. 15. §. 105. Quod in ſenibus per Cœlum Philoſophorum, id eſt quintam eſſentiam Auri *juventus* poſſit recuperari, uti vult Raimund. Lullius, Theatr. Ch. Vol. I. de medic. Ch. pag. 628. hyperbolicum eſt. *Juvenis pulcher*, ænigmatice vocatur aqua rubra in labore Lapidis Philoſophici, Th. Chym. Vol. IV. p. 945.

* Juxtangina, κυνάγχη, ita vocarunt Latini Interpretes ſpeciem *Anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. l. 1. aph. 12. Vide *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἴξαλος, ſignificat *pellem capræ* non ſectæ. Nam ἴξαλος, ſignificat caprum ſalacem; quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* ſignificare ſtatuat. Hipp. 3. de fract. t. 25. Gal. in comm. Erotian. p. 55. F. Foeſ. Oec. pag. 283. Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem quod κιρσὸς, *varix* (Vide *Varix*) quamvis ſint, qui diſcrimen eſſe putent inter κιρσὸν, & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, reſtringentes. Sed diſcrimen nullum cenſendum eſt. Gorræus. Caſtellus. Legitur vocabul. ἰξία apud Hippocr. l. 7. Epid. LIIX. 12. *Ixia* etiam vocatur ſuccus plantæ, quæ *Chamælæon albus*, ſive *Carlina* vocatur, vel viſcum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum & ipſa planta *Ixia*, & *Ixine* dicitur. Dioſc. l. 3. c. 10. Scribo. n. 192. & Rhod. ad h. l. Foreſt. l. 30. Obſ. 10. in Schol. Helmont. tr. Pharmac. & Diſpenſ. mod. num. 12. & Tumul. peſtis, in fine.

Ixir. Vide *Xir*.

Ixis, ἶξις, uſitatiſſimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam ſignificans; & ita idem, quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*. Loca Hippocr. legantur apud Foeſ. p. 284. Propria κατ' ἶξιν ſignificatio dimenſi per longitudinem corporis *rectitudo*, ex dextra, vel ſiniſtra parte eſt. J. Alex. not. in Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2.

Ixodes, ἰξώδες, *viſcoſum* ſignificat, ab ἰξὸς, *viſcum*, & pro glutinoſo medicamenti lentore ſumitur apud Hipp. l. de ulcer. IX. 5.

Ixos, ἰξὸς, vocatur *viſcum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti, &c. adnaſcenti; & ſucco concreto glutinoſo tribuitur, & paratur ex acinis contuſis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum eſt recens, intus porraceum, extra fulvum, quod aſperi nihil, aut furfuroſi conceperit. Emollit, diſcutit, extrahit. Gorr. vide *Viſcum*. Dicitur & de paſta frumentacea viſcoſa, Gal. l. 2. de L. A. c. 8.

Ixys, *Ixye*, ἰξὺς, ἰξύαι, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur; magis tamen poſterius, quam prius, uti patet ex text. Hipp. 2. de fract. t. 70. l. de nat. mul. II. 12. V. 3. VI. 3. VII. 4. IX. 3. XI. 5. XIII. 5. XIV. 1. & ſæpius alibi: quæ loca videantur apud Foeſ. p. 285. Vide *lumbus*.

Iynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *Torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus ſolam cervicem contorqueat. Hujus deſcriptionem, & uſum in cibo, & Medicina vide apud Aldrov. l. 12. Ornith. c. 42. & de *Iyngi* congenere c. 43. De uſu magico illius Lang. l. 2. ep. 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldr. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piſcinis confundat.

K

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in littera C. expoſita.

Kaavvy, potus Indicus ex Tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id eſt *fumus*. Rul. & John. Fortaſſis mendum eſt. & legendum *Kapnos*.

Kachymia, *Kakimia*, id eſt *Cachymia*. Vide *Cachimia*. Rul. & John. Parac. Chirurg. l. 3. de puſtul. & exulcerat. Galen. c. 6. ubi dicit, Margaſitam eſſe Extractum *Kakimiæ*.

Kaib, id eſt *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Johnſ.

Kal, id eſt Sal de torrente. Rul. & Johnſ.

Kald, id eſt *acetum*. Iid.

Kaled, in negotio Lapidis Philoſophici, ejuſque primo opere vocatur *Volans*; uti videre eſt in Theatr. Chym. Vol. V. p. 206.

Kali, id eſt *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali*. Vide ſupra *Kali*. Arabice Uſnen. Rhaſis vero ſcribit, *Kali* eſſe alumen aſſur. Rul.

Kamar, vel *Camar*, id eſt *Argentum*. Iid.

Kamir, id eſt *fermentum*. Iid.

Kanfor, id eſt *Stannum*. Iid.

Kaprili, id eſt *Sulphur*. Iid.

Kar, eſt *gemma lucens*, ſicut ignis. Iid.

Karabe, id eſt *gumma*, ſicut ſafforata, notat *Succinum*. Vide *carabe*. Paracelſ. etiam *Aſphaltum nigrum* vocat *Karabe*, in prælect. Chirurg. de vulner. c. 12.

Karena, eſt vigeſima quarta pars minutiſſimæ guttæ. Parac. l. 6. de grad. & compoſ. c. 7.

Karabitus, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigiiatur. Foreſt. l. 10. Obſ. 1. Schol.

Kasam, id eſt *ferrum*. Rul. & Johnſ.

† Κάτοχος, Gal. medicis vetuſtioribus coma vigil, ex Aegineta Altim. pract. c. 4.

† Καθετηρισμὸς, vulgo ſyringatio. Non. c. 17.

† Καθαίρεσις, intelligitur tam de Venæ ſectione, quam purgatione. Joan. Baptiſt. Suſius c. 12. Quæſt. 1.

Katimia, idem quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Johnſ. Vide *Cadmia*. *Calaminaris*.

Kayl, eſt *lac acetoſum*. Rul. & Johnſ.

Kaysir, id eſt *ſpuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kaadir*, *Kacir*, *Kaſſiteros*, id eſt *Stannum*. Rul.

Kenkel, vocatur animal ad Tyriam tincturam utile, in Th. Ch. Vol. V. p. 12.

Kenne, eſt lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens, uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis de gemm. & lapid. An fortaſſis idem cum Lacryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kersudrus, nomen ſerpentis, qui alias *Cherſydros*, *Hydrus* appellatur. Aldrov. Hiſt. ſerpent. & drac. l. 1. c. 17.

Kibric, diverſa ſignificat. Rul. deſcribit, quod ſit Mercurii, & aliarum rerum fuſilium, vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipſe Lapis quoque ita vocatur in Lex. Cui fere conſentit Libav. Synt. Arc. Chym. l. 7. c. 34. ſcribens, *Kibric* caput, & pater aluminum, ſalium, & omnium liquabilium metallorum. Alibi tamen, nimirum d. l. c. 7. *Kibric Philoſophorum* paulo aliter deſcripſit, quæ verba non neceſſe eſt tranſcribere. Idem vocat & *Sulphur Kibric* Apoc. Herm. P. prior. c. 2. *Kibric* vocatur *Gummi Philoſophorum*, Th. Chym. Vol. V. p. 84. Junge p. 89.

Kibrith, id eſt *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebric*, id eſt *Arſenicum*. Johnſ.

Kidibengi, vocantur illi, qui *Bengi* ex ſemine, & foliis cannabis paratum ad Veneris ſtimulum devorant, ex Oleatii Itiner. Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ. 69.

Kises, Sal e rivo, vel fluvio. Rul.

Kist, id eſt *grana quindecim*. Paracelſ. Paragraph. l. 7. c. 4. §. 4. in append.

Kobaltum, vide *Cobaltum*.

Kolebus, dicitur *ulcus ſiccum*. Paracelſ. Gener. Vermium, & Apoſtemat. Tab. 8.

† Κοιλόστομοι, qui e palato loquuntur, aut e naribus, Jul. Cæſ. Scaliger de cauſis ling. lat. l. 1. c. 14.

Kolto, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Polonica*, Eph. N. Cur. A. II. Obſ. 52. in Schol.

Koma, *Komartos*, id eſt *Calx viva*. Rul. & Johnſ.

† Κῦφι, Thymiama Diis apponendum. 2. medicamentum Coquens, pectori inhærentia, & Jecoris frigiditatem corrigens. Anonym. Sylv. medicam. Compoſit. c. 12. lib. 1.

Κόρυμ, apud Suidam morbus, quo homines reddebantur debiles, de quo Zuerius Boxhorn. Quæſt. Rom. 27. zaitura aſini, Anchuſa, Ponzettus de venenis lib. 2. c. 10.

Kukul, eſt minera plumbea, *plumbum Philoſophorum*. Rul. Th. Chym. Vol. V. p. 14. Meminit & alibi ſæpius hujus vocabuli.

Kymen, eſt *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Maſſa*. Unde *Alkimia*. Rul. & Johnſ.

Kutubuth, vocatur apud Arabes *Melancholiæ* ſpecies, quæ *Errabunda* dicitur; & plerumque menſe Februario ægros infeſtare ſolet, quando nullo in loco quieſcere poſſunt, ſed hinc inde continuo vagantur, neſcientes tamen, quo vadant. Ita dicta ab Animali, quod in aquarum ſtagnantium ſuperficie hinc inde perpetuo curſitat. Hujus cauſſa noſtro judicio ponenda in ſpirituum animalium partim materiali fuliginoſitate, & atrabiliaria acetoſitate, partim inordinata agitatione, & mobilitate propter ſanguinis vernalem efferveſcentiam inchoantem oborta. Meminit hujus Melancholiæ, & nominis Arabici Sennert. Med. Pract. l. 1. part. 2. cap. 14. Alias inſectum illud paluſtre Tipulæ, vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrov. l. 7. de Inſect. c. 1. Vocatur & ibidem *Pulex aquaticus*; tantæque eſt velocitatis, & levitatis, ut rariſſime quieſcat, & nunquam ſubſidat.

Kymenna, id eſt *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit deſtillatio. Rul.

Kymit *elevatum*, Cinabrium album ſublimatum. Rul.

Khymolea, dicitur lutum illud, quod ſub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Johnſ.

Kymus, vide *Kumen*. *Kymum*. vel *Hyminum*, id eſt *coadunatio*. Rul.

Kyram, eſt *Nix*. Rul. & Johnſ.

Kyra, id eſt, *Opopanax*. Idem.

L

Labdanum, vide *Ladanum*. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 388.

Labe, λαβὴ, idem quod λῆψις, communiter *apprehenſionem*, acceptionem ſignificat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippocr. ſpecialiter ſumitur pro ἐπισημασίᾳ, h. e. prima febrium *acceſſione*, præcipue periodicarum, Gal. in Exeg. voc. Hippocr. quamvis frequentius λῆψις vocabulo uſus Hipp. l. de morb. XIII. 17. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 20. l. 5. Epid. XXXII. 14. l. 9. XLVII. 5. XLVIII. 1. Vide Foeſ. Oec. p. 371. Gorr. in def. & verbum *Lambano*.

Labeo, cui labia protuberant mento, cui mentum prominet, ex Arnob. Riolan. Enchirid. Anat. lib. 4. c. 5.

Labeo, χειλὼν, χιλὼν, dicitur, qui prominentibus eſt labris. Uſurpatur de hominibus, & piſcibus. Vocantur & *Brochi*, aliis *Bronci*. Vide Linden. Ex. XI. §. 37. ſeq.

Labes, σπῖλος. Vide *Macula*.

Labi, verbum, ὀλισθαίνω, πίπτω, vide *lapſus*, *Oliſthano*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volſella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hip. l. de ſterilib. XXVI. 13. Galen. l. 3. de C. M. S. 1. c. 3. Vide *Acanthabolos*.

* Labium, *labrum*, χεῖλος, proprie vocatur oris extremitas muſculoſa ipſum claudens, & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Diviſio eſt in *ſuperius*, & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rariſſime fuit obſervatum. Gal. l. 11. de Uſ. part. c. 16. Diet. nu. 919. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 13. §. 44. Barthol. l. 3. Anat. cap. 11. Quod in *labiis* prominet, πρόχειλον, & προχειλίδιον appellatur. Lind. l. §. 45. Per ſimilitudinem etiam *labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa eſt conſtituta; & ſunt corpora oblonga mollia, atque peculiarem ſubſtantiam habentia, qualis nulla alia eſt in toto corpore, Barthol. l. 1. Anat. c. 35. fin. Gr. κρημνοὶ dicuntur, item Erotiano χείλη. Linden. d. l. c. 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum, ulcerumque vocantur *labia*, κρημνοί. Vide *Cremnos*. Proceſſus oſſium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra oſſis* dici, quia inſtar *labrorum* prominent, conſtat ex Barthol. libell. 4. c. 1. in fin. *Labium leporinum* quid ſit, vide *leporinus*, & *lagocheilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque uſum deſtinatum; unde *labra* vinaria, olearia, leguntur in lexicis.

* Labor, πόνος, μόχθος, biſariam accipitur. 1. de *Exercitatione* corporis ſeria, & vehementiori, unde & moleſtia quædam, aut laſſitudo comitatur. 2. de moleſtia doloroſa ægrotorum; imo de ægritudine ipſa. Hinc uſitatiſſima phraſis: morbo aliquo *laborare*: item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Gal. 5. in 6. Epid. t. 10. Foeſ. Oec. p. 523. Dieter. num. 711. Linden. Ex. XIII. §. 102. ſeqq. Rhod. in Lexic. Scrib. In ſpecie operationes, vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. tr. de Igne naturæ, c. 50. *Labor Sophiæ*, Paracelſicum eſt figmentum, quod dicit eſſe alterum mundum, imo paradiſum, in quo nullus morbus gignitur, nec permanet, nullum animal venenoſum habitat, nulla ſanitas vacillat, ſed in quo operationes elementorum perfecte, & integris facultatibus fiunt; quemadmodum ita deſcripſit tract. vernaculo de vita longa. Meminit & tract. 2. de peſtilitate Rul. & Johnſ. in Lex.

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieque Chymicis notiſſimus terminus, qui ſignificat locum deſtinatum operationibus Chymicis, ſive *domum Chymicam*, cujus ingenioſa, & accurata conſtitutio maximum poteſt ad Exercitium artis hujus afferre momentum. Rolfink. Chymiæ l. 2. c. 16. Per *laboratorium Naturæ* videtur Paracelſ. intelligere *Mundum*, præcipue loca ſubterranea, in quibus nunquam otiatur, l. de morb. Tartareis, c. 14.

Labrax, λάβραξ, vide *lupus*, nomen piſcis pelagii. Galen. l. 3. de Al. fac. c. 26. Lind. Ex. XI. §. 96. 98.

Labrisulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

* Labrum, idem quod *Labeum*. Vide p. a. *Labium*.

* Labyrinthus, λαβύρινθος, ſignificat proprie locum variis ambagibus, & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis vero ob ſimilitudinem in aure interna meatus anfractuoſi quoque vocantur *labyrinthus*, diſtincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum poſiti ſunt. Vide Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. Scripſit etiam Paracelſ. tractatum, quem inſcripſit *labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more ſuo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & ſimul peculiaria fundamenta Empirica addiſcendi Medicinam tradit, & proponit, tanta tamen cum obſcuritate in plerisque occurrente, ut Bœotica ænigmata legiſſe videaris.

* Lac, γάλα. Vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid ſit, incertum eſt, nec etiam ſæpe a Medicis uſurpatur.

Meminit ejus Aegineta l. 7. c. 22. in Chypheos magni compoſitione, ubi ſimul exponit per corticem piceæ, aut alterius cujuſdam arboris. Ruellius vero exiſtimat, eſſe *naſcaphthum*, ſive *nacapthum*, aromatis genus, quod ex India deportabatur, ſuffimentis optimum notante Gorræo.

Lacca, λάκχα, vocabulum eſſe Arabicum, credit Garzias 1. arom. 8. ſignificans humorem ad mellis craſſitudinem coctum, & ita idem cum *loch*, *luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo ſpecialiter indicetur, variæ ſunt Medicorum opiniones; In hoc tamen omnes conveniunt, quod *lacca* duplex ſit, *Naturalis*, & *Artificialis*. De utraque vide C. Hofmann. Officinal. lib. 2. c. 119. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 387. Fr. Hof. in Clav. ad h. l. Jac. le Mort in Chym. Medico-Pyſ. Vide Morley Collect. Chym. 1. ind. cap. 492. ubi *lacca Magiſterium vegetabilium* vocatur: De *Naturali* Chioccum Muſ. Calceol. ſ. 5. p. 630. De artificiali Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 3. *Lacca Florentina*, vel e pannis Scarlati tinctura infectis, vel e cocco ipſo conficitur, d. l.

Laccos, λάκκος. Vide *lacus*.

Lacerta, *lacertus*, σαῦρα, σαῦρος, primo nomen eſt animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgo creditur, quamvis ſint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* obſervaſſe ſe teſtentur) cujus deſcriptionem, differentias, & uſum in Medicina videre licet apud Aldrov. l. 3. de quadr. digit. ovipar. c. 5. ſeqq. Adde Schroder. l. 5. claſſ. 4. n. 106. qui tamen hallucinatus eſt, quando per inſectum deſcribere non eſt veritus. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l. De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis vide Caſp. Rejes C. El. q. 30. Eph. Cur. A. III. Obſ. 311. Deinde *lacertus* etiam tribuitur quibuſdam piſcibus, v. g. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldrov. l. 2. de piſc. c. 53. ſeqq. *Lacertus porro* vocatur caro muſculoſa ſine oſſibus Ruland. & ita idem quod *Muſculus*. Barthol. l. 1. Anat. c. 5. Gr. μῦς. Spagyricis *lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Johnſ. Libav. in Apoc. Hermet. P. prior. c. 2. Et *lacerta rubra* ſecretior quędam præcipitati Mercurialis præparatio, d. l. c. 4. *Lacerta viridis* dicitur, quando ſolutioni additur paululum Cupri. Morley Collect. Chym. Leid. c. 266. Vide *Saura*.

Lachanon, λάχανον. Vide *Olus*.

Lachlachatum, eſt nomen medicamenti Stomachici; cujus deſcriptio habetur apud Avic. l. 5. ſum. 2. tract. 6.

Lacryma, δάκρυον. Vide *Dacryon*.

Lachrymale *Punctum*. Vide *Punctum*.

Laconicum, λακωνικόν: Vide *Balneum*: Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & ſola fere ex toto balneo nobis ſupereſt, teſtudo ſcil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporem ſiccum continet, a quo ſudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυστον, & πυριατήριον ξηρόν, & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Vveker. Antid. gen. l. 1. cap. 23. De antiqua *laconici* ſtructura vide Rhod. ad Scrib. n. 60. p. 103. ſeq. A Cicerone, & Celſo *Aſſa* dictum.

Lactans, θηλαζή, θηλάστρια, θηλάστης, *nutrix*, vel mater, quæ lac e mammis ſugendum prębet, a θηλάζω, quod verbum active pro *lacto*, & paſſive pro *ſugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis; & de pueris *lactentibus*, vel ſugentibus a Galeno uſurpatur 5. in 6. Epid. t. 37.

Lactarium *edulium*, τὸ διὰ γάλακτος ἔδεσμα, Gal. de bon. & mal. ſucc. c. 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἔδεσμα. Item τὰ γαλάκτινα, *lacticinia*, hoc eſt edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. Paramir. l. 3. tract. 1.

* Lactes. Hujus vocabuli non eadem eſt apud veteres, & recentiores ſignificatio. Illi enim vel uſurparunt pro inteſtinis tenuibus: vel pro ſucco, quem perſimilem lacti in piſcium maſculorum ventriculis cernimus, quemque genitalem ſuccum, vel rorem appellare poſſumus, imo debemus: vel pro Meſenterio, Omento, Pancreate, pro Glandulis menſenterii. Recentiores vero optime nomen hoc tribuiſſe videntur *Venis lacteis*, vel *Chyliferis* per Meſenterium diffuſis; quemadmodum hanc appellationem, & varietatem ſignificationum egregie expoſuit Caſp. Aſellius tr. de *lactibus*, ſive *Venis lacteis*, & præſertim c. 1. & 10. Confirmavit Barthol. libell. 1. c. 3.

Lacteus, γαλάκτινος, γαλακτικός, variis humoribus etiam excrementitiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus ſuccus*. Talis ſuccus *lacteus* chyloſus ſæpe etiam e ſecta vena obſervatus fuit effluens, præſertim ſi aliquot horis poſt aſſumptum cibum V. S. fuit inſtituta. Vide Act. Philoſoph. Oldenburg An. menſ. Novembr. Decembr. & Jan. An. 1666. Et apud Paracelſ. ſæpe occurrit *lactea urina* in tract. de urinarum indiciis, l. 1. c. 1. ſeqq. eſtque ab alcola, ſive tartaro reſoluto. Tribuitur & Venis Chyliferis, & Lactiferis, de quibus ſupra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoque de *linea alba* in cœlo, quę *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerumque ab, & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio ſanguinis, & intemperies febrilis: de quibus febribus vide Vvillis c. 16. de febrib. *Lactea cura* vocatur, quę inſtituitur per copioſum, & continuum lactis uſum in cibo, & potu; & valde commendatur a plurimis in Arthritide,

ride, notante Bonetto Mercur. Compital. l. 1. p. 35.

Lactica, eſt epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *lactica* dicta fuit, teſte Lang. l. 2. ep. 41.

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morboſa diſpoſitione facile corruptibilia ſunt, & tribus, vel quatuor partibus diverſis imbuta, caſeo, ſevo, butyro, parte nitroſa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare poſſunt. P. M. de Calderia Tom. II. Op. p. 203. B. Hoc nomine alias quoque veniunt *Glandulę faucium*, quæ & *Animellę* dicuntur. Veſal. 1. 6. de H. C. F. c. 5.

Lactisma, λάκτισμα, id eſt ictus calce inflictus. Et λακτιστής, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui Lactis potu capitur. Pollux.

Lactumen, idem eſt quod *Achores*, ſive *Cruſta lactea*, Vvalth. Sylv. med. p. 14. *Lactumina*, dicuntur *Cruſta lactea*, apud Heurn. de morb. c. 7. Vvelſch. Cent. I. Obſerv. & Cur. 24.

* Lacuna, idem quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, id eſt *Terra ſigillata*. Ruland. & Johnſ.

Lacus, λίμνη, λάκκος, quid ſignificet, notum eſt, nimirum Aquam ſtagnantem, & propterea facile corruptibilem: Idem quod *Stagnum*, *Palus*. Gal. l. 4. de S. Fac. c. 20. & l. 9. §. Chalcanthos. *Lacus* etiam dicitur de vaſis ad lavandum idoneis, & ita coincidit cum *labro*. Rul. in Lexic. Quomodo differat ab ἕλος, vide Jul. Alex. not. ad Gal. l. 5. meth. med. c. 12.

Ladanon, λάδανον, dicitur & *labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *laudanum*, de quo inferius dicendum,) eſtque ſuccus pinguis & roſcidus fruticis, *Ciſtus ledon* dicti, foliis adhæreſcens. Cogitur facile in maſſam non abſimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile, ſuaveolens in ſuffitu, de quo videatur Dioſcor. l. 1. c. 128. C. Hofmann. Offic. l. 2. c. 120. Schrod. l. 4. cl. 2. num. 388. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. Laudat & Gal. aliquoties in ſcriptis ſuis virtutem *ladani*, præſertim l. 2. de C. M. P. G. c. 2. ubi dicit, & emolliendi, & repellendi virtutem ſimul habere. Abuſive vero *ladanum* ſumitur de ſordibus barbæ hircorum adhærentibus, l. 1. de C. M. S. c. 1. in fin.

Lælaps, λαίλαψ, dicitur *ventus procelloſus*, procella, turbo, præſertim ſi multam, & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cœlum dicitur procelloſum, & nimboſum, οὐρανὸς λαιλαπώδης, Hipp. 1. Epid. ſ. 2. t. 4. & 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procelloſa, nimboſa, quæ damnatur, l. 6. Epid. ſ. 4. t. 19. Junge Foeſ. p. 373. Gorr. in def.

Laemos, λαιμὸς, ſignificat *gulam*, & eam præcipue œſophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis ſenſum percipit, ut indicat Gal. 3. de R. V. I. A. t. 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hipp. l. de Corde II. 5. & l. 2. Epid. ſ. VI. 14. & latine redditur *Guttur*.

Laesio, βλάβη, vide *Blabe*. Eſt vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lędunt*, quædam *lęduntur*, quædam *lęſionem* comitantur. Ubi per *lęſionem* intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus, vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur alias *Affectio*, πάθησις, præter naturam. *Lęſiones* externas communi nomine ῥύματα, *Vulnera* vocatas fuiſſe, teſtatur Gal. 2. de art. t. 17. quamvis in Græco habeatur κοινοπλύμαξι, quod vocabulum mutandum eſſe in κοινῶς ῥύμαξι, volunt Interpretes.

Laetificans, Græce dici poſſet εὐφραντικός, Epitheton eſt quorundam medicamentorum, & confectionum ſanguini, & ſpiritibus activitatem, & ſpirituoſitatem conciliantium, quæ proſunt in melancholia, & virium vitalium, animaliumque languore. Talia occurrunt in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, & Auguſtano: quorum unum eſt Rhaſis, alterum Nicolai Præpoſiti. Formulas quoque ſimiles exhibet Langius l. 3. ep. 1. c. 6. & 7.

Laetitia, χαρά. Vide *Gaudium*.

Laevigatio, λείωσις, eſt actio, qua id, quod inæquale, & aſperum fuit, redditur æquabile, planum, & *lęve*. Uſurpatur a Galeno de cibis, qui dentibus *lęvigantur*. Galen. l. 11. de U. P. c. 8. Chymicis *lęvigatio*, ſeu *Alcoolismus*, eſt calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et eſt hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fuſionem, aut fulminationem. Rul. & Johnſ.

* Laevis, *lęvitas*, *lęvor*, λεῖος, λειότης, λείωμα, dicitur de rebus diverſis, quæ ad contactum nullam habent inæqualitatem, ſed æquabilia ſunt, & plana: Opponitur *Aſpero*, & *Aſperitati*. Uſurpatur partim de corpore, & ejus membris: ita Arteria pulmonalis, olim Vena arterioſa dicta, ad differentiam Aſperæ arteriæ, dicitur *Arteria lęvis*, Gal. l. 7. de U. P. c. 9. & apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 29. *cutis* totius *lęvitas* legitur, & opponitur τῷ φριμώδει, horridæ cutis aſperitati. Uſurpatur quoque de alimentis: ita viſcoſitas ptiſanæ hordeaceæ *lęvis* probatur 1. de R. V. I. A. t. 18. Item de ſedimento urinæ, 2. progn. t. 72. Eſt etiam præternaturalis *lęvitas*, v. g. inteſtinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoque *Lęvor* vocatur Gr. λείωμα, pulvis impalpabilis exquiſitiſſimæ *lęvitatis*, qui & *Alcool* a

quibuſdam dicitur, & fit quidam manu, vel tritura ſuper marmore cum porphyrite, vel in mortario cum piſtillo, ita ut quod contritum eſt, excutiatur per ſetaceum, vel linteum. Et tales *Levores* dicuntur χειροποίητοι, χειροποίητα. Alius fit abſque manu, ἀχειροποίητος, & pertinet ad myſteria Chymicorum. Huc pertinent Calces, Flores, Præcipitata, &c. Libav. Synt. Arc. Chym. lib. 4. c. 3. Alias *Levor*, ponitur aliquando pro *Livor*, & *Levidus* pro *Lividus*, uti docet Keuchen. Not. ad Seren. p. 127.

LAGANIZO, λαγγανίζω, ſignificat remitto, *lenis fio*. Uſurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius ſpiranti, l. de morb. ſacro XV. 10. quamvis mihi cum Foeſ. videatur mendoſa lectio, & potius legendum eſſe λαγγάζει, aut λαγγαρίζει, *laxus* fit, & ſegnior; quia verbum λαγανίζω neque in Theſauro Henr. Stephani, neque Scapulæ, fortaſſis nec in aliis occurrit. Vide Foeſ. p. 371.

LAGANON, λάγανον, *placentæ* genus eſt, & ſpecies *Itriorum*, vilior, craſſique ſucci, & tarde commeantis, utpote ex ſimilagine parata. Gal. l. 1. de Al. facult. c. 4. Jul. Alex. in Not. ad h. l. Vide *Itrion*.

LAGAROS, λαγαρὸς, vocatur *laxus*, *mollis*, non diſtentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo. Hipp. de corde IV. 10. Junge Lind. Ex. V. §. 41.

LAGNEIA, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, ſignificat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emiſſione ſeminis. Frequenti in uſu apud Hip. v. g. l. de nat. puer. XIIX. 10. XXII. 8. XLIV. 1. l. de Genitura. II. 16. 21. l. 2. de diæta XXXVI. 6. l. de int. affect. XXXV. 23. l. 30. (ubi λάγνευμα ſemen ipſum in coitu emiſſum ſignificat) l. 6. Epid. ſ. 5. t. 23. Verbum quoque λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præſertim l. de Genit. Vide Foeſ. p. 371. Mercurial. l. 1. V. 1. c. 17. & l. 2. c. 15.

* LAGOCHEILOS, λαγόχειλος, dicitur qui *leporina* habet *labia*, Galen. l. Introduct. cap. 3. & in defin. Id vitii aliquando naturaliter provenit, aliquando a cauſſa præter naturam, ut uſtione, cicatrice, ſutura latiore, & malefacta, interdum etiam ſenectute. Idem ſi inferiori palpebræ contingat, ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Caſtellus. De curatione *Labiorum Leporinorum* videatur Aquapend. in operat. Chirurg. §. quomodo *curta labia* reſarciantur. Scult. lib. 2. M. Pr. P. 1. c. 4.

* LAGON, λαγὼν, idem quod κενεὼν, *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*. Legitur apud Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 6.

* LAGOPHTHALMOS, λαγόφθαλμος, id eſt *Leporinus oculus*, cum ſuperior palpebra adeo retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; eſtque affectus in partibus inſtrumentalibus non magnitudine, ſed defectu peccans, cujuſmodi omnia mutila, & curta, ſicut in labris, ſic & in oculis cernitur. Gal. dd. ll. Gorr. & Caſtellus. Tale vitium hic Altdorfi contigit in fœmina ex intumeſcentia feroſa palpebræ ſuperioris degenerante in puttedinem, & totalem corruptionem, qua ſublata, ex negligentia Chirurgi palpebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire neceſſe habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus Chir. l. 9. c. 23. & l. 16. c. 6.

LAGOPUS, λαγόπους, λαγῶς, λαγωὸς, præter ſignificationem Botanicam, eſt nomen *perdicis albæ*, quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpeſtris dicitur: cujus deſcriptionem, cum uſu in cibo, & Medicina, tradit Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 21.

LALIA, λαλιὰ, *loquelam*, *locutionem* ſignificat. Ægyptiis anima rationalis, vel animus dicebatur ἑτέραλαλιὰ, *alter ſermo*, notante C. Hofmann. com. ad Galen. l. de U. P. n. 26. 816. Vide *Locutio*.

LAMAC, id eſt *Gummi Arabicum*. Ruland. & Johnſ.

LAMARE, & *Lamare lampe*, id eſt *Sulphur*. Iid.

LAMBANO, λαμβάνω, communiter ſignificat *Accipio*, *ſumo*: v. g. cibum *capere*, Hipp. 2. aph. 8. in utero *concipere*, 5. aph. 59. Peculiariter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & ſignificat *Corripio*, Infeſto, v. g. *Cauſus*, Hipp. l. 1. de morb. XXXII. 1. 2. 3. & paſſivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat 5. aph. 30. 55. 6. aph. 17. 31. & alibi. Vide Dict. n. 492.

* LAMBDOEIDES, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ repræſentat. Communiter epitheton eſt *ſuturæ* poſterioris in capite, qua occiput incipit, tranſverſæ. Gal. l. de oſſib. c. 1. & l. de nervor. diſſect. cap. 7. Barthol. libell. 4. cap. 5. De hac ſutura ſcribit Gal. dicto de oſſibus loco, illam aliquando deeſſe, ubi prominentia occipitis nulla eſt. Deinde etiam *Os Hyoides* ad baſin linguæ vocatur *Lambdoides* a Gal. de muſcul. diſſect. c. 13. & d. l. de nerv. diſſect. c. 10. Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoque *venæ cavæ deſcendentis diviſio*, qua in duo crura abit paulo ſupra initium oſſis ſacri, λαμβδοειδὴς appellatur, a figuræ ſimilitudine, quam Gal. literæ V. comparat, l. de Anatom. venar. c. 8. Verum Caſp. Hofm. in notis MM. SS. vitioſum hoc eſſe, expreſſe ſtatuit: propterea cum Reviſoribus, & Cornario corrigendum eſſe monet in Λ.

LAMBITIUM, idem, quod *Linctus*, vel *Looh*, *Eclegma*. Vide *Eclectos*.

LAMENTATIO, κλαυθμὸς, idem, quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

LAMIA, λαμία, στρὶγξ, λαιστρυγών, ſignificat vel ſpectrum nocturnum diabolicum ſub forma fœminæ, vel fœminam maleficam. Creduntur *Lamiæ* infantum tortrices eſſe, teſte Keuchen. in not. ad Seren. p. 2. 7. ſeqq. latine etiam *Strix* appellatur. Proprie ad forum Medicum non ſpectat hæc conſideratio.

* LAMINA, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέταλον, communiter ab Anatomicis tribuitur variis inſtrumentis ad ſecanda corpora accommodatis; cujuſmodi ſunt Scalpella, Spathomelæ, Amphiſmelæ, Specilla, &c. Gal. l. 6. admin. Anat. c. 10. Verum adhuc latius ſe extendit hujus ſignificatio ad alias metallicas extenſiones, ſive bracteas, etiamſi non ad ſectionis uſum faciant. Ita *Lamina* plumbea, legitur apud Ægin. l. 7. c. 2. §. Molybdos. Vide ſupra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depreſſione gibbi, Cent. 5. Obſ. 67.

LAMNEIA, λάμνεια, *laminam* ſignificat. Moſchion. de morb. mul. c. 138.

LAMPAS, λαμπὰς, idem quod *Lucerna*, de qua vide infra. *Lampas vitæ*, eſt magicum artificium; de quo, ſi lubet, plura vide apud Libav. Defenſ. 1. Syntag. Arc. contra Scheunemann. c. 3. Tom. III. Oper. p. 5. 6.

LAMPE, λάμπη, λαμπὴ, ſignificat vel *ſpumam*, & ita idem eſt quod ἀφρὸς, vel ſignificat id quod in aceto ſupernatat vino adulterato; item pingue quiddam glutinoſum, quod olivis muria conditis ſupernatat. Erotianus in Onomaſt. p. 70. d. Sunt & λάμπαι, *bullæ* quædam in urinæ ſuperficie innatantes diaphanæ. Actuar. l. 1. c. 18. de urinis. Hinc οὖρον λαμπῶδες, urina ſpumea, & limpida, legitur apud Hipp. 1. Prorrhet. c. 2. t. 60. & Coac. t. 186. Jung. Foeſ. p. 373.

LAMPEROS, λαμπηρὸς, idem quod λαμπρός. Vide *Splendor*.

LAMPETRA, ἀλαβὴς, nomen piſcis e ſerpentino genere; cuius deſcriptionem, cum uſu in cibis, exhibet Aldrov. l. 4. de piſc. c. 13. Lind. exiſtimat, eſſe βδέλλας Strabonis, Ex. XI. §. 58. cui videtur aſſentiri Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 426. ſeqq.

LAMPODES, λαμπώδης. Vide *Lampe*.

LAMPROPHONOS, λαμπρόφωνος, dicitur, qui vocem edit magnam, ſonoram, ac quaſi ſplendidam, monente Joh. Bapt. Perſona Comm. in Galen. l. quod anim. mor. ſeq. temp. p. m. 287.

LAMPROS, λαμπρὸς, h. e. lucidus, *ſplendidus*. Specialiter vero Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito præditi, l. de A. l. & Aq. LV. 13. Vide *Splendor*.

LAMPTER, λαμπτὴρ, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus ſuſpenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. l. de not. aff. XXIX. 21.

LAMPYRIS, λαμπυρὶς, idem quod *Cicindela*. Vide ſupra in *Ci*.

* LANA, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione, & differentiis legi poterit Aldrovand. l. 1. de quadrup. biſulcis, c. 8. *Lanæ* uſus, præſertim vero *ſuccidæ*, illotæ, ſordidæ, quæ ἔρια οἰσυπηρὰ, item *Oeſipus*, οἴσυπος dicitur, olim fuit frequentiſſimus, ut patet ex Hipp. & Galen. Scribon. (vide Lex. Scrib. Rhodii) Keuchen. ad Seren. p. 114. 225. C. Hoſm. l. 2. V. l. c. 14. Vide *Oeſype*.

LANARIUS, eſt nomen *Accipitris*, vel *Falconis*, ita dicti vel a laniandis aviculis, vel quod multas molles plumas lanarum inſtar habeat: cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. l. 5. Ornithol. c. 11.

LANCETTA, eſt cultellus Chirurgicus rectus, utrinque acie ſumma præditus ad venæ ſectionem, & abſceſſus aperiendos hodieque uſitatiſſimus, & ita notiſſimus.

LANGUOR, ἄφεσις, nihil aliud eſt, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *diſſolutio*, & remiſſio, cum non aliter ac reſolutis, ſive paralyticis diſſolutæ appareant, Gal. 3. in 3. Epid. t. 37. videlicet ob deficientem flammæ vitalis, & ſucci nervoſi ſpirituaſcentiam, & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Aſtheneia*, *Blechros*.

LANIUS, idem, quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. d. l. & c. 12.

LANS, id eſt *Argentum mortuum*. Ruland. & Johnſ.

LANUGO, χνόος, χνοῦς. Vide *Chnus*. In Phytologia ſunt filamenta tenella, cuticulæ extimæ inſtar *lanæ* adnaſcentia. Schroder. l. 1. cap. 2.

LANX, ἔλλυχνον, ζυγὸς, ſignificat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vaſcula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Johnſ. in Lex.

LAONICA, vocatur Curatio Arthritidis, quę non fit purgantibus, & evacuantibus univerſalibus, ceu fruſtraneis partim, partimque magis noxiis, ſed quę fit Tropicis evacuantibus e parte affecta, dum materia eſt adhuc mobilis, cum ante ſtatum, tum in ipſo ſtatu; quemadmodum hunc terminum expoſuit Hieron. Sachetas Aeliantis Medicus Brixienſis in Relatione de Podagricis, & Arthritic. morb. c. 10. p. m. 53.

LAOS, id eſt *Stannum*. Rul. & Johnſon.

LAPARA, λαπάρα, λαπάρη, idem quod κενεὼν, laterum cavitas, ea corporis pars, quę eſt inter coſtas ſpurias, & oſſa, quæ ad ilia pertinent.

Gal. l. 2. de fractur. t. 71. Idem, quod λαγών. Vide *Ilia*. *Ceneon*. Linden. Ex. VII. §. 6.

* Laparos, λαπαρὸς, id eſt *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρον, *ſubvacuum*, & *ſubmolle* ſignificat. Gal. l. 3. de diff. reſp. c. 12. Linden. d. l. §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάττω, *emollio*, *evacuo*, Hipp. 2. prognoſt. t. 2. Gal. in comm. Coac. t. 204. l. 4. Epid. XX. 2. Vide Foeſ. p. 374. ubi plurima loca invenies.

Lapatto, λαπάττω. Vide *Laparos*.

Lape, λάπη, *pituitam tenuem* ſignificat, Hippoc. quæ ore rejicitur, & ſalivationis comes eſt, l. 2. de morb. XV. 9. LIII. 6. LXIV. 5. LXXI. 7. l. de int. aff. VII. 12. XIII. 12. & alibi ſæpius. Foeſ. p. 375.

Lapidescens, λιθώδης, λίθινος, idem fere quod *Lapideus*, niſi quod illud vocabulum magis exprimat paſſionem illam mutationis in naturam ſaxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero ſit proprie illud principium *lapidificum*, an ſuccus, an ſpiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Phyſicos. Videatur etiam Chioccus Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 405. ſeqq. Tale vero principium quandoque in ſanguine, ejuſque ſero contineri præternaturaliter, colligere eſt ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

* Lapideus, λιθοειδὴς. Vide *Lithoides*.

Lapillatio, terminus Paracelſicus, indicans lapideſcentiam, ſive generationem calculi ex Iliaſtro, ſive de viſco in loco alieno, ubi poſſibile fuerit *lapillari*, vel tartarizari. Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis, l. 1. de Tartar. c. 8.

Lapidillus, vocatur Cochlear Chirurgicum, quo calculus poſt inciſionem extrahitur. Blaſius Med. Univ. p. 73. & 341.

† Lapis stellatus, marcheſita. Merc. l. 2. c. 8.

* Lapis, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθὶς, quadrupliciter potiſſimum accipitur. 1. Phyſice de corporibus mixtis inanimatis duris, cujus innumeræ ſpecies, & differentiæ occurrunt; de quibus videantur rerum Phyſicarum ſcriptores varii. In hac ſignificatione ſumpſit Gal. l. 9. de S. Fac. quando ex ſponte naſcentibus corporibus eſſe ſcripſit a terra vulgo dicta diverſis. (2) Pathologice pro *Calculo* renum veſicæ, & in aliis quandoque partibus genito; diciturque Gr. θίασις. Vide *Calculus*. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Phyſicis *lapidibus* multæ ſpecies trãſumptæ leguntur in uſum Medicum; dividunturque in pretioſos, qui *Gemmę* quoque vocantur, (Vide *Gemma*) & minus pretioſos; quorum plures apud Gal. d. l. & alibi allegatos reperies. Loca videantur in Theatro Mundellæ, & Indice Braſſavoli, cum non opus ſit hic omnia tranſcribere. Multos enim recenſet Rul. & Johnſ. in Lex. Adde Schrod. l. 3. c. 4. & ſeqq. Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *lapides*, ut ſunt, *Medicamentoſus*, vel *Salutis*, *Corroſivus*, & alii, de quibus vide Schroder. l. 2. c. 65. Jung. Fr. Hofm. in clavi. (4) Spagyrice, ubi potiſſimum in omnium illorum ore reſonat *Lapis Philoſophorum*, qui dicitur, & habetur Medicina univerſalis, per quam metalla transformantur, & morbi omnes ſanari poſſunt. Pollere creditur virtute intentiſſima, & velut in centrum arte coarctata, quæ extenſa tincturam exhibet abſque numero. De cujus præparandi modis, hyperboliciſque encomiis proſtant innumeri pene tractatus; nec adhuc ceſſant amatores hujuſmodi commentorum in publicum proferre ſcripta, non obſtante quod tantum non omnes tempus, & operam, & oleum perdiderunt. Si placet, videantur ſcripta Baſilii Valentini, Theatrum Chymicum per ſex Volumina, Libavius in ſuis operibus, & alii plures. Quid B. Rolfinc. judicaverit de *Lapide Philoſophorum*, & Panacea, videatur in ejus Chymia, l. 1. c. 9. Denique (5) ſumitur etiam ſæpe abuſive, & æquivoce de diverſis rebus vocabulum *Lapis*: v.g. *Lapides* Carpionum, Percarum. Cancrorum oculi vocantur quędam corpuſcula in capitibus illorum piſcium, & aquatilium reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non ſunt *lapides*. Ita in Chymia *lapis* vocatur omnis res fixa, quę non evaporat. *Lapis Adiz*, eſt ſal Armoniacum. *Lapis animalis*, id eſt ſanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h. e. efficacia, non ſubſtantia dicitur *Elixir*. *Lapis rebis*, vel teſtudinem, vel capillos hominis cholerici, aut ſanguinei denotat. *Lapis calcis*, id eſt ſcoria ferri, vel battitura æris. *Lapis major*, compoſitum ex 4. elementis, filius unius diei. *Lapis occultus benedictus*, id eſt ovũ. *Lapis aureus*, h. e. urina. Rul. & Johnſ. in Lex.

Lapsus, æquivocum eſt. Proprie ſignificat idem, quod *Caſus*, Græce πτῶσις, κατάπτωσις. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *lapſum* ex alto innoxium vide Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ. 71. Tropice *lapſus* etiam pro *Errore* ſumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapſum* demotivus, eſt repentina morte facta correptio, periculoſior apoplectico. Rul. & Johnſ.

Lapto, λάπτω, ſignificat lambendo bibo, *ſorbeo*. Legitur apud Hipp. l. de corde LV. 1.

Laqueus, βρόχος, παγὶς, quid ſit, notum eſt. Referri quoque debet ad inſtrumenta Chirurgica, utpote ad quaſdam operationes neceſſarius, uti patet ex Galen. l. 6. Meth. med. c. 5. in fin. & Oribaſii totus libellus de *laqueis*. In ſpecie ad *Gloſſocomon* quoque requiritur, uti patet ex Gal. l. 7. de U. P. c. 14. & Oribaſ. de machinament. c. 7. Alias *laquei* conſideratio quoque inter

cauſſas

cauſſas morbificas, præſertim vocis privationis, ſpectat, ex Gal. l. 1. de L. Aff. c. 6. Pathologice quid dicatur *laqueus Gutturis*, vide infra *Tonſillæ*.

Lar, ἑςἰα, idem quod *Focus*, *Calor*, Ignis. Vide *Focus*. Uſurpatur de flamma vitali, & Calido nativo. Charlton. Oecon. anim. Ex. 1. §. 4. & VI. §. 2. Vel Pathologice de foco febrili. Gal. l. de marcore, c. 7.

Larbason, dicitur Plinio l. 13. H. N. c. 6. *Stimmi*, vel *Stibium*, ſive *Antimonium*, quod Hen. Scheunemannus rudi ter corrupit in *Tarbaſon*, ita ut Libav. eum propterea acriter perſtrinxerit, T. III. Op. p. 25. ſeqq. 73. ſeqq.

Largus, ἀδρὸς, πολὺς. Vide *Hadros*, idem quod *Copioſus*: v. g. *Larga* Venæ ſectio: *Larga* excretio: *Largus* humor. Rhod. in Lex. Scrib.

Larva, μορμώ, μορμὼν, idem quod *Lamia*, vel *Lemures*. Harum mater, vel avia dicebatur eſſe *Mania*. Foreſt. l. 10. obſ. 20. in Schol.

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piſcivora, clamoſa; cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 4. ſeqq. Lind. vocatur *Larum*, avium perniciſſimum in volando, & irruendo piſces ſummo natantes mari. Ex. V. §. 42.

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio Chirurgica eſt, qua in ſummo ſuffocationis, & anginæ periculo aſperæ arteriæ fit inciſio. Periculoſum profecto, & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. tr. de oper. Chirurg. tit. de perforatione aſperæ arteriæ in angina. M. Aurel. Sever. Chir. efficac. P. II. c. 40. p. 102. ſeqq.

* Larinx, λάρυγξ, dicitur ſuperior aſperæ arteriæ pars, & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*. Gal. 4. aph. 34. Eſt igitur præcipuum vocis inſtrumentum, ex cartilaginibus, muſculis, nervis, & ſubſtrata membrana conſtans, l. de voc. inſtr. diſſ. c. 2. Ejus pleniorem hiſtoriam deſcriptam vide in Anatomicis libris, præſertim Bartholin. l. 2. Anat. c. 11.

Lasanon, λάσανον, vel *Chytropum*, ſignificat ollarum ſuſtentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandæ alvo idoneum, Apud Hippocr. ſumitur pro ſella, in qua puerpera deſidere debet, l. de ſuperfœtat. V. 7. Junge Foeſ. p. 376.

Lascivus, λαγνὸς, ἀσελγὴς, epitheton eſt *Choreæ S. Viti*, apud Paracelſ. Vide *Chorea*.

† Laridum, materia quædam tumorum, a laridi ſimilitudine ſic dicta. Fallop. de tum. p. n. cap. 3.

Lasion, λάσιον, ſignificat σινδόνην, *ſindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirſutum, *villoſum*. Erot. p. 72. b. Occurrit vero ap. Hipp. l. 2. prorrh. XII, 7. Foeſ. d. l.

Lassitudo, κόπος. Vide *Copos*.

Lastaurocacabus, i. e. operoſa olla, prodigorum lebes, Hiſpanorum Olla putrida. Joſ. Laurent. Amalth. Onom. p. 476.

Lastaurus, vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur. Caſp. Rejes C. El. q. 44. n. 24.

Lasur, Paracelſo dicitur Extractum transplantatum ex Argento, l. 3. de Gallicis puſtulis, aliiſque ſymptomatibus, c. 6.

Later, πλίνθος, κέραμος, idem quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus; cujus uſus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philoſophorum*, ſive de *Lateribus* dictum, aut *Lateritium*; cujus deſcriptio legitur in Diſpenſatoriis.

* Lateralis morbus, πλευρῖτις. Vide *Pleuritis*.

Laterium, *lixivium*, item *capitellum*. Rul. & Johnſ.

Later, *lictro*, i. e. *Argentum vivum*. Idem.

Lathra, *Lathreos*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter, ex improviſo, 1. prorrh. ſ. 3. t. 36. ubi quidem Gal. in comm. per ἐξαίφνης, ſubito, expoſuit. Verum rectiſſime animadvertit Foeſ. p. 372. non ſatis hoc probaſſe, Coac. t. 139. 379. & t. 580.

Latica, dicitur quædam *Febris quotidiana continua*, ſive phlegmatica, quando nulla ſigna apparent apyrexiæ. Joh. Stephan. in Avic. l. 4. fen. 1. c. 50. p. 274. Sunt autem, qui diſtinguunt, & ſpuriam ſaltem quotidianam continuam dici *Laticam* credunt, uti Mercatus. An vero dicatur a *latendo*, quod careat inverſionibus manifeſtis, nolumus certo affirmare; quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de *febre Latica* diſſeruit T. I. Op. p. 284. ſeqq.

Latio, φορὰ, idem quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco. Gal. l. 1. de nat. fac. c. 2. l. 1. meth. med. c. 6. & l. 2. c. 3. Vocatur & *Motus Animalis voluntarius*, quem Charltonus ita plenius deſcripſit, quod ſit inordinata, & ex appetitus dictamine inſtituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum tranſlatio, Ex. XI. Oec. Animal. §. 4. in qua etiam *motum* muſculorum nervoſe expoſuit. Videantur & Willis Anat. Cerebri c. 19. & Anonymi tractatus ibid. annexus de ratione motus muſculor. item Milliet Dechales P. Jeſuit. de motu locali, & elaterio, cujus mentio fit in Act. Erud. Lipſ. Ann. 1683.

Latitudo, πλάτος, proprie notat affectionem corporis, quæ conſiſtit in dimenſione, ad differentiam longitudinis, & profunditatis. Vide *Latus*.

Latus. Per tranſlationem tamen ſæpe applicatur etiam rebus incorporeis: præſertim vero in foro Medico frequenter uſurpatur de *ſanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta. Vide *Hygieia*. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 4. Junge Dogm. noſtra Med. Gen. P. 1. cap. 4. d. 3. p. 51. ſeqq. Ad *latitudinem ſanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, ſive *Status* corporis *Neuter*, ὐδέτερον Græci vocarunt: qui duplex eſt, *Decidentię*, & *Reconvaleſcentię*. Imprimis vero ille ad *latitudinem ſanitatis* pertinet. Vide rurſus Dogm. in prælim. d. 7. p. 8. & 9. Et quia ſub ſanitatis genere comprehēduntur *Temperamenta* corporis, & partium, de illis quoque ſæpe dici ſolet, quod magna ſit eorum *latitudo*. C. Hofm. Inſt. med. l. 3. c. 4. §. 5. & alibi. Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4. p. 279. Tom. II. Oper.

* Latus, adjectivum, & ſubſtantivum eſt nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατὺς, εὐρὺς, cui opponitur *anguſtum*, στενόν. Dicitur de muſculo, μυῶδες πλάτυσμα, dicto, qui ſub cute in collo habetur; cujus deſcriptionem vide apud Gal. l. de muſc. diſſect. c. 1. De *muſculo latiſſimo*, qui totum fere dorſum cum ſuo ſocio tegit, & *Aniſcalptor* quoque vocatur, vide Barthol. l. 4. c. 2. *Latus pulſus* Gal. qui in latitudine materiæ, vel dilatatione major eſt naturali, l. de pulſ. ad tyron. c. 2. *Puſtulę latę* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. aph. 9. Jung. Diet. n. 687. Subſtantivum Græc. vocatur πλευρὰ, πλευρὸν, de cujus vocabuli æquivoca ſignificatione infra vide *Plevra*. Numerantur vero duo *Latera*, dextrum, & ſiniſtrum: & in genere de dimidia totius corporis parte, altera dextra, ſiniſtra altera ſumitur. Strictius vero uſurpatur de medii ventris regione *laterali*, utraque diſtincta a parte antica, quæ *Sternon*, & poſtica, quæ *Dorſum* vocatur. Barthol. l. 2. Anat. in pr. *Laterum* dolor dicitur Hipp. ad differentiam Plevritidis, quando dolor eſt abſque febre, & inflammatione, πλευρᾶς πόνος, Hipp. 3. aph. 23. 5. aph. 65. 6. aph. 5. Vide Diet. n. 689.

Laton, eſt Aurichalcum, ſive Cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, quod ab idiotis phyſicis Electrum dicitur; & componitur ex unico metallo, cum *Electrum* ſit e pluribus. *Laton* quoque eſt artificiale, cum Electrum a natura ſola compoſitum. Rul. Hinc lapis Calaminaris dicitur *Lapis Latoninus*, Lib. Synt. A. Ch. l. 7. c. 34. Spagyricis Philoſophis *Laton* vocatur vel *Latona Terra virgo*, quando in operatione ad Lapidis Philoſophici magiſterium pertinente nigreſcit; unde opus habet ablutione per ignem, & aquam permanentem, ſive Mercurium; de qua re videatur Lib. Alchym. Pharmaceut. c. 31. Item tr. Ignis Natura, c. 20. *Laton* quoque & *Azoch* propterea ſemper ſimul eſſe dicuntur. Laur. Ventura tr. de lapid. Phil. c. 19. Th. Chym. Vol. II. p. 263. Johnſ. ita deſcripſit: *Latona* eſt terra noſtra, quam ſumimus ad Alchymiam peragendam. Et hæc terra Chymica præ rebus omnibus aliis creatis virtute, & energia excellit: Aurum enim, & Argentum, & reliqua metalla, & lapides pretioſos omnes in ſe coercet; imo perfectionem omnium animalium, & vegetantium in ſe ipſa recludit. Sed cum impura ſit, & fœculenta, uti arti noſtræ proſit, ejus impuritates, & fœculenta excrementa ſeparanda veniunt; & hoc eſt apud Chymicos, faciem *Latonę* dealbare. Quocirca humiditatem ipſius terræ radicalem, ſeu ſanguinem ipſius *Latonę* ex venis ſuis exhaurire oportet, ut ex eſſentia, & puritate illius faciem ipſius *Latonę* dealbare valeamus; alioquin nihil utilitatis habemus ex lotione *Latonę* noſtræ, niſi ex puritate ipſius ſanguinis aquam faciamus, qua ſola, & non alia uti debemus ad dealbandam faciem ipſius *Latonę*. Hucuſque Johnſ.

Latro, λῃστὴς, idem quod *Prędo*, *Prędator*. Quamvis vero proprie ad forum Medicum non ſpectet; cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in Scriptis Medicis, libuit inſerere. Ita Gal. 3. Anat. admin. c. 5. *Latrones* inhumatos olim fuiſſe ſubjecta Anatomica, teſtatur. L. 3. de U. P. c. 5. refert hiſtoriam *latronis*, qui deprehenſis hominibus digitos pedum extremos præcidebat, ne ſine baculo incedere poſſent. (Vide C. Hofm. in comm. ad h. l. n. 135.) & l. 1. Anat. adm. c. 2. cadaver *latronis* exiccatum ſceletis annumerat. Langius recenſet *latronis* truculentiam ex eſu ſanguinis, vel cruoris humani fuiſſe adauctam, l. 1. ep. 71. Foreſtus ex Benivenio adduxit obſervationem *Latronis* ſuſpenſi, cujus cor pilis fuit refertum, l. 17. ob. 1. in Schol.

Lavacrum, λουτρὸν, idem quod *Balneum*. Sal nitroſus fuſilis vocatur *Lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum, & ſemi-metallorum, imo & metallorum ipſorum; quod ſciunt etiam aurifabri, & probatores metallici: Lib. def. Syntagm. contra Scheunemann. I. c. 9. T. III. oper. p. 22.

Lavatio, idem quod *Lotio*, λουτρόν. Utrumque idem ſignificat, quod *Balneum*. Gal. l. 8. m. m. c. 2.

Laucania, λαυκανίη, item λευκανίη, poetice guttur, vel *gulam*, & œſophagum ſignificat. Sunt qui pro *mento* etiam accipiunt. Gorr. in λαυκανία. Deſcendit a λαύω, fruor, capio.

Laudanum, nomen medicamentorum encomiaſticum, quaſi *laudatum medicamentum*. Diet. n. 560.

n. 56c. Vel *laude dignum*, aut *laudabile*; quod vocabulum, ceu barbarum, & Paracelſico-Thraſonicum reprobavit Libav. Syot. A. Ch. l. 8. c. 44. Noo minus vero illi hallucinaotur, qui cum *Ladano* confundunt. Vide *Ladanum*. Placei Rolf. πλάκεμος, loquendum interdum cum vulgo, modo intelligamur. Chymiæ l. 4. ſ. 3. c. 6. Græce dici poſſet ἐπαινετὸν, vel ἀξιέπαινον. Quod vero præcipue *Opii extracto correcto* nomen hoc tributum fuerit, hoc omoino ſapit Paracelſicum hyperbolice loquendi pruritum. Alias de *Laudano opiato* videantur, præter Diſpenſatoria, & Paracelſi ſcripta, Rolf. d. l. Schr. l. 4. cl. 2. n. 314. Libav. d. l. Tutiſſimum eſſe, & ſaluberrimum medicamentum ad omnis geoeris dolores, verbis Bern. Peootti de medic. Chymicis in Vol. I. Th. Chym. p. 65. cum grano, quod dicitur, ſalis eſt iotelligendum. *Laudanum Mercuriale Paracelſi* dicitur medicameotum ex Mercurio paratum. Deſcriptio quædam extat in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 276.

Lavipedium. Vide *Pediluvium*.

Laurax, Vide *Labrax*.

Lautus, quid proprie ſignificet, videatur in Lexicis variis. Gr. λαμπρὸς, aut λελουμένος, quaſi *Lotus*. *Lautiſſima vina* apud priſcos fuiſſe vina myrrha condita, teſtis eſt Lind. Ex. X. §. 138.

Laxa *Chimolea*, Paracelſo vocatur medicamentum purgans, præcipue io morbo Gallico commendatum; eſtque pulvis de floribus minerarum ſalinarum, l. 2. de morb. Gallico, c. 4. Johnſ. ita deſcribit: *Laxa chimolea* eſt ſal adnaſcens lapidibus, quale eſt Anatron, aut Uſnea lapidea.

Laxatio, χάλασις, *Laxans*, *Laxativus*, χαλαστικός. Vide *Chalaſticos*, *Chalao*. Hodieque autem frequeotiſſime ſumitur terminus hic de virtute leniter evacuante, & quidem per inferiora. Conveniunt igitur *laxantia* cum ἐκκοπρωτικοῖς, κατωτερικοῖς, ὑπηλάτοις, de quibus vide ſuis litteris *Eccoprizo*, *Catotericos*, *Hypelatos*. Johnſ. etiam ad vomitoria exteodit, deſcribens: *Laxativa* ſunt medicamina ſurſum, atque deorſum expurgantia. Verum minus accurate, minuſque uſitate. Abuſive quoque tribuitur Mercurio vitæ, qui *Laxativum minerale* dicitur, apud Schr. l. 3. c. 15. cum in minima doſi vim purgandi poſſideat. Ita quoque in veterum ſcriptis contingit, ut fortiora purgantia pro *Laxativis* poſuerint. In Pathologicis accipitur de partium mollium extenſione præternaturali in longum. Uvulæ *laxatio*, legitur apud Blaſ. Med. Univ. p. 302.

* Laxus, λαγαρὸς, χαλαρός. Vide *Lagaros*, *Chalaros*. Idem fere, quod *Mollis*: & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

† Lazari Morbus, Elephantiaſis. Tagul. Inſtitut. Chir. l. 1. c. 2.

S. Lazari *malum*. i. e. *Lepra*. Foreſt. l. 29. O. 26.

Lazomæ, λάζομαι, verbum poeticum, pro λαμβάνω, ſignificat *prehendo*, *corripio*. Diciturque frequentiſſime de morbis infeſtantibus. Hipp. lib. de loc. in hom. l. 4. XXV. 5. 7. XLIIX. 8. lib. 2. de morb. XX. 3. & l. de nat. mul. & de morb. mul. ſæpius; quæ loca collegit Foeſ. Oec. pag. 372.

Lazuli *lapis*, λίθος κυάνεος, h. e. *Cæruleus*, eſt lapis opacus, Sapphiri colore, aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Armeno durior. Vide *Armenus*. Schr. lib. 3. cap. 8. n. 11. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 228. ſ. 4. p. 464. ſeqq.

Lazurius, idem quod *Cæruleus*. *Lazurius color*, in lepra peſſimum habetur ſignum, apud Parac. Paragraph l. 6. c. 1. §. 2. & c. 2. §. 3. & in Scholiis ad illa loca. Apparet autem ille color in frigore, ubi in nigrorem vertitur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus*, nihil aliud eſt, quam *Crocus Lunæ*; de quo vide Lib. Synt. A. Ch. l. 5. c. 21.

Leæna, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque Emplaſtri nomen, quod in *Leænæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum iſchiadicis, & hemicranicis, teſte Æt. l. 12. & ex hoc Gorr.

Leberis, λεβηρὶς, ſignificat *exuvias*, ſive ſenium ſerpentum. Hipp. l. 1. de morb. mul. CIIX. 26. & l. 2. LXIIX. 6. Vide *Exuviæ Geras*.

* Lebes, λέβης, i. e. *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel aſſervandum. Pertinet ad inſtrumenta Diætetica, Pharmaceutica. Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege ap. Gal. lib. 3. de fac. nat. c. 7.

Lecane, λεκάνη, *pelvim*, *catinum* ſignificat. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 89.

Lecheneon, ληχηνεῶν. Vide *Lenos*.

Lecho, λεχώ, ſtricte *puerperam* ſignificat: & ita legitur apud Moſchion. d. l. c. 61.

Leciscion, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*; legiturque bis apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 123.

Lecithos, λέκιθος, eſt genus leguminis, vel piſum, vel piſo congener denotans. Significat etiam ſæpius *lomentum*, vel *farinam lentium*, cum, & ſine additione φακῶν. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXI. 11. & l. 2. LXIX. 2. & in notis l. 1. additis VII. 8. ubi per υ ſcri-

ſcribitur, quemadmodum & ap. Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 5. Significat & *ovi luteum*, ſive vitellum; uti patet ex Hip. l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 2. Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις, vocatur ſedimentum urinæ, ovi luteum, aut lentium farinam referens, l. 4. Epid. VI. 11. & pus λεκιθοειδὲς ovi lutei ſpeciem referens, l. 2. de morb. XLV. 35. Adde Foeſ. p. 379. Jul. Alexandr. l. 8. Salubr. c. 9. de omni polline, & farina leguminum molitorum expoſuit λέκυθον, haud dubie ex Gal. d. l.

LECTIO, ἀνάγνωσις. Vide *Anagnoſis*. Aſſiduam, & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Gal. 8. de artic. t. 49. Refertur quoque *Lectio* inter exercitationes vocis ἀναφωνήσεις, ſanitati corporis proficuas, utpote quæ humores redundantes excernit. Ægin. l. 1. c. 19. & Celſus quoque aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

LECTUALIS, vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit, & diu detinet. Ita Spartianus in Hadriano: Peragratis, inquit, ſane omnibus partibus, capite nudo, & in ſummis plerunque imbribus, atque frigoribus, in morbum incidit *Lectualem*. Ipſi etiam, qui longis, ac lentis laborabant languoribus, *Lectuales* Latine dicti, Gr. κλινικὸς, ἡ κλινοπετής, notavit Salmaſ. ad loc. cit.

LECTUS, κλίνη (vide *Cline*) quid ſit, notum eſt; nimirum locus ille, & inſtrumentum ad recumbendum, & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando neceſſarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. ſcriptis, quando febricitantibus, & quibus nervi per tranſverſum vulnerati ſunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibuſdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hip. Guarinonius de cauſſis ſanitatem deſtruentibus. *Lectos pendulos* uſurpare Indos in promontorio Jamica, legitur in Actis Philoſophicis Oldenburgii Anno 1668. m. Jun.

LEFFA, i. e. herbarum prædeſtinatio. Rul. & Johnſ.

LEFFAS, eſt occultus, & bulliens terræ vapor, per quem plantæ creſcunt. Rul. & Johnſ. ex Paracelſ. Philoſ. ad Athenienſ. l. 3. text. 3. *Leffas*, eſt ſuccus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. expoſitione aliquot verbor. Vide Helmont. tr. Elementa, n. 13. & tr. Imago fermenti impraegn. tr. 31. ſeq. *Leffas*, eſt occultus terræ ſuccus, per quem plantæ creſcunt. Fr. Hofm. clav. ad Schr. l. 1. c. 2.

LEGNA, λέγνα, neutr. plur. vocantur proprie extremitates veſtimentorum, ſive oræ. Per tranſlationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, ſive matricis. Legitur apud Hip. l. 2. de morb. mul. XXXIII. 15. Vide Foeſ. p. 377. ſeqq. C. Hofm. com. ad Gal. de U. P. n. 964.

LEGUMEN, ὄσπριον, idem quod δημήτριον, ſive *Cereale ſemen*. Vide *Cerealis*.

LEIBOS, λεῖβος, & in fœmin. λείβη, i. e. *liquida*. Gal. c. 3. de iis, quæ in med. t. 13. Verum mendum ſubeſt in Græco textu, & quia inuſitatum eſſe adjectivum λείβη ex aliis Lexicis conſtat, corrigendum eſſe, & ſubſtituendum vel λιβρή, vel λιβηρὴ exiſtimant Foeſ. in not. ad h. l. & C. Hofm. in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.

LEICHEN, λειχὴν, relicta Botanica ſignificatione, vide ſupra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

* LEIENTERIA, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Levitas inteſtinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, eſt affectus, vel idem, vel maxime cognatus *Cœliacæ paſſioni*. C. Hofm. Apolog. pro Gal. l. 3. c. 182. Diet. n. 493. Vide *Cœliaca*.

LEIPHÆMOS, λείφαιμος, dicitur, qui *ſanguinis defectu laborat*, quod malum ſequitur ἄχροια. Vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati ſanguinis, uti conſtare videtur ex Hip. l. 2. de morb. mul. VII. 20. XVII. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienoſa, quæ diſpoſitio lienis vitioſa præſupponit ſanguinis flatulentiam, & impuritatem. Notatur quoque, non eſſe confundendum τὸ λείφαιμον cum ἄναιμῳ, vel ἀναίμῳ, exſangui, ubi vera privatio totalis ſanguinis peccat. *Λείφαιμοι ſunt, qui ſanguine deficiunt*, hoc eſt deſeruntur ſanguine non in totum, ſed ad ſenſum. Lind. Ex. VIII. §. 455. ſeqq. Junge Ex. IV. noſtram de Remoris purgationis, §. 29.

LEIOBATOS, λειόβατος. Vide *Leviraia*.

LEIOPODES, λειόποδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab interiori parte non eſt cavum, ſed planum, quaſi tabella, quæ planca dicitur. Gal. 3. de art. t. 92. ad quem locum vide egregiam correctionem C. Hofm. l. 3. Apolog. pro Gal. c. 100. Pertinet ad Morbos Malæ Conformationis. Idem com. in Gal. de U. P. n. 137. Adde Alex. annot. in Gal. l. de diff. morb. c. 7.

LEIOS, λεῖος. Vide *Lævis*, λειότης, *Levitas*.

LEIPODERMOS, λειπόδερμος, in genere ſignificat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero ſtrictius de eo, cui præputium deeſt ex morbo, vel ſectione, Latine *Apella*. Vide ſupra *Apella*. Junge C. Hofm. d. l. n. 824.

* LEIPOPSYCHIA, λειποψυχία, idem quod λειποθυμία, i. e. *Animæ*, vel *Animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, diſcrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Gal. l. 12. m. m. c. 5. Poſterius vocabulum eſt uſitatius. Deficienti-

entibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum ſpiritus vitales ſint quoque materia animalium. Conſentit Diet. n. 494. Vide *Eclypſis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra ſuo loco. Utriuſque vocabuli, & λειποψυχίας & λειποθυμίας mentio fit ab Hipp. illius quidem de R. V. I. A. t. 44. hujus 4. aph. 23.

LEIPOTHYMIA, *Lipothymia*, λειποθυμία. Vide p. a. *Leipopſychia*.

* LEIPYRIAS, λειπυρίας, eſt epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viſcerum interiorum eryſipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, & ἄκρα frigent. Gal. com. 4. aph. 48. c. 2. prognoſt. t. 4. c. 1. prorr. t. 7. & c. 3. t. 61. l. de inæq. intemper. c. 8. Vocatur & λειπυρία, & λειπυριώδης πυρετός, & ἡ λειπυρική. Scribitur & λιπυρία. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties; v. g. l. 2. de morb. XVI. 12. XLIX. 14. de helleboriſmo 54. l. de Criſib. IV. 4. 6. 8. Ut plurimum eſt lethalis, quia ſanguinis diſpoſitio maligna putrida ad νέκρωσιν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non obſervaverit, uti ſcribit l. 1. Pr. M. c. 29. §. 31. Verum notandum, non eſſe peculiarem ſpeciem febris, ſed eſſe ſaltem *ardentem*, ſive *Cauſum* valde malignum, & exitialem. Junge Lind. Ex. VIII. §. 47.

LELYGISMENOS, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, a λυγίζω, *contorqueo*, quod a λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Uſurpatur de nervis *contortis*, Hipp. in Mochlico VII. 3.

LEME, λήμη, idem quod γλάμα, vel γλάμη, ſordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinoſior oculorum*, Scrib. item *Lippa*. Fr. Valeſ. de febr. c. 2. notante Rhod. in Lex. Scrib. p. 424. Ad *Lemas* referri poterit *Lacryma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

* LEMMA, Græce dupliciter ſcribitur, per ε, & η. Λέμμα ſignificat idem, quod λέπος, *corticem*, ſive id, quod decorticando removetur. Hipp. l. 2. de morb. mul. X. 8. Gr. dicitur etiam ἡ ὑποδερματίς, Foeſ. p. 380. Λῆμμα vero ſignificat *propoſitionem ſcientificam* per ſe credibilem, quam vocare conſuevit Ariſtoteles Axioma, Poſtulatum, Sumptionem, Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 20. Propoſitionem, quæ concludendi gratia aſſumitur, in Logicis *Præmiſſa*, l. 2. de Hipp. & Pl. decr. c. 2. l. S. F. c. 12. & 18. lib. 1. m. m. c. 5.

LEMMATICOS, λημματικός, dicitur Hipp. qui occaſionem prudenter, & accommodate arripit; & pertinet ad τὸ πρέπον, ſive Εὐσχημοσύνην Medici, l. de dec. orn. II. 27.

LEMNIA, λημνία, epitheton *Terræ* medicatæ, quæ colligitur in inſula *Lemno*. Eſt terra ſpiſſa, levis, pinguis, rubricæ colore, adſtringentis Virtutis. De hac videatur Gal. l. 9. de Simpl. Fac. §. de Terra Samia. An hodieque ad nos deferatur vera *Terra Lemnia* dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac ſcripta ſunt cum noſtra convenire exiſtimet. Negat vero Schrod. l. 3. c. 2. & *Turcicas* eſſe ſcribit; quarum tamen illa quæ cineritii coloris Conſtantinopoli advehitur, pro *Lemnia* uſurpari poterit, utpote præſtantiſſima reliquarum. Videatur Fr. Hofm. in cl. ad h. l. De ſignatura veterum, & *Dianæ ſigillo*, quod creditur fuiſſe capræ effigies, vide Dioſc. l. 5. c. 113.

LEMNISCUS, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicitum, & oblongum, quod vulneri inditur, authore Celſo l. 5. c. 26. Ægin. l. 6. c. 34. & 73. Mercurial. l. 3. V. L. c. 9. in fine. Vide *Licinium*.

LEMPNIAS, eſt *Terra ſigillata*. *Lempnias Calcis*, eſt battitura æris. *Lempnias lempnia*, eſt Auripigmentum. Rul. Johnſ. ſcribit *Lempinas*, & *Lempina*.

LEMURES, idem quod *Larvæ*, *Lamiæ*. Vide ſupra. *Lemures* ſunt ſpiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Ruland. *Lemures* quoque in hominibus eſſe, finxit Parac. tr. 2. de Peſtilit. c. 1.

LENIENS, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem ſignificat, quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. Dieter. n. 717. Sed uſitatior eſt ſignificatio ſtricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*, Gr. ὑποκαθαρτικός, ὑπήλατος. Arab. vocantur *Medicinæ Benedictæ*. Rolf. O. ac M. M. Gen. l. 5. ſ. 1. c. 6. Idem quoque referri a nonnullis teſtatur inter cauſſas morborum, d. l. 2. ſ. 3. c. 92.

* LENOS, ληνός, diverſas habet in Medicina ſignificationes. Apud Hipp. notat *alveos*, aut loculos quoſdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam in Mochlic. XXIII. 8. Junge Foeſ. pag. 383. Vel ſignificat *Torcular*, Lind. Ex. X. §. 192. Unde *Calcare Torcular*, Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem quod πατεῖν, d. l. §. 181. Hinc tranſlata ab Herophilo ad concurſum trium duplicaturarum duræ meningis ſub calvaria, quæ *Torcular*, Gr. ληνός vocatur, teſte Gal. l. 9. Anat. adm. c. 1. Et in hujus obſtructione cauſſam Apoplexiæ poſuit Nynmanus, teſte etiam Barthol. l. 3. Anat. c. 2. Dicitur & ληχνεῖον, Gal. Introduct. c. 11.

LENS, *lendis*, φθεὶρ, κόνις, inſectum dicitur, & ſoboles pediculorum, ſive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ova pediculorum* vulgus appellat. Meminit Gal. l. 7. de S. F. §. Cedrus, & Hedera. Pertinet etiam ad cauſas *Phthiriaſeos*, ſive morbi *pedicularis*. De his Vide Aldrov. de Inſectis l. 5. c. 4.

LENS,

Lens, *lentis*, φακὸς, leguminum ſpecies quædam notiſſima eſt; de cujus uſu in cibo, & Medicina frequentiſſima fit mentio apud Hipp. in lib. de morb. mul. & Gal. paſſim in ſcriptis ſuis, quæ loca compilare non eſt noſtri inſtituti. Videatur Index Pini in Hip. Theatrum, Mundellæ in Gal. φακὸς etiam aliquando ſignificat *vas Medicum*, forte ad fotus faciendos accommodatum. Foeſ. p. 650. Et eſt terminus Mechanicus Mathematicus, dum *lentes* denotant in Teleſcopiis vitra illa craſſicula lentiformia, quorum beneficio objectorum viſibilium ſpecies majores apparent. De qua ſignificatione inter alia etiam legi poterunt Henr. Oldenburgii Acta Ph. Ann. 1665. M. Julio.

Lenticula, vel idem eſt quod *lens*, φακὴ, φακὸς: vel ſignificat *lentiginem*, de quo vocab. p. p. vel denotat peculiarem ſpeciem febris malignæ contagioſæ, qualis eſt *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus; unde & *lenticularis* dicitur: de qua vide Lang l. 2. ep. 15. & Foreſt. l. 6. obſ. 35. cum Schol. *Lenticulares Glandulæ*, ſunt glandulæ inteſtinales in craſſis inteſtinis, cæco, colo, & recto reperiundæ, quarum ſingulæ ſeorſim exiſtunt, nec in plexus colliguntur, lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo ſingulæ manifeſto pollent, humorem viſcoſum excernunt pro ſcybalis liquandis, & alvo lubricanda. De his videatur D. D. Pejerus in Exerc. de Glandulis inteſtinalibus.

Lentigo, φακὸς, *lenticula*, eſt affectus cutaneus, præſertim faciei, ſuntque maculæ lentes colore, & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & Solis radiis expoſitæ partes, conſperguntur, ſine dolore, & moleſtia, obortæ a portionibus acido-fuliginoſis, propter coagulationem ſubſiſtentibus in cuticula. De his vid. Foreſt. l. 5. Chirurg. obſ. 4. cum Schol. & Senn. M. Pr. l. 5. p. 3. ſ. 1. c. 3. Meminit & Keuch. ad Seren. p. 126.

Lentor, *lentus*, γλισχρότης, γλισχρὸς, κόλλησις, vide *Gliſchraſmia*, *Gliſchros*. *Lentum olivum*, ap. Seren. cap. 1. eſt oleum roſaceum, ſive rhodelæon, notante Keuchen. ad h. l. p. 92. Eſt ergo *lentor* qualitas tactilis, quæ opponitur *friabili*, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatæ cohæreſcunt ſibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec preſſa deſiliant. Wecker. Antid. Gal. lib. 4. cap. 5.

Leo, λέων, vocabulum eſt multæ ſignificationis. Verum libet ſaltem in foro Medico uſitatas proponere. (1.) ſignificat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile principem, & atrociſſimum, & fortiſſimum, cujus jubæ arma, & collum veſtiunt in ſexu maſculino. Hujus fœmina vocatur *leæna*, λέαινα. Utriuſque deſcriptionem cum uſu tradidit Aldr. l. 1. de quadr. digit. vivip. c. 1. Anatomen *Leonis*, & viſcerum internorum ſtructuram ab Olao Borrichio obſervatam, & deſcriptam legere licet in Act. Hafnienſ. Vol. I. obſ. 17. pag. 43. ſeqq. (2) *Leo* vocatur Inſectum quoddam, quod formicis inſidiatur. Hinc μυρμηκολέων, ſeu *leo formicarius* appellatur; eſtque vel ex formicarum majorum, vel ex erucarum genere. Idem l. 5. de Inſectis, c. 1. p. m. 523. (3.) *Leo* quoque eſt ex Cruſtaceorum, & in ſpecie *Aſtacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur; cujus deſcriptionem tradidit Idem l. 2. de Cruſtatis, c. 4. (4.) *Serpentis* quoque genus oblongum, & maculoſum, alias *Cenchriten* dictum, *Leonis* nomine venire, patet ex Nicandro in Theriaca, & Aldrov. l. 1. hiſt. ſerp. & drac. c. 12. (5.) *Leo*, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur; eſtque ſpecies Lepræ, quæ *Elephantiaſis* alias nominatur. Vide *Elephantiaſis*. Tandem (6.) *Leo* Spagyricis myſticum eſt vocabulum. Verum in ejus ſignificatione ſibimet ipſis non conſtant. In primis duo *leones* leguntur in illorum ſcriptis, *Ruber*, ac *Viridis*. Paracelſ. in Theſauro Alchymiſtar. *Ruber Leo ſanguis leonis* dictus, eſt Sulphur Philoſophorum, ſive Solis, ex quo Aurum conficitur, Rul. De hoc *Leone rubro* vide Libav. Synt. Arc. Ch. l. 5. c. 12. *Leo viridis*, eſt *Æs Hermetis*, *Mercurius auri*, item *Vitriolum*, aliis *Antimonium*, opinione quorundam ipſum *Aurum*. Ita quoque vocatur *Auripigmentum*, Th. Ch. Vol. V. p. 79. *Leo citrinus foliatus*, alias *Auripigmentum* vocatur. Rul. & Johnſ. *Leo* quoque ſimpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiasis, λεοντίασις, dicitur, & λέοντιον, apud Æt. & Aretæum, teſte Gorræo, idem quod *Elephantiaſis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *leonina lepra*. Foreſt. l. 4. Chir. obſ. 7. Schol.

Lepas, λεπὰς, vocatur *Concha petris adhæreſcens*, Gal. in Exeg. voc. Hipp. Gorr. Foeſ. p. 380.

Lephanteus, *lephante*, eſt prima Tartari ſpecies, vel bolus, media inter lapidem, & lutum, ſcindique poteſt. Rul. & Johnſ. ex Parac. l. 1. de Tartar. Tr. c. 1. & tr. 3. cap. 3. ut & in Fragm. ad hæc loca.

* Lepidoeides, λεπιδοειδὴς, *ſquamoſus*, vel potius ſquamarum ſpeciem referens; dicitur de *ſuturis* & *conglutinationibus* juxta aures; ſuntque duæ lineæ in cranio, utrinque ſingulæ a recta ſutura ſagittali æque diſtantes, per capitis longitudinem a poſteriore in priorem partem

ſuper

ſuper aures feruntur, quæ in oſſibus ad ſquamæ ſimilitudinem ſtructis habentur, quæ fiunt duobus oſſibus inter ſe cohærentibus, non per ſuturam quidem, ſicut *Coronalis*, & *lambdoidea*, ſed paulatim ſyncipitis os inſtar ſquamæ attenuatum deſcendit, atque in id os, quod infra ab auribus adſcendit, ſubintrat. Gal. l. de oſſib. c. 1. ubi & *ſquamoſæ agglutinationes*, προσκολλήσεις λεπιδοειδεῖς, item *ſuturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατὰ τὰ ὦτα, ut l. 9. de U. P. c. 18. vocantur. Alias vero *Mendoſæ*, & *Temporales* dicuntur. Caſtell. Barth. libell. 4. Anat. c. 5.

LEPIDOSARCOMA, λεπιδοσάρκωμα, i. e. *Tumor ſquamiformis-carnoſus*, dicitur a M. A. Severino abſceſſus rarior in ore repertus carneus, globoſus initio, mox ligulæ craſſioris modo ad guttur reflexus, poſt cujus diſſectionem oſſeæ propemodum ſquamæ prodierunt in conſpectum nullo ordine diſpoſitæ. Plura legantur de h. l. de nov. obſerv. abſceſſ. c. 18.

LEPIS, λεπὶς, i. e. *ſquama*. Hipp. 4. aph. 81. Junge Diet. n. 496. Stricte vero accipitur de *ſquama æris*, l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 20. 4. de R. V. I. A. t. 123. Dioſc. l. 5. c. 89. Scrib. n. 133. ſignificat & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, *decortico*, & ſubſtantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per λοπὸς, l. 1. Epid. I. 49. Dicitur & λέπισμα, Erot. in Onomaſt. p. 70. Foeſ. d. l. *Lepis ferri*, ſunt *ſquamæ ferri*. *Lepis calcis*, eſt *pulvis æris*. Rul. & Johnſ.

* LEPORINUS, vide *lagophthalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitioſam conformationem non cohærent. Vocantur etiam *Roſtra leporina*: de quibus vide Senn. Med. Pr. l. 2. part. 1. c. 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici poſſunt λαγόχειλοι. Vide *lagocheilos*.

* LEPRA, λέπρα, eſt cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum aſperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & ſquamis decidentibus; interdum ſecus, pluresque corporis partes depaſcuntur. Gal. in def. *Lepra*, & *Pſora*, ſive *Scabies*, ſunt valde congeneres affectus, & affines, ita ut non aliud *Pſora* ſit, quam mitior *lepra*. Eſt enim *Pſora* quædam ad *lepram* quaſi via, ut *lepra* ad *elephantiaſin*, ſi magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inſeparabilem; ſed in *lepra* tantus eſt, ut etiam æger vehementiſſime ſcalpendo nullo modo juvetur, ſed potius omnis generis ulcera, & phlegmonas acceſſat, quod cutem exaſperet, & ſubjectam ei carnem multo, quam in *Pſora*, profundius depaſcatur. Unde & *ſquamulas* procreat, quales in *Pſora* non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex ſe remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, & humore minus craſſo, terreſtri, aſſato, & maligno. Dicitur *Lepra* ab his ſquamulis, quaſi λεπρὰ, i. e. *ſquamoſa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *Impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quaſi, ſquamaſque reſolvatur. *Lepram* hanc Celſus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λειχὴν Græce appellatur, de qua ſuperius, ſed quam ipſe declarat l. 5. c. 28. & in quatuor ſpecies diſtinguit, quæ a ſuperiori Impetigine plurimum diſtant. Ejus cauſa humor eſt melancholicus multus, viſcoſus, craſſus, ſed tamen acris, & immotus ſub cute, & ſubjecta carne latens, ſenſumque eum doloris excitans, qui Pruritus dicitur. Hæc Caſtell. & Gorr. Jung. Diet. n. 497. Notetur, ea, quæ hactenus deſcripſerunt, intelligenda eſſe de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ eſt ipſa *Elephantiaſis*, de qua ſuo loco. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* eſt ſcabies vel totius corporis, vel certæ partis ſicca, furfuracea, ſquamoſa, vehementiſſime pruriginoſa, cum multis aliis ſymptomatibus ſtipata, proveniens a ſanguinei liquoris impuritate ſalina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel partiali. Non inepta eſſent, modo magis perſpicua, quæ de *lepra* generatione, ſignis, examine tradit Parac. Paragr. l. 6. c. 1. ſeqq. Nec a vero etiam abludere videtur, quando ad luem Veneream referre non dubitat, in Chirurgia magna, l. 3. c. 3. quamvis Helmont. taxaverit Paracelſ. quoad cauſſam, & ſigna, ſtatuens, *lepræ* cauſſam eſſe quoddam venenum cruentum, anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo, ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide tr. de Lithiaſ. c. 9. n. 18. ſeqq. plur. Rolf. a ſale reverberato luxuriante deduxit, O. ac M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 11. An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum, & Arabum? legatur Caſp. Rejes C. El. q. 60.

LEPRICOS, λεπρικὸς, dicitur de facultate corroſiva, ſcabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante, e Gal. l. 11. de S. F. §. Salamandra.

LEPRYNOMÆ, λεπρύνομαι, duo ſignificat præternaturalia, *Exaſperari*, & *Albeſcere*. Utrumque ſumptum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali ſignificatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus eſt præternaturalis, uti in Theriacis Græcus Nicandri interpres annotavit. Gorr. in def.

LEPSIS, λῆψις, idem quod λαβή. Vid. *Labe*.

LEPTOPHONOS, λεπτόφωνος, idem, quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui eſt tenui, vel *exili*

voce

voce prædītus . Gal. 2. in Epid. t. 78. Vide *Iſchnophonos*.

Leptosphæros , λεπτόσφαιρος , i. e. *tenuis orbis*, Gal. l. 3. de fac. parab.

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem quod ἰσχνὸς, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Iſchon*, *Gracilis*. Uſurpatur ab Hip. ſæpe de victu *tenui*, 1. aph. 4. 5. 7. 8. 10. & alibi. Vide Diet. n. 498. item de medicamentis in *tenues* partes comminutis, aut tritis, l. 1. de morb. mul. CI. 40. 47. de ſucco *tenui*, & liquido, l. 2. de morb. XXII. 18. l. 3. X. 16. De linteo raro, ac *tenui*, l. de ſuperfœtat. XX. 8. XXII. 4. de urina *tenui*, & aquea abſque ſedimentis craſſioribus, 7. aph. 32. & comparative, 4. aph. 69. Λεπτοὶ quoque dicuntur *ingenioſi*, acres, l. de A. L. & Aq. LIIX. 8. Junge Foeſ. p. 381. Lind. λεπτὸν, *tenue* dupliciter accipi ſcripſit, *proprie*, & *improprie*. Proprie de conſiſtentia, & modo ſubſtantiæ cujuſque materiali : improprie, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue*, οἶνος λεπτὸς dicitur, quod eſt infirmum, ὀλιγοφόρος, Ex. XVI. §. 213. 214. ſeq.

Leptynon , λεπτύνων , *attenuans*. Vide ſupra *Attenuans*.

Leptysmos , λεπτυσμὸς , *Extenuatio*. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὼς, eſt nomen æquivocum . Primario ſignificat animal quadrupes velociſſimum , digitatum , viviparum ; cujus deſcriptionem , uſumque in cibo, & Medicina vide in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivipar. c. 23. Gal. paſſim in Lib. de Med. Fac. & Comp. Med. ſ. Loc. uti patet ex Indicibus. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 24. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Diet. Jat. p. 824. Singularis quoque *leporis* Anatome deſcripta legitur in Act. Hafn. Vol. I. obſ. 136. p. 278. ſeq. Deinde etiam ſignificat animal molle , marinum , omnium venenoſiſſimum, *Lepus Marinus* dictum : cujus hiſtoriam , & facultatem venenoſam deſcribit Aldrov. lib. 1. de Mollibus , c. 7. Meminit & Lind. Ex. XI. §. 106. Veneni proprietas in hoc conſiſtit , quod pulmonem maxime afficiat ; contra quod remedium tradidit Gal. l. 2. de antidot. c. 7. Utriuſque etiam meminit Wolf. Waldung. in ſua Lagographia.

Lepyrion, λεπύριον , duo ſignificat. 1. *ovi putamen*, & externam teſtam. Hip. l. de nat. pu. IV. 24. XLI. 23. Deinde *corticem* etiam in plantis, Ibid. XXIII. 17.

Leros , λῆρος , ſignificat *delirium mitius*, aut levem deſipientiam ; & ita idem , quod παραφροσύνη, & verbum ληρῆσαι , παραληρῆσαι, idem quod παρακόψαι, παραφρονῆσαι, Gorr. & Foeſ. Oec. p. 384. Vide *Delirium*.

Lesche, *leſchema*, λέσχη, λέσχημα , ſignificat *nugas*, nugacem *confabulationem* , Hipp. in Epiſt. ad Damagetum , n. 345. Hinc verbum λεσχηνεύω, & λεσχηνεύομαι , otioſe, & *nugaciter confabulor*; quo uſus Hipp. l. dec. orn. VII. l. 1. de morb. XIV. 11. l. 2. prorrh. X. 11. Foeſ. p. 381. ſeq.

Leseolus , Paracelſo dicitur Sal ſumme diaphanum, quod curat Icterum. Hinc & Icteritia *leſeoli morbus* vocatur . Eſt enim in *leſeolo* diaphaneitas ſalis maxima , quæ magis, quam ſuſus Lopazius tingit & fixat. Et quia Icteritia eſt Sal in flavo colore diaphanum , ideo ſuo ſimili pelli debet , l. de trib. principiis, c. 7. & ex hoc Johnſ. in Lex.

Leta , eſt *calor rubens*. Rul. & Johnſ.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης. Vide *Funeſtus*.

* Lethargus, λήθαργος, ληθαργία, morbus eſt *Phrenitidi* plane contrarius ; ſiquidem in eo inexpugnabilis dormiendi neceſſitas adeſt , perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infeſtant. Latine dicitur *Veternus*. Dici quoque poſſet vi nominis Græci *Deſidia oblivioſa*, Diet. n. 501. Signa ergo pathognomonica ſunt *Torpor*, & *Oblivio*. Deſcribi commode poterit ex recentiorum hypotheſibus : *Lethargus* eſt nimia ſenſus communis, reliquorumque internorum imminutio, & depravatio, præſertim ad ſomnum intenſa proclivitas , & deſiderium cum oblivione, febrem plerunque malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbidæ excretione, proveniens a ſeroſa colluvie, vel copia , vel qualitate maligna , cerebri ſubſtantiam, & anfractus irruente, ſpirituum activitatem profligante, temperamentum cerebri vitale opprimente . Hunc morbum egregie , ſi quis alius, expoſuit Willis de Anima Brut. P. II. c. 3. De hoc morb. vide ap. Hipp. l. 2. de morb. LXIII. l. 3. V. Coac. t. 139. Morbus plerunque lethalis, aut ſumme periculoſus habetur.

Lethe, λήθη, ſignificat *oblivionem*. Eſtque privatio memoriæ, ſive *Memoria abolita*. Quæ præternaturalis eſt, cauſſam agnoſcit ſpirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitioſis , vel a morbis obortam. Gal. l. 2. de ſympt. c. 7. Ita obſtinatam *oblivionem* ex retentione menſium obortam obſervavit D. Ol. Borrich. Act. Hafn. Vol. II. obſ. 70. p. 194. *Oblivisci* nihil aliud eſt , quam impreſſiones rerum , etiam obſcuras, & ſuperficiarias non conſervare , id quod fit ob metum, ebrietatem , aut aliquid aliud ejuſdem generis, l. 2. de motu muſc. c. 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hipp. 3. Epid. ſ. 3. t. 37.

Levamen, κούφισμα, κούφισμα, κουφισμὸς, proprie dicitur de mole, & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remiſſio, & reconvaleſcentia quædam ægrorum dicitur *levamen*, *Allevatio:* Eſtque vel fida, & vera, vel fallax, & apparens, quæ recidivam præcedere ſolet. Gal. 3. prognoſt. c. 22. Quæ non cum ratione levant, iis non eſt fidendum, 2. aph. 27. Jungatur Dieter. n. 473. Vide *Cuphos*. Alias *levare* etiam uſurpatur pro *Elevare*, extollere. Vide Rhod. in Lex. Scribon. p. 402.

Levator, vocatur Muſculus ſcapulam elevans, qui & *Patientiæ Muſculus* dicitur, quia elevat ſcapulam, quibus res ex voto non ſuccedunt. Hujus plenior deſcriptio videatur, inter alios, apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 3. p. 564.

Leucania, λευκανία. Vide *laucania*.

* Leuce, λεύκη, Latine *Alba Vitiligo*, eſt ſpecies *lepræ*, & fœdæ ſcabiei, cutis, carniſque ſubjectæ albedo p. n. Gal. in defin. & l. 2. Meth. med. 2. & l. 1. de C. M. S. L. c. 1. Dicitur & *lepra alba*, Avicen. *Albara alba*. Differt vero a *lepra*, quod ſine ulla aſpredine, & cutem habeat lenem. Cauſſa hujus ex cauſſa *lepræ* deſumenda.

Leuciscos, λευκίσκος, eſt nomen piſcis ad *Mugiles* pertinentis, qui Latine *Albicula*, vel *Alburnus* dici poſſet; cujus meminit Gal. lib. 3. de Al. Fac. cap. 25. Ejus hiſtoriam, & uſum tradit Aldrov. l. 5. de Piſc. c. 22. 23. Jungatur & Linden. Ex. XI. §. 41.

Leucochrus, λευκόχρυς, ſcil. οἶνος, eſt ſpecies *vini ſalſi*, ex paſſis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album muſtum conjectis compoſiti. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφὶς, lapis dicitur in Ægypto naſcens, qui cum ſubviridis appareat, tamen ea, ſi ad cotem affricetur, aut aſperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illuſtriora redduntur. Gorræus ex Aetio.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος. Vide *Caurus*.

Leucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compoſitum eſt ex Sinopidis Ponticæ ſelibra, ſilis lucidi pondo decem, & melini Græcienſis duobus miſtis, tritiſque una per duodecim dies. Gorræus. Alias λευκοφαῖος dicitur *color mixtus ex albo, & nigro*, qualis eſſe ſolet in cucullis Monachorum Franciſcanorum. C. Hofmann. l. 2. V. L. c. 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. roſar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contuſa, & per ſetaceum trajecta. Uſus eſt in phthiſi Mœb. Synopſ. Epit. Inſt. ultima, & in Epit. l. 5. ſ. 3. p. 2. c. 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hiſpanicum*, apud Foreſt. l. 17. Obſ. 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem quod *Anaſarca*, *Hydropis* ſpecies. Vide *Anaſarca*, *Hydrops*.

Leucophyllon, λευκόφυλλον, eſt ſpecies *Unguenti ſicci*, cujus uſus præcipuus ad collum, & axillas eſt, quo illis odor gratus concilietur. Deſcriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem quod λευκόφαιον, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, eſt nomen *Malagmatis*, apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7. Alias λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo, & fulvo*, qualis eſt tritici maturi, & ceraſorum duracinorum. C. Hofm. l. 2. V. L. c. 10.

Leucorrhoea, λευκόρροια, id eſt *Fluor albus*, ſive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo uſus D. Georg. Ericcus Thill. in Diſſert. Inaug. de Fluore albo, c. 3. in fin. an etiam in aliis authoribus occurrat non licuit inquirere. Interim ſat aptum eſſe hoc compoſitum vocabulum, omnino ſtatuimus.

Leucos, λευκός. Vide *Albus*.

Leviathanpenis, dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo, & dyſenteria a quibuſdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. Pharmac. Diſſ. I. p. 314.

Leviraia, λειόβατος, i. e. *Raja lævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. lib. 3. de piſc. c. 49. Meminit Gal. l. 3. Al. fac. c. 36.

Levis, κοῦφος, *levitas*, κουφότης. Vide *Cuphos*. *Leve* recte in Medicina deſcribitur, quod pondus habet exiguum, etiamſi mole ſit magnum, vel amplum. Wecker. Ant. Gen. l. 4. c. 5. In Chymicis *levia* faciunt ſolutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex ſpiſſo ſubtile, & quando corporeum in ſpiritum reſolvitur. Libav. Synt. A. Ch. l. 6. c. 10. *Leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur; & ſignificat debile, mite, Scribon. n. 19. 27. 237. Junge Rhod. in Lex. Scrib. p. 402. ponitur tandem *levis* pro *lævi*, aut *lævigato*. Rhodius ibid.

Lex, νόμος, licet proprie non ſit terminus Medicus, Hippocr. tamen tranſumpſit e foro Politico in Medicum, conſcribens opuſculum, *lex*, νόμος, indigitatum. Uſurpavit etiam aliquoties Gal. v. g. *legem* non eſſe latam tranſcribentibus, 7. aph. 64. nec contradicentibus, l. contra Julian. cap. 1. princ. Κατὰ νόμον, *ſecundum legem*, opponitur apud Hippoc. τῷ κατὰ φύσιν, *ſecundum naturam*, ſ. 1. de nat. hum. 8. Vide C. Hofmann. comm. in Gal. U. P. n. 826. De neceſſitate *legum* adverſus pſeudo-Medicos vide C. Rejes C. El. q. 21. n. 16.

Lexipharmacon, ἀλεξιφάρμακον, idem ſigni-

ficat, quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. l. 2. de Antidot. c. 6.

Lexipiretos, λεξιπύρετος, pro ἀλεξιπύρετος ἀπὸ τῶ λήγειν τὰς πυρετὰς, quod febres finiat, *Febrifuga*.

Lexis, λέξις. Vide *Dictum*.

Libades, λιβάδες, ſignificat loca foſſarum eminentiora, & præterea herboſa, aquoſaque. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 40. Alias λιβὰς ſignificat quoque ſcaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

Libanion, λιβάνιον, eſt nomen *Collyrii* a *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia, & morſu carentia, de quo videatur Aegineta l. 3. cap. 22. & l. 7. c. 16. Improbat hanc appellationem Gor. Vide *libyanon*.

Libanotos, λιβανωτὸς, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab Arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *libanos*, λίβανος, quod alias arboris ipſius nomen. Eſt duplex: *Maſculum*, ταγωνίας, quod granis rotundis colligitur inſtar teſtium. Alterum ὀροβίας, granis minoribus exiſtens. *Micæ thuris* concuſſu eliſæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hipp. aliquoties *Thuris*, præſertim l. de ſuperfœtat. XX. 5. 7. l. 1. de morb. mul. Cl. 25. lib. 2. LXXVI. 4. Vide Foeſ. p. 384. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 409. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Lignum *Thuris* arboris deſcripſit Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 5. p. 474.

Libella, ζύγαινα, Lat. *Zygena*, nomen piſcis cetacei, duræ carnis, inſuavis, & mucoſæ; cujus meminit Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. Deſcripſit vero Aldrov. l. 3. de piſc. c. 43. Alias *libella*, idem quod *libra*, vel *Trutina parva*, *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. Synt. A. Ch. l. 1. c. 21.

Liber, ſubſt. βίβλος, βιβλίον, *libellus*, quid notet, pueris in trivio notum eſt. Obſervetur ſaltem ad hoc vocabulum, quod, licet *libri* ſint ſubſidia memoriæ, rivi ſcientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere ſibi debeant, ne ſint veluti nautæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe eſt Medicis, niſi in *libris* non ſapere. Conſilium ſæpe procul a *libris* capiendum eſt in arena, dum occaſio adeſt. *Libros Chymicos* non eſſe ſcriptos doctrinæ gratia, ſed occulte, ænigmatice, & figurate, paſſim innuitur in Theat. Ch. Vol. III. p. 6. Vol. IV. p. 941. Mundum, ſive Macrocoſmum Paracelſus aliquoties vocavit *librum Naturæ*, atteſtante etiam Libavio in T. IV. Operum ſæpius. *Liber* olim *Corticem* notavit, quemadmodum Codex Truncum, uti patet ex Scrib. n. 174. 252. Jung. Rhod. in Not. & in Lex. Scribon.

Liber, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permiſſum eſt ſuo arbitrio vivere. Linden. Ex. XIII. §. 549. *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ ſit docet Gal. l. de cogn. & cur. anim. morb. cap. 10. *Libertas* vera Medici hæc eſt, ſancte & caſte vitam, artemque inſtituere Lind. Ex. III. §. 29.

Liberalis, ἐλευθέριος, idem ſignificat, quod *liber*, Ingenitus, 2. aph. 54. Junge Dieter. n. 271. Alias *liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρία, & refertur inter virtutes Medici ab Hipp. l. de dec. orn. V. 4. quam egregie expoſuit Lind. Ex. II. §. 19. 20.

Liberatio, *Liberatus*, ἀπαλλαγὴ τῶ κακῶ, Hipp. dicitur, idem eſt quod *Curatio*, *Curatus*; vereque ita dicitur, quando quis ſub haſta veluti morbi venditus, officioſa Medici fidelis opera, Deo benedicente, Natura allaborante, veluti manumiſſus aſſeritur Sanitati. Lind. Ex. XIII. §. 552. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Liberari* etiam in ſpecie de parturientibus dicitur, teſte Keuchen. ad Seren. p. 221.

Libertas, vide *liber*.

Libido, ἀσέλγεια, ἀκολασία, ſtricte ſignificat deſiderium in Venerem; idemque eſt, quod *laſcivia*, *ſalacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, ſive *Cupiditate*, notante Rhodio in Lex. Scribon. v. g. *libido* inteſtini, *libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo Q. Seren. cap. 6. Keuchen. in not. p. 113.

Libos, λίβος, idem quod λιβὰς dicitur oculorum quoddam inſtillamentum, quod oculis inſtillatur. Gal. in Exeg. Hipp.

Libra, λίτρα, eſt nomen ponderis uſitatiſſimum, verum multifariam quondam acceptum, ita ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro ſynonymis habuerint, notante Jul. Alex. not. in Gal. 1. de C. M. P. G. c. 15. Communiter tamen *libra* ſignificavit pondus, & menſuram unciarum duodecim, ſive drachmarum nonaginta ſex, uti conſtat ex Gal. l. de pond. & menſ. c. 1. & 2. quæ ſignificatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis. *Libra* vero *civilis* in diverſis locis variat; in eo tamen omnes conveniunt, quod libra civilis unciis aliquot ſuperet medicinalem, ipſæ quoque unciæ paulo majores eſſe ſoleant, & ita *Civilis libra* ad *Minam* veterum magis accedat. Jung. Dogm. noſtr. P. VI. cap. 5. d. 3. pag. 760. ſeq. Sumitur & *libra* pro ipſa *Trutina*, vel *Statera*. Ita *libra exploratoria* vocatur, quæ adhibetur in arte Docimaſtica metallica, de qua vide Ol. Borrich. Docimaſt. Metall. §. 19. Ita in cœli Zodiaco ſignum aliquod dicitur *libra*. Schroder. l. 1. c. 9.

Libros, λιβρὸς, id eſt *tenebroſus*, obſcurus, & *niger*, ut exponit Erotian. in Onomaſt. p. 71. E.

Libum, ἴτριον, ψαιστὴ, μάζα, vide *Itrion*, & qui talia

talia vendiderunt, *librarii* dicti ſunt. Mercurial. l. 1. V. E. c. 1.

LIBYANON, λιβυανὸν, epitheton quorundam *Collyriorum* ἀδήκτων, ſive mordacitatis expertium, quæque longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem conſumunt; quorum varias formulas vide apud Gal. l. 4. C. M. S. L. c. 7. & Æt. l. 7. Appellantur & *Cygni*, κύκνοι, a colore albo, quod in iis prævaleat Amylum, & Terra Samia. Perperam vero apud Æginetam inſcribuntur λιβάνια, animadvertente Gorræo in def. Vide *Libanion*.

LICHANOS, λιχανὸς, vocatur digitus ordine ſecundus, *Index* latinis, a λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerumque ſumitur: vel ἀπὸ τοῦ λίαν χαίνειν, valde hiando, quia inter pollicem, & indicem magnus eſt hiatus. Occurrit apud Hipp. lib. 5. Epid. XXVIII. 16. l. 7. XX. 4. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. & 2. de iis, q. in medic. t. 20. Vid. Foeſ. p. 387. Junge ſupra *Index*, *Dactylos*.

LICHAS, λιχὰς, vocatur *Polluci* menſura interſtitii inter pollicem, & indicem; & ita fuit apud Græcos menſuræ ſpecies, qua rerum intervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, ſive decem digitos, intellige tranverſos. Gorr.

* LICHEN, λιχὴν. Vide *leichen*, *Impetigo*.

† LICHINIA, lineamenta, Jo: Tagaul. l. 2. c. 4. Venetiis vulgo lichini.

LICINIA, Latine vocantur *linamenta* vel ex panni lintei fruſtulis, vel ex ſtuppis bene pexis parata, quæ vulneribus, & ulceribus induntur, Gr. μοτοὶ, vel etiam λήμνισκοι, Latine etiam *Tentæ* vocantur. Vide *lemniſcos*. Foreſt. l. 6. Chirurg. Obſerv. 14. in Schol. Parac. Paragraph. l. 3. c. 4. §. 1.

† LICINIUM, tenta. Trincavel. l. 4. c. 8.

LICULMEN, λικῦλμεν, vocari credidit Langius falſum piſcium liquorem colatum, ſive *Garum*. l. 1. ep. 59. Verum lapſum fuiſſe una cum aliis cetera doctiſſimis viris, patet ex Linden. Ex. V. §. 77. qui λικουάμεν legendum eſſe demonſtrat. Nam *liquamen*, idem quod *Garum* eſt.

* LIEN, σπλὴν, Latine etiam *Splen*, viſcus eſt in corpore humano, ad ſiniſtram ventriculo accumbens, quod Hipp. humano pedis veſtigio aſſimilari ſcripſit, de diſſectione III. 5. 6. Cujus hiſtoriam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. l. 1. Anat. c. 16. ubi etiam de ejus functione varias veterum, & recentiorum reperire licet ſententias. Nobis placet ἐπέχειν, cum nondum *lienis* uſum genuinum per totius Medicinæ ætatem ſatis inveſtigatum eſſe, recte ſtatuerit Kerger. de ferment. ſect. 3. c. 2. Interea contenti eſſe poſſumus in hoc, quod ſit organon ſanguinis colatorium. Num vero denuo illam materiam, quæ ibidem ſeparatur a ſanguine, ita præparet, ut rurſus ſanguini loco fermenti adjiciatur, nondum ſatis demonſtratum eſſe, ſed commentitium ſaltem inventum recentiorum exiſtimamus, interim unicuilibet permittentes liberum ſtatuendi hac in re arbitrium. Videatur, ſi placet, & Malphighii Exerc. de *liene*. Variis etiam morbis obnoxius eſt *lien*; & ægroti, qui illis morbis laborant, σπληνικοὶ, *lienoſi*, σπληνώδεις vocantur Græcis, præſertim qui obſtructione, & tumore lienis laborant. *Magni lienes*, σπλῆνες dicuntur, Hipp. 3. aph. 22. Vide Gal. comm. Diet. n. 783. Varias de *liene* obſervationes, ratione magnitudinis, exectionis, &c. vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Shenkium, Ephemerides Nat. Curioſorum, & alios, quorum Indices inſpiciantur.

* LIENTERIA, λειεντερία. Vide *lejenteria*, *Celiaca*.

* LIGAMENTUM, σύνδεσμος, dicitur pars corporis ſimpliciter exſanguis, alba, ſolida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior vero nervis, & membranis, corporis partes, præſertim oſſa funiculi inſtar mutuo colligans, muniens, Gal. l. 1. de motu muſcul. c. 1. Horum hiſtoriam lege in Barthol. libell. 4. An. c. 3. Junge D. D. Hoſmanni Diſſert. An. ad l. 1. Horne Microc. p. 26. 27. Apud Hipp. aliquando νεῦρον, h. e. *nervum* abuſive dici, monſtravit Dieter. Jatr. n. 568. In ſpecie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* ſub lingua, quod *ligamentum ſublinguale* etiam vocatur: de cujus ſectione periculoſa vide ſupra *Ancylogloſſum*.

* LIGATIO, *ligatura*, æquivocum eſt. Accipitur enim vel Chirurgice; & ita idem eſt, quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις. Vide *Epideſis*, *Deligatio*. Ita *ligatio* nervorum, legitur in Scrib. num. 255. *Ligatio vaſorum*, ad ſanguinis profuſionem præcavendam, apud Hildan. de gangr. & ſphacel. c. 19. De *ligaturis* vide & Rolfinc. & O. M. Med. Sp. l. 4. ſect. 10. c. 4. Vel Pathologice, & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*. Vel accipitur Magice: & iterum dupliciter, vel ſub reſpectu morbi, quatenus *ligatio*, vel *ligatura* ſignificat impotentiam generandi per præſtigias diabolicas, & faſcinum inductam; unde & vulgus tales *ligatos* vocat, teſte Dier. Jatr. p. 214. Vel ſub reſpectu remedii Magici, quando ſuperſtitioſi characteres *ligantur*, & ſuſpenduntur: de qua arte ex quadam peſtifera ſocietate hominum, & angelorum malorum exorta (verbis Iſidori) vide Keuchen. prolegom. ad Samonicum p. 54. 63.

Digitized by Google

† Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius prolabi poſſint. Varand. de Indicat. 1. c. 11.

† Lignum feniculinum sassafras. Joan. Hornungus.

Lignum, ξύλον, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Eſt vero *Lignorum* uſus in medicina multifarius; potiſſimum triplex: Diætericus, ſive Coquinarius, & Culinaris, quando comburuntur, ubi quidem ligna arida præ aliis eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 6. Contra *ligna* viridia cauſſa ſunt virium exſolutionis, 2. aph. 41. Deinde Pharmaceuticus, dum quædam *ligna* ad uſum internum adhibentur; quorum hiſtoriam vide apud Schrod. l. 2. c. 14. Et inter illa *Lignum Guajacum*, vel *Sanctum* principatum obtinet, vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infra lit. N. Denique Chirurgicus, quatenus ad inſtrumenta Chirurgica pertinet: v. g. de *ligni* cujuſdam pro repoſitione articuli apparatu vide Hipp. a. de artic. t. 19. Gal. in comm. Ad *ligna* rariora pertinet *lignum Zibethum olens*, in Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 97. Item *lignum foſſile*, de quo integer tractatus proſtat Franciſci Stelluti in Ann. III. de Ephem. ad finem, *Lignum Magicum* vocat Paracelſ. *Arcana Herbarum*, tr. Labyr. Medic. c. 9.

Lignyodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνὺς, *fuliginoſus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*.

Ligula, item *Lingula*, homonymon eſt vocabulum. In Anatomicis ſumitur pro *Clavicula*, (Vide *Clavicula*) aut pro *Glottide*. Vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat menſuram aliquam cochleari majorem, continentem ſemunciam, exceptis duobus ſcrupulis. Scrib. num. 111. 114. 220. Rhod. in not. ad h. l. p. 217. Alias quoque denotat vinculi ſpeciem: v. g. calceorum vincula dicuntur *ligulæ*. Scribon. n. 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπῖνος, ἀκανθὶς dicitur: cujus hiſtoriam, & uſum vide in Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 4.

Ligysma, λίγυσμα, vocatur *contorſio juncturæ*, ita tamen ne ſit perfecta luxatio. Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 19. Jul. Alexand. in not. ad h. l. p. 754.

Lili, terminus eſt Paracelſicus, denotans vel ſubjectum Tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipſam *Tincturam*. Eſt vero illud ſubjectum, vel *Electrum minerale*, vel ipſum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. Helmontii inſcripto, Arcana Paracelſ. nec non tr. Catarrhi deliram. §. 43. & Pharm. ac Diſp. mod. num. 49. item ex Libav. tr. de Igne naturæ, Tom. II. Oper. pag. 63. 64. 68. ſeq. Junge Fr. Hofmann. in Clavi ad Schroder. pag. 324. D. Emuller. ſtatuit Tincturam Antimonii, cum liquore Alcaheſt paratam; quia tamen Liquor Alcaheſt adhuc eſt obſcurus, ſubſtituit D. Ludovici Sal Tartari volatiſatum, Pharm. Diſſert. I. p. 335. Aliam præparationem ex Regulo martis vide in Morl. Coll. Chym. Leid. c. 257.

Lilium, præter Botanicam ſignificationem, a Paracelſicis accipitur pro *Lili*, ſive Tinctura. *Lilium* eſt *Mercurius*, & flores illius *lili*, de pellicano in Tinctura Philoſophorum. Eſt quinta eſſentia Sulphuris, Sulphur fixum. Ruland. & Johſon.

Lima, ῥίνη, inſtrumentum notat, quo ſcobs, aut ramenta fiunt deterendo. Uſus eſt *limarum* in Pharmaceuticis propter res, quæ non facile tundi, atterique poſſunt. Eſt vero alia craſſior, alia tenuior. Vvek. Antid. gen. lib. 3. c. 25. & 48. Ita Cornu Cervinum *limatum limæ lignaria* legitur apud Scribon. n. 141. id eſt quaſi lignum ſanctum radi, vel teri ſolet, explicante Rhodio ad h. l. p. 214. *Limatura*, Gr. ῥίνημα, ῥίνισμα, idem quod *Scobs*, *ramentum* dicitur, vel *Raſura*. Ita *ramenta æris*, apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Gal. l. 3. de C. M. S. L. cap. 3. *Limatura Chymica* dicitur, quæ fit per mercurium, ſcil. calcinando. Libav. Apoc. Herm. P. Poſter. T. 2. p. 428.

Limacesteros, rectius *Leimaceſteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano in Onomaſt. pag. 81. d. per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de Locis paluſtribus, & arboribus conſitis, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXIV. 11.

Limacodes, λιμακώδης, eſt poſitivum, ſignificans *locum* udum, humidum, & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hippocr. l. de A. L. & Aq. XLIII. 3. LV. 6. Jung. Foeſ. p. 386.

Limanchia, λιμαγχία, dicitur ſumma inedia, & *omnimoda abſtinentia*, cum quis fame cruciatur, aut ſtrangulatur. Idem, quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοὶ, λιμαγχεόμενοι dicuntur, qui *nimia inedia cruciantur*. Hippoc. 2. Prorrhet. VII. 9. l. 2. Epid. ſ. 1. 66. Item λελιμαγχημένοι, de artic. t. 30. & verbum λιμαγχονεῖν, *inediam ferre extremam*, 4. de artic. t. 64. Foeſ. p. 385.

Limatio, *Limatura*, ῥίνημα. Vide *Lima*.

Limax. Vide *Cochlea*.

Limbus, Paracelſo dicitur univerſus mundus, ſemen, & prima hominis materia, Superior, & inferior Sphæra, cum elementis quatuor, & quæcunque his comprehenduntur, Paramir. l. 1. 2. 5. Rul. & John. Alias *Limbus* etiam dicitur faſcia illa, alterius ſæpe coloris, & majoris pretii, quæ veſtium, præcipue muliebrium, extremitates circumquaque ambit. Quibus ſuturas in cranio comparavit Ingraſſ. Comm. in Galen. l. de oſſib. p. m. 45. ſeq.

Limen

Limen, ὑδὸς. Vide *Udos*.

Limitatio, διορισμὸς, idem quod *determinatio*, vel reſtrictio alicujus rei, vel ſermonis. Hęc omnino in Medicina ſepiſſime neceſſaria eſt, propter varietatem circumſtantiarum in ſingularibus, vel individuis, uti teſtatur Gal. l. 1. de Al. fac. 1. & l. 3. meth. med. c. 3. Vide *Diaſtole*.

Limne, λίμνη. Vide *lacus*.

Limnothalassa, λιμνοθάλασσα, vocatur *ſtagnum maritimum*, Gal. l. 3. de Al. fac. cap. 25. ubi ſcil. fluvius magnus ſtagnum efficit, quod mari conjungitur. ibid.

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *ſervus*, vel mancipium *famis*, ſive eſuriei. Idem quod λιμαγχονούμενος. Lind. Ex. XIII. §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem quod λιμαγχία, vide *limanchia*. Legitur apud Hipp. l. 3. de diæta XV. 16. & 4. de R. V. I. A. t. 61. Verbum quoque λιμοκτονέω frequenti eidem fuit in uſu, d. l. t. 16. l. de fiſtulis II. 20. lib. 1. de morb. mul. XXVII. 15. l. 7. Epid. LIII. 1. Jung. Foeſ. p. 386.

Limos, λιμὸς, *Fames*. Vide ſupra *Fames*.

Limotto, λιμώττω, *eſurio*. Vide *Fames*.

Limus, ἰλὺς, vide *Ilys*. Ita ſanguinis *limus*, idem quod *Fex*. Gal. 4. aph. 21. Vocatur & *Cœnum*, βόρβορος, Dieter. n. 157. *Limus terræ*, Paracelſo vocatur totius mundi machina: eſtque eidem duplex, viſibilis, & inviſibilis, corpus, & ſpiritus ſidereus. Idem quod *limbus*. Quod commentum tamen graviter perſtrinxit Libav. Tom. IV. Oper. p. 39. 41.

Linamentarius, ἔμμοτος. Vide *Emmotus*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὶς, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus, & ulceribus inditur. Sunt vero variæ ſpecies *linamentorum*; quorum alii quinque, alii ſex numerant, aut plures; v. g. στρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνιωτὸς, *ex ellychniis factus*, ξυστὸς, *raſile*, vel raſura linamentorum, πλαστὸς, *concerptum*, hæc duo vulgo *Carpia*, Gal. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis noſtris *Carpei* dicuntur, πριαπισκωτὸς, ad *priapi*, ſive mentulæ *formam factum*, λημνίσκος, *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum: de quibus ſuis etiam in literis. Junge Foeſ. p. 417. Curatio per *lineamenta* ἔμμοτος vocatur. Vide *Emmotos*: item μότωσις, *uſus lineamentorum*, 2. de artic. t. 58. Alias & Græcum vocab. μοτὸς aliquando ſignificat *cannulam*, vel penicillum, ver. gr. ſtanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hippocr. l. 2. de morb. XLV. 32. LVII. 21. LXIII. 21.

Linaria, nomen Aviculæ ad *Cardueles* pertinentis; de qua ſcribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque uſuvenit ad cibos. Ejus hiſtoriam vide apud Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 8. 9. *Linaria* eſt quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis ſcriptoribus.

Linctus, ἔκλειγμα, idem quod *looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμὴ, vide *Gramme*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Mathematicos. In Anatomicis occurrit potiſſimum *linea alba*, quæ & *Galaxia* dicitur: eſtque concurſus tendinum muſculorum abdominis: de qua apud Bartholin. l. 1. Anat. cap. 6. Ad Pathologicam ſignificationem pertinent Obſervationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis, in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obſ. 215. Ad Semioticam referri poſſunt *lineæ* in manibus, & fronte, quas *Chiromantæ*, & *Meſoſcopi* explicare ſolent, a Bartholino *lineæ fatales* dictæ, l. 3. Anat. cap. 7. quarum ſignificationi multum tribuit Paracelſus l. de morb. Podagric. §. Chiromantia, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio, & phantaſma potius videtur, quam realis quædam certitudo ſignificativa.

† Lingua Canis. Mercat. de Ind. med. l. 2. c. 15.

† Lingua avis, ſemen fraxini.

† Lingua arietis, Plantago. Matth. de grad. part. 2. cap. 7.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα. Vide *Gloſſa*.

* Lingula, idem quod *Ligula*. Vide *Ligula*.

Linimentum, ἄλειφα, ἄλειμμα, late dicitur id, quod illinitur, ſive inungitur; & ita comprehendit *Olea*, & *Unguenta*, *Adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in ſtrictiori ſignificatione accipitur pro medicamento externo liquido conſiſtentia craſſiori, quam *oleum*, liquidiori, quam *Unguentum*, cujus baſis oleum eſt: de quo videatur Wek. Ant. Gen. l. 1. c. 35. Spec. l. 2. ſ. 27. Morell. l. 2. de form. remed. ſect. 1. c. 8. Schroder. l. 2. c. 87. Vocatur & *litus*. Horum uſus plerunque commodior eſſe videtur, quam Unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, panniculus lineus, cujus uſus varius in Chirurgia; unde varia in promptu eſſe debent, præcepto Hipp. 2. de iis, q. in med. t. 26. Comprehendit ſub ſe μοτοὺς, *linteamina* vulneraria, *faſcias*, & *ſplenia*, de quibus etiam in ſuis literis. Vide & Rhod. Lex. Scribon. Confer & ad Hildan. Ciſtam militarem claſſ. 20.

Linum, λίνον, quid proprie ſignificet, quære in Botanicis. Translatum vero etiam ad lapidem Amiantum, vel Asbeſton, aut Caryſtium vivum, qui *linum incombuſtibile* dicitur, teſte Lang. l. 1. ep. 66. Junge Mercurial. l. 1. V. L. 17.

Hh 3 Lipa,

Digitized by Google

Lɪᴘᴀ, λίπα, idem quod ἔλαιον, *oleum* ſignificar. Hippocr. l. 1. de morb mul. LVIII. 13. l. 3. XXV. 12. XL. 9. XLI. 2. XLII. 12. Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem l. 1. de morb. mul. LVIII. 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo uſus de excrementis alvi, l. 3. Epid. ſect. 3. t. 70. de urina, 7. aphor. 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis ſupernatans, 2. progn. t. 36. Medicamenta quoque vel *Emplaſtra* Topica *Lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. n. 220. 222. Rhod. in not. p. 200. & in Lex. q. d. *Pingues compoſitiones*.

Lɪᴘᴀʀɪs, λιπαρὶς, nomen *piſcis* cujuſdam adeo pinguis, ut nihil aliud eſſe videatur, quam pinguedo; cujus hiſtoriam tradit Aldrov. l. 3. de piſc. c. 11. *Lapis* quoque quidam *liparis* dicitur Plinio l. 32. c. 12. qui ſuffitus omnes beſtias evocare creditur.

* Lɪᴘᴏᴅᴇʀᴍᴜs, vide *leipodermos*.

* Lɪᴘᴏᴘsʏᴄʜɪᴀ. vide *leipopſychia*.

Lɪᴘᴏʀʀʜɪɴᴏs, λιπόῤῥινος, epitheton *Salamandræ*, apud Nicandr. in Alexipharm. ita dictæ, quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus, ac viſcoſus humor exudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. l. 1, ep. 66.

Lɪᴘᴏᴛʜʏᴍɪᴀ, vide *Leipopſychia*, *Leipothymia*.

Lɪᴘᴘᴀ, pro *leme*, vel *Gleme*, i. e. ſordes oculorum. Vide *leme*, *Gleme*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 424.

* Lɪᴘᴘɪᴛᴜᴅᴏ, ὀφθαλμία. Vide *Ophthalmia*.

Lɪᴘᴜʀɢɪᴀ, λιπουργία, id eſt *operis defectus*, quando quod ſperabatur, & in expectatione erat, non ſuccedit. In ſpecie uſurpavit Gal. de *male curatis morbis externis*, l. 1. de C. M. P. G. c. 19. Verbum quidem non adeo uſquequaque uſitatum, ſed quod tamen multorum uſitatiſſimorum analogiam retineat. Jul. Alex. in not. ad h. l. Sane hodieque non infrequens apud noſtros Chirurgaſtros ob imperitiam.

* Lɪǫᴜᴀʙɪʟɪs, τηκτὸς, idem quod *liqueſcens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colliquantur, tum quæ ex humidis quibuſdam, velut aqua, aceto, vino, conſtant. Igne liqueſcit Propolis, Cera, Reſina, ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto ſolo *liqueſcunt* citra ignem Ammoniacum, Sagapenum, Opopanax, &c. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. in princ. Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ ſunt optimæ, & opponuntur duris, σκληροῖς καὶ ἀτεράμνοις, l. de A. L. & Aq. XVI. 12.

Lɪǫᴜᴀᴍᴇɴ, idem quod *Garon*, *Garum*. Vide *liculmen*. Alias & *liquamen* ſignificat pinguedinem igne liquatam, & coquinario uſui pro condiendis eduliis reſervatam. Gabr. Hamelberg. ad Apuleii de medic. herbar. c. 89. nu. 12. p. m. 251.

Lɪǫᴜᴀᴍᴜᴍɪᴀ, id eſt *Adeps humanus*. Rul. & Johnſ.

Lɪǫᴜᴀᴛɪᴏ, τῆξις, accipi poteſt late, & ſtricte. Late pro omni diſſolutione materiæ alicujus in fluidiorem conſiſtentiam, ſive fiat igne, ſive liquore aliquo diſſolvente, quod poſterius dicitur etiam *Maceratio*. Stricte vero idem eſt, quod *Fuſio*, quæ ſola ignis, aut caloris Solaris virtute perficitur. Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 14. Rulandus latius deſcripſit: *Liquatio* eſt, cum quod in unum coaluerit, ſolvitur liquando, ut jam poſſit fluere. *Liquatum* eſt, quod conſiſtentiam diffluentem inſtar undoſorum accepit. *Liquatio* eſt vel Fuſio, aut Deliquium. Vocatur & *liquefactio*; quæ eſt corporis mineralis vi ignis majoris reſolutio. Eſtque *Simplex*, vel *Probatoria*. Simplex dicitur, quando corpus nullum alium in finem, quam ut fundatur, liqueſcit. Probatoria, quando corpus liquatum probatur, imperfectumque a perfecto ſeparatur, idque per Cineritium, aut Antimonium. Rul. & Johnſ. Vide *Colliquatio*.

Lɪǫᴜᴇꜰᴀᴄᴛɪᴏ, *Liquefactivum*, vide p. a. *Colliquatio*, *liquatio*. *Liquefactivum* primum, vocatur *Aqua elementaris*: qualis vero ſit, vide apud Libav. Apoc. Herm. P. pt. cap. 11. *Liquefactio*. Vide *liquatio*.

* Lɪǫᴜɪᴅᴜs, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *fluidum*, & ita idem eſt, quod ὑγρὸς, vide *Hygros*, *Humidus*. Vel notat *Manifeſtum*; & ita Gr. dicitur φανερὸς, ἐναργής. Vide *Enarges*. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 4.

Lɪǫᴜɪᴅᴀᴍʙʀᴀ, q. d. *liquida ambra*, ob odoris ſuavitatem, eſt reſina oleaginoſa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococol*, & *Ocoſolt* dicta. Vide Schrod. l. 4. cl. 2. n. 389. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. V. p. 626. ſeq.

Lɪǫᴜᴏʀ, ὑγρὸν, ὑγρότης, in genere idem quod *Humor*, vide *Humor*. Scribon. n. 84. Rhod. in Lex. Scr. *Liquor* Phyſice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter ſe invicem fluunt, ſitum indeſinenter mutantes. D. de Cordemoy Diſſ. Phyſ. I. pag m. 3. In Pharmaceuticis diverſimode accipitur. Wekerus *liquorem* a *ſucco* diſtinguit, hunc appellans, qui contuſione, & quaſſatione exprimitur: Illum vero, qui inciſa, vel ſcarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, ſive emanat. Ant. Gen. l. 1. c. 9. Sp. l. 1. ſ. 16. Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquium, aut ſimiliter paratos; eorumque catalogum recenſet l. 2. c. 66. Junge Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. Ita & Chymici *liquorem* deſcribunt, quod ſit magiſterium potabile per quandam in arte Chymica tranſmutationem, ad imitationem na-

Digitized by Google

turalis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia reſoluta concinnatum. Vel *liquor* eſt humor deliquio ſolubilium corporum factus. Libav. Synt. Arc. Ch. l. 3. c. 1. & ſeqq. ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoque & Johnſ. varias *liquoris* deſcriptiones, & ſignificationes notarunt: v. g. *Liquor aquilegius*, id eſt *vinum deſtillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota ſubſtantia contuſis, & in vitro concluſis, & in balneo marię aliquot diebus coctis, ſucco colato per pannum calore cinerum, mellis ſpiſſitudinem acquirit. *Liquor eſſentialis*, qui a membris interioribus extrahitur, & in carnem, ſanguinemque tranſmutatur. *Liquor Mercurii* eſt balſamus rerum omnium, in quo conſiſtit vis ſanationis. Talis Mercurius valde potens eſt in Terentabim, & Noſtoch. *Liquor ſalis* eſt balſamus naturæ, quo ſuſtentatur corpus, ne putreſcat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* eſt, cum adjectione ejus rei, cujus eſt. Ita *liquor Terebinthinæ*, eſt ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, eſt oleum gummi. Hæc Ruland. *Liquor carnes conſervans*, eſt ſpiritus vini, ſpiritus ſalis leniter acuatus, & infectus, admiſto Elæoſaccharo terebinthinæ, ac lavendulæ. Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſerv. 255. *Liquor univerſalis*, eſt *Mercurius*, Paracel. Paramir. l. 2. qui & *liquor æternus* vocatur in Gaſtone Claveo def. Argyropœæ, & Chryſop. in Theatr. Chym. Vol. II. p. 53. *Liquor terræ*, eſt idem quod *leffas*. *Liquor vitæ* in homine eſt homo occultus. Parac. Tract. 2. de gener. hom. c. 2. *Liquor vinoſus ſine vino*, ex floribus Hormini in fęcibus vini maceratis deſtillatus, omnes liquores vini odore inficere dicitur, & ita aquam in vini ſaporem vertere, ſi fides habenda Motley Coll. Chym. Leid. cap. 418.

LIRA, αὖλαξ, proprie ſignificat foſſam rectam, quæ contra agros tuendos ducitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio, C. Hofm. comm. ad Galen. de U. P. n. 677. Linden. Ex. XII. §. 169. Hinc *Delirare* tropice ducitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

LITE, λιτὴ, nomen Emplaſtri viridis, quod ex ærugine, cera, & reſina conficitur. Gal. l. de C. M. P. G. c. 2.

LITERA, γράμμα, quid ſignificet, non eſt equidem hujus loci, quamvis ſit notiſſimum. Eatenus tamen *literæ* ad forum Medicum pertinent, quatenus ſunt partes vocis: & quidem duplices, *Vocales*, & *Conſonantes*; quæ quomodo formentur, docet Barthol. l. 1. Anat. c. 11. in fine. Quatenus etiam *literæ* idem ſignificant, quod *Scriptura*, *Scriptum*, neque hæc ſignificatio a Medicina eſt aliena, quamvis non opus ſit expoſitione.

LITTERISTUM, eſt nomen febris certæ, & remedii contra illam, apud Paracelſ. in Theor. figuris Univerſal. morbor. Tab. 9. & quandoquidem ipſe fatetur, Curam non eſſe naturalem, videtur intelligenda eſſe per *litteriſtum* Cura Characteriſtica, ſive Magica.

LITHANTHRAX, λιθάνθραξ, vocatur *carbo foſſilis*, ſive e terra erutus. Lang. l. 1. ep. 53. Rul. & Johnſ. ita deſcripſerunt. *Lithanthrax*, *lapideus Carbo*, ſpecies eſt *Gagatis*. Eſt enim nihil aliud, quam induratum, & excoctum ſub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alii leves, & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem, Theophraſto γεώδεις dicti: alii graves, qui dicuntur λιθώδεις. Vide *Bitumen*.

LITHARGYROS, λιθάργυρος, *lithargyrium*, id eſt *Argenti ſpuma*: ita dicitur Medicamentum metallicum non ſponte quidem naſcens, ſed in ſecundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro ſecernitur. Gorr. Dioſcorides triplicem differentiam conſtituit: unam ex arena, quæ μολυβδῖτις dicitur: alteram ex miſtura Plumbi, & Argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρῖτις vocatur (Vide *Argyritis*) & tertiam: vel quod ex Auro prodierit, vel quod fulvo colore conſtet, χρυσῖτις dictam, l. 5. cap. 102. Verum Schroderus duas ſaltem poſteriores communiter ſtatui ſcripſit, ubi ſimul uſum, & vires expoſuit, l. 3. c. 19. n. 3. Vide Fr. Hofm. in Clavi. De differentia inter *lithargyrium Auri*, & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. Coll. Chym. Leid. c. 175. Rulandus plures ſpecies numeravit, ut & Johnſ. v. g. *Lithargyrum* 1. quod fit, quando argentum e plumbo ſeparatur. 2. e mixtura plumbi, & auri. 3. e mixtura plumbi, & argenti. 4. e mixtura auri, & argenti. 5. ortum ex plumbo, & ære. 6. recrementum *lithargyri* cœruleum, quo utuntur figuli. *Lythargyrum* Paracelſi eſt ſpuma Mercurii. Item *lithargyrum* eſt ſpuma ferri, argenti. Rul.

* LITHIASIS, λιθίασις, id eſt *calculi morbus*. Vide *Calculus*, unde & verbum λιθιᾷν, *calculo laborare*, in uſum venit, Hipp. Coac. t. 472. Jung. Foeſ. p. 385. Dieterich. n. 503. Linden. Ex. XVI. §. 12. ſeq. Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam, & craſſa callis, aut lapillis ſimilia apparent oculum pungentia. Gal. Iſagog. c. 16. Cauſſa eſt ſuccus nutritius, vitioſus, coagulatus, & induratus.

LITHOCOLLA, λιθόκολλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter ſe coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Uſurpatur ad pilos palpebrarum incommodos

replicandos. Dioſc. l. 5. c. 164. Gal. l. 4. de C. M. S. 1. c. 7.

Lithoeides, λιθοειδὴς, *petroſum*, ſive petræ ſimile. Epitheton oſſis temporum, quod & *lapidoſum*, *ſaxeum*, Galen. l. 9. de U. P. cap. 10. quod utrinque ad aures poſitum petrę ſpeciem referens lambdoidis futuræ finibus terminatur, in quo ineſt proceſſus columnæ ſimilis, στυλοειδὴς, βελονοειδὴς, γραφιοειδὴς, ſub quo auditorius meatus continetur, l. de oſſib. c. 1. Barth. libell. 4. c. 6. ubi oſſa temporum appellat.

Litholabon, λιθολάβον, vocatur inſtrumentum ferreum, quo calculus extrahitur; quorum varias formas, hamulos, cochlearia, ſpecula, uncos, &c. vide in Aquapend. de operat. Chirurg. & Hildan. l. de Lithotom. c. 14. Meminit hujus vocabuli Gal. Introduct. n. 18.

Lithonthrypticos, λιθονθρυπτικὸς, i. e. *calculos frangens*, Saxifragus. Epitheton eſt medicamentorum ſimplicium, & compoſitorum virtutem habentium calculum renum, vel veſicæ atterendi, & comminuendi. Gal. l. 5. de Sim. Fac. c. 2. a λίθος, & θρύπτω, frango; quamvis neque hoc vitioſe ſcriptum ſit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithonthripticon* legitur, a τρίβω, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* Nicolai occurrunt; quarum compoſitio licet videatur præter neceſſitatem prolixior, quod nec ipſe diffiteor, earum tamen virtus per experientiam mihi innotuit haud vulgaris, profecto non minor, quam aliorum pulveres ſecreti *lithontriptici* præter neceſſitatem pretioſi habiti. Meminit & *lithontribon Ducis* Parac. l. 2. de Tartaro, tract. 2. c. 3.

Lithopaedion, λιθοπαιδίον, i. e. *infans lapideus*, vel in lapideam duritiem concretus; cujus variæ proſtant obſervationes apud Augenium, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Caſp. Rejes C. El. q. 34. num. 23. Junge Sennert. Pr. l. 4. P. 2. ſ. 4. c. 8.

Lithos, λίθος, id eſt *lapis*. Vide *lapis*.

Lithostroton, λιθόστρωτον, dicitur pavimentum vitreatis teſſerulis verſicoloribus lapidum cruſtis cœmento compactis exornatum; qualia etiam in magnificis balneorum veterum fabricis conſpiciebantur, teſte Lang. l. 1. ep. 50.

Lithotomia, *lithotomos*, λιθοτομία, λιθοτόμος, illud notat operationem Chirurgicam, & artificium ſectione calculum removendi e corpore: Hoc vero artificem ipſum, ſive Chirurgum. Res profecto dubii valde eventus, & periculoſiſſima, ita ut non imprudenter Hipp. in Jurejurando cavere Medicis voluerit, ne hanc operationem in ſe ſuſcipiant, ſed aliis relinquāt. Vid. Diet. n. 771. Alias de hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, h. tit. ut & alios Chirurgiæ ſcriptores. Neque hic reticenda rara felicitas Chirurgica Dn. Georgii Protmanni, Chirurgi Norimbergenſis, qui in uno ſubjecto maſculino diverſis ſubſequentibus annis, & temporibus ter ſectionem calculi veſicę feliciter perfecit, eximens inſignes calculos, & ita ægrum e mortis faucibus eripuit, præſente conſilioque & remediis internis ſuppetias eunte celeberrimo D. D. Johanne Georgio Volcamero Reipubl. Norimberg. Archiatro, Fautore, & Collega noſtro honoratiſſimo, quartam etiam ſectionem rite abſolvit, quāvis æger paulo poſt ob alia ſymptomata ſupervenientia fatis cōceſſerit.

Litim, id eſt *filum* aliquoties complicatum, & omnino traductum. Rul. & Johnſ.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, ſignificat ſimplex, tenue, minime operoſum, aut elaboratum. Ita Compoſitiones *Diamoron*, *& Diacodion* vocantur λιταὶ apud Gal. l. 6. de C. M. S. 1. c. 3. & l. 1. c. 2. Junge Foeſ. Oec. p. 387.

Litra, λίτρα. Vide *libra*.

Litron, λίτρον, idem quod νίτρον. Vide *Nitrum*. Keuch. ad Seren. p. 97.

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιαλιος, αἰγιαλίτης, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum eſt. De piſcibus *littoralibus* teſtatur Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 3. eſſe mediæ facultatis inter tenues, & craſſi ſucci cibos.

* Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter plane nigrum, & rubrum, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipſis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in ſuppurationibus, in quibus quod nigrum erat, *liveſcere* incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuſcum. Contrahitur in corporibus vivis a ſanguinis, & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum*, & nigrum colorem inducit. Deſignat & aliquando humorem prava qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber ſanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hipp. 1. progn. t. 22. 2. progn. t. 8. 9. Aliquando etiam legitur πελιὸς, vel πελιδὸς, 1. progn. t. 7. 10. 12. *Lividus* quoque eſt epitheton muſculi, ac femoris internum latus tendine ſuo inſertus. Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Livor, vocatur πελίωμα, apud Hippocrat. Coac. t. 400. l. 6. Epid. ſect. VIII. 63. Jung. Foeſ. p. 491. Dieter. n. 666. *Livor* etiam haud raro ſumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum ſe prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. l. 22. Salubr. c. 3.

Lixivium, κονία. Vide *Conia*. Junge Rhod. in Lex. Scrib. *Lixivioſū Sal*, eſt ſpecies *Salis Alkali*.

† Lixivum Oleum, ſponte fluens, non tortivū, ita & muſtum Jo. Ruell. in nomencl. rei veter.

Laxus,

Digitized by Google

Lixus, i. e. *coctus*, idem fere quod *Elixus*, ἑψητός. *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, ap. vulgus. Jon. Fr. Mirandola l. 2. de auro, c. 6. T. II. Th. Chym. p. 338.

Lobeomæ, λωβίομαι, pro λωβάομαι, ſignificat, *dedecore afficior*, ludifico, aut damno afficior. Hipp. 2. de art. t. 39.

Lobos, *Lobus*, λοβὸς, gemina gaudet ſignificatione: Una eſt Botanica, quando ſignifieat *ſiliquas*, vel legumina ſiliquoſa, quæ & *Dolichi*, *Phaſeoli* vocantur. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 28. l. 2. c. 1. l. de atten. vict. c. 7. Hinc ἔλλοβα, *ſiliquoſa* ſemina vocantur, ibid. Altera eſt Anatomica, quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnoſis*, ſive auriculæ externa extremitate, Ariſt. 1. de hiſt. an. c. 11. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 11. §. 3. Vel de *extremitatibus hepatis*, *& pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit, & complectitur, inſtar *ſiliquæ*. Gal. l. 4. de U. P. c. 8. C. Hofm. per ἀποσχίσεις, alas, & adnaſcentias expoſuit, in comm. ad Gal. de U. P. n. 209. Ad Botanicam ſignificationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in roſarum foliis, quibus calici adhærent infixa, alias *Ungues* dictæ, quæ etiam reſecantur. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Jul. Alex. annot. ad h. l. p. 812.

Localis, τοπικὸς, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *Latio*, *Motus*. 2. Medicamentorum, ubi late, & ſtricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto deſtinatis. Gal. l. 13. M. M. c. 22. Ita Gal. libros decem conſcripſit de medicamentis *localibus*, ſive κατὰ τόπους, ſecundum loca, i. e. partes affectas diſtributis. Stricte vero pro medieamenris partibus externis deſtinatis ſumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Foreſt. l. 6. Chirurg. obſ. 36. Schol. *Localis* Anatomia, Paracelſ. dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores, & ſpiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. Paramir. l. 1. de orig. morb. ex trib. ſubſt. c. 6. *Localis* membrana appellatur Meninx cerebri tenuis, ſive Pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protoſpat. l. 4. de H. C. F. c. 5. p. m. 188.

Loch, idem quod *Linctus*. Dicitur & *Looch*, vide *Eclectos*, *Linctus*.

* Lochia, λόχεια, λόχια, dicuntur omnia, quæ a puerpera poſt excluſum fœtum, & ſecundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχειακάθαρσις, *puerperii purgatio* nominatur, l. 1. de morb. mul. ſæpiſſime; quæ loca collegit Foeſ. Oec. p. 389. Sunt autem revera ἐπικαταμήνια, ſive ſanguinis menſtrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, a quibus ſola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa poſt partum ſic appellantur. Gal. l. de atra bile, c. 8. Lang. l. 2. ep. 8. Horum retentio cauſſa variorum morborum, & ſymptomatum. Hildan. Cent. 5. obſ. 42. ſeq.

Loculamentum, dicitur *ſeminum involucrum*, quod veluti parva capſula illa includit. Schroder. l. 1. cap. 2. Græce dici poſſet λοβίον, vel λοβός.

* Locus, τόπος, non Phyſice, ſed Medice accepto vocabulo, ſignificat *membrum*, vel *partem corporis*, ſecundum, vel præter naturam affectam. Ita Hip. libellum de *Locis in homine*, Gal. libros ſex de *Locis affectis* conſcripſerunt; quos & alii imitati ſunt. Inter recentiores C. Hofm. de *Locis affectis* libellum edidit. Uſus eſt & hoc vocabulo Hipp. in aliis ſcriptis: v. g. 1. aph. 21. ubi χωρία in Græco habetur, 2. aph. 46. Diet. n. 835. 938. l. de flatib. IV. 1. 2. & 4. de R. V. I. A. t. 27. Jung. Foeſ. p. 620. Specialiter *Locus*, & *Loci* uſurpantur de *partibus generationi inſervientibus in ſexu muliebri*, uti patet ex Scribon. num. 156. Junge Rhod. in not. p. 230. Seren. Sammonic. c. 37. Vide Keuchen. in not. pag. 237. Barthol. l. 1. Anat. cap. 28. Alias in Macrocoſmo *Locus* quoque idem, quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus*, eſt vel natalis medicamentorum, vel progreſſionis, vel præparationis, vel aſſervationis. Schrod. l. 1. c. 13. 22. 28. *Loci Chymici*, dicuntur *Fornaces*, & *Vaſa*. Th. Ch. Vol. I. p. 206. In ſpecie in artificio lapidis Philoſophici *Locus ſeminis* vocatur *Ovum vitreum*, i. e. Vaſculum ad ovi figuram conflatum, Vol. IV. p. 303.

† Locusta, Rapunculus, ſive radicula, divitum menſis repetita, a radicis ſimilitudine ita dicta, quæ forte Joan. Bapt. in deſerto Cibus fuit. Bagſius de re hortenſi.

Locusta, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat inſectum alarum, & non alatum diverſæ ſpeciei, & formæ; quarum *Locuſtarum* hiſtoriam, & noxam, & uſum prolixe expoſuit Aldr. l. 4. de Inſect. c. 1. ſeqq. Huc pertinent Obſervationes de *Locuſtarum* copia peſtem præcedente. Foreſt. l. 6. obſ. 9. Schol. Lang. 1. ep. 81. Gr. dicitur ἀκρὶς, κόρνωψ, πάρνωψ. Rul. deſcripſit: *Locuſta* eſt inſectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρὸς, μάζαξ, &c. Vel ſignificat animalis marini cruſtati genus, quod alias κάραβος vocatur; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 2. de Cruſtatis c. 2. Aliam tamen *Locuſtæ marinæ* effigiem exhibet C. Hofm. comm. in Gal. de U. P. n. 434. *Locuſtæ* quoq; dicuntur ramorum extremitates in arboribus adhuc teneræ, quibus Divum Johannem Baptiſtam uſum eſſe pro cibo, ſcripſit

pſit Parac. l. 2. de cura ulcerum per interiora, c. 2. Ita *Locuſtæ Sambuci*, ſunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. Paragrani Tract. 3. de Alchymia. *Locuſtæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, l. de ulc. & apoſt. c. 3. & c. 35. *Locuſtæ menſtrui*, dicuntur eſſe in mammillis, d. l. Remedium quoque aliquod ſpecificum contra paralyſin, & morbos ſpaſmodicos bilioſos Idem appellavit *Locuſtas Martis*. De Apocryphis ad vulnera.

Locutio, *loquela*, λαλιά, διάλεξις, idem quod *Sermo*. Vide *Lalia*. *Locutio*, actio linguæ dicitur, Gal. l. 1. M. M. c. 6. in princ. De *loquela* amiſſa a variolis, & reſtituta vide Hildan. Cent. 6. obſ. 14. Vide *Sermo*.

Loemos, λοιμός, *Peſtem*, *Peſtilentiam* ſignificat, morbum Epidemicum, maligniſſimum, & omnium pernicioſiſſimum; cujus deſcriptionem generalem vix dare licet, propter ſummam varietatem ſymptomatum, & latentem cauſarum indolem, & diſpoſitionem. Quatenus a febre peſtilente diſtinguitur, ita memoriæ, & doctrinæ gratia deſcribi poterit. *Peſtis* eſt intemperies univerſalis, toto genere maligna, contagioſiſſima, Epidemica, cum omnis generis graviſſimorum ſymptomatum congerie, præſentiſſimoque vitæ diſcrimine, proveniens a maſſæ ſanguineæ, & liquoris animalis per contagioſum quoddam, & deleterium miaſma ſubita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera proſtant ſcripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Vvillis de febrib. c. 13. c. 3. Gr. dicitur etiam λοιμίη, vocab. Hipp. tranſtulit ad juvenilem imperitiam in arte Medica, vocans *juvenilem peſtilentiam*, in Præc. X. 4. Foeſ. pag. 388.

Loemodes, λοιμώδης, i. e. *peſtilens*. Epitheton vel morbi; & ita idem quod Peſtis, λοιμός, Diet. Iatr. p. 850. vel febrium, quæ *febres peſtilentes* ab ipſa peſte in hoc differunt, (quamvis ſæpiſſime confundantur) quod in *febribus peſtilentibus* manifeſte adhuc fermentatio ſanguinis vitioſa concurrat; quemadmodum hoc egregie demonſtravit Vvillis d. l. c. 14. Non igitur accurate ſcripſit Gorræus, quod *febris peſtilens* nihil aliud ſit, quam ipſa peſtilentia.

Logas, λογὰς, vocatur *album oculi*, quod & *alio nomine* ἐφήλιον, & κυκλώπιον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus. Gal. 1. in 3. Epid. t. 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea neſcit, quæ nemo e vulgo ignorat, l. 8. M. M. c. 6. in fin. in artis operibus non verſatus, c. 2. nat. hum. t. 16. Sermone Medicus. Lind. Ex. XIV. §. 16.

Logicus, λογικὸς, i. e. *rationalis*. Præter ſignificationem illam, quando de diſciplina Dialectica, ſive recte concludendi, & argumentandi accipitur, & ejuſdem authoribus, (quæ ſignificatio non eſt hujus loci, licet ejus cognitio omnino tanquam præcognitum Medico ſit neceſſaria,) *Logicus*, vel *Logica* dicitur de ſecta certa Medicinæ, & ejus cultoribus, ubi quidem Gal. ſibimetipſi non conſentit. Interdum enim *Logicum*, *Methodicum*, & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, l. 3. M. M. c. 1. Interdum vero diſtinguit, & *Logicos* ſaltem convenire ſtatuit cum *Dogmaticis*, de ſubfig. Empir. c. 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda, & ab aliis quoque approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione, & experientia nixi artem exercent feliciter. *Logicæ* alias *quæſtiones* Gal. dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ uſum artis tranſcendunt, l. 3. de L. A. c. 1. minus neceſſariæ, utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino ſpernendæ. J. Alex. not. ad Gal. l. 14. M. M. c. 19. p. 562.

Logismos, λογισμός, idem quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, ſive actus ſecundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Vvillis tr. An. Brut. p. 1. c. 7. Λογισμὸς, *ratiocinatio*, ab Hip. deſcribitur, quod ſit memoria componens ea, quæ per ſenſum ſunt percepta, Præcept. I. 8. Apud eundem cauſſæ abditæ dicuntur κατὰ λογισμὸν, quæ ſola *ratiocinatione* inveſtigantur, & deprehenduntur, 4. de R. V. I. A. t. 55. Gal. in c. ad h. l. Item & κατὰ λόγον facere ſignificat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromptæ indicationi innixus præſtat, & applicat agenda, ex Hipp. 2. aph. 52. Lind. Ex. VII. §. 31. λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obverſantur, ſed turbatæ a ſenſibus animæ corporeæ internis, imaginatione, ſive phantaſia, ſ. 1. Epid. ægr. 8. Junge Foeſ. p. 388.

Logodiarrhoea, λογοδιάῤῥοια, *profluvium ſermonis*, per elegantiſſimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati ſermonis*. Illa laboravit Gal. Hanc calluit Hipp. judice Lind. Ex. XVI. §. 249.

Logosophia, λογοσοφία, i. e. commentitia, & *imaginaria ſapientia*; de qua conqueritur idem hiſce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum, Ex. VIII. §. 1.

Logos, λόγος, *Ratio*, *ſermo*. Vide *Logiſmos*, *Lalia*. Junge Diet. n. 507.

Loligo, *Lolius*, τευθὶς, τευθὶς, nomen animalis marini, ſive pelagii mollis, utriuſque ſexus: *Majoris*, & *minoris* deſcriptionem, cum

uſu,

uſu, vide prolixe apud Aldrov. l. 1. de mol. lib. c. 6. Meminit & Lind. Ex. V. §. 39.

LOLIUS, τευθός. Vide *Loligo*.

LOMBARDORUM *frater*. Vide *Harpa*, *Harpya*.

† LOMENTUM. 1. Panis ex farina fabæ confectus. 2. ipſa farina fabacea. 3. Creta fullonum ad dealbandas veſtes.

LOMENTUM, ἐρεγμὸς, idem quod *farina fabarum*, præſertim Ægyptiarum. Scrib. n. 159. Rhod. in not. ad h. l. p. 232. & in Lex. Scribon. Foreſt. l. 26. obſ. 2. in Schol. l. 27. obſ. 8. in Schol. *Lomentum* quoque ſignificat pulverem tritum, & lævigatum, vel pigmentum, quo pictores ad pingendum utuntur. Ita *lomentum* ex cœruleo trito, & *lomentum auri*, leguntur ex Plinio l. 33. c. 4. 5. & 13. & ap. Lib. S. Arch. Ch. l. 3. c. 18. & l. 4. c. 20.

* LONGAON, *Longanon*, dicitur *Inteſtinum rectum*. Caſtell. Parac. l. 2. de Tart. tr. 1. c. 14. in Expl. Barthol. l. 4. An. c. 11.

LONGAEVUS, πολυχρόνιος, μακροχρόνιος, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitatis* cauſſa conſiſtit in temperamento humido, & moderate calido. Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 3. circa fin. Exempla *longævitatis* recentiora vide in Eph. N. C. Ann. III. obſ. 163. De *longævitate* in antiquiſſimis temporibus diſſerit Lang. l. 1. ep. 79. De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum ſcripſit Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus in Pantheo ſuo Hygiaſtico, qui tamen prioris Authoris librum in vita, & tumultuaria Minerva conſcriptum eſſe judicavit.

LONGUS, μακρὸς, *Longitudo*, μακρότης, μῆκος, fere ſæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate, & menſura uſurpari ſolet. Ita *Medicina* dicitur ars *longa*, 1. aph. 1. *Morbi longitudo*, legitur 2. aph. 28. 3. aph. 36. 51. Coac. t. 67. Junge Diet. 511. 550. *Longus pulſus*, videtur differentia eſſe imaginaria, apud Gal. de pulſ. ad tyron. c. 2. Sutura ſagittalis, vocatur Gal. κατὰ μῆκος ἰθεῖα, ſecundum *longitudinem* recta, aliquoties l. de oſſib. c. 1. quam inepte Caſtellus *longitudinalem* vocavit. Muſculi etiam diverſi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab Anatomicis: v. gr. *Longus* Capitis, Dorſi, cubiti, *longiſſimus* Dorſi: de quibus vide inter alios Barthol. l. 4. An. c. 5. 6. 7. 8.

LOPHADIA, *Lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorſi vertebra, quæ & αὐχένιος, Gorr. in def. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 33.

LOPA, denotat ſquamam, vel ſcoriam metalli alicujus; & legitur in deſcriptione alicujus fortius adſtringentis medicamenti. *Lopa* ferri, ap. Albert. Botton. de morb. mul. l. 1. c. 54. An fortaſſis coincidit cum vocab. *Loppa*, de quo paulo poſt? Deſumptum etiam videtur a Græco λέπος, vel λοπὸς, de quibus ſuo loco. *Lepas*, *lopos*, aut a λοπὸς, quod concham marinam quandam, vel veſtimenti genus aliquod ſignificare docent Lexicographi.

LOPHAO, λωφάω, ſignificat *remiſſionem*, laxamentum *capio*, quieſco, ceſſo. Uſurpatur de morbis remittentibus, apud Hipp. lib. de int. aff. LII. 14. l. de affect. XXX. 6. l. 2. de morb. mul. XII. 37. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Deſumpta eſt metaphora a jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foeſ. p. 392. Cur vero ὀμικρὸν in ὠμέγα mutatum ſit, Criticis inquirendum relinquimus.

LOPHOS, λόφος. Vide *Criſta*.

LOPIMOS, λόπιμος, dicitur de fructibus caſtanearum, glandium, & ſimilibus, ideo *quod poſſint decorticari*. λοπίζω enim *decortico* ſignificat. Idem quod λεπίζω, & λόπισμα, *putamen*. Gal. l. 2. de Al. fac. c. 38.

LOPOS, λοπὸς, idem quod λέπος, *corticem* ſignificat. Apud Hippocr. vero ita vocatur *corii pars durior*, & denſior, Tergus, teſte Gal. 2. de art. t. 28. 47. Mochlic. l. 2. Denotat quoque apud eundem *ſquamam*, l. 2. Epid. ſect. I. 49. Vide Foeſ. p. 388.

LOPPA, terminus Spagyricus ad Cæmentationis artificium pertinens; eſtque nihil aliud, quam maſſa illa metallica, quæ reſultat e calcinatione Cæmentatoria, ſive cum Regulo, ſive abſque illo. Vide Th. Chym. Vol. I. pag. 548. ſeqq.

LOQUACITAS, μακρολογία, idem quod *Garrulitas*. Meminit Gal. l. 2. de diff. reſp. cap. 11. ubi idem eſt, quod λογοδιάῤῥοια.

LOQUELA, λαλιά. Vide *locutio*.

LORA, δευτερίας, θάμνα, *Thamna*, vinum ſecundarium, & viliſſimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expreſſis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. Ex. X. §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *loriola*.

LORCHA, eſt tota locuſtarum dulcedo uſque ad centrum ſubſtantiæ, id eſt germinum arboreorum, ſive extremitatum. Paracelſ. de melle, c. 2. Rul. & Johnſ.

* LORDOS, λορδὸς, *lordoſis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de ſpinæ dorſalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. de fract. t. 62. 3. de art. t. 8. 45. 51. 52. Mochlic. XXII. 10. Galen. com. 4. aph. 35. & 3. de art. t. 2. Plura loca vide in

Foeſ.

Digitized by Google

Foeſ. Oecon. p. 388. Pertinet vel ad morbos in ſitu vitiato, vel etiam figura vitiata.

Lorica, vocatur Chymicis maſſa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulveriſatis, & cum luto figulino mixtis, & aqua calida, quæ inducitur retortis, aliiſque vaſis, ut muniantur. Morley Collect. Chym. Leidenſ. c. 229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *Loricatio*.

Lorinde, eſt aquarum commotio cum concentus reſonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento meta. Rul. & Johnſ. *lorind*, eſt ſonitus aquarum in lacubus ſtagnantibus, cum tremore, & agitatione. Eſtque veluti tonitru aquarum, ortum ex tribus principiis, Mercurio, Sulphure, & Sale, opera Aſtri aquei. Paracelſ. de caducis, paragr. 2. Per Metaphoram eidem *Lorind Matricis* vocatur Epilepſia uterina, vel *convulſivus uteri morbus*, ibid.

Lorum, ἱμάς. Vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam Chirurgicam. Ita Petr. Caſtellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuiſſime ſecto, atque humectato, deinde circumvoluto tabella impoſita rotundum factum, teſte Rhod. ad Scribon. n. 180. p. 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam d. l. mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demiſſa tetro ſapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra intelligi debeat, vide pluribus ibidem in d. Notis Rhodii.

Lorus, i. e. *Mercurius*. Rul. & Johnſ.

Lot, i. e. *Urina*. Iid.

Lotio, λουτρὸν, idem quod *lavatio*. Vide *lavatio*, *balneum*. Particulares *lotiones* ſunt Capitis, Manuum, ac Pedum, quæ etiam diverſimode ad valetudinem tuendam faciunt, & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani: unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus, & madefactus; de quo vide Mercurial. l. 6. V. L. c. 17. Sylvat. controv. 6. citante Moræo ad Schol. Salernit. 298. *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, ſi foris re aliqua ſunt contaminata. Weker. Ant. Gen. l. 3. c. 30. Unde *lota medicamenta* vocantur, præſertim metallica, quæ dicuntur πλυθεῖσαι, vel πεπλυμμένα, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1.

* Lotium, οὖρον. Vide *Urina*.

Lotura, πλῦμα. Vide *Plyma*.

Loxia, λοξίας, nomen avis, quæ & *Curviroſtra* vocatur; cujus deſcriptionem, & uſum exhibet Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 47. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *loxia*, item Stercus, contra Epilepſiam hodieque commendant.

Loxos, λοξὸς, ſignificat *obliquum*, & in ſpecie medium eſt inter rectum, & tranſverſum. Gal. uſus eſt de frictionibus, l. 2. de ſan. tu. c. 3. λοξότης, obliquitas, dicitur de ſepto tranſverſo. Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 8.

Lozonga, idem quod *Morſulus*: nomen formæ medicamentorum. Vide *Morſulus*. Schrod. l. 1. c. 3.

Luban, *luben*, idem quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

Lubricitas, ὄλισθος. *Lubricans*, ὀλισθαίνων, *lubricus*, ὀλισθηρός, dicitur de alimentis, & medicamentis, ob humiditatem materialem facile tranſeuntibus, & virtutem laxandi, vel ſolvendi habentibus. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1. Ita ptiſana dicitur ὀλισθηροτάτη, i. e. *lubriciſſima*, Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 29. 30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, ib. ſ. 3. t. 26. Alias ὄλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque ſignificat, quando ſede ſua prolabuntur; & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere loco ſuo; ap. Hipp. 1. de art. t. 1. 2. de fract. t. 39. & ſ. 3. t. 51. Gal. in comm. ad hos textus, & in defin. Hipp. in Mochlic. X. t. 10. Differt ἀπὸ τοῦ διακινήματος, quod hoc ſignificet aliqualem *emotionem* oſſis articuli; illud vero luxationem, & integram elapſionem. Vide *Diacinema*. Junge Foeſ. p. 451. *Cura lubrica*, Paracelſo dicitur ea, quæ competit ulceribus, puſtulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, l. 5. de curat. morb. Gall. c. 1.

Lucanus, idem quod *Scarabeus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος. Schroder. l. 5. cl. 4. n. 114. Vide *Carabos*.

Lucerna, λαμπὰς, λύχνος, quid proprie ſignificet, ex aliis quoque lexicis notum eſt. De *lucernis perpetuis*, & *inextinguibilibus* vide præter Mercurialem in V. Lect. Libav. Tom. III. Op. p. 219. ſeqq. C. Rejes in C. El. q. 58. De *lucernis fictilibus* Chiocc. in Muſ. Calc. ſ. 6. p. 716. Eſt & nomen piſcis *lucerna*, qui alias *Hirundo* vocatur. Vide *Hirundo*.

Lucidus, διαφανής, idem quod *pellucidus*, *tranſparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina*, Paracelſo dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in diſtans, l. 2. de urin. judic. c. 2. & alibi.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piſcis, quaſi *lupius* dicti, fluviatilis, voraciſſimi, ita ut pernicies piſcium in piſcinis, & prædator vocetur a J. Alex. l. 14. Sal. c. 5. cujus hiſtoriam, uſumque in cibis, & Medicina, atque vires vide ap. Aldr. l. 5. de piſc. c. 39. Schr. l. 5. cl. 3. n. 82. Jul. Alex. d. l. Linden. Ex. XI. §. 88. ſeqq. multis. Rolfink. O. & M. Med. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 63. & l. 14. ſ. 1. c. 12. *Lucillus*, diminutivum eſt *lucii*.

Lucta

Lucta, πάλαισμα, πάλη, *certamen*, præſertim inter duos ſignificat, & pertinet ad Exercitia corporis fortiora, conſiſtens in premendo potiſſimum, & renitendo, vel continendo, Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. de ſan. tu. T. II. p. 392. *Ars luctatoria*, παλαιστρική, cujus ſpecies eſt καβαλική, ad Gymnaſticam refertur, ad Thraſybul. c. 45. Per translationem quoque *Lucta* vocatur motus inteſtinus portionum activarum, & paſſivatum in fermentatione; quemadmodum deſcribitur a Vvillis de ferm. c. 2. Kergero, & aliis. *Luctæ* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis ſive caloris nativi adverſus cauſſam, vel materiam morbificam; qui conatus potiſſimum in ſtatu, vel vigore morborum, præſertim acutorum, animadvertitur.

* Luctuosus, κλαυθμώδης. Vide *Clauthmerizo*. 6. aph. 54. Diet. n. 466.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς ἐργασία, ſignificat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *Lucubrationes* in *diurnas*, & *nocturnas* diſtinguuntur; quarum hæ vitandę, ceu noxiæ, illæ quoque, ſi nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. O. M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 111. & l. 14. ſ. 3. c. 20. Diet. Jatr. pag. 87. ſeqq. Alias *Lucubrationes* quoque ponuntur pro ſcriptis, Gr. πραγματείαις dictis, Gal. 2. in l. 3. Epid. t. 4.

Lucumorianda dormitio, dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione deſumpta a fabuloſa *Lucumorianæ* gentis hyematione inter mucum, & nives per ſemeſtre circiter durante, de quo ſomno p. n. videantur Obſ. ap. Bonett. Med. Sept. l. 1. ſ. 11. c. 1. pag. 96. ſeqq.

Ludus, παίγμα, παιγνίον, quid ſignificet jam ante conſtat. Pertinet in foro Medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vid Dogm. Noſtr. Med. Gen. P. V. c. 5. d. 5. p. 637. ſeqq. Aliquando *Ludere* ſtrictius ſumitur pro operam venereis dare, ἀφροδισιάζειν, teſte Lind. Ex. VI. §. 48. *Ludus Paracelſo*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris, & arcanum contra calculum remedium, ita dictus a forma tali, teſſeræ, vel cubi, qua ſemper reperitur erutus. Legatur Paracelſ. de morbis ex Tart. tr. 2. cap. 1. Helmont. de Lithiaſi, c. 7. n. 21. ſeqq. quamvis hic d. l. §. 23. hoc nomen etiam tribuitur ſpeciei Calcarii lapidis, ad littora Schedulæ fluit reperibilis. Th. Ch. Vol. VI. p. 454. Rul. & Johnſ. reſtrinxerunt ad lapidem humanum e veſica exciſum, in Lex. Bekerus ad omne ſedimentum Tartareum, & ſabuloſum, quod in urina ſubſidit, & matulæ adhæreſcit, applicat; ejuſque uſum, & facultates Medicas explicat Microcoſm. Med. l. 1. c. 9. p. m. 109. ſeqq.

† Lues, eſt qualiſcunque contagio, quæ homines, fruges, arbores inficit. Peſtis ſignificat omne malum, quod tam inanimatis, quam animatis mortem infert. Auſ. Po. de differ. verb. l. 3. Peſtilentia eſt morbus contagioſus infeſtans homines. Idem.

Lues, aliquando accipitur latiſſime pro omnis generis *morbo*, Gr. πάθος, νόσημα. Interdum reſtringitur ad *morbos contagioſos*, peſtilentes; & ita reſpondet Græco λοιμός. Aliquando vero ſtrictiſſime dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Luës Gallica Venerea* plerunque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Poſſet autem haud inepte dici νόσημα ἀφροδισιαστικὸν, vel ἀφροδίσιον. Diet. Jat. p. 274. ſeq.

Lumbalis, vel *Lumbaris Arteria*, & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem Lumborum excurrit. Barthol. libell. 1. Anat. c. 8. p. 643. & libell. 2. c. 6. p. 656.

† Lumbrici, appellantur inteſtina terræ, præ intima, quam incolunt, ſtatione. Copioſo enim affluunt adipe. Joan. Nardius, de igne ſubterraneo c. 16.

* Lumbus, ὀσφὺς, ἰξὺς, proprie dicitur pars totius ſpinæ infra dorſum quinque vertebris omnium craſſiſſimis, maximiſque compacta, inter dorſum, & os ſacrum mediis; eſtque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. aph. 23. 4. aph. 11. 5. aph. 99. *Lumbago*, ὀσφύος ἄλγημα vocatur, Diet. n. 630. Foeſ. Oec. p. 465. Lind. Ex. VI. §. 70. ſeqq. *Lumbi* libidinis ſedes quoque vocantur, teſte Keuchen. not. ad Sammonic. p. 183. Apri *lumbus*, inter delicias eſculentas relatus. Mercur. l. 2. V. l. c. 22.

Lumbricales musculi, vocantur *Adducentes digitos* in manibus, & pedibus, & opponuntur *Interoſſeis*. Barthol. l. 4. Anat. c. 9. p. 577. & c. 14. p. 538.

* Lumbricus, σκώληξ, idem quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, inteſtina fimi, σκώληκες, a lubricitate dicti, vermes ſunt in fimo, vel terra reperti, Rul. & Johnſ. Vocantur *lumbrici terreſtres*, item ἔντερα τῆς γῆς, *inteſtina terræ;* quorum uſus ſingularis in morbis nervoſarum partium commendatur, Schrod. l. 5. cl. 4. n. 108. Fr. Hofm. in Clavi ad h. l. alioſque. Meminit & Hipp. *vermium ſtercorariorum*, qui σκώληκες κοπρίωνες vocantur, iiſque ſiccatis utitur ad uterum purulentum, lib. de ſuperfœt. XIII. 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Rul. & Johnſ. in Lex.

Lumen, φῶς, αὐγὴ, quid ſit, ex Phyſicis conſtat. Vocatur & quandoque *lux*. Refertur in ſpecie ad media in Chirurgia neceſſaria: & dividitur in duas ſpecies, *Naturale*, & *Artificiale*, Hipp. 1. de iis, q. in med. t. 8. Gal. in comm. ad

h. l.

h. l. Multa alia apud Paracelſ. & in genere ap. Spagyricos leguntur de gemino cognitionis Principio, *Lumine Naturæ*, & *Gratiæ*, quæ ſuccincte expoſuit Schr. l. 1. c. 5. Jung. Fr. Hof. in cl. ad h. l. Quid ſit *lumen fatale*, legi poterit apud Libav. T. II. Oper. p. 324. *Lumen perlarum*, ex Mercurio Philoſophico qui fiat, vide Theat. Chym. Tom. I. p. 309. *Lumen luminum*, vocatur vis tenuiſſima Sulphuris pura, non urens; eſtque forma, & ſplendor omnium metallorum, qui illuminat omnia corpora; eſtque tinctura illuſtrans, & perficiens omne corpus. Th. Chym. Tom. IV. p. 879.

Luna, σελήνη, proprie ſignificat Aſtrum reſpectu viſus noſtri magnum inter Planetas infimum, & globo terreſtri proximum, de cujus ſingulari efficacia, & regimine in inferiora prolixe diſſeruit Gal. l. 3. de dieb. critic. c. 2. ſeqq. quod etiam non negavit Cl. Dn. Strum. in Scient. Coſmica p. Spec. Tab. 3. In primis vero cerebrum afficere ſatis confirmat *Epilepſia*, quæ propterea *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνιακοὶ, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quod Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyſmis, teſte Diet. n. 319. p. 454. De *Lunæ* viribus quoque vide Caſp. Rejes C. El. q. 75. Ab hac propria ſignificatione contigit ut & ipſi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facto a novilunio, ceu prima luna, ſeq. dies *ſecunda Luna*, & ſic deinceps. Ita apud Scrib. n. 12. legitur, a *prima Luna ad triceſimam*, i. e. per triginta dies: ad quem locum vide Rhod. notas p. 43. Chymicis vero, & Spagyricis *Luna* ſignificat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta*, eſt *argentum* fixum, vel aurum album. Rul. & Johnſ. De *Luna hydragoga* Angeli Salæ, ejus præparatione facillima vide in Morley Coll. Chym. c. 236. Interdum quoque *Luna* myſtice vocatur *Margaſyta argentea*, & eſſentia Biſmuti, Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 14. *Mercurius* quoque *Philoſophorum Luna* dicitur, vel *liquor lunaris*, c. 27. & l. 5. c. 12. alibique.

Lunæ tria, Hermeticis dicitur *Febris Hecticæ* ſpecies, quæ inter Lunæ periodum eſt curabilis. Dolæus Encyclopæd. Med. l. 4. c. 4. §. 5.

Lunificus, dicitur Spagyricis *Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. Lib. Ap. Herm. P. poſter. T. II. Oper. p. 247. 346.

Luo, λύω, i. e. *lavo*. Vide *Lotio*.

Lupia, vocatur tumor durus, glanduloſus, qui alias *Glandula* Avicennæ, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valde ſimilis, haud dudie eandem cauſſam cum Scirrho obtinens; de quo affectu vid. Foreſt. Chirurg. l. 3. obſ. 8. Schol. Jung. M. A. Sever. l. de abſceſſ. anom. c. 14. Specialiter de *lupia palpebrarum*, l. 11. Pract. obſ. 41. Schol. in fin. Jung. Vvalther. Sylv. med. p. 938. *Lupia* dicitur Tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro ſpecie Nodi; & videtur nihil aliud eſſe, quam Grando, ſive Chalazion. Ap. Guidonem vero Lupia dicitur tumor mollis, & rotundus in juncturis, & locis ſiccis, notante Ingraſſia com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam ſignificationem, etiam Medicis ſignificat ſpeciem ponderis, quamvis inter Authores non conveniat. Sennert. per drachmam dimidiam expoſuit. Vid. Inſtit. l. V. part. 3. ſ. 1. c. 3. qui ſumma induſtria, & ſcito ordine ponderũ nomina explicavit.

† Luph: i. e. Serpentaria Vera, cujus loco uſurpatur radix Ari.

Lupus, λύκος, eſt vocabulum valde æquivocum. (1.) ſignificat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hoſtem, aliarumque pecudum; cujus hiſtoriam, & uſum Medicum, & diverſas ſpecies *luporum* vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 6. ſeqq. Junge Schr. l. 5. cl. 1. n. 25. (2.) *Lupus* nomen eſt piſcis marini, qui & Gr. λάβραξ, a voracitate dicitur; cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, tradit Idem l. 4. de piſc. c. 2. (3.) *Lupus* eſt phalangii, vel aranei ſpecies, quæ muſcas perdit, eiſque paſcitur, corpus habens latum, & volubile, partes circa collum inciſas, & tres oris eminentias, ex Ætio Aldrov. de inſectis l. 5. c. 12. Foreſt. l. 30. obſ. 12. in Schol. (4.) Denique *lupus* ſignificat ulcus malignum cancroſum, partes inferiores, præſertim crura, infeſtans, celerrime proximas carnes depaſcens, & exedens inſtar *lupi* famelici, eſtque e genere *phagedenarum*. Foreſt. Chirurg. Obſ. 7. l. 3. in Schol. Diet. Jatr. p. 383. (5.) Tropice *lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per ſulphur ſuum rodens abſorbet, & imbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipſi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem quod *Guloſus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit ſine fame, bibit ſine ſiti, ſuper crudo cibi crudum inædificat, & ita ſanitatem deſtruit. Diet. p. 1006. Lind. Ex. XI. §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. ſcribit, *lurcones* nihil aliud eſſe, quam buccam, & maxillam, teſte P. M. de Calderia Tom. II. Op. p. 149. B.

Luridus, ὠχρὸς, & *luror*, τὸ ὠχρὸν, colorem mixtum ex pallido, & luteo ſignificat, vel ex candido, & flavo, cujus deſcriptionem vide apud Gal. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foeſ. Oec. pag. 694. *luror buxeus*, dicitur Apulejo apud Lind. Ex. IX. §. 18.

Luscinia, ἀηδὼν, item *Philomela*, nomen avi-

aviculæ canoræ nobiliſſimæ: cujus hiſtoriam, uſumque in cibis, Medicina, & deliciis prolixe deſcripſit Aldrov. l. 18. Ornithol. c. 2.

* Lusciosvs, μύωψ, luſcioſitas, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non niſi oculis propius admota videt, eademque prope oculos contingit, & limis, ſemicluſiſque adſpicit, etiamſi parva ſint; remota vero, quamvis magna, videre non poteſt. Eſtque vitium ab imbecillitate congenita ſpirituum viſivorum, eamque ob cauſam incurabile. Differt a *Nyctalope*, (νυκτάλωψ Græce) quippe qui non natura, ſed ex morbo talis evaſit. Caſtell. Gorr.

Lvstvm, dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos lactis*, Rul. & Johnſ. in Lex.

Lvtatio, eſt *oblinitio luto* facta in operationibus Pharmaceuticis, & Chymicis neceſſaria. Vide *lutum*. Fr. Hofm. in clav. ad Schr. l. 1. c. 14. *Lutatio* etiam vocatur Nidificatio Hirundinum.

Lvtea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur; cujus deſcriptionem, cum uſu, vid. in Aldr. l. 18. Ornith. c. 21.

Lvtevs, ξανθὸς, idem quod *Flavus*, colorem ſignificat rufum dilutiorem, qualis eſt in vitello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 215. Vide *Flavus*.

Lvtigradvs, item *luticalcus*, πηλοπάτις, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel ſuccorum, quibus commode per lutum tranſire licet, Hipp. 4. de art. t. 13. Gal. in comm.

Lvtra, ἐνυδρὶς, vel ἔνυδρις, animal dicitur quadrupes, *Caſtori* ſimile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit, Ariſt. l. 8. H. A. c. 5. cujus deſcriptionem, uſumque in cibo, & Medicina tradit Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivi. c. 13.

Lvtron, λυτρόν. Vide *Balneum*. Latine *lavacrum*. Junge Diet. n. 508. Eſt etiam nomen medicamenti Ophthalmici, quod ad Hermiam authorem refertur, apud Gal. l. 4 de C. M. S. L. c. 7.

† Lvtvm Armenivm, Bolus Armena. Joan. Pet. Arlunas.

Lvtvm, πηλὸς, alias idem quod *cœnum* ſignificat. Apud Fallopium legitur in Maſculino *lutus*, l. de Therm. aq. & metall. c. 16. In Medicina vero ſumitur pro certa materia, & maſſa, ad oblinendum, & obturandum vaſa figulina, vitrea, & alia; & conficitur vel ex farina, & aqua, vel ex calce viva, & albumine ovorum, vel ex ſcobe matris, farina laterum, cum oleo lini, &c. Fr. Hofm. antea cit. loco. Jungatur Rolf. Chym. l. 2. c. 21. Ex his *lutis* quædam vocantur *Lutum Philoſophorum ſapientiæ*. Th. Chym. Vol IV. p. 1003. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 30. Per translationem etiam dicitur de quibuſdam terris; v. g. *lutum ſigillatum*, eſt *Terra ſigillata*, *lutum Armenicum*, eſt *bolus*, &c. Rul. & Johnſ. Ita quoque de excrementitiis craſſioribus humorum; v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Parac. in fragm. Medic. ad Tom. III. referendis. Hinc *lutoſa urina*, *lutoſus Tartarus*, Ibid. De *Luto Thermali*, & ejus uſu vide Fallop. d. l.

Lvx, φῶς, vel idem quod *lumen*, vel hujus efficiens. Nam indifferenter ſumitur. *Lux*, ſi non omnis, certe potiſſima in Sole eſt, ceu *luminari* magno, quod præeſt diei. Lind. Ex. XL. §. 171. *Lux* inter creaturas prima bona dicta, corporalis quidem, ſed ſpiritualibus proxima, Ex. XVI. c. 134. Differentia inter *lucem*, & *luminare* legatur in Th. C. Vol. I. p. 350. quod *lux* prius creata, deinde *luminaria*.

* Lvxatio, ἔκπτωμα, ἐξάρθρωσις, ὄλισθος, ὀλίσθημα, dicitur oſſium articulatorum e propria ſede emotio, excidentia abſque fractura. Gal. l. de fract. 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthroma*. Eſt morbus in ſitu, a cauſſa plerunque externa violenter agente proveniens. Videantur & ſcripta Chirurgica.

Lvxvria, *luxus*, ſubſtant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκράτεια, denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de Excreſcentia carnis dicitur, quod ſit caro *luxurians*; & Blaſius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumeſcentiam, Med. Univ. p. 301.

Lvxvs, adiect. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Lvz, nomen oſſis, de quo tamen non certo conſtat, an de vertebra aliqua dorſi dicatur? an vero de oſſiculo aliquo pedis? Eph. N. C. A. II. obſ. 53. in Schol.

* Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκάων κυνανθρωπία, Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *lupina*, vel *Canina inſania* dicitur, juxta pleroſque Medicos, ſpecies quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egreſſi urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes lupos imitantur ululantes, donec dies illuceſcat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum fruſta arripientes, ſecumque collo geſtantes, fugiuntque die vivos homines, nocte inſequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ, facies pallida, oculi ſicci, & cavi, viſus hebes, lingua ſicciſſima, ſaliva in ore nulla, ſitis immodica, tibiæ perpetuo exulceratæ, propter frequentes caſus. Nonnulli etiam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipſum κυνανθρωπίαν vocatum fuiſſe veteribus. Hæc Caſtell. & Gorr. ex Aetio, & Ægineta l. 3. c. 16. Jung. Dieter. p. 756. Cauſſa igitur hujus affectus ex deſcriptione

Melan-

Melancholiæ petenda erit: de qua infra ſuo loco. Quamvis vero dari hujuſmodi *Melancholicæ inſaniæ lupinæ* ſpeciem, quam Gal. l. 3. de fac. parab. n. 233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellaſſe videtur, nolimus inficiari; eſt tamen ſine dubio rariſſima. Frequentius vero ſumitur vocabulum hoc de imaginaria Diabolica hominum in *lupos* converſione, qua non ſolum ipſi hoc malo affecti ſe lupinam formam habere exiſtimant, ſed & aliis tales videntur; quod dæmonum ope accidit, objectu mentitarum formarum ſenſus ludificantium. Senn. l. 2. Inſt. M. part. 3. ſ. 1. c. 7. & Med. Pr. l. 1. part. 2. c. 16. Verum cum ejus cauſſa ſit extra pomæria Medicinæ, pluribus hic non opus eſt verbis. Realis in lupum converſio merito negatur.

Lycaon, λυκάων, idem quod λυκανθρωπία, Gorr. Ægin. d. l.

Lychnion, λυχνίον, nomen eſt medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, inſtrumentum dicitur, quod manubrio ſuo lychnum gerere poteſt, acie vero uſum cultri præbere, C. Hofm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 248. ſeqq.

Lycium, λύκιον, dicitur ſuccus concretus, extractus ex arbore quadam ejuſdem nominis, Ericæ, vel Tamariſci ſimili; cujus modum extrahendi deſcripſit Dioſc. l. 1. 132. Weker. Ant. Sp. l. 1. ſ. 16. Meminit hujus aliquoties Gal. l. 7. de S. F. §. h. tit. l. 2. de Ant. c. 14. ubi duplex conſtituit, *Pataricum*, & *Indicum*, quod melius, l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi *Lycii ſpuma* legitur.

* Lycoides, λυκοειδής, *lupo ſimilis*, dicitur affectus quidam, qui iis evenit, qui ſemen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis, & arteriis, dum nequivit ejici, anginoſam generat affectionem in faucibus, & quandam quaſi ſuffocationem. Unde & *Lupus*, item *Strangulator* vocatur. Caſtell. ex libro quodam ſpurio inter Galenicos relato de ſpermate.

Lycos, λύκος. Vide *Lupus*.

Lydius *lapis*, λύδιος λίθος, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, χρυσίτης βάσανος, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum, & argentum attritum colore examinatur. Hinc *judex auri* dicitur, Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 353. ſeq.

Lygismos, λυγισμός, dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, a verbo λυγίζω, quod idem eſt, ac στρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Dioſc. l. 4. c. 207.

Lygmos, *Lynx*, λυγμός, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter ſtatuitur eſſe motum convulſivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate moleſtum expellere. Gal. c. 5. aph. 4. c. 6. aph. 39. c. 7. aph. 3. 3. & c. 4. de R. V. I. A. t. 69. Quamvis vero nullum ſit dubium, *Singultum* eſſe motum convulſivum; merito tamen circa ſubjectum adhuc dubitari poteſt. Ita Fr. de le Boe Sylvius διαῤῥήδην negavit, ventriculi affectum eſſe, quin potius Diaphragmatis, l. 1. Pr. Med. c. 34. §. 9. ſeq. quæ ſententia & nobis verior videtur. Dolæus pro ſubjecto conjunxit ventriculum, ſive ſtomachum ſecundum fibrillas ſuas, & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem, Encyclopæd. l. 3. c. 2. §. 2. p. 392. Quare talis deſcriptio inſtitui poterit; *Singultus* eſt motus convulſivus interpolatus diaphragmatis, in conſenſum trahens ventriculum, & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipſumque pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulſivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hip. hujus affectus in aphoriſmis, 6. aph. 13. 39. 7. aph. 2. 10. 17. Junge Diet. n. 509. Placet nobis alias ingenua confeſſio Th. Sydenham in obſ. de morb. acut. ſ. 1. c. 4. p. 70. ſcribentis: Ingenue fateor, me mihimetipſi de *Singultus* cauſſa diſquirenti ſatisfacere non poſſe. *Singultuoſi* dicuntur, qui diu, & frequenter ſingultiunt, Gr. λυγγώδεες, Hipp. Coac. t. 45. & *febres ſingultuoſæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, ἢ λυγμώδεες, quas frequens comitatur *ſingultus*, 4. de R. V. I. A. t. 69. 2. de fract. t. 23. Mochlic. XVII. Jung. Foeſ. p. 390. Obſervatio *ſingultus* periodici admiranda extat in Act. Hafn. Vol. I. obſ. 73.

Lyma, λῦμα, ſignificat *purgamentum*, ſordes, quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam e ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hip. lib. de Gland. VIII. 4. Erot. Onom. p. 72.

Lyme, λύμη, ſignificat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro uſus Hip. 1. de fract. t. 13. ſ. 2. t. 22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo; quod legitur 1. de artic. t. 63. ſ. 3. t. 103. l. de Epilepſ. XIII. 13. Foeſ. Oec. p. 392.

Lympha, proprie notat *aquam fluentem*, ſive fluentum, Gr. νᾶμα. Hodieque vero vocabulum hoc in Medicum translatum uſum frequentiſſimum; quamvis qualem humorem proprie ſignificet, non adeo planum ſit, & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum ſcriptis, quod *lympha* ſit liquor aqueus quidam, vel una cum ſanguine fluens; & ita idem quod ὀῤῥὸς, ſerum ſanguinis, vel una cum ſpiritibus animalibus in nervis moveatur; & ita liquoris nervoſi nomine venire poſſet; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis ſive elaboratus, ſive

ſive ſegregatur, & per peculiaria quoque vaſa *Lymphatica*, vel *Lymphę ductus*, dicta, fluens, quamvis & hæc ex Sylvii ſententia partim ex ſanguinis parte tenuiore, partim ex ſpiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, ſenſum, & motum ſunt ὠφελιμώτατοι, etiam vocab. *Lymphę* diverſimode ſumi poterit. Videatur Barthol. l. 1. Anat. c. 14. libell. 1. c. 3. in appendic. 3. Charlton. Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. med. Pr. l. tr. 1. c. 49. ſeqq. Hemſterhuſ. meſſ. aurea, & plures alii. Et ex noviſſimis D. D. Hoſm. Diſſ. An. ad Joh. van Horn. microcoſm. p. 114. ſeq. Ex conſtitutione præternaturali, ſive ratione quantitatis, qualitatis, motus, & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, ſpecialiter *Anaſarcam*, c. 28. Vide Keuchen. in not. ad h. l. p. 193.

LYMPHAEDUCTUS, *Lymphaticus*. Vi. *Lympha*.

LYNCEUS, λυγκεὺς, Collyrii nomen, callos, & cicatrices oculorum exterentis, viſumque exacuentis. Deſcriptio ejus habetur apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. de Ægin. l. 7. c. 16. ex quo Galeni deſcriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda viſus acie prædi**ti**, quales in Iſlandia eſſe, qui genios hominum, & umbras etiam aliquot horis ante adventum diſtincte conſpiciunt, ut ex Borrichio refert Bonett. med. Septentr. lib. 1. ſ. 22. c. 44. p. 150. ſeq. Fides ſit penes Authores.

LYNCURION, λυγκούριον, item *Lyncurius*. Nonnulli plane idem ſignificare volunt, quod Succinum, ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur a Succino diſtinxiſſe. Quam ſententiam & Rulandus defendit, negans eſſe Electrum, ſed potius eſſe *Lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarii, ſive *Lyncis*, in ſylvis, & montibus coagulata; & quidem e maſculorum urina fulvum, & igneum, e fœminarum candidum, & languidiorem. Egeritur autem terra, quia beſtia hæc operit ſuam urinam, quod eam invideat uſui hominum, aut pudoris innati cauſſa, ſicuti videmus alia animalia facere, lupos, canes, catoſque, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teſte Plin. lib. 37. c. 2. & 3. l. 8. c. 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod obſervaverit, in exitu veſicæ ſylveſtris porci, apri ſcil. nonnunquam etiam porci domeſtici caſtrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum, & ſubpallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præſentiſſimum eſt remedium contra calculum veſicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulentur calore nativo, & terræ? Verum Schroder. & Hoſman. hoc, ceu fabuloſum rejiciunt. Vide *Belenites*.

LYNGODES, λυγγώδης, *Singultuoſus*. Vide *Lygmos*.

LYNX, λύγξ, genit. λυγγὸς, ſignificat *Singultum*. Quod ſi vero in genit. λυγκὸς habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, viſu acutiſſimo præditum; cujus deſcriptionem, & uſum exhibet Aldrov. l. 1. de quadr. digit. vivipar. c. 3. Jung. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 26.

LYO, λύω, *ſolvo*. Vide *Lyſis*.

LYPE, λύπη, proprie ſignificat *Triſtitiam*, vel *mærorem*, *mæſtitiam*, & ita ægritudinem animi, ſive animi pathema, & affectum, quando fit quaſi contractio animæ adverſans rationi. Linden. Ex. XIII. §. 110. ſeqq. Pertinet inter Res non naturales, & cauſſas morborum procatarcticas; quatenus refrigerat, h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero λύπη, *triſtitia*, *voluptati*, ſive τῇ ἡδονῇ, & eſt languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præſentis exortus, & quo ipſa commovetur ad ſe quaſi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc ſpiritus intro revocantur, & ſanguis non ſatis agitatus lento motu cor pertranſit. Plures *Triſtitię* effectus, & characteres vide apud Charlton. Ex. VIII. pathol. §. 30. Willis An. Brut. P. 1. cap. 8. Jung. Rolfink. O. ac m. m. Sp. l. 3. ſ. 3. c. 105. & de remediis, l. 14. ſ. 3. c. 11. Aliquando tamen etiam late ſumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & moleſtia, quæ alias ſtricte πόνος dici ſolet. Linden. d. l. §. 112.

LYPIRIA, vel Lypyria, vitioſe paſſim occurrit in ſcriptoribus medicis pro Lipyrias. Vide *Leipyrias*.

LYPROS, λυπρὸς, dicitur de terra arida, gracili, ſicca, & ſolo ſterili. Gal. in Exeg. dict. Hipp. Sic & apud Theophraſt. arbores & δένδρα dicuntur λυπρὰ, i. e. *triſtes*, ſteriles, quaſi λυπηρά. Foeſ. p. 392.

LYRA, λύρα, ſignificat inſtrumentum muſicum olim honeſtum, & in conviviis receptiſſimum; uti patet ex Gal. l. 1. meth. med. c. 1. ita hodieque viliſſimum, & abjectiſſimum. Deinde eſt nomen *piſcis marini*, rubri, capite magno oſſeo, cujus duæ habentur ſpecies; quarum hiſtoriam cum uſu lege in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

LYSIGYIA, λυσιγυία, *membrorum diſſolutio* dicitur, Hipp. l. de Loc. in hom. XXVIII. 11.

LYSIPONION, λυσιπόνιον, eſt nomen medicamenti Acopi cujuſdam; cujus deſcriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 19.

LYSIS, λύσις, dicitur *ſolutio*, a verbo λύω, *ſolvo*, reſolvo. Diverſis gaudet ſignificationibus,

bus, pro varietate ſubjectorum, de quibus dicitur: v. g. de omni morborum remotione, Hip. 6. aph. 21. 7. aph. 29. ſive a natura contingat, ſive ab arte. Linden. Ex. VII. §. 60. Dieter. n. 510. Vel opponitur Criſi; & ita eſt *Lenta morbi ceſſatio*, Gal. l. 1. de Criſ. c. 1. Rolfink. O. & m. m. Sp. l. 3. ſ. 2. c. 46. Dogm. noſtr. m. Gen. P. 3. c. 6. d. 12. pag. 442. ſeq. Vel ſignificat *evacuationem alvi*, præſertim apud Latinos, ubi alvi ſolutio frequentiſſime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rarefacit, laxat, & ſolvit membranaceas partes. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 25. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 3. Vel de vinculorum ſolutione. Hipp. ſ. de fract. t. 44. Vel de *fluxu menſium*, l. de octimeſtr. partu V. 3. 15. Præternaturaliter ſumitur de *nervoſarum partium diſſolutione*, ceu cauſſa luxationis. Hippocr. in Mochlic. XXIV. 20. quamvis in Linden. νύσις legitur. Exponit quoque Gal. in Exeg. voc. Hipp. λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur, & diſſolvuntur. Vide Foeſ. p. 391. Vide *Solutio*.

Lysisomateo, λυσισωματέω, ſignificat *exoluto eſſe corpore, & languido*. Hipp. l. 5. Epid. XXXI. 1. l. 7. XLIV. 1.

Lysiteles, λυσιτελὴς, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Lind. Ex. XIII. §. 541.

Lyssa, λύσσα, λύττα, proprie dicitur *Rabies canum*, ſive furor ille, in quem diebus Canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme ſoli. Gal. l. 6. de L. A. c. 4. Verum lupos etiam eodem furore corripi, experientia ante aliquot annos hic loci diverſis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furioſum, quando ex rabidi canis, vel lupi morſu mente alienantur, & graviter delirant, cum ſubſequente Hydrophobia. Quale vero hoc miaſma ſit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen conſiſtere in aciditate lenta ſalina vitioſa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morſu canis rabidi, ejuſque curatione ſcripſit quondam Opuſculum Floridum dictum Aſcanius Mancinellus Anglonenſis; verum acu rem, quod dicitur, haud tetigiſſe nobis videtur. Nonnulli exiſtimant, *vermiculum* quoque ſub canum lingua genitum vocari λύσσαν, λύτταν, ceu cauſſam *Rabiei*. Verum Caſp. Rejes hunc vermem dari, negat. Vide Aldrov. de Inſect. l. 6. c. 3. de Caſp. Rejes C. El. q. 62. n. 1.

Lyssodectos, λυσσόδηκτος, a *cane rabido morſus* dicitur, idem qui ὑδροφόβος. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 16. Jul. Alex. not. ad h. l.

* Lyterios, λυτήριος, epitheton ſignorum, quæ magni, & vehementis morbi ſolutionem ſolent præcedere, ſignificat. Galen. l. 1. de dieb. crit. c. 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis ſudore, & ſanguine permixtus*, ſive *ſanguis pulverulentus*. In ſpecie Hipp. uſus de uterini ſanguinis inquinamentis, vel purgamentis, in Epiſt. ad Damagetum n. 285.

Lyzo, λύζω, id eſt *ſingultio*, vel corpus agito, & jactito, *anxius ſum*. Hipp. l. 3. de morb. X. 8. XV. 11. Foeſ. p. 390.

M

M μ, m, litera eſt characteriſtica in præſcribendis formulis remediorum, notans *manipulum*. Vide *manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, eſt epitheton medicamenti, in ſpecie Emplaſtri; cujus deſcriptio habetur apud Ætium, ut & Ægin. l. 7. c. 17. Jul. Alex. Not. ad Gal. lib. 5. meth. c. 15. Plane ſimile eſt *Tetrapharmaco* dicto, quod ſolo thure ſaltem ſuperat. Gal. l. 12. meth. med. c. 5. meminit & l. 2. ad Glauc. c. 2.

Macer, μάκερ, ſubſtantiv. denotat omnium conſenſu aromaticum corticem, quemadmodum Dioſcor. l. c. 110. Gal. l. 7. de S. F. §. *Macer*, deſcripſerunt. Num vero idem ſit, quod *macis*, circa hoc non conveniunt Authores. Plerique tamen duo diverſa eſſe exiſtimant, ita ut *macer* ſignificet corticem craſſiorem alicujus arboris Indicæ, ejuſdem nominis, juxta Plin. lib. 12. H. N. cap. 8. *Macis* vero ſit amiculum nucis moſcatæ hodieque uſitatiſſimum, & notiſſimum. Ita ſentiunt Matthiolus in Dioſc. Cluſius, a Coſta, Schroder. & alii. Verum Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 22. & not. ad Gal. l. de S. F. negat, diverſa eſſe *macerem, & macim*; cujus rationes, & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo eſſe. Verum cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus noſtram.

Macer, adjectiv. idem quod *macilentus, Gracilis*, ἰσχνός. Vide *Iſchnos, Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem quod *Liquefactio* ſolidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio*. Rhod. in Lexic. Scribon. *maceratio vegetabilium* quam diverſa tempora exigat, ſuccincte propoſuit Jac. le mort. in ſua Chymia Medico-Phyſica, & ex eo Morlæus in Coll. Chym. Leid. c. 494.

Macha, id eſt *vermiculus volans*. Rul. & Johnſ. in Lex. Paracelſus vocat *Scarabæum*, Schol. in lib. 2. Paragraph. cap. de vermibus.

Machaerion, *machæris*, μαχαίριον, μαχαιρὶς, *Gladiolus*, inſtrumentum Chirurgicum; vide *Gladius*. *Machæria* quoque vocantur officula, vel nuclei Perſicorum, Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

Ma-

MACHAL, id eſt, *fixum*. Rul. & Johnſ.

MACHAON, μαχάων, nomen proprium medici Gentilium, qui habitus eſt filius Æſculapii, & frater Podalirii. Ab eodem ſine dubio appellationem accepit Collyrium illud, quod vocatur *Aſclepias Machaonis*: cujus deſcriptio habetur apud Scribon. Larg. n. 16. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. Aliquando tamen & appellative ſumitur *machaon* pro medico perfecto: unde *Ars Machaonia* pro *Medica* ſæpiſſime ponitur.

MACHINA, μηχανὴ, μηχάνημα, ſignificat in medicina generaliter omnia inſtrumenta Chirurgica grandiora, præſertim ad repoſitionem luxatorum oſſium, & articulorum neceſſaria. Unde Oribaſius integrum tractatum ſcripſit de *machinamentis*. Ita *machina* Vitruvii *tractatoria* deſcribitur a Scultero Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I. Specialiter vero de *ſcamno Hippocratico* intelligitur. Galen. lib. 4. de art. t. 49. ſeqq. Vide *Bathron*. Rulandus variarum meminit *machinarum* in metalli fodinis uſitatarum, quæ non ſunt hujus loci; quemadmodum nec *machinæ Tragicę*, quæ Græcis θαύματα, *miracula* dicuntur; de quibus C. Hoſm. in l. 6. V. L. c. 25. 26. & cap. in Gal. LL. de U. P. num. 978. Vide *mechanicus*.

MACHIS, dicuntur Paracelſo omnes Scarabæi, & Inſecta, quæ non ex ſtercoribus generantur. Paragraph. l. 2. §. 6.

MACIES, ἰσχνότης, *macilentus*, ἰσχνὸς, idem quod *Gracilitas*, ſive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Iſchnos*.

MACRAUCHEN, μακραυχὴν, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum τῷ κρατεραυχένι, robuſtum validumve collum habente, Gal. 1. in 6. Epid. t. 3.

MACROCEPHALOS, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Eſtque affectio Endemia quibuſdam populis Aſiæ, *macrocephali*, dictis, apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXV. 3.

MACROCOSMOS, μακρόκοσμος, id eſt *Mundus major*, *mundus Univerſus*, quem Phyſici exponunt. Vide *mundus*. In hujus comparatione cum Homine, qui *microcoſmus* vocatur, effingenda, exornanda, & amplificanda valde ſolliciti ſunt medici nonnulli Paracelſici, & Helmontiani. Enimvero omnia in illa doctrina occurrunt ſuperflua, inutilia, frivola, inepta, & cachinno digna. *Macrocoſmica* in genere dicuntur, quæ extra hominem ſunt in mundo magno; ſuntque vel ſimplicia, vel miſta; hæcque vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. in Art. medicæ Hipp. & Hermeticæ Typo T. III. Oper. p. 149. ſeq. Schroderus reſtringit ad *mineralia*; unde & doctrinam mineralium vocavit *macrocoſmologiam*, l. 3. ſ. 1. c. 1. Jung. Fr. Hoſm. in clav. ad h. l. *Macrocoſmi Spiritus*, ſive Sal volatile quid dicatur, videatur apud Jacob. le mort & in Morley Collect. Ch. Leid. c. 242.

MACROPNUS, μακρόπνους, dicitur *longe*, vel *prolixe ſpirans*, & per longa intervalla. Hippocr. l. 2. Epid. ſ. III. 60. & l. 6. Epid. ſ. 2. t. 10, Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa reſpiratio*, Gal. l. 3. de diffic. reſpir. c. 10. Junge Foeſ. Oec. p. 394.

MACROS, μακρὸς, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide ſupra lit. L.

MACROSCELES, μακροσκελὴς; i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελὴς, *cruribus brevibus præditus*. Meminit ex Ariſt. lib. 4. de part. an. c. 12. C. Hoſm. com. in LL. de U. P. n. 519.

MACULA, ἐξάνθημα, σπῖλος, κηλὶς, in medicina ſignificat efflorefcentiam cutaneam, ſive colorem cuticulæ mutatum per varia interſtitia. Vide *Exanthema*. Hujuſmodi *maculę* vel ſunt *Peſtilentes*, vid. *Petechię*, vel *Hepaticę*, quæ ſanguinis ichoreſcentiam cum aliqua coagulatione præſuppononunt, vel *Volaticę*, infantibus familiares, ſimilem cauſſam agnoſcentes, ex fermenteſcentia ichoris ſanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in æſtate curatas vide Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſ. 249. De volaticis An. III. Obſ. 4. *Maculę* quoque vocantur *Nęvi materni*: item character morboſus quilibet fœtui communicatus: v. g. *macula Amentię*, legitur apud Helm. tr. Demens Idea, nu. 46. Gr. μίασμα. *Macula oculi*, idem quod Cataracta, Suffuſio. Ruland. & Johnſ. Poſſet etiam de Albugine, aut Nubecula intelligi. Vocantur etiam in Statu Sanitatis *maculę* illæ nubeculæ albæ in Unguibus ſæpe conſpicuæ, quæ vernacule *Flores unguium* appellantur. *Mendacea* quoque diei ſcribit Fallop. in Expoſ. Hipp. de vuln. cap. Tom. Oper. p. 359.

* MADAROS, μαδαρὸς, *Glaber*, μαδαρότης, μάδησις, *glabrities*, capillorum defluvium, a verbo μαδᾷν, quod eſt nimio humore diffluere, madere, madidum eſſe. Videatur *Calvities*. Specialiter quoque μαδάρωσις, idem quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 11. de S. F. in princ. & in l. 4. de C. M. S. L. c. 5. Tribuitur vero ulceribus quoque valde humidis, & ſordidis. Hipp. de Humor. VIII. 3. & 6. aph. 4. ubi compoſ. περιμάδαρος occurrit. Jung. Dieter. n. 674. Improprie, & plane inſolenter dicitur quoque de ſedimentis urinæ quibuſdam, quæ *glabra* vocantur, h. e. non cohærentia, ſed diſſipata, ſive disjuncta. Hip. l. 7. Epid. XLI. 6.

Madelcon, *μαδέλκον*, vocatur hoc nomine a quibuſdam *Bdellium*, teſte Dioſcorid. l. 1. c. 80. Legitur & *μάδκλκον*.

Madic, id eſt, *lac poſt butyrum*. Ruland. & Johnſ.

Madisterion, *μαδιςήριον*, inſtrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis, & lævis. Græci alio nomine *τριχολαβίδα*, ἢ *τριχολάβιον*, a pilorum prehenſione; Latini *Vulſellam*, aut *Volſellam*, ab evulſione vocant. Gorr.

* Mador, *πλάδος*, idem quod ſuperflua, vel aſcititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim priſcis fuit *coqui*, notante Rhodio ad Scrib. n. 41. Per coctionem enim res *madeſcunt*, & teneræ fiunt. In qua ſignificatione etiam ſumpſit Helmont. negans, *madida*, i. e. *decocta* exiccare humores, tr. Aſthma, & Tuſſis, n. 75. In ſtatu præternaturali *ſudor*, qui in ſyncope, & virium exolutione ſive calidus, ſive frigidus emergit, non ſudor, ſed proprie *mador* appellatur, notante Foreſt. l. 7. Obſ. 27. in Scholiis ex Fernelio, Pathol. l. 4. c. 14. fin.

Mæa, *μαῖα*. Vide *Obſtetrix*.

Mæna, *mænis*, *μαινὶς*, nominatur piſcis quidam littoralis fœcundiſſimus, olim uſitatiſſimus ad garum parandum; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis, atque medicina vide in Aldrov. l. 2. d. piſc. c. 39. De capitis *mænidum* uſu medico Gal. l. 11. de S. Fac. Meminit & Jul. Alex. hujus piſciculi, & commendat ægrotis elixarum *mænarum* eſum, l. 14. Salubr. c. 10.

Magale, *magalium* genus eſt, quicquid ſit ex mineralibus, quod ex oleitate conſiſtere poteſt; proinde pars quælibet corporis non purgando, ſed mundando curatur. Johnſ. in Lex. Ch. l. 2. p. 50.

Magdalia, *magdaleon*, *μαγδαλιὰ*. Offa erat *magdalia* in maſſam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoque *Cerata*, & *Catapotia*, quum compacta, congeſtaque in unum, *magdaleones* ſuos (ita enim vocant) redigunt Officinæ. Jul. Alex. not. in Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 10. Rhod. ad Scribon. n. 201. Vocantur & *Cylindri*, *κύλινδροι*.

Mageiros, *μάγειρος*, *mageiricos*, *μαγειρικὸς*, *Coquus*, & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

Magis, *μαγὶς*, in genere ſignificat *maſſam* quandam, & *offam*, aut molem quandam manum complentem. Idem fere quod *μάγμα*. Gal. in Exeg. dict. Hippocr. Lang. l. 1. ep. 59. Specialiter Hippoc. uſurpat de maſſa, & offa ex aliorum nucleis, caſeo acri, & polenta ſimul tritis, & commixtis parata, veluti pulte. Legitur l. 2. de mor. mul. XXIIX. 49. & l. de Sterilib. 22. 13. Significat quoque *mactram* ad panificium conficiendum, teſte Polluce l. 6. & 7. c. 10. & l. 10. c. 24. citante Foeſ. Oec. p. 393.

Magister, *διδάσκαλος*, idem quod *Artifex*, *Doctor* in arte medica. Unde & Hippoc. ſummus artis medicæ *magiſter* apud viros doctos cluit. Ita in metallifodinis *magiſter* ſal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a Ruland. in Lexic.

Magisterium, terminus eſt technicus, Pharmaceutico-Chymicus, ſed valde æquivocus. Derivatio a *magis*, aut *μαγὰς*, a Rolf. eſt ficta. Immediate a *magiſter* deſcendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *Artificium* circa præparationem medicamentorum. Dicitur vel de Pulveribus ſolutione, ac præcipitatione paratis: Vel de Reſinis, & Extractis reſinoſis; unde *magiſterium vegetabilium* etiam *Lacca* vocatur. Vide *Lacca*: Vel in Spagyrica, de *magiſterio* Lapidis Philoſophorum. Legantur de omnibus his Schroder. l. 1. c. 3. l. 2. cap. 67. & l. 3. paſſim ſub mineralium, & metallorum explicatione. Fr. Hofm. in Clav. ad hh. ll. Rolfink. Chym. lib. 5. ſ. 2. per tot. Libav. Tom. I. & II. Operum paſſim, quæ loca quærantur in Indice. Vocabulum hoc magis adhuc ad *Artificioſam* præparationem, & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Johnſ. quas deſcriptiones libet annectere. *Magiſterium* eſt ſpecies Chymica ex toto citra extractionem, impuritatibus duntaxat externis ablatis, elaborata, exaltataque. Servantur itaque hic omnis concretionis naturales, & homogeneæ partes, ſed ita exaltantur, ut dignitatem eſſentialem prope attingant. Unde & eadem pene relinquitur quantitas, ſeu moles, quam natura per ſe dedit: quanquam non ſemper caveri poſſit, quin cum alienitatibus, & foris adhærentibus nonnihil ſuccedat: & nonnunquam etiam ſtudio propter finem, uſumque certum quiddam negligitur; ex quibus intelligitur, maxime hic valere, quam Phyſici alterationem nuncupant. *Magiſterium* aliud eſt *qualitatis*, aliud *ſubſtantiæ*. *Magiſterium conſiſtentiæ* eſt, cum ſervata eſſentia, conſiſtentia ad præſtabiliorem eſt immutata. Hoc autem fit pluribus modis, non tam ut ipſi rei aliquid nobilitatis accedat, quam ut ad uſum varium evadat commendatior, habiliorque. *Magiſterium fixorum* eſt, cum corpora volatilia figuntur ad conſtantiam, (vide *Fixatio.*) Illi vicinum eſt, quod e molli induratur. Itaque & hoc eodem comprehenditur titulo. *Magiſterium odoris* eſt, cum res odore exaltatur. Idque artifices potiſſimum moliuntur in operibus, quibus inter elaborandum aliquid ingrati odoris accidit; ut in empyreumatis oleorum, aquarum, & ſimilium,

dein-

deinde etiam in his, quæ alias per naturam odorem pravum, moleſtum, vel etiam nullum habent; cum tamen ad gratiam rei uſu ejuſmodi nota ſint exaltanda. *Magiſterium* Paracelſ. eſt arcanum ex naturalibus rebus extractum, ſine ſeparatione elementali, qua cætera præparari conſueverunt, ſola tantum additione aliarum rerum, a quibus quod extractum eſt, ſeparat. *Magiſterium ponderis* eſt, cum pondere res exaltatur. Id autem potiſſimum in auro, & argento requiritur; eſtque una ex notis perfectionis, cum inter metalla aurum ſit graviſſimum, ideo etiam externo valori in monetis adjectum pondus eſt. Quod ſi deficit, compenſatur arte: v.g. maſſa aurea, vel argentea juſto levior coquitur in urina, cum præcipitato corallino, vel affricatur hydrargyrus auro argentove conſentanea, & concolor factus: vel coquuntur in lixivo concinnato ex ſulphure, & calce viva: vel cœmentantur cum ſulphure, aut præcipitato fixo: vel hoc: ℞. pulveriſati ſalis ſemunciam, tantundem de lateris triti, colcotharis quadrantem, miſce. Auri lamellas illine albumine, aſperge calcem Lunæ, ſiccatam priori pulvere. Fac ſtratum ſuper ſtratum & cementa, vel in pyxide, vel inter tegulas. Aurum inde ſolet albeſcere. Indue ergo coloritium, & prehenſum forcipe in igne tene, donec excandeſcat, poſt extingue in urina. *Magiſterium coloris* eſt, cum rei cujuſque color ad optimum, ſummumque gradum in genere quæſito perducitur. Neque vero tantum color præſens e gradu inferiore ad ſuperiorem exaltatur, ſed & qui in potentia eſt, ſeu in abdito, in actu vel manifeſtum evocatur. Nonnunquam etiam peregrinus inducitur, ad exemplum ejus, quod præſtabilius in ſuo genere. Si color ſimul fixus, & conſtans eſt, *magiſterium* eſt nobilius. *Magiſterium Pulverum*, h.e. continuæ conſiſtentiæ in pulverem perductæ; ſitque potiſſimum calcinationum modis, unde efficitur, ut & *Calcis* vocabulo non raro appellentur, vulgo *Alcoolia*. Reſpicitur hoc principaliter, ut fracta tenacitate friari res poſſit. *Magiſterium principiorum* eſt, cum principiatum compoſitum in principia reſolvitur denuo. *Magiſterium qualitatis* eſt, cum res formis, qualibus elaborata, exaltatur: fitque dupliciter, aut ſecundum qualitates *occultas*, aut *manifeſtas*. *Magiſterium qualitatis occultæ* eſt, cum in his, quæ craſin totius ſubſtantiæ attinent, tantumque effectis per experientiam patent, exaltatio perfecta inducitur. Ea qualitas, ſi pernicioſa eſt ad uſum, in totum aboletur, vel cum aliqua jactura ſubſtantiæ; & tunc reſpicitur perfectio illa, quæ non in re, ſed in uſu rei eſt. In ſalutaribus utrumque obſervatur. Si aboleri in totum nequit, reprimitur, ut ita citra noxam poſſit uſurpari. *Magiſterium qualitatis manifeſtæ* eſt, cum res in ſenſibilibus formis elaboratur. Hæc totuplex eſt, quotuplicia ſenſilia, circa quæ exaltanda Chymicus in rebus occupatur. Quædam tamen propius ſpectant naturæ corpus: quædam ſunt formaliora. *Magiſterium ſaporis* eſt, cum in ſapore fit exaltatio. Itaque & Pharmacopæia, & Coquina hinc inſtrui poteſt. Potiſſimum autem Chymicus hoc utitur in acrimonia corrigenda, & empyreumatis guſtum attinentibus tollendis. *Magiſterium ſenſilium* proprium eſt, cum res qualitatibus ſenſilibus propriis exaltatur. Idque fit vel in ſenſu primo, qui eſt neceſſitatis animalium; vel in his, quæ ſunt melioris gratia ſenſus, primus tactus eſt. Itaque tactilium qualitatum primarum, quæ ſunt calor, frigus, humiditas, ſiccitas, *magiſterium* inde exiſtit. *Magiſterium ſoni* eſt, quo ſonus corrigitur a Chymico. Id fit potiſſimum in mineralibus, in quibus aliqua præſtantiæ nota ex ſono capitur, ut in metallis, aut quæ in ignibus periculum minantur, propter ſpiritus vehementes cum ſonitu erumpentes, obviaque diſplodentes. *Magiſterium volatilium* eſt, cum e fixo fit volatile. Ei affine eſt *mollitum*; quod tractabile, ductileque, aut etiam fluidum (nam paulo latius accipitur *molle*, quam apud Phyſicos) efficitur e rigido, duro, & intractabili. Artificia, quibus hoc perficitur, ſunt extinctiones, macerationes, incerationes, ſublimationes, ſolutiones, & ſimilia. Fere enim hic quæritur reſtauratio humoris abſumpti, vel deficientis, aut ſublatio aſperitatis convictæ, &c. in Volatilitate vero ut ſpirituum naturam induant, attenuatione eſſentiæ, &c. Hæc Rul. & Johnſ.

MAGISTRALIS, nomen eſt differentiæ medicamentorum, præſertim compoſitorum, quæ in rem præſentem a medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant: unde & Blaſius non male *Extemporanea* vocavit, medic. Univerſ. pag. m. 78. Jung. Dogmata noſtra med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. ſeq.

* MAGMA, μάγμα, late, & ſtricte ſumitur. Late ſignificat omne *unguentum* ſpiſſum, & pauco liquore ſubactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχροον ab Andromacho dictum eſt. Vide *Hedychroon*. Stricte notat *Unguenti* recrementum, vel *fæcem*, quæ expreſſa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Caſtell. Rhod. in Lex. Scribon. Galenus tamen adhuc ſtrictius uſurpavit *magma* vocans *myrabalanorum fæcem*, l. 7. de C.M.P.G. c. 7.

MAGNALE, μεγαλεῖον, dicitur *opus Dei*. Rul. Lex. Lind. Ex. X. § 261. Paracelſo, & ejus aſſeclis ſignificat *myſterium magnum*, ſive occultam, Divinamq; aliquam virtutem, in Fragm. ad Tom. I.

referendis. Helmont. *Magnale magnum* deſcripſit per ſpiritum quendam, qui ſympathiæ, & dyſpathiæ leno, conſabulator, & actionum promotor exiſtit, & ratione cujus magnetiſmus, tanquam per vehiculum, ad diſtans objectum extenditur, tr. de magnet. vuln. cur. n. 151. Et alibi. *Magnale* in rebus mixtis æther eſt, aere rarius, & ab eodem diſſociabile, inter corpus, & non corpus ambigens, externorum ſoli ſui natalitii aſtrorum impreſſiones ſuſcipiens, &c. Paradox. II. n. 12. & alibi. *Magnale* eſt quod cum in creatis ſui ſimile non habeat, ideo per ſibi ſimile manifeſtari recuſat. *Magnale* quidem non eſt lux, ſed forma quædam aſſiſtens aeri, ejuſdem velut ſocia, ipſi certo connubio velut conjugalis, tr. Vacuum Naturæ, n. 21. *Magnale* eſt theca in aere, creatura inter corpus, & non corpus media. Explic. vocabul. Helmont. in fine Operum. Enimvero Commentum hoc valde ſuſpectum de obſcuritate, & magica vanitate.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum eſt, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœſtitiam, neque aliam perturbationem mœſtitia graviorem ſuccumbat. Gal. l. 5. de L. A. c. 1. fin.

Magnes, *magnetis*, μαγνήτης, idem quod *Herculeus*, vel *Heraclejus lapis*. Vide *Heracleus*, *Lapis nauticus*, quia ejus uſus permagnus in navigationibus. Eſt lapis, qui ferrum, vel alium magnetem ad ſe trahit, ac plagas mundi oſtendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Ætiopicus fuit optimus, hodieque etiam in Germania, aliiſque locis haberi poteſt. Hujus hiſtoriam, & vires vide apud Dioſcor. l. 5. c. 148. Gal. l. 9. de S. F. Schrod. l. 3. c. 8. n. 13. Fr. Hoſmann. ad h. l. Chiocc. muſ. Calc. ſect. 3. p. 259. ſeq. l. 37. c. 10. Inprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam eſſe cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Phyſici occultam ſtatuerunt. Ejus tamen rationem evidentem dare auſus eſt Pechlinus, tr. de purgant. c. 2. Veruman in omnibus ſatisfecerit, alii judicent. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνήτις λίθυ, *magneſti lapidis*, ad purgandam pituitam, l. de int. affect. XXIII. 12. Alias nomen *magnetis*, & virtutis attrahentis, tribui ſolet aliis quoque corporibus. Ita Paracelſ. montem *magnetem*, & Aſtrum *magnetem* vocat, l. de meteoris, c. 9. Cœleſtis *magnetis*, & *magnetis* in homine latentis meminit, tr. Philoſoph. occulta prolixius de *magnetibus cœleſtibus*, & *aereis* diſſeruit Rob. Boyle in ſcripto h. tit. *magnes* etiam dicitur *mercurius*. Rul. in Lexic. *magnes arſenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peſte de collo ſuſpenditur. Schrod. l. 2. c. 50. Vis illa attrahens propterea etiam dici ſolet *Virtus magnetica*, vel *magnetiſmus*. Per hunc fucum Helmont. & alii curationem vulnerum cum pulvere, aut unguento armario inſtitutam, aliaſque magicas fraudes exponere, & excuſare non dubitant. Videatur integer Helmontii tract. de *magnetica* vuln. curat. Deſcriptio *magnetis Arſenicalis* videatur in Morley Coll. Chym. Leidenſ. op. p. 77. ex Marggravio.

Magnesia, communiter eſt *marcaſita*. Sed ex arte dicitur *ſtannum liquatum*, in quod injectus mercurius aura permiſcetur in fragilem ſubſtantiam, & maſſam albam. Eſt etiam *Argenti cum mercurio mixtura*, & fuſile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magneſia* dicitur *Philoſophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philoſophorum*. *Magneſia* quoque eſt *Teſtudo*, vel *Sulphur*. *Magneſia* eſt *fœmina*. Rul. & Johnſ. Hujus *Arcani Philoſophorum* in magiſterio lapidis ſynonyma ſunt *Lac maris*, *Coagulum*, *Aphroſelinum* Orientis, *magneſia Lydiæ*, *Italicum Stibium*, *Pyrites Achajæ*, Theatr. Chym. Vol. I. p. 778. Vide etiam plura de hac *magneſia* Tom. V. & quære loca in Indice. *Antimonium* etiam vocatur *magneſia Saturni*. Schrod. l. 3. c. 17.

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præſertim quorundam Emplaſtorum, non ſolum in propria ſignificatione, quia magnes in ſubſtantia eorum compoſitionem ingreditur; qualia ſine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Poruſſo, & Bohemo, Dieter. Jatr. num. 468. ſed & in tropica ſignificatione, quando vi attractoria occulta inſtar magnetis operari creduntur. Talia ſunt Emplaſtr. *Magneticum*, apud Schrod. l. 2. c. 53. & aliud magis ἀπόῤῥητον, D. Cnœſelii e ſuccino, & bufone ſicco paratum; cujus deſcriptio habetur apud Junken. med. Chym. P. II. ſ. 1. c. 5. p. 520. ſeq.

Magnetinus, epitheton Tartari; eſt lapis in homine duriſſimus, & ſpongioſus. Rul. & Johnſ. ex Paracel. l. 1. de Tartar. & in frag.

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid ſignificent, notum eſt. Lege Dieter. n. 521. 522. De variis quoque dicitur, & prædicatur de rebus medicis naturalibus, & præternaturalibus, v. g. Arteria *magna*, *magnus* Pulſus, Febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter & Epilepſia *magnus* morbus dictus fuit, Hipp. 6. Epid. ſ. VI. t. 7. Quis morbus dicatur *magnus*, vide in Dogm. Noſt. P. II. c. 6. d. 7. p. 152. ſeqq. Rolfink. O. & m. m. Sp. l. 3. ſ. 2. c. 10. De *magno oportet* Helmontii vide *Oportet*. *Major* comparative, Gr. μείζων, tribuitur ultimæ lapidis perfectioni; diciturque *majus perfectum*, conſtans quatuor coloribus, & habens poteſtatem ſuam ſpeciem

mul-

Digitized by Google

multiplicandi, de quo legatur Th. Ch. Volum. I. p. 292. *Maximus*, μέγιστος, a Paracelſo tribuitur peculiari remedio contra dementiam, & ſuffocationem intellectus, de morbis amentium, Tr. 2. c. 4.

Magorina, Paracelſo dicitur *Idolum Academicum*, turbans omnes ſpeculationes, quod in odium Academiarum finxit, Fragm. de morbo Gallico, & in ſpecie de Apoſtem. c. 2.

Magorreum, Paracelſo vocatur curatio vulnerum Characteriſtica, l. 2. de vit. long. c. 14.

Magos, μάγος, vide *magia*. Eſt & nomen *Emplaſtri*, quod nonnulli etiam ἡφαιστίωνα nuncuparunt; cujus uſus egregius ad ſinus, & fiſtulas conglutinandas, & reſiccandas, nec non ad hydropicos, & aquoſam herniam laudatur. Deſcriptio habetur apud Aet. l. 10. cap. 25. citante Gorr. Vide *Hephæſtias*.

Magra, id eſt *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Johnſ.

Maja, *maea*, μαῖα, vocatur *Cancrorum marinorum maximus*; cujus hiſtoriam, & uſum lege in Aldrov. l. 2. de cruſtat. c. 18. Deſcripſit & Chioccus muſ. Calceol. ſ. 1. p. 89. b.

* Mala, γνάθος, γένυς, vide *Gena*, *Gnathos*. Junge Gal. 2. de art. t. 3. & 17.

Malabathrum, μαλάβαθρον, primario nomen eſt *folii Indici*, de quo diſſentiunt, an paludoſis innatet aquis, an vero ſit folium arboris cujuſdam Indicæ. Videatur Rhod. ad Scrib. n. 170. p. 254. C. Hofm. Offic. l. 2. c. 138. Chiocc. muſ. Calc. p. 546. ſeq. Nonnulli ſcribunt *malobathrum*. Secundario vero ſignificat *Unguentum malabathrinum odoratum*; cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 13. fin. Jungantur allegati *Authores*.

Malaceuneo, μαλακευνέω, *molliter cubo*, placide dormio, Hipp. l. 3. de diæt. XXV. 30. l. de Inſomniis VI. 12. XV. 10. quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide Foeſ. p. 394.

Malachites, μαλαχίτης, alii *molochites*, cum tamen a malvæ colore, quæ Gr. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretioſus, vel Gemma non tranſlucens, ſpiſſius virens, quam Smaragdus, nebuloſa tota, & opaca, quaſi pinguedine aſperſa, valere credita contra omnia infantium pericula, ſingulari virtute; cujus ulteriorem deſcriptionem, & uſum vide apud Pl. l. 37. c. 8. Chiocc. muſ. Calc. ſ. 3. p. 218. ſeq. Rul. & Johnſ. in Lex.

Malacia, μαλακία, κίττα. Vide *Pica*.

Malacion, μαλάκιον, dicitur *piſcis ſquamas non habens*, uti Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*; ſed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. Ex. V. §. 4. & ſubſtituit *molluſca*, quod nomen vero minus uſitatum.

Malacodermos, μαλακόδερμος, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀστρακοδέρμων, Teſtaceorum, Hoſm. comm. ad Gal. LL. de U. P. n. 534.

Malacos, μαλακὸς, *mollis*, item μαλθακός, *mollities*, μαλακία, μαλθακία. Horum nominum ſignificatio nota. Opponitur Duro, vel Duritiei. Deſcribitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel *molle* eſt, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alii aliter: quod medium inter durum, & liquidum facile cedit, ſi premitur, non tamen ambit organum tangentis, ut cera, lutum. CL. Dn. Sturm. in Phyſ. novantiq. Compend. P. I. c. 3. Prædicatur de variis, de cute, de pulſu, Gal. de diff. pulſ. de piſcibus. Vid. *malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ ſunt ſuavia, lenia, delicata; & opponuntur auſteris, generoſis, duris. Lind. Ex. XVI. §. 216. & §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* uſurpatur. Hippoc. l. de ſal. diæt. t. 7. de morbis remiſſioribus, 1. aph. 7. Dieter. n. 515. de ulceribus recentibus, Scrib. n. 201. Qualis vero morbus ſpecialis ſit *mollities*, apud Cœl. Aurelian. legatur Mercurial. l. 3. V. L. 14.

Malacosarcos, μαλακόσαρκος, dicitur, qui *habitu corporis molliori præditus* eſt. Gal. l. 9. de S. F. §. Terra Samia.

Malacostraca, μαλακόστρακα, vocantur *Cruſtata*, *Cruſtacea*. Vide *Cruſta*. Gal. l. 2. de Temp. c. 6. & alibi.

* Malacticos, μαλακτικός. Vide *Emolliens*.

Malactos, μαλακτός, dicitur de *mollificabili*, ſive quod molle fieri poteſt: v. g. quæ ſunt terrea concreta, beneficio liquoris fiunt μαλακτά. Gorr. in def.

* Malagma, μάλαγμα, idem quod *Cataplaſma*; quamvis adhuc ſtrictiorem habeat ſignificationem, dum ſaltem Cataplaſmata vim emolliendi habentia denotat, Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 1. Diet. n. 514. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 82. Chymicis *malagma* vocatur maſſa ex auro, & argento, cum emendato argento vivo; & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus eſt globus, his ſalibus chryſocolla abdita obvolvitur teſtaceo in vaſe, & poſtea ignis gradibus diverſis liquatur. Th. Ch. Vol. IV. p. 390. ſeq. item p. 400. ſeq.

Malasso, μαλάσσω, *emollio*, mollio, dicitur & μαλθάσσω. Latine etiam *malaxare* uſurpatur. Utitur & Hip. de remiſſione morborum, Coac. c. 386. Foeſ. d. l.

Malaxatus, *malaxatio*, μαλακτός, μάλαξις. Vide *malactos*, *Emollitio*.

Malacissatus, dicitur, cui genitalia maſculina intus recluſa continentur. Alias *Emaſculatus*,

latus, vel *mulieratus*, C. Rejes C. El. q. 57. n. 12.

Maleficium, *maleficus*, κακουργία, κακοῦργος, κακοτέχνης, idem quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinet inter cauſſas morborum occultas, quando morbi inducuntur mala arte dæmoniaca, & a præſtigiatoribus; de quo argumento vide integram quæſtionem C. Rejes C. El. q. 28. & q. 97. n. 12. ſeqq. Meminit & Gal. 5. in 6. Ep. t. 5. Paracelſus vero *maleficum* eſſe ſcribit non præſtigiatorem, ſed quemlibet artis veræ ignarum deceptorem, qui mentiri non veretur verum artificem, & ſimulat veram peritiam, l. de ſanctor. benef. & vindictis.

Maleros, μαλερὸς, idem quod μαλὸς, *exitioſus*, pravus, in ſpecie acris, tabificus, cauſticus, & corruptivus mollium corporum. Lind. Ex. XIII. §. 269.

Malevolentia, ἐπιχαιρεκακία. Vide *Epichærecacia*.

Malex, Arab. id eſt *Sal*. Rul. & Johnſ.

Malicorium, σίδιον, h. e. *mali granati corium*, ſive aſperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scrib. n. 234. Rhod. in not. ad h. l. adſtringendi, ſpiſſandique vi pollet inſigni. Dioſc. l. 1. c. 153. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 160.

* Malignitas, *malignus*, κακοήθεια, κακοήθης, opponitur *Benigno*, de quo ſupra lit. B. ubi ſimul *malignitas* deſcribitur. Vide & *Cacoethes*, Diet. deſcripſit de morbis, qui non facile curationem admittunt, Jatr. n. 427. Ita & Linden. Ex. XIII. §. 268. *Malignum* dixit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc ſunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen proprie loquendo non recte dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur proprie dicta eſt ſoboles latentis Cacochymiæ peſſimæ. Lind. Ex. VIII. §. 57. & conſiſtit in peculiari humorum, & liquorum ſpirituoſorum corruptione, & diſſolutione, ſive putredine conjuncta cum nimia vitalium, & animalium virium proſtratione; ſive corruptio illa a contagio, ſive ab intrinſeca cauſſa proveniat. Jung. Ex. noſtr. III. de Remor. purg. ϑ. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης uſus, vide apud Foeſ. p. 301.

† Malitia, id eſt Cacochymia. Capivac. prax. l. 1. c. 30.

Malitia, κακία, idem quod *Vitioſitas*, proprie dicitur de morbis pravis hominum. Hanc *malitiam* rectiſſime Paracelſ. inter cauſſas peſtis refert, in Fragm. med. ad T. 3. referendis. *Malitiæ* ſemen in nobis eſſe docet Gal. l. quod animi mor. ſeq. temp. corp.

Malleabilitas, ἐλατὸν, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis diſpoſitio metallorum, ut malleo tractari poſſint; & opponitur Fragilitati, vel Friabilitati illorum, Jacob. le Mort. metallurg. Contract. p. 271.

* Malleolus, σφυρὰ, nonnullis idem quod *Talus*, σφυρὸν; quamvis hanc confuſionem improbet C. Hofm. com. ad Gal. LL. U. P. n. 165. Dicitur de extremitatibus Tibiæ, & Fibulæ inferioribus verſus talum, quæ *malleoli* dicuntur. Gal. l. de oſſib. c. 22. Barbari Cavillas, quaſi clavillas, a clavæ nodis. Lind. med. Phyſ. l. 2. c. 14. 5. 121. Dividuntur in *Interiorem*, & *Exteriorem*, Barth. Anat. libell. 4. c. 21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρῖτις φλέψ, *vena malleoli*, quæ in ſuppreſſione menſium, aliiſque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta, Gorr. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφῦρα, inſtrumentum notum, quo aliquid tunditur, etiam in Chirurgia uſitatum; uti patet ex Hildan. aliiſque Chirurgiæ ſcriptoribus. In Anatomia vero ob ſimilitudinem quandam *malleus* dicitur Oſſiculum illud, quod in aure interna adhæret proceſſu ſuo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur, Barthol. d. l. c. 7.

Malos. Vide *maleros*.

Malta, *maltum*, βυνή. Vide *Byne*.

Malthacodes, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum Topicorum mollientium, cum oleo paratorum: quorum meminit Hipp. l. de Ulcer. XII. 16. XIII. 1. eorum uſum vero prohibet in ulcer. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1. fin. ubi *mollicina* vocantur Latine, h. e. *medicamenta generis oleoſi*.

* Malthacos, μαλθακὸς, idem quod μαλακός. *Mollis*. Vide *malacos*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram ſignificat, præſertim molliorem, Gal. in dict. Hippocr. & Gorr.

Malthacticos, μαλθακτικὸς, idem quod μαλακτικὸς, *Emolliens*.

Malthasis, μάλθαξις, idem quod μάλαξις, *Emollitio*.

Maltheorum, id eſt *ſal gemmæ*. Rul. & Johnſ.

Malthodes, μαλθώδης, idem quod μαλθακώδης, vel μαλακτικὸς, *Emolliens*. Gal. in Ex. dict. Hipp.

Malvasia, dicitur vinum generoſum, ſive *paſſum Creticum*; quod paratur in Candia, & more antiquo ex uvis in vite paſſis, vel contortis pediculis, ac exemptis pampinis, vel conſperſis in ſuſpenſa crate pertenui gypſo, ſeptem dierum ſpatio comprimunt, excipiuntque electiſſimum vinum, quod *malvaſiam* dicunt; ex Andr. Baccio Hiſtor. Vinor. l. 1. c. 9. Lind. Ex. XI. §. 104. Jul. Alex. vocat *malviſium*, item *marviſium*, & exiſtimat, idem eſſe cum *Arviſio* e Chio inſula,

Digitized by Google

ſula, not. in l. 12. Gal. m. m. c. 4. & l. de bon. & mal. ſucc. c. 12.

* Malum, ſubſtantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen eſt; quorum diverſa genera vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Differt a *Nuce*, quod hæc dura cooperiatur cortice, & intus lateat, quod edendo eſt: *Malum* contrario ſe habeat modo. Lang. l. 1. ep. 67. Deinde etiam ſumitur pro *Morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακὸν, μαλὸν. In ſpecie *Anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo; eſtque rogus ſine flamma, & ligno. Lind. Ex. XIII. §. 128. *Mala* etiam venuſte dicuntur ipſæ *partes affectæ*, Keuchen. ad Sammonic. pag. 121. Ita Chirurgi in ſpecie vocant *malum mortuum*, ſpeciem *Lepræ*, vel *Scabiei* graviſſimæ, ita dictum, quia corpus nigrum, & quaſi mortificatum apparet, cum livore, ac nigredine, puſtulis cruſtoſis, nigris, fœdis, ſine ſanie, ſenſu, ac dolore, in coxis præſertim, & tibiis, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis & ſucci nutritii ſumma corruptione, & νεκρώσει conſiſtit. Vid. Senn. M. Pr. lib. 5. p. 1. cap. 27. ad fin. Stricte *malum*, μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, ſi palpebras exceſſerit. Nic. Piſ. de M. C. & C. l. 1. cap. 33. Vide *melon*. *Malum* in adjectivo, Græc. κακὸν, πονηρὸν, frequentiſſime ponitur pro ſigno *malo*, apud Hipp. in aph. Coac. prædict. aliiſque textibus. Jung. Diet. n. 428. & 710. *Malus*, alias etiam de homine vitioſo dicitur; & opponitur viro bono: quæ ſignificatio ad moralem Philoſophiam ſpectat. Vide etiam *Melon*.

* Mamma, μαζὸς, μαςὸς, μασθὸς, τιτθὸς, eſt gemina carnoſa, & glanduloſa in pectore ad utrumque latus eminentia, ſive protuberantia ſemicircularis, in cujus medio *Papilla*, Gr. θηλὴ, extuberat, quam ambit *circulus* quidam ſubniger, qui φῶς dicitur, gignendi latius vim a natura habens. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 7. & alibi. Verum glanduloſa illa ſubſtantia admodum varia eſt. Viris namque, utpote calidioribus, & ſiccioribus, pene nulla, quemadmodum & valde puellis; Juvenculis compactior, & duriuſcula; Vetulis flaccida. Quibuſdam fœmellis grandiores ſunt *mammæ*, propterea *mammoſæ*, μεγαλόμαζοι dictæ. *Mammarum* accuratam ſtructuram, hiſtoriam, & uſum vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. l. 2. Anat. c. 1. Jung. Diet. n. 520. & alios. Rariores obſervationes de *mammis* vide in Eph. N. C. A. II. O. 72. & in Annot. C. Rejes C. El. q. 39. & 47. Vide infra *Trimmamia*.

Mammaria *Vaſa*, h. e. Arteriæ, & Venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt, & ab Anatomicis deſcribuntur.

Mammilla, idem quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *maſtoides*.

Mammillare, dicitur velum, quo mulieres mammas tegunt. Joſ. Laurent. in Amalth. Onom.

Manati, nomen *Piſcis Cetacei*, Indorum qſ. manibus inſtructi, qui & Bos, vel Vacca marina dicitur; cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldr. l. 1. de Cetaceis, c. 11. Schr. l. 5. cl. 3. n. 77. Huic piſci ingentem eſſe affectum amicum erga homines, atteſtatur C. Reies C. El. q. 45. n. 3.

Manbrux, i. e. *Argentum*. Rul. & Johnſ.

* Mancitas, *Mancus*, κύλλωσις, κυλλὸς. Vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoque de quocunque defectu alicujus membri organici; & ita idem ſignificat, quod *mutilus*, Græc. πηρὸς. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

* Mandibula, idem quod *maxilla*, γένυς, γνάθος, vide *Gena*. *Mandibularum liquor*, i. e. oleum ex *mandibulis*. Rul. & Johnſ. *mandibularii* muſculi. Gr. μασσητῆρες, qui ſint, vide infra *maſſeter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Eſu*, vel *Comeſtura*. Strictius vero idem eſt, quod *maſticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cum dentibus molaribus ſubjectum cibum ſolidiorem confringimus, & conterimus. Unde & *muſculi manducatorii*, μασσητῆρες, quorum illa actio eſt propria, appellantur. Hipp. 3. de artic. c. 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non poſſint. Rhod. in Lex. Scrib.

Mane, πρωΐ, ἕωθεν, ſtricte ſignificat illud diei tempus, dum poſt noctem præteritam dies ſequitur clarus, ſive quando lux matura, & plena eſt. Verum Medicis *mane* ſuam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Lind. Ex. XVI. §. 132.

Manes, Paracelſo dicuntur *Fatum*, *Incantationes*, & *Superſtitiones*, l. 1. de vit. long. c. 7. Alias etiam accipitur pro *genio*. C. Rejes C. El. q. 89. n. 3.

Manganese, dicitur Cæſalpino l. 3. de metall. c. 23. *Pſeudomagines*, vel *Magneſia lapis*, nimirum niger, qui miſtus vitrariæ maſſæ clariorem reddit, alienis coloribus ſublatis. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21.

Mango, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad ſordes detergendas in cute præſtiterint, l. 1. de A. F. c. 19. l. 14. m. m. c. 14. 1. de R. V. I. A. t. 8. Artificium quo-

quoque illud cum remediis vocavit *manganeiam*, μαγγανείαν, l.6. de S.F. in princ. inter viliores, & abjectas referens artes. Jung. Mercurial. l.2. V. L. c.1.

Mangonaria, alias Rul. & Johnſ. dicitur ars illa, qua grave quodque ſine negotio ſublevatur.

Manheb, i.e. *Scoria*. Rul. & Johnſ.

* Mania, μανία, *inſania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Inſania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne deſiderium, atque ſtudium cujuſcunque rei. Lind. Ex. X. §. 208.

Manica, χειρὶς, proprie ſignificat veſtimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnaſtas uſos eſſe ad frictionem, patet ex Gal. l. 3. de ſan. tu. c. 4. Dicitur & Lat. *Chirotheca*, *Manus involucrum*, *Manicium*, Rhod. in Scrib. n. 16. p. 55. Pertinet & ad Chirurgica inſtrumenta: v. g. in amputatione membrorum: de qua *Manica* legatur Hildanus l. de gangr. & ſpec. cap. 19. Per translationem vero etiam vocab. tributum Coli cujuſdam ſpeciei, quæ *Manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis, vel ſparteis fiſcellis paratum. Rhod. ad Scrib. n. 271. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Wecker. Ant. Gen. l. 3. cap. 38. Fornax etiam in metallurgia, in qua æs ſeparatur a lapidibus, & aliis, dicitur *manica*. Fall. de metall. f. foſſ. c. 16. Tom. I. p. 313.

* Manifestus, φανερὸς, δῆλος. Vide *Deloo*. Ægritudines, earumque cauſſæ dicuntur *manifeſtæ*, quæ vel in ſenſus incurrunt, vel facile per ſigna, & ratiocinationem indagantur, & cognoſcuntur; quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum cauſſis latentibus.

* Maniodes, μανιώδης, idem quod μανικὸς, epitheton delirii vehementioris, propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. com. 1. in l. 1. prorrh. t. 18. Caſtell.

Manipulus, ἀμμάλλιον, χειρόβολον, ſignificat menſuram uſitatiſſimam ad herbas, & folia; eſtque quantitas, quam manus tota complecti poteſt, atque unciæ dimidiæ fere reſpondere creditur. Morell. Proleg. de form. remed. quamvis hoc falſum eſſe examen per bilancem teſtabitur. Indicatur litera characteriſtica M. in receptis. Gal. meminit δέσμης χειροπλήθους, *faſciculi manipularis*, l. 7. de C. M. P. G. c. 13.

* Manna, μάννα, æquivocum eſt. 1. notat melleum ſuccum concretum; eſtque idem quod *Aeromeli*, *Droſomeli*, mel aereum, roſcidum. Eſtque mellis ſpecies non ignota veteribus, Dioſcor. Gal. Plinio, ſed mellis nomine comprehenſa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Terenia*-*bin*, vel *Terniabin* dicitur) primum cognitam, proditamque putet. Vide Gal. locum, l. 3. de A.F. c. 39. Eſt vero ros aereus, condenſatus, qui ex aere horis antelucanis tempore Vergiliarum in ſummo æſtu decidit in folia arborum, plantas, & campos, ſub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, aſperitatemque faucium leniendi. Ejus hiſtoriam vide prolixius apud Schrod. l. 4. cl. 4. n. 446. Fr. Hofmann. in cl. ad h. l. Rolfink. de purgant. ſ. 9. a. 1. Lang. etiam exiſtimat, dici *Sacchar*, vel *Sal Indorum*, l. 2. ep. 32. *Salivam* quoque *ſiderum* Ruland. & Johnſ. vocant. II. Tribuitur *Thuris micis* concuſſu eliſis, quæ vocantur *manna Thuris*. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 4. l. 5. de C.M. P.G. c. 2. l. 13. m. m. cap. 5. Alibi vero *Succuſſio*, & *Pollen*, ὑπόσεισμα nuncupatur, 2. de artic. t. 44. Vide *Libanotos*: quamvis Dioſc. l. 1. c. 83. & 84. *Mannam Thuris* a *polline* manifeſte diſtinguat. Vid. Rhod. ad Scrib. n. 205. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoque remediis per translationem attribuerunt. Ita legitur *manna magnetis*, apud Lib. l. 8. S. A. Ch. c. 11. *Manna Guajacina*, id eſt *Extractum*, Alchym. Pharm. c. 20. & ita aliis quoque *Extractis* applicari poteſt. *Manna Cæleſtis*, Quercet. Pharm. reſt. c. 26. Schrod. l. 2. cap. 40. *Manna Solaris*, ſive *Unicornu Solare*, Idem l. 3. c. 9. *Manna Martis*. d. l. c. 11. *Saturni*, c. 14. *Mercurii*, ſive *Mercurii dulcis ſolaris*, c. 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teſte Rul. & Johnſ. *Manna vomitoriorum*, ſive *Sal Vitrioli*, Rolf. Ch. l. 5. ſ. 1. a. 4. c. 3. μαννῶδες ap. Hipp. dicitur medicamentum ex Thuris polline, aut ejus granis, & micis concuſſu eliſis, adſtringens, ſiccans, & digerens. Legitur l. 7. Epid. Vide Foeſ. Oec. p. 396.

Mannus, μάννος, βύρριχος, idem quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. ad Samon. p. 253.

Mansio, μονὴ, a verbo μένω, *maneo*, quid ſignificet, notum eſt. Sumitur etiam pro *quiete* partium muſculoſarum a ſua functione. Gal. lib. de rig. trem. & palpit. alibique, Diet. n. 534.

Mansorius, idem quod *Manducatorius*, μασητήρ. Vide *maſſeter*.

Mantice, μαντικὴ, ſtricte vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, ſive *augurium*, οἰωνιστικὴ. Et hujuſmodi vates μάντεις dicebantur vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 1. de R. V. I. A. t. 16. Sed poſtmodo latius ſignificatio extenſa ad alias quoque artes aliquid prædicentes, præſertim ad partem medicinæ prognoſticam, teſte Gal. in com. ad d. l. Foeſ. Oec. p. 397. Vaticinia Paracelſica, & Caballiſtica, quia de magia ſunt ſuſpecta, & fallacia, merito vitanda. Feſti-

vam

vam deſcriptionem *Vatis* ex Euripide vide apud Lang. l. 2. ep. 40.

Mantichora, μαντιχώρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium ſeriem, teſte Ariſt. l. 2. H. A. c. 1. & ex hoc Fallop. Expoſ. de oſſib. c. 16. Tom. I. p. 503.

Mantis, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

Manuarius, ἐγχειρητικός, de arte Chirurgica, & Chirurgis dicitur. Gal. ad Thraſybul.

Manubrium, λαβή, κώπη, pertinet ad inſtrumenta Chirurgica; eſtque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Anſa*. Oribaſ. de machinam.

Manucodiata, nomen avis Indicæ, cujus proprium eſt, ut pedibus careat. Unde & ἄπους dici poteſt. Jul. Alex. not. in Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. Dicitur & *Avis Paradiſi*, vel quod vulgo credatur in paradiſo terreſtri degere, vel ob eximiam corporis venuſtatem. Hujus hiſtoriam, cum variis ſpeciebus, & uſu, vide ap. Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 21. ſeq.

* Manus, χείρ, quid notet, pueris etiam notum eſt. Eſt organum utiliſſimum; unde & Ariſtoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, inſtrumentum inſtrumentorum dicta fuit, l. 4. de P. An. c. 10. & Gal. Libros de V. P. propterea a *manus* expoſitione ordiri non dubitavit. Accipitur vero *manus* bifariam. 1. pro toto illo, quod a ſcapulis dependet; & dividitur in *Brachium*, ſive *Humerum*, *Cubitum*, ſive *Ulnam*, & *manum ſummam*. 2. *pro manu extrema*, quæ etiam diſtinguitur in tres partes; *Carpum*, ſive *Brachiale*; *metacarpum*, ſive *Poſtbrachiale*, & *Digitos*. De ſingulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias *manus* Hiſtoriam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Per catachreſin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* ſaccharatis, cum, & ſine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus Chriſti ſimplices*, & *Perlata*; de quibus vid. diſpenſatoria. *Manum* factitiam Chirurgicam, ex ferro parandam, exhibet delineatam Paræus Chirurg. l. 22. c. 12. *Manus* mortui hominis contactu, vel frictione tollere ſtrumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo ſuo comprobant Medici celeberrimi. Junge Act. Philoſ. Oldemb. Ann. 1666. m. majo.

* Marasmos, μαρασμός, Lat. *marcor*, item *maraſmus*, dicitur corporis nimia *Tabes*, ex ſiccitate nimia oborta. Eſt igitur Atrophiæ gradus ſummus. Cauſſa *marcoris* vera eſt defectus ſucci nutritii nimius, qui oriri poteſt vel citra febrem, ob ſanguinis impuritatem ſalinam, ſeroſam, purulentam, vel cum febre, ob ſanguinis efferveſcentis colliquationem. Febris Hecticæ ſummus gradus vocatur *maraſmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. l. 1. P. m. c. 32. Dantur etiam gradus, & ſpecies *maraſmi*, dum alius eſt quaſi ſecundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam, & quidem alius περιφρυγής, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum animi deliquio conjunctus. Foeſ. p. 397. Extreme *conſummatus maraſmus* eſt, quando omnes corporis partes ſolidæ ſimul macreſcunt, ita ut totus homo nihil aliud eſſe videatur, quam oſſa, & cutis; in ventre nulla inteſtina ineſſe credas, contracta præcordia, collapſa tempora, atque cava, &c. Caſtell. Plura videantur in Gal. l. de *marcore*, & alibi, quærantur in Th. Mundellæ. In Latina verſione etiam occurrit *maraſmatus*, h. e. qui *maraſmo* laborat.

Marasso, μαράσσω, *ſtrepo*. Erotian. Onom. p. 75. F.

† Marathrum. Fœniculum, Dodon.

Marcasita, eſt materia metallica immatura tot ſpecierum, quot ſolidorum metallorum, ut aurea, argentea, ſtannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ poſtrema pyrites, & lapis luminis vocatur, pyrſotocus, lapis ærarius, rubeo ſcatens ſulphure, & ſcintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcaſita plumbea*, eſt *Antimonium*. *Marcaſita alba*, i. e. *Biſmuthum*. Rul. & Johnſ. Schrod. vero ita deſcripſit: *Marcaſita* eſt πέλωμα metallicum in generatione metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, l. 3. c. 18. ubi etiam præparationes, uſum, & vires explicat. Jung. Fr. Hofm. in clav. Vide & Lib. S. A. Ch. l. 2. c. 24. Scribitur & aliquando *marchaſita*, *margaſita*, *markaſita*. Vide etiam ſupra *Biſmuthum*. Nonnulli reſtringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes marcaſitam eſſe in radice ſua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum, & Arſenicali ſubſtantia impregnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos uſus, quę hodierni artifices e *marcaſita* promittunt, pro ſuſpectis habenda, eum D. Ludovic. Ciſſ. I. Pharm. pag. 753. De *marcaſitarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle tr. de prof. corp. ſolid. c. 6. p. 89.

Marcellium, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones, apud Æginetam l. 3. c. 79. Legitur & in Indice *Marcellius thronus*, ſed in allegato loco non occurrit.

Marched, id eſt *Lithargyrium*. Ruland. Johnſ.

Marciaton, μαρκιάτον, nomen eſt malagmatis, vel Linimenti, ad articulorum dolores, & reſolutiones comparati, apud Ægin. l. 7.

l. 7. cap. 18. Occurrit & hodieque deſcriptio *Unguenti maricati* in Diſpenſatoriis.

* MARCOR, *marcidus*, μαρασμός. Vide *maraſmos*.

MARDECK, eſt terminus Spagyricus obſcurus, ita ut ex contextu non certo conſtet, qualis minera denotetur. Turb. Philoſ. ſerm. 12. in Th. Chym. Vol. V. p. 10. An. *Marthec?* Vide infra.

MARE, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo ſignificet, ex aliis quoque Lexicis, & Dictionariis conſtat. Vocatur a Paracelſ. *mater aquarum*, Paramir. l. 4. Appellatur & *Lacryma Saturni*, & quintum elementum; eſtque nihil aliud, quam Sal diſſolutus. Th. Ch. Vol. VI. p. 122. ſeq. Ejus conſideratio varia in medicina eſt: v. g. *Aquæ marinæ*, cujus multiplex uſus eſt ad morbos, teſte Hipp. de humid. uſu VII. 1. ſeqq. Dioſc. l. 5. c. 19. Scrib. n. 43. 160. cum not. Rhodii p. 86. Mercurial. l. 2. V. L. c. 26. fin. In ſpecie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont. tr. Dem. Id. n. 46. Deinde *Loca maritima* faciunt ad Diſpoſitiones latentes morboſas, præſertim Scorbutum. Senn. & alii h. tit. *Mare Chymicorum*, dicitur ænigmatice Caput humidum, cujus natura eſt calida, & ſicca, quo nihil calidius. Th. Ch. Vol. V. p. 90. Clarius vero explicatur a Libavio dicente, quod *Mare* ſit *Mercurius Philoſophorum*, ex argento vivo magno labore, & ſubtili induſtria extractus, & elaboratus, ex una radice duplex, jamque auro naturæ fixo informatus, tr. Ign. Nat. c. 13. Et alibi. *Mare* eſt aqua ſecunda, quæ fit ex Elixire imperfecto, & aqua prima, per quam ſolvitur aurum, & argentum; qui liquor vocatur Philoſophorum Mercurius, & dicitur regi radiis Solis, & Lunæ. In hoc *mari* monſtrant piſciculum *Echeneïn*, i. e. granum, & principium fixum prolificum, quod poſſit gignere ſui ſimile, in Apoc. Herm. Part. poſt. Tom. II. Oper. p. 441. 442.

MARGA, eſt portio quædam pinguis, & quaſi medulla in ſaxis nonnullis, dum franguntur, reperta: unde & *medulla ſaxorum* dici ſolet. Vim habet ſiccandi, Schrod. l. 3. c. 3. n. 5. Ejus varias ſpecies recenſet Rul. in Lex. Pertinet ad Bolos, ſive Terras ſigillatas.

MARGARITA, μάργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretioſis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in Conchis nonnullis (quæ propterea *Margaritiferæ*, & *mater Perlarum* dicuntur) repertis. Diſtinguuntur in *Orientales*, & *Occidentales*, quarum illæ his nobiliores cenſentur. Tribuitur illis unanimiter inſignis virtus cordialis, & corroborans balſamum vitalem; quarum hiſtoriam cum uſu vide ap. Schrod. l. 3. c. 7. & Hofm. in clav. ad h. l. Eph. N. C. Ann. II. obſ. 228. Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 41. 42. Earum tamen virtutem cordialem ſpecificam, & aliis excellentiorem non ſine ratione impugnavit etiam Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 4. c. 8. p. 315. ſeq. quamvis omnis vis medica denegari illis haud poſſit, ob particulas ſubtiles alcalinas terreas acido-volatili impregnatas. Vide *Perla*.

MARGOS, μάργος, ſignificat *inſanum*. Unde γαστριμάργοι dicuntur, qui ventre inſaniunt. Lind. Ex. XI. §. 126.

MARILE, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, ſive eorum ramentum, præſertim prunarum accenſarum, h. e. *favilla*, ſive igniculus, & fomes ſub cineribus latens. Hipp. l. 2. de morb. mul. XXIV. 28.

MARIS, μάρις, vocatur menſura decem Choarum Atticorum, vel librarum 83. cum unciis quatuor. Lind. Ex. X. §. 227.

* MARISCA. Vide *Ficus*.

MARITUS, ἀκοίτης, γαμέτης, quemadmodum vocabuli *Conjugium* ſignificatio parabolica, ſeu tropica ſaltem ad Chymiam translata; ita & vocis *maritus*. Denotat enim in negotio lapidis Philoſophici *Sulphur*, cujus mulier, vel *uxor* eſt *Mercurius*, qui a ſuo conjuge facili negotio impregnatur. Th. Ch. Vol. IV. p. 179. Vide *Conjugatio*.

* MARMARYGE, μαρμαρυγή, vocatur ſplendor oculis obverſans, incertus, & diſcurrens *lucis ſplendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruſcans. Legitur ap. Hipp. ſ. 3. Progn. t. 33. l. 7. Epid. XXV. 8. 15. in Epiſt. ad Philopœmenem, n. 21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγώδεα, *ſplendore coruſcantes*, ſ. 2. de R. V. I. A. t. 44. item ὀφθαλμὸς μαρμαρυγώδης, l. 1. de L. I. Hom. XXIII. 8. Objectum etiam ſplendidum oculis obverſans dicitur μαρμαρυγῶδες, 2. prorrh. XLI. 3.

MARMELADA, terminus eſt Pharmaceuticus, denotans ſpeciem *Gelatinæ Cynodiorum*, qua ſimplicis, qua compoſitæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ. Schrod. l. 2. c. 62. in fin. Compoſitarum formulas plures vide in Hadr. a Mynſicht Armam. Medico-Chym. ſ. 12.

MARMOR, μάρμαρος, lapis dicitur inſigniter durus, & ad ſplendorem ſuſcipiendum, ſi poliatur, ita aptus, ut ſtatuæ, & columnæ nitentes inde ſculpi poſſint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixe recenſet Rul. in Lex. Verum cum non omnia ad uſum ſpectent medicum, ſufficit eorum meminiſſe, quæ in medicina locum invenerunt; ut ſunt *Marmor candidum*, ſive *Alabaſtrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, ſive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*; de quibus ſingulis ſigillatim ſub literis ſuis initialibus. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. n. 14.

De

De Arcano *marmora* colorandi non ſolum ſuperficialiter, ſed & profundius diſſeruit ingenioſiſſimus Rob. Boyle; indeque probavit illorum poroſitatem, tr. de poroſ. corp. ſolid. c. 6. p. m. 90. ſeqq.

Marmorata, vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Gr. κυψελίδες, Charlton. Ex. Pathol. IX. §. 18. Notavit hoc etiam olim Foeſ. ad Hippoc. l. 6. Epid. ſ. 6. t. 18. Poſſet denominationis ſimilitudo peti, quod Varro l. 3. de R. R. *Marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto, & calce factum.

Marmoreus *Tartareus*, vocatur lapis in homine duriſſimus, aut marmor, Ruland. & Johnſ. *Marmoracei veneni*, quod adeo ingentis, & repentinæ fuit efficaciæ, ut ſolo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes C. El. q. 64. n. 2.

Marmota, vocatur *Mus Alpinus*; cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, tradidit Aldrov. de quadr. dig. vivip. l. 2. c. 34.

Marocostinum, epitheton *Extracti*, vel maſſæ *pilularum* D. Mindereri, a *Maro*, & *Coſto* ita dictarum, quas peculiari tractatu Aloedarium dicto laudavit. Vid. Diſpenſat. & Animadverſ. D. Zwolferri. Approbat Hildan. Cent. 6. O. 29.

Marogus, vocatur Paracelſo ſomniferum, & narcoticum quoddam fortiſſimum, ita ut aliquis ſuſtinere poſſet graviſſimam torturam. Philoſ. Tract. V. in fine.

Mars, ἄρης, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Planetam*, qui habetur ſumme calidus, atque ſiccus. Hinc & homines Cholerici, ſive bilioſi *Martiales* dicuntur; & morbi quoque *Martiales*, ubi bilioſus ſanguis potiſſimum peccat. Hinc & a Paracelſo Bilis vocatur *mars*, Param. tr. 3. c. 7. & Paragran. de Aſtronomia. Vel idem eſt, quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. Th. Chym. Libav. aliique.

Marsipion, *marſypion*, μαρσίπιον, μαρσύπιον, dicitur *marſupium*, vel *ſacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hip. l. de fiſtul. VII. 2. Gal. c. 6. in 6. Epid. t. 5. Dicitur & μάρσυππος, Foeſ. p. 398.

Marsum, *Marſicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in Marſia, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites verſus. Cenſetur autem valde auſterum & acerbum. Gorr. Scri. propterea ad adſtringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, n. 57. Jung. Rhod. not. ad h. l. p. 100. Videatur & Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 1. & l. 1. de Antidot. cap. 3.

Martach, vel *martath*, eſt *Lithargyrium*. Rul. & Johnſ.

Martagon, eſt nomen plantę, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quę etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici tranſtulerunt ad materiam *Lapidis* Philoſophici, quam *martagon* appellarunt, uti patet ex Th. Ch. Vol. I. p. 512.

Martech, *mardech*, eſt nomen Argenti vivi ex Cambar ſublimati, *cum album* eſt factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebmiob*, *Magneſia*, *Æs album*, Th. Chym. Vol. IV. pag. 728. Fallop. ſcribit eſſe *Lithargyrium*, l. de metall. & foſſil. c. 27. Tom. I. p. 328.

Martes, nomen eſt animalis quadrupedis, digitati, vivipari. Deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. l. 2. de quadr. dig. viv. c. 18.

† Martianum pomum, apud Sveton. in Domitiano eſt Aurantium. Jan. Cornar. in Gal. de comp. med. l. 2. c. 1.

Martius, dicitur 1. menſis, in quo æquinoctium vernum eſſe ſolet. 2. de confectione gratiſſima polytropha, quæ *Martius Panis*, *Marcipanis*, *Maſſapanis* etiam vocatur. Jul. Alex. l. 20. Sal. c. 16. Morell. de form. rem. l. 1. ſect. 3. c. 3.

Marucholeum *metallum*, idem. Ruland. & Johnſ.

Mas, *maſculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen ſexus differentiam denotans; cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potiſſimum in hoc conſiſtit, quod *mas* in alio gignat, fœmina in ſeipſa. Eſt enim *maſculus* plerunque calidior, ſanguinis plenior, & ſolidior fœmina. Hipp. 6. Epid. ſ. 2. t. 46. Gal. in comm. Quod vero *mares* ordinarie in dextra uteri regione concipiantur, nondum eſt certo demonſtratum. Uſurpatur alias nomen quoque hoc de plantis, apud Theophraſtum. A Spagyricis in negotio lapidis Philoſophici interdum Mercurio tribuitur hoc epitheton. Ita Rul. & Johnſ. *Maſculus*, id eſt *argentum vivum*. Jung. Th. Chym. Vol. IV. pag. 891. interdum Sulphuri, vide *maritus*, Libav. Apoc. Herm. P. poſt. Tr. II. Oper. p. 353. 357. ſeq. Ita ſibimetipſis non conſtant in nugacibus his ænigmatibus.

Masca, Longobardis idem quod *Strix*, Keuchen. not. ad Sammon. p. 289.

Masculinitas, apud Avic. dicitur conceptio maſculę prolis; & talis fęmina *maſculinans*, vel *maſculinitans*: quemadmodum *Fœminitas* vocatur conceptio ſobolis fœmininæ, & mulier *Fœminans*, l. 3. fen. 21. tr. 1. c. 12. ſeq.

Maschale, μασχάλη. Vide *Ala*, *Axilla*, μασχαλιαῖος, *Axillaris*, epitheton vitæ. Gorr.

Maschalister, μασχαλιστὴρ, ſic vocatur a quibuſdam *ſecunda vertebra dorſi*, quę τῇ λοφιᾳ ſub-

ſubeſt, Gorr. Confirmat Lind. med. Phyſ. l. 2. c. 14. §. 33.

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex Opio paratum, quod & Anſion, vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imo quandoque duas, & tres innoxie devorant, cum ad Venerem, tum ad animoſitatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes C. El. q. 43. n. 6. & 63. n. 3.

† Massa Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vaſa terrea inducuntur. Matth. in Dioſcor. l. 5. c. 46.

Massa, proprie idem quod *maza*, μάζα, (quamvis & *maſſa*, a μάσσω, miſceo, pinſo, deduci commode poſſit) olim ſtrictius ſumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præſertim aqua, & oleo, ceu cibo plebejo, & vulgari, qui crudus cum defruto, aut melle mandebatur, uti ſcribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hipp. l. de ver. med. VIII. 8. XIII. 3. XIV. 19. l. 2. de diæt. VIII. 8. ſeqq. ſect. 2. de nat. hum. t. 3. de ſal. diæt. t. 3. l. de int. aff. XLIV. 20. XLV. 14. l. de Cap. vuln. XIX. 6. XX. 6. l. 2. Ep. ſ. V. 39. l. 5. XII. 4. l. 6. ſ. 3. t. 2. lib. 2. XXXIII. 12. Jung. Foeſ. p. 303. Lind. Ex. XVI. §. 150. Hodieque vero latius quoque accipitur pro omni miſto, quicquid in unum veluti cumulum denſatum, ſpiſſumque cogitur, teſte Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 9. Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt de ipſo liquore ſanguinis in vaſis contento uſurpare, vocantes *maſſam ſanguineam*; quamvis alii ſint, qui hanc catachreſim improbent. *Maſſa* enim in genere Phyſice accepta eſt contradiſtinctum quid liquori, quando ſcil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter ſe connexæ, vel immotæ omnino ſunt, vel ſaltem parvo motu cientur, ut ſeparari non poſſint, uti haud male deſcripſit D. de Cordemoy Diſſ. I. Phyſ. p. m. Μάζιον, diminutivum eſt, & *mazam*, vel *maſſam parvam* ſignificat. Legitur apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. CVI. 10. *Maſſa* quoque carnea, idem quod *Excreſcentia*, legitur apud Hildan. Cent. VI. obſ. 17.

Massalioticon, (vitioſe *Maſſilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen Emplaſtri, ab authore *Demoſthene Maſſaliota*; quod commendatur ad carbunculos a Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 15. Deſcribitur & ab Æginet. l. 7. c. 13.

Massalis, *moſel*, *maſſarium*, *mater*, i. e. *Mercurius*. Rul. Johnſ.

Masseter, μασσητὴρ, i. e. *manſorius*, *manducatorius*: Epitheton muſculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium; quorum meminit Hipp. 2. de art. t. 6. Gal. l. 4. Anat. adm. c. 2. Deſcripſit eos Barthol. l. 3. Anat. c. 51. p. 535. Dicitur & *mandibularis*.

Masso, μάσσω, ſubigo, *pinſo*. Dicitur & μάττω. Compoſ. ἐκμάσσω, etiam *exprimo* ſignificat. Hipp. l. 2. de morb. XIV. 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto. Unde ἐσμασσόμενος, i. e. intus contrectans, & manum explorans, legitur 3. de art. 47. Vide Galen. in comm. Jung. Foeſ. p. 399.

Masthles, *maſthle*, μάσθλης, μάσθλη, ſignificat *corium*, *pellem*. Hipp. lib. 2. de morb. LVIII. 8.

Masticatio, μάσησις, idem quod *manducatio*, videlicet cibi commanſio, ſive comminutio in ore facta, in primis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio noſtro, quo volumus, impellentis. Gal. l. 11. de U. P. c. 10. ubi τὸ μασσᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. in not. ad h. l. *Maſticationis* neceſſitatem demonſtratam vide apud C. Hofm. comm. ad Gal. LI. de U. P. hum. 793. & Helmont. tr. victus ratio, n. 21.

Masticatorium, μάσημα, ἀποφλεγμάτισμα, eſt ſpecies *Apophlegmatiſmi ſicci*, quæ dentibus *maſticatur*, de qua vide Schr. l. 2. c. 68. Morell. l. 2. de form. rem. ſ. 2. c. 6. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 6. ſ. 4. c. 3. & ſeq. *Maſticatoriorum* uſum in aurium affectibus laudat Barthol. l. 3. An. c. 9.

Mastiche, μαστίχη, *reſina lentiſcina*, ῥητίνη σχινίνη, eſt gummi reſinoſum citrino-album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentiſco arbore, præſertim in Chio Inſula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. l. 7. de S. F. h. tit. Schr. l. 4. cl. 2. n. 391. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. p. 586. ſeqq. Rhod. ad Scrib. n. 60. Vocatur & *Lentiſci lacryma*, Keuch. ad Sammonich. pag. 127. Latine etiam uſurpatur *maſtix*. In Officina laudatur pro ſingulari ſtomachico *Aqua maſtichina*.

Mastichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum maſtichinum*: de quo Dioſc. l. 1. c. 51.

Masticot, eſt impropria cujuſmodi calx, præter minium, & ceruſſam, ex Billichio, Johnſ. Lex. Chym. II. Helmont. dicit *maſticot* vocari flavum colorem, quem ſtannum præbet pictoribus de lithiaſ. c. 1. n. 9.

Mastoides, μαστοειδὴς, *mammillaris*, vel *potius papilli*, *aut mamilli-formis*. Eſt 1 Epitheton proceſſus, ſive *apophyſeos Oſſis temporalis*, papillis mammarum, præſertim vaccinarum ſimilis; de quo vide Barthol. libell. 4. An. c. 6. p. 711. unde par etiam muſculorum caput flectentium, quod in illum *mammillarem proceſſum* inſeritur, dicitur *maſtoideum*. Id. l. 4. c. 5. p. 567. Deinde tribuitur proceſſibus *nervorum olfactoriorum*; quos deſcripſit idem, libell. 3. c. 2. p. 671. Dicuntur & a quibuſdam *Cornua uteri* proceſſus *mammillares*, ob ſimilitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Mastos,

Digitized by Google

Mastos, μαστός. Vide *mamma*.

Mastrupatio, item *manſtrupatio*, vocatur illicita, & Chriſtiano homine indigna titillatio genitalium, & prolectio ſeminis. Vocatur & *mollities*; de qua videatur Foreſt. l. 26. obſ. 16. in Schol. & Tim. a Guldenkleel. l. 3. caſ. 49.

Masucha, μασυχᾶ, *maſuaphion*, μασυάφιον, nomina medicamenti Synonyma; cujus deſcriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 23.

Mathalitium, idem quod *Stragula*, ad dormiendum uſitata. For. d. l. obſ. 14. in Schol.

* Mater, μήτηρ, vocabuli hujus ſignificatio propria notiſſima eſt, quando ſignificat fœminam, quæ enixa eſt prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum: v. gr. ad Botanicam, quando *Artemiſia* dicitur *mater herbarum*, Lobel. & Schr. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum inveſtientes, exterior quidem craſſior, vocatur *mater dura*; interior tenuis, & in anfractus ſubſtantiæ cerebri ſeſe inſinuans, appellatur *Pia mater*. Barthol. l. 3. Anat. c. 2. Relationem hujus appellationis geminam veroſimilem vide in D. D. Hofm Diſſ. Anat. ad l. van Horne Microcoſm. p. 186. Ad Pharmaciam, dum *Concha margaritifera* vocatur *mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*. Schrod. l. 5. cl. n. 83. Ad Chymiam, & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum Argentum vivum*. Rul. & Johnſ. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*. Libav. S. Ch. l. 7. c. 8. & Apoc. Hermet. P. poſt. T. II. Oper. p. 332. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Th. Chym. Vol. I. p. 201. Vol. IV. p. 719. 721. 733. 737.

Materia, ὕλη. Vide *Hyle*. Dicitur & *Materies*, Rhod. in Lex. Scrib.

Materialista, vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præſertim ſimplicia, vendit. Fere idem, quod *Seplaſiarius*. Diet. p. 934.

Materiatura, terminus eſt barbarus fictus a Gardianio in diviſione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios Structuræ, alios utriuſque dixit, teſte Plempio Fundam. medicinæ l. 4. c. 3. Haud dubie vero per morbos *materiaturæ* intellexit morbos Intemperiei. Vid. Dogmata noſtra med. Gen. Part. II. c. 3. dogm. I. in not.

Mathedoram, id eſt Sal gemmæ. Rul. & Johnſ.

Mathema, μάθημα, *matheſis*, μάθησις, late ſignificat omnem Diſciplinam. Stricte dicitur de diverſis diſciplinis; dum comprehendit *Arithmeticam*, *Geometriam*, *Geomantiam*, *Aſtronomiam*, *Phyſionomiam*, *Chiromantiam*, *Opticam*, *Architectonicam*, &c. Gal. l. de cujuſque anim. peccat. notit. & medela, c. 2. & 3. Rul. & Johnſ. in Lex. Parac. aliam finxit diſtinctionem in *Mathematicam Elementalem*, vel *Elementatam*, quæ habet ſubjectum corpus viſibile, & palpabile; in *Sydeream*, vel *Adeptam*, cujus ſubjectum eſt corpus viſibile quidem, ſed non tangibile, quale eſt Sol, aut Luna in aqua apparens. Philoſ. Sagac. l. 1. c. 8.

Matorium, eſt *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Johnſ. Lex. l. 2.

Matos, μάτος, idem quod ζήτησις, *quæſtio*. Erot. Onom. p. 74. B. Gal. in expoſ. voc. Hipp.

Matracium, ſignificat Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Vvillis uſus eſt pro matula, in Exerc. de Urinis. Blancard. deſcripſit per ſacculum, cui ineſt Tartarus calcinatus, vel aliud quid; qui etiam interpungitur in modum crucis, ut liquores inde in cella humida reſolvantur. In Lex. A. Beguino *matracium* etiam uſurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide ſupra *Conjugium*.

* Matrix, μήτρα, proprie idem eſt quod ὑστέρα, *Uterus*. Vide *Hyſtera*. Chymicis *Matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Joh. Paracelſ. tres *matrices* conſtituit: Unam *Aquam*, ſuper qua Spiritus Dei quievit: Alteram *matricem mundi*, & *Adæ*: Tertiam *Matricem omnium hominum* Evam. Param. l. 4. de orig. morb. matric. item tr. de Caduco *matricis*, ubi *Uterum muliebrem* vocat *mundum parvum*. Denotat igitur Chymicis *matrix* id, in quo corpora naturalia primum oriuntur, foventur, & incrementum capiunt, perficiunturque. Libav. T. IV. oper. p. 175. ex quo loco etiam patet, *matrices* dividi poſſe in *Nativas*, & *Peregrinas*. Accipitur ab iiſdem etiam pro *vaſe*, vel *Ovo Philoſophico*, in quo operationes lapidis Philoſophici parandi perficiuntur; de quo vide Th. Chym. Vol. I. p. 506. Partem quoque mediam ſtirpium poſt corticem, & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero Cor, aliis medullam, ſcribit Johnſ. Coſtæus de nat. ſtirp. l. 1. c. 8. p. m. 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*. Unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *inveſtigare* ſignificat; quo verbo aliquoties uſus Hipp. 2. de art. t. 27. & 47. l. 1. de morb. mul. XCVI. 24. Ita & καθμάττεσθαι, idem notat, l. de int. aff. VII. 26. XXX. 37. Jung. Foeſ. p. 399. Alias & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & ſignificat *pinſere*, miſcere. Lind. Ex. XVI. §. 149.

Matula, ἀμίς, *matella*, ſignificat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inſpectio-

ne urinæ debet eſſe vitreum, & purum. Meminit Gal. l. 1. de diff. reſp. c. 12.

MATURATIO, πεπασμὸς, πέπανσις, proprie ſumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti ſunt. Per abuſionem vero de noſtris corporibus, cum humores excrementitii cocti fuerint. Erotian. in Onom. p. m. 87. D. Vide notas Euſtachii ad h. l. Differt a *Coctione*, πέψις, quod hæc ſit alimentorum; illa vero ſuccis excrementitiis, aut vitioſis tribuatur. Eſt enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta eſt, ac ſuperata vi naturæ, ut ad exeundum ſit habilis, Diet. n. 668. In hac ſignificatione ſæpe uſus Hipp. 1. Epid. ſ. 1. t. 27. ſ. 2. t. 44. 45. l. 6. ſ. 5. t. 6. Plura loca vide apud Foeſ. p. 492. Medicamenta hujuſmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικὰ, quæ & in ſpecie *Suppurantia*, ἐκπυΐσκοντα, pertinent. Gal. c. 2. in 6. Epid. t. 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc ſenſu deſcripſit. Apud Chymicos *maturatio* eſt exaltatio e rudi cruditate ad *maturum*, & perfectum. Eſtque quadruplex, *Digeſtio*, & *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*: de quibus ſingulis ſuis in locis. Rul. & Johnſ. De *maturatione metallorum*, & *Auro volatili* vide Th. Chy. Vol. IV. p. 361.

MATURUS, πέπων, dicitur de omnibus, quæ ex coctione ſuam perfectionem acquiſiverunt; v. gr. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. aph. 22. Jung. Dieter. d. l. Opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo ſupra.

MATUTINUS, ὄρθριος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *mane*. Reſpondet veri; & eſt calidum, & humidum tempus. Mercur. l. 3. V. L. c. 1. ex Oribaſio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis, & ingenii vires vigere teſtatur, una cum experientia quotidiana, Lang. l. 1. ep. 55.

* MAXILLA, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

MAXEINOS, μάξεινος, *maxinus*, nomen piſcis, qui & *Aſellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt μύξινος. Lind. Ex. XI. §. 34.

† MAZA, Vet. pulticula ex polenta, & aqua. Valleſ. in Hipp. de Victu.

MAZA, μάζα, μᾶζα. Vide *Maſſa*.

MEATUS, πόρος, terminus in medicina uſitatiſſimus, notans viam, per quam humores, ſpiritus, excrementa, vapores, flatus vel influunt, vel effluunt. Unde *meatus* a Gal. quoque diviſi ſunt in *ſenſibiles*, & *inſenſibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub ſenſibilibus, & apertis comprehenduntur & vaſa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ᾽ ἐξοχὴν in l. de diff. febrium, alibique πόροι, *meatus* vocantur; de quibus vide Barth. l. 1. Anat. c. 2. Ita Herophilus *meatum*, ſive πόρον ſimpliciter appellavit *Nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, ſenſibilis ſpiritus viam, teſte Gal. l. 1. de ſympt. cauſis, c. 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκουστικὸς vocatur, qui in oſſe petroſo eſt anfractuoſus. Gal. l. 11. de U. P. c. 12. Apud Barthol. *meatus cochlearis*, *tortuoſus*, *cæcus*, *capreolaris* dictus, lbell. 4. c. 6. *Meatus genitalis* eſt, qui ſemen, & genituram a teſtibus hauſtam ad penis radicem defert, & juxta radicem veſicæ varicoſus exiſtit; unde & *Varicoſus paraſtata* appellatur Gal. l. de ſem. c. 15. Barth. l. 1. c. 23. *Meatus Cyſticus*, vocatur ductus a cervice veſicæ felleæ procedens, & in communem ductum cholodochum deſinens, Id. d. lib. c. 15. *Latentes*, & *inſenſibiles* ſunt meatus parvi, & viſum fugientes, non ſolum partium ſuperficiem occupantes, ſed & per totam carnis, oſſium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum, &c. ſubſtantiam diſſeminati; a quorum ordine vel per cauſſas externas, vel internas turbato, variæ ægritudines oriri poſſunt, ac ſolent. Gorr.

MECHANE, μηχανή. Vide *Machina*.

MECHANICA, μηχανική, vocatur *Ars manuaria*, quæ alias *Opificium* dicitur. Qua ratione illas artes cum medicina comparaverit Galenus, lege in lib. ad Thraſybul. c. 24. ſeqq. Ita Linden. non veretur præferre *mechanicum* in ſua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil ſunt, Ex. II. §. 36. Quandoque vero ſtrictius ſumitur vocabulum pro illa duntaxat arte, quæ ſuccurrit nobis in illis difficultatibus, quas præter naturam molimur, & in quibus naturam ipſam vincimus. Hinc & *Mechanici* dicebantur, μηχανικοὶ, illi, qui præſtabant in excogitandis artificioſis inſtrumentis, quibus onera ſublevantur, ex Vitruv. C. Hofm. in Gal. LL. de U. P. n. 477. Helmont. ad Chymiam applicare non dubitavit, uti patet ex tr. de febr. c. 9. n. 26. 26. Paracelſus vero more ſolito plane abuſive ſumpſit, tribuens *Mechanicam* cœlo, ſideribus, homini, morbis, paſſim in Paramir. l. 3. Tr. 1. in Fragmentis paſſim, in ſpecie in fragm. ad Tom. III. referendis, ubi deſcribit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur.

MECHANOPOETICA, μηχανοποιητική, eſt inventio artis aquaticæ, ut fontium in aerem pulſorum, ſyringarum, aquarum, exaltationum per fiſtulas, & ventilia, folles, ac ſimilia. Dorn. Rul. Johnſ. in Lex.

MECHILI, Paracelſo dicuntur hominum quoddam genus monſtroſum, quamvis non conſtare poſſit, quales ſint, annumerat *Gigantibus*, *Cyclo-*

Digitized by Google

elopibus, *& Loripedibus*, tr. Philoſ. ad Athen. l. 1. text. 24.

MECHOACANNA, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur; cujus hiſtoriam, & vires prolixe deſcripſit Rolfinx. de purgant. ſect. 2. art. 2. Schroder. l. 4. cl. 3. n. 428. Hoſm. in clav. ad h. l. Gialappa vocatur *mechoacanna nigra*.

* MECONIUM, μηκώνιον, Latine *Papaverculum*, a μήκων, quod *Papaver* ſignificat: Homonymon eſt. *Proprie*, & quidem late notat ſuccum Papaveris concretum; & ita confunditur cum Opio. Gal. l. 3. de S. Fac. c. 20. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. l. 2. de Antid. c. 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium*, *& meconium* conſtituunt, illud dicentes *Lacrymam*, quæ ſtillat ex capitibus papaveris matureſcentibus, & leviter inciſis; hoc vero ſuccum ex capitibus, & foliis, vel ex tota ſtirpe coctis, vel expreſſis paratum, & concretum, Opio viliorem, & ignaviorem. Dioſcor. l. 4. c. 65. Plin. l. 20. c. 18. Rhod. ad Scrib. n. 22. & 86. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Improprie, & propter aliquam coloris, & conſiſtentiæ ſimilitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri ſolitum, toto uteri geſtationis tempore. Gal. l. An animal ſit id, quod in utero eſt, c. 5. Verum potius eſt excrementum, quod in inteſtino cæco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

MECOS, μῆκος. Vide *Longitudo*.

MEDEA, Μηδεία, nomen proprium (1.) Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jaſonis, quam Euripides introduxit in Tragœd. ejuſque meminit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. 3. (2.) nomen medicamenti, quod parabatur ex ſulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alii corpori, ſtatim accendit, ubi calor in id inciderit, uti ſcribit Gal. l. 3. de Temper. c. 2. (3.) nomen alicujus gemmæ, ita dictæ, quia reperta primum creditur ab illa venefica *Medea*. Sed fortaſſis verius vocaretur *Lapis medus*, quia adfertur e regione *Medorum*. Eſtque niger, habens venam aurei coloris, reddens ſuccum croceum, & ſaporem vini. Laudatur præſertim a magis contra ebrietatem, & ad amorem conciliandum. Rul. exiſtimat, eſſe ſpeciem *Hamatitis nigri*, qui reddit ſuccum croceum. Conſpicitur & in Cheruſſia Germaniæ regione, ubi etiam ipſe *Hæmatites niger*, licet venæ non ſint adeo coloris aurei, ſed palleant. Meminit hujus Gemmæ Plin. l. 37. c. 10. Rul. & Johnſ.

MEDELA, Θεραπεία, ἴασις, idem quod *Curatio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

MEDENI, Paracelſo notat exulcerationem cutaneam, ſimilem Furunculis, Formicis, &c. l. 5. de exulcerationibus, aliiſque ſymptom. Gal. c. 6. Unde & *Vena medena* dicuntur ulcera in manibus, & pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur & *Vena Senioſa*, Walth. Sylv. medic. p. 1474. Apud Avic. deſcribitur, quod ſit affectus corporis externus, quando puſtula quædam in ambitu oritur, & poſtea ſit veſicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem declive, & poſtea non ceſſat prolongari, quaſi in veritate eſſet vermis. Unde & nonnulli exiſtimarunt, quod ſit animal, ita vocatum a loco *medina*, ubi frequens fuit. Avic. l. 5. fen. 3. tr. 3. c. 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conſcripſit G. H. Velſchius medicus Auguſtanus.

MEDIANA VENA vulgo dicitur vena illa ſub cubiti flexura, Avic. *Nigra*, *ramus Baſilica*; & plerunque ſecari poteſt abſque periculo, quia nullus ſubjacet nervus, nec arteria. Bartholin. libell. 1. An. c. 7. p. 462.

* MEDIANUM, *mediaſtinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana, thoracis cavitatem, & pulmones in duas partes veluti diſpeſcens. Eſtque revera *duplicata pleura*, quæ pleura ſub coſtis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκώς, membrana *ſuccingens*. Mediaſtinum vero ὑμὴν διαφράττων, *interſepiens*, Gal. l. 6. de U. P. c. 3. Barthol. l. 2. Anat. c. 4. *Medianum* etiam de *Meſenterio* dictum fuiſſe licet colligere ex Vaſal. l. 5. de H. C. F. c. 6. in princip. Ita & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculum ejus dextrum, & ſiniſtrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *mediaſtinum cerebri*. Barthol. l. 3. An. cap. 6. pag. 492. *Medianum* quoque vocatur trabs tranſverſa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, & alias trabes minores ſuſtinet, Gr. μεσόδμη. Hipp. 4. de art. t. 43. Gal. in comm. ad h. l. Foeſ. p. 408. Vide *meſodme*.

† MEDICA HERBA, fœnum Burgundicum. Joan. Ruellius in nomenclatura rei veterin.

* MEDICAMENTUM, φάρμακον, eſt valde πολύσημον. Interdum nimis late ſumitur pro omni eo, quod noſtram naturam alterare poteſt, Gal. l. 1. de S. Fac. c. 1. & ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta* dicuntur. Nimis ſtricte accipitur, quando ſignificat purgans eum per ſuperiora, tum per inferiora: v. g. apud Hippocrat. lib. 7. Epidem. VIII. 2. Intermedia ſignificatio receptiſſima eſt, quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *indicatum medicum*; & ita *medicamentum* eſt quo, homines conſervantur, aut curantur. Ubi quidem generalius omnis apparatus, & materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione diſpoſitionem

ejus mutando, conſervare apta nata eſt; & ita *Alimenta* quoque complectitur: uti patet ex loco Hipp. 3. de purgant. in princ. ſed acceptio hæc rarior eſt. Propria magis notio *medicamenti* ad illa ſolum ſpectat, quæ vim non alendi habent, ſed agendi in corpus, & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obit, uti eleganter ſcripſit Linden. Ex. XII. §. 39. ſeq. Recte commendantur ex Herophilo, quod ſint *Divinum munus*. Prorſus enim, quod tactus Divinus efficere poteſt, id præſtant *medicamenta* uſu, experientiaque probata. Scribon. in Epiſt. ad Calliſtum in princ. Unde & Gal. *manus Deorum* vocavit. De definitione, diviſionibuſque diverſis vide paſſim apud Inſtitutioniſtas, & ſi placet, in Dogmat. noſtr. P. VI. c. 1. ſeq. Jung. & Dieter. n. 886.

Medicatrina, ἰατρεῖον. Vide *Jatreion*.

† Medicina, vox origine Græca. Μεδέω enim eſt Curo: unde Curatores ſanitatis κατ' ἐξοχὴν medici ſunt vocati. Mars. Cagnat. Variarum obſerv. lib. 2. c. 15.

Medicina, homonymon eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel ſumitur pro *Arte medica*, Græce ἰατρικὴ dicta. Vide *Jatrice*. Eſt ſcientia ſanandi, non nocendi. Scribon. d. l.

Medicinales dies, vocantur in morbis acutis illi, qui nec Critici ſunt, nec indices; & ita ad applicanda, & propinanda remedia, præſertim evacuantia, commodi. Alias & *Vacui* nonnullis appellantur.

Medicon, μηδικὸν, epitheton pharmaci deleterii, ſive venenati; eſtque idem quod *Pharicum*, notante Rhod. ad Scrib. n. 195.

Medicus, ἰατρός. Vide *Jatros*. *Medici* ſæpe etiam vocantur in plurali *medentes*.

Medimnos, μέδιμνος, *medimnus*, nomen menſuræ aridorum Atticæ, ſed agricolis frequentior, quam medicis, ob magnitudinem. Continet Chenicas 48. h. e. 108. libras menſurales, ſeu modios 6. non medicos quidem, ſed georgicos. Ejus nota fuit apud Græcos μμ. Gorr. meminit, & Æginet. l. 7. de pond. & menſur. in fin. h. t. c. 2. & alibi.

Mediocritas, *mediocris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, eſt nihil aliud, quam modus, & ratio temperandæ utrique extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in ſanitatis negotio medico maxime obſervanda, uti patet ex Galen. l. 5. de ſan. tu. c. 2. Jung. Dieter. Jatr. num. 545. *Mediocritas* eſt illud, quod unicuique naturæ, ætati, & regioni convenit. Huic aſſuefieri debet quilibet, ut ſanus conſervetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδών, idem quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula paſſim occurrunt apud Hipp. quæ loca collegit Foeſ. in Oecon. p. 404. 405. Spagyricis *meditatio* dicitur, quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur: Ut cum Deo ipſum invocando, vel cum ſeipſo, vel proprio Angelo bono. Rul. Laudant etiam propterea *Philoſophiam meditativam*, ceu a qua per Spagyricam ad veram, & adeptam ſapientiam tutiſſimum fieri tranſitum ſibi perſuadent; cujus *Philoſophiæ* primus gradus dicitur *meditativum ſtudium*, quod eſt inquiſitio ſedula veri, & oblivio mundani, quantumvis neceſſarii. Verum hoc ſtudium ſapit Enthuſiaſmum. Vid. Th. Chym. Vol. I. p. 399. ſeqq.

Meditullium, ἐγκάρδιον. Vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτριος, variis accipitur modis, prout de variis rebus prædicatur. In genere, & communiter *medium* illud dicitur, quod inter duo extrema eſt, ſive æqualiter, & Arithmetice, ſive proportionaliter, & Geometrice: in qua poſteriori ſignificatione idem eſt quod σύμμετρον, *moderatum*, aut mediocre. Ad priorem vero ſignificationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *medium* ventris, imo totius hominis. Æqualiter enim diſtant partes extremæ omnes ab umbilico. Keuchen. ad Sammon. p. 118. Item *media figura membrorum*, quæ eſt inter pronam, & ſupinam, aut quæ nec habet muſculum agentem, neque violenter patientem. Galen. l. 2. de mot. muſc. cap. 3. *Medius digitus* quis ſit, vide *Dactylos*. Analogice etiam aliis tribuitur: v. g. *Vita media*, dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem ſuis, ſed non vitalibus inſtructæ, ad quas tamen ei regreſſus dari poteſt; de qua vita media prolixius diſſerit Kerger. de ferment. ſ. 1. c. 6. p. 48. ſeqq. An fortaſſis Paracelſus in ſuis ſcriptis eam intellexit, quando aliquoties meminit illius? Porro *medium* quoque idem ſignificat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* poſſunt dici *mediæ*, vel *medio* modo ſe habere ad ſanitatem, & morbum. Dogm. noſtr. P. I. c. 6. p. 72. Quo pertinet ea quoque Notio quando *media* ponuntur pro inſtrumentis medicis. Ita res Diætæ, medicamenta, & Chirurgicæ operationes ſunt *media*, quibus medicus utitur ad finem ſuum obtinendum, hoc eſt inſtrumenta, ſeu materiæ medicæ. Ænigmatice, ſive Spagyrice tandem *medium Cœli* vocatur *Luna*, *& margeſia alba*, Rul. & Johnſ. Alia *media* in opere Spagyrico vide in Theatr. Chym. Vol. I. p. 425. 432. 456. *Media mineralia* iis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter me-

metalla, & lapides, quando ſcil. liqueſcunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, ſed diſſiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes margaſitæ, & plura alia, de quibus vide d. l. p. 204. 205.

Medo, idem quod *mulſum*, vel *Aqua mulſa*. Vide *Hydromeli*.

* Medulla, μυελὸς, de diverſis corporibus, & partibus dicitur. 1. de ſubſtantia pingui, albicante, ſenſus experte, in cavis oſſium contenta, de qua controverti ſolet, an humoribus, aut partibus ſolidis annumerari debeat? Gal. defendit, eſſe oſſium alimentum, l. 3. de fac. nat. c. 15. & l. 11. de U. P. c. 18. Junge C. Hofm. in Comm. ad LL. de U. P. nu. 847. ſeq. & Inſtit. l. 2. cap. 131. Deinde de ipſa cerebri ſubſtantia, quæ vocatur a quibuſdam μυελὸς ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*, vel τὸ ἐγκέφαλον, cerebri. Gal. l. 8. de U. P. c. 4. Vid. & Keuch. ad Sammonic. p. 186. quamvis hodieque recentiores interiorem ſaltem ejus portionem duriorem, candidioremque, in qua ſiti ſunt ventriculi, vel ſinus, hoc nomine inſignire ſoleant. Barthol. l. 3. Anat. c. 3. ad differentiam exterioris partis, cinericii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cerebri prolongata per vertebras colli, dorſi, & lumborum, uſque ad os ſacrum, etiam dicitur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla ſpinalis*, Galen. lib. 1. de motu muſcul. c. 1. Jung. Barthol. libell. 3. Anat. cap. 3. Hipp. dicitur μυελὸς νωταῖος, *medulla dorſalis*, 5. aph. 17. Vide Diet. 556. Hujus accuratam Anatomen, & artificioſam exemptionem e ſua theca, vel ſede oſſea tradidiſſe Blaſium, patet ex Henr. Holdenburgii Actis Philoſoph. An. 1666. m. Februario. Alias vocabulum *medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram ſolemus ita appellare, quod in omni re optimum eſt; uti demonſtravit Libav. tr. de Igne Nat. cap. 49. Schrœderus æquivocationem vocabuli ita expedit: *Medulla* in Mineralogia partem molliuſculam denotat, quæ in ſaxis nonnunquam reperitur, (cujus varias ſpecies refert Rul. in Lex. quæ non ſunt hujus loci.) In Phyſiologia mediam cujuslibet partem molliorem, ac præſtantiorem refert, quam & *cor*, *matricemve* appellant (Huc pertinet etiam ἐγκάρδιον, *meditullium*.) In Zoologia adipem ſignificat, in oſſium medietate contentam, vel molliorem illam ſubſtantiam, quæ in ſpina, & cranio eſt, l. 1. c. 2. Catalogum *medullarum officinalium* vide apud eundem, l. 2. c. 31. *Medullata cura*, Paracelſo dicitur, quando morbi radices in *medulla* oſſium quoque infixæ ſunt; de qua videatur l. 7. de morb. Gall. orig. cauſſ. cur. c. 10. & l. 8. c. 2.

Megalejon, μεγαλεῖον, Latine *magnale*; de quo ſupra. Alias μεγαλεῖον eſt quoque nomen unguenti a *Megaleo* authore, qui compoſuit, quod & *mendeſium*, μενδήσιον, alio nomine a patria ipſius appellari, vult Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Verum Dioſcorid. diſtincta eſſe unguenta *megaleum*, & *mendeſium*, docet l. 1. cap. 69. & 72. Jung. Hier. Mercur. l. 2. V. L. c. 19. Clem. Alexandr. maluit, *megallium* appellari a *megallo*, vel *megallio*, Siculo inventore. Confer ad Saracenì Scholia in c. loc. Dioſcor.

Megalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricoſus*, idem quod προγάστωρ, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum inteſtinis juſto amplior eſt. Gal. l. 1. de Al. Fac. c. 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo quia lato eſt thorace, & calore nativo multo præditus. Hipp. 6. Epid. ſ. 4. t. 24.

* Megalosplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati is, cui magna, & elata in tumorem ſunt viſcera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. ſive ſcirrhum, ſive œdema, ſive inflammationem. Hippoc. 3. de R. V. I. A. t. 19. & 12. Gal. in comm. ad h. l. Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effective, hoc eſt viſcera in molem attollens, ſive magna viſcera faciens, d. l. t. 2. Alioqui etiam in bonam partem ſumitur, ſignificans *generoſum*, cujus eximiæ ſunt corporis, animique virtutes. Vide Foeſ. p. 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem quod *mechanicus*. C. Hofm. C. in Galen. LL. de U. P. m. 249.

Megas, *megethos*, μέγας, μέγεθος, *magnus*, *magnitudo*. Vide *magnitudo*.

Meio, ὀμέω, idem quod *mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *mictio*.

Mejosis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem eſt, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua ſignificatione uſurpat Hip. lib. 1. de Diæt. XI. 48. XIIX. 12. l. 2. Epid. ſ. 1. 67. Vel ſignificat tempus illud in morborum circuitu, in quo ex febris magnitudine aliquid demitur. Foeſ. p. 402.

Meiracion, μειράκιον, *adoleſcens*, ſcil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Gal. ad 5. aph. 9. Uſus alias vocabulo hoc Hipp. 1. aph. 13. Vide Dieter. n. 525.

Mejuros, μείουρος. Vide *myuros*.

† Mel Cassiae, pulpa Caſſiæ. Franc. Sanchez pharm. l. 3. c. 8.

Mel, μέλι, quid ſit, notum eſt; videlicet ſuccus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificioſiſſime cera, ac propoli miſtus, atque depoſitus, conſiſtentia neque nimis dilu-

tus, neque nimis craſſus, odore, ac ſapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus hiſtoriam, electionem, facultates, & præparandi modos vide paſſim in Authoribus, videlicet Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 39. & alibi ſæpius, quæ loca inquiri poſſunt in Theatro Mundellæ. Dioſc. l. 2. c. 101. ſeq. Schrod. l. 5. cl. 4. nu. 94. Aldrov. l. 1. de Inſect. cap. 2. Fr. Hofm. In Clav. ad Schroder. c. l. Bruyerin. de re cibar. l. 10. c. 7. C. Hofm. Inſt. l. 5. c. 14. aliiſque pluribus. Jung. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 2. c. 8. p. 132. ſeq. Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. l. 2. c. 84. ut & in Diſpenſatoriis. *Mel Cedrinum* Hip. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis ſuper terram extenſis, excuſſiſque arboribus in ollas, & fictilia excipitur, *melque roſcidum*, vel *aereum* vocatur; eſtque vel ipſa *manna*, vel huic affine. Legitur de Ulcer. IX. 3. *Mel Vitrioli*, vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejuſdem *Sulphur*; cujus præparationem tradit Libav. Alchym. Pharmac. c. 28. *Mel arundinaceum Cannæ*, idem eſt quod *Saccharum*, de quo ſuo loco.

Melaena, *μέλαινα*, Lat. *Nigra*, a Maſc. *μέλας*, *niger*, *κατ' ἐξοχὴν* morborum ſignificare ex atra bile ortum, vult Gal. in expoſ. voc. Hipp.

Melanagoga, *μελαναγωγὰ*, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blaſ. Med. Univ. p. 61. 85. multique alii Authores.

Melanchloros, *μελάγχλωρος*, epitheton a nigro, viridique colore deſumptum, duorum diverſorum medicamentorum: unius quidem *Trochiſcorum*, apud Ægin. l. 7. c. 12. circa fin. & alterius *Emplaſtri*, d. l. c. 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

* Melancholia, *μελαγχολία*. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes conſentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem: 2. *Morbum*: ita in utriuſque determinatione graviſſimæ adhuc occurrunt tricæ, & difficultates, ob ſententiarum, & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet inſtituti noſtri limites. Libet ſaltem ſuccincte utramque ſignificationem proponere. Quando *melancholia* humorem ſignificat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus ſectatores, humorem fœculentum, craſſum, frigidum, & ſiccum, *fæcem ſanguinis*, naturalem tamen, & benignum, in liene collectum, & ſecretum. Enimvero quia talis limus ſanguinis neque in hoc viſcere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adſunt, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis veroſimilius hactenus viſum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *ſuccum Pancreaticum*, ſive liquorem illum limpidum in Pancreate glanduloſo vulgari collectum, & per peculiarem ductum Pancreaticum, vel Virſungianum dictum, ad inteſtinum duodenum una cum bile delatum, unaq; cum materia fœcum alvi excretum. De cujus origine integram Exercitationem conſcripſit Regn. de Græf. h. tit. quamvis quoad uſum illius liquoris nondum eidem, aut aliis conſentiamus. Per *melancholiam* vero *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diverſimode corruptus, & præternaturaliter conſtitutus, ob ſanguinis vitioſam variam diatheſin, quam ſequi ſolet, præſertim vero ſi acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corroſivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo inſigniri commode poterit, ex veterum hypotheſi. Vide ſupra *Bilis Atra*. Cui hæc non arriſerint, illi liberum eſto certiora, & meliora proferre, noſque paratos inveniet ad ſuffragium. In altera ſignificatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis conſenſus eſt, quod intelligatur *Delirii* ſpecies, cum triſtitia, & metu, ſine cauſa evidente, oborta. Nec diſſenſus occurrit circa diviſionem in *melancholiam Eſſentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Conſenſualem*, ſive *Sympathicam*: quo pertinent *melancholia Hypochondriaca*, *Uterina*, &c. Verum circa cauſarum internarum expoſitionem minime inter ſe conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac diſcrepantia, & obſcuritate nobis præ omnibus perplacet deſcriptio *melancholiæ* a Cl. Willis propoſita, tr. Anim. Brut. P. II. cap. 11. ubi demonſtrat, mixtum eſſe morbum cerebri, & cordis, a ſpirituum animalium, & vitalium vitio, ac inordinatione procedentem: ex qua hypotheſi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* eſt delirium vel continuum, vel interruptum, abſque febre, & furore, cum triſtitia, & metu, profundis ſermonibus, abſurdis, & interdum deſperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, ſibi, aliiſve noxiis, inſomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili reſpiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a ſpirituum animalium, & ſanguinis impuritate p. n. diverſimode acida, vel auſtera, aut acerba vitriolacea, intemperiem Cordi, & cerebro *melancholicam* ſecum obſtructionibus viſcerum inferente. Jungatur, ſi placet, Dieter. nu. 526. Obſervationes varias apud Schenk. & alios Authores reperies, quos allegatos videbis in Eph. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv. 148. Adde C. Rejes C. El. q. 27. num. 21. ſeq. & Hypochondriaca, q. 73. A Chymicis, vel Spagyricis *melancholiam* quoque vocari ipſum

Lapi-

Lapidem Philoſophorum, patet ex Th. Chym. Vol. IV. p. 717. 727.

Melanchrus, μελάγχρυς, dicitur, qui nigro, vel *atro colore præditus* eſt, aut qui ictero nigro laborat. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 2. t. 36. quamvis nonnulli legant μελαγχλωρος. Foeſ. p. 402. Linden. Ex. IV. §. 82.

Melanderinos, μελανδέρινος, nomen piſcis, *melanuro* ſimilis, quem *Sargum alterum* vocat Aldr. l. 2. de piſc. c. 17. ubi ejus hiſtoriam vide. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10.

Melanorrhizon, μελανόῤῥιζον, i. e. *nigras radices habens*. In ſpecie de Helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanpsithium, μελαμψίθιος, nomen vini paſſi, quod craſſum eſt, multi nutrimenti, uti notavit ex Dioſc. l. 5. c. 9. Linden. Ex. X. §. 103.

Melanteria, μελαντηρία, ſuccus eſt in metallis concreſcens, coloris nigri, quamvis exiccatus plerunque evadat cinereus. Valde adſtringit, ſimul tamen vim cauſticam obtinet, quemadmodum *miſy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioſcor. li. 5. c. 118. Gal. l. 9. de S. Fac. h. tit. Vocatur & *Creta ſutoria*, *Atramentum ſutorium*. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 408. Datur & *friabilis melanteria*, teſte Chiocco, muſ. Calceol. ſ. 4. p. 475. Rulandus vero, & Johnſon. deſcripſerunt, quod ſit ſpecies Chalcanthi, ſive Vitrioli, fuſci in cœruleo coloris; duplicemque conſtituerunt; quarum quædam in faucibus cuniculorum, e quibus æs eruitur, ſalis modo concreſcit; quædam in ſumma facie cuniculorum coit, eſtque terrena. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *melanterion* quoque eſt clavorum veterum ferreorum raſura. Idem.

Melanthelæon, μελανθέλαιον, i. e. *oleum e ſemine nigellæ expreſſum*. Dioſc. l. 1. c. 46.

Melanuros, μελάνουρος, piſcis vocatur ſaxatilis, aut in arenoſis littoribus degens; cujus hiſtoriam, & uſum in cibo, & medicina tradit Aldrov. l. 1. de piſc. c. 13.

Melaones, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; menſe Majo in prato reperiuntur: Item ſcarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Johnſ.

Melas, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur ſpecies coloris obſcuriſſima, & infima, quæ ob id alium nullum recipit; contra quam Albus, cum ſit ſummus, ceteros admittit omnes, & ſe interim remittit. Lind. Ex. XVI. §. 209. Diet. nu. 528. Reliqui ergo colores ſunt medii, Gal. l. 1. meth. med. cap. 7. Verum etiam μέλας ſtricte accipitur, 1. pro Veratro, vel *belleboro nigro*, ap. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 11. in fœminino μέλαινα, pro atra bile, l. 2. de morb. LXXI. 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad oculos utimur. Hipp. l. 2. de morb. mul. ubi tamen vitioſe legitur μελάνθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. aph. 25. 1. Prorrh. ſ. 3. tit. 36. 37. 38. Interdum additur certum ſubſtantivum; v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hipp. l. de cap. vuln. XX. 5. & in Spuriis ad l. 1. de morb. mul. II. 8. Aut epitheton, v. g. γραφικὸν, ſcriptorium; & ita notat *atramentum*, Gal. & Æginet. paſſim. *Emplaſtrum* quoque vocatur μέλας, apud Æt. l. 15. quod alias proprio nomine ἰώα vocatur, vim habens anodynam, & ſiccantem. *Trochiſcorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorræo. Vide etiam *Niger*. *Nigredo*.

Melasma, μέλασμα, vocatur ſpecies *ſugillati*, vel ἐκχυμώματος, quando nigreſcit. For. l. 5. Chirurg. Obſ. 9. Schol. Differt a *peliomate*, ubi pars ſaltem livet.

Melasmos, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi. Hipp. 5. aph. 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit apud Romanos, & ſine dubio ὀξυγάλακτος ſpecies refrigerantis, & humectantis. Conſtantinus Cæſar lib. 18. de agricult. citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuiſſe, quam lac repoſitum, & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfuſum, atque imbutum. Inde vero ſecretionem ſeri a craſſiore lactis ſubſtantia fieri conſtat, quam per grumos concreſcere veroſimile eſt, eamque obſonii ſpeciem fieri; quæ Gallis *du laict caillè* dicitur. Gorr. Meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Jung. Jul. Alex. in not. ad h. l. Lind. Ex. XVI. §. 124. Keuchen. exiſtimat, μέλκαν idem eſſe, quod *Lac* ſimpliciter, Not. ad Sammonic. p. 159.

† Μέλκα, apud Gal. 7. meth. med. c. 4. quale ſit edulii genus, hodie ignoratum ſcribit Maſſar. Pract. lib. 3. cap. 2. Gorræus in Definit. Medic. ex Paulo lib. 3. cap. 37. colligit fuiſſe ex lacte paratum.

Mele, μήλη, vocatur *ſpecillum*, ſive inſtrumentum Chirurgicum, cujus varius eſſe ſolet uſus. Hinc & variæ ſpecillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur; interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, iniicitur, immittitur, inſpergitur: hinc & pro vario munere, & figura varia quoque ſortitur nomina. Ita *Speculum uteri*, & *ani* dilatans vocatur μήλη, Hipp. l. 2. de morb. mul. XLVI. 22. quod alias διαστομωτρὶς dici poſſet. Plura loca collegit Foeſ. p. 312. ſeq. Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

† Melegrides gallina indica vulgo.

Meleagris, μελεαγρὶς, vel idem quod

Gallus Indicus, aut *Gallopavo*, vel huic plane ſimilis, de quo ſupra. Vide Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 4.

Meleagrius, μελεάγρειος, epitheton ignis ſulphurei, qualis eſt in ſpiritu omnia intrinſece comburentis, ſine dubio deſumptum a fabula de *Meleagro* Ætoliæ Rege, Oenei ex Althea conjuge filio, cujus vitam, uti mater poſt partum extracto ſtipite, quem igni injecerant Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum ſtipite vita, protraxit: ita injecto tandem ex iræ furore eodem ſtipite in ignem, ideo quod audiviſſet de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri viſus fuerit, uti prolixius deſcripta legitur in Cornucopiis Nic. Perotti ad martial. p. 718. 719. Uſus autem hoc Epitheto D. D. Georg. Ern. Stahl. in elegantiſs. ſua Diſp. de Sanguificat. c. 3.

Melech, i. e. *Sal*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Meledæno, μελεδαίνω, id eſt *curo*, curam habeo, ago, ſano. Hippocr. frequenter uſus, l. 2. Prorrh. l. 4. IV. 11. l. 1. de morb. mul. XXXIII. 1. μελεδαίνεσθαι paſſive, lib. de nat. pu. XIII. l. 1. de morb. mul. aliquoties. Vide Foeſ. p. 404.

Meledon, *meledone*, μελεδὼν, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hippoc. uſus, vide apud Foeſ. d. l.

Meleios, μήλειος, i. e. *melinus*; Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Inſula una Cycladum advecti, quod eſt Aegyptio proximum bonitate. Hipp. l. de ulcer. VIII. 4. IX. l. de ſterilit. XIII. 25. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi vitioſe legitur μηλεσίας, pro μηλιάς, animadvertente Foeſ. d. ſ. & approbante C. Hoſm. in ἀνεκδότοις ad h. Gal. locum.

Melete, μελέτη, idem quod μελεδὼν, *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hipp. vide apud Foeſ. p. 405.

Melga, eſt *Salamandra*. Johnſ. Lex. Chymic. lib. 2.

Meli, μέλι. Vide *mel*.

Melias, μηλιάς, idem quod *melium*, ab Inſula *Melo*: Epitheton Aluminis. Gorr.

Melibocum, *melibæum*, id eſt *Cuprum*. Rul. Johnſ.

Meliceria, μελικηρία, idem quod *Hydarthrus*: ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχὼρ, Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crediderunt, eſſe excrementum ſanioſum inutile, cum veroſimilius ſit liquor ipſe animalis ſpirituoſus; quod ſatis teſtantur graviſſima ſymptomata hujus liquoris profuſionem comitantia; de quibus videatur Hildan. tr. de *Ichore*, & *meliceria*, c. 16. ſeq. quamvis & hic Author pro materia vitioſa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit, c. 3. & 4. Paracelſo dicitur *Synovia*, de quo voc. infra in SY. Sunt & hodieque Anatomici clariſſimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis exiſtere, & per illos diffundi.

Meliceriola, id eſt *meliceris parva*. Legitur apud M. A. Severin. l. de abſceſſ. anom. c. 17. p. m. 25.

* Meliceris, μελικηρὶς, abſceſſus nomen eſt cum folliculo, humoremque melli ſimilem continet, unde etiam nomen obtinuit; quemadmodum ἀθέρωμα a pulte, & στεάτωμα a ſevo, vel adipe dicta ſunt. Meminit Hippoc. l. 2. Prorrhet. XLVII. 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abſceſſum intellexerit, an vero *Hydarthrum*; licet prius interpretes exiſtimaverint. Hoc certum eſt, etiam *melicerida* abſceſſum a corrupta, & collecta lympha nervea originem ſuam trahere poſſe, non obſtante quod indolens ſit, cum materia jam ſeparata, & ſpirituoſitate vitali deſtituta ſit. *Meliceris* quoque aliquando ſumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελίχροος, μελίχρυς, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippoc. l. de Int. aff. XVII. 13. l. 1. de morb. mul. XCI. 44. Vocatur alias κιῤῥὸς, *fulvus*.

Melichros, μελιχρὸς, *mellitus*, *dulcis inſtar mellis*. Sæpe confunditur cum priori, notante Foeſ. pag. 406. Epitheton vini, l. de affect. XL. 7. pomorum dulcium, apud Scholiaſten Theocriti Idyll. 5. fabarum, Hipp. l. 7. Epidem. VI. 10. VIII. 11.

* Melicraton, μελίκρατον, idem quod *Hydromel*, *Aqua mulſa*, *mulſum*. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιηδὴς, idem quod μελιχρὸς, *melleum ſaporem*, & *dulcorem habens*: Epitheton vini, t. 2. de morb. XXII. 19. l. de Affect. L. 1. quamvis aliis μελιτώδης legatur, quod idem eſt ac μελίχρυς. Junge Lind. Ex. X. §. 50.

Melimelum, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat liquorem mulſei ſaporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum, cum melle; quam tradit Lind. Ex. X. §. 161. ex Columell. l. 12. §. 45. Vel ſignificat poma dulcia muſteo ſapore, vel melleo prædita, quæ alias muſtea vocabantur. Lind. ibid.

Melinus, μήλινος, epitheton emplaſtrorum, quæ *mellina* dicuntur, a μῆλον, malum, ſtricte Cydonium, cujus colorem æmulantur. De quibus pluribus apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 6. ſeqq. legere eſt.

Melitea, vide, *Pauladadum*.

Melitera, μελιτηρὰ, nomen eſt aridi medicamenti; cujus deſcriptio habetur apud Aeginet. l. 7. c. 13. & uſus monſtratur l. 4. c. 40.

Melitismos, μελιτισμὸς, dicitur *Linitus ex*

melle

melle in tuſſi, & gravedine puerorum. Ægin. l. 6. c. 7.

Melitites, μελιτίτης, duo ſignificat. 1. *mulſum*, ſive οἰνόμελι ex muſto factum. Dioſc. l. 5. c. 5. Lind. d. l. §. 50. Deinde, & quidem uſitatius, *melitites* dicitur Lapis hodieque plane incognitus, precipue in Officinis. Dioſcor. ſimilem eſſe ſcripſit *Galactiti*, & ejuſdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem ſuccum, lib. 5. cap. 151. Jung. Galen. l. 9. de S. Fac. §. Hæmatites, &c. Ægin. l. 7. c. 3. Chioc. muſ. Calceol. ſect. 3. p. 275. ſeqq.

Mellago, dicitur medicamentum conſiſtentiam, & ſaporem mellis habens. Parantur vero mellagines non ſolum ex vegetabilibus, ſed etiam e metallis, & mineralibus. Schenk. Synt. comp. & præſcr. med. p. 320. Adulterinæ vero ſunt, & improprie ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæc enim potius Eclegmata, & Linctus appellantur. Idem d. l.

Melittoma, μελίττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Ægin. l. 4. c. 61.

Mellisodium, id eſt *plumbum uſtum*. Rul. & Johnſ. Lex.

Mellost, ſunt *Lumbrici terræ*. Johnſ. Lex. Chym. l. 2.

Melochites, nomen lapidis in Comitatu Tirolenſi, qui alias *Lapis armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos tranſlatus ſit. Schroder. l. 3. c. 8. n. 4.

* Melon, μῆλον, vocabulum eſt æquivocum. (1.) ſignificat *malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide ſupra *malum*. (2.) ſignificat *Ovem*; & idem eſt quod πρόβατον. Galen. in Exeg. dict. Hipp. Unde τὰ μήλεια ſunt *carnes ovillæ*, Hippocr. l. de affect. XLVI. 10. lib. 2. de morb. XLVI. 43. XLVIII. 33. LXVII. 20. &c. Vide Foeſ. pag. 412. (3.) μῆλον idem eſt quod *gena*, *mala*; pars faciei inter naſum, & aurem ſub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena*, *mala*. Sic dicta a *mali* ſimilitudine, ſive rubeum colorem, ſive rotunditatem ſpectemus. (4.) Pollux author eſt, τὰ μῆλα quoque vocari *tonſillas interiores*, in intimo ore poſitas, ad radicem linguæ. Gorr. Caſt. (5.) μῆλον ſignificat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant, & pili palpebrarum pungentes, clauſis oculis, dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. Caſtell. Latine *malum*. Foreſt. l. 11. Obſ. 24. in Schol.

Meloplacus, μηλοπλακοῦς, & Dimin. μηλοπλακούντιον, edulium, & *placenta e malis cotoneis*, in vino coctis, adjecto poſtea melle, pipere, aliiſque pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit l. 2. de Al. Fac. c. 23. Ægin. l. 7. cap. 11. Gorr. Perperam vero, & contra Græcorum vocabula componendi morem a nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latine dicitur *membrum*, quod eſt pars organica, vel diſſimilaris magis, compoſita ex aliis partibus: v. g. Brachium, Pes, Oculus, &c. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 9. Vide *membrum*. Altera ſignificatio, quando *carmen*, cantilenam ſignificat, nota eſt ex aliis Lexicis, nec hujus eſt loci.

Melosis, μήλωσις, dicitur exploratio Chirurgica, ſpecillo facta, a verbo μηλόω. Nomen, & verbum occurrit apud Hippoc. l. de capit. vulner. XI. 2. 3. l. ſ. de morb. V. 16. ſ. 3. de fract. t. 23. Foeſ. p. 414.

Melotis, μηλωτὶς, item μηλωτρὶς, late ſignificat *ſpecillum minus*, quod adhuc tenuius eſt, quam ἀμφίσμιλον. Gal. l. 6. An. adm. c. 14. Stricte vero dicitur *ſpecillum auriculare*, quo utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriſcalpium* comprehenditur. Idem l. 3. de C. M. S. L. c. 4. & l. 1. de C. M. P. G. c. 10. ubi compoſitum dicitur ex μήλη, *ſpecillo*, & οὖς, auris.

Melosina, nomen creditur proprium regiæ filiæ, cujus ſoror Meliora, quæ ambæ quondam propter peccata deſperabundæ a Sathana fuerunt raptæ, & in ſpectra tranſmutatæ, ſpiritus horribiles, & ſpectra immania. Vivere putantur aliqua anima rationali, & in brutali ſolum corpore phantaſtico nutriri elementis, & una cum illis in extremo judicii die tranſituræ, niſi cum aliquo homine forte fortuna matrimonium contrahant, ut ipſę naturali morte interire poſſint, & matrimonio naturaliter vivere hujus unionis. Hæc Rul. Ejuſdem ſtatus, atque generis plura ſpectra haberi creditur in deſertis, in ſylvis, ruinis, monumentis, & in extremis littoribus maris. Vulgo *maledicti* vocantur *homines*, ſed proprio nomine *Spectra* dicuntur, atque *Diabolorum ſancti*, cum quibus verſantur cacodæmones, ſuas illuſiones, & portenta perficiunt. Hæc addit Johnſ. Lex. l. 1. Paracelſ. inter *Aereos* effectus videtur retuliſſe: unde plura de his nugatus eſt, deque *meloſinico Ares*, l. 4. de vit. long. c. 6. l. 5. c. 2. & 5. ut & l. 1. Philoſ. ad Athen. t. 13. 19. l. 2. c. 15. Nugamenta plane indigna Chriſtiano homine!

Melusi, id eſt *Mercurius*, *albach meſſalis*. Rul.

* Membrana, μήνιγξ, ܩܘܡ. Vide *Hymen*. *Membranacearum partium* Officinalium Catalogum vide apud Schroder. l. 2. c. 24. *Membranis ſtomachi*, ſive ventriculi peculiarem vim, & admirandam poteſtatem tribuit Helmont. tr. Sedes Animæ, n. 25.

† Membrum conformatum, organicum. Riol.

* Membrum, *μέλος*. Vide *melos*. Sumitur aliquando pro *parte Corporis*, qua ſimpliciori, cujus particulæ videntur nomine, & definitione communicare cum toto, ut Caro, Os: diciturque alias *Pars Similaris*: qua compoſita, & *Diſſimilari*, ſive *Organica*, de qua in *melos*. Aliquando etiam ſtrictius accipitur pro *membro* ſaltem virili, ſive *mentula*.

† Memitha, ſpecies Chelidoniæ. Rud.l.1.c.29.

Memestomenos, *μεμεστωμένος*, id eſt *fartus*, impletus, confertus, idem quod *μεστός*. Lind. Ex. X. §. 51.

Memoratrix, vide *memoria*.

Memoria, *μνήμη*, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. *μνημονευτικὸν τῆς ψυχῆς* appellat, l. de ſympt. diff. c.3.fin. Hæc etiam brutis perfectioribus competit: & conſiſtit in ſpirituum animalium puriorum, & lucidiorum motu circa corpora cerebri ſtriata, & ſpecierum ſenſu admiſſarum perceptione, uti egregie de hac diſſerit Willis tr. Anim. Brut. P. 1.c.6. Et de hac loquitur Gal.l.3. de L. A. c.5. Vel ſumitur de actu ſecundo *memoriæ*, ſive *memoratione*. Unde idem dixit: *Memoria* rerum ſenſibilium longa opus habet conſuetudine, l. 1. Anat. adm. c. 2. eſtque nihil aliud, quam obſervatio, & conſervatio eorum, quæ ſenſibus percipiuntur, de ſubfig. Empir. c. 3. Plura de *memoria* vide in Ephem. N. C. Ann. III. ſub fin. P. Lautemberg. præloque in *mnemonicam* Ciceronis, p. 599.ſeqq. Bonett. medic. Septentr. l. 1. ſect.9.c. 6. p.90.ſeq. Os *memoriæ*, dicitur os occipitis, quod alias Baſilare vocatur. Barthol. libell. 4. Anat. c. 6. p. 710. Blaſ. med. Un. p. 107.

Memphites, *μεμφίτης*, nomen Lapidis, qui reperitur in Ægypto, juxta *Memphin*, calculorum magnitudine, pinguis, verſicolor, uti eum deſcripſerunt Dioſcor. l. 5. t. 158. & Plin. l. 36. c. 7. Verum qualis ſit, hodieque ignoratur. Rul. & John.

Men, *μὴν*, *menſis*, nomen determinati temporis, ſive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio inſtituto obſervavit; & dicitur *menſis Civilis*, vel quos certus curſus Solis, aut Lunæ, ſive motus proprius conſtituit; & vocatur *menſis naturalis*: qui propterea geminus habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquodque in Zodiaco ſignum percurrit; cumque duodecim ſint, hinc totidem etiam *menſes* in anno ſtatuuntur, qui tamen non æque inter ſe pares ſunt: *Lunaris* alter, & magis medicus, quem conſtituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, ſive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus, cum dimidio. Gorr. Jungatur Rhod. ad Scribon. n. 12. & 13. Galen. l. 2. de criſ. c. 2. Foreſt. l. 28. Obſ. 59. Schol. *Menſis Philoſophicus*, vocatur certum tempus digeſtionis, vel putrefactionis; & interdum paucioribus diebus definiri ſolet ſecundum naturam, & abſolutionem operis; ita ut ſecundum quoſdam ſint tres dies, & tres noctes; & quidam per decem dies dicunt; alii quinque illis addunt: in aliquibus eſt 30. in aliquibus 40. dierum ſpatium. Th. Chym. Vol. II. p. 282. Rul. & Johnſ. in Lex. Sæpe etiam vocab. Latin. *Menſis* ſumitur pro fluxu ſanguinis in fœminis *menſtruo*, ſive ſingulis periodis *menſium* Lunarium repetente. Vide *menſtruum*.

Mendacium, *ψεῦδος*, quid ſit, notum eſt, falſitas nimirum in ſermone. Dividi ſolet *mendacium in Officioſum, Jocoſum, & Pernicioſum*. Ultimum uti adverſatur humanæ ſocietati, ita neminem, nec *medicum* etiam decet. De hoc etiam videatur Linden. Ex. XI. §. 120. ſeq. Primum vero conceſſum eſſe quandoque medico, demonſtravit Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 4. ſ.2.c. 7. C. Rejes C. El. q. 11. n. 5. fin. Quod ſit diſcrimen inter *mentiri*, *& mendacium dicere*, docuit Jul. Alexandr. Not. in Galen. l. 2. de decr. Hippoc. & Pl. 5. Breviter: *Mentitur* fallens; *mendacia dicit* oberrans. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in unguibus ſpectandæ, quemadmodum ſcribit Fallop. Vide *macula*.

Menoesion, *μενδήσιον*, *Unguenti* genus eſt, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capra*, qui ea Ægypti parte, ubi primum unguentum illud repertum eſt, colebatur, & *μένδης* vernaculo ſermone dicebatur. Dictum eſt & *Ægyptium unguentum*, item *μετώπιον*. Meminit Galen. l.2. de C.M.S. L. c. 1. Deſcripſerunt Dioſcor. l. 1. cap. 72. Æginet. l.7.c.18. Vide *megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendeſii* Hipp. ſ. de int. aff. XIV. 19. eſtque vinum album, & molle. Foeſ. p. 407.

Menoicus, *πτωχὸς*, quid ſignificet, extra ſorum medicum etiam patet. De *mendicantium* vero vaframentis varia collegit, lectuque digna Paræus Chir. l. 24. c. 18.

* Mendosus, *νόθος*, idem quod *Spurius*, *Illegitimus*; ut *mendoſæ Coſtæ*, ſive ſpuriæ; *Mendoſæ* ſuturæ, &c. Caſtell.

Menfrice, i. e. *maſtix*. Rul. & Johnſ.

* Meningophylax, *μηνιγγοφύλαξ*, q.d. *membranæ cuſtos*. Deſcribitur a Celſo l. 8. c.3. quod ſit lamina ænea, firma, paulum reſima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os eſt, & attollendum, metuſque imminet, ne in ipſo opere cerebri membrana negligentius, & ultra, quam res expoſtulat, premendo lædatur, &

con-

Digitized by Google

contundatur ; ex quo ſopores , & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. l. 4. de L. A. c. 2. fere circa fin. Ejus delineationem, & modum applicandi tradit Sculterus Arm. Chirurg. Part. I. T. II. fig. 10. & T. XXIX. fig. 7. Huic ſimile quoddam ferramentum habent Chirurgi noſtri , inquit Gorr. quod *Vectem* dicunt, (Gr. μοχλὸς, vel μοχλίον) cum eo attollant os, quod ferme totum exciſum eſt, & jam labat, non ſecus quam grandiores lapides vectibus impelluntur, quanquam eodem ferramento cerebri membranam cuſtodiant. Eſt enim lamina ferrea anguſtior ab ea parte, qua os tangit, aſpera, ab altera lævis, non recta, ſed media, duobus locis recurvata. Caſtell. A Gr. μηνιγγοφύλαξ quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, ſcribit Foreſt. l. 10. obſ. 9. in Schol. Verum authoritatem reperire hactenus non licuit.

* Meninx , μήνιγξ . Vide *membrana*, *Hymen*.

Menis , μῆνις, idem quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria , & cum vindictæ deſiderio reminiſcentia . Hinc μηνιᾷν dicitur de illis , qui implacabiles ſunt . Jul. Alex. nor. in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. c. 5.

Meno , μένω, i. e. *maneo*, unde μονὴ, *manſio*, μόνιμος, *permanens*, ſtabilis . Hipp. 1. aph. 3. Diet. Jatr. n. 534.

Menos , μένος, ſignificat *robur*, vim , vehementiam , idem quod ἰσχὺς , vel δύναμις. Ita vini μένος legitur ap. Hipp. 3. de R. V. I. A. c. 41.

Mens , νοῦς , γνώμη, διάνοια , idem quod *Animus* . Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoque de ſummo Creatore. Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Lang. l. 1. ep. 14. Reliqua vide ſupra in *Animus* , & *Gnome*.

Mensa , τράπεζα, quid ſignificet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Inſtrumenta Diætetica, pro cibatione peragenda : Pharmaceutica, ad medicamenta ſuper illa præparanda : ad Chirurgica , & Anatomica pro utriſque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipſis alimentis , & cibandi ratione . Ita dicitur *Menſa prima* , *ſecunda* , &c. *Menſæ* Italicæ , & Syracuſanæ olim damnatæ a Platone, ceu nimium largæ, & lautæ, teſte C. Hofm. C. Gal. LL. de U. P. n. 505. *Menſa* quoque, τράπεζα, tropice dicitur pars ſuperior plana dentium maxillarium , ſive molarium , quia veluti ſupra *menſam* collocantur cibi. Fallop. Expoſ. de oſſib. c. 16. Tom. 1. p. 504.

* Mensis , μὴν. Vide *Men*.

Menstruatio, Blaſio vocatur fluxus menſium naturalis in fœminis. Med. Univ. p. 10. & 452.

Menstruum, apud Latinos Homonymum eſt in Medicina. Uſitatiſſima ſignificatio eſt, quando notat Excernendum , vel Excrementum naturale ſanguinis , in ſexu fæminino , ætate adulta , ut plurimum per ſtata menſis Lunaris, ſive quatuor ſeptimanarum intervalla repetens , Gr. καταμήνια , ἐμμήνια dictum ; cujus cauſſam optime referre licebit in Creatoris ſapientiſſimum inſtitutum, & ſanguinis copiam turgeſcentem, ut natura non poſſit diutius retinere. An Lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum eſt determinatu. Siquidem non in omnibus idem tempus obſervatur excretionis , cum apud alias circa plenilunium ; alias novilunium ; alias vero circa quadraturas ; imo apud quaſdam etiam diebus intercalaribus contingat . Sanguinem non ſucceſſive ad uterum colligi intra illud temporis ſpatium, ſed demum circa inſtans effluxus tempus eo moveri , ſatis teſtari videntur lumborum, lateriſque dolores ex illo motu eo tempore oborti. Vvalæus Ep. 2. de motu ſanguin. *Menſtruus ſanguis*, ſi corrumpitur , & diſpoſitionem præternaturalem acquirit , fit variorum graviſſimorum morborum author, & cauſa, uti paſſim ex veterum, & recentiorum Medicorum monumentis prolixe demonſtrari poſſet, niſi inſtituti ratio prohiberet. Altera ſignificatio eſt Chymica, & Pharmaceutica, quando *menſtruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt. Schr. l. 2. cap. 57. Dividuntur in *Naturalia*, & *Artificialia* , Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Plura vide in Rolfink. Chym. l. 2. c. 14. An detur *Univerſale* omnia corpora ſolvens, quod vocatur *aqua ſapientiæ*, *Mercuriale Philoſophorum* , *Aqua Cœlica* , omnium horarum homo, vinum animatum, &c. dubitatur. Solliciti quidem ſunt de eo Spagyrici, verum placet nobis ἐπέχειν Rolfink. d. l. Inconcuſſæ veritatis Theſis eſt : non datur *Menſtruum* omnia corpora promiſcue ſolvens: Agens non agit pro ratione patientis. De diviſione *Menſtrui* in *Vegetabile*, & *Minerale* videatur Th. Chym. Vol. VI. p. 223. ſeqq. De *minerali* legatur etiam Beker. in Oedip. Chym. Tit. 5. §. 2. *Menſtruum Philoſophicum*, habetur ſpiritus Aceti fortiſſimus ; de quo legatur ex Jac. le Mort. Collect. Chym. Leid. c. 7. *Menſtruum Circulatum* , eidem eſt Spiritus Nitri dulcificatus, d. l. c. 303. Egregie quoque, & ſuccincte de Menſtrui Chymica ſignificatione , & ejus ſpeciebus ſcripſit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 4. p. 53. ſeqq.

Mensura , μέτρον, accipitur 1. late pro omni determinata , & congrua alicujus rei quantitate,

quæ

quæ opt.ma habetur. Galen. l. 1. cogn. & cur. propr. anim. morb. c. 3. & ita quoque pro cibi menſura, rebuſque ſolidis, quin & aliis rebus non naturalibus, l. de Conſuet. c. 4. Deinde ſtricte ſignificat vaſculum quantitatis certæ, ſiccæ, aut humidæ, l. de pond. & menſ. c. 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur, & judicatur. Ægin. l. 7. c. 26.

* Mentagra, μεντάγρα, idem quod *Impetigo*. *Lichen*. Vide ſupra *Impetigo*.

Mentula, idem quod *Penis*, ſive *membrum virile*; de quo vocab. Rolf. de part. genit. P. I. c. 43. Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, d. l. P. II. c. 42. De *mentula* e capite, & occipitio propendente vide Eph. N. C. Ann. III. obſ. 42.

* Mentum, γένειον. vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa, & orbiculari figura ſubjacet. Introd. c. 10.

Mephitis, μεφῖτις, dicitur fœtor ex ſulphure accenſo: de quo J. Alex. not. in Gal. l. 7. de U. P. c. 8.

Mercavah, i. e. *Thronus Dei*, vel ejuſdem fulcrum. Th. Chym. Vol. VI. p. 101.

Merces, μισθὸς, quandoque etiam uſurpari ſolet pro *Soſtro*, & *Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præſtita; & illi quoque quandoque honeſta ratione exigere poſſunt ab ingratis, & incivilibus. Rhod. ad Scrib. n. 171.

Mercurialis, epitheton eſt non ſolum rerum, & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; ſed etiam humoris melancholici, qui *Humor Mercurialis* appellatur; & morborum inde provenientium, *morbi Mercuriales* dictorum. Blaſ. Med. Univ. p. 349. 360. 443. Imo & ſpiritus, ceu cauſſæ ſanitatis, & morborum, cauſſæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens, & in Clyſteribus uſitata *Mercurialis mas*, & *fœmina* dicitur, non eſt hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam Ethnicam, & Aſtronomicam ſignificationem, terminus uſitatiſſimus eſt Chymicis, & Spagyricis, quamvis ſub varia quoque ſignificatione. Libet ſaltem deſcriptiones Rul. & Johnſ. adjicere. *Mercurius* dicitur unum e tribus principiis corpus, in quo proprietas rerum continetur, item *Argentum vivum*. *Mercurius* eſt principium materiale, vaporoſum, naturæ aqueæ, ſubjectum nimirum generationis, cui per vim formatur, imprimiturque forma, & abſolutio adeſt. *Mercurius metallorum*, quinta eſſentia, & aqua permanens, ſpiritus, ſemen fœmininum: item *Mercurius metallorum*, eſt *mercurius* corporis præcipitatus, corporalis, quando metalla ad primam materiam rediguntur, & ita in ſemetipſa præcipitantur. *Mercurius mineralium*, eſt oleoſitas, vel unctuoſitas de mineris auri, & argenti tracta. *Mercurius*, Argentum vivum, CC. S. Z. item Auripigmentum. *Mercurius chambar* eſt magneſia, fluidum corpus, & aqua. *Mercurius regeneratus*, eſt primum Ens *Mercurii*. *Merc. crudus*, eſt is, qui nondum ſeparatus eſt a ſua materia, in qua generatus. *Mercurius laxus*, eſt Turbith minerale. *Mercurius* a natura coagulatus eſt ſolidum metallum. Arte vero coagulatur, aut cum metallis, aut cum mineralibus, vel ſine ipſis, per ſe, aut per alia extra mineralem naturam exiſtentia. *Mercurius*, *cryſtallinus*, qui ſæpe ſublimatus eſt in formam cryſtalli, & perſpicuitatem. *Mercurius corallinus*, qui per oleum ovorum, & aquas alias in rubedinem corallinam eſt adductus. *Mercurium metallorum*, ut & Antimonii, inter Non Entia referre non eſt veritus B. Rolf. pec. tract. h. t. quam tamen opinionem impugnavit Beker. in Exper. Chym. Nov. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus, *Mercurium* metallorum vocarunt *Mercurii* Corporum, nulli dubitantes, cum beneficio ſalium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium, elici poſſe, eumque ſublimioribus inſervire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi poſſunt per dicta ſalia, revera cum *Mercurio* conveniat, non eſt noſtri inſtituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypotheſibus reſultat *Mercurius*, Vulgaris, Corporum, & Philoſophicus. *Mercurialis Sava*, eſt aqua aluminum, in qua Mercurius generatur. Eſt enim ſal purgativum aurei coloris, quod in ſalinis cavernis reperitur, foſſoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii*, ſive *hydrargyri* imitantur, & ſimilia ſymptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 1. c. 1. p. 27. 28.

Merda, κόπρος, idem quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdasengi, id eſt de adusto plumbo pulvis. Rul. & Johnſ. Fallop. putat eſſe Lithargyrium, tr. de metall. ſ. foſſil. c. 27. Tom. I. p. 328.

Merdivomus, κοπριήμετος. Vide *Copriemetos*.

Merenda, προδείπνιον, τὸ μετ᾽ ἄριστον φαγεῖν, eſt *cibus poſt meridiem ſumptus*, pueris, & fortius laborantibus, & fortaſſis quibuſdam morbo confectis reficiendarum virium gratia conceſſus, alias noxius, & incontinentiæ ſignum. Mercur. l. 4. L. c. 17. fin.

Mer-

Digitized by Google

Mergen, *Baſſec*, id eſt *Corallus*. Ruland. & Johnſ.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur ſpecies. Deſcriptionem, & uſum in cibis, & Medicina tradidit Aldrov. l. 19. Ornith. c. 49. Specialiter quod *mergus* voraciſſima ſit avis, & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pelliſice, ſtomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & in Th. Ch. Vol. V. pag. 400. ſeq.

Mericos, μερικὸς, *partialis*, idem quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*; & opponitur mediæ noctì. Sumitur tamen aliquando cum inſigni latitudine. 2. ſignificat *medium cœli*, ſive illam plagam cœli, ſub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi, & regiones dicuntur, ſub *meridie*, h. e. ſub *meridiano*, & *medio cœli* habitantes. Gal. l. 2. de Temper. c. 6. Quid Spagyrici in opere Lapidis Philoſophici intelligant per *meridiem*, & *mediam noctem* ænigmatice, meo judicio nec ipſimet noverunt. Meminit Lib. Alchym. Pharmac. c. 7.

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. l. 2. de diæt. XXX. 9. ubi ſimul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer etiam ad Celſ. l. 1. c. 3. §. de his, quæ extenuant corpus.

Merlucius, ὀνίσκος, q. *Maris Lucius*: piſcis vocatur, qui alias *Aſellus ſaxatilis marinus* dicitur; interque piſces etiam febricitantibus quandoque conceſſos refertur a J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Laudatur & a Lang. l. 1. ep. 58. Vocatur & *Callarias*. Hiſtoriam, & uſum vide prolixius ap. Aldr. lib. 3. de piſc. c. 1. Adde Lind. Ex. XI. §. 14. & 133. 147. 205. 206.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *Meliſſophagus* dicitur, ideo quod apibus inſidietur: cujus hiſtoriam, & uſum vide apud Aldr. l. 12. Ornithol. cap. 45. Ejuſdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. l. 1. ep. 63.

Meros, μέρος, Latine *Pars*, interdum & μόριον, generaliter dicitur id, quod totum eſſentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Eſt enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, ſive Relata dicuntur. Gorr. Quo ſuppoſito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu ſubjecto Medicinæ, humores, & ſpiritus e numero *Partium* excludere non verentur. Vide Lind. Ex. XV. §. 68. ſeqq. Dogm. noſtr. P. I. c. 2. p. 24. ſeq. Alias & vocabulum *Pars* ad ipſam medicinam refertur, dum quædam *miniſtræ*, & quædam *Principes* illius Artis *partes* conſtituuntur; uti paſſim in Compendiis, & Inſtitutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μηρός. Vide *Femur*.

Merſor. Vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοσσυφὸς, & nomen avis, & piſcis habetur. Avis hiſtoriam, & uſum in cibis Medicum tradit Aldrov. lib. 16. Ornithol. c. 6. Laudat & Rolfink. O. & m. m. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 14. Piſcis vero deſcriptionem, eum uſu, Aldrov. l. 1. de piſcib. c. 6. Meminit & Gal. l. 3. de A. F. c. 28. l. de bon. & mal. ſucc. c. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3.

Merus, *Meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, ſincerum, nullaque alia re permixtum eſt. Strictius tamen ſæpe ſumitur de *vino* aqua non diluto, ſincero; quod Hipp. 3. de morb. XV. 33. ἀκρητον οἶνον vocat. Lind. Ex. VII. §. 24. Diet. n. 33. Rhod. in Lex. Scrib.

Merycismos, μηρυκισμὸς. Vide *Ruminans*, *Ruminatio*.

* Mesaræon, *Meſenterium*, μεσάραιον; μεσεντέριον, ſynonyma ſunt. Ita vero vocatur corpus membranoſum, medium inter inteſtina ſitum habens, per quod varia vaſa, Arteriæ, & venæ *meſaraicæ* dictæ, Venæ Lacteæ, Lymphatica Vaſa, Nervi quoque una cum multis Glandulis feruntur, inteſtinis annexum; cujus pleniorem hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Barth. l. 1. Anat. c. 12.

Meſera, id eſt *Tutia Alexandrina*. Rul. & Johnſ.

Meſel, *Moſel*, i. e. *Stannum*. Iid.

Meſemar, vide *Miſmar*.

Meſenterion, vide *Meſaræon*.

Meſes, μέσης, nomen venti, qui eſt medius inter *Cæciam*, & *Aparctiam*. Gal. comm. 3. de humor. t. 13.

Meſianum, μεσιανὸν, nomen Emplaſtri, quod alias ἀνίκητον dicebatur. Author ejus fuit Crito; & deſcribitur a Gal. l. 6. de C. M. P. G. c. 2. Vide *Anicetum*.

Meſiræ, vocatur affectus quidam Hepatis cum gravitate conjunctus; cujus ſigna ſunt Tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ. Avic. l. 4. fen. 14. tr. 3. c. 5.

Meſocolon, μεσόκωλον, generaliter ſignificare videtur apud Hippoc. *membranam medianam* quandam, vel interſtitium, 6. Epid. ſect. 4. t. 7. Strictius vero dicitur de parte *meſenterii*, quæ inteſtina craſſa, præſertim colon, annectit in dextro, & ſiniſtro latere, & parte infima recto inteſtino adhæret. Gal. comm. ad d. l. Gorr. Foeſ. Oec. p. 408. Barthol. l. Anat. c. 12.

Mesocranon, *μεσόκρανον*, idem quod *κορυφὴ*, *vertex*. Gorr.

Mesodme, *μεσόδμη*, dicitur *trabs grandior tranſverſa*, Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram tranſit, & alias minores trabes ſuſtinet. Hipp. 4. de art. t. 43. Foeſ. d. l.

Mesoglossi, ſunt iidem muſculi, qui alias dicuntur *Genioglosſi*. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 549.

Mesomphalion, *μεσομφάλιον*, idem quod *ὀμφαλὸς*, *umbilicus*. Gorr.

Mesophryon, *μεσόφρυον*, dicitur Ruffo ea pars faciei, quæ inter ambo ſupercilia media eſt, ſupra naſum, ad frontis finem ſita; & quia depilis eſſe ſolet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam *μετώπιον*. Junge Keuchen. ad Sammonic. p. 230.

* Mesopleurios, *μεσοπλεύριος*, epitheton *muſculorum Intercoſtalium*, *πλευρὸν* enim coſtam ſignificat; quemadmodum & loca illa *Intercoſtalia μεσοπλεύρια* vocantur. Gal. l. 7. de U. P. c. 21. & l. de muſc. diſſect. c. 23.

Mesopotamenon, *μεσοποταμενον*, eſt ſpecies unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino, & flore liliorum alborum parati; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Mesos, *μέσος*. Vide *Medius*.

Messis, *ἄμητος*, *πυραμητός*, dicitur illud anni tempus, quo ruſtici ſegetem maturam metunt. Gal. l. 1. de Antidot. c. 18. *Meſſis* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores, l. 2. de San. tu. c. 8. Alias vocab. *meſſis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore: v. gr. *Meſſis mineralium*, Th. Ch. Vol. I. p. 572. & Sibold. Hemſterhuis edidit libellum, quem inſcripſit, *Meſſis Aurea Anatomica*.

Mest, i. e. *lac acetoſum*, *Miſal*, *moſal*. Rul. & Johnſ.

Mestor, *μήςωρ*, dicitur *Artifex peritus*. In ſpecie de Chirurgo uſurpatur ab Hippocr. l. Mochlic. XXII. 8. Jung. Foeſ. p. 414.

Mestos, *μεςὸς*, *plenus*, refertus. Hipp. 5. aph. 45. Diet. n. 536. Idem quod *μεμεςωμένος*. Lind. Ex. X. §. 251.

Meta, *καμπτήρ*. Vide *Campter*.

Metabasis, *μετάβασις*, dicitur *Tranſitus*, vel *tranſgreſſio* Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud; quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia; uti colligitur ex Hipp. 2. aph. 51. & 52. ubi verbum *μεταβαίνω*, *tranſeo*, legitur. Junge Dieter. n. 538. Fere idem eſt quod *μεταβολὴ*, *mutatio*, niſi quod hæc latiorem habet ſignificationem.

Metabole, *μεταβολὴ*, idem quod *μεταλλαγὴ*, ſignificat *mutationem*. Dicitur vero in medicina de omnis generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, cauſſis morbificis, &c. Vide Foeſ. p. 408. Diet. n. 540. Ubi quidem in genere notandum, quod omnes magnæ, & celeres *mutationes* ſint vitandæ. Gal. comm. 2. de humor. t. 29. 2. de R. V. I. A. t. 52. *Mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. Th. Ch. Vol. V. p. 55. Quod vero *mutatur* de ſpecie in ſpeciem, debet reduci in primam materiam. Ibid. pag. 544. Criſis quoque dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* ſexus pro, & contra quædam propoſuit Rolfink. de par. genital. Part. 1. c. 2. & 3. Vide *Tranſmutatio*.

Metacarpion, *μετακάρπιον*, *Metacarpus*. *Poſtbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos, & carpum, ſive brachiale, cujus interior pars dicitur *Vola*, *θέναρ*, *ὑπόθεναρ*, Exterior, *Dorſum*, *ὀπίσθεναρ*. Alii tribuunt *metacarpo* quinque oſſa, tertium os pollicis quoque annumerantes; alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Barthol. Anat. l. 4. c. 1. & libell. 4. c. 20.

Metacerasma, *μετακέρασμα*, ſignificat *temperatam aquæ mixturam*; eſtque idem quod *κέρασμα*, quando aqua frigida mutatur in temperatum, & veluti lacteum teporem. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 49. Gal. comm. ad h. l. Foeſ. 409.

Metacinema, *μετακίνημα*, dicitur *dimotio*, vel *tranſmotio*; uſurpaturque de pupillis. Hip. 2. Prorrh. XXIIX. 28. Verbum etiam *μετακινεῖν* ſumitur pro *tranſmutare*, proprie *tranſmovere*, ſive e loco movere. Hipp. l. de loc. in hom. LV. t. ſeqq. Lind. Ex. XLII. §. 329. ſeqq.

Metacheirixis, *μεταχείριξις*, idem quod *χείριξις*, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacondyli, *μετακόνδυλοι*, dicuntur, teſte Ruffo, poſtremi digitorum articuli unguibus proximi; quemadmodum medii *κόνδυλοι*, & primi metacarpio proximi *προκόνδυλοι*. Gorr.

Metagrammatismos, *μεταγραμματισμὸς*, *Tranſliteratio*, ſignificat permutationem veteris literaturæ in recentiorem. Gal. com. 2. de iis, q. in med. t. 23.

* Metalepticos, *μεταληπτικὸς*, i. e. *tranſſumtivus*, vel *translativus*; & dicitur de motu quodam, quem natura muſculis quibuſdam conciliavit, & ſimilis eſt motui, ſive tenſionis ſpeciei illi, quæ a ſuperiori laqueo Gloſſocomii perficitur. Gal. l. 1. de U. P. c. 14. l. 6. m. m. c. 5. ad fin.

Metallage, *μεταλλαγὴ*, idem quod *μεταβολή*. Vide *Metabole*. Jung. Diet. 541.

Metallum, *μέταλλον*, proprie dicitur corpus perfecte mixtum, ſubterraneum, durum, pondero-

Digitized by Google

deroſum, ductile, fuſile, ex Sulphure, & Mercurio, ſive aqua Mercuriali conſtans. Plura de *metallorum* deſcriptione, generatione, principiis vide apud Cæſalp. de *metall.* Georg. Agric. h. t. Th. Chym. Vol. I. & ſeq. paſſim Schrod. l. 3. c. 11. Fr. Hof. in cl. ad h. l. Beker. in *metallurgia*, Aldrov. in Muſæo *metallico*, &c. Numerantur ſex, Aurum, Argentum, Ferrum cum Chalybe, Stannum, Cuprum, Plumbum. Dantur & alia corpora, ſed imperfectiora; ut Cachymia, Electra, de quibus ſuis locis, quæ vocantur commode τὰ μεταλλικὰ, *Metallica*, Th. Chym. Vol. I. p. 588. ſeq. item mineralia. Libav. diſtinxit *metalla* in *Naturalia*, & *Sapientum*. Illa numerat ſeptem, addens antea dictis ſex adhuc Calaemum. Hæc vocat Aurum Philoſophorum, Argentum Philoſophorum: Deinde & Mercurium Philoſophorum, &c. S. A. Ch. l. 4. c. 18. Quæ Helmontii ſit de *metallis* ſententia, inquiratur in Indice Operum ſuorum. *Metallum currens*, dicitur Mercurius vivus. Rul. & Johnſ. Metallum ſtricte dictum vocatur mixtura metallica ex Cupro, & Stanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderoſius eſt *metallis* ſimplicibus, ob denſitatem majorem, ſed & propterea fragilius, quia flecti, nec reſilire nequit. Jac. le Mort. Metallurg. contract. Chymiæ annexæ, p. 272.

METALLURGIA, vocatur pars Chymiæ inſerviens ſubterraneorum, metallorum, & mineralium præparationi, & depurationi ad uſum medicum neceſſariæ. Jac. le Mort. Ch. Medico-Phyſ. c. 1. p. 2.

METALLUS, ab Helmontio propria contra uſum Grammaticum authoritate vocatur cum additione *primus*, vel *maſculus*, minerale quoddam ex Mercurio, & Sulphure metallicis conſtans; & communiter credunt eſſe *Cinnabarin Nativam*, tr. Recepta Injecta in appendice. A Paracelſo *Electri minoris immaturi* nomine venire, ſcribit Junken. Ch. Exper. P. 1. ſ. 5. c. 1.

METAMORPHOSIS, μεταμόρφωσις. Vid. *Tranſmutatio*.

METAPEDIUM, μεταπέδιον, idem quod *metatarſus*, cujus oſſa ſunt quinque; de quibus vide Barth. libell. 4. An. c. 21.

* METAPHRENON, μετάφρενον, idem quod νῶτος, *Dorſum*. Vide ſupra lit. D.

* METAPOROPŒIA, aut *metaporopæeſis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, eſt exiguorum meatuum corporis mutatio a ſtatu p. n. ad naturalem; & ita idem, quod μετασύγκρισις, Gal. l. 4. m. m. c. 4. Unde & curatio *metaſyncritica* a methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profeciſſent reliqua auxilia, l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem, præter medicamenta, alia etiam plurima; ut varia geſtationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, inſolatus, frictiones, pſilothra, ſmegmata, ſinapiſmi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut ſcribit Æginet. l. 5. c. 3. & l. 3. c. 63. & 68. ubi Latine redditur *Recorporaticium*. Apud Dioſ. etiam complectitur μετασυγκριτικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi, l. 4. c. 157. Jung. Foeſ. p. 409.

* METAPTOSIS, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori ceſſante: fitque duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metaſtaſin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem ſuperne deorſum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metaſtaſis* contrario ſe habet modo, & periculoſa. Herun. lib. 2. Inſt. Diet. n. 543. Rolſ. O. & m. m. Sp. l. 3. ſ. 2. c. 47. Verbum eſt μεταπίπτω, tranſeo, *permuto*; quo etiam Hipp. in eadem ſignificatione uſus. Hipp. 1. prorrh. ſ. 1. t. 12. 27. ſ. 2. t. 8. 43.

METARSIOS, μετάρσιος, *ſublimis*, *elevatus*, Uſurpatur de diverſis rebus. Facies *elevata*, legitur in Hippocr. lib. 2. de morb. mul. III. 2. Lectus *elatus*, ſive *ſublimis*, lib. 1. d. tit. XCIII. 15. Reſpiratio *ſublimis*, l. 2. XXII. 2. Vid. Foeſ. p. 409.

METAS, i. e. *pondus*, *mecal*, mekal. Rul. & Johnſ.

* METASTASIS, μετάστασις. Vide *metaptoſis*. Sumitur & pro ſolutione morbi, 5. aph. 7. Dieter. n. 543.

* METASYNCRISIS, μετασύγκρισις. Vide *Metaporopœia*.

METATARSIUM, *Metatarſus*, μετατάρσιον. Vide *metapedium*.

METHATHESIS, μετάθεσις, *Tranſpoſitio* Latine dicitur. Refertur a Rolfink. inter indicationes præſervatorias, quando cauſſa morbifica ſolida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere poteſt, *tranſponitur*: e. gr. quando calculus veſicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. O. & meth. med. Sp. l. 4. ſ. 2. c. 14.

METEMPSYCHOSIS, μετεμψύχωσις, terminus Philoſophicus potius, quam medicus, notans *tranſmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philoſophiæ: de quo legatur J. Alex. l. 22. Sal. cap. 7. C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 18. 19.

METEOROS, μετέωρος, proprie dicitur *pendulus*, *ſuſpenſus*, in ſublime elatus, ſublimis. Uſurpatur ſæpe ab Hipp. v. g. de hypocondriis elatis, ſeu tumidis, 4. aph. 73. & 5. aph. 64. Tales etiam

tumo-

Digitized by Google

tumores vocantur *μετεωρισμοί*, quamvis & *μετεωρισμοὶ* apud eundem dicantur *ægrorum ſurrectiones*, dum exurgendo ſeſe attollunt, & reſidunt, ſect. 2. Progn. t. 6. & Coac. t. 497. Porro *μετέωρα* quoque dicuntur *πνεύματα, καὶ ὑγρὰ*, humores, & ſpiritus *ſublati*, & *penduli*, qui non fixi, ſed ad fluxum, & motum habiles, atque diſpoſiti, 4. de R. V. I. A. t. 28. aut humores excernendi, l. de ver. med. XXXIV. 13. Partes quoque ſolidæ in aere veluti *ſuſpenſæ*, nec *ſuſtentatæ*, v. g. cubitus, 1. de fractur. c. 52. Reſpiratio ſublimis, *πνεῦμα μετέωρον*, Hipp. aliquando dicta, ubi cum ſcapularum muſculis agitatis fit reſpiratio. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 4. de L. A. c. 8. Diet. n. 544. Dolores ſuſpenſi, *ἀλγήματα μετέωρα*, qui in ſuperficie corporis fiunt. Foeſ. p. 410. Tropice quoque antiquis *μετέωρος* dicebatur *animi pendulus*, qui dubius, & anceps nihil certi ſtatuit. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 118. & *Res ipſæ incertæ*, *μετέωρα πράγματα*, quorum eventus expectatur. Foeſ. d. l. p. 411. *μετεωρία* quoque uſurpatur pro *ἀβλεψία*, *incogitantia*, quod Hip. alibi *ὑπεροπᾷν*, q. d. ſupervidere. C. Hoſm. in Gal. L. L. de U. P. n. 416. Alias in Phyſicis *Meteora* vocantur phænomena in æthere, vel aere diverſa, quorum alia ignita, alia aquea, &c. de quibus legantur ſcripta Phyſicorum, in ſpecie etiam Joh. Merc. Marci Phil. Vet. reſt. P. 2. ſ. 4. Schrod. l. 1. c. 4. de *Meteoris Microcoſmicis* Obſervationes in Eph. N. C. A. I. obſ. 77. Quid Paracelſus per *Meteoricam ſagacem*, & *minorem* velit, Lector ipſe colligat ex Philoſ. ſagac. l. 1. item per *Meteoricam cœleſtem*, l. 2. Uno verbo, ſunt Ænigmata Bœotica.

Meter, *μήτηρ*. Vide *Mater*.

Metexeteros, *μετεξέτερος*, Hipp. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. de fract. t. 18. 3. de art. t. 59. ſ. 3. t. 82. 93. ſ. 4. t. 26. Foeſ. d. l.

Methemerinos, *μεθημερινός*, idem quod *καθημερινός*, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non deſinit. Gorr.

* Methodus, *μέθοδος*, æquivocum eſt in medicina. 1. & primario ſic dicitur via, & ratio, qua quid in arte inveſtigamus, & quæ probe ſunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte, redarguimus. Gal. l. 1. meth. med. cap. 4. Foeſ. pag. 401. Jungatur Celſ. Martinengus de *methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ eſt pars Medicinæ princeps, monſtrans modum agendorum pro obtinenda ſanitate; & in ſpecie *methodus medendi*, quæ eſt brevis, certa, & tuta via reducendi ægros ad ſanitatem priſtinam. Utriuſque *Conſervativæ*, & *Curativæ methodi* carceres ſunt Indicationes, Dogm. med. Gen. P. 4. c. 1. ſeq. Lind. Ex. IIX. §. 62. Deinde abuſive, aut ſaltem *φαρμάκων*, ſignificat *μέθοδος* illam viam artis, quæ ſaltem per paucas quaſdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujuſmodi Medici *methodici* dicebantur; ut & ab Authore *Theſſalo*, *Theſſalici*: contra quos acriter pugnavit in ſcriptis ſuis Gal. Summa reprehenſionis hæc eſſe poterit, quod ſcripſerit, *Methodicam hæreſin* omnia artis bona deſtruere, l. 2. ad Glau. c. 2. Denique apud Hipp. quoque *μέθοδος* ſignificat *ſeceſſum*, digreſſionem, aut tranſmigrationem, l. de ſeptimeſtri partu, IV. 14.

Methe, *μέθη*, vide *Ebrietas*. Verbum *μεθύω*, *inebrio*. Hipp. 5. aph. 5. Diet. n. 524.

Methypostrosis, *μεθυπόστρωσις*, Hippocrati *lecti ſubſtrationem*, vel permutationem ſignificat, 2. de fract. t. 64.

Metopion, *μετώπιον*, nomen *unguenti*; eſtque idem, quod *Mendeſium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendeſium*. Deſcriptionem vide apud Dioſc. l. 1. c. 71. Ægin. l. 7. c. 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen *μέτωπον* vocatur. Occurrit & apud Hipp. l. de Loc. in hom. XX. 6. quamvis Foeſ. exiſtimet, frequentius adhuc allegari in l. de ſuperfœt. & l. de morb. mul. ſub vocabulo *μέτωπον*, quod dd. ll. aliquoties occurrit, Oec. p. 411.

* Metopon, *μέτωπον*, vide *Frons*. Hinc *μετωπιαῖος*, dicitur *ad frontem pertinens*: v. g. ſudor *frontis*, Hippocr. l. 2. de morb mul. LVI. 6. & faſcia *frontis*, Gal. l. de faſciis c. 5.

Metra, *μήτρα*, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hyſtera*, *Matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quod ſit menſura, *μέτρον*, temporis certi ad purgationes, & partus. *Μῆτραι* etiam in plurali pro *ſecundinis* ponitur. Hipp. l. de nat. mul. XC. 1. quamvis Lind. ſcripſerit *ὑστέρας*.

* Metrenchytes, *μητρεγχύτης*, vocatur inſtrumentum, & ſypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Gal. lib. 5. m. m. c. 5. Ejus delineationem vide apud Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 2. & modum applicandi T. XLIII. f. 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur *μητρέγχυτα*, Schroder. l. 2. c. 45. Lang. l. 1. ep. 80. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 9. ſ. 9. c. 7.

Metretes, *μετρητὴς*, *metretes*, i. e. *Cadus*. Vide ſupra. Menſura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

Metrios, *μέτριος*, *mediocris*, *τὸ μέτριον*, vel *μετριότης*, *mediocritas*. Vide ſupra. Hipp. 2. aph. 3. & 4. Dieter. n. 545.

Metropolis, *μητρόπολις*, proprie ſignificat arcem, caſtellum, urbem alicujus regionis primariam, munitiſſimamque. Tropice uſurpatur

de

de cerebro, & de calore, Hipp. l. de Carnib. l. de principiis IV. 11. 12.

Metron, μέτρον. Vide *menſura*.

Metus, φόβος, Dieter. n. 906. idem quod *Timor*, Pavor: vocatur affectus quidam animi; cujus character in hoc conſiſtit, quod fiat animæ veluti contractio, & ſpiritus animales a ſuperficie corporis ſubito recedant, & a ſolitis functionum ſuarum munjis inhibeantur. *Metus*, cum extremus eſt, degenerat in deſperationem. Willis l. Anim. Br. P. 1. c. 9. & Charlton. Ex. IIX. Pathol. §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. a. 24. & inter cauſſas morborum, a Rol. O. & m. m. Sp. l. 2. ſ. 3. cap. 104. Remedia vero exhibet contra illum, l. 14. ſ. 3. c. 10.

Mevium, a Germanis vocari morbum Gallicum, author eſt Fallop. de morb. gall. c. 2. *mevium* notare obſcœnum: verum quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non conſtat.

Miasma, μίασμα, *Inquinamentum*, idem quod *Contagium*: de quo ſupra lit. C.

Mica, ψὶξ, ψιχίον, dicitur communiter minutiſſimum fruſtulum panis friati. Ita *Mica panis albi* toſti ingreditur pulveres pepticos, ap. Craton. in Conſiliis aliquoties. *Mica* vero etiam prædicatur de ſabulo lucido, argenti, vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, in Eph. N. C. Ann. II. O. 78.

Micatio, σίλβη, σίλβωσις, idem eſt quod *Fulgor*, *Coruſcatio*, Splendor. Hodieque tamen dicitur quoque de *ſanguinis Uudulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum, & ſpirituoſarum cum craſſioribus, & paſſivis. Vide Charlton. Oec. Anim. Ex. V. §. 16.

Micha, *michach*, i. e. *Venus*, *Cuprum*. Rul. & Johnſ.

Microcosmetor, Terminus novus a D. Dolæo fictus, denotans auram quandam Diviniorem toti mundo coextenſam, in prima creatione ſenſu donatam, & eſſe a ſpiritibus animalibus diſtinctum quid; illis vero uti, tanquam præcipuo ejus inſtrumento, & in brutis ſolum dominari; in hominibus vero, ubi Anima rationalis conjuncta eſt, ſub hujus imperio ope ſpirituum animalium ejus juſſa exequi: quemadmodum ita explicavit in Encyclopædiæ præfatione ad Lectorem. Sedem ſuam habet in Cerebro, & ſpiritibus animalibus, a ſanguine nimis efferveſceme, & ſcoriis ſulphureis referto oſtenſis, & commotis, *microſmetor* fit *Coſmetorges*, h. e. Rex iræ; uti hoc fuſius propoſuit l. 2. Encyclop. c. 2. Vide *Coſmetorges*.

Microcosmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo*, ad differentiam *Macrocoſmi*, ſeu mundi majoris; quod epitheton valde arridet Paracelſicis, Spagyricis. Rul. & Johnſ. ita deſcripſerunt: *Microcoſmus* eſt parvus, & medius mundus inter firmamentalem, & elementalem ſitus naturaliter, quia de utroque participat, i. e. *homo*: quia quicquid in illis realiter, & actu continetur, in homine pariter habetur ſpiritualiter, & potentia. Quo fit, ut una ſit iſtius, & eadem, quæ de illis fieri poteſt, ac debet, Anatomia Philoſophica vera, non mortua cadaveris, ſed viva eſſentialis pariter, ac exacta. Prolixius hæc deducta legantur in Th. Chym. Vol. V. pag. 369. & Bal. Valent. Opuſc. Germ. de Microcoſmo. Quamvis vero non penitus improbanda ſit illa comparatio *Hominis* cum mundo univerſo, & ita nomen *microcoſmi* illi abſque veritatis jactura tribui poſſit, approbante quoque inter Patres Eccleſiæ Joh. Damaſceno, & allegante C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 157. nihilo tamen minus merito animadverterunt viri docti, & Chymici periti in Paracelſ. & ejus ſectatores, quod Elenchum ſecundum quid committant, dum quod quadantenus, & per ſimilitudinem partis cum toto dictum eſt, univerſaliter interpretantur, & eſſentialiter exponunt; indeque poſtea, utpote ex falſo principio, magnificas texunt conſequentias, verbis veriſſimis Libav. in Exam. Philoſ. viv. ſec. deſcr. Hartm. ſ. 38. T. IV. Oper. p. 259. Idem fecit Rolſ. in Chymia ad A. F. R. I. 1. c. 20. ſeqq. Helmont. tr. Invent. Tartari in morb. temerar. n. 15. ſeqq. quamvis hic ſibi non adeo certo conſtiterit. Siquidem aliis in locis, præſertim in tr. de magn. vuln. cur. *Microcoſmico cœlo* ſingulares tribuit ſigillandi virtutes. Alias Hominis contemplatio ex ſuis principiis vocatur *Microcoſmica ſcientia*, Libav. in Typo Art. med. Hipp. & Hermet. T. III. Oper. p. 123. Præter illam ſignificationem, *Microcoſmus* quoque tribuitur *Lapidi Philoſophico*, uti conſtat ex Th. Ch. Vol. I. p. 515. Libav. Apoc. Herm. part. poſt. Tom. II. Op. p. 418.

Micrologia, μικρολογία, Galeno vocatur inanis illa ſubtilitas vocabulorum; & eſt idem quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, l. 2. m. m. circa fin.

Microphthalmos, μικρόφθαλμος dicitur, *qui parvis oculis præditus* eſt.

Microsphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulſus eſt parvus, vel debilis. Legitur apud Dioſc. l. 5. c. 17. & allegavit Lind. Ex. §. 155.

Michrosplanchnos, μικρόσπλαγχνος. Vide *Parviviſcerus*.

Microscopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conſpicillum*, ſive vitreum arte paratum, quo atomi viſibiles quaſi, & minutula etiam inſecta in molem coloſſeam tranſmutantur; cujus inventor creditur Franc. Fontana Neapolitanus.

Hujus

Hujus vitri ope quamplurima antea ignota inventa, & detecta ſunt: unde integra Meſſis obſervationum *Microſcopicarum* occurrit in Ephem. N. C. A. I. Obſ. 13. & A. II. Obſ. 27.

MICROTRAPEZOS, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui menſa, & victu utitur; & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. Ex. XVI. §. 166.

MICTIO, οὔρησις, *mictus*, ſignificat excretionem urinæ, ab οὐρέω, *mingo*, *mejo*. Hipp. 4. aph. 83. Diet. n. 654. Foeſ. p. 469. eſtque vel ſecundum, vel præter naturam. Ad hanc quoque pertinet *mictus ſanguinis*, vel *mictio cruenta;* de qua in Practicis plura occurrunt, præſertim ap. For. l. 24. Obſ. 6. ſeq.

MICTURIENS, οὐρητιῶν, vocatur qui libenter urinam excernere conatur; unde & ſomnians ſe reddere urinam, ſtragula ſua permingit. Helmont. tr. Jus Duumvirat. n. 31.

MIFRES, i. e. *Aſphaltum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

MIGRANA, idem quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo ſiniſtram ejus partem occupat, & ad futuram uſque protenditur, quæ doloris interſtitium eſt. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen. Not. ad Sammon. p. 92.

MILES, στρατιώτης, quid ſignificet, nec pueros latere poteſt ex Vocabulario. Ad forum medicum quoque *milites* pertinent, dum eorum conditio miſerabilis ſæpiſſime eſt, ob vivendi rationem, dum excubiis, aliiſque negotiis *militaribus* interdiu noctuque defatigari coguntur. Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 12. hinc variis morbis gravioribus ſunt obnoxii: v. g. Catalepſi ex nimio gelu, For. l. 10. obſ. 41. Febribus caſtrenſibus, & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quam vi morbi intereunt. Lang. l. 1. in præf.

MILESIUS, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *Mileto* urbe Aſiæ, vel Cariæ celeberrima. Tribuitur vero Epitheton *Lanæ Mileſiæ*, ceu molliſſimæ, apud Hipp. l. de viſu, l. 2. & l. de Sterilib. XI. 28.

MILIARIUM, dicitur vas altum, & anguſtum in balneis ad aquas calefaciendas olim uſitatum. Rhod. ad Scrib. n. 60. C. Hofm. c. ad Gal. LL. de U. P. n. 280. Lang. l. 1. ep. 50.

MILIOLUM, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine, & duritie granulum parvum milii referens: quod prolixius deſcripſit l. de noviſſ. abſceſſ. c. 9. §. 5.

MILIUM, κέγχρος, refertur inter ſemina *Cerealia* a Gal. 1. de R. V. I. A. t. 18. Sed pauciſſimum præbet alimentum, eſtque magis medicamentum, quam alimentum, l. 7. de S. F. h. tit. *Miliacei panes*, ſunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem l. 1. de A. F. c. 15.

MILLEPEDES, ὄνοι. Vide *Aſellus*.

* MILPHÆ, *Milphoſis*, μίλφαι, ἡ μίλφωσις, idem quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 5. in princ. legitur in maſculino, οἱ μίλφοι, quod alibi reperire non licuit. Perperam vero, & vitioſe Caſtellus quondam per y expreſſit *mylphæ;* quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus in Lexico Medico, ſive ex negligentia, ſive ex ignorantia Græcæ Linguæ: quis vero etiam acceperit pro medicamentis adverſus defluvia capillorum, nobis non conſtat. Vide *madaroſis*.

MILTOS, μίλτος, dicitur Latine *Rubrica*, *minium;* inter terras refertur, vimque habet exiccandi, detergendi, adſtringendi, &c. Meminit Hipp. l. de ulcer. XIV. 5. Duæ vero leguntur *Rubricæ* celebriores, quarum una vocatur μίλτος σινωπική, ἢ σινωπίς, *Rubrica ſinopica*, aut *Minium ſinopicum*, Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 7. Dioſcor. l. 5. c. 111. Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Gal. 9. de S. F. Eſt & *fabrilis*, ſive μίλτος τεκτονική, quæ inferior eſt *Sinopica*. Dioſc. d. l. c. 112. Schroder. l. 3. c. 2. in fin. Rul. in Lex.

MILVUS, ἰκτῖνος, vide *Ictis*. Eſt & nomen piſcis volantis; cujus hiſtoria, cum uſu, habetur in Aldrov. lib. 2. de piſc. c. 4. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 76.

MIMO, μιμώ, idem quod πίθων, πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, viviparum; ita dictum, quod hominis mores imitetur inſtar mimi. C. Hofm. c. ad Gal. LL. U. P. n. 168. & l. 1. V. L. c. 25. *Simiæ* vero hiſtoriam, & uſum vide apud Aldro. l. 2. de quadr. vivip. dig. c. 5.

* MINA, μνᾶ, nomen eſt ponderis certi: eſtque duplex: Una *Mina Attica*, & *Ægyptia*, quæ habet uncias ſexdecim, h. e. drachmas 128. altera *Romana*, quæ uncias viginti continet. Gal. l. de pond. & menſ. c. 3. Ægin. tit. eodem. Plinius tamen l. 21. H. N. c. ult. dicit, *Minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius *Mnam* vocavit; noſtrique *minam* dixere priores, centum hæ ſunt drachmæ citante Caſtell. μνᾶ quoque ſignificare μυρία, i. e. *mille*, ait Heſychius, allegante C. Hofm. l. 6. V. L. c. 7.

MINERA, proprie dicitur terra, ſive materia, ex qua mineralia, & metallica maxime fiunt; ut *minera* Solis, Cupri, Antimonii. Schrod. l. 1. cap. 2. Rul. Per translationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica:* v. g. *Minera febris*, a recentioribus paſſim. *Minera Philoſophorum*, vocatur *Lapis Philoſophicus albus operis minoris*. Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 12. *Minera* tropice dicitur

Cauſ-

Cauſſa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradiſtincta vapori, & dividitur in Animatam, & Inanimatam; indicatque in genere evacuationem, docente Capivaccio in Compendio Methodi med. c. 16. ſeq. p. 294. ſeq. Meminit & in prolixiori Methodo medend. c. 16. ſeqq. p. m. 266. In ſpecie de Incubi *minera* legatur idem Pract. M. l. 1. c. 15. p. m. 515.

Minerale, duplicem habet ſignificationem, latam, & ſtrictam. Late ſumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur ſub vegetabilibus, & animalibus; & dicuntur alias *res macrocoſmicæ*: quarum expoſitionem ſub titulo *mineralogiæ* tradit Schroder. l. 3. per tot. Junge Fr. Hofm. in Clav. Stricte vero ſignificat ea, quæ quidem participant quadantenus de metallis; ſed non ſunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* a quibuſdam dicuntur. Schrod. d. l. c. 15. Junge Libav. T. III. Oper. Deficit autem ſemper aliqua ex proprietatibus metallorum. Dividuntur a nonnullis in *majora*, *media*, & *minora*. Th. Chym. Vol. I. p. 304. *Mineralium* originem a Sale petendam eſſe, quod Paracelſus, ejuſque aſſeclæ Univerſale vocarunt, docet Joxen. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 6. in prin. p. 245. ſeq.

Minerva, ἀθηνῆ, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam eſſe fabuloſum dixit Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. dec. c. 8. Eſt & nomen medicamenti alicujus externi Emplaſtri, quo uſum ſe ſcripſit Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2.

Minister, ὑπηρέτης, vocatur qui ægris officia præſtat. Dicuntur alias 1. aph. 1. οἱ παρέοντες, quos exponit Gal. per τὰς ὑπηρέτας, in comm. ad h. l. & in c. 2. in 6. Epid. l. 43.

Minium, μίλτος, vide *miltos*. Significat *Rubricam*. Deinde dicitur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. l. 3. c. 13. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Dicitur & Crocus Saturni præcipitatus, Rul. & Johnſ. Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 25. Verum dicitur & *minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permiſto fieri, & a *Cinnabari* differre docet Dioſc. l. 5. c. 109. quod Græce ἄμμιον vocatur. Jung. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 4. p. 464. Libav.

Minoratio, dicitur levior quædã evacuatio, & moderata, ſive per alvum, ſive per vomitũ, quã veteres præmittere ſolebant in principiis morborum, etiam febrium: Gr. vocatur συμμαινισμὸς, 2. de art. t. 51. quamvis mendoſe legatur συρμαισμὸς, notante Foeſ. Oecon. p. 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. l. 1. ep. 39. Foreſt. 29. Obſerv. 12. Schol. & l. 32. O. 6. Schol. Integrum quoque de *minoratione* tractatum olim ſcripſit Ludov. Panizza Venetiis excuſum. Medicamenta *minorativa* ſunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. l. 10. Obſ. 15. Schol. & l. 32. O. 13. Schol.

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutiſſimæ, quæ ſcilicet pulſum, & vires proſternit, uno, aut altero paroxyſmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. Paraphr. in Avic. l. 4. fen. 1. c. 55. p. 275.

Minutio, μινύθησις, idem quod *Imminutio*. Vide *mejoſis*. *Imminutio* ſumitur pro *Extenuatione*, 3. de iis, q. in med. t. 25.

Minutiæ, μινυτίαι, circa vocabula in Medicina quidem non ſemper ſunt attendendæ, vide *micrologia*. Verum circa res ipſas, v. g. circa cauſſas morborum, & uſum medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alex. not. in Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2.

Minya, μινύα. Vide *Rubrum*.

Minythesis, μινύθησις, idem quod μείωσις, *Imminutionem*, *Extenuationem* ſignificat, de quibus ſupra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc uſurpavit, vide apud Foeſ. p. 415.

Miraculum, θαῦμα, quid ſignificet, etiam ex aliis Lexicis notum eſt, videlicet id, cujus ratio, modus, & cauſſa videtur humanam rationem tranſcendere. Talia quoque ineſſe naturalibus, aliquoties Gal. docuit; præſertim circa generationem hominis, & partum, ut & membra utrique functioni inſervientia. Ita oſſium dearticulationem quoque vocat *miraculum*, l. 1. de V. P. c. 25. in princ. *Miracula* quoque ſua jactitant Spagyrici, ſed plerumque inepte, & βαναύσως.

Mirach, Arab. idem quod *Abdomen*. Foreſt. l. 6. Chir. Obſ. 48. Schol. Bartholin. l. 1. Anat. in proœm. *Mirachia*, vocatur Morbus, vel Dolor inteſtinalis, qui fit ab humoribus acutis, & pungitivis, vel ab Apoſtemate *mirach*, vel Meſenterii. Valeſc. de Taranta Philon. Pharm. l. 4. c. 25.

Mirmidones, Paracelſo videntur eſſe *deliramenta*, phantaſmata, *ineptæ ſpeculationes*, tr. de Surditate, §. Proceſſus.

Misadir, *mixadir*, id eſt *Sal Ammoniacum*. Rul. & Johnſ. *Miſadir* volatile eſt, quod volat ſuis alis, & non percipitur. Ideoque dictum eſt Aquila propter nimiam velocitatem. Th. Chym. Vol. V. p. 68.

Miserere *mei*, ἐλέησον, barbarum nomen, denotans morbum graviſſimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. tr. de flatib. n. 28. Lind. Ex. IIX. §. 59.

Miser, *miſeria*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro, & morbo; vel etiam de aliis

concurrentibus adverſitatibus. Ita Linden. dixit; *miſeriam* eſſe incidere in manus imperiti Medici, Ex. XII. §. 1.

Misericordia, ἔλεος, inter affectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non ſemper medico præſertim Chirurgo convenit, ſed potius expedit, ſæpe auſteritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. n. 822. Alias rectiſſime urget Paracelſus in genere *miſericordiam* in Medico, quod ægris prompte ſuppetias eundo imitari debeat Deum, de Caducis §. 1. in princ.

Mismar, vel *meſemar*, dicitur *Nodus* rotundus albus, ſimilis capiti clavi; & accidit in digitis pedum ut plurimum a percuſſione, & poſt exituras, h. e. eryſipelationes, inflammationes exulceratas, Avic. l. 4. fen. 3. tr. 2. c. 14.

Misoptochos, μισόπτωχος, i. e. *odio habens pauperes*: Epitheton *Arthritidis*, quæ eſt Bacchi & Veneris filia, non niſi rariſſime pauperes invadens, & tenuiter viventes, docente C. Rejes C. El. q. 88. n. 8. ſeq.

Misos, μῖσος. Vide *Odium*.

Missa, ænigmatice quoque translata ad *myſterium Lapidis Philoſophici*: cujus deſcriptionem ſub forma *miſſæ* propoſuiſſe Nicolaum Melchiorem Cibinenſem, teſtatur Libav. Tom. II. Oper. p. 350.

Missadam, eſt *Argentum vivum*. Rul. & Johnſ.

Misserassi, id eſt *Gypſum*. Iid.

Missio, a verbo *mitto*, pro *Emitto*, ſumitur frequentiſſime pro *Evacuatione*, ſi jungatur cum Sanguine, *Sanguinis miſſio*, *Sanguinis miſſus*. Jeſſen. in pec. tract. h. t. & alii.

Mistio, *mixtio*, *mixtura*, *miſtura*, μίξις, interdum etiam κρᾶσις, late, & ſtricte accipitur: Late pro omni accumulatione rerum diverſarum, & ſimplicium. Ita diverſi pulveres, ſpecies, & medicamenta ſimplicia ſolida dicuntur *miſceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut tranſitio virtutis propriæ in alterum. *Stricte* vero ſignificat compoſitionem ſimplicium diverſorum cum unione, quemadmodum hoc ex Phyſicis conſtat. Jung. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 383. ſeq. & Volum. V. p. 609. Ex hac Unione oritur nova veluti qualitas, & virtus compoſita, quæ Temperamentum, κρᾶσις, vocatur. Vide *Craſis*. Chymici ita deſcribunt: *Miſtio* eſt compoſitio per minima undequaque. Ejus ſpecies ſunt quatuor, Inceratio, Incorporatio, Colliquatio, & Confuſio. Rul. & Johnſon. De his ſpeciebus vide in ſuis literis. *Miſtura* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compoſitorum; inter quas palmam fert *miſtura ſimplex*, ſive *Diaphoretica*, de qua in Diſpenſatoriis. Legatur Rolfink. Chym. l. 4. ſ. 4. per tot. Johnſ. in Lex. lib. 2. *Miſcere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. not. ad Sammon. p. 129.

Misy, μίσυ, metallicum recrementum dicitur cum Chalcitide cognatum, & cum chalcitide naſcitur, præterquam quod tenuiorum ſit partium. Mentio fit in ſpuriis ad l. 1. de morb. mul. Hipp. III. 5. *Miſy peregrinum* laudat Crito, apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 7. Rul. & Johnſ. ita deſcripſerunt, quod ſit res metallica ex ſpeciebus chalcanthi, ex humore coagulato, ut chalcitis. Duplex habetur, *Nativum*, & *factitium*. Jung. Schrod. l. 3. c. 18. Fr. Hofm. in clav. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 4. p. 476. Rhod. ad Scrib. p. 76.

Mitella, ταινία, idem quod *Faſcia*: qualis adhibetur ad cubitum fractum, Hipp. 1. de artic. t. 51.

Mithridatium, μιθριδάτιον, ita dicitur *Antidotus* a Mithridate Rege inventa, & compoſita, qua ſe a venenis tutum ſervaſſe dicitur. Verum variæ ejus proſtant compoſitiones, de quibus apud Gal. in libr. de Antidotis, nec non in Diſpenſatoriis. Nobis videntur, ſalva aliorum authoritate, quo grandiores, eo inconcinniores, & ineptiores formulæ. Quænam ſimpliciſſima fuerit, tradit Plin. l. 23. c. 8. & ex hoc Keuchen. not. ad Sammon. p. 293. Paracelſ. quemadmodum plurimis aliis terminis abuſus, ita etiam hoc quoque, ænigmaticam, & myſticam tribuens ſignificationem, quando finxit *mithridatium Olympi*, & *Theriacam cæleſtem*, i. e. miſturam ſideream arcanam, l. 1. Philoſ. ſagac.

Mitigatio, παρηγορία, πράϋνσις, idem quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικά, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam ſunt per ſe, quædam per accidens talia, Galen. l. 2. de S. Fac. cap. 14. Dicuntur & λυσίπονα, παυσίπονα, Rul. & Johnſ. *mitigativum magnum* vocat Paracelſ. quod ex *Sedativis Quintis eſſentiis* parari debet, l. 2. de morb. ament. c. 5. a verbo παρηγορεῖν, de quo vide Foeſ. p. 487. Dieter. n. 656.

Mitulus, mendoſe pro *mytulus*, vide infra.

Miva, eſt nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel eidem valde ſimile. In officinis occurrunt *Miva Cydonior. ſimplex*, & *compoſ.* de quibus vide Diſpenſatoria.

Mixaethria, *mixæthrion*, μιξαιθρία, μιξαίθριον, dicitur conſtitutio temporis ſerenæ intermixta cum pluviis. Hipp. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 4. Jung. Foeſ. Oec. c. 416.

Mixopyos, μιξόπυος, *pure permixtus*. Dicitur de urina, apud Hipp. d. l. t. 42.

Mix-

Digitized by Google

Mixtio, *miſtura*, *mixtura*, Vide *miſtio*.

* Mna, μνᾶ, idem quod *mina*. Vide p. a.

Mnasæi *pharmacon*, μνασαίου φάρμακον, emplaſtrnm eſt ab authore *Mnaſaa*, ſecundo ordine emolliens; cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Paulo aliter Ægin. l. 7. cap. 17. *Mnaſeas* autem fuit Methodicæ ſectæ auctor. Gal. Introduct. c. 4.

Mneme, *mnemoneuticos*, μνήμη, μνημονευτικός. Vide *memoria*.

Mnemecephalicus, Epitheton eſt Balſami cujuſdam deſtillati, ob miram, & hyperbolicam virtutem, quam ipſi tribuerunt perpetuam rerum memoriam pariendi, ita ut Carolum Ducem Burgundiæ decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emiſſe, ſcripſerint. Deſcribitur a Sennerto l. 1. Med. Pr. p. 2. c. 5. & Schrodero l. 2. c. 41. qui nomen hoc illi impoſuit.

Mobilis, εὐκίνητος. Vide *Eucinetos*.

* Mochlia, μοχλία, μοχλεία, vocatur reductio oſſium a loco præternaturali ad naturalem. Gal. in def. Derivatur a μοχλὸς, *vectis*; unde μόχλευσις dicitur *mollitio per vectem*, Hipp. 2. de fract. t. 50. & ſ. 3. t. 40. 47. 1. de artic. t. 21. & ſ. 4. t. 57. 58. Foeſ. p. 418. μοχλίον, idem quod μοχλίσκος, *parvam vectem* ſignificat. Ægin. l. 7. cap. 107. De *Hoplomochlio* vide ſupra lit. H. Hippoc. libellum Chirurgicum quoque ſcripſit, & inſcripſit μοχλικὸς, *Vectiarius*. Jung. Gal. cap. 1. in 1. Prorrhet. t. 4.

Mochthos, μόχθος, idem quod πόνος, *Labor*, vide *Labor*. Adjectivum μοχθηρὸς, *laborioſus*, item *malus*. Hip. 2. aph. 27. Diet. n. 555.

Moderatus, σύμμετρος, idem quod μέτριος, dicitur de omni eo, quod propriam ſuam naturam obtinet; quemadmodum *Immoderatus* de omni, quod ſuam naturam relinquit. Gal. l. 2. de dign. pulſ. c. 3. circa fin.

Modiolus, dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum eſt circum volvenda, quam veteres Græci κυκλίσκον vocarunt: eſtque duplex; unus cum clavo in medio, & *mas* dicitur; alter ſine clavo, *Fœmina*: cujus delineationem, & modum applicandi vide in Sculter. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. Tab. II. fig 3. 4. 5. & T. XXVII. fig. 6. Vide & *Cycliſcos*. *Terebella*. *Abaptiſton*.

Modius, μόδιος, menſura dicitur, continens ſexdecim ſextarios. Gorr. Gal. l. de pond. & menſ. c. 5. Vide *Symmetria*.

* Modus, τρόπος, vocabulum multiplicem, & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi. Uſitatiſſima ſignificatio illa eſt, quando notat *conditionem*, differentiam, *formam*, vel certam circumſcriptionem, indolem, ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *modus ſubſtantiæ*, qui nihil aliud eſt, quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura, atque poſitura reſultans. Linden. Ex. XIII. §. 333. Jung. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 32. Ita τρόπος διαίτης, *victus ratio*, & τρόποι φαρμάκων, medicamentorum *differentiæ* ac ſpecies dicuntur. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 62. l. de dec. orn. IIX. 11. lib. 2. Epid. ſ. III. 40. quemadmodum & ratio applicandi dicitur *modus utendi*, de quo vide Schroder l. 1. c. 31. Imo ipſarum partium naturas diverſas vocat idem τρόπους, XIX. 6. De morborum *differentiis* quoque frequentiſſime uſurpatur ab eodem; quæ loca collegit Foeſ. in Oec. p. 246. ſeq. Porro ſumitur etiam pro animi *moribus*, l. 6. Epid. ſ. 6. t. 26. pro *habitu corporis*, d. l. ſect. 2. t. 18. Aliquando idem eſt, quod menſura, notante Rhod. ad Scrib. n. 73.

Moeror, *mæſtitia*, λύπη, δυσθυμίη. Vide *Lype*, *Dyſthymia*.

† Mogilali, qui laborant Angilogloſſo. Gorr. Defin. med. p. 2.

Mogilalos, μογίλαλος, vocatur, qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum ἐγκυλογλώττοις, l. 14. Obſ. 30. Obiter monendum, ex ignorantia, & negligentia Græcæ linguæ perperam ſcripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *mobalia*, *molilagia*, *molilalgia*, pro *mogilalia*, Quæſt. Medico-Legal. l. 2. T. 1. 3. q. 9. n. 18. 19.

* Mola, μύλη, dictio eſt valde æquivoca. Proprie quid ſignificet, ex aliis Dictionariis etiam pueris conſtat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum, & rotundum toti genu ſuprapoſitum, Gr. μύλη, μυλακρίς, ἐπιγονατίς. Vide *Epigonatis*. 2. de ipſis *dentibus molaribus*, qui etiam μύλαι, *molæ* vocantur, Gal. l. de oſſib. cap. 5. & l. 9. de U. P. c. 15. 3. de ipſis *maxillis*, quæ alias & Malæ appellantur. Linden. Ex. XI. §. 148. 150. 4. *Mola*, μύλη, vocatur caro, vel maſſa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hip. l. 1. de morb. mul. XCVI. 1. & l. 2. b. t. LXII. 1. de Srerilib. XX. 2. Reſpondere dicitur talis *mola* ovis ſubventaneis gallinarum, uti volunt Caſtell. & Gorr. Verum Gallinæ abſque coitu concipiunt talia ova; ſed mulieres citra congreſſum *molam* vix, aut nunquam concipient. Rul. ita deſcripſit; *Mola matricis* eſt abortivum quid in matrice generarum. Jung. Parac. de ulcer. cap. 58. Cauſſa hujus conceptus vitioſi, & abortivi haud dubie in ſemine alterutrius, in primis maſculini, deficiente activitate, ponenda erit. Obſervationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, Ephem. Nat. Cur. & aliis. In ſpecie de *molis Volatilibus* in Dania haud

inſrequentibus legi poterunt Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 26. pag. 56. & ſeq. De *mola* Philoſophica Langelotti vide Eph. N. C. A. III. Obſ. 59.

* MOLARIS, μυλικὸς, eſt epitheton dentium, qui latiores, & craſſiores ſunt reliquis. Vide *Dens*. *Mola* 2. eſt nomen *medicamenti compoſiti*, dentium dolores mitigantis; cujus variæ formulæ leguntur apud Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 9.

MOLECULAE, dicuntur hodiernis Philoſophis, & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo craſſiores, quæ enaſcuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diverſarum, uti paſſim in eorum ſcriptis videre eſt.

MOLENDESIS, dicitur Calor defectivus; cui opponitur vehementior, qui *Optesis* vocatur, Th. Chym. Vol. V. p. 433. Haud dubie debet idem eſſe cum μόλυνσις, de quo p. p. vide *molyſis*.

MOLESTIA, *moleſtus*, δυσφορία, δύσφορος. Vide *Dyſphoria*.

MOLGA, μόλγη, idem quod *Salamandra*. Vide infra ſuo loco.

MOLIBATO, *calchum*, *æs plumbi*. Ruland. & Johnſon.

† MOLLIFICATIO, Latino-barbaris ea paralyſeos ſpecies, quæ medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans non fuit ad nervorum principium, ſed muſculis, & tendinibus nervorum ſe tantum inſinuat. Thomas Reneſius V. I. l. 2. cap. 18.

MOLITIO, μόχλευσις, in ſpecie dicitur, quæ *vectibus* fit. Vide *mochleia*.

MOLITURA, ἄλεσις, ab ἀλέω, *molo*, ſignificat proprie ipſam *molendi* actionem, quæ fit in *molis*; eſtque ſpecies trituræ, quando grana rediguntur in farinam. Hinc & apud Scribon. leguntur *molita* faba, ervum *molitum*, piper, &c. n. 168. ſeq. Vide Lex. Rhod. Scrib. De *molitura* vide etiam Jul. Alex. l. 8. Salubr. c. 11. Chymice *molere* eſt *calcinare* metalla per hydrargyrum; eſtque idem quod *Amalgama*, Libav. tr. de igne naturæ, c. 30. *Lomenta* quoque *Auri*, & *argenti* fiunt mediante *molitura*. S. Arc. Ch. l. 4. c. 10. & 11. Tropice *molere* quoque idem ſignificat, quod *Coire*. Rolfinx. de Part. genit. P. 1. c. 1.

* MOLLICINUS, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habent; qualis eſt in pinguibus, ſingulíſque oleoſis medicamentis, &c. Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 5.

* MOLLIS, μαλακὸς, μαλθακός. Vide *malacos*.

MOLLITORIUS, μαλακτικὸς, idem quod *Emolliens*. Legitur apud For. l. 3. Chir. Obſ. 9. Schol.

MOLLUCA, dicitur *Cancer*, cui amiſſa veteri cruſta nova ſubit tenera. Linden. Ex. VI. §. 4.

MOLLUSCUM, idem quod μαλάκιον. Vide *malacion*. Linden. d. l.

MOLOCH, Chymiſtis vocatur Saturninus, ſive *plumbeus Catinus*, per quem in igni fervente argentum vivum trajicitur. Libav. tr. de Igne natur. c. 35. Tom. II. Oper. p. 72.

MOLOCHINE, μολοχίνη, epitheton Emplaſtri cujuſdam viridis, apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 2. fere ad fin. a μολόχη, quod idem eſt ac μαλάχη, & ſignificat *malvam*. Gorr.

MOLOCHITES, vide *malachites*.

MOLOPS, μώλωψ, proprie dicitur *vibex*, cutis ſugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum. Foreſt. l. 6. Obſ. 39. Schol. & lib. 5. Chirurg. Obſ. 9. in Schol. marg.

† MOLUCRUM, mola, apud Afrænium Salmas, in Solin.

MOLUMÆ, μολοῦμαι, idem quod μολέω, *procedo*, venio. Legitur apud Hipp. Coac. t. 511. quamvis Foeſ. & Jonſton. in Annot. ad h. l. de hac lectione dubitent.

MOLYBDAENA, μολυβδαίνα, *Plumbago*, idem quod Galena. Vide *Galena*, *Lithargyrium*.

MOLYBDITIS, μολυβδῖτις, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*, Gorr.

MOLYBDOCHROS, & *Molybdochrus*, μολυβδοχρὸς, μολυβδόχρους, dicitur *plumbeus colore*; uſurpaturque de iis, qui lienoſi ſunt. Lang. l. 1. ep. 11. Legitur & apud Dioſc. l. 5. c. 100. de plumbaginis ſpecie pejori.

MOLYBDOEIDES, μολυβδοειδὴς, *Plumbarius*. Epitheton *Lapidis*, ſic dicti a *plumbi* ſimilitudine, viribus iiſdem præditi, quibus & Plumbi ſcoria, ſive recrementum. Quid vero ſit, nemo veterum explicavit. Gorr. An fortaſſis ipſa minera Plumbi ita dicitur?

MOLYBDOS, μολυβδὸς, *Plumbum*. Vocatur Metallum viliſſimum, conſtans ex multo mercurio, ſulphure indigeſto, ſale aluminoſo, ponderoſiſſimum; cujus hiſtoriam, præparandique varietatem ad uſum medicum vide apud Schrod. l. 3. c. 13. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rul. & Johnſon. in Lex. Jung. & alios Authores. Libav. Junken. Ch. Exp. Cur. Part. 1. ſect. 5. c. 3. p. 414. ſeq. apud Chymicos dicitur *Saturnus*, ſignoque ♄ notatur. Rolf. in pec. diſp. h. t. Hipp. quoque aliquoties meminit μολύβδου, *plumbi*, ad uſum externum in curatione Polyporum, l. 2. de morb. XXXIII. 22. XXXIV. 9. 28. 34. de ſterilit. XV. 8. alibique. Foeſ. p. 415.

MOLYNOMAE, *molyoma*, μολυνόμαι, μολύομαι, Hipp. ſignificat ſenſim *diſpareo*, *evaneſco*: & uſurpatur de tumoribus, aut calore remittentibus, & evaneſcentibus frequenter: v. gr. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 38. (quamvis in nonnullis legatur

μαλακ-

μελαινόμβνα, aut μὴ λυόμβνα, abſque ratione, animadvertente Foeſ.) l. 2. ſ. II. 17. l. 6. ſ. 2. t. 46. l. 7. aliquoties. Vide Foeſ. d. l. p. 423.

Molynsis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta*, & inſufficiens *Elixatio*, ex Ariſtot. l. 4. Mercur. c. 3. quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gorr.

Molyza, μώλυζα, vocatur *caput Allii*, vel *Allium* ſimplex caput habens, & non in plura diviſum. Gal. in Expoſ. voc. Hipp. Occurrit ſæpius in Hipp. in l. de morb. mul. & de ſterilit. quæ loca vide apud Foeſ. d. l.

Momiscus, μόμισκος, dicitur Pollucei pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momiſci* etiam vocantur omnes dentes molares, apud Ingraſſ. comm. in Gal. l. de Offib. p. 140.

Monæ, Paracelſo idem quod *Nates*, Scholiis in Libros de Urinis, in append. Tom. V.

Monarchia, μοναρχία, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad Politicos. Translatum vero a Paracelſo, & Helmontio ad ipſam Medicinam non minus obſcure, quam abuſive, dum ille non modo tres *monarchias* corporum naturalium aſſeruit, primam *monarchiam* mundi, alteram maris, tertiam fœminæ, Paramir. l. 4. & alibi ſæpius; ad quas ſpectant tres *monarchiæ* Medicinæ, & remediorum, paſſim in ſcriptis: ſed & non veritus eſt, ſemetipſum *monarcham* dicere illius *monarchiæ medicæ*, Fragment. libri quatuor columnar. Medicinæ, &c. Hic veroſimiliter tres *monarchias* corporum ſtatuit, Animalem, Vegetabilem, & Mineralem, tr. Tartarus non in potu, n. 3.

Monas, μονὰς, *Unitas*: Terminus Spagyricus, & Hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide Theatr. Chym. Vol. II. pag. 183. ſeq. Vocatur aliis *Cliſſus*, vel *Elixir*, quando extractæ partes ex ſimplici iterum copulantur; quam operationem Philoſophi, & Arcanorum Profeſſores *Unitatem ex Triade*; alii *Circulum ex quadrato* dicunt. Libav. Alch. Pharm. c. 27.

Monedula, nomen avis, Ariſtoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ eſt ſpecies *Graculi*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur; cujus hiſtoriam vide in Aldrov. l. 12. Ornith. c. 9.

† Monemera collyria, quæ uno die applicabant eum ſucceſſu. Maſſar. prax. l. 1. c. 75.

† Monocodiata, avis Paradiſi.

Moneres, μονήρης, proprie dicitur de navi, quæ uno remo conſtat. Tropice ſignificat *ſolitarium*; & conjungitur cum φιλήτωρ, deſerti *amatore*, & tribuitur atrabiliariis. Hipp. Epiſt. ad Philopœmen. 11. 12.

Moneta, νόμισμα, quid ſignificet, alias notum eſt. Dicitur Galeno teſſera, vel ſymbolon in qualibet urbe emptionis, & venditionis, l. 2. de diff. pulſ. c. 5. Tales metallicas *monetas* excuſas cum imaginibus, progreſſu temporis in lapides fuiſſe tranſmutatas, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 496. & 556.

Monoceros, μονοκερὼς, Lat. *Unicornis*, nomen animalis, & prominentiæ illius oſſeæ, quæ ex animali illo excreſcere creditur; & pro ſingulariſſimo Alexipharmaco habetur, Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis, & ſcrupulis implicata ſit hæc de *Unicornu* hiſtoria, legi poterit apud Aldrov. l. 1. de quadruped. c. 6. C. Rejes C. El. q. 67. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 39. Fr. Hofmann. in Clav. ad hunc loc. qui exiſtimat, *Unicornu*, quod hodieque in diverſis locis aſſervatur, eſſe nihil aliud, quam dentem Balænæ. Verumtamen *Unicornu* dari, exiſtimat Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 6. p. 687. Alias datur & *Unicornu foſſile*, *Lapis Ceratites*, *Ebur foſſile*; eſtque lapis colore, & lævore cornu referens, interdum & forma ipſa. Schrod. l. 3. c. 8. n. 21. Fr. Hofm. ad h. l. Medicamentum quoque Chymicum ex Auro paratum, quod alias Manna Solaris dicitur, appellatur *Unicornu Solare*, Schrod. l. 3. cap. 9. Johnſ. lib. 2. Lex. Ch. qui & ex Mynſichio *Unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon, Parac. videtur appellare *inteſtinum cæcum*, Paramir. lib. 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus vel materialiter, vel ſaltem virtualiter deficit, Gr. πήρωτες, μονόφθαλμοι, μονόμματοι, Latine etiam, & quidem rectius, *Unioculi*, vel *Unoculi*. Hos diſtinctius videre minuta, legitur apud C. Hofmann. in Gal. de U. P. n. 729.

* Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* ſpatio ophthalmias curare poſſunt. Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 2. Circa illorum uſum tamen cautela opus eſt, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida ſunt, obſtruunt, denſantque meatus, & ſi copia humoris in oculis fuerit, in cauſa ſunt plerunque, ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Caſt.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Inteſtinum cæcum* in ſpuriis Galeni l. de compag. membr. ſive de nat. hum.

Monomelon, μονόμηλον, eſt nomen *Collyrii* μονομήλου, ita dicti, quod unica *ſpecilli*, Gr. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi medeatur; cujus deſcriptio habetur in Aetio. Gorræus.

Mononycha, μονώνυχα. Vide *Monycha*.

Digitized by Google

Monopagia, idem quod *Hemicrania*. Valeſc. de Tarant. Philon. l. 1. c. 7.

Monophagia, μονοφαγία, vocatur, quando quis ſolus comedit, mos Dynaſtis familiaris. Differt a μονοσιτία, C. Hofmann. ad Gal. LL. de U. P. n. 506.

Monorchis, μόνορχις, qui unum habet teſticulum. Rolf. de part. genital. Part. 1. c. 11. Interdum autem ad tempus pubertatis ſaltem ſunt μονόρχεις, poſtea vero prorumpit alter quoque teſticulus; qualis hiſtoria a D. Brechtfeld obſervata legitur in Act. Hafn. Vol. 1. Obſ. 106. p. 197.

Monositia, μονοσιτία, dicitur, quando quis ſemel tantum de die cibum capit, a verbo μονοσιτέω; idque de *cœna* intelligendum eſſe, patet ex oppoſito ἀριστᾷν, *prandere*, l. de veter. medic. XI. X. 4. 6. 12. 13. Meminit & Hipp. illius verbi, 2. de R. V. I. A. t. 20. & ſ. 2. t. 22. 27. l. 3. de diæt. III. 2.

Monoxylon, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata *parata*. Occurrit apud Hipp. l. de A. L. & Aq. XXXVII. 7.

Mons, ὄρος, hujus vocis ſignificatio ex aliis quoque Dictionariis nota eſt. Ad medicinam tamen ſpectat ejus quoque conſideratio, cum propter ſubjectum, tum propter materiam medicam. Ita *montes*, niſi peculiaris peccet aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præſeferunt. Helm. tr. *Mons* Domini in fin. Quod ſi tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilones veluti perturbant, ac morbos faciunt. Hipp. l. 2. de diæt. II. 12. Jung. l. de A. L. Aq. LV. 3. ſeq. Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro ſalubrioribus utplurimum. Gal. in LL. & Al. fac. & de atten. victu. *Mons Siliceus*, Helmontio dicitur ſolea, ſtratum, ſive terræ intercapedo, in qua ſaxa, lapides, ac mineralia univerſa ortum ſuum ex aqua deſumunt, tr. de Lithiaſ. c. 1. nu. 7. Junge tr. Terra, n. 3. 4. Per metaphoram pars ſuperior externa pudendi muliebris vocatur *mons Veneris*. Rolf. de part. gen. P. II. c. 35. Ita protuberantiæ muſculoſæ in vola manus a Chiromantis vocantur *montes*. Quid per *montes Philoſophorum* Spagyricorum ſit intelligendum, lector hariolетur ipſe & Th. Ch. Vol. VI. p. 550. Libav. ſcribit, *montibus* comparari *alembicos*, & ſuperiorem partem ſublimatorii. Tom. II. Oper. p. 247.

Monstratio δεῖξις, idem quod *Demonſtratio*. Hæc ſi ocularis fuerit, interdum plus præſtat, quam præcepta, præſertim in Chirurgicis, argumento Gal. c. 4. de art. t. 47.

Monstrum, τέρας, quid ſignificet, e Phyſicis petendum. Eſt enim nihil aliud, quam erratum naturæ, ſive effectus naturalis, a ſolita, & recta diſpoſitione ſpecifica degenerans. Rul. videtur ſtrictius accepiſſe, quando deſcripſit *monſtra* per orta quædam præter naturam animantia, quæ cœlum excludit ovo ſuæ putrefactionis, illicitæ, ac nefandæ commixtionis. Variorum *monſtrorum* obſervationes petantur ex earundem ſcriptoribus, v. g. Schenkio, Ephemerid. Nat. Curioſ. C. Rejes C. El. q. 45. &c.

Montanus, ὄρειος. Vide *mons*.

Monticola, ὄρειος, idem quod *montanus*: dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus; v. g. Aves *monticolæ*. Gal. l. 4. de ſan. tu. c 4.

Montifringilla, ὀρεσπίζος, nomen aviculæ montanæ; cujus hiſtoriam tradit Aldrov. l. 18. Ornith. c. 7. Hic loci ſub finem autumni copioſiſſimæ capiuntur, & in menſa apponuntur.

Monycha, μώνυχα, contracte pro μονόνυχα, h. e. μόνον ὄνυχα habentia, dicuntur animalia ſolidam ungulam unicam habentia, uti ſunt equi: Latine *Solipeda*, aut *ſolungula*, ſive *ſolidungula*, Hipp. 1. de art. t. 28. Galen. in comm. ad h. l. Foeſ. p. 423.

* Mora, διατριβή, vide *Diatribe*. *Mora* illicita ignavorum eſt. Linden. Ex. VI. §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hipp. Gr. vocat τρίβος, i. e. attritionem, h. e. callo obduratam partem, & longiori attritione; ſumiturque pro ipſo callo, 1. de art. t. 21. Galen. in comm. ad h. l. Foeſ. p. 822. Ita quoque accepiſſe videtur Paracelſ. quando *moram* inter ſymptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis, l. 5. de ſympt. var. morb. Gallic. c. 9.

Morbilli, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva peſtis, ſignificat minutiſſimas puſtulas, cum maculis rubentibus, aut quandoque purpureis, aut liveſcentibus, obortas a ſanguinis portionibus tenuioribus, ichoreſcentibus, a prima nativitate deliteſcentibus, ſcatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum hiſtoriam ex recentioribus optime deſcripſit Willis de febr. c. 15. Jung. Fr. Piens h. t. Part. Sp. c. 8. An veteribus fuerint cogniti *morbilli*, non mihi videtur quæſtio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni etiam ſub nomine ἐκθυμάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares; quamvis nec adultos immunes eſſe experientia hoc ipſo tempore, quo hæc ſcripſi, teſtetur in vicinia. Rul. Dorn. Johnſ. confuſe deſcripſerunt. *Morbilli* ſunt puſtulæ Venereæ: item puerorum albæ, vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, eebraſmata.

† Morbus Comitialis, ſacer, quia Cerebrum ſacrum, & honoratum. Nevius cap. 36.

† Mor-

† Morbus sonticus, qui vehementiorem vim graviter nocendi habet. Gellius l. 20. c. 1.

† Morbus Ovillus. Typhomania, ſive Catochus Pauli Tom. a Vega in Comment. in Gal. de loc. Aff. l. 4. c. 6.

† Morbus medullaris, Plut. Apoplexia Mercur. Tom. I. Conſ. 93. V. L. l. 1. c. 9.

† Morbus solstitialis, apud Plautum, nonnullis eſt ſyriaſis. Mercur. V. L. l. 5. c. 3.

* Morbus, νόσος, νοῦσος, νόσημα, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix quidem ullus alius frequentior. Generaliter ſignificat omne id, quicquid homini moleſtiam affert. Hippocr. l. de flatib. II. 8. quam etiam calculo ſuo comprobat Lind. Ex. XV. §. 79. 80. Specialiter vero, & accuratius deſcribitur, quod ſit diſpoſitio p. n. ſive ſtatus p. n. corporis humani, & ejuſdem partium, a quo actio primum læditur. Gal. l. de diff. ſympt. c. 1. & l. de diff. morb. c. 7. quam definitionem expoſitam clarius reperies in noſtris Dogm. Med. Gen. P. II. cap. 2. dogm. 1. 2. ſeq. p. 110. ſeq. Plura qui deſiderat de notione *morbi*, videat Caſp. Hofm. Montani, aliorumque ſcripta; jungatque Dieter. *n.* 576. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 2. c. 8. & 9. Ita & *morborum* differentias eſſentiales, accidentales, ſpeciales denominationes vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Sennert. & Jonſton. in Syntagm. Medic. Practic.

* Morbidus, *morboſus*, νοσερός, νοσώδης, idem quod *Valetudinarius*: dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam qui ad morboſam diſpoſitionem inclinat. Vide Dieter. nu. 575. 577.

Mordax, *mordicans*, *mordicatio*, δακνὸς, δάκνων, δῆξις. Vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem quod *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici poſſent δακνόλιθοι, vocantur piſciculi quidam; ſuntque ſpecies *Fundulorum*, ſed vilior. Meminit Jul. Alex. l. 15. Sal. cap. 7.

Mores, τὰ ἤθη. Vide *mos*.

Moretarium, idem quod *mortarium*: Rhod. in Lex. Scrib. p. 411.

Moretus, *moretum*, dicitur ſpecies Julepi; eſtque potionis genus ex aromaticis, aliiſque confortantibus commixtum, addito ad gratum ſaporem ſaccharo, vel ſyrupo. In ſpecie vero ita vocatur a *moris*, vel *diamoro* ingrediente. Schroder. l. 2. c. 64.

Morgama, licet proprie non ſit terminus Medicus; quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inſerere. Denotat autem mirabile quoddam phaſma ſpecularium, obſervatum ab Athanaſ. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci in Phil. Vet. Reſt. P. III. ſect. 6. ſubſect. 3. p. 283. ſeq.

Moria, μωρία, idem quod μώρωσις. Vide *Fatuitas*.

Morion, μόριον, *Particula*. Sumitur tamen ſæpe pro *Parte* in genere. Vide *meros*.

Mormyros, μορμύρος, vocatur piſcis quidam marinus; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, exhibet Aldrov. l. 3. de Piſc. cap. 19. Dicitur & μορμύλος.

Moro, *morus*, vocatur apoſtema carnis, ad ſimilitudinem mori. Rul. Dorn. & Johnſ.

Morochthos, μόροχθος, μόροξος, Galen. l. 9. de S. F. Dicitur Lapis quidam mollior, candidus, ita ut eo lineæ ducantur; cujus deſcriptionem tradit Dioſcor. l. 5. cap. 152. ubi & *Galaxiam*, ut & *Leucographida* appellari docet, quamvis ipſe de Galactite ſeorſim egerit. Jung. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. pag. 275. ſeq. Schroderus *Oſteocolla* hoc nomen ex Matthiolo attribuit, l. 3. cap. 9. nu. 15. Naſci in Saxonia, præcipue Hildesheimii, teſtatur Rul. in Lex.

* Morosis, μώρωσις, *moria*, μωρία. Vide *Fatuitas*.

Morosus, δυσήνιος. Vide *Dyſaniot*.

Moroxos, μόροξος, idem quod *Morochthus*: de quo p. a.

Morphæa, *morphea*, ſpecies *Lepræ*, *Albaræ* non abſimilis, Dorn. Rul. & Johnſ. Idem quod *Alphus*. Vide ſupra lit. A. *Morphæa* differt a lepra, quod hæc ſit in carne; illa vero in cute. Foreſt. l. 5. Obſ. Chir. 2. Schol.

Morphe, μορφή, ſignificat *formam*, præſertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφνος, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Plangos* dicitur; cujus hiſtoriam tradit Aldrov. l. 2. Ornith. c. 8. 9.

Morpiones, vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando & ſub axillis enati. Legitur apud Aldrov. de inſect. l. 5. c. 4. p. m. 544. & Rolfink. de Part. genital. Part. II. c. 34 p. m. 185.

Mors, θάνατος, quid ſignificet, e Phyſicis conſtat, videlicet diſſolutionem animæ, & corporis in animalibus; quam cur neget Kergerus, vide in ejus tract. de ferm. ſect. 1. c. 6. Nec male *mors* deſcribitur, quod ſit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi; Dieter. Iatr. n. 384. Item omnimoda naturæ proſtratio, Galen. l. 3. de criſ. c. 5. Paraɔ vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Eſtque duplex, Lenta, & Violenta. *Mors Chymiſtica*, dicitur corruptio artificialis corporum inſenſatorum, conſiſtens in ſeparatione ſpirituum,

& animarum eorundem in ſui ternarii ad unitatis reductionem, h. e. ad potiorem vitam, licet non perpetuam, excellentiorem tamen ea, quam a natura prius habebant; uti deſcribitur in Th. Ch. Vol. I. p. 360. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod ſit in Medici poteſtate, rectiſſime negat Caſp. Rejes C. El. q. 26. n. 4. & 6. idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat? q. 11.

MORSELLUS, *morſulus*, terminus Pharmaceuticus, ſignificans genus medicamenti ſiccum ſaccharatum, quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Paſta Regia* vocatur; item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Deſcriptionem pete ex Weker. Antidot. Gen. l. 1. c. 42. P. Morell. de form. remed. l. 1. ſect. 3. c. 1. ſeq. Schroder. l. 2. c. 69.

MORSUS, *morſura*, Arduyn. l. 5. de Venen. c. 1. ſeq. δῆξις, δηγμὸς, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie ſignificat ſolutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impreſſionem. Huc pertinent *morſus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero uſurpatur de omni dolore acerbiori. Rhod. in Lex. Scribon. p. 411. *Morſiuncula*, diminutivum eſt, & ſumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμός, Dieter. n. 597.

MORTALIS, dupliciter ſumitur. 1. ſubjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti ſubjectum eſt. In ſpecie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *mortales*, Gr. θνητοί. 2. ſignificative, & effective, Gr. θανατώδης: & ita idem eſt quod *Lethalis*. Vide *Funeſtus*.

MORTARIOLUM, ὁλμίσκος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes ſunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præſepiola*, *mortariola*: Barthol. libell. 4. Anat. c. 9. *Mortariolum* quoque eſt modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertuſi catini ex orichalco plerunque factus. Hoc *mortariolum* comitatur *pila*, (vulgo *monachus*) quæ eſt piſtillum cum tubere rotundo, ex baſi lata media prominente, cujus incuſſu catilli fovea formatur. Sed ad catillos majores, h. e. majorem naturæ copiam capientes formandos, utimur circulo ferreo, & conveniente pila foveam producimus. Ruland. & Johnſ.

MORTARIUM, ὅλμος, inſtrumentum, & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis uſitatum, in quo res cum pila, vel piſtillo tunduntur, aut teruntur. Rhod. ad Scribon. n. 111. Parantur ex ligno, ferro, orichalco, plumbo, vitro, &c. Meminit Galen. l. 1. de antid. c. 15. & alibi. *Plumbei mortarii* uſus eſſe ſolet ad unguenta, & emplaſtra conficienda, ulceribus malignis, & cancroſis accommodata, quia plumbum argenti vivi eſt particeps. Lang. l. 2. ep. 47. Legitur & *moretarium*, Rhod. in Lex. Scrib. p. 411. Alias Græcum ὅλμος, etiam truncum corporis, h.e. totum illud, quod eſt a cervice ad coxendicem, notat: in qua ſignificatione videtur uſurpaſſe Moſchion. l. de morb. mul. c. 79.

* MORTIFERUS, idem quod *Lethalis*, *Funeſtus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica* vocatur *mortifera*. Gal. 1. prognoſt. t. 7. & 8.

MORTIFICATIO, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio; qualis contingit in ſphacelo poſt gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Foreſt. l. 1. Chirurg. obſ. 13. Schol.

MORUM, Pathologica ſignificatione idem eſt, quod *Thymus*, vel ei ſimilis affectus; videlicet ruber, cruentuſque tumor, *morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri, & fœminæ, poſt concubitum, aut deambulationes, juxta nonnullos etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. g. in facie, & ſede obortus. Ingraſſ. comm. ad Avicenn. de tum. p. n. p. 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchute* vocatur, Gr. πλαδαρότης, habeturque pro morbo in numero, cum ſit caro mollis interioris palpebræ adveniens, unde & ſanguis rubens niger, & viridis emanat; quemadmodum deſcripſit Joh. Stephan. Paraphr. ad Avic. l. 3. fen. 3. p. 19. p. 176. Vide *Pladarotes*.

MOS, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animæ proprietatibus. Ita Gal. libellum ſcripſit, quod animi *mores* ſequantur temperamentum corporis. Et hujuſmodi *mores* probe Medico ſunt obſervandi. Gal. c. 3. in 1. Epid. t. 1. & alibi. Vel de *conſuetudine*, vide *Ethos*, Diet. n. 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi, dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus ſit? Gal. l. 1. de criſ. c. 3. Vel etiam comparativam habet ſignificationem, & ponitur pro *veluti*; v. g. *more* farinæ, emplaſtri, pultis. Scrib. n. 44. 189. 224. Rhod. in Lexic. *Mos* idem eſt, quod *mycra*. Rul. & Johnſ. Lex.

MOSA, dicitur edulium, & pulmentum uſitatiſſimum in Germania ex farina triticea, vel Zea paratum cum lacte, qua non ſolum ruſtici utuntur, ſed & pene omnes matres, & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tenſione, & epilepſiæ periculo, rectiſſime animadvertente, & reprobante J. Alex. l. 8. Sal. c. 10. & not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 5. *Moſa*, alias Anglis dicitur fundi quoddam genus inſtar paludis, admodum adſtringens, & pinguis, qui pro ceſpitibus comburendis laterum figura abſciſſis, & ſole ſiccatis inſervit. Plura vide in Act. Philoſoph. Oldenburg. Ann. 1669. m. Novembr.

MOSCH, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vaſa rerifera* ipſum renum

cor-

corpus ſubeuntia; quæ Bilſius primum ſe obſervaſſe gloriatus fuit; quamvis nemini adhuc demonſtraverit, nec alii ante, & poſt illum obſervare eadem potuerint, teſte D. D. Bohnio Ex. Phyſiol. XIII. §. 5. & 6.

Moschus, μόσχος, quam certum eſt, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, ſive materia fragrantiſſima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum eſt adhuc, quale illud ſit animal, & quomodo generetur in illo *moſchus*, aut quomodo colligatur, & præparetur. Quamplures ſunt, qui *Capram ſylveſtrem moſchion*, μόσχιον, propterea dictam, ſive *Dorchadem moſchi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vide Aldrov. l. 1. de quadrup. biſulc. c. 19. 20. Chioc. Muſ. Calceol. l. 6. p. 661. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 27. Alii vero illud impugnant; inter quos non modo Amatus Luſitanus, verum etiam ex noviſſimis Fr. Hofm. in cl. ad d. Schrod. loc. ubi prolixe reperies *moſchi* ortum, & hiſtoriam, quæ omnia exſcribere non concedit anguſtia chartæ. In Actis Philoſophicis Oldenburgii Anno 166. m. Jun. ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curioſorum legitur, *moſchum* nihil aliud eſſe, quam Teſticulos animalis Cervi ſimiles reperiri in provincia Honan, eumque bonum, & haud mixtum vendi in Nakin, & Pekin. Alia de *moſchi* origine, & conſtitutione rurſus leguntur in Act. Hafn. Vol. I. Obſ. 58. p. 166. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum deſtituamur propria experientia. Satis ſit nobis ſcire, quod ejus vis medica ſit inſignis in reficiendis ſpiritibus vitalibus, & animalibus: quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Auctores etiam Caſp. Rejes C. El. q. 84. Quæ *moſchum* redolent, dicuntur *moſchata*. Ita in Officinis occurrunt *Trochiſci Galliæ moſchatæ*, *Alipta moſchata*. Inter vegetabilia ſimplicia *Geranium moſchatum*, *Scabioſa moſchata*, &c. Cur vero Nux myriſtica, ſive Nucleus interior Nucis Indicæ moſchata dicatur, non eſt hujus loci; de cujus uſu medico videatur inter alios Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 3. c. 1. p. 162. Paracelſus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis; unde *Colicam moſchatam*, *Zibethinam* commentus eſt, Paragr. Tr. 1. & 2. quamvis non ſatis explicet, quid velit per illam intellectum, μόσχος etiam *Vitulum* ſignificat, de quo infra.

Mosyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*; cujus deſcriptionem vide ap. Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 2.

Motacilla, κίγκλος. Vide *Cincleſis*. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 59.

* Motos, μοτός. Vide *Linamentum*.

* Motus, κίνησις, vocabulum latiſſimæ ſignificationis. 1. Phyſiologice complectitur omnes functionum, & mutationum ſpecies, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *motum localem*. Hinc diviſio in *motus naturales*, *animales*, & *ſpontaneos* occurrit paſſim apud Gal. & alios. Prædicatur & de partibus ſolidis, & humoribus, & ſpiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*; & pertinet ad differentias accidentales: De quo vide Dogm. med. Gen. P. II. c. 6. dogm. 6. p. 157. ſeq. Ita dantur & *motus animales* diverſimode præternaturales, ver. gr. Convulſivi, ſive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis exceſſivus, violentus, aut deficiens pertinet inter cauſſas morbificas, noxam variam inferens; uti patet ex Charlton. Ex. Pathol. VII. Hildan. Ep. 92. Rolf. O. & m. m. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 53. Ita quoque de humoribus ipſis ſæpe occurrit, quod *moveantur*, ſive *motus* humorum vitioſi dentur. Curative Hip. ſæpe uſurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua inſigni, in aphoriſmis, & alibi. Vide Foeſ. p. 338. Dieter. n. 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere, non eſt noſtri inſtituti.

Moxa, denotat medicamentum quoddam cauſticum actuale, potiſſimum in arthritide laudatum; quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepſia, mania, aſthmate convulſivo commendaverit ejus uſum. Eſtque Lanugo quædam læviſſima, ſicciſſimaque ex contritione plantæ alicujus exſiccatæ, quæ vel Artemiſia noſtra eſt, vel ei conſimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatam expetunt, ab illa, quæ ex Artemiſia paratur, plane nihil differentem, l. 2. Encycloped. c. 2.

Mucago, Vide *Mucilago*.

Mucharum, *Mucarum*, vocabulum eſt barbarum, ſignificans vel *infuſionem roſarum*, cum aqua fervente factam, & aliquoties iteratam; vel infuſionem ejuſmodi cum ſaccharo in conſiſtentiam *ſyrupi* redactam, & coctam. Eſtque duplex, *Perfectum*, & *Imperfectum*. Ex *imperfecto*, qui ex duabus ſaltem infuſionibus conſtat, fit *Syrupus Roſarum ſimplex*. Ex perfecto, h. e. ex multis infuſionibus, fit *ſyrupus roſatus ſolutivus ſimplex*, videlicet ſine additione aliorum ſimplicium Purgantium, v. g. Rhabarb. Agar. &c. Hildan. Cent. 6. obſ. 29. In Diſpenſatoriis occurrit deſcriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compoſitum*, l. 3. ep. 1. c. 4. Libavii conjectura ſaltem eſt ingenioſa, quod *Muchara* videntur dicta ἀπὸ τοῦ μυχοῦ, quod ſignificat intimum locum, *penetrale*, & αἴρομαι τὸ ὕψος,

quaſi

Digitized by Google

quaſi ſit arcanum exaltatum frequentibus infuſionibus, Alchym. Pharmac. c. 24. fin.

MUCILAGO, item *mucago*, vocatur liquor viſcoſus, & glutinoſus. Eſtque triplex, Naturalis, Præternaturalis, & Artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*; quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *mucilaginem*, l. 1. ep. 3. item *mucus inteſtinorum*, Barthol. l. 1. Anat. c. 10. Ad ſecundam *mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur; de qua ſæpius Paracelſ. meminit in tr. de Urinis, & alibi. Ad tertiam Extractæ *mucilagines* ex ſeminibus, v. g. Pſyllii, Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Cydoniorum, &c.

MUCOCARNEUS, dicitur *Abſceſſus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucoſa materia concretus. Deſcribitur a M. Aur. Sever. l. de noviſſ. obſerv. abſceſſ. c. 4. Jung. Mart. Bogdan. obſerv. med. 6. cultro Lyſeri Anatom. addita, p. 216.

* MUCOR, idem quod *mucus*, *mucoſus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, niſi quod *mucus*, & *mucor* accipi uſitatius ſoleat de excrementitio humore viſcido, qualis eſt, qui a capite deſtillat in coryza, gravedine, aliiſque catharris. Gal. l. 2. de nat. fac. 9. Gr. βλέννα, μύξα. Vide *Blenna*. Jung. Diet. Jat. n. 558.

* MUCRO, αἰχμὴ, τὸ ὀξὺ, proprie ſignificat cuſpidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat ſpatii. Gal. lib. 2. de H. & Pl. dec. c. 4. Gr. dicitur κορυφή.

* MUCRONATUS, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Enſiformis*, Gr. ξιφοειδὴς dicitur. Vide *Cartilago enſiformis*.

MUCUS, Vide p. a. *Mucor*.

MUGIL, κέφαλος. Vide *Cephalos*.

MUGITUS, μύκημα, dicitur vox, & ſonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non eſt veritus ad ſonum graviorem, & protractum, quem ægri ſub initium apoplexiæ edunt, veluti ſuſpirium intenſius, & per majorem copiam inſpirati aeris factum, tr. de morb. c. in Opuſc. Medicis, p. 441.

MULÆ, dicuntur *puſtulæ* ex frigore, vel calore ortæ. Dorn. in Diction. Ruland. & Johnſ. in Lex.

* MULIEBRIS, *Mulier*, γυναικεῖος, γυνή. Vide *Gynæceja*, *Gyne*. Chymici *Mulierem* vocant Mercurium, ſive Argentum vivum, quemadmodum Sulphur maritum. Th. Chym. Vol. IV. p. 179. Libav. Tom. II. oper. p. 395.

MULLUS, τρίγλη, vocatur piſcis marinus, vel potius littoralis, ſquamoſus: de quo Gal. l. 3. de A. F. c. 17. item l. 11. de S. F. Draco marinus, J. Al. l. 14. Sal. c. 6. Prolixiorem vero ejus hiſtoriam tradit Aldrov. l. de Piſc. c. 1.

* MULSA, *mulſum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον. Vide *Hydromeli*.

MULTIPARUS, πολυτόκος, epitheton animalium multos fœtus gignentium. Eadem ſunt, quæ πολύσπερμα, ſive multo ſemine prædita, C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 1044.

MULTIPEDÆ, πολύποδες, idem quod *Millepedæ*, inſecta, quæ alias *Aſelli* dicuntur ὄνισκοι. Vide *Aſellus*.

MULTIPLICATIO, πολλαπλασιασμὸς, præter vulgarem, & generalem ſignificationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri, & propagari, frequenter uſurpatur a Spagyricis, præſertim in negotio Lapidis Philoſophici; quamvis diverſæ occurrant deſcriptiones: v. g. *Multiplicatio* nihil aliud eſt, quam evacuationum reiteratio, continuatioque. Th. Ch. Vol. I. p. 294. *Multiplicatio* eſt evacuatæ rei ſuper terram ſuam reductio, ut munditiæ ſpiritus oriatur, d. l. 313. 447. *Multiplicatio* eſt res, quæ facit augmentum medicinæ in colore, odore, virtute, & quantitate. Nam eſt ignis, qui excitatus nunquam moritur, ſed ſemper tecum habitat, cujus una ſcintilla poteſt excitare plus ignis in virtute *multiplicati*, Vol. II. p. 116. Modos *multiplicandi* in lapide vide Vol. III. pag. 38. 397. Vol. IV. p. 408. Vol. VI. p. 150. 429. 554. Junge Libav. Tom. II. Oper. p. 360. 409. 418. 441.

* MULTITUDO, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra ſuo loco.

MULUS, *Mula*, ἡμίονος, ἀστράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex aſini coitu; quamvis ex aſina, & equo, item ex onagro, & equa generari poſſit. Hiſtoriam *muli* utriuſque ſexus prolixe tradit cum uſu Aldrov. l. 1. de quadrup. c. 4. Uſum docet Schrod. l. 5. cl. 1. nu. 28. *Mulam* recens ex aqua natam alia mula gravidam recenſet ex Nierenberg. C. Rejes C. El. qu. 36. n. 28. & ex hoc Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 36. Paracelſo *mulus* quoque ſignificat *morbum Gallicum*, l. 3. Chirurg. magnæ, c. 1.

† MUMIA ARABUM, a medicato funere diverſa. Pet. Bellon. de medicato funere, l. 2. c. 1.

MUMIA, vocabulum eſt Arabicum, vel Perſicum, ſed hodieque variæ ſignificationis. Vel enim ſignificat *Piſſaphaltum*, aut liquamen quoddam in ſepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos ſervata fuerunt; vel ipſum cadaver humanum ita conditum, & ſub arena Solis torrefactum. Imo non ſolum caro humana ſiccata, & condita, ſed & quævis alia occiſa vim ſanandi

di habens, ſic condita, quæ & *Mumia patibuli* vocatur, Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. (qui rectiſſime judicavit, nos optima ratione poſſe carere hoc medicamento ſuſpecto, & nauſeabundo) Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 6. p. 696. Rul. & Johnſ. l. 2. Beker. Microc. Med. l. 2. ſ. 6. & noviſſime Dn. Wurſbain. Diſp. de medic. ex homine deſumptis. Egregie quoque de *Mumia* variis ſignificationibus, & parandi modis diſſerit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 2. c. 4. q. 116. ſeqq. Parac. tamen, & Helmontius (quos alii poſtea ſecuti ſunt) ad alia quoque tranſtulerunt hoc vocabulum. Ita *Mumia medulla*, vel de medullis, ſunt oſſium ipſæ medullæ. *Mumia elementorum*, eſt balſamus elementorum externorum. *Mumia tranſmarina*, dicitur *Manna*. *Mumia verſa*, liquor *Mumiæ*. Ruland. & Johnſ. d. l. *Mumia Satyrii*, eſt medicamentum ex Satyro paratum, cujus deſcriptionem tradidit Caſp. Rejes C. El. q. 44. n. 20. Singulariſſima vero ſignificatio hæc eſt, quando *Mumia* deſcribitur, quod ſit ſubſtantia corporis tenuiſſima, ſpiritualis, ætherea, cuique pro natura, & ſpecie ſua ingenita, in morte, & poſt mortem aliquatenus permanens, cum affectionum, tum virtutum ejuſdem intimarum, & propriiſſimarum plurimum abundans, indeque cum ſuimet, tum proprietatum ejus rite extructæ Transplantationis medio mire fœcunda, ad eum finem, ut vel in ſuo, vel in alieno ſubjecto, natura, ſeu diſpoſitio vitioſa, morbidave corrigatur, integra, & ſana conſervetur, & roboretur. Beker. d. l. In qua *Mumiali virtute* commentitia magneticam vulnerum curationem ſtabilire annixus eſt Helmont. tr. h. tit. n. 3. ſeq. Enimvero merito admonere liber φιλαλήθης. Fugite hinc: Latet anguis in herba.

Mumisatio, dicitur præſervatio cadaverum a putredine. Uſitatius vocatur *Balſamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem quod *Purificatio*, *Depuratio*, Gr. καθαρισμός. Dicitur & Lat. *Mundificatio*. Eſt prima clavis in negotio Lapidis Philoſ. Th. Chym. Vol. II. p. 523. Vol. III. p. 430. Talis *mundatio* terræ Philoſophicæ perficitur 40. diebus, & aliquando plus, minuſve, ſecundum quantitatem terræ, vel aquæ, Vol. IV. p. 547.

Mundificativus, καθαρτικός, idem quod *Purificans*, *Depurans*. Uſurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur; ſuntque vel interna, vel externa. Illa deſcribit Gal. l. de oculis, ſpurio c. 3. Hæc paſſim in Chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoque Emplaſtrum *mundificativum* incarnans, & conſolidans clare deſcripſit l. 3. ep. 1. c. 12. Jung. Hild. cent. 4. obſ. 4. *Mundificativa* ſunt invalidam, & putridam carnem a bona, & viva ſeparantia, & repurgantia, exteriora, rhyptica. Dorn. in Diction. Rul. & Johnſ. De *mundificativis ſpecificis* ſcripſit Paracelſ. Archidox. l. 7.

Mundus, adjective, & ſubſtantive ſumitur. In illa ſignificatione idem eſt, ac *Purus*, Gr. καθαρὸς, κόσμιος. Vide *Catharos*. In hac dicitur primario de Univerſo orbe, Cœlo, & Terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocoſmos* dicitur. Vide *Coſmos*. Hunc maximum, & plucherrimum veriſſime dixit, & demonſtravit Gal. l. 3. de U. P. c. 10. Plura de hoc vide ap. Phyſicos. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *Microcoſmos* appellatur, vide ſuperius ſuo loco. Et Paracelſus tres ſtatuit *mundos*: Majorem, & primum, qui eſt Cœlum, cum Terra: Minorem, & medium, qui eſt Vir: Minimum, vel poſtremum, qui eſt Mulier, Paramir. l. 4. Alii a Spagyricis alios tres nominarunt, Inviſibilem, Cœleſtem, & Elementarem. Vide Vol. IV. Th. Chym. & quære in Indice. *Mundi* tria regna recenſet Schr. l. 3. in princ.

Murena, σμύραινα, μύραινα, piſcis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens ſquamis, ſimilis quodammodo Anguillæ; cujus hiſtoriam, cum uſu, tradit Aldrov. lib. 3. de piſc. c. 27. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 7.

Murarium, eſt epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murex, τρίβολος, κῆρυξ, e Concharum aſperarum genere eſt, differens a Purpura; cujus deſcriptionem, & uſum proponit Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 8. & ſeq. Jung. ad Scrib. n. 104.

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*, *Salſilago*, vel *Conditura* ſalſamentariæ jus, liquorve. De triplici ſpecie *muriæ* vide Lang. l. 1. ep. 59. *Muria* naturalis, eſt aqua marina, vel illa, unde coquitur ſal noſtrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in peſte, ejuſque præparatione legatur Hildan. C. 2. & 34. conferre quoque Iſchiadicis teſtatur Rolf. O. & m. m. Sp. l. 10. c. 14. Alia de viribus *muriæ* lege in Th. Chym. Vol. I. p. 578. De *muria acida*, Gr. ὀξάλμη, ib. p. 608. De *muria dura*, Mercur. l. 2. V. L. c. 26. Legitur aliquando & *muries*, Rhod. in Lexic. Scrib. *Muria* quoque dicitur menſtruum fœtus, aqua fortis. Rul. & Johnſ. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates ſalinas humorum p. n. etiam referunt *Acrimoniam Muriaticam*, quæ eſt ſali communi æmula in exceſſu; & corrigitur per alcalia, in ſpecie per calcem vivam.

Murmentum, idem quod *Glis*, vel *Mus Montanus*, vel *Alpinus*. Rul. & Johnſ. Vide *marmota*.

Mur-

MURMUR, βορβορυγμός. Vide *Borborygmos*.

MURRHA, dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipue in Carmania ex humore ſub terra Solis æſtu concreto, velut Lyncurium coaleſcit, quæque non ſplendet, ſed purpureis, & coruſcis in candore maculis verſicolor, veluti muræna piſcis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vaſa* parata, quæ vini ſaporem fovebant. Lang. l. 1. ep. 29. quamvis aliam de *murrheis vaſis* ſententiam habuerit C. Hofm. l. 3. V. L. c. 29.

† MURRHINA. Sapa Plauto.

MURTEUM, pro *myrteum*, uti & *murtus* pro *myrtus*. Scrib. num. 220. 223. Vide Lex. Scribon. Rhodii.

† MUS PHARAONIS. Ichnevmon. Trinc. de Curat. pract. l. 9. c. 12.

MUS, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notiſſimum, cujus variæ ſunt ſpecies; quarum deſcriptionem, cum uſu Medico, vide ap. Aldrov. l. 2. de quadrup. dig. vivip. c. 30. ſeqq. Jung. Schr. l. 5. cl. 1. n. 29. Alias Græcum μῦς denotat quoque *Muſculum*, ſive *Lacertum*. Vide *Lacerta*. *Muſculus*. Diet. n. 559.

MUSADI, *Sal Ammoniacum*. Rul.

MUSALOGIA, eſt titulus libri a Paracelſo ſcripti; cujus meminit tr. 2. de Peſtilit. c. 2.

MUSCA, μυῖα, inſectum vocatur æſtatis tempore notiſſimum; cujus varia quidem ſunt genera, ad uſum vero medicum ſaltem genus vulgare recipitur. Deſcriptionem *muſcarum* omnis generis, cum uſu, vide ap. Aldr. l. 3. de Inſectis, c. 1. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 110. Jung. Ep. N. C. Ann. I. Obſ. 13. *Muſca Hiſpanica*, eſt *Cantharis*, de qua ſupra. De *muſcis* venenatis lege C. Rejes C. El. q. 36.

MUSCERDA, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus uſus Medicus eſt notiſſimus, v. g. ad glandes pro alvo ſtimulanda. Vide *Mus*.

* MUSCULUS, μῦς, communiter in medicina ſignificat partem corporis organicam ex carne, & fibris nerveis intertextis conſtantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium vero carnoſum *Venter*. Ejus principium eſſe dicitur, in quod nervus pro affluxu ſpiritus animalis inſeritur. Eorum ſunt quamplurimi in corpore humano; quorum pleniorem deſcriptionem petere oportet e ſcriptis Anatomicis, ſpeciatim Bartholino, in genere quidem l. 1. Anat. c. 5. in ſpecie paſſim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri poſſunt in Indice. Jungatur & Anonym. Tract. de motu *muſculor.* Anatomiæ Cerebri VVilliſii annexo. Item Charlton. Ex. XI. Oec. Animal. & Steno tr. de *muſculis*, & Glandulis. *Muſculus* quoque ſumitur pro diminutivo Muris. Teſtaceorum quoque ſpecies quædam vocatur *muſculus*, Gr. μυστίκητον, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. l. 3. de Teſtat. c. 70. *Muſculus* etiam in adjectivo ſenſu ſumitur ab Anatomicis; v. g. *Arteria muſculę*, ſuperior, & inferior. Barth. libell. 2. Anat. c. 5. p. 665. ſ. Venæ muſculæ, libell. 1. c. 6. p. 637.

* MUSCULOSA *expanſio*, Vide μυῶδες.

MUSCUS, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, inſtar lanuginis corticibus arborum, vel oſſibus aeri expoſitis adnaſcens. Dicitur & *Uſnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schr. l. 1. c. 2. Eph. N. C. Ann. II. Obſ. 51. in Schol. De *muſcis* plantarum, vel Botanicis, Gal. l. 6. de S. F. & laud. Schr. l. 4. quæ loca quære in Indice. De nominibus *muſcorum* genericis legatur C. Hofm. l. 2. V. L. c. 30. De *muſci clavati* terreſtris, ſive Lycopodii viribus antepilepticis vide Eph. N. C. Ann. III. Obſ. 15. De ejus virtute contra plicam, & menſtrua ſiſtendi, Ann. II. Obſ. 62. De *Uſnea Cranii*, d. l. Obſ. 53.

MUSICA, μουσική, quid ſignificet, aliunde quoque conſtat ex Dictionariis. Ars ſane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus vel vocales, vel inſtrumentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad ſanitatem conſervandam: de qua virtute legatur Lang. lib. 3. ep. 6. Foreſt. l. 4. obſ. 4. Rolf. O. & m. m. Sp. lib. 14. ſ. 3. c. 19. C. Rejes C. El. q. 28. n. 12. 13. *Muſica muta*, olim dicebatur, quæ vultu, geſtibus, manuum, pedumque nutibus, & ſignis fiebat. Idem q. 7. n. 14.

MUSULA, *muſſela*, *muſſula*, Paracelſo dicitur Sciurus niger, de quo ſtatuit, morbum epilepticum provocare, Paragr. l. 3 c. 3. §. & in Fragment. vel Scholiis ad h. l. quamvis cum deſcriptione *Sciuri* ab Aldrov. tradita non quadret.

MUSTELA, γαλῆ. Vide *Gale*.

MUSTELUS, aut ſec. J. Alex. l. 14. Salubr. c. 9. *muſtellus*, γαλεός. Vide *Galeos*.

MUSTEUS, γλευκινος. Vide *Gleucinos*.

MUSTUM, γλεῦκος. Vide *Gleucos*. Legitur & G. μῦστον, in Rhod. Lex. Scrib.

MUSTUS, eſt *Calx alba urinę*, veluti pinguedo. Dorn. in Diction. Rul. & Johnſ. in Lex.

MUTATIO, μεταβολή, μεταλλαγή. Vide *metabole*.

MUTILATIO, *Mutilum*, κολόβωμα. Vide *Coloboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. Art. med. c. 96. l. de diff. morb. c. 8.

MUTIS, μύτις, dicitur illud *Atramentum*, ſive Nigrum, quod in ore Sepiæ continetur. Sed & piſcem quendam apud Hipp. ſignificat, uti vult Gal. in Exeg. Diction. Hipp. Eſt & Ariſt. l. 4. H. A. c. 1. & 2. in mollibus piſcibus viſce-

rum

rum loco ſub ore, & per eam gula tendit. Foeſ. p. 422. Jung. Aldrov. l. 1. de mollib. c. 4. & Linden. Ex. V. §. 27. ſeq.

Mutulus, μύαξ. Vide *myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui ſermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad actiones abolitas.

Myax, μύαξ, *mytulus*, *mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus; quarum pleniorem deſcriptionem, nec non uſum in cibo, & medicina tradidit Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 71. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 49. Meminit & quoad uſum Gal. l. 11. S. F. §. Caro viperæ, circa fin. Aeginet. l. 7. c. 3. lit. M. Inter noviſſimos Anatomiam *mytuli*, & ejus motum mirandum expoſuit Anton. de Heide; cujus mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1684.

Myce, μύκη, idem quod μύσις, *præcluſio*, *conniventia*, occluſio. Gal. in Exeg. dict. Hipp. a verbo μύω, *claudo*, occludo.

Myces, μύκης. Vide *Fungus*.

Mychthismos, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, ſignificat *ſuſpirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clauſis labris ſonum quendam edo, qualis eſt *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hipp. Coac. t. 519. 540.

Mycteres, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ naſi utrinque poſitæ, quæ meatum præbent ſpiritui, & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucoſis. Hipp. 5. aph. 49. Diet. n. 557. Quamvis & in ſingulari μυκτὴρ *Naſum* ſignificet, Hipp. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 6. Coac. 603. *Naſi* alias, & *Narium* deſcriptionem videre licet ap. Anatomicos, in ſpecie Barthol. l. 3. Anat. c. 10. Ariſtoteli quoque *Proboſcis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Naſus*, teſte C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. nu. 1126. Verbum μυκτερίζω etiam occurrit in Hippocr. l. 7. Epid. LIIX. 17. quod Foeſ. expoſuit per ſanguinem naribus effundere, Oecon. p. 419. Verum Linden. reddidit in editione Hipp. per *excandeſcere* ira; quæ expoſitio mihi quoque veroſimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Naſus* quoque Hipp. dicitur μυξωτὴρ, l. 2. de morb. XIX. 17.

Mydao, μυδάω, dicitur *ſuperfluo humore redundo*, marceſco. Uſurpatur de iis, quæ ex nimia uligine putrifica corrumpuntur, & liqueſcunt; v. g. de carne, Hipp. l. de ulcer. VII. 6. & l. de c. vuln. XXII. 2. de membrana cerebrum ambiente, ibid. XXIII. 2. de Ulcerib. ipſis, l. 1. de morb. mul. VI. 12. Vide Foeſ. p. 418.

* Mydesis, μύδησις, in genere ſignificat *corruptionem* partis, ex nimio humore, & uligine, a μυδάω. In ſpecie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore ſuperfluo redundantes, & adipe tumentes humorem aſſidue emittunt. Gal. Introd. c. 15. Caſtell.

Mydon, μυδῶν, Polluci videtur ſignificare *carnem fungoſam* in ulcere fiſtuloſo, in quo ſinus ſunt mucoſi, oræ vero calloſæ. Foeſ. d. l.

* Mydriasis, μυδρίασις, idem quod πλατυκορίασις, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poſcit, ut Iridis circulo fiat proxima, & viſioni noceat, Gal. 3. m. m. c. 3. & introd. d. l. Ægin. l. 3. c. 22. Videtur aliqua eſſe reſolutio pupillæ, ejuſque cauſſa nimius humorum influxus, ſive paulatim factus, ſive repente coacervatus, a quibus tunica ἡ ῥαγοειδὴς diſtenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebeſcit. Accidit pueris, & qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Caſtell.

Mydros, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *fruſtulum ferri*, quod igneſcere debet; unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, l. 2. de morb. mul. XXIX. 9. Dicitur etiam de Aere, l. de flat. XII. 8. Foeſ. d. l.

* Myelos, μυελός. Vide *Medulla*.

Mygale, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quod ſit muris ſpecies, colore autem muſtelam referat, quæ Gr. γαλῆ dicitur, cujus morſus venenatus habetur, uti patet ex Foreſt. l. 30. O. 12. Lang. l. 1. ep. 68. Pleniorem hiſtoriam *muris aranei*, cum uſu, & noxa, vide apud Aldrov. l. 2. de quad. dig. vivip. c. 33.

Myia, μυῖα. Vide *Muſca*.

Mylacris, μυλακρὶς, idem quod μύλη, *mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

* Myle, μύλη. Vide *Mola*.

Mylicos, μυλικός. Vide *Molaris*.

Mylites, μυλίτης, *molaris*: Epitheton *lapidis* quo frumenta teruntur. Ejus uſus eſt in ſcirrhoſis ligamentorum, & tendinum tumoribus candefacti, & extincti; uti patet ex For. l. 10. Ob. 114. Schol. & l. 4. Chirurg. obſ. 4. Schol.

Mylohyoidei, ſunt iidem linguæ muſculi, qui alias vocantur *myloglоſſi*, Barthol. l. 4. Anat. c. 11. p. 546.

Mylos, μύλος, nomen piſcis marini; cujus meminit Gal. l. 3. A. F. c. 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλλους dici teſtatur Aldr. Vide *Coracinus*. Significat & *ſcirrhum* in utero concretum. Erot. p. 44. ſ. Unde μυλλεῖν, indurare. Jung. Moſch. de morb. mul. c. 135. ubi cum mola *durities* jungitur. Gorr.

* Myocephalon, μυοκέφαλον, h. e. *muſcæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus ocu-

oculi; eſtque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muſcæ capiti ſimilis, per exulcerationem facta, Gal. in def. Eſt ſpecies Procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ eroſa, vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaſerint, portio uveæ excidit, quodque prolapſum eſt, nigrum, aut cœruleum apparet, in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra eroſæ, ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, ſi quod prolapſum eſt, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Ceterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo ut vel nullo modo appareat, vel alio prorſus ſitu, & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης diſtinguitur. Caſtell. & Gorr. Jung. Ægin. lib. 3. c. 22. J. Alexandr. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

* Myodes, μυώδης, *muſculoſus*, epitheton *muſculi lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti, apud Gal. l. de muſc. diſſect. c. 7. eſtque ille, qui ſub cute in collo habetur. Eſt ſubſtantia tenuis, & fere membranoſa, faciem totam proprie, & totum collum tegens, atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervoſa, toti noſtræ cuti ſubnata, hic ut in fronte, & capitis parte aliqua carnoſior facta. Dicitur alias *Panniculus carnoſus*, aut *membrana carnoſa*; cujus accuratiorem deſcriptionem quære in Barthol. l. 1. Anat. c. 4.

Myologia, μυολογία, eſt doctrina de muſculis. Blanch. in Lex.

* Myopiasis, *myops*, μυωπίασις, μύωψ. Vide *Luſcioſus*.

* Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod laſſitudines tollit, cum quadam odoris ſuavitate. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12. Eſtque Acopo communi liquidius, & unguento craſſius. Recipit enim aut ceram, aut reſinam, aut aliquid ejuſmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Caſtell.

Myringa, *myrinx*, Barbaris dicitur *membrana Tympani*, in aure interna, cujus denſitas p. n. eſt cauſſa ſurditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. Pract. l. 1. c. 50. p. m. 588. ſeqq. Barth. l. 3. Anat. c. 10. p. 525.

Myrinum, μυρίνης, ſcil. οἶνος, vinum: item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum ſuperfuſum erat: de quo Lind. Ex. X. §. 162. ſeqq.

Myrmecia, μυρμήκια, μυρμηκιασμός. Vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, ſcarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis ſimiles, quas verrucas μυρμηκίας, ſive μυρμήκια nominare ſolent. Plin. l. 37. c. 11. Aldrov. l. 5. de Inſect. c. 1.

* Myrmecizon, μυρμηκίζων. Vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ. Vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Eſt fructus prunorum exoticus, diverſi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus ſpecies numerari ſolent; quarum deſcriptionem vide in Schrod. l. 4. cl. 3. n. 430. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. C. Hofm. Offic. l. 1. c. 24. Rolf. de purgant. ſ. 9. art. 3. Differt a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velſchius Eph. N. C. Ann. Obſ. 32.

Myron, μύρον, late ſumitur, & ſtricte. In illa ſignificatione comprehendit & *Olea*, & *Unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum: v. g. l. de nat. mul. IIX. 14. & l. 2. de morb. mul. XXXI. 15. item l. de nat. mul. XXIX. 124. & l. 2. de morb. mul. XLVII. 22. LXXXIV. 4. Vide Foeſ. p. 426. Stricte vero ſignificat *Unguentum*, quod eſt forma medicamenti mediæ conſiſtentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur. Gorr. Jungatur Vveker. Antidot. Gen. l. 1. c. 36. Spec. l. 2. ſ. 28. Schrod. lib. 2. c. 87. Morell. de formul. remed. l. 2. ſ. 1. c. 9. De differentia inter μύρον, χρῖσμα, & ἄλειμμα, videatur J. Alex. not. in Gal. l. 7. de S. F. c. de Lilio.

Myropissoceron, μυροπισσόκηρον, eſt nomen medicamenti compoſiti ad alopecias; cujus meminit Soranus in compoſitione pharmaci, quam citat Gal. l. de C. M. S. L. c. 1. quamvis non videatur ſciviſſe ipſe Gal. quale fuerit medicamentum, ſcribens, ſe exiſtimare, picem fuiſſe, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiſcino, cedrino, eliquatam. Gorr.

† Myropolæ, veter. hodie perfumatores.

Myropoles, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *murrha*, dicitur Gummi, vel lacryma arboris Arabicæ; de qua Dioſcor. l. 1. c. 88. Jung. Schr. l. 4. cl. 2. n. 392. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. Muſ. Calc. 5. p. 633. Quæ deſtillata colligitur, dicitur στακτὴ, ſtacte. *Myrrham* aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hofm. l. 3. V. L. c. 4. confirmat Lind. Ex. X. §. 162. De *myrrhato vino* videatur idem d. l. §. 104. ſeqq.

Myrsinaton, μυρσίνατον, nomen emplaſtri; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17.

Myrsinelæon, i. e. *Oleum myrtinum*; de quo legatur Dioſc. l. 1. c. 48.

Myrsinites, μυρσινίτης, idem quod *myrrhinites*, i. e. vinum *myrrhatum*. Lind. d. l. §. 159.

Myr-

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet ſignificationem. Apud Dioſc. ſignificat aliquid Myrto adnaſcens, inæquale, & verrucoſum, ejuſdem coloris, quod perinde quaſi manus caudicem myrti ampleƈtitur, Dioſcor. lib. 1. cap. 156. Hoc Galen. vocat μυρſίδα, l. 7. de S. F. Apud Hipp. ſignificat fructum, vel plantam, quam Perſæ Piper Indicum vocant, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 8. Apud Plin. *Myrtidanum vinum* dicitur ex myrti ſylveſtris baccis confectum, lib. 14. cap. 16. notante Foeſ. p. 421.

Myrtochelides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnoſæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorr. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 7. §. 141.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορὶς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. d. l.

Myrus, σμύρος, vocatur piſcis *murena mas*. J. Alex. l. 14. Sal. c. 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. l. 3. de piſc. c. 27.

Mys, μῦς. Vide *Mus*, *Muſculus*.

Mysattomæ, μυσάττομαι, i. e. *abominor*, *deteſtor*. Legitur apud Hipp. lib. 2. de morb. XLVI. 12. Fortaſſis deſcendit a μῦσος, *ſcelus*; quod occurrit l. de morb. ſacro IV. 59. Vide Foeſ. pag. 422.

* Mysis, μύσις. Vide *Myce*.

* Mystax, μύςαξ, pars dicitur, quæ eſt ſupra labra, & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens eodem nomine venit. Gorr. Caſtell. Barthol. l. 3. An. c. 11.

Mysterion, μυςήριον, in genere ſignificat *Arcanum*, ſcil. medicum. Unde & Gal. vocat *Myſteriorum* libros, l. 7. de S. F. in princ. In ſpecie μυςήριον vocabatur *Antidoti ſpecies*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diateſſaron*, quod ex quatuor rebus conſtet; cujus deſcriptio habetur apud Æt. l. 12. c. 47. citante Gorr. & occurrit in Diſp. Aug. quam etiam Zvvolferus præferre non dubitat ipſi Theriacæ Andromachi, in Animad. Gal. quoque meminit *Confectionis Anodynæ* antiphtiſicæ, quæ *Myſterium* dicta fuit, l. 7. de C. M. S. L. c. 5. Alias medicina Paracelſica, & Spagyrica crepat mirum in modum *Arcana* pene innumera. Vide *Arcanum*. Dorn. Rulan. & Johnſ. ita deſcripſerunt ex Parac. Paramir. & aliis ſcriptis. *Myſterium magnum*, eſt prima omnium rerum materia, principium, & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei, chaos illud rude. Item: *Myſterium* eſt eſſentia interioris naturæ totius ſubſtantiæ, in ſubtili, reconditaque materiæ parte vehens. Unde a fucoo tantum diſcedit, quantum ſuccus a corpore. Et quia in intimis receſſibus materiæ corporeæ latet, ſubtilemque admodum habet naturam, *Myſterium*, vel *Arcanum* appellari ſolet. Excipitur autem vel ex ipſis rebus ſtatim, præmiſſa tamen præparatiooe debita, vel etiam ex magiſterio interdum, & ſucco. Eſtque duplex, *Quinta eſſentia*, & *Arcanum ſpecificum*. Alia *Myſteria Caballiſtica* quære in Vol. V. Th. Chym.

Mystron, μύςρον, menſura eſt liquorum ap. Atticos, tres drachmas ponderales capiens, ſive cochlearia duo cum dimidio, ſive χήμην unam, & quartam ejus partem. Nota ejus fuit μυ. Gorr. ex Gal. & Ægin. de pond. & menſ.

Mytis, μύτις. Vide *Mutis*. Dicitur & μυττίς. Lind. Ex. V. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio*, & *nigra oliva* compoſitum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit. Dioſcor. l. 2. c. 182. quamvis & alia admiſta fuerint, cæpa, porrum, acetum, caſeus, &c. Meminit Hipp. l. de viſu III. 9. l. 2. Epid. VI. 54. Jung. Foeſ. p. 422.

Mytulus, μύαξ. Vide *Myax*.

* Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel ſoricis. Epitheton pulſus deficientis, quando ſecundus pulſus primo eſt paulo minor, & ſic deinceps. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 11. Vocatur & μείουρος Lind. Ex. XI. §. 65. Ejus duplex differentia habetur. Vel enim continuatur illa imminutio, donec prorſus aboleatur pulſus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων: vel rurſus augeſcit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem; vocaturque μείουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Caſtell.

* Myxa, μύξα. Vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxa*, vel *Myxaria* quoque vocatur *Sebeſten*. Schrod. l. 4. cl. 1. num. 315. Lang. l. 1. ep. 66. ad fin.

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Eſt ſpecies *Mugilis* piſcis, Lind. Ex. XI. §. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil*.

Myxosarcoma, μυξοσάρκωμα. Vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτὴρ. Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. ſignificat *ſugo*, lib. de Princ. vel Carnib. IIX. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, *comprimo*, ſignificat. Vide *Myce*, *Suctio*.

Digitized by Google

N

N*um*. Latinum eſt ſignum medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. Num. VI. &c.

† Nabit pulvis, ex ſaccharo Cando, qui oculum confortat. Matth. de Grad.

Nacta, Paracelſo dicitur *apoſtema pectoris*, in ſpecie mammarum in fœminis, quod oritur ex ſanguine menſtruo retento, lactiſque materiæ permiſto. Bertheoneæ l. 3. c. 3. & l. de apoſtem. & ulcerib. c. 27. Rul. & Johnſ.

Naducem, Perſis dici *molam*, ſcribit Avic. l. 3. fen. 15. tr. 2. c. 18.

Nævus, etiam per ſimplex, e, *Nevus*, Scrib. n. 228. Rhod. in not. ad h. l. σπίλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. l. 8. de S. F. §. Polygonatum, Eph. N. Cur. Anno III. obſ. 38. Stricte dicitur de *Notis infantum* a matre gravida tempore geſtationis per imaginationem fortiorem impreſſis, & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus: de quibus legi poterit ex noviſſimis ſcriptoribus Bonett. Med. Septentr. l. 1. ſ. 2. c. 7. & ſ. 26. c. 1. & 2. p. 307. ſeq. Tales *nævi* in infantibus duplices obſervantur, protuberantes, & plani, figura varia, & colore diverſo.

Nafda *ſinapta*, eſt Petroleum, vel *Aſphaltum*. Rul. & Johnſ. vero legit *Nasda*.

Nagemulus, nomen piſcis, qui & *Scailus* vocatur; cujus deſcriptionem vide in Aldrov. l. 5. de piſc. c. 59.

† Nakir Albucas, l. 2. c. 93. non eſt arthritis. Sennert. de art. q. 6.

Naphtha, νάφθα, eſt bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior; & ignem ad ſe celerius e longinquo trahit. Ejus deſcriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Dioſc. l. 1. c. 101. Verum Rul. prolixior eſt, diſtinguens *Nephtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*: Illam eſſe docuit idem cum *Petroleo*: Hanc vero eſſe colamen bituminis, quæ ſi alba fuerit, poſſe reſpondere *Petroleo*, at non eam bonam: Si nigra, poſſe eſſe veteribus *ſtercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri poſſe *Gagaten* credit. Schrod. negat, noſtratibus eſſe uſitatam, ſed *Petroleum* ejus loco uſurpari, l. 3. c. 32.

Napta, idem eſt quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit: *Naphtha* eſt Gumma.

Napta *alba*, i. e. Petroleum album. Vel idem ſignificat, quod *nata*. Vide *Nata*.

Nar, eſt *pyr*, πῦρ, *Ignis*, Rul. & Johnſ. in Lex.

Narbasaphar, i. e. *flatus minera*, *Aurichalcum*. Idem.

Narce, *Narcoſis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Eſt proprie ſenſus, motuſque diminutus nervoſarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hipp. v. g. l. 5. aph. 25. l. de humid. uſu. X. 15. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 6. lib. 2. de morb. mul. XXXIV. 2. & alibi. Vide Foeſ. Oec. p. 424. Differt a paralyſi gradu, cum *Stupor* ſit ſaltem difficultas ſentiendi, & movendi, & propria quædam in paralyſin diſpoſitio. Ant. Alvarez part. 1. Conſil. & Ep. med. Conſil. 1. p. 108. Per tranſlationē etiā de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. aph. 16. & ita coincidit cum ἀναισθησίᾳ, Diet. num. 560. ſcil. quia etiam ſpiritus animales torpent. Lind. Ex. X. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piſcis cartilagineus, planus, cui inſignis ſtupefaciens facultas tribuitur, non ſine αὐξήσει hyperbolica. Ejus deſcriptionem, cum uſu in cibo, & Medicina, vide ap. Aldrov. l. 3. de piſc. cap. 45. Meminit & virtutis medicæ Gal. l. 11. S. F. §. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικὸς, i. e. *ſoporiferus*, torporiferus, obſtupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obſtupefaciendo ſenſum, & dolorem acerbum obtundunt, & mitigant, & ſi paulo liberalius ſumantur, etiam mortem afferunt. Ruland. & Johnſ. ita deſcripſerunt, quod ſint medicamenta ſoporifera, dolores auferentia, vel ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet eſſe uſus, ne quem obdormire voles, poſtea excitare non poſſis, ex Celſi l. 3. c. 14. Lind. Ex. XIII. §. 322. *Narcoticos* morbos Paracelſ. vocat urentes, qui nimio ardore ſenſum partium deſtruunt, & delirium inferunt, ut Angina, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 1. in Anot. & Fragm. ad h. l.

Narcaphthon, *Naſcaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφθον, inter aromata recenſetur, quæ ex India olim deportabantur, corticoſum natura, & putaminibus arboris Mori ſimile; nunc ſolo nomine nobis cognitum eſt. Jucundi odoris gratia ſuffitur. Gorr. Ægin. l. 7. c. 3. ubi mendoſe in Lat. verſ. legitur *Naocanthon*, vel *Nacaphthon*. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoque *Naſcaphtum* dicitur ap. Schr. l. 4. cl. 1. n. 344.

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipſam plantam, vel fruticem odoratum; cujus deſcriptio ſpectat ad Botanicos, a noſtro inſtituto aliena. 2. Oleum, vel Unguentum Nardinum; uti patet ex Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 2. l. 3. c. 1. in princ. & in medio.

Jung.

Jung. Ægin. l. 7. c. 18. qui ad Emboſas refert. Confirmat & hanc ſignificationem Rhod. ad Scrib. comp. 1. Nardinum quoque dicitur abſolute de vino *nardo* condito. Lind. Ex. V. §. 77. de Collyrio. Ægin. l. 7. c. 16.

* Nares, μυκτῆρες. Vide *Myčteres*.

† Narifusoria. Didac. Merinus de morbis Internis, l. 2. c. 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis; vel inſtrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel eſt titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teſte Gal. l. 1. de C. M. P. G. cap. 13. Vocatur & *narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promptuarium*.

Nasa, idem quod *nata*. Paracelſ. Vide *nata*.

Nasale, ἔῤῥινον. Vide *Errhinon*.

Nascale, idem quod *Peſſus*. Schroder. l. 1. c. 3. Accuratius vero deſcribitur a Morello, a *Peſſario* diſtinctum, quod ſit penicillus in nodi effigiem molliſſimus, ex cottonis, vel lanæ flocculo, haud hapſo, qui inſuccatur vel ſucco idoneo, vel unguento convenienti, lib. 2. de Form. remed. præſc. ſect. 2. c. 12.

† Nascitas, pronuntiatio per naſum. Pichotus de catarrho.

Nascor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen ut cum origine ſua ſit ejuſdem ſpeciei. Gal. l. 2. Anat. adm. c. 11. Quomodo *naſci* differat ab *Eſſe*, vide Th. Chym. Volum. I. p. 368.

Nassa, proprie *corbem piſcatoriam* ſignificat. Diminutivum *naſſula*. De *naſſa naturali* vide Eph. N. Cur. A. III. obſ. 245. Venas, & Arterias *naſſis* comparatas lege in Gal. ad Timæum Plat. fragm. n. 9. 10. &c.

Nastos, ναστὸς, i. e. *confertus*, & *denſe plenus*, ac veluti preſſus, non ſecus ac amphoræ, quæ ad ſummum uſque plenæ ſunt, cui opponitur χαῦνος, καὶ μανὸς, *rarus*, laxus. Uſurpatur de mare in comparatione ad fœminam. Hipp. l. de glandul. XI. 11. de pulſu, & pane, Galen. l. 4. de dignot. pulſ. c. 2. Vide Foeſ. Oec. p. 424.

† Nasturtium, quod naſum torquere faciat. Joan. Ruel. in nomenclatura rei veterariæ.

* Nasus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Myčteres*. Odoratus eſt inſtrumentum. *Naſi deperditi* reſtitutionem Chirurgicam primus publice tradidiſſe legitur Taliacotius, quam feliciſſime exercuiſſe Joh. Gruffonium, Chirurgum Bruxellenſem, teſtatur Hildan. cent. 3. obſ. 31. & Epiſt. 62. An vero *naſus facititius* ex alieno brachio poſt mortem illius, e cujus brachio fuit excisus, neceſſario corrumpatur, putreſcat, & decidat, uti vult Helmont. de magn. vuln. cur. n. 22. 23. non eſt hujus loci ventilare. Eſt & nomen piſcis cujuſdam, apud Aldrov. l. 5. de piſc. c. 26.

Nata, *natta*, *naſa*, *naſda*, *napta*, unum idemque ſignificant, videl. excreſcentiam magnam carnoſam, veluti caro natium, vel ancharum, diverſæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone Foreſt. l. 3. Chir. obſ. 7. Schol. Rul. & Johnſ. ut & Dorneus deſcripſerunt *naſdam*, vel *nattam*, quod ſit gibbus. Parac. ſcripſit, quod ſit incrementum præternaturale, partibus diverſis corporis adnaſcens. Vocat etiam errorem naturæ. Hinc tot ſpecies *nattæ* conſtituit, quot partium ſolidarum ſunt differentiæ: v. g. *Carnoſam*, *Glanduloſam*, *Cartilagineam*, *Ligamentoſam*: & l. de ulcerib. & Apoſtem. c. 12. & alio lib. ejuſd. tituli c. 51. Deducit vero a ſucco nutritio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *natam*, vel *naſdam* deſcripſit per tuberculum ex anomalis abſceſſibus unum, quod interdum ex graciliori baſi, veluti ex pedunculo ficus, propendet; putavit etiam ad meliceridas potius, quam ad ſteatomata referri, l. de anom. abſceſſ. c. 27. & ult.

Nataron, vel *natron*, id eſt *nitrum*. Rul. John.

Natatio, κολύμβησις, fortaſſis dici poſſet: ſumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξαμεναὶ, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Gal. l. 7. meth. med. c. 6. & alibi: Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum ſeri influxus copioſior, & veluti fluctuatio ſentitur, Linden. Ex. IV. §. 71.

* Nates, γλουτοὶ, πυγαὶ, vide *Glutos*. A ſimilitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *nates*. Bartholin. l. 3. Anat. c. 6. Willis Anat. cerebri, c. 14. a Veſalio in diminutivo *natulæ* vocantur, ad imitationem Græci nominis γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem quod *Populus*, *Gens*, *Regio*: Vide *Chora*, Pertinet ad circumſtantias cauſſarum ſanitatis, & morborum; uti recte docet Parac. l. de morb. Tartar. c. 2.

Nativitas, γενέθλη, vel accipitur de ipſa hominum origine, & generatione; vel de Aſtrologico judicio ex ſiderum certo poſitu, & aſpectibus qui fuerunt puncto temporis, quando homo natus fuit; quod hodieque vanum, fallaciſſimumque judicatur; quemadmodum & ipſe Helmont. reprobavit in Tumul. Peſtis. Jung. Theatr. Chym. Vol. VI. p. 549.

Nativus, ἔμφυτος. Vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ ſola natura ſuppeditat, ad differentiam artificialium. Blaſ. Med. Univ. p. m. 53.

Digitized by Google

Natrix, ὄφις, ſpecies dicitur ſerpentis, cujus deſcriptio videatur in Aldr. l. 2. Hiſt. ſerp. & drac. c. 18.

Natta, vide *Nata*.

† Natura, pro temperamento, ſecundum Gal. Claudin.

† Natura secundaria, id eſt Avicen. quæ naturam primariam conſequuntur.

* Natura, φύσις. Hujus vocabuli ſignificationem varie apud Philoſophos, & Medicos acceptum fuiſſe, jam olim Gal. obſervavit, & ſcripſit, 2. aph. 34. 2. de R.V.I.A. t. 34. alibiq; Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures ſignificationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet omnes adducere omnium opiniones, ſed ſaltem ea perſequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora deſiderant, inquirere poſſunt in Theatr. Galenico Mundellæ, Foeſ. Oec. p. 670. Auguſtin. Donii Tract. de Nat. hom. Diet. n. 913. Caſp. Rejes C. El. q. 25. ipſos etiam Phyſicos qua veteres, qua recentiores. Hac vice ſufficere poſſunt ſequentia, *Natura*, *φύσις*, dicitur generaliter de omni corpore naturali; vel ſpecialiter de homine. Utroque modo conſideratur vel ſubſtantialiter, vel accidentaliter; quamvis ambo modi conſiderandi haud raro confundantur. *Natura* ſubſtantialiter, & quidem incomplexe conſiderata eſt principium, & cauſſa efficiens omnium rerum naturalium, parens rerum, Ars Dei, quæ ſollicita ſatagit, ut & individuo conſervando, & ſpeciei propagandæ ſtudeat. Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 3. cujus vis Divina ſeſe immiſcet materiæ corporum naturalium, inque illa opera ſua exercet, efformando, conſervando. Idem l. 2. c. 2. Hanc *naturam ſubſtantialem* non omnibus corporibus naturalibus eſſe propriam, & ſpecificam, excepto homine, ſed ſaltem dari univerſalem, diverſas tamen corporum ſpecies ab ea dependere, propter varium mixtionis modum, hodiernorum Philoſophorum plerorumque eſt hypotheſis, de qua videatur Joh. Marcus Marci in Part. I. Philoſ. veter. reſtit. An vero illa opinio adeo ſit expedita, alii judicent. Nobis nondum videtur. Illa univerſalis *Natura* dicitur *Anima Mundi*, *Spiritus Mundi Æthereus*, &c. Ad hominem applicata vel eſſe debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori informat, & exaltat illam *Naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, ſive Mundanam, præſertim Calorem; ſive Flammam vitalem; vel ſi non placet Animam rationalem, ceu peculiarem ſubſtantiam mere incorpoream, immiſcere negotio rerum corporearum, *Natura* hominis ſubſtantialis dicenda erit modo dicta *Flamma vitalis*, *Calidum nativum*, *Biolychnium*; quod propterea *Anima Medica*, item Williſio *Anima corporea*, vel *Brutalis Ignea* dicitur, non excluſa quoque *Anima lucida*, ſive *Spiritu Animali* in partibus nervoſis, & ad ſenſum exſanguibus, Principii efficientis naturalis vices ſuſtinente. Videatur Willis tr. de Anim. Brut. Hæc *Natura humana* eſt cauſſa ſanitatis, & Medicus morborum: quo tamen reſpectu Helmont. diviſit haud fortaſſis inepte in *Naturam Stantem*, *Sedentem*, & *Jacentem*. Per *Stantem* intelligens, quæ ſola morbis medetur ſpontanea bonitate, abſque adminiculo Artis Medicæ; Per *Sedentem*, quæ ſurgere cogitur, antequam ſtet, ideoque ſurgit difficilius; hoc eſt quæ opus habet remediorum congruorum minime violentorum ſubſidio ad ſurgendum, ut poſtea ſtans morborum curationi præeſſe poſſit: Per *Jacentem*, quæ nunquam ex ſe ſurgere poteſt, ut in morbis deſperatis, quales ſunt Lepra, Aſthma, Hydrops, Epilepſia, Tract. Ignot. Hoſp. morb. n. 80. Jung. Dieter. d. l. Vel accipitur *Natura* ſubſtantialiter complexe pro ipſo corpore naturali: in qua ſignificatione de homine uſus Hipp. quando ſcripſit tr. de *Natura* hominis, & Gal. quando *Naturæ* humanæ partes dixit eſſe ſpirituoſas, ſolidas, carnoſas, ſanguineas, &c. notante Jul. Alex. not. lib. 11. meth. med. c. 1. Vel accidentaliter ſumitur; & iterum generaliter, & quaſi abſtracte, uti ſumpſiſſe videtur Helmont. deſcribens, quod *Natura* ſit juſſus Dei, quo res id eſt quod eſt, & agit, quod agere juſſa eſt, tract. Phyſic. Ariſt. n. 3. & tr. Blas Hum. n. 39. Vel complexe pro *Temperamento* uniuſcujuſque corporis Naturalis, quod in homine eſt facultas illa, vis, & potentia agendi, reſultans ex præſentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, ſpiritus animalis cum humoribus, & membris ſolidis. Vide ſupra *Craſis*. Eſtque effectus *Naturæ* ſubſtantialiter, & complexe conſideratæ. In qua ſignificatione dici poterit de Viribus Medicamentorum: imo abuſive de viribus morborum, uti notavit Dieter. d. l. ex Luciano, & Chryſoſtomo; & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc ſignificationem *Natura hominis* dividitur in *Communem*, quæ omnibus hominibus competit, ad differentiam *Naturæ* Brutorum, & aliorum Corporum naturalium; & in *Propriam*, quæ unicuique humano individuo eſt propria, Gr. *ἰδιοσυγκρασία* dicta. Vide *Idioſyncraſia*. Jung. Jul. Alex. l. 1. ad Glauc. c. 1. Aliquando vocab. *Naturæ* ſignificat *Pudendum muliebre*, Barthol. l. 2. Anat. c. 32. Keuchen. ad Seren. p. 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur in VI. Voluminibus Theatri Chymici, cum inſtituti noſtri non permittat ratio, omnia loca hic annectere. In genere dicitur

tur illis Cœli cum Elementis in generatione omnium, quæ ſunt, exercitatio. Vol.I. p.169.

† Naturalis, interdum pro Conſueto, quibus conſuetudo altera natura. Dom. Leon. art. med. l. 4. cap. 10.

* Naturalis, φυσικός, dicitur de omni eo, quod a *Natura*, tanquam a cauſa efficiente, dependet, vel quod naturam in ſe habet. Et ita opponitur *Artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto; quamvis & improprie *Natura* dicatur *optimus Artifex*, vel, ut antea ex Lindeno diximus, *Ars Dei*, Ex. III §. 8. Prædicatur de diverſis rebus; v.g. de corpore, & ejus partibus: de facultatibus, & actionibus. Interdum vero a Medicis ſignificatio illa reſtringitur ad eas *facultates*, *& actiones*, quæ abdomini, & ventri inferiori attribuuntur; ut ſunt *Nutritiva*, *& Generativa*, *Nutritio*, *& Generatio*, cum ſubordinatis. Vide Inſtitutioniſtas, & in ſpecie Dogm. noſtr. p. 89. *Spiritum* quoque *Naturalem* in hepate elaboratum Gal. cum ſuis aſſeclis ſtatuit, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomine ſubſtituere non dubitamus pro *Nutritione Fermentum Ventriculi*, & pro *Generatione Spirituum Genitalem*. Vide Dogm. noſtr. p. 64. ſeq. & Diſp. D. D. Oheim ad mentem noſtram conſcripta de Liquore Nutritio, & animali, Conſectario I. *Naturale* quoque interdum idem ſignificat, quod *ſecundum naturam*, κατὰ φύσιν, id eſt *ſanum*, Dogm. p.16. Tandem *Naturale* opponitur *præſtigioſo*, & diabolico. Ita *Magiam naturalem* defendere auſus eſt Paracelſ. in Tr. de Podagra, alibique; Et *naturalia* remedia opponuntur magicis. C. Rejes C. El. q. 28.

Natus, ἔγγονος, ἐγγενής, idem quod *filius*, Gal. l. 2. de ſem. c. 5. Hinc & νεογνὸς, recens *natus*, pro νεογόνος, Hipp. 3. aphor. 24. Jung. Diet. n. 564.

* Naviformis, σκαφοειδὴς, epitheton eſt *oſſis* in Tarſo, quod & *Naviculare* dicitur, a ſcaphæ, vel cymbæ ſimilitudine; connectitur cum talo, & tribus oſſibus tarſi ſuperioribus. Barthol. libell. 4. An. c. 21.

Navigatio, ναυτιλία, quid proprie ſignificet, non pertinet ad Medicum, ſed ex aliis Dictionariis conſtat. Conſideratur vero *navigatio* tanquam cauſa vomitus, ob motum corporis corpus, & humores hinc inde agitantem in nondum aſſuetis; uti patet ex Hipp. 4. aph. 14. Jung. Dicter. n. 561. Ceterum de *navigantibus* obſervavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, niſi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, tr. Blas human. n. 36. tr. Alim. Tartar. in fontic. n. 15.

Nausea, ναυτία, proprie *faſtidium* illud, & conatum ad vomitum ſignificat navigantibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum faſtidio. Eſt ſymptoma ventriculi, ad actiones læſas mixtas ex imminuta, & depravata pertinens: & poteſt deſcribi, quod ſit propenſio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & ſalivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitioſi acido-bilioſis, fibras vellicantibus, & ſpiritus animales inſufficienter ad exploſionem irritantibus. Vid. Sylv. l. 1. c. 9. §. 3. & c. 30. §. 86. Dekers ad Barbette l. 5. c. 2. lit. a.

Nausiosis, ναυσίωσις, in genere idem ſignificat, quod ναυτίη, vel ναυσίη, i. e. *Nauſea*. Hippocrat. vero denotat peculiarem affectum vaſorum ſanguineorum, ſive venarum, quando velut nauſeabundæ ſanguinem effundunt, & evomunt; qui affectus & ἐκχύμωσις vocatur, l. 2. de fract. t. 24. Jung. Galen. in com. ad h. l. & Foeſ. p. 425. Vide ſupra *Ecchymoſis*.

Nautea, quid ſignificet, nondum adeo expeditum eſt. Quidam exiſtimant, aquam de coriis, vel, quod eſt verius, aquam de ſentina dicta a nautis ſignificare, ut Non. Marcellus. Alii vero ſtatuunt, eſſe herbæ nomen, cum granis nigris, qua coriarii utuntur; quæ, quia nauſeam facit, hoc nomine inſignita fuit. Alii dicunt, *Nauteam* rubidum quid eſſe, quo Pontificum veſtimenta quædam colorant. Rhod. ad Scribon. n. 180.

Nautia, ναυτία, Vide *Nauſea*.

Nautilus, ναυτίλος, vel ναυτικός, eſt genus Teſtacei animalis, cujus diverſæ ſunt ſpecies; quarum deſcriptionem vide apud Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 3. & 4. *Nautili* lapidei meminit Chioc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 415. ſeq.

Nautilia, ναυτιλία. Vide *Navigatio*.

Naxia, ναξία. Vide *Cos*, a *Naxo*, *Inſula*.

Neanicos, νεανικὸς, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippoc. vero idem eſſe videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus; uti patet ex Prorrh. ſ. 1. t. 9. & ſ. 4. t. 42. Coac. t. 97. 226. 363. teſte Foeſ. d. l.

Neanis, νεᾶνις, puellam *juvenculam* ſignificat. Hipp. l. 2. de morb. mul. IIX. 38.

Neaniscos, νεανίσκος, Vide *Juvenis*.

Neapolita, νεαπολίτης, author quidam Medicus, a quo nomen accepit ſmegma quoddam *Neapolite* dictum, adverſus μελφάρυς, ap. Ægin. l. 3. c. 22. Gorr.

Neapolitanus, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti, ideo quod primo homines paſſi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. l. 23. obſ. 1. Schol. Vide alios de hoc morbo authores. Parac. vocat *Neapolitanum crimen*, l. 3. Chirurg. magn. c. 1. 7. & 8.

Nearos, νεαρός, i. e. *recens*, cui opponitur *vetus*, παλαιός. Uſurpatur de ſanguine, Hipp. l. 5. aph. 23. Junge Dieter. n. 562.

Neastron, terminus Paracelſicus, ſignificans motionem Elementorum in Elementatis, ſive in omnibus, quæ ab Elementis oriuntur, & diffundit ſeſe veluti in ſuos ramos, & quo pervenit, ſeſe exerit. Hinc quædam partes expoſitæ ſunt *Neaſtro* Ignis; quædam aeris; aliæ Aquæ, vel Terræ. Dicitur etiam *Morbus Elementorum*. Vide Tab. 9. de generat. febr.

* Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie ſignificet, ex Phyſicis notum eſſe poteſt, videlicet congeriem exhalationum; vel vaporum craſſiorum circa Horizontem, ab aere nunc magis, nunc minus frigido condenſatorum, inſtar nubis tenuioris; unde & *Nubes ſterilis* vocatur, Ariſtot. l. 1. Meteor. c. 9. Pertinet interdum inter cauſas morborum procatarcticas, præſertim ſi inquinata fuerit. Parac. de morb. metallifoſſor. l. 1. Tract. 2. c. 1. Per translationem in foro Medico de diverſis rebus dicitur. 1. de vitio oculi, h. e. ſuperficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam ſi craſſior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. lib. 1. Med. Pr. p. 3. ſ. 2. c. 16. Vel eandem habet ſignificationem, quam *Nubecula*, *Nubes*; de quo vocab. paulo inferius.

Nebulgen, eſt ſal ex humiditate nebulæ ſuper lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracelſ. Scholiis in lib. de Grad. & Compoſ. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex.

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*. Ita Cappadox apud Plaut. dixit: *Lien* necat, i. e. mori facit, magnitudine ſua, & doloris, exponente Linden. Ex. IX. §. 30.

Necessitas, ἀνάγκη, vide *Anance*, *Ananceos*, ἀναγκαῖος. *Neceſſitas* duplex eſt, abſoluta, & ex hypotheſi; quemadmodum, & res *neceſſariæ* duplices ſunt. Vide Dieter. n. 53. Helmont. non incepte *neceſſitatem* ingeniorum, & inventionum matrem vocavit, tr. Nat. Contr. neſc. n 6. *Neceſſariæ* res alias dicuntur, quibus carere non poſſumus. Th. Ch. Vol. I. p. 238. ſed illis, ſive velimus, ſive nolimus, corpus noſtrum utitur. Gal. ad Thraſybul. c. 19. Hæ ſunt Res ſex non naturales. Vide Dogm. N. p. 73. ſeq.

Necessitudo, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, eſt peculiaris quædam *neceſſitas*, ſive tale jus, quo eorum, quos Deus, & ſua voluntas inſolubili religioſæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit ſibi invicem, cuilibet conceſſa eſt poteſtas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis; uti elegantiſſime deſcripſit Lind. Ex. XV. §. 89.

Nechiasech, terminus Paracelſicus, qui quid ſignificet, non adeo planum eſt. Videtur tamen ſignificare portiones ſalinas, corroſivas, & depaſcentes; & occurrit in l. 1. de ulcer. apoſtem. Syronib. & Nodis, c. 7.

Necro astrale, legitur etiam apud Parac. l. 2. de podagr. §. Necromantia. Verum quid ſignificet, fateor meam hebetudinem. Spectat ad *necrocomicam*, & hæc ad *necromantiam*; de quibus mox.

Necrocomica, ſunt prodigioſa præſagia, rei futuræ cujuſpiam prænuncia, per ſigna ex aere in terram decidentia, ut cruces olim temporibus Maximiliani I. Imp. ac alia multa. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex. ex Parac. qui paſſim in ſcriptis meminit, v. g. d. loc. de podagric. & Fragm. de Anat. ocul. &c. l. 9. de Signat. rer. natur. &c.

Necrolium, eſt remedium, quod mortem pellere, ac vitam conſervare poteſt, Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. Unde & *necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *necrolii*, apud Parac. l. 5. de vit. long. c. 5.

Necrosis, νέκρωσις. Vide *Mortificatio*.

Nectar, νέκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambroſia*, eorundem cibus. Proprie vero *nectar* dicitur vinum mulſum, ex muſto confectum, hoc modo: Muſtum, quouſque ad dimidias fere reſideat, excoquitur, & in decem ejus ſextarios unus Mellis Attici miſcetur, poſt in cadum transfunditur, gypſatoque vaſis ſpiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Conſtantino Cæſare l. 8. de agricult. deſumpſit. Verum inflationibus obnoxium eſſe perhibetur, & ſtomacho adverſum, daturque alvi ciendæ cauſa. Aliam vero, & magis conditam aromatibus deſcriptionem tradidit Linden. Ex. X. §. 113. qui ex Feſto, *nectar* idem quod *Myrrhinum*, vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod ſit ſuaviſſima confectio, nec dubitandum, fuiſſe inter veterum lautitias, §. 154. *Nectar* quoque peculiare propoſuit Paracelſ. l. 2. de Tartar. t. 1. c. 2. ex liquoris Fecticellæ unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unc. duabus, cujus doſis drachm. dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur Schol. & Fragm. ad h. l. Johnſ. ſcripſit: *Nectar* fit ex correcto, & claro vino: Correctum vinum rubrum eſt coagulatum: Clarum eſt vinum album. l. 1. Lex. Med. & l. 2. *Nectar* eſt confectio Albuminis ovorum.

Nectareus, *Nectarites*, νεκτάρεος, νεκταρίτης, Epitheton (1) *vini*, apud Dioſc. l. 5. c. 66. (2) *Antidoti*, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur eſſe, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibuſdam.

Digitized by Google

(3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyſpnœam, l. 9. d. t. c. 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur; & ita ratione ſuavitatis, ob miſturam vini generoſi, & mellis, ita dictum fuit. Cur vero (4) *Collyrium* Marci *Nectarium*, νεκτάριον, ad lippitudinem, & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, l. 4. tit. eod. c. 7. rationem nullam videmus.

NEDEON, quid Paracelſo ſignificet, nec Dornæus, nec alii ejus ſectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquam ſpecificam rei uniuſcujuſque naturalis proprietatem eſſentialem, vel virtutem. Occurrit l. 4. Philoſoph. tr. 2. c. 1.

NEDYIA, νηδύια, vocantur & ἔντερα, *inteſtina*, viſcera abdominis. Gorr. & Foeſ.

NEDYS, νηδὺς, ſignificat *ventrem inferiorem*, & in ſpecie ventriculum. Uſus aliquoties Hip. 4. de R. V. I. A. t. 4. l. de A. L. & Aq. XLVI. 13. l. de Carnib. vel Principiis XII. 19. XIII. 1. l. de Arte XVII. 3. XXI. 21. l. de Corde I. 11. l. de nat. mul. LX. 2. Jung. Foeſ. 430. Legitur & apud Moſchion. de morb. mul. c. 52.

NEDYUSA, νηδύουσα, eſt epitheton τῆς δίψας, ſive *ſitis*; & ſignificat vehementem, *inexhauſtam*, veluti in viſcerum penetralibus alte infixam. Legitur Coac. t. 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. in Comm. ad Coac. Hipp. p. m. 413. Jonſton. p. 136. Foeſ. d. l.

NEFRENDES, νεφροὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*: ita pueri quoque *nefrendes* ſunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non poſſunt; & ſenex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. not. ad Seren. p. 96. Stricte tamen de porcellis plerunque dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 1. de Al. fac. c. 12. Quæ derivatio veroſimilior eſt, quam illa Fulgentii Carthaginenſis, apud Aldr. l. 1. de quadr. biſulc. c. 36. qui porcum caſtratum *nefrendem* dictum fuiſſe credidit, quaſi ſine νεφροῖς, i. e. ſine renibus. Etenim renibus non privantur caſtrati, ſed teſticulis.

NEJÆRA, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos, νειαιρὴ, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hipp. Coac. t. 591. l. de nat. mul. IV. 6. quamvis Lind. poſuerit ἐς τὴν αἰθρίην, i. e. ſub dio. Verum Foeſ. legit τὴν νειαιρὴν, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 4. Junge Foeſ. p. 425.

NEILION, νείλιον, nomen eſt malagmatis; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 18.

NENEMIE, νηνεμίη, venti ceſſatio, *ſerenitas*, aeris tranquillitas dicitur. Foeſ. Oec. p. 431.

NENUFAR, dicitur *Nymphæa*. Dieter. Jatr. pag. 90. ad fin.

NENUFARENI, dicuntur ſpiritus aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Paraceſ. Philoſ. ad Athenienſ. l. 1. text. 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

NEOCHMOS, νεοχμὸς, ſubſtantive, & adjective ſumitur; & denotat vel *innovationem*, vel *rem* recenti motu *innovatam*. Hipp. l. de morb. mul. XXIIX. 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, l. 1. h. tit. XXXII. 6. Jung. Foeſ. p. 426.

NEOGNOS, νεογνὸς, recens natus. Vide *Natus*.

NEOPOTOS, νεόποτος, dicitur *qui recens potum* ſumpſit. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 55.

NEORROPHETOS, νεοῤῥόφητος, vocatur, qui *noviter ſorbitionem ſumpſit*. Hipp. d. l.

NEOS, νέος, duo ſignificat, *Novum*, & *Juvenem*. Dieterich. n. 565. Vide *Juvenis*. A νέῳ, deſcendit adverbium νεωστὶ, *recens*, *noviter*, nuperrime: de quo videatur Linden. Ex. XIII. §. 287. ſeq.

NEOTERICOS, νεωτερικὸς, *recentior*. Uſurpatur frequentiſſime de Scriptoribus, & Authoribus, ad differentiam veterum, & antiquiorum: quod paſſim occurrit.

NEOTEROPŒEO, νεωτεροποιέω, id eſt *innovo*, novi quid molior. Quo verbo uſus Hippocr. 1. aph. 20. l. de Humor. III. 83. quod alibi expreſſit per καινουργέω, l. de vet. med. XXXIIX. 2. Paſſiv. νεωτεροποιέεσθαι legitur l. 2. Epid. ſ. 1. 29. Vide Foeſ. p. 430. Diet. n. 569.

NEPA, idem quod *Cancer*. Keuchen. ad Seren. p. 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, l. 2. de cruſtat. c. 16. p. 160. h. & 170. h. ad Thonon.

NEPENTHES, νηπενθὴς, potio olim vocabatur, quæ fecit obliviſci malorum; uti demonſtravit Lind. Ex. X. §. 144. Caſp. Rejes C. El. q. 2. n. 12. & q. 88. n. 13. per quam colloquium ſuave inter convivas fuiſſe intellectum quoque exiſtimavit Lang. l. 1. ep. 56. quamvis alibi herbam aliquam *Oenotheram* dictam, vino inditam, ſtatuerit hunc effectum producere, l. 3. ep. 6. Chymici tamen tranſtulerunt vocabulum hoc ad *Compoſitionem* quandam *Opiatam*; cujus meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 44. Beguin. in Tyrocin. Johnſ. in Lexic. l. 2. Schroder. l. 4. cl. 2. pag. 314. deſcriptio vero occurrit in Diſpenſat. Norimberg. p. 186.

NEPHELE, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, ſed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

NEPHELOIDES, νεφελοειδὴς, *nubiloſus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 43.

NEPHRIDION, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hippocr. l. 2. de morb. mul. L. 14. Foeſ. p. 425.

* Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum eſt. Phyſiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλίτης, Gorr. & Lind. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum* ſive ſimilari, ſive organico, uti colligere eſt ex 6. aph. 6. lib. 6. Epid. ſ. 8. t. 4. Gal. l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap. 2. Conſentiunt Foeſ. p. 430. Dieter. n. 566. Caſtell. & alii. Vel ſtricte, & rurſus dupliciter. 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*, Gr. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque tract. de Lithiaſi paſſim. 2. pro *Inflammatione Renum*; quæ magis accurata, & propria eſt ſignificatio, ad ſimilitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις deſinentium. Vide *Itis*. Deſcribitur a Gal. in Def. Med. *Nephritis* eſt renum inflammatio cum vehementi dolore, cui interdum conjuncta eſt urinæ difficultas, cum fibroſis excretionibus aut arenoſis, aut modico ſanguine. Cauſa cum aliis inflammationibus eſt communis, videlicet ſanguis acrior, & bilioſus, vel eryſipelaceus impeditus in tranſitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex ſtagnatione inflammans. Foreſt. l. 24. obſ. 1. ſeq. & alii. Vocatur & *Nephriſis*, apud Helmont. d. l. Accipitur etiam adjectivum apud Hipp. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, l. de int. aff. XVI. 18.

* Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potiſſimum habet ſignificationem, unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel de ipſo morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Ægris ſive Calculo, ſive Inflammatione, ſive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. paſſim: v. g. l. 6. de L. A. cap. 2. & alibi. Vel de Excretionibus, 1. Epid. ſ. 2. tit. 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conſerentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, Gal. lib. 6. de tu. ſan. c. 11. l. 10. de C. M. L. S. c. 1. Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. ſ. 1. cap. 18. p. 679. ſeqq. In ſpecie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. lib. 3. c. 5. nu. 4. Fr. Hoſmann. in Clav. ad h. l. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 331. ſeqq. De hoc Schroder. lib. 4. cl. 1. n. 228. Fr. Hoſm. ad h. l. Chiocc. d. l. ſ. 5. p. 575.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Uſitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. n. 567. Horum hiſtoriam vide in Anatomicis, ſpecialiter Barthol. l. 1. Anat. c. 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici clariſſimi amplexi ſunt, reſutatum legere licet apud Lind. Medic. Phyſiol. l. 2. c. 5. §. 144. ſeq. multis Barthol. vero d. l. adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abuſive interdum pro *Teſticulo*: quo ſenſu ſumpſit Jonſton. Syntagm. Med. p. m. 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *ſectio Renum*; de qua legi poterit apud Hipp. de int. aff. XV. 19. Enimvero non ibi ſermo eſt de *ſectione* ipſorum *renum*, ſed de ſectione abſceſſus juxta renes. Impoſſibilis igitur potius habenda eſt *Renum ſectio*, cum Bonetto Mercur. Compit. l. 3. p. 43.

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foeſ. Oecon. p. 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur ſpecies teſtaceorum, & quidem *turbinatorum*; cujus deſcriptionem, cum variis differentiis, vide apud Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 26. ſeq.

Neroniana, epitheton *Venæ ſectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ uno die. Hildan. cent. 6. obſerv. 92. ubi exemplis demonſtrat, hujuſmodi venæ ſectionem merito eſſe reprobandam.

Nervalia, *oſſa*. Vide *Arcualis*.

† Nervi reversivi, vulgo recurrentes. Trinc. lib. 5. c. 1.

Nervinus, νεύρεος, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervoſus*. Sumitur vel Phyſiologice pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, & ſimilitudinem accedentibus; ut ſunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervoſæ* paſſim in Authoribus. Ad primam ſignificationem referre libet nomen Plantaginis, quod dicitur πολυνεύρος, *multinervia*, vel *Nervalis*. Scrib. n. 12. Rhod. ad h. l. Vel Pharmaceutice tribuitur remediis ad *Nervos*, & *Nervoſas partes* utilibus. Ita in Diſpenſatoriis *Emplaſtrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 8.

* Nervus, νεῦρον, accipitur late, & ſtricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos, etiam *Tendines*, & *Ligamenta*: v. g. Hipp. l. de Arte XIIX. 2. l. de Principiis, vel Carn. XI. 3. & alibi ſæpius. Vide Foeſ. p. 427. Stricte dicitur de canalibus ſpiritum animalem ad partes ſenſui, & motui locali deſtinatas deſerentibus; unde & inſtrumenta ſenſus, & motus dicuntur; quorum hiſtoriam pete ex Anatomicis, in ſpecie Bartholin. libell. 3. Anatom. per totum, Willis Anat. Cerebri, c. 17. 19. ſeq. *Nervum* non eſſe organum executivum motus voluntarii, ſcil. quatenus eſt pars ſolida organica, ſed organum delativum imperii voluntatis, recte ſcripſit Helmont. tr. Catarrhi delir. n. 59. & tr. de Lith. c. 9. n. 1. Quæ *nervorum* ſit ſtructura, & quæ conformatio ope microſcopii deprehendatur, vide apud Bonett. Med. Sept. l. 1. ſ. 4. c. 11.

Nes-

Nesder, legitur apud Paracelſ. l. 1. Philoſ. de Athen. c. 14. ſed quid ſignificet, non licet determinare.

Nesis, νῆσις, proprie ſignificat *accumulationem*, σώρευσις, Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc Νῆμα, *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo ex humorum accumulatione facto. Hippocr. l. de L. in hom. XXXII. 1.

Nesteje, νηστεία. Vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen eſt medicamenti cujuſdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea ſumptuoſi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Suſinum, cujus Hip. paſſim meminit in libris de nat. mul. & morb. mul. de ſuperfœtatione, in affectibus uteri peſſariorum loco adhibendi, teſte Lang. l. 1. ep. 67. Loca vero Hippocr. allegata vide ap. Foeſ. Oec. p. 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. eſſe crediderunt. At Proſp. Martianus omnes has opiniones ſuſpectas reddidit ex ipſis Hipp. textibus, ſatius eſſe dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, Annot. ad Hippocr. l. 1. de morb. mul. p. 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρώδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum: Medium quoddam corpus inter cartilaginem, & ligamentum; hoc quidem durius, illa vero mollius. Ejuſmodi habentur in articulo pternæ cum aſtragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo ſinu coxendicis viſitur, valde quidem durum, quod principio tam latum eſt, ut pubis foramen etiam attingat; deinde paulatim contrahitur, rotundiuſque factum inſeritur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. l. 2. de Temper. c. 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρῶδες reperiri, ſcribit Idem l. 6. de U. P. c. 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *deſcriptio* accurata *nervorum*: qualem Th. Willis in ſua Anatom. cerebri, aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neuron, νεῦρον. Vide *Nervus*.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομῆτραι, vocantur *Muſculi Pſoas*; uti ſcribit Fallop. in Obſ. Anat. quæ extant Tom. I. Oper. p. m. 390. Veſal. l. de H. C. F. c. 38.

Neurotomia, νευροτομία, vel Anatomicam nervorum ſectionem ſignificat, vel præternaturalem eorundem diſſectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 21. Ita νευρότρωτα vocantur *nervorum vulnera*, l. 7. S. §. Nuces, Caryæ.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter: vel quando non participat de duobus extremis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat. Gal. l. 1. de S. Fac. c. 21. & l. Art. Med. c. 6. An omnibus tribus ſubdiviſio applicari poſſit *Neutrius* in *Neutrum* ſemper, *Neutrum*, ut multum, & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, ſed abſque artis emolumento, Hier. Cardanus in Contradicentr. l. 1. tract. 6. contrad. 6. & 7. In ſpecie de *ſtatu* corporis humani *Neutro* noſtram ſententiam vide in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p. 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis deſcribitur, quod ſit *neutraliter* media diſpoſitio, vel mediocritas, in qua per modum medii ſeſe habituant actiones ſui ſubjecti, ad conſervationem ſpeciei, ex Lullii Theorica c. 2. Vol. IV. Theatr. Chym. p. 4.

Neutha, eſt pellicula vel oculis, vel auriculis infantum adnaſcens, ſive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Paracelſ. l. 1. de Præparat. tr. 4. de Vitriol. alb. An fortaſſis Amnios?

Nevus, idem quod *Nævus*. Legitur in Lex. Scrib. Rhodii, & alibi.

Nexus, πλοκή, idem quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. ad Seren. p. 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis; cujus deſcriptio habetur ap. Æt. l. 7. c. ult. citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 3. p. 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & ſpiritus turbandi, cogendique; adeo ut triſtitiam, & audaciam excitet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuiſſe *Helleborum*, teſtatur C. Rejes Camp. El. q. 63. nu. 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνῖσα, dicitur odor fœtens, & redolens aduſtionem. Lind. Ex. XIII. §. 283. Vel eſt odor fumoſus pinguedinis; qualem dant toſtæ cornua capræ, Keuch. ad Sammonic. p. 284. Qualem, ſi accidit, in ventriculo gigni, quod percipi poteſt ex ſaliva, ructu, vomitu, indicio eſt, pingue ciborum amburi, & tranſire in quid ſimile bili. Lind. d. l.

* Niger, *Nigredo*, μέλας, μελανσμός. Vide *Melas*, *Melaſma*, *Melaſmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. S. A. Ch. l. 3. c. 15. In opere

lapidis Philoſophici *Nigredo corvina* quid ſit, vide apud eund. T. II. Oper. p. 98. 468. 405. 407. Jung. Th. Chym. Volum. III. p. 726. Vol. IV. p. 546. & 891.

Nigrificatio, dicitur illa ipſa operatio, quando aqua illa Mercurialis Philoſophica ſupra nigra apparet, & veluti vellus nigrum, aut pellem nanciſcitur. Et quia Sol, & Luna, i. e. aurum, & argentum inerant, dicebant etiam *Eclipſin Solis, & Lunæ*, ac *Nigrificationem Maris*. Th. Chym. Vol. III. p. 434.

Nigromantia, olim erat ars naturalium rerum in terra abſconditarum, ut minerarum, & metallorum, &c. Poſtea Diaboli inſtinctu, & malorum hominum nequitia in abuſum abiit, arſque diabolica facta eſt. Rul. Dorn. vero in Diction. Parac. & Johnſ. in Lex. paulo clarius ita deſcripſerunt: *Nigromantia* eſt ars nefanda, & execrabilis, qua diaboli, malignique ſpiritus aſtute ſe cogi fingentes ab hominibus, ultro interim obediunt in eorum perniciem tantum, non aliter, ut repente quid e longinquis adferant, aut ad remotiſſima loca deferant. Noctu potiſſimum eſt deſtinata, quia lucem fugiunt maligni dæmones, umbrarumque ſunt miniſtri, ac tenebrarum. Deplorandum igitur eſt, quod nihilominus ſint inter Chriſtianos, qui artem hanc diabolicam vel excuſare, vel etiam ejus opera uti non vereantur.

Nihil, *Nihilum*, οὐδὲν, μηδὲν, opponitur *Alicui*, ſive *materiæ*: Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non eſt, *nihil* eſt: & contra; Quod *nihil* eſt, vere non eſt. Th. Chym. Vol. I. p. 240. De *nihilo triplici* Crolliano, *Reali*, *Negativo*, & *Privativo*, θηλικὸν Libavii vide To. IV. Oper. p. 83. An Paracelſi doctrina, quod omnia ad *nihilum* tendant, firmo ſtet talo, non eſt hujus loci ventilare. *Nihil*, vel *Nil album* quid ſit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νειλιακὸν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Hymettium*; & principem tenet locum in Medicina, ex Dioſc. Keuchen. ad Sammon. p. 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem quod *Imber*. Vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decuſſos, fertiles teſtatur experientia, & cum hac Helmont. tr. Imago ferment. n. 32.

Nimium, πολὺ, idem quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. aph. 51. rationem addidit Gal. in Comm. ad h. l. quia deſtruit συμμετρίαν, & moderationem, atque diſſolvit compagem, σύστασιν animalis.

Niphetos, νιφετὸς, dicitur *Nix* confertim, & cum impetu irruens, ſive *nives confertæ*, apud Hipp. l. 4. Epid. III. 8. Jung. Foeſ. 432.

Nisus, σπιζίας, nomen *Accipitris minoris*, ſive *Fringillaris*; cujus hiſtoriam tradidit Aldrov. l. 5. Ornith. c. 2. *Niſus* quoque idem eſt, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρίς. Vide *Cicindela*.

Nitiala, nomen ſtellæ apud Parac. quam cum ſale Vitrioli ejuſd. eſſe naturæ, ſibi perſuaſit, tr. de Podagra, §. Curia. An *Sirium* intellexit?

Nitor, στίλβη, idem quod *Splendor*, *Fulgor*, λαμπρότης. Eſt effectus luminis, teſte Lind. Ex. XI. §. 171.

Nitriales, ſunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes; ut ſal petræ, vel nitrum, ſulphur, &c. Dorn. Rul. & Johnſ.

Nitron, νίτρον, eſt ſpecies ſalis, ſive *ſal ſulphureum*, φλογιστὸν, ſalſo-amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. l. 3. c. 23. ubi integram *Nitri* hiſtoriam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Dicitur & λίτρον, ἀλόνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. l. 2. ep. 32. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40. Chiocc. in Muſ. Calceol. ſect. 2. p. 159. ſeq. Th. Ch. Vol. I. p. 636. ſeq. Willis Ex. I. de ferment. c. 10. Rolf. Chym. l. 5. ſ. 1. art. 3. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 2. p. 256. ſeq. An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur: ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli ſibi perſuaſum habeant, niſi circa confinia Nili, quo loco ejuſdem ſtirias efflorescentes reperiri ſcribunt, coloris nunc rubeſcentis, nunc blande cœruleſcentis: unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. Pharm. Diſſert. I. p. 423. Quod ſi vero locum Plinii l. 31. c. 20. conſideremus, nulla, aut certe exigua apparebit differentia. Rhod. ad Scrib. n. 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. CXX. 19. ut & Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. Deſcribitur quoque *Nitrum*, quod ſit ſalſugo quædam ex urinarum congregationibus in ſal præparata; verum videtur juſto ſtrictior. *Nitrum Murarium*, quod vocat laud. Ludovici d. l. eſt nihil aliud, quam *Aphronitrum*, ſive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conſpicitur; & dependet ejus origo a calce viva, qua muri ſunt conſtructi. *Nitrum* dicitur lapis ſalſus, i. e. ſulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id eſt cinis clavellatus. *Nitron*, id eſt fæx vitri. Rul. & Johnſ.

† Nix fumans, Q. Sereno c. 40. Calx viva, G. Barth. Adv. l. 56. c. 12.

Nix, χιὼν, quid ſit, & quale meteoron, Phyſicorum eſt docere. Pertinet vero ad forum Medicum, quatenus vel pertinet inter cauſſas ſanitatis, & morborum, vel ad uſum Diæteticum, & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hipp. 5. aph. 54. Junge Dieter. n. 923. J. Alex. l. 17. Sal. cap. 12. & alibi: Hoc ex Aldrov. l. 1. de

Inſect.

Digitized by Google

Inſect. c. 2. ubi p. m. 150. mentionem facit *nivis mulſa*, h. e. cum melle mixtæ, quam veteres in æſtuoſis febribus obtulerunt, χιόμελιον, dictam; non ex C. Rejes C. El. q. 74. n. 27. ubi cos appetitus, & eximium embamma olim magnatibus habitum legitur, ſine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans*, dicitur *Calx viva*, Keuchen. ad Sammon. p. 244.

Noas, *Noac*, i. e. *æs*, *vel cuprum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Nobach, *Nobocb*, inſtrumentum eſt *Necromanticum*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Nocasit, i. e. *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Johnſ.

Nocens, βλάπτων, idem quod *Nocuus*, *noxius*, βλαβερὸς, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* eſſe vitanda, *Juvantia* vero amplectenda, pertinet ad methodum medendi. Gal. cap. 2. de hum. t. 1.

Nochat, *Nuchat*, i. e. *venus*, *æs*, *Nuchor*. Rul. & Johnſ.

Nocheles, νωχελὴς, i. e. *tardus*, ſegnis, a νω privativo, & κέλλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in ſpecie de ſecundinis tardantibus, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. CVIII. 50.

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cum & ſani noctu ambulare poſſint, & ſoleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto ſurgit, & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam claſſem morborum, vel ſymptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum eſt. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, Inſtit. Med. l. 2. ſ. 1. p. 3. c. 7. & ſ. 2. c. 4. Med. Pr. l. 1. p. 2. c. 19. Verum mihi minus videtur veroſimile, cum *Comatoſi* minime ſint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancolia* ſpecies; vel conſtituet peculiarem ſpeciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum ſomnum*: quo videtur inclinare Willis tr. An. Brut. P. I. c. 16. Hujus affectus cauſa conſiſtit omnino in ſpirituum animalium quorundam irrequietorum excurſione. Meminit hujus affectus Lang. l. 2. ep. 45. C. Rejes C. El. q. 37. n. 48. ſeqq.

Noctidiale, νυχθήμερον, h. e. *ſpatium noctis*, & *diei*, ſive viginti quatuor horarum. Gal. de ſeptim. partu t. 1.

Nocticula, idem quod *Cicindela*. De animalculo *noctulucente* Indico, *Cocujo* dicto, conſule Th. Chym. Vol. VI. p. 95. Vide *Cicindela*. De *Noctiluca Aerea*, & *Glaciali* vid. Acta Erud. Lipſienſ. Ann. 1682. & ipſius inventoris Illuſtris Rob. Boyle tract. h. t.

Noctua, γλαὺξ, dicitur avis noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens; cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, tradidit Aldr. l. 8. Ornith. c. 7. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 61. Sanguinem *noctuæ* inter abſurda refert remedia contra orthipnœam Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus anſerinum. Ova *noctuæ* moderate elixa, & infantibus exhibita abſtemios reddere, teſtatur Lang. l. 2. ep. 51.

Noctuini oculi vocantur, qui ſunt glauci, cæſii, Ital. Occhi di gatto. Joh. Laur. Am. On. p. 568.

Nocturnus, νύκτιος, νυκτερινὸς, dicitur de morbis, præſertim de Febribus, quarum paroxyſmi contingunt noctu; opponunturque *Diurnis*. P. M. de Calderia Tom. I. Op. p. 305.

Nodosus, dicitur de certa *Arthritidis* ſpecie, quando materia quædam tophacea, & fæx terreſtris articulis impacta, & coagmentata efficit, ut diſtorqueantur, cutis tandem diſſiliat, & pereunte motu, membrum incurvetur. Foreſt. l. 29. obſ. 2. in Schol. Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui eſt Perfectorum, *coagulatam Podagram* aſſuetudine dolendi nutrientium, Part. I. Solar. Podagr. q. 12.

Nodulus, vel ſignificat *parvum nodum*, & ita Gr. dici poſſet ἁμμάτιον, vel uſitatius notat *ſacculum*, σακκίον, vel *marſupiolum*, cui induntur ſpecies, medicamenta ſimplicia, & compoſita, pro vinis, & cerevſia medicatis. Et Synecdochice quoque ſæpe pro illis ipſis ſpeciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris paſſim conſtat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis, vel ſuppoſitorii uſum obtinente, Wecker. Antid. gen. l. 1. c. 49.

* Nodus, ἅμμα, eſt vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam ſignificationem vide in *Hamma*. Altera acceptio eſt Phyſiologica; & dicitur vel de *protuberantiis oſſium*, ſive capitibus circa articulos, Gr. κόνδυλος, Vide *Condylus*: Vel de membranis carnoſis, & craſſioribus circa vaſa umbilicalia occurrentibus, a quorum *nodorum* numero, & diſtantia de frequentia conceptus conjicere volunt obſtetrices, ſed abſque veriſimilitudine. De his vide Barth. l. 1. Anat. c. 37. & C. Rejes C. El. q. 52. Tertia eſt Pathologica; & ſignificat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitioſæ coagulatione, vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. tr. Blas hum. n. 35. Ita tumorem in mala indolentem, & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger Obſer. Med. Cent. 1. obſ. 32. p. 34. Ita abſceſſus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris*, dicuntur *Nodi*, Foreſt. l. 3. Chir. obſ. 7. Schol. Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracelſ. in libris ſuis de morb.

morb. Gall. *Nodi* articulorum ſunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Johnſ. *Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas inteſtini tenuis in ſe retractiones, & ſitum mutatum, quales in uno ſubjecto quatuor vidit, ita ut portio truncialis coarctata, & retracta in vicinam partem delituerit, inſtar limacis in domuncula, aut gladii in vagina, & nonniſi vi quadam extrahi potuerit, uti legere eſt in Pœonis, & Pythagoræ Exercit. Epiſtol. Anatomico-Medicis, Exerc. XVII. ep. 2. Hanc veram cauſſam eſſe iliaci doloris nullum eſt dubium; ſed an ſemper, & in omni ſubjecto, determinare non libet. *Nodus Barbaricus*, σύνδεσμος βαρβαρικὸς, pertinet ad primam ſignificationem; eſtque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores ſedandos, cujus meminit Gal. l. 2. de L. Aff. c. Jung. J. Alex. in Not. ad h. t.

Noera, i. e. *coopertorium* vaſis deſtillatorii. Rul. & Johnſ.

Noli *me tangere*, vocatur ſpecies Herpetis exedentis cancroſi, ſive Phagedænæ (alii etiam ad *Lepram* referunt) ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis creſcit, ac in pejus vergit. Eſtque tumor, & exulceratio corroſiva in facie, circa os, & naſum, & ſupra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno, & ſeptico ſubſiſtente. De hoc affectu vide Foreſt. l. 2. Chirurg. Obſ. 9. cum Schol. Senn. Med. Pr. l. 5. p. 1. c. 20. Meminit & aliquoties in ſcriptis ſuis Parac.

Nomas, νομὰς, epitheton *columbarum*, quę in montibus degunt. Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus Gallinac.

* Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depaſcens*, Lat. *Paſtio*, quod ſerpendo vicinas partes quoque corrumpit. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 4. & l. 5. de C. M. P. G. c. 14. Coincidit cum *Phagedæna*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambulativum, Foreſt. lib. 7. Chir. obſ. 3. Schol. Alias νομὴ etiam *Pabulum* ſignificat.

Nomen, ὄνομα, quid ſignificet, & pueris notiſſimum eſt. Sæpe tamen late quoque ſumitur, comprehendens quandoque ipſa *verba*: v. gr. quando Gal. ſcribit: Allaborandum, ut in Medicina ſemper *nominibus* maxime perſpicuis utamur, l. 2. de diff. pulſ. c. 2. non excluſa eſſe ipſa quoque *verba*, nemo non intelligit. Quæ ſententia uti veriſſima, & notatu propterea digna, ita tacite refutat Helmontianam, Paracelſicam, & fere in genere Spagyticam Medicinam, plurimis novis, inuſitatis, obſcuris, & Bœoticorum ænigmatum ſimilibus nominibus refertiſſimam. Quod vero *nominibus*, præſertim ſacris, aliqua inſit virtus Medica, rectiſſime refutavit Diet. Jatr. p. 729. quia non ſunt res corporeæ, nec ſpirituales, nec accidentia ſubjecto inhærentia, ſed notiones extrinſecus ab aliis attributæ, ex placito impoſitæ, omnis vitæ, & actionis expertes. Caſp. Rejes C. El. q. 22. n. 8. Interim Medicis *nominum* inquiſitio omnino neceſſaria, Id. q. 68. n. 1. 2. cum certis de cauſis impoſita eſſe minime dubium ſit, vel ut naturam, vel virtutem rei exprimant. Schrod. l. 1. c. 37. Symptomata plerunque eſſe ſimul *nomina* morborum, docet Lind. Ex. III. §. 43.

Nomos, νόμος, Latine *Lex*. Vide ſupra lit. LE.

Nomothetema, νομοθέτημα, proprie *legiſlatum* ſignificat. Hipp. vero nomina vocavit naturæ νομοθετήματα, ob antea dictam rationem, quia certis de cauſis ſunt impoſita, veluti lege quadam, l. de Arte III. 5.

Nonanus, ἐνναταῖος, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hipp. 1 Epid. ſ. 3. t. 17. quamvis eam dari, merito dubitet Gal. in com. vel ob hanc quoque rationem, quia eſt erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non Ens, οὐδὲν, idem quod *Nihil*, cujus nullus conceptus, nulla ſcientia, cum non habeat ſui ſpeciem, ſub qua ſe repræſentet. Quænam ſint *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. Chymiæ l. 6. c. 3. ſeqq. quamvis Bekerus, & Langellottus eum refutare auſi ſint; ille in ſupplemento in Phyſicam ſubterraneam; hic vero in Epiſtola quadam ad Nat. Curioſos, in Eph. N. C. Ann. III. obſ. 59.

Nora, dicitur *Calx*, item *quodlibet ſal*, item *Nitrum*. Rul. & Johnſ.

Noseros, νοσερὸς, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur ap. Hipp. 6. aph. 2. Junge Diet. n. 575.

Nosididac, i. e. *Artum*, vel *Artus*. Rul. & Johnſ.

Nosocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici poſſet.

Nosocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*; Diet. Jatr. p. 933. & propterea haud inepte Jonſton. in ſuo Syntagmate Med. Pract. partem tertiam vocavit νοσοκομικὸν, deſcribens, quod ſit pars Medicinæ practicæ ſpecialis, in qua de morbis, & ſymptomatibus in ſpecie, eorumque cura agitur.

Nosodochium, νοσοδοχεῖον, idem quod *noſocomion*, vulgo *Hoſpitale*: de quo lege Diet. Diat. p. 444.

Nosologia, νοσολογία, idem quod *Pathologia*.

Nosos, νόσος, νόσημα. Vide *Morbus*.

Noster, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philoſophicis, v. v. *Aurum noſtrum* eſt

Elixir

Elixir rubrum , & *album* eſt *Argentum noſtrum* . Adjectum *Noſtri* facit diſcrimen inter vulgaria , & Philoſophica ; quorum illa ſunt confuſa cum elementis ; hæc ab iis liberata , & ad aſtralem naturam perducta . Libav. Apoc. Herm. P. poſt. T. II. Oper. p. 412.

Nostoch, dicitur jaculum alicujus ſtellæ, vel potius ejus repurgatione dejectum quid in terram. Invenitur potiſſimum Junio, Julio, & Auguſto ſuper latos campos, vel in pratis, inſtar fungi magni, vel ſpongiæ foraminoſum quid, & leve, tendens in fulvum, & ravum colorem, & ut coagulatum jus tactum contremiſcit. Sunt qui per *Noſtoch* ceram intelligunt metaphorice. Dorn. Rul. & Johnſ. Parac. jungit cum Terniabin, & vocat manſiones rerum ſupracœleſtium, l. 4. de vit. long. c. 8. fructus aeris, Philoſ. Tr. t. 11. l. de puſtul. Gallic. & aliis ſympt. cap. 7. fin. *Balſami Noſtoch* meminit idem, Berthoneæ l. 2. c. 7. Cœlitus quoque demitti credidit Helm. tr. de magnet. vuln. cur. n. 43.

Nostos, νόςος, dicitur *dulcedo* , & ſuavitas ciborum. Unde νόσιμα , *dulcia* , & πολύνοςα, quæ multum ſuavitatis in ſe habent; quod vocab. legitur ap. Hipp. l. 2. de diæta XXXII. 10. Junge Foeſ. Oec. p. 35.

Nota, ſæpe ſumitur pro *Macula* , *Nevo* .

* Nothos, νόθος. Vide *Illegitimus* .

Nothros, νωθρὸς, dicitur *torpidus* , torpeſcens , ſegnis , & νωθρότης, *torpor* . Utrumque frequens ap. Hipp. Ita *Auſter* dicitur νωθρὸς effective, 3. aph. 8. Junge Diet. n. 581. Pulſus *tardus* , Coac. t. 139. ægri νωθροὶ, *languidi* , 1. prorrh. ſ. 3. t. 10. 25. Subſtantivum νωθρότης, 1. prorrh. ſ. 1. t. 13. Coac. t. 91. Dicitur & νωθείη, 1. prorrh. ſ. 3. t. 49. Coac. t. 208. Vide plura loca Foeſ. d. l. p. 436.

* Notiæos, νωτιαῖος, *dorſalis* , a νῶτον, *dorſum* : Epitheton medullæ ſpinalis, quę & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil eſt, quam *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla* .

Notiodes, νοτιώδης, *humidus* , a νοτὶς, *humor* , humiditas, *mador* . Eſt epitheton febris cujuſdam, ap. Hipp. l. 6. epid. ſ. 1. t. 29. quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, ſpecies malignæ , & colliquativæ febris , quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium proſtratione. Jung. C. Hofm. de febr. c. 54. & 58.

Notios, νότιος. Vide *Auſter* .

Notis, νοτὶς, *humor* , *vapor* dicitur. Lind. Ex. III. §. 217. Vide *Notiodes* .

* Noton, νῶτος , *Dorſum* . Vide ſupra in DO.

Notos, νότος. Vide *Auſter* .

Novacula, ξυρὸς, ξυρὸν, a ξύω, *rado* , inſtrumentum vocatur Chirurgicum, quo pili deraduntur ; cujus uſum nonnulli vere, vel ſimulate metuunt, notante Gal. l. 1. de C.M.S.L. c. 4. circa fin. Uſurpatur tamen interdum ad alias operationes Chirurgicas . Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abſcindenda membra Hildan. in Ciſta militari p. 1042. operum ſuorum. Sic etiam Scultetus ſingularem *Novaculam* deſcripſit, quam Græci *Scodegbino* vocant, & Rouſſetus ad fœtum Cæſareum uſurpavit , Part. I. Tab. II. fig. 2. & Tab. LXII. Alia etiam Magna deſcripta occurrit Tab. XX. fig. 5.

Novale , Paracelſo dicitur *Portentum* ; & in ſpecie *Novalia cœleſtia* vocat occultas imaginationes in homine, ex lectione, vel ſermone obortas, l. 2. Philoſ. ſagacis.

Novator , νεωτής , in bonam , & malam partem ſumi poteſt. Secundum illam dicitur ſive Philoſophus, ſive Medicus, qui doctrina , judicio, prudentia, mentis acie præſtans res novas invenit ad totius artis , ſive ſcientiæ perfectionem utiles, & neceſſarias. Qualis fuit Harvejus inventor Circulationis ſanguinis, C. Aſellius venarum Lactearum , &c. Secundum hanc vero *Novator* eſt, qui ſolo vanæ gloriæ ſtudio præter neceſſitatem nova excogitat vel principia, vel terminos, & ſimilia, &c. quo epitheto Helm. non immerito a pleriſque appellari ſolet : quamvis & hodieque ſint, qui gloriolam vanam ſimiliter ſectentur. Plura de utraque ſignificatione vide apud Hor. Augen. Tom. III. l. 2. c. 4. ſeqq. p. 39. ſeqq.

Novilunium, νεοσελήνη, νουμηνία, olim dicebatur prima dies menſis, ſive *Calenda* . Hodieque vero de Conjunctione Solis, & Lunæ accipi ſolet. Quod tempus Paracelſ. venenoſę naturæ eſſe, lædere cerebrum, nimis audacter ſcripſit contra experientiam , tr. 2. de peſtil. circa fin. & tr. 3. c. 2.

Nox , νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem noſtrum ſeſe abſcondit. Hanc ægris plerunque eſſe graviorem, quam diem, non ſolum in criſibus, ſed communiter, egregie declaravit Diet. nu. 580. ex Hipp. 2. aph. 13. In ſpecie dolores Gallicos *noctu* exacerbari , ſcribunt omnes Practici hunc morbum pertractantes, & ex his Foreſt. l. 32. obſ. 5. & 21. in Schol. *Nox* media , Spagyrice dicitur in Lapidis Philoſophici labore, quando omnia nigreſcunt magis magiſque. Lib. Tom. II. Oper. p. 142. *Noctu* , Gr. νύκτωρ, Hipp. 4. aph. 83. *Nocturnus* , νυκτερινὸς, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit. Hipp. 3. Epid. ſ. 3. t. 64. Gal. in com. quamvis Hofm. in Not. M.S. monuerit , in aliis codicibus legi ἡμιθνῆτον, & rurſus in aliis ἀμφημερινόν.

Noxa, βλάβη, idem quod *Damnum*, Nocumentum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Lædere* ponitur. Keuch. ad Sammon. p. 258.

Nuba, duplicem habet ſignificationem. 1. Eſt ſpecies *Mannæ*, vel Terniabin, roſeo colore; qualis in Hibernia ut plurimum cadit. Paracelſ. Schol. in l. 4. de grad. & compoſ. c. 4. Dorn. in Dictione. Rul. & Johnſ. 2. *Nuba* idem eſt, ac *Cuprum*. Rul. & Johnſ.

* **Nubes**, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Proprie ſignificat meteoron aereum, ex vaporibus aqueis in ſublime elatis, & collectis productum: quæ ſignificatio ad Phyſicos ſpectat. De *nubibus* ſuperioribus, & inferioribus vide Th. Chymic. Vol. V. p. 334. Poſtea Medici tranſtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta, & ſuſpenſa *nubis*, vel *nubeculæ* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. ſunt 1. prorrh. ſ. 2. t. 29. 36. Coac. t. 577. 582. 583. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus ſubpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano Onomaſt. p. m. 76. e. *Nubes* etiam, & *Nubecula* ſignificat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem ſuperficiariam comitatur. Hipp. 2. prorrh. XXIIX. 33. Ægin. l. 3. c. 22. Gal. in def. Hildan. cent. 3. obſ. 23.

* **Nucha**, vocatur locus, ubi initium eſt ſpinalis medullæ. Sumitur & pro ipſo principio ſpinalis medullæ, quam partem cerebri vocat Parac. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 1. & ſedem Epilepſiæ ibi conſtituit.

Nucleus, πυρὴν, propriæ ſignificat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medulloſam, & interiorem partem nucum, vel etiam alia grana, v. gr. grana mali punici dicuntur *nuces*, Hipp. l. de Affect. XLII. 11. 12. Dioſc. l. 5. c. 151. Vel etiam oſſicula meſpilorum, palmillarum, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hipp. l. de ſuperfœt. XX. 5. & baccæ ſambuci, l. 2. de morb. mul. XXIIX. 38. Vide Foeſ. p. 547. Metaphorice vero ob aliquam formæ ſimilitudinem tribuitur quoque ſpecillorum quorundam Chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad uſus diverſos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* διπύρηνα, quæ Hipp. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 2. de art. t. 43. Gal. in comm. ad h. l.

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid ſignificent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum eſt utilis, Hipp. de ſal. diæt. t. 13. interdum noxia. Ita nudis pedibus ſaltem incedere, Veneri noxium. Caſp. Rejes C. El. q. 56. n. 2. Hinc etiam ob ſtimulum Venereum evitandum S. Franciſcus ſuæ profeſſionis Monachis uſum calceamentorum denegaſſe fertur; & olim Sacerdotes Gentilium *nudis pedibus* ſacrificaſſe, i. e. animo caſto, & a libidinum criminibus expiato, e ſymbolis Pythagoricis conſtat. Idem q. 44. n. 19. Vide *Pſiloma*.

Nuhar, i. e. *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Johnſ.

Numen, δαίμων, ſumitur pro *Deo*, & ejus præſentia efficaci in rebus humanis; ſpecialiter etiam in rebus, operibuſque Medicis, quam egregie inculcat Lind. Ex. II. §. 6. 7. 17.

Numenius, νουμήνιος, dicitur Avis roſtrata, alias & *Arquata dicta*; cujus hiſtoriam, & uſum in cibis vide ap. Aldrov. l. 20. Ornith. c. 21.

Numerus, ἀριθμός. Hujus ſignificatio nota vulgo quoque eſt, & ad Arithmeticam ſpectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud eſſe, quam unitatum connexionem, tr. de Tempore, n. 22. Ejus uſus inſignis eſt quoque in medicina, non quod peculiaris virtus ei inſit, quæ opinio merito refertur inter φληδόνας, ſive nugas, Gal. l. 3 de dieb. Critic. c. 11. ſed ratio ejus habetur in diverſis partibus Medicinæ: v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum eſſentiales: *Morbi in numero* excedente, vel deficiente, Gal. de diff. morb. c. 4. & 8. Ad accidentales: an morbus ſit Unus, & Solitarius: an plures, vel complicati? Dogm. Med. Gen. pag. 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* ſymptomatum, vel ſignorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationum. In Pharmaceuticis res pleræque *numero* menſurantur. *Numerus* morborum quamvis certo determinari nequeat; a vero tamen nondum aberraſſe arbitror Lindenum, quando tribus millibus, trecentiſque plures ſtatuere morbos non eſt veritus, Ex. III. §. 11. Notanter quoque Foreſt. ſcripſit, quod *numerus* malorum oſtendat *numerum* remediorum, l. 20. obſ. 11. *Numeri pares* vocantur *Fœminei*: *Impares Maſculini*, Th. Ch. Vol. I. p. 465. *Numerus* Ternarius, & Septenarius habentur pro myſticis. De illo vide Th. Chym. Vol. I. in Phyſ. Triſmeg. Keuch. ad Sammon. p. 222. 235. De *numeris* Philoſophicis lege Libav. T. II. Oper. p. 337.

Nuncium, Helmontio dicitur perceptio illa, ſive ſenſatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, qualem primum accidere putat in ſtomacho, tr. Sedes Animæ, n. 13. & tr. Jus Duumvir. n. 13.

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel, ut aliis placet, ἀπεμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium ſignificet, videl. intermiſſionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio

cum

cum ægris de roſtro. Lind. Ex. II. §. 30. ſeqq. Vide *Apempoleſis*.

Nus, νοῦς. Vide *Mens*, *Animus*.

Nuscitiosus, idem quod *Luſcioſus*, vel *Luſcitioſus*, μύωψ, Foreſt. l. 1. O. 37. Schol. Vide *Luſcioſus*.

Nusiadat, i. e. *Armoniacum*. Rul. & Johnſ. in Lex. qui *Nuſiadat* ſcripſit.

Nustum, Paracelſo dicitur partim in genere *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyroſa ſupernatans, partim in ſpecie hujuſmodi *pinguedo in urina* ſupernatans, quæ interdum inſtar materiæ albicantis ſabuloſæ ſubſidet. Vide plura de *nuſto* l. 2. de Tartaro, Tr. 3. cap. 3. in comment. & fragm. ad h. l.

Neusis, νεῦσις, *mutatio* dicitur, quæ fit, quando caput flectimus. Poteſt tamen pro artuum flexione accipi, notante J. Alex. not. in Gal. l. 1. de mot. muſc. c. 3.

Nutricatio, idem quod *nutritio*, de qua p. p.

Nutricolum, vocatur Paracelſ. membrum, in quo ſeparatio, digeſtio, & expulſio ab elementatis factis concoquitur. Schol. in 1. de urinis tr. 2. c. 1.

* Nutrimentum, τροφή, idem quod *Alimentum*; de quo vocab. vide ſupra in AL. & in genere vocatur, quicquid ſubſtantiam corporis noſtri conſervare, & augere, & in eandem converti poteſt. Gal. l. 1. de S. F. c. 1. l. 3. de temper. c. 2. Nec inepta deſcriptio Schrod. l. 1. c. 17. *Nutrimentum* eſt materia humida, ſpirituoſa, quæ vi, & facultate rei nutricandæ præparatur, ſubindeque alterata, mutata, determinata membris incorporatur. Univerſalior enim eſt initio, & a natura rei nutricandæ diverſa; unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ tranſplantatur. Verum Rul. & Johnſ. deſcriptio, quod *nutrimentum* ſit res tranſmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non eſt, & ſtrictior ſuo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philoſophici quale ſit, vide Lib. Op. T. II. p. 403. 405. 531. ſeq. ſc. *Mercurius Philoſophicus*.

* Nutritio, θρέψις, item *nutricatio*, in genere, vel eſt continue effluentis materiæ redintegratio. Unumquodque vero ea ipſa ſubſtantia, qua primum genitum eſt, ali etiam perpetuo conſuevit. Gal. l. 1. de ſem. c. 16. Vel eſt perfecta *Aſſimilatio*. l. 3. de Temper. c. 2. in fin. Ad generalem ſignificationem quoque pertinet deſcriptio ap. Schrod. l. 1. c. 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi ſubſtituatur nova materia congeneris priori, egregie demonſtravit Charlton. Exerc. I. Oecon. anim. §. 2. in qua Exerc. plura de *nutritione*. In ſpecie *nutritio* corporis humani ita deſcribi poteſt: *Nutritio* eſt Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, ſubordinatis, & ſegregationibus, beneficio caloris vitalis, ſuccus naturalis partibus corporis univerſis, ac ſingulis oblatus, in ſubſtantiam nutriendi convertitur, & ita, quod antea deperditum eſt, reparatur. An vero ſuccus ille *nutritius* per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non eſt hujus loci dirimere. Eſt ergo *nutritio* nihil aliud, quam ſingulis momentis renovata generatio. Charlton. d. l. Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle de corpor. animalium poroſitate c. 2. ubi ſuccincte *nutritionem* pariter, & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *nutritio*, videatur ſupra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Lib. Tom. II. Op. 408. Weker. Antid. Gen. l. 3. c. 11.

Nutritorius, θρεπτήριος, θρεπτικός, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non ſolum ſunt organa coctionis, ſed & organa excrementorum ſecretionis, ex mente Gal. l. 5. de U. P. c. 13. in fin. ubi vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hoſm. in comm. ad h. l. n. 296.

Nutrix, τίτθη, proprie dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζουσα παιδίον. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 9. quæ qualis eſſe debeat, videatur ibid. ut & J. Alex. l. 27. Sal. c. 5. Diet. Iatr. p. 935. ubi inter *Adſtantes* refertur. Ejus vitia recenſet Helmont. tr. Nutritio ad vit. long. Quid *nutrix Chymica* ſit, videlicet peculiaris *Terra Virgo dicta*, cum nobis nec libeat, nec liceat nugis illis apocryphis tempus terere, quærat curioſus harum Lector in Th. Chym. Vol. I. p. 201. 378. Vol. III. p. 35. Libav. Alchym. Pharmacev. c. 31.

† Nux Regia, i. e. Juglanſ. Aſcan. Marin. de morſ. Can. rab. c. 26.

Nux, κάρυον, in genere ſignificat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo eſt. Lang. l. 1. ep. 67. Stricte dicitur ſimpliciter de *Juglande*, Gal. l. 2. de A. F. c. 27. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* ſpecies, quæ alias & *Galea* vocatur; eſtque totius ὁμότονος πόνος, h. e. æqualis undique dolor, & moleſtia. Heurn. de morb. capit. c. 5.

Nychthemeron, νυχθήμερον, ſignificat ſpatium viginti quatuor horarum, diem, & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

* Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκταλωπία, præcipuo ſignificatu dicitur de iis, qui noctu melius vident, quam interdiu. Hippoc. 2. prorrh. XLI. Conſentit Gal. in def. Medic. & in Iſagog. c. 16. Helm. tr. Form. ort. num. 51. 52. ut mirum ſit,

ſit, nonnullos interpretes contra Etymologiam vocabuli, & uſitatam acceptionem explicare de nocturna cœcitate, ſive *Luſcioſitate*; uti quidem Foeſ. fecit p. 436. & Cummenus in Eph. N. C. Ann. III. obſ. 133. Vide *Luſcioſus*.

NYCTERINOS, νυκτερινὸς, *Nocturnus*. Vide *Nox*.

NYCTERIS, νυκτερὶς. Vide *Veſpertilio*.

NYCTICORAX, νυκτικόραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *Accipiter nocturnus*, aut *Bubo*, aut *Ulula* hoc nomine veniat? an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non eſt noſtrarum partium extricare. Vide Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 8.

NYCTOIDES, νυκτοειδὲς, dicitur, quod noctis ſpeciem habet; & ponitur pro *nigro*. Erot. Onom. p. 77. d. Gorr.

NYGMA, νύγμα, idem quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ eſt ſolutio continui in parte molli carnoſa facta per inſtrumentum acutum, & tenue. Gal. l. de conſt. art. med. c. 6. Eſt remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παρακέντησις dicta. Vide *Paracenteſis*.

NYGMATICOS, νυγματικὸς, proprie *Punctorius* dicitur. Sed a Galeno ſumitur pro *Emplaſtro contra puncturas*, l. 6. de C. M. P. G. c. 10. in princ. quemadmodum & hodieque Emplaſtr. *Stickicum Crollii*, vernacule *Stich Bflaſter* dici ſolet.

* NYMPHA, νύμφη, æquivocum eſt vocabulum. Quoad Anatomicam ſignificationem, non conveniunt inter ſe Authores. Galenum, & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepiſſe, patet ex Gal. l. 15. de U. P. c. 3. C. Rejes C. El. p. 48. n. 16. & q. 57. n. 9. Recentiores vero prominentias illas geminas cutaneas intra pudendum muliebre ſitas, rimam pudendi conſtituentes, ita vocarunt; de quibus legantur Gorr. Barthol. lib. 1. c. 35. Rolf. de Part. Genit. Part. 2. c. 38. *Nymphæ* quoque vocantur *Vermiculi apum*, veſparum, crabronum, noviter ex oculis prodeuntes, quemadmodum vermiculi fucorum. Aldrov. l. 1. de Inſect. c. 1. p. m. 57. 58. *Nymphæ* quoque Paracelſo ſunt ſpiritales homines, ac mulieres, vel corporei ſpiritus, aquas inhabitantes; qualis fuit Meluſina. Paracelſ. in Paramir. & alibi ſcribit etiam, ſe integrum tractatum conſcripſiſſe de talibus ſpiritalibus hominibus. Dornæus, Ruland. & Johnſ.

NYMPHÆA, νυμφαία, primo nomen eſt herbæ paluſtris, vel aquaticæ; de qua quære in Botanicis. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine aucta, quod *Caudatio*, vel Excreſcentia nymphæ vocatur, author eſt Rolf. d. l. c. 42.

NYMPHES, Paracelſo dicitur alius homunculus a *Nympha*, non aquaticus, ſed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmæus* vocatur. Fragment. libri Philoſophiæ de ſang. ultra mortem.

NYMPHIDICA, idem eſt Paracelſo, quod *nympha*, i. e. ſpiritalis homunculus: & *nymphidica vita* de illis dicitur, l. de vit. long. Metaphorice *nymphidicæ* ſpiritus aquarum ſolventium in arte dici poſſunt. Dorn. Rul. & Johnſ.

NYMPHOMANIA, νυμφομανία, idem quod *Furor uterinus*. Senn. l. 4. Med. Pr. part. 2. ſ. 3. c. 5. Hipp. vero hanc libidinem furioſam vocavit οἰστρομανίαν, in epiſt. ad Damag. Poſſet etiam vocari *Hyſteromania*.

NYMPHOTOMIA, νυμφοτομία, i. e. *nympharum ſectio*, dicitur operatio Chirurgica apud Ægin. l. 6. c. 70. qua Nymphæ excreſcentes, aut Clitoris (quæ etiam nonnullis Nympha dicta fuit) prominens reſcinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania ſumitur, animadvertente Senn. d. l.

NYSADIR, idem quod *Nuſiadat*, id eſt *Sal Armoniacus*. Rul. & Johnſ.

NYSTAGMOS, νυσταγμὸς, dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*. Hip. l. de vet. med. XIX. 10. lib. 4. de R. V. I. A. t. 88. lib. 6. Epid. ſ. 4. t. 17. a verbo νυστάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur l. 7. Epid. XII. 10. Jung. Foeſ. p. 436.

NYX, νὺξ. Vide *Nox*.

NYXIS, νύξις, idem quod νύγμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O

O Gr. ὂ μικρὸν, καὶ ὦ μέγα, præter litteralem ſignificationem apud Chym. Character eſt, denotans *Alumen*, de quo ſupra ſuo loco. Sic & tria minora 8, ſignificant *Oleum*.

OBAMBULATIO, περίπατος, proprie dicitur de motu corporis locali mitiori, a verbo περιπατέω, qua ſignificatione legitur apud Gal. l. 1. de A. F. c. 1. Tropice vero uſurpatur nomen de cura, & meditatione, quæ animæ eſt περίπατος, veluti *obambulatio*. Hip. 6. Epid. ſ. 5. t. 11.

* OBAUDITIO, *Obauditus*, βαρυηκοΐα. Vide *Baryecoia*. *Cophoſis*, *Surditas*.

OBCÆCATIO, *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, idem quod *Cæcitas*, Hipp. 6. aph. 56. Diet. n. 847. Vide *Cæcitas*. Paracelſo *Obcæcatio Nigromantica* vocatur quinta ſpecies *Nigromantiæ*, quæ corpus viſibile inviſibili poteſt occultare, l. 1. Philoſoph. ſagacis.

OBDOR-

Obdormisco, ἀφυπνόω, κοιμάομαι, hoc eſt dormiendi gratia cubo. Diet. n. 316.

Obduco, ἐπάγω, περιάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teſte Rhodio ad Scrib. num. 122. & Keuch. ad Samm. p. 194.

Obduro, περισκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis ſuperficiarium conſtipante, & *obdurante*, Hippocr. 5. aph. 20. l. de humid. uſu XI. 15. Unde *obdurata tubercula*, περίσκληρα φύματα vocantur l. 6. Epid. ſ. 1. t. 13. Vide Foeſ. Oec. pag. 500. Diet. n. 679.

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem quod *Obſequium*, cujus ſignificatio etiam pueris notiſſima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, ſi ſaluti ſuæ conſulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. Ex. II. §. 23.

* Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, ſive commiſſuræ *Rectæ* in Cranio, quæ a media ſyncipitis ſutura ad mediam occipitis ſecundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφὴ, Latini *Rectam*, aut *Sagittalem* vocant, Gal. l. 9. de U. P. c. 17. l. de oſſib. c. 1. Barth. libell. 4. An. c. 5.

Obelchera, id eſt *Cucurbita*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Obesitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμός. Vide *Corpulentia*, *Craſſities*. Eſt diſpoſitio corporis, vel in latitudine ſanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obeſitas* naturalis quomodo procuranda, docet Gal. l. 6. de ſan. tu. cap. 8. Foreſt. l. 31. obſ. 11. cum Schol. Præternaturalis vero eſt cauſſa morborum acutorum, in ſpecie etiam Ilei. Lin. Ex. IV. §. 28. quomodo tollenda, Hipp. de ſal. diæt. t. 14. Gal. l. 14. M. M. c. 15. Lang. l. 1. ep. 65. ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur. Helmon. tr. Jus Duumvir. n. 59. & Latex Humor. neglig. n. 44. De *Obeſitate*, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν dici vult, videatur Ingraſſ. com. ad Avic. de tum. p. n. p. 78.

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem quod *Remora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes inſtrumentorum Chirurgicorum. Oribaſ. de Machinamentis. Vide *Problema*.

Obfuscatio, vel *Offuſcatio*, ἀμαύρωσις, obſcuritas viſus. Foreſt. l. 11. obſ. 35. in Schol. Hildan. Cent. 1. obſ. 27. Diet. Jatr. n. 47. Vide *Amauroſis*.

Objectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, ſignificans *materiam*, *circa quam* ſcientia, vel Ars verſatur. Ita *Objectum* Medicinæ ſunt Res naturales, ſecundum naturales, & non naturales, & præternaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subjecto*, quod eſt materia, quæ agentis elaborationi ſubjicitur, ſive *Materia in qua* dicta. Schr. l. 1. cap. 36. *Objectum viſivum* vocatur corpus, quod per viſum cognoſcitur. Willis tr. An. brut. P. I. c. 10. *Objecta* dicuntur movere ſenſus, Paracelſ. tr. de partu hominis, v. 3. 4.

Obitus, idem quod *Mors*, θάνατος. Vide *Mors*.

Oblæsio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*: Privatio quoque, vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. def. Medic.

Oblatæ, *purgantes*, dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*; paraturque ex farina tenuiſſima, & ſaccharo, cum ſpeciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορὰ, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Reſtringitur vero ad cibi, & potus aſſumptionem: Quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, ſtricte de cibo, & potu expoſuit Gal. 3. in 3. Epid. t. 56. προσφοραὶ leguntur, ſive *oblationes*, apud Hipp. 2. aph. 33. Junge Foeſ. 537. Diet. n. 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hipp. l. de L. i. Hom. LII. 7. LIII. 1. LIV. 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scrib. Confer ad Lex. Scrib. Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις. Vide *Obſtipatio*.

Obliquitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur Rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem eſt, quod *Obliquatio*. Vide & *Scolioſis*, *Scoliotes*. *Obliqui capitis Muſculi ſuperiores*, & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis; & inter hos apud Barthol. l. 4. Anat. c. 5. p. 567. Item *Oblique aſcendentes*, & *deſcendentes abdominis*, l. 1. c. 6. p. 47. 54.

Oblivio, λήθη. Vide *Lethe*.

* Oblongus, idem quod *Longus*. Vide ſupra μακρός. Vide *Longus*.

Obmutescentia, ἀφωνία. Vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολός, nomen ponderis continens octo æreos; & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam. Gal. de pond. & menſ. c. 3. l. 6. de C. M. S. L. c. 1.

Obritum, eſt *Cuprum*, Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære, & ſtanno. Fallop. de metall. l. foſſil. c. 17. Tom. I. Op. p. 314.

Obrizum, eſt *purum aurum*, in ſpadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum: Dorneus, Ruland. & Johnſon. in Lexic. Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali,

Theatr.

Theatr. Chymic. Vol. II. p. 342. Vol. III. pag. 209.

Obscoenus, αἰσχρὸς, idem quod *Turpis*, *Impudens*, ἀναιδὴς, ἀναίσχυντος. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obſcœnitatem* implicat. Diet. Jatr. n. 14.

Obscuritas, σκότος, proprie, & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti; & ita v. g. *obſcuritas* viſus, ἀμαύρωσις, idem quod *Obfuſcatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam ſermonis, & dictionibus non perſpicuis, Gr. ἀσάφεια. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 18. & alibi. Vide *Aſapheja*. Talem *obſcuritatem* affectare ſoliti ſunt veteres plerique. Helmontius quoque cum ſuis aſſeclis ejuſmodi *obſcuritatis* vitio laborat.

Obsequium, idem quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo ſuperius.

* Observatio, τήρησις, συμπαθητήρησις, vocabulum Empiricæ ſectæ proprium, ſignificans cognitionem rei alicujus ſenſuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* ſæpe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. de opt. ſecta, c. 2. & in ſeq. paſſim. Secta quoque Empirica propterea vocabatur *obſervatrix*, τηρητικὴ, & Empirici τηρητικοὶ, *obſervatores*, apud Gal. de opt. ſect. ad tyr. c. 1. fin. Hodieque ut plurimum æquipollet *Hiſtoriæ Medicæ*; uti patet ex Foreſt. & Eph. N. C. aliorumque Authorum *obſervationum* Libris. Utinam vero ſemper ex fide nobis darentur *obſervationum* Libri! Libet obſignare voto Linden. Ex. XIII. §. 8. Vide *Caſus*. *Hiſtoria*.

Obsessus, δαιμονιακὸς, ἐνεργούμενος, dicitur, qui a Diabolo, ſive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. Quo etiam refert Paracelſus nonnullos, qui Chorea S. Viti laborarunt, tr. Paramir. de morb. inviſib. An *obſeſſi* naturalibus remediis curari poſſint, ventilavit Caſp. a Rejes C. El. q. 28.

Obsidianum, nomen vitri, vel *lapidis fuſorii*, qui & *Schmaltbum* dicitur; de quo vide plura apud Pl. l. 36. H. N. c. 26. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* a Libav. d. loc. c. 23.

Obstetrix, μαῖα, μαιεύτρια, dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis, & parturientibus operam ſuam præſtat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque deſcriptionem tradidit jam olim Moſchion. de morb. mul. c. 1. Debet ergo perita eſſe Anatomiæ, & corporis humani ſtructuræ. Verum quam ſæpe hoc fallat, teſtatur experientia. Unde & apud Foreſt. legitur l. 19. obſ. 14. quod *obſtetrix*, quæ diu artem obſtetricandi exercuerat, ſatis inſuper garrula, veſicam pro utero habuerit, nec diſcernere potuerit. Jungatur & C. Rejes C. El. q. 52. 53. Olim officium quoque *obſtetricum* opus maximum fuiſſe, explorare temperamenta, & conſtitutionem corporum, & locorum ſecretorum maris, & fœminæ, ad fœcunditatem conjugii promovendam, & ſterilitatem evitandam, teſtantur ex Platon. Theæteto Gal. 5. aph. 62. Lang. l. 1. ep. 49. Diet. Jatr. p. 75. Talis fuit prima, poſt legem ab Athenienſibus latam contra mulieres, ne medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella; de qua ex Hygino hiſtoriam recenſet Hor. Augen. l. 1. Epiſt. & conſ. Medic. c. 6. Tom. I. Oper. p. m. 331. De *obſtetricum* officio legantur etiam & veterum, & recentiorum libri de morb. mul. & alii, & qui de *arte obſtetricandi* ſcripſerunt. Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt in Act. Haſm. Vol. II. obſ. 22. pag. 53. ſequ. *Sella obſtetricalis* dicitur, quæ peculiariter uſurpatur in partu ad fœtus excluſionem commoda.

* Obstipitas, σκολίωσις, *obſtipus*, σκολιὸς, γαυσὸς, dicitur generaliter de omni obliquitate, tortuoſitate, & incurvatione. Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 57. i. e. ἀνωμαλία, & inæqualitas. Uſitatius tamen de partium oſſearum tortuoſitate ſumitur. Ita ſpinæ inæqualitas σκολίωσις, quæ alias *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque *tortuoſis* legitur Græc. γαυσὸς, vel γαῦσος, Hipp. 2. de fract. t. 69 4. de art. t. 61. & 64. Jung. Foeſ. Oec. p. 34. & 574. Pertinet ad morbos figuræ vitiatæ.

Obstructio, ἔμφραξις. Vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

Obstruens, στεγνωτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ meatus, & ora vaſorum occludunt, & ſenſibiles excretiones prohibent; quorum natura eſt craſſarum partium, terrea, & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur τοῖς ἀναστομωτικοῖς, *deobſtruentibus*, & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *obturantia*.

Obstupefaciens, ναρκωτικὸς. Vide *Narcoticus*. *Obſtupefactio*, νάρκη, vel νάρκωσις. Vide *Narce*.

* Obstupescentia, ἔκπληξις. Vide *Ecplexis*.

Obsurdesco, i. e. *Surdus fio*, κωφόομαι, dicitur de νεκρώσει virtutis acuſticæ, ſive auditivæ; eſtque ſignum lethale in Ileo. Lind. Ex. IV. §. 79. ſeq. Vide *Cophos*.

Obtensio, περίτασις, a περιτείνω, *obtendo*, ſive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. aph. 71. Jung. Diet. n. 981.

Obtor-

Obtortus, γυῖωτος, idem quod *Obſtippus*. de quo p. a.

Obturatio, ἔμφραξις, σέγνωσις, idem quod *obſtructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vaſa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incruſtantur. Libav. T. II. Oper. p. 139. *Obturatores* Muſculi femoris foramen internus pubis, & Iſchii implentes, leguntur ap. Bart. l. 4. Anat. c. 11. p. 580.

Obtusus, ἀμβλὺς, idem quod *Hebes*. Diet. n. 48. Proprie de ferro; metaphorice de oculis; nec non de animo dicitur.

Obviam itio, ἀπάντησις. Vide *Apanteſis*.

Obvolutio, περιείλησις, idem quod *Circumvolutio*. Uſurpatur de faſciis, quæ membro alicui *obvolvuntur*. Gal. de faſciis.

Occasio, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim reſpondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio eſt principium eurationis morborum, For. l. 1. Chir. O. 3. Sch. imo anima eurationis, C. Rejes C. El. q. 24. n. 4. Vide *Cæros*. Vel reſp. Gr. πρόφασις, ἀφορμὴ, & ſignificat *cauſam procatarcticam*, extremam, evidentem; imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit. Gal. com. 1. in 1. Epid. t. 10. c. t. in 3. Epid. t. 15. & c. 3. in 6. Epid. t. 18. & c. 2. progn. t. 66. Jung. Foeſ. Oec. p. 539. Dieter. n. 736. Vide *Cauſſa*.

Occasus, δύσις, communiter, & proprie dicitur de Sole, & Aſtris ſub Horizontem ſeſe abſcondentibus. Vide *Dyſis*. Per translationem vero quoque de *interitu*, vel hominum dicitur, & ita reſpondet vocabulo *Mors*: vel Morborum, & ita coincidit cum *Solutione*, vel *Curatione*. Spagyrici quoque in Magiſterio Lapidis Philoſophici tranſtulerunt ad nigredinem, quæ eſt ſignum putrefactionis, & ſolutionis ſecretæ, quam vocant *Occaſum* Solis, & initium Artis. Libav. Tom. II. Op. p. 414.

Occidens, δυσμὴ, δύσις, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit, & ſeſe ſub terram abſcondit, viſui noſtro ſubducens. Dicitur & *Occaſus*, *Occidentalis*, Gr. δυσμικός. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*: item *Occidens ſtellæ*, i. e. *Sal Ammoniacus*, *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus, Aqua viva, viſcoſa, &c. Ruland. & Johnſ.

Occido, ἀποκτείνω, idem quod *interimo*, neco. Gal. l. de Ther. ad Piſo. c. 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieque liberū ſit *occidere*, ob imperitorum libertatem, tr. Tumul. Peſtis.

Occisio, ſpiritus mundi, ſive aquæ vivæ, & in ſal naturæ converſio eſt ſecretum *Calcinationis* ſapientum. Th. Chym. Vol. VI. p. 186.

* Occiput, ἰνίον. Vide *Inion*. Dicitur ὀπισθοκράνιον, Æginet. l. 6. c. 2.

Occludens, κλεῖον, idem quod *Obſtruens*, *condenſans*: opponitur *Aperienti*. Gal. l. 5. de S. F. c. 14.

Occlusio, in ſpecie vocatur anguſtatio viarum ſimilis obſtructioni, modo ſit circa orificium ductus, vel canalis. Blaſ. Med. Univ. p. 27.

Occæcatio, τύφλωσις, idem quod *Cæcitas* active ſumpta. Vide ſupra ſuo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur a Gal. l. 10. de U. P. c. 3. circa fin.

Occultus, κρυπτὸς, dicitur vel ſubjective. Ita *Cancer occultus* ad differentiam exulcerati. Vide *Cryptos*. Vel cauſſaliter, & effective, quando alicujus rei, vel effectus cauſſa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogitarunt, quarum operandi ratio intricatior eſt, præſertim a priori; quas, licet ſint, qui in torum negare audeant, noſtro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide Dogm. noſtra M. Gen. p. 699. ſeq. quas Helmont. fortaſſis non incpte ad Archeum referre conatur, tr. Poteſtas Medicam. n. 33. Quomodo Spagyrici manifeſta reddant *occulta*, & vice verſa, Vide Th. Chym. Vol. III. p. 40. Item Libav. Tom. II. Oper. p. 144. & alibi ſæpius.

Oceanus, ὠκεανὸς, quid ſignificet, ex aliis etiam Lexicis patere poteſt, nimirum vaſtum mare maximam partem orbis terrarum ambiens. De hoc ſtatuit Helmont. nihil aquarum recipere a mari mediterraneo, tr. Aqua, n. 13. Unde *Oceani* fluxus, & refluxus proprie dependeat, Phyſicis inquirendum relinquimus. Legatur, ſi placet, integer tractatus Federici Delphini Mathematici quondam Veneti, hoc tit. & Th. Ch. Vol. V. p. 402. Item Acta Philoſophica Oldenburgii An. 1666. Alias *Oceanus* quoque vocatur ſolium vaſtum in balneis, & omnino lacus, alveuſque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque ſtrepitu, & marino quaſi æſtu, teſte Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro, & Microcoſmici, h. e. analogum motum aquarum ex, & ad *Oceanum*, ſic & ſanguinis ex Corde, & ad Cor, diſſertatione epiſtolica propoſuit Philipp. Jac. Sachs a Levveneheim ad D. Thom. Bartholin.

Ochema, ὄχημα, Latine *Vehiculum*, vocatur Gal. portio humida, aquoſa, & tenuis cum chyli, tum ſanguinis; quia nec chylus, nec ſanguis venas tranſire poſſet abſque hujus adminiculo, l. 4. de U. P. cap. 5. Jung. C. Hoſm. in comm. ad h. l. Schenk. de ſero ſang. c. 3. Hodie *Lympha* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*. *Vehiculum*.

Ocheteumata, ὀχετεύματα, a quibuſdam vocantur *foramina narium*, quæ etiam θαλάμας aliqui appellant. Gorr. Linden. Ariſt. tribuit, & Theodorum per *meatus* Latine *expreſſiſſe* ſtatuit,

.tuit, l. 2. Med. Phyſiol. c. 12. §. 9.

Ochesis, ὄχησις. Vide *Vectio*.

Ochetos, ὀχετὸς, generaliter ſignificat Rivum, *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut tranſit: ab Hippocrate vero tribuitur diverſis rebus, v.g. viis circa urinam, & alvum, 3. de art. t. 52. venis, & arteriis, d. l. t. 59. exponente Gal. in comm. ad hęc loca: poris, ſive ſpiraminibus cutaneis, l. 6. Epid. ſ. 3. t. 8. Jung. Foeſ. Oec. p. 474. Erotian. Onom. p. 84. cap. Deſcendit a verbo ὀχετεύω, veho, *derivo*, tranſitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp. l. de Ven. XXV. 12.

Ocheus, ὀχεὺς, vocatur a quibuſdam *ſcrotum*, quod magis uſitato nomine ὀσχέον appellant. Gorr. Rolfinx. de part. gener. inſerv. P. I. c. 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, *moleſtiam*, negotium moleſtum ſignificat, apud Hip. 3. de art. t. 27. & l. 4. Epid. II. 14. l. 6. Ep. ſ. VI. t. 12. Hinc ὀχληρὸς, ὀχλώδης, *moleſtus* dicitur, 2. de artic. t. 59. Galen. in com. Erot. On. p. 83. C. Foeſ. d. l. Et verbum ὀχλέειν, ſignificat *turbare*, perturbare. Foeſ. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὄχρα, terræ ſpecies eſt colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *Nativa*, ſive foſſilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia, & Hungaria: altera *Factitia*, quæ ex plumbo aduſto fit, aceto extincto, pictoribus magis uſitata. *Ochræ* hiſtoriam, & uſum vide pluribus apud Dioſc. l. 5. c. 108. Rul. in Lex. Schroder. l. 3. c. 2. n. 6. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 4. & Alchym. pharmac. c. 10. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 2. p. 135. ſeq.

Ochros, ὠχρὸς, colorem ſignificat luteum, *pallidum*, nempe ex candido, & flavo permixtum, tanto candidiorem flavo, quanto flavum rubro. Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 22. Quod ſi adhuc plus albicet, ὠχρόλευκος, *ex pallido albicans* dicitur. Hipp. l. 7. Epid. notante Foeſ. p. 694. Linden. herbeum vocavit, ὠχρὸν, vulgo *olivaſtrum* dictum, Ex. IX. §. 18. ὦχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilla*, aut *Cicera* dictum. Gorr. Jul. Alex. com. in l. 1. de Al. fac. c. 25. Vide *Pallidus*.

Ocroxanthos, ὠχρόξανθος, *ex pallido flavus*. Legitur apud Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 4.

* Octhodes, ὀχθώδης, verrucoſus, *prætumidus*, *calloſus*, toroſus. Dicitur de Labiis ulcerum duris, & prætumidis. Gal. l. 3. Meth. Med. c. 3. lib. 4. de C. M. P. G. c. 1. ſeqq. quin & ipſa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, Ibid. ὄχθοι quoque *tumores calloſi*, verrucoſi dicuntur, notante Henr. Steph. in Theſaur. & Scapula. Gorr.

Ocium, σχολὴ, ἀργία, refertur inter res non naturales; eſtque ſpecies *quietis*, Cauſſa procatarctica ſanitatis, & morborum. Gal. comm. 2. de nat. hum. lib. 1. Hildan. de valet. tu. Dogm. noſtr. M. Gen. P. V. c. 5. dogm. 5. p. 645. Charlton. Ex. Pathol. VII. §. 3.

Oclasis, ὄκλασις, idem quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cum quis genibus flexis in crura ſubſidit. Hipp. 3. de art. 64. ab ὀκλάσαι, i. e. *genua flectere*. Erotian. Onom. p. 82. d. Jung. Foeſ. p. 449.

Oclax, ὀκλὰξ, *geniculatim*, genibus flexis, curve. Gal. l. 3. de U. P. c. 15. C. Hofmann. comm. ad h. l. n. 166. Gorræus vero exponit per ipſam μύλην, molam, aut ἐπιγονατίδα, in defin.

Ocneo, ὀκνέω, ſignificat *cunctari*, pigrum, aut ſegnem eſſe. Unde compoſ. κατοκνέω, idem ſignificans, *non poſſum*. Erot. d. l. Ὀκνηροὶ idem quod ἀσθενεῖς, *pigri*, *infirmi*, ſegnes. Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 22. Vide Foeſ. p. 450.

Ocob, id eſt *Sal Armoniacum*, *Ocop*, *Obac*, *Ocab*. Rul. & Johnſ.

* Ocrea, ἀντικνήμιον. Vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis, & valgis curandis deſcripta exhibet Paræus Chirurg. l. 22. c. 11.

Ocris, ὄκρις, vel ὄκριον, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριοειδὴς, aut ὀκριώδης, *prominentiam oblongam habens*. Hipp. 2. de art. t. 42. Vid. Foeſ. d. l.

Octamenos, ὀκτάμηνος, *Octimeſtris*. Dicitur de partu intempeſtivo, in cujus cauſſæ inquiſitione, propter quam fœtus non ſoleat eſſe vitalis, valde laborarunt Medici. Hipp. integrum libellum h. tit. conſcripſit. Enimvero nobis res videtur valde ſuſpecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare ſoleant.

† Octhonia herba, nonnullis Chelidon majus.

Ocularis, ὀφθαλμικὸς, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet: v. g. *Ocularis* virtus, vel facultas, Gal. l. 17. de S. F. §. Myrtha, ſive Smyrna, &c. *Ocularia* medicamenta, l. 4. de C. M. S. L. c. 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque ſcripſit e recentioribus Junken. Chym. Ex. Cur. Part. II. ſ. 1. cap. 8. p. 556. ſeq. *Ocularis* Medicus, l. 14. M. Medic. c. 19. Rhod. ad Scrib. n. 57. *Ocularia* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμία, in Jatr. p. 918. 920.

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὄμμα, ſic dicitur inter ſenſuum externorum inſtrumenta plerorumque judicio nobiliſſimum, nimirum viſus totius pars organica, cujus ſumme artificioſam ſtructuram, celerrimam ſentiendi vim, ampliſſimam utilitatem merito Anatomici, aliique admirati ſunt ſummopere, & deprædicarunt. Sunt enim revera *Oculi* cuſtodes, defenſoreſque

cor-

Digitized by Google

corporis humani. In quorum Anatomica deſcriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. g. Spigelius de H. C. F. l. 10. c. 9. Aquapendens tr. de *Oculo*, viſus inſtrumento, Plempius in Ophthalmograph. Barthol. 3. Anat. c. 8. Vvillis Anim. Br. P. 1. c. 15. & plures alii. De *oculis* inſectorum videantur Obſervationes peculiares Abbatis de Catelan in Ephemeridibus Eruditorum Pariſienſibus de An. 1680. n. 24. & 1681. n. 12. & 18. ut & Acta Erudit. Lipſienſ. An. 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *Oculus mundi* vocatur; de cujus poroſitate obſervata vide Boyle tr. de corp. ſolid poroſit. c. 6. An fortaſſis idem cum Belloculo? de quo ſupra in *Belloculus*.

† Ocymum, ab ὠκὺς, quod alvum ciet animalibus. Joann. Ruellius in nomenclatura rei veter.

* Odaxismos, ὀδαξισμὸς, generaliter ſignificat *pruritum mordacem*, a δάκνω, præpoſito O. *Morſiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξησμῶνς uſurp. Dioſc. notante Diet. Jatr. n. 597. Generaliter quoque videtur accepiſſe Helm. tr. Jus Duumvirat. n. 61. & tr. Retenta. Uſitatius tamen accipitur ſtricte pro *pruritu gingivarum*, quem ſentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur, & configunt gingivarum carnes. Hipp. 3. aph. 25. Foeſ. p. 443.

Odium, μῖσος, dicitur affectus animi oppoſitus *Amori*, conſiſtens in alienatione mentis, & appetitus erga id, quod æſtimatur ut noxium, adeoque malum. Rolſ. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 106. Vvillis An. Br. P. I c. 9. Charlt. II. Pathol. §. 27. Eſt igitur inter cauſſas procatarcticas ſanitatis, & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam poſt mortem in cadaveribus duorum hominum durante lege C. Rejes C. El. q. 33. §. 10.

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, ſive fœtida, l. 1. de morb. mul. VII. 3. XX. 3. XXI. 18. Foeſ. d. l.

Odme, ὀδμὴ, idem quod ὀσμή. Lat. *Odor*, dicitur qualitas illa ſenſibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Conſiſtit vero in effluviis ſulphureis, & fumoſis emiſſis, quorum quædam ſuaveolentia, quædam fœtida, & naturæ noſtræ ingrata habentur. Gal. c. 1. de nat. hum. t. 6. Sehrod. l. 1. c. 34. Gal. dicit, eſſe ſubſtantiam quandam, quæ nec ita tenuis eſt, ut aer, neque ita craſſa, ut humor. l. de odoratus Inſtrum. c. 2. fin. Jung. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 6. p. 649. ſeq. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 562. *Odores* bonos citiſſime reficere vires vitales docet ex Gal. Lang. l. 2. ep. 27. & Helmont. tr. Imago Fermenti imprægnat. &c. n. 16. ſeqq. *Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros acceſſurus. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. *Odorem hircoſum* ſub axillis eſſe ſignum hominis devirginati, vult. C. Rejes in C. El. q. 38. n. 9. ſeqq. *Odorum* ſuavitate offendi uterum, & cur? monſtrat idem, q. 84. n. 1. ſeqq. Verum non eſt univerſale. Fœtoris correctio dicitur *Magiſterium odoris*: de quo legatur Libav. S. A. Ch. l. 6. c. 7. & Alch. Pharm. c. 16. *Odor* quandoque ipſam rem *odoratam*, vel *Aroma* notat. Rhod. in Lex. Scrib.

Odontagogos, ὀδονταγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuiſſe ſuſpenſum, teſtatur For. l. 14. obſ. 7. in Schol. quo ſignificatur, non eſſe tollendum dentem, niſi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi poſſit, i. e. nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & Circumforanei obſervarent, neque tam prompte ad evellendos dentes conſentirent. Vide *Dentagra*.

* Odontalgia, ὀδονταλγία, i. e. *Dolor dentium*. Gal. l. 2. meth. med. c. 2. Eſt ſymptoma actionis læſæ, & p. n. auctæ in dentium cavernulis, & partibus fibroſis, proveniens a ſolutione continui ibidem per acidum reſolutum, & fluorem paſſum facta. Qui dolor quandoque adeo vehemens eſſe ſolet, ut ægri violentas ſibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικά a Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 7. ſ. 2. cap. 9. Jungatur & Junch. Chym. Exp. Cur. Part. II. ſ. 1. c. 10. p. 567. ſeq.

Odontagra, ὀδοντάγρα. Vide *Dentagra*.

* Odontiasis, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem quod ὀδοντοφυΐα. Vide *Dentitio*.

* Odontoides, ὀδοντοειδής. Vide *Dens*.

Odontoglyphon, ὀδοντογλυφὸν, *dentiſcalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

* Odontophyia, ὀδοντοφυΐα, idem quod ὀδοντίασις. Vide *Dentitio*.

Odontotrimma, ὀδοντότριμμα. Vide *Dentifricium*.

Odor, ὀδμὴ, ὀσμή. Vide *Odme*.

Odorabilis, ὀσφρητὸς, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere poteſt, vel ſuaveolentes, vel maleolentes. Gal. l. 1. de ſympt. cauſſ. c. 6. Dicuntur & *Odoratę res*.

* Odoratus, ὄσφρησις, idem quod *Olfactus*, vocatur ſenſus quidam externus, cujus inſtrumentum eſt naſus cum ſuis partibus interioribus, præſertim proceſſibus mammillaribus, Barth. libell. 3. Anat. c. 2. Hunc ſenſum accurate deſcripſit Vvillis An. Br. P. I. c. 13.

Odoramentum, idem quod res *Odorata*, ὀσφρητὸν, ἄρωμα. In Pharmaceuticis deſcribitur, quod ſit medicamentum tam ſimplex, quam compoſi-

poſitum, quod citra ignis acceſſionem ſuo odore ſpiritus alterare, aut reficere poteſt. Weker. Ant. Gen. l. 1. c. 52. Præſcribuntur partim ad voluptatem, partim ad ſanitatem. Morell. de form. rem. l. 2. ſect. 2. c. 10.

Odoriferum, ὀσφραντὸν, idem quod *Odoramentum*. Diet. n. 112. Hinc & Rul. deſcripſit *Odorifera* medicamenta, quæ odore ſuo ſanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum Odoriferum* Paracelſo dicitur ea materia, quæ ſpecifice morbum expellit, Archidox. l. 7. Varietatem *Odoriferorum*, quorum alia per ſe multa, vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata reſinoſis ſolidis partibus non niſi adhibita frictione, liquatione, aut alia interveniente violenta tractatione, odorem ſpirant, monſtravit Jac. le Mort. Pharm. Medico-Phyſ. c. 24.

Odus, ὀδὼς. Vide *Dens*.

Odyne, ὀδύνη, Ὀνεῖραθαι. Vide *Dolor*. Dieter. n. 601. ſeq. Lind. Ex. XIII. §. 121. ſeq.

Oecejos, οἰκεῖος. Vide *Domeſticus*.

Oeconomia, οἰκονομία, proprie *adminiſtrationem domeſticam* ſignificat. Hipp. tamen reſtrinxit ad ægrorum procurationem, & diſpenſationem, l. 6. Epid. ſ. 2. t. 43. in qua adminiſtranda Medici diligentiam requirit. Foeſ. Oec. p. 446. Charlt. quoque Phyſiologicas ſuas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

* Oedema, *Oedos*, οἴδημα, οἶδος, late, & ſtricte ſumitur. Lata ſignificatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt; uti ipſe notavit Gal. ad 4. aph. 34. & 5. aph. 65. Jung. Foeſ. p. 443. Diet. n. 604. Et ita idem eſt, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta vero ſignificatio adhuc hodieque uſitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoſo humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis deſcriptio dari poteſt: *Oedema* eſt tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte mollis, laxus, foveam poſt compreſſionem relinquens, ſine magno dolore, proveniens a portionum ſanguinis aquoſarum, vel lymphæ ſubſiſtentia, & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis eſt *Anaſarca*, ſpecies Hydropis; de qua ſuo loco. Helmont. ad Laticem ſtagnantem refert, tr. Ignot. Hydrops, n. 20.

Oedemosarca, vocatur a M. A. Severino abſceſſus utriformis quidam rarior, & craſſior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum obſervata ſarcomati, vel tumori carnoſo reſpondens; cujus obſervationem deſcripſit l. de nov. obſ. abſceſſ. c. 4. Similis etiam habetur apud Hildan. Cent. IV. obſ. 59.

Oeesis, ὄησις, id eſt *opinio*, opinatio; & Hipp. dicitur ſpecioſa artis peritia, abſque tamen vera experientia, l. de dec. ornat. IV. 1.

Oenantharion, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob condituram, quæ odoris, & deliciarum gratia additur, ex vino, & flore liliorum, οἴνῳ, καὶ ἄνθει κρίνων parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. l. 7. c. 22. Dicitur & οἰνάνθινον.

Oenarea, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *ſarmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰναρίδες. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIV. 21. & LXXXIIX. 8. Erotian. p. 85. c. Foeſ. p. 446.

Oenas, οἰνὰς, Lat. *Vinago*, dicitur ſpecies Columbæ montanæ; cujus hiſtoriam, & uſum in cibis tradidit Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 7.

Oenelæon, οἰνέλαιον, dicitur miſtura vino, & oleo conſtans; cujus meminit Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 8. & l. de fac. parabil. Jung. Alexandrin. l. 18. Sal. c. 12. Gorr. Tali miſtura Chirurgi quondam uſi ſunt ad omnium capitis vulnerum curationem: verum hoc plane improbavit Joh. Baptiſt. Carcanus de vuln. c. ſerm. 2. lect. 3. p. m. 71. ſeq.

* Oenodes, οἰνώδης, *vinoſus*, epitheton vini generoſi, quod multam admittit aquæ miſtionem. Dicitur & πολυφόρος, opponiturque ὀλιγοφόρῳ, tenui, & aquoſo ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ miſtione, in ſe ſatis aqueum. Gal. 3. de R. V. I. A. t. 20. Caſtell. Linden. Ex. X. §. 111.

Oenevomæ, οἰνεύομαι, i. e. *bibo*, prætertim vinum. Erot. Onom. p. 83. f. Foeſ. d. l.

Oeneros, οἰνηρὸς, *vinoſus*. Uſurpat Hipp. de curatione Chirurgica fracturarum, quando faſciæ, & ſplenia imbuuntur, & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη, 3. de fract. t. 46. Foeſ. d. l.

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino*, & *lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hipp. l. 7. Epid. XL. 17. quamvis alii intelligant per *vinum lactei teporis*, ſive tepidum veluti lac; quæ verſio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo judicio minus congrua hæc eſt acceptio, ſi ἀκρίβειαν compoſitorum vocabulorum ſpectaveris, Foeſ. d. l. Gorr.

Oenogaron, οἰνόγαρον, *garum vino miſtum*, garum vinoſum, apud Æt. l. 3. c. 85. citante Gorræo, vel c. 90. allegante Keuchen. ad Seren. p. 155.

Oenomeli, οἰνόμελι, *vinum mulſum*, dicitur & ſimpliciter *Mulſum*; nihilque aliud eſt, quam vinum melle conditum, deliciis magis, quam ſanitati deſtinatum. Inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioſcor. l. 5. c. 16. Meminit & Lind. Ex. X. §. 160.

Oenophlygie, οἰνοφλυγίη, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione uſus Hipp. l. de intern. aff. XXXI. 5. XXXV. 23.

Qui

Digitized by Google

Qui vitio huic dediti ſunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinulenti*, ebrioſi. Prorrh. II. 14. cujus emphaſim quoque declaravit Lind. d. l. §. 112. Junge Foeſ. p. 448. Vide *Ebrietas*.

OENOPOLA, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Linden. d. l. §. 61.

OENOPOS, οἰνωπὸς, epitheton coloris, q. d. *vinoſus*, qualis eſt uvarum matureſcentium, cum ex rubro nigricant, & ſplendent, aut in purpuram, & nigrum tranſitus fit. Meminit Hippoc. l. 7. Epid. III. 22. & l. de nat. mul. I. 6. l. 2. de morb. mul. IV. 6. Jung. Foeſ. d. l.

OENOS, οἶνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. ſuccus uvarum maturarum per expreſſionem collectus, per fermentationem depuratus a fæcibus, atque in doliis vi proprii, & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentiis, virtutibus, & noxa paſſim veteres, & recentiores bene multa ſcripſerunt. Videatur Hipp. lib. 2. de diæta: Mundella in Indice Oper. Gal. Foeſ. p. 446. ſeq. Dieter. Jatr. n. 606. Lind. Ex. X. Deodat. Panth. Hygiaſt. l. 2. c. 16. Moræus in Schol. Salern. p. m. 90. ſeq. C. Hoſm. l. 5. Inſtit. c. 25. 26. Vvillis de ferment. c. 8. & de ſebr. c. 1. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 412. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect. 3. c. 8. p. 207. ſeq. Et quis omnes recenſeat? De *vinis* medicatis diverſis idem Schroder. l. 2. c. 63. Morell. l. 1. de ſorm. remed. ſect. 1. c. 6. Per quandam ſimilitudinem alii quoque Succi officinales expreſſi, & depurati *Vina* dicuntur, v. g. Cydoniorum Granatorum, Citri, &c. Idem d. l. c. 82. Nonnulli quoque ſpiritus e *vino* parati appellantur *Vina*; ut *vinum alcaliſatum*, *Circulatum*, &c. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 25. *Vinum correctum*, eſt Alcool vini. *Vinum eſſatum* eſt, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affuſum fuit. Dorn. in Dict. Rul. & Johnſ. in Lex.

OEONISTA, οἰωνιστὴς, *Augur*, & οἰωνιστική. Vide *Mantice*.

* OESOPHAGOS, οἰσοφάγος. Vide *Gula*. *Oeſophagæus Muſculus*, dicitur ille, qui gulam ambit inſtar ſphincteris: de quo vide Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 448.

OESTROMANIA, οἰστρομανία, dicitur Hipp. in epiſt. ad Damag. furioſa libido ad Venerem, & ita idem quod *Nymphomania*. Vide paulo ſuperius.

OESTRUS, οἶστρος, proprie dicitur Inſectum notiſſimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cæteræ Muſcæ; cujus deſcriptionem tradidit Aldrovand. l. 3. de Inſect. c. 4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oeſtrum Veneris*. Barthol. l. 1. Anatom. c. 34. Imo omnis ſtimulus amatorius proverbialiter per *Oeſtrum* exprimitur. Hinc Gal. οἰστρώδη ἐνθυμήματα vocavit; cujus emphaſim notavit Caſp. Hoſm. comm. ad Gal. l. de U. P. n. 1008.

* OESYPE, *Oeſypos*, οἰσύπη, οἴσυπος proprie eſt ſordes, & fimus lanæ circa nates ovium adhærens; uti patet ex Hippocr. l. 2. de morb. mulier. LXXIV. 13. Erotian. Onom. p. 85. c. Poſtmodo vero etiam de ipſa *lana ſordida*, vel *ſuccida* uſurparunt vocabulum, teſte Dioſc. l. 2. c. 84. confirmante Gorræo, & Foeſ. Oec. p. 449. Quid per *Oeſypum Atticum* intelligi debeat apud Galen. l. 14. meth. med. c. 7. ventilavit C. Hoſm. l. 2. V. L. c. 14. De *Lana ſuccida* legatur Schrod. l. 5. cl. 1. n. 30. Vide ſupra *Lana*.

OFFA, μάζα. Vide *Maſſa*.

OFFENSA, *Offenſio*, duplicem habet ſignificationem. Vel enim idem eſt, quod *Noxa*, *Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτον, Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 13. Rhod. in Lex. Scribon. Vide *Blabe*. Vel reſpondet *Alliſioni*, & Gr. dicitur προσκοπὴ, vel πρόσκομμα, eſtque ea læſio, quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Forelt. l. 6. Chirurg. Obſ. 29. Schol. Ita & ſpiritus, ſive aer in reſpiratione interruptus Hipp. dicitur πνεῦμα προσκόπτον, *ſpiritus offendens*, 4. aphoriſm. 68. Jung. Dieterich. n. 730.

OFFICINA, generaliter omnem locum ſignificat, ubi aliquid præparatur, & elaboratur, Gr. ἐργαστήριον. In Medicina vero duæ potiſſimum *Officinæ* habentur: quarum una eſt *Pharmaceutica*; diciturque locus ſeu *Apotheca*, in qua ſimplicia, & compoſita medicamenta in quantitate, & qualitate ſelectiſſima debent parari, vel parata inveniri, cum inſtrumentis Pharmacopoeticis. Fr. Hoſm. cl. ad Schrod. l. 2. in prin. Schr. vero d. l. minus accurate deſcripſit, quod ſit pars Pharmacologiæ, quæ ſeriem rerum medicamentoſarum ſecundum claſſes officinales deſcribit. Altera eſt *Chirurgica*, Gr. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Jatreon*.

OFFICINALIA, vocantur medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita, quæ in Officinis Pharmaceuticis quotidie proſtant; & ita opponuntur *Magiſtralibus*. Vide Dogm. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753. ſeq.

OFFICIUM, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis eſt, omni modo, arte, opera, facultatibus devincire hominum inter homines ſocietatem. *Officium Medici* exoptatiſſimum procurare homini bonum, quo ſine nullum aliud gratum eſſe, aut jucundum poteſt, h. e. ſanitatem. Lind. Exerc. III. §. 9. Speciale Medentis, vel Curantis morbos eſt, ut cito, tuto, & jucunde ſanet. Ex. XVI. §. 1. Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani; & reſpondet

Latino *Actio*, vel *Uſus*, Gr. χρεία. C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 8. Paracelſ. Paramir. l. 2.

OFFION, idem quod *Opium*. Eph. N. C. A. II. O. 69.

OFFUSCATIO, vide *Obfuſcatio*, *Amauroſis*.

OGER, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelſo idem quod *Ochra*, paſſim in ſcriptis. Verum more ſolito transfert & ad hominem, & *Oger microcoſmi*; item ad cauſſas morborum ſalinas: hinc *Ogertina* peſtis, pleureſis, icteritia, paſſim legitur in ſcriptis, præſertim in Fragm. ad LL. de Tartaro.

OIS, οἶς, Latine *Ovis*, idem quod πρόβατον, eſt animal quadrupes, lanoſum, manſuetum, lupo inimicum, cujus mas *Aries*, caſtratus *Vervex*, fœmina ſtricte *Ovis*, pullus *Agnus* vocatur. Horum omnium hiſtoriam, & uſum in cibo, ac Medicina vide apud Aldrov. l. 1. de quadrup. biſulc. c. 8. prolixiſſime, ut & Schrod. ſuccincte, l. 5. cl. 1. n. 50.

OLCA, mendoſe pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκή, i. e. *Drachma*. Vide *Holce*.

OLEAGINOSUS, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem inſtar olei in ſe continet; ut ſunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam ſemina. Hujuſmodi *oleaginoſa* cerebrum gravare, docet Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 23.

OLEAMEN, *Oleamentum*, λίπασμα, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum. Scrib. n. 212.

* OLECRANON, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per o, ſed mendoſe, ſcripſit. Idem quod ἀγκών, *Ulna*, cubiti pars gibbera; unde & *Gibber* dicitur, ab aliis *cubitus*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXXII. 6. Vide *Ancon. Cubitus*.

OLEITAS, idem quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur eſt. Dorn. in Diction. Rul. & Johnſ. in Lex. Dicitur alias & *Olivitas*; cujus tres ſpecies recenſentur, pro conditione tripliei olivarum, apud C. Hofm. l. 5. V. L. c. 3.

OLENE, ὠλένη, ſic dicitur a quibuſdam *cubitus*; ſive os inter duos articulos ἀγκῶνα, & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur. Gorr. Huic reſpondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*. Lind. Med. Phyſiol. ſ. 2. c. 14. §. 74. Barth. libell. 4. An. c. 20. Hinc ὠλέκρανον, qſ. ὠλένης κράνος, *ulnæ* galea.

OLEO, ὄζω, quid ſignificet, notum eſt, videl. odorem emitto, eſt mediæ ſignificationis. Nam καλὸν ὄζειν, & βαρὺ ὄζειν, dicitur *bene*, & *male olere*. Diet. n. 603. Gal. l. 4. de S. F. c. 22.

OLEOSUS, ἐλαιώδης, ἐλαιηρὸς, idem quod *Oleaginoſus*, Pinguis, Gal. l. 6. M. M. c. 6.

OLETHRIOS, ὀλέθριος, *pernicioſus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, ſemper *pernicioſa* ſunt fœtida, c. 2. in 3. Epidem. t. 9. Lang. l. 1. ep. 53.

† OLEUM MELINUM, ex Cydoniis paratum. Trincavel. l. 7. c. 4. Joan. Cornar. in Galenum de compoſitione medicamentorum l. 2. c. 1.

† OLEUM CHEIRINUM, ex viola Citrina confectum. Trincavel. l. 6. c. 5.

† OLEUM DE ANDACOCA ad nervos.

† OLEUM SICYONIUM, ex rad. cucum. Syl. Saxon. prælection. Patavinarum part. 1. c. 14.

† OLEUM ROSEUM, quod fit ex ſolis roſis per inſolatum; Roſaceum, quod additis aromatibus componitur, verius Roſaceum appellandum. Scacchus Eleo-Chryſmar. Myroth. cap. 25.

† OLEUM GERMINALE, Theod. Priſcianus c. 1. i. e. ſylveſtris oliva. Jacob. Nicol. Loenſis Miſcell. l. 9. c. 5.

OLEUM, ἔλαιον, vide *Elæon*: quibus addi poſſunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixe tradit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 17. ſeqq. & Alchm. Pharmaceut. cap. 9. Quære etiam in Theat. Chym. Indicibus. *Oleum ex lacte*, dicitur *Butyrum* Græcis, teſte Lind. Ex. XVI. §. 119. Spiritus quoque rectificati præſertim a Chymicis *Olea* vocantur: v. g. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris, &c. ſeu ſalia fluida concentrata, a phlegmatis conſortio, quantum poſſibile, depurata, ita dicta, ob craſſitiem, & ponderoſitatem particularum. Quin & ſalia fixa per deliquium reſoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraque ſignificatio *Olei* eſt impropria. Vide Jacob. le Mort. Chym. Medico-Phyſ. c. 2. p. m. 12. 25.

OLFACTORIUS, ὀσφραντικὸς, idem quod *Olfactiles*: dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

OLFACTORIOLUM, dicitur vaſculum muliebre, in quo odoramenta geſtantur. Vel myrotheca, & pyxis perforata, & ocellata, quæ odores ſuos, & ſuaves halitus per foramina exſpirat. Rhod. ad Scrib. n. 104.

OLFACTUS, ὄσφρησις, idem quod *Odoratus*. Vide p. ſuperius.

* OLIGOPHOROS, ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquoſi. Vide *Oenodes*.

OLIGOPSYCHIA, ὀλιγοψυχία, Lat. *Puſillanimitas*. Legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXVI. 25. ὀλιγοψυχοτέρη, i. e. *animo imminuti*, natura mulierum dicitur, l. de Virgin. morb. l. 10.

OLIGOS, ὀλίγος, *paucus*, *exiguus*. Opponitur vel πλήρει pleno, vel πολλῷ, multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vid. Dieter. n. 614. ſeq.

* OLIGOTROPHIA, ὀλιγοτροφία, i. e. *parcior nutritio*. Gal. l. 5. de ſan. t. c. 8.

OLISTHEMA, ὀλίσθημα, item ὄλισθος, *prolapſio*, dicitur integra *articuli elapſio*, vel luxatio perfecta, ad differentiam παρακινήματος, quod parvam oſſis emotionem ſignificat. Hipp. 3. de fract. t. 51. Gal.

Gal. in comm. ad h. l. & in def. Med. a verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur 2. de fract. t. 39. & 3. h. t. 61. & 4. de artic. t. 1. quamvis in Exegeſ. dict. Hipp. Gal. poſuerit ὀλισθρίζω. Alias ὄλισθος etiam ſignificat *lubricitatem*; uti patet ex Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 26. & ptiſana vocatur ὀλισθηρὴ, *lubrica*, ſect. 1. h. t. 29. Articulus quoque *lubricus*, ὀλισθηρὸς, legitur 1. de artic. t. 29. Vide Foeſ. p. 451.

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. l. 2. de S. F. c. 27. *Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 36. Potiſſima eſt, quod aliæ ſint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in ſuis literis initialibus.

Olivitas, idem quod *Oleitas*. Vide p. 2.

Olla, χύτρα. Vide *Chytra*. De modo *ollas* parandi Vide Vvillis. Ex. de ferm. c. 12. Conſentit Helmont. de Lithiaſ. c. 3. n. 6.

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbibus*, niger, apud Hipp. legi vult Gal. in Exeg. dict. Hipp. ab ὀλός, atramentum ſepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem quod φλυκταίνας, *puſtulæ*, beſtiolis parvis ſimiles. Erot. in Onom. p. 85. A. B. quamvis in Hippocr. loco l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. ſaltem φλυκτίδες legatur, i. e. *puſtulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Alias *Olor* veteribus poſitum legitur pro *Odor*, teſte Keuch. ad Sammonic. p. 115. & 143.

Olos, ὀλὸς, pro θολὸς, (quod ſignificat *atramentum ſepiæ*) vult ſcribi Gal. in Exeg. dict. Hipp. Verum Linden. improbat hanc lectionem, & ſuadet præſcribendum eſſe theta, θολός, Ex. V. §. 9.

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta e plantis deſumpta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, ſed mortem ſaltem prohibeant, a morte defendant, ſed robuſtam valetudinem non promoveant. Gal. l. 2. de Al. fac. 43. ſeq. Linden. Exerc. XVI. §. 160. 169. Jung. C. Hofm. l. 5. Inſt. c. 10. Bruyerin. de re cibar. l. 8. c. 3. ſeqq. quamvis ſint, qui ſibi, aliiſque perſuadere audent, plantas temperatas alimenta eſſe optima, ſuccum alibilem vitalem ſincerum promittentia, coctuque facilem. *Olus molle*, dicitur pulmentarium *Oleraceum*, cum ſubſtantia, tum effectu molle, ac tenerum, quod ventrem ſubducit. Rhod. ad Scribon. n. 99.

Oly, dicitur pinguedo metallorum ſupernatans menſtruo illa ſolventi. Rul. in Lex.

Olympiacos, ὀλυμπιακός, dicitur (1) *Collyrium* magna ſimplicium turba conſtans; uti deſcribit Ægineta l. 7. c. 6. & commendat in procidentia oculi, & omnibus ulceribus, l. 3. c. 22. notante Gorræo. (2) *Olympicus ſpiritus*, eſt aſtrum in homine, quod efficit, ut umbram de ſe præbeat; uti nugatur Paracelſ. l. 3. de morb. inviſib. e quo deſumpſerunt Dorneus, Rul. & Johnſ. in Lex.

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum Collyrium, apud Æginet. teſte Gorræo. Alias idem eſt, quod *Cœlum*; de quo ſupra lit. C.

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* ſignificat, ſive *Groſſum*. Aliquoties legitur apud Hipp. l. de nat. mul. X. 19. XVII. 8. XIX. 127. & alibi. Vide Foeſ. p. 452. Gal. l. 8. de S. Fac. §. Olynthi.

Olyra, ὄλυρα, eſt ſpecies frumenti; de qua non conveniunt, an ſit ipſa *Zea*, an vero ejus ſpecies. Heſych. deſcripſit per ſpeciem ſeminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Gal. d. l. Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. ad *Zeam* refert l. 1. ep. 56.

Omagra, ὠμάγρα, dici poteſt Arthritis humeri cum ſcapula articulationem infeſtans. Paræus l. 17. Chir. c. 1.

Omasum, Barthol. *Omaſus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris, & ruminantibus. Vide *Echinos*. Ariſtot. l. 2. H. A. c. 17. l. 3. de P. A. c. 14. & Barthol. l. 1. An. c. 9.

Omelysis, ὠμήλυσις, vocabulum eſt ambiguæ ſignificationis. Foreſt. Oec. p. 692. ſeq. exiſtimat, ſignificari proprie farinam hordeaceam erudam, ad differentiam poleniæ, quæ torretur: In lata vero ſignificatione notare omnem farinam crudam. Et hanc ſententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabul. ὠμήλυσις legitur; v. g. lib. de morb. XXX. 8. l. de nat. mul. XXIII. 5. lib. 1. de morb. mul. XXX. 9. LXXXII. 5. lib. 2. LXIX. 5. LXXVII. 2. Langius vero deſcribit per puram hordei crudi farinam a furfuribus caſtratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro diſſoluta, Cataplaſma phlegmonum, & ſynanchiæ ſupputativum parari docet, l. 1. ep. 57. Et hanc opinionem confirmat authoritate Galen. libris de C. M. S. L. aliquoties. Item l. Introduct. cap. 13. Alii, v. g. Abſyrtus, dicunt eſſe mixtionem quandam ſeminis fœnugræci, lini, & hordei farinarum æquali pondere. Cœl. Aurel. l. 2. c. 24. & 37. interdum ſimplicis pollinis, aut panis infuſi Cataplaſma; interdum pollines aqua ſolutos ſignificare docet. Jungatur & Augen. Tom. 1. Epiſt. & Conſ. Med. ep. 6. p. 166. Scribitur & diviſim, ὠμὴ λύσις.

† Omenta cerebri, membranæ ipſum ambientes. Merc. l. 1. c. 2.

* Omentum, ἐπίπλοον. Vide *Epiploon*.

* Omiæos, ὠμιαῖος. Vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα. Vide *Oculus*. Significat & *Viſum*. Dieter. n. 617. Foeſ. p. 452.

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli ſignificatio extra forum quoque Medicum notiſſima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna: Quorum primum eſt, *Omnia eſſe in omnibus*, vel *Omnia* ab *omnibus* participare, id quod Hipp. quoque docuiſſe teſtatur Gal. l. 6. de U. P. c. 16. quo ſine dubio reſpexit ad locum Coi ſenis l. de Alim. IV. 24. ξύῤῥοια μία, &c. *Confluxio una*, *Conſpiratio una*, *Conſentientia omnia*. Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum l. de Loc. in Hom. III. 6. Minima corporis pars habet *omnia* ea, quæ habet maxima. Jung. C. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. n. 401. An vero Axioma illud recte ad Magicam virtutem extendatur ab Helmont. tr. de magnet. vuln. cur. num. 130. aliis dijudicandum relinquo. Mihi non videtur. Alterum eſt: *Omnia ab uno*, & *omnia ad unum*. Eſtque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam, & virtutem *Lapidis Philoſophici* exornare conantur Spagyrici. Verum res magis ingenioſis commentis, quam ipſa veritate nititur. Videantur ſcripta Spagyricorum, ut & Libavii. Obiter quoque & hoc axioma notandum: *Omnia a tribus fieri*, videlicet artifice, inſtrumentis, & materia; quod eleganter, artificialia naturalibus applicando, expoſuit Gal. l. de vocal. inſtr. diſſ. c. 2.

Omolinon, ὠμόλινον, h. e. *linum crudum*, quo ad uſtionem faciendam utitur Hipp. l. de affect. XXX. 13. XXXII. 9. vel in fiſtulis ani curandis, l. de fiſtul. II. 13. quem curandi modum Ægineta vocat λινοκαύστην, l. 6. c. 79. Vel in lateris tuberculo poſt ſectionem, & uſtionem, l. de int. aff. X. 20. in hydrope, ib. XXV. 31. Plura loca vide, ſi placet, apud Foeſ. Oec. p. 692. Alias ὠμόλινον quoque vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris injiciunt tonſores, ne inquinetur veſtis capillorum ſegmentis. Lind. Ex. V. §. 109.

Omophagos, ὠμοφάγος. Vide *Crudivorus*.

* Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quę & cum aſpiratione *Homoplatæ* quandoque leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celſo l. 3. c. 22. l. 8. c. 1. quæ humeri articulum conſtituunt; ſuntque oſſa in utraque humeri regione duo in dorſo ſita, admodum inæqualia, & omnibus ſuis partibus diſſimilia, foris gibba, intus ſima: quorum ulteriorem deſcriptionem petere licet ex Anatomicis. Gal. l. 13. de U. P. c. 10. Hofm. comm. ad h. l. Barthol. libell. 4. c. 19. Anat. Vide *Platæ*.

* Omos, ὦμος. Vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando poſt cervicis anguſtiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur. Moſchion. de mul. c. 6.

Omos, ὠμός. Vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, late ſignificat *ſalſamentum crudum*, quo carnes condiri ſolent, Gal. l. 5. de C. M. S. L. c. 1. Stricte vero dicitur de *Thymnorum ſalſamento*, ſive *carne Thynnorũ ſale condita*: de cujus virtute videatur Dioſ. l. 2. c. 33.

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i. e. *crudum*, ſive immaturum *partum edo*. Hinc fœmina ὠμοτοκοῦσα, i. e. *abortivum fœtum pariens* dicitur, apud Moſchion. de morb. mul. c. 155.

* Omotribes, ὠμοτριβὲς, idem quod ὀμφάκινον, epitheton olei ex olivis immaturis expreſſi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat, & adſtringit. Gal. l. 8. MM. c. 3.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *ſuccus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agreſta*. Schr. l. 4. cl. 2. n. 392. F. Hofm. in Clav. ad h. l. Meminit & Hipp. *Omphacii epulotici*; cujus uſus eſt ad vulnera, & ulcera, l. de Ulc. IIX. 5. ſeq. Derivatur ab ὄμφαξ, quod ſignificat *uvam acerbam*.

Omphacinon, ὀμφάκινον, Vide *Omotribes*.

Omphacis, ὀμφακὶς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enaſcuntur, & coriarii utuntur. Ægin. l. 3. c. 42. Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi* ex uvis nondum plane maturis parati; quale peculiariter in Leſbo factum legitur apud Dioſc. l. 5. c. 12.

† Omphacitis, Galla.

Omphacitis, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ tuberoſæ, ſolidæ, nullo foramine perviæ. Dioſcor. l. 1. c. 146.

Omphacomeli, ὀμφακόμελι, potionis conditę genus ex ſucco uvæ acerbæ, & melle. Reſpondet *Syrupo de Agreſta*. Officin. Gorr. Vide Diſpenſatoria Auguſtanum, & Norimberg.

Omphalocele, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, eſt ſpecies herniæ, in qua vel omentum, vel inteſtina prolapſa protuberant, cum ſolutione continui, & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut ſitu mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Obſervationes vide apud Foreſt. lib. 27. O. 18. ſeq. cum Scholiis. Jung. Reſponſoriam Epiſtolam Hildani ad Doringium, in operibus Hildan. p. 900. item Cent. 3. Obſ. 63. ſeq. Fabr. ab Aquapend. de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia.

Omphalomantia, ὀμφαλομαντία, vocatur a Caſp. Rejes vaticinatio illa obſtetricum fabuloſa ex nodis vaſorum umbilicalium de numero prolis futuræ, q. 52. n. 6.

Omphalos, ὀμφαλὸς, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *Regione umbilicali*, & media regione abdominis, cavitate quadam prædita. Dieter. nu. 619. Deinde pro illo centro medio totius

cor-

corporis; quod nihil aliud eſt, quam complexus, & coalitio vaſorum *umbilicalium* cum Uracho contortorum. Gal. de diſſect. vul. c. 10. Bartholin. lib. 1. Anat. cap. 37. Vide *Umbilicus*.

Omphalotomos, ὀμφαλοτόμος, epitheton obſtetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXXVI. 13. Vide Foeſ. p. 454.

Onager, ὄναγρος, dicitur *Aſinus ſylveſtris*; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, tradidit Aldrov. lib. 1. de quadruped. cap. 3. Dæmones quoque, & ſpiritus *Onagri* vocantor Parac. in declaratione totius Aſtronomiæ.

* Oncos, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, ſubintellige præter naturam. Hinc Gal. ſcripſit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Deſcribitur, quod ſit diſtenſio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compoſitorum ſpecies, ad eandem claſſem referendas, a qua actionum læſio potiſſimum dependet. Aquapend. Pentateuch. Chirurg. l. 2. c. 1. Vide *Osdos*.

Oncyllomæ, ὀγκύλλομαι, ſignificat *intumeſco*, apud Hipp. 1. Prorrher. ſ. 3. t. 7. ubi quidem Gal. ὀγκυμένον poſuit: propterea Bartbol. Euſtachius in not. ab Erotian. p. 79. negavit, ſe reperiſſe ὀγκυλλομένην. Enimvero & hoc verbum ὀγκύλλομαι, uſitatum eſſe, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos ſignificat tropice magna, & alta ſapere. Gorr.

Onda, vocatur ioventor omnium medicamentorum, præſertim vero ſimplicium. Paracelſ. præfat. in libros Bertheoniæ.

Oneirogmos, ὀνειρωγμὸς, *ſomnia Venerea, & pollutionem nocturnam* ſignificat: quamvis hoc poſterius proprie ἐξονείρωσις dicatur. Vide *Exoneirosis*. Deſcendit a verbo ὀνειρώττω, *ſomniis Veneris tentor*, & inter ſomniandum ſemen profundo. Hipp. l. 1. de diæt. XXXVI. 3. l. 2. de morb. XLIX. 10. l. de inter. aff. c. 29. Verbũ vero ἐξονειρώττειν, legitur l. 2. de diæt. XXVI. 6. l. de int. aff. XLVI. 20. ſ. 4. Epidem. XXX. 3. Vide Foeſ. p. 454. ſeq. Jung. Lang. l. ep. 25. Lind. Ex. XV. §. 35. 40. ſeq.

Oneiropoleo, ὀνειροπολέω, *ſomniare libidinem*, & videre inſomnium ſignificat, teſte Lind. ex Suida, d. l. §. 43. Fere idem, quod ὀνειρώττω.

Oneirocriticos, ὀνειροκριτικὸς, dicitur, qui de ſomniis judicat, *Divinator ex inſomniis*. Theat. Chym. Vol. VI. p. 81.

Onevomæ, ὀνεύομαι, ſignificat apud Hipp. *per axem*, qui ὄνος, vel ὄνισκος, Gr. dicitur, *extendo*. Sunt, qui κατονεύεσθαι ſcribunt. Gorr.

Onis, ὄνις, dicitur *ſtercus aſininum*, vel fimus aſininus. Utitur ſæpe Hipp. in tota muliebrium morborum tractatione, & de natura muliebri: quæ loca videri poſſunt apud Foeſ. Oec. p. 455.

Oniscos, ὄνισκος, ὄνος. Vide *Aſellus*.

Onoma, ὄνομα. Vide *Nomen*.

Onocrotalus, Gr. πελεκὰν, ὀνοκρόταλος, πελεκῖνος, vocatur avis palmipes: cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo, & Medicina, vide in Aldrov. l. 19. Ornith. c. 2. Latine *Pelecanus*, de quo infra.

Onos, ὄνος. Vide *Aſellus*.

Onus, βάρος, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Lind. Ex. XIII. §. 379.

† Onyx, aliis Alabaſtrum.

* Onyx, ὄνυξ, Latine *Unguis*, vocabulum eſt æquivocum. Proprie, & Phyſiologice ita dicitur pars digitorum extima, & lata, qua firmiores ad apprehenſionem redduntur; de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. Anat. c. 1. Injuriam illis faciuot, qui e numero partium excludunt. Pathologice notat duos diverſos affectus oculorum: primum excreſceotiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* ſimilitudinem naſcentis, vel creſcentis Lunæ cornibus reſpondens paulatim ſumit augmentum. Cœl. Aurelian. lib. 2. acut. cap. 22. Græc. dicitur πτερύγιον, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur Aquap. tr. de oper. Chir. c. h. t. Deinde ὄνυξ quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta Iridem, ungui ſimilis. Gal. in def. med. Ægin. lib. 3. cap. 22. Vocatur & alias πύωσις. Chirurgice notat inſtrumentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod alias *Hamus*, vel *Uncus* dicitur, Gr. ἰχθύα, vide *Ichthya*. Legatur apud Hipp. ὄνυξ, l. de ſuperfœt. V. 1. Tandem Pharmaceutice ſignificat, vel Conchylii ſpeciem, quæ *Blatta Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*: Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi ſit candor unguis humani; quamquam Rul. varii coloris *Onyches* recenſet io Lex. Igneas, nigras, corneas, &c. Prolixiorem hujus deſcriptiooem vide apud Chioc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 209. ſeq. *Alabaſtrum* quoque ὄνυχα vocari, teſtantur Chiocc. d. l. & Schrōd. l. 3. c. 8. n. 2. Vide *Alabaſtrites*. Quid Gal. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, l. 4. de C. M. S. L. c. 1. fere ad fin. non licet certo determinare. *Unguis*, ὄνυξ, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa foliis florum roſarum, qua affixi ſunt calices dicti. Tabern. l. 3. Hiſtor. Scrip. c. 100.

Oozi-

Ooeides, ὠοειδὴς, dicitur etiam *humor aqueus*, vel *albugineus in oculo*; qui & magis uſitato nomine ὑδατοειδὴς vocatur. Gorr. Lind. l. 2. Med. Phyſiol. c. 10. §. 42.

† Oogala, Lac ovis permixtum. Aet. & Ægin. l. 9. c. 5.

Oon, ὠὸν, Lat. *Ovum*, quid communiter ſignificet notum eſt. Nimirum eſt peculiaris conceptus in animalibus, præſertim volatilibus, e teſta (quæ & cortex, & veſtis ovis vocatur, Keuch. ad Sam. p. 205.) membranis, albumine, & vitello conſtans. Inter *ova* gallinacea eſſe uſitatiſſima ad victum, & Medicinam, patet ex Gal. l. 3. de A. F. c. 22. l. 11. de S. F. §. *Ovorum* facultas, & alibi. C. Hoſm. l. 5. Inſt. Med. c. 21. Deodat. Pand. Hyg. l. 1. c. 39. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 55. Fr. Hoſm. in clav. ad h. l. Aldrov. l. 14. Ornithol. c. 1. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. ſ. 2. c. 6. p. 123. ſeq. Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & fœmina proficiſcentem; utriuſque pariter virtute præditum, ex quo uno unum fit animal; uti deſcripſit, & prolixe expoſuit Harvejus de gener. anim. Ex. 26. *Ovum* reſpondere mundo vult Paracelſ. Paragr. tr. 2. de Aſtronom. *Ovum aureum*, vernacule vocatur Antidotus, vel *Electuarium de ovo*: cujus deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis Spagyricis. *Ovum Philoſophorum*, vocatur *Lapis Philoſophicus*, & Benedictus, *Ovum Hermetis*, quod oviforme Philoſophicis operationibus inſervit. Rul. & Johnſ. Jung. Th. Ch. Vol. p. 18. 41. 289. & alibi. *Uterum* quoque *Ovum* dici ab Epicuro, vult Rolf. de part. gen. P. II. c. 11. De *Ovo* Crocodili, ut & Galli centenario vide eund. d. l. c. 44. 45. Quære etiam in Eph. N. C. Vide *Ovum*.

Oonæ, vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent; ut eſt ap. J. Alex. l. 13. Sal. c. 12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretioſa, cujus mater eſt India; color varius, utpote in qua Carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethyſti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ, propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt. Ruland. & Johnſ. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 4. pag. 207. 208. Lib. S. A. Ch. l. 7. c. 21. & T. III. Op. p. 89. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 8. ſ. 2. c. 11. De *Opalo* factitio, & ratione effingendi illum vide Acta Philoſ. Uldenburgii Ann. 1668. M. Auguſt.

Ope, ὀπὴ, ſignificat *foramen*: diciturque de *foraminibus* cranii. Gal. l. 9. de U. P. c. 1. vide Caſp. Hof. in Gal. d. l. n. 659. qui vertit per *feneſtram*.

Operatio, ἐργασία, idem eſt in genere quod *Actio*, videlicet motio effectiva, Gal. l. 6. de Hipp. & Pl. dec. cap. 1. Vide *Actio*. Verum hodieque uſitatius dicitur de Actionibus Medicis Artificialibus; quales ſunt Operationes Chymicæ, Pharmaceuticæ, Chirurgicæ. Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheireſis*. De ipſis medicamentorum effectibus ſæpe quoque uſurpatur; v. g. a Williſio, qui *operationes medicinales*, earumque cauſſas, ceu ſcitu neceſſarias commendat, Ph. Rat. P. I. ſ. 1. c. 1. & *Operationes Emeticas* deſcribit, d. l. ſ. 2. c. 1.

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes ſub ipſis occultentur, ne idiotis pateant. Oribaſ. de machinam. c. 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinſecus imponitur defenſionis alicujus gratia; uti ſunt veſtimenta, & ſimilia. Gal. l. 7. de U. P. cap. 22.

Operimethiolim, eſt minerarum ſpiritus. Dorn. in Diction. Paracelſ. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Opheleo, ὠφελέω, ſignificat *utilitatem affero*, juvo, *proſum*. Ejus contrarium βλάπτω, noceo, de quo ſupra vide *Blabe*. τὸ ὠφελεῖν ſerio inculcat Hipp. & Medicus ſibi commendarum habeat ex aureo illo loco, ὠφελέειν, ἢ μὴ βλάπτειν, *Prodeſſe*, aut non nocere, ex l. 1. Ep. ſ. 1. t. 50. Vide Gal. in com. ad h. l. & C. Hoſm. orat. Iſag. II. p. 124. ſeq. *Prodeſſe* eſt Medicorum. Lind. Ex. XIII. §. 543. ſeqq.

* Ophiasis, ὀφίασις, dicitur ſpecies *Calvitiei*, Lat. *Area*, Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis ſpatiis in ſerpentis ſimilitudinem, ſolaque figura differt ab *Alopecia*. Gorr. Caſtel. Gal. l. 2. M. M. c. 2. & l. 14. c. 17.

Ophis, ὄφις, idem quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptibilis venenati, cujus variæ dantur ſpecies, & differentiæ; quas vide prolixe apud Aldrov. in Hiſtor. ſerpent. & drac. Spagyricis *Serpens*, & *Baſiliſcus ſapientum* dicitur *Mercurius ſublimatus* ſummo ſtudio. Th. Ch. Vol. III. p. 400. Lib. Tom. III. p. 247. *Serpens ſpiritus caſtitatis*, id eſt *Mercurius*. Ruland. & Johnſ.

Ophites, ὀφίτης, Latine dixeris *Serpentinus*, ſcil. *lapis*, eſt *Marmor* maculoſum, in modum ſerpentis; cujus tres ſpecies conſtituit Dioſc. l. 5. c. 162. omnibuſque vim peculiarem contra capitis dolorem, & ictus ſerpentum tribuit alligatis. Jung. Schrod. l. 3. c. 8. n. 14. Fr. Hoſ. in cl. ad h. l. Rul. & Johnſ. in Lex. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. III. p. 379 Meminit & Lib. S. A. Ch. l. 1.

l. 1. c. 15. An vero Gal. ὀφίτης, cujus virtutem deſcripſit l. de S. A. Fac. inter lapides, de Marmoris ſpecie ſit intelligendus, dubitandum adhuc videtur; quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schr. *Ophiten* marmor inſtar porphyritis duriſſimum deſcripſit.

Ophrys, ὀφρὺς, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel ſunt ipſi pili in frontis fine ſupra oculos excipientes ea, quę a capite defluunt, ne in oculos delabantur; uti deſcripſit Barthol. l. 3. An. c. 8. Geminum igitur ſecundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hipp. 4. aph. 49. & 7. aph. 73. Junge Dieter. n. 641. nec non Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 76. *Supercilia* quoque vocantur partes in oſſibus ad ſinuum orbem inſtar labiorum prominentes, & ſimul profunditatem augentes. Barthol. libel. 4. Anat. c. 2. in fin.

* Ophthalmia, ὀφθαλμία, ſumitur late, & ſtricte: Late pro omni oculorum morbo, pręſertim dolore: Stricte notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore, & dolore, aliquando ſine, aliquando cum lacrymarum profuſione, proveniens a ſanguinis ichoroſi effervеſcentis in venulis ſtagnatione, & impedito reflexu. Celſo Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hipp. 3. a. 11. 16. & 6. a. 17. & alibi. Hujus ſpecies eſt ξηροφθαλμία, *Lippitudo ſicca*, quando nullæ lacrymæ effluunt. Vide Dieter. num. 638. & ſeq. Foeſ. Oec. p. 475. Hildan. Cent. 4. obſ. 14. & Cent. 5. obſ. 17. ſeqq. alioſque plures Authores.

Ophthalmos, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμικὸς, *Ophthalmicus*. Vide *Oculus*.

† Opiata, idem eſt ac Theriaca per excellentiam ab opio. Holer. l. 1. c. 48. de Mat. Chir.

Opiatum, ſumitur late, & ſtricte. Late pro omni Confectione, vel Electuario, quod conſiſtentia reſpondet Confectionibus veterum, & Antidotis, quæ Opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide ſupra *Conditum*. Schrod. l. 1. c. 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Foreſt. l. 28. obſ. 58. Stricte pro Confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita ſumpſit Helmont. paſſim in ſcriptis ſuis. Vveker. Antid. Gen. l. 1. c. 30. Vvillis Pharm. Rat. P. I. ſ. 7. c. 1. ſeqq. An. Brut. P. 2. c. 3. & 8. Paracelſus quoque ab *Opiatis* ſtricte dictis febris quoddã genus vocavit *Opiaticum*, cum inſigni effervеſcentia ſanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur, Tab. IX. de generatione febrium. Utramque ſignificationem explicavit Morell. Form. rem. l. 1. ſ. 2. c. 2.

Opifex, *Opificium*, δημιουργὸς, δημιουργία, generaliter dicitur de omni artifice, vel opere. Vide *Demiurgos*. Specialiter pro Artificibus Mechanicis, & operibus eorum illiberalibus: quæ ſignificatio non eſt hujus loci.

Opinio, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*, *Hypotheſis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, vide *Oeeſis*. Hujus ſpecioſæ ſcientiæ, & fallacis fructus eſt, ut fluctues inter varia conſilia, nihil libere velis, nihil abſolute, nihil ſemper, hoc hodie ſpernas, cras appetas, imo ne hora tecum eſſe poſſis, verbis Lind. Ex. I. §. 16. Jung. Ex. VI. §. 8. Eſt quoque *opinio* via, & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philoſophiam. Hac nititur Philoſophia moderna Carteſiana, & Spagyrica: de qua vide Th. Chym. Vol. 1. p. 195. & 243.

* Opion, ὄπιον, *Opium*, dicitur ſuccus papaveris, quem alii Lac, vel Lacrymam vocarunt. Gal. lib 2. de Antidot. c. 7. Gorr. de cujus hiſtoria vide Dioſcor. l. 4. c. 65. Interdum confunditur cum *Meconio*. Vide *Meconium*. Interdum ſtrictius ſumitur pro ſucco, vel lacryma ſtillante ex capitibus papaveris albi leviter inciſis. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 314. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Helmont. tr. Pharmacop. ac Diſpenſ. n. 12. Vvillis ſupra d. l. Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Vvedelius in Opiologia, & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonſtravit B. D. Mich. Ettmullerus in Exercit. h. tit. Junken. Chym. Ex. Cur. Part. I. ſ. 3. c. 1. p. 232. ſeq.

Opisthobares, ὀπισθοβαρὲς, vocatur Collyrium quoddam, ad aſperitates palpebrarum efficax; cujus deſcriptio habetur ap. Aet. l. 7. ex Oribaſio. Quod aliis etiam nominibus ἁρμάτιον, & ἄτονον tradit appellari Gorr.

Opistocheimon, ὀπισθοχειμὼν, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hipp. l. de Humor. VII. 12. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 4. Vide Foeſ. p. 458.

Opistocranion, ὀπισθοκράνιον, *Occiput*, vel *Occipitium*. Ægin. l. 6. c. 2. Vide *Inion*.

Opistocyphosis, ὀπισθοκύφωσις, ſpinæ dorſi in poſteriorem partem contorſio. Dicitur & ſimpliciter κύφωσις, de qua ſuo loco. Gorr.

* Opisthotonos, ὀπισθότονος, eſt ſpecies convulſionis, quando corpus in partem poſteriorem convellitur. Vide *Convulſio*. Ægri hoc morbo laborantes vocantur *Opiſthotonici*. Scrib. n. 170. Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 6. & 14.

Opium, ὄπιον, vide *Opion*.

Opobalsamum, ὀποβάλσαμον, vide *Balſamus*.

Opocalpason, *Opocarpaſon*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, ſuccus arboris *Calpaſi*, Myrrhæ ſimi-

Digitized by Google

ſimilis, ſed venenatus, exitialis, & ſtrangulationem inducens, teſte Gal. l. 1. de Antidot. c. 11. & Lang. l. 1. ep. 62. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. V. p. 636.

Opodeltoch, nomen *Emplaſtri* non ſolum Vulnerarii, ſed & ad alios morbos externos, ap. Parac. cujus paſſim in ſcriptis ſuis facit mentionem, præcipue in Chirurgicis, & quidem diverſis deſcriptionibus. Vide l. de ulcer. & apoſtem. c. 2. & 33. in Apocryphis de vulner. teſticul. & prælect. Chirurg. c. 3. Diſpenſatoriis vero hodieque receptis inſerta eſt deſcriptio *Emplaſtri Opodeltoch* D. Mindereri: quæ videatur cum animadverſ. Zvvolferi.

* Opopanax, ὀποπάναξ, *ſuccus Panacis Heraclei*. Ejus hiſtoriam, & modum colligendi, cum virtute Medica, lege apud Dioſc. l. 3. c. 55. Gal. lib. 8. de S. F. & l. 3. de C. M. P. G. c. 5. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 395. Fr. Hofm. cl. ad h. l. Rhod. ad Scrib. n. 82.

Opopta, ὀπώπια, Hipp. dicuntur *oculorum oſſa*, l. de oſſium nat. V. 6. Foeſ. p. 459.

Opopyron *laudani*, eſt Paracelſi remedium, quo febris, & ejus dilatatio pellitur. Dorn. in Dictio. Paracelſ. Meminit vero Theophraſt. l. 2. de vit. long. c. 5.

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet ſignificationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æſtate*, ſive altera, vel etiam tertia æſtatis parte, ſecundum varias veterum diviſiones. Gal. l. 1. de Antid. c. 18. com. 3. de hum. t. 19. lib. de cib. bon. & mal. ſucc. c. 8. quod nonnulli deſcribunt a Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. O. ac M. M. Sp. in addendis, p. m. 1050. Alii ad ipſum *Autumnum* referunt. 2. ſignificat ipſos *fructus*, dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *ficus*, & *uvæ*. Interpretes quoque plerunque exponere ſolent per *Poma*. In hac ſignificatione legitur ap. Hipp. l. 5. Epid. XV. 4. XXIII. 4. & l. 7. XL. 16. l. de int. aff. XXIIX. 3. 9. XLV. 2. 18. Gal. l. 7. M. Med. c. 6. Jung. J. Alex. in Annot. ad h. l. Adde Mercur. l. 2. V. L. c. 3. & 6.

Oporice, ὀπωρικὴ, nomen medicamenti eſt ex fructibus compoſiti. Fit ad dyſentericos, ſtomachique vitia in congio muſti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinque cum ſuis ſeminibus, Punicis totidem, ſorborum ſextario, & pari menſura ejus, quod Rhun Syriacon vocant, croci ſemuncia, coquitur uſque ad craſſitudinem mellis. Hæc ex Plinii l. 24. H. N. c. 14. fin. refert Gorr. Gal. vocavit δι᾽ ὀπωρῶν, eandem fere deſcriptionem ponens, l. 8. de C. M. S. L. c. 3.

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus ſignificatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu digniſſimum, & frequentiſſimum in Medicina qua Medicis, qua ægris. Vide Diet. n. 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrotorum *oportet* conſiſtit in obſequio erga Medicos, & tolerantia. Vide *Obedientia*, Helmontius reſtrinxit ad *Neceſſarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in tranſmutatis; & propterea vocavit *Magnum oportet*, tract. h. tit. 10. *Magnum oportet*, eſt tribulus, & ſpina terræ, in vita media hominis: de quo inſig. tr. Explic. vocab. Helmont. in fine operum.

Opos, ὀπὸς, Latine *Succus*, præſertim Plantarum crudus, ſive expreſſus, ſive ſponte manans vocatur. Gal. l. 1. de S. F. c. 36. fin. Idem fere, quod χυλὸς, vel χυμὸς, l. 5. de tit. c. 1. & l. 9. in procem. ad quæ loca vide J. Alex. in Annot. Stricte vero dicitur & κατ᾽ ἐξοχὴν de Silphii, vel Laſeris ſucco, ex Hip. l. 2. de morb. XXXIX. 12. 24. Aliquando tamen addit ipſe σιλφίου. Vide loca apud Foeſ. p. 458. Quid ſit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *ſuccus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. ad Scrib. n. 67. Lang. l. 1. ep. 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχρίμπτω, Vide *Enchrimto*.

* Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *Obſtructio*, & quidem arcta, notante Rhodio in Lexic. Scribon. & Barthii l. 40. Adverſ. c. 4. Helm. de Lithiaſ. c. 6. n. 22. Hinc & *Oppilativus*, idem quod *Obſtruens*, *Obſtipans*, στεγνωτικὸς, diciturque de medicamentis. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Oppletio, idem quod *Repletio*, *Impletio*, πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς, εὐκαιρία. Vide *Ceros*.

Oppressio, θλίψις, καταθλίψις, idem fere quod *Compreſſio*. Vide *Compreſſio*. Dicitur de Cordis, & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a ſanguinis turgeſcentis, vel coagulativi impedito per pulmones, & cor tranſitu. Foreſt. lib. 7. obſ. 21. Schol. & 30. Schol.

Oprimechiolum, Paracelſo dicitur omnis fumus ex ære, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 2. in Not. & fragm. ad h. l.

Opsarion, ὀψάριον, ſignificat *piſciculum*: de quo vocabulo vid. Lind. Ex. XVI. §. 162. ſeq. ὀψαρίδιον, *parvus piſciculus*, Lang. lib. 1. ep. 59.

Opsigonos, ὀψίγονος, *ſero natus*: Epitheton *dentium molarium* noviſſimorum, qui jam adultis naſcuntur, κρατῆρες, καὶ σωφρονιστῆρες, etiam dictorum. Gorr. Vide *Cranter*.

Opsis, ὄψις, apud Hipp. ſumitur pro ipſo *oculo*: uti patet ex libello περὶ ὄψιος, & l. 2. Prorrh. XXIIX. 23. 27. 28. &c. Vide Foeſ. pag. 474. Alias dicitur de ipſo ſenſu videndi, ſive *Viſu*, qui merito inter ſenſus quinque externos pal-

Digitized by Google

palmam ſibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime diſtantia pertingentem, & ſub ſpecie ſubtiliſſima comprehendentem; cujus deſcriptionem, & modum vide in Phyſiologicis, præſertim etiam apud Willis An. Brut. P. I. item novam *Viſionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Anglic. Socius, Wilhel. Briggs; uti patet ex Act. Erudit. Lipſ. 1683. Significat quoque apud Hipp. ὄψις externam *faciem*, ſive formam totius corporis, v.g. ægrorum, quæ varia habetur, 4. de R. V. I. A. t. 53. unde & oſtentationem notat, 3. de artic. t. 27. Lat. quoque *Viſio* pro *Apparentia* accipitur. Hinc deſcribitur, quod *Viſio* ſit ſupernaturalis ſpirituum apparitio, hominum oculis quodammodo conſpicua. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

OPSMETALLUM, id eſt *Argentum vivum*. Rul. & Johnſ.

OPSOMANES, ὀψομανής, dicitur, qui aliquo cibi genere ad inſaniam uſque delectatur. Lind. Ex. XVI. §. 161.

OPSON, ὄψον, *opſonium*, perperam *obſonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem, & vinum menſis imponi ſolitum eſt. Athenæus l. 7. reſtrinxit ad omnia igne cocta: ſed J. Alex. dari quoque multa cruda *obſonia* aſſeruit. Hodieque ſtrictior ſignificatio uſitatior videtur, qua dicuntur *opſonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. l. 18. Sal. c. 1. ſeq. *Ars parandi rite obſonia* vocatur *obſonatrix*, Gr. ὀψαρτυτική, eidem d. l. pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῦ ὄψυ quoque Hipp. l. de morb. mul. LXIII. 37. XCI. 13. 14. Jung. Foeſ. Oec. p. 475.

OPTESIS, ὄπτησις. Vide *Aſſatio*. Hinc ὀπτὸς, *aſſus*. Rul. Calor excedens temperiem aduſtivam dicitur *Opteſis*, Th. Ch. Vol. V. p. 433. Vide & Vol. IV. p. 395.

* OPTICOS, ὀπτικός, *Viſorius*, ſive ad *Viſum* pertinens, & conferens. Ita Nervi *Optici*, ſpiritus *Optici*, ſive *Viſorii*, paſſim apud Medicos veteres, & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars Mathematicæ ſcientiæ: unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικαὶ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 551. 757. ſeq. *Optica* medicamenta vocantur quæ oculis, & viſui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. l. 3. ep. 1. c. 8.

OPUS, ἔργον. vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicunt vel Labores, vel Effectus, qui prodeunt ex laboribus. *Opus trium dierum*, quid vocetur, vide in Th. Ch. Vol. II. p. 43. *Opus* mulierum, & puerorum, Vol. III. p. 39. & Vol. IV. p. 818. 894. *Opus* Veris, Æſtatis, Autumni, Hyemis, p. 13. 17. &c. Vol. III.

ORA, ὤρα, idem quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* ſignificat. Gal. in expl. voc. Hippocr. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 294. Unde ὠρέω, *curam gero*. Gal. d. l. Gorr. & Erotian. Onom. p. 124. e.

ORA, Lat. Græce dicitur ἐσχατιὰ, & notat extremitatem uniuſcujuſque rei. Ita *ora* ulceris, h. e. ejus extremitas, legitur apud Scrib. Larg. n. 240. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

ORACULUM, χρησμὸς, referri poteſt inter inſomnia; & deſcribitur, quod ſit ea viſio, quam ſuperi ad aliquid agendum, vel evitandum denunciant. Caſp. Rejes C. El. q. 37. n. 3.

ORALE, id eſt *vas*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

ORATIO, λόγος, idem quod *Sermo*, λαλιὰ, *Locutio*. Vide ſupra *Lalia*. *Locutio*. Eſt autem breviter compoſitio nominum (ſubintellige, verborum) Gal. l. de ſophiſm. in verbo conting. c. 3. *Oratio* animi ſenſum aperit, & tantum non eſt animi interpres, com. 2. de Humor. t. 3. Hinc debet eſſe moderata, quæ dilucitatem efficit, c. 3. de art. t. 55. cum *orationis* virtus ſit perſpicuitas; vitium vero obſcuritas: 4. de R. V. I. A. t. 18.

ORATCULARE, epitheton eſt officuli quarti auditus. Vide *Cochlear*.

ORBICULUS, σφαιρίον, κυκλίδιον, æquivocum eſt, diverſiſque rebus tribuitur. Ita *orbiculi* in machinis dicuntur, qui ſtatuuntur ad trochlearum motionem, quæ per ſe ſunt immobiles, & collocantur in medio earum. Oribaſ. de machin. c. 4. *Orbiculi* quoque idem ſunt, quod *Rotulæ* in Offic. Wecher. Ant. Gal. lib. 1. c. 42. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum, Eph. N. C. Ann. III. obſ. 141.

ORBIS, σφαῖρα, κύκλος, etiam homonymon eſt vocabulum, variiſque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem; & ita idem eſt quod *Circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de cauſſa etiam tribuitur non ſolum partibus corporis rotundis; ita *Oculi* dicuntur *Orbes*, teſte Keuch. in not. ad Samonic. p. 231. ſed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Coſmos*, & in ſpecie *Orbis terrarum*. Vel eſt etiam nomen piſcis marini, ob rotunditatem globoſam *Orbis* dicti, duriſſimi; cujus hiſtoria, cum ſpeciebus, & uſu traditur ab Aldrov. l. 4. de piſc. c. 15. Et egregiam *orbis ſcrutati* figuram exhibet Chiocc. in Muſ. Calceol. ſ. 1. p. 90. 91.

ORCA, ὄρκα, nomen piſcis cetacei marini Delphino ſimilis, apud Rondel. & Aldrov. l. 1. de cetis 6.

ORCHEA, ὄρχεα, idem quod ὄρχεις, h. e. *ſcrotum*. Gal. in exp. voc. Hipp. ubi tamen quidam codices legunt ὄρχιες, Gorr. Nobis mendoſa

Digitized by Google

doſa hæc lectio videtur. Vide *Oſcheos*.

ORCHILUS, ὀρχίλος, idem quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ: de qua lit. RE. Aldrov. l. 17. Ornithol. c. 1.

ORCHIS, ὄρχις, dicitur Lat. *Teſtis*, vel *Teſticulus*, corpus glandulоſum, molle, album, teres, generationis pars organica, in plurali ὄρχεις, *teſticuli*. Loca, ubi Hipp. uſus hoc vocabulo, vide apud Foeſ. p. 464. Eorum vero accuratam deſcriptionem, & uſum vide in ſcriptis Anatomicis, & inter hos Barthol. l. 1. c. 22. & in ſexu fœminino c. 26. Vide ſupra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

ORCHOS, ὀρχὸς, idem quod ξυρὸς, & ὀρχοὶ a quibuſdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excreſcunt cilia. At ὄρχοι plantæ ordine poſitæ, ſive *Plantarum ordo*.

ORCHOTOMOS, ὀρχοτόμος, dicitur, qui teſticulos exſcindit, uno verbo *Caſtrator*, quamvis & ad *Herniotomos* referatur. Vide *Caſtratio*.

ORCUS, ᾅδης, idem quod *Infernus*, proprie locus damnatorum, cujus ſignificatio ad forum Theologicum ſpectat. Ignis quoque ſubterraneus, quem in medio terræ copioſiſſimum, æſtuantiſſimumque nonnulli credunt exiſtere, vocatur *Orcus*, vel *Barathrum*. Th. Ch. Vol. V. p. 333. *Divinum in morbis*, ab Hipp. excogitatum, *Orcum Platonis*, vel *Plutonis* appellare non veretur Helm. tr. de Ideis morbos. nu. 26. De *Orco Orphei*, *Hermetis*, fictitiis, lege judicium Libav. T. IV. Op. p. 141.

ORDEUM, κριθὴ, ponitur ſine aſpiratione pro *Hordeum*, paſſim apud antiquos Authores. Vide Rhod. in Lex. Scribon. & Indicem Galeni Frobenian.

* ORDINATUS, τεταγμένος, epitheton *pulſus*, qui pari ſemper numero, paribus partibus, & ſtatis ictus ſuos ſervat periodis. Gal. de pulſ. ad tyron. c. 6.

ORDO, τάξις. Hujus vocabuli ſignificatio aliunde nota. Quemadmodum vero *ordo* merito admirandus eſt in natura, & rebus naturalibus; ita quoque Medicis in ſuis actionibus, & ſermonibus curæ cordique eſſe debet; quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexiſſe, c. 1. de fract. t. 1. & c t. de iis, q. in med. t. 7. Hodieque vero Doctores magis ſunt ſolliciti de *ordine* ſervando in tractanda, & docenda Medicina. Hinc & Rolf. non dubitavit ſcripta ſua titulo *Ordinis*, ac *Methodi* inſignire. Quantum in Chymicis ſitum ſit in obſervatione *ordinis*, paſſim inculcatur in eorum ſcriptis. Quære in Indice Th. Ch. per Vol. I. IV. V. & VI.

OREITYPIE, ὀρειτυπίη, *montanus labor*: unde ὀρείτυποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt. Occurrit apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 17. Vide Gal. in comm. ad h. l.

* OREXIS, ὄρεξις. Vide *Appetitus*. A Paracelſo, & Helmontio *Orexis* ſumitur pro *Ardore Stomachi* paſſim in ſcriptis eorum; quæ loca quærantur in Indicibus. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

ORGANON, ὄργανον. Vide *Inſtrumentum*.

ORGANOPOEOTICA, eſt ars bellicorum inſtrumentorum inventrix. Dorn. Rul. & John.

ORGAO, *Orgaſmos*, ὀργάω, ὀργασμὸς, latine *Turgeo*, *Turgeſcentia*, *Turgentia*. Emphatica ſane vocabula apud Hipp. quorum propria ſignificatio eſt, ardenter appetere coitum, & deſiderio libidinis incendi, ubi ſemen turgens excretionem ſuam deſiderat, & urget. Quam ſignificationem poſtea transtulit Hipp. & cum hoc ejuſdem diſcipuli ad humores excrementitios, ſuperfluos, & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel efferveſcentes, & p. n. fermentati, ſui excretionem poſtulant. Hinc pravus humorum motus, & impetus cum ſtimulo excretionis dicitur *Orgaſmus*. Verbo uſus eſt Hipp. 1. aph. 22. & 4. aph. 1. 10. Vide Gal. comm. ad h. l. Adde Foeſ. Oec. p. 459. Diet. n. 624. Lind. Ex. VII. §. 48. J. Alex. Not. in Gal. l. 11. M. M. c. 15. & in l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Ex. noſtras de Remoris purgat. diſp. II. §. 31. & Diſp. V. §. 27.

ORGIA, ὄργια, Hippocrati idem ſunt, quod μυστήρια, *arcana*, *myſteria*; uti patet ex Lege illius in fine, & in orat. Theſſali filii ad Athen. n. 144. Vide Erot. Onom. p. 85. ſ. & Foeſ. p. 460.

ORGE, ὀργὴ, vide *Ira*.

ORGILOS, ὀργίλος, idem quod ἀκρόθυμος, dicitur is, qui eſt *præcipitis iræ*, & acerbæ, qui leviſſima de cauſſa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 78. Foeſ. p. 461. J. Alex. l. 3. Salubr. c. 3.

ORICHALCUM, ὀρείχαλκον, ὀρόχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia foſſili tinctum, factitium. An tale unquam fuerit nativum, & foſſile, certo non conſtat. Gorr. Libav. *Orichalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari, & calaemo fieri, ſcripſit S. A. Ch. l. 7. c. 24. ubi etiam ſtatuit *nativum*, quod eſt æs citrinum in Funduribus inter Mexicum, & Dariem Americæ fodinas repertum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito ſæpius vitro, vel etiam magneſia, docet idem Tom. III. p. 204. ſeq. *Orichalceaſila*, leguntur apud Rul. in Lex. Junge Jac. le Mort. Metallurg. contract. p. 272.

ORICIA, epitheton Terebinthi, ab *Orica*,

ci-

tivitate Epiri, juxta quam naſcitur Terebinthus. Keuchen ad Sammon. p. 214.

Oricilla, pro *Auricilla*; quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

* Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clyſtere*, de *Specillo*, apud Celſum, l. 7. c. 26. & 30. l. 5. c. 28. & l. 6. cap. 18. Rhod. ad Scrib. n. 39. Keuch. d. l. p. 87.

Oriens, ἀνατέλλων, ἀνατολὴ, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua Sol oritur, & ſupra Horizontem aſcendit. Cui opponitur *Oriens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi tr. Natura contrar. neceſ. nu. 38. *Oriens Microcoſmi* eſt in Pyloro, Parac. de Colica. *Oriens* quoque Spagyricis dicitur Urina, Sal urinæ; item Vitriolum, Oleum rubrum, Rubinus, Maſculus, Aries: quæ omnia ſunt Ænigmata Spagyrica. Rul. & Johnſ.

Orificium, στόμα, fere idem quod *Os, oris*; notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur: unum *Stomachus*: alterum *Pylorus*. Barth. l. 2. Anat. c. 9. Ita vaſorum naturalium, ut ſunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ dicuntur *Orificia*, quemadmodum & artificialium, paſſim in ſcriptis Medicis.

Origo, ἀρχὴ, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, χλωρεὺς, idem quod *Picus*, *nidum ſuſpendens*: cujus deſcriptio legitur in Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 39.

Orion, ὠρίων, nomen proprium Deaſtri gentilis habiti pro filio Jovis, Neptuni, & Mercurii; de quo Poetæ fabulantur, ictu ſcorpii periiſſe, cum Dianæ vim inferre conaretur. Keuchen. ad Sammonic. p. 265. Translatus deinde inter ſidera; & mentio illius fit in ſacris Literis. Hujus operationem in cadaver lupi eſſe, generare ſerpentes, finxit Paracelſ. de Peſtilit. tr. 1.

Orionius, id eſt *urinoſus*. Dicitur de ſpiritu Urinæ, vel Sale Urinæ. Unde *Orionium Zwingeri* vocatur, quod eſt Tertius *Orionis* ſpiritus fixus, qui ex craſſiore, ſalſioreque parte lotii evocatur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 29.

Orix, ſitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœſta, & quaſi ſupplex Caniculæ ortum intuetur, & lacrymabunda illius æſtum deprecari videtur. Lang. l. 2. ep. 2.

Orizeum, idem quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum*, aurum in tenuiſſimas bracteas malleo cuſum. *Orizeum præcipitatum*, eſt aurum in crocum ſuum redactum, adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Johnſ. *Orizeus liquor*, Paracelſo dicitur liquor ex auro præcipitato paratus: cujus deſcriptio habetur Paragr. l. 11. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. *Orizeus color*, eſt flavedo in oculis, aut urina: cujus etiam paſſim mentionem fecit Idem.

Orizon *æternitatis* (pro *Horizon*) eſt virtus ſupercœleſtis. Dorn. in Dictionario Parac. Vide *Horizon*, ex Theophr. l. 2. de vit. long. cap. 2.

Orms, i. e. *gallina*. Rul. & Johnſ.

Ornamentum, κόσμος, dicitur de partium *pulchritudine*, quæ quandoque obſcuratur ab earum utilitate. Gal. l. 11. de U. P. c. 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen *venti Aquilonaris* frigidi, verno tempore ſpirantis, quando aves, & hirundines rurſus adveniunt, Legitur ap. Hipp. l. 6. Ep. LI. 12. Foeſ. p. 462.

Orobion, ὀρόβιον, ſignificare videtur *Ervi farinam*, apud Hip. l. 1. de morb. mul. CXXIII. 22. Apud Erotianum eſt adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale orobo, ὅλον ὀρόβινον, verruca *ruffa*, aut orobo ſimilis. Onomaſt. pag. 84. d.

* Oroboeides, ὀροβοειδὴς, *orobo ſimilis*, dicitur de ſedimentis urinæ ſulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant. Gal. c. 5. in 6. Ep. t. 15. & 4. aph. 76. Foeſ. p. 463.

Orobo, eſt *vitrum metallinum*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Orogamo, eſt *Aurum*. Rul.

* Oros, ὀρὸς. Vide *Mons*. Dicitur & a quibuſdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis ſuperior, quam alii πολυοστέον appellant, id eſt multorum oſſium. Caſtell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδης, *tenebricoſus*, ab ὄρφνη, *tenebræ*. Legitur apud Hipp. 3. prognoſt. t. 30. & 33. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 4. Jung. Foeſ. p. 464. Erot. p. 79. c.

Orphus, ὀρφὸς, vel ὀρφὼς, vocatur piſcis quidam, ſive littoralis, ſive marinus, cujus deſcriptionem, & uſum in cibis vide in Aldr. l. 2. de piſc. c. 11.

Orrhodeo, ὀῤῥωδεῖν ſignificat *metuo*, formido: & occurrit apud Hipp. l. 2. Prorrh. XX. 4. l. 2. de fract. t. 65. & ſ. 3. t. 17. l 1. de morb. XLII. 1. XCVI. 24. Jung. Erot. On. p. 83. a. & Foeſ. Oec. p. 463. ſeq.

Orrhopissa, ὀῤῥόπισσα, quaſi ὀῤῥὸς πίσσης, eſt *picis liquidæ ſeroſum excrementum*, picis veluti ſerum. Hoc legitur apud Hipp. lib. de Ulcer. IX. 12. Vide Erot. p. 28. f. Gorr. in def. Dicitur & πίσσηλαιον.

Orrhopygion, ὀῤῥοπύγιον, rectius ὀρροπύγιον, ultima pars ſpinæ, qua vertebræ deſinunt, manifeſtior in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus, & altilibus grandius redditum gulæ placuiſſe, & præſertim militum, teſtatur Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 18.

Or-

Orrhos, ὀῤῥὸς, Lat. *Serum*, id eſt aquoſa portio lactis, & ſanguinis. De illo Hipp. l.4. de morb. XXV. 28. XXVI. 9. de hoc Gal. l. 5. de U. P. c. 5. & alibi. *Serum* hoc ſanguinis uti per ſe eſt ὄχημα, ſive vehiculum; ita per accidens, & ex longiori mora degenerans fit excrementitium, & urinæ, aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de *Sero ſanguinis* vide in Schenkii tract. h. tit. item apud Willis de febrib. c. 1. ubi de *ſero lactis* egregie diſſeruit. *Serum* excrementitium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*.

Orrhos, ὄῤῥος, in penult. acuto notata, ſignificat vel oſſis ſacri extremum, ad caudam uſque protenſum; vel *Perinæum*, ſive lineam ſubter penem medium ſcrotum interſecantem, per ταῦρον ad anum uſque tendentem, quæ & τράμις dicitur, ex Ruffo, Polluce, & Heſychio, Caſt. Foeſ. p 463.

* Orthocolon, ὀρθόκωλον, quaſi *rectus articulus*, eſt articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem muſculi partem inflectentes non ſequuntur, ſed articulus perpetuo tenditur, nec inflecti poteſt. Gal. ſcripſit ὀρθόκυλλον, 3. de art. t. 100. Verum Foeſ. priorem lectionem approbat: quamvis C. Hoſm. in ſuis Notis ἀνεκδότοις ad h. l. & poſteriorem lectionem non penitus rejiciat; cum videatur eſſe argutior compoſitio, ſi τῇ ὀρθότητι apponatur ad latus ἡ κυλλότης.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, menſura eſt apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Eſt autem totum id ſpatium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux, & Heſychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici poteſt. Gorr.

* Orthopnœa, ὀρθόπνοια, quaſi *rectam ſpirationem* dixeris, eſt magna ſpirandi difficultas, ut non aliter ea fieri poſſit, quam recta cervice, & thorace elato; quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui ſic affecti ſunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοὶ, quia decumbentibus ſuffocationis periculum ob anguſtationem aſperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervice ſufficiunt, dorſo nulli rei innixo. Cauſſam hujus vide in *Aſthma*. Meminit Hip. l. 7. Ep. VI. 6. Junge Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 21. & c. 2. in 1. Prorrh. t. 54. Foeſ. pag. 461. Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoque cauſſam agnoſcunt, confundunt Peripnevmoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta, legitur apud Hipp. 5. aph. 68. Vide Diet. n. 625. Vide *Rectus*.

Orthostaden, ὀρθοστάδην, adverbium apud Hipp. quod ſignificat in *erectum ſtando*, ſive more eorum, qui erecti ſtant: & dicitur vel de exacte ſanis, qui ſtant, ambulant, ſuiſque negotiis præſentiam ſuam accommodant. Lind. Ex. XIII. §. 22. vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua ſignificatione ſumpſiſſe videtur Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 10. ſ. 2. t. 12. 22. 41. ſ. 3. t. 65. 66. Vide Gal. comm. ad locum primum Hipp. Verbum ὀρθοστατεῖν, *erecte ſtare*, occurrit l. 2. Epid. ſ. 2. 93. Adverbium illud opponitur τοῖς κατακειμένοις, *decumbentibus*, vel *Clinicis*; de quibus ſuo loco.

Ortus, apud latinos ambiguam obtinet ſignificationem. Vel enim dicitur de Loco, ubi Sol, & ſidera aſcendunt ſupra noſtrum Horizontem. Et ita idem eſt, quod *Oriens*: de quo p. ſuperius. Vel de motu ipſo ſolis, & ſiderum, quando ſupra Horizontem aſcendunt, Gr. ἀνατολὴ, vel ἐπιτολὴ, Lind. Ex. XI. §. 178. Vel idem eſt, quod Origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχὴ, γένεσις, de quibus etiam ſuis literis. Ita Helmont. tractatum inſcripſit *Formarum ortus*; quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philoſophici *Ortus Solis Myſticus* dicitur, quando ex caligine, & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. Tom. II. Op. p. 142. 373.

Ortygometra, ὀρτυγόμητρα, q. d. *Coturnix grandior*; unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur; nomen avis, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 23.

Orvietanus, cognomen Agyrtæ, vel Circumforanei, alias *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* ſingularis, vel Electuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus auſus fuit publico foro deglutire ignotum ſibi quodlibet toxicum, teſte Helmont. tr. Tumul. peſtis; §. Hippocrates redivivus. Vide & Rhod. ad Scrib. n. 144. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 11. ſ. 2. c. 8. Deſcriptio Electuarii legitur apud Schrod. l. 2. c. 51.

Oruo, ὀρύω, i. e. *irruo*, impetum facio, irrumpo. Legitur ap. Hipp. de menſibus ſurſum impetum facientibus, l. 1. de morb. mul. LXIX. 5. Vide Foeſ. p. 463.

Oryza, ὄρυζα, de genere frugum eſt, mediocriter alit, & vim quandam adſtringendi habet, qua ventrem modice ſiſtit. Vide Gal. l. 1. de A. F. c. 17. & l. 8. de S. Fac. §. *Oriza*, li. 8. de C. M. S. L.

* Os, Genit. *Oris*, Gr. στόμα, proprie duobus modis accipitur: Primum de eo ſpatio, quantum diducta labra patent: Deinde de toto illo ſpatio, quod dictis labris ad imas uſque fau-

ces

Digitized by Google

ces interjacet; in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonſillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica eſt, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Caſtell. Eſt prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis inſtrumentum. Aperitur, & clauditur. Ejus deſcriptionem vide apud Barth.l. 3. Anat. c. 11. Et quid multis? Qui, quid ſit στόμα, vel *os*, neſcit, *os* non habet. Diet. 791. *Oris ſine lingua* perfecte loquentis deſcriptionem, a Jacobo Roland. de Bellegad. Gallice, & a Carolo Reigero Latine translatam, vide in Eph. N. C. An. III. p. 559. ſeq. *Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Paracelſo, Paramir. l. 3. tr. 2. Porro vocabulum *Oris* ſolet etiam transferri ad alia; & notat meatus vel cavitatis, vel vaſis initium, & aditum; eſtque idem quod *Orificium*, *Oſtium*. Ita *os* ventriculi, vel ſtomachi, apud Helmont. legitur tr. Tum. Peſtis, §. Proprietas peſtis. *Os* uteri, frequenter legitur apud Hipp. 5. aph. 46. l. 1. de morb. mul. LX. 2. l. 2. IX. 17. Foeſ. p. 588. Rolf. de Part. Genit. P. II. c. 43. Ita & in artificialibus dicitur *Os* fornacis, *Os* vitri, *Os* ſpiritale, pro *Orificio*. Rul.

* Os, Gen. *Oſſis*, ὀστέον, ὀστοῦν, pars corporis organica duriſſima, atque terreſtris naturæ; cujus hiſtoriam, differentias, catalogum prolixius vide in ſcriptis Anatomicis. Hipp. de *Oſſium* natura. Gal. de *oſſibus*. Specialiter etiam apud Barth. libell. 4. Anat. ubi integram ὀστεολογίαν propoſuit. Junge & Foeſ. Oec. 464. ſeqq. Diet. 629. Inter *Oſſa* unum peculiari nomine eminet, quod ἱερὸν, *ſacrum*, vocatur, quod ſit omnium in ſpina maximum. Antiqui enim magnum *ſacrum* vocarunt. A Galeno late, & ſtricte ſumptum: Late, quatenus *Os coccygis*: Stricte pro ea ſaltem parte, quæ revera ſacra eſt, h. e. magna, & lata, qua etiam cum *Oſſe Ilio* per ſynarthroſin conjungitur. Hujus deſcriptionem ulterius vide apud Barthol. d. l. cap. 15. *Oſſa* in genere ſunt totius corporis fundamenta, ſuſtentacula, & munimenta; quodque parietes, & trabs in domibus, in tentoriis pali, in navibus carinæ præſtant, hoc in corporis humani fabrica *Oſſium* præbet ſubſtantia, verbis Veſalii in Anat. *Oſſa officinalia*, lege apud Schrod. d. l. 2. c. 26. *Oſſa* quoque pro amuletis collo appendiſſe, teſtatur Keuch. ad Sammon. p. 274. *Oſſiculum*, diminutivum, eſt *os* parvulum; qualia ſunt *oſſicula* in meatu auditorio; *oſſiculum* in corde &c. *Oſſa* emolliendi modum docuit Dionyſ. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius: & mentio fit in Act. Erud. Lipſ. 1682. de *Oſſium* mollitie præternaturali, & flexilitate legatur ſtupenda obſervatio a D. Daniele Prottennio Medico Helſingorenſi notata in Act. Haſn. Vol. III. obſ. 24.

Oscealis, rectius *Oſchealis*, ab *Obſchion*, dicitur *Hernia ſcroti*. Galeat. de S. Sophia ad Rhaſ. l. 9. c. 89. fol. m. 83. b.

Oscedo, ἄφθαι, idem quod *Aphthæ*. Vide ſupra lit. A. Keuchen. d. l. p. 142.

Oscheon, ὄσχεον, ὄσχεος, ὄσχη, *ſcrotum* ſignificat. Eſt *burſa*, vel marſupium, teſtes continens, multis rugis præditum, in infirma parte lineam habens ſecundum longitudinem excurrentem, quæ ſutura vocatur. Vide Barth. l. 1. Anat. c. 21. Rolf. de part. genit. P. 1. c. 14. Dicitur & *ſcrotum*. Loca Hipp. vide apud Foeſ. p. 465. Inde dicta eſt *Oſcheocele*, ὀσχεοκήλη, *Hernia ſcroti*, in quæ ob rupturam, aut læſionem aliquam inteſtinum, aut omentum in ſcrotum delabitur. Lind. Ex. IV. §. 15. ὄσχαι quoque dictos fuiſſe palmites vitium botris onuſtas, quas in feſto Scirados Palladis Athenienſium ephebi detulerunt, teſtatur Lang. l. 1. ep. 58.

Oscillatorius *motus*, dicitur apud Borellum de motu animal. part. 2. qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat, ac contemperat æquitemporaneis itibus, ac reditibus ſuis. Et talem quoque locum habere exiſtimat in ſanguine per aerem inſpiratum, æqualibus portionibus illi commiſtum, elaſticitate ſua ſpirituum motum regulantem, & moderantem; quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. in Circulo Anatomico Phyſ. Progymn. IV. p. m. 68.

* Oscitatio, χάσμη. Vide *Chaſme*.

* Osculum, æquivocum eſt. Vel enim diminutivum eſt ab *ore*, Gr. στόμιον. Ita *Oſcula vaſorum*, i. e. extrema orificia arteriarum, & venarum, ſæpe leguntur in ſcriptis Medicis. Vel ſignificat impreſſionem labiorum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *Baſium*, *Suavium*, φίλημα, eſtque ſymbolum amoris. Tale *Oſculum* fieri aliquando cauſſam contagii Venerei, ſive morbi Gallici, demonſtravit Foreſt. l. 32. obſ. 2. in Schol.

Oseus, Paracelſo dicitur *Scrotum*, in quo teſticuli continentur, l. de Ulceribus, c. 54. & paſſim alibi, in libris de Tartaro. Fragment. ad h. l. Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὄσχεος.

Osis, ὦσις, dicitur *pulſio*, impulſio, *truſio*, idem quod ὤθησις. Uſurpatur ab Hipp. de vertebræ propulſione introrſum facta, quæ fit cauſſa anginæ, 3. aph. 26. & l. 2. Epid. Vide Diet. n. 948. Sumitur etiam aliquando pro *expulſione*. Hine nonnulli ὦσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur: v. g. Jonbertus in paradoxis, uti videre eſt in Diſp. noſtra de Purgationis modo, ac viis ad alvum addita Remoris purgationis, th. 5. & 10. ſeqq.

Osme, ὀσμὴ, idem quod ὀδμή. Vide *Odor*.

Osoror, Id. e. *Opium*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Osphresis, ὄσφρησις. Vide *Odoratus*.

Osprion, ὄσπριον, idem quod ὀσπρίτιον, *Legumen*, *Cereale*. Hipp. 4. de R. V. I. A. 1. 92. Gal. l. 7. M. M. c. 6. Vide J. Alex. in not. ad h. l. Stricte tamen ὄσπριον ſignificare *fabam*, ceu primarium inter legumina, ex Athenæo, & Clemente Alexandrino, notarunt Meteur. l. 3. V. L. c. 7. Foeſ. Oec. p. 461.

Osphys, ὀσφύς. Vide *Lumbus*.

Oſſa *paralleli*, eſt univerſale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Johnſ.

Oſſiculum. Vide *Os*, Gen. *oſſis*.

Oſſifraga, *Oſſifragus*, primum eſt nomen avis fere ad Aquilas pertinentis; ita dictæ, quod oſſa ex alto in rupes demiſſa frangat. Gr. φήνη, & φηνὴ vocatur; cujus deſcriptio habetur, cum uſu in Medicina, apud Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 11. Deinde eſt nomen Lapidis, qui alias *Oſteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Oſtagra, ὀστάγρα, inſtrumentum Chirurgicum, quo oſſa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur. Gorr. Gal. l. 6. M. M. c. 6.

Oſteocolla, ὀστεόκολλα, dicitur lapis fixiſſimus, albo, cinereove colore oſſis figuram referens. Dicitur *lapis Oſſifragus*, quia celebratur ad oſſa cito glutinanda. Uſus internus, & externus. Legatur Schrod. l. 3. c. 8. n. 15. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Valde ejus virtutem commendat quoque Helmont. tr. Confirmatur morb. ſed in an. ſenſit. n. 17. circa fin. item tr. Adit. præcluſ. ad condum. n. 12. Videatur etiam de ejus viribus, uſu, & abuſu Hildan. Cent. 1. Obſer. 90. 91. Cent. 3. Obſ. 90. Cent. 5. obſ. 86. De cujus origine, loco, & natura hiſtoriam tradidit Joh. Chriſtoph. Becmannus in Epiſtola ad Henr. Oldenburgium, quæ habetur in hujus Actis Philoſ. Ann. 1628. menſ. Septembr.

* Oſteocopos, *Oſtocopos*, ὀστεοκόπος, ὀστόκοπος, *laſſitudinis ſpecies* eſt in qua partes, quæ in alto corpore ſunt poſitæ, ut muſculi circa oſſa poſiti, & tendines oſſibus adhærentes, ex nimio motu contuſionis, vel inflammationis ſenſum habent; unde ex penitiore ſenſu intimatum partium videtur, quod circa oſſa moleſtia, & affectio hæreat. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 2. Gal. lib. 3. de San. tu. c. 5. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5. Add. Foeſ. p. 464. Lang. lib. 1. ep. 2. & l. 2. ep. 14. ubi oſtendit, eſſe ſymptoma ſingulare Luis Venereæ, id quod & Caſtellus notavit, Keuchen. ad Sammonic. p. 268. ubi & *Hoſtocopos* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque ſymptoma eſſe, docet experientia.

Oſteologia, ὀστεολογία, h. e. doctrina, vel *tractatio de oſſibus*.

Oſteon, *Oſtun*, ὀστέον, ὀστοῦν. Vide *Os*.

Oſtracitis, ὀστρακῖτις, ſpecies Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex craſſa materia fit, & ſuperficie teſtam repræſentat. Gorr. Vide *Cadmia*.

* Oſtracodermon, ὀστρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute teſta eſt. Gal. l. 1. A. F. c. 1. & l. 3. c. 33. Lat. *Teſtaceum*; aut, cum Scaligero, *Teſticorium*. Lind. Ex. V. §. 41. *Teſtaceorum* omnium ſpecies deſcriptas, cum uſu, vide apud Aldr. l. 3. de Exanguibus h. tit.

Oſtracon, ὄστρακον, ſignificat *teſtam figulinam*, cujus uſus etiam eſt in Medicina, præſertim ad ſtrum. Hipp. l. 2. de morb. XLIV. 17. l. de nat. mul. XXXIX. 194. 204. Hinc vaſa ὀστράκινα, ἢ ὀστράκινα, *teſtacea*, vel *figulina* vocantur, Hippoc. d. l. CI. 12. lib. 2. de morb. mul. LXXII. 14. Vide & Gal. lib. 9. de S. F. §. *Oſtracon*.

Oſtrea, *Oſtreum*, ὄστρεον, (non ὄστρειος, quod idem eſt cum ὀστρακοδέρμῳ, ſive Teſtaceo, Lind. d. l.) eſt ſpecies Animalis Teſtacei; eſtque *Concha marina*, ex genere rotundarum. Harum uſus hodieque adhuc viget in menſis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuiſſe adhibitas, teſtatur Mercurial. l. 4. V. L. c. 11. Earum prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis, vide apud Aldrov. l. 3. de Exanguibus, c. 66. ſeq. Schrod. lib. 3. cl. 3. n. 85. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 14. *Oſtrei* Anatomen accuratam tradidit Vvilliſ. tract. An. Brut. P. I. c. 3. *Oſtreas* ſine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes C. El. q. 31. n. 7.

Oſtrites, idem quod *Oſteocolla*, teſte Schrod. alleg. ibidem loco.

Oſtritium, *Oſtrutium*, nomen eſt Herbæ, de qua videantur Botanici. *Oſtritii* vero *Mineralis* quoque meminit Parac. lib. 8. de cur. morb. Gall. cap. 1. in cura lubrica; quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Oſtun, ὀστοῦν, idem quod ὀστέον. Vide *Os*.

Ota, ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

* Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; ſtricte vero is, qui in profundo meatus auditorii percipitur. Gal. lib. 2. M. M. c. 2. & c. 3. in prognoſt. t. 13.

Oteile, ὠτειλή, apud Hippocr. ſignificat & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Uſurpavit Hipp. 1. de artic. t. 44. 45. & 56. (vide Gal. in comm. ad hæc loca) l. de c. vuln. XIX. 3. Adde Foeſ. p. 694.

* Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, vel *ſpecillum*, quo aliquid in aures infunditur. Celſus *ſtrigilem*

Digitized by Google

gilem vocat, l. 6. c. 7. ubi Foeſ. mavult legi, ſtriglen. Alias & *Clyſteres auriculares* vocantur ὠτεγχύται, Galen. lib. 3. de C. M. S. L. c. 1. Vide Foeſ. p. 693. Rhod. ad Scribon. n. 39. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig. 3.

Othani, eſt *Mercurius Philoſophorum*, Rul. in Lex.

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panniculum, vel *faſciam e linteo factam* ſignificat. Hoc legitur apud Theopraſt. l. 7. Hiſt plant. c. 3. circa finem. Jungatur, ſi extra oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri Meditat. Paſſional. 92.

Oticos, ὠτικὸς, dicitur de eo, quod ad aures pertinet: v. g. ὠτικὸς κλυςὴρ, Clyſter *auricularis*: ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *auriculare*. Gorræus. De Medicamentis *Oticis* egregie quoque diſſeruit Junken. Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect. 1. c. 9. p. 560. ſeq.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi minimo, qui *Auricularis* dicitur. Gorr.

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per o, ὀτὶς ſcribi, teſtatur Gal. Eſt nomen avis in Thracia, & Macedonia frequentis, quæ alias *Gradipes*, & *Avis tarda* vocatur; ejuſque deſcriptio, cum uſu, habetur in Aldrov. l. 13. Ornithol. c. 12. Meminit & Hipp. vetando ejus uſum in Epilepſia, l. de morb. ſacr. II. 14. Jung. Erot. Onom. p. 82. c. Foeſ. Oecon. p. 694. De *Otidis* interaneis accurate deſcriptis legi etiam poterit in Pæonis, & Pythagoræ Exercit. Anatomico-Medicis, Ex. 44. epiſtola poſterior, & prior Ex. 43.

Otorrhytos, ὠτόρρυτος, dicitur Hipp. cui aures fluxione, & deſtillatione tentantur, l. 6. Epid. ſ. 1. t. 3. Linden. vero legit ὠτόρρυπος, a ῥύπος, ſordes. Utraque lectio convenit.

Otus, ὦτος, avis dicitur Noctuæ ſimilis, pinnulas circa aures habens. Dicitur & *Aſio*. Deſcriptionem, & uſum vide apud Aldrov. l. 8. Ornithol. c. 3. ex Ariſtot. l. 6. H. A. c. 12.

† Ova medica, Cucurbitæ ſtrictiores, a forma ovali. Merc. l. 2. c. 2.

Ovarium, terminus eſt recens Anatomicus, ſignificans congeriem globulorum, vel veſicularum, liquorem ſeminalem continentium, in teſticulis muliebribus, hodieque a Kerkringio, Stenone, & aliis inventorum, ita ut elixa etiam illa *ova* condenſentur ad vitelli ſimilitudinem. An vero ova illa conſtituant τὸ κύημα, ſive conceptum, & a ſemine maſculo fœcundentur, & actuentur? & an hoc in ipſa uteri cavitate, an vero in Tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controverſum eſt; nec eſt hujus loci, nec inſtituti ventilare. Vide Barth. l. 1. Anat. c. 26.

Oviductus, idem quod *Tuba Fallopii*, canalis ab ovario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, ſive ovulum tranſit in cavitatem uteri. Vide *Tuba*.

Oviparum, ᾠοτόκον, eſt epitheton animalis, quod ad propagandam ſpeciem ſuam ova gignit, & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra ſuo loco: quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præſtet. Imo ſecundum recentiorum opinionem, ſano ſenſu omnia *Ovipara* etiam dici poſſe, ſupra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, ὄϊς, πρόβατον. Vide *Ois*.

Ovum, ᾠόν. Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philoſophicum* quoque dicatur inſtrumentum ſublimatorium, pro ſublimatione Mercurii: cujus figura exhibetur in Frid. Hofm. Clav. ad Schroder. p. m. 317. ubi ſcripſit, lapides etiam quoſdam in Haſſia repertos, minera Martiali ſcatentes, & aeri humido expoſitos in ſal Vitriolinum abeuntes, vocari *Ova philoſophica*. *Ovum* dicitur etiam *Cephalalgia*, vel *Capitis dolor*. Valeſc. de Tartar. Philon. Pharmac. l. 1. c. 7. Ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *miſtura ex aceto*, & *ſale parata*; cujus meminit Dioſcor. l. 5. c. 23. Gal. l. 14. M. M. c. 3. Vocatur & *Muria acida*; ejuſque deſcriptio, & virtus legi poterit in T. Chym. Vol. I. p. 608. ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare poſſit hanc miſturam. Eſt conditura Braſſicæ, Foreſt. l. 4. Chirurg. Obſ. 3. Schol.

Oxelaeon, ὀξέλαιον, dicitur *compoſitio ex aceto*, & *oleo*, apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 7. & l. 3. c. 2. Vid. Foreſt. d. l. 6. O. 39. Schol. Sed & intrinſece ſumitur pro conditura quadam, l. 2. de Al. Fac. c. 33. Jul. Alex. in comm. ad h. l.

Oxines, ὀξίνης, Vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum converſum eſt. Latine *Vappa*. Linden. Ex. X. §. 150.

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hofmann. l. 3. V. L. c. 9. & 10. Lind. d. l. §. 101.

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen menſuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hofm. d. l. 1. c. 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

* Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Poſca*, eſt compoſitio ex aqua, & aceto. Gal. l. 1. de S. F. c. 29. cujus miſcendi, & componendi ratio pro varia intentione diverſa eſſe ſolet. Rhod. ad Scrib. n. 46.

Oxycroceum, dicitur Emplaſtrum quoddam: cujus gemina deſcriptio habetur in Diſpenſatorio Auguſtano: una cum croco, & aceto: altera ſine illo. De ejus uſu, & abuſu vide Hildan. Cen.

Digitized by Google

4. Obſ. 99. 100. ubi etiam Emplaſtrum Diabolicum vocaſſe Vigonem notavit.

* Oxyderces, *Oxydorcicus*, ὀξυδέρκης, ὀξυδερκικὸς, i. e. *viſus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem ſenſibili affectu præditos, male tamen munere ſuo fungentes, corrigunt, & in integrum reſtituunt. Gal. l. 5. de S. Fac. c. 23. Pertinent ad Ophthalmica.

* Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*: de quo legatur Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 16. Linden. Exerc. XVI. § 122. ſeq.

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, h. e. garum cum aceto mixtum, ſpecies embammatis, vel intinctus, opſonii loco, ad piſces olim adhibiti; quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiſcebatur. Gorr. Jul. Alexandr. l. 18. Sal. c. 16. *Oxygarum purgans* tradidit Æt. l. 5. c. 86.

Oxyglycy, ὀξυγλυκὺ, aut ὀξυγλυκὲς, eſt ſpecies ἀπομέλιτος; & dici poteſt *Mulſa acida*, vel *Acetum mulſum dulce*. Parabatur ex favis dulciſſimis aqua maceratis, & decoctis. Gal. c. 2. de fract. t. 29. & c. 3. t. 49.

Oxylipes, ὀξυλιπής, epitheton panis, cui exiguum aceti affuſum eſt, *Panis acidus*. Ventrem ſiſtit. Meminit Galen. lib. 8. M. M. c. 5. Vide J. Alex. not. ad h. l.

* Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulſum*, vel accommodatius *Mulſum acidum*, potio vetuſtiſſima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam ante Hippocratis tempora in ſanitatis uſum venerit. Dividitur in *ſimplex*, & *compoſitum*. Deſcriptiones vide apud Hip. l. de intern. aff. LI. 45. Gal. l. 4. de ſan. tu. c. 6. 3. de R. V. I. A. t. 24. Dioſcor. l. 5. c. 22. Jul. Alex. l. 26. Sal. c. 9. Vide & Diſpenſatoria Auguſt. & Norimbergenſe. Inter compoſita celebriora ſunt *Scilliticum*, & *Helleboratum Juliani*. De quibus in dictis Diſpenſatoriis.

Oxyngion, ὀξύγγιον, ſignificat *axungiam*, h. e. adipem ſuillum, nec eum quidem omnem, ſed proprie qui ungendis rotarum axibus inſervierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quædam qualitas acceſſit, ob quam & inflationibus imponitur, & ſedis vitiis opitulatur plus, quam recens, & ſincerus adeps. Gorr. Legitur apud Dioſc. l. 3. c. 10.

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen eſt *Emplaſtri ruptorii*; cujus deſcriptio habetur apud Æt. l. 15. c. 17. allegante Gorræo.

Oxyopia, ὀξυωπία, *acies viſus*, & ὀξυωπὸς, *viſu acuto præditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo ſupra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Ariſtot. l. 4. probl. 3.

† Oxyphaenicum, eſt tamarindus. Dom. Leon. Art. med. l. 2. §. 1. c. 8.

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi ſolet cum ejulatu, & planctu. Legitur apud Hipp. Coac. t. 257.

Oxyphlegmasia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta*, & *vehemens inflammatio*, a nimium ſuccenſo, acriorique ſanguine. Occurrit apud Hipp. de morb. virgin. II. 22.

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξυπόρον, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, vireſque exerens; qualia ſunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut ſalina, volatilia, ſpirituoſa. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξυπόρον καθαρτικὸν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium l. 3. allegante Gorr.

* Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*: cujus cauſſam vide ſupra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. 6. aph. 1. & 33. l. 2. Epid. ſ. II. 49. 50. l. 2. de Diet. XXIV. 15. XXV. 11. & alibi ſæpius. Vide Foeſ. p. 457. Dieter. n. 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

* Oxyrrhodinon, ὀξυῤῥόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto, & oleo roſaceo paratum. Practici tamen magis uſurpant in ſtrictiori ſignificatione, pro ſpecie *Epithematis Cephalici*, ſive *Exontalis*, ex diverſis proportionibus aceti, & olei roſacei miſtorum parata: quamvis & alia olea pro indicationum neceſſitate ſubſtitui poſſint; v. g. Nympheæ, Violaceum &c. Vide Morell. de Form. rem. l. 2. ſ. 2. c. 2. Schroder. ſcribendum eſſe putat hoc modo: ὀξυῤῥόδυνον, ab ὀξὺς, ῥόδον, & ὀδύνη, quaſi medicamentum ex aceto, roſiſque factum ad dolorem leniendum, l. 1. c. 3. Verum prior lectio eſt uſitatior. De uſu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. ad Scrib. compoſ. 1.

* Oxys, ὀξύς. Vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxysaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto*, & *ſaccharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto*, & *melle* compoſitum. Interdum enim ob certas, & urgentes cauſſas ſaccharum pro melle accipitur; v. g. in febribus, & in ſexu fœminino: in quo mellis uſus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *Oxyſacchara ſimplicia*, & *Compoſita* in Officinis. Vide Diſpenſatoria. Meminit & For. l. 3. Obſ. 7. in Schol. & l. 5. Obſ. 10. in Schol. *Oxyſaccharum vomitivum*, ex Angelo Sala, deſcribitur a Schroder. l. 2. c. 84. & commendatur a Caſp. Rejes C. El. q. 70. n. 9.

Oxysal, terminus eſt chymicus; cujus deſcriptio habetur apud Angel. Salam de præparatione Eſſentiarum. Paratur vero ex Sale Cardui bened. & Ace-

& Aceto deſtillato. Meminit & *Oxyſalis* D. Ludovic. Pharm. Diſſ. I. p. 51.

Oxites, ὀξύτης, *Aciditas*, vel *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem quod ὀργίλος, dicitur de *præcipiti ira*, & ſubito excandeſcentibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foeſ. Oec. p. 457.

* Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum*, & tetri odoris halitum emittens. Gal. l. def. & l. 3. de C.M.S.L. cap. 3. Deſcriptio ita poteſt perfici: *Ozæna* eſt exulceratio plerunque maligna, interna, vel externa naſi, cum fœtore, & profluvio ſaniei magis, vel minus purulentæ, ſerpens cum, vel ſine corruptione cartilaginearum, & oſſearum naſi partium, proveniens ab affluxu, & collectione ichoris ſanguinei, vel lymphatici acrioris, & corroſivi, partes ſolidas molliores depaſcentis. Sæpius ſymptoma eſſe Luis Venereæ, teſtatur experientia; notaruntque Gorr. & Caſt. De hoc affectu legantur Foreſt. lib. 13. Obſ. 4. & 5. River. lib. 4. prax. cap. 1. Hildan. Cent. 2. obſ. 22. ſeq. Barbett. Chir. p. 2. lib. 3. cap. 7. *Ozæna* quoque nomen eſt piſcis, vel potius *polypi*, qui & ὀσμύλη vocatur: cujus deſcriptio habetur apud Aldr. l. 1. de Exang. qui eſt de mollib. c. 3.

Oze, ὄζη, vocatur Celſo *fœtor oris*; qualis ante febres cum frigore ſentitur. l. 3. cap. 11. Vide Rhod. ad Scrib. n. 40.

Ozeman, id eſt *album ovorum*. Ruland. & Jonſ.

Ozo, id eſt *Arſenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, ſignificat *oleo*, & tribuitur bono, & malo odori. Legitur apud Hip. 5. aph. 11. Vide Dieter. n. 603.

Ozos, ὄζος, vocatur *ramus arboris*, vel ejus veluti brachium. Theophraſt. lib. 5. Hiſt. plant. c. 3. unde ὀζῦμαι, & διοζῦμαι, in ramos diſtribuor, *ramificor*: quod verbum uſurpavit Hipp. teſte Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero l. de nat. puer. IX. 2. XV. 7. 8. XXVI. 1.

P

P Litera apud Latinos eſt character, vel nota menſuræ certæ aridorum; ſignificans *pugillum*: quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Diſpenſatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo; de quo vocabulo infra ſuo loco. Græcum Π eſt character apud Hippocr. in lib. 3. Epid. denotans vocabulum πιθανὸν, probabile, ſub finem ægrotorum hiſtoriæ annexum, quamvis varia occurrat ſcriptura vel πι, vel ΠΙ. Vide Foeſium in Notis.

Pabulum, τροφὴ, νομὴ, φορβὴ, proprie dicitur de paſcuo brutorum; & idem eſt quod *Alimentum*. A recentioribus tamen inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e ſanguine ad portiones hujus oleoſas, & ſpirituoſas, quæ dicuntur illis *pabulum*; uti patet ex ſcriptis Charltonis, Willis, aliorumque.

Paccianum, πακκιανὸν, ſpecies *Collyrii*, apud Ætium l. 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 3. ad quem locum vide notas Jul. Alexandrini.

Pachetos, παχετὸς, Hipp. dicitur *Laqueus*, l. 2. de morb. mul. II. 16. vide ſupra *Laqueus*. Jung. Foeſ. Oec. p. 490.

Pachne, πάχνη. Vide *pruina*.

Pachos, *pachytes*, πάχος, παχύτης. Vide *Craſſities*.

Pachynticos, παχυντικὸς, vide *Incraſſans*.

Pædagogus, παιδαγωγὸς, proprie ſignificat eum, qui pueros informat, & educat. Zeno tamen *pædagogos* quoque eos vocavit, qui prompti, & idonei fuerunt ad corrigendum, & increpandum proximum, licet vocati non fuerint, teſte Gal. l. de cogn. & cur. an. morb. c. 3. circa fin.

Pædanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ ſpecies pueris familiaris, quæ & *Angina ſicca* vocatur; cujus lethalem hiſtoriam notavit M. Aurel. Severin. tract. de Abſceſſ. & ex hoc Bonett. Anat. Pract. l. 1. ſect. 23. Obſ. 4. p. 382.

Pædarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per ſimplex e, *pedarthrocace*, v. g. in Job. a Makeren a Blaſio editis Chirurgic. Obſ. c. 68. fin.) idem quod *Spina ventoſa*. Vide *Ventoſa*. Ratio nominis hæc eſt, quod affectus pueris ſit frequentior.

Pædeusis, παίδευσις, idem quod παιδεία. Vide *Inſtitutio*. Legitur apud Hipp. de Humor. II. 12. Vide Foeſ. p. 476. Linden. Ex. V. §. 12. Eſt & παιδεία, idem quod τρόπος ἐπιστήμης, *modus certus ſcientiæ*. C. Hofm. Com. ad Gal. LL. de U. P. n. 373.

Pædia, παιδιὰ, idem quod παῖγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos, παιδικὸς, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Eſt nomen Cataplaſmatis, quod & φαιὸν dicitur apud Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 7. Sumitur aliquando late, includens etiam infantum primam ætatem; aliquando ſtricte, includens hanc. De morbis *infantilibus & puerilibus* ſuccincte etiam egit Junken. Chym. Exp. Cur. P. II. ſ. 2. c. 1. & 2. p. 763. ſeq.

Pædion, παιδίον. Vide *Infans*.

Pædoctisæ, παιδοκτίσαι, idem quod παιδοποιῆσαι, hoc eſt *liberos procreare*. Erotian. Onom. p. 85. b. Foeſ. p. 477.

Pædophlebotomia, παιδοφλεβοτομία, id eſt *Venæ ſectio puerorum*. De qua magna olim fuit diſceptatio inter Alex. Maſſariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem; quemadmodum hanc litem deſcripſit Joh. Muntter. h. tit. Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veron. tr. h. t. Nobis vero magis arridet negativa.

Pædotriba, παιδοτρίβης, dicitur *miniſter Gymnaſtę*, quemadmodum Coquus Medici, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæſtra, ut pueros exercere poſſit. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 9. 11. 12.

* Pædotrophica, παιδοτροφικὴ a quibuſdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes, & pueros educandi, & nutriendi, l. de part. art. med. inter ſpurios Galeni libros relato, c. 5.

Pæonia, παιονία, æquivocum eſt. Proprie nomen eſt plantæ commendatiſſimæ contra Epilepſiam; de qua conſule Botanicos. Deinde eſt nomen *Confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimæ contra tuſſim, deſtillationes, & thoracis, pulmonumque affectus, apud Æt. l. 13. c. 102. citante Gorræo. Παιώνιον quoque vocatur *Catapocium Andreę*, ad morbos lienis, apud Gal. l. 9. de C.M.S.L. c. 2.

Pæpale, παιπάλη, pars dicitur farinæ tenuiſſima, flos ipſe polentæ, *pollen*. Gorr.

Pæs, παῖς, vide *Puer*.

Pæzo, παίζω, ſignificat *Ludo*. Aliquando vero ſtricte ſumitur pro *venerem exerceo*. Linden. Ex. VI. §. 48.

Pagamentum, vocatur Docimaſtis Metallicis maſſa impuriorum metallorum cum argento permiſta. D. Ol. Borrich. in Docimaſt. Metall. §. 17.

Paganina, eſt vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuiſſimum pulverem adactum, quod ad dies pluſculos exhibitum receptiſſimum eſt contra Epilepſiam experimentum. Vid. p. Poter. in pharmacop. Spagyric. p. 191. 192.

Pagoyum, terminus Paracelſicus, denotans *Ens ſpirituale*, a quo deducuntur morbi occulti, vel ab incantatione dependentes: de quo ſcripſit Paracelſ. paramir. Tr. 4. qui *Pagoyus* inſcribitur, & tr. 4. de peſtilitate, c. 1. & 2.

Pagrus, vel *Phagrus*, πάγρος, vel φάγρος, vocatur piſcis, q. d. *Vorax*, littoralis; cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, occurrit apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 8. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31.

Pagurus, πάγουρος, vocatur aquatile, ὀστρακόδερμον, ſive cruſtatum; eſtque *Cancri* ſpecies, Ægin. l. 1. c. 91. cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. l. 2. de Exang. c. 19. Habentur inter *Cancros* laudatiſſimi, J. Alex. l. 14. Salubr. c. 14. *Paguri lapidoſi* delineationem vide apud Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 430.

Palæos, παλαιός, *vetus*, *inveteratus*, priſcus. Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5. aph. 23. Jung. Dieteric. Jatr. n. 644.

Palæste, παλαιστὴ, dicitur *menſura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine δοχμή. Vide ſupra *Dochme*. Legitur apud Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 149. 153 Jung. Foeſ. p. 477. Gorr. in def. Latine *Palmus*: Dodrans.

Palæstra, παλαίστρα, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præſertim athleticorum: unde & *Athletę* dicti ſunt παλαισταὶ, id eſt Luctatores, Lat. *Palęſtritę*. Gal. l. de Al. fac. c. 32. Junge & l. de parv. pilæ exercitio, c. 3. & 5.

Palatinæ Glandulæ, dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ Tonſillis continuatæ; de quibus vide Barth. l. 3. An. c. 12. p. 537.

Palatum, ὑπερῴα. Vide *Hyperoa*.

Pale, πάλη, vel ſignificat *luctam*, ſive *certamen*, unde *Palęſtra*; Vel idem eſt quod παιπάλη, *tenuiſſima farina*; in qua ſignificatione ſæpius uſus Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXIX. 17. C. 44. l. 2. II. 6. LXX. 5. l. 2. Epid. ſ. II. 2. Confer ad Foeſ. p. 477.

Palear, κάλλαιον, dicitur *barba galli gallinacei*; cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel uſus, vel noxæ, l. 3. de Al. fac. c. 21.

* Palimbolos, παλίμβολος, alibi παλίμβυλος, vocatur *homo doloſus*, qui aliud loquitur, aliud ſentit, quique facile mutat ſententiam, Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur *morbus vagus*, inconſtans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diverſum trahitur, aut fluctuat; aut qui ſpem levationis facit, ſed intus malignus eſt Hipp. l. 6. ſect. 6. Epid. t. 15. Gal. in com. ad h. l. Adde Foeſ. p. 478.

Palimpissa, παλίμπισσα, vocatur a quibuſdam *pix arida*, vel ſicca, quaſi pix rurſus cocta; quia pix ſicca nihil aliud eſt, quam reſina bis cocta. Dioſc. l. 1. c. 97. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 397.

Palincotos, παλίγκοτος, epitheton morbi, qui *recrudeſcit*. Eſtque nota malignitatis; quia cauſa morbifica ante quieſcere quidem viſa denuo movetur, & inſurgit. Κότος enim doloris acerbitatem, & exardeſcentiam ex ira ſignificat. Verbum παλιγκοταίνω, frequens apud Hippocr. 2. de fract. t. 28. 30. 31. lib. 2. de morb. mul. LVI.

LVI. 2. Occurrit & nomen παλιγκότησις, & παλιγκοτία, *recrudeſcentia*, *offenſio*, apud eundem 3. de fract. t. 33. l. de Loc. in Hom. LIII. 7. Plura loca vide apud Foeſ. p. 477.

Palindromia, παλινδρομία, vocatur *Recurſus*, vel *reverſio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hipp. 2. Prorrh. XIII. 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro*, *regurgito*, quo ſæpius uſus Hipp. ſ. 2. progn. t. 68. ſ. 3. t. 29. Coac. t. 143. l. 1. Epid. Sect. 2. t. 35. Jungatur Foeſ. Oecon. p. 478. & Dn. D. Merclini, Medici Norimbergenſis, Fautoris, & Amici noſtri haud e multis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulſus παλινδρομὸν μύουρον, reciprocus deficiens, Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 11.

Palingenesia, παλιγγενεσία, i. e. *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum revireſcentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis; de qua vide Th. Ch. Vol. VI. p. 452. quam tamen ceu phantaſticam jure merito rejecit Fr. Hofm. in Cl. ad Schrod. l. 5. p. 639. ſeq. & Rolfinc. Ch. l. ult. De Quercetano narrant, illum habuiſſe ſubſtantiam quandam quaſi ſubtiliſſimi cineris facie, parva quantitate, incluſam phialis hermetice ſigillatis, quibus calorem lychni, vel lampadis ſuppoſuit, terra illa excrevit in vitro ſub forma Roſæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit; ſubmoto igne, rurſus collapſa fuit. Verum noſtro tempore non conſtat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

Palinidrysis, παλινίδρυσις, q. d. *Rurſus ſubſidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rurſus ſubſidunt, & in ſeſe velut redeunt. Legitur apud Hipp. l. de Hum. II. 8. opponiturque μετεωρισμῷ *elevationi* præcedenti. Adde Foeſ. d. l.

Palinoptos, παλίνοπτος, exponitur a Galeno in Exeg. dict. Hipp. per *averſum a Sole*. Foeſ. d. l. q. d. *viſui rurſus expoſitum*.

Palirrhoea, παλίῤῥοια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, l. 2. de morb. ſac. cap. 4. allegante Foeſ. d. l. v. g. in cholera morbo. Idem fere quod παλινδρομία.

Pallax, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo, & terra Lunæ, cum æquali pondere Solis, in Th. Ch. Vol. I. p. 487. quamvis nullibi alias hujus nominis ſignificationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλλαξ, *adoleſcentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallaca* ſignificat maſſam auri foſſilem grandiorem, apud Plin. l. 33. H. N. c. 4. & Joh. Agric. l. 8. de nat. foſſil.

Palliatio, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis deſperatis, & incurabilibus, præmiſſo prognoſtico eventus funeſti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia ſymptomata urgentia adhibentur, ut in cancris ulceratis, fiſtulis cancroſis, aliiſque. Vide Foreſt. l. 7. Obſ. Chir. 16. Schol. & Obſ. 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici poſſet ἴασις ἐπιπόλαιος.

* Pallidus, *Pallor*, ὠχρός, ὠχρότης, ὠχρίασμα, vide *Ochros*. Adde J. Alex. not. ad Gal. l. 2. de Antidot. Tom. II. Oper. p. 779. *Pallor* p. n. faciei, & corporis habetur ſignum affecti Hepatis, & Stomachi, interdum & Renum. Scrib. Comp. 125. Lang. l. 2. ep. 51. Helmont. tr. Sedes anim. nu. 32. Species quoque *Ictetitiæ Pallidæ* vocatur a Paracelſo, quam deducit ex ſciſſo, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, l. de Icteritiis, c. 1.

Pallium, ἱμάτιον, quid ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. Tropice tribuitur cum epitheto, *Purpureum*, a Baſil. Valentino pulveri cuidam Solari, parato ex Amalgamate Solis, & Mercurii retortæ indito, & hinc ſeparato Mercurio remanenti, qui cum Sulphure calcinatus evadit purpureus: unde in Germanica lingua vocatur a dicto Authore *Durpur Mantel*.

† Palma elates, apud Gal 1. tenerum germen palmę. 2. fructus palmę, ſive Dactylus. 3. Cortex ipſius fructus. Merc. de Comp. med. l. 3. c. 10.

* Palma, æquivocum eſt vocabulum. (1.) enim ſignificat arborem, & ejus etiam fructus, Gr. φοῖνιξ, & fructus φοίνικες, qui alias *Dactyli* vocantur: de quibus vide Gal. l. 2. de Al. fac. c. 26. & conſulantur ulterius Botanici. (2.) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Poſtbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *metacarpion*. *Palmaris Muſculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmiſſime adhærens, & reſpondet in pedibus *Plantari*. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 475.

* Palmos, παλμός, Latine *Palpitatio*, item *Subſultio*, vocatur Motus localis præter naturã, quando partes ſolidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur. Gal. l. de trem. palpitat. &c. c. 4. & 5. Inter ſpeciales *palpitationes* notabilior eſt Cordis *palpitatio*: & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur a materia quadam vaporoſa, & flatulenta agitata, & tranſitum non habente, uti teſtatur Gal. d. l. ita & *cordis palpitatio* eſt motus ejus depravatus, præcipue in contractionis urgentia conſiſtens, interdum adeo vehemens, ut ab adſtantibus percipi queat ſonus percuſſionis coſtarum, cum proſtratione viriũ, animi deliquio, & reſpiratione læſa, ſonituque aurium, proveniens a flatibus, & vaporibus fibras cordis ſpaſmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. Prax. Med. lib.

1. c. 35. Verum Willis potius cauſam *palpitationis* cordis proximam accuſat obſtructionem, & infarctionem vaſorum, præſertim arterioſorum, pulmonalis, & magnæ, ſeu aortæ, vel ob ſanguinis non ſatis activi ſegnitiem, vel etiam ob ejuſdem nimium fervorem; uti videre eſt prolixius in Pharm. Rat. P. I. S. B. cap. 3. Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, ſed teſtatur αὐτοψία, Cor non tempore dilatationis coſtas ferire, ſed potius tempore conſtrictionis, in qua mucro ejus verſus coſtas attollitur. Helmontius cauſam refert ad Gas heterogeneum, vitale noſtrum Gas de natura ſalis balſamici exiſtens potentiſſime, celerrimeque afficiens, tract. Complex. atque Miſt. Elem. figm. n. 42. 43. Παλμώδεες δι' ὅλου, vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore ſentiuntur, Prorrh. ſ. 1. t. 29. Dolores cum palpitatione, occurrunt d. l. t. 35. Plura vide apud Foeſ. d. l.

* Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars ſuperciliis ſubjacens, ſuperne, inferneque interiores oculi tunicas contegens; atque una ſuperior, altera inferior vocatur. Gal. l. Introduct. c. 10. Conſtant *palpebræ* cute, membrana carnoſa, muſculis, tunica, tarſis, & ciliis; de quibus videantur Anat. & hos inter Barth. l. 3. Anatom. c. 8. De *palpebræ* ſuperioris cum oculo coalitione vide Hildan. Cent. 6. Obſ. 7. Vocantur & καλύμματα, hoc eſt *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. n. 155.

* Palpitatio, παλμὸς, vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, φάσσα, φάττα, vel φὰψ, vocatur ſpecies quædam *Columbarum*, & quidem *Sylveſtris*; cujus plenior deſcriptio, cum uſu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldrov. l. 15. Ornithol. c. 5. Adde Gal. l. de atten. vict. c. 8. in fin. Schrod. l. 5. cl. 2. nu. 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter*, φασσοφόνος dicitur, qui *palumbis* inſidiatur. Gal. l. 11. de U. P. c. 18.

Palus, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim Maſculino genere denotat lignum acuta cuſpide, quod infigitur; item Vallus, & Græce dicitur σκόλοψ, Gal. 8. de S. Fac. §. Pycnocomon, & l. 5. de C. M. P. G. c. 2. Rul. in Lex. vel in Fœminino notat aquam ſtagnantem facile corruptibilem, Græce λίμνη, Lat. *Lacus*, *ſtagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, παλύνω, ſignificat *aſpergo*, conſpergo, item ἐπιπαλύνω, *inſpergo*. Hipp. l. 1. de morb. mul. CIV. 8. Foeſ. p. 479.

Pammachos, πάμμαχος, *omnigenus*. Uſurpatur de infortunio, ab Hip. in Præcept. X. 4. Rectius exponitur, Omnia tentans, vel, *omnia impugnans*. Πάμμαχοι, alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati; notante Rhodio ad Scrib. n. 101.

Pampathes, παμπαθὲς, nomen Emplaſtri compoſiti ex Cinnabari, ad tophos, alioſq; tumores ſcirrhoſos; cujus deſcriptio habetur apud Æginet. l. 7. c. 17. Ab Ætio quoque appellatur τυῤῥηνικὸν, *Tyrrhenicum*, notante Gorr.

Pamphilion, παμφίλιον, quaſi *omnibus gratum*, nomen eſt *Emplaſtri albi*; cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 17. & l. 2. c. 14.

Pamphoros, πάμφορος, h. e. omnia ferens, ſive *omnium ferax*: Epitheton *Naturæ*, apud Hipp. Coac. t. 512.

Pampinus, ἕλιξ ἀμπέλου, Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & alibi, quid ſit, ad Botanicos ſpectat, videlicet criſpaturæ, & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter ſimilitudinem plexus vaſorum ſpermaticorum præparantium ante ingreſſum ad teſtes dicitur ab Anatomicis *pampiniformis*, ſive *vaſa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. l. 1. An. c. 21.

Panacea, πανάκεια, id eſt *univerſale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compoſitionum medicamentoſarum, apud Gal. v. gr. Antidoti cujuſdam, l. 2. de Antidot. c. 1. ab Aphroda authore acceptæ; item alia, l. 7. de C. M. S. L. c. 2. quæ & Stichus vocatur, eſtque Catapotium anodynon. Emplaſtra quoque quædam dicta fuerunt *panaceæ*, v. g. Epulaticon Andromachi, l. 2. de C. M. P. G. c. 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur, l. 5. c. 2. Verum quemadmodum tum temporis nomen illud hyperbolice fuit acceptum; ita & hodieque adhuc a Spagyricis abuſive ſumitur, dum varias excogitarunt *panaceas*, quæ tamen nihil minus ſunt quam panaceæ. Vide ſupra *Catholicus*. De *Panacea* Mercurii lege Schrod. l. 3. c. 15. Antimonii, c. 17. Nitri, c. 23. Ita *Panacea* olim *Anvaldina* decantata fuit; & quæ ſunt aliæ. Enimvero licet nolimus litem hanc facere noſtram, an ex ſimplicibus natura ſua deleteriis, aut certe venenoſis, beneficio artis, poſſint præparari veræ *panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati conſentaneum; rectius tamen illi Medici ſtatuere videntur, qui negant, dari *panaceas*; inter quos etiam B. Rolfink. O. & MM. Sp. l. 13. c. 2. & alibi: Sane ſi *panaceæ* non includunt aliorum remediorum uſum, uti legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 637. non recte dicuntur *panaceæ*. Judicium de *panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludov. in Diſſ. I. Pharm. p. 112. quod nota egregia illuſtravit B. Ettmull. De *Panaceæ Solaris* Wildenganſii noxio uſu vide quoque Ephem. N. C. A. III. Obſer. 232.

Eſt

Eſt & *Panacea* nomen Leviſtici, vel Centaurii majoris hyperbolicum. Gorræus. De herba vero illa, quæ in oppido Cæſareæ Philippi e ſtatua Salvatoris ante fores mulieris, quam Chriſtus ab hæmorrhagia 12. annorum liberaverat, erecta excreviſſe legitur apud Euſebium lib. 7. Hiſt. Eccleſ. *Panacea* dicta, videatur Lang. l. 2. ep. 11. ad fin. & fides ſit penes auctores.

PANALETHES, πανάληθὲς, id eſt *univerſaliter verum*: Nomen Emplaſtri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. l. 15. citante Gorr.

† PANARITIUM, Paronychia.

PANARITIUM, Gr. παρωνυχία, dicitur tumor calidus ulceroſus, ſumme doloroſus, accidens in ſummitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias, & inquietudinem excitet. Foreſt. lib. 5. Chir. obſ. 16. Lang. l. 2. ep. 42. Hildan. Cent. 1. obſ. 97. Cauſam ejus proximam vulgo ſtatuunt vermiculum corrodentem; unde & vernacule *Vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. d. l. dubitat. Hoc certum eſt, materiam eſſe ichoroſam, acerrimam, corroſivam, & vel cum ſero ſanguinis, vel cum ſucco nervoſo ad partem affectam delatam. A Parac. Dorn. & aliis vocatur & *Pandalitium*, item *Paſſa*, Parac. l. de ulcer. & apoſt. c. 17. De hoc affectu legatur & P. Barb. Chir. Part. II. l. 1. c. 15. Vide *Paronychia*.

PANATA, *Panatella*, nomen edulii in Italia uſitatiſſimi, ex pane triticeo, vel ſimilagineo, interdum etiam additis ſeminibus melonum, cum ovo interdum admiſto in aqua ad pultis conſiſtentiam cocti. Rolſ. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 11. Meminit & Foreſt. l. 10. obſ. 4. & alibi. Scultetus parari ſcribit *Panatellam* ex mica panis ſimilaginei, jure carnis ſalito, & butyro recenti, Arm. Chirurg. par. II. obſ. 24.

PANCARPIA, παγκαρπία, nomen placentæ cujuſdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teſte Gorr.

PANCHRESTOS, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis*: Epitheton quorundam Collyriorum: v. g. apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. in princ. & apud Aegin. l. 2. c. 22.

PANCHRYSOS, πάγχρυσος, i. e. *omnino aureum*. Nomen liquidi Collyrii, apud Aegin. d. l. idem cum præcedenti.

PANCHYMAGOGUM, παγχυμαγωγὸν, eſt epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitioſos evacuare humores. Ita in Diſpenſatoriis legitur *Extractum Panchymagogum* Crollii; quale etiam tefert Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 10.

* PANCOENOS, πάγκοινος, idem quod πανδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagioſorum publice per totam regionem, vel plebem graſſantium. Vocantur & πανδήμιοι, Gorr.

PANCRATIASTA, παγκρατιαστὴς, idem quod παλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæſtra*, Diet. n. 51.

* PANCRATION, παγκράτιον, non ſolum eſt nomen plantæ bulboſæ, de qua conſulantur Botanici: Verum etiam eſt nomen certaminis duplicati, *luctam*, & *pugillatum* comprehendentis; cujus aliquoties meminit Gal. l. 2. de ſan. tu. & expoſuit J. Alexandr. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium volutatorium*, teſte C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U P. n. 812.

* PANCREAS, πάγκρεας, proprie, & ἁπλῶς ita dictum eſt corpus glanduloſum, laxum, ſitum ſuum obtinens ſub poſteriori parte ventriculi, hujuſque fundo; cujus accuratior deſcriptio, & hiſtoria quæratur in Anatomicis. Barthol. l. 1. Anat. c. 13. Warthon. Adenograph. c. 13. Regner. de Graf. de nat. & uſu ſucci pancreatici, D. J. C. Bruner. de Experim. nov. circa *Pancreas*, & ejus vero uſu. Celebris eſt hoc ſeculo hæc *Glandula*, ob peculiarem ſuccum, vel liquorem, qui in illo colligitur, & per ſingularem canalem ad inteſtinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreatius* vocatur, quemadmodum & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hinc geminum quoque inveniri duodeno inteſtino inſertum, patet ex Obſervatione in Act. Haſn. Vol. II. Obſ. 14. p. 31. De illius uſu extollendo valde operoſi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod ſuccus ille ſit excrementitius quidam arterioſi ſanguinis liquor; ſed quod ſit humor laudabilis ex ſanguine, & ſpiritibus animalibus in ipſo præparatus, & quidem ſubacidus, qui denuo alimentis, vel Chylo admiſcetur. Enimvero non eſt hujus loci hanc dirimere litem: quamvis nolim diſſimulare, Grafium cum ſuis ὁμοψήφοις ſpeculationes ſuas commentitias nondum ſat evidenter probaſſe, ut ita veroſimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum eſſe inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo ſanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quod in ſegregando Chylo urili a portionibus ſeculentis uſum inſignem præſtet, quando in inteſtino duodeno maſſæ chyloſæ tranſeunti permiſcetur. Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *pancreatis* nomine mediam *Meſenterii Glandulam* Aſellius, & nonnulli ejus ſectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo inſigniverunt, & ita anſam dederunt, ut pro una eademque par-

parte haberentur, recte animadvertente Graſio, d. l. §. 17. Junge Barth. d. l. c. 12. Vvarton. d. l. c. 8.

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum ſolidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori, & pulmoni dicatum, ſuave, a morſulis, & rotulis non niſi forma differens; fitque, quando materia medicamentoſa ſaccharo ſoluto ſuſcepta in pyxidem aliquam effunditur, ut ibi indureſcat, unde uſus tempore fruſtum aliquod cultro, aut cochleari demitur. Schr. lib. 1. cap. 3. Morell. de form. remed. l. 1. ſ. 3. c. 2.

Pandalitium, idem quod *Panaricium*, de quo p. a.

* Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancœnos*, *Epidemios*.

* Pandiculatio, σκορδίνημα, σκορδινισμὸς dicitur motus quidam violentus tenſivus membrorum ſolidorum, a flatulenta materia ad fibras, & nervoſas partes delata dependens. Affinis valde χάσμῃ, ſive *oſcitationi*; de qua ſupra vide *Chaſme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oſcitatione* coincidit. Firquidem a natura, ſed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. l. 2. Epid. ſ. III. 34. l. 4. ſ. 5. t. 4. l. de Superfœt. IX. 3. Vide Foeſ. p. 574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. ad Scrib. num. 82. & 263. item in Lex. Scrib. Vide *Pannus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgo ſignificet, omnibus, etiam puerulis, notum eſt. Ejus autem apud veteres, & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi, & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ, & ſpecies, ut illas omnes hic recenſere, nimis prolixum foret. Legi poſſunt Foeſ. Oec. p. 95. ſeq. Gorr. def. Mundell. in Indice vel Th. Gal. Bruyerin. de re cibar. l. 6. per tot. J. Alex. l. 8. Sal. c. 11. ſeq. Moræus in Sch. Salernit. c. 17. p. m. 225. ſeq. & 258. ſeq. Deodat. Panth. Hyg. l. 2. c. 4. C. Hofm. l. 5. Inſt. c. 6. §. 3. ſeq. Merito inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rariſſima ſunt exempla eorum, qui *panem* penitus abhorruerint; quorum unum legitur in Eph. N. C. Ann. II. O. 144. alterum obſ. 207. ex Hildan. De panis uſu medico vide Schr. l. 4. cl. 1. n. 316. & Fr. Hofm. in cl. ad h. l. *Panis* repletionem eſſe peſſimam, paradoxon eſſe, & authoritate carere, non male demonſtravit C. Rejes C. El. q. 85. num. 4. ſeqq. *Panis petrefacti* obſervationes vide apud Helm. tr. Nat. Contr. neſc. n. 40. Th. Chym. Vol. IV. p. 884. Chiocc. Muſ. Calceol. p. 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro paſtillo, vel maſſa quadam compacta ex qualibet materia, & linteo incluſa, calideque pro fomento utero applicata, l. de nat. mul. XXIX. 198. 203. C. I. 9. 10. *Panum* æreorum tres eſſe ſpecies, ſcripſit Johnſ. Lex. Chym. l. 1. ubi & *Panes* ex Pyrite, & Cadmia conflatos recenſet, & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiſcentes. *Panis* quoque idem eſt, quod *Pannus*, Gr. φῦμα, notante Keuch. ad Samon. p. 245.

Panniculus, ῥάκος, ῥακίς, idem fere quod *linamentum* denotat. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 1. l. 3. c. 9. & alibi. Pertinet ad uſum Chirurgicum, & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *Panniculus* accipitur pro *Membrana*, ut *Panniculus carnoſus*. *Panniculi* cerebri, &c.

Pannus, æquivocum eſt. Proprie ſignificat textile quoddam ex lanis ovium paratum; de quo notavit Helmontius, quod panni ex lanis mortuarum ovium parati facilius foraminibus pertundantur, Gr. ῥάκος, ὕφασμα, Tr. Tumul. peſtis, §. Imaginantur Mineralia, &c. Metaphorice denotat 1. affectum oculorum; eſtque materia viſcida craſſior, adhærens tunicis oculorum, & viſum impediens; quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*. Foreſt. l. 11. Obſ. 6. Arab. dicitur *Sebel*. 2. notat *maculam*, vel *nævum* in cute, ſive ex lue Gallica, ſive ex alio morbo maligno dependentem; de quo legatur Parac. l. de apoſtem. & ulcer. c. 43. & alibi.

Pannychis, παννυχίς. Vide *Pernoctatio*.

Panochiæ, vocantur a nonnullis Bubones, ſive Tumores inguinum. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. Op. p. 758.

Panonicolete, terminus Paracelſicus, qui legitur l. 3. de morb. Gall. circa fin. Cujus tamen ſignificatio mihi non conſtat, neque ex contextu patet.

Panſelenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panſpermia, πανσπερμία, eſt commentum Anaxagoræ, qui ſtatuit omnium ſemina eſſe in omnibus: quod merito rejicit Lib. T. IV. Oper. p. 16.

† Pantheæ, *Lecti* penſiles Italis. Anton. Guainer. com. de pleur. c. 17.

Panthera. Vide *Pardalis*, vel *Pardus*.

Pantices, idem quod *Inteſtina*: unde *Panticinari* eſt bibonum, & colluronum more potum ingurgitare, & ita ventrem ſaburrare. Linden. Ex. IX. §. 56.

Pantodapos, παντοδαπὸς, varius, *omnigenus*. Uſurpatur ab Hippocr. de morbis, 2. de nat. hum. t. 4. & l. 5. Epid. XXXI. 14. de excrementis. Foeſ. p. 479.

Pantolmios, παντόλμιος, eſt nomen hyperbolicum *Trochiſci*, qui excreſcentiam carneam citra roſionem ſupprimit; uti legitur apud Æginet. lib. 7. cap. 12. An idem cum *Paſtillis*

Pan-

Digitized by Google

Fauſtianis, l. 4. c. 43. uti Velle videtur Gorræus?

* Panus, antiquis etiam *Panis*, unde diminutiva *Panicula*, *Panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum*, c. 3. de artic. t. 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius eryſipelaceum abſque ſuppuratione ad glandulas plerumque ſubcutaneas obortum cum dolore inſigni urente, & mordicante, proveniens ab ichore ſanguineo acriori ibidem ſtagnante Gal. l. de tum. p. n. c. 15. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. Celſ. l. 5. c. 18. Scrib n. 236. Foreſt. l. 1. Chirurg. Obſ. 7. cum Schol. Barbette ad *Bubonem* refert, Chirurg. P. II. l. 1. c. 11.

Papa, Paracelſo dicitur vermis, h. e. *Baſiliſcus*, qui quamdiu vivit, tamdiu erit peſtis expectanda, l. 2. de Peſte cum addit. tract. 1 c. in fine.

Paphlazo, παφλάζω, proprie ſignificat *æſtuo*, & ferveo; & de maris æſtu dicitur. Translatum vero ab Hipp. ad ſermonem interruptum, & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæſitant*. Eo verbo uſus Hipp. l. 2. Ep. ſ. V. 7. l. de Criſ. 12. Jung. Foeſ. p. 490. Dicitur & φλάζω. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Papilio, ψύχη, ἐντόμον ζῶον, inſectum eſt notiſſimum alatum, ſed multifarii generis; cujus hiſtoriam prolixam, cum uſu tradidit Aldr. l. 2. de Inſect. c. 1. ſeq. Adde Lang. l. 1. ep. 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. Tract. Demonſtratur Theſis n. 94.

* Papilla, θηλὴ, vide *Mamma*. Eſt extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur. Gal. l. 15. de U. P. c. 7. Barthol. l. 2. An. c. 1. Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis inteſtinalibus a Petero in ſuis Exercit. de dictis glandulis. *Papilla* quoque eſt diminutivum a Papula, apud Sammon. c. 10.

Papillares processus; vide *Maſtoides*, de nervis olfactoriis, Barthol. ibid. d. l.

* Papula, ἐξάνθημα, ἔκθυμα, *tuberculum ulceroſum* cutaneum notat. Vide *Ecthyma*. Gal. c. 3. in I. Epid. t. 51. Nobis videtur idem eſſe cum Puſtula. *Papula* acuta eſt *Furunculus*, δοθιήν. Rhod. ad Scrib. n. 210.

Par, duplicem habet ſignificationem. 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περισσῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores, & difficiliores fieri criſes. vide *Artio*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei: v. g. in formulis remediorum quando ſcribitur: Recip. baccarum lauri, fructum jujub. aut ſebeſt. *paria* tria, aut plura.

Para, παρὰ id eſt *præter*, præpoſitio uſitatiſſima in Medicina, cum ſimpliciter, tum in compoſitione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut ſignificet aliquem receſſum a ſtatu integritatis, ſive bonæ diſpoſitionis; hac tamen limitatione, ut nihilominus reſiduum maneat *aliquid bonitatis*: ut hac ratione differentia elucear inter *Præter*, & *Contra*. Morbi omnes ſunt παρὰ φύσιν, *præter* naturam, eorumque cauſæ, & effecta: Mors ſola; & quæ eam vel efficiunt, vel conſequuntur, ſunt *contra* naturam, ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur contra naturam, animadvertente J. Alex. not. in Gal. de diff. morb. c. 4. Alias & παρὰ ſignificat *ad*, vel *juxta*, in 4. aph. 31. teſte Diet. n. 648.

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablastano, παραβλαστάνω, ſignificat *progerminare*, vel accreſcere, & quidem præter vel neceſſitatem, vel naturæ inſtitutum. Dicitur de palpebris, apud Hippoc. 4. de R. V. I. A. t. 63.

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelsus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatus *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Paracelſus dictus Bombaſt ab Hohenheim*; cujus vita legi poterit in Melchioris Adami vitis Medicorum. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua Latina, adhuc paſſim proſtant. De ejus Peritia ſingulari, & felicitate Medica diverſa feruntur judicia. Nobis non libet eſſe arbitris. Valde tamen ſuſpectus eſſe de Magia Diabolica, facile ex ſcriptis ipſius demonſtrari poſſet, ſi inſtituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes C. El. q. 30. n. 8. Furti ſcriptorum, & arcanorum quoque arguit Libav. Tom. II. Op. p. 103. & alibi paſſim ipſum incuſat. Ejus ſectatores vocantur *Paracelſiſtæ*, non minus ſuſpecti magiæ, vel vanitatis, vel præſtigiarum dæmoniacarum, ſi in omnibus ducis ſui principia retinuerint.

* Paracentesis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Aſciticis abdomen cultello, vel acu perforatur, ad evacuandam aquam collectam; cujus aliquoties meminit Hip. lib. de loc. in hom. XXXVI. 17. ſeq. lib. de affect. XXIII. 25. ſeqq. l. de intern. affect. XXV. XXVI. ſeqq. l. 6. aph. 27. l. 6. epid. ſ. 7. n. 61. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, tr. de Oper. Chirurg. c. de *perforatione* abdominis in hydropicis; Hildan. Cent. 1. Obſ. 47. & ep. 8. Barbette Chir. Part. 2. c. 14. Cautelam docuit & Dieter.

ter. Jatr. p. 1268. ſeq. Vel quando in infuſione, ſive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viſcida viſum intercipiens removetur: de qua Plin. l. 25. c. 23. Cœl. Aurel. l. 1. Tard. paſſ. c. 5. allegante Foeſ. p. 480. Modum vide apud Aquapend. d. l. c. de ſuffuſ. Hildanum ep. 67. Barbette d. l. c. 16. Cæterum non video, quid obſtet, quominus & aliæ *Perforationes* Chirurgicæ, trepano, vel terebra factæ, dicendæ ſint παρακεντήσεις, licet non fiant punctione ſimplici.

PARACINDYNEVO, παρακινδυνεύω, ſignificat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpoſitionem παρὰ exprimentem aliquam tranſgreſſionem, notante Linden. Exeg. XIV. §. 140.

* PARACMASTICOS, παρακμαστικὸς, *declinans*, vide *Acmaſtica*. Dicitur de ætate, quæ jam vergit ad ſenium, & incipit ſecundum Gal. a 35. anno, duratque ad annum 49. quo ſcilicet ſenectus incipit. Gorr. & Caſtell.

PARACME, παρακμὴ, vide *Declinatio*.

PARACOE, παρακοὴ, *obauditio*, idem quod βαρυκοΐα, vide *Barycoia*, *Cophoſis*.

PARACOLLETICOS, παρακολλητικὸς, idem quod κολλητικὸς, *Agglutinans*. Lang. in Iodic. epiſtol.

PARACOPE, παρακοπὴ, late, & ſtricte accipitur: in illa ſignificatione notat generaliter delirium, de quo ſupra lit. D. In qua etiam legitur Coac. t. 47. in hac *deſipientiam leviorem*, & mentis emotionem in febris fervore; uti patet ex Hipp. 6. aph. 26. Lind. omnes παρακόπτειν, dicit, qui per morbos *delirant*, Ex. XII. §. 162. 169. ſeq. Vide & Diet. n. 649.

PARACRUSIS, *Paracruſticos*, παράκρουσις, παρακρουστικὸς, etiam dicitur de *levi mentis emotione*, & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hippocr. l. 1. Prorrh. t. 99. 104. Plura loca vide apud Foeſ. d. l.

* PARACYNANCHE, παρακυνάγχη. vide *Angina*.

PARACYPTO, παρακύπτω, ſignificat *prono corpore ſeſe inclinare*, aut incurvare, ad aliquid inſpiciendum. Translatum ab Hipp. ad inſertionem caulis allii loco ſpecilli in anum, l. de fiſtul. II. 8. Vide Foeſ. d. l.

PARADEIGMA, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

PARADOXOLOGOS, *Parodoxopæos*, παραδοξόλογος, παραδοξοποιὸς, qui aliena a recepta opinione, & ſententia vel dicit, vel facit. Quod utrunque Epitheton ab aliis Medicis Galeno fuiſſe attributum, ipſe teſtatur l. 10. M. M. c. 4. in fin.

PARADOXON, παράδοξον, ſignificat *ſententiam* vel revera, vel ſaltem apparenter abſurdam, vel *incredibilem*, a communi opinione recedentem.

PARAETESIS, παραίτησις, ſignificat *recuſationem*, ſubterfugium, indulgentiam; quæ ægro conceditur, apud Hipp. l. Præcept. in fin.

PARAGOGE, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem ſignificat, in ſpecie oſſium, apud Hipp. l. 2. de art. t. 1. Mochlic. IX. 16. Oſſa quoque, quę facilius adduci poſſunt, dicuntur παραγωγότερα, 2. de artic. l. 64.

PARAGRANUM, nomen libri alicujus Paracelſici, in quo fundamenta ſe propoſuiſſe Medicinæ aliis perſuadere conatur. Sed revera pleriſque obſcurum.

PARAGRAPHI, etiam eſt titulus ſcripti cujuſdam Paracelſici, Libros 14. *Paragraphorum* continentis, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

· PARALAMPSIS, παράλαμψις, dicitur cicatrix in nigro oculi reſplendens, quod aliquando craſſior ſit Aegide. Hipp. 2. Prorrh. XXIIX. 35. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. Oec. p. 481.

PARALEGO, παραλέγω, ſignificat Hipp. ſermone delirare, *aliena loqui*, aut abſurda, quale quid & ebrioſis contingit. Hipp. 1. Epid. ſ. 2. c. 75. ad quem locum vide Gal. comm. & l. 2. de diff. reſp. c. 10. l. 3. cap. 11. Plura loca in Epid. vide apud Foeſ. d. l.

PARALEREO, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem quod παραφρονεῖν, vide *Delirium*. Gal. quidem expoſuit per μικρὸν παραφρονεῖν, c. 3. in 3. Epid. t. 34. Verum Hippoc. in eodem libro Epid. ægroto ſexto expreſſe etiam ſcripſit, πολλὰ παρελήρησε, multum *deliravit*, ita ut ſit verbum *delirium* in genere exprimens. Foeſ. d. l.

PARALLAXIS, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium ſolidarum, præſertim oſſium *alternatio*, emotio, & inter ſe facta perverſio, aut *immutatio*, ubi alia ſuper aliam effertur. Hipp. 2. de fract. t. 60. l. 3. t. 40. 46. 47. l. 1. de art. t. 72. Mochlic. l. 2. XXIV. 3. de dentibus l. 6. Epid. ſ. 1. l. 8. de muſculis, & nervis παράλλαγη, 2. de artic. t. 14. Metaphorice etiam de animo, vel mente aberrante, & delirante, 4. de R. V. I. A. t. 4. Vide Foeſ. d. lib. *Parallaxeos* ſignificatio Aſtronomica petatur ex Matheſi.

PARALLELUS, παράλληλος, terminus Mathematicus ſignificans lineas imaginarias, ſub quibus, & *Zonæ* comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Gal. l. 3. aph. 14. *Parallela* quoque vocatur affectus malignus cutaneus internam manuum, ac pedum partem tantum obſidens, nec latius, quam ad latera, & phalangem digitorum in manibus ſerpens;

Digitized by Google

Pityriaſi, ſive Furfuribus capitis ſimilis, ſed ſquamæ ſunt majores, & cuti ita adhęrent, ut niſi unguibus divellantur, decidere nequeant. Eſtque ſymptoma Morbi Gallici. Plura de hoc effectu legantur apud Foreſt.l.8.Obſ.13. Schol.

Paralogos, παράλογος, vide *Inopinus*.

Paraloxænomæ, παραλοξαίνομαι, id eſt *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero, Hippocr.l. de nat. mul. XXXIV. 1. & l. 2. de morb. mul. XXXVI. 1.

* Paralysis, παράλυσις, item *Pareſis*, πάρεσις, eſt nervorum reſolutio, cum nervi, & corporis partes ſenſus, & motus expertes vel perfecte, vel imperfecte fiunt. Gal. 1. de Sympt. cauſ.c.5. Ab Hippocrate ſæpe confundi cum Apoplexia, notavit Foeſ. ad vocem ἀποπληξία, quamvis Diet. aliquam differentiam conatus ſit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis *reſolutionem*; παράλυσιν vero partis alicujus duntaxat. Jatr. n. 86. Plura de *paralyſi* idem p.211.ſeq. Enimvero ſi rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum *reſolutio* dicenda paralyſis, quam *fibrarum* in muſculis, & membranis, quæ ſunt partes nervoſæ, non ipſi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit deſcriptio. *Paralyſis* eſt motus animalis, & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejuſdem quandoque atrophia, pulſu debili, aliiſque ſymptomatis, proveniens a partium nervoſarum relaxatione, propter deficientem ſpirituum animalium præſentiam, aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obſtructione nervorum oborta. Legatur Vvillis, An. Brut. Part. II. Sylv. Prax. Med.l.2. c. 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixe ſcripſerunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu *paralyticus* fieri, & rurſus ſeſe curare pro lubitu potuit, quod ex Auguſtino allegavit C. Rejes C.El. q. 50. n. 22. fides ſit penes Authorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. *pediſſequa Apoplexiæ*, tr. de Lithiaſ. cap. 9. Verum interdum etiam hujus eſſe prodromum, teſtis eſt experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti recte notavit Gal. c. 2. in 1. Epid. t. 59. Vide Foeſ. p. 483. Paracelſus ſpeciem Guttæ ſtatuit, Paragraph. l. 7. c. 1. §. cauſam refert ad Mercurium, & Sulph. l. de trib. primis eſſent. c. 1.

Parameria, παραμήρια, dicuntur *internæ femoris partes*. Gorr. Lat. παραμήριον, *femen* vocat Lind. Med. Phyſiol. c. 14. §. 19.

* Paramesos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo. Hipp. l. 1. de morb. mul. XI. 5.8.

Paramirum, titulus ſcripti Paracelſici gemini; quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Aſtrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino, ſive Dei: alterum explicat cauſas morborum ex Sulphure, & Mercurio, ex Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis inviſibilibus. Hæc *paramirica ſcripta* primum occupant locum in edit. Argent. Huſeri.

Paraminytheo, παραμυθέω, ſignificat *imminuo*, Hipp. d. l. XXXVII. 5.

Parampecho, παραμπέχω, & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum ſignificat. Hipp. l. de morb. ſacr. II. 5. adde Foeſ. p. 482.

Parandrumenos, παρανδρούμενος, *nubilis*. Poterit uſurpari de perſona, & de tempore, ſive ætate: in qua ſignificatione uſus Hippocr. l. de Virg. morb. II. 2.

Parangelia, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* ſignificat, ſive comprehenſionem aphoriſticam, & brevem, quæ facit vel ad inſtruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adſtantes. Ita Hipp. libellum præceptionum ad Medicum pertinentium conſcripſit. Meminit & talium παραγγελμάτων lib. de Medic. II. 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent, l. de dec. orn. XII. 2. Vide Foeſ. p. 480.

Paranoea, παράνοια, etiam ſignificat *Dementiam*, *Delirium*. Hipp. 2. progn. t. 20.

Parapechyon, παραπήχυον, a quibuſdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & προπήχυον, Gorr. Latine *Radius*, & *Focile majus* appellatur. Adde Lind. Med. Phyſiol. l. 2.c. 14. §. 74.

Parapempo, παραπέμπω. vide *Tranſmiſſio*.

Paraphasso, παραφάσσω, ſignificat *leviter contingo*, vel contrecto, manu ſenſim admota, & veluti errante. Frequens Hipp. in l. de nat. mul. VI. 10. l. 1. de morb. mul. quæ loca vide ap. Foeſ. p. 385.

* Paraphimosis, παραφίμωσις, vitium eſt φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quę naturales meatus concludunt, opercula, & tegumenta ita deducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorſum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii ſiccitate. Et contrarium vitium φίμωσις appellatur, Gal. in def. Gorr. & Caſtell. a φιμός, quod nexum ſummi orificii ſacculorum, cum toto illius ambitu in anguſtum collecto funiculo clauduntur, & ligan-

gantur, ſignificat, Rolf. de part. genit. Part. I. c. 50.

Paraphora, παραφορὰ, etiã ſignificat *parvum delirium*, apud Hipp. & παράφοροι, *leviter deliri* vocantur, l. 1. ſ. 3. prorrh. t. 37. l. 2. Epid. ſ. 3. n. 11. Gal. in comm. ad primum locum, & in c. t. ad l. 3. Epid. t. 2. quamvis ex aliis quoque textibus pateat, ſignificare potius generaliter delirium, & delirantes; uti patet ex l. 1. ſ. 1. prorrh. t. 35. Coac. t. 300. & Aretæus etiam l. 1. c. 1. de cur. acut. morb. uſus eſt de phreniticorum delirio, quod ſane vehemens eſt. *Deligationes* quoque παράφοροι dicuntur, Hipp. h. e. *errabundę*, vitioſæ, 1. de art. t. 66. Jung. Foeſ. p. 485.

Paraphrenitis, παραφρενῖτις, vide *phrenitis*.

* Paraphrosyne, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

Paraphyas, παραφυὰς, dicitur id, quod adnaſcitur arbori, ſurculus, ſoboles, *germen*, *ramulus*. Idem eſt, quod ἀποφυὰς. Utrumque occurrit in Hipp. l. de Venis XVII. 8. XXVI. 6.

Paraphysin, παράφυσιν, vide *para*.

* Paraplegia, *paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, eſt *levior Apoplexia* ad paralyſin magis accedens, vel quando alterutro ſaltem in corporis latere, aut certo membro immobilitas, & ſenſus privatio animadvertitur. Gal. c. 2. in 1. prorrh. t. 50. quamvis alii iterum diſcrimen fecerint inter παραπληγίαν, & παραπληξίαν, illud ad particularem, hoc ad totalem *Apoplexiam* referentes, notante Gal. c. 3. in t. prorrh. c. 26. & 3. de R. V. I. A. t. 27. & alibi. Vide *Apoplexia*, *paralyſis*. Jung. Foeſ. p. 483.

Pararma, πάραρμα, *fimbriam* ſignificat; quales ob mollitiem continendis, aut conſtringendis deligationibus ſuperponuntur: Suntque velut texturarum exordia. Legitur ap. Gal. c. 2. de artic. t. 32.

Pararthrema, παράρθρημα, idem quod διάκίνημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter ſuo loco naturali receſſit. Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *prolapſus* dici poteſt. For. l. 9. Chirurg. Obſ. in Schol.

* Pararrhythmos, παράῤῥυθμος, eſt epitheton pulſus incongrui ætati, vel naturæ alicujus ſubjecti; & ita ſpecies ἀῤῥύθμου. Gal. in def. Gorr.

Parasarcum, titulus quidam ſcripti Paracelſici, quod ſecundum habetur inter opera *Theophraſtia* dicta; in quo egit de ſummo Bono in Æternitate, uti ſcripſit Valentinus de Retiis. Vide Tom. VI. Oper. Paracelſ. edit. Guſeri.

Parascepastra, παρασκεπάστρα, dicitur vinculi ſimplicis genus, quo univerſum caput obvolvitur. Gal. de faſciis, n. 5.

Parasceve, παρασκευὴ, *apparatus*, *pręparatio*, quæ & προπαρασκευὴ dicitur, Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. a verbo παρασκευάζεσθαι, inſtructum eſſe, paratum eſſe, quod legitur 3. de fract. t. 33. quid ſignificet, notum eſt. Dicitur vero active, & paſſive non ſolum de perſonis, Medico, ægro, & adſtantibus, qui debent ſeſe *pręparare*, aut inſtructi eſſe ad præſtandum ea, quæ ſingulis competunt, argumento I. aph. 1. ſed etiam de rebus Medicis, morbo, vel potius cauſa, aut materia morbifica, & remediis. *Pręparatio* materiæ peccantis, ſive humorum vitioſorum conſiſtit in diſpoſitione per artem facta ad ſecretionem ab utilibus, & vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando craſſi humores redduntur fluxiles inciſione, tenues incraſſatione, lenti deterſione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 5. ſ. 1. c. 5. cujus variæ *pręparationis* meminit Gal. l. quos purg. oport. Jung. Sennert. Inſtit. Med. l. 5. p. 2. ſ. 1. c. 7. *Media*, vel medicamenta, quibus *pręparatio* hæc producitur, vocantur *præparantia*, Gr. προπαρασκευάζοντα, de quibus Sennert. d. l. p. 1. ſ. 1. c. 5. & Rolfink. d. l. 5. ſ. 2. per tot. Huc pertinent & *Exercitationes* corporis, *pręparatorię* dictæ Galeno, Gr. κατασκευαστικαί, l. 3. de ſan. tu. c. 2. ſeq. quibus corpus, & humores ad ſecretionem, & excretionem inutilium, & retentionem utilium diſponuntur, & *pręparantur*. *Pręparatio remediorum*, eſt artificioſa elaboratio materiæ Medicæ, ut commodius, & citius effectum ſuum exercere poſſit. Harum *pręparationum* ſpecies quamplurimas juxta ſeriem alphabeticam vide apud Schr. l. 1. c. 14. Stricte dicta *pręparata*, in officinis vocantur ſimplicia quædam medicamenta, ſolida, & duriora, in tenuiſſimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exiccata: quorum Catalogum lege apud eund. l. 2. c. 76. Jung. Fr. Hofm. in cl. ad l.

Paraschides, παρασχίδες, dicuntur *oſſium fragmenta*, aut fiſſorum oſſium ſegmenta, quæ ab his ſeparantur, & abſcedunt oſſis fiſſa. Hipp. 3. de fract. t. 2. adde Foeſ. p. 484.

Paraseisma, παράσεισμα, dicitur *concuſſio corporis*; & inter exercitationes refertur. Hip. l. 2. de Diæt. XLII. 1.

Parasitos, παράσιτος, æquivocum eſt. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur; ut eſt apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri aſſentitur. Hujus egregiam deſcriptionem vide apud Lind. Ex. XI. §. 29. ſeq. ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Para-

PARASPHAGIS, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas ſita, inter collum, & pectus. Gorr. Dicitur & παρασφαγίον, teſte C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 1114.

* PARASTATÆ, παραστάται, quaſi dic. Lat. *Adſtites*. Quam certum eſt de hoc vocabulo, quod denotat aliquam partem corporis generationi inſervientem, tam incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire proprie debeat, ac poſſit. Apud Hippocr. παραστάτας idem eſſe, atque *Epididymes*, volunt Interpretes, lib. de Venis XXI. 6. Vide Foeſ. d. l. Alii diſtinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς, & ἀδενοειδεῖς, *variciformes*, & *glanduliformes*, ſive *glanduloſos*, illos dicentes meatus ſeminales, ex vena, & arteria implicatis conſtantes, & in unam veluti naturam confertis, ſemen foventes, & perficientes, Gal. in def. vel *corpus varicoſum pyramidale*, incipiens paulo ſupra teſtem, & in ſuperiorem hujus partem inſertum: Hos vero appellantes corpus glanduloſum meatui urinario ſuprapoſitum, vaſorum deferentium inſertionem excipiens: Gorr. Caſtell. Lang. l. 2. ep. 7. quod *corpus glanduloſum* tantum *paraſtatarum* nomine expoſuit Rolf. de part. genit. p. 1. cap. 5. quamvis alii προστάτας appellent. Barthol. vero *paraſtatas* vocavit principium vaſorum deferentium, l. 1. Anat. c. 23. Junge hic Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 7. §. 21. ſeq.

PARASTELLO, παραστέλλω, *curſum cohibeo*, ſiſto. Hipp. l. 5. Epid. XXVII. 2.

PARASTREMMA, παράστρεμμα, dicitur *oris diſtortio* convulſiva, & perverſio, qualis in *Spaſmo Cynico* contingit; vel cum faciei partes quoque aliæ, naſus, oculi, aut labia contrahuntur, aut diſtorquentur. Legitur apud Hippoc. l. 2. prorrh. XVII. 7. Confer ſimul ad Foeſ. d. l.

* PARASYNANCHE, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

PARASYNESIS, *paraxyneſis*, παρασύνεσις, παραξύνεσις, dicitur ſententia, vel *intelligentia erronea*, & *hallucinatio*, non quidem aperte falſa, & ex ignorantia, ſed quæ probabilitatem aliquam habet, & veroſimilitudinem. Legitur apud Hipp. 1. de art. t. 36. 38. & ſ. 3. t. 71. Vide & Gal. in comm. ad h. loca, & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. Latine & *Deceptio* dici poteſt. Foeſ. d. l.

PARASYRO, παρασύρω, in *tranſverſum traho*, tranſverſum ferio, & in obliquum diſtraho. Dicitur de telis, apud Hipp. l. de Cap. vuln. XIV. 1.

PARDALIS, *pardus*, πάρδαλις, πάρδος, vocatur animal ferociſſimum, quadrupes; cujus hiſtoriam cum uſu fuſe tradidit Aldrov. lib. 1. de an quadr. dig. vivip. c. 2. *Pardalis*, eſt quoque nomen Emplaſtri, apud Ætium l. 10. c. 22.

PAREAS, παρείας, nomen ſerpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æs referens; alii vero nigricant: cujus venenum tantum ex morſu non eſt, ut enecet; ſed ſaltem inflammationem infert, notante Foreſt. l. 30. Obſ. 6. Schol. ex Æt. l. 13. c. 31.

PARECBOLE, παρεκβολή, idem quod συλλογή, *Excerptum*, Hiſtoria, Obſervatio. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 2.

PAREDRIA, παρεδρία, *aſſeſſio*, h. e. aſſociatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur, apud Hipp. l. præcept. VII. 6.

* PAREGORICOS, παρηγορικὸς, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

PAREJA, παρειά, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum uſque protenditur, Lat. *Gena*, aut *Mala*. De quibus ſuo loco. Hinc παρειαῖς, vinculum, quod malas continet male affectas, teſte Gorr. ex Gal. de faſciis, n. 6.

* PAREMPTOSIS, παρέμπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*. Adde Mercur. l. 4. V. L. c. 13.

* PARENCEPHALIS, παρεγκεφαλὶς, vide *Cerebellum*.

† Παρέγχυμα, Interfuſio Altimaro dicitur, Art. Med. c. 82.

* PARENCHYMA, παρέγχυμα, ab Eraſiſtrato dicta fuit propria cujuſque viſceris ſubſtantia, quæ inter vaſorum intercapedines recipitur, quia non vult appellari carnem. Ea enim ſolum Caro dicitur, quæ eſt in muſculis. Gal. l. 2. de Temper. c. 3. com. in Hipp. de nat. hum. in procem. l. 7. Adm. Anat. c. 6. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 8. J. Alex. l. 12. Salubr. c. 1. Ita vero dictum ab eo, quia credidit, ſubſtantiam illam eſſe ſanguinem vaſis ſuis effuſum, & demum ita concretum. Galen. l. 11. de S. F. in princ. C. Hofm. com. in Gal. de U. P. n. 218. J. Alex. not. ad Gal. l. 8. de C. M. S. L. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr. citatum; quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere auſi ſunt, ſtatuentes, hepatis, pulmonis, renum ſubſtantiam vel in totum, vel maximam partem eſſe glanduloſam, aut veſicalem, ut Malpighius in Exercit. Epiſtolicis, & Williſ. Phar. Rat. parr. II.

PARENTALIS, idem quod *Hereditarius*, epitheton morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rolf. O. ac M. M. Sp. l. 3. ſ. 2. 28. & 53. ubi & *Gentilitios* vocat, atque *Connatos*.

PARENTHESIS, παρένθεσις, terminus alias Grāmaticus, vel Rhetoricus, a Paracelſo tamen tranſlatus ad *Tractatus quinque Paramiri* præmiſſos libris quinque Paramiri, in quibus generaliter expoſuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*.

Hos

Digitized by Google

Hos tractatus appellavit *Parentheſin Medicam*, Prologo 4.

Pareon, παρεὼν, *præſens*, adſtans. Vel dicitur de perſonis, quæ ægro, vel Medico ſuppetias ferunt, aut operam aliquam, vel miniſterium præſtant; Hipp. 1. aph. 1. Jung. Dieter. nu. 655. Vel de rebus ſec. & præter naturam hoc, vel illud agendum indicantibus. Linden. Ex. XIII. §. 136. ſeq.

Parerma, πάρερμα, ſignificat *affulcimentum*, & ſtabilimentum. Legitur apud Hipp. 3. de iis, quæ in medic. t. 10. & 30. Vide Foeſ. p. 487.

Parergon, πάρεργον, ſignificat *opus ſecundarium*, & præter intentionem, & inſtitutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιήσασθαι, præpoſtere aliquid agere: de quo vid. Gal. cap. 1. de R. V. I. A. t. 3.

* Paresis, πάρεσις, idem quod *Paralyſis*: de quo vocab. p. a.

Paretheo, παρηθέω, *percolo*, per colum tranſmitto. Legitur apud Hipp. l. de dentit. II. 9. ubi Foeſ. mendum ſubeſſe cenſuit, & pro παρηθῇ, παρηθεῖται legit. Verum abſque ratione. Rectiſſime enim retinetur παρηθῇ, activum præſentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeſte docet. Ergo quandoque bonus dormitat Homerus.

Parexis, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, ſignificat *apparatum ad peregrinationem* neceſſarium; qui ſimplicior, & frugalis eſſe debet Medico. Hipp. l. de dec. orn. IIX. 1.

Parietalia *oſſa*, vide *Arcualis*.

* Paristhmia, παρίσθμια, duplicem habet ſignificationem. Phyſiologice ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quę Lat. *Tonſillæ*, *Amygdalæ* quoque vocantur; quarum hiſtoriam vide in Anatomicis, præſertim Bartholin. l. 2. c. 11. Vvarthon. Adenograh. c. 22. in qua ſignificatione legitur apud Hipp. l. de Glandul. V. 2. Pathologice vero παρίσθμια quoque vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ, & pituitoſę intumeſcunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reſiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hippocr. 3. aph. 26. Adde Foeſ. p. 488. Dieter. nu. 657. Vide *Tonſillæ*.

Parla, pro *Perla*, hoc eſt *Margarita*, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 182.

* Parocheteusis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. l. de Humor. t. 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, l. 6. Epid. ſ. II. t. 7. Vide Foeſ. p. 489.

Parodontides, παροδοντίδες, vocantur quibuſdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis; ut eſt apud Celſ. l. 6. c. 13. quo tamen loco quidam παρουλίδες legendum cenſent; quod nomen hoc παροδοντίδες a nullo Græcorum uſurpatum obſervetur. Gorr. Enimvero non video, quid obſtet, quominus & hoc retineri, & in uſum vocari queat. Meminit & Foreſt. l. 14. Obſ. 26. Schol.

Paroechomena, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hipp. 2. de fract. t. 58. Foeſ. p. 488.

Paron, παρόν. Vide *Præſens*.

Paronychia, παρωνυχία, Latine *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo ſuperius) vocatur abſceſſus ad radices unguium natus. Meminit Hipp. l. 2. Epid. ſ. VI. 52. Æginet. l. 3. c. 81. Eſt & nomen plantę ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ. Gal. l. 8. S. Fac. §. *Paronychia*.

Paropiæ, παρωπίαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora ſpectant. Gorræus. Scholiaſtæ Nicand. παρωπίαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Linden. Med. Pyſ. l. 2. c. 10. §. 88.

* Parorasis, παρόρασις, vocatur imbecillitas, aut parvitas quędam viſus. Gal. l. 1. de ſympt. cauſ. c. 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, deſcribens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. Barthol. l. 5. Actionem quoque viſus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavaſſet. de reb. p. n. c. 21. p. m. 43.

* Parotis, παρωτὶς, generaliter ſignificat omnem abſceſſum, & *tumorem glandulas ad aures occupantem*, & infeſtantem. Ægin. l. 3. cap. 23. Lind. Ex. IV. §. 87. quamvis Gal. reſtrinxerit ad tumorem duntaxat inflammatorium in glandulis circa aures, l. 3. de C. M. S. L. c. 2. & alibi. Cauſa eadem, quæ aliorum tumorum, vel inflammationum, videlicet materia ſanguinea, vel cruda, vel ſeroſa acida, aut coagulativa ſtagnans in glandulis. Hipp. ſæpiſſime appellat illos tumores τὰ παρὰ τὰ ὦτα, aut παρ' οὖς, aut παρ' ὦτα, interdum addit ἐπάρματα: cujus loca vide apud Foeſ. 484. ſeq. Quod vero ἔπαρμα ſimpliciter idem ſit, quod *Parotis*, uti voluit Caſtellus, erroneum eſt. Vide *Eparma*.

* Paroxysmus, παροξυσμὸς, *exacerbatio*, *acceſſio*, *Invaſio* dicitur; eſtque tempus morbi vehementius, in quo cauſſa morbifica validiſſime vires ſuas exerit per ſymptomata graviora, aut copioſiora: & quidem vel periodice, ut in febribus qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem ſeſe moventibus: vel abſque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *ſtatu*, vel vigore *morbi*; quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac ſignificatione aliquoties accepit Hipp. l. 4. Epid. XI. 17.

XXXIX.

Digitized by Google

XXIX. 13. l. de fiſtul. V. 6. Vide Foeſ. 488. Dieter. n. 658. Aliquando etiam παροξυσμὸς pro *Criſi* ſumitur; quia hæc plerunque in *paroxyſmos*, vel in ſtarum morbi incidere ſolet; uti notavit Foeſ. Ex. 2. aph. 13.

† Pars Sylveſtris, i. e. exterior. Dom. Leon. art. med. l. 2. § 1. c. 14.

† Pars, notat ſimilarem: Locus diſſimilarem partem. Duret. ad Holler. de morb. inter. l. 1. cap. 1.

* Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte*, Chymicis dicitur maſſa ex auri, & argenti æqualibus partibus cementata graduata. Rul. Johnſon. in Lex.

Parthenos, παρθένος, proprie ſignificat *Virginem*. Eſt vero *Virgo* κατ' ἐξοχὴν illa ſexus fœminini perſona, quæ congreſſum Venereum non eſt experta, ſive quam vir non cognovit. Linden. Ex. VIII. §. 28. Et in hac ſignificatione legitur apud Hipp. l. de nat. mul. III. 15. & in lib. de Virgin. morbis, qui morbi ſimpliciter παρθένιοι ibid. inſcribuntur: quo titulo ſpecialiter quoque gaudet *Chloroſis*, χλώρωσις. Lang. l. 1. ep. 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μόριον, proprie quidem diminutivum eſt partis, ſed ſæpiſſime indifferenter ponitur pro parte. Galen. l. 1. M. M. cap. 8. & alibi.

Particularis, μερικὸς, κατὰ μέρος, opponitur *Univerſali*; diciturque vel de Morbis, qui partem unam, alteramve occupant, Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 3. p. 148. vel de Remediis, quatenus *Catholicis*, & panaceis opponuntur; qualia legi poſſunt in Theatr. Chym. Vol. VI. ubi quæras in Indice. *Tincturę* quoque *Spagyricę*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *particularia*. Libav. Tom. I. Oper. p. 150. Tom. II. p. 25. 240.

Partitio, μερισμὸς, communiter idem quod *Diviſio*. Alias nomen quoque fuiſſe *Exercitii* cujuſdam, quod & *pręparatio* dictum fuit, teſtatur Gal. ad Thraſybul. c. 47. circa fin.

* Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus, & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali: de quo lege Gal. l. 5. aph. 55. Harvejum de gen. anim. additamento t. D. D. Maur. Hoffmann. Inſt. Anat. Diſp. 12. C. Rejes q. 45. & 90. & alios plures. De *partu* difficili vide ſupra in *Dyſtocia*. Aliquando *partus* idem ſignificat, quod *Fętus*, apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuchen. exiſtimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, ſive embryone, Not. ad Sammonic. p. 224. ſed fallitur, cum exempla multa ſint in contrarium.

Parvus, μικρὸς, quid ſignificet, notum eſt ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *paucus* de numero exiguo. Lind. Ex. VII. §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus*, quid dicatur, vide *Microcoſmos*.

Parviscerus, μικροσπλαγχνος, dicitur cui & parva, & prava ſunt viſcera. Gal. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 4.

* Parulis, παρουλὶς, vocatur inflammatio gingivarum, cum, vel ſine ſubſequente ſuppuratione. Quod ſi excreverit caro luxurians, dicitur ἐπουλὶς, Ægin. l. 3. c. 26. & l. 6. c. 27. Rhod. ad Scribon. n. 61.

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur ſpecies; quarum deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, prolixe tradidit Aldrov. l. 17. Ornith. c. 12. ſeq. Adde Schrod. l. 5. cl. 2. n. 63.

* Parygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum, vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impoſitum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquiſierit; quemadmodum etiam ſi phlegmonoſo affectu omnino ſit libera. Galen. l. 1. C. M. S. L. c. 8. l. 7. de C. M. P. G. c. 2. Caſtell. Gorr.

Pascuum, νομή, idem quod *pabulum* jumentorum, & pecudum; cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. l. 8. de ſan. tu. c. 7. *Paſcere*, & *paſci*, proprie brutorum eſt: quamvis & de homine aliquando uſurpari poſſit. Lind. Ex. XII. §. 155. 156.

Pasiphilos, πασίφιλος, nomen *Emplaſtri ſicci* cruſtam inducentis, quod conſtat ex æqualibus portionibus vitrioli, ſandarachæ, miſyos, & chalcitidis, ex Aetio, Gorr. Latine ſignificat *Omnibus charum*.

Pasma, πάσμα, vocatur medicamentum *inſperſile* in modum pulveris, aut farinæ. Dicitur & διάπασμα, καταπάσμα. Vide *Catapaſma*. Gorr.

Paspaletes, πασπαλίτης, i. e. *miliaceus*: Epitheton panis e milio confecti. Πάσπαλος enim *milium* ſignificat idem quod κέγχρος. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foeſ. p. 489.

Passa, σταφὶς, ἀσταφὶς, Epitheton *uvarum*, ita dictarum ſive a pando, ſive a patior. Vid. J. Alex. l. 10. Sal. c. 14. Diminutivum uſitatius eſt *paſſulę*; quarum tres habentur differentiæ, *Zibebę*, *Majores*, & *Minores*. Sunt vero Uvæ vi caloris vel ſolaris, vel clibani ſiccatæ. Schroder. l. 4. c. 1. nu. 360. Bruyerin. de re cibar. l. 11. c. 41. *Paſſa* quoque Paracelſo idem eſt, quod *panariſium*, vel *pandelitium*, de quo ſupra. Πασταὶ quoque dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ ſunt. Gorr.

Passaliscos, πασσαλίσκος, vocatur *paxillus*, h.e. *parvus palus*. Πάσσαλος enim *palum* ſignificat. Legitur utrumque apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXII. 2. 6. Foeſ. d. l.

Passer, æquivocum eſt apud Latinos. 1. enim eſt nomen avis; cujus variæ dantur ſpecies; inter quas vulgaris ſalaciſſima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendantur. Harum avicularum deſcriptionem, & uſum in cibis, & Medicina vide apud Aldrov. l. 15. Ornithol. cap. 10. ſeq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 64. J. Alex. l. 13. Sal. c. 1. & 8 & not. in Galen. l. 7. Meth. med. cap. 6. ubi *paſſeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Gr. στρουθός. *Paſſeris* guttur aceſcere valde, notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum voracitatem deduxit, tr. Imago fermenti impr. n. 26. & Calor effic. non dign. n. 23. *Paſſeres* vivos deplumatos, & glandulis circa aures, aut ſub axillis, aut ad inguina impoſitos allicere venenum peſtiferum, & poſtea mori, poſt mortem vero cremari, aut humari debere, docet Paracelſ. tract. 1. de peſtilitate. *Paſſer* eſt nomen piſcis, qui & *Rhombus* appellatur; cujus deſcriptio, differentiæ, & uſus in cibis legitur apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 46. 47. Meminit & Jul. Alex. l. 14. Salubr. c. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 20. Græc. dicitur ψῆττα.

† Passio bovina, Vermis inter cutem, & carnem totius Corporis. Alſahar. pract. 31. §. 2. cap. 13.

* Passio, πάθος, πάθημα, generale nomen eſt, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, ſive ſecundum, ſive præter naturam fiat. Hinc & ſenſus externi *paſſiones* dicuntur Phyſice. Medicis tamen uſitatius accipitur de rebus præter naturam; & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo ſupra lit. A. Junge Foeſ. Oec. p. 475. ſeq. Dieter. n. 642. Lind. Ex. XII. §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inſcripſit, *Paſſiva Deceptio Scholarum Humoriſtarum*, in quo pugnat contra 4. humores olim receptos. *Paſſi quidem* Arabibus dictas eſſe *venas Carotidas*, ſive ſomnificas, docet C. Rejes C. El. q. 56. n. 17.

Passula, vide *paſſa*.

Passulatum, vocatur forma medicamenti ex pulpa paſſularum coctarum, & per ſetaceum trajectarum parati; pertinetque ad Electuaria. Purgantis meminit Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 12.

Passum, γλυκύ, dicitur *Muſtum decoctum*, & quidem ex uva *paſſa*. De hoc potu, & ejus differentiis vide plura apud Linden. Ex. X. §. 91. ſeq. Rhod in Lex. Scribon. Tribuitur etiam aliis ibidem: v. g. Meconium *paſſum*, Lac *paſſum*.

Pasta, πάστα, παστή, vocatur edulium, vel juſculum farina mixtum, & ita quodammodo viſcidum. Heſychius exponit per edulium ex caſeo inſulſo, ſimilagine, & ſeſamo confectum. Eſt & pulmentum ex freſis leguminibus farina mixtum. Foeſ. pag. 489. *Paſtam albam* Spagyricam extrahi debere ex Jove, & Saturno, *rubram* vero ex Venere, Saturno, & Marte, docet Geber. & Theatr. Chym. Vol. 2. p. 165. *Paſtæ regiæ*, vocantur *Morſuli*, de quibus ſupra lit. M.

Pastaetum, ἀρτόκρεας, Lat. etiam *Artocreas*, eſt nomen edulii notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni deſtinatis, peculiari paſta farinacea incluſis, & undequaque contectis, ita ut illa paſta repræſentet ollam, vel cacabum: de quo plura legantur apud Jul. Alex. l. 19. Sal. c. 7.

* Pastillus, proprie idem quod *Trochiſcus*, τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic differentiam aliquam obſervaverint recentiores, unde de *Rotulis* infra ſuo loco dicetur) & dicitur de forma quadam medicamenti ſicca ſolida, ex pulveribus variis liquoribus exceptis, & in formam circularem redactis paratum. Gal. lib. 5. de C.M.P.G. c. 11. l. 1. de Antidot. cap. 9. Vide Vveker. l. 1. Antid. Gen. c. 43. Spec. l. 2. ſect. 40. Schroder. l. 2. c. 86. Morell. de Form. Rem. l. 1. ſect. 3. cap. 6. Aliquando tamen, & latius acceptum legitur vocabulum *paſtillus* de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ*, & *Glandes* comprehendantur, notante Rhodio ad Scribon. nu. 5. Blancard. etiam ad pomum odoriferum *pomambra* dictum retulit in Lexic. ſed qua authoritate, non libuit inquirere.

Pastinaca, æquivocum eſt, & vel plantam ſignificat, de qua ſignificatione conſulantur Botanici; vel Animal aquatile venenoſum, ſive piſcem, & Græce dicitur τρυγὼν θαλάττια, cujus hiſtoriam, veneni vim, & uſum in Medicina tradidit prolixe Aldrov. l. 3. de piſc. c. 46. Meminit & Galen. lib. 5. de C. M. P. G. cap. 2. in fin. & Theatr. Chym. Vol. V. p. 394.

Pastio, *Paſtus*, νομή, vide *Nome*. *Paſtus*, alias idem eſt, quod ciborum aſſumptio.

* Patella, μύλη, ἐπιγονατίς, vide *Mola*. Alias idem quoque notat, quod *patina*, de quo p. p. Rhod. in Lex. Scribon. Eſt & nomen Teſtacei univalbis, Gr. λεπὰς dicti; cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 79.

Pater, πατήρ, quid ſignificet proprie, notum eſt, videlicet marem, qui genuit prolem: quamvis Helmont. argutias agat, negando, *patrem* eſſe cauſſam efficientem filii, ſed ſaltem ſeminis, tr. Cauſæ, & initia natur. n. 10. Chymici ænigmatice attribuerunt hoc vocabulum variis rebus, v. g. Sulphuri, Soli, Calcinationi. Rul. in Lex. Tn. Chym. Vol. 1. pag. 201.

Pater

Pater æris, vocatur *Larbaſon*, quia matrix, & minera auri, argenti, aliorumque metallorum eſt. Libav. Tom. III. Oper. p. 14.

Patetos, πατητὸς, proprie *Paſſus* Latine dicitur. Unde σταφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvæ *paſſæ* vocantur. Verum *Patetos* etiam vocantur ſpecies quædam *Palmæ*, teſte Rhod. ad Scrib. plane ad finem. Gal. l. de cib. bon. & mal. ſucc. c. 4.

* Pathema, πάθημα, vide *Paſſio*.

Patheticus, παθητικὸς, eſt ſpeciale Epitheton Nervorum quarti paris intra Cranium occurrentis, ideo quod totum in muſculum oculorum impenditur; & ita veroſimile eſt oculi motum juxta animi paſſiones, & impetus movere. Vvillis Anat. cerebr. c. 21. fere ad fin.

* Pathognomonicus, παθογνωμονικὸς, epitheton ſignorum *Diagnoſticorum* ſingulis morbis propriorum, & inſeparabilium: quamvis Lin. a recepta hac ſignificatione receſſerit præter neceſſitatem. Vide *Diagnoſis*. Raro datur ſignum unicum *Pathognomonicum*, ſed potius obſervanda *Pathognomonica ſyndrome*, id eſt concurſus ſymptomatum, affectuum p. n. index. Gal. l. 1. de L. A. c. 1.

* Pathologia, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars miniſtra cognitioni inſerviens, quæ docet, & exponit res præter naturam, (videlicet Morbum, Cauſam Morbificam, & Symptomata,) in homine occurrentes. Videantur Inſtitutioniſtæ paſſim, ut & Dogmata Noſtra Part. II. in princ. Minus accurate, & juſto ſtrictius noſtro judicio appellatur *Ætiologia*, αἰτιολογία.

Pathos, πάθος, vide *Paſſio*.

Patias, idem quod *ſquama æris*, vel metallica, Gr. λεπίς. Rul. & Johnſ.

Patientia, ὑπομονὴ, idem quod *Tolerantia*, ægro adeo neceſſaria, ut ejus habeatur panoplia, & unicum ſæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. Iatr. p. 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua Lind. Ex. IIX. §. 14. 15. quæ ſupra humanam naturam, ſed qualis in hominem, præſertim Chriſtianum cadit, qua dolores, & cruciatus animoſe tolerat, & ſuſtinet, hac ſpe firmus, ut, quando Deus voluerit, ſibi collaturus ſit ſanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter, & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipſi etiam Medici debeant eſſe *Patientes* variis modis. In operationibus Chymicis prolixioribus quoque neceſſariam eſſe *Patientiam*, conſtat ex Theatr. Ch. Vol. IV. p. 898. *Patientiæ* Muſculus qui dicatur, vide ſupra in vocab. *Levator*.

Patina, λεκάνη, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi poteſt; item etiam *olla*, λοπάδιον, *parva patella* vocatur, Gal. c. 1. de art. t. 19.

Pator, id eſt *hiatus*, χάσμα, ſinus apertus: Dicitur de narium cavitate aperta, Scrib. num. 46. 47. Adde Rhod. in Lex.

Patos, πάτος, vocatur *ſordes*, hoc eſt ſudor cum pulvere mixtus certantium, & colluctantium in palæſtris, qui & ῥύπος vocatur. Aegineт. l. 7. c. 3. §. *Rhypos*.

Patrimonium, accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus*, & *Teſticulis*: & ita legitur ap. D. Ludovici Pharm. Differt. 1. p. 317.

Patursa, dicitur *Morbus Gallicus*. Fallop. tr. h. t. c. 2. & eſt idem, quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hiſpanos tranſportaſſe credatur; quamvis hoc neget Helmont. tr. Tumul. Peſt. §. Peregrina lues nova.

* Pauciferus, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophoros*. Opponitur τῷ οἰνώδει. Vide *Oenodes*.

Paucus, ὀλίγος. Vide *Oligos*.

Paula, παῦλα, nomen Emplaſtri ad bubones, & ſtrumas efficacis, apud Aegin. l. 7. c. 17.

Pauladadum, vel *Pauladada*, eſt ſpecies Terræ ſigillatæ naſcentis in Italia, quam circumforanei, qui ſeſe jactant ex familia S. Pauli, paſſim in illis provinciis venalem habent. Dorneus in Diction. Vocatur alias *Terra ſigillata Melitea*, vel *S. Pauli*. Schrod. l. 3. c. 2. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l.

Paulatim, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *Repente*, & *confertim*. Hipp. 2. aph. 81. Junge Gal. comm.

Pavo, παύω, ſignificat *Ceſſo*. Vide *Pauſis*.

Pavo, *Pavus*, ταὼς, *avis Medica*, cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 1. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. cap. 3. Add. Schrod. l. 5. cl. 2. nu. 65. Bruyerin. l. 15. de re cib. c. 28. Ejus Anatomen a Caſ. Barth. Th. fil. obſervatam vide in Act. Hafnienſ. Vol. II. Obſ. 114. 288. *Pavones* clamore præſagire mortem dominorum ſuorum, ſcribit Paracelſ. in Fragm. Med. In operatione Lapidis Philoſophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide in Th. Ch. Vol. IV. p. 355.

Pavor, φόβος, vel idem ſignificat, quod *Timor*, vide *Metu*· (vel ſaltem gradu majori a Timore differt) ita cum *Terrore* coincidit. Vide Jul. Alex. l. 22. Sal. c. 3. Rolfinc. O. & M. M. Sp. l. 2. ſect. 5. c. 105. Sæpe cauſa efficiens Epilepſiæ, notante Helmont. tr. A ſede an. ad morb. n. 15. Aliquando *Pavor* idem, quod *Scabies*, *Prurigo*. Et *Pavidum* idem, quod *ſquamoſum*. Keuchen. ad Sammon. p. 111.

Pauper, πένης. *Paupertas*, πενία, quid ſignificent, ex aliis notum eſt Lexicis. Dicitur de iis, qui deſtituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque conſideratio *Pauperum* ad

Medicinam, quatenus vel ſunt ſubjectum ſanitatis, cum teſte Luciano ſæpe eorum conditio vivendi ſit optima, & tranquilliſſima, quia graves morbi illos non facile invadunt. Dieter. Jatr. p. 179. Vel etiamſi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant ſeſe ſubtrahere ab eorum curatione, ad exemplum Hipp. notante Gal. l. quod opt. Medicus &c. nec ſumptuoſa, ſed euporiſta ordinare remedia, l. 3. de C. M. P. G. c. 2. Chymicos non debere eſſe *pauperes*, cum Ars hæc inimica ſit *pauperibus*, expreſſe docet Joh. Iſaac. Oper. Miner. cap. 13. in Theatr. Chym. Vol. III. p. 313. Hinc haud dubie ortum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimiſta *povero*, e Medico ammalato. Utinam hoc obſervarent Magnates.

Pausis, παῦσις, dicitur *ceſſatio*, *remiſſio*, a παύω, *ceſſo*, remitto, vel ceſſare *facio*, ſedeo; uti patet ex 2. aphor. 2. & 4. aph. 15. Adde Diet. n. 661. Nomen vero παῦσις legitur apud Hipp. l. 7. Epid. VII. 7. Plura vide apud Foeſ. p. 489. ſeq.

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα. Vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχέδιον, idem quod *Perineum*, περίνεον, ſive ταῖνος, hoc eſt interſtitium inter anum, & ſcrotum. Erotian. Onom. p. 94. b. Foeſ. p. 505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici poteſt ex mente Paræi Arthritidis ſpecies cubitum occupantis, l. 17. Chir. c. 1.

* Pechys, πῆχυς. Vide *Cubitus*.

Pechytyrbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti*, apud For. l. 20. Obſ. 11. in Schol.

* Pecten, κτεὶς, vide *Cteis*. Quibus addi poteſt, quod *Pecten* etiam ſit nomen piſcis apud Romanos; cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldr. 2. de piſc. c. 27.

† Pectines, intervalla Lineæ ſecundum longitudinem, in arborum materia, per quas findi poſſunt. Dodon. Pemp. 1. l. 2. c. 1. hiſt. Stirp.

Pectinæus, Riolano dicitur Muſculus ad oſſium pubis commiſſuram prope cartilaginem ortus, alias *Lividus* dictus; & videtur eſſe *pars Tricipitis*. Barthol. l. 4. An. c. 11. p. 580.

Pectinatio, κτενισμὸς, dicitur purgatio capitis, & capillorum pectine facta; cujus utilitatem Medicam laudat Rolfinx. O. & M. M. lib. 4. Sect. 10. part. 3. c. 9.

Pectoralis, ϛηθιαῖος, πρϛήθι☉, dicitur Muſculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. lib. 4. Anat. cap. 2. p. 459. *Pectorale* pertinet ad veſtitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτὸς, *concretus*, *congelatus*, vel condenſatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. Vide *Concretio*.

* Pectus, ϛῆθ☉, variis gaudet ſignificationibus. Communiter, & late notat totam *anteriorem thoracis*, ſive medii ventris *partem*; in qua ſignificatione legitur apud Hipp. 3. aph. 5. 23. & 5. aphor. 24. Stricte pro *Sterno* ſumitur, hoc eſt media pectoris parte jugulo ſubjecta, cui coſtæ annectuntur. Gal. Introduct. c. 10. ad quam ſignificationem referunt Interpp. locum Hipp. 1. de artic. t. 68. Porro & notare videtur ϛῆθ☉, ſive *pectus* ipſum, *orificium ventriculi*, quod cartilagine mucronata deliteſcit: idque probari poteſt ex Hipp. Coac. t. 43. l. 2. Epid. ægr. 14. & l. 2. ſ. VI. 29. Tropica quoque ſignificatio habetur, quando πεδίον, ſive planta pedis ab Hipp. vocatur ϛῆθ☉ ποδὸς, *pectus pedis*, 3. de art. t. 92. & vola manus, ϛῆθ☉ χειρὸς, *pectus manus*, l. de Venis XII. 12. Vide Foeſ. p. 586. 587. Diet. n. 789. *Muſculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis, & Barthol. lib. 4. cap. 2. Anatom. *Pectoralia medicamenta* vocantur, quæ & *Thoracica* dicuntur; de quibus paſſim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, eſt *Tartarus*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Pedestris, πεζὸς, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium, & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo deſcribitur animal *pedeſtre* bipes, lib. 1. de diff. pulſ. c. 5. in fin. & alibi.

Pedethmos, πηδηθμὸς, dicitur *ſaltus*, *pulſus* venarum, vel potius arteriarum, apud Hip. l. 7. Epid. XXI. 21. Foeſ. n. 501.

Pediasimos, πεδιάσιμ☉, dicitur quaſi *campeſtris*, *ſpecies Myrrhæ* præpinguis, qua expreſſa ſtacte emittitur. Gor. ex Dioſc. l. 1. c. 77.

* Pediculatio, idem quod *Phthiriaſis*, ſeu *morbus pedicularis*. Wälther. S. M. p. 1255. Heurn. de morb. cap. c. 6.

* Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarſum, & digitos ſita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Gal. l. 3. de U. P. c. 5. & c. 1. Caſp. Hof. in Comm. ad Gal. LL. de U. P. 109. vocat *Metatarſium*. Barthol. vero *Pedium* dicit eſſe *Tarſum*, libell. 3. An. c. 21. Vocatur & ταρσὸς.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notiſſimum inſecti morſu ſuo moleſti ſatis hominibus, & brutis, quod ex ſuccorum pravorum copia generari, docet Gal. l. 11. de S. F. &c. Caro viperæ. *Pediculorum* vero hiſtoriam, cum uſu, & noxa, deſcriptam vide apud Aldrov. de Inſect. l. 5. c. 4. Schr. l. 5. cl. 4. nu. 111. Devorare *pediculos*, adverſus Icterum, uti ſordidum, ita & vanum eſſe remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græce φθειρίασις vocatur; eſtque plerunque comes ſcabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris vero ſpecies morbi

morbi pedicularis habetur, quando in palpebris, & ſub axillis, ut & in pube gignuntur cuti arctiſſime infixi pediculi plani, & latiores, Italis *piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum vide C. Rejes C. El. q. 36. *Pediculi* quoque dicuntur ſummitates ſcoporum, quibus appendent acini, Græce πείσματα πίλματα, Linden. Ex. X. §. 92.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, eſt ſpecies balnei particularis, nimirum demerſio pedum intra aquam calidam, vel frigidam; de cujus uſu, præſertim calido, videatur Laur. Bellin. in Opuſc. Medic. tract. de ſanguinis miſſione, p. 153.

Peditus, πορδὴ, idem quod *Crepitus*. Vide ſupra lit. C R. Vide Helmont. tract. de flatib. n. 36. & 50.

Pedora, vocatur *ſordes oculorum*, *aurium*, & *pedum*. Keuchen. ad Sammon. p. 241.

Pedunculus, idem quod *Pediculus*. φθείρ.

Peganeron, πηγανηρὸν, vocatur *Emplaſtrum rutaceum*; cujus tres deſcriptiones habentur, una apud Ægin. l. 7. & duæ apud Æt. notante Gorr.

Pege, πηγὴ, ſignificat *fontem*. Alias πηγαὶ quoque vocantur *oculorum anguli minores*, qui ſunt ad naſum, quos etiam alio nomine ῥασῆρες appellant. Gorr. Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 88.

Pegernus, id eſt *peregrinus*, hoc eſt *Mercurius*. Rul. & Johnſ.

Peina, πεῖνα, idem quod λιμὸς, *famem* ſignificat. Vide *Fames* (a verbo πεινάω, eſurio) Gal. c. 3. in 6. Epid. t. 28.

Peira, πεῖρα, idem quod ἐμπειρία, *Experientia*. Vide *Empiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obſequens*. Dicitur de odoribus in corporibus uſum facile cedentibus, & reficientibus. Hipp. l. 6. Ep. ſ. VIII. t. 14.

Pelada, ſpecies *Capillorum defluvii*, præſertim e morbo Gallico provenientis. Forc. l. 8. Obſ. 2. Schol.

Pelagios, πελάγιος, idem quod θαλάσσιος, *marinus*. Epitheton piſcium, qui ad mare profundum ſecedunt. Gal. l. de Al. Fac. cap. 26. 27.

Pelamys, πηλαμὺς, nomen piſcis pelagii non ſquamoſi, carnis duræ, interdum genericum, varias ſpecies comprehendens, interdum ſpeciale, pro illo piſce, qui e Ponto affertur, ſumptum. Gal. d. l. c. 31. Aldrov. l. 3. de piſci. cap. 18. Jul. Alex. l. 15. Sal. cap. 9. circa fin. Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium quoddam memnemenon*, a πηλὸς, *lutum*, ita dictum ex ipſa compoſitionis forma, quaſi *lutoſum*. Unde & τρυγῶδες, *fæculentum*, vocatur. Deſcriptio habetur apud Aetium, notante Gorræo, & Ægin. l. 7. c. 16. Et apud eundem nomen Emplaſtri ex ſcoria argenti, alias διὰ σκωρίας ἐλκύσματος dicti, d. l. c. 17.

Pelas, πέλας, *prope*, *proximus*. Hinc Superlativ. adverb. πελαστάτως, *proxime*, legitur apud Hippocr. l. de morb. mul. XCI. 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, d. l. LI. 9.

Pelecanus, πελεκὰν, æquivocum eſt. Proprie ſignificat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur; de quo vocabulo ſupra in O N. Tropice primo notat inſtrumentum Chirurgicum dentibus extrahendis deſtinatum, ob extremitatem incurvatam roſtri *Pelicani*; cujus deſcriptionem vide apud Paræum l. 16. Chirurg. cap. 27. Chymiſtis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium, a figura Pelecani roſtro pectus ſuum fodientis nuncupatum, amplo ventre ſenſim in anguſtius collum vergente, quod retortum, & curvatum os rurſum in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui liquore infuſo, Hermetico ſigillo occluditur, & calori admovetur. Rul. & Johnſ.

† Pelicini semen, Æt. Tetrabili 5. Ser. 2. cap. 9. id eſt Hedyſari Tetr. 1. Ser. 1. hujus meminit Oribaſ. de effectis Curat. lib. 4. cap. 114.

Peliades, πηλιάδης, epitheton ſerpentis, cujus virus recenſet ex Aetio Foreſt. l. 30. Obſerv. ult.

Pelicide, id eſt *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Pelicos, πηλίκος, idem quod ποσὸς, *quantus*. Dicitur de quantitate morborum. Gal. l. de diff. morb. c. 8

* Pelidnos, πελιδνὸς, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars ſugillata livida, ad differentiam μελάσματος. For. l. 5 Chir. Obſ. 6. Schol.

Pellacia, idem quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hofmann. lib. 3. Apolog. pro Galeno Part. II. cap. 59. ubi ſimul recte reprobat Maſſariam, qui pelaptiam apud Lucretium legit, libr. 3. Med. Pract. capit. 8.

Pellicula, idem quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν, Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 2. in princ. Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem quod *Corium*, δέρμα, præprimis

mis cutem animalium pilis, vel lana adhuc conſtantem ſignificat. Hinc *pellis lanata*, apud Scribon. num. 80. *pellis canina*, num. 161. *Pelles manicatæ*, χειρίδες, alias *Manicia* dictæ, manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium ſi quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an ſponte mortua ſint, recte ſcribit Mercurial. l. 1. V. L. c. 25.

Pellos, πέλλος, & πελλὸς, idem quod πέλλος, aut πελιδνὸς, *Lividus*, ſubſulvus. Gorr. in def.

Pellucidus, διαφανὴς. Vide *Diaphanes*.

* Pelma, πέλμα, 1. ſignificat *plantam pedis*; & ita idem quod πέδιον. Vide *pedion*. 2. Πέλμα vocatur *ſolea* ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hipp. in Mochl. XIIX. 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4. de art. t. 9. Vide *Ichnos*. Denique πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. Ex. X. §. 192.

Pelobatis, πηλοβάτης, ἢ πηλοπάτης. Vide *Lutigradus*.

Pelor, *pelorogaſtor*, πέλωρ, πελωρογάστωρ, dicitur, cui *magnus* eſt *venter*. Linden. Ex. XI. §. 138. Πέλωρ, aut πέλωρος, magnum ſignificat.

Peloris, πελωρὶς, vocatur ſpecies Conchæ, vel *Chama major*, oſtreis, quæ in ſtagnis, ac paludibus reperiuntur, fere ſimilis, cujus caro dura, & multi alimenti, notante Rhodio ad Scrib. num. 104. Deſcripſit etiam Aldrovandus ſub nomine *Chamæ peloridis*, l. 3. Exang. c. 63.

Peltalis, vide *Cartilago ſcutiformis*.

Pelvis, vide *Choana*.

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. l. 1. ep. 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *ſenex*, qui ad tertiam ſenectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam, & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem; ita dictus a πέμπω, mitto, quaſi mox ad manes ablegandus. Galen. l. 5. de ſan. tu. c. 12. fin.

* Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, ſpirituoſa, inflata dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare ſentimus. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 29. Gal. in Com. quamvis alii aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam puſtulæ ferventes cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foeſ. p. 497. Gorr. Eſt ſpecies febris ſynochi non putris vehementioris. Caſp. Rejes C. El. q. 68. num. 7. Πέμφιγξ vocab. multæ ſignificationis eſſe, docuit Galen. dict. loc.

Pemplos, πέμπλος, idem quod πέμπελος, *ſenex capularis*, decrepitus, Acheruntius. P. Zacchias Quæſt. Medico-Legal. l. 1. tit. 1. qu. 9. nu. 24.

Pemptaeos, πεμπταῖος, *quintanus*: Epitheton febris intermittentis, quinto quoque die acceſſionem repetentis. An detur? nonnulli dubitant. Gal. negat, ſe vidiſſe, l. de typis, vel circuitibus. Gorræus vero teſtatur, ſe vidiſſe. Nobis videtur res valde incerta, & dubia, ob facilem lapſum in obſervatione temporum. Caſp. Hofm. ad tertianam refert, in qua una dies eſt ſine acceſſione. Apolog. pro Gal. l. 3. c. 298.

Penates, dicuntur ſpiritus ignis elementi, & cœli, penetrales, penes nos nati, penuarii, *lares* Hercii, Epheſtii, Etheſii, Meilichii. Dorn. Rul. & Johnſ. e Paracelſ. tr. 2. de peſtil. c. 1. & l. 1. Meteoror. c. 4.

Penes, πένης, vide *pauper*.

Penetrans, πορωτικός, διαπερατικὸς, ἰσφατὶς, dicitur de virtute medicamentorum ad interiora tranſeunte. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 3.

Penetratio, alias Chymicis idem eſt, ac *ſubmerſio*. Rul. & Johnſ.

Penicillus, *Penicilla*, πηνίσκος, ῥάκος, quid ſignificet, ex aliis quoque Lexicis conſtat. Refertur ſaltem inter inſtrumenta quoque Medica, & præſertim Chirurgica, quatenus læſis partibus induntur, aut applicantur *Penicilla*, idem quod *Turundæ*. Lang. lib. 3. ep. 5. Foreſt. lib. 6. Chirurg. Obſerv. 14. Schol. Keuchen. ad Sammon. p. 252.

Penidium, eſt epitheton *Sacchari* clarificati, purificati, & in bacillos redacti; cujus parandi modum vide apud Schroder. libr. 4. cl. 4. nu. 400.

* Penis, καυλὸς, πέος, idem quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. l. de part. genit. Part. I. c. 43. ſeq. pluribus. *Penis muliebris*, vocatur *Clitoris*. Vide *Clitoris*. *Glandula* quoque *pinealis* in cerebro a quibuſdam *penis cerebri* vocatur. Barthol. l. 3. Anat. c. 6.

Penna, κάλαμος. Vide *Calamos*. *Pteron*. *Pennarum* monſtroſam concretionem intus reperiam in anſere vide in Ephem. N. Cur. A. II. O. 80. *Pennam marinam* ex Plinio deſcriptam, & delineatam vide apud Paræum Chirur. l. 4. cap. 21.

Pensilis, epitheton Verrucæ, quæ Græce ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentacula, πεντάκλα, ſunt ſigna, ſigilla, & delineamenta admirandis, & incognitis aliquando literis, & characteribus implicata, quæ collo appenſa creduntur a malignis ſpiritibus, & faſcino quovis præſervare. Dorn. Dict. Parac. Rul. & Johnſ. in Lex.

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujuſdam, ita dicti a quinque rebus, quibus con-

conſtat, puta ſtyrace, maſtiche, cera, opobalſamo, (Æginet. opopanace) & unguento nardino. Deſcribitur apud Ætium l. 12. c. 44. citante Gorr. & Æginet. l. 7. c. 18.

Pentapharmacon, πεντάφαρμακον, proprie ſignificat medicamentum conſtans quinque rebus. Verum nomen hoc inditum quoque alimentis, quali uſum eſſe Imperatorem Adrianum, & reperiſſe Ælium, ſuiſſeque ſumen, pavonem, pernam, cruſtulatam, & aprugnam notavit Rhod. ad Scrib. n. 211. quemadmodum τετραφάρμακον fuit de ſumine, faſiano, perna, & cruſtulo. Ibid.

Pentatheton, πεντάθετον, *Emplaſtri* nomen ad colliſa, vibices flagellorum, & cutem excoriatam. Ætius l. 15. c. 35. Gorr.

Pentathlos, πένταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. Diet. Jatr. p. 103.

Penuria, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

Pepaedevmenos, πεπαιδευμένος, proprie olim dicebatur puer inſtitutus in linguis, & artibus. Caſp. Hofmann. Comm. in Galen. LL. de U. P. num. 9. Communiter ſignificat omnem *Eruditum*.

Pepansis, πέπανσις, idem quod πεπασμὸς, *Maturatio*.

* Pepasmos, πεπασμὸς, vide *Coctio*. *Maturatio*.

Pepegos, πεπηγὸς, *fixus*, immotus, *compactus*. Uſurpavit Hipp. de corporibus, lib. de ſal. diæt. & de oculis, l. 1. ſect. 2. Prorrh. t. 11. Foeſ. p. 493.

Pepeiros, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Uſurpatur de morbis ab Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 40. & 42. de ſputo l. 2. Epid. Sect. III. 57.

Pepiesmenos, πεπιεσμένος, *preſſus*, hoc eſt vexatus. Dicitur de ægris ſiti oppreſſis ob potum interdictum. Hipp. l. 4. Epid. XXXI. 4.

Pepon, πέπων, *coctum* maturum ſignificat, a πέπτω. Vide Dieter. num. 668 Eſt etiam nomen fructus, de quo conſulantur Botanici.

Peponatos, πεπόνατος, *ſmegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens; cujus meminit Ægin. l. 2. c. 25. & l. 7. c. 13. Vide Gorr.

* Pepsis, πέψις. Vide *Coctio*.

Pepticos, πεπτικὸς, *Concoquens*. Dicitur cum de Facultate naturali alimenta in ſubſtantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stomachicis* Ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus*, & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

Pepyromenos, πεπυρωμένος. Vide *Torrefactus*.

· Peracutus, κάτοξυς. Vide *Acutus*. *Catoxys*.

Perambulanus, Paracelſo vocatur amans peregrinationem, & qui per itinera experientiam, & firmam notitiam ſibi acquirit; & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in ſcriptis ſuis, v. g. in Defenſ. 4. in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis ſcriptis.

Peras, πέρας, vide *Terminus*.

Perca, Græce πέρκη, περκὶς, nomen piſcis, & quidem duum generum. Alia enim eſt *Perca marina*, ceu major, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. l. 1. de piſc. cap. 9. Meminit & J. Alex. l. 14. Sal. c. 3. fin. Alia eſt *Perca fluviatilis* minor; cujus deſcriptionem cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 5. de piſc. c. 134. Jul. Alex. l. 5. cap. 6. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 87. Quid *Perca Auſonii* ſit, dubitat Linden. Ex. XI. 227. ſeqq.

Percipiolum, eſt medicamentum ad morbum comprobatum. Dorn. in Dict. Parac.

Percnopteros, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* ſpecies ob deformitatem omnium viliſſima; cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. l. 2. Ornithol. c. 10.

* Per consensum. Vide *Conſenſus*.

Percnos, περκνὸς, *nigrum* ſignificat, apud Hipp. l. de cap. vuln. XXVI. 2. exponente Erotiano, & Foeſ. p. 502. Eſt etiam nomen aquilæ, Aldr. d. l.

Percolatio, ἤθησις, idem quod *Colatio*. De quo ſupra in Co.

Percribratus, vide *Cribratorium*.

Perculsio, πλῆξις, a πλήττω, *percutio*, idem quod *Percuſſio*, Accipitur proprie, & tropice. V. Dieter. Jatr. p. 198.

Percurro, præter communem ſignificationem, etiam denotat membrorum fotum, & frictionem levem, teſte Keuch. ad Sammon. p. 112.

Percussio, πλῆξις, quid proprie ſignificet, notum eſt ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel ſub reſpectu cauſæ alicujus externæ violentæ: unde *Percuſſi*, βλητοὶ, item πεπληγότες vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranoſis, & muſculoſis continuitas quadantenus ſolvitur, & turbatur: imo & oſſeis, dum percuſſio gibboſitatem inferens legitur apud For. l. 29. Obſ. 23. in Schol. Vel ſub reſpectu remedii Chirurgici, quando v. g. membra extenuata ad reſtaurationem ferulis *percutiuntur*. Gal. l. 14. M. M. c. 16.

Peroesis, πέρδησις, idem quod πορδὴ, *Crepitus* ventris. Hipp. 2. progn. l. 24. & Coac. t. 495. Vide *Crepitus*.

Perdetum, Paracelſo vocantur *Siſaris radices*, vel aliud raparum lutearum genus, de ulc. & apoſtem. c. 57.

* Perditio, φθορά, vide *Abortus*. *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, περδίκη, nomen avis inter delicias ciborum relatæ, ſalaciſſimæ, & vivaciſſimæ; cujus deſcriptio habetur, cum uſu in cibis, & Medicina, apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 17. ſeq. Jung. Jul. Alex. l. 13. Sal. cap. 6. Bruyetin. de re cibar. lib. 15. c. 32. Schrodet. l. 5. cl. 2. num. 66. *Perdicum ova* in cibo ſumpta, pocula amatoria vocavit Kitamides apud C. Rejes C. El. quæſt. 29. n. 26.

Perdonium, vocatur Paracelſo *vinum medicatum* ex herbis, d. l. Dorn. in Dictiom.

Perduco, præter vulgarem ſignificationem omnibus notam, idem notat quod *Ebibo*, notante Rhod. ad Scrib. num. 135. & Keuchen. ad Sammonic. p. 194.

Perenda, vide *Zenda*.

Perennis ponitur aliquando pro *Continuo*. Ita Febris tertiana *perennis*, legitur apud Joh. Steph. in Paraphr. ſuper Avic. l. 4. fen. c. 39. p. 268.

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de iis, qui proximi ſunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Diet. n. 83. Lind. Ex. VI. §. 53.

Pereterion, περετήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum*, *& acutum*. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Junge Foeſ. p. 494.

Perfectio, *perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, ſive ſecundum, ſive præter naturam, cui nihil deeſt virtutis. Gal. l. 5. de Hipp. & Plat. decr. c. 5. & l. de maraſm. c. 4. *Perfectum minus*, Spagyricis dicitur Lapis albus terminatus tribus coloribus dumtaxat etiam ad oculum apparentibus, ex quibus componitur. *Perfectum majus* eſt ultima *perfectio* iu opere majore, & quatuor componitur, conſtatque coloribus. De utroque vide plura in Th. Ch. Vol. I. p. 423. ſeq. 447. A *perfectis* ad *imperfecta* non licet argumentari, nec contra. C. Hofm. com. ad Gal. LL. de U. P. n. 531.

Perflatus, διαπνοή, idem quod *perſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes *Muſculi*, dicuntur Anatomicis *Digitos flectentes*, tertio internodio inſerti per fiſſuram tendinum Perforatorum: dicuntur & *profundi*, quia ſubſternuntur perforatis. Barth. l. 4. Anat. c. 9. p. 577.

Perforati, ſunt Muſculi digitos flectentes, qui ſecundo internodio inſeruntur, habentes in tendine rimam, ſive fiſſuram. Barthol. d. l. p. 576.

* Perforatio, τρυπάνησις, accipitur late, & ſtricte. Late pro omni operatione Chirurgica, qua diviſio fit in aliquam cavitatem inſignem. Vide *paracenteſis*. Ita & *perforatum* cribrum, *perforatæ* nuces, ollæ, leguntur apud Scribon. Vide Lexic. Rhod. Ita quoque ſetaceum in nucha paratum vocatur *perforatio*, Foreſt. lib. 10. Obſ. 130. Schol. Imo & præternaturales oſſium eroſiones *perforatorum oſſium* nomine veniunt apud Hildan. de ich. & mel. cap. 29. Stricte *perforatio* dicitur apud Galen. σύντρησις, operatio Chirurgica, vel Anatomica, quæ in ſpatioſam thoracis, & pulmonis ſedem penetrat, lib. 7. Anat. admin. c. 14.

* Perfrictio, περίψυξις, idem quod κατάψυξις. Vide *Catapſyxis*. Dicitur & *perfrigeratio*, Scrib. num. 57. 268. Legitur apud Anton. Muſam. l. de Veronica nu. 35. ubi Gabr. Humelbergius comm. ad h. l. p. 36. explicat per algores, & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις. Vide *perfrictio*.

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intenſe frigidum*, quod veluti gelu obriguit, & immobile fit. Lind. Ex. IIX. §. 48.

Perfumator, idem quod *Unguentarius*, μυρεψός, μυροπώλης. Rhod. ad Scrib. n. 66.

Perfusio, κατάχυσις. Vide *Catachyſis*.

Periaeresis, περιαίρεσις. Vide *Præciſio*.

* Periamma, *periapton*, περίαμμα, περίαπτον. Vide *Ambra*.

Periblepsis, περίβλεψις, *circumſpectionem* ſignificat; quales ſunt phreneticorum, & delirantium inſtabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hipp. lib. 7. Epid. X. 20. Dicitur & ἔμβλεψις, d. l. V. 27. Vide Foeſ. p. 494.

Peribole, περιβολή, duplici gaudet ſignificatione. Primum ſignificat *veſtitum*, & cultum exteriorem corporis, Latine *Amictus* dictum. Hipp. l. de dec. orn. II 9. In qua ſignificatione & *pericardion* Hipp. dicitur περίβολος. C. Hofm. comm. ad Gal. LL. de U. P. num. 322. 336. Deinde περιβολή *vocatur morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, ſive *ambitum* corporis, ſive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia. Hipp. l. 1. Epid. ſect. 2. t. 38. Quamvis nonnulli legant ἐκκρίσιος, l. 2. Epid. ſ. 1. 51. Foeſ. d. l.

Pericaes, περικαής, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *ſentit* 1 ver. gr. in febribus ardentibus. Hippocr. 1. prorrh. ſect. 3. tit. 10. Coac. tit. 158. libr. 6. Epidem. ſect. 1. tit. 29. Adde Foeſ. pag. 496 Dicitur & de utero plus æquo calido, & ſicco, 5. aphor. 62. Adde Dieter. num. 672.

Pericalypto, περικαλύπτω, *circumligo*, undique obvolvo. Hippocr. 5. aph. 59. Diet. n. 673.

* Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involucrum*, ſive ἀμφίεσμα, eſtque *membranaratio*-

ratione ſubſtantiæ, *tunica* ratione uſus. Gal. l. 7. de An. admin. c. 2. Adde l. 6. de U. P. c. 16. Dicitur & *Capſula Cordis*, *Theca*, *Domicilium*, in cujus medio cor eſt ſuſpenſum. Unde & eodem modo, quo cor ipſum, in quandam Coni ſpeciem, & acutiem deſinit, oſſi pectoris annexum. Cujus hiſtoriam vide apud Barth. l. 2. Anat. c. 5. p. 349. ſeq. *Liquor* in illo contentus unde ortum ſuum habeat, variæ variorum ſunt opiniones; quas etiam recenſet Barthol. d. l. cujus ſententiæ & nos ſubſcribimus. Jung. & D. D. Hoſm. Jun. Diſſ. Anat. in Horn. p. 122.

Pericarpium, περικάρπιον vocatur id, quod fructum, vel ſemen ambit; eſtque in quibuſdam, v. g. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero, v. g. nucibus, caſtaneis, non eſt edule. J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de Antid. circa finem. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur, (de quo vocabulo ſupra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Porologici Rob. Boyle, c. 4. p. m. 29.

*Perichareia, περιχάρεια, dicitur *ſubitum, & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ eſt ſubitus timor. Ex amborum affectuum occaſione ſcimus quoſdam interiiſſe. Gal. l. 12. M. M. c 5. Vide *Chara*, *Gaudium*.

*Pericholos, περίχολος, dicitur vel *valde bilioſus*, vel *circumcirca bilioſus*. Uſurpari poteſt cum de homine, tum de excrementis. Hippoc. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 18. Gal. in comment. ad h. l. Foeſ. p. 502.

Perichrisis, *perichriſton*, περίχρισις, περίχριστον, dicitur medicamentum liquidum, quo pars affecta *circumliniri* debet. Dioſc. l. 1. c. 97. & 131. Scribon. n. 29. Rhod. in not. ad h. l.

Perichroos, *perichrus*, περίχροος, contracte περίχρους, *valde coloratum*, vel *circumcirca coloratum* ſignificat; & ſumitur pro περίχολος. Gal. d. l. ad Hipp.

Perichyda, περίχυδα, adverbium Hippocrati ſignificans, *humore circumfuſo*, aut undequaque affuſo, lib. de Affect. XLV. 15. Foeſ. d. l.

Periclasis, περίκλασις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur; v. g. quando ſura cum tibia media perfringitur cum inſigni vulnere, nudatis oſſibus. Gal. c. 2. de fract. t. 9. Foeſ. p. 496.

Periclyden, περικλύδην, adverb. Hipp. fere idem ſignificans, quod περίχυδα, hoc eſt *circumaffuſa aqua*, vel cum aliquid affuſa aqua undequaque abluitur, l. 1. de Diæt. XXXVI. 23.

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hipp. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipſa *tibia*, Hipp. l. 3. Epid. ſ. 3. t. 25. Quamvis alii τὰ περὶ κνήμην legant, notante Foeſ. d. l.

Pericochliom, περικόχλιον, dicitur *machina Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur. Oribaſ. de Machinam. c. 4. in princ.

Pericope, περικοπὴ, proprie ſignificat *circumciſionem*, quando aliquid circumcirca diſſecatur. Metaphorice vero notat ſententiam aliquam ſuccinctam, & limitatam; item *Delineationem* alicujus operis. C. Hoſm. Comm. in Gal. L. L. de U. P. n. 316.

Pericranion, περικράνιον, dicitur *membrana cranio impoſita*, orta a dura matre per cranii ſuturas exeunte, Gal. l. 8. de U. P. c. 9. Barthol. l. 3. Anatom. c. 2. ubi diſtinguit a *perioſtio cranii*, cum ſeparari poſſint a perito Anatomico.

Periculum, κίνδυνος, vide *Cindynos*.

Peridromis, περιδρομὶς, vocabatur *locus deambulationis ſub dio*. Idem, quod ὑπαίθρα, Lang. l. 1. ep. 51.

Pfridromos, περίδρομος, dicitur a quibuſdam ἡ στεφάνη, *corona*, hoc eſt extremus capillorum ambitus. Gorræus.

Perieges, περιηγὴς, dicitur *circumactus*, rotundus; uſurpaturque de annulis cartilagineis aſperæ arteriæ, apud Hipp. l. de diſſection. l. 4. Foeſ. p. 496.

Periepomæ, περιέπομαι, apud Hipp. ſignificat *male tractor*, male afficior, exagitor, lib. 2. Prorrh. XXXI. 13. Foeſ. p. 395.

Periergia, περιεργία, vocatur *ſuperflua curioſitas*, & labor ſupervacaneus; item apparatus *ſuperfluus*, Hipp. l. de dec. orn. I. 3. II. 8. 12. Et adjectiv. περίεργος, *ſuperfluum*, ambitioſum, fruſtraneum ſignificat. Ita odor περίεργος, hoc eſt affectatus. Legitur in Præcept. IX. 15. Vina περίεργα, & juſculum περίεργον, Caryca, Linden. Ex. X. §. 81. 82. Jung. Caſp. Hoſm. C. in Gal. de U. P. nu. 247. Opponitur ἀπερίεργος, *minime curioſus*: quod legitur etiam apud Hipp. de dec. orn. II. 19. Vide Goeſ. d. l.

Periestecos, περιεστηκὼς, dicitur Lat. *ſuperſtes*; & Hipp. idem eſt quod *ſalutaris*. Uſurpaturque & de morbis, & de ſignis, Hipp. 2. Progn. t. 9. 60. 65. & cap. 3. 23. lib. 2. Epid. ſ. 3. t. 12. & lib. 3. ſ. 3. tit. 87. Gal. In definit. Med. Adde Foeſ. d. l.

Periginomæ, περιγίνομαι, hoc eſt *ſuperſtes ſum*, evado, morbo liberor. Hippocr. 7. aph. 44. 2. Progn. t. 9. lib. 1. Epid. ſ. 2. tit. 66. lib. 5. Epid. XXII. 28. Aliquando etiam ſumitur pro *abundare*, ſuperfluum eſſe, l. de octimeſtri partu III. 14. Foeſ. d. l. Dieter. n. 670.

Periglischros, περίγλισχρος, ſignificat omni ex parte *glutinoſum*, lentum. Hipp. 4. aph. 53. Adde Dieter. n. 671.

Perigraphe, περιγραφὴ, vocatur rudis *deſcriptio*, *delineatio*. Hippocr. l. de dec. orn. II. 2. La-

Latine *Lineamentum*, item *Circumſtantia*, Foeſ. d. l. Ita περιγραφὰς vocari lineas albas, & impreſſiones in abdominis Muſculo recto occurrentes, ſcribit Veſal. l. 2. de C. H. F. c. 3.

Perilypos, περίλυπος, i. e. *valde triſtis*, idem quod δύσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 44. Foeſ. p. 497.

Perimadaros, περιμάδαρος. Vide *Madaros*.

Perin, πηρὶν, alii πῆριν. A quibuſdam exponitur per teſticulum. Aliis ſignificat perinæum; Aliis ἕδραν, ſedem. Erot. On. pag. 95. c. ubi πήρα legitur. Gorr.

* Perinæon, *perineon*, περίναιον, περίνεον. Vide *Interfœmineum*.

Perinema, περίνημα, *Circumluitio*, a περινέω, *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα, Foeſ. d. l.

Perineneucos, περινενευκὼς. Vide *Epineneucos*.

Perinyctides, περινυκτίδες, idem quod ὀλοφλυκτίδες, *papulæ*, puſtulæ, tubercula papulis ſimilia. Erot. On. p. 85. a.

Periodeutes, περιοδευτής, *circuitor*, olim dicebatur, qui ſanitatis reſtituendæ cauſa per urbes circumivit, & artem Medicam exercuit. Hodie *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod. ad Scrib. n. 171.

* Periodos, περίοδος, Lat. *Circuitus*, accipitur Phyſiologice, & Pathologice. In illa ſignificatione notat Sanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam, veluti circulus, cum ex iiſdem ad eadem per eundem ordinem feruntur. Gal. c. 1. aph. 12. de temp. morb. & alibi paſſim. In definitionibus deſcripſit, quod ſit tempus ex intenſione, & remiſſione conſtans. Unde *periodus* dividi ſolet in παροξυσμὸν, & ἄνεσιν, in *exacerbationem*, & *remiſſionem*. Caſtell. In febribus intermittentibus plerunque *periodi* ſunt ſtatæ, & ordinatę. In aliis, v. g. Epilepſia, Arthritide, non item. Junge Foeſ. d. l. Diet. num. 676. Quomodo Paracelſus *periodos* temporum, & *periodicam digeſtionem* explicet, vide lib. 2. de Tartar. tr. 1. cap. 3. *Periodus* etiam eſt celſa, vel muſculus vitæ, pulſus in corpore diſcurrens. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Periodynia, περιωδυνία, ſignificat *vehementem* partis *dolorem*, & veluti circumtenſum. Frequens Hipp. vocabulum: v. g. de capitis dolore, l. de affect. II. 7. de auris dolore, lib. 2. Epid. ſect. VI. 46. quemadmodum & verbum περιοδυνέω, vel περιωδυνέω, 7. aph. 52. & lib. 3. de morb. I. 19. l. 5. Epid. VI. 5. & alibi. Vide Loca apud Foeſ. p. 502. Diet. n. 677.

Periomphacodes, περιομφακώδης, *valde crudus*, circumcirca immaturus. Uſurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad ſuppurationem, vel maturationem diſpoſito. Hipp. l. 4. Epid. XIX. 23. Foeſ. p. 498.

* Periosteos, περιόστεος, Latine *perioſtium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ ſingulis oſſibus proxime adjacet, exquiſito ſenſu prædita. Habet vero ſpecialia nomina in quibuſdam partibus; v. g. *pericranion*, in cranio; ὑπεζωκὼς, ſub coſtis: de quibus ſuis locis. Oculi quoque tunica extrema ſeptima in ordine a Galeno numerata περιοστίῳ ἐπίφυσις dicitur, alias *Adnata tunica*, Gal. l. 19. de U. P. c. 2. & 3. *Perioſtium cranii a Pericranio* diſtinxit Barth. l. 3. Anat. c. 2.

Peripatos, περίπατος. vide *Obambulatio*.

Periphereia, περιφέρεια. Vide *Superficies*.

Periphimosis, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *præputio* ita *retrorſum adducto*, ut glandem rurſus tegere nequeat. Vide *phimoſis*, Gorr.

Periphoraden, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando: veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hipp. l. Mochlic. XI. 10. quamvis in edit. Lind. legatur περιτροφάδην, & 3. de art. t. 73. Vide Foeſ. p. 501.

Peripleo, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Uſurpatur de ligamentis humore ſuperfluo relaxatis. Hipp. 1. de fract. t. 21.

Peripleumonia, περιπλευμονία. Vide *peripnevmonia*.

Peripeysis, περίπλυσις, Latine dicitur *proluvies*, aut *proluvium*. Uſurpatur vero in ſpecie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus, & liquidis diffluit, & veluti diluitur, 1. prorrh. c. 1. t. 2. Adde Gal. in comm. ad h. l.

* Peripneumonia, περιπνευμονία, Jon. περιπλευμονίη, Lat. *pulmonia*, vel *pulmonaria*. Quibuſdam, juxta vocis ἔτυμον, ſignificare videtur Inflammationem membranæ *pulmonem* inveſtientis. Verum vocatur & a quibuſdam ſimpliciter πνευμονία. Eſt igitur *peripneumonia* Inflammatio pulmonis quoque ſubſtantiæ cum febre acuta, ſpirandi difficultate, ſuffocationis periculo, ita ut erecti ſedere cogantur ægri, a ſanguinis ichoroſi; & eryſipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta ſtagnatione, & ſubſequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem Wvillis Pharm. Rat. p. II. ſ. I. c. 9. Singularem nos quoq; in vicinia ante aliquot annos obſervavimus caſum in Illuſtriſſima quadam Perſona maſcula, *peripnevmonia* totius pene pulmonis ſpha-

Digitized by Google

ſphaceloſa, & ita lethali correpta, haud dubie ob juſto parciorem ſanguinis vena ſecta evacuationem, cum fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentiſſimæ conſtitutionis, & potui generoſioris vini diutius indulſerit. De hoc vocabulo vide Foeſ. p. 498. Dieter. nu. 678. Confundi ſæpe cum *pleuritide*, notavit etiam Paracelſ. l. 2. de Tart. Tract. 2. c. 3.

Peripodien, περιποδίην, quod circulo ſub pedibus eſt, & infra. Gal. in Exeg. voc. Hip. & Gorr.

Peripsyxis, περίψυξις. Vide *perfrictio*. *Catapſyxis*.

* Periptosis, περίπτωσις, ſignificat *caſum*, vel *fortuitam occaſionem*; eſtque vox Empiricis propria, ſpecies una ſectæ Empiricæ, quando ex *occaſione fortuita* remedia deprompſerunt, notante Gal. in Iſag. ad ſectas, c. 3. Uſus eſt vero & Hip. l. de præcept. I. 20. III. 1. Verbum περιπίπτω, *incido*, occurrit lib. de arte XIX. 19. de vet. med. VII. 8. Vide Foeſ. p. 499. Alias quoque idem eſſe, quod παρέμπτωσιν, vult Caſtellus. Vide *Paremptoſis*.

Peripyema, περιπύημα, ſignificat *puris collectionem* circa partem aliquam factam, v. g. circa dentes, lib. 4. Epid. XXIIX. 17. Lat. *Circumſuppuratio*.

† Πυῤῥοία, eſt fluxus veſicæ, διαῤῥοία, ventris. Holler. l. 1. c. 47.

Perirrhaea, tranſmiſſio materiæ a nervis ad alvum, venas, & meatus urinæ. Steph. Caſtrenſ.

Perirrhedes, περιῤῥηδὲς, dicitur in utramque partem reflexum, aut perfractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hipp. l. 1. de artic. t. 73. Alibi vero generalius pro in *utramque partem labile* ſignificare videtur, lib. 2. de morb. mul. XLVII. 7. Adde Foeſ. p. 499.

Perirrhepsis, περίῤῥεψις, dicitur *vinculi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit, & declinat; id quod fit ex immoderata faſciarum copia. Legitur apud Hip. 3. de iis, quæ in med. t. 6. Adde Galen. in comm. ad h. l.

Perirrhexis, περίῤῥηξις, ſignificat *abruptionem*, quæ circumcirca fit, cum oſſa corrupta, & ſiderata, aut carnes emortuæ circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 35. & in Mochlic. XX. 13. Vide Foeſ. d. l.

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hip. *circumfluus humorum effluxus*, cum ex univerſo corporis ambitu humores in alveos, & cavitates ad repurgationem veluti per emiſſaria quædam deponuntur; atque ita totum corpus ſuperfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes, & veſicam, & interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud Hip. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 7. Vocatur & περίῤῥοος, d. l. 1. Epid. ægr. 4. l. 7. Epid. XLI. 10. Coac. t. 639. Adde Foeſ. d. l. p. 499. & 500.

Perisceles, περισκελὴς, ſignificat *durum*, *moleſtum*, irritans, mordicans. Uſurpatur ab Hip. vel de medicamentis mordacibus, & moleſtis, l. de Ulcer. II. 7. & l. 2. de morb. mul. LIIX. 33. vel de doloribus, l. de Criſib. XI. 18. Coac. t. 94. quamvis communiter legatur diviſe, περὶ σκέλεα, *circa crura*, notante Foeſ. d. l. de ardoribus cum magno ſqualore conjunctis. Lind. Ex. XI. §. 189. Metaphorice de animo præduro, & præfracta mente, quæ nec precibus, nec verbis flecti poteſt. Foeſ. d. l.

Perescleros, περίσκληρος, *circumcirca durum* ſignificat. Uſurpatur de Tuberculis in ambitu duris, ab Hipp. l. 6. Epid. ſ. 1. t. 14. Adde Galen. in comm. Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. aph. 20. & reperitur l. de hum. uſ. XI. 15. Adde Diet. n. 679.

Periscyphismos, περισκυφισμὸς, ſectionis Chirurgicæ genus eſt in ſyncipite ad calvariam uſque una, tribuſve lineis, quemadmodum deſcribitur apud Aegin. lib. 6. cap. 7. & Aet. l. 7. c. 3. Quæ tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorræo.

Perisphalsis, περίσφαλσις, ſignificat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In ſpecie vero ita vocatur modus leviſſimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in ſedem naturalem recidat; quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi ſinus ſunt, v. g. in humeri, & coxæ capite. Gal. c. 1. de art. t. 7. Occurrit vero apud Hip. 2. de artic. t. 1. & in Mochlic. IX. 20. Alias vocatur ἀμφίσφαλσις, 4. de art. t. 47. Aegineta vocat περιστροφὴν, & περιφόρησιν, l. 6. c. 118. Adde Foeſ. p. 501.

Perissos, περισσὸς, ſignificat *abundans*, ſuperfluum. Apud Hipp. vero ſumitur pro *Impari*. Vide *Impar*.

Perissosis, περίσσωσις, ſignificat *ſuperfluam abundantiam*, redundantiam, copiam, & plenitudinem. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 17.

Peristalticos, περισταλτικὸς, *cicumpreſſorius*, coarctandi circumcirca vim habens. Vel uſurpatur de facultate miniſtra partium organicarum, v. g. ventriculi, uteri, &c. alimenta, & fœtum complectentium. Gorr. in def. Vel in ſpecie *motus inteſtinorum*, quo alimenta, & excrementa promoventur, vocatur *periſtalticus*; & incipit a pyloro, deſinitque ad inteſtinum rectum; eſtque inſtar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. inverti-

tur,

tur, ut & ſurſum per os expellat. Lind. Med. Phyſ. ſ.2. c.4. §. 85. 86. & Barthol. l. 1. Anat. c.10.

Peristaticos, περιστατικός. Vide *Circumſtantia*. Uſurpatur etiam de vitæ genere afflicto, & calamitoſo; quale eſt eorum, qui negotiis publicis detinentur. Gal. in Hip. de ſal. diæt. t. 1.

Peristello, περιστέλλω, Hipp. ſignificat *Obvolvo*, obtego, circumcirca contego, 4. de R. V. I. A. t. 44. Ita uterus fœtum *obvolvit*, l. 1. de morb. mul. LI. 13. Vide Foeſ. d. l.

Peristole, περιστολή, idem quod περισταλτικὴ δύναμις, facultas, & actio *circumpreſſoria*, quæ fere eadem cum *Retentrice*. C. Hoſm. c. ad Gal. LL. de U. P. n. 213. ſeq. Ipſe *motus* quoque inteſtinorum *periſtalticus* vocatur περιστολή. Lind. l. & Ex. IV. §. 23.

Peristoma, vocatur a Pecqueto *rugoſum* illud, & ſpongioſum molliſſimæ ſubſtantiæ veluti *velamentum*. Bilſius *muſcum villoſum*, Bartholinus *cruſtam* quaſi *membranaceam*, *vermicularem cruſtam* Graſius, qua obteguntur orificia vaſorum in inteſtinorum cavitatibus, & per quam vaporis ſpecie tranſit Chylus ſubtilior, vocant. Lege de hoc *periſtomate* Barthol. d. lib. c. 10. p. 81. An fortaſſis rectius περίστρωμα diceretur? Vide *Periſtroma*. Hanc materiam viſcidam interiora inteſtinorum inveſtientem quomodo examinaverit per microſcopium Levenhoek, & invenerit ingentem numerum vaſorum ſanguiferorum, aliorumque, videri poterit in Actis Eruditor. Lipſienſ. Ann. 1686. M. Januario p. 5. ſeq.

Peristrepho, περιστρέφω, *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Gal. 1. prorrh. c. 2. t. 64. Vide Foeſ. d. lib. Unde περιστροφή, *circumvolutio*, & ſpecialiter pro περισφάλσις. Vide *Periſphalſis*.

Peristroma, περίστρωμα, proprie ſignificat *Obvolucrum*; & communiter accipitur de ſtragulis, & aulæis. Ex Athenæo l. 5. In Anatomicis etiam uſurpari poterit de tunicis viſcera inveſtientibus; item de tunica inteſtinorum cruſtoſa, quam Pecquetus *periſtoma* appellavit. Vide p. ſuperius.

Perisystole, περισυστολή, dicitur quies illa, & morula inter ſyſtolen, & diaſtolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Barthol. in ſanis vix obſervabilem, in moribundis vero ſatis manifeſtam ſtatuit, l. 2. Anat. c. 6. p. 371.

Peritasis, περίτασις, *Circumtenſio*, Lat. dicitur. Hipp. 1. prorrh. ſ. 3. t. 7. Coac. t. 617. l. 4. Epid. XXI. 20. XXIX. 6. Licet in quibuſdam locis περίστασις mendoſe legatur, animadvertente Foeſ. d. l. p. 501. a verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo, quod legitur 5. aph. 71. Adde Diet. n. 681. Unde & περιτενής, *circumtentus*, rigidus ex tenſione deſcendit; quod occurrit 3. de arti. t. 47.

Periterion, περιτήριον. Vide *Terebella*.

Peritexis, περίτηξις, *eliquationem* cum eroſione, & morſione ſignificat, apud Hipp. Coac. t. 481.

Peritia, idem quod *Eruditio*, ἐπιστήμη, ἐμπειρία. Hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars ſequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna, C. Rejes C. El. q. 21. n. 8.

* Peritonaeum, περιτόναιον, ἢ περιτόναιος, aut *peritonæos membrana*, dicitur tegumentum abdominis, proprium omnibus viſceribus infimæ corporis regionis inter ſeptum tranſverſum, & crura ſitæ ſuperſtratum. Gal. lib. 5. Anat. adm. c.4. & l. 4. M. M. c.6. Arab. dicitur *Siphac*. Hujus deſcriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Barthol. lib. 1. Anat. c. 7. *Peritonæi vertex*, vel *ſphæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ muſculorum abdominis lato tendini telæ araneorum ſimilis fortiter adhæret. Gal. d. l. Anat. adm.

Perittoma, περίττωμα. Vide *Excrementum*.

Perizoma, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter inſtrumenta Chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro hernioſis vocatur *perizoma* ab Hildan. Cent. 6. Obſ. 73. Alias περίζωμα idem quoque ſignificat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gorr.

Perla, idem quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum*, & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia*, pro Hypochondriacis, legatur apud Dan. Ludovici Diſſ. I. Pharmac. p. 121. Pertinet inter Panaceas; hujuſque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum ſpirante, dum calefit. Fides ſit penes Authorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helſingorenſis, qui Stenographicam hujus arcani deſcriptionem Germanicam ingenioſe detexit, arbitratur eſſe nihil aliud, quam Magiſterium Antimonii Diaphoretici, in albiſſimum, tenuiſſimumque alcohol redactum; uti patet ex Act. Haſn. Vol. III. Obſ. 26. Pathologice *Perla* oculorum, idem quod Panus: & eſt macula directa coram pupilla in centro. Joh. Anglic. Roſ. Anglic. p. m. 167. ſeqq.

Permanentes, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui ſubſiſtere poſſunt, ablata quavis cauſſa, & opponuntur *Succeſſivis*. Th. Rhoder. a Veiga in Gal. l. 1. de L. A. p. m. 200.

Permutatio, διαλλαγή, idem quod *Mutatio*, μεταβολή.

Perna, πέρνα, quid ſit, & ſignificet, etiam

tiam pueris in trivio notum eſt e Comenio. *Perna Plinii* vero eſt e *Concharum* ſpecie, cujus numeroſum circa Pontias inſulas proventum eſſe ſcribit dictus Author l. 32. c. 11. fin. ita dicta a ſimilitudine formæ, qua prioris, qua poſterioris coxę porcinæ ſalinæ. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. I. p. 46.

Perniciosus, ὀλέθριος. Vide *Olethrios*. *Pernicioſe* habere dicuntur non ſolum ii, quibus deſperata res eſt, ſed & quibus gravis metus, ſine certa tamen deſperatione, ex Celſo l. 5. cap. 26. Lind. Ex. IV. §. 73. *Pernicioſæ* febres eædem ſunt, quæ *Malignę*, P. M. de Calderia T. I. Op. p. 477. ſeqq.

* Pernio, χύμεθλον, χίμεθλον, dicitur ſoluta continuitas, aut fiſſura, vel intertrimentum manuum, & pedum hyberno tempore a ſummis algoribus proveniens. Oritur vero frequentiſſime in talo. Gal. l. de med. fac. parab. cap. 203. Caſtell. Gorr. G. Hoſm. χύμεθλον quoque ſcripſit e Suida, & e Gal. oſtendit, eſſe mortificationem a nive. C. in Gal. LL. de U. P. nu. 236. Eſt *pernio* quoque cum exulceratione, & ulceribus voratur, tanquam ab igne combuſtus eſſet, notante Helmont. de Lithiaſ. c. 9. n. 26.

Pernoctatio, παννυχίς, ita dicitur feſtum, quod per noctem celebratur, Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 20.

Peroledus, terminus Paracelſicus, & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum. Helmont. tr. Gas Aquæ, n. 24. 25. Meminit Parac. l. meteor. c. 5.

* Perone, περόνη. Vide *Fibula*. *Peroneus* Muſculus pedem antrorſum flectens qui dicatur, Vide in Anatomicis, in ſpecie apud Barth. l. 4. An. c. 13. p. 582.

* Perosis, *Peros*, πήρωσις, πηρός, ſignificat *læſionem* membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutilus*. Quibus diſtinctionibus, & præſertim verbo πηρῶσαι ſæpe uſus Hipp. l. de Genit. IIX. 35. 36. 39. IX. 2. 4. 7. 8. 14. &c. Sumitur tamen & pro alia læſione organica crurum, & artuum; uti videre eſt ex locis a Foeſ. adductis p. 503.

Perpallidus, ἔξωχρος, & verbum *perpalleſco* dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffuſus eſt. Linden. Ex. IV. §. 82.

Perperacutus, id eſt *Acutiſſimus*. Vide *Acutus*.

Perpessio, Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem, in Th. Chym. Vol. II. p. 72.

Perpetuatio, dicitur apud Chymiſtas Fixationis ſpecies, quando volatile, aut valde mobile ad ſtatum quietis reducitur. Morley. proleg. II. Coll. Chym. Leid. c. 2.

Perpetuo, idem quod *Semper*, διὰ παντός, ἀεί. Opponitur τῷ *Interdum*. Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 4.

Perseverantia, ἐπιμονή, idem quod *Duratio*. Dicitur de paroxyſmi continuatione, quę eſt ſignum febris longioris, & gravioris. For. l. 5. obſ. 26. Schol.

Persicus, περσικός, epitheton eſt patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium, *Mala Perſica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum cauſticum, & igneæ naturæ; eſtque vel plane idem cum *Anthrace*, ſive *Carbunculo*, vel valde ſimilis. Vide Senn. M. Pr. lib. 1. cap. 13. Paracelſus aliquoties in angina, ſive prunella quoque *ignem*, vel calorem *perſicum* eſſe ſcripſit.

* Persistens, idem quod *Conſtans*, καθεστικός, dicitur morbus *conſtans*, qui iiſdem horis accedit, & remittit. Gal. l. de Typis, c. 3.

* Perspiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Persultatio, διαπήδησις. Vide *Diapedeſis*.

Pertinacia, ἐπιμονή, ſumitur a Medicis pro *perſeverantia*, *Duratione* continua. Eſtque interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* cauſę morbificæ uti mala eſt, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, ſive remedii bona eſt, & malum corporis ſæpe vincit, teſte Celſo l. 3. c. 12. allegante Linden. Ex. VIII. §. 386.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum eſt in Medicina. Si de corpore dicitur, & in ſpecie de alvo, Græce dicitur ταραχή, apud Hipp. 1. aphor. 2. item τάραξις, ἐκτάραξις, de quibus vocabulis vide infra *Tarache*, *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquipollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Gal. 4. de Hipp. & Plat. decr. c. 4. Vide *Affectus*. Aliquando & *perturbatio animi*, pro *Mentis emotione*, & *Delirio* ponitur.

Pertussis, vocatur Tuſſis convulſiva infantum, a Th. Sydenham Obſ. de morb. acut. ſ. 3. c. 5. p. m. 302.

Perversio, διαστροφή, διάστρεμμα. Vide *Diaſtremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem quod *Vigiliæ nimiæ*, vel præternaturales; eſtque ſymptoma inſigne actionum ſenſitivarum læſarum, Gal. l. de diff. ſympt. c. 3. oppoſitum *Somnolentiæ nimiæ*. Deſcribi poteſt, quod ſit ſenſuum externorum, & communis p. n. exercitium nimium, cum corporis extenuatione, languore, oculis ſqualidis, & aliquando delirii periculo, proveniens a continua agitatione ſpirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expanſione cerebri intemperiem ſiccam cum, vel ſine calore excedente ſupponente. De hoc affectu vide Willis An.

Digitized by Google

An. Brut. P. Pathol. cap. 5. *Pervigil* legitur apud Linden. Ex. IIX. §. 50.

Perula, legitur apud Paracelſum, additum *Icteritiæ*; diciturque eſſe ſummum arcanum in Ictero Gallico, l. 7. de puſtul. Gallic. ulcerib. &c. c. 6. Alias *perula* etiam pro *Sphærula* uſurpatum fuit, teſte Keuchen. ad Sammon. p. 168.

Perunctio, idem quod *unctio*, ἄλειψις, χρῖσις, διάχρισμα.

Perunnes, Paracelſo dicuntur, qui cum ſemine creſcunt; quemadmodum *Zenda*, qui ſine ſemine. Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.

Peruvianus, epitheton *Balſami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

Perysias, περυσίας, epitheton *vini anni ſuperioris*, ad diſtinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quaſi αὐτοετίτης, *hujus anni*, a πέρυσι, quod ſignificat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπὸς, fructus anni ſuperioris, apud Theophr. H. Pl. l. 3. cap. 12. Vide Foeſ. p. 503. Apud Gal. in Exeg. dict. Hipp. legitur contracte περσίας.

† Pes, ab articulatione coxæ ad digitos extenditur. Pereda in Paſch. l. 1. c. 56.

† Pes Cervinus, ex Alex. Trall. purgans in arthriticis. Cardanus de nova Simpl.

† Pes Catti, Gnaphalium. Renod. de mater. Medica §. 5. c. 25.

† Pes Milvi, Dioſcorid. Ranunculus. Rud. l. 1. c. 35.

* Pes, πῦς, quid ſignificet notiſſimum eſt. A Medicis ſumitur late, & ſtricte. Late pro toto illo, quod a natibus ad extremos pedis digitos continuatur; & comprehendit *Femur*, *Tibiam*, & *parvum*, ſive extremum *pedem*. Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, ſive *extremus*; qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon eſt ambulatorium, βαδιστικὸν, quemadmodum hoc prolixe deduxit Galen. in LL. de U. P. Conſulantur & alii Anatomici, & inter hos Bartholin. l. 4. An. c. 10. ſeqq. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 102. ſeqq. *Pedis* hominis in lapidem converſi deſcriptionem tradit Chiocc. Muſ. Calc. ſ. III. p. 417. *Pes* æquivoce quoque dicitur id, e quo uva dependet a ſarmento, eſtque velut radix racemi. Lind. Ex. X. §. 192. Eſt & nomen menſuræ, qua rerum intervalla metimur; conſtatque unciis 12. ſive ſexdecim digitis, aut palmis quatuor. Caſtell. Gorr. Rhod. ad Scrib. n. 163. Rul. in Lex. *Pes Gryphius*, dicitur inſtrumentum Chirurgicum ad extrahendam malam, apud Paræum, Chir. l. 22. c. 35.

Pessos, πεσσὸς, Latine *peſſus*, *peſſarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum ſinui pudoris, ſive pudendo muliebri indendum, figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti, & craſſitie, paratum vel ex ſacculo lineo oblongo, lana concepta goſſypio res medicamentoſas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, ſucco, in dictamque formam redactum. Vvecker. Antid. Gen. l. 1. c. 51. Sep. l. 2. ſ. 45. Morell. de form. rem. l. 2. ſ. 2. cap. 12. Schr. lib. 2. cap. 82. Πεσσὸς φθόριος, Hipp. dicitur *talus*, ſive *peſſus* vulvæ ſubdititius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Pesticiæ, idem quod *petechiæ*, h. e. maculæ malignæ puliculares. Interdum & pro cunctis exanthematis ponitur. Ingraſſ. comm. ad Avic. de Tum. p. n. p. 195.

* Pestis, *peſtilentia*, *peſtilens*, *peſtiferus*, λοιμὸς, λοιμώδης. Vide *Læmos*, *Læmodes*.

* Petalodes, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypoſtaſin ſimilem ſquamis piſcium, vel foliis, aut lamellis. Hipp. 2. prognoſt. t. 27. Gal. de Urin. ſc. 37. Meminit & ad Hipp. 4. aph. 76. in com. ad h. loc. progn. Foeſ. p. 504.

Petechiæ, *peticulæ*, vocatur quædam febris peſtilentis, & Epidemicæ ſpecies cum exanthematibus, ſive maculis, pulicum ſimilibus morſui, cum aliis graviſſimis ſymptomatibus, plerunque lethalis, proveniens a ſanguinis per fermentum tenue coagulativum, & putredinale inducta ichoreſcentia, coagulatione, & diſſolutione, ſive putredine. Vocatur alias *Febris petechialis*, *lenticularis*, *pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit Jul. Alex. com. in Gal. l. 4. de tu. ſan. p. 405. in l. de bon. & mal. ſucc. cap. 1. & in l. 3. de C. M. S. L. c. 2. De hac febre legatur Vvillis de febr. c. 14. Rul. de febre Hungarica, aliique. Maſſarias etiam *peticulas* appellavit, l. 5. pract. c. 25. & *peticulæ lues*, legitur apud Fallop. de mor. Gal. c. 1. Tom. I. Op. p. 613.

* Petia *oculi*, dicitur ſanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læſa, aut ſauciata. Gal. l. ſpur. de oculis part. 4. cap. 7. Conſtantin. de oculis c. 12. & 17.

Peticulæ, vide *petechiæ*. Laur. Bell. de febr. in Oper. Med. p. m. 264.

Petigo, *petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rhod. in Lex. Scrib. n. 393.

Petiolus, πεδίσκοι, ποδίον, idem quod *pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel ſurculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni. Celſ. l. 2. c. 18.

Petra, πέτρα, *ſaxum*, idem fere quod *lapis*, niſi quod *petra* duriorem ſaltem lapidem ſignificare videtur ex uſu recepto. Ita *petra Aſſia*, pro Aſſio lapide, apud Gorr. *Petra ſanguinaria*, pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Johnſ. in Lex. Πετρῶδες dicitur de oſſe *petroſo* temporum, quod & ſaxeum, lapidoſum vocatur: de quo vide Barthol. libell. 4. Anat. cap. 6.

item

item de piſcibus, qui alias Lat. *ſaxatiles* dicuntur, Gal. l. 3. de A. F. c. 28.

PETREFACTIO, vel *petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam ſubſtantiam mutatis, Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 14. De natura *petrificationis*, & origine corporum diſſertationem quoque ſcripſit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & Acta Philoſophica Oldenburgii Ann. 1665. M. Octobr. & Novembr. 1666. item Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 47. p. 8. 3.

PETRELÆON, πετρέλαιον, *petroleum*. Dicitur a quibuſdam *Bitumen liquidum*, Oleum *petræ*, Axungia Macrocoſmi; eſtque liquamen pingue liquidum, e ſaxis, & petris effluens, album, & rubrum in Italiæ quibuſdam provinciis, Mutinenſi, & tractu Parmenſi. Schrod. l. 3. c. 32. Fr. Hofmann. in el. ad h. l.

PETRIFICATIO, vide *Ancubitus*. Alias idem eſt quod *petrefactio*.

PETROSUM, λιθοειδές. Vide *Lithoides*.

PEXIS, πῆξις. Vide *Congelatio*, *Concretio*.

PEUCINE, πευκίνη, epitheton *reſinæ*, quæ *picea* dicitur, a πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. not. in Gal. l. 8. de S. F. §. de Reſinis.

PEZA, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* ſignificat, lib. 2. de morb. mul. LIV. 17. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vide Foeſ. p. 490.

PHACELOS, φάκελος. Vide *Faſciculus*.

PHACODES, φακώδης, *lenticolor*, *lentis colorem referens*, quales ſunt Lienoſi. Hipp l. 3. Epid. in fin. ſtat. peſt. Unde & compoſ. ὑποφακώδεες, l. 2. Epid. I. 76. hoc eſt fere lentis colorem habentes.

PHACOIDES, φακοειδής, i. e. *lentis formam habens*. Epitheton Humoris Cryſtallini in oculo. Veſal. l. 7. de H. C. F. c. 14.

* PHACOS, φακός, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

PHACOPTISANA, φακοπτισάνη, edulium dicitur ex lente, & ptiſana compoſitum, ita tamen ut plus lentis, quam ptiſanæ contineat, quod hæc magis intumeſcat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. l. 1. de A. F. c. 18. & Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 8.

PHACOSIS, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum a Gal. Introd. c. 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

PHACOTOS, φακωτός, *Lenticulatus*, ſive *Lentis ſpeciem referens*, idem quod φακοειδής, dicitur de diverſis rebus; v. gr. de vaſe vaporario; item de inſtrumento Chirurgico, ſive ſcalpto in fracturis oſſium cranii. Gal. l. 6. M. M. c. 6.

PHÆNOMENA, φαινόμενα, dicuntur omnia illa, quæ in corpore noſtro ſecundum, vel præter naturam obſervantur in ſenſus incurrentia, quibus poſtea aliqua ſententia ſtabiliri, & confirmari poteſt.

PHÆOS, φαιός, vide *Fuſcus*. Eſt & epitheton Collyrii a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικόν, hoc eſt *puerile* vocatur ob levitatem, Gal. lib. 4. de C. M. S. L. c. 6. Vide Rhod. ad Scrib. n. 23.

† PHAGEDÆNA, alias βούλιμος (quod πολὺς λιμὸς) ab inſatiabili edendi cupiditate. Holl. Perioche 88. & de morbis c. 34. l. 1. de morbis internis.

* PHAGEDÆNA, φαγέδαινα, vocabulum eſt æquivocum valde. Vel enim aliquando ſumitur late pro omni ulcere ſanas partes vicinas arrodente; & ita idem ſignificat, quod νομή, item Ulcus Telephium, Chironium: Vel ſtricte interdum pro ulcere tumido profundo, ſubjectam carnem, & vicinas partes erodente. Loca Hipp. & Gal. vide apud Foeſ. p. 648. ſeq. quod a ſale cauſtico dependere docuit Helmont. l. Schol. Hum. paſſ. Dec. c. 1. n. 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum deſiderio tenetur, nec ſatiari poteſt. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina. Gal. in def. Med. & c. 3. in l. 5. Epid. t. 37.

PHAGOS, φάγος, dicitur *vorax*, comedo, edax. Lind. Ex. XIII. §. 159.

PHAGRAS, vide *Pagrus*.

* PHALACROSIS, φαλάκρωσις. Vide *Calvities*.

PHALACROCORAX, φαλακροκόραξ, dicitur *Corvus aquaticus*; cujus deſcriptionem vide in Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 56.

PHALAJA, barbarum eſt vocabulum, duplicem habens ſignificationem. Primum enim a Baſilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, ſive *Univerſale*, ſive *Panacea*, intra corpus ſumenda; quemadmodum *Aſa* univerſale eſt remedium externum, tr. de Magno myſterio mundi, & illius medicina. Deinde a Rolf. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per tranſpoſitionem literarum *Ibalapa*, tr. de purgant. ſ. 2. art. 3. c. 15.

PHALANGITES, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morſis ab araneis medetur. Gal. l. 8. de S. F. §. h. r.

* PHALANGOSIS, φαλάγγωσις, dicitur effectus, quo pilorum ſubnaſcentium duplex, triplexve acies in ſuperiores, vel inferiores palpebras provenit. Gal. Introd. c. 6. Ætius vero ex Severo ſcribit, φαλάγγωσιν eſſe relaxationem palpebrarum, vel χάλασιν, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, niſi quis diſtendat palpebras. Æginet. l. 6.

Digitized by Google

l. 6. c. 8. & 11. a διστιχίασ, & τριχίασιν in hoc diſtinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangoſis pili naturales oculum pungant intro vergentes. Caſtell. & Gorr.

* Phalanx, φάλαγξ, proprie *aciem*, ſive agmen militum ſignificat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti oſſi carpi propinqui dearticulantur. Galen. l. 2. de U. P. c. 9. Græce *σκυταλίδες φάλαγγες*, a σκυτάλη, *turma equitum* ordine locata. Caſtell.

Phalæna, φάλαινα, Lat. *Balæna*, vide *Balæna*. Caſp. Hofm. Com. in Gal. LL. de U.P. n.161.

Phaleræ, φάλαρα, proprie vocantur *equeſtria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur ſpecies deligationis, vel *faſciæ ad naſum* pertinentis. Gal. de faſciis n. 52.

Phaneros, φανερός, *Manifeſtus*. Idem quod δῆλος. Vide Diet. n. 885.

Phanion, φανίον, hoc eſt *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compoſiti: unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras, & doloris moleſtias: alterius *Serapicum* dicti: quorum deſcriptionem vide apud Gal. l.4. de C. M. S. L. c.7.

Phanlec, id eſt, *ferrum*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Phantasia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantasma, φάντασμα, idem quod φαντασία. *Phantaſmata* quoque Paracelſo dicuntur *Spiritus* in locis deſertis, & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando; & ſuam originem ducunt ſecundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi de, vel cum mortuis habent. Dorn. Rul. & Johnſ. Vide Paracel. tr. de virtut. herbar. radic. tit. de Corallis, & de Hyperico. Refert idem inter homines ſidereos, tr. Explicatio totius Aſtronomiæ. *Phantaſma*, quoque dicitur apparitio in ſomno. C. Rejes C. El. q. 37. n. 5.

Pharcidodes, φαρκιδώδης, *Rugoſus* Latine dicitur, a φαρκίς, *ruga*, quod idem eſt ac ῥυτίς, unde & ῥυτιδώδης, Foeſ. Oec. p. 650. Erot. Onom. pag. 121. f.

Pharicon, φαρικόν, nomen eſſe veneni ſimplicis, & quidem vehementiſſimi, uti ab omnibus Medicis veteribus, & novis ſtatuitur, ita incertum adhuc eſt, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. in Scribon. not. n. 195. Adde Lang. l. 1. ep. 68. Foreſt. l. 30. Obſerv. 10. in Schol. Meminerunt ex antiquis Dioſcor. Galen. Plinius, Nicander, & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

† Pharicum, quid ſit, an toxicum inter venenatas ſtirpes, ignorat Codronch. Meth. teſtific. de quibuſdam caſibus.

* Pharmaceia, φαρμακεία, ſumitur late, & ſtricte. Late pro omni aſſumptione medicamenti. Stricte vero Hipp. uſitatius pro purgatione. Diet. n. 886. Foeſ. p. 650. Interdum etiam idem ſignificat, quod φαρμακευτική. In qua ſignificatione ſumitur a Jac. le Mort. Pharmac. Medic. Phyſ. c. 1.

* Pharmaceutica, φαρμακευτική, vocatur pars miniſtra artis Medicæ, tradens deſcriptionem medicamentorum, rite adhibendi modum. Gorr. Vide paſſim Inſtitutioniſtas, & inter hos Dogm. Medic. Gener. Part. VI. c. 1. p. 664. ſeq.

Pharmacites, φαρμακίτης, idem quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ duriuſculæ nigræ, piceæ; longos carbones referentis, aſſulatim ſciſſilis, æquabili ſplendore, quæ detrita accepto oleo ſtatim liqueſcit. Eſtque nihil aliud, quam Bitumen foſſile, vel Carbo foſſilis. Vide Dioſc. l. 5. c. 181. Gorr.

Pharmacochymia, φαρμακοχυμία, dici poteſt illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad diſcrimen partis Spagyricæ metallorum tranſmutationem docentis. Legitur hoc vocabulum apud Lib. tr. de Igne natur. c. 37. quam alias *Alchymiam Pharmaceuticam* vocavit integri cujuſdam tractatus Tom. II. Oper.

Pharmacon, φάρμακον. Vide *Medicamentum*. Præter hanc ſignificationem uſitatam, etiam idem quod βάμμα, vel βαφεῖον notat, hoc eſt *tincturam*, vel *tinctum*; unde φαρμάσσω, *tingo*. Keuchen. ad Sammon. p. 252. Vocantur & φαρμακῶσες, *tincturæ*.

Pharmacoposia, φαρμακοποσία, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in ſpecie purgantis. Hipp. l. 4 aph. 19. Gal. c. 7. aph. 25. Foeſ. p. 661. Diet. n.888.

Pharmacopeus, φαρμακοποιός, dicitur *Artifex* callens modum rite præparandi medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita. Cujus perſonam, & attributa ſuccincte, & egregie deſcripſit Fr. Hoſm. in Clav. ad Schroder. p. 29. Eſt enim altera Medici manus, Diet. Jatr. p. 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrod. in princ. *Pharmacopœja*.

Pharmacopolium, φαρμακοπωλεῖον, idem quod *Apotheca*, de quo ſupra: *Officina*, in qua præparantur, & venduntur medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita.

Pharmacosa *medicamenta* vocat Fallop. quæ aliquid veneni ſapiunt, a lata, & abuſiva vocab. φάρμακον ſignificatione. tr. de purg. ſimpl. c. 2. Tom. I. Op. p. 131.

Phar-

PHARMIANUM, φαρμιανὸν, nomen Malagmatis, apud Galen. l. 7. de C. M. P. G. cap. 6. fere ad finem.

* PHARYNGETHRON, φαρύγγεθρον, apud Hip. fauces ſignificat, l. de diſſect. ſtatim in princ. ita Galen. pro pharynge ſumpſit, l. Introd. Sed in l. de voc. inſt. diſſ. c. 6. pro oſſe hyoide accipi volunt Gor. & Caſtell. quamvis ſaltem ex Latina verſione hoc habuerint: dubitandum vero, an in Græco textu (qui deſideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

PHARYNGOTOMIA, φαρυγγοτομία, idem quod *Laryngotomia*: de quo ſupra.

* PHARYNX, φάρυγξ, vide *Fauces*.

PHASCIOO, φασκιόω, i. e. *ligo faſciis*. Legitur aliquoties apud Moſchion. de morb. mul. c. 57. 62. 68. ubi & ſubſtantivum φασκία, i. e. *faſcia* occurrit.

PHASIANUS, φασιανὸς, vocatur avis quędam major, & inter alimenta delicatiora relata; cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 13. Ornith. c. 5. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 5. Bruyerinum de reb. cibar. l. 15. c. 39. Rol. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 15.

PHASMA, φάσμα, *apparitio*, idem quod φάντασμα. Lang. l. 2. ep. 35.

PHASSA, φάσσα, vide *Palumbus*.

* PHATNION, φάτνιον, idem quod βόθριον, *alveolum*, vel *præſepiolum* dentis ſignificat. Vide *Bothrion*. Caſtell.

PHAULOS, φαῦλος, duplicem habet ſignificationem. 1. idem notat quod ἁπλοῦς, *ſimplex*, *vilis*, levis, vulgaris: v. g. Hipp. de fract. t. 19. & t. 45. 4. de art. t. 35. Adde Gal. Com. Deinde *vitioſum*, *pravum*, 2. aphor. 32. Adde Foeſ. n. 652. Dieter. n. 890. Jul. Alex. not. ad Galen. lib. 5. de Hipp. & Pl. decr. c. 2.

PHAUSINGES, φαύσιγγες, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne ſurgentes circuli, & per abuſionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas eſſe ſcribunt. Foeſ. Oec. d. l. Vocantur & φῶϊες, vel φωΐδες.

PHAUSTIANOS, φαυστιανὸς, nomen paſtilli admodum acris, & exedentis, adverſus excreſcentias maximas carnoſas. Deſcriptum habetur apud Aet. l. 9. c. 49. citante Gorr. Aeginet. l. 7. c. 12.

† PHAZALA, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. Veter. Medic. lib. 11. c. 122. p. 114.

PHECLE, φέκλη. Vide *Fecla*.

PHEREA, φηρέα, vocabulum inter Hippocratis voces obſcurum, & oblongas glanduloſorum corporum, quæ circa aures ſunt, eminentias ſignificans uſurpatur ab Hipp. l. 6. Epid. ſ. 3. l. 24. Plura de hoc vocab. vide in Foeſ. d. l.

PHEMOS, φῆμος, dicitur medicamentum Martiano authore contra dyſenteriam, apud Aet. l. 9. citante Gorr.

PHENGITES, φεγγίτης, nomen lapidis luminoſi, qui lumen acquirere, & iterum expandere poteſt; cujus meminit Fr. Hofm. in Clav. ad Schrod. p. m. 187.

PHERONYMOS, φερώνυμος, dicitur is, qui ob ſcientiam aliquam dignus eſt illo nomine, & opere ipſo hoc ipſum nomen meretur. Ita Medicus φερώνυμος eſt, qui reapſe medetur ęgris. Linden. Ex. XIII. §. 564.

PHIALA, dicitur vas vitreum ex ventre in modum ſphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens; cujus uſus frequens in coagulationibus, & ſolutionibus. Rul. & Johnſon. Rolfinx. ita dictum eſſe ſcribit a ſimilitudine tegminis fœminei cephalici, quod Ger. *Daube* vocatur. Chym. J. A. F. R. l. 2. c. 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

PHIBALEOS, *Phibalios*, φιβάλεως, φιβάλιος, vel eſt *ſpecies* certa *ficuum*, Gal. in Ex. voc. Hipp. vel idem quod *Caricæ*, ſive ficus exiccatæ. Foeſ. d. l.

PHIBET, id eſt *rapax*. Rul. & Johnſ. in Lex.

PHILADYNAMOS, φιλαδύναμος, in ſuperlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 40. & aquæ eſt epitheton, ſignificans eam, quæ vires facile frangit, & debilitat. Foeſ. d. l.

PHILAGRIANON, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis; cujus deſcriptio habetur apud Aegin. l. 7. c. 18. Gorr.

PHILALYSTES, φιλαλυστὴς, ſignificat Hipp. illum, qui animo anxio eſſe ſolet, & inquieto; unde & huc, & illuc ſe jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, l. Præcept. X. 10. Foeſ. d. l.

PHILIATROS, φιλίατρος, dicitur *Studioſus medicinæ*; qui adhuc in primis verſatur diſciplinis, & præceptis, quo intellectum ſuum exerceat. Gal. l. 3. de ſan. tu. c. 5. Eſt & nomen libri Democratis, teſte Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2.

PHILIPPI *Trochiſcus*, φιλίππου τροχίσκος, adverſus dyſenteriam deſcribitur ab Aegin. lib. 7. cap. 12.

PHILISTÆA, terminus Spagyricus obſcurus, qui legitur apud Baſil. Valent. in Repetit. de Lap. Philoſoph. c. de Antimonio ubi dicit, ſi Antimonium tranſiverit in *Philiſtæam*, tunc per ſe fieri vitrum.

PHILONIS *Collyrium*, φίλωνος κολλύριον, deſcribitur a Celſo l. 6. c. 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Gal. l. 1. meth. med. c. 7.

PHILONIUM ROMANUM, a frequenti ejus uſu apud Romanos. Amat. Luſit. cent. 4. curat. 94.

Digitized by Google

Philonium, φιλώνιον, nomen Antitodi narcoticæ; cujus variæ deſcriptiones extant in Diſpenſatoriis Norico, Auguſtano, aliiſque. Non negligenda tamen Zvvolferi animadverſio. Duo alia deſcripſit, Calidum unum, alterum frigidum appellans, Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 23. p. 174.

Philocotyle, φιλοφοτύλη, nomen Emplaſtri; cujus deſcriptio legitur apud Æginet. l. 7. c. 17. ubi tamen φιλοκιστύχη in textu legitur. Gorr. vero φιλοκοτύλη ſcripſit, in defin.

Philocratis *Emplaſtrum*, φιλοκράτους ἔμπλαστρον, deſcribitur a Celſo l. 5. c. 19. allegāte Gorr.

Philoenos, nia, φίλοινος. Vide *Vinoſus*.

Philolagnos, φιλόλαγνος, vocatur *amans veneris*, *ſalax*, apud Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 3. Latine etiam exprimitur *Veneri deditus*.

Philolutros, φιλόλουτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur. Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 57. Dicitur & φιλολουτρέων, d. l. t. 60. Foeſ. d. l.

Philomela, Vide *Luſcinia*. Adde Rolf. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 1. c. 15.

Philonion, φιλώνιον, nomen medicamenti anodyni, *Opiati*, ab Authore *Philone* ita dicti; cujus variæ occurrunt deſcriptiones etiam in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Cordi, Auguſtano, & Londinenſi.

Philophysicus, φιλοφυσικός, dicitur amans, vel *ſtudioſus rerum naturalium*. Et ita dictum fuiſſe *Aſclepiadem*, teſtatur Gal. l. 7. de C. M. L. S. cap. 5. fere circa finem.

Philoristia, φιλοριστία vocatur Galeno nimium *ſtudium conficiendi definitiones*; atque hoc etiam in Medicina, & Medicis reprobat, vocans morbum, l. 4. de diff. pulſ. c. 1. & c. 17. in fin.

Philosophia, *philoſophus*, φιλοσοφία, φιλόσοφος, *ſtudium*, & *ſtudioſum ſapientiæ* ſecundum literam ſignificat. Proprie vero notat partim omnes illas diſciplinas, quę rerum ſupranaturalium, ætherearum, naturalium explicant eſſentiam, cauſſas & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philoſophię Theoreticę*, quę continet *Metaphyſicam*, *Mathematicam*, ſive *Aſtronomiam*, & *Phyſicam*; partim has quoque diſciplinas, quæ hominis perfectionem, & felicitatem in actionibus Moralibus, Civilibus, vel Politicis, & Domeſticis, ſive Oeconomicis acquirendam docent; & nomine veniunt *Philoſophię Practicę*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam*, & *Oeconomicam*. Utramque *Philoſophię* partem ſcitu neceſſariam eſſe, extra dubium eſt. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hippocr. egregio illo axiomate ἰητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philoſophus* Deo æqualis; & Gal. lib. quod optimus Medicus optimus quoque ſit *Philoſophus*. Jung. & Linden. Ex. II. §. 8. ſeq. quamvis fortaſſis Ethica, & Phyſica præ reliquis maxime ſint neceſſariæ. Cæterum nomina *Philoſophię*, & *Philoſophi* partim jactuoſe, partim abuſive ſibi attribuerunt Spagyrici; & præſertim Paracelſus cum ſuis ſectatoribus, dum in illius ſcriptis leguntur opuſcula inſcripta *Philoſophię Sagacis*, item *Philoſophię* ad *Athenienſes*. Plura quoque in Th. Chym. inquiri poſſunt; qua Helmontius cum ſuis aſſeclis, qui ſe *Philoſophum per ignem* glorioſe appellare non eſt veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ, & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philoſophicum*. Vide *Lapis*. Noſtri non eſt inſtituti in hujus *Philoſophię* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philoſophus* etiam fuit nomen proprium vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium Tetr. 4. ſerm. 3. c. 24. ubi legitur φιλοσόφου ἔμπλαστρον, *Philoſophi Emplaſtrum*, ad calcitratus, & vulnera tumida, citante Gor. in def. Plane quoque abuſiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν eſt pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolfink. de P. Genit. Part. I. c. 1. *Oleum Philoſophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Diſpenſatoriis, aliiſque materiæ Medicæ ſcriptoribus conſtat.

Philotechnos, φιλότεχνος, *artiũ ſtudioſus*, qui omnes artes, unam nempe poſt aliam, addiſcere cupit, donec eruditorum choro inſeri dignus habeatur. Linden. Ex. V. §. 12. φιλοτεχνεῖν quoque eſt *artificioſe agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hof. C. in LL. de U. P. nu. 908.

Philotimia, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia ſignificat. Et verbum φιλοτιμεῖσθαι uſurpatur de illis, qui gloriam aucupantur ſtudio reprehendendi alterum & criminandi. Hipp. l. de Arte l. 10. Foeſ. p. 656.

Philtron, φίλτρον, proprie ſignificat *pharmacum*, vel *poculum amatorium*, hoc eſt ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præſtans, ſed virtute beneficii Diabolici. Unde & ipſe Galen. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere ſcripſit, l. 10. de S. Fac. mox a princip. *Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ veniunt. Videatur Senn. l. 1. Pr. M. p. 2. c. 10. & l. 6. p. 9. c. 5. Diet. Jatr. p. 735. Meminit & Lang. l. 1. Ep. 33. Rolf. quoque incantamentis annumeravit, O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 29. prolixe C. Reſes, q. 29. Helmontius vero videtur ad naturalem aliquam συμπάθειαν, & mumialem conſermentationem referre, tr. de magn. vuln. cur. nu. 27. Verum ejus authoritas merito ſuſpecta habetur, quemadmodum & hypotheſis illa de

magne-

magnetica curatione. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii ſuperioris media, valvulæ ſimilis, Latinis quibuſdam *Lacuna* dicta. Gort. Barthol. l. 3. Anat. c. 11. pag. 532.

Philypostrophos., φιλυπέστροφος, ſignificat omne id, quod morborum reverſionem, & recidivam facere ſolet. Hip. 1. Prorrh. c. 3. t. 13. Coac. t. 348.

* Phimosis, φίμωσις. Vide *Paraphimoſis*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui ſeſe mutuo perſequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Phlasma, φλάσμα, pro θλάσμα, Jon. *Contuſio*, *Contuſum*, *Colliſio*, quemadmodum & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contuſio*. Adde Foeſ. p. 656.

Phlauros, φλαῦρος, *vitioſum* ſignificat, ita ut ubique in malam ſignificationem acceptum apud Hipp. legatur, 6. aph. 52. ſ. 2. de R. V. I. A. t. 50. ſ. 3. t. 33. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 80. 3. de fract. t. 17. Vide Foeſ. d. l. Dieter. n. 899. Linden. vero exponit per non bonum, ſive *malum incipiens*, Exerc. IV. §. 92.

Phlebion, φλεβίον, *Venula* dicitur. Diminutivum a φλέψ, de quo infra. Hipp. 4. aph. 79. Jung. Dieter. n. 903.

Phleaodonodes, φλεβοδονώδης, vox habetur apud Hipp. peregrina, nova, & adhuc valde dubia, cum alii legant φλεδονώδης. Occurrit vero 1. Prorrhet. ſ. 3. t. 9. & Coac. t. 20. ubi vide Gal. Com. ad loc. prim. qui expoſuit per agitata, & diſtenta vaſa ſanguinea, propter magnum ſanguinis fervorem, & effervescentiam febrilem. Verum C. Hoſ. in notis ἀνεκδότοις ad Gal. loc. cit. exiſtimat legendum eſſe φλεδονώδεα, quod ſignificat ægros delirantes, ſcil. in ſomnis. φλεδόνες ſunt *nugæ*, *ineptiæ*, & φλυαρίαι, quam vocem & Linden. retinuit, nobiſque etiam veroſimilior videtur. Quod vero in quibuſdam exemplaribus MS. etiam φλεγματώδεα legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur; quamvis Jonſton. ad d. Coac. text. retinuerit. Plura vide apud Foeſ. Oec. p. 657. Erot. On. p. 118. & ſ. 119. a.

Phlebopalie, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλέψ generaliter venas, & arterias complectitur. Verum Foeſ. p. 659. ad hunc locum Erotiani animadvertit, potius legendum eſſe φλεβοπαλίαν, aut φλεβοπαλμὸν, quaſi *venarum agitationem*, & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum φλεβοπαλίη facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem a πάλλω, ſalio, vibro, excuſari, & declarari poſſit; præſertim cum in ſtatu p. n. huſuſmodi arteriarum ſaltus evidentiſſime conſpiciatur in aneuriſmate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio, & concuſſio arteriæ notari poteſt.

* Phleborrhagia, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις τῶν φλεβῶν, *ruptio venarum*, 4. de R. V. I. A. t. 86. Gal. in Com. ad h. l.

* Phleaotomia, φλεβοτομία, communiter, & uſitatiſſime Latine dicitur *Venæ ſectio*, vel *Sanguinis emiſſio* per venam ſcalpello diviſam, vel inciſam facta. Gal. l. 11. M. M. cap. 1. Remedium Chirurgicum notiſſimum, & frequentiſſimi uſus, ſæpius etiam præter neceſſitatem, in primis præſervationis gratia. Refertur inter generoſa, & univerſalia præſidia; valetque primario ad deplendam copiam, ſcil. turgentem, & urgentem, ſecundario ad alia quoque in qualitate, aut motu ſanguinis vitia. Jung. Diet. n. 900. Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſ. cum annot. noſtris. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. de febrib. c. 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem ſibi viſæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit inſtituti ratio. Præter hanc receptam ſignificationem, vox φλεβοτομία, & verbum φλεβοτομεῖν, ſumuntur vel pro quavis *diviſione venarum* p. n. & violenta, v. g. l. 4. Epid. circa fin. quamvis non videam, quid obſtet, quominus de artificiali *Venæ ſectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures, & ſurculos, l. de Venis XXVI. 6. Vide Foeſ. d. l.

Phlebotomus, φλεβότομος, vocatur *inſtrumentum Chirurgicum*, quo fit *Venæ ſectio*. Communiter duplex hactenus fuit receptum: unum, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulſu celeri per digitum facto venæ intruditur; quemadmodum in ſcarificationibus vulnuſcula infligi ſolent: alterum, quod hodieque receptius, & fortaſſis commodius, ſecuriuſque Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi inciſione. Debent vero hæc ſcalpella probe aſſervari, ne inquinentur, aut veneno inficiantur, unde graviſſima oborta eſſe mala ex Hiſtoriis conſtat.

Phledonodes, φλεδονώδες. Vide *Phlebodonodes*.

* Phlegma, φλέγμα, *Pituita* Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus, & humidus in corpore exiſtens, hyeme potiſſimum excedens. Galen. c. de nat. hum. t. 40. & alibi. Verum cum commentum hoc veterum hodieque exoleverit, per φλέγμα, vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus, & collectus. Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma*

ventriculi, *& inteſtinorum*. Charlton. Ex. Phyſiol. VII. §. 6. Sylv. l. 2. Pr. M. c. 23. §. 213. ſeq. quamvis ſignificatio hujus vocabuli Græci non reſpondeat cum ejus derivatione, & etymologia; ſiquidem præſefert etymon hoc φλέγμα *accenſionem*, utpote a φλέγειν deſcendens, vide Dieter. num. 904. In arte deſtillatrice, & Chymia *Phlegma* dicitur liquor deſtillatus, ſpirituoſo, & inflammabili liquori contradiſtinctus. *Phlegma* eſt mera aqua inſipida, conſtans particulis levibus glabris, & flexilibus, merum vehiculum, & inſtrumentum omnis nutritionis, & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens ſpiritus, & materiæ omnis ſubtilis; quamvis Chymicorum induſtria illam ab his ubique ſeparare, & rejicere intendat. Jac. le Mort. Ch. Medic. Phyſ. c. 2. p. 16. Schroder. l. 1. c. 3. Specialiſſime vero in opere lapidis Philoſophici *phlegma* vocatur aqua Mercurii prima, ſubſtantia media, in qua principium lapidis eſt, ſcil. ejus diſſolutio, nec intrat cum ea, quamvis ſe invicem complectantur naturæ nexu: de quo plura vide in Theat. Ch. Vol. III. p. 730. ſeq.

Phlegmagogus, φλεγμαγωγός, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quæ pituitam educere per alvum creduntur; inter quæ Agaricus, Cnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang. l. 2. ep. 18. Morell. de materia medic. cl. 2. purgant.

* Phlegmasia, φλεγμασία, vel idem quod φλεγμονή, *Inflammationem* ſignificat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. aph. 7. Caſtell. Linden. Ex. IV. §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp. 3. de morb. XV. 4.

Phlegmatias, φλεγματίας, Hippocr. idem eſt, quod φλεγματικός, ſive *Phlegmaticus*, aut *Pituitoſus*, ſcil. ex hypotheſi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex ſanguine crudo, frigido, & humido præditus eſt; & Cholerico opponitur. Hipp. de A. L. & Aq. LV. 11.

Phlegmatorrhagia, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium ſimilis, quando nares per aliquot dies ſola pituita tenui ſtillant; qualis obſervatio extat apud Henr. Salmuth. Cent. I. Obſ. 37. & ex hoc Bonett. in Anat. Pract. l. 1. ſ. 17. Obſ. 10. p. 323. 324.

* Phlegmone, φλεγμονή. Vide *Inflammatio*.

Phlegyros, φλεγυρός, *ignitus*, veluti ardens, aut incenſus. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 661.

Phlemelia, φλεμέλια, vel idem ſunt quod κέδματα, de quo vide ſupra *Cedma*: vel latine *flemina* dicuntur; & vocantur tumores circa talos, qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. ad Sammon. p. 280.

Phleps, φλέψ, Latine vocatur *Vena*. Utroque vocabulo Veteres comprehenderunt *Arterias*, *& Venas* proprie dictas, teſte Gal. cap. 6. in 6. Epid. t. 2. & c. 2. de iis q. in med. t. 28. Verum recentiores contradiſtinguere ſolent, per *venam* proprie intelligentes vas ſanguinem ad cor refluum continens. Et numerantur hodieque primariæ tres. *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffuſa, olim Arteria venoſa perperam dicta: *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos ſuos diſpergit: & *Vena Portæ*, quæ ſaltem per organa tertii, vel infimi ventris, ſive abdominis diviſa eſt. De quibus videantur Anatomici, & in ſpecie Barthol. libello 1. Anat. c. 1. ſeq. Proprium eſt *venarum* ſanguinearum, ut habeant *valvulas* in pluribus locis, hoc eſt membranulas in interna cavitate venarum occurrentes, impedientes ſanguinis recurſum ad partes, admittentes vero profluxionem ad Cor. Vide *Valvula*. Alias & *Venæ* vocabulum aliis vaſis ſanguinem non vehentibus tribuitur, ut *Venæ Lacteæ*, *Venæ Lymphaticæ*, verum minus proprie. Rectius *vaſa* vocantur. In Metallifodinis *Venas* vocari illa loca ſubterranea, ubi ipſa minera metallica habetur continuata, patet ex Rul. & Johnſ. Lex. Chym. Dividuntur a Borrich. in *Mites*, quæ in catino ſuſorio percalefacto facile ſubeunt plumbum; & *Refractarias*, quæ non ſine labore, & artificio quoque vehunt pyriten, marcaſitam, cretam, talcum, & alia ſimilia corpora, tr. Docimaſt. Metallic. §. 20.

Phlia, φλιά, Latine *Poſtis*; & φλιαὶ, *poſtes*, ſive ligna, axes utrinque firmantia, aut firmamenta, quæ ſuculas utrinque diſpeſcunt, & continent; uti expoſuit Gal. c. 4. de art. c. 51. Pertinet ad inſtrumenta Chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foeſ. p. 661. Legitur & apud Hipp. 3. de art. 49. & 4. t. 55.

Phlibo, φλίβω, idem quod θλίβω, *premo*; unde compoſ. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. l. de Loc. in Hom. XV. 5. 6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foeſ. d. l.

Phlogiao, φλογιάω, verbum Hippocrat. uſitatum, ſignificans *exardeſco*, inflammor, lib. 2. de Morb. LXIV. 8. l. de morb. ſac. XVI. 38.

Phloginon, φλογινὸν, Latine *Flammeum*. Epitheton Collyrii liquidi, vel illitionis, apud Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

Phlogistos, φλογιστὸς, dicitur de omni eo, *quod flammam concipere poteſt*. In ſpecie de Sulphure Hipp. dixiſſe, ſtatuit Helmont. Tum. Peſt. §. Hipp. rediv.

Phlogmos, φλογμός. Vide *Flamma*.

Phlogoides, φλογοειδὴς, *flammæ ſpeciem*, vel colorem repræſentans, vel potius a flamma

exci-

excitatus rubor. Legitur apud Hippocr. lib. 3. de morb. VII. 14.

Phlogodes, φλογώδης, ſignificat *flammeum*, incenſum. Uſurpatur de colore faciei intenſe rubente, apud Hipp. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 33. & Coac. t. 7. & 624. Vide Foeſ. p. 662.

* Phlogosis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλεγμονή. Sed hodieque ſignificat potius quamlibet *intenſionem*, & fervorem, ſive φλογώδη διάθεσιν, *diſpoſitionem flammeam* etiam abſque tumore. For. l. 1. Chirurg. Obſ. 4. Schol. Dieter. num. 905. Talis fervor quandoque ſubitaneus, & momentaneus Scorbuticis ſolet eſſe familiaris: de quo apud Matth. Martin. de Scorbuto, §. 261.

Phlotron, dicitur ſpecies fluxus ex cooſtro generatus. Rul. & Johnſ.

Phlus, φλῦς, vel φλόος, item φλεώς, *lanuginem* ſignificat. Hipp. l. de int. aff. XXXIIX. 6. ubi *Cortex* Latine redditur. Vide Foeſ. p. 661. Adde Caſp. Hofm. Com. ad Galen. LL. de U. P. nu. 431. Legitur & de cortice panis, apud Moſchion. de morb. mul. c. 65.

* Phlyctaenae, φλυκταίναι, item φλυκταινίδες, ſunt *puſtulæ* in ſumma corporis planicie enaſcentes, a tenui ſanie cuti ſubtenta, eamque ſua ſalina tenui acrimonia erodente, & pungente. 2. Progn. t. 60. l. 2. Epid. ſect. I. 5. Dicuntur & φλυκταινίδια, Coac. t. 402. Inde φλυκταίνωσις, *puſtularum eruptio*, 3. de fract. t. 74. & φλυκταινοειδὲς χρῶμα, color corporis puſtuloſus, vel corpus puſtuloſum, lib. 2. de morb. mul. IX. 7. Vide Foeſ. p. 663.

Phlyctides, φλυκτίδες, idem quod *Phlyctænæ*. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXXIIX. 5. Moſchion. l. de morb. mul. c. 221.

Phlydao, φλυδάω, id eſt *humector*. Hipp. de morb. ſacr. XV. 20. unde φλυδαρὸς, *Humidus*. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Phlysis, φλύσις, *eruptionem in cute* ſignificat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. Gal. d. l. a verbo φλύζω, *ſcaturio*, erumpo, l. 2. Epid. Foeſ. d. l.

Phlyzacion, φλυζάκιον, *puſtulam* bullæ in modum erumpentem ſignificat, ab igne excitatam in cute, idem quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. Coac. t. 114. & 4. de R. V. I. A. t. 63. Foeſ. d. l.

Phoberos, φοβερὸς, ſumitur ab Hipp. active, & paſſive. In illa ſignificatione notat *horrendum*, ac metuendum, Coac. t. 416. In hac ſignificat *timidum*, perterritum; & de ægro dicitur l. 6. Epid. ſ. VIII. t. 45. Vide Foeſ. p. 663.

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* ſignificat, quod metum injicit. Hipp. l. de morb. ſacr. quamvis in edit. Linden. non occurrat*.

Phobos, φόβος. Vide *Metus*. Dieter. n. 306.

Phoca, φώκη, nomen piſcis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti; cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, & Medicina, habetur apud Aldr. l. 1. de Cetis, c. 10. Meminit & Gal. l. 3. de Al. fac. c. 31. & 37. t. 10. de S. Fac. §. Coagulum, & l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin.

Phocaena, φώκαινα, eſt etiam nomen piſcis *Cetacei*, qui alias *Turſio*, item *porcus marinus* dicitur, ad *Delphinos* pertinens; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldr. d. l. c. 8. Ejus Anatomen vide in Eph. N. Cur. A. III. O. 20.

Phodes, *Phoides*, φῶδες, φωίδες, idem quod φώσιγγες. Vide ſupra *Phanſinges*. Legitur apud Hipp. Coac. t. 318.

Phoenicinos, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *phœniceus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris; qualis eſt color fructuum palmæ arboris non admodum ſole incoctorum. Elephantiaſis quoque vocatur νόσος φοινικίη, *morbus phœnicius*, vel quia in *Phœnicia*, aliiſque orientalibus regionibus graſſatur, vel a colore rutilante. Hipp. l. 2. Prorrhet. in fin. Vide Foeſ. p. 663. Eſt & nomen Emplaſtri φοινίκινον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Diſpenſatoriis vocatur. Gorr. in def.

Phoenicites, φοινικίτης, lapis dicitur a figura, quam habet ſimilem fructui palmæ. Dioſc. vocavit ἰουδαϊκὸν, l. 5. c. 155.

Phoenicopterus, φοινικόπτερος, nomen avis eſt, quæ paſſim in antiquis ſcriptoribus occurrit; ſed qualem proprie ſignificet, nondum expeditum eſt. In primis linguam ejus, & cerebellum in deliciis fuiſſe, ex Martiale, & Lampridio conſtat. Legatur de hac Aldrov. l. 20. Ornithol. c. 4. Bruyerin. de re cibar. l. 15. c. 45. Meminit & Celſus inter medii valoris alimenta referens, l. 4. c. 18.

Phoenicuros, φοινίκουρος, vide *Ruticilla*.

* Phoenigmus, φοινιγμὸς, Latine *Rubificatio*, *Rubefactio*; eſtque ruboris per medicamenta in cute excitatio, Cutis rubor. Pertinet huc *Dropax*, & *Sinapiſmus*. Meminit Gal. l. 7. meth. med. c. 4. Ipſa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοὶ, Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 9. part. 2. c. unic. Alias *Rubificatio* quoque dicitur de *Rubedine* producta in proceſſu lapidis Philoſophici, Th. Ch. Vol. II. p. 302. ſeq. III. p. 41. 289. IV. p. 952. &c.

Phoenix, φοίνιξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Palmam* arborem; de qua ſuperius in PA: Vel etiam aliam plantam arvenſem loliaceam. Gorr. Vel avem ſignificat, num veram, an fabuloſam, non eſt hujus loci dirimere. Legatur de hoc Aldr. l. 12. Ornith. c. 28. Vel eſt nomen

Collyrii ξηχωματικῦ, apud Ætium. Gal. l. 4. de C. M. S. L. cap. 7. *phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis eſſentia, vel *Lapis Philoſophicus* celebratiſſimus. Ruland. & Johnſ. Adde Theatr. Ch. Vol. IV. p. 447. & Vol. V. p. 401.

PHOETAO, φοιτάω, apud Hippocr. ſignificat *prodire*, egredi. Dicitur de Urina, l. 7. Epid. LV. 19.

PHOLCOS, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabiſmo*, ſive cui obliqua oculorum eſt acies. Vide *Strabiſmus*. Gorr.

PHOLETER, φωλητὴρ, qui ſe abſcondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans ſolitudinis, a φωλεὸς, *latibulum*, luſtrum. Hinc verbum φωλεύω, *occulto*. Linden. Ex. XI. §. 155. Pertinet ad Melancholiæ ſpecies.

† Φολὶς, Gal. ſquammæ Crurum præcipue ex nimio calore.

PHOLIS, φολὶς, *ſquamam* ſignificat. Hinc φολὶς χαλκοῦ, *ſquama* æris. Hipp. l. de Viſu III. 8. Erot. On. p. 120. idem quod λεπίς.

PHOLLICODES, φολλικώδης, ſignificat *fungoſum*, *laxum*. Legitur & φολλιδῶδες, quamvis fortaſſis mendoſe. Uſurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, l. 4. Epid. XI. 5. XIX. 11. Vide Foeſ. p. 644.

PHONASCI, φωνάσκοι, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur; uti ſunt tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Foreſt. lib. 15. Obſ. 32.

PHONE, φωνὴ, Latine *Vox* dicitur; eſtque effectus vocalium inſtrumentorum, quæ ſunt Larynx, hoc eſt principium aſperæ arteriæ cum ſuis cartilaginibus, & muſculis ad eas pertinentibus. Deſcribi poteſt, quod ſit ſonus animalis a glottide ex percuſſione reſpirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa eſt articulata, & dicitur *ſermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De *voce*, & inſtrumentis ad *vocem* pertinentibus ſcripſerunt Gal. de voc. inſtr. diſſect. Aquapend. De *Voce*. Adde Barth. l. 2. Anat. c. 11. alioſque. De *Vocum* differentiis vide etiam Foeſ. p. 672. ſeq.

PHONOS, φόνος, communiter *cædem*, vel *homicidium* ſignificat, ut & ſanguinem cæde profuſum, aut cadaver: in qua poſteriori ſignificatione acceptum legitur apud Hipp. l. 2. de morb. LXXI. 9. Jung. Linden. Ex. XIV. §. 131. φονικώτατοι πυρετοὶ, febres maxime lethales, leguntur l. de Criſib. II. 5. Foeſ. p. 664.

PHORA, Φορά. Vide *Latio*.

PHORAE, φορβὴ, *pabulum* ſignificat. Vide ſupra *pabulum*. Legitur apud Hipp. l. de ſuperfœt. XIII. 3. a verbo φέρβω, paſco. Foeſ. p. 665.

PHORGANODES, φοργανώδης, *laxum*, *& apertum* ſignificat; diciturque de orificio uteri aperto, & ad conceptum idoneo. Hippoc. l. 2. morb. mul. LVII. 9. ubi ab aliis legitur φοραντώδες. Vide Foeſ. d. l.

PRORIMOS, φόριμος, epitheton eſt Aluminis, quod alias *Alumen Roche* in Offic. dicitur. Gorr.

PHORINE, φορίνη, *cutem*, vel *corium* ſignificat; diciturque de pelle ſuilla, apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 102.

PHOROS, φορὸς, Lat. *ferax*, *fertilis* dicitur; uſurpaturque de fœmina ad conceptionem prona. Hipp. l. 1. de morb. mul. XXI. 20.

PHORTICOS, φορτικὸς, vocatur homo gravis, *moleſtus*, *odioſus*. Hipp. l. de Medico, l. 29. Dicitur quoque de aliis rebus *oneroſis*, d. l. III. 2. IV. 9.

PHORYNO, *Phoryſſo*, *& Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φορύω, idem quod φύρω, φυράω, *ſubigo*, miſceo, macero. Legitur apud Hipp. l. 1. de morb. mul. C. 5. & l. de Sterilib. XI. 36. Vide Foeſ. d. l.

PHOS, φῶς. Vide *Lumen*, *Lux*. φῶς quoque dicitur circulus ſubniger, qui papillam ambit. Et Oribaſius ſcribit, medium tanſverſariorum, quæ in Nilei machinamento ſunt, vocari φῶς, quod alias *plinthium* appellatur. Gorr.

PHOSPHOROS, φώσφορος, Latine *Lucifer*, terminus alias Aſtronomicus, notans Veneris Aſtrum ante exortum Solis conſpicuum; quemadmodum idem dicitur *Heſperus*, quando occaſum Solis ſequitur. Eſt vero etiam nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur; & deſcribitur a Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & Ægin. l. 8. c. 16. vide *Diacrocu*. Proprie, & in genere *phoſphorus* illud vocatur corpus, quod interna, & ſubſtantiali luce gaudet. Ita Sol potiori jure dici poteſt *phoſphorus*, luminis, & diei effector. Poſſidet in ſe lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum, lucidum in ſeſe, luminoſum etiam *Luminarem Magnetem* dictum, luminis in aere tractorem, & ad tempus aliquod conſervatorem. Dicitur & cum additione *phoſphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononienſis*: de quibus omnibus præter alios, ex profeſſo ſcripſit Vvitteberge Dn. Georg. Caſp. Kirchmeier Prof. p. tract. de *phoſphoro*, natura Lucis, & Igne. Paſſim etiam in aliis Authoribus ejus fit mentio. Ex noviſſimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. Pariſ. de *phoſphoris*, eorumque ſecreta præparatione tractatum ſcripſiſſe legitur in Act. Erud. Lipſ. 1684. Vid. etiam *Noctiluca*.

PHOXINUS, φοξινὸς, nomen *piſculi fluviatilis*, ad *Fundulos*, *& Gobitas* pertinentis; cujus mentio fit apud Aldrov. l. 5. de piſc. c. 10. & 32.

Duæ enim ſpecies recenſentur, *Levis*, & *ſquamoſus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat, l. 15. Sal. cap. 7.

* Phoxos, φοξός, dicitur is, qui p. n. *acuminato*, & faſtigiato eſt *capite*, ita ut utrinque depreſſæ appareant frontis eminentię, aut etiam occipitis. Gal. l. de oſſib. c. 1. l. 9. de Uſ. P. c. 17. & cap. 1. in 6. Epid. t. 3. Vid. Foeſ. pag. 664. Jul. Alex. l. 3. Sal. cap. 4. C. Hofm. in Gal. de U. P. nu. 693. ſeq.

Phragmos, φραγμός, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo, atque acies. Gorr. Lat. *Sepes*. Lind. Med. Phyſ. L. 2. c. 13. §. 24.

Phrasium viride, id eſt *Flos æris*. Ruland. & Johnſ.

Phrazo, φράζω, Lat. *ſignifico*, denuncio, indico. Dicitur de ſignis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. aph. 5. idem quod σημαίνω. Vide Dieter. n. 907.

* Phrenes, φρένες, Lat. *Pręcordia*. Hipp. & aliis antiquis medicis vocabatur *Diaphragma*, de quo in lit. Di. Vide Diet. n. 908. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ ſunt *Venę Phrenicę*, Barthol. libell. 1. c. 5. Arteria *phrenica*, libell. 2. c. 5. h. e. *Diaphragmatica*.

* Phrenitis, φρενῖτις, φρενιτίασις, licet generali etymi ſignificatione omnem mentis emotionem videatur denotare; uſus tamen apud veteres, & recentiores obtinuit, ut ſaltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo, cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri, & meningum ejus conjuncto. Gal. c. 1. ad l. 1. Prorrh. t. 1. Hinc & Celſus l. 2. cap. 1. *inſaniam febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiri: *Phrenitis* eſt delirium perpetuum vehementius, cum febre acuta, pervigilio, furore, riſu, clamoribus, aliiſque vehementioribus ſymptomatibus, pro majori videlicet, minorive cauſæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri, per ſanguinis acrioris, & ichoreſcentis efferveſcentiam immoderatam, & impetuoſiorem ejus affluxum, cum impedito refluxu, & ſtagnatione oborta, ſpiritum quoque animalem in ſubſtantiam cerebri incedente, & tumultuarie agitante. Quod ſi vero cerebrum, ejuſque meninges per conſenſum ſaltem afficiatur, παραφρενῖτις, Latine etiam *paraphrenitis* a pleriſque dici ſolet; quamvis non ſemper obſervatum fuerit, ut patet ex Gal. l. 5. de L. A. c. 4. ubi agitur de *phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura, & accuratiora de hoc affectu videantur apud Vvillis tr. An. Brut. P. II. c. 10. A Latinis quoque introductum eſt vocabulum *phreneſis*, quaſi ſit Gr. φρένησις. Videatur Dieter. n. 909.

Phrice, φρίκη. Vide *Horror*. φρικώδεις πυρετοί, *febres horrificę*, ſive cum horrore invadentes, l. 1. Epid. ſ. 2. t. 23. Foeſ. pag. 667. C. Rejes C. El. q. 68. n. 11. Vide *Querquerera*.

Phronesis, φρόνησις, proprie *prudentiam* ſignificat. Sumitur tamen ab Hip. pro ſentiendi virtute, vel *ſenſu*, potiſſimum tactus. Hip. l. de morb. ſacr. IIX. 12.

Phrontis, φροντίς. Vide *Cura*.

Phrycte, φρυκτή, Latine *Fricta* ſimpliciter; & intelligitur *Reſina Colophonia*, ad differentiam liquidæ, ſive *humidę*, quę ὑγρὰ dicitur. *Fricta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur; ut docet Dioſcor. l. 1. c. 93. Meminit vero φρυκτῆς Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Adde Foeſ. p. 668.

Phryganon, φρύγανον, ſignificat *ſarmentum*, *virgultum aridum*, vel ſurculum exuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quaſi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. lib. de morb. mul. XCIII. 11. 15. 16. Vide Foeſ. p. 667.

Phrygius, φρύγιος, vocatur Lapis quidam in Phrygia, & Cappadocia occurrens, vel gleba pumicoſa, pallida, modice gravis, non ſolida, intercedentibus albis ſegmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt, alii pro *Belemnite*. Vim habet exſiccandi, aſtringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. l. 6. de San. tu. cap. 12. & l. 9. de S. Fac. §. *phrygius*. Dioſcor. l. 5. cap. 141. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 385. Crudum eſſe acerrimum; ignitum vero dare præſentaneum oculis remedium, ſcribitur in Theat. Chym. Vol. I. p. 87.

Phrynos, φρῦνος, vide *Rubeta*.

Phtharticos, φθαρτικός, idem quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθόριος: diciturque de venenis *deleteriis*, eorumque facultatibus, Gal. l. 5. de S. Fac. c. 18. in fin. Cui opponitur ἀλεξητήριος. Gorr.

Phtheinas, φθινάς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hipp. l. de Gland. X. 1. idem quod φθινώδης, de quo p. p.

* Phtheiriasis, φθειρίασις, *morbus pedicularis*. Vide *pediculus*.

Phthenxis, φθέγξις, Lat. *Loquela*, a φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hipp. l. 2. Epid. ſ. VI. 11. Verbum 5. aph. 5. φθεγγόμενος δεινῶς dicitur Hipp. *periculoſus affectus* multorum ſermonibus illuſtris, vel clamoribus, aut ejulatu plenus, l. præception. VI. 14. Adde Foeſ. pag. 652. Diet. n. 882.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidus*, Lat. dicitur a verbo φθίνω, *tabeſco*. Uſurpatur de ęgris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foeſ. p. 654. Dieter. n. 895. ſeq.

Phthinoporon, φθινόπωρον. Vide *Autumnus*, Dieter. n. 893.

Phthisicus, φθισικὸς, idem quod φθινώδης. Vide *phthinodes*, *Phthiſis*.

* Phthisis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur: accipiturque communiter vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine, & conſumptione; & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Rul. & Johnſ. in Lex. Vel proprie, & ſtricte φθίσις vocatur corporis *tabes*, & *conſumptio* colliquativa, cum tuſſi, ſputo purulento, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, ſanguinis diſpoſitionem ulceroſam, & lixivioſam ſupponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus VVillis Pharmac. Rat. P. II. ſ. 1. cap. 6. Sylv. Pr. Med. l. 4. tr. 4. Criſt. Benettus Theatr. Tabul. Barbettel. 3. P. M. c. 2. Dicitur & φθόη. In hujus cauſa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullos Doctores ſibimetipſis, & aliis imponere, & ex falſa hypotheſi ægris acria, & alcalica commendare, cum præſentiſſimo vitę periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *phthiſici*.

* Phthoe, φθόη, idem quod φθίσις. Dieter. n. 898. Legitur apud Hipp. 7. aph. 87.

Phthois, φθοῖς, *paſtillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθοῖς. Legitur apud Hipp. in Sput. ad l. 1. de morb. mul. III. 11. 26. 30. l. 2. LXXXIIX. 9. 10. Inde Diminutivum φθοΐσκος *paſtillus*, *trochiſcus*, quod legitur d. l. 1. LXXX. 8. C. 45. & l. 2. LXXXVII. 3. adde Foeſ. p. 655. ſeq.

Phthora, φθορὰ, generaliter *corruptionem* ſignificat: Hippocrati vero idem quod ἀποφθορὰ, & *abortum*, hoc eſt fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum, ſive φθορὰν promoventibus. Alio nomine *Ecbolia*, ἐκβόλια dicitur. Gorr. Caſtell.

* Phthoropoeos, φθοροποιὸς, idem quod φθαρτικὸς, *deleterius*. Vide *phtharticos*. Adde Jul. Alex. Not. in Gal. l. 2. de Antidot. p. m 738.

Phusca, φοῦσκα, videtur reſpondere Latino *poſca*, ſi Æginetæ deſcriptionem attendimus; ſiquidem ex aceto, & aqua paratur. Ab Ætio tamen potus ita dicitur, in quo ebur aliquandiu maceratum ceræ inſtar emolleſcit, ut flexile in quodcunque opus tractetur, l. 3. c. 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *phycen*, φυκὶς, φυκίδα, nomen *piſcis ſaxatilis*; de quo vide Aldrov. l. 1. de piſc. c. 8. adde Linden. Ex. V. §. 36.

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen eſt Emplaſtri, ad omnia ulcera, præſertim in ano, vel ſede, commodi, apud Ætium, notante Gorræo.

* Phygethlon, φύγεθλον. Vide *panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum, & remediorum magicorum præbitor, teſte Keuchen. in proleg. ad Sammon. p. 68.

Phyllon, φύλλον. Vide *Folium*. Apud Hip. etiam ſtrictius accipi videtur pro herbis, & foliis hortenſibus condimentariis, l. 2. de morb. XXXIX. 8. XXX. 7. adde Foeſ. p. 668.

Phyllotroges, φυλλοτρῶγες, vocantur *oleribus victitantes*, & ita μικροτράπεζοι, tenui victu utentes. Lind. Ex. XVI. §. 166.

* Phyma, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, pręſertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis, a cauſa interna proveniens. Deducitur a φύομαι, e terra naſcor. Comprehendit igitur abſceſſus, puſtulas, ulcera, &c. Vide Foeſ. d. l. & Dieter. n. 911. Stricte vero glandularum inflammationes mox erumpentes, & ad ſuppurationem tendentes ſignificat. Gal. l. 2. de art. cur. ad Glauc. c. 1. & Ægin. l. 3. c. 22.

Phynon, φυνόν, nomen eſt *Collyrii*, apud Celſ. l. 6. c. 6. citante Gorræo.

Phyrama, φύραμα, generaliter notat omnem *maſſam miſtam*, & ſubactam, liquoreque maceratam, a φύρω, *miſceo*, quod idem eſt ac φυράω, de quo ſupra. Præſertim vero *farina aqua macerata*, & ſubacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc quoque nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis, & calculis miſtum ſit. Gorræus.

Physa, *Phyſodes*, φῦσα, ἢ φύση, φυσώδης. Vide *Flatus*.

* Physema, φύσημα, φύσησις, pręter communem ſignificationem, qua idem fere notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *reſinæ piceæ*, quæ πιτυίνη vocatur a Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12. l. 2. c. 3. & 10. l. 3. c. 4. l. 7. c. 3. adde J. Alex. in not. ad Gal. d. l. 2. c. 3.

† Physica remedia, Octavio Horatiano, quæ ſine manifeſta ratione proſunt. Scholiaſt. ad marg. l. 1. c. 27.

Physica, φυσικὴ, quid ſignificet, ex Philoſophicis patet, videlicet eam ſcientiam, quæ corporis naturalis, qua naturalis eſſentiam, cauſas, & affectiones explicat. Hinc & *Phyſicus* dicitur Philoſophus naturalis, Gal. in pr. com. ad Hipp. de nat. hum. qui nullum naturę opus velit intactum relinquere, l. 11. de U. P c. 18. princ. Nihilominus uſus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Phyſici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

Physigra, φύσιγγα, vocatur *caulium exortus*, & ma-

Digitized by Google

& maxime pars ejus concava. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Erot. On. p. 108. b. Gorr.

Physinx, φύσιγξ, *fiſtulam*, vel canalem concavum ſignificat, caulem cavum, vel *ſcapum*. Hipp. aliquoties uſus l. de fiſtul. II. 1. 2. 7. 8. Vide Foeſ. p. 670.

* Physiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa ſigna, ex vultu, & facie deſumpta, vocantur *phyſiognomonica*. Hanc artem integro volumine expoſuit Joh. Bapt. Porta l. de humana *Phyſiognomia*. Huic arti nimium attribuiſſe Paracelſum, paſſim ex illius ſcriptis conſtat; quemadmodum & Crollium de Signaturis. Enimvero licet non penitus rejicienda videatur, quam & Gal. aliquoties commendavit, v. g. l. 2. de Temp. c. 6. l. 5. de Hip. & Pl. decr. c. 5. l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c. 7. in multis tamen quoque eſſe fallacem, experientia ſatis ſuperque hactenus docuit.

* Physiologia, φυσιολογία, ἢ φυσιολογική, vel idem eſt quod Phyſica; vel ſpecialiter in Medicina ea dicitur pars miniſtra, quæ explicat tres res ſecundum naturam, puta Sanitatem, Cauſas ejus, & Accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur paſſim Inſtitutioniſtæ recentiores, & in ſpecie Dogmata Noſtra part. I. p. 13. ſeq.

* Physis, φύσις. Vide *Natura*.

Physocele, φυσοκήλη, idem quod *Pneumatocele*; de quo paulo inferius.

Physte, φύστη, dicitur *maſſa non ſubacta*, ſaltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum ſubacta. Linden. Ex. XVI. §. 153.

Phytalia, φυταλία, vocatur *poſtrema hyemis pars*, ſic dicta a veteribus, quod eo tempore inſitiones optime fierent. At φυταλιά, locus eſt vitibus, aliiſque arboribus conſitus, apud Hom. Gorræus.

Phytane, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi*, vel ſerendi *tempus*. Gal. in Expoſ. voc.

Phyteuterion, φυτευτήριον, *plantarium*, vel ſurculorum in terram plantatorum congeriem ſignificat. Legitur apud Hipp. de nat. puer. XXIV. 1. XXV. 2. 11. Foeſ. p. 671.

Phytice, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis eſt, C. Hoſm. Com. in Gal. U. P. n. 1144.

Phytologia, φυτολογία, Schrodero dicitur pars Pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus, & plantis, l. 4. in princip. φυτὸν enim *plantam* ſignificat.

Phyximos, φύξιμος, quaſi φεύξιμος, *qui effugi*, vel *vitari poteſt*. Uſurpatur ab Hipp. de morbo benigno, & ad ſalutem vergente, l. de intern. aff. II. 9. Sumitur & active de eo, quod mala fugare poteſt. φύξιμος βωμὸς, *ara ſalutis*, vel *aſylum*, ad quam confugitur ſecuritatis gratia. Foeſ. pag. 669.

* Pia *Mater*, dicitur membrana tenuior, μήνιγξ, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris, & craſſioris, quæ Dura dicitur. Vide *Durus*. *Mater*.

Pialos, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hip. l. 2. de morb. mul. XXV. 11.

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, *quæ pinguefaciunt*, & obeſum reddunt corpus. Hipp. l. 2. de L. I. hom. XI. 2. a verbo πιαίνειν, *pinguefacere*: quod legitur l. de morb. mul. LXXXII. 2. adde Foeſ. p. 506.

Piar, πῖαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* ſignificat, idem quod πῖειρ, aut πιόν. Legitur apud Hipp. l. de nat. puer. XXI. 7. XXXIII. 7. lib. 2. de morb. mul. LXXXV. 14 lib. de Ulcer. XI. 3. Foeſ. dict. loc.

Piattones, ex Italico idiomate in Latinum tranſlati vocantur pediculi inguinum, vel pubis latiuſculi, & plani in cute hærentes, quemadmodum & aliquando ſub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani Obſervationibus apud J. H. Velſchium in Sylloge Conſil. & Obſerv. Med. Cent. I. Obſ. 80. p. m. 80. Vide *pediculus*.

Pieiros, πίειρος, ἢ πίειρος, *pinguis*. Legitur de facultate, Hip. l. de nat. puer. XXIII. 22. XXXIII. 2. 3.

* Pica, κίσσα, κίττα, æquivocum eſt. Primo ſignificat avem, e corvino, vel cornicum genere; cujus hiſtoriam, & varias ſpecies, cum uſu, vide apud Aldro. l. 12. Ornith. c. 11. ſeq. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 68. Deinde eſt nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττωσις, dicitur; eſtque appetitus depravatus, & vitioſus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate, & quandoque deliquio animi, proveniens a miaſmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi, & nervoſas partes afficiente. Affectus fœminis, præſertim gravidis, familiaris. Rariſſime maſculos quoque infeſtat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, teſtæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia a natura alias aliena, & exoſa. Vide Dieter. n. 113. Eph. N. Cur. A. II. Obſ. 209. Rariſſima legitur *Picæ* ſpecies, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inverſis propria manu motis impulſum, in Henr. Oldenburg. Act. Philoſ. An. 1667. m. Novembr. Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laboraſſe, legitur d. l. Obſ. 215.

C. Re-

C. Rejes C. El. q. 50. n. 5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, l. de Magn. vuln. cur. n. 162. quomodo cauſa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picacismus, vide *picatio*, *Dropax*.

† Picans, Sapor, ſive Recens Italis; de quo Merc. de Comp. med. l. 1. c. 18.

Picans, dicitur vinum, quod guſtui ſingularem ſuavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti, & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum de Aliment. c. 28. p. 109. ſeq. Dicitur & *Mordax*, Andr. Chiocc. q. Philoſ. & Med. l. 1. q. 4. p. m. 41.

* Picatio, homonymum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat, quod *Pica*, πίττωσις, Gal. l. 1. de ſympt. cauſ. c. 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes d. l. Vel eſt nomen remedii, Gr. πίττωσις dicti; eſtque ſpecies dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *picacismus*. Schenk. ſynt. comp. & præſcr. med. p. 271. 274. ſeq. Unde & illi, qui adhibent, πιττωταί, *picatores* vocantur. Gal. l. 7. meth. med. c. 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam, d. l. & l. 14. c. 16. Ceratum διαπίσσης πισσηρὸν ſive *picatum* vocat, c. 1. de fract. t. 21. Adde Rolf. O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 9. p. 2 c. unic.

Picerion, πικέριον, Hippoc. idem eſt quod βούτυρον, *butyrum*. Hipp. l. 1. de morb. mul. LXXXIIX. 28. l. 2. XII. 31. XIV. 14. 16. Foeſ. pag. 507.

Picota, dicitur ægritudo conſiſtens in puſtulis minoribus rubri coloris; vocatur & *Sarrampio*. Vital. de Furno Medic. c. 264. fin.

* Picrocholos, πικρόχολος, Hip. dicitur *homo amara bile abundans*, 2. de R. V. I. A. t. 29. & alibi. Vide Foeſ. d. l. Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροί, *amarulenti*, & ὀξύθυμοι vocantur. Hip. d. l. t. 44. Πικρόχολοι δ' ἄνω, ſunt illi apud Hip. qui in ſuperioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus mediam moleſtiſſimam eſſe ſcripſit, d. l. t. 29. Gal. in com. ad h. l.

Picros, πικρὸς, Vide *Amarus*, *Picrocholos*. *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* ſumitur. Ita πικρὸν piper dicitur; & πικρότης vini non ejus amaritudinem, ſed acrimoniam denotat. Linden. Ex. X. §. 116.

Picus, πελεκᾶς, ξυλοκόπος, δρυοκόπος, nomen avis, quæ arbores roſtro tundit, & perforat; cujus hiſtoriam, ſpecies, & uſum in cibo tradit Aldrov. l. 12. Ornith. c. 30.

Piesma, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet poſt expreſſionem relictum. Dicitur & ἀπόπιεσμα, Gal. l. 2 de C. M. S. L. c. 2. l. 1. c. 8. l. 3. c. 1. l. 13. M. M. c. 15. Jul. Alex. in not. ad h. l. Vocatur alias & ἀπόθλιμμα. Adde Foeſ. p. 506.

Piester, πιεστήρ, πιεστήριον. Vide *prælum*.

Piestron, πίεστρον, vocatur *Inſtrumentum Chirurgicum*, quo uſus Hip. ad contundenda oſſa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *preſſorium*, aut *Contuſorium* redditur ab Interpretibus. Legitur l. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Dicitur alias ἐμβρυοθλάστης, Gal. in Ex. voc. Hipp. Adde Foeſ. p. 507. Vide *Embryotblaſtes*.

Pietas, εὐσέβεια, caput virtutum, & anima Medicinæ merito habetur. Linden. Ex. II. §. 17. Rectiſſime vero negavit Gal. veram *pietatem* conſiſtere in hecatombis ſacrificandis, aut aliis pretioſis ſuffumigiis; ſed in notitia propria, & eruditione aliorum, quid ſit vera ſapientia, bonitas, & c. l. 3. de U. P. c. 10. Clarius expreſſit laud. Lind. Ex. III. §. 8. *Pietatis* exercitium conſiſtit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris ſuſcepti. Et per hanc Medici ſe Deo gratos, hominibus charos, actisque operibus proſperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, μυροπώλης, μυρεψός, *unguentorum inſtitor*, qui unguenta vendit, Rhod. ad Scrib. nu. 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

† Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault. l. 1. c. 4.

Pigritia, *Piger*, ἀργία, ἀργός, vide *Ignavia*, *Argos*.

Pila, σφαῖρα, *globulum luſorium* notat, ad corporis exercitia ludicra pertinet; de quo exercitio Gal. integrum conſcripſit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inſcriptum. In ſpecie & oculis conferre, docet ex Gal. Linden. Ex. VI. §. 48. *Pilæ* quoque vocantur globuli plumbei, qui vi ignis e tormentis exploduntur. *Pilæ* porro dicuntur vaſa, vel lignea, in quibus veteres frumenta contundebant, Rhod. ad Scribon. n. 74. Vel Pharmaceutica, lapidea, fictilia, ænea, in quibus ſemina, & nuclei teruntur, aliaque diverſi generis ſubiguntur, & miſcentur, quæ hodieque ſub mortariis comprehenduntur. Weker. Ant. Gen. l. 3. c. 49. *Pilam* aliquando pro *pilula* uſurpari, teſtatur Keuchen. ad Sammon. p. 121.

Pilapella, idem quod *pelada*. Foreſt. loc. ibidem citat. Vide *pelada*.

Pilaris *morbus*, vide *Trichiaſis*.

Piletos, πιλητὸς, dicitur *ex lana*, *vel pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιλητὰ κτήματα, apud Gal. l. 1. de U. P. c. 13.

Pileus, πῖλος, πίλημα, *pileolus*, πίλιον, quid ſit, notum eſt. Pertinet quoque ad Pharmaceutica. *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα, Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. vide *Cucupha*. Inter Chirurgica quo-

quoque inſtrumenta refertur *pileolus* argenteus (hodieque etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari ſolet pro lactatione commodiori. Vid. Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig. 7.

PILI *Zenii*, ſunt pili circa caudam leporum naſcentes. Dorn. Rul. & Johnſ.

PILICREPI, vocabantur olim Balneatores, vel eorum miniſtri, qui pilis, globuliſve pice illitis per præfurnium in fornaculam actis, ignem excitarunt. Ant. Fumanell. de Baln. mox a princip.

* PILOPOEETICOS, πιλοποιητικὸς, dicitur de *nitro*, ſive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur ad cogendas, & parandas lanas. Πιλοποιὸς enim *Coactiliarium*, vel *coactorem lanarium* ſignificat; ſive ſint pilei, ſive aliæ etiam veſtes, ex lana, villiſque confectæ, quæ *Coactilia* dicuntur. Foeſ. pag. 508. Gorr. Rhod. ad Scribon. n. 230. C. Hofm. in Gal. de U. P. n. 883.

PILOS, πῖλος, vide *pileus*. *Pilopœoticos*.

PILULA, καταπότιον, σφαιρίον, Lat. etiam *Catapotium*, medicamentum ſiccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrum ad fallendum amarum, & ingratum ſaporem, juxta proverbium: *Pilulæ*, & injuriæ non maſticandæ, ſed degluriendæ ſunt. Sunt vero *Purgantes*, & *Alterantes pilulæ*: quarum Catalogum, & hiſtoriam vide in Pharmaceuticis, præſertim Weker. Ant. Gen. l. 1. c. 44. & Spec. l. 2. ſ. 38. Morell. Form. rem. l. 1. ſect. 3. c. 5. Schroder. l. 2. c. 73. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Diſpenſ. Norimb. & Auguſtan. Sunt tamen quidam, qui *Cataporia* a *pilulis* diſtinguunt, & illa de Bolis majoribus exponunt, teſte Rhod. ad Scribon. n. 87.

PILUS, θρὶξ, in caſibus obliquis, & plurali numero per τ τριχὸς, τρίχες, quid ſit, etiam pueris notum eſt. Controverſiam arduam, An in numerum partium recipiendi ſint *pili*, nec ne? non eſt hujus loci ventilare; quamvis non diſſimulemus, nobis magis placere affirmativam. Bartholinus vero negativam tueri conatur, l. 3. Anat. ſed rationibus minus ſolidis, cum petitionem ejus, quod eſt in principio, in pleriſque committere videatur. *Pili* alii ſunt congeniti, alii poſtgeniti. Dantur & *pili* præternaturales: vide *Trichiaſis*. Plura de *pilis* vide apud Barthol. d. l. adde Dieter. n. 394. vide *Thrix*. *Pilorum* formam, & figuram ope Microſcopii deprehenſam vide deſcriptam in Bonetti Med. Septentr. l. 1. ſect. c. 1. in princ.

PILUM, idem quod *Piſtillum*. Vide *pila*.

PIMELE, πιμελὴ, *pinguedo*. Vide *Adeps*.

PINDO, h. e. *pilo tundo*. Keuchen. ad Sammon. p. 185.

PINEALIS *Glandula*, vide *Conarium*.

PINEATUM, vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potiſſimum, vel inſtar baſis recipit. Ita *Confectiones pineatæ*, ſunt Morſuli, vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ: & *Unguentum pinentum* deſcribitur a For. l. 2. Chir. O. 9. Schol.

* PINGUEDO, πιμελὴ, πῖαρ, πῖφις, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartholin. l. 1. Anat. cap. 3. quamvis dubii adhuc ſimus, an ſuffragium noſtrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium ſolidarum claſſe removere auſus ſit. *Pinguedines Officinales*, quæ & *Axungiæ* dicuntur, vide apud Schroder. l. 2. c. 92. *Pinguedo mineralis*, quid ſit, vide in Theatr. Ch. Vol. IV. p. 426. *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli, patet ex ſmegmate, Th. Chym. Vol. VI. p. 57. *Pinguedinoſa* dicuntur quævis *pinguia*. Rul. & Johnſ. in Lex.

* PINNA, idem quod *penna*, vel *Ala*, πτερύγιον: v. g. *pinnæ* apum, aquilæ, vid. Rhod. in Lex. Scribon. Ita *pinnæ* naſi vocantur *Alæ* nariium, Gal. in def. Barthol. lib. 3. An. c. 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars ſuperior, & latior nonnullis *pinna*, aliis *Ala* vocatur. Id. d. loc. 9. p. 522. *Pinna*, Gr. πίννα, eſt etiam ſpecies Oſtraceorum, vel Teſtaceorum; cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrov. l. 3. de Exang. cap. 76. Junge Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 2. p. 46.

PINNOTER, eſt ſpecies parvi Cancri, quem deſcripſit Paræus Chir. l. 24. c. 21.

PINODES, πινώδης, *fordidus*, idem quod ῥυπώδης. Dicitur enim de lana ſuccida, ſive *fordida*. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXV. 6. 7. Alias & πινόεν vocatur, d. loc. LXVI. 11. & lib. 2. de morb. XIII. 27. XII. X. 12. Derivatur a πίνος, quod idem ac ῥύπος, *fordes*; ſignificat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e ſordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foeſ. p. 508. ſeq.

PION, πίον, ſignificat apud Hipp. *pingue*, & *dulce* cum in l. ..., tum in ſanguine. Hipp. l. de nat. puer. XXI. 11. l. 3. de Morb. XXV. 24. l. de nat. mul. XXIX. 104. l. 1. de morb. mul. C. 26. l. 6. Epid. aliquoties. Vide Foeſ. d. l. πίον etiam *pinguem* denotat. Dieter. n. 685.

PIPERINÆ *Thermæ* in Helvetia; quarum deſcriptionem legere licet apud Hildan. Oper. p. 657. ſeq.

PIPISCO, πιπίσκω, ſignificat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. l. de Loc. in hom. XXXIII. 11. XXXIV. 2. XXXIIX. 9. 11. &c.

† PISCES BESTIALES, Bernard. Gordonius, Belluæ marinæ, Part. 7. c. 14.

† PISCIS ASELLUS, vulgo Canis. Aquapen. de form. fœtus c. 3. Part. 1.

PISCIS, ἰχθὺς, vide *Ichtys*. *Echeneis*.

Piſo

Piso, idem quod *Mortarium*. Keuchen. ad Sammon. p. 185.

Piſſanthos, πίσσανθος. Vide *Orrhopiſſe*. Lat. *Picis flos*.

Piſſaſphaltos, πισσάσφαλτος, *piſſaſphaltum*, bituminis genus eſt, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur; ita dictum vel quod naturaliter mixta ſit bitumini pix, ut ſcribit Plin. l.24. H. N. c.7. vel quod bitumen oleat, ut Dioſ. tradit, l. 1.c.100. Aut factitium, mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant; ut eſt apud Schrod. l. 4. cl. 2. n. 396. l. 5. cl. 1. n.23.

Piſſelaeon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compoſitum eſt medicamentum ex pice, & oleo mixtis. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 3. & l. 2. c. 1. Dioſcor. l. 1. c. 9. Verum aliis idem eſt, quod πίσσανθος, ſive *pix liquida*. Gorr. Schroder. d. l.

Piſſe, πίσση, latine *pix*. Eſt fluxus ex accenſis tædis, vel pars reſinoſa ex arboribus, per ſenectutem nimia pinguedine quaſi ſtrangulatis; de qua videatur Schroder. l. 4. cl. 2. n. 397. Πίσσα ἡδυντή, hoc eſt *pix condita aromatibus*, & ſuaveolens, aliquoties legitur apud Hip. l. 1. de morb. mul. LXIII. 17. CXXIII. 17. 18. & l. 2. LXXXIV. 7. Vide Foeſ. p. 510. Alias *pix* quoque πισσάγρον vocatur, Gal. l. 6. de C.M.S. L. c. 3.

Piſſeros, πισσηρὸς, epitheton Cerori, quod ex cera, oleo roſato, & pice arida componitur, Latine *Ceratum picatum*; item *Tetrapharmacum*; cujus aliquoties meminit Hip. l. 2. de morb. mulieb. XXXIIX. 14. LVI. 17. 3. de fract. t. 3. 23. & 2. de art. t. 47. adde Foeſ. d. l.

Piſſoceros, πισσόκηρος, vocatur *cruſta alveorum*, & tectorium, ceræ veluti initium, eſtque ſecundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Piſſoſis, πίσσωσις, vel πίττωσις. Vide *picatio*.

Piſtare, id eſt *contundere*. Rul.

Piſtatio dicitur, quando materia quædam vaſi incluſa maſſa panis incruſtatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lubricorum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vaſe vitreo illos continente maſſa panis incruſtantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum craſſum, & oleoſum faceſſunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo uſu laudatum, ſi prius filtretur. D. Ermull. ad D. Lud. Ph. p. 422.

Piſtillum, ὕπερος, & ὕπερον, 1. de artic. t. 15. Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Piſtos, πιστὸς, æquivocum eſt apud Græcos pro diverſa derivatione. Si a πείθω, & πίστις, *fides*, deducitur, ſignificat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίω, *bibo*, idem eſt ac πότιμος, *potabilis*; & dicitur de medicamentis fluidis, & potabilibus. Linden. Ex. XIII. §. 323.

Piſum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. l. 1. de Al. fac. c. 22. Bruyerin. de re cibar. l. 7. c. 2.

Pithecoides, πιθηκοειδὴς, *ſimiæ formam habens*: dicitur de animalibus *ſimiæ* confinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *ſimias* ipſas, l. 6. An. adm. c. 3.

Pitheros, πιθηρὸς, idem quod πίειρος, id eſt *pinguis*. Uſurpatur ab Hip. de terra *pingui*, l. de A. L. & Aq. LVII. 4.

Pithex, πίθηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime ſimile; cujus deſcriptionem tradidit, cum uſu, Aldr. l. 3. de quadr. dig. vivip. c. 5.

Pittacium, πιττάκιον, proprie ſignificat tabulam e pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur vero etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori a ſplenio. Occurrit apud Celſ. l. 3. c. 10.

Pittoſis, πίττωσις, vide *picatio*. Et πιττωτὰ medicamenta e *pice parata* vocantur, apud Gal. & Æt.

* Pituita, φλέγμα, vide *phlegma*.

Pituitaria *Glandula*, dicitur, quæ excrementa cerebri e ventriculis per infundibulum excipit: deſcribitur paſſim ab Anatomicis, præſertim Bartholin. Anat. l. 3. c. 6. p. 487. Willis Anat. cereb. c. 12. &c.

* Pityina, πιτυίνη, vide *phyſema*.

Pitylisma, πιτύλισμα, dicitur *geſticulatio manuum*: unde & verbum πιτυλίζω, *manibus geſticulor*; quod refertur inter corporis exercitia a Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 10. Deducitur a πίτυλος, quod proprie ſignificat ſtrepitum, vel ſonum aquæ remo percuſſæ. Foeſ. p. 510.

Pityocampe, πιτυοκάμπη, vide *Eruca*.

* Pityriaſis, *pityron*, *pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρα, πιτυρώδης, vide *Furfur*.

Pix, πίσση, vide *piſſe*.

† Placenta Suminalis, Alexander Tralian. l. 7. c. 1. libum ſuminale, Ibid. c. 2. ἴτριον, placenta quædam prætenuis. De qua Athen.

Placenta, μάζα, vide *Maſſa*, *Maza*, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim denotat proprie varias eduliorum ſpecies, ſubactas ex caſeo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 4. vel in Anatomicis *placenta* appellatur rotunda illa maſſa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis conſtat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. l. 1. c. 36. Harv. de gen. Anim. Addit. 5. *Placentæ* quoque *roſaceæ* vocantur folia florum Roſarum, per exſiccationem, & comprehenſionem cohærentia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis.

Digitized by Google

tis. Legitur & in Morley Coll. Ch. Leid. c. 363.

Placitis, πλακῖτις, eſt ſpecies *Cadmiæ* faſtitiæ, in fornacibus cruſtarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmia*.

Placus, πλακοῦς, ἡ πλακοῦς, vocatur *panis cruſtaceus*, placenta cruſtacea; ſiquidem Græc. *πλάκες cruſtæ* dicuntur. J. Alex. l. 8. Sal. c. 9.

* Pladarotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis, in qua molliuſcula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Gal. l. Introd. c. 15. Vocatur & *Morum*: de quo vocab. ſupra.

* Plados, πλάδος, dicitur omnis *humiditas ſuperflua*, quæ partem aliquam languidam, & flaccidam reddit. Hipp. l. 1. Epid. ſ. 2. t. 11. adde Gal. in comm. 2. de R. V. I. A. t. 34. 3. de fract. t. 19. & alibi. Inde & verbum πλαδᾶν, *nimio humore diffluere*, l. de A. L. & Aq. XXV. 11. & Adjectivum πλαδαρὸς, *humidus*, mollis, *laxus*, præ nimio humore: & de variis rebus dicitur; de carnibus, l. de int. aff. XLIII. 3. de ſputo, l. 1. de morb. muliebr. XXV. 4. de dejectionibus, 3. de R. V. I. A. t. 7. de ulceribus, Caſtell. & Gorr. Aliquando & *inſipidum* ſignificat, præ nimia ſcil. humiditate, l. de vet. med. XXIV. 26. XXVII. 6. 11. 14. adde Forſ. p. 511.

Plaga, πληγὴ, Latinum accipitur late pro *omni morbo*; & ſtricte pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, *obliquum*, & ad *latus aliquod reclinatum* ſignificat. Aliquoties legitur de ſitu fœtus p. n. ad partum, apud Moſchion. de morb. mul. c. 146.

* Plagulae, σπλῆνες, σπληνία, vocatur *Splenia*, h. e. panni linei, & pulvini vel madefacti, vel compacti; vel cerato aliquo imbuti. Suntque firmamenta faſciarum, quæ ὑποδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repoſitum, & confirmatum continent, prohibentque inflammationem. Hipp. 1. de fract. t. 32. & 3. de iis, q. in medic. t. 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplaſtra magis, quam lata fronti impoſita, & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam uſum. Keuchen. ad Sam. p. 89. 90. Legitur & in Græco σπλήνισκος, lib. 2. de Morb. XIIX. 12. Junge Foeſ. Oec. p. 579. ſeq.

Plancus, λείπους. Vide *Leiopedes*.

Planetes, πλανήτης, *errabundus*, vagus, *erro*. Uſurpatur ab Hip. de morbis, & in ſpecie de febribus nullum certum periodorum ordinem habentibus 3. aph. 22. & alibi. Vide Foeſ. p. 511. & Dieter. n. 686. *Planetæ* alias Aſtronomis dicuntur ſtellæ, ut ex illorum ſcriptis addiſcendum. Eorum nomina a Chymicis quoque translata eſſe ad metalla, patet ex horum monumentis: v. g. *Sol auro* tributus, *Luna Argento*, *Venus Cupro*, &c. de quibus ſingulis in ſuis locis, & literis propriis.

Planipedes, λειόποδες, idem quod *Planci*, vide *Lejopodes*.

* Planities, πεδίον, dicitur de ſolea, ſive *planta pedis*. Vide *Pedion*.

* Planta, apud Latinos homonymon eſt; vel enim reſpondet Græco φυτὸν, vide *Phyton*; vel Græco πεδίον, vide etiam ſuperius *Pedion*. *Planta noctis*, Arab. *Benath* vocatur aſperitas, pruritus, & puſtulæ parvæ, quæ plerunque in frigore noctis poſt deſudationem, & obſtructionem pororum cutis ex ambienti frigore oriuntur. Avic. l. 4. fen. 7. tr. 3. c. 10. Jung. M. Aurel. Sever. l. de epinyct. & roſeol. p. 130.

Plantaris Musculus, dicitur pedem extendens; reſpondetque *Palmari* in manu. Barthol. l. 4. Anat. c. 13. p. 582.

Plasticus, πλαστικὸς, i. e. *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστικὴ, facultas, vel virtus formatrix ineſſe ſemini maſculo in generationis negotio; eſtque nihil aliud, quam anima vegetativa, ſive principium illud vitale activum, e motu intrinſeco, & locali reſultans, ovuli fœminei corpuſculum fœcundans, & ex illius materia corpuſculum cum ſuis membris, & partibus efformans. Injuriam igitur fecit veteribus Blancardus, quando in Lexico ſcribere non eſt veritus, illam viam plaſticam fuiſſe apud veteres aſylum ignorantiæ, ita ut quod non recte explicare poterant, vocaverint vim plaſticam. Enimvero non accidentale quid per δύναμιν πλαστικὴν voluerunt intellectum, ſed ipſum ſpiritum in aerei ſeminis ſubſtantia comprehenſum: uti hoc egregie demonſtravit ὁ θεῖος Caſp. Hofm. l. 1. de generat. hom. cap. 1. ſeq.

Platae, πλάται, idem ſunt quod ὠμοπλάται, *ſcapulæ*, *ſcoptulæ*: & legitur ap. Hipp. l. de loc. in hom. XI. 3. ſeq. adde Foeſ. pag. 512. Vide *Omoplate*.

Platamon, πλαταμὼν, vocatur petra e mari prominens lubrica, lævis. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foeſ. d. l.

Platea, Ant. πελεκὰν, nomen avis fluviatilis, roſtro cochlearis formam habente, vide *Pelecanus*. Lang. ejus induſtriam laudat, l. 2. ep. 2.

Plattasmos, πλατιασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris, cum, eo nimium diducto, ſermo male promitur.

Platyophthalmon, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonii*, ſive στίμμεως, ſed fœminæ, quod proprie στίβι dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculi gratiam uſurpatur. Gorr.

* Pla-

Digitized by Google

* Platysma, πλάτυσμα, non ſolum de *Lato muſculo* uſurpatur, vide *Latus*: Verum etiam quiequid in latum extenditur, hoc nomine venire poteſt. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cui emplaſtrum illitum eſt, πλάτυσμα appellatur. Gal. l.4.de C.M.P.G.c. 14. Ita Ætius l.9.c.48. *Laminam ferream* vocat πλάτυσμα σιδήρου, notante Gor.

Platys, πλατὺς, vide *Latus*. Πλατεῖαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Foreſt. lib. 21. Obſ. 26. in Schol.

Plautus, idem quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λειόπους. Caſp. Hofm. ad Gal. l. de U. P. n. 137.

Plechas, πληχὰς, aliis & πλεχὰς. Vide *Greſſura*.

Plectane, πλεκτάνην, *plicam*, *plexum*, & complicaturam ſignificat. Legitur apud Hipp. l. de Venis XXI. 2. de venis capillaribus, aut ſurculis minoribus. Et verbum πλεκτανοῦσθαι, h. e. *inſtar cirrhorum diſpergi*, de venarum plexura intricata in hepate, d. l. XXV. 12. πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri. Vide *Cerea*, & *Polypi brachia*, & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polypus*, Foeſ. p. 512. Lind. per *amplexabula* reddidit, Exerc. V. §. 57. Commode etiam *Plicæ Polonicæ* πλεκτάνην applicari poſſet.

* Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix oſſis petroſi* oblonga, & acuta, quæ propterea *Belenoides*, & *Graphioides* vocatur. Gorr. Bartholin. libell. 4. c. 6. Linguam quoque, ut & Uvulam, *plectri* nomine inſigniri; docet C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 447.

Plege, πληγὴ, vide *Plaga*, *Ictus*.

Plegma, πλέγμα, *plexus*, idem quod πλεκτάνη. Ita paraſtatæ variciformes, ſive *corpora varicoſa* vocantur πλέγμα δικτυοειδὲς, *plexus retiformis*, Lang. l. 2. ep. 7.

Pleias, πληϊὰς, πλειὰς, & pl. *Plejades*, ſidus ſeptem ſtellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgiliæ* Latinis dicitur: quarum ſtellarum occaſus pro fine autumni, apud Hipp. 1. Epid. ſ. 1. t. 1. & ſ. 2. t. 2. Gal. in comm. Foeſ. pag. 514. Lind. Ex. XI. §. 186.

Plemmyra, *Plemmyris*, πλημμύρα, πλημμυρὶς, proprie ſignificat maris *intumeſcentiam* ex æſtu, cum affluit inundans, & accedit. Per tranſlationem vero de *omni humorum abundantia*, & exceſſu uſurpatum ab Hip. 3. de R. V. I. A. t. 40. & Gal. in comm. ad d. l. t. 42. Verbum quoque πλημμυρέω, *inundo*, legitur l. de Sacr. Morb. XI. 9. adde Foeſ. p. 514.

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotæ modiolus*. Hip. 2. de fract. t. 41. 46. 48. (adde Gal. in comm. ad h. l.) ut & in Mochlic. XXIII. 6. Foeſ. d. l.

Plenna, πλέννα, idem, quod βλέννα, *mucus*. vide *Blena*.

Plenilunium, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli e diametro oppoſita in totum fulgida apparet: de cujus viribus diſſerit Gal. l. 3. de dieb. decret. c. 3. ſeqq.

* Plenitudo, πλῆθος, πληθώρη. vide *Plethora*.

* Plenus, πλήρης, quid proprie ſignificet, notum eſt. Opponitur enim *vacuo*, τῷ κενῷ. Per tranſlationem vero etiam dicitur de pulſu, Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius*, pro *fortius*, accipitur, Gr. ἐῤῥωτέρως, 4. aph. 9. *Plena ſolutio* morbi, vocatur *perfecta* ejus remiſſio. Lind. Ex. VII. §. 60.

Pleonasmos, πλεονασμὸς, vocatur *exceſſus in diviſione*, vel enumeratione ſpecierum, & differentiarum. Foeſ. p. 512. quamvis & *omnem rodundantiam* ſignificet. J. Alex. annot. in Gal. l. 2. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur *inſatiabilis avaritia*, Medico ſane indigna: de cujus vocabuli emphaſi vide Alex. Annot. in Galen. de dign. & cur. anim. pathem. propr. c. 9. Vide *Apleſtia*.

Plerosis, πλήρωσις, *repletionem*, & *refectionem* ſignificat, a verbo πληροῦσθαι, quod utramque admittit ſignificationem. Hippocr. 2. aphor. 11. & 6. a. 39. Jung. Foeſ. p. 514. Dieter. num. 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικὸς, i. e. *replendi vim habens*. Legitur apud Dioſcoridem. Convenit interdum cum Sarcotico.

† Πλησμονὴ, Hipp. quod Gal. πλῆθος, πληθώρη, καὶ πλεονεξία. Fuchſ. 5. paradoxorum.

Plesmone, πλησμονὴ, *plenitudo*, *ſatietas*. Diciturque potiſſimum de ciborum abundantia: & opponitur *fami*. Hipp. 2. aph. 4. Significat & *repletionem*; & ita coincidit cum πληρώσει, 2. aph. 22. Jung. Foeſ. d. l. Dieter. n. 696.

Plestinx, πλίστιγξ, idem quod νάρθηξ, *ferula*. Gal. in expl. voc. Hipp.

* Plethora, *Plethos*, πληθώρη, πλῆθος, Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro Medico pro humorum omnium abundantia: quamvis minus accurate; cum hac ratione a Cacochymia non recte poſſit diſtingui. *Plethora* igitur proprie *ſanguinis redundantiam* ſignificat. Lind. Ex. IV. §. 19. Eſtque vel ſecundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi ſanguis laudabilis redundat; alia *ſpuria*, in qua ſanguis cum impuritatibus miſtus excedit; hac tamen lege, ut copia ſanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vaſa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens*, & *turgens* vocatur, quę ſolum indicat ſanguinis detractionem, vel emiſſionem. Plura vide in Inſtitutionibus, & Dogm. Med. Gen. p. 181. ſeq. Adjecti-

vum

vum *Plethoricus* quoque frequentiſſimo eſt in uſu.

PLETHRON, πλέθρον, *ſextam partem ſtadii* ſignificat. Unde verbum ἐκπλεθρίζειν, curſitare in tam brevi ſpatio prorſum retrorſumque in utramque partem ſine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal. l. 1. de tu. ſan. c. 10.

PLEUMAO, πλευμάω, Jonice ſignificat *pulmonis vitio laboro*. Hip. l. 2. de morb. XLVI. 1. vel potius ex pulmonis morbo *tabeſco*. Nam πλεῦμον, Gal. idem eſt ac φθόη, *tabes*, in Expl. vocum Hipp. & πλευμώδης ſignificat *tabidum*. Foeſ. p. 512. ſeq.

PLEURIPNEUMONIA, πλευριπνευμονία, dicitur recentioribus quibuſdam ſpecies complicata, & compoſita ex *Pleuritide*, & *Pleuripneumonia*; & accidit iis, quibus pulmones male affecti coſtis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonett. Mercur. Compil. l. 14. p. 558. 578. Et integram de hac diſſertationem conſcripſit Chriſt. Schroderus, quam inſeruit ſuæ Medicinæ Septentrionali Bonettus l. 2. ſect. 10. c. 6. pag. 348. ſeq. Vocatur & novo nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Dolæo in Encyclopæd. l. 2. c. 3. §. 1. p. 270. ſeq.

* PLEURITIS, πλευρῖτις, *morbus Lateralis* dicitur, & Paracelſ. *Pleureſis*, late ſignificat omnem morbum, & dolorem lateris alterius, vel utriuſque; & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero ſignificatio uſitatior eſt, quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementiſſimus, cum tuſſi, febre acuta, ſputo citius, vel tardius ſubſequente proveniens ab inflammatione membranæ coſtas ſuccingentis, ob ſanguinis bilioſi efferveſcentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλευρά, etiam πλευρὸν, *Pleura*, h. c. membrana ὑπεζωκὸς, coſtas ſuccingens vocatur. Alia eſt *legitima*, alia *ſpuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum ſcriptis. De vocabulo lege Foeſ. Oec. p. 513. Dieter. n 690.

PLEURON, *Pleura*, πλευρὸν, πλευρά, vocatur generaliter *Latus*: unde πλευρέων πόνοι, *morbi laterum*, 3. aphor. 5. & 23. 5. aph. 65. 6. aph. 5. adde Diet. n. 689. Vide *Latus*. Stricte vero ſignificant hæc vocabula vel ipſas *Coſtas* (vide *Coſta*) vel membranam intrinſecus thoracis cavitatem ſuccingentem; cujus deſcriptionem vide apud Barthol. l. 2. Anat. c. 4.

* PLEXUS, πλέγμα, πλεκτάνη, πλοκή, tribuitur ab Anatomicis diverſis vaſorum ſanguineorum intricatis connexionibus: v. g. *Plexus Choroides* cerebro. Vide *Choroides*. Barthol. l. 3. An. c. 6. Hunc negavit Helm. tr. Jus Duumviratus, n. 32. *Plexus Retiformis*, ſive *Rete mirabile*, Barthol. d. l. in princ. Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vaſorum ſpermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. de Part. genit. l. 1. c. 35. Bartholin. l. 1. c. 21. *Plexus grandiformes* tres nervorum, Id. libello 3. c. 2.

PLICA, πλεκτάνη, *Plicatio*, *Plicatura*, uſurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo poſſint. De quo affectu legatur Sennert. Pr. Med. l. 5. p. 3. ſect. 2 c. 9. Eph. Nat. Cur. Ann. II. Obſerv. 52. & in pube muliebri Ann. III. Obſ. 220. Mentio quoque fit literarum Abr. a Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in Act. Erudit. Lipſ. 1683. Vel dicitur de oſſium contorſione, & comprehenſione, citra fracturam: v. gr. *Coſtarum plicatura*, Foreſt. l. 8. Chir. obſ. 6 *Plicatio* focilium brachii, obſ. 8. in Schol. aliorum etiam oſſium tenellorum in pueris, obſ. 9. in Schol.

* PLICHAS, πλιχὰς, vide *Plechas*.

PLINTHYON, πλινθίον, eſt genus machinamenti, authore Nileo, ad ſimilitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. Armam. Chir. Part. 1. Tab. XXIV. figur. 5. modumque applicandi ſcalæ docet Tab. XLIX. fig. 1. Propter formæ quandam convenientiam faſciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Gal. de faſc. n. 13.

PLINTHITIS, πλινθῖτις, ſpecies dicitur *Aluminis*, teſte Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

PLOODES, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hip. de Jugulo firmamento debito carente, 1. de fract. t. 69. Vide Foeſ. in comm. ad h. l. Oec. p. 515. Erot. p. 94. d.

PLUMA, idem quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

PLUMACEUS, epitheton eſt quorundam Magiſteriorum, levitatem eorum exprimens, apud Zwolfer. in appendic. ad Pharmac. Reg.

PLUMACEOLUS, vide *Pulvillus*.

PLUMOSUM, dicitur ſpecies *Aluminis*, quæ & *Lapis Amiantus*, vel *Aſbeſtos* vide *Amiantos*. Paracelſus vero etiam ad Salinas portiones in homine productas tranſtulit, paſſim in ſcriptis ſuis de Tartaro, & alibi.

PLUMBAGO, μολυβδαίνα, γαλήνη. Vide *Molybdena*. *Galena*. *Lithargyrium*.

† PLUMBUM, Plin. l. 25. c. 11. vitium oculorum a ſimilitudine, γλαυκώσεως, Humel. in c. 13. Q. Ser.

PLUMBUM, μόλυβδος. Vide *Molybdos*.

PLURALITAS, dicta olim fuit a Philoſophis de metallis, ita ut non ſingulariter vocabulo *Metallum* uſi ſint, ſed pluraliter: Metalla, &c.

ad

ad indicandam arctam inter ſe cognationem, quod omnia ex uno fonte, videl. Mercurio, promanent. Th. Chym. Vol. VI. p. 305. 315.

PLUTEA, vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana craſſior, ſive meninx dura, aut dura mater, qualis eſt Sinus falciformis, L. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 3.

PLUVIA, ὕδωρ, ὄμβρος, quid ſignificet, ex Phyſicis, imo ex Lexicis trivialibus conſtat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* eſſe limpidiſſimam, ac tenuiſſimam, & magni etiam uſus, teſtatur Ægin. lib. 1. c. 50. & præſertim Hipp. de A. L. & Aq. XVII. Schroder. l. 3. c. 3. Fr. Hofmann. in Clav. ad h. l.

PLYMA, πλῦμα, *loturam* ſignificat, h. e. aquam, in qua aliquid elutum ſit. Legitur apud Hip. 4. de R. V. I. A. t. 123. l. 7. Epid. XXXIX. 22. Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2. de art. t. 44. Foeſ. pag. 515. πλῦμα σαιτὸς ἐπὶ πυρὶ, eſſe *Cerevisiam* noſtram, vult Linden. Ex. VI. §. 9. quamvis locum Hipp. invenire non potuerim; neque etiam Foeſ. in expoſ. vocabulorum, πλῦμα, & τοῖς allegaverit.

PNEUMA, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrumque vocabulum valde æquivocum eſt, plura ſignificans. Græcum πνεῦμα apud Hippocratem (1) denotat ſubſtantiam quandam aeream, tenuem, halituoſam, vel vaporoſam, & ad conſtitutionem corporis noſtri eſſentialiter pertinentem; quæ Latine etiam *Spiritus* a pleriſque dicitur, l. de Arte XVII. 9. Junge Lind. Ex. XIII. §. 216. (2) idem ſignificat, quod φῦσα, *Flatus*, l. de Flatibus IV. 7. l. 2. Epid. ſ. III. 62. (3) accipitur ſæpiſſime pro *Aere*, d. l. V. 3. & *vento*, l. de Sacr. morb. XI. 7. l. 6. Epid. ſ. II. t. 24. ſ. VIII. 20. 23. (4) ſumitur pro tota *Reſpiratione*, in aliquot locis; præſertim c. 1. de R. V. I. A. t. 32. ſ. 4. t. 34. ſ. t. Progn. t. 24. Junge Gal. com. ad hæc loca, (5) pro *difficili reſpiratione*, uti demonſtravit Gal. de difficc. reſp. l. 3. c. 12. Adde Foeſ. p. 515. ſeq. Dieter. n. 697. Ita & Lat. vocabulum *Spiritus* eaſdem admittit ſignificationes. In primis vero quando ſubſtantiam corporis eſſentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*. Quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi, & exponi, videatur in Dogmat. noſtris Med. Gen. P. I. c. 5. dogmat. 6. p. 63. ſeq. De *Spirituum Nitro-aereorum operationibus* in homine ſcripſit Ludov. Maria Barberius. Vid. Acta Lipſ. A. 1682. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat ſubſtantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex miſto, per artem deſtillatoriam elevatam; quæ licet, atomis collectis, adſtantis aeris frigore in liquorem condenſetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus, & mineralibus: ſuntque vel Simplices, vel Compoſiti. Utrorumque hiſtoriam vide apud Schrod. l. 2 c. 81. Rol. Chym. l. 3. ſect. 1. ar. 2. per tot. ut & in Diſpenſatoriis. Apud Spagyricos, & Paracelſicos frequenti quoque in uſu eſt vocabulum *Spiritus*, diverſis ſub ſignificationibus, pleriſque tamen ænigmaticis, & parabolicis. Generaliter dicitur principium primum corporum naturalium, inſtructum facultatibus peragendi curriculum ſibi natura commiſſum: vel eſt ſubſtantia ſubtiliſſima, vi creationis primum producta, ac poſtmodum vi benedictionis propagata, cujuſcunque rei principium formale, actionum omnium ſcaturigo, &c. Schrod. l. 1. c. 5. Eſtque vel *Univerſalis*, ſive *Spiritus Mundi*; vel *Particularis vegetativus*, ſingulorum corporum ſublunarium; qui in vegetabilibus *humor aereus*; in animalibus *humor radicalis*, vel *calor innatus*, generaliter *Ignis naturæ* dicitur. Th. Chym. Vol. II. p. 104. Apud Dorn. Rul. & Johnſ. hæ occurrunt acceptiones, & deſcriptiones *Spiritus*. *Spiritus* eſt aqua ſolvens, e re ſimplici, & acri producta, cum ignei halitus natura. Potiſſima ejus pars eſt halitus igneus, miſtus tamen parte vaporoſa. Itaque & conſiſtentiam obtinet aqueam. In tali ſubſtantia ſpecificam vim rei gerit. *Spiritus* ambigit inter aquam, & oleum, & ad liquorem accedit. Itaque etiam oleum vocatur, præſertim in mineralibus. Et *Spiritus* quidam ſunt oleoſiores, quidam aquoſiores. Alias *Spiritus* nominantur etiam exhalationes earum; ſicuti fumi metallici, item ſtibii, ſtanni, flos ſalis, vini, &c. Quibus placet, poterunt melioris doctrinæ gratia *Spiritus Chymicos* in ſex claſſes diſpeſcere: ad primam pertinent *Spiritus* Acido-ſulphurei volatiles: ad 2. Salmo-volatiles rigidi: ad 3. Inflammabiles. ad 4. Acidi poſt phlegma ſubſequentes: ad 5. Acidi, fixi, & graves, Olei nomine indigitati: & ad 6. Oleoſi ſubtiles. Vid. Jac. le Mort. Chym Med. Phyſ. c. 2. p. 10. *Spiritus animalis* vocatur vis animæ, per quam corpus appropinquat, acquiſita ſimilitudine, ad cœli proportionem adæquatam, & incorruptam. *Spiritus fœtens*, i. e. *ſulphur*. *Spiritus* quoque dicitur argentum vivum, a ſex corporibus tractum, & in evacuationum aquis conſiſtens. Th. Chym. Vol. I. p. 294. & 426. Alias quatuor nonnulli numerarunt *Spiritus*: *Sulphur*, quod habet naturam igneam: *Sal Ammoniacum*: *Argentum vivum*, quod habet *ſpiritum* aqueum, & vocatur alio nomine *Servus fugitivus*: *Auripigmentum*, ſeu *Arſenicum*, quod habet *ſpiritum* terreum. Th. Ch. Vol. III. p. 276. Rul. vero ſeptem, imo plures recenſet. Verum Lector curioſus ipſemet in ſcriptis Paracelſ. & apud Lib. inquirat plures acceptiones commentitias. Nobis enim nec libet, nec licet omnium ſcrinia compilare.

Pneumatias, πνευματίας, idem quod πνευματώδης, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικὸς, *ſpiritualis* proprie dicitur. Verum quatenus πνεῦμα etiam *flatum* ſignificat, apud Hip. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu, ſeu ſpiritu in corpora ſubeunte, omnia vel ſecundum naturam ſe habere, vel in morbos incidere cenſebant. Fortaſſe Hip. aut ſi quis alius author libelli de Flatibus, huic ſectæ occaſionem præbuit; cui ſeſe inter Medicos Athenæus, & Archigenes in primis addixerunt. Gorr. Meminit horum Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 1. & alibi. *Pneumatica* ſcientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præſertim ambientis corpora naturalia, & Atmoſphæram conſtituentis. Sam. Reyher. in diſſ. de Aere, c. 1. ſeq.

* Pneumatocele, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta, ramex ventoſus*, quando a flatu fit diſtentio ſcroti, vel umbilici. Gorr. Caſtell. ex Ægin. lib. 6. c. 64. Hujuſmodi obſervationem vide in Job. a Meekren Chirurg. Obſerv. poſthumis, c. 4. p. 757. edit. Lat. Dicitur & *Phryſocele*, apud Paræum Chir. l. 7. c. 14.

* Pneumatodes, πνευματώδης, idem quod πνευματίας, vocatur Hippocrati 4. aph. 72. *flatibus diſtentus*, vel *anheloſus*, & ſuſpirioſus ex flatuum diſtentione, teſte Gal. l. 3. de diff. reſp. c. 12. adde Foeſ. p. 520. Diet. n. 698. Tales dicuntur etiam πνευματέμφοροι, c. 3. in 1. Prorrh. t. 72. & Gal. ἐμπεπνευματωμένοι, d. l.

* Pneumatomphalos, πνευματόμφαλος, vocatur *Hernia umbilicalis flatulenta*, ſive a flatu diſtendente oborta. Gal. in def.

Pneumatosis, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, ſive flatuum collectio in ventriculo, cujus generatio petatur ex deſcriptione Flatuum. Vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεύμενος, dicitur Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 5. *anheloſus*, difficultate ſpirandi laborans. Foeſ. in not. ad h. l. & Oec. p. 521. Approbavit hanc expoſitionem C. Hofm. in notis MS. ad Gal.

Pneumon, πνεύμων, Lat. *Pulmo*, vocatur viſcus thoracis, cor ambiens, molliſſimum, & laxiſſimum, reſpirationis, ut & vocis inſtrumentum; cujus viſceris ſtructuram merito admirandam dixit Dieter. nu. 699. de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Barthol. lib. 2. Anat. c. 9. Jungatur Vvillis Pharm. Rat. P. II. ſect. 1. c. 1. In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ aliis in phthiſi maxime commendatur; uti patet ex Diſpenſatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophyta marina refertur *Pulmo marinus*, Gr. πνεύμονες, cujus hiſtoriam, cum uſu in Medicina, tradidit Aldrov. de Zoophytis l. 4. c. 3. Jung. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 1 pag. 86.

Pneumonicus, πνευμονικὸς, dicitur de medicamentis pulmoni deſtinatis; quorum hiſtoriam vide apud Rol. O. & M. Med. Sp. l. 8. ſ. 1. c. 1. ſeq. *Pneumonica* etiam *Vena* a Sammichelio obſervata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inſeritur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur. Barthol. libell. 1. An. c. 5. p. 637.

Pneumopleuritis, πνευμοπλευρῖτις, idem quod *Pleuripneumonia* (de quo vocab. paulo ſuperius) quamvis hoc poſterius convenientius indicaverit allegatus ibid. Schrod. in ſua diſſertat. Vide Bonett. ibid. alleg. loco.

Pneustiao, πνευστιάω, ſignificat apud Hip. *crebro ſpiro*, anhelo, frequentem ſpiritum duco, l. de int. aff. XLVII. 16. l. 7. Epid. X. 40.

* Pnigalion, πνιγαλίων, idem quod ἐφιάλτης, id eſt *Incubus*, a ſuffocando ita dictus. Vide *Ephialtes*.

Pnigitis, πνιγῖτις, epitheton cujuſdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* ſimilis, magis nigricans: cujus deſcriptionem tradunt Dioſcor. l. 5. cap. 277. & Plin l. 35. c. 16. Verum quæ ſit proprie illa terra, nihilominus neſcitur. Rul. in Lex.

Pnigmos, πνιγμὸς, idem quod πνῖξ, *Strangulatio, ſuffocatio*, 4. aph. 34. & 4. de R. V. I. A. t. 63. Coac. t. 61. Aliquando & πνίγμα legitur, lib. 7. Epid. XIII. 2. LII. 11. Foeſ. p. 521. Vide & *Apopnixis. Hyſtericus*.

Pnigos, πνῖγος, *æſtum pleniorem*, & veluti ſuffocantem ſignificat. Legitur in Hipp. lib. 3. Epid. ſ. 3. t. 6. l. 5. XXXIII. 11. Hinc πνιγώδης, ſtrangulationem, vel *ſuffocationem inducens*, l. 1. ſ. 2. Prorrh. t. 54. 55. Coac. t. 324. Adde Foeſ. d. l.

Pnix, πνῖξ, *ſuffocationem* in genere notat. Hipp. 4. aph. 34. Diet. nu. 700. & dicitur de *uteri ſuffocatione*; de qua vide ſupra *Hyſtericos*.

Poculum, ἔκπωμα, Gal. 1. meth. med. 1. quid ſignificet, notum eſt, videlicet Vas ex varia materia præparatum, e quo poculenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varia parata fuiſſe *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h.e. auro, & quinta argenti parte, ex cornibus, ex lignis medicamentoſis, conſtare poterit ex Lang. l. 1. ep. 29. C. Rejes C. E. q. 64. n. 15. Lib. S. A. Ch. l. 1. c. 16. & 18. *Pocula* triplicia conſtituit ab uſu Rol. videlicet *Neceſſitatis, Hilaritatis, Ebrietatis*, O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 74. *Poculum amatorium*, eſt *Philtrum*: de quo ſupra.

† Podagralini, Cuſcuta. Matth. de grad. p. 2. cap. 7.

* Podagra, ποδάγρα, eſt *Arthritis pedum*, proprie: vide *Arthritis*. Quamvis vulgo receptum ſit, vocabulo hoc abuti generaliter, pro omni Arthritide. Inde verbum ποδαγριάω, *podagra*

laboro, quod legitur apud Hip. 6. aph. 28. ſeq. & adjectivum ποδαγρικὸς, d. l. aph. 49. 55. Jung. Diet. n. 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda, & utilia propoſuit. In ſcriptis etiam Helmontii, de *podagræ* origine e ſemine, e ſtomacho; cujus character ipſi vitæ Archeo concreditus eſt, deque ejus remediis legi, & inquiri poterunt in Indice. *Podagræ* nonaginta ſpecies numeraſſe olim Æſculapium, patet ex Seren. c. 42. adde Keuch. in notis p. 249. De *podagra* noviſſime ſcripſit Th. Sydenham, uti patet ex Act. Erud. Lipſ. A. 1684. Tropice etiam *podagra plantarum*, dicuntur plantæ illæ aliis adnaſcentes; quales ſunt Cuſcuta, Epithymum, Viſcus, &c. Fallop. de med. purg. ſimpl. c. 42. T. I. Op. p. m. 116.

PODANIPTRON, ποδάνιπτρον, dicitur *vas pro lotione pedum*, apud Lang. l. 2. ep. 45.

PODEON, ποδεὼν, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur, & effunditur. Legitur apud Hipp. l. de Aff. XXII. 20. adde Foeſ. p. 521.

PODEX, ὀρχὸς, ἕδρα, idem quod *Anus*. Vide ſupra in AN.

POECILLON, ποικίλλον, *varians*, ſive variis expoſitum affectionibus. Uſurpatur ab Hippocr. de hypochondriis, 1. Prorrh. c. 2. t. 60. Coac. t. 186. Foeſ. d. l. ποικίλος, *varium* ſignificat; unde & *Acopum* quoddam a varietate *Pœcilon*, ποικίλον, dictum fuit apud Ægin. l. 7. c. 19.

POEOTES, ποιότης. Vide *Qualitas*.

POGON, πωγὼν, vide *Barba*.

POLA, *Polla*, pro *Pala*. antiquos legiſſe, teſtatur Keuch. ad Sam. p. 168.

POLEMIOS, πολέμιος, *inimicus*, adverſarius, dicitur de Nimio, quod naturæ adverſatur. Hipp. 2. aph. 51. vide Diet. n. 703.

† POLENTA, quæ fiebat ex hordeo viridi. Auct. Gal. l. 1. de ſimpl.

POLENTA, ἄλφιτον. Vide *Alphiton*. adde Jul. Alex. l. 8. Sal. c. 9.

POLIATER, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius* in arce, aut oppido quodam juſſu, & authoritate Magiſtratus artem ſuam exercens. Dicitur & *Phyſicus ordinarius*. Vide *Phyſicus*.

POLIOSIS, *Polioтes*, πολίωσις, πολιότης. Vide *Canities*.

POLITURA, ξέσις, λέανσις, dicitur artificium rem aliquam nitidam reddendi, expoliendi, & lævigandi: item ipſa materia, qua effectus ille præſtatur. Lib. S. A. Ch. l. 1. c. 24.

POLLEN, γῦρις, *farina tritici tenuiſſima* dicitur, ficut flos ſiliginis. Vide *Gyris*. adde J. Alex. l. 8. Sal. c. 9. Tribuitur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus: v. gr. *Pollen Thuris*, legitur apud Scrib. n. 46. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

* POLLEX, ἀντίχειρ, vide *Antichеir*.

POLLINCTURA, κηδεία, eſt *Balſamatio mortuorum*: de qua Andr. Rivinus integrum ſcripſit libellum. Vide *Conditura*.

POLOS, πῶλος. Vide *Pullus*.

POLPHOS, πόλφος, Latine dicitur *Bulbus*, v. g. ceparum, raphani, &c. Alii cibum quendam ex pulte factum eſſe dicunt. Erotian. Onomaſt. p. 96. b.

POLUS, πόλος, vocatur tota capitis rotunditas, quæ etiam *Teſta* dicitur. Keuch. ad Samon. p. 92. Quid vero apud Aſtronomos *Polus* ſignificet, videatur in eorum ſcriptis.

POLLUTIO, ἐξονείρωσις, vide *Exoneiroſis*. *Gonorrhœa*.

POLYAEMIA, πολυαιμία, ſignificat *veram plethoram*, h. e. abundantiam, & ubertatem. Fernel. tr. Patriolog. c. 14.

POLYARCHION, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis*, a *Polyarcho* authore; cujus deſcriptiones habentur apud Galen. l. 8. de C. M. S. L. c. 5. & l. 7. de C. M. S. G. c. 7. Aegin. l. 8. cap. 18. Eſt etiam *Cataplaſmatis* nomen, apud Aet. l. 9. c. 34. citante Gorræo.

* POLYCHRESTOS, πολύχρηστος, *ad multa utilis*: Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, ſed & ſpecie diverſa, & contrariis quandoque viribus prædita. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum eſſe, videri alicui poſſet.

* POLYCHRONIOS, πολυχρόνιος, idem quod χρονικὸς: vide *Chronicus*. adde Diet. n. 706.

POLYCLONOS, πολύκλωνος, *ramoſus*, Gorr. Epitheton Arthemiſiæ.

POLYGALACTOS, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur: cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens*. Erot. Onom. p. 19. d.

POLYGRAOS, πολυγραος, idem quod πολυφάγος, *multivorus*, vorax. Gal. in Exeg. voc. Hippoc. Foeſ. d. l.

POLYEIDAE, *ſphragis*, πολυείδου σφραγὶς, nomen *Trochiſci* olim celebris ad ulcera diuturna, & contumacia; cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 11.

* POLYMORPHOS, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in ſpecie a quibuſdam dictum *os cuneiforme*, ſive σφηνοειδὲς. Ita & *Os cubiforme* vocatur πολύμορφον, Barthol. libell. 4. Anatom. cap. 6. & 21. p. 718. 753.

POLYNOSTOS, πολύνοστος, vide *Noſtos*.

POLYOSTEON, πολυοστέον, a quibuſdam dicta pars pedis ea, quæ multis oſſibus conſtat, & alio nomine πεδίον appellatur. Gorr.

POLY-

Digitized by Google

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem quod πολύχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus ad multa conducentibus. Galen. lib. 1. de C. M. P. G. cap. 1. vel potius de *medicamentis compoſitis*.

Po[illegible], [illegible] epitheton vini generoſi, idem ſignificans, quod οἰνώδης. *Uenödes*. Lind. Ex. X. §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide *Aſinus*. Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυποδίτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti, cujus deſcriptio habetur apud Æt. l. 3. c. 60. & 61. citante Gorr.

Polyposia, πολυποσία, ſignificat multam, vel *largam potionem*, non aquæ, ſed *vini*, apud Hipp. 7. aph. 7. adde Diet. n. 704.

* Polypus, πολύπυς, Hipp. πώλυπος, æquivocum eſt: Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aſelli*, ſive *Millepedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo, & Medicina, prolixe vide apud Aldr. l. 1. de mollib. c. 2. Chiocc. in Muſ. Calc. ſ. 1. p. 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Lind. Ex. V. §. 80. 81. Tropice vero, & per translationem, ob aliquam figuræ ſimilitudinem, *polypus* vocatur tumor quidam p. n. in naſo conſiſtens, carneam veluti ſubſtantiam ſolidam habens, cum multis appendicibus; cujus meminit Hipp. l. de affect. VI. 1. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. Æginet. l. 6. c. 25. Scribon. nu. 51. Vide Rhod. in Not. ad h. l. Hildan. ep. 61. Nos quoque in utraque nare Illuſtris cujuſdam Perſonę vidimus *polypum* naſi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitiſque debitis remediis, A. 1673. m. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius deſcribi poterit: *polypus* eſt excreſcentia carnea mollis, laxa, colore varia, in naribus genita, interdum verſus palatum, interdum extrorſum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutritii ſucci vitioſi luxuriantibus, & propter ſolutionem aliquam continui in naribus præcedentem ſubſiſtentibus, & in maſſam carneam concreſcentibus. Sunt, qui & in Corde tales *polypos* obſervari aliquoties ſtatuerunt. Verum non immerito Kekring. ſuſpectos reddidit, exiſtimans, eſſe ſolum ſanguinis poſt mortem congelati, & coagulati portiones. Eph. N. C. An. I. Obſ. 31. *Polypum* in *rene* obſervavit Jac. Spohnius Lugduni Gallor. uti conſtat ex Act. Erud. Lipſ. 1684.

Polysarcia, πολυσαρκία, dicitur *Carnoſitas*, ſive excedens corpulentia. Jul. Alex. Not. in Gal. l. 14. meth. med. c. 15.

Polyschedia, πολυσχιδία, *multiplex diviſio*, & multifida ſectio vocatur: uſurpaturque de varietate dogmatum, vel præceptionum, apud Hipp. de Præcept. X. 16.

Polysemos, πολύσημος, multa ſignificans, *inſignis*. Erot. On. p. 19. d. Opponitur τὸ ἄσημον *nullius momenti*.

Polyspaston, [illegible] dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum, [illegible] dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præſtet. Refertur ad Archimedem authorem. Gorr. Meminit & hujus vocabuli Caſp. Hofm. Com. in Gal. de U. P. n. 79.

Polyspermos, πολύσπερμος, *ſemine abundans*, fere idem quod πολυτόκος, *fœcundus*. Dicitur de animalibus. C. Hofm. d. l. n. 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio*, dicitur, ejuſque ſignificatio eſt nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ ſola infuſione, & deglutione abſumuntur. Dieter. n. 707. Linden. vocat *Cibum ſorbilem*, Ex. IIX. §. 34. Gr. dicitur & ποτὸν, item πόσις. Dantur & *potiones medicæ*, ſive Pharmaceuticæ; ſuntque Medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque ſolæ fere mixtione liquidorum conſtant: de quibus Schroder. l. 2. c. 74. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. de form. rem. l. 1. ſ. 1. c. 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alternantes*. Confortantes commode quoque Alternantibus annumerari poſſunt.

Pomambra, quaſi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum ſiccum*, paratum ex ſuaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum, cum, vel ſine Moſcho, Ambra, & Zibetho: cujus deſcriptionem, & formulas vide apud Scrod. l. 2. c. 75. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. Morell. l. 2. de form. remed. ſect. 2. c. 10. Wecker. Antidot. gen. l. 1. c. 52. & ſpec. l. 2. ſ. 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρὸν, eſt nomen Emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 17. notante Gorr.

* Pompholyx, πομφόλυξ, duplicem habet ſignificationem, propriam, & translatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide ſupra in BU. Secundum hanc denotat medicamentum metallicum, quod in coctura æris ſurſum fertur; & in cameris, parietibuſque fornacum, bullarum modo tumens colligitur: cujus hiſtoriam, & deſcriptionem lege apud Dioſcor. l. 5. cap. 85. Gorr. Sch. l. 3. c. 19. nu. 5. Fr. Hofm. Cl. ad h. l. Chiocc. Muſ. Calceol. ſect. 4. p. 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*: Chiocc. æris, & cadmiæ *favillam*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis proſtat: de quo vide Diſpenſatoria.

Pomphos, πομφὸς, dicitur *eminentia cutis tumida*, ſimulque humore redundans, & rubicunda.

cunda. Hipp. l. 2. de Morb. LXVIII. 10. quamvis Linden. ibidem πολφοὶ poſuerit, & l. 2. de morb. mul. XI. 5. Adde Foeſ. Oec. p. 522. ſeq. Latine *Papula rubens*. For. l. 6. Obſ. 41. Schol.

POMUM, μῆλον, idem quod *Malum*, vide *Malum*. *Poma Heſperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur [illegible] *Adami*, dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterius conſpicua, quam facit cartilago Thyroides; propter fabuloſam opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore ſubſtitiſſe, & ad poſteros translatam fuiſſe.

PONDO, *Pondus*, σταθμὸς, σταθμίον, ſignificat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum menſura vaſculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *pondera*, pro regionum, & conſuetudinum diverſitate. De quibus videatur inter antiquiores Gal. l. de ponder. & menſur. & Æginet. tit. eodem. Inter recentiores, Sennert. Inſt. Med. l. 5. p. 3. ſ. 1. c. 3. Dogm. noſtr. p. 758. ſeq. De *ponderibus Spagyricis* Theat. Ch. Vol. I. p. 485. Vol. III. p. 489. *Pondo* indeclinabile olim additum fuit, ad denotandam differentiam menſuræ. Rhod. in Lex. Scrib. pag. 425. *Pondus* ſæpe idem ſignificat quod *onus*, Græc. βάρος. Vide *Baros*.

PONEROS, πονηρὸς, *Pravum*, vitioſum, malum ſignificat. De cujus vocabuli expoſitione vide plura apud Foeſ. pag. 523. Dieter. nu. 710. Lind. Ex. XIII. §. 267. ſeq.

* PONOS, πόνος, vide *Labor*.

PONS, γέφυρα, quid proprie ſignificet, ex aliis petendum eſt Lexicis. Varolius transtulit in Anatomiam; & hoc nomine inſignivit proceſſus quoſdam cerebelli globoſos, prope vermiformes: quorum deſcriptionem vide apud Barthol. l. 3. Anat. c. 5. p. 484.

PONTAGIUM, terminus eſt Paracelſicus, denotans rem mixtam, ſcil. pontici cum amaro, vel ſtypticum, & ponticum; ſicuti in aceto, acacia, & ſimilibus. Paracelſ. de Tart. l. 2. tract. 1. c. 5. in not. & in Fragm. ad h. l.

PONTICUS, epitheton eſt ſaporis certi ſalini, reſpondentis aquæ marinæ: & denotat ſal cum fæculentia conjunctum: de qua *pontica* qualitate plura vide apud Parac. dict. l. Meminit & Vvillis l. de febr. c. 6. & applicat ſanguinis diſpoſitioni aceſcenti, & fœculentæ. *Pontica vina* ſunt acida, fœculenta, Tartarea.

PONTIFICIUM, ἱερατικὸν, vide *Hieraticum*.

POPANAX, pro *Opopanax*, de quo ſupra in OP. Rul. & Johnſ.

* POPLES, ἀγκύλη, ἰγνὺς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur oſſi tibiæ pars interior, qua crus flectitur. Galen. l. Introd. c. 10. Vide *Ignys*.

POPLITEUS, dicitur partim de Vaſis ſanguineis, Vena, & Arteria Crurali, quæ dicuntur Popliteæ: partim de Muſculo Tibiam adducente, qui vocatur [illegible] Barth. libell. [illegible] libell. 2. c. 6. p. 658. & l. 4. c. 12. p. 581.

POPULEON, ἀπὸ αἰγείρου, nomen *Unguenti*, in officinis notiſſimi, & ipſis ruſticis frequentiſſimi uſus una cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum eſt a gemmis Populi albæ arboris, quæ baſin conſtituunt. Vide diſpenſatoria. Laudat etiam Lang. l. 1. Ep. 54. *Unguentum populeon*, cum æqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum purgare corpus, vult Parac. in Conſil. Medic.

POPULARIS, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*. *Epidemicus*, a δῆμος, *populus*.

PORCELLIO, κυβαρὸς, idem quod *Aſellus*, *Millepeda*. Vide *Aſinus*. Lind. Ex. XI. §. 21.

PORCELLUS, *porcus*, ὗς, χοιρὸς, idem quod *Sus*, Scropha, animal quadrupes notiſſimum; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo, & Medicina, prolixe deſcriptam lege apud Aldrov. l. 1. de quadrup. biſulc. c. 37. Bruyer. de re cibar. l. 13. c. 1. & 2. Tribuitur quoque nomen *Porci*, & *Porcelli* piſcibus, v. g. *Delphino*, & alii, qui more porcorum roſtro terram fodere dicitur. Aldrov. l. 2. de piſ. c. 69. *Porcus* etiam, Gr. χοιρὸς, ponitur pro *pudendo muliebri*. Rolf. de part. Gen. P. II. c. 32.

PORCETRA, dicitur, juxta Pomponium, Sus quæ ſemel peperit, atteſtante Ingraſſia, Com. ad Avic. de Tum. p. n. p. 230.

PORDE, πορδὴ, vide *Crepitus*.

PORFILIGON, id eſt *baſitura ferri*. Rul. & Jonhſ.

PORFIRETICUM, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam ſignificat. Rul.

* POROCELE, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel calloſa, in teſticulo, aut membrana erythroide concreſcens, inſignis, renitens, dura, & inæqualis. Gal. in def. Med. & Intr. c. 18. Ægin. l. 6. c. 63. Gorr. in def.

* POROMPHALON, πωρόμφαλον, eſt concretio calli, vel tophi, in umbilico. Gal. in def.

* POROPOEIA, πωροποιία, vocabulum eſt Methodicorum proprium; & ſignificat exiguorum meatuum, ſive pororum apertionem. Galen. l. 4. meth. med. 4.

POROS, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen* notat, Lind. Ex. V. §. 37.

POROS, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

POROSITAS, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Paſſim in ſcriptis Medicorum.

POROTICOS, πωρωτικὸς, i. e. *Callum faciens*.

Dici-

Dicitur de medicamentis callum generantibus. Vocantur & σωλωτικά.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie ſignificat, inter turbinatas conchas nobiliſſimam, ob ſuccum illum, ſive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobiliſſimum, ad tingendum præſtantiſſimum; unde color purpureus vocatur. De hujus Conchæ hiſtoria, & uſu, qua Medico, qua alio, vide Aldrov. l. 3. de Teſtac. cap. 5. Chiocc. Muſ. Cal. ſect. 1. p. 41. ſeq. *Purpuram filorum*, ſive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatiſſima, contra Amentiam, refert Paracelſ. tract. 2. de morb. ament. c. 5. De *purpura Græcorum ſcriptoria*, *Encauſtum* dicta, lege Lib. S. A. Ch. l. 6. c. 6. Tinctura illa *purpurea*, ſive color, vocatur eidem *Purpuriſſum*, d. l. c. 3. in fin. *Purpurina Arſenici*, eſt compoſitio mercurialis rubea; cujus meminit idem l. 7. c. 26. Late ſæpe ſumi *Purpureum colorem* pro omni eleganti rubro, & ita cum *Phœniceo* confundi, teſtatur C. Hofm. l. 4. V. L. cap. 44. *Purpura* quoque præternaturalem habet ſignificationem; diciturque de maculis febrium peſtilentialium, *Petechie* dictis. Foreſt. l. 6. Obſ. 59. adde Schol. *Porphyra*, πορφύρα, quoque eſt nomen Emplaſtri, cruenta vulnera glutinantis, apud Æt. l. 15. c. 12. citante Gorræo.

Porphyrio, πορφυρίων, vocatur avis quædam, circa fluvios degens, cœrulea, longis cruribus, & roſtro purpureo prædita; cujus deſcriptionem, cum uſu in cibo, & aliis, vide apud Ald. l. 20. Ornithol. c. 20.

* Porraceus, πρασοειδὴς, *Praſinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porraceæ*. Gal. l. 2. de temper. c. 6. & alibi, c. 5. in 6. Epid. t. 14. Excrementa alvi *porracea*, c. 2. In Progn. t. 23. Vomitus *porracei*, d. l. t. 39. Vide Foeſ. p. 526.

Porrifigi, Ital. nomen, idem ſignificans, quod *Ficus*, ſive tumores, in quos Criſtæ neglectæ degenerant. Alex. Maſſarias l. 3. P. M. c. 24.

* Porrigo, idem quod *Furfuratio*. Vide *Furfur*.

Porrus, *Porrum*, Fallopio de Tum. p. n. c. 24. dicitur ſpecies *Verrucæ*, quæ habet quaſdam radices ad extra, ad ſimilitudinem porrorum, & ita minutim fixa. Foreſt. l. 4. Chir. Obſ. 10. in Schol. Meminit & aliquoties Paracelſ. in ſcript. Chirurg. præſertim vero de ulcerib. &c. cap. 61. vulgo *Oculus gallinæ* Germ. dicitur. Adde Vualth. Sylv. Med. p. 1513.

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte ſima, ubi duæ parvæ ſunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum, pro ſanguificatione, in hepar deferri: verum hodieque fere exolevit hæc de Chyli ad hepar tranſitu hypotheſis. Vena quoque ibidem exorta, & per viſcera abdominis diſperſa, *Vena portæ* propterea vocatur. Vide Linden. l. 2. Med. Phyſiol. c. 5. §. 88. ſeq. Barthol. l. 1. cap. 14. *Porta* quoque ſumitur pro vulva, Rolf. de part. gen. P. II. cap. 33. De Chymicis *portis*, h. e. operationibus propriis, in negotio Lapidis Philoſophici, lege Libav. T. II. Op. p. 131.

Portatile, *in ſacco acetum* quid ſit, vide ſupra in *Acetum*.

* Portonarium, vocatur nonnullis primum inteſtinorum, quod alias *duodenum* dicitur, l. de Anat. vivor. inter ſpurios Gal. Verum nomen hoc potius competit Orificio ventriculi dextro; ſiquidem reſpondet Græco πυλωρὸς, i. e. *Janitor*. In qua ſignificatione etiam ſumitur in Avicennæ ſcriptis Latine redditis, l. 3. fen. 16. t. 1. c. 1.

* Porus, πόρος, i. e. *Meatus*. Vide *Meatus*.

Posca, item *Puſca*, ὀξύκρατον. Vide *Oxycraton*.

Positio, θέσις. Vide *Situs*, *Theſis*. Dicitur & *Poſitura*.

Posis, πόσις, *Potio*. Vide *Poma*.

* Postapparens, ἐπιφαινόμενος. Vide *Epiphænomenos*.

* Postbrachiale, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*.

Postcoenium, ἐπιδόρπιον, h. e. *ſecundaria cœna*. Diet. n. 310.

Posthe, πόσθη, Latin. *Præputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis, & Turcis circumciditur. Barthol. lib. 1. Anat. c. 24.

* Posthia, ποσθία, idem quod κριθὴ, *Hordeolum*. Vide *Crithe*.

Postis, φλιά. Vide *Phlia*.

Pospositio, τὸ ὑστερίζειν, dicitur reditus paroxyſmi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: eſtque ſpecies ἐπιδόσεως, & ſignum, cæteris paribus, declinationis, vel remiſſionis morbi. Gal. l. 1. de Criſ. c. 4. Foreſt. l. 3. obſ. 26. Schol. Ita & Menſtrua *poſtpoſita*, Gr. ὑστερητικὰ, vocat P. M. de Calderia, eo quod repetant per tardiora intervalla, quam ſtatui naturali hujus individui conveniat; & opponit *Anticipatis*, ſive Antevertentibus. Tom. IV. Op. p. 208. ſeq. vide *Anticipans*.

Potabilis, πότιμος, ποτὸς, πόσιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Roland. & Johnſ. in Lex. vel quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. S. A. Ch. lib. 2. c. 1. ſeq. ubi Magiſteria *potabilium* deſcribuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties ſcripſit Paracelſ. in ſcriptis ſuis, præſertim in

Paramiro, & Paragrano. Loca quærantur in Indice. De *Auri potabilis* variis deſcriptionibus vide Schroder. lib. 3. c. 8. Fr. Hoſmann. in Clav. ad h. l. Sunt, qui etiam plane negant. Nos litem non facimus noſtram. Mars *potabilis*, triplici proceſſu, juxta Carol. de Maets, proponitur a Motley in Collect. Chym. Leid. c. 256.

POTENTIA, *Poteſtas*, δύναμις. Vide *Dynamis*.

POTERIUM, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini abſorbentis humores hydropicorum, apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 3. mox in princ.

POTIMOS, πότιμος. vide *Potabilis*.

POTIO, πόσις, πόμα, *Potus*. Vide *Poma*.

POTOS, ποτὸς, adjective, idem quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. 2. Subſtantive vero apud Hippocr. *compotationem* notat, & convivium, l. 1. Epid. ſ. 4. t. 19. & l. 5. XXX. 20.

PRACTICA, πρακτικὴ, dicitur vel *Artis Medicę exercitium*, vel Authorum ſcripta, quæ continent deſcriptionem & modi, & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conſervanda, qua pro recuperanda ſanitate. Opponitur *Theoreticę* Medicinæ, quæ tradit præcepta Artis, & fundamenta, prius addiſcenda, antequam ad artis exercitium quis ſeſe accingere cupit. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conſervans ſanitatem. *Theoreticus* vero proprie eſt Profeſſor, qui docet præcepta. Præſupponitur igitur *Practicę* ſtudium Theoreticum; nec bonus dici poterit *Practicus*, niſi prius fuerit bonus Theoricus. Dogm. Med. Gen. in prælimin. dogm. 8. p. 9. 10. Dicitur ſæpe & *Praxis Medicæ*. Utrumque vocabulum applicarunt & Spagyrici labori lapidis Philoſophici; uti videre eſt in Theatr. Chym. Vol. IV. p. 2. & alibi.

PRÆCAUTRIX, προφυλακτικὴ, vide *Pręſervatio*.

* PRÆCEDENS, προηγούμενον, idem quod *Antecedens*. Vide *Cauſa Proegumene*.

PRÆCEPTUM, παραγγελία. Vide *Parangelia*.

PRÆCIPITANTIA, dicuntur Medicamenta ſanguinis fervorem, & motum inordinatum ſedantia, acidum corrigendo, & abſorbendo. Pertinent inter Diaphoretica, de quibus ſupra ſuo loco dictum fuit. Os ſepiæ *Pręcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compoſitum hoc Epitheto exornavit.

PRÆCIPITATIO, dicitur operatio Chymica, ad σύγκρισιν, vel coagulationem pertinens, per quam ſoluta corpora in pręceps aguntur, & demittuntur. Sumitur vel generaliter pro quavis ſolutorum ex menſtruis ſuis repercuſſione: eaque eſt cum *ſpontanea*, quando imprægnatum menſtruum, nullo addito alio motore, demittit calcem; v. g. ſpiritus Vitrioli Philoſophicus, vel Phlegma Vitrioli vulgare ſolvens corallia, margaritas, oculos cancrorum; tum *violenta*, cum affundendo alium liquorem, ſolutum petit fundum. Vel ſpecialiter pro *pręcipitatione Mercurii*, qua per aquas fixatorias, & gradatorias liquabilitas Mercurii ſiſtitur, & ex menſtruo ſuo præcipitatur: unde & κατ' ἐξοχὴν *Pręcipitatus*, vel *Pręcipitatum* dicitur; quamvis pulvis ille ruber Mercurialis, qui vulgo *Pręcipitati* nomine venit, nihil minus ſit, quam *Pręcipitatum*; cum fiat evaporatione potius menſtrui ſolventis ad ſiccitatem. Plura videapud Libav. l. S. A. Chym. fere per totum. Alchym. Pharm. cap. 36. Rol. Chym. l. 2. c. 4. Fr. Hoſm. in Cl. ad Schrod. p. 93. 94. Rul. & Johnſ. in Lex. Aliquando etiam Pathologice *Pręcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Pręcipitatio Matricis*, legitur apud Valeſc. de Tarant. l. 6. cap. 11. Philon. Pharmac. pag. m. 668.

PRÆCISIO, περικοπή, rectius *circumciſio*, eſt operatio Chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, natibus, & ano. Galen. Introduct. cap. 18.

* PRÆCOGNITIO, πρόγνωσις, idem quod *Pręnotio*, dicitur pars Semiologiæ, qua conſtat Medico de futuro eventu, in utroque ſtatu ſanitatis, & morbi; quamvis communiter ſaltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa ſigna *prognoſtica*, προγνωστικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua ſecundum, qua præter naturam; nec ſunt alia realiter a *diagnoſticis*, ſed ſaltem modo conſiderandi diſtinguuntur. Plura vide apud Inſtitutioniſtas, in primis vero in noſtris Dogmat. Med. Gen. Part. III. c. 1. c. 5. & 6. Paracelſ. etiam barbare vocat *Prognoſticationem*. Differt a *Prædictione*, πρόῤῥησις dicta, quando verbis, vel ſcriptura indicatur id, quod ſcimus de futuro eventu; quæ non ſemper eſt adeo neceſſaria, uti *prænotio*. Lind. Ex. XV. §. 149.

* PRÆCORDIA, φρένες. Vide *Phrenes*. Gal. l. 6. de Hipp. & Pl. decr. c. 9. A Celſo tamen latius accipi videtur pro *Hypochondriis*, aut pro eo, quod utrique hypochondrio interjacet. Barthol. l. 1. Anat. in procem. & Lind. Ex. IX. §. 35.

PRÆCOCIA, πραικόκκια, in ſpecie dicuntur fructus quidam, ſive ſpecies *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Perſica, & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate: de quibus Galen. l. 2. de Al. fac. c. 20. Jul. Alex. l. 10. Salut. c. 6.

PRÆCURSORES, Paracelſo dicuntur accidentia, & ſigna futuri, vel imminentis morbi, l. 2. de Tartar. tract. 2. c. 1. in Annot.

PRÆCUSTODIA, προφύλαξις, idem quod *Præſervatio*.

PRÆ-

Praedebilitati, προκαταδυνάσαντες, προεξαδυνατήσαντες. Vide *Proapaudeſanies*.

Praedestinatio, terminus Paracelſo frequentiſſimus: & ſignificat idem, quod *Fatum*, de quo ſupra, in FA, videlicet imperſcrutabilem neceſſitatem, & terminum fatalem alicujus rei, Deo ſoli cognitum. Paramir. Tract. 3. c. 6. ſeq. & alibi paſſim.

Praedictio, πρόῤῥησις, προδιαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici verbis, vel ſcriptura patefacta. Vide *Prænotio*. Eſt quandoque neceſſaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. Ex. XV. §. 4. ſeq. Dieter. n. 719.

Praedivinatio, προθεσπία, idem quod *Divinatio*, *Prædictio*. Gal. l. de conſt. medic. 18.

Praefatio, προοίμιον, eſt operis, vel ſcripti alicujus præparatorium quandoque neceſſarium. Gal. c. 1. prog. t. 1. Lind. Ex. XV. §. 10.

Praefocatio, πνὶξ, idem quod *Suffocatio*: & dicitur de uterina ſuffocatione. Vide *Hyſtericos*.

Praegnans, κυμαὶς, ἐγκύμων, idem quod *Gravida*, fœtum in utero gerens. Vide *Cymas*, *Encymon*, *Cyeſis*, *Gravida*.

Praegnatio, idem quod *Impregnatio*: de quo ſupra, in IM. Legitur in Theatr. Ch. Vol. III. p. 163.

Praehumecto, προϋγραίνω. Hipp. 4. aph. 13. Jung. Diet. n. 734.

* Praeincipiens, προκαταρκτικὴ, vide *Cauſa*. *Procatarcticos*.

Praeludium, terminus Paracelſicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Aſtralis in homines: & meminit Paramir. l. 2. de orig. morb. c. 7. & l. de caduco matricis, §. 4.

Praelum, item *Prelum*, πιεστὴρ, πιεστήριον, inſtrumentum, quo ſucci exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis uſitatum. De *prelo* pro muſto vide Lind. Ex. X. §. 187.

Praemaceratio, i. e. *maceratio præmiſſa*. Legitur apud Rhod. in Lex. Scrib. & n. 193.

Praemeditatio, προεξαλογίσμος, denotat diligens judicium, & ſingularem prudentiam Medico neceſſariam, non ſolum in recta applicatione remediorum, præſertim generoſorum, & evacuantium, quæ uti magnifice prodeſſe, ita & apprime nocere poſſunt; ſed etiam in cognitione, & prædictione circa morbos inſtituenda. De qua virtute legatur Diet. n. 721. Ex. XII. §. 59. Verbum προεξαλογίζω, legitur apud Hipp. 1. aph. 24.

Praenes, πρηνὴς. Vide *Pronus*.

Praenotio, πρόγνωσις. Vide *Præcognitio*.

Praeparans, dicitur partim de Vaſis, Venis, & Arteriis ad teſtes, & epididymides excurrentibus, Spermaticis dictis; de quibus videantur Anatomici, v. g. Barthol. l. 1. Anat. c. 21. p. 202. ſeq. partim de medicamentis. Vide *Paraſceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*. παρασκευὴ, προπαρασκευὴ. Vide *Paraſceve*.

Præpostere, πάρεργον. Vide *Parergon*.

* Præputium, πόσθη. Vide *Poſthe*.

Præsagium, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem quod *prædictio*. Sumitur & pro ipſo ſigno prognoſtico. Hinc Rul. Dorn. & Johnſ. deſcripſerunt *preſagium*, quod ſit præcedens aliquod notabile ſignum rei futuræ hiſtoriam, ex quo prophetia ſumitur quandoque.

Præscientia, πρόγνωσις, idem quod *præcognitio*, *Prænotio*.

Præsensio, πρόνοια, πρόγνωσις, idem quod *prænotio*, Latinis Hipp. interpretibus. Gal. in com. 1. ad prognoſt. t. 1. & alibi.

Præsens, παρὼν, παρεὼν, quid communiter ſignificet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præſentes*, qui ægris adſunt, iiſque adminiſtrant, ex Hip. 1. aphor. 1. Junge Dieter. n. 655. Deinde τὰ παρόντα dicuntur ſtatus hominis *præſens*, ſive ſecundum, ſive præter naturam; cujus cognitio Medico neceſſaria, antequam de futuro eventu velit prænoſcere. Gal. l. 4. de præſ. ex pulſ. c. 11. & alibi. *Præſens auxilium*, vel remedium dicitur, quod efficax eſt, & mox juvat. Et, *præſenti Numine Curare*, proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter ſpem medelam afferre. Keuchē. ad Sammon. p. 85.

Præsensio, πρόγνωσις, idem quod *prænotio*. Uſurpatur ab Augen. Tom. III. Epiſtol. & Conſ. Medic. l. 3. ep. 9. p. m. 97.

* Præsepiolum, φατνίον, vide *phatnion*, *Bothrion*.

Præservatio, προφυλακὴ, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat; & opponitur *Curationi*, τῇ θεραπείᾳ. Galen. aph. 22. Hinc προφυλακτικὴ, pars Medicinæ *præſervatoria* vocatur, quæ a morbo *præſervat*, lib. 11. meth. med. c. 2. Eſt igitur pars τῆς ὑγιεινῆς. Tuetur enim ſanitatem, & providet, humores lentos incidendo, craſſos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (ſcil. in latitudine ſanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stantes hoc principio omnino hallucinati ſunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præſervatoriam* etiam in Methodum medendi intruſerunt, eamque cauſſæ remotiori oppoſuerunt. Gal. Art. medic. c. 99. Videantur noſtra Dogmata P. IV. cap. 3. dogm. 4. p. 484. ſeq. Ita erravit quoque Lind. Ex. XIII. §. 342. quando *præſervationem* indicationem morbi fientis, ſeu,

ſeu, quod in idem recidit, cauſæ jam agere incipientis eſſe dixit, Rectius vero Helmont. ſcribit: *Pręſervatio* eſt futuri præcautio. tr. de Lith. c.7.n.21. *Pręſervativa remedia* dicuntur, quæ vitam a ſuis inimicis, & corruptionibus defendunt, Dorn. Rul. & Johnſ. ſcil. prohibendo, ne infeſtent. *Pręſervativum ſummum Philoſophicum* dicitur Lapis Philoſophicus: & has habere qualitates debet, non ut ratione odoris, aut ſimilis cujuſdam qualitatis, ſed ratione caloris naturalis confortet, & præſervet; quod ſi non fit, res inanis eſt. Theatr. Ch. Vol. VI. p.690.

Præsidium, βοήθημα, idem quod *Auxilium, Remedium, Indicatum*. Occurrit paſſim apud Authores Latinos veteres, & recentiores.

Præstigiæ, *Pręſtigiatura*, γοήτεια, μαγγανεία, eſt Diabolica medendi ratio, quæ omnino abeſſe debet; qualis eſt vetularum, ſagarum, quam & Gal. l. 6. de S. Fac. in princ. rejecit. Jung. Diet. n. 683. Non utatur talibus rationalis Medicus, aut Dogmaticus, Galeni exemplum ſecutus, infamiam, atque artis dehoneſtamentum veritus, ideo quod ratione nixum Medicum omnino dedeceant talia; qui quæ methodo, & recta ratione curare potuerit, non aliunde (præſertim a Diabolo) ad ea auxilium quærat. Jul. Alex. Not. ad Gal. l. 9. de S. Fac. c. de Butyro. Pſeudo-Chymici quoque ſunt *pręſtigiatores*, & impoſtores: qualem Guibertum fuiſſe, ſcribit Libav. T. III. Oper. p. 233.

* Præter, παρὰ, vide *Para*.

Præteritus, προγεγονὼς, quid ſignificet, ex Grammatica conſtat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia cauſarum, quæ morbos induxerunt, l. 4. de præſ. expulſ. c. 11. Enimvero nimis ſtricte accipit; cum & *pręterita*, in ſtatu ſecundum naturam, Medico ſint obſervanda, in Methodo ὑγιεινῇ. *Signa pręterita* docet pars ſemiologiæ ἀναμνηστικὴ, ſive *rememorativa*, ad Diagnoſin pertinens.

* Prætextus, πρόφασις, dicitur *cauſa evidens, procatarctica*, & quidem Hip. vera, quę occaſionem præbet, & diſpoſitionem in corpore inducit, ſive inclinationem. Hipp. 2. aph. 41. & 3. aph. 12. aliquando tamen & cauſam fictam, vel ſimulatam notat. Gal. c. 2. de fract. t. 62. & 3. t. 46. Junge Foeſ. p. 539. Diet. n. 736.

Prævideo, idem ſignificat quod Prænoſco, *Prędico*. In qua ſignificatione ſumpſit Celſ. Martinengus tr. de *providendis* morborum eventibus.

Pragma, πρᾶγμα, vocabulum, pro varia rerum, de quibus uſurpatur, natura, variis gaudet ſignificationibus. Ita omnem *ęgri ſtatum*, & quę in rem ejus peraguntur, denotat Prognoſt. ſ. 1. t. 2. Omnes res, & negotia lib. 1. de morb. mul. XXXII. 13. Significat etiam rem, vel negotium, de quo impræſentiarum quæritur, & circa quod verſamur, inſtitutum, 2. de R.V.I.A. t. 40. l. de Steril. XI. 4. Plura vide apud Foeſ. Oec. p. 525. ſeq.

Pramnios, πράμνιος, epitheton *vini nigri, & auſteri*, apud Hip. l. 2. de morb. mul. LXIX. 1. & LXXXI. 8. adde Foeſ. pag. 526. Linden. Ex. X. §. 100. 106.

Prandium, ἄριστον, vide *Ariſton*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria ſcripſerunt.

Prasia, πρασιὰ, ſignificat *areolam in hortis*, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus ſerendis dicatam. C. Hofmann. C. de U. P. n. 677.

Prasinus, πράσινος, idem quod *Porraceus*. Vide in PO.

Prassius, πράσσιος, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ; quia hic in illa, veluti incluſus, reperitur. Vide Chiocc. Muſ. ſ. 3. p. 217.

Prasoides, πρασοειδὴς. Vide *Porraceus*.

Prasis, Rul. dicitur *Creta viridis*: Idem fortaſſis, quod *Praſſius*.

Prasinum viride, *flos æris*.

Pravus, φαῦλος, idem quod *Vitioſus*. Vide *Phaulos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco ſignificat. Sumitur vero communiter pro *Practica*: de quo vocab. paulo ſuperius.

Prays, πραῢς, Jon. πρηῢς, *mitis*, remiſſior. Dicitur de morbis minoribus: v. g. febres πρηέες leguntur apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. 1. t. 44. & lib. 6. ſ. 1. t. 29. Suntque eæ, quæ non ſtipatæ ſunt vehementioribus ſymptomatibus. Adde Foeſ. p. 527. Fere idem ſignificat, quod ἀγαθὴς, *Benignus*, vel *boni moris*. Comparativus πραΰτερος, ſive πρηΰτερος, legitur 4. aph. 47. Diet. n. 717.

Preces, *Precatio*, προσευχὴ, αἴτησις, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; ſiquidem & *precibus*, & venerationi aſſiduæ locus eſſe debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præſentia, & providentia in rebus Medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipſo creatæ, & ad ſalutem denique ejus opera utentis ægri, verbis elegantiſſimis Linden. Ex. III. §. 6.

Prehensio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepſis*. Dolæus Encyclopæd. l. 1. cap. 7. §. 1. p. 95. Vide *Catalepſis*.

Premnon, πρέμνον, proprie *ſtirpem*, *ſtipitem*, & truncum ſignificat. Polluci tamen extre-

tre-

Digitized by Google

tremitatem albi in oculo vocari πρήμαι, vult Gorr. in def.

Prenes, πρηνὶς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Gal. 10 Exeg. voc. Hipp. Gorr. Locus eſt apud Hip. 1. de fract. t. 3. Vide Foeſ. p. 527.

Presbytes, πρεσβύτης, *ſenex*, vel idem quod γέρων, *ſenex*, vel ſaltem gradu differens, ita ut πρεσβύται dicantur in primo ſenio conſtituti, γέροντες vero in extremo. Legitur apud Hipp. 2. aph. 39. & 3. aph. 31. Jungatur Foeſ. Oec. p. 527. & Dieт. n. 316.

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus eſt vocab. præcedentis, ſignificans *ſeniorem*. Verum non ſemper de ſenibus ſumitur, ſed ſæpe etiam reſpective applicatur aliis *ætate grandioribus*, quam prius fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, 5. aph. 1. pueri *grandiores*, 3. aph. 26. adulti, d. l. aph. 27. Vide Dieter. n. 315.

Presis, *Preſma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit in Exeg. dict. Hip. per ἐμφύσημα, *inflationem*; & approbat Foeſ. p. 3. & 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Deſcendit enim a πρήθω, quod ſignificat *incendo*, *inflammo*: ut ita potius *inflammationem* ſignificare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, niſi fortaſſis reſpexerit Gal. ad effectum, quod inflammatio, vel incenſio in cute etiam bullas, & veſicas excitet.

Presmuchum, *Preſmukis*, id eſt *Ceruſſa*. Rul. & Johnſ.

Pressorium, idem quod *Prælum*, *Torcular*, pieſtron. Dorn. Rul. & Johnſ.

Pressura, θλίψις, idem quod *Compreſſio*. Ita θλίψις ϛομάχου, *preſſura* Stomachi, ſive *compreſſio*, legitur apud Gal. de pulſ. ad tyrones, a copia moleſte aſſumptorum alimentorum. *Preſſura gentium*, dicitur Paracelſo morbum quoque comprehendere Gallicum, l. 3. Chirurg. magnæ, c. 4. fin. *Preſſus* etiam ſæpe ponitur pro impreſſus. Vid. Rhod. in Lex. Scribon. pag. 427.

Prester, πρηστὴρ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat partem coli exteriorem, quę per iram incenſa, tumentſque inflatur; ut author eſt Pollux, notante Gorræo. Vel eſt nomen ſerpentis venenoſi; cujus deſcriptio habetur apud Aldr. l. de Serp. & Dracon. c. 8. Vocatur alias *Dipſas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem ſitim exciter.

Pretiosus, τίμιος, ἔντιμος, a *Pretium*, τιμὴ, dicitur de materia Medica, quæ vel ob raritatem, vel ob efficaciam ſingularem carior habetur. Ita *Lapides pretioſi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretioſorum*. Utrorumque Catalogū vide apud Schrod. l. 3. c. 4. ſeq.

Priapiscos, πριαπίσκος, vocatur *lignum* parvum *in medio ſcamno Hippocratico* inſertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotundum. Vocatur & σύλισκος, & σκιλμὸς, Gor. in definit. Πριάπισκος quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Peſſario reſpondens, vel *Turunda major*, apud Ægin. l. 3. c. 24. circa fin.

* Priapismus, πριαπισμὸς, Lat. *Tentigo*, eſt auctio pudendi virilis, ſtabilis, in longitudinem, ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam. Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 9. a flatuoſo ſpiritu l. 14. Meth. Med. c. 7. nullo pręſente ſtimulo ad libidinem, aut deſiderio coitus; ut quibuſdam accidere conſuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui ſuapte natura hujuſmodi coles eſſet, ita finxerunt, atque pictura deſcripſerunt homines, l. 6. de Loc. Aff. cap. 6. Addit Ætius, dolores inde moveri, quales eſſe in tetano ſolent; quod inflatum, diſtentumque pudendum, convulſionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui ſic laborant, cito perire inflatos, & frigidum ſudantes, niſi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoſo, cavernoſum penis nervum diſtendente, &c. Hęc Gorr. & Caſtellus. Quibus libet addere paulo accuratiorem deſcriptionem: *Priapiſmus* eſt convulſio particularis, vel rigiditas convulſiva penis, abſque ſtimulo ad libidinem, vel coitum, proveniens a ſpiritibus ſpuriis, & flatuoſis, ſpongioſis nervoſi corporis meatus occupantibus, & diſtendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriaſis*, vel σατυριασμὸς, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias ſignificationes. Vide infra *Satyriaſis*. De *priaſmo* Monachorum, in coitu cum moniali defunctorum, vide Dieter. Jatr. p. 1116.

Priapolithus, πριαπόλιθος, nomen lapidis a Petro Borello impoſiti; quales reperiuntur juxta urbem Caſtrenſem, ſubalbi, rotundi, oblongi, figuram penis, & quandoque vulvę habentes, aliquando etiam, ſed rarius, teſticulis inſtructi ſunt, & glande, in medio vero eorum percurrit vena cryſtalli puriſſimi, adeo ut totus lapis veluti cepa cuticulis variis conſtructus videatur. Alii ſunt recti, alii incurvi, alii etiam cancroſi, & eroſi tanquam veneno Venereo obſervantur. Exiſtimat dictus Author, vim habere forſan ob ſignaturam adverſus morbos genitalium, & Venereos. Hiſt. & Obſ. Medico-Phyſ. cent. III. obſ. 85.

Priapus, πρίαπος, non modo nomen eſt Deaſtri gentilium, magno mutone pręditi; ſed & ipſe *Penis* hoc nomine indigitatur. Rolf. de part. gen. P. 1. c. 43. Eph. N. C. Ann. III. O. 20.

Pria-

Priapi cervini, in pulverem redacti, meminit Lib. S. A. Ch. l. 4. c. 28.

PRIMATES, dicuntur corpora fallacia, nobis ab aſtris ob oculos poſita; de quibus Paracelſus in expoſ. prima ſuper Matthæum c. 14. fuſius diſſerit. Dicuntur alias *Prunalia*. Dorn. in dict. Paracelſ. Rul.

PRIMITIÆ, vocantur Aqua Puerperii, quæ ordinarie ante fœtus excluſionem profunditur. Blaſ. Med. Un. p. 365. 460.

PRIMOGENIUS, *Primogenitus*, πρωτόγονος, ἀρχίγονος, dicitur vel de eo, quod origine primum eſt; ita calidum nativum dicitur ἀρχήγονον, Gal. adv. Lycum. c. 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem eſt, quod *Similaris*, ὁμοιομερὴς, l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c. 3. Vide *Homoeomeres*.

PRIMITIVUM, eſt idem quod *Procatarcticum*: diciturque de illa cauſa remota προκαταρκτική.

PRIMUS, πρῶτος, quid ſignificet, & pueris notum eſſe debet: quamvis diverſas quoque admittat ſignificationes; uti patet ex Fal. l. 2. de H. & Pl.decr.c.8. Aliquando *primum* idem, quod ſimplex, l.3. meth. med. c. 10. Vel *Similare*, de diff. morb. c.3. *Prima materia* Helmontio eſt Aqua, tr. Latex humor negl. n. 45. De *prima materia* Lapidis Philoſophici vide Carmen vernaculum, additum ſcripto Fr. Baſilii Valentini de Lapide Philoſophorum; ubi vocat *Duplicem Mercurium*. *Primum* movens, in naturalibus eſt ſpiritus mundi vegetativus, Th. Ch. Vol. II. p. 104. *Primę vię* quid ſint, vide *Via*.

PRIMORES *Dentes*, i. e. anteriores, vocantur *Inciſorii*. Barthol. libell. 4. c. 13. p. 731.

* PRINCEPS, ἀρχὸς, dicitur *Inteſtinum rectum*, vide *Archos*. Galen. de vulv. diſſect. c. 1. *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancard. in Lex.

* PRINCIPIUM, ἀρχὴ, idem quod *Initium*. Vide ſupra IN. In Medicina magna diſceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter ſe conveniunt. Verum recte diſtinctionem tradidit Dieterich. docens, *Principium morbi* eſſe duplex: Aliud *indiviſibile*, & momentaneum, ſineque ulla latitudine; eſtque punctum temporis, in quo cœpit ægrotare homo: Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoque & dierum ſpatio, pro morbi conditione, brevioris, vel longioris, determinatur. Jatr. n. 109. 110. *Primum* rariſſime notari poteſt a Medicis: & optandum eſſet, ut de ſecundo ſaltem poſſent eſſe certiores. Nobis placuit hanc dare deſcriptionem: *Principium morbi* eſt, quando morbus animadvertitur per aliqua ſymptomata. Dogm. Med. Gen. P. II. c. 6. d. 10. p. 160. De *principiis corporum naturalium* hodieque inter Phyſicos, & Chymicos magnus quoque adhuc eſt diſſenſus. In genere deſcribuntur, e quibus primis res in quolibet miſtorum genere eſt facta, quæ quia inſunt, & jam certam naturam ſibi ſubſtratam habent, in qua vigeant, & cum qua educi poſſunt. Alia ſunt ſimpliciter prima: alia in quovis genere prima, & illis analoga. Rul. & Johnſ. in Lex. Verum Schrod. paulo diſtinctius *principia* tractavit, diſtinguens inter *Principia conſtituentia*, quæ ipſam rem conſtituunt; quorum duo eſſe dicit, *Spiritum*, & *Corpus*, illud formale, hoc materiale: quibus addidit tertium, *Ignem*: & inter *Principia cognitionis*, quæ etiam duo habentur apud Hermeticos, *Lumen Naturę*, & *Gratię*. l. 1. c. 5. Adde Fr. Hofm. in Clav. ad h.l. Chymicorum alii tria numerant, *Salem*, *Sulphur*, & *Mercurium*: alii plura, *Spiritum*, & *Terram* addentes. Videantur Theatr. Chymici Volumina, & quæratur hoc vocab. in Indice. ut & Libavii Opera. Nobis enim nec licet, nec libet eſſe prolixioribus. *Principia* quoque corporum, olim inſtrumentalia vocata, fuiſſe *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar*, ſcripſit J. Alex. not. ad Gal. l. 6. meth. med. c. 2. vide *Initium*.

PRION, πρίων, vide *Serra*.

PRISIS, πρίσις, proprie *ſerrationem*, ſive ſectionem ſerra factam ſignificat, a πρίω, *ſerra ſeco*. Improprie vero ſtridor dentium dicitur Hipp. πρίσις & πρίειν, 1. Prognoſt. t. 21. Gal. in comm. ad h. l. Alias πρίσις quoque vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra, aut trepano facta, de vuln. c. IX. 5. 6. ut & terebra vocatur πρίων, d. l. XXIIX. 9. quæ alias τρύπανον eidem quoque appellatur, d. l. XXV. 4. Vide Foeſ. p. 527.

PRIONODES, πριονώδης, *ſerratus*. Lind. Ex. XI. §. 67. item πριονώδης, *ſerræ formam habens*; qualis dicitur oſſium commiſſura quædam apud Fallop. in Obſ. Anatom. Tom. I. Oper. p. 361.

PRISCUS, παλαιὸς, idem quod *Vetus*, antiquus. Vide *Palæos*.

PRISMA, πρίσμα, vide *Scobs*.

PRIVATUS, ἴδιος, dicitur Phyſiologice de *partibus*, quarum functio immediate, & primo cedit in commodum partium publicarum. Dogm. M. Gen. P. I. c. 2. d. 9. p. 29. Patholo. de Morbis, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοί. Vide *Sporades*.

PROACMAZO, προακμάζω, ſignificat exiſto in ætate ante vigorem; & denotat *adoleſcentiam*, vel *juventutem*; legiturque apud Hipp. Coac. t. 635. Vide Foeſ. Oec. p. 527.

PROÆRESIS, προαίρεσις, eſt terminus proprie Philoſophicus; cujus ſignificatio ex Ethicis petenda. Ab Hippocr. tribuitur Lacrymis *voluntariis*, ſive quæ ſcientibus nobis, & volentibus

tibus

Digitized by Google

tibus profluunt, 4. aph. 52. quibus opponuntur lacrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως, vel μὴ καθ' προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœſtitiam, ſed ratione morbi acuti. Vide Dieter. n. 718.

Proagogeja, *Proagogos*, προαγωγεία, προαγωγὸς, illud ſignificat omnem illegitimam, amoribuſque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem, uno verbo, *Lenocinium:* hoc ipſum productorem, vel *Lenonem*. Lind. Ex. IX. §. 22.

Proagoreusis, προαγόρευσις, vel προαγόρευσις, *Prædictionem* ſignificat, 2. aph. 19. & προαγορεύων, *prædicens*, 1. Prognoſt. t. 4. Junge Diet. n. 719. idem quod πρόῤῥησις.

Proapaudesantes, προαπαυδήσαντες, iidem ſunt qui προεξαδυνατήσαντες, h. e. *prædebilitati*, quorum vires a priori morbo ſunt nimis fractæ. Illud legitur 1. Prorrh. ſ. 1. t. 8. & προεξαδυνατήσαντες, Coac. t. 100. Jung. Erot. Onom. p. 86. ſ. & 87. a. b.

Proauxes, προαυξὴς, *provectior*, *adultior*, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 4. adde Gal. in com. ad h. l. Foeſ. d. l. Et προαύξησις dicitur *corporis aucta moles*, l. 2. Epid. ſ. I. 67. Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

Probatio, βάτκισμα, βασανισμὸς, vide *Baſaniſmos*.

Probaton, πρόβατον, idem quod οἶς, id eſt *Ovis*. Vide *Ois*.

Problema, πρόβλημα, æquivocum eſt. Proprie ſignificat objectaculum, vel *obicem*, quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. l. de nat. mul. LXII. 4. & l. 1. de morb. mul. XXXVI. 3. Jung. Foeſ. p. 528. Improprie notat *quæſtionem dubiam*, ſive quæ in utramque partem ventilari poteſt. Horum tria genera Ariſtotelem ſtatuiſſe, quorum alia ſolutionem, alia ſupplicium, alia ſenſum poſtularunt, teſtatur Gal. l. 8. de U. P. c. 3. in princ. *Problematicum Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. tr. Venatio Scientiar. n. 27.

Probole, προβολὴ, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis. Hip. 1. de art. t. 27. & l. de vuln. c. 1. adde Foeſ. d. l.

* Proboscis, προβοσκὶς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis in Elephante eo loco, ubi eſt naſus, & utitur ea loco manus. Gal. l. 17. de U. P. c. 1. Junge C. Hofm. in not. ad h. l. n. 1126. Vide *Elephas*.

Probulevomenos, προβουλευόμενος, non ſolum dicitur *prænoſcens*, ſed etiam qui præmeditate delibérat, aut perpendit. Hipp. 1. Progn. t. 4.

* Procatarcticos, προκαταρκτικὸς, terminus receptiſſimus in Medicina, etiam Latina; & dicitur de Cauſſis. Verum interdum confundi cum προηγουμένη, patet ex Foeſio, & aliis. Latine dici poſſet *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Cauſſis externis*, & remotis, qua ſanitatis, qua morborum; & comprehendit non ſolum res non naturales, verum etiam omnia, vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ anſam dare poſſunt ad ſanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκατάρχοντα αἴτια, aliis προφάσεις, *occaſiones* vocantur. Vide Dogm. noſtra P. I. c. 6. p. 71. ſeq. & II. c. 8. p. 213. ſeq.

Procella, *Procelloſus*, λαῖλαψ. Vide *Lælaps*.

Procephalos, προκέφαλος, idem quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*. Linden. Ex. XI. §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

Proceritas, μακρότης, *Procerus*, μακρὸς, proprie dicitur de ſtatura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

* Processus, eſt æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam oſſis continuam*, & ita partem illius oſſis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophyſis*. In Chymicis vero ſignificat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus conſtantem. Ita *proceſſus* ad Lapidem Philoſophicum Paracelſi, Th. Ch. Vol. I.

Procheilon, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

Procheimasis, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempeſtatum ſignificatio*, lib. 18. H. N. c. 25. in princ.

Procheiron, πρόχειρον, q. d. ad *manum promptum*. Epitheton ſpiritus, vel ſpirationis, idem ſignificans, quod μετέωρον, h. e. ſpirationem *expeditam*, *elatam*, ſublimem: & legitur apud Hipp. 1. Prorrh. c. 1. t. 24. &, Coac. t. 252. Vocatur & ſpiritus πρὸς χεῖρα, id eſt *ad manum*, l. 7. Epid. XII. Junge Foeſ. p. 519. Gorr.

Prochoresis, προχώρησις, *progreſſum* ad aliquid ſignificat: v. g. πρὸς ἄφοδον, ad alvi ſeceſſum. Hipp. 2. de fract. t. 64. a verbo προχωρέω, *progredior*; item commodus ſum, *accommodatus*: quod legitur d. l. t. 62. Foeſ. p. 540.

Prochyma, πρόχυμα, vocatur *muſtum*, quod ſponte, antequam uvæ calcentur, exſtillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, ἢ πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodromum*, ſcil. vinum. Linden. Ex. X. §. 176. 177.

* Procidentia, πρόπτωσις, nomen eſt generale Pathologicum, denotans morbum in ſitu vitiato, quando pars quædam prolabitur extra ſuum locum genuinum. Ita *Procidentia oculi*, πρόπτωσις vocatur, quando a cauſa quadam violenta, ictu, ſtrangulatione, &c. bulbus ocu-

oculi ſede ſua dimovetur. Gal. in def. *Procidentia ani*, quando inteſtinum rectum extra ſedem prominet, cum inſigni dolore, proveniens a ſphincteris reſolutione, vel relaxatione, per cauſas vel internas, vel externas inducta. Vide Foreſt. l.23. Obſ. 1. & 2. Aquapend. in Oper. Chirurg. *Procidentia uteri*, eſt ejuſdem extra locum ſuum deſcenſus, & prominentia, etiam a ligamentorum ſoluta unitate, aut paralyſi oborta. Jonſton. Syntagm. l. 5. Noſocom. tit. 11. c. 2. art. 7. p. m. 1040. Barthol. l. 1. An. c. 28.

Proclesis, πρόκλησις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, ſenſuum ad externa revocatio. Legitur apud Hip. l. de Humid. Uſ. IV.7. quamvis Lind. προσκλήσεις legerit. Verum non eſt quoad ſignificationem magna inter utrumque vocabulum diverſitas. Πρόσκλησις proprie *advocationem* ſignificat; & legitur etiam l. de dec. orn. VII. 10. adde Foeſ. p. 530.

Procoelos, πρόκοιλος, idem quod προγάστωρ, *ventroſus*, cui venter tumidus prominet, & extat altius. Linden. Ex. XI. §. 139. Vocantur a Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, l. 1. de Al. fac. c. 1.

* Procondylos, προκόνδυλος, dicitur *primus ſingulorum digitorum articulus*; quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur. Caſtell. Gorr. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 91.

Proconia, προκώνια, vocabulum ancipitis ſignificationis. Apud Hipp. jungitur cum τὰ ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, ſive polentas: quas tamen Gal. ſpecialiter de hordeacea exponit, in Exeg. præter neceſſitatem; cum & de tritico uſurpaverit recenti Hippoc. l. de nat. mul. LIV. 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum melle inunctum*. Aliis eſt *hordeum confractum*, & contuſum cum aromatibus. Vide Foeſ. d. l. & 531.

Procreatio, idem quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti paſſim ex Authoribus conſtat. Ita & *procreatio metallorum* ex ſulphure, & mercurio legitur T. Chym. Vol. IV. p. 825.

Proctos, πρωκτὸς, idem quod ἀρχὸς, Lat. *Anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excrementa exonerantur. Gorr. vide *Anus*.

Prodesse, ὠφελέειν, vide *Opheleo*.

Prodigium, τέρας, idem quod *Portentum*, rem miraculoſam, vel admiratione dignam ſignificat. Parac. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium ſceleris*, ob graviſſima, & ſæpe prodigioſa ſymptomata, l. 3. Chir. magn. c. 1. Utinam hoc probe attenderent laſciviæ dediti porci, hircique humanam tantum naturam non exuentes.

Prodromus, πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Precurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel muſto. Vide *Prochyma*. *Prodromi*, πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Caniculariun, ſive Syrii exortum ſpirantes ex ſeptentrionali plaga æſtum ſolis attemperant; quemadmodum *Eteſiæ* ad finem illorum dierum, Gal. c. 3. de hum. t. 13. & c. 3. in 3. Epid. t. 6. *Prodromus* etiam Pathologice dicitur affectus quidam p. n. alium morbum ſuperventurum indicans. Ita v. g. Vertigo aliquando *prodromus* dicitur Apoplexiæ.

* Productio, apud Latinos ambiguæ eſt ſignificationis. Vel enim fere idem eſt quod *Procreatio*, *Generatio* alicujus rei; ſive ille actus, quo res aliqua fit, Gr. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *Creatio*, *Generatio*, *Nutritio*, cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. l. 1. c. 4. ſeq. Fr. Hof. in Clav. ad h. l. Ad hanc primam ſignificationem etiam referri debet *Morbi productio*, id eſt *generatio*. *Productum morboſum materiale* requirit remedium. Helmont. tr. Aditus præcluſ. n. 2. *Productio* porro idem eſt, quod *prolongatio*, Gr. μάκρυνσις. Ita *productæ hemorrhoides*, i. e. prominentes, Scrib. n. 230. Rhod. in Lex. Scrib. *Productio*, & *productor*, idem quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*. *Productio Caballiſtica* eſt fictitia, improba, magica, ac diabolica. Lib. Com. IV. p. 164.

Proecnitroo, προεκνιτρόω, ſignificat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioſcor. l. 5. c. 1. & in remediis Græcis Moſchionis libro de morb. mul. additis, c. ult.

Proecregnymæ, προεκρήγνυμαι, *prærumpo*, ante tempus erumpo. Uſurpatur vel de anni tempore, v. g. hyeme, tempus conſuetum antevertente, apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. II. t. 1. vel de morbis Criticis, aut Criſin mentientibus morbi mutationibus repentinis, l. de Humor. VII. 16. Vide Foeſ. p. 529.

Proegumene, προηγουμένη, epitheton cauſſæ, qua ſanitatis, qua morborum, internæ, ſed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima, in particularibus, loco, & modo conſiderandi; in univerſali corporis conſtitutione, ſaltem χρόνῳ, ſive modo conſiderandi: & ut actus primus a ſecundo, juxta Philoſophos. Legantur noſtra Dogm. P. I. c. 5. p. 57. ſeq. Charlthon. Ex. IV. Patholog. §. 8.

Proexadynatesantes, προεξαδυνατήσαντες, idem quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*. Vide *Proapaudeſantes*.

Proexeucrineo, προεξευκρινέω, *præmeditor*, prius

prius probe aliquid perpendo. Vide *præmeditatio*.

Professor, ἐξηγητὴς, διδάσκαλος, in Medicina vocatur, qui Theoremata Artis docet, & alios inſtruit, ut aliquando Medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Paracelſus olim, nimis petulanter, in illos invectiva uſus immerito, Tr. de Peſte aliquoties. Tropice etiam *Profeſſor publicus* a Pachenio vocatur *Lignis*, ob communem in Chymia uſum explicandi virtutem remediorum latitantem.

Proficio, proprie eſt paſſivæ ſignificationis, & notat *Juvari*. Recte Linden. *Proficere* eſt ægrorum, *Prodeſſe* Medici. *Proficit* ille, quando in via ſalutis, ſive ſanitatis progreditur, ut ſentiat ſe in dies plus pluſque eJus boni conſequi, ad quod votis omnibus contendit. Ex. XIII. §. 322. ſeq. & 543. ſeq. Græce dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam Active, pro *Confero*, *Proſum*, Juvo, ὠφελέω. Scribon. n. 125. & alibi. Vide Lex. Scribon. Rhodii. Ab activa ſignificatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορ☉, πόσφορος, id eſt *utilis*, uſum præſtans. Dieter. n. 590.

Profluvium, accipitur late, & ſtricte, cum, & ſine additione materiæ effluentis. Generaliter reſpondet Gr. ῥύσις, ῥεῦς, vel ῥόος, ῥεῦμα. Vide *Fluor*, *Ecroe*. Stricte dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια, Vide *Diarrhœa*. Sanguinis, Vide *Hæmorrhagia*. Seminis, Vide *Gonorrhœa*. Muliebris, Vide *Fluor*. *Gonorrhœa*.

Profundus, dicitur *Carpi Muſculus*, qui alias *Perforans* vocatur, quia adhuc ſubperforato deliteſcit: de quibus vocabulis vide ſupra ſuo loco.

Progastor, προγάστωρ, vide *Procœlos*.

Progerminus *Abſceſſus*, vocatur a M. A. Severino ille, qui a lenta, corrupta, aut, ſi mavis, ſemiputri pituita collecta gignitur: quaſi dicas, ex terra humoris luxurie germinans tumet. Plura de his propoſuit in l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. cap. 1.

Proglossis, προγλωσσὶς, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Gorr. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 13. §. 73.

* Prognosis, *Prognoſticus*, πρόγνωσις, vide *precognitio*.

Progressio, προχώρησις, vide *Prochoreſis*.

Prohibens, idem quod *Contraindicans*, ſive quod diſſentit ab altero indicante, & ei repugnat. Mich. Gavaſſetius de Indic. curat. c. 11. pag. 61.

Projectio, terminus eſt Chymicus, vel Spagyricus; diciturque hoc nomine facta, per Medicinam, ſuper re mutanda projectam, cum repentino ingreſſu, ex mutatione exaltatio. Convenit cum fermentatione, quod rem intus in ſubſtantia mutet. Differt autem, quod non fiat cum digeſtione lenta, qua paulatim miſtilia alterantur, & craſin accipiunt; ſed violenta, & repentina penetratione facta, quaſi in momento ingreſſionis transfiguret. Vocatur vero illa medicina mutans, non fermentum, ſed *Tinctura*, item *Elixir*. Ruland. & Johnſ. Add. Libav. Alchym. Pharm. c. 33. In primis vero extollitur *Projectionis* uſus in labore lapidis Philoſophici: de quo vide in Theatr. Chymici Voluminibus aliquot, & loca quære in Indice.

Proistamæ, προΐσταμαι, *præſum*, vide *Proſtaſis*.

Prolabia, πρόχειλα, προχείλια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Lind. Med. Phyſ. l. 2. cap. 13. §. 45. Barthol. l. 3. Anat. c. 11.

Prolaccion, προλάκκιον, dicitur proprie de Vaſis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρόδρομον, ſive muſtum ſpontaneum, citra calcinationem profluens. Applicavit vero Ariſtoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaſo, & Abomaſo, lib. 3. de Part. An. c. 14. notante C. Hofm. l. 2. Inſt. Med. d. 3. §. 2.

* Prolapsio, ἔκπτωσις, ὀλίσθημα. vide *Ecptoſis*. *Oliſthema*.

Prolectatio, dicitur extractio per extenuationem partium ſubtilium, ita ut rarefacta, inclinatione ſuæ naturæ, a craſſioribus in diverſum ferantur, ibique conſiſtant. Itaque etiam ejuſmodi res, e quibus aliquid *prolectamus*, attenuatoriæ vocantur, ſeu rarefactiles; & antequam conſiſtat *prolectatum*, vel igneum, vel aereum, vel aqueum ſufficitur, ut ita, mediante horum elementorum forma, fiat *prolectatio*, & abſiſtat a terreis fixis, vi levitatis ſuæ, vel fluxus. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Prolepticos, προληπτικὸς, vide *Anticipans*.

Proluvies, πρόπλυσις, vide *Periplyſis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuch. ad Sammonic. p. 225.

Promalacterion, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri ſolebant, teſte Gal. l. 9. de S. Fac. §. Chalcanthos. Jung. Jul. Alex. not. ad Gal. lib. 10. meth. med. c. 10. Lang. l. 1. ep. 50.

* Promanus, ἀντίχειρ, idem quod *Pollex*: Vide *Anticheir*.

Promeces, προμήκης, Latine *Oblongus*, non Prælongus notante C. Hofm. in not. ad Gal. L. L. de U. P. n. 89. 934 1177. 1181. In ſpecie dicitur de Inſtrumentis Chirurgicis, ſive ſcalpellis extremitatem acutam, & ita *oblongam* habentibus, ad oppoſitionem τῶν φαλακρῶν. Hipp. de art. t. 43. Gorr.

Digitized by Google

Prometheomæ, προμηθέομαι, idem quod προνοέω ſignificat, apud Hipp. *Provideo*, prius *proſpicio*, & perpendo. Uſurpatur aliquoties ab Hippoc. 2. de fract. t. 71. 1. d. art. t. 62. 63. ſ. 3. t. 49. ſ. 4. t. 36. lib. 1. de morb. mul. XCIV. 8. & adjectivum προμηθὴς, *proviſum*, t. de R.V.I. A.t. 24. Jung. Foeſ. p. 531.

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπὶς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *rugæ* ῥυτίδες notantur. Gorr.

Promptitudo, εὐπορία, vide *Euporia*.

Promyllæno, προμυλλαίνω, ſignificat *productis labris os contrabo*, apud Hip. l. de vet. med. XXXIX. 25. quamvis προσμυλλαίνω ibid. legatur: rectius tamen Foeſ. e M. S. correxit, Oec. p. 531.

Promysso, προμύσσω, ſignificat *pecuniam extorqueo*, præemungo. Hipp. l. Præcept. IV. 16. Lindrn reddidit per *Praeconturbo*. Verum μύσσω ſignificat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores, vocantur Muſculi manus oppoſiti *Supinatoribus*. Barth. l. 4. An. c. 8. p. 574. Suntque radii Rotundus, & Quadratus.

* Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem quod *Tendo*. Vide *Aponeuroſis*.

Pronoea, πρόνοια, idem quod πρόγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*. Hipp. & Gal. in princ. Prog. Significat & providentiam. vide infra.

Pronomaea, προνομαία, idem quod *Proboſcis*, de quo p. ſuperius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars conſiſtit in inſtituenda felici conjunctione maris, & fœminæ. Gal. l. 5. aph. 59.

Pronus, πρηνὴς, dicitur de figura corporis, vel ſitu; quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *ſupinus* ſitus, ὕπτιος, quando in dorſum reponitur. Gal. c. 4. de art. t. 59. vide etiam *Hyptiaſmos*.

Proortismos, προορισμὸς, *prædeſtinatio*, *præfinitio*. Hipp. in præcept. III. 6.

Proosis, πρώσις, *propulſio*, *& proſtice*, προωστικὴ δύναμις, *propulſatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix*, ἀποκριτική, in ſpecie vero dicitur de virtute uteri, qua fœtum expellit. Gal. l. 3. de fac. nat. c. 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχὴ, proprie dicitur de conſervatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. aph. 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione, apud Libav. Tom. III. Oper. p. 208.

Propetes, προπετὴς, *proceduus*, proclivis, *propenſus*. Accipitur vel de corpore, & partibus illius labaſcentibus, ad caſum pronis: v. g. Hip. ſ. 1. Prognoſt. t. 15. Coac. t. 497. l. 1. de morb. mul. XCIII. 14. 1. de art. t. 4. ſ. 3. 1. 8. 24. &c. vel per tranſlationem de vitæ, linguæ, & morum *præcipitantia*, *protervia*, & temeritate, l. de Medico l. 20. l. 4. Epid. XXV. 2. Junge Foeſ. p. 532.

Prophanes, προφανὴς, dicitur *conſpicuus*, manifeſtus, apertus. Uſurpatur de uteri oſculis *hiantibus*, apud Hipp. l. 1. de morb. mul. XXXII. 12.

* Prophasis, πρόφασις, *Occaſio* Latine dicitur. Accipitur pro *cauſſa* evidente remota, ſive *procatarctica*. Vide *Occaſio*. Lind. vero pro cauſſa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepiſſe videtur, Ex. IV. §. 27.

* Prophylace, προφυλακὴ, προφύλαξις, προφυλακτικὴ, *Præſervatoria*, vel *Præſervatio*.

Propnigeion, προπνίγειον, dicitur *præfurnium* hypocauſto annexum, in quo, igne ſuccenſo, hypocauſtum incaleſcebat. Lang. l. 1. ep. 51.

† Propolis, gluten, quo aluei oras obturant apes, ex Plin. And. Jun. in Nomenclatur. ſεx ceræ nova, ex Chalmeteo p. 54. l. 2. c. 10.

Propolis, πρόπολις, dicitur craſſior apum materia, flava, odorata, ſtyracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram ſacram* vocarunt, teſte Scrib. n. 82. De hujus virtutibus videatur Gal. l. 8. de S. F. §. Propolis. Dioſc. l. 2. cap. 176. Schroder. lib. 5. cl. 4. n. 94.

† Propoma, Vinum factitium, lib. 7. cap. 11. H. Steph.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino*, *& melle* concinnata, ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. lib. 7. c. 15. Mercurial. l. 1. V. L. c. 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum ſumuntur, extendi, notante Rhod. in not. ad Scribon. n. 135. Gr. quoque dicitur προποτισμὸς, uti patet ex Merc. d. l.

Propeponecos, προπεπονηκὼς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, a προπονέω, antedoleo. Hipp. 4. aph. 33. adde Dieter. n. 723.

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμὸς, dicitur reſpectiva quædam convenientia vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* perſonæ teſtatur de natura, & indole hominis. Parac. Phyſ. ſagac. l. 1. De *proportione* materiæ, & formæ lapidis Philoſophici vide Th. Ch. Vol. I. pag. 520. *Proportio* ponderis, & numeri, aliorumque metallorum, eſt pars Cabalæ. Vol. II. p. 97. De *proportione* circa lapidem Philoſophicum vide etiam apud Libav. Tom. II. Oper. p. 203. ſeq.

Propotismos, προποτισμὸς, q. d. *Prapotio*, proprie ſignificat medicamentum præparans, ante purgationem hauſtum. J. Alex. in not. ad Galen. l. 6. de S. F. c. 1. Dieter. nu. 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα, vide p. a.

* Proprietas, ἰδιότης, *proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus, & *Temperamento*: Græce dicitur ἰδιοσυγκρασία. vide *Idioſyncraſia*. Vel de Morbis: vide *Idiopatheia*.

* Pro-

* Proptosis, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. ad Scrib. n. 27.

Propyuntes, προπυΐοντες, dicuntur *pus præmature colligentes*, apud Hip. l. 7. Epid. LVIII. 14. ita exponente Foeſ. in Oec. p. 532. verum apud Lind. verſio legitur, *Præpotens*.

Prora, quid dicatur in navi, ex aliis Lexicis notum eſt. Per metaphoram denotat in capite Occipitis locum; unde & Os illius Os *proræ*, & ſutura Lamboidea, Sutura *proræ* nuncupatur. Veſal. l. 1. de H. C. F. in fin. Barthol. Anatom. libell. 4. c. 5. pag. 702. & 710. Blaſ. Med. Univ. pag. 104.

Prorrhesis, πρόῤῥησις, Lat. *Prædictio*. Πρόῤῥημα, idem. Vide *Præcognitio*. Hujuſmodi ſententias conſcripſit in duobus libris *Prædictionum*, προῤῥητικῶν.

Prosagoge, προσαγωγή, non eſt ejuſdem ſignificationis. Proprie ſignificat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς Hipp. notat *paulatim*, ſenſim accedendo, facto progreſſu, additione quadam aliquid fieri: v. g. de R. V. I. A. t. 20. ſect. 2. t. 28. 1. de fract. t. 48. & alibi ſæpius: quæ loca vide apud Foeſ. p. 533. Strictius vero ſumpſit Hip. voc. προσαγωγὴ etiam l. 1. de diæt. XXXII. 18. de *exhibitione ciborum*, & l. de Inſomn. V. 12. Verbum προσάγω, etiam eandem habet ſignificationem diverſam, *Exhibeo*, admoveo: & neutraliter *accedo*. 3. aphor. 25. Junge Dieterich. n. 724.

Prosaptomæ, προσάπτομαι, vide *Somatomacheo*.

Prosarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem quod προσφορὰ, πρόσθεσις. Hipp. 1. aph. 15. l. de Humor. III. 82. Jung. Foeſ. p. 534. Diet. n. 725.

Prosarsis, πρόσαρσις, *oblationem* ipſam cibariorum ſignificat, idem quod προσφορά. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 16. 18.

* Prosartesis, προσάρτησις, h. e. *Appenſio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio. Gal. in defin. Unde & προσηρτημένα ſunt *appendices*, & retinacula, apud Hipp. 3. de fract. t. 29.

Prosarthrosis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthroſis*. *Adarticulatio*.

Proscephalæon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti, aut membro fracto ſupponitur. Hipp. 2. de fract. t. 63. l. 7. Epid. X. 9. l. 1. de morb. mul. XCIV. 7. ſed p. p. ib. 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, l. de Steril. XXVI. 10. adde Foeſ. p. 536.

Proscheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem eſt, quod πρόχειρον, vide ſupra *Procheiron*: vel ad *contactum* ſignificat, uſitata phraſi Hipp. d. 3. Epid. ægr. 15. p. ſt. peſt. l. 6. ſ. 8. t. 41. Foeſ. p. 537.

Prosclesis, πρόσκλησις, *Advocatio*. vide *Procleſis*.

Prosclysma, πρόσκλυσμα. Vide *Aſperſio*. Gorræus.

Proscollema, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

Proscomma, *Proſcope*, πρόσκομμα, προσκοπή. Vide *Offenſa*.

Proscopton, προσκόπτων, id eſt *offendens*. Vide *Offenſa*.

Proscriptio, idem quod *Retardatio*. Rul. in Lex.

Proscyresis, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* ſignificat. Hip. vero ſumpſit de *authoritate Medica*, l. Præcept. IX. 14. Foeſ. p. 536.

Prosdechomæ, προσδέχομαι, Latin. *admitto*: item *Expecto*. Hipp. 4. de ar. 3. t. 37. Mochlic. XX. 9. & 3. aph. 4. 5. 6. Vide Foeſ. pag. 534. Dieter. n. 727.

Proseches, προσεχὴς, idem quod συνεχὴς, *continens*, epitheton cauſæ proximæ, quæ ſemper cum morbo præſens eſt. Vide *Continens*. Gorr. a verbo προσέχω, quod ſignificat *adhæreo*, *permaneo*. Hip. l. 2. Prorrh. XVI. 22. & pluribus aliis locis, apud Foeſ. d. l. citatis.

Prosecon, προσῆκον, idem quod καθῆκον, *officium*: item *conveniens*, *idoneum* ſignificat. Hipp. 6. aph. 47. adde Dieter. n. 728.

Prosectio, *Proſector*, ἀνατομὴ, ἀνατομικός. Vide *Anatome*. Bart. princ. Anat. p. 1.

Prosenes, προσηνὴς, ſignificat, *mite*, benignum, placidum. Hip. 1. de R. V. I. A. t. 18. & in compar. προσηνέστερος, 1. de fract. t. 32.

Prosestalmenos, προσεσταλμένος. Vide *Proſtellomæ*.

Prosgejos, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris: Epitheton piſcium. Lind. Ex. V. §. 58.

Prosischo, προσίσχω, *admoveo*, applico. Hipp. 3. de artic. t. 70. Vel eſt idem quod προσίσχω, *permaneo*, duro, l. de int. aff. LX. 15. Vide Foeſ. p. 536.

Proso, πρόσω, idem quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Uſitatiſſimum Hipp. l. 4. Epid. IV. 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur, d. XXII. 16. & alibi. vide Foeſ. p. 537.

Prosodos, πρόσοδος, Hip. ſtricte ſignificat *congreſſum*, vel concubitum viri cum muliere, l. 6. Epid. ſ. 3. t. 26. Gal. in comm. ad h. l.

Prosoema, πρόσοιμα, idem quod πρόσκριμα, id quod offertur ad aſſumendum. Gorr.

Prosopon, πρόσωπον. Vide *Facies*.

Prosopsema, προσόψημα, vocatur, quicquid ad panem adhibetur comedendum. A-

lias

lias & προσφάγιον. Linden. Exerc. XVI. §. 159. idem quod ὄψον.

Prospectio, πρόνοια, προβλέψις. Vide *Prometheoma*.

Prospegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur; v. g. mucoſæ materiæ in ano, procidentiam promovens. Hipp. 2. Prorrhet. XXXII. 8.

Prospeptocos, προσπεπτωκὼς, epitheton faſciarum adhæreſcentium, & ita membro veluti occurſantium, coactarum, & adſtrictarum. Hipp. l. de fract. t. 40.

Prosphagion, προσφάγιον, idem quod προσόψημα. Vide *Proſopſema*. In ſpecie pulticulam notare, aut potius juſculum, colligere licet ex Moſchion. de morb. mul. c. 55.

* Prospheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ aſſumuntur* intra corpus, Alimenta videlicet, & Aer. Gal. l. 10. meth. med. c. 7. ſæpe ſtrictius de alimentis tantum uſurpatur & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen, & generaliter omnia præſidia, & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujuſmodi ſunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplaſmata. Hipp. de medico III. 9. ſeqq. Junge Foeſ. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 291.

Prosphora, προσφορὰ, *oblationem*, & id, quod offertur, ſignificat. Hoc etiam προσφόρημα, πρόσοισμα dicitur, & coincidit cum τῷ προσφερομένῳ, Dieter. n. 733. Alias πρόσφορος, idem quod πρόφορος, i. e. *utilis*, congruus. Linden. d. l. §. 295.

* Prosphysis, πρόσφυσις, vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. de artic. t. 3.

Prospoeeo, προσποιέω, *ſimulo*. vide *ſimulatio*.

Prostasis, πρόστασις, ſignificat *præſtantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementitiorum. Hipp. l. 6. Epid. l. 5. t. 16. & ita deſcendit a προΐστημι, vel προΐσταμαι, quod ſignificat *præeſſe*, dominari, antecellere, l. 5. Epid. XVIII. 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur de ſpirandi difficultate. Προστατεῖν vero etiam *dominari* ſignificat; & dicitur de Medico, dum morbo præeſt, l. Præcept. X. 8. Πρόστασις vero, quatenus deſcendit a προτείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protenſione*, facta ad os, l. de Loc. in hom. XXIII. Jung. Foeſ. p. 530. 536.

Prostatae, προστάται, vocantur binæ glandulæ, ſitæ ad radicem penis, ſupra ſphincterem ejus, ad utrunque latus: quamvis Columb. *Paraſtatas* dixerit, Fallop. *Glandoſum aſſiſtens*: quarum glandularum hiſtoriam vide apud Bartho l. l. 1. Anat. c. 23. Warthon. Adenog. c. 30. Junge Exerc. XII. Anat. Pæonis, & Pythagoræ.

Prostellomae, προστέλλομαι, h. e. gracileſco, unde προσεσταλμένοι, *graciles*, & ſicciores dicuntur, Hipp. de ſal. diæt. l. 6. & 16.

Prosthemenos, προσθέμενος. Vide *Proſtithemi*.

* Prosthesis, πρόσθεσις, *Appoſitio*. Vide *Additio*.

Prostheta, πρόσθετα, in genere dicuntur omnia *medicamenta Topica*, ſive externa, quæ apponuntur corpori, & partibus ejus. In ſpecie vero apud Hip. vocantur illa medicamenta, quæ utero vel inſinuantur, vel applicantur, *Subdititia*, vel *ſubdita*; quales ſunt peſſi, glandes. Gal. c. 3. in l. 1. Epid. t. 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, l. de nat. muliebr. & de morb. mul. Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foeſ. p. 535.

Prosthetis, προσθετὶς, dicitur pars carnoſa, quæ in manuum, & pedum cavitatibus, & inter digitos naſcitur. In manu στῆθος χειρὸς, in pede στῆθος ποδὸς vocatur. Gorr. Caſtell.

Prosthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, ſive penem, vel mentulam ſignificat; quamvis Foeſ. exiſtimet, legendum eſſe πόσθιον, l. 5. Ep. VIII. 19.

Prostithemi, προστίθημι, ſignificat *appono*, offero, exhibeo, ſci. alimenta, 1. aph. 11. cui opponitur τὸ ὑποστέλλεσθαι, *ſubtrahere*. Dieter. n. 732. Hinc πρόσθεσις, *appoſitio*, additio. In ſpecie deinde ſignificat προστιθέναι, *ſubdere*, *ſubponere* in, vel ad uterum; quod frequens apud Hipp. in l. de nat. mul. & morb. mul. alibique. προστιθέμενον, *ſuppoſita*. Vide Foeſ. d. l. Unde πρόσθετα, *ſubdititia*, p. a.

Prostratoria, καταβλητική, dicitur ſpecies artis *Gymnaſticæ*, quæ alias *Luctatoria* dicitur. Gal. ad Thraſybul. c. 45.

Protarichevo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exicco, Lat. dicitur. ταριχεύειν enim *exiccare* ſignificat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exiccant præpropere; quod Diatritarios feciſſe, Gal. teſtatur. Legitur apud Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 18. adde Foeſ. p. 538.

Protasis, πρότασις, *protenſionem* ſignificat. Dicitur de ſpiratione protenſa, 4. de R. V. I. A. t. 21. Gal. in comm. ad h. l.

Proteus, πρωτεὺς, nomen eſt Collyrii in principio ſuffuſionum efficacis ad omnem viſus hebetudinem, callos, & cicatrices. Aeginet. l. 7. c. 16. Gorr.

Protheus, dicitur *Mercurius*, qui ſe in omnes formas vertit, & denuo propriam recuperat. Johnſ. Lex. Chym. l. 2. *Protheus* quoque dicitur *prima materia*, Theatr. Chym. Vol. V. p. 344. & *ignis*, vel ſpiritus ignis; quod non habeat formam, ſed in ſe omnia tranſmutet, quæ attin-

Digitized by Google

attingit; ſicut *Protheus*, Ægyptiorum genius, feciſſe fingitur. Vol. VI. p. 16.

PROTHYMIA, προθυμία, *alacritas*, promptitudo, quemadmodum & adject. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latine redditur, quod in comparar. occurrit apud Hipp. 1. aph. 13. Jung. Diet. n. 722. Verbum προθυμέομαι non modo ſignificat alacri eſſe animo, ſed & idem eſt quod προμηθέομαι, præmeditato conſilio, & animo ſibi proponere. Coac. 1. 47.

* PROTMESIS, πρότμησις, a quibuſdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante reſecetur. Gorr.

PROTOGALA, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod ſtatim *a partu mulctum* eſt, quodque cinere calido tepefactum, citra coagulum, ſtatim concreſcit. Hoc veteres Comici πυριάτην, in Aſia πυρίεφθον appellabant; teſte Gal. & notante Gorræo, l. 3. de Al. Fac. c. 16. J. Alex. l. 12. c. 9.

PROTOGONOS, πρωτόγονος, vide *Primigenius*.

* PROTOPATHEIA, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur; quemadmodum *morbus per conſenſum* ſuperveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur & ἰδιοπάθεια, Gal. l. 1. de Loc. Aff. c. 3. Vide *Idiopathia*.

PROTOPEPTICUS, πρωτοπεπτικὸς, vide haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis, & alimenta digerentis, inque chylum permutantis, quod legiſſe meminimus in Andr. Buxbaum Diſp. Inaug. de ventric. Inflatione in prooemio.

PROTOPLASTUS, *primus homo* Paracelſo, Com. IIX. Oper. ubi & *Protothoma* dicitur.

PROTORRHYTOS, πρωτόρρυτος, dicitur *Reſina, quæ primum ſponte fluit*: unde & αὐτόρρυτος vocatur. Alias κατιάλαιον. Gorr.

PROTOSMA, Paracelſo vocatur *prima mulier*. d. l.

PROTOSTACTOS, πρωτόστακτος, epitheton *lixivii*, *quod primum exſtillat*, in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Ægin. l. 7. c. 17. Gorr.

PROTOTOMI, πρωτότομοι, dicuntur cauſes braſſicæ teneriores, ſive *aſparagi*, ex Gal. l. 2. de al. fac. notante Gorr.

PROTROPON, πρότροπον, idem quod πρόδρομον, vel πρόχυμα. Vide *Prochyma*.

PROTUBERANTIA, ſumitur pro omni *eminentia*, ſive naturali, ſive præternaturali. Ita *protuberantiæ oſſium* ſunt ἀποφύσεις. Vide *Apophyſis*. *Protuberantiæ in cerebro*, & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. l. 3. Anat. c. 2. & 3. *Protuberantiæ* p. n. dicuntur ἐξοχαί. Vide *Eminentia*.

PROVECTUS, *Provectior*, προήκων, vide *proauxes*.

PROVIDENTIA, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice, & directrice omnium rerum, Gal. l. de fœt. format. c. 6. Vel idem, quod *præcognitio*: de quo vide ſupra.

PROULIMATESIS, legitur apud For. l. 18. obſ. 34. in Schol. & denotat vitium ventriculi in ſitu, quando extrinſecus prominet, cum tumore; eſtque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortaſſis mendum ſubeſt? An vero deducendum vocabulum a Græco, & Poetico οὔλιμος, vel οὖλος, ab ὄλλυμι, occurrit, Lat. *pernicioſus*, *noxius*, & ita legendum ſit προυλιμάθεσις, h. e. *præexiſtens pernicioſa poſitio*. Refert enim Author inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

PROVOCATORII DIES, ſunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos, & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando criſes imperfectæ fiunt. Blanc. in Lex.

PROXENOS, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hoſpitio excipit, & hoſpitalitatis officium præſtat. Erot. in Onom. p. 96. Foeſ. Oec. p. 531.

PRUDENTIA, φρόνησις. Generalior vocabuli ſignificatio ſpectat ad Philoſophos. *Prudentia Medica* eſt, quæ nititur recta ratione, comparatur diſcendo, & faciendo; eſtque neque tumida, neque timida. Recte dicitur Oculus ſcientiæ, vel Artis. Lind. Ex. XIII. §. 534. Ex. XV. §. 1. 2. &c.

PRUGRÆNO, πρυγραίνω, pro προϋγραίνω, *Præhumecto*, Latine dicitur. Hipp. 4. aph. 13. Idem quod ἀραιὰ ποιεῖν, *Corpora fluida facere*, 2. aph. 9. Vide Diet. n. 734.

PRUINA, πάχνη, quid ſit, e Nomenclaturis, & Phyſicis conſtat. Aquam *pruinæ* minus eſſe ſalutarem, docet J. Alex. l. 17. Sal. c. 12. *Pruina in urina* Paracelſo dicitur contentum urinæ ſabuloſum, quod & *Uſnea* vocatur, l. 1. de urin. judic. tr. 2. cap. 2. ut in Schol. *Pruinam* vocat Dorn. Rul. & John. primam Tartari ſpeciem. *Pruinæ Chymicæ* ſunt *Sublimata*. Libav. Alchym. Pharm. cap. 2.

PRUNELLA, Paracelſo idem eſt quod *Angina*, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 5. ut & in fragm. Vocatur & *Prunella alba*. Vvalth. Sylv. med. p. 810.

PRUNA, ἄνθραξ, æquivocum eſt. 1. notat particulam torris, qua differt a flamma, quod ejus materia ſit magis terrea, quam flamma. Gal. l. 3. de Temp. c. 1. Deinde Pathologice idem eſt, quod *Carbunculus*, *Ignis perſicus*. Paracelſ. l. de ulc. & apoſtem. c. 32. Vide *Anthrax*. *Ignis Perſicus*.

PRUNUS, idem quod *Pruna*, eſt ignis mortuus, rapiens membrum, & vitam, natus

ex incenſione trium primarum. Paracelſ. Schol. in l. de grad. & compoſ. c. 6.

PRURITUS, κνησμός, vide *Cneſmos*. In ſpecie *Prurigo*, vel *Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξυσμός, vide *Odaxyſmos*.

PSAERO, ψαίρω, apud Hipp. ſignificat *leviter moveor*, agitor: & uſurpatur de utero poſt partum difficiliorem leviter moto, l. 2. de morb. mul. XXXIIX. 6. de pulſibus leviter ferientibus, d. l. LXIII. 8. adde Foeſ. Oec. p. 688.

PSÆSTA, ψαιστά, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle ſubactæ. Vide *Itrion. Libum*. ψαιστὰ, μάζα, legitur apud Hipp. l. de int. aff. XLIV. 20. Vide Foeſ. d. l.

PSAGDAS, ψάγδας, dicitur ſpecies Ungnenti cujuſdam. Gal. in Ex. voc. Hipp.

* PSALIDOEIDES, ψαλιδοειδὴς, ſive ψαλιδῶδες, Lat. *Fornicatus*, dicitur de cerebri parte convexa. Vide *Camara*.

* PSAMMISMOS, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, lib. 7. c. 3. in ἄμμῳ, unde & ἀμμισμὸς appellari poſſet. Gorr.

PSAMMODES, ψαμμώδης, i. e. *Arenoſus*, Sabuloſus. Hipp. 4. a. 79. Vide *Arena*. Diet. n. 939.

PSAMMOS, ψάμμος, vide *Arena*.

PSAPHEROS, ψαφαρὸς, ψαφαρὸς, idem quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis ſiccis, Coac. t. 608. De urina turbida cum aſperitate, t. 583. de ſubſtantia glandularum, ac cerebri, l. de Glandul. l. 3. VII. 2. adde Foeſ. p. 89.

PSARON, ψαρὸν, nomen medicamenti ſicci, acris, & erodentis, ad carnis excreſcentias in ulceribus depaſcendas; cujus meminit Æginet. l. 4. c. 43. & deſcriptio habetur apud Æt. l. 14. c. 36. citante Gorr.

PSATHYROS, ψαθυρὸς, idem quod ψαφαρὸς, *friabilis*. Vide *Hypopſathyros*.

PSAVO, ψαύω, duplicem habet ſignificationem. 1. *attingo*; & ita idem quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον dicitur, quod *attingitur*, vel tangitur Hipp. t. de fract. t. 17. ſ. 3. t. 63. 3. de art. t. 47. deinde *vellico*, & ψαύομαι, *vellicor*, l. 2. de morb. mul. LVI. 1. add. Foeſ. p. 588.

PSEGMA, ψῆγμα, ſic a nonnullis olim vocatum fuiſſe *æris florem*, Dioſcorides author eſt, l. 5. cap. 88. quaſi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

PSELAPHIA ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quę fit manibus, vel more cœcorum, vel inveſtigantium; nec video neceſſitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionem, & in loco Hipp. de dec. orn. VII. 17. cum commode propria ſignificatio *contrectationis* retineri poſſit; dum præcipit Hipp. manuariam omnem operam, & inter eas quoque *contrectationem*, ſi quæ neceſſaria, procurandam eſſe μετὰ καταστολῆς, cum omni ſubmiſſione. Verbum ψηλαφᾶν ſignificat manibus palpare, & *contrectare*, legiturque l. 3. Epid. ſ. 3. t. 86. Inde ψηλαφώδεες ægri dicuntur, qui *manibus palpant*, contrectant, veſtigantium more, 1. Prorrh. ſ. 3. t. 16. & Coac. t. 267.

PSELLOTES, ψελλότης. Vide *Balbutiens*.

PSEPHOS, ψέφος, idem, quod σκότος, i. e. *Tenebræ*, unde ψεφαρὸς ſignificat *caliginoſum*, nigricans. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foeſ. p. 689.

PSETTACEUS, a ψῆττα, epitheton *piſcium planorum*, duplicis generis, lævium, & ſpinoſorum; quo pertinent *Paſſeres*, *Rhombi*, *Soleæ*, &c. de quibus vide Aldrov. l. 2. de Piſc. c. 42. ſeqq. ubi vocantur *Pſittacei*.

PSEUDOASTHMA, ψευδόασθμα, vocatur Aſthma ab abſceſſu, carunculis, vel aliis cauſſis ſolidis originem ſuam trahens, Alex. Bened. Veronenſ. l. 8. c. 33.

PSEUDOCADMIA, vide *Anticadmia*.

PSEUDOHYDROPS, legitur apud Zac. Luſit. Prax. admir. l. 2. obſ. 89.

PSEUDOMEDICUS, Gr. dici poſſet ψευδίατρος, dicitur, qui Medicinam impoſturis ſuis defœdat, quorum hodieque infinitus eſt numerus. De iis legatur elegans Epiſtola Langii l. 1. ep. 1. & l. 3. ep. ult. Caſp. Rejes C. El. q. 6. n. 4.

PSEUDOPHTHISIS, ψευδόφθισις, hoc vocab. legitur in Ephem. N. Cur. Ann. II. in Indic. Significat vero Tabem, quę mentitur phthiſin.

PSEUDOPOLYPUS, ψευδοπόλυπος, dicitur excreſcentia membranacea, & fungoſa in cerebro, & utero genita abſque rubore, apud Bonettum Med. Septentr. l. 1. ſect. 3. c. 5. §. 3. p. 60.

† PSIDA, cortex mali granati. Euchar. Rhod. de partu c. 12.

PSILOMA, ψίλωμα, ψίλωσις, *Nudationem*, *denudationem* ſignificat: v. g. oſſis, 7. aphor. 19. Epid. XXXV. 1. l. 7. XIX. 1. Dicuntur & oſſa ἐψιλωμένα, *denudata*. 5. aph. 22. ψιλὸς *nudum* ſignificat. Tropice tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, l. de int. aff. XXXIIX. 38. Jung. Foeſ. d. l. Diet. n. 940.

* PSILOTHRON, ψίλωθρον. Vide *Depilatorium*.

PSINKUS, id eſt *Ceruſſa*. Rul. Johnſ. item *Pſincus* dicitur, ibidem.

PSIMMYTHION, *Pſimmithon*, ψιμμύθιον. Vide *Ceruſſa*.

PSITTACION, ψιττάκιον, nomen *Emplaſtri* emollientis, & diſcutientis, quod deſcribitur apud Æginet. l. 7. c. 17. & Æt. l. 15. citante Gorr. Eſt quoque nomen *Collyrii*, apud Scribon. Larg. n. 27 Jung. Rhod. in not. ad h. l. ita dicti a coloris varietate. Meminit & Gal. 4. de C. M. S. L. c. 7.

PSIT-

Psittacus, ψιττάκη, vel ψιττακὸς, item ψιττακὸς, nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis; cujus deſcriptionem, cum ſpeciebus variis, & uſibus, tradidit Ald. l. 11. Ornithol. c. 1. ſeqq. & ejus Anatomen C. Oliger. Jacobæus communicavit Actis Hafnienſ. Volum. I.I. Obſ. 124. p. 314.

* Psoæ, ψόαι, dicuntur & *Muſculi lumborum*, & *Lumbi ipſi*, apud Hipp. uti notavit Foeſ. d. l. ex 2. de nat. hum. t. 9. de Off. nat. vel juxta Lind. de Venis XII. 2. 3. 3. de art. 43. Legitur & ψύα, d. l. XXV. 9. & l. de ſacr. morb. VI. 8. De *muſculis pſoas* vide Barthol. l. 4. Anat. c. 11.

Psomisma, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus qui pueris offertur*, & ori inditur, l. 6. de C. M. S. L. c. 4. a verbo ψωμίζειν, *cibum in os indere*: quod aliquoties uſurpavit Hip. l. 4. de morb. XXVII. 11. l. 1. de morb. mul. LVI. 12. l. 7. Epid. III. 21. a ψωμὸς, quod *buccam* notat. Rhod. ad Scrib. n. 201. adde Foeſ. p. 690.

Psophos, ψόφος, *ſtrepitum* ſignificat, & pavorem ex ſtrepitu. Coac. t. 96. & 386. Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui ſtrepitum facile ſentiunt*, & expaveſcunt. Gal. c. 1. in 1. Prorrhet. t. 16. adde Foeſ. d. l.

* Psora, ψώρα, dicitur *Scabies*, cum aſperitate ſummæ cutis, & pruritu, proveniens ab ichoroſo corrupto ſanguine, multis ſalinis, lixivioſis, & corroſivis particulis fixis ſcatente, cutimque, & integumenta diſſolvente. Dicitur & ψωρίασις, Gal. in def. med.

* Psorica, ψωρικὰ, dicuntur medicamenta, quæ contra *pſoras*, & ſcabiem proſunt, & cutis aſperitatem emendant, & in ſpecie in palpebris. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 3. ſeqq. Gorr. & Caſtell.

* Psorophthalmia, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *ſcabies pruriginoſa*. Gal. l. de fac. parab. c. 10. Caſtell. Gorr.

Psyche, ψυχὴ, vide *Anima*. *Pſychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

Psychagogica, ψυχαγωγικὰ, vocantur a Conr. V. Schneidero Medicamenta illa, quibus Apoplexia, & Syncope curantur, quatenus ſpiritus animales evocant, & ſenſus internos movent, tract. de nova trium morb. curat. 6. in fin. p. m. 105. quamvis fortaſſis ſine authoritate, & contra receptam ſignificationem verbi ἄγειν in aliis compoſitis vocabulis, in quibus ſemper evacuationem, & eductionem ſignificat, v. g. Choalagoga, Phlegmagoga; & ita vox *Phychagoga*, vel *Pſychagogica* notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

Psychologia, ψυχολογία, *doctrina de anima*. Barthol. in proœm. Anat. Hæc quomodo ad Medicinam pertineat addiſcere licet ex Th. Vvillis erudito tract. de Anima Brutorum.

Psychrolutron, ψυχρόλουτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adſtruxerunt balneis æſtivis, ad corpus a ſudatione reficiendum, & natando exercendum. Lang. l. 1. ep. 50.

Psycrophobos, ψυχροφόβος, dicitur, *qui timet aquæ frigidæ uſum*. Gal. l. 9. meth. med. c. 5. circa fin.

Psychros, ψυχρὸς, ψυχρότης. Vide *Frigidus*.

Psycterios, Pſycticos, ψυκτήριος, ψυκτικὸς. vide *Frigefaciens*.

Psydracia, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *veſiculæ*, in capite obortæ, a tenui lympha, minus acri, & calida obortæ: unde a *Phlyctænis* in hoc differre docent Authores. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 9.

Psygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*, Hipp. l. 2. de morb. XVI. 15. 18. XIX. 9. l. de morb. mul. XXXIIX. 8.

Psyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Psythios, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Lind. Ex. X. §. 100. 101.

Psyxis, ψύξις, *Refrigeratio*, *frigus*, frigiditas dicitur. Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικόν.

Ptarmos, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur: eſtque ſpecies motus convulſivi, quamvis non ſemper mere præternaturalis, violenti tamen; in quo, poſt aliquam inſpirationis inchoatæ ſuſpenſionem, vi magna, ſed interrupta, per nares & os, cum vehementi univerſi corporis concuſſione, & ſono quandoque magno, aer, cum occurrentibus, una vice expellitur: uti recte deſcripſit Sylvius P. M. l. c. 23. §. 3. Irritatio illa fit in naribus ab aura, vel effluviis acribus volatilibus, & alkalicis, aliquando etiam a nimio ſplendore, nervoſas partes narium vellicantibus, quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expreſſerit. Hinc C. Hofm. vocavit opus mirabile *Sternutationem*: ut hactenus nemo vel Philoſophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit: l. 5. Inſt. c. 36. §. 5. Jung. Dier. n. 737. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur Errhina, quæ ſternutationem promoveant, uſitatiſſima, & notiſſima. Vveker. A. Gen. l. 1. c. 47.

Pterna, πτέρνη, Lat. *Calcis os*. Vide *Calcaneus*.

Pteron, πτερόν. Vide *Avis*, *volatilis*.

* Pterygion, πτερύγιον, proprie *parvam alam* ſignificat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια. Vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui eſt morbus in numero aucto; & conſiſtit in membranacea quadam materia duriuſcula, vel molli, adhærente tunicæ plerumque adnatæ, aliquando cum

viſus abulitione, dum ad pupillam uſque protenditur, & oritur a ſucci nutritio-excrementitii affluxu ſuperfluo ob læſionem aliquam in oculo prægreſſam. vide *Onyx*. Legatur Aquapend. de Oper. Chirurg. h. c. Foreſt. l. 11. Obſ. 7. Riv. l. 2. c. 18. πτερύγιον quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, author eſt Celſus, l. 5. c. 18. notante Foeſ. p. 554.

Pterygoides, πτερυγοειδὴς, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

Pterygostaphylini, vocantur Muſculi exigui Uvlam ſuſpendentes. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 540.

* Pteryx, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem quod μασχάλη. vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alati* vocantur qui oblongo ſunt collo, & ut plurimum lata, & eminentia habent pectora, l. 3. Epid. ſ. 3. t. 70. Gal. in comm. ad h. l. adde prolixius differentem Foeſ. d. l.

* Ptilosis, πτίλωσις, eſt *palpebrarum defluvium*, quando pili e palpebris excidunt; quod oritur ab acrimonia ichoroſa corroſiva. Gal. de fin. med. & in Iſagog. c. 16. Ægineta vero l. 3. c. 22. per calloſitatem palpebrarum rubicundam deſcripſit. Verum πτίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex ciliis pili, l. 14. meth. med. 18. ſub fin. & l. 4. de C. M. S. L. c. 8.

* Ptisana, πτισάνη, πτισσάνη, proprie ſignificat *hordeum decorticatum*, & mundatum, ſive piſtum; aliquando tamen & pro ſucco, & juſculo ex illiuſmodi hordeo parato ſumitur. Gal. 9. de plac. Hipp. & Plat. c. 6. *Ptiſanæ* laudes non modo prolixe ſcripſit Hippocr. in l. de B. V. I. A. quod ſit inter omnes ſorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda, &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia uſque ad noſtra tempora. Jung. Jul. Alex. *l.* 8. Sal. c. 8. Lang. l. 1. ep. 57. Bruyerin. de re cibar. l. 5. c. 10. Dividitur etiam *Ptiſana* in colatam, & non colatam, a P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 404. Alias *ptiſana* quoque dicitur cum additione πυρίνη, *triticea*, apud Hippocr. l. de affect. XLII. 7. & l. de morb. mul. XCIII. 24.

Ptoodes, πτοώδης, dicitur *timidus*, meticuloſus, *expaveſcens*. Hipp. l. 6. Epid. ſect. 2 t. 38. a πτοία, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis ſignificat. Foeſ. Oe. p. 542.

* Ptosis, πτῶσις, generaliter ſignificat *caſum*, *lapſum*. vide *Lapſus*. In ſpecie vero idem ſignificat, quod φαλάγγωσις. vide *Phalangoſis*. Gorr. Caſtell.

Ptyalagogos, πτυαλάγωγος, dicitur de medicamentis *ſalivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis etiam febribus quartanis, ex Tulpio, a Bonetto Mercur. Compit. l. 6. p. 207. n. 21.

Ptyalismos, πτυαλισμὸς, πτυελισμὸς, dicitur *crebra ſpuatio*, vel oris ſalivatio, cum os continenter ſaliva redundat. Ortum habet a copioſo ſero, & lympha glandularum, præſertim ſalivalium, & excedente, ductuſque ſalivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentiſſime uſus Hipp. paſſim in ſcriptis ſuis, quemadmodum & verbo πτυελίζειν: quæ loca, ſi expetuntur, reperire licet apud Foeſ. d. l.

Ptyas, πτυὰς, nomen ſerpentis, vel *Aſpidis*, quæ, perinde ac ſi ratione prædita fuiſſet, diſtantia emenſa, collum protendiſſe, & iter facientibus venenum inſpuiſſe, fertur Gal. l. de Ther. ad Piſon. c. 8. Meminit & Aldr. l. 1. hiſt. ſerp. & drac. c. 4.

Ptyelon, πτύελον, Latine *Sputum* dicitur: eſtque excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita deſcribi poterit: *Sputum* eſt excrementum pituitoſum, a ſanguine, in cerebri membranas, per carotides, & cervicales arterias delato ſegregatum, & in glandulas circa baſim cerebri exiſtentes collectum, indeque deſtillans, per palatum denuo excretum. Charlton Oec. Anim. Ex. VII. §. 6 Jung. ejuſdem Exerc. Pathol IX. §. 13. Sæpe coincidit, & confunditur cum *Saliva* σίαλος dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *ſputi* differentiis præternaturalibus variis quæratur in Theatro Galenico Mundellæ, alibique, in Foeſio p. 543. qui Author ſtrictius videtur deſcripſiſſe *ſputum* per excrementum, quod tuſſiendo ore rejicitur. Neque enim in naturali conſtitutione tuſſis ad *ſputi* excretionem concurrit. Screatio quidem poteſt concedi, ſi inter *ſputum*, & ſalivam hoc diſcrimen eſt, quod illud craſſius ſit, quam hæc, ſed tuſſis non ſemper. Circa nominis etymologiam, & varias acceptiones conſulatur Diet. n. 738.

Ptygma, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, ſive in ſinus convolutus, apud Cœl. Aurel. l. 1. c. 1. Tard. paſſion. & l. 2. c. 13. allegante Foeſio. Latine *Plagula*.

Ptysma, πτύσμα, idem quod πτύελον, *ſputum*: quamvis Gal. l. 1. de criſ. c. 5. πτύσμα diſtinxerit a πτυέλῳ. Vide *Sputamen*, & πτύσις, idem quod πτυσμὸς, *expuitio*, vel *ſpuitio*. Loca apud Hip. vid. Foeſ. d. l. Latine *Screatio*.

* Pubes, *Pubertas*, ἥβη. Vide *Hebe*.

* Publicus, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Uſurpatur Phyſiologice de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*; quarum functio totius corporis ſaluti, bonoque *publico* miniſtrat primario, ut organa ſanguificationis, chylificationis, &c. Vide Dogm. noſtra M. Gen. P. I. c. 2. d. 9. p. 28.

Digitized by Google

vel de Morbis. Vide *Cœnos*, *Endemos*, *Epidemos*, *&c.*

PUDENDA, αἰδοῖα, dicitur de utriuſque ſexus membris genitalibus, vide *Ædœa*. Diet. n. 14. *Pudenda* etiam vocantur Vaſa ſanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena, & Arteria. Barthol. libell. 1. c. 8. p. 644. & libell. 2. c. 3. p. 658.

PUDENDAGRA, vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus Augerio, notante For. l. 32. Obſ. 1. Schol.

PUDOR, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata; eſtque triſtitia quædam, ac animæ conſternatio, propter mali noſtri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero ſpiritus, & anima ſenſitiva ſeſe contrahant, flamma tamen vitalis ſanguinem ſæpe exterius propellit, & genas rubore tingit; unde & *pudoris ſedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *pudoris* naturam egregie expoſuit Vvillis, Am. Brut. P. I. c. 9. Quodammodo jam eo quoque inclinavit Jul. Alex. in not. ad Gal. lib. 2. de cauſſ. ſympt. c. 5. dicens: In *pudore* caloris, ſpirituumque intro actorum, cum ſanguine, reciprocationis foras factæ cauſam eſſe rationis impulſum. Eſt alias affectus & Medicis competens, præſertim erga ſexum fœmininum; & ægris, ne videantur pudorem penitus devoraſſe. Linden. Ex. II. §. 21. *Dicitur & Verecundia*.

PUELLA, dicitur Gr. θῆλυ, παιδίον, Gal. l. de ren. aff. cogn. & cur. 2. παρθένος. Reſpondet ætatis ratione puero. Quamvis vero ordinarie *puella* nondum ſit apta ad impraegnationem, Spagyrici tamen finxerunt *puellam prægnantem*, per quam intelligunt primam aquam albam; quemadmodum aquam rubram juvenem pulchrum, in labore Philoſophici lapidis: de quibus nugis ænigmaticis vide Vol. IV. Th. Ch. p. 945.

PUER, παῖς, *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de ſecunda annorum hebdomade; quemadmodum hoc de prima, Diet. n. 643. *Puerilis*, παιδικός. Vide *Pædicos*.

PUERPERA, τοκάς, παιδοτόκος, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime eſt infantem; quamvis & aliquandò accipiatur pro adhuc *prægnante*; uti colligere eſt ex verſione loci apud Hippocr. de Sterilib. XIV. 2. ubi τεκοῦσα dicitur *puerpera*.

PUGIL, ἀθλητὴς, idem quod *Athleta*, *Luctator*. Vide *Athleticus*.

PUGILLATUS, πυγμὴ, eſt ſpecies certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulſando peragitur, & robore indiget. J. Alex. not. ad Gal. 2. de ſan. tu. Tom. II. Oper. p. 392.

PUGILLUS, δρὰξ, δραχμὶς, nomen menſuræ ſiccæ, quantum ſcil. extremis digitis invicem junctis, & adductis comprehendi poteſt, ſive omnibus, ſive tribus ſaltem. Sennert. in l. 5. p. 5. ſ. 1. c. 3. Schenk. de medic. compoſ. &c. p. 66. aliique.

PULBION, πύλβιον, idem quod ὑποκεφάλαιον, *pulvinar*.

PULCHRITUDO, κάλλος, eſt *fructus ſanitatis*, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie, & continuatione integra ſequitur. Gal. ad Thraſybul. c. 14. fin. *Pulcher* etiam Gr. dicitur εὐειδὴς, h. e. *formoſus*, cui opponitur ἀειδὴς, deformis. Vid. Diet. n. 9. *Pulchritudo* quoque ornat Medicum, nempe ut vel ſolo aſpectu Medici in ſpem valetudinis ægri erigantur. Lind. S. M. Ex. I. §. 10. *Pulchritudo* eſt ſcopus Naturæ ſecundarius. C. in Gal. Hoſm. LL. de U. P. nu. 768. verum amoris philtrum, C. Rejes, C. El. q. 29. §. 33. 34.

PULEX, ψύλλα, ψύλλος, nomen inſecti notiſſimi, & moleſtiſſimi, fœminis præſertim, & canibus; cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. l. 5. de inſect. cap. 6. Ejus ſtructuram admiratus Gal. l. 17. de U. P. c. 1. fin. adde ea, quæ per microſcopium obſervata leguntur in Eph. N. Cur. An. I. Obſerv. 13. Alias & *Pſylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere labiis exugebant, cum quis a ſerpente morſus erat, notante Keuchen. ad Sammon. p. 257. ſeq.

PULLUS, πῶλος, νεοττὸς, quid ſignificet, notum eſt. In genere denotat omnem ſobolem tenellam animalium quorumcumque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terreſtribus, aut aquatilibus. Imo ſimpliciter ſæpiſſime apud Authores ponitur pro *pullo gallinaceo*.

PULMENTUM, idem quod *Puls*. De quo p. infr.

* PULMO, πνεύμων, Jon. πλεύμων, vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena, & Arteria, dicuntur a nonnullis Arteria venoſa, & Vena Arterioſa veteribus alias nuncupata, teſte Barth. lib. 2. Anat. c. 7. p. 404.

* PULMONIA, idem quod *Peripneumonia*. Vide p. ſupr. Hoc vocabulo uſus eſt P. M. de Caldeira, Tom. III. Oper. p. 136. & Hor. Augen. Tom. III. Ep. & Conſ. Medic. l. 7. c. 7. p. m. 268.

PULPA, σὰρξ, Theophr. l. 1. hiſt. pl. c. 4. dicitur caro, ſeu ſubſtantia ſucculenta, præſertim fructuum, inter corticem, ac nucleum comprehenſa; v. gr. pomorum, ceraſorum, paſſularum, prunorum, tamarindornm, &c. Schrod. l. 1. c. 2.

PULPEZIA, *Pulpelzia*, idem quod *Apoplexia*, *Sideratio*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

PULS, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος. Vide *Etnos*.

PULSATIO, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob ſanguinis a

corde impulſum, qua naturalem, qua præternaturalem; uti ex pluribus locis demonſtravit Foeſ. p.605.ſeqq. Jung. Dieter. n.811. Hodieque tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulſus σφυγμῶ*, qui primario naturalem arteriarum diſtenſionem, a ſanguinis motu factam, denotat: Secundario, & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulſuum* differentiis præcipua ſaltem reperies in noſtris Dogm. M. Gen. P. III. ſ. 4. p. 361. ſeqq. Noviſſime quoque hoc argumentum erudite pertractavit D. Laur. Bellin. in Operis Membr. II. de Pulſibus. *Pulſatio* quoque in Pharmaceuticis dicitur, quæ fit malleo, aut piſtillo, ut partes a ſe mutuo avellantur. Ita ſemina e plantis cortices a nucleis, medulla radicum ab exteriori ſubſtantia *pulſando* ſeparantur. Vveker. Ant. Gen. l. 3. c. 28.

* Pulsatorius, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob ſanguinis effervescentiam, & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis, & nervoſis; eſtque magnarum inflammationum accidens. Gal. l. 2. de Loc. Aff. c. 7.

Pulsilogium, vocatur inſtrumentum Medicum, quo arteriarum motus, & quies exploratur; cujus inventorem ſe eſſe gloriatur Sanctorius, ita ut centum, & triginta tres æqualium motuũ differentias illo inſtrumento exactiſſime dimetiri liceat, incipiendo ab obſervatione rariſſimi, & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Authoris Method. vitand. error. l. 5. c. 7. ſol. 109.

Pulsio, ὦσις, ὤθησις, vide *Oſis*. Refertur inter cauſſas morbificas, vel potius modos cauſſandi, aut afficiendi p. n. a Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 3. ſ. 3. c. 28.

* Pulsus, σφυγμὸς, vide *Pulſatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, ſed accuratius Arteriis Nam Cor non *pulſat* ab impetu ſanguinis influentis, ſed a conſtrictione, & evacuatione repentina. De *Pulſifica virtute* vel cordi, vel Arteriis inſita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non eſt expedire; quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulſificam* virtutem credamus, aut ſtatuamus.

Pultatio, idem quod *Atheroma*. Ingraſſ. Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. 83.

Pulveratio, *Pulveriſatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diætetica uſum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, ſolida ſicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem quod *Plumaceolus*, ὑποκεφάλαιον, ὑπαυχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum, vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda, ac mollia conſuta, vel ſtuppa cannabina diligenter pexa, & mundata, vel ex lana, aut goſſypio: De quorum *pulvillorum* deſcriptione, & uſu vide apud For. lib. 6. Chir. Obſ. 13. in Schol. & Obſ. 36. in Schol. Poſſunt etiam referri ad *Plagulas*. Scultet. Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. VI. p. 144.

Pulvinar, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid ſit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis. Vide *Hypocephalaeon*, *Proſephalaeon*.

Pulvis, κόνις, vocatur ſpecies medicamenti ſicci, in minutiſſimas particulas contundendo, vel terendo redacti. Sunt vero *pulveres* alii ſimplices, alii compoſiti, alterantes, vel purgantes, vel Diaphoretici: de quibus plura vide apud Practicos, præſertim Vveker. Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. ſ. 20. Morell. de form. rem. l. 1. ſ. 2. c. 7. Schrod. l. 2. c. 77. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 5. ſeqq. & plures alios. *Pulvis pinguis* dicitur Galeno, in quo nec aſperum quicquam, nec acre ſubeſt, l. 5. de ſan. tu. c. 3. circa fin. De *pulveribus Philoſophicis*, qua medicamentoſis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære in Th. Chym. Vol. I. pag. 25. 609. Vol. II. 46. Vol. III. p. 170 91. 410.

Pumex, κίσσηρις, eſt lapis poroſus, & innumeris foraminulis, & cavernulis plenus, inſtar ſpongiæ. Ejus duæ ſunt ſpecies: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad lævigunda, & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, trituque facilis. De cujus viribus, præparatione, & uſu vide Gal. l. 8. de S. F. §. Ciſſeris, Dioſc. l. 5. c. 125. Scrod. l. 2. c. 8. n. 16. Fr. Hoſm. in Clav. Rul. & Johnſ. De *pumice* cremato, ignito, ejuſque viribus auri tincturam ſorbendi vide Libav. Tom. II. Op. p. 147. & 302.

Puncticularis, dicitur Febris aliquando omnis maligna, aliquando ſtricte illa, quæ cum Maculis, & Exanthematibus in habitu corporis eſt conjuncta. Petr. Mich. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 569. ſeqq.

Punctio, *Punctura*, νύγμα, νύξις. Vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a cauſſa interna, particulis acribus ſalinis, vel ulceroſis, vel corroſivis acidis dependet, apud Paracel. paſſim in ſcriptis, & alibi.

Punctum, στιγμὴ, vocatur, cum additione *Lacrymale*, Foramen oſſi naſi inſculptum, cui appoſita eſt Caruncula lacrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. *Punctum ſaliens*, dicitur primum cordis rudimentum, & delineatio in formatione fœtus, quando motus quidam pulſans obſervatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem quod *Punctio*, νύγμα.

* Pu-

* Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os, vocatur *Os frontis*, vel ſyncipitis, & ſutura in illo oſſe, Sutura *puppis*. Veſal. in Expoſ. termin. Anatomic. ad fin. l. 2. de H.C.F. Jung. Barth. Anat. libell. IV. cap. 5. p. 702. Blaſ. Med. Un. pag. 104. ad differentiam ſcil. ſuturæ Lambdoideæ, quæ Sutura proræ vocatur.

Pupulae, vocantur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunenſ. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ. T. II. p. 402.

* Purgamenta, dicuntur ſtricte excreata poſt partum ex utero, Græc. λόχια. vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi ſordibus* accipi, docet Keuch. ad Samonic. p. 129.

* Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacuante, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua externo: ut ita idem ſit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, impoſito *purgante*, καθαρτικῷ, Hipp. 3. de fract. t. 3. adde Foeſ. Oecon. p. 297. interdum ſtricte, & frequentiſſime pro *purgante* ſolum *per alvum*. Et in hac ſignificatione deſeribi poſſunt, ac debent *Purgantia*, quod ſint medicamenta, quæ virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementitios, & vitioſos, ad ſegregationem a vitalibus, & ad loca convenientia, præprimis ductum biliarium, & pancreaticum, diſponunt, ſimulque irritando & vellicando fibras inteſtinorum excretionem illorum recrementorum eo depoſitorum promovent. Dividuntur in *Mitiora*, & *Fortiora*; quibus nonnulli *intermedia* præter neceſſitatem adjiciunt. Catalogum utrorumque & quidem cum *Simplicium*, tum *Compoſitorum* paſſim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum eſt. Plura de *purgantibus* qui deſiderat, legat, præter Hipp. Gal. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schrod. lib. 4. cl. 3. cum Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Rolfink. Tr. de Purgantibus, O. ac M. M. Sp. l. 5. ſect. 1. per tot. Linden. Ex. XIII. §. 349. ſeqq. Vvillis, Pharm. Rat. Part. I. ſ. 3. c. 1. Peehlin. tr. de Purg. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect. 1. c. 2. p. 456. ſeqq. ut & noſtras Diſputationes de Remoris Purgationis, Diſp. II. & appendicem de *purgationis* modo, ac viis ad alvum. An vero *purgantia* in ſe, ac ſua natura dentur adeo ſecura, ut nec putreſcant, nec vitalia reſolvant, nihilque expellant foras, niſi quantum peccent, ideoque non aggravent, ſed abonere ſaltem ſublevent, uti voluit Helmont. tr. Poteſtas medicam. §. 34. & Fr. Hofm. d. l. de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ noſtræ vel ad minimum quodammodo adverſam. Vide allegatam noſtram Diſputationem.

* Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία, aliquando latiſſime ſumitur pro omni evacuatione; ut ita idem quod κένωσις ſit, ſive a natura proveniat, ſive arte procuretur; quemadmodum hoc pluribus ex Hippoc. & Gal. locis demonſtravit Foeſ. p. 296. 297. aliquando vero ſtricte pro *purgatione* artificiali, quæ per inferiora inſtituitur: & ita deſcribi poteſt: *Purgatio* eſt evacuatio humorum excrementitiorum, & vitioſorum et viis convenientibus, Ductu Biliario & Pancreatico, ad inteſtina depoſitorum, mediante horum irritatione, & ad expulſionem ſtimulatione, virtute purgantium magis, vel minus colliquativa facta. Videantur Authores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem eſt, quod *Purificatio*: & fit ſeptem modis, *Deſtillatione*, *ſublimatione*, *ſolutione*, *lotione*, *uſtione*, *ſegregatione*, *colatione*. Rul. in Lex.

† Purgatorium infra, eſt Scamonium, ſupra Elleborus albus, apud veteres. Mercurialis de Com. med. l. 2. c. 8.

* Purgatorium, Paracelſo dicitur quilibet *morbus*, Paramir. l. 5. c. 2. & 3.

Purificatio, idem quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici poſſet καθαρισμός. Vide *Depuratio*. *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα. Vide *Porphyra*.

* Purulentia, idem quod *Suppuratio*, ἐμπύησις. Vide *Empyema*.

* Purulens, ἔμπυος, πυώδης, idem quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*. *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis, & ſemiputris, in exulceratis partibus, ex ſanguine extravaſato, & ſtagnante, mediante caloris intenſioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & tranſponente partes ſubtiles, producta. Quo & Hipp. reſpexiſſe videtur, ſcribens, *pus* fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto ſanguine, in ulceribus, l. de Ulcer. II. 10. & Ga. propterea ἡμιμόχθηρον μεταβολὴν, *ſemipravam* mutationem vocavit, 2. aph. 47. Hinc Helmont. *pus* dixit non eſſe excrementum ulceris, ſed cruoris in materiam noxiam, & corruptam depravationem, & degenerationem, tr. Scab. & Ulcera Scholar. n. 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* eſſe partem cruoris, tr. Schol. Humor. Paſſ. Decept. cap. 1. n. 42. ſc. quando *pus* eſt factum, non amplius dici poteſt pars ſanguinis, ſc. vitalis. Plura *de puris* generatione, cujus notæ bonitatis ſunt albedo, lævitas, æqualis conſiſtentia, & fœtoris abſentia, vide apud Foreſ. p. 544.

Diet.n.743. Lind.Ex.XIII.§.333. *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio*, & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti. Hinc Dolæus ita deſcripſit, quod fiat, quando acidum materia deferveſcente incipit exuperare, avolantibus plus minus particulis volatilibus, ſeu ſpirituoſis, & accedentibus hinc inde heterogeneis, unde inflammationis tragœdia cataſtrophen ſuam ſortitur ex tumore inflammato in ulcus purulentum abſcedens, Encyclopæd. l. 2. c. 3. §. 2. p. 279.

Pus, πῦς. Vide *Pes*.

Pusillatum, *Puſulatum*, dicitur *Pulvis* non perfecte tenuiſſimus, ſed adhuc aſperitatem ſabuloſam, & granula quædam continens. Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 3.

Pusta, eſt ſaniei digeſtio, a pure dicta. Paracelſ. lib. 1. de Tart. tract. 5. cap. 1. ut & in Fragm. ad h. l. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

* Pustula, ἐξάνθημα, ἔκθυσμα, ἐκζεσμα, idem quod *papula*, morbus dicitur in habitu corporis, ſoluta cutis, vel cuticulæ unitas, ſive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute, Tuberculum, &c. Vide *Exanthema*, *Ecthyſma*, *Phyma*, &c.

† Pustula, ſacer ignis, qui puſtulas excitat. Inde Oves puſtuloſæ, quæ eo morbo laborant. Colum. l. 7. c. 5. Marc. Don. dilu. in Sueton. c. 44.

Pusula, idem quod *Granula*, *pulvis puſillus*, granulando concinnatus. Libav. antea c. l.

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιός, λέμμα, λέπος. Vide *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέαρ, quid ſit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo* calidiores tempore hyberno reliquis. Gal. l. 3. de S. F. c. 8. Flamma e *puteo*, ut & exhalationes malignæ obſervatæ leguntur in Eph. N. C. A. I. Obſ. 33. *Puteus* in metallifodinis vocatur *crypta*, e qua metallica terra, vel minera extrahitur. Rul. in Lex.

Putor, idem quod *Fœtor*, δυσωδία, *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. c. 4. in 6. Epid. t. 9. ad fin.

Putorius, eſt nomen *Muſtelę ſylveſtris*, ex ore fœtidum halitum emittentis; cujus hiſtoria habetur in Aldrov. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 17.

Putredo, *Putrilago*, σηπεδών, σῆψις. *Putris*, *Putridus*, σαπρός. Uſitatiſſimi equidem hi termini ſunt in Medicina, præſertim etiam doctrina de febribus: ſed in quo conſiſtat vere eſſentialis ratio *putredinis*, neſcio an aliquis exacte, & ex aſſe deſcripſerit. Licet enim generalis deſcriptio, a Gal. & Ariſt. propoſita, non ſit rejicienda, quando *Putredo* dicitur totius corporeæ ſubſtantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo; non tamen ſufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Nos, ſalvo aliorum judicio, hanc dabimus deſcriptionem generalem: *Putredo* eſt corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel conſummata, conſiſtens in diſſolutione principii formalis, & ſpecifici a principio materiali, & conſequente deunione etiam diverſarum materialium particularum, antèa exactiſſime per principium formale unitarum, & miſtarum. Hæc vero deſcriptio dextere nunc applicanda erit diverſis corporibus mixtis; & alia obſervabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum ſiccorum, horumque vel mollium, vel duriorum; alia animatorum; alia inanimatorum; alia incipiens; alia perfectior; alia conſummata. Jungatur Vvillis, de ferm. c. 8. de febr. c. 9. Notæ noſtræ ad Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſo p. 43. ſeqq. Kerger. tr. de Ferment. ſ. 2. c. 9. Si quis meliora, & certiora docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem quod *putredo* active ſumpta. Hinc Dorn. Rul. & Johnſ. deſcripſerunt, quod ſit miſti reſolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter ſeſe commiſtæ, reſeratis clauſtris internis, operante calore per humorem, & reſolvente, diſcedunt. Eſt vero *putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificioſa quoque datur *putrefactio*, in qua attendere oportet, ne fiat reſolutio καθόλου totalis, & deſtructio, ſed duntaxat eouſque, quo vel aliquid activi eliciatur, vel nova quædam veluti rerum natura introducatur, & fructus etiam alterius generationis producatur. Eſtque talis *putrefactio* digeſtio quædam fermentativa, ſubſtantiam rei, calidi externi acceſſione, ad rem præſtantiorem producendam diſſolvens. Habeturque duplex, *Putrefactio*, & *Reſolutio per medicinam*. Eſt etiam *Putrefactio* quædam ambigens inter calcinationem corroſivam, & *putrefactionem*: vocaturque *putrefactio ſicca*, & *Philoſophica*. Imo a quibuslibet nomen habet, cum quibus aliqua ratione conſentit; ut ſublimatio, ſeparatio elementorum, coctio, ſolutio, &c. Fit autem in aqua Philoſophorum ſicca, ſeu aceto acerrimo: nec eſt alius rei, niſi Solis, & Lunæ. Dorn. Rul. Johnſ. Vveker. Ant. Gen. l. 3. cap. 33. Quæratur etiam in Indicibus ſex Voluminum Theatri Chym.

Puxis, pro *pyxis*. Scrib. n. 230.

Pycnos, πυκνός. Vide *Creber*.

* Pycnosis, *Pycnoticos*. Πύκνωσις, πυκνωτικός. Vide *Condenſatio*.

Pycte, πυκτή, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, dempto ſero, mel additum eſt. Ventrem ſubducit, maxime ſi ſerum adjectum fuerit. Gorr.

* Pyelos, πύελος, i. e. *pelvis*, Alveolus. Vide *Choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei abſtrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal. l. 7. M. M. c. 6. J. Alex. not. ad h. l.

Pygargus, πύγαργος, nomen valde æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. l. 1. de quadr. biſulc. c. 15. vel *Ardeam*, vel uſitatius *Aquilę* ſpeciem, cujus deſcriptionem tradidit Aldrov. l. 2. Ornith. c. 5. Dicitur & metaphorice de homine delicato, & ignavo. C. Hofm. in not. ad Gal. LL. de U. P. n. 229.

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugillatu exercebatur. Rhod. ad Scrib. n. 191.

Pygmæi, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Gronlandia minimæ longitudinis, πυγμὴν, h. e. menſuram cubiti ad digitos non ſuperantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingantur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur: & varias opiniones ſcriptorum collectas legere licet apud Eraſm. Franciſc. Part. I. Horti Indici Orient. & Occid. pag. 540. ſeqq. Deinde de quibuſvis *nanis*, & *pumilionibus*, quales etiam artificioſa, & longiori inunctione produci poſſe, opinatur Dobrzenzky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragenſis, in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 79. Paracelſo vero *pygmęi* dicuntur *homunciones*, vel ſubterranei ſpiritus, quos & *faculas*, & *ſcintillas* vocant. Non natos eſſe perhibent, neque habere parentes, ſed non aliter ex corruptione terræ, quam ex equino fimo putrefacto ſcarabæi, generari. Dorn. in Dict. Parac. Rul. & Johnſ. in Lex. Meminit eorum aliquoties Parac. in l. de partu hominis, de peſtil. & alibi: & fatetur, ſe integrum de *pygmęis* ſcripſiſſe tractatum, de quo nobis non conſtat.

Pyla, πύλη. Vide *Porta*.

* Pylorus, πυλωρὸς, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*, vulgo inferius dictum, anguſtius ſiniſtro, ſive Stomacho; cujus uſus eſt, tranſmittere cibum in liquorem, ſive cremorem liquidum mutatum ad inteſtina tenuia: ſiquidem cum Duodeno immediate continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in ſpecie in Barthol. l. 1. An. c. 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmont. in digeſtionis opere, ut patet ex tract. Pylorus Rector.

Pyodes, πυώδης, *purulentus*: ita leguntur *purulentę mictiones*, apud Gal. c. 3. in 1. prorrh. t. 20.

Pyon, πύον. Vide *pus*.

* Pyosis, πύωσις, in genere ſignificat *ſuppurationem*. Specialiter vero idem eſt quod ὄνυξ, vel ἔμπυον. Vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ. Vide *Ignis*.

Pyractosis, πυράκτωσις, *Combuſtionem* ſignificat. Fuchſ. com. in Gal. l. 1. de morb. diff. c. 5. p. m. 24. 2.

Pyramidales *Muſculi* vocantur, qui quartum par muſculorum abdominis conſtituunt, & tendinibus rectorum incumbunt. Barthol. l. 1. An. c. 6. p. 55.

Pyramis, πυραμὶς, præter figuram Geometricam, & turres quaſdam Ægypti, quas ſignificat, in Chymicis vocatur vas metallicum, aliis *Catinus coniformis* dictum, in modum *pyramidis* excavatum, ut pars ejus ſuperior lata, inferior autem in acutum vergens, pro liquatis mineralibus in regulam formandis accommodari poſſit. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Pyramidalia vasa, dicuntur vaſa ſpermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyrausta, *pyrauſtum*, πύραυστος, dicitur inſectum quoddam, ad papiliones pertinens, quod ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & ſæpe ſeſe comburit; cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. l. 1. de Inſect. c. 2. *Auri* quoque *Spiritus* vocatur *pyrauſtum*, quod ignis ſit ipſius pabulum, & alimentum. Th. Ch. Vol. I. p. 35.

Pyren, πυρὴν. Vide *Nucleus*.

* Pyrenoides, πυρηνοειδὴς, vocatur proceſſus ſecundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens* Hipp. vocatur: aliis *Dentiformis*, ὀδοντοειδὴς. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρετήριον, dicitur pars illa Furni Chymici, quæ ignem continet. Dicitur & *pyriſterion*, apud Morley in Collect. Chym. Leid. proleg. cap. 2. quamvis minus accurate ad leges Grammaticas Græcæ Linguæ.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doctrina*, vel tractatio de *Febribus*, hodieque magis magiſque exculta.

Pyretos, πυρετός. Vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitæ, πυργῖται, *Turriti*, vocantur paſſerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 11. Laudantur in calculoſis, l. de ren. morb. cur. c. 6.

* Pyria, πυρία, idem quod θέρμασμα. Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. aph. 28. & 6. aph. 31. adde Foeſ. p. 547. Diet. nu. 747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyriastes, πυριάστης. Vide *Protogalę*.

Pyriaterion, πυριατήριον, locus dicitur, ubi fit ſudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*, Pantin. in not. ad Celſ. l. 2. c. 17. p. 271.

Digitized by Google

Pyriatos, πυριατὸς, ſcil. κέραμος, i. e. *Later fervefactus*.

* Pyricaustos, πυρίκαυςος. Vide *Ambuſta*.

Pyriephthos, πυρίεφθος. Vide *protogala*.

. Pyriformis, epitheton primi e *Maſculis Quadrigeminis* dictis femur abducentibus, & circumagentibus. Batth. l.4. Anat. c.11. p.580.

Pyrimachus, vel pyromachus, πυρόμαχος, vocatur veteribus *Stibium*, vel *Antimonium* coctum, & in lapidis duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectum fluat. J. Agricol. l. 10. de nat. foſſil. Ariſtotel. vocavit lapidem *pyromachum*, l. 4. Meteorol. c.6. Ex recentioribus tamen ſunt, qui nomen hoc ad cuprum cum ſulphure fuſum, & in lapidis duritiem concretum reſtringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplaſtri* ad ſcirrhos, & durities, apud Ægin. l.7. c.17. Gorr.

Pyriphleges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, i. e. *igneo ardore flagrans*. Hipp. 4. de R.V.I.A. t.63. Dicitur & πυριφλεγέθης, l. 1. de morb. mul. LXXXI. 2.

Pyristrion. Vide *pyrexeſion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quaſi *igniarius*, *ſilex* e chalybe ſcintillas evocans, alliſus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. Variat vero valde quoad colorem, prout in metallifodinis diverſis reperitur. Ejus varia genera recenſet Rul. De ejus uſu vide Gal. l.9. de S. F. §. *Pyrites*. Dioſc. l.5. c.143. Foreſt. l.19. O. 114. Schol. Schrod. l.3. c.8. nu. 18. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 3. p. 382. ſeq. *Marcaſita* dicitur etiam *pyrites argenteus*, Th Ch. Vol. I. p. 777. Item *Lapis philoſophorum* a quibuſdam dictus fuit *pyrites*, utpote qui totus ſulphur ſit, & argentum vivum, e quibus lapis ille conſtat, d. l. p. 42.

Pyrius, πύριος, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro ſclopis, & tormentis bellicis explodendis uſurpatur, notiſſimus. Paratur ex nitro, ſulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. Synt. A. Ch. l. 7. c. 31. Ejus vis ſclopetans, vel fulminans poteſt etiam reprimi; & dicitur *Repreſſus*. Idem l.6. c. 9.

Pyronomia, πυρονομία, eſt caloris ad ſuas operas adhibendi, ignisque regendi ſcientia. Et ita idem eſt quod *pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelſo *pyronomus* dicitur, qui prognoſticat ex ignis Elemento: & ita cum *pyromantia* coincidit, l. 2. de Tart. tr. 2. c. 3. in comm. Ejuſdem ſententiæ eſt Johnſ. in Lexic. Ch. l. 2.

· Pyrophagus, πυροφάγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præſtigiis ignem devorare audet; quales hodieque inter circumforaneos conſpiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *pyrophagi* Bonett. Medic. Sept. l. 3. ſ. 1. c. 19. p. 510.

† Πυροφοβία, hoc eſt Ignis, luciſque metu corripitur.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum eſt. 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*: vide *Carbunculus*. 2. ſignificat *æris Cyprii Coronarii miſturam*, cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum ſummitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere ſuccini, vel Philoſophorum tinctura, &c. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 24.

Pyros, πυρὸς, ſignificat *Triticum*, frumentum notiſſimum, & uſitatiſſimum in Diæteticea, ſive Victu, & Medicina. Optimum habetur, quod denſum eſt, & ſubſtantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. Vide Gal. l. 1. de A. F. c. 2. 3. l. de atten. Vict. c. 6. l. 8. de S. F. §. *Pyros*, Bruyerin. de re cibar. l. 5. c. 1. 2. *Triticum hornum*, vel hornotinum, i. e. hoc anno collectum, vocatur σητάνιος, & commendatur ab Hipp. 2. de art. t. 43. Adde Gal. com. ad h. l. quid ſint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica*, lege apud Lind. Ex. XVI. §. 143.

Pyrosis, πύρωσις, eſt ille *ardens rubor*, quo facies tota accenditur, præſertim illis, qui ſervidis diebus faciunt iter. Lind. Ex. XI. §. 189.

Pyrotechnia, πυροτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum adminiculo ignis, tanquam potiſſimo medio, & inſtrumento. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Ejus uſus maximus in Pharmaceuticis, & Chymicis. Quam etiam laudavit Helmont. de Lith. c.5. n.4. Ut *pyrotechnia* corpora reſerat coram oculis, ita januam ad Philoſophiam naturalem. *Pyrotechnia Hermetica* vocatur, quæ pertinet ad præparationem Lapidis Philoſophici. Th. Ch. Vol. VI. p. 398.

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem quod καυστικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Cauſticus*.

Pyrrhocorax, πυῤῥόκοραξ, quaſi *Corvus ruber*, nomen avis ad *Graculos* pertinentis: cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. l. 12. Ornithol. c. 8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori ſimilem, & ad flavum maxime accedit. Foeſ. exiſtimat, eſſe Latine exprimendum per *Fulvum*, i. e. ex flavo palleſcentem, qualis eſt Orichalci, Oec. p. 548. ubi plura vide. J. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν eſſe colorem ſimilem æreí coloris, aut capillorum, & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui ſi palleſcat, *fulvum*, κιῤῥὸν faciet: Rufumque colorem notari in vinis Creticis, & Malvaticis,

Digitized by Google

ticis, not. in Gal. l. 12. M.M. c. 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, ſed eo eſſe pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expoſitio ad ſignificationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥούλη. Vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμήν. Vide *Fundus*.

Python, vel *pythius Draco*, πύθων, dicitur ſerpens acuti viſus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus: deſcriptio habetur ap. Aldrov. l. 2. hiſt. Drac. & ſerp. cap. 3. *Pythones* alias, & *pythoniſſæ* Paracelſo dicuntur præſtigiatores, incantatores, & ſagæ, quibus attribuitur, quod divinare poſſint, & tempeſtates excitare, tonitrua, &c. paſſim in ſcriptis, Paramiro, de podagra, & alibi.

Pytia, πυτία, ita Gor. (quamvis nobis mendoſe ſcriptum videatur, pro πητύα) vide *Coagulum*.

* Pyulcon, πυουλκὸν, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, quo pus, vel ſanies e profundis, & ſinibus extrahitur. Meminit aliquoties Gal. v. g. l. 2. de C.M.P.G. c. 5. l. 5. M. M. c. 8. l. 2. ad Glauc. c. 8. quale vero fuerit, non certo conſtat. Videtur tamen fuiſſe non diſſimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fiſtula*, quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Caſtell.

† Pyulcus, eſt Cannula argentea, oblonga, vulneri proportione reſpondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter inveſtitur, ac dilatatur, ne vulnus intret. Euſtach. Rud. de vulneribus l. 1. c. 17.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Celſ. l. 6. c. 6. notante Gor.

Pyxis, πύξις, proprie, & ſtricte vaſculum, quo aliquid aſſervatur, ex buxo paratum ſignificat: ſed hodieque communiter accipitur pro quovis ex quacunque materia parato vaſculo. Qualia variæ formæ, & e varia materia parata requiruntur in Pharmaceuticis, & Chirurgicis. *Pyxides* ligneæ, ſtanneæ, plumbeæ, æreę, lapideæ, fictiles, vitreæ. Weker. A. G. l. 4. c. 13. *Pyxidem* unguentariam vocat Hild. illam, qua inſtructi eſſe debent Chirurgi ad ægros accedentes, & quidem in ſex, vel plures claſſes diſtinctam, in Ciſta Militar. p. 1041. *Pyxis* nautica vocatur, in quam magnetis declinatio obſervatur, ad directionem navium hodieque neceſſaria. Th. Ch. Vol. V. pag. 352. *Pyxis* quoque eſt nomen unguenti acopi, cui præcipua vis eſt emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodiſſime in vaſe buxeo ſervetur. Ejus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 19. & Aet. l. 15. ſed diverſis paulo ponderibus, citante, & notante Gorr. Ab Anatomicis etiam amplam, & profundam cavitatem in oſſe Iſchii, ſive coxendicis pro excipiendo oſſis femoris capite globoſo, aliis *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, ſcribit Barthol. libell. An. c. 16. p. 739. Os *pyxidis*, dicitur Os occipitis, quod eſt Os proræ, memoriæ appellatur. Id. d. l. c. 6. p. 710.

Q

Quadragesimus, τεσσαρακοστὸς, ſcil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, argumento 4. aph. 36. Gal. in comm. ad h. l. quamvis alii ſint, qui adhuc Criticum eſſe concedunt, ex 5. aph. 15. & 6. aph. 49. ex mente Dieter. n. 8. 23. Verum utrumque verum eſſe poteſt. 1. quod poſterius allegati duo aphoriſmi loquantur non de die *quadrageſimo* in ſpecie, ſed intra *dies quadraginta*; ut ita *quadrageſimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino. 2. non abſurdum nobis videtur, Criſes quoque tribuere morbis chronicis, ex 6. aph. 48. 6. aph. 29. &c.

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*, *ſecretum ſapientum*, ſive Spagyricū. Vide Th. Ch. Vol. IV. p. 609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεταρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, hoc eſt uncię tres. Gal. 3. de C.M.P.G. c. 5.

Quadrantal, idem quod *Amphora*, Sextarios 48. continens, vel urnas duas, Fernel. Therap. l. 4. c. 6.

* Quadratus, i. e. *Temperate carnoſus*, *Σύμμετρος*. Vide *Euſarcos*. Alias in propria ſignificatione, propter figuram quadrilateram, hoc Epitheton tribuitur diverſis Muſculis in corpore humano occurrentibus: v. g. muſculus labris, & buccis communis, quem Galen. cum aliis veteribus a cute non diſtinxit, ſub colli cute adeo arcte ſitus vocatur *Quadratus*. Barthol. l. 3. An. c. 11. p. 533. Ita in Dorſo per latum, & carnoſum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, l. 4. c. 7. p. 568. Muſculus quoque Radii, qui manus eſt pronator, d. l. c. 8. p. 574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris muſculos, *Quadrati* appellantur, d. l. c. 11. p. 580.

Quadrigemini, vocantur muſculi femur abducentes, & circumagentes; quorum primus *pyriformis*, ultimus ſpecialiter *Quadratus*, nominantur, reliqui nomine proprio carent. Barthol. d. l.

Quadrilatera ossa dicuntur, quę quadratā habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus conſtantem. Talia infirmiſſima eſſe ſcribit

bit Fallop. de Oſſib. c. 13. Tom. 1. Oper. p. 495.

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπυς, dicitur animal quatuor pedibus incedeos. *Quadrupedum* tria genera ſumma cooſtituuntur, *Solidipeda*, *Biſulca*, & *Digitata*: quamvis aliæ poſtea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara; alia ovipara; quædam rumioantia; quædam noo ruminantia; oonnulla cornuta; alia non corouta obſervantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures beſtiæ, de quibus omoibus Aldrov. prolixe ſatis tractavit in diverſis voluminibus.

Quæ ex quibus, ὅτε ἐξ οἷων, phraſis Hipp. l. 1. Epid. ſ. 3. t. 1. qua indicatur morborum viciſſitudo, ſucceſſio, & tranſmutatio, quæ Medico ſcitu neceſſaria eſt: Cujus mutationis, & ſucceſſionis quatuor præcipue ſpecies numerantur, *Epigneſis*, *Metaptoſis*, *Metaſtaſis*, & *Apoſtaſis*, ſive Abſceſſus. Hæc phraſis movit Stephan. Rodericum a Caſtro, ut elegantem libellum conſcripſerit hoc titulo, *Quæ ex quibus*, de morborum viciſſitudinibus.

Quæstio, ζήτημα, ζήτησις, idem quod *problema*, quid ſit, notum eſt. *Quæſtiones Logicæ* dicuotur, quæ ad uſum artis nihil faciunt, Gal. l. 4. L. A. c. 1. Has tuto ignorare licet. Lind. Ex. XIII. 31. Qui delectantur hujuſmodi *quæſtionibus*, non inepte vocantur *Quæſtionarii*, qui adoleſceotibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hoſm. c. in Gal. de U. P. o. 374.

Qualitas, ποιότης, terminus eſt receptiſſimus in Medicina; & deootat aliquam proprietatem corporis oaturalis, a ſubſtantia inſeparabilem. Conſiſtere enim videtur, juxta recentiorum principia Philoſophica, io particularum materialium mioimarum peculiari diſpoſitiooe, & contextu taliter, vel aliter modificato, unde corpus noitrum quacunque ratione *quale* denominari poteſt. Diviſiones variæ occurrunt apud Auctores: quarum potiſſimæ ſunt, quod aliæ *Qualitates* ſint *Elementares*, aliæ *Occultæ*, & a tota ſubſtaotia depeodentes. *Elementares* iterum ſubdividuntur in *primas*, *ſecundas*, & *tertias*. *Primæ* ſunt quatuor, Calor, Frigus, Humiditas, Siccitas. Ad *ſecundas* referuntur qualitates Subtilitas, Craſſities, Obſtructio, Apertio, Denſatio, Rarefactio, &c. *Tertiæ* dicuntur, quæ certæ alicui parti appropriaotur, &c. Verum hæc omnia magis ſunt Phyſica, imo Logica, quam Medica. In Medicina ſufficit, *Qualitates* ita accepiſſe, quatenus ſunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus ſubſtantia, & ita in concreto, non abſtractive ſumptæ. Paucis: *Qualitates* idem ſunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, diſputant adhuc inter ſe Doctores, vide *Occultus*. Chymici *qualitates* oitroſas, ſulphureas, mercuriales, aluminoſas, &c. excogitarunt, fortaſſis ad uſum magis facientes, quam Philoſophorum commentitiæ, primæ, ſecundæ, &c.

Quandros, dicitur lapis, ſeu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi; & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos caſus valere. Rul. Johnſ. Aldrov. l. 3. Oroithol. c. 1. §. uſus io medicina.

Quanti, i. e. *plumbum*, Rul. & Johnſ.

Quantitas, ποσότης, ποσὸν, πελίκον, quid ſignificet, e Logicis petendum. Duplicem eſſe, *Continuam*, & *diſcretam*, Gal. quoque docuit, de diff. morb. c. 8. in fin. Utriuſque conſideratio ſumme neceſſaria in ſubjecto Medicinæ, & objecto, ſive in homioe, omnibuſque rebus ſecundum, præter, & oon oaturalibus; quamvis non ex aſſe, aut accuratiſſime dici, aut determinari omnino queat, præſertim in remediis applicandis. Gal. l. 3. M. M. c. 3. & l. de cur. rat. per S. M. c. 12. & l. de V. S. adv. Eraſiſtr. c. 7. Opus eſt igitur artificioſa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, c. 2. de R. V. I. A. t. 37. In præparatione quoque lapidis Philoſophici *Quantitas* ignis probe obſervanda, Th. Ch. Vol. V. p. 189.

Quaquila, vel *Quiſquila*, idem quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύγη, Aldrov. lib. 13. Ornithol. c. 12.

Quars, petra fellis. Rul. & Johoſ. in Lex.

* Quartana, τεταρταῖος, eſt ſpecies febris primario intermittentis, quæ incluſive in diem quartum extenditur: ſive de quarto io quartum paroxyſmos ſuos repetit, cum interveniente intermiſſione. Secundario etiam de continuara dicitur, ubi intermiſſio vera non eſt; ioterim ſingulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρτοειδὴς Gr. dicta. Illam intermittentem Hippoc. dixit ſecuriſſimam, facillimam, & longiſſimam, l. 1. Epid. ſ. 13. t. 4. quod quidem verum eſſe, experientia confirmat, & cooſenſus Doctorum; non tamen ſimpliciter, & abſque ulla limitatiooe; quandoquidem ejus cauſa cōſiſtit in ſanguinis dyſcraſia melaocholico-ſeroſa, ſimulque vappeſcente, minuſque ſpirituoſa; quæ ſi altiores jam egerit radices, aut non rite conſideretur in curatione, facile traoſit in ſcorbuticam diſpoſitionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hioc rectiſſime ſcripſit Diet. Jatr. p. 1192. Aſpera, & duri ingeoii eſt morbus *Quartana*, non huc, & illuc fluctuans, ſed humoribus leotis agitatis, firmo progreſſu, in corpus venit, totum illud concutiens, & exagitans. Hioc & *Saturni filia* vocatur.

tur. Plura de hac febre vide apud eund. d. l. n. 836. Willis de febr. c. 6. Sylv. Pr. Med. l. 1. c. 27. Piens de febr. Tract. ſpec. c. 12. C. Rejes C. El. q. 71.

QUARTARIUS, τέταρτον κοτύλης, quarta, vel potius dimidia pars Heminæ, eſt menſuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor, cum dimidia, mellis ſex cum drachmis ſex. Gal. de pond. & menſur. vel potius Dioſc. in addit.

QUARTATIO, eſt ſeparatio auri, & argenti invicem commiſtorum: quæ ideo dicta *Quartatio*, quod miſturæ ex auro, & argento tantum ſit addendum argenti, ut hujus tres partes ſint ad illius unam, fiantque omne quatuor. Dorn. Rul. & Johnſ. Meminit & Libav. Tom. II. Op. p. *96. 98*. De hac leg. & Jac. le Mort. Chym. ſ. 2. ſive Metallurg. Contr. p. 268. ubi hanc puriorum metallorum ſeparationem præfert Cupellationi, quippe meliorem.

QUARTURA, idem quod *Quartatio*, ſummum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commiſceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua ſtygia, vel forti reſolvantur ambo ſimul. Argentum totum in aquam confluit, auro ſolo ſubſidente, pulveris inſtar ſpadicei, nigricantisque coloris. Rul. & Johnſ.

QUARTUS, τέταρτος, dicitur de die morbi, præſertim febrilis; eſtque index ſeptimi, bonam criſin, vel malam, h. e. acriſian oſtendens, ex Hipp. 2. aph. 24. & 4. aph. 71. Diet. nu. 827. *Quartam* digeſtionem in ſiniſtro ſtomacho cordis finxit Helmont. tr. Blaſ. hum. n. 21. Τέταρτον quoque ſignificare pondus unciarum quatuor cum dimidia, & ἡμικοτύλιον etiam vocari, e Dioſcoride docuit Schenk. Synt. comp. & præſc. med. 67.

* QUASSATIO, σεῖσις, idem quod *Concuſſio*, κατάσεισις. In ſpecie vocatur *Quaſſatio*, τετρὰς, quarta ſpecies luxationis vertebrarum, quando vertebræ in ſuo loco manent, ſed juncturæ, vel compages ſunt dimotæ. Gal. c. 3. de artic. t. 2. V. *Quatio*. *Quaſſatio*, dicitur etiam ſolutio facta in tendinibus, aut ligamentis, Arab. *Rabathe*, Andr. vero Bellunenſi *Adbereth*. Avicenn. Cantic. part. 1. tract. 2.

QUATERNARIUS, *Quaternio*, τετρὰς, vocatur periodus *quatuor* dierum, obſervanda Medicis in morbis acutis; quia vel ſolutio, vel ſignificatio aliqua futuræ ſolutionis in illo termino fieri ſolet. Gal. l. 3. de dieb. decr. cap. 1. *Quaternarius* Numerus elementorum ab Helmontio rejectus, cum in natura univerſa, tum in miſtorum conſtitutione, tr. Tumul. Peſt. §. A labe noſtra immune, & innocuum cœlum. Eſt & numerus myſticus Spagyricorum. Th. Ch. Vol. I. p. 547. & Vol. II. p. 210. 211.

QUATIO, σείω, idem quod *concutio*, hoc eſt violenter agito, impello. Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concuſſione; v. g. quando ſuppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat. Hipp. l. 2. de Morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. 499. Vel improprie, & virtualiter de rebus non naturalibus, quæ ſanguinem agitando corporis partes *concutiunt*; v. gr. Caput, Coac. t. 167. l. 1. prorrh. ſ. 3. t. 51. Jung. Foeſ. p. 561. Ita tuſſis dicitur *quatere* pulmonem; quamvis hoc ad propriam ſignificationem potius referat Diet. Jatr. p. 281.

QUATRIO, idem quod *Talus*, Gr. ἀστράγαλος, ita dictus a quatuor lateribus. Bartholin. libell. 4. de oſſib. c. 21.

QUATUOR, τέσσαρες, τέσσαρα, numeri certi nomen eſt notiſſimum. *Quatuor* mundi prima non eſſe eadem cum Elementis Ariſtotelis, videlicet terram, aquam, ſpiritum, lucem, vult Libav. T. II. p. 113. Verum non ſatis demonſtraſſe videtur hoc aſſertum. *Quatuor* naturæ eſſentialium miſtorum eidem quoque ſunt, Terra virgo, Liquor aqueus, Oleum aereum, vel ſpiritus, Ignis cœleſtis, vel aſtralis, d. l. p. 193.

QUEBRICUM, aliis dicitur eſſe *Arſenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Johnſ.

QUELLEM, dicitur *terra originalis*, ſabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. tr. Terra, nu. 4. 5. terra elementalis, futura baſis hominis. Idem, ib.

QUELLES, i. e. *Elixir*. Th. Ch. Vol. V. p. 455.

QUERCINUS, *Quernus*, δρύινος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, vel e *quercu* naſcitur. Ita *Viſcus quernus* vocatur, qui in officinis potiſſimum in uſu eſt, & a Paracelſo laudatur. Vide *Viſcus*.

QUERQUEDULA, βοσκὰς, nomen *Anatis ſylveſtris*; cujus varias ſpecies deſcripſit, cum uſu in cibis, Aldrov. l. 19. Ornithol. c. 30. ſeqq.

QUERQUERA, κέρκερος, nomen eſt *febris*, quæ Gr. φρικώδης, *horrifica* vocatur, ab horrore, & tremore, cum ſonitu. Mendoſe *zerzera* dicitur, animadvertente Keuchen. ad Samon. p. 269. adde C. Rejes C. El. q. 68. nu. to. 11. Vide *Phricodes*.

QUIANOS, i. e. *Vena terrę*, *cuperoſum*. Rul. Johnſ.

QUID PRO QUO, i. e. abſque judicio, vel conſenſu, vel præſcitu peritioris vel præſcribere, vel præparare, vel offerre, vel applicare remedium. Merdam pro Muſco. Hoc jure merito

rito improbat, & deteſtatur Paracelſus aliquoties in ſcriptis ſuis; & vocat *Librum Pæanorum*, i.e. rudium aſinorum: quandoquidem, ſi Medicus hoc fecerit, imperitus eſt, & rudis; ſi Pharmacopœus, aut Chirurgus, malitioſus: Omnes vero hi læſam conſcientiam habent. Paracelſ. def. 6. & in fragm. Med. Utinam vero Pharmacopœi ab hac culpa eſſent hodieque immunes, profecto ars Medica non ita detrimentum pati cogeretur, & jacturam dignitatis ſuæ citra culpam propriam faceret!

Quies, ἡσυχία. Vide *Heſychia*.

Quintana, πεμπταῖος. Vide *pempteos*.

Quinta, πέμπτη, vel πέμπτη, uſitatiſſimus terminus Chymicis, dum *Quintæ eſſentiæ* mentionem frequentiſſime faciunt. Vide *Eſſentia*. Quibus ibidem traditis addi poſſunt & hæc: *Quinta Eſſentia* eſt natura, vires, virtus, color, vita, ſpiritus, ipſa medicina, & proprietas rerum, a corpore ſuo per artem extracta; aliis forma ſpecifica, quæ ſi a ſpecie removeatur, ad ſuum genus accedit, altiuſque progreditur, donec in centro quieſcat. Vel: Eſt myſterium ad æthereæ naturæ puritatem, viresque præſtantiſſimas exaltatum. Inde ſolet appellari Cœlum, & cœleſtis ſubſtantia, in qua puriſſima, ſinceriſſimaque craſis hæret, & radix ſubſtantialis, tanquam eſſet defluvium ætheris, vel radius firmamenti, voce Creatoris, per ima diſperſus, animæque mundanæ λόγισμα. *Quinta eſſentia* vegetabilium eſt, quę ex vegetabilibus, eorumque partibus extrahitur. Fitque potiſſimum ex ſucco extracto. Primatum obtinet hic *Quinta Eſſentia Vini*, quam & *Mercurium vegetabilem* nominat Lullius; alii *Aquam primi Entis*, *cœlum*, & *Clavem philoſophorum*. *Quinta eſſentia animalium* eſt, quæ extrahitur ex partibus animalium, ratione miſtionis naturalis, & vegetabilis: itaque & praxis parum differt a vegetabilium apparatu. *Quinta eſſentia mineralium* eſt, quæ ex mineralibus conficitur. Excellunt hic *quintę eſſentię* metallorum, & gemmarum. Hæc Dorn. Rul. & Johſ. Exempla variarum *Quintarum Eſſentiarum*, præſertim Mineralium, quære apud Libav. & in Th. Ch. Enimvero ſunt alii, qui prorſus illas impugnant, & inficiantur: inter quos eſt Rolf. Chym. l. 6. c. 2. At neſcio, an in omnibus ſatisfecerit. Hoc quidem concedi poteſt, quod non videatur veroſimile, eſſentiam formalem, & ſpecificam alicujus rei a rebus ipſis poſſe artificioſe ſub forma alicujus medicamenti ſeparari, & extrahi: verum quod illa ipſa ſubſtantia in mixtis, ex qua Medicæ facultates promanant, & ab aliis *Quintæ eſſentiæ* nomine venit, ſit elementaris naturæ, nondum adeo planum eſt, & expeditæ veritatis: quamvis hujus quæſtionis deciſio non ſit hujus loci. Sed & Helmontius improbat Epitheton *Quinta*; quia negat *Quaternarium* Elementorum, tria ſaltem concedens: ut igitur inventum illud Chymicorum rectius *Quarta eſſentia* dici deberet, tr. Tria prima Ch. princ. &c. n. 44. *Quintum eſſe* idem eſt, quod *Quinta eſſentia*, ſive cujuslibet elementi eſſe per ſe ſolum, ſive animal ex eo ſolo productum; uti loquitur Rul. & Johnſ. &c.

Quisquila, idē quod *Quaquila*, de quo p. a.

† Quisquilium, Cocci granum, ſeu Kermes, unde veſtis quiſquiliata. Blaſ. Bernard.

Quomodo, ἦπερ, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, ſignificat. Gal. c. 1. de iis, quæ in Med. ſ. t. 6.

Quotidiana, ἀμφημερινός, καθημερινός, eſt ſpecies febris, quæ ſingulis diebus paroxyſmos ſuos repetit, vel cum intermiſſione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel ſine intermiſſione, ut *Quotidiana continua*. Gal. 2. de diff. febr. c. 7. Cauſſa vera hujus febris non eſt pituita excrementitia, ſed conſiſtit in ſanguine portionibus crudioribus fermentativis ad turgeſcentiam uſque ſcatente, & celeriter quidem efferveſcente, ſed lentius deflagrante, ob fomitem febrilem crudiorem, & ligno viridi ſimilem. Jung. Villis, de feb. c. 5. Pienſ. tit. eod. tr. ſpec. c. 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronuntiationis. Dietr. Jatr. p. 1216.

Raboboia, ſunt *radices Flammulæ majores*. Rul. & Johnſ. in Lex. apud Dorneum legitur *Reboboja*, fortaſſis mendoſe.

Rabiel, *Robel*, i. e. *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnſ.

Rabies, λύσσα. Vide *Lyſſa*.

Rabira, vide *Radira*, i. e. *Stannum*. Rul. & Jonſ.

Rachammelca, terminus novus a D. Dolęo effictus, & deſumptus ex Hebr. *Rechen*, quod Uterum ſignificat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, ſive *ſpiritum plaſticum* uterinum, Encyclopæd. l. 5. c. 1. §. 1. & 3. p. 860.

Rachi, vel *Racho*, i. e. *Mercurius*. Iid.

Rachitis, vide *Rhachitis*.

Racri, i. e. *Sal Armoniacus*, *Raan*, vel *Rana*. Iid.

* Radens, ξύων, ξυστικός, epitheton *Atræ bilis*, p. n. ſeſe habentis, & in corroſivam aciditatem degenerantis. Gal. l. 2. de nat. fac. c. 9.

Radi-

Radicalis, idem quod *Innatus*, vel Inſitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *inſito* cum ipſo ſemine. Galen. ad Thraſyb. c. 19. Paracelſ. l. 2. de morbis metallifodin. c. 5. Hoc ex recentioribus acerrime tanquam pro aris, & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joſeph. Jœpſerius Manuduct. ad vit. long. c. 4. p. 18. ſeqq. *Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blanchard. in Lex.

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare. Gal. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 3.

Radiciseca, priſcis temporibus dictus fuit Miniſter Medicorum colligendis medicamentis ſimplicibus deſtinatus.

Radiaei, dicuntur *Muſculi* quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes, & extendentes. Barth. l. 4. Anat. c. 11. p. 575.

* Radius, eſt vocabulum multæ ſignificationis. Proprie notat luminis Solaris, & Lunaris expanſionem ad diſtans, Gr. ἀκτὶν, ἀκτὶς, de qua ſignificatione legantur Phyſici. Translatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus, quod Græce κερκὶς appellatur. Vide *Cercis*. In Mechanicis, & metallifodinis *Radix* vocantur in rota ligna illa, e modiolo, ad obſides, orbile conſtituentes, excurrentia, veluti e centro ad circumferentiam, quorum plerunque duodecim numerantur. Vel etiam *Radius* eſt rutrum ligneum. Rul. In Spagyricis *Radii* quoque per ſimilitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præſertim *Soli*, & *Lunæ*, h. e. *Auro*, & *Argento:* Suntque nihil aliud, quam halitus illi, qui in vitro Hermetico ex corporibus exurgunt, & ſecum ferunt tincturam, ſeu animam corporis: unde & *Radii tingentes* vocantur. Libav. Tom. II. Oper. p. 441. item p. 341. 342. in qua ſignificatione etiam jam olim ſumpſit Paracelſus, quando Mercurio attribuit *radios*, h. e. effluvia, quæ in corpora hominum immittit, & imprimit, l. 3. de morbis fodinar. c. 4.

* Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum eſt. Propria ſignificatio e Phyſicis, & Botanicis nota, quorum uſus frequens eſt & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide J. Alex. l. 9. Sal. c. 2. ſeq. Bruyer. de re cibar. l. 9. c. 1. ſeq. C. Hofm. Inſt. Med. l. 5. c. 11. Schrod. l. 2. c. 15. *Radicum* Chymicam analyſin e fundamentis Carteſianæ philoſophiæ tradidit Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 2. p. 187. ſeqq. In ſpecie *Radicula* ſumitur pro *Raphano*, apud Gal. l. 5. S. F. §. Raphanis, Gr. ῥαφανίς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impoſitione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vaſorum* habetur cor, reſpectu arteriæ aortæ, & venæ cavæ: quemadmodum, reſpectu venæ portæ, Gal. l. 5. M. M. c. 3. in fin. Ita *Radices dentium*, vocantur illæ portiones, quæ infixæ ſunt alveolis, ſuntque vel ſimplices, ut primorum, ſed altius infiguntur, & firmius, vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Bartho. libell. 2. c. 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in deſcriptione Leonis Cappadocis, vide Expoſitionem Lind. Ex. IX. §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Johnſ. l. 2. Lex. De *radicibus mineralium in genere* vide Th. Ch. Vol. I. p. 571. In ſpecie de *radice Elixiris citrini*, in negotio Panaceæ, vel lapidis Philoſophici, Vol. IV. p. 871. Clarius vero *radices Arboris Solaris*, i. e. lapidis Philoſ. recenſentur, Sal, Sulphur, & Mercurius, Vol. VI. p. 181. *Radix aurea Zechneri*, dicitur *Præcipitatus ruber compoſitus*. Rolf. Chym. l. 5. ſ. 6. c. 4.

Radula, idem quod *Scalprum*. Paræus Chir. l. 9. c. 4.

Raja, βατὶς, βάτος. Vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo inſecta nociva fiunt, Rul.

Ramag, i. e. *Cinis*. Rul. & Johnſ.

Rameb, i. e. *Rhabarbarum*. Johnſ. l. 2. T. Ch.

* Ramentum, ξύσμα, ῥίσμα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur, & deſtringitur, ſive lima, ſive ſimili alio inſtrumento. In ſpecie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membraneæ interioris inteſtinorum, vel etiam veſicæ ſuperficiei, deraſæ ab acriori, & corroſiva materia excrementitia: v. g. in dyſenteria, 7. aph. 64. 3. de R. V. I. A. t. 32. Gal. l. 1. de L. Aff. c. 4. com. 4 aph. 26. & alibi. Vide Foeſ. Oec. p. 441. *Ramenta ſtomachi*, leguntur apud Scrib. n 191. adde Lex. Rhodii. In metallicis portio venæ, violentia aquarum, aut alia, abrupta, aut protruſa, *ramentum* nuncupantur. Eſtque vel *ſcobs*, vel *ſtrictura*. Vide Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 3. *Ramentum Elephantis*, pro raſura eboris: & *Ramentum navis*, i. e. unguen raſum de navibus, Gr. ζώπισσα, leguntur ap. Keuchen. p. 162. & 206.

* Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramosus, hodieque a nonnullis refertur inter principia compoſitionum; deſcribiturque, quod conſtet particulis globoſis craſſis, terreſtribus, ſpiritui ſubtiliſſimo innatantibus, ſibique invicem cohærentibus, flexibilibus, & fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Medico-Phyſ. c. 3. ſeqq. Vide *pluidus*.

Ramus, κλάδες. Vide *Clados*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

* Rana, βάτραχος, eſt æquivocum vocabulum. Propria, & recepta ſignificatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum, notiſſimum; cujus deſcriptionem, differentias, ut & uſum in cibis, & Medicina, quære apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivipar. c. 1. ſeq. Schr. l. 5. cl. 3. n. 87. Libav. Tom. II. Op. p. 155. De harum generatione, & ſucceſſiva corporatione legi quoque poterit Obſervatio Oligeri Jacobæi in Act. Hafn. To. II. Obſ. 39. p. 109. ſeq. *Ranas* per vomitum ab Ancilla Altenburgenſi rejectas communicavit Th. Reineſ. d. l. Obſ. 40 p. 110. Eſt etiam nomen piſcis cartilaginei, & dicitur *Rana* marina, ſive *piſcatrix*; cujus deſcriptionem, & uſum tradidit Aldr. l. 3. de piſc. c. 64. *Ranæ* καλαμῖται vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γέρινοι e nubibus, vel cœlo lapſæ. Keuch. ad Sammon. p. 232. *Rana* quoque, vel *Ranula* dicitur in Pathologicis apoſtema quoddam ſub lingua; eſtque tumor, vel potius abſceſſus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco ſimilem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *raninas* dictas, occurrens; aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento ſermonis, proveniens a materiæ crudæ, & excrementitiæ, cum ſanguine, vel etiam ſaliva, affluentis collectione, ſibi fixam ſedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præſertim Foreſt. l. 14. Obſ. 29. Senn. M. Pr. l. 1. p. 3. ſ. 5. c. 4. Paræus l. 7. c. 5. Aquapend. tr. oper. Chirurg. h. tit.

Ranciditas, σαπρότης, dicitur ſpecies corruptionis putridæ, quæ competit rebus ſulphureis, & oleoſis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetuſtate corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Foreſt. l. 30. Obſ. 10. Schol. Willis de ferment. c. 8.

Rancula, vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum; eſtque cum pulſatione, & tumore. Derivatio vero illius eſt plane ridicula, dum ſcripſit dici *ranculam*, quaſi replens locum. Roſ. Angl. p. m. 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi ſpeciem repræſentans, curſus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suecia, Lappia frequens, & ad labores uſitatum; cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. biſulc. c. 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra ſuum clima non vivat, tr. nat. contr. neſcia, n. 1. Horum animalium recens mactatorum ſanguinem calidum manu exceptum haurire incolas contra Scorbutum, ex communicatione D. Joh. Diet. notavit, ſimulque rationem aliquam adjunxit Sennert. de Scorbut. c. 7. Anatome vero *rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur deſcripta in Act. Hafn. Vol. I. Obſ. 135. p. 274. ſeq.

* Ranula, βατράχιον. Vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ. Vide *Harpax*.

† Raphanus, idem cum Caule, ex Scholiaſte Ariſtoph. & Jul. Poll. l. 6. c. 8. Jacob. Conſtantius c. 14. Collectaneorum.

Raptus, ἐνθουσιασμὸς, i. e. occulta quædam, & ſupernaturalis cognitio alicujus repentina, a ſpiritu quodam, vel dæmone infuſa. Vide *Enthuſiaſmos*. De *raptu* Prophetarum legitur in T. Ch. Vol. VI. p. 67. De *raptu* latius accepto Paracelſ. l. 2. philoſ. ad Athenienſ. text. 15.

* Rarefaciens, ἀραιωτικὸς, epitheton medicamentorum tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *Aperientibus*, & *Diaphoreticis*; utpote quod cutis ſpiracula referant. Gal. l. 5. S. F. c. 14. His opponuntur *Condenſantia*, πυκνωτικά, de quibus ſuo loco.

* Raritas, *rarus*, σπανιότης, σπάνιος, ἀραιότης, ἀραιὸς, proprietas, vel attributum corporum, quorum partes multis ſpatiis inanibus interceptæ ſunt; ſive quæ, ſpongiarum inſtar, foraminibus pervia. Gal. l. 1. S. F. c. 13. & l. 2. de ſan. tu. c. 5. His opponuntur *Denſa* corpora, πυκνά. Alias & *raritas* eſt circumſtantia ad tempus pertinens, quando tardius aliquid iteratur, aut redit. Ita *rarus pulſus* dicitur Gal. l. de pulſ. introduct. c. 4. Huic opponitur *Creber*.

Rasa, idem quod *reſina*. J. Alex. Annot. in Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 12.

Rasa, vel *raſtis*, h. e. *Stannum*. Iid.

Rasaheti, *ruſatagi*, *ruſangi*, i. e. *Æs uſtum*. Rul. & Johnſ.

† Rascatio, barbaris, Screatus latinis. Vincen. Alſarius in reſp. Medic. pro Aſthmate.

Rascatio, idem quod *Screatus*, vel Excreatio; quando v. g. ſanguis cum *raſcatione* ejicitur, h. e. gutture, & adjacentibus membris uvulæ. Iſaac. l. 3. Viatici, c. 8. & 9.

* Rasceta, idem quod *Brachiale*, vel *Carpus*. Vide *Carpus*. Dicitur & de pede, ſive nodo claviculæ pedis. Foreſt. l. 6. Chir. Obſ. 49. Schol. Dicitur & *raſetta*, Barthol. libell. 4. c. 20.

Rasorium, *raſpatorium*, ξυρὸν, idem quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*. *Scalprum*.

Raseta, idem quod *Raſceta*. Paracelſ. de Urin.

Rastol, i. e. *Æs*. *Raſoes*, idem. Rul. & Johnſ.

Rastul, id eſt *Sal*. Iidem.

Rasura, ξύσμα, ξυσμὸς, ſumitur vel active, vel paſſive. Active idem quod *Raſio*, ξυσμὸς, ξύσις. Uſurpatur vero & in Pathologicis de humo-

Digitized by Google

humoribus acrioribus, *radentibus* vel inteſtina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, veſicam, &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοὶ, *raſorii*. Et in Pharmaceuticis, dum parantur quædam ſimplicia per *raſionem*, vel limaturam; ut *raſura* Cornu Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis inſtrumentis fit oſſium *raſio*, vel *abraſio*, aut quando capillorum fit *raſio* cultro. Paſſive idem eſt quod *ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός. Vide *Logos*. Accipitur vel ſubſtantialiter pro *Anima rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *ratiocinatione*. Vide *Logiſmos*. Vel pro *indicatione*, ex methodo Medicinali deſumpto argumento, 2.aphor. 27.42. & 3. aphor. 1. Vide Diet. nu. 507. Lind. Ex. VII. §. 31.

* Rationalis, λογικός. Vide *Logicos*.

* Raucedo, *Raucitas*, βράγχος. Vide *Branchos*. Adde illis Bonetti Sepulchret. l. 1. ſect. 22. obſ. 18.

Rated, i. e. *Rhabarbarum*. Schrod. Vide p. inferius.

Rexach, i. e. *Gummi Ammoniacum*. Joh. Lex. Ch. l. 2. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 369.

Realgar, proprie etiam non uno modo deſcribitur. Rul. Dorn. & Johnſ. ſcripſerunt, quod ſit fumus mineralium, quicquid Arſenicale eſt, aut Operimenti naturam habet. Apud For. l. 30. obſ. 8. in Schol. hæc leguntur. *Realgar* fit ex ſulphure, calce viva, & auripigmento (idiomate noſtro, inquit Pandectarius, dicitur *Soricaria*) interficitque ſorices, & omnia animalia. Pulvis eſt mordicans fiſtulas, ac vermes equorum, & corrodendo abſumens omnem malam, ſuperfluamque carnem. Libavius hæc notavit: *Realgar* modo ſpeciem auripigmenti rubei vocant, in quo aureus color miſcetur ſandarachæ fiſſili, glebarum ſpecie, & gracili venarum diſcurſu; vel etiam pulverem rubeum, in ſcaptenſulis argentariis collectum, deſignari putant; modo recrementum rubeum fœtidum, & venenatum, quod circa fornacum metallicarum oras, & ſpiracula concreſcit; non raro etiam citrinum, cinereum, vel alterius coloris. Santes Ardoynus arſenicum, ſulphure miſtum, judicavit, denotans fortaſſe halitus illos Officinarum concretos, quos vernacule, fumum officinarum, *Dettenrauch*, indigitant. Aliis *realgar* fixum, eſt arſenicum halinitro adjecto crematum. Omnino autem eſt cum arſenicalibus ejuſdem naturæ, aut vicinæ. Libav. S. A. Ch. l. 3. cap. 16. Metaphurica acceptio eſt merum commentum Paracelſicum, qui diſtinxit *Reagalar* in *Macrocoſmicum*, & *Microcoſmicum*. Illud quadruplex iterum finxit; juxta numerum Elementorum: Ut *Realgar aquæ*, ſpuma natans ſuper aquas; *Realgar terræ*, Arſenicum: *Realgar aeris*, Tereniabim: & *Realgar ignis*, Conjunctio Saturnina. Dorn. Rul. Johnſ. e Paracelſ. Paragr. & l. 3. c. 2. § 1. & alibi. Imo attribuit quoque *Realgar Aſtris*, & ſingulis Planetis, quo aquas inficiunt, in Fragm. Medic.

Rebis, id eſt, *excrementum alvi*. Parac. de hydrope, & l. 3. de morb. fodin. c. 4. *Rebis* etiam, id eſt *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn. Rul. & Johnſ. In Chryſopœja *Rebis* dicitur materia, ex qua ſemen artificum generatur; eſtque aurum, & ſuum argentum vivum. Dicitur vero barbaro nomine *Rebis*, quod ex bina re primum componitur, quæ tandem, diuturna coctione, fit una ſpecie, & numero. Th. Ch. Vol. II. p. 43. adde pag. 252. & 395. Vol. III. p. 751. Vol. IV. p. 400. Meminit & Libav. Tom. II. Oper. p. 40. & 426. Quibuſdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philoſophicus duplicatus, ſulphure Solari, & Mercurio univerſali conſtans. Dicitur & *Azoth*.

Rebisola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ ſi coquatur, ac deſpumetur optime, poſt triduum quieſcens, lapillos *rebiſoleos* edit. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Paracel. etiam commendat ad morbos metallifodinarum, l. 3. h. tit. c. 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *ſtercus aduſtum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Johnſ.

Rebus, eſt ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός. Vide *Nearos*.

* Recentatum, apud Lat. Trallian. Propomatis genus. Guil. Stuck antiquit. convict. l. 3. cap. 11.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐνδοχεῖον, ἀποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur, & colligitur. In ſpecie, apud Anatomicos occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum; cujus hiſtoriam vide apud Barthol. l. 1. Anat. c. 12. In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum, & globoſum, deſtillantes humores recipiens. Variare vero debet, pro rei deſtillandę ratione. Nam ſi res vaporoſæ flatulentæ, ac ſpirituales diſſolvuntur, amplum eſſe debet; alioquin a ſpirituum vi magna, magno bombo, ac crepitu, nec ſine adſtantis periculo, rumpitur, atque in fruſta diſſilit. Si vero res calidæ, tenueſque fuerint, collo longo formatum eſſe debet. Sin autem res mediæ fuerint, medium *receptaculum* requiritur. Rul. & Johnſ. Terra dicitur *receptaculum* Influentiæ Cęleſtis, Vol. VI. Theatr. Chym. p. 403.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præſcri-

Digitized by Google

bitur a Medico; vel quales deſcriptiones occurrunt jam in Diſpenſatoriis. Longas *Receptas* ſcribere, magna ex parte, non videtur tam pertinere ad ſalutem ægri, quam fortaſſis ad vanam gloriam, & aucupationem excitandam: e Scherbii Theſ. Med. Diſp. X. S. 2.

Receptarii Medici, Langio dicuntur, qui a Pharmacopœis, & Chymiſtis, abſque ulla ratione, integros *receptorum* faſciculos colligunt, & recipiunt; quibus plauſtra onerare poſſunt, &c. Lang. l. 2. ep. 23.

Recessus, ἀπόστασις. Vide *Apoſtaſis*.

Recha, id eſt *marmor*. Rul. & Johnſ.

* Recidiva, ὑποτροπή, ὑποστροφή. Vide *Hypotrope*.

Recipe, uſitatiſſima hodieque vox, notata per abbreviaturam ℞ præmittitur formulis remediorum, quam prolixius ventilavit Schenk. Synt. comp. & præſcr. med. p. 83. 84. Reſpondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expreſſum præmiſiſſe veteres ſuis formulis, teſtatur idem d. l.

Recipiens, idem, quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & inſtrumentum, vel vas in Deſtillatoria arte, quod excipit e deſtillatione materiam prolectam, *Recipiens*, eſtque uſitatiſſimum.

Reciprocatio, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodoſis*.

* Reciprocus, παλινδρομῶν, idem quod *Recurrens*, epitheton Pulſus myuri, vel deficientis. Vide *Myuros*.

Reclinatio, κατάκλισις, eſt motus muſculorum voluntarius. Gal. l. 1. de mot. muſc. c. 7. Vide *Cataclisis*.

Reclusio, ἀναστόμωσις, morbus dicitur partium inſtrumentalium, ſive organicus. Gal. l. de diff. ſympt. c. 6. Eſtque morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anaſtomoſis*.

Recocta, dicitur Caſeus, qui fit ex ſero, vel lacte acetoſo, Arab. Raib. dicto. Vocatur talis caſeus vernacule *Duarf*, Arab. *Atachat*. Avic. l. 2. tract. 2. c. 127.

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. n. 268. Vide *Colatio*.

Recolligo, ἀναφέρω, idem quod *vires recupero*. Hipp. 2. aph. 43. Diet. n. 63.

Recoquo, ἀφεψέω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. ad Sammon. p. 88.

Recordatio, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, eſt præteritarum rerum memoria; & ad actus animæ ſenſitivæ pertinet, conſiſtentes in impreſſione, & ſpecierum ſenſibilium in ſpirituum animalium ideam. Vide Vvillis d. A. Br. P. I. c. 6.

Recreatio, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*: & *Recreans* idem quod *Reficiens*. Augen. Tom. III. Ep. Medic. p. m. 366.

* Recrementum, περίττωμα, idem quod *Excrementum*. Vide ſupra in Ex. *Recrementa* mineralia, vel metallica vide apud Rul. & Johnſ. Dicuntur & *Scoriæ*, de quo vocab. infra ſuo loco.

* Recrudescentia, *Recrudeſcens*, παλιγκότησις, παλίγκοτος. Vide *Palincotos*.

Rectrix, ἡγεμονική, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

* Rectus, ὀρθὸς, vide *Orthos*. *Rectum* quoque *inteſtinum* vocatur tertium craſſorum, & ultimum, quod ad anum uſque porrectum eſt. Gal. l. 6. Anat. adm. c. 9. ad cujus extremitatem muſculus ſphincter eſt. Vocatur & *Princeps inteſtinum*, Gr. ἀρχός. De quo vide in Anatomicis, Barthol. l. 1. An. c. 11. Vide & *Longaon*. Recti muſculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a ſterno, & coſtis ſpuriis protenduntur uſque ad regionem pubis, & lineis albis transverſis ſignati obſervantur, l. 1. An. c. 5. p. 54.

Rectificatio, nihil aliud eſt, quam deſtillationum iteratio, vitreis (plerunque) organis facta. Th. Chym. Vol. I. p. 211. Vel *Rectificatio* deſtillationibus fere omnibus communis eſt, tum aquarum, tum ſpirituum vegetabilium, mineralium, animalium, tum oleorum. Eſt terminus artis, notatque purificationem, aut *exaltationem* alicujus ſubſtantiæ, &c. Rolfinx. Chym. l. 2. c. 2. Fere idem eſt cum *Cobobatione*.

* Recursio, *Recurrens*, παλινδρομία, παλινδρομῶν. Vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes*, vel *recurſivi* qui ſint, vide apud Barth. libell. 3. An. c. 2. Alias *Recurſus* etiam accipitur pro repetitione proximorum; in qua ſignificatione uſus Laur. Bellinus de febrib. propoſ. 26. Oper. ſuor. p. m. 398.

Recurvus, *Recurvatio*, λόρδωσις, idem quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo ſupra in CU.

Recutiti, idem quod *Apellæ*, quibus præputii portio reſecta, & circumciſa eſt. Barthol. l. 1. An. c. 24. quamvis rectius generalior ſignificatio tribuatur a Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius eſt, ut colis glandem operire non poſſit, ſive hoc naturæ vitio a prima conformatione, ſive caſu, & reſectione contigerit. Chir. l. 16. c. 31.

Redargutio, ἔλεγχος. Vide *Elenchos*.

Reduc, *Redux*, eſt pulvis, quo calcinata metalla, & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lexic.

Reductio, ἀνάστασις, ἀναγωγή, ἔγερσις, quaſi *reſuſcitatio*. Vox eſt æquivoca, etiam Chymicis. 1. Ita dicitur corporis alicujus, in formam cal-

Digitized by Google

calcis, pulveris, aut liquoris redacti, priſtinæ formæ reſtitutio. Locum habet præcipue in metallis, quæ menſtruorum additione formam quaſi amiſerunt. *Reductio* talis eſt, cum ſalia mineralia, v. g. Sal Vitrioli, alumen, in humido calido ſoluta, *reducuntur*, in frigido humido, in priſtinam ſolidam conſiſtentiam. 2. *Reductionis* vox etiam attribuitur *reſolutioni* corporum in prima Entia, & principia, ut vocant: Cineres vegetabilium volunt reduci in arborem, fruticem, &c. Sed eſt nulla, & merum commentum. Plura de hoc vocabulo vide apud Rol. Ch. l. 2. c. 4. Junge Th. Ch. Vol. I. p. *696. 697. 699.* Vol. IV. p. 848. Vol. V. p. 542. & 716. Vol. VI. p. 215. 229. *Reductionem calcium* in metalla opus habere circumſpecto magiſtro, docet Libav. S. A. Ch. l. 5. c. *9* fin. *Reductionem Tartari* urget Paracelſ. Paramir. lib. 3. tract. 2. & 3. *Reductio cibi* in ſua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium, fit per Archeum Stomachi, tract. 2. de peſtilētia in princ. In genere quoq; *reductio* Paracelſo dicitur omnis mutatio in alium ſtatum: v. g. mutatio morbi in ſanitatem eidem vocatur *reductio*, l. de renovatione, & reſtauratione, in princ.

REOUNOANTIA, πληθώρα, περιττότης, περίσσωσις. Vide *Periſſoſis*.

REDUPLICATIO, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις. Vide *Anadiploſis*.

* REOUVIA, idem quod *Paronychia*, παρωνυχία. Vide ſupra in PA. Dicitur & quibuſdam *Redibia*, *Redubia*. Keuch. ad Samon. 241.

REFECTIO, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις. Vide *Analepſis*, *Anathrepſis*.

REFINATIO, idem ſignificat in genere quod *Depuratio*. In ſpecie hoc nomine venit Ars, qua ſaccharum e cannis extractum, ut candorem, & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur: de qua legatur Angel. Sala in Saccharologia cap. 3. Caſp. Barlæus de rebus geſtis Claſſis Naſſovicæ in Braſilia, aliique, & ex his Eraſm. Franciſc. Hort. Indic. Orient. O. Occident. Part. I. p. m. 267. ſeq. Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Refinata, v. g. Aurum, & Argentum, &c.

REFLEXIO, ἀνάκαμψις, vel idem eſt quod *recurvatio*, vel dicitur de viſione, ubi ſpecies viſibiles in circulos *reflectuntur*. Paracelſ. de An. ocul. hæc dicitur uſitatius *refractio*.

REFRACTARIA *Vena*. Vide *Phleps*.

REFRACTIO, ἀνάκαμψις, eſt vox *Optica*, idem quod *reflexio* ſignificans. C. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. num. 83. Barthol. lib. 3. An. cap. 8. ad fin.

* REFRICTIO, ἀνάτριψις. Vide *Anatripſis*.

REFRIGERATIO, κατάψυξις, περίψυξις. Vide *Catapſyxis*.

REFRIGERATORIUM, dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in deſtillatione exaltati per refrigerationem condenſantur in aqueam ſubſtantiam, ſive roſtrum ſaltem alembici tranſeat, ſive ipſum ambiat alembicum, ſive alio modo adhibeatur: de quibus legantur ſcripta Chymicorum: quamvis & vas ligneum ſale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Franciſc. Vigani in Medulla Chymiæ tabul. 2. fig. 5. f.

REGALE, cementum eſt, quo repurgatur aurum. Dorn. in Dict. Paracelſ. Johnſ. Ejus deſcriptionem vide in Th. Chym. Vol. I. p. 548. ſeq. *Regale fœtidum menſtruum* Spagyricum, dicitur aqua regia, quæ aurum ſolvit, cum Mercurio, & ſtella Antimonii. Libav. Tom. II. Oper. p. 231.

REGENERATIO, παλιγγενεσία, vide *Palingeneſia*. *Regeneratio Philoſophica*, ſive Spagyrica eſt nihil aliud quam corruptionis ſeparatio, incorruptionis reſtitutio, mortis ablatio, vitæ redintegratio, virtutum elementarium remotio, & cœleſtium inſtauratio, tandem malignitatis extirpatio, & bonitatis excitatio, elementorum ſterilium regnantium mors, & mortificatio, & virtutis immortalis, atque cœleſtis vita. Th. Ch. Vol. VI. p. 374. Plus, quam ſatis, encomiorum, & titulorum, dummodo non eſſent bullæ inanes.

REGIBBUS, λορδὸς, idem quod *repandus*, *recurvus*. Vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Braſavoli Indice Galenico.

REGIMEN, uſitatum eſt vocabulum in Medicina, ſignificans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, διαιτησίαν. Ita victus *regimen* paſſim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Foreſt. l. 32. Obſ. 9. Schol. Paracelſ. l. 4. Paramir. *Regimen lapidis Philoſophici*, legitur in Th. Chym. Vol. II. p. 296. Vol. III. pag. 654. Vol. IV. pag. 820. 830. 860. &c. Vol. V. pag. 20. &c. *Regimen ignis*, in operationibus Chymicis, Vol. IV. pag. 526. 816. 860.

REGINA, βασιλὶς, eſt nomen liquidæ ocularis compoſitionis, quæ *reparatrix*, ἀναληπτικὴ vocatur, apud Galen. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. *Regina* quoque ænigmatico nomine vocatur *Luna Philoſophorum*, ſive *Lapis Philoſophicus*, metalla inferiora, cuprum, ſtannum, ferrum, in argentum conſtantiſſimum transformans. Th. Chym. Vol. 1. p. 531.

REGIO, χῶρα, vide *Chora*. *Regiones* quoque Anatomicis dicuntur certæ corporis, & determinatæ portiones; uti videre eſt apud Barthol. in procem. fin. v. g. *regio* umbilicalis, lib. 1 in princ.

Regionalis, ἐνδήμι●, dicitur dc morbis certæ regioni familiaribus. Gal. in princ.com. in libr. Epid. Vide *Endemios*.

* Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem eſt quod *Icterus*. *Aqua Chryſulca*, ſive aurum ſolvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schr. l. 3. c. 23. in fin.

Regnum, βασιλεία, tranſlata hæc vox in Medicina, notans certam claſſem rerum naturalium. In primis vero *tria Regna* communiter traduntur; *Vegetabilium rerum*, in quo *Vinum* primum locum tenere creditur; *Mineralium*, in quo *Aurum*; & *Animalium*, in quo *Homo* primas ſibi vendicat. Th.Ch. Vol. VI. p. 682.

Regula, κανών, vide *Canon*.

Regulus, homonymon eſt in Medicina. 1. ſignificat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur, Gr. βασιλίσκος, βασιλισκός, cujus deſcriptionem, cum uſu, vide ap. Aldrov. l. 17. Ornith. c. 1. Deinde eſt terminus Chymicorum Technicus, qui in probatione, aut fuſione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *Regem*, vel *Regulum* appellant. Rolf. Chym. l. 5 ſ. 11. cap. 1. Uſitatiſſimus eſt *Regulus Antimonii*, ibid. Schr. l. 3. c. 17 Libav. S.A. Chim. 3. cap. 11. & l. 6. c. 21. item To. II. Op p. 181. ſeq. Hic deſcribi poteſt, quod ſit Mercurialis *Antimonii* ſubſtantia metallica a ſuperfluo ſulphure, mediantibus Nitro, & Tartaro, vi ignis cum detentione operantis alcaliſatis ſequeſtrata.

Rejectio, ἀναγωγή, ſæpe uſurpatur ſpecialiter pro excretione præternaturali per os, ſive per vomitum. Scrib n. 180. 181. 183. Vide Rhod. in not. ad nu. 173. & in Lex. Scrib. Vide etiam ſupra *Anagoge*.

Reiteratio, idem quod *Iteratio* ſimpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* eſt ſpecies exaltationis. Parac. Paragr. tr. 3. de Alchym. *Reiteratio* fit, quum terra ſublimata ponitur in cœlum, & in eo putrefactione, diviſioneque ſolvitur. Th.Ch. Vol. I. p. 436. *Reiteratio ſublimationis Mercurii*, legitur Vol. IV. p. 1002. *Reiteratio examinis metalli* per plumbum, vel tribulationis, Vol. VI. p. 78.

Reb, rebus, i. e. *lac acetoſum*. Rul. Johnſ.

Relatio, terminus alias Logicus, tranſlatus etiam in forum Medicum, denotat reſpectum rei indicatæ ad rem indicatam; qui reſpectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. Epiſt. & Conſil. Med. P. I. p. m 241.

* Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalaſticos*, *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento. τεταμένῳ. Gal. in 6. Epid. t. 30.

Reliquiæ, τὰ ἐγκαταλειπόμενα. Hipp. 2. aph. 12. Vide *Encatal.mpano*.

Relolleum, eſt virtus ex complexione, ut in Hyperico, prima virtus eſt in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia, & occulta, in eo, quod vermibus adverſetur, atque corruptioni. Dorn. in Dict. Parac. Rul. Paracelſ. vero ita deſcripſit. *Relolleum* (attractiva vis rerum) eſt natura ultra primam: & eſt duplex; ſcil. permanens, ut in magnete, & carabe, & maſtiche; & non permanens, ut eſt in igne. Et ſic in morbis eſt duplex: *Relolleum permanens*, & non permanens: *Permanens*, ut de febribus, & ſpeciebus ejus: non permanens, ut in Roſea, Catocha. *Relollea* extra naturam, de ſimplicibus, ut Zinziber, Nitrum, Aſphaltum, in Scholiis ad L. de grad. compoſ. cap. 1. Unde & in aliis ad h. l. Scholiis. Meminit *Relollacearum* ægritudinum, & ſeparationis *Relolline*. Helmontius paulo diſtinctius de *Relolleo*: *Relolleum* eſt qualitas efficiens, non procedens ex fermentis, & ſeminibus rerum: eſtque duplex, unum videlicet in corpore proprio, alterum vero in alieno. Inter *Relollea propria* quædam ſunt ſeparabilia; ut frigus in aere, & aqua: Alia vero inſeparabilia; ut calor in lumine Solis, candelæ, & ignis, quæ nunquam frigere poſſunt. *Relolleum alienum* eſt violentum, quod ſi non foveatur, perit per ſuos gradus, & momenta: Ideoque dicitur *tranſiens*; ut eſt calor in aqua, tr. Nat. contr. neſc. nu. 25. 26. Calorem in Elementis eſſe merum *relolleum*, ſcripſit in tr. Scholar. Hum. paſſ. decept. nu. 4. Johnſ. triplex conſtituit *relolleum*, *Incorporatum*, *Innatum*, & *Momentaneum*. *Incorporata* ſunt omnia Mercurialia; videlicet Mercurius Sulphuris, Mercurius ſalium. *Innata* ſunt ex tribus, Conſolidativa, Mundificativa, Confortativa, *Momentanea*, ut Mors eſt improviſum *relolleum*, cum tinctura velociſſima, Lex. Chym. l. 1. Libavius *relollaceas* qualitates refert inter cœnoſos terminos ſpurci Parac. Tom. IV. Oper. p. 246.

Remedium, βοήθημα, idem quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* qua ad ſanitatis conſervationem, qua ad ejuſdem recuperationem. Comprehendit ſub ſe Res non naturales, non ſolum Medicamenta, & Chirurgicas operationes, verum etiam victum, & quæ ad Diætam pertinent. Lind. Ex. VII. §. 32. Eſtque de materia Medica ſimul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione, & virtute. Vide Dogm. noſtr. G.P. IV. cap. 1. d. 4. pag. 462. ſeqq. imo & de dextro uſu. Nam rectus uſus eſt & anima materiæ, & vita *remedii*, & forma utriuſque. Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* auxilium, & vere exiſtant, & recte dicantur, hoc totum habent ab uſu recto. Lind. Ex. II. §. 65. Conſentit J. Alex. not. in Galen. lib. 1. de A. F. cap. 1. *Remedia* inveniuntur per duo inſtrumenta, quæ ſunt Ratio, & Ex-

Digitized by Google

& Experientia; eſtque hæc periculoſa, & fallax; illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. Gal. in 1. aph. 1. *Remedia* quoque *ſpiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodeſſe ad corporis ſanitatem, vide in Th. Chym. Vol. V. p. 358. Verbum *remediare* aliquoties occurrit apud Scrib. Larg. num. 11. 14. 18. 27. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Remigatio, ἐρεσία, vel εἰρεσία, pertinet inter Exercitationes corporis fortiores. Gal. l. 2. de ſan. tu. & comprehendit motum mixtum, l. 1. de Uſ. part. c. 19.

Reminiscentia, ἀνάμνησις, idem quod *recordatio*. Vide *Anamneſis*. *Recordatio*.

* Remissio, ἄνεσις, idem quod παράλλαξις, παρακμή. Vide *Declinatio*. *Dialeimma*. *Remiſſus* etiam ſæpe pro *debilis* ponitur: v. g. *remiſſus* pulſus, *remiſſus* paſtillus. *Remiſſa* aqua frigida, Rhod. in Lex. Scrib.

Remora, ἐχενηΐς, nomen piſcis marini, ſaxis adhærentis, qui navibus adhærens, motum earum retardare poſſe creditur. Cujus deſcriptio, cum uſu, videatur in Aldr. l. 3. de piſc. c. 12. De *Echneide* Spagyricorum vide ſupra in *Echneis*. Peculiare quoque inſtrumentum Chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus a ſe inventum, Cent. V. obſ. 86. e quo etiam deſcripſit Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig. 3. & T. XLVII. f. 3.

Remotio, ἀφαίρεσις, idem quod *Ablatio*. Vide ἀφαίρεσις. *Remotionem* ſui indicant omnia, quæ ſunt præter naturam, uti docemur in Methodo medendi.

Renchus, nomen piſcis in Bavaria frequentioris, quem a ſapore, carniſque bonitate, valde laudavit J. Alex. l. 15. ſal. c. 5. fere ad fin. In Aldr. non occurrit hoc nomen.

* Ren, νεφρὸς, vide *Nephros*. *Renalis*, νεφριτικὸς, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renisus, *Renitentia*, ἀντιτυπία, dicitur proprie de duritie, quæ reſiſtit ad contactum. Vide Lind. Ex. IV. §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur. Gal. ad 5. aph. 67. *Renitentes* corporis diſpoſitiones ſunt, quæ non facile concedunt tranſitum miaſmati morboſo, ſive contagio; & difficulter læduntur. Gal. lib. 1. de diff. febr. cap. 4.

Renovatio, (Græce dicitur ἀνακαίνωσις, ab ἀνακαινίζω) terminus eſt Paracelſicus, idem ſignificans, quod *reſtauratio*; & accipitur de reductione mineralium a ſtatu corruptionis ad integritatis ſtatum. Poſtea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in ſanitatem priſtinam, l. de *renovatione*, & *reſtauratione*.

Renunciatio, dicitur ſententia, vel judicium Medici, aut Chirurgi ad Magiſtratum datum, vel Judicem de ægri, vel vulnerati ſtatu; v. g. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato, de fœtus propulſione, &c. Legitur integer tractatus Ambr. Paræi de *renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* poſuit interdum pro *renunciatione*. Videatur & Bonet. Merc. Compit. l. 15. p. 596.

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *refectio*. Vide *Anathrepſis*, *Analepſis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem poſteriorem. Fallop. de oſſib. c. 19. Tom. I. oper. p. 509. quemadmodum in partem anteriorem *Annuitio*, vel *Annutus*.

* Repanditas, λόρδωσις. Vide *Lordoſis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν. Vide *Apocruſticon*.

* Repercutiens, ἀποκρουστικὸν, idem quod *repellens*. Gal. l. 5. S. F. a. 17. Ita & Dor. Rul. & Johnſ. in Lexic. Ita & *repercuſſio* deſcribitur per humoris in aliquam partem fluentis repulſionem, a Leonh. Botalo de cur. vuln. ſclopet. c. 7. p. m. 17. deſcribuntur *repercuſſiva* quod ſint medicamenta fluxiones retrorſum agentia. *Repercuſſio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *Repercuſſa*, vel *Repercuſſiva* dicuntur, quæ fiunt per ſubſidentiam, & præcipitationem ad fundum. Libav. Tom. II. Oper. p. 125. 216.

Repetentia, idem quod *Repetitio*. Uſurpatur de Acceſſionibus febrilibus; ſuntque vel Evidentes, vel Obſcuræ. P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. p. 424.

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxyſmis, Gal. l. de morb. tempor. cap. 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime neceſſaria, ac utilis eſt; eamque paſſim Gal. in ſcriptis ſuis inculcat, cujus loca afferre prolixius foret. Videatur Th. Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Pleroſis*, *Pleſmone*.

Repositio, ἐμβολὴ, vocatur operatio Chirurgica, qua membrum aliquod, quod loco ſuo naturali excidit, cum violentia, & artificioſe in priſtinum locum reponitur. Gal. c. 3. de fract. t. 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Indice operum Hildani, aliorumque Chirurgiæ ſcriptorum.

Repræsentatio, ἔμφασις, vide *Emphaſis*.

Repressio, ἐπίσχεσις, idem quod *ſuppreſſio*. Vide *Epiſcheſis*.

Reprimens, ἀποκρουστικὸς, vide *Apocruſticos*, idem quod *repellens*.

Reptatio, *reptatus*, *reptus*, ἕρψις, ἑρπυσμὸς, eſt ſpecies motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur, ipſique innitendo; qualis in ſerpente,

anguilla, verminibus conſpicitur. Hier. Fabr. ab Aquapend. l. de motu loc. animal. ſec. totum. h. tit. p. m. 21.

Reptile, ἕρπον, ἑρπετὸν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulsio, ἀπόκρουσις, ἄπωσις. *Repulſorius*, idem quod *repellens*, ἀποκρουστικὸς, *repultrix* facultas refertur inter miniſtras. Vide *Apocruſticos*. Dicitur vero *repulſio*, quando humores in affluxu retunduntur; & parte conſtricta, aditu quaſi probibentur. Diet. n. 46.

Repurgatio, ἀνακάθαρσις, ἐκκάθαρσις. *Repurgantia*, καθαρτικά, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuliginum, & vaporum excluſione. Gal. l. 6. de S. Fac. c. 12. Vel de purgatione per ſputum, 5. aph. 8. & 4. de R. V. I. A. t. 20. Vide *Anacatharſis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem ſignificat, quod *quies*. Vide *Heſychia*. Proprie vero dicitur vacatio ab exercitatione. Gal. ad. 4. aph. 13. adde Diet. n. 59.

Res, vel Græce dicitur πρᾶγμα, vel ſaltem exprimitur per articulum neutrum τὸ, cum additione proprietatis alicujus ſpecificę. Ita triplices occurrunt *res* in Medicina, *Secundum naturam*, τὰ κατὰ φύσιν, & *res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter deſcripſit, quod ſit id in ſe, quod eſt abſque reflexione ſui, ad aliquem humanæ rationis diſcurſum, inventionem, Tract. Venatio ſcientiarum, num. 25. *Res Macrocoſmicæ* ſunt, quæcunque extra familiam vegetabilium, & animalium collocantur; ſive primariæ ſint, & macrocoſmi membra, ſive ſecundariæ, i. e. ex perittomate macrocoſmico productæ. Schrod. l. 3. c. 1. *res naturales*, τὰ φυσικὰ, pertinent ad Tranſumpta Medica, quatenus ad *res* triplices antea dictas diverſimode applicantur. Vide Dogm. Med. G. p. 13. ſeq.

Resectio, ἀνατομή, vide *Anatome*. Alias & *reſecare* dicitur pro *reprimere*: v. g. *reſecare* dolores podagricos. Keuch. in not. ad Samon. p. 250.

Residentia, ὑπόστασις, idem quod *Subſidentia* in Urinis. Vide *Hypoſtaſis*.

Resimus, σιμός. Vide *Simos*.

Resina, ῥητίνη, eſt lacryma, vel liquor pinguis, & oleaginoſus, cum ſponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Eſtque duplicis conſiſtentię, liquidiuſcula, & duriuſcula, quæ communiter etiam Gummatibus annumerantur. Catalogum vide apud Schrod. l. 2. c. 19. de virtutibus, Gal. l. 8. de S. F. h. tit. Olim *Lentiſcina* fuit præſtantiſſima. Gorr. *Reſina* ſimpliciter ponitur pro vulgari pice flava, & molliori, ſutoria dicta. Dorn. *Reſinas rariores* exoticas quaſdam deſcripſit Chioc. Muſ. Calc. ſect. 5. p. 624. ſeq. Porro vocab. *reſina* translatum etiam ad alia: v. g. ad *Magiſteria* Scammonii, & *Gialappæ*, quæ vocantur *Reſinæ*. Rolfink. Chym. l. 5. ſect. 2. cap. 16. de purgant. l. 2. art. 3. c. 12. A Chymicis *reſina terræ* dicitur *Sulphur*, Th. Chym. Vol. I. p. 583. fin. *Reſina terræ potabilis*, eſt *ſulphur ſublimatum* in liquorem, balſamum, vel oleum redactum. *Reſina auri*, eſt crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. Johnſ. Prorſus abuſive ſumpſit Paracelſus de materia Tartar. glutinoſa, l. 1. de Tartar. tr. 4. c. 2. in Annot.

Resinatus, ῥητινωτὸς, epitheton eſt vinorum: aliquoties meminit Celſ. l. 2. c. 24. fin. & c. 28. Dicuntur vero *Vina reſinata*, quia olim Muſta Italica pice, vel reſina inſperſa condiebantur, ut odoris, & ſaporis acumina iis accederent. De modo condiendi legatur Plin. l. 14. H. N. c. 19. 20.

Resinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *reſina* cum *cera*; cujus differentia triplex legitur apud Gal. 6. de C. M. P. G. c. 2. fere ad fin.

Resistentia, ἀντιπάθεια, eſt qualitas, vel potentia naturalis, ſecundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Eſtque duplex, perfecta, & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. T. I. Ep. & Conſ. Med. l. 2. ep. 3. m. 52. & T. II. l. 5. 18. p. 498.

Resolvens, διαφορητικὸς, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam, & tenacem liquandi, & attenuandi; de quibus Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Suntque ſalinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat reſolutiva ſalia, lixivia, & alkalia, quæ virtutibus ſeminalibus ſunt orbata, exceptis paucis, tr. Poteſtas Medicam. n. 31.

*Resolutio, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim accipitur Pathologice; & reſpondet Græco παράλυσις. Vide *Paralyſis*, *Lyſis*, *Dialyſis*. Vel ſumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymice; & ita Gr. dici poſſet ἀνάλυσις, eſtque Coagulationis oppoſitum: deſcribitur, cum commiſta violenter ſeparantur, adjecto reſolvente, & quamlibet miſturæ partem ſegregante. Eſtque idem quod *ſolutio*, λύσις, item *Diſſolutio*, de quo ſupra ſuo loco. *Reſolutio* duplex proponitur in Theatr. Chym. Vol. II. p. 30. alia *totalis*, cum interitu totius: alia *partialis*, ubi quædam ſenſilia remanent, communia cum primæ, tum poſteriori jam diſſolutæ materiæ. Ita & Baſil. Valent. in ſuo ult. Teſtamento l. 1. c. 2. duplicem ſtatuit *reſolutionem* metallorum: unam, quæ fit a Fuſoribus metallicis: alteram, quæ fit a Chymiſta. John. in *reſolutione* Chymica quinq; ſeſe offerre ſcripſit. 1. Æthereum corpus, ſive ſpirituoſam ſubſtantiam, aut Mercurium. 2. Sulphureum quoddam corpus, ſeu oleagineam ſub-

ſubſtantiam, ſulphur dictam. Quæ duo tantæ ſubtilitatis ſunt, ut, ſi non bene reſerventur, ſæpius evaneſcant in auram. 3. Sal, quantumvis craſſius, virtutem tamen non obſcuram habens. 4. Phlegma, & aqueum elementum. 5. Terreum, & caput mortuum dictum: quæ duo nullarum ſunt virium, & mortua. De hujus vocabuli variis ſignificationibus vide & Fallop. de Tum. p. 4. c. 18. Tom. I. Op. p. 638.

Resolutivus, tribuitur a modernis *Fermentationi*, quæ eſt motus efficientis in materia principiorum ejus ſingulorum ſegregativus; & opponitur *Fermentationi Combinatoriæ*, vel *combinativæ*, quæ & *Confermatio* vocatur; eſtque motus efficientis in materia principiorum ejus, pro circumſcriptione loci, temporis, & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgii Ern. Stahlii Diſſert. de Sanguificatione c. 3.

Resonitus, idem quod *Contrafiſſura*. Paræus Chir. l. 9. c. 8.

Resorberi, καταπίνεσθαι, ſumitur ab Hipp. pro *abſumi*, 2. de art. t. 51.

* Respiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vita animalis, conſtans ex *Inſpiratione*, & *Exſpiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe*, & *Eiſpnoe*. Ceterum de *Reſpirationis* organis, & uſu vide ex recentioribus Charleton. Oec. An. Ex. IIX. Th. Willis Pharm. Rat. P. II. in princ. Malach. Truſton. h. tit. & alios. An *reſpiratio* fœtui competat, ventilavit etiam Barthol. l. 2. Anat. c. 8. Uſus *reſpirationis* per ſe quod ſit ſanguinis accenſio, nobis adhuc eſt ſuſpectus.

Respuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, proprie dicitur ſputum surſum revoco, & ejicio, idem quod Exſpuo. Metaphorice vero notat *rejicio*, averſor aliquid. Gal. l. 3. de Hipp. & Pl. decr. c. 5.

Ressella, eſt terminus Paracelſicus, de quo non conſtat, quid ſignificet. Dicitur vero quod ſit colorem auferens quid, quemadmodum *Aſſa* colorem promovens. Legitur Paramir. l. 4.

Restauratio, idem quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις, q. *Renutritio*. Gal. c. 1. de fract. t. 48. Paracelſo idem eſt, quod *Renovatio*. Vide p. ſupr. *Renovatio*. Helmontio *Reſtauratio* dicitur inclinationis ſuſceptæ obtruncatio; & opponitur *Præſervationi*, quę eſt futuri præcautio, per impedimentum materiæ diſponibilis, tr. de Lithiaſ. c. 7. n. 21.

Restinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltante reſtringuntur; atque ita ad nobilitatem perveniunt in eo genere optimorum. Hic enim eſt principalis, primuſque finis inventæ *reſtinctionis*. Rul. & Johnſ. in Lex. deſcendit a verbo ἀποσβέννυμι, *reſtinguo*. de quo apud Dict. n. 88.

* Restitutio, κατάστασις, καθίδρυσις, dicitur membri ſede ſua emoti in priſtinum locum repoſitio, vel conſtitutio, vel collocatio. Gal. 3. de fract. t. 38. quamvis & latius ſæpe accipiatur pro additione deficientis: v. g. Lactis *reſtitutio*, Hildan. cent. 4. obſ. 27. Naſi abſciſſi *reſtitutio*, Id. cent. 3. obſ. 31. Imo pro curatione abſoluta ægri, quando æger *reſtitutus*, i. e. ad priſtinam ſanitatem reductus dicitur.

Resudatio, dicitur laborioſa ægritudo, faciens ægrum diu pati; eſtque accidens ſuperveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. l. 3. fen. 14. tr. 4. fin.

Resumptio, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*, ſive virium recuperatio. Dict. n. 57.

Resupinatio, ὑπτιασμός. Vide *Hyptiaſmos*.

Resurrectio, ἀνάστασις, eſt vocabulum ad Theologiam magis, quam ad Medicinam ſpectans. Tropice tamen *Reſurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejuſmodi tincturæ promoventur ad ſui generationem. Vol. I. p. 524. Th. Chym.

Resuscitatio, eſt terminus Spagyricus, idem ſignificans quod *Reſtauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Paracelſ. l. 6. de nat. rer. *Reſuſcitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rol. Chym. l. 5. c. 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Barth. in Act. Hafn. Vol. I. Obſ. 41. p. 78. 79. De *reſuſcitatione* Terræ virgineæ in proceſſu lapidis Philoſophici, vel Chryſopœias Vide Vol. VI. Th. Ch. p. 188.

* Rete, δίκτυον, *Reticulum*, κεκρύφαλος, diverſis attribuitur corporis partibus. Antiquis *Rete* dictum fuit *Omentum*. Caſtell. In brutis quibuſdam, quæ quatuor habent ventres, ſecundus *Reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Rete mirabile*, vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in ambitu complectens. Vide *Dictyoides*.

* Retentio, ἐπίσχεσις, vide *Epiſcheſis*. *Retentrix facultas*, καθεκτικὴ δύναμις, refertur inter quatuor miniſtras, & opponitur *Attractrici*. Gal. l. 3. de fac. nat. n. 6.

* Retentum, dicitur vel *Retinendum*, id, quod naturæ familiare eſt, & opponitur *Excernendis*, vel *Excretis*. Helm. peculiarem librum inſcripſit *Retenta*; & intelligit, quæ vel forinſecus aſſumuntur, vel intus domeſtica naſcuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter, & Pathologice; cum tamen & *Retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide noſtra Dogm. P. I. c. 9. dog. 3. p. 99.

* Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδὴς, vide *Dictyoides*. *Rete*. *Reticulum*, κεκρύφαλος, Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rete*.

Retinaculum, vocatur Inſtrumentum Chirurgicum, quo Herniotomi in Caſtratione, & Herniæ ſcroti ſectione commode utuntur, ne inteſtina in ſcrotum prolabantur. Vid. Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig. 2. & modum applicandi Tom. XXXIX. fig. 2. 3. 4.

Retorta, eſt vas globoſum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac ſenſim in oblongum canalem reflexum tranſit; Chymicis frequens; & ad deſtillationem mineralium, ſpirituumque potiſſimum pertinet. Rul. Johnſ. in Lex.

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασις, ἀντισπαστικὸν, idem quod *Revulſio*, *Revellens*. Vide *Antiſpaſis*.

Retransmutatio, Paracelſo dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, poſtea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. Param. l. 3. tr. 5.

Retrimentum, ἀπόκριμμα, accipitur de variis minutiis, quę ſecedunt ex corporis alicujus ſiccioris, & friabilis frequentiori tractatione, & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur; quæ vulgo flores fœni, & ſemina appellantur, & pro uſu externo commendat D. Ludovic. Diſſert. I. Pharm. p. 615. 627. quamvis *Retrimentum* etiam de aliis excrementis accipiatur.

Retrocessio, idem quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις. Vide *Epanacleſis*.

Revelatio, quid ſignificet, ex aliis Lexicis conſtat. De ea valde gloriari ſolent Spagyrici, Helmontius quoque, & alii: ſed res eſt valde ſuſpecta.

Reverberatio, terminus eſt technicus in Chymia, ſignificans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem ſubtiliorem reducuntur: eſtque vel clauſa, vel aperta. *Clauſa*, quando corpora in furno *reverberii* clauſo calcinantur. Hac *reverberatione* ignis gradus adamuſſim adminiſtrari poſſunt, ut calor intendi, remittique poſſit; quod in vulgaribus non accidit. *Aperta*, quando materia in *reverberatorio* furno, omnibus foraminibus apertis, calcinatur. Hæc valde vehemens eſt; & utimur ea in corporibus duris, ac tenacibus reſolvendis. *Reverberatorium*, furnus eſt, in quo per flammam materialia calcinantur. Dorn. Rul. & Johnſ. Rolfink. Chym. l. 2. c. 3. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vaſculum ambit. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 1. ſ. 1. c. 3. p. 51. Eſt igitur *Reverberatio* fere idem, quod *Calcinatio*. Th. Chym. Vol. III. p. 385. *Reverberationem* etiam in corpore humano finxit Paracelſ. Paramir. l. 2. c. 5. l. 4. de vit. long. c. 6.

Revellens, ἀντισπαστικὸς, vide *Antiſpaſis*. Gal. l. 6. Epid. c. 2. l. 32.

* Reversivus, ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones, erroneaſque acceſſiones. Hipp. l. 6. Epid. ſ. 2. t. 21. Gal. ad h. l. *Reverſio* dicitur ὑποστροφή, idem quod *Recidiva*, vide *Hypoſtrophe*.

Revivificatio, idem quod *Reſuſcitatio*. Libav. Tom. II. Op. p. 231. Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur e Jac. le Mott. in Motley Collect. Chym. Leid. c. 281.

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanacleſis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

* Revulsio, ἀντίσπασις. Vide *Antiſpaſis*, idem quod *Retractio*. Gal. c. 2. n. 6. Epid. t. 8.

Rex, βασιλεὺς, propria ſignificatio non eſt hujus loci. Tropice vero *Rex* dicitur Rul. Aqua ſpiritualis, vel ſpiritus in aqua. Lapis Philoſophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans. Th. Chym. Vol. I. p. 531. Vol. III. p. 41. Vol. IV. p. 898. Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 8. & Vol. II. Oper. p. 345. 346. 394. Ceterum, quoad propriam ſignificationem, quod Reges quidam a Deo habere credantur ſingulare beneficium certos curandi morbos, v. g. Angliæ ſpaſmum, & Galliæ ſtrumas, de quibus vide C. Rejes C. El. q. 25. in medio relinquimus, ſitque fides penes Authores.

Rha, ῥᾶ, idem quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχὴν ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Dioſc. Schrod. l. 5. cl. 1. n. 281. ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥέον βαρβαρικὸν, notiſſimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens; cujus ſecuritatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt (videatur Rolfink. de purgant. ſect. 12. art. 1.) verum Lind. non immerito ſuſpectam reddere conatus eſt, Sel. Med. Ex. XII. §. 57. & 128.

Rhabdos, ῥάβδος. Vide *Virga*.

* Rhabdoides, ῥαβδοειδὴς, epitheton *ſuturæ rectæ* in cranio, quæ & *ſagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhachia, ῥαχία, Jonice ῥηχίη, a ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *reſtagnatio maris*, aut potius crepido littoris petroſa, cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hipp. ad *inundationes* humorum, & ſupernatantias in corpore. Gal. in Exeg. dict. Hipp.

Rhachis, ῥάχις, Latine *Spina*. Dieterich. n. 749. Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos uſque lumbos ſtructura, erigendo, recurvandoque corpori conveniens; cujus deſcriptionem vide in Anatomicis, in ſpecie apud Barthol. libell. 4. An. c. 14. Per totius ſpinæ vertebrarum foramina media tranſit medul-

medullaris ſubſtantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis medulla* vocatur. Vide *Medulla*. Vide *Spina*.

RHACHISAGRA, ῥαχισάγρα, vocari poteſt ſpecies Arthritidis particularis ſpinam dorſi infeſtantis. Paræus l. 14. Chir. c. 1.

* RHACHITÆ, ῥαχῖται, vel ῥαχαῖοι, vocantur *Muſculi Dorſales*, qui univerſis coſtarum commiſſuris in toto thorace ſuperinjecti ſunt, a poſteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant; ſed omnes coſtarum radices, & vertebrarum proceſſus, qui a lateribus ſunt, ad hæc quod inter ipſas radices eſt, complectuntur. Hipp. 7. aph. 36. Gal. in comm. & l. 4. Anat. adm. c. 6. Barth. vocat *Spinatos*, l. 4. Anatom. c. 6. 7.

RHACHITIS, ῥαχῖτις, morbus dicitur rarior, & Anglis quondam Endemius in figura vitiata, quando caput, ſpina dorſi, coſtæ, tibiæ, aliaque oſſa a debita ſua figura ſenſim alienantur: cujus eſſentiam, & generationem erudite deſcripſit Gliſſon. integro libello de *rhachitide*, adde Charlton. Ex. Pathol. X. §. 42. Proſecutus eſt quoque hujus affectus deſcriptionem Joh. Mayow, Medicus Oxonienſ. Anglus Collegiatus, tractat. h. t. & noviſſime Dolæus Encyclopæd. d. l. 6. c. 13. p. 1027. ſeqq. cujus deſcriptio plenior eſt hæc: *Rhachitis* eſt affectus ex inæquali ſucci nutritii diſtributione obortus, ob cujus defectum, vel ſuperabundantiam partes illæ nutrimento privatæ marceſcunt, ac emaciantur; aliæ vero plus ſatis nutritæ ad molem juſto majorem augentur.

* RHACOS, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus, & vulneribus. Hipp. l. 2. de morb. XXXIV. 26. Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata*, & eroſa, inſtar veſtis laceræ; quod contingit in abſceſſibus ſuppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam tardius apertis. Gal. 2. ad. Glauc. c. 8.

* RHACOSIS, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur *morbus ſcroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata eſt. Galen. in defin. Caſt. Ægin. l. 6. c. 67.

RHÆBOIDES, ῥαιβοειδὴς, vel ῥοιβοειδὴς, idem fere quod ῥαιβὸς, *motus incurvatus*. Hipp. 3. de artic. t. 38. quamvis ῥοβοειδὴς ibidem extet. ſed recte C. Hoſm. in ἀνεκδότοις cenſet, legendum eſſe ῥοιβοειδὴς, aut ῥαιβοειδὴς.

RHÆBOS, ῥαιβὸς, idem quod ῥοικὸς, κάμπυλος, i. e. *incurvus*, obtortus. In ſpecie vero uſurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando verſus interiorem partem incurvantur; quibus opponuntur *Blæſi*. Gal. l. de cauſſ. morb. c. 7. Jung. C. Hoſm. comm. ad Gal. de U. P. n. 146.

& l. 3. Inſt. Med. c. 59. § 5. in quo loco Galeno contrariari videtur. Latine *Vari* vocantur. M. Aur. Sever. l. de gibb. valg. & var. c. 2.

RHAGADIÆ, vocantur Dorn. Rul. & Johnſ. & deſcribuntur, quod ſint notæ, vel apoſtemata pudendorum. Paracelſ. etiam ad genua refert, l. 5. Paragr. in fin.

* RHAGAS, ῥαγὰς, Lat. *Fiſſura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur ſolutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie ſicca nimis, & ſalſa, ſuccum nutritium ſalſum, & ſicciorem ſupponente. Foreſt. l. 23. obſ. 10. & l. 14. obſ. 1. Scrib. n. 223. Vide *Fiſſura*.

RHAGE, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fiſſura. Vide *Fiſſura*.

* RHAGES, ῥάγες, dicuntur ſummitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices*, & *acini* vocantur. Caſtell. & Linden. Med. Phyſiol. l. 2. c. 14. §. 91.

RHAGIUM, ῥαγίον, eſt ſpecies *Phalangii* venenati, ita dicti a ſimilitudine acini uvæ nigræ, quaſi *Acineum*; & os quidem juxta medium ventrem habet, pedes vero ex utraque parte quam breviſſimos. Foreſt. l. 30. obſ. 12. ex Ætio l. 13. c. 18.

* RHAGOIDES, ῥαγοειδὴς, Latine *uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *perforata* dicitur a ſtructura, alias & *Choroides*; cujus hiſtoriam, cum uſu vario, vide apud Lin. Med. Phyſiol. l. 2. c. 10. §. 23. ſeq. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. & alios plures.

RHAIZO, ῥαίζω, vel ῥηΐζω, Jonice, ſignificat *Levo*, *Allevo*. Hipp. 5. aph. 25. l. 2. Epid. ſ. II. 81. 132. l. 4. XXIX. 13. &c. adde Foeſ. p. 552. Dieter. n. 756.

RHAMMA, ῥάμμα. Vide *Acia*.

RHANTERES, ῥαντῆρες, a quibuſdam dicti *oculorum anguli interiores*, naſo proximi, & majores; & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lacrymarum. Gorr. Lind. d. l. §. 88.

RHAPHANEDON, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphani modo factæ*, quæ καυληδὸν κάταγμα vocatur, quando ſecundum craſſitiem os frangitur tranſverſim. Ægin. l. 6. c. 89. Gorr.

RHAPHANELÆON, ῥαφανέλαιον, i. e. *oleum Raphanium*: de quo legatur Dioſc. l. 1. c. 45.

* RHAPHE, ῥαφὴ, Latine *Sutura*, duplicem habet ſignificationem, propriam, & impropriam. Proprie notat, præter communem, etiam opificibus notam juncturam duorum corporum mollium, filo, & acu mediante factam: in foro Medico etiam aliquando neceſſariam conjunctionem labiorum, vel vulneris acia factam; a qua tamen, quantum fieri poteſt,

Chi-

Digitized by Google

Chirurgi cavere debent, ob dolorem, metum convulſionis, & facilem ex putredine fili diſſolutionem, in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplaſtra glutinantia, vulgo *Deſſis Oſlaſter*. Improprie vero *Sutura* dicitur ſpecies quædam συμφύσεως, vel juncturæ, aut commiſſuræ oſſium, confuſis rebus ſimilis, & ferratæ; quales in capitis oſſibus obſervantur; dividunturque in *veras*, & *ſpurias*; quarum Hiſtoriam vide apud Barthol. libell. 4. Anat. c. 5. *Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens. Caſtell. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 7. §. 63.

RHAPHIS, *rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, ſignificat *acum*, vel *faciculam*, ſuendi inſtrumentum. Hippocr. l. 2. de morb. LXIV. 11. Foeſ. p. 551.

RHASTONE, ῥαστώνη, dicitur *Levamen*, *Allevatio*. Terminus Hipp. familiaris. Vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppoſitam violentiæ, Medicoque commendat, l. de Art. XX. 3. adde Foeſ. d. l.

RHEBOS, ῥεβός, idem quod ῥαιβός. Vide *Rhæbos*.

RHECHIA, ῥηχίη, Jon. pro ῥαχία. Vide *Rachia*.

RHEGE, ῥηγὴ, pro ῥῆγμα, *ruptura*, *ſciſſura*. Gal. in Ex. dict. Hipp.

* RHEGMA, ῥῆγμα, Lat. *ruptura* dicitur; eſtque ſpecies ſolutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ictu, vel caſu, abſque ſectione, aut punctione facta, a nimia diſtenſione proveniens. Foeſ. d. l. Dieter. n. 753. Dogm. Noſtr. P. II. c. 5. Dog. 6. pag. 40. Peculiaris quoque ſignificatio ῥήγματος occurrit apud Hipp. l. 1. de morb. XVI. 2. eſtque ſpecies σπάσματος in carnibus, aut venis non ſuppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα, *ſugillata* aliquando ſignificare exiſtimat, præſertim in loco l. 3. de morb. t. XIX. 7. 8. vide Ex. XII. §. 15. verum non videmus rationem ſufficientem; cum *ruptio* abſceſſuum interna intelligi poſſit, uti & Foeſ. expoſuit.

RHEGMATIAS, ῥηγματίας, vocatur is, cui abſceſſus intus rumpitur, aut in quo ruptura facta eſt. Hipp. l. 1. de morb. XXIV. 8. l. 2. XLI. 8. ῥηγματία quoque in fœm. idem quod ῥῆγμα, ruptio, d. l. LI. 20. quamvis fortaſſis mendum ſit per omiſſum σ; ut ad ipſum ægrum referendum potius ſit, animadvertente Foeſ. p. 552. qui tamen etiam rurſus hallucinatus, quando loca l. de A. L. & Aq. V. 6. & VI. 5. abſtractive ῥηγματίας expoſuit, cum tamen contextus doceat, de ægris eſſe explicandum. Alibi æger talis vocatur & ῥηγματώδης, l. 7. Epid. XVI. 3. quamvis perperam in Gr. legatur ῥευματώδης, Latine *ruptura hians* dici poſſet.

RHEGMOCHASMOS, ῥηγμοχασμὸς, legitur ap. Celſ. l. 4. c. 4. ubi cauſas ſputi ſanguinis recenſet. Quia vero nemo alius videtur eam dictionem uſurpaſſe, dubitat Gorr. num legendum ſit ῥῆγμα, aut χάσμα. Approbavit vero For. l. 16. obſ. 13. Schol. nec video, quid abſurditatis inferat, cum vaſis ſanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* ſimul *hians* quoad orificia.

RHEMBE, ῥέμβη, idem quod πλάνη, *error*, aberratio, a verbo ῥέμβω, vagor, *erro*. Hipp. l. 7. Epid. XII. 9. ῥεμβώδεες πυρετοὶ vocantur *Aretæo* l. 2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foeſ. d. l. p. 551.

RHENANUM, epitheton *Vini*, a fluvio *Rheno* dicti; quod hodieque refertur inter præſtantiora Germanica, ita ut ad extera quoque regna transferatur. Eſtque revera tenuium valde partium. Verum, ob illam ipſam tenuitatem, noxium ſtatuit arthriticis, & cavendum monet Foreſt. l. 29. obſ. 1.

RHENCHOS, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latine *ſtertor*, i. e. ſonus ex naribus editus, profunde dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hip. l. 5. Epid. XXXVI. 14. l. 7. XIII. 4. 15. XVI. de R. V. I. A. t. 24. a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quo etiam frequenter uſus Hipp. præſertim 6. aph. 51. & alibi. Vide Foeſ. d. l. Diet. n. 750. Ejus modus fiendi valde eſt abſtruſus, præſertim & in felibus.

RHEON, ῥέον, idem quod ῥᾶ. Vide *Rha*.

RHEPO, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Uſurpatur de humoribus ad excretionem diſpoſitis. Hipp. 1. aph. 21. adde Dieter. n. 751. Lind. Ex. XIII. §. 402.

RHETINE, ῥητίνη. Vide *Rheſina*.

* RHEUMA, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*. Vide *Fluor*.

* RHEUMATISMOS, ῥευματισμὸς, aliquando accipitur late pro omni *Fluore*, & *Fluxu*; & ita idem eſt quod ῥεῦμα. Hodieque vero reſtringitur ad certum aliquem affectum; quamvis nec inter illos de ejus certa eſſentia conſtet. Videatur River. Pr. l. 16. c. 13. & Chicotius Epiſtol. & Differt. Med. 4. Nobis, ſalvo aliorum judicio, videtur *Rheumatiſmus*, in ſtricta ſignificatione, notare affectum mixtum ex *Catarrho*, & *Arthritide*. Et fortaſſis ita deſcribi poſſet; quod ſit dolor partium muſculoſarum, membranarum, glandularum, ut & perioſtiorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab intemperie humida p. n. feroſa, cum ſalinis vitioſis particulis conjuncta, totius corporis, ſanguinis, & ſucci nervoſi cacochymiam feroſam, quandoque & flatulentam præſupponente. Qui quartam Catharri ſpeciem vellet conſtituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur & *rheumaticus affectus*, ῥευμα-

Digitized by Google

ῥᾴλωδῶν ἀδένων : nec inepte etiam, ad hodierna principia, deſcripſit Gal. l. de cur. rat. per V. S. c. 8. & l. 2. ad Glaucon. c. 2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores docuit.

* RHEXIS, ῥῆξις, idem quod ῥῆγμα, *ruptionem*, vel *rupturam* ſignificat, præſertim venarum. Hipp. 3. aph. 28. & 4. aph. 78. quamvis & de puris eruptione dicatur, 5. aph. 15. & de tuberculi ruptione, 7. aph. 8. Vide Foeſ. p. 562. & Dieter. n. 757.

RHICNOSIS, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio*, cum extenuatione, & macie corporis: cui opponitur ἔκτασις, cutis diſtenſio, a repletione. Hipp. l. 6. Epid. ſ. III. t. 29. Inde ῥικνώδεις ſunt *rugoſi*, ibid. tr. 26.

RHICNOS, ῥικνὸς, ῥυγιὸς, *rugoſus*. Gal. c. 1. progn. t. 12. & in Exeg. voc. Hipp.

RHIGOS, ῥῖγος, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præſertim panniculi carnoſi, cum concuſſione ſpaſmodica, vel convulſiva; cujus cauſſam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitioſam phlegmatis diſpoſitionem retulerunt. Verum ejus cauſſa vera conſiſtit in ſucci nutritii, & nervoſi, per particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus ſaltem acidos, vitriolaceos, aut nitroſos, corruptione, dictas partium cutis, & cuticulæ, & panniculi carnoſi fibras vellicante, & irritante. Videatur Willis de febr. cap. 3. Quamvis enim ibidem de *rigore* in febre tertiana paroxyſmum inchoante loquatur: poterit tamen etiam cauſſa illa applicari ad aliam quoque occaſionalem aceſcentiam ſucci nutritii nimiam, aut præternaturalem e cauſis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Diet. n. 758. Foeſ. d. l. Significat alias *rigor* inflexibilem duritiem, & tentionem nervorum, vel muſculorum. Keuch. ad Sammon. p. 149.

RHIN, ῥὶν, ῥῖνες. Vide *Mycteres*, *Naſus*.

RHINARION, ῥινάριον, nomen *Collyrii ſuavitivi*, cujus meminit Ægin. l. 3. cap. 22. Deſcriptio vero habetur l. 7. c. 16. Gorr.

RHINE, ῥίνη. Vide *Squatina*.

RHINEMA, ῥίνημα, ſignificat *ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur. Hipp. de ulcer. & l. 1. de morb. mul. CIX. 2. & Galen. l. 3. de C. M. S. L. c. 3. Vide Foeſ. pag. 534. & ſupra *Ramentum*.

RHINENCHYSIA, ῥινεγχυσία, i. e. *infuſio in naſum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης, inſtrumentum, ſiphunculus, quo aliquid in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. de morb. Chron. lib. 2. c. 4. allegante ſcapula, qui etiam ex Dioſc. verbum ῥινεγχυτεῖσθαι, i. e. *infundi in nares*, adduxit.

RHINION, ῥίνιον, Collyrii nomen, ap. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. ſic dictum, quaſi *Limula*. Aliud ejuſdem nominis deſcribitur a Celſo l. 6. c. 6. ad xerophthalmiam, & oculos ſcabros.

RHINOCEROS, ῥινοκερὼς, dicitur animal quadrupes, magnitudine Taurum, forma Aprum æmulans, cornu unicum in proboſcide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam inſigne alexiterium adverſus venena, ut & morbum Epilepticum. Hujus animalis deſcriptio prolixior, cum uſu, videatur apud Aldrov. l. 1. de quadr. biſulc. c. 33. Add. Schroder. l. 5. cl. 1. n. 32. Chiocc. Muſ. Calceol. l. 6. p. 687. ſeqq. Meminit & Caſp. Rejes C. El. q. 67. De ſpiritu e *Cornu Rhinocerotis* parato, & hujus ſingulari effectu legatur Obſervatio D. Herm. Nic. Grimm. in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 89. Eſt nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortaſſis monſtroſæ, ap. eundem l. 22. Ornith. c. 20. Piſcis quoque quidam hoc nomine appellatur; cujus ſaltem meminit in loco allegato priori. In hiſtoria vero Piſcium non deſcripſit Author.

RHINOPTES, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægreſſo morbo circa angulum majorem oculi perſpicere, & videre potuit: cujuſmodi obſervationis meminit Rungius in Exerc. de Viſus ſymprom. §. 68.

RHIPIDION, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

RHIPTASMOS, ῥιπτασμὸς, ſignificat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἀλύκη. Vide *Alyce*. Legitur apud Hipp. l. 3. de morb. XVI. 7. ſ. 3. de R. V. I. A. t. 14. Coac. t. 82. l. 4. Epid. X. 16. l. 5. XIX. 3. Deſcendit a verbo ῥιπτάζω, *jacto* membra: quo etiam aliquoties uſus Cous 4. de R. V. I. A. t. 48. l. 2. de morb. XVII. 6. LXVII. 3. l. 3. I. 14. &c. Vide Foeſ. d. l. Eſt & verbum ſimplicius ῥίπτω, idem ſignificans, quod legitur l. 6. Epid. ſ. 3. t. 17.

RIZA, ῥίζα, vide *Radix*.

RHIZAGRA, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice poſt exemptum dentem relicta exprimenda. Celſ. l. 7. c. 12. Hujus delineationem roſtro corvino ſimilem exhibet Schultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig. 5.

RHIZIAS, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice inciſa collectus, & in ſpecie radice *Silphii*, ſuavi fragans odore. Lang. l. 1. ep. 52.

RHIZOTOMOS, ῥιζοτόμος, dicitur proprie, qui radices ſcindit, *Radiciſeca*. Et ῥιζοτομία, *radicum ſectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars miniſtra Pharmaceuticæ, ſimplicium, & compoſitorum medicamentorum repoſitionem monſtrans. J. Alex. de Medicin. & Med. l. 2. pag. 138. Alias metaphorice hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipſis reme-

remediis morbum radicitus tollentibus accipi etiam poteſt.

RHODAPSINTHATON, ῥοδαψίνθατον, compoſitio eſt ex roſis conſtans. Deſcriptio multiplex habetur apud Æt. tetrab. 4. ſerm. 4. citante Gorræo.

RHODELÆON, ῥοδέλαιον, Lat. *oleum roſatum*. Rolf. Chym. l. 3. ſ. 2. art. 1. c. 5. ubi deſtillati ſaltem meminit: quamvis & decoctum hoc nomine venire poſſit ac ſoleat.

RHODIACON, ῥοδιακὸν, nomen *Emplaſtri* compoſiti ſecundum Aſclepiadem; cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 17. fin.

RHODIDES, ῥοδίδες, dicuntur *paſtilli roſacei*, deſcripti a Dioſc. l. 1. c. 131.

RHODINON, ῥόδινον, *roſaceum*, ponitur ſæpe ſimpliciter, ſubintelligendo *oleum*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. & alibi. Dicitur & ῥόδατον, vel ῥόσατον, *roſatum*. Keuch. ad Sammon. p. 226. *Roſacea Gutta*, quis ſit morbus, vide *Gutta*.

RHODION, ῥόδιον, nomen eſt medicamenti ſicci ſub forma pulveris acris, & corroſivi; cujus variæ deſcriptiones habentur apud Ægin. l. 7. c. 13. Æt. l. 14. c. 36. citante Gorræo. Uſum monſtrat Aegin. l. 4. c. 43. & 53.

RHODITES, ῥοδίτης, epitheton *vini roſati*, ſeu roſis conditi; cujus parandi modum tradidit Dioſc. l. 5. c. 35.

* RHODOMELI, ῥοδόμελι, *mel roſaceum*, quod ſimplex, & purgatorium habetur in Officinis. Deſcriptiones videantur in Diſpenſatoriis.

RHODOMELON, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex roſis, & malis cydoniis parata: quia vero roſæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet roſas cum melle ſuo tempore componere, & poſtea, alio tempore, cum cotoneis compóſitionem abſolvere, addendo aquæ ſextarios quinque ad coquendum, ita ut ſucci cotoneorum ſit ſextarius, roſarum libræ tres, mellis ſextarii tres, notante Gorræo.

RHODON, ῥόδον, Latine *roſa*, flos eſt notiſſimus, ſuaveolens ut plurimum; cujus ſignificatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *oleo roſaceo*, monſtrante Rhodio e Scribon. n. 194. & in Lex. Scrib. *Roſa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Eryſipelas*. Rul. & Johnſ. in Lex. *Roſa capitis* quid ſit, vide *Roſa*. *Roſa mineralis*, quale ſit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley Coll. Ch. Leid. c. 55.

RHODOSACCHARUM, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum roſatum*; quod nomen vel *Conſervæ roſarum*, vel etiam *Tabulato* e ſucco roſarum, & ſaccharo parato tribui ſolet. De utroque vide Diſpenſatoria.

RHODOSTACTON, ῥοδοστακτὸν, idem quod ῥοδόμελι, *mel roſaceum*; uti patet ex deſcriptione apud Aegin. l. 7. c. 15.

RHODOSTAGMA, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor ſtillatitius roſarum*. Lang. l. 1. ep. 53.

* RHOEAS, ῥοιὰς, vel ῥυὰς, eſt affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, conſiſtens in carunculæ lacrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo. Gal. l. de diff. morb. c. 9. & in def. Med. Cauſſa ejus materia depaſcens, & exiccans, vel corroſiva eſt; & ita ſequitur fiſtulam lacrymalem, vel comitatur. Vide River. l. 2. Pr. Med. c. 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοί, Aetio tetrab. 2. l. 3. c. 90. allegante Foeſ. Oec. p. 556.

RHOECOS, ῥοικὸς, idem quod ῥαιβὸς, vide *Rhæbos*.

RHOEZOS, ῥοῖζος. Vide *Stridor*.

RHOGMATIAS, ῥωγματίας, idem quod ῥηγματίας. Vide *Rhegmatias*.

* RHOGME, ῥωγμὴ, idem quod ῥῆγμα, *ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *oſſis ruptio*, vel fractio, per ſuperficiem recta, vel anguſta, vel lata. Gal. in Def. Vel eſt diviſio cranii ſuperficiaria, vel profunda quidem, ſed eatenus, ut fractum os non loco moveatur: de qua Aegin. l. 6. c. 90. Caſt.

RHOGMOS, ῥωγμὸς, *ſonus* eſt, & *ſtertor*, quem dormientes ſupini edunt, *ronchus* Latine dicitur, aut gutturis ſtridor, vel pectoris reſonans ſtridor, apud Aurel. l. 2. c. 10. & 27. Acut. allegante Foeſ. p. 555. Vide p. p. *Rhonchus*.

RHOICOS, ῥοικὸς, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus ob multam humiditatem mollibus, & fluidis. Hipp. l. de A. L. & Aq. XLVII. 6. 10.

RHOIDARION, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide ap. Aet. l. 2. c. 68. allegante Gorræo.

RHOITES, ῥοίτης, epitethon *vini e malis punicis facti*, apud Dioſ. l. 5. c. 34. ῥόαι enim ſunt *mala punica*. Unde & ῥοίτης, *confectio* dicitur ex ſucci *malorum punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata, ap. Aegin. l. 7. c. 15.

RHOMBOS, ῥόμβος, *rhombus*, dicitur ſpecies deligationis Chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc eſt quadrangulum æquilaterum, ſed non rectangulum: aut etiam *rhomboides*, quadrangulum, in quo duo ſemper latera oppoſita æqualia ſunt, neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Gal. l. de faſciis. Meminit Hipp. c. 2. de iis, quæ in med. t. 2. & ῥομβοειδέων, 2. de ar. t. 40. Adde Foeſ. d. l. Rhomboides quoque, ob aliquam figuræ ſimilitudinem, dicitur Muſculus ſcapulam oblique ſur-

Digitized by Google

ſurſum ad poſteriora trahens. Barthol. l. 4. Anat. c. 3. p. 564. Porro *rhombus* eſt quoque nomen piſcis marini ad Paſſeres pertinentis; cujus deſcriptio, ſpecies, cum uſu in cibis, & Medicina, videantur apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 48. Meminit & J. Alex. l. 14. Salubr. c. 7. Bruyerin. l. 19. de re cibar. cap. 25. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 424.

RHOMMA, ῥόμμα, idem quod ῥύφημα, *ſorbitio*. Vide *Rhophema*.

RHONCHOS, ῥόγχος, Latine etiam *ronchus*, idem quod ῥογμός, *Stertor*, eſt ſonus cum ſtrepitu, vel ſtridore intra fauces, & præſertim circa meatus narium, quando in fauces dehiſcunt: cujus tamen ſoni cauſam, & generationem nemo Phyſicorum, quantum memini, exacte deſcripſit, in primis qui & in fœtibus obſervatur, a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quod legitur 6. aph. 51. Vide Dict. num. 750. & ſupra, *Rhenchos*.

RHONNYMI, ῥώννυμι, i.e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro; dicitur non ſolum de corporis, ſed & de mentis, vel animi vigore. Hipp. 2. aph. 33. Adde dict. n. 765.

RHOODES, ῥοώδης, idem quod ῥοϊκός, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. l. 1. Ep. ſ. II. t. 6. & l. 6. Ep. ſ. 2. t. 32. de alvi fluxu, d. l. t. 36. de mulieribus, l. de vuln. cap. Adde Erot. p. 97. e. f.

RHOOS, ῥόος, contr. ῥοῦς, Latine *Fluxio*, Fluxus. Vide *Fluor*.

* RHOPALOSIS, ῥοπάλωσις, pilorum eſt affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati ſunt, ut ſejungi, & amplius creſcere nequeant. Gorr. concretio ſummorum pilorum indiviſibilis, veluti in baculos, Gal. in def. Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

RHOPHEMA, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur; eſtque cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quaſi alimentum inter cibum, & potum. Hipp. l. de vet. medic. XI. 6. 7. 8. Specialiter vero, & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptiſanæ dilutus*, 3. de R. V. I. A. t. 35. Gal. in comm. ad h. l. & c. 4. t. 77. alibique. Vide Foeſ. p. 556. Dict. n. 561. Legitur & ῥύφημα, in quibuſdam locis, teſte Foeſ. d. l. quamvis hæc mutatio ο in υ facile contingere potuerit etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ*, quæ ſint apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 18. Vide *Epiſpaſticos*.

RHOPOPOLA, ῥωποπώλης, vocatur *coemptor omnigenerarum rerum*. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 2.

RHOPTOS, ῥοπτός, idem quod ῥοφητός, *ſorbilis*, & ῥοπτά, *ſorbilia*. Gal. in exeg. voc. Hipp. Gorr. Foeſ. p. 555.

RHOSATON, ῥόσατον, dicitur *confectio e roſis*, purgans vitioſum humorem, deſcripta apud Æt. l. 3. citante Gorr.

RHOSCOMENOS, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene valet*; & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. l. de Corde l. 6. Foeſ. p. 557.

RHOX, ῥὼξ, idem quod ῥαγοειδής, ſic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expreſſit Moſchion. de morb. mul. c. 96.

* RHUS, ῥοῦς, idem quod ῥόος. Vide *Fluor*.

* RHYAS, ῥυάς, idem quod ῥοιάς. Vide *Rhoeas*.

RHYBDON, ῥύβδον, *anchoram* ſignificat. Unde ῥυβδοειδέα τρόπον, i.e. *inſtar anchoræ* dicitur, apud Erot. p. 98. b.

RHYEMA, ῥύημα, ſpecies dicitur liborum, & *Itriorum* ex melle, & ſimilagine parata, melior laganis. Gal. cap. 1. de nat. hum. t. 36. & l. 1. de A. F. c. 4. Vide *Itrion*.

RHYMA, ῥῦμα, idem quod βοήθημα, *remedium*, auxilium, præſidium. Gorr. Dict. n. 762. a ῥύω, *ſolvo*, libero.

RHYME, ῥύμη, idem quod ὁρμή, *impetum* in fluxu ſignificat. Hipp. l. de Medico V. 3. idem quod ῥύσις.

RHYMMA, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abſterſorium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτειν, *abſtergere*. Gorr. in def. Gal. *pulverem abſterſorium* vocat; & in ſpecie cucumeri eſculenio attribuit, l. 8 de S. F. §. Sicyos.

RHYNDACE, ῥυνδάκη, vel ῥυντάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manocodiatæ* ſimilis. Aldr. l. 12. Ornith. c. 27.

RHYODES, ῥυώδης, idem quod ῥοώδης, *fluidus*. Hipp. 3. de art. t. 51.

* RHYPODES, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ a ſordium ſimilitudine, & quaſi *ſtrigmentoſa* appellantur. Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 1.

RHYPOS, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando portiunculæ craſſiores, in tranſpiratione inſenſibili retentæ, ad cutem, vel etiam in induſiis, & veſtimentis adhærent, & commaculant. Dicitur & γλοιός. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*, ſive *Sanies* appellatur; ita quod craſſum eſt, *Sordes*, ex quo ulcus redditur *ſordidum*. Gal. l. 3. M. M. c. 3. De *ſordium* facultatibus Medicis vide eund. l. 8. de S. F. §. *rhypos*, ubi de *ſordibus* athletarum oleo inunctorum potiſſimum agit.

* RHYPTICOS, ῥυπτικός, i.e. *Abſtergens*, *Abſterſorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in ſuperfi-

perfi-

perficie, vel in ulceribus ſordes purgant, & auferunt. Vide *Abluentia*. Gal. l. 3. de S. F. c. 12. & l. 4. de C. M. S. L. c. 4. ad fin.

Rhysis, ῥύσις, *fluxus*, idem quod ῥόος: ſumitur interdum late pro omni *fluxu*; in qua ſignificatione etiam Methodici ſumpſerunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, ſive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum ſpecialiter pro *fluxu ſanguinis*; & ita idem quod *Hæmorrhagia*. Vel de *fluxu ſeminis*, qui dicitur ῥύσις γονῆς. i. e. *Gonorrhœa*. Lind. Ex. XV. §. 56. Vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης, Hipp. 2. aph. 14. & 3. aph. 16. Vel *defluvio capillorum*: 5. aph. 11. 12. Interdum ſpecialiſſime de *Hæmorrhagia narium*, 3. aph. 27. 7. aph. 9. &c. Vide Foeſ. p. 557. Diet. n. 763.

Rhyssemata, ῥυσσήματα, *rugæ*, *& ſordes*, quæ in ſenili facie cernuntur. Gorr.

* Rhythmus, ῥυθμὸς, dicitur proportio pulſuum, prioris cum ſubſequentibus. Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 7. ſive eſt comparatio pulſus prioris cum poſteriori, ſecundum varias circumſtantias celeritatis, magnitudinis ſimul conſideratas. Eſt igitur *relatio pulſuum*. Dogm. P. III. c. 4. d. 5. p. 370. Eſt vero ſuus cuique ætati, naturæ, anni tempori, ſexui, &c. pulſuum *rhythmus*; quem qui ſervat, εὔρυθμος dicitur; qui non ſervat, ἄῤῥυθμος, Gorr. Caſtell.

Rhytioosis, ῥυτίδωσις, dicitur *oculi tabes*, & *corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium ſpirituum, & humorum. Gal. l. 3. M. M. cap. 2. l. 10. de U. P. comm. c. 5. in c. 3. aph. 16. Unde & ῥυτιδωμένοι ὀφθαλμοὶ, oculi *rugoſi*, vel *corrugati* dicuntur, lib. 6. Epid. ſ. 1. t. 26. Alias & ventres ῥυτιδώδεες, i. e. *rugoſi*, leguntur apud Hipp. 2. prorrh. XXXI. 10. Vide Foeſ. d. l.

Rhytos, ῥυτὸς, duplicem habet ſignificationem ſecundum duplicem derivationem. 1. a ῥέω, *fluo*, ſignificat ῥυτὸς, *fluidus*: Ita ῥυτὰ ὠὰ, vocantur ova ſorbilia, Moſchion. l. de morb. mul. cap. 126. Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit, cornibus ſimile, teſte Athenæo, 2. a ῥύω, traho, *tractus* ſignificat. Vide Lexica alia.

Ricinum, *ricinus*, κρότων. Vide *Croton*.

Rigatio, idem quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*: de quibus omnibus in ipſorum literis.

* Rigor, ῥῖγος. Vide *Rhigos*.

Rillus, vocatur inſtrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. Dorn. Rul. Johnſ.

Rima, æquivocum eſt. In Anatomicis ſumitur de pudendi muliebris externo hiatu, & fiſſura, quæ σχίσμα Gr. dicitur: item *rima magna*, & grata. Barth. l. 2. Anat. c. 32. Rolf. de part. gen. P. II. cap. 36. Pathologice vero idem eſt, quod *Fiſſura* in manibus, pedibus, ano, &c. Vide *Rhagas*, *Fiſſura*.

Rimosus *affectus*, dicitur de fiſſuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diverſis membris poſt aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus, ac pedibus obſervantur: uti ſcribit M. A. Severin. l. de noviſs. abſc. c. 13. §. 2.

Rimula, in diminutivo tribuitur ab Anatomicis aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoides occurrenti, quæ alias *Glottis* dicitur. Vide *Glottis*.

Rinar, i. e. *Limatura*. *Rion*, idem, Rul. & Johnſ.

Ringens, σεσηρώς. Vide *Seſeros*.

Riparius, ὀχθηρὸς, ποταμόβιος, epitheton animalium, præſertim volatilium, quæ in ripis, aut littoribus degunt, & ex aquis victum ſibi quærunt. Aldr. l. 6. Ornithol. §. Genera, & Differentiæ. In ſpecie vero *Meropem* dictam fuiſſe *ripariam*, docet idem l. 12. c. 45.

Risigallum, idem quod *Auripigmentum*. Schrod. l. 3. c. 27.

Ristorum, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Aliquoties legitur in Bernardini Caii l. de aliment. cap. 31. quamvis quid proprie ſit, non exiet. An ab Italico *riſtoro*, quod ſignificat fructum, utilitatem, reſtaurationem?

Risus, γέλως. Vide *Gelos*.

Rivus, ὀχετὸς. Vide *Ochetos*.

Roades, Paracelſo dicitur *Medicus ineptus*, indoctus, l. de Tartareis morb. c. 19.

Rob, dicitur ſuccus inſpiſſatus. Johnſ. Vel eſt nil aliud, quam Syrupus craſſior, e ſuccis fructuum cum ſaccharo ad conſiſtentiam craſſiorem coctione redactis paratus. Habentur vero in Officinis *rob* ſimplicia, & compoſita; quorum Catalogum vide apud Schrod. l. 2. cap. 82. & 84. Weker. A. Gen. l. 1. cap. 13. fin. ur & in Diſpenſatoriis.

Robes, i. e. *Acetum*. Rul. & Johnſ. *Roſcod*, idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*: de quibus ſuo loco.

Robur, κράτος, ἰσχὺς, ῥώμη, quid ſignificet, notum eſt. Corporis *robur* omne conſiſtit in mole, ac ſoliditate debita. Lind. Ex. XVI. §. 214.

Robus, epitheton panis, ex optimo tritico parati, & in clibano piſti. Lang. l. 1. ep. 56.

Rochum, Epitheton *Aluminis*, & quidem quod *Rupeum* vocatur. An a Gallico *roch*, quod

Rupem

Digitized by Google

Rupem ſignificat ? Paracelſus ſimpliciter *rochum* vocavit, l. 4. paragraph. c. 1. §. 3. & alibi. In Officinis vocatur *Alumen rocha*. De hoc vide ſupra *Alumen*.

Ron, id eſt *libra*, *Rotula*, idem. Rul. Johnſ.

Rondessa, dicitur *felis Americana* gryſea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rurſus in ventrem, & eximere. Fides ſit penes Authores. Eph. N. C. Ann. I. Obſerv. 109. Schol.

† Rosalis Odor, Avic. acetoſus eſt inſipidus. Mercur. de comp. Med. l. 1. c. 15.

Roriferus, dicitur vel de Venis Lacteis, quemadmodum Bilſio videtur rorem ſaltem, ſive lympham tranſire in venas lacteas, non chylum: Vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem inſtar Roris vehunt. Barthol. Anat. libell. 1. p. 613.

Ros, δρόσος, propriam, & impropriam habet ſignificationem. Illa pertinet ad Phyſicos; eſtque *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condenſatus, & graminibus, terræve incumbens: De cujus virtutibus Medicis, qua ſalutaribus, qua noxiis, paſſim tradiderunt quædam Authores. *Ros* eſt nihil aliud, quam ſudor veluti ſpirituoſus ſalinus hujus mundi, materia ſubtili imbutus; quemadmodum non inepte deſcripſit, prolixius de hoc argumento differens, Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 9. p. 89. 90. Helmontius inſignem efficaciam attribuit, præſertim *rori Majali*, quod ſalem ſaccharinum contineat, tr. Arbor vitæ in Tumul. peſtis, & alibi. Schroder. *Aquam roris* omnes alias ſubtiliate, & penetratione antecellere ſcripſit, & conſtare liquore volatiliori, ſaleque acriori, l. 3. c. 3. Hinc & noxa provenit, quod ſcabiem, & pruritum inducat. J. Alex. l. 17. Sal. c. 13. Lang. l. 2. ep. 30. Helmont. *Rorem* non inepte vocat *vernam nubem*, non putidam, tr. Progymnaſm. Meteor. n. 23. Impropria ſignificatio varia eſt. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis, ut *ros ſolis*, quæ & *Rotella*, cui neſcio quam hodieque attribuunt vim antiphthiſicam, & tamen ſimul calidam, & ſiccam eſſe docent, item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorſus ſimili, ſed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex juſculis uſitatiſſimo, teſte Alexandr. l. 8. Sal. c. 6. vel *portionibus ſucci nutritii*, mox partibus corporis noſtri appropriandis, & aſſimilandis, jam per earum ſubſtantiam ſparſis. Gal. l. 7. M. M. c. 6. in princ. Tandem ſpagyrice, & ænigmatice *ros* vocatur *Mercurius Philoſophorum*; & quidem ſpecialiter *ros Madian*, ex hiſtoria Gedeonis in libr. Judic. c. 6. Lib. S. A. Ch. l. 7. c. 3. An vero ex *rore Majali* proprie dicto artis opera acquiri poſſit, uti docetur in Th. Chym. Vol. VI. p. 450. Spagyricis examinandum relinquimus.

Rosa, *roſacium*, *roſata*, ῥόδον, ῥόδινον. Vide *rhodon*. *Roſa Capitis*, Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e ſpina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen ſuavi odore halans, ad declive caput, aut ſuper aurem ex parva puſtula, quæ abſceſſit, aut thymo maligno, aut parvo herpete profectum: cujus ulteriorem deſcriptionem, & ferme incurabilitatem tradidit l. de noviſſ. abſc. c. 12.

Rosboth, Arab. ſignificat mollitiem aliquam excreſcentem in parte dura; de cujus induratione, & regimine æquationis ſcripſit Avic. l. 4. fen. 5. tr. 2. c. 13. & 14.

† Rosæ Alexandrinæ, communiter Perſicæ. Nic. Montard. de Ros. Alexand.

Rosea, i. e. *Eryſipelas*. Dorn. Ruland. & Johnſ.

Roseolae, dicuntur puſtulæ rubræ ignitæ, & eryſipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gall. *rougeole*, vide *Morbilli*. Dolæus Encyclopæd. l. 4. c. 6. §. 1. p. 778. De *roſeolis ſaltantibus* prolixius quoque ſcripſit M. A. Sever. P. II. de Epinyctidib.

Rosio, βρῶσις, διάβρωσις, idem quod *Corroſio*, Eroſio. Vide *Corroſio*.

Rosmadian, vide *Ros*.

Rosmarus, nomen beſtiæ marinæ, veteribus forſan ignotæ, quæ *Vacca marina* alias dicitur, falſo pro Hippotamo habitæ, dentes firmiſſimos habentis, pretio, nitore, viribuſque cum Ebore certantis, deorſum e cranio prominentis; quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Muſæo D. D. Majoris videre licet. Vide Diſſ. de aurea Jovis catena ſub præſidio Laud. D. Majoris habita c. 8. §. 11.

Rossania, vel *roſſallia*, idem quod *roſeolæ*. Ingraſſ. comm. in Avic. Tum. p. n. p. 194.

Rostriformis, κορακοειδὴς, vide *Coracoides*.

Rostrum, ῥύγχος, ῥάμφος, quid proprie ſignificet, ad Phyſicos pertinet. Ejus ſubſtantiam pene cartilagineam eſſe, cute obductam, docet J. Alex. l. 12. Sal. c. 1. Alias *Caput*, vel *roſtrum Corvi* vocatur principium Lapidis Philoſophici, quod nigredine innoteſcit. Libav. Tom. II. Oper. p. 205. *Roſtrum Leporinum*. Vide *Leporinus*. *Roſtra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum Chirurgicarum bifidæ; v. g. *Roſtrum* Gruis rectum, & curvum, pſittacinum, ſtulturis, &c. de quibus vide Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. XI. fig. 1. 2. 3.

Rotatio, idem quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντήρ. Vide *Trochanteres*.

Roti-

Rotila, Paracelſo dicitur *rubrica*: Inde & *Tartara rotilina* vocatur, l. de morb. Tartar. c. 4.

* Rotula, ξόχιστκ@, homonymon eſt. 1. vel ſignificat idem quod *Patella*, Mola, Gr. μύλη, ἐπιγονατίς. Gal. l. 3. de U. P. c. 15. Vide *Epigonatis*. Vel notat certam formam medicamenti ſicci, quæ & *Paſtillus*, & *Orbiculus* vocatur, item *Tabella*, e pulveribus, vel ſuccis, vel oleis deſtillatis, cum ſaccharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad baſin redacti: de qua videatur Schrod. l. 2. c. 69. Morell. de Medic. form. l. 1. ſ. 3. c. 3.

Rotumha, dicitur vas ſimile cucurbitæ. Rul. in Lex.

Rotunditas, *rotundus*, dicitur de figura globoſa, vel circulari, & corpore talem figuram obtinente, Gr. κυκλοτερὴς dicitur, & laudatur a Gal. lib. 8. de U. P. cap. 11. ubi & περιφερὴς vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoque Paracelſ. de Anatom. Oculor. Muſculi quoque diverſi cognominantur *rotundi*: v. g. in Humero duo, quorum unus *rotundus major*, alter *rotundus minor*, vel *Tranſverſus brevior* appellatur. Barthol. l. 4. Anat. c. 2. p. 561. & Muſculus primus eodem epitheto exornatur. d. l. c. 8. p. 574.

Rub, idem quod *rob*, i. e. ſuccus inſpiſſatus. Rul. in Lex. An per errorem fortaſſis Typographicum?

Rubea *Icteritia*, vocatur Paracelſo *Eryſipelas*, l. de Icteritiis, c. 1. ſeqq.

Rubecula, ἐρίθακ@, ἐρίθαλς, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore; cujus deſcriptionem, cum uſu, vide apud Aldrov. l. 17. Ornith. c. 30.

Rubefaciens, idem quod *rubificans*, φοινίσσων, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapiſmi*. Vide *Phœnigmos*.

Rubella, dicitur eſſentia ſpiritualis, extrahens vi ſua ſolutoria tincturam e corporibus. Dorn. in Diction. Paracelſ. Meminit Parac. l. 2. de vit. long. c. 8.

Rubelliana, dicitur de *uvis ruberrimis*. Rhod. ad Scrib. n. 249.

* Ruber, *rubeus*, ἐρυθρός. Vide *Erythros*. *Ereuthos*.

Rubeta, φρῦν@, φρύνη, dicitur rana venenoſa: cujus hiſtoriam, cum virtutibus Medicis, vide in Aldrov. l. 1. de quadrup. dig. ovip. c. 2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12.

Rubetra, βατὶς, nomen aviculæ; cujus deſcriptionem lege apud Aldrov. l. 17. Ornitholog. c. 29.

Rubicilla, πυῤῥούλη, idem quod *pyrrhula*, nomen aviculæ, Ital. *Tranguello montano*, & Bononienſibus *Stuflotto* dictæ: cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. d. l. c. 31.

* Rubor, *rubedo*. Vide *Ereuthos*, *Erythros*, *Pyrrhos*.

Rubificans, *rubicatio*, vide *Phœnigmos*.

Rubigo, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in ſpecie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente. Bonett. Sepulchreti l. 3. ſect. X. obſ. 16. Sch.

Rubinus, πυρωπὸς, vide *Pyropus*. *Carbunculus*.

Rubrica, μίλτ@. Vide *Miltos*. Paracelſ. vocavit *rotilam*. *Rubrica* etiam tribuitur Impetiginis ſpeciei ſecundæ, quando puſtulæ rubræ aſperæ apparent; uti vult Blancard. in Lex.

* Ructus, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρυγμός. Vide *Ereuxis*.

Rudicula, τυκίδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præſertim, permiſcentur, & agitantur.

Ruffus, πυῤῥός. Vide *pyrrhos*.

Ruga, ῥυτὶς, ſignificat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδης, *rugoſus*. Vide *Rhytidoſis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & ϛολίδες, ϰ᾽ ἀμαρυγαὶ, Keuchen. ad Sam. p. 128.

Rugitus, βρυχηθμὸς, proprie vox leonum eſt. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in inteſtinis, & hypochondriis, Gr. βορβορυγμὸς dicto. Vide *Borborygmos*. Gal. l. 2. de Antid. c. 3.

Rumani, dicitur Cabaliſtis ſeminis cœleſtis portio, ſuccum quendam referens: quæ in terram decidit, dulcis eſt. Th. Chym. Vol. VI. p. 356.

Ruminans, μηρυκάζων, dicitur de animalibus cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis. Galen. l. 6. Anat. adm. c. 3. (quamvis lepus, & cuniculus etiam *ruminent*, unico ſaltem ventriculo donati: vide D. D. Hofm. Diſſ. Anat. J. V. Horn. Micr. p. 19.) Hinc & in Sacris pro purioribus habita, ob perfectiorem ciborum coctionem. Helmont. tr. Vict. rat. n. 21. & Barth. l. 1. An. c. 9. qui etiam *ruminationem* deſcripſit, quod ſit cibi in ore repetita maſticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum generaſſe *ruminantem* filium, extat in Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 30. Schol. *Ruminatio* Græce dicitur μηρυκισμὸς, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rariſſime in hominibus obſervata fuit. Legatur vero de *ruminatione* humana peculiaris Diſputatio Johannis Burgoweri in Diſpp. Medicis Baſileenſib. Docad.

cad. VII. diſp. 3. & peculiare exemplum juvenculæ cujuſdam, apud Bonett. Med. Septentr. l. 3. ſ. 2. c. 13. p. 518.

Rupicapra, αἴγαγρος, δορκὰς, eſt ſpecies *Capræ ſylveſtris*, rupes montium, præſertim Alpium, colentis; cujus totam hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, tradit Aldr. l. 1 de quadr. biſulc. c. 11. Aliis *Caprea*: dicitur aliis *Dama*: quamvis Aldr. c. 12. de *Dama* ſeorſim egerit; quemadmodum & J. Alex. diſtinctas ſpecies eſſe docuit, l. 1. Sal. c. 10. Legatur & Schrod. l. 5. cl. 1. n. 10. Dicitur & *Gaſſela*; de qua obſervationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. Actis Philoſoph. A. 1669. m. Jul.

* Ruptio, *Ruptura*, ῥῆγμα, ῥωγμή. Vide *Rhegma*, *Rhogme*. Aliquando & ſpecialiter ſumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium, vocatur Chirurgis medicamentum cauſticum, quo interdum aperiri ſolent abſceſſus. For. l. Chir. obſerv. 2. Schol. Parari ſolent ex cinere ſarmentorum, & calce viva; laudatque in ſphacelofis membris applicanda Hildan. de Gang. & Sphac. c. 16. *Ruptorium ſecretius*, ex corticis recentis fraxini cineribus, laudatur ex Jac. le Mort. in Collect. Chym. Leidenſ. c. 365.

Rusma *Tartarorum*, paratur ex melle, quod ad ſpiſſitudinem inſtar ſapæ incoctum, & loco dropacis impoſitum cum violentia abrumpitur, Fr. Hofm. ad Schrod. l. 5. cl. 4. p. 702. Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Pſilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teſte Rul. de part. genit. P. II. c. 34. In Actis vero Philoſ. Oldenb. *Ruſma* ſpecies Terræ in Turcia repertæ, Ann. 1666. m. Decembr.

Rusticula, vide *Gallinago*.

Rusticus, γεωργὸς, ἀγροῖκος, dicitur in genere de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem denſam eſſe, teſtatur Gal. de opt. ſect. c. 26. nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum. Diet. Jatr. p. 1026. Eorum vivacitatem longævam demonſtrat in primis exemplum Thomæ Barre pauperis in Comitatu Angliæ Salopienſi *ruſtici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter menſibus; in cujus poſt mortem corpore aperto repertas Obſervationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenburg. Act. Philoſ. 1668. 1669. m. Febr.

Rutabulum, eſt uncus, vel baculus ferreus, longus, in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimaſticis operationibus inſerviens. Rul. & Johnſ. in Lex. Galenus Græce vocat μοχλὸν, l. 1. de Antid. c. 15.

Ruteta, idem quod *Tarantula*, ſpecies Araneæ. For. l. 30. Obſ. 12. Schol.

Ruticilla, φοινίκουρος, nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ; cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Ald. l. 17. Ornith. c. 32.

Rutilus, eſt epitheton coloris, ad aureum flaveſcentis, Gr. πυῤῥός. Vide *Pyrrhos*. Keuch. ad Sammon. p. 103. Ita ſanguis dicitur *rutilus*, p. 165.

Rubrum, *Rutum*, idem quod *Bipalium*, μινύα, inſtrumentum ruſticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. c. 2. de fract. t. 3. Rul. in Lex.

S.

S Græce Σ, vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in uſu fuiſſe, docet e Caſaubono, & aliis C. Hofm. Com. in Gal. LL. de U. P. n. 385. ſeq. Alias Latinum S eſt nota characteriſtica ponderis, vel menſuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *ſemis*. Rhod. in Lex. Scrib. Senn. Morell. & Diſpenſatoria.

Sabacos, σαβακὸς, *putridum* ſignificat, & purulentum, apud Hipp. l. 1. de morb. Jung. Foeſ. p. 557. Idem quod σαθρὸς, de quo inferius vide *ſathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum, quo corpora ad ſiccandos balnei madores circumdabantur, Heſychio, & Phavorino σάγχτον dictum. Keuchen. in not. ad Sammonic. pag. 112. ſeq.

† Sabanum, pannus craſſus. Janus Cornarius ad c. 5. Marcelli.

Sabinum, σαβῖνον, eſt epitheton, qua *vini* generoſi tenuium partium, & urinam moventis, qua *olei* tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. l. 4. de ſan. tu. cap. 6. & l. 6. meth. med. cap. 2. ad fin. & alibi ſæpius, a loco natali.

Sabon, vel *ſabena*, dicitur *ſapo*, vel *Lixivium*, unde ſapo fieri ſolet. Rul. & Joh. in Lex. Chym.

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμαθος, idem quod *Arena*, de quo ſupra. *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ. 122. *Sabuloſa urina* eſt, in qua portiones Tartareæ, inſtar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabuloſa arena*, legitur apud Scrib. n. 144. & defendit illam lectionem a pleonaſmo Rhod. in not. ad h. l. *Sabulum Quellem* quid ſit, vide in lit. Q. In Metallurgia *ſabulum*

dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis venæ contunduntur. Libav. S.A. Ch. l. 4. c. 3.

Saburatio, idem quod *Arenatio*, de quo ſupra *in Ar*.

Saccelizo, *Saccizo*, σακκελίζω, σακκίζω, ſignificat *ſaccare*, i.e. per *ſaccum* colare. Frequens apud Gal. teſte Gorr. Hinc *vinum ſaccatum*, legitur apud Keuch. in not. ad Sammonic. p. 110. & Scrib. nu. 122. Jung. Rhod. in not. ad h. l. Gr. οἶνος σακκίας, vel σακκελισμένος, Hinc & *ſaccus vinarius* dictus eſt ὑλιστὴρ, item σάκκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *ſaccatus*, Keuch. dict. loc.

Sacchar, *Saccharum*, σάκχαρ, σάκχαρον, eſt ſuccus dulciſſimus, in arundinibus concretus, candidus, & ſalis modo dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principiis, particulis diverſis, præſertim viſcoſo-ramoſis, & terreſtribus conſtans, aquoſæ enim mediante arte ſeparantur. Juug. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 24. p. 188. ſeq. Vocatur & quibuſdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi, & coquendi ratione legi poterunt ſcriptores exoticarum rerum, & inter hos, e recentiſſimis, qui collegit ex aliis, Eraſm. Franciſci in Hort. Ind. Orient. & Occid. P. I. p. 261. ſeq. plurimis. De ejus vero virtutibus legantur Dioſc. l. 2. c. 104. Schrod. l. 4. cl. 4. n. 400. F. Hoſm. in Cl. ad h. l. J. Alex. l. 118. Sal. c. 14. Bruyer. de re cibar. l. 10. c. 8. Lang. l. 1. ep. 64. & l. 2. ep. 21. Rol. O. & M. M. Sp. l. 8. ſ. 1. c. 1. *Saccharum Candum*, rectius *Cantum*, καντὸν, a κανθὸς, i.e. *Angulus*, monente Lind. Ex. X. §. 16. dicitur depuratum, & cryſtalliſatum, h. e. concretum in angulares cryſtallos. *Saccharum Tabarzet*, Parac. quid dicatur, vide *Tabazeth*. Alias & *ſaccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis ſalibus; v. g. *ſaccharum ſaturni*, ſive ſal Plumi: *Saccharum Aluminis*. Videantur ſcripta Chymicor. Schrod. l. 3. c. 13. & 24. &c.

Saccharinus, dicitur de eo, quod dulcedinem *ſacchari* obtinet: ita legitur *ſaliva ſaccharina* in peculiari obſervatione, quam notavit Bonett. Med. Septentr. l. 2. ſ. 3. c. 1. p. 319.

† Saccitominum Vinum, Saccis lineis percolatum, ut frangantur ipſius vires, & a recrementis liberetur.

Saccitominum, dicitur Codronchio *vinum ſaccatum*, ſive ſacco percolatum, teſte Rhod. d. l.

* Saccus, *Sacculus*, σάκκος, μάρσιππιον, quid proprie ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. *Saccorum* uſus varius in Medicina, ad [illegible]ceptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal. c. 6. in l. 6. Epid. t. 5. Vvecker. A. G. l. 1. c. 50. l. 4. c. 13. Morell. de form. rem. l 1. ſ. 1. c. 15. Schrod. l. 2. c. 78. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur & *Noduli*, de quo vocab. in N. Transfertur & ad partes corporis, qua ſ. n. qua p. n. per ſimilitudinem *ſacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *ſacculis* pinguibus a Malpighio obſervatis legi poterit l. 1. Anat. c. 3. p. 30. & de Diaphragmatis procidentia, inſtar *ſacci*, apud Bonett. in Sepulchreto, vel Anatom. Pract. l. 4. ſ. 1. obſ. 36. Schol. p. 1448. *Saccum* quoque vocatum a quibuſdam fuiſſe Cæcum inteſtinum, notavit Caſtellus. Receptaculum etiam Chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Menſenterium diſperſæ tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcoſmo, teſte Barth. l. 1. Annot. c. 12. p. 104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

* Sacer, ἱερὸς, vide *Hieros*.

Sacranus *color*, i. e. *Color purpureus*. Joh. Lex. Chym. l. 9.

Sacres, dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem circiter dierum, ad ſacrificia olim idonei. Lang. l. 1. ep. 61.

Sacrolumbus, nomen Muſculi inter proprios Thoracis poſticam partem occupantes ſiti; de cujus uſu non conveniunt Anatomici. Barth. l. 4. An. c. 4. p. 566.

Sactim, eſt *Vitriolum*. Rul. in Lex.

Sapir, i. e. *Scoria*. Ruland. in Lexic. & Johnſ.

Saepae, dicuntur *puſtulę magnę*, ab erodendo dictæ: inde rectius σῆπαι, *ſepę* fortaſſis ſcriberentur. Mentio fit earum apud Foeſ. l. 6. c. 40. Schol.

Saffatum, eſt *ſpecies Salis*. Joh. in Lex.

Saffuspanis, Paracelſo dicitur *panis S. Johannis*, mederturque orexi p. n. in Schol. ad lib. de Tart. pertinentibus.

Saga, idem quod *Preſtigiatrix*, dicitur, quę hominibus nocet virtute diabolica; quamvis etiam ſub prætextu juvandi velint tales fœminæ commodare. Helmontius de his concedit, Sathanæ eſſe organa, nihilominus operari virtute naturali, tr. Recepta Injecta, & tr. de Injectis Materialibus.

Sagacitas, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & inveſtigatio, quæ cum recta ratione fit. Diet. Jatr. pag. 55. Nec male Helmont. vocavit filiam judicii, atque diſcurſus, tr. Mentis complementum, n. 4. In Medico vero debet potiſſimum eſſe duplex: Altera eſt *vera ſagacia* (verbis Linden. Ex. XIV. §. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, ſive ejus, quod curandum eſt, additione, ac detractione. Altera vero conſiſtit in *accurata* pro-

præſagitione, qua præ omnibus aliis excellit, & admirabilis fuit Hipp. teſte Lind. Ex. XVI. §. 163. Parac. vero *ſagacem adeptam Philoſophiam*, h. e. ſupra naturalem, Aſtronomicam, Magicam, ceu partim fictitiam, partim ſuperſtitioſam miſſam facimus.

Sagadenon, *σαγαδηνὸν*, nomen *Opobalſami*, a loco, in quo plurimum, & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Palæſtinæ prædiis colligitur; ut annotavit Gal. l. 1. de Antidot. c. 4. & ex hoc Gorr.

Sagani, dicuntur Spiritus quatuor Elementorum. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Parac. vero *ſagaras* vocat, l. Meteoror. c. 4.

Sagapenum, *σαγάπηνον*, ſuccus eſt ferulacei fruticis, naſcentis in Media. Laudatur tranſlucidum foris, colore ruſo, & cum frangitur, intus candido, odore medio inter Laſerpitii ſuccum, & Galbanum. Gorr. Hujus hiſtoriam, & uſum vide apud Gal. l. 8. de S. Fac. §. h. tit. Dioſc. l. 3. c. 95. C. Hoſm. l. 1. Offic. c. 31. qui inter purgantia retulit. Schrod. l. 4. cl. 2. n. 401. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. Rhod. ad Scrib. nu. 69. Vocatur & *ſerapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma eſt coloris praſſii, ſecundum Albert. Solin. & Plin. l. 37. c. 10. attrahit lignum, ut *Gagates* paleas; imo ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non poſſit, niſi abſcindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa. Rul. & Johnſ. in Lex.

Sagimen vitri, i. e. *Sal vitri*, vel *ſal alkali*, Rul. & Johnſ.

Saginatio, *σιτεία*, *σίτισις*, *πάχυνσις*, idem quod Paſtio brutorum, ſed cum craſſitie corporis. *Sagina*, cochlearum olim fuit urtica, cum furfure, teſte Sam. c. 28. Vide Keuch. p. 201.

Sagitta, *βέλος*, idem quod *Jaculum*, *Telum*, pertinet ad Medicinam, quatenus eſt cauſſa morborum externorum, v. g. vulnerum, & ſi veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer ad Lin. Sel. Med. Exerc. IV. §. 50. C. Rejes Camp. El. q. 63. n. 44. Ad Chirurgiam in ſpecie pertinet Extractio congrua *ſagittarum*; ad quod artificium opus eſſe cognitione Anatomica partium corporis humani, teſtatur Galen. l. 17. de U. P. c. 2. fin. Jung. Foreſt. l. 6. Chirurg. Obſ. 9. ut & Paræus, aliique Chirurgi.

* Sagittalis, *ὀβελαῖος*. Vide *Obelæa*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventoſitatem, a Valeſco de Taranta in Philon. Pharmac. l. 5. c. 13. Eſt duplex, *Magna*, & *minor*; & utraque valere dicitur contra affectiones frigidas ſtomachi, inteſtinorum, uteri. Deſcribuntur ab Avic. l. 5. ſumm. 1. tract. 1.

* Sahafatum, apud Avicenn. & Plin. *manantia capitis ulcera* nominantur, quæ Gr. *ἀχῶρας*, & *κηρία*, Haliaabbas *tineam*, ſub quo & ficus, & *ψυδράκια*, & *ἐξανθήματα* collocavit, nominant. Caſtellus Walther. in Sylva medica vocat *ſabaphati*, p. 1328.

Sahana, idem quod *vigiliæ nimiæ* p. n. vel *Pervigilium*. Valeſc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. c. 1. For. l. 10. obſ. 35. Schol.

Saic, eſt *argentum vivum*. Joh. l. c.

Saire, idem quod *Eſſere*, h. e. *puſtulæ livens*, For. l. 1. Chir. obſ. 15. Schol.

Sal, *ἅλς*. Vide *Hali*.

Salacitas, *ἀφροδισιασμὸς*, *ἀσέλγεια*, proprie ſignificat cupiditatem ad rem Veneream; idemque quod *Libido*, notat. Vide *Libido*. *Salax* dicitur *ἀφροδισιαστικὸς*, Gal. l. 2. de Temp. c. 6. *Salacitatem* plerunque in ſexu maſculo comitatur *Priapiſmus*, vel *ſatyriaſis*, de quibus ſuo loco. Unde & conjunxit Walter. in Sylv. Medica.

Sal alkali, idem quod *Alkali*: de quo ſupra.

Salamandra, *σαλαμάνδρα*, proprie nomen eſt animalis quadrupedis, e genere lacertarum; cujus hiſtoriam, cum uſu, & noxa, prolixe tradidit Aldr. l. 1. de quadr. dig. Ovipar. c. 8. (quamvis ſint, qui velint potius ad vivipara referre) Jung. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 113. Fr. Hoſm. in clav. ad h. l. Multa quoque ex variis Authoribus *de ſalamandræ* hiſtoria collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega, & Affinis noſter honorandus, in pecul. diſquiſitione de *ſalamandra*; quam uti publice in hoc Lyceo cum applauſu defendit, ita eandem adauctam non ita pridem edidit Nob. & Exp. C. J. P. Vvurfba Medicus Norimb. & S. R. I. Nat. Curioſ. Collega Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noſter colendus. Meminit hujus Animalis Gal. l. 5. de S. Fac. c. 6. & alibi. Legatur & Lang. l. 2. ep. 4. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 6. p. 676. Quod *ſalamandra* nullis ſit obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus in Medic. Materia tradidit c. 8. & confirmatur Th. Chym. Vol. V. p. 400. id cum grano ſalis accipiendum. Reſiſtere quidem poteſt ad ſpatium igni, ſua nimia frigiditate; interim comburi quoque poſſe, teſtantur per experientiam varii Medici Veteres, & Recentiores. Ex hac opinione, quod ignis vim eludat, *ſalamandræ capilli* dicta ſunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbeſtinum*, ſive *incombuſtibile* vocantur. Lang. l. 1. ep. 66. *Salamandræ* coctæ innoxie devoratæ mentio fit in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ. 206. Improprie, & ægnimatice Spagyricis vocab. *Salamandræ* tribuitur *Terræ rubræ*, vel *ſulphuri Solis*; vel ſubſtantiæ per Mercurii ſublimationem purificatam, quæ ad condenſationem, vel fixatio-

nem pervenerit; ita ut io igne, more *ſalamandræ*, perdurare poſſit. Aldr. d. l. Quæ poſterior ſigoificatio etiam legitur in Th. Chym. Vol. VI. p. 148. quod per conſunctiooem Mercurii, ceu Animæ muodi, & Solis, vel Auri vulgaris reſultet, & naſcatur vera *ſalamandra*, & *filius Solis*; qui cum totus igois ſit, in uno momeoto omoem impuritatem imperfectorum metallorum, ſuper quæ projicitur, cooſumit, & in ipſo tempore ſubſtantiam mercurialem, quæ io imperfectis metallis eſt, in argentum, & aurum coquit.

SALAMANDRI, vocâtur Paracelſ. Spiritus ignē iohabitantes, vel igoei homines. Doro. & Joh. Lex. ex. Paracelſ. Philoſophiæ tract. 5. Hic etiam meminit *ſalamandrinæ Eſſentiæ*, h. e. igneæ; quam & *Meluſinicum Ares* appellat, l. 4. de vit. long. c. 6.

SALAMITAS, vocatur Parac. *Procus Sagarum*, Meteoroo igneum dæmoniacum, quod vulgo *Draco volans* appellari ſolet, l. 1. de Meteoris.

SALAPPA, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 5. p. 584.

SALCA ELÆON, σαλκᾶ ἔλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura precioſa, apud Ætium, l. 1. & ult. citante Gorr.

SALDATURA, dicitur *ſtannum*, quo artifices utuntur ad ſerrum inandum, & obtineodum vaſa, lucernas, & ſimilia. Fallop. de metallis foſſil. c. 22. Tom. I. Oper. p. 322.

SALDINI, idem quod *ſalamandri*, homines, quos iofluentia igois ſuſtentat, & ex elemento ignis nutriuntur: uti fuit illa gentilis mulier, oomine *Zifer*, quæ ſtatim atque iofirmabatur, ſeſe in ignem coojicieos reficiebatur, & coovaleſcebat, io eo ſedens, gaudeoſque tanquam in aliquo balneo. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Videtur tamen Parac. aliquam diſtioctionem feciſſe in *ſaldinos*, & *ſalamandros*, l. 5. de vit. long. c. 2. in fin.

SALEBROT, vel *ſal alambros*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Joh.

SALEFUR, i. e. *Crocus hortenſis*. Iidem.

SALEVO, σαλεύω, id eſt *fluctuo*, in hanc, & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hip. de his, quibus utrumque femur excidit, quique corpus io hanc, & illam partem jactant, & agitant, 3. de artic. 1. t. 95. Improprie de animi incertitudine accipi ſolet. Vide Foeſ. Oec. p. 557. ſeq.

SALIA VIRGULA, vocatur geminus bacillus, quo indagare ſolent Metallurgi exhalationes metallicas, quas vernacule *Mitterung* appellant. Fr. Baſil. Valent. l. 2. Ult. Teſt. c. 24.

SALICIUM, eſt affectus quidam externus ad curam Coſmeticam pertinens, quamvis quid proprie ſit, non conſtet. Legitur vero apud Joh. Stephan. Coſmet. Oper. p. 462.

SALINACIDUM, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρὸν, dicitur de mixto ſapore ex ſalino, & acido; cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*. Keuchen. ad Sam. p. 126. ſeq.

† SALINATORES, & Salitores, qui fuous condiebant. Pet. Bellonius cap. 5. de funere medicato.

SALITURA, ἅλωσις, vocatur ſpecies conditura, quæ fit ſale; de qua legatur Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 9. & Weker. Ant. Gen. l. 2. c. 20.

SALIVA, σίαλος, σίελος, & in neutro, σίαλον, σίαλος, Dieter. num. 738. communiter accipitur indiſcriminatim pro *ſputo*, de quo ſupra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc oomioe venit humor quidam tenuior aquoſus, vel lymphaticus, albicans, in glandulis maxillaribus ſegregatus, & per ductus ſalivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverſo modo conſiderandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut guſtationi, maſticationi, deglutitioni, ſermooi, & in veotriculo fermentationi inſerviret: cujus ulteriorem hiſtoriam, & uſum vide apud Warthon. Adenogr. c. 21. Stenon. de Muſc. & Glandul. Barthol. l. 2. Aoat. 11. Booetium Anat. Pract. l. 1. ſ. 21. obſ. 16. p. 358. ſeq. & l. 4. ſ. 2. obſ. 6. p. 1529. Helmont. negavit *ſalivam* a ſanguine ſequeſtrari, tr. Latex Humor. o. 24. 25. *Salivæ* virtutes medicas tradidit Gal. l. 10. de Simpl. fac. §. *Sialos*. In ſpecie veoeois, & venenatis animalibus reſiſtere, legitur apud Rhod. ad Scrib. q. 164. Rejes C. El. q. 24. n. 10. Aliquando & cauſſam fieri contagii, recentiſſimæ Medicorum Obſervationes confirmaruot. Porro Græcum vocab. σίαλος etiam denotare *pinguedinem*, patet ex Hipp. 4. de R. V. I. t. 83. unde & σιαλώδεα, *pinguia* eidem ſignificant, l. 1. de Sterilib. IIX. 28. Jung. Foeſ. Oec. p. 564.

SALIVALIBUS, epitheton ſpeciale nonnullorum vaſorum Lymphaticorum noviter ab Anatomicis inveniorum, *Ductus ſalivales* dictorum; unde etiam alius horum Ductus Warthoniaous, alius Stenonianus &c. dicitur. Noviſſime publicavit D. Caſpar Bartholin. Obſervationem de *Ductu ſalivali* hactenus nondum deſcripto, Hafniæ, 1684.

SALIVATIO, σιαλισμὸς, duplicem habet ſignificationem. Unam Pathologicam, qua notat ſymptoma excernendi p. n. aucti, quando ſaliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem, & copiam ſeroſitatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo ſymptomate legatur Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 4. Ægin. l. 3. c. 37. Vide *Sialochos*. Alteram Therapeuticam,

Digitized by Google

qua ſignificat remedii genus, quando virtute alicujus medicamenti *ſalivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba ſalivaris* dicitur, teſte Rhodio ad Seribon. p. 39. In primis cura per ſalivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari ſolet; quamvis periculo rem non carere, monuerit Hildan. præſertim in Arthriticis, Cent. IV. Obſ. 82. & C. V. O. 92. Alias *ſalivatio* quoque laudatur certiſſimum Plicæ remedium, in Ephem. N. Cur. A. H. Obſ. 52. Schol. De ejus cauſſa, & aliis mediis vide & Libav. S. A. Ch. lib. 4. cap. 25. & T. II. Oper. p. 162. ubi vitioſe per y ſyaliſmus ſcribitur.

† Salivationes, Cæl. Aurel. alias extenuationes. Mercurialis Tom. 3. Conſil. 6.

† Salix Americana, Vitex. Guil. Gratatol. de conſervanda literator. valetudine.

Sallena, ſpecies eſt *ſalis petræ*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Chym.

Salmerinus, nomen piſcis, qui *ſalmunculus fluviatilis* dici poſſet, ad differentiam *ſalmonum*. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 4. Aldr. l. 8. de piſc. c. 11. *Salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piſcis marinus, juxta tamen fluviorum majorum oſtia ſæpenumero occurrens, utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios tranſiens: hiſtoriam cum uſu vide apud Aldr. d. l. 4. de piſc. c. 1. J. Alex. d. l. c. 1. Rolfink. O. & M. M. Spec. l. 14. ſect. 1. cap. 13. ejus laudes in cibis ſuſpectas reddidit ex Geſnero, ob craſſius, & viſcoſius nutrimentum.

Salnitrum, idem quod *Nitrum*: de quo ſupra C. Hofm. C. in Gal. LL. de U. P. n. 366.

Salome, σαλώμη, nomen *Emplaſtri melini*, apud Gal. 2. de C. M. P. G. c. 7.

Salpa, σάλπη, piſcis vocatur viliſſimus, lacuſtris, & marinus, ſtercore, & alga veſcens; unde & σκατοφάγος dicitur; cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, habetur apud Aldr. l. 2. de piſc. c. 21. (al. & *ſarpa* dicitur) Jul. Alex. lib. 14. Sal. cap. 10. fin.

Salpetra, idem quod *Nitrum*, præſertim artis induſtria paratum. Lang. l. 2. ep. 32.

Salsamentum, τάριχος, vocatur omne id, quod ſale conditum eſt, proprie quidem piſcium, & præſertim *Thunnorum carnes ſale conditæ*, & aſſervatæ; uti patet ex Hipp. l. de int. aff. XXIIX. 17. XXXIII. 24. 32. Plura loca e Gal. quoque vide apud Foeſ. Oec. p. 612. De *ſalſamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. lib. 15. Sal. c. 9. & 10.

Salsatura, vocatur in opere Lapidis Philoſophici *Dealbatio*, in Th. Chym. Vol. V. pag. 206.

Salsedo, ἅλμη, proprie ſalſum ſaporem alicujus rei ſignificat. Gr. vero vocabulum plerunque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salſedinem* cauſſam diſpoſitionis ſanguineæ poſuit Parac. Paramir. tr. 2. c. 10.

Salsedo murorum, eſt *ſal petræ*. Johnſ. Lex. l. 1.

Salsugo, ἅλμη, idem quod *Muria*, ſive liquor ſalſus, quo carnes, vel aliæ res condiuntur, & aſſervantur. Vide *Halme*. Rhod. in Lex. Scr. p. 412. Ita homines *ſalſuginoſi* dicuntur, quorum in ſanguine ichor *ſalſuginoſus* peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. P. M. de Caldeira Tom. II. Op. p. 49.

* Salsus, ἁλμυρὸς, eſt ſpecies ſaporis, cujus natura ex ſale guſtato optime innoteſcit. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 8. *Salſa* eſt *Argilla*. Johnſ. Lex. l. 1. *Salſum* ſimpliciter vel cum epitheto, *Græcum* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit. Lind. Ex. X. §. 63. *Sal ſalſum*, quale & commune culinare eſt, materialiter conſtare ex acido quodam univerſali concentrato cum aqua alcalina, hodicque unanimiter docent, & demonſtrare conantur Chymici. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem quod *ſal alembrot*. Rul. in Lex.

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

* Saltus, παλμὸς, idem quod *Jectigatio*. *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *ſaltus* dicitur πήδησις, πήδημα, eſtque motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur, & promovetur. Hinc & *ſaltici* dicebantur gymnaſtæ, qui *ſaltus* pernicitate certarunt. Diet. Jat. p. 103.

* Salvatella vena, eſt ramus venæ axiliaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem. Gal. l. 3. An. adm. c. 5. & l. de Anat. viv. Arab. dicitur *ſiele*; eſtque ſurculus rami externi Venæ Cephalicæ brachii, per externam carpi ſuperficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens. Barthol. libell. I. Anat. cap. 7. Controverſiam illam, Num ſectio hujus venæ peculiariter faciat contra Melancholiam, & affectus lienis, nec ne? in medio relinquemus, propter experientiam fallacem, & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoque dici Cephalicam, inter pollicem, & indicem ſitam, ex Mundino docet Barthol. d. l. circa fin.

* Salubris, ὑγιεινὸς, idem quod *ſanus*, vel *ſanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet ſignificationem. Gal. l. de ſectis ad eos, qui introducuntur, c. 1. *Salubria* de

antiquis dicta, quæ & præſentem ſanitatem conſervant, & collapſam redintegrant. Lind. Ex. V. §. 117. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. de Al. fac. c. 70. fin.

Salus, ὑγεία, idem quod *Sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal. l. 11. M. M. c. 9. Ubi deſperata omnino *ſalus*, fruſtraneum foret exponere calumniis vulgi remedia, quæ multis fuere uſui. *Salus* dubia certa deſperatione potior. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 1. c. 32.

Salutaris, σωτήριος, idem quod *ſalubris*. Diet. n. 814. Morbus *ſalutaris* dicitur, qui poteſt curari. Hipp. 7. aph. 37.

Salutatio, *Salutator*, ἀσπασμός, ἀσπαζόμενος, quid ſignificet extra quoque forum Medicum innoteſcere poteſt. Licet vero *ſalutandi* ritus merito laudetur, Lind. Ex. IX. §. 23. non ſine ratione tamen Gal. exprobravit eorum Medicorum antiquorum morem, qui matutinas horas triverunt *ſalutationibus* circumeundo, l. 1. M. M. c. 1. & ult. *Salutatores* quoque olim dicti ſunt, præſertim apud Hiſpanos, *Præſtigiatores*, qui Italis *S. Catharinæ alumni* vocantur, & gloriantur, ſe plurimos poſſe ſolo contactu, & afflatu morbos curare; de quorum fraudibus legatur C. Rejes C. El. q. 24. n. 10. ſeqq.

Salz, *Sulz*, vel *ſelenippum*, eſt *ſalſugo*, vel muria ſalis, ex ſale reſoluto, frigore, vel humiditate penuarii, vel cellæ vinariæ. Johnſ. in Lex.

Samech, *Samach*, idem eſt Paracelſo, quod *Tartarus*, vel *ſal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Joh. Meminit vero Paracelſ. hujus vocabuli Fragm. Med. ad To. III. referend. capit. de febb. hepatis, & Archidox. l. 9. §. Remed. in vulnus. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech*. tr. Progymnaſma Meteori, n. 27. Deſcriptionem *Balſami Samech Paracelſi* vide in Morley Collect. Ch. Leid. c. 469.

Samen, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Johnſ.

Samies, terminus Parac. obſcurus, denotans effectum aeris arcanum; quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur, Philoſ. ad Athen. l. 2. text. 13.

Samios, σάμιος, epitheton *Terræ argillaceæ*, a loco natali; cujus terræ duæ ſunt ſpecies: una, quæ ſimpliciter *Terra Samia* dicitur: altera vero, quæ ἀστήρ vocatur, cruſtacea, & cotis modo prætenſa, glutinoſior, & magis emplaſtica. De *terræ Samiæ* virtutibus legatur Gal. l. 9. de S. Fac. Dioſc. l. 5. c. 172. In hac terra invenitur & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, ſubdurus, adſtringendi, & refrigerandi virtute pollens. Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut reſplendeat. Dioſc. d. l. c. 173. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 386. ſeq.

Sampsychinon, σαμψύχινον, epitheton *Olei*, & *Unguenti*, a planta *Sampſucho*, quæ *Amaracus*, & *Majorana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, ἴασις, θεραπεία, idem quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, ἅγιος, ἱερός, idem quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e. *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracelſ. inter remedia contra amentiam refert *Appropriatum ſanctum*, *Oleum Sanctum*, Tract. II. de morb. ament. c. 4. fin. Ceterum idem Parac. *Sanctis* etiam demortuis ſingularem virtutem corpora ſanandi tribuiſſe, legitur paſſim in ſcriptis ſuis Paramiri; quamvis eorum invocationem rejecerit, ceu non Chriſtianam: quæ cum ſint extra Medicinæ limites, merito miſſa facimus.

Sandalion, σανδάλιον, nomen *laquei*, deſcripti ab Oribaſio, quem ipſe τῷ χιαστῷ, laqueo implicat; ut videre datur l. de laqueis, allegante Gorr.

Sandaraca, σανδαράχη, *Sandaracha*, æquivocum eſt. Primum ſignificat, juxta Gorr. materiam duritie ceræ proximam, quam apes recondunt; eſtque dum operantur, earum cibus, amari ſaporis, qui ſæpe invenitur in favorum inanitatibus ſepoſitus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur alias *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldr. l. 1. de Inſect. c. 1. p. 83. ed. Bonon. Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, ſive *Vernix*. Rul. Johnſ. Schrod. l. 3. c. 27. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. qui merito nomen hoc improbat, & ab eo abſtinendum monet, imitatus J. Alex. l. 10. Sal. c. 10. Denique *Sandaracha* uſitatiſſime dicitur ſuccus quidam concretus terreus, quodammodo uſtus, & friabilis, arſenicalem naturam, & vires obtinens, in metallis fere iiſdem, ubi Arſenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arſenicum rubrum* vocatur. De cujus viribus Gal. l. 9. de S. F. Dioſc. l. 5. c. 122. Schrod. & Hofm. dd. ll. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. IV. p. 473.

Sandyx, σάνδυξ, eſt *Ceruſſa uſta*, donec rufa, & ſimilis Sandaracæ evaſerit. Gorr. ex Dioſc. l. 5. c. 103. Facultatibus reſpondet *Ceruſſæ*. Gal. d. l.

Sandix, *Terra rubra*: *Paulus Philoſophicus*: item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Joh. Vocatur & *Syricon*. Vide infra SY.

Sanguificatio, αἱμάτωσις. Vide *Hematoſis*, *Hema*.

* Sanguifluus, αἱμόῤῥοος. Vide *Hemorrhus*.

Sanguifuga, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Johnſ.

Sanguiculum, αἱματιά, αἱμάτιον. Vide *Hematia*.

San-

Digitized by Google

Sanguinalis, αἱματίτης, epitheton *Lapidis*. Vide *Hæmatites*.

* Sanguinarius, ἔναιμ☉-. Vide *Enæmos*.

* Sanguineus, αἱματικὸς, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur conſtitutæ e ſanguine, Lind. Ex. XIII. §.446. Vel in ſpecie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit; quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum ſanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem diſtribuit; ad differentiam ſiniſtri, quem *ſpirituoſum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, ſolum, aut maxima ex parte ſpiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus diſtribui. Gal. l. 6. de U. P. c. 7. Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, qua ſec. qua p. nat. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Rul. dicitur *Salnitrum*, in Lex.

Sanguinolum, vocatur Paracel. in urina ſignum futuræ exulcerationis, & apoſtematis, l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1.

Sanguipurgium, vocatur a quibuſdam ipſa *Febris benigna*, quia per talem effervescentiam ſanguis a portionibus fuliginoſis depuratur. Franc. Pien. de Febr. part. gen. c. 1. p. 4.

† Sanguis conturbatæ humiditatis, ichoroides, & excrementoſus. Campolong. de Variol. c. 19.

* Sanguis, αἷμα. Vide *Hæma*.

Sanguisuga, βδέλλα, idem quod *Hirudo*: de quo vide ſupra in HI.

Sanguisugum, quoque barbaris medendi magiſtris dictum fuiſſe affectum cordis, quando ſanguis in eo nimium cumulatus fuit, teſtatur Bonett. Anat. Pract. l. 2. ſ. 1. obſ. 91. Schol.

* Sanies, ἰχώρ. Vide *Ichor*. Helm. dicit, eſſe productum ſeminum, vel radicum ulceris, tr. Scabies, & Ulcera Scholar. n. 17.

Saniodes, σανιώδης, vel σανιγώδης, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, anguſtatus eſt, l. 2. de Temp. c. 6. Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδ☉-, quod *aſſerem*, ſive tabulam ſignificat. Obiter hic notandus error Scapulæ in Lex. qui σανιώδεις dici vult eos, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant: quæ explicatio plane contraria eſt Galeno, & confundit ἀκριβῶς vocabuli πτερυγώδη. Hoc enim uſurpatur de iis, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant. Verum τοῖς σανιώδεσι thorax cum ſcapulis compreſſus, & coarctatus eſt.

* Sanitas, *Sanus*, ὑγίεια, ὑγιεινὸς, ὑγιής. Vide *Hygieia*. *Sanitas* triplex corporis, & Mentis: *Jovis Virtus: Lunæ potentia: ſolis Miraculum:* legatur in Th. Ch. Vol. I. pag. 454.

Sannion, σαννίον, denotat *caudam*, *membrum virile*, παρὰ τὸ σαίνω, i. e. quatio. Rolf. de Part. genit. P. c. 43.

Santerna, dicitur ærugo ſcolecia, cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chryſocollas recipitur. Libav. S. A. Ch. l. 5. c. 23. Unde & *ſanterna* factitia *Chryſocolla*, ſive *Borax* vocatur. Fallop. de metallis foſſil. c. 31. Tom. I. Oper. p. 374.

* Sapa, σίραιον, ἕψημα, eſt *muſtum coctum* ad tertias, vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. Vocatur & *Apothermus*. Poteſt etiam ad omnes ſuccos per coctionem inſpiſſatos extendi, qui alias *Rob* dicuntur. Vvecker. A. G. l. 1. c. 13. Vide *Rob*. Legitur Gr. vocab. σίραιον etiam apud Hippocr. l. 1. de morb. mul. XCI. 53. & apud Ægin. l. 3. c. 28. ubi decoctum caricarum ſignificat. Plura vide apud Lind. Ex. X. §. 39. ſeq. Foeſ. p. 567.

Saperda, σαπέρδης, nomen piſcis eſt; & pro opſonio ſumitur, apud Hip. l. de int. aff. XXIIX. 17. Foeſ. p. 558.

Saphata, Parac. dicuntur *ſquamæ* pilis adhærentes, & parum rubent; & idem ſunt in forma, ac *tinea*, niſi quod tineæ ſint albæ, l. de ulcer. & apoſtem. c. 87.

* Saphena, eſt nomen venæ, quæ deſuper ad partem cruris interiorem deſcendit, & deſcendendo occultatur, donec partem ſuper malleolum interiorem attingere incipiat. Caſtell. Dicitur alias σφυρῖτις φλὲψ, *vena malleoli*, & deſcribitur a Barthol. libell. 1. Anat. cap. 9. Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obſtructionem menſium præ aliis venarum in pede ſectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *ſaphenæ* meminit Paracel. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 4.

† Sapientiæ morbus, Plin. l. 7. c. 15. id eſt Phrenitis. Salmaſ. in Solin. 37.

Sapientia, σοφία, quid in genere ſignificet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum eſt: de qua Lind. Ex. II. §. 8. *Sapientia medica* in quo conſiſtat, docuit eleganter Idem Exerc. III. §. 19. ſeq. videlicet in devota invocatione Dei, recta notitia morbi, inventione remediorum, & horum commoda adminiſtratione. Jung. & Ex. II. §. 4. ſeq. An ad Medicos quoque pertinet illud Scaligeri: Vera *ſapientia* eſt, nolle nimium ſapere? Exerc. 307. Paracelſ. ſummum, ac primum librum totius Medicinæ vocavit *ſapientiam*, ut aliquis ſciat certo, non vero opinetur, Labyrinth. Medic. c. 1. princ. Græc. σοφία ipſam quoque *Artem* ſignificare, ſcripſit Erotian. Onomaſt. pag. 102. a *Sapiens*, σοφὸς, recte dicitur, cui memoria non ſolum eſt viva bibliotheca, ingenium perſpicaciſſimum, judicium ſolidum, atque incorruptum; ſed etiam qui labore, & exercitatione has Naturæ dotes

Digitized by Google

extulit, & ad maturitatem plenam perduxit. Lind. Ex. V. §. 12. Vide *Philoſophia*. Quæ Paracelſiſtæ de *ſophia adepta* jactitant, tanquam figmenta miſſa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerariæ vocantur *ſophiæ*, non ſolum *Conſolida aurea*, ſive a floribus, ſive a virtute ita dicta, Illyricis, & Liburnis familiariſſima, cujus folium ſi ore maſticetur, labia contrahit, & ſi ſuper caulem adhuc exiſtens laceratur, per ſeipſam conſolidatur, nobiliſſima dulcedine pollet, ac balſamo. Dorn. & Rul. & Johnſ. ſed etiam alia *Thalictri ſpecies*; uti patet ex Adverſariis Lobelii, & Pinace Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid ſit, etiam tonſoribus, & pueris notum eſt. Gallorum inventum eſſe, ſcripſit Gorræus ex Plinio: verum meminit & Gal. *ſaponis*; & refert inter abſtergentia potentiſſima, l. 8. M. M. c. 4. circa fin. & alibi Simpliciſſima compoſitio eſt ex ſebo, cinere, & ſale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed proſtant & aliæ compoſitiones odoratorum *ſaponum*; de quibus Schr. l. 2. c. 80. ex antiquioribus Æt. l. 6. c. 54. Ægin. l. 7. c. 13. citante Gorr. Ex recentioribus etiam de *Sapone*, & ejus uſu Pharmaceutico Chym. ſcripſit Junken. Chymiæ Exp. Cur. P. I. ſ. 2. c. 10. p. 143. ſeq. *Sapo ſapientiæ*, dicitur ſal *commune præparatum* Dorn. Rul. & Johnſ. *Smegma* idem etiam eſt, quod *ſapo*.

* Sapor, χυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ guſtu percipitur; cujus plurimas eſſe differentias, docuit Gal. l. 1. de S. Fac. c. 36. Enumeravit quoque illas Schrod. l. 3. c. 34. Weker. Ant. Gen. l. 4. c. 4. Quod vero in his, & aliis *ſaporum* differentiis & ortus morborum, & curationes unice conſiſtant, uti ſcripſit Joh. Lex. Chym. l. 2. authoritate nixus Hipp. l. de vet. med. XXIV. illud cum grano ſalis intelligendum arbitror; cum hæ *ſaporum* differentiæ ſaltem ſigna ſint diverſarum virtutum, & facultatum medicamentoſarum, & morboſarum; non vero ipſæ cauſſæ efficientes: niſi velis per *ſaporem* ipſum Chymum, h. e. materiam *ſapidam*, intelligere, cum Gal. d. l. Vide *Chymus*.

Sapphirus, σάπφειρος, *Saphirus*, gemma eſt pretioſa, cœrulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus hiſtoria, vires, & uſus legantur apud Gal. l. 9. de S. Fac. h. tit. Dioſc. l. 5. c. 157. Lan. l. 2. ep. 49. Schrod. l. 3. c. 3. n. 6. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. III. pag. 223. ſeq. Rul. Johnſ. *Sapphirum* ex cœlo Lunæ, & hujus terra terræ Jovis permixta factum eſſe, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 487. paulo aliter, & clarius, Vol. IV. p. 189. ſeq.

Saprias, σαπρίας, nomen *vini generoſi* fragrantiſſimi, ipſo nectare nobilioris, quod & *Anthoſmias* alias vocatur. Linden. Ex. X. §. 129.

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potiſſimum vetuſtate corruptum ſignificat. Frequenter occurrit apud Hippocr. uti legere eſt apud Foeſ. p. 558.

Sapyrus Brionia, ex Pandectario Gabriel. Humelberg. in c. 6. Quin. Sereni.

Sapyrus, pro *Saphirus*, legitur apud Keuch. ad Samon. p. 112.

Saraffi, id eſt *Gypſa*. Rul. & Johnſ.

Sarapus, σαράπους, dicitur, *qui magnos, & propterea diſparatos habet pedes*. Foeſ. pag. 558. C. Hofm. C. ad Gal. de U. P. n. 147. C. Hofm. vult legendum, vel ſcribendum eſſe σκαιοπᾶς, exponens de inferioribus, ſive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrſum flectantur, malleoli vero extantes ſint, & prominuti; & conjectatur Latine tales homines dici *ſcauros*, Apolog. pro Gal. 3. c. 101.

Saratellula, legitur apud Parac. in Fragm. Chirurg. de apoſtemat. p. m. 657. de quo termino tamen conſtat, quid notare debeat.

Sarcazo, σαρκάζω, ſignificat *ſupremis labris aliquid avello*: Diciturque de animalibus utrinque dentatis, apud Hipp. l. de art. t. 28. Ad. de Foeſ. d. l. Per translationem vero ſignificat etiam morſis labris *ſubſannare*: unde σαρκασμὸς amarulentæ irriſionis genus dicitur, ibid.

Sarca, *ſayrſa*, *ſarra*, id eſt *Ferrum*. Rul. & Joh.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur, Hippocr. 4. aph. 76. Diet. n. 766. *Sarcion* quoque dicitur *lapis coloris rufi*. John. Lex. l. 2.

Sarcites, σαρκίτης, idem quod *Anaſarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis ſpecies. Gorr. Cardan. l. 7. tract. 3. contradict. 2.

* Sarcocele, σαρκοκήλη, i. e. *hernia carnoſa*, teſticulis induratis contingens: & ad ſcirrhos pertinet. Gal. l. 14. meth. med. c. 7. Ejus felicem exemptionem Chirurgicam per diſſectionem inventam ſtructuram vide in Act. Haſn. Vol. I. Obſ. 28. p. 59. & Obſ. 97. p. 188. in quo loco recte negat, *ſarcocelen* medicamentis poſſe diſcuti, aut curari.

Sarcocolla, σαρκοκόλλα, eſt lacryma arboris in Perſide naſcentis, thuris pollini ſimilis, colore ſubruſo, amara guſtanti. De cujus natura, & viribus legantur Gal. l. 8. de S. Fac. h. tit. Dioſcor. l. 3. cap. 99. Schrod. l. 4. cl. 2. num. 403. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 5. ſ. 4. c. 11.

Sarcoepiplocele, i. e. *hernia carnoſa omentalis*, quando omentum in carneam ſubſtantiam accreſcit, & induratur, ſive circa umbilicum, ſive in ſcroto fiat. Legitur apud Gal. Introduct. c. 18.

* Sar-

* Sarcoma, σάρκωμα, eſt carnis in naribus, aut aliis etiam partibus p. n. accretio. Gal. in def. Differt a Polypo magnitudine, & forma. Eſt quidem Polypus *ſarcoma*, ſed non contra. Polypus enim Polypi piſcis ſimilitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *ſarcomate* non requiritur. Caſtell. Johnſ. l. 2. Lex.

* Sarcomphalon, σαρκόμφαλον, eſt incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Gal. in def. Gorr. & Caſtell. Cauſſa ſolutio continui, & ſucci nutritii largior propterea affluxus, quemadmodum in aliis excreſcentiis contingit.

Sarcophagos, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* ſignificat. Lind. Ex. XI. §. 67. Eſt aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiaris. Aliquando uſurpatur pro *Catheretico*. Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσσιος, *Aſius* alias appellatur: de quo ſuo loco in *Aſſius*.

Sarcophyia, σαρκοφυΐα, *excreſcentia carnea* dicitur, Hipp. 3. de fract. t. 45.

Sarcopyodes, σαρκοπυώδης, epitheton ſputi, quod eſt ad inſtar carnium purulentarum, & inſigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, ap. Hipp. l. 4. Epid. III. 26. Vide Foeſ. p. 559.

* Sarcosis, σάρκωσις, in genere carnis generationem ſignificat. Sæpius tamen præternaturaliter, & idem eſt, quod *ſarcoma*, Excreſcentia carnea. In ſpecie *ſarcoſis* in utero eſt carnis ibidem prognatæ, & collectæ expullulatio; quam, ſi magna ſit, recidere convenit vellicatam ſcalpris; ſin parva, protinus tollere. Gal. in def. Videtur proinde nihil aliud eſſe, quam mola. Caſtell.

* Sarcoticon, σαρκωτικὸν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*, vel quod carne ulcus implet. Gal. l. 3. M. M. c. 2. l. 2. de C. M. P. G. c. 4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur; juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Caſtell. & Gorr. Catalogum vide paſſim apud Authores materiam Medicam proponentes.

Sarda, *ſardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon eſt. Vel enim eſt piſcis marini, & lacuſtris nomen; cujus hiſtoriam, cum uſu, vide apud Aldrov. l. 2. de piſc. c. 37. J. Alexandr. l. 15. Salub. c. 5. Vel eſt nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis ſardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta, alias *Carneolus* quoque dicta, loturæ carnium ſimilis colore, & ſemiperſpicua: cujus deſcriptionem, & vires vide apud Schrod. l. 3. c. 3. n. 7. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Chiocc. in Muſ. Calc. ſ. 3. p. 238. ſeq. Ruland. etiam multas hujus ſpecies recenſet in Lex.

Sardonius, *ſardous*, σαρδόνιος, σαρδῷος, eſt epitheton *riſus* p. n. & convulſivi, ab *Herba ſardonia* ita dicti, quæ ſua malignitate hanc convulſionis ſpeciem producere creditur; & alias *Apium riſus* vocatur: de quo riſu diſſerit Barth. l. 2. An. c. 3. p. 340. Junge Keuchen. ad Samon. p. 178. Vide *Gelos*. Attribuitur etiam interdum lapidi antea explicato; & vocatur *ſardonius*, vel *ſardous lapis*.

Sardonyx, σαρδόνυξ, gemma eſt, vel lapis pretioſus, ruber, pellucidus, habens ſpeciem unguis humani, impoſitus manibus in ſuperioribus partibus apparet Onyx, in altera parte ſarda. Rul. & Johnſ. Chiocc. d. l. p. 241.

Sare, idem quod *Eſſere*. Blancard. in Lex.

Sarfar, i. e. *ferrum*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Sargos, σάργος, vocatur piſcis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus deſcriptio, cum uſu, legatur in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 16. J. Alex. l. 14. ſal. c. 10.

Sarmatica *Lues*, idem quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius conſultat. de *Lue ſarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, φρύγανον. Vide *Phryganon*. Plin. l. 23. H. N. c. 1. partes illas, in quibus acini fuere, *ſarmenta* vocavit, notante Rolf. O. & M. M. Sp. l. 10. c. 7.

Sarnicum, *ſacen* eſt *Draconis*. Johnſ. Lex. lib. 1.

Saropus, σαρόπους. Vide *ſarapus*.

Sarrampio, idem quod *Picota*. Vital. de Furno c. 264. fin. vide *Picota*.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis neceſſarium, ad coquenda Unguenta, & Emplaſtra. Hildan. in Ciſt. milit.

Sartoria Costa, juxta nonnullos *Coſta Ceti*; quamvis alii dicant eſſe potius firmamentum *Mandibulæ ceti*, cui infiguntur dentes, Confer Gotofr. Martheri Itiner. Grunlandic. Nomen vero primum legitur apud D. Ludovic. Diſſ. I. Pharm. pag. 314. *ſartorius Muſculus*. Vide *Paſcialis*.

Sarx, σάρξ. Vide *Caro*.

Sathe, σάθη, ſignificat *penem*, ſive membrum virile, teſte Rolf. O. & M. M. Sp. p. I. c. 43.

Sathros, σαθρὸς, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hipp. l. 1. de diæt. XIII. 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονὴ, ſumitur plerunque in exceſſu p. n. Vide *Pleſmone*.

Satto, vel *ſaſſo*, σάττω, σάσσω, ſignificat *infarcio*, *fartim impleo*, Hipp. l. 2. de morb. XIV. 22. l. 4. VII. 9. 10. IIX. 15. IX. 10. X. 12. &c. Adde Foeſ. p. 560.

Digitized by Google

Saturatus, *ſaturitas*, idem quod *ſatietas*, πλησμονή. Uſurpatur vero etiam haud ineleganter de ſufficiente humectatione, cum aliquo exceſſu. Scrib. n. 227. Adde Rhod. in Lex. Scrib. p. 438. Eſt etiam terminus Chymicus in eadem ſignificatione humectationis acceptus, quando v. g. ſalia alcalia fixa cum ſpiritu ſalis *ſaturari* dicuntur. Vide Dan. Ludov. Pharmaciam.

Satvrnvs, κρόνος, proprie ſignificat Deaſtrum gentilium, porro translatum inter ſidera. Hinc Planetarum a terra remotiſſimus. *Saturnus* habetur pro maligno, ſumme frigido. Quas res naturales influxu ſuo dirigere finxerint, lege apud Schrod. l. 1. c. 9. Talia figmenta etiam reperire licet in Paramiro, aliiſque ſcriptis Paracelſi. Chymici nomen hoc tribuerunt *plumbo*. Vide ſupra *Molybdos*. Adde Rul. & Johnſ. & alios Chymiæ ſcriptores.

Satyriace, σατυριακή, eſt nomen confectionis, & Antidoti Venerem ſtimulantis, apud Ægin. l. 7. c. 11.

* Satyriasis, *ſatyriaſmos*, σατυρίασις, σατυριασμὸς, ambiguæ adhuc ſignificationis vocabulum, propter Hipp. 3. aph. 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio, pro *Tentigine* membri virilis, ſive *priapiſmo* (vide *Priapiſmus*) locum non videtur poſſe invenire. Licet enim ſæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus eſſe ſoleat familiaris; minime tamen morbus dicenda, quia nihil offenſæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt Gal. in Exeg. pag. 560. Dieter. n. 767. quæ expoſitio nititur loco parallelo Hipp. l. 7. Epid. LI. 16.

Savich, Arab. eſt *farina ſubtilis*. Valeſc. de Tarant. Philon. Chirurg. c. 6. p. 810.

Savnia, olim fuit confectio lenis, & ſuavis inſtar maſſæ panis valde nutriens, & reſtaurans, parata ex amygdalis dulcibus, ſaccharo ana l. 1. amyli l. ſſ. ol. amyg. dulc. ℥. i. ſſ. aq. Violar. q. ſ. F. Maſſa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clement. Lucubrat. p. m. 144.

Savra, σαῦρα. Vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas, occurrit adhuc alia apud Hipp. 4. de artic. t. 64 ubi σαῦραι dicuntur *Vimineæ* quædam *texturæ*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, ſive digitalia, a *lacertarum* ſimilitudine *Lacertæ* dictæ. Foeſ. p. 5[illegible].

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ, contra tuſſim, apud Foreſt. l. 16. Obſ. 4. Schol.

Saxatilis, πετραῖος. Vide *Petra*.

Saxifragvs, λιθοντριπτικός. Vide *Lithontrypticos*. *Saxifraga*, vel *ſaxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & diſſolvit, eſt Rul. Johnſ.

Saxvm, πέτρα, idem quod *Lapis*, *Petra*: de quibus vocabulis ſuo loco.

Sbesis, σβέσις. Vide *Extinctio*.

Saesten, id eſt *Calx viva*. Ruland. & Johnſ.

Scaber, *Scabrities*, τραχὺς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus conſtet, ſignificantia *aſperitatem præternaturalem*: a recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quaſdam medicamentorum a figura dependentes, quando aſperitate ſua craſſiora attenuant, viſcoſaque divellunt: qualia ſunt Lapides pretioſi, Corallia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentiſſime occurrunt in Lumine Rationali Medico, & explicantur in appendice Examinis in Dan. Sennert. l. 5. Inſtit. p. 8. 9.

* Scabies, ψῶρα. Vide *Pſora*. Pertinet ad ſolutiones continui partium ſolidarum. Gal. l. 14. M. M. c. 17.

Scabrvs, Paracelſo videtur dici affectus aurium, conſiſtens vel in dolore, vel in aſperitate aliqua p. n. & meminit Paragraph. l. 12. §. 1. l. 13. §. 2.

Scacurcula, eſt *ſpiritus oſſis de corde Cervi*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Scajolae, ſunt commentum vel impium, vel vanum Paracelſi, quo fingere conatus *quintuplices ſpiritus*, quorum ſinguli virtute propriæ ſuæ imaginationis, & quidem alter alteri noxam, & detrimentum inferre, & quilibet ſuum corpus, in quo reſidet, peculiari modo lædere poteſt. Quam doctrinam confirmavit Paramiro ſuo de quinque *Entibus*, item tractatu de Nymphis Pygmæis, Sylveſtribus, Gnomis, & Lemuribus. Et hoc ex fundamento fictitio fatetur oriri Philoſophiam Medicinæ ſagacem, Adeptam ſupernaturalem, de Peſtilitate tr. 2. c. 1. At in l. 5. de vita long. c. 5. quatuor ſaltem *ſcajolas* ſtatuit. Hinc & Dorn. in Diction. Paracelſ. & ex hoc Rul. & John. in Lexicis ſuis quatuor ſaltem numerarunt *ſcajolas*, deſcribentes, quod ſint ſpirituales mentis, & animi vires, proprietates, virtutes, atque potentiæ; quæ juxta numerum elementorum ſunt quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus, quo raptus eſt Elias in Cœlum; quæ ſumunt originem ex animo, & mente hominis, a quo recedunt, & in quem

ite-

Digitized by Google

iterùm reflectuntur. Sunt quidem phantaſia, imaginatio, ſpeculatio, & agnata fides. Sunt etiam, & præcipue quatuor illi principes articuli totius fidei noſtræ Chriſtianæ, ut Baptiſmus, Fides in Chriſto JESU, ſumptio Sacramenti cœnæ Domini, & Charitas in proximum, quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia vitam longam, quin etiam æternam conſequimur. De his latius lege Paracelſum, in Euchariſtia, & expoſitionis libro de Cœna Domini: & audies, quæ ſatisfaciant animo pietatis, & veritatis cupido. Hactenus Dorn. Ruland. & Johnſ. Enimvero cui bono hæc ἀλλότρια commenta Paracelſica? Caveant quin potius ſibi Philiatri, & alii Chriſtiani ab hiſce ænigmaticis figmentis, animum magis turbantibus, quam illuſtrantibus.

Scala, κλίμαξ, quid ſit, pueri e Dictionariis norunt. Pertinet inter Chirurgica inſtrumenta, ad repoſitionem articulorum, teſte Gal. c. 4. de art. t. 43. Talem *ſcalam* Chirurgicam ſex gradibus conſtantem exhibet Scultet. Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXIX. fig. 3. & modum utendi, Tab. XLIX. fig. 1. Metaphorice *ſcala* quoque vocatur curriculum vitæ humanæ per certas ætatum differentias; qualem *ſcalam* Dieter. propoſuit humani initii, & incrementi, in Jatræo, n. 599. Ita in Metallurgia operationes tranſmutationis per *ſcalam* fieri, legitur in Th. Ch. Vol. I. p. 496. ſeq. & Elementorum cognitio vocatur *ſcala Jacobi* myſtice, qua ad mundum cœleſtem aſcendere licet, Vol. VI. p. 88.

Scalenos, σκαληνός, ſignificat *obliquum*; & proprie ad Matheſin pertinet. Legitur vero & apud Hipp. de vena quadam, quæ ad renes tendit, l. de Refectione, ſive Anatome II. 5. & canales *obliquos*, σκαληνοειδέας vocat, ibid. 8. Muſculi quoque in collo ſiti cognominantur in Anatomicis *ſcaleni*. Barth. l. 4. An. c. 6. p. 568.

* Scalpellum, ξυστὴρ, κοπεὺς, Scalprum, ξύστρα, dicuntur inſtrumenta Chirurgica, quibus oſſa raduntur, vel alium etiam in uſum adhibentur. Illud legitur apud Hipp. de cap. vuln. XIX. 8. Gal. l. 6. M. M. c. 6. & alibi. Hoc aliquoties apud Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ubi pro *ſtrigili* ſumitur. Vide Foeſ. p. 442. Hildan. in Ciſta militari, alibique. Vide *Cneſter*. *Simile*. *Scalprorum*, quæ & *Raſoria*, *Raſpatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas deſcriptas etiam exhibet Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. VI. fig. 3. ſeqq. ad 10. Quære etiam in Indic.

* Scalptus, *ſcalptura*, κνησμός. Vide *Cneſmos*. Vocatur & ξυσμὸς, apud Hipp. 3. aph. 21. Adde Diet. n. 595. *Scalpturam* prohibendam eſſe ægris ob pruritum, & quod peſſima, & præter excoriationem humores illiciat, & dolores graves excitet, docet Scultet. Arm. Chir. P. I. Tab. p. 146.

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut ſpatii, quod tranſiliunt, qui ſe ſaltu exercent, apud Cœl. Aurel. l. 2. Tard. paſſ. c. 1. allegante Foeſ. Oec. p. 568.

Scammonion, σκαμμώνιον, vocatur ſuccus purgans fortior, e planta *ſcammonea*, σκαμμωνία collectus; qui cum malo cotoneo præparatus, & correctus vocatur δακρύδιον, quaſi *Lacrymula*, vulgo in offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolf. de purgant. ſ. 13. art. 4. per tot. C. Hofm. Offic. l. 5. c. 34. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 13. Schrod. l. 4. cl. 4. n. 468. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Solenander hujus uſum valde ſuſpectum habuit, inter *capita diaboli* vernacule dicta referens, ſ. 5. conſ. 22. p. 504. 505.

* Scamnum, βάθρον. Vide *Bathron*.

Scandella, γυμνόκριθον. Vide *Gymnocrithon*.

Scanton, eſt *fœtor Urinæ*. Johnſ. Lexic. l. 1.

Scapellatum, id eſt *reſectum*, dicitur de præputio retracto, qui affectus Græce φίμωσις vocatur. Marcell. Cuman. obſ. 74. apud J. H. Velſchium ſyllog. Cur. & obſerv. Med. Cent. 1. pag. 78.

Scapha, σκάφη, proprie *labrum balneatorium*, vel *ſolium*, vel *naviculam* ſignificat; & uſurpavit Hip. l. de ſteril. XXII. 3. l. 3. de morb. XV. 28. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foeſ. p. 569. Per translationem vero *ſcapha* Anatomicis quoque dicitur ambitus auris interior, Helici oppoſitus. Barth. l. 3. An. c. 9. σκάφη vinculi quoque nomen eſt, quod adhibetur, ubi ſummum caput, quod inter ipſum, & frontem eſt, vincire convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*, Gal. de faſciis.

Scaphion, σκαφίον, æquivocum eſt vocab. Vel enim *parvam ſcapham* ſignificat, & idem eſt quod σκαφίδιον. Foeſ. p. 570. Vel *Ligonem*, quo terra foditur. Hipp. 2. de fract. t. 3. Vel *Cranium* notat. Gorr. ex Ariſtophane, Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 8. §. 30. Sel. Med. Ex. X. §. 185.

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra paſtoralis*, alveus, *ſcaphula*, quo vaſe paſtores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτρα, ſive vas, in quo farina ſubigitur. Ab Hipp. accipitur pro *menſura*, quæ alias *Concha* dicitur, l. 1. de morb. mul. CXXIII. 13. CXXVI. 4. Adde Foeſ. d. l. Vide *Concha*.

* Scaphoides, σκαφοειδὴς, epitheton Oſſis, Tali caput anterius, & oblongum excipiens. Os *Naviculare*, vel *Naviforme*, ita dictum

ctum a ſcaphæ ſimilitudine. Gal. l. de oſſib. c. 24. & l. 3. de U. P. c. 1. Barth. libell. 4. An. c. 21.

* Scapula, ὠμοπλάτη. Vide *Omoplata*. Vena, & Arteria ſcapularis, interna, & externa, quæ dicantur, videantur apud Barth. libell. 1. & 2. p. 640. & 652.

Scapus, ςύλος, καυλὸς, idem quod *Caulis*, medium inter caput, & radicem. Linden. Ex. X. §. 185.

Scarabaeus, κάνθαρος, vide *Cantharus*.

Scarabelaphus, σκαραβέλαφος. Vide *Cantharus*.

Scardamysso, σκαρδαμύσσω, ſignificat *Nictio*, oculis *conniveo*. Scribitur & καρδαμύσσω, teſte Erotiano, Onom. p. 56. Legitur σκαρδαμύσσειν apud Hipp. l. de int. aff. XLVI. 6. LI. 14. l. de dieb. judic. III. 16. Coac. t. 77. l. 6. Epid. ſ. 16. t. 2. Jung. Foeſ. 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκτες. Vide *Aſcardamyctes*.

Scardula, vocatur piſcis, qui & *Brama* dicitur, Cyprino ſimilis, longe vero ignobilior, ſtagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore, & luto victitans. J. Alex. l. 15. ſal. c. 6. Adde Aldrov. l. 5. de piſc. c. 42. qui *Cyprium latum* appellat.

* Scarificatio, ἐγχάραξις. Vide *Encharaxis*.

Scarlatina Febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta eſt, inſtar morbillorum, ut plur. tempore æſtivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris: cujus pleniorem deſcriptionem tradidit Syndenham, Obſ. Med. de morb. ac. ſ. 6. c. 2. p. m. 417. ſeq.

Scarus, σκάρος, piſcis vocatur ſaxatilis, ſquamoſus; cujus hiſtoria, cum uſu, videatur ap. Aldrov. l. 1. de piſc. c. 2. Jul. Alexandr. l. 4. Sal. c. 3.

Scatea, dicitur *ſecunda tartareæ urinæ ſpecies*, a fœtore nomine ſumpto; eſtque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejuſque ſignum. Johnſ. Lex. l. 1. Vide Paracelſ. l. 6. Paragr. c. 2. §. 1. Et in fragm. ad h. l. docet, talem urinam eſſe lepræ ſignum.

Scatula, eſt vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid aſſervatur. Ad medicamenta vero non debent ſumi e lignis reſinoſis paratæ, ne odore ſuo reſinoſo confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc ſecuritatis gratia muniri ſolent intus, & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. ſ. Comp. & Pr. Med. p. 233.

Scaurus. Vide *ſarapus*.

Sceilen *Vena* dicitur *ſalvatella*, ramus inter medium, & annularem. Avicenn. l. 1. fen. 1. doctr. 5. c. 4.

* Sceletos, σκελετὸς, quaſi cadaver aridum, & exiccatum; eſtque oſſium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium univerſa compactio. Gal. l. de oſſib. c. 25. in fine, & l. 1. Anat. adm. c. 2. Dicitur & σκελετὸν communiter. Barthol. libell. 4. An. c. 1.

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectius σκελοτύρβη, quaſi *crurum turbam*, ac reſolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, ſed latus quandoque ſiniſtrum in dextrum, nonnunquam dextrum in ſiniſtrum circumfert; interdum quoque pedem non attollit, ſed attrahit, velut ii, qui magnos clivos adſcendunt. Gal. in def. Epitheton ſcorbuti. Vide *ſcorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. l. 1. ep. 42.

Sceliphros, σκελιφρὸς, i. e. *aridus*, ſiccus, idem quod ξηρὸς. Occurrit apud Hipp. l. de int. aff. XLVI. 11. l. de A. L. & Aq. V. 2. ſ. 1. de art. t. 28. Jung. Foeſ. p. 571.

* Scelos, σκέλος, *Crus*. Vide ſupra *Crus*.

Scelotyrbe. Vide *ſceletyrbe*.

Scempsis, σκῆμψις, idem quod ἀπόσκημψις, *decubitus*. Gal. in Ex. Dict. Hipp. In textu legitur σκῆψις. Vide *ſcepſis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hipp. *totum corpus* ſignificat, l. de Refect. 1. l. 15. de Corde V. 13. Foeſ. d. l.

Sceparnos, σκέπαρνος, aut σκέπαρνον, vide *Aſcia*.

Scepastra, σκεπάστρα, ſic dicitur faſciæ genus ad operiendum, & deligandum caput, Lat. *Operculum*. Gal. de Faſciis, Gorr.

Scepe, *ſcepaſma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis ſignificat, inter cauſſas ſanitatis procatarcticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. VIII. Gal. l. 2. de S. F. c. 24. Quamvis etiam pro *tugurio*, & *tecto* uſurpaſſe videatur, 4. de R. V. I. A. t. 44. Vide Rhod. ad Scrib. in not. n. 60. p. 105.

* Scepticus, σκεπτικὸς, dicitur in genere is, qui nihil ſciri poſſe ſtatuit, & in ſingulis rebus hæret, atque hæſitat. Quæ philoſophandi ratio etiam a Carteſio hodieque introducta videtur, & olim *ſceptica ſchola Medicorum* a Galeno notata, l. an ſang. in art. natur. cont. c. 5. fin. & l. de ſubfig. Emp. c. 1.

Sceros, σκηρὸς, i. e. *laxum*, *ſpongioſum*: quamvis Heſychius per σκληρὸν expoſuerit. Erot. Onom. p. 103. 6.

* Scethros, σκεθρὸς, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἴησις, *accuratior curatio*, apud Hipp. 3. de art. t. 60. Gal. c. 1. de fract. t. 44. Vide Foeſ. p. 570.

Scevastos, σκευαστὸς, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Dioſc. l. 5. cap. 45. Adde Linden. Ex. X. §. 198.

Schasis, σχάσις, æquivocum valde eſt nomen, & variæ ſignificationis, ob verbum, a

quo

quo derivatur, χάω, vel χάζω, quod diverſa etiam ſignificat, videlicet *ſacrifico*, *laxo*, *transfero*, vel tranſpono, inhibeo. Ap. Hipp. 2. de art. t. 14. exponit Gal. verb. χᾶται per ſubito e priori ſtatu in alium movetur. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & χάσιν per *decuſſionem*. Ap. Gal. in LL. M. M. χάσαι, eſt *ſcarificare*, ut & apud Ariſt. l. 8. H. A. allegante Henr. Steph. in Theſ. Hinc & χάσις, ap. Theophr. l. 4. c. 3. Hiſtor. plantar. *ſcarificationem* notat. Junge Foeſ. p. 607. ſeq.

Schasteria, χαστηρία, inſtrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur. Gal. comm. ad d. Hipp. loc. C. Hofm. in ἀνεκδότοις notis ad Gal. negat, recte exponi χαστηρία per funem, qui curſoribus prætenditur, ſed potius notare *trochleam*, ſive quodcunque *aliud organum*, quod prætentum funem ſuſtinet, & quo moto, concidit funis: χαστήριον quoque ſcalpellum, vel *cultellum ſcarificatorium* ſignificare, e Lexicis aliis conſtat.

Schedia, σχεδία, idem quod βάθρον, *ſcamnum*. Hipp. Vocatur & ξύλον. Oribaſ. de machin. c. 29.

Schehendenigi, i. e. *Canabis*, vel ſemen ejus, Rul. & Johnſ.

Schema, σχῆμα, vide *Figura*. Adde Hipp. l. de vet. Med. XXXIX. 7.

* Schesis, σχέσις, corporis *diſpoſitionem nondum confirmatam* ſignificat, quæ facile inducitur, aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ ſtabilis dicitur habitudo. Deinde etiam ſignificat *adventitiam* corporis *habitudinem*. Gal. c. 1. de art. t. 26. & l. 3. de cauſſ. pulſ. c. 10. Σχέσις quoque interdum idem eſt, quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hipp. l. 5. Epid. XXIX. Junge Foeſ. p. 608. Diet. n. 812.

Schetæa, σχεταῖα, dicuntur, quæ compeſcenda ſunt, & *cohibenda*. Hipp. l. de mor. mul. XXIV. 5.

* Scheticos, σχετικὸς, *diſpoſitivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, ſed faciliorem admittunt ſolutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, ſive *habitualium*, qui difficilius diſcutiuntur. Gal. l. 8. M. M. c. 1. C. Rejes C. El. q. 68. n. 12.

Schias, *ſchion*, *ſchiaticus*, pro *Iſchias*, *Iſchion*, *Iſchiaticus*, legitur apud Keuchen. ad Samonic. p. 238.

* Schidacedon, σχιδακηδὸν, ſpecies eſt *fracturæ*, *per longitudinem oſſis*, non per *tranſverſum* factæ, quæ καυληδὸν vocatur. Gal. l. 6. M. M. c. 5.

Schindalmos, σχινδαλμὸς, *fiſſuram* ſignificat. Hipp. lib. 2. de morb. mul. XXV. 17. Dioſc. l. 1. c. 17. citante Foeſ. p. 609. σχινδαλμὸς etiam *fiſſionem aſſuloſam* ſignificat.

Schinelaeon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiſcinum*. Dioſc. l. 1. c. 50. In remediis Moſchionis libro de morb. mul. annexis extat χοινέλαιον, ſed videtur menda.

Schisma, σχίσμα, i. e. *fiſſura*, *ſciſſura*, *rima*. Stricte de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schistos, σχιστὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, ſuapte natura fiſſilis, & friabilis; de quo legatur Gal. l. 9. de S. F. Dioſc. l. 5. c. 145. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 273. Rul. & Johnſ. in Lex. Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 3. c. 8. p. 179. *Alumen* quoque *ſchiſton* vocari, teſtatur Lang. l. 1. ep. 32. *Lac* σχιστὸν vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti. Gal. l. 10. de S. F. §. Stercus caninum: Vel quando lacti ferventi acetum inſtillatur, l. 3. de A. F. c. 16.

Schoenobates, σχοινοβάτης. Vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος, epitheton ſellæ ex junceo, vel ſparteo fune nexæ, & contextæ. Hipp. l. de Steril. XVI. 5.

Schole, σχολή. Vide *Otium*. Quid Latine *Schola* vero ſignificet, notum eſt, videlicet locum, in quo Diſciplinæ, & Artes docentur. Ita *Scholæ* veteres Medicæ Romæ fuiſſe dicuntur ad Eſquilias. Rhod. ad Scribon. p. 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem p. 14. Accipitur etiam pro ipſa doctrina. Ita Paracelſ. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*. Philoſ. ſagac. t. 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *ſcholam* Galenicorum, ſive *Humoriſtarum*, i. e. doctrinam, & hypotheſes illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conſerimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. l. 6. Sal. c. 8. ex Gal. l. 3. de ſan. tu. c. 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. Alexandr. not. ad h. l. Accipitur & tropice pro vano aliquo, & leviori animorum diſſidio, & colluctatione.

Sciatica, pro *Iſchias*: de quo affectu ſuo loco.

Sciaugeo, σκιαυγέω, Hipp. ſignificat *cæcutio*, eorum more, qui ex umbra, aut tenebris prodeuntes ad lucis aſpectum caligant, l. de int. aff. LI. 12. & l. de dieb. judic. III. 13.

Sciden, i. e. *Ceruſſa*. Rul. in Lex.

Scidnamae, σκίδναμαι, apud Hippocr. ſigni-

Digitized by Google

gnificat *diſſipor*, diſpergor. Hipp. d. l. Adde Foeſ. p. 572.

Scientia, Ἐπιστήμη, in foro Medico non obtinet ſtrictam ſignificationem; ſed ſufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte Medica opus eſt, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera ſcientia inducatur. Gal. c. 1. de fract. t. 6. In praxi quoque opus *ſcientiæ* eſt, non perturbari, nec tranſire ab iis, quæ recte viſa ſunt, etiamſi nondum appareat manifeſta utilitas ex his, quæ facta ſunt, c. 2. aph. 52.

Scimpodion, σκιμπόδιον, ſignificat *lectulum diſcubitorium*, in quo cervicem reclinare poſſumus, v. g. tempore ſomni meridiani, ſi opus fuerit. C. Hofm. c. in Gal. de U. P. n. 1150. Dicitur & σκίμπους, extat apud Moſchion. de mor. mul. c. ult. 163. Utrumque etiam ſignificare poteſt, & ſolet ſcabellum, cui non minus, quam dicto lectulo inſidere poſſumus.

Scincus, σκίγκος, vocatur animal e genere lacertorum, quadrupes; cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, videſis apud Aldrov. l. 1. de quadr. digit. ovipar. c. 12. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 115. Lang. l. 1. ep. 66. Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terreſtris*: ſed minus accurate ob parvitatem.

* Scindapsus, σκινδαψὸς, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blityri*, l. 1. de diff. pulſ. c. 4. ad improbandam nimiam in omnibus eligendis curioſitatem. Vide C. Hofm. comm. de U. P. n. 228. & 533.

Scintilla, σπινθὴρ, particula ignea dicitur; eſtque cauſſa horroris, ſi cutim nudam attigerit. Gal. l. 2. de ſympt. cauſſ. c. 5. *Scintillæ*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non ſunt veræ igneæ particulæ, uti quidem Paracelſ. credidit, Paramir. t. 3. c. 9. ſed ſaltem ſunt ab aeris illuminatione, vel ſpirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. Ophthalmograph. l. 4. problem. 21. & Willis A. Br. P. I. c. 15. Dicitur hæc *ſcintillarum* eruptio σπινθηρισμός, *ſcintillatio*, *coruſcatio*. *Scintilla* quoque Paracelſo ſignificat articulorum quandam reſolutionem, & impotentiam movendi, ſeu ſymptoma luis Gallicæ, quæ *ſcintilla Veneris* propterea vocatur, l. 7. de orig. cauſſ. & cur. morb. Gall. c. 10. l. 8. c. 2.

Sciodes, σκιώδης, *Umbroſus*, caliginoſus, a σκιὰ, *umbra:* tribuitur autumno ab Hipp. l. 3. Epid. ſ. III. t. 3.

Scirona, eſt *Ros autumni*, Dorn. Ruland. & Johnſ. in Lex.

* Scirrhus, σκίῤῥος, proprie eſt tumor durus, renitens, indolens. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 21. & alibi: quamvis diſtinguant inter *ſcirrhum* legitimum, ſive exquiſitum, & non exquiſitum, quem vocant ὄγκον σκιῤῥώδη. Galen. l. 14. M. M. c. 6. Verum non ſemper illa diſtinctio obſervatur. Interea *ſcirrhus exquiſitus* ita plenius deſcribi poterit, quod ſit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a ſucci lymphatici atrabilaris acido-auſteri, & congelativi ſubſiſtentia, & collectione. Ex hac definitione facile confici poteſt quoque deſcriptio *ſcirrhi non exquiſiti*, addita particula, fere indolens, & cauſſæ morbificæ limitatione, prout ſuccus ille glandularum vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitioſis ſalinis, acribus, minuſque congelativis participat. Rariores obſervationes *ſcirrhi veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis invenies in Eph. N. C. Ann. II. Obſ. 69. & Ann. III. Obſ. 262.

Scirrhoma, σκίῤῥωμα, refertur inter morbos externos, ſuram pedis infeſtantes, d. l. c. 16. fin. quamvis non deſcribat, qualis proprie affectus ſit.

Scirrhones, vocari pediculos ſubcutaneos vix viſibiles, ſeribit Fallop. l. de ulcer. cap. 23. Tom. I. Op. p. m. 612. ſeq.

* Scirrhosis, σκίῤῥωσις, dicitur Gal. *liveſcens*, & *creſcens caro*, ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, l. Introduct. c. 15.

Scissile, σχιστὸν. Vide *ſchiſtos*.

Scissio, communiter idem quod *ſectio*, τομὴ, de quo p. inferius. Dicitur tamen & σχίσις, *ſciſſio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel inſtillatur, ut fiat coagulatio. Gal. l. 3. de A. F. c. 16.

Scissura, Paracelſo idem quod *Fiſſura*, σχίσις, in Fragm. Med. & alibi. Vide *Fiſſura*.

Sciurus, σκίουρος, item ἄκουρος, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda præditum totum corpus obtegente, arborum amantiſſimum: cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. lib. 2. de quadr. dig. vivip. cap. 24. Junge Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. lib. 5. p. 682. ſeq. De cerebri *ſciuri* uſu contra vertiginem laudatiſſimo vide Achill. Gaſſeri Obſ. 1. apud Joh. H. Velſch. in Sylog. Cur. & Obſ. Med. Cent. III. p. 5. cujus etiam notam leges.

Scleria, σκληρία, dicitur *palpebrarum interior durities*. Gal. l. Introduct. c. 15. Quamquam & in ſignificatione generali omnem duritiem denotat; & ita idem eſt quod σκλήρωσις, ſicque accepiſſe videtur, dum addidit τῆς μήτρας, i. e. uteri, l. de morb. mul. c. 133.

* Scleroma, σκλήρωμα, idem quod σκληρυσμὸς, ſtricte tamen dicitur de *duritie*, quæ

in

in parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκιῤῥώσει. Gal. in defin.

SCLEROCOETIA, σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili*, & ſtrato. Hipp. l. 3. de diæt. IV. 1. & verbum σκληροκοιτέειν, l. de ſal. diæt. t. 13.

* SCLEROPHTHALMIA, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque ſimiliter duriores, ſiccioreſque redditæ, poſt ſomnum, aperiri facile non poſſunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμία, ſola magnitudine doloris, duritiei, & ſiccitatis, quod hæc ſit illa ſatis imbecillior. Gorr. Caſtell. Cauſſa ſine dubio in portionum lymphaticarum ſanguini admiſtarum aciditate congelativa ponenda erit.

* SCLEROS, σκληρός. Vide *Durus*. Significat & *aridum*. Lind. Ex. XVI. §. 143.

SCLEROSARCOMA, σκληροσάρκωμα, eſt abſceſſus progerminus, ut plurimum in gingivis enatus carneus, durus, interdum galli coronam, vel criſtam, interdum oſtracodermi carnem referens. Differt ab Epulide, ut vult M. Aurel. Sever. l. de nov. abſceſſ. c. 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

SCLEROSIS, σκλήρωσις, id eſt *durities*. Vide *ſcleria*.

SCLEROTICA, vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea; de qua ſupra vide *Ceratoides*. Poſterior vero eſt denſa, & opaca, duraque. Barthol. l. 3. Anat. c. 8. p. 515. Significare etiam σκληρωτικὸς poteſt *Indurans*, a verbo σκληρόω, quamvis non ſit in uſu apud Græcos.

SCLIRUS, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem, quod *ſcirrhus*, ſignificans. Walther. Sylv. Med. p. 1343.

SCLERYNTICOS, σκληρυντικός. Vide *Indurans*.

SCLERYSMOS, σκληρυσμός, σκλήρυσμα. Vide *Induratus*.

SCLOPETUM, quid ſit ex Lexicis aliis conſtare poteſt. Eſt ſingularis cauſſa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes communes aliis quoque vulneribus, reſpiciendum quoque ad empyreuma, a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. l. 5. Med. Pract. P. 4. c. 20. & Fabr. Hildan. tract. de *ſclopetaria* curatione.

SCNIPS, σκνίψ, item κνίψ, dicitur *vermiculus*, qui ineunte vere naſcitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Gal. l. 9. de ſimp. Fac. §. terra Samia. Alii ad *formicas* hoc nomen applicant noſtrates minimas. Aldrov. l. 5. de Inſect. c. 1. p. 426. Ed. Bon.

SCOBS, πρίσμα, ξύσμα, idem quod *ramentum*, *raſura*: de quo ſuperius in RA. Ita *ſcobs eborea* legitur apud Scrib. n. 16. Apud Celſ. legitur ſcobis. *Scobs* ſtricte quoque notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alkali*; item *ſcoriam cujuſque metalli*. Rul. & Johnſ. in Lex. in qua ſignificatione etiam accipitur a Fr. Baſilio Teſtam. Ult. l. 1. c. 20.

SCODECHINO *Italorum*. Vide *Novacula*.

SCODINEMA, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem quod καρηβαρία. Erotian. Onom. p. 99. e. Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα, *pandiculationi*, ſive diſtentioni membrorum cum oſcitatione. Vide *pandiculatio*.

SCOLECIA, σκώληξ, Epitheton *æruginis*, cujus duo ſunt genera, *Foſſilis*, & *Factitia*. Dioſ. l. 5. c. 92. Libav. ſynt. A. Ch. l. 8. c. 23.

SCOLECIZON, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *pulſus inæqualis*, in quo tota arteria non ſimul, & ſemel videtur diſtendi, ſed ſucceſſive, adinſtar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante, & nodoſo. Eſt autem ſignum debilioris flammæ vitalis. Gal. de pulſ. ad Tyr. c. 8. & l. 1. de diff. pulſ. c. 26. 27.

SCOLECOIDES, σκωληκοειδής, i. e. *vermiformis*, ſcil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *proceſſu cerebri*. Eſtque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie, denſeque compoſitum, quod a medio cerebri ventriculo ad poſtremum fertur. Gal. l. 9. Anat. adm. c. 5. & l. 8. de U. P. c. 14. Barthol. ad cerebellum refert, l. 3. Anat. c. 5.

SCOLEX, σκώληξ, *vermis*, idem quod *Lumbricus*. Vide ſupra, LU. item *Helminthes*.

* SCOLIOTES, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 87. ubi Gal. in com. exponit per ἀνωμαλίαν, i. e. inæqualitatem. σκωλίωσις quoque ſignificat *obſtipationem*; & dicitur in ſpecie de ſpinæ dorſi in latus perverſione. Gal. c. 3. de artic. t. 2. quemadmodum & verbum σκολιαίνεσθαι, in hac ſignificatione uſurpavit Hippocr. 3. de art. t. 48. Junge Foeſ. p. 574.

SCOLOPAX, σκολόπαξ. Vid. *Gallinago*.

SCOLOPENDRA, σκολόπενδρα, nomen eſt animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terreſtris*, alia *marina*: de quibus omnibus, eum earum uſu, vide apud Aldrov. l. 5. de inſect. c. 15. & l. 7. c. 6. l. 1. Hiſt. Serp. & Drac. c. 21. Dioſc. ſaltem *marinæ* meminit, l. 2. c. 16. Quam Gal. intellexerit l. 3. de U. P. c. 2. vide Rhod. ad Scrib. n. 150. *Scolopendris terreſtribus* lucem eſſe innatam, legitur in Eph. N. C. An. I. Obſ. 238.

SCOLOPOMACHAERION, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuſpide paulum

in-

incurvatus, veluti roſtrum *Gallinaginis*, Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad uſum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. l. 8. de U. P. c. 6. de hoc apud Ægin. l. 6. c. 74. & Foreſt. l. 4. Chirur. Obſ. 11. Schol. Hipp. ſimpliciter vocavit μαχαίριον, l. 1. de morb. mul. XCVI. 4. Jung. Foeſ. d. l. Delineationem exhibet Scultetus Arm. Chirurg. P. 1. Tab. XXIV. fig. 1.

SCOMBER, *ſcombrus*, σκόμβρος, vocatur piſcis; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, legitur ap. Aldrov. t. 2. de piſc. c. 53. Meminit & Lang. l. 1. ep. 59. quamvis non accurate quadret cum Aldrov. deſcriptione.

SCOPOS, σκοπὸς, *ſcopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus ſuis actionibus. Generalis *ſcopus* dicitur id, quod ſecundum naturam eſt. Gal. de oſſib. in princ. Quomodo *ſcopus* ab *Indicatione* differat, docet J. Alex. not. ad Gal. l. 11. M. M. c. 8. quamvis non ſemper obſervetur.

SCOPS, σκὼψ, nomen avis; cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. l. 8. Ornithol. cap. 4.

* SCOPTULA, idem quod *ſcapula*. Vide *Omoplatæ*.

SCORAX, i. e. *Gummi olivæ*. Rul. & Johnſ.

SCORBUTUS, *ſcorbutum*, morbus dicitur olim ſeptentrionalibus ſaltem populis, & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: hodieque vero adeo late ſeſe diffundens, ut tantum non Epidemius pluribus aliis populis eſſe videatur. Deſcribitur, quod ſit congeries plurimorum ſymptomatum omnis generis, proveniens a morbo complicatiſſimo, intemperie lenta maligna, obſtructione viſcerum, & vaſorum, ſolutione continui diverſa, per ſanguinis ſucci nutritii, & nervoſi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, ichoreſcentiam, vappeſcentiam, aciditatem, acrimoniam, ſtagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Authorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium ſuum exercentes ſcripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominaſſe ſufficiat Sennertum, Eugalenum, Brunerum, Reuſnerum, Williſium, Charlton. &c. Jung. & Barbette Prax. l. 4. c. 3. Hipp. etiam cognitum fuiſſe, ſub nomine *magni Lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum eſt dubium. Peculiaria, & particularia quoque nomina ſunt *ſtomacace*, & *ſcelotyrbe*, de quibus ſuis in locis, quæ ſynecdochice pro ipſo *ſcorbuto* uſurpari poſſunt.

SCORDINEMA, σκορδίνημα. Vide *Pandiculatio*.

† SCORDOLASER, id eſt Aſſa fœtida. Alex. Bened. l. 7. c. 13.

SCORIA, σκωρία, proprie dicitur *ſordes metalli*, fæx, vel recrementum ejus. Gal. 9. de S. Fac. §. *Scoria*, Dioſcor. l. 5. c. 94. 97. 101. *Scoria* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Rul. *Scoriam* vocat recrementum illud, quod in prima corruptione ad ſubſtantiam Mercurii non pertinet. Baſil. quoque d. l. c. 21. de *ſcoria metallorum* tractavit. Helmont. *ſcoriam* vocavit ſtercus, ſive excrementum liquidum urinæ, de Lith. c. 4. n. 21. & c. 6. n. 16.

SCORITH, id eſt *ſulphur*. Rul. & Johnſ. in Lex.

SCORPIACA, σκορπιακή, Epitheton eſt *Antidoti* cujuſdam, quæ ictibus ſcorpionum medetur, apud Gal. l. 2. de Antidot. c. 12.

SCORPAENA, *ſcorpis*, σκορπὶς, nomen piſcis, a *ſcorpio* diſtincti; cujus hiſtoriam, cum uſu, tradit Aldrov. l. 2. de piſc. c. 27.

SCORPIO, & us, σκόρπιος, eſt æquivocum. Proprie notat inſectum animalculum, cancros fere imitans, ictu graviſſime nocens; cujus hiſtoriam, cum noxa, uſu, & antidotis, vide apud Aldrov. l. 5. de Inſect. c. 11. Schrod. l. 5. cl. 4. n. 116. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 164. *Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonett. in Anatom. Pract. I. S. I. obſ. 121. p. 75. In ovis quoque coctis obſervatum *ſcorpionem* eſſe, legitur in Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 36. Schol. in fin. ſed fides ſit penes Authorem. *Scorpionem* coctum innoxie comeſtum vide in Ann. II. Obſ. 205. Deinde propter ictum ab aculeis malignum *ſcorpius* quoque vocatur piſcis quidam, qui cum uſu deſcribitur ab Aldrov. l. 1. de piſc. c. 25. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 63. Tropice *ſcorpius* quoque inter ſigna Zodiaci refertur, & Chymicis *ſcorpius conſtrictus* dicitur ferrum præparatum. Rul. & Johnſ.

SCORTUM, homonymon eſt: Vel enim idem quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non ſpectat ſignificatio: Vel idem eſt quod *ſcrotum*, ὄσχεον. Vide *Oſcheon*. De vocab. *ſcrotum* plura invenies apud Rolfink. de Part. genit. P. I. c. 14.

† SCORZONERA, a montibus Gallitiæ adfertur. Scorzo animal venenoſum reptile, cujus morſu lethali homines demorſi hac herba liberantur. Incert. medic. Piſ. ad Capivac. Prax. l. 6. c. 37.

* SCOTODINOS, σκοτόδινος, *tenebricoſa vertigo*, quando tenebræ obverſantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hipp. 4. aph. 17. Jung. Diet. n. 777. σκοτοδινίη etiam dicitur Coac. t. 161.

* SCOTOMA, σκότωμα, Paracelſ. *Scotomia*, idem quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

SCOTOS,

Scotos, σκότος, ſignificat *Tenebras*, & in ſpecie *Caliginem oculorum*. Hip. l. 5. Epid. XII. 6. & XXI. 13. quamvis etiam per *vertiginem tenebricoſam* exponi poſſit. Vide Foeſ. p. 574.

† Screantia, a Screando. Varro de lin. Latina l. 6. Screantia perſonæ diſtortis oribus deformes, idem ibidem.

Screatio, ſumitur dupliciter. 1. pro actu *exſpuitionis*, Gr. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempſis*, 2. pro materia, quæ ore rejicitur, *ſputum*, Gr. πτύελον dicta. Vide *Ptyelon*.

Scriptio, *ſcriptura*, *ſcriptum*, γραφή, γράμμα: Vide *Litera*. Libet ſaltem annectere unum, & alterum præceptum de *ſcriptis* Medicis obſervandum, ex Gal. in Hip. & ceteris antiquorum *ſcriptis* nihil negligere oportet, c. 2. in l. 6. Ep. t. 25. *Scripta* recentiorum examinanda a probatorum ſimul, & eruditorum hominum Collegio, priuſquam in publicum quæ bona ſunt exponant, aut quæ mala ſunt perdant, l. contra Julian. c. 1.

Scriptulus, idem quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον, vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιράς, idem quod *ſus fœmina*, ὗς, *porcus*. Vide *Porcus*, *ſcrophula*, *ſcrofula*, χοιράς, idem quod *ſtruma*, tumor glandularum in collo obortus. Vide *ſtruma*.

* Scrotum, vel *ſcortum*, ὄσχεον. Vide *Oſcheon*, *Scrotum Cordis* dici quoque *Pericardium*, ſcribit Blancard. in Lex.

Scrupulus, *ſcruptulus*, *Scriptulus*, γράμμα. Vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *ſquama*, Gr. λεπὶς. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Scurbutum, idem quod *ſcorbutus*: de quo ſuperius. Legitur apud For. l. XX. Obſ. 12.

Scuta tabesi, id eſt *Teſtudo*. Ruland. & Johnſ.

* Scutiformis, θυρεοειδής. Vide *Cartilago. ſcutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *ſcutriſcum*, idem quod *Cucuma*, καυκάλιον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum calefit. C. Hofm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 280.

Scutum, ἀσπὶς, θυρεὸς, πέλτη, proprie ſignificat inſtrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invaſione hoſtili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago ſcutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu conſtituens vocatur *ſcutum*, vel *Os ſcutiforme*. Bartholin. libell. 4. cap. 21. p. 571. Partim ad Pharmaciam, & Chirurgiam, in quibus *ſcuta* vel dicuntur *Emplaſtra quadam*, v. g. Cordialia, & Stomachalia, plerunque ſidone obducta, & vel collo appenſa, vel corpori alligata ligulis, Morell. l. de form. remed. ſect. 2. c. 11. Vel etiam alia munimenta; quale *ſcutum* cum ſucceſſu finxit, & adhiberi juſſit Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, Centur. VI. Obſ. 61.

* Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alvi ſicciora*, & quaſi in nucleum efformata, fere combuſta, non ſemper ab interno fervore phlegmonoſo, uti Gal. voluit 4. de R. V. I. A. l. 17. ſed etiam aliquando a longiori mora, & ſucci pancreatici nimia aciditate vitriolacea, defectuque excrementi bilioſi; uti in hypocondriacis, & melancholicis quibuſdam obſervare licet. Jung. Gal. c. 1. de R. V. I. A. t. 32. Dicuntur & σπυραθώδη, *caprilla ſtercora*, in globulos veluti cocta. Vide Lind. Ex. IV. §. 36.

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *muſti*, quod ſua ſponte ex uvis paſſis extillat, utpote vinum ultro effundentibus. Æt. l. 9. c. 24. Fuit e genere *Protroporum*, & a Gal. aliquoties laudatur. Vide Lind. Ex. X. §. 179.

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* ſignificat. Hipp. l. 2. de diæta XVI. 18. l. de Steril. IIX. 28. l. de ſuperfœt. XVI. 1. a σκύλαξ, *catulus*. Vide Foeſ. p. 575. Deinde σκυλάκιον vocatur *collyrium quoddam*, a Gal. & Ætio deſcriptum, ſed diverſimode, notante Gorr.

* Scyphus, κύαθος, idem quod *Cyathus*, poculi genus, olim ligneum, teſte Lang. l. 1. ep. 29. Vide *Cyathus*. Cereorum *ſcyphorum* duodecim fit mentio apud Gal. l. de opt. ſect. c. 14. De experimentis *ſcyphorum* vitreorum per certum humanæ vocis ſonum ruptorum legatur ſagaciſſimi ſcrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morohoſt. epiſtola ad D. Joh. Dan. Majorem.

* Scyros, σκῦρος, idem quod πῶρος, *Callus*. Vide *Callus*. Legitur apud Hipp. l 1. de morb. mul. XXXIV. 5. 6. 7. Adde Foeſ. d. l.

* Scytalides, σκυταλίδες, vocantur oſſicula digitorum ſingulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, mutuo inter ſe colligata, & ordine ſuccedentia, veluti in acie turma equitum, quæ σκυτάλη vocatur. Latine *Internodia*: Vide *internodium*. Alias *Scytale*, σκυτάλη quoque appellatur ſerpentis ſpecies; cujus hiſtoriam, & veneni naturam deſcripſit Aldr. l. 1. Hiſt. Serp. & Dracon. cap. 9. *Scytalides* quoque dicebantur telorum ligneorum ſpecies, aliæ pedis, aliæ cubiti menſuram adæquantes, ut eſt apud Lang. lib. 2. ep. 4.

Scytos, σκύτος, *Corium* ſignificat in genere; quamvis Gal. reſtrinxiſſe videatur ad capitis cutem, vel ea, quę ſunt inter cervicem, & tendines. Enimvero præter neceſſitatem illa reſtrictio urgetur, uti conſtat ex 2. de fract. t. 3. ubi

& σκύτ☉, & σκύτινον, *corium*, & *coriaceum* legitur abſque reſtricta ſignificatione. Jung. & 2. de art. t. 30. & c. 3. t. 49. Leg. & Foeſ. d. l.

SEB, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel*, idem. Rul. & Johnſ.

SEBASTON, σεβαςόν. Vide *Sebeſton*.

SEBEL, Arab. idem quod *Pannus oculorum*. Dorn. Rul. Johnſ. Foreſt. lib. 11. obſ. 6. & in Schol. Val. de Tarant. Philon. Pharm. l. 2. c. 4. Vide *Pannus*. Diſcrimen inter *Sabel*, & *Pterygion*, ſive *Unguem* oculi vide apud Nic. Piſ. de Mo. Co. & Cu. l. 1. c. 18.

SEBESTEN, σεβεςὰ, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, μύξα, μυξάρια. Vide *Myxa*.

* SEBUM, vel *ſevum*, στέαρ, dicitur oleoſa, & pinguis ſubſtantia, adipe ſiccior, & magis concreta, compactaque, ejuſdemque interim cum adipe generis, cum utrumque e ſanguinis, & chyli oleoſis portionibus gignatur; niſi quod *ſevum* fragile uſquequaque ſit, nec ad ignem admotum tam facile liqueſcat, & cum refrixit, denuo concreſcat, uti ovis, & capræ; pinguedo autem liquidior ſit, minimeque apta durari, oleo longa vetuſtate incraſſato ſimilis, ut equi, & ſuis. Caſt. *Sevorum Officinalium* Catalogum vide apud Schr. l. 2. c. 34. Quod στέαρ etiam fermentum ſignificet, aut farinam aqua ſubactam, in medio, ceu dubium, relinquimus.

SECALE, σεκάλη, frumenti genus nobis hodie quam optime notum, cum panis quotidianus ex eo parari ſoleat: vilior panis eſt triticeo, aut e zea parato. Vocatur & Siligo, Rogga, item Secla.

SECESSUS, *ſeceſſio*, apud Latinos varias habet ſignificationes. Vel enim idem ſignificat quod *Abſceſſus*, *Abſceſſio*, ἀπόςασις, Diet. num. 93. Vel accipitur pro *diſſolutione*, ſive *deunione* diverſarum portionum in aliquo mixto. Lind. Ex. X. §. 55. Vel ſtricte pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀφόδος, ἀπόπατ☉, Id. Ex. XIII. §. 251. de quibus omnibus vocabulis ſuis in locis.

† SECHA, Santonicum. Santes Ardoinus de Venenis l. 8. c. 31.

SECLA, idem quod *ſecale*. Schrod. Vide *ſecale*.

SECORS, ἀκάρδι☉. Vide *Acardios*.

SECRETIO, etiam variæ ſignificationis vocabulum eſt apud Latinos. Vel enim pro *Excretione* ſumitur; & dicitur ἔκκρισις, Diet. num. 249. 250. Gal. lib. 6. de L. A. c. 6. & c. 2. progn. t. 37. Vide *Eccriſis*. Vel ſaltem notat disjunctionem; & idem eſt, quod *Segregatio*, Græc. διάκρισις: & ita dicitur Secretio e numero dividentium eſſe, Gal. l. 1. de ſympt. cauſſ. cap. 6. Vide *Diacriſis*. Quod vero Jul. Alex. Not. in Gal. l. quos purgare op. T. I I. Oper. pag. 584 ſtatuit, excretionem, & *ſecretionem* fieri unam eademque opera, mihi non videtur univerſaliter verum, ſed ſaltem κατά τι, quando omnis excretio præſupponit quidem *ſecretionem*, ſed non viceverſa. Poteſt enim materia quædam *ſecerni*, licet non excernatur; uti patet in abſceſſibus, & μεταςάσει materiæ peccantis.

SECRETUM, idem quod *Arcanum*, de quo ſupra in AR.

SECTA, αἵρεσις. Vide *Hereſis*.

SECTACROA, idem quod *Flos ſectarum*; & denotat *Florem nucis moſchatæ*. Dorn. in Lex.

SECTIO, τομὴ, quod ſignificet diviſionem aliquam continui, per violentiam inſtrumenti dividentis, & incidentis factam, notiſſimum eſt. Gal. lib. 3. de Anat. adm. c. 2. Occurrit vel inter cauſſas ſolutæ unitatis, & ita Pathologice accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Vvexer. Ant. Gen. l. 3. c. 25. Vel inter Chirurgicas operationes, Hipp. lib. 6. Epid. c. 6. t. 5. &c.

SECUNDINÆ, δεύτερα, δευτέρια, ὕςερα. Vide *Deuterion*.

SECUNDIFORMIS, χοριοειδής. Vide *Chorioides*.

* SECUNDUM NATURAM, κατὰ φύσιν, terminus eſt in Medicina uſitatus, & opponitur τῷ *Præter naturam*, παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur *præter naturam* quicquid eſt, aut affectus ſunt, a quibus functio læditur, aut cauſſæ horum, aut ſymptomata, Gal. l. 3. de præſ. ex pulſ. c. 1. Ita e contrario quicquid vel ſanæ diſpoſitio, vel cauſſa ſanam diſpoſitionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur, & conſequitur, *ſecundum naturam* dici poteſt, & debet. Vide Dogm. Med. Gen. noſtra, P. 1. c. 1. dogm. 3. p. 16. Alias *ſecundum rationem* agere, in Medicina idem eſt, ac ex Indicatione agere. Lind. Ex. VII. §. 31. Aliquando etiam pro *juxta*, *poſt*, *prope*. Vide Rhod. in Lex. Scrib. & Lind. Ex. IIX. §. 39.

SECUR, id eſt Aurum. Rul. Johnſ.

SECURITAS, *ſecurus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλὴς. Vide *Aſphaleja*. In duratione *ſecuritas*, ἀσφάλεια, duplex conſtitui poteſt: una ſimpliciter talis: altera ſecundum quid. Vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. ſ. 3. cap. 5.

SECUS, pro *ſexus*, antiquis. Keuch. ad Sam. p. 289.

SEDAFF, id eſt *Chonca marina*. Ruland. & Johnſ.

SEDATIO, παῦσις, κατάπαυσις. Vide *Pauſis*, *Catapavoma*. *Sedativa*, παυςικὰ, medicamenta ſunt, ut mitigativa, dolorum, quietem ægris adferentia, ſimul curativa, & ſanativa. Dorn. in dict. Paracelſ. Rulan. Johnſ. ex Paracelſ. de morb.

morb. ament. tract. 2. c. 5. Dicitur alias *Paregorica*, *Anodyna*.

SEDENEGI, dicitur *Lapis hæmatites*; ut eſt apud Libav. Apocal. Herm. Part. I. c. 2. Tom. II. Op. p. 232.

* SEOES, ἕδρα. vide *Hedra*.

SEDHE, i.e. *Cinabrium*. Rul. & Johnſ.

SEDIGITUS dicitur, qui ſex in una manu habet digitos. Quo nomine appellatus fuit *Volcatius* Poeta, teſte C. Hofm. c. in Gal. LL. de U. P. n. 71.

SEDILE, ἕδρα, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad ſedendum parata. Specialiter *ſedile Theſſalicum* dictum commendat Hipp. 1. de art. t. 22.

* SEDIMENTUM, ὑπόστασις. Vide *Hypoſtaſis*.

SEDINA, *ſeden*, i. e. *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnſ.

SEOMA, h. eſt *hæmatites*. *Scedune*, idem. Rul. & Johnſ.

SEGAX, id eſt *Sanguis Draconis*. Rul. & Johnſ.

SEGES, λήϊον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphorice quoque legitur *ſeges* pilorum, apud Samm. Vide. Keuch. in not. ad eund. p. 231.

SEGITH, *ſernetb*, i. e. *Vitriolum*, *Sagith*. Rul. & Johnſ.

SEGNITIA, *ſegnis*, idem quod *Pigritia*, *Ignavia*, νωθρότης, νωθρός. Vide *Nothros*, *Ignavia*.

SEGREGATIO, ἀποχωρισμός, in genere etiam *ſequeſtratio* dicitur; eſque ſolutio integri in membra dislocata. Hic enim non confluunt reſoluta, ut colliquabilia; ſed qualibet pars ſecretim tenetur. *Segregatio* eſt *Diſtractio*, & *Extractio*. Rul. & Johnſ. in Lex. Dicitur etiam *Diſſolutio*, *Separatio*, διαχώρησις, quam primam partem operationis Chym. conſtituit Rolfinx. Chym. l. 2. c. 2.

SEIRA, σειρά, σειρὰ, *reſtis*, *funis*, lorum, aut *habena* dicitur: legitur apud Hipp. 2. de fract. t. 3. Jung. Foeſ. p. 561.

SEIRIASIS. Vide *Siriaſis*.

SEIRIOS, σείριος. Vide *Sirius*.

SEISIS, σεῖσις, σεισμός, *Concuſſio*, Lat. idem quod κραδασμός. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω ſumpſit Hipp. de purulentis, qui concuſſione indigent, ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat. Hipp. l. 2. de morb. XLV. 11. & l. 3. XXVI. 30. Coac. t. 432. Vel per translationem, pro *humorum agitatione* in partibus ſolidis. Ita arteriæ a ſanguine fervido pulſantes dicuntur caput concutere, Coac. t. 163. 167. Vel σεῖσις ſpecialiſſime vocatur concuſſio, & quaſſatio vertebrarum; quod ſpinæ dorſalis vitium eſt, cum earum juncturæ, & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem ſuo loco manent. Gal. c. 3. de art. t. 2. Adde Foeſ. d. l. Diet. num. 768. Vide *Succuſſatio*.

SELAA, idem quod *Nodus*, ſive *Abſceſſus cum folliculo*. For. l. 3. Chir. obſ. 7. Schol.

SELACHOS, σέλαχος, dicitur *piſcium genus cartilagineum*, cui cartilago cutis loco eſt; veluti ſquatina, paſtinaca, raja. Gal. l. 3. de Al. fac. c. 36. ubi & σελάχια vocantur: σέλαχος vero legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XLVI. 46. XLIIX. 33. LXXII. 15. & alibi. Jung. Foeſ. d. l. Lind. Ex. XIII. §. 174. ſeq.

SELAS, σέλας, exponitur Heſychio *lux*, *fulgor*, *ſplendor*, *nitor*, &c. Lind. d. l.

SELATUS, *ſatir*, *ſaic ſolat*, id eſt *Argentum vivum*. Rul. & Johnſ.

* SELDONIUM ALKALI, quid Paracelſus proprie vocet, non conſtat. Hinc ſine dubio Dorn. in Dictionario Paracelſ. omiſit. Intelligit vero rem in liquore facile ſolubilem, & Tincturam emittentem; uti patet Paragraph. l. 3. c. 2. §. 4.

SELENIACON, σεληνιακόν, nomen eſt τῷ κύφεως, ſic dictum, quod *Lunæ ſacratum*, & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum miſtura conſtat, quot diebus Luna curſum menſtruum peragit. Gorr. ex Aet. & Aegin. l. 7. c. 22. Vide *Cypri*. *Seleniacon* quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepſiam, quod puerorum collo appendebant. Keuchen. ad Sam. p. 286.

SELENITES, σεληνίτης, dicitur *Species lapidis ſpecularis* candidiſſima, unde fiunt feneſtræ lignis lævigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroſelenus*, quia noctu inveniatur Lunæ imaginem reddere. Dioſc. l. 5. c. 159. Rul. Johnſ. in Lex. De occultis ejus viribus differit Lang. l. 2. ep. 18. & 36. Vide & Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 3. p. 283. Fr. Hofm. Clav. ad Schrod. p. 186.

SELEUCIDAE, σελευκίδες, vocantur *aviculæ in Aſia* frequentes, quæ jugiter locuſtas edunt, eaſque celeriter excernunt. Gal. l. 6. de Loc. Aff. c. 3. Pro fabuloſis habet Aldrov. l. 10. Ornith. c. 5. Jul. Alex. ſaltem incognitas nobis ſtatuit, com. ad Gal. d. l.

SELIBRA, ἥμισυ λίτρας, *dimidium libræ*, h. e. unciæ ſex. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 4.

SELINITES, σελινίτης, epitheton *vini medicati* ex ſemine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Dioſcor. l. 5. c. 74. Gorr.

SELINUSIA, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum *Chia* terra, inter optima refertur remedia, contra ambuſta. Gal. l. 9. de S. Fac. §. de Samia Terra.

SELLA, ἕδρα, δίφρος, quid communiter ſignificet, pueris quoque notum eſt. In foro Medico

 uſita-

uſitatiores, & frequentiores ſunt *Sellę familiaricę*, aut familiares, pro exoneranda alvo, σελλαῖαι, ἀναδρῦνες dictæ, unde *Adſellare*, verbum, i. e. alvum deponere. Keuch. ad Sam. p. 197. Rhod. in Lex. Scrib. 440. *Sella obſtetricalis*, For. l. 28. obſ. 73. ex Moſchione, aliiſque Gynæceorum ſcriptoribus. *Sella balnearis*, ſive ſudatoria; cujus figuram quoque exhibet Rho. ad Scrib. nu. 183. Paræus Chir. l. 16. c. 38. In Anatomicis quatuor proceſſus interiores oſſis cuneiformis, ſive Sphœnoidis vocantur *Sella Turcica*, aut *ſella ſphęnoides*. Barthol. libell. 4. Anat. c. 78. Hanc in pueris perſoratam repertam teſtantur Ep. N. Cur. A. I. obſ. 76.

SEMAFOR, i. e. *lucidum catici*, femar idem. Rul. & Johnſ. in Lex.

SEMASIA, σημασία, idem quod Ἐπισημασία, primum morbi inſultum, & invaſionem ſignificat, quæ *Acceſſio* Lat. dicitur. Aret. l. 1. acut. c. 5. Foeſ. p. 562. Rhod. in Lex. Scrib. p. 345. Vide *Epiſemaſia*.

* SEMEIOSIS, σημείωσις, *ſignificatio*, notatio, aut deſignatio dicitur. Comprehendit ſub ſe *Dignotionem*, & *Prænotionem*: de quibus ſuis locis: & pars Medicinæ doctrinam *Signorum Diagnoſticorum*, & *Prognoſticorum* comprehendens, vocatur *ſemejotica*, σημειωτική, rectius *ſemiologia*, σημειολογία: ſive eſt pars Medicinæ, ſignorum omnium differentias, & vires expendens: de quibus paſſim legantur Inſtitutiones, & Dogmata noſtra Med. Gen. Part. III. per totum.

SEMEJON, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur; eſtque in genere id, quo cognito in alterius ignoti notitiam pervenire poſſumus. Gal. defin. med. *Signa* dividuntur in *ſalubria*, *inſalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci poſſunt. Vide Dogm. d. l. p. 300. ſeqq. Sufficit etiam conſtituiſſe duas claſſes ſignorum, *Diagnoſticorum* videlicet, & *Prognoſticorum*; cum *Anamneſtica*, ſive *Rememorativa* etiam vel uſum Diagnoſticorum, vel Prognoſticorum habeant, d. l. nu. 303. ſeq. Vide Diet. Jatr. n. 769. *Signa cognitionis medicamentorum* vide apud Schrod. l. 1. c. 34.

† SEMEN MELONUM, apud Gal. & veter. etiam pulpam Melonis ſignificat. Mercat. Tom. 4. Conſ. 2.

* SEMEN, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo tanquam ex vitali principio materiali aliud corpus vitale gignitur, & fit. Omne *ſemen* vita, & forma eſt dotatum ſubſtantiali. Helm. t. Form. ortus, n. 10. Sub qua ſignificatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium *ſemina* comprehenduntur; e quorum numero Catalogum *Officinalium* vide ap. Schrod. l. 2. c. 16. qui etiam l. 1. c. 11. hanc *ſeminis* generi-cam deſcriptionem tradidit, quod ſit materia humido-ſpirituoſa, in creaturam certam proxime, ac natura ſua emergere determinata. *Semen contra*, ſcilicet ſubintelligendo *Vermes*, vocatur a quibuſdam *ſemen Chynæ* Officin. ſive *ſantonicum*. Bonert. Mercur. Compit. l. 10. p. 460. Alias frequentiſſime ſtrictiori in ſignificatu ſumitur de *Excremento utiliſſimo Hominis*, *maris*, *& fœminę*, ad generationem fœtus humani neceſſario; unde & γονὴ, *genitura* vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. Diet. n. 781. An *ſemen* maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur. Negat Harvejus. Alii affirmant. Inſtituti ratio non concedit hic enodationem hujus dubii, nec aliorum. *Semen muliebre* an ſint *Ovula*, etiam expediant ulterius Anatomici. Chymici quoque & Metallurgi ad ſuos labores tranſtulerunt *ſpermatis*, & *ſeminis* vocabula. Ita *Aurum* fieri dicitur ex auri *ſemine*, *ſemen* appellando vim prolificam. Eſt enim indita cuique rei naturali virtus quędam, ut ſe propaget. Th. Chymic. Vol. II. p. 334. Adde Libav. Tom. II. Op. p. 142. In opere lapidis Philoſophici interdum unum, interdum duplex *ſemen proponitur*. In hoc tamen conveniunt, quod *Mercurius Philoſophorum* dicatur *ſemen*, aliquando tamen cum limitatione, *fœmininum*, ad differentiam *Maſculini*, quod eſt *Aurum in calcem puriſſimam redactum*. Th. Chym. Vol. IV. p. 401. & alibi. Plura de *ſemine* quære in Indice VI. Vol. Voluminum. *Semen veneris*, dicitur *ſquama æris*. Ruland. & Johnſ. *Sperma aquę fortis*, id eſt fęculentia ejus. Rul.

SEMENTIS, varias habet ſignificationes. 1. notat ipſam *ſationem*, ſive actionem ſerendi; & Gr. dicitur σπορὰ. 2. denotat *ſegetem*, ſive illud, quod e ſemine progerminavit, Gr. σπόρος. 3. a Gal. ſumitur pro *hyemis extremo anteriore*, in quo ſatio fieri ſolet, Gr. σποριτὸς, comm. 1. in l. 1. Epid. t. 1.

SEMICOCTUS, ἡμίπεπτος, dicitur de *humoribus chyloſis*, qui a ventriculi calore, & fermento alterationem acceperunt, ſed perfectionem debitam non adepti ſunt. Gal. l. 4. de S. F. c. 15. Ita quoque de ſanguine, aliiſque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, ſi nondum debitam coctionis ſuę perfectionem acquiſiverunt.

SEMICONGIUS, ἡμικόγγιον, *dimidium congii*, eſt nomen menſuræ liquidorum, continens aquæ libras quinque, olei libras quatuor cum dimidia, mellis libras ſeptem, & dimidiam. Gal. de pond. & menſ. e Dioſc.

SEMICOTYLE, ἡμικοτύλιον, eſt *dimidium cotylæ*. Gal. l. 10. de S. Fac. §. De ſanguine veſpertilionum. Qualis vero ſit menſuræ, aut pon-

Digitized by Google

ponderis determinatio, non conſtat; cum Acetabuli, vel Cotylis quantitas variet apud Authores. Vide *Acetabulum*.

SEMICUPIUM, ἐγκάθισμα. Vide *Encathiſma*. *Inſeſſio*.

SEMIDALIS, σεμιδαλὶς, *ſimilago*, Lat. eſt farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σεμιδαλίτης, *ſimilagineus* vocatur: eſtque paulo vilior *ſiligineo*, qui σιλιγνίτης dicitur, eque optimi, & puriſſimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. l. 1. de Al. fac. cap. 2. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 510. ſeq. Lan. l. 1. ep. 56.

SEMIMARES, idem quod *Caſtrati*, *ſpadones*, *Eunuchi*. Rolf. de part. genit. P. I. c. 5.

SEMIMEMBRANOSUS, cognomen eſt Muſculi ſecundi tibiam flectentis. Barthol. l. 4. Anat. cap. 12. p. 580.

SEMIMETALLA, idem quod *Mineralia*. Libav. l. 2. S. A. Ch. cap. 24. & l. 5. cap. 11. Talia ſunt *Marcaſitæ*, *Stibium*, *Biſmuthum*. Tom. III. Oper. p. 20.

SEMINATIO, vocatur Blaſio ſeminis e vaſis aſſervantibus, & ejaculantibus in uterum immiſſio, Med. Un. p. 10. & 454.

SEMINERVOSUS, vocatur tertius Muſculus Tibiam flectens Barthol. d. l. p. 581.

SEMIOBOLUS, ἡμιωβόλιον. Vide *Hemiobolion*.

SEMIREVERBERATORIUS, vocatur Ignis, qui fundum ſaltem vaſis ambit, & collum liberum relinquit. Junxen. Ch. Exp. Cur. P. ſect. 1. c. 3. p. 51.

SEMIPESTIS, vocatur Febris Petechialis, apud Jonſton S. Synt. Med. p. m. 672.

SEMIRHOMBUS, ἡμιρόμβιον, idem, quod ἡμιτόνιον. Vide *Hemitonon*.

SEMIS, ἥμισυ. Vide *Dimidium*. *Hemiſy*.

SEMISEXTUM. ἡμίεκτον. Vide *Hemiecton*.

* SEMISIDERATUS, ἡμίπληκτος. Vide *Hemiplegia*.

SEMISPECULUM, vocatur inſtrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo veſicæ; & deſcribitur ab Hildan. de Lithotom. c. 16.

SEMISPINATUS, cognominatur Muſculus Thoracem erigens. Barthol. d. l. c. 7. p. 569.

* SEMITERTIANA, ἡμιτριταῖος. Vide *Hemitritaeos*.

SEMIUNCIA, ἡμιούγγιον, *Semiuncia*, ideſt *Uncia dimidia*, ſive drachmæ quatuor. Vulgo dicitur *Uncia ſemis*. Legitur apud Gal. l. 2. de C. M. P. G. cap. 10. fin. Jug. Rhod. Lex. Scribon. p. 440.

SEMOTIM, veteres vocarunt *Acbores*, vel *Tineam*. Valeſc. de Taranr. Phil. Ph. l. 1. c. 2.

SENA, vel *Senna*, purgans, inter vegetabilia etiam in vulgus notiſſimum, & frequentiſſimum; cujus integram hiſtoriam prolixe tradidit Rolfink. Tr. de purgant. ſect. XIII. art. 15. Jung. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 18. Schrod. l. 4. cl. 3. n. 436. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Accuſatur de flatulentia a Lind. Ex. IV. §. 13.

SENDANEGUM, *Sendanegi*, id eſt *Hæmatites*. Rul. & Johnſ.

* SENECTUS, γῆρας, *ſenex*, γέρων. Vide *Geras*. De *ſenecta* ſerpentium lege judicium Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 13.

SENILIS, γεροντικὸς, dicitur de omni eo, quod ad ſenes pertinet; v. g. Morbus *ſenilis*, ætas *ſenilis*, &c. In ſpecie Viſum *ſenilem* vocavit Blaſius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene. Medic. Univ. p. 394.

SENIO MAXIMUS, dicitur author vitæ longæ. Dorn. in Dict. Parac.

SENSIBILIS, αἰσθητὸς, dicitur de omni re, quæ in ſenſus incurrit. Gal. l. 3. de dign. pulſ. c. 1. Dicitur & *ſenſilis*. Plura e Phyſicis petenda.

SENSIO, αἴσθησις, proprie dicitur de actu ſentiendi, qui conſiſtit in perceptione rei ſenſibilis ſenſorium alterantis, & afficientis. Ab interpretibus Gal. Latinis *ſenſio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, c. 1. Progn. t. 3. Legitur & *ſenſatio* in Authoribus.

* SENSIFICUS, αἰσθητικὸς, dicitur de nervis ſenſuum externorum, qui ſpiritum animalem, ceu efficientem cauſſam inſtrumentalem, organis ſenſoriis vehunt. Gal. lib. 7. de Hipp. & Pl. dec. cap. 5.

SENSORIUM, αἰσθητήριον, vocatur *ſenſus alicujus inſtrumentum*. Gal. l. de odor. inſtr. cap. 5. J. Alex. not. in Gal. l. 7. de Hip. & Pl. decr. c. 7. Dicitur & *ſenſitorium*. Idem not. in Gal. l. 7. de U. P. c. 8. πάντων αἰσθητήριον vocatur *commune ſenſorium*, quod ſenſibilium omnium ictus, a nervis cujuſque organi delatos, accipit; adeoque omnis ſenſionis perceptionem efficit; hocque rectius fortaſſis dicitur de corporibus cerebri ſtriatis, docente Vuillis, Anat. Cerebr. c. 13. & ex hoc Bonetto Anat. Pract. l. 1. ſ. 15. obſ. 1. p. 122. quam de Glandula pineali, cum Carteſio, hujuſque aſſeclis.

* SENSUS, αἴσθησις, quid ſit, & quot cum externi, tum interni, ex Phyſicis conſtare poteſt, ac debet. In Medicina enim conſiderantur, quatenus ſec. vel præter nat. ſeſe habent. Lectu digniſſima ſunt, quæ de *ſenſibus* externis, & internis ſcripta reliquit Vuillis de Anim. Brutor. P. 1.

SENTENTIA, γνώμη. Vide *Gnome*.

SEPARATIO, διάκρισις, διαχώρησις, idem quod *ſecretio*, *ſegregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus ſeparatione læſa lege Gal. 3. de ſympt. cauſſ. in fin. *Sepa-*

cativa virtus interna conſiſtit in caloris vitalis æquali continuatione, ex fermentatione ſanguinis moderata, & æquali. Hæc enim ſi vel nimia fuerit, vel inſufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, ſed crudus manet ſanguis. *Separatio* artificialis potiſſimum duplex eſt: *Pharmaceutica*, quo & *Chymicam* referre libet: & *Chirurgica*. Ruland. & Joh. certas *ſeparationis* ſpecies ita deſcripſerunt: *Separatio per abſceſſum* eſt, cum partes naturarum diverſarum e commiſtione abſcedunt a ſe mutuo, & ad regiones diſtinctas feruntur, abſiſtentes mutuo. Eſtque duplex, *Diſceſſus*, & *Dilutio*. *Separatio per abſtractionem* eſt, cum aliquo inſtrumento partes diverſæ a ſe mutuo diſclutæ, altera ab altera abſtrahuntur. Et fit hoc quoque dupliciter, *Ablatione*, & *Subductione*, ſive ſint res liquidæ, ſive ſiccæ. *Separatio per dilutionem* ad latus perficitur, per lintrem humili margine, oblongum, & altera parte in acutum tendentem, qui manibus verſari, & hinc inde agitari poſſit, alteraque parte latiori impelli. *Separatio per dilutionem* eſt, cum terrea copioſe diluta ita ſeparantur, ut gravibus ſubſidentibus, levia emineant, medium occupent media. Et quoniam ejuſmodi lotio in lutoſis, terreiſque vel ad hanc conſiſtentiam redactis, per pulveriſationem, calcinationem, & alia locum habet, potiſſimum veterib. γεωπλυσία recte eſt dicta. Miniſtrat autem ei abſtractio, depletio, nonnunquam & filtratio, & ſimiles functiones. Soluta enim, turbataque & ad ſua ſpatia delata, mox ſunt deplenda, transfundendaque per filtrum ſetaceum: alioquin confunduntur denuo. Hæc Rol. & Joh. Legatur & de diverſis *ſeparationis* artificioſæ ſpeciebus Libav. T. II. Oper. p. 427. ſeq. *Separatio Chirurgica*, (quo & ſano ſenſu *Anatomicam* referre poſſumus) perficitur partim manu, partim inſtrumentis. Hinc *ſeparatio* quoque inter officia refertur Chirurgicæ partis. Vide Inſtitut. & Dogm. noſtra P. VII. c. 1.

Separatorium, eſt vas tranſmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modum acus acuato, materiam rurſus emittendi gratia, præditum, cum annexis anſis duabus, liquoribus invicem ſeparandis accommodatum. Rul. Joh. Dicitur etiam *Vitrum Hypoclepticum*, ſi fides habenda Blancard. in Lex. *Separatorium* quoque vocatur inſtrumentum quoddam Chirurgicum pro pericranio ſeparando, apud Blaſ. Med. Un. p. 73.

* Sepedon, σηπεδών. Vide *Putredo*. *Sepedonodes*, σηπεδονώδης, *putredinoſus*, qui ad putredinem eſt diſpoſitus. Gal. l. 8. M. M. c. 7. σηπεδονῶδες ἕλκος, ulcus *putridum*, legitur apud For. Chir. Obſerv. l. 7. obſ. 3.

Sephiros, dicitur *apoſtema durum*, & *exiccatum*, Gr. idem quod σκλήρωσις, σκλήρωμα, *ſcirrhus nothus*. For. l. 4. Chir. Obſ. 2. Schol. Parac. de ulc. & apoſtem. &c. c. 49. Dorn. Rul. & Joh.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exſangue, marinum; cujus prolixam hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldr. l. 1. de Moll. cap. 4 Schrod. l. 5. cl. 3. n. 88. Fr. Hofm. in clav. ad h. l. in ſpecie de nocumento, quod volvulum excitet *atramentum ſepiæ*, teſtatur Aretæus, l. 2. acut. c. 6. quem locum integra Exercitatione expoſuit egregie Lind. Ex. V. Sel. Med.

Sepium, σήπιον, dicitur *Os ſepiæ*, pars firma ſub dorſo corporis, d. l. §. 42. σηπίδιον, diminutivum eſt, ſignificans *ſepiolam*, §. 84. *Os* illud *ſepiæ* interno uſu eſt inſigniter præcipitans, ita ut etiam ſuperet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis *Præcipitantis Magni* nomine exornatum, quamvis externe Martialia, & alia Mineralia illud vincant.

Seplasiarius, idem quod *Materialiſta*, apud quem materia medica proſtat; a foro Capuæ, *Seplaſia* dicto, in quo unguentarii vendebant. Pertinent ad *Pharmacopolas*, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad *Myropolas*. Vide Dieter. Jatr. p. 934. Langius in numerum *Medicaſtrorum* referre non dubitat, lib. 3. ep. 6.

Seps, σήψ, duplici gaudet ſignificatu. 1. ita dicitur *ſerpentis* ſpecies, quæ morſu putredinem infert; de quo ſerpente lege Aldr. l. 1. Hiſt. ſerp. & Drac. c. 62. idem eſt, quod σῆψις, *putrefactio*. Erot. Onom. p. 99. f.

Sepsis, σῆψις. Vide *Putrefactio*.

Septamen, id eſt *Serapinum*. Joh. Lex. l. 1. Verum in Rol. legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, ſeptem diebus periodum abſolventis. Verum dubito, an detur. Meminit Parac. tr. de Venæ ſectione, 5. de Febribus.

Septem, ἑπτά, numerale hoc vocabulum, & Criticum exponitur a Diet. num. 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus. In igne ſunt *ſeptem* Planetæ. In aqua *ſeptem* metalla. In terra *ſeptem* herbæ. In Aere *ſeptem* Tereniabin; & in animalibus ſunt *ſeptem* principalia membra. Joh. l. 2. Lex. e Parac. *Septem* calamitatum publicarum genera recenſentur a For. l. 6. Obſ. 9. Schol. Cardan. l. 8. de rer. var. c. 45. Terræ motus, Inundatio, Ventus, Animalia noxia, Peſtis, Bellum, Fames; quibus alii octavum, Incendium, addent.

Septenarius, ἑπτάς, ἑβδομάς, Numerus hic a pleriſque Veteribus, & a Recentioribus habitus fuit pro *Critico*, & *Climacterico*; imo & *Myſtico*, ita

ita ut non dubitaverint ei vires quoque attribuere in Macrocoſmo, & Microcoſmo. Verum magis ex præconcepta vana perſuaſione, veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. l. 3. de dieb. decr. c. 11. Vid. Rhod. in not. ad Scrib. nu. 152. Adde Diet. n. 230. Keuch. ad Sam. p. 212.

Septennium, ἑπταετία, periodus, vel ætas *ſeptem annorum*. De *ſeptennio* ſecundo vide J. Alex. l. 28. Sal. c. 1. 2. ſeq.

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικὸς, ἀρκτῷος, dicitur illa plaga cęli, quæ eſt ſub ſigno Urſæ majoris, & Polo *Arctico* dicta, frigidioris, imo frigidiſſimę naturę. Tropice *ſeptentrio*, vel *ſeptentrionalis ventus Microcoſmi* dicitur eſſe in ſpina dorſi, a Paracel. tr. de Colica. *Septentrio* quoque vocatur *Adua fortis*. Rul. & Joh. Cabaliſtæ *Septentrionem* ſemper in malam partem capiunt., quia Sol ibi non tranſit, & medio noctis ſimilis eſt, &c. Th. Ch. Vol. VI. p. 81.

* Septicus, σηπτικὸς, *putrefaciens*. Dicitur de Medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potiſſimum carnem tenellam conſumere valent; quo pertinent & *Catheretica*, ſive *Corroſiva*. Vide *Corroſio*. Gal. l. 7. de S. Fac. §. Cedrus. Sunt valde calida, & ſalinis lixivioſis partibus tenuioribus, & facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομάς. Vide *Hebdomada*.

Septimestris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur ſeptimo menſe, & habetur pro vitali, & legitimo; de quo Hipp. integrum ſcripſit libellum, hoc tit. Jungatur Gal. commentar. ad hunc libellum in Græco codice deſideratus. Videatur & C. Rejes C. Elyſ. q. 90. Enimvero licet non negare velim, *ſeptimeſtrem* poſſe eſſe vitalem fœtum, & partum; verum an ſit perfecte vitalis, aut an mulieres certo ſciant eſſe *ſeptimeſtrem* fœtum, de eo adhuc dubitatur.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντούτης, dicitur annos 70. natus. De his teſtatur Gal. quod aliquando ferant ſanguinis miſſionem, l. de curat. per S. M. c. 13. fin.

* Septum transversum. Vide *Diaphragma*. *Septum pellucidum* quoque vocatur Fornicis in cerebro dicti pars inferior. Lyſer. Cult. Anat. l. 3. c. 6. p. 88. *Septum Cordis*, dicitur paries ſiniſtri ventriculi a dextro ſecernens. D. D. Hofm. Diſſert. An in Micr. Horn.

Sequestratio, idem quod *ſeparatio*, *ſegregatio*, διάκρισις. Membra *ſequeſtrationis* vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, *antroſus*, *caverneſus*, rimoſus, idem fere quod συριγγώδης, fiſtuloſus. Legitur apud Hipp. l. de Carn. IV. 4. IX. 3. XVI. 3. l. de corde VI. 1. l. de vuln. c. II. 3. Vide Foeſ. p. 562. ſeq.

Seraphin, eſt ineffabilis virtus, & immenſa potentia cœli, & præſertim Angelicus chorus, & ſchola cœleſtis. Dorn. Rul. & Joh.

Serapinus, id eſt *gummi Arabicum*. Rul. & Johnſ.

* Serapium, idem quod *ſirupus*. De quo paulo inſer.

Serenitas, *ſerenus*, εὐδία, εὔδιος. Vide *Eudia*.

Serex, id eſt *Lac acetoſum*. Rul. & Joh.

Sergeticum, σεργητικὸν, epitheton *unguenti Irini*, apud Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 16.

Sericiacum, id eſt *Arſenicum*. Rul. & Johnſ.

Sericum, σηρικὸν, æquivocum eſt. 1. apud Gal. ſignificat *fructum* aliquem edulem quidem, nihil tamen vel ad ſanitatis conſervationem, vel ad morborum profligationem conferentem, l. 2. de Al. fac. c. 32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant ſeſe una obvelantes vermes, *Bombyces* dicti. De quo *ſerico* vide ſupra *Bombyx*. *Sericum* crudum omittendum eſſe in Confectione Alkermes vult Jac. le Mort. in Chym. Med. Phyſ. Vide Morley Coll. Ch. Leid. c. 221. Adde Helmont. de febr. c. 8. n. 13. Denique *Sericon* idem eſt, ac *Minium*. Rul. & Joh. *Serica* quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, ſive *Jujubes*. Vide *Zizipha*. *Serica Canterica*, quæ dicantur Paræo, vide apud eund. l. 25. c. 32. p. 128.

Serides, σερίδες, vocantur *olera eſculenta*, apud Gal. l. de attent. diæt. c. 3. Alias σέρις eſt cichorii, vel endiviæ genus, apud Dioſc.

Sermo, λόγος, λαλιά, vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos*, &c. Aliqua tamen differentia legitur inter *Vocem*, *Loquelam*, & *Sermonem*; dum vox ad loquelam; loquela vero ad *ſermonem* pertinet; *Sermo* vero non eſt omne, quod proprie in ſenſum auditus cadit; neque id ſolum, quod ore emittitur, ſed ſolam hominum vocem, qua inter ſe colloquuntur, veteres appellabant. Gal. comm. 1. de humor. t. 24. & c. 3. in l. 3. Epid. t. 73. ubi Gr. αὐδὴ vocatur. In primis vero in Medicina conſiderari debet non ſolum *ſermo Medicorum* ad ægros, de quo Gal. c. 4. in l. 6. Epid. t. 9. ne ſit fatuus, aut moleſtus, ſed gravis, utilis, ægroque acceptus; ſed etiam *ſermo ægrorum*, ſiquidem & hic præſentium notitiæ, & conſequentium divinationi poteſt adjumento eſſe, c. 3. in l. 1. Epid. t. 1. Junge Rolfink. O. & M. M. l. 3. ſ. 2. cap. 14.

Serosus, ὀῤῥώδης, ὑδατώδης, idem fere quod Aqueus, vel aquoſus: dicitur partim de ipſo aqueo ſanguinis vehiculo: Gal. l. 4. de U. P. c. 5.

 & alibi:

& alibi : partim de conſtitutione corporis, & Temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris, aut frigoris concurrentis, ad Melancholicum, vel Phlegmaticum pertinet, imo & ad Cholericum: partim etiam de ſuperfluo, & excrementitio humore *Cachexiam ſeroſam* conſtituente: unde Carol. Piſo elegantem librum conſcripſit de Morbis a *ſeroſa* colluvie obortis.

Serpens, ὄφις. Vide *Ophis*.

Serpheta, eſt *medicina lapidem liquefaciens*. Dorn. Rul. & Johnſ. Meminit ejus Parac. l. 2. de Tart. tr. 3. c. 5. & in fragm. ad h. l.

* Serpigo, ἕρπης. Vide *Herpes*. *Impetigo*. Nam utrique affectui tribuitur hoc vocab. *Impetigo*. Vide Vvalther. Sylv. Med. p. 1368. & Valeſc. de Tarant. Philon. Chir. c. 10.

† Serra, Hipp. de vulner. Cap. Terebella, ſeu modiolus. Claudin. Perralius in Not. ad Jul. Arant.

Serra, πρίων, equivocum eſt. Proprie notat inſtrumentum, & quidem in Medicina Chirurgicum, quo membra amputantur: Habeturque duplex: *Magna*, qua artus gangrænoſi, aut ſphaceloſi: & *Parva*, qua digiti manuum, & pedum reſecari debent. Vide Hildan. de Gang. & Sphacel. c. 19. & Ciſt. milit. claſſ. 19. ut & alios Chirurgiæ ſcriptores, Aquapend. Paræum, Scultetum, &c. Ob ſimilitudinem vero roſtri, quod capiti adnatum, cum ſerra, *Piſcis* quoque quidam *Cetaceus Serra* vocatur, Gr. πρίστις, perperam πρῆστις, cujus hiſtoriam vide in Aldr. de Cet. l. 1. c. 5. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 1. p. 82. ſeq. *Serrulam verſatilem* Sculteti videre licet deſcriptam in ejuſdem Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig. 1.

Serratus, πριονοειδὴς, cognomen eſt diverſorum Muſculorum, quorum alii *ſerrati majores*, alii *minores*, alii *poſtici* appellantur, apud Bart. l. 4. An. c. 3. & 4. p. 563. 565. *Serra*, oſſium commiſſura, quid ſit, vel oſſium compages, docet Veſal. l. 1. de H. C. F. c. 4. Vide *Prionodes*.

Servitus, δουλεία, dicitur de functionibus, & uſibus partium miniſtrarum: eſtque duplex, *Præparatoria*, & *Latoria*. Illa vocatur *Utilitas*. Hæc retinet nomen. Declaratur exemplis: v. g. Cordi miniſtrat *ſervitute præparatoria* Pulmo, Latoria, Arteriæ, Venæ. Teſticulis miniſtrant *præparatorie* Vaſa ſphermatica præparantia: *Latoriæ* Penis, & Vaſa deferentia. Avic. l. 1. fen. 1. doct. 5. c. 1.

* Serum ὀῤῥὸς, vide *Orrbos*. De *ſeri* ſtatu præternaturali plura quære in Indice Bonetti, Anatom. Practicæ.

Servus, δοῦλος, quid ſignificet in ſtatu Oeconomico, pueri quoque e dictionariis norunt. Quod vero olim Medici *ſervis* annumerati fuerint, ex l. 1. §. 5. de com. ſerv. manumiſſ. & l. 3. in pr. C. Com. de legat. illud non de Medicis veris ἀρχιτεκτονικοῖς, ſed de horum ſaltem miniſtris, Pharmacopolis, Chirurg. intelligendum eſſe, egregia oratione jam olim demonſtravit, & partes Medicorum cordate defendit quondam J. Ctorum decus, Georgius Richterus, in Orat. Panegyrica. *Servorum* valetudinem etiam eſſe obſervandam, ſed horis ſaltem ſubciſivis, docet J. Alex. l. 33. Sal. c. 19. Per ſimilitudinem quomodo *Æger* vocetur *Morbi ſervus*, oſtendit Lind. Exerc. XIII. §. 540. ſeqq. Chymici cum Hermete *Mercurium* vocant *ſervum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. Vide *Fugitivus*.

Ses, σής. Vide *Tinea*.

Sesamion, σησάμιον, vocatur placenta ex *ſeſamo*, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμοῦς, σήσαμον. Foeſ. p. 653. σησαμόεντα etiam dicuntur, quæ ex *ſeſamo* ſunt parata. Hipp. l. de affect. XLIV. 29.

Sesamoidea, σησαμοειδέα, dicuntur Oſſicula a ſeſami leguminis minuti ſpecie, cui forma, & magnitudine reſpondent, & natura multis manuum, & pedum articulis veluti auctarium appoſuit ſecuritatis gratia. Gal. l. 2. de U. P. c. 12. Jung. Barthol. libell. 4. Anatom. c. 22. & ult.

Seseros, σεσηρὸς, h. e. laboris *valde diſtans*. etiam *divaricatum* vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. de fract. t. 43. μειδιήματα σεσηρότα dicuntur *riſus effuſi*, & labris diductis facti, l. de Glandul. IV. 11. Adde Foeſ. d. l.

Sescuncia, idem quod *ſeſquiuncia*, ἡμιόλιον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. l. 1. de C. M S. L. c. 8. Vide *Hemiolion*. *Seſcuncia* aliquoties legitur in Scrib. n. 50. 60. &c. Vide Rhod. Lex. Scrib.

Sesqui, ἡμιόλιον, notat *integrum cum dimidio*. Rhod. Lex Scrib. p. 441.

Sesquialtera, dicitur ab Helmontio *febris ſpuria*; qualis eſt Hæmitritæos, erratica, &c. & eam deducit ex ſcoriæ, & lotii deficiente ſecretione, & excretione, de febr. c. 11. n. 14. *Seſquialterum*, idem quod *Hemiolium*, de quo ſupra.

Sesquihemina, i. e. *Hemina*, κοτύλη, *una cum dimidia*. Gal. d. l.

Sesquilibra, i. e. *libra una*, & *dimidia*. Scrib. n. 222.

Sesquiobolus, i. e. *obolus unus cum dimidio*, i. e. *grana quindecim*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Sesquicyathus, eſt *heminæ quadrans*, vel *ſextans cum uncia dimidia*. Gal. l. 9. c. 6. ad fin.

Sesquipedalia, βόεα, dicuntur *verba ampulloſa*, quæ grande quid ſonare videntur, cum audis, ceu inflata vento jactantiæ; cæterum inania rei, & rationis. Lind. Exerc. XIII. §. 68.

Hæc

Digitized by Google

Hæc dedecent Medicum Hippocrate, & Æſculapio dignum.

Sesquiplum, idem quod *ſeſquipondus*, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem, i.e. *Integrum cum dimidio* pondus. Gal. 1. de Antid. c. 9. fin. & alibi.

Sesquisextarium, i.e. *ſextarius unus cum dimidio*. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1.

Sesquiuncia. Vide *ſeſcuncia*.

† Sessa Venetorum antiquorum byſſus ex goſſypio. Proſp. Alpin. de plantis Ægyptiorum, c. 18.

* Sessilis, epitheton *Verrucæ*, quæ alias μυρμηκία, *formica*, vocatur. Vide *Formica*.

Setanios, σητανιός, rectius quam σητάνιος, *Hornus*, *homotinus*: epitheton tritici, ap. Hipp. Vide *Hornus*.

Sestron, σῆστρον, idem quod κοσκῖνος, *Cribrum*, a σήθω, cribro. Vide *Coſcinos*, *Cribrum*. Lac σεσηττημένον, *cribratum*, legitur apud Lind. Ex. XVI. §. 108.

Seta, τρίχος, proprie *pilum ſuillum* ſignificat. Dicitur tamen & de lanis: unde *pannus ſetaceus* τρίχινος vocatur. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 4. circa fin.

† Setaceum, ab Italico ſeta, i. e. ſericum, unde fonticulus paratur, quo ulcus apertum tenetur. Campolong. de Arthr. c. 45.

Setaceum, vocatur operatio Chirurgica; eſtque ſpecies fonticuli, vel cauterii, quod parari ſolet ut plurimum in occipitio, tribus inſtrumentis, forcipe, acu, & *ſeta*, vel *ſetone*: cujus parandi modum vide apud Aquapend. de oper. Chirurg. c. hoc. tit. Hildan. Cent. I. obſ. 40. Paræum l. 9. c. 24. qui *ſetonem* vocat, quemadmodum & Helmont. tr. Cauterium num. 22. Laur. Bellin. in Maſculino *ſetaceos* poſuit, deſcribens per. fonticulos duplicis emiſſarii per majus, & minus ſpatium ſub cute craſſiori filo ſerico, aut ſimili tenui funiculo, in Opuſc. Med. de ſang. miſſ. p. m. 187.

Seulo, i. e. *plumbum*. Rul. in Lex.

Sevatio, idem quod Steatoma, ſecundum Ingraſſ. Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. pag. 84.

Sevum, idem quod *ſebum*, de quo ſuperius, Gr. στέαρ.

† Sexcupes, pediculus. Santes Ardoinus de venenis l. 8. c. 22.

Sextans, ἕκτη τῆς λίτρας, ſexta pars libræ: pendet uncias duas, Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 14. vel drachmas ſexdecim, l. 8. de C. M. S. L. c. 1.

* Sextarius, ξέστης, dicitur *menſura liquidis*, & *aridis communis*: de qua tamen Gal. norat, ap. Athenienſes olim non fuiſſe, poſtea vero etiam a Græcis receptam; ſed aliter, quam Romanos ſumpſiſſe. Apud Romanos *ſextarius* unus libram unam, ſemiſſem, & ſextantem, ut ſimul juncta conſtituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienſes vero minorem paulo conſtituerunt menſuram per *ſextarium*, videl. libram cum ſemiſſe, h. e. uncias octodecim. Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 1. Jung. J. Alex. not. ad h. l. Adhuc minor legitur ξέστης, *ſextarius*, qui pendet uncias tres, l. 6. de C. M. P. G. c. 16. Rhod. in not. ad Scrib. diſtinxit in menſuralem, & ponderalem, illum continere duas heminas, hunc vero tredecim uncias docens, ad comp. 127. 130. Linden. *Sextarium* pendere vini uncias ſexdecim, totidemque ſcrupulos: Mellis uncias viginti quinque, ſcripſit, Ex. X. §. 156.

Sexunx, i. e. *pondus ſex unciarum*, h. e. *libra dimidia*, ſemiſſis. Gal. l. 1. de C. M. P. L. c. 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri*, & *fœminæ*: de qua Gal. l. 9. de Hipp. & Pl. Decr. c. 3. & alibi. Diſcrimen hoc animalibus ſaltem perfectioribus competere, accuratiores Philoſophi, & Medici ſtatuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque attribuere non dubitant; inter quos Schrod. l. 1. c. 35. & quidem realiter. Reiicitur hæc opinio in Th. Chym. Vol. I. p. 349. *Sexus* diſcrimen quomodo faciat morboſam diſpoſitionem, monſtrat Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 36. *Sexum* non poſſe mutari naturaliter, prolixe docuit C. Rejes C. El. q. 57.

Siagon, σιαγὼν, idem quod γένος, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σείεται περιαγομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Lind. l. 2. Phyſiol. Med. c. 13. §. 4. 5. Ariſt. l. 3. H. A. c. 7.

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur Arthritidis particularis ſpecies, maxillæ articulum infeſtans. Paræus Chirurg. l. 17. c. 1.

Sialochoos, σιαλοχόος, vel πτυαλοχέων, idem quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam ſalivam ore effundit, l. 2. Epid. ſ. II. 90. l. 3. de mor. X. 13. l. 2. de diæt. XVII. 4. 6. Gal. c. 1. in l. 1. prorrhet. t. 3. Jung. Foeſ. p. 564. Lat. *Salivator* dici ſolet. Vide *ſalivatio*.

Sialos, σίαλον, σίαλος. Vide *ſaliva*.

Sibar, i. e. *Argentum vivum*: item *ſtella errata*, Dorn. Rul. & Johnſ.

Siare, Avicennæ dicitur *ſpecies Phrenitidis*, quæ *ſirina* dicitur, Foreſt. l. 10. obſ. 1. Schol. Vel *Inflammatio Eryſipelacea*, aut potius *Gangrænoſa* cerebri, & meningum. P. M. de Caldeira T. III. Op. p. 20. ſeqq.

Siaedata, id eſt *Hirundinaria*, Paracelſ. lib. 2. de Tart. tr. 2. c. 6. Dorn. Ruland. & Johnſ. item lapis, quo colores teruntur. Rul. & Johnſ.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethina* dicitur, Parac. Paragran. Tract. 1. & 2.

Sibi-

Sibilus, συριγμὸς, συρίζειν, λιγυρὸν, eſt ſonus acutior, tenuior, qualis in Aſthmaticis obſervatur in inſpiratione, quia humores craſſi obſederunt fiſtulæ laryngis oſculum, ita ut aer hanc viam anguſtatam tranſire non poſſit, ſed lateribus alliſus ſonum acutum edat. Dolæus Encyclopæd. l. 2. c. 2. §. 10. p. 258. Vide *Syrizo*. *Hypoſyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibilum*, ſcribit Veſal. l. 6. de H. C. F. c. 6. *Sibilus* etiam accipitur pro ſono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus*. *Tinnitus*.

Siccans, ξηραντικὸς, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *ſicciorem* ſtatum permutant. Gal. lib. 1. de C. M. P. G. c. 6. Talis effectiva *ſiccitas* a terreſtreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur, & excipiuntur, cui & leves ſalinæ particulæ intermixtæ ſunt. Dividuntur in mediocriter, & valde *ſiccantia*. l. 3. d. tit. c. 6. Vide etiam Schrod. Morell. & alios, qui de materia Medica ſcripſerunt.

* Siccitas, *ſiccus*, ξηρότης, ξηρὸς, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgo relata, humidæ oppoſita, communi igni, & terræ, & in ſe notiori, quam ut deſcriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari poſſit. Optima deſcriptio videtur, quæ per abſentiam humiditatis exprimitur. In foro Medico variis tribuitur rebus, ſecundum, non nat. & præternaturalibus. Ventres *ſicci* opponuntur humidis, 2. aph. 53. quo pertinet *ſicca* mulier, l. 4. Epid. XIII. 9. Temperamentum etiam *ſiccum*, aliquoties legitur ap. Gal. paſſim. Anni temporum *ſiccitates*, Gr. dicuntur αὐχμοὶ. 3. aph. 16. *Siccus* hydrops, 4. aph. 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ *ſiccæ*, 3. aph. 11. *Sicca*, & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo foris circumfuſo. Gal. l. 2. de S. F. cap. 25. Gr. dicitur ξηραλοιφεῖν.

Sicchasia, σικχασία, vocatur *moleſtum faſtidium*, & ἀνορεξία mulieribus gravidis familiaris: Adjectiv. σικχὸς in aliis Lexicis occurrit; & exponitur a Svida per ἀνόρεκτος, καὶ ἀσθενὴς, i. e. *inappetens*, & infirmus. Subſtantivum veto legitur in Moſchion. l. de morb. mul. c. 28.

Sicelica, *ſicula*, σικελικὴ, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal. l. 9. de C. M. S. L. c. 5. fere circa fin.

Sicilicus, *ſiclium*, σίκλιον, ponderis nomen, veterinariis uſitatum, pendens unciam dimidiam, ſive drachmas quatuor; uti patet ex Gal. de pond. & menſur. confirmante C. Hofmann. in notis M. S. nondum editis. At Rhod. ad Scrib. *Sicilicum* dicit eſſe unciæ quartam partem, in qua ſunt ſcrupuli ſex, & pendet drachmas duas, n. 71. p. 133.

Sicya, σικύα. Vide *Cucurbita*.

Sicyedon, σικυηδὸν, eſt ſpecies fracturæ, quæ & καυληδὸν, & ῥαφανηδὸν dicitur, quando os totum per tranſverſum frangitur. Gorr.

Sicyone, σικυώνη, quatuor habet ſignificationes, juxta Gal. in Ex. d. Hipp. Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro ſimilis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ ſe ferentis. Foeſ. Oec. p. 565.

Sicyonion, σικυώνιον, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compoſiti, cujus baſis eſt *Cucumis ſylveſtris*, ap. Ægin. l. 7. c. 20.

* Sideratio, vel *ſyderatio*, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Apoplexia*, aut ſubita *paralyſis*; quam ſignificationem approbat Lang. l. 1. ep. 25. & l. 2. ep. 53. Rhod. ad Scribon. n. 101. p. 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ alias *ſphacelus* vocatur, σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Caſtell. Vide *Mortificatio*. *Sphacelus*.

Sideros, σίδηρος. Vide *Ferrum*.

Sidia, i. e. *Lima*. Rul. & Johnſ. Lex.

Sidioides, σιδιοειδὴς, dicitur *color malicorium*, hoc eſt corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam *repræſentans*, σίδη enim *malum punicum* ſignificat. Legitur aliquoties apud Hip. l. de judic. dieb. VII. 2. l. de int. aff. XXXI. 3. XXXIV. 7. XXXIIX. 4. XLVIII. 6. l. 3. de morb. XII. 3. Jung. Foeſ. d. l. Keuchen. ad Sammon. p. 271.

* Sidus, *ſydus*, idem quod *ſtella*, ἄστρον, σείριον. *Sydera* vocantur a ſiderando, quod eſt incendere. Veterum fuit dogma, *ſidera* eſſe omnia igneæ naturæ. Lind. Ex. XI. §. 161. ſeqq. 188. Hoc dogma hodieque revocavit Gaſſendica, & Carteſiana Philoſophia. *Sidereum corpus* Paracelſo dicitur *ſpirituale*, *Magicum*, *Cabalicum*, cui peculiares attribuit virtutes in herbis, & aliis naturalibus, tr. Labyrinth. Med. c. 9. & 10. l. de Peſtilit. tr. 1. & 3. & Philoſ. ſagac. l. 1.

* Sief, i. e. *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum ſiccum. Vide *Collyrium*.

Siegones, σιηγόνες, idem quod σιαγόνες; *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

* Sielismos, σιελισμὸς, vel σιαλισμός. Vide *ſalivatio*, a verbo σιαλίζω, *multam ſalivam effundo*. Unde σιαλίζοντες, iidem qui σιαλοχόοι, de quo paulo ſuperius. Legitur vero apud Hipp. 1. prorrh. c. 3. t. 21.

Sifantis, i. e. *terra argentina ſimphus*. Rul. & Johnſ.

Sige, σιγὴ, *ſilentium*, *taciturnitatem* ſignificat. Peſſimum ſignum in phreniticis, & deliris.

ris. Hipp. 1. prorrhet. c. 2. t. 19. Coac. t. 56. Vide *Aphonia*. *Silentium* alias egregie diſtinxit Libav. in *ſilentium Prudentiæ*, & *Tolerantiæ*, T. III. Op. p. 154. Non minus recte & *ſilentium Crollii ſacrum* vocavit diabolicum, & execrabile, T. IV. p. 69. Et o utinam hodieque perſuadere ſibi paterentur Chriſtiani plebeii (quamvis etiam non ſint pauci, qui prudentiores videri volunt) qui exiſtimant, nihil magici, nihil præſtigiarum præ ſe ferre, dum talia remedia commendantur, cum *ſilentio* vel colligenda, vel applicanda. Revera tale *ſilentium* execrabile eſt, non ſacrum : verba ſunt laud. Authoris veriſſima.

Sicia, i. e. *ſtorax liquida*; vel ſygra. Rul. & Johnſ. Gal. de ocul. c. 3.

† Sigillatio, cicatricis inductio. Fallop. de re cor. c. 2.

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra Lemnia ſigillata*; cujus modum præparandi, & *ſigillandi* ſigno Dianæ deſcripſit Gal. l. 9. de S. Fac. quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitenſis*, *S. Pauli*, *Sileſiaca*, *Hersbrucenſis*, aut *Veldenſis Norica*, certis *ſigillis* notari ſolent : de quibus vide Scroder. l. 3. c. 2. Fr. Hoſm. Cl ad h. l. C. Hoſm. Paral. Offic. c. 44. 45. Ita & *Trochiſci ſigilli*, & aſteriſcis ſignari ſolent, præſertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fuſum, & igne fuſorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli maſſam aliquam ex ſuccino albo, vitro Veneto, Borrace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem uſurpent. Rul. Olim vaſa cera, & annulo ſignabantur a Medicis. Rhod. ad Scrib. n. 269. p. 331. *Sigillis* vero magicam virtutem adſcribere cum Paracelſicis, de quo etiam in Th. Chym. Vol. VI. p. 351. ſuperſtitioſum eſt. Vide *Character*.

* Sigmoides, σιγμοειδὴς, h. e. literam Græcam C. referens, non Σ. Vide C. Hoſm. comm. ad Gal. de U. P. n. 385. Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur proceſſus ſcapularum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Bartnol. libell. 4. An. c. 19. Deinde ſinus, ſeu *cavitas ſemicircularis* in *cubito* inter duas cubiti apophyſes comprehenſa, in quam brachii extremum trocheæ ſimile inſeritur, d. l. c. 20. Porro *tres Valvulæ cordis*, ad oſtium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras ſpectantes, *ſigmoideæ* vocantur. Gal. l. 6. de U. P. c. 14. qui tunicas ſaltem appellavit. Barth. l. 2. c. 7. *Cartilagines* quoque *aſperæ arteriæ* cum non ſint integre circulares, ſed parte poſteriori membranoſæ, & ita cartilaginea ſua ſubſtantia antiquum C. referant, σιγμοειδεῖς vocantur, d. l. c. 10.

Signatio, *Signatura*, ἐπισφραγισμὸς, alia eſt *neceſſitatis*, quando vaſa obſignantur; aut ipſa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium, vel ſuſpicionem fraudis. Ita & Acidularum Egranarum vaſa fictilia publica authoritate obſignari ſolent. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 441. Vel eſt *ſuperſtitionis*, & vanitatis. Quo, ſalva authoritate, pleraque etiam referenda mihi videntur, quæ Crollius de *ſignaturis Plantarum* ſcripſit; cum plurima prorſus ridicula nitantur, & inepta ſimilitudine. *Signata ars*, Paracelſo dicitur *Cabalia*: eſtque, ex illius mente, pars Aſtronomiæ, & introitus ad Medicinam; verum ob magiæ ſuſpicionem vitanda. Labyrinth. Med. c. 9. & tr. de morb. Tart. c. 16. Vide *ſigillum*, *Character*.

Significatio, ἐπισημασία, σημείωσις. Vide *ſemaſia*, *ſemeioſis*.

* Signum, σημεῖον. Vide *ſemeion*.

Silach, Arab. *ſilac*, dicitur *craſſities palpebrarum*. Foreſt. l. XI. Obſ. 46. Schol. Alii ad πτίλωσιν, h. e. *defluvium capillorum* applicant. Johann. Steph. Paraphr. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 3. 173.

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel ſaxi duriſſimum, extrinſecus leve. Hujus ſpecies eſt *Pyrites*, de quo ſuperius. Alias plures recenſet Rul. in Lex. De *ſilicis* virtutibus, & uſu vid. Schroder. l. 3. c. 8. n. 18. & Fr Hoſm. in cl. Th. Chym. Vol. VI. p. 453. Quære & in Indice Helmontii.

Silicetus, idem quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut veſica nimiopere indurati, apud Paracelſ. l. de Tartareis morb. c. 20. & 21.

Siliginis, σιλίγνις, Latine *Siligo*, dicitur puriſſima tritici farina, e qua paratur *panis ſiligineus*, σιλιγνίτης. Gal. l. 1. de A. F. c. 2. Lang. l. 1. ep. 56. J. Alex. l. 8. Sal. c. 6. & not. in Gal. d. l. Lind. Ex. XIII §. 510. ſeq.

Silipit, i. e. *Æs*, *Cuprum*. Rul. in Lex.

Siliqua, κεράτιον. Vide *Ceration*.

Silo, homonymon eſt. Vel enim idem eſt, quod *Simus*, σιμὸς, qui naſo eſt ſurſum verſus repando. Lind. Ex. XI. §. 39. Vel ap. Chym. idem eſt, quod *Terra*. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Silurus, σίλουρος, nomen piſcis : de quo tamen inter ſe diſſentiunt Authores, dum alii *ſturionem* eſſe dicunt; in qua ſententia eſt Aldr. lib. 4. de piſc. cap. 9. alii cum *Glanide* confundunt, ut Geſnerus. Vide Aldr. l. 5. de piſc. c. 5. Meminit alias Gal. l. 9. de S. F. §. Halme, ad fin. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 2.

Simia, πίθηξ. Vide *Pithex*.

Simila, *ſimilago*, σεμίδαλις. Vide *ſemidalis*.

* Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλοῦς. Vide *Homœomeres*. *Haplus*.

Similatio, idem quod *Aſſimilatio* : de quo

ſupra

ſupra in AS. Gr. ὁμαίωσις.

Similis, *ſimilitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid ſignificet, notum eſt, videlicet aliquam convenientiam rerum inter ſe diverſarum. Gal. *ſimile* duobus modis dici docet: uno quidem, quando eſt ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas: altero, quando ſecundum magis, & minus ſaltem eſt convenientia, ἐν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον, c. 1. de iis, q. in med. t. 4. fin. *Similia ſimilibus* conſervari, eſt generaliſſimus ſcopus methodi Hygienes; de quo in *Hygiene*; limitationem ſuam tamen admittit, uti videre eſt in Dogm. noſtr. P. IV. c. 2. d. 3. p. 468. *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonſtrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult J. Alex. not. in Gal. l. 2. de ſem. c. 1. Plura de *ſimilitudine* inter generans, & generatum, inter parentes, & liberos, vide ap. C. Rejes C. El. q. 54. Quamvis vero *ſimilitudinis* obſervatio in Medicina inſignem, multumque uſum habeat; probe tamen etiam obſervanda eſt cautela Hip. quod *ſimilitudines* Medicis pariant errores, & difficultates, l. 6. Epid. ſ. IIX. 80. vel t. 49. quem locum notatu dignum bis citavit Lind. Ex. XII. §. 71. & XIV. §. 114. *Similitudo* enim ſaltem eſt inſtar ſyllogiſmi Dialectici, vel Topici, nihilque certi concludit. J. Alex. not. in Gal. l. 4. M. M. c. 4. Utinam hoc vero probe obſervarent Chym. & Spagyr. qui nimium quantum *ſimilitudinibus* nituntur; & ita ſæpiſſime fallunt, & falluntur. Fallax quoque in multis eſt *ſimilitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a Schr. l. t. c. 38. Quin potius veriſſime Lib. negavit a *ſimili* ad eſſentiam recte aliquid colligi, T. IV. Op. p. 259. 277. *Similitudines* quoque dicuntur figuræ cœleſtes, quæ rebus aſſimilantur nos concernentibus. Rul. Johnſ.

Simissa, σιμὰ, rectius *ſemiſſa*, i. e. ad dimidiam coctum. *Simiſſator*, vel *ſemiſſator*, qui ad dimidias coquit, Gr. σιμωτής. Linden. Ex. X. §. 52.

*Simitas, *ſimus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet ſignificationem: unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ; cujus oppoſita pars *convexa*, & *gibba* nuncupatur. Gal. l. 4. de U. P. c. 13. Barthol. l. 1. An. c. 14. & alibi: alteram præternaturalem, qua notat vitiatam figuram naſi; cum medius naſus ſubſidet, aut deprimitur. Galen. com. 1. in l. 6. Epid. t. 4. Jung. Foeſ. p. 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus uſurpatur: v. g. de *ferularum* Chirurgicarum parte *retuſa*, & reſima, apud Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ab orbiculari plurimum inclinat, d. l. comm. 2. t. 2.

Simivulpa, πιθηκαλώπηξ, vel *Vulpiſſima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes, digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis*, & *ſimiæ* formam ex parte referens; cujus hiſtoriam, & uſum in cibis vide ap. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 4.

Simmitium, i. e. *Ceruſſa*. Rul. & Johnſ.

Simos, *ſimotes*, σιμὸς, σιμότης. Vide *ſimitas*.

*Simplex, ἁπλοῦς, *ſimplicitas*, ἁπλότης, uſitatiſſimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem eſt quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam ſaltem partem affectam occupat; quamvis & febris *ſimplex* dicatur Galeno, quæ mitis eſt, & cum ſignis tutis cumprimis, qualis eſt Ephemera, l. 1. de Criſ. c. 16. Remedia *ſimplicia* dicuntur ad differentiam compoſitorum, quibus etiam communiter anteferuntur. Helmont. tr. Pharmac. ad Diſp. n. 5. quamquam experientia teſtatur, hoc univerſaliter verum non eſſe, ob frequentiſſimam in corpore humano heterogeneitatem valde miſtam, & intricatam. Vide Dogm. noſtra P. VI. c. 4. d. 3. p. 747. ſeqq. In genere vero *ſimplex* & natura, & doctrina prius eſſe compoſito, recte dicitur a Gal. l. t. de diff. reſp. c. 2. 3. aph. 15. & alibi. Chymici tria *ſimplicia* materialia corporum naturalium ſtatuerunt, ceu principia, *vaporoſum*, *inflammabile*, *fixum*, Th. Chym. Vol. I. p. 101. Aliis vero quinarius numerus placet: de qua ſententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de iis, qui morbum *ſimulant*. Lege Gal. libell. de iis, qui morbum ſimulant. *Simulata* quoque *Medicatio* dicitur, quando cauſſa morbifica non perfecte removetur, ſed ſaltem movetur. Ita v. g. quando febris ſupprimitur non depurato ſanguine ab inquinamentis ſuis. Lind. Ex. XII. §. 115.

* Simus, vide *ſimitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina, idem quod *China*. De Medicina *Sinica* vide Act. Lipſ. 1682.

Sinapelaeon, σιναπέλαιον, i. e. *Oleum Sinapinum*: de quo Dioſc. l. 1. c. 47.

Sinapisis, i. e. *Bolus armena*. Rul. & Johnſ. in Lex.

*Sinapismus, σιναπισμὸς, & de medicamento tenuium partium, acri, & vehementer calido ex *ſinapi* compoſitum dicitur. Gal. l. 3. de L. Aff. c. 4. ubi ἐρεθισμὸς διὰ νάπυος vocatur: & de ipſa operatione, quæ eſt ſpecies *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapiſma*, Tom. II. Epiſt. & Conſ. Med. l. 3. p. 497. ſeq. quamvis vitioſe per y legatur. In priori ſignificatione ſumitur a Schrod. l. 2. c. 44.

in

in poſteriori l. 1. c. 3. Adde Vvecker. Ant. Gen. l. 1. c. 41. Spec. l. 2. ſ. 33. Morell. l. 2. de form. rem. ſ. 1. c. 41.

Sinapium, vocatum *Embamma*, vel *Intinctus ex ſem. ſinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. l. 20. Sal. c. 15.

Sinaros, σιναρὸς, hoc eſt *Læſus*. Legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 45. 2. de artic. t. 37. & c. 3. t. 70. l. 6. Epid. ſ. VII. 72. a voc. σίνος, quod *Læſionem*, *noxam* ſignificat. Unde & contrarium ἀσινὴς, *illæſus*, Foeſ. p. 567.

Sincerus, γνήσιος, idem quod *Legitimus*. Vide *Gneſios*. Interdum etiam pro *puro* ſumitur. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

* Sinciput, vel *ſyncipus*, βρέγμα, anterior capitis pars, ſupra frontem, capillis intecta, l. de Introduct. c. 10. Barthol. l. 3. Anat. proœm. Vide *Bregma*.

Singulare, idem fere ſignificat, quod *ſpecificum*: eſtque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *ſingulari* plane vi, ac proprietate huic, vel illi affectui p. n. mederi dicitur. D. Velſchius in Diſp. de *ſingularibus*.

* Singultus, λύγξ, λυγμός. Vide *Lygmos*. *Singultoſa febris* dicitur Practicis, non illa ubi aliquando *ſingultus* moleſtat, ſed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de Calderia T. I. Op. p. 423.

Sinister, ἀριστὸς. Vide *Dexios*. Dieterich. n. 104.

Sinomoros, σινόμωρος, dicitur *Malignus*, *noxius*, pernicioſus. Legitur apud Hipp. 3. de art. t. 51. & 54. Jung. Foeſ. d. l.

Sinos, σίνος, *Noxam*, *offenſam* ſignificat, idem quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hipp. v. g. 3. de R. V. I. A. t. 14. 2. de fract. t. 15. l. 5. Ep. XIV. 3. l. de vuln. cap. X. 2. & alibi. Vide Foeſ. p. 566.

Sinopis, σινωπὶς, ſpecies *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *ſinopida* in nomin. dicitur.

* Sinus, κόλπος. Vide *Colpos*.

Sipha, terminus obſcurus apud Paracelſ. de quo dicit, quod ſaga, vel Pythoniſſa ignem veluti e ſilice hoc eliciat, & tempeſtatem excitet, tr. de Podagra, tit. Proceſſus.

Siphac, idem eſt quod *Peritonæum*. Foreſt. l. 6. Chir. obſ. 48. Schol.

Siphita, *ſyphita*, nomen morbi, ap. Parac. & diſtinguitur in pravam, & ſtrictam. *Siphita Prava*, morbus eſt, vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Siphita ſtricta*, eſt morbus phantaſticus eorum, qui *noctu dormientes ambulant*, *Noctambulatio*. Dorn. Rul. Johnſ. e Parac. de præp. l. 1. tract. 4.

Sipyis, σιπυὶς, *pyxidem* ſignificat, apud Hip. l. de ſteril. XXII. 15.

Sira, id eſt *Auripigmentum*. Rul. in Lex.

* Siraeon, σιραῖον. Vide *Sapa*.

Sirenes, *ſirones*, dicuntur *puſtulæ manuum*, & *pedum*. Walther. in Sylv. Med. p. 1373. Dorn. Rul. Johnſ. in Lex. Lang. l. 2. ep. 42. Jungatur D. Etmulleri obſervatio de *ſironibus* in Act. Erud. Lipſ. 1682. *Sirenes*, σειρῆνες quoque dicuntur *monſtra marina*, partim piſcis, partim hominis formam, & quidem fœminæ, ſive virginis, repræſentantia; de quibus legantur Ep. N. C. A. I. O. 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι piſces vocantur: & Eraſm. Franc. Horti Indic. Or. & Occ. P. II. p. 1412. ſeq. *Syrenes*, perperam per y, apud Dorn. Rul. & Johnſ. deſcribuntur, quod ſint monſtra marina e nymphis nata.

* Siriasis, σειρίασις, item σειρίασις, eſt nomen *morbi infantilis*, vid. *inflammatio cerebri*, & *membranarum*, quam conſequuntur ſincipitis, & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis ſiccitas, & inappetentia. Derivatur a σιρὸς, quod foveam, in qua ſemina recondunt, & aſſervant, ſignificat. Gorr. & Caſtell. Ita & in ſyncipite, ubi futura ſagittalis, & coronaliscoeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgo dicta, omnium poſtremo in oſſeam duritiem coaleſcens, tum temporis ſubſidet, & foveam quaſi conſtituit; quod plerunque lethale habetur ſignum. Cauſſa eadem, quæ aliarum inflammationum, ſanguis videl. actior, fervidiorque circa membranas cerebri ſtagnans, malignitatis ichoroſæ ſalinæ haud dubie particeps. Vid. Senn. Med. Pr. T. IV. tr. de Infantilium mor. cur. P. II. c. 7. h. tit.

Stricon, *de plumbo*, id eſt *Cinis plumbi*. Rul. & Johnſ.

Siringa, id eſt *Calx*. Iidem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de ſidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula*, κύων dicitur; cui ſingularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hipp. tempus illud ante *Canem*, ſub *Cane*, & poſt *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectiſſime expedivit hanc opinionem, non aſtro huic, ſed Soli καύματι illud adſcribens, Linden. Ex. XI. §. 170. ſeq. quamplurimis, & confirmavit ſuccincte calculo ſuo Cl. Dn. Sturmius, Scient. Coſmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.

Sirones. Vide *Sirenes*.

Sirotes, σειρωτὸς. Vide *ſimiſſa*.

Sirupus, *ſyrupus*, *ſerapium*, σίραιον, Actuario eſt medicamenti forma fluida, ex decocto, vel ſuccis, aut infuſione conflata, ſaccharo, aut melle dulcorata, atque in eam conſiſtentiam cocta, ne

ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata. Morell. l. 1. de form. rem. ſ. 1. c. 4. Vvecker. Antid. Gen. lib. 1. cap. 13. Spec. l. 2, ſ. 2. Schrod. l. 2. c. 84. Fr. Hofm. in cl. ad h. l. Obiter ſcrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per Y ſcribatur communiter, præſertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine ſua Græcum ſit vocabulum. Hinc & Eſthii opinio, *ſyrupum*, quaſi συρμοποιὸς, hoc eſt liquorem Syris uſitatum dici, magis commentitia, & coacta, quam veritati conſona nobis videtur.

Sirsen, Arab. rectius, quam *Birſen*, ſignificat apoſtema capitis calidum: eſtque idem, quod *phrenitis*. Foreſt. l. 10. obſ. 1. Schol.

Sirza, idem quod *Eſchara*. Dorn. Ruland. Johnſ.

Sitanion, σιτάνιον. Vide *ſetanias*, *Hornus*.

Sition, σιτίον, latam, & ſtrictam, habet ſignificationem. Late omnia *alimenta*, *eſculenta*, & *potulenta* σιτίων nomine veniunt. Hipp. 2. aph. 38. l. 6. Epid. ſ. 5. t. 20. Stricte *panes ex tritico* σιτία vocantur, 4. de R. V. I. A. t. 91. Vide Linden. Ex. XIII. §. 160. Diet. IX. 173.

* Sitis, δίψα. Vide *Dipſa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *alimenta* ſignificat, ſtricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitospelton, σιτόσπελτον, ſic dicitur a quibuſdam *Feſtuca*, ſive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σίττα, nomen avis, & ſpecies *Pici*; cujus deſcriptionem vide in Aldr. l. 12. Ornith. cap. 38.

Situs, æquivocum eſt apud Lat. Proprie reſpondet Græco θέσις, Lat. *poſitus*: denotatque partis ſolidæ locum naturalem, & poſitionem, a Medico probe ex Anatomicis addiſcendam; quo vitiato, Morbi malæ Conformationis oriuntur, qui dicuntur *Morbi in ſitu*. Multum etiam confert noviſſe *ſitum* partium ad curationem. Gal. l. de art. med. conſt. c. 17. Deinde *ſitus* ſignificat mucidam lanuginem, quæ ſuperficiei materiæ lentæ pituitoſæ, adnaſcitur ex corruptione. Lind. Ex. X. §. 45.

Smaltum, idem quod *Amauſum*. Vide ſupra in Am.

Smaragdinon, σμαράγδινον, nomen eſt *Emplaſtri*; cujus deſcriptio habetur apud Celſum, l. 5. c. 19. ita dictum ob ſummam *viriditatem*.

Smaragdus, σμάραγδος, dicitur lapis quidam pretioſus, vel gemma pellucida, amœno vicore pulcherrima, & inter reliquas fragilliuma: cujus pleniorem deſcriptionem, ſpecies, vires, & uſum vide ap. Plin. l. 38. c. 5. Chiocc. Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 212. ſeq. Schrod. l. 3. c. 3. n. 8. Fr. Hofm. in cl. Rul. & Johnſ. Th. Chym. Vol. V. p. 389. Lang. exiſtimat, Galenum per *Jaſpidem viridem* intellexiſſe *Smaragdum*, l. 2. ep. 49. *Praſinam gemmam*, πράσινον λίθον quoque vocari, teſtatur Keuch. ad Sammon. p. 277. *Smaragdum* fieri ex cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur in Th. Chym. Vol. I. pag. 487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. S. Arc. Ch. l. 3. cap. 8.

Smaragéo, σμαραγέω, *ſtrepitum edo*, reſono. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XLIV. 2. Foeſ. p. 576.

Smaris, σμαρίς, piſcis dicitur ex *Menarum* genere: cujus deſcriptionem, & uſum vide in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 40.

Smectis, vel *ſmectris*, σμηκτίς, ἡ σμηκτρὶς, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habet. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXVII. 11. l. de fiſtul. II. 10. adde Gal. in expoſ. d. Hipp. & Erot. Onom. p. 108. a.

Smegma, σμῆγμα. Vide *Sapo*.

Smele, σμήλη, fere idem quod *ſmegma*. Pulvis dicitur ſiccus, qui cuti non unctæ aſpergitur ad eam detergendam. Ejuſmodi facultatem habet nitrum, ſal, mel, ſalis flos, cimolia, fomentum fabarum, furfur, pumex, &c. Gorr.

Smile, σμίλη, vocatur *ſcalpellum*, & eſt inſtrumentum Chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utraſque ſecantes, utrinque curvas; ſed alteram concavam, alteram vero illi oppoſitam, gibbam. Cuſpis autem acuta erat. Diverſi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre. Gorr. Meminit hujus vocabuli Gal. de fœt. form. c. 6. ubi Lat. Interpres addidit, eſſe cultrum ſutorium.

Smilion, σμίλιον, nomen medicamenti aeris, ad rumpenda apoſtemata, apud. Ægin. l. 3. cap. 23. l. 4. cap. 18. l. 7. cap. 17. Scribitur & σμήλιον, non male forſitan, παρὰ τὸ σμήχειν, a *detergendo*. Gorr.

Sminthios, σμίνθιος, epitheton *ſalis lacuſtris*, cujus meminit Gal. l. 11. de S. Fac. §. Sales.

Smiris, σμίρις, *ſmyris*, σμύρις, apud Rul. eſt *lapis duriſſimus*, & aſperrimus, quo utuntur ſculptores annularii, & alii artifices, ad ſcindendum vitra, & alios lapides. Utilis habetur ad erodendum, ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. l. 7. c. 3. in Lith. ſ. *Lapides*, Dioſc. l. 5. c. 166.

Smodicon, σμωδικόν, idem quod μωλωπικὸν, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens: σμῶδιξ enim *vibicem*, ſive liquorem ex plaga denotat. Gal. in exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 576.

Smyrna, σμύρνα. Vide *Myrrha*.

Soboles, ἔγγονα, idem quod *Liberi*. Gal. l. 2. de ſem. c. 5.

So-

Sobrietas, νηφαλιότης, idem quod *Temperantia*, virtus præſcribens voluptatis imperio cibum, potumque, prout ſatis eſt ad neceſſitatem, Medico commendata a Lind. Ex. II. §. 27. quin & aliis, ceu morborum noverca, & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, Lang. l. ep. 55. Opponitur *Ebrietati*. Utriuſque vocabuli ridiculam Etymologiam videſis apud Diet. Jatr. n. 524.

Soccus, ἀρβύλη. Vide *Arbyle*.

Soda, Arab. *Dolor capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*, Dieter. Jatr. p. 624. Veleſc. de Tarant. Phil. Pharm. l. 1. c. 7. p. 20. Walth. in Sylv. Med. p. 1376.

Soda Subethica, vocatur *ſoporiferus capitis dolor*. Bonett. in Anat. Pr. l. 1. ſect. 3. Obſ. 31. pag. 139.

Sol, ἥλιος, quæ propria ſit ſignificatio, pueri quoque e Nomenclaturis norunt. Cujus inſignem virtutem, & efficaciam in corpora naturalia, & in ipſum etiam hominem, præſertim vero in aerem nos ambientem, ſi quis vellet in dubium vocare, næ ille recte diceretur adverſus *ſolem* loqui, & in manifeſtis dubitare, quod ſtupidi eſſe, vel ſi invertere conaretur manifeſta, ſtolidi proprium dixit Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 5. In primis vero author caloris dicendus, ejuſdemque in aere mutationis. *Sol* enim cauſſa eſt caloris ejus, quem aer ambiens nos per æſtatem habet, prope nos juxta verticem accedens facienſque diem longiorem. Et ipſe ad eundem modum cauſſa eſt frigoris hyemalis, qui obliquus, & humilis exiguo tempore ſuper terram fertur. Gal. com. 1. de nat. hum. t. 36. Hinc *Sol* aeri præſidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur Helmont. tr. Form. ort. n. 94. *Sol* recte dicitur univerſalis motor. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 1. p. 32. 33. An *ſol* eſt ipſa Mundi Anima Platonica? Tropice *ſol* dicitur primum ignis in corpore humano inviſibilis, a ſole cœleſti influens, nativum ignem fovens in homine. Dorn. Rul. & Johnſ. Imo quantum a Parac. colligere licet, *Sol microcoſmi* eſt ipſe ignis, vel calor nativus: quem cauſſam etiam phthiſeos dixit tr. de Tabe, & Paragraph. l. 5. §. 2. Deinde *ſol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo paſſim in ſcriptis Chymicis. Vide *Aurum*. *Sol Gabanalæ*, eſt Paracelſi Necromaticum figmentum, tr. Philoſ. ſagacis.

Soladini, ſunt *ſpiritus corporei*, in igne degentes inviſibili. Dorn. in Dict. Paracelſ. ſupra *ſaldini* dicti.

Solater, id eſt *Argentum vivum*, Rul. & Johnſ. apud quem *ſolatur* legitur.

† Solda, ex qua fit vitrum. Chalm. Chirurg. l. 3. c. 11.

Soldura, dicitur *fex ſalis* alkali, quod ad vitra alba ſumitur. Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 28.

Solea, βούγλωσσον, Lat. etiam *Bugloſſum* dicitur, piſcis planus marinus, ſquamoſus, *paſſeribus* affinis: cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, vide apud Aldr. l. 2. de piſc. c. 43. Meminit & Gal. l. 3. de A. F. c. 30. Jung. J. Alex. l. 14. Sal. c. 8. Bruyerin. l. 19. de re cib. c. 21.

Solelasar, id eſt *Alkali*. Ruland. & Johnſ.

Solen, σωλὴν, æquivocum eſt. Primum notat *canalem* ad aquæductus. Lang. l. 1. ep. 44. Deinde *ſolen* dicitur *inſtrumentum Chirurgicum* oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus, aut femur imponitur, & continetur. Hipp. l. 2. de fract. t. 64. 75. & c. 3. de iis, q. in Med. t. 18. Gal. l. 6. M. M. c. 5. Celſ. l. 8. c. 10. Ægin. l. 6. c. 106. Denique *ſolen* eſt ſpecies conchæ marinæ oblongæ, rotundæ, duum generum, maris, & fœminæ. Utriuſque deſcriptionem cum uſu vide apud Aldr. l. 3. de Teſtac. c. 73. Chioct. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 47.

Solenarium, σωληνάριον, inſtrumentum Chirurgicum, canalis inſtar, quod ſupponitur membro virili, inſtar *ſolenis*. Legitur apud Gal. l. 14. M. M. c. 16.

Soleus, dicitur Muſculus pedis. Barth. l. 4. c. 13. p. 582.

Solicitudo, idem quod *Cura*, φροντὶς. Vide *Cura*. Gal. l. de parv. pilæ exerc. c. 3.

* Solidus, στερεὸς, dicitur de *partibus corporis*, quæ conſiſtentiam certam, figuram, circumſcriptionemque habent, contradiſtinctæ ab humoribus, & ſpiritibus. Gal. l. 1. de nat. fac. c. 7. Adde Dieter. n. 788. Hipp. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has ſolas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum aſſeclæ; ſed abſque ratione prægnante. Vide *Meros*. Omnes *ſolidæ* partes ſunt etiam *Organicæ*. In genere *ſoliditas* corporum debetur ſolis particulis terreſtribus, quæ vinculi, & carceris loco exiſtunt fluidis. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 5.

Solimembria, legitur in Galeno Latino, c. 1. de art. t. 46. ubi in Gr. habetur ὁλομελής, denotatque *ſolidam*, atque *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in ſpecie; quemadmodum & de illis uſurpavit Hip. l. de Glandul. in princ. ſtatim & IV. 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, l. de Alim. IV. 25. ubi opponitur etiam τῷ μέρος, *juxta partem*, ſive particulariter. Legitur & in Epiſt. Democriti ad Hippocratem, circa fin. in generali ſignificatione. Vide Foeſ. pag. 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum, res eſt expedita, ſi emphaſin Etymi atten-

attendas, quod ſcil. οὖλος pro ὅλος Jonice ſcribatur; & ſignificet *totum*, *ſanum*, integrum: μέλος vero *membrum* dicatur: & ita ὀλομελίη, nihil aliud ſit, quam *integritas membrorum corporis*: Ita e contrario non video, quid ſibi velit fictum illud Latinum nomen *ſolimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem quod *ſolunguia*, μονώνυχα, μώνυχα. Vide *Monycha*.

Solitarius, μονήρης, id eſt *amans ſolitudinem*. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικὸς, dicitur Melancholiæ pabulum; & ita vel inter cauſſas, vel ſigna morbi melancholici referenda. Dict. Jatr. p. 771.

Solium, κολυμβήθρα, δεξαμένη, nihil aliund eſt, quam vas, in quo homines ſedentes lavantur: idem quod *Labrum*. Vide *Dexamene*, Weker. Ant. Gen. l. 1. c. 23.

Soloma, idem eſt quod *Brumaſar*: & videtur ænigmatice denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*. Vid. Th. Ch. Vol. IV. p. 986.

Solsequium, id eſt *ſulphur*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Solstitium, Gr. τροπαὶ, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *ſtare*, in Græco exprimitur per *vertere*. Utrumque recte. Cum enim duo ſint *ſolſtitia*, æſtivum, & hyemale; & utrumque ita ſit comparatum, ut ſol tardius motu proprio videatur progredi; dicta ſunt Latinis *ſolſtitia*: E contrario, quia in æſtivo ſol ſummam acceſſionem ad verticem noſtrum attingit, & paulo poſt ab illo rurſus recedit; ita & in hyeme, cum remotiſſimus fuerit a vertice, & mox ad illum rurſus aſcendere incipiat motu ſuo proprio; non inepte τροπαὶ, q. d. *Verſiones*, ſcil. motus ſolis appellantur. De iis lege Ægin. l. 1. c. 100. Meminit & Hipp. de A. L. & Aq. XXX. V. l. 3. de diæt. X. 9. V. 20.

Solvas, Paracelſo dicitur materia quædam liquida, diſſolvens lutum, de morb. ex Tartaro tr. 1. c. 4.

† Solvere, Hipp. eſt omnino liberare. Steph. Caſtr. l. 2. c. 9. Quæ ex quibus.

* Solutio, λύσις, homonymon eſt. Vide *Lyſis*. Quibus addi debent, quæ de *ſolutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. Johnſ. *Solutio*, διάκρισις, eſt prior Chymicæ Practicæ pars, qua rerum coagulatarum compages ſolvitur, & attenuatur. Hæc multis quidem diſtincta eſt ſpeciebus; ſed nomen, apud artifices, in uſu diſciplinæ, de una familiarius, & frequentius uſurpatur, quam de altera; nonnunquam certa quædam ſpecies generis vocabulo ſolo deſignatur. *Solutio* eſt duplex, *Liquatio*, & *ſegregatio*: vel *Calcinatio*, & *Diſſolutio*. Quære etiam in Th. Chym. Indicibus. *Solutionis* per aquas fortes meminit Rolf. Chym. l. 2. c. 3. Solutionem Chymicam triplicem conſtituit Morley: una fit Calcinatione: ſecunda Extractione: tertia Purificatione: Proleg. Chym. Leidenſ. c. 3. princ. Accuratius de *ſolutione* Chymica ſcripſiſſe videtur Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 1. c. 5. p. 54. ſeq. *Solutio* Spagyrica in opere Lapidis Philoſoph. dicitur corporis in Mercurium reductio; & eſt artis fundamentum, & principium hujus Magiſterii. Theatr. Chym. Volum. III. pag. 132. 430.

Solutivum, Latinis aliquando idem eſt quod *Laxativum*, ſive *purgans mitius*, apud Lang. & alios Authores paſſim.

Soma, σῶμα. Vide *Corpus*.

Somato-macheo, σωματομαχέω, idem quod προσγήτομαι, denotat athleticum corporis exercitium, quando toto corpore, & amplexibus certarunt gymnaſtæ. Gal. c. de ſalubr. diæt. t. 14.

Somnium, ἐνύπνιον. Vide *Enypnion*. Dicitur & *Inſomnium*. *Somnia* ſunt operationes, quæ fiunt inter dormiendum ab Aſtris in homine. Rul. & Johnſ.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo ſupra in NO. *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur in Lum. Ratio. Medic. c. 10. p. 90. ſeq. & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*; cum propria experientia ſimus edocti, Theologum quendam celebrem olim ſomno meridiano indulgentem inter dormiendum ſurrexiſſe, prodeambulaſſe, cum conjuge locutum eſſe, a qua etiam rurſus ad ſellam, in qua dormiverat, reductus, paulum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικόν. Vide *Hypnoticos*. Laudatiſſimus, inter omnia, habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*, Ex. IIX. §. 81. Jungatur Ol. Borrichii diſſertatio de *Somno*, & *Somniferis*, maxime *Papavereis*; cujus mentio etiam fit in Act. Lipſ. 1682.

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνωλέστατα?) dicitur in ſomnum propenſio, & inclinatio. *Somnolenti*, ὑπνώδεις, vel ὕπνηλοι appellantur.

Somnus, ὕπνος. Vide *Hypnos*.

Somphos, σομφὸς, diverſis gaudet ſignificationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim ſignificat *laxum*, ſpongioſum: Hipp. l. de Loc. in hom. IV. 6. Vel *obſcurum* in voce, l. 2. de morb. XXXIII. 6. Vel colorem *fuſcum*, & obſcurum, ut ſcribit Gaza, apud Foeſ. Oec. p. 576. ſeq.

Digitized by Google

Sonath, Parac. Terminus denotans remedium aliquod in apoſtematibus laudatum; in quo ineſt aliqua vis expulſiva: lib. 2. de vit. long. c. *6*.

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *ſacer*, ἀληθὴς, ἱερός. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. ad Sam. p. 285.

Sonus, ἦχος, *ſonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quæ auribus percipitur, ſive naturaliter, ſive præternaturaliter habuerit. Sonorum differentiæ, & ſpecies ſunt *Tinnitus*, *ſibilus*, *ſonus gravis*, & *obtuſus*. Schrod. l. 1. c. 34. De *ſono*, & *magiſteriis* circa *ſonum* vide Libav. S. A. Ch. l. *6*. c. *9*. & Alchym. Pharmac. c. 7. & ex recentioribus Georg. Morhofii tractatum: Stentor ὑαλοκλάστης, ſive de Scypho vitreo per hum. vocis ſonum fracto.

Soos, σόος, *impetum* ſignificat, inde σουστικὸς, *Impetuoſus*. J. Alex. not. in Gal. l. 4. de Hipp. & Pl. decr. c. 5. Deſcendit a verbo σείω, quatio, agito. Alias σῶος, *ſalvum*, ſanum notare, e Lexicis novimus Græco-latinis.

Sophia. σοφία. Vide *ſapientia*.

Sophistæ, σοφισταὶ, olim in bona ſignificatione dicebantur illi, qui ſolertia Politica, ac negocioſa prudentia excellebant. Poſtea vero receptior facta ſignificatio mala, qua *ſophiſtæ* dicuntur, qui ſe ſapientes videri magis, quam eſſe ſtudent, pecuniarum, honoriſve gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. Ex. X. §. 89. Quos Hip. alibi vocat σοφιζομένους, qui ſibi arrogant ſapientiam Medicam, t. de fract. t. 5. Junge Foeſ. d. l. p. 577. Dorneus in Diction. Par. ita deſcripſit: *Sophiſtæ* ſunt magiſtri noſtri, qui ſe præſumunt omnium ſapientiſſimos, omnia ſcire, ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil ſit iſtorum Doctorum ſapientia, præter meram ſtultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, aſtu, faſtuque palliatam, captioſiſque munitam ſyllogiſmis; quorum omnium ſi neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophiſtæ* ſunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definientes, nec diſtinguentes omnia confundunt. For. lib. 16. obſ. 1. Schol. ex Jachino. Jung. C. Rejes C. El. q. 49. num. 24. *Sophiſmata* dicuntur fallaces vel rationes, vel concluſiones. Gal. l. de cujuſcunque animi morb. cogn. & cur. cap. 3. quamvis & in bona ſignificatione aliquando ſumatur. Th. Ch. Vol. I. p. 171.

Sophronesteres, σωφρονιστῆρες, vocantur *dentes* intimi, ac ultimi, in ſuperiori maxilla ab utraque parte unus; qui in tertio, vel quarto ſeptenario naſcuntur. Suntque ex genere Molarium; dicunturque *Dentes ſapientiæ*, vel *ſapientes*. Legitur apud Hipp. l. de Carnib. XIV. 4. Foeſ. p. *609*.

Sopiens, idem quod *Mitigans*, ἀνώδυνος. Vide *Anodynos*.

† Sopio, nis, Opium antiquis. Catul. Epig. 38.

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teſte Rhod. in Lex. S. p. 418.

* Sopor, κάρος, κῶμα. Vide *Caros*, *Coma*.

* Soporariæ arteriæ, vel *ſoporales*, καρώτιδες. Vide *Carotides*.

* Soporiferum, idem quod *ſomniferum*, ὑπνωτικόν.

Sora, idem quod *Eſſere*, de quo ſupra.

Sorbet, *ſorbetum*, eſt potio apud Ægyptios familiaris; parata ex ſaccharo, ſucco Limonum, Moſcho, Ambra, & aqua roſarum, de qua hoſpitibus ſuis offerunt poſt hauſtum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T. P. M. C. vernaculo tractatu de potu Cafe, The, & Chocolata p. 62.

Sorbitio, ῥόφημα. Vide *Rophema*.

* Sordes, ῥύπος. Vide *Rhypos*.

Sordittes, dicitur pus craſſum, coagulatum, album, aut ad nigrendum proclive. Avic. l. 4. fen. 4. tr. c. 1. in princ. Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus*, d. l.

* Sorex, idem quod *Mus*, μῦς, vel ſpecies muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunę numero reſpondere, legitur apud Lang. l. 2. ep. 18. Unde *ſoricis* cauda dicitur pulſus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Sortice, σωρειτικὴ, *acervalis dubitatio*, & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumſcripta comprehendit. Legitur apud Gal. l. de Marcor. c. 4. De vocabulo *ſorites* vide Diet. p. 842.

Sorni, *ſpagyricis* dicitur *Mars*, qui rubeus eſt experientia, aſpectu vero Citrinus ſiccitate ſuperatus, quemadmodum Mars eſt, & ſuæ Tincturæ color, qua ſuum arcanum in ſua alvo occultum eſt dulci aqua extrahendum. Ita deſcribitur in Arcanis Sapientum ſuper l. Turba Philoſophor. diſtinct. 3. Th. Ch. Vol. V. pag. 46. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sortilegium, χρησμῳδία, χρησμολογία, eſt præſagium ſpirituum, idem quod Divinatio, Magia. Parac. quatuor ſpecies *ſortilegiorum* numerat, *Geomantiam*, *Aſtromantiam*, *Pyromantiam*, *Hydromantiam*, l. de arte præſaga, Tract. 1. Alibi tamen, nimirum Tract. 2. *Necromantiam* quoque annumeravit.

Sory, σῶρυ, *ſorus*, *ſori*, σῶρυς, Ægin. eſt minerale, vel medicamentum metallicum, lapidoſum, odore tetro, colore nigro, cognationem

Digitized by Google

habens cum *Chalcide*, *Melanteria*, & *Miſy*, utpote in iiſdem metallis proveniens. Cujus hiſtoriam, & vires vide apud Dioſc. l. 5. 119. Gal. l. 4. de S. F. c. 7. & alibi. Schrod. l. 3. c. 18. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 4. p. 475. Rul. & Johnſ. in Lex. Ferr. Imperat. Hiſt. Nat. l. 13. c. 16. Rhod. ad Scrib. n. 51.

Sostrati *vinculum*. Vide *Vinculum*.

Soteira, *σώτειρα*, Latine *ſervatrix*. Eſt nomen Antidoti; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. c. 11.

Sotarios, *σωτήριος*. Vide *ſalutaris*.

Spacium, vel *ſpatium*, *χῶρα*. Vide *Chora*.

Spadon, *σπάδων*, primo idem eſt, quod *ἐκτομίας*, *Caſtratus*, *Eunuchus*, C. Hofm. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 1062. J. Alex. l. 11. Sal. c. 6. &c. Vide *Caſtratus*. Deinde idem ſignificat, quod *σπάσμα*, vel *σπασμὸς*, *convulſio*. Erotiano enim eſt corporis convulſio. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quędam fit convulſio, lib. 1. de morb. X. 59. XI. 19. XV. 3. Jung. Foeſ. p. 577.

Spagiria, *ſpagyrica*, idem quod *Chimia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, *σπαγυρία*, Parac. dicitur Ars, quę purum ab impuro ſegregare docet, ut rejectis fęcibus, virtus remanens operetur. Et *ſpagyrus* dicitur, quicunque novit diſcernere verum a falſo; a bono ſequeſtrare malum; impurum a puro ſeparare; & abjicere binarium, ſervata unitate. Rul. & Johnſ. in Lex. Rolfink. exiſtimat, eſſe Gr. vocab. a *σπάω*, & *ἀγείρω*, *diſgregare*, & *congregare*. Verum in Lexico non occurrit. Vide Chym. l. 1. c. 8. fin.

Spalax, *σπάλαξ*. Vide *Talpa*.

Spana, *σπάνη*, & *σπάνιον*, pro *Hiſpana*, epitheton *Picis*, apud Scrib. n. 256. Vid. Rhod. in Lex. Scrib p. 443. Lang. l. 1. ep. 67. meminit, ex Gal. *olei ſpani*, vel *Hiſpani*, *σπανὸν ἔλαιον*.

Spandarapum, pro *ſparadropo*, aliquoties legitur apud Schenk. Syntagm. comp. & præſc. med. p. 272. 275. 277. 284. ut non ſit veroſimile eſſe vitium typographicum.

Spanopogones, *σπανοπώγωνες*, dicuntur quaſi *Raribarbi*, qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. l. 3. de fac. parab. Adde Foeſ. p. 578.

Spara, eſt *vis mineralis*, *ex Ilech primæ ſubſtantiæ*, i. e. mineralibus majoribus. Dorn. Rul. Joh. e Parac. l. 1. de Tart. tract. 4. cap. 1. & in not. atque fragm.

Sparadrapum, & *ſparadrapus*, dicitur Linteum Emplaſtro ad ignem fluenti immerſum, extenſum, & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplaſtica*, Schrod. l. 1. c. 3. *Tela Gualteri*, forſan ab Authore. Jung. Morell. de form. rem. lib. 2. ſ. 1. c. 12. Meminit & Foreſt. l. 6. obſ. 56.

† Sparadrapus, Italicis medicis, quòd pauperibus ſumptus ſublevarent, quos alias facerent in pannos comparandos. Anonym. medicam. Compoſ. Sylv. l. 2. c. 4.

Sparagmos, *σπαραγμὸς*, idem quod *σπασμὸς*, *Convulſio*. Unde *σπαραγμώδης*, qui convulſione tentatur. Hipp. lib. 7. Epid. XIII. 4. (quamvis Lind. *σπασμώδης* poſuerit) a verbo *σπαράσσω*, *vellico*, dilacero; quod occurrit in Coac. t. 557. Foeſ. d. l.

Sparalium, i. e. *Clyſter uterinus*. Parac lib. de ulcer. & apoſt. cap. 56. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Sparedia, vocatur Parac. ligatura, quæ albumine ovi illinitur, in Apocryphis, c. de vuln. oſſium.

Sparganon, *σπάργανον*, dicitur *faſcia*, qua infantes obvolvuntur, *cunæ*, & *incunabula*. Hinc verbum *σπαργανοῦσθαι*, i. e. *faſciis involvi*, quod legitur apud Hipp. 3. de fract. t. 76. Vide Foeſ. d. l.

* Sparganosis, *σπαργάνωσις*, eſt dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ ſic diſtenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. l. 2. ad Glauc. c. 2. Vel eſt Tumor mammarum p. n. in lactantibus, a Lactis ſtagnantis, & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore ſolvente; quemadmodum ſatis accurate hunc affectum deſcripſit, & explicavit Affinis, & Amicus noſter Dn. D. Joh. Paulus Vvurfbain, in Diſp. ſua Inaug. h. tit. Jungatur & ex veteribus Valeſc. de Tarant. Philon. Pharm. l. 3. c. 15.

Spargao, *σπαργάω*, idem fere ſignificat, quod *ὀργάω*, *turgeo*; diciturque de humorum luxuriante, & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hipp. l. 2. Epid. ſ. VI. 40. In ſpecie de *Lactis turgentia* in mammis etiam expoſuit Heſychius, teſte Foeſ. d. l.

Sparus, *σπάρος*, nomen piſcis littoralis, Auratis non prorſus diſſimilis: cujus hiſtoriam, & uſum in cibis quoque tradidit prolixe Aldrov. l. 2. de piſc. c. 18. & J. Alex. l. 14. Sal. c. 10. Bruyer. de re cib. l. 20. c. 5.

Spasma, *σπάσμα*, vide *Convulſum*.

Spasmodes, *σπασμώδης*. Vide *Convulſivus*.

Spasmodicus, dicitur de remediis convulſioni reſiſtentibus, rectius fortaſſis *Antiſpaſmodica* dicerentur: quamvis in Gr. Lex. neutrum occurrat vocabulum.

* Spasmos, *σπασμός*. Vide *Convulſio*.

† Spasmus Siccus, Avic. Tetanus. Maſſ. de feb. c. 4.

Spasnia, vehemens tuſſis, & muſculorum thoracis velut lancinatio. Mercurial. in prælectionibus Piſanis.

* Spatha, *σπάθη*, valde eſt æquivocum. Significat interdum *gladium*, enſem: hinc & *ſemiſpa-*

miſpatha gladium minorem notat. Rhod. ad Scrib. n. 13. Inde & fortaſſis *ſpatharius* dictus, qui corporis cuſtos habetur, ὁ σωματοφύλαξ. Id. n. 212. Aliquando ſignificat inſtrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miſcendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi, &c. Gorr. ex Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4. Dicitur etiam alias *Rudicula*. Spathæ, σπάθαι, quoque vocantur *coſtarum oſſa*, vel coſtæ ipſæ, uti probavit Foeſ. d. l. ex Polluce, & Ruff. Vel etiam *ſcapulam* ſignificat, apud Hipp. l. de glandul. X. 10. *Spathula* diminutivum eſt. Spathe, σπάθη, etiam dicitur operimentum Palmę fructus exterius. Aegin. l. 7. c. 19. in §. Galeucinum. Chir. ſignificationem vide in *Sthetoides*.

* Spathomele, σπαθομήλη, *ſpecillum inſtar gladioli*, vel rudiculæ, Chirur. ad illinendum, & ad alios uſus Chirurgicos. Pertinet ad διπύρηνον. Meminit Gal. c. 2. de art. t. 47. & l. 6. An. adm. c. 10. Junge Rhod. ad Scrib. n. 26. J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de C. M. P. G. c. 4.

Spatile, σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hippocr. 2. de R. V. I. A. t. 22. Junge Foeſ. pag. 578. Apud Erot. legitur σπατύλη.

Spatula, idem quod *ſpathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *ſphatula*. Marcell. Cuman. Obſ. XLIII. apud J. H. Velſch. Syllab. Cur. & Obſ. Med. Cent. I. p. 63.

Spaul, id eſt *ſanguis*. Rul. in Lex.

Specarium, σπεκάριον, idem quod *Lapis ſpecularis*, alias σελήνιτης dictus. J. Alex. not. ad Gal. l. 11. de S. F. §. de Oſtreis.

Species, εἶδος. Vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικός, *ſpecialiora* ſub generalioribus comprehendi, ſcribit Gal. c. 2. de R. V. I. A. t. 53. Quomodo *ſpecies*, & pars differant, lege apud eund. l. 6. de Hipp. & Pl. dec. c. 1. J. Alex. in not. ad h. l. In Pharmaceuticis *ſpecies* dicuntur *Pulveres compoſiti*: quarum deſcriptionem, & Catalogum vide apud Vvecker. Ant. Gen. l. 1. c. 26. Spec. l. 2. ſ. 20. Schrod. l. 2. c. 77. ut & in Diſpenſ.

Specificus, non ſolum dicitur de medicamentis, & eorum virtutibus a tota ſubſtantia, & forma intrinſeca eſſentiali primario dependentibus; atque idem eſt, quod ἰδιοσυγκρατικά. Vide *Idioſyncraſia*. Item *Occultus*. Hinc Rul. & Joh. ita deſcripſerunt: quod *ſpecificum formale* ſit, quod ſpeciem per formales proprietates ſaltem refert. Et licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potiſſimum elaborando reſpiciuntur. Tales ſunt *Tinctura*, & *Oleum*. Verum etiam Paracelſ. non veritus eſt extendere ad ægritudines, eas appellando *ſpecificas*, quæ ſperma ſuum peculiare habent in corpore, Paramir. l. 2. c. 7. De *ſpecificis* vero medicamentis lege eundem Archidox. l. 7. Imo & medicorum ſectam quandam conſtituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, in Paramiro de 5. entib. morbor. proleg. 3. Hujus vocabuli ſignificationem variam clarius explicatam vide, ſi placeat, aut ad manus fuerit, in Theoduli Kemperi Differt. Medicamentis *ſpecificis* c. 1. Dicuntur & nonnullis Singularia: de quo vocab. ſuperius. Pertinent & huc *Appropriata*: de quo etiam ſupra ſuo loco.

Specillum, μήλη. Vide *Mele*. Alias proprie *ſpecillum* dicitur *perſpicillum*, quo aliquid *ſpecimus*, id eſt videmus, ex Varrone, Rhod. ad Scrib. n. 10. in qua ſignificatione quoque legitur apud Bonett. Anat. Pract. l. 4. Obſ. 33. append. 2. p. 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis*, & *Tarundis* uſurpari, teſtatur Lang. l. 3. ep. 5.

Speclarium, σπεκλάριον, idem quod διόπτρα, *ſpecillum*, *perſpicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σφεκλάριον, *ſphæclarium*. Vide Aegin. l. 7. cap. 3. Keuchen. ad Samm. p. 166.

Spectaculum, θέαμα, vocatur id, quod viſu dignum habetur, aut viſu percipitur. Quod ſi tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, teſtatur Gal. l. de rigor. c. 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Viſio*, quid ſignificet, ex aliis Lex. conſtat. Hæc pertinent inter cauſſas ſupernaturales morborum, quamvis Parac. naturaliter quodammodo *ſpectra* ſe habere exiſtimet, ex Aſtralibus corporibus defunctorum deducere commentus, Tr. de Coralliis, & l. 8. de nat. rerum.

Specularis, διαφανής, nomen lapidis, de quo vide ſupra in *Diaphanes*. *Specular*, vel eſt *Lapis Lunæ*, vel *Aphroſelinum*, vel *Gypſum*. Rul.

Speculatio, σκέμμα, θεώρημα, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentiſſima quoque eſt impropria acceptio, quando id, quod animo volvimus, & revolvimus, *ſpeculatio* vocatur. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. fere in princ. Hanc *ſpeculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Parac. Tract. 1. de partu hom. c. 2. ſeq. ut & alibi.

Speculativus, θεωρητικός, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis ad praxin futuram proponendis occupata eſt; non quod acquieſcat in contemplatione; ſed ſaltem comparative ad ipſum Artis exercitium. D. D. Vvedel. Phyſiol. Med. ſect. 1. c. 105.

Speculia, Paracelſo dicitur *ſpecies Magiæ*; quam etiam ex ſupercœleſtibus corporibus

dependere commentus eſt l. 1. de vit. long. c. 7. fin.

SPECULUM, κάτοπτρον, ἔσοπτρον, 1. ſignificatur vitrum materia aliqua obductum, vel chalybs etiam politus, & lævigatus, in quo ſpecies viſivæ repræſentantur. De iis vide Libav. l. 1. S. A. Ch. c. 21. & 24. De *ſpeculi* talis uſu Chymico vide Th. Chym. Vol. VI. p. 484. ſeq. 2. idem eſt quod *ſpecillum*, de quo p. a. Vide *Mele*. *Specula Chirurgica* varia cavitatem aliquam diſtendentia, *Dilatoria* dicta, v. g. *Speculum Ani, Uteri, Oris, Oculorum* deſcripta occurrunt in Scultet. Arm. Chir. Part. I. quæ quæri poſſunt in Indice Inſtrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *ſpeculum*. Barth. l. 3. Anat. 8. p. 518. De *ſpeculo* uſtorio, vel ſuſorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide ſupra *Concavus*. 3. Improprie *ſpeculum* cum adjectione, *Citrinum*, appellatur *Arſenicum citrinum*. *Speculum album*, id eſt *Arſenicum deſcenſum*. *Speculum Indicum*, id eſt *Limatura ferri*. Rul. & Joh. Arnold. quoque de Villa nova ſcripſit tractatum, quem inſcripſit *ſpeculum Alchymiæ*; & videri poteſt in Vol. IV. Th. Chym.

SPECUS, βάραθρον, ſignificat locum ſubterraneum, qui & *ſpecula* dicitur; quæ ſi graveolens fuerit, reſpirationem lædit, docente Gal. l. de util. reſp. c. 4.

SPEIRA, σπεῖρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum ſignificat. Hipp. l. 2. de morb. XXXIII. 8. Jung. Foeſ. p. 579. Translatum communiter ad quandam formam panis ſimilaginei, *ſpira* dicti.

SPELTRUM, idem quod *Zinkum*, notante Rob. Boyle Latinitate donato in tract. de Flammæ ponderabilitate Experim. XI.

SPERCHNOS, σπερχνός, apud Hipp. frequens eſt, & ſignificat *vehemens*, *urgens*, l. de nat. mul. XXV. 16. XLI. 2. l. de morb. mul. XXXV. 13. & ſæpius vide Foeſ. d. l.

SPERMA, σπέρμα. Vide *ſemen*.

SPERMA CETI, dicitur medicamentum quoddam ſimplex, exoticum, quod e mari, cui ſupernatat, inſtar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato conſtat; unde proveniat; quamvis omnino falſa, & ridicula ſit opinio illorum, qui crediderunt, eſſe *ſemen balænarum*, ſive cetaceorum majorum: cujus hiſtoriam, vires, & uſum vide apud Schrod. l. 3. cap. 31. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. D. Etmuller. diſſertationem h. tit.

SPERMATICOS, σπερματικός, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omnibus, quæ poſt factam conceptionem ex colliquamento ſeminali efformantur, & poſtea, mediante ſucci nutritii chyloſi additamento, incrementum conſequuntur, ad differentiam partium *ſanguinearum*, quæ ex ipſo ſanguine fieri creduntur: quamvis non videatur veritati hoc conſentaneum, partes quaſdam ex ſanguine, qua tali, efformari. In ſpecie vero dicitur de ceteris corporis partibus generationi dicatis, v. g. de *Arteriis*, & *Venis ſpermaticis*, Meatibus ſive Poris *ſpermaticis*: de quibus legantur Anatomici.

SPERMATOCELE, σπερματοκήλη, improprie dicitur Herniæ ſpecies, quando non ſemen, ſed vaſa ejaculatoria ſeminis corrugata prolabuntur in ſcrotum. Blancard. in Lex.

SPERMOLOGEO, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quę ad paſtum ſemina colligunt, iiſque veſcuntur. Hipp. l. 2. de diæt. XVII. 14. ubi volucres *ſeminileges* intelliguntur. Foeſ. p. 579.

SPERNIOLA, *ſperniolum*, vocatur *ſemen ranarum*, vel eſt cruor, liquor, aut *ſperma ranarum*, viſcoſa, & mucilaginoſa materia, in aquis concreta. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex. Fr. Hoſm. in Clav. ad Schrod. p. 3. unde *Pulvis ſperniolæ Compoſitus* Crollii, de quo in Diſpenſator.

SPES, ἐλπίς, vide *Elpis*.

SPHACELOS, σφάκελος, σφακελισμός, Latine etiam *ſideratio* vocatur. Accipitur late, & ſtricte. Late, pro omni corruptione. Gal. in Ex. voc. Hipp. At ſtricte, pro totali partium ſolidarum qua mollium, qua durarum νεκρώσει, & mortificatione: quando corruptione perfecta emoriuntur, ſenſu, motu, vitaque omnī deſtituræ, propter caloris vitalis extinctionem, cum putredine lethali humorum conjunctam; cujus curatio aut nulla, aut in ſola amputatione quærenda. Vide Foeſ. p. 603. Diet. n. 807. Keuchen. ad Sammon. p. 247.

† SPHACELUS, dolor ingens. Hipp. l. 7. Aph. 50. Ætius c. 7.

SPHADAZO, σφαδάζω, ſignificat apud Hipp. *moleſte*, & *ęgre ferre*, iraſci: deque eo effertur, qui in ſumma anxietate conſtitutus eſt, l. 1. de morb. mul. LXIV. 7. Junge Foeſ. d. l.

SPHÆRA, σφαῖρα, Lat. *Globus*, *Orbis*, de quibus vocabulis ſuo loco. Gal. caput vocavit σφαῖραν προμήκη, oblongam ſphæram, t. 9. de U. P. c. 17. Jung. C. Hoſm. in Com. ad h. l. n. 691. Meminit & Hipp. *Sphærarum* Chirurg. ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. de fract. t. 29. *Sphæra Cœli Chymica*, cum ſuis figuris, legatur in Th. Chym. Vol. II. pag. 456. ſeq. Quid Parac. per *ſphæram ſuperiorem*, & *inferiorem*, *externam*, & *internam* intelligat, quære in illius Paramiro, Paragrano, & aliis ſcriptis. *Sphæra Solis*, & *Lunæ* dicitur materia mixta utriuſque ſeminis, e quo lapis Philoſophicus paratur; & haud dubie Sulphur, & Mercurius Philoſophorum intelligitur. Rul.

Sphærion, σφαιρίον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*, *Catapotion*. Keuch. ad Sammon. pag. 121. Hinc σφαιρίτης dicitur *Cupreſſus*, quod globulos ferat. Galen. l. 1. de C. M. S. L. cap. 1.

Sphæristicos, σφαιριστικὸς, dicitur Gal. is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, lib. 2. de ſan. tu. c. 11. unde & locus, ubi exercetur pilæ luſus, *ſphæriſterium* vocatur. J. Alex. Nor. ad Gal. l. 3. de tu. ſan.

Sphaeroides, σφαιροειδὴς, i. e. *globi*, *vel ſphęræ figuram* habens, ſed non prorſus exactam. C. Hofm. d. l. n. 692.

* Sphaeromata, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantię nasium*, *carnoſæ*, & *globoſę*. Gal. l. Introd. cap. 10.

* Sphage, σφαγή. Vide *Jugulum*. *Anticardion*. Hippocr. etiam pro ipſis venis *jugularibus* ſumpſit, alias σφαγιτίδες dictis, l. de Glandul. II. 19.

* Sphagitis, σφαγίτις. Vide *Jugularis*. Lang. l. 1. ep. 10.

Sphaleros, σφαλερὸς, *Fallax*. Periculoſus, Hipp. 1. aph. 1. Vide Diet. n. 808.

Spheclarion, σφεκλάριον. Vide *Speclarion*.

† Sphecle, id eſt fæcula vini combuſta. Jo. Tagault. Inſtit. Chir. l. 1. c. 3.

Sphecle, σφέκλη, Vide *Fęx*.

Sphendone, σφενδόνη. Vide *Funda*.

* Sphenoides, σφηνοειδὲς. Vide *Cuneiformis*.

Sphenopharyngeus, dicitur muſculus lateribus oeſophagi oblique implantatus. Barthol. l. 2. Anat. c. 13. p. 448.

Sphenosis, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, i. e. *Cunei impulſio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. de fract. t. 40.

Sphex, σφὴξ, vide *Veſpa*.

* Sphincter, σφιγκτὴρ, quaſi *Conſtrictor*, *Conſtrictorius*, dicitur de Muſculis meatum aliquem occludentibus: v. gr. *Muſculus ſphincter Ani*, ſive Inteſtini Recti, & *Veſicę urinarię*. Gal. lib. 6. An. adm. cap. 4. C. Hofm. cap. in Gal. de U. P. num. 258. 297. Barth. lib. 1. An. c. 11. & 20.

Sphingonta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adſtringentia*, *obſtruentia*, & eadem cum ϛυπτικοῖς, ϛεγνωτικοῖς. Vide *Adſtringens*, *Obſtruens*. Gorr.

Sphinx, σφὶγξ, nomen monſtri Thebani, quod *Oedipo* propoſuiſſe fingitur ænigmata; uti legere eſt apud Eraſm. in Chiliad. 2. cent. 3. n. 9. Unde Proverb. *Sphingis ęnigmata*, id eſt ſcripta, vel dicta obſcura: cujus proverbii meminit Gal. c. 3. progn. t. 37. Talia quoque ſunt quædam Parac. Helmontii, & aliorum Spagyricorum commenta. Unde & Becherus *Oedipum Chymicum* ſcripſit, ad obſcura *ſphingis Chymiæ* ænigmata reſolvenda.

Sphinxis, σφίγξις, *conſtrictionem*, aut *obturationem* notat; & aliquoties de matricis obſtructione dicitur apud Moſch. l. de morb. mul. cap. 124. 126. &c.

Sphodros, σφοδρὸς, i. e. *Vehemens*, præſertim de actione, & motu vehementiori uſurpatur: v. g. de pulſu, Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 5. quamvis & de morbo dixerit, in ſpecie de dolore, Hipp. 2. aph. 46. Vide Foeſ. p. 605. Diet. num. 810. Significatio vocabuli Latini per ſe nota.

Sphongion, σφογγίον, nomen *Malagmatis*, apud Ægin. l. 7. c. 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici ſuperbi, vel etiam Medicaſtri; cui annulatus ubique digitus prætentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti ſolent nonnulli Circumforanei ſeſe exornare. Lind. Ex. II. §. 27.

Sphragis, σφραγὶς, Lat. *Sigillum*: de quo ſupra SI.

Sphrigao, σφριγάω, idem quod σπαργᾷν, *turgere*, ſignificat; & legitur apud Hip. l. 1. de morb. mul. XLVII. 4. & l. de ſterilib. XX. 5. Obiter hic animadvertendum eſt in C. Hofm. qui in ἀνεκδότοις, ſive M. M. S. S. notis ad Gal. l. 2. de L. A. c. 2. & 7. improbavit hoc verbum σφριγῶντες, & ſubſtituit σφρυγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, aliiſque Dictionariis; illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero d. l. cap. 7. apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui bene habito ſunt corpore, ſucciſque redundante, & quidem juvenes, non ſenes. Foeſ. d. l.

Sphygmos, σφυγμός. Vide *Pulſus*.

Sphyra, σφυρὰ, σφυρίτις. Vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foeſ. d. l.

Sphyraena, σφύραινα, vocatur Piſcis longus, tenuis, acuminato roſtro præditus, Latine *ſudis*; cujus deſcriptionem, & uſum in cibis vide apud Aldr. l. 1. de piſc. c. 21.

Spica, ϛάχυς, quid ſignificet, jam ante notatum eſt, & ad Botanicam pertinet. Per tranſlationem etiam tributum hoc nomen ſpeciei deligationis utriuſque humeri, quæ *ſpica duplex* Gal. dicitur, l. de faſciis, n. 78.

Spicatum, σπικάτον, nomen Olei, vel Unguenti pretioſi, roborantis viſcera, & ventriculum, alias *Foliatum*, φυλλίατον, dictum, apud Gal. l. 4. de L. Aff. c. 8. & l. 6. de ſan. tu. c. 10. Vide *Foliatum*.

* Spicillum, idem quod *ſpecillum*, μήλη. Vide *Mele*.

Spiculum, σκόλοψ, idem quod *feſtuca*: pertinet inter cauſſas ſolutæ unitatis, & extractionem poſtulat. Gal. l.6. de S. Fac. §. Ariſtolochia, lib. 11. §. Caro viperæ, & alibi. Hodieque uſitatius hoc nomen eſſe ſolet, quo exprimuntur particulæ illæ ſalinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, diſſolvendi corpora nervoſa, fibroſa, & ſenſu exquiſito prædita: v.g. Mercurii *ſpicula* dicuntur ignea eſſe, a celeberrimo D. D. Wepfero Hiſtoria Cicutæ aquat. c.21. hiſt. 3. Schol. 2. p. 305. ſeq.

Spilos, σπῖλος, idem quod κηλὶς, i.e. *Macula*, de quo ſupra lit. M.

* Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης. Vide *Rhachis*, *Medulla*, *Ventoſa*.

Spinati, vocantur Muſculi duo longi, & ampli, inter ſpinas totam cervicem occupantes. Barthol. l.4. Anat. c.6. p.568.

Spipola, dicitur avicula; cujus varias ſpecies deſcriptas exhibet Aldrov. Ornithol. lib. 17. c. 26.

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, ſunt *meatus cutanei*, per quos inſenſibilis fit tranſpiratio, ut & ſudoris excluſio. Gal. l. 7. meth. med. c.5. Dicuntur & *Spiramenta*. Vide *Meatus*. Parac. vocat *ſpiraculum vitæ*, primam a Deo factam inſpirationem, qua Adami corpus creatum vivificavit. Philoſ. ſagac. l. 2. c.1.

* Sriratio, ἀναπνοὴ, idem quod *Reſpiratio*. Vide *Anapnoe*.

* Spiritus, πνεῦμα. Vide *Pneuma*.

Spirituificatio, πνευματωσις, legitur apud Ingraſſ. com. ad Avic. de Tum. p.n. 115. qui magnam licentiam ſibi ſumſit fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphaſin.

Spiro, dicitur Baſilio Valentino Inſtrumentum ad Magiſterium Lapidis Philoſophici neceſſarium, quo aer dirigitur, l. 1. Teſtamenti ultimi c. 36.

Spissamentum, στῦμμα. Vide *Stymma*.

Spissus, πυκνὸς, idem quod *Denſus*. Opponitur *Raro*, ἀραιός. Vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμὴ, menſura eſt, qua rerum intervalla metimur; eſtque trium palmorum, vel duodecim digitorum ſpatium, extenſis digitis, minimo, & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo ſupra in DO. Derivata ſunt σπιθαμιαῖος, διςπίθαμος, τρισπίθαμος, quæ paſſim occurrunt apud Dioſcoridem, teſte Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viſcera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar*, & *Lien*, ceu vitalitatis, vel ſanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hip. 4. aphor. 66. & 2. de R.V.I.A. t.24. Adde Foeſ. p.579. Diet. n.782. J. Alex. not. ad Gal. l. 3. Hipp. & Pl dec. cap 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamenta adverſus morbos viſcerum intimi ventris, notavit e Dioſc. Scapula.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικός. Vide *Lien*.

Splendor, λαμπρότης, αἴγλη, *Splendidus*, λαμπρὸς, quid hæc vocabula ſignificent, aliunde, & potiſſimum e Phyſicis jam conſtat. Nimii *ſplendores* inter cauſas morbificas doloris oculorum referuntur a Gal. l.1. de ſympt. cauſ. c.6. In Leonibus, & Pardis, aliiſque quibuſdam animalibus *ſplendidos* eſſe oculos, αἰγοειδεῖς, & *ſplendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem l.6. de H. & Pl. dec. c. 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hip. vide ſupra *Lampe*.

Spleneticus, idem quod σπληνικὸς, h. e. ad Lienem pertinens: quamvis σπληνικὸς magis dicatur de ſtatu p. n. lienis, ſpleneticus vero ſumatur de remediis, quæ *Splenetica* modernis dicuntur; de quorum materia conſuli poſſunt Materiæ Medicæ ſcriptores: nec inepte de iis diſſeruit Junken. Ch. Exp. Cur. Part. II. ſect. 1. cap. 15. p. 651. ſeq.

Splenii, dicuntur quidam Muſculi caput recta ad poſteriora trahentes, vertebris utrinque inſtrati. Barthol. l.4. Anat. c.5. p.566.

* Splenion, σπληνίον. Vide *Plagula*.

Spleniscos, σπληνίσκος, idem quod σπληνίον, apud Hipp. l.2. de morbis XIIX. 12.

Splenitis, σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hipp. venula *in manu ſiniſtra*, alias *ſalvatella* dicta; quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατῖτις, h. e. *Jecoraria*, l. 1. de morb. XXIII. 18. 19. XXV. 6. Adde Lind. Ex. XIII. §. 519. Galenus vero hæc nomina σπληνῖτις, καὶ ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis*, & *Hepatis*, præſertim eorum viſcerum *Tumori*, & *Obſtructioni*, l. de diff. ſympt. c. 5. p. p. princip.

Spodiacon, σποδιακὸν, τεφρικὸν, nomen *Collyrii tenuis*, a colore ita dicti, quaſi *Cinerum*; non vero a Spodio, cum hoc non ingrediatur illas compoſitiones. Morſu caret, & vim habet anodynam, ſive dolorem mitigandi. Ægin. l.7. c. 16. Scribon. n. 23. Rhod. in not. ad h. l. Ær. l. 7. citante Gorr.

Spodion, σποδίον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* ſignificat. Communiter vero reſtringitur ad *Cinerem metallicum*, ſive recrementū metallorum uſtorum, cineris ſimilitudinem, & nomen referens; unde & Latinis quibuſdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hipp. diverſa ſortita eſt nomina: v. g. σποδὸς κυπρία, *Spodos Cypria*, i. de Ulcer. X. 1. *Illyrica*, ἰλλυρικῆτις, d. l. 2. Χρυσῖτις, ad Collyria adhibita, *cinis lithargyrii* in Not. ad l. 1. de

de morb.mul.III.3.7.19.20. Jung.Foeſ.p.580.Eſt idem, vel minimum ſaltem differens a *Pompholyge*, vel *Tutia*, teſte Schrod.l.3.c.19. Fr.Hofm. in Clav.ad h.l. Rul. & Johnſ.in Lex.Dicitur *ſpodium Grecorum*, ad differentiam *ſpodii Arabum*, quod eſt *radix Alcanne* combuſta. Schrod. d. l. Translatum etiam in Officinis Pharmaceuticis ad Calcinata: ita ut ibidem etiam legatur *ſpodium*, pro *Ebore calcinato*. Vide Diſpenſatoria.

SPODITES, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hipp. teſte Gal. in Expoſ.voc. Hip. vel a colore ita dictus, vel quod ſub cineribus paretur. Foeſ. Oec. p. 580.

SPODOS, σποδός. Vide *ſpodion*.

SPOLIATORIUM, ἀποδυτήριον, vel *ſpoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo ſupra. Legitur apud Ant. Fumanell. libel. de Balneis, in princ.

SPONDA, idem quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *ſpondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. Cent. V. Obſ.86.

* SPONDYLOS, σπόνδυλος, Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebre*, σπόνδυλοι, dicuntur oſſa intus excavata, ſuperius, & inferius plana, exterius variis proceſſibus donata, quorum in collo ſeptem, dorſo duodecim, lumbis quinque numerant Anatomici; quibus adjunctum eſt Os Coccygis. Plura de *vertebris* vid.ap.Anatomicos, & in ſpecie Barth. libell.4.c.14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hipp.3.aph.26. Σπόνδυλος quoque ſtrictiſſime vocatur *ſecunda cervicis vertebra*, apud Hipp.l.1.ſect.2.Prorrh.t.55. Coac.t. 266.quę alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur, l.2.Epid. ſect. II. 69. Vide Foeſ. p. 580.

SPONDYLOLITHOS, σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolenſi, a forma, vertebras dorſales minorum animalium ſatis accurate repræſentante, ex obſervatione Velſchii, in Eph. Nat.Cur. A. I. Obſ. 157.

SPONGIA, σπόγγος, eſt corpus marinum, rarum, laxum, poroſum, imbibens, & aſſervans aquam. Rul. exiſtimat, eſſe Zoophyton, neque animal, neque fruticem, ſed tertiam habere naturam, & illi commixtam eſſe naturam animalis, & plantę. Hinc & Avicenna deſcribit, quod habeat animas, ſcil. vegetativam & ſenſitivam. Dioſcorides duo genera conſtituit; *Marem*, quæ denſioribus foraminibus, & minoribus conſtat; & *fœminam*, foraminibus præditam majoribus, & rotundis. Quidam addunt & *tertiam* ſpeciem, habentem intra ſe lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rul. *Fungus Marinus*, ad differentiam *Terreſtris*, quam *ſpongiam noſtram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Boviſta* dictam, quæ valde accedit ad naturam *ſpongię marinę*. De *ſpongiarum* marinarum viribus, & uſu vide Gal.11.de S.F. & alibi ſæpius. Dioſc. l.5.c. 138. *Spongia* quoque vocatur illa excreſcentia in frutice *Cynosbatos* dicta ſæpius occurrens. Schrod. l. 4. cl. 1.n.122. nec non interior ſubſtantia cucurbitę, aut colocynthidis, Hipp. l.de ſteril. XI.36. Σπόγγος quoque Hipp. glandulæ faucium, quæ alias *Tonſillę* Latinis vocantur, l.4. Epid. III. 14.17. Jung. Foeſ. d.l.

† SPONGITIS herba, apud Aetium, quid ſit dubitatur. Pet. Tolet. in Appendic. Paul. Bagell. de morb. puer. ait e radic. Aſparagi ſativi, & hortenſis.

SPONGIOLI, vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. J. Alex. l. 9. Sal. c. 5.

SPONGION, σπόγγιον, nomen eſt epithematis, ex caprillo ſtercore compoſiti, apud Aegin. l. 3. c. 48. vel malagmatis, l. 7. c. 18. ita vero dictum, quod *ſpongię* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

* SPONGOIDES, σπογγοειδής, i. e. *ſpongioſus*, ſive *ſpongię* inſtar poroſus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis; v. g. de pulmone, l. de ven. XIX. 8. de renibus, d. l. VIII. 10. de glandulis, l.de glandul. l.2. de Liene, l.1. de morb. mul. LXXXVII. S. de oſſibus naſi, quę alias *Cribriformia* vocantur. Gal.l. 8. de U. P. c.7. in princ. de alvi excrementis, Hipp. l.7. Epid. XLVI. 9. Vide Foeſ. d.l.

SPONGOS, σπόγγος. Vide *Spongia*.

* SPONS, proprie voluntatem ſignificat; unde adv. *Sponte*, & derivativum *ſpontaneus*, αὐτόματος. Lind. Ex. XV. §. 136.

SPONSUS, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, & in vulgus notum eſt. Chymicis vero *ſponſus* dicitur *Mercurius*, Rul. & Johnſ. quam inepte, alii judicent ex hoc, quod paſſim *Mercurius*, vel *Aqua Philoſophorum* ſit dicta *Uxor*, & *ſulphur* Philoſophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

* SPONTANEUS, αὐτόματος. Vide *Automatos*.

SPONTUM, dicitur Rul. cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur; in Lex.

* SPORADES, *ſporadici*, σποράδες, σποραδικοί, dicuntur morbi diſperſi, & ſparſim graſſantes, qui ſingulos ſeparatim corripiunt, abſque contagii ſuſpicione. Morbi ſunt vagantes, & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hipp. l. t. de R. V. I. A. t. 9. Gal. in com. ad h.l. item in def. med. deſcribuntur *ſporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri poſſunt, & ſeparatim quemque invadunt.

Junge Foeſ. p. 580. ſeq. Lang. l. 2. ep. 13. *Sporades* quoque *Venas* nonnullis Medicorum dictas fuiſſe propagines Venæ Cavæ trunci, in totum crus ab interiore ipſius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes, modicis intervallis diſperſas, notavit Gal. l. 2. Anat. admi. c. 12. princ. Caſtell.

SPORETOS, σπορητὸς, dicitur prima pars hyemis, (aut fortaſſis etiam ultima autumni) Lat. *Sementis*. Vide Supra SE. Gorr.

SPOROS, σπόρος, idem quod σπέρμα, *ſemen* ſignificat, & quidem ap. Hipp. *ſemen genitale*, l. 2. de diæt. XXVII. 11. Vide Foeſ. d. l.

SPUDE, σπουδὴ, *Diligentiam*, *ſtudium*, & curam ſeriam ſignificat. Hippocr. 2. de fract. t. 24. cum delirio juncta periculum auget, 6. aph. 53. Junge Diet. n. 786.

SPUITIO, πτύσις, πτυσμὸς, idem quod *Screatio*. Vide *Ptyſma*.

SPUMA, ἀφρὸς, quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. Cauſa eſt a conquaſſatione aquei; quaſſatio ab agitatione. Linden. Exerc. VII. §. 14. Vel, ut clarius conſtet, *ſpuma* in humoribus, qua utilibus, qua exerementitiis, eſt ſoboles effervescentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc paſſim legitur apud Hipp. ἀφρῶδες αἷμα, *ſanguis ſpumoſus*, 5. aph. 13. Coac. t. 450. quod ſanguis ἀφρίζῃ, vel ἀφρέῃ, *ſpumeſcat*, l. 2. de morb. VI. 10. De *ſpuma* ægrotantium, v. g. ſtrangulatorum, & diſſolutorum, lege 2. aphor. 43. & Gal. comm. ad h. l. Dieter. n. 141. epilepticorum, l. de morb. ſacr. IIX. 17. 18. hyſteriearum mulierum, quæ dicuntur *ſpumare*, l. 2. de morb. mul. XVI. 4. XLIV. 7. Jungantur Foeſ. Oecon. p. 113. Bonett. Anat. Pr. l. 2. ſ. 12. obſ. 5. cum Schol. ἀφρώδεα διαχωρήματα, *ſpumantia excrementa*, leguntur 5. aph. 30. Adde Diet. nu. 142. Coac. t. 607. Scrib. nu. 99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur; v. g. *Spuma lupi* eſt nomen lapidis, de quo apud Agric. l. 5. de nat. foſſil. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 398. *Spuma argenti*, i. e. *Lithargyros*, vide ſupra in LI. *Spuma* Chymicis ſimpliciter notat *Cinerem*. *Spuma maris*, id eſt *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Baurach*, Rul. & Johnſ. in Lex. *Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonii*, Johnſ. l. 2. Lex.

* SPURIUS, νόθος. Vide *Illegitimus*.

* SPUTAMEN, πτύσμα, Galeno dicitur *ſputum*, cui alieni humoris aliquid eſt permixtum, ut bilis, ſanguinis, ſaniei, l. 1. de criſ. cap. 5.

SPUTUM, πτύελον. Vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id eſt *Lithargyrium*, Theatr. Chym. Vol. V. p. 11. *Sputa maris*, i. e. *ſulphur*. *Sputum boletorum*; compoſita materia ex ſulphure, & magneſia, vocatur & aurum ſpiſſum, aqua ſulphuris, quando in Mercurium mutata eſt, Rul. in Lex.

* SPYRAS, *Spyrathos*, σπυρὰς, σπύραθος, ſignificat *globoſa caprarum excrementa*, Hipp. l. de nat. mul. XXIX. 25. 180. 182. Gal. c. 2. in Prorr. t. 6. σπυραθώδεα, *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα. Hippocr. 1. Prorrh. ſ. 2. t. 6. Coac. t. 603. Vide *Scybala*.

SQUALOR, αὐχμὸς, *ſqualidus*, αὐχμηρός. Vide *Auchmos*.

SQUALUS, nomen piſcis, & ſpecies *Capitonis*; cujus deſcriptionem, cum uſu, vide apud Aldrov. l. 7. de piſc. c. 17. Meminit & J. Alex. l. 15. Sal. c. 6.

* SQUAMA, λεπὶς, vide *Lepis*. *Squamoſus*, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidoides*.

SQUAMIFORMIS, λεπιδοειδὴς. Vide *Lepidoſarcoma*.

SQUATINA, ῥίνη, piſcis dicitur inter cartilagineos relatus; cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 3. de piſc. c. 66. Mentio fit & apud Galen. l. 1. de Al. fac. c. 36. & Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 11. Bruyer. de re cib. l. 21. c. 19.

SQUATINORAIA, ῥινόβατος, ſpecies mixta ex coitu *Squatinæ*, & *Rajæ*, apud Aldr. d. l. c. 67.

SQUILLA, æquivocum eſt. Vel enim denotat radicem *bulboſam* marinam amariſſimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum*, & *Oxymel ſcilliticum* Offic. quæ ſignificatio ad Botanicos pertinet. Vel ſignificat animal cruſtaceum, Gr. καρὶς dictum. Vide *Carides*.

SQUILLINUM, *azyza*, i. e. *fimus equinus*, Rul. & Johnſ.

SQUINANTHIA, barbaro vocabulo idem eſt quod *Angina*, apoſtema colli. Dieter. nu. 487. Dorn. Rul. & Johnſ.

SRINT, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur. Eph. Nat. Cur. A. II. obſ. 28.

STABILIMENTUM, ἀποστήριγμα, idem quod *Fulcimentum*, ἔρμασμα. Hipp. 3. de iis, q. in med. t. 36. Vide *Fulcimentum*.

STABILIS, εὐσταθὴς. Vide *Euſtathes*.

STAC, vel *Stoac*, id eſt *congelatio*, vel *coagulatio*. Rul. Apud Johnſ. legitur *Stuo*.

† STACTE, id. e. offic. ſtyrax liquida. Styrax Dioſcoridis, noſtris ſtyrax Calamita.

STACTE, στακτὴ, duplicem habet ſignificationem. 1. notat *Myrrham ſtillatitiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrha*, Lind. Ex. 10. §. 124. 137. 2. ſignificat *lixivium* per cineres *deſtillans*, κονία στακτὴ, *quaſi ſtillatitium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoque στακτὴ legitur, in qua injecta ſtagnent, vel ſupernatent,

ad

ad garum conficiendum, citra inſolationem, ſola decoctione, apud Lang. l. 1. ep. 59.

Stacticon, *ſtacton*, στακτικὸν, στακτὸν, nomen *Collyrii*, apud Scrib. Larg. n. 34. Ægin. l. 7. n. 16. Gal. vero & Aetio ἄστακτον dictum. Vide Rhod. not. ad Scrib. locum.

Stadieus, σταδιεὺς, *ſtadiodromos*, σταδιοδρόμος, dicitur, qui ſtadium percurrit, aut ſtadio certat. Gal. in ex. voc. Hippocr. Foeſ. p. 582. C. Hofm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 480. Diet. Jatr. n. 11.

Stæs, σταῖς, duplicem habet ſignificationem, notante Foeſ. Oe. p. 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus ſubactam ſignificat; velut fit in panificio: vel interdum στέαρ, ſive *pinguedinem*. Illam confirmat J. Alex. not. in Gal. l. 4. de ſan. tu. Tom. II. p. 406. Hanc ipſe Hipp. l. 1. de morb. mul. CXX. 24. Σταιτίτης, placentæ genus dicebatur ex melle, ſeſamo, & caſeo, apud Athenæum l. 14. citante Foeſ. dict. loc.

Stagma, στάγμα, vocatur latex, ſive materia, quæ deſtillationi exponitur. Blancard.

Stagnatio, vide *ſtagnum*.

Stagnea, apud Scrib. n. 230. pro *cacabo*, & vaſis genere ponitur ſtanno obducto. Alias *ſtagnum*, *vas ſtagnatum*. Rhod. in Lex. Scrib. p. 445. *Stagnea pyxis*, legitur apud eund. Scrib. n. 30.

Stagnum, λίμνη, idem quod *Lacus*, de quo ſupra in LA. Adde Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque uſitatiſſime translatum *ſtagnatio*, i. e. humorum collectio, & ſubſiſtentia p. n. cujus cauſſa eſt influxus impeditior. Lind. Ex. IV. §. 23.

Stagonias, σταγονίας, epitheton *Thuris maſculi* electi, rotundi, & guttæ ſimillimi. Gorr.

Stalagmos, σταλαγμὸς, i. e. *deſtillatio a capite*, a verbo σταλάζω, quod idem ac στάζω. Gal. in exp. voc. Hipp. Foeſ. d. l. *Stalagma*, στάλαγμα dicitur materia, quæ deſtillatione prodit. Blancard. in Lex.

* Staltica, σταλτικὰ, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant. Caſtell. ex libell. ſupr. Gal. de dynamid. Verum generaliter idem ſignificant, quod Repellentia. Unde *Collyria ſtaltica*, apud Aegin. l. 3. c. 22 Junge Diet. Jatr. n. 408.

Stamen, i. e. filum. *Stamen album*, h. e. *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. n. 142. Rhod. in not. ad h. l.

Stamnos, στάμνος, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium. Hipp. l. 7. Epid. XLV. 8. quamvis & vinarium alibi ſignificet, notante Foeſ. dict. loc.

Stancare, pro *ſtagnare*, legitur apud Keuch. ad Sam. p. 163. ſeq.

Stannar, eſt mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. e Parac. l. 3. Philoſ. ad Athen. text. 3. Rul. & Johnſ.

Stannum, κασσιτερός, Attic. καττίτερος, item στάγγος, Keuch. ad Sammon. p. 164. eſt metallum molle, album, ſplendens, cum livore quodam conſtans ex Mercurio quodam ignobiliori, ſed puriore, fugaciorique, & Sulphure minus maturo, indigeſto; cujus hiſtoriam, & uſum varium in Pharmaceuticis vide apud Schrod. l. 3. c. 14. Fr. Hofm. Clav. ad h. l. Blaſ. Val. Teſt. Ult. l. 2. c. 8. Rul. & Johnſ. negare videntur, *ſtannum verum* Arabum idem eſſe cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus ſatis confirmaſſent. Gal. ſcribit, *ſtannum* plumbo adulterari, l. 1. de Antid. c. 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, ſi admiſceatur, non modo Baſil. d. l. teſtatur, ſed & Helmont. tr. Compl. atque Miſt. Elem. figm. n. 20. Quin & ipſum frangit Adamantem, teſte eodem de Lithiaſ. c. 1. n. 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commentitiam comparationem cum Jove Macrocoſmico; & deſignatur Charactere *Jove*. Dividitur *ſtannum* in *Dives*, *Mediocre*, *Pauper*. Vocatur & *Dominus æris*, item *Plumbum argentarium*. Johnſ. lib. 1. & 2. Lex. Plura de *ſtanno* quære in Indicibus Theatr. Chym. Vol. I. II. III. V. ut & Libav. Tom. I. Junken. etiam ſcribit ſola puritate *ſtannum* a plumbo differre, & temporis ſucceſſu facile in argentum migrare: quod confirmare voluit ſingulari obſervatione Mechanica, Chym. Exp. Cur. P. I. ſect. 5. c. 4. p. 41. Verum an ex illa obſervatione conſequentia mutationis in argentum firmiter deduci poſſit, adhuc dubitamus. De *ſtanni foſſilis* granis lege Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ. 78.

Stapes, vocatur oſſiculum e tribus, vel quatuor unum in meatu auditorio, ejuſque cavitate prima, ſeu concha: de quo videatur Barthol. libell. 4. c. 7. Anat.

Staphis, σταφὶς, homonymon eſt, denotans 1. plantam, vel herbam *ſtaphiſagria* dictam: de qua ſignificatione conſulantur Botanici. 2. Uvam paſſam. Vide *Paſſa*.

* Staphyle, σταφυλὴ, Latine *Uva* dicitur, ſignificans proprie fructum vitis viniferæ, ſive congeriem baccarum vitis: per translationem vero in Phyſiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ alias *Gargareon Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologice vero denotat & morbos illius partis, præſertim inflammationem. Gal. l. de tum. p. n. c. 17.

Reſtrin-

Reſtrinxit vero l. 6. de C. M. S. L. c. 3. At Hip. latius ſumpſit pro morbo uvulæ, l. 2. de morb. X. 19. Adde Foeſ. p. 583. ſeq. Nicol. Piſo ſtatuit, nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorſum; haudquaquam vero ipſi parti competere, de Co. & Cur. morb. l. 2. c. 1. Vide *Uva*.

STAPHYLEPARTES, σταφυλεπάρτης, inſtrumentum dicitur Chirurgicum, quo uvula laxior elevatur, & attollitur, quod & σταφυλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. l. 3. c. 26. citante Gorr. Foreſt. l. 15. obſ. 4. vocat *ſtaphylepartum*.

STAPHYLIS, σταφυλὶς, vocatur vaſculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet pupillam quodammodo repræſentaos. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 116. ubi & καθυτήριον vocatur.

STAPHYLOMA, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cum in ſumma tunica quiddam acino ſimile evenit. Gal l. 2. M. M. c. 2 Latine *Uvatio*, apud Foreſt. l. 11. O. 24. Schol. Duæ potiſſimum habentur ſpecies: una, quando eroſa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei ſubjacet, ῥαγοειδὴς, *uvea*, dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræſentet: Cum vero infra hunc modum excidit, μυοκέφαλον, cum ſuperat, ἧλος vocatur. Ægin. l. 3. c. 21. J. Alex. not. in Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Altera ſpecies, quando ſine ruptione, aut eroſione cornea intumeſcit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Id quod plerunque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addit tertiam ſpeciem Aet. l. 7. c. 34. ſcribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex puſtula quadam inter ſtrias corneæ tunicæ ſatis profunde excitata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Cauſæ hujus affectus variæ eſſe poſſunt; ſed quæcunque ea fuerit, certum eſt, viſum *ſtaphylomate* omni aboleri. Gorræus, Caſtell.

STARAPHAXAT, dicitur medicamentum ſiſtens, a ſtare faciendo dictum, ut creditur. Dorn. Rul. & Johnſ. At Paracelſus inter Characteres *ſynoviam albam* ſiſtentes refert, l. 2. de vit. long. c. 14.

STASIMOS, στάσιμος, *ſtabilis*, & *ſtabilitas*, στάσις, quid ſignificent, non opus eſt declaratione, cum per ſe notum ſit. Illud legitur ap. Hip. l. de nat. mul. l. 14. l. 2. de morb. mul. II. 19. IV. 3. l. 4. de R. V. I. A. t. 30. Hoc d. l. t. 27. Adde Foeſ. p. 583. Στάσιμον etiam effectivam habere ſignificationem, denotans, *vim ſiſtendi habens*, *ſtativum*, vult Lind. Ex. V. §. 507. Στάσις humorum, idem eſt ac *ſtagnatio*. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 27.

STATERA, trutina, de ponderibus bilanx.

STATER, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas* pendentis. Unde & τετράδραχμος dicitur. Gal. l. de pond. & menſ. ex Cleopatra.

STATHEUSIS, στάθευσις, vel abſque aſpirat. στάτευσις, dicitur *incboata aſſatio*, non perfecta; fitque a calore externo imbecilliori in rem aſſandam, quæ σταθευτὸς vocatur, hoc e. quod *modice aſſatum* eſt. Gorr. Lat. *Toſtio*.

STATHMION, *ſtathmidion*, σταθμίον, σταθμίδιον, ſignificat vel *pondus librale*, ex ære, aut ferro, aut plumbo conſtans: Gal. cap. 2. de fract. t. 3. Vel *pyxidem*, in qua aliquid aſſervatur: l. 6. de C. M. S. L. c. 2.

STATICON, στατικὸν, idem quod σταλτικὸν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxus impetum ſiſtunt. Gorr. Vide *ſtalticon*.

STATIVUM, στατικὸν, idem quod *ſtalticum*.

STATIO, στάσις, eſt actio utriuſque cruris in terram firmati, & ſimiliter protenſi. Galen. l. 15. de U. P. c. 8. Jung. C. Hofm. in not. ad h. l. n. 177.

STATIONARIUS, Epitheton *Febrium* quarundam *continuarum*, quæ a particulari, at nondum ſatis cognita hujus, aut alterius anni conſtitutione pendent, ſingulæ ſuo ordine invaleſcunt, graſſantur admodum, & quaſi cæteris dominantur per continuam illam annorum ſeriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus ſupra ſuo loco. Utraſque deſcripſit Th. Sydenham in Obſ. Med. Morb. acur. ſ. 6. c. 1. p. n. 408. 409.

STATURA, μέγεθος, proprie corporis magnitudinem ſignificat. Hanc etiam a Medico recte conſiderari, docet inter alios J. Alex. l. 3. Sal. c. 1. & 7. Diet. Jatr. p. 413. & 762.

* STATUS, eſt homonymon vocabulum, Vel enim idem ſignificat, quod *Conſtitutio*, Gr. κατάστασις (Vide *Cataſtaſis*) Vel notat *morbi vigorem*, & ſummam vehementiam, Gr. ἀκμὴ dictam. Vide *Acme*.

STAXIS, στάξις, Hipp. dicitur *ſtillatio ſanguinis* e naribus parva, & inſufficiens: unde etiam damnatur in text. prorrh. & Coac. l. 1. prorrh. com. 3. t. 56. 237. 405. Dicitur & ἀπόσταξις. Jung. Foeſ. p. 582.

STEAR, στέαρ. Vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc ſignificationem, Foeſ. Oec. p. 585. exiſtimat etiam στέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua ſubactam*; & conatur aliquot locis ex Hip. Dioſc. & Gal. probare. Verum C. Hofm. in MM. SS. notis ad Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. ad lin 20. p. 196. edit. Baſil. Græc. audacter ſcripſit: Ubicunque στέαρ pro fermento, aut paſta legitur, vitioſum eſſe; & ſubſtituendum eſſe σταῖς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus.

STEA-

STEATOCELE, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *ſcroti*, ſuccreſcente in eo quapiam *ſevo* ſimili materia. Gal. Introd. c. 18.

* STEATOMA, στεάτωμα, vocatur *abſceſſus cum folliculo* dictus, in quo materia *ſevo* ſimilis incluſa continetur. Gal. l. de Tum. p. n. c. 5. Lang. l. 3. ep. 4. in princ. Hildan. Cent. VI. obſ. 16. & Cent. Epiſt. 61. In libro vero def. Med. Galeno adſcripto deſcribitur *ſteatoma*, quod ſit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. Foeſ. d. l.

STEGANOPODES, στεγανόποδες, vocantur *planipedes*, apud C. Hofm. not. in Gal. LL. de U. P. n. 519.

* STEGNOSIS, στέγνωσις, *Conſtipatio*, *Condenſatio*, *Obſtructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam ſequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus, & per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter ſuppreſſæ fuerunt. Gal. l. de ſectis, ad eos, qui introd. c. 6. alibi tamen, videlicet l. 3. de ſan. tu. c. 10. in princ. reſtrinxit vocabulum hoc ad *obſtructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur tranſmitti, quod ſuperfluum eſt, excrementum fuliginoſum, quam denſitatem pororum, & μῦσιν, h. e. conniventiam vocant. Alias & Hipp. στεγνότης de *alvi adſtrictione* uſurpatur, 4. de R. V. I. A. t. 91. *Alvus* quoque, & veſica στεγνὴ, i. e. *adſtricta*, legitur l. 1. de morb. mul. LIX. 17. Jung. Foeſ. d. l.

* STEGNOTICOS, στεγνωτικός. Vide *Adſtringens*.

STEILAEOS, στελεὸς, *manubrium*, aut *capulum* ſignificat apud Hipp. 2. de fract. t. 3. & lib. 1. de morb. mul. CXXVII. 2. ubi στελεὸς legitur. Jung. Foeſ. d. l.

STEIROSIS, στείρωσις, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moſchion. de morb. mul. c. 142. p. m. 39.

* STELECHIAEA, στελεχιαία, q. d. *Caudicalis*: ita dicitur Gal. *Vena portæ*, quod ſit aliarum venarum quaſi caudex, l. 6. Adm. Anat. c. 8. l. 6. de L. Aff. c. 4. Lind. Med. Phyſiol. l. 2. c. 16. §. 203.

STELENCHIS, στελεγχὶς, pro στλεγχίς. Vide *ſtlenchis*.

STELLA, ἀστὴρ, idem quod *ſidus*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Aſtronomos. An *ſtellarum* quædam ſit efficacia, & influxus in corpora quoque hominum, & ita cauſſis ſanitatis, & morborum annumerari debeant, non eſt hujus loci dirimere. Sane non incongrue ſcripſit Lang. l. 1. ep. 34. Ut *ſtellarum* nomina, & numerus ſoli Deo cognitus, ſic illarum circa hæc inferiora effectus, & ſignacula ſoli Deo ſunt explorata. Per translationem *ſtella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Inſectum, cujus plures dantur ſpecies; & de quibus prolixius egit Aldr. l. 7. de Inſect. c. 18. Vide *Aſter ablaſſios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. S. A. Ch. l. 6. c. 21. & Tom. II. Op. p. 72. 73. Rolfink. Ch. l. 5. ſect. II. c. 1. & 2. *ſtella Occidens*, id eſt *ſal Ammoniacus*. *Stella terræ*, id eſt *Talcum*. Rul. & Johnſ.

STELLIO, ἀσκαλαβώτης, vide *Aſcalabotes*. Adde Rhod. ad Scrib. n. 164. *Stellio adusta*, Rul. & Joh. dicitur *Cinabrium*, in Lex.

STEMPHYLA, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h. e. folliculi acinorum, corium, & cortex. Lind. Ex. X. §. 186. Galeno vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expreſſorum ſolida recrementa, lib. 2. de Al. Fac. c. 9. quamvis & ibid. ad olivarum expreſſa recrementa, & βρύτια ad vinacea referat.

STEMPHYLITES, στεμφυλίτης, Lat. *Lora*, δευτερίας. Vide *Lora*, *Deuteria*. Gal. dicto loco. Στεμφυλίτιδες τρύγες dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hip. lib. 2. de diæt. XXIII. 17. lib. 3. de morb. XXX. 9. Jung. Foeſ. p. 586.

STEMA, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens, & pendula pars; cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet. Ruff. c. 12. Lind. Med. Phyſ. lib. 2. c. 7. §. 61. Gorr.

STENOS, στενὸς, locum *anguſtum* ſignificat, apud Hipp. 7. aph. 51. Jung. Diet. n. 787.

STENYGROCHORIA, στενυγροχωρίη, rectiſſime ab Erotiano exponitur per *anguſtiam loci*, in quo humiditas ineſt, vel ineſſe debet, Onom. p. 100. f. & legitur apud Hipp. 1. de art. t. 66. quamvis nonnulli στενοχωρίη legant, ad mentem Galeni, qui negat in comm. ὑγρὸν infertum cum aſpiratione legendum eſſe, ſed eſſe ſaltem pleonaſmum Jonicum στενυγρὸν, pro στενόν. Enimvero nobis nondum hoc perſuaderi patimur, ut credamus, non majorem deliteſcere ſub hac voce ἔμφασιν, & ἀνεζεῦχθαι, quando ipſum textum inſpicimus, ubi Hip. loquitur de utili deligandi ratione claviculam fractam, ſi lintea etiam traducantur per perinæum, ita ut ſplenia, & lintea, in anguſtia loci illius, in quem & urinæ humiditas, & alvi excrementa concurrunt, coacerventur, & moto ſaltem crure, vel pede relaxentur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur l. 6. Epid. ſect. 2. t. 1. non ſaltem pro στενῶσαι poſitum eſt, i. e. *anguſtare*: ſed omnino ſimul reſpectus habetur ad ſcopum, & uſum coarctationis, qui revera eſt impeditio affluxus humorum; quemadmodum e contra ἀραιῶσαι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum neceſſarium promovendum. Jung. Foeſ. p. 586.

*STEPHANE, στεφάνη, στέφανος. Vide *Corona*.

* STE-

Stephaniaeos, στεφανιαῖος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur: v. g. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος, quæ in cranio occurrit, aoterior. Barthol. libell. 4. An. cap. 5. *Vena*, & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem ampleſtuntur, l. 2. cap. 6. Dicitur quoque hoc nomine vioculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter frontem, & verticem tendit. Gal. l. de faſciis. Gorr.

* Stera, στέρα, barbare abjecto υ, pro ὑστέρα, *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolfink. de part. geo. P. II. c. 11. fin.

Stercumezeff, eſt *Litargyrium*. *Stercorumeceff*, legitur apud Rul. illud apud Johoſ.

Stercus, κοπρὸς, idem quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερεός. Vide *Solidus*.

Steriphnos, στεριφνὸς, legit Erotian. pro στρυφνὸς, On. p. 110. e. Vide *Stryphnos*.

Sterilitas, ἀγονία. *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque ſexu; eſtque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi io utroque ſexu deſtinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *ſterilitatis* ſcrutinio vide Lang. l. 1. ep. 49. Keucheo. ad Sammon. p. 218. Dieter. in Iatr. p. 526. 802.

Sterigma, στήριγμα, idem quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereiſma*, *Firmamentum*. Deſcendit a verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hipp. & quidem in ſignificatiooe neutro-paſſiva: v. g. 4. aphor. 33. Jung. Dieter. num. 790. Item 4. de R. V. I. A. t. 69. lib. 6. Epid. ſ. VII. aph. 11. citante Foeſ. p. 587.

Sternohyoides, vocatur Par Muſculorum Os Ypſiloides, & ſimul lioguam recta deorſum trahens. Barthol. l. 3. Anat. c. 12. p. 543.

Sternon, στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior oſſea*, & cartilaginea, cui coſtæ annexæ ſuot. Gal. l. 7. Aoat. adm. c. 2. Barth. libell. 4. c. 18.

Sternothyroides, appellatur Par Muſculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. l. 2. An. c. 11. p. 439.

Sternutamentum, vel idem eſt quod *Sternutatio*, uti paſſim in Theatro Mundell. & Latina verſione Gal. ſumitur, præſertim l. de odor. ioſtr. c. 6. Jung. Rhod. in Lex. Scribon. Vel ſignificat medicamentum ſiccum, ad ſternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Gr. πταρμικόν. Vide *Ptarmicon*. *Errhinon*.

* Sternutatio, πταρμός. Vide *Ptarmos*.

Stertor, ῥέγχος, ῥεγμὸς, ῥέγχος. Vide *Rhencos*, *Rhogmos*, *Rhoncos*.

Stethos, στῆθος. Vide *Pectus*.

Stethenion, στηθύνιον, *Pectuſculum*, media pars pectoris. Gorr.

Stethoides, στηθοειδὴς, q. d. *Pectoroſus*. Epitheton ſcalpelli lati, & ventoſi, apud Hip. l. 2. de morb. XIV. 21. Foeſ. d. l. Ejus iconem, & uſum deſcripſit Scultetus Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. I. Celſus *Spatham* vocavit.

Stetodes, στητῶδες, cootracte pro στεατῶδες, *Adipoſum*. Galen. io exeg. voc. Hipp.

Sthenaros, σθεναρὸς, dicitur *validus*, *fortis*, a σθένος, *Robur*. Hipp. lib. 2. de morb. mul. XIIX. 2.

Stiae, στίαι, dicuntur *calculi*, vel *lapilli marini*. Gal. in Exeg. voc. Hipp.

Stibi, στίβι, *Stibium*, idem quod *Stimmi*, Alias *Antimonium*: de quo ſupra in AN.

Stichos, στίχος, nomen *Confectionis Arteriaceæ Platonis* e marrhubio, quæ & *Panacea* dicta, apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin.

* Stigmata, στίγματα, dicuotur notæ in facie, aut alia quapiam corporis parte inflictæ, quales in manibus eorum, qui militiam exercent, ootaotur. Gorr. De *ſtigmatibus* vide etiam Rhod. ad Scrib. o. 231.

Stilbus, id eſt *Antimonium*. Rul. & Johoſ. lib. 2.

Stilla, *Stillatio*, στάξις. Vide *Staxis*.

Stillatitius, idem quod *deſtillatus*: Epithetoo liquorum per alembicum *deſtillatorum*. Lang. l. 1. ep. 53.

Stillicidium, duplicem habet ſignificationem: Unam Pathologicam; & ita idem ſignificat, quod στραγγουρία. Vide infra *Stranguria*. Hildan. Cent. 6. Obſ. 54. Alteram Pharmaceuticam, quaodo denotat *inſtillationem* liquoris ſuper aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχὴ, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha*. De *ſtillicidiis* cordis ſcrobiculi vide Rolf. O. & M. M. Sp. l. 9. ſ. 1. c. 10. Inſtrumenta ad *ſtillicidium* oeceſſaria proponit Mercur. T. IV. conſ. 64.

Stimmi, στίμμι, idem quod στίβι. Vide *Antimonium*.

Stimulans, κεντῶν, idem quod *Pungens*: Epitheton doloris cujuſdam. Gal. 6. aphor. 5. Alias & *Stimulans*, & *Stimulus* dicitur de quibuſdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduotur, ad accelerandam operationem, ſive evacuativam, ſive alterativam. In geoere de *ſtimulis* io Medicina obſervaodis egregie diſſeruit D. Laurent. Bellioi, deſcribens quod *ſtimulus* ſit motio quædam momeoti majoris, cujus ſenſus proinde ad dolorem revocandus eſt, & ejus exercitatio ad ſpeciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In Operib. nuperrime edit. Membr. III. de Sang. miſſione pag. 165. ſeqq. ubi plura de vi *ſtimulorum* legi poterunt. Et eſt noſtro etiam

judi-

Judicio valde accommodatum ad exprimendum cauſſæ morbificæ motum peculiarem, præſertim in doloribus, affectibus ſpaſmodicis, & aliis ſimilibus.

STIPATIO, idem quod *conſtipatio*, στέγνωσις. Vide *Stegnoſis*.

STIPHROS, στιφρός, pro στρυφνός. Vide *Stryphnos*.

STIPTE, *Stipteria*, vitioſe pro *Stypte*, *ſtypteria*, i. e. *Alumen*. Johnſ. in Lex. Ita & *Stiptica*, στύφουσα, pro *Styptica*, leguntur apud Ju. Alex. not. in Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1.

STLENGIS, στλεγγὶς, Lat. *Strigil*, dicitur Gymnaſticum inſtrumentum, quo utebantur in balneis antiqui, ad deſtringendum ſudorem. Dicitur & ξύστρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 51. quamvis στελ'γγὶς occurrat, quod perinde eſt. De hoc vide infra *Xyſtra*.

STOCHASMOS, στοχασμὸς, στοχαστικὸς, vide *Conjectura*.

STOECHEION, στοιχεῖον. Vide *Elementum*.

STOLIDES, στολίδες, idem quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde στολιδώδης, *rugoſus*, Gorr. c. Galen. expoſ. voc. Hipp. Adde Jul. Alex. not. in Gal. l. 9. de S. Fac. de Lacte, στολιδωδέστερον legitur in Hipp. 3. de art. t. 108.

STOLIDITAS, ἄνοια, ἀβελτερία, idem quod *Dementia*, *Amentia*, *Stultitia*; de quibus ſupra ſuis locis dictum eſt.

STOLONES, μόσχος, μόσχοι, dicuntur *tenella germina*, & ſurculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem, Galen. de atten. vict. rat. c. 3.

STOMA, στόμα. Vide *Os*, *Orificium*.

STOMACACE, στομακάκη, idem quod *Scorbutus*, a ſymptomatibus oris, & dentium læſiones complectentibus. Vide Lang. l. 1. ep. 42. fere ad fin. & l. 2. ep. 14. fere a principio. Junganiur & alii Authores, qui de *Scorbuto* ex profeſſo ſcripſerunt.

* STOMACHOS, στόμαχος, vocab. eſt πολύσημον: potiſſimum vero quadrifariam acceptum reperitur, Latiſſime, Late, Stricte, & Strictiſſime. In latiſſima ſignificatione *ſtomachus* dicebatur quodcumque collum anguſtum, iſthmi inſtar, alicui cavitati ſeu ventri præpoſitum, teſte Ariſt. l. 3. de part. an. cap. 3. & ita etiam apud Hipp. *veſicæ cervix*, & orificium dictum legitur στόμαχος, l. de A. L. & Aq. XXII. 5. 7. XXIII. 4. l. 1. de morb. muliebr. XVII. 8. &c. item *Uteri cervix*, l. 1. de morb. mul. XXXIV. 3. LX. 3. l. 2. XXIV. 30. LXXVI. 3. 4. de Sterilib. aliquoties; quæ loca apud Foeſ. p. 589. citata reperies. In lata communiter apud Latinos ſcriptores *Stomachus* pro *toto ventriculo* ponitur. In qua ſignificatione & Helmon. ſumpſit, tract. Jus Duumviratus ſæpius, & alibi: & Samon. Medic. metric. c. 17. ubi *Stomachum* regem totius corporis eſſe dixit: ad quem locum vide Keuch. in notis, p. 154. Stricte *ſtomachus gulam* denotat, teſte Lang. l. 2. ep. 43. Strictiſſime vero *ſtomachus* dicitur alterum extremum Oeſophagi inſertum ventriculo, ſive *Orificium ventriculi ſiniſtrum*, ſitum ſub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparaſſe, ut ipſius eſſet propugnaculum. Quod alias ob exquiſitiſſimum ſenſum Græcis καρδία quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio, ejuſque ſtructura conſulantur Anatomicorum ſcripta, & hæc inter Bartholin. l. 1. Anat. c. 9.

* STOMACHICOS, στομαχικὸς, duplicem præcipue habet in Medicina ſignificationem, unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *ſtomachici*, στομαχικοὶ dicuntur, qui morbo ventriculi, & præcipue orificii ejuſdem ſiniſtri laborant: unde varia ſymptomata conſequuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus, &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 2. mox a principio. Quoad hanc, στομαχικὰ dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo, & ejus orificio proſunt, & quidem ratione fermenti legitime, vel vitioſe conſtituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis Oeconomia, quæ ſana, quæ ægra cum illo prima valetudinis utriuſque ſemina, ac radices conſerantur, propagentur, inoleſcant, tandemque maturentur: quamvis nonnullis recentioribus hæc de Fermento ventriculi hypotheſis commentitia videatur. Quorum Catalogum paſſim vide in materiæ Medicæ ſcriptoribus, & inter hos etiam Rolfinx. O. & M. M. Sp. l. 9. ſect. 1. per totum. Junken. Chym. Exp. Cur. P. 11. ſect. 1. c. 13. p. 61. ſeqq.

STOMATICOS, στοματικὸς, dicitur de medicamentis, quæ modice ſiccant; ſic vocata, quod in aſſiduo ſint uſu: cujuſmodi ſunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut ſucco corticis nucum juglandium viridis paratur, Gal. l. 5. meth. med. c. 20. fin. quamvis vera magis, & propria ſignificationis ratio in hoc conſiſtat, quod talia medicamenta *ad affectus oris*, & faucium adhiberi ſoleant, & debeant. Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

STOMOMA, στόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, ſive igne ſæpius per liquefactionem depuratum, idem quod *Chalybs*. Rul. & Johnſon. Meminit *ſquamarum ſtomomatos* Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. & l. 4. de C. M. P. G. c. 7. Helmont. Paradox. 4. n. 14.

STOMOMANICON, στομομανικὸν, vocari *muſculum latum*, ſive πλάτυσμα μυῶδες, vult C. Hoſm.

Hoſm. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 838. de quo muſculo vide ſupra *Latus*.

Stomoo, στομόω, idem quod ἀναστομόω, hoc eſt *aperio*. Legitur apud Hipp. lib. 6. epid. ſ. 2. t. 29. ſive *apertio* fiat a naturæ conatu; ſive ope medicamentorum ἀναστομωτικῶν, ſive ferri, aut ignis vi. Galen. in comm. ad h. loc. Jul. Alex. not. ad Gal. l. 2. ad Glauc. c. 7. Foeſ. Oec. p. 590.

Stoparola, eſt nomen aviculæ e genere muſcicaparum, magnitudine *Motacillę*; cujus deſcriptio habetur apud Aldrovand. l. 17. Ornithol. c. 27.

Storax, στύραξ, Styrax, duplicis generis in officinis proſtat, Siccus, & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriuſque hiſtoriam, vires, & uſum vide apud Galen. l. 1. de Antidot. c. 14. l. 8. S. F. §. Styrax, Dioſcor. l. 1. cap. 79. Schroder. l. 4. cl. 2. nu. 406. Fr. Hoſm. Clav. ad h. l. Rhod. ad Scribon. n. 88. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 5. p. 583. 526. ſeq.

* Strabismus, στραβισμὸς, *Strabiliſmus*, dicitur muſculorum oculi non omnium, ſed aliquorum reſolutio; ob quam cauſam vel ſurſum, vel deorſum, vel in latera nuunt oculi. Gal. in defin. Idem quod ἴλλωσις. Vide *Illeno*. Haud raro ſequi Epilepſiam, teſtatur experientia, & confirmatur in Eph. Nat. Cur. A. III. O. 162. Apud Aeginet. l. 3. cap. 22. convulſio dicitur muſculorum oculos moventium: quod rectius, & vero magis conſentaneum videtur.

Strangalides, στραγγαλίδες, ſymptoma στραγγαλώσεως, dum ita vocantur *globuli*, & *durities in mammis*, a lacte concreto obortæ, ſi lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Piſ. de M. C. & C. l. 2. c. 10. princ.

Strangoidos, στραγγοειδῶς, i. e. guttatim inſtar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur ap. Moſchion. l. de morb. mul. c. 125. ſeqq.

† Stranguria, veteribus interdum Gonorrhœam denotat, cujus Symptoma eſt. Proſper Martianus in Hipp.

* Strangulatio, πνὶξ, πνιγμὸς. Vide *Pnix*, *Pnigmos*, *Pnigma*.

* Stranguria, στραγγουρία, *Stillicidium urinæ*, quando guttatim urina deſtillat, cum frequentiori, & dolorifico ad excernendum ſtimulo. Cauſſa in aceſcentia ſeri, & vellicativis inde emanantibus effluviis, parteſque nervoſas urethræ, aut veſicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus ſine dubio conſiſtit. De hoc vocabulo, & affectu vide Hipp. 3. aphor. 31. & aph. 44. 7. aph. 48. Gal. in comm. ad primum, & tertium Hipp. loc. Foeſ. d. l. Dieter. n. 792. Linden. Ex. VI. §. 13. qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. l. 1. ep. 46. Helmont tr. Pleura furens n. 14.

Stratificatio, vide *Stratum*.

Stratioticon, στρατιωτικὸν, ſive *Stratiotæ*, *Collyrium*, commendatum adverſus duram, & ſiccam lippitudinem. Acre eſt, & lacrymas provocat; ejuſque deſcriptio habetur apud Scrib. n. 33. Aegin. l. 3. c. 22. Jungatur Rhod. in not. ad h. l.

Stratum, communiter idem eſt, quod *Lectus*, κοίτη, de quibus vocabulis ſupra. Vide *Coite*, *Lectus*. Gal. l. de marcor. cap. 5. At Pharmacopœis, & Chymicis *ſtratum ſuper ſtratum*, eſt phraſis uſitata, denotans alterno ordine factam poſitionem duarum diverſarum materiarum, uti fit in *cęmentatione* metallorum. Hanc phraſim etiam explicavit Rhodius ad Scribon. n. 60. e Palladio l. 12. de re ruſtic. dicente: Facere *ſtraturam* alterno ordine ſubinde creſcentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 3. p. 201.

Streblos, στρεβλὸς, idem quod στραβὸς, hoc eſt is, qui oculos habet perverſos, & tortos. Hippocr. l. 2. Epid. ſect. VI. 30. Latine *Strabo* dicitur. Foeſ. d. l.

Stremma, στρέμμα, idem fere quod *luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervoſarum, articulis illæſis. Meminit Hippocr. de iis, q. in med. t. 31. (Adde Gal. comm. ad h. l.) Foeſ. d. l. *Tortio*, idem etiam eſt quod ſubluxatio, quando oſſa articulorum non prorſus excidunt. Joh. Coſtæus in annot. Avic. l. 4. Canon. fen. 5. tr. 1. c. 1.

Strepitosus affectus, dicitur Gr. ψοφώδης νόσος, & eſt morbus flatulentus, & in Alpibus Auſtriacis non infrequens, quando in collo, facie, & brachiis oritur intumeſcentia ex flatuum diſtenſione, ut inſtar veſicæ ſuillæ ſiccæ non prorſus diſtentæ ſtrepitum edat ad contactum; & curatur fumo, vel ſuffitu ex Myrti foliis parato; de quo legatur ex P. de Sorbait Med. Septentr. l. 2. ſect. 24. c. 3. p. 502.

Strepitus, ψόφος. Vide *Pſophos*. De *ſtrepitu oſſium*, & affectu *ſtrepitoſo* legantur Obſervationes in Eph. N. C. A. III. Obſ. 271. 275.

Stria, duplicem habet potiſſimum ſignificationem in Medicina. (I) Anatomicam; Ita Medullæ cerebri oblongatæ diſſectæ interior ſubſtantia exhibet lineas radicoſas, quæ Malpighio fibrillæ vocantur; Williſius vero *Strias medullares* vocat, & *corpora ſtriata* Anat. cerebr. c. 1. & 13. Senſorii communis munus illis tribuit. (II) Chymicam, quando ſpiritus deſtillati, præſertim Salis, Nitri, &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos; unde & *Spiritus ſtriati* dicuntur.

Stribiligo, idem quod ἐξάνθημα, *efflorescentia* cutanea. Hæc ſi nigra fuerit, notat Arche-

cheum male affectum. Helmont. in Tum. Peſtis, §. Præparata ſedes.

* Strictor, σφιγκτήρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplaſtrum exponit Rhod. ad Scribon. compoſ. 45. per *Denſum*, in Lex. Scrib.

Strictura, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat quod *Duritics*, σκλήρωσις, σκλήρωμα. Ita in libris ſpuriis Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *ſtricturas* emolliant, & reſolvant, Lib. de ſimpl. med. Vel *Strictura* eſt ſpecies *Ramenti*, Græce ζύγμα, quando ferramenta ignita, aut æramenta candentia malleis ſtringuntur, aut extinguuntur aquis frigidis, a quibus abſilit percuſſu, aut ſecedit pulvis quidam craſſiuſculus. Vocatur & *Battitura*, ab aliis etiam *Squama*. Libav. S. A. Chym. lib. 4. c. 3. *Stricturæ Chalybis*, leguntur Apocal. Hermet. Part. prior. c. 20.

Stridor, τρίσις, eſt ſpecies ſoni, notior in ſe, quam ut verbis exprimi poſſit. *Stridor dentium*, dicitur τρίσις, τρισμός, Hip. 1. Progn. t. 21. Vide *Priſis*. Alias *ſtridor* Græce quoque ῥοῖζος vocatur: quod vocabulum Poeticum magis, quam civile eſſe, judicavit Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 2. Unde & pulſus ῥοιζώδεις, *Stridulus*, inter vehementes relatus ibidem commentitius potius dicendus, quam verus.

Strigilis, στλεγγίς, στλέγγις. Vide *Stlengis*.

* Strigmentum, γλοιός, vide *Gloeos*. Adde Lang. lib. 1. ep. 51. Dicitur & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

Stringens, pro *Adſtringens*, στυπτικός. *Stringere mammas* lacte turgentes, quid ſit, apud Q. Serenum, c. 20. vide apud Keuch. in not. p. 159.

Strix, στρίγξ, proprie nomen avis nocturnæ, habentis nomen de ſono vocis ſtridulo, quæ vulgo *Amma* dicitur, ab amando parvulos: de qua legatur Aldrov. lib. 8. Ornithol. c. 8. Tranſlatum poſtea vocabulum ad *Sagas*, & *Lamias* mulieres incantatrices, & præſtigioſas, quæ *ſtriges* vocantur. Vide Keuchen. ad Samm. p. 287. ſeqq. Harum patronum Paracelſum dixit Libav. Tom. IV. p. 24.

Strobile, στροβίλη, dicitur *linamentum intortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum, & contortum, h. e. turbinatum linamentum, apud Hipp. de fiſtul. II. 6. 9. 11. A qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur, & reſina pinea στροβιλίνη. Vide J. Alex. not. in Gal. t. 4. de tu. ſan. Tom. II. Oper. pag. 410. & p. 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis ſimilis cochleæ aquatili ex amplo in tenue turbinis inſtar deficiens in ſpiram a dextra tortus, qui ulterius deſcribitur ab Agric. lib. 5. de nat. foſſil. Chiocc. Muſ. Calc. l. 3. p. 388. & 422.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlearum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncupantur, aut στρομβώδεις, *Cochleæ Turbinatæ*; quarum deſcriptionem prolixiorem lege apud Aldr. l. 3. de Teſtac. c. 2. & ſeqq.

Stromne, στρωμνή, idem quod στρῶμα, *ſtratum*, quo lectus ſolet inſterni. Extat apud Moſchion. de morb. mul. c. 69.

Strongylos, στρογγύλος, *rotundum*, teres, ſive in formam rotundam, & turbinatam contractum ſignificat, Dieterich. n. 793. Epitheton vermium ἑλμίνθων, *teretium*. Ita granum illud, quod ineſt piperi Indico, & *Myrtidanum* dicitur, ab Hip. deſcribitur per στρογγύλον, l. 2. de morb. mul. LXXXIV. 18. & l. 1. CXIX. 12. Eſt quoque epitheton *ſpecilli*, quod alias σπαθομήλη vocatur; de quo ſuperius in *Spathomele*. Gal. in Ex. dict. Hip. Jung. Foeſ. p. 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebra* in machinis artificialibus. Oribaſ. de machin. c. 4.

† Strophos, quum inteſtina circa umbilicum torquentur.

Strophos, στρόφος, vocatur *dolor inteſtinorum Torminalis*, *Tormina* plur. unde & *Torminoſi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur & *dolor Strophoſus*. Eſt ſymptoma concomitans Iliacam, & Coliacam paſſionem. Hujuſmodi dolores, & cruciatus inteſtaneorum *Vermina* Feſto dicuntur. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foeſ. d. l. Dieter. n. 794. Lind. Ex. VIII. §. 42. ſeq. Dolor quoque vocatur *Verminatio*. Rhod. ad Scrib. n. 121.

Stroter, στρωτήρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapſum articulum reponendum. Hip. 2. de art. t. 20. Foeſ. p. 592.

Structura, κατασκευή, vide *Caraſceve*, De *ſtructura hominis* encomio lege Lind. Ex. III. §. 7.

* Struma, χοιράς, idem quod *Scrophula*; eſtque tumor ſcirrhoſus glandularum, vel in collo, vel ſub alis, aut inguinibus, proveniens a materiæ congelativę nutritiæ collectione, ſtagnatione, & induratione. Ejus ſpecies eſt *Broncocele*, quando *ſtruma* in collo naſcitur. Nec aberrabit, qui *herniam* teſtium carnoſam, vel ſcirrhoſam ad ſtrumas refert. An vero abſceſſus tres cum folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, & *Meliceris* ad *ſtrumas* recte referantur, quod Lang. l. 2. ep. 4. fecit, ut & Caſtellus, de eo adhuc dubito: quandoquidem in *ſtrumis* ipſæ glandulæ ſecundum totam ſubſtantiam indurantur; in illis abſceſſibus materia prorſus alia a parte, in qua generantur, notatur. Quod Helmont. negarit, Tartarum eſſe cauſam *ſtrumarum*, non videtur a verita-

ta-

Digitized by Google

tate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perſpicuitate propoſuiſſet. Verum & hic quoque mancus, & obſcurus eſt, quando nutritium ſuccum in petroſum excrementum permutari virtute aquarum, tali efficacia propria Archeali, & vitali præditarum, docuit tr. Tartarus non in potu n. 11. ſeqq. An *ſtrumæ* curari poſſint ſolo attactu Regum Angliæ, & Galliæ, fides ſit penes Auctores. Legatur Dieter. n. 924.

STRUTHIO, *Struthiocamelus*, ϛρυθὸς, ϛρυθοκάμηλος, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non ſolum, ſed & concoquere valeat; id quod & Lang. confirmat l. 1. ep. 12. & Eph. Nat. Cur. A. III. O. 37. negat vero C. Rejes C. El. q. 58. n. 41. Hujus hiſtoriam, vires, & uſum prolixius tradidit Aldrov. l. 9. Ornith. c. 2. Jung. Schrod. l. 5. cl. 2. n. 68. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l.

* STRYPHNOS, ϛρυφνὸς, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel Proprie, vel Improprie. Proprie denotat qualitatem guſtatilem, quando res acerba linguam noſtram quaſi contrahit, deſiccat, & in profunditatem exaſperat, ſicut pyra ſylveſtria, immatura, & ſimilia. Differt ab *Auſtero* ſola intenſione, vel gradu maiori, Galen. l. de S. F. c. 37. Conſiſtit in portionibus terreſtribus, crudioribus adhuc, & ſalinis ſiccioribus mixtis prævalentibus, & ſpirituoſis, oleoſis, vel activis inſufficientibus, vel deficientibus. E Carteſianis principiis *Acerbi humores* deſcribuntur, quod conſtent particulis rectangulis, ſtridenti, & acutiori ſerræ aſſimilantibus. Dolæus Encyclopæd. Med. l. 1. c. 11. §. 11. pag. 165. Medicamenta ϛρυφνὰ, *acerba*, opponuntur ſolutivis, quia valide adſtringunt. Gal. l. 8. M. M. c. 2. *Urinæ acerbæ*, ϛρυφνὰ ὖρα, leguntur apud Hipp. l. 7. Epid. XV. 19. & exponuntur, quod cineris ſpeciem referant, ita ut ſiccæ quaſi videantur, & haud dubie ſaporem quoque *acerbum* præbeant. Per translationem vero etiam prædicantur de corpore, ejuſque partibus ſolidis ſiccioribus, ap. Hip. v. g. ϛρυφναὶ mulieres, l. de A. L. Aq. VII. 1. ubi ſteriles intelliguntur, i. e. ſiccæ *acerbæ*, aridæ, l. de nat. mul. l. 15. ubi Lind. ϛρυφνότηϛαι poſuit, cerebrum ϛρυφνὸν, id eſt *adſtrictum*, ſiccum, lib. de morb. ſacr. XIII. 3. oſſa ϛρυφνὰ, i. e. *compacta*, *arida*, l. de Carnib. IV. 3. Jung. Foeſ. p. 592.

STUDIUM, σπουδὴ, ἐπιτήδευμα, quid ſignificet, jam ante ex Lexicis notum eſt. *Studioſi* pertinent etiam ad ſubjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ; quia *ſtudia* præ aliis laboribus corpus afficiunt, & labefactant. Helmont. tr. Jus Duumvirat. n. 27. de febr. c. 13. n. 5. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 111. Quæ igitur illis ſint obſervanda, vide apud J. Alex. l. 28. Sal. c. 3. Rolf. d. t. l. 14. ſ. 3. c. 20. Dieter. Jatr. p. 1040. ſeqq.

* STULTITIA, ἄνοια, ἀφροσύνη, μώρωσις, idem quod *Amentia*, *Dementia*: de quibus vocabulis jam ſuo loco dictum eſt. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultulus Hermeticus* ænigmatice in Lapidis Philoſophici negotio, legatur apud Libav. T. II. Op. p. 330.

STUPHA, idem quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*: dicitur & *Vaporarium*. Morell. l. 2. ſ. 1. c. 6. Laudantur & a Foreſt. l. 32. Obſ. 6. Schol. & O. 13. Schol. Vide *Balneum*.

STUPIO, id eſt *Stannum*, Rul. & Johnſon. in Lex.

* STUPEFACIENS, ναρκωτικός. Vide *Narcoticus*.

* STUPOR, *Stupiditas*, νάρκη, νάρκωσις, vide *Narce*. *De Stupore Dentium* poſt eſum immaturorum, & acerborum proprie in homine dicitur αἱμωδία. Gal. l. 3. de Al. Fac. c. 16. *Stupor mentis*, eſt ipſa *fatuitas*, Gr. μώρωσις. Vide *fatuitas*.

STUPPA, vel *Stupa*, ϛύπη, ἡ ϛύππη, ϛυππεῖον, vocatur particula diſtracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

STURIO, nomen piſcis, nonnullis & *Oxyrincbus*, ab acuto roſtro. Quamvis hoc nomen poſterius etiam tribuatur piſci cartilagineo Bos dicto, de quo ſupra in BO. Vide Aldrov. locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non conſtat. An γαλαξίας? Neotericis tamen ξύριχι dici, vult Aldrov. Hujus deſcriptio legitur, cum uſu in cibis, & Medicina, apud dictum Authorem l. 4. de piſc. c. 12. J. Alex. l. 15. Sal. c. 1. Bruyerin. de re ciba. l. 20. c. 22. Schroder. l. 5. cl. 3. n. 89. *Accipenſer* veterum nonnullis etiam dicitur.

STURNUS, ψὰρ, nomen avis notiſſimæ, quod cicuta veſcatur abſque noxa. Cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo, & Medicina, prolixe lege apud Aldrov. l. 16. Ornith. c. 19. J. Alex. l. 13. Sal. c. 8. Bruyer. d. l. 15. c. 42.

STYGIA, epitheton Aquæ *cauſticæ*, ſive *corroſivæ*, & præſertim *Regiæ*: cujus deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & apud Schrod. l. 3. c. 23. Jung. Libav. l. 8. S. A. Ch. c. 30.

STILISCOS, ϛύλισκος. Vide *Priapiſcos*.

STYOCERATOHYIDEI, dicuntur Muſculi, qui *Silyoyhidei* vocantur, & os Hyoides una cum Lingua ad latera movent. Barthol. l. 3. An. c. 14. p. 546.

STYLOGLOSSI, vocantur Muſculi linguam retrorſum ducentes, d. l. c. 23. p. 549.

* STYLOIDES, ϛυλοειδής. Vide *Graphioides*.

STY-

Digitized by Google

Stylopharyngei, ſunt Muſculi Gulam ampliantes. Id. l. 2. An. c. 12. p. 449.

Stylos, ςῦλος, dicitur de diverſis inſtrumentis Chir. oblongis, plerunque teretibus, & acuminatis, qua explorationi, qua intruſioni, aliiſque operationibus deſtinatis: de quibus quære in Indice Operum Hildani, ut & Sculteti Arm. Chir. Indice primo.

Stymphalides dicuntur avium ſpecies quædam maxime feræ; quarum hiſtoriam vide apud Aldr. l. 10. Ornithol. c. 3.

* Stymmata, ςύμματα, dicuntur *ſpiſſamenta*, quæ oleis adduntur, vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 2. Hinc & ςύμματα ita vocabantur *unguenta ſpiſſiora*, ſolidiora, & corpus habentia, ſimulque odorata, vel ſuaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quod liquida eſſent hæc, illa vero ſolida. Caſtell. Gorr. Paulo aliter Lind. expoſuit, ſcribens, *ſtymmata* vocari, quæ conſiſtentiam, ſeu corpus dant unguentis; *hedyſmata* vero ſuccos, quibus ea exciperentur. Ex. X. §. 77. Schroder. ita deſcripſit: *Stymma* eſt *ſpiſſamentum*, ſeu craſſamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, l. 1. cap. 3.

Styphelizo, ςυφελίζω, ſignificat apud Hipp. *exagito*, vexo, aſperius tracto, 3. de fract. t. 33. Foeſ. p. 592.

Styphon, ςύφον. ςύψις. Vide *Adſtringens*.

Stypteria, ςυπτηρία. Vide *Alumen*.

* Stypticon. ςυπτικὸν, i. q. ςύφον, *adſtringens*. Vide ſuo loco. Adde Diet. n. 795.

Styrax, ςύραξ, vide *ſtorax*.

Suavis, ἡδὺς, vide *Hedys*, *Jucundus*: quibus adde, quod *ſuavia* guſtu aliis inſuavibus, ejuſdem licet bonitatis, ſint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Gal. l. 2. de Al. Fac. c. 26. J. Alex. notat. ad Gal. l. 3. h. tit. c. 19.

Sub, ὑπό. Vide *Hypo*.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujuſdam manibus facta; & dicitur de miſtione, & emollitione Emplaſtrorum, ceræ, & ſimilium maſſarum, manibus, vel in mortario cum piſtillo facta. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 446. Verbum eſt *ſubigo*, χειρόω, κατεργάζομαι.

* Subalaris, idem quod *Axillaris* vena, vel *Baſilica*, aut *Mediana*. Caſtell. e Gal. ſupr. l. de Anat. vivor.

Subamarus, ὑπόπικρος. Gal. l. 7. de S. Fac. 9. Crambe agreſtis, & alibi.

Subbiliosus, ὑπόχολος. Vide *Hypocholos*.

Subbuteo, ὑποτριόρχης, vel γυποτριόρχης, nomen avis, *buteone* paulo minoris; cujus deſcriptio videatur apud Aldrov. l. 5. Ornith. c. 8.

* Subcartilagineum, ὑποχόνδριον. Vide *Hypochondrion*.

Subcavum, ὑπόκοιλον. Vide *Hypocœlon*.

* Subcingens, ὑποζωκὸς. Vide *Hypozocos*.

* Subclavium, κατακλείς. Vide *Catacleis*. *Venæ*, & *Arteriæ ſubclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in ſpecie apud Barthol. libell. 1. & 1. p. 638. & 652. præſertim *Vena clavia* celebrata eſt propter inſertionem ductus lactei Thoracici Pecqueriani, ut & Lymphatici peculiaris, d. libell. 1. c. 6. Dicitur Muſculus & Thoracem dilatans *ſubclavius*. Id. l. 5. An. c. 4. p. 565.

Subcruentus, ὕφαιμος, ſignificat colorem quodammodo ſanguinis colori reſpondentem. Hip. 5. aph. 23. Diet. vero exponit per ſanguine, vel cruore perfuſum, n. 881.

Subcutaneus, dicitur de omni illo, quod ſub cute locum ſuum obtinet, ſive naturale fuerit, ſive præternaturale. De *ſubcutaneis* abſceſſibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever. l. de nov abſceſſ. c. 15.

Subditum, πρόσθετον. Vide *Proſtheta*.

Subductio, ὑπαγωγὴ, ὑποχώρησις, idem quod *Dejectio* per alvum. Gal. l. 2. aph. 18. in Chym. quoque *Subductio* vocatur abſtractio, quæ fit per inferna, & eſt duplex, *Filtratio*, & *Clepſydria*. Rul. & Johnſ. de quibus ſuis in literis. Peculiarem *ſubductionis* ſignificationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum ſyſtolen, ſive motum introrſum, quando poſt dilatationem in priſtinam ſedem redeunt, & ita tangentis ſeſe *ſubducunt* manibus, in operis nuperrime editi Membr. II. de Pulſ. p. 7.

Subeth, Arab. idem quod *Carus*, vel *ſomnus* p. n. For. l. 7. obſ. 7. Schol. Valeſc. de Tarant. Philon. Pharm. lib. 1. cap. 10. Walth. Sylv. Med. p. 376.

Subeth Sahara, *Coma vigil*, denotat Arculano, apud For. d. l. 6. obſ. 38. & l. 10. obſ. 34. Schol. Walther. d. l.

* Subfasciatio, idem quod *ſubligatio*, ὑπόδεσμις. Vide *Hypodeſmis*.

Subfrontalis, eſt epitheton Suturæ Cranii Oſſis frontis partem internam mediam cum maxillæ ſuperioris oſſibus tranſverſo primum, mox obliquo verſus obita oculorum ductu conjungens. Blaſ. Univ. Med. p. 105.

Subhumeratio, κατωμισμός. Vide *Catomiſmos*.

Subjectum, ὑποκείμενον, eſt potius terminus Philoſophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo ſanitas vel conſervari, vel reſtaurari debet. Eſtque duplex, *Mas*, & *Fœmina*. Dieter. Jatr. p. 43. De *ſubjectis* Medici natura, & attributis vide paſſim Inſtitutioniſtas,

Digitized by Google

ut & Dogmata noſtra Medicinæ Generalia, in prælim. dogm. 3. pag. 5. P. I. cap. 2. p. 18. ſeqq. P. II. cap. 2. 114. ſeq. Rolf. O & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. cap. 1. ſeq. De *ſubjecto Chymicorum* vide Th. Chym. Vol. I. p. 508. *Lapidis Philoſophici*, ſive Tincturarum, quod eſt *Mercurius corporalis*, d. l. 520. & 535.

Subintrantes Febres dicuntur, quarum paroxyſmus poſterior invadit, antequam prior deſinat. Laur. Bellin. de febrib. in Operib. Medic. p. m. 253.

Subjugale, ὑποζύγιον, idem quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

* Subligamen, ὑπόδεσμις, idem quod *ſubfaſciatio*, vide *Hypodeſmis*, *ſubligaculum* in ſpecie vocat Hildan. illud, quod hernioſis applicatur, Cent. 6. obſ. 69. Et ſimile mulieribus conveniens in procidentia uteri deſcriptum monſtrat Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig. 9.

* Sublimamentum, ἐναιώρημα. Vide *Enæorema*.

* Sublimatio, *Sublimatum*, μετεωρισμὸς, ὕψωσις, ἔπαρσις, terminus eſt Chymicis uſitatus, ſed ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem notat, quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quędam per operationem artificialem exaltatur. Vel ſtricte *ſublimatio* appellatur ſicca elevatio, in qua partes ſiccæ, ſubtiliores, ſpirituoſæ, concretiles a ſundo elevantur, excitatæ in ſublime tolluntur, ibique conſiſtunt, inſtar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ. Rolfik. Ch. l. 2. c. 2. Quæ hoc modo tractantur, & præparantur, vocantur *ſublimata:* & hoc nomen tum aliis mineralibus, & metallicis tribuitur; v. g. Flores quoque ſulphuris inter *ſublimata* pertinent: tum ſtricte de *Mercurio ſublimato* uſurpatur. Quære *ſublimata* varia in Libavii Indice, Tom. I. De *ſublimatione* etiam plura invenire licet in Theatr. Chymic. Vol. IV. pag. 525. 853. 855. &c. Obiter Paracelſus & *ſublimationis morboſæ*, vel morbiferæ microcoſmicæ mentionem facit, Paramir. lib. 2. cap. 4. *Sublimatorium* vocatur locus, & inſtrumenta, quibus *ſublimatio* perficitur. Libav. d. l.

* Sublimis, μετέωρος. Vide *Meteoros*. De *ſublimatione medica* vide ſupra in *hyperoche: Sublimis* Muſculus Carpi vocatur, qui alio nomine Perforatus dicitur, ad differentiam *Perforantis* infra illum ſiti, & propterea *Profundus* dicti. Barthol. l. 4. An. c. 9. p. 575.

Sublimitorium, ὑπάλειπτρον. Vide *hypaleiptron*.

Sublingualis, ὑπογλώττιος, epitheton eſt etiam Glandularum ad latera linguæ ſitarum; quarum deſcriptionem vide apud Bartholin. l. 3. An. cap. 13. pag. 550.

Sublividus, ὑποπέλιος, *lividum colorem remiſſum* ſignificat: & legitur 4. de artic. t. 64.

Subluxatio, παράθρημα, διακίνημα. Vide *Parathema*, *Diacinema*.

Submersus, καταδὺς, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur; quod laudat tantum remedium in Hydrophobia Helm. tr. Demens Idea, num. 47. 48. &c. ob hanc rationem, quod experientia teſtetur, *ſubmerſos* vitam diutius ſervare, etſi ad ſenſum videantur plane mortui, ibid. n. 50. &c.

* Submissio, diverſimode accipitur. Interdum pro *remiſſione*, ceu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἄνεσις dicto. Gal. l. de morb. temp. cap. 6. Vide *Aneſis*. *Dialeimma* interdum pro arteriæ *ſubſidentia*, ſive *ſyſtole*, Gr. συστολή. Ægin. l. 2. c. 11. Vide *Syſtole*.

Subortus, ὑπόφυσις, dicitur ſpecies, vel differentia quædam τῆς τριχιάσεως, ſive caſus pilorum in palpebris. Gal. in def. med.

Subpallidus, ὕπωχρος. Vide *hypochros*.

Subpurgatio, ὑποκάθαρσις, a verbo ὑποκαθαίρειν, ſubpurgare, quod ſignificat, leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea doſi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. Ex. XII. §. 69.

Subruber, ὑπέρυθρος. Vide *hyperythros*.

Subrufus, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urina igneo colore, diluto, & remiſſiore. Galen. l. 1. de Criſi c. 12.

Subscapularis, vide *Immerſus*.

Subsiccus, ὑπόξηρος. Vide *hypoxeros*.

Subsidentia, idem quod *ſedimentum*, ὑπόστασις, vide *hypoſtaſis*. *Subſidere*, verbum Græc. dicitur καθίζειν, de quo vide Linden. Ex. XVI. §. 147. Accipitur & pro *Conſidentia*, συνίζησις. Charlton. Exerc. X. Pathol. §. 42.

Subsidium, idem quod *Auxilium*, βοήθημα. Vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subsolanus, idem quod *Eurus*, ventus dicitur, ab Ortu æquinoctiali flans; & opponitur *Favonio*, ab Occaſu æquinoctiali prodeunti. Gal. c. 3. de Hum. t. 17.

Subspadones, ὑποσπαδιαῖοι. Vide *hypoſpadiæos*.

Subspleneticus, ὑπόσπληνος. Vide *hypoſplenos*. Extat Latina vox apud Proſp. Martian. in annot. ad Hipp. p. 149.

Substantia, οὐσία. Vocabulorum Latini, & Græci ſignificatio aliunde, vel e Logicis, Metaphyſicis, aut Phyſicis jam nota eſſe debet. In foro Medico accipitur pro uniuſcujuſque rei perfectione eſſentiali, Gr. ὕπαρξις dicta. Gal. l. 7. de Hipp. & Pl. decr. c. 1. Unde *a tota ſubſtantia* agere nihil aliud eſt, quam qualitate propria

pria rerum ſubſtantiam, vel eſſentiam neceſſario comitante operari. J. Alex. not. in Gal. l. 5. de S. F. c. 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, ſecundis, tertiis, una cum *ſubſtantia* conſideratis. Vide C. Hofm. Apol. pro Gal. l. 3. c. 42. a. e. & c. 46. b. e. alibique in ſcriptis paſſim. Et hoc nō ſolum de quibuſdam ſaltem medicamentis recte dicitur, ſed etiam de omnibus, imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus noſtrum aſſumuntur debent mutari in ejus *ſubſtantiam*. Ergo etiam *a tota ſubſtantia* agere, & pati debent. Coincidit hæc *tota ſubſtantia* cum ἰδιοσυγκρασία, de qua ſupra in I D.

Substillum, idem quod *ſtillicidium ſanguinis*, e naribus, Gr. ςάξις. Heurn. l. de morb. ocul. aur. &c. c. 10. For. l. 6. obſ. 48.

* Substitutus, ἀντιμβαλλόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum ſurrogari queunt, de quibus Gal. integro libell. de *ſubſtitutis* Medicis, Ægin. l. 7. c. 25. Dicuntur & Latine *ſuccedanea*, in Proleg. Iſagog. Diſpenſatorii Auguſt. c. 2. item apud Weker. l. 4. A G. c. 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung. Diſpenſator. Univerſal. J. D. Horſtii Inſtit. Pharmac. l. 4. c. 15. p. 73.

* Subsultio, idem quod *Palpitatio*, παλμός, Vide *Palmos*.

Subsultus *ſpaſmodicus*, vocatur affectio in febribus malignis, & ſcorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulſivos, quando ægri artus, manus & pedes continere nequeunt, ſed coguntur ob materiæ elaſticæ in partibus nervoſis accretionem, & copulam modo extendere, modo huc illuc agitare, varie transferre, imo interdum illorum extra curſu, ſaltu, aliiſve motibus, duriſque laboribus ſubigere, in febricitantibus vero ſpaſmi crebeſſimi minores obſerveniur. Bonett. Anat. Pract. l. 1. ſ. 13. obſ. 4. p. 257. & l. ſ. 8. Obſ. 40. Schol. p. 668. Alias & *ſubſultio* uſurpatur pro palpitatione muſculorum, & cutis commotione in facie a flatulento, craſſoque ſpiritu dependente, apud Joh. Stephan. Paraph. in Avic. l. 3. fen. 2. c. 19. p. 154.

Subsurditas, βαρυηκοΐα, δυσηκοΐα, idem quod Obauditio, de qua ſupra. Extat apud Blaſ. Med. Un. p. 395.

Subtiliatio, λέπτυσις, eſt terminus Chym. diciturque diſſolutio, partes ſubtiliores a craſſioribus ſeparans: & habetur duplex, Μικροχρονική, & μακροχρονική. *Illa* eſt, quando corpora brevi temporis ſpatio diſſolvuntur. Eſtque iterum duplex, *Elevatio*, vel *Deſcenſio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiore res diſſolvit. Eſtque *Exaltatio*, & *Digeſtio*. Rul. & Johnſ. in Lex. Rolf. Chym. l. 2. c. 2.

Subtraho, ὑποστέλλομαι. Vide *Hypoſtellome*.

Sububeres, vocantur infantes, qui adhuc ſub uberibus matris vivunt, *ſugentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογάλακτοι. Keuch. ad Sam. p. 205.

Subventaneus, ὑπηνέμιος. Vide *Hypenemios*.

* Subversio, ἀνατροπή. Vide *Anatrope*: quamvis Latinum non exacte reſpondeat Gr. proprie enim Gr. ὑποστροφή dicitur *ſubverſio*. Vide Hypoſtrophe. *Subverſio volvuloſa ſtomachi*, εἰλεώδης τῦ στομάχυ ἀνατροπή, vocatur fortis, & σύντονος, contentioſus vomitus: nam quemadmodum in Ileo ſubverſiones fiunt cum magna contentione, & violentia, adeo ut ſtercus etiam evomant; ſic etiam alios vomitus violentiores concitatos, quos appellare volvulos poſſes. Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 3. Caſtell. Jung. Joh. Anglic. Roſ. Angl. p. m. 328.

Subviridis, ὑπόχλωρος. Vide *Hypochloros*.

Subvola, ὑπόθεναρ. Vide *Hypothenar*.

Succedaneus, idem quod *ſubſtitutus*, de quo p. a. *Succedentia* ſigna vocantur Bellino, quæ aliis *ſupervenientia*, ἐπιγινόμενα dicuntur; quæ una cum Antecedentibus, & Conjunctis erudite collegit in Opere noviſſime edito, de Urin. Pulſib. &c.

Succenturiatus, vel *ſubcenturiatus* (Domin. de Marchett. Anat. c. 5.) epitheton eſt *Glandularum Renalium*, quas Ceſſarius *Renes ſuccenturiatos* appellavit. Quorum hiſtoriam vide in Anatomic. præſertim Barthol. lib. 1. Anat. c.

Successio, *ſucceſſus*, διαδοχὴ proprie dicitur de motu locali poſteriori priorem inſequente. Helm. tr. de Tempore, n. 40. Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicujus rei bono; & ita Gr. reſpondet τύχη, ἐπιτύχημα.

Successivus, eſt epitheton morborum, qui ſemper opus habent cauſſa continente, qua ceſſante ſtatim ceſſant. Th. Rhod. a Veiga Oper. p. m. 200. Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσυπηρὸς, epitheton *Lanæ*. Vide *Erion*, *Lana*, *Oeſypos*.

Succingens, *ſuccinctura*. Vide *Hypezocos*. *Diaphragma*.

Succinum, ἤλεκτρον. Vide *Electrum*.

Succolata. Vide *Chocolata*.

Succotrina, dicitur ſpecies *Aloes*, ſucci illius purgantis amari; ita dicta, quaſi *ſucco citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei ſit: vel pro *ſoccotrina*, ab Inſula *ſoccotra*: ubi copioſe creſcit. Eſtque puriſſima ſpecies. Schrod. l. 4. cl. 3. n. 442.

Succubus, dicitur ſpiritus nocturnus muliebris, illudens inter dormiendum, ac ſi rem haberent Veneream; quemadmodum Maſ-

culus ſpiritus vocatur *Incubus*. Dorn. Rul. & Joh. e Parac. l. 3. de orig. morb. inviſib. Cauſam ad ſolam imaginationem refert. Vide *Ephialtes*.

† Succus Cyrenaicus, ſitne aſſa dulcis, fer. de feb. c. 19.

Succus, Gr. χυλὸς, χυμὸς, ὀπὸς, (vide *Chylus*, *Chymus*, *Opos*) quid communiter ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit explicatione. Nimirum idem eſt, ac *Humor*, *liquor*. Interdum tamen, & præſertim in Pharmaceuticis, ſtrictius ſumitur pro liquore in vegetabilibus potiſſimum contento; & artis beneficio diverſimode inde elicito, & collecto. Tria vero, vel quatuor in unoquoque *ſucco* concurrunt. *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuſcujuſque *eſſentia*, & *natura ſpecifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in ſegregatione ſupernatant, aliæ craſſiores fundum petunt, *fæcum* nomine venientes. Vide J. Alex. l. 16. Sal. c. 3. Ad duo priora ſaltem reſpexiſſe videtur Rul. deſcribens *ſuccum*, quod ſit eſſentia proxime e corpore conſiſtentia chyliformi extracta: quem uti in aliis omnibus, ita & hic ſecutus eſt Johnſonus. De *ſuccis officinalibus* medicamentoſis, & eorum modo præparandi, & colligendi vario videantur Wecker. A. G. l. 1. c. 8. Spec. l. 1. ſect. 15. Schrod. l. 2. c. 17. & 82. item Diſpenſatoria varia, Auguſtan. Norimb. &c. Porro vocabulum *ſuccus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutritium*, *Nervoſum*, *fermentativum*, in ventriculo; uti paſſim ex illorum ſcriptis obſervari poteſt. Stricte pro *Chylo*, & *ſucco nutritio* accepit Lind. quando non modo *ſuccum* dixit partem eſſe meliorem chyli; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *ſuccus* ſit humor in corpore, quo abundant benevalentes: Et quod *ſuccus* proprie dicatur quaſi *ſugus*, quod eum ſibi ex alimentis quaſi membra ſugant, ut ſe repleant, atque reficiant eo, Ex. III. §. 282. *Succum* pro *Lacte* accipi, teſtatur Keuch. ad Sam. p. 159. *Succus albus*, Chymicis vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Johnſ.

Succussatio, vel *ſuccaſſio*, Gr. σεισμὸς, ὑποσεισμὸς, τιναγμὸς, ὑποτιναγμὸς, idem fere, quod *Concuſſio*, quid ſignificet aliunde notum eſt. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxyſmo revocandi. Enimvero non ſemper eſſe ſecutum, notavit Foreſt. l. 10. obſ. 14. *Concuſſionem* vocans. Profuiſſe autem *ſuccationem*, & ad inceſſum coactionem, teſtatur Wepfer. de Apoplex. & ex hoc Boneti. Mercur. Compit. l. 1. p. 22.

Suctio, *ſuccus*, μύζησις, proprie dicitur de infantium e papillis matrum lactis expreſſione, & extractione. Translatum poſtea ad naturam famis explicandam; quam etiam Gal. *ſuctionem* quandam eſſe, expreſſe dicit l. 1. de ſympt. cauſſ. cap. 7. quamvis fortaſſis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita ſeſe habeat. Hinc Lind. ſaltem more vulgi *ſuctum* appellari famem ſcripſit, Ex. XIII. §. 93. ſeq.

Succula, proprie diminutivum eſt *ſuis*. Per translationem ita dicitur Inſtrumentum Chir. quod alias *Aſellus*, ὀνίσκος vocatur. Gal. 2. de fract. t. 49. & c. 3. t. 40. quamvis in Gr. textu non occurrat.

* Sudamina, ἱδρῶα. Vide *Hidroa*.

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum vocatur *linteum*, quo abſtergitur ſudor: Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem *ſudario S. Pauli*, qua ſanavit ægros, tr. de magnet. vuln. cur. n. 46.

Sudatio, ἵδρωσις, proprie dicitur ipſa actio qua ſudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *ſudore* confunditur.

* Sudor, ἱδρώς. Vide *Hidros*.

Sudoriferum, *ſudorificum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικόν. Vide *Diaphoreſis*. Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 6. ſect. 1. cap. 1. ſeq. *Sudorifica* vocavit J. Alex. l. 26. Sal. c. 11. *Sudorifici maximi*, P. I. Fabri meminit Fr. Hofm. in Clav: ad Schrod. p. 254.

Suffersuræ, vulgo vocantur Exanthemata, vel puſtulæ, quæ pueris ex calore ſolent evenire, interdum humidiores. For. l. 6. Obſ. 42. Schol.

Suffimentum, *Suffitus*, θυμίαμα, θύμαμα, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, (quæ vocabula proprie dictam ſuffumigationem exprimunt, quando v. gr. pueris talis ſub matrice paratur per ſuppoſitionem materiæ prunis injectæ) ἀποκαπνισμὸς vocatur medicamentum ſimplex, vel compoſitum, quod prunis injectum, & incenſum odorem ſuum fundit. Vocatur & *ſuffumigatio*. Horum deſcriptionem, & catalogum vide apud Wecker. Antid. Gen. l. 1. c. 53. Morell. l. 2. ſ. 2. c. 9. (& Spec. l. 2. ſect. 49.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam ſine igne odorem emittat. Hippoc. *ſuffimentorum* paſſim etiam meminit, 5. aph. 59. & in lib. de morb. mul. quæ loca Foeſ. collegit. Jung. Diet. n. 396. *Suffimenta* a rebus fœtidis, ridiculis facta dæmonem fugare creduntur, non ſine ratione plauſibili, quam dedit Caſp. Reies C. El. p. 28. n. 14.

Suffluxio, ὑπόῤῥυσις. Vide *Hyporrhyſis*.

Suffo, eſt *Panis porcinus*. Dorn. Rul. & Johnſ.

* Suffocatio, idem quod *ſtrangulatio*, πνῖξ, πνιγμός. Vide *Pnigmos*, *Pnix*.

Suf-

Suffricare, i.e. *leniter fricare*, Rhod. in Lex. Scribon. Græce dici poſſet ὑποτρίβειν.

* Suffumicatio, *Suffumigium*, idem quod *ſuffimentum*, de quo p. a.

Suffusio, ὑπόχυμα. Vide *Hypochyma*, *Cataracta*. *Suffuſio auriginoſa*, idem quod *Icterus*. Dolæus Encyclopæd. l. 3. c. 8. §. 1. p. 475.

Sufuff, dicuntur pulveres compoſiti, qui alias in Officinis *ſpecies* vocantur. Libav. S. A. Chym. lib. 4. cap. 1. ex Sylvio *Sufuff æthereum*, eſt figmentum Paracelſicum, cujus meminit lib. 1. Philoſ Sagac. §. quid ſit Philoſophia adepta.

* Sugillatio, *Sugillatum*, ἐκχύμωμα, ὑπόσφαγμα. Vide *Ecchymoma*, *hypoſphagma*. Hipp. 2. de fract. t. 30. ſeqq. aliquoties meminit ἐκχυμωμάτων.

Sugitivum, dicitur medicamentum, quod abſumere valet feroſitates hydropicorum. Avicen. l. 5. ſum. 2. tr. 6.

Sulfur, *Sulphur*, θεῖον, commmuniter vocatur ſuccus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate imprægnata, h. e. conſtans copia puri ſulphuris ingenti, modica ſalis acidi quantitate, & tantillo ſpiritus, aquæ, & terræ. Schroder. l. 3. c. 28. Fr. Hofm. in Clav. ad h. loc. Dividitur in *Nativum*, ſive *Foſſile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *globoſum* eſt, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumque habetur. Keuchen. ad Samm. pag. 97. *Sulphuris* prolixiorem hiſtoriam, vires, uſum præparandi medicamenta ex eodem modum vide apud Galen. lib. 9 de S. Fac. §. Theion. Dioſc. lib. 5. cap. 124. Schroder. lib. 3. c. 28. Fr. Hoſm. Clav. ad h. l. Ferr. Imperat. hiſt. nat. lib. 15. c. 1. 2. 3. Chiocc. Muſ. Calc. ſect. 2. pag. 169. ſeqq. Rul. & Johnſ. in Lex. Rhod. ad Scrib. num. 78. Junken. Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect. 1. cap. 1. p. 24. ſeq. & ſect. 4. cap. 6. p. 294. *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuſcunque ramoſis, v. g. ex oleo Vitrioli, & Terebinthinæ, ſcribit Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. c. 13. p. 153. Præter hanc ineptam ſignificationem, Spagyricis, & Chymicis *Sulphur* dicitur *Pars lapidis Philoſophorum*, principium, & pater metallorum; & vocatur *Sulphur philoſophorum*. Principium metallicum deſcribitur, quod nihil aliud ſit, quam purus ignis occultus in Mercurio, qui longo ſucceſſu in mineris excutitur, atque movetur motibus corporum cœleſtium, digeritque frigiditatem, & humiditatem in Mercurio, pro varietate graduum decoctionis, & alterationis in diverſas formas, plumbi, ſtanni, cupri, ferri, argenti, auri, &c. Theatr. Chymic. Vol. I. p. 700. Quære de *Sulphure* plura in illo, & reliquis V. Tomis dicti Theatri, & multa reperies. Præterea etiam *Sulphuris* nomen multis compoſitionibus Chymicis tribuitur: v. g. *Sulphur auratum* Antimonii; cujus varias deſcriptiones vide apud Rolfink. Chym. lib. 5. ſ. 9. cap. 2. ſeqq. Sunt etiam, qui *Sulphur* pro univerſali principio corporum naturalium accipiunt. In qua ſignificatione Rulandus deſcripſit, quod ſit principium formativum, aereum partim, partim igneum, & ætheree naturæ particeps, per quod virtus eſt, & vita rebus ineſt: quare & *Balſamus naturæ* appellatur. Ita *ſal* terminator eſt, & *ſulphur* informator, vim plaſticam habens. *Mercurius* vapor unctuoſus eſt, qui ab illis patitur. Formam eſſentialem Chymici relinquunt Phyſicis conſiderandam. Carteſiani tribuunt illi corpuſcula ramoſa, quæ facile ſibi invicem, & aliis implicantur. Continet hoc principium ſub ſe olea omnia, & ſpiritus ardentes dictos. An acidum inſit *ſulphuri*, hodieque valde controvertitur inter Chymicos. An diſtinguendum inter *Sulphur* mixtum, ſive compoſitum, cui ſal acidum concedi poteſt; & ſulphur ſimplex, ſive principium *ſulphureum*, cui adjungere Acidum, quod implicat contradictionem? Alii ita principia iſta deſcribunt: Quævis viva, mobilis, & ſpirituoſa ſpecies, quæ in halitum attenuari poteſt, eſt *Mercurius*. Sicca, & conſervans, & acuens eſt *Sal*. Urens, calida, & puriſſima eſt *Sulphur*. Plura de *ſulphure*, ceu primo, & ſubſtantiali, vide apud Willis de ferment. Tit. 2. & 3. Tribuitur etiam aliis mineralibus: v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arſenicum*, vel *Operimentum*. *Sulphur vitriolatum*, eſt *ſulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Johnſ.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. in Lex.

Sumbi, id eſt *Acetoſus*, & *crocus*. Rul. & Johnſ. in Lex.

† Sumen, in mulieribus regio mammarum. Dur. ad Holler. l. 1. c. 57.

* Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogaſtrion*.

* Summitas, *ſummus*, ἀκρότης, ἄκρον. Vide *Acron*. *Summa operatio* ſiderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *ſummitates* etiam dicuntur herbarum cacumina: v. g. *Summitates* Abſintii, Centaurii minor.

Sumptio, λῆμμα. Vide *Lemma*.

Superbia, *Superbus*, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Idem quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus cavere debet. *Superbus*, alias eſt Epitheton Muſculi oculum attollentis. Bartholin. l. 3. An. c. 8. p. 513.

* Supercilium, ὀφρύς. Vide *ophrys*.

Supercompositiva, ἐπισυνθετική, vocatur ſecta Medica, quam Agathinces Lacedæmonius inveniſſe dicitur; nonnulli vero ἐκτικὴν,

habitualem, alii vero ἐκλεκτικὰς, *electivam* appellarunt. Gal. in def. med.

* Superencretio, ὑπερέκκρισις, idem quod ὑπέρκρισις. Vide *Hypercriſis*.

Superficies, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem, & latitudinem tantum habet. Gal. l. 1. M. M. c. 4. eſtque idem, quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis. Quæ læſa conſtituit ſpeciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in ſuperficie* vel *aſpera*, vel *levi*. Gal. de diff. morb. c. 7. Jung. Inſtitutioniſtæ, & inter hos Dogm. noſtra Med. Gen. P. II. c. 4. cl. 5. p. 127. ſeq. *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum*, Rul.

Superfluitas, *ſuperfluus*, περίττωμα, περιττὸς, idem quod *Excernendum*, *Abundans*. Vide *Excrementum*. *Superflua materia* omnis vel eſt talis ratione quantitatis, vel qualitatis. Gal. l. de cauſſ. morb. cap. 6. & indicat ſui remotionem.

Superfoetatio, ἐπικύησις. Vide *Epicyema*.

* Supergeminalis vide *Epididymis*.

* Supergenualis, ἐπιγονατίς. Vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

* Superhumeralis, ἐπωμίς. Vide *Epomis*.

Superimplastare, i. e. emplaſtrum ſuperimponere, Joh. Dav. Rul. de Stercor. & Ur. in p. 60. Ad cancrum Succus ſtercoris vaccini in jure, vel vino injiciatur, & fimus *ſuperimplaſtetur*. Ex Theſ. Pauper.

* Superimprægnatio, idem quod *ſuperfœtatio*. Vide *Epicyema*.

Superiores *partes*, τὰ ἄνωθεν, dicuntur in reſpectu ad *inferiores* τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione ſitus, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal. l. 3. de dignoſ. pulſ. c. 2.

* Superligamen, ἐπίδεσμος. Vide *Epideſmos*.

* Superligula, ἐπιγλωττίς. Vide *Epiglottis*.

Supermonicum, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. in Dict. Parac.

Superna *medicina*, cum purum ab impuro, i. e. virtus a ſubſtantia ſuperatur. Rul. in Lex.

Supernatantia, terminus hodieque in Medicina uſitatus, & emphaticus, denotans talem exceſſum vitioſitatum cacochymicarum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia, ſive plethora ſanguinis ſtatim poſtulat ſui excretionem, ſed illa ſolum, quæ turget; ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, ſed quæ *ſupernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucii de imped. magn. auxil. l. 3. c. 4. & 5. Jung. etiam Caſp. Bravo Reſolut. Med. aliique.

Superne, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *ſuperne* deorſum feruntur; ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κάτωθεν ſurſum feruntur: de quibus Gal. l. 8. de U. P. c. 1.

Superpurgatio, ὑπερκάθαρσις. Vide *Hypercatharſis*.

Superscapularis, vide *Infraſpinates*.

Superstitio, δεισιδαιμονία, ſignificat in Medicina vanam, & imaginariam virtutem occultam, quam quis aſſenſu ſuo, & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, ſive naturali, ſive factitiæ, quin & ipſis characteribus, verbis, ſignaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem. Quæ non ſolum apud veteres fuit frequentiſſima, ſed & (proh dolor!) hodieque adhuc viget, & fovetur; quamvis multi clariſſimi viri ſerio dehortati ſint. In primis vero Medicus probus ſibi caveat ab omnibus curationum *ſuperſtitioſarum* modis monente Diet. Iatr. p. 723. fin. Lind. Ex. II. §. 33. 34. Jungatur & C. Rejes q. 97. per totum. Rhod. ad Scrib. nu. 152. Braſavolus quoque in Indice ſuo Galen. plura exempla vanæ *ſuperſtitionis* collegit. Et profecto etiam mirum, quod Parac. ipſe tam ſerio dehortatus ſit a *ſuperſtitionibus*, expreſſis verbis ſcribens: Nemo audeat per *ſuperſtitiones* alteri vel morbos inferre, vel etiam eos auferre, cum illi oriantur quamplurimi e cauſſis naturalibus, ſcil. vitiatis; hoc vero fieri poſſit etiam mediis naturalibus rite cognitis: l. 5. de morb. inviſibil. gener. & l. principiorum, ſive de myſter. vermium, c. 6. quamvis reapſe multa ſuperſtitioſa admiſerit. Vide in vocabulis *Character*, *Divinum*, *Amuletum*, &c.

* Supervacatio, ὑπέρκρισις. Vide *Hypercriſis*.

Supervacuus, idem quod *ſuperfluus*.

* Superveniens, ἐπιγινόμενος. Vide *Epigennema*.

Supervomitus, ὑπερέμεσις. Vide *Hyperemeo*. Adde Bonet. Anat. Pract. l. 1. ſ. 1. O. 5. Hoc termino Latino uſus eſt Aurel. Severin. ſtatuens, a venarum *ſupervomitu* dependere quorundam abſceſſuum ſanguifluorum generationem, & originem, l. de noviſſ. abſceſſ. c. 7.

Supinatores Musculi, ſunt duo ſuppoſiti *pronatoribus* manus. Barthol. lib. 4. Anat. cap. 8. p. 574.

Supinus, ὕπτιος, *ſupinitas*, ὑπτιασμός. Vide *Hiptyaſmos*.

Suppascens, idem quod *Depaſcens*, Gr. ὑπονεμόμενος. Vide *Hyponomos*.

Supplantalia, vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum ſupponuntur: v. gr. Maſſa farinacea fermentata mixta cum ſinapi, ſale,

ſale, ſapone, nitro, & aliis. Blancard. in Lex. quamvis in alio Authore vocabulum illud nondum legerimus.

SUPPOSITIO, ὑπόθεσις. vide *Hypotheſis*. *Suppoſitum* etiam accipi poteſt pro ſubdito.

SUPPOSITORIUM, idem quod *Glans*, βάλανος. Vide *Glans*.

SUPPRESSIO, generaliter idem quod *Retentio*. ἐπίσχεσις. Vide *Epiſcheſis*. Communiter vero de *ſuppreſſione urinę*, quę *Iſchuria* alias dicitur, ἰσχουρία, & de *ſuppreſſione menſium* uſurpari ſolet.

* SUPPURATIO, ἐκπύημα, idem quod *Purulentia*. Vide *Ecpyema*, *Empyema*.

* SUPPURATUS, ἔμπυος. Vide *Empyos*.

SUPRASPINATUS. Vide *Infraſpinatus*.

* SURA, γαστροκνημία, & γαστροκνήμιον. Vide *Gaſtrocnemia*. *Suralis Vena*, & *Arteria*, quæ dicatur Anatom. vide apud Barthol. libell. 1. c. 9. p. 645. & libell. 2. c. 6. p. 658.

* SURDITAS, *ſurdus*, κωφὸς, κωφότης. Vide *Cophoſis*.

SURRECTIO, ἀνάστασις, eſt motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus ſit verbis.

SURRECTORIUM, vocatur inſtrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læſione erigens, & erectam ſervans, apud Paræum ſ. 22. Chir. c. 10.

SURSUM, ἄνω. Vide *Ano*.

SUS, ὗς, idem quod *Porcus*. Vide ſupra in PO.

SUSINUM, σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex liliis confecti, quod & κρίνινον & αἰγύπτιον λευκὸν vocatur. Meminit hujus Hipp. de nat. mul. XXIX. 98. LXIIX. 4. LXXX. 2. Gal. l. 3. de C. M. S. L. c. 1. Jung. Foeſ. Oec. p. 577. Keuch. not. ad Sam. p. 216.

* SUSPENDICULUM, κρεμαστήρ. Vide *Cremaſteres*.

* SUSPENSUS, æquivocum eſt in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *ſuſpenduntur*. De poſterioribus differit Helmont. quod diſcontinuitas, id eſt ſeparatio luminis vitalis in arteriis facta, ſcil. per conſtrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in ſuſpenſis pereat facultas princeps cerebri, tr. Blas hum. nu. 24. & tr. Ignota actio regim. num. 48. Græc. κρεμαστοὶ, & κατακρεμασθέντες vocantur. Vel dicitur de *contento in urinę medio*, vel ſuperiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐναιώρημα. Vide *Eneorema*. Vel idem eſt, quod *Elatus*, μετέωρος. Vide *Meteoros*. *Suſpenſores muſculi*, ſunt κρεμαστῆρες. Vide *Cremaſteres*.

SUSPICIO, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehenſio tacita ſuper alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita ſeſe habeat, quemadmodum de iis dicitur. Hujus nullum eſſe ſolatium, dixit Gal. l. de diff. reſp. c. 11. a princ. *Suſpectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta ſuſpecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc poteſt dubitari, vel ratione ſecuritatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque ſignificationem obtinet vocab. *Suſpectus*, quando ſumitur pro *Expectatus*, apud Scrib. nu. 209. notante Rhod. in Lex.

* SUSPIRIUM, *ſuſpirioſus*, idem quod *Anhelitus*, *Anheloſus*, *Aſthma*, *Aſthmaticus*, ἆσθμα. Vide *Aſthma*, *Dyſpnœa*, &c.

SUTOR, σκυτοτόμος, σκυτεὺς opifex eſt calceos conficiens. De his Gal. ſcripſit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam ſuo tempore auſi ſint, proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera inſilire temere. Quare non mirum, ſi & hodieque tale quid contingat; quamvis in perniciem potius ſalutis humanæ, quam commodum: l. 1. M. M. c. 1. fere ad fin.

SUTORIUM *Atramentum*, χάλκανθος. Vide *Vitriolum*.

SUTRATAR, Parac. dicitur remedium aliquod ſplenicum, aut ſplene paratum; quod deſcripſit l. 2. de virib. membr. c. 8.

SUTURA, ῥαφή. Vide *Raphę*.

SYAGROS, σύαγρος, *Aper*, ſive *porcus ſylveſtris* vocatur. Lang. l. 1. ep. 61.

SYALI, σύαλοι, vocantur *ſues vetulę* ultra perfectionis terminum progreſſæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium peſſimæ. Gal. cap. 4. de R. V. I. A. t. 102. Jul. Alex. l. 11. Sal. cap. 5.

SYALISMUS, perperam, & vitioſe legitur pro *ſialiſmus*, σιαλισμὸς, i. e. *Salivatio*. Vide *ſalivatio*.

SYCHNOS, συχνὸς, idem quod πυκνὸς, *denſus*, *confertus*, cujus emphaſis conſiſtit in copia cum continuitate. Uſurpatur ab Hipp. l. 5. Epid. XIII. 11. VIII. 21. l. 7. Epid. XXXIIX. 9. Jung. Erot. Onom. p. m. 98. b. ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foeſ. Oec. p. 602.

† SYCIÆ CUCURBITULAE. Joan. Zechius conſil. de lateris dolore p. 76.

SYCION, σύκιον, dicitur *decoctum ficuum* aridarum, ſive caricarum. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. XXIIX. 8. XXX. 7.

SYCITES, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati; cujus meminit Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. quamvis vitioſe legatur σικύτης. Dioſcoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum*, l. 5. c. 41. Jung. Foeſ. p. 448.

SYCON, σῦκον. Vide *Ficus*.

SYCOSIS, σύκωσις, *Ficatio*. Vide *Ficus*.

* Sycotos, συκωτός. Vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *ſideratio*.

Sydia, id eſt *Luna*. Rul. & Joh.

Sydus, ſæpe legitur pro *ſidus*, quod idem eſt ac *Aſtrum*. Vide *Aſter*.

Syletum, Parac. dicitur compoſita Medicina ex tribus ſalibus, Sale gemmæ, Colchotar, ſciſſo; cujus deſcriptio gemina legi poteſt de Tartaro, l. 2. tract. 2. c. 5.

Syllochia, συλλοχία, ſignificat *coacervationem*, collectionem, congregationem: & legitur apud Hipp. l. de Octimeſtri part. IV. 19. ubi συλλοχεία ſcribitur; quam tamen ſcriptionem vitioſam judicavit Foeſ. p. 594. Vide *Xyllogos*.

Syllogismus, συλλογισμὸς, quid ſit proprie, jam ex Logicis Medico conſtare debet. Cujus uſus adeo neceſſarius, ut non modo Gal. eum aliquoties inculcaverit, v. g. l. 1. de Elem. c. 4. l. 2. de S. Fac. c. 16. ſed & J. Alex. negaverit cordate, Medicum eſſe poſſe verum Rationalem, & Dogmaticum, qui non calluerit ratiocinandi, demonſtrandique ſcientiam, h. e. Logicam, & *ſyllogiſmorum* doctrinam: not. ad h. Gal. locum. Specialiter Hipp. συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remediis; item *conſultationes*, & *diſputationes* de iiſdem: uti patet ex l. de dec. ornat. IX. 2. quod alibi κοινολογίαν vocavit, l. Præcept. VII. 4. aut ξύλλογον θεραπείης, ibid. X. 12. notante Foeſ. p. 594. Imo ſi rem accuratius conſideremus, ipſa *Methodus* conſervandi, & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud eſſe videtur, quam *ſyllogiſmus Medicus Practicus*.

Sylo, dicitur *totus mundus*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Sylphes, vocantur *Pygmei*, *ſpiritus terræ*. Dorn. Rul. & Joh. e Parac. Philoſ. Tr. 4.

Sylva, ὕλη, quid ſignificet, in trivio jam innotuit. Metaphorice dicitur de *capillorum congerie*. Keuch. ad Sam. p. 108.

Sylvani, *ſylveſtres*, dicuntur Parac. *aerei homines*, aut *ſpiritus aerei*. *Sylveſtres* quoque homines vocantur nemora, deſertaque loca ſylvarum inhabitantes, nobis ſtatura multo proceriores, & robuſtiores, & loqui neſcii, &c. Dorn. Rul. & Joh. Flatus quoque hodie vocari ſpiritus *ſylveſtres*, patet ex Diſputationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id eſt *Viride Romanum*, vel *viride æris*, Rul. & Johnſ.

* Symbebecos, συμβεβηκός. Vide *Accidens*.

Symbole, συμβολὴ, Attic. ξυμβολὴ, *Commiſſuram*, connexionem, & conjuncturam ſignificat, apud Hipp. l. 5. Epid. III. 1. & 4. de art. 1. 64.

Symbolum, σύμβολον, etiam ſumitur pro *commercio*, & *conſpiratione* diverſarum rerum, & corporum ad unum effectum. Ita *ſymbolum Elementorum* deſcribitur in Th. Ch. Vol. IV. p. 119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi vero dicitur *ſymbolizatio*, Vol. II. p. 96. *ſymbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. tr. Tumul. Peſtis, §. Præparata ſedes, quando ſcil. Tartarus cruoris peſte ſubactus non paret amplius vitæ legibus, ſed priſtinæ obedientiæ ſuæ pœnitens, furoris libertatem effrænem ſibi arrogat, eoque nos truculentius infeſtat, quo fidentius ſemel abdita intus Archei conſilia receperit. Hoc dicit vocare Scholas *ſymbolizare*.

* Symmetria, συμμετρία, eſt temperies, vel *contemperatura*, ſeu debita convenientia, proportio, & conſenſio inter ſe cum ſimiliarium partium, tum inſtrumentalium, in compoſitione, numero, magnitudine, & figura (adde & connexione, vel unitate) Gal. l. 1. de tu. ſan. c. 1. Hujus vero Harmoniæ, & convenientiæ primaria cauſſa eſt Humorum, & ex his ſanguinis, & ſpiritus animalis mutuus conſenſus, & debita ad partes ſolidas diſtributio, & reciprocatio; cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones ſuas rite perficere, & præſtare queant. Alias in genere, & abſolute σύμμετρον eſt, quod nulli collatum medium eſt, & *moderatum*, & omnis temperiei cum activarum, tum paſſivarum qualitatum norma conſtituitur. Gal. l. 1. de Temp. c. 6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non abſolute vero, ſed reſpective σύμμετρον vocatur, quod collatum cum aliis facit, ut reliqua dicantur intemperata. Ita Gal. inter omnia animalia Hominem conſtituit σύμμετρον; & inter homines eum, qui τετράγωνος, & quadratus vocatur, d. l. & ex hoc Caſtell. *Symmetron Individuale*, nihil aliud eſt, quam ipſa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* eſt, quod & ſimilis temperamenti eſt cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum. Gal. l. 5. de Simpl. Fac. c. 27. Jung. & J. Alex. not. ad Gal. de diff. morb. c. 22. Vide *Moderatus*, Dieter. n. 798.

Symmio, συμμύω. Vide *Conniveo*.

Symmysta, dicitur *Collega ſacerdotii*; & uſurpatur de illis, qui eandem profitentur ſcientiam, vel artem; v. g. *Symmyſta Philoſophiæ adeptæ*, Helmont. de Lithiaſ. c. 8. n. 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturæ conflictus cum morbo*, deſumpto vocabulo e re bellica, ubi acies inſtructæ, & collocatæ conflictantur. Uſurpatur vero ab Hipp. de *conflictatione* inter morbum, naturam, & alimenta,

l. de

l. de vet.medic. XXXVII. 24. Jung. Foeſ. p. 595.

SYMPARATERESIS, συμπαρατήρησις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex ſeipſis, verum ex aliis ſignis comprehenduntur. Vocabulum eſt Empiricorum proprium. Gorr.

* SYMPASCHO, συμπάσχω. Vide *ſympathia*.

SYMPASMA, σύμπασμα, idem quod διάπασμα, καταπασμα, h. e. id, quod corpori inſpergitur, *Aſperſio*. Aurelian. l. 2. acut. c. 38. & l. 3. tard. paſſ. c. 7. l. 5. notante Foeſ. d. l. Vide *Cataplaſma*.

* SYMPATHIA, συμπάθεια, vide *Conſenſus*. Opponitur & τῇ ἰδιοπαθείᾳ, & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur, notat *Morbos per conſenſum* dictos; ad differentiam eorum, qui primario, & per ſe oriuntur. Quando vero huic opponitur, ſignificat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *ſympathia Macrocoſmica* dicitur, quando quodlibet ſidus cum ſuo flore *ſympathiam* habet. Th. Chym. Vol. V. p. 379. Plura vide in Johnſ. Lex. l. 1. Verum neque hoc diſſimulandum, multa concurrere figmenta in *ſympathiæ*, & *Antipathiæ* exemplis ab Authoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres, & ſanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Barthol. uti patet ex Act. Hafnienſ. Vol. II. Obſ. 38. p. 105.

SYMPATHETICUS, συμπαθητικός, in genere dici poteſt de omnibus rebus ſive naturalibus, ſive præternaturalibus, inter quas conſenſus, vel compaſſio quædam, ſive *ſympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibuſdam ſingularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad diſtans etiam ſeſe extendens; qualia ſunt *Unguentum armarium*, *Pulvis ſympatheticus Dygmei*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus eſt a magiæ illicitæ ſuſpicione liberare, & rationem referre vel in magneticam *ſympathiam*, aut *antipathiam*, vel in occultam virtutem a *Magnali magno* dependentem, quod eſt ſpiritus quidam in univerſo latens; uti videre eſt in tract. de Magnet. vuln. curat. Hunc plures adhuc ſequuntur ſectatores Helmontii: neque etiam inter eos, qui Dogmatici audiri cupiunt, deſunt hujus opinionis defenſores. Ita & Dolæus in Encycloped. Med. l. 2. c. 4. §. 17. p. 313. 314. curas illas *ſympatheticas* defendere, & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypotheſis illa nitatur argumentis, & phœnomenis, jam alibi publice a nobis fuit oſtenſum. Nemo ergo vitio nobis vertat, ſi eum Naudæo, Jordano, Dieterichio, aliiſque Medicis veris Dogmaticis, & Chriſtianis curationem per hujuſmodi medicamenta, ſive Unguentum, ſive Pulverem *ſympatheticum* qua vanitatis, qua falſitatis arguamus, & inter curationes illicitas, Magicas, Diabolicas referamus. Vide Diet. Jat. p. 736. *Atramenti ſympathetici* deſcriptio ex Jac. le Mort. traditur in Morley Coll. Chym. Leid. c. 78.

* SYMPEPSIS, σύμπεψις, idem quod πέψις; Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Gal. c. 3. progn. t. 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua craſſis, & crudis humoribus, & concoctu difficilibus providet per abſceſſum; calidioribus vero, & tenuioribus per excretionem. Caſtell.

SYMPEXIS, σύμπηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hofm. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 658.

SYMPHLAN, συμφλᾷν, ξυμφλᾷν, ſignificat *confringere*, collidere. Hippocr. lib. 5. Epid. XXIIX. 16.

SYMPHONIA, *ſymphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem eſt ac *Harmonia*, *Conſenſus*. Specialiter vero σύμφωνος eſt nomen medicamenti ad tuſſim optimi; cujus meminit Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 2. fin. ubi & *Lexopyretos* vocatur, quia & febrem ſedat. Deſcribitur & ab Æt. l. 8. citante Gorr.

SYMPHORANEUROS, συμφορανευρος, dicitur ex mente Foreſti paſſio illa, quando videlicet in acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur; atque deprehenditur in ſtrictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel ſanguinis fluxu; & hunc fluxum inhibere oportet, l. 7. Obſerv. 18. Schol. Alias vocabulum hoc nuſpiam reperire licuit.

* SYMPHYSIS, σύμφυσις ξύμφυσις. Vide *Coaleſcentia*.

SYMPHYTON, σύμφυτον, *connatum*, idem quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

SYMPIAZESTHÆ, συμπιάζεσθαι, ſignificat *comprimi*: & legitur apud Hipp. l. 7. Epid. XXXVI. 7. Adde Foeſ. p. 595.

SYMPLESIASMOS, συμπλησιασμός, Lat. dici poteſt *Conjunctio*, appropinquatio, quo Gr. vocabulo veteres modeſte appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos; ut eſt apud Rolfink. de part. gen. P. I. c. 1.

SYMPNOEA, συμπνοια, ξύμπνοια, *Conſpiratio*. Vide *Confluxio*.

SYMPORSYNO, συμπορσύνω, proprie ſignificat *cooperor*, concilio, una præparo, & diſpono ad aliquid, a verbo πορσύνω, quod eſt poeticum, & ſignificat *præparo*. Compoſitum vero legitur apud Hipp. c. de art. t. 73.

* SYMPTOMA, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notiſſimum; cujus variam ſignificationem ipſe Galenus optime expedivit, lib. de

diff.

diff. ſymp. c.1. & 2. quod ſcil. & *late*, & *ſtricte* accipiatur. *Late* omne id notat, quicquid præter naturam homini accidit, ſive cauſſa morbifica, ſive ſuperveniens accidens p. n. fuerit. *Stricte* vero tertiam ſaltem ſpeciem rerum præter naturam, hoc eſt *Conſequens morborum*, & cauſſarum ſignificat, exceptis cum morbis, tum cauſſis; & hoc ſenſu nihil aliud eſt, quam affectus præter naturam, qui morbum ſequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari ſolent communiter differentiæ, vel ſpecies, *Actio læſa*, *Excretorum vitium*, & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus paſſim prolixe apud Inſtitutioniſtas videre eſt. Si placet, legantur Dogmata noſtra P. II. c. 10. & ſeqq. Jung. Lind. Ex. VI. §. 62. Ex. XIII. §. 40. ſeqq. *Symptomata* uti ſunt effecta morborum, ita & indicia, vel ſigna, Ex. IX. §. 12. Idem etiam ſano ſenſu *ſymptomata* ipſos eſſe morbos, ſtatuit, Ex. IV. §. 18. IIX. §. 68. XIII. §. 20. Non inepte quoque Helmont. *ſymptomata* vocat fructus morborum, tr. Ignot. Hoſp. Morb. p. 73.

* SYMPTOSIS, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapſio* dicitur, & *Concidentia*; & uſurpatur vel de totius corporis imminutione, & contabeſcentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dioncoſis*. Galen. l. de opt. ſect. c. 28. In qua ſignificatione & Hipp. uſus, de hum. III. 52. vel de vaſorum *concidentia*. Hipp. 1. aphor. 3. l. 2. Epid. ſ. t. 41. lib. 4. Epid. XXVII. 5. vel de faciei *collapſu*, ibid. XXI. 20. de oculorum *collapſione*, ibid. XXVII. 10. de temporibus *collapſis*, Progn. t. 7. Jung. Foeſ. p. 596. Vide & *collapſus*.

SYNACTICOS, συνακτικὸς, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. Therap. l. 5. c. 2.

SYNAESTESIS, συναίσθησις, q. d. *Conſenſio*, uſurpatur de ſenſu, quem æger ipſe percipit ex morbo; v. g. ex tenſione partis inflammatæ. Gal. l. 13. M. M. c. 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν, ſenſum, ſed συναίσθησιν. C. Hofm. ad Gal. LL. de U. P. n. 502. 594.

* SYNAETION, συναίτιον. Vide *Concauſſa*.

SYNAGELASTICOS, συναγελαστικὸς, *congregabilis*. Dicitur de piſcibus, qui ſegregatim degunt, non tantum inimici, ſed adeo etiam, ut ne ſuæ quidem ſpeciei parcant, ſed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hoſque devorent. Linden. Ex. XI. §. 87.

SYNAGMA, σύναγμα, *concretio* materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hippocr. l. 6. Epid. ſ. 3. t. 15. Vide Foeſ. p. 596.

SYNAGRIS, συναγρὶς, vocatur Piſcis, differens a *ſynodonte*, fere adhuc ignotus; & deſcribitur ab Aldrov. l. 2. de piſc. c. 13.

SYNALLAGMA, συνάλλαγμα, *commercium*, contractus, commutatio proprie dici poſſet. Ita Medico cum ægrotis eſſe συναλλάγματα, dixit Hipp. l. de Medico, t. 33.

* SYNANCHE, συνάγχη. Vide *Angina*.

SYNANDROTHENAE, συνανδρωθῆναι, ſignificat *una cum virilitate increſcere*, & augeri: uſurpaturque de morbis, qui poſt pueritiam ad virilem ætatem uſque perdurant. v. g. Epilepſia. Hipp. l. 2. Prorrhet. XVI. 1.

SYNAPTO, συνάπτω, *contingo*, *pertingo*. Hipp. 2. aph. 25. Adde Dieter. n. 800.

* SYNARTHROSIS, συνάρθρωσις. Vide *Abarticulatio*.

SYNCAMPE, συγκαμπὴ, vocatur *flexura*, hoc eſt locus, ubi committitur brachii pars inferior cum ſuperiore, & ad hanc inflectitur. Hipp. l. de Ven. XII. 12. Linden. Ex. XIII. §. 414.

SYNCATANASIPHAGOS, συγκατανασιφάγος, dicitur ad *nutum manduco*, hoc eſt coepulans aliis, & ſimul annuens dictis omnibus hoſpitis ſui, ſolius ventris cauſa. Linden. Ex. IX. §. 130.

SYNCAUSIS, σύγκαυσις, Lat. *Combuſtio* dicitur: & uſurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combuſtis. Gal. c. 4. de R. V. I. A. t. 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad ſanguinem ipſum quoque retulit, Ex. XIII. §. 401.

SYNCEPHALAEOSIS, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio*, vel collectio ſententiarum in mente facta. Gal. c. 1. de iis, q. in medic. t. 3.

* SYNCERUS, ἄκρατος, ſcribitur aliquando pro *Sincerus*.

* SYNCHONDROSIS, συγχόνδρωσις, vocatur ea unitionis oſſium ſpecies, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. l. de Oſſib. proœm. Bartholin. libell. 4. Anat. c. 1. uti fit in oſſibus maxillæ inferioris, & pubis.

SYNCHRISMATA, συγχρίσματα, vocantur *Inunctiones* acopæ, apud Aegin. l. 7. c. 19. Meminit & Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 16. fere ad fin. Jung. Rhod. ad Scribon. n. 175.

* SYNCHYSIS, σύγχυσις, in genere *Confuſio* vocatur. In qua ſignificatione uſus Hipp. l. 6. Epid. ſect. 3. t. 1. In ſpecie vero notat *oculi vitium*, *confuſis* ſecum ejus *humoribus*: id quod accidit, ut plurimum, ex vehementiori plaga, interdum ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis vaſis, effuſoque eorundem humore. Inde pupilla diſcolor, & turbida evadit; & principio quidem major cernitur, tandem vero contabeſcit, minorque re ipſa apparet. Gorr. & Caſtel. & Gal. in defin. Medic.

SYNCIPUT, vide *ſinciput*.

SYNCLEISIS, σύγκλεισις, *concluſio*, vel *occluſio* dicitur: uſurpatur de venis. Hipp. l. de morb. ſacr. XIIX. 13. Adde Foeſ. p. 593.

* SYN-

* SYNCOMISTOS, συγκομιστὸς, ξυγκομιστὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρος vocatur, vide *Autopyros*. Porro & συγκομιςὰ quoque appellantur in cibis, quæ ex toto ſunt collata, & cum ſucco, non ſicca. Hipp. l. 2. de diæt. XXXIII. 27. De pane vero uſurpavit l. 3. III. 7. Vide & Foeſ. d. l.

* SYNCOPE, συγκοπὴ, vocatur *præceps virium lapſio*, Gal. l. 12. M. M. c. 5. *ſolutio naturæ* vocatur ab Aurel. l. 2. Acur. c. 3 eſtque animi deliquium fortius, & periculoſius, quam *Lipothymia*. Conſequuntur *ſyncopen* duo præcipue ſymptomata; *frigiditas totius corporis*, ob exolutum calorem nativum; & *ſudor* frigidus, qui & *ſyncopticus* vocatur; pulſus defectio, & ſenſus, motuſque privatio concomitantur. Gorr. Caſtell. Jung. Lind. Ex. XIII. §. 470. ſeq.

* SYNCRIMATA, συγκρίματα, *concretiones* dicuntur corporum ſimplicium, & elementorum *confuſiones*, & *concretiones*. Gal. l. 5. de S. F. c. 25. item *animantium corpora*, quaſi ex atomorum corpuſculorum miſtura conflata, l. de diff. morb. c. 5.

* SYNCRISIS, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, proprie dicitur Gal. l. de marcor. c. 4. idem quod *Miſtio*, a verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commiſceri*, quod legitur apud Hipp. l. 6. Epid ſ. 2. t. 45. & Gal. l. 4. M. M. c. 4. ubi opponitur τὸ διακρίνεσθαι, *diſſolvi*. Chymicis quoque σύγκρισις, *concretio*, vel *coagulatio* eſt rei liquidæ ad ſolidam ſubſtantiam per humidi privationem redactio ſpontanea, & violenta. De utraque vide Rolfink. Chym. l. 2. c. 4.

SYNCRITICA, συγκριτικὰ, medicamenta non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam, & contra textum manifeſtum expoſuit Caſtellus, & Blancardus) ſed potius illis oppoſita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia, Gal. l. 3. Anat. Adm. c. 2. De *ſyncriticis* integrum librum ſcripſiſſe Theſſalum notavit idem l. 1. M. M. c. 2.

SYNCYRIA, συγκυρίη, dicitur *caſus*, quod forte accidit, contingens; quod & συγκύρημα appellatur. Hipp. l. de vet. med. XIIX. 10. Verbum συγκυρεῖν quoque ſignificat *contingere*, evenire caſu, idem quod τυγχάνειν, & legitur l. 1. Epid. ſ. 2. t. 68.

SYNDESIS, σύνδεσις, ſignificat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem. Hipp. lib. 6. Epid. ſ. 3. t. 1. Foeſ. p. 597.

* SYNDESMOS, σύνδεσμος. Vide *Ligamentum*.

SYNDESMOSIS, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea oſſium connexio, quæ alias συνδέρμωσις vocatur, l. 1. de H. C. F. c. 3.

SYNDIDONAE, συνδιδόναι, apud Hipp. eſt *remittere*, laxare, 3. de iis, q. in med. t. 31. Gal. in comm. ad hunc locum.

* SYNDROME, συνδρομὴ, Lat. *Concurſus* dicitur: & ab Empiricorum ſecta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concurſum* ſymptomatum. Hinc aliquoties Gal. deſcripſit, quod ſit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio ſymptomatum*: v. g. comm. 2. in 1. Prorrh. t. 52. c. 4. de R. V. I. A. t. 62. l. 2. M. M. c. 4. & alibi. Specialiter *ſyndrome plethorica* dicitur *concurſus ſymptomatum* morbos *a plethora* obortos conſequentium, l. de plenit. c. 9. & de cur. rat. per S. M. c. 9. Ita etiam dici poſſet *ſyndrome Cacochymica*, & in ſpecie *ſyndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. Imo juxta Gorr. adhuc ſpecialiores excogitari poſſent *ſyndromæ*; v. g. *ſyndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen fonticam rationem, cur Gal. illam *ſyndromen* adeo impugnaverit; cum potius omnino neceſſarium ſit, & Hipp. & ipſius Gal. præceptis conforme, ut ſignorum, & ſymptomatum conſideremus *concurſum*, nec uni ſaltem temere fidamus.

SYNDYASMOS, συνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum ſignificat, *combinationem*. Sumitur vero ſpecialiter pro *coitu maris*, & *fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hip. l. 2. de morb. mul. XL. 13.

SYNECCHYMOO, συνεκχυμόω, ſignificat *Coeffundo*, una, vel ſimul e vaſis effundo, h. e. naturam evacuantem una adjuvo. Gal. c. 2. in l. 6. Epid. t. 9. Jung. Foeſ. p. 597.

SYNECHES, συνεχὴς, *Continuus*. Vide *Continuitas*.

SYNECTICON, συνεκτικὸν, *Continens*: Epitheton cauſſæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ ſemper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Cauſſa*. Lang. l. 1. ep. 15.

SYNEDREVONTA, συνεδρεύοντα, Lat. *Aſſidentia*. Vide *Aſſidens*.

SYNEILEMMENOS, συνειλημμένος, *coarctatus* dicitur, qui adſtricta eſt alvo. Lind. Ex. IV. §. 99.

SYNENDEICNYMENA, συνενδεικνύμενα. Vide *Coindicantia*.

SYNENOMENA, συνενωμένα, vocantur *Unita*, ſimul conjuncta, idem quod τὰ συνόντα. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foeſ. p. 599. Gorr.

SYNEREIDO, συνερείδω, ſignificat *confero*, inter ſe collido. Uſurpatur de dentibus *conſertis*. Hipp. l. 2. de morb. mul. LXXIX. 2. LXXXII. 4. & de maxillis, l. 5. Epid. XXIIX. 24. Adde Foeſ. p. 597.

SYNEREPHES, συνηρεφὲς, i. e. *obvolutum*,

con-

contentum, a verbo συσκιάζω, *inumbro*, obtego. Gal. in Ex. dict. Hipp. Foeſ. p. 599.

Synergasma, συνέργασμα, *Cooperationem* ſignificat. In ſpecie Libav. *Synergaſmata Chymica* recenſet, Tom. 2. Oper. p. 131. dividens *Synergaſtica* in ἐνεργητικά, quæ efficaci vi prædita ſunt, & παρασκευαστικά, *preparatoria*. Alchym. mac. c. 3.

Synerxis, συνέρξις, h. e. *Concluſio*, Copulatio, idem quod σύμμιξις. Gal. in Ex. voc. Hipp. Foeſ. p. 597.

Synestecos, συνεστηκὸς, ξυνεστηκὸς, *conſiſtens*, conſtans, compactus. Uſurpatur de excrementis alvi, *conſiſtentiam* ſuam cohærentem habentibus, & coactis. Hipp. Prognoſt. ſect. 2. t. 13. Coac. t. 601. alibi vero συνεστῶσα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ἐξυγρασμένοις, *liquidioribus*, Coac. t. 613. Adde Foeſ. d. l.

Synethes, συνήθης, *Conſuetus*. Vide *Conſuetudo*.

Synistamenos, συνιστάμενος, *Conſiſtens*, idem quod συνεστηκὸς, Foeſ. p. 599.

Synizesis, συνίζησις, i. e. *conſidentia*. Vide ſupra in Co.

* Synneurosis, συννεύρωσις, q. d. *Connervatio*, eſt ſpecies unitionis oſſium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento τεχνικῶς nervo dicto. Galen. l. de oſſib. in proœm. Bartholin. libel. 4. Anat c. 1. uti fit in oſſe coxendicis cum femore. Spigelius vero ſubſtituit duas alias, συνδέσμωσιν, & συντένωσιν.

Synneusis, σύννευσις, uſurpatur hoc vocabulum a Galen. l. de trem. palpit. c. 6. tribuiturque calori nativo, quando æqualibus, & liberis tranſituum viis utitur, tempore, & menſura motus in ſe inclinans, deinde iterum ſe explicans. Unde & Latine *Inclinatio*, & oppoſitum ἐξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hęc duo vocabula ſanguinis veluti quies, in diaſtole cordis, & impulſus in ſyſtole.

Synnoma, σύννομα, proprie dicuntur *ſimul paſcentia*, vel iiſdem paſcuis utentia. Gorr. quamvis alii per ἓν συνόντα, unita, explicent.

* Synochos, σύνοχος. Vide *Continens*.

Synocoche, συνοκωχὴ, Lat. *Commiſſura*, Connexio, & cohærentia dicitur; legiturque apud Hipp. l. de Venis X. 8. Junge Foeſ. p. 599.

* Synodon, σύνοδον, vel σύνοδος. Vide *dentes*.

* Synopsis, σύνοψις, *Compendium*. Galen. l. de nerv. diſſ. c. 17. Ita & librum ſcripſit titulo, Synopſis de pulſibus. Vide *Compendium*. Idem quod ὑποτύπωσις.

Synovia, Paracelſicus terminus, ſed diverſimode ab eodem ſumptus, interdum Phyſiologice, interdum Pathologice. In illo ſenſu dicitur *Synovia* nutrimentum partis ſuæ, (ſive ſuccus nutritius parti appropriandus) & conſervatio virtutis retentivę, & motivę virtutis ex viribus virtutis digeſtivę. Ita liquor nutritius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus dicitur *ſynovia*, gluten articulorum album; alias *Hydarthros*, *Meliceria*, vide *Meliceria*. Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelſi habetur. In ſenſu vero Pathologico *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbi, ubi ſuccus nutritius proprius corruptus in cauſa eſt. Vide Paragraph. l. 7. cap. 1. & tract. de podagra in princ. ut & alibi. Hildan. de Ichor. Melic. cap. 3. Helmont. (ut & Dorn. & Ruland.) vocat *ſynoviam*, deſcribens, quod ſit mucilago quędam pellucida, ſpermati ſimilis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus e tibiis exſtillat, inter ligamentorum capſulas, oſſiumque contactus effuſus liquor, tr. Volupe viventium morbus, &c. n. 15. 20.

* Syntasis, σύντασις, *Contentio*, vel *Tentio*, aut *Tenſio*, oppoſita eſt τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute, & articulis, vel reſiccatis, aut induratis, in cute vero potiſſimum, cum muſculi inter ipſam quovis modo augeſcunt, tum maxime ex carnis copia, & abundantia, ut & in utre pleno aqua, & Tympania; quod Galenus in pluribus Methodi libris teſtatur, Gorr. & Caſtell. Hinc & συντατικὰ medicamenta dicuntur *tendentia*, & *ſiccantia*, quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Galen. l. 4. M. M. c. 7.

* Syntaxis, σύνταξις, Lat. *Coordinatio* dicitur, id eſt mutua compoſitio, & connexio. Galen. lib. de oſſib. in proœm. Nam in ſpecie de oſſium naturali *coordinatione* uſurpatur: vocatur & σύνθεσις, & ὁμιλία. Gorr.

Syntecmaeromae, συντεκμαίρομαι, Latine *Conjicio*, *Conjecturam facio*. Hipp. 1. aphor. 9. quamvis majorem emphaſin adhuc in ſe hoc verbum contineat, quam prolixius expoſuit Libavius in Scholiis ad h. ap. Vide Dieter. n. 803.

Syntenosis, συντένωσις, eſt ſpecies *Syneuroſeos*, a Spigelio excogitata, quando duo oſſa *per tendinem* conjunguntur. Ita Oſſa Seſamoidea digitorum oſſibus nectuntur: Patella femori, & tibię: l. 1. de H. C. F. c. 3. Barthol. libell. 4. c. 1.

Synteretice, συντηρητικὴ, i. e. *Conſervatoria*, ſcil. *methodus* eadem, quę ὑγιεινή. Blancard. in Lex.

* Syntexis, σύντηξις, συντηκτικός. Vide *Colliquatio*.

Synthena, Paracelſo dicitur ſpecies epilepſiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affectionis, cum

eum doloribus in ſtomacho, torminibus, eſtque fere lethale ſymptoma; quod ſi unum paroxyſmum ſuſtinuerint ægri, & poſt illum evigilantes noſcant adſtantes, magis in paralyſin, quam in ſyncopem incidunt. Paragraph. l. 3. c. 1. §. 3.

* SYNTHESIS, σύνθεσις, idem quod σύμπηξις, *oſſium compoſitionem*, & connexionem ſignificat. Vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo, nec facie diſſimilis Phthiſi hoc nomine veniat, apud Plin. ſecund. l. 1. de Medicina, cap. 62. qui tamen ſolus inter tam multos ita ſcripſit. *Syntheſis* quoque dicitur medicamentum compoſitum a Q. Sereno c. 30. Vide Keuchen. not. p. 210.

SYNTHETOS, σύνθετος, *Compactus*, *Compoſitus*. In ſpecie vero Hipp. uſurpavit de excrementis durioribus, & *compactis*, Coac. t. 110.

† SYNTHISIS, Quinto Sereno, quod ex pluribus rebus componitur. Pagan. Gaudent. additam. criticis c. 45.

SYNTIMOREO, συντιμωρέω, *Coadjuvo*. Galen. c. 1. de R. V. I. A. t. 39. Vide *Timoreo*.

SYNTOMOS, σύντομος, *conciſus*, ſuccinctus, *velox*: & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. 3. aph. 12. Vide Dieter. n. 805. Nomen vero adject. occurrit Coac. t. 160. Jung. Foeſ. p. 600.

SYNTONIA, συντονία, *contentio*, robur, & firmitas dicitur. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 67. Galen. in comm. ad h. l. Σύντονος quoque ſignificat *vehementem* dolorem. Coac. t. 160. Jung. Foeſ. d. l.

SYNTROPHOS, σύντροφος. Vide *Connutritus*.

* SYNULOTICON, συνουλωτικὸν, idem quod ἐπουλωτικὸν, *cicatricem inducens*; Gal. l. 13. M. M. c. 5. Vide *Epuloticum*.

SYNYMENSIS, συνύμενσις, Spigelio vocatur ſpecies Oſſium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis oſſa ſyncipitis cum oſſe frontis junguntur. l. 1. de H. C. F. c. 15. Barthol. libell. 4. c. 1.

SYPHAR, idem, quod *exuviæ*, λεβηρίς. Caſp. Rejes C. El. q. 26. n. 1. Vide *exuviæ*.

SYPHILIS, dicitur Fracaſtorio *lues venerea*, vel *morbus Gallicus*: unde & libros tres metricos ſuos de morbo hoc inſcripſit *Syphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quaſi concordiæ, & amicitiæ Venereæ partum, q. 59. n. 1. quaſi dic. σύν, & φιλία. Meminit & hujus Waltherius in Sylv. Med. p. 14. 28. Idem vult quoque Fallop. tr. de morb. Gall. c. 2. Tom. I. p. 684. Hoc nomine quoque uſus M. A. Severin. l. de noviſſ. abſceſſ. c. 23. non inepte deſcribens in genere, quod ſit impleſſura prodiens ab inquinabulo impenſe putri, craſſoque, & tota ſubſtantia expugnante temperamentum humanum ad partes ſpermaticas primum ſpectante, mox alias etiam acris fermenti facultate, ac auræ virulentæ inſtar pervadente.

* SYPHON, idem quod *fiſtula*, σῦριγξ, *cannula*, pertinet ad inſtrumenta Chirurgica. Hildan. in Ciſt. milit. claſſ. 19. *Syphon rectus* dicitur ἀπευθυντήρ, Gal. l. 5. M. M. c. 7.

SYRENÆ, *Syrenes*, ſunt monſtra marina ex Nymphis nata. Dorn. Rul. & Johnſon. in Lex. Commentum Paracelſicum in Paragran. & alibi.

SYRIACON, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod & *Commagenum*, vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. p. 2983. *Ulcus Syriacum*, quid ſit, vide *Tonſillæ*.

SYRICON, συρικὸν, vel idem eſt quod *Sandyx*, i. e. *Ceruſſa uſta*, ſi credimus Aetio l. 7. citante Gorræo, & Aegineta l. 7. c. 3. vel eſt miſtum quid ex *Ceruſſa uſta*, & *Sinopide*, juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel eſt nomen *Collyrii* ἀδήκτου, & ἁπαλοῦ, apud Aet. l. 7. Gorr.

SYRINGA, idem quod *ſyrinx*, σῦριγξ, *fiſtula*.

* SYRINGOTOMUM, συριγγοτόμον, inſtrumentum dicitur recurvum, in acutum deſinens, inciſorium, cultellus ad fiſtulas incidendas comparatus. Gal. l. 6. M. M. c. 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Scult. alioſque Chirurgiæ Scriptores.

* SYRINX, σῦριγξ. Vide *fiſtula*.

* SYRIUS, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, eſtque nihil aliud, quam hujus *Extractum*, ſive *Reſina*, & *Magiſterium*, Schroder. l. 4. cl. 4. n. 468. Rolfink. Chym. l. 5. ſ. 2. c. 16. ſeqq.

SYRIZO, συρίζω, ſignificat *ſibilum edo*; qualem edit ſpurum viſcidum, & craſſum in gutture. Hipp. l. 2. de Morb. XLVI. 6. Legitur & ὑποσυρίζειν. Vide *Hypoſyrizo*.

SYRMA, σύρμα, idem quod ἀπόσυρμα, *abraſum*, deſquammatum. Vide *Apoſyrma*. Leguntur vero σύρματα apud Hipp. l. 4. Epid. XIX. 24.

SYRMÆA, συρμαίας, nomen eſt plantæ alicujus; ſive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Radicula* dicitur; ſive alia herba *Selino* ſimilis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe, & melle, quod veluti præmium certaminis cujuſdam exhibebatur Lacedæmone, quod ejuſdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur portio ex ſale, & aqua purgationi idonea, Foeſ. pag. 601. Hinc dictus

SYR-

Syrmaismos, *συρμαϊσμὸς*, mendoſe *συρμισμὸς*, *purgatio per vomitum*, aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. de art. t. 50. Gal. in com. Lang. l. 2 ep. 48. ſiu. C. Hoſm. com. in Gal. LL. de U. P. n. 277.

Syrones, vide *Sirones*. Vocantur & *Pedecelli*, Arab. *Aſſoabat*.

Syrrhoea, *ſyrrhum*, *σύῤῥοια*, *σύῤῥυν*, *Confluxile*, idem quod *ξύῤῥοια*, *ξύῤῥυν*. Vide *Confluxile*, *Confluxio*.

† Syrupus, ab Arabico Sirab, quod eſt potio. Joan. Genric. Hottingerus de uſu linguæ Arab.

Syrupus. Vide *Sirupus*.

* Syssarcosis, *συσσάρκωσις*, dicitur *conjunctio* oſſium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in oſſe hyoide cum ſcapula. Ita caro gingivarum dura dentes oſſibus maxillarum connectit, Gal. l. de oſſib. procem. Barthol. libell. 4. c. 1. Gorr. Deinde & *συσσάρκωσις* dicitur ratio curandi vulnera, præſertim capitis, ad cranium pertingentia, ubi interſtitium non poteſt ſuppleri contractione labiorum, ſed opus eſt concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 1. & J. Alex. in not. ad h. l. T. II. Op. p. 795. fin. & p. ſeq. Denique *συσσάρκωσις* Pathologice dicitur carnis intra vaſa, & tunicas teſtium ſcroti p. n. generatio; unde *Hernia carnoſa*, vel *σαρκοκήλη* oritur. Ægin. l. 6. c. 63.

Systasis, *σύστασις*. Vide *Conſiſtentia*.

Systathmos, *σύσταθμος*, idem quod *ἰσόσταθμος*, *ejuſdem ponderis*. Gal. in Exeg. voc. Hippocr. Foeſ. p. 602.

* Systema, *σύστημα*, idem quod *σύστασις*, *collectio*, *conſtitutio*, coitio. J. Alex. not. in Gal. lib. 4. de L. A. c. 9. In ſpecie ſumitur etiam pro ſedimentorum in urina *concretione*. Hipp. l. 7. Ep. XLI. 7.

* Systomaticos, *συστοματικὸς* epitheton *inæqualitatis* in pulſibus pluribus *collective*, Gal. l. 1. de diff. pulſ. c. 30. J. Alex. cit. loc. Hujus ſunt tres ſpecies, *διαλεῖπον*, *intermittens*, *παρεμπῖπτον*, *incidens*, & *μύουρος*, *myurus*. Caſtell. Gorr.

* Systole, *συστολὴ*, *conſtrictio*, *contractio*, proprie dicitur cordis motus, quo in anguſtum contrahitur, ut ſanguis e ventriculis cordis in arterias, qua pulmonalem dextro, qua aortam ſiniſtro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis verſus coſtas, & ſterni regionem ſiniſtri lateris attollitur. Qui vero & Arteriis *ſyſtolem* attribuunt, illi minus accurati ſunt in vocum applicatione; ſiquidem proprie non contrahuntur; ſed ſaltem ſubmittunt: unde & a nonnullis *ſubmiſſio* appellatur, quando tempore Diaſtoles cordis arteriæ a diſtenſione remittunt, & paululum conſidunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut revera contrahuntur, quemadmodum Cor coarctatur. Igitur vera *ſyſtole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diaſtole* cordi attribui poterit, cum non vere diſtendatur, ſed ſaltem a contractionis motu ad priſtinam naturalem figuram, & magnitudinem recurrat. Vide *Diaſtole*. Adde Barthol. l. 2. An. c. 6. ut & alios Anatom.

Systrophe, *συστροφὴ*, Lat. *Convolutio* dicenda eſſet: verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Duritiem*, humorum concretiones, & tumores; 3. de artic. t. 9. 16. l. de humid. uſu XI. 12. quamvis & generaliter uſus ſit de morborum collectionibus, de R. V. I. A. t. 21. Quemadmodum & verbum *συστρέφεσθαι*, de humorum collectione ſumitur, 5. aph. 50. & alibi. Junge Foeſ. p. 602. Diet. n. 806. Jonſton. in not. ad Coac. l. 280. etiam ſcripſit, quod *συστροφὴ* apud Hipp. ſignificet & humorum collectionem, & eorundem concretionem, tumoremque. *συστροφὴ* etiam *Globus* vertitur a Lind. Ex. V. §. 50.

Systremma, *σύστρεμμα*, idem quod *συστροφή*.

Syzevxis, *σύζευξις*, idem quod *συζυγία*, i. e. *Conjuratio*.

Syzygia, *συζυγία*. Vide *Conjugatio*.

T

T *ταῦ*. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R reddat difficiliorem ſæpe pronuntiationem, ſi lingua non ſatis ſe ſe ampliet, & prioribus dentibus innitatur. Gal. cap. 6. aph. 32. Paracelſus vero neſcio quam peculiarem characteriſticam, & magicam efficaciam tribuit lit. T. l. 2. Philoſ. Sagac. c. 4. Sed revera ſunt nugæ.

Tabacum, *Tabacca*, proprie nomen eſt plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Pætum* vocatur, de qua conſulantur Botanici, & Schroder. l. 4. cl. t. n. 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accenſis illius herbæ foliis exiccatis, vel per ſe, vel cum aliis rebus permiſtis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notiſſimo, & uſitatiſſimo, quamvis etiam quampluribus nocentiſſimo; quam noxam veriſſime non minus, quam ſevere inculcavit Lind. Ex. IX. §. 59. Inter mortis occaſiones, & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late ſerpens, vires vitales proſternat, tr. Mortis occaſiones: & in ſpecie, quod ejus uſus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob ſulphur anodynum inebriativum, & ſi in gradu

nume-

Digitized by Google

numero, & quanto exceſſerit, apoplecticum, tr. de Lith. c. 9. n. 76. 86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur in Eph. N. C. A. III. Obſ. 41. Ex uſu *fumi Tabaci* olfactum læſum fuiſſe, teſtatur Obſerv. apud Bonett. An. Pract. l. 1. ſ. 20. obſ. 6. vomitum nimium lethalem obortum, l. 3. ſ. 8. obſ. 63. &c. Sunt & nonnulli, qui maſticatione illius herbæ contortæ, & exiccatæ adeo capiuntur, ut ſine hac ſeſe vivere non poſſe exiſtiment. Habet vero inſignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubie ob hanc cauſſam, quod pleraſque deſcriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum uſu etiam exceſſu a multis hodieque peccatur.

Tabatsir, Arabice eſt *Spodium*. Ruland. & Johnſ.

Tabarzet, epitheton *ſacchari albiſſimi*, & depurati, quod ſæpius lixivio calcis vivæ deferbuit. Helmont. tr. Pharmac. & Diſp. Modern. n. 67. Legitur & in Arabie. vocab. antiqu. expoſitione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτος. Vide *Tabula*.

Tabergeta, i. e. *albificans*. Rul.

Tabanus, μύωψ, οἶστρος. Vide *Oeſtrus*.

† Tabelletes, Valentinis Fomenta Diaphoretica fortiora linteo cooperta. Mercat. de Ind. Med. l. 1. c. 12.

Taberna, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occluſam, & poſt apertam cauſſam fuiſſe graviſſimæ peſtilentiæ, teſtatur ex Fallopio C. Rejes C. El. 65. Q. n. 29.

* Tabes, φθόη, φθίσις. Vide *Atrophia*, *Phthiſis*. *Tabida febris*, μαρασμώδης. Vide *Maraſmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Augen. Tom. III. p. 142.

* Tabula, *Tabella*, homonymon eſt apud Latinos. Vel enim notat aliquod inſtrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum, aut quadratum, cui aſſidemus, & reſpondet *menſæ*; in qua ſignificatione legitur apud Lang. l. 2. ep. 43. & Gr. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud inſtrumentum latum, cui aliquid inſcribitur, aut inſculpitur, Gr. δέλτος, πίναξ. Ita veteres ægros remedia ſua, quibus ſani facti ſunt, *tabulis* inſcripſiſſe, teſtatur e Plinio, & Galeno C. Rejes C. El. q. 3. n. 9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo ſummis laudibus decantata; quæ videri poteſt Th. Chym. Vol. I. p. 362. unde & ipſi Libri *Tabulæ* quandoque appellantur: nec non *Tabula marmorea*, Ægyptiis literis, & characteribus conſignata, quam exhibet Muſ. Calceol. ſ. 3. p. 293. Vel denotat inſtrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur; v. g. Rotulæ, morſuli, Trochiſci. Ita *Tabula ferrea*, eſt inſtrumentum ſcrobibus hæmiſphæricis, ſeu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effuſiones, Rul. Tandem ſignificat *tabula confectionem ſaccharatam*, plana forma paratam, quæ vulgo *Morſelius*, *Morſulus* dicitur; quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur. Weker. A. G. l. 1. c. 42. Morell. l. 1. ſ. 3. c. 4. Vide *Morſulus*, *Rotula*, &c. Hujuſmodi Confectiones ſiccæ, ut & *Trochiſci*, recte dici poſſunt Electuaria ſolida; ſiquidem pulveres diverſi excipiuntur ramoſis, viſcoſiſque corporibus. Jac. le Mort. Pharm. Med. Phyſ. c. 24. p. 279. 186.

Tabulatum, etiam æquivocum eſt. Vel enim ſignificat partem ædificii, quando ex aſſeribus, & lignis pars ſuperior ab inferiori diſcernitur; eſtque idem quod *Contignatio*. Ad cujus ſimilitudinem & *Tabulata* vocatur diſpoſitio ramorum, quos vitis uſque ad ſummum aſcendit: item *ſtratura* intercedens, vel *ſtratum ſuperſtratum* hoc nomine venit. Rhod. in Lex. Scrib. p. 449. Græc. ὑπερῷον, σανίδωμα. Vel idem eſt, quod *Confectio* in *Morſulis*, aut *Rotulis*. Weker. d. l. Vide *Tabula*.

Tabum, eſt ſanies tenuis e malo ulcere exiens. Blancard. in Lex.

Tacamahaca, dicitur gummi reſinoſum exoticum, e nova Hiſpania huc deveniens; cujus vires, & uſus deſcribuntur a Schrod. l. 4. cl. 4. n. 407. Fr. Hfom. in cl. ad h. l. De *Tacamahaca liquida* lege Eph. N. C. Ann. III. obſ. 296.

Taceros, τακερὸς, i. e. liquefactus, *colliquatus*. Unde & *macilentum* a nimia *colliquatione* ſignificat. In qua ſignificatione legitur ap. Moſch. de morb. mul. c. 87.

Tachyglossoteros, ταχυγλωσσότερος, Hipp. dicitur, qui *petulantiori linguæ incontinentia*, & volubilitate præditus eſt, uti in ebriis obſervatur, l. 4. Epid. XXV. 2.

Tachys, ταχύς. Vide *Celer*.

Tachythanatos, ταχυθάνατος, dicitur, qui *celeriter moritur*, vel potius qui pronus eſt ad repentinam mortem. Minime tamen cum Brevitate vitæ confundenda hæc diſpoſitio, ſed ſaltem exprimit mortis ſpeciem contrariam Lentæ. Hipp 2. aphor. 44. Jung. Dier. n. 817.

Taciturnitas, σιγὴ, idem quod *Silentium*. Vide *Sige*.

Tactilis, ἁπτὸς, dicitur ſpecies qualitatum in ſenſus incurrentium; ut ſunt calor, frigus, humiditas, ſiccitas, lævitas. Gal. lib. 1. de Elem c. 9.

Tactus, ἁφὴ, ἅψις, ſubſtantivum eſt notiſſimum, vide *hapſis*. Jung. Malpigh. Ex. de *Tactus* organo. Barth. l. 1. An. c. 2. Adjectivum

Tactus

Digitized by Google

Tactus ſumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamento *tacta*, legitur apud Scrib. nu. 20. aqua calida *tactus*, nu. 130. *Tangere* enim corpus, eſt externis medicamentis perducere corpus, ſive tractare, & fovere. Keuch. ad Sammon. p. 107. De *tactu ſalutari*, ſive curatione per *tactum* vide *ſtruma*. Curare morbos viſu, aut *tactu*, divinum quid eſt. C. Rejes C. El. q. 24. n. 29.

TÆDA, æquivocum eſt: & habet 1. ſignificationem Botanicam, qua notat *pinus ſpeciem*, Gr. πεύκη. Vide Gal. l. 8. de S. Fac. Latine *Picea*. Deinde ſignificationem Pharmaceuticam; & notat paſtam quandam, vel ad ſuffitum, vel ad ſupponendum utero paratam, Gr. δαῒς. Vide *Das*.

TÆNIÆ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, alias κειρίαι, πλατεῖαι. Vide *Helminthes*, *Lumbrici*. Gorr. Lang. l. 2. ep. 42. Aldrov. l. 6. de Inſect. cap. 2. Keuchen. ad Sammon. p. 208. Refertur hoc nomen etiam ad diverſos piſces a diverſis authoribus; & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* ſpecies habetur in Aldrov. l. 2. de piſc. c. 43. vel ab Ariſtotele ad piſciculum, qui deſcribitur ab eod. l. 3. c. 30. *Tænia* alias proprie *vittam muliebrem* ſignificat, aut *faſciam*. Hinc & *Tænia ſulphurata* dicitur, qua vina conſervantur in doliis, a Bonetto Anat. Pr. l. 1. ſ. 15. O. 6. in Schol.

TAGENITIS, ταγηνίτις, idemquod τηγανίτις, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex ſolo oleo cum farina triticea* mixta, & in ſartagine ſuper ignem fumo expertem frixa, apud Gal. lib. 1. de Al. fac. cap. 3. Jung. J. Alex. in not. ad h. Gal. loc.

TAJACU, nomen *Apri Maxicani Moſchiferi*; cujus Anatomiam tradidit Eduardus Tyſon Medicus Londinenſis, & ejus mentio fit in Actis Eruditorum Lipſienſibus A. C. 1685. quod excerpta ſit ex Philoſ. Tranſactionibus Anglicis menſis Novembr. A. 1683. n. 183.

TAL, i. e. *lutum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Johnſ. in Lex.

TALÆPORIA, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*: unde opponitur huic ἀνάπαυσις, *quies*, l. de nat. hum. ſ. 2. t. 1. Gal. in comm. ad h. l. l. 2. Prorrhet. IX. aliquoties, ubi & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, l. de int. aff. XXVII. 2. XXXIV. 13. XXXVI. 11. XXXVII. 12. ſect. 3. de art. t. 104. Alias ταλαιπωρία *miſeriam*, *egeſtatem* quoque ſignificat, 4. de R. V. I. A. t. 111. Junge Foeſ. Oec. p. 610.

TALCUM, *Talk*, eſt materia pellucida, ſplendens, & clara, unionum ſimilitudine, & tenuiſſimis foliis compacta, & ſciſſilis: cujus ſunt quatuor ſpecies, alba, flava, nigra, rubra. Dorn. Rul. & Johnſ. Alii inter lapides referunt, & quidem ſpeculari lapidi ſimilem dicunt. Scrod. lib. 3. cap. 8. n. 20. Fr. Hofm. in Clav. ad hunc loc. qui & vires, uſumque deſcripſerunt. In Muſ. Cal. ſ. 4. pag. 458. ſeq. Maſcul. genere legitur *Talcus* foſſilis. E recentioribus ita deſcribi poteſt: *Talcum rubrum* eſt fluor mercurialis metallicus, rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes, & ſolutionem denuo præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. Diſſ. I. Pharm. p. 520. ſeq. *Talcum album*, eſt corpus ex mineralibus fixiſſimis, & igni reſiſtentibus, nec menſtruis quibuſcunq; domandum, niſi quod Borace addito per Ignis gradum fortiſſimum in crucibulo fuſile reddatur. Præparationes *olei Talci* pleræq; ſunt commentitiæ, nec adeo neceſſariæ. Ludov. d. l. 791. Jung: poterunt Notæ, quibus earum copia eſt ad dictum Authorem D. Etmulleri hactenus nondum editæ: ut & Junken. Chym. Exp. Cur. part. I. ſect. 4. cap. 9. p. 330. ſeq. Meminit & aliquoties in ſcriptis ſuis Paracelſ. Aliquando & abuſive tranſtulit ad aquam, & Microcoſmum, fingens *Talk aquæ*, & *Microcoſmi*, Paramir. lib. 2. c. 2. *Talcum* quoq; refertur inter nomina *Lapidis Philoſophici*, quæ recenſentur Theatr. Ch. Vol. IV. p. 727.

TALC, id eſt *vinum coctum*. Rul. & Johnſ.

TALEA, *Taleola*, σχίζα, σκυτάλη, proprie dicitur *præſegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea*, apud Seren. c. 12. Junge Keuchen. in not. ad h. l. p. 130. Legatur & Rhod. ad Scrib. n. 122. Transfertur tamen etiam ad alias res ſciſſiles, v. g. Cornu Cervi in *taleolas* diſſectum.

TALENTUM, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis ſexaginta minas. Quia vero *Minæ* pondus variat in diverſis locis, (vide *Mina*) J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de C. L. P. G. c. 15. igitur & *Talenti* pondus variare neceſſe eſt. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias ſex, vel Marcas Colonienſes 87. lotones 8. momenta 4. docet Lind. Ex. V. §. 81.

TALISMANICA, ſpecies *Magiæ Diabolicæ*, quæ alias *Gamabeu* vocatur. Vide *Gamahei*. Refertur & ab Helmont. inter Paganorum remedia, quæ pro peſte abigenda adhibuerunt. Tumul. Peſtis, §. Zenexton.

TALLÆ, vocantur *folliculi* ceparum, allii. Keuch. ad Samm. p. 133.

* TALPA, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon eſt. Proprie dicitur mus terrenus, ſub terra fodiens, & quaſi ſerpens, acutiſſimi auditus, cruribus breviſſimis; cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, vide in Ald. l. 2.

de

Digitized by Google

de quadrup. dig. vivip. c. 36. Schr. l. 5. el. 1. n. 35. Fr. Hoſm. in Clav. ad h. l. Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ. 57. Metaphorice *Talpa* dicitur tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & ſerpendo cunieulos, inſtar *Talpæ*, ſub cute efficiens. Dicitur & *Teſtudo*. Aldrov. d. l. Caſtell. De hoc affectu legatur ex noviſſimis Bonett. Medic. Sept. l. 1. ſ. 1. c. 6. pag. 13. ſeqq.

* TALUS, ἀστράγαλος. Vide *Aſtragalus*.

TAMISON, ταμισὸν, idem quod πυτία, *coagulum*. Vide ſupra in CO. Legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LXX. 8.

TANGE, ταγγή, apud Hipp. *tumorem* putreſcentem ſignificat, l. 2. Epid. ſ. I. 49. Alias ταγγὴ, & τάγγος, etiam *rancorem* notat. Unde ἔλαιον ταγγὸν, *oleum rancidum* vocatur. Foeſ. d. l. Gorr.

TANGIBILIS, ἁπτὸς, idem quod *Tactilis*. Gal. l. 2. de L. A. c. 8.

TANTALUS, vocatur ęnigmatice in negotio Lapidis Philoſophici *Mercurius*, ſive *Argentum vivum*. Th. Ch. Vol. IV. p. 721. 725.

TAPEINOSIS, ταπείνωσις, *Humilitas*. Vide *Humilis*.

TAPHIUSIUS, vocatur quarta ſpecies lapidis Aetitis, a loco natali *Taphiuſa*, juxta Leucadem, apud Plin. lib. 35. H. N. c. 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Seroder. lib. 3. cap. 8.

TAPHNEUS, dicitur Paracelſo ſpecies terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant ſuam naturam, reverberando, calcinando: de grad. & comp. c. 1. Vel *Taphneus* eſt medicina mundata. Scholiis ad l. 7. de grad. & comp. cap. 9.

† TAPSVA INFECTORVM, rubia Romanis. Ægin. l. 3. c. 7.

TARACHE, ταραχή. Vide *Taraxis*.

TARACHODES, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*. Dicitur ab Hipp de iis, qui ſine ratione perturbantur; quod eſt delirantis, & male affectæ mentis indicium, l. 1. Prorrh. c. 1. t. 4. Vide Gal. in comm. ad h. l. Hinc & νοσήματα ταραχώδεα, morbi *turbulenti*, d. l. t. 32. & in ſpecie ſebres ταραχώδεες, *turbulentæ*, Coac. t. 550. ſomni ταραχώδεες, d. l. t. 151. & γνῶμαι, ſententiæ mentis, t. 308. Junge Foeſ. p. 611.

TARANTISMVS, vocatur morbus ille ſaltatorius, qui a morſu, & veneno *Tarantulę* inducitur. Med. Sept. l. 1. ſ. 16. c. 1. p. 150.

TARANTVLA, nomen eſt phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia, & Perſia frequentioris, cujus morſus peculiaria ſymptomata convulſivorum motuum non ſolum excitat, veluti ſaltantium, verum etiam curationem peculiarem per Muſicum inſtrumentalem concentum poſtulat. Hujus deſcriptio accurata, & depicta reperitur in Itinerario Ad. Olearii. Morbi vero convulſivi a *Tarantulę* morſu excitati ideam, & curam deſcripſit Vvillis Pathol. cerebri c. 7.

* TARAXIS, τάραξις, in genere idem quod ταραχὴ, *Perturbatio*. Et hoc poſterius vocabulum legitur de alvi fluxu. Hipp. 1. aph. 2. a verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito. Diet. n. 815. In ſpecie vero τάραξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compreſſione, vel attritu, aut mora in fumo, aut alia re offendente conturbatus conſpicitur. Galen. Iſag. c. 18. Ægin. l. 3. c. 22. eſtq; inflammationis, vel ophthalmiæ initium, cap. 5. in l. 6. Epid. t. 3. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 19.

TARBASON, vox ficta a Scheunemanno, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbaſon*, quem propterea falſe perſtrinxit Libav. in defenſ. contra illum, p. 28. ſeqq.

TARDA, eſt nomen Avis, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

* TARDITAS, *Tardus*, βραδύτης, βραδὺς, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur de pulſu, lib. 1. de diff. pulſ. c. 7. *Tarditatem* in curatione ſępe noxiam eſſe, patet ex Hippocr. 1. aph. 3. Vide Diet. n 161.

TARFATI, *Tarfe*, Barbar. idem quod *Ecchymoma*, ſive *Sugillatio* in oculo. Foreſt. lib. 11. Obſ. 4. Schol. l. 6. Chir. Obſ. 45. Schol.

TARGAR, ideſt eſt *Oleum Juniperinum*. Rul. & Johnſ.

TARICHOS, τάριχος. Vide *Salſamentum*. Inde προταριχεύειν. Vide *Protarichevo*.

TARITH, i. e. *Mercurius*, *Ruſcias* idem. Rul. & Johnſ.

TARSVS, ταρσὸς, diverſis pollet ſignificationibus: inter quas receptiſſima eſt, quando *Tarſus* vocatur pars pedis anterior poſt calcem, plana, ac lata, quę inter talos eſt, & plantam, & carpo manus reſpondet; qui ut Celſo prima palma dicitur, ita & *Tarſus* prima planta. lib. 8. cap. 1. Galen. lib. 3. de U. P. cap. 8. lib. de Oſſib. cap. 24. e quatuor oſſiculis conſtare ſcribit: ſed Barthol. ſeptem attribuit, libell. 4. cap. 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant; quamvis alii ipſos *pilos* ταρσοὺς vocari potius exiſtiment, cum Ruffo, Gorr. Caſtell. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 10. §. 87 Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* eſt; unde verbum τεταρσωμένα, *dilatata*. Galen. in Exeg. voc. Hippocr. Erot. Onom. pag. 111. c. d. Hinc ταρσὸς, *expanſio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur: nec non *remorum planities*: item vaſa, in quibus caſei exponuntur, ut eſt apud Suidam in ταρσός.

Tartarhan, Scheunemanno notat *Tartari ſpiritum*: ſed inepte, & barbare, judicio Libav. in Defenſ. Tom. III. p. 19.

Tartarus, *Tartarum*, τάρταρος, in Medicina non notat *Infernum*, ſed eſt uſitatiſſimum hodieque, & varias ſignificationes admittens vocabulum. Proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad peripheriam doliorum. Unde & Paracelſus, & alii *calculum vini*, vel lapidem lateribus vaſorum vinaceorum adhærentem vocarunt: quod quidem Fr. Hofm. in Clav. ad Schr. improbat, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liqueſcat: hæc tamen de *Tartaro* ſcimus. Enimvero hæc ſubtilitas in Medicina non obſervatur; uti patet de *Lapide Corroſivo medicamentoſo*, & aliis, qui omnino etiam liqueſiunt. De *tartari vini* hiſtoria, viribus, & uſu, cum medicamentis inde paratis, legantur paſſim Rei Medicæ Scriptores, præſertim Schr. l. 4. cl. 2. n. 408. Fr. Hofm. ad h. l. Helmont. *tartari*, & *tartari vini* hiſtoria. Angel. Sala in *Tartarologia*. Rolfinx. Chym. l. 5. ſ. 1. att. 1. c. 6. Freitag. Aur. Med. l. 2. c. 10. Junken. Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. 3. c. 10. p. m. 215. ſeqq. aliiq; Egregiam quoque deſcriptionem medicamentorum e tartaro paratorum a D. Federico Zobelio Archiatro Duc. Holſat. collectam edidit D. D. Vvedelius. Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hipp. l. 2. de diæt. Ex. V. §. 78. Ad ſimilitudinem *tartari e vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis ſalibus e vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ ſalia *tartaros eſſentiales* vocat Rolfinx. d. loc. Ita & *tartarum Philoſophicum* ex aqua pluviali a Gloſſço paratum huc pertinet apud Schroder. lib. 5. cap. 3. Præter hanc Pharmaceuticam, & Chymicam ſignificationem tranſtulerunt vocabulum *tartari* ad Pathologiam; alii nimis extendentes ad omnem pene cauſam, & materiam morbificam internam, ſicuti Paracelſus, qui integros libros de *tartaro*, & de *tartareis morbis* conſcripſit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitioſa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. tract. integro. Inventio *tartari* in morbis temeraria, quamvis ſi cum aliis ſuis ſcriptis conferatur, non ſemper ſibi conſtet. Nos ſalvo aliorum judicio arbitramur, omnino *tartari* ſignificationem Pathologicam congruam eſſe, ob egregiam comparationem vini cum ſanguine, ita ut & in ſanguine fęculentę, terreę, & coagulativę portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum Intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

Tasis, τάσις. Vide *Tenſio*.

* Tassus, id eſt *Lumbricus*. Dorn. Ruland. Johnſ.

Taurocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum, & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine*. Gal. l. 5. de C. M. P. G. c. 12. Ægin. l. 7. c. 3. lit. T. Vide *Colla*.

* Taurus, ταῦρος, homonymon eſt. Vel enim notat *Bovem Maſculum*. Vide *Bos*. Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejuſque ſutura, in longitudinem vergens, uſque ad ſedem porrecta. Gal. Introd. c. 10. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 7. §. 63. Keuch. vocavit *Suturam teſtium*, nor. ad Sammon. p. 236.

Taxatio, *Taxa*, vocatur valor medicamentorum qua ſimplicium, qua compoſitorum, ſive pretium pecunię numerandum pro medicamentis; & legitur paſſim apud Vveker. in Ant. Gen. nec non in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, & Auguſtano. In hoc pretio conſtituendo, & exigendo Pharmacopœi interdum conſcientiæ non adeo exactam habent rationem, teſte experientia. De qua re videatur D. Ludov. Diſſ. II. Pharmac.

Taxis, τάξις. Vide *Ordo*.

Taxus, Gr. dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μήλος poſuerit. Verum non video, quid obſtet, quominus & τάξος vocari poſſit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel biſculeum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*; aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur. Utriuſque hiſtoriam, cum uſu in Medicina, prolixe vide apud Aldrovand. lib. 2. de dig. quadr. vivip. cap. 11. Jung. Schroder. lib. 8. clav. 1. num. 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in Ephem. Natur. Cur. Ann. II. Obſerv. 12. *Taxus* quoq; nomen eſt arboris, de qua videantur Botanici.

Techellica *Philoſophia*, Parac. dicitur ab authore *Techello* Judæo, quem monumenta ſingularia Magica ſcripſiſſe laudavit de Peſtilit. tract. 1. in princ. & l. princip. ſeu de myſteriis verm. c. 5. & 6. Verum omnino ſalutare nobis eſt, quod talia ſcripta interierint.

Techne, τέχνη. Vide *Ars*.

Tecmarsis, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per ſigna ſyllogiſtica. Gal. 1. de R. V. I. A. t. 3. In Medicina igitur τέκμαρσις vocatur conjecturalis cognitio, quæ ſub ſe comprehendit totam fere artem Medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem; ſiquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præſertim quoad reſpectum ad particularia, imo ſingularia ſubjecta.

Nam

Nam præcepta, & theoremata Artis univerſalia pleraque poſſunt eſſe demonſtrativa. Lege Foeſ. Oec. p. 613. Vide *Conjectura*.

TECMERION, τεκμήριον, vocatur *ſignum determinatum* ſyllogiſticum, certis conjecturis nitens. Vide Foeſ. d. l. & Rolf. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 1. c. 3.

TECNOPOEIA, τεκνοποιΐα, idem quod τεκνογονία, *Generatio ſobolis*. Rolfinx. de part. gen. P. I. c. 1.

TECOLITHOS, τηκόλιθος. Vide *Judaicus*.

TECOMÆ, τήκομαι. Vide *Colliquatio*.

TEGANISTOS, τηγανιστός, *in ſartagine frixus*. Vide *Frixus*. Lind. Ex. V. §. 99. Τηγανίτης, *panis frixus*. Vide ibid.

TEGULA, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum deſtinatum. Ruland. ita deſcripſit. *Tegula* eſt vas terreum, ventilabris, & oſtio pervium, oblongum, ad *tegendum* catillos, ne operæ polluantur favillis, utque calor eo temperatius materiam elaborare poſſit, formatum. Quidam hanc tegulam cum fundo connectunt; alii fundum ab illo ſegregatum faciunt, id quod in cujuslibet poſitum arbitrio. Iiſdem verbis more ſuo & Johnſ. deſcripſit.

TEGUMENTUM, σκέπασμα. Vide *Scepe*.

TEINESMOS, τεινεσμός, Latine communiter *Teneſmus*. C. Hofmann. in Inſtitut. lib. 3. c. 150. urget, τινασμὸν, *Tinaſmum*, eſſe ſcribendum; quemadmodum & in Apol. pro Galen. lib. 3. cap. 244. lit. A. ubi addidit rationem, quam ſi ſuo tempore vidiſſet Dieterich. fortaſſis non improbaſſet novationem Hofmanni, Jatr. n. 818. Deſcribi vero poteſt, miſſis aliorum deſcriptionibus, quod ſit aſſiduum fere per alvum excernendi deſiderium urgens cum dolore, præcipue in extremo ano cum excretione pauca, mucoſa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquiis portionum acrium vitioſarum, intra inteſtinum rectum, & ad ſphincterem hærentibus, & exulcerantibus. Comitatur plerunque dyſenteriam. Meminit Hipp. 7. aph. 27. Gal. in comm. ad h. l. Alias legi quoque poſſunt Foeſ. p. 613. Foreſt. l. 22. Obſ. 40. ſeq. cum Schol. River. l. 10. c. 7. Sylv. l. 1. prax. c. 13. §. 9. 27. 58.

* TELA, ὕφη, ὕφος, quid ſignificet, ex aliis Dictionariis notum eſt. *Tela aranei* quem habeat uſum Medicum, vide ſupra in *Aranea*. Quomodo *telis araneorum* comparari poſſint Aſtrologi, oſtendit ex Ambroſio Helm. tr. Aſtra non neceſſ. ſed inclin. n. 46.

TELAMONES, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel faſciolæ potius, quibus oblæſa membra deligari ſolent. Gorr.

TELCHINÆ, idem quod Lamiæ, *Sagæ*, *Striges*, Strigones, i. e. homines qui cum Diabolo ad artem aliquam, vel potius ad præſtigias exercendas pactum inivefunt. C. Rejes C. Elyſ. q. 97. §. 9.

TELEO, τελέω, ſignificat *perficio*, *conſumo*. Uſurpatur crebro ab Hippocr. de *conſumtione* ciborum, l. de Affect. XXVII. 7. ubi tamen Lind. reddidit per *expetere*, XLI. 9. XXII. 4. Vide Foeſ. p. 614.

TELEIOS, τέλειος. Vide *Perfectus*.

* TELEPHIUM, τηλέφιον, idem quod *Chironium*: Epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum conſecutus. Dicitur & Ἀχίλλειον, teſte Keuch. ad Sam. pag. 259. Vide *Chironium*.

TELEVTAO, τελευτάω, non ſignificat apud Hippocr. lib. 7. Epidem. 30. 5. *Exitum naniſci*, aut finire, uti Foeſ. expoſuit dict. l. ſed, uti Linden. reddidit, ἐτελεύτησεν, hoc eſt *mortuus eſt*.

TELLINÆ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ, & fluviatiles; quarum deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, vide ap. Aldr. l. 3. de Teſtac. c. 72. Meminit & Gal. l. 2. S. F. §. *Tellinæ*.

TELLURICA PHILOSOPHICA, Parac. quæ ſit, non conſtat ex ipſius ſcriptis. Meminit vero tr. 1. de Peſtilit. in princ. & l. 2. de Podagricis, §. Necromantia.

* TELMA, τέλμα, dicitur vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel ſolidum denſum, & durum, ac pilis etiam nudum pedis veſtigium. Gal. l. de muſc. diſſect. c. 33. Alias in Lex. aliis *locum cœnoſum* ſignificare legitur. Vide Foeſ. d. l.

TELMATODES, τελματώδης, dicitur de *locis uliginoſis*, *cœnoſis*, apud Hipp. de glandul. II. 10. Vide iterum Foeſ. d. l.

TELON, dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

TELOS, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

TELUM, βέλος, idem quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocari *Pleuritidem*, patet ex Sereni Medicina metrica, c. 3. ad quem locum vide not. Keuch. q. 171. 172.

TEMACHOS, τέμαχος, *fruſtum ſectione ablatum*, aut *tomaculum* ſignificat, ſed præcipue de *piſcium fruſtis* reſectis uſurpatur. Hipp. l. de affect. XXXIX. 11. l. de int. affect. XIII. 55. LII. 26. Τεμάχιον Dimin. *fruſtulum piſcis* vocatur. Foeſ. d. l. Jul. Alexandr. hallucinatus videtur, quando τεμάχη, *ſalſamenta* ſignificare opinatus eſt, not. in Galen. de puer. epilept. cap. 4. & lib. 15. Sal. c. 9.

TEMERITAS, idem quod *Audacia*, *Incogi-*

tia, *προπέτεια*, *τόλμη*, quæ Medico eſt vitanda in verbis, & factis. De verbis vide locum Gal. l. 2. de mot. muſc. c. 5. & ſupra in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hipp. l. de Arte XX. 2. & l. 6. Epid. ſ. 2. t. 25. In ſpecie *temeritas* eſt in morbis permittere, quod non poteſt conferre. P. M. de Caldeira Tom. I. Oper. c. 414. fin.

* TEMPERAMENTUM, *Temperatura*, *Temperies*, *κρᾶσις*. Vide *Craſis*.

TEMPERATUS, *σύμμετρος*. Vide *Symmetria*. *Temperamentum* eſt omne, quod propriam naturam domat, frænatque aliam admittendo; ut eſt vinum aduſtum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Johnſ.

TEMPERANTIA, *σωφροσύνη*, quid ſit, ex Ethicis conſtare debet. Vocatur Noverca Medicorum, quia præcavet a morborum inſultibus. Lang. commendavit, quod ſit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, l. 1. ep. 55.

TEMPERIES, *κρᾶσις*. Vide *Craſis*. *Temperamentum*.

TEMPESTAS, *ὥρα*, *χρόνος*, *κατάστασις*. Vide *Cataſtaſis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempeſtas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, ap. Celſ. lib. 2. cap. 2. notante Pantino in not. ad h. l. p. 115.

TEMPESTIVUS, *εὔκαιρος*, idem quod *Opportunus*. Vide *Ceros*.

TEMPLUM, *ναὸς*, *σηκὸς*, quid ſit, pueris etiam notum eſt. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricas fuiſſe ſuſpenſas, unde Hipp. primus collegiſſe dicitur, legimus paſſim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoque vocatur ſpecies quædam faſciæ, vel deligationis *Templum Soſtrati*, alia *Templum parvum Apollonii Tirii*. Gal. de faſc. n. 97. 98.

TEMPORA, *κρόταφοι*. Vide *Crotaphi*. Hinc *temporales muſculi*, *κροταφῖται*. Vide *Crotaphitæ*, & *temporales ſuturæ*. Vide *Lepidoeides*.

TEMPORARIUS, *ὡραῖος*, idem quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæus*.

* TEMPUS, *χρόνος*, *καιρός*, & hujus vocabuli ſignificatio jam aliunde innotuit, aut innoteſcere debuit, præſertim e Phyſicis. Quæ vero in ſpecie *tempora morborum* dicantur, vide ap. Gal. l. de morb. tempor. in Inſt. paſſim. Suntq; potiſſimum quatuor, *Principium*, *Augmentum*, *Status*, & *Declinatio*. De quibus ſingulis ſuo loco. *Tempus* quoque obſervandum in collectione medicamentorum ſimplicium, rectiſſime urget Weker. & alii. Ita & in aſſumendis, & retinendis remediis certo *tempore* opus eſſe per experientiam conſtat. Quod vero ad ſuperſtitioſam *temporum* obſervationem attinet, v. g. mediæ noctis, aut ipſius momenti, quo Sol vel punctum æquinoctii, vel ſolſtitii alicujus ingreditur, vana ſunt talia, & nullius pretii.

TEMULENTIA, idem quod *Ebrietas*, *μέθη*. Vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur *οἰνωθείς*. Gal. l. 2. de temp. c. 2.

TENACITAS, *γλισχρότης*. *Tenax*, *γλισχρὸς*, idem quod *Lentus*. Vide *Gliſchros*. *Tenacitas glutinis*, eſt reſina mineralis, uti Reſina abietis, Terebinthina laricis. Dorn. Rul. Joh. in Lex.

TENACULA, vocatur inſtrumentum Chirurgicum, inſtar forcipis, quo aliquid tenetur: cujus varias delineationes vide apud Chir. Script. in ſpecie apud Hild. Cent. I. O. 4. & l. de Lithot. Veſic. cap. 16. 22. 26. & duas quoque diverſas, aliam cum, aliam ſine Terebello delineavit Scult. Arm. Chir. P. I. Tab. XVI. fig. 1. & 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, ſed ſaltem in Indice.

TENCHA. Vide *Tinca*. Schrod.

TENCTA, *τεγκτὰ*, vocantur ea, quæ humore perſuſa eundem per meatus, vel poros admittunt, humidiora indeque fiunt, & molliora, ut lana, terra. His opponuntur *ἄτεγκτα*; quæ non admittunt intra ſe humorem: ut æs, ſal, nitrum. Gorr. a verbo *τέγγειν*, *madefacere*, humectare. Vide *Tenxis*.

TENDENTIA, *τείνοντα*, dicuntur remedia, quæ cutim expandunt, & *diſtendunt*: & opponuntur *χαλαστικοῖς*, *relaxantibus*. Gal. lib. 5. de S. F. c. 11.

* TENDO, *τένων*, vocatur *ἀπονεύρωσις*, ſive *extremitas muſculorum* nervoſa, vel potius fibroſa, & ligamentoſa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tenſione, vel contractione conſiſtat. Gal. 2. de art. t. 5. Barth. l. 1. An. c. 5.

TENEBRÆ, *σκότος*. Vide *Scotos*.

TENEO, *ἔχω*, *κατέχω*, quid communiter ſignificet, notum eſt. Eſt vero in Medicina verbum emphaticum, præſertim in Pathologicis; quam emphaſin notavit Lind. Ex. XIII. §. 21. 23. 29. ubi morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus eſt vehementia, ut non ſinat hominem intereſſe rebus ſuis, ſed lecto affigat; aut quando non facile abſiſtit affligere, ſed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui eum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & ap. Scrib. *tenere* pro *hærere*, durare ſumitur. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

TENERITUDO, *Tener*, *ἁπαλότης*, *ἁπαλὸς*, i. e. *mollities* recens. *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle. Scrib. n. 173. *Tenera folia*, id eſt mollia, n. 137.

* TENESMUS, *τεινεσμός*. Vide *Teineſmus*.

TENON, *τένων*. Vide *Tendo*, *Tendentia*.

TENONTOTROTI, *τενοντότρωτοι*, dicuntur, qui in tendinibus ſunt vulnerati. Gal. l. 3. de C. M. P. C. c. 2.

* Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum eſt, Anatomicam, Phyſiologicam, & Pathologicam habens ſignificationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, ſive e cerebro, ſive a ſpinali medulla proveniant, oſtendit Foeſ. p. 619. Sufficiat unum adduxiſſe, 1. de art. t. 47. ſeqq. Hunc ſecutus Gal. non modo in comm. ad text. dict. Hipp. ſed & l. 1. de muſc. motu c. 1. Deinde *tenor membrorum*, quoque dicitur recta conſtitutio, ordo particularum in iis, & ſeries. Vide Keuch. ad Sam. p. 81. Pathologice vero τόνος *contentionem* ſignificat, h. e. vim intendendi, & contrahendi per genus nervoſum. Coac. t. 643. ſeqq.

* Tensio, τάσις, διάτασις, idem quod *Diſtenſio*. Vide *Diataſis*, *Ectaſis*. Ita & τονώδης διάθεσις, *tenſiva diſpoſitio*, quæ eſt ſignum plethoræ, Gal. de multit. c. 10. Τάσις vocatur, l. 4. de L. A. c. 3.

* Tensivus, τονώδης, Epitheton doloris, qui provenit a flatibus, vel ſpiritibus. Gal. l. 3. de L. A. c. 9.

Tenta, μοτός, λημνίσκος, idem quod *Licinium*, *Penicillus*, *Turunda*. Vide *Licinia*. Apud Parac. vocatur *tenta Magiſtralis*, Paragr. l. 3. c. 4. §. 1. Not. in fragment. ad h. l. vocatur *tentum Magiſtrale*.

Tenthreniodes, τενθρηνιώδης, *cavernoſus*, *antroſus*. Uſurpatur de pulmone ab Hippocr. lib. de reſect. I. 10. a τενθρήνη, & τενθρηδών, quod ſignificat inſectum aculeatum veſpæ ſimile. Foeſ. pag. 613. Alii legunt cum Cornar. τεθρηνιώδης.

* Tentigo, πριαπισμός. Vide *Priapiſmus*.

Tentio, τάσις, idem quod *tenſio*. Sumitur & in ſpecie pro *teneſmo*. Gal. l. 7. aph. 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, *Tenuatio*, idem quod *Attenuans*, *Attenuatio*, λεπτύνων, λεπτυσμός. Vide *Attenuans*.

* Tenuis, λεπτός. Vide *Leptos*.

Tenxis, τέγξις, i. e. *humectatio*, madefactio; cui opponitur ξηρότης, *ſiccitas*. Legitur apud Hipp. l. 6. Epid. ſ. VIII. 36. vel t. 25. a verbo τέγγειν, *humectare*, quod occurrit l. de ulc. in princ. l. de c. vuln. XX. 5. &c. Jung. Foeſ. p. 612. ſeqq.

Tephra, τέφρα. Vide *Cinis*.

Tephricon, τεφρικόν, idem quod σποδιακόν. Vide *Spodiacon*.

Tephrion, τέφριον, *Collyrii* nomen, haud dubie a colore cinereo, quod etiam κύθιον appellant. Deſcribitur ab Aet. l. 7. citante Gorr. & aliter a Celſo l. 6. c. 6. Meminit & Rhod. ad Scrib. n. 26.

Tepidarium, dicebatur Balnei pars apud veteres, in quo veſtes exuendo prius paululum ſudabant. Gr. ἀποδυτήριον. Celſ. l. 1. c. 4. Jung. Pantini not. ad h. l. Vide & ſupra *Apoditerium*, ad Ant. Fumanell. libell. de Balneis in princ.

Tepidus, χλιαρός. Vide *Chliaros*.

Teragolinica, eſt *manu confecta*. Ruland. & Johnſ. l. 2.

Teras, τέρας. Vide *Monſtrum*.

* Terebella, *Terebra*, τρύπανον, τέρετρον, vocatur inſtrumentum, quo oſſa forantur, non ſolum capitis, ſed & alia, v. g. thoracis. Unde variæ ejus ſunt differentiæ: v. g. recta, & acuta *terebra*, quæ περιτήριον vocatur, Gal. in Exeg. vocab. Hippocr. alia *ſerrata*, cava, & teres, quæ πρίων appellatur. Vide *Priſis*. Huc pertinet *Abaptiſton trepanum*. Vide ſupra *Abaptiſtos*. Adde Aquapend. in Chirurg. Oper. ubi prolixius deſcribitur. Diverſarum *terebrarum*, v. g. *Terebræ triformis*, & *tripolis* in cranii vulneribus, & juncturis uſitatæ, item *trepani Abaptiſti*, nec non *terebelli* Magii pro globulis extrahendis delineationem, cum modo utendi, tradidit Scultet. Armam. Chirurg. Part. I. Tab. 2. fig. 3. 45. Tab. III. fig. 1. & 3. Tab. XVI. fig. 6. Tab. XXXVII. fig. 1. Tab. XXIIX. fig. 3. & 4. Huc pertinent *tenaculę* cum *terebello*. Vide *Tenacula*. Iterum alia, quæ τρύπανον τρυγλοδυτήριον Hippocr. vocatur, qua coſtæ perforantur, l. de int. aff. XXV. 29. Operatio ipſa dicitur *terebratio*, Gr. τρύπησις, idem *terebratus*, Rhod. in Lexic. Scrib. p. 451. Hildan. Cent. II. Obſ. 4. ſeqq. Bonet. l. 4. Anat. Pract. ſ. 3. Obſ. 8. p. 1583. ſeq.

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur *Reſina* liquidiuſcula, balſamica, oleum craſſiuſculum referens, colore ex albo flaveſcens, ſapore paulo acris, conſiſtentia lenta, & tenax, propria ex arbore *terebintho* vulgaris e *Larice* arbore collecta: cujus hiſtoriam, & uſum Medicum vide apud Dioſcor. l. 1. c. 91. Schroder. l. 4. cl. 2. n. 398. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Viribus antecedit omnes alias reſinas. Rhod. ad Scrib. n. 262.

Terebotin, idem videtur eſſe quod *terebinthina*, apud Parac. qui ſcribit, eſſe reſinam arboris ſuæ, differentem a Balſamo, lib. 1. de Tart. tract. 4. c. 2. in expoſ. nec non in fragm. ad h. l.

Terebra, Vide *Terebella*.

* Teredo, τερηδών, homonymon eſt. Vel enim ſignificat *vermem*, vel potius vermiculum, *ligna erodentem*; quem deſcriptum vide apud Aldr. de Inſect. l. 6. c. 5. Uſum etiam monſtrat Schr. l. 5. c. 4. n. 117. Vel τερηδών, *oſſis eroſio*, quæ alias Lat. *Caries* vocatur. Vide ſupra *Caries*.

Terengibil, idem quod *Manna Terenia-bin*. Schr. l. 4. cl. 4. n. 446.

Aaa 3 * Teres,

* Teres, ϛρογγύλος, κυλινδροειδὴς, dicitur de corporibus longis, & rotundis. Eſtque Epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helmintes*. *Teres* quoque cognominatur Muſculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide ſupra *Rotundus*.

Teresis, τήρησις. Vide *Obſervatio*.

Teretron, τέρετρον, id eſt *Terebra*, τερήτριον, *Terebella*. Vide p. a.

* Tergum, νῶτον, idem quod *Dorſum*. Vide *Notum*. *Dorſum* ſignificat poſteriores corporis partes, quæ collo ſubjacent. Gal. Introd. c. 10.

Tergus, λοπός. Vide *Lopas*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis*, & *terminus in palæſtra*, *meta*, in qua ſubſiſtebant curſores, quemadmodum initium βαλβὶς, *carcer*, dictum fuit. C. Hofm. comm. in Gal. LL. de U.P. n. 480.

* Terminthos, τέρμινθος, eſt homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, unde reſina *Terebinthina* colligitur: quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμινθοι tumores, vel cutis eminentiæ plerunque in tibiis, vel cruribus obortæ, colore ex nigro, & viridi rotundæ, fructui *Terebinthi* ſimiles. Legitur apud Hipp. l. 2. Ep. ſ. II. 13. l. de hum. XI. 1. Explicarunt Gal. in Exeg. dict. Hipp. item comm. 3. de hum. Ægin. l. 4. c. 24. Aet. l. 2. tetrab. 4. c. 63. Foeſ. Oec. p. 615. 616. M. Aur. Sever. l. de Epinyctid. P. II. contr. 3. Aliquando & per Th. ſcribitur, v. g. apud Lind. in dict. Hippo. loc. de humor. Caſtell. Cauſa horum tuberculorum nulla alia eſſe poterit, quam ſtagnatio portionum ſeroſarum putreſcentium, cum acerbitate aliqua atrabilaria, & indurativa: unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri poſſunt, ac debent; licet in ſpecie Authores de Scorbuto nullam feciſſe mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. l. de morb. Gall. c. 5. Tom. I. p. 686.

Terminus, πέρας, τέλος, quid ſignificet, notum eſt. Videlicet extremum, in quo aliquid deſinit. *Terminare*, τελευτᾷν, legitur apud Gal. c. 3. de art. t. 33. Morbi *terminari* dicuntur vel ad ſalutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* a Deo præfixus Medicinæ uſum excludat, egregie ventilavit C Rejes C. El. q. 18.

Terna, idem quod *Impetigo*, *Mentagra*. Fallop. de Ulcer. c. 15. Tom. I. Op. p. 615.

Ternarius, τριὰς, numerus in Medicina etiam ad ſupeſtitionem uſque myſticus, ita ut non ſolum Hipp. *tres* corporis noſtri ſubſtantias ſtatuerit, Continentes, Contentas, & Impetum facientes, & poſteriores Medici *tres* res ſecundum, & præter naturam conſtituerint; ſed & Chymici Parac. ſequentes *Tria* principia excogitaverint, *Sulphur*, *Mercurium*, & *Salem*, quæ Moſen in capite ſecundo per *Zabab*, *Bdola*, & *Schoham* indicaſſe vult Johnſ. l. 2. ita ut *Zabab* aurum ſignificans ſit perfectiſſimus, & abſolutiſſimus Mercurius: *Bdola* Margarita, ſeu Unio, optimus, & præſtantiſſimus ſuccus, ſeu oleagineus, Sulphur denotans: & *Schoham* Lapis concretus craſſioris inter principia Salis concreti ſignaculum exiſtat: (quis non rideret vana hæc nugamenta?) Unde & *Ternarium numerum* conſumatiſſimum dixerit, imo conſumationem omnis numeri, & patrem reliquorum; quemadmodum *binarius* mater parium, & femininorum. Th. Ch. Vol. I. p. 481. Imo, quod omnino deteſtandum, ſummum *Trinitatis* myſterium non verentur applicare omnibus rebus naturalibus; quemadmodum expreſſe legitur d. l. p. 454. Ea, quam in Divinitate colimus ſummo decore, atque fatemur, *Trinitas* in unoquoque naturaliter producto rerum omnium, quæ creatæ ſunt ab eadem, illis, qui ſecreta naturæ perquirunt abditiſſima, ſui ſpeciem, atque figuram ob oculos ponit. Ita in corpore humano *tria* ſunt, quæ requiruntur ad ejus ſanitatem conſervandam, vitæque longæ tuitionem, utpote, *Sol*, *Jupiter*, & *Luna* Phyſice Spagyrica. O impiam confuſionem figmentorum Ethnicorum cum myſterio ſanctiſſimo *Trinitatis*! Tædet me plura allegare e dicto loco. Quid? quod ipſe Gal. improbaverit has circa numeros nugas, l. 3. de dieb. crit. cap. 11. vocans ψυχρολογίας, ἠλιθιότητας, λήρους. Nec hodieque exolevit ritus ſuperſtitioſus Chirurgaſtrorum, in deligationibus, ad ſectionem venæ inſtituendam, ad vulnera, *ternarium* obſervare, imprimendo ter faſciam, numerum; imo non deſunt etiam, qui veterum gentilium imitentur morem *ter* deſpuendi vel in vulnera, vel in terram, vel quando urinam reddiderunt. Lege Keuch. ad Sam. p. 235. Ita in uſu medicamentorum *ternarius* numerus obſervatus legitur. apud Scribon. n. 58. 71. 159. Vide & Rhod. ad eund. n. 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. g. febre tertiana, & in conatibus naturæ Criticis pro morborum ſolutione obſervetur, illud non fit propter aliquam myſticam, & peculiarem numeri illius virtutem, & efficaciam; ſed dependet unice a materiæ turgeſcentia intra illud temporis ſpatium collecta. Unde etiam ſæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obſtaculo, vel anticipetur, vel prorogetur.

Terniabin, *Terentabin*. Vide *Manna*.

Ternio, *Ternus*. Vide *Ternarius*.

Terpnos. τερπνὸς, ſignificat *Gratum*, ſuave,

delecta-

Digitized by Google

deleƐtabile. In ſpecie τερπνὸν nomen eſt medicamenti compoſiti, quod deſcribitur ab Aet. l. 6. c. 91. citante Gorr.

* Terra, γαῖα, γῆ. Vide *Ge*.

Terreus, *Terrenus*, *Terreſtris*, γαιώδης. Vide *Gæodes*.

Terrelati, ſunt ſpiritus corporei, in terra degentes. Dorn. Rul. & Johnſ.

Terricla, χάραξ, *Sudis*, *Redica*, ſic dicta, quod terreant hoſtes, aut beſtias ingreſſuras. Lind. Ex. XI. §. 75.

* Terror, φόβος, affectus eſt, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quaſi exceſſus. Pertinet inter res non naturales; & fit aliquando cauſſa morborum, præſertim lipothymiæ, epilepſiæ, imo & mortis, procatarctica; aliquando vero ſalutaris, & vice remedii prodeſt. Utrumque docuit Rolfink. O. & M. M. Sp. l. 2. ſ. 3. c. 105. & l. 14. ſ. 3. c. 12. Jung. C. Hofmann. Inſt. Med. l. 5. c. 39. §. 1. In ſpecie *terrorem* præcordia afficere, & omnem eſuriem tollere, vult Helmont. tr. Jus Duumvir. n. 25. Eſt etiam occaſio peſtis *Terror*. Idem in tum. peſt.

Tersomæ, τέρσομαι, ſignificat apud Hippoc. *ſiccor*, idem quod ξηραίνομαι, l. 1. de morb. mul. XXIII. 5.

Terthron, τέρθρον, proprie dicitur *artemo*, & funis, quo utrinque velum trahitur, antennæ ſummum, extremumque jugum; & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero ſumitur vel pro ſummo, & *extremo morbi*, ex mente Foeſ. vel pro *ſoliditate morbi*, ut reddidit Lind. in verſ. Lat. Locus eſt lib. 2. de morb. mul. XVII. 2. Jung. Foeſ. p. 615.

* Tertiana, τεταρταῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur: eſtque vel *Intermittens*, in qua integra dies intermedia eſt libera ab omni febrili efferveſcentia: vel *continua*, ubi quidem nulla intermiſſio, ſed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium ſentitur. Cauſſa utriuſque conſiſtit in ſanguinis bilioſi, hoc eſt ſulphureo-ſalinis portionibus ſcatentis efferveſcentia, & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum ſucci nutritii corrupti accedentis: Continuæ vero, ob copiam ſulphurearum portionum a cauſſa quadam externa ad accenſionem, & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertianæ* utriuſque veram ideam deſcripſerunt, ex recentioribus, Vvilli de febribus c. 4. Sylvius Pr. Med. l. 1. c. 30. 31. Piens de febr. tract. ſpec. c. 6. & 11. quamvis non in omnibus conſentiant; quæ tamen fortaſſis facile conciliari poſſent. Non inconcinne etiam de hoc argumento ſcripſit nuperrime D. D. Dolæus in Encypæd. lib. 4. Febrium in genere eſſentiam, & rationem formalem in turbata ſanguinis mixtione conſiſtere ſtatuens, poſtmodo ſingulis primariis ſpeciebus, ita etiam Tertianæ applicans, c. 8.

Tertium, Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & eſt medium inter durum, & molle: eſt quoque medium conjungendi Tincturas; & intelligitur *Sal*, quod merito medium inter corpus, & ſpiritum. Theat. Chym. Vol. VI. pag. 961. ſeqq. Alias & Chymicis *Sal Tertium* eſt, quod *Salſum* dicitur, & *Enixum* ex alcali, & acido junctis reſultans. Vide *Enixum*, *Salſum*.

Tertius, τρίτος, quid ſignificet, jam ante conſtat. In Medicina uſitata eſt phraſis *ad tertias*, vel *ad duas tertias* decoquere; & vel indicatur decoctio tanta, ut reſidua maneat una tertia pars liquoris; vel, quod uſitatius videtur, ut una ſaltem tertia pars decoquendo conſumatur. Vide Rhod. in Lex. Scrib. p. 451.

Tessa, eſt vocabulum plane obſcurum, noviſſime a D. Helvvigio, quantum nobis quidem conſtat, in Introitu ſuo in Phyſicam inauditam, in lucem productum. Si juxta nonnullorum opinionem Arabica vox eſt, ſignificat *Occultavit*, *Spoliavit*, privavit, &c. D. D. Mattias Schefferus exiſtimat, eſſe nomen Caballiſticum, cujus literæ ſingularem contineant ſenſum. Significare vero Sal Aſtrale, ſeu Aeris eſſentiam, & eſſe idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba, &c. Attrahi vero per Magnetem, id eſt Sal Centrale, cujus modus in literis hujus vocabuli Caballiſtice continetur, in Epiſt. defenſor. Introitus Helwigian. pag. 21. ſeqq. Enimvero an non hic rurſus ad hæc ænigmata licebit exclamare: Nihil apprehende, & fortiter tene! vel eum Carneade in Rob. Boyle Chymiſta ſceptico ſciſcitari: In diſquiſitionibus ejuſmodi ſpeculativis, ubi ad nudam veritatis cognitionem primario collimamus, quid, quæſo, ille me docet gratiis dignum, qui ſi poteſt, conceptum ſuum mihi non reddit intelligibilem, ſed terminis Myſticis, phraſibuſque ambiguis obſcurat, quod dilucidare debebat.

Tessaroconta, τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadrageſimus*.

Tessares, *Teſſara*, τέσσαρες, τέσσαρα. Vide *Quatuor*.

Testa, æquivocum eſt apud Latinos. 1. Significat *vas figulinum*: deinde & ob ſimilem duritiem *cruſtam* animalium *aquatilium*: utrumque dicitur Gr. ὄστρακον. Vide *Oſtracon*. Unde & *Teſtacea animalia* vocantur ὀστρακόδερμα. Vide *Oſtracodermon*. Tertio *Teſta* dicitur *Rotunditas capitis humani*. Keuch. ad Sam. p. 29. Gr. κέλυφος, κορυφή.

κορυφῆ. Hinc & Paracelſ. generaliter pro *Globo* cœli, & terræ ſumſit, lib. de caduco matric. Denique *Teſta* corporis humani *pellis* eſt Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

TESTAMENTUM, διαθήκη, terminus Juridicus, proprie denotans *diſpoſitionem facultatum* ſuarum omnium. Gal. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. cap. 5. Translatum vero a Spagyricis ad Hieroglyfica, vel myſtica, aut ænigmatica ſcripta, potiſſimum de *Lapide Philoſophorum*: v. g. Arnoldi Villanovani *Teſtamentum*, Gallico primum idiomate deſcriptum, poſtea in Latinum tranſlatum, quod legitur Th. Chym. Vol. I. p. 783. & Vol. VI. p. 446. ſeqq. Libav. S. A. C. l. 7. c. 2. Nicolai Melchioris Cibinenſis Tranſylvani *Teſtamentum Artis*, quod extat apud Libav. Tom. II. Op. p. 350. Fr. Baſilii Valentini *Teſtamentum ultimum* vernacula lingua ſcriptum, Argentorati 1667. Typis excuſum. Hadr. a Mynſicht *Teſtamentum metricum*, ſcriptis ejus additum, &c.

* TESTICULI, *Teſtes*, ὄρχις, δίδυμοι. Vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

TESTIMONIUM, μαρτύριον, quid ſignificet, notum eſt. Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius ſtatuerat. Hinc Galen. dicit alicubi, ex *teſtimonio* veritatem dogmatum æſtimari, l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c. 5. Sumitur vero ab Hipp etiam μαρτύριον: *teſtimonium*, pro ſigno, 2. de art. t. 31. Galen. in comm. ad h. l.

TESTUDINATUM, αἴτωμα. Vide *Aetoma*.

* TESTUDO, æquivocum eſt, χελώνη. Vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Teſtudo* quoque dicitur *ſpuma maris*: item *Limax*, anatium album, & rubeum. Rul. & Joh.

TETAGMENOS, τεταγμένος. Vide *Ordinatus*.

* TETANOS, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulſione*, & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero, & ſtricte ita dicitur ſpecies *Convulſionis* graviſſima, quando totum corpus erectum, & rigidum manet, ſine motu, ſicut lignum, aut trabs. Diet. n. 825. Vide *Convulſio*. Galen. 4. aph. 57. De *Tetano* alias agitur apud Hipp. lib. 3. de mor. XIII. 1. ſeqq. lib. de int. affect. LIX. 1. ſeqq. lib. de dieb. judic. V. 1. ſeqq. Jung. Foeſ. pag. 616.

TETANOTHRA, *Tetanomata*, τετάνωθρα, vel τετανώματα, vocantur medicamenta *erugatoria*, ſive quæ rugas emendant. Gorr.

TETARTÆOS, τεταρταῖος. Vide *Quartana*.

TETARTEMORION, τεταρτημόριον. Vide *Quadrans*.

TETARTOS, τέταρτος. Vide *Quartus*.

TETHALASSOMENOS, τεθαλασσωμένος, idem quod θαλασσίτης, marinus: Epitheton *Vini aqua marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non eſt admixta aqua marina. Illius meminit Gal. l. 4. de R. V. I. A. t. 1. & l. 4. de ſan. tu. c. 4. Hujus vero l. 4. de C. M. S. L. c. 8. Vide Foeſ. p. 448.

TETHELOS, τεθηλός, dicitur Hipp. *mollis*, laxus. Uſurpatur de figuris, lib. de vet. medic. XXXIX. 16. rectius tamen *floridum* ſignificat, ibid. XLI. 9. a θάλλω, *floreo*. Vide Foeſ. p. 266.

TETHRENIODES, τενθρηνιώδης. Vide *Tenthreniodes*.

TETHYON, τήθυον, dicitur *Zoopyton tuber*; cujus deſcriptionem pleniorem vide, cum uſu in cibis, & Medicina, apud Aldr. de Zoophyt. l. 4. c. 5. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 87.

TETOCYIA, τετοκυῖα, Latine *Puerpera*, quæ jam peperit. Hippocr. 5. aph. 39. Jung. Dieter. n. 828.

TETRADRACHMON, τετράδραχμον, *pondus quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur. Gal. de pond. & menſur. Vide *Stater*.

TETRAGNATHUS, τετράγναθος, ſpecies eſt juxta Aetium *Phalangii*, vel aranei ſubalbida, pedes ſcabros habens, & juxta caput eminentias duas, unam rectam, alteram latam; ut exiſtimes, cum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpii veneno ſimile. Foreſt. l. 30. Obſ. 12. Schol.

TETRAGONON, τετράγωνον. Vide *Quadrangulum*. Τετράγωνον alias apud Hipp. vocatur medicamentum, quod caput purgat, l. de int. aff. XLIIX. 14. & LII. 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipſum Stibium, vel Cruſtas, quæ circa illud reperiuntur. Foeſ. p. 616. Rhod. ad Scrib. n. 23.

† TETRAGONUM, Hipp. non eſt γώνιον, ſed σύμμιγμα, id eſt odorum genus. Savotius de Tetragono. Hipp.

TETRAMOS, τέτραμος, idem quod τρόμος, *tremor*. Erot. in Onom. p. 113. b.

TETRAMYRON, τετράμυρον, i. e. ex *quatuor unguentis confectum*: vocatur *Acopum* linimentum; cujus deſcriptio, & vires habentur ap. Gal. l. 7. de C. M. P. G. c. 12.

TETRAO, τέτριξ, οὔραξ, nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur; cujus deſcriptio videatur, cum uſu, apud Aldr. l. 13. Ornith. c. 6. ubi ſimul demonſtrat, non eſſe eandem avem cum Otide.

* TETRAPHARMACON, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compoſitum ex quatuor ſimplicibus. Tribuitur vero diverſis compoſitionibus: v. g. *Emplaſtro*, quod alias βασιλικόν vocatur. Galen. adv. Lyc. c. 7. l. 1. de S. Fac.

§. Pin-

Digitized by Google

9. Pinguedo, Stear. Vide Rhod. ad Scrib. n. 211. & ſupra in *Baſilicum*. Deinde & *Antidotus* ita vocatur, quæ alias μυςήριον dicitur, & in officinis *Theriaca Diateſſaron*. Vide *Myſterion*. Denique & nomen cibi cujuſdam eſt *Tetrapharmacon*, apud Spartianum in Adriano, conſtantis ex faſiano, ſumine, perna, & cruſtula, allegante Rhod. d. l. Meminit & Parac. *Tetrapharmaci*, l. de Icteritiis, c. 3. & videtur intellexiſſe Antidotum.

TETROBOLON, τετρώβολον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. ſcrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

TETROROS, τέτρωρος, Lat. *Quatrio*, Veſal. l. 1. de H. C. F. c. 45. dicitur ab Oribaſ. & Ruffo *pars Aſtragali*, vel tali ſuperior, & ſurſum vergens. Gal. de oſſib. c. 24. vel juxta Ingraſſiam cap. 23. cujus commentarium vide p. 264. ſeqq. quamvis & totus *Aſtragalus* ita aliquando dicatur, a quatuor lateribus, dextro, ſiniſtro, anteriore, & poſteriore. Gorr.

TETTIGOMETRA, τεττιγομήτρα, dicitur fœtus e terra cadens, e quo exit cicada. Aldrov. de Inſect. l. 2. c. 13.

TETTIX, τέττιξ. Vide *Cicada*.

TEVCHOS, τεῦχος, duplicem apud Hipp. habet ſignificationem. 1. ita dicitur *totum corpus*, l. 6. Epid. ſ. 2. t. 3. Gal. in comm. ad h. l. 2. notat *vaſculum*, l. de ſter. XII. 25. 26. l. de loc. in hom. II. 6. XXXVI. 7.

TEVTHLOPHACE, τευτλοφακή, nomen cibi alicujus, conſtantis ex *beta*, & *lente*, a τεῦτλον, *beta*, & φακή, *lens*. Id edulii genus Heraclidem Tarentinum non modo ſanis, ſed & ægrotantibus dediſſe, ſcribit Gal. 1. de A. F. 18. fin. Gorr.

TEVTHIS, τευθίς. Vide *Loligo*.

TEXTURA, proprie ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars textoria* dicitur; de qua & Gal. l. ad Thraſyb. c. 17. & 21. Per tranſlationem vero Lat. etiam uſurpatur de *organica ſtructura corporis*, & partium; & reſpondet Gr. κατάστασις, κατασκευή. Gal. 2. aph. 28. & c. 2. de R. V. I. A. t. 47.

TH, ϑ. Θ. ſignum eſt, & nota *mortis*, θανάτου, apud Hipp. in lib. Epid. notante Gal. comm. 1. in l. 3. t. 13. & alibi; quemadmodum Υ. ſignum ſanitatis. ibid.

THACOS, ϑᾶκος, *ſedile*, ſedes, idem quod ϑῶκος. Legitur apud Hipp. lib. 7. Epidem. XXVI. 22.

THAIS, ϑαΐς, duo ſignificat. 1. *Ceratum Coſmeticum*, quo faciei rubor conciliatur; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 3. c. 25. 2. *Vinculi genus*, quod capiti adhibetur, ubi ſummum caput, & quod inter ipſum, frontemque eſt, vincire convenit. Ejus tres ſpecies recenſet Gal. l. de faſciis, n. 9. 10. 13.

THALAME, ϑαλάμη, dicitur *cubile*, & piſcium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hipp. de Arte XIIX. 9. Vide Foeſ. Oeceon. p. 265.

THALASSERON, ϑαλασσηρὸν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accommodum ſuffuſionibus, & hebetudini viſus; cujus deſcriptio habetur ap. Gal. l. 4. de C. M. S. L. c. 7. Ægin. l. 7. c. 16.

THALASSITES, ϑαλασσίτης, idem quod τεθαλασσωμένος. Vide *Tethalaſſomenos*.

THALASSOMELI, ϑαλασσόμελι, dicitur medicamentum compoſitum ex æquis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ deſæcatis, & in picato vaſe per dies caniculares inſolatis, vim habens purgatoriam. Gorr. e Dioſc. l. 5. c. 20. Jung. Keuch. ad Sam. p. 201.

THALEROS, θαλερὸς, i. e. *floridus*, a ϑάλλω, *floreo*. Dicitur de ſpiritu vegeto magno, & concitato. Galen. c. 2. in 1. prorrh. t. 4. & 60. quamvis in textu Hipp. legatur ϑολερὸν, de quo infra in *Tholeros*.

THALLIA, & *Thallos*, ϑαλλία, ϑαλλὸς, dicitur *germen* omne, ſed præcipue *olivæ*. Ægin. l. 3. c. 66. Gorr. Rhodius expoſuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus feſtis coronæ texebantur, ad Scr. n. 142.

THALPOS, θάλπος, idem quod ϑερμότης, *Calor*, *æſtus*. Legitur apud Hipp. 3. aphor. 1. & 5. a ϑάλπω, foveo, calefacio. Jung. Diet. n. 383.

THALPIS, ϑάλπις, *fotum*, *fomentum* ſignificat. Legitur apud Moſch. l. de morb. mul. cap. 126.

THAMATICA, pro *Thaumatica*, ars dicitur, per quam inveniuntur machinæ, quæ vel aere, vel aquis impelluntur. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lexic.

THAMES, *Thaminos*, ϑαμὴς, ϑαμινὸς, *frequens*, & adverb. ϑαμινῶς, *frequenter*. Sæpe occurrit apud Hipp. l. 2. de morb. mul. LIII. 4. de fiſtul. III. 1. l. de ſuperfœt. X. 11. & alibi, notante Foeſ. p. 266. ſeqq.

THAMNA, ϑάμνα, idem quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. Ex. X. §. 200.

THANATOS, ϑάνατος. Vide *Mors*.

THANASIMOS, *Thanatodes*, ϑανάσιμος, θανατώδης. Vide *Lethalis*.

THAPHNEUS, eſt *medicina mundata*, & *purgata*. Dorn. Rul. & Johnſ.

THAVMA, ϑαῦμα, in genere *Miraculum* ſignificat. Vide *Miraculum*. Specialiter ſumitur pro *Machinis* αὐτομάτοις, mechanicis, qualibus utuntur hiſtriones etiam in ludis. Tandem & pro ipſis *præſtigiis* accipitur; unde θαυματοῦργοι, ἢ ϑαυματοποιοὶ, qui talia opera ſeria, jocoſa, impudica, pudica exercebant, & oſtende-

Digitized by Google

ſtendebant in circulis otioſorum hominum, quæſtus cauſſa. C. Hofm. comm. in Gal. l. LL. de U. P. n. 979.

THECA, Θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid aſſervatur. Ita *Theca instrumentorum Chirurgicorum* deſcribitur ab Hildan. in Ciſta militari, Claſſ. 19. ſine qua nunquam accedere debet ad ægros Chirurgus; quod laud. Author etiam ipſe obſervavit.

THEE, eſt nomen plantæ Japonicæ, & Chinenſis, hodieque etiam apud nos uſitatæ, & magnopere commendatæ; de cujus hiſtoria, & uſu vide Schroder. in Append. p. 8. ſeqq. & Fr. Hoſm. in Clav. ad l. 4. ſ. 1. n. 348. ſeqq. Licet vero utilitas inſignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio uſus hujus plantæ, ob novitatis pruritum, aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriæ Ducis Dialogus inſcriptus, Teophilus Bibaculus, ſive de potu *Thee*.

THEETRICOS, Θεητρικὸς, proprie *ſpectabilis* dicitur, h. e. *ad oſtentationem*, & ſpectaculum *factus*. Uſurpatur ab Hipp. de deligationibus concinnis, & ad oſtentationem ſaltem paratis, quæ nihil juvant: l. de Medico IV. 8.

THEILOPEDON, Θειλόπεδον, dicebatur *locus*, ubi *inſolantur*, & exiccantur uvæ. Hinc Θειλοπεδ᾽ ἐυθεῖσα σταφυλὴ, *uva inſolata* dicitur. Lind. Ex. X. §. 92. Gorr. ſcripſit Θηλόπεδον.

THEION, Θεῖον, duabus gaudet ſignificationibus. Significat enim & *Divinum*, & *Sulphur*: de quibus Latinis vocabulis jam dictum ſub ſuis literis initialibus. Vide *Divinum*, *Sulphur*.

* THELE, Θηλὴ. Vide *Papilla*, *Mamma*.

THELEMA, Θέλημα. Vide *Voluntas*.

THELOPEDON, Θηλόπεδον. Vide *Theilopedon*.

THEMON, Θημὼν, idem quod σωρὸς, vocatur *acervus*, & *cumulus*, v. gr. frumenti, tritici. Galen. in Ex. voc. Hipp. Foeſ. p. 269. Gorr.

* THENAR, Θέναρ, accipitur late, ſtricte, & ſtrictiſſime. Late pro cavitate omni interiori manuum, & pedum; quarum illa dicitur alias *Vola*, hæc vero *Planta*; ſuntque carnoſæ portiones ſub digitis manuum, & pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* uſurpetur, patet ex Hipp. l. 2. de morb. mul. IX. 19. Stricte pro *vola manus* tantum, ſive palma, h. e. parte manus interna eminente, & carnoſa a digitis uſque ad carpum protenſa, qua percutere ſolemus, a Θείνω, percutere. Gal. c. t. de fract. t. 20. Strictiſſime Θέναρ dicitur Ruffo *ſpatium carnoſum inter pollicem, & indicem*, ſub quo manus cavitas ſita eſt: ὑπόθεναρ vero, quod reliquis quatuor digitis ſubtenditur. Foeſ. p. 267. ſeqq. Lind. Med. Phyſ. l. 2. c. 14. §. 85. Muſculus etiam unus ex abducentibus pollicem vocatur Θέναρ. Barth. l. 4. An. c. 9. p. 579.

THEODOTIA, Θεοδότια, vocantur diverſa *Collyria*, ab Authore *Theodoto* inventa, & excogitata, ad diverſas oculorum affectiones; quorum deſcriptiones habentur apud Aet. l. 7. allegante Gort. & Ægin. l. 7. c. 16. Meminit & in genere Gal. l. Intr. c. 14. circa fin.

THEODORETOS, Θεοδώρητος, *Antidotus* vocatur, quæ alias λημνιακῶν appellatur, ad frigidas capitis affectiones; cujus deſcriptio legitur apud Æginet. l. 1. c. 11. & Aet. l. 13. citante Gorr. Meminit & Foreſt. l. 21. Obſ. 12. Schol.

THEOPEMPTOS, Θεόπεμπτος, h. e. *Deo miſſa*, ſcil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*; cujus deſcriptio habetur apud Schr. l. 3. c. 17. quamvis neque reliquæ pompoſis ibidem, & hyperbolicis titulis inſcriptæ magis aliquid habeant in receſſu, quam Tinctura vulgaris Antimonii. D. Ludovic. Diſſ. I. Pharm. p. 325.

THEOPHILION, Θεοφίλιον, vocatur *Collyrium* ἐχχωματικὸν, & deſcribitur apud Aet. l. 7. allegante Gorr.

THEOPHRASTICI, idem qui Paracelſiſtæ dicuntur, *Paracelſi ſectatores*. Vide *Paracelſus*.

THEOREMA, Θεώρημα, idem in genere quod ἀξίωμα, *ſententia*, aphoriſmus. Vide *Aphoriſmus*, *Speculatio*.

THEORETICA, *Theorica*, Θεωρικὴ, Θεωρητικὴ, Vide *Speculativa*, *Practica*.

THEORETOS, Θεωρητὸς, *Contemplabilis*, ſpectabilis, vel conſideratione, & obſervatione dignus. Dicitur de diebus Medicis, ſive Criticis, ſive Criſim antecedentibus; quales ſunt *Indices*, ἐπίδηλοι. Hipp. 2. aph. 24. Gal. in com. ad h. l. Diet. n. 391.

THEOROS, Θεωρὸς, vocatur Hippocr. qui oraculorum conſulendorum cauſa ad Deos mittebatur, notante Erot. Onom. pag. 53. e. Foeſ. p. 269.

THEOS, Θεὸς, Lat. *DEUS*. Vide *Deus*, *Dii*.

THERAEUS, Θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta inſula naſcebatur, dulce, nigrum, craſſumque & citra adſtrictionem. Meminit ejuſdem Gal. de bon. & mal. ſucc. c. 11. & l. 4. de S. F. 8. Jung. Gorr.

THERAPEIA, Θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*, *Auxilium*. Hipp. aph. 6. de quibus vocabulis vide ſuis in literis. Complecti vero & curam veram, h. e. qua morbus revera profligatur; & palliativam, ubi ſaltem ejuſdem vehementia mulcetur, teſtatur Galen. 6. aph. 38. & confirmat Lind. Ex. XII. §. 93. Adde Foeſ. p. 268. Deſcendit vero a verbo Θεραπεύω, *curo*, medeor, miniſtro, quod legitur 6. aph. 38. Eſtque valde emphaticum verbum, exprimens

Digitized by Google

mens illud axioma Hippocraticum, Medicum, dum *curat*, eſſe, & debere eſſe ſaltem naturæ *miniſtrum*. Unde & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *miniſtri*, qui ea, quæ ad curationem neceſſaria ſunt, adminiſtrant. 3. de R. V. I. A. t. 44. Adde Foeſ. d. l.

† Θεραπεύω, Thucyd. Dion. Plutarcho eſt obſervantia, quod Galli Cortizer Petri. Fabr. ſemeſt. l. 1. c. 20.

*THERAPEUTICE, θεραπευτική, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

† THEREPIA, Pl. remedia, ſalmatius in ſol.

† THERIACA, a θηρῶ, ſervo. Galeot. martius de promiſcua doct. c. 5. quodvis antidotum, Marſil. Cognat. Variar. obſ. l. 7. c. 14.

*THERIACA, θηριακά, dicuntur medicamenta, quæ *ferarum morſibus* medentur. Gal. c. 6. in l. 6. Epid. t. 5. circa fin. Duplicia vero ſtatuiſſe Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morſus præcavent, ſive illitu, ſive ſuffitu, ſive inſtratu; alia, quæ morſum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca*, θηριακὴ vocatur in ſpecie *Antidotus* efficaciſſima ad venena omnia, imprimis vero ad morſus viperarum, cum θηρίον viperam κατ' ἐξοχὴν ſignificet. Vel etiam ita dicta eſt illa compoſitio, quæ *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum poſtea ad alias quoque *Antidotos*, quamvis non recipiant carnes viperarum: quales fuerunt Ælii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis, &c. & hodieque adhuc *Theriaca Diateſſaron*, in Offic. De hujuſmodi compoſitionibus vide Gal. l. de Antidotis, de *Theriaca* ad Piſonem, & ad Pamphilianum. Junge Rhod. ad Scrib. n. 165. n. ſpecie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. in Muſ. ſ. IV. p. 704. & alios, v. g. Matantam de *Theriaca*, Sylvaticum, Bonſinium, Jul. Alex. h. tit. Videantur & Diſpenſatoria, Norimbergenſe, Auguſtanum: item Pharmacopœa Collegii Londinenſis, &c. Chymici cum viderent fortaſſis intricatiſſimam ſimplicium, & inconcinnam miſturam *Theriacarum*, præſertim Andromachi, conſulere voluerunt artificioſa extractione: hinc ortæ ſunt *Theriaca Cœleſtis*, *Eſſentia*, vel *Extractum Theriacæ*, &c. de quibus videatur Schr. l. 2. c. 57. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Junken. Ch. Exp. Cur. P. II. ſ. 1. c. 5. p. 499. ſeqq. Jonſ. quoque ſcribit Lex. l. 2. *Theriacarum* varia genera, Chymica, & Galenica inveniri in Pharmacopœa Spagyrica Mylii p. 349. ſeqq. Translatum porro *Theriacæ* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*; v. g. Sublimatum, Corallinum album, &c. legitur, & quidem hyperbolice vocando *Theriacam Theriacarum*, apud Libav. Apocalypſ. Hermet. part. prior. c. 6. Verum ne permittant ſibi imponi ab hujuſmodi laudibus hyperbolicis Medici Juniores; cum uſus horum ſit ſuſpectus, imo periculi pleniſſimus. In Lapide quoque Philoſophorum & *Theriacam*, & venenum latere, docetur in Theatr. Ch. Vol. V. p. 631. ſeqq. ubi tamen mendoſe ob ignorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime familiarem *Thyriaca* legitur.

THERENOS, θηρηνὸς, epitheton *vini Aſiatici dulcis*, ſimul atque pallidi; uti ſcribit Gal. lib. 5. de ſan. tu. cap. 5. Gorr. vero fortaſſis mendoſe θήρινος poſuit in defin.

THERINOS, θερινὸς, i. e. *æſtivus*. Ita θερινὴ ὥρη legitur, h. e. *æſtivum* tempus, apud Hip. 4. de R. V. I. A. t. 1. θερινοὶ πυρετοὶ, febres *æſtivæ*, 2. aph. 25. Vide *Æſtas*. Diet. num. 387. Vocatur & collyrium *Therinum*, i. e. *æſtivum*, l. 4. de C. M. S. L. c. 7.

THERIODES, θηριῶδες. Vide *Ferinus*.

*THERIOMA, θηρίωμα, idem quod Hipp. θηρίον, ſignificat *ulcus teterrimum*, *ferinum*, & *ſumme malignum*, cum ex ſe naſcens, tum alii morbo ſuperveniens, ut refert Cel. colore lividum, nigrum, odore fœdum, multo mucoſo humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo, & dolor comitatur, a quo ſanguis interdum fluit, ſerpit, & exedit partes finitimas; atque ob id aliqui Herpetem exedentem nominant, l. 5. c. 28. Quamvis alii ſint, qui θηρίωμα ad *ſola Pulmonum ulcera* maligna reſtrinxerint, teſte Gal. c. 2. n. 6. Epid. t. 24. Ita Heurn. phthiſin vult appellari θηρίωμα, l. de morb. peſt. c. 7. Cauſſa indubitato in ſanguinis ichoreſcentia cauſtica, & putrefactione conſiſtit. Θηρίον vero pro tali ulcere ſumi apud Hip. patet ex l. de loc. in hom. XLI. 1. Jung. Foeſ. p. 270. Erot. Onom. p. 109. a. Gorr. Caſtell.

* THERION, θηρίον, proprie ſignificat *beſtiam*, *ferum animal*; quemadmodum & ſimplex θὴρ. Vide *Fera*. Adde Linden. Exerc. XI. §. 115. 119. In ſpecie etiam accipi pro *vermibus*, & animalculis in inteſtinis natis, nonnulli Interpretes Hipp. volunt, ita explicantes Coac. text. 285. 467. 468. & l. 6. Epid. ſ. VII. 55. Jung. Foeſ. d. l. Jonſton. vero duos textus poſteriores Coacos per ulcera ferina expoſuit, in not. ad h. l. ſiquidem p. a. ad. *Therioma* notavimus, Hippocr. etiam *ulcera ſumme maligna* appellaſſe θηρία.

THERIOTOME, θηριοτομὴ, idem quod ζωοτομή. Vide *Zootome*.

THERMÆ, θερμαὶ, proprie vocantur *Aquæ actu calidæ minerales ſponte natæ*, h. e. quas Natura e liberali ſinu terræ magna Dei benedictione affatim ſuppeditat ad ſanitatem qua tuendam, qua recuperandam; quarum uſus non

ſolum

Digitized by Google

ſolum eſt externus ad lavandum , ſed etiam quandoque internus ad potum . Gal. l. 6. de ſan. tu. c. 9. Dieter. n. 508. Quænam vera cauſa ſit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet inter intricatiſſima Naturæ occulta ; licet plures fuerint , qui ingenia ſua in hac rimanda exacuerint ; inter quos & Jul. Alex. l. 7. Sal. c. 4. Lang. l. 2. ep. 52. Nobis placet opinio Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 3. c. 3. p. m. 145. non tam a peculiari ſulfure accenſo , quam a continua lucta particularum inter ſe pugnantium dependere, ſtatuentis ; quamvis duratio illa per tot ſecula annorum admiranda magis , quam rimanda ſit . Hiſtorias vero *Thermarum* , cum uſu vero , & abuſu , plures propoſuerunt Authores . Sufficiat allegaſſe Baccium de *Thermis*, Thabernamont. in libell. Germanic. dicto *Theſaurus aquarum* , vulgo *Maſſer* , *Schab.* Weker. Antid. Spec. l. 1. ſ. 3. Hildan. de *Thermis* Leucenſibus , & Piperinis , Sommer. de Carolin. Rolf. O. & M. M. Sp. l. 6. ſ. 4. c. 2.

THERMANTERION, θερμαντήριον , vocatur arula, vel foculus ; qualibus in menſa ſolemus uti , ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos . C. Hofm. in Galen. LL. de U. P. n. 210.

* THERMANTICOS, θερμαντικός. Vide *Calefaciens*.

THERMASIA, θερμασία, idem quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp. 5. aph. 63.

THERMASMA , θέρμασμα , ſignificat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia : v. g. in pleuritide . Hipp. 2. de R. V. I. A. t. 1. & 2. Deſcendit a verbo θερμαίνω, *calefacio* , & θερμαίνομαι , *calefio* , quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foeſ. p. 268. Diet. n. 388.

TERME , θέρμη , *calorem* notat *exceſſivum* , intemperatum, apud Hipp. unde & Gorr. non veritus eſt per *febrem* exponere : quamquam nullam video neceſſitatem , ob quam omnis *calor excedens* ſtatim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. lib. 1. de morb. mul. LXVII. 4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet: & l. 5. Epid. XXXV. 8. ad quem locum vide Lind. Ex. IV. §. 53.

THERMEMERIA , θερμημερία , dicitur *tepor diurnus* ; qualis eſſe ſolet tempore verno . Hipp. 1. de nat. hum. t. 33. Jung. Foeſ. p. 269.

THERMOCOELIOS , θερμοκοίλιος , vocatur Hip. qui *intemperate calido præditus eſt ventriculo*. Legit. l. 6. Epid. ſ. IV. t. 25. Foeſ. d. l.

THERMOLE, θερμωλή, idem quod θέρμη , & *calorem exceſſivum* notat . Hipp. l. de L. lib. Hom. XXXI. 31. XXXIIX. 5. XLIV. 7. &c.

THERMOMETRUM , θερμόμετρον , eſt menſura caloris , tum cujuſvis , tum caloris humani naturalis per pulſum dijudicanda.

† THERMOPOLIA , tabernæ in quibus potiones calidæ vendebantur.

THERMOPOLIUM , θερμοπωλεῖον, vocatur *taberna*, ubi confectæ dulceſque potiones veneunt ; quas calidas bibere ſolitos ex Turnebo teſtatur Lind. Ex. X. §. 158. & hodieque potus Thee, & Caffe in quibuſdam celebrioribus urbibus etiam Germaniæ ita venales habentur.

THERMOS, θερμός. Vide *Calidus*. Significat & *Lupinum* ; ut eſt apud Gal. l. 6. de S. F. § *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

THEROLEXES, θηρολέξης , idem quod ὀνοματοθήρας , *aucupator verborum* , & dictionum , cujus omne ſtudium in vocularum obſervationibus , & novationibus poſitum Lind. Ex. XVI. §. 146.

THEROS , θέρος , vide *Æſtas*.

THESAURINELLA *cœleſtis*, dicitur Paracelſo *Necromantiæ ſpecies*, quæ occulta ſcripturæ rimari, & intelligere docet, l. 2. Philoſ. ſagac.

THESAURUS, θησαυρὸς, quid proprie ſignificet , ex aliis Lexicis conſtare poteſt , ac debet, videlicet *Divitias copioſas abſconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis, & Philoſophiæ dicitur *Theſaurus* pretioſiſſimus. Th. Ch. Vol. I. p. 238. Talis *Theſaurus* eſt in homine , non extra ipſum, p. 274. Ita Lapis Philoſophicus dicitur *Theſaurus aurei velleris* , Vol. IV. p. 247. Adde Libav. Tom. II. Oper. p. 189.

THESIS , θέσις , ſignificat *Poſitionem* partium corporis naturalem. Vide *Situs*. Quamvis Galen. quoque velit, ſignificare *connexionem* cum proximis partibus , & reſpectum , com. 2. de fract. t. 8. Alias *Theſis* quoque *ſententiam* aliquam , quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, ſignificare poteſt ; uti ex Logicis patet.

THESPIANA, vel *Theſpeſiana*, θεσπιανὴ , ἢ θεσπεσιανὴ, vocatur Confectio quædam Apollonii ; cujus deſcriptio habetur apud Gal. l. 7. de C. M. S. L. c. 3. Gorr.

TESSALICUS, Θεσσαλικὸς, idem quod *Methodicus*, ab authore *Theſſalo*, qui ſectam Methodicam primus introduxit. Vide *Metodicus*. Alias *ſedile Theſſalicum*, legitur apud Hip. 1. de art. t. 22. & deſcribitur a Gal. in comm. ad h. l.

THEU CHEIR, θεοῦ χεὶρ, i. e. *Manus Dei*. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuiſſe , ſi recte adhibita fuerint , patet ex Gal. l. 6. de C. M. S. L. c. 3. In ſpecie eſt nomen *Antidoti* ex hircino ſanguine præparatæ , quæ nephriticis , calculoſiſque præſenti remedio eſt ; & deſcribitur ab Aet. l. 11. citante Gorr. Vide *Manus*.

THEURGIA , θεουργία , dicta fuit Græcis ſacratior Magiæ ſpecies ; fuitque per Sacroſancta

nomi-

Digitized by Google

nomina, & precationes Angelorum, & bonorum ſpirituum imploratio; ut eſt ap. Lang. l. 1. ep. 34.

THEXIS, θῆξις, vocatur *punctio per acum*, a θήγω, quod *acu transfigo* ſignificat. Hinc cura κατὰ θῆξιν vocatur Chirurgica operatio, quando vulnera per ſuturam acu factam conjunguntur: cujus meminit Archigenes apud Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2. Jung. Foeſ. p. 269.

THISMA, eſt minerarum ductus, & *venæ ſubterraneæ*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

THLASIAS, θλασίας, dicitur *Eunuchus* factus *per compreſſionem*, κατὰ θλάσιν, teſtium: quem modum deſcripſit Ægin. l. 6. c. 68. Gorr.

* THLASIS, θλάσις, θλάσμα, *contuſio*, *colliſio* violenta dicitur. Eſtque ſpecies ſolutionis continui. Gal. lib. de cauſſ. morb. c. 11. Jung. Foeſ. p. 271.

* THLIPSIS, θλίψις. Vide *Compreſſio*.

THOCOS, θῶκος, *ſedile*, *ſella*. Legitur ap. Hipp. l. 7. Epid. XLII. 29. & in Epiſt. ad Damagetum de Democrito ſedente ſuper ſella lapidea, 29. Foeſ. p. 275.

THOLEROS, θολερὸς, *turbidus*, turbatus: *turbulentus* Lat. dicitur: & uſurpatur de rebus diverſis: v. g. de ſpiritu, vel aere, Hipp. lib. de humor. III. 18. Coac. t. 49. 186. 2. prorrh. c. 2. t. 4. & 60. de urina, l. 1. Epid. c. 2. ſect. III. 19. de alvi excrementis; ibid. 99. de menſtruis, l. 1. de morb. mul. XXXIV. 12. de ſputo, ibid. LXIX. 13. Vide Foeſ. p. 272.

THOLOS, θόλος, æquivocum eſt. Primo ſignificat in genere *limum*, vel *lutum*; unde θολερὸς, *turbidus*: in ſpecie ſuccum illum *turbidum*, quem habent *polypi*, ac *ſepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant, & collutulant. Hipp. l. 2. de morb. LXXI. 5. Junge Lind. Ex. V. §. 8. Deinde etiam ita dicitur *faſciæ genus*, quod Calvariæ adhibetur. Gal. de faſciis, n. 8. *Tholus* quoque, vel quibuſdam etiam *Tholum*, dicebatur lucus Æſculapio ſacer, in quo ſacellum, vel ædificium rotundum ſex columnis ſuffultum, marmore candido incruſtatum erat, quod proprie *Tholum* vocabant; uti legere eſt apud Lang. l. 2. ep. 2. & Caſp. Rejes C. El. q. 3. n. 4.

* THORAX, θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utrinque circumſcribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os, & ſeptum tranſverſum; declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam. Gal. l. de oſſib. c. 13. & l. 6. de U. P. c. 2. Dieter. n. 397. Jungatur Linden. Medic. Phyſ. c. 6. §. 3. Barthol. l. 2. Anatom. in princ. Dicitur & alias *Medius Venter*. Vola quoque ſanguinea. Venas, & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *Thoracica*, patet ex Bartholin. aliiſque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *Thoracica* dici, e Practicis conſtat.

* THOREXIS, θώρηξις, Hipp. dicitur *Vini*, præſertim meri, & *generoſioris* potus: 2. aph. 21. Jung. Diet. n. 398. Aliquando vero immoderatum vini potum, & *inebriationem*, vel ebrietatem ſignificat, apud eundem lib. 2. de morb. VI. 16. XXII. 1. XLIIX. 41. LI. 28. Vide Foeſ. p. 275. quemadmodum & verbum θωρῆξαι, & θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur l. 2. Epid. ſ. V. 24. l. 2. prorrh. IIX. 1. l. 4. de morb. XXXI. 14. Notetur, apud Linden. ſemper in medio ſaltem Jota inveniri, contra Lexicographorum, ut & Foeſii ſcriptionem.

THOROS, θορὸς, idem quod γόνος, *ſemen genitale*, genituram ſignificat. Hipp. l. 2. de morb. XLIX. 8. Gal. cum aliis hoc nomine ſemen actu ipſo excretum, vel excretionem ſeminis indicari voluit. Vide Foeſ. p. 272.

THORYBOS, θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Uſurpatur vel de humoribus, & in ſpecie ſanguine; eſtque idem, quod ὄρχδος. Vide *Arados*. Vel de animo, ſive mentis *perturbatione*, deſipientia; in qua ſignificatione ſæpius ab Hipp. ſumitur: v. g. 1. prog. t. 28. quamvis Gal. in comm. de omni periculoſo ſtatu expoſuerit, Coac. t. 282. unde & *mens* θορυβώδης legitur, i. e. *perturbata*, l. 2. prorr. XX. 3. riſus θορυβώδης, l. 5. Epidem. XXXIV. 2. Verbum θορυβέω occurrit in Epiſt. ad Philopæmenem n. 16. & θορυβεῖσθαι, *perturbari*, l. 7. Epid. XXI. 28. Jung. Foeſ. p. 272. ſeqq.

THRACIVS, θράκιος, epitheton *Lapidis graveolentis*; cujus meminit e Nicandro Galen. l. 9. de Sim. Fac. §. Gagates. Caret uſu Medico.

THRANOS, θράνος, *ſcabellum*, *ſella*, ſedes, idem quod δίφρος. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Non vero video, cur Foeſ. Gal. legiſſe exiſtimet θράνον pro θῶκον.

THRASOS, θράσος, *Thraſys*, θρασὺς, *audaciam*, & *ferociam*, nec non *audacem*, *ferocem* ſignificat, & exprimit. Uſurpatur ab Hipp. de delirio, & de oculis, l. 1. de morb. mul. LXX. 12. lib. 1. prorrh. ſect. 2. t. 52. Coac. t. 85 155. Jung. Foeſ. p. 273.

THRAVSMA, θραῦσμα, vocatur ſpecies una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas, veluti in fruſta fractum eſt, & facile friatur. Gorr.

THRAVSTOS, θραυστὸς, idem quod ψαθυρός. Vide *Friabilis*.

THREPSIS, θρέψις. Vide *Nutritio*. *Facultas* etiam *nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτική, eſtque ſpecies ſanitatis, ſingulis membris, & toti corpori competens.

Thrinchos, θριγκὸς, *ſepimentum*, vallum ſignificat: & uſurpatur ab Hipp. tropice de dentibus, in Epiſt. citante Foeſ. p. 273.

Thrissa, θρίσσα. Vide *Aloſa*. Ita dictus piſcis, quod multis ſpinulis inſtar *ariſtarum* refertus ſit. Lind. Ex. XI. §. 228.

Thrissein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari. Onom. p. 53. c.

Thrix, θρὶξ. Vide *Pilus*. Præter hanc receptam ſignificationem, Græcum vocabulum etiam ſignificare *partem hepatis ſuperiorem*, juxta quam fibræ inter ſe dividuntur, vult Gal. in Exeg. voc. Hippoc. quamvis merito dubitet Foeſ. Oec. p. 273.

* Thrombos, θρόμβος. *Thromboſis*, θρόμβωσις. Vide *Grumus*. *Grumeſcentia*.

Thronos, θρόνος, eſt *excelſa ſedes*, aut in ſublimi poſita. Legitur apud Hipp. lib. de dec. orn. XI. 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum ſignificat. Θρόνος μαρκέλλος, *Thronus Marcellus* quoque vocatur Trochiſcus; cujus deſcriptio habetur apud Ægin. l. 7. cap. 12. & Aet. l. 9. citante Gorr.

Throsco, θρώσκω, h. e. *ſalio*. Uſurpatur de Corde, ap. Hipp. l. de Corde IX. 6.

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *fruſtum*, v. g. ſcoriæ. Hipp. l. 1. de morb. mul. I. 4. 5. Jung. Foeſ. p. 274.

Thrypticos, θρυπτικὸς, *vim frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικὰ, medicamenta *calculos frangentia* dicuntur. Gal. l. 5. de S. F. c. 2.

Thunnus, θύννος, item *Thymus*, dicitur Piſcis marinus grandior non ſquamoſus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis. Gal. l. 3. de A. F. c. 31. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 9. Prolixius deſcribitur cum uſu vario ab Aldrov. l. 3. de piſc. c. 18. Bruyerin. de re cibar. l. 22. c. 5. ubi *Thimnus* vocatur. Meminit & Lang. l. 1. ep. 63.

Thus, λιβανωτὸς. Vide *Libanotos*.

Thya, θύα, θυΐα, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hippoc. lib. 1. de morb. mul. LXXIII. 19. l. 2. LXVII. 8.

Thyites, θυΐτης, nomen *Lapidis viridis Jaſpidi ſimilis* in Æthiopia: cujus deſcriptio, cum uſu Medico, habetur apud eundem l. 5. c. 154. Gal. l. 9. S. F. §. Dioſ. *Thyites*. Ruland. hodieque nobis incognitum eſſe exiſtimat. Aldrov. ad marmor ſerpentinum viride una macula ſignatum refert, l. 1. hiſt. ſerp. & drac. c. 1. p. 51. a. ed. Bonon.

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, id eſt *Saccus*, *Sacculus*. Diminutivum uſurpatur de chorii portione protuberante, cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito rumpendum eſſe, monet Moſchion. de morb. mul. c. 52.

Thyma, θῦμα, *puſtulam pruriginoſam* ab æſtu excitatam ſignificat, idem quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. Ex. XI. §. 189.

Thymallus, θύμαλλος, nomen piſcis fluviatilis nobiliſſimi: cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, & Medicina, traditur ab Aldrov. l. 5. de piſc. c. 14. Bruyer. de re cib. l. 22. c. 10. ubi & *Thymus* dicitur.

* Thymiama, θυμίαμα. Vide *Suffimentum*. *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, ſuper corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis ſupra latior, ſubdura, & in ſummo peraſpera. Idque ſummum colorem *Thymi* repræſentat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura naſcuntur in palmis, talis, & plantis pedum: peſſima ſunt in obſcœnis partibus, maxime ubi ſanguinem fundunt. Cauſſa in ſalinis corruptis maligne, & coagulativis portionibus ſucci nutritii ponenda videtur. Vide Foreſt. l. 4. Chir. Obſ. 10. Sch. Celſ. l. 5. c. 28. Foeſ. Oec. p. 274. Diet. n. 299.

Thymoeides, θυμοειδὴς, *facultas iraſcibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit, & animi perturbationes. Gorr.

Thymos, θύμος, *Thymus*, dicitur *eminentia quædam carnoſa*, *& verrucoſa*, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *Thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio creſcens. Ægin. l. 6. c. 58. & 71. Gal. in def. Med. in ano, & ſede fieri, deſcripſit, l. 14. M. M. c. 13. quin & Hipp. ipſe l. de Alim. IV. 10. Cauſa eadem, quæ *Thymii*. Differunt enim ſolum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, ſcabri, candidi, dolore carentes; & hos ſecundum naturam vocaſſe arbitror Hipp. d. l. alii maligni, lividi, dolorifici, ampliores; ut in morbo Gallico. *Thymus* quoque vocatur glandula jugulo adnata inter diviſiones arteriarum, & venarum ſubclavium thoracis ſumma parte; pars in vitulis eſui expetita ob mollitiem lacteam: cujus deſcriptionem vide ap. Barthol. l. 2. An. c. 4. Hunc a Plauto vocari *glandium*, ſcribit Joh. Riol. Antropogr. l. 2. c. 13. De oſſe *tibiæ* ſponte elapſo, & callo reſtituto legi poterit admirabilis Obſ. in Act. Haſn. Vol. III. Obſ. 1. Warth. & Charlt. glandulæ huic peculiarem uſum elaborationis ſucci nutritii attribuerunt. Ille in Adenogr. c. 16. hic Oec. An. Ex. X. §. 16. Enimvero nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis, ob ineptitudinem nervorum ſuccum illum nutritium, ſi in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon diſpenſationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypotheſin adhuc conſequentibus.

Digitized by Google

Thymos, θυμὸς. Vide *Animus*. *Ira*.

Thynnus, θύννος, Vide *Thunnus*.

Thyroarytænoides, vocantur Muſculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammati faciant Anginam lethalem. Barth. l. 2. Anat. c. 11. p. 442.

* Thyroides, θυροειδὴς. Vide *Cartilago Scutiformis*. Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adſtantes *Tyroideę* vocantur Vvarrhon, Adenograh. c. 18. p. 107. Vide Barth. l. 2. An. c. 11. p. 445.

Tibenum, τιβηνὸς, epitheton *Vini* cujuſdam, a loco natali *Tiba* ita dicti; cujus virtutem explicat Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 11. & l. 1. de Antid. c. 3.

Tiberianum *tormentum*, vocatur *Colica*, ap. Lind. Ex. IV. §. 12.

Tibia, κνήμη, eſt tota cruris pars inter talum, & genu in interiori parte ſita; cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur. Gal. l. de oſſib. c. 22. 4. de art. t. 28. & alibi, Gr. ἀντικνήμιον, poſterior carnoſa pars *Sura*, γαστροκνήμιον dicitur, l. 16. de U. P. cap. 8. Jung. Barth. libell. 4. Anat. c. 21. Muſculi *Tibię* affixi pedem flectentes vocantur *Tibięi antici*, & *poſtici*. Barth. l. 4. An. c. 13. p. 581.

Tiburo, vocatur piſcis quidam maximus, & truci aſpectu, vitam in Mari Indico ducens, adeo inſigni corporis robore, ut hominem ictu dentis ſecet medium, & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utiliſſimus fertur nephriticis, & urinæ difficultate laborantibus. Chioc. Muſ. Calc. ſ. 1. p. 104. Deſcribitur & a Rond. l. 16. de piſc. c. 26.

Tiburtinum, τιβυρτῖνος οἶνος, etiam nomen *Vini*, a loco natali, cujus vires iterum Gal. propoſuit, dd. ll.

Tichus, nomen piſcis marini, ad oſtia fluminum intrantis, apud J. Alex. l. 15. Sal. c. 1. quamvis neque ap. Aldr. neque apud Rond. ejus deſcriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, ſignificat *pario*. Vide Foeſ. p. 617. ſeqq. Diet. n. 831.

Tifacoum, h. e. *argentum vivum*. Rul. in Lex.

Tifatum, idem quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Rul. & Johnſ.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum; de quo diſſeruit Jul. Alex. lib. 18. Sal. cap. 14.

Tigris, τίγρις, animal eſt ferum, quadrupes, crudele, homines devorans: cujus hiſtoriam, cum uſu, videſis apud Aldrovand. l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 4.

* Tilmata, τίλματα, *vulſa* dicuntur; & idem ſignificant, quod σπάσματα, fiuntque, cum muſculorum fibrę nimis diſtentę rumpuntur. Gal. c. 3. de iis, q. in med. f. t. 30. quamvis in Græco legatur τίλματα. Verum ſubſtituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foeſ. notante C. Hofm. in MM. SS. not. ad h. l. Τίλμα quoque, vel τιλμάτιον vocatur *linamentum concerptum*. Hipp. l. de dec. orn. VII. 21. Gal. l. 2. de C. M. S. L. c. 2.

Tilmos, τιλμὸς, ſignificat *vellicationem*, evulſionem; vel proprie dictam, qualem exercent ſæpe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt; vel improprie partium nervoſarum *lancinationem*, ab humorum acrium, & corroſivorum ſubſiſtentia. Hipp. l. de hum. II. 24. & l. 1. Epid. ſect. 3. t. 1. ad quem locum vide Gal. comm. Jung. Foeſ. pag. 618.

Tilton, τιλτὸν, *linamentum concerptum*. Gorr. Foeſ. d. l.

Time, τιμή. Vide *Honor*.

Timiditas, *Timor*, idem quod *Metus*, Gr. φόβος, δειλία. Vide *Metus*.

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. ſumitur in valde bona ſignificatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. de R. V. I. A. t. 31. & 39. unde & τιμωρία, *auxilium*, adjumentum ſignificat, ibid. t. 41. Gal. in comm. ad h. l. Jung. Foeſ. p. 618.

Tin, i. e. *Sulphur*. Ruland. & Johnſon. in Lex.

Tina, vocatur Balneum magni juvamenti in dolore colico. Avic. l. 3. fen. 15. t. 4. c. 10.

Tinca, *Tincha*, de Gręco vocabulo non certo conſtat, quamvis Schr. addiderit σκόρπιος, eſt piſcis in ſtagnis, & lacubus frequentior, quam in fluminibus; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, tradidit Aldr. l. 5. de piſc. c. 45. Jung. Jul. Alex. l. 15. Sal. c. 7. Bruyer. de re cib. l. 22. c. 12. Schr. l. 5. cl. 3. n. 92.

Tincones, vocantur *Bubones*, ſive tumores in inguinibus. Fallop. de morb. Gall. c. 90. Tom. I. Oper. p. 738.

Tinctura, βαφὴ, terminus in Medicina hodieque uſitatiſſimus, ambiguę tamen ſignificationis. Sumitur enim aliquando vel active: in qua ſignificatione deſcripſit Dorn. & Rul. *Tinctura* dicitur, quod colore ſuo penetrat, & tingit alia corpora; ut Crocus in aquam injectus. Et hęc dicitur Gr. βαφὴ δυσέκπλυτος, *Tinctura indelebiliter imbuens*, l. 2. de diffic. reſp. c. 4. in princ. Vel paſſive: & ita in genere hoc nomine appellari ſolet *Extractum liquidum* coloratum, ſeu color a mixto ſeparatus. In ſpecie vero *Tinctura* eſt portio aliqua ſubſtantię propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis, & coloris in centro ſedem habentis, differens a reliquis corporis partibus, idoneo menſtruo ſoluta, & exaltata, eaque potiſſimum ad rubrum

brum vergens, Rolfink. Chym. l.3.ſect.3. cap. 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menſtruum rurſus ſit ſeparatum. Harum *Tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. d. l. capp. ſeqq. Schrod. l. 2. c. 85. F. Hoſm. in cl. ad h. l. Diſpenſ. Norimb. Auguſtan. Anglicum, & alia. De *Tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. S. A. Chym. lib. 8. cap. 16. Schrod. & Fr. Hoſm. Specialiſſime vero, & Spagyrice accipitur *tinctura* active, & paſſive pro arcano quodam Philoſophico ſpecifico, quod cum eſſentia, qualitatibuſque formalibus etiam colorem rei habet, uti in ſui ſimilem naturam *tingere* poſſit alia non modo ad qualem qualem tranſmutationem, ſi non veram, ſaltem apparentem; unde & apud Paracelſ. varię leguntur *Tincturæ* ad album, & rubrum; ſed etiam ad valetudinis humanæ conſervationem, reſtaurationem, ob validam etiam renovandi virtutem ipſis attributam. Rolf. d. l. Rul. & Johnſ. Plura de *tincturis* quæri, & legi poſſunt in Th. Chym. per omnes Volum. Indic.

Tinea, σὴς, diverſis gaudet ſignificationibus. 1. Notat inſectum, rodens veſtes e lana, & pellibus paratas; de qua videatur Aldrov. lib. 6. de Inſect. c. 7. 2. Significat ſcabiem cutaneam capitis achoribus ſimilem, aliquando etiam maligniorem, & ſicciorem; de qua legatur Heurn. de Morb. cap. c. 7. 3. Vermiculos quoque capillos rodentes, & depaſcentes. *Tinea capillorum*. Sennert. Pr. Med. l. 5. part. 3. ſ. 2. c. 5.

Tinesmus, vel *Tinaſmus*, vel *Tenaſmus*, de quo ſupra.

Tinkar, i. e. *Borax*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Tinnitus, vocatur Sonus quidam pręternaturalis, qui in auribus percipitur inſtar tintinnabuli. Vide *Sonus*. *Sibilus*.

Tinnunculus, κέγχρις, idem quod *Cenchris*, nomen avis; cujus duo genera; Mas, & Fœmina. Deſcribitur ab Aldrov. l. 5. Ornith. cap. 6.

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, ſive *Gargareon*, apud Veſal. l. 6. H. C. F. c. 6.

Tipsaria, i. e. *aqua hordei* ex *Ptiſana*. Rul. & Joh. vero ſcripſit *Tapſaria*.

Titacazenum, τιτακαζηνὸς οἶνος, epitheton vini *Aſiatici*; de quo legatur Gal. l. de bon. & mal. ſucc. c. 11. l. 1. de Ant. c. 3.

Titanos, τίτανος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivus* ex calce eliquatus. Erot. Onom. p. 110. Gal. l. 1. de C. M. S. L. c. 5. Adde Foeſ. p. 618. *Titanos* dicitur *Calx* ex gypſo, Rul. in Lex.

Titianos, τιτιανὸς, vocatur *peſſus* emolliens ad uterum. Deſcribitur ab Ætio lib. poſter. ad uterum ſcirrho induratum: & Ægin. lib. 7. c. 24.

* Titillatio, γαργαλη, γάργαλος, γαργαλισμός. Vide *Gargale*, quid proprie ſit, ſenſu melius percipitur, quam ut verbis exprimi poſſit.

Titillicum, vocatur fovea, vel cavitas illa ſub axillas, a titillatione, quæ facile ibi percipitur. Jon. Anglic. Roſ. Angl. p. 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad diſlocati oſſis humeri repoſitionem.

Titthos, τιτθὸς, idem quod μαστός. Vide *Mamma*.

Tmeticos, τμητικός. Vide *Incidens*.

Tmolites, τμωλίτης, vinum celebratiſſimum fulvum, odoratum, ſimile prorſus *Falerno*. Gal. l. de atten. diæt. cap. 12. l. de bon. & mal. ſucc. c. 11.

Tocos, τόκος. Vide *Partus*. Dietcrich. n. 834.

Tolerantia, eſt æquivocum apud Latinos. Vel enim reſpondet Græco εὐφορία. Vide *Euphorie*. Vel reſpondet alteri vocabulo ὑπομονή. Vide *Patientia*.

Tolles, *Toles*, *Tolæ*, idem quod *Tonſillę*. Keuch. ad Sam. p. 151.

Tolme, τόλμη, *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur; quę ſi cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex pręcepto Hippoc. de Arte XX. 3. Vide *Temeritas*. Quod ſi debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. progn. t. 3. Jung. Foeſ. p. 618.

Tolutanus, epitheton a loco deſumtum Balſami cujuſdam nativi; de quo videatur Schrod. l. 4. cl. 2. n. 374. Fr. Hoſm. in cl. ad h. l.

Tomaculum, ἄλλας, genus *farciminis*, quod deſcribitur inter alimenta a J. Alex. l. 19. Sal. c. 11.

* Tome, τομή. Vide *Sectio*. In ſpecie etiam pro *Venæ ſectione ſumi*, vult Galen. cap. 2. de nat. hum. t. 9.

Tomeion, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *inſtrumentum inciſorium*, vel ſector, inciſor. Foeſ. ex Heſych. p. 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*. Vide *Inciſor*.

Tomentum, γνάφαλον, pertinet ad Chirurgica inſtrumenta in deligationibus quandoque applicanda. Ægin. l. 7. c. 3. *Gnaphalion*. Adde Rhod. ad Scrib. n. 121.

* Tomicos, τομικὸς, idem quod τομεὺς, dicitur de dentibus *inciſoribus*. Caſtell. Gorr.

Tomotocia, τομοτοκία, idem quod ὑστεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud conſtet.

* Tonicos, τονικὸς, vel τονωτικός, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinſecus illinuntur partibus nervoſis, ad robur illis conciliandum. Gal. l. 13. M. M. c. 22. Vel uſurpatur de *motu muſculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *tetano*, duabus contrariis virtutibus,

tibus muſculorum oppoſitorum inter ſe quaſi pugnantibus: l. 1. de mot. muſc. c. 8. & l. 2. c. 1. J. Alex. not. ad Gal. l. loc prior.

Tonitru, βροντὴ, quid ſit, e Phyſicis conſtare debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad cauſſas ſanitatis, & morborum. In ſpecie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp. l. 6. Epid. ſ. 4. t. 19. ubi ὕδωρ βροντιαῖον, *aqua tonitrualis* exponitur. Vide Gal. in com. Inter cauſſas terroris, & Epilepſiæ referenda. Gal. de pu. epil. Vide *Fulmen*. *Tonitruum* cauſſam in aeris fermentativo motu majori eum cohæſione, & preſſione aliqua ſolidiorum particularum conſiſtere, plauſibiliter quidem ex phænomenis Chym. deducere conatur Jac. le Mort. Med. Phyſ. cap. 9. p. 91. verum an ex aſſe ſatisfaciat omnino ſciendi cupido, dubitatur. Blancard.

* Tonos, τόνος, homonymon eſt. Vel enim ſignificat *Nervum*; & quidem frequenter apud Hipp. lib. de ven. XVI. 1. c. 1. de artic. t. 47. lib. 2. Epidem. ſect. IV. 18. & alibi. Vide Foeſ. p. 619. vel tenorem *partium*, & vigorem. Vide *Tenor*.

* Tonsillæ, παρίσθμια. Vide *Pariſthmia*. *Tonſillæ peſtilentes*, vocatur Anginæ ſpecies peſtilens, & lethalis; de qua obſervationem notavit ex Severini tr. de Abſceſſibus Bonett. An. Pr. l. 1. ſect. 13. Obſ. 3. p. 380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis peſtilens*.

Tonsor, κυρεὺς, hodieque etiam refertur inter Chirurgos; quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *tonſor*, κυρεὺς, Bithymenſis habuerit egregium Emplaſtrum ad ſplenicos, hydropicos, & iſchiadicos: l. 9. de C. M. S. L. c. 3. Utinam vero *tonſores* hodierni artem Chirurgicam probe addiſcerent, & rite exercerent, neque temere irruerent in fines ipſius Medici, contra ſcientiam, & conſcientiam.

Tonsura, κυρὰ, κυρά. Vide *Cura*. De *Tonſura* ſtrictiori lege Rhod. ad Scrib. n. 10.

Topazius, *Topaſius*, τοπάζιον. Apoc. 21. gemma dicitur, vel lapis pretioſus, primum in Inſula Chiti Arabiæ inventus; cujus deſcriptio cum viribus habetur apud Chiocc. Muſ. Calceol. p. 244. ſeqq. Confunditur cum *Chryſolitho*, ita ut veterum Chryſolithum ſit hodiernorum gemmariorum *Topacius*, & viceverſa Schr. l. 3. c. 5. *Topazium* ex cœlo Martis, & Solis terra conſtare, legitur in Th. Ch. Vol. I. pag. 487. Factitium fieri ex natura duplici argenti vivi in ſpeciem aeris, docetur Vol. IV. pag. 191. De differentia *Topazii veri*, & *ficti* vide Libav. S. A. Ch. l. 7. c. 21.

* Tophus, *Tofus*, πῶρος, vocatur materia dura calculoſa, vel potius gypſea, & calci ſimilis; qualis ſolet proprie ſubſidere, ac accreſcere in æneis vaſis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. ad Sam. p. 139. Ita tales producuntur, & adhærent paſſim in aquis mineralibus, præſertim Thermis, v. g. Carolinis Bohemiæ, Aponitanis Italiæ, &c. Hujuſmodi *Tophorum* ſpecies quamplures recenſet Rul. in Lex. *Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque concreta. Lind. Ex. V. §. 31. item materia calculoſa in renibus, & veſica concreta; de cujus generatione Gal. c. t. in l. 6. Epid. t. 6. Ita & materia dentibus accreſcens, *Tophus* dicitur paſſim a Medicis. De *Topho* ſub lingua concreto vide Obſervat. in Eph. Nat. Cur. A. III. Obſ. 43.

* Topicos, τοπικός. Vide *Localis*.

Topinaria, idem quod *Talpa*: de quo voc. ſupra. Vel plane ſimilem affectum ſignificat. Senn. M. Pr. l. 5. p. 1. c. 36.

Topos, τόπος. Vide *Locus*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus, & acutus; quo nomine Colica *Tormentum* dicitur acutum. Linden. Ex. IV. §. 12. Vide Celſ. lib. 7. cap. 4. & 11. Scrib. num. 9. ubi pro dolore ſumitur. Rhod. in Lex. Scrib.

† Tormina, inteſtinorum dolor. Quo modo apud Plin. urinæ tormina. Joan. Pet. Arlunus de balneis.

* Tormina, στρόφος. Vide *Strophos*, 5. aph. 41. Galen. in comm. & alibi, &c. Dieter. num. 794.

Tornata urina vocatur, quando obſcuratur, & obtenebratur, propter coagulationem: differt a conturbata, quæ adhuc eſt perſpicua. Joh. Angl. R. A. p. 11.

Torneuma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, ſcobes, idem quod ξύσμα. Ita accepit Dioſc. de ramentis fraxini, l. 1. cap. 109. & hodieque *Cornu cervi raſura torno* etiam fieri ſolet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuch. ad Sam. p. 172.

Torosus, idem quod *Craſſus*, *Corpulentus*, παχύς. Diet. n. 664.

Torpedo, νάρκη. Vide *Narce*.

* Torpor, νάρκη, νάρκωσις. Vide *Narce*.

Torquilla, ἴυγξ. Vide *Iynx*.

Torques, vel *Torquis*, idem quod *Catena*, ὁρμαθὸς, vel ὁρμάθιον. Talem *Catenulam* ex Jaſpide viridi applicavit cum ſucceſſu Gal. l. 9. de S. F. §. Jaſpis viridis.

Torrefactus, idem quod *toſtus*, πυρωμένος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibuſdam medicamentis. Ita Rhabarb. *toſtum* in dyſenteria laudatur, quamvis fortaſſis præter meritum. Caſtorei *torrefacti* in aurium affectibus meminit Gal. de fac. parab.

Torridus, κάτοπτος, accipitur etiam pro *torrefacto*, vel *toſto*. Keuchen. ad Sammon.p. 144 *Torrida tabes*, dicitur μαρασμώδης, quæ febrem ardentem ſequitur. Foreſt. l. 4. Obſ. 9. Schol.

Torsio, στρόφος, apud Parac. idem eſt quod *Cruciatus* ventris, & inteſtinorum, *tormina*, dolores vehementiores. l.2.de tart. tr.1.c.4. & in Fragmentis. *Torſio* etiam dicitur nervorum affectus, & durities, quæ accidit a verberatione, aut caſu, & quando premitur, ſentitur ſtupor. Avic.l.4. fen.4. tr.4. c.7.

Torta, dicitur J. Alex. idem quod *Artocreas*, ἀρτόκρεας, cujus varias ſpecies deſcripſit l.20. Sal. cap. 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem piſtæ hoc nomine etiam venire ſolent.

* Tortio, στρέμμα. Vide *Stremma*.

Tortualis, Arab. dicitur *facies* ægrotorum cadaveroſa, quæ alias *Hippocratica* nominari ſolet, notante Joh. Henr. Melbomio in Diſp. Inaug. de Phthiſi 9 quam Cœl. Aurel. *Mortuoſam* vocaſſe, ibid. notavit.

Tortura, βασανισμὸς, communiter dicitur inquiſitio ſeverior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. In Medicina ſumitur pro *ſpaſmo*, præſertim particulari, v.g. oris, faciei. Valeſ. de Tarant. Philon. Pharm. l. 1. c.30. Foreſt. l.10. Obſ. 124. cum Schol. Parac. Paragr. l. 3. c. 1. §.3. *Tortura noctis*, eidem eſt ſpecies *Nigromantiæ*, Philoſ. ſagac. l. 1. §. quid ſit Nigromantia, &c. Meminit & *Torturæ Noctis* Hel. tr. Catarrhi deliramenta, nu. 67. & tr. Retenta.

Torus, πρασιά. Vide *Praſia*.

Toruscula, i.e. gutta: ut *toruſcula* pini, pro reſinæ gutta ex pino, vel abiete, toto pro parte ſumto. Dorn. Rul. & Johnſ. in Lex.

Toryne, τορύνη, vocatur inſtrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur inter coquendum; ut ſunt *cochlearia* lignea, *rudicula*, ſpathæ: unde verbum τορυνᾷν, τορυνᾶν, agitare, *rudicula terere*, quod legitur apud Hipp. l. de int. aff. XLVII. 29. Jung. Foeſ. p. 620.

Tostio, ϛάτλσις, vel ϛάτλησις, idem quod *torrefactio*. Convenit fere cum *Aſſatione*: de quo ſupra ſuo loco. Quædam medicamenta *toſtione* veluti caſtrantur. Ita Rhabarbarum *toſtione* ſpoliari creditur vi ſua laxativa, & ſquilla *toſtione* fraudari ſuo ſale volatili inciſivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum ſalibus, dum tentant, mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illum vocant *toſtionem*: uti patet ex Jac. le Mort. in Metallurg. contract. Chym. annexa p. 269.

Totus, ὅλος, quid ſignificet, notum eſt. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *conferto*, accumulato, ἀθρόος, 7. aph. 35. Gal. in comm. *Tota ſubſtantia* agere quid ſit, vide *Subſtantia*. Alias in Chymicis *tota ſubſtantia* dupliciter accipitur. 1. Pro *toto miſto*, quod conſtat ex Elementis (ceu materia) & eſſentia (ceu forma) 2. Pro *Extracto eſſentiali*, quod elaboratum, ſecretumque præbet oleum, aquam, ſalem, tincturam, & alia pro modo elaborationis, &c. Libav. Tom. II. Oper. p. 112.

Toxevma, τόξευμα, idem quod βέλος, *Sagitta*, *Telum*, *Jaculum*. Legitur apud Hipp. l.5. Epid. XX. t. Foeſ. d.l.

* Toxicon, τοξικὸν, proprie dicitur *venenum deleterium*, quo ſagittæ tinctæ fuerunt. An ſpecies peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium eſt. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali etiam intra corpus ſumpto. Gorr. Keuch. ad Samm. p. 263. ſeqq. Lang. lib.1. epiſt.68. lib.2. epiſt.20. in fin. Rhod. ad Scrib. num. 176. Τοξικὸν quoque quibuſdam eſt Ladani ſpecies in Syria, & Africa naſcentis. Ibid.

Trabes, δοκὸς, *Trabecula*, δοκὶς. Vide *Docos*.

Trachea, τραχεῖα. Vide Arteria *aſpera*. Sæpe in Anatomicis occurrit *Trachea*, ſine addito ſubſtantivo *Arteria*.

† Trachelagra, impotentia circumvolvendi collum. Minadous de Arthrit. c. 3.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur ſpecies Arthritidis articularis cervicem, ſive collum occupantis. Paræus l. 17. Chir. c. 1.

Trachelos, τράχηλος, vide *Cervix*, *Collum*. τράχηλοι quoque vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum; uti videre eſt ap. Keuch. ad Sam. p. 155.

* Trachoma, τράχωμα, vocatur *aſperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit ſæpe ex mala curatione, propter longiorem uſum Collyriorum. Poteſt etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Daſymma*. Quamvis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ ſuperficiariam exponat, & cum rubore; τράχωμα vero majorem ſtatuat aſperitatem, ſeminum milii, aut granorum ervi inſtar, cum dolore, & gravitate. Tandem degenerat quandoque in σύκωσιν, & τύλωσιν, de quibus vocabulis ſuo loco. Vide *Sycoſis*, *Tyloſis*. Gorr. Caſtell.

* Trachomaticon, τραχωματικὸν, vocatur medicamentum oculare, vel ophthalmicum, ſive *Collyrium*, quod deterget, tollendis oculorum aſperitatibus efficax. Gal l.14. M.M. c.19.

Trachsat, eſt *metallum in ſua minera adhuc exiſtens*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Trachurus, τραχοῦρος, piſcis vocatur, qui perpe-

perperam cum Sauro confunditur ; cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur in Aldrov. l.2. de piſc. c.52. J. Alex. l.14. Sal. c.9. Bruyerin. l.19. de re cib. c. 32. Gal. refert inter piſces duræ carnis, l.3. de A.F. c.31.

* TRACHYS, *Trachytes*, τραχὺς, τραχύτης. Vide *Aſper*, *Aſperitas*.

TRACTATIO, *Tractatus*, æquivocum eſt. Vel enim ſumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χείρησις. Vide *Cheiriſma*. *Cheiriſis*. Vel *Tractare* idem eſt, quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Gr. μάττεσθαι. Vide *Matto*. Vel in ſpecie *Tractare* idem eſt, quod *fricare* : unde *Tractatrix*, *fricatrix* vocatur Keuch. ad Sam. p.91. Vel *Tractatio*, *Tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Authoris de certa materia, uti paſſim hoc occurrit, Gr. σύγγραμμα.

TRACTIO, ὅλξις, ὁλκή. Vide *Attractio*.

TRACTOS, τρακτὸς, tractatus, dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaſerit. Keuch. ad Sam. p. 101.

* TRADUCTIO, vel ſumitur Pathologice, & Gr. dicitur μετάστασις. Vide *Metaſtaſis*. Vel Chir. & Gr. dicitur μοχλεία, i. e. *traductio* oſſis ad naturalem ſitum. Gal. in def. med.

TRAGACANTHA, τραγάκανθα, vocatur lacryma, vel gummi mucaginoſum, quia in aqua ſolutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, ſubdulce, leve, ac ſincerum, granulis plerunque fragmentiſve contortis conſtans, a radice plantæ ejuſdem nominis vel ſponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. lib. 8. S. F. §. *Tragacantha*. Schrod. l.4. cl.2. n.410. Fr. Hofm. in Cl. ad h. l. Dicitur & in neutro genere frequenter *Tragacanthum*. Rhod. in lex. Scrib.

† TRAGACANTHUM RUBRUM, Avicen. Et Auripigmentum. Ant. Chalmeteus Chirurg. l. 3. c. 11.

TRAGASIUS, τραγάσιος, epitheton *ſalis* ex *aquis* ſtagnantibus *Tragaſiis* non procul a *Sminthe* collecti, reſpondentiſque marino; cujus meminit Gal. l.11. de S.F. §. Sal.

* TRAGEA, *Tragema*, τράγημα, olim idem fuit, quod *Bellarium*, κῶμμα, *menſa ſecunda*, vocabatur olim omne id, quod poſt cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, aſſumebatur. Gal. l. 1. de A. F. c. 34. Jul. Alex. l.8. Sal. c.9. Lang. l.1. ep.56. Hodieque vero uſitate ſignificat *tragea* pulverem aromaticum ſaccharo plerunque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatuſve diſcutiendi gratia uſurpandum. Vveker. A. G. l. 1. c.27. Schrod. l. 2. c. 77.

TRAGELAPHUS, τραγέλαφος, qſ. *Hircicervus*, animal quadrupes, hirco, & cervo ſimile; cujus deſcriptionem vide ap. Aldrov. l. 1. de quad. biſulc. c.29.

TRAGOS, τράγος. Vide *Hircus*.

TRAGUM, *tragus*, τράγος, σιτώδης, eſt cibi frumentacei genus ; quamvis non adeo certo conſtet qualem proprie denotet. Meminit Pl. l.18. H.N. c 7. & 10. & Celſ. inter boni ſucci cibos referi, l. 2. cap. 20. ad quem locum notavit Pantinus p. m. 203. *Tragum* fieri ex Olyra generoſiſſima decorticata : Olyra vero vel eſt ipſa Zea, vel Zeæ, aut Tritico optimo reſpondet: ut ita Tragum ſit idem quod Priſana, quæ alias ſtricte ex hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum noſtro vernaculo *Orieb*. Jung. Bruyer. de re cib. l.4. c.15.

TRAHA, terminus metallurgorum, vernacule per inſtrumentum attollens *Debelengh* expreſſus, apud Baſil. Valentin. Teſtam. ult. lib. 1. cap. 41.

TRAHENS, idem quod *Attrahens*, ἑλκτικός. Vide *Helticos*. *Attractio*.

TRAMIS, τράμις, vocatur Ruffo l. de part. corp. hum. hominibus c. 12. *Linea* per medium genitalis ad anum uſque diſcurrens, quæ & ὄρρος appellatur. Erot. Onom. p. 111. d. Foeſ. p. 622.

TRANQUILLITAS, æquivocum eſt. Vel enim de corpore uſurpatur ; & ita idem eſt quod *Quies*, ἡσυχία. Vide *Heſychia*. Dieterich. n. 381. Vel de aeris ſerenitate; & dicitur εὐδία. Vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto; & dicitur ἄνεσις.

TRANSCENSIO, μετάβασις, idem quod *Tranſgreſſio*, *Tranſitio*. Vide *Metabaſis*.

TRANSCOLATIO, idem quod *Colatio*, Gr. διυλισμός. Vide *Dilyſmos*.

TRANSFIGURATIO, vel *Transfigurativa* vocatur ſpecies *Magiæ*, quæ docet formare corpora viventia magice, apud Parac. lib.1. Philoſ. ſagac.

TRANSFORMATIO, μεταμόρφωσις, idem quod *Transfiguratio*, vel *Tranſmutatio*: de quo vocab. paulo inferius.

TRANSFUSIO, quid in genere ſignificet, notum eſt : Gr. διέγχυσις dici poteſt, vel potius μετάχυσις, id eſt liquoris ex uno vaſe in aliud fuſio. Specialiter ſumitur de ſingulari artificio tranſmittendi per certos canales vivum ſanguinem vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem ; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit : nec immerito ſuſpecta, minimeque in uſum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuiſſe Angli, quamvis ob metum periculi circa vi-

tam humanam, & pœnarum legis, quæ ſtricte in illo regno obſervantur, Experimentum hoc non aggreſſi ſint in hominibus: quod tamen Galli poſtea fecerunt. Videantur Acta Philoſ. Societatis Regiæ Angl. Oldeb. de Ann. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Authoris haberi poſſunt) de hoc argumento lectu digna occurrit.

Transglutitio, καταπόσις, idem quod *Deglutitio*. Vide *Cataposis*.

Transitus, μετάβασις. Vide *Metabaſis*.

Translatio, μεταφορά, in Rhetoricis tropus eſt notiſſimus; quo etiam aliquando uſum eſſe Hipp. teſtatur Gal. l. 3. de fract. t. 44. Alias vero docenti vitanda *Translatio*, l. 3. de diff. pulſ. cap. 7. Accipitur etiam pro *Tranſmutatione*. Libav. T. III. Oper. p. 193. *Translativus motus*, Gr. dicitur μεταληπτικὴ κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Transmissio, διαπομπή, παραπομπή, idem quod *Emiſſio*. Dicitur de ſemine effuſo, a verbo παραπέμπω, *tranſmitto*, quod hac in ſignificatione accipitur ab Hipp. 5. aph. 63. Vide Diet. n. 651.

Transmutatio, μεταβολή, μεταλλαγή, μεταμόρφωσις, idem quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus eſt receptiſſimus in Chymicis, quando ſumitur de artificio converſionis metallorum imperfectorum in perfecta. De qua *tranſmutatione* evolvi poterunt varia ſcripta Spagyricorum antiqua, & nova: v. g. Th. Ch. Parac. Libav. & alii. Nobis placet candida ὑπόχεισις, & dehortatio Rolfink. Chymiæ l. 6. c. 13.

Transnaturalis, μεταφυσικὸς, alias *Supranaturalis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione dependent effective a natura, neque etiam proprie præternaturalia dici poſſunt, quia non directe naturæ adverſantur, aut eam lædunt; quamvis etiam *Morbi* quidam *tranſnaturales* appellentur, quorum cauſſæ aliunde, quam a natura petendæ, quales fortaſſis ſunt Morbi a faſcino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. T. III. Op. p. 4.

Transparens, διαφανής. Vide *Diaphanes*.

* Transpiratio, διαπνοή. Vide *Diapnoe*.

Transplantatio, μεταφυτεία, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Theophr. l. 2. Hiſt. pl. cap. 17. Quam Chymici *Tranſplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. de Conſenſ. & diſſ. Chymicor. c. 12. Alias peculiaris quædam curandi ratio Paracelſica nomine *Tranſplantationis* venit, quando morbus hominis, ceu Microcoſmi, transfertur in aliud Macrocoſmi ſubjectum vel vegetabile, vel animale; quam commendavit Parac. tr. de Phthiſ. in fin. Jung. Epiſtolæ D. Joh. Ludov. Ganmanni, & D. Th. Barthol. de hoc argumento in Act. Hafn. Vol. II. Obſ. 107. p. 266. ſeq. Enimvero quod ſuſpecta ſit talis cura de Magicis præſtigiis, jam alii notarunt: unde & Lib. eandem improbavit Tom. III. Oper. p. 4. & 8. Merito igitur admirandum, quod & hodieque inter Medicos, qui Dogmatici volunt haberi, & vere Chriſtiani, nonnulli ſint, qui hanc curandi rationem approbant, & in uſum vocare non verentur. Latius hoc vocabulum ſumſit Pathologice, & Therapeutice, per varias ſignificationes exponens, D. Hermannus Grube peculiari tract. de *Tranſplantatione* morborum.

Transpositio, μετάθεσις, idem quod *Translocatio*. Vide *Metathesis*. Sumitur & pro *Tranſmutatione* metallorum, in Theatr. Ch. Vol. I. p. 564.

Transsudatio, Gr. dici poſſet διύδρωσις, in Chymicis vocatur, ſi in deſtillatione deſcenſoria eſſentia prolecta tranſudat, guttatimque in receptaculum defertur calore ſupra admoto. Focus enim ſupra eſt circa ergaſtulum, unde & igne circulari agi dicitur. Furno fit deſcenſorio, Balneo deſcenſorio, arena deſcenſoria, & ſimili arte. Rul. & Johnſ.

* Transumtivus, μεταληπτικός. Vide *Metalepticos*.

Transversales, vocantur Muſculi duo in dorſo ſiti, cervicem extendentes, & in poſteriora flectentes. Barth. l. 4. An. c. 6. p. 568.

Transversus, ἐγκάρσιος. Vide *Encarſios*. *Tranſverſaria machinarum*, διαπήγματα. Vide *Diapegmata*. *Tranſverſi* alias etiam cognominantur diverſi Muſculi, v. g. Abdominis. Barthol. lib. 1. cap. 6. pap. 56. Humeri *Tranſverſus brevior*, qui & rotundus minor dicitur, l. 4. c. 2. p. 551.

Trapetos, τραπητὸς epitheton vini primarii, quod uvis calcatis, ſeu pede preſſis effluit: *Vinum preſſum* vocatur. Lind. Ex. X. §. 181.

Trapeza, τράπεζα. Vide *Menſa*.

Trapezius, τραπέζιος. Vide *Cucullaris*.

Trarumes, dicuntur umbrarum, & ſpectrorum inviſibiles, auditæ tamen actiones. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

† Τραυλότης, ſive τραυλισμός, vitium eſt qualitatis, qua ſermonem non quimus recte efferre: hi latine balbi dicti ſunt; quo vitio laboravit Ariſt. & Alcibiades, qui Q. in l. detorquebant; quanquam in ſubſtantia poſſis etiam peccatum dicere. Jul. Scaliger de Cauſis ling. lat. l. 1. c. 14.

Travlos, τραυλὸς, τραυλότης. Vide *Balbuties*. Diet. n. 837.

Travma, τραῦμα, idem quod τρῶμα. Vide *Vulnus*. Diet. n. 838.

Trav-

Travmaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ alias κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *conſolidativa* vocantur. Gal. etiam ἴσχαιμα, vi adſtrictoria prædita. Gorr. De decocto *Traumatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. de Ichor. & Meliceria c. 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentoſa ex ſententia recentiorum videtur conſiſtere non in pure ſubſtantia volatili, neque in fixa, ſed in media quadam inter volatilem, & fixam, ita in ſale quodam Eſſentiali plus minus tartareo nitroſo: unde fit, ut partim polleant facultate ſordium deterſiva, partim conſolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *patinarum aſſectator*, h. e. qui ad convivia occurrit, etiam non vocatus. Lind. Ex. XVI. §. 226.

Trechysma, τρέχυσμα, pro τράχυσμα, Jonic. *Aſpredinem* ſignificat; & idem eſt quod τράχωμα. Vide p. 2. *Trachoma*. Legitur vero ap. Hipp. l. 2. Epid. ſ. III. 21. item τραχυσμὸς, *exaſperatio* inteſtini, 3. de R. V. I. A. t. 36.

Trema, τρῆμα, Lat. *Foramen* dicitur, Lind. Ex. V. §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. l. de cauſſ. morb. c. 11.

* Tremor, τρόμος, eſt motus convulſivus, conſiſtens in impedita, vel imbecilliori cauſſæ, vel materiæ contractivæ nihilominus indeſinenter urgentis virtute. Cauſa ejus non materia quædam craſſior, ſed tenuis eſſe poteſt, videlicet aura, vel vapor quidam aciditate quadam volatili, & ſubtili ſpiritus animales irritans, œſtri inſtar exercens, partes nervoſas vellicans, & ad contractionem, ſed inſufficientem, continue inſtigans. Species ejus ſunt *tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *tremore* legi poſſunt apud Galen. paſſim, imprimis l. de trem. & palpit. &c. apud Vvill. Pharm. Rat. P. I. ſ. 6. c. 3. ubi egregie *tremoris* naturam expoſuit. Τρομώδης, *tremulus* dicitur; & ſæpe uſurpatur apud Hipp. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foeſ. Oec. p. 623. Jung. & Diet. n. 844.

Trepanum, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur; & ita idem eſt quod *tremor*, τρόμος: partim de animo; & ita coincidit cum *Metu*, ac *Pavore* vehementiori, cum animus conſternatus eſt, & abjectus. J. Alex. l. 22. Sal. cap. 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Parac. de morb. Ament. tr. 2. c. 6.

Trepondo, i. e. tres *Libræ*. Legitur ap. Scrib. n. 165. 271. Rhod. in Lex. Scrib.

Triæna, τρίαινα, L. *Tridens*, vocatur inſtrumentum triplici acie dentata conſtans: unde τριαινοειδὴς καυτήριον, *tridentiforme cauterium*, actuale, ſive ferrum ignitum, legitur apud Æginet. lib. 6. cap. 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* repræſentat. Ita Muſculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine: Barthol. l. 4. Anatom. cap. 4. pag. 566. & alius, quem in cubito ſe obſervaſſe ſcribit idem d. l. cap 9. pag. 574. Ita & *Deltoides Muſculus triangularis* Humeralis appellatur, d. l. cap. 2. pag. 560. Oſſiculum quoque inter ſutura lambdoideam, & ſagittalem ſitum, Triangulare, aliis *Triquetrum* vocatur, ad Epilepſiam peculiari virtute conducere vana perſuaſione creditum; quamvis & præter hoc alia adhuc officula *Triangularia Cranii* in ſutura lambdoidea inventa ab Olao Vvormio, ſcripſerit idem Barthol. libell. 4. cap. 5. p. 704.

Triangulus, τρίγωνος, *Trigonus*, quid ſit, ex Mathematicis cognoſci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis myſtico ſenſu ad ſuas hypotheſes, & commenta de triplicitate, vel Trinitate principiorum: de quo *Triangulo* vide Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 609. Aliud vero *Triangulum* legitur ex terra, fimo, & cineribus conſtans, Vol. I. pag. 431. Vide etiam *Trinitas*. Alias apud Galen. quoque τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præſentem inducendum mitiora ex ſeminibus compoſita. Galen. lib. 2. Meth. Med. cap. 1. & in ſpecie *Paſtillus* quidam τρίγωνος vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor ſint, ſed a figura triangulari, qua fingebatur: Olim celebris ad ſiſtendos dolores. Deſcribitur diverſimode a Galen. lib. 7. de C. M. S. L. cap. 5. Ægin. lib. 7. cap. 12. ubi & *Diaſpermaton* vocatur. Gorr. Caſtell. *Trigonum* quoque Aſtrologorum figmentum vocatur ſpirituum aſtrorum tranſmutatio quadruplex, juxta numerum quatuor Elementorum, quorum unumquodque regere, ac durare dicitur 200. annos: Ut cum *Trigonum igneum* incipit, ſuperni Planetæ ſuam conjunctionem habent in igneo ſigno, donec igneum hoc durabit: & ſic de reliquis. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Tria Quatuor, τρία τέτταρα, non videtur eſſe nomen medicamenti compoſiti totius, apud Gal. l. 4. de C. M. P. G. c. 13. uti voluit Jul. Alex. not. ad h. l. ſed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ pondo ſeptuaginta quinque: (quod *Triaquatuor* inſcribitur) quemadmodum & in eadem compoſitione pondo centum *Minæ* vocatur.

Trias, τριὰς. Vide *Trinitas*.

Triatettara, τριατέτταρα. Vide *Triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem quod ἄσκησις. Vide *Exercitatio*. Hinc

τριβικὴ experientia dicitur Gal. quaſi jam *trita*, quam ab experimentali diſciplina ductam ſoli artifices uſu exercent. Gal. l. de ſubfig emp. c.2.

Tribos, τρίβος, proprie *viam tritam*, & hominum calcatam veſtigiis ſemitam, & callem ſignificat. Translatitie vero *pro loco*, uſu, & conſuetudine *attrito*, aut calloſo ſumitur, teſte Gal. c.1. de art. t.21. Legitur & in Moch. XXIV. 21. item in 2. de iis, q. in med. t. 9. uti videtur notare ipſam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciebs operatur, exponente Galen. in e. quales ſunt plantæ pedum in ambulantibus, nates in ſedentibus, occiput in decumbentibus. Foeſ. p. 622.

Trica, πλόκαμος, ſignificat proprie implicatas connexiones in naſſis, & retibus. Gal. in Timæo Plat. t. 13. Uſurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Triceps, eſt epitheton Muſculi triplici principio ab oſſe pubis, & coxendicis ad femoris lineam aſperam inſerti. Bart. l.4. An. c.11. p.579.

Triches, τρίχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*. *Capillus*.

† Τριχίας mammarum, eſt vermiculus capilli ſpecie. Rondel. de piſc. l. 18. c.25.

* Trichiasis, τριχίασις, quemadmodum in genere certum eſt, hoc vocabulum ſignificare *pilarem affectum*, vel *pilare malum*; ita non ſtatim conſtat, quam ejus ſpeciem denotet. Dicitur enim τριχίασις morbus, quando cum craſſa urina veluti pili una exeunt, ex Hippoc. 4. aph. 76. qualia corpora a ſedimento craſſo, & viſcoſo poſſunt concreſcere. Vide Lind. Exerc. XVI. §. 20. ſeqq. Deinde *trichiaſis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles, & pungentes iiſdem innaſcuntur. Gal. l. 4. de C.M.S.L. c. 8. vide & *Phalangoſis*. Tandem τριχίασις quoque vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte hauſtus. Is autem non ſedatur, donec pilus vel preſſus ſponte exeat, vel cum lacte exugatur. Ludov. Bona Mulierum l. 1. & extat inter Gynæciorum ſcriptores p. m. 632. Id mali genus etiam τριχίαν vocant. Foeſ. p. 623. Gorr. Caſtell.

Trichismos, τριχισμὸς, dicitur *fracturæ ſpecies tenuiſſima*, & veluti pilaris, ita ut ſenſum fere effugiat: hinc etiam mortis aliquando cauſa eſt, quia non ſe facile prodit. Ægin. l. 6. c. 90. Gorr. Latine etiam *Capillatio* vocatur, in latina editione Obſervationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren. c. 1. p. 15.

Trichologeo, τριχολογεῖν, *floccos lego*, vel vello. Signum phreneticorum pernicioſum, ap. Hipp. lib. 3. Epid. ægr. 3. poſt ſtat. peſtil. Foeſ. d. l.

Trichosis, τρίχωσις, idem quod τριχίασις, *affectus pilaris* palpebrarum. Hipp. 4. de R.V. I.A. t. 123.

Trichoton, τριχωτὸν, vocatur pars ea capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*; quemadmodum & *Bicongii*, qui duos epotare potuerunt congios. C. Hofm. not. ad Gal. LL. de U. P. n. 222. For. l. 24. Obſ. 1. Schol.

Tricor, i.e. *Aurum*. Rul. in Lex.

Tricotylos, τρικότυλος, menſura dicitur *capiens tres heminas*, vel cotylas. Lind. Ex. XVI. §. 106. 107.

* Tricuspides, τριγλωχῖνες, vocantur membranulæ, vel valvulæ cordis ante oſtia venæ cavæ, & venæ pulmonalis foris intus ſpectantes, quæ admittunt ſanguinem in cor. Gal. l.6. de Hipp. & Plat. decr. c.6. l.6. de An. adm. c.9. Barth. l.2. Anat. c.7. Lat. etiam *triſulcæ* appellantur.

Triduanus, *Triduum*, διάτριτος. Vid. *Diatritos*.

Triens, τρίτον τῆς λίτρας, i.e. *unciæ quatuor*. Gal. lib. 4. de C. M. P. G. cap. 14. De *triente aurivoro* vide ex Plin. t. 34. c. 13. Libav. S.A. Ch. l.5. c.5.

Trifertes, Parac. dicuntur ſpiritus ignem inhabitantes. Parac. Philoſ. ad Athen. lib. 2. text. 15. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

Trigla, τρίγλη. Vide *Mullus*.

* Triglochines, τριγλωχῖνες. Vide *Tricuſpides*.

* Trigonos, τρίγωνος. Vide *Triangulus*.

Trimammia, id eſt tres habens Mammillas: quod vocabulum legitur in Act. Hafn. Vol. III. Obſ. 83.

Trinitas, τριὰς, hoc vocabulum Sacratiſſimum Perſonarum Trium in Divina Eſſentia Myſterium exprimens, abuſive translatum a Spagyricis ad triplicitatem ſuorum principiorum; ita ut non ſolum paſſim in eorum ſcriptis legatur, *Trinitatem* ineſſe omnibus, Th. Ch. Vol. I. p. 454. *Trinitatem* eſſe naturalem ibid. p. 357. ſed & ſimul myſterium illud Deitatis ſanctiſſimum applicatum illi operi fallaciſſimo de Lapide Philoſophico, *Trinitatem unitatis* eſſe faciendam, quæ ſit certiſſima proportio. Riplæus in axiom. Vol. II. pag. 111. Jung. & Vol. V. p. 338. O deteſtandam catachreſin! Vide *Ternarius*.

Triobolon, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h. e. *drachma dimidia*, idem quod ἡμίδραχμον, *drachma* enim *ſex obolos* continet. Gorr.

Triorchis, τρίορχις, proprie vocatur, qui *tribus teſticulis* præditus eſt. Rolf. de part. gen. P. I. c. 11. Ob eandem rationem & ſpecies Acci-

Digitized by Google

cipitris vocatur *triorchis*, τριόρχις, Lat. *Buteo:* cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. l.5. Ornithol. c.7.

Tripes, *Tripus*, τρίπους, proprie dicitur inſtrumentum tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum ſupponi poſſit. Rul. Dicitur & de ſcamno, vel ſella *tres pedes* habente; qualis *tripes* fuit ante oſtium Speluncæ Apollinis Pythii: unde Proverbium ortum. *Ex tripode dictum*. Eraſm. Adag. Chil.1. Cent.7. 90.

Tripolis, τρίπολις, eſt terra coloris citrini intenſe, ſpecieſque videtur *Ochræ*. Uſus ejus nullus, aut rarus in Medicina. Ad ſordes metallicorum, præſertim orichalceorum vaſorum vulgo adhibetur. Schr. l.3. c.2. fin.

* Tripsis, τρίψις. Vide *Frictio*. *Anatripſis*. *Tritio*.

Tripudium, idem quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea*. *Tripudiorum* varia genera recenſuit J. Alex. l.6. Sal. c. 5.

Triquetrum. Vide *Triangulare*.

Trisca, *Triſcha*, *Triſſa*, idem quod *Muſtella*, vocatur piſcis fluviatilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. J. Alex. l.4. Sal. c.2. Vide *Muſtela*.

* Trismos, τρισμὸς, vel τριγμὸς, idem quod τρίσις, *Stridor*. Vide *Stridor*. Gal. lib. 2. de ſympt. cauſſ. c.2. Scribitur & per Υ, ſed perperam. Deſcendit enim a τρίζω, *ſtrideo*.

Trispastrum, τρίσπαστον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides, & Archimedes Medici; & deſcribitur ab Orib. de machin. c.26.

Trispermon, τρίσπερμον, *Cataplaſmatis* nomen eſt, ſic dictum a tribus ſeminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii ſemine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Tristitia, idem quod *Mæror*, Gr. λύπη. Vide *Lype*.

Tristo, Parac. dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujuſque elementi proprios: l.2. Phil. tr. 1. de Elem. Ignis c.1.

* Trisulcæ, vide *Tricuſpides*, τριγλώχινες.

* Tritæophyes, τριταιοφυὴς, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens*, non vero exacte typum tertianæ per omnia obſervans: ita omnes febres, quæ tertio die invadunt, poſſint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Gal. c.2. in l.6. Ep.t.23. Jung. Foeſ. p.622. C. Hofm. applicavit ad *continuas tertianas* typum ratione exacerbationis obſervantes. Apol. pro Gal. l.3.c.311. D.E.F. quemadmodum & Lind. Ex XV. §.15.16. Eodem modo deſcripſit C. Rejes C. El. q.68 n. 9.

* Tritæos, τριταῖος. Vide *Tertiana*.

Tritarii, idem quod *Diatritarii*. Vide *Diatrite*.

Triticum, πυρός. Vide *Pyros*.

Tritio, *Tritura*, τρίψις, vocatur modus redigendi corpora craſſiora ſicca in pulverem, & miſcendi diverſos pulveres in unum. Meminit Gal. l.1. de A. F. c.12. Wecker. A. G. l.3. c.26. Vocatur & *Tritus*: de cujus circa aurum uſu mirabili, & inſtrumento artificioſo D. Langelotti, ſive Mola Philoſophica, vide Ephem. N. C. A. III. Obſ. 59. *Tritio* mineralium, & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. Chym. Med. Phyſ. in fine p. 260.

Tritoma, eſt inſtrumentum ad aures apud Albucaſim: ſi vero ſurditas adfuerit, fruſtra eſt omnis cura. Parac. in Fragm. ad LL. Paragr. in l. 13. & 14.

Tritones, vocantur *Homines marini* piſciformes, in Eph. N.C.A.I. Obſ. 23.

Tritorium, vulgo *Infundibulum*, dicitur vas tranſmittens in ſuperficie latum, & paulatim acuatum, cum manubrio annexo formatum. Rul. & Joh. Parac. de morb. ament. tr.2. c.4.

Tritos, τρίτος. Vide *Tertius*.

Tritura, τρίψις. Vide *Tritio*.

Trivialis, linea Parac. vocatur *Stratum*, ſive *ſolea terræ*, matrix ſeminibus mineralium gravida, quibus Dominus implantavit rationes, dona, atque ſemina in ſeculum ſat futura. Helmont. de Lithiaſ. c. 1. n.6.

* Trochanteres, τροχαντῆρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *proceſſus duo* ſuperiores *oſſis femoris*, quorum unus major, alter minor, & inferior habetur. Gal. l. de oſſib. c. 21. quamvis alibi *majorem* ſaltem τροχαντῆρα nominari ſcripſerit, l. 3. Anat. admin. c. 10. Vide & Barth. libell. 4. An. c. 21. qui etiam ſaltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos proceſſus eſſe diſtinctos ab oſſis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis inſinuatur, & quod Barth. proceſſibus annumeravit; atque ita tres numeravit.

Trochilodes, τροχιλώδης, vocatur *rotunda brachii regio*, apud Gal. l. 2. de U. P. cap. 5. Vide C. Hofm. in not. ad h.l. n.95.

Trochilus, τρόχιλος. Vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ ſpecies hoc nomine indicatur; quæ deſcribitur ab Aldr. l. 19. Ornith. c.65.

* Trochiscus, τροχίσκος. Vide *Paſtillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma ſimilis *trocho* illi, quo pueri luſitant, in gyrum agendo, in ſuperficie cinerei coloris, intus vero candidi: & ulterius deſcribitur a Chiocco Muſ. Calc. ſ.3. p. 311.

Digitized by Google

Trochlea, τροχλία, proprie vocatur inſtrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur, ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa ſunt. In qua ſignificatione legitur apud Gal. l. 3. de art. t. 25. Oribaſ. de mach. c. 4. Per translationem quoque *Trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam muſculi ſexti oculum oblique moventis, *Trochlearis* propterea dicti, tendo tranſit: cujus deſcriptio habetur paſſim in Anatomicis, & inter hos Barth. l. 3. An. c. 8.

Trochoides, τροχοειδὴς, epitheton eſt Articulationis, vel Commiſſuræ oſſium, quando unum axis more in alterum inſeritur, quod veluti rotæ rationem habet; uti in prima, & ſecunda cervicis vertebra apparet. Latin. poſſet *Axea Commiſſura* dici. Fallop. in Obſer. Anatom. Tom. I. Op. p. 359.

Trochos, τροχὸς, dicitur apud Hipp. *curſus circularis*; & opponitur recto, qui δρόμος, curſus ſimpliciter vocatur: lib. de Inſomn. V. 4. 10. IX. 6. l. 2. de diæt. XLI. 15. l. 3. XXI. 23. XXIII. 5. XXV. 21. Jung. Foeſ. pag. 626. Significat & ludi puerilis materiam ligneam: de quo vide *Trochites*.

Troctos, τρωκτὸς, idem quod τρώξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* poſſunt; ut ſunt raphanus, lactuca, bulbi, &c. Illud legitur apud Hipp. l. 2. de morb. mul. XI. 21. Hoc vero l. de int. aff. XXXIII. 36. XXXVII. 3. Vide Foeſ. p. 628.

Trogle, τρώγλη, vocatur proprie *foramen*, vel *caverna* eroſione facta: imo & inciſiones, & fiſſuræ τρῶγλαι dicuntur. Apud Hipp. vero τρῶγλαι appellantur *meatus*, foramina, & cavitates, quæ in *carne* inſunt, in quibus humidum continetur: l. de Carn. vel princ. X. 7. 8 Foeſ. d. l.

Troglodites, τρωγλοδύτης, vocatur ſpecies paſſeris, imo *paſſerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit; & deſcribitur ab Aldrov. l. 16. Ornith. c. 3. Meminit & hujus virtutis Lang. l. 2. ep. 58. circa fin. Th. Ch. Vol. II. p. 155.

Troglodytica, τρωγλοδυτικὴ, vocatur *Myrrha* optima a patria, videlicet *Troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τρωγλῖτις. Vide Rhod. ad Scrib. n. 90. Gorr.

* Troma, τρῶμα, idem quod τραῦμα. Vide *Vulnus*.

* Tromos, τρόμος. Vide *Tremor*.

Tronus, & *Tronoſſa*, dicitur cœleſtis ros ex aere natus, omnium dulciſſima ſpecies Mannæ, denſa, tenax, & albiſſima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & ſeparata prorſus ab omni ſulphure, & ſale. Vere, & Æſtate decidit, maneque reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Johnſ. ex Parac. lib. de Caduco matricis, §. 2. Fragm. ad l. Paragr. l. 9. de ſignat. rer. natur. l. de melle c. 2. Elixir e *Trono* meminit in Archidox. l. 8. Elix. n. 3.

Trophe, τροφὴ. Vide *Alimentum*. *Nutrimentum*.

Trophema, τρόφημα, Lat. *Edulium*. Cibus. Hipp. l. de fiſtul. III. 7.

Trophes, τρόφης, h. e. *bene nutritus*, & τρόφος. Gal. in Ex. voc. Hip. quamvis Foeſ. velit τρόφις per Jota, Oec. p. 625.

Trophiodes, τροφιώδες, ſignificat ap. Hipp. *craſſamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globoſum, & confertum; qualia in magna crudæ materiæ copia, & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione, flatuumque & vaporum copia obſervari ſolent. Legitur l. 7. Epid. LVII. 14. 29. 34. Coac. t. 578. Uſurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus*, ibid. t. 604. Eſt vero vox ratione derivationis inter obſcuras repoſita, & inſolens, dum τρέφεσθαι debet πήγνυσθαι ſignificare. Vide Foeſ. p. 625.

Trophos, τροφὸς, nomen eſt medicamenti ἐμμότου, quod linteis illinitur ad repellenda ulcera cava, & meminit ejus Ægin. lib. 4. c. 40. in fin.

† Tropicus morbus, Chronicus. Arculanus c. 68. in 9. Rhal.

Tropos, τρόπος. Vide *Modus*.

Trotta, *Trocta* Æliano, Aldr. *Amian*, ἀμίαν vocat, eſt piſcis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus: cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, videatur apud Aldrov. l. 3. de piſc. c. 20. J. Alex. l. 15. Salubr. c. 4. Bruyerin. de re cib. l. 22. c. 15.

Troximos, τρώξιμος, idem quod τρωκτὸς. Vide *Troctos*.

Trunculi, ἄκρα, dicuntur *extremæ brutorum partes*, v. gr. pedes, aures, caput, quia poſt mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Celſ. l. 2. c. 20. & 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui ſatis accurate expoſuit. Calculum ſuum addidit Rhod. ad Scrib. in not. p. 6. Sunt tamen, qui mendoſam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæſarius ad Celſum.

Truncus, στέλεχος, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice ſurgit, & poſtea in ramos dividitur. Sæpe etiam translatum ſumitur ad corpus humanum, excepto capite, & artubus. Ita & arteria magna e cordis ſiniſtro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes vocantur *trunci*, reſpectu ramorum, qui in partes corporis reliquas diſtribuuntur.

Gal.

Gal. l. 1. de Hipp. & Pl. decr. c. 7. Barth. libell. 1. An. c. 5. 8. libell. 2. c. 2. & 5.

Truphat, vocatur Paracelſo multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in ſuum eſſe prædeſtinatum cogit: l. 1. Philoſoph. ad Athen. text. 9. Dorn. Ruland. & Johnſon. in Lexic.

Trutes, quid ſit in metallifodinis, videatur ap. Baſil. Valent. Teſtam. ult. l. 1. c. 40.

Trutta, τρῶς, nomen piſcis fluviatilis, inter delicias habiti: cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, & Medicina, videatur apud Aldrov. l. 5. de piſc. 12. Jul. Alex. l. 20. Sal. c. 11. qui cum *Trota*, vel *Trocta* confundit, Schrod. l. 5. cl. 3. num. 93. ubi & *Aurata*, χρύσοφρυς dicitur. De generatione *Truttarum* diſſerit & Helmr. tr. Demonſtratur Theſis n. 89. ſeqq. Aurum in *Truttis* fuiſſe repertum, legitur in Th. Ch. Vol. I. p. 515.

Tryblion, τρυβλίον, vel ſignificat catinum, *ollulam*, in qua aliquid aſſervatur, vel in quam materia ſuffituum immittitur. Hipp. l. de Steril. XIIX. 14. Vel ſignificat certam menſuram, Latine *heminam* dictam, l. de int. aff. l. 51. VII. 36. XIV. 14. XLIII. 36. XLIV. 14. XLV. 13. &c. Ap. Gal. quoque de pond. & menſ. c. 4. *Trybilum* inter menſuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Tryge, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγοβόλιον, *locus, in quo frumentum reconditur*. Foeſ. p. 626.

Trygodes, τρυγῶδες, vocatur ſpecies Collyriorum, τῶν μονημέρων; & magna ex parte Acatia conſtat: Lat. *fæculentum* dixeris. Gal. l. 4. de C. M. S. L. Idem quod πηλάριον. Vide *Pelarion*.

Trycho, τρύχω, Emphaticum verbum ap. Hip. ſignificans *detero*, *conſumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, conſumi a morbis, l. 3. de morb. XXVI. 24. l. 3. de diæt. XXIV. 7. l. 1. de morb. mul. XIV. 10. 14. XIX. 8. LXXXVII. 36. XCII. 10. Et rurſus Medici debent τρύχειν, i. e. *retundere*, *proſternere* morbos, l. de morb. ſacr. XIIX. 32. Jung. Foeſ. p. 627.

Trychos, τρύχος, ſignificat *pannum lacerum*, & attritum, ῥάκος alias dictum. Hinc diminutivum τρυχίον *panniculum attritum* notat, idem quod ῥακίον. Quo aliquoties uſus Hipp. v. g. l. de morb. mul. XXIII. 3. l. 2. LXXX. 8. & alibi. Vide Foeſ. p. 628.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, *ſpecies tertia loræ* ſive vini ſecundarii, quod *fecatum* Catonem appellaſſe, ſcripſit Lind. ex fecibus vini expreſſum. Ex. X. §. 199.

Trygon, τρύγων. Vide *Turtur*.

† Τρύπανον, Perforaculum, τέρετρον, terebra. Salmaſius in Solin.

Trypanon, τρύπανον. Vide *Terebella*.

Tryphera, τρυφερὰ, vocantur in genere medicamenta, quæ Lat. *Delicata* dici poſſent; & quidem vel ab effectu blando, minuſve dolorifico, vel a ſaporis ſuavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *tryphera duæ*, apud Scribon. n. 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntque medicamenta cauſtica, quæ tamen ſine dolore, & molliter exedunt, & urunt. Gorr. Ita & τρυφερὸν dicitur Collyrium ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert. Gal. lib. 4. de C. M. S. L. c. 7. ad inuſtiones, puſtulas, χρηματῶδες laudatum. Ratione poſterioris olim *Paſtillus*, vel *Trochiſcus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸν dictus fuit, teſte eodem l. 7. de C. M. S. L. c. 4. Ita & in Diſpenſatorio Auguſtano occurrunt quatuor compoſitiones Electuariorum, quorum unum purgans eſt, & *Tryphera perſica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota, & Compoſitiones Theriacales referuntur; & dicuntur *tryphera Magna*, *minor*, & *Sarracenica*. In pharmacopœa quoque Londinenſi noviſſimæ duæ compoſitiones hujus nominis leguntur p. 272. ſeqq. An vero a ſuavitate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis *Emplaſtrum*, τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera deſcribuntur apud Scribon. unum *ſubviride*; ſecundum *nigrum*, quod & βασιλικὸν dicitur; & tertium *viride*, quod ἄχροον vocatur, n. 201. 203. 205. 210. Fuit vero *Tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. in Lexic. Scrib.

Tryphos, τρύφος, ſignificat *fruſtum*, *fragmentum*: & legitur apud Hip. de *fruſto* amphoræ candente, cui materia ad ſuffitum imponitur; l. 3. de morb. mul. LXXXVII. 3.

* Trysmos, τρυσμὸς, & τρύζω, idem quod τρισμὸς, τρίζω. Vide *Triſmos*. Foeſ. p. 626.

Tryx, τρύξ. Vide *Fecula*. *Fex*.

Tuba, σάλπιγξ, proprie inſtrumentum dicitur Muſicum, ſonorum, claſſicum, per inflationem aeris, cujus ſonus fortior refertur inter cauſſas epilepſiæ externas. Foreſt. l. 10. Obſ. 54. in Schol. unde deteſtandos monet tales ſonos, d. l. Obſ. 4. Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *Tuba* ad canales duos graciles nerveos, & candidos, ab uteri fundo ad teſtes muliebres excurrentes, *Tubæ Fallopii* dictas: de quibus vide Barth. l. 1. An. c. 27. quas nonnulli hodieque pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant. *Tubæ* quoque *aurifabrorum* exiguæ, σαλπιγγία, qua ignem inflando excitant, ad uſum Anatomicum translatæ meminit Gal. l. 9. An. adm. c. 2. fin.

Tubel, idem quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. λεπίς. Vide *Lepis*, *ſquama*. Ruland. in Lexic.

Tube-

Tubelech, pro *Duelech*, legitur apud Parac. l. de tatt. morb. c. 4.

Tuber, apud Latinos æquivocum eſt. 1. habet ſignificationem Botanicam, & Gr. dicitur ὕδνον. Vide *Hydnon*. Talia lapidoſa deſcribuntur a Chiocc. in Muſ. Calc. ſ. 3. p. 411. ita & Fungi, ſive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a Schrod. l. 4. cl. 2. n. 415. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Deinde etiam habet ſignificationem Pathologicam, quando *tubera* vocantur *tumores*, vel abſceſſus a corpore in rotundum erumpentes. Scribon. n. 82. Rhod. in not. ad h. l. Ita ſpecialiter a lue venerea oborti Tumores in capite molles, *gummoſitates* alias dicti, vocantur *tuberoſitates* a Foreſt. l. 23. Obſ. 23. in Schol. Lang. *tubera* vocavit, lib. 1. ep. 4. Ita etiam diminutivum.

† Tubercula antrosa, vet. bubones, quia in glandulis tanquam ſpecubus latent. Reimundus vinarius de peſte l. 3.

* Tuberculum, homonymum eſt; quod in Anatomicis tribuitur vel circulari fibroſitati Pylori inſtar muſculi Sphincteris, quam alii vocarunt *tubercula* glanduloſa, teſte Barthol. l. 1. Anat. c. 9. vel proceſſibus oſſium, ἀποφύσεις Græc. dictis, qui alicubi *tubercula* oſſium vocantur. Idem libell. 4. c. r. fin. In Pathologicis *Tubercula* Gr. dicuntur φύματα. Vide *Phyma*.

Tubus, *Tubulus*, σύριγξ, dicitur canalis quidam fiſtuloſus, ſive fiſtula; & quidem vel ſenſu proprio mecanicho, in quo balneorum *tubuli*, & *tubi* leguntur apud Rhod. in not. ad Scribon. pag. 104. vel tranſlatitio; eoque vel Phyſiologico, quando *Tubuli*, vel *Siphunculi marini* deſcribuntur a Chiocco in Muſ. Calc. ſ. 1. p. 56. Ita & *lactei tubi* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum velut centrum coeuntes. Barth. l. 2. Anat. c. 1. p. 332. Vel Pathologico, quando fiſtulæ, vel ulcera Fiſtuloſa vocantur *tubi*, vel *tubuli*. Gal. l. 2. de C. M. P. G. c. 22.

Tueri, φυλάττειν, προφυλάττειν, idem quod *Conſervare*. Hinc *Methodus tuendæ ſanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. ὑγιεινή. Vide *Hygiene*. Jung. Rhod. in Lex. Scrib.

Tumbaba, *Tumpabar*, id eſt *Sulphur vivum*. Rul. in Lex.

Tumbalum, idem quod *tubel*, id eſt *ſquama metalli*. Rul. & Johnſ.

Tumbil, id eſt *Terra*. Ruland. & Johnſ. in Lex.

Tumefactio, διόγκωσις. Vide *Dioncoſis*.

* Tumor, ὄγκος. Vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, plane rebus alienis, v. g. pilis, lignis, teſtis, culicibus repletis vide Caſp. Rejes C. Elyſ. q. 36.

Tumultus, θόρυβος. Vide *Thorybos*. *Tumultus*, & ſtrepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. Cent. I. Obſerv. 20.

* Tunica, χιτών. Late idem ſignificat, quod *Membrana*, μῆνιγξ, ὑμήν, uti vult Galen. l. 3. de U. P. c. 9. Omnino tamen aliquod diſcrimen inter hæc duo vocabula admittendum eſſe arbitror; dum *Tunica* proprie ad uſum ſpectat, in hoc conſiſtentem, quod aliud corpus tegat, operiat, & involvat, & quaſi veſtiat. Dieterich. n. 912. ex 7. aphor. 45. id quod de *Membrana*, qua tali, neceſſario dici non poteſt, cujus idea conſiſtere videtur in homogeneitate, ſive ſimilari natura, & expanſione, ſive dilatatione: quamvis Bartholino aliud viſum fuerit, l. 1. Anat. c. 4. qui *Tunicæ* vocabulum ad vaſa reſtrinxerit., contra Authorum uſitatam acceptionem. De *Tunicis oculi* vide eund. l. 3. c. 8.

Tuphus, *Tufus*, pro *Typhos*, τύφος. Vide *Typhos*, Keuch. ad Sam. p. 10.

Turas, Paracelſo dicitur effectus arcanus *aquæ*: quemadmodum *Thonus* terræ, & *Samies* Aeris ſunt effecta: Philoſ. ad Athen. l. 1. text. 13.

Turba *magna*, eſt figmentum Paracelſicum, pertinens ad *Eveſtrum Propheticum*, & cujus eſſentia conſiſtit in præſagio omnium eorum, quæ fiunt in quatuor elementorum mundis, d. l. text. 20. Dorn. Rul. Nugæ.

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. nu. 194. Dicitur & de rebus, ibid. *Turba* etiam idem quod *perturbatio*. *Turba* quoque pro *turban* ponitur a Dor. & Rul. de quo p. a. quamvis & hanc addiderint ſignificationem, quod *turba magna* dicatur aſtrorum firmamenti innumera multitudo. *Turba Philoſophorum*, vocatur ſcriptum quoddam ſpagyricum, quod occurrit in principio Vol. V. Th. Ch.

Turbatio, ταραχή, τάραξις. Vide *Taraxis*, idem quod *perturbatio*. Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*. Galen. c. 1. de hum. t. 16.

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *Turbith* vocatur: de quo p. p.

Turbinatum, κωνάριον, κωνοειδές. Vide *conarion*. *Turbinata* quoque vocantur certa quædam *Teſtacea*: v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. l. 3. de teſtac. c. 1.

Turbith, vocatur purgans quoddam exoticum, ſimplex, vegetabile: de quo uti certum eſt, eſſe radicem quandam; ita adhuc incertum eſt, cujus plantæ proprie radix ſit dicenda. Hujus purgantis deſcriptionem, & uſum Medicum ſimplicem, & in compoſitionibus Vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, l. 4. cl. 4. n. 440. Fr. Hoſman. in Clav. ad h. l. Rolf. de purgant. ſect. 14. art. 4. per tot.

qui

qui *Torbedon* ſcripſit; Freitag. Auror. Med. l. 2. c. 30. tranſlata porro vox *Turbith*, & *Turpethi* ad Chymiam: ubi *Turbith*, & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum ſpecificum fixum, quod abſtractis impuritatibus, & indomita volatilitate, ſegregatis in imo vaſorum conſiſtit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum eſſentia, & vis ſpecifica potiſſimum eſt in parte conſtante, aut ſaltem ut uſibus artificioſis ſit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in ſpecie vocatur *Mercurius abſque corroſivo præcipitatus* in dulcedinem. Rul. & Johnſ. in Lex. Hujus uſum noxium in affectibus hepatis, & viſcerum abdominis notavit Hildan. Cent. 4. Obſ. 40. Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. S. A. Ch. lib. 6. c. 14. In ſpecie de *Turpetho Antimonii*, d. l. c. 21. de *Turbith Veneris*, d. l. l. 7. c. 15.

Turbo, homonymon eſt. Vel enim denotat *ventum procelloſum*, qui Græc. λαίλαψ dicitur. Vide *Lelaps*. Vel *conchyliorum* certa genera, quæ *turbines* vocantur, & deſcribuntur ab Aldrov. l. 3. de teſtac. c. 16. ſeqq. Græc. στρόμβοι vocantur. Vide *Strombos*. Jung. Chiocc. Muſ. Cal. ſ. 1. p. 50. ſeqq. Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem, & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben*.

Turbotus, idem quod *Rhombus*, de quo ſuperius ſua litera. Muſ. Calc. ſ. 3. p. 419.

Turbulentus, *Turbidus*, ταραχώδης, idem quod *perturbatus*. Vide *Tarachodes*. In ſpecie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hippoc. οὖρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ. Coac. t. 333.

† Turcha, quibuſdam ſcabioſa ſpecies infima. Matth. de grad. part. 1. c. 55.

Turchosa, *Turcois*, *Turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretioſus elegantiſſime cœruleus: de cujus compoſitione vide Th. Ch. Vol. IV. p. 190. viribus admirandis, Vol. V. p. 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum eſt. Primum enim nomen eſt avium quarundam: ſunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt: quorum hiſtoriam, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrovand. l. 16. Ornith. c. 1. ſeqq. Jul. Alex. lib. 13. Sal. c. 8. Bruyer. l. 15. c. 37. Deinde nomen eſt piſcis ſaxatilis, ſquamoſi; cujus etiam plures dantur ſpecies, & deſcriptæ leguntur apud Aldrov. l. 1. de piſc. c. 3. Jul. Alex. l. 14. Sal. c. 3 Bruyer. l. 19. c. 7.

* Turgentia, *Turgeſcentia*, ὀργασμός. Vide *Orgao*, *Orgaſmos*.

Turiones, ſunt teneritates ſummitatum in arboribus, quæ ſingulis annis creſcunt. Schrod. l. 1. c. 2. lit. t.

Turpethum. Vide *Turbith*.

Turpiloquium, Gr. dici poſſet fortaſſis αἰσχρολεξία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumque a Medicis ſit alienum. Lind. Ex. II. §. 29.

Turpis, *Turpitudo*, αἰσχυμοσύνη, proprie dicitur vitium oppoſitum formoſitati, ἀσχημοσύνη, ſive pulchritudini. Gal. l. 11. de U. P. c. 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus, ſermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur αἶσχος, αἰσχρός, l. de cogn. & cur. an. morb. c. 7. *Turpitudines* Hartmannianas ſalſe perſtrictas a Libavio vide T. IV. Oper. p. 97.

Turreis, eſt lapis quem Bood. & experientia, mille teſtimoniis, in caſu a fractura oſſa deſilientia conſervare docent. Johnſ. Lex. lib. 2.

Turriti, πυργῖται. Vide *Pyrgitę*.

Tursio, φώκαινα. Vide *Phocæna*.

Turtas, τύρτας, vocatur panis, qui conſtat ex pinguibus palmulis, farina, aqua, & coquitur ſub cineribus. Erot. Onom. p. 27. c.

Turtur, τρυγών, æquivocum eſt. Primario ita dicitur *Columba* montana, vel ſylveſtris, de cujus hiſtoria, & uſu in cibis, atque Medicina vide Aldrov. l. 15. Ornith. c. 9. Jul. Alex. l. 13. Sal. c. 7. Galen. l. de attren. diæt. c. 6. Bruyerin. de re cib. l. 15. c. 34. Schroder. l. 5. cl. 2. n. 69. Fr. Hofm. in Clav. ad h. l. Deinde eſt etiam nomen piſcis, qui *Paſtinaca* alias *marina* vocatur. Vide *Paſtinaca*.

Turva, vocatur ceſpes bituminoſus, & gleba foſſilis, quæ accenſa facit, ut quotquot adſtant, aut ab eo illuſtrantur, colore appareant ſqualido, & morticino, ut mirari id ſatis rerum harum ignari nequeant. Linden. Ex. V. §. 122.

Turunda, μοτός, refertur inter apparatum Chirurgicum: eſtque nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur. Lat. Penicillus quoque vocatur. Diet. n. 280. Vide *Linamentum*, *lemniſcus*, *licinium*, *motos*, *penicillus*, &c. In ſpecie de uſu, & abuſu *turundarum* in ſectione Calculi vide Appendicem aliquot Epiſtolarum, apud Hildan. Oper. p. 762. ſeqq.

Tussedo, βήξ, idem quod *tuſſis frequentior*: uti colligere licet ex 2. progn. t. 50. ubi Interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tuſſedinis*. In Gr. vero legitur τῆς βηχὸς.

* Tussis, βήξ, a Galeno ita deſcripta legitur: Eſt vehementiſſima quædam efflatio, qua plurimus ſimul, celerrimeque foras actus ſpiritus, ſive aer attrahit, propellitque una ſecum ſuo impetu, quæ vias ſuas obſtruunt, l. 2. de ſympt. cauſ. c. 4. Cum enim externus aer in aſperam arteriam trahatur, quæ cartilagineæ, duræque ſunt, nec contrahi circa id, quod continet, poteſt, incitatum hunc excogitavit ſpiritus exitum, quem

Digitized by Google

quem vocant *tuſſim*, quo ſpititus ſibi ipſi violenter, & cum impetu delatus vias expurgat; non aliter quam tubos, & fiſtulas expurgant harum opifices: l. 4. de cauſſ. ſympt. c. 3. Quamvis vero hæc non ſint aliena, recentiores tamen *tuſſis* naturam multo clarius, & accuratius deſcripſerunt: inter quos cæteris palmam præripuiſſe videtur Willis Pharm. Rat. Part. II. S. I. c. 4. e quo talem deſcriptionem formare libet: *Tuſſis* eſt expiratio vehemens, crebrior, inæqualis, & ſonora, cum partium muſculoſarum expirationi potiſſimum deſtinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu ſpaſmodico, facta cum vel ſine excretione alicujus materiæ excrementitiæ, a moleſti cujuſdam objecti, aut expulſionem a pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua deſcriptione ſimul eluceſcit differentia inter *tuſſim humidam*, quæ cum excreatione materiæ; & *ſiccam*, qua nihil excernitur; cujus meminit Hipp. 4. aph. 54. Videatur & Diet. n. 150. Sylv. Pr. M. l. 1. c. 22. *Tuſſiculoſus*, βηχώδης, dicitur; quod vocabulum legitur de Catarrhis 3. aph. 31. Vide Diet. n. 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boyle in Experimentis de flammæ ponderabilitate, Exper. 12.

Tutia. Vide *Pompholix*. *Tutię* factitiæ conſtructio legatur in Th. Ch. Vol. II. p. 519. De *Tutię* pręparatione Vol. III. p. 103.

Tutus, ἀσφαλής, *Tuto*, ἀσφαλῶς, idem quod *ſecuritas*. Vide *Aſphaleia*, *Securitas*, eſt primaria proprietas veræ curationis non ſolum Chirurgicæ, ſed omnium etiam aliarum. Conſiſtit vero *Tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percuretur, ut læſio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. l. 14. M. M. c. 13. Junge C. Hofm. Orat. Iſag. 2. p. 112. ſeqq. Imo in omnibus actionibus *Caute*, & *Tuto*, medicorum Symbolum ſit. Diet. n. 121. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam ſi generale præceptum Zenonis obſervetur, videlicet ſi ita agamus, tanquam paulo poſt pædagogis rationem reddituri. Gal. de cogn. & cur. an. morb. c. 3.

† Tylli grana; in offic. German. nihil aliud quam Riſini minoris ſemen. Greg. Hymman. de Apopl. c. 39.

Tylodes, τυλώδης, τυλοειδής, Gorr. *calloſus*. Vide *Callus*.

* Tyloma, τύλωμα. *Tyloſis*, τύλωσις, τύλος. Vide *Callus*.

Tymma, τύμμα, ſignificat *plagam*, ictum, percuſſionem. Legitur ap. Hipp. l. 7. Ep. XX. 14. ubi apud Lind. legitur *luxatio*: cujus verſionis rationem nullam video, cum τύμμα a τύπτω, verbero, derivetur. Vide Foeſ. p. 628.

* Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur ſpecies Hydropis ſicca, in qua flatus totam abdominis interdum & thoracis regionem tumentem faciunt. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 111. Vocatur & *Hydrops ſiccus*. Keuch. ad Sam. 191. Dicitur vero ſaltem abuſive, & improprie Hydrops, quia nulla peccat aqua, ſed flatus. Helm. tr. Ignot. Hydrops, n. 43. Conſentit Willis Ph. Rat. P. II. ſ. 2. c. 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus* ceu cauſa tympanitis deſerens novam excogitavir, & quidem ſatis plauſibilem, ex principiis Phyſiologicis, & Anatomicis egregie declaratam, ſtatuens, non flatus, ſed ſpiritus animales ſpaſmodico motu agitatos, & in fibras partium, & viſcerum abdominis membranaceorum adactos, obque ſucci nervoſi vitioſam diſpoſitionem in receſſu impeditos, tantam ventris intumeſcentiam excitare; unde & ſeq. hujus affectus conſtruxit definitionem. *Tympanites* eſt tumor abdominis fixus, conſtans, durus, æquabilis, renitens, & a pulſatione ſonitum edens, a partium, & viſcerum membranaceorum inflatione τυμπανώδει ortus, propter ſpiritus animales in fibras iſtas copia nimia adactos, ibidemque ſucci nervei obſtruentis vitio a receſſu impeditos; cui affectioni conſequenter flatuum in locis vacuis aggeſtio, velut complementum, accedit. Paracelſus ſtatuit duplicem *tympanitem*, unum in *inteſtinis*, alterum in *Matrice*, l. 1. de tart. tr. 2. c. 2. in not.

Tympanum, τύμπανον, proprie vocatur inſtrumentum Muſicum claſſicum, in quo corium fortiter expanſum ſupra concavum quoddam corpus ſi percutiatur ligno, ſonum edit graviſſimum. Per translationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, ſeu *conchę*, aliis pelvi in oſſibus petroſis meatus auditorii, cui membrana quædam ſonoras ſpecies tranſmittens, & oſſiculis firmata obtenſa eſt; tum ipſi *membranę*. Vide Barthol. l. 3. Anat. c. 9. & libell. 4. cap. 6. Non eſſe primarium, & ſimpliciter neceſſarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult oſtendere Bonett. per Obſervationes in Anatom. Pract. I. ſ. 19. Obſerv. 4. p. 344. *Tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata. Oribaſ. de machin. c. 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius; de quo plura apud Lang. l. 1. Ep. 56. For. l. 4. Chir. Obſ. 3. Schol.

Typhlos, *Typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης, τύφλωσις. Vide *Cęcus*. *Cæcitas*. Dieterich. n. 847.

† Typhodes febres, id eſt ſuccedentes, ut Cauſodes, incendentes.

* Typhodes, τυφώδης. Vide *Typhos*.

* Ty-

Digitized by Google

* Typhomania, τυφομανία, vocatur miſtus affectus ex lethargo, & phrenitide, *lethargicum delirium*. Gal. in def. & l. de comat. c. 2. c. 1. Cauſſa ergo complicata ex deſcriptione *Lethargi*, & *phrenitidis* petenda erit. Videatur Foeſ. p. 629. Meminit & Bonett. An. Pr. l. 1. ſ. 8. Obſ. 6. Schol. P. M. de Caldeira exponit per *Coma vigil*, Tom. III. p. 33. quamvis vitioſe *typhmania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *Ventus* vocatur, qui denſa nube incluſus, præceps in terram eliſus, pulverem ſoli turbine verrit, arbores evellit, & obvia quævis peſſundat. Lang. l. 1. ep. 19.

† Typhos, ſtupor attonitus. Hipp. de Intern. Aff.

Typhos, *Typhodes*, τῦφος, τυφώδης πυρετὸς, vocatur ſpecies quædam *Febris ardentis*, prolixius deſcripta, cum ſuis ſignis, & ſymptomatibus, apud Hipp. l. de int. aff. XLII. per totum. Vide Foeſ. p. 629. Latine redditur *ſtupor attonitus*, cujus rationem ſufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum eryſipelate alicujus viſceris interno, v. g. hepatis. C. Rejes C. El. q. 68. n. 4. Bonett. d. l.

* Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo, & modus *febrium*, ſecundum intenſionem, & remiſſionem. Gal. l. de Typis l. 1. de Criſ. c. 3. Vide Diet. n. 676. Keuch. ad Sam. p. 140.

Tyrannis, τυραννὶς, vocatur *antidotus*, apud Gal. l. 2. de Antid. c. 10.

Tyrbe, τυρβὴ, Lat. *turba*, *turbatio*, idem quod ταραχή. Legitur apud Hippoc. 3. de fract. t. 75. Foeſ. d. l.

* Tyria, apud Arabes, & barbaram ſectantes Medicinam idem eſt, ac *Ophiaſis*: *Tyri* enim voce omnes ſerpentes, & potiſſimum Viperæ intelliguntur. Caſtell. Vide *Tyriaſis*, *Tyria lepra*. Foreſt. l. 4. Chir. Obſ. 7. Schol.

Tyriasis, τυρίασις, idem quod *Satyriaſis*, h. e. *Lepra Arabum*, *Elephantiaſis*. Hild. Ep. 24. Vide *Elephas*.

Tyrion, τύριον, vocatur Emplaſtrum, quod coctura colorem purpuræ *Tyriæ* adipiſcitur; & deſcribitur ab Aet. l. 15. c. 12. citante Gorr.

Tyro, *Tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem Medicam acceſſerunt, ut addiſcant ejus præcepta. Hoc de compendioſa artis, & præceptorum comprehenſione, Lat. *introductio* quoque dicta. Ita Gal. libell. de pulſibus ad *Tyrones*, ſive eos, qui introducuntur, conſcripſit, &c. Contra *Tyrocinii Chymici* ſcriptores invehitur Helm. de Lithiaſ. c. 5. n. 9. & c. 8. n. 9.

Tyros, τυρὸς. Vide *Caſeus*. Unde & τυροῦς dicitur, quando lac comeſtum in *caſeoſam* materiam coagulatur. Ariſt. l. 3. H. A. 120. vocat τύρωσιν, *lactis in caſeum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικὸν, nomen Emplaſtri, cujus ſunt immenſæ laudes apud Act. l. 15. c. 14. allegante Gorr. Propterea & παμπαθὲς dictum eſſe, idem teſtatur.

Tyrsis, τύρσις, idem quod πύργος, *Turris*. Legitur apud Hipp. 3. de art. t. 23. Gal. in comm. Adde Foeſ. p. 629.

Tyrus, *Tirus*, utrumque mendoſe, & ex craſſa ignorantia Græcæ linguæ pro ſerpente, vel vipera *Theriacam* ingrediente ſumitur a barbaris Authoribus: unde *Tyriaſis*, *Tyria* lepra quoque appellationem adepta ſunt. Deberet enim *Therion*, Θηρίον, hoc eſt *Beſtia*, ſcribi, non per Ty.

V

Vacca, ἡ βοῦς, dicitur Bos fœmina. Vide *Bos*. De *Vaccis citrini Scheunemani* per errorem in ſcripto adductis, & a Libavio acriter ſatis caſtigatis vide Tom. III. Oper. Lib. p. 82. *Vacca marina*, eſt nomen piſcis, qui & *Bos* dicitur. Vide ſupra *Bos*. An vero idem piſcis ſit, e quo lapis *Vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Obſ. in Act. Philoſ. Oldemb. Ann. 1668. nolumus determinare; cum Aldr. nullam lapidis mentionem in deſcriptione Bovis, vel *Vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, παραφορὰ, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non ſunt fixa; v. g. *dentes vacillare* dicuntur: tum de mente; & ita inconſtantiam, vel leve *delirium* notat. Vide *Paraphora*.

* Vacuatio, κένωσις, idem quod *Evacuatio*. Vide *Cenoſis*.

* Vacuus, κενεὸς, κενός. Vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque eſt inter Philoſophos diſputatio, an detur *Vacuum* in rerum natura? Peripatetici, vel Ariſtotelici negant, ut Gal. l. 3. de diff. pulſ. c. 6. item in Th. Chym. Vol. I. p. 198. Recentiores vero Helmontium ſecuti aſſerunt, variis conati demonſtrare phœnomenis. Videatur Helmont. in pecul. tract. inſcripto *vacuum Naturæ*. Vide & Marc. Marci Phil. vet. reſt. Part. III. ſect. 2. ſubſect. 3. Noſtri jam non eſt inſtituti, hanc controverſiam dirimere; quamvis tamdiu inhæreamus illi ſententiæ, dari quidem vacuum in rerum natura, ſed non naturale, ſaltem violentum. Quid Democritus, & Aſclepiades per *Vacuum* intellexerint, vide apud Gal. l. de Theriac. ad Piſon. c. 11. In foro Medico non ita ſtricte accipitur, ſed ſaltem pro ſpatio, in quo præter aerem nil continetur, dict. de diff. pulſ. loco. *Vacuus pulſus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quaſi facit bulloſam, ut digitorum impreſſioni egreſ-

egreſſus per vacua occurrat. Verum ineptam eſſe appellationem docuit Gal. d. l.

* Vagina, ἔλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob ſimilitudinem. Ita *Capſula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens, vocatur *Vagina Portæ*. Barth. l. 1. Anat. c. 14. p. 136. Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit inſtar vaginæ. Id. l. 1. c. 30. p. 280. Hanc duplicem in uno ſubjecto obſervavit Cent. 3. Obſ. 2. allegantibus Ephem. N. C. Ann. I. Obſ. 110.

* Vaginalis, ἐλυτροειδής. Vide *Elytroeides*.

Vagitus, βαβαγμὸς, βαύβυξις, vocatur *ejulatus*, & ploratus *infantum*; qui ſi adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide Guldenklee l. 4. Caſ. Med. 24. Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ. 62. & Ann. III. Obſ. 164. ubi quidem augurium illud fallax eſſe, oſtendere conatus eſt D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham Diſquiſ. de format. fœt. c. 3. circa fin. ſtatuens, *vagitus* cauſſam naturalem conſiſtere in aere contento in conceptaculis, ſive membranis fœtum involventibus; adjungitque exemplum de Matronæ cujuſdam filia, quæ *Vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus ſalubri fuit. Hujus vero aeris producti cauſſam refert in liquorem ſpirituoſum, in membrana pro formatione fœtus neceſſarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, eſt vocabulum μέσον, & ancipitis ſignificationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore*, & *Virtute*, Gr. ὑγιαίνω, ἔῤῥωμαι, ὑγίεια. Vide *Hygeia*, *Hygieno*, *Errhomæ*. Adde Linden. Exerc. IX. §. 26. XIII. §. 491. XV. §. 108. qui ſemper de robore expoſuit. Quære etiam in Rhod. lex. Scrib. p. 455. In hac pro *morboſa diſpoſitione*: quamvis plerunque additum ſit adjectivum, Adverſa, mala, ſiniſtra, &c.

Valetudinarius, νοσώδης, ſemper in malam partem ſumitur de eo, qui morbis vivit ſemper obnoxius. Vide Dieter. n. 577. Tales vocari in militia *Cauſſarios*, & *Sonticos*, docet C. Hofm. Apol. pro Gal. l. 3. c. 10. lit. M. ſuntque qui utuntur incerta, fallacique valetudine, e Gal. l. 5. de ſan. tu. c. 4.

* Valgus, βλαισὸς, βλαισωτὸς. Vide *Blæſus*.

Validus, idem quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, ἄ-τος, *Robuſtus*. Dicitur de corpore, & membris robuſtis, quæ optime ad opera ſtrenua ſunt diſpoſita. Gal. 2. de nat. hum. t. 5. Alias & *Validum* ſumitur pro *acido*. Scrib. n. 41. ubi Granata mala vocantur *Valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. in not. ad h. l.

Vallum, χάραξ, ἕρκος, quid ſit, ex Architectura militari conſtare poteſt; nimirum ſpecies munimenti exterioris circa urbem, aut arcem, aut caſtrum. Per metaphoram *Vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, ſive *ſupercilium*. Keuch. ad Sam. pag. 230. Per ſimilitudinem quoque ſpecies *faſciæ* hoc nomine venit. Gal. de faſc. n. 52.

Valrat, id eſt *Folium*. *Ulcat*, idem. Rul. & Johnſ. in Lex.

Valva, eſt quaſi parva janua; uti deſcribitur a Gal. c. 1. de art. t. 23.

Valvula, vocatur in Anatomicis membranula quædam in vaſis quibuſdam, & cavitatibus una ſaltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori poſſit reſiſtere, fluxum vero naturalem non admittere. Talis occurrit ſatis magna in Inteſtino Colo, & craſſa; de qua vide Barth. l. 1. An. c. 11. p. 92. Hild. Ep. 88. 89. Aliquot in corde l. 2. c. 7. p. 402. ſeqq. & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, libell. 1. An. c. 2. ubi prolixiorem *Valvularum* deſcriptionem invenies.

Vanellus, nomen eſt avis, quæ & *capella*, αἴγυτος, *pavo agreſtis*, ταὼς ἄγριος, dicitur; & deſcribitur, cum uſu in cibis, & Medicina, ab Aldrov. l. 20. Ornith. c. 63.

* Vapor, ἀτμὸς, ἀτμὴ, ἀτμίς, proprie dicitur humor in auram reſolutus, humor extenuatus; qualis per ſpiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos*, *Exhalatio*, *Halitus*. Nec differt deſcriptio Libavii dicentis: *Vapor* eſt aer rudior proxime ex aqua reſoluta factus, Tom. IV. Oper. p. 241. Si præternaturaliter ſeſe habuerint, fiunt quoque fuliginoſi, fumoſi *vapores*; quorum meminit Gal. lib. 8. Meth. Med. c. 5. fin. Contra *vapores* craſſos, ceu cauſſas morborum hyſtericorum, & convulſivorum, acerbius ſcripſit Helmont. negans, ſe unquam vidiſſe tales dari *vapores* craſſos, & eſſe contradictionem in adjecto. tr. Jus Duumviratus, num. 17. tr. de Lithiaſ. cap. 9. tr. Ignota Actio regiminis, n. 36. In Chymicis tamen dari quoque *vaporem unctuoſum*, qua naturalem, qua artificialem, qui nihil aliud eſt, quam *primum Ens Mercurii*, quod incipit conſiſtere in vena argenti vivi, aut ex ipſo extrahitur per ſublimationem artificioſam, de quo *vapore* legatur Libav. Tom. II. Oper. p. 303. & 368. Quin & ipſe *Lapis Philoſophicus* vocatur *Vapor potentialis metalli*, d. l. p. 421. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos eſſe in accuſandis *vaporibus*, & eorum viis, quod tales e ventriculo adſcendant, & capitis dolorem excitent; uti recte hoc notavit Willis de febrib. c. 10.

Vaporarium, ἀτμιστήριον, idem quod *Balneum Laconicum*, ſive *Sudatorium*. Vide *Balneum*.

Digitized by Google

neum. Quamvis & *ſella ſingularis perforata*, vaporationi deſtinata, hoc nomine veniat, docente Rhod. ad Scrib. n. 193.

Vaporatio, dicitur *fomentatio*, vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Celſ. l. 7. c. 7. 9. l. 8. c. 4. Vide rurſus Rhod. in Lex. Scrib. p. 455.

Vappa, ὀξίνης, Vide *Oxines*, Vinum vocatur omnibus portionibus ſpirituoſis privatum, quadantenus aceſcens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari poteſt ad ſpecem corruptionis ſanguinis, quando eſt in ſtatu defectionis; qualis eſt in ſanis poſt nimios labores, & in morboſa diſpoſitione quartana laborantium, cachecticorum, ſcorbuticorum. Vide Willis de febr. c. 2. 6. &c.

Vareni, idem quod *Vari*, eſt ſymptoma ſcorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, conſiſtens in dolore vago, nervoſas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervoſi, vel lymphæ ſereſcentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate, & vaporoſitate. De quo ſymptomate integros libellos ſcripſerunt Drauvviz, & Molembroccius. Meminit hujus nominis Walther. Sylv. Med. p. 1464.

Varicosus, κιρσοειδὴς, dicitur de diverſis vaſorum plexibus circa partes genitales, præſertim virorum. Nam *vaſa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicoſum* Barth. l. 1. Anat. c. 21. p. 203. & *vaſa deferentia*, ejuſque principium *Paraſtates variciformes*, d. l. c. 23. p. 223. Vide *Pyramidalia*. *Pampinus*. *Paraſtatæ*.

Varicula, i. e. *Varix parva*, vocantur a M. A. Severino intumeſcentes venulæ in adnata oculi tunica, ab acris ſanguinis diſtentione procreatæ: l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. c. 9. §. 6.

Variolæ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum puſtuloſorum, cum febre conjunctorum: & ita deſcribi poſſunt, ac debent: *Variolæ* ſunt puſtulæ, vel papulæ majores, minoreſve, ab initio ſub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento ſeſe elevantes, & ſub ſtatu materiam viſcidam quodammodo puri ſimilem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in cruſtam, poſt exiccationem decidentem, cum variis ſymptomatibus per diverſa totius morbi tempora variantibus, & ſupervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento ſanguinis connato deliteſcentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis ſuperficie ſubſiſtentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi deſcriptionem, ei minime erimus adverſi. Legatur Willis de febr. c. 15. Piens tit. eod. tract. ſpec. c. 8. & alii Authores, quos vide allegatos a Vvalthero in Sylv. Medic. p. 1466. ſeqq. E recentioribus adhuc non inepte quoque, & ſuccincte deſcripſit Junken. Ch. Exp. Cur. Part. II. ſect. 2. c. 2. p. 797. ſeqq. *Variolus*, & *variola* quoque dicitur piſcis, alias *Trutta*, & *Aurata* dictus, apud Schr. l. 6. cl. 4. n. 93. Vide *Trutta*.

Varius, ποικίλος, ſumitur adjective, & ſubſtantive. Illa ſignificatio ex aliis Lexicis jam nota eſt. Subſtantive *varii*, & *variæ* dicuntur, qui & quæ maculas, & papulas in facie diſtinctas habere ſolent, notante Keuch. ad Sam. p. 125.

* Varix, κιρσὸς, in genere ſignificat omnem *Venam dilatatam*, Gal. l. de tum. p. n. c. 16. Æginetæ ἀνάζεσις φλεβὸς, *dilatatio venæ* vocatur, l. 6. c. 82. Proprie, & accuratius deſcribi poteſt, quod *varix* ſit tumor p. n. mollis, inæqualis, nodoſus, indolens in ima ventris parte ſub umbilico, in ſcroto, circa teſticulos, & frequentius in cruribus occurrens, proveniens a venarum ſubcutanearum propter ſanguinem fęculentum, & ſeroſum ſubſiſtentem, & collectum nimia diſtenſione. Vid. Diet. nu. 465. Foeſ. p. 338 ſeqq. Barth. in valvularum diſtenſionem cauſſam refert libell. 1. c. 2. p. 594. Plures Authores de hoc affectu reperies apud Vvalthet. in Sylv. Med. p. 1464. ſeqq. Diminutivum *varicula* vide p. a.

* Varus, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem eſt quod *vareni*; & notat affectum *arthriticum vagum ſcorbuticum*, in plurali *vari* dictum, de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus durus, plerunque in facie obortus, ut & in dorſo non infrequens, Gr. ἴονθος. Vide *Jonthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppoſitum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβός. Vide *Rhæbos*.

* Vas, ἀγγεῖον, ſumitur Phyſiologice, & Mechanice. In Phyſiologia *vaſa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes; & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ*, & *venæ*. Hinc paſſim leguntur *vaſa* ſpermatica, præparantia, deferentia, *vaſa* Lactea, *vaſa* Lymphatica, *vaſa* adipoſa, &c. Vide plura apud Barthol. in Indice. Diminutivum eſt *vaſculum*: v. g. *vaſcula buccarum*, hoc eſt glandularum in buccis. Leguntur apud eundem l. 3. Anat. c. 11. p. 536. ſudoris *vaſcula* in cuticula, l. 1. c. 2. p. 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum involvens, Chorion dicta, apud Moſchion. l. de morb. mul. c. 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in ea tanquam in vaſe convertitur.

titur. Mechanice vero *vaſa*, & *vaſcula* dicuntur varia Inſtrumenta intus cava, in quæ liquidæ præſertim materiæ (quamvis ſolidæ etiam inde ſoleant) recipiuntur; quorum uſus eſt in Diæteticis, præſertim re Coquinaria, Pharmaceuticis, Chymicis, & Chirurgicis. Suntque fictilia, lignea, metallica. In ſpecie catalogum, & apparatum *Vaſorum Chymicorum* lege apud Rolf. Ch. I. A. F. R. lib. 2. cap. 18. Quære etiam in Th. Ch. ut & Libavii Indic. *Vaſculum oculare* Chirurgicum Aquapendentis egregie delineavit; modumque applicandi monſtravit Scult. Arm. Chir. Part. I. Tab. VIII. fig. 11. & Tab. XXXI. fig. 6.

Vastus, idem quod *Magnus*, *Grandis*, *μέγας*. Dicitur de corporibus naturalibus: v. g. Muſculi *vaſti*. Barthol. l. 4. Anat. c. 12. pag. 582. Tumores *vaſti*, dolores *vaſti*. Vide Rhod. in Lex. Scrib.

Vasum, pro *Vas*. Legitur apud Scrib. n. 64. Vide not. Rhod. ad h. l.

Uata, ὦτα, pro ὦτα, Lat. *Aures*; in ſing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hipp. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, l. 6. Epid. ſ. VI. 28.

Vates, *Vaticinium*, *μάντις*, *μαντεία*. Vide *Mantice*.

Ubera, *μαστοὶ*, idem quod *Mammæ*: quamvis vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui ſoleat, quam fœminis. Vide *Mamma*, *Maſtos*.

Udos, οὐδὸς, Latine *Limen* dicitur, hoc eſt lignum, vel ſaxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. de artic. t. 64. Vide Foeſ. p. 466.

Vectio, *ὄχησις*, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda. Gal. l. 1. de ſan. tu. c. 15. Ejus vero ſignificatio pueris jam nota eſt e Dictionariis.

Vectis, *μοχλός*. Vide *Mochlia*. Inde liber Hipp. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter inſtrumenta ad metallifodinas neceſſaria, a Rul. in Lexic. Diverſorum *vectium* Chirurgicorum deſcriptionem vide apud Scultet. Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig. 2. & 4. & Tab. X. fig. 6. ſeqq.

† Veegares Zebellinae, animalia Septentrionalia. Beniam. Tudel. Itiner.

Vegetabile, *φυτὸν*, *φυτικόν*. Dicitur 1. de anima (Vide *Phytice*) deinde de *plantis*, & *herbis*, quæ generali nomine vocantur *Vegetabilia*: unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*: de quo etiam ſuperius ſuo loco. In hac ſignificatione deſcribuntur a Dorn. Rul. & Joh. *Vegetabilia*, quod ſint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum, & ramos in aere; ut ſunt herbæ, plantæ, & arbores. Hæc omnia e ſola conſtare aqua, vult Helmont. tr. Complex. atque Miſtion. El. figm. n. 12. 30. 32. Calculum ſuum addidit Becher. in Metallurgia. De *vegetabilibus* vide plura in Th. Chym. Vol. I. p. 205. 206. Eorum vis, & potentia conſiſtere dicitur in ſpiritu vegetativo; & eſt proprie Ignis naturæ, Vol. II. p. 164. ſeqq. *Vegetabilia* non ſufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, ſcripſit Rolf. Chym. l. 1. cap. 1. de *Lapide Philoſophico vegetabili*; vel ex *vegetabilibus* parando vide Th. Chym. Vol. III. p. 53. ſeqq.

Vegetatio, nomen hodieque Phyſicis, & Medicis frequentiorem in uſum vocatum: & in genere ita vocatur proprie actio illa naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudent, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conſervantur. Quæ functio naturalis ſub ſe comprehendit plures ſubordinatas actiones, rarefactionem, condenſationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliaſque plures ſimiles. Quamvis vero hæc *Vegetatio* primo plantis competat, propterea *Vegetabilibus* dictis: hinc & eruditam ſcripſit Diſſertationem Kenelm. Dygbæus de Plantarum *vegetatione*, a D. Olfredo Dappero ex Anglico Latinitate donatam, in qua præter alia inſigne *vegetationis* auctæ exemplum legitur p. m. 65. de planta hordei a Patribus Chriſtianæ doctrinæ Pariſienſibus afferrata 249. culmos, qui omnes ex una radice, aut grano originem duxerunt, 18000. hordei grana offerentes continente: Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus, & homini applicari etiam poterit; quin & ipſis mineralibus, atque metallis attribui; cum videamus, & hæc non ſolum per appoſitionem, ſed etiam per ſucci appropriati intrinſecam mutationem in ſubſtantiam mineralem, & metallicam gigni, augeri, & conſervari.

Vegetativus, *φυτικός*, idem quod *Vegetabilis*. Hanc virtutem quoque ineſſe metallis, legitur in Theatr. Chym. Vol. IV. pag. 158. nec fortaſſis abſque ratione; cum ſenſuum fide conſtet, non in quibuſvis fodinarum venis quodvis generari metallum, ſed & iis ineſſe principium quoddam ſpecificum determinatum. Verum hæc ad Phyſicam potius pertinent.

Vegetus, ἀκμάζων, dicitur partim de corpore, & Gr. ἄζωστος etiam vocatur; partim de animo. Et qui *vegetus* animo eſt, Gr. dicitur πρόθυμος: quamvis hoc vocabulum de utroque accipiatur. Vide *Prothymia*.

* Vehemens, σφοδρός. Vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi, σφοδρότης, eadem eſt, quæ *magnitu-*

gnitudo. Gal. l. 1. de criſ. c. 3. *Vehemens* pulſus, idem cum *Forti*.

Vehiculum, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo olea, & arcana Chymica ad gratiorem guſtum, vel faciliorem exhibitionem ægris præbentur. Joh. in Lex. l. 1.

Velamentum, σκέπασμα, idem quod *Tegumentum*. Vide *Scepaſma*. Tribuitur quoque illud nomen interiori inteſtinorum tunicæ, præſertim tenuium, quæ alias *Cruſta membranea*, Pecqueto *Periſtoma* rugoſum, Bilſio *Muſcus villoſus* dicitur. Horne vero *velamentum bombycinum* appellavit. Barth. l. 1. An. c. 10. p. 81.

Velle, ἐθέλειν, θέλει, βούλεσθαι, ap. Hipp. aliquando accipitur pro Poſſe, 3. de art. t. 106. Adde Gal. in comm. ad h. l.

* Vellicatio, τιλμός. Vide *Tilmos*.

Vellus *aureum*, δέρας. Vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto Menſis Maji, ex tritico ante ortum Solis, cœlo ſereno, loco aperto, expanſo linteo, & in diſcum expreſſo, inque vas fictile incluſo. Joh. Lexic. Chym. lib. 2.

Velocitas, *Velox*, ὦκος, ταχὺς, idem quod *Celeritas*, *Celer*: de quibus ſuperius in CE.

† Venæ sanguifluæ, Hæmorrboidales. Merc. de Ind. l. 1. c. 15.

† Vena putealis, i. e. Cava. Am. Luſit. in Sch. curat. 52. Cent. 1.

* Vena, φλέψ. Vide *Phleps*. *Vena Medena*. Vide *Medena*.

Venæ *ſectio*, φλεβοτομία. vide *Phlebotomia*.

Venatio, *Venator*, κυνηγία, κυνηγὸς, κυνηγέτης, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare poſſunt; quo etiam potiſſimum utuntur magnates, quamvis haud raro in exceſſu peccent. Meminit Galen. de parv. pil. exerc. cap. 1. Interdum Metonymice *Venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhodio ad Scribon. n. 134. ex Sidonio Apollinar. lib. 4. epiſt. ad Induſtrium. Ita & apud Celſ. l. 2. c. 18. ſeqq. aliquoties ſumitur.

Venefica, *Veneficus*, *Veneficium*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam notum eſſe debet. Pertinent hæc inter cauſſas morborum tranſnaturales, ut & remedia trans, vel ſupernaturalia, a quibus Medicus Chriſtianus ſibi cavere debet, conſcientiæ ſuæ conſulturus. Vide Diet. p. 977. Jung. C. Rejes C. El. q. 97. n. 12. ſeqq. Sennert. lib. 6. Med. Pract. part. 9. per totum.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli ſignificatio nota eſt, dum proprie, & uſitate nunc ſignificat omne id, quod corpori noſtro quomodocunque communicatum illius univerſas, aut particulares quaſdam, eaſque principes, ac vitæ ſumme neceſſarias functiones incomprehenſo modo, atque ferocia indomita adoritur, & lædit, ſpiritus, & humores, præſertim ſanguinem, & balſamum nervorum, corrumpit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoque ſolidarum ſubſtantiæ corruptelam ocyus, tardiuſve inducit, & ita in ſummum vitæ diſcrimen conjicit. Charlt. Ex. X. Pathol. §. 23. Willis de febr. c. 12. Dogm. N. M. G. P. II. c. 8. p. 232. ſeqq. ubi & differentias *Venenorum* legere licet. Alias etiam vocabulum *Veneni* fuiſſe μέσον, & indifferens, ita ut in bonam partem quoque ſumptum fuerit, patet ex l. 236. ff. de V. S. in quem locum & Theophilus Paraphraſtes Græcus ſcripſit: τῆς μέσου ὄντι τὸ ὄνομα τοῦ φαρμάκου. Qui *Venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum, an bonum. Confirmat hoc Lind. Ex. XIII. §. 316. Paracelſ. quidem ſtrictius ſumſit; nihilominus tamen latius, quam propria ſignificatio admittit, dum omne id, quod naturæ noſtræ quoquomodo adverſum eſt, *Venenum* appellavit, Paramir. Tract. 2. de Ente Veneni, c. 8. & alibi: quam ſententiam & Helmont. in ſcriptis ſuis videtur amplexus eſſe. In Chymicis *Mercurius* quoque dicitur *Venenum*; qui tamen & *Theriaca*, & *Fermentum* vocatur. Rul. in Lex. Junge Th. Ch. vol. I. p. 741. vol. IV. p. 891.

Vener, id eſt *Mercurius*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Venereus, ἀφροδισιακὸς, vel dicitur de hominibus *libidinoſis*, & ſalacioribus; vel etiam eſt Epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues Venerea* vocatur. Vide *Gallicus*. Uſurpatur etiam de ipſo actu conjunctionis maris, & fœminæ, qui dicitur *Actus Venereus*. Exempla harum ſignificationum paſſim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

* Veneticus, *Venetus*, ἐνετὸς, denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum. Unde *oculi Venetici* vocantur, qui ſuffuſione ſunt affecti: fiuntque tales duobus modis, vel propter aquam, ſi nimium fuerit coagulata, vel propter ſiccitatem, quam patitur cryſtallinus humor. Gal. l. de ocul. part. 4. c. 12.

Venosa *Arteria*, olim dicebatur vas illud ſanguineum e pulmone ad auriculam cordis ſiniſtram, & mediante hac ad ſiniſtrum ventriculum revehens, ex falſa hypotheſi, quod e ſiniſtro cordis ſinu tantum Arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro ſolum venæ; cum tamen revera ex utroque diſtinctum par vaſorum, Arteria, & Vena producantur, & reve-

ra *venoſa* illa *Arteria* dicta ſit vena quoad ſtructuram organicam, & uſum; neque pulſus, qui fortaſſis a nonnullis animadvertitur; arteriatum pulſui reſpondet. Vide Barthol. l. 2. An. c. 7. pag. 404. Rectius vero dicitur *Vena Pulmonalis*.

* VENTER, κοιλία, multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur inſignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viſcus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*: *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur: *Medium*, *Thorax* dictum: & *Supremum*, ſeu *Caput*. Vide inter alios Barth. Anat. procem. p. 8. 9. Paulo ſtrictius accepit Hipp. quando vocab. κοιλίας aliquando uſus pro *Thorace*, & *Abdomine*, excepto capite. Ita de affect. VII. 1. ſeqq. ubi morbos thoracis recenſet: item l. 2. de morb. XLIV. 25. XLV. 33. unde & ad differentiam interdum *Thorax*, ἡ ἄνω κοιλίη, venter ſuperior; & *Abdomen*, ἡ κάτω κοιλίη, eidem vocatur, 7. aph. 38. (Gal. in comm. ad h. l.) l. 1. de morb. X. 2. 3. XI. 1. 2. &c. Stricte vero accipitur frequentius *Venter*, κοιλία, pro *Abdomine*, ſive regione ſub diaphragmate uſque ad genitalia. Neque opus eſt exemplis hoc demonſtrare, cum paſſim occurrant. Strictiſſime tandem pro *Ventriculo*; de quo p. p. interdum & ſola *inteſtina*: præſertim ubi apud Hip. ſermo eſt de ventris, vel alvi laxitate, aut adſtrictione; quæ affectiones magis ſpectant ad inteſtina, imprimis craſſa; unde & ſunt, qui *Colon inteſtinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt. Gal. 4. de R. V. I. A. t. 112. & comm. 7. aph. 38. In Gr. vocab. κοιλία pro *excremento alvi* acceptum, legitur apud Hipp. l. 4. Epid. XIII. 18. Jung. Foeſ. p. 344. ſeqq. Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuch. ad Samm. p. 206. In Chymicis *venter* dicitur Terra. Th. Chym. vol. I. p. 201. 378. *Venter Equi*, vocatur *fimus equinus*, Rul. & Johnſ. hoc eſt ignis *ventris equi*, inſtrumentum ſolutionis corporum: & fit in duobus vaſis, quorum in uno eſt aqua, in altero fimus equi, ubi eſt phiala cum medicina, ſtatque in furnulo, & deſuper comburitur levis ignis, ut aqua tantum evaporet, & non bulliat; ibique eſt canalis, per quem additur aqua, quando minuitur. Proprietas hujus caloris, vel *ignis* eſt, quod non deſtruat oleum, ſed augmentet propter ſuam humiditatem: nam alii deſtruunt propter ſuam ſiccitatem. Et uti puer ex calido, & humido augmentatur; ſic equi ignis augmentat oleum ſua humiditate. *Ignis equi* non fundit, neque comburit, ſed domat, & humidum augmentat. Hæc Johnſ. de ventre equi. Lex. l. 2.

VENTININA, Paracelſo dicitur ars vaticinatrix ex vento, quomodo ſeſe habeat cęli, & aſtrorum curſus erga hominem, ratione boni, vel mali effectus. In altera explicatione Aſtronomiæ. Rectiſſime vero artibus incertis annumerat; cum nihil aliud ſint, quam Nugæ.

VENTOSÆ, vocantur *Cucurbitæ*, abſque ſcarificatione appoſitæ. Unde & Italis *le ventoſe* dicuntur. Foreſt. l. 29. Obſ. 22. Schol. Eſt etiam *Ventoſa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventoſa*, vel *Spinæ ventoſitas* vocatur: eſtque nihil aliud, quam carioſa oſſium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. l. 4. fen. 4. tr. 4. c. 9. Lang. l. 1. ep. 42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *Spinæ ventoſitate*, cum notis D. D. Merclini Junioris, Amici noſtri honorandi, elegantiſſimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum deſcripſit libro de *Pędarthrocace* M. A. Severinus. *Ventoſitas* alias ſæpe ponitur pro *Flatulentia*, ſive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεα. Unde & *apoſtemata ventoſa* dicuntur *tumores flatulenti*. Foreſt. l. 3. Chir. Obſ. 5.

* VENTRALIS *diſpoſitio*, κοιλιακὴ διάθεσις. Vide *Cœliaca*.

† VENTRICULI CERVIX, ſtomachus. Ant. Boniven. de abdit. morb cauſ.

VENTRICULATIO, idem quod *Ventriculoſa paſſio*, ἡ τῆς κοιλιακῶν διάθεσις. Legitur apud Aurel. l. 3. Acut. c. 17. allegante Foeſ. in Oecon. p. 346. quamvis incertum ſit, qualis morbus hoc nomine veniat propter variam ſignificationem vocabuli Græc. κοιλίας. Unde & Celſ. plane peculiarem attribuit acceptionem, vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, l. 4. c. 14.

VENTRICOSUS, *Ventriculoſus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem, μεγαλόκοιλος (Vide *Megalocœlos*) Vel qui laborat affectione Cœliaca. Rhod. ad Scrib. nu. 95. vide *Cęliaca*. *Ventriculatio*.

* VENTRICULUS, κοιλία, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt. Galen. l. 6. Anat. adm. c. 2. Dictus quaſi *parvus venter*: eſtque pars organica, in infimo ventre ſita, ſtatim ſub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus hiſtoriam paſſim vide in ſcriptis Anatomicis; præſertim inter hos Barthol. l. 1. Anatom. cap. 9. In brutis pennatis quidem duos eſſe, in ruminantibus quatuor præter Ariſtotelem in LL. de part. an. & alibi, videatur & Galen. d. l. c. 3. & Barthol. d. loc. Translatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates; v. g. *Cordis* ſinum dextrum ampliorem, & ſiniſtrum anguſtiorem, qui vocantur *ventriculi*. Barth. l. 2. c. 7. p. 398. ſeqq. Ad *Cerebri* cavitates; quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barth. unam ſaltem numerarunt, l. 3. p. 490. ſeqq.

VEN-

Ventriloqui, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores, & vates præſtigioſi, qui plebi perſuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipſorum ventre voces emittere, ſpiritum ſcilicet peculiari quadam arte intus attrahendo; quo fit, ut voces videantur non ab ipſis edi, ſed ab alio intra ipſos latente, cum tamen ab ipſis ſaltem egredi videantur. Nam ſi id non advertas, putabis, ea a loco aliquo diſtanti proficiſci. Eph. N. C. Ann. I. Obſ. 35. p. 20. Jung. Libav. T. IV. Op. p. 27.

Ventus, ἄνεμος, quid ſit, ex Phyſicis notum eſſe debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quiſque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico ſit neceſſaria, Hippocr. paſſim inculcavit in ſcriptis ſuis, de Diæta, Aer. L. & Aq. in Aphor. & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præſertim Diet. nu. 578. & Charlt. Ex. Pathol. v. §. 12. Apud Spagyr. *ventus* quoque de diverſis rebus dicitur: v. g. *ventus albus* eſt Mercurius: *Rubeus*, Auripigmentum rubeum: *Citrinus*, Sulphur. Rul. & Joh. *Venti* quoque ſunt *Spiritus*. Imo dict. Johnſ. l. 2. adhuc ſubtilius vult philoſophari, dicens: *Venti Chymici* ſunt Theſauri naturæ; nec eſt aliquid in tota natura *ventis* ipſis pretioſius, & nobilius. Vita ſiquidem, & anima rerum omnium *ventis* deportatur ad res omnes. Eſt enim *ventus ſpiraculum* vitæ temporalis, quod alio vehiculo deferri non poteſt rebus omnibus, niſi *ventis*. Et *ventus* nihil aliud eſt, quam tenuiſſima, & ſubtiliſſima hujus materiæ pars, quam ignis naturæ, ſeu lumen cœleſte, quod huic materiæ ineſt, ſurſum elevat, & fit vapor, & *ventus*, qui ſummopere cuſtodiendus eſt, alioquin tota Alchymia eſſet inutilis. Cuſtoditur autem *ventus* ille, & vapor, ſi in vaſis vitreis, perquam optime obturatis, dum erit a materia ſua, & corpore continuatur, nam frigiditate vaſis, & aeris in vaſe concluſi *ventus* ille, & vapor fit tandem aqua, & pluvia Chymica, quæ terram ſuam irrigando fœcundat, non ſecus ac in magno mundo vapores, & *venti*; qui calore naturali terræ ſurſum in aerem pelluntur, frigiditate aeris, & ipſius humiditate convertuntur in pluviam, & aquam, quæ ſuper terram decidit, & ſuo irroratu ipſam fęcundat; quia tenuiſſima, & ſubtiliſſima inferioris elementi pars, qua reliquorum Elementorum vires, & energias in ſe coercet. Hactenus Joh. An non vero hic iterum Gal. adagium commode applicare liceret: Nihil apprehende, & fortiter tene? Quod & ipſe *Lapis Philoſophicus Ventus Hermetis* dicatur, legi poterit ap. Libav. T. II. Op. p. 428.

Venucula, eſt *nomen Uvæ*, quæ alias *Apiana*, *Scirpula*, Sticula, Stacula, *Moſchatella* vocatur. Lind. Ex. X. §. 99.

Venula, φλεβίον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro *Arteria*, l. 6. Epid. ſ. 6. t. 2. Junge Gal. in comm.

Venus, ἀφροδίτη, æquivocum eſt. Tribuitur enim hoc nomen Planetę circa Solem locum ſuum obtinenti, qui pro diverſo poſitu ante Ortum Solis *Lucifer*, poſt occaſum apparens *Heſperus* nominatur. Deinde ita vocatur Dea Gentilium, ex ſpuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris*, vel *Cypria* dicta, omnis laſciviæ, & ſalacitatis dux, & regina. Hinc tranſlata vox *Veneris* a veteribus, & recentioribus Medicis ad ipſam generationem; ut *Venus* nihil aliud notet, quam congreſſionem maris, & fœminæ, licitam, & illicitam. Ita inter alios Linden. de licita ſcripſit. *Venus* conceſſa hominibus eſt, cum boni alicujus conſequendi gratia, tum mali averruncandi; Ex. XV. §. 87. Jung. Diet. n. 140. Tandem & a Chymicis *Venus* vocatur *Cuprum*, ſive *Æs*: de quo ſuo loco. *Veneris gradus* eſt mitis, atque dulcis naturæ, viridis vitæ. Dorn. in Dict. Parac.

Venustas, idem quod *Formoſitas*, *Pulchritudo*, κάλλος. Leporum eſu *Venuſtatis* decorem in ſeptimum, aut nonum diem prorogari, fabuloſum omnino videtur. Lang. l. 1. epiſt. 67.

Ver, ἔαρ. *Vernus*, ἐαρινός. Vide *Ear*.

Veratrum, ἑλλέβορος, idem quod *Helleborus*: de quo ſupra in HE.

Verbera, πληγαί, quid ſint, pueri norunt, idem quod *Plagæ*, *Percuſſiones*. Pertinet inter cauſſas quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc teſtatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos, & melancholicos ſolis flagris, & *verberibus* curavit. O. & M. M. Sp. l. 14. ſ. 3. c. 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus ſignificatio notior eſt, quam ut opus ſit *verbis*. An *verbis* quædam inſit virtus Medica, prolixe ventilavit C. Rejes C. El. q. 22. Et quomodo Paracelſiſtæ abutantur, & pervertant ſententiam illam, *Verbum DEI* ſanat omnia, docuit Libav. T. IV. p. 7. ſeqq.

Verdetum, vocatur color viridis ex vapore fortis aceti æneas laminas perfundentis. Vital. de Furno c. 261. p. m. 224.

Verecundia, αἰδώς, αἰσχύνη, idem quod *Pudor*. Vide in PU.

Veredarii, *Vermes*. Vide *Cutambuli*.

Veretrum, idem quod *Penis*, membrum virile: de quo vocabulo vide Rolf. de part. genit. P. I. c. 43.

Vergiliae, πλειάς, πλειάδες. Vide *Plejas*.

Veritas, ἀλήθεια, eſt ens reale *verum*, uti teſte vocavit Helmont. tr. Venatio ſcient.

 n. 27.

n. 27. Hanc etiam Medicum ſectari debere, docet Gal. l. de Art. Med. conſt. c. 7. & alibi ſæpius. Et quis contra *veritatem* hiſcere poteſt? Scrib. n. 84. & *Veritas* favori anteferenda. Amicus Galen. amicus Hipp. amicus Ariſt. magis amica *Veritas*. *Verum Spagyricum*, eſt rerum a natura productarum centrum, in quo virtus omnis, & ejuſdem rei *Veritas*, atque potentia deliteſcit, per hanc artem ad actum deducenda. Th. Chym. Vol. V. p. 410. Enimvero modo negotium non magis imaginatione vana, & opinione niteretur, quam ente reali! Alias rectiſſime Rolfink. *Veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amuſſim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem: & aliam, quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Phyſiologica. Ad hanc Prædictiones ſalutis, & mortis. Ord. & Meth. Med. Spec. l. 3. ſ. 2. c. 3.

* VERMES, ἕλμινθες, idem quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes*.

VERGO, ῥέπω. Vide *Rhepo*.

VERMICATA, vocantur a nonnullis *Lentigines*. Fallop. de ulc. c. 23. T. I. p. 612.

* VERMICULANS, σκωληκίζων. Vide *Scolecizon*.

* VERMICULARIS, σκωληκοειδὴς, idem quod *Vermiformis*. Vide *Scolecoides*.

VERMICULUM, i. e. *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Jon. in quo *Vermicylum* legitur.

* VERMIFORMIS, σκωληκοειδὴς. Vide *Scolecoides*. Dicitur & vermis cerebri. Caſtell.

VERMILION, i. e. *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Joh. in Lex.

VERMINA, *Verminatio*, *Verminoſus*, στρόφος, στροφώδυνος. Vide *Strophos*. Alias *Verminoſus* proprie dicitur de materia, in qua *vermes* generantur. Ita & ſanguis *verminoſus* hodieque paſſim legitur; & in ſpecie in Bonetti Med. Sept. l. 2. ſ. 22. cap. 1. p. 493. Dicitur & ibidem *Verminans*. Affectus etiam talis *Verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminoſis*, & *verminatione* continua legantur apud eundem d. l. 3. ſ. 16. c. 1. ſeqq. p. 626. ſeqq.

* VERNACULUS, ἔνδημος. Vide *Endemos*.

VERNICE, i. e. *Vernix guttoſa ſicca*. Rul. & Johnſ.

VERNISIUM, idem quod *Vernix*, *Sandaraca* alias vocatur, vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix ſiccus*, vel liquor ex hoc gummi paratus, eſtque *Vernix humidus*. Schr. l. 4. cl. 1. n. 179. *Verniſium* vero legitur ap. Helm. tr. de Lith. c. 3. n. 7. De *Vernicis* variis ſpeciebus vide Morley Coll. Chym. Leid. c. 504. ſeqq.

VERNUS, ἐαρινός, dicitur vel de ipſo tempore; & ita idem eſt, quod *Ver*. Vide *Ear*. Vel morbis, qui *Vere* ſolent eſſe frequentiores; & *Morbi verni*, ſive *vernales* vocantur: quorum Catalogum recenſet Hipp. 3. aph. 20. Jung. Diet. n. 228.

VERRES, vocatur *Sus mas*; quemadmodum *Aper Verres ſylvaticus*. Lang. l. 1. ep. 61. Schr. l. 5. cl. 1. n. 3. & 34.

* VERRICULARIS, ἀμφιβληστροειδὴς, *Amphibleſtroides*, vocatur tunica oculi propria, quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum, & cryſtallinum ambit; cujus tunicæ figuræ in latum diffuſi, atque expanſi nervi *verriculo* ſimilis apparet. Vocatur & *Retina*, vel *Retiformis*; quod reti etiam ſit ſimilis. Gal. negat, eſſe veram tunicam, ſed potius cerebri portionem quandam exemtam, l. 10. de U. P. c. 2. Confirmat hanc ſententiam ſuo calculo Barth. l. 3. An. cap. 8. p. 518. ſtatuens, eſſe medullaris ſubſtantiæ mucum.

VERRISTÆ, vocantur Paracelſo ſummum arcanum in Epilepſia, una cum *Granagranis*, de caduco matricis §. 9. Quid vero ſint, non explicat.

* VERRUCA, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt vero *verrucarum* ſpecies duæ, *Acrochordon*, ἀκροχορδὼν, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide ſuis in literis. Galen. lib. 2. Meth. Med. c. 2. *Verrucoſa ulcera*, vocantur dura, quæ alias ὀχθώδη dicuntur. Vide *Ochthodes*.

VERSIO, τροπὴ *Chymica*, vocatur formarum manifeſtarum in occultas; & fit corruptione formę ſpecificæ, generationeque generalis formæ, videlicet elementorum decompoſitorum in compoſita, & impurorum in pura converſione. Th. Ch. Vol. I. p. 199.

VERSUS, στίχος, ἔπος, μέτρον, Theriaca *Verſibus* deſcripta hanc habere utilitatem dicitur, quod facilius memoriæ mandetur, nec a ſuo ordine perverti poſſit. Galen. lib. 1. de Antidot. c. 16. princ. Q. Serenus Sammonicus etiam ſuam Medicinam metrice, ſive *Verſibus* conſcripſit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici: quamvis non ſuſtineant *Verſus* illi regulas Poeticas.

* VERTEBRA, σπόνδυλος. Vide *Spondylos*. *Vertebratus Muſculus* dicitur, cujus utraque extremitas *Vertebris* continua eſt. Barth. l. 4. An. c. 7. p. 569.

* VERTEX, κορυφή. Vide *Coryphe*.

VERTIBULUM, ſignificat caput Oſſis globoſum, quod alterius ſinui ad articulationem inſeritur. Hieron. Fab. Aquap. de oſſ. Deartic. P. II. p. m. 179.

VERTICELLI *marini*, σπόνδυλοι θαλάττιοι, vocantur *Zoophyta*, tuberoſa, quæ & *Vertibula*, alias *Tethya* nuncupantur: de quibus vide Aldr. de Zoophyt. l. 4. c. 2. aph. 18. *Verticillum*,

vel

vel *Verticulum*, etiam dicitur quodlibet Os Dorſi, i. e. *Vertebra*. Veſal. l. 1. de H. C. F. c. 3.

Vertigo, δῖνος, σκοτόδινος, ἴλιγγος. Vide *Dinos*.

Verta, vocatur quarta pars libræ. Dorn. Rul. & Johnſ.

Verva, vocantur apud Scrib. n. 16. *Armillæ*, amuleti loco geſtatæ; quamvis Rhod. legendum exiſtimet *Virias*, aut *Viriolas* eboreas, Gr. ψέλια, & βραχιάλια dictas. Aut *Verucla*, vel *Verucula*, Not. ad h. l. p. 55.

Verucla. Vide *Verva*.

Vervex, id eſt *Aries caſtratus*. Schr. l. 5. cl. 1. n. 30.

Verum, ἀληθές. Vide *Veritas*.

Vesanus, *Veſania*, in genere, idem quod *Inſanus*, *Amens*, Delirus, *Furioſus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία, &c. Ita Amor *veſanus* vocatur delirium ex nimio amore erga fœminam obortum: de quo For. l. 10. Obſ. 29. cum Schol. Parac. vero diſtinxit inter *veſanos*, & *inſanos*; hos deſcribens, quod ſint amentes a nativitate, & hæreditario malo; *Veſanos* vero, qui per victum, aut medicamenta forinſecus advenientia: de morb. am. tr. 1. c. 5.

Vescor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

* Vesica, κύστις. Vide *Cyſtis*. In Pharmaceuticis, & Chymicis *Veſica* vocatur vas metallicum ex cupro, in forma veſicæ, vel ovi, duorum, aut trium pedum altitudinis, convenientiſque latitudinis formatum, & circa faſtigium apertum, ut intra ſinum ſuum convenientem alembicum recipere poſſit; qui adeo cum orificio *Veſicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludatur, ne minimum inde expirare queat. Impoſitum capitellum e ſuo vertice canalem duum, aut trium pedum altitudinis emittere debet, qui in ſummitate aliud capitellum ab aheno aliquo ſemper frigidum continente, qua ſpiritus in alembicum elevati refrigerari, & condenſari poſſint, circundatum ſuſtinet. Ex hoc capitello Epiſtomium, ſeu canalis procedit, qui vapores condenſatos guttatim in vas ſuppoſitum deducit. Hujus *Veſicæ* uſus in vegetabilibus non eſt negligendus. Hæc Rul. & Johnſ.

Vesicatio, vocatur ſymptoma ſuperveniens combuſtioni ex aqua, vel igne: de quo plura videantur apud Valeſc. de Taranta Philon. Chirurg. cap. 22. & ex hoc Foreſt. l. 2. Chir. Oper. Obſ. 17. Schol. Unde & effectus veſicatorii remedii *Veſicatio* dicitur Blaſio, Med. Un. p. 44.

Vesicatorium, vocatur *Cauterium* quoddam *potentiale*; & eſt ſpecies *Sinapiſmi* fortioris, quo ut plurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti cauſtici veſicæ in cuticula excitantur. De his vide paſſim in Practicis: Deſcripſit Schr. l. 2. c. 44. fin. Morell. de Form. Rem. l. 2. ſ. 1. c. 14. Vocantur a Dioſc. τὰ κανθαρίδων ἐνδόσιμα, l. 3. c. 63. a Rolf. *Veſicantia*, quorum hiſtoriam tradidit O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 7. p. 3. c. unic.

Vesicula, κύστιγξ, diminutivum *Veſicæ*. Frequenter uſurpatur de folliculo fellis. Vide *Cyſtis*.

Vespa, σφήξ, ἀνέλυτρον, dicitur inſectum api ſimile, aculeatum; cujus hiſtoriam, cum uſu, & noxa, recenſet Aldr. de Inſect. l. 1. c. 6. Ex cadavere equino putreſcente generari, teſtatur Lang. l. 1. ep. 14. *Veſparum* puncturam quandoque eſſe periculoſiſſimam, confirmant Obſ. Hild. Cent. 4. O. 78. ſeqq.

Vesper, *Veſpera*, ἑσπέρα. Vide *Heſpera*.

Vesperna, vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam ſequens: & legitur apud Franc. Bonamicum de Alim. l. 3. c. 40.

Vespertilio, νυκτερίς, eſt animal bipes, alatum, & volans, ſed non pennatum, muribus plerunque ſimile, viviparum; cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldr. l. 9. Ornith. c. 1. Gal. l. 10. S. F. §. Sanguis *nycteridos*.

* Vestigium, ἴχνος. Vide *Ichnos*.

Vestimentum, *Veſtis*, ἱμάτιον, εἷμα, ἐσθής, quid proprie ſignificet, aliunde conſtat. Metaphoricee etiam tribuitur *telæ* aranearum, & *teſtis*. Keuc. ad Sam. p. 279. Abuſive vero, & valde incongrue ignis Divinus, & Sal *veſtium* nomine veniunt, in Th. Ch. Vol. VI. p. 16.

Veterascens, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progreſſu temporis acrimoniam, & rancorem acquirunt, Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 5. circa fin.

Veterana, vocatur a Gilberto *Morbillus*; uti ſcribit For. l. 6. Obſ. 44. Schol. fin.

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quę tractat curationem morborum in jumentis, & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis, & intentionis, cum arte Medica convenire videatur; ob ſubjecti tamen inſigne diſcrimen, quo Homo nobiliſſima creaturarum multis paraſangis antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam*, & veram Medicinam, minime conjungendas eſſe, rectiſſime judicant ii, qui dignitati ſuæ melius conſulunt, contra Plempium in Fund. Med. & Bonett. An. Pract. l. 1. ſ. 13. Obſ. 22. Schol. p. 272. Conſcripſit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo-Medicinam*; in quo ſcripto plura occurrunt vocabula Latino-barbara, quæ etiam Lexico huic inſeri potuiſſent: v. g. Morbus ſubtercutaneus, farciminoſus, ſubrenalis, ſtrophoſi, epiſtomici, Appioſi, Pullaria, &c. niſi nefas duxiſſemus, artem

artem noſtram ἐμφανεστάτῃ *Veterinariis* terminis ſordidare.

* Veternus, λήθαργος, *Veternoſus*, ληθαργικός. Vide *Lethargus*.

† Veternum, aqua intercus, Servio ap. Hadrian. Jun. in nomenclat.

† Veternus, Capitis affectus. Cato apud Feſtum. Veternoſus quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

Vetus, παλαιός. Vide *Paleos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Med. in malam partem; & ſignificat *moleſtiam affero*. Diciturque de Morb. uti explicavit emphaſin hujus verbi Lind. Ex. 15. §.79. Rhod. quoque *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc, & illuc, diſtrahi: Lex. Scrib. p.457. Cujus vero authoritate *Vexationem* pro cutis ſugillatione accipi ſcripſerit Blanc. in Lex. nobis non conſtat, cum in nullo eorum qui ad manus fuerunt, authore invenire potuerimus. Alias *Vexatio* etiam ſumitur pro paroxyſmo doloris Arthritici a Joh. Th. Minadoo l. de Arthr. c. 33. p. m. 79. ſeqq.

Via, ὁδός, quid proprie ſignificet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in uſu eſt vocabulum hoc; dum ſumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi*, aut perficiendi. Ita accipitur a Galen. c. 3. in 6. Epidem. t. 20. Ita *Via* veritatis vocatur Philoſophia. Ita *Via* ad ſanitatem, eſt *Via* rectiſſima ad Deum. Linden. Exerc. III. §.19. *Via* quoque duplex, *humida*, & *ſicca*, dicitur eſſe in negotio Lapidis Philoſophici; quarum illa facilior, hæc difficilior habetur. Th. Chym. Vol. VI. p. 529. 540. ſeqq. *Via* ſtomachi, & ventris, vocatur *Oeſophagus*, apud Barth. l. 1. An. c. 12. p. 447. *Primæ Viæ*, dicuntur oeſophagus, ventriculus, & inteſtina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantum purgantia, & vomitoria, ſed & alia medicamenta intus aſſumta virtutes ſuas exerunt, ut operationes ſuas poſtmodo determinate edere poſſint. Vvillis Pharm. Rat. P. I. ſ. 1. c. 2. Nonnulli etiam vaſa Meſeraica inter *primas Vias* referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες. vide *Molops*.

* Vibratio, κλόνος, eſt agitatio, & motio corporis, & membrorum involuntaria, ut conquieſcere non liceat, etiamſi ſtrenue renitaris. Gal. l. de trem. c.6. Vide *Clonos*.

Vibriſſæ, vocantur Pili in naribus, quas Blanus (an ex errore) *Vibriſcos* nominavit: Med. Univ. in proleg. p. 2. & p. 157. Illud vero habetur apud Barth. Anat. p. 530.

Vicinitraha, aut *Vicinitractus*, reſpondet Gr. ὁμοιτέλκας; & illud Felicianus excogitavit; hoc Ingraſſias. Vide hujus Schol. in Gal. de tum. p. n. Schol. 24.

Victicellæ *liquor*, aut *Viticella*, dicitur Parac. *genus vini*: & legitur in Scholiis ad Libell. II. de Tartaro.

* Victus, δίαιτα. vide *Diæta*.

Vigesimus, εἰκοστή, ſcil. ἡμέρα. Refertur ab Hipp. 2. aph.23. inter dies Criticos. Huncque fortiorem eſſe ſtatuit, quam *vigeſimum primum*, l. 3. de dieb. crit. c. 9.

Vigilantia, *Vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur ſomno; eſtque res non naturalis, & cauſſa ſanitatis, morborumque procatarctica, conſiſtens in exercitio ſenſuum, & motus, a ſpirituum animalium activitate expedita dependente. Jung. Charlt. Ex. vii. Pathol. §. 4. & Dogm. noſtra P. v. c. 4. Diet. n. 5. & ſupra vide *Egregorſis*.

Vigor, ἀκμή, vide *Acme*. Adde Lind. Ex. XII. §. 85. 86.

* Villi, idem quod *Fibræ*, ἶνες. vide *Fibra*. *Villi* a Laurent. Bellini in præfat. Operis de Pulſ. Urin. &c. reſtringuntur ad fibras muſculorum in tendinem coeuntes. *Villoſa cruſta*, quid ſit, ap. Vvillis, vide ſupra *Cruſta*.

Viltrum *Philoſophorum*, eſt *Alembicus*. Abſolute tamen poſitum eſt *manica lanea*, in modum Hipp. velut *lingula*, per quam liquores clarificantur. Dorn. Rul. & Joh. At communiter per F ſcribi ſolet in hac ſignificatione *Filtrum*. Vide ſupra *Filtratio*.

Vinacei, vel *Vinacea*, στέμφυλα. Vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμός. Vide *Deſmos*. *Vinculum Soſtrati* deſcripſit Gal. de Faſciis n. 81. & ex hoc Sculret. delineavit, Arm. Chir. P. I. Tab. XXXV. fig. 6.

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, eſt acceſſorium iræ, non hujus eſſentia. Gal. l. 2. de ſan. tu. c. 9. Dicitur & *Ultio*.

Vinosus, φίλοινος, *amans vini*, qui non expectare poteſt commodum tempus ad bibendum vinum. Lind. Ex. XVI. §. 224. *Vinoſus* liquor ſine vino quis ſit, vide *Liquor*.

† Vinum stybelites, quod ſua ſponte ex uvis paſſis diſtillat, vinum ultro effundentibus uvis: Tetr. 4 ſerm. 3. c. 24. Ægin. c. 8.

† Vinum Græcum, a vite potius, quam a ſolo Alphonſus Lopez, in Galen. de Euchimia fol. 48. item Guarnerum Altimar. lib. 1. c. 64.

† Vinum ponticum, Arabibus acerbum. Piſanellus de eſculentis, & potulentis.

* Vinum protropum, quod ex vinis noſtris expreſſum ſtillat. Mercat. de indic. Med. l. 1. c. 2.

* Vinum, οἶνος. vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, ſignificatio hujus nota eſt; & diciturde eo, quicquid a vi, & impetu quo-

quodam dependet. Opponitur *ſpontaneo ἑκουσίῳ*. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, ſcribit Helm. de flat. n 14.

VIPERA, ἔχις, ἔχιδνα. vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav. T. II. Oper. p. 198. *Viperæ caudinoſæ* Anatomiam ſcripſit Eduard. Tyſon. Med. Londinenſ. uti patet ex Act. Erud. Lipſ. An. 1684.

VIR, ἀνήρ, recte dixit Lind. eſſe nomen *Sexus*, *Ætatis*, *Status*, & *Dignitatis*, Ex. XIII. §. 9. ſeqq. Prima ſignificatio frequentiſſima eſt: quo pertinet quæſtio illa, An *Viri* poſſint in fœminas mutari, & vice verſa; Id quod affirmare videtur Lang. l. 1. ep. 70. Rectius tamen negat C. Rejes C. El. q. 57. nu. 19. dicens, eſſe talia exempla vel pro fabulis, & figmentis Poeticis habenda, vel utrumque ſexum habuiſſe, uno præ altero ſupereminente, vel dæmonis vafritie contigiſſe. Ad primam ſignificationem pertinent & Derivata *Virilis*, *Virilitas*. Ita *Virile membrum* vocatur *Penis*, ad diſcrimen *Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτητι, *fœmineæ naturæ*. Gal. l. 1. de ſem. c. 15. Altera ſignificatio eſt præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis*, qui neque juventæ calore, neque ſenectutis frigore infeſtatur. Celſ. l. 2. c. 1. Et in hac ſignificatione ſumſiſſe Hipp. l. 5. Epid. II. 7. vult Lind. d. l. §. 15. In tertia *Vir* idem eſt, quod *Maritus*: de quo ſuperius in MA. Quarta Rhetoribus, & JCtis magis, quam Medicis uſitata; & exprimit *vigorem corporis*, & *animi*: Unde proverbialis locutio, *Virum* ſe præſtare. Vide Lind. Ex. III. §. 28. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapidis Philoſophici illud *metallum*, vel ejus metalli ſemen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam fœminæ. Libav. Tom. II. Oper. p. 142.

VIRAGO, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fœmina quoad ſexum, quoad vires vero corporis, & animi maſcula. Tales non eſſe facile obnoxias morbis hyſtericis, & muliebribus, ſcripſit C. Rejes C. El. q. 46. n 15.

VIRES, ἰσχὺς, δύναμις, idem quod *Facultas*, *Virtus*, *Vis*. Vel dicitur de ipſo corpore humano; & indicant ſui conſervationem. Gal. l. 9. M. c. 13. Suntque vel *Naturales*, ſub quibus & *Vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Linden. Ex. XIV. §. 40. ſeqq. Vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod. lib. 1. c. 30. & plures alios. Quære etiam ſupra in *Dynamis*.

VIRGA, ῥάβδος, proprie quid ſignificet, ex aliis jam conſtat Lex. videlicet *Bacillum*, præſertim arboris viridis, æqualem, & longiuſculum. Tribuitur vero poſtmodo & aliis rebus: v. g. Plaſitæ, quæ eſt ſpecies Conſolidæ; & dicitur *Virga aurea*, alias *Conſolida Saracenica*. Deinde *bacillis*, qui applicantur in fracturis, ap. Hipp 3. de fract. t. 29. Jung. Gal. in comm. ad h. l. Porro Membrum virile quoque in Anatomicis vocari *Virgam* a Medicis, notiſſimum eſt ex antiquis, & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appellatur. Barth. l. 1. Anatom. c. 34. in princ. Diminutivum Latinum eſt *Virgula*; & ad propriam ſignificationem pertinet *Virgula bifurcata metallica*, vel *Divinatoria*, qua indagantur diverſa metalla, & eorum venæ; de cujus virtutibus, præparandi, & utendi modo legi poterit Baſ. Valent. in Teſtam. ultim. P. I. ubi variarum meminit *Virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *ſaliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentis*, *obviæ*, cap. 22. ſeqq. ad 28. Th. Ch. Vol. IV. p. 242. 322. Libav. T. III. pag. 260. Fr. Hofm. in cl. ad Schrod. l. 4. cl. 1. n. 108. p. 454. ſeqq.

VIRGATA, dicitur ſutura Cranii, quæ alias Sagittalis, Jugalis vocatur. Barth. libell. 4. An. c. 5. p. 705.

VIRGO, *Virgineus*, παρθένος, παρθένιος. Vide *Parthenos*. Spagyrice quoque *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*. Libav. T. II. Op. p. 351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *Virgo habens uber unicum*, Th. Ch. Vol. III. p. 22. *Virginale clauſtrum*, vocatur *Hymen*: de quo vocabulo ſupra in HY. *Virginalis* adſtrictio, Mercato dicitur Matricis poſt nimiam e partu diſtenſionem factam in priſtinam anguſtiam reductio: l. 5. de Mul. affect. c. 14. p. 65.

VIRGVLTVM, idem quod *Virga*. Hinc Dorn. deſcripſit *Virgulta foſſorum*, quod ſint theſaurorum indices virgæ, in Dictionar. & haud dubie reſpexit ad Parac. locum, l. 2. Phil. ſagac. §. Quid ſit Necromantia cœleſtis; cujus duæ ſpecies recenſentur, *Adech plumbeus*, & *Virgulta directa*, quæ aperiunt occulta.

VIRIÆ, *Viriolæ*, idem quod *Vervæ*, vel *Verucle*. Vide *Verva*.

VIRIDELLVS *morbus*, dicitur Paracelſo *Epilepſia*, vel *morbus Caducus*, ob hanc rationem, quia *Viridellus* curat illum: Paramir. l. 1. c. 6.

VIRIDIS, χλοερὸς, χλωρός, proprie vocatur *Color herbaceus*, olerum, ciborum, plantarum. Gal. comm. 2. in l. 6. Epid. t. 16. Hinc etiam per translationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis. Ita *viride æris*, vocatur *Ærugo*: de quo ſuperius in *Ærugo*. *Viriditas ſalis*, eſt liquor, aut oleum ejus *viride*. Dorn. Rul. Joh. *Viridis Leo*, quid ſit, vide apud Libav. T. II. p. 278. *Viriditas æris*, eſt ejuſdem perfectio; & magnis extollitur laudibus: Th. Ch. Vol. IV. p. 535.

VIRILITAS, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία. vide *Vir*.

VIROSUS, proprie dicitur id, in quo ineſt *virus*, id eſt *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut ſaporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. n. 103. 163. 245. notante Rhod. in Lex. p. 458.

* VIRTUS, æquivocum eſt. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus; & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δύναμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquiſito. De quibus virtutibus, præſertim moralibus, Gal. dixit, quod adeo connexæ ſint, ut qui unam habet, habeat & reliquas, quaſi ex uno fune revinctæ: l. quod opt. Medic. ſit optim. Ph. Gr. ἀρετή.

VIRULENTUS, idem quod *Viroſus*, ἰοβόλος. Ægin. l. 5. c. 1.

† VIRUS recentiorum, Gal. ἰχὼρ, ſanies latinis: l. 3. c. 3. Tagault.

VIRUS, proprie dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam uſurpatur pro *ſemine*, Gr. γόνος, dicto a Sereno c. 9. Vide Keuch. in not. p. 123. Enimvero uſitatior eſt acceptio in malam partem, qua idem ſignificat, quod *Venenum*, ſive malignam, & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *Virus*, notante For. l. 7. Chir. Obſ. 2. in Schol. Et ita opponitur puri craſſo, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

† VIS ἐπικεραστικὴ, mitigatoria acrium excrementorum. Trinc. l. 5. c. 3.

VIS, in genere eſt modus movendi. Accipitur vero vel de modo naturali: & coincidit cum *Viribus*, Facultate, *Virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti paſſim legitur. Jung. Keuchen. p. 117. Vel de modo violento, extrinſeco: & ita coincidit cum *Violentia*; diciturque Græc. βία. Vide *Violentus*.

VISCALEUS, eſt viſcus ramoſus, arboribus innaſcens; ut viſcus quercinus malorum, &c. Dorn. Joh. in Lex.

VISCERA, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verum & in ſingulari *viſcus* in uſu eſſe, rectiſſime monuit Keuch. a Seren. pag. 251. Adde Diet. n. 782.

VISCEROSUS, μεγαλόσπλαγχνος dicitur. Vide *Megaloſplanchnos*.

VISCIDUS, *Viſcoſus*, γλισχρὸς, περίγλισχρος, idem quod *Lentus*, Tenax. vide *Gliſchros*, *Perigliſchros*. *Viſcoſa* Philoſophorum aqua quid ſit, vide in Th. Ch. Vol. I. p. 529. ſeqq. Libav. T. II. Op. pag. 142. Hodieque ſunt, qui inter principia Compoſitorum corporum referre non dubitant, dicentes *Corpus viſcoſum* eſſe, quod particulas obtinet plurimas aqueas in paucis ramoſis, & terreſtribus, inſtar veſicularum inflatis contentas in aqua, & aquoſis menſtruis diſſolubiles: quemadmodum prolixius hæc principia proponuntur a Jac. le Mort. in Pharm. Medico-Chym. c. 23. ſeqq.

† VISCUM DAMASCENUM in Syria ex myxis viſcoſis paratur. Hieron. Gabucinius de lumbricis c. 24.

† VISCILAGO, Mucilago. Tagault. lib. 5. c. 4.

† VISCUS, apud veteres, quidquid inter cutem eſt, & oſſa, & quidquid ſub corio. Salm. in Solin.

VISCUM, ἰξὸς, vide *Ixos*. Adde Gal. l. 6. de S. F. §. *Ixos*. *Viſcus* quoque dicitur pix decocta ex rimis, vel locuſtis arborum. *Viſcus ſecundæ generationis* eſt cruor, qui deſcendit a ſalibus. Dorn. Rul. & Joh. Apud Libav. *Viſcum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viſcoſus, ſive Aqua viſcoſa, *Gluten* quoque dicta: S. A. Ch. l. 3. c. 1. circa fin.

VISIBILIS, ὁρατὸς, dicitur de qualitate externa; qualis eſt color. Galen. l. 2. de L. Aff. c. 8.

VISIO, apud Latinos homonymon eſt. Vel enim idem eſt quod *viſus*, ὄψις. Vel ſignificat apparitionem, φάσμα, v. g. in ſomno. Vide *Opſis*.

VISITATIO, ἐπίσκεψις, vocatur *Medici ad ægros ingreſſus*, cum cognoſcendi morbum, tum ordinandi, & remedia præſcribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inſpectionibus*: v. g. Officinarum Pharmaceuticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam, & peritiam ſuam demonſtrare debet. De *viſitatione* Obſtetricum, pro cognoſcenda virginitate, an admittatur de Jure, legatur Augen. T. II. Epiſt. & Conſ. Med. p. m. 334. ſeqq.

VISORIUS, ὀπτικὸς. vide *Opticus*.

VISUS, idem quod *Viſio*, ὄψις. vide *Opſis*.

VITA, βίος, ζωὴ, quid proprie ſit, magis ad Phyſicos, quam Medicos ſpectat. Quam varie vero poſſit ſumi, & explicari Vitæ vocabulum, videatur inter alios Kerger. in tract. ſuo de ferm. ſ. 1. c. 3. & 5. Non minus late etiam ſumſit Schr. *Vitam eſſentialem*, dicens rei unius cujuſque actum, vel ἐντελέχειαν, l. 1. c. 5. quod vero negat Fr. Hof. in cl. ad h. l. n. 8. Nobis hoc videtur animadvertendum, pace aliorum, hodieque in ſcriptis recentiorum non accurate diſtingui inter *vitam* Phyſice, & Metaphyſice, vel Hyperphyſice conſideratam: dum non verentur non ſolum inanimata naturalia, ſed etiam Deum *viventem*, Corpus Chriſti in Cœna Dominica immiſcere; uti apud dictum Kerger. Marc. Marci &c. videre licet. Profecto

hujuſ-

hujuſmodi confuſiones limitum non pariunt veram ſcientiam; quin potius deſtruunt, & ad barbariem, imo graviora intellectus vitia deducunt. Tantum!

* VITALIS, ζωτικὸς, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius eſt, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur; uti ſunt *Reſpiratio*, & *Motus ſanguinis* a corde in totum corpus, & ejuſdem e corpore ad Cor refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, Nutritio, &c. Vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum*, &c.

* VITELLUS, λέκυθος, vide *Lecythos*. *Vitellum poli*, id eſt *Alumen*. Rul. *Vitellina bilis*, i.e. flava, ξανθή. vide *Bilis*.

VITILIGO, ἀλφὸς. vide *Alphus*.

VITISALTUS, idem quod *Chorea S. Viti*. C. Reſes C. El. q. 97. n. 3. vide *Chorea*. Paracelſ. vocat *Vitiſtam*, ſive *Choream laſcivam*, de morb. ament. tr. 2. c. 3.

VITIUM, in genere idem quod *Erratum*, *Morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alii vero diſtinguunt inter *Vitium*, & *Morbum*; *Vitium* dicentes, perpetuum corporis impedimentum: *Morbum* vero, temporalem corporis imbecillitatem: l. 101. ff. de V. S. ubi Theophilus Paraphraſtes in Gr. *Vitium* expreſſit per πάθος. Jung. Rhod. ad Scrib. p. 16. Verum illa diſtinctio raro obſervatur.

* VITREUS, ὑαλώδης, ὑαλοειδής. vide *Hyalodes*.

VITRIOLUM, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcanthum*, *Atramentum ſutorium*, item *Zegi*, eſt ſuccus mineralis concretus; eſtque duplex, Nativum, & factitium. Ratione coloris tres ſpecies recenſentur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur: *Viride*, quale Goslarienſe, & Svecicum: 3. *Album*, quod & λευκόν. Hujus hiſtoriam, cum uſu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide ap. Schrod. l. 2. c. 26. Fr. Hofmann. in clav. ad hunc locum. Adde Rul. Lex. Chym. Atramentum ſutorium, Libav. S. A. Ch. l. 8. c. 40. & Tom. II. p. 273. Junken. Ch. Ex. Cur. P. I. ſ. 4. c. 3. p. 270. ſeqq. *Vitriolum Chymicorum* factitium, ex ſcoriis ferri, legitur ibid. *Vitriola* quoque ex aliis parari poſſunt metallis; ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. d. Synt. loc. c. 41. Schrod. Rolf. & alii conſuli poſſunt. Quod vero etiam laudes *Vitrioli* ſint in quibuſdam hyperbolicæ, non erit dubitandum. *Vitriolum liquefactum*, aut *Vitriolatum*, eſt *Vitriolum* ex minera tractum, & liquidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*. *Vitriolum novum*, eſt *Vitriolum* *album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

† VITRUM FOSSILE, lapis Specularis. Plat. c. 7.

† VITRUM HISPANICUM. Soſa. Mer. de Ind. med. l. 2. c. 7.

VITRUM, ὕαλος. Vide *Hyalos*.

VITTA, proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per tranſlationem quoque portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis quandoque adhæret, ſi fœmella fuerit, *Vitta* vocatur, ſicuti in Maſculis Galea. Barth. l. 1. An. c. 36. p. 303.

VITULUS, μόσχος, proprie dicitur *Vaccæ proles*: unde *Bos juvenis* appellatur. Gal. l. 11. S. F. §. Medulla. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori. Bruyerin. l. 13. de re cib. c. 4. De uſu *vituli* Medico lege Schrod. l. 5. cl. 1. n. 38. Per tranſlationem & ſimilitudinem quadam deſumptam piſcis quidam etiam vocatur *Vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

VIVENS, ζῶον, idem quod *Animatum*: quomodo a *non vivente* differat, docet Gal. l. quod ſang. nat. in art. cont. c. 8. videlicet non corporis mole, ſed facultate agendi.

VIVERRA, ἰκτὶς, idem quod *Muſtela ſylveſtris*. Vide *Ictis*. Adde Foreſt. l. 19. Obſ. 15. Schol.

VIVIPARUM, ζωοτόκον, eſt epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem ſuæ ſpeciei productione novi animalis vivi ſibi ſimilis præſtant; ad differentiam Oviparorum, de quibus ſupra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præſtare, & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex Obſervatione Mich. Lyſeri, de gallina *vivipara*, quæ ſex pullos conformatos uno partu excluſit, ſecuta matris propriæ morte; in Obſervat. Cultro Lyſeri Anat. additis Obſ. I. p. 193.

† ULCUS OSTRACOSUM, calloſum. Paul. l. 3. c. 11.

ULCUS, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Cicatrix*.

ULE, οὐλή. Vide *Cicatrix*.

ULNA, πῆχυς, idem quod *Cubitus*, ὠλέκρανον. Vide *Cubitus Olecranon Focile*.

* ULOMELIA, οὐλομελίη. Vide *Solimembria*.

* ULON, οὖλον, Lat. *Gingiva*, de quo vocabulo etiam ſupra in Gl. quod vero etiam & οὖλα *inflammationes gingivarum* ſignificet, apud Hipp. l. 2. de morb. XI. 4. vana eſt Foeſ. imaginatio, & pugnat cum ipſo textu.

ULOPHONOS, οὐλοφόνος, idem quod *Ixia*, planta venenata, teſte Ægin. l. 5. c. 47.

ULPHA, *Lapſatura*, recrementum cotis. Rul. in Lex.

Digitized by Google

Ulrach, id eſt *Sanguis Draconis*. Rul. & Johns.

Ultimus, ἔσχατος, idem quod *ſummus*, vel *Extremus*. Vide *Eſchatos*. De *materia ultima* paſſim in Paramiro, & aliis ſcriptis ſuis diſſerit Paracelſus, ſtatuens, eam eſſe Tartarum Coagulationem, Putrefactionem; ut nihil certi exinde liceat colligere. At in Th. Chym. *ultima rerum natura* dicitur ſumma perfectio, quæ jubilat in exaltatione ſua: ſicut aurum ab aliis duobus ſeparatum gloriatur in igne, vitrumque. Vol. I. p. 275.

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem quod *Vindicta*: de quo paulo ſuperius.

Ultramarinum vocatur Magiſterium quoddam e *Lapide Lazuli* paratum, pictoribus imprimis uſitatum; ſive pulvis impalpabilis eleganter ſecundum diverſos elegantiæ gradus cœruleus; cujus parandi modum e Zvvolſero perſpicue propoſuit Junken. in Ch. Exp. Cur. P. I. ſ. 4. c. 9. p. m. 329. ſeqq.

Ulula, αἰγωλιός, ὀλολυγών, eſt ſpecies *Noctuæ*; ejuſque deſcriptio, cum uſu Medico, habetur in Aldr. l. 8. Ornith. c. 6.

Umbellæ, ſunt ſummitates plantarum ſinuoſæ, inſtar nidi avis formatæ. Schr. l. 1. c. 2. Unde & plantæ *umbelliferæ* vocantur.

* Umbilicus, ὀμφαλός, vide *Omphalos*. Præter illam ſignificationem Anatomicam, tribuitur quoque ob formæ ſimilitudinem aliis corporibus naturalibus: v. g. 1. *Plantæ* cuidam, *Umbilicus veneris* dictæ; de qua conſulantur Botanici. 2. *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. l. 3. de Teſtac. c. 35. 36. 3. *Lapidi*, vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus Veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus Veneris*, quia ab altero ejus latere cum ſit plana, ab altero, quo elevatur duobus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quaſi pomum, & *umbilicum* puellæ formoſæ refert. Verum Germani magis reſpicientes ad formam ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ, deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernacule *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoralibus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum facere ad formam, & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Johnſ.

Umbla, nomen piſcis lacuſtris, qui & a colore *Rubeculus* a nonnullis vocatur: cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, videatur in Aldr. l. 5. de piſc. c. 47.

Umbra, σκιά, æquivocum eſt: Propria ſignificatio nota, qua caliginem notat, quæ ex denſitate corporea provenit luminis, radiorum Solis, vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbroſus*, σκιερός, σκιώδης, id eſt *caliginoſus* vocatur *autumnus*, ap. Hipp. l. 3. Epid. ſ. 3. t. 3. Deinde *Umbra* vocatur piſcis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, σκίαινα, σκιαινίς, vocatur: quorum hic deſcribitur, cum uſu in cibis, ab Aldrov. l. 1. de piſc. cap. 17. J. Alex. l. 20. Sal. c. 4. Bruyer. de re cib. l. 19. c. 24. Ille vero apud Aldr. l. 5. de piſc. c. 15. Bruyerin. l. 22. c. 16.

Umbragines, dicuntur *Pygmæi*. Rul. & Joh.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* tranſmutata, ſunt in hominum conſpectum ab aſtris, & ſuis adſcendentibus occultis oblata, quæ, non ſecus ac lemures, apparent oculis; idque non per magicam (imo diabolicam) efficaciam. Rul. & Johnſ.

Uncam, i. e. *Argentum vivum*. Rul.

* Uncia, οὐγγία, nomen ponderis Romanum, ſed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel ſcrupulos viginti quatuor. Dioſc. & Galen. de pond. & menſ. & ex his Gorr. Eſt vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal. l. 3. de C. M. P. G. c. 3.

Uncinus, idem quod *uncus*, ἀγκιστρον, *hamulum*, vel *hamum* ſignificat. Vide *Hamus*.

Unctio, χρῖσις, ἄλειψις, vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus, & pars certa balnei temperati caloris: quod in ea homines ante, & poſt ſudorem, & lotionem pro diverſa corporis habitus ratione inungebantur. Lang. l. 1. ep. 50.

Unctuositas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel guſtum pinguedo quædam externa percipitur. Gal. l. 3. de S. F. c. 16. in princ. *Unctuoſa* humiditas deſcribitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adhæret, ut *viſcoſa*, ſeu glutinoſa, veruntamen *unguine* prædita eſt, unde quaſi *uncta*, & *ungens* appellatur. Talis eſt aqua, quæ ex argento vivo ſublimato deſtillatur; ut videre eſt, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuoſus* pôteſt olei conſiſtentiam aſſumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. Tom. II. Oper. p. 420. Alia *Unctuoſitas Mercurii* deſcripta legitur in Th. Chym. Vol. IV. p. 426.

Uncus, ἄγκιστρον, idem quod *Hamus*, vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo, & fœtu extrahendo deſcripſerunt Aquapendens in Iconibus ad Op. Chir. & Scult. Arm. Chir. P. I. T. XVII. fig. 9. & 10 & T. XXII. fig. 1. Pertinent & *unci* inter Machinas. Orib. h. tit. c. 4.

Unda, idem quod *Aqua*, ὕδωρ. Vide *Aqua*.

Undatio, dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio ſecundum ductum ventriculi dextri quaſi leviter ſeſe contorquentis fit, ſicut in equo potante; uti deſcri-

Digitized by Google

deſcripſit ex Harvæo Barth. l. 2. Anat. c. 6. p. 371.

Undecimus, ἑνδέκατος, eſt dies Index decimi quarti in Criſibus. Hipp. 2. aph. 24. Gal. l. 2. de dieb. crit. c. 8.

Undae, *Undenæ*, dicuntur Paracelſo homines aerei, terrenique ſpiritus. Dorn. in Dict. Paracelſ. l. 6. de ſign. rer. nat. qui Lemuribus aſſociavit.

Undimia, vocatur Paracelſo *tumor ædematoſus*, cujus materia eſt mucilaginoſum congelatum, glutinoſum, ut clarum ovi. Conſtituit idem quatuor ſpecies, *Rocbam*, *Sciſſam*, ex *Glacie*, vel *Nitro*: Paragraph. l. 4. c. 1. per totum. Waltherus etiam ad *Oedemata* retulit, Sylv. Med. p. 1132.

* Undosus, i. e. fluctuans, κυματώδης, epitheton pulſus inæqualis. Gal. de pulſib. ad Tyron. c. 8. vide *Cymatodes*. *Undoſa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa. Dorn. Rul. & Joh. quamvis hic legat *ungoſa*: & fortaſſis rectius.

Ungaricus, *Hungaricus*, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculoſiſſima invadens; aliquando cum Petechiis, ſive maculis pulicaribus. Vide *Petechiæ*. Ruland. integr. libellum ſcripſit de morbo, vel Lue Hungarica, quia *Hungaris* frequens eſſe ſolet. Jungatur Hildan. Cent. 6. Obſerv. 31. Libav. non inepte *Cavſum Hungaricum* vocavit, Tom. II. Oper. 292. ubi lapidem prunellæ maxime commendavit.

Ungosa, vide *Undoſus*.

Unguen, *Unguentum*, μύρον. vide *Myron*. Junge Keuch. ad Sam. p. 98. De *Unguento armario* Parac. vide veriſſimum judicium B. Rolf. Ch. l. 5. ſ. 14. c. 5. *Unguentum croceum*, dicitur *Elixir*. Rul. & Joh.

Unguentarius, μυροποιός, μυρεψός, μυροπώλης. Vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. ad Scrib. n. 66.

* Unguis, ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ungula, idem quod *Unguis*, ὄνυξ, πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus potiſſimum dicitur.

Unicornu, μονοκέρως. Vide *Monoceros*.

* Unio, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem eſt quod *unitio*, *unitas*; & Gr. dicitur ἕνωσις, pertinetque ad tertiam Sanitatis differentiam eſſentialem, vel ſpeciem, quæ & *Continuitas* vocatur; de qua ſupra in Co. Gr. etiam συνέχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita*, & *Perla* appellatur. Vide *Margarita*. *Perla*. Ad priorem quoque ſignificationem referri ſano ſenſu poteſt Spagyrica, & Myſtica ſignificatio *unionis naturæ*, de qua in Th. Ch. Vol. IV. p. 120. & *unionis animarum exuberatarum* cum terris ſuis calcinatis: de qua Vol. IV. p. 245.

Unitas, vel idem quod *unio*, *unitio*, ἕνωσις, vel Gr. dicitur μονάς, & denotat *unarium* numerum Spagyricum, & Myſticum. vide *Monas*. Quamvis proprie non ſit numerus: Th. Ch. Vol. I. p. 388.

Univalvis, μονόθυρος, eſt epitheton quorundam teſtaceorum, quorum teſta in dorſis data ſaxis adhæret; ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet Patella, λεπάς. Vide *Patella*.

* Universalis, vel dicitur de morbis; & ita idem quod *Communis*, & Gr. κοινός, πάγκοινος, vide *Canos*. Vel de medicamentis; & Gr. dicuntur καθολικά. Vide *Catholicus*.

Unquasi, eſt *Argentum vivum*. Dorn. Joh.

Voarchadamia, dicitur *Metallorum cabala*: eſtque ars ænigmatica, in qua auri per cœmentationes, & alios modos, exaltationes, & præparationes proponuntur, & quidem per literas Hebraicas, & occultam, & peculiarem habentes ſignificationem. De qua arte, & ejus principii materia prolixius tractatur in Th. Chym. Vol. II. pag. 500. ſeqq. pluribus. Meminit & Libav. Tom. II. Oper. p. 122. nec non Morhof. in epiſt. de tranſmut. metall. ad Langelottum.

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem quod *Nomen* generaliter ſumtum, *Dictio*, *Vox*. *Vocabula* clara, & perſpicua olim vocata fuiſſe a Rhetoribus *Civilia*, docet Galen. c. 3. in l. 3. Epidem. t. 32. *Vocabulorum* abuſu artem non debere confundi, cum teſte Hippoc. ὀνόματα ſint νομοθετήματα, recte colligit Libav. Tom. III. Op. p. 97.

Vocalis, vel ſumitur Grammatice pro litera per ſe ſonora, & Græc. dicitur φωνῆεν: Gal. l. 1. Meth. Med. c. 3. Vel dicitur de partibus corporis organicis, ad vocis formationem pertinentibus, Gr. φωνητικός. Ita *vocales nervos* ſe inveniſſe ſcribit idem, quos φωνητικὰ νεῦρα vocavit, l. 1. de L. A. c. 6.

Vociferatio, βοή, ἀναφώνησις, μεγαλοφωνία, idem quod *Clamor*, Vide *Clamor*, *Megalophonos*, *Anaphoneſis*.

* Vola, θέναρ. Vide *Thenar*.

Volans, idem quod *volatilis*, Chymicis *volans*, idem quod *unquaſi*, h. e. *Argentum vivum*. Dorn. Joh. in Lex.

Volatica, λειχήν, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide *Impetigo*. Alias *Volaticam ſcorbuticam* vocavit D. J. L. Hummanus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem; uti videre eſt in Act. Haſn. vol. II. Obſ. 112. p. 277.

Volatilia, πτηνὰ, idem quod *volucres*, ὄρνιθες. Vide *Aves*. Adde Bruyer. l. 15. de re cibar. per tot. Inter volatilia perdices præ omnibus extulit Gal. l. 8. M. M. cap. 2. *Volatiles molæ* quid ſint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *volatile* dicitur in genere leviſſima quævis, & facile ſurſum lata materia; ut cinis, pulvis, & ſimilia. Opponitur *Fixo*. Unde in hoc Ænigmatico Canone involutum eſſe dicitur negotium Spagyricum, præſertim circa lapidem Philoſophicum. Fac *fixum volatile*, & rurſus *volatile fixum*; & totum habebis Magiſterium: Theatr. Chym. Vol. I. p. 382. Imprimis vero ſalium quorundam differentiam conſtituit *volatile*; dum *ſalia volatilia* dicuntur, quæ ignem non tolerant, ſed cum ſpiritu, & oleo elevantur, & alembici parietibus adhærent, roſtrum etiam interius incruſtant; de quibus vide Rolf. lib. 5. Chym. ſ. 2. art. 1. c. 1. ſeqq. Imo transfertur etiam vocabulum hoc *volatilis* ad cauſſas morbificas; quatenus nonnullæ *volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus, & magis impactis. De *volatilitate* acidi in ſalſo vide Helm. tr. Sextupl. dig. n. 9.

Volema, dicuntur quædam *poma*, vel *pyra orbiculata*; fortaſſis ita dicta, quod *volam* manus impleant. Rhod. ad Scrib. n. 104. p. 174.

Volsella, λαβίς. Vide *Labis*.

Volva, vocatur *integumentum*, ſive cortex pomorum, ap. Scrib. & Rhod. p. a. d. l.

Volucris, πτηνὸν, ὄρνις, idem quod *Avis*.

* Voluntarius, καθ' προαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod eſt in noſtra poteſtate ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* deſcribitur, quem, ſi libet, poſſum ſedare, aut, ſi nondum eſt, perficere. Galen. lib. 2. de mot. muſc. cap. 5. Dicitur & ἑκούσιον, voluntarium. Ita *Lacrymæ voluntariæ*, δάκρυα ἑκούσια, Hippocr. 4. aphor. 52. Junge Dieter. n. 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipſa anima profluens, & directe dependens. Charlt. Ex. Pathol. VIII. §. 6. Vvilliſio dicitur animæ rationalis aſſecla, ab intellectu procedens: eſtque ſpecies appetitus rationalis; quemadmodum appetitus ſenſitivus imaginationi cohæret, & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur: de An. Brut. P. I. c. 7. Helm. Blaſ. hum. n. 9. vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονή. Vide *Hedone*. *Voluptas* ſi licentius progreditur, & ſine modo, in detrimenta, pericula graviſſima, interitum ipſum ducit, recte docente Dieter. n. 545. circa finem. *Voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem n. 467.

* Volvulus, εἰλεὸς, idem quod *Ileus*, *Chordapſus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὕνος, vel ὕνος, dicitur oſſiculum ſextum Naſi in medio poſitum, proxime attingens ſeptum narium. J. van Horne Microc. p. 9. Barth. libell. 4. c. 19. p. 721. fin. Jung. D. D. Hoſm. Diſſ. An. ad Horn. d. l. p. 33.

* Vomica, idem quod *Apoſtema ſuppuratum*, *abſceſſus* cum ſuppuratione, *Sinus*. Ita *vomica pulmonis*, legitur apud Lang. l. 2. ep. 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant. Anton. Muſa de Veronica n. 8. Jung. comm. Gabr. Humelbergii ad h. l. p. m. 12. Abuſive *vomica liquoris æterni* dicitur *Argentum vivum*. Johnſ. Lex. Ch. l. 2.

Vomilivm, dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu. Libav. S. A. Ch. l. 6. cap. 19. & *Aurum vitæ*, c. 20. Extenditur vero etiam ad alia vomitoria; ita ut *vomilia* eadem ſint cum *vomitoriis*: T. II. Op. p. 168.

Vomitio. Vide *Vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικὰ, dicuntur medicamenta, quæ ſurſum per os purgant. Dicuntur & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum, & modum præparandi vide apud Rol. O. & M. M. Sp. l. 5. ſ. 8. per tot. Vvillis Pharm. Rat. Part. I. ſect. 2. c. 1. Quod vero Thomſon. in Epilog. Chym. Obſerv. 8. p. 4. nihil ad futuram ſalutem acquirendam magis conducere, nobis vult perſuadere, quam *emeticum lene* in principio oblatum, illud, niſi cum grano, quod dicitur, ſalis accipiatur, ad quoſdam duntaxat morbos applicetur, & quidem magna cum prudentia; hyperbolicum eſt encomium: quamvis eidem quoque ſubſcripſerit Junken. Ch. Ex. Cur. P. II. ſ. 1. c. 3. p. 475. ſeqq. magis univerſalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catotericis.

Vomitvrio, ἐμετιάω, id eſt *frequenter vomo*. Dieterich. nu. 278. Hinc & *vomituritio*, dicitur continuus ad vomendum conatus abſque effectu; qualem lethalem fuiſſe ex Velſchio refert Bonett. Med. Septentr. l. 3. ſect. 4. c. 2. p. 526.

† Vomitvs venarvm, exitus humorum. Merc. l. 1. c. 4.

* Vomitvs, ἔμετος, item *Vomitio*. Vide *Emetos*.

† Vopiscvs, qui e geminis legitime naſcitur, altero excidente fluxu, abortivus. Vvert. de diff. anim. l. 4. c. 16.

Voracitas, ἀδδηφαγία. Vide *Addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim idem eſt quod *Dictio*, *vocabulum*, *nomen*: vel Gr. dicitur φωνὴ, de qua ſignificatione vide ſupra *Phone*.

Upvpa, ἔποψ, avis dicitur ſpuria, ſtercore

core humano gaudens : cujus deſcriptio, cum uſu in Medicina, habetur in Aldr. l. 17. Ornith. c. 11. Schr. l. 5. cl. 2. n. 70.

Urachos, οὐραχός, Lat. etiam *Urachus*, item *Urinaculum*. Gal. l. 15. de U. P. cap. 5. circa fin. Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a veſicæ fundo exortum, intra vaſa umbilicalia excurrens, in tunicam Allantoidem deſinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum ſuum habens. De hujus ſtructura legantur Anatomici; & inter hos Barth. l. 1. An. c. 37. p. 319.

Uræon, οὐραῖον, Gal. dicitur *extremitas oſſis*, in ſpecie *ſacri*, c. 4. de R. V. I. A. t. 83.

Uragion, οὐράγιον, dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hipp. l. de Cord. IV. 12. ubi quidem Lind. habet οὐραγός. Eſt vero οὐραγός proprie extremi agminis ductor, veluti caudæ; & poteſt translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo ſuo approbavit C. Hofm. in comm. ad Gal. LL. de U. P. n. 336.

Uranæ, οὐρᾶναι, idem quod οὐρητῆρες, de qua voce poſtea. Gorr.

Uranios, οὐράνιος, *Cœleſtis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo*, apud Hipp. l. 1. Epid. ſ. 3. t. 1. Alias οὐράνιον etiam nomen eſt Collyrii δόδικτα, ap. Ægin. l. 7. c. 16. Gorr.

Uraniscos, οὐρανίσκος, id eſt *parvum cœlum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris ſuperior, a cœli ſimilitudine nomen accipiens, quod in cœli modum cameratum ſit. Unde & οὐρανός, *Cœlum* quoque dictum. Gal. in def. Gorr. & Caſtell.

Uranos, οὐρανός. Vide *Cœlum*.

Uranoscopus, οὐρανοσκόπος, nomen piſcis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callionimos*.

Urceus, eſt menſura liquidorum, in diverſis tamen locis diverſam quantitatem recipiens. In Pergamenſi agro continet uncias 12. aut 15. vini: Fallop. l. de Therm. aq. & metall. c. 11. T. I.

Urenines, vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ: de quibus lege Baſil. Teſt. ult. l. 1. c. 16.

Urema, οὔρημα, idem quod οὖρον, *Urina*, legitur ap. Hipp. de nat. hum. t. 19. & 20.

Urens, i. e. *urendi vi præditus*, καυστικός, πυρωτικός. Vide *Cauſticos*.

Uresis, οὔρησις. Vide *Mictio*. Adde Coac. t. 263. 348.

* Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarii*, vel *canales oblongi*, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad veſicam *urinariam* obliqua inſertione deſinentes, urinam e ſanguine in renibus ſegregatam tranſmittentes. Gal. l. 5. de U. P. c. 5. Bart. l. A. hn. c. 19. p. 194. ſeqq.

* Urethra, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, ſive *fiſtula urinaria*, in maſculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp. 4. aph. 82. & 7. aph. 57. lib. de int. aff. XV. 6. Gal. l. 1. de L. A. c. 1. Diet. num. 634. Barth. d. c. 34. p. 238. ſeqq.

* Ureticos, οὐρητικός, *urinam promovens*. Uſurpatur vel de meatibus, & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, h. e. *ureteres*: Vel de medicamentis; & ita idem ſignificat, quod *Diureticus*. Gal. l. 5. S. F. c. 20. de quo ſupra DI. Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*; & quidem in ſuperlativo, apud Hipp. οὐρητικώτατος, 4. de R. V. I. A. t. 111. Vel denique de Morbis: v. g. de Febre quadam ſymptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabeten. Dolæus Encyclop. Med. l. 4. c. 10. §. 1. 2. ſeqq.

Ureus, οὐρεύς, Jon. pro ὀρεύς, id eſt *mulus*, ἡμίονος. Erot. Onom. p. 80. d.

Urias, οὐρίας, *fiſtula urinaria*, quæ in cervice veſicæ fieri ſolet. Gorr.

Urina, οὖρον, dicitur excrementum ſeroſum in renibus, a ſanguine ſegregatum, per meatus urinarios ad veſicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus conſideratio ſeſe extendit per plures Medicinæ partes: v. g. in Phyſiologicis & Pathologia, tanquam cauſſa, vel conſequens ſanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut Signum Diagnoſticon, & Prognoſticon ſec. vel p. n. In Pharmaceuticis, tanquam remedium: de qua conſideratione legatur Schr. l. 2. c. 35. & l. 5. cl. 1. n. 23. Junge Fr. Hofm. in clav. ad h. l. vide & Foeſ. p. 468. ſeqq. ubi plures *urinæ* p. n. ſeſe habentis differentias propoſuit. Diet. n. 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*: Th. Ch. Vol. I. p. 578. Vel: *Urina* eſt ſal reſolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per ſuum emunctorium, ut ſuperfluum excrementum ſalis a natura pulſum. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Quomodo *urina* generetur, & ſecernatur, legi poterit Barth. l. 1. An. c. 17. p. 186. *Urinam* in ſua principia reſolutam, eum uſu diagnoſtico, & prognoſtico, tradidit inter alios elegâter Vvillis Ex. de Urinis. Et noviſſime Laur. Bell. Prof. Piſan. in Oper. Membr. I. de Urinis. Abuſive *urinæ* vox tribuitur aliis liquoribus: v. gr. *Urina vini* eſt *acetum*; & uſurpatur pro hominis urina vinum aſſidue bibentis. Dorn. Rul. & Joh. In negotio lapidis Philoſophici *Aqua Alba prima*, antequam corpus album in ea ſolvatur, nominatur *urina puellarum*: & *aqua rubea*, *urina virorum*: utraque autem *urina infantum*: Th. Ch. Vol. III. p. 22. Nugæ!

* Urinaculum, οὐραχός. Vide *Urachus*.

* Urinarius, οὐρητικός. Vide *ureteres*, *ureticos*.

Uri-

Urinator, κολυμβητὴς, dicitur, qui ſub aquis natare, aut vivere poteſt. Vocatur & *Merſor*, in Act. Philoſ. Oldenb. An. 1668. M. Januar. De *urinatorum* reſpiratione vide Bonett. Anat. Pra. l. 2. ſ. 2. Obſ. 168. De *urinatoria campana* lege CL. Sturmii Colleg. Experim. Curioſ. Tentam. I. ut & Bonetr. Med. Septentr. l. 2. ſ. 17. c. 11. p. 444. Machinam quoque, & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in Opere poſthumo, parte altera. Vid. Acta Erud. Lipſ. 1683.

Urinosus, eſt epitheton ſalis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme ſemper referentis; ad differentiam Lixivioſi. Videantur paſſim recentiorum Chymicorum ſcripta.

Urna, ὕρνα, nomen menſuræ liquidorum majoris, ſed variantis; dum continet *dimidiam amphoram*, h. e. vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Gal. l. de pond. & menſ. c. 2. quamvis Soranus Epheſius ſcripſerit integram amphoram continere, & cum Cado confuderit, docente Rhod. ad Scrib. n. 105. Alias *Urna* quoque vaſculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres aſſervarunt; uti videre eſt apud eundem n. 37. De *Urna Chymicorum myſteriorum* Patavii reperta vide Th. Ch. Vol. I. p. 29.

Urocrisia, οὐροκρισία, vel οὐροκριτικὴ, dici poteſt judicium de urina, & de morbi indole ex urinæ inſpectione. Signa ex urina deſumpta appellare etiam licet οὐροκριτικά.

Urogallus, idem quod *Tetrao*, τέτραξ, ἴυγξ. Vide *Tetrao*.

Uromantes, οὐρομάντης, dicitur *ex urina Divinator*; ſumiturque plerumque in malam partem, de eo, qui ex ſolo urinarum judicio de eſſentia, & cauſa ægritudinis ob vile pretium perfricta fronte nugari (divinare, ignoſce, dicere volebam) non erubeſcit. Lang. l. 2. ep. 23. Alias οὐρομαντεία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. de Lithiaſ. c. 3. n. 34. quomodo inſtitui debeat, docet præter Foreſt. de Fallac. urin. judic. & alios, ipſe Willis de urin. c. 6. In Helm. perperam legitur *Uronoſcopia*, *Uronomantia*.

† Uronoscopus, Tobiæ piſcis. 46.

* Uron, οὖρον. Vide *Urina*.

Uropygion, οὐροπύγιον. Vide *Orrhopigion*.

Uroscopia, οὐροσκοπία. Vide *Uromantes*.

Ursa, *Urſus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes, ferum, lumbis robuſtiſſimis, capite imbecillo, laſcivum, ſomnolentum: cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis, & Medicina, vide apud Aldrov. l. 1. de quadr. dig. vivip. c. 5. Adde Schrod. l. 4. cl. 1. n. 40. Anatomicas etiam circa ſtructuram obſervationes lege in Oldenb. Act. Philoſ. An. 1669. M. Jul. De *Urſorum* ſuctione digitorum extremorum in pedibus anterioribus, legatur Caſparis Bartol. Th. F. Obſervatio Anatomica in Act. Haſn. Vol. III. Obſ. 21. p. 34. ſeqq. Eſt & nomen ſyderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentis, qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur; quorum ſyderum alterum vocatur *Urſa major*, a ruſticis noſtris *Currus*, vel *Plauſtrum*, apud Gal. *Urſa ſeptiſtella*, ἑπτάστερος, lib. 3. de dieb. Crit. c. 12. dicta: alterum *Urſa minor*.

† Urtica græca parva ardentiſſima. Heurnius Meth. ad prax. l. 2. c. 8.

Urtica, ἀκαλήφη, æquivocum eſt. Primo enim eſt nomen plantæ notiſſimæ; de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, ſive *plantanimal*; quod deſcribitur cum ſuis ſpeciebus uſuque in cibis, & Medicina, ab Aldr. l. 4. de Exang. c. 1.

Urticatio (fortaſſis Gr. ἀκαληφισμὸς, dici poſſet) eſt operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad vocandum calorem. Ejus meminit ex Celſo l. 3. c. 28. Rolfinc. O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 9. p. 2. unic. in fin.

Urumena, οὐρούμενα, dicuntur Hipp. vel *ipſa urina*, vel quæ cum *urina mejuntur*. Legitur Coac. t. 596. & l. 7. Epid. XV. 44. Foeſ. p. 467.

Urus, vocatur βοῦς ἄγριος. *Bos ferus ſylveſtris*: cujus deſcriptio habetur ap. Aldr. l. 1. de quadr. biſulc. c. 2.

Us, οὖς, *Auris*, Plur. τὰ ὦτα, vel τὰ οὔατα. Vide *Aures*.

Usfida, eſt *Scoria auri*. Rul. & Joh. in Lex.

Usia, οὐσία. Vide *Eſſentia*, *Subſtantia*.

Usnea, βρύον, generaliter Arabibus *Muſcum* ſignificat. Schr. l. 4. cl. 1. n. 220. Fr. Hofmann. in Cl. ad hunc locum. Ephem. Nat. Cur. An. II. Obſ. 51. Schol. Hodieque tamen reſtrictius accipitur de *muſco* in *cranio hominis* interempti, aerique expoſiti nato; quod ſpecificum habetur certiſſimum in omnibus hæmorrhagiis, a quacunque cauſſa ortis: de qua *Uſnea* legatur Schr. l. 5. cl. 1. n. 23. Fr. Hofm. in cl. p. 508. Eph. N. C. d. l. Beker. Microcoſm. Med. l. 2. c. 5. Alias *Uſnea* Parac. dicitur *Tartarus tenuiſſimus*, & ſpongioſus; qualis generatur in hepate, ſtomacho, renibus, veſica, l. 1. de Tartaro, tract. 1. c. 1. item in fragm. ad h. l.

Usrub, vel *Urſub*, eſt *Saturnus*. Rul. & Johnſ. in Lex.

Ustio, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurg. In illa medicamenta ſimplicia *comburuntur*, vel ut in cinerem redigantur, ut fit in ſalibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*: vel ut exiccentur, ut in pulverem redigi poſſint: v. g. Cornu Cervi,

Cervi, &c. quæ *uſtio* fit in vaſis, & fornacibus figulinis. De hac *Uſtione* vide Weker. Ant. Gen. l. 3. cap. 19. *Uſtio* metallorum, eadem eſt cum *Cæmentatione*. Th. Ch. Vol. III. p. 470. Rolfink. vocat *Combuſtionem*, Chym. l. 2. c. 3. Hæc fit *cauterio* actuali, h. e. inſtrumento ignito, quo pars tangitur, & uritur. Dicitur *Cauteriſatio*. Vide *Cauterium*, & C. Rejes C. El. q. 56. n. 9. ſeq. *Uſtio* quoque Pathologice ſumitur pro *uſto*, Græc. καῦμα, vel ἐγκαύμα, dicto Lang. l. 2. epiſt. 4.

Ustulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, ut coqui poſſint, fruſtulatim inciſa laminis ferreis impoſita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exiccentur. Eadem cum *Toſtione*, aut *Torrefactione*. Weker. d. l. c. 18.

Ustus, καυθεὶς, κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *imperfecte calcinata* vocat, T. II. p. 147. Talium *uſtorum* meminit paſſim Gal. l. 11. S. F. & alibi; quamvis in nonnullis vis vera medicamentoſa hujuſmodi uſtione potius pereat, & ſaltem vis ſiccans, & adſtringens inferatur.

Usualia, dicuntur medicamenta ad oppoſitionem Exoletorum, quæ adhuc in uſu ſunt, ſive ſimplicia fuerint, ſive compoſita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide Dog. N. Med. Gen. P. VI. c. 4. d. 6. p. 753.

Usurat, h. e. *Stannum*. Rul. in Lex.

Usurpatio, χρῆσις, idem quod *Utendi modus*, ſive medicamentorum adminiſtratio, vel adhibitio: de qua Schr. l. 1. c. 30. Apud Weker. & alios etiam *uſus* dicitur.

Usus, χρῆσις, χρεία, diverſam obtinet ſignificationem. Vel enim modum utendi denotat; & ita coincidit cum *uſurpatione*: vel idem eſt quod *Utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, Efficacia alicujus vel Partis, & Membri in corpore, vel Medicamenti. Ita Gal. ſcripſit prolixos l. de *uſu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *uſum* reſtringentes ab actione partium diſcernant, deſcribentes, quod *uſus* ſit auxilium, quod partes minus præcipuæ conferant, ut pars præcipua functionem edat. Barthol. in Anat. procem. p. 2.

Utensilia, χρειώδη, vocantur res ad varios uſus commodæ, vel utiles, apud Rhod. ad Scrib.

* Uteraria, minus uſitate apud Lat. dicitur, uſitatius *Hyſterica*, Gr. ὑστερικά. Vide *Hyſtericus*. Alias & *Uterinus* in uſu eſt apud Lat.

* Uterus, ὑστέρα, idem quod *Matrix*, *Vulva*. Vide *Hyſtera*. *Uterus Spagyricus*, eſt *Furnus*, *Athanor*. T. Ch. Vol. I. p. 503. ſeqq.

Utilis, *Utilitas*, χρειώδης, χρεία, idem quod *Uſus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota eſt. Vide & *Opheleo*.

Utriformis abscessus, idem quod *Oedemoſarca*: de quo vocab. vide ſupra ſuo loco. Legitur & hoc nomen apud eundem Severin. cit. ib. loc.

* Utris, ἀσκός. Vide *Aſcos*. *Utriculus* etiam pro *utero*, & locis muliebribus aliquando ſumitur. Barth. lib. 1. An. c. 28. p. 262. *Utricularii* dici quoque poſſunt in ſtatu p. n. ii, qui *Aſcite hydrope laborant*. Caſtell.

* Uva, σταφυλή. Vide *Staphyle*. Quibus addi debet; quod & *Inſectum*, vel *Zoophyton* detur, dictum *Uva marina*, apud Aldr. l. 1. de Inſect. c. 17. & *Uva quercina* ſit, quæ veteribus fuit ignota, concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum ſub terra tempore veris ex humore forſitan radicum ſuperfluo genitum, ſaporis omnino ſtyptici, colore foras purpureo, intus candido, & quaſi lactifero. In æſtate perit, & veluti fit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & ſiccari umbra, deinde pulveriſari. Quo pulvere nihil eſt præſentius in dyſenteria, & in omni fluxu ſanguinis. Rul. & Johnſ. in Lex.

Uvatio, σταφύλωμα. Vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur *Uveatio*, l. 1. Pract. c. 34.

† Uvæ fabriles, quæ in officinis fabrorum furno ſiccabantur. Aurel. l. 4. c. 3. Chron.

Uvea, *Uviformis*, ῥαγοειδής. Vide *Rhagoides*.

† Uvularia, officin. Laurus Alexandrina.

Vulcanus, ἥφαιστος, nomen Deaſtri gentilium. A Parac. ejuſque aſſeclis translatum cum ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imo & ad *Aſtralem*: Ita *Vulcanus Firmamenti majoris*, & *minoris mundi Microcoſmus*, paſſim in ſcriptis ejus legitur: Ita & Helm. ſcripſit: In Univerſa natura unum eſſe *Vulcanum*, de Lithiaſ. c. 4. n. 5. Jung. Th. Ch. Vol. V. p. 344. *Artificialis* vocatur *Caſtigator Mercurii*, a Baſil. de lap. Philoſ. Tum ad *Ignis Magiſtros*, qui etiam duplices: *Naturalis*, qui eſt *Stomachus*, fragm. libror. Paragraph. & alibi: *Artificiales* ſunt *Coquus* Chym. Spagyr. Tales artifices vocantur *Vulcanii*, vel *Vulcanici*, i. e. operarii, vel artifices, ſemper circa ignem verſantes, cudendo, liquefaciendoque. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. *Vulcani*, vel *Vulcanales*, Parac. dicuntur ſpectra ignea, hominis formam repræſentantia. Phil. ſagac. l. 1.

* Vulgaris, idem quod *Communis*, κοινὸς, πάγκοινος. Vide *Cœnos*, *Pancœnos*: item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hipp. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur. Galen. l. de præcogn. ad Poſthum. c. 1. princ. *Vulgaris curandi ratio*,

φαύλη,

φαύλη Hipp. dicta, opponitur *accuratę*, c. 4. de art. t. 35.

VULGUS, ὄχλος, i. e. *multitudo imperitorum hominum*. Gal. l. 1. de Elem. c. 4. cujus nota eſt ſocordia in attendendo, indiligentia in obſervando, negligentia in memorando, ruditas denique in narrando. Lind. Ex. XIII. §. 5.

VULNERARIUS, τραυματικός. Vide *Traumaticos*.

VULNUS, τραῦμα, ἕλκος, quamvis ſint, qui ex Gal. & aliis diſcrimen faciant inter hæc duo vocabula Gręca, τραῦμα accipientes pro omni lęſione gravi, a cauſſa externa violenta facta, c. 5. in l. 6. Epid. t. 12. & alibi. Vide Foeſ. p. 628. Magis tamen placet ſententia Dieterichii cum Heſychio pro Synonymis habentis, Iatr. n. 838. Ita & Latinum vocab. *Vulnus* late, & ſtricte accipitur. Late pro omni plaga externa; præſertim vero cum *Ulcere* ſæpe confunditur, & vice verſa: c. 3. de iis, q. in med. f. t. 30. Stricte *Vulnus* dicitur ſolutio continui facta inſtrumento ſecante, vel pungente in parte carnoſa, & membranacea. Gal. l. 3. M. M. c. 1. & alibi. Videantur Chirurgiæ Scriptores.

VULPANSER, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis moribus formam anſeris habens; quæ deſcribitur, cum uſu in cibis, & Medicina, ab Aldrov. l. 19. Ornith. c. 19.

VULPES, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, digitatum, viviparum, doloſum, vel aſtutum, naturæ caninæ quodammodo particeps: cujus prolixa deſcriptio habetur cum uſu in cibis, Medicina, & aliis, in Aldrovand. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 1. Jung. Schr. l. 5. clav. 1. n. 41. In ejus cauda quoſdam pilos violaceum ſpirare odorem, teſtantur Acta Hafn. Vol. I. Obſ. 68. & Vol. III. Obſ. 21. Diminutivum dicitur *Vulpecula*. Porro nomen *Vulpis*, & *Vulpeculę*, Græc. ἀλώπηξ, tribuitur etiam piſci marino, qui & *Galeus Vulpinus* vocatur; & deſcribitur ab Aldrov. l. 3. de piſc. c. 39. *Vulpina Tuſſis* dicitur, quæ ex cauſſa ſalſa, acri, bilioſa in aſperam arteriam defluente excitatur. Joh. Steph. Conſ. Med. Dec. III. Conſ. I. in Op. p. 319.

* VULSIO, *Vulſum*, idem quod *Divulſio*, σπάσμα. Vide *Convulſum*.

VULTUS, idem quod *Facies*, πρόσωπον. Vide *Facies*.

* VULVA, μήτρα, ὑστέρα, idem quod *Matrix*. Vide *Hyſtera*. Quamvis uſitatius ſaltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur. Rolfink. de part. genit. Part. II. c. 32. Conſentit Barth. l. 1. Anat. c. 32. p. 287. Lind. in Medic. Phyſiol. penitus omiſit, propter obſcœnitatem, l. 2. c. 7. §. 136. ſeqq. Alii vero licentius talia fœda vocabula uſurpantes, etiam ad cerebrum transtulerunt, non modo Nates, Teſtes, Penem demonſtrantes in illo, ſed & *Vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam. Barth. l. 3. c. 6. p. 494.

VULTUR, γύψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ ſpecies habentur; quæ omnes in genere, & ſigillatim prolixe deſcribuntur, cum uſu, ab Aldr. l. 3. Ornith. c. 1. ſeqq. Jung. Schr. l. 5. cl. 2. n. 71.

* UVULA, γαργαρεὼν, κίων, σταφυλή. Vide *Columella*.

UXOR, ἄκοιτις, γαμετὴ, quid ſignificet, notum eſt. De Myſtica Spagyricorum ſignificatione vide in *Fœmina*, *Maritus*.

UZIFIR, i. e. *Cinnabaris*. Dorn. Rul. Vocatur & *Uſifur*. Th. Ch. Vol. II. p. 436. Foreſt. l. 30. Obſ. 8. Schol.

Vv

VVARNAS, i. e. *Acetum Philoſophicum*. Dorn. Rul. & Joh.

VVISMAT, eſt leproſum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *ſtannum*. Rul. & Johnſ.

X

X, ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium ſignificat: ita aliquando etiam ponderis denarii notam eſſe, teſtatur Rhod. ad Scrib. n. 32. & 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non ſolum numeri ſexageſimi nota, etiam in nonnullis ſcriptis Medicis uſurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*; uti videre eſt in Sylva Medica Anonymi a C. Hofm. edita, & aliis.

XANTHOS, ξανθὸς, generaliter ſignificat Coloris ſpeciem, quæ *Flava* dicitur. Vide ſupra *Flavus*. Specialiter ξανθὸν, ξανθή, eſt nomen medicamenti ξηροῦ, vel aridi, acris ad inducendam cruſtam, ſanguinemque ſiſtendum, cujus meminit Ægin. l. 4. c. 43. & 53. & deſcribitur l. 7. c. 13.

XELSES, apud Paracelſum vocatur *Stella*; de qua ſcribit, quod non deorſum, ſed ſurſum luceat: Fragm. de Anat. Ocul. §. declaratio Rotunditatis.

XENEXTON, alii *Zeneton*, *Xenechton*, vocatur Paracelſo, Helm. & aliis horum aſſeclis *amuletum*, ſive *periapton*, hoc eſt præſervativum externum contra peſtem collo appenſum; ut argentum vivum avellanæ concluſum, & ſimilia. Dorn. Rul. Johnſ. in Lex. & ex profeſſo Rolſ. Chym. l. 5. ſ. 14. cap. 2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, Synt. A. Ch. l. 7. c. 31. Jung. Helm. Tumul. peſtis tit. *Zenexton*. Meminit & *Zenexton*, tr. Nat. Cont. neſc. n. 45. & in ſpecie *Xenexton Sapphiri*, tr. de Magn. Vuln. Cur. n. 37. *Succini*, d. l. n. 145.

Xe-

Digitized by Google

Xenenephidei, ſunt ſpiritus, quibus iucundum eſt, atque pro deliciis habent, deliteſcentis naturæ proprietates oculis hominibus aperire, quibus etiam eſt conceſſum. Dor. Rul. in Lex.

Xenoprepes, ξενοπρεπὴς, vox eſt Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico ſuo omiſit. Duplicem vero videtur habere ſignificationem; Primam, quando denotat *Jus Hoſpitii*, vel id, quod Hoſpitibus convenit, l. Præcept. IV. 17. Vel ſignificat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non conſtat, l. de fract. t. 6. Jung. Foeſ. p. 437. Cur vero Erotian. verterit per, *Mutatum eſt*, non video rationem. Onom. p. m. 78. F.

Xenos, ξένος, *Hoſpes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Uſurpatur ab Hipp. in ſuperlativo de aeris inſpiratione, vel influxu *maxime peregrino*, ξενοτάτη, de Nat. hum. comm. 2. t. 4. Foeſ. d. l.

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *ſicce inungo*, id eſt *ſicca frictione utor*: & oppoṅitur τῷ χυτλάζομαι, quod ſignificat, cum oleo, & aqua perfundor. Legitur apud Gal. lib. 2. de S. F. c. 25. Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur ſpecies aliqua ξηρῶ medicamenti adverſus capitis, & menti exanthemata utilis; quod deſcribitur ab Ægin. l. 3. c. 3.

Xerasia, ξηρασία, in genere idem quod ξηρότης, *ſiccitas*, vel *exſiccatio*. In ſpecie vero vocatur *vitium capillorum*, cum ſimiles lanugini apparent, perinde ac ſi pulvere conſperſi eſſent. Gal. in def. Species Alopeciæ videtur eſſe, quæ ita dicta ſit propter nutrimenti defectum, & ariditatem cutis. Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum ſiccum*, quod in pulveris modum inſpergitur; unde & alio nomine καταπαστὸν appellatur. Exempla habentur ap. Ægin. l. 7. c. 13.

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, i. e. *Collyrium ſiccum*, vel aridum. Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in ſpecie dicitur, qui *areſcit, exuccus eſt*, c. 3. in 1. prorrh. t. 25. quamvis alii βηχώδεις legant, notante C. Hoſm. in not. ἀσκελέως ad h. l. alii χυλώδεις. Ita & Foeſ. dixit occurrere in Coac. t. 445. Verum Linden. poſuit συριζοντες, ex putredine difficulter ſpirantes: Alii legunt ξηρὸν, ut Jacotius, & Joh. i. e. ex *ſiccitate* difficulter ſpirantes. Verbum ξηραίνω ſignificat *exicco, ſicco*: de quo videatur Diet. n. 584.

Xeromyron, ξηρόμυρον, h. e. *Unguentum ſiccum*. Eſt compoſitio odorifera, ſiccis aromatibus conſtans, ad ſuffitus, ad amuleta, ad exiccationem fluxionis, contra hircoſum odorem corporis, & axillarum. Gorr. ex Aet. l. 6. & 16.

* Xerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia ſicca*, *ſicca Lippitudo*. Rhod. in Lexic. Scrib. in qua oculi non fluunt, ſed rubent tantum, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis inflammantis ſicciori ſalina diſpoſitione p. n. ponenda eſt. Vide *Ophthalmia*. Quomodo differat a σκληροφθαλμία, vide *Sclerophthalmia*.

* Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρός. Vide *Siccitas*, *Siccus*.

* Xerotribia, ξηροτριβία, i. e. *ſicca frictio*. Legitur apud Gal. l. 8. M. M. c. 2. in fin.

Xestes, ξέστης. Vide *Sextarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος. Vide *Gladius*.

Xiphoeides, ξιφοειδὴς, *Enſiformis*: epitheton *Cartilaginis* in ſterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago Enſiformis*.

Xir, dicitur *Mercurius*, in omni diſpoſitione ſua. In Leone inceratus fit *Ixir* in terra, in fermento inceratus fit *Elixir*. Th. Ch. Vol. V. p. 490.

Xisenum, *Xiſum*, dicitur *Acetum*. Dorn. Rul. & Johnſ.

Xylaloe, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur: de quo videatur Schr. l. 4. cl. 1. n. 13. De peculiari *Xyloaloe* Obſ. Velſchii vide in Eph. N. C. An. I. Obſ. 151.

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήφιον, dicitur *lignum parvum*, apud Hipp. l. de ſteril. IIX. 25. quamvis Lind. ξύλον ὀξειότατ poſuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignum parvum* eidem quoque vocatur ξυλήφιον, & occurrit l. de ſteril. XVII. 3. 11. 13. 14.

Xylephion, ξυλήφιον. Vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, ſignificat *concipio*; & legitur apud Hippoc. 5. aph. 46. Jung. Diet. n. 586.

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *collectitius*. Uſurpatur de *conſultandi*, vel *colligandi ratione*, apud Hipp. in Præcept. X. 12.

Xylobalsamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *ſarmentum*, vel ſurculus *Balſami*. Amputabatur ab incolis, & venibat, propterea quod eo decocto in unguentis vice *Opobalſami* multi uterentur, etiamſi ex toto balſamo minima illa ineſſet odoris gratia. Gorr. ex Pl. l. 12. H. N. c. 25. Vid. & Rhod. ad Scrib. n. 110. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 5. p. 559. Meminit & F. Hof. in cl. ad Schr. p. m. 419. Succedaneum *Xylobalſami* fuiſſe *Lignum Aloes*, teſtatur J. Alex. not. ad Gal. l. 1. de Antid. p. 777.

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, eſt *Lignum Cinnamomi*, cortice ſuo multo ignobilius; ſiquidem in faſtidio eſt propter Origani, quod redolet, acrimoniam. Gorr. Meminit hujus Gal. l. de Ther. ad Piſ. c. 12. Dioſc. l. 1. c. 13. Scrib. n. 271. Rhod. ad h. l. Chiocc. Muſ. Calc. ſ. 8. p. 572.

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ταυρόκολλα, vel κόλλα ſimpliciter. Vide *Gluten*.

Xylo-

Xyloguajacum, i. e. *lignum Guajacum*, vel *ſanctum*, ἁγιοξυλον, ita legitur apud Parac. tr. de trib. eſſent. c. 5.

Xylogebenum, *lignum Hebenum*. Parac. d. l.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur inſectum, veluti in feſtucis delitescens, mirabilis ſtructuræ, deſcriptum ab Aldrov. lib. 4. de Inſect. c. 11.

Xylon, ξύλον. Vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum*, Hipp. ξύλον, quod alias βάθρον dicitur. Gorr. Vide *Bathron*. *Scamnum*.

Xymbole, ξυμβολή. Vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter ſe juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis ſunt femoribus. Hipp. 4. de art. t. 61. Foeſ. Oec. p. 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro συμμύω. Vide *Conniveo*.

Xympathesis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem quod συμπάθεια, *conſenſus*, vel ſtrictius *Affectio per conſenſum*. Vide *Sympatheia*. *Conſenſus*. Legitur vero ap. Hipp. in præc. XIII. 1.

Xymphero, ξυμφέρω, pro συμφέρω. Vid. *Conferens*, quod Gr. dicitur ξύμφορον, 1. aph. 21.

Xymphysis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις. Vide *Coaleſcentia*.

† Ξυμπίωσιας autem vocat, quod vacuatis vaſis ſubſidat moles corporis.

Xymptosis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις. Vide *Symptoſis*.

Xyn, ξυν, pro συν, præpoſitio nota ex Grammaticis, Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod compoſita ab illa præpoſitione, quæ hac litera X. non occurrunt, ſint quærenda in *ſyn*, & quę in S non reperiuntur, hic occurrant; quia indifferenti in uſu eſt ξυν, & συν.

Xynagoges, ξυναγωγὴς, *Adducens*. Dicitur de muſculis adſtrictoriis, qui aliis σφιγκτῆρες vocantur. Hipp. de venis XXI. 5. Foeſ. p. 438.

Xynalthassomæ, ξυναλθάσσομαι, *curor*, ſanor: ab ἀλθεῖν, *curare*, mederi. Legitur ap. Hipp. 2. de fract. t. 12.

Xynapothnesco, ξυναποθνήσκω, *commorior*. Uſurpatur de morbis uſque ad ſenium, & mortem durantibus. Hipp. 2. aph. 39. & 5. aph. 7. Vide Diet. n. 591. Idem quod ξυγκαταγηράσκω, *conſeneſco*, de quo p. p.

Xynarachnumæ, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexor*, vel obducor. Uſurpatur de uteri cervice. Hipp. lib. 2. de morb. mul. LIV. 3. Goeſ. p. 439. Verum Lind. legit ξυναρθροῦται.

Xynavlisthenæ, ξυναυλισθῆναι, id eſt *congregari*, qſ. in unum ſtabulum revocari. Hip. l. de præcept. II. 28.

Xyncatagerasco, ξυγκαταγηράσκω, hoc eſt *conſeneſco*, idem fere quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hippocr. l. 2. de morb. mul. IX. 21. Dicitur alias ξυγγηράσκω, l. de int. aff. XXIX. 43. Jung. Hadrian. Spigel. lib. de Lumbr. lato c. 14. p. m. 40. 41.

Xyncecavmenos, ξυγκεκαυμένος, *combuſtus*. Dicitur de excrementis, l. 3. Epid. ægr. 2.

Xynchoria, ξυγχωρία, *conceſſionem*, indulgentiam ſignificat, quæ alias χώρος, τὸ ἐνδεχόμενον dicitur. Legitur apud Hipp. Præcept. XI. 6.

Xyncleria, ξυγκληρία, vocatur *commercium*, vel conſenſus morborum, conſortium: Differt a συμπαθεία, quod hæc etiam dicatur de morbis conſequentibus; illa vero vox uſurpetur de eodem tempore concurrentibus, apud Hipp. l. 6 Epid. ſ. 7. n. 40.

Xynereisis, ξυνέρεισις, *colliſio* dentium. Hipp. l. 7. Epid. XIII. 4. Vide *Synereido*.

Xynexerchomæ, ξυνεξέρχομαι, ſignificat *una exeo*. Legitur in Hipp. 4. aph. 76. Diet. n. 592.

Xyngenes, ξυγγενής. Vide *Connatus*.

Xyngerasco, ξυγγηράσκω. Vide *Xyncatageraſco*.

Xynisthemi, ξυνίστημι, ſignificat Hippoc. *denſare*, ſpiſſare, *cogere*. Vide *Syneſtecos*. Foeſ. p. 439.

Xynnoseo, ξυννοσέω, una *ęgroto*. Hipp. 2. aph. 15. Diet. n. 593.

Xynodos, ξύνοδος, *congreſſum*, *communicationem* per meatus ſignificat. Hippocr. lib. de Gland. X. 16.

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *conſentio*, conſpiro, convenio. Hipp. l. 6. Ep. ſ. VIII. 84.

Xyntasis, ξύντασις, pro σύντασις. Vide *Syntaſis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω, hoc eſt *conſoveo*, *concalefacio*. Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente. Hipp. de ſal. diæt. 25.

Xyntitæno, ξυντιταίνω, idem quod ξυντείνω, *contendo*, *una diſtendo*. Vide *Syntaſis*. Legitur in Hipp. l. 2. de morb. mul. I. 20.

Xyrrhoea, ξύῤῥοια. Vide *Confluxio*.

Xysma, ξύσμα. Vide *Ramentum*, *Strigmentum*.

Xysis, ξύσις, *raſionem*, *raſuram* ſignificat. Vide *Raſura*. Legitur apud Hipp. 3. de R. V. I. A. t. 36.

Xysme, ξυσμὴ, ξυσμὸς. Vide *Raſura*. Illud occurrit l. 2. de morb. LII. 22. Hoc ib. LVI. 6. & alibi. Foeſ. p. 441.

* Xyster, ξυστὴρ, dicitur *ſcalpellus raſorius*, quo os raditur, ad dignoſcendum oſſis vitium, quod conſpectui non patet. Hipp. l. de cap. vul. XIX. 8. Gal. l. 6. M. M. c. 5. & 6. Deinde ξυστὴρ dicitur *Collyrium* contra aſperitates palpebrarum, ap. Ægin. l. 7. c. 16.

Xysticos, ξυστικὸς, dicitur *Athleta*, qui in *Xyſto*, Græc. ὕπαιθρον, hoc eſt ambulatorio, vel porticu, ſub tecto, tempore hyberno pugnabat.

bat. Diet. Jatr. n. 169. Meminit Gal. l. 7. de C.M.P.G. c. 12.

Xystos, ξυςὸς, dicitur *linamentum raſile*, materia linteolorum deraſa. Gal. Introd. c. 17. *Xyſtus* etiam dicta fuit porticus in palæſtra ampliſſima; in qua hyberno tempore athletæ exercebantur, *Xyſtici* dicti. Lang. l. 1. ep. 51.

Xystra, ξύςρα. Vide *Scalprum*. *Strigil*.

Xystrophylax, ξυςρόφυλαξ, dicitur *Theca Strigilis*. Rhod. ad Scrib. n. 39.

Y

Y Litera hæc apud Hipp. in Epid. notat ὑγίειαν, *ſanitatem*; quemadmodum θ θάνατον, *mortem*. Gal. c. 2. in 3. Epid. t. 4.

Ycar, i.e. *Medicamentum*. Rul.

Ydargyros, *Ydrocerum*, id eſt *Argentum vivum*, *Hydrargyros*. Rul. & Johnſ.

Yelion, *Yalos*, id eſt *vitrum*, pro Græco ὕαλος. Vide *Hyalos*. Rul. & Johnſ.

Yerva, idem quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contra malignum virus. Schr. l. 4. cl. 1. n. 103.

Yettus, eſt lapis ſanguinei coloris, durus, & obſcurus; & interdum vices lapidis Lydii ſubit. Vid. Ludov. Dulcis.

Ygropissos, pro ὑγρόπισσος, id eſt *pix liquida*. Rul. & Johnſ.

Ylech. Vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*. Vide *Iliadus*.

Yliaster, *Yliaſtrum*. Vide *Iliaſter*.

Yo, *Yo*, *bonus*. Rul. & Johnſ.

Yomo, *Yos*, *Yn*, i.e. *viride æris*. Rul. & Johnſ.

Ypsiloglossi. Vide *Baſioglosſi*.

Ypsiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*. Vide ſupra in HY. Unde *Muſculi ypſiloidei* dicuntur, qui alias Baſioglosſi audiunt. Vide *Baſioglosſi*.

Yreus (Rul. & Johnſ. *Yrius*) eſt *Cuniculus magnus*, cujus ſanguine vitra molleſcere putantur, & ſilices, modo rebus diaphoreticis impaſtetur: Dorn. Diet. Parac. quod hirci ſanguini alias adſcribitur. Dicitur & ab aliis *Daſypus*, *Lagis*, Gr. λαγὶς, δασύπυς, κύνικλος. Aldr. l. 2. de quadr. dig. vivip. c. 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id eſt *Auripigmentum*. Rul. & Johnſ.

Yris, hoc eſt *Ferrum*. Iid.

Ysambra, vocatur venenum toxicum Hiſpanum ex *belleboro* paratum, vel ipſe etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur. Lang. l. 1. ep. 68.

Ysir, eſt *pulvis*, vel *Lapis Philoſophorum ſiccus* potandus cum aqua Mercurii: *Nigredo in fundo*. Rul. & Johnſ.

Ysopus, *Yſopaica*, veteribus dicitur *Ars ſeparandi* in Spagyrica. Parac. l. de reb. natur. c. 7. de Sulphure. Rul.

Yspar, idem quod *Yſir*. Rul.

Yxir, i.e. *bona Medicina*. Rul. & Johnſ.

Z

Z Literam hanc olim quoque ponderis varii notam fuiſſe, docet Rhod. ad Scrib. nu. 145. ita ut quibuſdam ſignificaverit *ſeſunciam*, pleriſque octavam unciæ partem, ſive *denarium*, h.e. *drachmam*, vel *ſemiſicilicum*. Ex veteri quadam tabella ænea conſtat, *Duellam* ſignificaſſe, quæ tertiæ unciæ pars octonis ſcrupulis terminatur. Hæc ex Rhod.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην, notavit; uti obſervavit Hermol. Barbar. l. 1. Corollar. propterea quod ζμύρνη, perinde ac σμύρνη. Nunc tamen vulgo per duplex ZZ. omnes *Zingiber*, vel *Zinziber* intelligunt, magno, & periculoſo errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Perſis *venenum* ſignificat, Hinc *Belzaar*, pro Bezoar, dicitur *Dominus*, *Rex venenorum*. C. Rejes C. El. q. 67. n. 36.

Zaara, vocatur Avicennæ Vigilia morboſa, teſte Capivacc. l. 1. Pract. c. 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud For. l. 16. O. 21. & 55. alibique. Dicitur & *Zuccarum*. Salmaſ. de Manna, & Saccharo.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton a loco datum *bitumini liquido*, ap. Gal. l. 4. de C. M.P.G. c. 13. in compoſitione Indiæ Tharſei.

Zadura, ζάδυρα, nomen barbarum eſt, ſed tamen a Græcis recentioribus receptum: denotat *radicem exoticam* teretem colore Zingiberis ex India ad nos delatam: valet adverſus peſtilentiam. Gorr. An fortaſſis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*. Rul. in Lex.

Zafframen, i. e. Crocus: ita enim Marinus Sanutus, l. 1. P. 2. c. 7. Æs, ſtannum, ſeu ramum, Zafframen, corallia, &c.

Zafran, *Zaffran*, *Crocum* primum, deinde & *Ochram*, vel Ocram ſignificat. Rul. & Joh in Lex. Vide Libav. S.A. Ch. l. 5. c. 20. in princ.

Zahir, vocatur Arab. fluxio ventris dyſenterica, quæ eſt ab inteſtino recto, cum dolore extenſivo, & abraſivo. Avic. l. 3. fen. 13. tr. 1. c. 2. ſeqq.

Zaibac, *Zaibach*, *Zaibar*, i.e. *Argentum vivum*: *Mercurius*, idem quod *Azoch*, vel *Azoth*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex. Schr. l. 3. c. 15.

Zaidir, h.e. *Venus*, aut *Viride æris*. Dorn. Rul. & Joh.

Zale, ζάλη, ſignificat *turbinem*, procellam.

Le-

Legitur ap. Moſch. de morb. mul. c. 7.

Zamiæ, vocantur Nuces Pinus arboris, quæ ſe jam diviſerunt, & niſi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Pl. H. N l. 19. c. 26.

Zandik, *aqua foliata*. Rul. & Joh. in Lex.

Zaocel, i. e. *Taxus*. Iid.

Zaphara, *Zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Biſmutho*, ad *Smaltha*, vel *Amaaſa* pertinens, quæ tingit vitrum cœruleo colore; unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam: Cæſalpin. lapidem dixit, alii terram: Nonnulli *Lazurium ex Biſmutho* dixerunt. Vide Libav. S. A. Ch. l. 2. c. 24. l. 6. c. 4. & l. 7. c. 21.

Zaphirus, pro *Sapphiro*, legitur in Franc. Indiæ dialogo de febr. malig.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Joh.

Zarathan, dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore moleſto, non quidem plane continuo, & ardore ſimilis pene cancro; unde & *Cancer ſpurius* appellatur. Ejus cauſſa in ſanguine ichoroſo aduſto, & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Caldeira T. IV. p. 228. ſeqq.

Zarda, eſt morbus equorum, hoc eſt quædam æſtuatio ad modum Ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori naſcitur in garectis. Ita Petrus de Creſcentiis l. 9. de agr. ſc. c. 10. & 35.

Zarfa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *Zarneck*, *Zarnich*, id eſt *Auripigmentum*. Iid.

† Zarsaparilia, rubus viticoſus. Amat. Luſ. Cent. 4. Cur. 19.

Zatanea, id eſt *Flos agni caſti*. Dicitur & *Zuccajar*. Ibid.

Zavhiron, i. e. *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζεῖα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus eſt tritico ſimillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, ſicut *Far* ex frumento. Gal. l. 1. de A. F. c. 6. J. Alex. in not. ad h. l. Hic Auth. ſe ignoraſſe fatetur, quod ex *Zea* panis fieret triticeo candidior; id vero edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere eſt l. 8. Sal. cap. 6. Hodieque præſertim hic loci in territorio Norimberg. *Zea* uſitatior ipſo etiam tritico pro pane ſimilagineo, & placentis parandis. Gal. mediæ facultatis inter hordeum, & triticum eſſe exiſtimat, l. 6. de S. F. §. *Zeja*. Legatur de hac Bruyer. de re cib. l. 5. c. 13. Deodatus Panth. Hyg. l. 1. c. 27. tit. *Zea*.

Zebd, i. e. *Butyrum*. Rul. & Joh. in Lex.

Zebeb, h. e. *Stercus*. Dicitur & *Chara*. Iid.

Zec, i. e. *Tragantbum*, vel Tragacanthum. Rul. & Joh.

Zedoaria, eſt radix exotica vi alexiteria, & anticolica ſingulari pollens; de qua Jacob. de Vitriaco in Hiſtoria Hieroſol. c. 85. Sunt & aliæ arbores, ſcribit, quarum radices ſunt Zinziber, Galanga, & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zefr, id eſt *Pix*. Iid.

Zegi, i. e. *Vitriolum*. Dicitur & *Zetus*, *Zezi*. Iid.

Zeherech, *Flos æris*. Dicitur & *Alkas*. Iid.

Zeia, ζεῖα. Vide *Zea*.

Zeitrabra, i. e. *Fluxile*. Rul. & Joh.

Zelotum, eſt *Mercurius Lapideus*. Dorn. Rul.

Zelotypia, ζηλοτυπία, eſt affectus animi vehementior; & ita inter cauſſas morbificas referendus, quando conjugem alteruter alterum ſuſpectum habet de adulterio. Hanc cauſſam fieri poſſe dementiæ, ſingulari exemplo cujuſdam piſtoris, qui teſtes ſibi amputavit, ne uxor, quam fruſtra ſuſpectam habuit de adulterio, ſi conciperet, ex ſe concepiſſe indicare poſſet, docuit Martin. Akakia in Gal. art. parv. p. m. 189.

Zelpha. Vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id eſt Juſculum, Decoctum Gallice *Bovillon* dicitur. Ita Apitus l. 8. de re cul. c. 1. Et mittitur in *Zema*, quod eſt Decoctum, & c. 6. Et bullienti *Zema*, quod eſt Decoctum, cum modico ſalis ſubmittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Dioſc. l. 6. c. 7.

Zemasarum, id eſt *cinabrium*, vel *cynobrium*. Rul. & Johnſ.

Zemech, hoc eſt *Lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelſicum denotans generationes extraneas, & qui creſcunt ſine ſemine, quemadmodum *Perenda*, vel *Perunda*, aut *Perundis*, monſtroſam generationem hominum, qui & cum ſemine creſcunt. In animalibus vero hujuſmodi Generatio, & Anatomia Monſtroſa dicitur *Zelpha*. Vide Authoris fragm. Anat. Uno verbo: Nugæ!

Zenexton, idem quod *Xenexton*. Vide Lit. præc. XE.

Zenextor, vocatur *Mercurius Paracelſ.* de peſt. Tract.

Zengifur, idem quod *Zemaſarum*, h. e. *Cinabris*. Rul. & Joh.

Zenicon, ζενικὸν, nomen *Veneni* Celtis Gallis uſitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ, & tam præſentis efficaciæ, ut quamprimum cervus, vel fera ſagitta hoc veneno tincta læſus conciderit, confeſtim accurrere venatores neceſſe habuerint, antequam virus penitus diſpergeretur, aut putreſceret, carnemque telo virulento fauciatam exciderint, ad ſpithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum eſſe dicitur *Folium quercus*, vel *fagi*, aut folium *coracinum*. Hæc ex Ariſt. & aliis Lang. tradidit l. 1. ep. 68.

ZENITH, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improprie vero, & plane ænigmatice tranſlatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menſtruum virginum*, & quidem primum. C. Rejes C. El. q. 53. n. 11.

ZEON, ζέον, *fervens*, a ζέω, ferveo, *efferveſco*. Lind. Ex. XIII. §. 211.

ZEOPYRON, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* eſt *inter Zeam*, & *Triticum*, & naſcitur in Bithynia. Meminit Gal. l. 1. de A. F. c. 13. Gorr.

ZEPHENUM, *Zephena*, Paracelſo dicitur omnis extremitas, vel ſotamen externum, & peripheria, v. g. aurium, labiorum. Hæc ſi anguſtatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, conſtituit primum ſignum lepræ. Parac. Paragraph. l. 6. c. 1. §. 2. & cap. 3. unic. in not. Non ergo penitus mentem percepiſſe videtur Parac. Dorn. & ex hoc Joh. quando in deſcriptione ſaltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus reſtrinxerunt. Apud Rul. legitur, *Zepheni* ſunt circuli extremitatum labiorum, & aurium.

ZEPHYRUS, ζέφυρος. Vide *Favonius*. *Zephyria ova*, eadem quæ ὑπηνέμια, ſive *ſubventanea*. Vide *Hypenemios*. Foreſt. l. 24. Obſ. 3. ex Plin. l. 10. c. 60.

ZERCI, h. e. *Vitriolum*. Rul. & Joh.

ZERICUM, i. e. *Arſenicum*. Iid.

ZERIFARI, h. e. *Aqua caſei*. Iid.

ZERNA, dicitur *Impetigo ulcerata*. Dorn. Rul. Johnſ. Legitur & *Zerma*, id eſt *Lepra*, vel *Impetigo*. P. Zacchias Quæſt. Medico-Legal. l. 2. tit. 3. q. 6. n. 13.

ZEROS, eſt nomen Gemmæ translucidæ, & alii, quæ Iris dicitur, ſimilis, alba, nigraque macula diſtinguente ipſum cryſtallum. Plin. l. 37. H. N. c. 9. ad fin.

ZERZERA, pro *Querquera*, epitheton febris cujuſdam. Vid. *Querquera*.

ZESTOLUSIA, ζεστολουσία, idem fere quod ζεστὸν ὕδωρ, ſignificat vel aquam ferventem; vel quia illa non uti poſſumus commode ad lavandum, notat *lotionem aquæ calidæ*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολουσίᾳ, lotioni aqua frigida. Illud legitur apud Gal. lib. 3. de ſan. tu. cap. 8. ubi Interp. Lat. male per ferventem aquam reddidit, quando enim hoc eſſet remedium laſſitudinis?

ZETAE, dictę ſunt veteribus *vaporaria*, & conclavia, quibus hypocauſtum ſuberat, in cujus pavimentum calida, aut frigida pro temporis ratione aqua diffuſa, illius vapor per meatus, & tubulos parietis incluſos *Zetas* calefaciebat, aut refrigerabat. Lang. l. 1. ep. 50.

ZETAE, vel *Zetecula*, vocantur propria calorum in balneis, & ædibus conclavia, ubi lectuli eſſent ad delicias, & amores. Andr. Bacc. de Therm. l. 7. c. 16. p. m. 470. ex Plin.

ZETEMA, *Zeteſis*, ζήτημα, ζήτησις. Vide *Quæſtio*.

ZEUS, vocatur piſcis, qui alias *Faber* vocatur: de quo ſupra in *Faber*. Legitur apud Pl. l. 9. H. N. c. 18. Heſych. Gr. ζαιὸς vocavit, notante Aldr. l. 1. de piſc. c. 25.

ZIAZAA, eſt lapis a loco natali nomen habens, e toto coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Geſtantem litigioſum facere dicitur, ac in ſomno videre terribilia. Vid. Lud. Dulcis.

ZIBACH, idem quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*. Schr. l. 3. c. 15.

ZIBELLINA, epitheton *Muſtelæ*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela* dici ſolet, cujus pellis inter pretioſas numeratur, magnæque habetur æſtimationis apud *Sarmatas*, & *Ruſſos*, ſive Moſcovitas. Deſcr. ab Aldr. lib. 2. de quadr. dig. vivip. c. 19.

ZIBETHUM, ζίβεττον, dicitur excrementum fragrantiſſimum ex genitalibus cati cujuſdam exotici, vel felis, *Civetta* dictæ, depromtum. Vide *Catus*.

ZIBIBIAE, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ paſſæ majores digitorum acinis propemodum ſimiles, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, ſucci pauciſſimi, *Damaſcenæ* quoque vocatæ. J. Al. l. 10. Sal. c. 14. Schr. l. 4. cl. 1. n. 360.

ZIGIR, ζίγιρ, epitheton Caſſiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ, & odoris, apud Dioſc. l. 1. c. 7. quamvis alii legant *Gizir*, γίζιρ. Vid. Not. Sarac. ad illum loc.

ZIMEX, *Viride æris*. Rul. in Lex.

ZINARIA, Arab. eſt epitheton Bilis vitioſæ, & præternaturalis, quam alias *Æruginoſam* vocarunt antiqui Medici, acris, & aduſta, ap. Zac. Luſitan. Prax. admir. l. 1. Obſ. 40.

ZINDULUS, nomen piſcis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine, & friabilitate J. Alex. l. 15. Sal. c. 5. in fin. Ap. Aldr. vero nomen hoc non occurrit. An fortaſſe ſubeſt menda, ut legendum ſit *Fundulus*?

ZINETUS, eſt ſpecies *Marcaſitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum. Parac. Archidox. l. 3.

ZINGAR, i. e. *Viride æris*, vel *Flos æris*. Rul. & Joh.

ZINGIBER, vel *Zinziber*, ζίγγιβερ, vel ζιγγίβερις, Aroma, vel radix Aromatica candicans, acris ſapore, & calidę virtutis. Hodieque frequentiſſimo in uſu eſſe ſolet etiam ad Coquinariam. De hoc aromate vide Gal. l. 6. de S. F. Alex. l. 18 Sal. c. 19. Bruyer. de re cib. l. 10. c. 10. ubi *Gingiber* appellat. Schr. l. 4. cl. 2. n. 367. F. Hofm. cl. ad h. l. Parac. ſtatuit *Zinziberi* ineſſe Sal ſtypticum, l. de trib. prim. eſſent. c. 2. Hinc

&

& ſtyptica pontica vocat *Zinziberata*, lib. 2. de Tart. Tract. 1. c. 5.

Zingoites, alias *Zingrites*, ſecundum Albertum eſt lapis vitrei coloris, qui geſtatus in collo valet contra nyctalopiam, & ſanguinem ſiſtit, mentis alienationem repellit, & ſi teneatur ad lignum accenſum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barth. Angl. de genuin. rer. propriet. l. 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A pleriſque vero Phyſicis hic lapis pro fabuloſo habetur; quod & nobis præſertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Zintar, eſt *Viride æris*. Dorn. Rul. & Joh. Jung. & For. l. 30. Obſ. 8. Schol. quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. S. A. Ch. l. 4. c. 12. l. 5. c. 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Ziniat, eſt *Fermentum*. Rul. & Joh.

Zink, *Zinkum*, eſt *metallica marcaſita*, & mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis *cuprea* potiſſimum apparens. Dorn. Rul. & Joh. Adde Libav. S. A. Ch. l. 2. c. 24. Parac. vocavit *Zinetum*. Eſt ſolubiliſſimum, volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectiones picis in Regulum. An vero flores illius, ideo quod non ſint corroſivi, ſed dulces, ſtatim ad internos uſus juxta unius, vel alterius Alchemiſtæ opinionem vocandi ſint, valde dubitamus, libentius longo uſu comprobatis inhærentes remediis.

Zinzana, i. e. Parva muſca, ſive culex. Vid. Agutio celebris Vocabul. In *Zinzalarium*, i. e. conopeum ad parvas muſcas arcendas. Idem.

Zinziber, Vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. d. l. l. 7. c. 25.

Zinzilla, idem quod *Zona*, vel *Zoſter*. Vide infra *Zona*. Rhod. ad Scrib. n. 63. Helm. de magn. vuln. cur. n. 50.

Zirbus, dicitur Arab. *Omentum*, de quo ſupra ſuo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, ſcrotum. Galeat. de S. Soph. ad Rhaſ. l. 9. c. 86. f. m. 83. b.

Zizanion, ζιζάνιον, idem quod *Lolium*; quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Parac. vero etiam non eſt veritus *Zizania* attribuere Aſtris, vel Stellis, Cometas, & alias Stellas novas ita appellans, de Peſtil. tr. 1. & 2.

Zizerium, ponitur pro *Gigeritum*; quo nomine Latini appellant Gallinarum inteſtina, & quæ cum iis coquuntur. Ap. l. 5. de re culin. c. 3. Jecinora, & zizeria pullorum in cacabum mittes.

Zizipha, idem quod *Jujube*, ζίζιφα, fructus arboris *Ziziphi*, ſaporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter Pectoralia medicamenta pertinentes. Lang. lib. 1. ep. 66. J. Alex. l. 10. Sal. c. 8. Gal. Serica dictæ. Vide ſupra *Sericum*. Schr. l. 4. cl. 1. n. 178.

Zmilaces, vocatur gemma, vel lapis marmori Proconneſio ſimilis, in Euphrate fluvio repertus, colore medio glauco, uti deſcribitur ap. Plin. l. 37. c. 10. H. N.

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid ſit, ex Aſtronomia, vel doctrina Sphærica diſcendum. Videlicet portio cœli, vel orbis ille, ex, & ſub quo perpetuo verſantur Planetæ, ita ut in ejus medio via Solis, ſive Ecliptica ſit, & qui ſecundum longitudinem dividitur in duodecim ſigna, Aries, Taurus, Gemini, Cancer, &c. Vid. Tabulæ Stirii, & Cl. Sturmii Aſtronomicæ, vel Sphæricæ. Verum Parac. finxit *Zodiacum* in Homine; uti patet aliquoties ex Paragrano ejus, de Aſtronomia. Verum ſicut auſu temerario, ita fructu nullo.

Zoe, ζωή. Vide *Vita*.

Zoephilos, ζωόφιλος, nomen *Arcani cujuſdam* Chymici ex Antimonio a Quercetano excogitati ſatis pompoſum, & jactabundum, modo effectus reſponderet: de quo vide Libav. T. III. Op. p. 71. Enimvero cum ipſum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine vitæ in reſpectu ad hominem, an illud, quod ipſum non habet, alteri poſſit ſubminiſtrare, alii judicent, glavcomate præconceptæ opinionis non occæcati. Vide etiam Schr. l. 3. c. 17. ubi deſcripta quoque occurrit. Verum eadem eſt epicriſis de hac, quæ de aliis ſimilibus habetur apud D. Lud. Diſſ. I. Pharm. p. 335.

† Ζωμήρυσις, Cochlear fuſorum metallorum. Anonym. Sylv. Med. Comp. l. 1. c. 3.

Zomopoeus, ζωμοποιὸς, *qui callet jura eſculenta bene parare*; ut eſt apud Marcell. & Rul.

Zomos, ζωμός. Vide *Jus*.

† Zona, Hipp. ſubligaculum ad uteri retentionem. Rhod. a Caſtro de morb. mul. l. 1. c. 6.

† Zona, quod ſub coſtis eſt os, Zona vocatur. Jul. Pollux. l. 2. c. 4. & Zona Corporis armatura, idem cum corporis parte nomen habens. Ib.

* Zona, ζώνη, æquivocum eſt. 1. Phyſiologice ſignificat locum, vel regionem corporis, ſcil. ſub coſtis, qua cingimur, ſive ad quam cingulum applicamus. Erot. in Onom. p. 50. & Foeſ. p. 259. 2. Pathologice *Zona* eſt *Herpetis ſpecies*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi ſolet; unde & ab aliis *Circinus* appellatur; uſitatius vero ζωστὴρ vocatur; item *Zinzilla*, vel *Zinzillis*. Scrib. n. 63. Rhod. not. ad h. l. Eph. N. C. Ann. 3. Obſ. 4. Keuch. ad Sam. p. 246. ſeqq. Singulares quoque de hoc morbo obſervationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld Actis Haſn. Vol. I. Obſ. 108. p. 197. ſeqq.

Digitized by Google

ſeqq. Jung. & M. A. Sever. l. de nov. obſ. abſceſſ. c. 9. §. 10. 3. Mechanice notat *Cingulum*, item *Marſupium*, vel Peram cingulo annexam, qua uſi ſunt milites, & pecuniam, aliaque neceſſaria recondiderunt. Huc pertinet prov. *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amiſit, & perdidit. Vide C. Hoſm. c. ad Gal. LL. de U. P. n. 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt, 4. Allegorica hinc nata ſignificatio, qua *Zona* pro *hymene* poſita: & phraſis Poetica, *Zonam ſolvere*, i. e. virginem corrumpere. C. Rejes C. El. q. 39. n. 12. Ad artificiales alias quoque pertinent *Zonæ Chirurgicæ*; qualia *Cingula* ab Aquap. & Hild. inventa exhibet Scult. Arm. Chir. P. I. T. XXIII. fig. 2. & T. XXXVII. fig. 6. 7. Denique 5. neque excludenda penitus e foro Medico ſignificatio Aſtronomica, vel Sphærica, quando globus cœleſtis, & terreſtris in *Zonas*, vel *certas plagas* dividitur a Mathematicis, duas temperatas, duas frigidas, & unam torridam; quarum *Zonarum*, & præſertim *temperatę*, meminit Gal. in c. ad 3. aphor. 14.

ZONITIS, ζωνίτις, dicitur ſpecies *Cadmię*, quæ in fornacibus colligitur *zonarum* ſimilis. Gorr.

ZONNETTI, ſunt *Gnomorum corpora* phantaſtica. Dorn. Rul. & Johnſ.

* ZOOGONIA, ζωογονία, i. e. *animalium perfectiorum generatio* univoca. Gal. de conſt. artic. cap. 13.

ZOOLOGIA, ζωολογία, vocatur Schrod. & Fr. Hofm. *pars Pharmaceuticę medicamenta ex animalibus* deſumpta recenſens. Vid. l. 5. Pharm. ut & cl. ad h. l.

ZOOPHTHALMOS, ζωόφθαλμος, i. e. *oculi brutalis formam habens*: Epitheton Aizoi, ſive ſemper vivi majoris, ap. Pl. l. 25. H. N. c. 13.

ZOOPHYTON, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, ſed mediam ex utroque, & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ καὶ ζώῳ, uti loquitur Ariſt. Horum hiſtoriam, & ſpecies vide integro libro apud Aldr. l. 4. de Exanguibus. Chiocc. quoque attigit Muſ. Calc. ſ. 1. p. 86. Helm. lienem habere vitam *Zoophyti* vult tr. Jus Duum. n. 5. *Plantanimal* dici poſſet.

ZOON, ζῶον. Vide *Animal*.

ZOOSOPHIA, ζωοσοφία, apud Helm. dicitur illa ſcientia de animalium ſingulorum natura, & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplaſtæ, imprimis Adam: tr. Nat. contr. neſc. n. 7.

ZOOTOME, ζωοτομή, vocatur diſſectio Animalium, ſive *Anatomia Brutorum*; quo nomine inſignivit M. A. Sever. l. Anat. comprehendentem ſtructuram animantium generalem; quando vocatur *zootome Democritea*. Legitur & apud eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

ZOPHOS, ζόφος, tenebras, & *caliginem*, vel obſcuritatem denotat, idem quod σκότος. Unde ζοφερὸς, *caliginoſus*, obſcurus; quod legitur ap. Hipp. 4. de R. V. I. A. t. 48. & l. de virg. morb. II. 24. Itē ζοφώδης, *obſcurus*, caliginoſus. Uſurpatur de urina, Coac. t. 581. vel ζοφώδης, quod dicitur de menſtr. l. 1. de morb. mul. notante Foeſ. quem tamen locum reperire non potui, de viſu d. l. LIX. 18. Adde Foeſ. Oec. p. 258.

ZOPISSA, ζώπισσα, vocatur *pix navalis*, cum cera a navibus maritimis jam *deraſa*, vim diſſipandi habens ob vires ſalis marini. Dicitur & quibuſdam ἀπόχυμα. Ægin. l. 7. c. 3. in Apoch. Gorr. Schr. l. 4. cl. a. n. 396.

ZOPYROS, ζώπυρος, vel ζωπύρειος, nomen eſt *Antidoti*, quam dicitur *Zopirus* regi Ptolemæo compoſuiſſe, atque *Ambroſiam* nominaſſe; ut ſcribit Celſ. l. 5. c. 23. ubi etiam deſcribitur, & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem, & venena. Jung. & Gal. l. 2. de Ant. c. 8. & 16. & Ægin. l. 7. cap. 11. Alia vero deſcriptio *Antidoti zopyri* reperitur ap. Scrib. L. ad lethalia venena, & ictum ſerpentum efficacis, comp. 169. Junge Rhod. notas ad h. l. & in Lex. Scrib.

ZOPYREO, ζωπυρέω, communiter ſignificat fomitem ignitum reddere, a ζώπυρον, *ſuſcitabulum*, *fomes*. Verum majori cum emphaſi uſurpatur de ignitione, vel *igneſcentia vitali*; uti expoſuit Lind. Ex. XIII. §. 222.

ZORABA, i. e. *Vitriolum*. Rul. & Joh.

ZORONISIOS, dicitur gemma, vel lapis, qui in flumine Indo naſcitur, & magorum gemma eſſe narratur. Plin. l. 37. H. N. c. 10.

ZOROTERON, ζωρότερον, i. e. *meracius*, cui nihil aliud admixtum eſt. Dicitur de cibo, & potu: De illo quidem apud Hipp. l. de nat. mul. LXIV. 2. 3. quamvis Lind. tranſpoſuerit ad vinum: De hoc l. 1. de morb. mul. LII. 3. Legitur & ἀζωρέτερον, *bene meracius*, l. de exſectione fœtus II. 4. Jung. Foeſ. p. 259. Ζωρὸς ſignificat *vinum merum*. Unde ζωροπότας, *meribibus*, vocatur ab Heſychio.

* ZOSTER, ζωστὴρ, idem quod *zona*, in Pathologica ſignificatione, *Herpetis* ſpecies. Vide *zona*.

* ZOTICOS, ζωτικός. Vide *Vitalis*.

ZUB, *zubd*, i. e. *Butyrum crudum*. Rul. & Joh. in Lex.

ZUCCAIAR, idem quod *zatanea*, Flos *Agni caſti*. Iid.

Digitized by Google

Zuccarum. Vide *zaccharum*.

Zuitter, vel *zitter*, eſt *Marcaſita*. Dorn. Rul. & Joh. in Lex.

* Zulapium, ζυλάπιον, idem quod *Juleb*, *Julapium*. Vide *Juleb*.

Zygæna, ζύγαινα, Gazæ *Libella*, nomen piſcis monſtroſo plane capite; eujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. l. 3. de piſc. c. 43.

Zygia, ζυγία, epitheton *reſinæ acernæ*, ap. Ægin. lib. 7. eap. 18. in deſeriptione Malagmatis βαιῶ.

* Zygoma, ζύγωμα, i. e. *Os jugale*. Vide *Jugale*.

Zyme, ζύμη. Vide *Fermentum*.

* Zymoma, ζύμωμα, idem quod ζύμη, *Fermentum*. Caſtell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo voeabula differant, ut cauſſa, & effectus. Ζύμη enim notat *Fermentum*, quod aliam materiam fermentat. Ζύμωμα vero vocari debet illa ipſa materia, & *maſſa fermentata*, vi verbi tranſitivi ζυμοῦμαι, *fermenteſco*, a quo derivatur.

* Zymosis, ζύμωσις (Vide *Fermentatio*) a verbo ζυμοῦσθαι, *fermentari*. Dicitur & de *tumore hepatis*, a flatibus veluti diſtenti, apud Hipp. l. 4. Epid. III. 24. Jung. Foeſ. p. 259.

Zymar, aliis *zynar*, item *zynſer*, id eſt *Viride æris*.

Zythos, ζύθος. Vide *Cereviſia*. Dieitur & in neutro *zythum*. Jung. Gal. l. 6. de S. F. §. *zythos*.

ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

MANTISSA

NOMENCLATURÆ MEDICÆ HEXAGLOTTÆ,

Vocabula Latina Ordine Alphabetico, cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis, & Italicis proponentis.

CURA, & STUDIO

JACOBI PANCRATII
BRUNONIS,

Phil. & Med. D. hujuſque Univerſ. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRÆFATIO.

D*E hac Mantiſſa ſcias* , mi Lector , *eam non eſſe editam alicujus oſtentationis gratia* , *cum non diſſimulem meam præſertim in Arabica ignorantiam* , *nec non in reliquis exteris linguis inſufficientem peritiam* . *Verum annectendi anſam arripui ex* ſerie addita præcipuarum vocum Arabicarum , *quibus Græcæ*, *&* *Latinæ reſpondere debeant ad* Caſtelli Lexicon *ab* Adriano Revenſteinio *curatum*, *&* Roterodami 1665. *editum* ; *in qua nihil ineptius me legiſſe memini* , *quam illud* , *quod ſæpe in columna Arabicarum legantur Latina* , *aut Græca*, *v. gr. ſtatim in prima Abortus*, *Accidens*, *Aduſtiva*, *& ita in reliquis omnibus* . *In columnis Græcarum etiam pure Latina* ; *v. gr. Summitas*, *Emulgentes*, *Ocrea*, *Sura*, *&c. ut ita nemini vitio verti poſſet*, *ſi ſtatueret Editorem vel non intellexiſſe voces*, *vel plane perfunctorie*, *& inconſiderate adjeciſſe*. *Igitur loco illius Seriei* , *ne hac in parte deficeret* Caſtellus renovatus, *præſertim cum librorum neceſſariorum mihi copia fuerit*, *in gratiam eorum* , *qui delectantur Synonymis exoticis* , *quandoque etiam publicis Eruditionis Speciminibus inſerendis* ; Nomenclaturam *illam conſcribere placuit* ; *in qua* Arabicas voces *deſumtas ſcias partim e* Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum* , *& ab* Andrea Belluneſi *explicatorum* , *nec non Opuſculis inſigniorum Arabum*, *Serapionis*, *&* *Rhaſis*, *Argentorati quondam typis excuſorum* , e Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto , *ubi & latinis literis expreſſa pronunciatio plerunque appoſita legitur*; *quam retinui*, *haud ſollicitus* , *num recte ſeſe habeat* , *necne ? præſertim cum alias pronunciationem maxime variam obſervari a linguæ hujus peritioribus intellexerim*. Hebræa *Synonyma e* Joh. Buxtorfii Lexico , *& prædicto* Schindlero *collegi*; *Literam* Beth abſque puncto *per* bh. *alios imitatus expri-*

Digitized by Google

mens, *quemadmodum* & Pe abſque puncto *per* ph, *aut* f, *Tau per* T, *aut* Th, Tſade, *vel* Zade *per* Ts, Ds, *aut* Z, *imitatus hac in re* J. Megiſeri Lexicon Polyglotton. *Vocabula Gallica*, & *Italica ſuppeditarunt mihi*, *præter* Philippi Gisberti Medicin charitable, & Ferrantis Imperati Hiſtoriam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis hodieque uſitatiora*. *Vale*, mi Lector, & *ſi libet*, *his fruere*: *ſi uti nolueris*, *haud in malam partem conatus noſtros interpretare*.

Digitized by Google

A

ABDOMEN, *Ar.* Tenur, Mirach. H*ebr.* Beten, Gahon, Kerebh. *Gr.* ἦτρον, γαστὴρ, ὑπογάστριον. *Gal.* Ventre, bas ventre, ventre inferieur. Le partie du ventre ſous le nombril. *It.* Graſſo ventre.

ABLACTATIO. *Ar.* Nacal. *Heb.* Higgamel (eſt Infinitivus) *Gr.* ἀπογαλακτισμὸς. *Gal.* Sevrement d'enfant. Oſter la mamille. *It.* Slattazione, Dislattazione.

ABLATIO. *Ar.* Zivil, Tazvil. *Heb.* Zivil. Gr. ἀφαίρεσις. G*al.* Oſtement, Decharge. *Ital.* Levazione. Tor via.

ABLUTIO. *Ar.* Igtiſel. H*eb.* Rachaz, Rachza. *Gr.* ἀπόνιμμα, κλύσμα. *Gal.* Levament. *It.* Levamento.

ABORTUS. *Ar.* Sict, Seſt. H*eb.* Nephel. *Gr.* ἄμβλωσις, ἀποφθορὰ. G*al.* Avortment. *It.* Parto acerbo, diſperſione, ſconciamento.

ABSCESSUS. *Ar.* Dubellati, Dubellet. *Hebr.* Achaſſat. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* Apoſtume. *It.* Poſtema, Apoſtemazza.

ACCIDENS. *Ar.* Varid, Ica, Vacaah. H*eb.* Irun, Gediſcha, Hovah, Meara, Keri. *Gr.* συμβεβηκὸς. G*al.* Accident. *It.* Accidente.

ACERBUM. *Ar.* Hamid, Mar, Marir. H*eb.* Mar (quamvis proprie Arab. & Hebr. amarum ſignificent) Gr. στρυφνὸν. G*al.* Aſpre, reveſche, aigre, come fruit non meur. *It.* Acerbo, aſpro.

ACETUM. *Ar.* Humida, chal, meſus, acetum ſcilliticum Arab. dicitur Choilolohaceb. H*eb.* Chomez. Gr. ὄξος. G*al.* Vinaigre. *It.* Aceto.

ACHOR, vel ACHORES, plur. *Ar.* Ameda, ſaaphati, ſagrum, vel zagrum, ſirengi, ſehedie. H*eb.* deficit. Gr. ἀχὼρ, ἀχῶρες. G*al.* & *It.* deficiunt.

ACHLYS. *Ar.* Ketamon, adhasfue, adus, agildis. *Heb.* Caret. Gr. ἀχλὺς. G*al.* & *It.* deſunt.

ACIDITAS, ACIDUS. Ar. Athaib, muchallal, chalala; humuda, muhamid. *Heb.* Chomez. Gr. ὀξύτης, ὀξὺς. G*al.* Sur, aigre, aigrette. *It.* Agrezza, agro, accetoſo.

ACROCHORDON, ſpecies verrucæ. *Ar.* Acruharad, aforcan, aſrochon, afrochoon. (Ingraſſ. Heb. *Proprium nomen deficit:*) *Exprimi vero poteſt generali nomine* Jabbeleth, *quod* verrucam *ſignificat.* Gr. ἀκροχορδών. G*al.* Vertue dit Achrochordon. *It.* Porro delle mani. Acrocordoue.

ACTIO. *Ar.* Hetifati, Ketſ, fall. H*eb.* Katef, maaſeh. Gr. ἐνέργεια. G*al.* Acte, action, beſogne. *It.* Azione.

ACUS. *Ar.* Ibra, chiac. *Heb.* Magat. Gr. βελόνη. G*al.* Aiguille. *It.* Ago. NB. Acus, *qua oculus perforatur in ſuffuſione*, *Arab. dicitur* Almuhe, Alechidu.

ACUTUS. Ar. Mahdud, chod, harif. *Heb.* Chadda, charif, ſanum. Gr. ὀξὺς. G*al.* Aiguiſe, aigu, pointu. *It.* Acuto, pontuto.

ADAMAS. Ar. Diama, almas, almes. (*Si ſcribitur per Sin abſque tribus punctis ſupra banc, monente Andr. Bellunenſi*) Mis. Heb. Jahalom, ſchamir. Gr. ἀδάμας G*al.* Diamant. *It.* diamante.

ADEPS. *Ar.* Saham, ſacham, gilla, vadaq. *Heb.* Cheleu. Gr. στέαρ, πιμελὴ, ἀξύγγιον. G*al.* Graiſſe. *It.* Graſſo, aſſongia.

ADDITIO. *Ar.* zieda. *Heb.* Toſephed, toſephedh. Gr. πρόσθεσις. G*al.* Addition, adjuſtement. *Ital.* Aggiunta, aggiuntazione.

ADOLESCENTIA, ADOLESCENS. *Arab.* Hadathe, guilam. H*eb.* Naar, elem. Gr. μειράκιον. G*al.* Adoleſcenſe, jeuneſſe, jouvenceau, gargon, jeune. *It.* Giovane creſcente.

ADSTRINGENS, ADSTRICTIO. *Ar.* Daic, daduc, daat. H*eb.* ZOK, mazok. Gr. στύφος, στύψις. G*al.* Eſtreinte, eſtreignement. *It.* Strignente, ſtrettura. Virtù di ſtagnare il ſangue.

ADUSTIO. *Ar.* Auſume, alſicume. H*eb.* charchur, mochdah. Gr. ἔγκαυμα. G*al.* Aduſtion, bruslure, brulemeut. *It.* Bruſciamento.

Æger, Ægrotus, *Ar.* Alcuttab, alil, alem, alaleme, i. e. *membra infirma*. *Heb.* Cheri, anuſch. *Gr.* νοσερὸς, νοσώδης. *Gal.* Malade. *It.* Ammalato, infermo.

Ægritudo. Vide Morbus.

Ægilops. *Ar.* Garabe, haſcilus. *Heb. deficit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *It.* Egilope.

Aer, *Ar.* Havah, Naſim. *Heb.* Schachak, Ripion. *Gr.* ἀήρ. *Gal.* Air. *It.* Aere.

Ærugo. *Ar.* Zenziar, ziniar, & in *ſpecie ferri*. Sada alhadid. *Heb.* Nechuſtah. *Gr.* ἰὸς χαλκοῦ. *Gal.* Ravillure de cujure, fer. *It.* Ruggine di rame, ferro.

Æs, cuprum. *Ar.* Ahas, achabruſe. *Heb.* Nechaſeth. *Gr.* χαλκὸς. *Gal.* Cujure, airain. *It.* Rame.

Æs ustum. *Ar.* Ruſaſteh, nucham mucharak, *Heb. deficit*. *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* Cujure bruslè. *It.* Rame brucciato.

Æstas. *Ar.* Kaid. *Heb.* Kaia. Chom. *Gr.* θέρος. *Gal.* Eſtè. *It.* Eſtate.

Æstus. *Ar.* Umed, Hur. *Heb.* Chom, chari, shareth. *Gr.* καῦμα. *Gal.* Ardeur, ferveveur, grande chaleur. *It.* Calore eſtremo, ardore, fervore.

Ætas. *Ar.* San, *plur.* Aſnan. *Heb.* Dor, cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* Age. *It.* Età.

Affectio, affectus. *Ar.* Adib. *Heb.* Haſchachah, & *in ſpecie Animi*, Zevah. *Gr.* πάθος. *Gal.* Paſſion, diſpoſition, accident. *It.* Affetto, affezione.

Agallochum. *Ar.* Agalugen, agalugi. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* Bois d'Aloes. *It.* galloco.

Agaricum. *Ar.* Garichun. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀγαρικόν. *Gal.* Agaric. *It.* Agarico.

Agitatio. *Ar.* Tabſchir. dagdaga. *Heb.* Tiriah, zedah. *Gr.* κίνησις. *Gal.* Agitation, mouvement, branſle du corps. *It.* Commozione, movimento.

Ala, axilla. *Ar.* Gienaha, ibt, ganah. *Heb.* Eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* Aile, aiſelle. *It.* Ala, aſcella.

Alabastrum, *Ar.* Karurah. *Heb.* Schetopha. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* Albaſtre. *It.* Alabaſtro.

Albugo. *Ar.* Coloma (*Rhaſ.*) *Heb. deficit*. *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* La tache blanche en Fœil. *It.* non occurrit.

Albus, albedo. *Ar.* Abiad, tabarzet, caldicum. *Heb.* Laban, leben. *Gr.* λευκὸς, λευκότης. *Gal.* Blanc, blancheur. *It.* Bianco, bianchezza.

Albumen, ſc. Ovi. *Ar.* Bulni, zenbach, rachich. *Hebr.* Chalbaz. *Gr.* λευκὸν ὠοῦ. *Gal.* Blanc d'œuf. *It.* Albume, chiara d' uovo.

Alembicus. *Ar.* Alnabic, allutel, catara, *Heb. deficit*, *Gr. non extat*. *Gal.* Alembic. *It.* alēbico.

Alimentum. *Ar.* Cut. machal, mechel, rizq. *Heb.* Uchel, mazon. *Gr.* τροφή. *Gal.* Nourriture. *It.* Nutrimento.

Aliptes. *Ar.* & *Heb.* Daphin. *Gr.* ἀλείπτης. *Gal.* Celuy qui oignoit les athletes. *It.* Chi onge i lottatori.

Aloe. *Ar.* Sabar, ſaber. *Heb.* Ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* Aloe. *It.* Aloe.

Alopecia. *Ar.* Altigiaris, tyria. *Heb.* Neſchirah. *Gr.* ἀλωπεκία. *Gal.* Alopecie. *It.* Alopecia. Cadimento di peli.

Alphus. *Ar.* Guada, grada. *Ingraſſ.* *Gr.* ἀλφὸς. *In reliquis Linguis non occurrit*.

Alteratio. *Ar.* Tahvil. *Heb.* Hiſchtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* Alteration, changement. *It.* Alterazione.

Altor, altrix. *Ar.* Razzaq. *Heb.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* Nourriſant, nouriſſe. *It.* Nutritore, nutrice.

Altus, *Ar.* Simmah. *Heb.* Gabbah, gebhrb. *Gr.* ὑψηλὸς. *Gal.* Hault, Sublime. *It.* Alto.

Alumen. *Ar.* Alume, altalch, cales, ſeba. *Heb.* Alum, zaripha. *Gr.* στυπτηρία. *Gal.* Alun de roche, plume, de glace. *It.* Alume.

Amarus, amaritudo. *Ar.* Marr, marir. *Heb.* Mar, memer, memiroth. *Gr.* πικρὸς, πικρότης. *Gal.* Amer, amertume. *It.* amaro, amaritudine.

Ambra. *Ar.* Hanbar. *Heb.* Caphat. *Græcum non extat, niſi quis etiam velit vocare ἤλεκτρον*. *Gal.* Ambre gris, & ambre jaune. *It.* ambra.

Ambulatio. *Ar.* Gaib, meſchia. *Heb.* Hica, Helech, Helicha. *Gr.* βάδισις. *Gal.* Allee, Pourmenade. *It.* Paſſeggiamento.

Ambustio. *Ar.* Ahtarac. *Heb.* Jixedad, ſerephah. *Gr.* πυρίκαυμα, πυρίκαυστος. *Gal.* Bruſlute, embraſement. *It.* Scotatura, abruſciamento.

Amens, amentia. *Ar.* Hume, & *adject.* ahmak. *Heb.* Sigahon, meſiugah. *Gr.* ἄνοια, ἄνους. *Gal.* Follie, fol, forceneire, forcen, fot. *It.* Pazzia, pazzo.

Ammoniacum. *Ar.* Aſſach, uſach, turſie, alaſceum. *Heb. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακόν. *Gal.* ammoniac. *It.* ammoniaco.

Amnios. *Ar.* abgas. *Heb. deficit*. *Gr.* ἄμνιος. *Gal.* & *It.* amnios.

Amor. *Ar.* Hub, Hubba, Iſchqua. *Heb.* acheb, achabhah, jediduth, dod. *Gr.* ἔρως. *Gal.* Amour. *It.* amore.

Amphora. *Ar.* Fagdun. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀμφορεύς. *Gal.* Seau, un ſeſtier. *It.* anfora.

Amuletum. *Ar. non occurrit*. *Heb.* Kameah. nechalchim. *plur.* *Gr.* περίαπτον. *Gal.* Preſervatifs ou armaillet qu'on pend au col. *It.* Medaglia, che ſi porta al collo.

Amygdala, fructus. *Ar.* Lauzi. *Heb.* Schekedim.

Digitized by Google

Kedim. Gr. ἀμύγδαλα. *Gal.* Amandes. *It.* Mandorle.

AMYGDALÆ, GULÆ, ſeu TONSILLAE. *Ar.* Gavoni, gauze. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια. *Gal.* Glandes de le gueule. *It.* Ghiande della bocca.

AMYLUM. *Ar.* Neſaſtengi, Eluefſe, Neſa. *Heb. deficit*. *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* Amydon. *It.* Farina d' amito.

ANASARCA, ſeu LEVCOPHLEGMATIA. *Ar.* Halahami. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία. *Gal.* Anaſarc. *It.* Anaſarca.

ANATOMIA, ANATOMICUS. *Ar.* Tasrich, batot. *Heb.* Chacmat hannituah. *Gr.* ἀνατομία, ἀνατομικός. *Gal.* Anatomie, Anatomiquue. *It.* Anatomia, anatomico.

ANCYLOSIS. *Ar.* Alachad, alzemena. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal.* & *It.* deſunt.

ANGINA. *Ar.* Dabh, ichtinac, canchuaraich. *Heb.* Schinuk, taſshnik, machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* Squinance. *It.* Squinancia.

ANGOR. *Ar.* Madio, corba, cahra. *Heb.* Jarah. *Gr.* ἀδημονία, λύπη. *Gal.* Angoiſſe. *It.* Angoſcia, anſietà.

ANGULUS, ANGULI. *Ar.* Almachiu, almecheni. *Heb.* Zoviot, aitik, aitikim, akas. *Gr.* κανθὸς, κανθοί. *Gal.* Angle, coinge, coinges d' œil. *It.* Cantone, angolo.

ANGUSTIA. *Ar.* Carb, akah, dſic, dica. *Heb.* Zeruvjah, zok, zokah, mazok, mezucah. *Gr.* στενοχωρία. *Gal.* Detroit. *It.* Anguſtia, Sirettezza.

ANHELITUS. *Ar.* Fetirat, nacata. *Heb.* Neſama. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* Haleine, difficultè d' haleine. *It.* Reſpirazione con difficoltà.

ANIMA. *Ar.* Naſima, neſs. *Heb.* Neſeſch, & *in ſpecie vegetativa*, hazomechet. Brutalis habehemit, & Sapientiæ, ſeu Rationalis Hachaemah, vel Maskelei, aut haſiklit. *Gr.* ψυχὴ, φυτικὴ, αἰσθητικὴ, λογικὴ. *Gal.* Ame. *It.* Anima.

ANIMAL. *Ar.* Haivan. *Heb.* Chajah. *Gr.* ζῶον. *Gal.* Animal, beſte. *It.* Animale.

ANIMALIS FACULTAS. *Ar.* Alceſſenie, naſſani. δύναμις ψυχικὴ, αἰσθητικὴ, καὶ κινητικὴ. *Gal.* Facultè ſentant, habilitè de ſe mouvoir. *It.* Facultà di ſentire, e muoverſi.

ANIMUS. Vide Mens. *Ar.* Dſamir, naſs. *Heb.* Neſeſch, levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* Coeur, courage. *It.* Animo.

ANNULARIS. *Ar.* & *Heb. non extant*. *Gr.* κρικοειδής. *Gal.* Conforme d' anneau. *Ital.* Sembiante d' anello.

ANNULUS. *Ar.* Tabi. *Heb.* Tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* Anneau. *It.* Anello.

ANNUS. *Ar.* Sanah, ohm. *Heb.* Jamim, ſchanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτός. *Gal.* An. *It.* Anno.

ANTHRAX. *Ar.* Althoni, thaun, bathara, gamra. *Heb.* Reſeeſ. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Antrac, charbon. *It.* Carbone, carboncello.

ANTICIPATIO. *Ar.* Taqdim, iaqdema. *Heb.* Hacdamah. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* Anticipation, prevention. *It.* Anticipazione.

ANTIMONIUM. *Ar.* Alenut, eſieret, atemet, conol, aitmad. *Serap.* *Heb.* Puk. *Gr.* στίβι, στίμμι. *Gal.* Antimoine. *It.* Antimonio.

ANTIPATHIA. *Ar.* Muchalata, ichtilef. *Heb.* Heſech. *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* Antipatie. *It.* Contrarietà, repugnanza.

ANUS, PODEX. *Ar.* Dubar, charc. *Heb.* Parſcedonah. *Gr.* ἀρχός. *Gal.* Cul. *It.* culo.

ANUS, FOEMINA. *Ar.* Kehel, ſcheabh. *Heb.* Dſekenah. *Gr.* γραῦς. *Gal.* Vielle femme. *Ital.* Vecchia.

AORTA ARTERIA. *Ar.* Orithi. *Heb.* Schririan. *Gr.* ἀορτή. *Gal.* Artere aorte. *It.* Arteria grande.

APERIENS, APERTIO, *Ar.* Fataha, *a verbo* Fatah, ſagar. *Heb.* Pitahon, miphtach. *Gr.* ἀναστομωτικὸν, ἀναστόμωσις. *Gal.* Ouverture, cheſait ouverture. *It.* apertura, aperiente.

APHTHA. *Ar.* Alcola. *Heb. deficit*. *Gr.* ἄφθη. *Gal.* Enleveure dens la bouche.

APOPLEXIA. *Ar.* Sachrah, maſcut. *Heb.* Scetuk, baal haſchituc. *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* Apoplexie. *It.* Apopleſia. Male detto il cadere della goccia.

APOSTEMA. *Ar.* Hacar, dubellati, alcosbat, alliatam, veram, & *plura alia*. *Heb.* Buah, bach, ſaſachat, chaburah, ſchechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* Apoſtume, *It.* Poſtema.

APPENDIX. *Ar. deficit*. *Heb.* Zan, Zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* Acceſſoire, dependance. *Ital.* Giunta.

APPETITUS. *Ar.* Temeni. *Heb.* Chemed, chemdah, teſchucah, taavah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* Appetit, convoitiſe. *It.* Appetito, brama.

APPOSITIO. Vide Additio.

APPREHENSIO. *Ar.* Achdah, *plur.* Achdet. *Heb.* Sig, tiſſo. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* Apprehenſion. *It.* Preſa per mano.

APPROPRIATIO. *Ar. deficit*. *Heb.* Jichud. *Gr.* προσοικείωσις. *Gal.* Appropriation. *It.* Appropriazione.

AQUA. *Ar.* Ma. *Heb.* Maim. *Gr.* ὕδωρ. *Gal.* Eau. *It.* Acqua.

AQUEUS, AQUOSUS. *Ar.* Mai, mamavi. *Heb.* Memi. *Gr.* ὑδάτινος. *Gal.* Plein d' eau. *It.* Acquoſo.

AQUATILE. *Ar.* Mei. *Heb.* Memi. *pl.* Memim. *Gr.* ἔνυδρον. *Gal.* Aquatique, qui vit dans l'eau. *It.* Acquatico.

ARANEUS, a. *Ar.* Anchabuta, hanchebut, ratla.

ratla, aoquib, *pl. Heb.* Hachavis, matvajaah, ſemamit. *Gr.* ἀράχνη. *Gal.* Araigne. *It.* Aragno, ragno.

ARCANUM, SECRETUM. *Ar.* Chafi, chafiat, ſirr, ſarr. *Heb.* Raz, ſod, lot, laot. *Gr.* ἀπόῤῥητον, μυστήριον. *Gal.* Secret. *It.* Secreto.

ARCHIATER. *Ar.* Mudevi rajs, vel Mutequadim. *Heb.* Rabb, aſe, meaſſe. *Gr.* ἀρχίατρος. *Gal.* Premier Medecio. *It.* Archiatro, priocipe di Medici.

ARDOR. *Ar.* Hammi, vàed, taucad. *Heb.* Jecod, chari, charoo. *Gr.* καῦμα. *Gal.* Ardeur, ferveur. *It.* Ardore, caldo grande.

AREA. *Ar.* Tyria, bidad. *Heb.* Goreo, iddar. *Gr.* ἐφίωνς. *Gal.* Chauvete. *It.* Area.

ARENA. *Ar.* Horeb, Ramal. *Heb.* Chol. *Gr.* ψάμμος, ἄμμος. *Gal.* Areoe, ſable, gravier. *It.* Arena, reoa, ſabbia.

ARGENTUM. *Ar.* Fada. *Heb.* Keſef, ſyma. *Syr. Gr.* ἄργυρος. *Gal.* Argent. *It.* Argeoto.

ARGENTUM VIVUM, hydrargyrum. *Ar.* Agricos, Zaibach, Zevec. *Heb. deficit*. Gr. ὑδράργυρος. *Gal.* Argeot vif. *It.* Argeoto vivo.

ARGILLA. *Ar.* Thin, tina. *Heb.* chaſaf, tinah, melet, chamar. *Gr.* ἄργιλος. *Gal.* Argille. *It.* Creta.

ARIDITAS, ARIDURA. *Ar.* Debul, fooſmo, dimbelez, jubs, Jubiſa. *Heb.* Jabeſch, jibbaſcha. *Gr.* ξηρότης. *Gal.* Ariditè, ſcichcreſſe. *It.* Aridità, ſecca, ſeccura.

ARMENIUS LAPIS. *Ar.* Hagiar, harmeni. *Heb.* Ebeo, cardu. *Gr.* λίθος ἀρμένιος, ἀρμένιακός. *Gal.* Pierre Atmene. *It.* Pietra Armelina.

ARMILLA. *Ar. deficit*. *Heb.* Ezadah, zamid, mancatah, toteſeth. *Gr.* ψέλλιον. *Gal.* Braſſelet. *It.* Braccialetto, maniglio.

AROMA. *Ar.* Alfegin, tanguebil, darira. *Heb.* Beſem, ſam, *pl.* Samim. *Gr.* ἄρωμα. *Gal.* Eſpicerie, eſpice. *It.* Speciaria.

ARS. *Ar.* Choila, hicma, chuſſeban. *Heb.* Chocmah, chesbboo. *Gr.* τέχνη. *Gal.* Art. *It.* Arte.

ARSENICUM. *Ar.* Zarnich. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἀρσένικον. *Gal.* Arſenic. *It.* Arſenico.

ARTERIA. *Ar.* Sarjan. *Heb.* Schirijan, arxim. *Gr.* ἀρτηρία. *Gal.* Artere. *It.* Arteria.

ARTERIA ASPERA. *Ar.* Zumara mazamar, halc. *Heb.* Gargeret. *Gr.* ἀρτηρία τραχεῖα. *Gal.* Artere de pulmoo. Artere aſpre. *Ital.* Arteria aſpra, arteria del polmone.

ARTHRITIS, *Ar.* Vaga aluqved. *Heb.* Ceebh happerakim. *Gr.* ἀρθρῖτις. *Gal.* Goutte, *It.* Gotta del piede, della mano.

ARTICULUS. *Ar.* Ucde, Uqued. *pl.* Fenna. *Heb.* Scheri, ſcherejao. *Gr.* ἄρθρον. *Gal.* Attevil. *It.* Atticolo.

ARTIFEX. *Ar.* Hacim, muallim. *Heb.* Charaſch, choſchebh, ammon, amian, ſicli. *Gr.* τεχνίτης. *Gal.* Attificiel. *Ital.* Artefice.

ASCIA. *Ar. deficit*. *Heb.* Azad, mazad. *Gr.* ἀξίνη. *Gal.* Coignee, hache, doloire. *It.* Aſcia, pola.

ASCITES. *Ar.* Cebli, *Heb.* Godi. *Gr.* ἀσκίτης. *Gal.* Hydropiſie. *It.* idropiſia, aſcite.

ASELLUS, ASINUS. *Ar.* Himar. *Heb.* Chamor, Air. *Gr.* ὀνίσκος, ὄνος. *Gal.* Petit asne, *It.* Aſinello, aſioo.

ASPERSIO. *Ar.* Nazah, nadvah, raſchaſch. *Heb.* Havajah, reschasch. *Gr.* ῥαντισμός. *Gal.* Aſperſioo, arrouſement. *Ital.* Spargimeoto, sbroſſamento.

ASPHALTUM, BITUMEN. *Ar.* Cheſer Alihend, caſra, & caſra aliud. *Heb.* Chamar, choſer. *Gr.* ἄσφαλτος. *Gal.* Ritume dit asphaltum. *It.* Aſfalto.

ASSATIO, ASSUM. *Ar.* Habab, harea, ſafid. *Heb.* Hibhubh, zali, zeli. *Gr.* ὄπτησις. *Gal.* Roſtir, roſti, roſt. *It.* Arroſtimeoto, arroſto.

ASSIMILATIO. *Ar.* Iſtimbre, iamtila, taqtib. *Heb.* Dimuon, Macchel. *Gr.* ὁμοίωσις. *Gal.* aſſemblage. *It.* Aſſimiglianza, aſſimigliameoto.

ASSIUS LAPIS, *Ar.* & *Heb. deficit*. Gr. λίθος ἄσσιος, *Gal.* Pierre aſſius. *It.* Aſſia pietra.

ASTHMA, DIFFICILIS RESPIRATIO. *Ar.* Rahar. *Heb.* Genichah. Gr. ἆσθμα. *Gal.* Difficoltè d' haleioe, aſthme. *It.* Reſpirazione con difficoltà.

ASTRAGALUS, TALUS. *Ar.* Chahab. *Heb.* harſol. Gr. ἀστράγαλος. *Gal.* Taloo. *It.* Aſtragalo, talooe.

ASTRUM, STELLA, *Ar.* Nagam. *Heb.* Cocabh, *pl.* Cokavim. Gr. ἄστρον. *Gal.* Aſtre, eſtoille. *It.* Aſtro, ſegno celeſte.

ATHEROMA. *Ar.* & *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἀθέρωμα. *Gal.* Atherome. *It.* Ateroma

ATOMUS. *Ar.* Habba, munbata. *Heb.* Pirur. Gr. ἄτομος. *Gal.* Atom, *pl.* Atomes. *It.* Atomo, coſa indiviſibile per eſſer picciola.

ATRAMENTUM. Ar. Ariegi, medad, ezegi, zagi, deja, devia, hibar. *Heb.* Dejo, charta, Schigor. Gr. μελαντηρία. *Gal.* Eocre. *It.* Iochioſtro, tinta.

ATROPHIA. Vide Macies.

ATTENUATIO. *Ar.* Kozra, Kozar, taclib, taclib. *Heb.* Muc, Rakik. Gr. λέπτωσις. *Gal.* Attenuatioo, amoindriſſement. *It.* Smiouità, attenuazione.

ATTRACTIO. *Ar.* Garra. *Heb.* Gara tigra. Gr. ὁλκή, ἑλκυσμός. *Gal.* Attraction, attirement, & *adject.* attractif. *Ital.* Maneggiamento.

AUCTIO, AUGMENTUM. *Ar.* Zieda, taccir. *Heb.*

Digitized by Google

Heb. Marbit. Gr. αὔξησις, ἐπαυξή. *Gal.* Augmentation, accroiſſement. *It.* Accreſcimento, aumento.

Auditus. *Ar.* Samaſ. *Heb.* Schemuah, miſchmah, Haſchmaoth. Gr. ἀκοή. *Gal.* Ouie, audience. *It.* Udito.

Aura. *Ar. deficit*. *Heb.* Hebhel. Gr. πνεῦμα. *Gal.* Vapeur, exhalation, petit vent. *It.* Venticello piacevole. Aura.

Aures. *Ar.* Sama, alſamach. *Heb.* Ozen, oznaim, *pl.* Gr. ὦτα, οὔατα, *ſing.* οὖς. *Gal.* Oreiles. *It.* Orecchi.

Auripigmentum. Vide Arſenicum. *Gal.* Oripimen, orpiment.

Auriscalpium. *Ar.* Munacca aludnei. *Heb. deficit*. Gr. ὠτογλυφὶς. *Gal.* Cure oreille. *It.* Cura orecchie.

Aurum. *Ar.* Deeb, deheb. *Heb.* Dſahab. Gr. χρυσός. *Gal.* Or. *It.* Oro.

Auxilium. *Ar.* Jgatha. *Heb.* Jeſchah, Fzer, ſia, ſuah, Gr. βοήθημα. *Gal.* Secours, aide. *It.* Ajuto.

Axilla. Vide Ala.

Axungia. Vide Adeps.

B

Baculus. *Ar.* Sabt, aza, uquis, &c. *Heb.* Choder, makkel, matteh, ſchefet, &c. Gr. βακτηρία, βάκτρον, *Gal.* Baſton. *It.* Baſtone, baſtoncello.

Balbuties, balbus. *Ar.* Magbus, *adjeƈt.* *Heb.* Illeg, gamgum, megamgem, *adjeƈt.* Gr. ψελλότης, ψελλός. *Gal.* Beguayer, beguayement, begue. *It.* Balbutimento, balbo.

Balneum. *Ar.* Hammim, gaſal. *Heb.* Abhta rachaz, rachza, meſoth. Gr. λουτρόν. *Gal.* Bain. *It.* Bagno.

Balsamus. *Ar.* Mochel, hanut. *Heb.* Panach. Gr. βάλσαμον. *Gal.* Bauſme. *It.* Balſamo.

Barba. *Ar.* Dakam. *Heb.* Dſacan. Gr. πώγων. Gal. Barbe. *It.* Barba.

Bdellium. *Ar.* Mumdilimon, mudemada. *Heb.* Bedolach. Gr. βδέλλιον. *Gal.* Bdellium, gom, Bdellion. *It.* Bdellio.

Bellaria. *Ar.* Nuola. *Heb.* Kinnuach, ſeg udah. Gr. τραγήματα. *Gal.* Deſſert de la table. *It.* Confezione, e frutti doppo paſto.

Benedictum. *Ar.* Mubaraca. *Heb.* Barak. Gr. εὐλογητός. *Gal.* Beniet. *It.* Benedetto.

Benignum. *Ar.* Hanin, hannan, tib, taib. *Heb.* Baſim, tobh. Gr. ἐπιεικές. *Gal.* Benin. *It.* Benigno.

Benzoi. *Ar.* Benzoi. *Heb. non extat.* Gr. *deficit*. *Gal.* Benjoin. *It.* Benzoe.

Bezoar. *Ar.* Bezard. *Heb. deficit*. Gr. *deficit*. *Gal.* Bezoard. *It.* Bezoar.

Bilis, fel. *Ar.* Marra, merara. *Heb.* Merora. Gr. χολή. *Gal.* Fiel, colere. *It.* Colera.

Bilis flava, & nigra. *Ar.* Marra, zafra, & Seudi. *Heb.* Merara. Gr. χολὴ ξανθὴ & μέλαινα. *Gal.* Colere jaune, & noir. *It.* Colera gialla, & nera.

Biliosus. *Ar.* Zafravi. *Heb. caret*. Gr. χολώδης. *Gal.* Bilieuſe. *It.* Colerico, coleroſo.

Biscoctum. *Ar.* Tortelle. *Heb. deficit*. Gr. δίπυρος ἄρτος. *Gal.* Biſcuit. *It.* Biſcotto.

Bitumen. Vide Aſphalium.

Blatta, tinea. *Ar.* Egette, ſus. *Heb.* Sas. Gr. σίλφη, *Gal.* Teigne. *It.* Tarma.

Bolus. *Ar.* Lezma, lacma, cuthaira. *Heb.* Patbag, pat. Gr. βῶλος. *Gal.* Bouchee, morceau. *It.* Boccone, bolo.

Bolus, idem quod Lutum, Argilla. Hinc

Bolus Armena, *Ar.* Albin, alarmen. *Heb.* Tinah, cardanum, Gr. βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* Bol d'Armene. *It.* Bol Armeno.

Bonum. *Ar.* Tib, taib. *Heb.* Tobh. Gr. ἀγαθόν. *Gal.* Bon, bien. *It.* Buono.

Borax. *Ar.* Trincar, borraca, Iuzara, aldeheb. *Heb. deficit*. Gr. χρυσοκόλλα. *Gal.* Borax de Veniſe. Borras. *It.* Borace.

Brachium. *Ar.* Hadab, hadan, alſahad, dara, dira. *Heb.* Derah, ezeroah, hazadh. Gr. βραχίων. *Gal.* Bras. *It.* Braccio.

Bractea, lamina. *Ar.* Varaca, Zafaha. *Heb.* ziza, tas. Gr. ἔλασμα. *Gal.* Fevelle de metail. *It.* Foglio di metalli.

Brevitas, brevis. *Ar.* Ichtiſar, muchtaſar, cazir, cazar. *Heb.* Cazer, cozer, cuz. Gr. βραχύτης, βραχύς. *Gal.* Briefvete, brief. *It.* Brevità, breve.

Brodium, Jusculum. *Ar.* Marac, marea, *Heb.* vel *Chald.* Retaf. Gr. ζωμός. *Gal.* Brovet. *It.* Brodo.

Bubo, Tumor glandularum in inguine. *Ar.* Burules, thaun, barachien. *Heb. deficit*. Gr. βουβών. *Gal.* Boſſe. *It.* Tartufalo.

Bucca. *Ar.* Ducam, ſadek. *Heb.* Peh. Gr. βύκκα. *Gal.* Bouchee. *It.* boccone.

Bufo. *Ar.* Naraqua, railum, tauluna. *Heb.* zabh. Gr. φρῦνος. *Gal.* Crapaud. *It.* Roſpo. Ranocchio.

Bufonites. *Ar.* Hagiar alnaraqua. *Heb. deficit*. Gr. φρυνίτης λίθος. *Gal.* Crapaudine. *It.* Pietra che naſce nel roſpo.

Bulimus, Fames nimia. *Ar.* Goi. *Heb.* Ulzana, caſan, raabh. Gr. βούλιμος. *Gal.* Faim grande inſatiable. *It.* Gran fame.

Bulla. *Ar.* Malchabara. *Heb.* Kezafah, abhabbuah. Gr. βόμβυξ. *Gal.* Bulle, buteillie bovil-

bovillon ſur l'eau. *It.* Bolla. Gonfiatura ſopra l'acqua.

Butyrum. *Ar.* Zedb, ſeman. *Heb.* Chemah. *Gr.* βούτυρον. *Gal.* Beurre. *It.* Butiro.

C

Cabala. *Ar.* & *Heb.* eſt *vocabulum ſignificans traditionem, vel doctrinam per traditionem a majoribus acceptam*.. Vid. Schindler. Lexic. Pentaglott. pag. 1578. ſeqq. *Gr. deficit*. *Gal.* Cabale, cabaliſte. *It.* Cabala; *quamvis fortaſſis verius dici poſſet* Gabbaglia. Vel Gabbamento.

Cacabus, Sartago. *Ar.* Kadra. *Heb.* cacab, machabath, marcheſeth, parur. *Gr.* κακκάβη. *Gal.* chauderon. *It.* caldaja.

Cacatio. *Ar.* charia. *Heb.* chari. *Gr.* ἀφόδευσις. *Gal.* chier. *It.* cacazione, cacarella.

Cachexia. *Ar.* Thebegi, therel, therbel. *Heb.* Nepichah. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *It. deeſt*.

Cacochymia. *Ar.* chiltradi. *Heb.* Laſchadrai, lalchad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* Mauvaſtiè d'humeurs. Humeur mauvais. *It.* umore cattivo.

Cadaver. *Ar.* Giſm, guttah. *Heb.* Nephelah, nappellah, pegar. *Gr.* νεκρὸν πτῶμα. *Gal.* harongen. *It.* corpo morto.

Cadmia. *Ar.* climia, vaſara. *Heb. deficit*. *Gr.* καδμεία. *Gal.* & *It.* cadmia.

Calcaneus. *Ar.* chaa, achabalium, aldip. *Heb.* Akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* Talon. *It.* calcagno.

Calceus. *Ar.* Naala. *Heb.* Naal, maſan. *Gr.* ὑπόδημα. *Gal.* Soulier. *It.* Scarpa.

Calcinatio. *Ar.* deeſt. *Heb.* Scherefadſid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *It.* calcinazione.

Calculus lapis. *Ar.* Dil, haſa alcelia, *renum*, Haſa almethene, *veſicæ*. *Heb.* Chazaz. *Gr.* λιθίασις, λίθος. *Gal.* Gravelle, pierre. *It.* Pietra.

Calefactio, calefaciens. *Ar.* Daſia, daſi, miſchan, ſuchanna, hammi. *Heb.* Michammem, chom, habluth. *Gr.* θερμαίνω, θερμαντικός. *Gal.* chauffant, eſchauffant, chauffement. *It.* Riſcaldamento, riſcaldante.

Calidus. *Ar.* Haar. *Heb.* cham. *Gr.* θερμός. *Gal.* chaud. *It.* calido.

Caligo. *Ar.* Dalam, ateme. *Heb.* Ophel, aphela, araphel, babbirah. *Gr.* ζόφος. *Gal.* Obſcurite, eblauſſement, caligineux. *It.* caligine.

Calix. *Ar.* cas, *pl.* cavas, acvas. *Heb.* cos, aſchilch, *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, taſſe. *It.* calice, bicchiere.

Calor, Caliditas. *Ar.* Harara, har, lehib. *Heb.* chamma, chom, ſcaraf. *Gr.* θερμότης, *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Callus. *Ar.* Desbot, desbet, alcheſtir. *Heb.* Spiecha. *Gr.* τύλος, πῶρος, *Gal.* cal, durillon. *It.* callo, durezza delle mani, e piedi.

Calvaria, Cranium. *Ar.* Gamgama, quahaſ. *Heb.* Gilgoleth, cadra, tekhambach. *Gr.* κρανίον. *Gal.* crane, teſte. *It.* Oſſo della teſta.

Calvities, calvus. *Ar.* chatha, alcharha, azla, zala. *Heb.* Kereah, gabachat, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός. *Gal.* chauvete, chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx. *Ar.* sheragi, ſchergi, mura, almota. (*calx extincta*) *Serap. v. vult* Almura *ſignificare* calcem vivam. *Heb.* Gir, ſchid. *Gr.* τίτανος, κονία. *Gal* chauvx. *It.* calcina, calce.

Camphora. *Ar.* chafur, ariage, alefek. *Heb.* cofer. *Gr.* καφουρά. *Gal.* campre. *It.* canfora.

Canalis. *Ar.* Gedeguil, mugari. *Heb.* Zinor, ſchiker, telah. *Gr.* σωλήν. *Gal.* canal. *It.* canale.

Cancer, morbus. *Ar.* Ikila. *Heb.* Ikul. *Gr.* καρκίνωμα. *Gal.* chancre. *It.* cancro, grancevole.

Cancer, animal. *Ar.* Acrabb. *Heb.* deeſt. *Gr.* καρκῖνος. *Gal.* Ecrevice. *It.* cancro.

Canis. *Ar.* Kelb. *Heb.* Kelebh, nibhohads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chiene. *It.* cane.

Canini. *Ar.* Kelbiin. *Heb.* calibim. *Gr.* κυνικοί. *Gal.* dechien. *It.* canini.

Canities, canus. *Ar.* Schib, ſiboh. *Heb.* Schebh, ſchabh. *Gr.* πολιά, πολιός. *Gal.* Blanchiſſure des cheveux, chenu, griſe, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides. *Ar.* Dararich, daruch. *Heb. caret*. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *It.* verme cantarelle.

Capillus. *Ar.* Saar, shar, ſamaf. *Heb.* Sear, cenath, Kavuzoth, *pl.* *Gr.* θρίξ, τρίχες. *Gal.* cheveu, *pl.* cheveux. *It.* capello.

Capra. *Ar.* As, ans, anſi, maas. *Heb.* Esh. *Gr.* αἴξ. *Gal.* chevre. *It.* capra.

Capsa, capsula. *Ar.* Oron. *Heb.* Aron, arggas. *Gr.* κάψα, καψάκιον. *Gal.* coffre, caſſe, caſſetin. *It.* caſſa, caſſetta.

Caput. *Ar.* Ras. *Heb.* Roſch, Gulgoleth. *Gr.* κεφαλή. *Gal.* Teſte. *It.* Teſta, capo.

Carbunculus, gemma. *Ar.* Baric. *Heb.* Bareketh, puk, gemur. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* Eſcarboucle, gros rubis. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus. *Ar.* Dumel, demenul, maſmar. *Heb.* Ekkedah. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, cardialgia. *Ar.* Naquin.

Heb.

Heb. Ziſcha delibba. *Gr.* καρδιαλγὴ, καρδιαλγία. *Gal.* Cardialgie, doleur de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Caricæ. *Ar.* Dibal, armeniſi. *Heb.* Debelah. *Gr.* ἰσχάδες. *Gal.* Figues ſeiches. Figues de cabas. *It.* Fichi ſecchi.

Caries. *Ar.* Suſa. *Heb.* Racabh, Schabas. *Gr.* τερεδὼν, ἀρὼς. *Gal.* Pourriture d'os. *It.* caruolo, tarlo.

Carminativus. *Ar.* Naſiſch. *Heb.* deficit. *Gr.* ξαντικὸς, διαξαντικὸς. *Gal.* Carminatif. *It.* Scardaſſante, ſpinazzante.

Caro. *Ar.* Giſm, laham. *Heb.* Baſar, ſcheer. *Gr.* σὰρξ, κρέας. *Gal.* chair. *It.* carne.

Carpus. *Ar.* Alkef. *Heb.* Raſech. *Gr.* καρπὸς. *Gal.* Joincture du main. *It.* Bracciale, giuntura della mano.

Carus. *Ar.* Subeth, masbat, *æger habens carum*. *Heb.* Taddemach. *Gr.* κάρος. *Gal.* Lethargie. *It.* caro.

Carotides. *Ar.* Subeteni. *Heb.* deeſt. *Gr.* καρωτίδες. *Gal.* carotides. *It.* carotidi.

Cartilago. *Ar.* Gazruf, abadun, zudra. *Heb.* Schagus, adilini, *pl.* haſcechuſim. *Veſal. An. pag.* 206. *Gr.* χόνδρος. *Gal.* cartilage. *It.* cartilagine.

Caseus. *Ar.* Gieben, giaben, gabna, acad. *Heb.* Gebinah, ſchephoth, cherizim *pl.* *Gr.* τυρός. *Gal.* Fromage. *It.* Formaggio.

Cassia lignea. *Ar.* Selegnai, Salihacha, chaiaxlandar, caſchar, alſalichah, daxia. *Heb.* Kidda, Keziah. *Gr.* κασσία. *Gal.* caſſe. *It.* caſſia.

Castoreum. *Ar.* Gien dedeſtar, giendibiteſter, gendbitaſter, hezalmar. *Heb.* deeſt. *Gr.* καστόριον. *Gal.* caſtoree, ou caſtoreum. *It.* caſtorio.

Castratio, castratus. *Ar.* Hixian, chaiſi, mochz, mucappan. *Heb.* Saris meſoras, & *in pl.* Ganchin, *Caſtrati*. *Gr.* εὐνουχισμὸς, εὐνοῦχος. *Gal.* chaſtrement, caſtre, eunuque. *It.* caſtramento, caſtrato.

Casus, lapsus. *Ar.* Alnattar, ſuccot, ſaxita. *Heb.* Mot, mappalag, vel mappelah. *Gr.* πτῶσις. *Gal.* Ruine, cheute. *It.* caduta, rovina.

Casus, id eſt Contingens. *Item* Historia. *Ar.* Ica. *Heb.* Kareh, Keri, Irion, airoth. *Gr.* συμβεβηκὸς, ἱστορία. *Gal.* cas, aventure. *It.* caſo, avvenimento.

Catarrhus. *Ar.* Nazla. *Heb.* Nezilah. *Gr.* κατάῤῥους. *Gal.* catarre, defluxion. *It.* catarro.

Catoche, catalepsis. *Ar.* ſachos, ſaccos. *Heb.* deeſt. *Gr.* κατοχὴ, κατάληψις. *Gal.* catalepſie. *It.* catalepſia.

Cauda. *Ar.* Danab. deneb. *Heb.* Dſanabh. *Gr.* οὐρά. *Gal.* Queve. *It.* coda.

Cavitas. *Ar.* Guf, tagvif, chava, chavi, nacra. *Heb.* Bavobh, chalit. *Gr.* κοιλότης, κοῖλον. *Gal.* creux, caverne. *It.* concavità, caverna.

Cava vena. *Ar.* Anguf. *Heb.* Gagabubh. *Gr.* κοίλη φλὲψ. *Gal.* Veine cave. *It.* Vena cava.

Causa. *Ar.* Sebeb, *pl.* Asbb. *Heb.* Sibbah, ella, illa. *Gr.* αἰτία, αἴτιον. *Gal.* cauſe, raiſon. *It.* cauſa, contagione, ragione.

Causus, id eſt Febris ardens. *Ar.* Faricos, harca, hamia, vel humi muharrica. *Heb.* charchur, Kaddachat, dalexet a *dbalac*, *accenſus fuit*. *D. D. Faſch. diſp. Inaug. de Cauſo cap.* 1. *Gr.* καῦσος. *Gal.* Fiebure chaude, fort, cauld fievre. *It.* Febre ardente.

Causticum. *Ar.* Kavi, muharic. *Heb.* Micua. *Gr.* καυστικὸν. *Gal.* cauſtique. *It.* cauſtico.

Cauterium. *Ar.* Ki, mucauvi, *Cauterizatus*. *Heb.* charac. *Gr.* καυτήριον. *Gal.* cautere. *It.* cauterio.

Celeritas, celer. *Ar.* Ziham, ichtelis, chiſſa, chafif. *Heb.* Mehera, cal, col, chiſch, chuſch. *Gr.* ταχύτης, ταχὺς. *Gal.* Legeretè, leger, ſavdainete, ſoudain, viſteſſe, viſte. *It.* celerità, celere, preſtezza, preſto.

Cephalalgia. *Ar.* Soda, vaga alras, alchude. *Heb.* Azbah. *Gr.* κεφαλαλγία. *Gal.* Douleur de teſte. *It.* Ceſalalgia, dolore del capo.

Cephalicum Medic. *Ar.* Alteſum. *Heb.* deeſt, *vel* Realcha, *aut* Maraſcha uſurpari poteſt. *Gr.* κεφαλικὸν. *Gal.* cephalique. *It.* ceſalico.

Cera. *Ar.* Num, Kir. *Heb.* Donnag. *Gr.* κηρὸς. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum, vel Cerotum. *Ar.* Zeſt. *Heb.* deeſt. *Gr.* κηρωτὸν. *Gal.* cerot. *It.* ceroto.

Cerebellum, Cerebrum. *Ar.* Damaga, dimaga, demag. *Heb.* Mohach. *Gr.* ἐγκεφαλὶς, ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle, cerveau. *It.* cervello piccolo, cervello.

Cerevisia. *Ar.* Fuca, curmi, foca. *Heb.* *non extat*. *Gr.* ζῦθος. *Gal.* cervoiſe biere. *It.* cervoſa bevanda.

Cerussa. *Ar.* Siddavi, cholcotar, anach, Raſa, afrelegi. *Heb.* Puch. *Gr.* ψιμύθιον. *Gal.* ceruſe, fard. *It.* biacca.

Cervus. *Ar.* Ail. *pl.* alil, atud. *Heb.* Ajal. *Gr.* ἔλαφος. *Gal.* cerf. *It.* cervo.

Chalybs. *Ar.* Fuiad. *Heb.* Nechaſcheth. *Gr.* χάλυψ. *Gal.* Acier. *It.* Acciajo.

Character. *Ar.* Aja, nadar, riſam. *Heb.* Ketem, cacca, nevaſin, *pl.* *Gr.* χαρακτήρ. *Gal.* caractere, ſigne, form. *It.* carattere.

Charta. *Ar.* Varaca, cagad, nagid, zhafa. *Heb.* Megilla, gillajon, Kelef. *Gr.* χάρτης, πάπυρος. *Gal.* Carton, papier. *It.* carta.

Chirurgia, Chirurgus. *Ar.* Gartachi. *Heb.* Raphuat hajad, chobeſch. *Gr.* χειρουργία, χειρουργός. *Gal.* Chirurgie, chirurgen. *It.* Chirurgia, chirurgo, chirurgico.

Cholera. *Ar.* Zafra, zafravi. *Heb.* Aromah. *Gr.* χόλερα. *Gal.* Cholere, cholerique. *It.* colera, colerico.

Chorion. *Ar.* Chabas. *Heb.* deeſt. *Gr.* χόριον. *Gal.* & *It.* *retinent Latinum.*

Choroides, ſeu Retiformis. *Ar.* deeſt. *Heb.* *dici poteſt* Sarag, reſchet. *Gr.* χοροειδής. *Gal.* Fait a maniere le rezo file. *It.* Fatto a modo di rete.

Chrysolithus. *Ar. non occurrit.* *Heb.* Bareket, tharſchiſch. *Gr.* χρυσόλιθος. *Gal.* Chryſolite. *It.* Criſoſto.

Chylus, chylificatio. *Ar. non occurrit.* *Heb.* Iccul. *Gr.* χυλὸς, χύλωσις. *Gal.* chyle, chylification. *It.* Chilo, chilificazione.

Chymosis. *Ar.* Guardenigo. *Heb.* caret. *Gr.* χύμωσις. *Gal.* & *It.* *non occurrit.*

Cibus, cibarium. *Ar.* Macal, makela, matam, dabhab, &c. *Heb.* Okel, mekeleth, birjah, barut, berot, mazon, Zijun, &c. *Gr.* σῖτος, βρῶμα. *Gal.* Viande. *It.* cibo.

Cicatrix. *Ar.* Athara, garah, raſam. *Heb.* Refem, ruſcham, ſamiah. *Gr.* οὐλή, ὠτειλή. *Gal.* & *It.* cicatrice.

Cilia. *Ar. deficit.* *Heb.* Keridſin. *Gr.* βλεφαρίδες, ὄφρυες. *Gal.* Sourcils. *It.* cigli ſopra l'occhio.

Cingulum. *Ar.* Gabbid, algillala. *Heb.* Azor, armeth, zerads, &c. *Gr.* ζώνη. *Gal.* ceinct, ceincture. *It.* cingolo, cintura.

Cinis. *Ar.* Kali, gobar, ramed, camad. *Heb.* Epher, deſchen, Kitan. *Gr.* τέφρα, σποδός. *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris. *Ar.* Zengiuſer, uzifur, ſedech. *Heb.* Schachar. *Gr.* κιννάβαρι. *Gal.* cinnabre. *It.* cinabrio.

Cinnamomum. *Ar.* Durfini, paralfini. *Heb.* Darzin, & *in ſtricta ſignif.* Kelef. *Gr.* κιννάμωμον. *Gal.* cinnamome. *It.* cinamomo, canella.

Circulatio, gyratio. *Ar.* Dauran, tahlica. *Heb.* Sevev. *Gr.* κύκλωσις. *Gal.* circulation, circuit du Sang. *It.* Giramento, ravolgimento.

Circulus. *Ar.* Halac, mazda. *Heb.* Chug, mechuga. *Gr.* κύκλος. *Gal.* cercle. *It.* Cerchio.

Clamor. *Ar.* Nida, zajah. *Heb.* Dſaca, zevachah, ſchua, ſchevah. *Gr.* βοή, κλαυγή. *Gal.* Clameur, cri. *It.* Plauſo, grido.

Claudicatio, clavdvs. *Ar.* Vuca, oroga. arag. *Heb.* Piſſeagh, zela, zolah. *Gr.* χωλασμὸς, χωλός. *Gal.* Boiteux, boitement, clochement, cloche pied. *It.* Zoppicamento, Zoppo.

Clavicula. *Ar.* Alchiab, althenduc, caab. *Heb.* Scechem. *Gr.* κλειδίον, κλείς. *Gal.* Perit clef. *It.* chiavicina.

Clavus. *Ar.* Meſemar, vatad, maſmar: *Heb.* Racar. *Gr.* γόμφος, ἧλος. *Gal.* Clou. *It.* chiodo.

Cloaca. *Ar.* Mugari. *Heb.* Beth gelalim. *Gr.* ἀπόπατος. *Gal.* Latrine, retrait. *It.* Neceſſario, cacatorio.

Clyster. *Ar.* Mahcanas. *Heb.* *deficit.* *Gr.* κλυστήρ, ἔνεμα. *Gal.* cliſtere. *It.* criſtiero.

Coagulatio, coagvlvm. *Ar.* Acquid, alec, anthac, anſhaa. *Heb.* Kepuah, Kippaon. *Gr.* πῆξις, πητύα. *Gal.* cailee, figement, caille. *It.* coagulazione, taglio.

Cochleare. *Ar.* Maliaca, magrafa. *Heb.* Bazica. *Gal.* κοχλιάριον, δοίδυξ. *Gal.* cueilier. *It.* cocchiaro, cucchiaro.

Cœcitas, cœcus. *Ar.* Avar, umi. *Heb.* Iwaron, Iwar, ſanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλός. *Gal.* Aveuglement, aveugle. *It.* cecità, cieco.

Cœlestis. *Ar. non extat.* *Heb.* Schemimi. *Gr.* οὐράνιος. *Gal.* Celeſte, du ciel. *It.* celeſte.

Cœlvm. *Ar.* Elzama. *Heb.* Shammaim. *Gr.* οὐρανός. *Gal.* ciel. *It.* cielo.

Cœna. *Ar.* Aſchi. *Heb.* Achſchemu. *Gr.* δεῖπνον. *Gal.* Soupper. *It.* cena.

Coitvs. *Ar. non extat.* *Heb.* Miſchgal, miſchgala, *Gr.* συνουσία, ὀχεία. *Gal.* compagnie du mari, & de ſa femme. Action venerrienne. *It.* Coito carnale.

Colica. *Ar.* Vaga alchazira, haida. *Heb.* *deficit.* *Gr.* κωλική. *Gal.* Colique paſſion. *It.* colica.

Colon. *Ar.* Chazira. *Heb. caret.* *Gr.* κῶλον. *Gal.* L'inteſtin, ou boyau grand. *It.* colo.

Collum. *Ar.* Ank, ſafa. *Heb.* Garon, zawar. *Gr.* τράχηλος. *Gal.* col, cou. *It.* collo.

Collyrium. *Ar.* Alcohol, alcofol, ſciuf, ſief. *Heb.* Retijah. *Gr.* κολλύριον. *Gal.* collyre, medicament pour les yeux. *It.* collirio.

Color. *Ar.* Chol, laven, zibag. *Heb.* Zebhah. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *It.* colore.

Colum. *Ar.* Zec, zucuc. *Heb.* Sanan. *Gr.* ἠθμός. *Gal.* cuoloir. *It.* colatojo.

Colvmella, Gvrgvlio, Uvvla. *Ar.* Halc. *Heb.* *deficit.* *Gr.* σταφυλή. *Gal.* Luete. *It.* colonnella, campanella, ugola.

Coma. *Ar.* Subet, & *in ſpecie* coma vigil, Subet aſari. *Heb. deficit.* *Gr.* κῶμα. *Gal.* *generaliter omnis Somnus p. n. dicitur* Lethargie. *It.* Sonno-

Sonnolenza, ſonno profondo.

Commissura. *Ar.* Seren, doren, tavliſ, taclil, rabta. *Heb.* Debec, cobereth, machberet. *Gr.* συναρμογή. *Gal.* Joincture, conjonction. *It.* Incaſtramento.

Complexio, ſive dispositio, & Natura. *Ar.* Tabl, mizig. *Heb.* Mezeg. *Gr.* κρᾶσις, συμπλοκή. *Gal.* Complexion. *It.* Compleſſione.

Compositio. *Ar.* Taalif, nadm, Taabia. *Heb.* Muakah, tarkibah. *Gr.* σύνθεσις. *Gal.* Compoſition. *It.* Compoſizione.

Compositum. *Ar.* Mundam, muallaf. *Heb.* Murcabh. *Gr.* σύνθετον. *Gal.* Compoſe. *It.* Compoſto.

Conceptio, conceptus. *Ar.* Habila, haml. *Heb.* Heron, herajon, maadit, batna. *Gr.* κύησις, κύημα. *Gal.* Conception, conceu. *It.* Concezione, concetto.

Condimentum. *Ar.* Hanut, tabch. *Heb.* Recach, canat, mirchachet, te, tebhul. *Gr.* ἄρτυμα. *Gal.* Confiture. *It.* Conciatura.

Conditum. *Ar.* Muraba. *Heb.* Memaddema. *Gr.* κονδῖτον. *Gal.* Confit. *It.* Condito.

Confectio. *Ar.* Maagum. *Heb.* Recach. *Gr.* ἥδυσμα, ἄρτυμα. *Gal.* Confettion, confiture. *It.* Confezione.

Confortans. *Ar.* Gabir, miſad. *Heb.* Michajelan. *Gr.* κρατυντικόν. *Gal.* Confortatif. *It.* Confortatorio.

Congelatio. *Ar.* Agmid. *Heb.* Ochud. *Gr.* σύμπηξις. Gal. Congelation, gelement, geleure. *It.* Gelamento.

Conglutinatio. *Ar.* Tabcit, talzic. *Heb.* Debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* Colement, conglutination. *It.* Legatura.

Consolidatio. *Ar.* Galc. *Heb.* *deficit*. *Gr.* κολλήρωσις. *Gal.* Conſolidation. *It.* Raſſodazione.

Consuetudo, consuetus. *Ar.* Manhag, ada, *adject.* Maſtaaved. *Heb.* Ajada, davaſch, derec, chalcaa. *Gr.* ἔθος, ἐθισμὸς, ἠθισμένος. *Gal.* Couſtume. *It.* Conſuetudine.

Contagium. *Ar.* *non extat*. *Heb.* Tumcah. *Gr.* ἀπόῤῥοια, μίασμα, συνάφεια. *Gal.* Contagion, maladie contageuſe. *It.* Contagio.

Contentum. *Ar.* *deficit*. *Heb.* Niclal. *Gr.* ἰσχόμενον. *Gal.* Content. *It.* Contento.

Continuitas, continuus. *Ar.* Tizul, *adject.* *Heb.* Temida, tamid, mitdabek. *Gr.* συνέχεια, συνεχής. *Gal.* Continuitè, continu, continuel. *It.* Continuità, continuo.

Contractio, contractura. *Ar.* Achd, taſac, alzemena. *Heb.* kehah, kalut. *Gr.* συστολή. *Gal.* Contraction, contract de nerfs, accourciſſement. *Ital.* Incortazione, incortato.

Contusio. *Ar.* Rhad, murad, fadach. *Heb.* Holem, mexicha. *Gr.* θλᾶσις, θλάσμα. *Gal.* Contuſion, pilement. *It.* Piſtamento.

Convulsio, spasmus. *Ar.* Chalda, *adject.* Macludd, iasnag, & in ſpecie Spaſmus cynicus, Chadr, heb, kephilah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* Convulſion, ſpaſme. *It.* Spaſmo.

Cor. *Ar.* Calb. *Heb.* Lebab, lebh. *Gr.* καρδία. *Gal.* Cœur. *It.* Cuore.

Corallium. *Ar.* Baſad, beſed, besd, breſilis, lulu, morgan, margi. *Heb.* Ramoth. *Gr.* κοράλλιον, κόραλλος. *Gal.* Coral. *It.* Corallo.

Corium. *Ar.* Geld, gelde. *Heb.* Zarad, ſchalchi, callacha. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Cuir, peau. *It.* Cojo, cuojo.

Cornu Cervi. *Ar.* kurru alail. *Heb.* Keren ajal. *Gr.* ἐλαφοκέρας. *Gal.* Corne de cerf, ramure. *It.* Corno di cervo.

Corpulentus. *Ar.* Galal, galil. *Heb.* Gabih. *Gr.* παχὺς, μεγαλοσώματος. *Gal.* Corpulent, charnu. *Subſt.* corpulence. *It.* Corpolento, graſſo, corpolenza.

Correctio. *Ar.* *non extat*. *Heb.* Tiraz, tiruz, ticcun, toccant. *Gr.* ἐπανόρθωσις. *Gal.* Correction, redreſſement. *It.* Correzione.

Corrosio. *Ar.* Takil, nachar, chaichaluf. *Heb.* Pechereth. *Gr.* διάβρωσις. *Gal.* Corroſion, corroſi. *It.* Roduto, roſicazione.

Corruptio. *Ar.* Tacharic, taſſed, fiſad, faſuda. *Heb.* Cheahel, ſchachat, Jaſchah. *Gr.* φθορά. *Gal.* Corruption. *It.* Corruzione.

Cortex. *Ar.* Geiſt, cocior, kerſe, quiſchſchara. *Heb.* Keliſah, ſchichaphah. *Gr.* λέπος, φλοιός. *Gal.* Eſcorce, cruſte. *It.* Scorza.

Coryza. *Ar.* Zachema, Zukem, tarviha, tarcam. *Heb.* *caret*. *Gr.* κόρυζα. *Gal.* Rheume catarrhe, defluxion du cerveau. *It.* Catarro, Sceſa d'umore cattivo.

Cos. *Ar.* Meſeu, hagar, almeſen. *Heb.* Miſchachan. *Gr.* ἀκόνη. *Gal.* Quæux, pierre a aiguiſer. *It.* Pietra d'aguzzare, cote.

Costa. *Ar.* Dala. *Heb.* Zela. *Gr.* πλευρά. *Gal.* coſte. *It.* coſta.

Coxa, Coxendix. *Ar.* Iſarc, Alhaſegi, fachad, ſak. *Hebr.* Schok, miphſaab. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* Cuiſſe, hanche. *It.* coſcia.

Cranium. *Ar.* Gumgama. quahaf. *Heb.* Gulgoleth. *Gr.* κρανίον. *Gal.* Crane, os della teſte. *It.* Oſſo della teſta.

Crassities, crassus. *Ar.* Gilad, chaschan, vel chaſchin, chaſchuna, choſn. *Heb.* Abh, abi, meabeh, gas, gasud. *Gr.* παχύτης, παχύς. *Gal.* Paiſſeur, groſſeur. *It.* Groſſezza, groſſo.

Crepi-

Crepitus ventris. *Ar.* Rihia. *Heb.* Dſemorah. *Gr.* πορδή, *Gal.* Pet. *It.* Peto.

Creta. *Ar.* Teſſa, torab, tarab. *Heb. deficit.* *Gr.* κιμωλία γῆ. *Gal.* De la croye. *Ital.* creta.

Cribrum. *Ar.* Crib. *Heb.* κeuharah, mibhar. *Gr.* κόσκινον. *Gal.* crible, tamis, bluteau *It.* cribro, crivello.

Crisis, criticus. *Ar.* Buchran, buchrani. *Heb.* Gebhul. *Gr.* κρίσις, κριτικός. *Gal.* Jugement, Judicature, juge, Jour de criſe dans les maladies. *It.* Giudizio, giudicatura, giudicante.

Crocus. *Ar.* Zardach, zardagi, zafran. *Heb.* Safra, ſaffran. *Gr.* κρόκος. *Gal.* Safran. *It.* Zafarano.

Cruditas, crudus. *Ar.* Nei, ſag. *Hebr.* chai, na. *Gr.* ὠμότης, ὠμός. *Gal.* crudité, cru. *It.* crudezza, crudo.

Crura. *Ar.* Acra, ragla, raglin, *pl.* *Heb.* Regel, raglim. *Gr.* σκέλη. *Gal.* Jambes. *Ital.* Stinchi, gambetti.

Crusta. *Ar.* Giſchi. *Heb.* Karam, Keliſa. *Gr.* ἐσχάρα. *Gal.* crouſte. *It.* Croſta. Scorza.

Crystallus. *Ar.* Gabiſch. *Heb.* Gaviſch, κerah. *Gr.* κρύσταλλος. *Gal.* Criſtal. *Ital.* criſtallo.

Cucupha, pileolus. *Ar.* Gubbe, molota. *Heb.* Peir, coba. *Gr.* πιλίδιον. *Gal.* cœffe, coif. *It.* capello, capelletto.

Cucurbitula. *Ar.* Oabel akara, ehaelie, hagama, higema. *Heb.* carna, κeſil. *Gr.* σικύα. *Gal.* Ventouſe. *It.* Ventoſa, Zucchetta.

Cucurbita destillatoria. *Ar.* eara, charba, harabah. *Heb. deficit.* *Gr.* σικύα. *Gal.* Alambic. *It.* Zucca.

Culter. *Ar.* Chidmi, ſeken. *Heb.* Sakin, maaklet. *Gr.* μάχαιρα. *Gal.* Couteau. *It.* Coltello, coltellino.

Cuneiformis. *Ar.* Mſil alliziz. *Heb. deficit.* *Gr.* σφηνοειδής. *Gal.* Fait en forme de coing. *It.* conforme a cugno.

Cuneus. *Ar.* Liziz. *Heb.* Aguda. *Gr.* σφήν. *Gal.* coing. *It.* cugno, cogno.

Cura, solicitudo. *Ar.* Hamam, hemm, himma, c. arb. *Heb.* Belilut, caſcaſcha, Jizſa. *Gr.* μελέτη. *Gal.* cure, ſoin, ſoucy. *It.* cura, penſiero, travaglio.

Cura, curatio, Sanatio. *Ar.* Tadvia, ileg, far. *Heb.* Gegah, Jehabh, teruſa, riſoth, ſiephuah. *Gr.* θεραπεία, ἴασις. *Gal.* cure, gueriſon. *It.* curazione.

Curtus. *Ar.* cazir. *Heb.* cazar, cazer. *Gr.* κολοβός. *Gal.* court, petit. *It.* corto.

Curvus, curvitas. *Ar.* chava, chavi, hine, munchuni, mochni, taciraa, mucahebr. cores, ſchecuach. *Gr.* καμπύλος, καμπυλότης. *Gal.* courbe, courb, courbeure. *It.* Piegatura, incurvatura, piegato.

Cuspis. *Ar.* Manchas. *Heb.* Ibhchah. *Gr.* ἀκμή. *Gal.* Pointe. *It.* punta.

Cuticula. *Ar.* Gulcida. *Heb. deficit.* *Gr.* ἐπιδερμίς. *Gal.* Petite peau. *It.* Pelle picciola, coticella.

Cutis. *Ar.* Geld, gelde macala. *Heb.* Geled, or. *Gr.* δέρμα. *Gal.* Peau. *It.* Cotica, cotenna.

Cyathus. *Ar.* Analaſat, κeſat. *Heb.* κiſeta. *Gr.* κύαθος. *Gal.* Gobelet, coupe. *It.* Bicchiere, gotto.

D

Damnum. *Ar.* Chiſarah. *Heb.* Nedſer, raah. *Gr.* βλάβη, ζημία. *Gal.* Dommage, perde. *It.* Danno.

Debilitas, Debilis. *Ar.* Maſhud, teſchut. *Hebr.* Choli, chelch, chalaſch. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* Debilité, foibleſſe, debile, foible. *It.* Debolezza, debilità, debole.

Declinatio morbi. *Ar.* Nacs, neκida, alruie, meſetet. *Heb.* Jeridah. *Gr.* παρακμή. *Gal.* Declin, dechet des maladies, amoindriſſemeat. *It.* Declinazione.

Decoctio, decoctum. *Ar.* Tabcha, matbuh. *Heb.* Nazid, tabhſchila, tuſin. *Gr.* ἀφέψησις, ἀφέψημα. *Gal.* Decoction. *It.* Decozione, decotto.

Denigratio. *Ar.* Savida, ſevida. *Heb.* Cadruth. *Gr.* μελασμός. *Gal.* Noirciſſure, Noireeur. *It.* Annegramento.

Dens, dentes. *Ar.* Dars, *pl.* adras, & adaris. Dars cubumi, in ſpecie dens inciſorius, ſive anterior. *Heb.* Schen. *pl.* Schinaim. *Gr.* ὀδών, ὀδόντες. *Gal.* Dent dens, *pl.* *It.* dente, denti.

Densitas, densus. *Ar.* Ab, abia. *Heb.* Abh, abhi, maabhah, aboth, gas. *Gr.* πυκνότης, πυκνός. *Gal.* Gras, graſſe, epais, epaiſſeur. *It.* Denſo, Denſità.

Dentifricium. *Ar.* Sunun. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀδοντότριμμα. *Gal.* Poudre, ou antre choſe propre a frotter les dens. *It.* Cura denti.

Dentiscalpium. *Ar.* Munacca. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀδοντογλυφίς. *Gal.* Cure dent. *It.* Cura denti, ſcalza denti.

Dentitio. *Ar.* Nubit alamanan. *Heb. deficit*, *Gr.* ὀδοντοφυΐα, ὀδοντίασις. *Gal.* La venue des dent. *It.* Dentigazione.

Depilatio, depilatorium. *Ar.* Tamrit, man tuf; alſchaar. *Heb.* Carcha, merut. *Gr.* ψίλωθρον. *Gal.* Depilatoire. *It.* Pelamento, rimedio.

De-

Depreſſio. *Ar.* Alchafad. *Heb.* Jeſchach, jeſchaca, nimicar, ſchiſſa. *Gr.* πιεύωσις. *Gal.* Depreſſion, preſſeurçe. *It.* Depreſſione.

Despumatio. Ar. Tazfia. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀπαφρισμός. *Gal.* Ecumer. *It.* Deſpumazione.

Desquamatio. *Ar.* Taqſchira. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἀπολέπισις. *Gal.* Eſcailler. *It.* Scagliazione, ſcagliamento.

Destillatio. *Ar.* Taqtir, harla. *Heb.* Tencifa, nofet, delef. *Gr.* καταλειβή. *Gal.* Deſtillation. *It.* Deſtillazione.

Destillatoria instrumenta. *Ar.* Catara, catarat. *Heb.* Keli harenuſa. *Gr.* ὄργανα καταλειπτικά. *Gal.* Inſtrumentes diſtillatoires. *It.* Inſtrumenti diſtillatorii.

Diæta. *Ar.* Tadbir, Vidi, ratab, tartib. *Heb.* Nehagah. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* Dier, regime de vivere. *Ital.* diera.

Diaphragma. Septum transversum. *Ar. deficit*. *Heb.* Peder, daxim, daxin. *Gr.* διάφραγμα. *Gal.* Diaphragme. *It.* Diaframma.

Diarrhoea. Ar. guri bixai, daaab, dabaten. *Heb. deficit*. *Gr.* διάῤῥοια. *Gal.* Flux de ventre. *Ital.* Fluſſo di ventre.

Diastole. *Ar. non extat*. *Heb.* Halpaſchtot. *Gr.* διαστολή. *Gal.* Diaſtole. *Ital.* Diaſtole.

Dies. *Ar.* Jaom, nahar. *Heb.* Jom. *Gr.* ἡμέρα. *Gal.* Jour. *It.* giorno.

Digestio. *Ar.* Hadma, ihdam, inhidam, andaga. *Heb.* Icul. *Gr.* ἀνάδοσις. *Gal.* Digeſtion. *It.* Digeſtione.

Digerens, digestivus. Ar. Hadim, *fœm.* hadima. *Heb.* Mebaſchelet. *Gr.* ἀναδοτικός. *Gal.* Digeſtiv. *It.* Digeſtivo.

Digitus. *Arab.* Izba, *Heb.* Ezebba, *pl.* Hezbaoth. *Gr.* δάκτυλος. *Gal.* Doigt. *Ital.* dito.

Disjunctio. *Ar.* Baad, tabaid. *Heb.* Machloketh. *Gr.* διάζευξις. *Gal.* Separation, disjonction. *It.* Disgiunzione, ſeparazione.

Dislocatio. Ar. Fagdun, cholah, andhola. *Heb.* Schemitah. *Gr.* ἐξάρθρωσις. *Gal.* Dislocation. *It.* Dislogazione, ſnodazione.

Dissolutio. Ar. *deficit*. *Heb.* Niſpah, mas, maſa. *Gr.* διάλυσις. *Gal.* Diſſolution. *It.* Diſſoluzione.

Doctor. Ar. Muedib, mubadi, faqudh, alfachi. *Heb.* Aluf, aabh. *Gr.* διδάσκαλος. *Gal.* Docteur. *It.* Dottore.

Dolor. Ar. Vaga, alin, alem, unin, &c. *Heb.* Chebel, chil, on, ezeb, Keeb, macobh, zirim, *pl.* *Gr.* ὀδύνη, ἄλγος, ἄλγημα. *Gal.* Douleur. *Ital.* Dolore, doglia.

Dormitorium. Ar. Marcard. *Heb.* Beth-madmecoh, miſchabh, cheder, alliah. *Gr.* κοιμητήριον, κοίτη. *Gal.* Dortois. *Ital.* Dormitorio.

Dorsum. Ar. Dahar, Zulb. *Heb.* gev, gubh, ſchechem. *Gr.* νῶτος. *Gal.* Dos. *It.* Schena.

Dosis. *Eſt Græcum vocabulum, per Synecdochen dici poſſet*. Ar. Cavas. *Heb.* Cos. *Gr.* δόσις. *Gal.* & *It.* Doſe.

Drachma. Ar. *deficit*. *Hebr.* Adarboo, darkemoh, Zuz. *Gr.* δραχμή. *Gal.* Dragme. *It.* Dragma, dramma.

Dropax. Ar. Tanguia, thaſal. *Heb. deficit*. *Gr.* δρῶπαξ. *Gal.* Dropas. *It.* Dropace.

Dulcedo, dulcis. Ar. gud, gaid, hulic, halıur, hali. *Heb.* Maroc, metek, arebh. *Gr.* γλυκύτης, γλυκύς. *Gal.* Doulceur, doulce. *It.* Dolcezza, dolcitudine, dolce.

Dysenteria. Ar. Halſah, Zachia, adereb. *Heb.* Chadra, cbali meaim. *Gr.* δυσεντερία. *Gal.* Dyſenterie, *adject.* dyſenterique. *It.* Diſenteria.

Dyspnoea. Ar. Albehar, alrabu. *Heb. deficit*. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* Aſthme, difficulté d' haleine. *It.* Difficoltà di reſpirazione.

E

Ectasis. Ar. Tamanina, faza, ſubet, ſucos, *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκτασις. *Gal.* & *Ital. deficiunt*.

Ectropion. Ar. Alſathere, Xatrati. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐκτρόπιον. *Gal.* Inverſion des paulpieres. *It.* Riverſamento delle palpebre.

Effectus. Ar. *deficit*. *Heb.* Maaſeh, maaſiat. miphal. *Gr.* ἔργον, ἀπέργημα. *Gal.* Effect. *Ital.* Effetro.

Effervescentia, ebullitio. Ar. Taglia, galajen, rhas. *Heb.* Diceul, nabhuga. *Gr.* ζέσις. *Gal.* Ecauſement, boulture. *It.* Bollimento.

Efficacia. Ar. Inquiham. *Heb.* Coah, tebha. *Gr.* δύναμις, ἐνέργεια. *Gal.* Efficace, vertu. *It.* Sforza, efficacia.

Effluvium. Ar. Mubacebor. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἀπόῤῥοια. *Gal.* Ecoûlement. *It.* Scolamento, eſalazione.

Effusio, Ar. Herq, ihtiraq, zabb, izabib. *Heb.* Schefek, eſched, meſchad. *Gr.* ἔκχυσις. *Gal.* Effuſion. *It.* Spargimento.

Electrum. Ar. Haur, carabe. *Heb. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre. *It.* Elettro.

Electuarium. Ar. Alguarized, looh, leaca, maagun. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκλειγμα. *Gal.* Electuaire. *It.* Elettuario.

Elementum. Ar. Uſtaaſis, racan, *pl.* arcan. *Heb.* Jeſod, *pl.* Jeſodoth. *Gr.* στοιχεῖον. *Gal.* Element. *It.* Elemento.

Digitized by Google

Elephantiasis. *Ar.* Hal. alphil, dialphil. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* Elefantia, ladrerie. *It.* Lepra, elefantia.

Elixatio. *Ar.* Rabs. *Heb.* Biſchul, baſchel. *Gr.* ἕψησις. *Gal.* Bovillir. *It.* Aleſſazione, leſſazione.

Elixir. *Ar.* Elixir, alexir. *Heb. deficit*. *Gr.* non habetur. *Gal.* Elixir. *It.* Eliſſiro.

Embamma, *Ar.* Dars, darſa, tadris. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* Sauſe, ſaupiquet. *It.* Salſa, ſaporetto, guazzetto.

Embrocha, embrochatio. *Ar.* Natnla, tantil, nonhilec. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* Decoulement goutte a goutte. *It.* Gocciamento.

Emolliens, Emollitio. *Ar.* Tartib, marattab. *Heb.* deeſt, *Gr.* μαλακτικός, μάλαξις. *Gal.* Amalliſſant, amoliſſement. *It.* Mitiganre, mitigazione.

Empirica, empiricus. *Gr.* Tagariba, mugarrab. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικός. *Gal.* Experimente, experienee. *It.* Eſperimento, eſperimentato. Vide Experientia.

Emplastrum. *Ar.* Maran, dichen, malzam, admada. *Heb.* Tealah, tachboſchet. *Gr.* ἔμπλαστρον. *Gal.* Emplaſtre. *It.* Empiaſtro.

Empyema. *Ar.* Taquia. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* Poſtume interieur. *It.* Poſtema intrinſeco.

Enterocele. *Ar.* Odra alama. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* Rompure, ou hergen inteſtinal. *It.* Rottura, crepatura inteſtinal.

Epiala febris. *Ar.* & *Heb. non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* Epiale. *It.* Epiala.

Epicauma. *Ar.* Alſicume, auſume. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* Embraſement. *It.* Bruſciamento.

Epidemius. *Ar.* & *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐπιδήμιος. *Gal.* Epidemique, maladie populaire. *It.* Epidemio.

Epiglottis *Ar.* Galſamae, changiar. *Heb.* Labhtebah, ſchifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* Epiglottie, luebe. *It.* Epiglottide.

Epilepsia. *Ar.* Nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* Chafia, tiful, choli hannufel. *Gr.* ἐπιληψία. *Gal.* Epilepſie, malcaduque, haut mal. *It.* mal caduco.

Epithema. *Ar.* Lahale, atlia. *Heb.* Retiah. *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* Epitheme. *It.* Impoſto.

Erratum, error. *Ar.* Talaf, chata, chatia. *Heb.* Miſge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* Erreur, faute, abus. *It.* Errore.

Errhinum. *Ar.* Alniſuchat, alshauthat. *Gr.* ἔρρινον. *Gal.* Errine. *It.* Errino.

Eructatio. *Ar.* Geben, gaſa. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐρυγή. *Gal.* Rot, rotament. *It.* Rotto, rotamento.

Erysipelas. *Ar.* Maſere, meſſire, gedem. hambra. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* Feu S. Antoine, feu volant, ſacre. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Essentia. *Ar.* Schai, ſchiath, aſchia. *Heb.* Tuſchiah, naviah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* Eſſence. *It.* Eſſenza.

Evacuatio. *Ar.* Chala, Iſtifrig. *Heb.* Buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* Evacuation, vuidange. *It.* Evacuazione.

Evaporatio. *Ar.* Buchar. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀναθυμίασις. *Gal.* Evaporation. *It.* Evaporazione.

Evexia. *Ar.* Tabi, tibh. *Heb.* deeſt. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* Buon eſtat de corps. Corps bien complexionè. *It.* Buona conſtituzione. Buono abito.

Euphorbium. *Ar.* Farbum. *Heb. deficit*. *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* Euphorbe. *It.* Euforbio.

Evulsio. *Ar.* Cala. *Heb.* Maſſachgazit. *Gr.* ἔκσπασις. *Gal.* Evulſion, arrachement. *It.* Eſtirpazione.

Excrementum. *Ar.* Codora, codora ageſed. *Heb.* Galal, gelel, zeh, tſeah, zeſiah, pereſch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* Excrement, ordure du corps. *It.* Eſcremento.

Exhalatio. *Ar.* Buchar. *Heb.* Hebel Kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις, ἀτθυμίασις. *Gal.* Exhalaiſſon, exhalation. *It.* Eſalazione.

Experientia, experimentum. *Ar.* Tagrib, tagariba, burhan, garaba. *Heb.* Niſa, niſajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* Experience, experiment. *It.* Eſperienza, eſperimento, prova.

Exanguis. *Ar.* Naquis aldem. *Heb.* chaſardam. *Gr.* ἄναιμος, λείφαιμος. *Gal.* Sans ſang. Qui n' a point de ſang. *It.* Eſangue.

Exsiccans. *Ar.* Mujabbis, manſchaf. *Heb.* Jabeſch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* Seichant. Qui fair ſecher. *It.* Seccante.

Exsiccatio. *Ar.* Jubiſa, jubs, debul, niſchaf. *Heb.* Jeboſchet. *Gal.* Seichemente, ſeiche, ſeichereſſe. *It.* Secca, ſeccagine.

Exspiratio. *Ar. deficit*. *Heb.* Mappech, geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* Exhalaiſon, haleine. *It.* Eſpirazione.

Exspuitio. *Ar.* Badſa coh, buſac, antiſath. *Heb.* Rexikah. *Gr.* πτύσις. *Gal.* Crachement. *It.* Sputamento.

Extenuatio, extenuatus. *Ar.* Ambaſati, debul, tazhul, *adject.* Mazhol taqezif. *Heb. deficit*. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* Extenuation, amoindriſſement, extenue. *It.* Eſtenuazione, eſtenuato, indebolito.

Ex-

Digitized by Google

Extinctio, extinctus. *Ar.* Intiſa, itſa, mutfi. *Heb.* Kibhu, Kebhc. Gr. σβέσις, σβεννύμενος. *Gal.* Eſteigment, eſteint. *Ital.* Eſtintione, eſtinto.

Extractio. *Ar.* Arcrugg, inticad. *Heb. deficit*. Gr. ἐξολκή. *Gal.* Extraction. *It.* Eſtrazione.

Extractum. *Ar.* Calux, charrag. *Heb. deficit*. Gr. ἐξελχθὲν. *Gal.* Extrait. *It.* Eſtratto.

Exulceratio, exulceratus. *Arab.* Naquia, munqui, tacra. *Heb. deficit*. Gr. ἕλκωσις. *Gal.* Exulceration, bleuſſure, entameure de peaut. *It.* Impiagatuta.

F

Facultas, potentia. *Arab.* Taca, cudra. *Heb.* Fl, jacolet, coach, harſchaah. Gr. δύναμις. *Gal.* Faeultè, puiſſance, pouvoir, force. *Ital.* Poſſanza, faeoltà.

Fames. *Ar.* gol. *Heb.* Caſan, ruabh, reabon, ſaeſa. Gr. λιμός. *Gal.* Famine, faim. *Ital.* Fame.

Far. *Ar.* Catnia. *Heb.* deeſt. Gr. χόνδρος, ζεία. *Gal.* Eſpeutre. *Ital.* Farra.

Farina, Polenta. *Ar.* Daccic, & daecac camh. *Heb.* Kemack, ſolet, calit, pericah. Gr. ἄλφιτον, ἄλφιτον. *Gal.* Fatine. *It.* Farina.

Fascia. *Ar.* Laſaſa, ſaiga. *Heb.* Chitul, chetulah, miſgereth. Gr. δεσμός, σπάργανον. *Gal.* Bande, bandelette. *It.* Faſcia, benda.

Fascinatio, fascinum. *Arab.* Sihr, ſahara. *Heb.* Chaſehaph, lachaſch, lathas, roten. Gr. βασκανία, βάσκανος. *Gal.* Enehantement, ſorcetcrie. *It.* Stregaria, ſtregamento.

Fastidium. *Arab.* Bogda, beſehem, melcl. *Heb.* goal, tſara, deraon, eat. Gr. ναυτία, βδέλυγμα. *Gal.* Degouſt. *It.* Faſtidio.

Fauces. *Ar.* Halch, halchu, ſahaſati, natq. *Heb.* Loa, chulcus, eheth. Gr. φάρυγξ. *Gal.* gorge. *It.* Foce, cana della gola.

Favilla. *Ar.* Ramad. *Heb.* Piaeh, Kidodzick. Gr. αἰθάλη. *Gal.* Flameſche, cendre chauee. *Ital.* Favilla.

Favus, *Morbus*, & *apum opificium*. *Ar.* Sehud ſahaſati, ſirengi. *Heb.* Suf, noſcet. Gr. κηρίον. *Gal.* Rayon de miel. *Ital.* Favo.

Febris, & *eminenter ardens*. *Ar.* Humi, humia. *Heb.* Dalexet, chaſehur, caddaehat. *Syr.* Eſcheta. Gr. πυρετός. *Gal.* Fievre. *It.* Febre, febretta.

Femur. *Ar.* Pachad. *Heb.* Jarech. Gr. μηρός. *Gal.* Cuiſſe. *It.* Parte fuor della coſcia.

Fermentatio. *Ar.* Chamar. *Heb.* Beaexet. chumzach. Gr. ζύμωσις. *Gal.* Fairclever. *It.* Levitamento, levitazione.

Fermentum. *Ar.* Chamir, chalamita. *Heb.* Seor. Gr. ζύμη. *Gal.* Levain. *It.* Levito, lievito.

Fervor, fervidus. *Ar.* Taglia, gali. *Heb.* Dicul, retach, rataeh. Gr. καῦμα, ζέσις, θερμός. *Gal.* Ferveur, fort ardent. *It.* Fervore, bollente, ſervente.

Fex, fecula. *Ar.* Dar, dardi, theſal, taluch. *Heb.* Schemer. Gr. τρύξ, ὑποστάθμη. *Gal.* Lie, fondrille. *It.* Feecia.

Fibra, fibræ. *Ar.* Arac, *pl.* uruc. *Heb.* Pethilim, maphthilium. Gr. ἴς, *pl.* ἶνες. *Gal. pl.* Petits filets du nerf. *Ital.* Fili dei nervi o nervoſi.

Fibula. *Ar.* Bizim, *pl.* abzam, cabal, *pl.* acbal. *Heb.* Chach, cahat, eane hagaton. Gr. περόνη. *Gal.* Boucle, ou aggraſſe. In *Anat.* Os de la Jambe. *Ital.* Fibbia, fibula.

Ficus, morbus. *Ar.* Albir. *Heb. deficit*. Gr. σύκωσις, σῦκον. *Gal.* Fic. *It.* Fico.

Firmitas, firmus. *Ar.* Amanaeh, baxi, daman, adman, zahid, vataca &c. *Heb.* Amana, emuna, neeman, chezac, jazuc &c. Gr. βεβαιότης, βέβαιος. *Gal.* Fermetè, forme. *It.* Fermezza, fermo.

Fissura. *Ar.* Filla, zada. *Heb.* Bedee, chagava, ſehefa, arods, ſchac, ſchaca. Gr. σχίσις, σχίζα. *Gal.* Fente, crevaſſe. *Ital.* feſſura.

Fistula. *Ar.* Zumara, mazamar, macalaehat. *Heb.* Necaſa, anbub, chalil. Gr. σύριγξ. *Gal.* Fiſtule. *It.* Fiſtola.

Fixatio, fixus. *Ar.* Irtichaz, marcaz. *Heb.* Kebhiab. Gr. πῆξις, πηκτός. *Gal.* Faire fiehe. *It.* Siccazione, ſiceato.

Flamma. *Ar.* Lahib, lahlaha, lama, marig, ſab. *Heb.* Laabh, lehabhab, laebhet, labhat, maſſaah. Gr. φλόξ. *Gal.* Flamme. *It.* Fiamma.

Flatus. *Ar.* Naſeha, naſima, ruh, rih, riah. *Heb.* Ruaeh, neſama, nephicha, neſchibat. Gr. φύσα, πνεῦμα. *Gal.* Souffle, ſoufflement. *It.* Fiato.

Fletus. *Ar.* Buki. *Heb.* Beki, bekah, Demah. Gr. κλαυθμός. *Gal.* Pleur, plurement. *It.* Pianto.

Flos, flores. *Ar.* Zahar, *pl.* Alizar (Zaratuhas. *Flos gris*) *Heb.* Nizanim, perach, ziz. Gr. ἄνθος, *pl.* ἄνθεα. *Gal.* Fleur, fleurs. *It.* Fiore, fiori.

Fluctuatio, fluctus, *Ar.* Haul, haule, ahuel *pl.* manga, tamig. *Heb.* gal, miſehbar. Gr. κλυδὼν, κύμανσις. *Gal.* Flot, vaque, flottement, agitation. *It.* Fluttuazione, ondeggiamento.

Digitized by Google

Fluor, fluxus. *Ar.* gur. (*v.g.* guridem, *ſanguinis* bikai *cum vomitu*,)dob, dabaren, filan, fil. *Heb.* Helek, eabh, zobh, zirma, gar. *Gr.* ῥῦς, ῥεῦμα. *Gal.* Fluxion, coulement. *Ital.* Fluſſo.

Foetor, foetidus. *Ar.* Nachar, natan, nutana, natin, mantin. *Heb.* Neelab, baeſch, boeſch, zemora, mac. *Gr.* δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* Puanteur, puant. *It.* Fetore, fetido.

Foetus. *Ar. deficit*. *Heb.* Ill, olel, ſcagav, ſpeger. *Gr.* τόκος, γονή. *Gal.* Fruict, & portee d'une femme. *It.* Parto.

Fomes. *Ar.* Locſcha. *Heb.* Schual. *Gr.* ζώπυρον. *Gal.* Drapeu du fuſil, allumette. *Ital.* Eſca.

Forceps. *Ar.* Culib. *Heb.* Machtah, malcacha, yebhat. *Gr.* πυράγρα, καλλάγρα. *Gal.* Tenaille, pincette. *It.* Tenaglia.

Forfex. *Ar.* Machagad, michad. *Heb.* Miſparah, meliachah. *Gr.* ψαλίς, τομίς. *Gal.* Ciſeau. *It.* Forfice.

Forma. *Ar.* Zora, ſebeb alzori, nava. *Heb.* Zura, toar matconet. *Gr.* μορφή, εἶδος. *Gal.* Forme. *It.* Forma.

Formatio. *Ar.* gabla. *Heb.* Jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* Formatione. *It.* Formazione, fazione.

Fornax. *Ar.* Atun, forn. *Heb.* Tanur, macben, atun, Kibſchan. *Gr.* κάμινος, *Gal.* Fournaiſe. *It.* Fornace, forno.

Fractura. *Ar.* Caſar, caſra. *Heb.* Tenua, ſchebher, miſchbar, maſchber, pegima, pagma. *Gr.* κλάσμα, ἄγμα, κάταγμα. *Gal.* Fraction fracture, rompure. *It.* Rottura.

Frigiditas, frigus, frigidus. *Ar.* Tabrid, buruda, barid, gumid, gemeea, gumud, *adject.* gimid. *Heb.* Cor, cara, car, kerir, dſinna. *Gr.* ψύχος, ψυχρός. *Gal.* Froidure, froid. *It.* Freddo.

Frons. *Ar.* gebhe. *Heb.* Metſach. *Gr.* μέτωπον. *Gal.* Front. *It.* Fronte.

Frontale. *Ar. deficit*. *Heb.* Mitſcha. *Gr.* ὑπομετώπιον. *Gal.* Fronteau. *Ital.* Frontale.

Fructus. *Ar.* Fuache. *Heb.* Peri, nibh, tenubha. *Gr.* καρπός. *Gal.* Fruict. *It.* Frutto.

Fuligo. *Ar.* Vaſara, dachan, dochen, Aſcch. *Heb.* Icrum. *Gr.* λιγνύς, αἰθάλη, καπνία. *Gal.* Suye. *It.* Fuligine.

Fumus. *Ar.* Dachan, buchar. *Heb.* Achan, Kitor, calil. *Gr.* καπνός. *Gal.* Fumee. *It.* Fumo.

Fungus, morbus. *Ar.* Fatas, fatera, futurati, muqq, hatar, acar. *Heb. deficit*. *Gr.* μύκης. *Gal.* Champignon, potiron. *It.* Fongo.

Furor, mania. *Ar.* giemun, gin, (magnun, *adj.* maniacus) gadab. *Heb.* Zahaph, hebrab, charon &c. *Gr.* μανία. *Gal.* Fureur, furie, folie. *It.* Furore, furia.

Furunculus, dothien. *Ar.* Dumel, *pl.* Aldemenul, demamil. *Heb.* Tali. *Gr.* δοθιήν. *Gal.* Froncle, clou. *It.* Adronaccio.

Furfures, furfuratio, pityriasis. *Ar.* Nocale, nacale, alebleati, hucha, hucala, cuſear, naziz. *Heb.* Mappal, netec, moz, peſole, dſarid. *Gr.* πίτυρον, πιτυρίασις. *Gal.* Son bran de farine, morb, patits ordures blanches ſur la teſte. *It.* Cruſca, ſemola.

Fusio, liquatio. *Ar.* Ihtiraq, herq. *Heb.* Muzaket, muzak, neſec, maſſeca, haduc, hindica. *Gr.* χύσις. *Gal.* Fuſion, fonderie, action de fondere. *It.* Liquefazione, fuſione.

G

Gagates. *Ar.* Zabaga, gagathi. *Heb. deficit*. *Gr.* γαγάτης, γαγγίτης. *Gal.* gagat. *It.* gagate.

Galactites. *Ar.* Alazar almeres, hagiar lebenic, vel lebeni. *Heb. deficit*. *Gr.* γαλακτίτης. *Gal.* Pierre blanche come laict. *It.* galattite.

Galbanum. *Ar.* Chenechalbebi, halcherina, barzard, beliara ligma, hazad &c. *Heb.* chelbenach. *Gr.* χαλβάνη, σταγονίτης. *Gal.* galbanon. *It.* galbano.

Galea. *Ar. deficit*. *Heb.* Michbbah, cobah, culas, maclas, caſcda. *Gr.* κράνος, κόρυς, τρυφάλη. *Gal.* Heaume, caſque. *It.* Celata, Elmo.

Ganglion. *Ar.* & *Heb. deficit*. *Gr.* γάγγλιον. *Gal.* & *It. retinetur* ganglion, ganglio.

Gangræna. *Ar.* ganaga. *Heb. deficit*. *Gr.* γάγγραινα. *Gal.* gangraine, chair morte par ulcere, & inflammation. *It.* Carne morta di una piaga.

Gargarismus. *Ar.* & *Heb. deficit*. *Gr.* γαργαρισμός, *Gal.* gargariſme. *It.* gargarizamento.

Garum. *Ar.* Muri, ſcenem, marc, almalah. *Heb. deficit*. *Gr.* γάρον. *Gal.* Saulmoure de poiſſons. *It.* Salamuja.

Gaudium. *Ar.* Farch, farcha. *Heb.* Simſach, ſaſon, cheduah, alzath. *Gr.* χαρά, χάρμα. *Gal.* Joye. *It.* Allegrezza.

Gemma, lapis pretiosus, margarita. *Ar.* gauhara, *pl.* gauhar, gavahir, jacuta, *pl.* jacut. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Pierre pretieuſe, *It.* gemma.

Gena, mala, maxilla. Ar. Ilgene, chad, tahia. *Heb.* Lechi, laſa, pag. Gr. γένυς, γνάθος. *Gal.* Joue. *It.* guancia.

Generatio. Ar. Naſal, gil, dahar, tavaruth, con, tacoin. *Heb.* Dor, moledet, chavijah, toleda. Gr. γένεσις. *Gal.* genetation. *It.* generazione.

Genitalia, pudenda. Ar. Zubub, *ſing.* Zubb, *pro utroque ſexu*, Aurat, *per antiphraſin*, Ducura. *Heb.* Ervha, mebuſchim, pot. Gr. αἰδοῖα. *Gal.* Parties genitoires, honteuſes. *It.* Parti naturali, genitali.

Genu. Ar. Rocba, *pl.* rocab, rocbatini. *Heb.* Berec, arcubbah. Gr. γόνυ. *Gal.* genovil. *It.* ginocchio.

Gialappa, Jalappa. Ar. & *Heb.* *deficit*. Gr. γιάλαππα. *Gal.* Jalap. *It.* Jalappa.

Gibbositas, gibbus, gibbosus. Ar. Hadube, hadubbi, mahaddab. *Heb.* Habh, gibben, dabbeſchet. Gr. κύρτωσις, κύφωσις, κυφός, κυρτός. *Gal.* Boſſe, boſſu. *It.* gobbo.

Gingivæ. Ar. Alderazi, algemur, latach. *Heb.* Chincaim. Gr. οὖλον, οὖλα. *Gal.* gencive. *It.* gengiva.

Glabricies, glaber. Ar. Hali, haloa. *Heb.* Chilec, chalec, ſcheiuth. Gr. φαλακρότης, φαλακρὸς, ψιλὸς. *Gal.* Pelure, pele. *It.* Pelamento, ſpelamento, pelato, ſpelato.

Glandula, glans. Ar. geuze, *pl.* geuz, ſala, bolota. *Heb. deficit*. Gr. ἀδὴν, βάλανος. *Gal.* glande, petit glande. *It.* ghianda, ghianda picciola.

Glans penis. Ar. *deficit*. *Heb.* Roſch hagevijah. Gr. βάλανος, κύσθος. *Gal.* Teſta du queve. *It.* Capezzolo della coda.

Glarea, glarealis. Ar. Mahagara, muhagar. *Heb.* *deficit*. Gr. ψηφὶς, ψάμμος, ψηφίδων ἔμπλεως, ψαμμώδης. *Gal.* gravier, gravois, plein de gravois. *It.* ghiara, ghiaroſa.

Glaucoma. Ar. Zarca. *Heb. deficit*. Gr. γλαύκωμα. *Gal.* Aveuglement, taſche en l'œil. *It.* Accecamento.

Gluten. Ar. Babac, dabc, halc, ilc, giri. *Heb.* Debhec. Gr. κόλλα. *Gal.* Colle, glu. *It.* Colla.

Gonagra, Ar. Vagal al rocba, almarocbatim. *Heb.* Chebel haberec. Gr. γόναγρα. *Gal.* goutte de genovil. *It.* gotta del ginocchio.

Gonorrhoea. Ar. Aludi, almeracha. *Heb.* Zebha, zob, mikkerehlajelah. Gr. γονόῤῥοια. *Gal.* gonorree, flux de ſemence. *It.* gonorrea.

Gossypium. Ar. Cotin. *Heb.* Zemer. Gr. γοσσίπιον, ἐριόξυλον. *Gal.* Cotton. *It.* Cottone, bombaggia.

Granum. Ar. Zara, Habbat. *Heb.* gargar, peret. Gr. κόκκος. *Gal.* grain. *It.* grano.

Graveolentia, graveolens. Ar. *caret*. *Heb.* Bavoſch, beoſch, tſachanah, namac. Gr. δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* Mauvaiſe odeur. *It.* Puzza, cattivo odore.

Gravida. Ar. *deficit*. *Heb.* Harab, battana, meadjah. Gr. ἐγκύμων. *Gal.* Femme groſſe, encainte. *It.* gravida.

Grumus. grumescentia. Ar. gerf, *plur.* Agraf. *Heb.* Regebh, guſch. Gr. θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* Caillee, caille. *It.* condenſato.

Guaiacum. Ar. & *Heb. deficit*. *ind.* guajacan. Gr. ἁγιόξυλον. *Gal.* Bois de gayac, ſant. *It.* guaiaco, legno ſanto.

Gula, oesophacus, Ar. Meri, anhar. *Heb.* Loach, biliah. Gr. οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, goſier. *It.* gola.

Gummi. Ar. Zamach, ſamag. *Heb.* Dſamag. Gr. κόμμι. *Gal.* gomme. *It.* gomma.

Gummi Arabicum. Ar. Samag, alarabi. *Heb.* Althartuc. Gr. κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gommi Arabique. *It.* gomma Arabico.

Gutturnium. Ar. *deficit*. *Heb.* Miſchcabh. Gr. ἀρύταινα, πρόχοος. *Gal.* goutteron. *It.* Bacilo, bacile.

Gypsum. Ar. Gies, gipſ, gipſin, tali. *Heb. deficit*. Gr. γύψος. *Gal.* Gipſ, plaſtre. *It.* geſſo, gipſo.

H

Hæmatites. Ar. Sedenegi, ſedine. *Heb.* *caret*. Gr. αἱματίτης. *Gal.* Hematite, pierre ſanguinaire. *It.* Hematite.

Haemoptysis. Ar. Nafthaldam, nazaf aldam. *Heb.* Rocdam. Gr. αἱμόπτυσις. *Gal.* Crachat de ſang. *It.* Sputo del ſangue.

Haemorrhagia. Ar. Guridem nazalaldem. *Heb.* Dabh, vel zobhdam. Gr. αἱμοῤῥαγία. *Gal.* Flux de ſaug. *It.* Fluore del ſangue.

Hæmorroides. Ar. deeſt. *Heb.* Apholim, techorim. Gr. αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* Hemorroides *It.* Emorrhoide.

Halitus. Ar. Naſima, habda. *Heb.* Neſchama. Gr. πνεῦμα, ἀτμὸς, ἀναπνοή. *Gal.* Haleine. *It.* Alito, ſpirito.

Hebetudo visus. Ar. Alſedar, altabalbazar. *Heb.* deeſt. Gr. ἀμβλυωπία. *Gal.* Foibleſſe, debilitè de veve, veve trouble. *It.* Debilità del viſo.

Hectica. Ar. Hami aldac, meſelet, mucalif. *Heb.* Hadacia. Gr. ἑκτική. *Gal.* Fiebre hectique, etique. *It.* Ettica, ettica febre.

HEPAR, *jecur*. *Ar.* Hebd, rebia. *Heb.* Cabed. *Gr.* ἧπαρ. *Gal.* Foye. *It.* Fegato.

HEPATICUS. *Ar.* Makbud, alorſingen, ſiagemalſee, *Heb.* deeſt. *Gr.* ἡπατικός. *Gal.* Hepatique, mal a ſoye. *It.* Fegatoſo, mal di fegato.

HERMAPHRODITUS. *Ar.* Chunte. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* Hermaphrodite, garſon fillette, qui eſt masle, & femelle. *It.* Ermafrodito.

HERNIA, RAMEX. *Ar.* Luſe, buri, odra, adar, naſch. *Heb. deficit*. Gr. κήλη. *Gal.* Rompure, hergne, greveure. *It.* Crepatura, rottura, hernia.

HERPES. *Ar.* Alchaichaluf, in *ſpecie* exedens. *Heb.* Jecul, (etiam *exedens*.) *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἑρπης κεγχρίας, i. e. *miliaris*. *Gal.* Herpete, loup des Alemans, & male dartre. *It.* Erpete, lupo.

HIRUDO, SANGUISUGA. *Ar.* Alag, alaca. *Heb.* Alucah. *Gr.* βδέλλα. *Gal.* Sangſue. *It.* Sanguettola, ſangueſuga.

HOMO. *Ar.* & *Heb.* Adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* Homme. *It.* Uomo.

HORROR. *Ar.* Takim, azugub, palazut. *Heb.* Dharadab. *Gr.* φρίκη. *Gal.* Effrayement, erayeur. *It.* Orrore.

HUMECTATIO, *Ar.* Bal, abtlal. *Heb.* Tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* Humectation, movilleure, moiteur, *infinit.* *It.* Bagnamento, inumidito.

HUMERUS, *Ar.* Keſt, mancaa. *Heb.* Keteph, Schebhet. *Gr.* ὦμος. *Gal.* Eſpaule. *It.* Spalla, omero.

HUMOR, HUMIDUS. *Ar.* Chilt, nadvah, *pl.* Nadvit, munedi, *adj.* rutuba, ratab. *Heb.* Leach, lechah, leſchad, teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρὸς, ἰκμάς. *Gal.* Gumeur, humide. *Ital.* umore, umido.

HYDATIS, AQUULA. *Ar.* Sarnac, ſchernac, aximath. *Heb.* deeſt. *Gr.* ὑδατίς, *Gal.* Bourgeon, ou ampoulle plein d' eau. *It.* Acqueita, broſſola piena d' acqua.

HYDROPS, HYDROPICUS. *Ar.* Jarcan, muallal, baliarcan, haben, naſch albatan, *adj.* manfuch. *Heb.* Nodi ſechiceu. *Gr.* ὕδρωψ, ὑδρωπικός. *Gal.* Hydropiſie, hydropique. *It.* Idropiſia, idropico.

HYACINTHUS. *Ar.* Jacuta, *quod etiam* Gemmam *in genere ſignificat*. *Heb.* deeſt. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* Hyacinte. *It.* Giacinto.

HYEMS. *Ar.* Schiti, ſcheiva. *Heb.* Kor. *Gr.* χειμών. *Gal.* Hyuor. *Ital.* Inverno.

HYPOCHONDRIA. *Ar.* Meſemen. *Heb.* Chomeſch. *Gr.* ὑποχόνδρια. *Gal.* Hypochondres. *It.* Tela, che ſta intorno al cuore.

HYPOCHONDRIACUS. *Ar.* Seraſif. *Heb.* Chamuſch. *Gr.* ὑποχονδριακός. *Gal.* Hypochondriaque. *It. deficit*. *Poſſit tamen uſurpari ipocondriaco, ad imitationem ippocrita*, i. e. *Hypocrita*.

I

JASPIS. *Ar.* Hagar, jaſpe. *Heb.* Jaſchpe. *Gr.* ἴασπις. *Gal.* Jaſpe. *It.* Pietra jaſpe. jaſpide.

ICTERUS, ICTERITIA. *Ar.* Jarcan. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ἴκτερος. *Gal.* Jauniſſe. *It.* Itteritia.

ICTUS, PERCUSSIO. *Ar.* Haldah. *Heb.* Paam, makkeh, maccah. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* Coup, frappement, frappeur. *It.* Colpo, percoſſa, ferita.

JEJUNUM, epitheton inteſtini. *Ar.* Alſain, dſain. *Heb. deficit*. *Gr.* νῆστις. *Gal.* Jaun. *It.* Digiuno.

ILIA. *Ar.* Hazarti. *Heb.* Keſalim, dapea. *Gr.* λαγόνες. *Gal.* Flancs. *It.* Fianchi.

ILIACA, ILEUS. *Ar.* Vaga almaa. *Heb. deficit*. *Gr.* εἰλεὸς, εἰλεακή. *Gal.* Iliaque paſſion. *Ital.* Iliaca.

IMPETIGO, LICHEN. *Ar.* Cuba, ſcere, uſga, haziza. *Heb.* Chazaz, chaziz, jaſſlephet. *Gr.* λειχὴν. *Gal.* Volatique paſſion, gratelle. *It.* Volatica.

IMPRÆGNATIO. *Ar.* Haml. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἐγκυμοσύνη. *Gal.* Engroſſement des femelles. *It.* Ingravidazione, impregnazione.

IMPURITAS, IMPURUS. *Ar.* Chaceſa. *Heb.* Tumach, tame, tinuſa, tanuf. *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* Ordure, ſalete, ord, ſale. *It.* Sporchezza, ſporco.

INCISIO, *Ar.* Lachat. *Heb.* Seret, ſareta. *Gr.* τομὴ, ἐγκοπή. *Gal.* Inciſion. *It.* Taglio, tagliatura.

INCRASSANS, INCRASSATIO. *Ar.* Tegill. *Heb.* Maebheh. *Gr.* παχυντικὸν, παχυσμός. *Gal.* Eſpaiſſement, *verb.* Eſpaiſſir. *It.* Ingroſſamento, ingroſſante.

INCUBUS, EPHIALTES. *Ar.* Gatum, chanic, Kibus, Kabus, alantifae, altaium, alcatum &c. *Heb.* Kabudus. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* Couchel mare. *It.* Incubo, incubito.

INEDIA. *Ar.* Goi. *Heb. deficit*. *Gr.* νηστεία. *Gal.* Faute du boire, & de manger. *It.* Aſtinenza, dieta.

INFANTIA, INFANS. *Ar.* Tofula, tofolia, tifl, *Heb.* Jancuth, jeleth, naar, elem, taph, pirchak. *Gr.* βρέφος. *Gal.* Enfance, enfant. *It.* Fanciullezza, fanciullo, bambino.

INFLAMMATIO. *Ar.* Tahab, acaſus. *Heb.* gargur,

Digitized by Google

gur, beherah. Gr. φλεγμονή. *Gal.* Inflammation, embraſement. *It.* Infiammazione.

Inflatio. *Ar.* Naſch. *Heb.* deeſt. Gr. ἐμφύσημα. *Gal.* Inflation, infleure. *Ital.* Infiatura, infiazione, gonfiamento.

Inflvxvs. *Arab.* Mazhaca. *Heb. deficit*. Gr. ἀπόῤῥοια. *Gal.* Influence. *It.* Influſſo.

Infvsio, infvsvm. *Ar.* Naca, naka, muntaca, zabb. *Heb.* Jetfica, muzak. Gr. ἔγχυσις, ἔγχυτον. *Gal.* Infuſion, infus. *Ital.* Infuſione, infuſo.

Ingenivm. *Ar.* Gil, hadacha, chiel. *Heb.* Sechel, haskel, binad. Gr. νοῦς, διάνοια, ἀφυΐα. *Gal.* Naturel. *Ital.* Ingegno.

Ingredientia. *Arab.* Dachila. *Heb. deficit*. Gr. εἰσερχόμενα. *Gal.* Entrants. *Ital.* Entranti.

Ingven. *Ar.* Haleb, *pl.* Halebetein, arbut, arbitin. *Heb. deficit*. Gr. βουβῶνες. *Gal.* Eine. *It.* Inguinaglia.

Inqvietvdo. *Arab. deficit*. *Heb.* Reſcha. Gr. ἀλυσμός, ἄση. *Gal.* Inquietude. *It.* Inquietudine.

Insania, insanvs. *Ar.* Beleh, ebleh, vaſuſo, vaſus. *Heb.* Schiggoon, meſchugga. Gr. ἄνοια, μανία, μωρὸς, ἐμμανὴς. *Gal.* Furie, rage, inſenſè, hors de ſes ſens. *It.* Pazzia, pazzo.

Insipidvs, insipiditas. *Ar.* Zehema, biletib, maſich, miſcha, *ſubſt.* *Heb.* Cheſil, nabal, evil. Gr. ἄποιος, ἀποιότης. *Gal.* Qui n'a point de ſaveur. *It.* Senza ſapore.

Inspiratio. *Ar.* Laufas, habca, *pl.* hubub. *Heb. deficit*. Gr. ἐμπνοή. *Gal.* Inſpiration. *Ital.* Iſpirazione.

Inspissatio. *Ar.* Tacatf, mucattif, *adject.* *Heb. deficit*. Gr. πύκνωσις. *Gal.* Eſpeſſiſſement. *Ital.* Iſpeſſimento.

Instrvmentvm. *Ar.* Alach, & *in ſpecie Chirurgicum* gamedui. *Heb.* Keli. Gr. ὄργανον. *Gal.* Inſtrument. *Ital.* Inſtrumento.

Intellectvs. *Ar.* Binah, abl. *Heb.* Sechel, haskel. Gr. διάνοια. *Gal.* Intelleſt, entendement. *It.* Intelligenza, intendimento.

Intemperies. *Ar.* Ifrat. *Heb. deficit*. Gr. ἀκρασία. *Gal.* Immoderation, intemperance. *It.* Immoderazione.

Intestinvm. *Ar.* Bratan, *pl.* Bavatin, dachi, mazran, *pl.* mazarin. *Heb.* Kerebh, *pl.* Kerabhim. Gr. ἔντερον, ἔντερα. *Gal.* Entrailles, inteſtins. *It.* Entraglie, interiori.

Invnctio. *Ar.* Tamarich. *Hebr. deficit*. Gr. χρῖσμα, χρῖσις, ἄλειμμα. *Gal.* Onction. *It.* Onzione, unguento.

Irrigatio. *Ar. deficit*. *Heb.* Zarzif, ri, ſchiku. Gr. ἐμβροχὴ, ἄρδεια. *Gal.* Arrouſement. *It.* Adacquamento, inacquamento.

Irritatio. *Ar.* Mahadhab. *Heb.* Regaz, ragza, argzot, naatſa, neatia. Gr. ἐρεθισμός. *Gal.* Irritation. *It.* Irritazione.

Ischiatica, ischias. *Ar.* Itqualniſa. *Heb.* Cechb hajerek, gid hanuaſch. Gr. ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς νόσος. *Gal.* gouttè ſciatique. *It.* Sciattica.

Ischion. Vide cona, *Ar.* Neſaa. *Heb.* Naſch, jerek. Gr. ἰσχίον. *Gal.* Cuiſſe, hanche. *It.* Coſcia, anca.

Ischvria. *Ar.* Zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule iihtecin albeule &c. *Heb.* Achjut haſchtana, azira haſchenim. Gr. ἰσχουρία. *Gal.* Iſchurie. *Ital.* Iſcuria.

Jvgvlvm. *Ar.* Lebe. *Heb.* Zippor. Gr. αὐχὴν, κλεὶς, δειρή. *Gal.* goſier, gorge. *It.* gola, gozzo della gola.

Jvgvlaris vena. *Ar.* guidem. *Heb. deficit*. Gr. σφαγίτις φλέψ. *Gal.* Veine du gorge. *Ital.* Vena di gozzo della gola.

Jvlep. *Ar.* Juleb. *Heb. deficit*. Gr. ἰούλεπος. *Gal.* & *It.* Julep.

Jvmentvm, Jvmenta. *Ar.* Behime, *pl.* Beheim. *Heb.* Beir, cudna. Gr. κτῆνος. *Gal.* Beſte ſervant a tirer, ou labourer. *It.* Beſtiame, beſtia da ſoma, giumenta.

Jvs, Jvscvlvm. *Ar.* Marac, mana *fœm.* *Heb.* Maiac, rathaph. Gr. ζωμίδιον. *Gal.* Brove, potage. *It.* Brodo, potaggio.

L

Labivm, labrvm. *Ar.* Supha. *Heb.* Saphah. Gr. χεῖλος. *Gal.* Levre, lippe, lipe. *It.* Labro.

Labor. *Ar.* Chidma, chotob. *Heb.* Torach. Gr. πόνος, μόχθος, *Gal.* Labeur, travail. *It.* Fatica.

Laboratorivm, officina. *Ar.* Dar, zinaa, hanut. *Heb. deficit*. Gr. ἐργαστήριον. *Gal.* Ouvroir d'un Apoticaire. *It.* Bottega.

Lac. *Arab.* Leben, lahan. *Heb.* Chalau. Gr. γάλα. *Gal.* Laiſt, lait. *It.* Latte.

Lac coagvlatvm acetosvm. *Ar.* Raib, rab, maſt, meſt, machid. *Heb. deficit*. Gr. ὀξύγαλα, γάλα πεπηγός. *Gal.* Lait aihre, laiſt elpais, caillebotes. *It.* Latte acetoſo, agro.

Lacca. Ar. Luch, ancaſal. *Heb. deficit*. Gr. κάγκαμον. *Gal.* & *It.* Lacca.

Lacryma. Ar. Dama. *Heb.* Dama, dima. Gr. δάκρυον. *Gal.* Larme. *It.* Lagrima.

Lactans. Ar. Mardaa. *Heb.* Meneket. Gr. γαλακτίζουσα. *Gal.* Allaitant. *It.* Lattante.

Lactevs. Ar. Mulabban, labani. *Heb. deficit*. Gr. γαλακτικὸς, γαλακτώδης. *Gal.* Blaut, come laiſt, de lait. *Ital.* Di latte.

Ladanvm. *Arab.* Laden, leden. *Heb. deficit*. Gr. λάδανον. *Gal.* Ladanum. *Ital.* Ladano.

Læsio. Ar. Gatha, mod. Heb. Nezek, chebhel, cathal, nega. Gr. βλάβη. Gal. Bleſſure. It. Offeſa, nocumento.

Lamina. Vide Bractea.

Lana. Ar. Suf, zuf. in ſpecie Lana ſuccida, zuf hile mavil. Heb. Itſemer. Gr. ἔριον. Gal. Laine. It. Lana.

Langvor. Ar. Sacam. Heb. Ajephut. Gr. ἀσθένεια. Gal. Langueur. It. Languore, languidezza.

Lapis. Ar. Hagiar, hagar, alazar. Heb. Ebhen, chatſaz, Keph. Gr. λίθος. Gal. pierre. It. Pietra.

Laqveus. Ar. Arva, habel, machnaca. Heb. Chebhel, mokeſch, pach. Gr. βρόχος, παγίς. Gal. Laqs. Laccio.

Lardvm. Ar. Sadif alchanzir, ſemen. Heb. deeſt. Gr. χοιρίου στέαρ. Gal. Lard. It. Lardo.

Larynx. Ar. Narq. Heb. deeſt. Gr. λάρυγξ. Gal. gorge. It. gozzo della gola.

Lassitvdo. Ar. Ajoch, xaga. Heb. Jaga, jagia. Gr. κόπος. Gal. Laſchete. It. Stanchezza.

Latus, *ſubſt.* Ar. Gunb, *pl.* Agnab, diet. *pl.* devei. Heb. Jarcah, Ketef, peah, tſad, teſela &c. Gr. πλευρόν. Gal. Coſte. It. Lato, fianco.

Lapis lazvli. Ar. Scerbac, lazuard, lazivare. Heb. deeſt. Gr. κύανος. Gal. Pierr lazuli. It. Pietra lazuli.

Leniens, laxativvm. Ar. Melin. Heb. Marpa. Gr. ἐκκοπρωτικόν, ὑπόλακτον. Gal. Laxatif. It. Solutivo del ventre.

Lentigo. Ar. Alhadeſiab, namaſcha. Heb. *deficit*. Gr. φακός. Gal. Lentile, tache rouſſetre au viſage. It. Lentigine.

Lepra, leprosvs. Ar. Baraſi, abraz, gedem magdum, garaba, mugarrab. Heb. Tſaraat, tſara, miſpach. Gr. λέπρα. Gal. Lepre, ladierie. It. Lepra, mal di S. Lazaro.

Lethargvs. Ar. Muſien, *adject.* munſi. Heb. *deficit*. Gr. λήθαργος. Gal. Letargie. It. letargo.

Libido. Ar. Zin, techavil. Heb. Zenuth, agbah. Gr. λαγνεία ὁρμή. Gal. Volupte deſordenèe, paillardiſe. It. Libidine, voglia sfrenata, luſuria.

Libra. Ar. Muſin, miſin, mizin, ratal. Heb. Mane, tecal. Gr. λίτρα. Gal. Livre. It. Libra.

Lien, splen. Ar. Tahal. Heb. deeſt. Gr. σπλήν. Gal. Rate. It. Milza.

Lienteria. Ar. Zalik almazarin. Heb. Chalaclacoili, clalekhameaim. Gr. λειεντερία. Gal. Lienterie. It. Lienteria.

Ligamentvm, ligatvra. Ar. Macab, aſar. Heb. Elur, abhac, moſar, Ketar. Gr. σύνδεσμος, δεσμός. Gal. Lien, liaiſon, ligature. It. Legamento, legatura, legame.

Limatvra, scobs. Ar. Baruda, bural. Heb. Neſoret. Gr. ῥίνημα. Gal. Limure, limaile, ſieure. It. Limatura.

Lingva. Ar. Liſin, liſna. Heb. Laſchon. Gr. γλῶσσα, vel γλῶττα. Gal. Langue. It. Lingua.

Linimentvm. Ar. Latuch, atlia. Heb. Miſchchach. Gr. ἄλειμμα. Gal. Liniment. It. Unguento.

Lipothymia, animi deliqvivm, syncope. Ar. Iſtifrag. Heb. *deficit*. Gr. λιποθυμία. Gal. Paſmoiſon, eſvanoviſſement, defaillence de cœur. It. Mancamento di cuore, eccliſſe, difetto.

Lippitvdo, ophthalmia. Ar. Umuſcha, ramad, guardenegi. Heb. *deficit*. Gr. ὀφθαλμία, λήμη. Gal. Chacie, debilitè de veve, mal des yeux. It. Lippitudine.

Liqvefacio, liqvatio. Ar. Tadiib, adiba, dubian, hetebet. Heb. Maſ, maſa, temes. Gr. τῆξις. Gal. Fonderie, liquation. It. Liquefazione.

Liqvidambra, storax liqvida. Ar. Miaha ſaila. Heb. deeſt. Gr. στύραξ. Gal. Styraz liquide, liquidambre. It. Liquidambra.

Lithargyrivm. Ar. Merdaſengi. Heb. Martech, badil. Gr. λιθάργυρον. Gal. Litarge d'or, e d'argent. It. Litargirio.

Lvbricitas, lvbricvs. Ar. Zalac, zalic, muzalic, mulaſa, amals, mamlaſa. Heb. Chilek, chelecah, chalac. Gr. γλισχρότης, γλισχρός. Gal. grillant, gliſſade, gliſſement, gliſſant. It. Lubrico, lubricità, ſdrucciolamento, ſdrucciol oſo, sbricciolòſo.

Lvcta, lvctatio. Ar. Inzira, munzara. Heb. Naphtulah. Gr. πάλη. Gal. Luitte, luittement. It. Lotta, combattimento.

Lvmbago. Ar. Vaga alchatin. Heb. Chebel, alchalazim. Gr. ὀσφύος ἄλγημα. Gal. Douleur de reins. It. Dolore de' lombi.

Lvmbi. Ar. Chatim, caavin. Heb. Chalazim, matenaim. Gr. ὀσφύς. Gal. Reins. It. Lombi.

Lvmbrici vermes. Ar. Caratin, ſuſſara. Heb. Barza, barzim. Gr. ἕλμινθες. Gal. Veres. It. Vermi.

Lvsciosvs, Lvscvs. Ar. Ahvel, avar. Heb. iver. Gr. μύωψ. Gal. Qui a la veve courte. It. Loſco, di corta viſta.

Lvxatio. Ar. Algaacnu, alheven, ſeqq, facca. Heb. Nacal, naſeh. Gr. ἐξάρθρωσις, ἐξάρθημα. Gal. Dislocation de membre. It. Snodazione, ſnodato.

Mace-

M

MACERATIO. *Ar.* Bal, abtlal, dars, darſar, tadris. *Heb.* Miſchtah. *Gr.* ὑγρασμός. *Gal.* Amoliſſement. *It.* Macerazione.

MACIES, MACILENTUS. *Ar.* Hazal, tazhil, mazhul, tacdif, cadif. *Heb.* Caſchah, razah, razi, dalla, dal, patran, patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* Maigrete, maigre, maigreur. *It.* Macilenza, magrezza.

MACIS. *Ar.* Besbaſe, besbeſi, taliſafar. *Heb. deficit.* *Gr.* μάκερ. *Gal.* Macis, fleur de Muſcade. *It.* Macis.

MAGNES. *Ar.* Hagar almes, magnatis. *Heb. deficit.* *Gr.* μαγνήτης. *Gal.* Aimant. *It.* Calamita.

MALLEOLUS, *Anat.* *Ar. deficit.* *Heb.* Carſol. *Gr.* σφυρόν. *Gal.* Martellet. *It.* Martellino.

MALLEUS. *Ar.* Matraca, daſar. *Heb.* Halmuth, arzob, mappeis, pattiſch, mepiz, &c. *Gr.* σφῦρα. *Gal.* Maillet, marteau. *It.* martello.

MAMMA, MAMMILLA. *Ar.* Muche, *pl.* muchit, thad, *pl.* radi. *Heb.* Dad, ſchad, bizzi. *Gr.* θήλη, μαζός, μαστός. *Gal.* Mammelle, tette, tetton. *It.* Tetta, poccia, mamella.

MANCUS, MUTILUS. *Ar.* Mabtul, mucallam. *Heb.* Paſchig, calut. *Gr.* πηρός. *Gal.* Munchot. *It.* Mancino.

MANDIBULA, MAXILLA. *Ar.* Chud, *pl.* chudub, lchia, pak, *pl.* paxin. *Heb.* Lechi. Lak. *Gr.* γνάθος, γένυς. *Gal.* Machoire. *It.* Maſcella.

MANIPULUS. *Ar.* Bachat, chajam, chuzma, chuzem, galla. *Heb.* Glem, alumma, amir, tſachat, comets. *Gr.* χειρόβολον, ἄμαλλα. *Gal.* Javelle, poigne. *It.* Manipolo.

MANNA. *Ar.* Man, terniabin. *Heb.* Man. *Gr.* μάννα. *Gal.* Manne de Calabre. *It.* Manna.

MARCHASITA. *Ar.* Marcaſitb, alruſenhi. *Heb. deficit.* *Gr.* μαρκασίτη. *Gal.* Marchaſite. *It.* Marcheſita.

MARCOR, MARCIDUS. *Ar.* Indibel, madbul, nachar, inbedul, inabdul. *Heb.* Kemat, kemit. *Gr.* μαρασμός, μαρασμώδης. *Gal.* Maigretè, maigre. *It.* Magrezza, magro.

MARGARITA. *Ar.* Gauhara, *pl.* gavahir, darra, jacuta, jacut. *Heb.* Peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* Perle. *It.* Perla.

MASSA. *Ar.* Gabla, agn, agne. *Heb.* Bazek, golem, Guſch, Kikkar. *Gr.* μᾶζα. *Gal.* Maſſa. *It.* Maſſa.

MASTICATIO. *Ar.* Madg. *Heb.* Leiſah. *Gr.* μάσησις. *Gal.* Maſtication. *It.* Maſticazione.

MASTIX, MASTICHE. *Ar.* maſtich. *Heb.* Lot, Lut. *Gr.* μαστίχη. *Gal.* Maſtic. *It.* Maſtica.

MATERIA. *Ar.* Gabla, madad, mida. *Heb.* Chomoer. *Gr.* ὕλη. *Gal.* Matiere. *It.* materia.

MATRIX, UTERUS. *Ar.* Ziſac, cis, ruham. *Heb.* Rechem, maſchper, em, harah. *Gr.* μήτρα. *Gal.* & *It.* Matrice.

MATURATIO. *Ar.* Alandaga. *Heb.* Biſchul. *Gr.* πέπανσις. *Gal.* Maturation. *It.* Maturezza.

MEATUS. *Ar.* Bartac, magari, manſad. *Heb.* Nacabh, rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* Veine, iſſuer. *It.* meato, poro.

MECHOACANNA. *Ar.* Mechoacan. *Heb. deficit.* *Gr.* μηχοακάνη. *Gal.* Mechoacan. *It.* Mechoacanna.

MEDIASTINUM. *Ar. deficit.* *Heb.* Raxim. *Gr.* μεσότοιχον. *Gal.* Mediaſtin. *It.* Mediaſtino.

MEDICAMENTUM, REMEDIUM. *Ar.* Devi, *pl.* Advia. *Heb.* Aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* Medicament, medecine. *It.* Medicamento.

MEDICINA. *Ar.* Tadvia, tab. *Heb.* Alut, aſia, ſchipha, rephuah. *Gr.* ἴασις, ἰατρική. *Gal.* Medecine. *It.* Medicina.

MEDICUS. *Ar.* Mudevi, tabib, *pl.* atibbe, alfachi, ſaſi. *Heb.* Aſe, meaſſe, rophech, ſchaphi. *Gr.* ἰατρός. *Gal.* Medicin. *It.* Medico.

MEDIUM. *Ar.* Haza, vaſat, tavaſit, naziſ. *Heb.* Tavec, chazi, mecheza, Kerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *It.* Mezzo.

MEDULLA. *Ar.* Moch, much. *Heb.* moach. *Gr.* μυελός. *Gal.* Movelle. *It.* Midolla.

MEL. *Ar.* Aſel, Karatan, alecs. *Heb.* Debhaſch. *Gr.* μέλι. *Gal.* Miel. *It.* Miele.

MELANCHOLIA, MELANCHOLICUS. *Ar.* Sevid, ſeudi, *adj.* Seudavi. *Heb. deficit.* *Gr.* μελαγχολία, μελαγχολικός. *Gal.* Melanchelie, melancolie, melancolique. *It.* Maninconia, malinconia, malinconico.

MEMBRANA. *Ar.* Race. *Heb.* Keleph. *Gr.* ὑμήν. *Gal.* Membrane, petit peau. *It.* Membrana.

MEMBRUM. *Ar.* Ucde, quatra. *Heb.* Hadam, netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* Membre. *It.* Membro.

MEMORIA. *Ar.* Dihen, dihn, hifd, Iltihem. *Heb.* Zicron, zicaron. *Gr.* μνήμη. *Gal.* Memoire. *It.* Memoria.

MENSTRUUM. *Ar.* Hayda, niz. *Heb.* Nipda, yaſat, ſautha, richuc, ſubhan. *Gr.* ἐμμήνια,

καταμήνια. *Gal.* Menſtrue, fleurs, ou mois des femmes. *It.* Menſtruo, fluſſo di ſangue delle donne.

MENSVRA. *Ar.* Eil, maſah. *Heb.* Medad, midda, madon, ſaſleah, meſurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* Menſure. *It.* Miſura.

MENTAGRA. *Ar.* Haziza ſal lahia. *Heb.* Hazaz. *Gr.* λειχὴν. *Gal.* Dartre. *Ital.* Volatica.

MENTVM. *Ar.* Dacan, lahiah. *Heb.* Lechi, ſapham. *Gr.* γένειον. *Gal.* Menton. *It.* Mento, barboccio.

MERCVRIVS. Vide ARGENTVM VIVUM. *Ar.* Cattab. *Heb.* Cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* Mercure. *It.* Mercurio.

MERIDIES. *Ar.* Vaſit alnahar. *Heb.* Tzahoraim. *Gr.* μεσημβρία. *Gal.* Midi. *It.* Mezzo dì.

MESENTERIVM. *Ar.* Marhad, maraad. *Heb.* Sabhacat. *Gr.* μεσεντέριον. *Gal.* Meſenterie. *It.* Meſenterio.

METACARPVS. *Ar.* Alſelannat. *Heb.* Maſrech caph hajad. *Gr.* μετακάρπιον, στῆθος, χεῖρος. *Gal.* Dos de la main. *It.* Doſſo della mano.

MINIVM. Ar. Afrengi. *Heb. deficit* Gr. μίλτος. *Gal.* Mine. *It.* Minio.

MORBILLI. *Ar.* Alureſchin, ſaſafin, algidra, alhasba, *Foreſt. l. 6. Obſ.* 41. *Schol. Heb.* Chazabim. *Gr.* ἐξανθήματα ἐρυθρὰ. *Gal.* Rougeole. *It.* Roſſettoli.

MORBVS. *Ar.* Dil, eaaba, marad, *pl.* amrad. *Heb.* Chali, machalat, carah, caran, &c. *Gr.* νόσος, νόσημα. *Gal.* Maladie. *It.* Malattia, male, morbo.

MORS. *Ar.* Maut, mita, fain. *Heb.* Mavet, mut, met, &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* Mort. *It.* Morte.

MORSVLI. *Ar.* Lezmit. *Heb.* & *Gr. deficit.* *Gal.* Morceaux, morcelets, tablettes. *It.* Tavoletti.

MORSVS. *Ar.* Maldug, lezma, naſchab, gad, hadah, maad. *Heb.* Neſchex. *Gr.* δῆξις, δῆγμα. *Gal.* Morſure. *It.* Morſo.

MORTARIVM. *Ar.* Haven, maharas, caſan. *Heb.* Metocah, macieſch, aſitah. *Gr.* ὅλμος, ἴγδη. *Gal.* Mortier. *It.* Mortaro.

MOSCHOS. *Ar.* Moſch, mech. *Heb.* Boſem, beſem, beſam. *Gr.* μόσχος. *Gal.* Muſc. *Ital.* Muſchio.

MVCILAGO. *Ar.* Lahab. *Heb.* Rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Mucilage. *Ital.* Mucilagine.

MVCOR. *Ar.* Chamg, aſin, aſuna. *Heb.* Iphuſch. *Gr.* ἄρὸς, αὐχμὸς. *Gal.* Moiſiſſure. *It.* Muffa.

MVCRONATVS. *Ar.* Alchangeri. *Heb.* Ezembedeſii rachaibh. *Gr.* ξιφοειδὴς. *Gal.* Aigu ou forme come une eſpee. *It.* Come una ſpada.

MVCVS. *Ar.* Maihta, moq. *Heb.* Naja, tir. *Gr.* μύξα. *Gal.* Morve, morveau du nez. *It.* Mucco.

MVLIER, MVLIEBRIS. *Ar.* Niſivi, niſi. *Heb.* Ilcha. *Gr.* γυνὴ, γυναικεῖος. *Gal.* Femme, de femme. *It.* Femina, Donna. Di femina.

MVLSVM. *Ar.* Antabad. *Heb. deficit.* *Gr.* ὑδρόμελι, alii οἰνόμελι. *Gal.* Vin mielle. *It.* Acqua melata. Vino melato.

MVMIA. *Ar.* Mumiai. *Heb.* & *Gr. deficiunt.* *Gal.* Mommie, mumie. *Ital.* Mumia.

MVRIA. *Ar.* Muri, marc almalah. *Heb. deficit.* *Gr.* ἅλμη. *Gal.* Saulmure. *It.* Muria, ſalamora.

MVSCVLVS. *Ar.* Mulch, *plur.* Amlach, adlah. *Heb. deficit.* *Gr.* μῦς. *Gal.* Muſcle. *It.* Muſcolo.

MVSTVM. *Ar.* Moſtar, aſara. *Heb.* Tiroſch, aſis. *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* Mouſt. *It.* Moſto.

MVTATIO. *Ar.* Abdil, tabdil. *Heb.* Caliphah. *Gr.* μεταβολὴ, μεταλλαγὴ. *Gal.* Changement. *It.* Mutamento, mutazione.

MYROBALANI. *Ar.* Dulegi, bendelegi. *Heb. deficit.* *Gr.* μυροβάλανοι. *Gal.* Myrobalans. *It.* Mirobalani.

MYRRHA. *Ar.* Mura, mor. *Heb.* Mor. *Gr.* σμύρνα. *Gal.* Mirrhe. *It.* Mirra.

MYSTAX. *Ar. dici poteſt* Dacan. *Heb.* Sapham. *Gr.* μύσταξ, πώγων. *Gal.* Mouſtache. *It.* Baſette, barbocci.

N

NAPHTHA. *Ar.* Naft. *Heb. deficit.* *Gr.* νάφθα. *Gal.* Nephthe. *It.* Bitume.

NARCOTICVM, STVPEFACIENS. *Ar.* Michdar. *Heb. deficit.* *Gr.* ναρκωτικόν. *Gal.* Narcotique. *It.* Narcotico.

NASVS, NARES. *Ar.* Manchar, *pl.* Manchairin. *Heb.* Aph, negirim, chotem. *Gr.* ῥὶν, ῥῖνες. *Gal.* Nez, narines. *It.* Naſo, narice.

NATES. *Ar.* Aijatin, liatin, maeiada. *Heb.* Schet, iggabhot. *Gr.* γλουτοί. *Gal.* Feſſes. *It.* Natiche.

NATVRA. *Ar.* geuhaa, tabi, gariza. *Heb.* deeſt. *Gr.* φύσις. *Gal.* Nature. *It.* Natura.

NATVRALIS. *Ar.* Tabai, garizi. *Heb.* deeſt. *Gr.* φυσικός. *Gal.* Naturel. *It.* Naturale.

NAVSEA. *Ar.* Zarà, chobal, beſchem, cudd, tachmach. *Heb.* Zara mazor, baſchem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* Appetit de vomir, de-

degouſt, degouſtment. *It.* Nauſea, inclinazione a vomito.

Nephritis. *Ar.* Vaga alkelitin. *Heb.* deeſt. *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* Na ou doleur de reins. *It.* Dolore di reni, nefriiide.

Nervus. *Ar.* Vatar, *p.* Autar, atſab. *Heb.* Etſed, metar, *pl.* Metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* Nerf. *It.* Nervo.

Neutrum, neuter. *Ar.* Lazmum. *Heb. deficit*. *Gr.* οὐδέτερον. *Gal.* Ni l' un ni l' autre. *It.* Neutrale, nè l'uno nè l' altro.

Nitrum, *Ar.* Baurach, malh, harud. *Heb.* Nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* Nitre, ſalpetre. *It.* Salnitro, ſalpietra.

Novacula. *Ar.* Sifre. *Heb.* Maſpar, taar, morah, Izmel. *Gr.* ξυρός. *Gal.* Raſoir. *It.* Raſoio, raſoro.

Nox. *Ar.* Leile. *Heb.* Lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* Nuit. *It.* Notte.

Nutritio. *Ar.* Tagdia. *Heb.* Tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* Nourriture, nourriſſement. *It.* Nutrimento.

Nutrix. *Ar.* Nena, rabbaia, mardaa. *Heb.* Om eneth, menekeih. *Gr.* θηλάστρια, τιτθή. *Gal.* Nourriſſe, nourrice. *It.* Nutrice, nena.

Nyctalopia. *Ar.* Giſiha, algihar, alchar. *Heb. deficit*. *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *It.* deficiunt.

O

Obesitas, obesus. *Ar.* Bari, gilad, galid. *Heb.* Abah, abhih, maabheh, taphaſch. *Gr.* πιότης. *Gal.* Groſſerie, graſſeur, gras. *It.* Graſſezza, graſſo.

Obstipitas, obstipus. *Ar.* Mudellibitas. *Heb.* deeſt. *Gr.* κατάσυψις. *Gal.* Courbeure, caurbe. Qui a la teſte tortue di travers. *It.* Storio di collo.

Obstructio, oppilatio. *Ar.* Schidda, tacah. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* Etoupement, obſtruction, opilation. *It.* Opilazione.

Occiput. *Ar.* Alchafa, chamudue. *Heb.* Orephi. *Gr.* ἰνίον. *Gal.* Derriere de la teſte. *It.* Occipitio.

Oculus, *Ar.* Bizar, *pl.* Abzar, ajin. *Heb.* Ajin. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* Oeil, Yeux. *It.* Occhio.

Odor. *Ar.* Buhar, tib, facha, raiha. *Heb.* Reah, Zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* Odeur. *It.* Odore.

Odoramentum. *Ar.* Atara, ſchemumat. *Heb.* Baſam, beſem. *Gr.* ὄσφραμα. *Gal.* Odeur, Parſum. *It.* Odoramento.

Odoratus, olfactus. *Ar.* Scham, *Heb.* Reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal* Flair, flaireur, flairement, odorament. *It.* Odorato.

Oedema. *Ar.* Undinna, trehel. *Heb deficit*. *Gr.* οἴδημα. *Gal.* Enfure phlegmatique. *It.* Enfiatura flemmatica.

Oleum. *Ar.* Dun, den. *Heb.* Jizher, ſchemen, meſcha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* Huile. *It.* Oglio.

Omentum. *Ar.* Zirbus, Zorab. *Heb.* Chelebh, mecaſſe. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* Coiſe es tripes. *It.* Zirbo.

Ophthalmia. *Ar.* Aflen, guardenigi, ramad. *Heb.* Kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* Maledie des yeux. *It.* Lippitudine.

Opium. *Ar.* Offien, afiun, marcad. *Heb.* Ofi. *Gr.* ὄπιον, μηκώνιον. *Gal.* Sue de pavot, *It.* Opio.

Opobalsamvm. *Ar. deficit*. *Heb.* Zeri, Zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* Opobalſam. Suc du Baume. *It.* Opobalſamo.

Orificium, os, oris, *Ar.* Duem, ducam, fe. *Heb.* Phe, phi, pum, adi. *Gr.* στόμα. *Gal.* Orifice, embouchure, bouche. *It.* Bocca.

Orificium ventricvli. *Ar.* Ducam almiede. *Heb.* Phehagaron, pum haberem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, *eſtque duplex*, στόμαχος, & πυλωρός. *Gal.* Orifice d' eſtomac. *It.* Bocca dello ſtomaco.

Os, ossis. *Ar.* Anamel, anemel, adam. *Heb.* Gerem etſem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* Os. *It.* Oſſo.

Os sacrum. *Ar.* Hadam alhagiazi, alhavis. *Heb. deficit*. *Gr.* ὀστέον ἱερόν. *Gal.* Os ſacer, ſainct. *It.* Oſſo ſacro.

Ovum. *Ar.* Beid, baid, *p.* Alde. *Heb.* Betſa, betſim. *Gr.* ὠόν. *Gal.* Oeuf. *It.* Ovo.

Oxymel. *Ar.* Scheniabin. *Heb. deficit*. *Gr.* ὀξύμελι. *Gal.* Oxymel. *It.* idem.

P

Palatum, *Ar.* Chanq, halc, natque. *Heb.* Chek, malcochaim, magler. *Gr.* ὑπερῷον. *Gal.* Palais de la bouche. *It.* Palato della bocca.

Palindromia. *Ar.* & *Heb. deficit*. *Gr.* παλινδρομία. *Gal.* Palindromie. *It.* Palindromia; Ritorno d' umori.

Pallor, pallidus. *Ar.* Bilaleum, nihuſa nahil. *Heb.* Jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* Coule ur uasl, pale, pasleur, pasle. *It.* Pallidezza, pallido.

Palpebræ. *Ar.* Agfin. *Heb.* Aphaphaim ſchemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* Paupieres de yeux. *It.* Palpebre.

Palpitatio. *Ar.* Alucbe, ichtelig. *Heb.*

Digitized by Google

deficit. Gr. παλμός. *Gal.* Palpitation. Treſſailliſſemenent du coeur. *It.* Palpitazione.

PANARITIUM, REDUVIA. *Ar.* Dahaſas, dagga, abuhalac. *Heb. deficit*. Gr. παρωνυχία. *Gal.* Paronychie, reduvie. It. Panariccia.

PANCREAS. *Ar.* Bancharas, encharas. *Heb.* Totereth. Gr. πάγκρεας. *Gal.* Pancreas. *It.* Pancreate.

PANDICULATIO. *Ar. deficit*. *Heb.* Gichuk. Gr. σκορδινισμός. *Gal.* Seſtendre de tout ſon corps. *It.* Diſtirarſi, diſtenderſi.

PAPILLA. *Ar.* Muchaicha, dharah. *Heb.* Pitmu, patmat. Gr. θηλή. *Gal.* Tetin, bout de la mamelle. *It.* Cappezzuolo della poccia, mamella.

PARACENTESIS, PERFORATIO. *Ar.* Bat, bata, tucbah. *Heb.* Tucbah. Gr. παρακέντησις. *Gal.* Paracenteſie. *It.* Paracenteſia, Forazione con la trivella. Sbucazione.

PARALYSIS. *Ar.* Builan, lacvach, lacua, alzamene. *Hebr.* Palig, pilug, Gr. παράλυσις, πάρεσις. *Gal.* Paralyſie. *Ital.* Paraliſia.

PAROTIS. *Ar.* Vaga allhadani, fugille. *Heb. deficit*. Gr. παρῶτις. *Gal.* Parote apoſthume. *It.* Poſtema dietro l'orecchia.

PAROXYSMUS. *Ar.* Neuba. *Heb.* Onach. Gr. παροξυσμός. Gal. Acceſes de malad, paroxiſme. *It.* Paroſſiſmo, accreſcimento, acerbazione.

PARS. *Ar.* gihe. *Heb.* Chelc, chelca. Gr. μέρος. *Gal.* Part. *It.* Parte.

PARTUS. *Ar.* Tavalid, mavlad, muchuzah, nalas. *Heb.* Ledah. Gr. τόκος. *Gal.* Enfantement. *It.* Parto.

PASSIO. *Ar.* Alm, infial. *Heb.* Hiphaalut, chaſchacha. Gr. πάθος, πάθημα. *Gal.* Paſſion. It. Paſſione.

PASSULÆ. *Ar.* Zibib. *Heb. deficit*. Gr. σταφίδες. *Gal.* Raiſins. *It.* Uva paſſa, uva, zibibo.

PASTILLUS, TROCHISCUS. *Ar.* Areflatu, caraz. *Heb. deficit*. Gr. τροχίσκος. *Gal.* Trochiſque. *It.* Paſtella, paſtillo.

PATELLA. *Ar.* Alhaſafe, alreſatu, raſga, radalih. *Heb.* Hayn au magen baharçuba. Gr. μύλη. *Gal.* Palete du genovil. *It.* Padella.

PECTUS. *Ar.* Zadar, alcas. *Heb.* Chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. Gr. στῆθος. *Gal.* Poitrine. *It.* Petto.

PELLIS, CUTIS, *Ar.* Giel, gelde, geld, chabi, quiſchichara. *Heb.* Gelad, or, dac, doc &c. Gr. δέρμα. *Gal.* Peau. *It.* Pelle.

PENIS, MEMBRUM VIRILE. *Ar.* Dacar, deneb. *Heb.* Gid, ammah, ſchapheca, zanah. Gr. πέος. *Gal.* Verge de l'homme. *It.* Coda, membro virile.

PERIPNEUMONIA. *Ar.* Det alriah, kerif, ſoſati, birſen, chaiana. *Heb. deficit*. Gr. περιπνευμονία. *Gal.* Peripneumonie, inflammation des pulmones. *It.* Peripneumonia.

PERITONÆUM. *Ar.* Siphac, berbetiron, beriteron. *Heb.* deeſt. Gr. περιτόναιον. *Gal.* Peritonee. *It.* Peritoneo.

PES, PEDES. *Ar.* Kiarach, kadam, ragla, raglin, ſak, ſakin. *Heb.* Regel, peamum. Gr. πούς, πόδες. *Gal.* Pied, pieds, *It.* Piede, piedi.

PESSUS, PESSARIUM. *Ar. deficit*. *Heb.* Cophal manul, abbar. Gr. πρόσθετον. *Gal.* Peſſaire. *It.* Chiaviſtello, peſſario.

PESTIS, PESTILENTIA. *Ar.* Barathien, alencatan, itrama, vadi, maut, mita. *Heb.* Deber, mavet, negaph, keteph, katoph. Gr. λοιμός. *It.* Peſte, peſtilenza.

PESTILENS. *Ar.* Vabii, maſmam, muſaſſida. *Heb.* Dibri. Gr. λοιμώδης. *Gal.* Peſtilent, peſtilentieux. *It.* Peſtilente.

PETECHIÆ. *Ar.* Alureſchin. *Heb. deficit*. Gr. ἐξανθήματα λοιμώδεα. *Gal.* Macules peſtilentieus. *It.* Petechie, macchie peſtilentiali.

PETROLEUM. *Ar.* Naſth. *Heb. deficit*. Gr. πετρέλαιον. *Gal.* Huille de oitre. *Ital.* Petroglio.

PHAGEDÆNA. *Ar.* Ikila. *Heb.* Icul. Gr. φαγέδαινα. *Gal.* Phagedaine. *It.* Fagedena.

PHARMACOPEUM, PHARMACOPOLIUM, *Ar.* Maagena, maagin. *Heb. deficit*. Gr. φαρμακοπωλεῖον. *Gal.* Boutique d'Apoticaire. *It.* Bottega di Speciali.

PHARMACOPOLA. *Ar.* Aggin. *Heb. deficit*. Gr. φαρμακοπώλης. *Gal.* Apoticaire. *It.* Speciale.

PHILTRUM. *Ar.* Sihr, ſahara. *Heb.* deeſt. Gr. φίλτρον. *Gal.* Philtre, poiſon pour faire amer. Brevage d'amore. *It.* Veleno per farſi amare.

PHLEBOTOMIA, VENÆ SECTIO. *Ar.* Bazaga. fazd. *Heb.* Hacazah. Gr. φλεβοτομία. *Gal.* Saignee. *It.* Sanguigna.

PHLEBOTOMUS. *Ar.* Mibazag, fazzad. *Heb.* kizai. Gr. φλεβότομος. *Gal.* Lancette. *It.* Lancetta.

PHLEGMA, PITUITA. *Ar.* Cham. *Heb.* Lebhanah. Gr. φλέγμα. *Gal.* Phlegme. *Ital.* Flemma.

PHLEGMAGOGUM. *Ar.* & *Heb.* deficiunt. Gr. φλεγμαγωγόν. *Gal.* Phlemagoge. *It.* Flemmagogo.

PHÆNIGMUS. *Ar.* Ahmar. *Heb. deficit*. Gr. φοινιγμός. *Gal.* Faire rouge. *It.* Fare roſſo.

PHRENITIS. *Ar.* Birſen, ſirgen, carabitus. *Heb.*

Heb. deficit. Gr. φρενῖτις. *Gal.* Phreneſie. *It.* Freneſia.

Phthiriasis, morbus pedicularis. Ar. Camla, mucammal, kimlin. *Heb. deficit*. Gr. φθειρίασις. *Gal.* Phthiriaſe, maladie pediculaire. *It.* Pidocchioſità.

Phthisis, phthisicus. Ar. Zell, malzlul, ſall, maſſul, illat aſſel, alil aſſel. *Heb.* Tiſimuc, ſchachaph. Gr. φθίσις. *Gal.* Phtiſie, ulceration des poulmons. *It.* Tiſichezza, tiſico.

Pia mater. Ar. Maſchimi. *Heb. deficit*. Gr. ὑμὴν λεπτός. *Gal.* Membrane menu de cerveau. *It.* Pia madre.

Pilulæ. Ar. Habbat. *Heb. deficit*. Gr. καταπότια. *Gal.* Pilules. *It.* Pilole.

Pilus. Ar. Vabra, ſaar. *Heb.* Saar, ſaarah, ſchear. Gr. θρίξ. *Gal.* Poil. *It.* Pelo.

Pinguedo, Pinguis. Ar. gilla, gallil, daſumx, daſem, vadaq, muvadaq. *Heb.* Deſchen, daſchen, cheſebh, ſchemen, ſchamea, duhen, dahen. Gr. λίπος, λιπαρότης, λιπαρός. *Gal.* graiſſe, gras. *It.* graſſezza, graſſo.

Pistillum. Ar. Marzaba, mudacca, Jed, almaharas, gras. *Heb.* Madox. Gr. ὕπερος, ὕπερον. *Gal.* Pilon de mortier. *It.* Piſtello di mortajo.

Pituita. Vide Phlegma.

Pix. Ar. Char, chir, zefr, alkitran, churtut. *Heb.* Zephet, copher. Gr. πίσσα. *Gal.* Poix. *It.* Pece.

Placenta. Ar. Caach. *Heb.* Calah, ugah, uggah, geritſah, lebbibah. Gr. πλακοῦς. *Gal.* Torteau, torte. *It.* Foccacia, torta.

Planta. Ar. Benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Heb.* Bannat, natah, ſchetilim, *pl.* Gr. φυτόν. *Gal.* Plante. *It.* Pianta.

Planta pedis. Ar. Alſelament. *Heb.* Caph, masrek haregel. Gr. πέλμα, πέδιον. *Gal.* Plante du pied. *It.* Pianta del piede.

Plenitudo, plenus. Ar. Imbtil, mali. *Heb.* Melo, male. Gr. πλῆθος, πληθώρα. *Gal.* Plenitudo, plein. *It.* Pienezza, pieno.

Pleuritis, pleuriticus. Ar. Birſen ſoſati, vaga algenb, hubivaga algenb, ſchafza. *Heb.* ghebel hazzad. Gr. πλευρῖτις, πλευριτικός. *Gal.* Plevreſie. *It.* Pontura di fianchi.

Plica. Ar. Farda, taja, tachbil aſchaar. *Heb. deficit*. Gr. πλοκή. *Gal.* Pli, pliement, pliſſure. *It.* Piega, creſpa.

Plumbum ustum. Ar. Merdeſengi. *Heb. deficit*. Gr. μόλυβδος κεκαυμένος. *Gal.* Plomb bruslé. *It.* Piombo bruſciato.

Podagra. Vide etiam Arthritis. Ar. Salaa. *Heb. deficit*. Gr. ποδάγρα. *Gal.* goutte des piedes. *It.* Podagra, gotta.

Pollex. Ar. Buhan. *Heb.* Bohen, alion, gudal, zecapha, czebba hagam. Gr. ἀντίχειρ. *Gal.* Pouce. *It.* Dito groſſo, pollice.

Pollutio nocturna. Ar. Heis ihtelem. *Heb. deficit*. Gr. ἐξονείρωσις. *Gal.* Flux de ſemence de nuict. *It.* Fluſſo del ſeme notturno.

Polypus. Ar. Alarhab, arbiam, caſſanum, arnaban. *Heb. deficit*. Gr. πολύπους. *Gal.* Poulpe, poupe, polype. *It.* Polpo, polpa del naſo.

Pondus. Ar. Alſacrugia, vazan, mizin, tacal, ticle. *Heb.* Miſchcal, netel, manch, maſah. Gr. σταθμός, βάρος. *Gal.* Poix, peſanteur. *It.* peſo.

Poples. Ar. Rocba, rocube. *Heb.* Berex, arcuba. Gr. ἰγνύς, ἰγνύα, κύλυψ. *Gal.* Jarret. *It.* garleto. Piegatura della gamba.

Porphyrites lapis. Ar. Rachama ahmar. *Heb.* Bahat. Gr. πορφυρίτης. *Gal.* Marbe, rouge, ou rougeaſtre. *It.* Porfido.

Potus. Ar. Tardia, ſecu. *Heb.* Schixxni, Gr. πόμα. *Gal.* Boire, boiſſon. *It.* Coſa da bere.

Præfocatio matricis. Ar. Comac, ichtinac alraham, macnaca alzifac. *Heb.* Machahac harechem. Gr. πνὶξ ὑστερική. *Gal.* Suffocation de la matrice. *It.* Affocamento della matrice.

Præputium. Ar. Arla, calfa. *Heb.* Arelatah, marachax. Gr. πόσθη. *Gal.* Perpuce, peau du bout du membre viril. *It.* Pelle nella punta del membro virile, prepuzio.

Præservatio. Ar. Charaz, tichraz, athiras, *Heb. deficit*. Gr. προφυλακή. Gal. Preſervation. *It.* Preſervazione.

Priapismus, satyriasis. Ar. Feriſmus, therſinus, ſamus. *Heb. deficit*. Gr. πριαπισμός, σατυρίασις. *Gal.* Priapiſme, ſatyriaſie. *It.* Priapiſmo, ſatiraſia.

Prognosticum. Ar. Hiſeb, cahin, ichan, nubuah. *Heb.* Nabuah. Gr. προγνωστικόν. *Gal.* Prognoſtique, prediction. *It.* Pronoſtico.

Pruritus. Ar. Sare, hace, haeac, uxi. *Heb. deficit*. Gr. κνησμός. *Gal.* Demangement, demangaiſon. *It.* Pizzicore, voglia di grattarſi.

Ptisana hordei. Ar. Kiſch, Akeſcen, diſdhiſchmin, ſeheir. *Heb.* gerſire, ſcheorim. Gr. πτισάνη. *Gal.* Ptiſane ou Tiſane. *It.* Ptiſana, ſugo d'orzo ſenza ſcorza.

Pubes, os pubis. Ar. Rachaba, zub. *Heb. deficit*. Gr. ἥβη, ὀστέον ἥβης. Gal. Poil, qui viene aux parties honteuſes. *It.* Lanugine, e peli delle parti vergognoſe.

Pudenda. Ar. Zubub, aurat. *Heb.* Mebulſolum, ſrevah, bachatin. Gr. αἰδοῖα. *Gal.* Parties honteuſes. *It.* Parti vergognoſe.

Pudor, verecundia. Ar. Dahſar, chiſchma.

Digitized by Google

ſchma. *Heb.* Boſcha, boſcet, buſchna, Ibaſchena, tſenua. *Gr.* αἰδώς. *Gal.* Honte. *It.* Vergogna.

Puerpera. *Ar.* Velada. *Heb.* Joleda. *Gr.* λεχώ. *Gal.* Accouchee. *It.* Donna di parto.

• Pulmo. *Ar.* Rihe, ria, rieh. *Heb. deficit.* *Gr.* πνεύμων. *Gal.* Poumon. *It.* Polmone.

Puls, Pulmentum. *Ar.* Idim, hariſa, tabich, ſahina. *Heb.* Nazid. *Gr.* χέδροπα, ἀθάρα. *Gal.* Fait de Farine, bovillie. *It.* Pulte, meneſtra.

Pulsus. *Ar.* Nahad, naf. *Heb.* Paam, dephek. *Gr.* σφυγμός. *Gal.* Paols. *It.* Battimento.

•Pulvis. *Ar.* Suffuf, ugitur, darira, gobar, &c. *Heb.* Avak, aphar, guſch, ſchavac. *Gr.* κόνις. *Gal.* Poudre, pouſliern. *Ital.* polvere.

Pumex. *Ar.* Chaiſur, fanec, hagarashamim. *Heb.* deeſt. *Gr.* κισσηρίς. *Gal.* Pierre ponce. *It.* Pumice.

Pupilla. *Ar.* Hadac alain. *Heb.* Bauah, charuds, gilgul, iſcon. *Gr.* κόρη. *Gal.* Prunelle de l'œil. *It.* Pupilla dell' occhio.

Purgans. *Ar.* Munaqui. *Heb. deficit.* *Gr.* καθαρτικόν. *Gal.* Pourgant, medicament qui purge. *It.* Medicamento purgante.

Purgatio. *Ar.* Mushil. *Heb.* Tohar, Keniſcha. *Gr.* κάθαρσις. *Gal.* Purgation. *It.* Purgazione.

Purificatio. *Ar.* Tathir, tanquia. *Heb.* bar. *Gr.* καθαροποίησις. *Gal.* Purification. *It.* Purificazione.

Purpura. *Ar.* Iſtablac. *Heb.* Argaman, margaman. *Gr.* πορφύρα. *Gal.* Pourpre. *Ital.* Porpora.

Pus. *Ar.* Mida, ſadid. *Heb.* Magla. *Gr.* πύον. *Gal.* Bove, ordure. *It.* Marza, lordura.

Pustula, papula. *Ar.* Bolhor, ſahaſati, balchiati. *Heb.* Saphahat, hohac, cahita. *Gr.* φλυκτίς, φλύκταινα. *Gal.* Puſtule, apoulle. *It.* Broffola.

Putredo. *Ar.* Tacrich, afuna, taafin. *Heb.* Racath, ricathon. *Gr.* σηπεδών. *Gal.* Pouriture, pourriſſure. *It.* Putredine.

Putrefactio. *Ar.* Chamg, taafin. *Heb.* iphuſch. *Gr.* κατάσηψις. *Gal.* Putrefaction. *It.* Putrefazione.

Pyxis. *Ar.* Schatipha. *Heb.* Ichusphan. *Gr.* πύξις. *Gal.* Boiſte, boiſtolette. *It.* Buſſetta, boſſoletta.

Q

Quartana febris. *Ar.* Rabba. *Heb.* Rabiah. *Gr.* τεταρταῖος πυρετός. *Gal.* Fievre quarte. *It.* Quartana.

Quies. *Ar.* Hudna, razane, ſucum taſschal. *Heb.* Dam, manoah, ſchabbaron, ſcheket. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* Repos. *It.* Quiete, riposo.

Quotidiana febris. *Ar.* Humi aljaum jaum, antar telhos. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀμφημερινὸς πυρετός. *Gal.* Quotidien fivre. *It.* Quotidiana. Cotidiana.

R

Rabies. *Ar.* Ricalcalbe. *Heb. deficit.* *Gr.* λύσσα, λύττα. *Gal.* Rage. *It.* Rabbia.

Radix. *Ar.* Batagen aſis. *Heb.* Shoreſch. icar. *Gr.* ῥίζα. *Gal.* Racine. *It.* Radice.

Rana. *Ar.* Daſta, altaheul. *Hebr.* Zab, maſcar. *Gr.* βάτραχος. *Gal.* Raine, grenoville. *It.* Ranocchio, rana.

Rancidus. *Ar.* Muiarrac. *Hebr. deficit.* *Gr.* σαπρός. *Gal.* Ranci, chanſi. *It.* Rancio, rancido.

Rasura. *Ar.* Guraga, neſare. halſa. *Heb.* garera, taſporeth. *Gr.* ξυσμός. *Gal.* Raſure. *It.* Raſura.

Raucedo, Raucus. *Ar.* Tabahboh, mubabhah. *Heb.* Bichab. *Gr.* βράγχος, βραγχώδης. *Gal.* Enrovement, enrove. *It.* Raucità, rauco.

Recidiva. *Ar.* & *Heb. deſunt.* *Gr.* ὑποστροφή. *Gal.* Recidive, recheute de maladie. *It.* Ritirata.

Remedium. *Ar.* Devi, *pl.* Advia, tab on, un, muant. *Heb.* Rephuah, aruc, aſut, aſc, asjah. *Gr.* βοήθημα, ἄκος. *Gal.* Remede. *Ital.* Rimedio. Vide etiam Auxilium, Medicina.

Renes. *Ar.* Kulie, kelit, kelitin. *Heb.* kelajoth, tochot. *Gr.* νεφροί. *Gal.* Reins, reignons. *It.* Reni, rognoni.

Respiratio. *Ar.* Raha, Iſtirah. *Heb.* Revach. *Gr.* ἀναπνοή. *Gal.* Reſpiration, reſpiramenr. *It.* Reſpirazione.

Restauratio, restitutio. *Ar.* giemar, leſa, radd, radda. *Heb.* Schubhab, teſchubhab. *Gr.* ἀνασκευασμός. *Gal.* Reſtauration, reſtitution. *It.* Reſtaurazione, riſtoro, reſtituzione.

Rete,

Rete, reticulum. Ar. Naſba, Facheh, medſida, ſabaea, thorab, tharb, zirbus. *Heb.* Reſcheth, micmar, macmor, madſud, moxeſch, lexed, malcodath, cherem, naſcubh &c. Gr. δίκτυον. *Gal.* Rets, ſile. *It.* Rete, reticello.

Retiformis. Ar. Reſcbeth. *Heb. deficit*. Gr. δικτυοειδὴς, χοροειδὴς. *Gal.* Fait an ſecon de reis. *It.* Retiforme.

Rhabarbarum. Ar. Raveno, ravedſeni. *Heb.* Deeſt. Gr. ῥαβάρβαρον. *Gal.* Rhevbatbe. *It.* Rabarbaro.

Rheumatismus. Vide Deſtillatio. Ar. & *Heb. deficiunt*. Gr. ῥευματισμός. *Gal.* Rhevme. *It.* Fluſſo, catarro.

Rubinus. Ar. Jacuta bamar. *Heb.* Jahar. Cadcod, ſamcan. Gr. ἄνθραξ. *Gal.* Rubi, rubis. *It.* Rubino.

Rubrica. Ar. Magra. *Heb.* Migra, ſammanin. Gr. μίλτος, σινωπίς. *Gal.* Terre rouge. *It.* Rubrica, terra roſſa.

Rugæ. Ar. Abagdan, tacmiſeh, *pl.* tacmiſcha, curiſeha, curiſeh. *Heb.* Kematim. Gr. ῥυτίδες. *Gal.* Ripes, plis, pliures. *It.* Ruge, ſalde.

Ruptura. Ar. Fecha, tahzima, mahzam, cazaq, taehariq. *Heb.* Bedek, tamacah, perets. Gr. ῥῆγμα. *Gal.* Rompure, rupture. *It.* Rottura.

S

Saccharum. Ar. Succhar, tabarzet. *Heb. deficit*. Gr. σάκχαρον. *Gal.* Sucra. *It.* Zuccaro.

Sal. Ar. Garab, ſaſaf, melah, melech. *Heb.* Melach. Gr. ἅλς. *Gal.* Sel. *It.* Sale.

Salacitas, salax. Ar. Liab, laib. *Heb.* Hogeb. Gr. λαγνεία, λάγνος. *Gal.* Pailardiſe, pailard, ſafrette, ſafre. *It.* Salacità, ſalace.

Saliva. Ar. Lahab, bezae, biſac. *Heb.* Rir, roc. Gr. σίαλος. Gal. Salive. *It.* Saliva.

Salsedo. Ar. Almuri, barachia, ſcenem. *Heb.* Melichud. Gr. ἁλμυρότης. *Gal.* Liqueur ſalèe. *It.* Salatura.

Salsus. Ar. Mumallah. *Heb.* Maloch. Gr. ἁλμυρός. *Gal.* Sale. *It.* Salato, ſalſo.

Saltus. Ar. Quafza. *Heb.* Dilug, raph, ruph. Gr. πήδησις. Gal. Saut. *It.* Salto.

Salus, sanitas. Ar. Mochliz, aſia, ziha. *Heb.* Jaſchab, teſehuah, aſu, asjon. Gr. σωτηρία. *Gal.* Salut, ſantè. *It.* Salute, ſanità.

Sandaracha. Ar. Sandarac, zarnich. *Heb. deficit*. Gr. σανδαράχη. *Gal.* Sandaraque. *It.* Sandaraca.

Sanguis. Ar. Dem. *Heb.* Dam. Gr. αἷμα. *Gal.* Sang. *It.* Sangue.

Sanus. Ar. Beri, aſia, zhahah, cavv. *Heb.* Aſi, chalum &c. Gr. ὑγιὴς, ὑγιεινὸς. *Gal.* Sain. *It.* Sano.

Sapa. Ar. Sebulila alaſal, tille. *Heb. deficit*, Gr. ἕψημα, σίραιον. *Gal.* Vin cuit. *It.* Vino cotto.

Sapo, smegma. Ar. Sabun. *Heb.* Bor, borith, ahala. Gr. σάπων, σμῆγμα. *Gal.* Savon. *It.* Savone.

Sarcocolla. Ar. Azarot, anzarut. *Heb.* deeſt. Gr. σαρκοκόλλα. *Gal.* Sarcocolle. *Ital.* Sarcocolla.

Scabies. Ar. Garab, in ſpecie, exulcerata. Alkenebi, ſerap. *Heb.* garab, jalepheth, miſpachath. Gr. ψώρα. *Gal.* rogne. *It.* Rogna, ſcabbia.

Scalpellum. Ar. Mubazah, ſiſra. *Heb.* Tear darban. Gr. μαχαιρίδιον. *Gal.* Canivet, petit burin. *It.* Scarpello.

Scalprum. Ar. Magrad. *Heb.* Cherebh, tſiporen. Gr. ξυστήρ. *Gal.* Burin, racloir. *It.* Raſparola, ſcarpello.

Scammonium. Ar. Maſſmuda. *Heb.* deeſt. Gr. σκαμμώνιον. *Gal.* Scammonee. *It.* Scammonea.

Scapulæ. Ar. Keif, *pl.* Actaf. *Heb.* Keteph, *pl.* Kephot, xetephim. Gr. ὠμοπλάται. *Gal.* Palerons, rerriere d'epaules. *It.* Pallette.

Scarificatio. Ar. Scharrad. *Heb.* garda, rabhda. Gr. σχασμός. *Gal.* Scarification. *It.* Fare i tagli o picchi.

Scirrhus. Ar. Sephiros, futratiz. *Heb. deficit*. Gr. σκίῤῥος. *Gal.* Enflure dure. *Ital.* Scirro, durezza ſenza dolore.

Scorbutus. Ar. & *Heb. ignotus*. Gr. σκορβοῦτος. *Gal.* Seorbur. *It.* Scorbuto.

Scoria. Ar. Tubel, chabt, chabat. *Heb.* Sig. Gr. σκωρία. *Gal.* Eſcume, & ordure de metaulx. *It.* Sciuma di metallo.

Scorpius, Scorpio. Ar. & *Heb.* Acrab. Gr. σκορπίος. *Gal.* Scorpion. *It.* Scorpione.

Scrupulus. Ar. Bachila, garmia, kermet. *Heb.* Tlur. Gr. γράμμα. *Gal.* Scrupule. *Ital.* Scrupolo.

Sectio. Ar. Bat, bata. Fazl. *Heb.* Bether, chetex, catieah, natuah, perex. Gr. τομή. *Gal.* Coupeure, tailleure. *It.* Segamento, intaceo di taglia.

Secundinæ. Ar. Chalas, abras, maſchima, furſus. *Heb.* Schilija. Gr. δεύτερα, ὕστερα. *Gal.* Arriereſaix. *It.* Pelli di Fanciulli.

Sedes.

Digitized by Google

Sedes. *Ar.* Maglas, arsch. *Heb.* Molchab. *Gr.* ἕδρα. *Gal.* Siege, ſelle. *It.* Sedia.

Sedimentum. *Ar.* & *Hrb.* Raſubh, miſcheah. *Gr.* ὑπόστασις. *Gal.* Afaiſſement, ou Ordure du urine. *It.* Sedimento.

Semen. *Ar.* Dariah, zara, naſal. *Heb.* Zerah, zarah, mizrah. *Gr.* σπέρμα. *Gal.* Semence. *It.* Seme, ſemenza.

Sensus. *Ar.* Halm.his. *Heb.* Ragath, tuam. *Gr.* αἴσθησις. *Gal.* Sens, ſentiment. *Ital.* ſenſo.

Sericum. *Ar.* Harir, ſadus. *Heb.* Meſchi. *Gr.* σηρικόν. *Gal.* Seye. *It.* Seta, ormeſino.

Serpens. *Ar.* Haja, aſhai. *Heb.* Nachaſch, tanin, zochel. *Gr.* ὄφις. *Gal.* Serpent. *It.* Serpente.

Serum. *Ar.* Maſal, magra. *Heb. deficit.* *Gr.* ὀῤῥός. *Gal.* Laict clair. *It.* Scolo di latte.

Sesamoidea ossa. *Ar.* Alſemſemanie. *Heb.* Helthesamimath. *Gr.* σησαμοειδῆ ὀστᾶ. *Gal.* & *It. deficiunt;* & *Latina retinentur.*

Siccitas, Siccus. *Ar.* Baal, geſef, geſaf, jubs, jubiſa, jabis. *Heb.* Chorebh, charebh, zachzachoth, zajon. *Gr.* ξηρότης, ξηρός. *Gal.* Seiche, ſec, ſiccitè. *It.* ſiccità, ſecco.

Signum. *Ar.* Aja, bend, nadar. *Heb.* Oth, tav. *Gr.* σημεῖον. *Gal.* Signe. *It.* Segno.

Silex. *Ar.* Serax, ſerachs, hagar alzenet. *Heb.* Chalamish. *Gr.* πυρίτης. *Gal.* Caillou. *It.* Selce.

Silido, Similago. *Ar.* Hertaman, aſeleth, ſamid. *Heb.* Salet. *Gr.* σεμίδαλις. *Gal.* Fleur de farine, pur farine. *It.* Amito, amido.

Simitas, Simus. *Ar. deficit.* *Heb.* Charum. *Gr.* σιμότης, σιμός. *Gal.* Camus, nez tortu, aquilin. *It.* Schiacciato naſo.

Singultus. *Ar.* Faah, ſavaq. *Heb.* Anakah. *Gr.* λύγξ, λυγμός. *Gal.* Hoquet, ſanglot. *It.* Singolto, ſinghiozzo.

Sitis. *Ar.* Tamau, atſeh, atſchi, taatiſch, ach. *Heb.* Dſama, dſimmaon, tſima, tſichvan. *Gr.* δίψα. *Gal.* Soif. *It.* Sete.

Situs. *Ar. deficit.* *Heb.* Matſabh, matſu-eah. *Gr.* θέσις. *Gal.* Situation. *It.* Sito, ſituazione, poſto.

Smaragdus. *Ar.* Zmarad, feruzegi. *Heb.* Barket, barchat, nopek, pitdba, cachall, jarcan. *Gr.* σμάραγδος. *Gal.* Eſmauraude. *It.* Smeraldo.

Smiris. *Ar.* Meſu, hagar ſumbidig, ſumbedegi. *Heb. deficit.* *Gr.* σμύρις. *Gal.* Eſmeril. *It.* Smeriglio.

Solutio continui. *Ar.* Chadeſſan. *Heb.* Peruk. *Gr.* λύσις τῆς συνεχείας. *Gal.* Solution du continuitè. *Ital.* Soluzione della continuità.

Solutio ventris. *Ar.* Darab, aſhal. *Heb. deficit.* *Gr.* ὑποχώρησις. *Gal.* Flux de ventre. *It.* Fluſſo di ventre.

Somniferum. *Ar.* Almaneumat, *plur. Heb. deficit.* *Gr.* ὑπνωτικόν. *Gal.* Qui fait endormir. *It.* Chi fa dormire. Vide Narcoticum.

Sopor. *Ar. deficit.* *Heb.* Tarddemah. *Gr.* κῶμα. *Gal.* Sommeil. *It.* Sonno.

Sorbitio. *Ar.* Tagria, haſchua. *Heb.* Bela. *Gr.* ῥόφημα. *Gal.* Humement, avalement. *It.* Sorbimento.

Specillum. *Ar.* Tarſuſa, munefid, targis. *Heb. deficit.* *Gr.* μηλωτίς, μήλη. *Gal.* Eprouvete de Chirurgien, touche Chirurgique. *It.* Taſta per curar piaghe.

Sphacelus. *Ar.* Aſchachilos. *Heb. deficit.* *Gr.* σφάκελος. *Gal.* Sphacele. *It.* Sfacelo.

Spina dorsi. *Ar.* Seuche, ſimnnia. *Heb.* Ethem, ſchedarah. *Gr.* ῥάχις. *Gal.* Eſpine du dos. *It.* Spina del doſſo.

Spodium. *Ar.* Tabaſir. *Heb. deficit.* *Gr.* σπόδιον, σποδός. *Gal.* & *It.* Spodium, ſpodio.

Spongia. *Ar.* Sefengi, aſengi alchar, gaſiſa. *Heb.* Ekebbah. *Gr.* σπόγγος. *Gal.* Eſponge. *It.* Sponga.

Spuma. *Ar.* Coſſore, zabd, zebed. *Heb.* Cheleax, Keſeph. *Gr.* ἀφρός. *Gal.* Eſcume. *It.* Schiuma, ſpuma.

Sputum. *Ar.* Buſac, naſth. *Heb.* Roc, racuc, rir. *Gr.* πτύελον, πτύσμα. *Gal.* Crachat. *It.* Sputo.

Squama. *Ar.* Quiſchſchara. *Heb.* Kaskeſchet, Keliph. *Gr.* λεπίς. *Gal.* Eſcaille. *Ital.* Scaglio.

Staphyloma. *Ar.* Muſaragi, ſacaruli, debani &c. *Heb. deficit.* *Gr.* σταφύλωμα. *Gal.* Maladie de la luete. *It.* Stafiloma.

Stercus. *Ar.* Bhar, zebel, char, cara, tabraz, haſa &c. *Heb.* Aſchpoth, dabd, domen, tſeah, pereſch, &c. *Gr.* κόπρος. *Gal.* Bourbier, merde, fange. *It.* Lordura, ſterco.

Sterilitas. *Ar.* Godabb, aquam, aquima. *Heb.* Acar, acara. *Gr.* ἀγονία, ἄγονος, ἀτεκνία, ἄτεκνος. *Gal.* Sterilitè, ſterile. *Ital.* Sterilità, ſterile.

Sternum. *Ar.* Caſſi. *Heb.* Ezem hebace. *Gr.* στέρνον, στῆθος. *Gal.* Os de la Poitrine. *It.* Cartilagine di petto.

Sternutatio. *Ar.* Nachara, utas, utſa, taatis. *Heb.* Abiſchah. *Gr.* πταρμός. *Gal.* Eſternument. *It.* Stranuto.

Sternutatorium. *Ar.* Muttatis. *Heb.* deeſt. *Gr.* πταρμικόν. *Gal.* Qui fait eſternuer. *It.* Chi fa ſtranuti.

Stigma. *Ar.* Alguaſſem, garha, charra. *Gr.* στίγμα. *Gal.* Signe & marque de playe. *It.* Segno, bollatura.

Stilla,

Digitized by Google

Stilla, stillicidium. *Ar. deficit*. *Heb.* Deleph, tiph, tipha. Gr. στάξις, στάλαγμα. *Gal.* Goutte, gouttiere. *It.* gocciolatoio.

Stomachus. Ar. Batan, fuad, geuf. *Heb.* Beten, maſas. Gr. στόμαχος. *Gal.* Eſtomach. *It.* Stomaco.

Storax. Ar. Miah, micha, lebeni, miah-Selle *liquida*. *Heb.* deeſt. Gr. στύραξ. *Gal.* Styraz. *It.* Stirace.

Strabismus, strabo. Ar. Aſtarac. *Heb.* deeſt. Gr. στραβισμὸς, στραβὸν. *Gal.* Bigle, louſche. *It.* Loſco, guercio.

Strangulatio. Ar. Ita, intſa, intiſa, chanca, ſchanuk, raſchnik. *Heb.* Machanac, ſchanuk, chenek. Gr. στραγγαλισμὸς, ἄγχη. *Gal.* Eſtranglement. *It.* Strangolazione.

Stranguria. *Ar. deficit*. *Heb.* Hataphah, haſchetem. Gr. στραγγουρία. *Gal.* Difficultè d'urine. *It.* Difficoltà d'urina.

Struma. Ar. Chanzira. *Heb. deficit*. Gr. βρογχοκήλη, χοιράς. *Gal.* Eſcrovelle. *It.* Scrofola, gonfiazione della gola.

Stupor. Ar. Chauf, chauſa, chadar. *Heb.* Schamaſi, meſchammah, timmahon. Gr. νάρκη. *Gal.* Stupiditè, eſtonnement. *It.* Stupidità.

Stupa. Ar. *deficit*. *Heb.* Neorerh. Gr. στυπῖον. *Gal.* Eſtopes de lin, ou de chanvre. *It.* Stoppa di lino, o di canape.

Succinum. Ar. Abra, ambar, karabe. *Heb. deficit*. Gr. ἤλεκτρον. *Gal.* Ambre. *Ital.* Siccino.

Succus. Vide Liquor, Humor. Ar. Rob, halliq. *Heb.* Leſchad. Gr. χυμὸς, χυλὸς, ὀπός. *Gal.* Suc. *It.* Succo, ſugo.

Suctio. Ar. Rida, tardia. *Heb.* Janicut, henicah. Gr. μύζησις. Gal. Succement. *Ital.* Succhiamento.

Sudamina. Ar. Hazef. *Heb. deficit*. Gr. ἱδρῶα. *Gal.* Eſchaubonillures. *It.* Broggie da ſudore.

Sudor. Ar. Arac, harac. *Heb.* Jezah, Zehah. Gr. ἱδρώς. Gal. Sueur. *It.* Sudore.

Suffimentum, suffitus. Ar. Buchar. *Heb.* Azacahr, Ketorah, miſtar, miſtereth. Gr. θυμίαμα. *Gal.* Perfument. *It.* Profumo.

Suffusio, cataracta. Ar. Anusmuma gubiſch, umuſcha. *Heb.* Teballul. Gr. ὑπόχυμα. *Gal.* Cataracte en l'œil. *It.* Cataratta.

Sugillatio. Ar. Tardid, alſac. *Heb. deficit*. Gr. ἐκχύμωμα. *Gal.* Tache noire ou meurtriſſeure. *It. deficit*.

Sulphur. Ar. Kabric, quibrit, cribit, albaphat *Ser.* *Heb.* Gapherit. Gr. θεῖον. *Gal.* Soulffure. *It.* Zolfo, zolfore.

Supercilium. Ar. Geſn, *pl.* agfin, hagib, *pl.* hagivib. *Heb.* gabh. Gr. ὀφρύς. *Gal.* Sourcil. *It.* Sopraciglio.

Suppositorium, glans. Ar. Humula. *Heb. deficit*. Gr. βάλανος. *Gal.* Suppoſitoire. *It.* ghianda.

Suppuratio, Ar. Dubeleti, dubelati, taquia. *Heb.* Miſpach, miſchpachat. Gr. ὑποπυετμὸς, ἐμπύημα. *Gal.* Suppuration. *It.* Poſtema.

Sura. Ar. *deficit*. *Heb.* Cabak. Gr. γαστροκνήμιον. *Gal.* gras de la jambe. *It.* Polpa della gamba.

Surditas, surdus. Ar. guacce, zumuma, zumamum, azam. *Heb.* Chereſch. Gr. κωφότης, κωφός. *Gal.* Sorditè, ſourd. *It.* Sordità. ſordo.

Sutura. Ar. Chajata, chaita, machut. *Heb. deficit*. Gr. ῥαφή. *Gal.* Sutur, couſture. *It.* Cucitura.

Symmetria. Ar. Adorem. *Heb. deficit*. Gr. συμμετρία. *Gal.* Symeſtrie. *It.* Concordanza.

Sympathia. Ar. Hanna, nod. *Heb.* Schaphaca. Gr. συμπάθεια. *Gal.* Sympatie. *Ital.* Compaſſione.

Synciput. Ar. Iſce, Jaſuc. *Heb. deficit*. Gr. βρέγμα. *Gal.* Devant de la teſt. *It.* Parte dinanzi della teſta.

T

Tabes. Ar. Ebdul, impedul. *Heb.* Daabhac, daabhon. Gr. φθίσις. *Gal.* Maladie ſec, & etique.

Tactus. Ar. Tamis, gas, lams. *Heb.* Miſchſchuſch. Gr. ἁφή. *Gal.* Touchement. *Ital.* Tatto, toccamento.

Talus. Ar. Chahab, alſechi. *Heb.* Karſol, arcom. Gr. ἀστράγαλος. Gal. Talon. *It.* Talone.

Tamarind. Ar. Tamarindi. *Heb.* deeſt. Gr. ὀξυφοβάλανοι. *Gal.* Tamarindis. *It.* Tamarindi.

Tarsus. Ar. & *Heb.* Raſegh. Gr. ταρσός. *Gal.* Talon. *It.* Tarſo.

Tartarus, tartarum. Ar. & *Heb. non occurrunt*. Gr. τάρταρον. *Gal.* Tartare, pepins, qui ſont au maro du vin. *It.* Tartaro.

Telephium ulcus. Ar. Balchie. *Heb.* Icul. Gr. τηλέφιον. *Gal.* Ulcere corroſif. *It.* Piaga teleſia maligna.

Temperamentum, temperies. Ar. Mizig. *Heb.* Mezeg. Gr. κρᾶσις. *Gal.* Temperament, temperature. *It.* Temperamento.

Tenasmus, Tenesmus. Ar. & *Heb. non occurrunt*. Gr. τεινεσμὸς, τενασμός. *Gal.* Teneſme. *It.* Tineſmo.

Tere-

Terebella, trepanum Ar. Barrina, maryaba. *Heb.* Mak Kebheth. *Gr.* τρύπανον. *Gal.* Trepan, tariere. *It.* Trepano, trevellino, trivella.

Terebinthina. Ar. Chalambat, ucalambat, alchalambat, albotin, &c. *Heb.* deeſt. *Gr.* ῥητίνη τερεβινθίνη, λαρικίνη. *Gal.* Terebintine, tormentine. *It.* Terebintina.

Terra sigillata. Ar. Tin machtun. *Heb.* deeſt. *Gr.* γῆ σφραγῖτις. Gal. Terre ſigillée. *It.* Terra ſigillata.

Tertiana febris. Ar. Humi mutelit, neub. *Heb. deficit*. *Gr.* τριταῖος, πυρετός. *Gal.* Fevre tierce. *It.* Febre terzana:

Testa. Ar. Chazuf, ſachar. *Heb.* Chereſch, xelif. *Gr.* ὄστρακον. *Gal.* Coquille, coque. *It.* Teſto, guſcia.

Testaceum. Ar. Camſeties, gauiel, guadam. *Heb. deficit*. *Gr.* ὀστρακόδερμον. Gal. Poiſſon de coquille, ou à eſcalle Moules. *It.* Peſce con guſcia.

Testiculus, testes. Ar. Chazi, ſurcthun, baid, medcar, *pl.* madakir. *Heb.* Eſchek, pechadim. *Gr.* ὄρχις, ὄρχεις, Gal. Covillon, convillons, teſticule. *It.* Teſticolo, teſticoli.

Tetanus. Vide Spasmus. Ar. Cuzez, cuzem. *Heb.* deeſt. *Gr.* τέτανος. *Gal.* Tetane. *It.* Tetano.

Theriaca. Ar. *deficit*. *Heb.* Tſori. Gr. θηριακή. *Gal.* Thriacle, theriaque. *It.* Teriaca.

Thermae. Ar. Hammat, hammiath, machararah. *Heb.* Dimſiu, mukin, udna. Gr. θερμαί. *Gal.* Thermes, bains chauds, eſtouves. *It.* Stuffe, bagno.

Thrombus. Ar. Dam gamid, alca. *Heb.* Dam hacaphah. Gr. θρόμβος. *Gal.* Sang fige. *It.* Sangue groſſo.

Thymus morbus. Ar. Haſce. *Heb. deficit*. Gr. θυμός. *Gal.* Thyme. *It.* Timo.

Tibia. Ar. Zumara. *Heb.* Chaill, ſchok. NB. *Metaphorice debet ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. *Gr.* κνήμη. *Gal.* Greve ocullos de la jambe. *It.* Oſſo della gamba. Tibia.

Tinctura. Ar. Chadab, zibag, zabgah. *Heb.* Zebah. Gr. βαφή. *Gal.* Teincture. *It.* Tintura.

Tinea morbus. Ar. Alarde, ſahafat, ſagrum. *Heb. deficit*. Gr. ἀχώρ. *Gal.* Teigne. *It.* Tignolo.

Tinnitus. Ar. Ten. *Heb.* Tſalil. *Gr.* ἦχος. *Gal.* Tintement. *It.* Riſonanza nell' orecchie.

Titillatio. Ar. Dagdaga, tacaluce. *Heb. deficit*. *Gr.* γαργαλισμός. *Gal.* Ghatovillement. *It.* Movimento. Far gatticiole.

Tonsillae, Ar. Gavoni, geuze. *Heb. deficit*. Gr. παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* Glandes. *It.* Strangoglioni, ghiandole.

Topasius. Ar. Jacura. *Heb. deficit*. *Gr.* τοπάζιος. *Gal.* Topaſſe. *It.* Topazio.

Tophus. Ar. Hagar muramal. *Heb. deficit*. Gr. πῶρος. *Gal.* Tuf, tuſeau. *It.* Callo, toſo.

Topicum medicamentum. Ar. Devi barrani. *Heb. deficit*. Gr. τοπικόν. *Gal.* Topique. *It.* Topico.

Tormina. Ar. Vaga. *Heb. deficit*. *Gr.* στρόφος. *Gal.* Tranchee de ventre. *It.* Tormento di ventre.

Toxicum, venenum. Ar. Tuſom, zachari. *Heb. deficit*. Gr. τοξικόν. *Gal.* Poiſon, venin fort ſoudain. *It.* toſſico.

Tractio. Ar. garra. *Heb. deficit*. *Gr.* ὁλκή, ὁλκυσμός. *Gal.* Tirade, tirement, trainement. *It.* Tratto, tiramento.

Trochiscus. Ar. Acraz, *pl.* *Heb. deficit*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* Trochiſque. *It.* *non occurrit*.

Truncus. Ar. *deficit*. *Heb.* Scheled, gezah. *Gr.* στέλεχος. *Gal.* Tronc. *It.* Tronco.

Tuberculum. Ar. Aſech. *Heb.* Scheth. *Gr.* φῦμα, ὄγκος. *Gal.* Enflure, boſſe. *It.* Gonfiatura.

Tumor. Ar. Naſcp, intafach. *Heb.* Scheeth, ſaon. Gr. ὄγκος παρὰ φύσιν. *Gal.* Enfluere. *It.* gonfiatura.

Turcois, turcesius. Ar. Feruca, farazegi. *Heb. deficit*. *Gr.* κυάνεος. *Gal.* Tourquoiſe. *It.* Turchina gemma.

Tussis. Ar. Tabahboh, ſaal. *Heb.* Scheol. *Gr.* βήξ. *Gal.* Toux. *It.* Toſſe.

Tutia. Ar. Succudus, tutia. *Heb. deficit*. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* Tutie. *It.* Tutia.

Tympanites. Ar. Zachi. *Heb. deficit*. Gr. τυμπανίτης. *Gal.* Tympanie. *It.* Timpania.

V

Vacuatio. Ar. Chala. *Heb.* Characah Gr. κένωσις. *Gal.* Vacuation. *It.* Vacuazione.

Vacuitas, vacuus. Ar. Chava, chavi, parge. *Heb.* Bahah, bohu. Gr. κενότης, κενός. *Gal.* Vacuitè, vuidetè, vuide. *It.* Vacuità, vacuo.

Vagina. Ar. *deficit*. *Heb.* Taar, nedhen, nadan. Gr. κολεός. *Gal.* Gaine, fourreau. *It.* Vagina, guaina, fodero.

Vapor. Ar. Buchar. *Heb.* Ed, itra, neſchiim. Gr. ἀτμίς. *Gal.* Vapeur, exhalaiſon. *It.* Vapore.

Variola,

Variola, Varioli. *Ar.* Botor, gadrihamiea, alhumere. *Heb. deficit. Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* Verole, picate, river. *It.* Variole.

Varix. *Ar.* Dovali. *Heb.* Kiliah, delijah, *Gr.* κιρσός. *Gal.* Veine pleine de gros ſang, ou ang melancholique. *It.* Varice.

Vas, Vasculum. *Ar.* Ana, inia, mata, abarich. *Heb.* Keli, man. *Gr.* ἀγγεῖον. *Gal.* Vaſe, vaiſſeau, vaiſelle. *It.* Vaſo, mendel.

Ubera. *Ar.* Muehit. *Heb.* Daddim. *Gr.* μαστοὶ, οὖθαρ. *Gal.* Mamelle, tetins d'une beſte. *It.* Poccie, mamelle.

Vena. *Ar.* Magari aldem, varid, *Heb.* Varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* Veine. *It.* Vena.

Veneficium, Veneficus, Venefica. *Ar.* Sihr, ſahara, ſahir, ſabara. *Heb. deficit. Gr.* φαρμακεία, φαρμακεὺς, φαρμακὸς, φαρμακεύτρια. *Gal.* Sorcelleri, ſorcier, ſorciere. *It.* Incanto, Incantatore, incantatriee.

Venenum. *Ar.* Tſadid. *Heb.* Chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* Venin, poiſon. *It.* Veleno.

Venereus. *Ar.* Liab. *Heb. deficit. Gr.* ἀφροδισιαστικός. *Gal.* Venerien. *It.* Venereo.

Venter, Ventriculus. *Ar.* Kars, Kers, cres, Kerephs, miada, chuanas, batan, Kniſa. *Heb.* Beten, chuba, *Gr.* κοιλία, γαστήρ. *Gal.* & *It.* Ventre.

Ventus. *Ar.* Gavah. *Heb.* Ruach, ſuphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* Vent. *It.* Vento.

Venus. *Ar.* Algol. *Heb.* Abjonah, nogaeh. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* Venus, paillardiſe. *It.* Venere.

Vermes. *Ar.* Duaida, *pl.* Duaidit. *Heb.* rechesch, taceak, toalim. Gr. ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* Vers, vermine. *It.* Vermi.

Verruca. *Ar.* Chalam, atual, Kalim, luteeſula, borruca. *Heb.* Jabbeleth. *Gr.* ἀκροχόρδος, μυρμηκία. *Gal.* Verrue. *Ital.* Verruea.

Vertebra, Vertebræ. *Ar.* Charaz, charza. *Heb.* Chamukum, Choljoth. Gr. σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* Vertebre. *Ital.* Oſſi delle ſpalle.

Vertex. *Ar.* Alema, alchema, hie. *Heb.* Kadcod, roſeh. *Gr.* κορυφή. *Gal.* Sommet da la teſte. *It.* Sommità di teſta.

Vertigo. *Ar.* Sedere, duar. *Heb.* Sibub haroſch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* Vertige, tournement de teſte. *It.* Stornimento di teſta, vertigine.

Vesica. *Ar.* Metene, calla, mabuella, *in ſpecie veſicam urinæ ſignificat, a* Buele *urina*, Ziphac. *Heb.* Zephecmur, cah. *Gr.* κύστις. *Gal.* Veſſie. *It.* Veſſica.

Vesica Fellis. *Ar.* Kis almarra. *Heb.* Kis hamara. *Gr.* κύστις χολιδόχος. *Gal.* Veſſie du fiel. *It.* Veſſica della coleta.

Vesicatio, Vesicatorium. *Ar.* Tanaſt. *Heb. deficit. Gr.* καυστικὸν, ἐσχαρωτικόν. *Gal.* Veſicatoire. *It.* Veſſicatorio.

Vigilia. *Ar.* Zaara. *Heb.* Schadarah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* Veille. *It.* Veggia.

Vires. *Ar. deficit. Heb.* On, chail, toaphoth. *Gr.* σθένος, δύναμις, ἰσχύς. *Gal.* Vertu, force. *It.* Forze.

Vipera. *Ar.* Alfahai. *Heb.* Tſehoah, Epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδνα. *Gal.* Vipere. *It.* Vipera.

Viride Æris. *Ar.* Zimar, ziniar, zaralnhas. *Heb. deficit. Gr.* χαλκοῦ ἄνθος. *Gal.* Couperoſe, rouille d'airain. *It.* Verde di rame.

Viscera. *Ar.* Dachil, achſe, ama. *Heb.* Meaim, geva. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* Entrailles. *It.* Viſcere, budelle.

Visus. *Ar.* Bazar, mandar. *Heb.* Rai, rei, rauth, mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις, ὄψις. *Gal.* Veve. *It.* Eſſo vedere, viſta.

Vita. *Gr.* Haja. *Heb.* Chaijm. Gr. ζωή, βίος. *Gal.* Vie. *It.* Vita.

Vitellus. *Ar.* Muehalbaiz, fas. *Heb.* Chalamuth. *Ar.* λέκυθος, χλωρὸν τοῦ ὠοῦ. *Gal.* Jaulne, moyan, d'œuf. *It.* Torlo, roſſo d'ovo.

Vitiligo. *Ar.* Baras. *Heb.* deeſt. *Gr.* ἀλφός. Vide Alphus. *Gal.* Tache laide ſur le corps. *It.* Taehe bianehe.

Vitriolum. *Ar.* Chalcant, zag, zegi, colcothar. *Heb. deficie. Gr.* χάλκανθος. *Gal.* Vitriol, couperoſe. *It.* Vitriolo.

Ulcus. *Ar.* Garha, acar, hacul. *Heb.* Mazor, chabbura, nega, ſcheehin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* Ulcere. *It.* Piaga.

Umbilicus. *Ar.* Tambur, ſarrah. *Heb.* Boar, tabur, ſehor, ſcharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* Nombrii. *It.* Ombelico.

Uncia. *Ar.* Sercos, ſatil, avac, varia. *Gr.* ὀγγ[illegible] οὐγκία. *Gal.* Once. *It.* Oncia.

Uncus. *Ar.* Vav, mazlag, machtaf, zannara. *Heb.* Vav, choach, mazleg. *Gr.* ἄγκιστρον. *Gal.* Croc, crochet. *It.* Uneino, rampino.

Unguentum. *Ar.* Duhen, leden. *Heb.* Miſchcha, rocach, rikuach, ſchemen. *Gr.* ἄλειφα, ἄλειμμα. *Gal.* Onguent. *It.* Onto, unguento, onguento.

Unguis. *Ar.* Calcateron, daſar, taſar, caſſa. *Heb.* Taſar, tſipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* Ongle. *It.* Onghia.

Unicornu. *Ar.* Diſon, vaid alcara, alchercheden. *Heb.* Reem, rem, Karash. *Gr.* μονόκερος. *Gal.* Licorne, unicorne. *It.* Licorno, unicorno.

Vola. *Ar.* Achmas. *Heb.* Caph, ekeph, cheven,

Digitized by Google

choven , ſchaal . *Gr.* θέναρ , κοῖλον χειρὸς , καὶ ποδός. *Gal.* Paume de la main. *It.* Palma.

Volatilia . *Ar.* deeſt . *Heb.* Oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* Volaille. *It.* Volatile.

Vomitorium. *Ar.* & *Heb. non extat*. *Gr.* ἐμετικόν. *Gal.* Vomitoire, vomitif. *It.* Vomitorio.

Vomitus. *Ar.* Cudd, cadf, cai, Ki. *Heb.* Ki, Ke, pacta . ἔμετος . *Gal.* Vomiſſement . *It*. Vomito.

Ureteres , urethra . *Ar.* Haloen . *Heb. deficit*. *Gr.* οὐρητῆρες . *Gal.* Canal d'urine . *It.* Cana d'urina.

Urina . *Ar.* Aaul , beule , gau, hiraca . *Heb.* Schain . *pl.* ſchenim . *Gr.* οὖρον . *Gal.* Urine, piſſat. *It.* Orina, piſcio.

Ustio. *Ar.* Vaed, taucad. *Heb.* Kui, Kevajah , ſerephah . *Gr.* καῦσις , *Gal.* Bruslure , bruslement. *It.* Bruſciamento.

Vulnus. *Ar.* Garah, guazi, darb , darba. *Heb.* Mazor , mecha , machaz , makkeh. *Gr.* τραῦμα , τρῶμα. *Gal.* Playe. *It.* Piaga, ferita.

Z

Zingiber , Zinziber , Gingiber , *Ar.* Zingibil, lengibel. *Heb. deficit* . *Gr.* ζιγγίβερι , γιγγίβερι . *Gal.* Gingembre . *It.* Gegeno , gengiebero.

Zona . *Ar.* Tabzim , mantaca. *Heb.* Abneth , zon , ponda , Kumer . *Gr.* ζώνη . *Gal.* Zone, ceinture. *It.* Zona, Cintura.

F I N I S.

Digitized by Google

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la ſede di reviſione, ed approvazione del P. F. Ambroſio Liſotti Inquiſitore, nel Libro intitolato: *Amaltheum Caſtello-Brunonianum*, *ſive Lexicon Medicum Jacobi Pancratii Brunonis*, non v' eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per atteſtato del Segretario Noſtro niente contro Principi, e buoni coſtumi, Concediamo Licenza, che poſſa eſſere Stampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e portando le ſolite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Data li 8. Febraro 1696.

(Ferigo Marcello Pr. Rif.
(Antonio Giuſtiniano Cav. Rif.
(Franceſco Cornaro Pr. Rif.

Agoſtino Galdaldini Segr.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google